BIBLIOTECA CENTRALA
SIBIU

Anul LXXVI Sibiu, 1 Ianuar 1928 Nr. 1—2

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Onor. Red. «Transilvania»
(Str. Şaguna 8)
Schimb
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Reclamaţiunile şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

AN NOU

Il întâmpinăm, ca şi pe cel care s'a dus, cu lumina nădejdei în suflete.

Tot mai înainte. Tot spre mai bine. Şi vremea trece peste noi, după legile, ce i-au fost orânduite dintru început. Iar «mai binele» nu mai vine. Căci nu poate veni din lumea din afară de noi, în care îl căutăm.

Cu concepţia unei vieţi, în care totul vine de-a gata, din care lipseşte bucuria înfăptuirei şi a înfrângerei greutăţilor, ne depărtăm mereu de acel «mai bine» pe care ni-l dorim.

Intru sudoarea feţei tale vei mânca pânea ta. Este norma dată de Urzitorul vieţei noastre pământene. Dar în vremile ce s'au scurs, tocmai îndeplinirea acestei dumnezeeşti dispoziţii i s'a părut omului cea mai grea povară.

Şi'n loc de a vedea în muncă izvorul fericirei, în loc de a cinsti sfinţenia muncei, ticăloşia omenească a îngenunchiat-o în faţa forţei brutale, considerându-o drept osândă a celor învinşi.

A fost şi este considerată drept nenorocire munca, singura care apropie pe om de divinitatea creatoare. Alături de dumnezeire, ea singură creiază. Odată cu disconsiderarea ei, şi mulţumirea şi-a întors privirile dela neamul omenesc. Căci a disprețuit pe cea mai nobilă dintre virtuţi, lăsând practicarea ei pe seama robilor şi a iloţilor.

Şi ruşinea mâinilor albe, transparente de nelucrare, ruşinea mânilor veştejite de trândăvie o mai îndurăm şi o vom mai îndura, câtă vreme rătăcirea omenească va stărui în păcatul de a considera munca drept înjosire.

Tindem spre «mai bine», dar nu vrem să înţelegem că ne am abătut din calea, pe care Creatorul nostru ne-a arătat-o spre dânsul. Câtă vreme se va mânca pâne nemuncită, împăcarea nu se poate sălăşlui în suflete. Iar «mai binele» este vestitorul acestei împăcări.

Zilele se duc şi vin, fiecare punând la încercare vîrtutea noastră. Sufletul împăcat cu sine şi antrenat pe dumnezeescul drum al muncii, se va simţi înălţat în faţa fie ărei greutăţi doveditoare a voiniciei lui.

Suflet voinic dorim celor de un sânge şi de-o lege cu noi. Suflet, care să nu se întunece în faţa trecătoarelor primejdii, nici să se cutremure în faţa greutăţilor, cari, odată biruite, dau farmecul vieţii omeneşti.

Dumnezeu şi-a creat lumea aceasta podoabă a mărirei Lui. Frumoase sunt toate câte fiinţează în natură, urmând legile Lui. Singur omul şi-a uitat că trebue să fie frumos prin gândurile şi prin realizările lui, urmând aceleaşi legi.

Creat după chipul şi asemănarea Ziditorului, el s'a înjosit prin răutate şi lene. Şi cât de frumos îi tălmăcise psalmistul rostul lui în viaţă: «Ferice bărbatul ce nu merge la sfatul necuraţilor şi pe calea păcătoşilor nu stă şi la şederile pierzătorilor nu şede»...

Aprindeţi din nou în sufletele fiilor neamului nostru flacăra credinţei în cuvântul Adevărului, şi atunci vom străluci între popoare. Tălmăciţi-i învăţătura Domnului în lumina dragostei de oameni, în lumina dragostei de muncă, şi a respectului dreptăţei.

Astfel armat, poporul nostru va putea privi cu încredere în viitor. Va putea aştepta cu bucuria sufletului voinic încercările, pe cari vremea le va abate spre dânsul. Şi atunci urarea «An nou fericit», nu va mai fi o banală frază convenţională, ci convingerea realităţei, ce se va înfăptui.

An nou. Prilej de nouă încercare a vîrtuţei. An nou. Perspectiva unui nou şir de sforţări în munca sfântă, ce înalţă şi purifică. An nou. Culme pe care vom simţi suprema bucurie, privind înapoi la prăpastiile, peste cari am trecut. Şi vom simţi supremul farmec, privind înainte piscurile, ce sprijinesc cerul cu frunţile lor, spre care ne vom avânta.

Neam nou prin mila ce Domnul a revărsat-o spre dânsul, ridicându l din întunerec la lumina libertăţei. Neam nou să devie prin primenirea lui cu Cuvântul. Şi veac nou să-şi croiască prin munca şi prin credinţa lui.

Fie ca anul ce vine să fie urzitorul sufletului nou, prin care ne vom înălţa. Prin care ne vom arăta vrednici de minunea, pe care a făcut-o cu noi cerul. Vrednici de jertfa, pe care o mie de ani au adus-o înaintaşii noştri, ca să ajungem unde suntem astăzi.

I. U. Soricu.

La început de an

(=) Când vechiul an este pe sfârşite, ear cel nou îşi veşteşte zorile, să ne oprim pe o clipă şi, — deşi trăim în înfrigurări grăbite ale vremilor telegrafiei fără fir, — să ne luăm răgazul, în mijlocul creştineştilor sărbători ale iernii, să reprivim asupra evenimentelor anului mort şi a efectelor produse, de cele mai însemnate dintre ele, în raport cu biserica noastră şi credincioşii săi.

*

Neamul românesc a trecut, în 1927, prin grele încercări. Moartea marelui şi iubitului Suveran *Ferdinand I*, unul din factorii principali ai înfăptuirii unităţii noastre politice, a pătruns dureros toată suflarea românească şi a prilejuit îngrijorări în sufletele patriotice ale ţării întregite, cu jertfe uriaşe, între hotare ce pe dreptate ni se cuvin.

Treptele tronului le urcă *Mihai I*, înconjurat de nețărmurită dragoste şi încredere a ţării. Până în anul când Regele Mihai I, astăzi minor, va putea să şi exercite prerogativele prevăzute de legile statului, Inalta Regenţă, — A. S. R Principele Nicolae, I. P. S. Sa Patriarhul Miron, şi dl Gheorghe Buzdugan, — va veghea la aplicarea conştiincioasă a constituţiei şi a legilor.

*

Ordinea constituţională de succesiune la tron, pusă pe un moment în discuţie nouă, a amuţit curând fără a da naştere la sbuciumări de prisos în vremea, când ne trebue în deosebi pace şi liniştită muncă în consolidarea neîntreruptă a statului şi a bisericii sale dominante.

*

Dispariţia ilustrului bărbat de stat *Ion I. C. Brătianu* în ceasul când mai vârtos erau de trebuinţă luminile şi energia sa, în greutăţile mari prin care trece ţara, a sguduit sufletele atât ale prietenilor, cât şi ale adversarilor săi politici. Biserica ridicată, pe timpul guvernării sale, la rangul de patriarhie, păstrează cu scumpătate amintirea binecredinciosului său fiu, şi nu uită nici faptul că lui i se datoreşte salvarea monumentului istoric bisericesc din Albacul munţilor noştri.

*

Iniţiativa *refacerii* sfintei Mănăstiri Brâncoveanu dela Sâmbăta de sus, în judeţul Făgăraşului, este întâmpinată cu profundă cucernicie jertfelnică şi încununată, până acum, din partea corporaţiunilor şi particularilor, din toate colţurile patriei, cu ofrande ce trec cifra de *trei milioane* de lei. Contribuirile de bună voie se urmează şi în anul în care intrăm, în scopul de a ridica din ruină cât mai neîntârziat unul din vechile altare ardeleneşti, adăogându-i podoabe nouă.

*

Am prăznuit după cuviinţă semicentenarul războiului pentru independenţă, care a înrâurit în mod binefăcător şi asupra românilor trăiţi sub alte juguri străine, cevaş mai apăsătoare şi mai rafinate decât era al osmanliilor. Sărbarea a scos la iveală şi răsunetul acelui răsboi în sufletele ardelenilor prigoniţi, cari au răspuns cu obolul lor oferit din frăţească iubire pentru ostaşii români răniţi şi pentru alinarea suferinţelor familiilor acelor viteji ai războiului de neatârnare.

*

248.

In *adunările eparhiale*, din mitropolia noastră, reprezentanții clerului și poporului au constatat că viața morală și materială a credincioșilor înaintează, peste tot, în calea cea bună.

Adunările s'au ocupat și de raportul dintre biserică și viața publică.

In această privință, Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia și Sibiu, — pornind dela o campanie electorală în care s'au adus atacuri la adresa bisericii și a preoțimii noastre, — declară că biserica *nu* se poate restrânge la tărâmul ei pur spiritual, lăsând afacerile ei publice în grija bărbaților politici.

«*Astăzi*, — spune același Consiliu, — *când creștinismul nu mai e de caracter contemplativ, ci e conceput ca o forță dinamică a întregii vieți individuale și colective, biserica nu e în situația de a urma sfaturile celorce ne îndrumă să ne restrângem la domeniile pur spirituale, ci simțim o imperativă chemare de a proclamă, că și viața politică e în funcție de conștiință și de afirmare a principiilor sfintei evanghelii.*

In viața publică ies la suprafață atâtea simptome îngrijitoare, care cheamă biserica să le vindece. Ele sânt expresia unor anume lacune adânc înrădăcinate în însăși natura ordinei sociale, care are nevoie de reîncreștinare.

In conflictele dintre partidele politice, chemărea bisericii e să intervie împăciuitoare, adresându se lor: «Voi sânteți frați», și să trezească în ei conștiința postulatelor frăției. Biserica nu va pregeta nici un moment să absenteze dela datoria ei în viața publică, ori câtă îndârjire ar depune cavalerii anarhiei morale și demagogia electorală în excluderea ei de pe terenul vieții publice».

*

Tinera societate religioasă «Sf. Gheorghe» este organizată în 80% din parohiile cu preoți în Arhiepiscopia Ardealului. Autoritatea bisericească exercită controlul general asupra acestei societăți, în care inițiativa și conducerea preoților noștri găsește larg câmp de activitate pastorală. Prezența lor, în mijlocul tinerimii, se dovedește mereu dintre cele mai binefăcătoare. Astfel, organizarea tineretului adult, în societatea «Sf. Gheorghe», aparține îndatoririlor preoțimii conștiente de răspunderea sa.

*

Chestia concordatului cu papalitatea, după tratative suspendate și reluate în timp de ani de zile, a ocupat opinia publică dela noi și în 1927, fără ca ele să ajungă la resultat definitiv. Ce însemnează un concordat al României încheiat — dela egal la egal — cu Scaunul papal, am arătat cu altă ocazie în coloanele acestei foi. Cartea, nu de mult apărută, a dlui Tudor Popescu din București, expune lămurit și documentat pericolul concordatului pentru viitorul țării și al neamului. Același pericol este accentuat și din partea consiliilor eparhiale ale episcopiilor noastre.

*

Increstăm la acest loc și *conferența pastorală* din luna lui Mai. Și adecă: în 26 și 27 Mai 1927 s'au întrunit toți protopopii arhidiecezei ardelene la Sibiu în conferență pastorală. S'au ținut patru ședințe în două zile, în care I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Nicolae, printr'o cuvântare mai lungă, a examinat problemele de cuprins religios, moral, cultural, administrativ și economic ale vieții noastre bisericești, ear P. C. protopopi și consilierii arhiepiscopești au intervenit în discuții fiecare cu experiențele, nedumeririle, părerile și cazurile tractului său.

Punerea în practică a ideilor și propunerilor desbătute în conferență, — privitoare la: predică, pregătire duhovnicească, propagandă religioasă prin tipar, Societatea Sf. Gheorghe, problema sectelor, disciplina clerului, jurnalul pastoral șcl., — va contribuì în mare măsură pentru a da dorite roade în activitatea preoțimii.

*

Cititorii noștri cunosc rezoluțiile aduse de conferența dela *Lausanne*, din August, unde biserica ortodoxă a avut numeroși delegați.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nectarie a adus conferenței salutul bisericii ortodoxe române și al patriarhiei, dorind conferenței succes deplin pentru a putea ajunge la o unire a bisericilor creștine.

*

In toamnă s'au deschis la Sibiu: *Seminarul teologic* și *Școala de cântăreți*, două instituții a căror necesitate era de mult simțită. Un număr, considerabil din cale afară, de tineri s'a prezentat pentru a fi primit în aceste așezăminte ale sfintei noastre biserici.

*

Intrunit în sesiune ordinară, în biserica catedrală din Sibiu, pe zilele 26 Octomvrie și următoarele, *congresul național-bisericesc* al mitropoliei din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramureș, s'a ocupat de variatele probleme ce privesc condițiile actuale ale vieții religioase în raport cu misiunea bisericii.

*

Propunerea guvernului liberal, făcută spre sfârșitul anului, în scop de unire a tuturor factorilor politici pentru alcătuirea unui *guvern național*, n'a fost acceptată, și opoziția își pregătește armele de luptă parlamentară și extraparlamentară.

Anul 1928 primește astfel, în atmosferă cam încărcată, o grea moștenire. Să sperăm că vremea și împrejurările își vor lua sarcina să lumineze și să îndrepte mințile tuturor celor chemați să fie conducători ai statului nou românesc, care are mari prieteni, dar are și mulți dușmani.

Biserica papistă și uniunea bisericilor

(v.) Revista franceză «*L'union des Églises*» în Nr. din 10 Iulie-August 1927, într'un articol intitulat *Diversele «teorii» ale uniunii bisericilor*, referându-se la conferențele religioase dela Londra, Stockholm, Helsingfors, Berna și Lozana întrunite cu scopul de a rezolvì problema dificilă a uniunii bisericilor și mai ales scontând un studiu în chestiune, publicat în *Ortodoxia* de M. B. Antoniades, profesor la școala teologică din Halki, expune punctul de vedere al bisericii papiste, referitor la această problemă de importanță universală.

Acest punct de vedere se apreciază precum urmează:

Biserica romano-catolică se consideră ca *singura biserică adevărată a lui Isus Hristos și depozitara comorilor complecte ale adevărurilor revelate*, astfel celorce cer comuniune cu ea, le impune ca condiție necesară aderarea absolută la *toate dogmele* ce le propovăduește. Dar nu interzice orice examen prealabil celorce caută încă lumina. Pretinde o aderare luminată, rezonabilă, dar respinge fideismul.

In ce privește însă chestiunea dogmatică — spre a nu trezi iluziuni înșelătoare — biserica romană *nicicând nu va ceda un pas*. Ceeace ea a decretat odată, că este adevăr revelat, nu poate permite să fie negat ori tras la îndoială de cineva. Prin urmare pentru ea nu va fi chestiunea de dogme fundamentale, cari trebue reținute și de dogme secundare cari pot fi abandonate. Credința ce li se atribue acestora nu se măsoară cu importanța lor, ci cu autoritatea divină care le-a revelat, astfel nu poate micșora cu-

FOIȘOARA

Despre rugăciune

— Meditație ținută, la conferența de toamnă a preoțimii tractului Zarand —

Fraților, — una din armele puternice, cu care noi păstorii sufletești ne apărăm turma cuvântătoare și întreținem legătura cu divinitatea, este *rugăciunea*. De aceea aflat am de bine să-mi aleg, ca subiect al meditației de astăzi, această puternică armă a noastră: rugăciunea, și, după slabele puteri, să vă îndrept pe câteva momente gândul spre ea. Rog să mă ascultați.

Rugăciunea este fundamentul vieții religioase. Sfântul Ioan Gură de Aur și alți părinți bisericești o numesc: o întreținere și o vorbire a sufletului cu Dumnezeu. Sufletul, — schintee dumnezeească, — prin rugăciune întreține legătura cu isvorul de unde a venit. De aceea, o numește fericitul Augustin: înălțare a sufletului nostru la Dumnezeu.

Icoană plastică a rugăciunii se găsește în Psalmul 41: «In ce chip dorește cerbul spre isvoarele apelor, așa dorește sufletul meu spre tine, Dumnezeule. Insetat-a sufletul meu spre tine, Dumnezeul cel tare tare, cel viu».

Rugăciunea este ceva inerent tuturor creaturilor. Este suspinul ori cărei ființe după Atotputernicul creator. De aceea toate făpturile lui Dumnezeu se roagă, fiecare în felul său. Până și astrele de pe cer, în mută rugăciune, preamăresc pe ziditorul.

Mântuitorul nostru Isus Hristos simțea necesitatea rugăciunii. De multeori se amintește în sfânta Evanghelie, că El se ruga Tatălui ceresc; că El nopți întregi petrecea în rugăciuni. El, pe lângă Dumnezeu adevărat, era și om adevărat, și natura Sa omenească reclama necesitatea rugăciunii. Dar cum această natură nu era supusă păcatelor, și rugăciunea Lui se deosebeà întru toate de rugăciunea muritorilor. Ea era rugăciunea unui om-Dumnezeu, a unui suflet nedespărțit de puterea Sa dumnezeească (în ipostasul cuvântului). Nouă nu ne este permis să întrăm în tainele unei asftel de rugăciuni. Dar atât putem zice, că sufletul Mântuitorului era atunci — când se rugà — mai adânc cufundat în sinul dumnezeirii, și că rugăciunea Lui erà rugăciune de lacrimi, de luptă dureroasă, de jertfire a persoanei sale proprii înaintea Părintelui Său ceresc pentru binele și fericirea noastră umană. (Predici de Tarnavschi și Voiutschi, Tom. II. pag. 160). Era rugăciunea plină de cel mai desăvârșit altruism.

El, Domnul nostru Isus Hristos, ne învață modul adevărat de rugăciune (la Matei 6, 6), când zice: «Ear tu, când te rogi, întră în cămara ta, și încuind ușa ta, roagă-te Tatălui tău cel întru ascuns» ... A te ruga «întru ascuns» nu trebue luat în sensul îngust al cuvântului. Sub «cămara ta» înțeleg inima omului, și atunci ușa inimii tale o poți încuià chiar și când te afli pe drum, în tren, în societate, în sgomotul cel mai mare, pentru a te concentrà «întru ascuns» la rugăciune. Dar mai trebue ceva. Inainte de a-ți începe rugăciunea, reculege-te, pregătește-te, prepară-ți o atmosferă prielnică. Când cămara

vântul lui Dumnezeu spre a plăcea oamenilor. Această intransigență privește însă numai dogma. In administrarea tainelor, biserica română aprobă vechile datini și nu respinge decât acele cari, în timpul separării, *ar fi lunecat* dela adevărurile ce propovedueşte, pentrucă *toate* riturile îi aparțin și le onorează.

Tot așa și în ce privește disciplina. Primul articol din dreptul ei canonic este, că acest drept nu privește decât pe latini. Ceice nu aparțin acestui rit, își păstrează ritul lor vechiu, legislația, privilegiile antice, limba liturgică proprie. Și pe aceia, ai căror strămoși au fost latini, nimica nu-i împedecă să reintre în biserica catolică, nu importă prin intermediarea cărui rit. Un anglican, îmbrățișând comuniunea română, va putea, dacă voiește, să se alăture la biserica română de rit bizantin, sirian, etc.

Fraţii reveniți ar păstra încă din trecutul la dogmele comune cu biserica înainte de reunire: în ce privește cele cari le-ar primi, ar fi numai o complectare a adevărului, ce-l primesc, o creștere a luminii, o îmbogățire a certitudinei. *Imbrățișându-le ar recunoaște că și aceste au făcut parte din averea comună înainte de separare, cu toate că nu fuseseră încă obiectul unei definițiuni eclesiaste.*

Unitate și neschimbare în dogma definită, diversitate în expresiunea cultului și în legislația ecleziastică, sub guvernarea pontificelui suveran: aceasta este, pentru biserica română, *adevărata formulă a uniunii bisericilor.*

*

Creștini din toată lumea, suflete generoase, cari vă trudiți, prin conferențe și prin loială propagandă luminată, de duhul sfintelor scripturi, să aflați formulă pentru reunirea bisericilor, nu vă mai bateți capul dea-geaba. Formula e gata: acceptați cu dogma adevărată și *toate erorile* dogmatice ale bisericii papiste, închinați-vă cu smerenie pontificelui *suveran*, și uniunea bisericilor creștine după care însetează cu ardoare inima voastră, este înfăptuită!

Cât privește ritul și legislația bisericească, puteți să vi le și păstrați! Nu sunt tocmai de tot necesare la reunirea oftată.

Înțelegeți! Și edificați-vă!

† *Protoiereul Dr. Gheorghe Popoviciu*

1862—1927

Prea vrednicul protopop al Lugojului, preotul mare, care a fost Dr. GHEORGHE POPOVICIU, pilduitor în faptele sale pentru întreaga noastră preoțime ortodoxă, sărbătoritul neamului și al bisericii, trăit în lupte și biruitor prin virtute, răbdare și iscusință, bărbatul «cu inimă curată și duh drept», a trecut la cele veșnice în ziua de 27 Decemvrie 1927.

A murit un om al muncii, predicator, ziarist, istoric, luptător național și politic, a cărui veste străbătuse departe peste hotarele iubitului său Banat.

Prin adânca sa înțelegere a problemelor bisericești, Dr. Gheorghe Popoviciu a adus prețioasă contribuție la opera de organizare a bisericii ortodoxe române din țara întregită.

Și-a închinat avere și sănătate, din drogoste nesfârșită pentru lege și neam, într'o viață cucernică și cu voință tare, pentruca timp de patruzeci de ani bună sămânță să samene în suflete, și bune roade să răsară pe urmele ei.

Dat i-a fost, ca în ziua de 14 Noemvrie 1927 să aibă mulțumirea sufletească a unui rar jubileu. Implinise, în ziua aceea, patru decenii de binecuvântată activitate ca protopop. Nu numai «întreg Bănatul», ci tot ce are țara mai select a ținut să fie de față la praznicul bisericesc și cultural dela Lugoj. I s'au adus atunci calde și bine meritate cuvinte de recunoștință și respect din partea reprezentanților tuturor autorităților civile, bisericești, și culturale din toate unghiurile partiei noastre iubite.

Ear astăzi, provincia Bănatului întreg, și cu ea împreună biserica ortodoxă română de pretutindeni, e pătrunsă de jale și durere pentru plecarea atât de neașteptată din mijlocul nostru a Prea Cucernicului Parinte Protoiereu Dr. GHEORGHE POPOVICIU...

Ne plecăm capetele smeriți în fața hotărârii proniei cerești, făcând rugăciuni către Atotputernicul Dumnezeu, ca pe cel răposat în Domnul să-l bucure de fericirea drepților Săi!

Protoiereul Gheorghe al Lugojului odihnească în pacea, de care s'a învrednicit prin muncă și jertfă de PREOT în cel mai bun înțeles al cuvântului!

*

Familia decedatului a dat următorul anunț:

Cu nemărginită durere înștiințăm rudele, prietenii și cunoștințele de încetarea din viață a preaiubitului nostru

Dr. Gheorghe Popoviciu

protopop ortodox al Lugojului, senator, membru corespondent al Academiei Române, fost vice președinte al Senatului etc., decorat cu ordinele Steaua României în grad de Comandor și Răsplata Muncii pentru Biserică cl. I., decedat în ziua de 27 Decemvrie 1927, ora 1, în etate de 65 ani.

Ceremonia înmormântărei va avea loc în ziua de 29 Decemvrie, ora 14 în Biserica ortodoxă din Lugoj.

Fie odihna lui fericită și memoria neuitată!

No. 12235/1927 Ep.

Circulară

către toate Oficiile protopresbiterale și parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu

In baza convențiunii ratificate prin legea publicată în Monitorul Oficial No. 72 din 25 Martie 1926 (pag. 4430—4447), Statul Român a cumpărat acțiunile de prioritate dela următoarele 15 Societăți anonime proprietare la linii ferate locale din Ardeal, în scopul trecerii liniilor acestor Societăți în proprietatea statului, — și anume dela Societățile: 1. Năsăud, 2. Jibot-Cujir, 3. Huedin-Călățele, 4. Jebel-Liebling, 5. Ardealul de sud, 6. Timișoara-Buziaș, 7. Timișoara Lipova-Radna, 8. Turda-Câmpeni-Abrud, 9. Valea Vișăului, 10. Jibou-Baia Mare, 11. Satu Mare Baia Mare, 12. Caransebeș-Hateg, 13. Târnava mică, 14. Mureș Turda, 15. Unite-Sătmărene.

In vederea regulării situației acțiunilor de fondare ale acestor societăți, P. O. Oficii protopresbiterale și parohiale sunt poftite a trimite îndată după primirea acestei circulare Ministerului de comunicații în București cu provocare la adresa acelui Minister No. 14601/1927 un tablou exact despre toate asemeni acțiuni, ce eventual posedă efectiv bisericile sau instituțiunile culturale-bisericești din Arhiepiscopia noastră dela fiecare Societate în parte, indicându-se în tablou numărul de ordine ale fiecărei acțiuni în parte, precum și numărul total de acțiuni. In cazul, că s'au cedat cuiva parte din aceste acțiuni, să se arate adresa deținătorilor și numerii de ordine ai acțiunilor cedate.

Sibiu, 28 Decemvrie 1927.

Consiliul arhiepiscopesc.

---

inimii tale a fost încărcată cu atmosfera viciată de preocupările vremelnice, adesea produse ale orgoliului și egoismului nostru, atunci trebue primenită cu miresmele tămâii și ale smirnei. Deci reculege-te și nu-ți începe rugăciunea ta trecând brusc dela alte preocupări, până nu ți ai creiat atmosfera prielnică. Numai astfel de atmosferă îți va putea ajută, ca rugăciunea ta să se ridice pe aripile miresmei de smirnă și tămâie la Domnul!

Creiată odată această atmosferă, rugăciunea poate avea interpretări multiple. Dai de pomană unui cerșetor — nu cu gândul de-a fi văzut de alții, — ci cu gândul curat de a ajută, — ai făcut o rugăciuue. Postești — nu numai un post fizic, ci și unul spiritual, — ai făcut o rugăciune.

Am auzit dela un mare preot spunând, că postul și rugăciunea sânt 2 petale ale aceleiași flori, una fără alta este moartea floarei.

Socotesc că nu e indiferent nici timpul când te rogi. Cei vechi — cred — că nu la întâmplare au întocmit așa numitul «Ceaslov» cu ceasul 1, ceasul al 3-lea, al 6 lea și al 9 lea de rugăciune. Deci, anumite rugăciuni le legau de anumită oră și le armonizau așa de frumos cu anumite evenimente (mai de seamă cu Patimile Domnului). Tot astfel, rugăciunea de seară, de dimineață, Pavecernița, Mezonoptica etc. toate reclamă anumit timp al zilei.

Lucru de căpetenie e: Rugăciunea trebue să se ridice pe piedestalul celui mai desăvârșit altruism. E adevărat, că nouă, preoților, ni se dă des ocaziunea de a face rugăciuni publice, de-a face slujbe pentru alții; dar a lucra pentru alții din poruncă, este o conlucrare față de celce poruncește, fără însă ca lucrarea aceasta să te poată face puternic. A lucrà însă conștient și din simțire, este lucrarea, care într'adevăr te face puternic, căci lucrând cu simțire și conștient tu magnetizezi locul tău de rugăciune, și poți cu timpul să devii adevăratul stăpân al formelor simbolice, pe care azi le împlinești cu efect — ce e drept, — dar de cele mai multe ori fără să-ți dai seamă de misterul și puterea lor.

Repet: Rugăciunea trebue să se ridice pe piedestalul celui mai desăvârșit altruism. Ea trebue să fie pentru toată lumea, dar nu pentru tine. Ce ești tu față de restul omenirii? Au nu restul omenirii te face pe tine să înțelegi viața? Prinde pentru o clipă omenirea toată! Simte pentru o clipă, că tu care te rogi, ai devenit un vulcan de iubire, cu care acoperi și cuprinzi omenirea toată. Cere pentru toată omenirea binele dela Domnul, și atunci indirect tu atragi puternic ajutorul Domnului pentru tine. Și atunci tu ești al tuturora. Sau, după cuvintele apostolului Pavel: te faci tuturor toate. Și când ești al tuturora, când te-ai rugat pentru toți, par'că ți-ai asvârlit sufletul și l-ai împărțit la toți semenii tăi. Dar atunci sufletul tău, împărțit la ei, va fi însuflețit de ei. Și sufletul tău atunci par'că a devenit un ascultător de energie uriașă obținută din energiile cparțiale ale fiecărui semen al tău. Pe ând puterea de energie fizică se capătă prin egoism, — puterea de energie spirituală se obține prin altruism.

Unui preot nu i-ar fi permis să zică: Am perdut multă vreme cu dusul și venitul dela cutare slujbă mai îndepărtată, sau cu altă cale.

Fă ca gândul tău să nu pribegească, ci trimite-l la Domnul, ca prin mută rugăciune altruistă să întreții legătura cât mai tare cu Domnul, cu izvorul cel de viață dătător.

Pr. *Virgil Perian.*

Pastorale arhierești

— Din pastorala de Crăciun a P. S. Sale Episcopului IOSIF al eparhiei Caransebeșului —

...Sfântul Apostol Petru îndeamnă pe credincioșii din diferite țări zicând: «Fiți treji, priveghiați; protivnicul vostru diavolul ca un leu răcnind umblă, căutând pe cine să înghită, căruia stați împotrivă întăriți în credință». (I. Petru 5, 8—9).

Aceste cuvinte, aceste îndemnuri ale Apostolului se potrivesc și pentru noi.

Vă îndemn, iubiților, ca să fiți treji și să priveghiați, căci protivnicul sub multe chipuri se silește să afie pe cine să înghită. Așa:

Protivnicul se arată în chipul *mândriei* și al luxului.

Omul cuprins de păcatul mândriei și al luxului puțin cu puțin se răcește de cele trebuincioase sufletului, își uită de îndatoririle ce le pune înainte dumnezeescul Prunc, a cărui sfântă Naștere o sărbăm, îngrijindu-se numai de trupul său, de partea sa pământească, care — întorcându se în pământul din care e luat, se preface în pământ, nu se mai cunoaște; el se silește cu toate puterile să ajungă la mărire și laudă, disprețuind pe semenii săi, sfârșind apoi cu bagatelizarea și disprețuirea credinței și moralității.

Se mai arată protivnicul în chipul *indiferentismului*, sau al nepăsării, față de cele sfinte, ale credinții și moralității.

Cel nepăsător în ale credinții își zice, — și caută să învețe, să convingă și pe alții, — că toate legile sunt asemenea, nici una nu e mai bună ca alta, sau că toate sunt neadevărate, false, născociri omenești. Acesta nu și dă seama, că adevărul numai unul poate să fie.

Dela nepăsare este numai un pas până la *necredință*, până la tăgăduirea ființei lui Dumnezeu.

Și e dureros, că se află și astfel de oameni nefericiți. Pentru acești nefericiți Mântuitorul Isus în zădar a venit în lume, în zădar a învățat, în zădar a pătimit și a fost răstignit. Necredința este și umblă în lume când fățiș la lumina zilei, când învăluită, înfășurată cu văl fals de credință. Necredința s'a arătat încă în zilele Mântuitorului, când fariseii și cărturarii și mulțimea sedusă de aceștia, deși au văzut cu ochii lor pe Mântuitorul, în sarcina căruia n'au putut să arăte nici o vină, nici o pată, deși au auzit cu urechile lor învățăturile și sfaturile înalte, ce le împărtășia mulțimii poporului, deși cu ochii lor au văzut minunile fără de seamăn, ce le-a făcut vindecând bolnavii și înviind morții lor, totuș n'au crezut, ci l au prigonit până au reușit, ca să fie răstignit. Deci să nu ne mirăm, că în zilele noastre vedem cum ne credința își ridică capul prin reprezentanții ei, prin cei cuprinși în mrejele necredinții.

Am atins, iubiții mei, din multele numai pe aceste *trei* feluri de înfățișări ale vrăjmașului. Ele sânt cele mai primejdioase.

Fiecare din ele face din om un idololatru, un închinător de idoli.

El în mândria, nepăsarea, și necredința lui nu recunoaște adevărul descoperit de Dumnezeu, păstrat în sfânta biserică; nu recunoaște de adevăr ceeace trece peste puterea minții lui, ceeace nu poate cuprinde însuș cu mintea sa, și astfel nu recunoaște autoritatea învățăturilor dumnezeești ale Mântuitorului, pentru cari atâția mucenici și au dat viața, începând cu sfântul Arhidiacon Ștefan și cu sfinții Apostoli; nu recunoaște adevărul istoric dovedit pe deplin prin sfinții părinți și scriitori bisericești; dovedit prin cercetătorii conștiincioși ai timpului trecut, prin adevărații istorici. El, cel indiferent și necredincios, face din mintea sa mărginită idol, căruia i se închină.

Dară, iubii mei, vrăjmașul, care ni se arată și ne urmărește în aceste înfățișări, nu e de neînvins. Îl putem învinge Cum? Cu ce armă? Cu arma *credinței*, fiind tari în credință, cum ne spune sfântul Apostol Petru, și cum îndeamnă și sfântul Apostol Pavel pe Efeseni zicând: «Luați pavăza credinței, cu care veți stânge toate săgețile arzătoare ale celui rău» (Efeseni, 6 16).

Priviți cu ochii sufletului vostru spre Vitleemul Iudeei, ca să vedeți, cum Fiiul lui Dumnezeu, Cel din veci, Domnul păcii, Părintele veacului, s'a umilit pe Sine din nemărginita iubire către oameni, și în loc de palate împărătești a ales ieslea dobitoacelor spre a fi culcat, în scutece înfășat, ca oricare prunc născut în sărăcie. Și privindu L să vă încredințați, că înaintea lui Dumnezeu starea umilă, joasă și sărăcia e prețuită, ear nu disprețuită; să vă încredințați, că credința noastră, învățăturile ce le-am primit dela Domnul nostru Isus Hristos prin mijlocirea sfinților Apostoli și Părinți, și ni se predau fără întrerupere prin sfânta noastră biserică, sânt neapărat trebuincioase pentru mântuirea și fericirea noastră.

Astfel încredințați fiind, să stați tari pe temelia învățăturilor bisericii noastre strămoșești, respingând și stângând săgețile cele arzătoare ale celui rău, ale vrăjmașului diavol, și grijind necontenit, ca și sufletele fiilor voștri să fie păstrate în curățenie și nevinovăție, pururea deschise pentru primirea cu dragoste a dumnezeescului Prunc Isus Hristos, căruia închinându ne să strigăm: «Mărește suflete al meu pe Împăratul, Celce s'a născut în peșteră».

Studiile clasice

— Temeiul culturii umane —

Celebrul scriitor al Franței, Paul Bourget, povestește, în marea revistă parisiană, Revue des Deux Mondes, o instructivă amintire din viața de școlar.

Bursier în clasa a șasea a unui liceu din provincie, Paul Bourget are tovarăș de bancă și bun prieten pe Jacques Bussières, elev distins și mare admirator al lui Virgiliu.

Profesorul de limba latină Ferreyroles, umanist înfocat, păstra în clasă o disciplină adevărat romană și își făcea lecțiile cu autoritate și căldură. Vocea lui era mișcătoare când citea, de pildă, acest pasagiu din Sallustiu: «Orce om care vrea să se ridice deasupra celorlalte animale, trebue să facă sforțări să nu-și petreacă viața ca bestiile pe care natura le-a aplecat spre pământ și care nu se supun decât la poftele simțurilor. Toate însușirile noastre stau în suflet și în trup. Unul ne e comun cu zeii, celalt cu bestiile. De aceea ni se pare mai drept de a căuta gloria prin puterea spiritului, decât prin a trupului. Viața de care ne bucurăm, e scurtă. Să ne silim a lăsa despre noi cea mai lungă amintire. Bogății și frumusețe dau o strălucire trecătoare și șubredă. Strălucirea virtuții e neperitoare».

Dar Bussières, pe lângă pasiunea lui pentru Virgiliu, ținea mult la o verișoară, căreia îi dedica versuri latinești, în hexametri. Intr'o zi el află că verișoara pleacă, împreună cu familia ei, în Algeria. Tulburarea tânărului său suflet fu mare. Vrea să o mai vadă. Se hotărește să tugă din internat. Și fuge. Dar e prins. Toți se întreabă: Va fi peeepsit? Va fi iertat?

Camarazii au crezut un moment, că profesorul va ierta pe cel mai bun latinist al școalei. Dar, cu teamă, își au adus aminte cu ce tărie comentase el, cu cincisprezece zile în urmă, rândurile din Titu-Liviu, când istoricul povestește conspirația unde erau cei doi fii ai lui Brutus. Brutus poruncește, el însuși lictorilor să-și facă datoria. Lictorii «îi desbracă, îi biciuiesc cu vergi, îi lovesc cu securea. In timpul ăsta, tatăl și fața lui erau ținta tuturor privirilor, ca și durerea sufletului lui *în împlinirea acestei datorii* a pedepsei publice».

Bussières fu dat afară din școală. Părinții lui, oameni nevoiași, l-au băgat la un magazin de haine. Pe dinaintea acestei prăvălii trecu odată Ferreyroles și zări pe fostul său elev stand pe un scaun, cu o carte în mână. Intră și pune mâna pe carte. Era curios să vadă ce citea vânzătorul de haine.

Văzu. Erau Georgicele.

— Va să zică iubești mult pe Virgiliu?

— O. mult.

O femee cu băiatul ei intră, în acel moment, în prăvălie. Fostul bursier se repede să o servească. Și, tot așa de bine cum făcea versuri latinești, începu să laude marfa.

Ferreyroles n'a mai zis nimic. S'a dus la școală și, în înțelegere cu provizorul, a iertat pe vinovat. Dar nu de tot. Un elev bătea toba ca să vestească orele, recreația, masa. Această sarcină s'a dat, drept pedeapsă, celui reprimit în internat.

Eată însă, că vine la liceu inspectorul general, Lemaire, cel mai mare latinist al Franței, din vremea aceea. Bussières uimește pe inspector, cu tema sa în versuri: Rămasul bun al lui Regulus către Marția, soția lui, când pleacă la Cartagina.

Dar ora de lecție e pe sfârșite. Cu cinci minute înainte, toboșarul se duce, ca de obicei, la slujba lui, pe care ajunsese să o îndeplinească cu multă artă.

Când inspectorul ieși din clasă și îl văzu că bate toba, se miră. Aflându-i pățania îl chemă și îi zise:

— Orce păcat are iertare. Versurile tale latinești, tinere, mi-au făcut atâta plăcere, încât țin să ți las o amintire. Voi cere provizorului să facă toboșar pe alt bursier.

In clipele din urmă ale anului

I. Privesc...

— Din prag —

Privesc smerit în urma mea, asupra anului apus în țintirimul vremii.

Privesc îndurerat asupra întinsului său deșert geros din lumea sufletelor.

Privesc mâhnit asupra monstrului lacom al păcatului, ce urmărește năvalnic pașul șovăitor al muritorului... Privesc ca bietul Iacob fugarul din Haramul Mesopotamiei năvala cruntului Isav prigonitorul.

Dar, privirea mi-o robește o sfioasă rază tremurândă, țâșnită din izvorul Luminii veșnice. Ce albă-i! Ce sfântă-i!

Sufletul mi-l stăpânește fiorul admirației. Și în para ei ca un val cu cântec lin șoptește cu gingășie: «Ce dulce-i dragostea virtuții!»...

Și privesc cu drag raza albă, raza sfântă. Și o admir din clipă în clipă tot mai mult.

Pribeagul voevod Dimitrie Cantemir, din nesfârșitul stepelor rusești privea cu drag la zările senine moldovene, le îndrăgea din zi în zi, le admira cum se admiră bolta cerului în revărsatul zorilor, și în marea străinătate, înfiorat de dorul țării, buzele lui murmurau în taină: «Ce dulce este dragostea moșiei!»...

Și sufletul meu îngână doxologia sfântă: «Ce dulce este dragostea virtuții!»...

II. Imi pari...

— Anului vechi —

Ochii obosiți nu-mi deslușesc acum destul de limpede peisagiile potecelor călcate, cum nu mai deslușeau nici ochii slăbiți de vreme ai evlaviosului Isac, moșneagul, fețele copiilor lui proprii. Ear răbojul amintirii de abia mai poartă slova făpturirii. In schimb, trecute an, îți întrezăresc, distinct, conturul.

Pari un pom înalt, cu multe ramuri, ca stejarul de la Mamori, al cucernicului patriarh Avram.

Ce multe-ți sânt florile! Ce puține fructele! Ce multe-ți sânt vorbele! Ce puține faptele!...

Pari o mare grădină cu straturi dese, plină, ca grădina împărătească a vechiului Nabot.

Ce straturi!... Ce mulți sânt însă prin ele scăieții și mărăcinii!..,

Ce rare gheorghinele și crinii!..

Ce dese-s răutățile! Și cât de rar e binele!

Pari un râu lung, cu multe vaduri, ca râul sacru al Iordanului, în care apa-și potolește furia și se limpezește. In vadurile tale însă se primeneau mai strajnic patimile și se turburau sufletele înviforate!... In vadurile tale lipsește glasul ceresc al liniștei înviorătoare...

Pari un drum greu, cu aspre urcușuri și cu dese popasuri, printre munți stâncoși, cu maiestoase piscuri și cu anevoioase pasuri.

Trecător pribeag, îndreaptă în sus privirea ta căutătoare! Spre culmea înaltă ca virtutea! Spre zarea limpede ca sufletul domnit de ea!...

Privește! Ce maiestos e piscul, în haina lui albă ca neaua, în măreția lui cerească! Și ce dulce te cheamă spre el, spre virtute, spre ideal...

III. Ca un tdelemnul...

— Anului nou —

Sosit-ai: An nou! Domol ca unda lină. Cu fața înveșmântată în vălul negru al tăcerii ca în ceața enigmei. Cu brațele-ți moi, de zefir ușor, pline de daruri. Muritorii-ți ies cu drag în cale. Și te îngrămădesc

—Şi eu, domnule inspector, răspunse elevul, mai mândru încă, vă cer să nu interveniţi. Această iertare nu aşi primi o. Am o datorie de plătit. Voi să o plătesc.

Şi s'a depărtat, bătând din nou toba, nu destul de tare că să nu audă pe dl Lemaire, spunând profesorului:

— Are dreptate. E un adevărat Roman, copilul acesta.

Viitorul a dovedit temeinicia aprecierii. Isbucnind războiul dela 1870, Bussères s'a dus voluntar şi a murit într'o luptă pe Loire. In haină, mama sa a găsit o bucată de hârtie pe care era scris: *Dulce et decorum est pro patria mori.*

*

Paul Bourget îşi termină duioasa amintire din şcoală, cu această întrebare: «Eată oamenii pe care îi făceau umanităţile Ce au să fie acei pe cari îi fac, astăzi, programele aşa zise moderne şi utilitare, din care ele lipsesc?».

Ce au să fie în Franţa, cu atât de vechi şi trainice tradiţii culturale, nu o putem şti.

Ce au făcut, la noi, ţară fără tradiţie culturală, programele moderne şi utilitare, asta o vedem, vai, în toate zilele. O vedem la cei cari n'au ieşit din universitate şi fac ce au făcut la Oradea mare. O vedem la toţi neispăviţii cari, fără deosebire de «bestiile pe care natura le a aplecat spre pământ», nu ascultă decât de poftele simţurilor şi aleargă, orbeşte, după pricopseală, cu orce preţ. *P P. Arg.*

Excesele şi studenţimea

„Tinerimea, tinerimea, sol de pace 'n viitor,
Iată idealul nostru, generos, mântuitor".

OLLĂNESCU-ASCANIO.

Studenţimea noastră universitară a ajuns subiect de discuţie în presă, ca şi în parlament.

S'au rostit cuvinte grele la adresa acestor copii necăjiţi ai unui neam necăjit. S'au formulat incriminări grave, imputându-li-se fapte, cari nu aveau nici o legătură cu programul congresului, ce i a adunat în oraşul suferinţelor lui Şincai.

Cu deosebire studenţimea bucureşteană a trebuit să audă dojana aşa de aspră a unui domn, care, fără a fi fost vre-odată student român, deţine astăzi o catedră la una din universităţile noastre. Şi dl profesor Mironescu era de faţă, când, într'un limbagiu barbar, se puneau în evidenţă calităţile superioare ale studenţilor clujeni..

Nu se cunoaşte rezultatul anchetei. Se ştiu însă două fapte pozitive: Că, până a nu avea loc scenele ce se descriu cu atâta volubilitate, un steag tricolor a fost aruncat ca o zdreanţă netrebnică în apa care spală murdăria oraşului, iar un student a fost rănit cu pumnalul de către un fost ofţer de husari, patron al unui otel din Orade.

Să presupunem că tot ce se spune c'ar fi urmat, este purul adevăr. Este curios însă faptul că la vărsarea de sânge provocată de patronul hotelului «Park», ca şi la insulta adusă tricolorului, zvăpăiata tinerime a răspuns cu câţiva bolovani aruncaţi în geamuri şi cu un «veşnica pomenire» cântat pentru autorul nesocotitului gest.

Acestea sunt fapte reale, cari cred că le-a săvârşit studenţimea. Celelalte hotărât nu. Cunosc spiritul de îngăduinţă ce domnează această studenţime bucureşteană. Cunosc dragostea colegială, de care este animată faţă de auditorii de orce naţie şi lege. I am văzut ca fraţi la cursuri, ca şi la examene, fii ai aceleiaşi «Alma mater». Cunosc lipsurile pe cari le întâmpină, suferinţele de tot felul, pe cari zilnic le îndură.

Şi o generaţie, care ştie să braveze suferinţa, nu este în stare să se dedea la acte cari nu sunt de demnitatea ei şi nu pot servi prestigiul ţării. Au fost studenţii români aceia cari au pătruns în sinagogi?

Acei ce şi-au răzbunat atâta de spiritual pe batjocoritorul tricolorului, ce motiv aveau să se opintească în munca grea a dărâmării grilajurilor de beton şi a surpării unor ziduri ca de cetate?

Atât de puţin gust la tineretul nostru? Şi mai ales atât de puţin patriotism la aceşti tineri, cari în marea lor majoritate sunt ofiţerii oştirei noastre ocrotitoare a hotarelor ţărei? Studentul de astăzi este ofiţerul mobilizat mâine pentru asigurarea ordinei şi a liniştei. Dacă n'ar avea în sufletul lui dragoste de buna rânduială, iar putea-o împrumuta haina militară de azi pe mâne?

Şi nu pare semnificativ faptul că desordinile au avut loc tocmai în punctele cari au cea mai strânsă legătură sufletească cu vecinii de peste Tisa? E greu de presupus că studenţii bucureşteni, cari pentru întâia oară vizitau Oradea şi Clujul, au cunoscut aşa de bine punctele în cari sunt aşezate diferitele instituţii de cultură ale locuitorilor din acele oraşe.

Le cunoşteau însă foarte bine aceia cari, în desele lor vizite spre apus, dela Tisa şi până la Laitha, întâlnesc până şi pe stâlpii de telegraf provocatorul «üsd a zsidot kegyetlenül»! Adică pe româneşte «dă fără de milă în jidov».

Lipsa de milă şi lipsa de respect faţă de aşezămintele religioase nu este caracteristică rasei noastre. După o robie de cinci sute de ani am luat în stăpânire provincia lui Mircea. Sufeream umiliri şi lovituri şi îngenuncheri din partea Turcului. Dar nu ni se poate arăta un singur caz, în care fii neamului nostru să fi necinstit vre-o geamie.

Am avut manifestări cu caracter antisemit. Şi, ca totdeauna, când se amestecă buni şi răi, am văzut geamuri sparte, ba ici colo şi atacuri la adresa persoanelor. Dar nici odată nu s'a atins nici eni de sfinţenia aşezămintelor religioase ale evreilor.

Ce putea să determine studenţimea noastră la actele ce i se impută? Căci sufletul unui neam nu se transformă aşa de repede. Iar această tinerime insultată de dragul unui succes politic este sufletul neamului nostru. Şi neamul nostru nu ştie să urască. Şi neamul nostru ştie să respecte ceea ce trebue respectat.

Nici motive personale, nici invocarea vreunei jigniri aduse patriei din partea populaţiei n'au fost, ca să poată determina gesturile cari pe nedrept se atribue celor mai buni copii ai neamului nostru. N'au avut de ce şi n'au săvârşit ei excesele de care se vorbeşte.

Cei ce au luat drept literă de scriptură zvonurile celor ce găsesc o satisfacţie în lansarea de noutăţi senzaţionale, s'au pripit, sau au fost interesaţi, aruncând asupra tinerimei o vină la care ea nu este părtaşe.

Cei cari aveau însă interesul să se întâmple ceeace se zice că s'a întâmplat, sunt membrii «egyetemi Körö»-ului din Budapesta, dec are amintirile tinereţei leagă pe detractorul de azi al studenţimei noastre. In această direcţie trebue îndrumate cercetările, şi am credinţa că se vor descoperi lucruri interesante.

Iar studenţimea aceasta bucureşteană, săracă, sârguincioasă şi demnă, să facă bine domnii belfări să nio lase în pace. Are ea destule greutăţi de înfruntat. Nu primeşte să i se arunce în ochi şi gunoiul intereselor politice. Din orce parte ar fi el aruncat.

I. U. Soricu.

Daruri pentru biserica din Odorhei

Credincioşii bisericii ortodoxe române din Odorheiul Săcuimii, cu prilejul Naşterii Domnului, au ţinut să înalţe mărirea sfântului lăcaş cu mai multe daruri benevole. Directorul liceului de stat «Şt. O. Iosif» şi preşedintele comitetului de la numita şcoala, dl I. Steriopol a dăruit un mare covor de pluş, în valoare de 7000 lei. Dl Iosif Ştefu, şef-controlor la administraţia financiară, a dăruit o masă de altar, în preţ de 4500 lei. Dl Dr. Gheorghe Bărbat, advocat, a dăruit trei perdele pentru uşile altarului, în preţ de 3500 lei. Dl Petru Deregătoriu, şeful gării, a dăruit două dulapuri şi icoane, în valoare de 3000 lei. Dna Margareta Metea, directoara şcoalei secundare de fete, a dăruit o covertură de prestol, cu 2000 lei. Dl Ilie Mafteiu, directorul băncii «Cetatea», împreună cu dl Ioan Metea, director de intreprindere comercială, au dăruit un covor în preţ de 1500 lei; ear dl Mafteiu şi o icoană, a Cinei celei de taină, în preţ de 1500. Dl notar public Dr. Ioan Suciu, un prapor, în preţ de 3500 lei. Dl Claudiu Roiu, dirigintele poştei, două sfeşnice de altar, în preţ de 1100 lei. Dl maior Luca, comandantul garnizoanei de aici, ni-a dăruit 7 rame pentru 7 icoane, în preţ de 1000 lei. Dl Petronovici, directorul penitenţiarului, împreună cu dl Petru Dinu, contabil, ni-au dăruit 4 rame, pentru 4 icoane. Dl căpitan Petrescu ni a dăruit 2 icoane frumoase, de provenienţă basarabeană. Dna magistrat Nicolescu ni-a dăruit 3 sfeşnice de lemn, în preţ de 900 lei.

Au mai primit două coverturi pentru stranele cântăreţilor; un paravan mare, pentru acoperirea lemnelor de foc, necesare la încălzirea salei bisericeşti. Dl şef P. Deregătoriu ni a mai dat toate luminările şi toată smirna, tămâia, untdelemnul, de care are trebuinţă biserica în praznicele care se succed acum.

In lumea raţionalistă şi indiferentă faţă de cele sfinte a multor intelectuali de azi, darurile intelectualilor din Odorhei constitue o rază luminoasă, ca raza stelei din răsărit.

In numele tuturor credincioşilor din parohia noastră aduc mulţumiri călduroase acestor suflete nobile pentru faptele lor generoase. Pr. *A. Nanu.*

cu cereri. Vin şi eu. Ascultă, la urmă, şi ruga sufletului meu.

Ca untdelemnul să fii pentru noi:

El hrăneşte.

Adu belşugul pânii pe brezdele pământului. Umple jitniţele bogatului, şi nu lăsa deşartă nici căsuţa săracului. Imbracă în vison şi în porfiră pe cei avuţi, dar nu lăsa golaşi pe sărmanii orfani plăpânzi. Imparte cu dreptate, peste toţi şi toate, multă bunătate...

Ca o candelă de aur în lăcaş dumnezeesc să lumineze lumina ta în încăperea sufletelor noastre. Ochească mintea omului şi în tainele firii, dar să cunoască şi pe Acela, de glasul căruia «joacă dealurile ca mieii oilor». Să se înmoreze simţirea muritorului de frumosul lumii vii, de feţele florilor, de cântecele paserilor, de artele oamenilor, — dar să se înmoreze şi mai mult de podoaba duhului, care-i mai «mândră decât mărgăritarele de mult preţ».

Slujască voinţa trecătorului şi legile trupului, dar mai întâi sfânta lege a Domnului, «care-i sfeşnic şi lumină şi calea vieţii». Luminează-ne!

El tămăduieşte. Vindecă şi îndreptează chinurile cele trupeşti ale oamenilor, dar poartă grijă neadormită şi de rana cea tăinuită a sufletelor noastre şi-o tămăduieşte.

Ca untdelemnul să fii pentru noi: Ne hrăneşte, ne luminează, şi ne tămăduieşte! Pr. *A. Nanu.*

România în lumina unei statistici

Profesorul de geografie de la universitatea din Budapesta *Dr. Eugen Cholnoky*, cunoscut din activitatea sa şovinistă de pe când fericea studenţimea la catedra universitară din Cluj, şi când se zbătea să prezinte neamul dârz al moţilor ca *săcui* românizaţi, a scos de subt tipar în Iulie 1927 o carte întitulată «*Fö.draizi es sztatisztikai atlasz*» (Atlas geografic şi statistic) în care se ocupă şi de patria noastră, cam în acelaş fel unilateral şi şovinist de odinioară.

Chiar în prefaţă, declară că la elaborarea celor 20 de hărţi ale Ungariei a luat de bază: Ungaria istorică, deoarece «graniţele trianonice nu pot fi considerate altcum, decât ca nişte apariţii efemere».

Câteva spicuiri din această carte nu vor fi poate de prisos, spre a ne cunoaşte cu atât mai bine vecinii:

România are azi un teritoriu de 292.244 Km.², locuit de 17,300.000 locuitori. Anume:

Muntenia	52.500 km²	3,486.000	loc.
Oltenia	24.078 „	1,484.000	„
Dobrogea	23.262 „	693.000	„
Moldova	38.058 „	2,233 000	„
Basarabia	44.442 „	2,345.000	„
Bucuvina	10.442 „	811 000	„
Ardealul	57.819 „	2,688.000	„
Maramureşul	8.592 „	467.000	„
Crişana	17.086 „	1,145.000	„
Banatul	17.980 „	910.000	„

Densitatea locuitorilor pe Km² în Muntenia este 66, în Oltenia 62, în Dobrogea 30, în Moldova 59, în Basarabia 53, în Bucovina 78, în Ardeal 46, în Maramureş 54, în Crişana 67, iar în Banat 50 de suflete. La 1000 bărbaţi cad 985 femei. Sub raportul naşterilor, România ocupă locul al patrulea între statele lumii.

România a defalcat şi şi-a anectat un teritoriu de 111.919 Kilometri² din pământul Austro-Ungariei, adecă 16·6% din toată estinderea ei de 675 904 Km.² Şi şi-a întins stăpânirea peste 6 400 000 locuitori austro-ungari, cari formau 12% din totalitatea locuitorilor de 53 000 000, pe care-i avea dubla monarhie în 1914.

Dela Rusia şi-a însuşit: 44.422 Km.² adecă 0 8%, din teritorul ei de 5,456.000 Km.² cu 2,400.000 locuitori,

In ajutorul celor lipsiți

Sărbătoarea Nașterii Domnului a fost și anul acesta un bun prilej, ca societatea sibiană să vină în ajutorul orfanilor și celor lipsiți, să-i mângâe, să-i veselească, ca praznicul iubirei să fie o zi de bucurie pentru toți.

In diferite părți ale orașului, în școale, spitale și orfelinafe s'au aranjat serbări ocazionale și s'au distribuit daruri.

In orfelinatul arhiepiscopesc

Ca în toți anii și anul acesta în preseara Nașterii Domnului, Direcțiunea orfelinatului nostru a pregătit orfanilor o frumoasă sărbătoare.

Un splendid pom de Crăciun împodobia sala în care micii orfani au cântat mai multe colinde, au declamat poezii ocazionale și a jucat piesa «Gheorghiță cu mama sa» în 3 tablouri, prelucrată după Scharrelmann de Horia Petra-Petrescu. La această sărbare a asistat I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, însoțit de I. P. C. Sa, arhimandritul Dr. Vasile Stan și asesorii consistoriali, dnul general C. Todicescu, Comandantul Corpului VII armată, dl prefect Dr. Regman etc.

La finea producțiunei zelosul director al orfelinatului păr. Iosif Trifa a mulțumit tuturora celor ce au contribuit cu daruri pentru orfani. In primul rând părintelui orfelinatului, I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, care și de astădată le-a trimis o mulțime de bunătăți.

Asemenea mulțumește dlui general Găvănescu, prin a cărui bunăvoință a primit pe seama orfelinatului alimente, haine și încălțăminte în preț de peste 40.000 lei și în fine mulțumind la toți binevoitorii și ocrotitorii acestei umane instituțiuni.

I. P. S. Sa a ținut apoi micilor orfani o frumoasă vorbire plină de sfaturi părintești, amintindu-le între altele, că ei au avut părinți vrednici, cari azi cu bucurie, de sus din locașul Tatălui ceresc, privesc la ei, îndemnându-i ca în rugăciunile lor să-și aducă aminte de ei. In fine mulțumește directorului orfelinatului și întregului personal pentru grija ce o are față de orfani.

Dl general Găvănescu, încă a adresat micilor orfani povețe și sfaturi folositoare.

Au urmat apoi împărțirea darurilor de Crăciun între orfani.

La Hotelul „Bulevard"

Noul antrepenor al pomposului Hotel «Bulevard» dl D. Andronic, împreună cu soția sa au făcut un gest frumos, au îmbrăcat din creștet până în tălpi 58 elevi săraci dela diferite școale din localitate propuși din partea direcțiunilor diferitelor institute de învățământ, jumătate români, iar jumătate minoritari. Vestmintele li s'au împărțit în ziua de ajun la ora 11 a. m. în sala cea mare a Restaurantului în prezența dlui general C. Găvănescu, comandantul corpului VII armată, a dlui prefect Dr. N. Regman, a I. P. C. Sale arhimandritul Dr. Vasile Stan vicar arhiepiscopesc, a dlui inspector regional Ioan Bratu și a unui însemnat număr de profesori și intelectuali din Sibiu.

In numele celor prezenți a mulțumit Doamnei și Domnului Andronic, Dl Prefect Regman accentuând, că a îmbrăca cincizeci și opt copii săraci, din tălpi până în creștet, înseamnă să-ți învingi toate instinctele ancestrale, pornite spre stăpânirea banului câștigat ușor și a traiului trândav.

Inseamnă a birui o mulțime de prejudiții ce ne copleșesc gândirea, pentru a te ridica la altarul milei creștine, de unde să împarți cu cei desmoșteniți ai soartei, fără considerare la naționalitate, confesiune, prietin ori dușman, tot rodul muncii tale neodihnite

Și prietenii noștri a căror faptă de jertfă ne-a întrunit astăzi, sunt înainte de toate robi credincioși ai muncii cinstite și necunoscătoare de odihnă.

Iar aceasta este un mare merit, tot așa de mare ca și gândul milei și împlinirea lui.

In numele celor astăzi atât de fericiți și în numele județului mulțumește binefăcătorilor pentru fapta lor mare și le dorește ca bunul Dumnezeu să le binecuvinteze munca și străduințele spre binele și fericirea țărei.

A urmat apoi împărțirea darurilor fiecărui elev.

Dorim ca fapta Dlui Andronic să fie anul viitor imitată și de alții.

Pentru văduve și orfani de preoți. Fundația «*Episcopul Roman Ciorogariu*», înființată cu ajutorul autorităților de stat, al clerului și poporului, în amintirea zilei jubilare dela 6 Decemvrie 1927, de 250 mii de lei ca sumă inițiată, P. S. Sa Episcopul Roman al Orăzii a destinat-o pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor de preoți din eparhie.

Nou abonament
la Telegraful Român

Cu ziua de 1 Ianuar 1928 deschidem nou abonament la ziarul *Telegraful Român.*

Intrând, cu ajutorul lui Dumnezeu, în anul 76 lea de apariție, vom continua, cu râvnă și după cea mai bună a noastră pricepere, munca de promovare a intereselor mari ale sfintei biserici ort. române.

Rugăm pe bunii cetitori să ne rămână și mai departe credincioși și să-și înoească din vreme abonamentul prin mandat poștal, să respândească acest organ de publicitate în cercurile cunoștințelor lor, și să-i câștige cât mai mulți noi abonați.

Numele abonatului și domiciliul, (ev. poșta ultimă), să se scrie legibil la adresa:

Administrația **„Telegraful Român"**, *Sibiu.*

An Nou Fericit!

Redacția și Administrația.

INFORMAȚIUNI

Nașterea Domnului. Sfintele sărbători ale Nașterii Domnului au fost prăznuite și anul acesta în centrul Mitropoliei noastre cu deosebită solemnitate. In ziua primă a oficiat sfânta Liturgie în catedrală I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, cu mare asistență.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt al catedralei.

La finea Sfintei Liturghii I. P. S. Sa a rostit o pătrunzătoare cuvântare despre iubirea cea nemărginită a lui Dumnezeu față de neamul omenesc care pe unul născut fiul Său l-a trimis în lume pentru noi și pentru a noastră mântuire.

Cuvântul arhieresc, ascultat într'o solemnă liniște din partea numeroșilor credincioși, a făcut adâncă impresie.

După aceea I. P. S. Sa a împărțit credincioșilor anaforă, iar corul a cântat mai multe colinde.

Se apropia ora 12 când I. P. S. Sa a fost condus de cor și preoțimea celebrantă la reședința Sa precum fusese adus.

A doua zi a celebrat Sf. Liturgie I. P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Vasile Stan, vicar arhiepiscopesc, înconjurat de preoțimea catedralei.

A predicat părintele protoiereu Emilian Cioran, iar la finea predicii a dat cetire circularului I. P. S. Sale prin care credincioșii sunt îndemnați de a contribui pentru susținerea Orfelinatului arhiepiscopesc.

M. Sa Regele Mihai I a asistat la serviciul divin săvârșit Duminecă la Patriarhie cu prilejul Nașterii Mântuitorului. M. Sa Regele a venit la sf. biserică însoțit de AA. LL. Regale Principesa-mamă Elena și Principesa Irina a Greciei.

Reforma calendarului. Societatea Națiunilor între alte chestiuni și-a pus în gând să rezolve și chestiunea calendarului. La comisiunea alcătuită pentru studierea acestei probleme au venit peste 200 de proecte de reformarea calendarului. Autorul unuia din proecte a propus să se împartă anul în 12 luni, fiecare cu câte 30 de zile; în locul celor cinci zile ce mai rămân, s'ar pune câte o sărbătoare: a Primăverii, a Verei, a Toamnei, a Iernei, și a Anului.

† **Dr. Alexandru Moldovan,** subprefectul județului Turda, și fiu al regretatului publicist Silvestru Moldovan, după morb lung și greu și-a dat sufletul în mânile Creatorului în 22 Decemvrie 1927, în etate de 39 de ani, în al 5-lea an al fericitei sale căsătorii. Rămășițele sale pământești s'au înmormântat în 24 Decemvrie după ritul bisericii ortodoxe române, în mormântul familiar din Turda. In veci amintirea lui!

Act de mulțămire. Oficiul parohial ortodox român din parohia Șugag, tractul Sebeș, aduce călduroase mulțămiri mai jos însemnaților frați români din Cleveland (America), cari au dăruit bani bibliotecei noastre parohiale; în special mulțumim dnei Elisa Alex. Vidacov, care a colectat

---

adecă 1·8% din populația de 136 milioane 900.000 de mii, de suflete ale uriașului imperiu

Din teritoriul ei de 294.244 Km.² România are pământ arabil 43%, pădure 25%, pășune 15% și neproductiv 12%. In ordinea producției agricole este al 12 lea stat. Urmează după Statele-Unite-Americane, Rusia, Franța, Spania, Germania, Suedia, Finonia, Polonia, Norvegia, Anglia și Italia.

Producția anuală de grâu este de 28 mil. Ocupă locul al 11 lea în producția universală. Ii premerg: Statele-Unite-Americane, Canada, Indiile, Franța, Argentina, Rusia, Italia, Spania, Australia și Germania. Orz producem 13 mil.² și stăm în locul al 9-lea. Secară 2·4 mil.² Locul al 17.

Porumb recoltăm 38 mil.² Deținem locul al 4-lea pe glob. Ne întrece America de Nord, Argentina și Brazilia. In Europa sântem statul cel dintâi.

Cartofi 10 mil.² Locul al 21 lea. Vin 5 mil. Hl. Locul al 6-lea, după Franța, Italia, Spania, Algeria și Portugalia. Napi de zahăr sau sfeclă 0·7 mil.² Locul al 12 lea. Tutun 13 mil. Kgr. Locul al 17 lea. In 1·5 mil. Kgr. Locul al 17-lea.

In ordinea avuției animalice sântem în locul al 13-lea, după Indii, Stat. Un.-Am., Rusia, Argentina, Australia, Brazilia, Germania, Uniunea sud Africană, Anglia, Franța, Spania și Zelanda. Cai 1,802.000, cornute 5,937.000, porci 3,147.000, oi 12,321.000 și lână 24 mil. Kgr. Locul al 14-lea.

Avuțiile mineralice:

Aur 1·4 tone. Locul al 19 lea pe glob, dar al 2 lea în Europa. Petrol 17·3 mil. Hl. Locul al 6-lea, după America, Mexic, Rusia, Persia și India Olandeză. Sare 3 mil.² Locul al 11-lea. Cărbuni 25 mil.² Locul al 22 lea.

Comunicația:

Rețeaua C. F. R. de la noi are o lungime de 12.245 Km. Pe 100 Km.² avem 3·8 Km. cale ferată. Locul al 20 lea. Automobile sânt la noi 11 mii. Locul al 37-lea. Ne întrece și Australia, Brazilia, Cuba, Uruguai, Malacca, Insulele Filippine și Chile etc. Tonajul flotei de 68 mii. Locul al 27-lea.

Poșta înmanuează pe an, individului, cam 11 articole, scrisori, colet, bani sau altele. Locul al 33 lea. Linii telegrafice avem 922. Lungimea liniilor telegrafice e de 20.090 Km. Ear lungimea firului e de 73 680 Km. Locul al 12 lea. Stațiuni telefonice avem 29.996. Locul al 28 lea.

Datorii:

America pretinde de la noi 204 mil. lei aur. Intre debitorii acestui stat ținem locul al 9-lea, după Anglia, Franța, Italia, Rusia, Ceho-Slovacia, Iugo Slavia.

Franței îi datorăm 1.038 mil. lei în aur. Sântem în locul al patrulea printre datorași, după Rusia, Belgia și Iugo-Slavia.

Puterea armată în timp de pace ne este de 125.000 ostași. —

Mai bogate decât acestea sânt datele care privesc Ardealul și părțile ungurești încorporate patriei noastre. Le vom comunica într'un articol viitor.

*

Din spicuirea prezentă reiese clar că autorul se interesează deaproape de România și posedă cunoștințe întinse, dar nu întru toate exacte.

Știm b. u. că la noi se scoate anual nu 1·4, ci 3 tone de aur, că Bucureștii singuri au 11 mii de automobile, nu țara întreagă, ș. a., — cu toate acestea putem profita din cele expuse. Când dușmanii se interesează așa de mult de noi și țara noastră, cu atât mai vârtos se cuvine să ne interesăm noi, s'o cunoaștem în adevărata ei realitate, să plivim răul și să desăvârșim binele din ea. Ca, prin desăvârșire, granițele sale să devie neclintite ziduri veșnice. Pr. *A. N.*

banii: Elisa Alex. Vidacov din Deva 3 dolari; Lucreţia Kis din Deva. N. Filimon, I. Mija din Bratei, P. Ghisa din Vidra, Al. Gheorghiu, Vilan Vicalics din Budapesta, Petru Vuia din Ciacova, Iosif Lăcătuş, G. Bucur din Arpaşul de jos, Danil Radu din Sebeş-Alba, Ioan şi Maria Grindean din Boholţ, toţi câte 1 dolar; Meri Bonza, Erma Karen, Mai Toma, Gh Pufa, Elena V., Elena Rotar din Valchid, Moise Radu din Uzdin, P. Radu din Petreşti, N. Opincar din Sebeş Alba, Elena Moţiu, toţi câte 50 cenţi; Ana Behm din Cleveland, Iulius Ersan, N. Mihăiţan, I. Muntean, toţi câte 25 cenţi; Solica Martinov din St. Miclăuş, Iuliana Puşcaş, ambele 15 cenţi; şi Elena Shmith din Bacica, 10 cenţi. Total: 20 dolari 40 cenţi.

Pr. *George Perlan.*

Profeţiri. La o adunare spiritistă din Paris a fost chemat de curând spiritul cunoscutei prezicătoare pariziene, dna de Thebes, şi întrebat asupra evenimentelor în cursul anului 1928, spiritul a prorocit, că dl Poincaré primul ministru al Franţei, va fi răsturnat dela putere în primăvara anului 1928, şi că va fi din nou însărcinat cu constituirea cabinetului. A comunicat, că un aviator francez va sbura în lunie 1928 peste oceanul Atlantic dela Paris la New-York; în sfârşit, că anul 1928 va avea în general un curs fericit. Criza economică va fi uşurată. Pacea în Europa va fi întărită, şi, ceeace e mai ales îmbucurător pentru Franţa, impozitele vor fi reduse...

Act de mulţămire. Consiliul parohial din Daişoara, protopopiatul Cohalm (Rupeni) exprimă sincere mulţumiri dlui Emanuil Bucuţa, director în ministerul muncii, originar din această comună, pentru frumosul dar de 54 volume (cărţi de ritual şi literatură) făcut bibliotecii parohiale.

Consiliul parohial.

Copiii la rând Vie indignare s'a produs zilele acestea în toate cercurile din Elveţia prin faptul că sovietele se adresează acum până şi copiilor din străinătate, încercând să i prefacă în bolşevici. S'a aflat anume că şcolarii din Basel au primit dela comitetul de propagandă sovietică apeluri, în care, între alte lucruri prosteşti şi criminale, se spun copiilor următoarele: «Organizaţia (!) copiilor de lucrători (în Rusia) luptă ca să nu mai fie obligaţi să înveţe religia în şcoale: un lucrător nu se duce la biserică, fiindcă dacă se duce, este spre răul lui». — N'au izbutit bolşevicii să strice capul părinţilor, şi de aceea se întorc astăzi spre minţile necoapte ale celor minori... In parlamentul elveţian este anunţată o interpelare în chestiune, urmând să fie înfierată sinistra încercare dela Moscova.

Act de mulţămire. In numele consiliului şi adunării parohiale vin a aduce tuturor donatorilor, din anul 1927, pentru biserica din Drauşeni, protopopiatul Cohalm (Rupeni), cele mai sincere mulţumiri, şi anume: Consiliului de administraţie al reuniunii Frăţia din Bucureşti (fraţilor Căţeni), precum şi dlui preşedinte al Frăţiei, senatorului Ignatie Mircea, pentru suma de 5000 lei; dnei Eva Radu, Satu-mare, contribuind 4000 lei; dlui Vasile Dumitrescu şi soţia Elena, director la banca Naţională, Satu mare, 2000 lei; dlui Oane Marinescu şi soţia Maria, advocat, Bucureşti, 1000 lei; Direcţiunii Băncii *Albina*, Sibiu 500 lei; cu totul: 12,500 lei; dnei Bucura I. Albu, pentru un rând de odăjdii bisericeşti, în valoare de 20 000 lei; dnei Anghelina I. Albu, dăruind jolj pentru îmbrăcarea pristolului, în valoare 400 lei. Dumnezeu să le primească jertfa şi să-şi reverse darul peste munca lor. Pr. *Dimitrie Şica.*

ŞTIRI LOCALE

Reuniunile de proprietari şi chiriaşi sibieni, au pornit, cum ni se vesteşte, o acţiune comună în scop de-a se sista în sfârşit rechiziţiile de locuinţe. Dorim şi noi ca să înceteze, după atâţia ani de pace, neplăcutele rechiziţii. Dar, de altă parte, trebuie să osândim cu toată energia tonul violent, în care foaia săsească din Sibiu *atacă statul român*, cu prilejul acestei mişcări a Reuniunilor amintite.

Consiliul comunal al municipiului Sibiu este convocat pe *Mercuri la 4 Ianuar 1928*, la ora 16, în sala de şedinţe a primăriei. In ordinea zilei se cuprinde şi fixarea retribuţiei primarului şi a membrilor delegaţiei permanente. Şedinţa consiliului e publică.

Târg în Sibiu. Târgul de earnă se ţine în modul următor: târg de vite în 5 Ianuar; târg de cai 7—8 Ianuar; târg de marfă în 9 Ianuar 1928.

CARŢI ŞI REVISTE

Luminătorul, revista bisericii din Basarabia. A apărut Nr. 1 din 1928 cu bogat cuprins: Pastorala I. P. S. Sale Arhiepiscopului Gurie, Sărbătoarea Naşterii Domnului de Ic. C. Popovici, Învăţătură pentru ziua Naşterii Domnului, Rugăciune de seară, Predică ş. a.

Anuar. A apărut *Anuarul VIII*, al gimnaziului de băieţi din Satulung-Săcele, cu o bogată cronică şi alte informaţii, pe anul şcolar 1926/927, publicat de Ananie Boldor, director.

Impărţirea de daruri de Crăciun

de către Societatea română de înmormântare din Sibiu

In anul 1927 comitetul societăţii române de înmormântare din Sibiu a făcut un început de înfăptuire a încă unuia dintre scopurile de binefacere ce societatea si a pus în programul său de activitate adecă *ajutorarea săracilor.* Inceputul s'a făcut la sf. Paşti, când preşedintele soc. Timotei Popovici asistat de casierul ei Patriciu Marcu şi de fetele preşedintelui au împărţit cozonaci, ouă roşii şi câte 40 lei în bani la cei 9 bătrâni români ortodoxi şi gr.-cat. (3 bărbaţi şi 6 femei) adăpostiţi în Azilul pentru bătrâni al oraşului Sibiu, cum şi la alte 2 femei sărace bolnăvicioase, cărora li s'au dat stofe de haine şi câte 100 lei în bani.

Sâmbătă în ajunul sărbătorilor Naşterii Domnului la ora 11 preşedintele asistat de membrul din comitet Teodor Moldovan, de fetele preşedintelui şi a unui mic cor compus din eleve şi elevi sibieni ai şcoalei normale Andrei Şaguna, s'a prezentat din nou în azilul oraşului unde a împărţit din partea societăţii cozonaci şi cârnaţi şi câte 40 lei în bani aceloraşi 9 bătrâni români aflători în azil. Impărţirea darurilor s'a făcut în prezenţa dlui administrator al azilului în cadrul unei vorbiri din partea preşedintelui, iar corul a cântat mai multe colinde frumoase ascultate cu lacrimi de mulţumire de cei pentru care au fost cântate. S'a mai dat din partea societăţii suma de 200 lei Societăţii ort. a femeilor române secţia Sibiu, pentru daruri de Crăciun pentru săraci, iar direct au fost ajutate încă 2 femei sărace cu câte 200 lei.

Nr. 11,697. (156) 2—3

CONCURS

Devenind vacantă catedra de religie de la şcoalele medii de stat din Sebeş, prin renunţarea profesorului supl. Tiberiu Moga, se publică concurs cu termin de 15 zile, invitându-se ceice doresc să ocupe această catedră, să-şi înainteze cererile de concurs la Consiliul arhiepiscopesc, dimpreună cu documentele despre studiile făcute.

Sibiu, din şedinţa bisericească, ţinută la 13 Decemvrie 1927.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 441/1927. (151) 2—3

Concurs

Se publică se concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în «Telegraful Român» pentru întregirea parohiei **Sâncrai** din protopopiatul Hunedoara.

Veniturile parohiale:

1. 30 litri grâu de fiecare fum.
2. 30 litri cucuruz smicurat de fiecare fum.
3. Una zi de lucru de fiecare fum.
4. Cel puţin 5 (cinci) lei de fiecare fum cu ocaziunea sfinţirii caselor (Botezul Domnului).
5. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în terminul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 29 Noemvrie 1927.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană
protopop.

Nr. 11,983/927 Ep. (154) 2—2

Lemne de stejar de vânzare

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu are de vânzare în pădurea numită «Tufari» situată în hotarul comunei Cisnădie 2094 arbori esenţă stejari, reprezentând un volum de circa 777,336 m³ lemn de lucru şi 1.016,696 steri lemn de foc.

Doritorii de a cumpăra aceste lemne să-şi înainteze ofertele lor până în **15 Ianuar 1928** Consiliului arhiepiscopesc ort. român în Sibiu.

Condiţiunile de vânzare şi exploatare se pot vedea în cancelaria arhidiecezană în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Sibiu, 17 Decemvrie 1927.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 229/927. (152) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiilor de clasa a III-a **Nucşoara** cu filia Mălăeşti şi **Sântă Măria de peatră**, din protopopiatul Haţeg, se publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. **Nucşoara** cu filia Mălăeşti, cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, 32 jug. cat. (arător şi fânaţ, într'o tablă) sesiune parohială, 2 măsuri porumb cu ciocan şi câte 1 zi de lucru dela 200 familii şi stolele obişnuite, casă parohială în stare bună cu toate supraedificatele.

2. **Sântă Măria de peatră**, cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, 14 jug. cat. sesiune parohială şi câte 1 zi de lucru dela fiecare casă.

Concurenţii îşi vor înainta cererile instruite în regulă subsemnatului oficiu protopopesc în terminul indicat şi se vor prezenta în parohiile respective spre a face cunoştinţă cu poporul.

Haţeg, la 2 Decemvrie 1927.

Oficiul protopopesc ortodox român al Haţegului în înţelegere cu consiliile parohiale respective.

Dr. C. Popescu
protopop.

Nr. 558/927. (149) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III a **Ciugud**, protopopiatul Sebeşului, se publică concurs nou, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt cele fasionate în tabloul B pentru întregirea dela stat, Sesia parohială 17½ jugăre.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopopesc, şi până în 8 zile înainte de alegere să se prezenteze poporului în biserică spre a acelebra, eventual a cânta şi cuvânta.

Sebeş, 20 Noemvrie 1927.

Oficiul protopopesc, în înţelegere cu consiliul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

Nr. 732/927. (150) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de **cantor bisericesc** la bisericile ortodoxe române din **Zărneşti**, protopopiatul Bran, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar lunar dela biserica 2000 lei.
2. Stola obişnuită în parohiile din Zărneşti.
3. 3 (trei) stânjini lemne de foc dela biserică.

Cantorul ales se obligă şi a instrua şi conduce cor bisericesc la liturghie şi festivităţi.

Reflectanţii să-şi înainteze cererile însoţite cu toate documentele necesare consiliului parohial ortodox român din Zărneşti în terminul statorit.

Consiliul parohial Zărneşti.

Preşedinte: **Ioan Hămsea** protopop. Secretar: **Andrei Ciurea.**

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moşoiu

prof. la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

„Dacia-România“

Societate generală de asigurare în București

Capital soc. **60.000,000 lei** de plin vărsat

Fonduri de garanție la 31 Decemvrie 1926
Lei 309 454 792

A introdus asigurări populare asupra vieții, fără examinare medicală cu:

Trageri la sorți lunare

Adresați-vă **Reprezentanței generale din Sibiu**, strada Regina Maria Nr. 7 (la sediul Banca Românească). (155) 2—2

GRATIS trimit catalogul meu despre **vițe de vie altoite** care cuprinde prețurile cele mai ieftine și sfaturile neprețuite pentru fiecare viticultor. In interesul propriu al Dvoastre nu procurați vițe de vie sau vițe altoite, până când nu citiți călăuza mea de viticultură.

Adresa: **J. SZÜCS,** pepinerie 24, Diosig, județul Bihor. Se caută agenți pe lângă provizie mare. (131) 8—16

A apărut

în «Biblioteca Bunului Păstor» Nr. 15

Un păstor model

scrierea admirabilă a scriitorului cunoscut cetitorilor noștri **Gr. Petrov,** tradusă de **P. S. Sa Episcopul Nicodem.** E o lectură ca și care alta mai frumoasă și mai instructivă nu putem recomanda preoților noștri. A ieșit în zilele acestea din Tipografia arhidiecezană din Sibiu și se poate comanda de la Librăria arhidiecezană cu prețul de Lei 70. Ar trebui să nu lipsească din casa nici unui preot.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de *E. HODOȘ.* Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

La **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se află de vânzare:

Din viețile Sfinților

de **Episcopul Nicodem**

Prețul: Lei 4·— plus porto postal Lei 2·—.

Crâșma trează

(un program de luptă contra beției)

de **Episcopul Nicodem**

Prețul: Lei 4·— plus porto postal Lei 2·—.

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se află de vânzare:

Preotul G. Petrov:

Pe urmele lui Hristos

traducere de: Episcopul Nicodem Munteanu

Prețul: Lei 45·—, plus spese de porto Lei 5·—.

La **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se află de vânzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale Dlui **Ioan Mețianu,** arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 30 Lei plus porto postal 10 Lei

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului

Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Din «Biblioteca Bunului Pastor» se găsesc la Administrația Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, la administrația ziarului

Telegraful Român

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu**

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1928

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conținutul acestui Calendar este următorul:

Jalea țării. — Repriviri (asupra anului 1927). — Din viața Regelui Ferdinand I. — Un mare împărat despre Isus Hristos. — † Dr. Ioan Mihu. — Versuri religioase: Nașterea Domnului, și Înălțarea. — Peatra. — Lumină în întunerec. — Pace vouă! (versuri). — Curtea de Argeș. — «Și ne iartă nouă»... (din viața voevozilor români). — Căsătoria morților. — Obicei la greci. — Gonirea diavolilor. — Preoteasa în mijlocul sătencelor. — Pentru trezirea conștiinței creștine. — Nou imn. — În post. — La poarta raiului. — Dumnezeu știe ce face. — Fel de fel: 1. Ce poate rugăciunea! — 2. Țăranii tot mai cuminte. — 3. Cei trei magi. — 4. Cămașa fericitului. — 5. Țăranul și bolșevicul. — 6. Cum să ne purtăm cu preoții? — Glume ș. a.

Chipuri: † Regele Ferdinand I. — M. Sa Regina Maria. — M. Sa Regele Mihai I. — Inalta Regență: A. S. R. Principele Nicolae, I. P. S. Sa Patriarhul Miron, George Buzdugan. — A. S. R. Principesa-mamă Elena. — Biserica episcopală dela Curtea de Argeș.

In celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; însemnarea târgurilor ș. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu *Șematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheți și învățători, — și altă ediție *fără Șematism.*

Prețul: Ediția cu Șematism 50 Lei, — fără Șematism 20 Lei

Plus porto postal Lei 10, și sânt a se trimite înainte prin mandat poștal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericești:**

Potire	Copie	Căldărușe cu mătăuz
Disc	Linguriță	Clopoțele pt. altar
Steluțe	Cruci	Cănuțe pt. Sf. mir
Cădelnițe	Cruciulițe	Garnitură pt. bolnavi
Candele	Cununi	Prapori

Toate aceste odoare bisericești sunt din **Alpaca** (Argint de China) aurite și foarte frumos executate, cu prețuri favorabile.

Redactor responsabil: Dr. George Proca

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane

Invăţământul secundar. Anteproectul de lege pentru reforma învăţământului secundar este complet redactat. Cuprinde învăţământul teoretic (liceal şi gimnazial) şi învăţământul profesional. Indată după sărbători, proectul va fi depus în parlament.

„Otpustul". Cu acest titlu sugestiv scrie Unirea din Blaj un articol lugubru la sfârşitul anului 1927. Arată că la Gâmbaş, lângă Aiud, biserica unită de-acolo a trecut în posesiunea Ortodocşilor. Acesta e cazul cel mai recent. De sigur, nici cel dintâi şi nici cel din urmă. Pentru că unaţia n'are nici un rost în viitor. Tot din acest articol aflăm că uniţii din Hamba au petrecut noaptea de Crăciun în jurul bisericii lor, înarmaţi cu săcuri şi cu topoare. Ce li s'o fi năzărit canonicilor din Blaj să îndrume pe bieţii oameni să stea în ger o noapte întreagă?! Am cerut relaţii din Hamba şi ni s'a răspuns că ortodocşii, în noaptea Crăciunului au colindat, cum e datina creştinească şi au petrecut sfintele sărbători cu dragoste şi voie bună, iar uniţii sunt supăraţi.

Inmormântarea protopopului Dr. Gh. Popoviciu

Rămăşiţele pământeşti ale regretatului protopop *Dr. Gheorghe Popoviciu*, au fost transportate dela locuinţă la biserica ort. rom. din Lugoj, unde Joi la ora 2 d. a. s'a început serviciul funebru, celebrat de: I. P. C. S. Arhimandritul Policarp Morusca, P. C. părinţi Consilierul metropolitan: Dr. Vasile Bologa, Protopresbiterii: Andrei Ghidiu, Virgil Musta, Ioan Gneţia, Romul G. Aucuşa şi numeroşi preoţi.

După serviciul funebru au ţinut vorbiri: Protopresbiterul Andrei Ghidiu, ca mandatar episcopesc, Ministrul Franasovici, din partea guvernului şi part. liberal, Dr. Vasile Bologa, ca mandatar al arhiepiscopiei noastre, Dr. Gheorghe Ciuhandu, din partea episcopiei din Arad, Dr. Cornel Cornean, în numele judeţului, Dl. Dr. Avram Imbroane, în numele deputaţilor bănăţeni, Dr. Aurel Valeanu, din partea senatorilor, Ioan Harambaşa, din partea oraşului, Dr. Aurel Mihaescu, din partea preoţimei parohiale.

Toţi oratorii, în vorbirile lor frumoase, au arătat marile fapte ale regretatului protopop Dr. Gheorghe Popoviciu şi marea perdere ce o îndură ţara şi neamul nostru prin trecerea la cele eterne a acestui fiu distins al Banatului.

La înmormântare a luat parte tot ce a avut Lugojul mai distins, asemenea toate societăţile, în frunte cu drapelele îndoliate, precum şi mulţi preoţi, învăţători, intelectuali şi popor din provincie.

Ajungând convoiul la cimitir, înainte de a fi depuse rămăşiţele pământeşti în cavoul familiar, părintele Jigorea, din partea corului Vidu, a ţinut o pătrunzătoare vorbire, ca cel din urmă salut dat fiului distins al bisericii.

*

«Cu protopopul Gheorghe Popoviciu din Lugoj — scrie dl prof. N. Iorga în Neamul Românesc, — pierdem nu numai un cleric venerat, dar şi un cercetător istoric care-şi făcuse probele. Cartea lui despre Unirea cu Roma n'are numai o valoare polemică. Scrie limpede lucruri adânc gândite şi simţite sincer».

Nr. 12.293/1927 Bis.

Publicaţiune oficială

Venerabilul Consiliu mitropolitan, cu adresa din 20 Decemvrie, a. c. Nr. 454 M. în urma renunţării P. C. Sale Dr. Grigorie Cristescu la calitatea sa de acusator la Consiliu Spiritual mitropolitan de pe lângă Mitropolia Ardealului, a numit acusator la numitul Consiliu Spiritual pe Cucernicia Sa Ioan Bonaţiu, profesor de religie în Oradea.

Aceasta se aduce la cunoştinţa publică spre ştirea şi orientarea celor interesaţi.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 29 Decemvrie 1927.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 444/1927.

Notificare oficială

Pentru orientarea celor-ce ar dori să exercite profesiunea de apărător în cauzele ce vor veni în judecarea instanţelor disciplinare şi judecătoreşti ale bisericii ort. române, în privinţa apărătorilor, regulamentul de procedură al instanţelor disciplinare şi judecătoreşti ale bisericii ort. române cuprinde următoarele dispoziţii:

Art. 213. Persoanele date în judecata instanţelor bisericeşti, vor putea fi asistate de apărători.

Art. 214. Apărătorii se vor lua dintre clericii licenţiaţi şi doctorii în teologie, cu o vechime de cel puţin 5 ani de la obţinerea titlului de licenţiat.

Art. 215. Persoanele, cari vor voi să exercite profesiunea de apărător, vor face declaraţie în scris, însoţite de acte în regulă, din cari să se vadă că întrunesc condiţiile de a fi apărător.

Art. 216. Această declaraţie se va face la Chiriarhul respectiv, care o va da comisiunilor respective.

Art. 217. La Mitropoliile din Bucureşti, Iaşi şi Sibiu, se va institui câte-o comisiune compusă din profesorul de drept canonic dela facultatea sau dela Academia de teologie locală, sau din cuprinsul Mitropoliei, preşedintele Consistorului spiritual mitropolitan şi cel mai vechi apărător din cuprinsul Mitropoliei.

Această comisiune va examina titlurile şi găsind, că petiţionarii întrunesc condiţiunile cerute, va comunica Chiriarhului spre ştiinţă şi aprobare.

Art. 218. Aceeaşi comisiune va revizui toate autorizaţiile de apărător date până acum, fără de cari nu vor putea exercita dreptul de apărător.

Art. 219. La fiecare Eparhie va fi un tablou de numele şi pronumele tuturor apărătorilor din ţară.

Art. 221. Fiecare apărător înscris în tablou, va plăti comisiunii o taxă de 1500 Lei, în care va întra şi plata cărţii de legitimaţie.

Art. 222. Nu vor putea fi apărători persoanele, care deşi întrunesc celelalte condiţiuni, vor fi fost condamnate în vre-unul din cazurile prevăzute de legile civile, ce atrag după sine pierderea dreptului de apărător.

Consiliul mitropolitan.

INFORMAŢIUNI

Succesiunea mult regretatului rege Ferdinand, evaluată la 387.476,714 lei, a fost împărţită la 5 urmaşi. Revine fiecăruia 76.093,345 lei. A. S. R. Principesei Ileana îi revine 81.095,345 lei, întrucât înainte de împărţeala moştenitorii au convenit să cedeze 5 milioane lei pentru augmentarea zestrei şi pentru a se compensa darurile făcute de Marele Rege, copiilor săi, la căsătorii. Deosebit de această avere, Regele Ferdinand a lăsat M. S. Regelui Mihai I, un frumos legat, compunându se din Castelul Peleş, cu toate celelalte castele, clădiri şi stabilimente cuprinse într'însele, moşia Sinaia-Predeal, imobilele din Bucureşti.

M. Sale Reginei Maria, I s'a trecut folosinţa tablourilor şi colecţiunii de arme şi a mobilierului castelului Peleş, ale Regelui Carol, — castelul Pelişor, Cavalierhaus, uzufructul moşiei Sinaia Predeal şi al palatului Cotroceni.

In averea de 387.476,345 lei nu s'a trecut şi terenul cu Palatul dela Mamaia (Constanţa), care a fost donat, cu rezerva unui mic teren, A. S. R. Principesei Mame Elena a României.

Casa regala ajută pe săraci. Cu ocazia sfintelor sărbători ale Crăciunului s'au distribuit din partea Casei regale la săracii din Bucureşti, precum şi la cei din Iaşi, Chişinău, Cernăuţi şi localităţi din Transilvania şi Banat, 225,000 lei, în bani, lemne şi îmbrăcăminte.

Marci poştale cu efigia M. Sale Regelui Mihai I se pun în vânzare în cursul lunii Ianuar 1928. Vechile mărci au valabilitate până la sfârşirea stocului.

Proect de statut. Comitetul Asociaţiei generale a clerului român ortodox din România, cu sediul în capitală, a stabilit noul proect de statut. Acest proect se trimite tuturor protoereilor şi societăţilor preoţeşti existente spre a-l discuta şi a alege câte un reprezentant pe eparhie. Toţi aceşti reprezentanţi se vor aduna în Bucureşti, în Ianuar 1928, spre a i da forma definitivă şi a stabili cota parte cu care trebue să contribue secţiile. Societăţile preoţeşti nu vor fi cu nimic prejudiciate în scopurile lor. Dar vor fi obligate ca din cotizaţiile membrilor să contribue la fondul general al Asociaţiei.

La Sorbona. Dl profesor N. Iorga va pleca anul acesta la Paris, în vederea conferenţelor dela Sorbona, pe la mijlocul lui Februar.

Moartea unui fost preot internat. Primim: In 9 Decemvrie 1927, după boală grea şi îndelungată de 2 ani, a încetat din viaţă, *Gheorghe Lupşa*, preot şi învăţător, în comuna Noul, protopopiatul Târnava-mare, în etatea de 44 ani, lăsând în urmă soţia şi 3 copii nevrăstnici. Înmormântarea s'a făcut la 11 Decemvrie. Prohodul a fost săvârşit de 8 preoţi, în frunte cu administratorul prot. N. Gheaja din Biertan, şi o mulţime de lume îndurerată din Noul şi jur. Inf spune soţia sa, că dorinţa răposatului era ca această tristă ştire să se publice în Telegraful Român. Vă rog, deci în numele dânsei să daţi publicităţii această ştire, aducând mulţumirile ei tuturor condolatorilor. Răposatul a servit ca învăţător 20 ani, ear ca preot-învăţător 17 ani. A fost internat în timpul ocupaţiei şi al războiului din 1 Septemvrie 1916 până în 1 Martie 1917 în Şopron. Odihnească cu drepţii!

Pr. *P. Constantin.*

Cursul tuturor şcoalelor primare şi secundare din ţară reîncepe Luni în 9 Ianuar 1928.

Şcoala surorilor de ocrotire, de infirmiere vizitatoare, din Cluj. In Ianuar 1928 se începe cursul pregătitor al Şcoalei surorilor de ocrotire (infirmiere vizitatoare) la Cluj, strada Dorobanţilor 25. Cursul este de 2 ani în afară de cel pregătitor. Elevele fiind bursierele statului, întreţinerea lor în institut pe durata cursului va fi gratuită. Condiţiunile de primire sunt: vârsta 18—40 ani, minimum 4 clase secundare, certificat de sănătate şi moralitate, şi consimţământul părinţilor pentru minore. Orce informaţiune se poate cere dela: Direcţiunea şcoalei din Cluj, strada Dorobanţilor 25.

Trecere la ortodoxie. Primim: In filia *Gâmbaş*, dela Matera Pagida, lângă Aiud, au trecut dela uniţi la noi 160 suflete, au mai rămas 100 suflete. Cauza e că preotul Traian Lazar a încurcat biserica în o datorie de circa 300,000 lei. Ortodocşii au ocupat biserica. A ieşit dela Blaj dl Dr. Lupu care, văzând situaţia, a cedat şi n'a mai insistat să evacueze ortodocşii biserica...

Lume întoarsă. In catacombele Parisului se instalase, — în criza mare de locuinţe, — un om sărman. Intr'una din zilele acestea, mai mulţi actori parizieni făcură o plimbare în catacombe şi întalniră pe bietul om, care într'o galerie îşi clădise baraca sărăcăcioasă. Unul dintre vizitatori îl întreabă dacă nu i se ureşte în locuinţa lui? Omul răspunse: «Numai şoarecii mă cam supără; adevărat, li-am adus o pisică, — dar mi-au mancat-o».

Preoţii au viaţa cea mai lungă. Un medic francez, facând cercetări pentru a afla ce fel de ocupaţiune înrâureşte mai mult asupra lungimii vieţii omeneşti, a constatat următoarele: Din 1000 de oameni de 70 ani, cu diferite ocupaţii: *43 sânt preoţi*, 40 agricultori, 33 industriaşi, 32 ofiţeri, 29 advocaţi sau ingineri, 26 profesori şi învaţători, 24 medici ş. a. m. d. — Agricultorii ar putea avea cea mai lungă viaţă, dacă ar trăi mai igienic, şi în deosebi dacă n'ar consumă prea multă băutură alcoolică.

Resultatul... De când bolşevicii s'au hotărât să nu mai împedece poporul dela băutura sa naţională, *votka*, («apşoara» rusească), în vechea capitală, în Leningradul de astăzi, beţia a luat proporţie uriaşă. Dacă a crescut, an de an, consumul alcoolului, resultatul este că şi *mortalitatea* devine tot mai mare, ear *moralitatea* tot mai scăzută.

Daruri practice. Anul acesta de Crăciun la Praga s'au cumpărat mult mai puţine daruri scumpe, ce n'au valoare practică. In schimb au crescut cererile pentru obiecte de utilitate, ca produse textile, şi în general lucruri casnice obişnuite. Din «obiectele nepractice» au înregistrat o desfacere considerabilă numai jucăriile de copii, fabricate în Cehoslovacia ieftin şi adesea cu gust artistic. Cererile pentru jucării frumoase cresc. — Pe când vom avea, în sfârşit, fabricatele promise dela Câmpeni?

Ingrijirea monumentelor vechi In comuna Kozuchovice din Slovacia locuitorii au hotărât să clădească o biserică nouă în locul celei vechi de

lemn, care urma să fie dărâmată. De oarece biserica de lemn e relicvă rară de artă, comisiunea pentru apărarea pieselor istorice de artă, a dispus ca biserica să fie transportată la muzeul răsăritean-slovac din Koşice, unde va fi păstrată într'un pavilion special.

Faimosul lord Rothermere este, după portretul ce i-l face de curând un ziar din Praga, nimic alt ceva, decât un bogătaş maniac, căruia îi plac laudele ce i le aduc ziarele plătite de el însuşi; în ale politicei, jidovul lord este curat «chinez». Campania sa de revizuire a tratatului dela Trianon nu poate fi luată în serios.

ŞTIRI LOCALE

Se aduce la cunoştinţă, că lucrările de modificare *a listei alegătorilor pe anul 1928 pentru camera şi senat* ale oraşului municipiului Sibiu sânt puse vederei publice, în sensul legii electorale, în tot cursul lunei Ianuar la Primăria oraşului, strada Mitropoliei 2, uşa 17.

CARŢI ŞI REVISTE

Hristos şi viaţa omenească, de Fr. W. Foester, partea II, în româneşte de: Nic. Colan. (Preţul 65 lei). Despre cartea aceasta, de curând apărută, aflăm o dare de seamă, bine întemeiată şi facută de dl I. A. Bran-Lemeny, în Gazeta Transilvaniei din 25 Decemvrie 1927. In atmosfera viciată de astăzi, — zice recensentul, o operă, ca cea dăruită literaturii româneşti, de profesorul N. Colan, este o *binefacere*, şi cu acest cuvant cred, că am spus totul. Tradusă într'o corectă şi aleasă limbă românească «Hristos şi viaţa omenească» se adresează tuturor, vorbeşte direct inteligenţii, sufletului şi inimii. El este un povaţuitor al *tuturora*. şi dacă în special cei chemaţi, sau ajunşi prin capriciile soartei să guverneze sau să conducă acest popor, ar respecta şi urmă măcar o infimă parte din sfaturile şi învăţămintele cuprinse în această carte, am fi siguri, că ne-am afla pe cea mai bună cale...

In apărare

— La chestiunea îmbunătăţirii serviciului sanitar —

Primim următoarele:

Când s'a organizat *cea dintâi ofensivă publicistică* împotriva subsemnatului pentru pretinse iregularităţi în chestia contractului privitor la materialul comandat din Germania, am dat ziarelor din Cluj şi Bucureşti explicaţiuni amănunţite asupra felului, cum am procedat în chestiunea aceasta aşa de importantă şi de salutară pentru îmbunătăţirea serviciului sanitar al României întregite.

Pentru toţi ceice au avut dorinţa şi voinţa sinceră de a se lămuri în mod obiectiv, socot, că explicaţiunile publicate în Septemvrie a. c. în mai multe ziare, puteau fi suficiente.

Nu cercetez motivele, care au determinat factorii conducători să organizeze acum *o nouă ofensivă* în parlament şi în presa capitalei.

Nici nu voi plictisi publicul cititor cu reproducerea explicaţiilor mele din Septemvrie.

Declar însă de *calomnie grosolană* afirmaţiunea că la Paris aş fi *«insistat foarte mult să se omologheze contractul»*, cum relatează ziarele din 23 şi 24 c. că ar fi spus d. ministru Inculeţ în şedinţa Camerei dela 21.

Declar apoi că *în viaţa mea n'am avut nici odată onoarea a discuta cu dl Zăuceanu vreo chestiune, cu atât mai puţin chestiunea omologării vreunui contract.*

Mulţumesc tuturor celor cari au semnat propunerea pentru anchetă. Dacă nu am făcut la Paris intervenţie «pentru accelerarea omologării», în schimb promit a face toate intervenţiile posibile la actualii oblăduitori ai ţării *pentru accelerarea anchetei.*

Nu vă pare inadmisibil procedeul de a înfăţişa fragmentar şi tendenţios istoricul unei chestiuni administrative, la resolvarea căreia au lucrat *din Noemvrie 1926 până în Aprilie 1927* funcţionarii tehnici specialişti ai ministerului sub controlul permanent al secretarului general, a colaborat delegaţia economică a guvernului în mai multe şedinţe preocupându-se de ea timp îndelungat însuşi consiliul de miniştri?

In ce priveşte cantitatea şi calitatea materialelor comandate, ştiu că fostul conducător tehnic al ministerului, dimpreună cu colaboratorii săi, au procedat în temeiul informaţiunilor culese dela organe competente a le da, în deplină cunoştinţă de cauză.

Toate aceste constatări prevăd că nu vor avea darul de a împiedeca pe calomniatori să şi continue meseria *cu hiperzeiul*, de care au dat aşa de strălucite dovezi *dela 4 Iunie până în timpul de faţă.*

Mă întrebă ieri un prieten, dacă nu am dat în judecată pe infatigabilii mei calomniatori? I am răspuns afirmativ, arătându-i tot odată şi scrisoarea prin care eram avizat din partea apărătorului meu, un eminent avocat din Bucureşti, — despre zădărnicia oricărei încercări de a obţinea satisfacţie, prin următoarele cuvinte: «Durere, nu se mai poate face nimic: *A venit amnestia pentru toate delictele de presă.*

In adevăr legea recentă, care amnestiază pe *dezertorii la inimic*, cuprinde şi amendamentul sau subamendamentul (sprijinit la senat de dl Horia Carp) pentru amnestierea *«calomniilor şi injuriilor săvârşite prin presă»*.

Lozinca cea veche: *Calomniare audacter, semper aliquid haeret* e transformată deci prin generositatea aşa de prost cheltuită a legiuitorului român din Decemvrie 1927 în această formulă nouă: *Calomniaţi, calomniaţi! Vine amnestia. Impunitatea vă este asigurată!*

Cluj, în ajunul Crăciunului 1927.

Ion Lupaş
prof. univ.

De la Societatea română

de înmormântare din Sibiu

La *Fondul pentru Căminul bătrânilor sărac* al societăţii s'au mai făcut următoarele dăruiri ca legate:

1. *Legatul Preotul Ioan Perian*, întemeiat de dl Romul Perian, şeful of. contabilităţii arhidiecezei, cu suma de Lei 1000·— în memoria bunului său tată Ioan Perian, fost preot ort. român în comuna Criştior şi fost membru al soc. de înmorm. din Sibiu, decedat în luna August 1927. La acest legat a mai dăruit prof. Timotei Popovici, în memoria tatălui părintelui său 100 lei. Starea legatului este de lei 1100.

2. *Legatul înv. Ioan Olariu*, întemeiat cu suma de lei 1000·— de dl Valer Olariu, profesor la şcoala normală Andrei Şaguna din Sibiu, în memoria iubitului său tată Ioan Olariu, fost învăţător în pensiune în comuna Nucet şi fost membru al soc. rom. de înmorm. din Sibiu, decedat în luna Sept. 1927. La acest legat au mai dăruit în memoria tatălui colegului lor: Dr. V. Stan, A. popovici şi V. Costin câte 50 lei, Eug. Todoran şi Tim. Popovici câte 100 lei. Starea legatului este de lei 1350.

3. *Legatul învăţătoarea Mărioara Todoran*, întemeiat de domnul Eugen Todoran, directorul şcoalei normale Andrei Şaguna din Sibiu, cu suma de Lei 1000·— în memoria iubitei sale surori Mărioara Todoran, fostă învăţătoare în comuna de naştere Cetatea de baltă, decedată la 13 Nov. 1927 în etate de 32 ani. La acest legat au mai dăruit: Dl Ionel Todoran, fratele decedatei, şefcontabil la banca de scont sucursala Sibiu şi dl Sabin Cioran, şef contabil la banca naţională sucursala Cluj, vărul decedatei, câte 250 lei, prof. T. Popovici şi soţia Victoria 200 lei, Lia Popovici profesoară la liceul de fete din Târgu-Mureş în memoria prietenei şi colegei sale din şcoala normală Andrei Şaguna 100 lei, Miorica Popovici, studentă la facultatea de ştiinţe din Cluj în memoria prietenei sale 100 l. Dr. V. Stan, A. Popovici şi V. Costin în memoria surorii colegului lor câte 50 lei. Starea legatului este de lei 2050.

Deasemeni au mai dăruit la *Legatul Protopopul Nicolae Todoran*, dnii Ionel Todoran şi Sabin Cioran, câte lei 250.

Pentru toate aceste creştineşti dăruiri mulţumeşte cu toată recunoştinţa:

Timotei Popovici, preş. societăţii.

Nr. 103/1927. (157) 1—3

Concurs de licitaţie

Consiliul parohial ort. rom. din Şelimber dă pe cale de licitaţie, cu oferte închise, zidirea unei biserici noi.

Planul, condiţiile de licitaţie stau spre vedere la oficiul parohial ort. din Şelimber.

Ofertele se vor înainta până la 7 Februar 1928 la oficiul parohial.

Şelimber la 1 Ianuar 1928.

Irimie Milea epitrop. **Nicolae Vlad** paroh ort.-rom.

Nr. 11,697. (156) 3—3

CONCURS

Devenind vacantă catedra de religie de la şcoalele medii de stat din Sebeş, prin renunţarea profesorului supl. Tiberiu Moga, se publică concurs cu termin de 15 zile, invitându-se ceice doresc să ocupe această catedră, să-şi înainteze cererile de concurs la Consiliul arhiepiscopesc, dimpreună cu documentele despre studiile făcute.

Sibiu, din şedinţa bisericească, ţinută la 13 Decemvrie 1927.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 229/927. (152) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiilor de clasa a III-a **Nucşoara** cu filia Mălăeşti şi **Sânta Maria de peatră**, din protopopiatul Haţeg, se publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. **Nucşoara** cu filia Mălăeşti, cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, 32 jug. cat. (arător şi fânaţ, într'o tablă) sesiune parohială, 2 măsuri porumb cu ciocan şi câte 1 zi de lucru dela 200 familii şi stolele obişnuite, casă parohială în stare bună cu toate supraedificatele.

2. **Sânta Marie de peatra**, cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, 14 jug. cat. sesiune parohială şi câte 1 zi de lucru dela fiecare casă.

Concurenţii îşi vor înainta cererile instruite în regulă subsemnatului oficiu protopopesc în terminul indicat şi se vor prezenta în parohiile respective spre a face cunoştinţă cu poporul.

Haţeg, la 2 Decemvrie 1927.

Oficiul protopopesc ortodox român al Haţegului în înţelegere cu consiliile parohiale respective.

Dr. C. Popescu
protopop.

Nr. 441/1927. (151) 3—3

Concurs

Se publică se concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în «Telegraful Român» pentru întregirea parohiei **Sâncrai** din protopopiatul Hunedoara.

Veniturile parohiale:

1. 30 litri grâu de fiecare fum.

2. 30 litri cucuruz smicurat de fiecare fum.

3. Una zi de lucru de fiecare fum.

4. Cel puţin 5 (cinci) lei de fiecare fum cu ocaziunea sfinţirii caselor (Botezul Domnului).

5. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în terminul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 29 Noemvrie 1927.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană
protopop.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului“

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moşoiu

prof. la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

GRATIS trimit catalogul meu despre **vişe de vie altoite** care cuprinde preţurile cele mai ieftine şi sfaturile nerespătibile pentru fiecare viticultor. In interesul propriu al Dvoastre nu procuraţi vişe de vie sau vişe altoite, până când nu citiţi călăuza mea de viticultură. Adresa: **J. SZÜCS**, pepinerie 24, Diosig, Judeţul Bihor. Se caută agenţi pe lângă provizie mare. (131) 9—16

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 11 Ianuar 1928 Nr. 4

Telegraful Român

Organ naţio

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

ele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Schimb

Onor. Red. «Transilvania»
(Str. Şaguna 8)

Sibiu

himb

Judecata timpului

«Păziţi-vă de prorocii mincinoşi, cari vin la voi *în haine de oi*, iară înlăuntru sânt *lupi răpitori*». Cuvintele Domnului azi sânt de o arzătoare actualitate. E cert, că şi înainte de zilele noastre, poate şi după ele, oamenii când au văzut şi vor vedea, că pe cale dreaptă nu-şi ajung scopurile în această lume, au recurs şi vor recurge la minciună.

Modestia, cinstea, iubirea şi toate celelalte însuşiri omeneşti frumoase au fost şi vor fi privite şi în viitor de mulţi oameni ca nişte *haine*, pe care le îmbraci numai când cere trebuinţa. Cum imită crocodilul flămând glasul tânguios de copil, aşa imită numai, mulţi oameni, glasul şi atitudinea omului luminat la minte şi nobil la inimă, fără să fie de fapt aceea ce se arată.

Timpul nostru va avea trista celebritate să fi fost mai bogat în proroci mincinoşi cu înfăţişare de oi blânde, dar cu sufletul şi cu gândul de lupi adevăraţi. Nu mai găseşti nici cel mai mic şi mai dosit sat, fără prorocul său mincinos, fie pe terenul social, fie pe cel religios.

Societatea omenească, până a ajunge la starea în care se găseşte azi, a trecut prin multe jertfe de sânge şi foc.

Prorocul mincinos nu ţine cont de jertfa celor ce şi au închinat viaţa progresului şi nu vrea să ştie de imposibilităţi. El îmbracă pur şi simplu *mantaua eroului*, fără să aibă cea mai mică asămanare cu eroii, şi apoi vorbeşte până se îmbeată singur şi îmbeată şi pe cei din jurul său, dacă sânt suflete slabe.

Prorocul mincinos pe terenul social predică de obicei *viaţa de pădure*. Toate necazurile, toate nevoile sânt scormonite din cuşul lor, fără nici o soluţie de vindecare. I-ar plăcea nespus de mult prorocului mincinos libertatea din pădure, fără nici o răspundere. El nu se duce în pădure, ci ar dorl să aducă pădurea, cu toate cruzimile ei, în societatea omenească.

Prorocul mincinos pe terenul social strâns în cleştele adevărului sare ca şarpele cu ochelari şi încearcă să muşte şi în dreapta şi în stânga, şi la urmă ori fuge, ori îşi dă duhul.

Să ne întoarcem acum dela terenul social la cel religios.

Biserica noastră poate nici odată nu a avut de furcă atât cu prorocii mincinoşi ca azi.

Prorocul mincinos pe terenul religios este foarte şiret.

El ştie foarte bine, că sentimentul religios este aşa de adânc înrădăcinat în sufletul omenesc, încât nu se poate extripa cu minciunile din lume, de aceea nici nu caută să-l extirpeze, ci să-l pervertească numai.

Nu există ţăran în ţara noastră, care să spue, că lui nu i trebue religie şi biserică. Trecutul nostru doară ne spune clar, că religia şi credinţa nu a fost în viaţa neamului nostru numai *o hrană de sărbători, nu!* Suferinţele şi nedreptăţile au făcut aşa că ţăranul nostru a avut lipsă de legea lui, de credinţa lui în toate zilele fiindcă altcum nici nu putea trăi. La fiecare pas trebuia să se roage, în fiecare zi privea la biserică, ca la singurul lui prieten şi ajutător.

Iată de ce nu spune prorocul mincinos şi interesat, sătenilor noştri, că *lăpădaţi-vă* de *credinţă* şi de *biserică* fiindcă, ştie foarte bine, că în felul acesta nu ar ajunge la nici un rezultat.

El operează altcum.

Şi el zice, în mod prefăcut, fiţi credincioşi, dar pune puţin ser adormitor în propaganda lui. *Religia voastră, credinţa voastră să nu fie cum a fost în trecut, cum o vor preoţii voştri*, **ci cum vreţi** *voi*, **cum înţelegeţi** *voi*. Şi aici trebue să ne dăm seamă că prorocii mincinoşi sânt extrem de prim jdioşi.

Mândria este una din cele mai mari slăbiciuni sufleteşti pe care o găsim şi la popoarele dominante şi la cele subjugate deopotrivă. Cine ştie să cânte frumos pe coarda mândriei omeneşti, poate face mari ravagii ori şi unde.

Va ţinea ţăranul nostru la biserică şi la credinţa lui, dar când prorocul mincinos, lupul îmbrăcat în piele de oaie, îi spune, *cum vrei tu, cum doreşti tu*, atunci ţăranul nostru ajunge în situaţia lui Adam şi Eva păcăliţi de şarpe, — o piele şi asta în care se ascundea diavolul.

Cine se îndoeşte de tăria adevărului acestei asemănări, nu are decât să meargă între cei lăpădaţi de legea lor şi să vadă cum bâjbâie aici mândria omenească lăsată liberă, pe lângă toate vorbele mincinoase pe care le spun celor străini de ideile şi sentimentele lor.

Acum a sosit timpul suprem să ridicăm un frumos monument în centrul mitropoliei noastre acelui ţăran, care a spus împărătesei că dacă îi vrea cojocul, apoi îl dă cu toată complezanţa înăs-

FOIŞOARA

Regulament

MINISTERUL CULTELOR ŞI ARTELOR

FERDINAND I,

Prin graţia lui Dumnezeu şi voinţa naţională, Rege al României,

La toţi de faţă şi viitori, sănătate:

Asupra raportului ministerului nostru secretar de stat la departamentul cultelor şi artelor,

Văzând jurnalul consiliului nostru de miniştri Nr. 3,829, încheiat în şedinţa sa dela 21 Decemvrie 1926;

Potrivit art. 16 din legea pentru organizarea bisericii ortodoxe române;

Am declarat şi decretăm:

Regulamentul
de
procedură al instanţelor disciplinare şi judecătoreşti ale bisericii ortodoxe rom.

CAPITOLUL I

Competinţa regulamentului

Art. 1. Sunt supuşi prevederilor prezentului regulament toţi membrii clerului de mir, călugării, cântăreţii şi paracliserii cari se vor face vinovaţi de vreuna din vinele enumărate la articolul 2 şi 3.

CAPITOLUL II

A. Abateri disciplinare

Art. 2. Sunt considerate ca abateri disciplinare şi pedepsite ca atare:

a) Neglijenţa sau neascultarea întru împlinirea datoriilor;

b) Incorectitudini săvârşite în afaceri oficiale;

c) Faptele mai puţin grave săvârşite în contra ordinei şi a bunei cuviinţe;

d) Căutarea de certe şi provocarea la neînţelegeri;

e) Executarea înainte de a fi dobândit aprobarea organelor superioare a acelor hotărâri ce trebuiesc să fie în prealabil aprobate de autorităţile superioare;

f) Săvârşirea celor sfinte într'o parohie sau biserică fără învoirea chiriarhului şi fără consimţământul preotului locului;

g) Părăsirea parohiei, fie ca locuinţă, fie ca serviciu şi şederea mai multă vreme afară din parohie fără voia şi fără ştirea episcopului respectiv.

B. Delicte disciplinare

Art. 3. Sunt considerate ca delicte disciplinare şi pedepsite ca atare:

a) Săvârşirea cu dela sine putere a lucrărilor sfinte de un preot sau diacon depus legal pentru un delict;

b) Părăsirea cu dela sine putere a locului său de serviciu şi îndeplinirea serviciilor preoţeşti în altă parohie fără ştirea şi consimţământul autorităţii bisericeşti competinte;

c) Neglijarea ritualului prescris la săvârşirea lucrărilor sfinte;

d) Violarea secretului mărturisirii;

e) Administrarea incorectă a averii bisericeşti, risipirea sau întrebuinţarea ei în alte scopuri:

f) Indeletnicirea cu afaceri pro-

cută românului, dar *credința moștenită* din strămoși *niciodată*. Acest monument ar fi spaima prorocilor mincinoși și acelor suflete slabe, care s'ar gândi numai la păcatul părăsirii credinței strămoșești. Acest monument ar fi o carte deschisă, din care ar izvorâ tărie și statornicie la poporul nostru hărțuit de prorocii mincinoși și șireți.

Armata ține cont de vremurile în care trăește și își schimbă și își primenește armele încontinuu, — și biserica noastră trebue să-i urmeze.

In fața șiretlicurilor și a minciunilor prorocilor îmbrăcați în piele de oaie, noi trebuie să punem paginile de glorie ale bisericii noastre în așa fel, ca să înțeleagă întreagă turma credincioasă.

Prorocii mincinoși spun poporului nostru, că religia, credința și biserica să fie așa **cum doriți voi**: noi să spunem poporului cu toată însuflețirea, ajutată de harul de sus, că biserica și credința trebue să aibă legătură cu C-l de sus și să fie așa cum a așezat-o Hristos și cum au practicat o strămoșii.

Frați preoți, munciți zi și noapte în laboratorul istoriei bisericii noastre strămoșești și scoateți de acolo toate petrile scumpe și le arătați poporului, și prorocii mincinoși au să fugă rușinați.

Prot. *Șt Cioroianu.*

Inmormântarea lui Dr. Valer Branișce

S'a făcut în 3 Ianuar a. c. ora 14·30 din biserica ort. dela Lugoj.

Serviciul funebru a fost îndeplinit din partea vicarului mitropoliei din București, arhiereul Tit. Simedria, asistat de preoții Andrei Ghidiu, protopop Caransebeș Virgil Nistor, asesor consistorial Sibiu, preot Teofil din București, preoții din Lugoj, Dr. G. Mihăescu, I. Olde și M. Jgoria, cu 2 diaconi, iară răspunsurile le-a dat corul catedralei sub conducerea maestrului I. Vidu.

Biserica a fost tixită de tot ce are mai ales Bănatul: reprezentanții tuturor autorităților civile și militare, intelectuali din toate părțile țării, între cari remarcăm prezența dlor Al. Lapedatu, ministrul cultelor, Anton Mocsonyi, ministru, Iuliu Maniu, șeful partidului național țărănesc, Dr. Caius Brediceanu, ministru plenipotențiar, Dr. Al. Vaida, Dr. Ștefan Cicio Pop, Dr. Ioan Lupaș, fost ministru. Vicarul T. Boroș, generał Dubescu, colonel Gamber, Sever Bocu, deputat, o mulțime de deputați și senatori, intelectuali și țărani din jur. — O mulțime de coroane.

S'au ținut următoarele discursuri în biserică:

1. Arhiereu Tit. Simedria în numele Patriarhului și Regentului Miron.

2. Virgil Nistor, asesor cons., în numele I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, al consiliului mitropolitan și al bisericii ortodoxe din Ardeal.

3. Protopopul A. Ghidiu în numele P. S. Sale episcopului Dr. Iosif, al Caransebeșului și al consiliului eparhial.

4. Ministrul cultelor A. Lapedatu în numele guvernului.

5. Iuliu Maniu, în numele partidului național țărănesc.

6. Prof. Dr. Ioan Lupaș, în numele Academiei Române și al Universității din Cluj.

7. Prefectul Dr. C. Corneanu, în numele județului Severin.

8. Consilierul Dr. I. Stoian în numele orașului Lugoj.

9. Dr. Tiberiu Brediceanu, în numele consiliului de administrație și al funcționarilor Băncii «Albina» din Sibiu.

10. Sever Bocu deputat, în numele organizației partidului național țărănesc din județul Timiș Torontal.

11. Dr. Bârlea în numele învățământului secundar.

12. I Bănciulescu, redactor la ziarul «Dimineața», în numele presei.

13. Revizor școlar I. Marila, în numele învățătorimii din județ.

14. Deputat Dr. Iosif Viller, în numele minoritarilor.

15. Dr. Caius Brediceanu în numele prietinilor politici din Lugoj.

16. Un țăran, în numele Reuniunii de cântări din Satul mic, și în numele țăranilor.

In cimiter — la capelă — unde a fost așezat alături de I. Nedelcu și Coriolan Brediceanu, a vorbit Filaret Barbu, dirigintele corului, în numele Reuniunii de muzică din Lugoj, și al corurilor din Bănat, al căror președinte a fost în mai multe rânduri regretatul.

*

Discursul ținut de P. C. Păr. asesor cons. *Virgil Nistor* este următorul:

In numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh, Amin.

Sfârșindu-se curând, ani îndelungați a împlinit.
(Cartea înțel. lui Solomon, IV. 13)

Intristată asistență, — A este cuvinte ale sf. Scripturi sintetizează vrednicia acestui valoros și ales bărbat al bisericii și neamului nostru care a fost de toți regretatul Dr. Valer Branișce. Prea curând ne a părăsit, căci mult ar fi putut da încă din prisosința minții Sale luminate și de aceea stăm îndureraţi și muți de durere în fața sicriului, care cuprinde rămășițele lui pământești. Scurtă i a fost viața lui pământească, dar rodnică și îmbelșugată în resultate i-a fost activitatea pe toate terenele vieții publice, culturale, bisericești și politice ca profesor, ca publicist, ca membru marcant al tuturor instituțiunilor culturale ale neamului și ca membru în toate corporațiunile bisericii ortodoxe.

Om de o cultură rară, o mândrie a inteligenții, o personalitate distinsă, a fost în adevăr un adevărat bărbat «puternic în faptă și cuvânt», cum zice Scriptura, a fost un aprig luptător cu condeiul și un înțelept sfătuitor cu cuvântul. — Intransigent luptător sub obladuirea străină, a apărat în ce e mai grele timpuri dreptul la existența culturală și politică a poporului nostru, prin cuvântul său spus cu toată francheța și convingerea în ziarele redactate cu atâta cald patriotism și iubire de neam pentru care fapte a trebuit să sufere închisoare grea de mai mulți ani. Suferințele fizice îndurate acolo au contribuit la moartea lui așa de timpurie.

După înfăptuirea idealului național el este unul dintre organizatorii vieții școlare și culturale ale Ardealului în fruntea Resortului de culte și instrucție publică din Cluj.

Mare i a fost vrednicia lui, iară îndrumările și binefacerile culturale cari s'au revărsat asupra poporului nostru în ultimele 3 decenii — în cuprinsul acestei scurte vieți au fost de neprețuit. In acest timp n'a fost nici o faptă hotărâtoare în viața neamului la care Dr. V. Branișce să nu fi participat cu toată căldura inimei sale neprihănite, cu toată înțelepciunea minții sale agere. A fost un *caracter* integru, o personalitate de înaltă moralitate în adevărata concepție a cuvântului. In cele mai grele timpuri de restriște ale neamului a fost de un optimism sănătos, așa de rar în timpurile de îndoială. Om de o integritate morală desăvârșită răspândea în jurul lui o concepție superioară de viață.

Credința nestrămutată în isbânda definitivă a luptelor politice și culturale, convingerea lui puternică din care porneau toate acțiunile Sale, au făcut ca ei să fie apreciat și ascultat, de toți oamenii de bine ai neamului nostru.

Noi — cari simțim așa de mult perderea lui prea de timpuriu și cari i-am stat așa de aproape — cu greu vom putea fixa în cadrul restrâns al unei cuvântări panegirice vasta lui personalitate. Istoria va împleti o cunună de laur pe fruntea lui senină și-i va aprecia cum se cuvine vasta lui contribuție de muncă depusă pe altarul neamului și a bisericii sale.

Voi releva în scurte cuvinte numai o parte din meritele sale neperitoare ca vrednic fiu al bisericii ortodoxe și ca neînfrânt luptător pentru drepturile ei constituționale.

A fost un marcant și apreciat membru al tuturor corporațiunilor bisericești legislative, dela consiliul parohial până la congresul național bisericesc, precum și membru în secția culturală școlară a consiliului mitropolitan, unde contribuția minții sale agere și luminoase și tactul și înțelepciunea sa au adus servicii neprețuite. După înfiptuirea unității naționale și-a dat toată contribuția la punerea pietrii fundamentale a legii de organizare unitară a bisericii ortodoxe din România mare, ca să triumfe principiul constituțional al statutului organic al Marelui Ierarh A. Șaguna, al cărui aderent convins a fost tot timpul vieții sale, și pentru a cărui izbândă a luptat cu toată puterea convingerii convins că face un lucru bun. Desvoltarea sănătoasă a vieții bisericești o credea posibilă numai în cadrul unei asifel de legi bisericești unitare, la baza căreia stă autonomia pe bază constituțională. In mare parte lui i se atribuie meritul că acest principiu a fost pus la baza nouei legi de organizare a bisericii ortodoxe de astăzi.

Membrii corporațiunilor bisericești, și în special Ierarhii bisericii noastre, au aflat într'însul un colaborator și sfetnic de neprețuit, care vedea totdeauna clar situațiunea lucrurilor și care știa să dea cea mai salutară soluționare în cele mai grele chestiuni. Aceste corporațiuni au perdut înainte cu câteva zile pe valorosul protopop Dr. G. Popovici, iară abia la 6 zile

---

tivnice chemării preoției și neglijarea sau neascultarea întru împlinirea datoriilor;

g) Neglijarea îmbrăcămintei încât să nu mai corespundă caracterului preoțesc și regulamentelor învigoare;

h) Inalta trădare;

i) Conjurațiunea în contră autorității legale;

j) Sperjurul;

k) Sacrilegiul sau ierosilia;

l) Blasfemia;

m) Calomniarea și acuzarea neîntemeiată de fapte necinstite față de căpeteniile și superiorii bisericii, precum și față de corporațiunile, institutele și organele bisericești, precum și participarea la adunări și consfătuiri publice unde biserica, autoritățile ei și fețele bisericești sunt atacate și vaza lor știrbită;

n) Furtul;

o) Camăta;

p) Omorul;

q) Bătaia;

r) Adulterul;

s) Curvia;

ș) Beția;

t) Jocul la noroc;

ț) Ținerea de cârciumi;

u) Apostazia;

v) Erezia;

w) Schisma;

x) Simonia:

y) Condamnarea de către judecătoriile penale prin sentință rămasă definitivă pentru crimă sau delicte;

z) Neglijarea, neîndeplinirea sau îndeplinirea cu rea credință a îndatoririlor impuse de legea și statutul de organizare al regulamentelor ei de aplicare, cum și al tuturor ordinelor și dispozițiunilor autorităților bisericești.

C. Pedepsele și aplicarea lor

Pedepse

Art. 4. Consistoriile spirituale aplică persoanelor supuse judecății lor, după gravitatea cazului, următoarele pedepse:

I. Pedepse vremelnice

a) Sfatul și dojana duhovnicească;

b) Degradarea vinovatului din rangurile bisericești și onorifice ce posedă;

c) Amendarea până la 15% din salariu și accesoriile lui dintr'un an;

d) Pierderea oficiului de paroh sau preot ajutor pe timp limitat sau definitiv;

e) Intârzierea gradației pe un timp determinat;

f) Oprirea de a săvârși anumite lucrări sfinte;

g) Oprirea totală dela săvârșirea lucrărilor sfinte pe un timp anumit cu reținerea salarului;

h) Canonisirea la sfintele mănastiri său la catedrala episcopală până la o lună de fiecare dată.

i) Transferarea.

II. Pedepse definitive

a) Pierderea pentru totdeauna a dreptului de a fi ridicat la un grad ierarhic superior;

b) Depunerea sau pierderea dreptului pentru totdeauna de a săvârși vreo lucrare sacră, fără pierderea calității de preot, cu putința de a fi întrebuințat în administrația bisericească;

c) Caterisirea.

Despre abateri delicte și pedepsirea lor

Art. 5. Apostasia este lepădarea credinții creștine și îmbrățișarea unei confesiuni religioase necreștine.

Pentru clerici vina aceasta se pedepsește cu caterisirea.

Art. 6. Dacă lepădarea de credință s'a făcut sub sila fizică, iar clericul a arătat pocăință adâncă, se va opri pentru totdeauna dela săvârșirea lucrărilor sfinte, însă își va păstra demnitatea de cleric.

pe un alt membru marcant al lor, pe D. V. Branişce.

I. P. S. Sa arhiepiscopul şi mitropolitul nostru *Nicolae*, adânc îndurerat de moartea prematură a acestui vrednic fiu al bisericii ortodoxe şi valoros membru al tuturor corporaţiunilor noastre bisericeşti, atât în numele său şi al bisericii ce cârmuieşte cât şi în numele consiliului mitropolitan şi al celorlalte corporaţiuni bisericeşti al căror membru a fost răposatul în Domnul, a încredinţat pe subsemnatul să depun deodată cu prinosul de recunoştinţă pe cosciugul care cuprinde rămăşiţele pământeşti ale celui ce a fost Dr. V. Branişce, şi omagiile bisericii ortodoxe pentru tot ce a făcut pentru ea şi să-i aducem binecuvântarea arhierească pentru mult îndurerata familie, căreia I. P. S. Sa îi trimite cuvintele de mângâiere ale psalmistului: «Dumnezeu scuteşte pe cei străini şi ocroteşte văduvele şi orfanii».

In momentul când punem la veşnică odihnă rămăşiţele lui pământeşti, pe care le însoţim cu o lacrimă de durere şi cu nădejdea, că pilda vieţii lui va fi urmată eară străduinţele lui spre bine şi progres vor fi continuate, mângâerea noastră a tuturora o aflăm tot în cuvintele Scripturii: Vremea despărţirii mele s'a apropiat. Luptă bună am luptat, curgerea am plinit, credinţa am păzit. Iară ce este mai mult, mi s'a ales mie cununa dreptăţii, care o va da mie Domnul (II Timotei, 4 6—8).

Sufletul lui odihneşte-l, Doamne, în corturile drepţilor. Amin.

De anul nou biserica noastră dreptmăritoare şi-a îndreptat cuvântul şi către românii cari trăesc astăzi în America. Preşedintele Sfântului Sinod al bisericii ortodoxe române, I. P. S. Sa Pimen, mitropolitul Moldovei, a adresat acestor fii de peste Ocean ai neamului nostru o frumoasă pastorală, în care îi îndeamnă să păstreze cu sfinţenie credinţa strămoşească, să se iubească unul pe altul ca buni români, crescându şi copiii în duhul legii noastre ortodoxe şi împărtăşindu-le în familie şi întruniri frumoasele obiceiuri dela Crăciun, Anul nou şi Bobotează.

Apropiere între biserica ortodoxă şi cea anglicană. Patriarhul sârb Dimitrie, cum se comunică dela Belgrad, a administrat, cu prilejul Sărbătorilor Naşterii Domnului, sfânta împărtăşanie mai multor înalte personalităţi aparţinătoare coloniei anglo-americane dela Belgrad. Faptul e comentat ca un nou pas în drumul apropierii dintre cele două biserici.

Preotul Iancu I. Maximilian

O nouă ştire tristă suntem siliţi a aduce la cunoştinţa cetitorilor noştri.

Vrednicul lucrător în via Domnului părintele *Iancu I. Maximilian* din Stupinele Braşovului, descendent al unei familii fruntaşe preoţeşti în urma unui morb greu a dispărut în etate de 70 ani dintre cei vii, în ziua de 6 Ianuar a. c.

Timp de peste 40 de ani a slujit cu credinţă la altarul Domnului. Modest din fire şi înzestrat cu distinse calităţi sufleteşti, rămas de tinăr văduv a suportat cu resignaţiune greutăţile sorţii, iar către finea vieţii sale, cu ocaziunea jubileului de 75 de ani, al Liceului nostru «Andreiu Şaguna» din Braşov din anul Domnului 1925 a făcut un gest cu adevărat creştinesc, donând întreaga sa avere câştigată prin cruţare, în valoare de peste un milion lei, numitului liceu.

Rămăşiţele pământeşti ale adormitului în Domnul au fost aşezate cu solemnitate cuvenită în cimitirul bisericei din Stupini. Duminecă în 8 Ianuarie a. c.

Rugăm pe bunul Dumnezeu ca nobilul suflet să-l aşeze în locaşurile drepţilor.

In veci amintirea lui!

Botezul Domnului în Sibiu

Praznicul Arătării Domnului s'a sărbat şi anul acesta în centrul Mitropoliei noastre cu deosebită solemnitate şi paradă militară.

Intreg oraşul avea aspect de sărbătoare; pavoazat şi împodobit cu drapele naţionale.

După celebrarea sfintei liturghii oficiată în catedrală de I. P. S. Sa arhimandritul Vasile cu mare asistenţă, la ora 10 şi 20 procesiunea a pornit dela biserica catedrală, prin strada Mitropoliei, spre piaţa Regele Ferdinand.

Inainte mergea compania de onoare, apoi muzica militară, care atât la mergere, cât şi la întoarcere a cântat imnuri religioase; urma corul mixt al catedralei, preoţimea celebrantă apoi sub baldachin I. P. S. Sa Metropolitul *Nicolae*, îmbrăcat în mantia arhierească cu mitra şi cârja.

După baldachin urmau Dnii Generali cu ofiţerii din garnizoană în frunte cu dnul Comandant de Corp dl General *Constantin Găvănescu* şi autorităţile civile în frunte cu dl Prefect Dr. N. Regman şi un număr mare de credincioşi.

In Piaţa mare, frumos decorată cu drapele naţionale, erau postate trupele garnizoanei Sibiu. Gorniştii au anunţat solemnul moment a ajungerii în piaţă a procesiunii. In mijlocul pieţii, era aşezat un podiu, pe care s'a oficiat sfinţirea apei.

In faţă, erau ridicate trei cruci din blocuri de ghiaţă. Intreaga piaţă era ocupată de un imens public.

In decursul serviciului divin, când I. P. S. Sa rostì ectenia pentru *Majestatea Sa Regele Mihai*, corul acompaniat de muzica militară a intonat Imnul Regal, iar la finea serviciului divin «In Iordan botezându-Te Tu Doamne».

Apoi I. P. S. Sa a botezat cu apă sfinţită pe cei prezenţi. Au fost botezaţi mi de oameni.

A urmat defilarea trupelor. In decursul defilării I. P. S. Sa a stropit soldaţii şi drapelul cu apă sfinţită.

A urmat întoarcerea la catedrală în ordinea în care a purces procesiunea; la biserică I. P. S. Sa terminând serviciul divin a distribuit anafora şi a împărtăşit binecuvântarea.

INFORMAŢIUNI

Inaintat la gradul de maior. Prin înalt decret din 31 Decemvrie 1927, A. S. R. Principele *Nicolae*, Regent al României, se înalţă la gradul de maior pe ziua de 1 Ianuar 1928.

Protopop ortodox român la Sighetul Maramureşului. In ziua de 29 Dec. c. a. tr. s'a ales primul protopop ortodox al tractului Maramureş, după trecerea de peste 200 de ani dela unaţie. Singurul candidat, Păr. Mihail Munteanu, fost administrator protopopesc, a întrunit unanimitatea voturilor.

† **Pr. Petru C. Debu** din Toderiţa Fagăraşului şi tatăl părintelui Dr. P. Debu din Braşovul vechi, a încetat din viaţă în 28 l. c., după 40 de ani de preoţie, în etate de 70 de ani, ear în 4 l. c. a fost dus la locul de veşnică odihnă în cimitirul sfintei biserici ortodoxe din Toderiţa. Decedatul a fost, timp de 35 ani, harnic şi vrednic păstor sufletesc al acestei comune. Om al datoriei, al cinstei şi al blândeţelor creştineşti, lasă unanime regrete în mijlocul celorce l-au cunoscut. Odihneasă în pace!

Intervenirea guvernului. Societatea pentru cultura a Bucovinei, întemeiată curând după Asociaţiunea transilvană (adecă în 1863) desvoltase ani de-a rândul însemnată activitate. De ani de zile însă comitetul n'a mai convocat adunarea generală spre a-i da seamă de activitatea desfăşurată şi de administrarea averii acestei societăţi. Astfel, ministrul instrucţiunii s'a crezut îndatorat să intervină în chestiune şi să trimită zilele acestea un «delegat», în persoana dlui advocat Victor Bodnărescu. Faptul a stârnit în Bucovina nu puţină senzaţie. Chestiunea nu e terminată. — Caz analog, când o societate nu se întruneşte în adunare generală anuală, avem şi în părţile ardelene ale ţării: *Societatea pentru fond de teatru*, cu un trecut de vreo şase decenii şi cu fonduri respectabile, nu dă, cam de multă vreme, semne de viaţă.

Nu se poate. Gazete din capitală scriu că prefectul judeţului Neamţu ar fi oprit colindele dela sărbătorile Naşterii Domnului. Va fi la mijloc o neînţelegere. Om cu scaun la cap nu poate lua asemenea dispoziţii.

Comemorare. Societatea studenţească *România Jună* din Viena, în şedinţa sa din 17 l. tr., a comemorat personalitatea şi viaţa lui Ion I. C. Brătianu. La şedinţa de comemorare, ţinută în localul societăţii, au fost de faţă: ministrul nostru la Viena, dl C. M. Mitilineu, cu întreg personalul legaţiei, un mare număr de studenţi şi membrii coloniei române vieneze.

Inapoiaţi din Brazilia. O nouă ceată de bieţi români basarabeni s'a înapoiat de curând la Chişinău, veniţi din Brazilia, unde îşi căutaseră norocul şi nu l-au găsit. Înşelaţi cu făgăduelile agenţilor de vapoare, au dus o viaţă de chin în plantaţiile de cafea. Mulţi dintre preoţi s'au pră-

---

Art. 7. Vina de apostasie se constată fie din mărturisirea publică, fie din mărturisirea privată făcută de cel lepădat de credinţă, prin viu grai sau înscris.

Art. 8. Ateismul se constată şi se pedepseşte ca şi apostasia.

Art. 9. Erezia este respingerea intenţionată şi îndărătnică a unei dogme fixate de biserică, sau împărtăşirea unei dogme eretice reprobată de biserică.

Art. 10. Vina de erezie se constată în acelaş mod ca şi cea de apostasie.

Art. 11. Dacă vreun cleric se face vinovat de erezie, pentru prima dată va fi chemat şi sfătuit de către chiriarh asupra greşelei în care a căzut.

Art. 12. Dacă cel învinuit va recunoaşte greşala şi se va căi, arătând că a căzut în erezie fără ştiinţă şi fără intenţie, va fi iertat; dându-i însă un canon de pocăinţă după chibzuinţa chiriarhului.

Art. 13. Dacă cel învinuit însă nu va recunoaşte greşala şi va persista în erezie, se va pedepsì pentru prima dată cu oprirea dela săvârşirea celor sfinte şi trimiterea lui spre pocăinţă la episcopie sau la o mănăstire pe un timp de 15 zile până la 3 luni.

Dacă cel învinovăţit va arăta pocăinţă se va ierta, însă va fi mutat în altă parohie depărtată.

Dacă însă nu va arăta pocăinţă şi va perzista în erezie, se va caterisì.

Art. 14. Schisma este despărţirea de biserică din cauza înţelegerii deosebite a unor obiecte de mai puţină importanţă ale învăţăturii bisericii, sau a unor anumite chestiuni uşor de împăcat.

Art. 15. De asemenea se consideră tot schismă şi refuzul de ascultare de autoritatea bisericească legală.

Art. 16. Dacă unul din cei ce se numără în cler, cu dela sine voie ar introduce schimbări şi inovaţii în cultul şi ritualul bisericesc pentru prima dată, şi dacă va recunoaşte că faptul a provenit din neştiinţă sau greşală, se va dojeni aspru.

Dacă a doua oară va cădea în aceiaşi greşală, se va oprì de la slujirea celor sfinte pe un timp determinat şi va fi trimis la episcopie sau într'o mănăstire, cu canon de pocăinţă.

Dacă vinovatul şi după aceasta persistă în rătăcire, se va caterisì.

Art. 17. Neascultarea de autorităţi se consideră când o persoană din cele supuse jurisdicţiei bisericeşti ar refuza executarea ordinelor primite, sau ar refuza supunere şi ascultare autorităţilor superioare bisericeşti, sau prin cuvinte şi scrieri, sau în alt mod ar batjocorì actele de autoritate şi legale îndeplinite de autorităţile bisericeşti.

Art. 18. Neascultarea de autorităţi, după gravitatea faptului şi conduita de până aci a vinovatului se pedepseşte cu pedeapsa dojanei până la pedeapsa depunerii.

Art. 19. Săvârşirea cu dela sine putere a lucrărilor sfinte de un preot sau diacon, depus pe cale legală pentru vreun delict, se va considera ca nesupunere la canoane şi legi şi se va pedepsì ca atare.

In nici un caz pedeapsa ce se va da nu va fi mai mică decât pedeapsa anterioară.

Art. 20. Nici un preot sau diacon nu poate săvârşì cele sfinte într'o altă parohie decât în care este legal aşezat, fără încuviinţarea canonică şi legală a celor în drept.

Dacă un preot sau diacon a săvârşit cele sfinte într'o parohie străină fără învoirea parohului respectiv, se va pedepsì minimum pedeapsa dojanei, şi maximum pedeapsa transferării.

(Urmează).

pădit acolo, era ceice au scăpat şi au venit până la Chişinău, sânt slabi, goi şi hemesiţi de foame...

Amânarea tragerii loteriei, organizate de Liga culturală, s'a încuviinţat prin adresă ministerială. Comitetul Ligii înştiinţează, că data tragerii loteriei se va fixa în curând.

Cine sapă groapa altuia.. In comuna Obâşa, din ţara Crişului alb, groparul Nicolae Danila săpa groapa unui muncitor. Groapa era gata şi Nicolae Dănilă voia să iasă din ea, când deodată s'a pornit pământul peste el şi l-a îngropat înti'o clipă. Până să l scape oamenii, era prea târziu: bietul Nicolae Dănilă se sfârşise.

† **Ştefania Blenariu** născ. **Manu** fostă casieră în Librăria Arhidiecezana, după lungă şi grea suferinţă a încetat din viaţă la 3 Ianuar 1928, ora 1 din noapte, în etatea 32 ani. Înmormântarea i s'a făcut, după ritul ortodox Vineri, în 6 Ianuar 1928, la ora 3 d. m., dela capela cimitirului central din Sibiu. Odihnească în pace!

Reducerea dobânzilor. Cu începere dela 15 Ianuar 1928 intră în vigoare măsurile luate de Banca Naţională: Pe baza acestor dispoziţii nici o bancă nu va putea percepe clienţilor ei dobândă şi comision, care să întreacă suma de 18 la sută pe an. Băncilor care nu se vor conforma acestor dispoziţii, se va retrage reescontul Banca Naţională va creia un serviciu de control, spre a urmări respectarea acestor dispoziţii.

Şcoala pentru ziarişti. In toamna anului viitor se deschide la Praga o înaltă şcoală de ştiinţe politice. Studiul durează doi ani şi e accesibil pentru absolvenţi şcoalei secundare şi pentru alte categorii. In primul an se deschid două secţii: secţia generală şi secţia ziaristică.

Marea contrabandă de armament pentru Ungaria — e vorba de un tren cu mitraliere din Italia, destinat cică Poloniei (?) — este viu comentată în ziare din străinătate şi din ţară. Se constată din nou, că Ungaria înarmându se în ascuns, ameninţă pacea Europei. De astă dată se pun în vedere demersuri, pentru a face oarecare ordine la Budapesta, uneltitoare cu premeditare împotriva păcii. Mica Înţelegere încă va avea un cuvânt de zis.

Călugărit după o viaţă de temniţă. In Neapole a murit zilele acestea Pascal Scalzo, în vârstă de 83 de ani. Fusese, între anii 1860—1866, fioros bandit. Crimele şi le-a ispăşit în ocna dela Farignana, unde a stat peste 40 de ani; în timpul pedepsei, omul s'a schimbat cu desăvârşire şi s'a hotărât să se călugărească. In 1915 a scăpat de închisoare, s'a făcut călugăr şi a dus o viaţă evlavioasă.

Indezirabilii. In timpul din urmă au trecut clandestin în Statele unite ale Americei de nord numeroşi străini, cu totul indezirabil. De aceea guvernul Statelor unite a hotărât să reglementeze din nou imigrarea. In noua lege se prevede, pentru contravenienţi, pedeapsă cu închisoare şi expulsare. Şi, indezirabilii noştri?

La Sârbi nu se glumeşte. Tribunalul din Belgrad a osândit la 20 ani închisoare pe funcţionarul dela ministerul de interne Stepici, pentru defraudarea sumei de 500 mii dinari.

Guvernul sovietic, aşa se vesteşte dela Moscova, a luat o nouă măsură pentru mai deplina fericire în «raiul» de astăzi rusesc. A dat, anume, ordin «savanţilor» săi să studieze *limbajul maimuţelor*, spre a statorî evoluţia limbajului omenesc... Aceasta este cea mai nouă «bunătate» pe seama poporului îndrumat spre libertatea de gândire.

Nr. 103/1927. (157) 1—3

Concurs de licitaţie

Consiliul parohial ort. rom. din Şelimber dă pe cale de licitaţie, cu oferte închise, zidirea unei biserici noi.

Planul, condiţiile de licitaţie stau spre vedere la oficiul parohial ort. din Şelimber.

Ofertele se vor înainta până la 7 Februar 1928 la oficiul parohial.

Şelimber la 1 Ianuar 1928

Irimie Mălea epitrop. **Nicolae Vlad** paroh ort.-rom.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, la administraţia ziarului:

Telegraful Român

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

GRATIS trimit catalogul meu despre **viţe de vie altoite** care cuprinde preţurile cele mai ieftine şi sfaturile neresp ătibile pentru fiecare viticultor. In interesul propriu al Dvoastre nu procuraţi viţe de v e sau viţe altoite, până când nu citiţi călăuza mea de viticultură. Adresa: **J. SZÜCS,** pepinerie 24, Diosig, judeţul Bihor Se caută agenţi pe lângă provizie mare. (131) 9—16

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Reclama este sufletul comerţului

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1928

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

Jalea ţării. — Repriviri (asupra anului 1927). — Din viaţa Regelui Ferdinand I. — Un mare împărat despre Isus Hristos. — † Dr. Ioan Mihu. — Versuri religioase: Naşterea Domnului, şi Înălţarea. — Peatra. — Lumină în întunerec. — Pace vouă! (versuri). — Curtea de Argeş. — «Şi ne iartă nouă»... (din viaţa voevozilor români). — Căsătoria morţilor. — Obicei la greci. — Gonirea diavolilor. — Preoteasa în mijlocul sătencelor. — Pentru trezirea conştiinţei creştine. — Nou imn. — In post. — La poarta raiului. — Dumnezeu ştie ce face. — Fel de fel: 1. Ce poate rugăciunea! — 2. Ţăranii tot mai cuminte. — 3. Cei trei magi. — 4. Cămaşa fericitului. — 5. Ţăranul şi bolşevicul. — 6. Cum să ne purtăm cu preoţii? — Glume ş. a.

Chipuri: † Regele Ferdinand I. — M. Sa Regina Maria. — M. Sa Regele Mihai I. — Inalta Regenţă: A. S. R. Principele Nicolae, I. P. S. Sa Patriarhul Miron, George Buzdugan. — A. S. R. Principesa-mamă Elena. — Biserica episcopală dela Curtea de Argeş.

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor ş. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediţii: o ediţie cu *Şematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători, — şi altă ediţie *fără Şematism.*

Preţul: Ediţia cu Şematism 50 Lei, — fără Şematism 20 Lei

Plus porto postal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	**Copie**	**Căldăruşe cu mătăuz**
Disc	**Linguriţe**	**Clopoţele pt. altar**
Steluţe	**Cruci**	**Cănuţe pt. Sf. mir**
Cădelniţe	**Cruciuliţe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Candele	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericeşti sunt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri favorabile.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 14 Ianuar 1928 Nr. 5

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele
să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Biserica anglicană la răspântie

de Tr. Scorobeț, asesor consistorial

I

A făcut multă vâlvă știrea despre un conflict, iscat între Parlamentul englez și între Biserica de Stat a Angliei.

Corpurile legiuitoare aveau să-și dea avizul în chestia Reformei cultului divin. De la memorabila ședință a declarării războiului din 1914, Corpurile legiuitoare engleze n'au avut alte ședințe, care să intereseze opinia publică atât de mult ca cele din 13—16 Decemvrie 1927.

Autoritatea bisericească a pregătit reforma cultului divin. Actuala Carte de rugăciune e din anul 1601 și a fost introdusă printr'o lege a Parlamentului englez. Noua Carte de rugăciune încă urma să se introducă printr'un act al Corpurilor legiuitoare și prin sanctiunea constituțională a Regelui. Casa Lorzilor s'a ocupat cu reforma cultului timp de trei zile din 13—15 Decemvrie 1927 și a luat la cunoștință reforma cu 241 voturi contra 88. Dar în Casa Comunelor, unde a ajuns în desbatere la 16 Decemvrie, 238 voturi au fost în contra reformei și 205 voturi în favoarea Cărții noui. Ce e drept, oratorii cari s'au perindat în acea zi la tribuna Parlamentului au evitat să arate valoarea dogmatică a operatului, ci în mod tendențios au scos la iveală caracterul antiprotestant și înrudirea cu Cultul latin și cu deviațiunile lui spre magie și superstiții păgâne. Spre a deveni cineva urgisit în Anglia e de ajuns să-i iasă svonul că simpatizează cu Papa și e aderentul autocratismului papal. Câțiva oratori printre cari și prim-ministrul Baldwin au luat cuvântul să spulbere acele acuzații gratuite aduse noii Cărți de rugăciune, dar cuvintele lor au întăritat și mai mult majoritatea.

Arhiepiscopul de Canterbury, un venerabil bătrân de 81 de ani era de față într'o lojă a Parlamentului. Când a auzit rezultatul votării, a părăsit Parlamentul cu lacrimi în ochi. Noua Carte de rugăciune e monumentul clasic al păstoriri sale de 25 ani, ca șef al Bisericii anglicane. De 21 de ani a lucrat la alcătuirea reformei cultului cu cei mai mari teologi anglicani. Respingerea operatului l-a făcut să declare că dorește să se retragă de la cârma Bisericii.

Cazul a stârnit consternare generală. Opinia publică s'a agitat. Presa din 16 Decemvrie 1927 până azi discută actul parlamentar în toată complexitatea lui. Unele ziare au pretins să înceteze tutoratul Statului asupra Bisericii. Un ziar de seamă Western Mail a caracterizat actul parlamentului: «un caz exemplar de perfidie politică».

Agitația e cu atât mai înverșunată în contra Parlamentului, cu cât lumea nu știe, ce atitudine va lua Autoritatea bisericească. Sinodul Episcopesc s'a întrunește la 11 Ianuar 1927.

Hotărât lucru, coaliția din Parlament care a voit să dea o lovitură Bisericii de Stat, a dat greș. Căci a fost o coaliție a confesiunilor independente, cari de mult duc o luptă înverșunată împotriva Bisericii de Stat. La aceștia s'au alăturat socialiștii, comuniștii și deputații din Wales, Scoția și Irlanda catolică, cari ajungând la autonomie nu mai recunosc Bisericii anglicane caracterul de biserică de Stat.

Dar refuzul Parlamentului de a aproba noua Carte de rugăciune este un act indecent.

Biserica avea un mandat din partea Comisiei eclesiastice legislative să pregătească reforma Cultului.

Acest mandat i-a venit pe urma unui raport al Autorității bisericești, din 1906 în care se arătau următoarele:

«Regula Cultului divin în Biserica Angliei nu mai corespunde vieții religioase a generațiilor de azi. Ea împiedecă manifestarea pietății celor mai mulți credincioși ai Bisericii. Lumea simte trebuința unui ceremonial cu demnitatea caracteristică a Cultului din epoca clasică a Bisericii. Noi trăim într'o epocă de renaștere spirituală fără precedent în istoria Bisericii și fără o transformare adecvată a Cultului divin și a vieții religioase, Biserica n'ar putea fi recunoscută organul viu al Duhului Sfânt. Fără adăptările necesare, religia strămoșească n'ar găsi în biserică instrumentul de manifestare și de disciplinare spirituală. E de neapărată trebuință ca regula Cultului să fie schimbată, îngăduindu-i-se o elasticitate resonabilă, dar în acelaș timp să se fixeze și hotare precise și sancțiuni pentru ceice nu le-ar respecta».

Biserica anglicană de un sfert de veac a desvoltat o activitate fecundă, călăuzită de aceste vederi. Mai întâiu a introdus un armistițiu binefăcător în relațiile cu confesiunile din Țară. Și a inițiat acțiunea de colaborare cu confesiunile engleze în scopul alcătuirii unui program de idei religioase, considerat ca primul pas spre unirea tuturor bisericilor și a confesiunilor creștine. S'a angajat la tratative de unire bisericească nu numai cu protestanții din Țară și de pe continent ci și cu Ortodocșii și cu Catolicii.

Lumea mare, în care nu s'au stins vechile prejudiții de ură între diferitele confesiuni, mai reacționează în contra planului conceput de conducătorii Bisericii anglicane. Printre aceștia se găsesc și episcopi anglicani și teologi de seamă, cari în numele libertății și al adevărului au dus o luptă pe față contra Arhiepiscopului de Cantebury, care-și dă seamă că întreprinderea mare a Bisericii sale nu poate fi scutită de atacuri, venite nu numai din tabere dușmane ci și de la prieteni.

Reforma Cultului este o operă îndrăzneață și în totalitatea ei e grandioasă. Ce a determinat Biserica anglicană să întreprindă o astfel de operă? Sunt motive religioase, psihologice și teologice.

Și-au dat seamă că simboalele în vigoare ale credinții sunt alcătuite din vecul al IV cu concepțiile lumii de atunci. Catedralele și bisericile în care se închină omul modern sunt din veacul 12—14, în care e întipărită o mentalitate care azi a dispărut. Liturghia anglicană e din veacul al XVI al Reformației iconoclaste. Omul de azi se duce la biserică să se roage și-l isbește o atmosferă străină.

Anglicanii respectă Scriptura, respectă tradiția, dar vreau să vadă realitățile spirituale prin ochiul epocii de azi.

Cartea nouă de Cult vrea să fie expresia acestui ideal. In 9 Februar 1927 când a fost prezentată Congresului bisericesc, constătător din Sinodul episcopilor, Sinodul clerului și Sinodul mirenilor, a avut loc o ședință istorică în palatul de la Cantebury.

Arhiepiscopul Primat a deschis Congresul cu o vorbire în limba latină, arătând ce datoresc Anglicanii Bisericii catolice, în sânul căreia au trăit până la Reformație. Pe urmă a ținut un discurs Arhiepiscopul de York în limba greacă, arătând ce datoresc anglicanii venerabilei Biserici ortodoxe a sfinților părinți, cari au construit grandiosul edificiu dogmatic și canonic și cultul creștin al Bisericii apostolice și ecumenice.

Noua Carte a cultului divin a fost aprobată de Congres cu o însuflețire, ce caracterizează operele monumentale ale erudiției și pietății creștine. Ea a fost prezentată sinoadelor eparhiale, conferențelor preoțești și adunărilor parohiale din Țara întreagă.

In ședința din 15 Decemvrie 1927 a Camerii Lorzilor, discuția s'a încheiat cu vorbirea arhiepiscopului de York, care a spus: «Vă rog, măriților Lorzi, ca să votați proiectul spre a scuti Biserica de multe controverse. Noi trăim într'o lume nouă. Ceice privim această lume cu seninătate și cu nădejde, simțim o amărăciune față de controversele învechite. Tineretul de azi de ambele sexe nu se mai pasionează de odăjdiile Preoțimii, ori de acele definiții ale misterelor profunde cari în raport cu subli-

mitatea lor sunt mai presus de definiţii. Sufletul lor se pasionează de ceea ce e mai profund în cugetarea şi simţirea erei celei noui. Ei aspiră la realităţile credinţii şi la autoritatea eternelor legi ale vieţii.

Clasele muncitoare vreau să găsească în Biserică limanul păcii, al solidarităţii naţionale şi al bunei voiri între toţi fiii neamului. Prin biserică vreau să se înalţe tonul moral al ţării şi prosperarea tuturor aşezămintelor publice. Această Carte în conştiinţa noastră va ajuta neamul să se închine şi să slujească lui Dumnezeu cu înoite puteri. De veţi respinge Cartea, ne veţi sili să cheltuim energii preţioase în agitaţii fără rost. De acestea însă ne puteţi scuti, pentru ca să ne dedicăm fără rezervă marilor probleme cari leagă neamul acesta de credinţa creştină».

Astfel de apeluri isvorăsc din inima adevăratei pietăţi, care nu se lasă înăbuşită de sgomote stridente. Lumea aşteaptă cu nerăbdare hotărârea Sinodului episcopesc. Nu e probabil ca din acest incident să se desfiinţeze concordatul dintre Statul englez şi Biserica sa naţională. La aceasta a făcut aluzie Ministrul preşedinte în vorbirea sa. Cu toate acestea, multă lume e de părere că acest lucru e inevitabil, deşi nu se potriveşte cu instinctul conservativ al Englezilor.

Aniversarea alipirei Basarabiei. *In ziua de 29 Aprii 1928 se vor desfăşură la Chişinău serbările de aniversare a 10 ani dela alipirea Basarabiei, precum şi desvălirea statuei lui Ştefan cel Mare. La serbări vor lua parte: Familia Regală, Regenţa, membrii guvernului etc.*

† Inmormântarea preotului I. I. Maximilian

După o păstorire binecuvântată de 45 de ani, vrednicul preot din Stupini, venerabilul părinte *Ion I. Maximilian*, a încetat din viaţă în dimineaţa zilei de Bobotează în spitalul civil din Braşov, unde intrase abea cu câteva zile mai înainte. O arterioscleroză, după scurte suferinţe, i-a pus sfârşit vieţii.

Fostul elev al liceului nostru «Andrei Şaguna», i-a dăruit aproape întreaga avere, agonisită în muncă şi cinste, în scop să alcătuească Fundaţiunea «Orfelinatul Preot I. I. Maximilian» pentru ajutorarea copiilor orfani dela liceul nostru sau dela altă şcoală din localitate.

Rămăşiţele pământeşti ale defunctului au fost aşezate Vineri în sala festivă a liceului, ear Sâmbătă d. a. au fost transportate la Stupini şi aşezate în biserica ortodoxă.

Duminecă s'a făcut înmormântarea, la care a asistat întreaga comună, membrii Eforiei şi delegaţiunilor şcolare sub conducerea preşedintelui Eforiei, protoereul Dr. I. Blaga, şi numeroşi alţi intelectuali braşoveni.

Prohodul a fost oficiat de părintele protopop Dr. I. Blaga încunjurat de 12 preoţi. După terminarea serviciului funebru a luat cuvântul protoereul Dr. Blaga în numele bisericii şi a forurilor administrative şcolare din Braşov, scoţând în relief personalitatea defunctului ca om, preot şi binefăcător al şcoalei. In numele braşovenilor şi a poporului din Stupini a vorbit dl deputat Voicu Niţescu.

Sicriul a fost apoi aşezat în mormântul familiar din faţa bisericii.

*

Jalnica familie ne trimite următorul anunţ:

Cu nemărginită durere aducem la cunoştinţă încetarea din viaţă a scumpului nostru: frate, unchi, cumnat şi văr, *Preotul Ion Maximilian*, în etate de 71 ani, după o păstorire rodnică de 45 ani.

Inmormântarea s'a făcut în cimitirul din Stupini Duminecă, în 8 Ianuar 1928, ora 2 d. a.

Fie i ţărâna uşoară şi memoria binecuvântată!

Conferenţe în Sibiu

Seria conferenţelor, ce se vor ţinea în Sibiu în decursul lunilor Ianuar—April 1928, din partea despărţământului Sibiu al «Astrei» şi «Asociaţia profesorilor secundari români», secţia Sibiu, — se începe Duminecă, în 15 Ianuar 1928, cu un *festival* în Sala mare a prefecturii judeţului, la ora 6 seara.

Va conferenţia I. P. S. Sa *MITROPOLITUL NICOLAE*, despre **Hristos şi natura.**

Corul şcoalei normale «Andrei Şaguna», sub conducerea dlui profesor Timotei Popovici, va cânta înainte şi după conferenţă.

Preţurile obişnuite.

Sântem siguri că sala va fi arhiplină, — dată fiind importanţa temei şi înalta personalitate a conferenţiarului.

Comitetele.

Din viaţa pastorală

II

Intr'un articol anterior am tradus răvaşul unei zile de activitate pastorală a unui preot englez. Iată o altă pagină dintr'un ziar pastoral al unui preot de curând stabilit într'o parohie în suburbiile Londrei. Spre a-şi cunoaşte parohienii, s'a dus să-i viziteze pe la casele lor. Intr'o zi dă peste: «cel mai fericit om din Londra».

— «Acest om şi soţia sa n'aveau decât o singură cameră de locuit în care era mobilierul strict necesar. De douăzeci şi cinci de ani soţia zăcea pe pat fiind paralizată. Bărbatul său o îngrijia cu o iubire plină de devotament. Femeea abia putea să vorbească câte ceva şi toată vlaga sa se transmitea prin ochii ei duioşi şi blânzi. L-am întrebat pe bărbat, să-mi spună despre vieaţa lor».

— «Dimineaţa mă scol de vreme, pregătesc dejunul şi mâncăm. Apoi fac rânduială prin casă şi plec la muncă. Am o slujbă până la amiazi. La prânz sânt totdeauna acasă şi pregătesc într'una şi prânzul şi cina. După prânz de multe ori spăl rufe şi dereticesc prin casă. O fiinţă invalidă trebue să fie în loc foarte curat. Căscioara noastră a fost totdeauna curăţică şi plăcută. Lucia mea a iubit totdeauna curăţenia şi voea bună. Uneori când e tristă, eu totdeauna isbutesc să-i alung supărarea. Nu-i aşa, Luci dragă? Spuneam adineaori că totdeauna o am iubit, o am mângâiat, o am cinstit, de a fost bolnavă ori sănătoasă. Mi-am ţinut jurământul făcut înaintea Sfântului altar. Şi ne-am dat toată silinţa sa fim fericiţi. Părinte, crede-mă că iubirea toate le poate face. Ea aduce şi mângâere şi compătimire şi milă şi onoare. Dar mai ales în caz de boală, iubirea e leacul dumnezeesc». Şi de la pat pornia un sunet straniu, care semăna cu un oftat înăbuşit. Mă uitai la femee. Cuvintele bărbatului atât de mult au impresionat-o, încât a început să plângă de bucurie. Bărbatul îi luă mâna între palmele sale, o netezi pe frunte şi o sărută. «Părinte — zise bărbatul — n'aş dorî să ai mai mare fericire decât mine. Eu sânt cel mai fericit om din Londra. Dumnezeu mi e martor cu câtă bucurie ne ducem zilele împreună».

Tradus de *T. Scorobet.*

Ştiri din lumea creştină

I

La 16—18 Dec. 1927 s'a ţinut în Bruxela un congres al călugărilor benedictini cu reprezentanţi din Norvegia, Elveţia, Germania şi Franţa. A participat şi un preot ort. şi un diacon. Din partea anglicanilor au fost doi profesori de teologie. A presidat Don Andrè, care a declarat că Biserica latină se nizueşte să renunţe la aroganţa veche din sânul ei şi să restabilească spiritul iubirii creştineşti. Cheea reunirii e dragostea nefăţărită.

FOIŞOARA

Regulament

(Urmare).

Art. 21. Nici un episcop nu poate primi un cleric dintr'o eparhie străină fără carte canonică, eliberată de episcopul eparhiei din care a plecat.

Dacă un preot sau diacon ar săvârşi cele sfinte în altă eparhie fără învoirea chiriarhului, se va considera ca neascultare de autorităţi şi se va pedepsi ca atare.

Art. 22. In cartea canonică se va arăta precis purtarea de până atunci a solicitatorului. Lipsa acestei precizări face fără efect cartea canonică.

Liberarea cărţii canonice produce vacanţa postului avut.

Art. 23. Nu se va putea elibera cartea canonică unui cleric trimis în judecata instanţelor judecătoreşti, până ce cauza pentru care a fost trimis, nu s'a stins printr'o sentinţă rămasă definitivă.

Nerespectarea acestei dispoziţii atrage după sine nulitatea cărţii canonice şi a tuturor actelor ce vor decurge din această carte canonică.

Art. 24. Monahilor nu se eliberează carte canonică. Trecerea lor dintr'o mănăstire într'alta în cuprinsul aceleiaşi eparhii, sau între două eparhii deosebite, se face pe cale de corespondenţă oficială între chiriarhii respectivi.

Art. 25. Administrarea sfintelor Taine a mărturisirii, cum şi sfânta împărtăşanie în caz de boală într'o parohie străină, nu cad sub pedeapsă.

Art. 26. Preotul care ar pretinde plată pentru sfintele Taine a mărturisirii şi a sfintei comunicări, va fi considerat şi pedepsit cu pedeapsa canonisirii la mănăstire sau la episcopie până la o lună.

Art. 27. Săvârşirea serviciului divin într'un paraclis particular fără ştirea şi consimţământul episcopului, se va considera şi pedepsi ca neascultare de autorităţi.

Art. 28. Dacă vreun cleric ar primi vreo însărcinare bisericească sau civilă de orice natură, fără ştirea şi consimţământul autorităţii bisericeşti competinte, se va considera şi pedepsi întocmai ca neascultarea de autorităţi.

Art. 29. Dacă vreunul din cei supuşi jurisdicţiei bisericeşti ar părăsi parohia şi ar şedea mai multă vreme afară din parohie fără voia şi ştirea episcopului, după 30 zile de lipsă parohia sau postul va fi declarat vacant şi se va face numire nouă.

Art. 30. Neglijarea ritualului prescris la săvârşirea celor sfinte, cum şi neglijarea şi neîndeplinirea datoriilor de a predica în biserică, precum şi neglijarea tuturor îndatoririlor sale oficiale rânduite de autorităţile competente, se vor considera şi pedepsi cu o pedeapsă până la maximum transferarea.

Art. 31. Violarea secretului mărturisirii, se pedepseşte cu depunerea.

Art. 32. Dacă vreunul dintre cei supuşi judecăţii bisericeşti vor fi condamnaţi de instanţele civile pentru vreo crimă sau pentru vreunul dintre delictele următoare: fals, furt, înşelăciune, abuz de încredere, mărturisire mincinoasă, adulter, delapidare de bani publici, mituire şi spargere de sigiliu, — trage după sine depunerea din treaptă şi pogorârea în rândul mirenilor, cu îndeplinirea formalităţilor de judecată bisericească.

Art. 33. Fără a atinge îndatorirea preoţilor de a conlucra şi la promovarea stării materiale a poporului prin muncă cinstită şi la organizarea vieţii lui economice le este

In cele trei seri ale Congresului s'au ţinut conferenţe despre Biserica ort. rusească şi au urmat concerte religioase de corul parohiei ruseşti d n Bruxela. Andrè Stoken e redactorul excelentei reviste *Irènikon*. Duminecă în 18 Dec. s'a slujit o sfântă liturgie în biserica Sf. Gudula după ritul bizantin. O multime de credincioşi s'au împărtăşit cu Sf. cuminecătură, potrivit practicei ortodoxe.

II

Revista Irènikon. In lunile de la Paşti până la Crăciun, această revistă apare lunar. Din Ianuarie până în Aprilie redacţia publică broşuri de conţinut variat. Intr'o astfel de broşură a publicat Korolesvki, preot de rit. bizantin şi bibliotecar în Vatican, un studiu interesant despre uniaţii latinizanţi, cari intercalează în liturgia ortodoxă uzuanţe latine, ce impiedează maiestatea cultului răsăritean. «Corpus Domini» şi «Cultul Preacuratei» n'au loc la ritul ortodox şi zelul latinizant al uniaţilor el găseşte detestabil. Korolewski critică pe uniaţii cari schimonosesc ritul răsăritean şi-i falşifică simbolismul înalt, în vreme ce inovaţiile latine la cualifică adevărate grosolanii, săvârşite din lipsă de pietate şi de ştiinţă.

Broşura ar merita să fie tradusă — spre a modera zelul uniaţilor noştri latinizanţi.

III

Patriarhul Meletie al Alexandriei a hirotonit la Crăciun un episcop arab, şi membru al Sfântului Sinod din Alexandria. Prin aceasta se speră că vor înceta animozităţile dintre ortodocşii greci şi siriano-arabi, care aparţin Patriarhiei din Alexandria.

IV

In legătură cu condamnarea ziarului: *L'Action Française* s'a încins o polemică între Cardinalul Bourne din Anglia şi între redactorul Dr. Longford al revistei: Veacul al 19-lea. Acesta susţinea că Vaticanul a urmărit o politică filogermană în decursul războiului şi de atunci încoace.

Aduce ca dovadă documentele în posesia guvernului francez că Vaticanul prin Cardinalul Gaspari a trimis Nunciului Bonzano la Washington 90 telegrame, ca să înduplece pe Americani să nu între în război şi să nu liferize muniţiuni Aliaţilor. Cardinalul Bourne a crezut că e bine să tacă mulcom.

Crăciunul în Ţara sfântă

Ziarul vienez *Neue Freie Presse* primeşte, dela corespondentul său din Palestina, o descriere a serbării Crăciunului la Betleem. Reţinem, din această descriere, părţile următoare:

Crăciunul nu este aici serbarea pomului de Crăciun, cu mese încărcate şi cadouri: aici se sărbătoreşte cu adevărat ziua de Naştere a lui Isus Hristos..

Patriarhul, împreună cu suita sa, porneşte spre Betleem, în automobile.

E îmbrăcat în vestmintele de mare gală, la fel şi cei cari îl însoţesc.

Coloana de automobile e deschisă de escortă de poliţişti, în uniforma de paradă.

Drumul lung de vre o 10 k'm. dintre Ierusalim şi Betleem trece pe lângă mănăstirea ortodoxă Mar Elias, pe lângă sanatoriul catolic, clădit pe clima domoală a dealului Tantura, pe lângă mormântul mamei seminţiilor, Rachela, la care se închină tot atât de mult evreii, ca şi mohamedanii, pe lângă localităţi ale căror nume s'au prefăcut de-alungul veacurilor în tot atâtea simboluri, în Ţara sfântă, de unde pornesc ca dintr'uu focar divin, toate religiile.

Am ajuns la Betleem. Sunete de clopote urcă spre albastrul adânc al cerului oriental. In lumina strălucitoare a soarelui meridional aşteaptă preoţii şi populaţia...

Cel mai impresionant, cel mai strălucitor şi cel mai solemn, e modul cum celebrează ortodoxii aniversarea Naşterii Domnului.

Liturgia e spusă chiar în biserica votivă, o clădire întunecoasă strânsă între zidurile înalte ale mănăstirilor catolice, ortodoxe şi armeneşti. A fost clădită în 330 de împăratul Constantin, de-asupra aşa numitei grote a naşterii, în care după tradiţie s'ar fi aflat ieslele unde Maria şi-a pus copilul. De atunci şi până azi biserica a fost de nenumărate ori renovată.

Complexul de clădiri e azi împărţit între greci, latini şi armeni. Chiar şi copţii şi iacobiţii sirieni (partizanii învăţăturii despre o singură natură într'un Isus Hristos, anatemizată de consiliul din Calcedonia în 451), au câte un altar în partea laterală a bisericii.

La celebrarea Crăciunului, după ritul ortodox biserica e plină de pelerini din diverse ţări. Nota predominantă o formează costumul pitoresc al femeilor din Betleem: scute mari, albe, bogat împodobite cu dantele, un costum datând de pe vremea cruciaţilor. Bărbaţii poartă un turban galben aprins, uriaş ca formă, sub care poartă pălăriuţe albe.

In partea nordică a bisericii se află tronul Patriarhului, — la dreapta şade guvernatorul Ierusalimului, în uniformă, faţă în faţă cu ei consulii puterilor ortodoxe. Ceremonia începe.

Doi câte doi, în şiruri lungi, apar preoţii, cari vor lua parte la slujbă. La dreapta câte un arhimandrit, învăluit în negru, cu o cruce strălucitoare pe piept, la stânga câte un călugăr.

Ajunşi în faţa altarului principal, fiecare păreche cade în genunchi, apoi pentru a doua oară în faţa prelatului, care stă la dreapta tronului. Şi sărută pe rând mâna şi cer, cum prescrie ritul ortodox, învoirea de-a lua parte la slujbă.

Când liturgia a ajuns până la pasagiul intrării, prin «uşile împărăteşti», intră patriarhul. Păşeşte încet spre tron, strălucitor îmbrăcat în alb şi aur. Pe coroana mitră strălucesc pietre preţioase. Incepe adevărata slujbă.

Punctul culminant e, când clerul şi oaspeţii oficiali, scoboară în cripta suterană. Drepte şi alunecoase sânt treptele înguste, pe care trece procesiunea, dispărând sub pământ. Fiecare poartă o lumânare în mână.

In grotă fumul lumânărilor se amestecă cu mirosul tămâiei...

Cu repercusiuni de tunet se aude sub boltele scunde, cântecul de bucurie: «Kyrie eleison».

Ingenunchiază patriarh şi preoţi în faţa micului altar pentru a săruta, sub strălucirile lumânărilor, steaua sub care stă scris: «*Hic de Virgine Maria Iesus Christus natus est*».

Sfârşitul slujbei îl formează înapoierea solemnă a procesiunii, în biserica de sus, al cărui interior îl înconjoară de trei ori. In frunte steagurile şi crucile, apoi episcopii şi preoţii în rânduri de câte doi, — în sfârşit patriarhul, binecuvântând mulţimea învăluit în nouri de fum de tămâie, vine în sunetele unui imn maiestos, pe când candelabrele de sus, purtate de mâni invizibile, descriu cercuri largi în aierul săturat de miresme.

Şi atunci urmează partea care face din această sărbătoare cea mai originală dintre toate sărbătorile Crăciunului creştin:

In sunetele cântecelor greceşti ale procesiunii se amestecă brusc, într'o disarmonie, dar care sună victorios ca o fanfără, corul egiptean al coptilor; şi, drept al treilea contrapunct umplând de ţipete încăperea bisericii, cântecul sirian al iacobiţilor.

Fiecare sectă îşi va celebra liturgia la altarul său particular.

Nestăvilit cresc valurile de cântece spre candelabrele imense de sub bolţile imense, de piatră afumată: e simfonia Ţării Sfinte, în care se unesc nostalgiile de divinitate ale tuturor religiilor.

INFORMAŢIUNI

Moartea unui maestru de muzică şi compozitor. In Bucureşti s'a stâns din viaţă profesorul dela conservatorul de muzică *D. G. Chiriac*, în seara de 8 l. c., în etate de 65 ani. In fruntea societăţii corale «Carmen», maestrul Chiriac a muncit neîntrerupt 25 de ani, a colindat ţara întreagă, a cules de pretutindeni cântecele noastre ţărăneşti, le-a armonizat şi tipărit. Muzica românească pierde în cel dispărut pe unul dintre cei mai înzestraţi compozitori. Cultivator osârdios al vechilor cântece religioase, Chiriac a compus fermecătoare colinde şi liturgii în stil oriental. Al lui este şi *Imnul de slavă*, cântat la încoronarea din Alba-Iulia.

Adunare generală. On. membri ai Asociaţiei învăţătorilor români, secţia judeţului Sibiu, se convoacă la Adunarea generală ordinară care se va ţinea Luni la 30 Ianuar 1928 ora 9 a. m. în sala cea mare dela prefectura judeţului Sibiu.

Căsătoria în Rusia. In Rusia flăcăul şi fata se înfăţişează în faţa unui comisar care le scrie numele într'un carneţel cu părinţii fireşte roşii. Tinerii trăiesc, la un loc, 2 zile, 1 lună, 3 luni, şi când cred că era mai bine necăsătorit, se duc ear la comisar, îi spun la ce au venit, şi fără vorbă numele li i şterg, şi din nou sânt liberi. Halal d'aşa viaţă — de familie!

ŞTIRI LOCALE

Adunare. Se convoacă adunarea generală a comitetului liceului «G. Lazar», din Sibiu pe Duminecă, 15 Ianuar a. c. ora 11 a. m. în sala de şedinţe a liceului, pentru a lua în desbatere bugetul pe anul 1928 şi contul de gestiune pe anul 1927. In cazul când la această dată nu s'ar prezenta numărul membrilor cerut de Regulament, adunarea generală se ţine Duminecă, 22 Ianuar a. c. ora 11 a. m. în acelaş loc, cu orişice număr de membri. *Direcţiunea.*

---

oprit preoţilor şi diaconilor de a se îndeletnici cu afaceri incompatibile cu chemarea lor şi care i-ar împiedeca dela împlinirea cu succes a îndatoririlor misiunii lor. Astfel, ei nu pot ţinea debit de băuturi spirtoase (cârciumi) nici pe numele lor, nici prin persoane interpuse; nu pot exercita nici un fel de comerţ, nici pe numele lor, nici prin persoane interpuse; nu pot ţinea moşii şi păduri în arendă care au caracter comercial şi de speculaţie; nu pot fi administratori de moşii; nu pot participa în societăţile comerciale în locurile care indică responsabilitatea personală, cum d. ex: administratori delegaţi, directori şi delegaţi.

Contravenienţii la acest articol se pedepsesc cu pedeapsa vinei neascultării de autorităţi.

Art. 34. Preoţii şi diaconii sânt datori a se îmbrăca în tot timpul, atât în serviciu, cât şi în afară de serviciu, în costumul preoţesc prevăzut de Sfintele Canoane şi regulamentele Sf. Sinod.

In cazuri determinate, cum ar fi de exemplu călătoria în străinătate sau o însărcinare oarecare, ori în alte împrejurări de forţă majoră, episcopul poate da dispensă.

Dispensele sânt personale şi pe timp determinat.

Art. 35. Dacă un preot sau diacon leapădă costumul preoţesc, pentru prima dată i se vor aplica pedepsele prevăzute la art. 4, § I, litera *a* şi *b*. In caz de recidivă va fi oprit dela slujirea celor sfinte pe timp de o săptămână cu pierderea salarului pe timpul opririi, şi tot astfel va fi pedepsit până la îndreptare.

Art. 36. Inalta trădare, conjuraţie contra autorităţilor canonice şi sperjurul, se pedepsesc potrivit Sf. Canoane şi în legătură cu pedeapsa dată de instanţele civile.

Art. 37. Clericul care prin cuvinte necuviincioase sau prin fapte a arătat nerespect faţă de Casa lui Dumnezeu şi de obiectele sfinte, pentru prima dată se pedepseşte cu dojană severă, care să-i amintească de frica lui Dumnezeu şi sfinţenia locului şi de importanţa chemării sale, sau oprirea pe una sau până la cinci zile canon de pocăinţă, după natura greşelii.

De va cădea pentru a doua oară în aceeaş greşală, să fie pedepsit cu suspendarea pe termen dela 1—3 luni şi canon de pocăinţă la episcopie sau într'o mănăstire pentru instruire şi îndreptare. De se va vădi şi a treia oară, se depune.

Art. 38. Furtul, camăta şi omorul se vor pedepsi cu pedepsele prevăzute de Sf. Canoane.

Omorul, săvârşit de un cleric chiar din greşală şi în legitimă apărare, atrage după sine oprirea pentru totdeauna dela slujirea Sf. Liturghii. Rămâne însă în toate cu drepturile şi onorurile demnităţii sale, putând îndeplini şi celelalte ierurghii, afară de Sf. Taine.

Art. 39. Clericul, care în biserică în timpul sfintei slujbe, a bătut pe cineva cu mâna sau cu bâtul, se pedepseşte cu pedeapsa depunerii din treaptă.

Art. 40. Clericii dovediţi că au călcat castitatea sau sfinţenia căsătoriei căzând în adulter, nu mai pot rămânea în cler, ci se depun.

Art. 41. Preoţii şi diaconii văduvi cari se recăsătoresc, sânt opriţi pentru totdeauna dela săvârşirea tuturor oficiilor religioase.

Art. 42 Clericii, dovediţi în beţie, se pedepsesc prima dată cu canon la mănăstire pe timp până la 3 luni, cu oprirea sau fără oprirea dela săvârşirea celor sfinte, după împrejurări, iar a doua oară se suspendă din post cu pierderea salarului până la pocăinţă şi îndreptare. (Urmează).

Nr. 103/1927. (157) 3—3

Concurs de licitaţie

Consiliul parohial ort. rom. din Şelimber dă pe cale de licitaţie, cu oferte închise, zidirea unei biserici noi.

Planul, condiţiile de licitaţie stau spre vedere la oficiul parohial ort. din Şelimber.

Ofertele se vor înainta până la 7 Februar 1928 la oficiul parohial.

Şelimber la 1 Ianuar 1928

Irimie Mlea epitrop. **Nicolae Vlad** paroh ort.-rom.

GRATIS trimit catalogul meu despre **viţe de vie altoite** care cuprinde preţurile celе mai ieftine şi sfaturile neresp ătibile pentru fiecare viticultor. In interesul propriu al Dvoastre nu procuraţi viţe de v e sau viţe altoite, până când nu citţi călăuz mea de viticultură. Adresa: **J. SZÜCS,** pe nerie 24, Dios g, jude ul Bihor Se caută agenţi pe lang provizie mare. (131) 11 16

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană de

Ioan Moşoiu

prof. la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Din «Biblioteca Bunului Pastor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, la administraţia ziarului:

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Reclama este sufletul comerţului

„NEGOIUL",

cassă de economii, soc. pe acţii în Porumbacul de sus

(1) 1—1

Convocare

Domnii acţionari ai cassei de economii «NEGOIUL», societate pe acţii în Porumbacul de sus se învită la

a XIX-a adunare generală ordinară,

care se va ţinea în Porumbacul de sus la **26 Februarie 1928 la 2 ore p. m.** în localul institutului, cu următorul

Program:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale.
2. Raportul direcţiunii, bilanţul anual şi raportul comitetului de supraveghiere.
3. Impărţirea profitului curat.
4. Alegerea comitetului de supraveghiere.
5. Eventuale propuneri, înaintate direcţiunii cu 3 zile înainte de ziua adunării.

Acţionarii să-şi prezinte acţiile cel puţin cu o zi înainte de adunarea generală, conform §-lui 12 din statute.

Direcţiunea

Activa — **Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1927** — **Pasiva**

	Lei b.		Lei b.
Casa	3,189·—	Capital	300,000·—
Escont	2.409 580·—	Fond de rezervă	91,350·—
Obligaţiuni	57 682·—	Fond de cladire	31,223·—
Efecte	8.300 —	Depuneri	1.933,968·30
Depuneri	9.500·—	Dividendă neridicată	693·—
Imobil	10,000.—	Interese transitoare	61,680·—
		Dovrşi	10,823·—
		Venit curat	68.513·70
	2.498,251·—		2.498,251·—

Spese — **Contul Profit şi Perdere** — **Venite**

	Lei b.		Lei b.
Interese de depuneri	2:6,261·80	Interese trans. din 1926	70,000·—
Contribuţi ne	105 344·—	Interese de Escont	272,324·—
Salare	24,000·—	Interese de dep. şi efecte	3,972·—
Spese (chirie, tipărituri etc.)	23 075·50	Proviziuni	110,899·—
Venit curat	68.513 70		
	457,195·—		457,195·—

Porumbacul de sus, la 31 Decemvrie 1927.

DIRECŢIUNEA:

Nic. Bărglăzan m. p. Nic. Solomon m. p. Nic. Comşa m. p. Vasile Popianoş m. p. Gheorghe Banciu m. p. Luca Popianoş m. p. Candid Popa m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere examinând conturile prezente, le-am aflat în ordine şi consonanţă cu registrele.

Valeriu Boriga m. p. Vasile Lăzăriciu m. p. Luca L. Popianoş m. p. Ioan Rebega m. p. Nicolae Francu m. p.

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1928

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

Jalea ţării. — Repriviri (asupra anului 1927). — Din viaţa Regelui Ferdinand I. — Un mare împărat despre Isus Hristos. — † Dr. Ioan Mihu. — Versuri religioase: Naşterea Domnului, şi Inălţarea. — Peatra. — Lumină în întunerec. — Pace vouă! (versuri). — Curtea de Argeş. — «Şi ne iartă nouă»... (din viaţa voevozilor români). — Căsătoria morţilor. — Obicei la greci. — Gonirea diavolilor. — Preoteasa în mijlocul sătencelor. — Pentru trezirea conştiinţei creştine. — Nou imn. — In post. — La poarta raiului. — Dumnezeu ştie ce face. — Fel de fel: 1. Ce poate rugăciunea! — 2. Ţăranii tot mai cuminte. — 3. Cei trei magi. — 4. Cămaşa fericitului. — 5. Ţăranul şi bolşevicul. — 6. Cum să ne purtăm cu preoţii? — Glume ş. a.

Chipuri: † Regele Ferdinand I. — M. Sa Regina Maria. — M. Sa Regele Mihai I. — Inalta Regenţă: A. S. R. Principele Nicolae, I. P. S. Sa Patriarhul Miron, George Buzdugan. — A. S. R. Principesa-mamă Elena. — Biserica episcopală dela Curtea de Argeş.

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor ş. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediţii: o ediţie cu *Şematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători, — şi altă ediţie *fără Şematism.*

Preţul: Ediţia cu Şematism 50 Lei, — fără Şematism 20 Lei

Plus porto postal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 18 Ianuar 1928 Nr. 6

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Biserica anglicană la răspântie

de Tr. Scorobeţ, asesor consistorial

II

Noua Carte a Cultului divin începe cu o prefaţă, în care se spune: «Arhipăstorii Bisericii, povăţuiţi de Dumnezeu, au dăruit credincioşilor o Carte nouă de slujbă. Ea va fi după credinţa noastră una din cărţile cele mari ale lumii. Căci, în afară de traducerea engleză a Sfintei Scripturi, nu este altă carte în limba noastră, în care să se împletească mai complect sufletul acestui neam din ţară şi de peste mări. Ea s'a plăsmuit cu mult răgaz şi a trecut prin multe schimbări, pentrucă nici o epocă nu poate anticipa progresele cugetării şi ale vieţii spirituale a generaţiilor viitoare. In toată vremea se vor găsi indivizi ori grupuri de credincioşi, pentru cari atingerea de formularele consacrate de vreme, e egală cu păcatul profanării. Ei vor apăra până la jertfire de sine calea urmată de strămoşi şi identificată cu sufletele lor. Dar nici aceştia nu pot tăgădui că de la 1662 până azi multe prefaceri s'au întâmplat în desfăşurarea istorică a vieţii poporului englez. Cultul vieţii sufleteşti s'a mutat de la ţară spre oraş, iar ştiinţa de carte, care era privilegiul celor puţini a devenit posesiunea tuturora. Pe acea vreme ţara noastră se întindea până la apă, iar astăzi, mările sunt legătură cu întinsele domenii pe întreg rotogolul pământului: Pe vremea Elisavetei raportul dintre Stat şi Biserică ni se părea că şi-a ajuns idealul, iar libertatea conştiinţei şi deplina ei manifestare ni se pare că sunt stingherite azi. In religie libertatea şi adevărul sunt forţe de transformare perpetuă.

Trăind în şcoala Duhului sfânt, aceste ne vor conduce la cunoaşterea cât mai deplină a adevărului.

Rugăciunile pietăţii din veacul al 17-lea abia vor putea corespunde nevoilor spirituale din veacul al 20 lea.

Schimbările admise unora se vor părea hazardate, altora însă prea timide şi incongruente cu cerinţele libertăţii. Dar schimbările nu sunt făcute de dragul inovaţiilor. In noua orânduire a sfintei Euharistii este o amplificare şi o complectare potrivit normei ecumenicităţii. Tot aici s'a făcut amplificarea reclamată de nevoile credincioşilor bolnavi şi a legăturilor noastre cu cei răposaţi.

Dar nici o modificare nu s'a făcut în tainele instituite de Mântuitorul Hristos. Intru toate ne-am orientat după învăţătura Sfintei Scripturi şi după doctrinele majorităţii Sfinţilor Părinţi şi ne rugăm ca odată cu binecuvântarea Tatălui ceresc să vie preste cei ce se vor ruga de pe această Carte harul ceresc, ca să poată păstra unitatea Duhului întru legătura păcii. In anul mântuirii 1927.

Această prefaţă, alcătuită de Episcopul de Durham, Lordul Henson, şi însuşită de Corul episcopesc, este considerată ca o mărturisire publică a Bisericii anglicane că noua liturgie nu e în contradicţie cu poziţia dogmatică a Vechii Cărţi liturgice, ci reprezintă numai o amplificare a principiilor liturgice şi dogmatice din vechea carte rituală.

Această amplificare priveşte:

1. Expunerea dogmei Prezenţei reale în sfânta liturgie.

2. Rezervarea sfintei cumineçături pentru bolnavi, şi

3. Evidenţiarea Cultului sfinţilor şi a rugăciunilor pentru cei morţi.

Pentru aceste înnoiri şi amplificări Cartea cea nouă a fost considerată de cei cu mentalitate protestantă ca fiind ultracatolică, iar de cei cu mentalitate catolică, influenţată de duh protestant.

Eruditul Episcop Ch. Gore şi-a exprimat convingerea, că din punctul de vedere al principiilor ecumenicităţii, noua Reformă a Cultului e invulnerabilă.

Iată concluziile finale ale eruditului dogmatist, publicate în Church Times, la 1 April 1927: «Convingerea mea personală e că noua Carte reprezintă în totalitatea sa un progres peste aşteptările mele. Ba pot afirma în deplină cunoştinţă de cauză, că nu găsesc principiu catolic să mă îndreptăţească de a fi contra reformei proiectate».

Noua Carte de rugăciune a fost cenzurată de profesorul H. D. A. Major, reprezentantul modernistilor anglicani, în revista: Modern Churchman din Martie 1927, unde înşiră sub 16 puncte calităţile noii reforme în raport cu Cartea cea veche. «In totalitatea lor amplificările noii Cărţi merită mulţumirea noastră recunoscătoare».

Modernistii au apreciat principiul sacramental aplicat cu sinceritate şi înţelegere în noua carte rituală.

Dintre teologii anglicani, cari au studiat noua reformă în comparaţie cu liturgiile ortodoxe, s'a remarcnt canonicul Dr. I. A. Douglas, a demonstrat paralelismul dintre noua reformă şi între metodul şi practica ortodoxă a rezervării Sfintei Cumineçături pentru cei bolnavi, într'o serie de articole în revistele: The Christian East, precum şi în organul: The Church Times, al Anglo-catolicilor. In studiul său publicat la 18 Februar 1927, în Ch. T. citează o serie de canoane, începând cu canonul 62 al Sinodului VI-lea Ecum. de la 670 şi continuă cu expunerea dogmatică a lui Mitrofan Kritopoulos, Patriarhul Alixandriei (1630—1640), a lui Dositei al Ierusalimului şi încheie cu expunerea I. P. S. Krysoston al Atenei.

Pentru preotul ortodox, Noua Carte a Cultului anglican prezintă un interes special.

Sfinţirea Elementelor se face exact ca în liturgia noastră. Momentul prefacerii nu este când se rostesc cuvintele Mântuitorului: *Luaţi mâncaţi* şi *Beţi dintru acesta toţi* ci la *Invocarea Duhului Sfânt*, care urmează.

Sunt turnate în forme noue rugăciunile relative la administrarea sfintei taine a botezului, confirmării, cununiei şi slujba înmormântării.

La slujbele ocazionale e intercalat serviciul pentru Ziua Eroilor, în care nu se repetă slujba înmormântării sau a parastasului, ci o frumoasă slujbă de apoteozare.

Noua Carte a Cultului Bisericii anglicane e alcătuită în senzul revelaţiunei progresiste.

„HRISTOS ŞI NATURA"

— Conferenţa I. P. S. Mitropolit NICOLAE al Ardealului —

«Hristos şi Natura» a fost subiectul care aseară, Duminecă, a deschis noua serie de conferenţe organizate, în earna aceasta, de comitetele întrunite: al despărţământului Sibiu al «Astrei» şi al Asociaţiei profesorilor secundari români, secţia Sibiu.

Sub impresia clipelor trăite în *Schitul dela Păltiniş*, în zilele înainte şi după serbătorile Naşterii Domnului, I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, — invitat de comitetele Asociaţiilor amintite să binevoească a deschide a doua serie a conferenţelor sibiene, — a expus, în timp de o oră într'o cuvântare ideile ce l-au preocupat în mijlocul frumuseţilor *naturii lui Dumnezeu*, cu prilejul marilor sărbători ale iernii din anul acesta.

Mântuitorul n'a fost naturalist în senzul de acum al cuvântului, şi nici nu ni-a dat manualul de interpretare a naturii... Când Marele Invăţător al lumii grăeşte despre fenomene petrecute în natură, urmăreşte un scop exclusiv religios: a ridică fiinţa omenească spre Părintele ei ceresc. Nu ni-a dat nici o doctrină de ştiinţe naturale, nici de politică: Hristos priveşte lumea în lumina credinţei religioase.

Concepţia despre natură a Mântuitorului are un caracter *poetic simbolic*. Natura e un simbol, o arătare a măreţiei, a puterii, a înţelepciunii lui Dumnezeu. O concepţie religioasă. — Ea ne arată purtarea de grijă a zi-

ditorului de creaturile Sale. De aici profunda iubire a Mântuitorului pentru natură.

Hristos n'a fost idealistul visător, ci a manifestat la toate ocaziile deplină înţelegere pentru stările reale ale lucrurilor d n natură, fără a face consideraţii de ordin speculativ asupra lor: «Fiţi înţelepţi ca şerpii şi blânzi ca porumbeii», .. ne zice înţelepciunea dumnezeescului Fiu.

Sau: «Rămâneţi întru mine şi eu întru voi. Precum viaţa nu poate aduce roadă din sine singură, de nu va rămânea în bucium, aşa nici voi, de nu veţi rămânea întru mine: Eu sânt buciumul viţei, voi viţele; cela ce rămâne întru mine şi eu întru el, acesta aduce roadă multă, că fără de mine nu puteţi face nimic... De veţi rămânea întru mine, şi cuvintele mele de vor rămânea întru voi, orce veţi vrea veţi cere, şi se va face vouă...»

Sau apoi neîntrecuta pildă — cine nu o cunoaşte? — când Mântuitorul zice mulţimii de popor: Eată a ieşit semănătorul să samene sămânţa sa... Ear aceasta sămânţă nu-i alt ceva, decât *cuvântul lui Dumnezeu.*

Numeroase alte exemple, icoane şi asemănări alese şi viu tălmăcite de conferenţiar, ilustrează adevărul religios, care îş resfrânge razele asupra raportului nostru cu natura, arătând legătura strânsă între legile vieţii spirituale şi ale naturii, admirabila analogie întru unele şi celelalte, având amândouă acelaş izvor: Creatorul.

Credinţa şi ştiinţa încap bine lângă olaltă. Credinţa îmbracă lumea în haină de sărbătoare; ea ne arată drumul spre cer, — aceasta nu însemnează că ea ar fi piedecă în mersul ştiinţelor.

Se arată, prin pilde din cele mai grăitoare. câtă analogie există între viaţa naturii şi a omului...

De aceea, să privim natura totdeauna ca opera Părintelui ceresc şi să iubim ceea ce a ieşit din mânile Lui, şi ceea ce ne înzestrează cu atâtea foloase şi binefaceri.

Ţara noastră e binecuvântată dela Domnul cu daruri naturale de toată măreţia: să le admirăm înăiţându-ne cu gândul la Făcătorul lor Atotputernic...

După descrierea unor impresionante scene dintr'o excursiune, în munţii noştri pe vremea când încă nu se năruiseră graniţele despărţitoare de fraţi, conferenţiarul termină cu îndemn cald către tinerimea şcolară de faţă, spunându-i că: iubirea de ţară nu se învaţă numai din carte, ci se învaţă mai ales din cunoaşterea naturii şi a frumuseţilor pământului nostru; în contact cu natura, veţi învăţa să fiţi mai buni, mai răbdători; — biruind urcuşul munţilor, veţi biruì mai uşor şi urcuşul greutătilor din viaţă; precum v'am îndemnat să cercetaţi sfânta noastră biserică, aşa vă îndemn astăzi să ieşiţi în templul mare al firii, în atmosfera curată şi vificătoare a plaiurilor şi munţilor noştri salvatori de neam...

Conferenţa se sfârşeşte cu următoarele cuvinte înălţătoare, din una dintre cele mai însemnate scrieri astronomice ale lui Keppler:

«In sfârştit îmi rămâne, până a nu mă ridica dela această masă, pe care mi-am făcut lucrările, să mi ridic ochii şi mânile către cer şi să mi îndrept cucernica-mi rugă către Părintele luminilor. O Tu, care prin luminile ce ai vărsat peste toată natura, trezeşti în sufletele noastre dorinţa ferbinte după lumina harului Tău, ca să ne dai prin el lumina strălucitoarei Tale măriri, mulţămescu Ţi Ţie, Dumnezeule şi Ziditorule! pentru desfătările ce le-a simţit sufletul meu, când a privit în extaz frumseţa făpturilor Tale. Iată, aici am săvârşit o lucrare care cuprinde rodul ostenelelor mele şi a minţii ce în nemărginita-Ţi bunătate mi-ai dat-o mie. Pe cât m'a putut sluji slabul meu spirit, m'am silit să arăt oamenilor prin dovezi strălucirea făpturilor Tale... dacă voiu fi zis vre o nepotrivire, învaţă-mă Tu Doamne! ca să o îndreptez. Să mă fi orbit eu de trufie înaintea minunatelor frumseţi ale iucrurilor Tale sau să fi căutat a-mi câştiga un nume de îngâmfare între oameni, ridicând acest monument, care trebuie să fie închinat numai măririi Tale, — iartă-mi atunci Doamne rătăcirea şi fă ca această lucrare să nu poată aduce nici odată vre-un rău, ci să slujească întotdeauna spre a oamenilor mântuire şi spre a Ta preamărire!»

*

Atât la începutul, cât şi la sfârşitul conferenţei, ascultate de o sală arhiplină, — «întreg Sibiul» românesc era de faţă — corul mixt al şcoalei normale, dirijat de dl prof. T. Popovici, a cântat trei cântări religioase, cu talent armonizate şi foarte potrivite cu subiectul conferinţei.

Societatea „Sf. Gheorghe" în progres

Parohiile noastre, cu preoţi sârguincioşi şi înţelegători, desvoaltă o activitate tot mai întinsă în scop d'a organiza şi întări munca tinerească a satelor prin mijlocirea cercurilor culturale «Sf. Gheorghe».

Forurile superioare bisericeşti urmăresc, de sine înţeles, cu interes şi atenţiune deosebită întreagă această mişcare culturală, creştină şi naţională.

Inregistrăm, de astă dată, prestaţiile mai nouă ale cercului tinerimii adulte «*Sf. Gheorghe*» din comuna *Halchiu*, protopopiatul Sf. Gheorghe. Preotul local, păr. Gh. Constantin, raportează în Gaz. Trans. dela 11 Ianuar 1928 despre aceste prestaţii, din care dăm următoarele amănunte şi apreţieri:

...Ca un şivoi de viaţă tinerească ţâşneşte dragostea de muncă cultivătoare a tinerimii organizate în Societatea Sfântul-Gheorghe. Binecuvântată a fost clipita, când din înţelepciunea arhierească a născut această idee fericită, care coboară în satele noastre atâta înseninare, nădejde şi încurajare şi care lecueşte atâtea metehne sufleteşti din zilele noastre.

In parohia, în'] care mă aflu, m'am născuit, să-mi formez această societate. Năzuinţa la început îmi fu zadarnică, — dar, prin predici şi convorbiri particulare, cu blândeţe şi cu asprime am reuşit. Această reuşită e piatra din capul unghiului. Când mi se pare că sânt mai apăsat şi mai părăsit, atunci sânt mai împrejmuit de sufletul tineresc al acestei societăţi. Părinţii sânt veseli şi mândri, că odraslele lor fac parte dintr'o organizaţie — plăpândă deocamdată, — dar care se va însdrăvenì cu timpul.

Pe lângă prestaţiile copiilor de şcoală, tinerimea cercului cultural Sfântul Gheorghe să năzueşte, să procure clipe senine şi vesele parohiei noastre. Ca şi de alte dăţi, aşa şi de sf. sărbători s'a pregătit o petrecere teatrală demnă. In loc de a hoinări prin sat, tinerii s'au întrunit în localul şcolar, — încălzit din bunăvoinţa directorului şcolar, — şi sub conducerea preotului au fost instruaţi de a preda piesele «Ruga dela Chisetău», 2 declamaţii, şi «Arvinte şi Pepelea». Tot cu această ocazie s'au repetat şi colindele locului, căci consiliul parohial a aflat de bine, ca cercul tinerimii Sfântul-Gheorghe să practice obiceiurile frumoase din trecutul nostru sbuciumat.

In ajunul Crăciunului cercul tinerimii Sf Gheorghe, dela ferestrile caselor, vestea «Naşterea Mântuitorului».

A 2-a zi de Crăciun seara a fost reprezentaţia teatrală cu deplin succes.

Publicul numeros din sat şi jur a răsplătit cu bogate aplauze prestaţiile cercului, ear inimi nobile au urat preotului sănătate, ca să poată desăvârşi organizarea tinerimii...

„Degradare"... aşa zicând. Intr'una din Duminecile trecute ale lunei lui Ianuar a. c. s'a făcut sfinţirea unui nou local şcolar, ridicat mai ales din munificenţa Clujului, în suburbiul său Cordoş. Sfinţirea acestei şcoale primare de stat a făcut o, după toată regula şi dreptatea, un preot *ortodox român.* Nimic extraordinar. Alt fel vede însă chestiunea sfinţirii acestei şcoale organul de publicitate al mitropoliei Blajului. In considerare că la Cluj majoritatea românească a oraşului o formează, deocamdată, tot greco catolicii, ear Cordoşul ar fi «curat» greco catolic, noi ortodocşii sântem, după clarisima pricepere a voinicosului director al *Unirii* (din 14 Ianuar a. c.), cel mult *oaspeţi* (!) în partea locului; prin urmare, preotul ortodox care a sfinţit localul, s'a «intrus» — spune isteţul canonic dela Blaj, — fără nici un drept (?) la o serbare «aşa zicând familiară»», (sfinţirea unei şcoale *publice* este după ingenioasa distincţie a clarisimului, o serbare *familiară* «aşa zicând».)

Din întreaga afacere în sfârşit iese la iveală: ci că biserica unită earăş a fost «degradată», fiindcă «lupii ortodoxiei» s'au «intrus» şi au redus pe «mieluşeii» unaţiei la un rol «aşa zicând» modest. Cazul dela Cluj se va repeta pretutindeni, ori cât s'ar impresiona ridicolii noştri iezuiţi.

FOIŞOARA

Botezătorul

— Profil —

Un pustnic. Uscăţiv şi subţirel. Pe o margine de coastă. Indrăgit în largul pustiei şi în apa Iordanului.

Cu părul mare, căci tăişul foarfecelor n'a atins niciodată din şuviţele-i dese ca fuiorul păpuşoiului buiac.

Cu barba lungă, şi moale ca mătasa.

Cu faţa fragedă ca ghiocelul primăverii: Vântul deşertăciunei nu i-a suflat încă polenul sfânt al fecioriei.

Cu ochii limpezi ca seninul cerului. Căci viforul patimilor nu i-a umbrit cu tulbureala norului său plumburiu.

Cu buzele ca două petale de trandafiri. Căci nici când nu s'au scăldat în unda vinului scânteetor, ci numai în apa rece a izvorului. Şi limba-i veşnic m'a gustat hrană de carne, ci dulceaţa fagurilor de miere.

Cu hainele din păr de cămilă. Aspre ca mohorul toamnei, ca viscolul din ţara nisipului, ca trupul lui legat în frâu, ce ureşte moliciunea şi lenea.

Cu ţinuta dreaptă ca făclia: nu se ştie mlădia ca trestia de vânt, ci stă drept, — ori se frânge ca stejarul.

Cu gândirea luminoasă ca farul.

...Vine Domnul!... Eată-L!... E aici!... Cu săcurea în dreapta! Să taie tot pomul care n'aduce roadă bună!... Eată-L! Vine!... Cu lopată! S'aleagă pleava. Şi cu focul cel nestins s'o ardă.

Inima-i e ca jarul ce arde pe vatră sfântă de altar:

...O, de-ar vedea tot trupul mântuirea lui Dumnezeu!... O, de s'ar face cele strâmbe drepte, cele colţuroase netede!... O, de s'ar face, din cei cu suflete împietrite fii buni ai lui Dumnezeu!... Şi celce are două haine, de-ar da celuice n'are nici una... De n'ar lua nime mai mult, decât îi este rânduit!... De n'ar mai asupri şi n'ar mai cleveti nimeni pe altul!...

Voinţa lui, trunchi de stejar, voinic, vânjos, secular:

....Gătiţi calea Domnului!... Calea dreaptă!... Calea pocăinţii!... Calea iertării păcatelor!...

Pr. *A. Nanu.*

Regulament

(Urmare)

Art. 43. Clericului care în biserică sau în afară de biserică a îndrăznit a săvârşì beat serviciul divin, pentru prima oară se suspendă din post cu oprirea de a săvârşì cele sfinte până la pocăinţă sinceră, îndeplinirea şi curăţirea conştiinţei în faţa duhovnicului.

Art. 44. Preotul sau diaconul care beat a îndrăznit a săvârşì sfânta liturghie, sau după ce a mâncat, se exclude din serviciu pentru totdeauna, pogorându se în rândul mirenilor.

Asemenea se pedepseşte şi preotul care ar îndrăznì să săvârşească sfânta liturghie fără să proscomidească.

Art. 45. Sânt cu desăvârşire interzise clericilor: jocurile de noroc.

Art. 46. Clericul care s'ar dovedi jucând jocurile de noroc pe bani, pentru prima oară i se va aplică pedeapsa observaţiei.

Dacă va fi jucat în locuri publice, cluburi, cnfenele, etc. etc., pentru prima dată se va pedepsì cu pedeapsa degradării din rang, de va avea un rang, sau cu pierderea oficiului de paroh.

In caz că cel vinovat n'are nici un rang, nici nu este paroh, se pe-

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Dela Consiliul eparhial din Oradea. — Din protopopiatul Chişineu-Criş al eparhiei Aradului. — Alţi dăruitori. —

La opera de reînviere a lăcaşului, zidit pe vremuri de un cucernic Voevod, întru slava lui Dumnezeu şi ocrotirea sufletelor pioase, au contribuit, în timpul urmă, cu sume frumoase, adunate prin colecte şi plasări de cărămizi: Consiliul eparhial din Oradea, Protopopiatul Chişineu-Criş, şi alte aşezăminte, ai căror evlavioşi credincioşi au oferit, spre înfăptuirea măreţului scop, sume mai mari sau mai mici, toate izvorite din inimi neprihănite. «Pe dătătorii de bunăvoie îi iubeşte Dumnezeu».

Eată dăruirile făcute:

Consiliul eparhial ortodox român din *Oradea:*

a) prin colecte . . . 14,446

b) prin pl. de cărămizi 19,020

P. C. S. *Dr. Dimitrie Barbu,* prot. în Chişineu-Criş:

1. a plasat cărămizi în valoare de 6000

2. a colectat cu lista Nr. 131 din comuna Socodor dela comuna bisericească, comuna politică, Mladin Pavel şi Elena Tapoş, câte 1000 lei, Petru Marşieu 500 lei, «Socodoreana» bancă populară şi Ioan Povoviciu notar, câte 200 lei, Aurel D. Papp preot, Petru Brad şi Ioan Caba, câte 100 lei, în total . 5200

3 a colecta tcu lista Nr. 453 dela: Dr. Dimitrie Barbu protopop Chişineu-Criş şi Valeria Dr. Barbu, soţie de protopop, câte 1000 lei, din comuna Grăniceri (Oltlaca) dela Iustin Iancu preot, Gheorghe Turicu preot, Octavian Turicu preot şi Ştefan Rusu econom, câte 1000 lei, dela Ioan Rastiş Alb 200 lei, în total 6200

Protoieria plăsei de jos din capitala *Bucureşti,* prin plasare de cărămizi . . 1980

Adam Lula, paroh, Simeria, protopopiatul Deva 1000

Radu Aldea, Constanţa . 200

Total 54,046

Suma de mai 'nainte 3.040,363

Total general 3.094,409

INFORMAŢIUNI

Rămâne la Ruginoasa. Consiliul de miniştri, ţinut Joi seara, a aprobat proectul de restaurare a bisericii dela *Ruginoasa,* unde sânt înmormântate rămăşiţele pământeşti ale Domnitorului Cuza. Osemintele vor fi aşezate într'un sarcofag domnesc, vrednic de cinstirea memoriei celui ce a înfăptuit unirea principatelor. S'a renunţat la ideea transferării osemintelor la Iaşi, întru cât testamentul lui Cuza Vodă prevede să fie înmormântat la Ruginoasa.

Sub drapel. Pe ziua de 1 Februar 1928 se vor chema sub arme tinerii cari formează contingentul 1928. Din aceştia au fost repartizaţi: pentru grăniceri 7 074, pentru jandarmeria rurală 10.709 tineri, restul la celelalte unităţi ale armatei.

Dela fraţi. In Bănatul de sub stăpânirea jugoslavă se găsesc 42 comune cu o populaţie românească numeroasă, având fiecare comună câte-o biserică românească ortodoxă; numai 2 comune au şi câte-o biserică gr.-catolică română. Din parohiile ortodoxe 12 au câte 2 preoţi, 24 câte 1 preot. In cinci lipsesc preoţii. Şcoale româneşti avem în 37 comune. In 7 comune câte 2 învăţători, în 13 comune câte un învăţător, în celelalte nu avem învăţători români. Coruri bisericeşti sânt în 25 comune, biblioteci parohiale în 40 parohii, fanfare au 15 comune.

„Curentul". La 10 Ianuar a. c. a pornit un nou ziar cotidian în capitala ţării. Apare sub conducerea scriitorului Pamfil Şeicariu şi a unul grup de măestri ai scrisului de azi. Talentatul ziarist Nichifor Crainic încă e ataşat la: *Curentul.* Sperăm că problemele religioase şi bisericeşti vor fi învrednicite de atenţia cuvenită, cu atât mai vârtos că dl Nichifor Crainic, fiind secretar general la Culte în guvernul anterior, nu numai că ştie ce e de făcut, dar şi ce se poate face în cel mai important domeniu al vieţii. Căci fără o renaştere morală şi fără elan nu se poate creia nimic statornic, iar lumea de azi cu criticismul excesiv dărâmă şi ce bruma ni-a mai rămas din cataclismul trecut. Dorim tinerului confrate succes.

Anunţ. Şcoala normală Andrei Şaguna din Sibiu angajează cu 1 Febr. 1928 o bucătăreasă harnică şi pricepută. Reflectantele îşi vor înainta Economatului cererile în persoană.

Parastas. Intru pomenirea marelui luptător naţional, Dr. Ioan Raţiu, s'a ţinut parastas şi în anul acesta la biserica gr.-cat. română din Sibiu, în ziua de 7 Ianuar. Au participat la solemnitate membri ai familiei şi alt numeros public distins, doamne şi domni, din Sibiu.

Conferenţe la Praga. Conferenţele, puse la cale de Institutul cehoslovaco-român la Praga, s'au început în 9 l. c. cu prelegerea dlui profesor Ţigara Samurcaş, care a vorbit frantuzeşte despre relaţiile şi afinitatea artei române şi cehoslovace. A fost ascultat de un public numeros şi distins, — de faţă erà şi ministrul de externe, dl Beneş cu soţia. In curând va urma şi inaugurarea activităţii Institutului româno cehoslovac din Bucureşti, — a declarat conferenţiarul.

Spre universităţi. In cele patru universităţi ale ţării, Bucureşti, Iaşi, Cluj şi Cernăuţi, avem peste 40 mii de studenţi. In capitală sânt 20 mii studenţi universitari, — mai mulţi decât la Paris! Faptul e îmbucurător — pentru câtva timp; dar, o năvală continuă spre universităţi ar putea deveni fatală atât tinerilor, cât şi părinţilor. In Polonia încep tocmai acum cercurile şcolare să se ocupe cu organizarea studiilor secundare şi universitare; şi anume: comisiunea pentru ocrotirea şcolară din Varşovia a creiat o secţie, care să cerceteze toate şcoalele oraşului, pentru a descoperì pe copiii *deosebit de talentaţi,* în vederea continuării studiilor în licee şi universităţi.

Incăerare... O telegramă particulară, dela Roma, din 11 l. c., apărută în presa bucureşteană spune că la Betleem (Palestina) s'a produs un incident neplăcut între preoţii romanocatolici franciscani şi între cei grecocatolici. Romano-catolicii aveau să termine utrenia la ora 5 şi să facă loc greco-catolicilor; însă cei dintâi neevacuând biserica la ora fixată, s'a produs o încăerare. Doi preoţi romanocatolici au fost răniţi. A trebuit să intervină poliţia, pentru a restabilì liniştea.

Inviat după cinci zile. Fakirii din India pot face fel de fel de minunăţii, a căror taină nu e încă deslegată. Ei pot fi îngropaţi de vii, şi după câtăva vreme scoşi earăş vii din groapă. Un fakir, anume To Ka, a fost îngropat de viu acum nu de mult, la Stutgardt, în Germania, fireşte în stare de nesimţire. După 120 de ceasuri, adică după 5 zile şi 5 nopţi, fiind desgropat, a putut fi din nou înviat.

Ştiri scurte. Centenarul naşterii scriitorului *Tolstoi* se va comemora, anul acesta, în Rusia. Se vor înfiinţà, cu prilejul comemorării, fundaţii culturale şi se vor editâ, în ediţii ieftine, scrierile sale complete.

— Guvernul Turciei studiază chestiunea introducerii alfabetului latin în limba turcă.

— Drumul către Siberia îl fac acum tocmai fruntaşii comunişti ai opoziţiei din sovietele Rusiei. Intre cei deportaţi ar fi şi Rakovski cu Trotki. Bătaia lui Dumnezeu pe capul lor.

— Primarul comunei spaniole dela Almendralejevo a impus o taxă lunară pe doamnele care vreau să poarte rochii scurte.

Poşta redacţiei

Pr. *A. N.* în *O.* Toate la rând. Mulţumiri.

Parastas. Epitropia Fundaţiunii culturale «*Dr. I. Mihu*» a ţinut Duminecă, în 15 Ianuar 1928, în biserica noastră din Orăştie parastasul de jumătate de an, pentru mult regretatul mecenate Dr. I. Mihu. De faţă au fost, la acest solemn act, numeroşi prieteni şi admiratori ai decedatului.

Coruri bisericeşti. P. S. Sa Episcopul Visarion al Hotinului a dispus că la fiecare biserică din eparhie să se organiseze câte un cor bisericesc din cel puţin 20 persoane. Corurile vor fi plătite din venitele bisericii.

Cosinzeana, revista săptămânală clujană (Piaţa Cuza Vodă 16, abonamentul 200 lei pe un an), apare în al 12-lea an, în haină primenită şi îşi propune să devie o publicaţie de orientare şi de îndrumare culturală, cerută de vremea pe care o trăim. Fie venită într'un ceas bun! In primele trei numere, apărute până acum, întâlnim colaboratori de seamă ca: I. Agârbiceanu, Ilieş, D. I. Cucu, G. Vlădescu-Albeşti, Năsturaş, Al. Hodoş, ş. a.

---

depseşte cu întârzierea gradaţiei pe timp determinat.

In caz de recidivă, se va exclude din serviciu pentru totdeauna.

Art. 47. E oprit clericilor a vizita localurile publice de petreceri cu caracter indecent.

Art. 48. Clericul care va contravenì acestei dispoziţii, se va pedepsì pentru prima dată cu dojană.

In caz de recidivă, se va pedepsi cu pedeapsa transferării într'o parohie, sau cu o altă pedeapsă corăspunzătoare.

Dacă cel pedepsit este într'o parohie urbană, va fi transferat într'o parohie rurală.

Art. 49. Preotul, care din neîngrijirea întru îndeplinirea datoriilor sale, a lăsat ca să moară un copil fără a fi botezat, sau un bolnav neîmpărtăşit, se opreşte din slujbă pe timp determinat, cu canon de pocăinţă la episcopie sau în mănăstire,

Art. 50. Clericul dovedit că impune cu sila plata pentru trebuinţele religioase, se pedepseşte cu pedeapsa dela articolul precedent.

Art. 51. Clericul care va săvârşì taina cnnuniei, fără a fi observat dacă cei ce o cer au îndeplinit prescripţiunile legii civile şi bisericeşti, de a se dovedì că au făcut aceasta din neştiinţă sau din neglijenţă, se va pedepsì cu pedeapsa observaţiei, dar dacă s'ar dovedì că a făcut-o în deplina aunoştinţă de cauză, se va pedepsì şì cu oprirea din serviciu şi pierderea salariului pe timp determinat.

Pedeapsa bisericească este independentă de urmăriîe actului săvârşit, fie contra preotului, fie contra soţului pe cale civilă sau bisericească.

Art. 52. Nici un cleric nu va oficia taina căsătoriei a doua oară persoanelor divorţate numai de instanţele civile, dacă nu vor face proba că acele persoane au obţinut desfacerea primei căsătorii religioase din partea autorităţilor bisericeşti.

Art. 53. Clericul care ar fi oficiat o astfel de căsătorie, se pedepseşte cu pedeapsa transferării, iar căsătoria bisericească se va declara nulă.

De vor oficia mai mulţi preoţi de orice treaptă, la o asemenea căsătorie, tuturor li se va aplica aceeaş pedeapsă.

Art. 54. In toate cazurile, ori de câte ori se va aplica pedeapsa transferării, să se aibe în vedere că transferarea fiind dată ca pedeapsă, parohia ce i se va da celui pedepsit în nici un caz nu va fi o parohie mai bună decât cea dela care a fost transferat. (Urmează).

Nr. 256 port. 1927. (2) 1—1

Publicaţiune de licitaţie

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziunii Nr. G. 2622/1927 a judecătoriei mixte Ocna—Sibiului în favorul reclamantului Crefea Nicolae et cons. reprez. prin advocatul Dr. Rudolf Mihályi pentru încassarea creanţei de 9057 lei şi accesorii se fixează termen de licitaţie pe 26 Ianuarie 1928 orele 16, la faţa locului în comuna Loamnăş unde se vor vinde prin licitaţiune publică judiciară diferite mobile de economie, 1 iapă şi cucuruz în valoare de 11950 Lei. In caz de nevoie şi sub preţul de estimare.

Ocna-Sibiului, la 12 Ianuar 1928.

Dr. Baku
portărel.

Potire şi (3) 1—2 **Cruci**
livrează
Giuvargiul Erwin Csallner
Sibiu, strada Regina Maria 14
Repară şi aureşte Potire vechi

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut
în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană
de
Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. «*La cine ne vom duce?*» de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. «*La luptă dreaptă!*» de Nicolae Colan, profesor.

A apărut
în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale
de
AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Reclama este sufletul comerţului

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului
Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Preţul: 25 Lei

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1928

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

Jalea ţării. — Repriviri (asupra anului 1927). — Din viaţa Regelui Ferdinand I. — Un mare împărat despre Isus Hristos. — † Dr. Ioan Mihu. — Versuri religioase: Naşterea Domnului, şi Înălţarea. — Peatra. — Lumină în întunerec. — Pace vouă! (versuri). — Curtea de Argeş. — «Şi ne iartă nouă»... (din viaţa voevozilor români). — Căsătoria morţilor. — Obicei la greci. — Gonirea diavolilor. — Preoteasa în mijlocul sătencelor. — Pentru trezirea conştiinţei creştine. — Nou imn. — In post. — La poarta raiului. — Dumnezeu ştie ce face. — Fel de fel: 1. Ce poate rugăciunea! — 2. Ţăranii tot mai cuminte. — 3. Cei trei magi. — 4. Cămaşa fericitului. — 5. Ţăranul şi bolşevicul. — 6. Cum să ne purtăm cu preoţii? — Glume ş. a.

Chipuri: † Regele Ferdinand I. — M. Sa Regina Maria. — M. Sa Regele Mihai I. — Inalta Regenţă: A. S. R. Principele Nicolae, I. P. S. Sa Patriarhul Miron, George Buzdugan. — A. S. R. Principesa-mamă Elena. — Biserica episcopală dela Curtea de Argeş.

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor ş. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediţii: o ediţie cu *Şematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători, — şi altă ediţie *fără Şematism.*

Preţul: Ediţia cu Şematism 50 Lei, — fără Şematism 20 Lei

Plus porto postal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	**Copie**	**Căldăruşe cu mătăuz**
Disc	**Linguriţe**	**Clopoţele pt. altar**
Steluţe	**Cruci**	**Cănuţe pt. Sf. mir**
Cădelniţe	**Cruciuliţe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Candele	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericeşti sunt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri favorabile.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 21 Ianuar 1928 Nr. 7

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Onor. Red. «Transilvania» Schimb
(Str. Șaguna 8) Sibiu

Biserica anglicană la răspântie

de Tr. Scorobeț, asesor consistorial

III

Ar fi o încercare hazardată ca în câteva articole de ziar să se poată arăta ce reprezintă reforma Cultului anglican. Căci s'au scris o mulțime de opere savante despre necesitatea, principiile, metoadele și istoria înnoirii Cultului.

Cele trei școale religioase ale Bisericii anglicane: ritualistă, filosofică și socială au conceput reforma din puncte de vedere diferite.

Au biruit principiile direcției ritualiste, inițiate de Newman, Pusey și Keble, înainte cu un secol.

Newman a fost suspendat de la catedră și pe urmă a trecut la catolicism. Și Pusey a fost persecutat, dar, din sămânța aruncată de cei trei corifei, a crescut un arbore gigant. Curentul ritualist pentru renvierea tradițiilor ecumenice a început în cercuri academice, dar s'a răspândit în școli și în sânul preoțimii, și prin mijlocirea acesteia a străbătut în massele credincioșilor.

Operele savante ale ritualiștilor i-au apropiat de aderenții direcției savante — a modernistilor. Aceștia se împacă cu actuala reformă a Cultului, fiindcă reconstruirea rugăciunilor satisface cele mai severe criterii intelectuale și artistice.

Rugăciunile Cărții răscolesc gândirea și o ridică la piedestalul celor mai profunde mistere din noi și din jurul nostru.

Și modernistii se mulțumesc și cu atâta. Ei nu-și fac iluzii că vor putea deveni vreodată populari.

Vicarul Dr. Inge de la Catedrala St. Paul scrie undeva: «N'am pretenția să scriu pentru mulțime, ci să fiu înțeles de acea minoritate de indivizi, cari se simt fericiți că i-a creat Dumnezeu ființe cugetătoare».

Mai puțin încântați de noua Reformă a Cultului sunt aderenții școalei sociale. Antecesorii lor glorioși au creat Institutul biblic și au răspândit Biblia în întreg rotogolul pământului. Tot lor se datorește desființarea negoțului cu sclavi. Mai recent ei au organizat Congresul creștinismului practic din Stockholm, care e o peatră de hotar în câmpul colaborării tuturor creștinilor în viața practică.

Tot această școală a influențat Societatea înfrățirii popoarelor prin biserici, care paralel cu Liga națiunilor se nizuește să strămute granițele din sufletul omenesc.

Unul dintre corifeii acestei direcții, lordul Teodor Wood, Episcop de Winchester, a publicat de curând o scriere valoroasă: Revizuirea Cărții de Cult. El arată că deși consideră în locul prim laturea practică, adecă misiunea socială a Creștinismului, totuși aprobă reforma Cultului anglican, prin ceea ce Biserica sa dobândește caracterul de biserică *misionară*.

Căci Biserica nu trebue să se mărginească la rutina îndeplinirii slujbelor. Organizatorii acestor slujbe nu trezesc în credincioși viața care a adus-o Hristos în casa din Vitania a lui Lazar ori în casa lui Levi. Episcopul de Winchester spune pe dreptate: «Slujba lui Dumnezeu începe Luni dimineața și continuă până la sfârșitul septămânii. Duminecă dimineața e numai pregătirea sufletească pentru slujba adevărată de peste săptămână». Despre menirea catedralelor spune:

«Dar e necesar să între fie-care creștin cât mai des într'o catedrală. Viața omului de azi e prea surmenată și înoată într'o vâltoare primejdioasă de păreri, de interese, de griji și de ispite. Refugiindu-se la rugăciune publică, se găsește într'un loc unde vede toate lucrurile în proporția lor adevărată și unde-și poate regăsi sufletul său. Sgomotul de-afară desacordează sufletul și împletecește pașii vieții. Spre a ne putea mântui sufletele, simțim trebuința de a ne retrage în prezența lui Dumnezeu ca fii loiali ai Bisericii».

Cele trei direcții religioase, antagonistice adeseori din cauza libertății de înterpretare a punctelor dogmatice, disciplinare și practice, au conștiința că trăesc în sânul aceleiaș biserici, cu o bogată și prețioasă experiență acumulată de veacuri și cu orizonturi largi.

In prezent spectrul deosebirilor dintre cele trei direcții a dispărut și s'a format front comun de a apăra libertatea bisericii față de ingerințele Statului.

Cel mai însemnat teolog anglican, Richard Hooker din veacul al XVII-lea a stabilit raportul de alianță dintre Statul englez și Biserica sa națională. Călugărul L. S. Thornton publicând de curând în «Seria teolo-

FOIȘOARA

Regulament

(Urmare).

D. Organele îndreptățite a aplica pedepsele

Art. 55. Organele îndreptățite a aplică pedepsele sânt chiriarhul și consistoriile spirituale de judecată.

Art. 56. Pedepsele enumerate sub art. 4, II, lit. *a*) se dau numai de chiriarh. De asemenea chiriarhul poate aplica și pedepsele arătate sub litera *g*) însă oprirea să nu treacă mai mult de 30 zile într'un an.

Clericul care oprit dela slujirea celor preoțești în conformitate cu art. 62 alin. *g*) ar îndrăsni totuși să slujească în timpul opririi, va fi condamnat de consistoriu cu pedeapsa transferării sau o altă pedeapsă corespunzătoare.

Art. 57. Toate celelalte pedepse se aplică de consistoriile spirituale în condițiunile prevăzute în prezentul regulament.

Când pedepsele ce sânt arătate în art. 4 sânt aplicate direct de chiriarh, acestea rămân definitive îndată după pronunțarea lor, fără nici un drept de apel sau recurs.

Art. 58. Oricare pedeapsă rămasă definitivă va fi trecută și în foaia calificativă, statul personal al celui pedepsit.

CAPITOLUL III

Instanțele disciplinare și judecătorești bisericești

Art. 59. Instanțele de judecată pentru toate abaterile bisericești ale clerului de mir și ale celuilalt personal bisericesc, sânt:

1. Consistorul spiritual dela fiecare eparhie ca primă instanță de judecată;

2. Consistorul spiritual mitropolitan care funcționează ca instanță de apel pe lângă cele trei mitropolii istorice, și anume: la București pentru Mitropolia Ungro-vlahiei, la Iași pentru Mitropolia Moldovei, a Bucovinei și a Basarabiei, și la Sibiu pentru Mitropolia Ardealului;

3. Consistorul spiritual central care funcționează pe lângă Sf. Sinod, atât ca instanță de recurs cât și pentru asigurarea unității de jurisprudență.

Art. 60. Pe lângă fiecare protopopie se va putea înființa câte o judecătorie de pace protopopească cu competința:

a) De a aplana și eventual de a judeca neînțelegerile ivite în sânul personalului bisericesc cu privire la taxele de epitrahie, la neînțelederile dintre parohieni și preoții lor locali, precum și la micșorarea veniturilor legale preoțești din partea comunităților parohiale sau a credincioșilor;

b) De a judeca în prima instanță personalul inferior bisericesc, adică pe cântăreți și pe paracliseri;

Aceștia au dreptul de apel la consistorul spiritual eparhial numai în cazurile de destituire;

c) De a desbate chestiunile bisericești și disciplinare preoțești, pe care consistorul spiritual eparhial i le încredințează prin chiriarhul respectiv și cu aprobarea acestuia.

CAPITOLUL IV

Judecata protopopiatului

Art. 61. In conformitate cu art. 79 din statut se înființează după trebuință câte o judecătorie la fiecare protopopiat.

Art. 62. Aceste judecătorii vor funcționa cu 3 preoți sub președinția unuia dintre ei numit de chiriarh.

gilor anglicani» scrierile lui Hooker, scrie despre el: «Acest om putea fi pus pe picior liber, de nu apela la Cezarul!» Scutul Statului a fost un bine pentru Biserica de-atunci, dar azi statificarea îi stinghereşte libertatea. In chestiuni spirituale Biserica anglicană e dispusă a recunoaşte numai atârnarea de Duhul Sfânt.

In proximul articol: despre avantagiile şi desavantagiile Bisericii de Stat.

Ad. Nr. 9448 Plen 1927.

Circulară

către onoraţii membrii clerici şi mireni ai Adunării protopresbiterale electorale din protopresbiteratul AGNITA

Prin ordinul Nr. 9448 Plen. din 1 Februar 1927 al Preaven. Consiliu al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, subsemnatul fiind numit comisar pentru alegerea de protopresbiter în tractul Agnita, în înţelesul §§-ilor 14, 15 şi 16 din Regulamentul pentru procedura alegerii de protopresbiter, prin aceasta convoc adunarea protopresbiterală electorală a tractului *Agnita* pentru alegerea de protopresbiter pe ziua *de Vineri, 10 Februar* a. c., ora 11 a. m. la sediul protopresbiteratului în Agnita.

Inainte de alegere la ora 8·30 a. m. în biserica ortodoxă din Agnita se va sluji sfânta Liturgie cu chemarea Duhului sfânt, la care sânt invitaţi a participa toţi On. membri ai adunării protopresbiterale.

Consiliul protopresbiteral se va întruni în aceiaşi zi la ora 10·30 pentru a cerceta cererile de concurs şi calificaţiunea candidaţilor şi pentru a stabili lista de candidare.

Sibiu, la 18 Ianuar 1928.

Consilier: **Virgil Nistor**
comisar consistorial.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Zece ani dela alipirea Basarabiei la Ţara-mamă

In vederea sărbătoririi dela 27 Martie 1928 când se împlinesc zece ani dela unirea Basarabiei cu Patria-mamă, s'a alcătuit la Chişinău un comitet pentru a stabili programul festivităţilor şi a face propuneri guvernului, pentru ca ziua înfăptuirii idealului naţional să fie sărbătorită cum se cuvine.

Cu acest prilej, Basarabia va trebui să simtă întreaga măreţie a zilei istorice şi să se bucure din tot sufletul.

Propunerile şi dorinţele fraţilor basarabeni, de ziua aceasta, nu pot fi decât îndreptăţite şi, prin urmare, împlinite.

Aceste dorinţe şi propuneri, făcute guvernului, ar fi:

Să se prefacă arhiepiscopia Chişinăului în *mitropolie;*

După obiceiul dela zilele mari, să se ierte rămăşiţele *dărilor* neplătite în anul trecut;

Să se *amnestieze* vinovaţii politici;

Să se aşeze temelia unui mare *palat cultural;*

Să se iniţieze fondul pentru ridicarea *monumentului* unirii naţionale;

Să se ridice stările *excepţionale,* ce tot mai dăinuesc în provinciile alipite;

Să se bată o *medalia* comemorativă a unirii, pentru toţi cei ce au colaborat la realizarea unităţii politice a neamului.

Aceste cereri pot să fie întregite şi lărgite în conformitate cu trebuinţele şi nevoile poporului şi ale celorlalte clase sociale.

Conferenţele de la Malines

Lordul Halifax, un moşneag de 86 ani, mare sprijinitor al înfrăţirii Anglicanilor cu Biserica catolică şi prieten al fostului Cardinal Mercier, a făcut o călătorie la Roma în luna Noemvrie 1927. Despre misiunea sa a publicat o broşură în chestia tratativelor de reunire. In Roma a alcătuit un memoriu, care a fost înaintat papei de către Cardinalul Cerretti, fost nunţiu papal la Paris. Lordul Halifax a fost primit în audienţă de papa.

Rezultatul conferenţelor de la Malines se cuprinde în şase puncte:

1. Toate persoanele cari au primit Taina botezului, se consideră membri ai Bisericii lui Hristos.

2. Jertfa morţii pe cruce a lui Hristos răscumpără de păcate. Aceasta jertfă e sfânta cuminecătură.

3. Impărtăşirea cu sfânta cuminecătură în ambele forme;e cea universală. Opreliştea laicilor de la potir nu e chestie de doctrină, ci de disciplină.

4. Sfânta Scriptură nu poate fi interpretată de indivizi, ci de Biserică.

5. Supremaţia papei deşi nu poate fi acceptată de anglicani şi de ortodocşi, ca fiind de *jure divino* e recomandabilă şi poate fi esenţială în economia reuniunii Creştinilor.

6. Episcopii sunt din succesiune apostolică şi situaţia lor în Biserică e din drept divin.

Dela fraţii din America

Primim următoarele ştiri:

Românaşii noştri, trecuţi peste Ocean, au petrecut Sfintele serbători ale Crăciunului în pace şi mângâere, — pe lângă toate greutăţile mari ale traiului, izvorite mai ales din cauza lipsei de lucru.

Am crescut ca români buni, în ţara noastră cu mai multă uşurinţă, decum avem să ne creştem noi copiii. Pe satele noastre, cu oameni buni şi blânzi, copiii puteau creşte, într'un mediu sănătos şi românesc: pe când între străini cresc cu tot felul de oameni, cu tot felul de datini care nu se potrivesc cu ale noastre. De aceea trebue să i grijim mai bine, să-i ducem mai mult între români, să-i învăţăm vorbă curată şi scrisoare românească; să nu-i lăsăm pradă jocurilor copilăreşti de pe străzi cu copii destrăbălaţi, lăsaţi seara până târziu pe afară ca nişte pasări urâte de noapte, mai târziu hoţi şi criminali.

Ca să ajungem multe zile vesele de Crăciun, să ne adunăm copilaşii şi să i învăţăm lucruri de ale noastre, din bătrâni, frumoase şi naţionale.

La toate bisericile noastre s'au ţinut măreţe servicii divine. Cu tot gerul năpraznic, poporul a luat parte în număr mare. Fruntaşi harnici au fost colindători, cu rugăciuni sfinte şi veselie pentru toţi.

In unele oraşe, încă de Sâmbătă după amiazi, colindătorii au cercetat casele fraţilor noştri, înseninând străinătatea cu frumoase colinde româneşti; toţi cei născuţi în patria veche se gândeau cu duioşie la zilele copilăriei, la zilele de sfântă amintire în care umblau la colindat şi bucurându-se ei mai întâi de cântările lor, şi înveselind toţi căsenii pe unde ajungeau.

Zile de scumpe amintiri sânt acele zile, — dar ştie Dumnezeu ce se va alege de copiii noştri când vor ajunge la vârsta noastră? Iubi-vor ei frumoasele noastre datini, sau le va fi ruşine de ele şi de tot ce am avut mai sfânt în lume! Da, mulţi vor fi trecuţi în apele sarbede ale străinismului, în datinile mucărilor de tot soiul. Fericiţi vor fi însă aceia cari vor şti păstra sfintele datini româneşti, şi fericiţi vor fi părinţii lor în morminte, în lumea veşniciei, de vrednicia lor!

Dar, şi noi părinţii, ca să ne putem bucura pe pământ cu inima, şi în lumea veşniciei cu sufletul, trebuie să ne învăţăm copilaşii la datini frumoase, să-i învăţăm cum să iubească acestea datini din întreg sufletul lor, căci numai aşa le vor păstra, cum le am păstrat noi dela părinţii noştri, dacă-i vom învăţa să le iubească mai pe sus de alte datini, cu trup şi suflet.

Copiii noştri vor fi întocmai aşa, cum îi vom învăţa...

STATISTICA

recuceririi româneşti în Ardeal şi părţile ungurene

Am comunicat în articolul precedent (Nr. 2) statistica profesorului Dr. Eugen Cholnoky, de la universitatea din Budapesta, referitoare la România întregită. Acum voi înfăţişa statistica Ardealului şi a părţilor ungureşti.

Locuitorii. Ungaria veche avea în anul 1918, exact, 18 264.533 de locuitori. Densitatea lor medie era 64·6. Numărul pe naţionalităţi: 9,945.000 maghiari, 2 948.000 români, 1,903.000 germani, 1,946.000 slovaci, 464.000 ruteni, 195.000 croaţi, 461.000 sârbi şi 401.000 de-alte naţionalităţi.

Din numărul total al locuitorilor maghiari «sub ocupaţie românească» au ajuns: 5.236,305 locuitori, adecă 28·7%. Pe naţionalităţi: 2.819,000 români, 1.664 000 maghiari, 557,000 germani, 32,000 slovaci, 10,000 ruteni, 2000 croaţi, 56 000 sârbi şi 96 000 locuitori de alte naţionalităţi. Desimea lor este de 51·2 pe km².

Teritorul. Ungaria ante-trianonică avea un teritor de 828,870 km². După calitatea lui: 23.304,000 jugăre arător, 662,000 jug. grădini, 4.550 000 jug. lunci, 546,000 jug. vii, 5.755,000 jug. păşuni, 12.642,000 jug. păduri, 88,000 jug. trestiiş şi 2.515,000 jugăre pământ neproductiv.

Din totalul teritorului maghiar România a anectat: 102,181 km², deci o întindere de 36·2% din întreg cuprin-

---

Art. 63. Membrii judecătoriei protopopeşti se vor numi pe timp de 6 ani de chiriarh, luându-se şi avizul protopopului. La expirarea mandatului ei pot fi numiţi din nou.

Art. 64. In competinţa acestor judecători intră:

a) A aplana şi eventual a hotărâ diferendele ivite în sânul personalului bisericesc cu privire la taxele de epitrahil, la neînţelegerile dintre parohieni şi preoţime, precum şi la micşorarea veniturilor legale preoţeşti din partea comunităţilor parohiale sau a credincioşilor;

b) De a judeca în prima instanţă personalul inferior bisericesc.

Aceştia au dreptul de apel în consistorul spiritual eparhial, numai în cazurile de destituire;

c) A desbate chestiunile bisericeşti şi disciplinare preoţeşti pe care consistorul spiritual eparhial i le încredinţează prin chiriarhul respectiv şi cu aprobarea acestuia;

d) Chestiunile de altă natură, decât cele indicate aici, nu cad în competinţa acestui for şi în caz că i se vor adresa, el le va înainta chiriarhului.

Art. 65. Toate hotărârile date de judecătoria protopopească se vor trimite chiriarhului respectiv spre aprobare.

Art. 66. Cine reclamă la protopopiat trebuie să facă dovada reclamei. Nici o reclamă fără dovezi nu va fi primită.

Art. 67. Judecarea pricinilor trebuie făcută de acest for în timpul cel mai scurt, ear hotărârea se va pronunţa cel mai târziu în 3 zile dela judecată.

Art. 68. Dacă vreunul din membrii judecători se va vădi de părtinire sau de rea credinţă, va fi revocat şi în locul său va fi numit altul. După împrejurări, chiriarhul va putea trimite pe vinovat în judecată consistorului spiritual eparhial.

CAPITOLUL V

Consistorul spiritual eparhial

A. Compunerea consistorului spiritual eparhial

Art. 69. Consistorul spiritual eparhial se compune din 3 membri titulari şi 2 membri supleanţi, toţi preoţi, doctori sau licenţiaţi în teologie ortodoxă şi cei asimilaţi conform articolului 35 din statute cu cunoştinţe canonice şi de preferinţă şi juridice cu o vechime de cel puţin 5 ani în preoţie, asistaţi de un grefier.

Art. 70. Membrii se aleg de adunarea eparhială pe timp de 6 ani şi se aprobă de episcop.

Ei pot fi realeşi.

Preşedintele consistorului se numeşte de chiriarh dintre cei aleşi.

Art. 71. Sentinţele date de consistor ai cărui membri nu întrunesc condiţiunile prevăzute în articolul 69 şi 70 din prezentul regulament, sânt nule de drept.

Art. 72. Nici un preot care a suferit vre-o condamnare judecătorească, nu va putea fi ales membru în consistorul eparhial.

De asemenea, membrul în timpul pentru care este ales, sufere vre-o condamnare judecătorească, pierde dreptul de a mai rămânea membru în consistor.

Art. 73. Afară de incompatibilităţile stabilite în art. 173 din statut, nu mai pot fi aleşi în consistor preoţii cari îndeplinesc vre-o însărcinare administrativă bisericească, cum nici membrii consistorului spiritual mitropolitan.

Art. 74. Locul membrului revocat conform art. 72, va fi ocupat până la o nouă alegere de unul dintre

sul Ungariei. După calitate: 5.939,000 jugăre arător, deci 26·6% din întreg arabilul maghiar, 320,000 jug. grădini, deci 48·3%, aproape jumătate din totalitatea grădinilor maghiare, 2.100,000 jug. lunci, deci 46·2% din complexul luncilor ungureşti, număr ce s'apropie de jumătate, 2.292,000 jug. păşune, deci 49·8%, putem zice jumătatea tuturor păşunelor, 81,000 jug. vii, deci 14·8%, 7000 jug. trestiiş, deci 8% şi 735,000 jug. pământ neproductiv, deci 29·2% din totalul pământului maghiar necultivabil, aproape o treime, şi 6.591,000 jugăre pădure, deci 51·3% din 12.858,000 jug. total.

In anul 1918 arabilul s'a cultivat: 1.575,000 jug. cu grâu, deci 27% din arătorul român, 203,000 jug. cu secară, deci 10%, 219,000 jug. cu orz, deci 11·4%, 552.000 jug. cu ovăs, deci 29·6%, 1.614,000 jugăre cu porumb, deci 37·8%, 125,000 jug. cu cartofi, deci 11·6%. Şi s'a recoltat: 9.687 000 m. grâu, deci 23·6% din 41.018 000 m grâu, producţia totală a Ungariei în acest an. Secară 1.204 000 m deci 9·7% din totalul de 12.440 000 m. Orz 1 552,000 m. deci 10·3% din 15 116 000 m. Ovăs 3.459 000, deci 27·5% din 12.588,000 m. Porumb 12.886 000 m. deci 30·6% din 42.118 000 m. Cartofi 5 504,000 m. deci 10·7% din totalul de 51.673,000.

Teritorul cu păduri constă din: 1.528,000 jug. stejar, care constitue 45·4% din stăjeretul de 3.383,000 jug. al Ungariei şi 23·1% din întreg teritorul cu păduri din Ardeal şi părţile ungureşti. 3.438,000 jugăre fag, deci 54% din făgetul de 6.375 000 jug. al Ungariei şi 52·1% din făgetul nostru. Şi 1.625,000 jug. brad, deci 52·4% din brădetul de 3.100,000 jug. al Ungariei şi 24·6% din brădetul nostru.

Avuţie animalică. Vite cornute au rămas la noi 2.066,000 bucăţi, deci 33% din 6.184,000, pe cari le avea Ungaria. Cai 506,000, 25·3%, din 1.597,000 pe cari-i mai avea ea în 1918. Oi 3.121,000, deci 47·5% din stocul de 6.577,000 ale Ungariei. Porci 1.674,000, deci 22·9% din 7.311,000 total.

Industria. Ungaria avea 4,291 fabrici. Au rămas României 927, deci 12·9%. In aceste fabrici se uzita 798,049 cai putere. Ni-a rămas 153,667 cai putere, deci 19·3%. Numărul muncitorilor de fabrică în Ungaria era: 445,792. Ni au rămas cu fabricile 92,650, deci 20·8%.

Comunicaţia. Ungaria avea o reţea de căi ferate de 19,723 km. Din această sumă a trecut în posesie românească: 5,263 km, deci 26·6%. Şoselele dau lungimea de 43,629 km. De aici ni-au rămas 12.498 km, deci 28·7%.

Şcoala primară. Ungaria avea 16,929 şcoale primare. Din acestea ni-au rămas: 4928. Şcoalele ei de stat erau 3502 şi nouă ni-au rămas 1306. Invăţători avea 35 253. Am primit 8490. Elevi maghiari în şcoalele primare ale Ungariei erau 1.107,497, din cari am luat 180 000. Nemaghiari erau în Ungaria 863 674, din cari am preluat 300,874. Pentru 1 învăţător în Ungaria se repartizau 56 elevi, la noi 57.

Şcoala secundară. In Ungaria erau 221 licee, şi anume 187 clasice şi 34 reale. Din acestea 144 erau confesionale şi numai 77 de stat. La aceste licee funcţionau 3554 profesori şi aveau 76,331 elevi, dintre cari 62,836 maghiari. Din ele au trecut sub stăpânire românească 60, şi anume 51 clasice şi 9 reale. 41 confesionale şi numai 19 de stat. Cu 942 profesori şi 19,544 elevi, dintre cari 12,888 maghiari.

In Ungaria erau 532 şcoale civile, cu 4637 profesori, cu 88 996 elevi maghiari şi numai 20,099 nemaghiari. Am preluat 120 şcoale civile, din cari 52 de stat, cu 979 profesori, cu 15,624 elevi maghiari şi numai 6134 nemaghiari.

In Ungaria erau 673,139 elevi absolvenţi de IV cl. secundară. Din aceştia 83·1% erau maghiari şi numai 3·4% români. Din acestia au ajuns sub regim românesc 145,681. Dintre ei 62·2% sânt maghiari, ear români numai 13·9%. Absolvenţi de 8 cl. secundare în toată Ungaria erau 251,534, dintre cari 84·5% erau maghiari şi numai 4% români. Din aceştia am preluat 53,141, dintre cari 68·6% maghiari, iar români numai 16·7%.

•

Aceste date statistice, culese de geograful Dr. Cholnoky, sânt publicate într'un atlas portativ, care se vinde cu preţ bagatel şi care se află azi în fiecare buzunar de intelectual maghiar. Ora statisticei despre bunurile pierdute ale Ungariei istorice este obligatorie la universitate pentru fiecare student, pentru ca la rândul său fiecare din ei să devină un propagandist al «recuceririi».

Să ne notăm şi noi, în adânc de suflete, aceste date, să le recitim, ca să devenim fervenţi apărători ai bunurilor strămoşeşti ce ni le-a dăruit bunătatea dumnezeească.

Pr. *A. Nanu.*

INFORMAŢIUNI

Cu ziua de astăzi, 20 Ianuar, încetează doliul Curţii Regale, împlinindu-se, în această zi, şase luni dela moartea Regelui Ferdinand I.

Asociaţia Americano-Română din Statele Unite a publicat de curând, în al doilea buletin al său, un documentat articol datorit distinsului profesor *Iean Labat*, dela universitatea Georgetown, prin care se răspunde afirmaţiilor tendenţioase ale lordului Rothermere, — amicul latifundiarilor conţi unguri, — cu privire la drepturile românilor asupra Ardealului. Ziarele americane au reprodus articolul lămuritor.

Adunare culturală în Brad. Despărţământul Brad (Zarand) al Asociaţiaţiunii culturale va ţinea o adunare, în Brad, Joi în 2 Februar 1928, în legătură cu înfiinţarea pentru fiecare comună a unei biblioteci şi case naţionale. Sânt invitaţi a lua parte la adunare: preoţii, învăţătorii, primarii, membrii Asociaţiunii din despărţământ, şi toţi cei ce poartă interes pentru propăşirea neamului. Cu acest prilej dl advocat Dr. Cornel Glava va ţinea conferenţă: Despre vetrele designate pe seama caselor naţionale, prof. Gh. Pârvu: Despre importanţa bibliotecilor şi caselor naţionale, ear elevii vor recita şi cânta poezii alese.

Anuarul statistic al României. Această publicaţie, ce apare în fiecare an sub îngrijirea Institutului de statistică generală a statului, conţinând datele cele mai nouă din toate ramurile de activitate economică, socială şi culturală, pune la îndemâna ori-cui, care se interesează de problemele de viaţă ale ţării, cel mai complet material informativ.

Promoţie. *Dl Ion Virgil Bologa*, din Sibiu, fiul părintelui consilier, mitropolitan Dr. V. Bologa, dir. lic. pens., a fost promovat doctor în medicină la universitatea din Cluj în 14 Ianuar 1928.

Studenţii români transnistrieni, macedoneni şi timoceni, dela universitatea din Iaşi, au întemeiat «Societatea studenţilor români de peste hotare». Scopul societăţii este: desvoltarea conştiinţii naţionale a membrilor ei; trezirea conştiinţii naţionale la toţi românii de peste hotare; apărarea drepturilor şcolare, bisericeşti şi politice ale tuturor românilor de peste hotare.

Vaticanul răsplăteşte. Ziare din Ungaria aduc vestea că faimosul episcop militar romano-catolic *Zadravetz*, implicat în falşificarea francilor francezi şi salvat nu fără greutate prin intervenirea magnaţilor maghiari, are să fie numit mitropolit şi chemat la Roma, unde i s'a designat o misiune specială.

Partid al ţiganilor din Polonia. Se anunţă din Varşovia: Conducătorul ţigănimii din Polonia, unde trăesc cam 20 mii de ţigani, a cerut voie dela ministerul internelor pentru a-şi pune candidaţii săi la apropiatele alegeri parlamentare. Ţiganii îşi motivează cererea prin faptul că au locuinţe stabile şi exercită în regulă câte o meserie. Comitetul electoral, aflând cererea îndreptăţită, a admis ţigănimea la votare cu prilejul alegerilor amintite.

Ştiri scurte. Mesajul tronului vesteşte reducerea dărilor — în Suedia.

— Mai mulţi deputaţi guvernamentali din parlamentul dela Budapesta au cerut să se exproprieze moşiile din Ungaria. Latifundiarii, optanţii, se împotrivesc cu îndârjire.

— In Constantinopol trăeşte moşneagul din ţara kurzilor, numit moşul *Saro*, despre care se spune că este cel mai bătrân om din lume: a împlinit acum 142 de ani.

— La sfinţirea sa întru episcop, primatele Ungariei, Şerédi, spun gazetele maghiare, a dat o masă festivă, la care s'a mâncat din farfurii de *aur* şi s'a băut, vinul de Tokai, tot din cupe de *aur*. (Dar, Cartea Înţelepciunii spune: Fericit este bogatul care s'a aflat fără de prihană şi după aur n'a umblat).

ŞTIRI LOCALE

Conferenţe. In seria nouă, organizată de comitetele dela despărţământul Sibiu al Asociaţiunii şi dela Asociaţia profesorilor secundari rom., va vorbi *Duminecă*, în 22 Ianuar (sala prefecturii, ora 6) dl general *I. Manolescu*, preşedintele Centralei caselor naţionale, despre: *Cultură şi democraţie*, ear Marţi în 24 Ianuar (în sala teatrului, afişe speciale), dl gen. *C. Găvănesca* despre *Unirea şi pregătirea sufletească*.

Lista modificată a alegătorilor comunali ai municipiului Sibiu, pe anul 1928, este pusă spre vedere publică, în sensul legii de unificare administrativă, până la 30 Ianuar 1928 la primăria oraşului, strada Mitropoliei 2, uşa 17. In acest termin ori care cetăţean poate constata omisiunile, ştergerile sau înscrierile nelegale, prin cerere îndreptată către judecătoria mixtă Sibiu, consilier Dr. Lazar.

---

membrii supleanţi desemnat de preşedintele consistorului.

Alegerea noului membru se va face numai pentru restul timpului de până la implinirea termenului de 6 ani rămas pentru ceilalţi membri.

Art. 75. Membrii consistorului spiritual eparhial sânt retribuiţi cu o diurnă lunară ce se va stabili de Sf. Sinod în înţelegere cu ministerul cultelor.

Membrii supleanţi se bucură întru totul de drepturile membrilor titulari pentru timpul ce suplinesc în consistor.

Pentru toţi membrii consistorului, cari nu locuesc la reşedinţă, se vor acordà cheltueli de transport, când vor fi chemaţi să judece.

Art. 76. Insărcinarea de membru în consistorul spiritual eparhial nu intră în prevederile legii cumulului.

C. Procedura în materie de judecata bisericească la consistorul spiritual eparhial

Reclamaţiuni, învinuiri din oficiu, anchetarea şi acţionarea lor

Art. 77. Ori de câte ori vreunul din membrii clerului de mir cade într'una din vinele prevăzute la art. 2 şi 3 din acest regulament, se va trimite în judecata consistorului spiritual eparhial.

Art. 78. Acţiunea împotriva membrilor clerului se va introduce în consistoriu pe următoarele căi

a) Prin plângeri timbrate sub pedeapsa de nulitate, care se vor adresà chiriarhului împotriva lor de oricine are dreptul de a petiţionà, anchetate însă de delegatul chiriarhiei mai înainte de a se trimite consistorului;

b) Prin rapoarte de inspecţiuni ale organelor administrative bisericeşti, care prin natura lor fac dovadă certă până la înscrierea în falş;

c) Prin însuşi inculpatul care cere să se justifice de culpa de care este învinuit.

Art. 79. Reclamaţiunile trebuie să cuprindă localitatea de unde vine pâra, numele, pronumele, domiciliul reclamantului, sau ale reclamanţilor dacă sânt mai mulţi, al reclamantului şi ale martorilor propuşi cu indicarea felului vinei, al datei săvârşirii ei, şi al condiţiilor în care s'a petrecut, cum şi cu toate piesele care s'ar putea folosì de reclamant ca doveditoare.

Art. 80. Reclamaţiunile care nu vor îndeplini condiţiunile art. 78 şi 79, se înapoiază spre completare.

Art. 81. Cazurile prevăzute în art. 78 alin. *b*) se trimit în judecată din oficiu de către chiriarhul respectiv, ear preşedintele consistorului, fără altă trimitere, le va trece pe registrul de judecată în cel mult 10 zile.

Art. 82. Pentru cazurile prevăzute în art. 78 alin. *c*) preşedintele consistorului primind cererea fixează termenul şi trimite citaţii părţilor şi martorilor.

Art. 83. Pentru celelalte reclamaţiuni prevăzute în art. 78 chiriarhul primind reclamaţiunile le trimite organului în drept spre anchetare.

Art. 84. Abaterile socotite grave de chiriarh atrag după sine, chiar din momentul acţionării în consistor, suspendarea din serviciu a inculpatului, cu reţinerea salariului până la darea sentinţei de către consistor, cu accelerarea însă a judecării procesului pentru toate cazurile de această natură.

Art. 85. Intârzierile în împlinirea procedurii şi în darea sentinţelor cad sub supravegherea secţiunii administrative bisericeşti, care propune chiriarhului pedepsirea celor vinovaţi de astfel de întârzieri. (Urmează).

„CASSA DE PĂSTRARE“, societate pe acţii Şinca nouă

Convocare

Domnii acţionari ai societăţii «CASSA DE PĂSTRARE» societate pe acţii, în Şinca-nouă, sunt invitaţi la a

XVI-a adunare generală ordinară

ce se va ţinea în **11 Februarie 1928 la ora 2 p. m.** în localul institutului.

Obiectele:

1. Deschiderea adunării şi numirea unui notar şi doi membri verificători.
2. Raportul direcţiunii şi al Comitetului de supraveghiere pe anul 1927.
3. Cetirea Contului Bilanţ şi a Contului Profit şi Perdere pe anul 1927, precum şi împărţirea profitului curat.
4. Propunerea Direcţiunei de a se duplica capitalul social, eventual a se urca până la suma de 300.000 Lei.
5. Schimbarea § 6, 8, 10 din statute.
6. Inchiderea adunării generale.

(5) 1—1 **Direcţiunea.**

Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1927

Activa		Pasiva	
Cassa în numerar	77,840·—	Capital social	111 000·—
Cambii	1.661,650·—	Fondul de rezervă	105.000·—
Efecte	1,431·—	Depuneri spre fructificare	1.397,911·—
		Dividende neridicate	1,696·—
		Interese transitoare	30 800·—
		Scopuri de binefacere	3 055·—
		Rezerve spec. p. creanţe dubioase	40.000·—
		Profit curat	51.459·—
	1.740,921·—		1.740,921·—

Contul Profit şi Perdere

Debit		Credit	
Interesele depunerilor spre fructific	163,334·—	Interese după cambii	328,995·—
Interesele fondului de rezervă	5 000·—	Interese după efecte	88·—
Salarii şi chirie	39,200·—		
Spese de birou	13.084·—		
Dare către stat	52,591·—		
Marcă de prezenţă	2,000·—		
Proviziune	1.815·—		
Profit curat	51.459·—		
	329,083·—		329,083·—

Şinca nouă, la 31 Decemvrie 1927.

Roman Roman, cassar. **Rovin Flucuş**, contabil.

DIRECŢIUNEA:

David Chiujdea, preşedinte. **Matei Jiga** **Stan Scurtu**, v.-preşedinte.
Valer Langa **Alexe Fuşcan** **Ananie Flucuş** **Ilie Ittu**

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile de sus şi le-am aflat în deplină consonanţă cu registrele institutului.

Şinca nouă, la 31 Decemvrie 1927.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Vcitor Tunsoiu, preşedinte. **Iacob Constantin** **Traian Flucuş**
Ion Lancea **George Lancea**

Nr. 552/1927. (4) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a treia **Berghin**, protopopiatul Sebeşului, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Retribuţia constă din venitele fasionate Tablou B. pentru salarul dela stat şi 20 jugăre sesie parohială.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile provăzute cu documentele necesare în termenul sus indicat oficiului protopopesc, şi până în 8 zile înainte de alegere să se prezenteze la biserică spre a face cunoştinţă cu poporul.

Sebeş, 14 Decemvrie 1927.

Oficiul protopopesc.

Sergiu Medean
protopop.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Croitoria de domni

DUMITRU DUŞLEAG

Sibiu Str. Rannicher 6a Sibiu

execută tot felul de **Costume bărbăteşti** solide cât şi după ultima modă

Praxă îndelungată în confecţionarea de

Reverenzi

:: cari se execută după sistemul cel mai nou ::

Serviciu prompt! Preţuri moderate!

Potire (3) 2—2
şi
Cruci
livrează

Giuvargiul Erwin Csallner

Sibiu, strada Regina Maria 14

Repară şi aureşte Potire vechi

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

GRATIS trimit catalogul meu despre **viţe de vie altoite** care cuprinde preţurile cele mai ieftine şi sfaturile neresplătibile pentru fiecare viticultor. In interesul propriu al Dvoastre nu procuraţi viţe de vie sau viţe altoite, până când nu citiţi călăuza mea de viticultură. Adresa: **J. SZÜCS,** pepinerie 24, Diosig, judeţul Bihor. Se caută agenţi pe lângă provizie mare. (131) 12—16

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului“

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna“

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Reclama este sufletul comerţului

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. «*La cine ne vom duce?*» de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. «*La luptă dreaptă!*» de Nicolae Colan, profesor.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 28 Ianuar 1928 Nr. 8—9

Telegraful D[illegible]

Organ naţional-bisei[illegible]

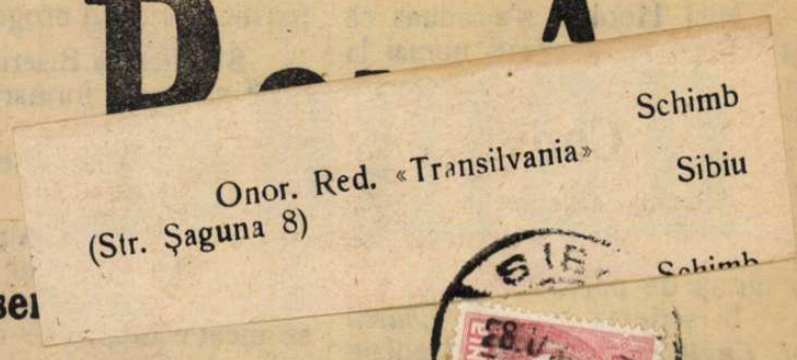

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele
să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor:
un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Ab[illegible]rţiunile
să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nr. 915/1928 Pres.

Circulară

către preacucernicii protopresbiteri şi parohi din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Implinindu-se o jumătate de an dela moartea marelui şi gloriosului nostru Rege Ferdinand I — invităm pe preacucernicii protopresbiteri şi parohi ca în ziua de *Duminecă, 29 Ianuarie a. c.*, după sfânta liturghie, să facă *parastas* pentru odihna sufletului marelui defunct, la care se vor învita toate autorităţile civile şi militare şi şcolile din localitate.

Sibiu, 25 Ianuarie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

„Ce e cu concordatul?“ Intrebarea aceasta o pune confratele *Cuvântul*, monitorul nunţiului papal dela Bucureşti, a monsignorului Dolci. Organul oficios al monsignorului, nu admite ca vizita ministrului Titulescu la Roma să fie împreunată — după informaţiunea unui ziar de seară — cu *anumite cereri*, făcute de guvern în chestiunea concordatului. «Tratativele între *sf. Scaun* — aşa spune sus şi tare confratele papist — şi între guvernul român sânt definitiv încheiate şi nimic nu se poate discuta».

Cu voia sau fără de voia *Cuvântului*, — care se pare că poartă suspect interes pentru «sf. Scaun», — concordatul totuşi se va mai discuta, — poate chiar şi în coloanele sale fi oconcordatare.

Biserica anglicană la răspântie

de Tr. Scorobeţ, asesor consistorial

IV

De când am început seria acestor articole, a avut loc la 11—14 Ianuarie c. consfătuirea Episcopilor anglicani. S'a hotărît să se precizeze punctele referitoare la Prezenţa reală a Mântuitorului în elementele consacrate şi metodul împărtăşirii celor bolnavi cu sf. cuminecătură rezervată. E probabil că aceste precizări menite, a înlătura posibilitatea oricărei răstălmăciri, se vor aşterne spre ratificare forurilor bisericeşti: Congresului şi Sinoadelor. După aceea cartea de mult se va înainta din nou corpurilor legiuitoare spre ratificare.

Biserica e hotărîtă a-şi apăra libertatea în chestii spirituale până la ultimele consecinţe. Dar despre o desfacere a Bisericii din legăturile sale cu Statul nu poate fi vorba. Alianţa Bisericii cu Statul datează dinainte de Reformaţiune. Biserica anglicană reprezintă viaţa religioasă a neamului englez. Acest neam şi-a apărat suveranitatea şi independenţa faţă de pretenţiile papale ca şi faţă extravaganţele fiilor săi cari au abandonat-o. O seamă de reformatori englezi au atacat pretenţiile Papei într'o vreme când pe continent nimenea nu se încumeta să le desaprobe. Antemergătorii desrobirii spirituale ai creştinătăţii apusene în Anglia au articulat mai întâiu ideea, că autoritatea n'are adresă permanentă pe pământ.

Reformaţiunea din Anglia e un act al Coroanei şi al Parlamentului englez. Biserica a rămas catolică şi a continuat să fiinţeze ca biserică naţională îndreptăţită a introduce limba naţională ca limbă de cult şi a-şi reglementa independent afacerile disciplinare. Ca Biserică naţională şi-a aranjat raporturile cu Statul în conformitate cu principiile, expuse de marii săi teologi, în frunte cu Richard Hooker. In substanţă aceste principii recunosc că Statul şi Biserica sunt doi factori cari colaborează spre binele neamului. Deşi scopul este comun, funcţiile lor diferă şi e bine să fie distinse. Misiunea bisericii e să înveţe adevărul divin şi să administreze sfintele taine. Slujba Statului e justiţia, apărarea, taxarea etc.

Raportul între Stat şi Biserică e asemenea raportului dintre bărbat şi soţie, prin care, în senzul argumentării Sf. Pavel, soţia necredincioasă se sanctifică prin soţul credincios, iar bărbatul necredincios prin soţia credincioasă.

Cei doi factori trebue să nizuească a crea şi alimenta respectul şi încrederea reciprocă printr'o colaborare sinceră şi rodnică şi celce ar proceda altfel, din orice motive, nu face altceva decât să repete rolul Şarpelui din grădina Raiului.

In vremea când Hooker a expus principiile şi aplicaţiile lor la alianţa dintre Stat şi Biserică, Regalitatea nu era numai o ficţiune constituţională, ci în numele Statului avea drepturi în chestii interne bisericeşti. Dreptul de proprietate al Bisericii involvă în sine dreptul de control al Statului. Statul şi-a rezervat dreptul moral de a restrânge, a reforma şi a desfiinţa acea biserică sau comunitate, care căuta să submineze Statul pe calea propagandei revoluţionare ori a recunoaşterii unei Suveranităţi externe precum şi orice biserică şi confesiune care corupe morala publică şi particulară ori produce

FOIŞOARA

Regulament

(Urmare).

Art. 86. Inainte de anchetarea vre-uneia din plângerile prevăzute în art. 78 alin. *a*, chiriarhul poate cere informaţii prealabile dela organele sale subalterne administrative.

Art. 87. Anchetele se fac în localitate unde domiciliază părţile şi într'un local mai dinainte ales de delegatul însărcinat cu anchetarea.

Art. 88. Cu cel puţin 15 zile înainte de a merge în localitate spre a face anchetă, delegatul însărcinat cu aceasta va vesti părţile despre ziua ora şi localul unde se va face ancheta, cerându-le să se prezinte cu toate dovezile ce vor avea.

Părţii învinuite i se va trimite întotdeauna în rezumat punctele de acuzare, cuprinse în reclama îndreptată împotriva sa.

Art. 89. Vestirea părţilor şi a martorilor, dacă în cauză este preotul ajutător, diaconul sau unul din personalul inferior, se va face prin parohul local.

Dacă însă reclamantul este însuşi parohul, vestirea lui, a martorilor şi a reclamantului se va face prin parohul celei mai apropiate parohii din localitate.

Art. 90. Vestirea părţilor se va face prin luare de dovadă scrisă dela părţile şi martorii în cauză.

In caz că vreuna din părţi ar refuza să dea dovadă, sau ar fi absentă din localitate, sau n'ar şti să semneze, vestirea se va preda făcându-se un proces verbal despre aceasta.

Prezenţa părţilor şi a martorilor la anchetă face dovada îndeplinirii procedurii de vestire.

Art. 91. La ziua fixată pentru cercetare se va urma de către delegatul chiriarhiei astfel:

a) Se vor introduce înlăuntru localului unde se face ancheta numai părţile. Afară de anchetator eventual secretarul său, reclamantul şi reclamatul, n'are voe nimeni a sta în sala de anchetă;

b) Se va da citire reclamaţiunii în auzul celor de faţă;

c) Se va întreba reclamantul dacă îşi recunoaşte reclamaţia şi în caz afirmativ dacă şi-o mai susţine;

d) Dacă obiectul reclamaţiei nu-i de natură gravă, se vor sfătui părţile să se împace;

e) In caz de nereuşită se va întreba pârâtul ce are de spus în descărcare. Depoziţia proprie e suficientă;

f) Se va cere reclamantului să producă dovezile ce le are întru susţinerea acuzaţiei.

Art. 92. Reclamantul este dator să facă proba celor afirmate de el.

Această probă se face cu martori, sau cu acte scrise şi autentice.

Invinuirile nedovedite cu martori sau cu acte scrise autentice, cad asupra reclamantului, care se pedepseşte cu înlăturarea din biserică şi din însărcinările bisericeşti ce ar avea un anumit timp, după găsirea cu cale a consistorului şi a chiriarhului.

Art. 93. Partea reclamată se va prezenta în persoană şi nu va avea nimic de probat cu martori sau alte dovezi.

Propria sa mărturisire e considerată cu adevărat până la proba contrarie şi nu este nevoie să fie

desbinări şi tulburări între cetăţenii săi.

Nici Hooker n'a admis că Statul să se limiteze numai la interesele materiale şi economice ale cetăţenilor şi arată printr'o expresie drastică, cum Statul nu poate avea rolul păstorului care e pus să poarte de grija oamenilor să se îngraşe ca şi cum ar o turmă de porci.

In scrierea sa: *The Church of. England*, Episcopul Headlam spune: «Dacă se stăruieşte în unele cercuri bisericeşti ca să înceteze legătura dintre Stat şi Biserică, aceasta s'ar putea ajunge numai atunci, când am vinde tot ce avem, şi am pleca în lume fără de nici un bagaj şi fără pungă şi să propoveduim Evanghelia. Dar controlul Statului a fost în senz pos tiv şi binefăcător şi n'a stingherit misiunea spirituală a Bisericii (pag. 193)». Ce e drept, au existat cazuri izolate cum este al lordului Melbourne, care spunea: Dacă e să avem o religie, să sprijinim una care e rece şi indiferentă. Insă în general, poporul englez a aspirat totdeauna după religia care-l angajează la slujbă plină de devotament şi nu îngădue neutralizarea comodă şi netrebnică a vieţii.

Statificarea Bisericii anglicane i-a asigurat privilegiul de a fi păstrătoarea comorilor spirituale acumulate ale poporului englez.

Toate celelalte confesii din Ţară sunt esclusiviste şi sectare, numai Biserica de Stat este comprehensivă şi inclusivă. Statul îngrijeşte de catedrale, ca vetre de lumină, de pietate şi de întreprinderi misionare. A dotat multe biserici istorice cu bunuri imense, la care plasează oameni de cultură şi de ştiinţă pentru ca să nu se întrerupă succesiunea apostolică a erudiţiei sacre din biserica naţională.

Intr'o biserică independentă şi democratică n'ar fi putut exista în toată vremea atâţia cugetători independenţi şi n'ar fi dăinuit acea atmosferă prielnică şi caracteristică oricărui progres religios.

Statificarea Bisericii a împiedicat statornic formarea birocratismului bisericesc, o plagă atât de frecventă în bisericile instituţionale.

Statificarea în Anglia a ţinut în echilibru normal Clerul şi Episcopatul, a privegheat ca să se menţie drepturile constituţionale ale Clerului inferior şi ale mirenilor şi a înăbuşit tirania autocratismului ierarhic.

Statificarea Bisericii a ţinut în frâu Statul de a nu aluneca pe povârnişul secularismului. Că Biserica anglicană a întreprins uneori şi acţiuni, cari nu erau proprii spirituale ci sociale şi economice, a fost o binefacere, cum s'a dovedit ca prilejul marei greve muncitoreşti recente, de proportiile unui războiu civil, când Şeful Bisericii a luat rolul de arbitru dintre muncitori, capitalişti şi guvern, isbutind să restabilească pacea internă şi ordinea în Ţară.

Există şi multe anomalii.

Metodul instituirii episcopilor e pricină de nemulţumire. Interzicerea Preoţimii de a străbate în Parlament, etc.

Toate Autocefaliile îşi au metehnele lor.

Englezul nu se sinchiseşte de anume absurdităţi logice în organizaţia politică, atâta vreme cât aceasta funcţionează fără să producă stări intolerabile.

Câtă vreme nu se poate înlocui statificarea cu ceva mai bun, e în interesul Statului şi al Bisericii să fie în alianţă.

Un «incident» a fost actul din 16 Decemvrie 1927 al Parlamentului englez. El nu va putea sdruncina o legătură, care trebue să fie indestructibilă în orice biserică creştină şi naţională.

Incheiu această serie de articole cu o reflexie. Biserica noastră e de stat, ca şi cea anglicană. Situaţia aceasta nu e un privilegiu ci o mare responsabilitate religioasă şi naţională, pentru conştiinţa credincioşilor ei ca şi a guvernanţilor Ţării.

Cum s'a manifestat această responsabilitate în trecut şi cum e în prezent, — nu mai aparţine scopului acestor articole.

Conferenţe, Festival, Concert în Sibiu

— Manifestaţii culturale. — In sala prefecturii. — 24 Ianuar, cu serviciu divin şi festival. — Concertul Reuniunii române de muzică. —

Săptămâna aceasta sibienii au avut dese prilejuri să se întrunească la manifestaţii culturale întocmite cu deosebită grijă şi pricepere.

Mult preţuitul conferenţiar, dl general *I. Manolescu*, neobositul preşedinte al Centralei Caselor naţionale, a ţinut în Sibiu *trei* conferenţe, între care două la Cercul militar civil, şi una — în seara de Duminecă, 22 Ianuar, — în sala prefecturii, ca a doua conferenţă în seria nouă, organizată de despărţământul local al Asociaţiunii şi de secţia Sibiu a Asociaţiei prof. secundari români.

Dl general Manolescu, recunoscut ca una dintre cele mai distinse personalităţi ale neamului, a vorbit, cald şi convingător, despre *Cultură şi democraţie*. Ideea de cultură nu stă în contrast cu spiritul democratic; dimpotrivă: cultura şi democraţia se întregesc împrumutat. Idealul nostru, după războiu trebue să fie afirmarea culturală a personalităţii *româneşti* între celelalte neamuri ale lumii. Conferenţiarul face deosebire între cultura naţională-imperialistă şi cultura naţională-democratică arătând avantagiile celei din urmă, care nu însemnează nici decum răsturnarea ordinei sociale. Cultura românească se caracterizează prin duhul său adânc religios creştinesc. Datoria noastră e să căutăm şi să ne formăm conştiinţa de colectivitate. In munca aceasta n'avem trebuinţa d'a ne lua, drept model, pe supraomul cutărui filozof, ci pe Mântuitorul nostru Isus Hristos, ale cărui învăţături dumnezeeşti, respândite de harnici apostoli ai culturii şi ai credinţei, vor îndrepta spre bine stările de nemulţumire sufletească ce bântue astăzi pretutindeni. — Conferenţa dlui general a fost des şi viu aplaudată.

*

Ziua istorică a neamului românesc, când, înainte cu 69 de ani, s'a făcut unirea principatelor dunărene, s'a serbătorit şi de astă dată, aducându-ne aminte de trecut şi de datoriile de împlinit pentru viitorul ţării, în care ne a învrednicit Dumnezeu să vedem înfăptuirea unirii noastre naţionale sub unul şi acelaş Suveran.

Sibiul, în ziua de Marţi, 24 Ianuar, a luat înfăţişare de mare sărbătoare, tricolorul fâlfâia pe edificiile publice şi particulare.

In catedrală, la ora 10 şi jumătate, după terminarea sfintei liturgii, a început slujba Doxologiei, fiind de faţă I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, Corpul ofiţeresc în frunte cu dl comandant de corp, general Găvănescu, autorităţile civile cu dl prefect N. Regman, elevii tuturor institutelor de învăţământ din localitate cu profesorii, şi mulţi alţi credincioşi.

Serviciul divin s'a săvârşit din partea părintelui vicar arhiepiscopesc, I. P. C. Sa Arhimandritul Vasile, asistat de preoţimea catedralei.

La finea serviciului divin a cuvântat părintele I. Dăncilă, aducând elogii înfăptuitorilor unirii dela 1859.

După ameazi, la ora 4 a urmat *festivalul* de «24 Ianuar» în teatrul sibian, cu program ascultat de un imposant număr de cetăţeni, veniţi să se înalţe sufleteşte, ascultând cuprinzătoarea conferenţă a dlui general *C. Găvănescu*, comandantul corpului VII armată, precum şi prestaţiile celelalte ale programului: corurile şcoalelor superioare de comerţ şi liceului Gh. Lazăr, o recitare de versuri patriotice, şi bucăţile executate de orchestra Regimentului 90 Inf., sub conducerea unor vrednici dirigenţi.

Luptând şi lucrând stăruitor, în bună înţelegere şi bună socoteală, avem să păstrăm şi să întărim ceea ce am izbutit să dobândim cu supraomeneşti sacrificii în lungul veacurilor trecute, — aceasta a fost încheerea avântatelor cuvinte, rostite de ilustrul conferenţiar dela 24 Ianuar.

Atât conferenţele, cât şi acest festival au fost onorate cu prezenţa I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae* şi a unui prea numeros auditor de civili şi militari.

*

Joi, în 26 Ianuar, ne-a delectat din nou vechea noastră reuniune de muzică «*Oh Dima*», care în sala mare a Uraniei ni a dat unul dintre cele mai reuşite concerte din earna aceasta.

---

sprijinită pe dovezi şi mărturii străine.

Art. 94. Imediat după confruntarea acestora se introduc martorii câte unul şi pe rând. Indată după ce un martor şi-a făcut depoziţia, va fi ţinut înlăuntru localului de anchetă până ce toţi martorii şi-au sfârşit depoziţiile lor.

Art. 95. Depoziţiile martorilor se fac sub prestare de jurământ pe Sf. Cruce şi Sf. Evanghelie.

Inainte de a-şi face depoziţia, fiecărui mairtor i se va atrage luarea aminte să spună adevărul şi să nu ascunză nimic, căci mărturisirea va avea s'o întărească cu jurământ.

Art. 96. Fiecare martor va fi întrebat mai întâi să declare:

a) Care este numele şi pronumele;

b) De câţi ani este;

c) De ce religiune este;

d) Ce ocupaţiune;

e) Dacă este rudă sau încuscrit cu una din părţi şi în ce grad;

f) Dacă este în duşmănie sau în proces cu una din părţi;

g) Dacă se află în serviciul uneia din părţi;

h) Dacă i-a promis sau i-a dat ceva ca să nu spună adevăr şi dacă da, cine sau prin cine;

i) Nu i-a învăţat cineva cum să mărturisească.

Art. 97. Martorul va depune numai oral. O depunere scrisă nu este admisibilă.

Art. 98. Inainte ca martorul să-şi fi depus mărturia, delegatul chiriarhal va atrage atenţia martorului asupra jurământului ce va avea de depus şi asupra consecinţelor lui prin următoarele cuvinte:

«Ia aminte că Dumnezeu care ştie toate, — martor de jurământul ce vei face, — dacă vei spune neadevărat te va pedepsi. Asemenea să cunoşti că şi legea omenească pedepseşte pe cel ce este martor mincinos».

Art. 99. Martorul după ce şi-a făcut depoziţia, e obligat să depună jurământul următor:

Va pune mâna pe Sf. Cruce, delegatul va rosti şi martorul va spune după dânsul următoarele:

«In numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh.

«Eu jur înaintea Atotputernicului Dumnezeu care ştie toate şi mă leg în cuget curat, că am mărturisit adevărul, fără ură, nici părtinire pentru vreuna din părţi, spunând numai ceea ce am văzut şi ştiu.

«Aşa să-mi ajute Dumnezeu».

Art. 100. Fiecare martor după depunerea jurământului e obligat să semneze foaia de jurământ ce a prestat.

Dacă nu ştie carte, jurământul va fi semnat de martor prin punere de deget şi certificat de delegatul chiriarhal.

Art. 101. Nu pot fi admişi ca martori decât acele persoane care întrunesc condiţiunile de moralitate cerute de Sf. Canoane şi legile ţării.

Art. 102. Aprecierea calităţii martorilor este lăsată la aprecierea consistorului care va asculta, în caz de îndoială, pe reprezentanţii acuzării şi ai apărării.

Art. 103. Respingerea unui martor va fi motivată, şi motivele se vor trece în procesul verbal al anchetei.

Art. 104. Lipsa jurământului din dosarul anchetei, anulează depoziţia martorului respectiv.

Art. 105. După ascultarea părţilor şi a martorilor se va dresa un proces verbal în care se vor trece depoziţiile părţilor şi ale martorilor.

In depoziţiile martorilor se vor trece toate întrebările indicate la art. 96 cum şi vorbirea că a jurat potrivit art. 90.

Corurile mixte, pregătite temeinic, au cântat excluziv cântece bisericeşti, compoziţii de seamă, din autori români şi străini. Orchestra oraşului, condusă de dl N. Oancea, a ridicat şi mai mult nivelul artistic al concertului de Joi. Acelaş bun cuvânt îl avem în sfârşit şi pentru cunoscuţii şi valoroşii noştri solişti: dna Mioara Dr. Vilt şi păr. N. Topolog.

Noul primate în Ungaria

— Păreri şi contrapăreri. — Numirea noului primate. — Fapte recente. — Intâmpinarea primatelui pe «pământul maghiar». — Salutul arhiducelui Iosef Francisc. — Răspunsurile Primatelui la diferitele discursuri. — Cine alimentează duhul iredentist al Budapestei? —

Intr'un număr precedent al ziarului nostru (dela 16 Decemvrie a. tr.), exprimasem părerea, că numirea preotului benedictin *Serédi* în scaunul de primate al catolicilor din Ungaria se poate atribui stăruinţelor desfăşurate, pe lângă curia romană, din partea fostei împărătese *Zita*, şi că legitimiştii unguri speră să afle în noul primate un factor hotărâtor pentru aducerea lui Otto de Habsburg pe tronul Ungariei.

Incheieem acele puţine observări cu vorbele: Va fi regretând papa adânc detronarea Habsburgilor şi desmembrarea împărăţiei lor, cu ajutorul cărora ne au asuprit pe noi, dar... nu mai învie morţii.

Atâta a fost de ajuns, ca Monitorul de pe Târnave, *Unirea*, în numărul său de Crăciun, să sară în apărarea «Sfântului Scaun», şi năpustindu-se asupra noastră să ne acuze, că aducem «insulta» Vaticanului, şi că în sufletele ortodoxe «ura contra catolicismului predomină... ori ce alt sentiment».

Va să zică, — după *Unirea*, — presupunerile şi socotelile noastre, ale ortodocşilor, erau cu desăvârşire greşite; căci Vaticanul ne iubeşte grozav, pe noi, pe români; ear numirea noului primate dela Strigon, în persoana lui Serédi, nu este alt ceva decât «*o desaprobare a politicei şoviniste şi revanşarde dela Budapesta*», — grăeşte întocmai *Unirea* de Crăciun.

Acum, grăească *faptele*, produse de atunci încoace. La sfârşit apoi vom vedea cine şi cum se va fi edificând pe urma lor.

Corespondentul din Budapesta al marelui cotidian vienez *Neue Freie Presse*, depeşează, în 19 Ianuar 1928, ziarului său despre sosirea şi primirea noului primate în Ungaria. Eată câteva părţi întregi din această depeşă:

«Noul numitul primate, *Iustinian Serédi*, a sosit astăzi — în 19 Ianuar — pe pământul maghiar, urmându-şi călătoria peste Canija-mare, Budapesta, Comorn, la abaţia din Panonhalma. In staţiunile mai mari l-au întâmpinat mii de oameni. Când primatele s'a ivit la fereastra vagonului său salon în Canija-mare, fu salutat de *arhiducele Iosef Francisc*, cu o vorbire în care spune, între altele, următoarele: **„In persoana Eminenţei voastre vedem noi peatra de temelie a dreptului public ungar şi a constituţiei ungare,** *peatra de temelie care poate să salveze sărmana noastră patrie. Eminenţa voastră sosiţi* **în miez de noapte maghiară** *la frontierele patriei, vestind zorile.* **Ear zorile se apropie, nu peste mult vor fi aici.** *Implorăm binecuvântarea lui Dumnezeu asupra activităţii Eminenţei Voastre*».

Primatele răspunde într'o cuvântare de acelaş colorit, *politic*, şi amintind raporturile dintre Italia de azi şi Ungaria, urmează: «*Trebue să căutam să dobândim şi interesul altor ţări Ştiu prea bine, că simpatiile nu sânt de ajuns, ci mai trebue să existe şi comunitatea de interese între naţiunile cu care voim să intrăm în legături. Lozinca mea este:* **Pax et justitia Fiecare maghiar ştie că, pe cât timp nu va stăpâni dreptatea, nu poate să fie pace. Vă rog să colaboraţi cu mine şi să mă sprijiniţi, ca să şi înfăptuim dreptatea şi pacea. Prin munca armonică trebue să se creeze temeliile pentru al doilea mileniu al Ungariei**".

Adresându-se presei, oratorul a zis: **„Graniţele ţării sânt strâmtate şi micşorate; eu însă cred, că dacă naţiunea va lucra în unire, toate au să fie bune**".

In Alba regală acelaş reprezentant al papei a accentuat din nou, că: «*nu poate să domnească adevărata pace, cata vreme nu se face dreptate Ungariei. Ear dreptatea va face,* **ca Ungaria să fie earăş mare**".

In gara dela Budapesta, omul Vaticanului, — răspunzând salutului adus de ministrul cultelor, contele Klebelsberg, care venise în numele regentului Horthy, — a declarat:

„Umăr la umăr avem să restaurăm patria noastră. Putem fi convinşi cu toţii, că Sanctitatea Sa — papa — **ne iubeşte. Iubirea aceasta trebue să o preţuim cu atât mai vârtos, cu cât Sfântul Scaun, pe timpul când în străinătate eram atât de rău înţeleşi, a fost unică putere care ne-a întâmpinat cu înţelegere**".

Furtunoase «Éljen» răspund discursului rostit de primatele Serédi, sfârşeşte corespondentul dela N. Fr. Presse.

*

Eată, prin urmare, cum stăm cu «desaprobarea politicei şoviniste şi revanşarde dela Budapesta!» — vorba canonicului analfabet dela *Unirea*.

Biserica romano-catolică întreţine — nici că poate alt fel! — duhul de vrăjmăşie al ungurilor pentru toţi cei desrobiţi de sub jugul lor. Biserica romano-catolică alimentează mereu poftele ungureşti după pierdutul paradis al Ungariei milenare.

Presa română — minus *Unirea* şi codiţele sale — va găsi ori când cuvintele necesare, pentru a răspunde acelora cari nu pot sau nu vreau să priceapă rostul căilei vlădiceşti, şi, în locul credinţei şi iubirii între oameni, povăduesc — duhul iredentei, facând apostolat pentru învierea din morţi a faimoşilor împintenaţi şi cu pene de cocoş şi a stăpânilor lor năzdrăvani.

Compătimim acest soi de catolicism.

Noul regim al cultelor. Presa din capitală află următoarele amănunte:

Anteproectul noului regim al cultelor în Romania dă completă libertate cultelor recunoscute, şi anume: religiei ortodoxe a bisericii naţionale române, cultului roman greco-catolic, cultului catolic latin şi armean, cultului reformat (calvin), cultului evanghelic-luteran, cultului unitarian, celui mozaic, celui mahomedan şi celui baptist.

In proiect se prevăd dispoziţii privitoare la schimbarea credinţei, care se îngaduie credincioşilor după vârsta de 18 ani, pe lângă îndeplinirea formalităţilor necesare acestui act.

Şefii tuturor cultelor recunoscute vor trebui să depuie jurământ de credinţă Regelui şi de supunere constituţiei şi legilor ţării noastre.

Proiectul mai cuprinde amănuntele privitoare la supravegherea şi controlul cultelor de către statul român în legătură cu asigurarea liberei desvoltări şi manifestări religioase, precum şi amănunte privitoare la judecarea neînţelegerilor şi abaterilor dela îndatoririle firesti ale credincioşilor, slujitorilor de altare şi conducătorilor deosebitelor confesiuni.

Proiectul va fi supus desbaterilor parlamentului în primele zile ale sesiunii actuale.

Se lapădă de înaintaşi? Moşii şi strămoşii concetăţenilor noştri saşi erau celebri ca oameni plini de chibzueală şi cumineie. Saşii de astăzi, dacă ar fi să i caracterizăm după semnele ivite aproape zilnic, în organele lor de publicitate, se lapădă de-a binele şi tot mai mulţi de aceste însuşiri ale înaintaşilor lor. Intr'un articol mai nou al Tageblatt-ului sibian cititorii săi sânt îndemnaţi să întrebuinţeze, în grai şi scris, exclusiv numiri *nemţeşti* pentru localităţile ţării româneşti. Cine ar putea ghici, că b. o. *Strassburg an der Mieresch* însemnează tocmai Aiudul nostru lângă Mureş? Sau că *Neumarkt* este Târgu-Mureş, ear *Diemrich* (sau aşa ceva) ar fi să fie Deva, — unde, de alt fel, cu greu se va mai fi găsind un singur suflet de sas. Pe vremea ungurească saşii, mai puţin exclusivişti ca acum, nu întrebuinţeau decât cuvintele: Nagyenyed, Marosvásárhely, Déva, pentru localităţile amintite.

Astăzi însă, ajunşi sub stăpânire «valahă», refuză a se adapta stărilor schimbate de lucruri... Cu atât mai rău pentru cei ce se lapadă de vechea chibzueală şi cumineie.

Caz revoltător se raportează, din Sălaj, presei bucureştene. Şi adecă: Bisericile ortodoxă română şi greco-catolică română din comuna urbană *Carei*, judeţul Sălaj, ceruseră primăriei un ajutor din suma de 25 mii lei, destinată în bugetul comunei pe anul 1927, pentru ajutorarea bisericilor din localitate. Delegaţia permanentă comunală formată din 3 români şi 1 ungur a hotărât să se dea: *375 (trei sute şaptezeci şi cinci) lei bisericii ortodoxe române*, 6875 lei bisericii greco-catolice române, alte mişoare celorlalte confesiuni, — care nici nu s'au gândit să ceară ajutor bănesc, fiind în situaţie de a administra fonduri proprii de milioane de lei. Iscusita delegaţie, care a acordat până şi templului jidovesc 4215 lei, s'a lăsat condusă, în chestiunea dis-

---

Art. 106. Martorii vor putea fi din nou întrebaţi ori de câte ori va fi nevoie, în urma ascultării altor martori.

Art. 107. Părţile ca şi delegaţii pot pune martorului orice chestiune.

Părţile înainte de a pune chestiunea vor trebui să ceară îngăduire dela delegat.

Art. 108. In cursul depunerii martorului, nimeni n'are voe să-l întrerupă.

Art. 109. Dacă acuzatorul ar voi să mai propună şi alţi martori decât cei indicaţi de el în reclamă, aceasta nu i se va îngădui decât sub condiţia de a-i fi anunţat delegatului cu cel puţin 8 zile înainte de data cercetării.

Martorii noui propuşi pentru data anchetei după termenul de 8 zile nu se ţin seamă, însă pot fi citaţi în faţa consistorului dacă cauza se va deferi judecăţii.

Art. 110. Depunerile părţilor în litigiu cum şi obiecţiunile ce s'ar ridica privitor la martori şi mărturiile lor, se pot face şi înscris, dacă părţile ştiu carte, şi depune la dosarul anchetei.

Art. 111. Pentru stabilirea unui adevăr, în care opinia experţilor e necesară, anchetatorul poate chema la expertiză şi specialităţi.

Art. 112. Expertul va trebui să îndeplinească aceleaşi condiţiuni ca şi martorii şi să depună jurământul prevăzut la art. 99.

Art. 113. Dacă vreo persoană din cele ce depun la cercetare nu va şti să scrie, va semna prin punere de deget, iar persoana care face ancheta va atesta despre aceasta.

Art. 114. După trecerea în procesul verbal a depoziţiunilor părţilor şi a martorilor, persoana însărcinată cu cercetarea va citi în auzul tuturor cele scrise şi va întreba dacă vreuna din părţi mai are ceva de adăugat, sau de obiectat.

Art. 115. Despre răspunsul dat se va face menţiune în procesul verbal. Lipsa îndeplinirii prescripţiunii art. 114, atrage după sine nulitatea cercetarii. (Urmează).

La tomneala slugii

— Schiţă pastorală —

Seară de earnă. Afară ningea domol. Hornul casei parohiale înălţă un stâlp alburiu de fum prin văzduhul plin cu fulgi călători. In cancelarie era lumină. Noul preot, părintele Iacob, sta de vorbă cu cântăreţul Moise şi cu crâsnicul său Toader. Părintele voeă să-şi cunoască fiii sufleteşti după virtuţile şi viţiile lor şi-şi culegea, în liniştea serii, ştirile trebuincioase dela ajutoarele sale. El cetia, din «protocolul familiar», numele credincioşului şi întreba apoi pe cei doi sfetnici dacă este bisericos, dacă se spovedeşte pentru casa Domnului, dacă ştie carte, dacă-i cu năravuri bune, dacă i cu dreptate, dacă-i milostiv, dacă înconjoară crâşma, şi altele. Şi tot ce mărturiseau slujbaşii bisericii, părintele Iacob îşi răboiea în carnetul său. Trecea apoi la soţia credinciosului şi la copiii lor, interesându-se şi ştiricind la fel ca mai 'nainte. Şi, în cursul interogării, feluri te gânduri se trezeau în mintea lui şi felurite sentimente în inima lui.

«O, Doamne, de ce sânt silit să cer judecata acestor oameni asupra tuturor fiilor mei sufleteşti? De ce n'o am pe-a înaintaşului meu în slujba Domnului? Am matricole, am cronică, am protocolul familiar, — dar tocmai ceeace constituie temeiul vieţii pastorale, evidenţiarul stării sufleteşti a credincioşilor mei, nu-l am! Ar urma s'aştept câţiva ani, până-i voi cunoaşte

tribuirii sumei de 25 mii lei, de raporturile *numerice* ale populaţiei din Carei, şi nu de trebuinţele reale ale bisericilor. In Carei avem un număr considerabil de credincioşi ortodocşi, funcţionari şi militari, cari n'au până acum decât o modestă capelă. De aceea felul cum s'a rezolvit (în 13 Dec. 1927) chestiunea ajutorului dela Carei, este profund jignitor pentru biserica noastră şi trebue rectificat.

Nr. 815/1928 Pres.

Circulară

către toate Oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Carnete pe C. F. R.

Intrucât la Consiliul arhiepiscopesc sosesc o mulţime de cereri fără anexele necesare, se atrage în deosebi atenţiunea preacucernicilor preoţi, că pentru esoperarea carnetelor pe C. F. R. cl. II. pe seama lor şi familiilor sunt a se înainta Consiliului arhiepiscopesc următoarele anexe:

1. Pentru ***preot*** o fotografie semnată în dos, cu indicaţia parohiei şi a judeţului şi recipisa de la orice gară despre plata taxei de 25 Lei plus 1 Leu în mărci poştale;

2. Pentru ***soţia*** preotului o fotografie semnata în dos şi aceeaşi taxă ca la punct 1, şi se va arăta numărul carnetului soţului.

3. Pentru ***copii***, şi anume fetele până la 18 ani, iar băeţii la 21 ani, se va înainta o fotografie semnată în dos, extras de botez, numărul carnetului tatălui, recipisa dela gară despre plata taxei de 10 (zece) Lei şi 1 Leu în mărci poştale.

Cererile netimbrate cu 8 Lei, şi care nu vor fi însoţite de toate anexele, nu se vor rezolvi şi se vor pune la arhivă.

Sibiu, la 21 Ianuarie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— De peste munţi. — Din eparhia Aradului. — Alte daruri. —

Intre zeloşii colectanţi şi plasatori de cărămizi, în scopul refacerii sfântului lăcaş brâncovenesc dela Sâmbăta de sus, înregistrăm de astădată pe harnicii protoierei, Prea Cucerniciile Lor *Vincenţiu Pop* din Urlaţi, judeţul Prahova, şi *Ioan Georgia*, al Ienopolei din eparhia Aradului.

Vrednici de toată lauda sânt şi credincioşii sfintei noastre biserici din parohiile: *Breţcu*, *Braşov-Dârste*, *Cincul* şi *Bârghiş*, pentru evlavioasa râvnă arătată cu acest prilej.

Contribuirile sânt următoarele:

P. C. protoiereu *Vicenţiu Pop* din Urlaţi, judeţul Prahova:

a) a colectat cu lista de subscriere Nr. 378 dela protopopul Vincenţiu Pop, Nic. T. Mateescu cu soţia Floarea, Nae Gh. Dumitrache cu soţia Eugenia din comuna Apostolache, câte 1000 lei, Niculae D. Mateiu şi Tinca N. D. Mateiu din aceeaş comună, câte 500 lei, dela alţi credincioşi 940 lei, în total 4940

b) a plasat cărămizi în valoare de 2000

P. C. protop. al Jenopolei, *Ioan Georgia*, din eparhia Aradului:

a) a colectat cu lista de subscriere Nr. 148 dela Ioan şi Ana Georgia în Ineu 1000 lei, dela alţi credincioşi 1000 lei, în total . . 2000

b) a plasat cărămizi în valoare de 2000

In lista de subscripţie din parohia *Breţcu*, protop. Oituz, a contribuit Ioan Tenechiu Turcu 500 lei, mai mulţi credincioşi 3239 lei, în total 3739

In lista de subscripţie din *Braşov-Dârste* au contribuit Daniil Martin, învăţător, 500 lei, mai mulţi credincioşi 2750 lei, în total 3250

In lista de subscripţie din parohia *Cincul*, protop. Agnita, a contribuit I. Brumbea, director şcolar în Cincul 1000 lei, mai mulţi credincioşi 1137 lei, în total 2137

In lista de subscripţie din parohia *Bârghiş*, protop. Agnita, a contribuit Ioan şi Maria Oros 1000 lei, Ioan Porcea, învăţator, 200 lei, membri consiliului parohial ortodox din Barghiş 650 lei, în total 1850

Total 21,916

Suma de mai 'nainte 3.094,409

Total general 3.110,325

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat cu trenul de Marţi seara la Bucureşti pentru a lua parte la deschiderea parlamentului.

Regina Marioara a Jugoslaviei a dat naştere, în 19 l. c., unui prinţ. Din fortăreaţa Belgradului 101 salve de tun au anunţat poporului fericitul eveniment. Noului prinţ regal i s'a dat numele Andrei.

Se poate şi aşa, ba mai ales aşa. La Cernăuţi Bucovinei, în suburbiile Roşa şi Manastierişte, s'a organizat, în ziua de Bobotează, o petrecere din partea societăţilor numite Trezvii. S'au reprezentat o piesă teatrală, apoi hrozii, pe urmă s'au jucat jocuri naţionale. De însemnat: la întreaga serbare au lipsit cu desăvârşire băuturile alcolice, ear petrecerea a fost cât se poate de frumoasă şi reuşită.

Stupefiantele. Intinderea întrebuinţării stupefiantelor ameninţă să devie o calamitate socială. De aceea guvernul a întocmit un proect de lege pentru combaterea traficului cu stupefiante şi pedepsirea celorce practică acest viciu. Proectul va fi prezentat acum parlamentului.

Catalogul presei din România. Primim la redacţie a IV-a ediţie (pe anul 1928) din *Catalogul Presei din România*, apărut în editura agenţiei de publicitate «Rudolf Mosse» S. A. din Bucureşti. Lucrarea îşi menţine caracterul de preţioasă călăuză a celor ce au nevoie de propagandă prin presă. Catalogul dă indicaţii revizuite asupra tendinţelor, tarifelor, dimensiunilor etc. a vre-o 600 ziare şi reviste din ţară, şi pune tuturor la îndemână orientări perfecte în direcţia publicităţii prin presă. Firmele comerciale şi industriale importante, obţin «Catalogul Presei din România» dela editură: Agenţia de Publicitate «Rudolf Mosse» Soc. Anon. Bucureşti, Calea Victoriei 31.

Rugare. Primim: In vederea alcătuirii unui almanah din prilejul jubileului centenar dela fondarea liceului român de băeţi din Beiuş, sânt rugaţi toţi ceice au făcut şcoală în acest institut, să-şi comunice adresa precisă: domiciliul (comuna, plasa, judeţul), anul în care au urmat cursurile, clasele făcute acolo şi profesiunea prezentă. Anunţurile sânt a se

---

Zi de serbatoare într'o parohie. O corespondenţă mai lungă ne descrie, cu îndreptăţita însufleţire, serbarea împreunată cu introducerea oficiala a noului preot, păr. *Eute Ioanoviciu*, în Feldioara, comuna fruntaşă în Ţara Barsei. Introducerea solemna s'a făcut în 15 Ianuar a. c. prin Prea Cucernicia Sa părintele protopop al Braşovului, Dr. Iosif Blaga, în cadrul unei serbări bisericeşti dintre cele mai înălţătoare. Ziua de mare bucurie, când biserica vaduvită din Feldioara îş recapătă mirele dorit, fie de bun augur pentru întărirea bunei înţelegeri, între conducători şi conduşi, în interesul propăşirii culturale şi morale a fruntaşei comune din Ţara Barsei.

---

§'atunci să încep clădirea, pe baza solidă a cunoaşterii, ca să nu zidesc pe nisip. Dar aşa înc'ar fi rău. Când îţi lipseşte pâinea albă, e bună şi cea brună. Când nu am judecata preotului, îmi este folositoare şi a cântăreţului şi a crâsnicului. Voi păşi mai sigur pe urma lor. Dar, nu voi dibui».

Lucrul sporea. Slujbaşii bisericii se gândeau la fiecare nume. Apoi începeau să povestească. Ba una, ba alta. Deodată, cursul povestirii îi întrerupese un ciocânit la uşă. Se ivi apoi doi oameni: un bătrân şi un fecior.

— Bună seara, părinte!

— Fiţi sănătoşi, dragii mei. Inaintaţi şi şedeţi. Şi spuneţi cu ce treabă pe la noi?

— Mulţămim, părinte, că nu sântem ostemiţi. Ear despre treabă, s'o spun: am auzit că ai băga o slugă. Şi am gândit că feciorul ăsta, al meu, ar fi potrivit.

— Adevărat. Am trebuinţă de-o slugă. Gheorghe, care a venit cu mine aici, din satul cel vechi, vrea să se însoare. Ear lângă cei doi cai şi cele două vaci şi celelalte mărunţimi, de pe lângă casa omului, neapărat îmi trebue îngrijitor; — dar dacă-i vorba despre asta, să şedeţi, să povestim.

S'aşează oamenii ştioşi. Cărţile multe din biblioteca părintelui le robesc privirea. Bătranul vorbeşte:

— Părinte, din cărţile astea ai putea încărca un car de patru boi!

— Ne trebue, moşule. Albinele scot mierea şi fagurii din flori, ear noi învăţătura din cărţi. Dar, să ne vedem de vorbă. De câţi ani e băeatul?

— De 20 de ani. E vârtos ca peatra şi tare ca un bou. Îţi duce doi saci subsuoară. Aşa eram şi eu în vremea mea.

Părintele Iacob îl măsoară cu privirea din creştet până 'n tălpi. Îi părea un trunchi de stejar, plin de putere şi vânjoşie.

— Mai slujit-a undeva?

— Tot la bădul străinului a crescut. Dar are fire buna: seceră şi coseşte, ară şi samănă. Şi face ispravă singur şi la moară, şi la pădure; e bun acasă, şi-i bun la hotar, — ori unde-l pui.

Părintele mai privi odată la băeat. Limpezimea ochilor lui şi roşeaţa sănătoasă din faţă păreau a povesti despre cinstea tinărului. Privi apoi întrebător spre sfetnicii de faţă şi clătinatul lor afirmativ îi întări impresia.

— Bine, moşule. Acum să-mi spui ce sâmbrie cereţi?

— Dupa vreme, părinte. Ca să ieşim şi noi. Apoi, să fie două rânduri de schimburi la an, două perechi de cioareci, un clichin, o şapcă, un pieptar, la Crăciun o pereche de păpuci noi, un şerpar, şi altele nu mai ştiu. Era odată şi sămănătură. Dar vad c'acum a căzut din «modă». Şi mai era purcelul. Dar şi el a căzut. Apoi, bani. Gândesc că n'ar fi mult o mie de lei pe lună... Şi încălţăminte, câte o rupe...

Părintele-şi pironi privirea în pământ. Se gândea. Hainele-or face vreo 6000 lei. Lunar 500. Plus o mie, sânt: o mie şi cincisute. Şi reflecta în gândul său: Eu am 3000 lei pe lună, plată dela stat. Insemnează să mi-o împart cu sluga. Ei bine. Dar, după munca lui ceie 32 jugăre de pământ bun şi gras mă vor răsplăti cu roada lor, — dacă vrea şi Dumnezeu. Mai creşti un mânz, un viţel, nişte purcei. O pereche de junci. Şi tot rentează. Incepu apoi cu glas mai răspicat:

— Zici cam multişor, moşul meu. Dar să te mai întreb ceva. Ştie băeatul să scrie şi să cetească?

— De unde! Dar nu-l pui în cănţălărie, părinte!

— La mine sluga trebue să ştie

trimite la: Francisc Hubic, prof. la Acad. teol., Oradea, str. D. Cantemir Nr. 5.

Ştiri scurte. Conform datelor oficiale publicate acum, băile dela Karlovy-vary (Carlsbad) au fost cercetate în 1927 de 63.627 oaspeţi, între cari 3000 din Romania. Cei mai numeroşi sânt din Germania: peste 20 mii de oameni.

— Apele Dunării au îngheţat, în iarna aceasta ca în 1877, pe timpul războiului de neatârnare. Ghiaţa are, în unele locuri, grosime de 15 metri.

— Un american a izbutit să construească aparatul care preface căldura solară în curent electric. O societate de capitalişti va pune în practică invenţia.

— Sinuciderile bântue cumplit la Berlin. In anul trecut, 1927, s'au sinucis în capitala germană 1479 persoane de toate vârstele şi condiţiile. Înrâurirea filozofiei pesimiste este, se vede, din nou la modă.

— Prefectul Romei a adresat ziarelor rugămintea, să nu mai publice dări de seamă despre sinucideri şi drame pasionale. Eată o măsură cuminte.

— Franţa voeşte să reducă serviciul militar la un an, începând cu 1 Noemvrie 1930.

ŞTIRI LOCALE

Concert. Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu va da Duminecă, în 29 Ianuar 1928, în sala mare dela *Unicum*, un concert, al cărui profit net e menit pentru «Fondul expoziţiei jubilare». Programul concertului conţine: coruri mixte, dirijate de dl Ion Stanciu, recitări şi cântece solo. Bilete se vând la Librăria Arhidiecezană şi la cassă. Începutul seara la ora 8.

Teatru. Artiştii teatrului naţional din capitală, în frunte cu G. Ciprian, I. Mortun, Dorina Demetrescu etc. vor reprezenta, Duminecă în 29 Ianuar a. c., ora 9 seara, în teatrul sibian, piesa în 4 acte, *Omul cu Mărţoaga*, de G. Ciprian, cea mai reuşită din toate piesele originale câte s'au jucat, în anul 1927, pe scena teatrului bucureştean. Bilete: La Librăria Foaia Poporului în strada Mitropoliei.

Poşta redacţiei

(v). Da, am cetit telefonul «Unirii». Aveţi dreptate. De câte ori sânt călcate bătăturile dogmatice ale «infalibilului» părinte dela Roma, se schiaună clarisimii doctorenci dela îmbinarea Tămavelor.

Pr. *M. R.* în *Ş.* Binevoiţi a reclama întâi la *oficiul poştal* de acolo şi a ne raporta, pentru ca, în caz de trebuinţă, să putem să ne adresăm şi noi la direcţia poştelor. Numerele reclamate (cam târziu) la administraţie, vi se trimite din nou, întrucât le mai avem.

Din G. Papini

Fiul cel risipitor

Un om avea doi fii. Soţia sa murise, dar îi rămaseră aceşti doi fii. Numai doi. Doi însă valorează mai mult decât unul. Dacă lipseşte unul, rămâne celalalt; dacă cel mai mic este bolnav, cel mai mare lucrează pentru doi; dacă ar fi să moară unul — doară şi tinerii mor, ba încă uneori înaintea bătrânilor, — cel puţin ar rămânea unul pentru a avea grijă de sărmanul tată.

Acest om îşi iubea copiii. Îi iubea pe amândoi, şi pe cel mare, şi pe cel mic: poate că pe cel mic îl iubea puţin mai mult decât pe cel mare, dar aşa de puţin încât aproape nici el nu o ştia.

Totdeauna părinţii au, pentru cel mai mic dintre copiii lor, oarecare slăbiciune: cel din urmă a fost copilaşul în casă, aşa încât copilăria lui, atât de recentă, se prelungeşte, şi trage o dâră puternică de duioşie aproape până în pragul vârstei adulte.

Pare că ieri sugea, încerca să facă cei dintâi paşi şi sărea pe genunchi.

Dar acest om nu făcea nici o deosebire: Cei doi fii ai săi îi erau ca cei doi ochi, ca cele două mâni, egal de dragi, şi se îngrijea ca nu cumva să-i lipsească ceva unuia sau altuia.

Cu toate acestea, între fiii aceluiaş părinte nu se întâmplă ca doi fraţi să aibă şi aceleaşi firi.

Cel mai mare era băiat serios, cuminte, avea aere de om matur, de cap de familie. El respecta pe tatăl său, dar mai mult ca pe un patron decât ca pe un tată; el nu şi neglijea cu nimic propria sa sarcină, însă cu servitorii era aspru şi cârcotaş; îşi făcea rugăciunile prescrise, dar pentru săracii cari se sfârşiau în mizerie, dacă ar fi să-l credem, nu avea nimic în casa atât de plină totuşi de bunătăţile lui Dumnezeu. Fraţilor săi le arăta, în afară, iubire; — însă, în inima sa, le purta ură. Prin cuvintele: a se iubi ca fraţii, cineva zice contrarul de ce vrea să zică. Între fraţi iubirea adevărată e rară. Istoria evreească, ca să nu amintim de a altora, începe cu Cain, ucigaşul fratelui său; apoi Iacob înşeală pe fratele său Isav; Iosif este vândut de fraţii săi; Avesalon omoară pe fratele său Amnon; Solomon omoară pe Odonias: sânge vărsat din cauza gelozilor, neînţelegerilor, trădărilor.

Fiul cel de al doilea părea a fi de altă viţă. Lui nu-i era ruşine de tinereţea sa. Avea toate poftele vârstei şi toate pasiunile. Săptămâni întregi făcea fel şi fel de mutre tatălui său, pentruca apoi, deodată, să se arunce de gâtul său sărbătorindu-l. În locul lucrului prefera plimbările cu prietenii...

Avea inimă bună: plătea pentru cei ce nu puteau plăti, făcea milostenii, ferindu-se de a nu-l vedea fratele său, nu lăsa să iasă nimeni fără mângâere. Se ducea rar la sinagogă, ceea ce făcea ca el să fie privit cu un ochi rău de oamenii din vecinătate. Tinerilor li se recomanda să se ferească de el; cu atât mai mult cu cât, se zicea că el voia să facă pe grandomanul mai mult decât îi îngăduiau mijloacele tatălui său, — om bun dar prea îngăduitor şi orb, — şi că uneori din gura lui ieşiau vorbe necuviincioase pentru un băiat de bună familie.

Cercul îngust în care i se scurgea viaţa, îl scârbea. El ar fi preferat să hoinărească în ţări bogate, peste mări şi peste munţi, prin marile oraşe împodobite cu coloane de marmoră, acolo unde argintul şi mătasa, luxul şi desfăul se înfăiau în largul lor.

Aici, la ţară, el trebuia să fie la poruncă şi să-şi înăbuşească dispoziţiile de nomad. Tatăl, bogat şi bun cum era, socotea drahmele ca talanţi; fratele făcea ochi mari dacă îşi schimba o tunică sau dacă intra puţin vesel; în familie nu se vorbea decât despre câmp şi despre brăzdar, despre păşune şi despre vite: aceasta nu era viaţă, ci chin.

Şi într'o zi — după ce se gândise adesea fără să poată vorbi, — îşi lua îndrăzneală şi zise tatălui său: «Dă-mi partea care mi se cuvine, şi nu ţi voi mai cere nimic».

Bătrânul, la aceste vorbe grele, fără să răspundă, părăsi odaia pentruca să nu se bage de seamă că plângea. Nici unul din ei doi nu mai vorbi, despre acest lucru, timp îndelungat. Dar fiul suferea; faţa sa era tristă, obrajii îşi pierduseră îmbujorarea; tatăl suferea văzându-şi fiul suferind, şi suferinţa devenea şi mai mare când se gândea că are să-i peardă. În cele din urmă iubirea părintească triumfă. Se făcură preţuirile şi socotelile: fiecare din cei doi fii primi partea sa legitimă, ear restul îl păstră tatăl pentru sine.

(Urmează).

Nr. 390/928 Ep. 1—2

Localuri de prăvălii de închiriat

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu are de închiriat pe termeni de trei ani începând din 6 Maiu a. c. patru localuri de prăvălii, şi anume: două prăvălii în casa din Piaţa Unirii Nr. 10, şi alte două prăvălii în casa din Piaţa Principal Caro Nr. 25.

Reflectanţii să-şi înainteze ofertele lor Consiliului arhiepiscopesc ort. român în Sibiu până la *20 Februarie a. c.* indicând felul comerţului ce se va face în prăvăliile la care reflectează.

Informaţiuni se pot lua zilnic în orele oficioase la Inspectoratul realităţilor arhidiecezane în Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45, unde se pot vedea şi condiţiunile de închiriare.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 15/928. (6) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia a doua ortodoxă română din Orăştie, parohie de clasa primă, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele sânt cele fasionate în tabloul B pentru întregirea dela stat; sesia parohială 32 jugăre, din care 16 jugăre din reforma agrară.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în terminul indicat, subsemnatului oficiu protopopesc, şi până în 8 zile înainte de alegere să se prezenteze parohului în biserică spre a celebra, eventual a cânta şi cuvânta.

Orăştie, 8 Ianuar 1928.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Domşa
protopop.

Licitaţiune

Biserica ortodoxă română din Guşteriţă publică licitaţiune publică, care se va ţinea în **5 Februar 1928**, 135 □ lemne de foc, esenţă stejar şi carpen, şi 140 grămezi vârfuri.

Condiţiunile se pot vedea la Oficiul parohial sau la Epitropia parohială, ori în ce timp.

Guşteriţă, la 23 Ianuar 1928.

1—2 (8) **ILIE PERIA**, epitrop.

carte, dragul meu. El nu va putea bate şezătorile. Va trebui să stea acasă. Şi dacă va cunoaşte slovele, va ceti «Lumina Satelor», cărţi frumoase şi folositoare, care sânt arme de suflet mântuitoare.

— Dar rugăciunile le ştie? Şi le zice în toată seara şi dimineaţa?

— Să mă ierţi părinte, dar asta n'o ştiu. Că până acum nici un stăpân nu m'a întrebat la tomneală de rugăciuni. Să spue el!

— Tatăl nostru-l mai ştiu. Altele nu prea. Că stăpânii nu-mi prea dau drumul la biserică. Şi n'am prea avut de unde învăţa. Îmi pare şi mie rău, c'am crescut ca dobitocul. Dar ce era să fac?!

— La mine, fătul meu, toţi căsenii trebue să se roage lui Dumnezeu. Regulat! Seara şi dimineaţa. Om care nu se roagă, nu poate trăi în această casă parohială! În Dumineci şi sărbători are să şi isprăvească lucrul mai de grabă. Trebue să fie de faţă la sfânta slujbă şi la cuvântare. Căci sufletul lui încă-i de mare preţ înaintea lui Dumnezeu, şi nu-l putem lăsa ca din vina noastră să se peardă... Iar în posturi trebue să se spovedească şi să se împărtăşească...

— Ca boii din grajd, să iertaţi, părinte, m'am culcat şi m'am sculat, fără rugăciuni! Vád şi eu că nu-i bine...

— Vei învăţa, copile! răspunse tatăl cu glas mângâetor.

— Mai am apoi şi altele de spus, oameni buni. Din această curte se înalţă rugăciuni fierbinţi către Tatăl cel din ceruri. Aici n'au loc sudălmile. De nici un fel! Şi nicicând! Aici e locul vieţii curate şi înfrânate. Nu rabd destrăbălările şi beţiile. Aici e casa în care se spală şi se îngroapă păcatele. Nu sufer nici o batjocură ori clevetire. Viaţa slujii mele să fie viaţă de creştin adevărat! Căci eu nu pot sluji lui Dumnezeu, iar sluga mea Mamonei.

— Adevăr grăeşti, părinte! Dumnezeu să te ţină mulţi ani între noi! Să ne rupi vălul de pe ochi. Eu sânt acum peste 60 de ani, dar nu m'am gândit la asta! Şi nu ni-au spus-o nici alţii... Sluga era de curte şi de hotar. Dar nu era şi de biserică! Parecă bietul slugă ar fi fără suflet... Dumnezeu să te ţină!...

— Acum, pricepi, copile, ce zic eu? Dacă pricepi, ai putea lua hotărârea să te porţi aşa, cum ţi-am spus eu mai înainte? Ai putea isprăvi lucrurile pe care le-ai isprăvit până acum, ca slugă, la foştii tăi stăpâni şi toate datorinţele de căpetenie ale unui bun creştin, pe care le-al auzit acum?...

— Datorinţele vechi mi le împlinesc, părinte. Ear pe cele nouă, de care am auzit aici, numai aşa, dacă-mi staţi în ajutor Sfinţia Voastră. Învăţ, mă rog, voi fi cinstit.

— Băiete, dacă-ţi vei ţinea cuvântul, îţi voi da şi semănătura şi vei primi şi purcelul, şi poate şi alte daruri, pe lângă cele cerute. Ne-am înţeles?

— Aşa, părinte.

— Atunci, vă rog, să ne ridicăm cu toţii, să cerem Tatălui din ceruri binecuvântare peste graiul nostru şi întărire trupului şi sufletului, să ni-l şi împlinim.

Se ridică apoi cu toţii. Preotul îmbracă patrafirul. Şi buzele lui rostesc rugăciune caldă, rugăciune ce trebue să fie ascultată. Ear la urmă, în loc de «aldămaş», părintele scoase două prescuri şi câteva mere rumene şi le dă slugei sale să le împartă între cei mai mici ai lor de-acasă.

— Sântem oameni bătrâni. Dar, aşa tomneală n'am mai văzut, crâsnice

— Ingerească tomneală, cântăreţe! Nu-mi pare rău c'am rămas cu gâtul nestropit!. Pr. *A. Nanu*.

„POPORUL“ institut de credit şi cassă de schimb, societate pe acţii, SĂLIŞTE

CONVOCARE.

Domnii acţionari ai institutului de credit şi cassă de schimb «POPORUL», societate pe acţii, se convoacă la

a XX-a adunare generală ordinară

care se va ţinea *Duminecă, în 26 Februarie 1928, la ora 2 p. m.*, în sala şcoalei primare din loc, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Constituirea adunării, constatarea acţionarilor prezenţi şi a voturilor.
2. Raportul Consiliului de Administraţie.
3. Prezentarea Bilanţului pe 1927, raportul Consiliului de Cenzori şi darea absolutorului atât Consiliului de Administraţie, cât şi Consiliului de cenzori.
4. Impărţirea profitului curat şi a cotei de binefaceri.
5. Fixarea mărcilor de prezenţă.
6. Chemare la vărsământ pentru completarea emisiunei a III-a.
7. Alegerea a 2 membri pe 5 ani în Consiliul de Administraţie.
8. Eventuale propuneri. (7) 1—1

Domnii acţionari, cari doresc a lua parte la această adunare cu vot decisiv, au să depună acţiile, precum şi eventualele documente de plenipotenţă la cassa institutului, cel puţin cu 48 ore înainte de deschiderea adunării (§. 17 din statute).

Pentru cazul că numărul acţionarilor nu ar fi suficient pentru aducerea de concluze valide, prin aceasta se convoacă o altă Adunare generală pe ziua de 4 Martie 1928 în acelaş loc, la aceeaş oră şi cu aceeaş ordine de zi, când se vor aduce concluze valide, fără considerare la numărul acţionarilor, al acţiilor reprezentate şi al voturilor.

Săliște, la 15 Ianuarie 1928.

Consiliul de Administraţie.

Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1927.

Activ		Pasiv	
Cassa	722,718·—	Capital social	1.000,000·—
Monete	113,038·—	Fond de rezervă	302,867·—
Bon la Bănci	131,036·—	Fond special de rezervă	10,900.—
Depuneri proprii	1.429,349·—	Fond de binefaceri	6,612—
Efecte	294·—	Fondul difer. de curs la efecte	6,985·—
Acţii dela Bănci	34,200·	Fond de amort., debit. dubioşi	150,000— 477,362·—
Imprumuturi cambiale	3 264,364·—	Fond de pensiuni	43,235·
Imprumuturi ipotecare	2 823,525·—	Depuneri spre fructificare	11.000,811·—
Imprumuturi pe obligaţiuni	152,000·	Reescont	390,000·
Debitori de Cont-Coren	5 933,290·—	Creditul Industrial	500.000 —
Mica Industrie	500.000·—	Dividende neridicate	15,620·
Imobile	100·—	Diverşi Creditori	1.050 707·—
Mobilier	100·—	Interese tranzitorii pe 1928	216 402·—
Interese Reescont tranzitorii	3.924·—	Profit net	413 801·—
	15.107,938·—		15.107 038 —

Profit şi Pierdere

Debit		Credit	
Interese după depuneri spre fructificare	1.212,268·—	Dobânzi şi Comisioane	2.312,476·—
Interese după Capital social plătit în 1927	803·—		
Interese de Reescont	19,705·—		
Salarii	211,600·—		
Mărci de prezenţă	12,500·—		
Spese, porto, tipărituri etc.	60,458·—		
Adaptări şi reparaţii	251,780 —		
Contribuţiune directă şi aruncuri	126,461·—		
Diferenţă la curs de monete	3,100·—		
Profit net	413 801·—		
	2.312,476·—		2.312,476·—

Săliște, la 31 Decemvrie 1927.

N. Hociotă, contabil, contabil autorizat.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:

Dr. M. Lupaş, m. p., preşedinte, **Dr. N. Petra** m. p. **I. Mărtin** m. p. **Dr. Ioan Cupu** m. p. **I. Herţa** m. p. **I. Manasiu** m. p., cassier. **C. Ţintea** m. p. **O. Borcea** m. p. **I. Pavel** m. p. **N. V. Dădârlat** m. p. **On. Răcuciu** m. p.

Subsemnatul Consiliu de Cenzori, am examinat conturile prezente şi le-am aflat în consonanţă cu registrele principale şi auxiliare ale institutului.

Săliște, la 15 Ianuarie 1928. (7) 1—1

CONSILIUL DE CENZORI:

Elie Petruţiu m. p., preş. **Avr. Tămăşanu** m. p. **Ioan Dădârlat** m. p. **N. Borcia** m. p. **Ioan Dădârlat** m. p.

Nr. 552/1927. (4) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parochiei vacante de clasa a treia **Berghin**, protopopiatul Sebeşului, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Retributia constă din venitele fasionate Tablou B. pentru salarul dela stat şi 20 jugăre sesie parohială.

Concurenţi au să-şi înainteze cererile provăzute cu documentele necesare în termenul sus indicat oficiului protopopesc, şi până în 8 zile înainte de alegere să se prezentăze la biserică spre a face cunoştinţă cu poporul.

Sebeş, 14 Decemvrie 1927.

Oficiul protopopesc.

Sergiu Medean
protopop.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Croitoria de domni

DUMITRU DUŞLEAG

Sibiu Str. Rannicher 6a Sibiu

execută tot felul de **Costume bărbăteşti** solide cât şi după ultima modă

Praxă îndelungată în confecţionarea de

Reverenzi

:: cari se execută după sistemul cel mai nou ::

Serviciu prompt! Preţuri moderate!

GRATIS trimit catalogul meu despre **viţe de vie altoite** care cuprinde preţurile cele mai ieftine şi sfaturile nerespătibile pentru fiecare viticultor. In interesul propriu al Dvoastre nu procuraţi viţe de vie sau viţe altoite, până când nu cititi călăuza mea de viticultură. Adresa: **J. SZÜCS,** pepinerie 24, Diosig, jud. Bihor. Se caută agenţi peste tot provizie mare (131) 13 16

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. «*La cine ne vom duce?*» de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. «*La luptă dreaptă!*» de Nicolae Colan, profesor.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului“

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927 Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte

---

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna“

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Reclama este sufletul comerţului

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	Copie	Căldăruşe cu mătăuz
Disc	Linguriţe	Clopoţele pt. altar
Steluţe	Cruci	Cănuţe pt. Sf. mir
Cădelniţe	Cruciuliţe	Garnitură pt. bolnavi
Candele	Cununi	Prapori

Toate aceste odoare bisericeşti sunt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri favorabile.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 2 Februar 1928 Nr. 10

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Regimul cultelor

După ce Biserica ortodoxă română și-a pirmit legea de organizare unitară în tot cuprinsul României-Mari, era firesc ca guvernele țării să-și facă o problemă de preocupare esențială din legiferarea raporturilor dintre diferitele culte și noul stat român.

Intr'adevăr guvernul liberal pregătise încă de-acum doi ani proiectul de lege menit să soluționeze această mare problemă. Și lucrările ajunseseră așa de departe, încât proiectul de lege fusese chiar depus pe birourile parlamentului și trecuse prin secțiunile senatului. Odată cu schimbarea de regim ce a urmat însă el a fost luat dela ordinea zilei — fără ca problema însăși să fi încetat a rămâne la suprafața preocupărilor politice. Insă, pentru a se dovedi încă odată unde poate merge inconsecvența și absurditatea politicei noastre de stat în unele chestiuni, i s'a dat întâietate Concordatului, care — după unele informații — a fost semnat încă din 10 Maiu 1927, de ministrul Cultelor de atunci, dl V. Goldiș.

Mesagiul de deschidere a actualei sesiuni parlamentare a anunțat din nou, și încă printre cele dintâi legi, legea cultelor. Intr'adevăr aducerea acestei legi în fața parlamentului țării este iminentă. Faptul ne face să zăbovim din nou — a nu știu câta oară — asupra chestiunii, a cărei soluționare dreaptă opinia publică o așteaptă cu o justificată nerăbdare.

In conformitate cu prevederile constituției, noul proiect de lege asigură, prin art. 1, tuturor cultelor «o deopotrivă libertate și protecțiune». In aparență acest articol ar fi menit să aplice un corectiv situației actuale, și să scoată biserica ortodoxă din starea de robie pe care i-au creiat-o cârmăirile străine. Vorbim de Biserica ortodoxă din provinciile alipite și în special din Ardeal. Se știe doar că stăpânirea habsburgică nu s'a sfiit de nici un mijloc pentru a distruge sau slăbi măcar Biserica ortodoxă care a fost în toate vremile cetatea inexpugnabilă a rezistenței noastre etnice și pavăza sigură a a tuturor aspirațiilor noastre naționale. A lovit-o deci când și cum a putut. A lovit-o cu legiuiri nedrepte și cu — tunul. A lovit o prin privilegiarea catolicismului și prin jefuirea deghizată a credincioșilor dreptmăritori. In felul acesta catolicismul a ajuns — din daniile statului unguresc — latifundiar, iar ortodoxismul, sub raportul mijloacelor materiale de luptă culturală, la sapă de lemn.

Noua lege promite, pentru viitor, tuturor cultelor «o deopotrivă protecțiune». Apoi ce «deopotrivă protecțiune» este aceea care nu schimbă decât în aparență privilegiile unora și mizeria altora? Catolicismului latifundiar i se lasă, prin concordat — privilegiile moștenite dela «regii apostolici», fiindcă prin concordat el este pus în afară de constituția țării. Constituția prevede, că regimul cultelor minoritare se stabilește prin *lege de stat*. Dece se face escepție cu catolicismul, păstrându-i, prin încheierea concordatului, o situație privilegiată față de celelalte culte din țară? E o jignire, împotriva căreia Biserica ortodoxă solidară cu celealalte culte nedreptățite va protesta cu toată puterea, totdeauna.

Și-apoi ce «deopotrivă protecțiune« este aia, care «expropriază», nu *ia*, pur și simplu, latifundiile primite de catolicism dela *Statul* unguresc, ale cărui drepturi le are astăzi statul românesc? Căci din prețul pământului expropriat catolicismul rămâne cu «patrimoniul sacru», iar ortodoxismul cu ceeace poate primi din dărnicia credincioșilor — săraci și ei.

Dar proiectul de lege mai are un punct nevralgic: este articolul 41, care se referă la soarta averilor bisericești în cazul trecerilor dela o confesiune la alta.

Principial, averea, fiind legată de subiectul ei, credincioșii parohiei, a căror credință o servește — ea este în funcție de aceștia. Trec ei la o altă confesiune, trece și ea — în măsura în care se face trecerea. In acest sens s'a pronunțat și cea mai înaltă instanță judecătorească, Inalta Curte de Casație. In consecință, orice schimbare ce i s'ar aduce acestui articol din proiectul legii cultelor, ar fi în flagrantă contradicție cu articolul 1, care asigură tuturor cultelor «o deopotrivă libertate». Nimic nu trebue să i se pună de-acurmezișul acestea libertăți, câtă vreme ea se exercită în cadrele «ordinei publice, a bunelor moravuri și a legilor de organizare a statului».

Spunem acest lucru, fiindcă după informațiile ce le avem, guvernul ezită în ceeace privește păstrarea acestui articol așa cum este redactat. Motivele? Eternul refren: «să nu supărăm minori-

FOIȘOARA

REGULAMENT

Art. 116. Procesul verbal de cercetare va cuprinde, pe lângă cele arătate mai sus, și mențiunea incidentelor produse eventual în timpul cercetării.

Art. 117. Dacă vreuna din părți, sau vreun martor, ar rosti vorbe necuviincioase, sau ar amenința pe anchetator, faptul se va considera ca ultraj în exercițiul funcțiunii.

Art. 118 Purtarea necuviincioasă din partea reclamantului, sau din partea martorilor propuși de el, sau lipsa de respect, pe lângă sancțiunea prevăzută de art. 117, atrage după sine imediat suspendarea cercetării.

In acest caz se încheie un proces verbal arătând cauza suspendării și împreună cu toate celelalte acte se trimit chiriarhului, cu dreptul pentru cel jignit de a reclama pe cei vinovați justiției civile.

Art. 119. După terminarea cercetării, procesul verbal încheiat în cauză, cu toate piesele anexe, se va trimete îndată cu raport chiriarhiei care a ordonat ancheta.

Art. 120. In raport, persoana delegată cu ancheta își va da opinia sa, potrivit impresiei ce și a făcut la cercetare și din depozițiile părților, asupra vinovăției sau nevinovăției celui reclamat.

Art. 121. Atât procedura de informație prealabila, cât și cea de anchetă — unde va fi cazul — se vor împlini, ambele în termen de cel mult 30 zile dela data când persoana însărcinată cu ancheta a primit delegația din partea chiriarhului.

Intârzierea peste acest termen atrage după sine pedepsirea delegatului pe cale disciplinară.

Art. 122. Opinia sa e considerată ca act de autoritate și nu angajează față de părțile împricinate cu nimic persoana sa.

Art. 123. Indată ce persoana instituită cu anchetarea a depus la cancelaria chiriarhiei rezultatul cercetării, referentul secțiunii administrativ-bisericești studiază actele, dacă au fost întocmite conform formelor și regulelor stabilite, dacă cuprind și lămuresc în totul chestiunea, face referat chiriarhului asupra rezultatului anchetei și după cum va fi cazul va face propunere pentru neurmărire sau pentru trimitere în judecată a vinovatului. Toată această lucrare se va face în răstimp de cel mult 8 zile.

Art. 124. Dacă se vor dovedi oarecare neajunsuri, chiriarhul poate să poruncească foștilor anchetatori sau altor persoane, ca să completeze ancheta.

Art. 125. Dacă din cercetările făcute, chiriarhul la propunerea referentului secției administrativ-bisericești găsește că nu este caz de trimitere în judecată, afacerea sau se va clasa, sau dacă sânt necesare unele din măsurile disciplinare prevăzute în art. 56, chiriarhul le va aplica făcându-se mențiune despre aceasta în statul personal (foaia calificativă) al persoanei supusă disciplinei.

Art. 126. Fiecare chiriarhie e datoare să țină un registru stat personal (foaie calificativă) al fiecărui membru al clerului mirean și al celuilalt personal bisericesc din eparhie în care, pe lângă celelalte date statistice relativ la starea persoanelor, se vor însemna pedepsele, recompensele și tot ce privește activitatea și moralitatea persoanelor din cler și celalalt personal bisericesc.

Art. 127. Acest registru constitue un act confidențial în mâna chiriarhului, și nimic nu se poate trece în

tăţile şi să nu le dăm prilej să meargă cu jalbă la Liga Naţiunilor. Ştii: o mână spala pe alta»...

O mână spală pe alta. O zi. Dar e bine să ne aducem aminte, măcar uneori, şi de obraz!

Intr'adevăr «motivul», după care de-o vreme încoace s'a obişnuit să se ascundă insuficienţa demnităţii naţionale, este deadreptul absurd. Căci care ligă din lume ar putea opri un guvern să aducă o lege dreaptă pentru toate naţiile şi cultele din cuprinsul ţării pe care o conduce? Ori care ligă, fie ea şi din lună, ar fi în stare astăzi, în veacul dreptăţii şi al democraţiei, să pretindă o legiferare care să consacreze privilegiile moştenite ale unora şi robia, tot moştenită, a altora?

«Ce va zice străinătatea?» Dar, pentru Dumnezeu, n'ar fi înţelept să ne întrebăm din când în când şi: *Ce va zice ţara?* E, bine, să se ştie, că ţara *aceasta*, pe care *noi* o înţelegem, nu mai îngădue să i se pălmuiască jertfele şi dreptatea nici de inconştienţa dinlăuntru, nici de uneltirile din afară.

Suntem la început. Puterile ni-s proaspete. Credem că ne-am înţeles.

Legea cultelor minoritare

„Articolul XLI"

Dl Nae Ionescu, profesor de logică la Universitatea din Bucureşti şi redactor la ziarul «Cuvântul», comentează în numitul ziar (Nr. 999, din a. c.) articolul 41 din legea cultelor minoritare, care urmează să fie trecută prin parlamentul ţării în cele mai apropiate zile ale actualei sesiuni. Dl Nae Ionescu comentează şi recomandă soluţii. Soluţii unice.

La ce se referă articolul 41. — O ştie toată lumea. A ajuns doar — înainte de a se naşte — celebru! El se referă la soarta averilor bisericeşti, în cazul când o comunitate religioasă trece dela un cult la altul. Iată ce prevede în această privinţă articolul amintit din noul proiect de lege:

«Dacă o întreagă comunitate religioasă trece la un alt cult, biserica, casa parohială cu toată averea acelei comunităţi devin proprietatea comunităţii celei noui, sau la care s'a făcut trecerea. Dacă numai majoritatea membrilor unei comunităţi religioase trece la un alt cult şi acel cult nu dispune în localitate de biserică, minoritatea va acorda majorităţii, pentru clădirea unei alte biserici şi case parohiale, o despăgubire proporţională, care în caz de neînţelegere va fi fixată de tribunalul de la reşedinţa curţii de apel din circumscripţia respectivă, iar statul va întregi, la cerere, sumele necesare pentru acelaş scop. Ce priveşte sesiile acordate prin reforma agrară, asupra folosinţei lor va decide, pentru toate cazurile de trecere de la un cult la altul, Ministerul Cultelor de acord cu cel al Agriculturii».

Limpede şi drept. Limpede, fiindcă exclude echivocul — şi drept, fiindcă exclude privilegiile în cari s'a baricadat catolicismul (inclusiv cel de provenienţă abia biseculară) de sub dominaţia habsburgică. El aşează, în sfârşit şi Biserica-neamului în drepturile sale încălcate crunt şi îndelungat de regii «apostolici» ai catolicismului dărâmător de altare ale lui Hristos.

Dl Nae Ionescu, apărător al ortodoxiei şi unicul ei ideolog competent, cum se crede, însă, este foarte nemulţumit cu prevederile noului proiect de lege. Fiindcă ele au «directă legătură cu luptele religioase ce se dau mai ales în Ardeal, unde ortodoxii îşi recâştigă — nu discutăm acum mijloacele — (Ba să le discutăm, dle Nae Ionescu, şi mai ales să discutăm mijloacele cu cari s'a făcut şi s'a menţinut unaţia!) credincioşii pierduţi, în dauna bisericii uniţilor».

Şi nemulţumirea D-Sale ia o aparenţă de profundă durere atunci când spune, că «art. 41 al proiectului Lapedatu însemnează — prin situaţia de fapt — o grea lovitură dată uniţilor».

Dl N. Ionescu este, în plus, foarte îngrijorat de «pacea ţării». Nu doreşte lupte confesionale (Săracu Sf. Pavel şi săracii Sfinţii Părinţi!...) De aceea d sa crede, că anume «considerente politice ar trebui să ne impună mai multă rezervă şi obiectivitate», sau, pe românește, să nu retezăm cu o singură lege toate privilegiile catolicismului. O fi drept, dar e prea crud să aplici dreptatea unor oameni ce s'au dedat cu privilegiile.

Dl Ionescu Nae cere — «fără a întârzia în considerente şi esplicaţiuni lăturalnice» pur şi simplu, ca *averile patronale* (Păi aici e bubă, căci ăstea-s barosane — şi-s dela crâiea pajurei cu două capete!) «să se deosebească de celelalte şi să li se aplice regimurile deosebite pe care le comportă». Ceeace 'nsemnează: Să rămânem aşa cum am fost. Noi — în iobăgia în care ne-am născut şi am trăit, iar zbirii noştri din trecut în domnia cu care s'au deprins aşa de bine.

Dar, mă rog, atunci de ce să mai facem legea cultelor? Ştiţi pentru ce? Ca să ne mai tragem noi înşine o palmă — după ce obrajii noştri au răbdat atâtea pălmi dela alţii!

Să trăieşti, domnule Nae Ionescu!

Şi acum, iubite cititorule, să ne înţelegem încă asupra unui lucru. Făcând un cât de mic efort de memorie, îţi vei aduce aminte, că acelaş, domn N. Ionescu scrisese odată în acelaş ziar «Cuvântul» că — catolicismul transplantat în mediu românesc «*se închircește*». Cât despre biserica unită, ea «nu este primejdioasă, ci «*inutilă*». Foarte adevărat.

Astăzi însă dl Nae Ionescu, este advocatul catolicismului care se închircește şi al Bisericii unite care este inutilă. O situaţie pe cât de delicată, pe atât de elocventă. Cine n'a înţeles-o, să ridice degetul.

Parastas pentru Regele Ferdinand I. Şase luni au trecut dela moartea înţeleptului mare rege *Ferdinand I* al românilor. La Curtea de Arges s'a făcut, din acest prilej, un pios pelerinaj, în ziua de Sâmbătă, 28 Ianuar 1928. In locaşul de veşnică odihnă, la catedrala din Curtea de Argeş, s'a ţinut parastasul, în prezenţa Familiei regale şi a înalţilor demnitari ai ţării. Arhiereii nostri au rostit rugăciuni pentru odihna sufletului primului domnitor al României întregite. La slujba religioasă au fost de faţă şi numeroşi ţărani din împrejurimi. Casa Regală, conform datinei strămoşeşti, a împărţit pomană la o mie de săteni.

In biserica noastră Catedrală s'a oficiat parastasul pentru odihna sufletului neuitatului nostru Rege Ferdinand I. la ora 11 din 28 Ianuarie din partea I. P. C. Sale arhimandritului Vasile vicarul Mitropoliei noastre asistat de preoţimea Catedralei.

Au participat I. P. S. Mitropolitul nostru Nicolae cu membrii consiliului arhiepiscopesc şi mitropolitan, ofiţerii superiori din garnizoană în frunte cu dl gen. C. Găvănescu comand. corp. VII armată şi autorităţile civile în frunte cu dl prefect Dr. N. Regman.

Parlamentul, în primele şedinţe ale sesiunii actuale, a făcut elogii defuncţilor *Dr. Gheorghe Popovici*, protoiereu al Lugojului, şi *Dr. Valeriu Branisce*, aducând prinos de pioasă recunoştinţă memoriei acestor vrednici bărbaţi ai neamului şi bisericii noastre ortodoxe. Miniştrii, senatorii şi deputaţii au ascultat în picioare pe cei ce evocau marile calităţi ale dispăruţilor.

---

el, afară de datele statistice, decât de mâna chiriarhului, sau a delegatului său şi numai în urma unei delegaţii scrise date de chiriarh.

Notările neadevărate şi divulgările din partea delegatului chiriarhal se pedepsesc cu trimiterea acestuia în judecata consistorului.

Art. 128. Orice însemnări făcute de alte persoane în acest registru rămân fără nici valoare.

Art. 129. In caz de trimiterea în judecată a unei persoane bisericeşti din oficiu pe baza foaiei calificative se va anexa şi o copie autentificată de chiriarh după foaia calificativă a persoanei în chestiune.

Art. 130. Dacă din actele de cercetare chiriarhul socoteşte că persoana în chestiune este vinovată, va înainta consistorului dosarul afacerii spre judecată.

Odată afacerea trimisă în judecată, cursul procesului nu se mai poate opri, ci rămâne să se pronunţe judecata.

Art. 131. Preşedintele consistorului îndată ce primeşte dosarul afectiv cu ordin de chemare în judecată, o înscrie pe rol şi dispune citarea părţilor şi a celorlalţi martori pe cari judecata ar mai găsi necesar să-i mai asculte. (Art. 109).

Procedura chemării în judecată

Art. 132. Pentru toate cazurile termenul de înfăţişare a părţilor în faţa consistorului nu va fi mai lung de o lună dela data înscrierii pe rolul de judecată.

Art. 133. Citaţiunile vor fi astfel redactate:

D . . . . din parohia . . . . . comuna . . . . . judeţul . . . . . este citat a se prezenta în faţa consistorului spiritual eparhial al episcopiei . . . . . în ziua de . . . . . la ora . . din zi, în oraşul . . . . . strada . . . . . Nr. . . . cu orice acte va fi având în chestiunea pentru care . . . . . .

(Aci se cuprinde obiectul citaţiunii).

Art. 134. Martorii (art. 109) se citează, fără menţiunea obiectului pentru care sânt chemaţi să se înfăţişeze în faţa consistorului spiritual eparhial.

Art. 135. Pentru cazurile trimise în judecată pe baza art. 78, alin. b, se va trimite acuzatului odată cu citaţia de chemare şi arătarea punctelor de învinuire.

Art. 136. In toate cazurile de lipsuri de formă neprevăzute de acest regulament, decide consistorul.

Judecarea proceselor

A. *Şedinţe.*

Art. 137. Consistorul, pentru judecarea proceselor, ţine şedinţa la reşedinţa fiecărei eparhii în camerele ce se destinează şi în zilele şi orele hotărâte anume. Şedinţ le vor fi prezidate de către persoana anume desemnată, conform art. 70 alineatul 3 din acest regulament. Cancelaria consistorului va avea un grefier din personalul cancelariei eparhiale, cu copiştii trebuitori.

Art. 138. Orele obligatorii pentru ţinerea şedinţelor sânt cele arătate în citaţii.

Nu vor fi zile de judecată Duminicile şi sărbătorile, şi nici la prima zi după sărbători şi Duminici.

Art. 139. La şedinţele consistoriului nu vor putea asista decât părţile împricinate cu martori şi apărătorii lor, cum şi organul de acuzare.

Art. 140. Conducerea desbaterilor o are preşedintele, care ţine şi buna rânduială. Tot ce va ordona el în această privinţă se va executa întocmai.

Art. 141. Dacă vreo persoană din acelea care asistă la judecată va turbura liniştea, va fi chemată la ordine de către preşedinte.

Pentru cine lucrează? Noul primate al Ungariei, arhiepiscopul cardinal, *Serédi*, a adresat, — cum se vesteşte din Viena — colonelului Wolff, şefului monarhiştilor austriaci, o telegramă de răspuns la felicitările acestuia cu ocazia numirii lui Serédi în noua sa demnitate. În telegrama primatelui se spune că legitimiştii austriaci şi unguri trebue, în unire unii cu alţii, să urmeze *propaganda monarhistă, ca să asigure activităţii lor o reuşită cât se poate de completă.* Telegrama a produs mare senzaţie în cercurile politice austriace. Ear primatele s'a grăbit să dea desmințire, că n'a depeşat tocmai aşa. Cu toată desmințirea însă, colonelul Wolff declară în gazete vieneze, că textul publicat corespunde *întocmai* conţinutului telegramei primite dela primate, şi că prin urmare, nu poate fi vorbă de o denaturare a celor spuse în telegramă.

În parlamentul cehoslovac s'a depus în 27 Ianuar o interpelare, din partea deputaţilor social-democraţi, cari întreabă guvernul dacă are cunoştinţă de enunţările cardinalului primate Serédi din Ungaria, — cel mai înalt demnitar bisericesc al ţării propagând restaurarea monarhiei habsburgice şi cerând să se revizuească tratatul dela Trianon; — interpelanţii mai întreabă, dacă guvernul intenţionează a întreprinde, în această privinţă, demersuri pe lângă Vatican, şi dacă va întreba guvernul maghiar, că îşi ia sau nu răspunderea pentru declaraţiile primatelui.

Rolul patriarhiei noastre

— Câteva propuneri. —

În conferenţa, ţinută de curând, la capela română din Paris, păr. Şt. Meteş a vorbit despre îndatoririle de resolvat astăzi ale patriarhiei noastre.

România, a zis oratorul, trebue să fie în fruntea vieţii religioase ortodoxe şi să lege strânse legături cu bisericile surori.

Propunerile, făcute de conferenţiar, în vederea aceasta, sânt următoarele:

1. Schimb de profesori între facultăţile de teologie ortodoxe;

2. Burse pentru studenţii teologi de la o facultate la alta;

3 O facultate de teologie interortodoxă, cu tot ce are ortodoxia mai de valoare;

4. Episcopii în toate ţările unde trăesc români;

5. Un ordin călăgăresc nou, intelectual, care să se ocupe în deosebi cu studiul şi care să lărgească cât mai mult cercul din care viitorii episcopi vor fi aleşi;

6. Să se înfiinţeze biserici româneşti în toate centrele ortodoxiei şi ori unde este o comunitate românească;

7. O mare bibliotecă confesională şi interconfesională, cu tot ce-a apărut şi va apărea pentru sprijinirea ştiinţei teologice;

8. O revistă, în care să se vază cugetarea ortodoxă şi contribuţia ei la civilizaţia lumii, scrisă în limba greacă sau o limbă europeană occidentală;

9. Pregătirea unui sinod care să legifereze unele nepotriviri cu starea de fapt în care vremea ne-a adus şi care să unifice în ce priveşte ritul bisericii;

10. Înfiinţarea unei comisiuni cu delegaţi ai tuturor patriarhiilor şi bisericilor naţionale, care să lucreze pentru a da bisericii o conducere unică.

Conferenţa, sprijinită pe motive tari şi iscusit alese, a produs adânc efect asupra auditorului din capelă.

INFORMAŢIUNI

Noul principe iugoslav, al doilea fiu al regelui Alexandru şi al reginei Marioara, a primit în botez, la 25 Ianuar, naşă fiind M. S. Regina-văduvă Maria a României, numele de *Tomislav*. La sârbi, potrivit unui vechi obicei, pruncii primesc la naştere un nume provizoriu, ear la botez numele definitiv. Micul prinţ s'a numit la naştere Andrei, ear acum la botez Tomislav, după numele primului mare rege al Croaţiei, care a domnit înainte cu o mie de ani peste croaţi.

Procesul moţilor. Comisia de ocol din Huedin, prezidată de consilierul Dr. Crucin, a desbătut, în 21 Ianuar, procesul agrar al moţilor în chestia domeniilor Tischler şi Bürger. Comisia a hotărât ca cele 10 comune din Valea Drăganului să fie satisfăcute prin exproprierea de 14 mii de jugăre din amintitele domenii. Cauza dreaptă a moţilor a ieşit de de astădată biruitoare. Dorim să biruească şi la sfârşit.

Caz de moarte. În 27 Ianuarie a reposat vicarul luteran şi preotul oraşului Sibiu Dr. Adolf Schullerus, un fruntaş al compatrioţilor noştri Saşi. — A fost înmormântat în 30 Ianuarie cu o deosebită pompă.

Radio Difuziunea s'a organizat, în sfârşit, şi în ţara noastră. În consiliul de administraţie s'au ales oameni pricepuţi, muncitori cu dragoste de neam într'o asociaţie, care nu s'a înfiinţat mai ales pentru tantieme şi jetoane, cum a declarat dl C. Dimitriu, ministrul comunicaţiilor şi înfăptuitorul Radio-Difuziunii. Societatea aceasta va putea contribui şi la realizarea închegării sufleteşti a provinciilor alipite patriei-mame, purtând pretutindeni graiul românesc şi muzica românească. Nădăjduim să putem asculta în curând Radio-Bucureşti.

Taxe comunale desfiinţate. Ministerul de interne a desfiinţat următoarele taxe comunale, care nu au justificare legală: 1. Taxele şi contribuţiunile care depăşesc prevederile legii maximului taxelor şi contribuţiunilor comunale; 2. Taxele pe câni; 3. Din taxele pentru vânzarea vitelor se va suprima ori cea prevăzută în legea maximului (100 lei de vită mare, 20 lei mică, 50 lei porci), ori cea pentru locul ocupat în târguri; 4. Taxele pe terenuri agricole, fânaţe, păşuni; pe locuinţe, pe vin şi alte băuturi spirtuoase; pe bariere sau vamă, pe vechicule de orce natură la intrarea în comună sau la trecerea podurilor; 5. Taxele pentru întreţinerea trotuarelor; pentru maşinile de treerat; pentru rechizite necesare pompierilor; pentru iluminatul străzilor, curăţitul coşurilor, plata hornari or; pentru întreţinerea administraţiei comunale, serviciul cadastral, întreţinerea locuinţei notarului, şi altele asemenea care nu au bază legală. Se suprimă: Taxele de manipulare care le încasează notarii pentru lucrări oficioase, cum sânt cele pentru eliberarea, prescrierea şi transcrierea biletelor de vite.

Trecere la legea noastră. Într'una din zilele trecute, raportează foaia eparhială din Caransebeş, s'a botezat în legea noastră evreul Solomon Hallasi din comuna Mehadica. Căsătorit cu o româncă, Solomon Hallasi avuse o fetiţă, care adesea lua pe tatăl său de mână, şi se duceau împreună la biserica din sat, ortodoxă. El îndrăgi mult această biserică. S'a întâmplat apoi că fetiţa a decedat. Tatăl ei nu încetă să cerceteze sfânta biserică, unde se ruga pentru copila lui. Într'o zi, alipirea către frumuseţea cultului nostru, precum şi iubirea pentru iubita lui copilă, îl determinară să treacă la legea creştină ortodoxă. Noul botezat primi numele Simeon.

Caz de moarte. Capelanul Timoteiu David din Scorei a răposat în frumoasa etate de 40 de ani lăsând în profund doliu soţia şi cinci (5) copilaşi, dintre cari cel mai mare este de 10 ani.

Odihnească în pace.

A nimerit-o! *Curierul Creştin*, care îşi zice organ oficial al diecezei de Gherla, în numărul său dela 1—15 Ianuar 1928, este ca şi *Unirea* blăjană, foarte încântat de numirea primatelui Ungariei, *Serédi*, noul cardinal şi arhiepiscop din Strigoniu: «Cea mai binevenită şi mai avantajoasă alegere pentru biserică, ce a putut-o face Sfântul Scaun la complenirea acestui scaun arhieresc», — scrie Curierul dela Gherla. Pentru *cine* e «binevenită» şi «avantajoasă» venirea lui Serédi în Ungaria, o spun lămurit *declaraţiile* făcute la primirea primatelui în Ungaria, — le-am publicat în numărul precedent al ziarului nostru.

Viitorul sezon. Minsiterul sănătăţii aduce la cunoştinţă că, anul acesta, se începe sezonul băilor dela Ocna-Sibiului în 15 Mai şi durează până la 1 Octomvrie.

Adunare generală, a 18-a, ţine «Însoţirea de credit» *Daneş*, judeţul Târnava-mare, Duminecă în 5 Februar 1928, ora 14, în şcoala primară din localitate.

Ştiri scurte. Pentru a respândi cultura şi, în acelaş timp, în scop de-a da avânt presei din patrie, Suedia şi Norvegia a introdus, ca lucrare obligatoare, în şcoalele secundare şi primare, cititul ziarelor. Prilej de meditare pentru ceice voesc să aibă în viitor un număr tot mai mare de cititori.

— Se spune că ducele energic italian, dl Mussolini, şi-a propus să pună la cale — apropierea româno-maghiară... Să întrebe ducele pe contele Bethlen dela Budapesta, care ar fi preţul apropierii plănuite?!

— Scriitorul italian, părintele spiritual al fascismului, *Enrico Corradini*, care a dat Teatrului naţional din Bucureşti piesa sa Iuliu Cezar, jucată *la noi* întâia oară, este mult sărbătorit în cercurile din capitala noastră. Maghiarii, vecinii noştri în veci fălosi dela vest, totuşi nu se vor putea deşteptă, ci vor continuă să tălmăcească în mod cât se poate de grandoman atenţiunea ce li-o arată Italia.

ŞTIRI LOCALE

Teatru. Piesa scrisă şi jucată de actorul *G. Ciprian*, dela Teatrul naţional din Bucureşti, reprezentată Duminecă seara pe scena micului nostru teatru sibian, s'a bucurat de interpretarea superioară a actorilor noştri deplin formaţi. Sala plină a făcut excelentă primire atât piesei, cât şi autorului dramatic, precum şi celorlalţi valoroşi artişti, în frunte cu maestrul *Morţun*, des şi viu aplaudat.

Statistica locuinţelor rechiziţionate. Proprietarii de case şi chiriaşii cărora li s'au rechiziţionat locuinţe întregi sau parte din locuinţe (camere mobilate), sânt invitaţi, în scopul unei statistici, a se prezenta cu actele doveditoare la primăria municipiului, strada Mitropoliei 2, uşa 17 (notar Dr. Jekelius), începând cu ziua de Luni în 6 până Sâmbătă în 25 Februar 1928.

La fondul pentru căminul bătrânilor al Societăţii române de înmormântare din Sibiu s'au făcut în luna Ianuarie 1928 următoarele legate şi dăruiri:

1. *Legatul Ioan şi Stana Duca* din Răşinari, întemeiat la 1 Ianuar 1928 de dl Stefan Duca maestru tipograf şi secretar al societăţii române de înmormântare şi al reuniunii culturale naţionale a meseriaşilor români din Sibiu, în memoria iubiţilor săi părinţi cu suma de Lei 1100 resultată din următoarele dăruiri: Stefan Duca Lei 500, Vasile Duca Bucureşti, Stana Andreescu n. Duca Piteşti, Stanca Predescu n. DucaP iteşti, Ana Duca n. Rodean, Sălişte şi Elena Duca n. Imbăruş, fii, fice şi nurori, câte 100 lei, Timotei Popovici 100 lei.

2. *Legatul Nicolae şi Ana Petra Petrescu* întemeiat la 15 Ianuar 1928 de dl Dr. Horia Petra Petrescu, secretarul Astrei, Sibiu, în memoria neuitaţilor săi părinţi, cu suma de Lei 1000.

3. La *Legatul preotul Ioan Perian* fost paroh în Criştior a mai dăruit în memoria tatălui său iubit, părintele Virgil Perian din oraşul Brad Lei 1000.

4. La *Legatul învăţătoarea Marioara Todoran* a mai dăruit fostul coleg din şcoala normală «A. Şaguna», părintele-învăţător A. Borţian Lei 100.

Pentru aceste creştineşti dăruiri mulţumeşte Timotei Popovici, preş.

Notă. Starea fondului la 31 Decemvrie 1927 a fost de Lei 160,404 (cu o creştere de Lei 60,404 faţă de anul 1926). Cu dăruirile făcute în luna primă a anului 1928 fondul s'a ridicat la suma de Lei 163,604.

În caz când neliniştea continuă, preşedintele va putea înlătura din sala şedinţelor pe turburătorii iar dacă se împotrivesc, va cere concursul forţei publice.

Art. 142. Dacă părţile împricinate direct sau prin apărătorii lor, trec marginile bunei cuviinţe şi rostesc insulte sau orice cuvinte necuviincioase, preşedintele le va chema la ordine pentru primă oară, iar pentru a doua oară le va lua cuvântul.

Pentru cazuri mai grave preşedintele consistorului, va deschide acţiune contra persoanei vinovate.

Art. 143. În toate cazurile de necuviinţă sau agresiune din partea părţilor, procesul va continua să se judece cu excluderea însă din şedinţă a celor necuviincioşi sau agresivi, contra cărora consistorul rămâne în dreptul său de a se folosi şi de celelalte căi de răspundere bisericeşti şi civile.

În cazul însă când necuviinţa sau agresiunea va veni din partea apărătorilor, aceştia se vor trimite în judecata comisiunii, prevăzută de art. 217 din acest regulament.

Art. 144. După împrejurări, preşedintele consistorului va putea cere concursul forţei publice chiar mai înainte de începerea şedinţei spre a se păzi ordinea şi liniştea în judecarea procesului.

B. Instrucţia şi judecarea proceselor

Art. 145. Procesele se vor judeca după ordinea intrării lor, afară de cazuri mai grave, cari cer a se judeca cât mai curând.

Art. 146. La ziua fixată pentru judecată, se vor chema părţile împricinate după ordinul preşedintelui, de către unul din servitorii consistorului.

Art. 147. Dacă una din părţile împricinate lipseşte, cauza se va putea judeca în lipsă, în cazul când partea prezentă nu cere amânarea sau lăsarea cea din urmă la rând. (Urmează).

Nr. 390/928 Ep. (10) 2—2

Localuri de prăvălii de închiriat

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu are de închiriat pe termeni de trei ani începând din 6 Maiu a. c. patru localuri de prăvălii, şi anume: două prăvălii în casa din Piaţa Unirii Nr. 10, şi alte două prăvălii în casa din Piaţa Prinţul Carol Nr. 25.

Reflectanţii să-şi înainteze ofertele lor Consiliului arhiepiscopesc ort. român în Sibiu până la *20 Februarie a. c.* indicând felul comerţului ce se va face în prăvăliile la care reflectează.

Informaţiuni se pot lua zilnic în orele oficioase la Inspectoratul realităţilor arhidiecezane în Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45, unde se pot vedea şi condiţiunile de închiriare.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 15/928. (6) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia a doua ortodoxă română din **Orăştie**, parohie de clasa primă, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele sânt cele fasionate în tabloul B pentru întregirea dela stat; sesia parohială 32 jugăre, din care 16 jugăre din reforma agrară.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în terminul indicat, subsemnatului oficiu protopopesc, şi până în 8 zile înainte de alegere să se prezenteze parohului în biserică spre a celebra, eventual a cânta şi cuvânta.

Orăştie, 8 Ianuar 1928.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Domşa
protopop.

Licitaţiune

Biserica ortodoxă română din **Guşteriţă** publică licitaţiune publică, care se va ţinea în **5 Februar 1928**, 135 □ lemne de foc, esenţa stejar şi carpen, şi 140 grămezi vârfuri.

Condiţiunile se pot vedea la Oficiul parohial sau la Epitropia parohială, ori în ce timp.

Guşteriţă, la 23 Ianuar 1928.

2—2 (8) **ILIE PERIA**, epitrop.

Nr. 20/1928. (13) 1—1

Publicaţiune

Parohia ortodoxă română din Sântohalm publică concurs pentru pictarea bisericei sale.

Concurenţii pot înainta oferte până la 16 Februar a. c., deviza şi condiţiunile se pot vedea la oficiul parohial.

Sântohalm, la 1 Februar 1928.

Comitetul parohial.

Vilă raionul oraşului Sibiu, 4 camere cu dependinţe şi odae de baie. Haltă de tramvai, lumină electrică, apă de munte, lângă ea 8 jugăre pământ cu apă curgătore; de vânzare.

Informaţii dă **Aurel Borzea**, Sibiu, Pasagiul Rideli Nr. 4.
(11) 1—1

ANUNŢ (12) 1—1

Direcţiunea Şcoalei medii de stat pentru fete din Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 21, în baza ord. Onor Minister al Instrucţiunii, direcţiunea tehnică Nr. 28,819/5353 1927 publică concurs pentru lucrările de reparaţie, ce se vor face la şcoală. Devizul lucrărilor necesare, se poate vedea zilnic între orele 4—6 p. m. în biroul direcţiunii.

Concurenţii vor înainta oferte închise şi sigilate, cari se vor desface în ziua de 23 Februar ora 6 p. m. în prezenţa membrilor comitetului şcolar. Se va primi sub rezerva aprobării Onor. Minister al instrucţiunii, direcţiunea tehnică, oferta cea mai avantajoasă.

Direcţiunea.

Nr. 19/928. (9) 1—3

Concurs de licitaţie

Consiliul parohial ortodox-român din **Predeal Bran**, dă pe cale de licitaţie publică, şi cu oferte închise repararea bisericei.

Doritorii care ar voi a lua în antrepriză această lucrare, au a se prezenta în decurs de **30 zile** dela prima publicare la Oficiul parohial din **Predeal-Bran**, spre a lua informaţii despre repararea ce se va efectui. Planul şi condiţiile reparării, precum şi fixarea zilei de licitaţie se pot vedea la faţa locului.

Predeal-Bran, la 16 Ianuarie 1928

Ioan Bobocu, secretar. **Iosif Tătulea**, preot-preş.

Nr. 552/1927. (4) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a treia **Berghin**, protopopiatul Sebeşului, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Retribuţia constă din venitele fasionate Tablou B. pentru salarul dela stat şi 20 jugăre sesie parohială.

Concurenţi au să-şi înainteze cererile provăzute cu documentele necesare în termenul sus indicat oficiului protopopesc, şi până în 8 zile înainte de alegere să se prezenteze la biserică spre a face cunoştinţă cu poporul.

Sebeş, 14 Decemvrie 1927.

Oficiul protopopesc.

Sergiu Medean
protopop.

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

GRATIS trimit catalogul meu despre **viţe de vie altoite** care cuprinde preţurile cele mai ieftine şi sfaturile neresplătibile pentru fiecare viticultor. În interesul propriu al Dvoastre nu procuraţi viţe de vie sau viţe altoite, până când nu citiţi călăuza mea de viticultură. Adresa: **J. SZÜCS**, pepinerie 24, Diosig, judeţul Bihor. Se caută agenţi pe lângă provizie mare. (131) 14—16

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, la administraţia ziarului:

Telegraful Român

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

Croitoria de domni

DUMITRU DUŞLEAG

Sibiu Str. Rannicher 6a Sibiu

execută tot felul de **Costume bărbăteşti** solide cât şi după ultima moda

Praxă îndelungată în confecţionarea de

Reverenzi

:: cari se execută după sistemul cel mai nou ::

Serviciu prompt! Preţuri moderate!

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Reclama este sufletul comerţului

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	**Copie**	**Căldăruşe cu mătăuz**
Disc	**Linguriţe**	**Clopoţele pt. altar**
Steluţe	**Cruci**	**Cănuţe pt. Sf. mir**
Cădelniţe	**Cruciuliţe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Candele	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericeşti sunt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri favorabile.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 5 Februar 1928 Nr. 11

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Schimb
Onor. Red. «Transilvania»
(Str. Șaguna 8) Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Tot legea cultelor

„Săracu Stefan Vodă, unde-i, să-i vadă"!

In numărul din urmă al monitorului blăjan «Unirea», dl Dr. Victor Macaveiu, canonic mitropolitan, varsă trei coloane de bragă gazetărească, încercând să arete «dreptatea» tezei unite, sau catolice, (că-i tot una!) cu privire la celebrul articol 41. din proiectul de lege pentru regimul cultelor.

Teza, de drept, este căzută, nu numai de când o apără dl Nae Ionescu — cu logica d-sale «sui generis» — ci chiar de când s'a zămislit în capul celui dintâi comunist catolic.

Iată de ce este vorba (ne e silă să o mai spunem, dar siliți fiind, trebue să strigăm adevărul, până vor auzi și surzii din Blaj și cei dela București): Noi pretindem, după dreptate, ca averea bisericească să urmeze în toate împrejurările pe credincioșii a căror credință o slujește. Trec credincioșii dela un cult la altul, trece și averea. Fiindcă așa e cu dreptate. Averea este doar un mijloc, în slujba credinții care fructifică viața. E o funcțiune a acesteia.

Așa și zicea articolul 41. al noului proiect de lege, în înfățișarea lui inițială. Astăzi nu mai știm ce zice, fiindcă dl ministru al cultelor pare a se orienta în redactarea lui — când va lua forma definitivă? — după ultima telegramă sosită dela Roma.

Și acum, iată ce zic frații noștri uniți, sau catolicii (că-i tot una!): Averea nu e a credincioșilor, e a Bisericii (ca noțiune abstractă). Trec credincioșii unei parohii la altă lege, averea rămâne diecezei («capitlului»). Trece o dieceză la altă lege, averea rămâne mitropoliei («capitlului mitropolitan»). Trece o mitropolie la altă lege, averea rămâne... Sfântului Scaun. Trece și Sf. Scaun la altă lege (te pomenești...), averea îi rămâne... lui Dumnezeu.

Așa.

Numai cât Dumnezeu nu are lipsă de avere pământească. Nici chiar când ea este catolică. Nici n'a lăsat-o pe lume pentru «capitli» sau pentru «Scaune». A lăsat-o pur și simplu pentru oameni.

Nu omul e sluga averii, ci averea este, trebue să fie, sluga omu'ui.

Asta-i teza ortodoxiei.

Este teza catolicismului alta, contrară acesteia? Dar atunci, dați cărțile pe față, domnilor, vorbiți românește, să vă înțeleagă toată lumea — nu mai îmbătați lumea cu bragă... Nu mai zăpăciți lumea cu dulcegării deplasate sau cu calomnii ordinare la adresa Bisericii neamului și la a ierarhilor ei.

Auzi colo: «Biserica ortodoxă orbită de fanatism și intoleranță»! Și dece, mă rog? Pentrucă îndrăsnește să-și ceară dreptul la viață în această Românie-mare pe care *ea* a creiat-o. Pentrucă pretinde să se schimbe legile în care Habsburgii au ferecat privilegiile catolicismului și robia noastră. Pentrucă îndrăsnește să ceară dreptate pentru toți fiii credincioși ai acestei țări!

...«Biserica ortodoxă orbită de fanatism și intoleranță»... Dar bine, prea cinstite părinte Dr. V. Macaveiu, canonic mitropolitan, dacă mai știi atâta istoria câtă știe un licean de clasa a patra, spune-ne când a ars pe rug pe cineva ortodoxia asta bârfită de sfinția Ta? Sau câți strămoși de-ai Sf. Tale au murit în mucegaiul temnițelor, din pricina ortodoxiei «intolerante»? Ori câte locașuri sfinte v'a dărâmat Dvoastră, sau patronilor Dvoastre, cu tunul sau cu altceva, aceeaș ortodoxie, pe care Sf. Ta o stropești cu noroiu din călimara dlui Rusu? Fiindcă, dacă mai știi atâta istorie câtă i se pretinde unui licean de clasa a patra, vei putea constata și Sf. Ta, că intoleranța religioasă care a ars pe rug pe oameni, ori a înfundat cu ei temnițele, ori a dărâmat cu tunul ori cu toporul, (Aud?) locașurile sfinte, — trebue căutată aiurea... nu în Biserica ortodoxă.

Și atunci avem dreptul să ne întrebăm, ce rost mai pot avea acele minciuni, cari de ani de zile se răsfață în coloanele insensibile ale «Unirii» și pe cari Sf. Ta le reeditezi cu prilejul legiuirii unei probleme, a cărei înțelegere pretinde cu totul altceva decât bălăceală în bragă gazetărească și în minciuni cari nu mai sânt crezute decât de naivi și de dl... Nae Ionescu?

Asta pentru Blaj.

Pentru București: Dl ministru al cultelor și-acum mai ezită? Vrea dsa ca averea țării în cazul trecerilor religioase (hai să zicem) dela uniți, sau catolici, (că i tot una) la ortodocși, să treacă în proprietatea... Sfântului Scaun? Vrea dsa consacrarea românească a legiuirilor habsburgice și sugrumarea libertății religioase înscrise în constituția țării?

Am dorî să aflăm cât mai degrabă, pentru a ști «al cui fiu este».

„Lupii ortodoxiei"*) și oile dela îmbinarea Târnavelor

(v.) Când auzi vorba lup, prin contrast îndată îți vine în minte oaia. Iar când cetim în organul oficios al Mitropoliei Blajului metafora «lupii ortodoxiei», în mod de tot firesc redactorii acestui distins organ «bisericesc» și cetitorii lui oficiali se constituiesc în «oi».

Oare aceasta să fie realitatea raporturilor confesionale între românii Ardealului: deoparte «lupi» ortodoxi, iar de alta «oi» unite?

Ceice cunosc această realitate și cu simțul obiectivității știu să se orienteze în colbul injuriilor ce ni se aruncă în față fără încetare de 227 de ani, de către reprezentanții oficiali, adeseori foarte feroci, ai unitismului românesc, mai curând vor vedea, în recenta erupție de imaginație a «Unirii» din Blaj, proba nouă a unei maladii incurabile: ***orbirea psihică.***

Bolnavii atinși de această maladie, fără să fie orbi, nu mai au conștiință de ceeace văd, *pentrucă nu mai pot interpreta imaginile ce se formează în creer*, și astfel cunoașterea și recunoașterea fenomenelor le este cu neputință, nu le pot prinde înțelesul adevărat.

In situația de plâns a acestor bolnavi sânt și antagoniștii noștri dela îmbinarea Târnavelor.

Probele? Eată câteva!

Biserica românească *ortodoxă* s'a născut cu neamul nostru, s'a închegat și a crescut cu el. Creștinismul propovăduit de ea este un creștinism *românesc* în înțelesul propriu a cuvântului. Neam românesc și credință ortodoxă sânt o simbioză, sintetizată în: *legea românească*, ce ne-a format, ne-a educat, ne-a întărit, conducându-ne prin urgiile veacurilor la strălucirea zilelor de astăzi. Biserica noastră ortodoxă a îmbinat fericirea cerească cu binele *vremelnic* al neamului *întreg*. Aceasta este o convingere generală profundă. De aceea a fost totdeauna și va rămânea *națională*.

Biserica unită este un hibrid, născut acum 227 de ani din unirea câtorva protopopi ortodocși cu papismul prozelitic, nu din necesități sufletești, nu din convingeri religioase adânci și simțite, nu din dorința masselor, ci din *foloase materiale* personale. Și acest hibrid, lipsit de individualitate, pentrucă în urma nașterii sale nu o poate avea, separând mântuirea sufletească de binele vremelnic al neamului, flirtând permanent cu internaționalismul papistaș, și-a marcat *mai întâi* existența răpindu-ne bisericile, îndreptând tunurile în contra mănăstirilor noastre, jefuind, maltratând, martirizând pe *frații* săi rămași în ortodoxie.

Se poate orbire psihică mai monstruoasă, decât să nu-ți mai cunoști nici mama și să împlânți junghiul în sânul care te-a încălzit și lăptat?! Iar urmașii cu moravuri neschimbate ai acelor întunecoși cruciați mai au îndrăzneala să vorbească de «lupii ortodoxiei»?!

*) *Unirea* dela 14 Ian. 1928: Tot pentru Șoimușul.

Massele românilor uniţi în în fondul lor sufletesc de credinţă şi în manifestarea exterioară a acestuia, şi astăzi sânt ortodoxe. Ceice ne hulesc şi le repugnă să între într'o biserică ortodoxă *chiar la actul unic în istoria neamului al încoronării celui dintâi rege al tuturor românilor*, în 227 de ani n'au reuşit să le abată dela ortodoxia lor. Ear astăzi, când zările conştiinţei româneşti luminându se, aceste masse încep de voia lor să revină la matca veche, mânate numai de *instinctul desăvârşitei unificări sufleteşti prin* **legea românească,** nu este orbire psihică să nu recunoşti însemnătatea simbolică a acestui fenomen religios şi naţional şi să numeşti «lupi» pe ortodocşii, cari înţelegându-le pulsaţiile sufleteşti, le reprimesc în sânul blând şi ocrotitor al bisericii româneşti *genuine* cu acea dragoste iertătoare, cum primise tatăl din sf. evanghelie pe fiul său rătăcit?!

Şi încă ceva. In procesul biologic de lichidare al bisericii române unite început deja — care proces fiind pornit din adâncimi sufleteşti nu va putea fi oprit de liretele s. Părinte dela Roma, — nici cel mai lup dintre «lupii ortodoxiei» nu s'a degradat la metode de recucerire «cu toporul», cum a pilduit în zilele noastre un *ierarh* mai sangvinic al unitismului irascibil la uşa unei sfinte bisericuţe căzute în pravoslavnicie.

Nouă ni se pare, ca clarisimii noştri fraţi dela *Unirea*, voind cu orce preţ, în orbirea lor psihică, să pozeze în oi nevinovate, cu metodele lor tradiţionale de a făptui, desmintesc în mod grosolan caracterul acestor dobitoace, fără a le desminţi şi inteligenţa.

Circulară

către Onoraţii membri clerici şi mireni ai Adunării protopopeşti electorale din protopopiatul COHALMULUI

Potrivit mandatului cu Nr. 7597/1927 Bis. al Prea Venerabilului Consiliu arhiepiscopesc şi în înţelesul §. 13 din Regulamentul pentru procedura alegerii de protopop, convoc prin aceasta On. Adunare electorală a protopopiatului Cohalm pe **Joi, în 23 Februarie 1928,** la sediul protopopesc în Cohalm, la ora 11 a. m., pentru alegerea de protopop.

Inainte de actul alegerii, se va sluji sfânta liturghie cu chemarea Duhului Sfânt. Onoraţii membri sânt poftiţi a participa la aceasta Sfântă slujbă.

Consiliul protopopesc se va întruni Miercuri în 22 Februarie 1928, ora 6 după ameazi, tot la sediul protopopesc în Cohalm, spre a cerceta cererile de concurs şi documentele candidaţilor pentru a stabili tabloul de candidare.

Sibiu, 18 Ianuarie 1928.

Dr. Andrei Gâlea
comisar arhiepiscopesc.

Conferenţe, Şedinţă festivă, în Sibiu

In seria nouă a conferenţelor, organizate de Asociaţiile noastre, dl director al şcoalei normale dela Deva, *C. Sporea*, şi-a desfăşurat instructiva prelegere Duminecă, în 29 Ianuar, vorbind despre fazele prin care a trecut desvoltarea spiritului ştiinţific omenesc. Conferenţiarul arată cum în sfârşit omul a izbutit să domineze forţele naturii şi să le întrebuinţeze în folos obştesc.

Luni, în ziua sf. Vasile, Grigore şi Ioan, 30 Ianuar, a conferenţiat dl docent al facultăţii de medicină din Cluj, *Dr. Valeriu Bologa*, (fiul regretatului fost director de bancă în Braşov, Valeriu Bologa).

Conferenţa a tratat despre începuturile medicinei ştiinţifice româneşti. Intr'o formă atrăgătoare, cu mult bun simţ tratată, tema a stârnit mult interes. Dl Dr. V. Bologa ni-a expus cu proecţiuni luminoase fotografii de ale medicilor de cari a vorbit, fotografi de manuscrise, facsimile după paginile dintâi ale unor cărţi sau reviste remarcabile, spitale şi alte instituţii medicale de seamă, dela noi, din ţară. Publicul a făcut cunoştinţă cu o pleiadă de medici români, cu ctitorii munteni şi moldoveni de spitale prospere şi în ziua de astăz. Am asistat parcă la naşterea ştiinţei medicinei la noi, în Ardeal, în Muntenia, în Moldova, şi încrederea ce ne-a insuflat o conferenţiarul, arătându-ne pe un Davila, Marinescu şi alţii, pentru viitorul medicinii în România a fost prea îndreptăţită. Dl Dr. V. Bologa, care a adunat cu multă osârdie materialul conferenţei, este conservatorul «Muzeului de istoria medicinei» din Cluj, muzeu ce ne face cinste de pe acum. Publicul sibian a aplaudat şi a felicitat pe tinărul şi talentatul docent universitar. După conferenţele ţinute la Cluj, Vălenii de Munte şi Sibiu, va ţinea o serie de conferenţe. în limba franceză, la Lyon, — dovadă că şi străinii au început să apreţieze prestaţiunile tinerilor noştri învăţaţi.

*

In seara de Joi, în 2 Februar, la sărbătoarea Intâmpinării Domnului, s'a ţinut, în aceeaş sală a prefecturii judeţene, şedinţa festivă dată de Societatea de lectură «Andrei Şaguna» a elevilor şcoalei noastre normale. Şedinţa, care s'a dat în memoria neuitatului patron al societăţii, a dovedit din nou hărnicia unei societăţi, care îşi înţelege deplin rostul şi menirea.

Bun şi adânc efect au făcut: două bucăţi muzicale de evlavioasă religiositate (Lăsaţi pruncii să vie la mine, de Ioana Ghica Comăneşti, şi Imnul Heruvimilor de Bortnyanski), precum şi gingaşa horă din Basarabia executate toate de corul mixt al şcoalei, sub conducerea dlui profesor T. Popovici; versuri, alese, studiate cu îngrijire şi potrivite cadrului şedinţei, au recitat Ion Tarcea elev în clasa a 7-a, şi Elena Albu, elevă în clasa 6-a, ear alt elev, Alexandru Coman din clasa a 7-a, într'o temeinică disertaţie, a descris: contribuţia şcoalei la promovarea moralei sociale.

Şedinţa a întrunit un auditor numeros, oaspeţi sibieni şi tinerime şcolară.

Prin prestaţiile sale anuale, ca rod al unei munci întinse, Societatea de lectură «Andrei Şaguna» a elevilor şcoalei noastre normale din Sibiu, ocupă loc de seamă în şirul societăţilor tinereşti de aceeaş categorie.

*

Duminecă seara, în 5 Februar, va vorbi profesorul universitar, membru al Academiei române, dl *Alexandru Lăpedatu* Subiectul conferenţei sale este: *Mihai Viteazul, apărătorul creştinătăţii.*

Regimul general al cultelor

— Dela Asociaţia clerului —

Comitetul central al Asociaţiei clerului, reprezentat de Preşedintele *Pr. I. Mihălcescu*, şi de Vicepreşedinţii *Pr. Dr. G Cluhandu* şi *Pr. Ec. Popescu Maldeşti*, s'a îndreptat către dl ministru al cultelor cu o adresă, în legătură cu proectul regimului general general al cu telor.

Adresa cere să se elimine prin proectul de lege al cultelor toate acele pasagii, prin care se creiază temeiuri de posibilitate pentru încheerea vreunui concordat şi mai ales în afară de legislativa ţării.

«Dacă naţiunea şi statul român în plenitudinea puterii sale suverane a putut să legifereze în chestiunea de organizarea bisericii ortodoxe, care nici pe de parte nu este de origine mai puţin divină decât cultul catolic, şi dacă se va putea legifera, prin legea cultelor şi în chestiunea situaţiei celorlalte culte, — rămâne o singură cale de urmat: să se reglementeze prin legea cultelor toate raporturile şi ale tuturor cultelor din statul nostru.

«Dogma nici a unui cult, din această ortodoxă şi creştinească ţară, a acestui prea tolerant popor român, nu poate fi ridicată, în nici un caz şi din nici un motiv, de asupra prestigiului bisericii ortodoxe naţionale şi mai ales, nu de asupra principiului de suveranitate naţională.

«Al doilea lucru, pe care ne luăm voe să vi-l cerem este: să binevoiţi, dle ministru, a fi de acord ca, deodată cu larga libertate a trecerilor religionare, — care libertate este unul din derivatele libertăţii conştiinţei garantată şi aceasta prin constituţiunea ţării, — să se asigure prin legea cultelor şi posibilitatea, ca averea bisericească încă să treacă, în mod proporţional cu cifra celor ce vor trece dela un cult la altul, potrivit principiului canonic al bisericii ortodoxe».

FOIŞOARA

REGULAMENT

(Urmare).

Art. 148. Dacă ambele părţi împricinate lipsesc, judecarea se va amâna pentru altă zi, afară de cazul când există deja o condamnare judecătorească civilă definitivă, în care caz, procesul se va putea judeca după actele din dosar.

Art. 149. La a doua chemare procesul se va putea judeca totdeaun», chiar dacă părţile lipsesc. Judecata se va face în acest caz după actele aflate în dosar, cu arătarea în citaţiunile adresate părţilor a acestei dispoziţiuni.

Art. 150. In toate cazurile de amânare se va cere şi opiniunea persoanei însărcinate cu acuzarea.

Art. 151. Părţile se vor înfăţişa în persoană. Ele pot fi asistate de apărător, care vor fi luaţi dintre persoanele specificate în acest regulament la titlul «Acuzare şi apărare».

Art. 152 La înfăţişare preşedintele va da cuvântul, mai întâi reclamantului, după care va urma acuzarea.

Fiecare parte va avea dreptul a vorbi de două ori. In caz de trebuinţă, preşedintele poate acorda cuvântul şi de mai multe ori.

Pârâtul va vorbi întotdeauna cel din urmă, ear apărătorii după el.

Art. 153. Când preşedintele găseşte necesar, va putea însărcina pe unul din membrii consistorului să facă o dare de seamă asupra împrejurărilor cauzei fără a-şi arăta părerea sa.

Această dare de seamă se va citi în şedinţă publică înainte de începerea desbaterilor.

Art. 154. Părţile împricinate direct, sau prin apărători, nu pot aduce în desbateri decât chestiuni care se referă direct la cauza ce este în desbateri.

Preşedintele consistorului este obligat a opri părţile de a introduce alte chestiuni.

Art. 155. Apărărarea făcută personal sau prin apărători va putea fi verbală sau în scris.

Art. 156. Când apărarea este făcută verbal, funcţionarul însărcinat de chiriarh cu funcţiunea de grefier, va lua notă de pe desbateri care se vor consemna în procesul verbal al şedinţei.

Art. 157. Dacă acuzarea şi apărarea se fac în scris, vor fi semnate de persoanele în drept, vor fi citate de ele, ear apoi se vor anexa la dosarul cauzei.

Art. 158. Părţile pot fi îndatorate, după împrejurări şi după închiderea desbaterilor, să depună concluzii în scris.

Art. 159. Dacă părţile n'au fost obligate la concluziile de care vorbeşte art. 158, vor putea fi îndatorate a da secretarului o prescurtare din concluziile lor motivate, care se va semna de ele şi de grefierul consistorului.

Art. 160. Când consistorul, după îndeplinirea formelor, este luminat asupra afacerii, va declara prin preşedintele său închiderea desbaterilor.

Art. 161. Toate piesele de orice natură, introduse în proces în cursul desbaterilor procesului, se semnează de preşedinte.

C. Probe şi mărturii

Art. 162. Dovada într'o cauză adusă în judecată se poate face:

1. Prin martori, sub prestare de jurământ, care în cazurile când atrag după sine caterisirea, se va face în biserică.

2. Prin acte ale autorităţii bisericeşti, întrucât nu sunt atacate în nulitate

3. Prin orice acte şi împrejurări de natură a face convingerea consistorului.

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Râvna parohiilor noastre cu evlavioşi credincioşi. — Din dăruirile băncilor.

Amintim de astă dată, în continuarea publicării darurilor făcute prin colecte şi plasări de cărămizi, deosebită râvnă desfăşurată în parohiile protopopiatului *Sebeş*, care se prezintă pilduitor cu suma de peste 33 mii de lei, în scopul de refacere a sfintei mănăstiri Brâncoveanu. Parohiile din alte protopopiate, cu harnici conducători, vor veni, de bună seamă, pe aceleaşi urme vrednice de preţuit.

Dăruesc:

Parohiile din protop. *Sebeş*:

1. Prin colectă, în care se remarcă *Ioan Moga*, proprietar în Căpâlna, cu Lei 1000·—, *Vasile Pop*, notar cercual în Strungari, cu Lei 500·—, şi alţii în total 8684
2. Prin plasare de cărămizi 24440

Banca populară «*Bunăstarea*» din Guşteriţa . 1000

Total 34,124

Suma de mai 'nainte 3.116,325

Total general 3.150,449

Deşteptarea minorităţilor maghiare

Casa ungară de editură «*Kultura*» din Bratislava a dat la lumină de curând o publicaţie, care va trezi senzaţie dincolo de cercurile publicului maghiar şi va însemna o etapă importantă în dezvoltarea politicei minoritare maghiare. Autorul, *Dr. Eugen Erdély*, cunoscut publicist maghiar, a spus în această lucrare («1918—1928, Ungurimea în Statele succesoare şi în Ungaria») situaţia maghiarilor din cele cinci ţări unei analize comparative. Pornind de la ideologia iredentismului şi de la acţiunea lordului Rothermere, dl Erdély încearcă să răspundă, pe baza unor date abundente, la diferite chestiuni concrete de natură politică, economică şi culturală. Se întemeiază oare mişcarea de revizuire maghiară pe o bază juridică? Poate oare S. N. să despartă părţi de teritoriu din statele succesoare pentru a le realipi Ungariei? La aceste întrebări şi la altele, foarte numeroase, dl Erdély împărtăşeşte conaţionalilor săi răspunsuri sincere şi înţelepte, dovedindu-le că interesele politice, economice şi chiar, de multe ori, cele culturale ale maghiarilor din Ungaria nu coincid de loc cu acelea ale maghiarilor din statele succesoare. Această deosebire de interese trebue să aducă în cele din urmă neatârnarea minorităţilor maghiare de conducerea de la Budapesta. Orce român, care cunoaşte limba ungurească, ar trebui să citească această carte, pentru a-şi face idee concretă despre chestiunea maghiară. Lucrarea în chestiune, având 100 de pagini, costă numai 30 lei.

INFORMAŢIUNI

Maghiarizare. Ne jăluim, când şi când, că presa minoritară, în deosebi a saşilor, are slăbiciune pentru numirile ungureşti de localităţi. Eată că şi o foaie *românească*, — şi încă organ oficial al unei dieceze *române* ardelene — foloseşte cu predilecţie astfel de numiri. *Curierul Creştin*, «organ al diecezei de Gherla» (dieceză, dacă nu ne înşelăm, greco-catolică română), în numărul său mai nou din Ianuar, vorbeşte de «*Pozsony*», — nici măcar Pojun, cu atât mai puţin Bratislava, — şi alte numiri în aceeaş limbă. Confratele *Curier*, pentru a fi deplin în notă, ar putea să lase la o parte şi pe *Gherla* românească şi să-şi zică «organ oficial al diecezei de Szamosújvár».

Cifre grăitoare. O publicaţie franceză adventistă publică statistica misiunilor adventiste de ziua a şaptea, care lucrează în toate continentele, şi între creştini, şi între păgâni. In 124 de ţări, aceşti activi sectanţi au 851 şcoale, 46 sanatorii şi dispensarii, 35 tipografii de propagandă pentru cărţi în 128 de limbi. Au încasat, după cărţi şi broşuri vândute în 1927, peste 22 milioane de franci aur. — Dacă activitatea adventistă s'ar mărgini la propagandă în ţări păgâne, n'am prea avea multe de zis. In ţările creştine însă, şi mai cu seamă în ţara noastră, adventiştii nu sânt decât sămănători de neînţelegere şi vrajbă între oameni.

Ştire ziaristică. Primim la redacţie Nrul 1 şi 2 al noului ziar politic, ce apare săptămânal sub îngrijirea dlui *Tudor Popescu*, cunoscutul luptător pentru drepturile bisericii noastre şi ale neamului. Ziarul poartă dumirea de *Naţiunea Dominantă*, afirmând dreptul nostru de a stăpâni ţara nu numai cu numele, ci şi de fapt. Citiţi şi răspândiţi *Naţiunea Dominantă*, ajutând publicarea ei prin trimiterea abonamentului de 300 lei pe an, la adresa: Bucureşti, strada Sfinţii Apostoli 10.

N'a vorbit timp de 30 de ani. Acum câteva zile a murit în casa rabinului d n Czortkow în Galiţia, un fost comerciant, Samuel Frommer, om bogat şi stimat care n'a mai rostit un cuvânt de mai bine de 30 de ani, şi trăia închis în casă, neprimind pe nimeni, şi făcând rugăciuni. Avuse adecă prin 1898 o ceartă cu soţia sa: el o blestemă să moară arsă. O îngrozitoare întâmplare făcu să se împlinească blestemul, căci după câteva zile soţia şi cei doi copii ai lui Frommer periră într'un incendiu izbucnit în timpul nopţii. In prada desperării nenorocitul comerciant se duce la rabin, întrebându-l ce să facă spre a ispăşi marea greşală. Acesta îl puse să jure, că buzele care au rostit groaznicul blestem, nu se vor mai deschide nici odată. Omul, după cât se vede, şi a ţinut cuvântul, şi a murit lăsând mai multe scrieri religioase.

Dăruiri. Biserica ort. rom. din Odorhei în cursul anului 1927 a primit următoarele daruri dela: Banca Comercială, Turnu-Severin 1000 Lei, Banca Comerţului, Turnu-Severin 200 Lei, Dr. Comşa, Alba Iulia 1900 Lei, Primăria Dumbrăveni 500 Lei, Oficiul de vânzarea hârtiei, Bucureşti 500 Lei, Banca Franco Română 1000 Lei, Societatea Clădirea Românească 200 Lei, S. A. Chrissoveloni 300 Lei, Petru Deregătoriu din Odorhei 2000 Lei. — Marinimoşii donatori primească recunoscătoare şi călduroase mulţumiri. *Consiliul parohial.*

Fiul cel risipitor

(Urmare din Nr. 8—9).

Fiul cel mai mic, fără să piardă timp, vându tot ce nu putea duce cu sine şi făcu o sumă frumoasă de argint şi, fără să zică cuvânt către cineva, plecă într'o seară călare pe calul său. Această despărţire nu fu neplăcută celui mare: «Pe viitor eu voi fi unicul fiu — fratele meu nu va mai avea curajul să se întoarcă, eu voi comanda singur şi nimeni nu-mi va lua restul patrimoniului».

Dar tatăl, în ascuns îşi vărsă lacrimile ploapelor bătrâne, şi fiecare cută a feţei sale zbârcite fu umezită de plâns. Iubirea ce o avea pentru celălalt fiu, îi fu necesară pentru a suporta durerea despărţirii.

O voce lăuntrică îi şoptea totuşi că poate nu-l perduse pentru totdeauna şi că va putea să-l mai sărute odată înainte de a muri: această voce era conştiinţa sa.

Tinărul fugar înainta mereu spre ţara în care se hotărâse să trăească; la fiecare cotitură a drumului îşi cerceta sacii cu monedele care atârnau de şeaua sa dea dreapta şi dea stânga ei. In curând îşi ajunse ţinta şi timpul de sărbătoare începu. I se părea că comoara sa va fi nesecată. Îşi alese ca locuinţă o odaie frumoasă, cumpără cinci sau şase sclavi, se învestmântă ca un prinţ; îşi câştigă prieteni şi prietene care dimineaţa şi seara luau masa la el şi petreceau lângă vin.

Domnişorul provincial, dornic de măriri, venit dintr'un ţinut riguros, lăsat de capul lui în vârsta tinereţii necoapte, lăsă frâu liber, în această viaţă periculoasă, tuturor poftelor sale.

Dar aşa viaţă nu putea să dureze. De iei mereu şi nu mai pui, grămada se gată», ziceau ţăranii când îşi umpleau sacii cu grâu, să-l ducă la moară. Sacii fiului risipitor aveau fund, şi veni o zi când nu mai află nici aur, nici argint, nici chiar bronz, ci numai petece de pânză şi de piele aruncate pe lespezi. Amicii dispărură, femeile asemenea, servitorii, paturile, mesele fură vândute.

Veni apoi, peste ţara aceea, o foamete cumplită, şi fiul pierdut flămânzea printre poporul de flămânzi. Nimeni nu se uita la el.

Nenorocitul, părăsi oraşul luându-se după un boer care avea moşii întinse în altă parte. Şi mult se rugă de el, până ce-l primi — ca porcar; căci era tânăr şi sănătos, şi porcarii erau rari. (Urmează).

Art. 163. Nu vor putea fi primite ca martori decât acele persoane care întrunesc condiţiunile de moralitate cerute de sfintele canoane şi legile ţării.

Art. 164. Apreţierea calităţii martorilor este lăsată consistorului, care va asculta, în caz de îndoială, pe reprezentanţii acuzării şi apărării.

Art. 165 Respingerea unui martor va fi motivată şi motivele se vor trece în procesul verbal al şedinţei.

Art. 166 Nu pot fi nici într'un caz martori:

1. Rudele în linie dreaptă ale uneia din părţi;
2. Fraţii şi surorile;
3. Unchii şi nepoţii în linie laterală;
4. Afinii (cuscrii) în acelaş grad;
5. Soţul chiar divorţat;
6. Persoanele declarate de canoane şi de lege incapabile de a mărturisi.

Art. 167. Se vor asculta ca martori:

1. Persoanele invocate de părţi, direct sau prin apărători în instanţă;
2. Orice altă persoană de care are nevoe acuzarea, după apreţierea consistorului.

Toate aceste persoane trebue să satisfacă însă condiţiunile prevăzute de sfintele canoane şi de legile ţării.

Art. 168 In cazurile dela alineatul 1 şi 2 art. 167 părţile care invoacă martori vor comunica consistorului lista martorilor, cu cel puţin 15 zile înainte de data fixată pentru judecată. In acea listă se va arăta clar: numele şi pronumele martorilor, profesiunea şi domiciliul lor.

Art. 169. Martorii propuşi, conform alineatelor 1 şi 2 la art. 167 se vor cita în regulă.

Citaţia va cuprinde ziua şi ora cum şi localitatea unde au a se prezenta.

In nici un caz nu li se vor comunica chestiunile asupra cărora vor avea să depună mărturisire.

Art. 170 Ascultarea martorilor se va face separat.

In caz de contrazicere vor putea fi confruntaţi.

Art. 171. Martorul citat care nu s'a prezentat înaintea Consistorului la prima citare, se va osândi la o amendă care nu va fi mai mare de 200 Lei, şi se va cita din nou cu mandat de aducere.

Art. 172. Mandatele de aducere se vor executa de puterea publică locală, şi martorii aduşi în acest fel se vor bucura în privinţa deplasării lor de gratuitatea de drept comun.

Art. 173. Dacă martorul se justifică pentruce n'a putut veni, se va putea scuti de amenda pronunţată asupra lui.

Art. 174. Amenzile pronunţate de judecata bisericească contra martorilor, se vor trimite de consistor la perceptorul respectiv spre a le incassa.

Art. 175. Martorii cari au depus sub prestare de jurământ conform art. 94—99 la facerea anchetei în localitate nu vor mai fi citaţi în faţa consistorului, afară de cazul când preşedintele va căpăta convingerea că mărturia a fi considerată ca perfect validă.

Art 176 In ziua fixată pentru înfăţişare, martorii vor fi introdoşi pe rând în sala şedinţelor şi reţinuţi pe loc după ascultare, începând dela martorii propuş de acuzare şi sfârşind cu cei de apărare,

Art. 177. Fiecare martor va fi mai întâi întrebat de preşedinte întocmai cum prevede art. 96.

Art. 178. Martorul, după ce şi va face mărturia, va depune jurământ în consistoriu sau în biserică după formula şi cu procedura prevăzută în art. 99. (Urmează).

No. 21/1928 prot. (14) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parchiei de clasa I. Ocna de sus, (Ocna Sibiului) protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta nou concurs cu termin de 30 de zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B, pentru întregirea dela stat.

Sesiune parochială 20 jug. 1444□, parte fânaţ, parte arător.

Venitele stolare obicinuite.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare în termin subsemnatului şi să se prezinte şi în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Întrucât nu vor concura candidaţi cu cualificaţiune de cl. I se vor admite şi candidaţi cu cualificaţiune de clasa a II a.

Sibiu, la 25 Ianuarie 1928.

Emilian Cioran
protopop.

Nr. 15/928. (6) 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia a doua ortodoxă română din **Orăştie**, parohie de clasa primă, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele sânt cele fasionate în tabloul B pentru întregirea dela stat; sesia parochială 32 jugăre, din care 16 jugăre din reforma agrară.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în terminul indicat, subsemnatului oficiu protopopesc, şi până în 8 zile înainte de alegere să se prezenteze parohului în biserică spre a celebra, eventual a cânta şi cuvânta.

Orăştie, 8 Ianuar 1928.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Domşa
protopop.

Nr. 19/928. (9) 2—3

Concurs de licitaţie

Consiliul parohial ortodox-român din **Predeal Bran**, dă pe cale de licitaţie publică, şi cu oferte închise repararea bisericei.

Doritorii care ar voi a lua în antrepriză această lucrare, au a se prezenta în decurs de **30 zile** dela prima publicare la Oficiul parohial din **Predeal-Bran**, spre a lua informaţii despre repararea ce se va efectui. Planul şi condiţiile reparărei, precum şi fixarea zilei de licitaţie se pot vedea la faţa locului.

Predeal-Bran, la 16 Ianuarie 1928.

Ioan Bobocu — secretar.
Iosif Tatulea — preot-preş.

Croitoria de domni

DUMITRU DUŞLEAG

Sibiu Str. Rannicher 6a Sibiu

execută tot felul de **Costume bărbăteşti** solide cât şi după ultima modă

Praxă îndelungată în confecţionarea de

Reverenzi

:: cari se execută după sistemul cel mai nou ::

Serviciu prompt! Preţuri moderate!

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Reclama este sufletul comerţului

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, la administraţia ziarului:

Telegraful Român

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1928

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

Jalea ţării. — Repriviri (asupra anului 1927). — Din viaţa Regelui Ferdinand I. — Un mare împărat despre Isus Hristos. — † Dr. Ioan Mihu. — Versuri religioase: Naşterea Domnului, şi Înălţarea. — Peatra. — Lumină în întunerec. — Pace vouă! (versuri). — Curtea de Argeş. — «Şi ne iartă nouă»... (din viaţa voevozilor români). — Căsătoria morţilor. — Obicei la greci. — Gonirea diavolilor. — Preoteasa în mijlocul sătencelor. — Pentru trezirea conştiinţei creştine. — Nou imn. — În post. — La poarta raiului. — Dumnezeu ştie ce face. — Fel de fel: 1. Ce poate rugăciunea! — 2. Ţăranii tot mai cuminte. — 3. Cei trei magi. — 4. Cămaşa fericitului. — 5. Ţăranul şi bolşevicul. — 6. Cum să ne purtăm cu preoţii? — Glume ş. a.

Chipuri: † Regele Ferdinand I. — M. Sa Regina Maria. — M. Sa Regele Mihai I. — Înalta Regenţă: A. S. R. Principele Nicolae, I. P. S. Sa Patriarhul Miron, George Buzdugan. — A. S. R. Principesa-mamă Elena. — Biserica episcopală dela Curtea de Argeş.

În celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Însemnarea târgurilor ş. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediţii: o ediţie cu *Şematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători, — şi altă ediţie *fără Şematism.*

Preţul: Ediţia cu Şematism 50 Lei, — fără Şematism 20 Lei

Plus porto postal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	**Copie**	**Căldăruşe cu mătăuz**
Disc	**Linguriţe**	**Clopoţele pt. altar**
Steluţe	**Cruci**	**Cănuţe pt. Sf. mir**
Cădelniţe	**Cruciuliţe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Candele	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericeşti sunt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri favorabile.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 8 Februar 1928 Nr. 12

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Schimb
Onor. Red. «Transilvania»
(Str. Şaguna 8)
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Săvârsitu-s'a...

Gazetele au anunţat în repetite rânduri, firește cu o vădită incertitudine, că fatala convenţie dintre guvernul român şi Vatican ar fi semnată. Ştirea am dat-o şi noi cu rezervele ce ni le inspira credinţa noastră, că un asemenea act politic este, pentru un guvern român, o imposibilitate morală.

Spre nemărginita noastră mirare aflăm din cele mai autorizate cercuri, că faptul este adevărat: Concordatul cu Vaticanul a fost semnat de fostul ministru al Cultelor, dl V. Goldis, în ziua de 10 Mai 1927. Şi anume în condiţii aşa de grele pentru ţară şi aşa de umilitoare pentru celelalte culte — dominant şi minoritare — cum nu şi-ar fi putut închipui nici cea mai temerară minte omenească, născocitoare de imposibilităţi.

Iar acest lucru l-a făcut dl V. Goldiş, care a fost odată profesor de istorie; dl V. Goldiş, care a fost odată — mai este? — secretar al Consistorului din Arad; dl V. Goldiş, care din afişarea postulatului dreptăţii pentru toate naţiile şi cultele din cuprinsul ţării şi din ortodoxia sa şi-a făcut o foarte sensibilă trambulină politică; în sfârşit, dl V. Goldiş, care a ajuns ministru al României-Mari.

Aşa a găsit de cuviinţă, ca'n săptămâna Patimilor să meargă la Roma să i se'nchine Papei, în loc să fi rămas în ţară şi să fi mers — după frumoasa şi înţeleapta datină strămoşească — la o biserică a părinţilor săi, spre a i se'nchina lui Hristos, Celce ne-a scos din umbra morţii la lumina vieţii celei nouă.

Dsa a găsit de cuviinţă să meargă la Roma, în săptămâna Patimilor, pentruca în ziua celei mai mari sărbători naţionale 10 Mai, să depună la picioarele Papei suveranitatea naţională, să palmuiască constituţia ţării şi să pironească încă odată pe cruce dreptatea Bisericii neamului românesc.

Dumnezeu să-l ierte!

Dar, de-aci nainte poate sta în sihăstria d-sale dela Arad. Mult şi bine. Căci nime n'o să-i mai tulbure meditaţia asupra actului de deces politic pe care şi l-a iscălit cu propria sa mână.

Nu putem însă crede că concordatul şi-l va însuşi guvernul şi mai ales — Ţara.

OAMENI ALEŞI

— La 25 de ani dela moartea profesorului Dr. D. P. Barcianu —

«Comemoraţiile nu învie morţii. Dar ele scot din colţul lor de nemurire, unde arde înaintea lor numai lumina săracă a recunoşterei din partea celor puţini, chipurile mari ale trecutului şi le aduce în lumina făcliilor de pomenire înaintea atâtora cari până atunci sau nu ştiau nimic despre acei oameni, sau îi uitaseră. Şi poporul întreg pentru care se face comemoraţia (şi nu pentru mortul de câţi-va ani sau de câte-va veacuri) se simte în adevăr trăind mai puternic în clipele procesiilor, rugăciunilor şi cuvântărilor, căci la puterea lui se adauge atunci în ceasul de recunoştinţă, puterea păstrată în scrise, aşezăminte şi fapte, a celui care se pomeneşte».

Deoparte adevărul exprimat în cuvintele de mai sus ale învăţatului profesor N. Iorga, de altă parte felul cum se apreciază în presa zilnică şi cum se stropeşte cu noroi, munca şi activitatea diferiţilor bărbaţi aleşi ai neamului, fie pe orice teren de activitate, încât nu mai ştii pe a cui parte e adevărul şi cine mai este om de caracter — mă determină a înfăţişa figura modestului profesor, care a fost regretatul *Dr. Daniil P. Barcianu*, dela a cărui trecere din viaţă se împlinesc la 3/16 Februar, 25 de ani; a bărbatului «cu o vastă erudiţiune, de o rară cinste, capabil de multă abnegaţiune şi de mari jertfe pentru binele neamului şi al bisericii sale». Aşa l-au cunoscut contemporanii săi.

Reîmprospătăm — acum la un sfert de veac — din cele trecute vremi, generaţiunei căreia i-a fost profesor şi povăţuitor vreme de 25 de ani, figura profesorului Barcianu, mai ales preotimii şi învăţătorimii care şi-a format caracterul în vechiul seminar Andreian din Sibiu, unde a ilustrat cu atâta competenţă catedra de «dascăl al dascălilor».

Înfăţişăm actualei generaţiuni, din galeria tablourilor cari împodobeau trecutul nostru de glorie, de muncă nepregetată pe terenul culturii şi al luminei, pe un bărbat a cărui viaţă şi fapte ispitindu-le, va putea lua îndemn la muncă, pildă de caracter, de perseverenţă şi o însuşire care lipseşte celor mai mulţi — îm-

FOIŞOARA

REGULAMENT

(Urmare).

Martorii de altă confesiu e sau religiune nu se pot utiliza decât ca informatori.

Art. 179. Martorul va mărturisi fără să aibă voe a citi mărturia ce are de făcut.

Art. 180. După ascultarea martorilor se face un proces verbal care va cuprinde, sub pedeapsă de nulitate:

1. Numele şi pronumele, profesia şi domiciliul martorului;

2. Arătarea că martorul a jurat întocmai după dispoziţiile articolului 94–99.

3. Zisele martorului;

4. Arătarea că i s'a citit din cuvânt în cuvânt cele depuse de el, şi declaraţia că stărueşte în ele, semnătura lui, a preşedintelui şi a secretarului.

Art. 181. Dacă martorul nu va putea, sau nu va voi să iscălească, aceasta se va consemna în procesul verbal al şedinţei.

Art. 182. Fiecare martor după ascultarea sa va rămânea în sala şedinţelor până la sfârşitul şedinţei, afară numai dacă consistorul nu va hotărâ altfel.

Art. 183. Martorii vor putea fi din nou întrebaţi ori de câte ori aceasta va fi nevoie, în urma ascultării altor martori.

Art 184. Părţile împricinate direct sau prin apărători, judecătorii persoana însărcinată cu acuzarea, vor putea adresa martorului orce chestiuni, prin mijlocirea preşedintelui care este în drept de a autoriza partea a pune întrebări martorului.

Art. 185. În cursul depunerii nimeni nu va putea întrerupe pe martor.

Art. 186. Dacă din instrucţie ies bănuieli grave de mărturii mincinoase, sau de mituire de martori, consistorul va trimite pe martorul respectiv în judecata penală.

Art. 187. Dacă toţi martorii citaţi nu pot fi ascultaţi în aceeaş şedinţă, cercetarea se va urma în altă şedinţă, fără altă citaţie.

Art 188 Dacă una sau alta din părţi va cere a se aduce şi alţi martori, consistorul va putea acorda prelungirea cercetării. Martorii ale căror depoziţii s'au luat, nu se vor mai chema din nou.

Nu se va putea însă da, decât o singură prelungire pentru fiecare parte.

Art 189. Dacă martorul nu voieşte fără un motiv just să mărturisească sau să jure, se va condamna la o amendă până la 400 lei.

Art. 190 Dacă un martor din cauză de boală, sau altă împiedecare de forţă majoră nu va putea veni la şedinţă preşedintele va ordona ca el să fie ascultat în localitate, tot sub prestare de jurământ, înaintea unui alt cleric desemnat de consistor.

Art. 191. Când consistorul are să judece persoane deja osândite de justiţia civilă, el se va putea servi, fie numai de sentinţa civilă, fie din depunerile martorilor, fie din alte dovezi produse în judecata civilă.

In acest caz consistorul va cere dela justiţia civilă trimiterea dosarului în cauză.

D. Despre sentinţe

Art. 192. Consistorul după ce va judeca cauza trimisă judecăţii sale, va da hotărârea întemeiată pe actele din dosar şi după convingerea ce şi-a format din desbaterile urmate.

Art. 193. Sentinţa va fi motivată pe baza Sf. Canoane, cum şi pe baza legilor şi regulamentelor ţării aplicate la cauza judecată.

Art. 194. Sentinţa se va da cu majoritatea de voturi, a celor 3 membri.

Minoritatea va justifica totdea una părerea sa.

plinirea datoriei în cinste ori unde ar fi cineva chemat să ocupe un loc fie chiar cât de neînsemnat; a unui bărbat, «căruia numai în puţine locuri i-ai putea afla pereche în lumea aceasta târgoveaţă, a cărei singură ţintă e căpătuiala, iar îndemnul şi temelia tuturor acţiunilor ei: egoismul».

Descedent dintr'o veche familie preoţească, care 150 de ani a slujit la acelaş altar al credinţei în slujba adevărului şi a dreptăţii, familie, în care a dăinuit din tată în fiu o atmosferă intelectuală proprie acestei familii preoţeşti «care din cea mai fragedă vârstă, a ştiut strecura în sufletul lui primitor de orice îndem bun, toate însuşirile alese cari l-au deosebit mai târziu... Dorul de carte, iubirea de neam au fost caracteristica principală a familiei Barcianu. Au rămas din tată în fiu, nenumărate manuscrise de conţinut religios, copieri din cărţile sfinte, cari umblau mână în mână desvoltând plăcerea de citit atunci când tiparul era un lux. Incă la 1792, când nu apăruseră cărţile lui Şincai şi Maior, strămoşul prof. Barcianu, Sava Popovici ot Răşinari» ţinea predici credincioşilor despre originea şi continuitatea neamului pe aceste plaiuri. Moşii şi strămoşii săi — toţi au fost sfetnici episcopilor ortodocşi din Ardeal începând cu Novacovici şi până la Şaguna.

Profesorul Barcianu, crescut sub aripa ocrotitoare a marelui mitropolit Şaguna, care arăta o deosebită atenţiune părintească acestei familii — s'a însufleţit o viaţă întreagă din ideile înalte şi nobile idealuri ale marelui mitropolit. Terminând liceul, a fost trimis în străinătate de arhiereul său, unde şi-a completat studiile. Reîntors, şi-a început cariera de luminător ca învăţător şi director la şcoala primară din Răşinari. Trecând la Sibiu, a organizat împreună cu alţi bărbaţi de seamă, şcoala civilă de fete cu internat sub drapelul şi ocrotirea «Astrei», şcoală condusă la început de el, ca director. Chemat la catedra seminarului Andreian, timp de 25 de ani şi-a câştigat o autoritate neţărmurită intre colegii săi şi o stimă de care puţini profesori s'au bucurat din partea elevilor, devenind prin munca şi înţelepciunea sa, mai ales prin caracterul său: un dascăl erudit, pedagog distins, om de ştiinţă, român bun, muncitor zelos şi credincios fiu al bisericei sale.

Acelaş povăţuitor, acelaş caracter rămâne şi în calitatea sa de secretar al II-lea al Asociaţiunii, preşedinte al Reuniunii agricole din judeţul Sibiu, şi mai în urmă ispector al învăţământului conf. ortodox român din Ardeal.

Caracterul şi cinstea, două însuşiri recunoscute de toţi în persoana prof. Barcianu i-au dat întâetatea de a fi omul de absolută încredere al comitetului naţional din timpul Memorandului, când pentru ţinuta sa românească, împreună cu alţi fruntaşi ai neamului, a stat în temniţa Vaţului ca să aducă jertfă pe altarul neamului. Tot aceea ce poate ispiti pe unii oameni ai zilelor noastre, avere şi bani, nu le-a cunoscut bunătatea lor trecătoare, n'a umblat după ele deşi avea nevoe, în locul lor a lăsat un nume mai curat ca aurul şi nepătat.

Nu vom aminti lucrările şi manualele necesare învăţământului pe acele vremi, nici reeditarea celui mai bun dicţionar revăzut, nu vom aminti de lecţiile sale în cari diseca cu o rară răbdare şi pricepere toate problemele tinzând la formarea caracterelor, — amintim la acest loc «Cuvântul festiv» ţinut la 25 de ani dela moartea lui Şaguna în limbagiul dulce şi aşezat al cronicarilor în care descrie trecutul bisericii înainte de Şaguna, vorbind în ton inspirat de Şaguna, în glas profetic «că vor răsări pentru noi neperitoare îndemnuri pentru tot ce e bun, frumos şi adevăr, pentru tot ce duce spre a bisericii mărire şi spre a neamului înălţare, fericire şi strălucire». După cum se exprimă un contimporan: un preţios mărgăritar al ortodoxiei române.

Intenţiunea acestei prea modeste comemorări a fost ca din prilejul împlinirii unui sfert de veac dela moartea profesorului Barcianu să-l înfăţişăm ca pe un bărbat de caracter în adevăratul înţeles al cuvântului, astăzi mai ales când sânt atâtea caractere mălăeţe şi atâţia oameni cu spinare de cauciuc. Nu aceştia vor fi pildă generaţiunii de astăzi, — ci oameni de greutatea unui Barcianu, caracter integru, vrednic de urmat.

Inchei acest prinos cu cuvintele unui alt istoric al zilelor noastre, ale dlui profesor I. Lupaş despre Barcianu: «Inzestrat cu calităţi eminente, împărtăşit de cea mai bună creştere în casa părinţilor săi şi mai târziu fă ându-şi însuşi o educaţie exemplară prin stăruinţă minunată şi muncă mistuitoare, a reuşit să-şi asigure vaza şi recunoştinţa, care nu l-a însoţit numai până în preajma trecerii sale din această viaţă, ci iată că şi azi ne îndeamnă a-i pomeni numele cu laudă şi va face ca în faţa generaţiilor viitoare rolul şi importanţa carierii lui de om de şcoală şi om politic să se prezinte într'o lumină cât mai favorabilă. Căci aşa merită bărbatul, a cărui minte a fost izvor de înţelepciune şi lumină roditoare. Aşa merită naţionalistul care uitându-şi de sine şi de ai săi, a urmărit viaţa sa întreagă o ţintă, aceea de a fi folositor mai întâi neamului său, şi numai în al doilea rând şieşi sau familiei sale».

Prot *E Cioran.*

Revenire la biserica străbună

In comuna *Băgaciu*, prot. Târnava, au făcut trecerile legale de curând 53 familii dela legea greco-catolică la legea noastră ortodoxă.

Cum în această comună nu este parohie ortodoxă, s'a intervenit la forurile competente, ca pentru aceşti credincioşi ortodocşi să se poată ţinea serviciu divin în sala şcoalei din localitate. Oficiul protopopesc ortodox dela D.-Sânmărtin a înaintat, în acest senz adrese către prefectură şi revizorat, — dar fără de rezultat. Credincioşii, trecuţi la ortodoxie, aşteptau cu nerăbdare Dumineca în care vor putea avea fericirea de a asista la serviciu divin săvârsit de preoţi ortodocşi, şi această dorinţă a lor s'a împlinit în Dumineca de 22 Ianuar 1928, când păr. adm. prot. Gheorghe Oprean a trimis în mijlocul lor — neputând merge în persoană în mijlocul lor, fiind bolnav pe pat — pe preotul A. Marcoviciu, ear ca însoţitori pe păr. E. Sămărghiţan din Căpâlna, pr. Petru Pop din Idici şi înv. dir. Basil Popa din Gănesti.

Ajunşi în comună, au fost încunoştiinţaţi că învăţătorul (ortodox) a plecat de acasă la porunca «celor mai mari». Preoţii noştri au intrat în şcoală, au săvârşit, după sfinţirea salei, sf liturgie, la care au asistat, afară de credincioşii ortodocşi din localitate, şi mulţi creştini din jur, ba chiar şi câţiva «uniţi», netrecuţi încă.

La liturgie a predicat păr. Marcoviciu despre legea noastră ortodoxă, îndemnând creştinii «să ţină cu scumpătate la această lege dreaptă şi curată, neatinsă de inovaţii omeneşti şi nesching uită în fond şi formă de reformatorii trecutului».

După terminarea serviciului divin înjghebându-se parohia prin constituire de consiliu parohial, epitropie şi alegere de preot a singurului candidat Petru Pop, s'a dat o masă în cinstea oaspeţilor din partea credincioşilor. Au cuvântat, preotul Marcoviciu în sănătatea M. Sale Regelui Mihai, preotul Sămărghiţan pentru I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan, preotul Pop şi înv. Popa întru sănătatea credincioşilor şi prosperarea nou înfiinţatei parohii dela Băgaciu.

La plecare din parohie au fost petrecuţi oaspeţii cu fanfara până în capul satului. Inainte pe această cale cu Domnul, «drept îndreptând cuvântul adevărului»!

Cor.

INFORMAŢIUNI

Profesori la facultatea teologică din Chişinău sânt numiţi pe ziua de 15 Ianuar 1928: Pr. Gr. Pişculescu (Gala Galaction) la catedra Introducere în N. T. şi exegeză; I. G. Savin la catedra de apologetică; C. Tomescu la cat. de Ist. bisericii române; Nichifor Crainic la catedra de literatură religioasă modernă; P. Constantinescu la arheologie.

Şcoala Surorilor de ocrotire (de infirmiere vizitatoare) **din Cluj.** In anul acesta se continuă cursul pregătitor al Şcoalei surorilor de ocrotire (infirmiere vizitatoare) la Cluj, Calea Dorobanţilor 25. Cursul este de 2 ani, în afară de cel pregătitor. Elevele, fiind bursierele statului, întreţinerea lor în institut, pe durata anului, va fi gratuită. Condiţiile de primire sânt: vârsta 18—40 ani, minimum 4 clase secundare, certificat de sănătate şi moralitate, şi consimţământul părinţilor pentru minore. Orce informaţiune se poate cere dela Direcţiunea şcoalei din Cluj, Calea Dorobanţilor 25. *Inspectoratul general II al ocrotirilor sociale, Cluj.*

Condamnat în unanimitate. Advocatul timişorean, Dr. Ion Alexa, prieten al faimosului Şeghescu, afându-se înainte cu două luni în sala tribunalului, a rostit însulte, ce nu se pot reproduce, la adresa familiei Regale şi a înaltei Regenţe. Pus acum în faţa instanţelor judiciare militare din Timişoara şi judecat pentru les majestate, Curtea l-a osândit în unanimitate la un an de puşcărie şi amendă de 200 mii lei.

Ştiri scurte. Pe urma industriei de tutun, statul nostru are venit anual de peste *trei miliarde* de lei, — o sumă pe care fumătorii ar putea-o întrebuinţa, cu mult mai bine, în alte scopuri.

— Un cercetător arată, că şoarecii produc anual în Franţa peste 40 milioane lei pagube în sămănături. La noi?

— Intr'una din zile, regele Belgiei trecea cu automobilul pe străzile oraşului Bruxeles. Şoferul care a mânat prea tare maşina, a fost oprit şi amendat. Regele a plătit imediat.

ŞTIRI LOCALE

In şirul conferenţelor, întocmit de despărţământul Sibiu al Asociaţiunii şi de secţia sibiană a Asociaţiei profesorilor secundari români, dl profesor universitar, academician etc., *Alexandru Lapedatu*, şi-a desvoltat prelegerea, anuntată pentru seara de Duminecă în 5 Februar a. c.: *Mihai Viteazul, erou al creştinătăţii.* Subiectul acestei expuneri a fost tratat de un specialist în materie de istorie, contribuind astfel, în mare măsură, la luminarea rolului istoric al Voevodului

---

Art. 195. Pentru cazurile care atrag după sine caterisirea, hotărârea se va da de către completul consistorului, cu unanimitate.

Art. 196 Hotărârea se va pronunţa imediat sau cel mai târziu în 3 zile dela închiderea desbaterilor, în şedinţă, de către preşedinte; ear trimiterea sentinţei chiriarhului spre aprobare, sau respingerea motivată, se va face cel mult în 5 zile dela pronunţarea hotărârii.

In caz de respingere a sentinţei, consistorul local judecă din nou cauza.

Sentinţa se comunică părţii în termen de 10 zile dela aprobare.

Art. 197. Pentru orce caz judecat, se va încheia un proces verbal, cuprinzând dispoziţiile hotărârii.

Art. 198 Sentinţa iscălită şi pronunţată în public, are toată puterea legiuită şi nici un judecător nu-şi mai poate retrage iscălitura.

Art. 199. Sentinţele, cu excepţiunea prevederilor dela art 4 § 1 dela punctele *a*) şi *g*) (art. 56) se dau cu drept de apel şi recurs în termen de o lună dela data primirii lor de către cei în drept.

Apelul şi recursul se vor putea face în cazurile şi modurile prescrise în acest regulament.

Art. 200. Grefierul consiliului va îngriji ca hotărârile redactate şi iscălite să se treacă într'un registru special, unde earăş se vor iscăli de preşedinte.

Art. 201. Nimic pe margini, printre linii, prin adăugiri, prin scurtări sau ţifre nu se poate scrie o hotărâre, sub pedeapsa de a nu se ţinea seama şi fără împiedecarea altor urmări penale şi civile.

Art. 202. Fiecare sentinţă va cuprinde sub pedeapsă disciplinară pentru cel ce se va fi abătut:

(Urmează).

muntean, înfăptuitorul pe o clipă a unității naționale.

Domnul Țării românești era cu adevărat creștin. La baza întregii sale activități, — cum reiese și din memoriile ce ni a lăsat, — întâlnim *ideea creștină*. Ea este conducătoarea politicei lui Mihai Viteazul. Ce servicii ar fi putut aduce în lumea de atunci, dacă ar fi găsit înțelegere și sprijin înțelept la celelalte puteri creștine!

Ecoul luptelor sale a trecut departe peste hotarele țării: numeroase broșuri, tipărite după moartea eroului, atestă faptul acesta.

Luptând, împotriva turcilor, ca salvator al creștinătății, în acelaș timp eroul lucrează și pentru liberarea patriei sale de sub cătușele dela Constantinopol, care impunea mereu principatelor sarcini ce nu le mai puteau suporta fără a se ruinà total...

La conferența prea interesantă a dlui Al. Lapedatu a fost de față și I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, cu alte multe și distinse persoane d n orașul Sibiului.

Concertul «Reuniunii culturale naționale a meseriașilor români din Sibiu» ținut la 29 Ianuar a. c. în sala dela «Unicum» a fost cercetat de public numeros, aparținător tuturor claselor din Sibiu. Programul, constătător din coruri mixte, soluri de sopran și tenor, cum și de 2 recitări a fost executat, dela început până la sfârsit cu multă precizune și exactitate. Dl Ioan Stanciu, dirigentul corului, a dat încă o dovadă de zelul și râvna ce o depune în instruarea corului, mai cu seamă în executarea grelelor cântări «Cătălina» de N. Oancea, «Răsunetul Ardealului» de I. Vidu și în «Măestri și plugari» de A. Bena. Dșoara Anicuța Făgădar, sopranistă, și dl Ioan Stoia, tenor, s'au întrecut unul pe altul în piesele ce le-au cântat, acompaniați la pian de dl Dedu. Frumos au recitat dșoarele M. Nuțiu și Eva Mărginean.

Concertul harnicei noastre Reuninni a meseriașilor români din Sibiu a înșirat o nouă zală de munca cinstită și hărnicie ce o desvoaltă neîntrerupt în sinul membrilor ei. După concert a urmat dans până în zori de zi. *sd.*

Fiul cel risipitor

(Sfârșit)

Pentru evrei această ocupație era cea mai înjositoare pedeapsă. In Egipet, unde animalele erau adorate, porcarii nu puteau să intre în templu; nici un părinte nu-și da fica după porcar și nimeni nu s'ar fi căsătorit, pentru tot aurul din lume, cu fiica unui porcar.

Dar, fiul rătăcit nu mai putea alege, trebuia să păzească porcii. Simbrie nu avea, ear porția de mâncare era slabă. Porcii nu duceau lipsă, căci aveau de toate și regiunea aceea era bogată în roșcovă.

Sărmanul înfometat privea la animale murdare care scormoneau în pământ căutând rădăcini; ar fi vrut să și umple și el stomacul de mâncare și plângea după belșugul din casa sa și după zilele de sărbătoare pe care le petrecuse în oraș.

Câte odată, răzbit de foame, culegea de dinaintea porcilor fructele roscovului, domolindu-și amarul căinții. Dar vai de el, dacă l-ar fi văzut stăpânul!

Trupul îi era acoperit de haină murdară, pe cap purta o învălitoare fără coloare. Fața sa frumoasă de tânăr, înegrită de razele soarelui, se lungise și se uscase.

Cine îi poartă acuma mantalele sale de lână fină, țesute în casa părintească și pe care le lăsă în lăzi pentru fratele său? Unde sunt frumoasele tunici de purpură pe care trebuì să le vândă cu preț de nimic? Servitorii tatălui său erau îmbrăcați mai bine decât el, mâncau mai mult decât el.

Ei cel puțin au pâne, se gândea el, și eu mor de foame!

Ideea întoarcerii, care până atunci erà departe de el, începu să-l muncească. Să se întoarcă în halul acesta, după ce făcuse pe tatăl său să plângă și după ce lăsase fratelui său biruința? Să se întoarcă fără haine, fără încălțăminte, fără un ban, fără pecetea oamenilor liberi, desfigurat, sluțit de foame și de robie, mânjit de tină și astfel să se umilească în fața fratelui și a vecinilor săi, să cadă în genunchi înaintea bătrânului tată pe care l părăsise fără un adio?! Să se întoarcă ca o sdreanță, când plecase ca un rege? Să se întoarcă la casa, unde el nu mai avea nimic?

Dar, el avea un tată. Tatăl erà al lui, după cum el era al tatălui său. El era creatura sa, fructul iubirii sale. Și tatăl nu-și va alunga pe fiul său. Dacă nu va vrea să-l recunoască de fiu, îl va primi ca slugă, ca pe fiul altuia. «Scula mă-voi și mă voi duce la tatăl meu și voi zice lui: tată, greșit-am la cer și înaintea ta. Și nu sânt vrednic a mă chema fiul tău, fă-mă ca pe unul din argații tăi. Nu mă întorc ca fiu, ci ca servitor; nu-ți cer iubirea ta, la care nu mai am dreptul, ci o bucată de pâne».

Și tinărul, predând turma stăpânului, apucă drumul patriei. Cerșea câte puțină pâne țăranilor și, la umbra sicomorilor, mânca acestă pâne a milei cu sarea lacrămilor sale. Picioarele sângerânde abia-l puteau purta, — dar credința că va fi iertat, îl conducea, pas cu pas, către locuința părintească.

In sfârșit, într'o zi caldă, sosì înaintea porții. Ne îndrăsnind nici să sune, nici să intre, se învârtea în jurul casei, așteptând să easă cineva. Și eată, tatăl său apare în prag, îl recunoaște, — el s'a schimbat, dar ochii unui tată, chiar scufundați de plânsul mult, nu se înșeală, — aleargă întru întâmpinarea sa, îl strânge la piept, îl sărută și resărută această față suptă, acest păr colbuit, dar ondulos și moale, această carne care este a sa.

Fiul, sguduit, nu poate răspunde sărutărilor. Și îndată ce fu lăsat din brațele părintești, se aruncă la pământ și tremurând repetează: «Tată, greșit-am la cer și înaintea ta, și nu mai sânt vrednic a mă chema fiul tău»,

In timp ce tinărul se umilește până a refuza numele de fiu, bătrânul cheamă pe servitori:

— Aduceți haina cea dintâi și l îmbrăcați pe el și dați inel în mâna lui și încălțăminte în picioarele lui!

Fiul stăpânului nu trebue să intre în casă zdrențuros.

Și servitorii îl slujiră, căci și el este stăpânul lor.

— Aduceți vițelul cel mai gras, să-l jungh em. Acum să ne veselim, că fiul meu mort erà și a 'nviat; pierdut a fost și s'a aflat. Noi am păstrat vițelul cel mai gras pentru sărbătoarea cea mare. Ce sărbătoare este mai frumoasă pentru mine decât aceasta? Plângeam crezându l mort, și eată-l aici, lângă mine. Il pierdusem în lume și lumea mi l-a redat. Departe erà, și eată l cu noi! Cerșeà pela case străine, și acum eată-l în casa sa! Flămând era, ear acum se va veseli la masa sa.

Vițelul fu junghiat; se aduse vinul cel mai vechi din pivniță; sala ceamai frumoasă fu pregătită pentru sărbătoarea întoarcerii; prietenii tatălui fură poftiți și muzicanții chemați...

Când totul fu gata, când fiul s'a scăldat, și când tatăl l-a mai îmbrățișat din nou ca să se asigure că cel sosit erà adevărat fiul său, începură să petreacă...

Fratele mai mare erà la câmp, la lucru; seara, întorcându se spre casă, auzì glasul vesel al dansatorilor. Nu știa ce este.

Chemă un servitor și-l întrebă: ce însemnează această gălăgie?

— Fratele tău s'a întors; și tatăl tău a tăiat vițelul cel mai gras că și-a revăzut fiul sănătos și teafăr.

Atunci fratele mare simți că i se taie picioarele și îngălbeni. Nu de bucurie, ci de răutate. In el clocotea vechea ură, și credea că are toată dreptatea de partea sa. Indignat se opri înaintea casei.

Atunci tatăl ieșì afară și-l chemă:

— Vino, căci fratele tău s'a întors, și vrea să te vadă... și ne vom veseli împreună.

Cel chemat nu putu să-și înfrâneze vorbele și răspunse:

— Eată, de atâția ani slujesc, nici odată porunca ta n'am călcat, și mie nici odată nu mi-ai dat măcar un ied, să mă veselesc cu prietenii mei. Ear când venì fiul tău acesta, care a mâncat avuția ta cu femei stricate, junghiași lui vițelul cel hrănit.

Aceste cuvinte ne descoper un suflet mârșav. El reproșează tatălui său propria sa ascultare, îi reproșează zgârcenia: tu nu mi-ai dat mie nici odată măcar un ied; îi reproșează că este prea plin de iubire. «Acest fiu al tău». El nu zice: fratele meu; dacă tatăl său îl recunoaște de fiu, el nu vrea să l recunoască de frate. «Și eu eram cu tine și mă osteniam în câmpul tău, fără răsplată».

Tatăl, cum a iertat pe celalt fiu, iartă și pe acesta.

— Fiul meu, tu în toată vremea ești cu mine și toate ale mele ale tale sânt; ci se cădea a ne veseli și a ne bucura, căci fratele tău acesta mort era, și a înviat, pierdut era, și s'a aflat.

Tatăl e sigur că aceste cuvinte îi vor închide gura. «El era mort. el a împrăștiat averea cu amândouă mânile; el m'a părăsit fără adio și m'a lăsat să plâng. Și chiar dacă ar fi făcut și mai multe decât atât, el totdeauna ar fi fost copilul meu. Chiar dacă ar fi fost asasinat pe drumuri, eu n'aș fi putut uita că e fiul meu, sângele meu. El plecase, și acum eată a venit; pierdut fusese și acum eată-l găsit. Mort fusese și eată-l înviat. Pentru a sărbători această minune, cred că un viței gras nu e lucru mare în ochii mei. Tu nu m'ai părăsit. Tu ai fost bucuria mea. Iezii mei sânt ai tăi; este de ajuns ca tu să i ceri. Tu ai mâncat, în toate zilele la masa mea. Dar fratele tău se îndepărtase de atâtea zile și atâtea luni. Eu nu-l mai vedeam decât în vis; el nu mai mâncase cu mine o gură de pâne de atâta timp. Oare nu aveam eu dreptul să mă bucur azi?».

Aici Isus s'a oprit. Nu mai avea nimic de adăugat la înțelesul parabolei.

Nici o întâmplare omenească, afară doar de aceea a lui Iosif, nu este mai frumoasă și nu mișcă mai profund inimile oamenilor, decât aceasta. Exegeții sânt liberi să o interpreteze și astfel: fiul cel pierdut este omul cel nou, curățit prin încercările prin care a trecut; fiul cel cuminte este fariseul, observator al legii vechi, dar lipsit de iubire. Ori: cumintele este poporul evreesc care nu înțelege iubirea Tatălui, care va primì la sine pe Păgânul spurcat de pasiunile păgânității și care viețuise în tovărășia porcilor.

Isus însă ne-a clarificat. El însuși, la sfârșitul parabolei, a zis că în cer e mai mare bucurie pentru un păcătos care s'a căit, decât pentru toți drepții aceia cari se laudă cu dreptatea lor falșă, pentru toți neprihăniții mândri de curățenia lor exterioară, pentru toți devotații zeloși cari își ascund sterpiciunea din inimile lor sub aparentul respect al legii.

Drepții adevărați vor fi primiți în Impărăția cerurilor. De ei nu ne îndoim. El nu ne-au făcut să tremurăm și să suferim. Deci ce înțeles ar avea petrecerile noastre? Din contră, pentru acela care fu numai la un pas de peirea sa, care a suferit pentru a deveni suflet nou, pentru a învinge natura sa animalică și care a meritat cu atât mai mult funcția sa cu cât a trebuit să și renege trecutul pentru a o obținea, pentru acela se vor înălța cântări de bucurie.

«Care om dintre voi, având o sută de oi și pierzând una dintre ele, au nu lasă pe cele nouăzeci și nouă în pustie și merge după cea pierdută, până când o află pe ea? Și aflându-o, o pune pe umerii săi, bucurându se. Și venind la casa sa, cheamă prietenii și vecinii, zicând lor: Bucurați-vă cu mine, că am găsit oaia mea cea pierdută!

«Sau care femee având zece drahme, de pierde o drahmă, au nu aprinde făclia și mătură casa și caută cu deadinsul până o află. Și aflându-o, cheamă prietenele și vecinele, zicând: Bucurați-vă cu mine mine, că am găsit drahma care o am pierdut!».

Și, ce însemnează deci o oaie în comparație cu un fiu mântuit?!

Și ce valoare poate avea o drahmă față de vindecarea unui om pierdut!? Trad. *O. Dragoș.*

No. 21/1928 prot. (14) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa I, Ocna de sus, (Ocna Sibiului) protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta nou concurs cu termin de 30 de zile dela cea dintâi apariție a concursului în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B, pentru întregirea dela stat.

Sesiune parohială 20 jug. 1444□, parte fânaț, parte arător.

Venitele stolare obicinuite.

Reflectanții îndreptățiți la acest post sânt poftiți să-și trimită petițiile provăzute cu documentele necesare în termin subsemnatului și să se prezinte și în parohie spre a fi cunoscuți de credincioși.

Intrucât nu vor concura candidați cu cualificațiune de cl. I se vor admite și candidați cu cualificațiune de clasa a II a.

Sibiu, la 25 Ianuarie 1928.

Emilian Cioran
protopop.

Nr. 19/928. (9) 3—3

Concurs de licitație

Consiliul parohial ortodox-român din **Predeal Bran**, dă pe cale de licitație publică, și cu oferte închise repararea bisericei.

Doritorii care ar voì a lua în antrepriză această lucrare, au a se prezenta în decurs de **30 zile** dela prima publicare la Oficiul parohial din **Predeal-Bran**, spre a lua informații despre repararea ce se va efectui. Planul și condițiile reparării, precum și fixarea zilei de licitație se pot vedea la fața locului.

Predeal-Bran, la 16 Ianuarie 1928.

Ioan Bobocu secretar. **Iosif Tătulea** preot-preș.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, la administrația ziarului:

Telegraful Român

„ALBINA“ institut de credit si de economii în SIBIU.

Nr. 9484/1928.

CONVOCARE

Domnii acţionari ai institutului de credit şi de economii «ALBINA» sunt invitaţi în virtutea §-ului 19 din statutele societăţii la

a LV-a adunare generală ordinară,

care se va ţinea în Sibiu, **Sâmbătă, în 3 Martie 1928, la orele 9 a. m.**, în sala Prefecturei, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. *Deschiderea şi constituirea adunării generale;*
2. *Raportul general al Consiliului de administraţie, Bilanţul şi Contul Profit şi Pierdere pe 1927 şi raportul Comitetului de censori;*
3. *Descărcarea Consiliului de administraţie şi a Comitetului de censori;*
4. *Distribuirea profitului net;*
5. *Distribuirea sumei destinată pentru scopuri culturale şi de binefacere;*
6. *Fixarea preţului marcelor de prezenţă;*
7. *Alegerea a 2 membri în Consiliul de administraţie cu mandat pe 6 ani;*
8. *Alegerea unui membru în Comitetul de censori cu mandat pe 1 an;*
9. *Eventuale propuneri în sensul §-ului 31 din statute.*

Domnii acţionari, cari voesc să participe la adunarea generală în persoană sau prin plenipotenţiaţi, în conformitate cu §§-ii 22, 23 şi 25 din statutele societăţii, trebuie să depună acţiunile şi eventual dovezile de plenipotenţă timbrată cel mult până Mercuri, în 29 Februarie a. c., la 6 ore p. m., la cassa Centralei noastre în Sibiu.

Depunerea acţiunilor resp. a plenipotenţelor în scopul indicat se poate face şi la filialele din Braşov, Bucureşti, Cluj, Dicio-Sânmărtin, Lugoj, Mediaş, Târgu-Mureş şi Timişoara precum şi la băncile «Ardeleana» din Orăştie, «Bihoreana» din Oradea-mare, «Cassa de păstrare» din Sălişte, «Furnica» din Făgăraş şi «Victoria» din Arad, în acest caz însă cel mult până Sâmbătă 25 Februarie a. c., la 12 ore.

Dovezile de plenipotenţă se primesc cel mai târziu până Vineri, în 2 Martie a. c., 12 ore la Cassa Centrală Sibiu.

Sibiu, 2 Februarie 1928.

Consiliul de Administraţie.

Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1927

Activa

Cassa în numerar	43,262.653·	
Disponibil la bănci	41,398 565·—	
Monete	2,212.446 —	86,873.664·—
Cambii	224,597.084·—	
Credite cambiale cu acop. hipotecară	277,442.669·—	
Împrumuturi hipotecare în scrisuri fonciare	97.562·—	
Avansuri pe efecte publice	463.226·—	
Credite de cont curent	343,197.169·—	845,797.710·—
Casele institutului şi alte realităţi		18,729.251· —
Efecte publice	5,952.489·—	
Acţiuni diverse	45,876.278·—	51,828.767·—
Efectele fondului de pensiuni al funcţionarilor institutului		6,173 600·—
Mobilier amortizat		—·—
Diverse conturi debitoare		21.622·—
		1.009,424.614·—
Conturi de ordine:		
Efecte, Cauţiuni şi Garanţii		508.609 501·—
		1.518,034.115· —

Pasiva

Capital societar		50,000.000· —
Fond general de rezervă	26,840.589·—	
Rezerve pentru creanţe dubioase	16,000.000· —	42,840.589·—
Fond cultural	816.300·—	
Fondul «Partenie Cosma»	709.800·—	1,526 100 —
Fondul de pensiuni al funcţionarilor institutului		10,155 000 —
Scrisuri fonciare eşite la sorţi în circulaţie		44.750·—
Depozite spre fructificare	679,248 740·—	
Depozite în cont curent	85,267.672· —	764,516 412 —
Reescont la Banca Naţională	57,583.800·—	
Giruri la Banca Naţională şi Creditul Industrial	24,041.550·—	81,575 350·—
Ordine de plată	9,930.828·—	
Dispoziţiuni Americane	6,118.345·—	16,049 173·—
Dividendă neridicată		346 432·—
Diverse conturi creditoare		580.219·—
Dobânzi transitoare anticipate pe 1928		16,289.454· —
Profit curat		25,501.135·—
		1.009,424 614·—
Conturi de ordine:		
Diverse efecte, Garanţii şi Cauţiuni		508,609.501·—
		1.518,034.115·—

Contul Profit şi Pierdere la 31 Decemvrie 1927

Debit

Dobânzi după depuneri		80,245 528
Cheltueli: Salare, Salare întregitoare, Bani de cvartir	19,839 075·	
Imprimate, registre, porto, diverse	5,284.132·—	
Jetoane	158.600 —	
Chirii	704.784· —	
Impozite	5,2 9.056·	31,285 647· —
Profit curat		25.501.135·—
		137,032.310·—

Credit

Dobânzi	96,371.155·—	
Dobânzi dela efecte publice şi acţiuni diverse	7,879.894·—	104,251·049·—
Chirii		401.555·—
Proviziuni		32,379.706·—
		137,032.310 —

Sibiu, 31 Decemvrie 1927.

Dr. I. Beu m. p., prez. Cons. de adm. — **I. Vătăşianu** m. p., director general. — **C. Popp** m. p., director executiv. — **Ioan Rebega** m. p., şef-contabil — expert-contabil.

Subsemnatul comitet am examinat conturile de faţă şi le am aflat în deplină regulă şi în consonanţă cu registrele institutului.

Sibiu, 3 Februarie 1928.

COMITETUL DE CENSORI:

Mateiu Voileanu m. p., prezident. — **D. Comşa** m. p. — **Dr. Nicolae Schiau** m. p. — **T. V. Păcăţianu** m. p. — Revăzut: **Matei Jiga**, revizor expert al «Solidarităţii».

Raportul comitetului de censori

(18) 1—1

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet de censori, am examinat conturile «Bilanţ» şi «Profit şi Pierdere» pe 1927 ale institutului de credit şi de economii «ALBINA» Sibiu şi le-am aflat în consonanţă cu registrele.

Referitor la împărţirea profitului net de Lei 25,501.135·—, ne alăturăm propunerii Consiliului de administraţie, pe care o recomandăm spre primire.

Vă rugăm deci, ca aprobând Bilanţul pe 1927 să daţi atât Consiliului de administraţie, cât şi Comitetului de censori absolutorul pentru gestiunea lor pe anul 1927.

Sibiu, 3 Februarie 1928.

COMITETUL DE CENSORI:

Mateiu Voileanu m. p., prezident. — **Dumitru Comşa** m. p. — **Dr. Nicolae Schiau** m. p. — **T. V. Păcăţianu** m. p.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 11 Februar 1928 Nr. 13

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Schimb

Onor. Red. «Transilvania»
(Str. Șaguna 8)

Sibiu

Noul regim al cultelor

Operă națională greșită

In preajma desbaterii în parlament a noului proect de lege, care va avea să reglementeze diferitele raporturi între statul român și cultele minoritare, organul liberal dela Cluj, *Națiunea* (din 5 Februar a. c) aduce, la locul de frunte, mari elogii dlui ministru al cultelor, Alexandru Lăpedatu, cât și partidului național-liberal: dl ministru — scrie confratele clujan — este cel ce «a întocmit definitiv proectul de lege al regimului cultelor», ear partidul național-liberal se achită de îndatorirea luată asupra sa de a da țării «o bună orânduire bisericească».

Orânduirea aceasta este — o spune *Națiunea* — de o concepție atât de înaltă, încât «noua lege constitue un titlu de glorie în plus pentru partidul național-liberal»; opinia publică, în special din Ardeal, e străbătută, — tot după *Națiunea* — «de sentimentul celei mai sincere recunoștințe față de aceia, cari duc la bun sfârșit o atât de mare operă națională»... Și așa mai departe.

Ziarul liberal dela Cluj avea, până acum, reputația de sincer apărător al bisericii noastre *ortodoxe*. Eată-l acum schimbat, fără de veste, în ocrotitor al intereselor — *romano- și greco-catolice*, în opoziție cu ale ortodoxiei.

Corporațiile noastre bisericești și glasurile presei au discutat și analizat conținutul proiectului; — dar, părerile și criticile lor nu mai găsesc răsunet în *noua* redactare a pomenitului proect, care dintr'odată a trebuit să fie modificat și pus în armonie cu punctele *concordatului*, semnat de fostul ministru al cultelor, dl V. Goldiș, în ziua de 10 Mai a. tr.

Guvernarea liberală ni-a dat, cu o mână, legea de organizare a bisericii ortodoxe, ear cu altă mână ne cinstește astăzi legea cultelor minoritare, plus concordatul, despre care până azi nimeni n'a îndrăznit să afirme că «asigură bisericii strămoșești condițiile unei rodnice activități întru întărirea și propășirea neamului»... ci mai de grabă contrarul.

Faimosul articol 41, al averilor bisericești, se pune categoric împotriva revenirii celor ce ar dorî să facă parte, ca și strămoșii lor, din sinul bisericii dreptmăritoare de răsărit.

Alt articol, al 34-lea, care se ocupă de obligațiile și drepturile bisericilor *patronate*, asigură posesiunii comunităților bisericești toate «bisericile, casele parohiale și dependințele lor», care pot forma averi de zeci de milioane, — toate ale romano- și greco-catolicilor. Cu greu se va fi comis vreodată din partea unui legiuitor o mai mare greșală: a da o avere, care este a *statului*, în mâna minoritarului bine situat, să o întrebuințeze eventual și împotriva statului...

Mai sânt și alte articole, în proectul de lege, ticluite cam la fel, cu o ignoranță uimitoare a trecutului bisericesc.

Dacă asemenea proect va deveni lege, ea va fi departe d'a constitui «titlu de glorie» pentru făuritorii săi. Dimpotrivă: va fi operă națională total greșită, — va fi una dintre legile nenorocite care, întocmai ca pe vremea asupririlor trecutului de jale, batjocorește neamul și biserica noastră.

Cei ce-și mai iubesc biserica aceasta și neamul oropsit, au datoria sfântă de a lupta din răsputeri, cu orce mijloace legale, contra guvernului care ar înfăptui o lege ca aceasta, și pentru abrogarea sau modificarea ei.

In memoriam

Poporul săsesc a îndurat o mare pierdere prin moartea regretatului D. Dr. Adolf Schullerus, vicar general și preot luth. al orașului Sibiu. Adolf Schullerus s'a născut în Făgăraș, la 7 Martie 1864, dintr'o familie preoțească. Studiile academice le-a făcut în Berna, Lipsca și Budapesta. S'a dedicat pedagogiei și teologiei. Ca teolog aparținea direcției istorico-critice a teologiei protestante, care caută legătura creștinismului cu cultura și a științei cu pietatea.

Numele lui de teolog era cunoscut peste granițe, și în Germania era considerat ca un reprezentant de elită al germanismului din diaspora.

Dar Vicarul Schullerus a fost un patriot luminat al țării noastre, iubit de ai săi și respectat de români, pentru caracterul său integru și pentru contribuția sa la binele obștesc. Viața și activitatea lui e dovadă că iubirea pentru ai săi nu micșorează iubirea de țară, nici respectul față de altă limbă și credință.

Privind viața lui, ești îndemnat a zice, că deși omul distins e o creatură a vremii, totuși strălucește ceva din ansamblul vieții lui, ce nu mai aparține vre-

FOIȘOARA

REGULAMENT

(Urmare).

1. Numele, pronumele, domiciliul părților, calitatea în care se judecă, numele și pronumele apărătorului;

2. Obiectul cererii și apărările în scurt;

3. Cuprinsul pe scurt al actelor ce părțile au înfățișat spre a-și susținea fiecare cererea;

4. Arătarea că persoana însărcinată cu acuzarea și-a dat concluziile sau nu;

5. Punctele de fapt și de drept;

6. Motivele;

7. Dispozitivul, adică aceea ce judecata hotărește, în virtutea Sf. Canoane, a legilor și regulamentelor țării.

Art. 203. Sentințele se dau cu drept de apel.

Apelul se face în termen de o lună de zile dela primirea sentinței.

Apelul se adresează președintelui consistorului, care îl înaintează cu dosarul cauzei consistorului spiritual mitropolitan.

Art. 204 Toate sentințele consistoriilor trebuie să arate precis pedepsele ce se dau vinovatului și nici nu trebuie lăsată la înțelegerea că ar fi o consecință a alteia; astfel condamnările relativ la salarii și veniturile bisericești din parohii trebuiesc deosebit arătate în sentință.

Art. 205. N'au drept de apel pedepsele date pe cale disciplinară direct de chiriarh, prevăzute în art. 56 din acest regulament.

Art. 206. Orce sentință dată de consistoriul spiritual eparhial care va fi rămas definitivă, fie din cauză că cel pedepsit n'a uzat de dreptul de apel și recurs, fie că a fost dată fără acest drept pentru executare va fi în totdeauna supusă chiriarhului spre a o investî cu formula executorie.

Art. 207. Toate sentințele se execută prin autoritățile bisericești eparhiale, iar la trebuință se va face apel la sprijinul forței publice.

Art. 208. Forța publică este datoare de a preta ajutorul său când va fi nevoie de exercitat un mandat de aducere pentru martorii propuși sau pentru încasarea amenzilor ce s'ar pronunța împotriva persoanelor nesupuse autorităților bisericești.

Acuzarea și apărarea

Art. 209. Când una dintre persoanele bisericești, supuse judecății, e dată în judecată înaintea instanțelor bisericești, acuzația se susține la consistorul spiritual eparhial de către revizorul eparhial, sau de unul dintre suplenți anume însărcinat cu aceasta; iar la consistorul spiritual mitropolitan și central, de către unul din membri supleanți special însărcinat cu sarcina de acuzator, delegat de mitropolit la consistorul spiritual mitropolitan și de Patriarh la consistorul spiritual central pe toată durata mandatului.

Pentru însărcinarea aceasta, membrul supleant va primi o diurnă egală cu a unui membru ordinar, deosebit cheltuelile de transport dacă nu e din localitate.

Art 210. Acuzatorul, înaintea instanțelor judecătorești bisericești, exercită funcțiunea de organ al legii și al autorităților pe care le reprezintă.

Art. 211. In acest scop organizatorul va susținea totdeauna cauzele date în judecată, în calitate de organ al acuzării.

Art. 212. Acuzatorul va lua concluzii în ședință publică sau le va depune la președintele consistorului în termenul ce i se va fixa.

meînlciei. Cei ce se dedică binelui ob.tesc şi adevărului primesc în vremelnicia lor consacrarea Eter nităţii.

La înmormântarea regretatului Adolf Schullerus a participat din partea Bisericii noastre I. P. S. Mitropolitul Nicolae.

Congresul partidului naţional, sub conducerea dlui *N. Iorga*, s'a ţinut Duminecă în sala «Transilvania» din capitala ţării. După rapoartele ziarelor, congresul, prin enunţările făcute de dl N. Iorga, constitue nu puţină surprindere în cercurile tuturor partidelor politice.

Partidul naţional declară că nu este stăpânit de nici un exclusivism, şi nu e stăpânit de nici o ambiţie: *energiile cuminţi şi creatoare îl pot găsi ori când lângă ele, care se pot afla foarte bine în loiala apropiere a partidului.* Vorbirea dlui N. Iorga se închee cu următoarele cuvinte:

Ţin partidul meu gata pentru orce colaborare. Pe mine personal mă păstrez pentru opera integrală, căci eu voi guverna după idealul meu. Imi păstrez acest drept de a lupta, sub cutele steagului, spre a muri învingător sau învins.

Dl Nicolae Iorga şi partidul în fruntea căruia stă, însufleţit de înalte aspiraţiuni naţionale, îşi pretind astfel dreptul lor la guvernarea ţării.

Aderenţii dlui profesor N. Iorga cred că atât viitoarele alegeri parlamentare, cât şi viitorul guvern vor fi conduse de şeful partidului naţional. —

In aceeaş zi de Duminecă s'a ţinut întrunirea naţional-ţărănistă la *Făgăraş*, după-ce înainte cu câteva zile partidul se întrunise la Iaşi. La aceste întruniri au luat cuvântul numeroşi membri de seamă ai partidului naţional-ţărănist. Refrenul cuvântărilor a fost: Guvernul liberal să plece şi parlamentul actual să se disoalve. La aceste două întruniri, dela Iaşi şi dela Făgăraş, au participat, după ziarele partidului, *«mii şi mii»* de cetăţeni, ear după ziarele guvernamentale abea *«câteva sute»*.

Regimul cultelor şi saşii. Ziarul sibian săsesc *S. D. Tageblatt*, dela 8 Februar a. c., reproduce în traducere prim-articolul Telegrafului Român din 2 Februar, în chestiunea Regimului cultelor, adăugându-i, din partea redacţiei, câteva «scurte observări».

Şi anume.

In articolul nostru, despre Regimul cultelor, spuneam:

«Se ştie doar că stăpânirea habsburgică nu s'a sfiit de nici un mijloc pentru a distruge sau slăbi măcar biserica ortodoxă care a fost în toate vremile cetatea inexpugnabilă a rezistenţei noastre etnice şi paveză sigură a tuturor aspiraţiilor noastre naţionale. A lovit-o deci când şi cum a putut. A lovit-o cu legiuiri nedrepte şi cu — tunul».

Organul săsesc, Tageblatt, însoţeşte afirmaţia aceasta cu următoarea notă:

«Judecata este neistorică (unhistorisch) în această generalitate. Vezi crelarea mitropoliei sibiene, care se datoreşte doar Habsburgilor».

Răspundem:

Judecata noastră este deplin istorică, dacă avem în vedere, că Habsburgii au fost aceia, cari *au desfiinţat* vechea noastră mitropolie de Alba-Iulia.

Spuneam mai departe că, după informaţiile ce le avem, guvernul român ezită în ceea ce priveşte păstrarea articolului 41, (despre soartea averilor bisericeşti în caz de trecere dela o confesiune la alta), în vechea sa redactare.

Aici Tageblatt face următoarea notă:

«Cu drept cuvânt (ezită guvernul), căci — articolul acela — stă în contradicţie cu dreptul universal de stat şi bisericesc de până acum şi ar deveni un izvor de greutăţi neprevăzute».

Ne mirăm că tocmai compatrioţii noştri saşi, *luterani*, combat astfel teza despre divizibilitatea averii bisericeşti, câtă vreme biserica luterană şi canoniştii ei susţin că comunitatea (Gemeinde), nu biserica în întregimea ei, este subiectul dreptului de proprietate a averii bisericeşti.

Ne-am înţeles?

Inmormântarea unui preot

Pr. *Petru Pop*, din comuna Subpădure, — comuna sa natală, prot. Târnava, a răposat în Domnul la 17 Ianuar 1928 după o boală grea, împărtăşit cu sfintele taine ale muribunzilor, în etate de 70 ani, 40 ani de preoţie şi 4 ani de văduvie.

Rămăşiţele pământeşti ale defunctului au fost aşezate la veşnica odihnă în 19 Ianuar, în cimiterul sfintei noastre biserici din localitate.

Decedatul a păstorit această parohie după moartea tatălui său, fost preot în loc, cu cinste şi dragoste tot timpul, înzestrând sft. biserică, în lipsă, cu toate cărţile bisericeşti şi un clopot, procurate cu cheltueala sa. A muncit mult şi pe teren cultural, numit din partea Prea Ven. Consiliu arh. catihet la şcoala civilă de băeţi şi fete, precum şi la şcoala primară de stat din Diciosânmărtin, timp de 21 ani. Apoi a lucrat ca administrator parohial mai mulţi ani în Abuş, Cuştelnic şi Bobohalma.

Prohodul a fost oficiat de către preoţii tractului: Asachie Marcovici secr. protop, ca reprezentant al protopopiatului, fiind Păr. adm. protopop, Gheorghe Oprean, bolnav în spital, Emil Sâmărghiţan, paroh Căpâlna, Traian Popa, paroh Suplac, şi Leon Popa, paroh Bernadia. Au asistat peste 800 persoane, dintre care mulţi intelectuali din comună şi împrejurime.

După terminarea serviciului funebru păr. Asachie Marcovici a rostit o înduioşătoare predică arătând rolul mare al preotului.

Iertăciunile, asemenea ascultate cu emoţiune, au fost rostite de păr. Traian Popa, paroh în Suplac.

Pe răposatul îl deplâng fiii săi: Emil preot ort. în locul său, soţia şi familia, Petru preot ort. Băgaci, soţia şi familia, Gizela cu soţul Ioan Solomon executor de dare, Diciosânmărtin, Văd. Silvia şi familia, Mariţa cu soţul Stefan Vancea, funcţ. cu familia, Valeria cu soţul Nicolae Sălăgean cu familia, şi alte numeroase rudenii.

Odihnească în pace!

INFORMAŢIUNI

Parastas. Joi în 9 Februar a. c. s'a oficiat în biserica catedrală din partea I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae*, asistat de I. P. C. Sa Arhimandritul Vasile şi de preoţimea catedralei, parastas solemn pentru odihna sufletului marelui mecenat al bisericii şi neamului nostru *Emanoil Gojdu.* Au luat parte membrii Consiliului mitropolitan şi arhiepiscopesc, membrii corpului didactic ai Academiei şi ai Seminarului teologic, împreună cu elevii şi alţi credincioşi.

Reunirea Dobrogei cu vechea ţară — sânt 50 de ani d'atunci — se va sărbători la toamnă. Consiliul de miniştri, întrunit în 7 l. c., a încredinţat dlui ministru Al. Lapedatu misiunea să întocmească proectul de program pentru o potrivită comemorare.

Scrisoare deschisă. Sântem rugaţi să publicăm, că în numele Asociaţiei învăţătorilor români din Ardeal, Crişana şi Maramureş, preşedintele, dl Traian Şuteu, şi secretarul general, dl G. Almăşanu, adresează către parlamentarii ardeleni o scrisoare deschisă, în cauza *«încadrării nedrepte a unui număr însemnat de învăţători, membri al acestei organizaţiuni»*. Potrivit hotărârii aduse de congresul învăţătoresc din Satu-mare, va pleca *o delegaţie* la Bucureşti, pentru a interveni din nou la ministerul instrucţiunii. Conducerea Asociaţiei învăţătorilor roagă de aceea pe domnii deputaţi şi senatori ardeleni să binevoiască a conduce delegaţia aceasta în faţa dlui ministru al instrucţiunii, *în ziua de 15 Februar* a. c., şi a stărui să se pună capăt nemulţumirilor şi agitaţiilor celor 500 de învăţători ardeleni, cari cer să fie reintregraţi în drepturile lor, pentru ca învăţătorimea întreagă să poată continua în linişte opera de culturalizare în masele poporului nostru.

Desmintire. In zilele trecute au apărut în mai multe ziare ştiri tendenţioase referitoare la grave neînţelegeri dintre parohul şi credincioşii noştri din Budila, afirmându-se, că credincioşii, din cauza parohului, voiesc să treacă la altă confesiune. Luându-ne informaţiuni exacte dela locurile competente, am aflat, că pretinsa neînţele-

---

Art. 213. Persoanele date în judecata instanţelor bisericeşti, vor putea fi asistate de apărători.

Art. 214. Apărătorii se vor lua dintre clericii licenţiaţi şi doctorii în teologie, cu o vechime de cel puţin 5 ani dela obţinerea titlului de licenţiat.

Art. 215. Persoanele care ar voi să exercite profesiunea de apărător, vor face declaraţie în scris, însoţite de acte în regulă, din care să se vadă că întrunesc condiţiile de a fi apărător.

Art. 216. Această declaraţie se va face la chiriarhul respectiv care o va primi în comisiunile respective.

Art. 217. La mitropoliile din Bucureşti, Iaşi şi Sibiu se va institui câte o comisiune compusă din profesorul de drept canonic dela facultatea sau dela academia de teologie locală, sau din cuprinsul mitropoliei, preşedintele consistorului spiritual mitropolitan şi cel mai vechi apărător din cuprinsul mitropoliei.

Această comisiune va examina titlurile şi găsind că petiţionarii întrunesc condiţiunile cerute, va comunica chiriarhului spre ştiinţă şi aprobare.

Art. 218. Aceeaş comisiune va revizui toate autorităţile de apărător date până acum, fără de cari nu vor putea exercita dreptul de apărător.

Art. 219. La fiecare eparhie va fi un tablou de numele şi pronumele tuturor apărătorilor din ţară.

Art. 220. Fiecare apărător va primi o carte de legitimaţie dela comisiunea care cercetează actele şi care va fi pe lângă fiecare eparhie.

Art. 221. Fiecare apărător, înscris în tablou, va plăti comisiunii o taxă de 1.500 lei, în care va întra şi plata cărţii de legitimaţie.

Art 222. Nu vor putea fi apărători persoanele care deşi întrunesc celelalte condiţiuni, vor fi fost condamnate în vreunul din cazurile prevăzute de legile civile, ce atrag după sine pierderea dreptului de apărător.

Art. 223. Până ce se vor instituì consilii de disciplină ale apărătorilor, comisiunea prevăzută de art. 217 din acest regulament, va exercita şi următoarele atribuţiuni:

a) De a priveghea onoarea şi interesele acestui corp şi de a aplica pedepsele disciplinare;

b) De a face împreună cu apărătorii, în adunare generală, un regulament, special al corpului, care va fi obligatoriu după aprobarea chiriarhului.

Art. 224. Pedepse disciplinare ce se pot aplica apărătorilor cari compromit onoarea şi demnitatea misiunii lor sânt:

a) Imputarea;

b) Interdicţia temporară;

c) Ştergerea din tablou.

Art. 225. Greşelile comise de apărători în timpul şedinţelor se vor comunica, de preşedintele consistorului, tot comisiunii pentru cercetarea titlurilor.

Art. 226. Pedepsele disciplinare nu se pot aplica mai înainte ca apărătorul să fie ascultat, sau să fie chemat în termen de 8 zile spre a fi ascultat.

Art. 227. Pedepsele pronunţate se vor face în scris şi motivate. O copie se va trimite apărătorului condamnat.

Art. 228. Hotărârile comisiunii vor putea fi apelate la consistorul mitropolitan din Mitropolia din care face parte apelantul.

Despre recuzaţiune

Art. 229. Părţile impricinate pot recuza direct sau prin apărător orce membru al consistorului spiritual eparhial, Mitropolitan sau Central, dacă se află în următoarele cazuri:

a) Dacă este interesat personal în proces;

b) Dacă este rudă sau afin cu

gere se reduce la faptul, că ajungând în numita comună ca învățător un element destructiv, parohul a făcut pașii de lipsă la forurile în drept pentru înlăturarea lui de acolo. Din acest motiv învățătorul a inscenat tărăboiul, în urma căruia unele ziare au fost duse în eroare. In parohia noastră din Budila a domnit totdeauna deplină armonie între păstor și păstoriți, în urma căreia s'au putut realiza atâtea lucruri bune. S'a ridicat o frumoasă casă culturală, s'a înființat Reuniunea femeilor pentru înfrumsețarea bisericii și ajutorarea celor necăjiți. In anii ultimi s'a înființat societatea «Sfântul Gheorghe», care desvoaltă o frumoasă activitate etc. Averea bisericească se chiverniseşte în mod conștiențios și a sporit din an în an. In genere putem afirma, că părintele Iordan Curcubătă este un preot conștiu de misiunea sa, apreţiat de forurile sale superioare, stimat de colegi și iubit de proprii săi fii sufletești.

Pentru literatura istorică bisericească. P. S. Sa Episcopul Visarion al Hotinului a cerut ministerului cultelor și consiliului superior bisericesc, să institue câte un premiu pentru alcătuirea următoarelor lucrări de literatură bisericească: «*Istoria bisericească a românilor*», până în zilele noastre; Istoria *monahismului* din țările române, și: Un mănunchi de *biografii* ale celor mai însemnați ierarhi ai bisericii române din veacurile trecute. — Propunerea aceasta nimerită a P. S. Sale va fi un bun îndemn pentru profesorii și studenții institutelor teologice să întreprindă cercetări în domeniile vieții bisericești.

Faptă grăitoare. La ridicarea unei sfinte biserici ortodoxe române în Baia de Criș, prot. Zarand, a dăruit terenul necesar dna *Șerban*, proprietară în această localitate.

Dansuri oprite. O circulară către învățători, dată de prefectul județului Iași, oprește dansurile zise moderne, — afirmă unele ziare din capitala moldoveană.

Polonezii la ortodoxism. Din Varșovia se anunță că la Colomeea 380 intelectuali ucraineni au trecut dela confesiunea uniată la biserica ortodoxă. După solemnitatea convertirii, s'a săvârșit slujba religioasă în ritul ortodox. Au mai trecut la biserica ortodoxă și numeroși țărani catolici din Bialostok.

Societatea tinerimii adulte «Sf. Gheorghe» din Micălaca, eparhia Aradului, a organizat de curând în casa culturală din comună, sub conducerea preotului local și a învățătorului de acolo, un reușit concert în fața unui mare număr de ascultători, cari știu să aprețieze însemnătatea religioasă, culturală și socială, a organizării tinerimii adulte în societatea «Sfântul Gheorghe».

Știri scurte. In hotelul unui oraș belgian s'a cântat la o serbare, în mod ostentativ, versurile «*Deatschland über alles*». Poliția a închis hotelul.

— In lipsa alcoolului, americanul Statelor unite se despăgubește fumând. In anul trecut s'au fumat, în aceste state, 100 miliarde țigarete.

— Bătrâna Ioana Nicolae Gheorghe, din comuna Radu Negru, a răposat zilele aceste în vârstă de 121 de ani, fiind născută în anul 1807.

ȘTIRI LOCALE

Mulțumită publică. Comitetul «Reuniunii culturale naționale a meseriașilor români din Sibiu» aduce și pe această cale mulțămita sa următorilor domni cari au plătit peste taxa de intrare, ș. a.: Timotei Popovici profesor 350 lei, Dr. N. Regman prefectul județului 125 lei, Dr. N. Schiau, adv., Ioan Rebega, contabil șef la «Albina», Em. Cioran protopop, Miron Neagu, proprietar de tipografie, doamna Topârcean, Ioan Arnold și Ioan Arsin și soția Susana, fiecare câte 100 lei, Dr. Ioan Mafiei, advocat și Petru Moga, comerciant, câte 50 lei, Diacon Dinu, Constantin Banu, m. curelar și Nicolae Pop, învățător, câte 40 lei, George Poponea, conducător de tipografie, G. Maior, dir. semin., câte 25 lei, Iacob Marian 15 lei. Sibiu, 3 Februar 1928. Prof. *Nicolae Colan*, prezident, *Stefan Duca*, secretar.

Bal. Sâmbătă 18 Februar 1928 ora 22, Societatea națională de «Cruce Roșie» a României, filiala Sibiu, organizează un mare bal mascat în saloanele Cercului militar-civil, sub patronajul dnei și dlui general Găvănescul, comand. corp. 7 armată. *Comitetul.*

Teatru. Compania lirică română *Leonard* din București va da Sâmbătă în 11 Februar, ora 9 seara, în teatrul Sibiului, o singură reprezentație. Amănunte în afișe. Bilete la Librăria Foaia Poporului.

Achitarea impozitelor. Administrația financiară, Sibiu, invită Onoranții contribuabili de orce categorie să achite toate impozitele de agricol, clădiri, comerț, industrie, profesiune și global. Restanțele ce sânt până în 31 Decemvrie 1927, sânt a se plăti în 15 zile necondiționat.

Convocare. Patronii și toți binevoitorii școalei de ucenici a statului, în Sibiu, se convoacă la adunarea generală, ce se ține Duminecă 12 Februar 1928 la școala primară Nr. 1 din strada Avram Iancu, la ora 11½ a. m. Se va face alegerea în comitetul școlar a 4 membri și a unui censor. Dacă la prima adunare nu se vor întruni membri în numărul prevăzut de lege, adunarea a doua se va ține în același loc și timp Duminecă 19 Februar a. c., ear alegerea se va face cu numărul membrilor prezenți.

Adunare. Părinții și tutorii din circumscripția școalei primare de stat Nr. 1 din Sibiu se convoacă la adunarea generală care se ține Duminecă în 26 Februar 1928, ora 11 a. m. în edificiul școalei. Dacă la această adunare nu vor fi prezenți ⅓ din membri, adunarea generală se amână pe Dumineca următoare, 4 Martie, ora 11 a. m. tot în localul școalei, când se va ține fără privire la numărul membrilor prezenți.

CARȚI ȘI REVISTE

Revista teologică, organ pentru știința și viața bisericească, sub patronajul I. P. S. Sale Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae. A apărut Nrul 1 din 1928. Cuprinsul este următorul: Prof. Dr. Gr. Cristescu: «Și a rămas Isus singurl»... Dr. I. Lupaș: Chestiunea originii și continuității Românilor, într'o predică dela 1792. I. Beleuță: Amintirile unui preof romano-catolic devenit preot ortodox. Preot D. Achimescu: Teslarul. Prof N. Colan: Mișcarea literară: Ortodoxism și protestantism. Epistola sfântului Iuda. Gh. Maior: Cronică: † Valeriu Branisce. † Protopopul Dr. Gheorghe Popoviciu. Spre o nouă îndrumare a vieții. ⁂ Note și informații. ⁂ Bibliografie. — Abonamentul 200 lei pe an. Redacția și administrația: Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 32.

Unirea principatelor române

Dintr'o comemorare a zilei de 24 Ianuar

I. Temeiul etic al unirii

Unirea principatelor române a fost un act moral și eroic. Moral din punct de vedere material, obiectiv, căci graiul Scripturii sfinte ne relevează: Nimic nu este mai plăcut înaintea Domnului, decât a locui frații împreună.

Moral sub raportul mijloacelor. S'a înfăptuit prin armele legalității pure. Nici atâta sânge, cât e un grăunte de mușlar, nu-i pătează albul curăteniei ideale.

Moral prin scopul său înalt și luminos. Nu capturarea de moșii străine, nici atentarea la comori sufletești n'o vrea, ci desvoltarea individualității noastre ca neam, desăvârșirea personalității noastre colective în gradul suprem, în favoarea noastră și a întregii omeniri.

Și a fost eroic actul unirii. Cu credința și tăria lui David psalmistul biruit-a piedecile puternicilor Goliați dimprejur, și ideea trup s'a făcut.

II. Unirea cu spada

Sântem pildă vie a înălțării prin unire. Precum se unește ploaea cerului cu huma pământului ca împreună să trezească la viață un clopoțel de floricică, un spic de aur, sau un pui de copăcel, tot astfel s'a unit în ceața trecutului îndepărtat și voevodatul Jiurilor cu voevodatul Argeșului, ca să se nască principatul Munteniei, acoperit cu neștearsă glorie la Rovinele lui Mircea, la Călugărenii lui Mihai, la Brașovul lui Radu Șerban. Precum se unește Siretelul cu apa Siretului, ca împreună să străbată mai ușor și mai repede la Mare, tot astfel s'a unit în negura vremurilor vechi și voevodatul de meazăzi, al Băii, cu voevodatul din meazănoapte al Sepeniților, ca să se desvoalte principatul Moldovei, ilustrat prin Marienburgul lui Alexandru cel Bun, prin Rahova, prin Cozminul lui Ștefan cel Mare și prin Feldioara lui Petru Rareș.

Aceste două țărișoare, din stânga și dreapta Milcovului, semănau «ca doi brazi dintr'o tulpină, ca doi ochi dintr'o lumină». Locuite de un popor omogen, cu aceeaș origine, acelaș nume, aceeaș limbă și religie, aceeaș civilizație și tradiție, aceeaș istorie, aceleași instituțiuni, legi, moravuri, aptitudini, interese, trebuințe, primejdii, aspirări, cugetări, instincte; aceeaș ursită, aceeaș misiune, acelaș geniu, acelaș suf et.

Și cu toate că se identificau ca două picături de apă din acelaș isvor, totuși au trăit veacuri de-a rândul lâng'olaltă mai mult în vrăjmășie decât în frăție. Doar Arhanghelul neamului, Mihai Vodă Viteazul, le-a putut unì trecător, pe câteva clipite.

Dar pronia înțeleaptă plinește totul. Celce face să răsară colțul ierbii și creapă mugurii primăverii și înveșmântă în aur spicele pe lanuri și coace pân' și porumbele mici ale toamnei, Acela trezește și gânduri mari în mințile alese și stârnește simțiri profunde în inimile generoase. Și ideile și sentimentele le îngrijește, le crește, le întărește și la timp le coace, ca să rodească.

III. Unirea sufletească

Fragedă ca cea dintâi frunză a primăverii, smerită ca o viorică în umbră de tufă și sfioasă ca un chip de fecioară, ne apare ideea unirii conștiente în cel mai îndepărtat trecut românesc.

— Sânteți de-un sânge și de-o lege! Nu vă mai războiți! — striga pe la începutul veacului al XVI-lea cucernicul călugăr Maximian, lui Bogdan al III-lea și lui Radu cel Mare, porniți în aspră luptă fratricidă.

Dar, cu vremea, ea crește în taina sufletelor și se întărește, căldura ei topește gheața inimilor. Generația patruzecișioptistă pretinde imperativ unirea! Să peară desbinarea ca fumul mânat de vifor!

Ear unul din fiii generației postcrimeice se spovedește astfel:

— Suspinul și durerea noastră cea de toate zilele, dorința noastră cea mai mare, pentru care ne rugăm zi și noapte lui Dumnezeu, era: unirea!...

Și glasurile arzânde de dorul unirii se îngemănau în o maiestoasă simfonie, ce pătrunse duios până în sufletul puterilor girante, care elaborau convenția parisiană.

— Două colibi sântem acum! Și vrem să fim o singură clădire, mare și cinstită! — strigau memorandiștii unioniști.

— Sântem cadavre! In descompunere! Și tu, înțeleaptă Europă, cum rabzi astfel de cadavre în laturile casei tale?! O, dați-ne: unirea! Și prin ea vom învia! — răsuna de pe buzele pribegilor.

— Vrem unire! Căci în unire este tărie, în tărie încredere, în încredere siguranță, în siguranță muncă, și în muncă lumină, și în lumină fericire, pentru noi și pentru alții!... răsbătea din toate părțile. (Sfârșitul urmează).

---

vreuna din părți până la al patrulea grad inclusiv;

c) Dacă există dușmănie între el și una din părți;

d) Dacă și-a manifestat public ori privat opiniunea sa mai înainte de a se pronunța hotărârea;

e) Dacă a primit dela una din părți daruri sau promisiuni de daruri, ori de serviciu;

f) Dacă a fost martor în pricină;

g) Dacă judecătorul este frate, cumnat rudă de sus sau de jos, ginere sau socru cu apărătorul părții.

Art. 230. Dacă însă părțile vor declara direct sau prin apărător că-l primesc a l avea ca judecător, membrul recuzabil va lua parte la proces.

In hotărâre se va face vorbire despre aceasta.

Art. 231. Cel ce va voi să recuze, va trebuì să facă propunerea sa de recuzare mai înainte de cercetarea pricinii.

Dăcă cauzele de recuzare s'au ivit după începerea procesului, partea interesată le va propune îndată ce le va cunoaște.

Art. 232 Recuzarea va fi propusă printr'un act de scris dat președintelui, sau dacă recuzarea este în contra președintelui, dat membrului care va ține locul.

Acest act va fi iscălit de partea care propune recuzarea, sau de apărătorul său.

Art. 233. Judecata va chibzuì asupra propunerii de recuzare după ce se vor asculta și concluziile organelor însărcinate cu acuzarea.

Judecătorul recuzat nu va putea lua parte la chibzuire.

Hotărârea consistorului se va citì în ședință publică și va fi dată fără nici un apel.

Art. 234. Dacă consistorul hotărește recuzarea, judecarea procesului se amână și se judecă din nou, completat cu membrii supleanți.

(Urmează).

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, : la administrația ziarului :

Telegraful Român

Nr. 410/1927. (15) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan cu dreptul de succesiune pe lângă neputinciosul paroh Valeriu Popoviciu din parchia de clasa a III-a **Sibiel**, protopopiatul Sălişte, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, precum şi jumătate din venitele stolare ale parohiei.

Până când însă postul de capelan va fi recunoscut şi dotat din partea statului, parohul Valeriu Popoviciu este dator să plătească dânsul capelanului equivalentul salarului dela stat.

Concurenţii îşi vor înainta cererile instruite în regulă subsemnatului oficiu protopopesc în terminul legal şi se vor prezenta în comună spre a-i cunoaşte poporul.

Sălişte, la 15 Ianuar 1928.

Oficiul protopopesc al Săliştei în înţelegere cu consiliul parohial din Sibiel.

Dr. D. Borcia
protopop.

Nr. 17/928. (19) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **Lupu** clasa III-a, din protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.

2. Sesie parohială veche 3 jugăre 1100 stânjini □ şi deocamdată 2 jugăre în arândă fortată dela reforma agrară, precum şi curtea parohială.

3. Stola obişnuită, câte 1 ferdelă cucuruz şi una zi de lucru dela 36 familii.

Reflectanţii la acest post sânt poftiţi să şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare, în termin legal, oficiului protopopesc Mercurea (jud. Sibiu) şi să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Lupu, la 7 Ianuar 1928.

Nicolae Secaşanu
adm. paroh.

Aurel Isailă
epitrop

Văzut:

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Nr. 52/928 pprsb. (17) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor din tractul Zarand se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român:

1. Birtin	parohie de cl.	III
2. Blăjeni-Criş	„ „ „	II
3. Blăjeni Grosuri	„ „ „	III
4. Bulzeştii de sus	„ „ „	III
5. Ribicioara de sus	„ „ „	III
6. Tomnatecul de sus	„ „ „	III
7. Zdrapţi	„ „ „	III

Venitele la toate parohiile sânt cele fasionate în coala B, anume: salarul dela stat şi stolele îndatinate. In parohia Bulzeştii de sus, preotul are case parohiale şi grădină corespunzătoare.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, cu documentele necesare, subsemnatului oficiu protopopesc în terminul indicat, şi se vor prezenta în parohiile respective spre a face cunoştinţă cu poporul.

Brad, la 16 Ianuar 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Zarand.

Alex. Fugătă
adm. protopopesc.

Nr. 16/1928. (16) 1—3

Concurs

Pentru pictarea bisericii ortodoxe române din Sebeş, judeţul Alba, se publică concurs.

Reflectanţii să-şi înainteze ofertele închise Consiliului parohial în Sebeş, până la 1 Martie a. c. având să prezenteze şi schiţe şi modèle referitoare la executarea lucrării. Se cere executare artistică.

Consiliul parohial va alege şi va încheia contract cu care va voi dintre concurenţi. Spese ori despăgubiri pentru prezentare la faţa locului, ori pentru schiţe şi modèle nu se plătesc.

Informaţiuni mai de aproape se pot cere dela oficiul parohial.

Sebeş, la 30 Ianuar 1928

Preş. cons. parohial:
Sergiu Medean
protopop.

Nr. 5/1928. (22) 1—3

Concurs

Prin aceasta se publică un nou concurs, pe baza ordinului Venerabilului Consiliu arhiepiscopesc cu Nr. 12156/1927 pentru întregirea parohiei de cl. II. **Baciu (Bacifalău)**, din protopopiatul Braşovului, cu termin de 30 de zile dela publicarea lui în ziarul oficial Telegraful român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Leafă dela stat.

2. Venitele stolare.

3. Sesiune parohială 4 jug. fânaţ şi un adaus de 4 jug. loc arător dat din pământul Bisericei.

4. Casă bună parohială.

Candidaţii se vor prezenta în timpul până la alegere, în vre-o Duminecă sau sărbătoare, în Biserica din Baciu, spre a fi cunoscuţi de popor, având să slujească şi să predice în Biserică.

Cererile însoţite de toate documentele se vor trimite, în terminul fixat, Oficiului protopopesc ort. român din Braşov.

Braşov, în 4 Ianuarie 1928.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 182/1928. (20) 1—1

Publicaţiune de licitaţie

Se scot la licitaţie următoarele lucrări şi anume:

1. Reconstrucţia podului de lemn Nr. 161 de pe şos. naţ. Turda-Sibiu-Braşov Km. 167—168 din judeţul Sibiu. Valoarea de pe deviz este de Lei 306.000·—.

2. Lucrările de construire în parte a podului de lemn Nr. 7 de pe şos. naţ. Sibiu Turnu-roşu între Km. 5—6 din judeţul Sibiu, cu obligaţia de a se prevede în ofertă:

a) pentru lucrarea întreagă cu material şi manoperă la un loc;

b) se va face preţ numai pentru manoperă în cazul când în total sau în parte se va da materialul de administraţie. Valoarea de pe deviz este de Lei 320.000·—.

Licitaţiunea se va ţinea la direcţiunea de poduri şi şosele, studii şi construcţii şi la serviciul de poduri şi şosele din Sibiu, în ziua de 25 Februarie 1928, ora 12 din zi.

Oferta va fi însoţită de recipisa de consemnarea garanţiei provizorie de 4 la sută dela una din instituţiile statului, ne mai primindu-se garanţii în numerar sau efecte.

Domnii concurenţi pot lua informaţiuni pentru condiţii dela direcţiunea de poduri şi şosele, studii şi construcţii şi dela serviciul de poduri şi şosele din Sibiu, în orele de lucru.

Oferta fără recepisa de consemnare se respinge.

Supra oferte nu se primesc.

Şeful serviciului
A. Lukács
Ing. şef.

No. 21/1928 prot. (14) 3—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei de clasa I, Ocna de sus, (Ocna Sibiului) protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta nou concurs cu termin de 30 de zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B, pentru întregirea dela stat.

Sesiune parohială 20 jug. 1444□, parte fânaţ, parte arător.

Venitele stolare obicinuite.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare în termin subsemnatului şi să se prezinte şi în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Intrucât nu vor concura candidaţi cu cualificaţiune de cl. I se vor admite şi candidaţi cu cualificaţiune de clasa a II a.

Sibiu, la 25 Ianuarie 1928.

Emilian Cioran
protopop.

GRATIS trimit catalogul meu despre **viţe de vie altoite** care cuprinde preţurile cele mai ieftine şi sfaturile neresplătibile pentru fiecare viticultor. In interesul propriu al Dvoastre nu procuraţi viţe de vie sau viţe altoite, până când nu citiţi călăuza mea de viticultură. Adresa: **J. SZÜCS,** pepinerie 24, Diosig, judeţul Bihor. Se caută agenţi pe lângă provizie mare. (131) 15—16

Citiţi
MEMORIILE
Arhiepiscopului şi Mitropolitului
Andrei Şaguna
Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la
Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Preţul: 25 Lei

A apărut în ediţie nouă:
Frumoasa din Nor
şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Reclama este sufletul comerţului

A apărut
în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17
scrierea
„La picioarele Mântuitorului"
Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană
de
Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov
Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.
In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este
Telegraful Român
Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut
în a doua ediţie revăzut şi complectat
Tipicul bisericei ortodoxe
întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale
de
AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"
şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

Croitoria de domni
DUMITRU DUŞLEAG
Sibiu Str. Rannicher 6a Sibiu
execută tot felul de **Costume bărbăteşti** solide cât şi după ultima modă
Praxă îndelungată în confecţionarea de
Reverenzi
:: cari se execută după sistemul cel mai nou ::
Serviciu prompt! Preţuri moderate!

Redactor responsabil: Dr. George Proca.
Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 15 Februar 1928 Nr. 14

Telegraful Român

Organ naţional-b

15 FEB 928

(Of.)

Onor. «Asociaţiunea»

Sibiiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Regimul cultelor minoritare

Baptismul între confesiunile recunoscute?

Proiectul de lege al regimului cultelor minoritare conţine — între dispoziţiile sale greşite sau cel puţin de prisos — şi recunoaşterea *baptismului* lângă celelalte 8 confesiuni minoritare ale ţării româneşti.

Articolul 19, al proiectului, ar cuprinde următoarele:

Pe lângă cultul ortodox, a cărui organizare este determinată prin lege specială, în statul român există următoarele culte recunoscute:

a) Cultul greco catolic (unit),
b) Cultul catolic de rit latin şi armean,
c) Cultul reformat,
d) Cultul evangelic-luteran,
e) Cultul unitar,
f) Cultul gregorian,
g) Cultul mozaic,
h) Cultul mohamedan, şi
i) Cultul baptist.

Avem, în ţara aceasta, cu reputaţie de nesfârşită toleranţă, vreo 30 mii de baptişti, conform numărătoarei făcute de ei înşişi, nu de noi, — fiind stăpânirile noastre de credinţă că «mai e vreme», şi că nu trebue să ne pripim şi să ne cunoaştem exact numărul locuitorilor ţării după limbă, confesiune şi celelalte atribute...

Pentru această cantitate disparentă — 30 mii! — de cetăţeni baptişti, proectul se crede îndatorat să fie cât se poate de prevenitor şi să răspundă cu o recunoaştere a acelora, ai căror fraţi, în afară de hotarele ţării noastre, ne cârtesc în fel şi chip în faţa străinătăţii europene şi americane.

Unele gazete încearcă a explica faptul acesta, din cale afară generos, prin împrejurarea, că guvernul voind să facă un *împrumut extern*, nu l-ar putea primi din Anglia şi America, decât prin *favoare* acordată — baptismului, patronat de aceste state.

Umblând pe calea aceasta, ne vom trezi că în curând au să fie negreşit «recunoscuţi» şi adventiştii de ziua a şaptea, cu alte secte împreună, de acelaş fel, — căci doar, ca oameni cari ne respectăm, avem să fim consecvenţi în înzestrarea «religiilor» cu drepturi egale.

Nu mai pomenim, de astădată, nimic despre *iubirea de ţară*, ce se desprinde din făptuirile, mai vechi şi mai nouă, ale sectanţilor toleraţi şi favorizaţi în mijlocul mult răbdătorului şi blândului popor românesc dela ţară.

Ne mărginim să publicăm *scrisoarea* ce ni-o trimite acum unul dintre preoţii satelor noastre ardelene. Din comuna Vârmaga, protopopiatul dela Deva, ne scrie parohul local, părintele Aurel Borţian, între altele, următoarele:

Scriu aceste rânduri, izvorâte dintr'un suflet îngrijorat, care îşi face apostolia într'un săticel aşezat la poalele Munţilor apuseni, unde secta baptistă numără astăzi 31 de indivizi.

Nu vorbesc de primejdia de care a fost ameninţată biserica dreptmăritoare de aici până la venirea mea, ci de primejdia mare de care va fi ameninţată biserica neamului întreg, împreună cu statul clădit prin jertfa celor 800 de mii de morţi, dacă noi vom tăcea când proiectul legii cultelor prevede recunoaşterea baptismului alături de confesiunile celelalte din ţară.

Fiii laici ai bisericii dreptmăritoare anunţă, în ziare, primejdia sectanţilor, ear noi pionerii credinţii străbune ne-am strâns în conferenţe, ca sfătuindu-ne să găsim arme cât mai bune pentru apărare.

Noi preoţii, cari am apărat şi apărăm din tot sufletul credinţa strămoşească şi cari cunoaştem uneltele de propagandă ale sectanţilor, trăind aproape de ei, avem să protestăm şi să strigăm cu toţii că: orce sectă, care va fi recunoscută între confesiuni devine o primejdie pentru stat şi pentru biserică.

Dar, nu numai noi preoţii, ci împreună cu noi biserica dreptmăritoare întreagă, care ne-a ocrotit sufletele până astăzi, biserica aceea care a crescut pe umilii dascăli de pe vremuri, sădind în sufletul înaintaşilor noştri, alături de credinţa în Dumnezeu, şi sămânţa ideii naţionale, cere dela fiii săi să lupte din răsputeri şi să se opună recunoaşterii baptismului.

Inimile celor ce au fericirea de-a trăi departe de această sectă, trebue să simtă la fel cu inimile noastre, a celor cari ne frământăm cu gândul cum să oprim propaganda subversivă a sectanţilor, în vederea idealului nostru care este: religiozitatea şi moralitatea poporului, înfăptuirea unităţii sufleteşti, mergând pe calea binelui, dreptăţii şi a adevărului.

Legea e proiect încă, şi până nu se pune în desbatere, sântem mai ales datori să-l denunţăm ca primejdios neamului şi bisericii sale...

FOIŞOARA

REGULAMENT

(Urmare).

CAPITOLUL VI

Consistorul spiritual mitropoiltan

Instanţa de apel

Art. 235. Pe lângă cele trei mitropolii istorice funcţionează câte un consistor spiritual mitropolitan, ca instanţă de apel, şi anume: La Bucureşti pentru mitropolia Ungro-Vlahiei, la Iaşi pentru mitropolia Moldovei, a Bucovinei şi a Basarabiei, şi la Sibiu pentru mitropolia Ardealului.

Art. 236. Consistorul spiritual mitropolitan se compune:

a) Bucureşti din 5 membri ordinari şi 5 membri supleanţi;

b) Iaşi din 8 membri ordinari şi 8 membri supleanţi, iar

c) Sibiu din 5 membri ordinari şi 5 membri supleanţi.

Art. 237. Atât membrii ordinari, cât şi cei supleanţi sânt delegaţi în consistorul spiritual mitropolitan, câte unul de fiecare adunare eparhială a fiecărei episcopii din cele care compun circumscripţia jurisdicţională a consistorului spiritual mitropolitan, cu aprobarea chiriarhului şi pe termen de 6 ani.

Art. 238. Spre a fi ales membri în consistorul spiritual mitropolitan, se cer aceleaşi condiţii ca şi membrilor consistorului spiritual eparhial, bucurându-se de aceleaşi drepturi şi datorii ca şi aceia.

Art. 239. Preşedintele consistorului spiritual mitropolitan se numeşte de mitropolit pe toată durata mandatului, dintre membrii delegaţi.

Art. 240. Şedinţele consistorului spiritual mitropolitan se ţin cu majoritatea absolută a membrilor.

Hotărârile se iau cu majoritatea membrilor prezenţi.

Art. 241. In cazuri de caterisire, consistorul spiritual mitropolitan judecă cu totalitatea membrilor, şi sentinţa se pronunţă cu majoritatea lor absolută.

Competinţa consistorului spiritual mitropolitan

Art. 242. Consistorul spiritual mitropolitan judecă, în a doua instanţă, toate apelurile venite dela consistoriile spirituale eparhiale din circumscripţia sa jurisdicţională.

Art. 243. Ca instanţă de apel are competinţa să se extindă atât asupra fondului cauzei, cât şi asupra formalităţilor de procedură pentru apelurile întrate spre judecată.

Art. 244. In contra sentiţei date de prima instanţă cu drept de apel, acest drept îl pot exercita atât părţile, cât şi acuzarea.

Art. 245. Apelul se declară la preşedintele consistorului eparhial a cărui sentinţă se apelează.

Art. 246. Termenul de apel este de cel mult 30 zile dela data comunicării sentinţei consistorului spiritual eparhial.

Apelul intrat după acest termen se respinge.

Art. 247. Apelul va fi semnat de apelant.

Art. 248. Cererea de apel va cuprinde: numele, pronumele, profesia şi domiciliul apelantului şi al părţilor cu care a fost în judecată, cum şi motivele de apel. Ea va fi timbrată cu timbru legal şi redactată în termeni cuviincioşi.

Apelul redactat în termini necuviincioşi se respinge.

De asemenea se va alătura la cererea de apel şi copie legalizată de pe hotărâre, sau de pe dispozitivul hotărârii apelate. Dacă apelantul

Conducătorii sectanților sânt plătiți, de obicei cu bani grei din străinătate. In părțile noastre, — de sigur și în alte locuri, — dacă proiectul va deveni lege în toată forma, sântem amenințați să pierdem un mare procent de credincioși...

*

Cei chemați vor înțelege oare cu toții despre ce este vorba, — până a nu fi prea târziu?

Religie și Știință

Dumineca trecută a ținut o interesantă conferență despre Religie și Știință la cercul militar-civil din localitate învățatul Rector al politehnicei din Timișoara dl *Dr. V. Vulcovici*, în fața unui select și numeros auditoriu.

Inainte de începerea conferenței dl General Găvănescu, Comandantul Corpului VII de armată, organizatorul interesantului ciclu de conferințe din iarna aceasta la Cercul Militar-Civil, prin cuvinte alese a prezentat pe dl conferențiar accentuând, că a avut o inspirație fericită dl Ministru atunci, când înainte cu 7 ani a chemat în fruntea școalei politehnice din Timișoara pe distinsul profesor Vulcovici dela Iași. Dsa a făcut din această școală un lăcaș măreț, nu numai în ce privește construcția arhitectonică și artistică, ci și în ceea ce privește construcția sufletească a elevilor.

Mulțumind dl conferențiar elogioaselor cuvinte ale dlui General Găvănescu, timp de o oră și jumătate a arătat că între Religiune și adevărata Știință este numai un conflict aparent. Dacă există conflict între religie și știință este numai aparent, provenit din intrasigență și ignoranță, din rea voință și exces de zel.

Religiunea și știința încap foarte bine una lângă alta și se completează reciproc, ceeace a documentat provocându-se la cei mai mari învățați ai lumii.

In partea ultimă a conferenței a arătat superioritatea creștinismului față de celelalte religiuni și în deosebi față de budhism, accentuând rolul bisericei ortodoxe în viața și desvoltarea poporului român și a încheiat scoțând în relief toleranța ortodoxiei în contrast cu intoleranța catolicismului apusean, care de multeori s'a pus în conflict cu oameni ai științei folosindu-se de mijloace condamnate de întemeietorul creștinismului, de blândul Nazarinean, cum a fost arderea pe rug, inchiziția și celelalte.

Creștinismul nostru ortodox — spunea distinsul conferențiar — nouă ne este scump. Ne este scump, că religia noastră ortodoxă este un creștinism tolerant, este o calitate pe care religia occidentală n'a avut-o.

Nouă ne este scump acest creștinism, pentrucă ortodoxia a fost conservatoarea limbei, a datinilor, a firei și a neamului nostru.

Dacă vorbim, cum vorbim, și avem sufletul pe care îl avem, apoi ortodoxiei îl datorăm.

Numerosul auditor în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a felicitat pe dl Vulcovici un bărbat cu o vastă și temeinică cultură pentru agilitatea cu care a știut să expună într'un mod simplu și înțeles de toți cele mai subtile cestiuni.

Mulțumim dlui Dr. Vulcovici pentru cinstea făcută orașului nostru prin conferența ținută — ear dlui General Găvănescu pentru fericita inspirație că l-a invitat.

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Dela Sf. Mitropolie a Moldovei și Sucevei. — Râvna profesorilor de religie. — Din parohii. —

Darurile mai nouă, primite cu menirea de-a reface sfântul așezământ dela Sâmbăta de sus, în ținutul Făgărașului, sânt următoarele:

Dela Sf. Mitropolie a *Moldovei* și *Sucevei:*

1. Prin colectă, în care se remarcă: Mănăstirea *Neamța*, din jud. Neamțu, cu Lei 1000, I. P. C. Sa Arhimandritul *Ghenadie Caraja* din Bistrița, cu Lei 1000, dela alți credincioși Lei 8311, în total 10311
2. Prin plasare de cărămizi 14940

Dela dl *Jeronim Ciocan*, profesor de religie în Hațeg: a colectat Lei 430, și a plasat cărămizi în valoare de Lei 3800, în total 4230

Dela dl *Valer Fugătă*, catehet în Brad: a colectat dela societatea «*Sf. Gheorghe*» a liceului «Avram Iancu» din *Brad* Lei 1000, și a plasat cărămizi în valoare de Lei 300, în total 1300

Dela parohiile protopopiatului *Băița*, s'a colectat 4230

Total 35,011

Suma de mai 'nainte 3.150,449

Total general 3.185,460

INFORMAȚIUNI

Senatul universitar și ministerul. Rectoratul universității dela Iași recomandase ministerului instrucției, între alți profesori, pe I. P. C. Sa arhimandritul *Scriban*, ca profesor titular la facultatea teologică din Chișinău. Ministerul l-a numit însă profesor suplinitor. Senatul universitar din Iași, în ședința de Vineri, săptămâna trecută, a hotărât să se propună ministerului de a declara catedra vacantă scoțându-o la concurs, sau de a fi numit profesor definitiv Arhim. Scriban.

Plecarea dlui N. Iorga în străinătate. Dl profesor N. Iorga, șeful Partidului Național, a plecat în 10 l. c. la Paris, cu Simplonul. Dl profesor N. Iorga va rămânea în capitala Franței o lună de zile, pentru a face prelegeri la Sorbona și cursuri la Școala Română din Fontenay aux Roses.

Alegerea de protopop. In 10 Februarie s. c., s'a întrunit în Agnita adunarea protopopească sub prezidiul comisarului consistorial Virgil Nistor, pentru alegerea de protopresbiter al tractului Agnita, devenit vacant prin retragerea octogenarului protoiereu Ioachim Muntean, după o mănoasă activitate de peste o jumătate de veac în bine meritatul stat de pensiune.

Unicul concurent părintele Emil Păcală din Dealul Frumos a întrunit aproape totalitatea voturilor membrilor prezenți. Alegerea a decurs în cea mai bună ordine.

Mărci poștale comemorative. Direcția generală a poștelor va tipări, cu ocazia împlinirii a 50 ani dela realipirea Dobrogei, mărci poștale jubilare. In același timp, împlinindu-se și 10 ani dela unirea Basarabiei cu patria-mamă, se va tipări o singură serie de mărci. Clișeele vor reprezenta: Podul de peste Dunăre; cei doi străjeri ai podului; Adam Clisi; portul Constanța; Castelul regal dela Balcic, Cetatea dela Hotin, Cetatea Albă; Casa Sfatului țării din Chișinău.

Sărbătorirea unui preot. Duminecă, în 5 l. c., s'a adunat în sf. biserică din Dârste-Brașov, la vecernie, un număr impunător de credincioși, cari luau parte la rugăciunile rostite de preoțimea Cercului religios din orașul Brașov, întrunită pentru a face slujbă în sobor și a asculta sfaturile duhovnicești ale păstorilor de suflete. La sfârșitul vecerniei, păr. protopop Dr. Iosif Blaga, în frumoase și însuflețite cuvinte, relevă viața și activitatea vrednicului preot și paroh *Ioan Broșu* din Dârste Brașov, și citește apoi actul prin care I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* acordă distincția și ofere brâul roșu merituosului slujitor al altarului, părintelui Ioan Broșu, pentru munca și stăruința, cu pricepere adusă, în cursul a 42 de ani, în păstorirea credincioșilor săi. Adânc emoționat răspunde preotul sărbătorit, făgăduind să îndeplinească și mai departe cu râvnă opera de propovăduire a credinței și mulțumind în călduroase cuvinte tuturor celorce au luat parte la actul acestei sărbătoriri.

† **Prot. Adrian P. Deseanu**, al Vașcăului, din eparhia aradană, a răposat în clinica din Cluj, după lungi și grele suferințe, în vârstă de 59 ani. A fost una dintre figurile reprezentative ale clerului eparhial, vechi și idealist luptător. A înzestrat tractul său, unde a păstorit 19 ani, cu o frumoasă casă și cu o bibliotecă protopopească. Inmormântarea i s'a făcut în Vașcău, în 2 Februar 1928, servind prohodul P. S. Sa arhiereul Andrei Crișanul, în fruntea unui sobor de preoți. Odihnească în pace!

---

voește a se servi și de alte acte afară de cele depuse în dosarul consistorului spiritual eparhial, va trebui să le depună odată cu cererea de apel în care se va face mențiune despre aceasta.

Art. 249. Președintele consistorului spiritual eparhial, îndată ce primește cererea de apel, dispune trimiterea ei împreună cu întreg dosarul cauzei consistorului spiritual mitropolitan.

Art. 250. Președintele consistorului spiritual mitropolitan primind apelul îl înscrie pe registru de judecată în termen de cel mult 10 zile și hotărește data de înfățișare a părților și emite citațiunile.

Art. 251. In apel nu se face nici o cerere nouă care nu s'a făcut la prima instanță, afară de cereri care servesc ca mijloace de apărare la cauza apelată.

In apel nu se va putea schimba nici cauza, nici obiectul pricinei și nici calitățile părților.

Art. 252. Pierderea termenului de apel atrage după sine definitivarea sentinței.

Procedura consistorului spiritual mitropolitan

Art. 253. Procedura în fața consistorului spiritual mitropolitan se urmează după orânduelile prevăzute la consistorul spiritual mitropolitan.

Art. 254. Dacă cauza apelată nu pare judecătorilor destul de bine instruită în prima instanță, ei vor putea să întregească toate lipsurile constatate.

Art. 255. Sentința consistorului spiritual mitropolitan se extinde atât asupra formelor de procedură, cât și asupra fondului. Ea poate să confirme, ori să schimbe în total sau în parte hotărârea specială.

Art. 256. Hotărârile consistorului spiritual mitropolitan se dau cu drept de recurs.

In caz de caterisire pentru abateri dela doctrină și ritual, recursul se îndreaptă direct către Sf. Sinod.

Art. 257. Recursul trebuie făcut în timp de 30 zile dela primirea sentinței.

Art. 258. Convocarea consistorului se face în scris de președinte, ear membrii sânt datori să se conformeze.

Călcarea acestei dispoziții, fără motiv de forță majoră, atrage pentru prima oară pierderea onorarului pentru ziua convocării, ear pentru a doua oară, pe lângă pierderea onorarului, poate atrage și pedepse disciplinare din partea comisiunii disciplinare căreia i se va adresa președintele.

Despre ședințe

Art. 259. Ședințele consistorului spiritual mitropolitan se vor deschide la ora 12 și durează până la ora 18.

Neprezentarea membrilor la ora legală și la lucrările consistorului constitue act de lipsă dela datorie.

Este permis judecătorilor, pentru terminarea unui proces început în orele legale, să rânduească o ședință de noapte, care însă nu se va prelungi după miezul nopții.

Ședințele consistorului spiritual mitropolitan nu sânt publice și la ele nu pot asista decât părțile împricinate, martorii și apărătorii lor.

Art. 260. Când consistorul spiritual mitropolitan va cere părților să depună concluziuni înscris, acestea trebuie depuse la grefă cel puțin cu o zi înainte de termenul fixat pentru pronunțarea deciziunii.

Grefierul este dator a le vizà și datà.

Odată depuse aceste concluziuni nu mai pot fi retrase. Se poate însă depune un supliment de concluziuni înlăuntrul termenului fixat.

Art. 261. Toate actele depuse de părți în instanță vor trebui să fie

Mareşal — evacuat. Din Paris se vesteşte, că mareşalul *Joffre*, de a cărui nume este legată marea şi glorioasa bătălie dela Marna, a fost zilele acestea poftit, pe baza legii, de proprietarul casei unde locueşte, să se mute în altă casă, ca orce simplu chiriaş, căci «legea e lege», şi nu ocroteşte pe nimeni de evacuare. Dacă s'a găsit între francezi *un* proprietar cu asemenea mentalitate, în schimb s'au aflat la moment alţi proprietari, bogaţi şi mai puţin bogaţi, cari de pretutindeni s'au grăbit să facă oferte şi să anunţe mareşalului evacuat: «*Veniţi la mine, domnule mareşal, casa mea este a voastră!*» Joffre a rămas, negreşit, emoţionat de sentimentele doveditoare de recunoştinţă şi devotament din partea celor mulţi şi buni, cari nu uită niciodată pe eroul salvator din clipele de grea cumpănă pentru Franţa; — ofertele însă le-a refuzat.

Arta muzicală română în străinătate Societatea de muzică, sub conducerea dlui Marcel Botez, cunoscută şi admirată în ţara noastră, «*Cântarea României*», face de prezent un mare turneu în străinătate. După succese strălucite, obţinute în Elveţia, Cântarea României a dat în 8 Februar un concert în *Paris*, în sala Saveau. Programul cuprindea cântări liturgice şi cântece din popor. Publicul francez a rămas încântat de minunaţii noştri cântăreţi şi i-a aclamat cu mare însufleţire.

Teatru şi petrecere în Turnişor. Reuniunea femeilor ort. române din Turnişor invită la producţiunea teatrală, împreunată cu joc — se vor reprezenta două piese cu frumoase tablouri — în sala «Casei Culturale» române din Turnişor, Duminecă, în 19 Februar 1928. Inceputul la 7½ ore seara. Loc. I 45 Lei; Loc II 35 Lei; Loc de stat 25 Lei. — Venitul curat este destinat pentru augmentarea fondului societăţii.

Ştiri scurte. La inaugurarea noului local pentru clubul presei din Washington, preşedintele Statelor-unite, Coolidge a spus, în discursul său, că datoria primordială a ziarelor este: a colabora cu guvernul în scopul apărării intereselor ţării în faţa străinătăţii.

— Bancnote falşe, de 1000 lei, s'au descoperit la Timişoara. Poliţia cercetează.

— Cu ocazia centenarului romantismului, se vor emite în Franţa timbre poştale cu efigia lui Victor Hugo şi Lamartine.

— Din Viena se anunţă că, după ultima statistică, numărul persoanelor fără confesiune se ridică, în capitala austriacă, la 25 mii. Pierderile cele mari simţitoare le înregistrează biserica romano-catolică şi religia mozaică.

ŞTIRI LOCALE

Reuniunea de muzică Gh. Dima. In vederea apropiatelor serbări ale semicentenarului, Reuniunea trimite următorul apel sprijinitorilor ei: «Reuniunea română de muzică «Gh Dima» din Sibiu, împlineşte anul acesta 50 de ani dela înfiinţarea ei. Adunarea generală din 1927 a decis, ca împlinirea unei jumătăţi de veac al existenţei acestei reuniuni să o serbeze cu toată demnitatea şi solemnitatea cuvenită. Serbările vor fi în zilele de 19, 20 şi 21 Mai 1928. Spre a ne prezenta în mod demn, Vă rugăm să binevoiţi a ne da preţiosul Dv. concurs. Repetiţiile se ţin Miercurea şi Sâmbăta, dela ora 6—8 p. m. în sala dela «Musikverein», str. General Moşoiu Nr. 2. *Dr. Crăciunescu*, preşedinte; *A. Odor*, secretar.

Teatru. Piesă uşoară, cu muzică sentimentală şi cu text pornit uneori spre desfrâu, s'a reprezentat, — şcolarii n'ar avea ce căuta acolo, — Sâmbătă seara în turneul companiei lirice a simpaticului cântăreţ Leonard, a cărui trupă teatrală nu este cu nimic inferioară trupelor străine, care se perândează pe scena teatrului sibian. Sala s'a amuzat în jocul vioi al actorilor din piesa care, cu toată banalitatea ei, avea oarecare fond de adevăr în înfăţişarea moravurilor corupte ale oraşelor mai mari. — Pentru Duminecă, în 19 Februar, ora 8 şi jum., este anunţată reprezentaţia marei artiste Marioara Voiculescu. Va juca, împreună cu un distins ansamblu al teatrului naţional din capitală, drama *Invierea*, după Tolstoi. Bilete la Librăria Foaia Poporului.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Unirea principatelor române

Dintr'o comemorare a zilei de 24 Ianuar

(Sfârşit)

IV. Dorul unirii

La stăruinţa neclintită a acestor glasuri, din care licărea nădejdea şi voinţa reînvierii, pornit-au crainici dela masa verde, să vadă cu ochii lor colibele, cadavrele, şi să audă cu urechile lor suspinul şi dorul poporului. Când au sosit, «ţara întreagă s'a transformat pentru ei într'un leagăn de flori şi binecuvântările a cinci milioane de români au fost muzica minunată care i-a adormit seara şi i-a deşteptat dimineaţa». Şi cutrierând amândouă ţările, auzit-au:

— «Am fost călcaţi în picioare de popoarele străine!... Am fost îngenunchiaţi în colbul tuturor umilirilor»...

— «Rupeţi oricare foaie din analele trecutului românilor, strângeţi-o în pumnul vostru şi va curge: lacrimă şi sânge!»...

— «De trei veacuri zace poporul românesc, ca Lazăr, în mormântul somnului de moarte!... Ear acum, după furtuna războaielor, de s'ar ridica curcubeul păcii!... O, de s'ar zice azi şi nouului Lazăr: «Scoală-te şi vino după mine!»... O, de s'ar scula şi poporul românesc!... De şi-ar arunca giulgiurile mucegăite de mormânt!... De ar fi earăş tânăr şi plin de viaţă şi de viitor!»...

— «Să unim Moldova cu Muntenia! Să tragem ca împrejurul unui loc sterp un gard mare şi strajnic! Locul numai să fie închis şi în curând, fără să fie arat, fără să fie semănat, vor veni vânturile, vor veni paserile cerului şi vor aduce seminţe de flori şi de copaci. In curând ici-colea va răsări câte o floare, câte un copăcel. Copacii vor creşte şi la umbră, sub copaci, vom avea o livadă mare şi frumoasă. In copaci vor cânta paserile şi la umbră se vor veseli oamenii binecuvântând pe Dumnezeu!»...

V. Graiul urnelor

Această melodie dulce a dorului unirii s'a imprimat adânc, în sufletele solilor înaiţi. Mai aşteptau cuvântul urnelor. Sosit-a şi ziua mare. In două ţări ţin sobor aleşii aceluiaş popor. Răsună glasuri respicate:

— «Fraţilor, să ascultăm de inima poporului nostru, care ne strigă neîncetat: unire şi unire!»...

— «Să ne pătrundem bine de sfinţenia sacerdoţiului ce avem să împlinim; să nu uităm că fiecare vot este o împărtăşire cu trupul şi cu sufletul, deci cu viaţa naţiunii noastre întregi, şi vai celor cari în această sfântă taină ar siluì conştiinţa lor!

— «Fraţilor, nu este act mai măreţ pe lume, decât învierea unei naţii, care cere şi merită a se pune în rândul naţiilor demne şi respectate! Şi nu este misiune mai nobilă, decât aceea de a conlucra la realizarea unui asemenea act! Ferice de acela, care este chemat a împlini o aşa mare misiune!»...

Incepe votarea. Pornesc ear lacrimi şi glasuri felurite.

Un moş rosteşte tremurând:

«Mulţumesc lui Dumnezeu că mi-a lungit viaţa, să văd cea mai frumoasă zi a neamului meu românesc!»...

Un preot mărturiseşte:

...«Cu lacrimi în ochi m'au rugat alegătorii să votez pentru dorinţa naţiei: unirea principatelor!»...

Ear plugarul Ioan Roată rosti în sinceritate ţărănească:

...«Noi nu ştim a ura!... Dar Dumnezeu ştie a se îndura!»...

Sfârşit. Scrutiniu. Rezultatul: «Vivat unirea!»...

Aceasta împotriva milioanelor ispititoare ieşite din buzunare princiare şi împotriva falşificărilor iscusite ale caimacamilor străini! Ce vremuri! Ce oameni!

VI. Domnul

Unirea încuviinţată, urmează alegerea prinţului, a voevodului.

E ziua de 5/24 Ianuar 1859. Şi în divanul de la Iaşi 48 de deputaţi, ear în cel din Bucureşti 49, se întruniră să deie ţării lor stăpân.

Mitropolitul, alb ca earna, le vorbeşte în glas profetic:

...«Aceasta este ziua, pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm şi să ne veselim întru dânsa. Acum se pogoară mila lui Dumnezeu peste ţara noastră, ca ploaia pe pământ. Cu noi este acum dreapta Celui prea Inalt. Veniţi de votaţi şi subscrieţi!»...

Pe masă stă crucea şi evanghelia. Deputaţii toţi se închină cu evlavie şi c'o inimă şi un gând votează: Colonelul Alecu Cuza...

Potop de urale pornesc în slavă:

Trăească Domnul nostru! Eată-l e adus la tribună. Cu mânile pe sf. cruce şi pe sf. evanghelie rosteşte tare:

«Jur în numele prea Sfintei Treimi şi în faţa ţării mele, că voi păzì cu sfinţenie drepturile şi interesele patriei mele, că în toată domnia mea voi priveghia la respectarea legilor pentru toţi, că voi uita toată prigonirea şi tostă ura, că voi iubì pe cei cari m'au iubit şi pe cei cari m'au urât, şi că voi avea înaintea ochilor mei numai binele şi fericirea naţiei mele. Aşa Dumnezeu şi compatrioţii să-mi fie în ajutor!...»

Şi Domnului un glas blajin îi răspunde:

«Măria Ta! Ce mare şi frumoasă-ţi este misia! Eşti chemat să deschizi o epocă nouă. Fii dar omul epocei... Fii bun şi blând, fii bun mai ales pentru aceia, pentru cari mai toţi domnii trecuţi au fost sau nepăsători, sau răi! Impacă patimile şi urile dintre noi. Introdu ear strămoşasca frăţie! Urechea ta să fie pururea deschisă pentru adevăr şi totdeauna închisă pentru minciună şi vicleníe. Porţi un frumos şi scump nume, numele lui Alexandru cel bun, să trăieşti mulţi ani, ca şi dânsul! Şi nu-ţi uita de cuvintele lui înţelepte:

«România nu are alt ocrotitor, decât pe Dumnezeu şi sabia sa!»...

Alt glas se îndreaptă spre deputaţi:

...«Fraţilor, voi veţi avea mândria a spune nepoţilor voştri, că aţi pus cea dintâi peatră la acest nou edificiu, şi accentele vocei şi recunoştinţei lor se vor transmite răsunând din generaţie în generaţie. Actul nostru este din cele mai morale. Azi este aplaudat de toată naţiunea română. Peste puţin îl va aplauda Europa întreagă. Să strigăm dar într'un glas: Să trăească Domnul nostru!»...

VII. Să ne împărtăşim cu duhul

S'au scurs decenii. Şi lumina actului unirii tot mai mult sporeşte cu scurgerea vremii. Tot mai mult limpezeşte gândurile şi tot mai mult ne nobilitează simţirile.

Să ne împărtăşim cu duhul din măreţia vremii mari şi a sufletelor mari, care prin lupte şi jertfe urzit-au pânza minunată a unirii. Să ne biruim şi noi toată ura şi patima, şi să întronăm de sârg strămoşeasca frăţietate. Sinceră, activă, eroică. Pentrucă azi sânt mai actuale înţeleptele cuvinte ale voevodului cuminte: «România nu are alt ocrotitor, decât pe Dumnezeu şi sabia ei!»... *Pr. A. Nanu.*

---

vizate de preşedintele şedinţei chiar în ziua prezentării lor.

Art. 262. Membrii consistorului spiritual mitropolitan sânt datori a nu lăsa prin atitudinea lor a se înţelege opiniunile ce ar avea în procesul ce judecă, sub sancţinnea dela art. 229.

Serviciul grefei

Art. 263. Fiecare consistor spiritual mitropolitan va avea un grefier, de preferinţă cleric, cu mai multe ajutoare, dintre care unul cel puţin, care va îndeplini funcţiunea de registrator şi arhivar.

Atât grefierul, cât şi ajutoarele sale vor trebui să îndeplinească condiţiunile cerute de statutul funcţionarilor publici şi se vor bucura de aceleaşi drepturi ca şi funcţionarii publici.

CAPITOLUL VII

Consistorul spiritual central

Art. 264. Pentru afacerile disciplinare şi judecătoreşti, venite dela consistoriile spirituale mitropolitane, funcţionează, ca instanţă de recurs şi pentru asigurarea unităţii de jurisprudenţă, consistorul spiritual central, compus din 5 preoţi cu o vechime de cel puţin 10 ani de preoţie, cu pregătire superioară teologică şi eventual juridică, şi anume câte unul de fiecare mitropolie.

Art. 265. Membrii se vor numì de către Sf. Sinod, după propunerea mitropoliilor respective, pe termen de 6 ani. Ei pot fi numiţi din nou.

Pe lângă cei 5 membri ordinari vor fi numiţi, în acelaş mod şi în aceleaşi condiţiuni şi termen, 5 membri supleanţi.

Art. 266. Unul dintre membrii ordinari este desemnat preşedinte de către I. P. S. Patriarh.

Art. 267. Consistorul spiritual central are în competinţa sa toate afacerile disciplinare şi judecătoreşti venite pe cale de recurs dela consistoriile spirituale mitropolitane. (Urmează)

„FRĂŢIA", institut de credit şi economii, soc. anon. în Sighişoara.

Nr. 115/1928. (25) 1—1

Convocare.

Domnii acţionari ai institutului de credit şi economii «FRĂŢIA» se învită la

a XXI-a adunare generală ordinară

ce se va ţinea în Sighişoara, **Miercuri, în 7 Martie 1928, la orele 10 a. m.** în sala Reuniunei Meseriaşilor şi Comercianţilor Români, Strada Regele Ferdinand No. 69 cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale;
2. Raportul şi propunerea Consiliului de administraţie şi a Comitetului de cenzori cu privire la Bilanţ şi Contul Profit şi Perdere pe 1927; distribuirea profitului net şi darea absolutorului pe anul de gestiune 1927;
3. Fixarea marcelor de prezenţă;
4. Schimbarea Art. 53 din statute;
5. Alegerea definitivă a 2 membri în Consiliul de administraţie şi 1 membru în Comitetul de censori;
6. Eventuale propuneri.

Domnii acţionari, cari voesc să participe la adunare în persoană, sau prin plenipotenţiaţi, sunt rugaţi să-şi depună acţiunile la cassa institutului din Sighişoara, sau la cassa Filialei Agnita, eventual şi actele de plenipotenţă cel mult până la 6 Martie 1928 ora 12 din zi.

Dacă numărul acţionarilor prezenţi, sau al acţiilor reprezentate nu va fi deajuns pentru a se putea aduce deciziuni valide, adunarea generală se va ţinea mai târziu cu 1 oră în localul şi cu programul sus indicat.

Sighişoara, la 4 Februarie 1928.

Consiliul de administraţie.

Contul Bilanţ încheiat la 31 Decemvrie 1927

Activa			Pasiva		
Cassa în numerar	246.915—		Capital social		1,500.000—
Efecte în depozit	50 000—	296.915—	Fond general de rez.	245.765—	
Efecte de primit:			Fond special de rez.	23.565—	
Efecte în portofoliu	2 078.170—		Fond de pensiuni	12.000—	281.330—
Efecte reescontate	1,365 500—	3,443 670—	Depuneri spre fructificare		4,828.528—
Împrumuturi cambiale cu acop. hip.		1.950 600—	Conturi-Curente creditoare		101.560—
Împrumuturi hipotecare		800.760—	Reescont la bănci		2,472 500—
Împrumuturi pentru mica industrie		500 000—	Dividende neridicate		18 966—
Împrumuturi cu giranţi		261.310—	Ordine de plată		10.000—
Conturi-Curente debitoare		1,512 196—	Dobânzi transitorii		80 683—
Diverse conturi		60 959—	Beneficiu net		324.171—
Acţiuni diverse		102.200—			9,617.738—
Casele institutului		656 129—			
Mobilier		23 999—			
		9,617.738—			
Conturi de ordine			**Conturi de ordine**		
Efecte depuse reescontate		2 717.438—	Deponenţi de efecte		2,717,438—
		12,335.176—			12,335 176—

Contul Profit şi Perdere

Debit			Credit		
Dobânzi plătite		386.168—	Dobânzi, Comisioane şi diverse beneficii		1,193 572—
Cheltueli generale:					
Salarii	255 750—				
Cheltueli de adm.	133 625—				
Impozite	93 858—	483 233—			
Beneficiu net		324.171—			
		1,193.572—			1,193.572—

Sighişoara, la 31 Decemvrie 1927.

(s. s.) **Ioan Pavel**, pt. director executiv. (s. s.) **Aurel Morariu**, contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:

(s. s.) **Dr. Ştefan Chelemen**, preş. (s. s.) **Aurel Stoicoviciu**, vice-preş. (s. s.) **Dr. Victor Ştirbeţiu**
(s. s.) **Valeriu Cosma** (s. s.) **Nicolae Glăjea** (s. s) **Ştefan Colceriu**

Subsemnatul comitet am examinat conturile de faţă şi le-am aflat în deplină regulă şi în consonanţă cu registrele institutului.

Sighişoara, la 4 Februarie 1928.

COMITETUL DE CENSORI:

(s. s.) **Romul Constantinescu** (s. s.) **Ioan Bendorfian** (s. s.) **Ioan Savu**
(s. s.) **Gheorghe Colceriu** (s. s.) **Teodor Stoica**

Nr. 5/1928. (22) 2—3

Concurs

Prin aceasta se publică un nou concurs, pe baza ordinului Venerabilului Consiliu arhiepiscopesc cu Nr. 12156/1927, pentru întregirea parohiei de cl. II. **Baciu (Bacifalău)**, din protopopiatul Braşovului, cu termin de 30 de zile dela publicarea lui în ziarul oficial Telegraful român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Leafă dela stat.
2. Venitele stolare.
3. Sesiune parohială 4 jug. fânaţ şi un adaus de 4 jug. loc arător dat din pământul Bisericei.
4. Casă bună parohială.

Candidaţii se vor prezenta în timpul până la alegere, în vre-o Duminecă sau sărbătoare, în Biserica din Baciu, spre a fi cunoscuţi de popor, având să slujească şi să predice în Biserică.

Cererile însoţite de toate documentele se vor trimite, în terminul fixat, Oficiului protopopesc ort. român din Braşov.

Braşov, în 4 Ianuarie 1928.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

Reclama este sufletul comerţului

Nr. 16/1928. (16) 2—3

Concurs

Pentru pictarea bisericii ortodoxe române din Sebeş, judeţul Alba, se publică concurs.

Reflectanţii să-şi înainteze ofertele închise Consiliului parohial în Sebeş, până la 1 Martie a. c. având să prezenteze şi schiţe şi modèle referitoare la executarea lucrării. Se cere executare artistică.

Consiliul parohial va alege şi va încheia contract cu care va voi dintre concurenţi. Spese ori despăgubiri pentru prezentare la faţa locului, ori pentru schiţe şi modèle nu se plătesc.

Informaţiuni mai de aproape se pot cere dela oficiul parohial.

Sebeş, la 30 Ianuar 1928

Preş. cons. parohial:
Sergiu Medean
protopop.

Nr. 410/1927. (15) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan cu dreptul de succesiune pe lângă neputinciosul paroh Valeriu Popoviciu din parohia de clasa a III-a **Sibiel**, protopopiatul Sălişte, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, precum şi jumătate din venitele stolare ale parohiei.

Până când însă postul de capelan va fi recunoscut şi dotat din partea statului, parohul Valeriu Popoviciu este dator să plătească dânsul capelanului equivalentul salarului dela stat.

Concurenţii îşi vor înainta cererile instruite în regulă subsemnatului oficiu protopopesc în terminul legal şi se vor prezenta în comună spre a-i cunoaşte poporul.

Sălişte, la 15 Ianuar 1928.

Oficiul protopopesc al Săliştei în înţelegere cu consiliul parohial din Sibiel.

Dr. D. Borcia
protopop.

Nr. 17/928. (19) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **Lupu** clasa III-a, din protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.
2. Sesie parohială veche 3 jugăre 1100 stânjini □ şi deocamdată 2 jugăre în arândă forţată dela reforma agrară, precum şi curtea parohială.
3. Stola obişnuită, câte 1 ferdelă cucuruz şi una zi de lucru dela 36 familii.

Reflectanţii la acest post sânt poftiţi să şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare, în termin legal, oficiului protopopesc Mercurea (jud. Sibiu) şi să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Lupu, la 7 Ianuar 1928.

Nicolae Secaşanu
adm. paroh.

Aurel Isailă
epitrop

Văzut:

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Nr. 52/928 pprsb. (17) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor din tractul Zarand se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român:

1. **Birtin**	parohie	de	cl.	III
2. **Blăjeni-Criş**	„	„	„	II
3. **Blăjeni Grosuri**	„	„	„	III
4. **Bulzeştii de sus**	„	„	„	III
5. **Ribicioara de sus**	„	„	„	III
6. **Tomnatecul de sus**	„	„	„	III
7. **Zdrapţi**	„	„	„	III

Venitele la toate parohiile sânt cele fasionate în coala B, anume: salarul dela stat şi stolele îndatinate. In parohia Bulzeştii de sus, preotul are case parohiale şi grădină corespunzătoare.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, cu documentele necesare, subsemnatului oficiu protopopesc în terminul indicat, şi se vor prezenta în parohiile respective spre a face cunoştinţă cu poporul.

Brad, la 16 Ianuar 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Zarand.

Alex. Fugătă
adm. protopopesc.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 18 Februar 1928 Nr. 15

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

(Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Biserica ortodoxă și regimul cultelor

Este la ordinea zilei noul proiect al Cultelor, care preocupă mai ales cercurile bisericești, deși ar trebui să preocupe și pe toți credincioșii bisericilor, ca această lege ce se va aduce, de fapt să pună toate confesiunile din țară pe un picior de egalitate — atât în ce privește exercitarea cultului, cât și în ce privește acordarea mijloacelor necesare spre acest scop. Așa ar trebui să fie în sensul art. 1 din această lege, care asigură tuturor cultelor «o deopotrivă libertate și protecțiune».

Dar bugetul cheltuelilor Ministerului cultelor și artelor pe exercițiul anului 1928 ce ni-a sosit acuma, ne dovedește tocmai contrarul, — că și astăzi în această țară cu majoritatea zdrobitoare a credincioșilor ortodocși, statul — ofere un mult mai mare ajutor material bisericilor minoritare și în special bisericii greco-catolice române, cari sunt cu mult mai bine situate materialicește, decât bisericii ortodoxe, umilită și tratată maștеr de asupritorii de eri — și tot atât de maștеr tratată de stăpânitorii de astăzi, — cum Vă veți convinge din cifrele ce urmează.

Inainte de a înșira cifrele din buget, cred, că sunt necesare câteva date statistice, ca comparația să fie cât mai ușoară.

In țara noastră sunt în total cam 14 milioane de ortodocși (cu sârbi cu tot deci 75%) și cam 4 milioane alte confesiuni (25 la sută) dintre cari cam 1.200,000 sunt greco-catolici români (uniți), deci proporția între ortodocși și uniți este de 11 la 1. Ce ar fi mai natural, ca statul ținând seamă și de situația materială a diferitelor culte să acorde ajutorul în proporția numărului sufletelor, ceea ce ar fi just și echitabil și în conformitate cu principiul exprimat în art. 1.

După statisticele oficiale, din proprietățile bisericii la ortodocșii români din Mitropolia Ardealului revine câte un jugăr de pământ la fiecare 1777 suflete, pe când la uniți câte un jugăr la fiecare 7 suflete. Biserica unită are deci în proporția numerică de 253 de ori mai multă avere decât biserica ortodoxă.

La catolicii latini vine un jugăr la 6 suflete. Reforma agrară a schimbat întrucâtva aceasta proporție, însă nu în favorul bisericii ortodoxe. Cu toată averea imensă ce o au biserica unită și celelalte biserici minoritare, ele sunt sprijinite cu sume mult mai mari decât biserica ortodoxă.

Bugetul întreg al Ministerului cultelor și artelor pe 1928 este de 1,295.976,000 lei, care se repartizează astfel: Cheltueli materiale și personale ale Ministerului (art. 1—21, 28, 29) pag. 7—8 (5 la sută), 69.488 544 lei, Cheltuelile pt. arte 148.822,890 lei, art. 78—91 pag. 11—12 (11 la sută), Biserica ortodoxă art. 22—26, 31—56 pag. 8—9 (61 la sută) 770 754,454 lei. Bisericile minoritare (inclusiv biserica unită) art. 27, 30, 57—77 pag. 8, 10, 11, (23 la sută) 300.910,112 lei.

Din această sumă revine bisericii unite suma de 125.774,771 lei (cam a 6·2 parte din suma ce o primește biserica ortodoxă).

Biserica unită în loc să primească a unsprezecea parte din bugetul bisericii ortodoxe conform proporției numerice a ei, primește a 6,2 parte abstragând dela averea considerabilă ce o are, ceea ce constitue o mare nedreptate.

Dacă vom analiza mai de aproape cifrele singuratice din buget, vom vedea și mai evidentă tratamentul maștеr a bisericii ortodoxe.

Bisericile minoritare (inclusiv biserica unită) deși numără cel mult 25 la sută din populația țării, primesc 39 la sută din cât primește biserica ortodoxă, ***deci un plus de 14 la sută***, — cu toate averile mari ce le au.

O și mai mare nedreptate se face cu preoții penzionați, văduvele și orfanii de preoți. Pe când celor din vechiul regat li se dau 100.000 (una sută mii) lei art. 34, — iar pentru biserica unită 700.000 lei (stat 99 pag. 84) ***deci de 7 ori atâta.***

Tuturor acestor nenorociți ai soartei, cu penziuni derizorii, li se dă abia a șaptea parte din cât capătă biserica unită, deși vor fi cel puțin de 10 ori atâția.

In ce privește penzionarii din Ardeal ai biserici ort., aceștia abia primesc suma de 500.000 lei — cu considerare la penziile minime de 1000—3000 lei pe an ce primesc aceștia.

Pentru înființarea de 40 parohii noui ortodoxe se dau 225.000 lei (stat 4 pag. 24) iar pentru înființarea alor ***10 parohii unite*** se dau 206.400 lei (stat 96 pag. 83), deci pe când pentru înființarea unei parohii ortodoxe se dau 5062·50 lei, pentru înființarea unei parohii unite se dau 20640, deci ***de 4 ori atâta.*** Pe când biserica unită are sute de parohii cu mai puțin de 100 suflete — chiar și cu 10—20 suflete, — statul sprijinește în forma aceasta înființarea de noui parohii în detrimentul bisericii ort. și plătește salar preoților, cari nu au decât 10—20 credincioși, la fel ca și celorlalți.

Nu protestați, domnilor uniți, pentru această «egalitate» de tratament ce se face bisericii unite față de biserica ortodoxă? Ce nedreptate strigătoare la cer!

Un ordin ministerial dispune, ca fiecare protopresbiterat să aibă cel puțin 20 parohii. Față de acest ordin biserica ort. s'a supus, biserica unită însă nu, căci avem și azi protopresbiterate cu 7—10 parohii între cari protopresbiteratul unit al Geoagiului are abia 8 parohii, cu abia 1200 suflete, și câte vor mai fi încă la fel. — Statul plătește în Ardeal la 2½ milioane ortodocși 37 asesori consistoriali, iar la uniți 28 de asesori (canonici) și 17 canonici romano-catolici.

Pentru zidirea de biserici și case parohiale în comunele rurale și urbane din Ardeal și Basarabia pentru ortodocși se dau 4 milioane lei (art. 3 pag. 8): Cam atât cu cât se poate zidi o singură biserică modestă. Pentru biserica unită se dau 600.000 lei (stat 99 pag. 84) deci ***a șaptea parte.***

Burse pentru străinătate pe seama studenților în teologie ort. 600 000 lei (art. 35 pag. 8) iar pentru uniți lei 100.000 (stat 99 pagina 84) plus alte ajutoare 150.000 lei (stat 99 pag. 34) — deci ***a șasea parte.*** Pentru pregătirea clerului superior al bisericii ort. de 14 milioane statul român cheltuește bagatela sumă de 600·000 lei — pe când știut este că alte biserici, ca biserica catolică, jertfește milioane pentru acest scop.

In ce privește ajutorul ce se dă pentru întreținerea studenților dela Academiile teologice și seminarii din Ardeal, pentru ortodocși se dă nutremântul abia la 310 studenți bursieri, — pe când la uniți la 368 studenți, între cari la Blaj de pildă sunt și mulți fără pregătirea necesară. Deși pentru Academia teologică din Sibiu s'a cerut nutrimentul la 110 studenți, Ministerul nu a luat în buget decât pentru 85 studenți. Aceasta s'a făcut de sigur ca să ajungă mai mult pentru studenții uniți, căci altă explicare nu putem afla.

Dacă judecăm, pe baza cifrelor din buget — sprijinul ce-l dă statul diferitelor nevoi arzătoare ale bisericii ort., putem constata cu durere, că acest sprijin nu este nici pe departe mulțumitor, și cu un astfel de tratament, — mult inferior celorlalte biserici minoritare, — nu va putea satisface îndatoririlor sale măreție și salutare pentru viitorul neamului nostru. Așa d. e. pentru procurarea de cărți rituale, icoane etc. se ia suma de 250.000 lei (art. 23 pag. 8), pentru vase sacre, ornate b.s. etc. tot atâta (stat 24). — pentru opere pastorale și de propagandă religioasă, culturală, pentru conferențiari — abia 1 milion (stat 26).

Când știm cât au suferit bisericile noastre ortodoxe în războiu, mai ales sub ocupațiunea germană și cât sânt ele de lipsite de cele mai necesare obiecte ale cultului, — putem constata ce puțină grijă arată statul nostru în scumpetea de azi pentru înzestrarea lăcașurilor dumnezeiești cu cele necesare. De cinci ani încoace în buget s'au luat aceleași sume pentru trebuințele bisericii ortodoxe. Pe când bugetul întreg al

Ministetului Cultelor şi artelor s'a duplicat în ultimii 4 ani, sumele alocate bisericii ortodoxe au rămas aceleaşi, afară bine înţeles de salarii.

Şi dacă te întrebi cum se poate aceasta, nu poţi afla nici o justificare. Rugăm în special pe clarissimii uniţi şi pe fraţii ortodocşi dela «Cuvântul», cari s'au făcut apărătorii lor, — să ne spună dacă această tratare din partea statului este justă şi echitabilă prin sprijinirea bisericilor minoritare în detrimentul majorităţii sdrobitoare a cetăţenilor, din contribuţiile cărora se sprijinesc acele biserici cu averi considerabile şi cu tendinţe mai mult sau mai puţin centrifugale.

Potrivit articolului 1 din proiectul legii cultelor — libertatea se acordă bisericii ortodoxe «dominante», dar protecţiunea se acordă mai mult bisericilor minoritare. Sântem siguri, că dl Nae Ionescu, care este ortodox şi apărător al bisericii sale, va stărui şi cu acest prilej să se şteargă această neiertată nedreptate ce se face bisericii ortodoxe, cel puţin cu aceeaşi tenacitate, cu care a apărat şi chestiunile celelalte, şi în special art. 41 în interesul bisericii unite.

Ştim din capul locului — că clarissimii dela Unirea vor tăcea ch tic — căci le convine situaţia, însă cum ar sbiera ca din gură de şarpe, dacă situaţia ar fi inversă — ba ar fi în stare să ameninţe şi cu Liga Naţiunilor. — Dar aşa tac — şi beneficiază de avantagiile ce le-au smuls prin abilitatea lor iesuitică şi în urma slăbiciunii şi hai să-i zicem «neorientării» a celor dela Ministerul Cultelor.

Actualul domn Ministru al Cultelor Al. Lapedatu, profesor universitar şi apreciat istoric, care cunoaşte atât de bine situaţia precară a bisericii ortodoxe, nu crede oare, că ar fi bine să înceteze această nedreptate? Cred, că nu e rău să reamintim cuvintele ce le-a spus în anul 1923 cu ocaziunea unei recepţiuni din Cluj — şi că aşteptăm să-şi împlinească promisiunile, mai ales că-i stă în putinţă. «Trebue să ţineţi seamă — a declarat dl Ministru — că biserica ortodoxă română din Ardeal se găseşte, pe urma regimului vitreg, în multe privinţe în situaţii inferioare bisericilor minoritare şi că este de datoria noastră să lucrăm în deosebi pentru ridicarea nivelului acesteia».

Am dorì, ca On. Ministru al Cultelor să facă un astfel de buget, care să nu producă impresia că se protejează catolicismul şi celelalte culte minoritare în detrimentul bisericii «dominante» ortodoxe, cum durere se face astăzi, din motive de politică măruntă şi cochetărie cu Roma, — care moare de dragul nostru.

N.

Cultul competenţei şi organizarea elitelor sociale

Conferenţa dela 12 Februar din Sibiu ţinută de dl Dr. Gr. Cristescu

— Rezumat —

Conferenţiarul făcând analiza esenţei cultului ajunge la concluzia că a avea cult pentru ceva, înseamnă a fi, în primul rând, conştient da valoarea acelui lucru şi corelativ, a iubì acel lucru. Când preţuieşti şi iubeşti ceva, te sileşti să-l faci popular, să-l universalizezi. Cultul implică, prin urmare, propaganda, misionarismul. Cultul idealului este esenţa culturii.

A avea un cult înseamnă a cultiva şi a fructifica un ideal.

Ca să poţi preţuì, iubì, cultiva şi fructifica un ideal, trebuie să rămâi în contact permanent cu isvorul etern de perfecţiune şi idealitate care este Dumnezeu.

Apostolatul culturii este apostolatul perfecţiunii divine prin oameni şi pentru oameni.

Trecând la chestiunea cultului competenţei, conferenţiarul arată mai întâi ce înţelege prin cultul incompetenţei, care se caracterizează prin incapacitate, iresponsabilitate şi parazitism.

Cultul competenţei este cultul specialităţii. Idealul care inspiră cultul competenţei este perfecţiunea profesională. Perfecţiunea profesională are un aspect tehnic şi un aspect etic.

Perfecţiunea etică este suportul perfecţiunii tehnice înseşi.

Cultul competenţei înseamnă cultul personalităţii.

A fi personalitate înseamnă a avea autoritate.

Autoritatea are prerogativa iniţiativei, a creaţiunii şi a directivei — prerogative care implică maximum de responsabilitate.

Autoritarismul este semnul incompetenţei. Forţa autorităţii este virtutea.

Se face o paralelă între competentul etic şi profesional şi între incompetentul etic şi profesional.

Elitele sociale înseamnă solidarizarea şi socializarea competenţelor etice şi tehnice.

Criza de autoritate este o criză de competenţă.

Privilegiul autorităţii este o datorie, acea a *slujirii*. Titularul legitim al autorităţii este Dumnezeu.

Cultul incompetenţei se susţine prin politicianism — care este creaţiunea nulităţilor etice şi politice.

Conferenţiarul face portretul adevăratului şef selecţionat după criteriul competenţei etice şi tehnice şi afirmă că adevăraţii creştini sânt chemaţi să restaureze cultul competenţei în toate rezorturile vieţii sociale. —

La interesanta conferenţă a asistat I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* şi mult auditor sibian, care a resplătit cu aplauze călduroase expunerile dlui Dr. Gr. Cristescu.

Milenişti fac propagandă comunistă. Secta studenţilor în biblie sau milenesii nu formează o organizaţie religioasă, ci *politică*: faptul îl mărturiseşte pe faţă, într'o broşură a sa, însuşi şeful sectei I. F. Rutherford din America. Mişcarea milenistă urmăreşte scopuri criminale: desfiinţarea armatei, dărâmarea bisericii, şi sechestrarea capitalului. Având la dispoziţie sume însemnate de bani, respândesc broşuri de atâtare, mai cu seamă în părţile miniere ardelene. In fruntea milenistilor din Ardeal stau ungurii Faluvéghi Dénes şi Magyarosi Márton.

Siguranţa dela Cluj, aflând despre o întrunire milenistă secretă, a arestat o parte dintre aceşti complotişti împotriva statului şi a bisericii.

Aceasta se petrece tocmai în vremea, când proectul de lege pentru regimul cultelor minoritare pune în vedere şi recunoaşterea baptismului între cultele ţării...

Cimitirul de onoare din Orăştie

In România există Societatea: «Cultul Eroilor», în fruntea căreia stă, ca preşedinte, I. P. S. Sa Dr. Miron Cristea, Patriarhul României şi Regent, care în anul 1894 a funcţionat, după terminarea teologiei din Sibiu, un an ca învăţător, la şcoala confesională ortodoxă română din Orăştie.

Această societate lucrează, în baza legii asupra regimului mormintelor de războiu din România, din anul 1927.

In lege se spune că sânt ocrotite toate mormintele ostaşilor, — fără deosebire de religie sau origine etnică, căzuţi şi morţi pe timpul şi din cauza războiului, de pe teritorul românesc, apoi mormintele cercetaşilor, surorilor de caritate, sau alte persoane puse benevol în serviciul patriei, a invalizilor de războiu şi a tuturor românilor de pretutindenea, cari au căzut, de-alungul veacurilor, pentru desrobirea şi înălţarea neamului.

Numele fiecărui mort, aşezat într'un cimitir, va fi înscris în o «Carte de aur», care se ve păstra la primăria comunei respective, pe teritorul căreia este aşezat cimitirul de onoare, care se va îngriji şi de ţinerea în stare bună a acestuia, după ce-l va îngrădì şi închide, în mod corespunzător, ear pentru paza şi onoarea acelora, armata va pune gardă de soldaţi.

La acest loc, sfânt pentru ţară şi neam, se va ieşì cu procesiunea, la «Înălţarea Domnului», care zi este decretată prin lege de: *Ziua Eroilor*, când se vor face slujbe şi rugăciuni asupra morminţilor eroilor.

Mormintele eroilor de războiu — naţionale şi străine — sânt considerate ca monumente publice, tot asemenea şi acele construcţiuni sau lucrări, care se vor fi înfăptuit pentru comemorarea celor căzuţi, sau a unor fapte în legătură cu glorificarea eroismului românese, din toate timpurile. Mormintele vor fi îngrijite, înfrumseţate şi păstrate cu toată pietatea demnă de jertfa celor căzuţi pentru patrie.

In baza acestor prescrieri, s'a aranjat şi în oraşul Orăştie, pe un frumos şi spaţios teritor, cedat de primăria oraşului, lângă Cimitirul central ortodox român, «Cimitirul de onoare», unde sânt înhumaţi, în morminte idividuale bine îngrijite, provăzute cu cruce de beton, cu număr curent, total: 354 eroi, dintre cari sânt 227 ortodocşi, 25 greco catolici, 87 romano-catolici, evanghelici 4, reformaţi 9, şi mozaici 2.

FOIŞOARA

REGULAMENT

(Urmare).

Art. 268. Consistorul spiritual central va primì spre deliberare şi hotărâre orce acţiune venită pe cale de recurs, asupra căreia celelalte instanţe judecătoreşti bisericeşti prezintă diversitate în hotărârile lor relative la principii de drept canonic şi legi bisericeşti.

Hotărârile ce va lua, vor servì ca norme juridice pentru întreaga biserică, şi judecătorii cari nu vor ţinea seamă de ele, vor fi trimişi înaintea consiliului de disciplină.

Art. 269. Părţile nemulţumite cu hotărârea consistorului mitropolitan, cum şi acuzarea, pot face recurs la consistorul spiritual central în timp de 30 zile dela primirea sentinţei.

Nerespectarea acestui termen atrage după sine pierderea dreptului de recurs, şi hotărârea consistorului mitropolitan rămâne definitivă.

Art. 270. Cererea de recurs se va prezenta de cel interesat preşedintelui consistorului mitropolitan a cărui sentinţă o atacă cu recurs, acesta o va înainta cu dosarul respectiv preşedintelui consistorului spiritual central.

Art. 271. Cererea de recurs va fi însoţită de o copie legalizată de pe hotărârea atacată.

Art. 272. Recursul trebuie să fie motivat prin petiţia de recurs depusă în termen la preşedintele consistorului mitropolitan.

In ea trebuie să se arate motivele de recurs, textul de lege, ori principiul de drept canonic ce s'a violat.

Art. 273. Nu intră în competinţa consistorului spiritual central hotărârile de caterisire privitoare la apostasie, erezie şi schismă, care se îndreaptă a Sf. Sinod.

Art. 274. Preşedintele fixează termenul de judecarea recursului şi deleagă un membru spre a face raport.

Raportul va fi o oglindă adevărată a celor săvârşite în instanţa atacată, fără a cuprinde părerea personală a raportorului.

Art 275. Şedinţele nu sânt publice.

Art. 276 Părţile pot fi asistate de apărători.

Art. 277. Un delegat (pe şase ani) al Sf. Sinod va face oficiul de acuzator.

La expirarea termenului se poate reînoi delegaţia.

El se bucură de aceleaşi drepturi şi datorii ca şi membrii ordinari.

Art. 278. Dacă recursul este făcut în termen, recursul se judecă în ziua fixată, despre care preşedintele consistorului spiritual central a înştiinţat părţile şi are la dosar dovezile de primirea înştiinţării.

Art. 279. Dacă dovezile lipsesc, recursul se amână pentru alt termen. Prezenţa părţilor în instanţă înlocueşte lipsa dovezilor.

Art. 280. Dacă este cazul a se judeca recursul, preşedintele invită pe raportor a ceti raportul, apoi dă cuvântul fiecăreia din părţi şi la urmă membrului însărcinat cu oficiul de acuzator.

Art. 281. In cazurile în care autoritatea bisericească a făcut recurs, părţile vorbesc în urmă.

Art. 282. Incheindu-se desbaterile, consistorul se retrage în camera de deliberare unde preşedintele după terminarea deliberărilor adună voturile începând cu membrul cel mai tânăr, apoi hotărârea se scrie şi subscrie de membri, ear preşedintele re-

Pentru societatea «Cultul eroilor» şi organizarea cimitirului a lucrat zelos dl căpitan Vas. Şerbănescu, fostul secretar al comitetului local, în locul căruia este dl maior Madgearu.

Conducerea lucrărilor de amenajarea terenului din cimitir, a efectuit-o în mod foarte conştienţios încredinţatul «comitetului central» din Bucureşti, plutonierul Chelar, care s'a îngrijit de procurarea şi transportul frumoasei porţi dela intrare în cimitir, frumos şi artistic sculptată, donată de Comitetul central.

Sfinţirea cimitirului, la care şi-a exprimat dorinţa că va participa şi I. P. S. Sa Patriarhul Miron, se va face în primăvară, poate în legătură cu desvelirea monumentului Regelui Ferdinand I, care împodobeşte piaţa Regina Maria.

Aceste două monumente, de însemnătate patriotică şi naţională, vor fi predate oraşului Orăştie, care va avea să le păstreze cu sfinţenie, pentru a uni toate sufletele româneşti de aici, având deviza: Prin unire la putere. *Dr Eugeniu Manteanu.*

Academie de muzică bisericească

Pentru a forma pe viitorii profesori de muzică bisericească dela seminariile clericale şi şcolile de cântăreţi, pe cântăreţii bisericeşti, dirijorii de coruri şi protopsalţii bisericilor catedrale, s'a hotărât să se înfiinţeze, pe lângă arhiepiscopia Bucureştilor, o *Academie de muzică bisericească*, ce îşi va începe cursurile în ziua de 1 Martie 1928.

Admiterea în această Academie se face în următoarele condiţii:

1. Candidaţii să fie absolvenţi ai seminariilor, sau ai şcoalelor de cântăreţi. Pot candida şi absolvenţii unui curs de 4 clase secundare.

2. Candidaţii înscrişi vor fi supuşi unui examen de admitere pentru dovedirea cunoştinţelor elementare, în ce priveşte muzica psaltică şi muzica liniară.

3. Fiecare candidat va depune, odată cu cererea de înscriere, actele doveditoare de studiile făcute, de naţionalitate, vârstă şi confesiune.

In anul I, se vor preda următoarele cursuri:

1. Muzica bisericească bizantină, cu dl profesor I. Popescu-Pasărea.

2. Teorie, solfegiu şi armonie, cu dl profesor I. Chirescu.

3. Contra punct, Formele muzicale şi clasă de cor, cu dl profesor G. Cucu.

4. Liturgia şi Imnologia, cu P. S. Vicar Arhiepiscopesc Titu S. Târgovişteanu.

5. Dirigenţa de cor şi pedagogia, cu dl profesor G. Georgescu-Breazu.

6. Canto, Dicţiune, şi Pian sau vioară.

Cursurile durează 3 ani.

INFORMAŢIUNI

Nouă monetă românească de aur se bate pentru sărbătoarea încoronării dela Alba Iulia. Moneta, cu o emisiune de 18 milioane lei aur, va avea serii de 20, 25, 50 şi 100 lei.

Pentru fondul catedralei dela Turda. Societatea Femeilor Ortodoxe, filiala Turda, cu binevoitorul concurs al intelectualităţii din Turda, Soc. Corale şi Filarmonice, organizează un mare concert, urmat de dans, la 25 Februar 1928, ora 8½ seara, în sala teatrului oraşului, în folosul fondului de edificare a catedralei din Turda, sub înaltul patronaj: al P. S. Sale Episcopului Nicolae Ivan, al dlui Ministru al Cultelor şi Artelor Alex Lepădatu, şi al dlui Gh. Cipăianu, Minist. Domeniilor.

Invitare la adunarea generală a societăţii «Principele Mircea», filiala Sibiu, ce se ţine Duminecă în 4 Martie a. c. ora 11 a. m. în sala de şedinţe a Asociaţiunii strada Şaguna Nr. 6, etaj I, cu următoarea ordine de zi: 1. Raportul comitetului asupra activităţii societăţii în cursul anilor 1926—1927; 2. Raportul casierei asupra gestiunei anilor 1926—1927; 3. Raportul censorilor; 4. Aprobarea proiectului bugetului viitor; 5. Eventuale propuneri. *Veturia I. Lapedatu* preşedintă, *Delia Popovici*, secretară.

Când nemeşul petrece. Un prinţ ungur, Odeskalki, trecù deunăzi într'un sat cehoslovac, de lângă graniţa maghiară, să vâneze pe terenurile ce le are acolo. In drum se abătù la o cârciumă şi, neplăcându-i mutra singurului ţăran slovac ce era în local, l-a scos, în bătăi, afară din cârciumă. Jandarmii, chemaţi de săteni, poftiră pe prinţul bătăuş la post, ear a doua zi îl poftiră, cu onorurile cuvenite, peste graniţă.

Monstru cu două capete. Citim în ziarele vieneze că în satul Mazia din Silezia s'a născut un copil de sex masculin, cu două capete, patru mâni şi două picioare. N'a trăit decât cinci ore. Copilul a fost reţinut de muzeul anatomic al clinicei facultăţii de medicină.

Cum trăiesc arestaţii în Statele-Unite. Lawrence Veiller, celebrul criminolog american, a publicat zilele acestea un articol, care a produs senzaţie mare în toată lumea: rezultatul unei anchete în închisori. Deţinuţii din Statele-Unite: fac sporturi, au cinematograf, reprezentaţii de operă şi operetă; fumează cât poftesc şi îşi aduc din afară cele mai bune mâncări,... dacă au cu ce.

Şcoale de cerşitorie există la New-York, unde cerşitorii nu primesc mai puţin de un dolar. De curând s'a oferit unuia dintre ei, un om tânăr, o situaţie de 20 dolari pe săptămână. El refuză spunând că mai mult «câştigă» cerşind, fiind şi stăpân pe sine. Unii cerşitori câştigă 300 dolari pe săptămână. Ei posedă automobil şi îşi petrec earna la Florida.

Ştiri scurte. Parlamentul din Budapesta discută legea lui «numerus clausus» în universităţi. Studenţii creştini au oprit pe studenţii evrei să ia parte la cursuri pe timpul cât parlamentul se ocupă de această chestiune.

— In Germania s'a votat proectul de lege pentru prelungirea regimului de protecţie al chiriaşilor. Locuinţele mari sânt excluse dela prelungire.

— Conferenţa viitoare a Micei Înţelegeri, ce se va ţinea în România, are să se întrunească după sesiunea Societăţii Naţiunilor, care se deschide în Martie.

— Generalul italian Nobile pregăteşte o expediţie nouă aeriană în regiunile arctice pentru începutul lui Aprilie a. c.

ŞTIRI LOCALE

Dare de seamă şi act de mulţumire. La expoziţia şi ceaiul aranjat în Sibiu, la 2 Februar 1928, în favoarea societăţii «Principele Mircea», au binevoit a suprasolvi şi a contribui la bufet: dl general Găvănescul, dl Dr. Lazar Popovici, dna Veturia Regman, dnii Gündisch, protopop Dăncilă, primar Goritz, general Popovici, dnele Dr. Beu, Agnes Măcelar, Livia Dr. Piso, Em. Dr. Russu, A. Rebega, L. Dr. Crăciunescu, Elena Dr. Isac, dra Manta, dnele C. Bârsean, N. Iancu, Dr. Muţiu, Radu «Albina», dnii I. Lupaş, Pop, dna Floaşiu, firma Miselbacher, dnele V. I. Lapedatu, L. Bunea, Mioara Dr. Vilt, Maria C. Pop, Virginia Dr. Ittu, Ersilia Vătăşian, Elvira Dr. Comşa, V. Dr. Cristea, M. A. Odor, E. Doboi, Dr. Popovici, Felicia Dr. Stroia, Lili Boiu, C. Dr. Preda, L. Ienciu, Mioara Dr. Popa, Băltăreţu, Elvira Cioran, dl Andronic, rest. Bulevard, dnele Harşianu, Victoria Boiu, Florentina col. Florescu, Hanna Măcelar, prefect Ştefănescu, Maria V. Pop, Cl. Ceuşescu, M. Gh. Nedoviceanu, dl Kovats, dnele Hortensia Bratu, M. Dăncilă, Dr. Cornea, M. Dr. Brediceanu, L. Bologa, Clementina Floaş, Lia Dr. Stoichiţia, Elvira Dr. Schiau, colonel Cerchez, Felicia Vulcu, Zoe Comanescu, Ileana Hoadrea, Delia Popovici. Mulţumim tuturor donatorilor pentru sprijinul dat. *Comitetul.*

Şedinţă literară. La «Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu» se ţine Joi în 23 Februar 1928 în sala mare a Reuniunii din strada Brukental Nr. 17, şedinţă literară. Conferenţiar: dnul Dr. Gh. Preda, dir. ospiciului de alienaţi din Sibiu. Inceputul la ora 8 seara. Intrarea benevolă. Membrii Reuniunii sânt rugaţi a lua parte. *Comitetul.*

CARŢI ŞI REVISTE

Doi umanişti români în secolul al 16 lea, (Nicolae Olahul şi Mihail Valahul) studiu citit în şedinţa academică dela 11 Noemvrie 1927, de *I. Lupaş*, membru al Academiei Române. Studiul, apărut în memoriile secţiei istorice a Academiei, costă 20 lei.

Poşta redacţiei

Dlui Dr. *P. O.* în *B.* S'au utilizat cele trimise pentru ziar. Din volumul poveştilor mai avem câteva exemplare. Doritorii le pot cere.

Publicaţiune

Pentru unele lucrări de reparaturi şi transformări la casa fondului tipografiei arhidiecezane din strada Mitropoliei Nr. 45, până inclusive la 29 Februar a. c., se primesc devize — oferte în scris, adresate: Comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane în Sibiu.

Informaţiuni despre lucrările ce sânt a se face se pot primi dela delegatul comisiunei Dr. Eusebiu Roşca, rectorul academiei teologice «Andreiane» (strada Mitropoliei Nr. 24—28) în timpul dela 9—11 ore a. m. fiecare zi. 1—3

Sibiu, din şedinţa comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane, ţinută la 10 Februar 1928.

---

venind în sală citeşte cuprinsul ei în auzul tuturor.

Art. 283. Hotărârea consistorului spiritual central este definitivă. Ea nu se ocupă de fondul chestiunii, ci numai de aplicarea exactă a Sf. Canoane, legi şi regulamente bisericeşti la vina în chestiune.

Art. 284. Hotărârile vor cuprinde întâmpinările părţilor, concluziunile acuzatorului, motivele şi dispozitivul.

Art. 285. Dacă hotărârea consistorului spiritual mitropolitan a fost casată, se trimite sau instanţei de mai înainte, sau la alt consistor mitropolitan spre a se judeca din nou

Dacă şi acest consistor dă aceeaş hotărâre, atunci se va pronunţa consistorul central şi sentinţa ce va da va fi definitivă

Art. 286 Instanţa la care se trimite din nou afacerea, este datoare a ţinea seamă de punctele de drept stabilite de către consistorul central.

La caz de neurmare, judecătorii vor fi trimişi în judecata consiliului disciplinar.

Art 287. Până la înfiinţarea consiliului disciplinar, consistorul spiritual central, în completul său, împreună cu supleanţii, va judeca vinovăţiile membrilor consistoriilor spirituale eparhiale şi arhiale şi mitropolitane, precum şi ale propriilor săi membri, dar numai acela ce se referă la îndeplinirea însărcinării ce au ca judecători.

In toate aceste cazuri consistorul spiritual central va lucra ca instanţă de fond.

Hotărârile date sânt neatacabile.

Art. 288. Dacă un membru lipseşte 3 şedinţe consecutiv, fără justificare, se considera demisionat.

Cancelaria

Art. 289. Consistorul spiritual central va avea o cancelarie pusă sub conducerea preşedintelui.

Art. 290 Cancelaria va avea un grefier şi copişti după necesitate, dintre care unul arhivar.

Art. 291. Dreptul şi datoriile acestor funcţionari sânt cele prevăzute de statutul funcţionarilor.

CAPITOLUL VIII

Recurs la Sfântul Sinod

Art. 292. Numai în cazul când consistorul spiritual mitropolitan a menţinut pedeapsa caterisirii pronunţată de consistorul spiritual eparhial contra unui diacon sau preot şi numai în cazurile prevăzute de art. 273 din acest regulament, condamnatul va putea face recurs la Sf. Sinod.

Art. 293 Recursul se va face termen de 30 zile dela primirea hotărârii consistorului respectiv.

Art. 294. Recursul se va face prin petiţie adresată de cel condamnat la caterisire şi înaintată I. P. S. Patriarh, preşedintele Sf. Sinod, pe lângă care va alătura şi o copie de pe hotărârea consistorului.

Art. 295. Preotul sau diaconul condamnat la caterisire este de drept suspendat din serviciu şi nu primeşte leafă chiar dacă a făcut recurs.

Art. 296. Preşedintele Sf. Sinod, primind petiţia de recurs, va o dona să se înregistreze dându-se recurentului dovada de primire în care se va trece ziua primirii recursului.

Art. 297. Sf. Sinod, luând cunoştinţă de recursul făcut, îl va putea admite dacă va găsi că procedura n'a fost bine îndeplinită, sau că legile şi regulamentele nu au fost bine aplicate, ori că s'a comis exces de putere.

Art. 298. Odată recursul admis, Sf. Sinod va dispune ca afacerea să se judece de un alt consistor mitropolitan apelativ. (Urmează)

Nr. 119/1928. (23) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Noul săsesc**, protopresbiteratul Târnava mare, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român:

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea dela stat; sesia parohială 12 jugăre din care 5 jugăre din reforma agrară, se va întregi până la 32 jugăre; 3½ stânjini lemne de foc aduse în curte; 1 (una) ferdelă veche porumb dela fiecare familie, — văduvii şi văduvele ½.

Doritorii de a ocupa acest post sânt invitaţi a-şi înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc şi cu prealabilă încuviinţare a acestuia să se prezinte în terminul indicat în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Biertan, la 4 Februar 1928.

Oficiul protopopesc ort. rom. Târnava mare în înţelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Gheaja
adm. protopopesc.

Nr. 376/1928. (46) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a doua din **Arpaşul de-jos**, protopresbiteratul ortodox român al Avrigului, în baza conclusului consiliului parohial din 27 Martie 1927 se publică nou concurs cu terminul de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

2. Folosirea locului destinat pentru casa parohială.

3. Folosirea teritorului de 5 jugere 1200 stângini pătraţi.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-şi subştearnă cererile concursuali instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiteral în Avrig, (poşta Avrig, jud. Sibiu) până la terminul susindicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau Sărbătoare la biserică, spre a cânta cuvânta eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, 5 Februar 1928.

Oficiul protopresbiteral ortodox român al Avrigului în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Câudea
protopop.

Nr. 16/1928. (16) 3—3

Concurs

Pentru pictarea bisericii ortodoxe române din Sebeş, judeţul Alba, se publică concurs.

Reflectanţii să-şi înainteze ofertele închise Consiliului parohial în Sebeş, până la 1 Martie a. c. având să prezenteze şi schiţe şi modèle referitoare la executarea lucrării. Se cere executare artistică.

Consiliul parohial va alege şi va încheia contract cu care va voi dintre concurenţi. Spese ori despăgubiri pentru prezentare la faţa locului, ori pentru schiţe şi modèle nu se plătesc.

Informaţiuni mai de aproape se pot cere dela oficiul parohial.

Sebeş, la 30 Ianuar 1928

Preş. cons. parohial:
Sergiu Medean
protopop.

Nr. 2/1928. (26) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III **Răchita-Purcăreţi**, protopopiatul Sebeşului, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt celea fasionate în tabloul B. pentru întregirea dela stat.

Concurenţii-şi vor înainta cererile şi documentele necesare, în terminul indicat, la oficiul protopopesc.

Sebeş, 6 Februar 1928.

Oficiul protopopesc.

Sergiu Medean
protopop.

Nr. 119/1928 prot. (21) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Fântâna**, cu filia Hoghiz, protopopiatul Rupeni (Cohalm), se publică din nou concurs cu termin de 30 de de zile, dela prima aparaţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dela stat.

2. Sesiune parohială veche 4½ jug. cat. şi 5 jug. primit din reforma agrară.

3. Locuinţă în casele parohiale şi folosirea curţii, grădinii şi a dependinţelor de acestea.

4. Dela circa 140 familii din parohia Fântâna şi 30 familii din filia Hoghiz, câte una ferdelă nouă (20 lit) cucuruz. Văduvii şi văduvele plătesc pe jumătate.

5. Stola stabilită şi uzitată în protopresbiteratul Cohalm.

Concurenţii să-şi înainteze cererile de concurs Oficiului protopopesc ortodox Rupeni (Cohalm) însoţite cu toate documentele necesare, şi, spre a face cunoştinţă cu poporul, să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică pentru de a cânta, predica sau celebra.

Oficiul Protopresbiteral ort. Rupeni (Cohalm) în înţelegere cu Consiliul parohial respectiv.

Ştena, la 1 Februar 1928.

Jeronim Buzea
adm. prot.

Nr. 121/1928. (24) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Dupuşul**, protopopiatul Târnava mare, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dela stat conform coalei B.

2. 20 (douăzeci) jugăre pământ sesie parohială.

3. Trei (3) sorţi, lemne pentru foc din pădurea comunei politice.

4. Stola obişnuită în parohie.

Reflectanţii îşi vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc, şi cu prealabilă încuviinţare a acestuia să se prezinte în terminul fixat în vre o Duminecă sau Sărbătoare spre a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Biertan, la 4 Februar 1928.

Oficiul protopopesc ort. rom. Târnava mare în înţelegere cu Consiliul parohial.

Nicolae Gheaja
adm. protopopesc.

---

(27) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Lepindea**, protopopiatul Târnavei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român. — Venitele sunt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

1. Casă nouă parohială din peatră, zidită în anul 1927 cu 4 încăperi în apropierea bisericei şi cu toate supraedificatele ca: şură, grajd, hămbar pentru bucate etc.

2. Sesiune preoţească de 23 jugăre arător şi fânaţ şi 3 jugăre pădure bună.

3. Stolele uzitate în parohie.

Comuna are staţia principală la Bahnea (centru de plasă cu medic, farmacie, târguri de ţară etc.) linia Blaj—Praid, la distanţa de 5 km. pe drum judeţan şi haltă pe aceeaş linie la Ceuaş 3 km.

Concurenţii să şi înainteze cererile cu actele cuvenite subsemnatului oficiu protopopesc în terminul de mai sus, având a se prezenta într'o Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii, a celebra sf. Liturgie, a predica şi cânta.

Oficiul protopopesc ort. al Târnavei în înţelegere cu Consiliul parohial respectiv.

Diciosânmărtin, la 31 Decemvrie 1927.

Gheorghe Oprean
adm. prot.

GRATIS trimit catalogul meu despre **viţe de vie altoite** care cuprinde preţurile cele mai ieftine şi sfaturile neresplătibile pentru fiecare viticultor. In interesul propriu al Dvoastre nu procuraţi viţe de vie sau viţe altoite, până când nu citiţi călăuza mea de viticultură. Adresa: **J. SZÜCS,** pepinerie 24, Diosig, judeţul Bihor. Se caută agenţi pe lângă provizie mare. (131) 16—16

Nr. 5/1928. (22) 3—3

Concurs

Prin aceasta se publică un nou concurs, pe baza ordinului Venerabilului Consiliu arhiepiscopesc cu Nr. 12156/1927, pentru întregirea parohiei de cl. II. **Baciu (Bacifalău)** din protopopiatul Braşovului, cu termin de 30 de zile dela publicarea lui în ziarul oficial Telegraful român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Leafă dela stat.

2. Venitele stolare.

3. Sesiune parohială 4 jug. fânaţ şi un adaus de 4 jug. loc arător dat din pământul Bisericei.

4. Casă bună parohială.

Candidaţii se vor prezenta în timpul până la alegere, în vre-o Duminecă sau sărbătoare, în Biserica din Baciu, spre a fi cunoscuţi de popor, având să slujească şi să predice în Biserică.

Cererile însoţite de toate documentele se vor trimite, în terminul fixat, Oficiului protopopesc ort. român din Braşov.

Braşov, în 4 Ianuarie 1928.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 52/928 pprsb. (17) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor din tractul Zarand se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român:

1. **Birtin** parohie de cl. III
2. **Blăjeni-Criş** „ „ „ II
3. **Blăjeni-Grosuri** „ „ „ III
4. **Bulzeştii de sus** „ „ „ III
5. **Ribicioara de sus** „ „ „ III
6. **Tomnatecul de sus** „ „ „ III
7. **Zdrapţi** „ „ „ III

Venitele la toate parohiile sânt cele fasionate în coala B, anume: salarul dela stat şi stolele îndatinate. In parohia Bulzeştii de sus, preotul are case parohiale şi grădină corespunzătoare.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, cu documentele necesare, subsemnatului oficiu protopopesc în terminul indicat, şi se vor prezenta în parohiile respective spre a face cunoştinţă cu poporul.

Brad, la 16 Ianuar 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Zarand.

Alex. Fugătă
adm. protopopesc.

Nr. 410/1927. (15) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan cu dreptul de succesiune pe lângă neputinciosul paroh Valeriu Popoviciu din parohia de clasa a III-a **Sibiel**, protopopiatul Sălişte, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, precum şi jumătate din venitele stolare ale parohiei.

Până când însă postul de capelan va fi recunoscut şi dotat din partea statului, parohul Valeriu Popoviciu este dator să plătească dânsul capelanului equivalentul salarului dela stat.

Concurenţii îşi vor înainta cererile instruite în regulă subsemnatului oficiu protopopesc în terminul legal şi se vor prezenta în comună spre a-i cunoaşte poporul.

Sălişte, la 15 Ianuar 1928.

Oficiul protopopesc al Săliştei în înţelegere cu consiliul parohial din Sibiel.

Dr. D. Borcia
protopop.

Nr. 17/928. (18) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **Lupu** clasa III-a, din protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.

2. Sesie parohială veche 3 jugăre 1100 stânjini □ şi deocamdată 2 jugăre în arândă fortată dela reforma agrară, precum şi curtea parohială.

3. Stola obişnuită, câte 1 ferdelă cucuruz şi una zi de lucru dela 36 familii.

Reflectanţii la acest post sânt poftiţi să şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare, în termin legal, oficiului protopopesc Mercurea (jud. Sibiu) şi să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Lupu, la 7 Ianuar 1928.

Nicolae Secaşanu
adm. paroh.

Aurel Isailă
epitrop

Văzut:

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 22 Februar 1928 Nr. 16

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea» (Of.)
Sibiiu

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele
să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Tot legea cultelor

Dilema cea mare

Legea cultelor continuă a fi obiectul celui mai viu interes al presei. O discută cu o insistență ciudată și dl Nae Ionescu.

Dar dsa și-a epuizat, încă în primul său articol, «argumentele» pentru teza catolică. Deaceea, îndeosebi când e vorba de art. 41 al Legii, convins de neputința elocventă a «argumentelor» sale, dsa o ia pe alături, compromițând definitiv ceeace încercase să apere.

Astfel, în articolul «Protestul Blajului» (al țării nu-l interesează pe dl Nae Ionescu!) publicat în Nr. din 18 Februar a. c. al ziarului «Cuvântul» dsa aruncă ambelor biserici — ortodoxe și unite — acuza de nesinceritate juridică, spunând că *dacă* perspectivele de treceri confesionale al fi altele, și atitudinea Prea Sfințitului Vasile dela Blaj și a Preasfințitului dela Sibiu față de proiectul de lege a cultelor ar fi alta.

Presupunerea dlui Nae Ionescu frizează insulta — la adresa celor doi ierarhi. Insultă venită dela un profesor universitar. Dar dl Nae Ionescu nu face pentru prima oară acest gest — noi îi zicem, fiind vorba de un profesor de logică — necugetat.

In consecință dl Nae Ionescu ne consiliază, ca la alcătuirea legii Cultelor *«să nu mai facem caz de punctul de vedere de drept»*, ci să ne orientăm după amenințările Blajului și să nu mai tulburăm pacea țării cu lupte religioase (ăstea doar îs perimate!).

Abandonarea punctului de vedere de drept în materie de legislație politică, recomandată de un profesor de logică, însemnează cel puțin o jalnică tragodie spirituală. Firește, nu pentru noi.

Dar dl Nae Ionescu nu e așa de naiv cum vrea să pară. Buba e alta. D-sa știe foarte bine că clienta d-sale, Biserica unită, se găsește într'o formidabilă dilemă: Dacă se admite punctul de vedere de drept, pe care-l susținem noi, că averea este a parohiilor, deci odată cu trecerea credincioșilor dela o confesiune la alta, trece și averea — «capitlii» ar rămânea fără latifundii (credincioșii nu interesează atâta pe membri capitlilor!); iar dacă se admite punctul de vedere catolic, că averea e a Bisericii întregi — Blajul, având de ispășit un vițiu originar în constituirea patrimoniului său — dupăcum observă, de astădată cu dreptate, dl Nae Ionescu — ar trebui să restituie toate averile sale Bisericii ortodoxe.

Numai o lege zămislită din prostia sau naivitatea legiuitorului ar putea scoate Biserica unită din această grozavă dilemă. Noi nu numai că nu presupunem, dar nici nu îngăduim legiuitorului aceste două «virtuți» bizare.

Înțelegem deci durerea dlui Nae Ionescu pentru situația clientei Dsale. Dar oricâtă considerație creștinească am avea, nu mai putem tolera privilegiile altora, mai ales când ele implică permanentizarea robiei noastre.

Noi pretindem dreptate pentru toți. Iată pentruce nu putem abandona punctul de vedere de drept.

In consecință guvernului îi pretindem să nu se emoționeze de lacrimile de crocodil — ori de unde ar veni ele și să nu se teamă de stafii.

Iar dlui Nae Ionescu îi dorim o logică mai profesorală, ori apoi mai mult simț de dreptate.

Regimul cultelor minoritare

— Punctul de vedere al guvernului —

Ziarul «Dimineața» din 20 Februar a. c. publică declarațiile, pe cât de interesante pe atât de juste, ale dlui deputat Dr. I. Mateiu cu privire la proiectul de lege pentru regimul Cultelor, proiect care va fi adus peste câteva zile în desbaterile Corpurilor legiuitoare.

Dată fiind competința specială a dlui deputat Dr. I. Mateiu în materie de drept bisericesc și legislație politică-bisericească, publicăm mai jos declarațiile dsale, împreună cu considerațiile introductive ale redactorului «Dimineții».

In cele de mai jos vom arăta punctul de vedere al guvernului așa cum e înfățișat de proiectul supus cercetării consiliului superior legislativ.

Libertățile pentru biserici

Un articol al proiectului prevede că bisericile pot primi danii până la 100,000 de lei fără autorizarea ministerului cultelor. Orice danie care întrece această sumă nu poate fi acceptată de un cult fără autorizarea ministerului.

Acest articol nemulțumește profund cultele minoritare cari nu înțeleg controlul asupra libertăților ce li-s hărăzite.

Punctul de vedere al guvernului, reprezentat prin alcătuitorul proectului de lege, e următorul:

Acumulările de averi din partea cultelor sunt indezirabile prin faptul că aceste averi devin de mână moartă; sunt dar scoase din circulație.

Ele schimbă structura socială și economică și devin factori amenințători pentru organizația de stat, transformând Bisericile în forțe politice ce pot da altă îndrumare rosturilor statului.

In acest caz, necesitatea unui control este evidentă pentru aceste danii ca și pentru achizițiile cu titlu oneros ce pot masca liberalitățile sub forma unor contracte oneroase scăpând de sub controlul statului.

Alcătuitorul proectului s'a luat, în ce privește articolul în chestiune după legislația modernă a altor state, în deosebi după cea din Germania, din anul 1924, care are un articol la fel fixând maximum daniei dispensată de autorizare la 3000 mărci aur.

De altfel, art. 811 din codul nostru civil constitue baza dispoziției de mai sus a proectului dlui Lapedatu.

Controlul circulărilor și ordinelor

Un alt articol al proectului dispune ca circulările și ordinele cu caracter general ale Bisericilor să fie supuse și avizului ministerului cultelor pentru ca el să-și exercite controlul.

Greco-catolicii și mai mult încă, firește, romano-catolicii, reformații etc., protestează împotriva acestei restrângeri a autonomiei fiecărui cult.

Alcătuitorul proectului socoate acest control absolut necesar pentru însăși siguranța statului. Numai astfel se pot împedeca cazuri ca cel dela Timișoara unde episcopul Glattfelder, azi expulzat, a dat o circulară prin care a protestat violent contra reformei agrare, afirmând că împroprietărirea e o spoliație.

Or, asemenea agitații dăunătoare statului nu pot fi înlăturate decât printr'un articol ca cel de sus, care are precedente într'alte țări. In Iugoslavia, legea merge mai departe: ea subordonează întreaga activitate lăuntrică a cultelor controlului statului: nimic nu se face fără autorizare.

Chestiunea averilor parohiale

Desigur că punctul cel mai gingaş al proectului, cel mai controversat, e cel care face obiectul articolului 41, devenit 45, apoi 47, apoi iar 45, articol consacrat **împăţirii averilor parohiilor în cazuri de treceri în massă la alte confesii.**

In legătură cu această chestiune, a apărut recent o broşură a dlui dr. Zaharia Boilă, jurisconsult al Arhiepiscopiei gr.-catolice dela Blaj, care arată punctul de vedere al Bisericii Unite. Chestiunea aceasta depăşind limitele aparente ale unei probleme în fond mult mai vastă, prin aceea că merge până la discutarea dreptului bisericesc de Stat, am socotit potrivit, spre a vedea care e punctul de vedere al legiuitorului, să ne adresăm dlui deputat dr. I. Mateiu, raportorul proectului de lege al dlui Lapedatu şi autorul unui studiu amănunţit asupra «Dreptului bisericesc de Stat în România întregită».

Iată lămuririle pe care ni le-a dat d-sa, în lunga convorbire pe care am avut-o:

Parohia este persoană juridică

Toată discuţiunea porneşte dela chestiunea de a se şti dacă **parohia este sau nu este persoană juridică de drept public.**

Noul regim general al cultelor decretează că comunitatea bisericească locală este persoană juridică de drept public, aşa cum sânt considerate şi celelalte părţi constitutive ale Bisericei: protopopiatul, eparhia, mitropolia, etc.

Concepţia statului nostru e că nu există o persoană juridică colectivă; el refuză a accepta asemenea persoană şi recunoaşte numai persoane juridice distincte.

Punct pe care uniţii nu vor să-l recunoască de oarece ei afirmă că numai Biserica, ca cult, poate avea persoană juridică, celelalte fiind numai denumiri şi încadrări administrative, iar canoanele nu recunosc decât Biserica unitară, indivizibilă!

Or, Statul nu se ocupă de chestii de credinţă şi de canoane; el operează numai cu elemente juridice. Canoanele es din discuţie, fiind inoperante. Statul decide, pe baza suveranităţii naţionale, cui acordă personalitatea juridică. E în acelaşi timp în drept să stabilească criteriile, modalităţile şi formele prin cari acordă această calitate. Dacă Statul nu acordă Bisericii, personalitatea juridică, e fiindcă o consideră, drept cult, ceva metafizic. Recunoscând numai organizaţiile distincte: parohie, eparhie, etc., se orientează după normele juridice cari călăuzesc Statul.

Persoana juridică a bisericii

Canoanele Bisericii zise Unite sunt cele ortodoxe; pe baza lor s'a unit la 1700 cu formula: **ne unim, aşa ca legea noastră să stea pe loc». Mai târziu, sub injoncţiunile Vaticanului, au schimbat formula.** In conciliul provincial din 1900 au făcut declaraţia de credinţă că recunosc şi primesc tot ce primeşte biserica romano-catolică; s'au recunoscut deci catolici, cu excepţia ritului rămas oriental.

De altfel, nici un canon al celor 7 sinoade ecumenice, nu vorbeşte de persoana juridică a Bisericii. Vorbeşte numai: corpus juris canonici care, **în ultima-i ediţie, aceea din 1912 a Papei Benedict XV, spune că dreptul de persoană juridică se întemeiază şi derivă din dreptul divin. Creiarea de ficţiuni juridice, invocată de Papa, e o mare greşală. In ordinea civilă, suveranitatea naţiunei creiază drepturile; o instituţie religioasă nu se poate substitui suveranităţii naţionale. Personalitatea juridică o acordă numai Statul, care e liber s'o acorde cui crede el.**

Teoria Blajului cade şi prin dispoziţia Concordatului admisă de Papa, privitoare la investirea cu dreptul de persoană juridică a tuturor părţilor constitutive ale Bisericii

D. Boilă tăgăduieşte că parohiile pot fi persoane juridice pentru că nu pot sta în instanţă decât cu autorizarea episcopului.

Statutul din 1924 privitor la administrarea averii Bisericii Unite, desminte, la art. 19, această afirmare, în modul următor:

„Curatoral primar (epitropul) împreună cu administratorul oficiului parohial reprezintă în cele materiale comunitatea. Ambii subscriu contractele de vânzare şi cumpărare, ambii se prezintă la eventualele pertractări în cauze de avere ale Bisericii".

Deci însăşi Biserica Unită decretează că parohia e reprezentată de reprezentanţii ei firesti: preotul şi epitropul.

D. Boilă mai spune că dreptul de imixtiune al Regelui în afaceri bisericeşti nu derivă din Pactul fundamental, căci bisericile există dinainte de Constituţie, ci din privilegiul Papei, pe cale de Concordat.

Eroare grosolană de drept pe care e suficient s'o subliniem.

Situaţia de drept a unui cult în Stat n'o poate determina Papa, care n'are autoritate juridică, ci exclus suveranitatea naţională. «Universalitatea» Bisericii catolice priveşte numai dogma şi viaţa ei internă, în care Statul, desigur că nu intervine. El intervine abia atunci, când Biserica se manifestă în Societate, deci când e vorba de viaţa ei externă.

Normele de drept cari reglementează această viaţă externă, sânt un atribut exclusiv al Statului, cum o face cu orice instituţie sau corp social constituit pe teritorul său.

Iată distincţia fundamentală care înlătură concepţia nejuridică a «privilegiilor papale» în domeniul dreptului public intern.

In România de eri, cultul catolic n'a avut nici o existenţă juridică, căci Statul nu i-a dat-o nici odată, **socotindu-l ca o asociaţie privată.**

In ce priveşte îndreptăţirea, împărţirea averilor bisericeşti şi legea persoanelor juridice de drept privat prevede în unele cazuri lichidarea patrimoniului juridic.

Intre aceste cazuri e scăderea numărului membrilor ce constituie corporaţia sub numărul fixat de statute sau sub cel fixat de lege. Intru cât persoana privată se acordă de tribunalul civil, iar cea juridică de drept public numai prin lege, e firesc să intervină noua lege a cultelor în acest sens.

Cum se va face împărţirea averii parohiei.

Statul e în drept să stabilească condiţiile în care persoana juridică ia naştere, în care ea funcţionează şi'n care ea încetează şi că lichidarea se face prin justiţie. Având acest drept, Statul, inspirându-se prin analogie din dispoziţiile legii persoanelor de drept privat, hotăreşte ca în caz dacă, prin deplasarea membrilor (a majorităţii absolute) se schimbă structura organizaţiei, în cazul în speţă a parohiei, e locul să se hotărască asupra soartei averii. Majoritatea absolută formând o nouă comunitate învestită cu persoană juridică de drept public, e în drept să ceară repartizarea averii. Biserica şi casa parohială nu pot fi obiect de împărţire, nu pot fi scoase la licitaţie. Ele vor fi date majorităţii, apoi evaluate de justiţie pentruca majoritatea să acorde solidar despăgubiri, în caz dacă minoritatea refuză ca statul să-i facă o altă biserică şi o altă casă.

Dispoziţia aceasta nu e tendenţioasă, nu loveşte special pe uniţi. Ea e generală, priveşte toate cultele şi de pe urma ei pot suferi şi ortodocşii din Arad şi Bihor, în favoarea baptiştilor şi protestanţii şi catolicii (ca în Secuime).

Monument al unirii la Sibiu

Oraşul Sibiu nu are până acum un monument al unirii tuturor românilor şi al desrobirii neamului. Nu are monument care să reamintească tuturor, că la porţile acestui oraş a fost înfăptuită pentru prima dată în viaţa neamului nostru ideea unităţii noastre naţionale, prin neuitata victorie dela Şelimbăr a lui Mihai Viteazul; un monument care să reamintească generaţiilor viitoare, că în jurul acestui oraş au fost cele mai crâncene lupte date în războiul cel mare pentru întregirea neamului; un monument care să spună în viitor tuturor urmaşilor noştri, că cel dintâi în acest oraş, Marele şi Slăvitul nostru Rege Ferdinand I, a primit defilarea oştilor sale victorioase după desrobirea Ardealului şi înfăptuirea visului strămoşesc, şi că aici, pentru întâia dată, s'a jucat hora unirii de către popor şi Rege laolaltă; un monument care să arate recunoştinţa noastră a tuturor, admiratori ai faptelor de neîntrecută vitejie, bunătate, măreţie şi credinţă către ţară şi neam al slăvitului şi în veci neuitatului nostru Mare Rege Ferdinand I.

Dl general Găvănescul, comandantul Corpului 7 Armată, a luat iniţiativa înfăptuirii acestei măreţe opere şi aşezarea ei în oraşul Sibiu, în care scop s'au constituit comitete în toate oraşele din judeţele cuprinse în zona C. 7 A., care lucrează sub conducerea următorului comitet central:

Membrii de onoare: I. P. Sa Mitropolitul Nicolae; Ioan Lapedatu, fost ministru; general de corp de armată în rezervă Ioan Boeriu.

Preşedinte: general de divizie C. Găvănescu, comandantul corpului 7 arm. Vice-preşedinţi: general Mironescu Gh., comandantul diviziei 19 a inf.; general Daschievici I. comandantul diviziei 18-a inf.; general Prodan Ioan comandantul diviziei I-a inf.; general Iovanovici Ant. comandantul diviziei I-a cav.; general Makarovici V., comandantul artileriei corp. 7 art.: dl Dr. N. Regman, prefectul judeţului; dl Dr. Oct. Rusu, Vice-preşedintele Asociaţiunii culturale.

Legea cultelor şi uzanţele diplomatice. In nenumăratele noastre proteste ce le-am făcut împotriva Concordatului am afirmat, între altele, că papa tinde prin el să se amestece în trebile interne ale ţării.

Bănuiala izvorâtă din experienţa tuturor concordatelor ne este confirmată printr'un fapt pe cât de recent pe atât de senzaţional. Intr'adevăr gazetele anunţă că Mons. Dolci, nunţiul papal dela Bucureşti, s'a interesat de starea proiectului de lege pentru regimul cultelor din România *direct la consiliul legislativ.*

In virtutea uzanţelor diplomatice, pe cari Vaticanul le cunoaşte foarte bine, reprezentanţii diplomatici au să se informeze în chestiunile cari îi intere-

zează — *la guvernul țării*. Mons. Dolci trecând peste capul guvernului, a luat contact direct cu consiliul legislativ. De ce? Știe d-sa de ce. Suntem siguri. Așteptăm cu o vădită curiozitate atitudinea guvernului.

Pecând își va trimite Vaticanul reprezentant și la registratura ministerului de Culte din România? Ori și-l are deja?

„Chestiunea averilor bisericești", broșură de 26 pagini, ce ni se trimite la redacție, este scrisă de dl *Dr. Zaharia Boila*, dela Blaj, care însă n'aduce, pe lângă tot luxul său în argumente de tot felul, absolut nimic nou în problema ce-și propune s'o lămurească. Dl profesor dela Cluj, G. Bogdan-Duică, și-a luat osteneala d'a semnala broșurica, — fără a stărui asupra conținutului ei, — și în ziarul *Națiunea* (dela 17 l. c.) încrestează, din această publicație, câteva «idei de mahala», — din care, pentru distracția cititorilor, reținem și noi următoarele: Art. 41 din proect, scrie dl Dr. Zaharia Boila, «este o formulare criminală»; ortodocșii voesc — după dl Boila, «a face cuceriri și a desființa pe uniți cu concursul pe care îl dau pretorii și jandarmii, revizorul și consilierul agricol și alți slujbași ai statului, *toți puși sub ordinele clerului ortodox*», (formidabil cler, n'avem ce zice!); «în România mare, spune broșura, nu există nici o lege ungurească, rusească, nemțească», pentrucă — simplu de tot — legile acestea prin «*preluare*» au devenit românești! — Credem că e d'ajuns, pentru a înțelege valoarea broșurii.

Viață culturală și națională în județul Hunedoara

— Corespondență —

Două momente, din viața culturală și națională a județului nostru, voesc a le scoate la iveală. Și adecă: *ședătoarea culturală din Brad* și *expoziția proiectată la Hunedoara.*

In ședătoarea din Brad, la 8 Februar a. c., s'au desbătut chestiile: înființarea de case naționale și biblioteci poporale în Zarand. Fără case naționale, în care adulții dimpreună cu bărbați și femei, să poată convenì, ceti și sfătui asupra lucrurilor bune și frumoase, anevoie se vor putea desbăra de patimi și greșeli. Au trecut vremile, când românii, în adunări culturale și economice erau spionați de agenții puterii de stat, și a sosit ora când și noi putem să ne desvoltăm în libertate, putem să citim cărți și gazete scrise de bărbați cu iubire de de neam și lege, în scop ca, înaintând în cele culturale și materiale, să devenim stâncă puternică în temelia patriei.

La sărbătoarea culturală din Brad frumos a cuvântat zărândeanul advocat Dr. C. Giava, fost deputat, care dovedind importanța caselor naționale și arătând felul cum fiecare comună poate să și înființeze o atare instituție, a profețit că din ele va răsări unirea sufletească și solidaritatea națională. Profesorul Gh. Pârvu a arătat importanța bibliotecilor poporale în luminarea poporului.

Pentru înființarea lor, «Astra» trimite an de an sute de broșuri; ear marele prof. dl Nicolae Iorga a trimis în Zarand de curând 220 broșuri.

*

La 8 Februar prefectul Hunedoarei a convocat la Deva pe directorii despărțămintelor Astrei, notabilități și autorități din județ, ca împreună să se sfătuiască asupra organizării unei serbări culturale naționale în lunie 1928 la Hunedoara.

Serbarea, menită a fi o manifestație a vieții naționale din acest județ, este inițiată prin desp. Hunedoara, condus de luminatul protoiereu Dr. V. Oana, în înțelegere cu prefectul județan și comitetul central al Astrei, sprijinită de guvernul țării, în numele căruia secretarul de stat dela interne, Gh. Tătărescu, a promis 500,000 lei pentru acoperirea speselor.

S'au angajat la conlucrare autoritățile, instituțiunile și societățile culturale și s'au designat comitetele.

Sperăm că expoziția proectată de industrie, de copii, de lucruri manuale, de vite, precum și un conduct etnografic, concurs de dansuri și coruri naționale, prin reușita lor vor face nu puțină cinste județului. *Coresp.*

INFORMAȚIUNI

Despre Societatea Națiunilor. Ministerul instrucțiunii a trimis școalelor secundare o adresă, prin care le cere ca în clasa VIII profesorii de istorie să țină, în una din cele două ore de curs ce le au săptămânal, lecturi despre organizarea și scopurile Societății Națiunilor. Lecțiile se țin în primele două săptămâni ale lunii Martie.

Fără funeralii naționale. Guvernul englez avea intenția să facă funeralii naționale marelui bărbat de stat al Angliei, *lordului Asquith*, încetat din viață în 15 Februar a. c. Conform ultimei dorințe a distinsului dispărut, funerariile sale s'au făcut în cea mai strictă simplicitate.

Scutire de impozite. Ministrul de finanțe a decis ca pensiile sau rentele acordate pe bază de legi speciale cu caracter personal sub formă de recompensă națională, sânt scutite atât de impozitul pe salarii, cât și de impozitul pe venitul global.

Standardizarea cerealelor. Ca măsură pentru ridicarea agriculturii și îmbunătățirea situației generale economice a țării, s'a întocmit proectul de lege a *standardizării* sau *clasării* cerealelor. Legea se întemeiază pe următoarele principii: Obligativitatea clasării pentru cerealele destinate exportului, pentru comerțul interior, urmând a se hotărâ ulterior; Înlesnirea acestei clasări prin organizării independente cu caracter special, în forma unor societăți anunime. Pentru judecarea eventualelor nemulțumiri contra clasării făcute de agenții întreprinderilor, se instituie în fiecare județ una sau mai multe comisiuni speciale de clasare, cu drept de apel la *Consiliul superior* de clasare care judecă în ultima instanță. Noua lege va înlesni sătenilor posibilitatea să-și valorifice produsele, făcând vânzarea direct, nu prin intermediari care în timpul recoltei merg din sat în sat și avunesc pe prețuri de nimic munca de un an a micului producător; va înlesni procurarea creditului necesar agricultorilor, și va organiza comerțul de cereale destinate exportului, astfel ca să redobândim piețele străine care și-au îndreptat privirile către alte țări exportatoare. — Firește, că toate aceste înlesniri atârnă dela felul cum se vor pune în practică dispozițiile legii.

Centenarul lui Ibsen. Ministerul artelor a delegat pe dnii Corneliu Moldovanu, directorul Teatrului național din București, I. Marin Sadoveanu, Liviu Rebreanu și Ar. Demetriad, strălucitul tălmăcitor al pieselor ibseniane jucate în București, să reprezinte România la serbările centenarului dela nașterea marelui scriitor H. Ibsen, serbări ce se țin la Oslo (Norvegia), la 15 Martie 1928.

O școală eparhială de gospodărie casnică și de meserii a luat ființă din inițiativa P. S. Visarion, episcop al Bălților și Hotinului, la mănăstirea de călugărițe din Japca, județul Soroca. Școala se adăpostește în chiliile mănăstirii. In școală se primesc fete în vârstă de 14—18 ani, având cursul primar de 4 clase.

Capitaluri românești pierdute. Mai zilele trecute se vestise falimentul Băncilor Unite din Cluj, unde dintre deponenți se găseau și mulți români, cari au pierdut — în urma încrederii lor prea mari în institutele jidovești — însemnate sume de bani. Acum se anunță mari falimente și dela Arad, unde Banca Asociată și-a încetat plățile păgubind peste trei mii de deponenți români, cari pierd câteva milioane de lei la această bancă. Directorii ei, Karton Aladár și György Ignátz, sânt arestați pentru escrocherie și gestiune frauduloasă. Banca Industrială, asemenea din Arad și condusă tot de jidovi, dând faliment, a păgubit și ea un mare număr de români. Să le fie tuturora de învățătură, — lor și altora.

Broșuri festive, pentru comemorarea a 50 de ani dela realipirea Dobrogei, va publica ministerul instrucțiunii sub auspiciile Casei școalelor. Una din broșuri va avea caracter poporal, ear cealaltă caracter științific, tipărită în mai multe limbi.

Cămătărie. Citim într'o revistă, că în Basarabia, în unele orașe, se plătește dobânda — pe ceas. Dobânzi de 200%—240% pe an sânt normale. Ele se incasează, dela cei mai nevoiași oameni, de niște birouri din apropierea «Caselor de amanet». Împrumuturile se dau pe recipisele acestor case de amanet, recipisele se depun în gaj, cu drept de răscumpărare a obiectelor. Dobânda este 20% lunar=240% anual; dacă trece terminul de o lună, datorașul pierde dreptul asupra recipisei, care rămâne cumpărată de creditor. La astfel de jaf, autoritățile n'au nimic de spus?

Publicațiune. La liceul «Gh. Lazăr», din Sibiu, este vacant postul de supraveghetor de ordine. Doritorii de-a ocupa acest post sânt invitați a se prezenta la direcțiunea liceului.

Direcțiunea.

Stiri scurte. Englezii întrebuințează astăzi electricitatea în nenumărate cazuri. Intre altele, în vreme de frig persoanele din magazine poartă pantofi cari se încălzesc prin electricitate.

— România va participa la târgurile de mostre din Viena (între 11 și 18 Martie) și Budapesta (între 28 April și 7 Mai) 1928.

ȘTIRI LOCALE

Teatru. Reprezentațiile, date de dna *Marioara Voiculescu*, sânt pentru publicul sibian evenimente artistice de întâiul rang. Măndria scenei române, dna Voiculescu, în fruntea unei trupe alcătuite din puteri de seamă ale teatrelor din capitală, a jucat Duminecă seara, drama *Invierea*, după neîntrecutul povestitor rus Tolstoi. In cinci tablouri, din viața societății Rusiei țariste, bogate în momente dramatice, se desfășoară nedreptățirile, suferințele și durerile unui popor evlavios și vrednic de o soartă mai fericită, decât cea actuală... Dar, durerile și suferințele drepților duc neapărat, în cele din urmă, la *înviere:* din depărtare răsună, la începutul piesei, și se repetă la sfârșitul ei, glas duios de clopot și cântarea izbăvitoare: «*Hristos a înviat din morți*»... Dna Marioara Voiculescu și dl Dujulescu, în rolurile prime, ni-au dat o tălmăcire desăvârșită, — mai emoționantă cu greu se poate închipui. Ansamblul d'asemenea, n'a lăsat nimic de dorit. Primirea artiștilor noștri din București a fost una dintre cele mai însuflețite.

Conferența Asociațiilor. O contribuție a «Extensiunii universitare» dela Cluj a fost instructiva conferență de Dumineca seara, ținută în sala prefecturii de d-nul Dr. Coriolan Petran, profesor universitar de Istoria Artelor la Universitatea din Cluj. Conferențiarul a vorbit despre resultatul principal, obținut în urma cercetărilor sale, asupra monumentelor de artă națională din Ardeal. Arta cultă a trecutului nostru este aproape exclusiv *bisericească*, — și a fost apreciată mai întâi de scriitori străini. Cel mai vechi monument de artă în Ardeal este biserica dela *Densuș*, din veacul al 12-lea; — nici ungurii, nici sașii nu au monumente mai vechi decât acesta. Din veacul al 13-lea sau al 14-lea avem biserica dela Hunedoara; conferențiarul amintește apoi mănăstirea brâncovenească dela Sâmbăta de sus și alte sfinte locașuri, arătând diferitele grupe de stil în care s'au clădit atât bisericile de peatră, cât și bisericile și bisericuțele de lemn ardelene, precum și pictura lor, toate ilustrate cu frumoase proecțiuni luminoase. Conferențiarul a fost viu aclamat. Ni-a prezentat și pompoasa noastră catedrală, amintind, că este o fericită întrupare a vechei tradiții bisericești de a îmbina stilul bizantin cu elemente din vechiul stil bisericesc românesc. Și deci, spune conferențiarul — s'a făcut o nedreptate răposatului mitropolit Mețianu cu învinuirea adusă că la stilul bizantin a adaugat superbele turnuri.

Ședință. Consiliul comunal al municipiului Sibiu este convocat în ședință, — care este publică, — pe Joi, 23 Februar 1928, la ora 4 d. a. în sala primăriei.

Conferențele cercului militar-civil. O vrednică comemorare, a lui *Nic. Bălcescu*, s'a ținut în cercul militar-civil, în 19 Februar, înaintea unui public numeros, onorat de prezența unor reprezentanți marcanți ai bisericei ortodoxe și alte distinse persoane din Sibiu. — Oratorul zilei a fost dl I. Iliescu, consilier la curtea de apel, magistrat, în Sibiu, care a vorbit despre viața și activitatea lui N. Bălcescu. Conferențiarul a dat probe că știe reliefa personalitatea istoricului român. Ni-a zugrăvit fazele prin care a trecut acest mucenic al nostru, dela București și până la Palermo. Și trecerea în revistă a lucrărilor lui Bălcescu, a fost norocoasă. Sub conducerea dlui prof. Timotei Popovici, corul Școalei normale a executat melodii în legătură cu viața lui Bălcescu. Au urmat și câteva izbutite recitări de versuri. Dl gen. comandant de corp de armată, C. Găvănescu, promotorul acestor festivaluri și conferențe, poate fi satisfăcut și cu această reușită manifestare dela cercul militar-civil.

Hymen. Dna Elena Gabor și dl Nicolae Vintilă, culegător tipograf, fidanțați.

La «Legatul Alexandru Chidu» pentru ajutorarea copiilor săraci din Sibiu, sub. inferior, aplicați la meserii, administrat de «Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu» a colectat dl Ioan Stanciu, viceprez. Reuniunii Lei 720·— dela nuntașii tinerilor Ioan Băcilă, măcelar cu dșoara Marioara Mațela, din Feldioara, fiind ca nași dl Gheorghe Pascu, dir. Tribunalului Sibiu, cu dna. — Pentru prinos mulțumește:

Comitetul.

Citiți și respândiți ziarul

Telegraful Român

Publicaţiune

Pentru unele lucrări de reparaturi şi transformări la casa fondului tipografiei arhidiecezane din strada Mitropoliei Nr. 45, până inclusive la 29 Februar a. c., se primesc devize — oferte în scris, adresate: Comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane în Sibiu.

Informaţiuni despre lucrările ce sânt a se face se pot primî dela delegatul comisiunei Dr. Eusebiu Roşca, rectorul academiei teologice «Andreiane» (strada Mitropoliei Nr. 24—28) în timpul dela 9—11 ore a. m. fiecare zi. 2—3

Sibiu, din şedinţa comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane, ţinută la 10 Februar 1928.

Nr. 119/1928. (23) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Noul săsesc**, protopresbiteratul Târnava-mare, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român:

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea dela stat; sesia parohială 12 jugăre din care 5 jugăre din reforma agrară, se va întregi până la 32 jugăre; 3½ stânjini lemne de foc aduse în curte; 1 (una) ferdelă veche porumb dela fiecare familie, — văduvii şi văduvele ½.

Doritorii de a ocupa acest post sânt invitaţi a-şi înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc şi cu prealabilă încuviinţare a acestuia să se prezinte în terminul indicat în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Biertan, la 4 Februar 1928.

Oficiul protopopesc ort. rom. Târnava mare în înţelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Gheaja
adm. protopopesc.

Nr. 376/1928. (46) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a doua din **Arpaşul-de-jos**, protopresbiteratul ortodox român al Avrigului, în baza concl. consiliului parohial din 27 Martie 1927 se publică nou concurs cu terminul de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

2. Folosirea locului destinat pentru casa parohială.

3. Folosirea teritorului de 5 jugere 1200 stângini pătraţi.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-şi subştearnă cererile concursuali instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiteral în Avrig, (poşta Avrig, jud. Sibiu) până la terminul susindicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau Sărbătoare la biserică, spre a cânta cuvânta eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, 5 Februar 1928.

Oficiul protopresbiteral ortodox român al Avrigului în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Cândea
protopop.

Nr. 121/1928. (24) 2—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Dupuşul**, protopopiatul Târnava mare, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat conform coalei B.

2. 20 (douăzeci) jugăre pământ sesie parohială.

3. Trei (3) sorţi, lemne pentru foc din pădurea comunei politice.

4. Stola obişnuită în parohie.

Reflectanţii îşi vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc, şi cu prealabilă încuviinţare a acestuia să se prezinte în terminul fixat în vre-o Duminecă sau Sărbătoare spre a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Biertan, la 4 Februar 1928.

Oficiul protopopesc ort. rom. Târnava mare în înţelegere cu Consiliul parohial.

Nicolae Gheaja
adm. protopopesc.

Nr. 119/1928 prot. (21) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Fântâna**, cu filia Hoghiz, protopopiatul Rupeni (Cohalm), se publică din nou concurs cu termin de 30 de de zile, dela prima aparaţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat.

2. Sesiune parohială veche 4½ jug. cat. şi 5 jug. primit din reforma agrară.

3. Locuinţă în casele parohiale şi folosirea curţii, grădinii şi a dependinţelor de acestea.

4. Dela circa 140 familii din parohia Fântâna şi 30 familii din filia Hoghiz, câte una ferdelă nouă (20 lit) cucuruz. Văduvii şi văduvele plătesc pe jumătate.

5. Stola stabilită şi uzitată în protopresbiteratul Cohalm.

Concurenţii să-şi înainteze cererile de concurs Oficiului protopopesc ortodox Rupeni (Cohalm) însoţite cu toate documentele necesare, şi, spre a face cunoştinţă cu poporul, să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică pentru de a cânta, predica sau celebra.

Oficiul Protopresbiteral ort. Rupeni (Cohalm) în înţelegere cu Consiliul parohial respectiv.

Ştena, la 1 Februar 1928.

Jeronim Buzea
adm. prot.

Nr. 2/1928. (26) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III **Răchita-Purcăreţi**, protopopiatul Sebeşului, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt celea fasionate în tabloul B. pentru întregirea dela stat.

Concurenţii-şi vor înainta cererile şi documentele necesare, în termenul indicat, la oficiul protopopesc.

Sebeş, 6 Februar 1928.

Oficiul protopopesc.

Sergiu Medean
protopop.

---

(27) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Lopindea**, protopopiatul Târnavei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român. — Venitele sunt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

1. Casă nouă parohială din peatră, zidită în anul 1927 cu 4 încăperi în apropierea bisericei şi cu toate supraedificatele ca: şură, grajd, hămbar pentru bucate etc.

2. Sesiune preoţească de 23 jugăre arător şi fânaţ şi 3 jugăre pădure bună.

3. Stolele uzitate în parohie.

Comuna are staţia principală la Bahnea (centru de plasă cu medic, farmacie, târguri de ţară etc.) linia Blaj—Praid, la distanţa de 5 km. pe drum judeţan şi haltă pe aceeaş linie la Ceuaş 3 km.

Concurenţii să-şi înainteze cererile cu actele cuvenite subsemnatului oficiu protopopesc în terminul de mai sus, având a se prezenta într'o Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii, a celebra sf. Liturgie, a predica şi cânta.

Oficiul protopopesc ort. al Târnavei în înţelegere cu Consiliul parohial respectiv.

Diciosânmărtin, la 31 Decemvrie 1927.

Gheorghe Oprean
adm. prot.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17

scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

Croitoria de domni

DUMITRU DUŞLEAG

Sibiu Str. Rannicher 6ª Sibiu

execută tot felul de **Costume bărbăteşti** solide cât şi după ultima modă

Praxă îndelungată în confecţionarea de

Reverenzi

:: cari se execută după sistemul cel mai nou ::

Serviciu prompt! Preţuri moderate!

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu cópii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 25 Februar 1928 Nr. 17

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele
să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Schimb
Onor. Red. «Transilvania» Sibiu
(Str. Șaguna 8)

Biserica papistă și maghiarizarea

In nordvestul Ardealului se desfășoară, sub ochii noștri, o campanie, în scop ca minoritatea *șvabilor*, locuitori alături de majoritatea românească a populației, să rămână și mai departe sub înrâurirea *ungurimii*, întocmai cum fusese în vremile Ungariei dispărute de pe aceste meleaguri. Este vorba de continuarea procesului de *desnaționalizare* a șvabilor, expuși astăzi, după marele războiu, teroarei de maghiarizare a unor agenți rothermeriști.

Caracteristic este în deosebi faptul că, în campania aceasta, toată acțiunea de promovare a maghiarizării cade în sarcina — se vede că și în chemarea — mai ales a *bisericii romano-catolice.*

Subțireniile desnaționalizării mai nouă sânt scoase la iveală de curând, într'o serie de articole, apărute în coloanele unui ziar român ardelenesc.

Chestiunea se prezintă în felul următor:

Vreo 70 mii de șvabi trăesc risipiți între românii din județele Satmar, Sălaj, Bihor și Maramureș, unde au fost colonizați înainte cu 200 de ani și ceva. Stăpânirile ungurești făcuseră toate încercările iertate, — și mai vârtos neiertate, — pentru a-i desființă naționalicește, așa că astăzi cam jumătate din cei 70 mii de șvabi își mai păstrează — în familie — limba maternă, nemțească. Conștiința națională este, cum vedem, mult redusă la acest popor, a cărui clasă intelectuală o formează, durere, ceata — renegaților.

Piedeca redeșteptării naționale o formează activitatea organelor bisericii romano-catolice: preoții adecă nu predică în bisericile șvabilor decât ungurește; în școalele lor confesionale limba maghiară și astăzi se lăfățește nesupărată de nimeni; păterii romano catolici, generalizând cazuri isolate, raportează guvernului român, că însuși poporul șvab cere în școale limbă ungurească (?)

Știm de mult, o constată istoria poporului român, că biserica romano-catolică din Ardeal n'a urmărit, în trecutul său, numai scopuri religioase, ci *a stat mereu în serviciul statului pentru a desnaționaliza popoarele nemaghiare ale unui stat poliglot*, în care ungurii, cu evrei cu tot, nu alcătueau majoritatea absolută a locuitorilor.

Lupta o poartă și astăzi cu probată rafinerie. Biserica și școala ei sânt stăpânite de duhul șovinist maghiar; organizațiile tinerimii răsar în formă de cuiburi iredentiste; fondurile lor culturale (alimentate din străinătate) susțin tineri șvabi la școale ungurești secundare din Satu-mare, Alba Iulia, Miercurea-Ciucului; ba se mai spune și aceea, că păterii autoritari refuză împărtășirea tainelor bisericești credincioșilor cari nu intră în voia preoțimii maghiarizătoare. Din acest punct de vedere, în regiunile nordvestice ardelene, se exercită o adevărată teroare.

Intervenirea statului român, în fața slăbiciunii elementului șvăbesc și a piscusinței clerului romano-catolic, n'a dat aproape nici un resultat în stânjenirea campaniei maghiarizătoare.

Reacțiunea, în fața năvalei ungurești, are să pornească, pentru a reușì deplin, chiar din mijlocul celor prigoniți și de moarte primejduiți. S'au și găsit câțiva intelectuali, în frunte cu dl Dr. Winterhofen, cari înțelegând mai bine interesele superioare ale unui popor martirizat, au înființat, în Carei, *Reuniunea germano-șvăbească*, în scop să organizeze rezistența împotriva propagandei nenorocite. Reuniunea stabilește, într'un memoriu adresat guvernului, că limba germană a fost înlăturată din învățământ și înlocuită cu limba maghiară, numai în urma *rapoartelor false și tendențioase ale romano-catolicismului moghiarizator*, — și cere ocrotirea statului pentru școalele din nordvestul ardelean...

Toleranța prea largă, de până acum, a încurajat opera desnaționalizării spre paguba șvabilor, dar și a statului, — ale cărui organe sânt cu atât mai ales datoare să intervie cu mijloace grabnice și efective.

Nu mai poate fi îngăduit, cu nici un preț, ca biserica papistă, sub stăpânirea românească a țării, să întreție și să îndemne aspirațiile etnice ungurești paralel cu acțiunea rothermeristă dela Budapesta, îndreptată împotriva integrității teritoriale a țărilor desrobite.

Vom urmări de alt fel problema aceasta, a continuării operei maghiarizatoare, în care biserica apusului își are partea leului și, la prilej, vom revenì asupra mișcărilor antipatriotice ale reprezentanților săi.

Confesionalism și confesionalism

Nu arare ori membri de ai bisericii noastre, poate chiar din cler, spun cu aer de superioritate a gândirii: «Eu nu fac confesionalism, sânt nițel mai avansat în gândire»...

Oamenii aceștia nu-și dau seamă cât rău produc bisericii declarațiile lor, prin care cred că se ridică mult în ochii mulțimii de rând.

Este sigur, că în veacul al XX-lea nimeni nu poate pretinde un confesionalism bătăios și intolerant.

Dar, dacă nu e de admis confesionalismul încăpățînat, nu e de înțeles nici felul de confesionalism apatic.

Ce te faci cu un confesionalism care dă din umeri, și merge mai departe atunci când cineva tocmai din fundul Americei vine și-ți atacă legea în cutare colț ascuns al Ardealului. El, Americanul, crede că găsește destule motive să-ți impună credința lui, cu care noi nu avem nici în clin, nici în mânecă, și tu care ai zeci de strămoși înaintea ta, cari au crezut tot așa ca și tine, tu faci din umeri și mergi mai departe?

Lege cu dea sila însă nu putem primì nici dela cei mai buni prieteni. Mii și mii de fire sufletești ne leagă de legea noastră moștenită din străbuni, — și când ne atacă cineva legea, ne atacă ființa.

E foarte greu să șadă doi inși pe acelaș scaun: ori șed eu, ori șezi dumneata. Pe pământul acestei țări ori sântem noi stăpâni, ori sânt alții! Doi stăpâni nu pot să fie.

Scriitorul acestor șire a fost martor când sau oameni de altă confesiune, sau sectanți și au bătut joc, fără absolut nici o jenă sau frică, de biserica și legea noastră, fără să li se fi întâmplat cea mai mică neplăcere.

Și invers, am văzut pe omul de altă confesiune, sau sectant, care pentru un caz de nimic a dat de lucru la toate autoritățile, până a primit satisfacție.

Va fi frumoasă toleranța și complezanța, — dar aceste însușiri nu trebue să depășească marginile demnității.

Mâna străină azi e încă departe, și tocmai de acolo se întinde până în țara noastră, să ne răpească credința strămoșească; dacă, din bună vreme, nu dăm peste mâna aceasta ca să simtă, ea va venì tot mai aproape și ne va strânge tot mai tare, — și când vom vrea să dăm, va fi poate cam târziu...

Trebue să spunem mânei străine în toată cuviința, dar și cu toată hotărârea, că mai bine vrem să rămânem săraci și necăjiți, decât să ne punem în vânzare credința.

A sosit ceasul să arătăm străinilor că avem demnitate. Cu temenele și cu măsuri pe jumătate n'am făcut nimic. Vor protesta ziarele neprietene și doctorii cari vor să ne despoaie de credință, — dar nouă ne va fi bine și dușmanii în sinea lor ne vor respecta și ne vor cruța cu târcoalele lor religioase.

Azi preoțimea ortodoxă s'a mișcat, se țin congrese, se fac misiuni, se lucrează pe toate terenele; — dar, când ne facem bilanțul, vedem că cele mai bune și mai frumoase puteri ale noastre se irosesc zădarnic, dacă milioanele de credincioși ai noștri, și mai ales cei cu înțelegere pentru primejdia care ne paște, dau din umeri, fac la socoteli și trec mai departe.

Eată unde am ajuns, dacă nu facem confesionalism îngăduit de legile firii şi de cele omeneşti.

O armată, fie cât de mică, dacă are credinta că dânsa va bate toate armatele din lume, pleacă cu sorţi de izbândă la bătaie. Şi invers, fie o armată cât de mare, dacă inima ei este îndoită, perderea pe jumătate îi este asigurată dinainte.

Nu mai încape îndoeală, o biserică se susţine prin activitate febrilă pe toate terenele, — dar ori cât ar muncì pe terenul ştiinţific şi misionar, nu a făcut nimic, dacă nu are massa credincioşilor săi însufleţiţi de credinţă că biserica în care crede, este cea adevărată.

Focul dragostei pentru biserică, şi la intelectuali, şi la ţărani, trebue să l alimentăm în continuu, fiindcă numai acest foc poate arde pe misionarii străini, cari confundă prea des România — cu unele locuri din Africa...

Trebue să facem să simtă credincioşii noştri că atunci, când îşi bate joc cineva de biserică, îşi bate joc *şi de ei*, fiindcă biserica este buciumul şi ei sânt oştile, biserica este mama, şi ei sânt fiii, biserica este izvorul, şi ei sânt picăturile de apă din acest izvor...

Invăţăturile si obiceiurile bisericii noastre sânt infiltrate în noi, în fiecare picătură de sânge, şi când cineva se atinge de biserica noastră, se atinge şi-şi bate joc de sângele nostru.

A trecut vremea robiei şi a întunerecului, când pentru demnitate şi pentru atitudine bărbătească se tăiau capetele cu duiumul. Azi se taie capetele celor laşi şi celor întunecaţi la minte, cari nu ştiu să şi apere drepturile sfinte... *Mister.*

Moartea unui episcop. In Cluj a încetat din viaţă, Dumineică, în 19 l. c., episcopul unitar *Ferencz Iosef* în vârstă de 93 de ani. A fost înmormântat, cu deosebită pompă, Miercuri d. a. la ora 3. Decedatul fusese ofiţer al ordinului Coroana României, decorat de defunctul rege Ferdinand I. S'a bucurat şi în cercurile româneşti de mare stimă.

Legea cultelor şi presa noastră bisericească

Lupta împotriva proectului de lege a cultelor, şi împotriva concordatului, se urmează, în presa noastră bisericească, aşa cum cer interesele obşteşti ale neamului şi ale bisericii.

Revista bisericească culturală dela Oradea. *Legea Românească*, scrie în fruntea numărului său dela 15 l. c.:

«E imposibil să se găsească un guvern român, care de dragul unor efemere succese diplomatice, să fie gata, — uitându-şi de suveranitatea statului nostru constituţional, în cadrul căruia prin însaş legea fundamentală ce stă la baza organizaţiei lui, prin constituţie, fiecărui cetăţean, de orce limbă şi lege ar fi el, îi sânt garantate toate drepturile şi în măsură egală cu acelea ale marei majorităţi a cetăţenilor, — să impună ţării obligaţiuni jignitoare, înlesnind Romei papale să-şi pue — prin concordat — la adăpost prada ce a jăcmănit din sufletul şi avutul neamului nostru, prin uneltirile-i «misionare» de acum două veacuri şi mai bine. Şi nu credem să se găsească vreodată guvern român care să nesocotească interesele şi aspiraţiile celor 12 milioane români ortodocşi, pentru a favoriza — prin concordat — 2–3 milioane de catolici, în marea lor majoritate minoritari cu tendinţe de iredentism maghiar.

De aceea apelăm la acest patriotism să scuteasă ţara de o zguduire mai mare decât toate zguduirile politice».

O ganul oficial, din eparhia Aradului, *Biserica şi Şcoala*, publică în primul său dela 19 l. c. următoarele:

«Mângâiere avem însă în atitudinea centrelor noastre ierarhice. La Sibiu, la Cluj, la Oradea Mare s'a început o vie campanie prin organele de publicitate bisericeşti. Biserica simte primejdia, biserica ortodoxă se apără. La Sibiu se atacă în chip deosebit intenţia de ratificare a concordatului, la Oradea Mare se osândeşte recunoaşterea cultului baptist, ear la Cluj îngrijorarea se manifestă în amb'e direcţii. Un strop de nădejde ni se strecoară în sufletul mâhnit: că biserica ortodoxă-română ca un singur om se va opune primejdiilor, care o pândesc din partea baptismului şi catolicismului.

De sigur, rolul ei este greu. Căci stăm în faţa banului ca factor de propagandă. Banul în serviciul catolicismului e pe cale să formeze un patrimoniu specific catolic din averile patronale, care azi sânt încă ale statului. Banul în slujba baptiştilor va corupe pe cei leneşi, cari vor fugì de muncă şi vânzându-şi sufletul vor insulta biserica ortodoxă, ca apoi să primească amnestie.

Valul ameninţă. Valul se vede. Să facem dig de apărare. Are cuvântul biserica dominantă a României-Mari».

Nouă legaţiune română

Guvernul ţării noastre a înfiinţat o legaţiune română în *Rio de Janeiro*, capitala Braziliei, constituind primul punct diplomatic al României în America de sud.

Rio de Janeiro cu universitate, cu o pompoasă catedrală şi peste 50 biserici este primul oraş comercial şi industrial din Brazilia, situat lângă frumosul golf cu acelaş nume. Acest oraş mijloceşte aproape întregul export şi import pentru Brazilia. Se exportează cafea, zahăr şi tutun, şi se importează producte industriale şi lemne. De aceea prin înfiinţarea acestei legaţiuni se vor activa legăturile noastre comerciale şi economice în mod considerabil, rezultând cu siguranţă un beneficiu important, pentru venitele ţării.

Mai este importantă această legaţiune şi pentru motivul, că în Brazilia şi Argentina avem o mulţime de emigranţi români, în majoritate ardeleni şi basarabeni, şi astfel şi această cauză naţională va fi soluţionată în mod satisfăcător.

Ministru României în acest important post a fost numit dl *Dr. Caius Brediceanu*, fost ministru al Ardealului şi subsecretar de stat în ministerul afacerilor străine. Domniasa va pleca la sfârşitul acestei luni împreună cu dl *Dr. Octavian Beu*, numit prim-secretar de legaţie. Dl Beu a fost până acuma prim-secretar de legaţie la legaţiunile noastre din Roma şi Constantinopol, şi făcând apoi un stagiu de 3 ani la Direcţiunea politico-juridică din Ministerul afacerilor străine.

Felicitând pe compatrioţii noştri Dr. Caius Brădiceanu şi Dr. Octavian Beu, pentru înaltele distincţiuni ce li s'au făcut, le dorim succese frumoase, în noua lor misiune şi ne bucurăm că înaltul guvern a ţinut seamă la ocuparea acestor posturi de ardeleni.

Nr. 86/928 prot.

CONVOCARE

In temeiul art. 70. din Statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe române, convoc adunarea protopopească a tractului protopresbiteral Sibiu în sesiunea ordinară, pe ziua de Marţi, 13 Martie 1928 la ora 10 a. m. în Seminarul arhidiecezan.

Serviciul divin se începe la ora 7.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea şi constituirea adunării.
2. Raportul protopresbiterului despre afacerile anului trecut.
3. Socotelile anului 1927.
4. Bugetul pe anul 1928.
5. Eventuale propuneri.

Sibiu, la 23 Februar 1928.

Emilian Cioran
protopop.

Secta milenistă

— Din „învăţăturile" sale —

Secta milenistă dela Cluj, numită şi a «Studenţilor în biblie», a lucrat, de opt ani de zile, cu deosebire în Ardeal, Bucovina şi Basarabia. Are, în aceste ţinuturi, vreo cinci mii de sectanţi, a căror majoritate este *comunistă*. Intemeiată în America de un oarecare Russel, după moartea acestuia a ajuns dirijată de milionarul Rutherford. Având însemnate fonduri, şi-a înfiinţat sucursale în Franţa, Olanda, Germania. De aici, din Germania, din oraşul Magdeburg, se face conducerea sectanţilor în statele Europei centrale. Agenţii milenişte operează, de preferinţă şi din motive de tact, *peste frontierele* ţărilor unde sânt tolerate, — numai la noi fac contrarul.

Pentru a vedea ce «învăţături» propovăduesc milenişţii, dăm mai jos câteva citate din broşura de propaganda a sectei, intitulată «Mântuirea», tipărită în limba română, în Germania, în 1927:

«Dumnezeu a hotărât ca în anul 1925 să se sfârşească lucrarea de mântuire a celor credincioşi, şi să se ridice în cer, ca să fie cu Domnul Isus în veci. Ei vor fi în cer, în timpul când pe pământ va fi o mare strâmtorare, ca nu s'a mai fost de când este lumea. Ei vor fi în cer, când pe pământ va fi o mare vărsare de sânge, ca nu s'a mai fost de când este lumea. Ei vor fi în cer, când pe pământ va fi o mare foamete, ca nu s'a mai fost de când este lumea. Ei vor fi în cer, când pe pământ va fi o mare boală, ca nu s'a mai fost de când este lumea. Ei vor fi în cer, când pe pământ va fi o mare întunerec, ca nu s'a mai fost de când este lumea. Ei vor fi în cer, când pe pământ va fi o mare cutremurare, ca nu s'a mai fost de când este lumea. Ei vor fi în cer, când pe pământ va fi o mare înecare, ca nu s'a mai fost de când este lumea. Ei vor fi în cer, când pe pământ va fi o mare arsură, ca nu s'a mai fost de când este lumea. Ei vor fi în cer, când pe pământ va fi o mare ploaie de pietre, ca nu s'a mai fost de când este lumea. Ei vor fi în cer, când pe pământ va fi o mare ploaie de foc, ca nu s'a mai fost de când este lumea. Ei vor fi în cer, când pe pământ va fi o mare ploaie de sânge, ca nu s'a mai fost de când este lumea. Ei vor fi în cer, când pe pământ va fi o mare ploaie de pucioasă, ca nu s'a mai fost de când este lumea. Ei vor fi în cer, când pe pământ va fi o mare ploaie de fiară, ca nu s'a mai fost de când este lumea. Ei vor fi în cer, când pe pământ va fi o mare ploaie de om, ca nu s'a mai fost de când este lumea. Ei vor fi în cer, când pe pământ va fi o mare ploaie de animale, ca nu s'a mai fost de când este lumea. Ei vor fi în cer, când pe pământ va fi o mare ploaie de păsări, ca nu s'a mai fost de când este lumea. Ei vor fi în cer, când pe pământ va fi o mare ploaie de peşti, ca nu s'a mai fost de când este lumea. Ei vor fi în cer, când pe pământ va fi o mare ploaie de ape

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Nou ctitor. — Dela oficii parohiale. — De peste munţi. — Banca „Bihoreana“. — Alte contribuiri. —

S'a înscris, ca nou ctitor al sfintei Mănăstiri, arhitectul consiliului nostru arhiepiscopesc, dl *Fritz Buertmes*. Darul său ctitoresc este cu atât mai remarcabil, cu cât domnia Sa aparţine nu ortodoxiei, ci altei confesiuni a ţării noastre. Eată un exemplar cetăţean care, credincios învăţăturilor lui Hristos, ţine ca relaţiile armonice şi de împrumutată ajutorare între biserici să fie cât mai strânse, în deosebi în timpuri când oamenii se pare că trăesc o epocă a decăderii într'un materialism tot mai necumpănit. De aceea dania generoasă a dlui Fritz Buertmes, a mult apreţiatului nostru arhitect, trebue să o relevăm în special.

Sume frumoase s'au mai trimis dela oficiul parohial din *Araci* (Arpătac) protop. Sf. Gheorghe, mănăstirea *Văratec*, şi protoieria I *Vlaşca*, de peste munţi.

Contribuirile mai nouă sânt dela:

Dl *Fritz Buertmes*, arhitect al consiliului arhiepiscopesc, Sibiu 50.000

Oficiul parohial *Araci* (Arpătac) a colectat dela Gheorghe Brânduş şi Ioan Brânduş plugari, câte Lei 1000, dela alţi credincioşi Lei 1495, a plasat cărămizi în valoare de Lei 800, în total 4295

Mănăstirea *Văratec*, judeţul Peatra-Nemţu, a colectat Lei 1100 şi a plasat cărămizi în valoare de Lei 2000, în total 3100

Protoieria I *Vlaşca* a colectat cu lista de subscriere Nr. 380 dela mai mulţi credincioşi Lei 598 şi a plasat cărămizi în valoare de Lei 2000, în total . . . 2598

Banca *Bihoreana*, Oradea mare, a plasat cărămizi în valoare de . . . 2200

Dl *Romul Albu*, catehet, Dumbrăveni 500

Oficiul parohial din *Var*, protop. Caransebeşului . 200

Dl *Dr. George Labonţiu*, Caransebeş, a plasat cărămizi în valoare de . . . 170

Dl Ludovic Giurca, funcţionar, Zlatna 87

Oficiul parohial din *Rogojel*, protopopiatul Huedin, a plasat cărămizi în valoare de 60

Oficiul parohial *Răzoare*, protopopiatul Lăpuş, a plasat cărămizi 20

Total Lei 63,230

Suma de mai 'nainte 3.185,460

Total general Lei 3.248,690

INFORMAŢIUNI

Sărbătoarea Sfintei Invieri. Din Londra se anunţă, că în camera comunelor s'a citit în 17 l. c. proectul de lege, prin care data sărbătoarei Paştilor se statoreşte invariabil, şi adecă pe: Dumineca ce urmează după a doua Sâmbătă din April.

Pentru orfanii membrilor corpului didactic se vor înfiinţa trei şcoale primare cu internate, în Bucureşti, Craiova şi Peatra-Neamţ. — Oraşe mari ca Bucureştii şi Craiova, cu atmosferă puţin sănătoasă pentru micii şcolari, nu vor fi tocmai locurile cele mai potrivite pentru astfel de aşezământ.

Zilele de chetă. Ministerul sănătăţii şi ocrotirilor sociale a hotărât: Se aprobă instituţiilor de asistenţă şi cultură naţională cu caracter general, specificate mai jos, zilele de chetă notate în dreptul fiecăreia, având dreptul de a cheta în întreaga ţară: Societatea *Principele Mircea*, 25 Martie; Societatea Cercurilor de gospodine, Floriile; Societatea *Invalizii* din răsboi, Dumineca Tomii; *Liga* pentru Unitatea tuturor românilor, 10 Mai; Societatea Ocrotirea *Orfanilor* din răsboi, 21 Mai; Societatea *Cultul Eroilor* Înălţarea Domnului; Societatea Profilaxia, Izolarea şi Combaterea *Tuberculozei*, Rusaliile (2 zile); Uniunea *Crucea Roşie* a României, 16 Noemvrie. — Se aprobă zilele de chetă şi următoarelor instituţiuni, cu dreptul însă de a cheta numai în cuprinsul *regiunilor* notate în dreptul fiecăreia: Societatea *Pensionarilor* publici, militari şi civili, 24 Ianuar, în Bucovina; Asociaţia Creştină a *Femeilor române din Muntenia*, 18 Martie, în judetele din Muntenia; Federaţia Uniunii Femeilor române *din Braşov*, 8 Septemvrie, în judeţele din Ardeal.

Nou profesor universitar. Aflăm cu plăcere că Dl Dr. *Emil Ţeposu*, fiul confratelui nostru, al părintelui George Ţeposu din comuna Cincşor, a trecut cu strălucit succes examenul de profesor universitar la Facultatea de medicină din Cluj. În faţa comisiei compuse din profesorii dela Facultăţile din Bucureşti, Iaşi şi Cluj. Dorim noului profesor, precum şi fericitului părinte, care a depus atâta abnegaţiune şi jertfă pentru creşterea copiilor săi, cele mai sincere felicitări.

Biblie preţioasă. La mănăstirea cisterciască din Viena s'a aflat nu demult o preţioasă biblie cehă, din anul 1450, care face parte dintre cele mai valoroase manuscrise cehe. Biblia aceasta a fost vândută unor particulari, cari pretind pentru acum pentru ea 750,000 coroane cehe, adică 3.800,0000 lei.

De urmat. Primim următoarele: Stimate dle redactor, — Cu sufletul încărcat de multe desiluzii culese în cursul călătoriilor mele, am sosit în ziua de 20 Februar a. c. în oraşul Sibiu. Am intrat la librăria Arhidiecezană să-mi cumpăr o carte, spre a mai alunga gândurile negre ce mă apăsau. Un domn simpatic şi două domnişoare erau ocupate cu împachetarea de cărţi, pe când un preot, cu barba presărată de fire argintii, supraveghea împachetarea. In lumea noastră materialistă de azi m'a surprins acest lucru. Un părinte dela sate să mai aibă vreme şi mai ales darul a se ocupa şi cu literatură? Interesându-mă mai aproape am aflat, că preotul care m'a impresionat aşa de mult, e din satul Ungra lângă Cohalm, cu numele mi se pare Roşca, care se îngrijea de îmbogăţirea unei biblioteci parohiale, procurând cărţi de folos în preţ de cinci mii lei. Gândul curat şi dragostea acestui părinte mi-a împrăştiat toate desiluziile şi deodată m'a cuprins o senină bucurie, ear de pe buzele mele s'au desprins cuvintele: Dă, Doamne, bisericii noastre tot astfel de preoţi vrednici!

Un creştin.

Efect al reformei agrare. Organul săptămânal de publicitate al bisericii luterane din ţara noastră, *Kirchliche Blätter*, din Sibiu, a publicat, în Nrul său dela 16 Februar 1928, prelegerea ţinută de o preoteasă cu prilejul unei întruniri a preoteselor acestei biserici. In prelegere se constată că ţărănimea săsească, bogată în pământuri şi moşii, n'o mai poate scoate la capăt de mulţimea şi greul muncii. De ce? Pentrucă — zice prelegerea amintită, — «de când cu reforma agrară, saşii nu mai găsesc oameni cari să se bage slugi, ear românii ar avea acum cu toţii pământ, şi nu se duc la slujit». (N'ar fi rău, dac'ar fi întocmai aşa).

Inspectoare de vase. Autorităţile din New York, constatând că vasele, din unele restaurante, nu erau tocmai curate, au hotărât să încredinţeze supravegherea vaselor de bucătărie unor funcţionare special pregătite. Femeile, calificate pentru această treabă, dresează procese verbale birtaşilor, ale căror cratiţe nu sânt curate.

Ce este aurul? Cu câteva zile înainte de izbucnirea grevei generale din Anglia, un ziar englez a deschis un concurs: Cititorii ziarului erau rugaţi să şi dea părerea asupra aurului. Eată şi răspunsul, apreţiat cel mai just şi care fu premiat: «Aurul este un paşaport universal, cu care poţi pătrunde ori unde, — afară de ceruri, — şi este un producător a toate, — afară de fericire».

ŞTIRI LOCALE

Aviz. «Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu» anunţă membrii săi, măieştri şi calfe, că Duminecă în 26 Februar a. c. la 3 ore d. a. va avea loc în Reuniune, o consfătuire pentru aranjarea unei expoziţii industriale cu ocazia serbărilor jubilare de 60 ani, ce se vor ţinea în vara anului curent. Membrii Reuniunii sânt rugaţi a lua parte.

Comitetul.

Adunare generală. Toţi p. t. părinţi şi tutori legali ai elevilor, foştii elevi ai şcoalei deveniţi majori, părinţii foştilor elevi, membrii corpului didactic ai şcoalei, maestrii şi patronii, şi toţi binevoitorii şcoalei de ucenici a statului din Sibiu (curs inferior), se convoacă la adunarea generală, care se va ţinea Duminecă în 11 Martie a. c. ora 11 a. m. în edificiul şcoalei din strada Avram Iancu Nr. 11. Dacă la această adunare nu vor fi prezenţi 1/2 din membri, adunarea generală se amână pe Duminecă următoare 18 Martie a. c. ora 11 a. m. tot în localul şcoalei, când se va ţinea fără privire la numărul membrilor prezenţi.

Statistica imobilelor neînchiriate. In interesul crizei de locuinţe, primăria invită pe toţi acei locuitori, cari au cunoştinţă de edificiile neînchiriate, aflătoare în oraşul Sibiu, a le declara cât mai urgent, cu specificarea: casă de locuit, prăvălii, birouri. Declaraţiile aceste le primeşte dl notar, Dr. E Jekelius, strada Mitropoliei 2 uşa 17, până la 15 Martie a. c. zilnic dela ora 9 până la 12.

Poşta redacţiei

Pr. *A. N.* în *O.* Le aflu cât se poate de nimerite. Şi astfel, continuarea e dorită.

Casă de vânzare

cu două etaje, şase locuinţe, având şi două localuri de prăvălie. În Sibiu, Piaţa Prinţul Carol Nr. 25.

Informaţiuni se dau în Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45. (28) 1—2

---

gandă a lui Rutherford, şeful lor de azi, care a publicat o, la sfârşitul anului 1927, sub titlul de «Freedom for the Peoples», apărută în românește la Cluj, sub numirea «*Pacea popoarelor*».

La paginile 10, 15, 18, 28, 33 etc. clerul este numit un mituit organizator de răsboaie.

La pag. 15: «creştinismul este opera Deavolului» şi «reprezentantul lui pe pământ»; «creştinismul pune la cale răsboaie, în unire cu guvernele şi cu finanţa».

La pag. 18: «invizibilul cârmuitor al popoarelor care se numesc creştine, este Satana». «Biserica creştină împiedică luarea puterii din mâna micii minorităţi care conduce câte o naţiune, şi darea ei pe mâna mulţimilor».

La pag. 19—20: «Regii şi ceilalţi cârmuitori ai pământului au fost înştiinţaţi că li s'apropie sfârşitul». Ei însă refuză să se lapede de creştinism. «De aceea Dumnezeu a hotărât şi a declarat, că va veni peste lume o vreme de restriste cum n'a mai fost: şi că în această catastrofă va fi distrus tot creştinismul şi toate organizaţiile Satanei» (regalitatea, guvernele etc.).

La pag. 23: «Regii şi preşedinţii naţiunilor nu sânt de fapt dânşii cei cari domnesc. Ei sânt oameni de rând, cari îşi ocupă respectivele locuri, şi nu sânt altceva decât simboluri ale domniei. Puterea, care domneşte în dosul autorităţii, este Satana, Deavolul».

La pag. 33 se face instigaţie în contra clerului: «dacă poporul îi refuză sprijinul, el n'ar mai exista azi pe lume. Şi când acest sprijin va fi refuzat, creştinismul, care e o parte din organizaţia Deavolului, va cădea cum cade o peatră de moară în mare».

La pag. 40: «Înşelătorul şi răul regim al creştinismului este o insultă la adresa lui Dumnezeu şi a lui Hristos. El este înşelătorul şi impilatorul poporului. El e total sub controlul Deavolului. El se razimă şi îşi bazează dăinuirea pe mulţimi. Mulţimilor! revocaţi creştinismului sprijinul moral, financiar, sau de orce altă natură». Căci: «A venit timpul când această ipocrită orânduire trebue să fie distrusă în cea mai teribilă luptă ce s'a pomenit pe pământ».

*

Acestea sânt propovăduirile periculoasei secte. Ele dovedesc că nu trebuie întârziat cu sancţiunile pe care dl ministru Alexandru Lapedatu a făgăduit să le introducă în noua lege a cultelor.

Biserică militară. Garnizoana din Bucureşti e vorba se aibe o biserică militară, de unde preoţii armatei să îngrijească sufleteşte trupele cu mai bun efect, decât prin slujbele săvârşite în cazărmi. In acest scop s'ar putea repara, scriu ziarele, biserica Sf. Dumitru de lângă poştă, făcând dintr'însa un locaş demn de armată.

„PORUMBĂCEANA", cassă de economii, soc. pe acțiuni în Porumbacul de jos

Convocare

Domnii acționari ai cassei de economii «PORUMBĂCEANA», societate pe acții, conform §-ului 16 din statute, se invită la

a XXVII-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în **Porumbacul de jos, la 24 Martie 1928,** la 2 ore p. m., în localul băncii.

OBIECTELE:

1. Raportul anual al Consiliului de administrație, bilanțul anului 1927, raportul Comitetului de censori și votarea absolutorului pentru Consiliul de administrație și Comitetul de censori.

2. Deciziune asupra împărțirii profitului curat.

3. Alegerea a 4 membri în Consiliul de administrație, 3 pe durata de 6 ani, 1 pe durata de 3 ani, și eventual întregirea Consiliului de censori.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, în senzul §-ului 17 din statute, sânt rugați a-și depune acțiile, eventual dovezile de plenipotență cel puțin cu o zi înainte de adunare la cassa societății pe lângă revers.

Acțiile se pot depune și la institutele «Albina» Sibiu, «Furnica» Făgăraș, «Oltеana» Vișteа-inferioară și «Cassa de Păstrare» Săliște, până inclusiv 22 Martie, iar reversele sânt a se înainta până la 25 Martie 1928.

Porumbacul de jos, 4 Februarie 1928.

(31) 1—1 **Direcțiunea**

Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1927

Activa		Pasiva	
Cassa în numerar	21 366·—	Capital soc. 2000 acții à Lei 250	500 000·—
Bon la bănci	59 631·—	Fond de rezervă	280 000·—
Cambii de bancă	7 039 497·—	Fond de perderi	50 000·—
Împrumuturi pe obligațiuni	471,550·—	Fond de clădire	16 500·—
Efecte	56 000·—	Scopuri de binefaceri	23,298·—
Credite de Cont-Curent	1.479,821·—	Fond de pensiuni	22,000·—
		Rezervele speciale pentru creanțe dubioase	100,000·—
		Depuneri spre fructificare	7.581,067·—
		Creditori	17 391·—
		Reescont	200 000·—
		Dividende neridicate	4 277·—
		Interese transitoare anticipate	169,773·—
		Profit curat	163,559·—
	9.127 865·—		9.127,865·—

Contul Profit și Perdere

Debit		Credit	
Interese la depuneri spre fructific.	913,579·—	Interese transitoare din 1926	156 560·—
Spese de birou	19,498·—	Interese de Escont	457 530·—
Salare	38 820·—	Interese de Cont-Curent	209 795·—
Impozite	125,288·—	Interese dela Efecte	3 906·—
Chiria	1.800·—	Proviziuni	443,552·—
1% Cifra de afaceri	8 859·—		
Profit curat	163 559·—		
	1.271,403·—		1.271,403·—

Porumbacul-de-jos, la 31 Decemvrie 1927.

Ioan Marinescu m. p., prezident. **Dimitrie Mandeal** m. p., vice-prezident și cassar.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

G. Comșa m. p. **I. N. Marinescu** m. p. **I Stoichița** m. p. **S. Silca** m. p.

S'au revăzut și s'au aflat în consonanță cu cărțile purtate în deplină ordine.

Porumbacul-de-jos, 4 Februarie 1928.

Alexandru Bratu m. p. **Simion Grădinariu** m. p. **Dr. Aurel Bulcrea** m. p.

Dr. Iosif Stoichița m. p. **Octavian Stoichița** m. p.

Publicațiune

Pentru unele lucrări de reparaturi și transformări la casa fondului tipografiei arhidiecezane din strada Mitropoliei Nr. 45, până inclusive la 29 Februar a. c., se primesc devize — oferte în scris, adresate: Comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane în Sibiu.

Informațiuni despre lucrările ce sânt a se face se pot primi dela delegatul comisiunei Dr. Eusebiu Roșca, rectorul academiei teologice «Andreiane» (strada Mitropoliei Nr. 24—28) în timpul dela 9—11 ore a. m. fie care zi. 3—3

Sibiu, din ședința comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane, ținută la 10 Februar 1928.

(29) 1—2

Concurs

Pentru pictarea artistică a Iconostasului bisericii ort. române din **Orăștie**, jud. Hunedoara, se publică concurs.

Reflectanții să-și înainteze ofertele închise Consiliului parohial în Orăștie până la 15 Martie a. c.

Consiliul parohial va alege și va încheia contract cu care va voi dintre concurenți. — Spese ori despăgubiri, pentru prezentare la fața locului, nu se plătesc.

Informațiuni mai de aproape se pot cere dela oficiul parohial.

Orăștie, la 22 Februarie 1928.

Pres. cons. par.
Vasile Domșa
protopop.

Nr. 119/1928. (23) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Noul săsesc**, protopresbiteratul Târnava mare, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român:

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea dela stat; sesia parohială 12 jugăre din care 5 jugăre din reforma agrară, se va întregi până la 32 jugăre; $3^1/_2$ stânjini lemne de foc aduse în curte; 1 (una) ferdelă veche porumb dela fiecare familie, — văduvii și văduvele $^1/_2$.

Doritorii de a ocupa acest post sânt invitați a-și înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc și cu prealabilă încuviințare a acestuia să se prezinte în terminul indicat în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta și predica și a face cunoștință cu poporul.

Biertan, la 4 Februar 1928.

Oficiul protopopesc ort. rom. Târnava mare în înțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Gheaja
adm. protopopesc.

Nr. 376/1928. (46) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a doua din **Arpașul de jos**, protopresbiteratul ortodox român al Avrigului, în baza concursului consiliului parohial din 27 Martie 1927 se publică nou concurs cu terminul de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

2. Folosirea locului destinat pentru casa parochială.

3 Folosirea teritorului de 5 jugere 1200 stângini pătrați.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-și subștearnă cererile concursuali instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiteral în Avrig, (poșta Avrig, jud. Sibiu) până la terminul susindicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau Sărbătoare la biserică spre a cânta cuvânta eventual a celebra și a face cunoștință cu poporul și poziția locului.

Avrig, 5 Februar 1928.

Oficiul protopresbiteral ortodox român al Avrigului în înțelegere cu consiliul parohial.

Ioan Ândea
protopop.

Nr. 119/1928 prot. (21) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Fântâna**, cu filia Hoghiz, protopopiatul Rupeni (Cohalm), se publică din nou concurs cu termin de 30 de zile dela prima aparație în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat.

2. Sesiune parohală veche $4^1/_2$ jug. cat. și 5 jug. primit din reforma agrară.

3 Locuință în casele parohiale și folosirea curții, grădinii și a dependințelor de acestea.

4. Dela circa 140 familii din parohia Fântâna și 30 familii din filia Hoghiz câte una ferdelă nouă (20 lit.) cucuruz Văduvii și văduvele plătesc pe jumătate.

5. Stola stabilită și uzitată în protopresbiteratul Cohalm.

Concurenții să-și înainteze cererile de concurs Oficiului protopopesc ortodox Rupeni (Cohalm) însoțite cu toate documentele necesare, și, spre a face cunoștință cu poporul, să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică pentru de a cânta, predica sau celebra.

Oficiul Protopresbiteral ort. Rupeni (Cohalm) în înțelegere cu Consiliul paroh al respectiv.

Ștena, la 1 Februar 1928.

Jeronim Buzea
adm prot.

Nr. 121/1928. (24) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Dupușul**, protopopiatul Târnava mare, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat conform coalei B

2 20 (douăzeci) jugăre pământ sesie parohială.

3. Trei (3) sorți, lemne pentru foc din pădurea comunei politice.

4 Stola obișnuită în parohie.

Reflectanții își vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc, și cu prealabilă încuviințare a acestuia să se prezinte în terminul fixat în vre o Duminecă sau Sărbătoare spre a cânta și predica și a face cunoștință cu poporul.

Biertan, la 4 Februar 1928.

Oficiul prot. ort. rom. Târnava mare în înțelegere cu Consiliul parochial.

Nicolae Gheaja
adm. protopopesc.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 1 Martie 1928 Nr. 18

Schimb
Onor. Red. «Transilvania»
(Str. Şaguna 8) Sibiu

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze **Administraţiei** ziarului **Telegraful Român,** Sibiu, str. Mitropoliei 45

Legea cultelor şi ierarhii noştri

Astăzi în 27 Februar s'a întrunit la reşedinţa Episcopiei noastre din Cluj sinodul episcopesc al bisericei ortodoxe din Ardeal, la o consfătuire în chestiunea proiectului de lege al cultelor. — La şedinţa presidată de I. P. S. Sa Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan au luat parte P. Sfinţiile lor Episcopii Roman dela Oradea mare, Nicolae al Clujului şi Grigorie al Aradului. — Inalţii ierarhi ai bisericii ardelene au examinat problema cultelor din toate punctele de vedere luându-şi în deplină armonie şi solidaritate hotărârile cuvenite în această chestiune. — Punctul de vedere al episcopatului ortodox din Ardeal precis şi hotărât este în deplină concordanţă cu interesele superioare ale statului nostru românesc, dictate de evoluţia istorică a acestui stat şi a neamului nostru peste tot. Hotărârile luate se vor prezenta corpurilor legiuitoare şi credem că ele sunt singure soluţii juste şi drepte a problemei legii cultelor.

Legea regimului cultelor

Modul cum se statoreşte şi se schimbă forma, pentru a fi definitivă, a unor articole din proectul de lege asupra regimului cultelor, continuă să se discute tot mai viu şi să producă nelinişte şi frământare în mijlocul clerului şi al mirenilor cari năzuesc să-şi vadă biserica ortodoxă scutită de marile nedreptăţiri şi umiliri ale trecutului.

In faţa acestei explicabile mişcări, reprezentanţii bisericii uniaţilor şi monitoarele lor se sbuciumă, zi de zi, în făurirea «argumentelor» d'a se păstra, şi sub guvernele *româneşti*, situaţia smerită a bisericilor noastre ortodoxe de sub guvernele *ungare* de jalnică pomenire.

Gazeta *Curentul*, organ bucureştean cu largi simpatii pentru uniaţi, în Nrul său dela 24 Februar, ne aduce textul unui «protest» din 15 l. c. al uniaţilor arădani, — în frunte cu protopopul greco-catolic de acolo — spunând înaltei Regenţe şi guvernului, că regimul cultelor, — când hotăreşte ca averea bisericească, în caz de treceri, este a credincioşilor, — însemnează o încercare de a «distruge» tocmai pe — maica Roma! Textul «protestului» este, din cuvânt în cuvânt, următorul:

«Şi să se ştie, că cine încearcă să distrugă Roma (!), se distruge pe sine, pentrucă nici Dumnezeu nu lasă ca fiul să distrugă pe mamă-sa»!

Incurcătura intenţionată, între Roma *istorică* şi între Roma *papilor*, este evidentă. Dar, regimului cultelor, cu trecerea averii bisericeşti la credincioşi, nu-i trece prin gând să «distrugă» nici un fel de Romă, papista ori nepapistă. Fie ea tare şi mare acolo unde e! Legea viitoare a cultelor ar vrea numai atât, ca averile bisericeşti din *ţara românească* să nu treacă nici odata la o putere aflătoare *în afară de graniţele ei*, ear credincioşii unei confesiuni să nu fie legaţi de avere, ci averea lor să fie un instrument al conştiinţii religioase care se manifestă liber.

La noi, la români, de obicei credincioşii au creiat averile bisericeşti; tot dânşii au ridicat mai adese şi însaşi clădirea sfântului locaş. Cu dreptate este aşadar, ca aceiaşi credincioşi să hotărască asupra unui lucru pe care îl socotesc de al lor propriu. Aceasta o cerem ca normă generală, deci valabilă şi pentru biserica ortodoxă. Dar uniaţii cer ca statul român să apere averile în contra propriilor lor credincioşi şi proprietari. Aici e marea anomalie a punctului de vedere al uniaţilor.

Au ajuns adecă să se cramponeze exclusiv asupra averilor şi cer ca statul să le ia apărarea deposedând pe credincioşi!

Ş'apoi mai este şi alta: Prea iubiţii noştri fraţi uniaţi să-şi aducă mai des aminte, că atunci când vreo câţiva păstori sufleteşti au adus hotărârea să treacă la biserica papistă, *s'au luat* — nu mai repetăm *cum* s'au luat — sute de biserici ortodoxe cu averi cu tot, ear pe d'asupra «hoţii de păgubaşi» au făcut cunoştinţă şi cu închisori şi cu alte pedepse, numai pentru că îşi afirmau sentimentul ortodoxiei.

Este ceva mai mult decât îndrăzneală a invoca, după asemenea împrejurări şi făptuiri, aplicarea cu străşnicie a cutărui articol dintr'o lege, care e departe d'a fi sacrosanctă, şi a considerà parohiile drept *persoane juridice*, când este ştiut că şeful lor suprem nu-i cetăţean român şi nu-şi are sediul pe teritorul statului nostru.

Pilde elocvente, din acest prilej, a expus deunăzi un confrate, care zicea aşa:

«Dacă episcopia unită din Oradea ar revenì la biserica-mamă, averea ei, — conform regimului cultelor redactat după dorinţa Blajului, — ar trece la papa, tot aşa, averea fiecărei parohii rămase fără credincioşi; mai vin apoi şi averile fondului religionar, creiat de stat, cum e b. o. averea Academiei de drept din Oradea, — şi acestea ar trece în proprietatea patrimoniului sacru»...

Eată consecinţele neapărate, ce ar rezultà din regimul cultelor legiferat de un guvern român în favoarea bisericii catolice a Romei!

Universitatea Cuza. Asociaţia studenţilor creştini din Iaşi a înaintat rectorului un memoriu, prin care îl roagă să supună senatului universitar următoarele: Pentru proslăvirea memoriei lui Alexandru Ion Cuza, primul domnitor al ţărilor româneşti şi fondatorul universităţii din Iaşi, se dă acesteia numele de: «*Universitatea Alexandru Ion Cuza*».

Poftim, domnule profesor!

De câteva săptămâni legea cultelor fiind la ordinea zilei, era firesc să ne arătăm punctul nostru de vedere în această importantă chestiune. Şi l-am arătat — clar şi documentat, în câteva articole. In acelaş timp am subliniat şi netemeinicia tezei catolice în aceeaş chestiune. Vrând-nevrând am fost atraşi în polemici. Dl Nae Ionescu ne-a fost unul dintre inamici. I-am dovedit, că'n discuţie a rămas vecinic la suprafaţă, a operat cu diversiuni şi când n'a mai avut încotro a calomniat după tipicul d-lui Rusu din mica Romă. I-am arătat că este eroul unei jalnice tragodii, fiindcă, obsedat de ideia păcii confesionale, a ajuns advocatul catolicismului care «se inchirceşte» şi al bisericii unite care-i «inutilă».

Am vrut să-l lămurim numai, nu să-l supărăm. Deaceea, în discuţiile noastre n'am prea ieşit din vocabularul eufemismelor.

Şi totuşi, dl Nae Ionescu s'a supărat foc. Acuză şi ameninţă. E supărat că reprezentanţii bisericii «nu au avut nobila dorinţă de a lămuri chestiunea». (Ce să-ţi facem, domnule profesor, dacă dta nu citeşti decât «L'Osservatore romano» şi «Unirea»!).

Dsa mai este supărat că i-am făcut necrologul politic al diui V. Goldiş (De mortuis nihil nisi bene...) Totuşi mărturiseşte, că se simte foarte fericit în tovărăşia fostului ministru de culte. Probabil, fiindcă în materie de concordat au aceleaşi convingeri. (Această tovărăşie ne pare cel puţin ciudată, fiindcă a fost o vreme, nu e prea îndepărtată, când actualii tovarăşi erau la cuţite. Ce miracol se va fi întâmplat?)

Dl Nae Ionescu mai e supărat, că ortodoxia dela Sibiu e «pomădată» — şi pomada nu e furnizată de nunţiatură. E supărat pe legea de organizare a bisericii ortodoxe, pe părintele Scorobeţ, pe Stockholm şi pe Şaguna, — dar pe ce şi pe cine nu e supărat dl Nae Ionescu! Nu ne surprinde deci nici supărarea dsale pe Inalt Prea Sfinţitul nostru mi-

tropolit Nicolae, care, după părerea dlui Nae Ionescu, nu-şi cătăneşte, cum ar trebui, «telegrafiştii» săi.

Şi de încheiere dsa (Nae Ionescu) roagă pe I. P. S. Sa «să potolească zelul de înjurături al ajutoarelor Sale. Căci chestiunea legii cultelor minoritare se va închide şi ea odată. Dar I. P. S. Sa ramâne; şi «Cuvântul» la fel».

Ameninţarea — n'o mai caracterizăm — nu prinde. Fiindcă la noi nu merge cu «d'alea».

Ca buni creştini, îi dorim «Cuvântului» ani mulţi şi fericiţi. Şi dlui Nae Ionescu aşijderea, toţi fără de prihană. Ca sa poată ieşi din încurcatură.

Deci, poftim, dle profesor!

Apel demagogic

— In scop de a prosti pe naivi —

Afişarea opiniilor demagogice şi-a atins una dintre culmi prin apelul ce-l publicăm mai jos, tipărit ca foaie volantă şi semnat de: *«Comitetul Central din Gherla de apărare al (!) bisericii române unite cu Roma».*

Acest comitet central din Gherla nu se dă în laturi dela nici un mijloc întru atingerea ţintei, — ci că de *apărare (!)* a bisericii sale.

Dar, argumentele demagogiei, pervertirile şi neadevărurile patentate, de care bâjbâe productul «spiritual» dela Gherla, sânt total lipsite de valoare, şi nu pot decât să prostească pe cei din cale afară naivi.

Apelul pamflet, vrednic de ceata analfabeţilor defăimători, glăsueşte astfel:

„Cred într'una sfântă catolică şi apostolică biserică".

Iubiţi cetăţeni şi credincioşi!

In zece ani multe nacazuri au trecut asupra noastră. *Pe urma cărmuirilor de până acum, ce ne-au condus ţara, am ajuns la sărăcie. Suntem cuprinşi de o mulţime de neajunsuri şi nevoi. Nu ne-a rămas numai cenuşa în vatră (!) şi ochi ca să plângem (!) Şi le am răbdat toate în nadejdea* **unei schimbări** *care trebue să vie.* (Eată o acţiune de-a dreptul **criminală**, — întocmai aşa se scrie la **Budapesta**!) *Dar nici odată n'am crezut, că îndrăzneala cârmuirii va merge până acolo, ca să se atingă şi de bisericile noastre, de acele biserici în cari ne am botezat, ne-am rugat lui Dumnezeu în vreme de grele năcazuri, ne-am cununat, şi pe cari le-am zidit din sudoarea feţii noastre.* (Şi pe care astăzi aţi vrea să le luaţi din mâna credincioşilor cari le-au zidit).

Acum însă ni se dă s'o vedem şi pe asta. Anume cârmuirea a pregătit un plan de lege în ascuns şi fără ca să întrebe pe mai marii bisericii noastre, (inexact) *prin care se pregăteşte, dacă s'ar vota în casa ţării, ca să* **ni-se ieie bisericile** (?), *ori chiar să se vândă la* **licitaţie** (?) *şi bisericile, şi averile bisericeşti* (?). *Ba chiar se opreşte ca oamenii să poată da la biserică pomana pentru mântuirea sufletului avere mai mare fără învoirea ministrului* (?), *iar în satele unde sunt mai puţin decât 200 familii, să nu aibă preot, căci statul nu-i va da ajutor. Ba chiar şi legile bisericii noastre, ca să aibă putere, trebue să fie întărite de guvern* (?).

Aşa vremuri am ajuns. Nici pe vremea Turcilor, (!) *care a fost rea, nu s'a îndrăsnit aşa ceva. Ungurii au vrut odată să ne taie Crucea de pe biserici în anul 1912, dar tot poporul s'a adunat la Alba Iulia şi s'a împotrivit.* (Şi s'a făcut Haidu-Dorogul!) *Acum cu mult vicleşug vrea* **grecii** (!) (Aşa scriu, despre românii ortodocşi, **greco catolicii** dela mormântul lui Szabó Ianos) *zis* **ortodoxi** (?) *că pe calea unei noui legi să poată ajunge să intre în bisericile noastre, şi să stăpânească averile bisericilor noastre.*

Vă chemăm deci la luptă pentru apărarea legii noastre în care credem, căci de aceia zicem în toată ziua în rugăciunile noastre: «Cred într'una sfântă, catolică şi apostolică biserică».

Vă poftim deci pe mic şi mare să vă aparaţi botezul în care v'aţi botezat şi paharul sfintei Cumineca turi, din care v'aţi împărtăşit, şi praporii din biserică, şi sfintele haine bisericeşti, şi sfintele icoane, şi sfeşnicul de pe altar, şi biserica întreaga (Vai de mine!) *pentru zidirea careia multă trudă s'a pus, şi averea bisericii care a fost dăruită de oameni cu frica lui Dumnezeu.* (Şi dela aceşti oameni voiţi să li-o confiscaţi fără frica lui Dumnezeu).

Mai întâi vom ruga pe cale pacinică (!) *guvernul ţării să ne iasă* (!) *în pace, să trăim după obiceiurile şi legea noastră; de nu vom fi ascultaţi, vom da dovadă că ştim să ne aparam credinţa, în care ne-am botezat şi ştim chiar să murim* (!) *pentru Hristos, care s'a restignit pentru noi* (dar nu ca să înveţe cum să ne jucăm **„de-a revoluţia"**).

La adunarea ce se va ţinea pentru apărarea credinţei să nu lipsească nimeni. Amin. (Ba, staţi, oameni buni, pe acasă, şi fiţi mai cu minte decât sfetnicii pamfletişti dela Gherla. Amin).

Comitetul Central din Gherla de apărare al bisericii române unite cu Roma.

„Stabilizarea" Paştilor. Sub titlul acesta publică marele ziar francez *«Le Temps»*, din 19 Febr., a. c. următoarele:

«In şedinţa de Vineri (17 Febr.) a Camerei comunelor (engleze) a fost adoptată, într'a doua lectură, propoziţia legii, numită a stabilizării Paştilor, care tinde să fixeze Dumineca Paştilor, în fiecare an, pe Dumineca următoare celei de a doua Sâmbete din April. După această lege sărbătorile Paştilor ar cădea totdeauna între 9 şi 16 April.

«In decursul desbaterii a declarat Sir William Johnson Hickes, secretarul la interne, că dacă Camera adoptă proiectul de lege, îl va accepta şi guvernul (englez) şi că va face un demers pe lângă celelalte ţări, precum şi pe lângă diferitele autorităţi eclesiastice. Aş putea eu însumi cere ministerului afacerilor streine să convoace o conferenţă a marilor naţiuni comerciale». Ministrul a mai făcut cunoscut, că promotorii proiectului de lege ar accepta bucuros de a înstra o clauzulă, care se prevadă că proiectul de lege nu va intra în vigoare înainte de ce camera comunelor şi a lorzilor nu ar fi votat resoluţia spre acest scop.

Adunări poporale

In urma provocărei nesăbuite a prelaţilor gr.-cat., cari au declarat războiul sfânt printr'o circulară dată din capitala ţării către clerul gr.-cat., înregistrată de întreaga presă, clerul şi poporul ortodox, după cum ni se comunică din diferitele părţi ale arhidiecezei, se întruneşte zilele acestea pe la centrele protopopeşti pentru a lua o atitudine.

Astfel de întruniri s'au anunţat la Braşov, Bran, Sălişte, Sebeş, Sighişoara şi în mai multe localităţi din judeţul Hunedoara.

Unde se va ajunge cu provocări ca ale preiaţilor gr.-cat., şi cu apeluri ca ale «comitetului central din Gherla de apărare al bisericei române unite cu Roma», dacă vor începe să reacţioneze cele 12 milioane de ortodocşi — nu se poate prevedea; la tot cazul vorba batrânească se va adeveri: «Cine seamănă vânt — culege furtună».

Cult divin ortodox în biserică luterană

Intr'o biserică evanghelică luterană din Berlin s'a săvârşit cultul divin după ritul bisericii ortodoxe. Ruşi refugiaţi la Berlin şi-au sărbătorit praznicul Naşterii Domnului după legea lor. Iată ce scriu foile germane despre acest eveniment mare.

«Sf. Liturghie, centrul cultului divin, nu se celebrează în limba rusească, ci în slavona veche, care se vorbea pe timpul lui Ciril şi Methodin, înainte cu o mie de ani. Melodii de o mie de ani răsună într'un ton plin de gravitate şi evlavie, lăsând să se cunoască muzica bizantină. Ear casa lui Dumnezeu, botezată pe numele marelui reformator Luther, străluceşte în lumina obscură a luminilor de ceară pe cari le au adus cu ei credincioşii altei confesiuni, ba chiar oameni dintr'o lume streină, precum le porunceşte legea lor.

Incetul cu încetul marea încăpere se umple de o mulţime evlavioasă, ale cărei şoapte streine răsună foarte neobişnuit în hala germană. Orga rămâne mută. Regina instrumentelor muzicale nu este cunoscută în biserica rusească, în locul ei înalţă sufletele cântecul coral. In vestminte pitoreşti apare preoţimea: Mitropolitul Tychon, supremul prelat bisericesc al ruşilor din Berlin şi protodiaconul P. Gennadij Iegorow. Mitropolitul încoronat cu mitra aurită e un bun cântăreţ. Voce înaltă dela care este acompaniat de basul puternic al proto-diaconului.

Mitropolitul citeşte din «biblia» (Sf. Evanghelie) împodobită cu pietri scumpe Naşterea Domnului. Urmează cântece înălţătoare de cor, şi acţiunile sfintei liturghii, ear fumul de tămâie umple biserica. Domnul uită că se află în Berlin şi parcă se simte în misteriosul orient din depărtări. Tot mai multe lumini se aprind în faţa sfântului altar. Credincioşii se apropie de Mitropolitul, care le face pe frunte semnul crucii cu apă sfinţită (mireaşte) ear aceştia îi sărută mâna binecuvântătoare».

Eată un Crăciun ortodox, în Germania protestantă. «Şi celor dintru întuneric, lumină mare a răsărit lor»...

Dr. N. Terchilă.

Un festival

Biserica noastră a decretat Dumineca din postul Paştelor, 4 Martie, de *Dumineca ortodoxiei.*

In toate ţările din occident s'a pornit o mişcare religioasă, s'au format societăţi, care sunt sprijinite din greu de guvernele acelor ţări şi de particularii cu vederi înalte, cu scopul de a regenera moravurile bolnăvicioase, de a purifica sentimentele, de a înălţa sufletele şi a apropia pe om de Cel care a împrăştiat întunerecul şi ni a luminat calea spre idealurile vieţii pentru fericirea noastră a tuturora.

Cuvine-se să ne adunăm şi noi un ceas pe an în jurul bisericii noastre, care ne-a ocrotit în toate momentele grele ale vieţii noastre particulare şi naţionale — şi întăriţi în credinţa strămoşilor noştri să ascultăm câteva clipe cântările edificătoare şi conferenţa religioasă, ce Societatea ortodoxă a femeilor române, filiala Sibiu, aranjează în Dumineca ortodoxiei, cu următorul program:

Program: 1. A. Podoleanu: Heruvic. 2. Dr. Gr. Cristescu: Educaţie şi apostolat ortodox. 3. Al. T. Stamatiad: Rugăciune, recitată de eleva Hortensia Băilă. 4. Ed. Wachmann: Cu vrednicie. Sfânt. 5. V. Eftimiu, Pace Vouă, recitată de eleva Maria Paşca. 6. Ed. Wachmann: Axion. 7. Gr. Alexandrescu: Rugăciune, recitată de eleva Minerva Beu. 8. N. Oancea: Ca pre împăratul. — Inceputul la ora 11 a. m. — Intrarea benevolă.

Dela Soc. ort. naţ. a femeilor rom.

CONCURS

— Trei premii —

Societatea ortodoxă naţională a femeilor române, în dorinţa de a întări viaţa familiară şi de a reda mamei locul de cărmăitoare a sufletului românesc, deschide un concurs pentru cea mai bună poezie asupra *mamei*, simbolizând în ea rostul familiei şi etica ce, pornind din sufletul mamei, trebue să se reverse în toată societatea românească.

Societatea ortodoxă doreşte să popularizeze această lucrare în aşa fel ca să devie una din operele care să servească la îndrumarea tineretului.

Manuscrisele se vor înainta până la 20 April 1928 la Institutul ortodox, din Bucureşti, strada Principatele Unite 63.

Manuscrisele nu vor fi semnate, vor avea însă un motto care se va găsi scris şi pe plicul ce va cuprinde închis numele autorului.

O comisiune, compusă din cei mai de seamă literaţi, vor desemna premiul, în valoare de 8000 lei. Comisiunea îşi va da rezultatul până la 1 Mai 1928. —

Tot în această ordine de idei Societatea ortodoxă deschide un mare concurs pentru o *antologie*, ce va cuprinde cele mei de seamă scrieri asupra mamei şi familiei din antichitata şi până în prezent.

Manuscrisele trebue să fie trimise la Institutul ortodox din strada Principatele Unite 63, până la 1 Octomvrie 1929. Manuscrisele nu vor fi semnate, vor avea un motto care se va găsi scris şi pe plicul, care va cuprinde închis numele autorului.

O comisiune, compusă din cei mai de seamă literaţi şi sociologi, va desemna lucrările care merită să fie premiate.

Societatea ortodoxă institue pentru această lucrare 2 premii: unul în valoare de 20,000 lei, unul în valoare de 10,000 lei.

Preşedinta Soc. ortodoxe:
Alexandrina Gr. Cantacuzino.

INFORMAŢIUNI

Un dar pentru catedrala din Cluj. Zilele trecute, o delegaţie a societăţii femeilor ortodoxe a fost primită în audienţă de M. Sa Regele Mihai, M. Sa Regina Maria, de A. S. R. Principesa-Mamă. Delegaţia avea scopul să prezinte apelul adresat tuturor femeilor române din ţară, cerând obiecte pentru înfrumseţarea catedralei din Cluj. Doamnele ortodoxe din Cluj au fost primite foarte graţios. Atât M. S. Regina, cât şi A. S. R. Principesa Elena au promis obiecte de valoare. Darul M. S. Reginei a şi sosit la Cluj. Sânt două covoare româneşti foarte frumoase şi mari.

Slujbă sărbătorească s'a săvârşit în biserica Patriarhiei, în Bucureşti, în ziua de 19 Februar a. c., când s'au împlinit zece ani dela aducerea înapoi a moaştelor Sfântului Dumitru, făcătorul de minuni. — Se ştie că în marele război, când oştiri duşmane cotropiseră jumătate din România, bulgarii au deschis biserica dela sfânta mitropolie şi au furat, în puterea nopţii, istoricul sicriu cu sfintele moaşte, ca să le treacă iute în Bulgaria. Preoţimea noastră, în urma acestui lucru păgân, a făcut plângere la comandantul german din Bucureşti, care a pornit îndată cercetare şi a izbutit să descopere pe făptuitori, tocmai în clipa când voiau să treacă Dunărea spre Bulgaria. Moaştele şi sicriul au fost apoi înapoiate la Bucureşti.

Alegerea de protopop din Cohalm. La alegerea de protopop din Cohalm, ţinută în 23 Februarie a. c. sub conducerea consilierului arhiepiscopesc Dr. Andrei Gâlea: Candidatul Alexandru Brotea, directorul gimnaziului din Baraolt, a obţinut 14 voturi, preotul Aurel Ştefan din Dâişoara 8 voturi şi preotul Ioan Morar din Mercheaşa 7 voturi. Alegerea a decurs în cea mai perfectă ordine.

Analfabeţii. Eată câţi oameni dintr'o sută nu ştiu citi şi scrie în diferitele ţări: Anglia 18, Argentina 54·4, Australia 1·6, Austria 13·7, Belgia 12·7, Bulgaria 65·5, Brazilia 85·2, Canada 11·—, Dania 0·2, Egipt 92·8, Franţa 14·1, Grecia 57·2, Germania 0·5, Holanda 0·8, India 92·1 Italia 37·—, Portugalia 68·8, *România 50*·—, Rusia 69·—, Rusia asiatică 87·—, Serbia 58·9, Spania 58·7, Ungaria 33·3. — Cei mai mulţi neştiutori de carte în Europa îi are Rusia, cei mai puţini Dania.

Ajutoare cu prilejul hramurilor. In unele părţi din România veche se mai păstrează obiceiul d'a face la hramuri împărţiri de ajutoare creştineşti. Astfel, la biserica Silvestru din capitală, în ziua hramului său, ţinut de curând, după slujba sfintei liturghii s'au împărţit pentru săraci daruri în preţ de peste 21 mii lei, şi adecă s'au dăruit haine şi ghete la 31 elevi şi eleve, precum şi ucenicilor din atelierele mahalalei; ear văduvelor sărace li s'au dăruit lemne.

Propunere. Un profesor universitar din Danemarca a înaintat Societăţii naţiunilor propunerea următoare: în caz de războiu, toţi miniştrii şi deputaţii cari au votat pentru războiu, să fie recrutaţi şi trimişi la front; acelaş lucru îl propune şi pentru orce funcţionar, care a avut un rol, fie cât de mic, în jurul pornirii războiului. — Dacă s'ar întâptui astfel de propuneri, de sigur lumea s'ar războiu mai puţin.

Curs pregătitor pentru examenul de bacalaureat se va ţinea în lunile Martie—Iunie a. c. la liceul «Gh. Lazăr» în Sibiu. Materiile de bacalaureat vor fi predate de către profesori şi profesoare dela liceele locale, zilnic între orele 6—8 seara. Absolvenţii de liceu din afară vor găsi întreţinerea în condiţiuni avantajoase. Informaţiuni mai deaproape se dau la direcţiunea liceului.

ŞTIRI LOCALE

Societatea «Principele Mircea» anunţă ţinerea Adunării generale la ora 4 p. m. (sala Asociaţiei strada Şaguna Nr. 6, etaj I.) — fiind în ziua de 4 Martie ora 11 festivalul Societăţii ortodoxe.

Paza închisorilor. Dela primărie: Paza închisorilor va fi executată în viitor de un corp de gardieni special pregătiţi. Fiecare gardian primeşte: îmbrăcăminte, locuinţă, avantagii de hrana, şi salar variind, pentru începători, între 2800 şi 3000 Lei. Candidaţii pentru a fi admişi vor trebui să prezinte următoarele acte: extras de naştere; acte doveditoare ca sânt cetăţeni români; dovada că au satisfăcut legea recrutării, arătându-se şi gradul obţinut în armată; certificatul de bună purtare, din care să se constate că n'a suferit nici o condamnare penală; cerfificatul de studii.

Poşta redacţiei

Pr. *A. N.* în *O.* Vin şi ierarhii — cu mici modificări. Cele multe înainte.

Carte bună

A apărut cartea scrisă de I. P. C. Sa Arhim. *P. Moruşca*, starеţul sfintei Mânăstiri Bodrog: *Ce trebue să ştie mirii*, — Biblioteca «Gânduri creştineşti», Nr. 3, Arad 1927, pag. 96, preţul 10 lei.

Problema catehizării tineretului e una dintre cele mai însemnate îndatoriri pastorale. In deosebi catehizarea tinerilor, cari se pregătesc să încheie o căsnicie, este una dintre cerinţele cele mai arzătoare, în vremurile noastre. Uşurătatea cu care se încheie azi căsătoriile şi lipsa de pregătire sufletească, cu care se apropie mirii de sfânta Taină a cununiei, sânt pricinile atâtor căsnicii nefericite, care sfârşesc cu divorţ, de cele mai multe ori.

Cărticica aceasta, scrisă pe temei de experienţă, cu căldură şi însufleţire pastorală, este menită să uşureze îndatoririle preoţimii în privinţa catehizării mirilor. Preţul modest face să poată fi pusă în mâna fiecărei perechi de tineri, când vin la logodnă (bună învoire), îndatorându-i să o citească cu luare aminte, până în preajma cununiei. Pe temeiul celor cuprinse aici preotul va putea ţinea, şi mirii vor putea presta cu uşurinţă *«examenul»* la care este îndatorat păstorul ca şi fiii săi duhovniceşti, mai nainte de a primi sfânta Taină.

Cărticica cuprinde şi rugăciunile mai obişnuite, tocmai ca mirii să le aibă la îndemână, să le înveţe pentru viaţă.

Ear, la sfârşit, se dă, pe scurt, învăţătura de credinţă şi de moraiă, cu orientări asupra mărturisirii şi sf. cuminecări, înşirându-se păcatele ca şi virtuţile. Avându le grupate înaintea ochilor, tinerii îşi vor putea examina mai bine conştiinţa, pentru a face o bună mărturisire, şi a se cumineca cu vrednicie, înainte de cunună.

Recomandarea cea mai bună o va face cuprinsul broşurii: O deslueşire, Alegerea mirelui, Miri nevrâstnici, Instrucţia mirilor, Rugăciunile, Învăţătura religioasă, Examenul mirilor, Curăţenia vieţii, Timpul logodnei, Căsătoria, Temelia căsniciei adevărate, Contractul civil, în faţa altarului, Cununia, Ospăţul, Căminul familiar, Nasterea de prunci, Familia creştină Cununa vieţii familiare, Botezul copilului, Creşterea copiilor, Invăţătura cum să stăm în biserică, Sfânta Liturghie... etc.

P. C. preoţi să şi-o comande în numărul de exemplare, câte cred că le trebue peste an pentru miri, dela autor: p. *Zădărlac*, jud. Timiş, sau dela Librăria arhidiecezană, Sibiu.

Patriarhia română. Cons. cent. bisericesc

(30) 1—1

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţa publică că la Consiliul central bisericesc sânt două posturi vacante, şi anume:

1. Postul de **director** al cancelariei consiliului central plătit cu 2200 lei lunar salar de bază;

2. Postul de **inspector** al consiliului central plătit cu 2400 lei lunar salar de bază.

Consiliul central bisericesc în şedinţa sa plenară dela 7 Februar 1928, a hotărât publicarea acestor posturi vacante în buletinele tuturor Eparhiilor, în termin de o lună, pentru a se aduce la cunoştinţa celor ce ar dori să ocupe aceste posturi.

Petiţionarii se vor adresa Consiliului central bisericesc, până în ziua de 5 Martie însoţind cererea de actele ce posedă.

Condiţiunile cerute candidatului sânt următoarele:

1. Să fie licenţiat sau doctor în teologie şi hirotonit preot sau diacon;

2. Să fie cunoscător al treburilor de cancelarie;

3. Pentru postul de inspector se mai cere să cunoască contabilitatea;

4. Obligaţiunea de a avea domiciliul real şi permanent în Bucureşti;

5. Pentru postul de director pot candida şi titraţii civili, cari se vor bucura de încrederea preşedintelui.

Putem aşteptа acum fixarea definitivă şi a Paştilor ortodoxe?

De baron **Gustav Bedeus**

La îndemnul actualului Patriarh şi Regent I. P. S. S. Dr. Miron Cristea a convocat, precum se ştie, Patriarhul ecumenic al Constantinopolului Meletie în anul 1923 o conferinţă a bisericilor ortodoxe pentru regularea unitară a calendarului la care au şi fost reprezentate toate bisericile ortodoxe cu excepţia numai a celei ruseşti. In sensul unanimei hotărâri a conferenţei Patriarhul Meletie a rugat apoi bisericile ortodoxe, ca:

1. Vechiul calendar Iulian păgân să fie îndreptat în un calendar creştin în aşa fel, ca, în înţelesul hotărârii sinodului niceean, data de 21 Martie (prin eliminarea celor 13 zile, cari sânt intercalate prea mult, dela anul sinodului), să cadă iarăşi *constant pe ziua equinoctiului de primăvară*, după cum au facut şi celelalte biserici creştine.

2. In vederea îndreptării calendarului Iulian *pentru viitor* să nu se ia însă ca *norma de intercalare* cea gregoriană (romano-catolică şi protestantă), după care normă ziua intercalata se elimineză în anii al căror sutimi nu sânt divizibile cu 4, (pentruca regula aceasta se bazează pe inexacta presupunere, că vechiul calendar Iulian prin intercalarea unei zile la *fiecare* al 4 lea an abia *la 133 ani* ar intercala cu o zi mai mult), ci să se ia normă, ca din *fiecare 900 ani să fie ani intercalaţi numai acei doi ale căror sutimi împărţite cu 9 dau restul de 2 sau 6.* Această regulă se întemeiază pe faptul, că *deja la 128 ani* calendarul Iulian intercalează o zi mai mult, adecă în 900 ani (900: 128=7) trebue să elimineze 7 zile intercalate, iar nu numai trei la 400 ani (400: 3=133) după norma gregoriană. De altfel regula aceasta nouă totuşi abia în anul 2800 arată o deosebire de o zi faţă de calendarul gregorian.

3. *Paştile* să fie sărbate strict după norma niceeană: în Dumineca de după *adevărata* (adecă astronomică) *lună plină* ce urmează equinocţiului de primăvară, iar nu după luna plină indicată de ciclurile lunare de câte 19 ani, pentrucă acestea cicluri o indică inexact, chiar şi după îndreptarea gregoriană; aşa d. e. şi în 1927 au indicat-o greşit pe Sâmbătă în loc de Dumineca, şi pentru acea romano-catolicii şi protestanţii au sărbat Paştile cu o săptamână mai înainte. In consecinţă, dacă acum *bisericile ortodoxe vor hotărâ data lunei pline pe bază astronomică, Paştile ortodoxe* din când în când (dar nu adeseori) nu vor cădea deodată cu cele romano-catolice şi protestante.

Acestei chemări Patriarhului Meletie de a îndrepta calendarul au răspuns numai biserica română şi cea greacă şi numai referitor la îndreptarea datei şi la regula de intercalare, iar nu şi cu privire la fixarea astronomică a lunei pline pascale. In Iugoslavia emigranţii ruşi împiedică orice reformă, pentrucă în ori ce înoire ei văd o ostilitate a bolşevicilor faţă de biserică, iar Bisericile greceşti din orient: Alexandria Ierusalim, Cipru şi Antiohia în primirea datei gregoriane văd o capitulare în faţa bisericii romano-catolice.

Patriarhul Meletie a fost însă alungat din Constantinopol, devenind numai anul trecut Patriarh al Alexandriei. Acolo apoi a reluat problema calendarului şi a chemat la Alexandria pe delegaţii numitelor biserici. Asupra rezultatului ne informează o scurtă notiţă de ziar cu data de 14 a l. c.: *Bisericile greceşti au hotărât îndreptarea calendarului* prin eliminarea a 13 zile *la 1 Octomvrie a. c.* Notiţa poate fi nu întru toate exactă, deoarece se pare acolo au fost reprezentate numai bisericile din Orient, (ear nu şi cea din Constantinopol şi cea din Atena) şi numai ele au adus hotărârea de sus.

Este fără îndoială că şi *fixarea Paştilor* s'a făcut şi de astă dată în senzul conferinţei din 1923 la Constantinopol, adecă după 21 Martie îndreptat şi după adevărata (astronomica) lună plină, pentru că însuşi Meletie a făcut această propunere la conferenţa din Constantinopol.

Biserica română şi cea greacă au îndreptat *calendarul* conform propunerilor conferenţei din Constantinopol, dar Paştile le ţin după calendarul vechiu pentru a le serba deodată cu celelalte biserici; mai ales biserica ortodoxă română a hotărât chiar şi în sensul hotărârii conferenţei din Constantinopol până la înţelegerea generală a bisericilor ortodoxe Paştile să fie serbate după vechiul calendar.

Dupăce însă acum bisericile ortodoxe, cu excepţia bisericilor rusă şi iugoslavă, au acceptat propunerile conferenţei din Constantinopol, fără îndoială că şi biserica ortodoxă română şi cea greacă vor fixà data serbării Paştilor tot în senzul de a le serba deodată; căci şi conferenţa din Constantinopol a declarat, că pentru a pune în aplicare îndreptarea calendarului, ajunge asentimentul majorităţii bisericilor.

Imprejurarea, că în anul 1929 nu se va putea să se țină postul Sf. Ap. Petru și Pavel, dacă Paștile vor fi fixate și pentru 1929 tot după calendarul vechiu, încă pretinde, ca Paștile să fie fixate după modul nou deja pentru anul 1929.

Căci Rusaliile cad în 1929 după calendarul vechiu pe 10 Iunie, adecă după calendarul îndreptat pe 23 Iunie și, (deoarece postul începe numai cu o săptămână după Rusalii), ar începe numai la 30 Iunie, pe lângă care sărbătoarea Sfinților Apostoli este deja la 29 Iunie. În urma acestora Paștile nu se pot ținea în anul 1929 nicidecum după păscălia veche.

În general nu se pot pune Paștile mai departe *după vechiul 21 Martie*, căci vechiul 21 Martie a fost îndreptat, (stabilindu-se la equinocțiul), chiar pentru aceea, ca să *se poată fixa Paștile în mod corect*, adecă după equinocțiu și în acelaș timp și după 21 Martie.

Tot așa nu se pot pune Paștile mai departe *nici după tabelele vechi ale ciclurilor lunare*, cari indică luna plină cu 5 zile mai târziu, așa ca drept urmare după tabele se serbează Paștile de cele mai multe ori într'o ziuă greșită.

Insă nu se pot pune Paștile mai mult în general pe baza tabelelor ciclurilor lunare, și nici pe baza tabelelor *îndreptate* după noul 21 Martie (gregoriane). Căci nici tabelele aceste nu sunt exacte; deci ele indică luna plină din când în când într'o zi necorectă. Nu se poate înțelege, pentru ce s'ar aplica, în locul datelor astronomice absolut exacte, tabelele de mult învechite ale ciclurilor lunare greșite.

Aplicarea tabelelor acestora, dimpotrivă, este chiar o greșală în contra ordinei sinodului niceean: Căci acesta a încredințat special biserica din Alexandria, ca anual să se anunțe celorlalte biserici data Paștilor și a încredințat chiar biserica aceasta pentru aceea, căci astronomia de atunci acolo a fost cea mai bună. Se vede din aceasta, că sinodul niceean direct a dorit hotărârea *astronomică* a lunei pline. (Sfârșitul urmează).

(27) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Lepindea**, protopopiatul Târnavei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român. — Venitele sunt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

1. Casă nouă parohială din peatră, zidită în anul 1927 cu 4 încăperi în apropierea bisericei și cu toate supraedificatele ca: șură, grajd, hămbar pentru bucate etc.
2. Sesiune preotească de 23 jugăre arător și fânaț și 3 jugăre pădure bună.
3. Stolele uzitate în parohie.

Comuna are stația principală la Bahnea (centru de plasă cu medic, farmacie, târguri de țară etc.) linia Blaj—Praid, la distanța de 5 km. pe drum județan și haltă pe aceeaș linie la Ceuaș 3 km.

Concurenții să-și înainteze cererile cu actele cuvenite subsemnatului oficiu protopopesc în terminul de mai sus, având a se prezenta într'o Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a face cunoștință cu credincioșii, a celebra sf. Liturgie, a predica și cânta.

Oficiul protopopesc ort. al Târnavei în înțelegere cu Consiliul parohial respectiv.

Diciosânmărtin, la 31 Dec. 1927.

Gheorghe Oprean
adm. prot.

„Dacia Traiană“,
institut de arte grafice, de editură și compactorie, s. p. a., Sibiu.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de arte grafice, de editură și compactorie «DACIA TRAIANĂ» s. p. a., Sibiu, sunt învitați în virtutea §-ului 12 din statute, la

a VII-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în Sibiu, *Sâmbătă, la 17 Martie 1928, orele 6 p. m.*, în localul societății (Piața Unirii Nr. 7) cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Darea de seamă a Consiliului de Administrație, Bilanțul și Contul Profit și Pierdere pe anul 1927 și raportul censorilor;
3. Descărcarea Consiliului de Administrație și Censorilor;
4. Hotărâre privitoare la distribuirea profitului net; (34) 1—1
5. Fixarea marcelor de prezență;
6. Alegerea a 4 membri în Cousiliul de Administrație pe 3 ani în locul celor ieșiți în ordinea vechimei;
7. Ratificarea cooptării unui membru în Consiliul de Administrație făcute în baza deciziunii adunării generale din 17 Martie 1927;
8. Complectarea Consiliului de Administrație cu încă un membru în cadrele §-ului 21 din statute;
9. Propunerea Consiliului de Administrație pentru amânarea terminului de subscriere a acțiilor din noua emisiune până la data de 30 Aprilie crt.;
10. Modificarea statutelor;
11. Eventuale propuneri.

Domnii acționari sunt rugați să depună acțiile la băncile «ALBINA», «Banca Centrală» sau la cassa societății cel mult până la 15 Martie a. c.

Sibiu, la 23 Februarie 1928. **Consiliul de Administrație.**

Activa — **Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1927** — **Pasiva**

	Lei b.		Lei b.
Cassa numerar	102,154·37	Capital	1.000,000·—
Diverse materiale	681,665·80	Fondul de rezervă	300,000·—
Litere, Scule, Mașini 783,886·—		Fondul de pensii	70,000·—
Amortizare 120,886·—	663,000·—	Rez. pentru creanțe dubioase	30,000·—
Coloare	11,745·70	Creditori	837,112·—
Debitori	1.412,144·87	Cărți în comisiune	60,462 70
Cărți proprii	46,089·—	Capital Emis. II.	251,900·— 2.549,474·70
		Profit net	367,325·10
	2.916,799 80		2.916,799·80

Debit — **Contul Profit și Perderi la 31 Decemvrie 1927** — **Credit**

	Lei b.		Lei b.		Lei b.
Amortizări	120,886·—			Diverse venituri dela tipografie și compactorie	2.596,212.58
Dotația fondurilor	25,352·48				
Rezerve pentru creanțe dubioase	30,000·—				
Cheltuieli de administrație, dobânzi și impozite	2.052,649·—	2.228,887·48			
Profit net		367,325·10			
		2.596,212·58			2.596,212·58

Sibiu, la 31 Decemvrie 1927. **Maria Pleșia** m. p., contabilă.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dr. Ioan Bunea m. p., președinte. **Const. Popp** m. p. **Dr. Cristea** m. p.
T. Preda m. p. **I. Rebega** m. p. **Dr. Comșa** m. p. **Valer Milea** m. p.
A. Cristea m. p. **Dr. Horia Petra-Petrescu** m. p. **G. Joandrea** m. p.

Subsemnatul Consiliu de censori am examinat conturile de sus și le am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele societății.

Sibiu, la 25 Februarie 1928.

COMITETUL DE CENSORI:

Nicolae Togan m. p., președinte. **Ioan Iliu** m. p. **Angel Bena** m. p.
Ioan Popa-Nartea m. p. **Romul Pop** m. p.

Nr. 2/1928. (26) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III **Răchita-Purcareți**, protopopiatul Sebeșului, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt celea fasionate în tabloul B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții-și vor înainta cererile și documentele necesare, în terminul indicat, la oficiul protopopesc.

Sebeș, 6 Februar 1928.

Oficiul protopopesc.

Sergiu Medean
protopop.

Din «Biblioteca Bunului Pastor» se găsesc la Administrația Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluș, cu cópii și aurit. Prețul de Lei 400·—

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului

Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

(29) 2—2

Concurs

Pentru pictarea artistică a Iconostasului bisericii ort. române din **Orăștie**, jud. Hunedoara, se publică concurs.

Reflectanții să-și înainteze ofertele închise Consiliului parohial în Orăștie până la 15 Martie a. c.

Consiliul parohial va alege și va încheia contract cu care va voi dintre concurenți. — Spese ori despăgubiri, pentru prezentare la fața locului, nu se plătesc.

Informațiuni mai de aproape se pot cere dela oficiul parohial.

Orăștie, la 22 Februarie 1928.

Pres. cons. par.
Vasile Domșa
protopop.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului“

Scurte medidații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de *E. HODOȘ*. Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

Casă de vânzare

cu două etaje, șase locuințe, având și două localuri de prăvălie, în Sibiu, Piața Prințul Carol Nr. 25.

Informațiuni se dau în Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45. (28) 2—2

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 3 Martie 1928 Nr. 19

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea» (Of.)
Sibiiu

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele
să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

O mare anomalie

In jurul noului proiect de lege a cultelor, operă atribuită dlui ministru Alexandru Lăpedatu, s'a creiat, în părțile ardelenești ale României, o atmosferă cam agitată. Știri de gazete, necontrolabile, merg până a încercà să acrediteze svonul demisiei episcopilor greco-catolici români din funcțiile religioase sau parlamentare ce ocupă, dându-se chestiunii un colorit cu totul politic.

Noul proect de lege sufere însă nu numai de metehnele câtorva articole, — de care ne-am ocupat mai des, — ci însuși proectul, în felul cum se prezintă din nou, constitue una dintre marile anomalii în legislația noastră.

Eată cum se înfățișează lucrul: Mai înainte d'a se înaintà parlamentului proectul de lege despre regimul cultelor, s'a întâmplat că, în 10 Mai 1927, ministrul cultelor, — ortodox român din nefericire, — trecând peste orce piedecă de conștiință religioasă sau de altă natură, și-a pus în numele statului semnătura pe concordatul cu scaunul papal.

Vaticanul a convenit atunci ca ratificarea pactului încheiat cu statul român să se facă după trecerea prin parlament a legii cultelor.

Legea, anunțată și earăș amânată, în sfârșit se află în ajunul — așa se spune — de a fi depusă pe biroul parlamentului, — în vreme ce concordatul este de mult semnat.

Guvernul averescan, moștenind textul proectului de concordat dela guvernul de mai naainte, n'a întocmit textul definitiv, — prin ministrul de culte dela 1927 Mai 10, — după principii stabilite *întâi în legea cultelor*, — care era promisă, însă nu sosea, — ci s'a grăbit să-și trimită ministrul la Roma și să ducă «Sfântului Scaun» — ploconul țării românești!

Făcând asemănări între ceea ce conține concordatul și între ceea ce cuprinde proectul legii cultelor, constatăm că unele din articolele acestui din urmă caută *să se acomodeze* dispozițiilor din textul concordatului; în acest chip aderenții papalității speră că la ratificare *prin parlament*, — (dl ministru, Al. Lăpedatu, a declarat deunăzi unui ziar într'un „important interview" — (*Națiunea* dela 19 Febr. a. c. — că ratificarea se va face *nu prin decret*, ci prin parlament), — concordatul să treacă ușor, fără nici o modificare, fiindcă este sprijinit și ocrotit de însași legea votată a cultelor, ticluită — împotriva tuturor așteptărilor legitime — *după* și nu înainte de concordat, având de astădată, cum ni se spune, colaborarea mai multor prelați greco-catolici...

Pentru a ieși cumva din această mare anomalie, și pentru a se putea discuta și vota proectul de lege a cultelor, s'ar cere înainte de toate *anularea* concordatului încheiat la 1927. Alt fel, corpurile noastre legiuitoare, discutând și votând așa zise «faits accomplis», — fapte împlinite, — n'ar putea decât să se prezinte într'o lumină și tristă, și ridicolă, desbătând, cu mâni legate, între margini îngrădite prin concordat, o chestiune în care catolicii români și străini își perpetuează drepturi ce absolut nu li se cuvin într'o țară ortodoxă.

Credincioșii ortodoxiei nu se pot împăcà nici decât cu gândul, că un fiu ortodox al Ardealului, dl *Alexandru Lăpedatu*, — călcând voinicește pe urmele înaintașului său — să ne înzestreze sfânta biserică dreptmăritoare cu hotărâri potrivite să o cufunde earăș, pentru un timp lung sau scurt, în umilire și sărăcie, când știm că actualul ministru al cultelor, în declarațiile sale acordate presei (Vezi: *Națiunea*, din 11 Noemvrie 1927), a mărturisit zicând:

«Fără să se depășească caracterul de convențiune, care va trebuì respectată, concordatul nu poate fi decât coordonat principiilor generale din regimul cultelor». Va să zică, nu regimul cultelor trebue să se acomodeze principiilor din concordat, — ci întors.

Acelaș domn ministru al cultelor, desvoltând programul său de muncă vastă constructivă în domeniul cultelor și artelor, a declarat următoarele (*Națiunea*, din 12 August 1927):

«*Ratificarea concordatului se prezintă ca un* **corolar** *al legii cultelor*»; — cu alte cuvinte, concordatul este o consecvență sau rezultantă a legii cultelor, și nu dimpotrivă.

Să fim dar — consecvenți.

Capul statului român și covârșitoarea majoritate a locuitorilor țării aparțin ortodoxiei, religia bisericii noastre este astfel *religie de stat*; — prin urmare,

FOIȘOARA

REGULAMENT

(Urmare din Nr. 17).

Art. 306. Când unul sau ma mulți martori s'au dovedit de autoritatea legală că au depus mincinos în procesul de condamnare la depunerea din treaptă, caterisire și afurisenie a vre unui cleric executarea condamnării se va suspenda chiar dacă consistorul spiritual central sau Sfântul Sinod ar fi respins recursul celui condamnat, și cazul se va judeca din nou.

Dacă martorii vor fi după aceasta condamnați ca martori mincinoși în contra acuzatului, președintele Sfântului Sinod din oficiu, sau după cererea «o ganului de acuzare» al consistorului spiritual central, sau după reclamația clericului condamnat prin cea dintâi deciziune, va însărcina pe organul de acuzare al consistorului spiritual central să denunțe consistorului spiritual central acel fapt.

Consistorul spiritual central verificând sentința consistorului în urma căruia s'a produs acțiunea de sperjur, o va amâna dacă s'au dovedit mincinoase mărturiile produse contra clericului condamnat.

Dacă însă cei acuzați ca martori mincinoși sânt achitați suspensiunea deciziunii condamnatoare va înceta de drept și condamnarea se va executa.

Art. 307. Procedura și urmărirea pentru mărturie mincinoasă se urmează de cei interesați în fața tribunalelor civile.

Sentința tribunalelor civile în această materie e valabilă în fața consistorului spiritual central.

Art. 308. In caz de revizuire a unei condamnări pentru cauzele indicate la art. 305, dacă condamnatul va fi murit, consistorul spiritual central va numì un curator care va exercita drepturile condamnatului.

Dacă în urma acestei noui proceduri se va descoperì că condamnarea a fost pronunțată pe nedrept, noua deciziune a consistorului va reabilita prestigiul celui condamnat.

CAPITOLUL X

Prescripțiuni

Art. 309. Toate abaterile arătate în art. 2 din acest regulament se prescriu în termen de trei ani dela făptuirea lor; ear toate delictele arătate în art. 3 din acest regulament se prescriu în termen de cinci ani dela comiterea lor.

. Se excepționează dela această regulă vina de erezie, apostasie și schismă.

Art. 310. Dacă însă vina este una dintr'acelea care este calificativă și urmărită de legile penale civile, prescripțiunea operează potrivit legilor penale civile, afară de cazurile prevăzute la articolul precedent, alineatul ultim.

CAPITOLUL XI

Instanțele judecătorești pentru monahi

Art. 311. Pentru judecarea simplilor monahi și monahii, cum și a ierodiaconilor și ieromonahilor, va exista în fiecare mănăstire și schit cu o obște dela 12 membri în sus, un sobor de judecată, format din trei monahi sau monahii locali, prezidați de starețul lor, la care vor veni spre judecată și monahi și monahiile din mănăstirile și schiturile cele mai apropiate, care nu-și vor avea obștea legală pentru a se putea judeca la vatra lor.

Art. 312. Pentru judecarea stariților, starețelor și a arhimandriților va exista un juriu central de jude-

acest stat nu poate acorda nici unei confesiuni minoritare drepturi menite să jignească şi să nedreptăţească majoritatea aceea, de care este legat întreg trecutul neamului românesc.

Ce ni-a dat papalitatea internaţională? Papalitatea ni-a dat întâi şi mai întâi, la sfârşitul veacului al 17-lea, spărtura unităţii noastre religioase; — ear astăzi, prin neînfrânata voinţa de-a ajunge la o stăpânire excluzivă, — una din cunoscutele calităţi ale papismului, — primejdueşte, în mare grad, interesele de căpetenie atât ale statului, cât şi ale românismului.

«O operă solidă — sânt earăş cuvintele dlui ministru Al. Lăpedatu — trebue să se sprijine pe munca hotărâtă şi cinstită a tuturor, această deviză m'a condus, — această deviză mă va conduce şi în viitor».

Nu putem, decât să ţinem seamă de toate aceste declaraţii, clare şi precise.

Asociatia generală a clerului si legea cultelor

Asociaţia generală a clerului ortodox a înaintat dlui ministru Al. Lapedatu următorul memoriu în chestia legii cultelor:

Domnule Ministru, — Aflăm din gazete, că în curând veţi binevoi a depune la Corpurile legiuitoare proiectul de legea cultelor. Nu am putut avea până acum prilejul de a ne informa cu privire la cuprinsul acelui proiect, care priveşte foarte de aproape soartea Neamului şi Bisericii noastre, mai ales în ţinutul de peste munţi, pestriţat cu atâtea culte şi de atâtea limbi.

Avem conştiinţa deplină, că pe cât de larg şi tolerant a fost sufletul românesc sub raportul religios dincoaci de Carpaţi, unde poporul român a avut cârma politică a statului, tot pe atât de mari nedreptăţi a trebuit să îndure veacuri dearândul poporul român de peste Carpaţi. In curs de atâtea veacuri consecutive până bine de curând, n'a fost nedreptate care să nu fi fost săvârşită de opresorii neamului nostru, şi n'a fost nici o lege pe care ei să n'o fi călcat faţă de neamul nostru, când a fost vorba să ne *răpească sufletele, şi să ne despoaie bisericile*, pentru a se ridica d'asupra noastră.

După atari premise, care nu pot scăpa mai ales din vederea Dvoastre, domnule ministru, care sunteţi un fruntaş între istoricii neamului nostru, noi nu ne putem închipui legea cultelor altmintrea, decât numai ca un mijloc legal, oferit pe cale constituţională, tuturor cetăţenilor României, de a face uz deplin de libertatea conştiinţei, garantată prin constituţie, şi de a putea revizui şi îndrepta, prin actele lor de conştiinţă religioasă şi de voinţă cetăţenească, o stare de lucruri dureroase, care se concretizează în dureroasa sfâşiere a neamului nostru în privinţa vieţii sale sufleteşti şi bisericeşti.

Lucrul de căpetenie, asupra căruia ne simţim datori să insistăm în concret şi cu toată stăruinţa, este acesta: să Vă rugăm, domnule ministru, să binevoiţi a fi de acord cu următoarele desiderate, de care se leagă nu numai dreptatea cauzei ce o cerem, ci şi interesele şi prestigiul statului şi neamului românesc, şi anume:

să binevoiţi a face, ca, după ce art. 22 din constituţie prevede, că «raporturile dintre diferitele culte şi stat se vor stabili *prin lege*», — să se elimine din proiectul de legea cultelor toate acele pasagii, prin care se creiază temeiuri de posibilitate pentru încheierea vr'unui concordat şi mai ales în afară de legislativa ţării. Exprimăm aceasta dorinţă cu atât mai vârtos, cu cât pentru ţară — care s'a angajat şi obligat deja prin art. 22 din constituţie, să garanteze tuturor cultelor o deopotrivă libertate şi protecţiune — este mai cu prestigiu şi mai folositor să repete această garantare prin legea cultelor, şi nu printr'un aranjament concordatar. *Dacă naţiunea şi statul român, în plenitudinea puterii sale suverane, a putut să legifereze* în chestia de organizarea bisericii ortodoxe, care nici pe departe nu este de origine mai puţin divină decât cultul catolic, şi dacă prin legea cultelor *se va putea* legifera de către stat şi în chestia celorlalte culte, — rămâne o singură cale de urmat: să se reglementeze *prin legea* cultelor *toate raporturile* şi *ale tuturor cultelor* din statul român.

«Dogma» nici a unui cult din această ortodoxă şi creştinească ţară a acestui prea tolerant popor român, nu poate fi ridicată, în nici un caz şi din nici un motiv, d'asupra prestigiului bisericii ortodoxe naţionale şi, mai ales, *nu deasupra principiului de suveranitate naţională.*

Cel de al doilea lucru, pe care ne luăm voie să Vi l cerem, este: să binevoiţi, domnule ministru, a fi de acord ca, deodată cu larga libertate a trecerilor religionare, care libertate este unul din derivatele libertăţii conştiinţei garantată şi aceasta, prin constituţiunea ţării, să se asigure prin legea cultelor şi posibilitatea, ca averea bisericească încă să treacă, în mod proporţional cu cifra celorce vor trece dela un cult la altul, potrivit cu principiul canonic al bisericii ortodoxe.

Cum vedeţi, domnule ministru, subsemnaţii, cari reprezentăm prin Asociaţia generală clerul român ortodox din întreagă întinderea Ţării-Româneşti, pornim în cugetul nostru dela spiritul de legalitate consacrat prin constituţie, şi avem conştiinţa că, prin desideratele fundamentale ce am exorimat, ne identificăm nu numai cu cei peste zece mii de fraţi preoţi în numele cărora Vă grăim, ci şi cu marii patrioţi, cari ni-au dat constituţia ţării ca o chezăşie de bine, care ne obligă pe toţi să clădim numai pe temeliile ei şi nimic în afară de aceste temelii.

Primiţi, Vă rugăm, domnule ministru, asigurarea devotamentului şi expresiunea deosebitei consideraţii ce Vi-le păstrăm,

In numele Comitetului central al Asociaţiei clerului ortodox din România:

Preşedinte: **Pr. I. Mihălcescu**
Viče-preşedinte: **Dr. Gh. Ciuhandu**
V.-preşed.: **Pr. I. Popescu-Mălăeşti**

Apelul dela Gherla. Am publicat în numărul precedent al ziarului nostru apelul demagogic, lansat de un «*Comitet central din Gherla de apărare a bisericii române unite cu Roma*». Preşedinte al comitetului este un *canonic*, Dr. Victor Bojor, secretar un profesor, Tit Mălai.

Apelul lor, apărut acum şi în ziare din capitală, este însoţit de comentarii diferite, în de obşte se condamnă cu asprime acţiunea de agitaţie gherlană.

Oficiosul guvernului, ziarul *Viitorul* din 1 Martie a. c., consideră agitaţiile, pornite de vreo două săptămâni în dieceza episcopului Iuliu Hossu, «neobişnuite atât pentru biserică, cât şi pentru liniştea publică», şi având de baza scopuri politice.

Se scoate în deosebi la iveală, că toată acţiunea agitatorică din dieceza Gherlei s'a făcut cu ştirea şi aprobarea *episcopului*, chiar de către organele sale oficiale, care nu se sfiesc să aducă insulte şi jigniri bisericii noastre ortodoxe, şi nu înţeleg că o *biserică* trebue scutită de orce agitaţii politice.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

cată în fiecare eparhie, compus din cel puţin trei stareţi în activitate sau arhimandriţi numiţi de chiriarh sub preşedinţia unuia dintre ei numit tot de chiriarh.

Art. 313. Chiriarhul respectiv aprobă sau respinge motivat sentinţele pronunţate de ambele instanţe şi pronunţă tot motivat pedeapsa pe care el o va găsi cu cale de dat.

Dispoziţiuni finale

Art. 314. Fiecare şedinţă a consistoriilor spirituale se deschide prin rostirea rugăciunii «Împărate Ceresc» de către preşedinte şi se termină cu rugăciunea «Tatăl nostru».

Art. 315. Acest regulament intră în vigoare dela data publicării sale prin «Monitorul Oficial».

Art. 316. Toate dispoziţiunile regulamentare sânt şi rămân abrogate.

Art. tranzitoriu. Procesele începute sub vechile regulamente şi aflate în curs de judecată la punerea în aplicare a prezentului regulament se vor continua şi atinge conform prevederilor regulamentelor sub care au început.

Art. 317. Ministrul Nostru secretar de Stat la departamentul cultelor şi artelor este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a dispoziţiunilor prezentului decret. (Sfârşit)

Din public

Trei pocăiţi

Un credincios dela Caransebeş scrie într'o foaie locală următoarele:

Un ţăran ajungând într'un oraş se puse lângă carul său, se facă puţină gustare. Îşi deslegă merindea, pânea şi sarea, şi porni să mănânce.

Inainte de toate, îşi întoarse faţa spre răsărit, descoperi capul şi-şi făcu semnul sfintei cruci.

In momentul acela treceau pe lângă dânsul trei *pocăiţi*, şi i ziseră:

— Măi bădicule, dacă nu-ţi făceai semnul crucii, nici nu puteai să mănânci. Noi şi fără de semnul acela mâncăm foarte bine. Nu ne-am înecat nici odată cu vr'o bucătură de pâne, slănină, or carne!

— Hei, coconaşilor, — le răspunse ţăranul, — se poate să aveţi dreptate; căci vedeţi şi eu am acasă 3 purcei, şi cum îi las afară din cocină, dau năvală la vălău unde apucă, iute şi de grabă, de se mătăcălesc până după urechi, dar — după cum ziseraţi — nici unul nu s'a înecat cu îmbucătura.

Pocăiţii îş plecară capetele plouaţi, ear ţăranul îşi făcu trei cruci în urma lor, zicând în sine:

«Fereşte-mă, Doamne, să nu ajung pe urma unora aceştia!».

Pleacă recruţii...

— Schiţă pastorală —

«Paşte mieluşeli Mei»
Ioan 21, 15.

După cină. Intunerec orb. Drumul numai glod. Părintele Iacob se întoarcea dela un bolnav, pe care abea-l mai putu îngriji şi împărtăşi cu sfintele taine. Pe cale, frământând încet aluatul cleios al glodului, se gândea la frăgezimea bietei vieţi omeneşti. Intr'adevăr e ca roua dimineţii, ca floarea primăverii. Era cât un munte Todorei Buzdugan, trăgea în jug ca un bou alături, la carul în cărcat cu peatră, prăbuşea cu pumnul taurul satului. Azi şi-a adus cu juncii un copac din pădure şi acum abia mai suflă. «Făcutu-s'a duhul lui ca pânza pânzarului ce este aproape de tăiat» (Isaia 38, 12). Avea dreptate cuviosul Iov când îşi învăţa căsenii că «pământeanul născut din mu-

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Intre ctitori. — Dela Mitropolia Bucovinei. — Daruri din parohii. — Alte ofrande. —

Dl inginer, senator, deputat în adunarea eparhială, *Ioan Ionică*, din Brasov, şi soţia sa dna *Paulina Ionică*, se înscriu printre ctitorii Sfintei mănăstiri Brâncoveanu, dorind din adâncul sufletelor să vadă înălţându-se, cât mai curând, măreaţa operă de credinţă, cultură şi artă dela Sâmbăta de sus.

Cuvânt de mulţumire şi laudă aducem cucernicilor iubitori de neam şi de biserica ortodoxă, *Ioan şi Paulina Ionică* dela Braşov, cari au răspuns cu darnică mână la chemarea Arhipăstorului nostru.

Nouă dovadă, despre viul interes purtat pentru refacerea Sfintei mănăstiri brâncoveneşti, ne aduce Mitropolia Bucovinei. Consiliul eparhial din Cernăuţi votase, încă din primăvara anului trecut, 50 mii de lei pentru noua mănăstire. Acum înregistrăm resultatul *colectei* întreprinse în acest scop, — ear acest resultat, obţinut în frumoasa ţărişoară, e unul dintre cele mai îmbucurătoare. Credincioşii eparhiei bucovinene au înţeles şi ascultat glasul ce li-a adresat Arhipăstorul lor şi au răspuns cu evlavioasă dărnicie la chemarea mai marilor bisericii noastre. Pilda vrednicilor credincioşi din Bucovina nădăjduim să sporească tot mai mult numărul grăitoarelor ofrande în favoarea unui aşezământ religios, cultural şi de binefacere, al ortodoxiei.

Dintre parohiile care se înscriu cu sume considerabile, mai remarcăm parohiile din: *Vinerea*, protopopiatul Oraştiei, *Paloş*, protopopiatul Cohalm (Rupeni), apoi protopopiatul *Agnita* ş. a.

Dăruirile sânt, de astădată, următoarele:

Dl *Ioan Ionică*, inginer, senator, deputat în adunarea eparhială, şi soţia sa *Paulina*, Braşov . . . 15,000

Tot dela dl *Ioan Ionică*, din vinderea cărămizilor . 2060

Resultatul *colectei* în Mitropolia Bucovinei . . . 31,024

Parohul *Nicolae Cerbliceanu*, din *Vinerea*, prot. Oraştie, a colectat dela *primăria* comunei Vinerea Lei 2500, dela *biserica* din Vinerea Lei 2500, dela alţi credincioşi Lei 566, în total 5566

Parohul *Emil Gheaja*, din *Paloş*, protopopiatul Cohalm, a colectat dela Lazar Forsca Lei 1000, Lascu Toma Lei 1000, Gligor Miclea Lei 600, dela alţi credincioşi Lei 2830, în total 5430

Prin plasare de cărămizi în protopopiatul *Agnita* . 2600

Dl *I. Ghişa*, Brad, a plasat cărămizi în valoare de 2000

Of. parohial din *Vinţul de jos*, a colectat Lei 190, a plasat cărămizi în valoare de Lei 1000, în total . . 1190

P. C. *Florian Roxin*, protopop, în Buteni, eparhia Aradului, a plasat cărămizi în valoare . . . 1000

Of. Parohial din *Cefa*, în Bihor, a plasat cărămizi în valoare de 540

Dl *Dr. Ioan Bunea*, directorul liceului Gh. Lazăr, Sibiu, a plasat cărămizi în valoare de 60

Total Lei 66,470

Suma de mai 'nainte 3.248,690

Total general Lei 3.315,160

INFORMAŢIUNI

Adunări poporale. Dupăcum am anunţat în Nrul ultim al ziarului, clerul şi poporul ortodox al Arhiepiscopiei noastre de Alba-Iulia şi Sibiu, în urma provocărei agresive şi netemeinice din partea gr.-catolică, a ţinut adunări poporale, în cari s'a espus punctul nostru de vedere, s'a veştejit nesăbuitele atacuri la adresa bisericei noastre, şi s'au votat moţiuni demne de o biserică conştie de înalta ei misiune trimiţându-se la locurile de cădere şi anume Inaltei Regenţe, dlui priministru, ministrului cultelor, dlor presidenţi ai Camerei şi Senatului. Prima adunare s'a ţinut în *Sighişoara* în 27 Februar a. c. la care au participat mai multe zeci de mii de oameni. In 29 Februar s'au ţinut adunări în *Braşov* şi *Hunedoara*, iar în 1 Martie în Sebeşul-săsesc şi *Petroşani*. In toate aceste adunări a domnit o perfectă armonie, au fost stăpânite de duhul doctrinei Mântuitorului dar totodată s'a constatat că îndelunga noastră răbdare faţă de exagueratele pretensiuni ale celor infiltraţi de jesuitism e pe sfârşite.

Sărbătorirea dlui Sextil Puşcariu, Duminecă, în 4 Martie, o să aibă sibienii de orator, în ciclul «Astrei» şi al «Asoc. prof. sec. rom.», pe dl *Sextil Puşcariu*. Cine este dl Puşcariu, nu trebue să explicăm cititorilor. Filologul cu reputaţie ne va arăta biografia unor cuvinte româneşti, în maniera dsale plastică de a vorbi, dând viaţă chiar şi temei celei mai aride. Profesorul universitar, întâiul rector al universităţii româneşti din Cluj, directorul «Institutul limbii române» din Cluj, conducătorul «Dicţionarului Academiei», redactorul şef al «Daco-României», reprezentantul României la Societatea naţiunilor, *a împlinit 50 de ani*. Elevii şi camarazii dsale s'au grăbit să serbătorească jubileul acesta cu scrieri comemorative. Va fi foarte cu cale ca şi sibienii să şi arate dragostea lor faţă de învăţatul român; de aceea îndemnăm pe toţi să ia parte la masa comună (tacâmul 150 lei) ce se va ţinea la hotelul Bulevard, seara după conferenţă.

Monumente în Banat. Asociaţia culturală bănăţeană a hotărât să ridice monument Regelui *Ferdinand I* al românilor, în oraşul Caransebeş, ear la Orşova un bust pentru veşnicirea memoriei unui fost luptător bănăţean, *Eftimiu Murgu*.

Să se publice condiţiile în care a fost încheiat concordatul cu Vaticanul, — a cerut senatorul şi preotul Turcu în şedinţa din 27 Februar 1928 a senatului.

La Teatrul naţional din Bucureşti se joacă de prezent, cu mare succes «Meşterul Manole» dramă de *Oct. Goga*. Rolul principal îl deţine tragediana Marioara Ventura dela Comedia Franceză din Paris. Intreaga noastră presă consacră pagini întregi marelui scriitor. In seara premierii autorul, după fiecare act, a fost chemat la rampă şi aplaudat cu entuziasm de publicul compus din scriitori şi artişti, fruntaşii vieţii noastre politice, cari au ţinut să asiste la această festivitate a artei dramatice româneşti.

Refuz. Comunităţile evreeşti din Basarabia refuză subvenţia de 20 milioane lei, repartizată lor de ministerul cultelor. Motivul refuzului?

ŞTIRI LOCALE

Conferenţe. Dumineca trecută, în 26 Februar, a vorbit, în sala prefecturii, profesorul universitar dela Cluj, dl Fl. Ştefănescu Goangă, secretarul general al «Extensiunii universitare», despre: *Omul mare*. Conferenţiarul, vorbind despre oamenii mari, eroii omenimii, afirmă că progresele civilizaţiei trebue atribuite nu masselor, ci acestor eroi, cari au ştiut să strângă energiile risipite şi să le întrebuinţeze la momentul oportun. Numeroase exemple, luate dela diferite popoare şi din poporul nostru, arată temeinicia afirmaţiunii. Arabia s'a înălţat prin Mohamed; Franţa, Anglia şi alte ţări prin bărbaţii lor de stat, de ştiinţă de literatură, de filosofie. Sub înrâurirea oamenilor mari se creiază nivelul superior de gândire şi simţire al masselor. Apariţia eroilor omenimii depinde de trei factori: ereditate, educaţie şi mediu social favorabil. Datoria societăţii este: a nu pune piedeci creiării oamenilor mari, a nu strivi în germene talentele prin faptul că nu li se dă posibilitatea educaţiei în şcoală, ş. a. Viitorul unui popor se asigură numai prin intensificarea culturii. Expunerile luminoase ale profesorului au fost primite cu vii aclamaţii de numerosul auditor.

— Pentru Duminecă, 4 Martie, se anunţă prelegerea despre: *Cuvinte vechi şi cuvinte nouă*, ce o va ţinea dl Dr. Sextil Puşcariu, profesor universitar, membru al Academiei etc.

---

iere este cu vaţă scurtă şi ca o floare înflorind cade» (14, 1). Spunea profund adevăr proorocul Isaia când striga eroic fraţilor săi că «tot trupul e iarbă şi toată mărirea lui ca floarea ierbii» (40, 7). Revela o asiomă proorocul Daniil când propoveduea că sântem ca «praful cel din arie vara, ce se împrăştie de vânt» (2, 35). Vestea realitatea crudă cronicarul Impăraţilor când accentua că «vom pieri ca apa ce se pogoară pe pământ, care nu se adună» (II Imp. 14, 14). Gândul cerului se arăta pământului prin graiul apostolului Iacob către cei dintâi creştini când le spunea că «viaţa noastră-i ca aburul, care puţinel se arată» (4, 14).

Cum îşi torcea în taină firul gândurilor, o gălăgie-i izbi de-odată urechea. O amestecătură ciudată de ţipet şi cântece. Venea din înainte. Nu se putea desluşi asupra ei. Păşi mai bine. Cum înainta, se auzia din ce în ce mai limpede. Se puteau distinge chiar cuvintele: steag, arme, regiment, infanterie, cavalerie, artilerie... Părintele Iacob înţelese rostul gălăgiei. Peste câteva zile pleacă recruţii, unii într'o parte, alţii într'alta şi în astă seară îşi au ospăţul de despărţire.

In dreptul căsii se opri. Ascultă puţin. Auzi câteva glasuri cunoscute. Iuonul diacului, Toaderul crâsnicului, Gheorghe a Saftei, care cântă în strană şi alţii. Toţi recruţi. Se auzeau ciocăniturі de pahare şi râsete şi glume şi oftate. Ascultându-i părintele îşi zise: băeţanii ăştia pleacă din lumea satului în lumea oraşului cu graiuri, cu credinţe şi cu datini felurite, unde-i pândesc atâtea rele şi atâtea ispite. Părinţii lor nu le înţeleg, ear eu n'am avut prilejul să-i găsesc pe toţi împreună, ca să le înarmez sufletul tinerel. Prilejul e aici. E binevenit. N'ar trebui scăpat.

Intră. Gălăgia încetă de-odată. Amuţiră toate gurile, ear păharele încremeniră în mâni. Părintele-i privi cu zimbet blând pe buze şi cu ochii plini de bunătate şi după mulţumire le zise:

— Dragii mei, am auzit că voi aveţi o seară mare, seara despărţirii, după care veţi pleca la arme. Ca păstor sufletesc mi-am ţinut de datorie, să vă cinstesc masa şi să stau de vorbă câteva clipe, căci Dumnezeu preabunul ştie când ne-om mai vedea earăş feţele.

Căldura vorbei părinteşti pătrunse în inimi. Ochii se înpăinjeniră. Feţele se înrumeniră şi se înveseliră. Şi şapte inşi îi pofteau de-odată pe părintele Iacob să şadă. Şi el şezu. Şi porniră poveştile.

— M'aş duce voios la arme, dar mi-e greu, părinte, să las vatra strămoşască şi săraci părinţi, bătrâni, — spuse unul. (Sfârşitul urmează).

Putem aştepta acum fixarea definitivă şi a Paştilor ortodoxe?

De baron **Gustav Bedeus**

(Sfârşit).

Numai din abuz acestă anunţare anuală de la Alexandria nu s'a făcut atunci, deoarece tabelele ciclurilor lunare au indicat prin 312 ani luna plină în data corectă, prin urmare o încunoştiinţare n'a fost de lipsă timp de 312 ani. Insă biserica din Alexandria ar fi trebuit să anunţe tot după 312 ani, că tabelele ciclurilor lunare sunt a se îndrepta, tot din nou, cu încă o zi mai înainte.

Dar chiar şi în cazul acesta indicaţiunile ei ar fi, cum am mai spus, ne exacte.

Aceasta a recunoscut-o şi dl *Chiricescu*, care a fost însărcinat din partea Sf. Sinod român cu propunerea referitoare la rectificarea datei Paştilor şi a propus deci, că în caz că tabe-

lele cicluri or lunare indică luna plină aşa de inexact, încât Paştile ar cădea la o dată greşită, ***să fie hotărâtoare luna plină astronomică.*** Atunci însă nu se poate înţelege, dece fixează Paştile întâi după tabele, dacă indicaţiunile lor au valoare numai atunci, când după ele Paştile cad la aceeaş zi, ca după luna plină astronomică. Atunci ar fi destul a fixà Paştile numai după luna plină astronomică.

In orice caz însă Paştile după toate acestea nu pot fi stabilite nici după tabelele lunare iuliane şi nici după cele îndreptate (gregoriane), ci numai după luna plină astronomică.

Biserica românească vrea să menţină şi regula veche, conform căreia ar fi să se amâne Paştile creştine în cazul, când Pasha evreească coincide cu ele.

Insă o asemenea amânare e în contrazicere directă cu norma strictă a sinodului niceean, care precizează doar exact ziua, în care trebuesc serbătorite Paştile. Deci ***o amânare este direct inadmisibilă:*** Căci atunci Paştile s'ar serbătorì la o zi necorectă.

Insă prilejul pentru o asemenea amânare, adecă coincidérea celor două Paşti, nu se iveşte niciodată, dacă ne orientăm după luna plină astronomică. Aşa dar, s'ar putea menţine regula, căci o mutare tot nu s'ar ivì niciodată; căci Pasha evreească se ţine mai întotdeauna la luna plină astronomică adevărată, deci nu ar ajunge în coliziune cu Paştile creştine, cari se vor serbătorì ***după*** acestea, chiar dacă şi ele se vor fixa după luna plină adevărată; îndeosebi Pasha evreească şi în cazurile extraordinare de rare, când nu cade pe ziua adevărată a lunei pline, mai totdeauna cade înainte, însă niciodată nu cade tocmai Dumineca în loc de Sâmbăta şi numai în cazul acesta ar trebui să se facă amânarea.

Insă: e admisibil, ca, din cauza acestei stabiliri greşite a Pashei evreeşti (chiar în cazul, când s'ar ivi odată) să fie stabilite Paştile în contra normei sinodului niceean şi la o zi greşită? Invierea doar a fost într'o Duminecă după o lună plină, în care se serbătorise corect Pasha, nu după o zi de lună plină, când Pasha nu s'a serbătorit necorect, ci abia a două zi.

Tot aşa nu este admisibilă amânarea, cum pretind unii, ***ca Paştile creştine să nu se serbătorească*** înaintea Pashei evreeşti. Pasha evreească se apropie succesiv tot mai mult de vară, aşa, că şi azi deseori (şi în anul 1929) se serbătoreşte abia la *2-a* lună plină după equinocţiul de primăvară, deci la o zi dintre 19—25 Aprilie.

Dispoziţiunea de a se ţinea Paştile creştine abea ***după*** ce evreeasca ar avea deci ca rezultat, că s'ar ţinea şi Paştile creştine contra normelor dela Niceea, în loc de Duminecă după prima, abia după a *2-a* lună plină, adecă după 25 April; aşa în deosebi şi în anul 1929 la *28* April, fiindcă Pasha evreească în anul 1929 este la *25* April. Asta ar fi însă cu totul inadmisibil, fiindcă Paştile pot fi numai între 22 Martie şi *25* April. Serbătorirea Paştilor abia după a *2 a* lună plină de primăvară ar fi însă cu totul greşită şi anume din motivul, că Invierea a avut loc de fapt Duminecă după ***prima*** lună plină după equinocţiul de primăvară. Trebue să ne orientăm conform acestor fapte, adecă să serbătorim Paştile numai atunci ***după*** Pasha, dacă aceasta are loc la ***prima*** lună plină de primăvară. nu şi atunci, când evreii serbătoresc Pasha lor abia la a *2-a* lună plină.

Deoarece însă toate aceste regule, conform cărora nu pot fi amânate Paştile nici din cauza unei Pasha în acelaş timp, nici în urma unuia, care este după Paştile creştine, s'au acceptat de către majoritatea bisericilor ortodoxe, de sigur vor fi acceptate şi de Biserica românească şi greacă; din acelaş motiv, din care au serbătorit şi până acum Paştile după calendarul vechiu: ca pe cât e posibil, toate Bisericile ortodoxe să serbătorească Paştile împreună, cu atât mai mult, deoarece s'a făcut o înţelegere aproape a tuturor Bisericilor ortodoxe relativ la rectificarea calendarului. Prin urmare şi Paştile ortodoxe din 1929 vor fi serbătorite în comun (cu excepţie de Rusia şi poate Jugoslavia) cu cele catolice şi protestante, tot la 31 Martie, şi pe viitor se vor stabilì Paştile totdeauna după prima lună plină astronomică de primăvară.

Probabil că Sf. Sinod va hotărâ definitiv asupra acestei probleme în Mai. Abia atunci se va termina opera mare a rectificării calendarului. Căci acum va urma şi Jugoslavia. Atunci Paştile vor fi serbătorite în comun deaproape toate Bisericile creştine, cum s'a cerut formal de către sinodul niceean.

Ad. Nr. 285/1928. (33) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Toderiţa**, protopopiatul Oltul, judeţul Făgăraş, publicăm concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiile sânt cele fasionate în Coala B.

Reflectanţii, îndreptăţi la acest post, sânt poftiţi să şi trimită cererile, provăzute cu documentele necesare, în termen Oficiului protopopesc Oltul-Şercaia; să se presinte şi în parohie în vreo Duminecă şi sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, pentru a cânta — eventual a celebra — şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Şercaia, 4 Februar 1928.

Oficiul prot. ort. rom. Oltul.

Vasile Stoicanea
protopop.

Judecătoria Mixta Ocna-Sibiului

Nr. G. 77/1928. (32) 1—1

Publicaţiune de licitaţie

Subsemnatul portărel judecătoresc aduc la cunoştinţa publică în senzul legii articlul LX. din 1881 § 102 respectiv XLI. din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare s. a. 13 buc. grinzi, 1 car, 2 junci, 3000 buc. cărămizi, care în urma decisului Nr. 2060/1927 din anul 1927 al judecătoriei de ocol din Ocna-Sibiului s'au execvat în com. Slimnic în favorul execvatorului Ioan Weidenfelder, repr. prin advocatul Dr. Rudolf Mihályi, împotriva execvatuiui Simion Tarchilă locuitori din comuna Slimnic, pentru încassarea capitalului de 1690 Lei şi acces. prin execuţie de acoperire şi cari s'au preţuit în 11500 lei, se vor vinde prin licitaţie publică.

Pentru efectuirea acestei licitaţiuni pe baza decisului Nr. G. 77/928 al judecătoriei de ocol din Ocna-Sibiului se fixează terminul pe 15 Martie anul 1928 la ora 18 a. m. în comuna Slimnic şi toţi cari au voie de a cumpăra sânt invitaţi prin acest edict cu observarea aceea, că lucrurile susamintite vor fi vândute în sensul legii LX. din 1881 § 107 şi 108. celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata şi în caz necesar şi sub preţul de strigare.

Pretenzionea care e de încasat face 1690 Lei capital, dobânzile cu 10% socotind din 6 August 1927, iar spesele până acum staverite de 1679 lei.

Intrucât mobilele care ajung la licitaţie ar fi fost execvate şi de alţii şi aceştia şi-ar fi câştigat dreptul de acoperire, licitaţia prezentă este ordonată şi în favorul acestora în sensul articolului XVI din 1908 § 20.

Dat în Ocna-Sibiului, 22 Febr., 1928.

Scrierea licitaţiei 30 lei.

Grefier
Indescifrabil
portărel

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu cròpi şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	**Copie**	**Căldăruşe cu mătăuz**
Disc	**Linguriţe**	**Clopoţele pt. altar**
Steluţe	**Cruci**	**Cănuţe pt. Sf. mir**
Cădelniţe	**Cruciuliţe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Candele	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericeşti sunt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri favorabile.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 7 Martie 1928 Nr. 20

Telegraful Român

Organ național-biseri

(Of.)
Onor. «Asociațiunea» Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. **Ziarul apare Marția și Vinerea**

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză **Articole nepublicate nu se înapoiază**

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului **Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45**

În discuția parlamentului

Dl ministru Alexandru Lăpedatu a depus, în ședința senatului dela 2 Martie 1928, proectul de lege pentru reglementarea regimului cultelor. Maturul corp a admis urgența, și astfel proectul va veni săptămâna aceasta în discuția senatului, ear săptămâna viitoare probabil și în discuția camerei.

Proectul de lege a stat gata, cum se știe, mai mulți ani, a trecut prin câteva modificări însemnate, dar se prezintă totuși păstrând principiile pe care a fost clădit dela început, — deși din partea bisericilor romano- și greco-catolice s'a stăruit și uneltit cu deosebire în chestiunea averilor bisericești *materiale*, care primează, pe semne, la căpeteniile bisericii apusene orce alte considerante mai puțin prozaice și mai mult sufletești.

Când guvernul s'a hotărât, cu aprobarea Inaltei Regențe, să depună pe biroul parlamentului acest proect al legii de reglementarea cultelor din țara noastră, a rămas ca eventuale schimbări să se încerce în cursul desbaterilor din parlament.

In situația aceasta s'au contramandat — cum vestește *Unirea* dela Blaj — și «procesiunile» prescrise de circulara episcopatului uniat, — procesiuni care au degenerat în manifeste pamfletare ca b. o. la Gherla. Contramandarea însă nu însemnează renunțare la continuarea uneltirilor și a stăruințelor de până acum; — și așa trebue să ne așteptăm ca șefii bisericești greco- și romano-catolici să pună în vedere guvernului că se vor adresa poate chiar și tribunalului dela Haga, pentru «desconsiderarea» drepturilor minoritare...

Reprezentanții națiunii, părinții patriei, vor avea prilej să cerceteze problema cultelor din orce punct de vedere și să hotărască după convingerea lor cea mai bună.

Atât episcopatul ortodox din Ardeal, cât și episcopatul din vechiul regat, din Basarabia și Bucovina, în persoana celor 18 arhierei ai eparhiilor bisericii ortodoxe, pretind și cer cu toată hotărârea soluție dreaptă și justă în chestiunea regimului cultelor, înlăturându-se toate modificările îndreptate împotriva acestei biserici din partea celor ocrotiți de privilegiile moștenite dela stăpânirile ungurești.

Nu este adevărat, că biserica noastră ortodoxă ar avea intenția d'a face propagandă prozelitistă tocmai pe temeiul legii (art. 45), cum afirmă unii minoritari. Toate revenirile de până acum în sinul ortodoxiei s'au săvârșit *neînrâurite din afară*. Prin urmare, nici viitoarea lege nu poate, cu dreptate, să înrâurească asemenea treceri în senz contrar, adecă oprindu-le prin confiscare de averi. Corpurile noastre legiuitoare, în țara cu 14 milioane de ortodocși, vor ști negreșit să respecteze și să aprețieze sentimentele creștinești și naționale ale credincioșilor bisericii dominante, care nu urmărește scopuri străine de marile interese ale statului și ale neamului. Prestigiul ei nu poate fi redus, ci *înălțat* prin legea nouă a cultelor.

Conducătorii țării, — regență, guvern și parlament, — vor înțelege deplin rostul acestui pas, care constitue un eveniment istoric în viața publică și religioasă a României întregite.

Mirajul Blajului

(v.) In jurul acestui modest orășel dela îmbinarea Târnavelor, printr'o reclamă susținută și hrănită cu bogată fantasie, mai ales după marea noastră unire națională, s'a țesut în mod măestrit un văl diafan de miraj cultural, care în anumite clipe de uitare a putut să seducă și ochiul ager al cercetătorilor deprinși cu prețuirea valorilor obiective și să încurce judecăți de oameni tari — cum s'ar zice — în deducțiuni logice.

Ah, Blajul! Blajul cultural... Alma mater! Of, Blajul naționalist, izvorul latinității: auzi exclamându-se de atâtea ori pe variate game, în diferite colțuri ale României-mari, de către o mulțime, din care poate nici a zecea parte nu ți-ar putea arăta cu degetul pe hartă, unde este această miraculoasă așezare, numită de fericiții ei civi reverendați, printr'o paradoxală iperbolă mica romă.

Astfel s'ar crede, prin absurd, că tot ce a existat și există în Ardealul de dincoace milenar, ca

FOIȘOARA

Sate și orașe creștine

Și mare veselie se făcuse în orașul acela.
Fapte VIII, 8.

Numele orașului era Samaria și bucuria, de care tresălta, o stârnise vestea lui Isus cel propoveduit. Invățăcei Domnului s'au împrăștiat, care încotro de groaza prigoanei, pornite din Ierusalim. Filip, unul dintre învățăcei s'a oprit în Samaria, o cetate, despre care orice Evreu cumse cade vorbia cu scârbă și cu dispreț. Apostolul a început să arate locuitorilor cetății tot adevărul, de care Evreii s'au răsvrătit. Apostolul Filip vedea în Samaria atâta noean de mizerie și de păcate, cum numai în orașele mari se obișnuia.

Chiar pentru aceasta se hotărî apostolul să le descopere pe Domnul. Și prinse a le spune cum răutățile și năduful vieții au făcut pe Isus să se pogoare pe pământ să ajute lumea să se smulgă din nevoi și să i dea iertare de păcate. Noua viață propoveduită de Apostol n'avea să cunoască îmbrâncirile neputincioase ale vieții trăite până atunci. Spre a a învedera viața cea nouă, Apostolul se atingea de cei bolnavi și, ca prin minune se înzdrăveniau. Și erau unii ologi, care se purtau pe cârji și le-au aruncat sburdând de bucurie. In chipul acesta multe case s'au luminat și supărarea care le întunecase până atunci s'a împrăștiat din ele, ca ceața risipită de soare. Și lumina veseliei umplea, stradele cetății. Dar revărsarea duhului nou de viață nu impresura numai suflete răslețe, ci plutia în aier și cuprindea cetatea întreagă. Bucuria care pornia din suflete, nu cunoștea stavilă și creștea pe urma propoveduirii apostolului.

E limpede lucru că valurile de bucurie din Cetate erau rodirea propoveduirii credinții. Adesea o idee sau o emoție pleacă dela câțiva inși și trezește fiori în mase colosale de indivizi. Ca și cărbunii, care ard sub spuză, la un moment isbucnesc în flacări și se încinge o bobotae în casă. Tot astfel creștinismul strecurându se ici și colo în comunități răslețe a isbucnit din inimile primilor creștini devotați și s'a răspândit cu iuțeala de fulger peste întreg imperiul roman și Europa întreagă se prosterne înaintea lui Hristos.

Toți care primesc pe Hristos, devin stăpâniți de o putere tainică, în stare a i renaște. Puterea cea nouă nu se resimte numai în sufletele omenești ci ea umbrește și locul în care trăiesc creștinii; schimbă înfățișarea cetății aceasta dinamică stăpână pe inspirații pe simțeminte și pe fapte.

Motivele creștine pot fi întrețesute în legi și încorporate în așezăminte. Dar creștinismul nu e condiționat de astfel de afișări. Insă cetatea ca și individul e capabilă de manifestări și de caracter creștin.

Cetatea creștină e mai mult decât totalitatea manifestărilor sufletelor creștine din ea, după cum o compoziție himică posede însușiri, care nu le are nici unul din elementele constitutive. Cetatea creștină e o nouă ființa reală, înzestrată cu puteri și calități propii ale sale.

Această predică vrea să arate ce este un sat sau uu oraș creștin, plin de bucurie și renăscut prin puterea lui Hristos.

Subiectul acesta e în legătură cu Ziua Spitalelor și a ofrandelor pentru bolnavi. O astfel de serbare și acțiune filantropică obștească din ziua de azi presupun că ne găsim într'o cetate creștină. La păgâni nu se pomeniau așa ceva. Ce facem azi e elementară expresie a creștinismului veritabil, care în ciuda păgânătății destui de înrădăcinate între

simţire şi cultură românească, a radiat şi purcede din din această mică romă, care înainte cu două veacuri nici cu cea mai puternică lupă n'ai fi putut-o descoperi pe pământul ardelenesc.

In faţa acestui miraj, (şi orice miraj este o minciună optică), noi ăştia, *grecii aşa zis ortodocşi* — cum suntem botezaţi în limbajul însinuant şi stilat conform moravurilor locale dela Gherla, reşedinţă de episcopie unită şi nu de mult temniţă de tâlhari temută — nu fără ironie ne întrebăm: de unde această faimă exagerată? Prin ce refracţie misterioasă lumina modestă a Blajului se proiectează pe întinsul ţării în magnifice castele culturale? Noi, cari din adâncimea veacurilor avem alt unghiu de perspectivă asupra sufletului românesc şi a creaţiunilor sale, vom cere istoriei noastre culturale, să ne răspundă, ce ştie ea despre conştiinţa, despre cultura şi simţirea naţională a Ardealului.

Se urzesc aceste forţe vitale ale neamului la Blaj? Nu! Vin din depărtări, răsar din adâncimi cu mult mai respectabile. Doar' Blajul(=unitismul) abia este bicentenar, iar în vârsta primei sale tinereţi, 50 de ani cel puţin, a fost posedat de furia distrugerii ortodoxiei, care reprezenta vechea, veritaibla şi integrala închegare de cultură românească.

Culura unui neam se statorniceşte şi creşte cu apariţia cărţii. Dar cele dintâi cărţi scrise [1] şi mai târziu tipărite[2] sunt ortodoxe. Tălmăcesc pe româneşte cuvântul Mântuirii, pe pământul Ardealului, cu veacuri înainte de existenţa Blajului.

Această închegare de cultură românească, ţâşnită ca un torent viotu şi sprinten din sufletul Ardealului ortodox, se împreună, în aceeaşi vreme, cu creaţiunile culturale ale Moldovei[3] şi ale Ţării Româneşti[4], cu convingerile cronicarilor[5] despre originea romană a neamului nostru, determinând, peste culmile Carpaţilor, un anumit fel, comun, de gândire şi simţire românească, în fond ortodoxe. Acest proces cultural era statornicit cu desăvârşire cel puţin cu un veac înainte de a se prinde şi Blajul, prin înfiinţarea şcoalelor sale (1745) în hora culturii româneşti.

Dar iată, în scurtă vreme după această dată (curând după 1780) ortodoxia ardeleană încă se recuiege din ameţeala loviturii de măciucă, ce i-o aplicase, paricid, în creştet unitismul la 1700, şi-şi ia locul în aceasta horă, mai întâi sfios, apoi tot mai viotu, tot mai sprinten, încât după anii furtunoşi 1848/49 ajunge în frunte şi conduce. Inalţimea vălvătăilor de lumină şi a valurilor de simţire românească produse prin patriotismul şi înţelepciunea mitropolitului Şaguna şi de şcoalele lui, Seminarul din Sibiu şi gimnaziul mare din Braşov, ca să exemplificăm, n'au mai fost atinse de şcoalele romei mici, cari închircindu-se într'un etimologism sterp, în toată jumătatea a doua din veacul XIX-lea şi-au luat prin aceasta putinţa oricărui avânt.

Până chiar şi ideia latinităţii şi continuităţii neamului în Dacia, punctul de forţă în concertul de reclamă al Blajului, n'a răsărit din pământul virgin al acestuia, fiind clar expusă într'o predică credincioşilor săi de un preot ortodox,[6] cu un deceniu înainte de S. Micu şi P. Maior.

Prin urmare nu dela Blaj s'a urzit cultura românească şi simţirea naţională pe plaiurile Ardealului. N'are nici dreptul priorităţii, nici al exclusivităţii în această privinţă, ci este şi el un factor cultural cu merite incontestabile pentru neam, pe cari le respectăm, însă *alăturea* de alţi *factori mai vechi*, cari au frământat gândirea şi simţirea românească pe pământul Ardealului, al Moldovei şi al Ţării Româneşti. Şi aceşti factori *mai vechi*, nu din întâmplare, ci după origine, sunt ortodocşi, genuini şi decizivi în epopeea noastră culturală, pe când Blajul, în această epopee este numai un *episod*, odinioară frumos.

Dacă am vrea să fim răutăcioşi, cum s'arată, în timpul din urmă mai ales, antagoniştii noştri, am mai pune întrebarea, în faţa mirajului blăjenesc, ce pe noi nu ne uluieşte nici seduce: Cum se face, că episcopul, care a sintetizat la uniţi într'o formă superioară idealul naţional al românilor ardeleni, a trebuit să moară pribeag în ţări străine? Blajul... naţional nu cumva îşi simţeşte partea sa de răspundere în această tragedie? Cum se face, că S. Micu şi P. Maior, mândria Blajului, doi corifei ai culturii noastre, cari exprimă, în felul lor, cu mai mare amploare şi pasiune ideia latinităţii noastre, n'au putut afla cuib cald pentru activitatea lor în Blajul... cultural şi naţional, ci au trebuit să se refugieze în Buda duşmanilor noştri seculari, ca din neagra străinătate să grăiască neamului, prin tipografia crăiască de acolo? Cum se face, că din cel mai învăţat fiu al său, organizator de şcoale, strălucit cronicar şi mare român, Blajul oficial, naţional şi cultural a făcut un vagabund, distrugându-i existenţa? Cum se face...?

Dar la ce-am mai întreba? Numai în faţa faptelor înşirate până aci, incidental nu metodic, mirajul Blajului păleşte, se destramă. Ce-ar mai rămanea din acest miraj, dacă problema ar fi studiată metodic, în complexul vieţii noastre culturale şi naţionale? O sală împodobită cu fâşii multicolore de hârtie — după un festival. Iar Blajul un punct minuscul pe harta României, o romă mică de tot, şi încă foarte rustică, care până astăzi nu este nici măcar *capitală* — de judeţ.

[1] Codicele la începutul veacului al XVI.
[2] Diaconul Coresi, Braşov 1560—1581; Noul Testament, Belgrad 1648 etc.
[3] Mitropoliţii Varlaam şi Dosoftei; Epoca lui Vasile Lupu.
[4] Epoca lui Matei Basarab; Biblia dela Bucureşti 1088.
[5] Miron Costin, Dumitru Cantemir.
[6] Sava Popovici din Râşinari în 1792.

Dumineca bolnavilor

Dumineca viitoare, dela 11 Martie a. c., e închinată Bolnavilor şi Spitalelor.

On. Cler pastoral este invitat să recitească cu atenţiune Circulara cu Nr. 964/1926 a I. P. S. Sale Mitropolit Nicolae, despre rostul acestei zile şi a procedă în conformitate cu cele dispuse acolo.

On. preoţime va pregăti pentru sfânta Impărtăşanie pe bolnavii din parohie, va intercala ecteniile pentru cei bolnavi la Sf. Liturgie, va predica şi strânge ofrande benevole.

Acestea se vor împărţi cu ajutorul slujbaşilor bisericeşti în aceeaş zi. In Spitale se va prăznui în conformitate cu dispoziţiile menţionatei circulare.

In decurs de opt zile apoi se va raporta prin oficiile protopopeşti despre prăznuirea Duminecii Bolnavilor, numele acestora, ofrandele distribuite, şi predica ocazională.

Sibiu, la 5 Martie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Comemorare. Implinindu-se şase ani dela moartea marelui bărbat de stat, Take Ionescu, senatul în şedinţa sa dela 29 Februar a. c., a adus omagiile sale memoriei ilustrului defunct. In numele bisericii noastre ortodoxe a vorbit P. S. Sa episcopul Roman dela Oradea. S'a hotărât aşezarea în incinta senatului a bustului ce reprezintă figura lui Take Ionescu.

noi, totuşi isbuteşte să se afirme în viaţa noastră obştească.

Creştinismul înainte de toate e o forţă personală şi numai în rândul al doilea se manifestă şi la grupuri de indivizi, fie acestea biserici ori state creştine. Acesta e un adevăr de mare însemnătate Religia încolţeşte în sufletul convertit la Hristos. Din suflete convertite la Hristos se închegează Biserica şi Statul creştin. Creştinismul nu pleacă de la Biserică, ori de la Stat la individ ci întors. Nu e cu putinţă să alcătuieşti întâiu Biserica şi Statul şi pe urmă să creezi caractere personale, după-cum nu poţi prăsi o pădure implântând arbuştii cu vârful în pământ şi aşteptând să prindă rădăcină şi să crească tulpini. In aceasta stă fatala greşală a multor organizaţii bisericeşti şi politice.

Dar nu e mai puţin adevărat că iniţiativele personale ale sufletelor pline de credinţă, nimerind calea cea bună, încheagă la olaltă pe toţi cei buni şi sunt în stare să dea fiinţă adevăratei unităţi, incorporate în bisericile şi în neamurile creştine.

Numai astfel de unităţi sunt genuine, cu caracter şi cu forţă adevărată. Să încerc a concretiza aceasta pe cât este cu putinţă.

O biserică ori o cetate creştină nu este o abstracţiune ci o realitate cu puteri proprii şi cu răspunderi evidente.

Noi vedem Biserica înzestrată cu o mulţime de calităţi dobândite de la fii săi, dar aceste calităţi nu le găsim la nici unul din fiii săi.

(Urmează).

Pleacă recruţii...

— Schiţă pastorală —

— Jalemi-e destul şi mie, să-mi schimb sapa cu puşca, şi coasa cu mitraliera, — adause altul.

— Apoi plugul, cu tunul.

— Şi căruşorul cu vaporul.

— Şi cămaşa cu altiţă, c'o bluză şi-o raniţă! — urmară ceialalţi.

Părintele-i ascultă şi răspunse:

— Aveţi dreptate, dragii mei. Amar e astăzi inimilor voastre când vă despărţiţi de toate cele scumpe ale voastre, de casă, de moşie, de părinţi, de neamuri şi de satul vostru drag, în care aţi născut şi'n care aţi crescut mari şi voinici. Dar, gândiţi-vă, că la rândul lor şi părinţii şi moşii şi strămoşii voştri tot păharul ăsta l-au gustat; căci vatra şi casa, moşia şi ţara nu pot sta o clipă fără apărare. Şi ursul îşi apără culcuşul. Şi vulturul îşi apără cuibul împotriva şarpelui ce se târeşte pe muchea stâncei să-i fure puişorii. Şi noi sântem datori să ne apărăm cuibul strămoşesc, pământul scump ţării. Voi plecaţi la arme să învăţaţi măiestria apărării pricepute. Căci voi sunteţi mângâierea mărunţeilor şi nădejdea bătrâneţelor. Voi sânteţi primăvara neamului nostru, cari împrăştiaţi lumină şi căldură în suflete. Fiţi mândri de chemarea voastră!

Feciorii se încurajară. Prinse a se ivi încrederea şi bărbăţia pe feţele lor sănătoase. Parcă simţeau că ei sânt stâlpii ţării, pe ei se razimă povara apărării. Puteai ceti în ochii lor mândria vredniciei. Dar unul începu iarăş:

Cunoaştem noi c'aşa-i, părinte, dar totuş ne doare să lăsam sătuţul ăsta limpede ca izvorul dela munte, şi să ne înfundăm între streini!...

— Adevărat. Vă doare, căci sânteţi buni şi nevinovaţi. Şi vi teamă de primejdii sufleteşti. Intre cei păşiţi sub steag vor fi mulţi de altă limbă, de altă lege, de alte datini, vrăjmaşe alor noastre. Vor fi iubitori de cărţărei, de beţii, de sudălmi, de câte şi mai câte rele. Vor fi vestitori ai scripturilor străine, cu altă învăţătură, cu alt steag, cu altă cârmă. Vor fi apostoli mincinoşi, lupi prădalnici în piei de oi. Şi-i adevărat că vă pasc

Averile bisericești și credincioșii

In legătură cu proectul legii cultelor

Pe ce cale greșită se află arhiereii bisericii greco-catolice române, când pun la cale slujbe și procesiuni împotriva legii cultelor, se arată în câteva nimerite observări făcute în foaia clujană *Gazeta Ardealului*, din 4 Martie a. c., redactată de oameni cari «nu judecă nici ca ortodocși, nici ca uniți, ci ca români».

Este cu dreptate, și așa se face în toate toate țările luminate, — scrie confratele — ca, la treceri dela un cult la altul, oamenii să aibă drept să-și ia partea din biserica și din averile ei.

«Dar —urmează mai departe — vlădicii uniți nu vreau să știe de lucrul acesta, pentru că li-i teamă că se face poporul stăpân pe biserici și pe averile acesteia și nu mai pot scoate sute și mii de lei pe cari să-i cinstească papii dela Roma... Intrebăm însă pe P. Sfinții vlădici uniți de ce n'au făcut slujbe și procesiuni atunci când papa și guvernul dela Budapesta a tăiat adânc în trupul neamului românesc și ni-au pus pe cap episcopia dela Hajdudorog, în care preoții români au fost siliți să slujească liturgia românească în limba ungurească? De ce?

«Atunci au tăcut molcom și n'au zis nimic. Au primit în sinul bisericii unite otrava dela Hajdudorog pentru că venea dela Budapesta; acum însă când un guvern românesc în țara românească vrea să facă dreptate adevărată tuturor religiilor, sbiară foc și pară, că acesta vrea să-i sugrume»...

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat cu trenul de Duminecă seara la București.

Pelerinajul la Ierusalim, sub conducerea P. Sf. Sale Episcopului *Grigorie* al Aradului, s'a amânat pentru toamnă. Numărul celor anunțați până acum e abia 72, — prea puțini, ca să se obție vapor special pentru pelerini. Ear călătoria cu vapoare de cursă prezintă multe dificultăți, îndeosebi pentru pelerinii din popor, neputând avea favoruri și la călătoria cu trenul, din Egipt în Palestina și înapoi. Cei anunțați vor fi ținuți în evidență pentru pelerinajul din toamnă. Ceice au anticipat o sumă de bani pentru pelerinaj, la institutul «Victoria» în în Arad, sânt poftiți a comunica dacă trebue să li se restitue banii, ori li lasă depuși cu dobândă până în toamnă.

Repausul duminecal având să fie respectat conform legii, ziarele din capitala țării nu vor mai expedia în provincie edițiile lor de Luni, cum au făcut până acum.

Adunarea generală a băncii «Albina» Sibiu, s'a ținut în 3 Martie a. c. S'a aprobat bilanțul pe 1927, s'a primit propunerea Consiliului de administrație, cu privire la distribuirea beneficiului net și s'a fixat dividenda pe 1927, cu 24%, — Lei 120 de cupon, care sumă se plătește imediat după adunarea generală, fără nici o detragere. Pentru scopuri culturale și de binefacere s'a votat suma de Lei 1.800,000·—. In consiliul de administrație au fost aleși, cu mandat pe 6 ani, dl Emanoil Ungurian, advocat, Timișoara, și dl Petre Dràghici, fost senator, Sibiu, ear membru în Consiliul de censori, cu mandat pe un an, a fost ales dl Dr. Ioan Bunea, directorul liceului «Gh. Lazăr», Sibiu.

Preoții profesori de religie în școalele secundare ardelene sânt adânc nemulțumiți în urma hotărârii ministerului de instrucțiune d'a li se reduce salarul la 1200 lei, coresponzând ca salar de baza la 10 ore săptămânal. Profesorii de religie din Ardeal și Bănat n'au parohie, deci nici venituri deosebite, ca profesorii similari din România veche. Măsura ministerului fiind nedreaptă pentru profesori și păgubitoare pentru învățământ, se așteaptă, cu drept cuvânt, sa fie revocată și să se repare cât mai curând nedreptatea și greșala săvârșită prin reducerea salarului preoților noștri profesori de religie.

Societatea religioasă culturală «*Sf. Gheorghe*», a tinerimii adulte din din Deva, a organizat, pentru seara zilei de 25 Februar 1928, în sala teatrului comunal dela Deva, o bine reușită producțiune teatrală, dată în scopul renovării bisericii noastre ortodoxe din localitate.

Reforma învățământului secundar, prin noul proect ce se pregătește, creiază liceul unitar de 7 clase, fără specializări. Examenele de absolvire și de bacalaureat se mențin.

Abuz de încredere sau O societate de «asigurări». Ni se scrie: Aflăm că mulți români se asigură la o societate numită «Franco-Română» care are, în orașele României, sucursale. Agenții acestei societăți cutreeră satele și ademenesc poporul să se asigureze contra focului la această societate, fiind ea «românească». Acum auzim, că nu e românească, decât cu numele, — și numai până ce amăgește pe români să se asigureze, se folosește de limba românească. După aceea, totul se face pe ungurește. Așa am fost înșelat și eu, de mi-am asigurat, — admenit că e societate românească, — un edificiu, ear dupăce mi-a ars, a venit un jidan, care nu știa nimic românește și a luat un proces-verbal în limba ungurească, a făcut hocus-pocus, și din clădirea asigurată în 20,000 lei mi a licvidat 5000 lei, deși clădirea a ars toată. Facem atenți pe românii noștri să se păzească de astfel de agenți cari spun că «Franco-Româna» ar fi societate românească și i sfătuim să se asigureze numai la societăți românești. Vom aduce și alte dovezi despre asemenea societăți străine, pe urma cărora mulți ușor crezători rămân pe drumuri.

Pr. N. Cărmănuș.

ȘTIRI LOCALE

In Duminecа ortodoxiei, 4 Martie a. c., s'a ținut în sala Urania un reușit *festival*, organizat de Societatea ortodoxă a femeilor române, filiala Sibiu, și cercetat de un public enorm al Sibiului, în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*. La acest festival au binevoit a da prețios concurs Părintele Dr. Grigore Cristescu, în calitate de conferențiar, și Reuniunea română de muzică «Gh. Dima» sub conducerea probată a dlui N. Oancea, interpretând cu adevărată artă câteva coruri de evlavios cuprins: Heruvicul de A. Podoleanu, Cu vrednicie, Sfânt și Axionul de Wachmann, ear la sfârșit Ca pre împăratul, de N. Oancea. Corul mixt, instruit și disciplinat, și-a afirmat din nou vechile calități. Versuri religioase, alese din scriitorii noștri și recitate cu mult sentiment tineresc de elevele Băilă, Pașca și Beu, au fost întrețesute în programa variată, și totuși unitară, a festivalului, potrivit — mai ales dacă s'ar continua — s'aducă bune roade pentru obștea ortodoxă. Conferența, ținută cu această ocazie, despre Educație și apostolat ortodox, o publicăm în întregime în Numărul viitor al ziarului nostru.

Teatru. Artiști ai Teatrului național din capitală, în frunte cu dna Agepsina Macry, și cu dnii Gheorghe Vracca și Ion Sârbul, vor juca, în teatrul sibian, Luni și Marți în 12 și 13 Martie, ora 8·45, piesele: *Păpușile* de Pierre Wolf, și *Prometeu* de V. Eftimiu, reprezentate în București cu mare succes. Bilete: La Librăria Foaia Poporului.

Festival școlar va da dl prof. C. M. Ionescu, în 18 Februar, Joi, ora 7 seara, în Teatrul orașului. Programul cuprinde: exerciții gimnastice, dansuri și o piesă teatrală. Onoratul public sibian este rugat a veni la acest festival în număr cât mai mare. Intreg venitul serbărei se folosește pentru amenajarea salei de gimnastică a liceului «Gheorghe Lazăr» din Sibiu. Biletele de vânzare la «Librăria Săteanului» și seara la cassa teatrului.

CARȚI ȘI REVISTE

Luminătorul, revista bisericii din Basarabia, a apărut pentru 1 Martie 1928. Cuprinde: Predica la patronul Facultății de Teologie—Chișinău, 8 Noemvrie 1927. Prot. N. Timuș. Isus Hristos Nazarineanul (poezie) Pr. A. Luțcan, Cuvântul la ziua hramului sf. trei ierarhi. Ic. st. I. Andronic. Criza Bisericii rusești, Preotul Corneliu Grumăzescu. Deasupra prăpastiei, Traducere de Gh. Grigoraș. Pentru credință și împotriva necredinței, Diacon Panteleimon Calancea. Crucea pe pieptul preotului, Preot Varlaam Buzilă. Tâlcuirea sfintelor Evanghelii a celor 4 evangheliști de Arhimandritul Scriban. Flori din «Câmpul Duhovnicesc». Despre venerarea icoanelor ș. a. ș. a.

Revista: Tomis pentru popor, redactat de Seminarul Teologic, sub patronajul P. S. Episcop Gherontie dela Constanța. Cuprinsul Nrului 8 din a. c.: Vameșul și Fariseul, Cuviosul părinte Martian, Mă numesc creștin, Fiul risipitor, Moartea lui Ghica Vodă, Până în biserisă, Curățenia corpului. — Abonamentul 30 lei pe an.

---

primejdiile. Dar voi să fiți înțelepți precum sânt șerpii. Băgați de seamă răul și vă feriți de ei cu vreme. Feriți-vă de toți cei răi, cum se feresc porumbeii de murdărie. Intre cei mulți vor fi și de cei buni. Căutați tovărășia lor. Și vă ajutorați, — mai ales voi, cei de-un neam și de-o lege, și din același sat, — și cu vorba și cu fapta. Căci și brazii răsăriți din o tulpină se ajută împotriva vânturilor și a furtunilor cu trunchiul și cu coroanele. Și puișorii din același cuib de rândunică de sub streașina de paie încă-și dau îndată știrea să se pitească iute căci s'apropie hărăul. Cu atât mai mult aveți voi aceasta datorie, dragii mei.

Tinărul își propti privirea în pământ și recunoscu adevărul de aur din sfatul părinteiui. Se făcu tăcere pe o clipă. Se adânceau în miezul spuselor. Până întrerupse liniștea Gheorghe a Saftei, cântărețul de strană:

— Toate's bune, părinte. Dar mai ales cu una nu mă pot împăca: Să mi părăsesc eu bisericuța...

Și-o lăcrimă se furișă pe geană. Se'nduioșă și părintele. Il sorbea cu privirea-i înmuiată și-i răspunse:

— Tu, priveghietoare dragă a bisericuței noastre, cum vei sbura cu trenul spre cuibul garnizoanei tale, rotește-ți privirea și ia seama la grădinile grămădite pe la margini de sate și de orașe, și la pădurile înșiruite în lungul coamelor de dealuri, și vezi cum își înalță în tot locul arborii crengile lor spre ceruri, ca preoții brațele în slujba liturghiei, cerând ajutorul cel de sus. Și ceru-i luminează. Și ceru-i încălzește. Și sub darul cerului răsar și flori și frunze verzi și roduri. Ca pomii grădinilor, ca arborii pădurilor îți îndreaptă și tu în tot locul, pe unde vei ajunge, spre ceruri, spre Tatăl cel de sus, gândurile minții și dorurile inimii tale, și dacă ele vor fi curate, vor fi ascultate, ca în strana bisericuții noastre.

Cântărețul se înroși. Erau, pentru el dulci cuvintele măgulitoare și mângâietoare ale părintelui, și aproape fără de voie-i scăpară vorbele:

— Ce bine i c'avem povățuitor înțelept... Cât am da să-i nimerim acolo!... Dar, ofițerii, cum am auzit...

— Ofițerii, dragii mei copii, sânt spaimă numai pentru cei răi. Fiți supuși și ascultători. Fiți cu dreptate într'olaltă. Împliniți cu bărbăție slujba vorstră. Infrânați-vă cu tărie poftele, și ofițerii vor fi buni cu voi, ca și părinții voștri de-acasă... Ear, cât privește povățuitorul, să știți că în satul de unde plecați acum, aveți un părinte sufletesc, care vă poartă de grijă, ai cărui ochi râd cu ochii voștri și a cărui inimă plânge alături cu inima voastră!... De aceea voi să-mi scrieți și la bine, și la rău câteva șire și eu sânt gata să vă viu în ajutor. Voi scrie la companie, la batalion, la regiment, și ori unde va fi nevoie și am nădejde că glasul cauzei drepte va fi ascultat!... Dar, e târziu, copii. Eu vă las cu bine. Voi fiți cuminți...

Părintele se ridică. Feciorii îl înconjurară cu dragoste. Se îmbulzeau să-i mulțumească pentru sfaturi și să-i sărute mâna părintească.

La plecare Gheorghe a Saftei mai spuse:

— Părinte, iartă ne, mai avem o rugăminte. Noi am dorî să ieșim cu sufiet curat din sat. Curat ca neaua.

— Imi pare foarte bine. Mâne, toată ziua, stau la îndemâna voastră, să vă spovedesc. Ear poimâne slujesc sfânta liturghie, să vă împărtășesc cu cele sfinte. Dumnezeu să vă ajute!...

Părintele plecă. Doi voinici îl petrecură pân'acasă. Pe drum era același glod urât. Dar cerul se înseninase. Era luminos. Ca și sufletul părintelui Iacob.

Pr. *A. Nana.*

Nr. 58/928. (35) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Măgura** cu filiala Topliţa, protopopiatul Băiţa, se publică concurs cu termen de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.

2. Stola obişnuită.

3. In Matera Măgura, dela circa 86 familii, câte una ferdelă cucuruz sfărâmat, care se va răscumpără cu bani.

In filia Topliţa, dela circa 76 familii, câte una ferdelă cucuruz şi folosinţa a lor 7 jugăre fânaţ, precum şi folosinţa cimiterelor în ambele comune.

Casă parohială nu este.

Reflectanţii la acest post sânt poftiţi să-şi trimită rugările provăzute cu documentele necesare, în terminul legal, oficiului protopopesc Băiţa, şi să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Băiţa, la 20 Februar 1928.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dumitru Secărea
protopop.

Ad. Nr. 285/1928. (33) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Toderiţa**, protopopiatul Oltul, judeţul Făgăraş, publicăm concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiile sânt cele fasionate în Coala B.

Reflectanţii, îndreptăţi la acest post, sânt poftiţi să-şi trimită cererile, provăzute cu documentele necesare, în termen Oficiului protopopesc Oltul-Şercaia; să se presinte şi în parohie în vreo Duminecă şi sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, pentru a cânta — eventual a celebra — şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Şercaia, 4 Februar 1928.

Oficiul prot. ort. rom. Oltul.

Vasile Stoicanea
protopop.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!“...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor.
Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului“

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Croitoria de domni

DUMITRU DUŞLEAG

Sibiu Str. Rannicher 6ª Sibiu

execută tot felul de **Costume bărbăteşti** solide cât şi după ultima modă

Praxă îndelungată în confecţionarea de

Reverenzi

:: cari se execută după sistemul cel mai nou ::

Serviciu prompt! Preţuri moderate!

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna“

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Mai sânt şi se vând în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** câteva exemplare din

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1928

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

Jalea ţării. — Repriviri (asupra anului 1927). — Din viaţa Regelui Ferdinand I. — Un mare împărat despre Isus Hristos. — † Dr. Ioan Mihu. — Versuri religioase: Naşterea Domnului, şi Inălţarea. — Peatra. — Lumină în întunerec. — Pace vouă! (versuri). — Curtea de Argeş. — «Şi ne iartă nouă»... (din viaţa voevozilor români). — Căsătoria morţilor. — Obicei la greci. — Gonirea diavolilor. — Preoteasa în mijlocul sătencelor. — Pentru trezirea conştiinţei creştine. — Nou imn. — In post. — La poarta raiului. — Dumnezeu ştie ce face. — Fel de fel: 1. Ce poate rugăciunea! — 2. Ţăranii tot mai cuminte. — 3. Cei trei magi. — 4. Cămaşa fericitului. — 5. Ţăranul şi bolşevicul. — 6. Cum să ne purtăm cu preoţii? — Glume ş. a.

Chipuri: † Regele Ferdinand I. — M. Sa Regina Maria. — M. Sa Regele Mihai I. — Inalta Regenţă: A. S. R. Principele Nicolae, I. P. S. Sa Patriarhul Miron, George Buzdugan. — A. S. R. Principesa-mamă Elena. — Biserica episcopală dela Curtea de Argeş.

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor ş. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediţii: o ediţie cu *Şematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători, — şi altă ediţie *fără Şematism.*

Preţul: Ediţia cu Şematism 50 Lei, — fără Şematism 20 Lei

Plus porto postal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

---

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 10 Martie 1928 Nr. 21

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

(Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiiu

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele
să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Intrunirea românilor ortodocși

Moțiune

Astăzi 4 Martie 1928,

Noi, români creștini ortodocși, întruniți în sala de conferințe din parcul Carol din capitală, în scop de a ne consfătui despre primejdia ce naște pentru neamul nostru dominant și pentru statul nostru român din legea pentru regimul general al cultelor minorităților, al cărui proiect a fost anunțat prin presă și depus la senat;

Ascultând cuvântările preoților Ion Mihălcescu profesor universitar, președintele Asociației generale a clerului ortodox din România, a păr. Dr. Gh. Ciuhandu, președintele Asociației clerului ortodox din Ardeal, și a dlui Popescu Tudor, hotărâm:

Protestăm cu toată puterea în contra faptului că conducătorii noștri legali ne lasă în completă necunoștință despre această gravă problemă a legii cultelor minoritare, care ne interesează în cel mai înalt grad, pentru că prin ea se stabilește viața sufletească religioasă a cetățenilor români minoritari.

Luând cunoștință despre această lege, atât cât s'a putut, din cele publicate de presă, în urma comunicării ce i s'a făcut de dl ministru de culte al țării, constatăm că dsa nu a comunicat textul proiectului de lege, ci numai opiniile dsale despre acest proiect de lege și protestăm contra acestui procedeu care ne împiedecă să cunoaștem proiectul legii și să-l apreciem noi înșine, și cerem publicarea lui în presă, ca să putem lua cunoștință de el.

Din comunicarea dlui ministru de culte rezultă totuș clar, că guvernul prin această lege și prin Concordat transformă biserica ortodoxă unită cu Roma de care aparțin dela 1700 români de acelaș sânge și limbă cu noi, frați ai noștri dar plecați din biserica noastră ortodoxă strămoșească, singura biserică a neamului nostru, prin trădarea mitropolitului Atanase și a unei părți din clerul ortodox de atunci, în biserica catolică de rit grec.

Protestăm cu toată energia în contra acestei crime ce se săvârșește în contra neamului nostru dominant, căci prin acest fapt se desființează adevărata tărie a neamului nostru, unitatea sufletului neamului nostru, unicitatea religiei noastre strămoșești creștine ortodoxe, admițându-se prin lege că neamul nostru poate avea două și chiar mai multe biserici. Acest fapt este contra istoriei noastre care arată că creștinismul ortodox este anterior formării neamului nostru român și statelor politice române și că deci această religie creștină ortodoxă a creiat neamul nostru dând suflet, adecă conștiință istorică, neamului băștinaș, dac unit cu resturile romane și ale altor neamuri și formând astfel un neam nou, neamul nostru românesc, care la rândul lui, prin singura putere a sufletului lui creștin ortodox a înființat în veacurile 13 și 14 statele Muntenia și Muntenia; apoi, după veacuri de viață ortodoxă a unit aceste două principate și a întemeiat regatul liber al României; și în sfârșit România-Mare, prin puterea și sacrificiul sufletului ortodox, nu catolic, pentru că în războiul de întregirea neamului au suferit, au murit și au biruit români ortodocși, nu catolici. Numai noi ortodocșii am întemeiat România-Mare.

Din adâncă convingere că neamul nostru nu poate să-și schimbe biserica, nu numai în total, dar nici în parte, pentru că sufletul nostru nu e marfă de împărțit, întemeiați pe art. 1, 5 și 22 din Constituție, care arată că România este statul numai al neamului nostru dominant, că el este și trebue să rămână în vecii vecilor *unitar*, adecă format din noi românii cari aparținem unei singure origini etnice acea daco-romană, cari vorbim o singură limbă acea românească, și avem o singură religie, acea creștină ortodoxă, protestăm în contra transformării bisericii ortodoxe unite cu Roma numai în formă, în biserica catolică de rit grec, cerem să fie lăsată așa cum este, pentru că sântem siguri că Dumnezeu va deschide în curând ochii fraților noștri, și ei se vor reîntoarce la biserica ortodoxă strămoșească, și astfel să întregim și sufletul românesc, după cum am întregit trupul, adică pământul românesc.

Protestăm contra încheierii Concordatului cu Roma, pentru că acest contract este anti-constituțional, de oarece art. 22 al. ult. din Constituție zice: «Raporturile dintre diferite culte și stat se vor stabili prin lege», — anticonstituțională este deci și dispoziția proiectului legii care dă drept guvernului să încheie acest Concordat cu papa, pentru că legea afară din Constituție nu poate exista.

Protestăm contra faptului anti-constituțional că guvernul face să se voteze acest proect de lege continând Concordatul, după ce a încheiat Concordatul, — ceea ce face că Corpurile legiuitoare nu se pot pronunța liber, de oarece guvernul le impune să ratifice un Concordat încheiat anterior existentei legii.

Cerem anularea acestui Concordat, pentru că este anti-constituțional de oarece art. 88 din Constituție nu dă drept Regelui în numele căruia lucrează guvernul să închee asemenea contract, ear legea care să-i dea acest drept, nu există, de oarece face acum această lege.

Cerem anularea Concordatului și pentru ca Corpurile legiuitoare să se poată pronunța liber asupra acestei legi.

Protestăm în contra atitudinei clerului bisericii unite, care pentru a păstra averea și numai averea românilor care-i părăsesc, amenință guvernul cu demisii și depunerea cârjelor, răscoală poporul lor contra guvernului, amenințând că vor lupta pe viață și pe moarte, seamănă ura în contra noastră până a ne batjocori cu vorba, că noi sântem «Greci ziși ortodocși», spunând poporului lor că noi sântem mai răi ca turcii și ca ungurii.

Cerem guvernului să menție în lege dreptul credincioșilor de a-și lua biserica și averea când părăsesc «unația» și să ia măsuri de pedepsire a tuturor acestor clerici uniți cari insultă țara care-i întreține.

Protestăm cu ultima energie contra recunoașterii cultului baptist. Aceasta este o neiertată greșală a guvernului și o imensă primejdie pentru statul român.

Această recunoastere este anti-constituțională, pentru că art. 5 din Constituție proclamă existența în stat a neamurilor sau națiunilor formate fiecare din origină etnică, limbă și religie. Deci în statul român religia există în ori care din aceste neamuri sau naționalități ca element component al lui, fie că neamul are o singură religie cum are neamul nostru dominant, religia creștină ortodoxă; cum are neamul evreesc, religia mosaică; cum are neamul turc, religia mohamedană; fie că are 2 sau mai multe, cum are neamul german și cel ungar, care are două și chiar trei biserici. ***Dar afară din aceste națiuni, cult care să existe parazitar*** furând prin înșelătorie credincioși, ori cărei biserici, a ori cărui neam, este anti-constituțional și deci este inadmisibil. Este primejdios pentru cetățeni, pentru că se tulbură liniștea conștiinței lor, prin propaganda acestor secte, active pentru că agenții lor sânt plătiți cu dolari și cu lire sterline. Este primejdios pentru stat, de oarece recunoscând baptismul va fi obligat să le recunoască pe ori câte secte vor cere, pentru că statul nu poate face diferențe între ele, și pentru că fiecare e susținută de un anumit stat, al cărui agenți sânt membrii ei. Este în sfârșit primejdios pentru stat, pentru că înmulțirea sectelor religioase, duce la slăbirea ordinei publice prin agitațiile pe care la provoacă între membrii diferitelor confesiuni.

Protestăm principial în contra legii regimului cultelor, pentru că cultele sânt forme ale religiilor care sânt numai elemente componente ale națiunilor; trebue

deci votată legea pentru organizarea naţiunilor minoritare, care va reglementa fiecare din cele trei elemente componente constituţionale originea etnică, limba şi religia. Numai prin această lege, care va fixa raporturile dintre naţiunile minoritare şi dintre naţiunea dominantă şi statul român, se va obţinea o paşnică convieţuire între cetăţenii români ai ţării noastre. De aceea cerem onor. guvern să renunţe la legea cultelor şi să aducă legea pentru organizarea naţiunilor.

Protestăm în contra declaraţiei dlui ministru de culte că «România este stat laic», pentru că istoriceşte nu este adevărată, şi pentru că Constitutia prevede formal că statul român este stat creştin ortodox, de oarece naţiunea dominantă în stat este definită conform art. 22 din Constituţie prin biserica creştină ortodoxă, care pentru acest motiv este biserică dominantă în statul român.

Această declaraţie a dlui ministru de culte, este şi a guvernului, pentru că a făcut-o şi dl prim-ministru. Ea este primejdioasă pentru că «laic» în vorbirea obşnuită este sinonim cu «ateu», şi astfel declaraţia guvernului că statul e «laic» apare ca un îndemn, pentru locuitori, la ateism, adecă la uitarea lui Dumnezeu. Ateismul lipsind pe om de singura autoritate a lui Dumnezeu, capabilă să ţină în frâu instinctele lui animalice care îi îndeamnă la fapte rele, face din cetăţenii ţării oamenii fără disciplină interioară, şi astfel statul neputând da fiecărui cetăţean un învăţător, un judecător şi un jandarm, îşi vede ordinea publică ameninţată şi idealul desfiinţat prin această materializare a vieţii.

Rugăm pe toţi românii ortodocşi din toată ţara să arate deputaţilor şi senatorilor pe care i-au ales ca să reprezinte voinţa lor, că ei le cer categoric să voteze conform voinţei noastre sus arătate.

De asemenea cerem P. S. S. Mitropoliţi şi episcopi ortodocşi să susţie aceste cereri ale noastre, şi nu altele; pentru că în Senat sânt mandatarii noştri românii ortodocşi, cari formăm biserica dominantă în stat.

Însărcinăm delegaţia noastră să prezinte această moţiune Inaltei Regenţe, dlui prim-ministru şi membrilor guvernului, presei şi s'o răspândească în toată ţara cu acest gând: Dumnezeu să ne apere!

Pr. Dr. Ion Mihalcescu,
Profesor Universitar Bucureşti, Preşedintele Asociaţiei Generale a Clerului Ortodox din România

Pr. Dr. Gh. Ciuhandu,
Preşedintele Asociaţiei Clerului Ortodox din Ardeal

Popescu Tudor
Advocat şi Profesor. — Directorul ziarului Naţiunea Dominantă

Biserica ortodoxă şi conştiinţa naţională

O conferenţă vrednică de remarcat, despre ***Biserica creştină ortodoxă în legătură cu conştiinţa naţională***, a ţinut Duminecă d. a. dl profesor Alexandru Otetelişanu la Fundaţiunea Carol I în Bucureşti.

Conferenţiarul porneşte dela ideea că nu-i nevoe, pentru a dovedi că noi am păstrat şi întărit ideea latinităţii, să alergăm la Roma papilor: ideea latinităţii o aflăm păstrată în biserica noastră ortodoxă, în poezia poporului şi în multe din datinile sale.

Cu privire la trecut, oratorul arată, că o vreme în Ardeal biserica noastră a fost lăsată în pace în ce priveşte limba; a suferit totuşi mult din cauza catolicismului.

Din cauza presiunii catolice, tendinţa de a rezista influenţei acestei biserici s'a manifestat prin încercările de descălicare peste munţi.

Cercetând trecutul regatului şi Ardealului găsim o strânsă legătură între desvoltarea vieţii noastre ca popor şi biserica ortodoxă. Creştinismul ortodox a fost credinţa noastră în toate părţile loculte de români până la 1700, când motive de ordin lumesc au hotărât o mică parte a bisericii româneşti din Ardeal să se unească cu Roma. Nu se poate deci despărţi viaţa poporului nostru de biserica creştină ortodoxă: între acestea s'a stabilit de veacuri legături indestructibile.

Dacă acum, din cauza scăderii sentimentului religios, mai ales la oraşe, legăturile între biserică şi conştiinţa noastră naţională au slăbit, ne întrebăm, e nevoe să păstrăm această legătură? Poate conştiinţa naţională s'ar putea desvolta deosebit de biserică, poate chiar adoptând altă credinţă? E cu neputinţă! Noi, românii, nu ne putem despărţi de credinţa creştină ortodoxă, fiindcă poporul nostru mai vrea să trăiască şi să însemne ceva în istoria omenirii. El nu poate însă reprezenta nimic despărţindu-se de credinţa creştină ortodoxă.

Idealul părinţilor noştri a fost înfăptuit. Realizarea unui ideal, în viaţa unui popor ca şi în viaţa individilor, are o latură bună, dar şi una rea.

Implinirea unui ideal aduce satisfacţia sufletească. Dar, dacă în locul acestui ideal, nu aşezi îndată un altul, eşti desorientat. Un popor fără un nou ideal este sau un popor ce duce o viaţă de azi pe mâne, sau un popor desorientat. Nevroza de după războiu se datoreşte în mare măsură lipsei unui nou ideal.

Generaţia noastră care a înfăptuit idealul naţional îşi va face datoria să întruchipeze noul ideal.

Poporul nostru nu vrea nici să moară, nici să ducă o viaţă de azi pe mâne. Preocupările de azi se îndreaptă spre chestiuni economice şi financiare. Dar, ne punem întrebarea: dacă scopul nostru e să exploatăm câmpiile, pădurile, căderile de apă, subsolul, de ce trebue să trăim ca români?

Chestiunile economice şi financiare nu sânt scop, ci mijloc pentruca, fiind o ţară îndestulată, să dăm sufletului românesc desvoltarea şi strălucirea genului lui. Idealul nostru e ideal cultural şi moral specific genului românesc. Idealul acesta nu poate fi însă satisfăcut numai cu cultură şi morală, care pot fi importate de aiurea. Cu aport de imitatori nu avem raţiunea de a trăi. Trebue să venim cu caracteristica genului neamului nostru. Trebue să privim binele prin prisma neamului nostru: Acesta e scopul pe care trebue să-l urmărim.

Acest ideal nu-l putem înfăptui în afară de biserica creştină ortodoxă. Noi nu putem fi altceva decât creştini ortodocşi, fiindcă aşa-i formată structura noastră sufletească.

Credinţa creştină e o moştenire pe care trebue să o păstrăm legată de sufletul nostru. Confundându-se cu viaţa poporului nostru, ortodoxismul a înregistrat clipe de bucurie şi tristeţe. Au încercat unii să latinizeze limba noastră, dar n'au reuşit, fiindcă ea şi a trăit o viaţă lungă în timpul căreia a ajuns la caracterul ei specific. Neamul nostru, deasemeni e, aşa fiindcă a trăit o viaţă comună cu biserica ortodoxă.

Creştinii ortodocşi au fost totdeauna toleranţi.

Dar nu trebue trecut cu vederea faptul că până la 1700 întreg neamul românesc n'a cunoscut decât biserica ortodoxă, şi că biserica unită *n'a desvoltat ideea latinităţii* ei, numai a precizat o, prin preţioasele contribuţiuni ale şcoalei latiniste din Ardeal.

Biserica creştină ortodoxă este singura care a închegat toate poznirile sufleteşti ale neamului nostru.

Mărire bisericii ortodoxe care ne-a adus aici unde suntem şi care ne va duce acolo unde vrem să fim în civilizaţia omenirii... —

Conferenţa a fost călduros aplaudată de publicul ales şi numeros.

Regimul cultelor în comisiunea senatului. După ce şedinţa publică de Luni a senatului a fost ridicată, membrii comisiunei învăţământului, cultelor şi artelor a maturului Corp, s'au întrunit în sala de şedinţă.

A prezidat I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, asistat de d-nii G. Bogdan-Duică, vice-preşedinte, C. Rogu şi păr. D. Turcu, secretari. Au participat Mitropolitii Pimen al Moldovei şi V. Suciu al Blajului, episcopii Coma Petrovici, Roman Ciorogariu, Grigorie Comşa, Iuliu Hossu, Al. Nicolescu, Tr. Frenţiu, şefrabinul dr. I. Niemerower etc.

Comisiunea a luat în examinare proectul de lege asupra noului regim al cultelor, depus Vinerea trecută pe biroul senatului.

Dl Al. Lăpedatu, ministrul cultelor, a luat parte la lucrările cerute cu prilejul examinării pe articole a proectului.

Desbaterile urmează.

Presiuni mari asupra guvernului, în chestiunea legii cultelor, se continuă din partea bisericii romano-catolice. Ziarul clujan *Ellenzék* de astăzi primeşte din Bucureşti ştirea următoare pe care o înregistrăm fără comentar: O înaltă persoană bisericească a Romei papale, de prezent în capitală, a declarat, că papa *Pius* — în cazul când proectul legii cultelor n'ar primi modificările dorite de biserica apusului — *va denunţa concordatul imediat, va rechema pe Dolci*, nunţiul papal din Bucureşti, *şi va întrerupe legăturile diplomatice cu România.*

Pavilionul bisericii. In cursul acestui an se va serba la Constanţa jubileul de 50 de ani dela realipirea *Dobrogei* la patria veche. In expoziţia naţională, care va înfăţişa vizitatorilor tot ce s'a lucrat până acum pentru propăşirea acestei provincii, va avea şi biserica pavilionul său. Aici vor fi expuse: albumuri cu bisericile vechi şi nouă, cu mănăstiri, cu diferite odoare bisericeşti, monografii privitoare la cler şi la viaţa religioasă a dobrogenilor, vestminte preoţeşti, cărţi vechi de ritual ş. a.

FOIŞOARA

Educaţie şi apostolat ortodox

— Conferenţă ţinută de Părintele *Dr. Gr. Cristescu* în Dumineca ortodoxiei, 4 Martie 1928, în sala Urania din Sibiu —

«Cel mai greu lucru din lume», spune undeva, *Mérejkowsky*, «este pentru mulţi, de a rosti în chip simplu cuvintele cele mai simple din Sf. Evanghelie: ***«cred, Doamne, ajută necredinţei mele!»***.

In această zi, când biserica noastră sfântă şi dreptslăvitoare, comemorează o biruinţă strălucită a profundului şi esenţialului ei simţ de evlavie, repurtată acum 11 veacuri, după lungi şi grele lupte, se cuvine să prindem toată înfiorarea credinţei noastre, toată smerenia recunoştinţei noastre şi tot avântul speranţelor noastre, în mărturisirea desăvârşitei încrederi în puterea şi ocrotirea providenţială a lui Dumnezeu: ***«credem, Doamne, ajută necredinţei noastre!»***. Zilele înseninate de bucuria isbânzii, pentru creştini, trebue să fie deapururi prilej de cucernică smerire şi de osârduitoare reculegere. Toate luptele mari trebuie să înceapă cu rugăciunea şi toate biruinţele lor, trebue să se încununeze cu ea, căci nimeni nu biruieşte nicicând, dacă nu se luptă rugându se şi nicio biruinţă nu e dăinuitoare, dacă, bucuria ei, nu se topeşte în râvna mistuitoare şi statornică a rugăciunii către Dumnezeu.

Lupta înseamnă jertfă, iar biruinţa cere jertfa. Impărăteasa Teodora de pildă, râvnitoarea apărătoare a icoanelor sfinte, răpuse pe surpătorii credinţei binecinstitoare, prin jertfelnicie nepregetată, dar isbânda câştigată, îi ceru o jertfă dureroasă, aceea de a porni în surghiun, osândită de propriul său fiu. Liniştea unei mănăstiri, asprimile vieţii de înfrânare şi văpaia nestinsa a credinţii, fură prielnice desăvârşirii ei sufleteşti şi pregătirii ei depline, pentru suprema biruinţă a vieţii noastre, pentru dobândirea Impărăţiei luminei celei vecinice.

A crede, înseamnă, întotdeauna, a te jertfi pentru ceiace crezi, pentru că jertfa este suprema expresie a iubirii, care, aceasta, este esenţa credinţei înseşi. ***«Biserica este comunitatea celor ce iubesc, în slujba celor ce sufăr»***, adică a celor ce cred şi se jertfesc, pentru cei ce nu trăiesc din darurile şi mângâierile credinţei, pentru cei ce nu cunosc decât istovirile suferinţii şi neizbânzii. Un fiu al bisericii ortodoxe, trebuie să fie, prin urmare, un erou al iubirii care se pune în slujba suferinţii oamenilor, în slujba luminării şi sfinţirii conştiinţei lor prin virtute.

Disciplina slujirii, caracteristică personalităţii creştinului ortodox, trebuie să fie şi azi ca şi în trecut, im-

Dela Asociaţia clerului „Andrei Şaguna“

— Despărţământul Sibiu —

P. O. D. preoţi, membri ai Asociaţiei clerului, se convoacă prin aceasta la adunarea ordinară a despărţământului, ce se va ţinea în Sibiu, **Joi în 22 şi Vineri în 23 Martie c.** — cu următoarea ordine de zi:

Ziua I. a. m.

1. Te-Deum la ora 9.
2. Deschiderea adunării.
3. Raportul asupra activităţi pastorale a preoţimii în anul 1927.
4. Constatarea plătirii cotizaţilor pe anul 1927.
5. Alegerea alor doi delegaţi la congresul viitor.
6. «Adevărurile dogmatice ale bisericii noastre ort. în predică» (care adevăruri dogmatice, când şi în ce formă au să fie propuse în predică), de păr. M. Neagu.
7. «Atitudinea preotului ort. român faţă de actualele împrejurări bisericeşti» (Secte, Legea Cultelor, Concordat) de păr. I. Todea.
8. Chestiuni oficiale.

După masă şi a II-a zi.

1. Mărturisirea preoţilor.
2. La ora 9, Sf. Liturghie. Predică. Impărtăşirea preoţilor.

Sibiu, la 6/III 1928.

Emilian Cioran
preşedinte.

INFORMAŢIUNI

Sfinţire de steag. Duminecă dimineaţa s'a ţinut în capela şcoalei ortodoxe din Bucureşti prăznuirea Duminecii ortodoxe şi sfinţirea drapelului Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române. După serviciul divin au ţinut cuvântări ocazionale: I. P. S. Sa Patriarhul Miron, dna Al. Cantacuzino, dl ministru al instrucţiunii Dr. Angelescu ş. a.

Dl profesor N. Iorga a ţinut Sâmbătă o conferinţă la Academia de Inscripţiuni şi Bele Arte din Paris, arătând descoperirile efectuate anul trecut în România cu prilejul studierii bisericii din Vodiţa, în Oltenia, care durează din 1370.

Societatea Sf. Gheorghe a elevilor liceului «Aurel Vlaicu» din Orăştie, desvoltă o rodnică activitate sub conducerea elevului Axente Liuba şi supraveghierea catihetului, părintele Necşa. Duminecă elevul Liuba a citit lucrarea sa: «Poate înlocui ştiinţa religia?»

Descoperire medicală. Profesorul Paul Leimas, medic şef al maternităţii din Montpellier, a expus la facultatea de medicină din acest oraş descoperirea sa asupra naşterii fără dureri. Doctorul declară că procedarea sa este fără primejdie atât pentru mamă, cât şi pentru copil.

Berarii îngrijaţi. La München, în oraşul artiştilor şi al iubitorilor de bere, stau în luptă crâncenă două partide, unul este apărător al berii, al doilea apără laptele. In favoarea laptelui poartă lupta mai ales sportivii cari spun că berea le este cât se poate de stricăcioasă. S'a deschis în acelaş oraş o mare lăptărie, în care sânt serviţi zilnic peste trei mii băutori de lapte. Cei mai îngrijaţi de soartea ce i aşteaptă sânt fireşte berarii.

ŞTIRI LOCALE

Conferenţă. Duminecă în 4 l. c., s'a continuat contribuţia de conferenţe, adusă cu multă competenţă din partea Extensiunii universitare din Cluj. Despre «Cuvinte vechi şi cuvinte noui» a vorbit, cu luminoase explicări, dl profesor universitar *Sextil Puşcariu*. Conferenţiarul arată, cum unele vechi cuvinte pot să lămurnască părţi întunecoase din istoria neamului, dovedind că poporul daco român nu s'a retras, pe vremuri, cu totul în adăpostul codrilor, ci a mai rămas şi la şes, în mijlocul oraşelor. Privitor la cuvintele nouă sau neologisme, dl profesor scoate la iveală *bunul simţ* al poporului român, care ne-a ferit de exagerările curentului latinist, italienist şcl, şi a păstrat unitatea limbii atât de nealterată, încât ţăranii români, din orce provincie a ţării, se pot înţelege desăvârşit unii cu alţii; nu tocmai acelaş lucru se poate afirma despre pătura noastră intelectuală. Din acest punct de vedere, conferenţiarul înşiră câteva prea interesante exemple de neologisme ardeleneşti, alcătuite fără simţ pentru limbă şi înlocuind buni termeni din limba poporului. Mai circulează prin Ardeal, şi astăzi, multe asemenea neologisme care nu sânt altceva traduceri din latineşte prin mijlocirea limbii *germane* (mai adaogăm: şi *maghiare*), şi neînţelese dincolo de munţi, (b. o. ardelenismul *«a elupta»* e nemţescul *erkämpfen*, tradus de unguri în *kiküzdent* şi apoi de români în *a elupta*). E timpul ca intelectualii ardeleni să se desbare de ele, şi să pună în locul lor termenii potriviţi, de care limba noastră nu este tocmai săracă. — Auditorul a urmărit cu mare interes toate expunerile distinsului conferenţiar.

*

Conferenţa a fost încadrată într'un festival, organizat de maestrul N. Oancea, cu concursul elevelor şi elevilor Şcoalei comerciale superioare.

Seara, dl prof. Sextil Puşcariu a fost sărbătorit de Astra, de Asociaţia prof. secundari şi de toată intelectualitatea sibiană, din prilejul împlinirii a 50 de ani. — Au toastat: I. P. C. Sa Păr. Arhim. Dr. V. Stan, vicarul mitropoliei în numele I. P. S. Mitropolit Nicolae, absent din oraş, dl Dr. Preda în numele Astrei, dl Dr. Gr. Cristescu în numele Academiei teologice, dl prof. Popa în numele Asociaţiei prof. secundari, dl inspector general P. Petrescu în numele învăţ. primar, şi dl Dr. L. Ionaş în numele despărţământului.

Tuturor li-a răspuns, în calde cuvinte de gratitudine, sărbătoritul.

Crestături

Se ştia de mult şi acum, cu ocaziunea discusiunii din jurul proiectului de lege al Regimului cultelor, se constată din nou că suratele partidului naţional-ţărănesc, «Patria» şi «Gazeta Transilvaniei», stau exclusiv în serviciul bisericii greco-catolice.

«Patria» cu un zel demn de o cauză mai bună, număr de număr publică toate svârcolirile blăjene şi toate apelurile gherlane, pe când despre impozantele adunări ale credincioşilor bisericii noastre ţinute în ultimul timp în Sighişoara, Braşov, Hunedoara, Petroşani, Sebeşul-săsesc, Săliste, Brad etc., n'are nici o iotă.

Iar bătrâna Gazetă, publică un chilometric articol despre atentatul bisericii noastre contra bisericii greco-catolice, iar despre frumoasa întrunire a clerului şi poporului nostru din judeţul Braşovului ţinută la 29 Februarie a. c. nu are nici o cunoştinţă.

Mă rog, de ce este vorba? Nici mai mult nici mai puţin, decât că statul român voieşte să aducă o lege justă, *de o egală îndreptăţire pentru toate cultele*, dar episcopatul greco-catolic în frunte cu ruşii şi [illegible], temându-se că şi vor pierde privilegiile, patronale etc. moştenite dela habsburgi, strigă ca din gura şarpelui.

Acesta este fondul svârcolirilor papistaşilor, în deplină frăţietate cu şoviniştii mailaţişti.

*

Până acuma să ştia, că România-mare a fost făurită pe lângă ajutorul bunului Dumnezeu, de viteazul şi întru veci neuitatul Rege Ferdinand sprijinit de sfetnicii săi, marii bărbaţi de stat Ion I. C. Brătianu, Take Ionescu, Nicolae Filipescu, şi de vitejia fără de seamă a celor 800.000 de *dorobanţi ortodocşi* căzuţi pe câmpul de luptă; dar această credinţă este răsturnată în coloanele «Patriei» prin noua doctrină a dlui profesor Simion Ghizdavu, care eşind din celebra i obscuritate blăjeană ne spune: «Proectul legii cultelor înseamnă începutul persecuţiunii contra bisericii (gr.-cat.) care a fost factorul cel mai însemnat al întemeierii însăşi a statului român modern».

Bravo dle Ghizdavu. Dă înainte! Istoria războiului mondial scrisă de dl Chiriţescu, nu plăteşte o ceapă, pusă în faţa nouei teorii a Dtale.

Păcat, că Carageale a dispărut.

*

«Patria» aseamănă plecarea I. P. S. Sale Metropolitului din Blaj Dr. Vasile Suciu la Bucureşti cu surghiunul suferit de fostul episcop Inocenţiu Clain din partea papistaşilor la Viena şi Roma.

Câtă indelicateţă iezuitică!

I. P. S. Sa dela Blaj este primit din partea «grecilor» din Bucureşti cu toată bunăvoinţa şi afabilitatea, cu cu toate onorurile ce se cuvin unui principe bisericesc şi nu va fi îndrumat să se prezinte înaintea vre-unei comisiuni aulice cum a fost supus episcopul I. Klein în Viena din partea urmaşilor lui Loyola, cel atât de mult preţuit astăzi de toţi ruşii şi gizdavii.

*

Dl prof. univ. Simeon Mehedinţi sub titlul: «O lecţie de istorie politică», publică în numărul din Februarie al revistei «Societatea de mâine», un judicios articol în care face o caracterizare a bărbaţilor noştrii de dincoace de Carpaţi, cari purtau lupta sub stăpânirea maghiară. Vorbind despre lugojeni scrie: «Postul de comandă era redacţia sărăcuţă a «Drapelului». Dar alături se simţea falanga Branisce, Brediceanu, Popovici... iar mai la o parte era fortul întărit al episcopiei unde privegheau [illegible] şi bunul episcop Hossu». Înţeleptul [illegible]

De motuis nihil nisi bene.

Cu toate acestea atragem binevoitoarea atenţiune a dlui profesor Mehedinţi în cât priveşte pe Prea Sf. Episcop răposat Hossu, să binevoiască a răsfoi memoriile contelui Ştefan Tisza publicate din partea Academiei maghiare din Budapesta şi suntem siguri că-şi va schimba părerea.

Tomis, revista eparhială de Constanţa, are în Nr. 2 din 1928 următorul sumar: Jubileul de 50 ani dela realipirea Dobrogii, de episcopul † Gherontie. — Postul, de Ec. I. Grigorescu. — Mucenicia sfântului Policarp de Ec. Iulian Constantinescu. — La 24 Ianuar, de Pr. George Petre. — Sectele şi sectanţii de I. Grigorescu. — Patria de I. Grigorescu. — Părerile a doi savanţi francezi asupra raportului dintre «Ştiinţă» şi «Religie», de Manea Enuţă. — Ajut. săracilor. — Mişcarea în Cler. — Informaţiuni. — Diverse. — Abonamentul anual 120 lei. Se adresează: Revistei *Tomis*, Constanţa, la sf. Episcopie.

---

peratival educativ, prin excelentă, al bisericii noastre. Imperativul dogmatic nu e valabil decât prin imperativul etic, caritativ, el însuşi cuprins esenţial în imperativul dogmatic.

Crezi în Dumnezeu? Aceasta înseamnă că Îl iubeşti! Dar iubirea faţă de Dumnezeu, nu ţi-o poţi dovedi, decât prin iubirea faţă de aproapele tău. A sluji lui Dumnezeu înseamnă, deci, a sluji aproapelui tău; iar a sluji aproapelui tău însemnează a te jertfi pentru-el. Pildă luminoasă de slujire prin jertfă, ne este Mântuitorul! Ne sânt sfinţii! Ne este întreaga biserică ortodoxă mucenică! Aghiografia bisericii noastre este scrisă cu sângele a mii de martiri.

Jertfa purcede din sfinţenie şi lumea se sfinţeşte prin jertfă.

«Biserica ortodoxă este o scară aşezată între pământ şi cer pentru înălţarea oamenilor: pe treptele ei stau sfinţii». (*S. Boulgakof, Le ciel sur la terre*).

Ei au urcat pe ea la cer prin jertfa lor. Jertfele noastre ne vor învrednici şi pe noi să stăm alături de ei. — Apostolatul jertfei, apostolatul martiriului este temeiul biruinţii.

Prin apostolatul jertfei, biserica ortodoxă a isbutit să opereze «coborârea energiei divine în viaţa lumii», (*N. Berdiaef — L'idée religieuse russe*). Deoarece, «ideia profundă, dorinţa intimă, nădejdea supremă, a bisericii ortodoxe, este sfinţirea întregei vieţi omeneşti, ca una ce este o colectivitate într'o unitate de libertate şi iubire» (*S. Boulgakof, L'ancien et le Nouveau*).

«Biserica ortodoxă este cea mai apropiată de esenţa primordială a bisericii, ceiace înseamnă că ea fost mai puţină supusă influenţei lumeşti» (*N. Berdiaef, L'idée religieuse russe*).

«Atmosfera spirituală a vieţii bisericii noastre, este sfinţirea făpturii şi a vieţii întregi, prin puterea celui ce a biruit moartea şi pe diavol» (*N. v. Arseniew, Die Kirche des Morgenlandes*).

«Sfânta taină a Euharistiei este mijlocul de transfigurare şi sfinţire a pământescului prin ceresc» (*N. v. Arseniew, Ostkirche und Mystik*).

Educaţia euharistică în vederea apostolatului ortodox, trebuie să fie prin urmare, idealul cel mai scump al tuturor acelor ce-au păşit către «sfânta luminare» în pronaosul sfintei noastre biserici, şi s'au smerit înaintea slăvitelor ei icoane. «In liturgiile sale sfinte, biserica ortodoxă, are tezaurul Sf. Evangheliі» (*Fr. Heiler, Katolischer und evangelischer Gottesdienst*).

şi misticismul lor simbolic prefinchipuieşte proslăvirile cerului. Din zorile vieţii şi până la limanurile veciniciei, biserica noastră nu încetează a ne împărtăşi călăuzirile ei materne şi toate inspiraţiile trebuitoare vieţii noastre harice. (Urmează).

(36) 1—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Mihai-Viteazul** protopresbiteratul Sighişoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

2. Sesiunea parohială, 24 jugăre pământ cultivabil şi 6 jug. păşune, în total 30 jugăre.

3. Locuinţă în natură.

4. Câte 1 ferderă de porumb dela fiecare familie, resp. fum.

5. Trei sorţi de lemne din pădurea urbariariştilor.

Doritorii de a ocupa acest post îşi vor înainta cererile de concurs oficiului protopresbiteral tractual în terminul legal, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a cânta respective celebra şi cuvânta şi a face cunoştinţă cu poporul.

Mihai-Viteazul, din şedinţa consiliului parohial ţinută la 7 Ianuar 1928.

Romul Pulca, adm. preşedinte. **Victor Baciu** notar.

Nr. 55/1928 prot.

Am văzut:

Sighişoara, la 2 Martie 1928

Emilian Stoica
protopop.

Nr. 58/928. (35) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Măgura** cu filiala Topliţa, protopopiatul Băiţa, se publică concurs cu termen de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Stola obişnuită.
3. In Matera Măgura, dela circa 86 familii, câte una ferdelă cucuruz sfărâmat, care se va răscumpără cu bani.

In filia Topliţa, dela circa 76 familii, câte una ferdelă cucuruz şi folosinţa a lor 7 jugăre fânaţ, precum şi folosinta cimiterelor în ambele comune.

Casă parohială nu este.

Reflectanţii la acest post sânt poftiţi să-şi trimită rugările provăzute cu documentele necesare, în terminul legal, oficiului protopopesc Băiţa, şi să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Băiţa, la 20 Februar 1928.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dumitru Secărea
protopop.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu cópii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Nr. 187/1928. (37) 1—3

Concurs

In conformitate cu ord. P. V. Consiliu arhiepiscopesc din 7 Febr. a. c. Nr. 1133 se publică concurs pentru întregirea parohiei a doua **Rod**, parohie de clasa I, prot. Sălişte, cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

Salar dela stat conform coalei B. şi Stola obicinuită în parohie.

Candidaţii îşi vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta în comună spre a fi cunoscuţi de popor.

Sălişte la 27 Februarie 1928.

Oficiul prot. ort. rom. Sălişte în înţelegere cu consiliul parohial din Rod.

Dr. D. Borcia
protopop.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Ad. Nr. 285/1928. (33) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Toderiţa**, protopopiatul Oltul, judeţul Făgăraş publicăm concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiile sânt cele fasionate în Coala B.

Reflectanţii, îndreptăţi la acest post, sânt poftiţi să şi trimită cererile, provăzute cu documentele necesare, în termen Oficiului protopopesc Oltul-Şercaia; să se presinte şi în parohie în vreo Duminecă şi sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, pentru a cânta — eventual a celebra — şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Şercaia, 4 Februar 1928.

Oficiul prot. ort. rom. Oltul.

Vasile Stoicanea
protopop.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!" ...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu.

Preţul: 25 Lei

Mai sânt şi se vând în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** câteva exemplare din

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1928

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

Jalea ţării. — Repriviri (asupra anului 1927). — Din viaţa Regelui Ferdinand I. — Un mare împărat despre Isus Hristos. — † Dr. Ioan Mihu. — Versuri religioase: Naşterea Domnului, şi Înălţarea. — Peatra. — Lumină în întunerec. — Pace vouă! (versuri). — Curtea de Argeş. — «Şi ne iartă nouă»... (din viaţa voevozilor români). — Căsătoria morţilor. — Obicei la greci. — Gonirea diavolilor. — Preoteasa în mijlocul sătencelor. — Pentru trezirea conştiinţei creştine. — Nou imn. — In post. — La poarta raiului. — Dumnezeu ştie ce face. — Fel de fel: 1. Ce poate rugăciunea! — 2. Ţăranii tot mai cuminte. — 3. Cei trei magi. — 4. Cămaşa fericitului. — 5. Ţăranul şi bolşevicul. — 6. Cum să ne purtăm cu preoţii? — Glume ş. a.

Chipuri: † Regele Ferdinand I. — M. Sa Regina Maria. — M. Sa Regele Mihai I. — Inalta Regenţă: A. S. R. Principele Nicolae, I. P. S. Sa Patriarhul Miron, George Buzdugan. — A. S. R. Principesa-mamă Elena. — Biserica episcopală dela Curtea de Argeş.

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor ş. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediţii: o ediţie cu *Şematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători, — şi altă ediţie *fără Şematism.*

Preţul: Ediţia cu Şematism 50 Lei, — fără Şematism 20 Lei

Plus porto postal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 14 Martie 1928 Nr. 22

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Concordatul și legea cultelor

Proectul legii cultelor, împreună cu iscălitul, dar încă neratificatul concordat, au avut darul d'a provocà, în interiorul țării, o mișcare neobișnuit de agitată, în care au intervenit, și continuă să intervină, mijlociri și stăruiri atât din țară, cât și de peste graniță.

In ședința senatului dela 8 Martie a. c. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* cere să se denunțe concordatul cu Vaticanul și să se amâne, până la îndeplinirea acestei denunțări, desbaterea legii cultelor; mai cere, în acelaș timp, dosarul concordatului spre a desvolta o interpelare. (Comunicarea făcută de I. P. S. Sa în ședința senatului o publicăm în nrul de astăzi al ziarului nostru).

Preoțimea și poporul credincios, în protopopiatele noastre ortodoxe, se rostesc cu toată hotărârea împotriva celor ce încearcă să și mai păstreze situația excepțională și privilegiată, și stăruesc să se facă dreptate bisericii ortodoxe, care poartă luptă răzimată pe puterile sale proprii, fără sprijin din străinătate, fără nunțiu papal, și având vreo 14 milioane credincioși, ...*«greci»*, de altfel, cum ni s'a spus dela Gherla uniaților atât de puțin respectuoși pentru Aceea care, venită din Grecia, a dat țării un Suveran..

Pretutindeni adunările din centrele ortodoxe au decurs între marginile ordinei și demnității. Vorbitorii au constatat, că toate cultele minoritare, inclusiv al uniaților, s'au bucurat și se bucură de favoarea stăpânirilor de după războiu, incasând ajutoare neasămânat mai mari, decât biserica ortodoxă, cu toate că ea se numește *dominantă* și a adus neamului și țării serviciile cele mai considerabile.

Ceice cred în infalibilitatea papei au ținut procesiuni și adunări de protestare cu atât mai violentă, cu cât mai ***nedreaptă*** se dovedește cauza ce o apără. Capii bisericii unite cu Roma se tem foarte mult — și vor fi având deplină dreptate d'a se teme, — că în poporul acestei biserici se manifestă din zi în zi mai energic voința de-a revenì la «legea românească», la credința covârșitoarei majorități a românilor:

„Să fim una“, strigă tocmai în zilele agitate de astăzi poporul greco-catolic din părțile sălășjene ale țării întregite.

Opinia publică, pe lângă toate țipetele mai mult sau mai puțin meșteșugite (și în mare parte politice) ale uniaților noștri, aprobă și susține proectul guvernului, care vine să repare în sfârșit cel puțin o parte mică din multele nedreptățiri de care a pătimit ortodoxia țării. Amenințările cu demisiile episcopilor din senat și intervenții la Societatea națiunilor, țipetele stridente fie chiar acompaniate de glasuri medievale de peste hotare, nu trebue să emoționeze din cale afară un guvern ***român,*** când vede că are pe partea sa această opinie publică a țării, care îi spune:

Mergi înainte, căci dreptate săvârșești!

Comunicare

făcută în ședința din 8 Martie a senatului de către I. P. S. Sa Mitropolitul NICOLAE al Ardealului:

Avem onoare a adresa dlui ministru al cultelor următoarea comunicare:

In zilele trecute dl Vasile Goldiș, fostul ministru al cultelor în guvernul precedent, a pus în circulațiune o broșură întitulată: *«Concordatul»*, în care — spune dsa — publică textul convenției încheiate cu Vaticanul și reproduce memoriul despre tratativele dsale la Roma pentru încheierea acelei convenții.

Reiese din afirmațiunile cuprinse în broșura dlui Vasile Goldiș, că concordatul cu Vaticanul a fost semnat de dsa, având depline puteri, în ziua marei sărbători naționale de 10 Mai anul trecut, urmând a fi ratificat, precum «Sf. Scaun s'a învoit» — scrie dl V. Goldiș — «după promulgarea legii cultelor».

Imi iau voie a-l întreba pe dl ministru al cultelor: dacă are cunoștință de această broșură a dlui V. Goldiș, dacă cuprinsul ei corespunde stării de fapt și, mai vârtos, dacă și actualul guvern se identifică cu textul concordatului semnat de dl Vasile Goldiș.

In repetite interviewuri dl Alex. Lapedatu, actualul ministru al cultelor, a asigurat opinia publică, că concordatul va urma să fie semnat abia după ce va fi trecută prin corpurile legiuitoare legea privitoare la regimul general al cultelor.

Este indiscutabil, că numai acesta putea să fie punctul de vedere just al orișicărui guvern în ce privește legiferarea raporturilor ce trebue să existe între

FOIȘOARA

Sate și orașe creștine

(Urmare din Nr. 20).

Biserica în totalitatea sa e ca o stâncă neclintită; ea e mai înțeleaptă decât toți, e mai vrednică de încredere decât cei mai înțelepți și mai de încredere din fiii, cari o alcătuiesc.

Tot astfel cetatea ni-e mai dragă decât cel mai drag cetățean al ei. Au nu sunt eroii, cari pleacă la războiu și-și jertfesc viața pentru țară mai bucuros decât pentru oricare din locuitorii ei? Sunt, ce e drept unii oameni cari par incapabili a concepe ce e dincolo de ființa individuală. Insă pe măsură ce ideea așa numitei personalități colective sau corporative: biserică, stat, cetate, se desvoltă și e în stare să influințeze sufletul omenesc, astfel de personalități devin reale. Sf. Scriptură ne prezintă pilduitoare cazuri. Testamentul vechiu se ocupă de calități religioase și naționale. Israelul valorează mai mult decât oricare israilitean; Ierusalimul e mai real și mai scump decât oricare Evreu. Insă în Noul Testament pretutindenea apare individul înaintea comunității; dar idealul personalității se amplifică și aici, trasând conturele Bisericii creștine și luminoasa arhitectură a cerescului Ierusalim zugrăvit în paginile finale ale Scripturii, care pogoară din cer pe pământ.

Dar să ne întoarcem de la aceste cugetări generale și să zăbovim asupra subiectului nostru.

Ce este cetatea creștină? Este ea posibilă? Putem cere cetății creștine mai mult decât atâta ca în ea să se sălășluească bărbați și femei creștine, mărturisind adevărul creștin, trăind viața în Hristos și nădăjduind o răsplată cerească? Se poate concepe un astfel de creștinism, în stare să străbată nu numai sufletele credincioșilor dar să imprime și cetății o pecetie specială în toate manifestările vieții obștești, încât să se osibească de cetatea păgână, care n'a auzit de Hristos?

Creștinismul sau premenirea vieții comune prin Hristos se arată sub trei aspecte caracteristice. Aceste expresii ale creștiniamului sânt: Adevărul, Dreptatea și Iubirea.

Orice suflet, isbăvit prin Hristos, se înalță în regiunea adevărului divin, capabil de fapte superioare și e stimulat de o profundă dragoste a deaproapelui său. Credința, conduita și dragostea alcătuiesc imperiul influinței lui Hristos. Credinciosul, sălășluit în acest imperiu, se renaște. Aceste intreite puteri operează lăuntric schimbarea individului. Orice om intrând în oastea lui Hristos va crede în Adevărul Lui cu toată ardoarea; va face din Dreptatea divină un saciu criteriu de viață și va muta în semenii săi centrul Iubirii și nu va mai fi egoncentric și rob sieși.

Cu toate acestea, deosebirile dintre creștini nu vor dispare. Pentrucă la un individ e în prevalența Credința, în altul Integritatea vieții, și la al treilea marinimozitatea, drept factor al renașterii; dar în tustrei sălășluește o Credință mai adevărată, o Dreptate mai pură și o Dragoste mai amplă. Să le luăm acestea pe rând cercetând de este cu putință să și le însușească și o cetate, un sat ori un oraș ca și un individ.

Să nu perdem însă din vedere, cum aminteam adineaori că aceste virtuți sânt condiționate de sălășluirea lor în indivizi, pentrucă notele spirituale ale caracterului mănecă de la sufletele individuale, însă ele se manifestă organic prin cei ce le posed, deci locuitorii cetății pot reprezenta

statul nostru şi diferitele culte, urmând în mod logic ca, în orce formă s'ar fixa raportul dintre stat şi unul dintre culte, aranjamentul acelui raport să fie pus în concordanţă şi să derive în chip firesc din principiile admise în legea pentru regimul general al cultelor.

Acest punct de vedere este clar şi just.

Ne găsim, domnilor senatori, în discuţiuni preliminare pentru fixarea textului legii referitoare la regimul general al cultelor.

Cum însă concordatul este semnat încă din luna Mai anul 1927, ne găsim în *situaţiunea anormală* de a face o lucrare inversă, trebuind să aducem legea cultelor în conformitate cu condiţiile concordatului semnat; ne găsim în *situaţiunea anormală* de a nu ne putea mişca liber, conform cu drepturile acestui for legislativ, atunci când suntem chemaţi să legiferăm raportul dintre Statul nostru suveran şi cultele dintr'însul.

Procedându-se în forma aceasta, nu crede dl ministru al cultelor şi Onoratul guvern, că se prejudiciază interesele superioare ale Statului (ale bisericii ortodoxe şi ale celorlalte culte) fiind puşi în situaţia penibilă şi extrem de genantă, de a trebui să ne acomodăm, în momentul alcătuirii unei legi fundamentale şi de interes vital pentru statul românesc, condiţiilor oneroase impuse nouă de un factor extern şi acceptate cu o neexplicabilă uşurinţă prin semnătura d-lui Goldiş, pe care actualul guvern vrea să o onoreze?

Noi nu credem să putem asigura temeinicia şi seriozitatea hotărârilor ce vom lua în legea pentru regimul general al cultelor, decât dacă ne vom asigura posibilitatea de complectă şi liberă mişcare, aşa cum cere importanţa chestiunii şi demnitatea statului fără a ţinea seamă de angajamente prejudicioase luate faţă de unul dintre culte.

Nu crede dl ministru al cultelor şi Onoratul guvern, că nu poate exista o altă ieşire din această situaţiune falsă şi forţată în care ne găsim, decât denunţând concordatul şi sistând, până se vor produce efectele acelei denunţări, orice discuţiuni asupra legii privitoare la regimul general al cultelor?

Pentru a mă pune la curent cu tratativele urmate cu Vaticanul în vederea încheierii concordatului, îl rog pe dl ministru al cultelor a-mi pune la dispoziţie, un moment mai curând, dosarul privitor la aceste tratative.

Va depinde de răspunsul dlui ministru al cultelor, dacă ne vom simţi obligaţi să-l rugăm pe dl preşedinte a ne indica o zi pentru desvoltarea unei interpelări în chestiunea concordatului.

Ziua aviaţiei. Sărbătorirea zilei aviaţiei se va face atât în capitală, cât şi în întreaga ţară, la 8 April 1928. Servicii religioase, pentru eroii morţi ai aviaţiei, se vor ţinea în toate bisericile. In teatre, atenee, săli de conferenţe, şcoale, cinematografe, se organizează serbări şi şezători culturale, al căror venit este destinat fondului central aerian. In prelegeri şi conferenţe se va desfăşura marea însemnătate a aviaţiei din punct de vedere al apărării naţionale şi al progresului în civilizaţie. Se vor lansă liste de subscripţie către bănci, instituţii şi public, în scopul măreţ d'a se creia flota aeriană a României.

Religia în învăţământul secundar. Din expunerea făcută presei, din partea dlui prof. *Dr. C. Angelescu*, ministrul instrucţiunii publice, asupra proectului de lege pentru reforma învăţământului secundar, reţinem lămuririle date despre educaţia morală şi religioasă.

Dl ministru spune următoarele:

«Un capitol special se prevede în acest proiect pentru *educaţiunea morală şi religioasă* şi se iau anumite dispoziţiuni pentruca această educaţiune să se facă în mod efectiv în şcoala secundară, ea constituind una din dispoziţiunile speciale ale proectului de lege.

Religiei i se dă o atenţiune specială, ea constituind unul din elementele indispensabile ale culturii generale ce se dă în şcoală. Timpurile în care trăim şi mentalitatea formată după războiu, ne obligă mai mult ca ori când să dăm această importanţă deosebită studiului religiei în şcoală».

Dela sate

– Manifestaţie culturală religioasă în Băţanii mari şi mici, din protopiatul St. Gheorghe, jud. Treiscaune şi Odorhei —

In ziua de Duminecă 26 Februar 1928 s'au desfăşurat înălţătoare serbări naţionale şi religioase în comunele noastre Băţanii mari şi mici.

Incă din presara zilei sosi în parohie P. C. Păr. Protopop Nistor din Sf. Gheorghe, preoţii Ştefan Ciutak din Micfalău, Trifan din Bicsad, Nastea din Vârghiş, cu familiile lor.

In Băţanii mari am asistat la producţiunea dată de Societatea tinerimii adulte «Sf. Gheorghe». Două dialoguri în limbă curată românească, şi coruri naţionale în două voci, au alcătuit programul reprezentaţiei date în sala mare a primăriei; filmele cinematografului «Astrei», şi întreaga producţiune, au avut deosebit efect în sală arhiplină.

Dimineaţa, în 26 Febr., s'a ţinut sf. liturgie în Băţanii mari. De aici, în procesiune, ne-am dus la casa parohială pe care am sfinţit o. Răspunsurile la liturgie şi ectenii la casa parohială au fost date de tinerii români din loc, îmbrăcaţi în costume naţionale pe care am început a le introduce şi în săcuime.

Era adunată lume din opt sate din împrejurime. După terminarea serviciului divin la casa parohială au cuvântat impresionant păr. protopop, şi păr. Ciutak, în limba maghiară, arătând însemnătatea casei parohiale.

Remarc, că încă la începutul Utreniei au trimis baptiştii din loc (cam 18), să întrebe dacă îi primim şi pe ei în biserică, să asculte *«a szent misét»*. Păr. protopop li-a dat voe să vină. Ne-au urmat apoi la casa parohială, până la sfârşit.

A urmat masă la primărie, unde au fost invitaţi fruntaşii satului, — au venit în număr de 40.

După masă, la ora 2½, am plecat cu toţii în Băţanii mici pentru sfinţirea capelei.

Acolo ne-au ieşit în întâmpinare dnii Dr. Cionca pretor, Jivan judecător, Dr. Crişan ş. a. Românii din Băţanii mici (28 familii) ne-au aşteptat în capelă. S'a început sf. apei. A predicat bunul nostru Păr. protopop, preoţii Garcea şi Ciutak, în limba maghiară. Răspunsurile la ectenii le-au dat Societatea tinerimii adulte «Sf. Gheorghe», din Băţanii mari, tineri plini de vlagă, feţe caracteristice române, îmbrăcaţi în costume naţionale.

In timpul serviciului divin Păr. protopop a uns cu Sf. Mir pe femeea trecută la ortodoxie în 1927 Benkö Wilma, care a pus temelia capelei, cumpărând o cu 52000 lei din partea ei, şi 52000 lei credincioşii acelei filii; vrednica femee a devenit ctitoră. Lumea din sat s'a minunat de frumuseţa serviciului divin, admirând cu iubire pe Păr. Ciutak, care din preot reformat a devenit preot ortodox.

Ne-am adunat apoi în sala şcoalei primare de stat, unde s'a executat programul de Sâmbătă seara din Băţanii mari: coruri pe 2 voci, şi recitări potrivite.

Credincioşii şi harnicul nostru notar Suciu din Băţanii mici ne-au primit cu multă prietenie la această serbare, care a fost o adevărată înfrăţire naţională. *Coresp.*

INFORMAŢIUNI

Lui Eminescu. In faţa facultăţii de litere a universităţii din Iaşi se va aşeza statuea lui Eminescu, ridicată de Ateneul din Pacurari, dela Iaşi.

«Noi vrem să fim una». Un confrate clujan primeşte din Sălaj o corespondenţă, în care i se scrie că preotul greco-catolic al unei comune din acel judeţ obişnueşte a cere taxe prea mari chiar şi dela credincioşi săraci, cari nu pot plăti. Preotul refuzând să facă înmormântarea unui credincos, ai cărui urmaşi n'aveau taxa ce li se cerea, mortul a fost îngropat fără preot, de cantorul bisericesc din localitate. Clădirea bisericii, din comuna aceea, se află în stare slabă şi negrijită. Astfel, o mare parte a credincioşilor s'a hotărât să revină la biserica ortodoxă, pentrucă, scriu oamenii: «Dacă sântem români în România mare, *vrem să fim şi ca religia una*, de religia strămoşilor noştri, a ţării, a patriei noastre româneşti». Acelaş sentiment stăpâneşte de alt fel pretutindeni la *ţăranimea* ardeleană.

Cămin, sub ocrotirea A. S. Regale Principesa Elena, se află în Bucureşti, strada Şincai Nr. 28, în apropierea gării de nord, unde tinere fete, care caută serviciu în capitală, găsesc adăpost şi întreţinere. In gară se găseşte un birou şi o slujbaşă a cămi-

---

o credinţă, o dreptate şi o dragoste.

1. Să cercetăm întâi Credinţa. S'ar părea că aceasta e mai greu de stabilit. Erau vremuri când oraşele îşi aveau credinţa lor. Intr'o anume epocă istorică nimenea nu putea trăi nestingherit în Roma decât să fie catolic, ori să locuească în Geneva şi să fie constrâns a profesa credinţa lui Calvin, ori în vr'o ţară oarecare profesând credinţa Regelui şi a magistraţilor ei.

Era şi cazul când fiecare oraş avea credinţă deosebită. Dar azi trăim în alte împrejurări. In aceeaş localitate se găsesc credincioşi de diferite credinţe alături de atâţia locuitori necredincioşi şi atei. Vremurile de odinioară cu localităţi de o credinţă omogenă nu se mai repetă.

Şi n'avem să regretăm acele vremuri. (Urmează).

Educaţie şi apostolat ortodox

(Urmare)

Ea ne dă toată iubirea ei, îi dăm şi noi toată iubirea noastră? Ea sufere pentru lipsurile şi uitările noastre spirituale, noi suferim pentru idealurile ei sfinte?

Ea nu ne cere adeziuni cerebrale, care de cele mai multeori sunt un capriciu al intelectualismului obosit, sau un simplu snobism ideologic. Ea nu are nevoie de nici un patronaj teoretic sau literar, ci de tot devotamentul nostru. Ea nu ne solicită protectoratul nostru apologetic, atât de intermitent şi de fătarnic, de atâtea ori, dar e însetată de apostolatul nostru sincer permanent şi entusiast.

Biserica ortodoxă nu e o confesiune — ea se confundă cu însuşi creştinismul apostolilor, evangheliştilor, sfinţilor şi părinţilor.

Nimbul ei clasic, nu are nevoie de stilizările modernismului trufaş şi superficial, care s'au dovedit cu prisosinţă a fi impioase şi caricaturale.

De aceia, ea nu are nevoie de **rectori** şi **corectori** ai fiinţei ei, ci de fii devotaţi, smeriţi, disciplinaţi, pentru care, a trăi înseamnă a rămâne în lumina ei, a se jertfi pentru biruinţa ei şi a se sfinţi prin harurile ei eterne.

Maternitatea ei spirituală, adeseori, a fost profund întristată de nesupunerea atâtor fii risipitori şi desprefuitori de har, dar rugăciunile ei pentru căinţa şi întoarcerea lor acasă nu au încetat nici o clipă.

Nerecunoştiinţa fiilor ei denaturaţi, însă a durut-o întotdeauna mai mult, decât calomniile adversarilor ei. Ea ne-a mântuit neamul, pentrucă ea i-a luminat statornic cugetul. Jertfelnicele ei sfinte au fost cârma şi supremul post de comandă al vieţii noastre naţionale, atât de încercate.

Ea a fost aici, când *statul* nu se născuse încă şi din jertfele ei materiale, s'a zidit şi fiinţa lui politică. A suferit resemnată atâtea umiliri şi nedreptăţi; iconoclaştii primelor veacuri, s'au răsbunat însă şi în ceasul de faţă progenitura lor, pare destul de pasionată în a perpetua anarhia spirituală ereditară.

Oportunismul de orice fel, i-a rămas de apururi străin. Ea şi-a păstrat un perfect echilibru pe care nu l-a confundat niciodată cu echilibristica acomodărilor şi tranzacţiilor rentabile. N'a capitulat ca să vieţuiască, ci a suferit ca să biruiască.

Noi ştim că biruinţa ei atârnă de voia lui Dumnezeu, dar şi de tot devotamentul fiilor ei.

Dela educaţia ortodoxă, noi aşteptăm formarea conştiinţei ortodoxe. Această conştiinţă ortodoxă nu va mai fugi de datoriile şi jertfele apos-

nului care dă înştiinţările cerute. Cele ce caută serviciu, trebue să aibă acte în regulă.

Mulţumită publică. La fondul filantropic-cultural, protoiereul Ioachim Munteanu şi soţia sa Maria n. Banciu de 40,000 lei, al parohiei ortodoxe române din Tilişca, a mai contribuit acum stimatul meu consătean, dl Petre Grigorescu, mare proprietar în Constanţa, strada Traian 27 cu un titlu de rentă a împroprietărirei din 1922, Nr. 201,697 în valoare de 5000 lei (cinci mii lei). Pentru acest dar generos i se aduc şi pe această cale cele mai calde mulţumiri. Sibiu, 8 Martie 1928. Ioachim Muntean, protopop în retragere.

Cultură la sate. In Dumineci şi sărbători conferenţiarii despărţământului Sibiu al Asociaţiunii descind între ţărănimea satelor. In 4 Martie au fost în comuna Apoldul de sus. Întâmpinaţi la intrarea în comună de ţărani organizaţi în «Societatea foştilor ostaşi» în frunte cu drapelul societăţii, au fost bineventaţi de către preşedintele, dir. şcol. Dumitru Ivan, şi conduşi la şcoală, unde în spaţioasa sală a şcoalei aştepta poporul dornic de cultură, în frunte cu conducătorii săi intelectuali. Aici s'a desfăşurat o sărbătoare înălţătoare de suflete. Dl inspector Petrescu prin cuvinte bine interpretate a făcut deschiderea. A urmat apoi o serie aleasă de jocuri naţionale, cântece şi declamări cu înţeles predate; dovezi eclatante a unei munci devotate a dşoarei Maria Poenariu, conducătoare a şcoalei de copii mici, şi a dşoarei Ana Joandrea, înv. la şcoala primară, în fruntea căreia stă zelosul dascăl Dumitru Ivan. Dl Dr. Lazar Popovici şi a desfăşorat conferenţa, plină de învăţături folositoare poporului: «Ingrijirea sănătăţii prin post», ear dl Dr. Nicolae Terchilă vorbeşte despre «Educaţia religioasă în familie» tratând la înţelesul poporului probleme, dela rezolvirea cărora depinde însănătoşarea societăţi.

— In aceleaşi condiţii au ţinut conferenţe în aceeaş zi: în comuna *Roşia* dnii conferenţiari: Dr. Grigore Cristescu, despre «Inchinarea adevăratului creştin», Ilie Ilescu judecător: «Drepturi şi datorii»;

In comuna Apoldul de jos dl inspector şcolar P. Petrescu, despre «Problema cum ne putem îndrepta».

Societatea Transilvania din Bucureşti, pentru ajutorul studenţilor şi elevilor meseriaşi români, fondată în anul 1867, în adunarea generală de Duminecă, 26 Februar, şi-a ales cu unanimitate de voturi următorul comitet: Preşedinte Tiberiu Eremie, vicepreşedinţi Petre Gârboviceanu şi Ion Clinciu, casier Aurel Popp, secretar Horia Pipoş, membri: L. Popa Liseanu, A. Bârsan, D. Z. Furnică, Ştefan Popp, D. Raţiu şi N. Mircea, iar cenzori: O. Lugoşanu, D. Cristian, I. Bărbuceanu, D. Marcu şi I. Grecescu.

Dela fundaţia culturală «Principele Carol», Bucureşti (strada Latină, 10). Ministerul de interne a aprobat loteria Fundaţiei culturale principele Carol, a cărei tragere se va ţinea la 13 April 1928. Preţul unui bilet este 100 lei. Premiile sânt: unul à 1.000,000, două à 500,000, cinci à 100,000 opt à 50,000 zece à 20,000, cincisprezece à 10.000, douăzeci à 5000 lei: 61 premii în valoare totală de lei 3.350 000. Bilete se găsesc de vânzare la: banca «*Albina*». Loteria este organizată în scop cultural de a se construi, pentru biblioteca în continuă creştere, pentru expoziţii artistice etc., un local special al acestei fundaţii.

Atac înfierat Doi tineri din «lumea bună» a capitalei au săvârşit, zilele trecute, un atac asupra publicistului Pamfil Şeicaru în redacţia ziarului Curentul. Faptul a provocat o indignare generală, ear asociaţiile de presă din Bucureşti, Ardeal şi Banat au înfierat atacul asupra ziaristului, adoptând o moţiune, în care atentatul este calificat drept atac asupra libertăţii de activitate gazetărească.

Ce nu se speculează! Comunităţile jidoveşti dela Cernauţi încearcă să impună populaţiei fixarea unui preţ de speculă pentru procurarea de *paşcă* evreească. Cei în drept vor lua poate măsuri necesare la timp.

De urmat. Guvernul Italiei a pus în vedere tuturor cărturăreselor şi ghicitoarelor din ţară să-şi caute *altă* ocupaţiune, căci s'a hotărât să li se retragă concesiunile pentru meseria ghicitului.

ŞTIRI LOCALE

Festivalul şcolar de Joi seara din teatrul oraşului, cu program bogat, întocmit de dl C. M. Ionescu, profesor, a fost primit de numerosul public cu mare însufleţire. Exerciţiile gimnastice, preciz şi elegant executate de elevii liceului« Gh. Lazăr», au stârnit lungi şi vii aplauze, ca şi dansurile elevelor dela şcoala sup. de comerţ şi a elevilor liceului, — nu mai puţin lupta de box, apoi statuile romane şi piramidele. Piesa într'un act *Interpretul*, jucată de cercetaşii cohortei «Negoiul», a avut scene glumeţe destul de reuşite. Serbarea şi-a atins astfel şi scopul material: amenajarea salei de gimnastică a liceului.

Adresă de mulţumire. Societatea de Cruce Roşie a României, filiala Sibiu, mulţumeşte pe această cale următoarelor persoane care au binevoit a donă cu ocazia balului din 18 Februar 1928, sumele de mai jos: Familia Doboi 500, Consiliul ortodox român 400, dl Dr. Züssmann 200, dl Dr. Ernst 100, dna Bârsan 100, dnii Ilie Măcelar 100, Dr. Reisenberger 80, căp. Radu 100, maior Andreiescu 60, Dr. E. R Roşca 40, Dr. Phleps 40, Dr. Antal 40, Dr. Lindner 40 lei.

Comitetul.

Dela Soc. Naţională de Cruce Roşie a României, filiala Sibiu In 12 Martie 1928 ora 4 p. m., încep cursurile Şcoalei de infirmiere voluntare ale Societăţii Crucea Roşie. Cursurile vor fi de 2 ori pe săptămână: Lunea şi Vinerea dela ora 4—6 p. m. la spitalul civil (serviciul II chirurgical, la etaj), şi la spitalul militar. Vor fi cursuri de anatomie, mica chirurgie, boli nervoase, boli interne, boli infecto-contagioase, boli de ochi, pansamente etc. Doamnele sânt rugate a lua parte la aceste cursuri, cari vă vor fi de mult folos nu numai pentru infirmiere voluntare, ci şi în viaţa practică casnică.

Recrutarea elevilor neaparţinători oraşului Sibiu. Se vor putea prezenta la Consiliul de recrutare Sibiu, în 31 Martie 1928 toţi elevii, ai căror părinţi nu domiciliază în oraşul Sibiu, născuţi în 1907, în alte comune şi judeţe, aflaţi elevi ai şcoalelor: normale, politehnice, de meserii, seminarii şi tuturor şcoalelor, care au elevi interni în raza oraşului Sibiu. Aceştia vor aduce un tablou, eliberat de directorul şcoalei respective, conţinând numele, pronumele, data şi locul naşterii tinerilor şi menţiunea, că numiţii sânt elevi interni ai şcoalei. Lămuriri dă secţia militară a oraşului municipal Sibiu, Str. Mitropoliei 2, uşa 17 (notar Dr. Iekelius), în orce chestiuni privitoare la recrutare.

CARŢI ŞI REVISTE

Transilvania, organul societăţii culturale «Astra». A apărut nrul 2 din 1928 cu proză şi versuri de: S. Voicu, T. Murăşanu, Al. Ciura, I. Agârbiceanu, A. P. Bănuţ, Dr. Gh. Preda şi H. Petra Petrescu.

Anuarul liceului de fete «Regina Maria» din Cluj, a apărut pentru anii şcolari 1925/26 şi 1926/27, publicat de Nicolae Bogdan, directorul liceului.

CONVOCARE

Membrii societăţii române de înmormântare din Sibiu sânt convocaţi în adunarea generală ordinară ce se va ţinea Duminecă **18 Martie 1928** la 3 ore d. a. în sala festivă a Reuniunii meseriaşilor români din Sibiu (strada Brukental 17) cu următoarea ordine de zi:

1. Raportul general al comitetului despre activitatea societăţii în 1927.
2. Raportul casierului.
3. Cenzurarea şi aprobarea bilanţului şi a inventarului despre starea averii societăţii încheiate la 31 Decemvrie 1927 şi darea descărcării comitetului şi casierului pentru gestiunea acestui an.
4. Raport despre aprobarea noului statut votat în adunarea generală din 6 Martie 1927.
5. Alegerea comitetului şi a comisiei cenzorilor în conformitate cu noul statut.

Sibiu, 8 Martie 1928.

Timotei Popovici
preşedinte.

Crestături

Visuri obsedante

Clarissimii dela «Unirea», dela o vreme încoace au început să aibă visuri obsedante, mai ales călătorind cu acceleratul Nr. 301. Visează în piaţa Sibiului o statuie uriaşă cu capul de piatră, trupul de fier şi picioarele de teracotă. Iar în piaţa Blajului li se năzăreşte o piatră mică, aşa o minge de granit, care iată dintr'o dată începe să crească şi creşte, creşte, creşte şi se rostogoleşte spre Veza, Secaş, Ocna Sibiului, ca să lovească, vezi Doamne, picioarele de teracotă ale statuii din Sibiu.

Biblia ne spune, că odinioară Nabuhodonozor, regele Babilonului, *celce păscuse 7 ani cu dobitoacele şi fiarele pădurilor*, încă era obsedat de atari visuri. E teamă, că şi clarissimii dela «Unirea» cu visurile lor năzdrăvane îi vor ajunge urma.

Cuvântul dlui profesor...

Dl Dr. Zaharie German, profesor la liceul «Gheorghe Lazăr» din Sibiu, scrie în «*Unirea*» din 25 Febr. cr. *un* «turbat» *cuvânt mirean* «în chestia proiectului *păcătos* pentru noul regim al cultelor».

De fapt cuvântul mirean al dlui dr. Z. German este atât de «turbat» şi «păcătos», este atât de josnic şi plin de injurii la adresa bisericii noastre şi a guvernului ţării, încât dă cetitorului senzaţia exhalaţiilor unui hoit.

Şi această «dihanie» a unitismului face *educaţie* la un liceu de stat, în care 85% a elevilor sânt ortodocşi.

Astronomie papistă

Solitarul nostru astronom, Todica Gâvrilă din observatorul său dela Geoagiu privind mai deunăzi cerul instelat prin noul său telescop, confecţionat din lemnul pădurii cumpărate paremi se pe banii «Patriei» din Blaj, în locul lunii a zărit chipul Sf. Părinte dela Roma. Şi atunci, emoţionat, întorcându-şi privirea dela cele înalte spre pământul bietei noastre ţări şi văzându-l scufundat în bezna ortodoxiei schismatice, prinde telescopul, face din el tulnic şi începe a tulnica mânos prin «Unirea»: *Indărăpt la Roma!* Noi îi spunem proaspătului propagandist: mai bine ţi-ai vedea de — lemne!

Mânjii I. Preasfinţitului dela Blaj

«Nici nu s'a încheiat bine sărbătoarea lui 1 Dec. 1918 şi în marea paşnică a sufletului românesc triumfător o ceată de rechini confesionali şi au arătat capetele lacome de pradă. Vânători de conştiinţe... ei s'au asvârlit cu lăcomia fariseilor din evanghelie asupra altarelor noastre să le darme, asupra credincioşilor noştri să-i înghită... Mrejele lor sânt grele de pământul reformei agrare şi de arginţii sclipitori ai lui Iuda. Au siluit conştiinţele magistraţilor şi baionetele jandarmilor să ne facă nedreptăţi... Au persecutat pe slujbaşii ţării cari erau de legea noastră... Înfuriaţi ei dau acum asaltul din urmă. Neputincioşi, ei ar vrea să dea statului însuşi rolul de călău confesional»... (*Unirea* dela 10 Martie 1928). — Şi aşa mai departe, ca într'un veritabil pamflet de stradă.

Cum se cunoaşte, că I. Preasfinţitul dela Blaj este suferind, de nu-şi poate înfrâna mânjii când sburdă, ca să nu arunce noroiul din copite în obrazul oamenilor cum se cade...

---

totatului şinici nu-şi va mai permite luxul iresponsabilităţii de care au dat dovadă unii dintre rentierii ortodoxismului românesc.

A fi ortodox, însemnează a trăi cu toată fiinţa ta în duhul ortodoxiei şi a te jertfi pentru idealurile ei specifice.

Iată un învăţământ preţios pe care ni-l dă comemoraţia de azi şi de care se leagă datoria noastră de mâine.

Voiu încerca acum să fixez câteva postulate şi metode ale pedagogiei ortodoxe, pentru o mai temeinică orientare a celor chemaţi să se îndeletnicească cu formarea personalităţilor ortodoxe şi între care se numără cu cinste şi *Soc. ort. naţ. a femeilor române* sub auspiciile căreia se ţine această conferenţă.

Ortodoxia înseamnă biserica ortodoxă.

Biserica ortodoxă înseamnă o doctrină ortodoxă şi o vieaţă ortodoxă. Dar şi doctrina ortodoxă şi vieaţa ortodoxă, înseamnă o tradiţie ortodoxă — o tradiţie fixată şi perpetuată în scris şi oral. — Cu alte cuvinte, biserica ortodoxă este o *disciplină ortodoxă*, în senzul larg al cuvântului: o disciplină dogmatică, o disciplină etică, o disciplină liturgică, şi o disciplină canonică. O personalitate ortodoxă este, deci, o creaţiune vie a disciplinei ortodoxe în cele 4 aspecte tipice ale ei.

Esenţa ortodoxiei este Sfânta Scriptură şi Sfânta Tradiţiune în interpretarea pe care le-au făcut-o Mântuitorul, sfinţii apostoli şi consensul sinoadelor ecumenice.

Disciplina dogmatică postulează disciplina etică, disciplina liturgică şi disciplina canonică.

Aceste disciplini trebuiesc acceptate şi trăite integral de orice fiu al bisericii ortodoxe. (Urmează).

(36) 2—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Mihai-Viteazul** protopresbiteratul Sighişoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

2. Sesiunea parohială, 24 jugăre pământ cultivabil şi 6 jug. păşune, în total 30 jugăre.

3. Locuinţă în natură.

4. Câte 1 ferderă de porumb dela fiecare familie, resp. fum.

5. Trei sorţi de lemne din pădurea urbariaristilor.

Doritorii de a ocupa acest post îşi vor înainta cererile de concurs oficiului protopresbiteral tractual în terminul legal, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a cânta respective celebra şi cuvânta şi a face cunoştinţă cu poporul.

Mihai-Viteazul, din şedinţa consiliului parohial ţinută la 7 Ianuar 1928.

Romul Pulca, adm. preşedinte. **Victor Baciu,** notar.

Nr. 55/1928 prot.

Am văzut:

Sighişoara, la 2 Martie 1928.

Emilian Stoica, protopop.

Nr. 58/928. (35) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Măgura** cu filiala Topliţa, protopopiatul Băiţa, se publică concurs cu termen de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.

2. Stola obişnuită.

3. In Matera Măgura, dela circa 86 familii, câte una ferdelă cucuruz sfărâmat, care se va răscumpără cu bani.

In filia Topliţa, dela circa 76 familii, câte una ferdelă cucuruz şi folosinţa a lor 7 jugăre fânaţ, precum şi folosinţa cimiterelor în ambele comune.

Casă parohială nu este.

Reflectanţii la acest post sânt poftiţi să-şi trimită rugările provăzute cu documentele necesare, în terminul legal, oficiului protopopesc Băiţa, şi să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Băiţa, la 20 Februar 1928.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dumitru Secărea protopop.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu cópii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Nr. 187/1928. (37) 2—3

Concurs

In conformitate cu ord. P. V. Consiliu arhiepiscopesc din 7 Febr. a. c. Nr. 1133 se publică concurs pentru întregirea parohiei a doua Rod, parohie de clasa I, prot. Sălişte, cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

Salar dela stat conform coalei B. şi Stola obicinuită în parohie.

Candidaţii îşi vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta în comună spre a fi cunoscuţi de popor.

Sălişte la 27 Februarie 1928.

Oficiul prot. ort. rom. Sălişte în înţelegere cu consiliul parohial din Rod.

Dr. D. Borcia protopop.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927 Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!" ...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10·

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

Mai sânt şi se vând în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** câteva exemplare din

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1928

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

Jalea ţării. — Repriviri (asupra anului 1927). — Din viaţa Regelui Ferdinand I. — Un mare împărat despre Isus Hristos. — † Dr. Ioan Mihu. — Versuri religioase: Naşterea Domnului, şi Înălţarea. — Peatra. — Lumină în întunerec. — Pace vouă! (versuri). — Curtea de Argeş. — «Şi ne iartă nouă»... (din viaţa voevozilor români). — Căsătoria morţilor. — Obicei la greci. — Gonirea diavolilor. — Preoteasa în mijlocul sătencelor. — Pentru trezirea conştiinţei creştine. — Nou imn. — In post. — La poarta raiului. — Dumnezeu ştie ce face. — Fel de fel: 1. Ce poate rugăciunea! — 2. Ţăranii tot mai cuminte. — 3. Cei trei magi. — 4. Cămaşa fericitului. — 5. Ţăranul şi bolşevicul. — 6. Cum să ne purtăm cu preoţii? — Glume ş. a.

Chipuri: † Regele Ferdinand I. — M. Sa Regina Maria. — M. Sa Regele Mihai I. — Inalta Regenţă: A. S. R. Principele Nicolae, I. P. S. Sa Patriarhul Miron, George Buzdugan. — A. S. R. Principesa-mamă Elena. — Biserica episcopală dela Curtea de Argeş.

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zi'ele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor ş. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediţii: o ediţie cu *Şematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători, — şi altă ediţie *fără Şematism.*

Preţul: Ediţia cu Şematism 50 Lei, — fără Şematism 20 Lei

Plus porto postal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 17 Martie 1928 Nr. 23

Telegraful Român

(Of.)

Onor. «Asociaţiunea»

Sibiiu

Organ naţional-bis

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele
să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor:
un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile
să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Legea cultelor

Comisiunea senatorială a cultelor a cercetat, în cursul săptămânii precedente, articolele din proectul de lege asupra regimului cultelor. Unele s'au primit nemodificate şi fără discuţie, ear altele cu oarecare modificări de mai multă sau mai puţină însemnătate.

Şedinţa din 10 Martie, de după ameazi, care a durat trei ore, a fost consacrată în întregime lichidării chestiunii *articolului 45*, referitor la bunurile unei biserici atunci când majoritatea membrilor săi trece la alt cult.

Din rapoartele ziarelor din capitală, aflăm despre această şedinţă următoarele amănunte:

Atât reprezentanţii bisericii greco-catolice, cât şi ai celor romano-catolice şi reformate, şi-au desvoltat punctul de vedere şi au susţinut teza, că averea este a cultului în genere şi că nu poate să treacă, odată cu trecerea mirenilor, dela o parohie la alta.

Au luat cuvântul, în acest sens, I. P. S. Sa mitropolitul Vasile Suciu dela Blaj, PP. SS. Lor episcopii Iuliu Hossu dela Gherla şi Alex. Nicolescu dela Lugoj, senatorul Al. Aciu, ear din partea bisericilor minoritare senatorul Elemér Gyárfás.

A luat apoi, cel din urmă, cuvântul I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, arătând că a ascultat cu toată liniştea părerile expuse, dar că nu poate împărtăşi teza că averea e a bisericii întregi. Averea e un instrument al conştiinţei religioase. S'a primit cu însufleţire articolul prin care statul garantează libertatea conştiinţei. Or, dacă s'a respectat libertatea de conştiinţă, cum se putea oare să nu se respecte libertatea averii? Inaltul prelat a citat câteva pasagii dintr'o lucrare a canonistului Sägmüller, care susţine că teza aceasta nu poate fi susţinută nici juridiceşte, nici canoniceşte. Dacă biserica ar fi subiectul dreptului de proprietate, operaţiile de cumpărare şi trecere a averilor parohiale ar fi imposibile. Or, subiectul dreptului de proprietate este comunitatea. Ca atare nu se pot introduce în lege opinii de drept canonic apusean, ci să se ţină cont de realitate. Când ortodocşi ardeleni de acum două veacuri au devenit uniţi, au luat cu ei averile bisericilor ortodoxe. Intre acestea au fost, de pildă, biserica lui Brâncoveanu dela Făgăraş, biserica Prislopul de lângă Făgăraş, şi altele care au fost clădite înainte de unirea cu biserica catolică. Uniţii se folosesc şi azi de atâtea biserici ortodoxe. Oratorul a făcut apel la dl Lăpedatu să clarifice chestiunea, să stabilească norme nete de, să înlăture orice echivoc, pentruca astfel să evite luptele confesionale. A propus apoi ca ministrul cultelor să revină la textul proectului din 1926.

Dl A. Lăpedatu, mulţumind pentru faptul că discuţiunea s'a desfăşurat într'o atmosferă prielnică, făgăduieşte că va face tot posibilul pentru găsirea formulei conciliante.

•

Proectul de lege al regimului cultelor a format obiectul desbaterii şi în comitetul de direcţie al partidului naţional-ţărănesc, care în şedinţa sa din 8 Martie 1928 şi-a precizat atitudinea faţă de acest proect, hotărând publicarea unui comunicat. Reţinem partea dela sfârşit a comunicatului dat de partidul naţional-ţărănesc, care spune următoarele:

Partidul naţional-ţărănesc regretă lupta provocată între deosebitele credinţe din ţară, reprobă expresiunile jignitoare la adresa unora ori altora dintre ele, («greci ortodocşi») din orice parte ar veni... Partidul naţional-ţărănesc, având în vedere că prezentul proect de lege atinge nu numai o problemă politică şi socială, ci şi una de conştiinţă, nu face chestiune de partid din opiniunile singuraticilor membri ai săi, privitoare la chestiunile de detaliu ce se vor discuta, în cadrul acestor principii, tocmai din respect faţă de libertatea de conştiinţă şi credinţă.

•

Ştirile ultime anunţă, că Miercuri s'au prezentat la prezidenţia consiliului de miniştri reprezentanţii bisericii noastre, în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* şi PP. SS. LL. Episcopii *Roman* al Oradiei, *Nicolae* al Clujului şi *Grigorie* al Aradului. Inalţii prelaţi au adus la cunoştinţa dlui prim-ministru Vintilă Brătianu punctul de vedere al bisericii ortodoxe, cerând guvernului să nu renunţe la art. 45 şi să fie adus în discuţie, aşa cum fusese redactat în legea din 1926.

In considerare că discuţiunea în secţiunile senatului n'a dus la înţelegere, guvernul e dispus — în chestiunea art. 45 — să adopte textul modificat de consiliul legislativ.

Proectul, trecut prin comitetul delegaţilor, va fi adus în

FOIŞOARA

Educaţie şi apostolat ortodox

(Sfârşit)

Vieaţa creştinului ortodox trăită în conformitate cu aceste discipline, este o vieaţă creştină autentică. Orice abatere dela una din aceste discipline este socotită ca o anarhie şi este deci eliminatorie, pentru acel membru al bisericii. Şcoala în care se formează personalitatea ortodoxă este Sf. Biserică. Ea însă şi-a luat ca auxiliari învăţământul teologic şi laic şi familia, câtă vreme acestea lucrează în conformitate cu ea.

Dascălii de ortodoxie sunt diaconii, preoţii şi episcopii în puterea succesiunii apostolice. Ei îşi asociază însă şi apostolatul laicilor ortodoxi — cu condiţia ca apostolii laici să lucreze sub controlul şi după directivele ierarhiei bisericii care are, prin Taina Sf. Hirotoniri, puterea de a învăţa şi de a sfinţi.

Orice creştin ortodox, sincer ataşat de biserica lui, trebuie să fie neapărat şi un apostol ortodox. El trebuie să-şi păstreze cu scumpătate credinţa lui şi să şi-o apere până la martiriu.

Ortodoxia de zile mari este semnul neortodoxiei. — Permisiunile şi excepţiunile se acordă de către duhovnic. — Orice libertate arbitrară este semn de anarhie şi cade sub aspre sancţiuni canonice. Biserica ortodoxă nu este intolerantă şi exclusivistă, dar ea nu poate fi tolerantă şi concesivă, cu riscul desfigurării fiinţei ei doctrinare şi disciplinare. Indulgenţa ei faţă de fii ei, nu trebuie să se confunde cu laxitatea şi indiferentismul.

Când un credincios al bisericii ortodoxe se răsvrăteşte împotriva ei, sau ia atitudini care nu sânt în spiritul doctrinei şi disciplinei ei specifice, ea trebuie să purceadă cu toată rigoarea pentru a chema la ordine pe acel credincios.

Spiritul nostru de îngăduinţă şi de menajament a creiat o categorie de aşa zişi ortodoxi, care n'au ortodox decât buletinul de botez sau pe cel de căsătorie şi care-şi permit toate indisciplinele de concepţii şi de atitudini şi faţă de biserică, şi faţă de comunitatea credincioşilor şi faţă de societate. Este vremea, ca această ortodoxie cu numele, să fie denunţată sau convertită la adevărata ortodoxie.

Libertatea de conştiinţă? Da! Fii sincer, fii loial! Ieşi public dintr'o biserică a cărei disciplină nu-ţi mai convine. Dar în situaţia aceasta, ca eu biserică să cunun, să botez copiii şi să conduc la groapă, pe un ortodox care habar n'a avut o vieaţă întreagă de ce este aceea ortodoxie, pe un ateu sau pe un agnostic, nu se mai poate. — Cine e ortodox, să se supuie fără nici un fel de rezerve disciplinei bisericii ortodoxe. Cine nu, să plece. — Ortodox de ochii lumii şi păgân în conştiinţă, nu se mai poate admite.

Fireşte, în primul rând, biserica trebuie să-şi facă datoria ei. — Să-şi creieze şi să şi multiplice armatele misionare, să-şi perfecţioneze armele de luptă şi instituţiile de propagandă, cu un cuvânt, să fie *erou militantă*, ca să poată fi şi *etern triumfătoare*.

S'a zis: statul este *supra confesional*. Dar când majoritatea cetăţenilor acestui stat sunt ortodoxi, mai poate fi statul *supra confesional?*

Istoria ne documentează, că statul român este un vechiu şi unic debitor al bisericii ortodoxe. Şi au pierdut oare azi aceste documente valoarea lor istorică?

şedinţa de Vineri în desbaterea publică a senatului.

Redactarea aliniatelor I şi II, propusă de consiliul legislativ, este următoarea:

«In caz de trecere dela un cult la altul, statul va putea acorda la cererea celor rămaşi fără biserică şi casă parohială în localitate, ajutoarele necesare pentru construirea acestora.

«Dacă cei cari au părăsit cultul ar pretinde drepturi de orice natură în averea comunităţii, se vor adresa în acest scop justiţiei şi anume tribunalelor respective care vor judeca în prima instanţă şi cu precădere înaintea celorlalte afaceri».

Mănăstirea Brâncoveanu

Distinsul publicist, dl *Camil Petrescu*, scrie în ziarul *Universul* dela 14 Martie 1928, sub titlul *Mănăstirea Brâncoveanu*, următoarele:

Se cunoaşte iniţiativa lăudabilă a I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae de a reface vechea mănăstire Brâncoveanu, de lângă Făgăraş.

O iniţiativă care a întâmpinat, spre deosebire de atâtea altele, o bună primire în public. S'au adunat, până acum, 3 milioane de lei şi se aşteaptă încă darul mulţimii.

E o sumă ridicată dacă vreţi, şi totuşi trebue să recunoaştem că e prea puţin.

Se adună atât de greu azi, în ţara românească, bani pentru aşezăminte de folos obştesc... Una dintre cele mai frumoase tradiţii, dintre cele care constitue o caracteristică a adevăratei «boerii», s'a pierdut.

Unde sânt urmaşii ctitorilor cari au împânzit plaiurile româneşti cu biserici şi mănăstiri dela bogata în aur mănăstire a Curţii de Argeş până la «schitul de lemn», clădit de vreun călugăr la cine ştie ce luminiş de pădure?

Unde sânt întemeetorii de aşezăminte menite să întreţie spitale, şcoale? S'au dus, şi se pare că urmaşii lor nu ştiu să ducă mai departe o moştenire sufletească de atâta preţ.

Să fie încercarea Inalt Prea Sfinţitului Nicolae şi un adevărat examen de conştiinţă al credincioşilor din tot cuprinsul ţării...

Din jurisprudenţa Blajului

«In afară de imensa *primejdie naţională*, care ne ameninţă prin deslănţuirea războiului confesional, **acest proiect este şi o monstruositate juridică***). In patima lor oarbă de a servi prozelitismul, redactorii proiectului nesocotesc nu numai cele mai elementare norme ale codificării legilor peste tot, ci *trec cu brutalitate peste principii generale decretate în Constituţia ţării şi ajung în evidentă contrazicere cu o mulţime de dispoziţii concrete ale legilor în vigoare**).

Aceste sânt ale Blajului «consideraţii juridice pe marginea nenorocitului proiect al cultelor» în anul Domnului 1928, când biserica unită este ameninţată să fie despoiată de favoruri şi pusă pe picior de egalitate cu biserica noastră. Şirele ce urmează mai jos sânt consideraţii juridice ale aceluiaşi Blaj pe marginea instrucţiei impuse primului episcop ortodox după unire, în 1810: «11. Porţiile canonice, care domnii pământeşti le-au fost dat preoţilor uniţi, *să nu le capete preoţii neuniţi*[1]) dacă preoţii uniţi au încetat a fi în acele locuri, ci să se deie îndărăpt domnilor pământeni sau comunelor, şi aşa preoţii neuniţi vor fi datori a se mulţumi cu stola cea hotărâtă şi unde vor căpăta nişte pământuri spre mai buna lor subsistinta, acolo *acelea să se supună contribuţiei, căci preoţii neuniţi numai din milă deosebită regească se scutesc dela darea capului*».

«12—13. Precum până acuma neuniţilor se iartă şi s'a iertat a trece la unire, aşa la întâmplare, *dacă neuniţii din vreun sat ar vrea să treacă la unire, porţiile canonice încă au a trece pe partea preotului unit, iar când toţi uniţii din vre-un sat ar trece la neunire şi preotul unit ar rămânea credincios unirei, atunci porţia canonică o va stăpâni preotul unit».*

Ei bine, înţelegeţi acum pentruce «nenorocitul» proiect al cultelor este o «monstruositate juridică». Elementarele principii de drept de mai sus n'au fost trecute în el de «inconştientul» Ministru al Cultelor...

*) Sublinierile sânt ale «Unirii» din Blaj, Nr. 10 din 1928.

[1]) Sublinierile sunt ale noastre.

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— De peste Ocean. — Dela parohii, din eparhiile surori. — Alte daruri. —

Fraţii noştri români plecaţi în America de nord, creştini cucernici ai ortodoxiei, aduc din nou obolul lor, greu muncit, pentru refacerea ctitoriei brâncoveneşti de lângă Făgăraş. Inregistrăm faptul lor generos cu multă mulţumire sufletească şi le trimitem meritată laudă, cu dorinţa de a-i revedea curând în vechea patrie a românilor din ţara cu lărgite hotare.

Râvnă deosebită, în plasare de cărămizi şi înscrieri pe listele de colectă, au desfăşurat: dl *Constantin Medrea*, catehet în Sighişoara; protopopiatul *Deva*; Oficiul parohial *Timişoara-Fabrică*; dl *Dr. Teodor Burdan*, notar public în Ineu, judeţul Aradului ş. a.

Ofrandele sânt următoarele:

Preotul *Traian Demian* din Canton Ohio, America, a colectat dela: Preotul Demian 13 dolari, Dumitru Filimon 13 dolari, Toma Ilioiu 10 dolari, Ioan Magean 6·50 dolari, G. N. Munteanu 6·50 dolari, Eufrosina Dobrea 5 dolari, Ioan Gurlea 5 dolari, Vasile Tilea, Ioan Bărbat, Ioan Nan, Ioan Linadie, Dumitru Ilie, Augustin Bichiş, Moise Ganea câte 1 dolar şi Manole Ghindea 0 50 dolari, în total 66 50 dolari, cari schimbaţi în lei fac . 10,773

Dl *Constantin Medrea*, catehet în Sighişoara, a plasat cărămizi în valoare de 6360

In protopopiatul *Devei* s'a colectat 3907 lei şi s'au plasat cărămizi în valoare de 1570 lei, în total . . 5477

Oficiul parohial *Timişoara-Fabrică*, ep. Aradului, a plasat cărămizi în valoare de 2000

Dl *Dr. Teodor Burdan*, notar public, Ineu, a plasat cărămizi în valoare de 1800

Oficiul parohial din *Felnac*, jud. Timiş-Torontal, prot. Banat-Comloş, eparh. Arad, a plasat cărămizi în valoare de 1000

Dl *Dr. George Popa*, notar public, Oradea . . 1000

Dl *Dr. Aurel Ciortea*, rectorul academiei de comerţ din Cluj, a plasat cărămizi în valoare de . 400

Banca *Oraviţană*, din Oraviţa, a plasat cărămizi în valoare de. 400

Oficiul parohial în *Măderat*, ep. Aradului, a plasat cărămizi în valoare de 200

Oficiul parohial *Verendin*, protop. Mehadia, eparhia Caransebeşului, a plasat cărămizi în valoare de 120

Oficiul parohial din *Hâsmaş*, protop. Beliu, eparh. Oradea, a plasat cărămizi în valoare de. 110

Oficiul parohial din *Criciova*, protop. Făgetului, ep. Caransebeşului, a plasat cărămizi în valoare de 100

Oficiul parohial din *Plagova*, protop. Mehadia, ep. Caransebeşului, a plasat cărămizi în valoare de . 100

Oficiul parohial din *Ponoară*, judeţul Bihor, ep. Oradea, a plasat cărămizi în valoare de 50

Total Lei 29,890

Suma de mai 'nainte 3.315,160

Total general Lei 3.345,050

Minoritatea confesională din lăuntrul neamului nostru, n'a ajutat românismul prin valoarea cine ştie căror inovaţii dogmatice, ci prin geniul câtorva personalităţi reprezentative ale rasei noastre — şi în concepţia cărora, dogma naţională — nu numai că nu era în funcţie de dogmatica oficială a unei anumite confesiuni, ci *o primă* în chip suveran.

Biserica ortodoxă nu e sectară; spiritul sectar e specific minorităţilor candidate la majoritate. Dar ea nu nu poate îngădui nici când invazia în massă sau infiltraţia discretă a aspiranţilor la dictatură spirituală şi politică în lăuntrul neamului nostru, pe care ea l-a zămislit, l-a crescut, l-a apărat şi trebuie să-l mântuească pentru Impărăţia lui Dumnezeu.

Fie ca această zi de proslăvire a unei mucenicii biruitoare acum 11 secole, să însemne şi începutul trezirii conştiinţei fiilor bisericii noastre şi inaugurarea unui apostolat entusiast şi fecund, pentru salvarea fiinţei spirituale a neamului nostru.

*

Biserică bimilenară, din care lumina Sfântului Duh nu s'a stins nici când şi pe altarele căreia sfintele potire nu au rămas niciodată deşerte, Biserică slăvită, la icoanele sfinte ale căreia, n'au pregetat a se pleca genunchii pentru închinări smerite şi din al cărei isvor de har s'au sfinţit vieţi fără de număr, Biserică milostivă, la care flămânzii de iubire au aflat deapururi spor de bunătate şi însetaţii de dreptate prisosuri de adevăr, Biserică luptătoare, pentru care jertfelnicia a fost un dor nepotolit şi mucenicia o biruinţă, este Biserica noastră bine cinstitoare, Biserica noastră mamă, Biserica noastră mântuitoare.

Tu ai înflorit în feciorie şi ai rodit în dureri, tu te-ai răstignit pe cruce, ca să înviezi în slavă, înălţarea ta la cer este aproape, propoveduirile adevărurilor tale nemuritoare, pun azi în mirare pe duşmanii tăi, cari ţi-au căşunat atâtea suferinţe ieri.

Tinereţea, ţie îţi este datornică cu frumseţea sufletului ei, şi bătrâneţea, ţie trebuie să ţi mulţumească, pentru vrednicia şi mângâierile ei.

Că tu ai încălzit *statornic* cu văpăile iubirii tale, inimile credincioşilor tăi şi ai *luminat cu sfintele tale descoperiri*, cugetul lor primejduit de lunecări şi ispite.

Proslăvindu-te, azi, după cuviinţă, noi ne mărturisim recunoştiinţa noastră pentru tot ceiace ai săvârşit şi săvârşeşti pentru priinţele vecinice ale sufletului nostru, şi ţi făgăduim, că te vom iubi şi te vom apăra, cum ne iubeşti şi ne aperi şi tu pe noi.

Ortodoxia luptă, ortodoxia va triumfa!

Sate şi oraşe creştine

(Urmare)

Pentrucă afişarea credinţii era numai formală. Se nesocotia că religia este duh şi nu numai o repetire de formule. Ce e drept cetăţile pot înscrie denumirea credinţii lor în constituţia lor, în statute, sau în inscripţiile monedelor, însă caracterul creştinesc al unei cetăţi, viaţa de credinţă în Dumnezeu, în Hristos şi în Duhul sfânt are să se manifesteze în atmosfera vieţii cetăţeneşti precum şi în anume calităţi spirituale, caracteristice vieţii obşteşti şi cari pot exista şi fără o afişare formală. Examinaţi sub acest raport viaţa localităţii în care trăiţi. Este acesta creştină, îşi are ea credinţa sa?

Pentru ce este acesta oraş or sat creştin; din ce se poate cunoaşte? Nu este oraş creştin fiindcă la anume ocaziuni se ţin ceremonii religioase.

INFORMAŢIUNI

Au plâns de bucurie, mulţumind lui Dumnezeu, moţii noştri din ţinutul Huedinului, aflători în sălile tribunalului, care li-a dat, săptămâna trecută, câştig de cauza în lungul proces cu vestitul Tischler, fiu al poporului «ales», ajuns mare proprietar al pădurilor ce nu i se cuvin.

Mare donaţiune primeşte epitropia spitalelor şi ospiciilor Casei Sf. Spiridon din Iaşi, şi anume: legatul testat de defuncta *Maria Zamfirescu* din Iaşi, care a instituit legatară universală acea epitropie asupra unei averi stătătoare din trei case cu câte două etaje în acel oraş, în valoare de peste *zece milioane* lei, cu venit anual cam de 800 mii de lei.

Reduceri la băi. Ministerul sănătăţii face cunoscut că în lunile Iunie, Iulie şi August nu se vor acorda reduceri la băile Ocna Sibiului şi băile Herculane. Acei cari voesc să obţină preţuri reduse, să facă cereri pentru lunile April, Mai sau Septemvrie, şi să le înainteze inspectoratului balneoclimatic.

Propagandă iredentistă oficială. Ziarul socialist Arbeiter Zeitung află că ministrul de interne al Ungariei împodobeşte porţile şi uşile prăvăliilor dela graniţa Burgenlandului cu tăbliţe de email având harta Ungariei antebelice în chenar *negru* sus cu inscripţia: «Poate rămânea aşa?» ear jos cu răspunsul iredentist: «Soha, soha, soha» (niciodată). Ca editor semnează: ministrul de interne regesc ungar. Taxa tabliţei este un pengő. Cu acelaş preţ se pun în vânzare crucile (!) Rothermere, ale lordului jidovesc. Fotografia ministrului preşedinte Bethlen e taxată cevaş mai scump: 25 pengő. Vai de negustorul, care ar îndrăzni — scrie ziarul socialist — să nu plătească acest tribut agenţilor patrioţi.

Pedepsirea elevelor sulemenite. Inspectoratul şcolilor din Varşovia a trimis zilele acestea tuturor direcţiilor şcolilor de fete o circulară, în care se spune că eleve din toate clasele vin la şcoală pudrate şi cu buzele şi ochii văpsiţi. Se consideră acest lucru ca imoral, neigienic şi nepedagogic, şi de aceea se interzice aspru pudratul şi sulemenitul. Eevele care se vor mai văpsi, vor căpăta de două ori avertismente, ear după o nouă recidivă vor fi eliminate din şcoală.

Ştiri scurte. Parlamentul german (Reichstagul) a oprit categoric participarea la petreceri în postul Sf. Paşti.

— Mişcare puternică împotriva literaturii pornografice şi a revistelor de acest fel se vesteşte din Franţa. In chioşcurile din gări ale căilor ferate de sud este oprită desfacerea unei asemenea marfe.

— Tot mai există sclavi în veacul al 20 lea. După datele Societăţii naţiunilor, numărul sclavilor este de 5 milioane în 19 state diferite.

— Societăţile de misiuni vor ţinea anul acesta în Palestina o conferenţă internaţională cu 280 delegaţi. Şedinţele vor urma în aer liber pe Muntele maslinilor.

ŞTIRI LOCALE

Conferenţe. In 10 şi 11 Martie a. c. au ţinut conferenţe, dintre cele mai instructive, dnii *Nicolae Bălănescu*, advocat, preşedinte al Ateneului din Giurgiu, şi prof. *Mircea Djuvara*, ca trimis al «Universităţii libere» din Bucureşti. Subiectul conferenţei dlui Bălănescu a fost *Fascismul*. De şi de caracter local, fascismul reprezintă ideea generală: de ordine şi patrie. In starea dureroasă în care se afla Italia după războiu, când agenţii comunismului făceau propaganda cea mai primejdioasă, fascismul a apărut ca o sănătoasă reacţiune a poporului, pentru a nu se desfiinţa întreaga clădire a statului italian. In curentul, pentru păstrarea ordinei publice, s'au înrolat: intelectuali, studenţi, funcţionari, profesionişti, muncitori: în fruntea lor Mussolini. Ajuns la cârmă, genialul conducător izbuteşte să refacă ţara în timpul scurt de câţiva ani, aşa cum nu s'a refăcut dela războiu şi până acum, nici un stat: minunea aceasta a realizat-o prin şcoale şi prin regenerarea morală a societăţii. Din poporul care se îndeletnicea cu un «dolce farniente», a creiat un popor care luptă şi munceşte intens. Fascismul arată lumii căi nouă de orientare: respectă individualitatea, spre deosebire de comunism, pe care îl socoteşte drept aberaţie a sălbaticilor. Coordonează cele două forţe antagoniste, munca şi capitalul, potolind războiul intern şi dând ţării o nouă formă de stat Cinsteşte munca: numai ea fortifică pe om, societate şi stat. Munca nu e jertfă, ci exteriorizarea sufletului nostru. In Italia nu se consumă forţele în lupte sterile de clase şi partide, ci totul e îndreptat spre muncă. Nu se discută în jurul principiilor, ci se pun în practică; — cine zice că n'ar profita, împrumutând şi adaptând ceea se petrece în ţara lui Mussolini?

•

In seara următoare am ascultat conferenţa despre *Dunăre*. Dl Djuvara expune pe scurt importanţa marelui fluviu al Europei centrale din punct de vedere juridic şi politic, în special pentru ţara noastră, a cărei desvoltare economică este condiţionată de Dunăre: Cerem, cum zicea defunctul suveran Carol I, libertatea apelor române.

Teatru. Trupa dela Teatrul naţional din capitală, în frunte cu dna Agepsina Macry şi dnii Vracca şi Sârbul, au jucat în Sibiu, în serile de Luni şi Marţi, 12 şi 13 Martie, în faţa unui public numeros şi amator de teatru, piesele *Prometeu* şi *Păpuşile*, cea dintâi e dramă originală a dlui V. Eftimiu, a doua e comedia franceză cunoscută a lui Pierre Wolf, primită oarecând călduros, dar impresionând astăzi mai puţin. *Prometeu* ar fi să facă parte din teatrul clasic. Cu subiect mitologic, în versuri frumoase, dar lipsit de construcţia unei lucrări dramatice de artă superioară, Prometeu, răpitorul de foc pentru a-l dărui spre fericirea oamenilor, pe cari atât de mult îi iubeşte, poate să fie o piesă — când e bine jucată — foarte potrivită în reprezentaţiile oferite tinerimii şcolare. — Tălmăcirea pieselor, de Luni şi Marţi, a fost una dintre cele mai strălucite din câte a văzut Sibiul. Marii artişti ai Teatrului naţional, pe cari i-am numit mai sus, au dat creaţiuni de înaltă valoare şi au smuls dese şi meritate aplauze.

CARŢI ŞI REVISTE

Mitropolia Moldovei, foaie bisericească, apare lunar în Iaşi. Nrul 3 din 1928 (anul al patrulea de apariţie) cuprinde, afară de partea oficială, articole despre: Grija pentru mormintele eroilor, *Originea secteior* (conferenţă), Insemnări ş. a.

Legislaţie bancară. A apărut broşura: O contribuţie la viitoarea legislaţie bancară în România, cu un text de «ante-proect de lege pentru controlul şi reglementarea comerţului de bancă», de Aurel Cosma-junior, doctor în ştiinţele economice şi politice dela universitatea din Paris, licenţiat al facultăţii de drept din Bucureşti, deputat de Timiş-Torontal. Timişoara 1928. Preţul 60 lei.

Crestături

Decoraţiuni papale

Vaticanul între multele mijloace pentru aţâţarea entusiasmului aderenţilor săi, (iconiţe, cruciuliţe etc.) are şi un ord, care nu poate fi purtat odată numai de vreo 300 persoane. Este ordinul ecvestru al Sf. Grigorie. In zilele trecute această înaltă decoraţie a fost conferită de papa şi unui cetăţean român cu merite pentru propaganda papistă. Veţi crede că s'a dat directorului Unirii? Ori astronomului dela Geoagiu? O i măcar profesorului Z. German, care înjură ortodoxia cu gura plină? Şi, Doamne, ce frumos ar sta un ordin ecvestru la gâtul acestei «dihanii»! Dar nu! Papa îşi cunoaşte mai bine «credincioşii» din ţara valahilor, cari îi sânt necesari. Ordinul a fost dat avocatului renegat dr. Vetzak Ede, preşedintele partidului maghiar din Carăii-Mari, pentru distinsele merite: 1. nu ştie românește; 2. e în serviciul lui Horthy şi Rothermeere; 3. este cel mai şovin exponent al politicei de maghiarizare a şvabilor din părţile nordice ale Ardealului românesc.

— Şi românaşii noştri dela Blaj mor de dragostea papei.

Tăria Blajului

«Noi suntem fiii bisericii care în războaie de două mii de ani nu a cunoscut frica, nici înfrângerea. A stat mândră în faţa furiei lui Nero, a vărsat seninâ râuri de sânge pe arenele Romei ... şi a biruit! (se înţelege cu ajutorul hermafroditilor dela Blaj). Duşmanii ei s'au măcinat pe rând şi au dispărut, (cei puţin în idee); ea s'a înălţat neîntrerupt. Azi patrusute de milioane de creştini privesc cu dragoste şi supunere (mai ales!) spre urmaşul lui Petru. *Sunt fraţii noştri de pe întreg rotogolul!*» («Unirea» dela Blaj, Nr. 10 1928).

Ei, apoi pasă de te mai prinde cu Blajul! Când îşi va mobiliza «fraţii» de pe întreg rotogolul, de fiecare ortodox din această biată ţeară se vin câte 28½ fraţi... şi ne am topit! Şi când te mai gândeşti că pe la Blaj trec tot felul de trenuri: expresse, accelerate, de persoane, de vite etc...

Nici pentrucă în şcoalele publice se citesc dimineaţa capitole din Biblie. Ci caracterul creştin al localităţii se afirmă atât la conducere cât şi în viaţa obştească, printr'un înalt spirit de responsabilitate, prin încredere în indivizi şi prin aspiraţiile de viitor. Acestea sunt consecinţele credinţii creştine, sălăşluite în oraş şi astfel de rezultate nu produce păgânismul. Când spiritul creştin alungă păgânătatea dintr'o comunitate omenească, se creează o viaţă nouă, care se resimte printr'un înalt sens de responsabilitate, prin iubirea cordială şi încrederea dintre oameni şi prin revărsarea de idealism în toate aşezămintele şi întreprinderile publice şi particulare cari toate creează o forţă puternică în scopul asigurării libertăţii, şi care aparţine cele mai nobile civilisaţii, în care e dat unui om să trăească. Aceasta este credinţa creştină dintr'o comunitate şi ea este capabilă de manifestare publică. Ea nu se naşte la întâmplare. Este credinţa creştină, cea mai nobilă moştenire a înaintaşilor, menită să trăească în ciuda tuturor controverselor şi a eclipselor morale vremelnice, pentru că este credinţă în umanitate, zămislită de Dumnezeu, răscumpărată prin Isus Hristos, păzită şi ocrotită prin Duhul sfânt până în vecii vecilor.

De cumva avem vr'o îndoeală asupra acestei credinţe creştine, n'avem decât să ne imaginăm ce s'ar alege de orice comunitate în care păgânătatea ar fi atotstăpânitoare. Mişună printre noi o mulţime de indivizi fără credinţă şi cari combat cu înverşunare orice doctrină creştină. Ei neagă existenţa lui Dumnezeu, nu cred în nemurire şi contestă orice influinţă a Spiritului. Pentru astfel de indivizi nu există perspective de viaţă eternă. Omul, spun ei, este un animal, Dumnezeu o nnălucire, nemurirea un vis. Oi noi cunoaştem spiritul acestora: fără avânt, cinic, desolant. Dacă din firea lor sunt sensuali, — viaţa lor e o destrăbălare abjectă; dacă sunt rafinaţi şi perverşi, ei se vor da la o parte criticând, intrigând şi bătându-şi joc de toată lumea printr'o diabolică persiflare. (Urmează).

Convocare

Membrii «Reuniunii culturale naţionale a meseriaşilor rom. din Sibiu» se convoacă la

Adunarea generală ordinară

ce se va ţinea **Duminecă în 1 April a. c. la ora 2 d. a.***) în localul Reuniunii din strada Brukenthal Nr. 17, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. *Deschiderea adunării.*
2. *Constatarea membrilor prezenţi.*
3. *Raportul general al comitetului pe anul 1927.*
4. *Raportul asupra socotelilor pe anul 1927.*
5. *Luarea la cunoştinţă a raportului general, aprobarea socotelilor şi darea absolutorului comitetului.*
6. *Eventuale propuneri.* **)

In preajma adunării generale (Sâmbătă 31 Martie a. c.) la ora 7½ seara va avea loc în localul Reuniunii o consfătuire pentru alegerea comisiei de verificare a Raportului general şi al Raportului cassei. Este de dorit să participe la această consfătuire cât mai mulţi membri.

Sibiu, 8 Martie 1928.

Prof. N. Colan prezident. **Ştefan Duca** secretar.

*) Intru cât nu se prezintă membri în număr suficient după statute la ora 2 d. a., adunarea generală se ţine cu ori câţi membri prezenţi ar fi în aceeaşi zi şi în acelaşi local la ora 3 d. a.

**) Propunerile din afară trebue trimise comitetului Reuniunii cel puţin cu cinci zile înainte de adunarea generală.

(36) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Mihai-Viteazul** protopresbiteratul Sighişoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

2. Sesiunea parohială, 24 jugăre pământ cultivabil şi 6 jug. păşune, în total 30 jugăre.

3. Locuinţă în natură.

4. Câte 1 ferderă de porumb dela fiecare familie, resp. fum.

5. Trei sorţi de lemne din pădurea urbariaştilor.

Doritorii de a ocupa acest post îşi vor înainta cererile de concurs oficiului protopresbiteral tractual în terminul legal, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a cânta respective celebra şi cuvânta şi a face cunoştinţă cu poporul.

Mihai-Viteazul, din şedinţa consiliului parohial ţinută la 7 Ianuar 1928.

Romul Pulca, adm. preşedinte. **Victor Baciu,** notar.

Nr. 55/1928 prot.

Am văzut:

Sighişoara, la 2 Martie 1928.

Emilian Stoica, protopop.

Nr. 187/1928. (37) 3—3

Concurs

In conformitate cu ord. P. V. Consiliu arhiepiscopesc din 7 Febr. a. c. Nr. 1133 se publică concurs pentru întregirea parohiei a doua **Rod,** parohie de clasa I, prot. Săliște, cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

Salar dela stat conform coalei B. şi Stola obicinuită în parohie.

Candidaţii îşi vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta în comună spre a fi cunoscuţi de popor.

Săliște la 27 Februarie 1928.

Oficiul prot. ort. rom. Săliște în înţelegere cu consiliul parohial din Rod.

Dr. D. Borcia protopop.

Din «Biblioteca Bunului Pastor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. «*La cine ne vom duce?*» de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. «*La luptă dreaptă!*» de Nicolae Colan, profesor.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu cópii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Reclama este sufletul comerţului

Judecătoria mixtă Ocna-Sibiului

Nr. G. 539/1928. (39) 1—1

Publicaţiune de licitaţie

Subsemnatul portărel judecătoresc aduc la cunoştinţa publică în senzul legii articolul LX. din 1881 § 102 respectiv XLI. din 1908 § 19, cumcă lucrurile următoare ş. a. 2 cai negri şi 2 per. de hamuri care în urma decisului Nr. 2803/1927 Febr. din anul 1927 al judecătoriei de Ocol din Ocna-Sibiului s'au execvat în comuna Armeni în favorul execvatorul Serv. sanitar al circumscripţiei Ocna-Sibiului repr. prin advocat Dr. Rudolf Mihályi împotriva execvatului Ittu Nicolae notar, locuitori din comuna Armeni, pentru încassarea capitalului de 8000 lei şi acces. prin execuţie de acoperire şi cari s'au preţuit în 9000 lei, se vor vinde prin licitaţie publică.

Pentru efectuirea acestei licitaţiuni pe baza decisului Nr. 539/1928 al judecătoriei de Ocol din Ocna-Sibiului, se fixează terminul pe 24 Martie anul 1928 la ora 16 d. m. în comuna Armeni, şi toţi cari au voie de a cumpăra sânt învitaţi prin acest edict cu observarea aceea că lucrurile susamintite vor fi vândute în sensul legii LX. din 1881 § 107 şi 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata şi în caz necesar şi sub preţul de strigare.

Pretenziunea care e de încasat, face 8000 lei bani capital, dobânzile cu 10/% socotind din 1 April 1927, iar spesele până acum staverite de 4949 lei.

Intrucât mobilele care ajung la licitaţie ar fi fost execvate şi de alţii, şi aceştia şi-ar fi câştigat dreptul de acoperire, licitaţia prezentă este ordonată şi în favorul acestora în senzul articolului XLI. din 1908 § 20.

Dat în Ocna-Sibiului, 7 Martie 1928.

Indes·ifrabil portărel.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

GUSTAV MOESS

Sibiu strada Turnei Nr. 3

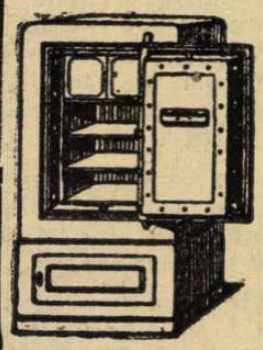

Prima fabrică română pentru casse de bani

(38) 1—4

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!" ...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor.

Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Croitoria de domni

DUMITRU DUŞLEAG

Sibiu Str. Rannicher 6a Sibiu

execută tot felul de **Costume bărbăteşti** solide cât şi după ultima modă

Praxă îndelungată în confecţionarea de

Reverenzi

:: cari se execută după sistemul cel mai nou ::

Serviciu prompt! Preţuri moderate!

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte

---

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	**Copie**	**Căldăruşe cu mătăuz**
Disc	**Linguriţe**	**Clopoţele pt. altar**
Steluţe	**Cruci**	**Cănuţe pt. Sf. mir**
Cădelniţe	**Cruciuliţe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Candele	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericeşti sunt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri favorabile.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 21 Martie 1928 Nr. 24

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele
să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abon... tele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Onor. Red. «Transilvania» Schimb
(Str. Șaguna 8) Sibiu

Legea cultelor în Senat

In ședința senatului de Sâmbătă, 17 Martie 1928, s'au început desbaterile asupra proectului de lege a cultelor.

După ce dl P. Gârbovicеanu a citit raportul legii, seria cuvântărilor o deschide P. S Sa episcopul *Roman,* dela Oradea, și într'un cald și temeinic discurs precisează rostul proectului de față.

Inainte de-a putea prezenta, după note stenografice, cuvântarea venerabilului nostru prelat, publicăm dintr'însa următorul resumat:

P. S. Sa episcopul *Roman*, începe prin a spune că agitațiile începute în jurul acestei legi au avut caracter neobișnuit de violent *ca să nu bănuim un amestec străin.* Ele au avut loc în Ardeal și n'au fost înțelese în Vechiul Regat.

S'a imputat bisericii ortodoxe prozelitismul și, ca atare, că urmărește să-și însușească bunurile altor culte. Am tăcut, pentru că n'am voit să ducem în massele populare mărul discordiei, căci voiam liniștea țării. Știam să răbdăm, pentrucă odată trebuia să ne vină rândul să spunem ce aveam pe suflet.

Am venit la tribună ca să grăim cinstit simțemintele noastre. Țin să precizez că nu e vorba de o lege de trafic ce se poate schimba după împrejurări, ci de o lege care regulează noul așezământ religios al țării pentru vreme îndelungată, pentru că principiile ei întrate în sufletul poporului nu pot fi modificate în fiecare an.

Dumnezeu ne-a legat într'un sânge și într'un suflet în care nu voim să introducem ura.

Ni s'a imputat prozelitismul. Dar noi sântem mărturisitorii *unei* credințe. Ni s'a imputat că ne-am repezit asupra bunurilor străine. E vorba de bunurile țării care nu pot constitui un substrat de trecere la alt stat străin. Ceeace s'a luat dela noi, nu vrem să fie dat altuia. Nu putem admite ca să supunem suveranitatea statului nostru suveranității unui stat străin.

Poporul românesc, care a suferit de-a lungul veacurilor, a fost unit, prin graiul sângelui, peste dogmele separatiste ale bisericii papale.

Biserica greco-catolică a fost numită fortă statică, în opoziție cu cea ortodoxă care a fost numită dinamică. Aducem Blajului omagiu că el a dat pe marii cărturari ai noștri, în timp ce noi ortodocșii am dat pe Horia și pe toți aceia cari au hrănit lupta națională premergătoare unirii de azi. Și românii din Ardeal n'au ținut seama de diferențe confesionale când a fost vorba de neam La Blaj, împreună am fost cu toții și la fel am luptat în procesul Memorandului.

Desrobirea noastră se datorește celor 800.000 morți a căror jertfă e elocventă pentru biserica noastră.

P. S Sa citește apoi, drept documentare a afirmărei că biserica unită a patronat agitațiile din Ardeal, pastoralele prelaților greco-catolici adresate parohiilor în vederea organizării întrunirilor și procesiunilor de protestare împotriva noului proect de lege. Mai citește un articol violent din ziarul *Unirea* dela Blaj, prin care se insultă biserica ortodoxă. In aceeași ordine de idei, menționează un «crez» al episcopiei dela Gherla sortit să atâțe pe credincioșii uniți împotriva guvernului, prin afirmarea pe care o face că guvernul vine cu lege care tinde să pună în vânzare la licitație bisericile unite și să extermine cultul unit.

Când s'a făcut episcopia dela Hajdudorogh, s'a organizat, ce-i drept, o adunare de protestare la Alba-Iulia, dar adunarea aceasta a fost făcută de laici și de preoțimea parohială, dovedindu-se astfel că în chestiile naționale poporul român era unit, indiferent de confesiune. Când a venit vremea unirii poporului românesc, Vaticanul ni-a fost potrivnic, fiindcă Papa nu voia desmembrarea fostului imperiu habsburgic.

Noi, ortodocșii, aveam 40 de mânăstiri pe care le-a desființat generalul Bukow. Atunci s'a creiat o lume a robilor și alta a privilegiaților. Și ne străbate un fior la gândul că în Țara românească ar putea fi reînființate privilegiile.

Poporul zice acum: «Dacă ungurii nu mai sânt între noi, să fim iarăși o singură biserică!».

E articolul 1 al legii poporului. Al 2-lea articol zice: «Cum ne-am dus, așa să venim înapoi».

Odată, când parohiile nu erau bine limitate, am întrat în Maramureș, și poporul s'a reintors la ortodoxism, ridicându-și o biserică de lemn, căreia nu se știe cine i-a dat foc.

Am avut noi multe biserici de lemn, dar ele ni-au fost scumpe, pentru că sufletul lor era de aur. Acum numai pace să fie între noi și lege care să facă orânduire bună.

Teza ortodoxă cere să respectăm constituția. Teza catolică cere să ne supunem lui «corpus juris canonici»; la ea s'au raliat minoritarii.

Noi cari am suferit atâtea dela maghiari, nu voim să dăm impresia că ne-ar bucura nedreptățirea minorităților. Aici, în senat, trebue ca spiritul de dreptate să stea deasupra tuturor și să călăuzească desbaterile.

Ideea fundamentală a lui «corpus juris canonici» este teocrația papală, care aducea întreg pământul sub supremația papei. Acest cod de legi catolice nu poate regula viața noastră lăuntrică.

Uniții pun chestia latinității, afirmând că noi ortodocșii sântem laolaltă cu grecii, bulgarii, sârbii și rușii. Dar biserica noastră e autocefală și în Sinodul nostru nu e nici un străin. Avem, bisericește, legături dogmatice și canonice cu celelalte biserici ortodoxe, dar nu stăm sub jurisdicția nici uneia dintre ele.

Dl *Aciu:* Dar biserica din Basarabia?

Episcopul *Roman:* Cu ea au făcut rușii, ceea ce au făcut ungurii cu d-voastră... Dar să vedem și latinitatea d-voastră. Colegiul suprem al bisericii unite este la Roma și el e alcătuit din cardinali. Timp de 228 de ani dela unire n'a fost nici un cardinal român.

Ați intervenit acum ca statul să obțină prin concordat un cardinal pentru catolicismul din România.

Biserica noastră ortodoxă este neaoș românească. Impărțirea noastră a românilor, în două religii, aduce desmembrarea românismului, și fără această împărțire n'am fi fost siliți să dăm naștere la aceste discuții. După Geneva unde ni se cere să renunțăm la o parte din suveranitatea noastră, vine papa care ne cere și el o parte din această suveranitate. Dacă am continua astfel, ce-ar mai rămânea din suveranitatea noastră?

Sânt bucuros că am ajuns să avem această lege și că am putut ajunge să încheem acest capitol.

Drept acea, primesc legea cu rezerva punctelor care privesc suveranitatea străină. Și cu aceasta duhul Domnului să fie între noi pe calea cea bună întru Hristos și în pace.

*

Urmează la tribună dl *O. Bogdan-Duică.*

Chestiunea pe care o atacăm azi, spune oratorul, cuprinde o problemă care dăinuește în timpurile acestea încă de pe anul 1000. Un proces de 9 veacuri al penetrației catolicismului nu s'a putut desfășura fără ca să nu lase urme asupra unor frați ai noștri.

Proectul dlui Al. Lapedatu are menirea să prindă vechile curente ardelenești și să le adapteze patriei mărite. Proectul acesta pune graniță între țara noastră și țările de unde vin dăunătoarele influențe străine asupra sufletului poporului.

Arată care erau patronatele episcopiei greco-catolice din Oradea-Mare, acum un veac, spre a dovedi cât de mare era influența străină asupra credincioșilor români uniți. Produce date

statistice spre a arăta că biserica unită ne-a adus în Maramureş, Sătmar, Sălaj, etc., poliglotismul şi a contribuit puternic la desnaţionalizarea românilor localnici.

Nu trebuie ca uniţii să afirme că latinismul lor a fost o forţă a acestui popor, ci dimpotrivă a fost slăbiciunea lui...

Dl *G. Bogdan-Duică*, face o largă expunere istorică a raporturilor în ultimii o sută de ani, între ortodoxi şi greco-catolici, spre a dovedi, că agresiunea ortodoxă asupra uniţilor este nulă. Este o ipocrizie să se afirme că ortodoxii atacă pe uniţi pentru a i converti şi că fac confesionalism Este o îndrăzneală a angaja, în lupta confesională, împotriva statului, pe funcţionari ai acestui stat, alături de membri ai partidului naţional-ţărănesc.

Adresându-se înalţilor prelaţi uniţi, îi întreabă dacă socot necesar să intervină pentru ca preoţii greco-catolici să nu mai învenineze sufletele şi să nu mai facă operă de mistificare a unor realităţi pe care le confirmă documentele.

Noi am voit să vă iubim fără rezerve. D voastră aţi venit cu o acţiune care nu poate fi admisă de credincioşii ortodocşi.

Cu amănunte doveditoare, dl Bogdan-Duică arată în ce stare de inferioritate vrea doctrina catolică să înfăţişeze biserica ortodoxă.

Oratorul spune că a voit să dovedească în prima parte a cuvântării sale, că mişcarea pornită de greco-catolici ne-a rupt în continuu, dela 1700 încoace, şi că voeşte să continue a ne rupe, dar că trebue să răspundem categoric: «mai departe nu se poate!».

Dl Bogdan Duică trece apoi la chestiunea tratării cultelor minoritare în noua lege.

Nu socoate acţiunea minoritară pe terenul religios ca o primejdie deosebită pentru ţară, dar recunoaşte că acţiunea culturală a minorităţilor tinde la o izolare a acestora de massa românismului. A făcut bine dl Lapedatu venind cu această lege necesară, pentru ca statul să devină unitar şi toate forţele lui să se desvolte spre salvgardarea intereselor lui.

Episcopia gr.-cat. maghiară Hajdudorog

Atitudinea bisericii şi credincioşilor greco-catolici români

După încheerea pactului dualist dintre Austria şi Ungaria la anul 1867, prin care împăratul Francisc Iosif a dat naţionalităţile de dincoace de Laita pradă ungurilor, — toate guvernele maghiare, cari s'au succedat până la prăbuşirea împărăţiei habsburgice de tristă aducere aminte, au căutat să sugrume celelalte popoare conlocuitoare, maghiarizându-le.

Prin ajutorul clerului şi bisericii catolice a succes maghiarizarea şvabiior şi slovacilor din Ungaria, iar apoi prin legi draconice s'au năpustit asupra noastră dând năvală asupra şcoalelor şi apoi asupra bisericilor româneşti.

Legile şcolare contra noastră s'au ţinut lanţ dela 1879 încoace, culminând în legea apponyiană din 1907.

Paralel cu şcoala, căuta să sugrume şi bisericile româneşti.

Faimosul Ministru de culte şi instrucţie publică, renegatul slovac Wlassits pregătise două proiecte: unul pentru înfiinţarea unei episcopii ortodoxe maghiare şi unul pentru înfiinţarea unei episcopii greco-catolice maghiare.

Numitul Ministru dorind a sonda terenul, a început pertractări verbale cu cei doi metropoliţi de pe acele vremuri, ortodoxul Ioan Meţianu şi grecocatolicul Victor Mihalyi.

Cu privire la înfiinţarea episcopiei ortodoxe maghiare, s'a izbit de rezistenţa fericitului adormit în Domnul Metropolitul de pie memorie Ioan Meţianu, ca într'o stâncă de granit, — şi lucrul a rămas baltă.

S'au opus înfiinţării episcopiei greco-catolice maghiare adormitul în Domnul metropolitul Victor Mihalyi, dar guvernul maghiar nu s'a lăsat bătut, ci a apucat pe alte căi.

S'a adresat Papei dela Roma să înfiinţeze episcopia greco-catolică maghiară pe teritorul episcopiei greco-catolice dela Oradea-mare.

Această veste a îngrijorat pe toţi românii din fostul stat ungar, pentrucă prin înfiinţarea episcopii maghiare se ştia că se intenţionează a se da o grea lovitură românismului.

Intreaga presă română a protestat; aşa de ex. «Românul» organul partidului naţional, Nr. 101 din 1912 scria: «Lovitura ce se dă prin noua episcopie bisericii româneşti, *naţionalităţii noastre*, — fiindcă ea e obiectul pândei, — trebue să accentuăm din nou că n'are pereche în toată politica de nelegiuiri pe care au făcut-o de zeci de ani atâtea guverne pe spinarea noastră...

Cea mai nouă ispravă, însă, a politicei pan-maghiare, episcopia lor greco-catolică, cu greco-catolici de împrumut, răpeşte dela noi pentru totdeauna, pe seama maghiarimei câteva zeci de sate. Şi cum aceste sate ocupă o întindere mare dealungul hotarului limbei noastre, spre nord-vest, noua episcopie are frumoase perspective să-şi crească hotarele în detrimentul episcopiilor noastre».

Contra înfiinţării episcopiei greco-catolice maghiare au protestat la Vatican corul episcopilor români greco-catolici.

Argumentul lor cel mai puternic era teama exprimată, că dacă se va înfiinţa noua episcopie proiectată, greco-catolicii vor trece la ortodoxie.

Afându-se, că intervenirea episcopatului greco-catolic român n'a putut trezi la Roma nici un fel de atenţiune, românii greco-catoli clerici şi mireni, voind să pareze lovitura ce le-o prepara papa, au convocat o adunare de protestare la Alba-Iulia pe ziua de 16 Maiu 1912.

La adunare au luat parte mai multe mii de oameni.

Oratorul festiv a fost dl Iuliu Maniu, care în voluminosul discurs a arătat primejdia cea mare ce ne ameninţă când se răpesc 104 comune româneşti cu 75000 de suflete şi se predau pradă maghiarizării.

In continuarea discursului său dl I. Maniu a zis:

«Au dreptul domnitorul şi papa să facă oricât de multe episcopii, dar n'au dreptul să bage în sufletul nostru suflet unguresc.

Pentrucă dacă ar încerca asta, noi am **rupe peceţile** *documentului, aşa cum a spus Atanasie».* (Viforoase aprobări şi strigăte de rupem peceţile) «Românul» Nr. 108 din 1912

Cu ocaziunea aceasta s'a votat o moţiune prin care s'a protestat contra înfiinţării episcopiei greco-catolice maghiare, s'a decis înaintarea unui memorand la scaunul papal şi episcopatul a fost rugat să conducă un peregrinagiu al Românilor greco-catolici la Roma pentru a protesta contra Hajdudorogului.

Dar Papa — nu s'a sinchisit. Pe atunci nu avea nici un interes să strângă la piept pe drăguţii de greco-catolici români, precum îi strânge astăzi, ci de dragul ungurilor i-a aruncat ca pe o zdreanţă în braţele şoviniştilor maghiari.

Prin faimoasa bulă[1]) *din 8 Iulie 1912 «Christifideles graeci» Papa Piu al IX spune, că ascultând dorinţele M. Sale Împăratului şi Rege Francisc Iosif, a Cardinalului primat de Strigon şi a altor Prelaţi, a înfiinţat episcopia greco-catolică maghiară, răpind metropoliei greco-catolice române peste 100 comune şi înfigând cu mână sacrilegă, el însuş, cuţitul cu două tăişuri până în preşele, în plămânii diecezii greco-catolice din Oradea-Mare.*

*

Ce credeţi, ce s'a întâmplat în urma acestui sacrilegiu?

Nimic. Absolut nimic. Toţi au tăcut mulcom. Ca şi când adânca rană în corpul neamului românesc nici nu s'ar fi făcut.

Peceţile nu s'au rupt. Cârjile nu s'au depus şi procesiuni n'au avut loc.

*

Iar astăzi ce vedem?

Acum când prin ajutorul bunului Dumnezeu şi a vitejiei fără de seamăn a celor 800,000 de *dorobanţi ortodocşi*, Hajdudorogul a fost spulberat, iar comunele au fost redate episcopiei greco-catolice române, — fiindcă statul român voieşte să aducă o lege justă de egală îndreptăţire pentru toate cultele, — iar poporul începe să rupă însuş peceţile, — episcopatul greco-catolic zis român, temându-se că-şi va pierde privelegile de patronate moştenite dela Habsburgi, strigă ca din gura şarpelui, ameninţă cu depunerea cârjilor şi aranjează procesiuni...

[1] Rugăm pe dl Dr. Rusu să publice în coloanele «Unirii» faimoasa bulă a «Sfântului». (Nota culegătorului).

Unul după altul...

Zădarnice se dovedesc înfiguratele sbuciumări ale fruntaşilor papistăşiei uniaţilor noştri pentru a se opune unui curent tot mai năvalnic de revenire la ortodoxie.

Poporul, în mintea sa cumpătată, e departe de a-i asculta; într'însul dăinueşte şi astăzi sufletul strămoşesc ortodox, chinuit de stăpânirile străine din trecut. Poporul doreşte din tot sufletul unirea în legea strămoşească a tuturor românilor şi neatârnare desăvârşită faţă de străini nu numai în ceea ce priveşte pământul, ci şi credinţa neamului.

Aşa se explică desele treceri la ortodoxie în părţile Ardealului, deşi oamenii aceia ştiu că după legile ungureşti, alcătuite în favoarea catolicismului Romei, nu pot să ducă cu ei nici o zestre materială din averea bisericească, lăsată lor de părinţi, moşi şi strămoşi.

Pentru edificarea eminenţilor noştri canonici, amintesc că tocmai în împrejurimea «Romei mici» se manifestă îndeosebi dorul de revenire la ortodoxie: Târnavele vestesc mereu acest dor creştinesc şi naţional, care face să pornească la drumuri pe vajnicii păzitori ai papalităţii, să «capaciteze» pe credincioşii «rebeli» şi să-i împedece în avântul revenirii dorite.

Au alergat, în felul acesta, spre apărarea papistăşiei primejduite la: *Şoimuş*, unde enoriaşii au trecut, cu preot cu tot, la ortodoxie; apoi în *Lepindea*, — aici, pe lângă toate făgăduelile făcute de clarissimi la faţa locului, cei hotărâţi la trecere au plecat definitiv, cu toate că pretorul, dl C. Frăţilă a pus multe piedeci în ce priveşte actele trecerilor, susţinând că nu-s făcute în termin legal, deşi credincioşii au mers la preotul lor administrator distanţă de 20 km., care sau se ascundea, sau dacă venea în pa-

rohie, venea la distanţe de timp în care era imposibil a ţinea termenele puse de dl pretor.

In *Cetatea de baltă* a trecut absolventul de teologie Vasile Ţetcu împreună cu mai multe familii, — zadarnic intervenise alt clariss m, dl Coltor.

Intr'un număr din toamnă al monitorului uniat dela Blaj *Unirea*, preotul unit I. Borza din *Chesler* deplânge amar credincioşii săi trecuţi la ortodoxie şi spune între altele cu durere că biserica lui e neîngrădită şi răzimată cu stâlpi cari, putrezi fiind, azi mâne nu vor mai avea putere de sprijinire. Dar, nu numai în Chesler, ci mai pretutindeni în Ardeal se observă acelaş lucru, deoarece s'au zidit clădirile mai mult pe politică străină, decât pe credinţa Mântuitorului nostru Isus Hristos.

La începutul acestui an revenirile si-au ajuns apogeul în comuna *Băgaciu*: au trecut întâi 53, apoi 57, acum 62 familii, la ortodoxie, preferind slujbele făcute în şcoală de preoţi ortodocşi, decât de preotul uniat în biserică. Bineînţeles, fiind în judeţul nostru atât prefectul, cât şi toţi pretorii, cu revizorul şcolar cu tot, greco-catolici, ortodocşii abia printre baionetele jandarmilor izbutesc să între la sf. slujbă din şcoală, unde revizorul şcolar nu voia să permită sub nici un motiv «pângărirea» şcoalei cu slujbe ortodoxe, nici chiar la ordinul inspectoratului; ce e mai revoltător, la cererea protopopului unit din Diciosânmărtin, jandarmul Crişan, însoţit de alţii, căutând pe vinovatul care a intrat întâi la slujbă, a terorizat pe cei trecuţi la ortodoxie, amenințându-i cu luni de temniţă, cum a fost cazul femeii Marişca Radu care, de atunci, de spaimă, zace bolnavă.

Preotul Tămaş, căruia au aparţinut aceşti oameni, cu *blestemuri* ia la cunoştinţă dorinţa lor de trecere; ear când se prezintă mai puţini, îi ia la bătaie, aşa s'a întâmplat cu Gheorghe Holom şi Raveca Băhnean, (— aceştia l-au şi împrocesuat la tribunalul din Dumbrăveni). Unde este turma uniată?

Actele de trecere, în perfectă regulă, a băgăcenilor, zac şi azi la pretorul din Diciosânmărtin, greco-catolic, neresolvite.

Dacă nu se face legea cultelor, aşa cum e proiectată, este păcat strigător la cer.

Când aud românii, zişi «uniţi», că asupra averii bisericeşti — nu dispun ei, şi că nu este proprietatea lor, se revoltă şi spun că asemenea lege nici când nu poate fi primită de ei, căci «nime nu se poate face stăpân peste daniile bisericeşti ale părinţilor lor».

Intre luptătorii aprigi ai papistăşiei se înşiră şi dl Boilă Zaharie, care a cercat aici, la Diciosânmărtin, să ne zădărnicească edificarea bisericii în piaţă.

Şi e curios că de altă parte aceiaşi uniaţi strigă şi protes'ează că ar fi nedeptăţiţi, şi că *lor* li se răpesc bisericile, că *ei* sânt oropsiţii...

Toate acestea sânt cazuri adunate la repezeală din valea Târnavei-mici, unde biserica ortodoxă e în defensivă, — dar e ajutată de romă ii cari, *unul după altul*, trec la ortodoxie şi ne întăresc rândurile, căci aceste rânduri sânt bazate pe adevărurile martirilor morţi pentru legea lui Hristos şi a neamului românesc.

Pr. *Gheorghe Opreanu.*

Profesorii de religie, în majoritate preoţi, s'au întrunit Joi, săptămâna trecută, la societatea clerului «Ajutorul» din capitală şi au discutat situaţia ce li se creiază prin reforma învăţământului secundar. S'a exprimat dezideratul, ca profesorul de religie să aibe şi parohie, sau cel puţin să fie numit ajutător pe lângă o biserică, sau pe lângă capelele şcoalelor unde sânt.

Profesorii de religie au cerut să li se acorde prin noua lege aceleaşi sporuri ca şi celorlalţi profesori secundari. S'a discutat şi întocmirea programei învăţământului religios în şcoalele secundare. La sfârşit asociaţia clerului s'a ocupat de legea cultelor, cerând menţinerea art. 45 privitor la averi, aşa cum s'a redactat în primul proect.

Ale cui sânt averile bisericeşti?

Cât sânt de subrede argumentele uniaţilor aduse în chestiunea legii cultelor privitor la averile bisericeşti, se arată în modul cel mai învederat, din partea unui distins bărbat al bisericii, în ziarul din Cluj *Renaşterea*, (Nrul din 18 Martie a. c.), unde se fac, între altele, următoarele constatări:

«Biserica catolică, în praxă şi'n doctrină, de câteori a fost vorba, că ea să facă cuceriri, şi a făcut de fapt totdeauna, *a preluat şi averea celor convertiţi.* Bisericile păgâne au fost prefăcute în biserici creştine, dacă păgânii au trecut la creştinism; şi mai târz u în Spania şi ţările apusene în genere multe sinagogi, după trecerea forţată a evreilor la creştinism, au fost prefăcute în biserici creştine. Şi biserica romano-catolică nu de mult, ci abia în 29 Iunie 1867, prin papa Pius al IX, a declarat de sfânt pe Don Petro Arbues de Epilo, în prezenţa alor peste 500 episcopi catolici cari au sărbătorit cei 1800 ani dela moartea sfântului Petru. Şi acest Arbues a prefăcut nenumărate sinagogi între 1441—1485 în biserici catolice. Deci Pius al IX-lea cu cei 500 episcopi recunoşteau că averea bisericii este pentruca credincioşii să-şi poată îndestuli nevoile lor sufleteşti, care odată modificate, trebuia ca şi averea să ia noua destinaţie...

In cartea dlui Georgescu Ion, aprobată de toate comisiile Blajului, la pag. 206 se pot ceti următoarele rânduri: «Episcopul Ioan Patachi (1715—1727) nu poate fi învinuit nici de răpirea bisericii brâncoveneşti din Făgăraş, fiindcă această biserică i s'a dat lui ca biserică-catedrală, din partea autorităţilor superioare. Biserica brâncovenească revenia şi altfel de drept românilor făgărăşeni, cari cu excepţia câtorva negustori greci, au primit cu toţi unirea cu Roma. Cât de mare era numărul uniaţilor pe vremea lui, o dovedeşte statistica dela 1716. De cinci ori erau mai mulţi decât neuniţii. Totuşi puţinii neuniţi din Făgăraş, mai ales negustorii greci, cari aveau legături şi dincolo de munţi, izbutiră să ceară intervenţia doamnei Maria Brâncoveanu la curtea din Viena, să li se lase lor biserica din Făgăraş. Insă fără rezultat». Deci după manualul de istorie a Blajului, în o carte oficială din 1921, deci sub regimul românesc se sooue, că românii greco-catolici din Făgăraş aveau drept la biserica lui Brâncoveanu, care revenia *de drept lor, «fiind ei de cinci ori mai mulţi decât ortodocşii»*. Ar fi deci foarte nimerit, domnilor dela «Unirea», de aţi pune la Indice cartea lui Georgescu, pentrucă afirmă *că de drept* era biserica lui Brâncoveanu a uniţi lor, fiind dreptatea lor, că erau de cinci ori mai mulţi la număr decât ortodocşii.

In aceeaş carte a lui Georgescu se zice, că Grigorie Maior (1772—1783) a lucrat ca puţini arhierei români pentru întărirea şi lăţirea unirii religioase cu Roma. In 8 Iunie 1774 el scria la «Propagana din Roma»: «Pe timpul acesta mai mult de 300 sate au îmbrăţişat sf. unire şi în toate zilele în chip admirabil se întorc cu gloata la unire». In 2 Ianuar 1775 scria: «Cu ocaziunea vizitei canonice dela 10 August până la 10 Septemvrie, pe valea Someşană, s'au întors 40 sate întregi şi astfel în prezent pot număra 500 sate întoarse la unire». Fireşte cu toată avuţia lor bisericească, după care, totdeauna şi'n toate împrejurările, biserica catolică a privit ca la un patrimoniu al său. (O. c. pg. 228). Statistica dată de Georgescu este falşă ori mai corect greşită, precum reese din datele publicate de Dr. V. Cioban în scrierea sa în care dă statistica făcută de cătăul ortodoxiei ardelene, de generalul Bucow. — dar constatările lui Georgescu arată cum aprecia în 1921 b serica unită trecerile religioase, pe care astăzi vrea să le împedece».

Eată material de meditare pentru «marele congres» din 22 l. c. dela Cluj, unde sânt invitaţi uniaţii din «întreaga provincie» să protesteze cu însufleţire împotriva proectului de regim al cultelor.

Semnătorul *Dr. I. P.*, al acestor constatări, a avut prilej să cunoască, dacă nu ne înşelăm, foarte de aproape tot ce se petrece în cercurile bisericeşti ale romano- şi greco-catolicilor; şi astfel este în situaţie să descopere cu toată competenţa adevăruri «despre oamenii cari neagă cele mai evidente fapte, istorice şi de drept, şi primejduesc cele mai sfinte cuceriri ale libertăţii religioase pentru români».

INFORMAŢIUNI

Director la Banca Naţională a României. Reputatul nostru specialist financiar-economic, prezidentul asociaţiunii băncilor «Solidaritatea», fostul ministru de finanţe şi actualul senator, dl *Ioan I. Lapedatu*, a fost cooptat de Consiliul de admin. a «Băncii Naţionale a României» ca director al acestei instituţiuni la locul vacant. — Felicităm atât pe noul director, cât şi Banca naţională.

«Jalnic convoi». Aşa numeşte, «jalnic convoi», un confrate dela Cluj, întreaga «procesiune religioasă» greco-catolică de Duminecă în Piaţa unirii din Cluj. Intreaga defilare, a celor trei sute de persoane, în majoritate cucoane, protestând împotriva legii cultelor, n'a stârnit decât compătimire, — raportează ziarul clujan.

Distincţie. Dl profesor N. Iorga, în drumul său prin străinătate, a ţinut din nou conferenţe şi la Madrid. Pentru activitatea sa culturală, desfăşurată în Spania, savantul român este decorat de regele Alfons XIII cu marea cruce a ordinului civil.

Decan al facultăţii teologice din Chişinău este confirmat Pr. Gr. Pişculescu (Gala Galaction).

Măsuri de aprobat din partea tuturor oamenilor de bine a luat guvernul român în scop ca organele judiciare să urmărească pe editorii, tipografii şi vânzătorii de scrieri pornografice.

Apelul învăţătorilor. Asociaţia învăţătorilor români din Ardeal voeşte să ridice un monument comemorativ în onoarea învăţătorilor morţi în războiul pentru întregirea neamului. De aceea face apel călduros, în locul întâi către toţi învăţătorii din România, şi în special către învăţătorii din Ardeal, să contribue unul fiecare cu cel puţin 100 lei pentru înfăptuirea acestui gând. In aceeaş vreme se adresează marelui public românesc dela oraşe şi sate, cu rugămintea să sprijinească şi din partea sa mişcarea învăţătorimii române, ajutându o să înfăptuească această operă. Toate contribuţiile se trimit la adresa: *Banca Învăţătorilor Cluj*, cu menţiunea: Contribuţie la Fondul pentru ridicarea unui monument învăţătorilor.

După care fel de norme? Primim dela un preot următoarele: In ziua de Sf. Marie a. tr. s'a fost pus peatra fundamentală a bisericii greco-catolice din Târgu-Mureş; a slujit sf. liturghie episcopul dela Lugoş, Dr. Al. Niculescu, şi anume cu faţa la *apus*. Parohul local, Drediţan, catehetul şi un preot dela Blaj au făcut pe diaconi. Numiţii *preoţi* au săvârşit sf. liturghie în odăjdii de *diaconi* sub ochii episcopului cu reputaţie de excelent canonist, dându-li-se şi binecuvântarea de sine înţeles. Cum se face însă de părintele canonist n'a ţinut seamă de can. 29 al Sinod. IV. ec., şi de can. 39 etc. ale sinodului din Cartagena, care consideră de *sacrilegiu* asemenea lucru. Dacă nu se ţine de canoane, aş dori să mi se spună: Ce fel de norme călăuzesc astăzi ritul greco-catolic?

Nu le mai trebue. Jalea şi sărăcia, produse pe la sate de băuturi alcoolice, au îndemnat obştiile sătenilor din mai multe comune moldovene să înainteze I. P. S. Sale Mitropolitului Pimen şi prefecturii judeţului Iaşi adrese, în care cer să nu se mai admită înfiinţarea de cârciumi nouă în satele lor şi să se reducă numărul celor existente. Lucru mai cuminte nici că se poate. Vrednici oameni.

Mişcările, îndreptate împotriva clerului romano-catolic din Mexic, se continuă. După ştiri din New-York, preotul Don Anzio, dus înaintea curţii marţiale, a fost condamnat la moarte pentru activitatea sa politică. Osânditul a fost executat în 15 l. c, prin împuşcare. — Roma protestează mereu, ear maxicanii — îşi urmează prigonirile.

Pe când? Toate organele de publicitate au constatat specula extraordinară a fabricelor de zahăr, pe care un kg. nu le costă de cât cel mult 9 (nouă) lei, şi pot exporta anual 400 de mii vagoane (cam ca şi fabricile de hârtie). Totuşi, zahărul se vinde cu 35—39 lei kilogramul. Pe când, în sfârşit, măsurile de îndreptare?

ŞTIRI LOCALE

Şedinţa literară ţinută în 8 Martie a. c. la «Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu» a avut o reuşită strălucită. Conferenţiarul, dl Dr. G. Preda, dir. osp. de boli mintale din Sibiu, ca trimis al «Astrei», timp de peste o oră a vorbit numerosului public asistent, doamne, dşoare şi meseriaşi, despre educaţia fizică, auto-educaţie şi despre moravurile rele şi stricăcioase ce bântue azi în toată lumea. Instructiva conferenţă şi-o încheie făcând apel călduros ca prin voinţă şi răbdare să ne reformăm fiinţa şi să ne ferim de toate relele, spre binele nostru şi al patriei. — Dl preşident al Reuniunii, N. Colan, mulţumeşte dlui Dr. Preda, pentru frumoasa conferenţă şi pentru dragostea şi interesul ce ni l-a arătat şi de astădată. Între public s'a distribuit 16 căriticele folositoare.

Teatru. Miercuri în 21 Martie, ora 8 şi jum. seara, se va reprezenta în teatrul Sibiului piesa eroică a lui Ed. Rostand, *Cyrano de Bergerac*, în rolul prim cu dl Tony Bulandra. Bilete la Librăria Foaia Poporului în strada Mitropoliei.

Se vor prezenta înaintea consiliului de recrutare Sibiu ţinerii născuţi în anul 1907, cu litera A—G în ziua de 26 Martie, cu litera H—N, în 27 Martie, cu litera O—S în 28 Martie, tinerii amânaţi şi cei cu litera T—Z în 29 Martie, tinerii cari se înscriu în şedinţă după cerere în 30 Martie, studenţii cari aparţin altor cercuri de recrutare în 31 Martie 1928 Lămuriri dă oraşul municipal Sibiu (Secţia militară), strada Mitropoliei Nr. 2, uşa 17.

Dela primărie. Câni fără marcă şi fără botniţă umblă pe străzile oraşului nostru. Proprietarii de câni se fac atenţi, că şi în cazul când nu este carantină, câinii trebue să aibă marcă şi să fie provăzuţi cu botniţă.

Ministerul Justiţiei

Comisiunea de naturalizări

Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea şi pierderea naţionalităţii române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre ştiinţa acelora cari ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispoziţiunilor art. 23 din zisa lege:

Domnule preşedinte,

Subsemnatul Ioan Circov, născut la 4. VIII. 1899 în Rusia comuna Dimitriev, judeţul Taganrog, gubernia Don, domiciliat din luna Septemvre 1921 în oraşul Sibiu, Piaţa Lemnelor No. 6, unde am urmat şi absolvit studiile teologice la Academia de teologie ort. română şi unde în prezent sunt în serviciul Arhiepiscopiei ort. române, renunţând la supuşenia străină doresc să obţin naţionalitatea română.

In scopul acesta prezint următoarele documente:

1. Act de naştere.
2. Act de căsătorie.
3. Certificat, că soţia mea este cetăţeană română,
4. Certificat, că sunt în serviciul St. Arhiepiscopii de Sibiu,
5. Certificat de moralitate.
6. Certificat dela biroul populaţiei.
7. Declaţiunea de renunţare la supusenia rusă.
8. Diplomă de absolvire.
9. Diplomă de candidat la preoţie.

Imi iau voie să arăt în câteva cuvinte, că refugiindu-mă din Rusia, în Decemvre 1920 am venit în România, stând până în Aprilie 1921 în lagărul din Techirgh ol, iar de atunci până în Septemvrie 1921 în mănăstirea Cozia de unde am fost eliberat cu ordinul Ministerului de răsboi No. 9828/1921, trecând la Sibiu, unde am urmat studiile teologice. La 31 Iunie 1926 m'am căsătorit în Sibiu, cu Elena născ. Tămaş, cetăţeană română după ce mă stabilisem aici şi intrasem în serviciul Arhiepiscopiei de Sibiu. Astfel prin legături familiare şi prin carieră sunt legat de România.

Vă rog domnule Preşedinte, să constataţi că întrunesc condiţiunile dela art. 7 din legea pentru dobândirea naţionalităţii române şi să propuneţi Consiliului de Miniştri naturalizarea mea cu efectele prevăzute la art. 33, 34 leg. cit. cu dispensă de stagiu potrivit art. 9 din lege.

Primiţi, domnule preşedinte, expresiunea înaltei mele consideraţiuni.

Diacon *Ioan Circov.*

Dos. Nr. 150/1927.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!"...

— Scrisori pastorale —

De Icon. Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. Dr. Gr. Cristescu, profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Mai sânt şi se vând în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** câteva exemplare din

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1928

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

Jalea ţării. — Repriviri (asupra anului 1927). — Din viaţa Regelui Ferdinand I. — Un mare împărat despre Isus Hristos. — † Dr. Ioan Mihu. — Versuri religioase: Naşterea Domnului, şi Înălţarea. — Peatra. — Lumină în întunerec. — Pace vouă! (versuri). — Curtea de Argeş. — «Şi ne iartă nouă»... (din viaţa voevozilor români). — Căsătoria morţilor. — Obicei la greci. — Gonirea diavolilor. — Preoteasa în mijlocul sătencelor. — Pentru trezirea conştiinţei creştine. — Nou imn. — În post. — La poarta raiului. — Dumnezeu ştie ce face. — Fel de fel: 1. Ce poate rugăciunea! — 2. Ţăranii tot mai cuminte. — 3. Cei trei magi. — 4. Cămaşa fericitului. — 5. Ţăranul şi bolşevicul. — 6. Cum să ne purtăm cu preoţii? — Glume ş. a.

Chipuri: † Regele Ferdinand I. — M. Sa Regina Maria. — M. Sa Regele Mihai I. — Înalta Regenţă: A. S. R. Principele Nicolae, I. P. S. Sa Patriarhul Miron, George Buzdugan. — A. S. R. Principesa-mamă Elena. — Biserica episcopală dela Curtea de Argeş.

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; însemnarea târgurilor ş. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediţii: o ediţie cu *Şematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători, — şi altă ediţie *fără Şematism.*

Preţul: Ediţia cu Şematism 50 Lei, — fără Şematism 20 Lei

Plus porto postal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 24 Martie 1928 Nr. 25

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele
să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abon[illegible]ale și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Onor. Red. «Transilvania» Schimb
(Str. Șaguna 8) Sibiu

Luptă pentru dreptate

S'ar părea că trăim o viață agitată religioasă, judecând după lupta ce se dă cu atâta râvnă în jurul încheerii concordatului și a legiferării raporturilor dintre diferitele culte ale țării.

In ortodoxie n'au existat și nu există privilegiile materiale. Lupta actuală, purtată cu credință, nădejde și dragoste, o desfășoară ortodoxia noastră în numele și întronarea dreptății pentru toate cultele din țară.

Ierarhi luminați, luptători înțelepți și neobosiți ai bisericii noastre, și-au făcut problemă de conștiință și demnitate, în scop ca ceeace în trecut s'a câștigat în mod abuziv, — azi să se repare în mod legal.

Știm și cunoaștem, că dreptatea este o putere pământească și o aripă cerească. Ca putere pământească, dreptatea asigură raporturi pașnice între indivizi și popoare; ca aripă dumnezeească întărește și «înalță neamurile». Dar, dreptatea nu-i tot una cu privilegiul, — ear menținerea privilegiilor materiale constitue act de nedreptate și de egoism, ceea ce denotă absența conștiinței evanghelice.

Privilegiile care caută să se mențină prin apucături juridice și norme învechite, nu se justifică prin nimic. Dreptatea adevărată dă fiecăruia ceea ce este al său.

In zilele, când soarele libertății a răsărit pentru toți românii deopotrivă, — lupta noastră este dreaptă și sfântă. Astăzi nu se mai poate admite să se exploateze nenorocirea, neștiința și neputința unui neam bun și blând, odată atât de asuprit. Există o dreptate imanentă, o dreptate divină, care plătește toate păcatele și dă sentințe juste tuturor celor nedreptățiți. A bătut ceasul actului reparativ.

Să luăm dar aminte, să fim trezi și solidari. Procesul este al întreg neamului românesc. Cauza pe care mandatarii poporului — clerici și mireni — o reprezintă, este legală și dreaptă. Rezolvarea ei corectă constitue nu numai act de dreptate față de biserica ortodoxă, ci și de consolidare a unității sufletești a neamului.

Eată de ce aflăm că mișcarea religioasă a vremii este justificată, și eată de ce ne închinăm cu smerenie și cu recunoștință în fața atitudinii I. P. S. nostru Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae și a celorlalți Arhierei și bărbați de seamă ai bisericii, în lupta de apărare pentru izbânda cauzei mari a românismului și a ortodoxismului.

A sosit vremea să înceteze împietările străine la noi în țară; — stăpânitorii de baștină, românii ortodocși, nu mai sântem material fără vlagă și bun de exploatat.

Să dee bunul Dumnezeu ca lupta aceasta, din parlamentul țării, să ne aducă prin sentință dreaptă o soluție împăciuitoare.

Ear din graiul celor ce ne combat, să auzim rostindu se cuvântul, pe care l-a răspuns Ceciliu creștinului Octaviu la sfârșitul apologiei lui Min. Felix:

Amândoi am învins, tu pe mine și eu eroarea.

Pr. *I. F.*

Nr. 3287 Pres.

Comunicat

Se aduce la cunoștința celor interesați spre orientare și conformare — adresa Ministerului Cultelor Nr. 11,001/928.

In conformitate cu ordinul Marelui stat major Nr. 391 din 28 Februar 1928, avem onoare a vă face cunoscut că, în cursul lunei Martie a. c. se va efectua viza carnetelor Md. E. 1 ale ofițerilor de rezervă.

In vederea acestei operațiuni toți ofițerii de rezervă, funcționari la autoritățile civile și dispensați de mobilizare sânt obligați ca, cu ocazia vizei carnetului Md. D. 1, să *comunice cercului de recrutare numărul de ordine al certificatului Md. D. O.*

In caz de neprezentare la viză, vor avea de suportat penalitățile prevăzute de art. 224 bis din codul justiției militare.

Sibiu, 20 Martie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Desbaterile din Senat

— Ședința dela 20 Martie. — Incidente la Târgu-Mureș. — Legea cultelor. —

In ședința maturului corp dela 20 Martie 1928 mai înainte de a se trece la discuțiile asupra legii cultelor, a luat cuvântul I. P. S. Sa mitropolitul Blajului, Dr. Vasile Suciu, spunând următoarele: Am primit o telegramă dela Târgu Mureș prin care mi se relatează că Duminecă (în 18 l. c.) credincioșii uniți, voind să facă o procesiune religioasă, au întâlnit rezistența jandarmilor, cari i-au lovit cu patul armei. Din cauza loviturilor primite, bătrânul preot Nistor a fost internat în spital. Crucile și prapurile sfinte au fost rupte și călcate în picioare. Cere să se facă o anchetă severă și să fie pedepsiți vinovații.

Răspunsul dlui ministru *Al. Lapedatu:* In urma circulării date de 15 Februar la București, de către prelații uniți, au început o mulțime de manifestații împotriva legii. Am luat contact cu dânșii și le am spus că înainte de a se fi început discutarea legii, este inoportun să agite pe credincioșii uniți. Mitropolitul Suciu, mi-a dat dreptate și a dat o circulară prin care se suspendă orce procesiuni religioase împotriva legii. (Organul oficios al Blajului, *Unirea*, însă afirmă cu toate acestea că procesiunile *nu* sânt suspendate și făcea propagandă aprigă pentru manifestațiile împotriva legii cultelor. *Red.*).

Am socotit că îndată ce arhiereii au intervenit, preoții în subordine se vor supune și vor respecta ordinile șefilor lor. Preoții puteau să convoace adunări ca să discute legea, dar nu să se pună în fruntea credincioșilor și să facă procesiuni.

Ministerul de interne a pus în vedere autorităților că, în urma dispoziției mitropolitului Suciu, aceste procesiuni sânt suspendate. La Târgu-Mureș, procurorul a rugat pe cei adunați să nu facă procesiuni, *dar nu a fost ascultat.* Cordoanele de jandarmi au fost rupte, pentrucă împedecau pe manifestanți să se îndrepte spre centrul orașului și cu acel prilej a fost lovit preotul Nistor. Eu cel dintâi regret acel incident, pentrucă voiam ca legea să se discute în liniște. După cele stabilite până acum, reese că răspunderea cade nu numai de partea autorităților. In înțelegere cu dl prim-ministru, am stabilit că acolo se va duce în anchetă o comisiune, în care vor fi reprezentanți ai bisericii unite. Cei găsiți vinovați vor fi pedepsiți. Regret că până acuma în discuțiile duse în jurul legii s'a pus prea multă patimă și s'a căutat să se facă procesul trecutului. Nici un guvern nu vrea să învrăjbească relațiile dintre confesiuni și de aceea regretăm cele petrecute.

I. P. S. Sa mitropolitul Blajului Suciu: Este adevărat că noi am dat o telegramă preoților noștri să amâne orce procesiune. Telegrama din Februar am repetat-o, în urma rugămintei dlui ministru. Am aflat însă că au fost totuș procesiuni.

Poporul, greșit informat (va să zică a fost înșelat?) a făcut procesiuni, dar dela faptul, că s'au abătut dela ordinele noastre și până a fi loviți cu patul puștelor și a li se rupe prapurile sfinte, este o mare distanță...

Se intră apoi în continuarea desbaterii asupra legii cultelor.

Luând cuvântul P. S. Sa episcopul *Frențiu* dela Oradea, spune că cei uniți cu Roma nu acceptă proectul legii, dar vor propune amendamente.

Oratorul următor, Păr. *Dr. Gh. Ciuhandu*, arată necesitatea legii cultelor prin care trebue să se creeze o politică religioasă de stat. In trecutul nostru istoric erau două concepții religioase: o concepție de toleranță în vechiul regat, și altă concepție de persecuție pentru biserica ortodoxă din Ardeal. Prima concepție ni-a adus simpatii, cealaltă martiri. Sistemul politic unguresc a deslănțuit o adevărată pustiire în mijlocul bisericii ortodoxe din Ardeal, încurajând toate atacurile pentru slăbirea ei. In cadrul unui program de politică națională să nu uităm credincioșii pe care i-am pierdut.

Biserica unită cu Roma, din Ardeal, îmbracă din zi în zi înfățișare de dezidență națională, spre durerea noastră. Câtă binefacere ar aduce neamului încetarea acestei desbinări religioase! am merge pe același drum al intereselor naționale.

Proiectul de lege al cultelor e în contradicție cu prevederile constituției.

Noi nu putem admite să fim atașați carului politic al Vaticanului, prin Concordat, căci știrbim suveranitatea națională.

Face un istoric asupra încercărilor Vaticanului de a se

amesteca în chestiunile politice ale altor state.

De ce să deschidem papalităţii, prin concordat, drumul spre orient?

Biserica unită voeşte să fie privilegiată. E nevoe să se arate solicitudine faţă de biserica ortodoxă, şi vor urma apoi şi libertăţile posibile, compatibile cu interesele statului nostru, pentru toate cultele. Puterea papală e de natură politică. Atâţia autori de istorie recunosc faptul acesta. Unii preoţi uniţi din Ardeal au adoptat şi steagul papal, pe care nu-l întrebuinţau sub unguri. Reprezentanţii papei caută să se amestece în chestiunile noastre interne.

Nunţiul papal, Mario Dolci, s'a dus la consiliul legislativ să se intereseze de legea cultelor.

Dl ministru *Al. Lăpedatu*: Ar trebui să se păstreze toată seriozitatea în discuţie şi să nu se aducă astfel de chestiuni.

I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului: Vrem să ştim adevărul.

Dl ministru *Lăpedatu*: Arhiepiscopul Dolci a făcut o vizită particulară.

Păr. *Ciuhandu*: Catolicismul urmăreşte un imperialism politic, pe lângă cel religios.

P. S. episcop *Niculescu* dela Lugoj: Arborarea drapelului papal la diferite serbări religioase, cred că nu poate fi o impietare asupra suveranităţii naţionale.

Păr. *Ciuhandu*: Intreruperea dv. confirmă cele afirmate de mine. Am relevat faptul acesta, pentru ca să se ştie, dacă statul nostru încuviinţează sau nu arborarea steagului papal.

Nu e o întâmplare că preşedintele partidului naţional-ţărănesc, dl Iuliu Maniu, şi alţii câţiva fruntaşi, sânt uniţi, după cum au fost uniţi toţi membrii consiliului dirigent, care n'a ridicat în situaţia politică decât pe uniţi. Aceasta e o socoteală politică urmărită de sectarismul bisericii greco-catolice.

Biserica unită nu trăeşte pentru interesele naţionale ale statului nostru, ci pentru afirmarea imperialismului catolic.

Mai departe, păr. Ciuhandu, afirmând, cu date, că biserica unită a înlesnit înstrăinarea românilor maramureşeni, îşi atrage o replică a episcopului Hossu care afirmă că în Maramureş nu s'au înstrăinat(?) suflete româneşti, ci dimpotrivă s'au romanizat o mulţime(?) de ruteni cu preoţii lor.

Păr. *Ciuhandu* răspunde că se întemeiază pe statistici oficiale şi pe o lucrare a prof. Moldovan.

P. S. episcop *Hossu* dela Gherla: Lucrarea prof. Moldovan are inexactităţi, fiind tendenţioasă. Nu se poate spune cu nici un preţ(?) că elementul românesc, ţărănimea, s'ar fi maghiarizat, în nordul Ardealului, din cauza bisericii unite.

Părintele *Ciuhanda*, în continuare, se raportează la unele situaţii din eparhiile Aradului şi Oradiei, căutând să evidenţieze vrăjmăşia care a nutrit-o biserica unită împotriva celei ortodoxe. Face o largă incursie în trecutul istoric, spre a documenta afirmarea, că biserica unită săvârşeşte operă activă de prozelitism.

Discuţia la legea cultelor se continuă în şedinţa de noapte, deschisă la ora 9·20.

Părintele *Ciuhandu*, în continuare, arată că, după unirea tuturor românilor, preoţii uniţi au început propaganda pentru unirea cu Roma şi pentru câştigarea de prozeliţi. Pentru aceasta au folosit tot felul de mijloace: ziare, broşuri, cărţi de rugăciuni etc.

In altă ordine de idei, arată cum au rămas o mulţime de comune româneşti fără preot. Acuză episcopia unită a Lugojului că a falsificat statistica privitoare la numărul credincioşilor, pentru a continua să se bucure de avantagii din partea statului.

Episcopul *Niculescu:* Eu am trimes acea statistică la cererea ministerului şi ea emană dela autorităţile comunale competinte.

Părintele *Ciuhanda:* Şi datele mele au aceeaş autenticitate. Atunci şi noi ca şi dvoastră sântem de bună credinţă, şi alţii se folosesc de încrederea noastră.

In bugetul ministerului cultelor, pe anul 1926, pentru 12 milioane de credincioşi biserica ortodoxă primeşte o subvenţie de 330 milioane lei; biserica greco-catolică pentru 1.300,000 credincioşi primeşte 50 milioane lei, subvenţie; protestanţii pentru 1.600,000 de credincioşi primesc o subvenţie de 36 milioane lei. *Ori, în proporţie cu numărul credincioşilor faţă de uniţi, biserica ortodoxă ar trebui să primească un spor de 120 milioane lei. Din aceleaşi calcule reiese că statul plăteşte pentru un credincios protestant 22 lei, pentru un ortodox 27 lei, pentru un musulman 30 lei, pentru un unit 36 lei.*

Dacă s'ar ţinea seama tot de număr, biserica ortodoxă ar trebui să aibă azi 36 de episcopi, nu 18 cât are azi. Şi aceeaşi diferenţă în favoarea uniţilor există în toate domeniile vieţii bisericeşti. Se pare chiar că diferenţa se măreşte pe anul 1927 în favoarea uniţilor şi în ce priveşte bugetul, şi în ce se referă la ajutoare şi la studenţi.

Dacă această politică nu se schimbă, biserica ortodoxă va ajunge de hula minoritarilor.

Respectul faţă de tăria şi măreţia bisericii catolice nu înseamnă că trebue să ne facă să renunţăm la obligaţia ce avem de a lupta împotriva propagandei îndrăzneţe a bisericii catolice.

In ce priveşte înzestrarea bisericelor, oratorul arată că reforma agrară română, care avea să repare o mare nedreptate istorică, nu a avut rezultatul dorit, fiindcă tot biserica greco-catolică a fost ceea care a folosit mai mult. Ce maxim de forţe morale va putea desvolta biserica ortodoxă în noua ţară, dacă ea, care a suferit atât de mult sub unguri, a rămas tot atât de săracă şi sub români. Şi pe mine nu mă doare că adversarii au multe averi, ci sufăr pentrucă noi n'avem şi nu am putut avea nici o avere din cauza împrejurărilor istorice. In ce priveşte latifundiile greco-unite, ca cele dela Gherla...

Episcopul *Hossu:* Episcopia n'a avut şi n'are nici un soi de latifundii. E cea mai mare eparhie din Ardeal, are peste 600,000 de suflete, dar n'a avut deloc pământ. Abia acum, graţie reformei agrare, a obţinut 100 jugăre.

Păr. *Ciuhandu:* Eu nu vorbesc de situaţia de azi, ci de cea din socolul al XVIII-lea. Este un articol în canoanele catolice care prevede că averea unei comunităţi catolice trece în proprietatea bisericii catolice în general.

Dl *Al. Lapedatu:* Inventariul averilor fondului religionar stă la ministerul Domeniilor, unde el e la dispoziţia tuturor ce doresc să-l cerceteze. Venitul acestor averi este de 3 milioane lei hârtie. In ce priveşte afirmaţia că se dau catolicilor averi prin concordat, ea este eronată. Concordatul confirmă că averile rămân statului, iar numai veniturile lor se dau în folosinţa bisericii.

I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului: E incontestabil că statul ungar n'a recunoscut pe seama bisericii catolice dreptul de proprietate a averilor. Statul român a moştenit dreptul de proprietate dela cel ungar. Ce-a făcut statul român prin reforma agrară? *A dat uzufructuarilor contra-valoarea averilor expropriate ca şi cum aceste averi ar fi fost proprietatea lor.* Din rentele acestei exproprieri se alcătueşte patrimoniul sacru. *Cu un cuvânt, Statul îşi plăteşte propriile-i proprietăţi.* El a făcut astfel o donaţie cultului catolic. Gândiţi-vă numai ce înseamnă o danie de 139.000 jugăre episcopiei greco-catolice dela Oradea, de 200.000 jugăre episcopiei romano-catolice, de peste 70.000 jugăre capitolului (canonicilor) acelei episcopii. Numai cumpănind despăgubirile pentru aceste exproprieri, se vede ce fond enorm de mare pune statul la dispoziţia bisericii catolice.

Nu suntem invidioşi. Dar dece un cult e tratat cu măsuri excepţionale de dărnicie?

Dl *Al. Lăpedatu:* Despre cererile de care vorbeşte I. P. S. Voastră că s'ar fi cedat cu uşurinţă şi fără studiu, eu nu pot afirma decât că acela care a trebuit să studieze problema, a fost Marele Sfat Naţional din Sibiu la care aţi participat şi d-voastră.

I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului: Aţi scăpat prin tangentă, d-le ministru.

P. S. Episcop *Roman* al Oradiei: Legea au făcut-o cei cari erau interesaţi la ea. Rolul nostru, al prelaţilor, a fost acolo mic de tot.

Păr. *Ciuhanda* se ocupă apoi de situaţia parohiilor patronate arătând că şi greco-catolicii sânt avantajaţi.

S'au făcut încercări să se câştige teren tocmai acolo, unde biserica ortodoxă era slăbită din cauza luptelor ce avusese să ducă împotriva uniţilor şi catolicilor. E adevărat că ministerul a reglementat situaţia sectelor, dar ele continuă să-şi desfăşoare activitatea dincolo de drepturile acordate. Episcopia Aradului, cea mai lovită, a pornit o contra ofensivă din cele mai viguroase împotriva sectelor, însă n'a avut efectele dorite, din cauza lipsei de sancţiuni şi a lipsei de energie a autorităţilor. Oratorul citează o serie întreagă de cazuri dovedind acţiunea dăunătoare a baptiştilor. Insistă în deosebi asupra unor bănci creiate în jud. Arad, cu capital baptist. Biserica ortodoxă ardeleană a reacţionat împotriva sectelor, cerând guvernului să ia măsuri să ţină sectele sub strânsă supraveghiere.

Sfârşeşte, spunând că primeşte proectul pe care îl va vota.

INFORMAŢIUNI

In cinstea eroilor. Societatea Cultul Eroilor, filiala Sibiu sub înaltul patronaj I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae* şi al dlui general *Găvănescu*, organizează, în sala Urania din Sibiu, Sâmbătă în 24 Martie 1928, ora 9 seara, un *mare festival artistic*, cu ales şi bogat program. Veniţi cu toţii la acest festival dat în cinstea eroilor! Bilete: la librăriile Foaia Poporului şi Drotleff.

Culturale. In săptămâna trecută s'a ţinut la ministerul muncii şedinţa comisiei culturale pentru întrebuinţarea timpului liber al muncitorilor. S'a aprobat înfiinţarea a şase centre culturale pentru muncitori în: Bucureşti, Timişoara, Cluj, Valea Jiului, Galaţi şi Valea Prahovei. In aceste centre vor fi organizate biblioteci, conferenţe şi cinematografe.

Expediţie. Societatea geografică italiană vesteşte că toate pregătirile pentru noua expediţie ce generalul *Nobile* o face la polul nordic, sânt gata. Expediţia pleacă din Italia în cursul lunii lui April.

Organizaţii comuniste desfiinţate. Ştiri oficiale din Tokio confirmă vestea că toate organizaţiile comuniste din Japonia sânt desfiinţate, de guvernul japonez, din cauza atitudinii lor antipatriotice. Comunişti agitatori, în număr de 900, sânt întemniţaţi, din cauză că au primit dela Moscova fonduri (peste un milion de yeni) pentru a face alegerile din Japonia.

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Dela institutul financiar „Albina“. — Râvna oficiilor parohiale. — Alte daruri. —

Vechea noastră instituţie de credit şi economii în Sibiu, «*Albina*», care anul trecut s'a înscris în lista contribuirilor pentru refacerea mănăstirii brâncoveneşti cu suma de 50 mii de lei, vine şi în anul acesta să sprijinească bisericescul aşezământ, votându-i o nouă sumă. Gestul generos al primei bănci române ardeleneşti sperăm se găsească viu răsunet şi la celelalte institute financiare din ţara noastră.

Oficiile parohiale, din arhidieceză şi din celelalte eparhii, nu mai puţin particularii, continuă colectarea şi plasarea de cărămizi cu aceeaş creştinească dragoste, ca şi până acum. Harnicii parohi desfăşoară, între credincioşii lor, activitate care trebue in special remarcată.

Au contribuit mai nou:

«*Albina*», institut de credit şi economii, Sibiu. . 25,000

Oficiul parohial *Daneş*, protopop. Târnava-mare, a donat Lei 1000 şi a plasat cărămizi în valoare de Lei 1100, în total . . . 2100

Dl *Dr. Teodor Burdan*, notar public în Ineu, jud. Aradului, a plasat cărămizi în valoare de 1800

Oficiul parohial din *Ohaba Forgaci*, protopopiatul Belinţului, epar. Arad, a plasat cărămizi în valoare de 1000

Dl *Gheorghe Furnică*, măcelar în Braşov . . . 1000

Pr. *Onoriu Sas*, paroh în Daneş, protopopiatul Târnava-mare 1000

Oficiul parohial din *Ştimand*, protop. Chişineului, eparhia Arad, a plasat cărămizi în valoare de . . 1000

Of. parohial din *Bara*, protop. Belinţului, eparhia Arad, a plasat cărămizi în valoare de. 690

Of. parohial din *Lighed*, protopop. Ciacovei, eparhia Caransebeşului, a plasat cărămizi în valoare de 280

Oficiul parohial din *Lăpuşnic*, protop. Mehadia, ep. Caransebeşului, a plasat cărămizi în valoare de 250

Oficiul parohial din *Hitiaş*, protop. Buziaş, ep. Caransebeşului, a plasat cărămizi în valoare de . 250

Oficiul parohial din *Şancuiş*, protop. Peşteş, ep. Oradea, a plasat cărămizi în valoare de. 180

Of. parohial din *Conop*, protop. Radnei, ep. Arad, a plasat crărămizi în valoare de 150

Pr. *Teodor Toader*, paroh în Calata, protopop. Huedin, eparhia Cluj . . 100

Oficiul parohial în *Ciumeghiu*, protopop. Salonta, eparhia Oradea, a plasat cărămizi în valoare de . 100

Oficiul parohial în *Petnic*, protopop. Mehadia, ep. Caransebeşului, a plasat cărămizi în valoare de . 100

Total Lei 35,000

Suma de mai'nainte 3.345,050

Total general Lei 3.380,050

ŞTIRI LOCALE

Conferenţa Asociaţiilor. Dl Jean Bart (Eugeniu Botez), trimis al Universităţii libere din Bucureşti, a conferenţiat Duminecă seara, în 18 l. c., despre *Dunăre*. Afişele vesteau o conferenţă despre Dunărea *pitorească*. Dl Jean Bart nu ni-a dat însă decât o Dunăre din punct de vedere geografic, economic şi istoric, ear către sfârşit câteva versuri, în formă poporală, despre marele fluviu al Europei centrale, cântat cu multă poezie şi adâncă pricepere de ţărănimea noastră.

Reprezentarea piesei Cyrano de Bergerac în teatrul Sibiului, în seara de 21 Martie a. c., a obţinut desăvârşit succes, — a fost poate cea mai izbutită între toate reprezentaţiile sibiene româneşti din earna aceasta. Opera lui Rostand s'a bucurat de interpretarea adevărat măeastră a marelui nostru artist *Tony Bulandra*, atât de apreciat de sibieni şi sibience. Auditorul numeros i-a făcut dese şi meritate ovaţii.

CARŢI ŞI REVISTE

Biserica ortodoxă română, revista Sf. Sinod. A apărut Nrul 2 din 1928. Cuprinsul: «De Imitatione Christi» (Urmarea Domnului), de Ec. D. Furtună, Dezacordul între tendinţele sociale ale lui Tertulian şi concepţiile societăţii greco-romane, de Victor N. Popescu. Biserica e societate juridică, de Pr. Dim. N. Ştefănescu. Păşind în apostolatul Domnului, de Pr. Aristide N. Geamănu. Religia în şcolile de meserii, de Pr. Nicolae Văleanu. Cum văd străinii sectele religioase în România, de Pr. Valeriu Iordăchescu. Cine era Irodiada şi pentru ce a fost omorât sfântul Ioan Botezătorul, de Arhim. Scriban ş. a. — Abonamentul: 1 an 100 lei. — Toate abonamentele se trimit secretarului administrativ: dlui *D. Sireteanu*, Bucureşti, Sf. Sinod, Biserica Antim.

Carte venită la timp. In editura Librăriei Diecezane din Arad a apărut: «*Treisutecincizeci de Pilde* pentru predici şi alte cuvântări», scrisă de P. Sf. Episcop al Aradului şi părintele Protosinghel Dr. Iustin Suciu.

Această lucrare este aproape cu totul nouă în acelaş gen, încercările de până acum nu au aspectul unei opere sistematice, cum e cea de faţă. Pe aproape 400 pagini cuprinde 350 pilde, luate din istoria universală, din istoria românilor, din Sf. Scriptură, din scrierile sfinţilor Părinţi, şi din vieţile şi experinţa altor bărbaţi celebri, precum şi din viaţa de toate zilele. Pildele sânt grupate după conţinutul lor, în mod alfabetic, şi cele mai multe au şi câte un citat din Sf. Scriptură şi câte o aplicaţie nimerită. Celce le utilizează, găseşte imediat şi fără multă osteneală pilda care i este necesară.

Nu numai preoţii, ci şi catiheţii, învăţătorii şi alţi intelectuali găsesc aici material bogat pentru cuvântări, diferite esortări şi lecţiuni catihetice, ear familiile creştine o lectură edificătoare şi folositoare.

Recomandăm această carte, care vădeşte inspiraţia înaltă şi curată a autorilor de a contribui cât mai efectiv la strălucirea cuvântului divin în inimile setoase ale zilelor noastre.

Cartea costă 100 lei, plus 12 lei pentru francatura recomandată, şi se poate procura la Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Clădirea şcoalei româneşti din Braşov de către popa Mihai în anul 1597, de Aurel A. Mureşanu, (din Anuarul institutului de istoria naţională IV). «Cartea Românească», Bucureşti. Preţul?

Crestături

Imaginaţia dlui Dr. A. Rusu

Nici nu ni-ar fi trecut prin minte, dacă n'am fi cetit «Unirea» din 17 Martie, că directorul ei, *Dr. Alexandru Rusu*, are o imaginaţie atât de fierbinte şi colorată. Dar în faţa probelor trebue să crezi şi ce se pare de necrezut. Intr'un articol editorial, intitulat plastic «Nebunia ortodoxă» enunţă doctoral şi profetic: «*pe urma legiferării acestor articole*» (e vorba de articolele din legea cultelor, cari «*contraria* — of! ce monstruozitate — *canoanelor bisericeşti şi tuturor legislaţiilor civile moderne*») *ţara* **se va trezi** *în plin război confesional care*, prin anacronismul său, *poate să-i primejduiască chiar* **existenţa**». Teribilă imaginaţie! Dela Nistru până la Tisa, dela Dunăre la Ceremuş, ţara în foc, fum şi sânge, primejduindu şi existenţa în război confesional — pentrucă «grecii aşa zişi ortodocşi» din naivitate ori răutate, nu se poate preciza, nu prea arată chef să accepteze în legiuirea lor principiile de drept canonic ale «sfântului» dela Roma.

Nu-i aşa? fioroasă halucinaţie — soră bună cu a Conului Leonida din comedia fericitului Caragiale.

Dar la o parte ironia. Chestia e mai gravă, e chiar *pârjol*, căci (citâm) «Alarmată de primejdia ce ne aşteaptă *întreagă provincia noastră bisericească* **s'a ridicat**, *ca un om, pentru apărarea drepturilor sale* şi noi n'am perdut încă toată nădejdea, că în cele din urmă guvernul nu va lăsa ca nebunia ortodoxiei sibiene să facă un balamuc din ţara întreagă. — *Pentru Ardeal ajunge cel dela Sibiu*», — aiurează cu spasmuri clarisimul, — în care ar vrea să vadă pe «toţi nebunii» I. Preasfinţitului Nicolae.

Cum însă I. P. S. Nicolae nu este încunjurat de nebuni, ci de oameni zdraveni la minte, cari n'au nici fierbinţeli, nici halucinaţiuni, nici aiureli, balamucul din Sibiu vedem că este necesar pentru «provincia», tot aşa de necesar ca şi baia poporală din Sibiu, unde clarisimii vin din când în când să spele de pe dânşii «nămolul» dela îmbinarea Târnavelor. De aci înainte pot veni să-şi cureze şi aiurelile şi halucinaţiunile. D nul Preda este foarte prevenitor şi amabil... Dar şi până la soroc, clarissime ac reverendissime domine Rusu, apa la îmbinarea Târnavelor este încă destul de rece, fă o baie să-ţi mai potolească fierbinţelile!

Dar dl Dr. A. Rusu, n'are numai imaginaţie, are şi prevedere. Ne descopere tot în editorial, că are gata un plan propriu pentru lărgirea balamucului din Sibiu, în care rezervează un apartament întreg pentru colegul său *Dr. Nicolae Lupu*, care aiurează cu ochii închişi tot în «Unirea» din 17 Martie despre «*Ţăria noastră*» (adecă a uniţilor), bolborosind între alte baliverne:... «*a fi ortodox înseamnă a face parte dintr'o societate şubredă care figurează sub numele de biserică, dar care n'are altă bază decât bunăvoinţa vreunui guvern şi baioneta jandarmului, nici alt fundament decât minciuna şi calomnia*».

Ce necesară prevedere, d-le Rusu, ce necesară prevedere! Dar şi până la realizarea planului Dtale, vom stărui pe lângă dl Preda, — şi nădăjduim că ne va asculta, fiind *ortodox* ca şi noi, — să rezerveze deocamdată şi prietenului şi colaboratorului dtale o *celulă* sigură, apoi să se îngrijească de loc suficient pentru toţi cei «nebuni pentru papa dela Roma».

Când pisica nu-i acasă...

I. P. S. Vasile al Blajului, în bună înţelegere cu guvernul ţării, a dat o circulară clerului său ca să amâne procesiunile de protestare în contra legii cultelor, orice manifestare fiind prematură. «Comitetul central arhidiecezan de acţiune pentru apărarea bisericii» din Blaj, sub iscălitura preşedintelui Dr. George Borşan, prin «Unirea» din 17 Martie, dă un comunicat (comunicatele sânt azi la modă), în care îşi *corectează* mitropolitul spunând: «Nu este adevărat, că I. P. S. Sa mitropolitul Blajului ar fi oprit procesiunile şi manifestaţiunile de alipire la biserica noastră, izbucnite spontan (prin comitete à la Gherla) din însufleţirea noastră (Borşan et Comp.) în faţa primejdiei ce ne ameninţă... In consecinţă... roagă toate parohiile cari încă nu ar fi ţinut procesiunile prevăzute şi nu ar fi trimis adresele de protest, să le ducă la îndeplinire neîntârziat. «*Oraşele* în primul loc să dea fast şi putere cât mai mare acestor manifestaţiuni». Şi când această «disordine constituită» se ciocneşte la Târgu-Mureş cu ordinea legală constituită, dând şi *fast* şi *putere* acestor manifestaţiuni, I. P. S. Sa mitropolitul Vasile se plânge în Senatul ţării, recunoscând că preoţii uniţi au depăşit ordinele I. P. S. Sale, dar crede, că autorităţile trebuiau să se poarte cu blândeţe... cu revoluţionarii săi.

Morala fabulei: ***Când vlădica nu-i acasă, borşanii joacă pe masă.***

Turbare care ţine

«Unirea» ne trimite vorbă prin telefonul ei special din mica romă, că dl Z. Gherman, profesor în Sibiu, ştiţi «dihania» care ne insultase mai deunăzi biserica, va da un şi mai «turbat» răspuns, firește prin «Unirea» din Blaj, «infamelor» noastre crestături. Îi mulţumim cu gentileţă «Unirii» pentru prietenia ce ne arată prevenindune. O asigurăm însă, că nu sântem de loc nici emoţionaţi, nici intimidaţi de această veste. Turbarea, oricât de înfricoşat şi de hâdos este aspectul ei, a fost făcută inofensivă prin descoperirea nemuritorului Pasteur. Va fi «turbat» rău răspunsul «dihaniei»? Ce are a face? Vom dubla şi noi la crestături doza de ser antirabic.

Tot dela lupu cetire

Tot în nrul din 17 Martie al Unirii, număr celebru prin tembelism şi iezuitism, tot Dr. Lupu scrie:

«Biserica noastră (adecă gr.-cat.) este conştie de exchiziva ei adevărătate, precum şi voi sunteţi conştii de şubrezimea şi de slăbiciunea voastră că dacă nu v'ar sprijini statul, în zece ani v'am *înghiţi* pe toţi».

Adevărat. Când e vorba d'a *înghiţi* — apoi sânt clarissimii tari, tari de tot.

Asupra bugetului acestei ţări, pentru înfăptuirea căreia, nici ruşii, nici ghizdavii, nici borşanii şi nici lupii, n'au pierdut nici baremi o picătură de sânge — dau năvală într'un mod înspăimântător; — ar dorî să-l înghită cu un adevărat apetit de lup.

Nr. 214/1928. (41) 1—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei a treia **Sălişte**, parohie de cl. I-a, se publică din nou concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

Salar dela stat conform coalei B.

Relut de locuinţă 4800 lei anual; Relut de lemne 5000 lei anual dela parohie, şi stola obişnuită în parohie.

Candidaţii îşi vor înainta cererile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta în comună spre a fi cunoscuţi de popor.

Sălişte, la 14 Martie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român din Sălişte, în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. D. Borcia
protopop.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!" ...

— Scrisori pastorale —

De Icon. Dr Gr. Cristescu, profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu**, profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Nr. 82/1928. (40) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a **Vălişoara**, protopopiatul Băiţa, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat conform celor fasionate în coala B.

2. 7 (şapte) jugăre pământ sesiune parohială.

3. Câte una ferdelă cucuruz sfărâmat dela fiecare familie, eventual preţul lui în bani, după preţul zilei.

4. Stola obişnuită.

Concurenţii îşi vor înainta cererile cu actele cuvenite oficiului protopopesc Băiţa (jud. Hunedoara) în terminul prescris şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul, eventual spre a celebra Sf. Liturghie şi a predica.

Oficiul protopopesc ort. rom. Băiţa, în înţelegere cu Consiliul parohial respectiv.

Băiţa, la 5 Martie 1928.

Dumitru Secărea
protopop.

GUSTAV MOESS

Sibiu, strada Tribunei Nr. 3

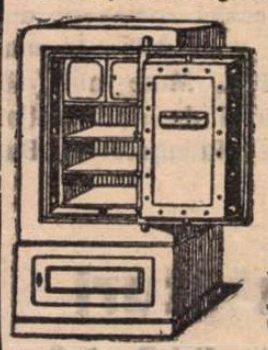

Prima fabrică română pentru casse de bani

(38) 2—4

Croitoria de domni

DUMITRU DUŞLEAG

Sibiu Str. Rannicher 6a Sibiu

execută tot felul de **Costume bărbăteşti** solide cât şi după ultima modă

Praxă îndelungată în confecţionarea de

Reverenzi

:: cari se execută după sistemul cel mai nou ::

Serviciu prompt! Preţuri moderate!

Pictură Bisericească

Subsemnatul având autorizaţia Prea Vener. Consistor arhidiecezan din Sibiu, pentru pictură, — aduc la cunoştinţa On. public, că în atelierul meu se execută în **orice mărime, cu preţuri moderate: orice icoane sfinte, cruci, prapori, iconostase etc.**

Pictura se face în oleu, pe pânză, lemn, zinc etc. Pentru lucrările mele posed numerosse certificate de mulţămire şi recomandare.

Agârbiciu, jud. Târnava-mare.

Nicolae Baciu,
pictor bisericesc.

(42) 1—3

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în plus, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Din «Biblioteca Bunului Pastor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. «*La cine ne vom duce?*» de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. «*La luptă dreaptă!*» de Nicolae Colan, profesor.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	**Copie**	**Căldăruşe cu mătăuz**
Disc	**Linguriţe**	**Clopoţele pt. altar**
Steluţe	**Cruci**	**Cănuţe pt. Sf. mir**
Cădelniţe	**Cruciuliţe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Candele	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericeşti sunt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri favorabile.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Sub formă de învăţătură şi energie omul îşi poate spori desigur forţele proprii; însă fiinţa omenească ca să se completeze, trebue să urmărească un ideal, o idee divină. Nu există societate omenească, să nu cultive ideea de Dumnezeu. Această idee ridică pe om mai presus de fiinţa lui. Sufletul nostru are pornirea către un ideal suprauman.

Firea omenească tinde spre fericire. Deşi viaţa e plină de greutăţi, însă nimeni nu renunţă la speranţa în fericire. Deaceea dreptul de închinare e un drept natural. Acest drept natural, ca să se afirme a avut nevoe întâi de forţă, apoi a intervenit dreptul, şi în urmă libertatea de conştiinţă.

In timpul lui Constantin cel Mare, se găseşte pentru prima oară introdus în lege, dreptul de închinare. Inainte de creştinism propagarea credinţei se făcea prin forţă. Forţa de stat a fost întrebuinţată adeseori în cursul istoriei împotriva diferitelor culte. Prigonirile confesionale din Europa au făcut ca ereziile să se desvolte în America. In 1787 s'au început discuţiile pe chestiunea libertăţii conştiinţei. Din America a trecut în Anglia, ajungând să se afirme abea în 1877

A fost un singur popor la care libertatea de conştiinţă a fost dela început afirmată, fără să aibă nevoe de forţă, nici de legi, ci numai de libertate religioasă: acesta este poporul român. Şi poporul şi legiuirea română au îngăduit libertatea conştiinţei în chipul cel mai larg. Oare legea de faţă continuă tradiţia, se întreabă, P. S. Sa Episcopul Vartolomeu? Desigur. Confesiunile toate se bucură de cea mai largă libertate. Şi demnitatea neamului nostru, ne obligă să păstrăm această tradiţie. Diferite confesiuni însă, au avut adereaori o atitudine duşmănoasă faţă de statul nostru.

Dl *Al. Lapedatu*, ministrul cultelor şi artelor: Este foarte exact ceeace spune P. S. Sa, şi tocmai de aceea legea dispune ca statutele cultelor să fie aprobate de guvern.

P. S. Sa Episcopul *Vartolomeu*, în continuare, examinând evoluţia istorică a bisericii ortodoxe române, spune că această biserică a fost baza de rezistenţă a sufletului românesc. De care mijloace s'a putut servi poporul român ca să-şi asigure unirea sufletească şi limba? De credinţa religioasă. Crede că libertatea asociaţiunilor religioase, aşa cum a fost formulată în lege, este în avantajul altor culte nu al celui ortodox.

Dl ministru *Al. Lapedatu* dă explicaţiuni arătând că legea s'a condus de principiul dreptăţii.

P. S. Sa Episcopul Vartolomeu închee declarând că acceptă noua lege.

Dl. *M. G. Orleanu* crede că proiectul în discuţie dă mai mult cultelor, decât dădeau regii catolici bisericii lor. Face apoi istoricul raporturilor dintre biserică şi stat, pentruca una din aceste puteri să domine pe cealaltă.

La sfârşit spune: la noi unele culte au înţeles să meargă prea departe; au organizat procesiuni *şi au îndemnat mulţimea să atace autorităţile, care aveau ordin să oprească manifestaţiunile.* Protestează cu energie în contra acestei anarhii organizate de conducătorii unor culte.

Telegrama dlui ministru de externe Titulescu

La felicitările aduse de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* dlui ministru de externe *N. Titulescu*, din prilejul strălucitului discurs ţinut la Geneva în chestiunea optanţilor maghiari, dl ministru răspunde din Geneva Elveţiei cu telegrama sa din 23 Martie 1928 următoarele:

Inalt Prea Sfinţiei Sale Mitropolitului Nicolae Bălan, Bucureşti. Mulţumesc călduros Inalt Prea Sfinţiei Voastre pentru sentimentele de patriotism ce-mi transmiteţi cu ocazia apărării drepturilor patriei. Titulescu.

Grijă pentru mormintele Eroilor. In scopul realizării şi bunei întreţineri a mormintelor eroilor, Comitetul central al societăţii «Cultul Eroilor», sub preşedinţia I. P. S. Patriarh-Regent, a luat de curând dispoziţia să creeze, în cele *opt* judeţe ale regionalei Iaşi, cimitire de onoare. Un delegat al comitetului central va asista la lucrările de exhumare şi centralizare a mormintelor. Regionalei din Iaşi i s'a alocat, pe anul în curs, suma de 1.500 000 lei. Autoritatea bisericească îndeamnă pe toţi preoţii din eparhie să ajute prin sfatul lor către, creştini, opera de centralizare a mormintelor de eroi în cimitere de onoare. Până ce această lucrare măreaţă va fi desăvârşită, preoţii sânt cei dintâi chemaţi să îngrijească de actualele cimitere, fiind îngrădite bine, curăţite de buruieni şi mărăcini, şi împodobite cu flori, — pentru a da, prin împlinirea sfintei datorii, o pildă generaţiilor ce vin şi o mare mângâere familiilor celor morţi în războiu.

INFORMAŢIUNI

Parastas. Implinindu-se 50 de ani dela moartea lui ***Dr. Ion Lăpedatu***, fost profesor al şcoalelor noastre centrale din Braşov, — astăzi liceul «Andrei Şaguna», — s'a slujit Duminecă, în 25 Martie 1928, un parastas în capela cimitirului din Groaverii Braşovului, unde se află înmormântat mult regretatul profesor, care a fost un român de inimă şi unul dintre cei mai vrednici membri ai societăţii braşovene.

Scutire de taxe. Societatea «Temperanţa», centrala Bucureşti, anunţă toate societăţile de temperanţă din ţară, cari s'au creiat sau se vor creia, că ministerul de finanţe le scuteşte atât de taxele de timbru la constituire, cât şi de orce impozit.

Premiu de zece mii de lei. Din Chişinăul Basarabiei se anunţă: Societatea ortodoxă naţională a femeilor române din Bucureşti fixase un concurs pe toată ţară pentru cea mai bună compoziţie muzicală bisericească, pe note liniare. S'au prezentat 12 manuscrise. Dintre toţi,părintele iconom stavrofor, *Mihail Berezovschi*, conducătorul corului arhipiscopal din Chişinău, a obţinut priemiul I. în valoare de zece mii de lei. I. P. S. S. Patriarul-Regent a prezidat lucrările Comisiunii.

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Ofrandele parohiilor din protopopiatele arhidiecezei —

Continuăm publicarea contribuirilor făcute din partea parohiilor din *protopopiatele* noastre, *pe anul 1928*, — şi anume din următoarele protopopiate:

Braşov, în care se remarcă parohiile: Braşov Tocile cu lei 3500, Sânpetru cu lei 3000, Bod, Crişbav, Preşmer şi Turcheş, cu câte lei 2000, Braşov-Dârste, Braşov-vechi, Herman, Rotbav, Satulung Sf. Adormire şi Satulung Sf. Arhangeli, cu câte lei 1000 în total. . 21700

Sebeş, aici se remarcă: Sebeş cu lei 3000, Răhău şi Săşciori cu lei 1000, în total 15872

Bran, remarcăm: Zârneştii cu lei 2000, Ghimbav, Moeciul de sus, Râşnov şi Vlădeni, cu câte lei 1000, în total . . . 10600

Agnita, remarcăm parohiile: Bruiu şi Cincul cu câte lei 1000, în total . 10000

Făgăraş, remarcăm par.: Beclean, Făgăraş şi Lisa, cu câte lei 1000, în total 8600

Olt, aici remarcăm par.: Şercăiţa şi Şinca nouă, cu câte lei 1000, în total . 7530

Avrig, se remarcă par.: Viştea de sus cu lei 2000, Porceşti şi Sebeşul de jos, cu câte lei 1000, în total 7450

Sălişte, remarcăm par.: Sălişte cu lei 2000 şi Tilişca cu lei 1000, în total 6750

Zărand 6705

Orăştie, se remarcă par.: Orăştie cu lei 1000, în total 6500

Jiu, aici remarcăm: Petroşanii cu lei 2000, şi Lupeni cu Lei 1000, în total 6350

Hunedoara 4145

Mediaş 3785

Haţeg 2635

Băiţa. 2600

Oficiul parohial din *Râusadului*, protop. Sibiu, a colectat dela Nicolae Brâncoveanu lei 1000, dela alţi credincioşi lei 818, în total 1818

Total Lei 123,140

Suma de mai'nainte 3.380,050

Total general Lei 3.503,190

Contractele de închiriere se prelungesc încă pe un an, până la 23 April (6 Mai) 1929. Chiria anuală, în contractele de închiriere prelungite, se fixează înmulţindu-se cu 32 chiria de bază din 23 April st. v. 1926 în vechiul regat, şi 6 Mai st. n. 1914 în celelalte părţi ale ţării. Proectul legii, depus pe biroul camerei, produce mare nemulţumire între chiriaşi.

† Ioan Gârbacea, vechiul muncitor şi harnicul expeditor la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, după morb scurt şi greu, împărtăşit cu Sf. Taine, şi-a dat sufletul în mânile Creatorului, în 24 Martie la ora 3½, în etate de 66 ani. Rămăşiţele pământeşti ale răposatului s'au ridicat din casele proprii (strada Trei-Stejari Nr. 30) în 26 Martie 1928, la ora 2 d. a. şi s'au depus spre veşnică odihă în cimiterul din Sibiu. Fie-i somnul lin şi memoria binecuvântată!

Inştiinţare pentru abonaţii la «Biblioteca poporală» a Asociaţiunii «Astra»: Aducem la cunoştinţă abonaţilor la «Biblioteca poporală» a Asociaţiunii, că în jumătatea a doua a lunii April 1928 toţi cei ce au plătit taxa cuvenită de abonament, vor primi dintr'odată opt broşuri. Seria a doua de broşuri, — vor fi anul acesta mai mult de zece, — vor primi-o la toamnă. *Biroul «Asociaţiunii».*

† Eronim Cristea, elev în cl. VII-a liceală, în Dumbrăveni, Târnavamică, în etate de 18 ani, după lungi şi grele suferinţe şi-a dat sufletul în 24 Martie 1928 în mânile Creatorului. Osemintele defunctului, deplâns de nemângâiata sa mamă văd. Cornelia Cristea născ. Tătar şi de numeroase rudenii, s'au aşezat spre veşnică odihnă, în cimiterul bisericii ort. rom. Daneş, Luni, în 26 Martie 1928 la ora 2 p. m. Odihnească în pace!

Pedeapsă cu moarte. Consiliul naţional a Elveţiei a discutat propunerea de a se introduce în codul penal un articol, prevăzând pedeapsa cu moarte. După îndelungate desbateri propunerea a fost respinsă cu 144 contra 28 voturi.

Mutarea târgurilor. Consiliul comunal din Braşov a discutat chestiunea mutării târgului săptămânal din centru la un loc mai potrivit, în altă parte a oraşului. Propunerea de mutare a găsit şi partizani, şi adversari. Părerea celor din urmă a ieşit biruitoare în consiliu, şi astfel în Braşov — întocmai ca la Sibiu — târgurile săptămânale se ţin în centru şi mai departe, producând aglomeraţie şi întreţinând necurăţenia, fiindcă aşa voiesc cercurile comerciale dela centru. Folosul obştesc şi cerinţele igienice mai pot să aştepte, aşa se pare, atât la Braşov şi la Sibiu, cât şi în alte localităţi.

ŞTIRI LOCALE

Consiliul comunal al municipiului Sibiu este convocat pe Vineri, 30 Martie 1928, d. m. 4 (16) ore în sala de şedinţă a primăriei. Şedinţa consiliului este publică. Intre chestiunile ce se vor discuta, sânt şi următoarele: decidere asupra ofertelor pentru construcţia şcoalei primare, mărirea abatorului, pavarea străzii Şaguna; apoi adresa comitetului local al *Monumentului unirii* pentru desemnarea locului acestui monument, precum şi oferta comitetului şcolar al liceului de fete «*Domniţa Ileana*» pentru răscumpărarea edificiului *Urania*.

„AVRIGEANA“, cassă de economii s. a. Avrig, jud. Sibiu

CONVOCARE

Domnii acţionari ai cassei de economii s. a. «AVRIGEANA» din Avrig, sunt învitaţi, în virtutea § 10 din statutele societăţii, la

a XXIV-a adunare generală ordinară,

care se va ţinea în Avrig, *Sâmbătă, în 7 Aprilie 1928, la ora 8 seara* în edificiul băncii.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de administraţie, Bilanţul şi Contul Profit şi Perdere pe 1927 şi raportul Comitetului de censori.
3. Descărcarea Consiliului de administraţie şi a Comitetului de censori.
4. Distribuirea profitului net.
5. Distribuirea cvotei pentru scopuri filantropice.
6. Fixarea marcelor de prezenţă.
7. Eventuale propuneri.

Domnii acţionari, cari voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotenţiaţi, conform § 13 din statute, sunt rugaţi a-şi depune acţiile şi eventual plenipotenţele cel mai târziu până Joi, în 5 Aprilie 1928 la cassa societăţii în Avrig.

Avrig, la 24 Martie 1928.

(44) 1—1 **Consiliul de administraţie.**

Activa — **Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1927** — **Pasiva**

	Lei b.		Lei b.
Numerar şi disponibil	308,725·—	Capital	140,337·—
Imprumuturi cambiale	492,345·50	Fond de rezervă	31,275·35
Imprumuturi hipotecare	6,915·75	Fond de pensiuni	4,021·05
Imprumuturi pe obligaţiuni	53,545·72	Fond filantropic	4,581·25
Debitori diverşi	141,302·50	Depuneri spre fructificare	993,375·—
Realităţi şi mobiliar	250,000·—	Dividendă neridicată	1,529·—
Efecte	4,000·—	Diverşi creditori	41,094·—
		Interese transitoare anticipate	7,265·82
		Profit net	33,356·—
	1.256,834·47		1.256,834·47

Cheltueli — **Contul Profit şi Pierdere** — **Venite**

	Lei b.		Lei b.
Dobânzi după depuneri	90,737·55	Dobânzi după împrumuturi	99,533·88
Spese generale (salare, porto etc.)	33,675·65	Proviziuni	72,315·15
Contribuţiuni	14,079·83		
Profit net	33,356·—		
	171,849·03		171,849·03

Avrig, la 31 Decemvrie 1927.

Consiliul de administraţie.

A. Sfetea, expert-contabil.

Am revăzut conturile şi le-am aflat în ordine şi consonanţă cu registrele.

Avrig, la 24 Martie 1928.

Comitetul de censori.

Consumul „ROIUL DE ALBINE“, societate pe acţiuni în Sebeşul de jos

Convocare

Domnii acţionari ai consumului «ROIUL DE ALBINE», societate pe acţiuni, se convoacă la

a VIII-a adunare generală ordinară,

pe ziua de **Duminecă în 8 April 1928,** la ora 3 p. m., cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale.
2. Statorirea numărului acţionarilor prezenţi şi acţiunilor reprezentate.
3. Raportul direcţiunii şi comitetului de supraveghiare pe anul 1927 şi darea absolutorului.
4. Hotărâre asupra bilanţului.
5. Inchiderea adunării generale.

Dacă la adunarea generală nu se prezintă acţionari în numărul prescris de Art. 22 din Statute, în 23 April 1928 la ora 3 p. m. se va ţinea o nouă adunare generală, care va lua hotărâri, oricare ar fi numărul acţionarilor prezenţi.

Sebeşul de jos, la 22 Martie 1928.

(43) 1—1 **Direcţiunea**

NB. La adunarea generală pot participa numai acei acţionari, cari sânt trecuţi în registrul societăţii ca acţionari cu 6 luni înainte şi cari cel puţin cu o zi înainte de adunarea generală au depus la cassa institutului acţiunile scrise pe numele lor, respective pe ale acelora, care îi reprezintă împreună cu plenipotenţa (§ 17).

Activa — **Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1927** — **Pasiva**

	Lei b.		Lei b.
Cassa	11 375·20	Capital	105,000·—
Realităţi	70,000·—	Fond de rezervă	46,870·—
Marfă	11,000·—	Fond de binefaceri	1,943·28
Diverşi debitori	110,118·—	Diverşi creditori	64,194·33
Anticipaţii	2,712·—	Dividende neridicate	16,303·—
Mobiliar	7,041·20		
Pierdere	21,564·21		
	233,810·61		233,810·61

Cheltuieli — **Contul Profit şi Perdere** — **Venite**

Spese	7,383·95	Venit la marfă	22,412·74
Salare	12,000·—	Pierdere	21,564·21
Impozite	9,295·—		
Interese	10,298·—		
Chirie	5,000·—		
	43,976·95		43,976·95

Sebeşul de jos, la 31 Decemvrie 1927.

DIRECŢIUNEA:

Iosif T. Roman m. p., preşedinte. **Iosif Ritivoiu** m. p. **Nicolae Roman** m. p.
Vasile Ritivoiu m. p. **Toma Fiucsa** m. p. **Iosif I. T. Roman** m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiare am examinat conturile prezente şi le-am aflat în deplină consonanţă cu registrele societăţii.

Sebeşul de jos, la 22 Martie 1928.

Toma Teodosie Roman m. p., preşedinte. **Miron Faur** m. p. **Ioan Faur** m. p.
Mihail Marian m. p. **Iosif Turcu** m. p.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuintele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna“

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Pictură Bisericească

Subsemnatul având autorizaţia Prea Vener. Consistor arhidiecezan din Sibiu, pentru pictură, — aduc la cunoştinţa On. public, că în atelierul meu se execută **în orice mărime, cu preţuri moderate: orice icoane sfinte, cruci, prapori, iconostase etc.**

Pictura se face în oleu, pe pânză, lemn, zinc etc. Pentru lucrările mele posed numeroase certificate de mulţămire şi recomandare.

Agârbiciu, jud. Târnava-mare.

(42) 2—3 **Nicolae Baciu,** pictor bisericesc.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 31 Martie 1928 Nr. 27

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele
să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

...ele și inserțiunile
să se adreseze **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Onor. «Asociațiunea» (Of.)
Sibiu

LEGEA CULTELOR

Cuvântarea I. P. S. Sale Mitropolitului nostru NICOLAE

(Ședința Senatului dela 27 Martie a. c.)

In marea operă de consolidare a statului nostru, începută după încheerea păcii, legea cultelor însemnează, pe lângă un pas înainte pe acest teren, punerea în discuție a unei probleme vitale pentru România.

In mijlocul unui popor, ale cărui credințe fac parte din viața lui națională și sufletească, această lege se leagă de cele mai înalte preocupări ale sale.

Acum câteva luni parlamentul unei mari națiuni, pasionată de problema creștinească, s'a ocupat pe larg de cartea de rugăciuni a țării sale.

Lloyd George spunea că niciodată parlamentul englez nu și a spus așa de serios cuvântul ca în cele relative la problema religioasă.

Mulțumesc dlui ministru pentru aducerea acestui proect, pentrucă a avut darul să trezească un interes imens pentru problema religioasă a țării noastre.

Dacă în timpul discuțiilor au fost deosebiri de păreri, aceste divergențe nu sânt decât puncte de vedere, interpretare al aceluiaș simțemânt de a contribui la progresul patriei comune și la credința fiilor ei.

Factorul religios, plantat și cultivat în această țară, constitue elementul comun care face legătura de activitate între diferitele culte. Și viața religioasă o socotesc mai importantă decât orice pentru viața neamului.

Reforma morală a neamului

Epoca noastră, cu toate adâncile ei frământări, poartă germenii unei noui vieți pline de strălucire.

Inainte de războiu viața matinală cotropise viața omului în întregime. La aceasta se adaugaseră mizeriile războiului care sângerase și sufletele, odată cu trupurile. Azi, când vedem neputința morală în care se sbate viața secolului, singur Isus și Evanghelia pot aduce un leac acestei suferințe.

De câteori guvernele și oamenii nu reușesc să dea soluții acestei crize, îmi pare că văd pe Domnul apărând, și le spune: Fără de mine nu puteți face nimic. Niciodată nu mi s'a părut calea Domnului mai largă și cuprinzătoare decât azi. Cine ne poate acuza că nu lucrăm destul pentru Domnul?

Atâtea reforme fundamentale de ordin legal, la care se adaugă marea reformă morală, nu arată lupta noastră în această direcție? Ne dăm perfect seama că fără reformarea morală a neamului, celelalte reforme sânt peritoare.

S'au făcut la noi exibiții, dăunătoare sufletului omenesc, și nu mai amintesc de cei care uită că au datoria să combată la unificarea morală a neamului.

Nu sântem săraci în idei, dar sântem săraci în oameni întregi și cu viață morală hotărâtă de a realiza gândurile cele curate.

O viață morală nouă nu se poate naște fără oameni cari să fie noui și întregi ca moralitate.

Aș vrea ca toți să fie convinși de acel misionarism care e în stare să coboare necesitățile idealului în viața peritoare a materiei.

Trebue să ne ridicăm în viața spiritului care înalță, și a jertfei care îndumnezeește.

Trebue să ne identificăm mai întâi noi cu idealul evanghelic, înainte de a păși la propovăduirea lui.

Preotul are datoria să-și însușească o cât mai trainică cultură. Știu că apostolii cari au fondat creștinismul n'au urmat la școli, și nici nu sânt un apărător al fetișismului culturii. Dar sânt convins că în viața de azi, un preot nu poate face față misiunii lui, dacă nu este un om de cultură largă și variată. Dacă guvernul va da preotului mijloacele de cultivare și îi va înlesni traiul, el se va dedica complet misiunii lui, și aceasta va fi spre binele neamului, pentrucă el își va desăvârși cele care sânt necesare propagandei.

Ce fericire va fi pentru neam, când fiecare preot va fi o sinteză a culturii și credinței!

Legea a realizat tendința spre armonie

Tendința spre armonie care e o trăsătură fundamentală a rasei noastre și care se arată în toate manifestările sale, fie culturale sau sociale, s'a realizat și în spiritul legii. Această tendință obligă pe intelectuali să fie interpreții ei în fața tinerilor de carte și a poporului. Cine seamănă îndoială ce ucide sufletele, nu este un fiu al neamului său, pentrucă s'a rupt de spiritul său. De câteori citesc sau aud vreun cuvânt nepotrivit, mă întreb: oare ce amestec de sânge străin persecută pe Domnul care îl scrie sau rostește? Am încredere în viitorul acestui popor, pentrucă sufletul lui e ancorat în veșnicia în care se întrupează, și se manifestează în cele care vestesc pe Domnul.

Eri, un reprezentant al catolicismului internațional și altul al mozaismului internațional, au făcut apologia credințelor lor și Senatul i-a ascultat în liniște.

Eu văd, într'un viitor apropiat, împlinită nădejdea unificării tuturor cultelor, în credința Celui care și-a dat viața pentru răscumpărarea tuturor. Printr'un continuu progres pe căile evangheliei, văd apropiindu-se toate cultele de aceeaș credință unică întru Domnul.

Această unire nu poate să se realizeze decât pe temelia convingerilor, legate de adevărul credinței, și nu pe chestii de jurisdicție. Un simptom spre această unificare îl văd în înălțătorul congres al tuturor confesiunilor ținut la Stockholm.

Cred, că dacă sf. Pavel ar fi trăit azi, n'ar fi lipsit dela acel congres atât de măreț.

Completa libertate de conștiință

După aceste considerații generale, voi supune unei analize cuprinsul acestui proect, declarând că sânt, fără rezerve, aderentul completei libertăți de conștiință și al ajutorării fără nici o rezervă a tuturor cultelor. Este și în interesul cultelor să-și vadă existența regulată printr'o lege, făcută așa, ca să pună în armonie interesul cultelor laolaltă, fără să stingherească însă armonia superioară a statului.

Noi stăruim pentru îndreptarea articolelor care nu respectă principiul de mai sus. Nu dorim nici un avantaj pentru ortodoxie, dar voim ștergerea acelor nedreptăți care continuă în virtutea inerției istorice. Vrem egală îndreptățire, și ne bucurăm că au declarat-o și minoritarii care în decursul unui mileniu n'au pronunțat niciodată cuvintele «libertate» și «egalitate». Noi eram recunoscuți numai prin nedreptățile și asupririle, la care eram supuși. Dar mare e mila ce o pogori Tu Doamne asupra celor desmoșteniți (aplause frenetice). Mulțumirea, ce ni-au acordat-o acei minoritari care perorau despre libertate și egalitate, a fost imensă! A fost în vorbele lor, un imn de slavă ce-l adresau, ție Românie, visul nostru de veacuri de suferință și nădejde fără odihnă (aplauze).

In această clipă sântem gata să uităm, poate nu de tot, însă tot trecutul, pentru învierea neamului.

Biserica dominantă

Dl Gyárfás, care a vorbit ca un catolic, nu trebue să uite că biserica catolică recunoaște starea de drept a bisericii dominante. Papa Pius al nouălea, în faimoasa enciclică «Quanta cura», prevede că în epoca noastră, biserica catolică nu mai poate fi

recunoscută ca unică biserică de stat. Sau, cu alte cuvinte, acolo unde majoritatea o formează catolicii, biserica catolică e dominantă. Atunci, de ce dle Gyárfás, să nu recunoaşteţi acelaş drept bisericii ortodoxe şi de ce să riscaţi, printr'o contrară interpretare, anatema Sfântului Scaun? (aplauze, ilaritate).

La noi această recunoaştere nu însemnează favoruri şi privilegii şi nici că Statul nostru are un caracter clerical, aşa cum este înţeles în apus. In expunerea de motive a legii se spune că: «România nu este stat clerical», dar tot aşa de adevărat este că nu trebue să devie un stat laic. Şi bine aţi făcut, dle ministru, pentru că clericalismul este tot ce poate fi mai opus caracterului adevărat al neamului nostru.

Un singur privilegiu

Noi avem un singur privilegiu, acela de a fi suferit laolaltă cu poporul nostru. Să fiu clerical ca să apăr latifundii şi avantagii pe care niciodată nu le-am avut?

N'aţi făcut nici o reformă, oricât de democrată, care să nu nu fie aprobată de clerul nostru. De aceea, e bine să nu se importe de aiurea noţiuni, care nu sânt în firea noastră şi nici spre folosul cuiva.

Noi care am stat alături de sufletul şi de aspiraţiile neamului, cerând să fie pus în constituţie că biserica ortodoxă e dominantă, am făcut-o pentru a infiltra, în sufletul neamului, noţiunea etică a credinţei că cetăţenii se vor ataşa mai mult de concepţia statului lor naţional. Şi dacă dl prim-ministru a folosit odată noţiunea de stat laic pentru România, a făcut-o în sensul că această ţară nu tinde să aducă nici un prejudiciu vreunui cult, potrivit tradiţionalei sale generozităţi.

Dl Gyárfás nu putea fireşte înţelege taina acestor legături, care au ţinut veacuri dearândul biserica şi statul într'un tot indisolubil.

De neînţeles

Nu pot înţelege însă pe fraţii mei din cealaltă stranâ, când s'au legat de principiul «bisericii dominante». Oare doresc fraţii mei ca statul nostru să aibă un caracter interconfesional sau aconfesional? Această dorinţă ar fi firească din partea ateilor, sau a unor liber cugetători.

P. S. S. episcopul *Hossu*: Este o mare deosebire între stat aconfesional şi principiul care spre cinstea ţării a fost pus în Constituţie, care este libertatea absolută de conştiinţă. Aşa că nu putem răspunde nimic, deoarece stăm pe baza acestui principiu constituţional, care cinsteşte acest neam.

I. P. S. S. Mitropolitul *Nicolae*: Atunci, dece ne combateţi pe tema principiului bisericii dominante, dacă aţi fost mulţumiţi de acest principiu?

P. S. S. Episcopul *Hossu*: Contra acestui principiu n'am spus nimic. Am arătat numai că în afară, acel principiu a fost răstălmăcit, aşa precum noi prevăzusem, acum 5 ani.

I. P. S. S. Mitropolitul *Nicolae*: Din faptul că există păcate, nu trebue să ţii oare la virtute? Dacă au fost acele răstălmăciri, sânteţi oare îndreptăţiţi să criticaţi situaţia acelei biserici, care v'a crescut şi pe voi, şi pe noi până la 1700 şi care corespunde unei nevoi istorice şi psihologice a acestui neam?

Concordatul

O situaţie asemănătoare ca aceea care o naşte art. 7, s'a ivit în Bavaria, unde chestiunea era ridicată de biserica luterană, care se credea nedreptăţită prin concordatul ce se încheia de guvernul bavarez, pentru biserica catolică. Pentru cea luterană s'a încheiat un acord care recunoştea starea de fapt. Noi cari suntem majoritatea aici, putem admite oare ca cu o Biserică minoritară să se închee un acord dela egal la egal, iar noi să ne vedem reglementaţi printr'o lege?

Se caută acum să se dea o bază legală concordatului, care nu este în spiritul Constituţiei. Şi dacă acel concordat se va încheia, el nu va înceta să fie în contradicţie cu Constituţia. S'a făcut o eroare că s'a semnat concoroatul înainte de a se aduce legea cultelor.

Eu cunosc papismul şi în doctrina şi în practica lui şi ştiu, că atunci când l-ai lăsat să-şi pună piciorul în ţară, chiar prin concordat, el ţine ţara în agitaţie, aşa ca să nu se poată consacra în întregime problemelor sale naţionale. Nu mă tem pentru biserica ortodoxă, care a trecut prin alte greutăţi şi mai vitrege. Cu prilejul acestei legi delegatul papal şi-a permis să facă o vizită la consiliul legislativ. Ce va fi atunci când se va fi perfectat acordul?

Dl ministru *Al. Lapedatu*: Am mai spus-o: a fost o simplă vizită particulară.

I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*: Noi ştim ce înseamnă acele vizite de curtoazie. In altă parte decât la noi, cari suntem un popor tolerant, şi-ar fi pierdut încrederea, şi-ar fi găsit unul din acele multe drumuri care se spune că duc la Roma!

Bisericile patronale erau infiltraţiuni în mijlocul massei compacte româneşti subvenţionate în scop politic de statul maghiar.

Prin acest proiect de lege statul vrea să cedeze bunurile patronale în folosinţa completă confesiunilor respective. Aceste bunuri se ridică la imensă valoare. Dar cedarea înseamnă că Statul român permite mai departe bisericilor patronale acţiunea de maghiarizare şi catolicizare în mijlocul românilor.

Dl ministru *Al. Lapedatu*: Când dispare comunitatea, bunurile trec pe seama statului.

I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*: Statul trebue să ia măsuri din vreme, ca aceste biserici patronale să se manifeste aşa fel încât să nu fie în contradicţie cu interesele ţării. (Cazul bisericii dela Bran şi al acţiunii de infiltrare minoritară).

Dl *Gyárfás*: Intreg Ardealul este o infiltrare a trei naţiuni pătrunse una într'alta.

I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*: Din cele mai depărtate vremuri am trăit cu convingerea întreagă că suntem elementul băstinaş în Ardeal. Acest pământ al Ardealului, udat cu sudori şi sânge, este un pământ românesc făcând parte din moştenirea integrală a neamului românesc. D-voastră, dle Gyárfás, vă puteţi considera ca infiltrare. Vă rog să nu extindeţi calificativul asupra poporului nostru. (Aplauze).

Dl *Gyárfás*: Eu am înţeles infiltraţia în sens vertical nu orizontal. N'am voit să fac proces istoric.

I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*: N'am voit să se creadă şi să se afirme că noi ardelenii n'am avea caracter naţional.

Pământurile expropriate

In privinţa pământurilor expropriate dela bisericile catolice din Ardeal I. P. S. Sa arată, că s'a făcut o greşală plătindu-se nişte pământuri care erau de drept ale statului românesc.

Şi dacă marele Sfat naţional a greşit, interpretând eronat istoria, eu vă cer să reparaţi acea greşală şi să revizuiţi drepturile ce biserica catolică le avea asupra acelor pământuri. Liberalitatea pe care statul nostru o arată faţă de o biserică, trebue s'o arate şi faţă de celelalte biserici.

Cele mai mari deosebiri de vederi le-a iscat articolul 47, privitor la soarta bunurilor unei eparhii când majoritatea credincioşilor trece la un alt cult.

Pun însă o întrebare: în ce legătură stau bunurile materiale cu credinţa mirenilor? Ele sunt unelte pentru această credinţă şi nimic altceva. Proectul de lege protejează libertatea de conştiinţă. Averile fiind unelte ale conştiinţei religioase, e logic, firesc şi moral, ca ele să meargă împreună cu credincioşii pentru a le folosi credinţei lor. Tot ce este pe lume, trebue să stea în slujba perfecţiunii sufletului omenesc, şi cele materiale n'ar merita nici o consideraţie, dacă n'ar avea acest scop.

De aceea cred că şi averile comunităţii trebue să urmeze pe credincioşi la noul lor cult. Dacă din 5000 de credincioşi, 4900 trec la alte confesiuni, să rămână bunurile materiale ale eparhiei celor 100 rămaşi?

Chiar admiţând teza uniţilor că cei care trec dela un cult la altul sânt nişte răsvrătiţi, statul, care trebue să asigure libertatea de conştiinţă, are oare dreptul să lase averea celor puţini, când cei mulţi au trecut la alt cult? Nimeni nu poate nega această evidenţă.

P. S. S. episcopul *Hossu*: Dacă parohia, casa parohială şi biserica, cari sânt unelte pentru un cult, le desfiinţezi, atunci creezi agitaţia. Statul nu poate însă încuraja această libertate, până la libertinaj.

I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*: Când aţi trecut la catolicism, aţi fost toţi răsvrătiţi?

P. S. S. episcopul *Hossu*: Iar revenim la 1700?

I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*: Jertfele duse pentru căpătarea libertăţii, ar trebui să impună mai mult respect pentru această libertate de conştiinţă.

P. S. S. episcopul *Frenţiu*: Dacă cei cari lasă un cult se împart la alte trei sau patru culte, cui se va acorda averea?

I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*: Mi-aduce aceasta aminte de parabola în care unul întreabă cui va aparţine în lumea viitoare o femee care a avut 7 bărbaţi pe pământ? (ilaritate).

Credeam însă că la aceste treceri se opun dogmele bisericii catolice.

Unul dintre canoniştii cei mai de seamă ai bisericei catolice, dl Segmüller, prof. în Thüringen, într'o lucrare aprobată de Sf. Scaun, spune: Pentrucă în dreptul canonic nu se precizează cine este proprietarul averii comunităţii, s'au emis mai multe păreri.

Dl Segmüller citează şapte opinii, cari se contrazic. Pentru ca să-şi facă simpatic punctul de vedere ce-l susţineau, prelaţii uniţi au considerat biserica numai într'atâta cât ea se cuprinde în graniţele acestei ţări. Această teză e fragmentară.

P. S. Sa Episcopul *Hossu*: Teoria că biserica universală e subiectul dreptului de proprietate a fost abandonată. De ce să ne-o atribuiţi nouă?

I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*: Cele citate, sunt păreri de canonişti, dar teoria catolică e cea arătată de mine.

Canoanele citate de S. S. Episcopul Niculescu erau privitoare numai la modul de administrare a averilor comunităţilor, şi este o mare deosebire între proprietatea în sine şi administrare. Dar nu numai atât, unele texte au fost din eroare parţial citate, ceeace le schimbă sensul.

Organizaţia bisericească serveşte mântuirii sufletelor, şi dacă n'a mai rămas nici un credincios,

cui să servească biserica şi bunurile sale? Cucuvaelor?

Punând Şaguna principiul, că averea e a Domnului, atunci dela sine urmează, că cei care deţin averea o au numai pentru a o administra.

Aşi dorì să intabulaţi averea comunităţilor pe comunele eparhiilor, să vedem ce-ar zice enoriaşii?

Statul nu poate considera ca proprietar al averilor bisericeşti decât pe acela pe al cărui nume sunt înscrise în cartea funduară. Aceste averi trebue să urmeze pe aceia pentru a căror conştiinţă religioasă au fost create.

Unirea cu Roma

Când la 1700, s'a făcut unirea cu Roma, s'a pus şi condiţia ca «toată legea să stea pe loc»; de nu va fi respectat legământul, să cadă peceţiile. Aţi spus că Habsburgii au făcut unirea. P. S. Episcopul Hossu a adus o înjosire bisericii unite, socotindu-o ca o armă a Habsburgilor împotriva calvinismului din Ardeal, un instrument docil şi umil în mâna stăpânilor de alt sânge.

S'a făcut unirea ca să se pună zid de despărţire între fraţi. Această unire nu s'a făcut din convingere. Citează din istoria dlui profesor Iorga.

Oratorul face o amănunţită expunere asupra modului cum s'a făcut unirea.

Sate întregi au protestat împotriva unirii şi n'au voit să recunoască pe preoţii uniţi.

Cei cari nu voiau să treacă la unire, erau persecutaţi şi chinuiţi. Aceasta este baza morală a dreptului bisericii voastre...

Intoarcerea la credinţa strămoşească

Aţi spus, că dela această tribună s'au aruncat cuvinte grele papei. Sânt în contra oricăror jigniri aduse reprezentantului catolicismului. Dar de 228 de ani şi mai bine, Patriarhul Romei de ce se amestecă în turma mea? Am fost noi o colonie africană? In trecut ca şi acum nu s'a făcut decât să se întreţină un spirit de învrăjbire între fraţi. N'am avut vreme, noi prelaţii ortodocşi din Ardeal, să ne ocupăm până acum de reîntoarcerea uniţilor la credinţa strămoşească.

Oratorul citează cazuri multe de întoarcere a credincioşilor la biserica ortodoxă. Poporul trăeşte şi astăzi în aceleaşi condiţii şi tradiţii cu legea ortodoxă strămoşească.

In 228 de ani, catolicismul n'a putut introduce nimic din doctrina lui în mijlocul poporului nostru. Poporul nostru nu simte nici o mustrare de conştiinţă când se întoarce la vechea lege strămoşească. Dimpotrivă se întoarce cu bucurie.

Aţi pretins, că aţi întărit elementul românesc dih Maramureş prin unire. Dacă voiţi să întărim elemementul românesc, ar trebuì să chemaţi acolo pe fraţii ortodocşi, cari să aducă sufletul de altă dată, în ţinutul din care au pornit descălicătorii de neam.

Aţi combătut ideea împrumutului susţinând că poporul român n'a trăit din împrumuturi. Dar sânt împrumuturi materiale şi împrumuturi sufleteşti. Poporul român n'a trăit din nici unul. Voi aţi trăit din împrumuturi sufleteşti.

Dar unirea e un incident trecător, care se va termina prin întoarcerea credincioşilor la biserica strămoşească, realizându-se unirea sufletească.

I. P S. Mitropolit *Suciu:* Care biserică strămoşească?

I. P. S. Mitropolit *Nicolae:* Ţi-o spune poporul frăţiei tale. (Aplauze).

Termin cu cuvintele:

Să ne iubim unii pe alţii ca într'un gând să mărturisim.

*

Oratorul e viu felicitat de dnii senatori şi de dl prim-ministru Vintilă Brătianu.

*

Din Sibiu, şi din toate părţile ţării noastre, s'au trimis I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae* la Bucureşti telegrame de felicitare.

P. C. Părinţi Consilieri arhiepiscopeşti dela Sibiu au telegrafiat următoarele:

Emoţionaţi de strălucitul succes, Vă exprimăm întreaga noastră recunoştinţă omagială şi Vă urăm izbândă deplină: — Consilierii arhiepiscopeşti.

Legea cultelor în Senat

In şedinţa Senatului dela 26 Martie vorbeşte P. S. Sa episcopul unit al Lugojului, Al. Niculescu. Apărând Vaticanul şi biserica romano-catolică, oratorul zice: Tendinţa de a grupa toate credinţele ortodoxe către un centru, Ierusalim, Constantinopol sau altul, n'ar avea desigur nici o înrâurire asupra unităţii sufleteşti a neamului nostru; de ce atunci faptul că noi, uniţii, avem un astfel de centru la Roma, ar periclita unitatea sufletească a poporului român?

I. P. S. Sa Mitropolital **Nicolae** *al Ardealului spune că deosebirea între un centru ortodox — dacă s'ar crea — şi Roma, este esenţială. Pe când biserica apuseană are o organizaţie centralistă cu un şef suprem având prerogative de jurisdicţie absolută şi infalibilitate, bisericile ortodoxe ar avea o acţiune coordonată, ear şeful bisericii ortodoxe dintr'un asemenea centru n'ar atinge întru nimic organizaţia naţională a bisericii noastre; nu ne ar opri, de pildă, să luăm parte la încoronarea Regelui la Alba-Iulia...*

După aceasta, Episcopul Lugojului face o lungă excursie istorică, repetând lucruri cunoscute şi prea cunoscute din trecutul Ardealului.

In şedinţa dela 27 Martie prezidează dl C. Nicolaescu; pe banca ministerială sânt dnii: Vintilă Brătianu, Dr. C. Angelescu, Al. Lapedatu, I. Nistor.

Luând cuvântul I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, ţine cuvântarea, al cărei reasumat îl publicăm în fruntea foii, — la timpul său o vom publica în întregime după notele stenografice.

In şedinţa dela 28 Martie au vorbit: I. P. S. S. Mitropolitului Vasile Suciu al Blajului, apoi I. P. S. Sa Mitropolitul *Pimen* al Moldovei regretând că fiind bolnav n'a putut participa la şedinţa în care I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului a apărat aşa de frumos punctul de vedere ortodox al bisericii noastre şi făcând apel la prelaţii greco-catolici să renunţe, pentru binele ţării şi al neamului, la intransigenţa lor de până acum. Mai iau cuvântul dnii: C. Disescu, raportorul P. Gârboviceanu, care îşi continuă vorbirea şi în 29 Martie. In aceeaş zi a vorbit apoi dl Al. Lăpedatu, ministrul cultelor.

Voci de presă

despre discursul rostit la Senat de I. P. S. Sa Mitropolitul NICOLAE al Ardealului

Universul, sub titlul: O şedinţă înălţătoare, a publicat următoarele:

Senatul se poate lăuda cu şedinţa de Marţi.

Câteva ore în şir, tribuna a fost ocupată de I. P. S. S. Mitropolitul Bălan al Ardealului, cu o strălucire care se va revărsa asupra clerului nostru şi va reţinea o pagină remarcabilă în analele desbaterilor parlamentare.

Cu un spirit împăciuitor, dar cu conştiinţa meritelor credinţei care a dus neamul românesc la mântuire şi întregire, Mitropolitul Ardealului a conciliat de minune principiul din Constituţie al libertăţii şi egalităţii cultelor, cu dreptul sfânt al ortodoxismului imensei majorităţi a românilor la deferenţa întâetăţii justificate de istoricul său glorios.

Au fost ieri clipe de sguduitoare emoţiune, când înaltul prelat a comparat spiritul larg şi tolerant al viitorului regim al cultelor, cu regimul de opresiune al celor trei naţiuni şi patru confesiuni din Transilvania de sub domnia maghiară; când a răspuns deputatului minoritar Gyárfás, că Ardealul nu este infiltraţiunea a trei naţiuni, ci pământ românesc în care s'a operat o abuzivă infiltraţie ungară, pământ udat cu sudoarea de sânge a generaţiilor de români asupriţi; când a lămurit pe prelaţii uniţi, «fraţii mei dela strana cealaltă», că statul nostru nu poate avea caracter interconfesional sau aconfesional, ci trebue să rămână un stat cu pecetea credinţei ortodoxe.

Cu o vastă şi variată erudiţie, cu o elocvenţă când caldă, când ironică, cu o argumentaţie strânsă, cu o însufleţire înaripată, I. P. S. S. a definit în accente de o tinereţe vibrantă dreptul credinţei ortodoxe de a nu se teme de nimic, atunci când se desfăşoară la lumina libertăţii naţionale a unui stat mare şi întregit.

Viitorul: In şedinţa de eri a vorbit I. P. S. S. Mitropolitul Bălan al Ardealului.

Timp de patru ore Inaltul Prelat a reţinut încordată întreaga atenţiune a Senatului, printr'o elocinţă de o rară calitate spirituală, străbătută de un suflu evangelic care a ridicat desbaterile la un nivel moral cu care trebue să ne mândrim.

In prima parte a cuvântărei sale, I. P. S. S., după ce accentuiază că legea pentru regimul cultelor constitue un mare pas înainte, a arătat că, în decursul desbaterilor asupra acestei legi, reprezentanţii diferitelor biserici şi confesiuni au făcut apologia credinţelor lor şi au fost ascultaţi în linişte. I. P. S. Sa vede în aceasta, realizarea într'un viitor apropiat a unificărei tuturor cultelor în credinţa unică întru Domnul. Cu un spirit împăciuitor, larg împăciuitor, a făcut procesul trecutului, exprimându-şi convingerea întoarcerei credincioşilor la biserica strămoşească, realizându-se, astfel, unirea sufletească prin biserică.

Adevărul dela 30 Martie:

Şedinţa de eri (27 III) a senatului a fost impunătoare: mitropolitul Bălan al Ardealului ortodox a ţinut să dea o replică echivalentă discursului de acum patru zile al episcopului unit Hossu dela Gherla.

Ca şi discursul episcopului Hossu, a fost ascultată cu mare atenţie şi cuvântarea mitropolitului ortodox al Ardealului. A fost incontestabil un mare succes oratoric şi a meritat omagiul de a fi afişat.

Mitropolitul Nicolae Bălan, a dovedit că e un maestru al oratoriei: a entuziasmat, a fermecat...

Cu energie indemontabilă, sub blândeţe onctuoasă, cu putere de persuasiune antrenantă, cu sânge-rece şi siguranţă de sine, cu o înclinare vădită spre meşteşugul polemicei, derobându-se la nevoie dela o replică dificilă cu ajutorul unui contra-atac iscusit, — Mitropolitul Bălan a ştiut să învălue cuvântarea sa de patru ore într'un soi de circulaţie vioaie care a făcut ca fragmentele cugetate, ca şi improvizaţiile momentului, să se înlănţuie cu supleţă şi să se mişte ca membrele aceluiaş corp. Glasul de un curent pur şi de un lung suflu, de timbru neted şi clar, de accent distinct şi vibrant, a făcut să marcheze intenţiile generoase sau ironice ale discursului.

Mitropolitul Bălan a fost ieri un orator de mândră rasă parlamentară.

Ziarul *Lupta*, dela 30 Martie 1928 scrie, între altele:

Inainte de a lua o hotărâre definitivă asupra art. 45 din legea cultelor, guvernul a primit o înaltă sugestie, de a asculta după strălucitul discurs al Episcopului unit Hossu, discursul Mitropolitului Bălan, marele sprijin al ortodoxismului din Ardeal.

In adevăr, culturii şi calităţilor de persuasiune ale oratorului unit, ortodoxismul i-a opus *o forţă covârşitoare*, atât din punct de vedere parlamentar, cât şi ştiinţific-religios: Mitropolitul Bălan a învins.

Inaltul prelat ortodox a convins, a emoţionat adânc; ovaţionat, urmărit cu cea mai încordată atenţie în toate cuvintele şi în toate inflexiunile vocii sale plină de căldura credinţei, *a fost un succes unic în analele parlamentarismului postbelic.*

S'a cerut afişarea discursului. Felicitat cu efuziune nu numai de majorităţi şi de dl Lapedatu, dar de însuşi primul ministru, Mitropolitul Bălan a obţinut menţinerea art. 45 şi — poate — anularea sau amânarea sine die a Concordatului.

Inaltul prelat dela Sibiu, a făcut procesul catolicismului şi s'a ridicat cu vehemenţă, dar într'o formă de înaltă eleganţă literară, împotriva concordatului cu Vaticanul. A arătat că este în perfectă cunoştinţă şi a doctrinelor papale, şi a mijloacelor sale de acţiune. Papismul începe printr'un concordat spre a se amesteca, apoi, în toate chestiile statului. Concordatul, al cărui text autentic este astăzi cunoscut în urma apariţiei broşurii fostului ministru al cultelor Vasile Goldiş, — reprezintă, a subliniat Mitropolitul Bălan, o primejdie şi pentru soluţionarea problemelor noastre naţionale. El este în acelaş timp în contra constituţiei.

In constituţie se prevede egala îndreptăţire a tuturor confesiunilor, — libertatea de conştiinţă pentru toţi. Concordatul cu biserica dela Roma creiază o stare deosebită bisericii catolice şi vine, deci, în contradicţie cu prescripţiunile constituţionale.

Mitropolitul Bălan a argumentat eri în chip atât de convingător, încât s'a înregistrat şi acest fapt aproape unic: majorităţile — adecă întreg senatul fiindcă opoziţia naţional-ţărănistă s'a retras — au aplaudat pe orator...

Mitropolitul Bălan a spus că ara credinţa că acest concordat nu ve fiinţa, spre a nu avea prilejul a se «ocupa mai pe larg de conţinutul lui».

Spre a argumenta că semnarea Concordatului nu e numai anti-constituţională, dar şi primejdioasă ordinii naţionale, — I. P. S. S. mitropolitul Bălan, a relevat faptul că în timpul studierii proectului legii cultelor la Consiliul legislativ, — reprezentantul diplomatic al Sfântului Scaun a făcut o vizită Consiliului legislativ. Această vizită înaltul prelat o consideră ca o dovadă a metoadelor de lucru ale papismului.

— «Dacă înainte de Concordat şi de votarea legii Cultelor, — Consiliul legislativ primeşte «vizite» de ale reprezentantului diplomatic al Sfântului Scaun, — vă închipuiţi ce se va întâmpla după aplicarea concordatului şi votarea legii» — a spus Mitropolitul Bălan.

La o observaţie a dlui Al. Lapedat că vizita a avut un caracter privat, — oratorul îi replică prompt:

— «Ştim noi ce însemnează diplomaţia papistă!».

După ce protestează în contra acestui amestec, — Mitropolitul Bălan rosteşte această frază:

— «In orice altă ţară dacă s'ar fi întâmplat aşa ceva, — reprezentantul diplomatic al papismului ar fi găsit, desigur, repede unul din multele drumuri care duc la Roma».

INFORMAŢIUNI

Monument Mântuitorului. Brazilianii vor să ridice Mântuitorului Isus Hristos, pe un vârf de munte, o statue uriaşă cu următoarea inscripţie: Trăească şi înflorească Brazilia prin dragostea către Tine!

M. Sa Regina Maria, însoţită de A. S. R. Principesa Ileana, a plecat, pe vaporul «Regele Carol», la insula Cipru; călătoria de odihnă a Suveranei va ţinea o lună de zile.

Mulţumire. Cercul cultural, din comuna Apoldul de jos, aduce cele mai calde mulţumiri Institutului de credit şi economii «Albina» din Sibiu pentru suma de 5000 lei, şi dlui Dr. Ilie Beu pentru suma de 2500 lei donată pentru clădirea Casei culturale. *Ioan Popa*, preşedinte.

Ancheta orânduită în jurul procesiunii «religioase» dela Târgu Mureş, şi-a împlinit misiunea. Cum anunţă ziarele, răspunderea pentru faptele regretabile petrecute în acel oraş s'a stabilit cu preciziune: incidentele cad în sarcina agitatorilor pătimaşi de acolo, cari, — în vreme ce mitropolia Blajului a interzis manifestaţiile publice împotriva legii cultelor, — au îndemnat publicul adunat să se împotrivească cu forţa ordinelor repetate ale autorităţilor însărcinate să oprească demonstraţiile din stradă.

ŞTIRI LOCALE

Festivalul artistic din seara de 24 l. c., organizat de Societatea Cultul eroilor, filiala Sibiu, sub patronajul I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae şi al dlui general Găvănescu, a întrunit în sala mare dela Urania un public sibian enorm, venit, în scop de binefacere, din toate cercurile sociale ale oraşului, în frunte cu reprezentanţii autorităţilor civile, bisericeşti şi militare. La reuşita deplină a festivalului au contribuit toate reuniunile de muzică sibiene, orchestra oraşului şi mai mulţi solişti şi soliste. Atât corurile, cât şi celelalte puteri artistice au obţinut dese şi călduroase aplauze. După concert au urmat distracţii multe şi deosebite în sălile Uraniei, decorate şi aranjate, din parte militară, cu pricepere şi gust ca totdeauna.

Despre Dobrogea, marele şes băltos între Dunărea inferioară şi Marea neagră, a vorbit profesorul universitar, dl S. Mehedinţi, Duminecă seara, în seria obişnuitelor conferenţe din sala prefecturii judeţene. Conferenţiarul stărueşte asupra simetriei şi armoniei pământului românesc, arătând că Dobrogea, sau Scitia mică, sau Dacia pontică, a format totdeauna o unitate geografică şi etnografică cu Dacia carpatină. Interesele mari ale neamului românesc îi impun să păstreze şi să facă să înflorească acel teritor, care aparţine, ca istorie şi geografie, Carpaţilor, nu Balcanului. Dobrogea este partea întregitoare, de care pământul ţării noastre nu se poate lipsi. Auditorul, prezent în mare număr, a urmărit cu rar interes luminoasele cuvinte ale învăţatului profesor din Bucureşti.

Nr. 2819/1928 A. Sp. (45) 1—1

Publicaţiune de licitaţie

La Prefectura judeţului Sibiu, camera Nr. 2, în ziua de 8 Mai 1928 la ora 11 a. m. va avea loc pe lângă observarea dispoziţiunilor cuprinse în art. 72—85 al legii contabilităţii, licitaţia publică pentru furnizarea materialelor necesare instalaţiunilor şi conductelor telefonice la comunele care însă nu sânt racordate la reţeaua telefonică judeţeană.

Depunerea garanţiei de 4% a sumei oferite se va adeveri prin recepisa anexată ofertei.

Costul materialului va fi aproximativ de lei 600.000·—. Prefectura îşi rezervă dreptul de a spori furnitura la aprobare până la 40%.

Elaboratorul tehnic, devizul condiţiunile generale şi speciale se pot vedea zilnic la serviciul podurilor şi şoselelor între orele 8—1 a. m.

Ofertele se vor ataşa — întrucât e posibil — şi mostre din articolele oferite.

Sibiu, la 23 Martie 1928.

N. Regman prefect. **Schöpp** şeful serviciului.

Pictură Bisericească

Subsemnatul având autorizaţia Prea Vener. Consistor arhidiecezan din Sibiu, pentru pictură, — aduc la cunoştinţa On. public, că în atelierul meu se execută în **orice mărime, cu preţuri moderate: orice icoane sfinte, cruci, prapori, iconostase etc.**

Pictura se face în oleu, pe pânză, lemn, zinc etc. Pentru lucrările mele posed numeroase certificate de mulţămire şi recomandare.

Agârbiciu, jud. Târnava-mare.

Nicolae Baciu, pictor bisericesc.

(42) 2—3

Nr. 82/1928. (40) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a **Vălişoara**, protopopiatul Băiţa, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat conform celor fasionate în coala B.

2. 7 (şapte) jugăre pământ sesiune parohială.

3. Câte una ferdelă cucuruz sfărâmat dela fiecare familie, eventual preţul lui în bani, după preţul zilei.

4. Stola obişnuită.

Concurenţii îşi vor înainta cererile cu actele cuvenite oficiului protopopesc Băiţa (jud. Hunedoara) în terminul prescris şi se vor prezenta în parchie spre a face cunoştinţă cu poporul, eventual spre a celebra Sf. Liturghie şi a predica.

Oficiul protopopesc ort. rom. Băiţa, în înţelegere cu Consiliul parohial respectiv.

Băiţa, la 5 Martie 1928.

Dumitru Secărea protopop.

Nr. 214/1928. (41) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei a treia **Sălişte**, parohie de cl. I-a, se publică din nou concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

Salar dela stat conform coalei B.

Relut de locuinţă 4800 lei anual; Relut de lemne 5000 lei anual dela parohie, şi stola obişnuită în parohie.

Candidaţii îşi vor înainta cererile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta în comună spre a fi cunoscuţi de popor.

Sălişte, la 14 Martie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român din Sălişte, în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. D. Borcia protopop.

GUSTAV MOESS

Sibiu, strada Tribunei Nr. 3

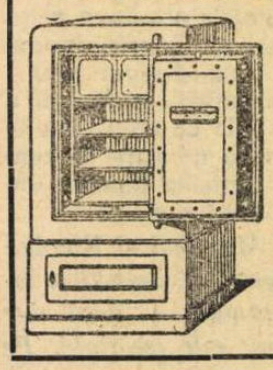

Prima fabrică română pentru casse de bani

(38) 3—4

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!" ...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 4 April 1928 Nr. 28—29

Telegraful Român

Onor. «Asociaţiunea» (Of.)

Organ naţional-bisericesc Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. **Ziarul apare Marţia şi Vinerea**

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză **Articole nepublicate nu se înapoiază**

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze **Administraţiei** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

LEGEA CULTELOR

Dl Lăpădatu s'a lăpădat de propriul său punct de vedere. Un gest de demnitate: Ierarhii Bisericii ortodoxe au părăsit senatul

Faptul că discuţiile de o neasemănată amploare în jurul proiectului de lege pentru regimul cultelor au durat în Senat trei săptămâni încheiate, n'a surprins pe nime. Era doar o problemă mult mai importantă decât ca ea să fi putut să fie soluţionată la repezeală, ca orice lege de cointeresări mascate.

Ceeace a surprins însă pe toată lumea, până la indignare, a fost schimbarea de atitudine la care s'a pretat în ultimul moment dl ministru Lăpădatu, care sub impulsul nu ştim căror forţe misterioase s'a lăpădat la discuţia pe articole a legii de tot ceeace susţinuse entuziast cinci ani dearândul.

Vorbise, emoţionat şi convingător, P. S. Episcop Roman Ciorogariu, septuagenarul străjer al drepturilor noastre naţionale, dela graniţa apuseană a ţării; vorbise, cu logică de o rară stringenţă învăţatul părinte asesor Dr. Gh. Ciuhandu; vorbise, cu un maldăr de documente cari nu îngăduiau replică, P. S. Episcop Grigorie al Aradului; vorbise cu o vervă documentată dl Bogdan-Duică, rectorul Universităţii Ardealului desrobit; şi vorbise — atacând problema în ansamblul ei — patru ore, ascultat cu atenţiune religioasă, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului.

Discursul I. P. S. Sale, de o largă amploare, de o temeinică documentare, de o promptitudine fără precedent în replici, de o eleganţă cu adevărat academică în desfăşurarea sa integrală, a stârnit un delir de însufleţire. Aplauda şi ovaţiona majoritatea, banca ministerială, tribunele! S'a cerut, frenetic, afişarea discursului!

Această manifestaţie, unică în Senatul României mari, se adresa marelui orator; dar ea se adresa în acelaş timp, firește, şi dreptăţii, al cărei apărător strălucit era.

Intr'adevăr, după «epocalul discurs» (calificativul nu e al nostru) al I. P. S. Mitropolit Nicolae toată lumea a rămas convinsă de dreptatea tezei ortodoxe cu privire la legea cultelor.

Au plecat capul, ca pocăiţi, până şi vrăşmaşii acestei teze.

Iar după toate acestea, la discuţia pe articole a legii dl ministru Lăpădatu, şi cu el întreg guvernul, şi-a întors cojocul şi — dând cinstea pe ruşine — a adoptat punctul de vedere diametral opus aceluia pe care îl apărase cinci ani de zile. Ba ce e mai mult, la apărarea băiguită a propunerii pentru suprimarea articolului 45 (47) dl ministru Lăpădatu voia să facă impresia că e capabil de acelaş «brio» pe care l-a dovedit la apărarea tezei contrare. A fost o atitudine de o rară elocvenţă. Atributul adecvat al acestei atitudini îl găceşte oricine.

I. P. S. Mitropolit Nicolae, vrând să constrângă pe ministrul cultelor să-şi precizeze atitudinea printr'o declaraţie precisă (pe care, nesilit, n'a avut curajul s'o facă) l-a întrerupt cu cuvintele:

— Dacă noi adoptăm articolul 45 devenit 47 în redactarea cu care te-ai prezintat în faţa corpurilor legiuitoare, ce faceţi D-Voastră, dle ministru, îl menţineţi?

— Il menţin, dacă se învoesc şi «ceilalţi» — răspunse încurcat şi cu faţa ca pământul, ministrul cultelor.

In acest moment Petru rostea în curtea pretoriului cuvintele: «*Nu cunosc pe omul acela*».

In senat se coborâse o atmosferă de morgă. Banca ministerială n'o mai putea suporta. Deaceea a făcut semn preşedinţiei să suspende şedinta. Şi era *Vinerea* (30 Martie 1928).

A doua zi, Sâmbăta, după câteva discuţii cari puneau într'o lumină şi mai sinistră atitudinea petrină a ministrului Lăpădatu şi a colegilor săi de bancă, I. P. S. Mitropolit Nicolae s'a urcat la tribună, spunând următoarele:

Inainte de a da citire declaraţiei mele, ţin să fac următoarele constatări:

Ceice au reprezentat altă opiniune n'au făcut nici o concesiune din punctul de vedere extremist adoptat din capul locului. Mi se pare cu atât mai nejustificată această atitudine cu cât nu şi-au documentat teza, ceea ce am avut impresia că aţi constatat şi Dv. dlor senatori.

Tot atât de neînţeleasă mi se pare şi evoluţia pe care a parcurs-o dl Ministru al Cultelor în reprezentarea punctului de vedere al guvernului. Pornind de la teza pe care şi noi am revindecat o ca ţiind întru toate în conformitate cu dreptatea şi cu principiile cari stau la temelia legii cultelor, trecând apoi prin concesii şi retractări, a sfârşit prin adoptarea punctului de vedere diametral opus, pe care în şedinţa de ieri am avut impresia că vrea să-l apere cu acelaş entuziasm cu care l-a apărat pe cel dintâi.

Noi cari am avut şi avem în vedere interesele superioare ale neamului, am mers cu spiritul nostru de concilianţă, pe care l-am avut din capul locului, până acolo, încât acceptăm punctul de vedere formulat în textul cu care s'a prezentat On. guvern înaintea Dv. dlor senatori, şi pe care însuşi guvernul l-a declarat ca un punct de vedere cu totul neutral.

In şedinţa de ieri P. Sf. episcop greco-catolic al Gherlei, Iuliu Hossu, a prezentat o propunere la care s'au raliat, prin declaraţia dlui Gyárfás, toţi minoritarii.

Renunţând la articolul 47 al legii, guvernul prin consecinţele logice ale acestei renunţări s'a raliat la teza extremistă a minoritarilor.

Intre asemenea împrejurări, dacă ne este greu să ne explicăm punctul de vedere al minoritarilor, dacă ne este şi mai greu să scuzăm punctul de vedere al fraţilor noştri uniţi, ne este cu totul imposibil să înţelegem şi să urmăm noul punct de vedere al guvernului.

Noi am cetit în sfânta evanghelie prea mult decât ca să nu respectăm porunca ei: **„Cuvântul vostru să fie aşa, aşa, nu, nu; ear ceeace este mai mult decât atâta, dela cel rău este".**

După aceea, cu glas domol şi plin de o tragică demnitate, a citit următoarea declaraţie:

Declaraţie

Reprezentanţii Episcopatului Bisericii Ortodoxe române au considerat de o elementară şi sfântă datorie a lor să-şi exprime cu hotărâre convingerile şi să-şi spună cuvântul cu ocazia discuţiei generale a legii cultelor şi să atragă tot odată binevoitoarea atenţiune a guvernului român asupra principiilor fundamentale pe cari, în interesul armoniei desăvârşite între confesiuni şi în interesul salvgardării celor mai superioare interese ale statului român, ar fi trebuit să şi le însuşească acest guvern la statornicirea definitivă a textului legii.

Episcopatul ortodox român a arătat că legea pentru regimul cultelor cuprinde dispoziţii în flagrantă contradicţie cu prevederile constituţiei precum

şi dispoziţii, care lezează principiul fundamental al libertăţii conştiinţei religioase, principiu care formează însăşi axa centrală a legii cultelor.

Deaceea Episcopatul ortodox român, ia cu profund regret la cunoştinţă nesocotirea desideratelor sale, isvorâte din logica faptelor, întemeiate pe drepturile imprescriptibile ale bisericii ortodoxe române, în care este reprezentată covârşitoarea majoritate a populaţiunei româneşti, refuzând în virtutea conştiinţii sale de demnitate şi de înalt patriotism, ori ce restricţiuni, precum şi orice ştirbire ce s'ar aduce în aceste clipe istorice suveranităţii Statului românesc.

Episcopatul ortodox român nu poate să lipsească dela datoria de a-şi mărturisi convingerile sale şi nu poate să nu insiste pentru liniştirea conştiinţei şi a convingerilor, ce şi-a creiat în cursul sbuciumului de veacuri asupra repercursiunei imense ce va avea în sufletul ţării întregi o lege de importanţa aceleia pe care astăzi Domniile Voastre, Domnilor Senatori, o veţi întări cu votul Domniilor Voastre.

Acest Episcopat conştient de misiunea sa nu poate intrelăsa să nu înfăţişeze, în adevărata ei lumină, postura piezişe în care se găsesc înaltele Corpuri Legiuitoare, nevoite să legifereze fără să fie în măsură de a-şi fi asigurat, în prealabil, deplina libertate de conştiinţă şi de acţiune.

Impotriva uzanţelor internaţionale celor mai elementare, subordonând principiul menţinerei neştirbite a suveranităţii interne, unor consideraţiuni de oportunism lipsit de temeiul adevărat, guvernul român a crezut a fi în drepturile sale legitime încercând a adopta şi a pune în concordanţă dispoziţiunile cuprinse în legea cultelor cu textul convenţiunii încheiate anterior cu Vaticanul, impunând în chipul acesta ţării întregi, respectarea voinţei şi intereselor unei organizaţii eclesiastice din afară de fruntariile României.

Conştient de misiunea, de drepturile şi datoriile sale, Episcopatul ortodox român formulându-şi toate rezervele şi manifestând de la această tribună voinţa sa fermă de a vedea înfăptuită toată dreptatea şi salvgardată suveranitatea naţională internă a Statului român, nu va înceta nici de acum înainte un singur moment de a lupta pentru triumful unei cauze superioare care este a noastră a tuturora, ca şi a guvernului român deopotrivă, şi de a încerca, prin mijloace de persuasiune desprinse din paginile Sf. Evanghelii şi încredinţate nouă, purtătorii testamentului Mântuitorului Isus Hristos, de a repune biserica ortodoxă română în plenitudinea drepturilor sale pentru îndeplinirea misiunei istorice, ce i s'a încredinţat.

Aşa să ne ajute Dumnezeu!

(Semnaţi):

Pimen Mitropolitul Moldovei,
Nicolae Mitropolitul Ardealului,
Gurie arhiepiscop al Chişinăului,
Roman episcop al epar. Oradiei,
Nicolae episcop al eparhiei Vadului, Feleacului şi Clujului,
Lucian al Romanului,
Grigorie al Aradului, Ienopolei, Hălmajului şi al părţilor din Bănat,
Nichita al Argeşului.
Ghenadie al Buzăului.

Apoi, cu liniştea suverană a celuice are conştiinţa că a apărat până la sfârşit demnitatea ţării şi dreptatea Bisericii sale, a coborât dela tribună, îndreptându-se spre uşe.

Mitropolitul Ardealului descătuşat era silit să părăsească Senatul României mari... Ii urma, P. S. Episcop Roman Ciorogariu, îmbătrânit în cinste şi'ncununat cu laurii atâtor izbânzi pe cari le-a câştigat în lupta eroică pe care a purtat-o pentru dreptatea neamului său sub stăpâniri străine... Era acelaş Episcop, Roman, care botezase cu propriul său sânge nevinovat incinta senatului pe care era constrâns acum să-l părăsească, împreună cu ceilalţi episcopi ai Ardealului.

In incintă au rămas majorităţile, miniştrii, cântăreţii «celeilalte strane» şi publicul din tribune. Acesta-şi oprise răsuflarea; exponenţii catolicismului s'au cufundat în Scaune, de greutatea Victoriei... majorităţile se ascundeau în bănci întrebându-se dacă senatul are subsol; iar miniştrii — o, miniştrii! — păreau a se întreba fiecare: «Nu cumva sânt eu, Doamne?».

Legea a fost votată.

In perspectiva morală se zărea «ţarina olarului»...

Neculce.

Nr. 2660. **Oficial**

Duminecа Aviaţiei

Duminecа viitoare din 8 Aprilie e închinată prăsnuirii intrării triumfale a Mântuitorului Hristos în Ierusalim, întâmplate înainte pe patima şi răstignirea Sa pe Cruce.

Ca Impărat Mântuitorul Hristos şi a ales Crucea de pe Golgota, simbolul etern şi preamărit al jertfei supreme şi al tuturor marilor biruinţe.

In acea zi însă Ţara întreagă prăsnueşte jertfele pentru cucerirea văzduhului prin aviaţie.

Şi această minunată cucerire a ştiinţei şi a eroismului a costat jertfe fără seamă.

Canonul eroilor văzduhului are în fruntea sa pe neuitatul Aurel Vlaicu, şoimul Ardealului. Şi după el au urmat alţi eroi ai flotilei aeriane române.

Dumineca viitoare se vor înălţa rugăciuni la cer pentru jertfele aviaţiei.

In predici corăspunzătoare se va arăta însemnătatea aviaţiei pentru progresul omenesc, precum şi despre serviciile ei în vreme de primejdie.

Se va purta un disc şi se va colecta dela toţi credincioşii cu dare de mână ajutoare în scopul augmentării fondurilor pe seama înfăptuirii unei puternice flotile aeriene.

Banii colectaţi se vor trimite prin oficiile prot. la cassa arhid. în decurs de opt zile.

Consiliul arhiepiscopesc.

Discuţia... terminată

Măeastra cuvântare, ţinută în parlamentul ţării româneşti de Inaltul prelat dela Sibiu, al bisericii ortodoxe române, în memorabila şedinţă a Senatului dela 27 Martie 1928, a fost străbătută de un pronunţat duh evangelic, recunoscut de matura corporaţie şi de întreaga presă, fără considerare de partid politic, atât din capitală, cât şi din provincie.

Duhul, atât de împăciuitor al temeinicului discurs, venea tocmai la vreme, când de-o parte în interiorul ţării o parte din opoziţie face, într'o campanie îndârjită, pregătiri pentru a merge — după Bucureşti — la Alba-Iulia; ear, de altă parte, peste hotarele ţării se crede — ni-o spune dl N. Iorga, sosit de acolo, — că statul nostru, spre părerea de bine a vrăjmaşilor săi, e pe punctul — de a se desmembra...

Discuţia generală a proectului de lege a cultelor s'a încheiat în 29 Martie, când Senatul a votat în unanimitate luarea în considerare a proectului prezentat de guvern.

Ultimii oratori, în această discuţie, au fost ministrul cultelor, dl *Al. Lapedatu* şi primministrul dl Vintilă Brătianu. Cuvântarea dlui Al. Lapedatu este, în rezumat, următoarea:

Dl ministru al cultelor şi artelor îşi exprimă mulţumirea că proectul a fost cercetat cu multă atenţiune şi interes de senat; regretă că s'a insistat mult asupra antagonismului dintre ortodoxism şi catolicism; — dar, această rivalitate este firească şi ea, dacă ţinem seamă de luptele seculare care s'au dat în Transilvania pe temă confesională.

Catolicismul Sf. Ştefan a avut un caracter ofensiv, de misiune, căutând să aducă la «credinţa cea dreaptă» pe «schismatici» cari eram noi, ortodocşii. Nereuşind, catolicismul, a căutat să degradeze biserica noastră.

Când a pătruns în Transilvania protestantismul, de origine germană, situaţia s'a schimbat Atunci s'au constituit cele patru confesiuni ale celor trei naţiuni politice (cele şapte păcate ale Ungariei).

Biserica ortodoxă a fost prigonită. La 1700 s'a produs separaţiunea bisericii române, provocată de Habsburgi. Calvinii căutând să se sprijine pe elementul românesc din Transilvania, au întreţinut raporturi cu biserica ortodoxă, care n'a fost recunoscută până la 1791.

S'ar crede că la 1848, când în toată Europa s'a intronat un regim de egalitate, s'au bucurat şi confesiunile din Ungaria de mai multă libertate. N'a fost astfel — statul austroungar având interes să protejeze pe catolici în dauna celorlalte culte.

Statul românesc, odată cu unirea, n'a moştenit şi normele de conducere ale statului unguresc. Noi am fost stat naţional ortodox, fiind că ortodoxia noastră s'a confundat cu fiinţa etnică a statului nostru.

Oridecâteori s'au manifestat tendinţe catolice de a se înrădăcina la noi, ortodoxia poporului nostru a rezistat, deşi a fost foarte tolerant cu organizaţiunile catolice, care nu aveau scop misionar.

România nouă vrea să instituе un regim nou al cultelor, bazat pe principiile democratice care stau la baza întregei noastre organizaţii de stat.

Constituţia garantează deplina libertate de conştiinţă şi egală îndreptăţire a tuturor cultelor. Constituţia noastră a consacrat biserica ortodoxă şi pe cea unită de biserici naţionale, ear bisericei ortodoxe i s'a acordat un atribut moral, fiind proclamată dominantă.

Până la 1923 biserica ortodoxă era biserică de stat, organizată de stat, ear de atunci, potrivit dispoziţiei din Constituţie s'a alcătuit legea de organizare a bisericii ortodoxe ţinând seamă că în noul stat român sânt mai multe confesiuni care trebue să trăească în armonie. Firesc i-a urmat legea care se discută astăzi.

Dl ministru Lapedatu arată apoi necesitatea legii cultelor, întrucât statutele unor culte constituiau o jignire pentru suveranitatea statului nostru (numirile de episcopi, şi alte dispoziţiuni mai mărunte privitoare la administraţie). Se produc abuzuri, pentrucă nu avem o lege care să reglementeze raporturile dintre stat şi diferitele culte.

Apoi, mai era nevoe de această lege pentru a se reglementa sectele tolerate şi stăvili propaganda sectelor netolerate. Deciziunea luată de minister în acest sens, câtă vreme nu exista o lege la baza ei, n'a avut efect. Era necesară această rânduială, pentrucă sub masca propagandei sectelor se ascund organizaţiuni contra intereselor statului. Orce

a Vă putea exprima profundele noastre simţeminte de aderenţă, de iubire şi de recunoştinţă după strălucitul succes dela senat.

Cuvântul competent al I. P. S. Tale a răsunat peste întreg cuprinsul ţării, trezind în suflete fiori de bucurie şi de plăcere, că biserica ortodoxă, prin personalitatea sa ierarhică cea mai reprezentativă, a spus cu înţelepciune creştinească, cu eleganţă şi cumpăt, dar răspicat, cum simţeşte, cum gândeşte asupra unei probleme de o importanţă atât de covârşitoare pentru viitorul patriei noastre, cum este regimul cultelor.

Instinctiv era simţit de toată suflarea ortodoxă, vibra în suflete, ce avea, ce trebuia să grăiască biserica noastră sirăbună la această problemă. Şi iată cum prin voia lui Dumnezeu, acea simţire, acea gândire, acea vrere, care se sbuciuma în conştiinţa noastră, în sufletul I. P. S. Tale s'a închegat cu uimitoare preciziune şi prin rostu Ţi binecuvântat a adus desăvârşită lumină şi acel duh creştinesc tolerant şi împăciuitor, caracteristic ortodoxiei noastre, în controversele aruncate cu meşteşug, cu aprindere, cu multă patimă, uneori chiar cu revoltătoare rea credinţă în pacea sufletească a Românlei noastre.

Cuvântul I. P. S. Tale, sintetizând ceea ce este esenţial, ceea ce este subtil şi sublim, ceeace este divin în ortodoxia neamului nostru, tarăşi a restabilit echilibrul în pacea turburată, oferind totodată o probă concludentă ţării, că ortodoxia el gândeşte şi simţeşte profund şi prin energia voinţii sale poate marca şi determina pentru decenii înainte cursul desvoltării spirituale a Românilor.

Era o necesitate imperativă a remii, să fie spus în divanul Românlei întregite cuvântul bisericii ortodoxe cu demnitate şi hotărâre, aşa cum a răsunat şi cum trebue să răsune totdeauna în momente istorice decisive, şi noi, smeriţii credincioşi ai I. P. S. Tale, sântem foarte fericiţi şi mândri, că Mitropolitului Ardealului i-a hotărât providenţa dumnezeiască să gândească şi să exprime cu atâta strălucită elocinţă acest cuvânt.

Toată ţiinţa noastră, pentru aceasta, Vă aduce omagiala închinăciune şi Vă strigă: Intru mulţi ani, Stăpâne!

Urale de, să trăiască, la adresa I. P. S. Sale, ear corul cântă: Intru mulţi ani, Stăpâne.

In numele Societăţii femeilor ortodoxe române dna prezidentă Eugenia Tordăşianu emoţionată spune următoarele:

Providenţa s'a îngrijit ca în momente grele să vorbească prin aleşii săi, aşa şi în timpul de faţă.

Societatea femeilor ortodoxe, care a fost totdeauna strâns legată de maica noastră biserică, se închină cu recunoştinţă I. P. S. Voastre pentru lupta ce aţi purtat pentru apărarea bisericei.

Asistenţa isbucneşte în Să trăiască!

I. P. S. Sa, mult impresionat de neaşteptata manifestaţiune de simpatie şi iubire a fiilor săi sufleteşti, cu vocea clară şi sonoră răspunde următoarele:

Când, prin voia lui Dumnezeu şi prin unanima voinţă a poporului, am fost chemat la scaunul, acoperit de glorie morală, al Mitropoliei Ardealului, mi-am propus în suflet să ascult cu smerenie de voia lui Dumnezeu şi să reprezint cu iubire voinţa poporului meu credincios.

Cu această conştiinţă şi însufleţit de un sacru idealism am păşit la marea chemare ce mi se încredinţase, şi am avut deosebita mulţumire sufletească de a vedea întotdeauna poporul meu legat cu voinţa lui de ceeace Dumnezeu în planurile sale înţelepte a hotărât să se întâmple cu dânsul. De aici am prins nestărmuritul curaj de a reprezenta fără şovăire, la toate ocaziunile date, acea superioară concepţie bisericească care s'a limpezit în mintea şi'n simţirea clerului şi a poporului în decursul veacurilor de suferinţe trăite sub adăpostul sfintei noastre biserici strămoşeşti.

Interpret credincios al acestei concepţii, care este un crez şi în acelaş timp un chiag al sufletelor noastre ale tuturora, am fost şi în zilele trecute, în sfatul ţării.

Am plecat de acolo cu convingerea că această concepţie şi acest crez a pătruns până acum şi va străbate de aici înainte tot mai mult în conştiinţa deplină a întregei ţări, cu puterea unei legi, care fiind scrisă în inimi, este mai tare decât ori ce lege scrisă pe hârtie.

Sosind acum acasă am mulţumirea şi mângâierea părintească de a vedea aderenţa plină de însufleţire a clerului şi poporului meu la lupta pe care o ducem pentru deplina biruinţă a dreptăţii bisericii ortodoxe, a neamului şi a ţării româneşti.

Vă mulţumesc pentru simţemintele calde ce mi le-aţi arătat, nu întru atâta mie personal, cât mai vârtos păstorului care simbolizează credinţele Voastre. Cu aceasta Vă împărtăşesc arhiereasca mea binecuvântare!

Dela gară numeroşii credincioşi în frunte cu I. P. S. Sa au venit în biserica catredală, unde înaltul prelat era aşteptat de altă mare mulţime de credincioşi.

Din partea preoţimii catedrale s'a oficiat un scurt serviciu religios, aducându-se mulţumite Celui prea înalt că a ajutat pe I. P. S. nostru Mitropolit de a apărat cu atâta demnitate sfânta noastră biserică, şi mulţumindu-i că a ajutat I. P. S. Sale a se întoarce în mijlocul turmei Sale.

Serenada studenţilor Academiei teologice

In semn de omagiu, Duminecă seara studenţii Academiei noastre teologice au dat I. P. S. Sale o serenadă cântând cântările: Cerurile spun, Dorul înstrăinatului şi Balada Iancului; ear studentul Traian Ciocănelea i-a adresat următoarea vorbire:

Inalt Prea Sfinţite Stăpâne!

Dacă în decursul studiilor noastre istorice, am fost cutremuraţi de gloroasele pagini ale epocalilor apărători ai ortodoximului, pagini de pe aureola cărora se evidenţiau figurile lui: Atanasie, Fotie, Marcu Efesanul, a nemuritorului Şaguna... apoi nu mai puţin am fost cutremuraţi la citirea cuvintelor ce I. P. S. Voastră le-aţi exprimat cu prilejul acestor de mare însemnate evenimente, de lupta şi statornicia ce aţi pus-o, pentruca biserica noastră să fie acolo unde luminata conştiinţă a I. P. S. Voastre crede că trebue să fie.

Inimile plăpânde, ale fiecărula dintre noi, palpitau de o nespusă bucurie când ni s'a dat ocazia să salutăm real triumful moral al ortodoxiei, să salutăm providenţiala personalitate întrupată în «Păstorul» ce sufletul îşi pune pentru olle sale».

Prestigiul la care biserica noastră a fost ridicată, — prin adevărat parlamentarul şi fără tendinţe de dusmănie — cuvânt al I. P. S Voastre, sforţările depuse pentru apărarea noastră, ne au determinat şi pe noi cei tineri să aducem omagiile noastre de profund respect şi închinare I. P. S. Voastre, asigurându vă că vom fi cei mai devotaţi slujitori şi apărători ai doctrinei celei genuine, asigurându-Vă că vom privi la idealul proteţit de I. P. S. Voastră, ca la unul din cele mai categorice imperative, rugând pe Cerescul Părinte să Vă ţină întru mulţi fericiţi ani.

La această manifestaţie a viitorilor slujitori la altarul Domnului, I. P. S. Sa accentuează, că poporul nostru românesc, cum dovedesc paginile istoriei, se identifică cu credinţa strămoşească. Ii îndrumă să urmeze şi ei aceasta tendinţă, — pentru că şi în activitatea mea din parlamentul ţării am fost condus de aceste idei. Din toată această luptă, să culegeţi învăţătura, că totdeauna şi în orice împrejurări să vă identificaţi cu idealul şi aspiraţiile poporului şi ale bisericii noastre, având convingerea firmă şi hotărâtă, că acest ideal îl vom duce la bun succes.

Imi amintesc de luptele grele din trecut ale bisericii noastre şi zic: dacă eu nu voi trăi să duc la îndeplinire acest ideal, Dumnezeu să vă ajute să-l duceţi voi.

Dorind să vă faceţi una cu acest ideal al bisericii şi cu aspiraţiile poporului nostru, vă împărtăşesc arhiereasca binecuvântare.

Sărbătorirea I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae la Soc. ortodoxă naţională a femeilor rom. din Bucureşti

Societatea ortodoxă a femeilor române a dat Joi seară o serbare, la Bucureşti, în cinstea I. P. S. S. Mitropolitului nostru *Nicolae*, a cărui strălucită cuvântare la senat a stârnit entuziasmul şi admiraţia tuturor ortodocşilor.

Societatea a oferit I. P. S. S. o casetă bizantină pentru păstrarea odoarelor bisericeşti.

I s'a mai oferit un pergament cu următorul cuprins:

«Inalt Prea Sfinţite,

Niciodată conştiinţa românească n'a simţit mai clar, mai categoric, tot ce reprezentă biserica ei, decât când în Parlamentul Ţării, Mitropolitul Ardealului înfăţişa atât de minunat sinteza creştinismului ortodox, ce cuprinde deopotrivă: iubire, iertare, înfrăţire, care veşnic mângâe, îmbărbătează, aprinde în inimi flacăra nădejdei ce înalţă către culmi.

Niciodată nu ne-am simţit mai mândri de a fi români şi ortodocşi, decât ascultând pe apostolul iubirii, pe apostolul între apostoli care tâlmăcea porunca celor din morminte.

Inalt Prea Sfinţite, ne-ai răzbunat pentru cei 1000 ani de suferinţe, pentru cei 1000 ani de umilinţe. Fii binecuvântat pentru tot ce ai revărsat ca lumină şi nădejde în sufletele noastre.

Fie-ne deci îngăduit, în numele credincioşilor strânşi în jurul Soc. ortodoxe naţionale a femeilor române, a vă aduce, prin acest dar isvorât din adâncul inimilor, prinosul nostru de recunoştinţă, de iubire, de devotament şi de respect nestrămutat».

La această serbare a fost de faţă o distinsă asistenţă de doamne şi domni.

Pr. *Mihălcescu,* din partea clerului român, a spus:

Lupta titanică pe care aţ dus'o în Senat, este lupta neamului şi a preoţimii, care în decursul veacurilor au avut de suferit. Strălucita biruinţă pe care aţi repurtat-o, este biruinţa românismului şi a bisericii noastre. I. P. S. Sale urează ani mulţi şi sănătate, să poată lupta contra concordatului.

Dna *Alexandrina Cantacuzino,* a cetit o scrisoare de omagii din partea dlui prof. Popescu Tudor.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, mulţumeşte pentru deli cata atenţie ce i s'a dat. N mi-am făcut decât datoria de apăra ortodoxia noastră, aşa cu am moştenit-o. Noi n'am ars p rug nici ştiinţa şi nici pe acei ne erau potrivnici. Din biseric noastră, am tras tăria sufleteasc cu care am rezistat dealungu veacurilor. Voi păstra darul, p care mi-l daţi ca dovadă de tăr şi bunătate de suflet ortodo. N'am avut niciodată un cuvâ de mustrare pentru rătăciţi. Nu mai prin iubire vom readuce p fraţii noştri rătăciţi, la sâni bisericli ortodoxe. —

Corul şcoalei ortodoxe, su conducerea dnei Cucu, a cânt câteva cântece bisericeşti.

sectant conform legei noui trebue să părăsească ori ţara ori ordinul căruia îi aparţine.

Patronatul, nu putea fi mulţumit, în urma reformei agrare, care a dat pământurile patronilor în mâinile ţăranilor, şi a reformelor sociale şi economice care făceau imposibilă exercitarea patronatului.

Dispoziţiunile legii privitoare la controlul statului au fost considerate de unele culte jignitoare, ceeace este o exagerare.

Deasemenea trebuiau fixate normele după care statul să poată acorda ajutoarele.

Pentru ce au trăit în vechiul regat, sânt chestiuni neînţelese, trecerea dela un cult la altul şi religiunea copiilor.

La ministrul cultelor, spune dl ministru Lăpedatu, se primesc protestе «împotriva degradării bisericii unite», fiind pusă alături de bisericile minoritare.

Nici odată nu s'a cerut, spune dl ministru al cultelor, o lege specială pentru uniţi.

Dl *Vintilă Brătianu*, preşedintele consiliului de miniştri, aminteşte o convorbire pe care a avut-o cu I. P. S. Sa Mitropolitul Vasile Suciu cu câţiva ani în urmă şi în care şi-a exprimat părerea că în interesul bisericii unite, pentru păstrarea caracterului ei naţional, ar fi bine să nu fie cuprinsă în Concordatul care s'a încheiat pentru biserica romano-catolică.

I. P. S. Sa Mitropolitul *Suciu*: Nu trebuesc cuprinse toate cultele sub aceeaş pălărie.

Intervenind în discuţie I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, insistă ca reprezentantul bisericii unite să preciseze dacă preferă să fie stabilit raportul acelei biserici prin'o lege specială.

Dl Al. Lăpedatu în continuare spune că această lege a fost anunţată prin patru mesagii consecutive, începând din 1924. Mai toate dispoziţiunile din lege au obţinut consimţământul tuturor cultelor.

Asupra art. 9 devenit 11, privitor la personalitatea juridică au produs oarecare dezacorduri.

De asemenea nu s'a căzut de acord nici asupra cuprinsului art. 45 devenit 47.

Catolicii susţin că biserica este subiectul dreptului; ear ortodocşii, că averile sunt intabulate pe comunităţi. Câtă vreme aceste doctrine nu sânt bine fixate(?), este greşeală să se codifice.

Din punct de vedere juridic, comunităţile religioase sânt persoane juridice de drept comun. Dispoziţiile dreptului comun, care sunt clare şi precise, se vor aplica comunităţilor religioase.

Ca să se evite procesele interminabile, a crezut că e bine ca statul să ofere să construească biserică pentru cei ce rămân fără biserică, atunci când se produc treceri dela un cult la altul.

Trecând la chestiunea organizaţiunilor baptiste, face un scurt istoric al ei, şi arată necesitatea (?) de-a recunoaşte această confesiune care era recunoscută prin lege în Ungaria (!)

Manifestele care s'au împărţit la Gherla şi manifestaţiunile care s'au organizat în mai multe centre ale Ardealului, au tulburat desigur, atmosfera de linişte, în care avea să se discute această lege.

Referindu-se la cuvântarea dlui Gyárfás, care făcea apologia libertăţilor confesionale din fosta Ungarie, dl ministru Lapedatu citează nume ilustre de înalţi ierarhi, uniţi şi ortodocşi, cari cu greu erau întăriţi de guvernul maghiar, sau n'au fost întăriţi de loc. Noi românii am fost victimele guvernelor maghiare, indiferent de confesiunea noastră, ca naţiune.

Avem un stat care s'a desvoltat prin propriile lui forţe, cu tradiţii, şi nu putem da cultelor o organizaţie de împrumut.

— Aproape în acelaş senz a vorbit dl primministru Vintilă Brătianu, expunând concepţia guvernului naţional-liberal asupra rostului bisericilor în stat.

In şedinţa dela 30 Martie.

Dl *Bogdan-Duică*, a cerut ca art. 45, devenit 47, să fie scos din lege, ca dl ministru al cultelor, studiindu-l din nou să-l prezinte sub forma de proiect de lege, ca o completare a legii în discuţie.

Dl *I. Soricu*, a cerut ca articolul 47 să fie menţinut, şi în vechea lui redactare.

P. S. S. Episcopul, *Nicolae Ivan*, sprijină articolul în ultima-i redactare.

P. S. S. Episcopul *Hossu*, a propus următorul amendament: «Cei cari trec la alt cult, sau sânt excluşi din biserică, n'au nici un drept la averea bisericii de orce natură ar fi ea».

Dl ministru *Al. Lăpedatu*: După o lună de discuţii înverşunate, regret că adversarii se găsesc pe aceleaş poziţii.

Concluzia logică (?) duce la suprimarea articolului 47.

Cum cererile ambelor părţi nu sânt bine fixate (?) din punct de vedere doctrinar şi au urmări nefericite (?) din punct de vedere politic şi social, eu nu pot (!) să iau vre'o hotărâre în favoarea nici unei teze.

Când noi căutăm să ţinem cumpăna între cele două biserici, să nu ni se spună, că nu ne îngrijim de biserica ortodoxă, pentru că noi ţinem, deasupra oricăror consideraţii, la liniştea ţării. Când o legiferare într'un sens sau altul ar putea da naştere la lupte confesionale între fraţi, noi luăm atitudine alături de interesele superioare ale neamului. Şi dacă cei doi mari ierarhi ai bisericii ortodoxe ar fi în locul meu, ar putea face ceace îmi cere mie să fac? Sânt sigur că nu.

P. S. Episcopul *Roman*: Aş face-o!

I. P. S. S. Mitropolitul *Nicolae*: Dacă mă raliez la punctul de vedere al consiliului legislativ ce hotărâre veţi lua?

Dl ministru *Al. Lapedatu*: Menţin articolul, dacă se raliază şi cealaltă parte...

In şedinţa dela 31 Martie, dl *P. Gârboviceanu*, raportor, a cetit amendamentele propuse în şedinţa precedentă, la art. 47. S'au respins cele propuse de P. S. S. Episcopii Hossu şi Nicolae Ivan, *şi s'a admis amendamentul propus de dl prof. Bogdan-Duică prin care se cere suprimarea articolului 47.*

*

A urmat, după aceasta, declaraţia I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae, — declaraţie făcută în numele reprezentanţilor Episcopatului bisericii ortodoxe române.

Publicăm acest act istoric în altă parte a numărului de faţă.

„Pre Stăpânul şi Arhiereul nostru, Doamne, îl păzeşte!“...

Omul mare, este omul problemelor mari ale vieţii şi ale instituţiilor pe care el este chemat să le conducă.

In ţărâmiţarea zilnică şi obişnuită a vieţii, el se simte, pare, stingher şi neîndemânatec, ca vulturul între zăbrelele care-l ţin prizonier, împiedecându-i sborul avântat în slăvile cerului.

Omul mare, este menit pentru acţiuni de mari dimensiuni şi de profunde rezonanţe spirituale.

El este un erou pe care-l tulbură şi-i întristează agitaţiile mediocre ale vieţii, dar pe care-l pasionează vibrant greutăţile luptelor decizive şi importanţa ceasurilor solemne.

In aceste ceasuri unice el are atitudini profetice şi afirmă inspirat adevăruri peste care istoria nu va puteà trece fără interes şi aprecieri de valoare.

El deschide, revelatoriu, perspective nebănuite, muncii şi idealismului unei întregi generaţi.

Iată de ce Inalt Prea Sfinţitul Nostru Mitropolit NICOLAE, a triumfat într'o luptă dârză împotriva celor ce-au încercat să falsifice istoria bisericii noastre sfinte, şi a sufletului românesc.

Când se organizau procesiuni ostentative şi farisaice, Arhiereul nostru îşi adânceà sufletul său meditativ în tainele sfinţeniei şi muceniciei Bisericii noastre dreptslăvitoare, ca să desprindă din ele liniile mari şi rosturile superioare ale activităţii spirituale a neamului nostru.

De aceea, noi credincioşii Bisericii ortodoxe, cu recunoştinţa de fii pentru felul cum I. P. S. Sa ne-a apărat şi ni-a interpretat idealurile creştineşti şi româneşti, Il înconjurăm azi cu toată iubirea noastră şi rugăm pe Dumnezeu să-l dăruiască sfintelor noastre biserici, în pace, întreg, cinstit, sănătos, întru zile îndelungate, drept îndreptând cuvântul adevărului Său!

«Pre Stăpânul şi Arhiereul nostru, Doamne, îl păzeşte întru mulţi ani!»...

*

Vestea că I. P. S. Sa va sosi Duminecă la ora 11 acasă, s'a lăţit într'o clipă printre credincioşii din oraşul Sibiului.

Incă înainte de ora 11 se aflau pe peronul gării membrii Consiliului mitropolitan şi arhiepiscopesc în frunte cu I. P. C. Sa vicarul Dr. V. Stan, profesorii şi studenţii cu I. P. C. Sa rectorul Dr. E. Roşca; profesorii şi elevii Şcoalei normale, elevii şi profesorii Seminarului, Şcoala de cantori şi profesorii lor, un număr însemnat de profesori şi profesoare dela liceul «Gh. Lazăr», «Domniţa Ileana» şi dela Şcoala comercială. Apoi un mare număr de credincioşi din toate păturile societăţii, între cari multe doamne. Armata era reprezentată prin dl general Mihaescu şi dl colonel Cristea Vasilescu, comandantul şcoalei de infanterie; numeroşi ofiţeri, ţărani din suburbiile oraşului, şi mult tineret.

La sosirea trenului numeroşii credincioşi au isbucnit în urale de: Să trăească, la adresa I. P. S. Sale, ear corul Academiei a cântat «Bine eşti cuvântat».

Pe scările trenului apare I. P. S. Sa Mitropolitul nostru. E un moment înălţător, ochii tuturor se îndreaptă spre I. P. S. Sa.

In numele intelectualilor şi credincioşilor mireni dl *Dr. N. Comşa*, membru al tuturor corporaţiunilor noastre bisericeşti de jos dela parohie până la congresul naţional bisericesc, adresează I. P. S. Sale următoarele:

I. P. Sfinţite! — Mă găsesc în unul din cele mai înălţătoare momente, când în numele credincioşilor I. P. S. Voastre din oraşul Sibiu, Vă adresez câteva cuvinte isvorâte din inima caldă.

In toate acţiunile I. P. S. Voastre v'am urmărit şi v'am urmat cu atenţie şi am fost totdeauna cu conştiinţa clară că biserica şi-a găsit în I. P. S. Voastră un mare apărător. Această credinţă nu ne-a înşelat.

Am avut fericirea să ascultăm cuvântul respicat al I. P. S. Voastre acolo, unde trebuia să se audă. Publicul sibian vine să Vă aducă prin mine omagiile lui pentru strălucirea ce aţi adus bisericii şi roagă pe bunul Dumnezeu ca să vă ţină mulţi ani, ca biserica noastră să aibă apărător şi îndrumător.

Să trăiţi întru mulţi ani! —

La finea vorbirii cei prezenţi isbucnesc în: Trăiască! Corul cântă: Mulţi ani.

In numele bisericii I. P. C. Sa *Dr. V. Stan* rosteşte următoarele:

Inalt Preasfinţite Stăpâne!

Aşteptam cu înfrigurare clipa aceasta, pentru noi de sărbătoare să Vă vedem iar în mijlocul nostru, spre

Băuturile spirtoase

Preşedintele biroului internaţional antialcoolic din Lausanne, profesorul elveţian, dl Hercod, — care a publicat de curând broşura: Raportul biroului internaţional contra alcoolismului pe anul 1927, — vizitase nu de mult şi capitala ţării noastre. Cu acel prilej unul din scriitorii şi publiciştii bucureşteni, dl Jean Bart, vorbind cu dl Hercod despre America, a căutat să afle cum s'a înfăptuit *prohibiţia* alcoolului în Statele Unite şi care este rezultatul adevărat, căci cele mai contradictorii păreri circulă asupra acestei chestiuni.

Este adevărat, spune dl Hercod, că presa din toate ţările, insinuează felurite ştiri informând publicul anume ca să creadă că marea reformă de peste ocean a dat complet faliment.

De sigur că Statele Unite au procedat foarte sumar cu producătorii de băuturi alcoolice. Opinia publică de pretutindeni trebue să urmărească necontenit acest enorm laborator de experienţă prohibiţionistă, căci rezultatele vor servì în viitor legislaţiei tuturor statelor civilizate.

Problema este foarte grea, să aperi o frontieră de 35.000 km., împotriva contrabandei de alcool, servită de automobile, vapoare şi avioane.

Guvernul american însă nu dă înapoi. Luptă cu îndârjire. S'a creat o flotă formidabilă care apără întreg litoralul şi inspectează toate vasele plutitoare departe în largul mării. Aproape 6 miliarde de lei se cheltueşte pentru aplicarea regimului uscat.

Că legea nu se respectă cu sfinţenie, e sigur. Zilnic vedem nenumărate condamnări, fabrici de alcool clandestine aruncate în aer, să găsesc băuturi otrăvitoare fabricate în laboratoare. Dar toate aceste constatări nu dovedesc că marea reformă nu va avea într'un anumit timp rezultate salutare pantru viaţa societăţii americane.

In Lumea Nouă se duce războiu gingantic împotriva alcoolului.

Care sânt adevăratele motive ce au făcut pe americani să păşească la o reformă aşa de radicală?

Tehnica, ritmul vieţii moderne, face ca efectele alcoolului să se simtă mai mult în lumea industrială, de cât în cea agricolă.

Să luăm numai câteva ramuri de producţie. Statele Unite au vreo 600.000 km., cale ferată; 60.000 de locomotive, 2 milioane funcţionari, transportă sute de milioane de călători şi tone de marfă.

Tot acest gigantic mecanism, ca să funcţioneze bine, trebue să fie veşnic treaz, căci viaţa călătorilor ar fi într'o permanentă primejdie.

Marii industriaşi şi financiari americani înţelegându şi interesul au susţinut reforma, căci muncitorul *uscat* produce mai mult de cât cel *umed*. Riscurile sub regimul prohibiţiei sânt mult mai mici. Cu drept cuvânt se susţine că libertatea alcoolului era cu putinţă în veacul morilor de apă, azi, în veacul electricităţii şi al aeroplanelor, devine o imposibilitate.

Efectele economice şi morale ce trebuie să dea o asemenea reformă gingantică nu se vor putea calcula de cât mai târziu. Nu trebuie să tragem încheeri pripite după abaterile care le vedem azi.

In America fabricile de spirt, bere, ca şi cârciumile au fost închise fără despăgubire. Fabricile s'au transformat. Produc bomboane, ciocolată, siropuri etc.

Cârciumile s'au transformat în restaurante, cofetării, drogherii. Strugurii se usucă. Fructele se fac marmelade, fabricarea siropurilor a înlocuit vinul. Nici o zdruncinare economică nu a avut loc. In fabrici accidentele au scăzut cu 50%. Numărul crimelor a scăzut la jumătate. In unele oraşe americane s'au desfiinţat închisorile şi sanatoriile de alcoolici.

Cersetoria şi vagabondajul scad mereu. Sănătatea publică progresează. Bolile şi mortalitatea au scăzut.

Vreţi să ştiţi dacă reforma a dat faliment?

Intrebaţi la bănci şi veţi constata că depunerile au sporit cu 338 milioane dolari. Intrebaţi compăniile de asigurare cari şi-au sporit poliţele noi cu 800 milioane dolari. Intrebaţi negustorii cari, mai cu seamă în vederea sărbătorilor, nici odată n'au făcut afaceri mai bune decât în timpul prohibiţiei.

In adunarea dela Cleveland în 1918societatea inginerilor şi mecanicilor de locomotive, 90.000 de membri, au votat în unanimitate prohibiţia.

Din cauza reformei s'au întemeiat nenumărate bănci muncitoreşti. Datoriile se plătesc repede. *Averile bisericeşti cresc din an în an.* Societăţile de caritate progresează.

Şi cel mai bun mijloc de convingere: ascultaţi corul jalnic al cârciumarilor!

De sigur că infractori sânt mulţi şi că viţiosul va găsì mereu mijlocul să-şi satisfacă patima. Dar marea mulţime a celorlalţi?

Dificultăţile şi preţul urcat al alcoolului fac să scadă numărul băutorilor vechi. Dar când ne gândim că o nouă generaţie se ridică fără să cunoască alcoolul...

După un timp mai lung se vor putea aprecia efectele prohibiţiei. Căci este sigur că America va avea cele mai mari şanse în viitor pentru a concura orce stat din lume... Ea a făcut cea dintâi pasul hotărâtor împotriva otravei alcoolului...

Manualele şcolare şi cele zece porunci

In scop de-a introduce uniformitate în textul cărţilor de şcoală cu privire la redarea celor zece porunci, sf. Sinod, în şedinţa din 25 Iunie 1927, în baza raportului P. Sf. apiscop Iacob al Huşilor, a stabilit următorul text:

I. Eu sânt Domnul Dumnezeul tău, să nu ai alţi Dumnezei afară de mine.

II. Să nu-ţi faci ţie chip cioplit, nici vre o altă asemănare a lucrurilor care sânt în cer sau jos pe pământ şi din câte sânt în ape şi sub pământ; să nu te închini lor, nici să serveşti lor.

III. Să nu iei numele Domnului Dumnezeului tău în deşert.

IV. Adu ţi aminte de ziua de odihnă, ca s'o sfinţeşti pe ea. Şase zile să lucrezi, ear a şaptea te odihneşte, căci este ziua Domnului Dumnezeului tău.

V. Cinsteşte pe tatăl şi pe mama ta, ca să-ţi fie ţie bine să trăieşti ani mulţi pe pământ.

VI. Să nu ucizi.

VII. Să nu fii desfrânat.

VIII. Să nu furi.

IX. Să nu mărturiseşti strâmb asupra aproapelui tău.

X. Să nu pofteşti soţia aproapelui tău, nici casa lui, nici ţarina lui, nici sluga lui şi nici oricâte sânt ale aproapelui tău.

INFORMAŢIUNI

Mare întrunire de popor. Peste cinci mii de cetăţeni români s'au adunat Duminecă, în 25 l. c. la *Deva*, întru apărarea dreptului românesc în chestia optanţilor. Adunarea a votat o moţiune, în care, după pilda dată de alte oraşe, se exprimă mulţumiri dlui ministru de externe *Nicolae Titulescu* pentru felul demn şi energic în care a apărat interesele patriei noastre în faţa Societăţii naţiunilor.

Principesa Mary, fiica regelui George al Angliei, va vizita în curând Palestina în tovărăşia soţului ei, unde va fi oaspetele înaltului comisar, Lordul Plumer.

Aurul dela Moscova. Banca Franţei a pornit proces împotriva celor două bănci americane, unde guvernul sovietic a depus sume mari de dolari în aur. Guvernul francez susţine, ca aurul acesta, venit dela Moscova, reprezintă o parte din stocul de aur în valoare de zece milioane dolari ce-l cumpărase în 1915—1917 în Rusia şi care fusese confiscat de guvernul sovietic la izbucnirea revoluţiei. Ambasadorul Franţei a adresat în acelaş timp o notă, arătând că banca Franţei posedă la banca imperială a Rusiei un depozit de 52 milioane franci aur, ear sovietele refuză statornic restituirea depozitului. Se spune, că şi guvernul român va proceda ca în Franţa, înaintând o reclamaţie în justiţie pentru a cere sechestrarea aurului rusesc ca făcând parte din depozitul trimis la Moscova în timpul războiului.

Electrificare a Iordanului. Opera de electrificare a Jordanului, în apropierea lacului Tiberiadei, a început de curând sub conducerea inginerului Ruthenberg. Actualmente se construeşte canalul din beton de 400 metri lungime, prin care va fi condusă apa la turbine, dintr'un rezervor amenajat cu ajutorul unui stăvilar artificial. Această uzină va avea deocamdată turbine care vor produce o energie de 24.000 H. P.

Mulţumită. Comitetul Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române, filiala Sibiu, aduce viile sale mulţumiri, pe această cale celor cari au dat concursul lor la reuşita festivalului religios din Dumineca ortodoxiei 4 Martie 1928: 1. Părintelui Dr. Cristescu care în cuvântarea sa, Educaţie şi apostolat ortodox, a argumentat aşa de frumos cum trebue făcută educaţia ortodoxă; 2. Corului reuniunii de cântări Gh. Dima şi ilustrului său conducător N. Oancea, cari ne-au înălţat sufletul prin execuţia diferitelor bucăţi religioase, precum şi micuţelor eleve: Minerva Beu, Maria Paşca şi Hortensia Băilă pentru recitările atât de clare şi expresive.

Mulţumeşte de asemenea I. P. S. S. Mitropolit Nicolae Bălan şi următoarelor persoane, care au participat la festivalul religios, contribuind cu obolul lor la mărirea fondurilor societăţii:

I. P. S. S. Mitropolit Nicolae Bălan 500 lei, dna şi dl Floaşiu sen. 300 lei, şi Şcoala Normală. Câte 200 lei: dna şi dl Lăpedetu şi dna şi dl N. Bratu. 220 lei: Şcoala internat a «Astrei». 130 lei Şcoala medie de fete. Câte 100 lei: dl Horia Petrescu, dl Ţeposu, dna Dr. Comşa, dna Agnès Măcelar, dl T. Popovici, dl Dr. Stan, dna Dr. Preda, Părintele Dr. Cristescu, dna şi dl Doboi, dna Preot Boiu, dna şi dl inspector Petrescu, dl Ilie Măcelar, dna Schiau, dl Profesor Jantea, dl N. şi dna Bucşea, 70 lei dna şi dl protopop Cioran. Câte 60 lei, dra Directoară a liceului de fete Ştefănescu, dna şi dl Diaconescu şi N. N., 50 lei dna şi dl Bologa. Câte 40 lei: dra Borcea, dl Nistor asesor, dl Preda Ioachim, dra Stroca, dna Col. Rădulian, dna şi Col. Paraschivescu, Maior Filip, dl Dr. Stanciu, dl Ghiţescu şi dra N. Câte 25 lei: dl Opriş şi dl Orăştean. Câte 20 lei: dl Constantin, dl Drăghiciu, dl Broşca, dl Mihu, dna Costea, dl Maior Coman, dl Căp. Ghetar, dl Căp. Ghiorghiu, dna Petruţiu, dl Băilă, dl Goguţa, dl Neagu, dl Teodor, dl Maior, dl Constantin, dna Bărbat, dl Macxim, dl Dordea Traian, dna Banciu, dl Micu, Lt. Andreescu, Lt. Traşcu, dna Col. Florescu, dna Dăncilă, dna Poponea, dna Nedoviceanu, dna Crişan, dna Hrşa dna Broşca, dl Cirlea, dl Poponea, dna Dr. Popovici, dna Pop, dl Jidariu şi alţi 10 anonimi. 15 lei un anonim, 16 lei un anonim, iar câte 20 lei: dl Pop farmacist, dna Gherman, dl Pop, dl E. Tordăşianu, dna Dr. Hozan, dna Vulcu, dl Cosma şi 4 anonimi. Ceilalţi câte 10 lei şi 5 lei. *Comitetul.*

Mulţumită. Dna Ana Lazar n. Florea, profesoară a dăruit din prilejul aniversării morţii iubitei sale mame dna Susana Florea la fondul săracilor, administrat de Reun. fem. ort. rom. pentru înfrumseţarea bisericei din «Iosefin» suma de 200 Lei. La acelaş fond în loc de flori peritoare pe sicriul regretatei dna Calipsa Liandru n. Oniţiu a dăruit dna Victoria Boiu, prezidenta Reun. suma de 200 Lei. Pentru aceste daruri aduce sinceră mulţumită. *Comitetal.*

Conferenţe. Apreţiatul nostru profesor dela Academia Teologică Andreiană, *Dr. Grigore Cristescu*, a fost invitat în ultimul timp în diferite centre din Ardeal pentru a ţinea conferenţe cu caracter religios. Duminecă în 17 Martie a vorbit în *Sălişte* despre: *Valoarea personalităţii în lumina creştinismului* şi elevilor Şcoalei comerciale despre: *Creştinismul şi viaţa economică.* Sâmbătă 24 Martie, în cadrele unui festival dat de Soc. ort. a femeilor române din *Deva*, a ţinut o conferenţă cu subiectul: «*Sensul bisericii creştine şi viaţa omenească*», 2 exortaţii ţinute elevilor dela liceul «Decebal», una despre: *Tipuri de tineri din N. T.* şi alta despre «*Idealul culturii*», şi la 25 Martie o conferenţă la Reuniunea de meseriaşi despre: *Sfinţenia muncii*, ear Duminecă 1 April conferenţă la *Alba-Iulia* despre: *Misionarism* cultural. — In toate locurile a fost ascultat cu multă atenţiune şi plăcere de numeros auditor şi viu felicitat.

ŞTIRI LOCALE

Teatru. Artiştii Teatrului naţional din Cluj anunţă, pentru seara de 5 April a. c., o reprezentanţie în teatrul sibian. Se va juca revista cu muzică în 5 acte, intitulată *Din zile mari*, care scoate la iveală faptele eroice ale armatei române, începând din 1916 până la încoronare în 1922 la Alba-Iulia. Bilete se vând la Librăria Foaia Poporului. Inceputul reprezentaţiei la ora 9 seara.

„FRUMOASA“, Intreprindere industrială de lemne s. a. din PETREŞTI

Convocare

Domnii acţionari ai s. a. «FRUMOASA», intreprindere industrială de lemne din în Petreşti, prin aceasta se convoacă la a

IV-a adunare generală ordinară anuală

care va avea loc la sediul societăţii Petreşti, în ziua de **25 Aprilie 1928,** ora 3 p. m., cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. *Deschiderea adunării generale.*
2. *Bilanţul pe anul 1927, raportul consiliului de administraţie şi al comitetului de cenzori, darea absolutorului.*
3. *Distribuirea profitului net.*
4. *Fixarea jetoanelor.*
5. *Alegerea întregului consiliu de administraţie şi a comitetului de cenzori.*
6. *Eventuale propuneri.*

Domnii acţionari cari vor să participe la adunarea generală, sunt invitaţi a depune acţiile la casseria societăţii în Petreşti, cel puţin cu 3 zile înainte de adunare.

Petreşti, la 24 Februarie 1928.

Consiliul de administraţie.

(46) 1—1

Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1927

Activa			Pasiva		
Cassa în numerar		2,721·10	Capital societar		900,000·—
Fabrica de cherestea şi instalaţiuni		1.131,761·—	Fond de rezervă		38,255·01
Imobile		100,000·—	Rezervă specială pentru creanţe dubioase		117,892·—
Inventar		1·—	Cauţiuni		2,060·—
Marfă fasonată conform invent. de depozit		2.991,165·—	Creditori		5.188,620·39
Debitori		2.165,292·38	Beneficiu:		
			Report din anul 1926	6,219·19	
			Beneficiul net din anul 1927	137,893·86	144,113·05
		6.390,940·48			6.390,940·48

Contul Profit şi Perdere

Debit			Credit	
Cheltueli generale		474,888·21	Report din anul 1926	6,219·19
Amortizări		147,064·—	Beneficiul brut la tăiere de lemn străin	561,825·—
Abscrieri pentru fondul creanţelor dibioase		64,958·—	Beneficiul brut la marfă	262,979·07
Beneficiu:				
Report din anul 1926	6,219·19			
Beneficiul net din anul 1927	137,893·86	144,113·05		
		831,023·26		831,023·26

Petreşti, la 31 Decemvrie 1927.

Pentru contabilitate: **Toma Preiss** m. p.

DIRECŢIUNEA:

Emil Maier m. p., preşedinte. **Victor Herzfeld** m. p. **Dr. Lionel Blaga** m. p. **Dr. Aurel Muntean** m. p.
Dr. George Măcelar m. p. **Dr. Emanuil Stern** m. p. **Dr. Petru Nicolaus** m. p. **Dr. Ion Oniţiu** m. p.

Verificat şi găsit conform cu registrele.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Petreşti, la 15 Martie 1928.

Ioan Rebega m. p., preşedinte. **Aurel Bojiţia** m. p. **Leo Ban** m. p.

Nr. 82/1928. (40) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a **Vălişoara**, protopopiatul Băiţa, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. întregirea dela stat conform celor fasionate în coala B.
2. 7 (şapte) jugăre pământ sesiune parohială.
3. Câte una ferdelă cucuruz sfărâmat dela fiecare familie, eventual preţul lui în bani, după preţul zilei.
4. Stola obişnuită.

Concurenţii îşi vor înainta cererile cu actele cuvenite oficiului protopopesc Băiţa (jud. Hunedoara) în terminul prescris şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul, eventual spre a celebra Sf. Liturghie şi a predica.

Oficiul protopopesc ort. rom. Băiţa, în înţelegere cu Consiliul parohial respectiv.

Băiţa, la 5 Martie 1928.

Dumitru Secărea
protopop.

Nr. 214/1928. (41) 3—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei a treia **Sălişte**, parohie de cl. I-a, se publică din nou concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

Salar dela stat conform coalei B.

Relut de locuinţă 4800 lei anual; Relut de lemne 5000 lei anual dela parohie, şi stola obişnuită în parohie.

Candidaţii îşi vor înainta cererile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta în comună spre a fi cunoscuţi de popor.

Sălişte, la 14 Martie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român din Sălişte, în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. D. Borcia
protopop.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

Pictură Bisericească

Subsemnatul având autorizaţia Prea Vener. Consistor arhidiecezan din Sibiu, pentru pictură, — aduc la cunoştinţa On. public, că în atelierul meu se execută în **orice mărime, cu preţuri moderate: orice icoane sfinte, cruci, prapori, iconostase** etc.

Pictura se face în oleu, pe pânză, lemn, zinc etc. Pentru lucrările mele posed numeroase certificate de mulţămire şi recomandare.

Agârbiciu, jud. Târnava-mare.

Nicolae Baciu,
pictor bisericesc.

(42) 3—3

Reclama este sufletul comerţului

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Administraţia Finaciară Sibiu

(47) 1—1

Publicaţiune

Se face cunoscut tuturor Dlor controlori din cuprinsul acestui judeţ că Şandor Teodor, agent de urmărire pe lângă Percepţia Circ. I Sibiu, se prezintă pe la contribuabili care au încă datorii către fisc provenite din impozite şi le încasează sumele arătând că le va vărsa Fiscului şi le va aduce chitanţele legale.

Cum numitul nu are din partea Administraţiei nici un fel de delegaţie de această natură, iar sumele care au fost astfel încasate nu a fost vărsate Percepţiei, aşa că contribuabilii dela care s'au încasat sunt încă deschişi în rolurile Percepţiei şi vor trebui să plătească a 2 a oară impozitele în restanţă, se aduce şi aceasta la cunoştinţa Dlor că orice fel de plată făcută în mâna acestui funcţionar nu este legal făcută şi ca atare vor fi urmăriţi a plăti a 2 a oară numai la Percepţia respectivă contra chitanţă.

De altfel o asemenea încunoştiintare a fost făcută tuturor Dlor contribuabili şi în cursul anului 1927 că nici o plată nu are valoare dacă nu este făcută contra chitanţei oficiale eliberată de Percepţia respectivă.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului“

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!“...

— Scrisori pastorale —

De Icon. Dr. **Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 7 April 1928 Nr. 30

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele
să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor:
un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile
să se adreseze **Administraţiei** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

(Or.) Onor. «Asociaţiunea» Sibiu

Declaraţia Episcopatului nostru

Slăvită pagină, în istoria parlamentului român, au înscris înalţii chiriarhi, reprezentanţi ai bisericii ortodoxe române din întreaga ţară, cu prilejul desbaterilor din Senat în chestiunea legii cultelor.

Opinia publică, din capitală şi provincie, — în urma expunerilor atât de documentate şi ţinute cu atâta înţelepciune şi bună judecată de venerabilii părinţi sufleteşti ai poporului nostru, — a primit o nouă orientare atât în materie de religie, cât şi cu privire la valorile actuale ale reprezentanţilor bisericeşti din înaltul corp legiuitor al ţării.

Cuvântul chiriarhilor noştri, izvorât din solide cunoştinţe şi alcătuit cu recunoscut talent, s'a ţinut la nivelul oratoriei unui veritabil parlament. A avut, astfel, darul să lumineze complicate probleme şi, în acelaş timp, să distrugă legenda *superiorităţii culturale* atât a fraţilor noştri «din ceealaltă strană», cât şi a minoritarilor, de cari s'au alipit, la această ocazie, aceiaşi fraţi.

Lămurirea opiniei publice, în cercurile intelectuale din întinsul patriei române, şi încetarea legendei pomenitei superiorităţi, le considerăm ca biruinţe morale obţinute, de care ne mândrim toţi dreptmăritorii bisericii strămoşeşti.

Este constatat, mai pe sus de orce îndoeală, că «nenorocitul» articol asupra averilor bisericeşti, ca şi articolul tot pe atât de «nenorocit» referitor la Concordatul cu Vaticanul, şi articolul favorabil baptiştilor, — primul revocat, celelalte două admise — sânt a se mulţumi intervenirii factorilor străini, sprijiniţi de dureroasa slăbiciune a ministrului cultelor şi a guvernului din care face parte.

Revocarea articolului 45 (devenit 47) stă în adevărată împoncişare cu sentimentul şi ideile izbucnite imediat după discursul preamărit al Inaltului prelat dela Sibiu, — discurs atât de lăudat de însuşi domnul preşedinte al consiliului de miniştri.

Intervenirii factorilor străini s'a răspuns, din partea celor chemaţi să poarte, în primul rând, grija suveranităţii statului român, cu o revocare şi o admitere.

Răspunsul, demn şi hotărât, a trebuit să vie din partea reprezentanţilor *Episcopatului* bisericii ortodoxe române, — cu adevărat conştient de misiunea, de drepturile şi datoriile sale, — când dela tribuna parlamentului şi-a manifestat «voinţa fermă de-a vedea înfăptuită dreptatea şi salvgardată suveranitatea naţională internă a statului român».

Importanţa declaraţiei date de Episcopat era cu mult mai covârşitoare, decât ca să poată fi întru câtva slăbită de jalnicul ripost al celuice se lapădă de rodul său propriu, asupra căruia s'au înstăpânit alţii.

Clerul şi poporul bisericii ortodoxe nu poate decât să aprecieze cu entuziasm şi fiască dragoste cuvântul de înalt patriotism al chiriarhilor hotărâţi «de a încerca prin mijloace de persuasiune, desprinse din paginile Sfintei Evanghelii şi încredinţate purtătorilor testamentului Mântuitorului Isus Hristos, de a repune biserica ortodoxă română în plenitudinea drepturilor sale pentru îndeplinirea misiunii istorice ce i s'a încredinţat».

Aşa să le ajute Dumnezeu!

Nae locutus...

A trebuit o săptămână încheiată pentruca adâncimea filosofică a dlui Nae Ionescu să zămislească un articol despre «Cuvântarea P. S. Neculai». Larg, cum este d-sa în aprecieri... se arătă mulţumit de acest discurs, care a fost «frumos». Dar atât. I-a lipsit însă — tot după D-sa — temeiul documentar, «argumentarea strânsă (oh, obsesia profesională!) pentru teza noastră». (A cui — «a noastră» — dle Nae? A nunţiaturii?).

Aprecierea dlui N. Ionescu e unică în toată Românía mare. Ce-are a face! Se simte aşa de bine în această splendidă şi filosofică isolare. Zice doar Ibsen: «Cel mai tare este acela, care stă singur». Dl N. Ionescu stă singur, prin urmare dsa este cel mai... ridicol. Quod erat demonstrandum.

A, nu! Am greşit. Nu este singur; e în tovărăşia dlui ministru al cultelor, care la început apăra cu entuziasm «necesitatea articolului 45, menit să... etc.» pentruca în cele din urmă să treacă — cu acelaş *brio* — prin Senat, suprimarea lui.

Dl N. Ionescu se documentează prin dl Lăpădatu, iar acesta din urmă prin dl Nae. După cum vedeţi, un procedeu cât se poate de filosofic...

Dl N. Ionescu îşi susţine şi pe mai departe constatarea că Biserica unită este o realitate «hibridă» şi «inutilă» şi laudă strădaniile «P. Sfinţitului Neculai» de a readuce pe uniţi la ortodoxie. Nu-i admite însă «metodele», de aceea îl roagă să-i lase în pace pe uniţi — «ca să nu se piardă sămânţa creştinilor în ţara românească». (Nu vă indignaţi, dlor! Nu este nici cea dintâi contradicţie filosofică a dlui N. Ionescu, nici cea din urmă insultă adusă Bisericii ortodoxe de «unicul apologet competent» al ei!).

D-sa admite — tot printr'o excesivă concesie — că «Prea Sfinţitul Neculai e un om luminat şi de talent. Dar pe teologul bisericii noastre îl aşteptăm încă». A, nu! Dl profesor vrea să ne înşele, dintr'o modestie exagerată (tot boală filosofică!). Noi nu mai aşteptăm nimic. Teologul Bisericii «noastre» există, în docta persoană a dlui N. Ionescu, care de-atâta vreme ne tot făgăduieşte c'o să ne spună odată «ce-i aia, ortodoxie»!

Sântem convinşi că grandioasă operă este gata. Dacă n'a dat-o publicităţii până acuma, este numai fiindcă n'a obţinut încă dela nunţiatură clauzula: «imprimatur».

La ziua aviaţiei

Comitetul central de conducere, al **Asociaţiei române pentru propaganda aviaţiei,** a hotărât să organizeze *ziua aviaţiei* în scop:

1. De-a intensifica propaganda, şi

2. De-a se aduna cât mai multe fonduri necesare întăririi forţelor aeriene române.

Ziua serbării, de sufletească înălţare şi deplină solidaritate cetăţenească întru promovarea intereselor mari ale neamului, s'a fixat pentru **8 April** 1928, care va fi pentru noi prilej de reculegere şi de pioasă aducere aminte de ceice s'au jertfit în serviciul aviaţiei române, împlinindu-şi datoria către neam şi ţară.

In ziua de 8 April glasurile preoţimii şi ale păstoriţilor săi vor înălţa cucernice rugăciuni întru pomenirea aviatorilor noştri viteji morţi pentru patrie. Cu recunoştinţă vor fi amintite numele unui Aurel Vlaicu şi a tuturor celorlalţi aviatori răposaţi în Domnul, sub steagul datoriei. In predici, scurte şi cuprinzătoare, se vor explică şi lămuri credincioşilor serviciile neasămănat de mari aduse de o puternică *armată a aerului*, chemată să apere, d'asupra ţării, peste sate şi oraşe, pacea şi liniştea lor, în primejdia ce ne aşteaptă într'un războiu viitor, când aparate sburătoare duşmane ar încercă să samene din înălţime ruină şi prăpăd în mijlocul nostru.

Ziua de 8 April să fie zi de jertfă pentru întărirea *flotilei aeriane* române, menite să apere hotarele patriei şi să lupte cu aeroplanele vrăjmaşe, care s'ar năpustì nu numai asupra luptătorilor de pe front, ci şi asupra bătrânilor, femeilor şi copiilor rămaşi la vatră.

Jertfe uriaşe, în scop de-a creia şi întări armata văzduhului, se fac în toate ţările, care spun mereu, că *în aer* se va hotărâ, în viitor, soartea popoarelor.

La apus ungurii, îngâmfaţii vrăjmaşi ai neamului românesc

ear la răsărit sovietele şirete ruseşti, se pregătesc cu toată puterea să-şi construească o numeroasă flotă aeriană, alcătuită din avioane de tipul cel mai desăvârşit. Nu este oraş de seamă în Rusia, uude să nu se înfiinţeze câte o societate de aviaţie, în care membrii se înscriu cu sutele şi miile. Nu mai puţin germanii, din numeroase oraşe, sub titlul că fac aviaţie *comercială* (uşor modificată, la nevoe, în militară), contribue cu mari subvenţii la aviaţia statului.

N'avem puterea materială a statelor mari şi bogate; dar, dragostea de moşie ne va înarma cu puterea sufletească de-a aduce sacrificii, pentru ca să avem aeroplanele noastre, necesare nu numai în timp de războiu, ci şi în timp de pace, ducând peste graniţe, ca şi celelalte ţări, care ne sânt prietene şi aliate, călători şi transporturi, împreună cu vestea bună a naţiei noastre, iubitoare de pace şi progres pe toate terenele.

De aceea, în ziua de 8 April, toate instituţiile culturale şi educative din România întregită îş vor oferì obolul pentru aviaţie, şi vor organiza festivaluri, conferenţe, expoziţii, şezători şi alte manifestaţii potrivite, al căror produs să se verse în întregime la fondul aviaţiei.

Dacă iubim pacea, trebue să ne pregătim de vreme pentru zile grele ce pot să vie pentru noi, sau pentru fiii noştri.

Daţi, cu toţii, buni cetăţeni ai ţării, daruri mari şi mici, pentru aviaţie, căci împliniţi o nobilă şi sfântă datorie către patrie!

Ecouri de presă

Din numeroasele ecouri la marele discurs al I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae* la Senat, redăm mai jos cuvintele scrise de dl Popescu Tudor în ziarul Naţiunea Dominantă din 1 April a. c.:

Marţi, în 27 Martie a. c. la ora 3·15, a urcat la tribuna Senatului, pentru a vorbi la discuţia generală a legii regimului general al cultelor, I. P. S. Dr. Nicolae Bălan, mitropolitul nostru ortodox al Ardealului.

Trebue să mărturisesc că în timpul acestor lungi desbateri, interesul pentru lege, pe care vorbitorii l-au trezit prea puţin în opinia publică, s'a transformat într'un fel de interes sportiv pentru oratoria vorbitorilor. Cei prezenţi în Senat pot să mărturisească. Când a vorbit elegantul episcop unit dela Gherla Iuliu Hossu, 3 ore în şir, în Senat şi în opinia publică, s'a zis: «*i-a bătut pe ortodocşi!*».

Semn trist acest fel de interes; el denotă la societatea noastră o absenţă totală de simţire religioasă. Adaog că deşi se vorbea despre legea cultelor, adecă despre legea care organiza dreptul natural de închinare, cum l-a numit P. S. Vartolomeu cu adevărata lui numire, aproape toţi oratorii au făcut istoria trecutului, aproape nimeni nu s'a ocupat de viitorul care va veni prin această lege.

De aceea, suirea la tribuna Senatului a I. P. S. Nicolae era aşteptată şi a provocat chiar dela început o emoţie adevărată. I. P. S. Sa este cunoscut ca cel mai bun orator al Ardealului şi ca un preot şi arhiereu adevărat păstor de turmă. Cuvântul său a răsunat de multe ori în Senat, dar plin de nobila pasiune religioasă care l-a înălţat până la culmile oratoriei clasice, nu l-a văzut şi nu l-a auzit nimeni până în această zi memorabilă.

Patru ore şi un sfert a vorbit fără un moment de oprire, întrerupt de episcopii uniţi şi de dl senator ungur Elemér Gyárfás, din dreapta, de dl Vintilă Brătianu primul ministru al ţării, şi de ministrul de culte din stânga, a făcut faţă tuturor cu o ştiinţă şi o prezenţă de spirit uimitoare. Rând pe rând, blând şi sever, uneori glumeţ, de cele mai multe ori grav, a înfăţişat *cu dovezi* lunga şi nespus de dureroasa tragedie a neamului nostru ortodox în Ardeal, mai ales dela unire şi toate persecuţiile ce am pătimit dela aceşti fraţi. Când a citit scrisorile şi actele de protest ale românilor ortodocşi de atunci, n'a fost ochi care să nu lăcrimeze, n'a fost suflet să nu se indigneze. Când a declarat scurt că respinge concordatul, atitudinea Sa a fost aşa de categorică, că ne-am simţit îmbărbătaţi.

Nu ştiu ce soartă va avea toată această uriaşă muncă a I. P. S. Sale ca şi a tuturor mitropoliţilor şi episcopilor noştri, dar să afle toţi ortodocşii, preoţi şi laici, că I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului a fost admirabil.

Primul ministru, miniştrii prezenţi, şi tot Senatul l-au ovaţionat îndelung.

A doua zi, toată presa striga această magnifică biruinţă:

Bătuserăm pe «uniţi!».

Programul serviciului divin
în
Săptămâna cea mare

Duminecă, ora 8½: Utrenia şi Liturgia; ora 4 Vecernia şi Pavecerniţa, ora 6½ Denie.

Luni, ora 8: Ceasurile şi Liturgia înainte sfinţită; ora 4 Pavecerniţă, ora 6½ Denie.

Marţi, ora 8: Ceasurile şi Lit. înainte sfinţită; ora 4 Pavecerniţă, ora 6½ Denie.

Mercuri, ora 8, Ceasurile şi Lit. înainte sfinţită; ora 4, Pavecerniţă ora 6½ Denie.

Joi, ora 8: Sf. Maslu, Vecernie cu Lit. Sf. Vasile şi Sfinţirea Paştilor; ora 6½ Denie.

Vineri, ora 8: Ceasurile Domneşti; ora 4, Vecernia cu luarea Mântuitorului de pe cruce ora 6½, Utrenie cu prohodul Domnului Hrisios.

Sâmbătă, ora 8: Vecernia Paştilor cu Lit. Sf. Vasile.

Duminecă, ora 4: Invierea; ora 9 Sf. Liturgia; ora 4, Vecernia.

Numiri. Ven. Consiliu al Arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu, în şedinţa plenară din 2 April a. c., ţinută sub presidiul I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae*, a numit de protopop al tractului protopresbiteral al Târnavei pe actualul administrator, părintele Gheorghe Oprean, iar al tractului Agnita pe părintele Emil Păcală, paroh în Dealul-frumos.

Circulară
Discul Invierii Domnului pentru Internatul arhidiecezan

In baza concluzului Veneratului sinod arhidiecezan, pentru orfanii de preoţi, prin aceasta dispunem ca la sărbătorile Invierii Domnului din acest an să se poarte în toate bisericile din arhiepiscopia noastră un disc în favorul acestui internat.

Sumele incasate în singuraticele parohii se vor administra oficiilor protopresbiterale, de unde se vor trimite apoi până la 15 Mai a. c. Consiliului arhiepiscopesc, pe lângă raport însoţit de o consemnare după comunele bisericeşti.

Din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc ca senat epitropesc ţinută la 31 Martie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Chemare
către toţi bunii români din toate colţurile ţării

In ziua *Aviaţiei Neamului*, 8 April, în Dumineca Floriilor, se va cetì în toată ţara *Chemarea*, din care publicăm următoarele:

Sborul cu aeroplanul a fost la început un vis frumos: răsfăţat dealungul veacurilor de toţi înaintaşii noştri, ca una din isbânzile cele mai de seamă ale omenirii.

Care din noi şi-ar fi închipuit că pasărea cuminte, făcută din lemn şi pânză, născocită cu atâta trudă, poate să împrăştie atâtea grozăvii, atâta moarte între oamenii făcuţi toţi la un fel, adică după chipul şi înfăţişarea Domnului!

Dacă ar fi să amintim cele petrecute la noi, apoi numai Bucureştii au primit de sus câteva sute de boambe ce s'au sfărâmat în mii de schije ucigătoare de lume nevinovată.

Doar într'o zi s'au cules depe capitalei ţării noastre, sute de trupuri neînsufleţite, sfârticate de bombele vrăşmaşe. Mare desnădejde a zvârlit această ispravă ucigaşă a duşmanilor noştri în inima populaţiei româneşti.

Oştirea şi-a dat seama, că pieptul soldaţilor nu a fost îndeajuns ca să scutească viaţa celor dinăuntrul ţării.

E adevărat că nici tranşeea, nici sârma ghimpată, nici tunul cel năpraznic nu pot oprì puzderia de aeroplane vrăşmaşe care vor putea oricând trece, nestingherite, pe deasupra pământului, oricât de bine înarmat ar fi acesta. Căci împotriva maşinăriilor duşmane, tot cu maşinăria poţi războì, iar împotriva aeroplanului tot cu aeroplanul poţi biruì...

Oricât de puţin veţi da, obolul vostru e binevenit şi folositor. Fiindcă, fie chiar şi 20 lei pe an, ei tot folosesc. Cu aceşti 20 lei, daţi de fiecare din noi, se cumpără şurubul sau sârma care ţine bine legată aripa unui aeroplan românesc, sortit să apere libertatea ţării noastre şi să ocrotească viaţa noastră şi a familiilor noastre...

GOLGOTA

Nu departe de oraş se ridică Dealul Căpăţânii unde se execută cei fărădelege. Stânci de peatră răzleţe se văd în depărtare, ear la poalele lor se înşiruesc petrile de morminte, albe ca zăpada.

Cerul albastru. Soarele, cu razele-i aurii, îmbracă pământul în lumină, natura e plină de mireasmă... Incă în ceasurile dinainte de ameazi oamenii se ridică spre Dealul Căpăţânii, strigând să fie osândit Cel ce li-a arătat lumina.

— Acum vom vedea, dacă Nazarineanul e adevărat Fiul lui Dumnezeu! — zice un rabin, în urma căruia venea mulţimea.

— Oare face-va minunea? — întreabă un saducheu.

— Atunci, cu atât mai mult se adevereşte că lucrează cu deavolul; dar, de se va da jos de pe cruce, voi crede în El! — zice rabinul.

— Uitaţi-vă, au plecat de la poarta cetăţii. Câtă lume îl urmează! — zice saducheul.

De pe Deal se uită toţi înapoi şi văd mulţime ne mai văzută mişcându-se spre Golgota; eată şi soldaţii romani, cu sclipitoare coifuri şi suliţe. Sgomotul se auzea până sus în vârful Dealului Căpăţânei.

— Acum s'au oprit! Oare ce vor?... doar nu-l vor răstigni acolo? — zice unul dintre ei.

— A căzut cu crucea, Nazarineanul!... Nu o mai poate duce... El care voia să dărâme biserica lui Dumnezeu!? — zice rabinul.

— Vin, vin! Au să-l aducă aici.

— E bine că am ieşit înainte, vedem totul cum se petrece, zice saducheul.

— Dar unde au să-i pună crucea?

— Uite, aici sapă locul, şi încă la alte două cruci.

— Să mergem înainte, ca să putem vedea mai bine — zice rabinul plecând, urmat de ceilalţi.

Mulţimea s'a apropiat de Deal, dar nu a încetat a batjocorì pe Cel-ce-şi ducea crucea.

Soldaţii romani aşteptau semnul sutaşului ca să lovească în Isus, când va cădea... Ajung sub deal, unde earăşi căzû cel osândit la moarte. Atunci izbì biciul pe trupul cel mai sfânt...

L-au bătut, L-au pălmuit, şi nimeni nu I-a întins mână de ajutor.

S'apropie de cel mai înalt loc, aducându-şi Crucea. Se uită împrejur cu ochii în sânge şi vede feţe criminale jidoveşti. Soldaţii nici nu îndeamnă, nici nu opresc, stau pasivi privnd începutul celor mai groaznice torturi. Se smulg şi spintecă hainele de pe El, corpul însângerat e pus pe cruce în sunetul ciocanelor.

Un ţipăt sfâşietor spintecă văzduhul...

— Nimica! Maica Lui a căzut, — grăeşte unul din apropiere.

— De ce a venit aici!? — strigă rabinul.

— Sărmana! Is'a rupt inima, — zice femeea Samarineancă.

Pe coasta stâncii din apropiere stăteau arhiereii jidovi înconjuraţi de fariseii, privind opera mânilor lor...

Cu greu ridicară crucea, întuit fiind pe ea Hristos, în faţa miilor de oameni. Un murmur străbătu mulţimea, şi apoi cu glas tare au vorbit fariseii:

— Dă-te jos de pe cruce!... Acum să ne arăţi de eşti fiul lui Dumnezeu! — Pe alţii ai mântuit, mântueşte-te şi pe tine, şi vom crede!

Hristos, în chinuri, privea la făptura mânilor Lui, cu faţa l blândă, împăcată, că şi-a împlinit misiunea, — ear sub cruce s'au tras sorţi pentru cămaşa Lui... Pr. *Ion Garcea.*

INFORMAŢIUNI

Pentru aviaţie. Comitetul de conducere al Asociaţiei române, pentru propaganda aviaţiei, comunică lămuriri privitoare la ziua aviaţiei, şi anume: Propaganda în folosul aviaţiei naţionale se face în mod permanent în tot cursul anului. Dacă s'a hotărât să se sărbătorească într'o anumită zi a anului, «Ziua Aviaţiei», s'a avut în vedere necesitatea ca pe tot cuprinsul României, naţia întreagă să-şi concentreze în una şi aceeaşi clipă de solidaritate simţemintele către forţele aeriene române. Ziua de Aviaţie dă prilejul tuturor bunilor români ca prin vorbă şi fapte să vină în sprijinul aviaţiunii naţionale. Ziua aviaţiei dă prilej tuturor instituţiunilor, băncilor, societăţilor, diverselor întreprinderi, de a-şi da obolul preţios pentru propăşirea forţelor aeriene române. La fiecare capitală de judeţ funcţionează o filială a Asociaţiei, care cu concursul ofcialităţilor şi al oamenilor de bine, organizează programul de participare la sărbătoriri.

† **Sevastia C. Davidescu**, venerată matroană, fiică a fostului red. Iacob Murăşanu al Gazetei Transilvaniei, a încetat din viaţă, la Bucureşti, Sâmbătă dimineaţa, după lungi suferinţe. Defuncta matroană colaborase, cu zel înflăcărat, la înflorirea multor aşezăminte româneşti de caritate şi culturale din Braşov, precum şi la susţinerea ziarului condus de părintele şi fratele ei. Odihnească în pace!

Penzie lunară de zece mii de lei s'a acordat, prin lege, văduvei luptătorului politic Aurel C. Popovici, şi de cinci mii de lei mamei regretatului aviator Aurel Vlaicu din comuna Binţinţi (astăzi «Aurel Vlaicu»).

Reducerea dobânzilor. Banca «Albina», împreună cu alte 12 bănci din Sibiu, anunţă deponenţilor, că sânt nevoite să facă o nouă reducere generală a dobânzilor la depuneri spre fructificare pe livrete şi în cont curent. Cu începere dela 1 April 1928, se vor plăti pentru depuneri blocate, noui, maximum 10% dobânzi pe an, şi pentru toate celelalte depuneri noui 8% pe an. Etalonul de dobânzi al depunerilor neblocate, de prezent în fiinţă, se va adapta etalonului de mai sus. Dobânda convenită la depunerile vechi, blocate de mai nainte, rămâne neschimbată şi în vigoare, până la expirarea termenului de blocare.

ŞTIRI LOCALE

Administraţia Financiară Sibiu aduce la cunoştinţa generală, pentru ultima oară, că toţi contribuabilii sânt îndatoraţi să se prezinte la percepţiile respective unde să-şi plătească impozitele exigibile, prezentând chitanţa cu care au făcut ultima plată. Agenţilor de urmărire, când se prezintă la domiciliul contribuabililor pentru executare, li se arată chitanţa de plată, — însă nici de cum nu li se pot încredinţa lor sumele, mai ales că au ordin să nu primească.

Poşta redacţiei

Dlui *I. T.* în *Tg. M.* Descrierea, în culori negre, a luptelor şi stărilor din ţara noastră, să o lăsăm în grija *duşmanilor* ei. *Alt fel* trebue să se pună la punct un lucru. Articole nepublicate nu se înapoiază, — stă tipărit în fruntea foii.

Din G. Papini

Misterul lui Iuda

Numai două persoane în lume au ştiut secretul lui Iuda: Isus şi trădătorul.

Şasezeci de generaţii de creştini s'au gândit asupra acestui mister; însă omul din Ishkarioth, cu toate că şi-a făcut pe pământ o mulţime de discipoli, rămâne cu îndârjire nedescifrat. Este unicul mister omenesc ce se găseşte în Evanghelie. Înţelegem fără greutate spiritul drăcesc al Irozilor, ura pizmaşă a fariseilor, furia răsbunătoare a lui Ana şi Caiafa, laşa moliciune a lui Pilat. Dar nu înţelegem, cu egală dumerire, mârşăvia lui Iuda. Cei patru istorici ne vorbesc prea puţin despre el şi despre motivele care îl determinară să-şi vândă Regele.

«Satana — zic ei — intră în el». Dar aceste cuvinte nu sânt decât definiţia crimei sale. Deci, răul puse stăpânire pe inima sa pe negândite. Înainte de această zi, poate înainte de cina din Vitania, Iuda nu era în mânile protivnicului. Dar, pentru ce s'a aruncat, fără veste, în braţele lui? Pentru ce Satana intră tocmai în el, şi nu în unul din ceilalţi?

Treizeci de dinari sânt o sumă mult prea mică pentru a face pe un om, pe care tovarăşii lui ni-l descriu ca lacom, să săvârşească cea mai scârboasă vicleníe din câte aminteşte istoria.

Semnul cel mai grozav, în favoarea trădării, este funcţia pe care şi-o rezervase Iuda între cei doisprezece. Printre ei era un vechi vameş, Matei, căruia i se cuvinea păzirea puţinului argint ce trebuia să fie împărţit celor din comunitate. În locul lui Matei noi găsim, ca depozitar al ofrandelor, pe omul din Kerioth. Argintul este perfid şi plin de pericole. Simpla administrare a banilor, chiar şi ai altuia, otrăveşte. Nu e de mirare că Ioan prezintă pe Iuda ca pe un înşelător: «fur era, şi pungă avea, şi ce se punea într'însa purta».

Şi cu toate acestea, nu putem înlătura gândul că un om lacom de bani nu ar fi rămas atâta timp în o societate atât de săracă. Dacă el ar fi voit să trăiască din hoţii, şi-ar fi ales un post mai prielnic decât acela pe care-l primise. Şi dacă ar fi avut trebuinţă de aceşti mizerabili treizeci de dinari, oare nu i-ar fi putut câştiga în altă formă, fugând mai bine cu punga decât să propună preoţilor cumpărarea lui Isus?

Aceste reflexii ale senzului comun în jurul unei crime aşa de extraordinare au condus uşor pe unii oameni, începând din cele dintâi timpuri ale creştinismului, la căutarea altor motive ale infamei târgueli. O sectă de eretici, Cainiţii, îşi închipuî că Iuda, ştiind că Isus trebuia ca, prin voia Sa proprie şi a Tatălui, să meargă la moarte *prin trădare* — pentruca să nu lipsească nimic din tortura marei ispăşiri — primî cu durere eterna infamie, pentruca totul să se împlinească. Instrument necesar şi voluntar al Mântuirii, Iuda fu, după ei, un erou şi un martir, demn de a fi venerat, nu dispreţuit.

Altă părere ar fi că Iuda Iscarioteanul, care îşi iubea poporul şi spera în liberarea acestuia, se unise cu Isus în speranţă că era Mesia, aşa cum şi-L imagina atunci poporul de jos: Regele recuceririi şi al restaurării lui Israil. Când puţin câte puţin, bagă de seamă, din cuvântările Domnului, că dăduse peste un Mesia de alt soi, îl predă duşmanilor pentru a şi potolî arsura desiluziei.

Dar această fantazie căreia textele, canonice sau apocrife, nu-i dau nici un sprijin, nu va putea înlătura — vânzarea lui Hristos: el ar fi putut părăsi pe cei doispreze şi ar fi găsit uşor alţi tovarăşi mai pe plac.

Alţii au zis că adevăratul motiv trebue căutat în pierderea credinţii. Iuda crezuse cu tărie în Isus, şi acuma nu mai putea crede. Cuvântările despre sfârşitul apropiat, întârzierea manifestării victorioase, sfârşiră prin a-l face să şi piardă încrederea în acela pe care-L urmase până atunci. Poatecă, pătrunzând printre popor, auzise murmurându-se ceva despre intenţiunile preoţilor, şi el credea că sinedriul nu se va mulţumi numai cu o victimă, ci va condamna pe toţi aceia cari urmaseră de mult timp pe Hristos. Invins de frică trecu la adversari cugetând că prin trădare şi-a salvat viaţa. Necredincioşia şi laşitatea ar fi fost deci mobilele ruşinoase ale miseliei sale.

Un englez născocî o paradoxală apologie a trădătorului. Iuda credea în Isus: credea chiar mult. El era convins că Isus este cu adevărat Hristos, şi de aceea crezu că, predându-L tribunalului, Il va face în modul acesta să se grăbească a-şi arăta în sfârşit legitimitatea misiunii sale mesianice. El nu putea crede că Isus va muri, atât era de mare credinţa lui. Şi chiar dacă trebuia să moară, ştia cu siguranţă că El va învia îndată, pentru a reapărea de-a dreapta Tatălui ca rege al lui Israil şi al lumii.

Pentru a grăbi ziua cea mare, când discipolii vor primi recompensa credincioşilor, Iuda voi să-i forţeze mâna şi să-i ofere ocaziunea de a-şi arăta calitatea de adevărat Fiu al lui Dumnezeu. Actul lui Iuda nu fu o trădare, ci o eroare datorită înţelegerii greşite a învăţământului Domnului. El nu se făcu trădător din răzbunare, lăcomie, sau frică, ci din stupiditate.

Alţii, din contră, caută motivul trădării în răzbunare. Nu s'a putut face trădare fără ură. Pentruce ar fi urât Iuda pe Isus? Ei se gândesc la cina din casa lui Simon şi la mirul Mariei. Reproşul lui Isus trebue că amărâse pe discipol, mustrat de multe ori, fără îndoială, pentru sgârcenia sa. La ura produsă de dojană se adaogă, în sufletele vulgare, invidia, totdeauna puternică. Şi îndată ce i se păru posibilă vânzarea fără pericol, el merse la palatul lui Caiafa.

Dar oare se gândea el într'adevăr că denunţarea va conduce pe Isus la moarte? Oare nu se gândea, că, cel mult Isus va fi biciuit şi va fi oprit de a mai vorbî poporului? Partea din urmă, a istoriei sale, ne face să credem că condamnarea lui Isus îl îngrozî ca o consecvenţă teribilă şi nemai auzită a sărutării sale. Matei povesteşte desperarea sa astfel, încât ne face să bănuim că el simţea cu adevărat grozăvenia urmărilor greşelii sale. Banii pe cari îi puse în pungă, îl ardeau, şi când preoţii îi refuzară, el îi aruncă în templu. Chiar după restituire el nu mai avu pace şi se spânzură pentru a murî în aceeaş zi cu victima sa. Luca, în «Faptele apostolilor», povesteşte altcum sfârşitul lui Iuda, dar tradiţia creştină preferă istorisirea remuşcărilor şi a suicidiului.

In zadar caută nesatisfăcuţii să descurce firul în jurul misticismului lui Iuda.

Dar n'am invocat încă mărturia Aceluia care ştia adevăratul secret mai bine decât toţi, şi mai bine chiar decât Iuda. Singur Isus, care pătrundea până în adânc sufletul lui Iuda ca pe toate sufletele şi care ştia de mai înainte ceea ce trebuia să facă Iuda, ar putea spune cuvântul cel din urmă.

Isus alese pe Iuda pentru ca împreună cu ceilalţi unspreeze apostoli să fie un purtător al fericitei Evanghelii. L-ar fi ales El, l-ar suferit cu El, lângă El, la masa Sa, dacă l-ar fi crezut un răufăcător incurabil? L-ar fi încredinţat El aceea ce îi era mai scump, aceea ce avea în lume mai preţios: predicarea împărăţiei?

Până în cele din urmă zile, până în cea din urmă seară, Isus se purtă cu Iuda tot aşa cum se purta cu ceilalţi. Iuda deasemenea a primit trupul şi sângele Mântuitorului sub forma pânii şi a vinului. Picioarele lui Iuda — acele picioare cari l-au purtat la Caiafa — sânt spălate şi şterse şî ele de aceleaşi mâni care vor fi pironite prin complicitatea lui Iuda, în ziua următoare. Şi când soseşte Iuda printre licăririle de săbii şi în roşaţa felinarelor, sub umbrele întunecoase ale olivilor şi sărută această faţă încă scăldată de o sudoare de sânge, Isus nu l-a respins, ci i a zis: «Prietene, pentru ce ai venit?».

Prietene! E ultima oară când Isus îi vorbeşte lui Iuda şi chiar şi în acest moment El nu-i dă decât numele său familiar, numele din ziua dintâi. Pentru El Iuda nu este omul întunerecului, care vine în ascuns să L predea mizerabililor sbiri, ci prietenul, acela care cu câteva ceasuri înainte se aşeza lângă El, în jurul mielului şi a ierburilor amare, acela care cu câteva ceasuri înainte la umbra unui zid, sau unui frunziş, asculta, printre ceilalţi, ca discipol, ca prieten, ca frate, frumoasele cuvinte ale Făgăduinţii.

La Cina cea de taină Isus a zis: «Vai omului aceluia, prin care Fiul Omului *se* vinde! Mai bine ar fi fost lui, de nu s'ar fi născut omul acela». Dar acum când trădătorul este înaintea Lui, când trădarea s'a făcut, acum când la perfidia trădării Iuda adaugă ocara sărutării, Acela care a a poruncit iubirea faţă de duşmani, regăseşte dulcele, obişnuitul, divinul cuvânt: «Prietene, pentru ce ai venit»?

Mărturia Trădatului, în loc să ridice vălul îufricoşatului secret, face să crească şi mai mult nesiguranţa noastră. El ştie că Iuda este hoţ, şi cu toate acestea îi încredinţează punga. El ştie că Iuda este pervers, şi totuş îi încredinţează o comoară de adevăr mai preţios decât tot argintul lumii. El ştie că Iuda trebue să-L trădeze, şi totuşi îl face să participe şî el la divinitatea Sa oferindu-i pânea şi vinul; El vede că Iuda conduce pe aceia cari vin să-L aresteze, şi totuşi îi dă, încă odată, numele sfânt de prieten.

«Mai bine ar fi fost lui, de nu s'ar fi născut omul acela». Aceste cuvinte pot fi, mai mult decât o condamnare, expresia unui sentiment de milă la gândul unui destin fatal.

Dacă Iuda urà pe Isus, noi nu vedem că Isus să fi avut cândva groază faţă de Iuda. Isus ştie că târgul infam al lui Iuda este necesar, după cum necesare vor fi şi slăbiciunea lui Pilat, turbarea lui Caiafa, scuipările soldaţilor, lemnul şi cuiele crucii. El ştie că Iuda trebuià să facă ceea ce face, şi nu-l afurisește, după cum nu afurisește nici pe poporul care îi doreşte moartea, nici pe acela care-L înţepeneşte pe cruce. O singură rugăciune îi vine pe buze pentru prescurtarea îngrozitoarei agonii: «Fă repede ceea ce socoteşti să faci».

Misterul lui Iuda este legat, cu un dublu nod, de misterul mântuirii, şi va rămânea, pentru noi plăpânzii, totdeauna un mister... *C. Dragoş.*

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. «*La cine ne vom duce?*» de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. «*La luptă dreaptă!*» de Nicolae Colan, profesor.

„LUCEAFĂRUL", cassă de economii, societate pe acţii în Poplaca

Convocare

Domnii acţionari ai cassei de economii «LUCEAFĂRUL», societate pe acţii în Poplaca, se convoacă prin aceasta la

a XIV-a adunare generală ordinară,

pe *Dumineca Tomii 22 Aprilie 1928*, la ora 2 p. m., la casa institutului în Poplaca, cu următorul

PROGRAM:

1. Raportul direcţiunii şi al comitetului de supraveghiare.
2. Aprobarea bilanţului pe 1927 şi darea absolutorului direcţiunii şi Comitetului de supraveghiare.
3. Distribuirea profitului curat.
4. Eventuale propuneri.

NOTĂ. Acei domni acţionari, cari voesc a participa cu vot la adunarea generală, sunt poftiţi a-şi depune înainte de adunare acţiile scrise pe numele lor, respective pe numele acelora pe cari îi reprezintă, precum şi documentele de plenipotenţă, la cassa institutului în Poplaca.

Poplaca, la 1 Aprilie 1928.

(48) 1—1 **Direcţiunea.**

Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1927

Activa		Pasiva	
Cassa	1,175·—	Capital	10,000·—
Escont	269,153·—	Fond de rezervă	41,950·—
Obligaţiuni	365,860·—	Fond cultural	2,589·—
Efecte	35,964·—	Depuneri spre fructificare	550 008·—
Depuneri proprii	800·—	Dividende neridicate	3,549 —
Mobiliar	25·—	Interese anticipate	28,141·—
		Profit curat	36,740·—
	672,977·—		672,977·—

Contul Profit şi Perdere

Debit		Credit	
Interese după depuneri	49,086·—	Interese	61,096·—
Salare	3,000·—	Proviziuni	38,710·—
Spese	3,827·—		
Impozite	7,153·—		
Profit curat	36,740·—		
	99,806·—		99,806·—

Poplaca, la 31 Decemvrie 1927.

DIRECŢIUNEA:

Georgiu Modran m. p., preşedinte. **Ioan Neagu** m. p. **Oprea Olariu** m. p. **Dr. I Bucur** m. p.
Oprişiu Avram m. p. **Petru Avram** m. p. **Maniu Surdu** m. p.

Subsemnatul comitet de suprav. examinând conturile prezente, le-am aflat în deplină consonanţă cu registrele societăţii.

Poplaca, la 1 Aprilie 1928.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Toma Modran m. p. **Ioan Vlad** m. p. **Ioan Surdu** m. p. **Oprea Surdu** m. p.
Radu Neagu m. p. **Ioan Olariu** m. p.

GUSTAV MOESS
Sibiu, strada Tribunei Nr. 3

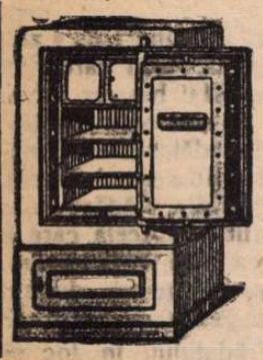

Prima fabrică română pentru casse de bani
(38) 3—4

Nou! **Nou!**
A APĂRUT:
„Mie a vietui este Hristos!"...
— Scrisori pastorale. —
De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor.
Preţul Lei 40, plus spese de postă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu
tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de postă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda
ACAFTISTUL
Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni
legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Anunţuri şi reclame
Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este
Telegraful Român
Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Croitoria de domni
DUMITRU DUŞLEAG
Sibiu Str. Rannicher 6a Sibiu
execută tot felul de **Costume bărbăteşti** solide cât şi după ultima modă
Praxă îndelungată în confecţionarea de
Reverenzi
:: cari se execută după sistemul cel mai nou ::
Serviciu prompt! Preţuri moderate!

A apărut
în a doua ediţie revăzut şi complectat
Tipicul bisericei ortodoxe
întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale
de
AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"
şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

A apărut în ediţie nouă:
Frumoasa din Nor
şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

A apărut
în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17
scrierea
„La picioarele Mântuitorului"
Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană
de
Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov
Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.
In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :
Telegraful Român

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	Copie	Căldăruşe cu mătăuz
Disc	Linguriţe	Clopoţele pt. altar
Steluţe	Cruci	Cănuţe pt. Sf. mir
Cădelniţe	Cruciuliţe	Garnitură pt. bolnavi
Candele	Cununi	Prapori

Toate aceste odoare bisericeşti sunt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri favorabile.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI | Sibiu, 15 April 1928 | Nr. 31—32

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrişori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nr. 4061/1928.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia şi Sibiu şi mitropolit al românilor ort. din Ardeal, Bănat, Crişana şi Maramureş.

Iubitului cler şi popor: Har şi milă dela Dumnezeu Tatăl şi dela Domnul nostru Isus Hristos.

„Grăunţul de grâu căzând pe pământ, de nu va muri, el singur rămâne, iar de va muri, multă roadă aduce“. (*Ioan 12, 24*).

„Luminează-te, Luminează-te, noule Ierusalime, că Mărirea Domnului peste tine a strălucit!“ (*Isaia 61, 1*).

După săptămâna cea mare a Patimilor înfricoşate ale Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos, în care seară de seară clopotele bisericii noastre, cu glasul lor tânguitor, ne-au adunat împreună în lăcaşurile sfinte, la rugăciunile durerii, să suferim cu Cel vândut, cu Cel ocărât, cu Cel scuipat, cu Cel bătut, cu Cel răstignit, să plângem la picioarele Celui pironit pe lemnul de ocară, — Dumnezeu ne-a învrednicit să ajungem în pace şi ziua „care a făcut-o Domnul să ne bucurăm şi să ne veselim într'însa“. Sfântă şi luminată zi este aceasta, iubiţilor mei fii sufleteşti! Căci în ea sărbătorim biruinţa iubirii fără de margini, biruinţa credinţei care mută munţii, biruinţa nădejdii care nu ruşinează! Biruinţa jertfei celei preacurate!

A jertfei mai ales, iubiţii mei, căci fără jertfa izvorâtă din dragostea curată de Dumnezeu şi de oameni nu se poate zidi nimic trainic.

Priviţi neînsemnatul bob de grâu! Numai învăluindu-se în pământ, numai putrezind, numai *murind* e în stare să zămislească nouă viaţă. Numai prin moartea lui răsare firul cel nou care va purta — cu binecuvântarea cerului — spicul ce ne îmbie din belşug „pânea noastră cea de toate zilele“.

Aduceţi-vă aminte de povestea zidirii celui mai frumos locaş de închinare din câte s'au pomenit vr'odată pe pământul scump al părinţilor noştri cucernici, de zidirea mănăstirii Argeşului, care n'a putut fi ridicată decât cu preţul celei mai scumpe jertfe aduse de iscusitul meşter Manole.

Mântuirea neamului omenesc este cel mai mare lucru din lume.

Şi cum s'ar fi putut el duce la îndeplinire, fără cea mai mare, fără cea mai curată jertfă!

Această jertfă preacurată a fost adusă de Domnul şi Mântuitorul nostru Isus Hristos, din nemărginita sa credinţă faţă de Tatăl cel din ceruri, şi din nemărginita sa iubire faţă de oameni, de cari i-a fost milă, că erau învăluiţi în întuneric, robiţi păcatului şi morţii.

Omul căzut în păcat din pricina neascultării faţă de Ziditorul său şi-a stricat firea în aşa măsură, încât cu propriile sale puteri nu mai putea să se ridice în cerul curăţeniei sufleteşti din care se prăvălise. Conştiinţa, cârmaciul vieţii, întunecându-i-se tot mai mult, l-a cufundat tot mai adânc în noroiul fărădelegilor.

Cei căzuţi — cum zice sfântul apostol Pavel, în epistola sa către Romani — „ţinându-se că sunt înţelepţi, au ajuns nebuni. Şi au schimbat mărirea lui Dumnezeu celui nestricăcios în asemănarea şi în icoana omului stricăcios şi a paserilor şi a dobitoacelor cu patru picioare şi a târâtoarelor. De aceea Dumnezeu i-a dat necurăţiei... Plini fiind de tot soiul de nelegiuire, de viclenie, de lăcomie, de răutăţi, plini de pizmă, de ucidere, de ceartă, de înşelăciune, de purtări nesuferite, şoptitori, bârfitori, urâtori de Dumnezeu, cutezători, trufaşi, lăudăroşi, născocitori de rele, nesupuşi părinţilor, desmetici, călcători de cuvânt, fără iubire firească, fără milă“.

Dar Dumnezeu, în a sa bunătate fără de margini, n'a sortit pe om pieirii celei veşnice. Nu l-a lăsat să se cufunde în moartea fără de hotar. I-a întins mâna sa puternică de ajutor. Din îndurarea sa părintească a trimis în lume — la plinirea vremii — pe Fiul său preaiubit, să propoveduiască între oameni Evanghelia iubirii, să împace pe om cu Dumnezeu, împotriva căruia se răsvrătise.

Fiul lui Dumnezeu, luând chip omenesc, s'a pogorât în lume, ca să ridice lumea la cer. A umblat printre oameni vestind chemarea izbăvitoare: „Veniţi la mine toţi cei osteniţi şi îngreuiaţi... şi Vă voi da vouă odihnă!“ A învăţat, a mângâiat, a vindecat, a ajutat; a suferit cu cei mici şi pentru cei mici. Tuturora de toate s'a făcut, ca pe toţi să-i mântuiască.

Jidovii cei fără de lege i-au întins păharul durerii. Nu l-a ocolit; l-a băut până'n fund pentruca nici un strop de durere să nu mai rămână în lume.

Venise doar în lume, să-şi dea sufletul pentru oile sale. Ca păstorul cel bun. Din dragoste curată şi cu credinţă, până la sfârşit, faţă de Tatăl care-l trimisese. Dar şi cu nădejdea în înviere!

S'a răstignit şi s'a îngropat. Mormântul i-a fost pecetluit cu grije ca pentru totdeauna.

O, tu nebunie omenească, cum te-ai mai înşelat! Voiai să 'nchizi în cuprinsul unui mormânt pe Celce lumea întreagă nu e în stare să-l cuprindă! O, nebunie omenească!

Dar cum putea pământul să înghită cerul; cum putea întunerecul să înghită lumina; cum putea moartea să înghită viaţa?

Nu, iubiţii mei fii sufleteşti, nimic din acestea nu era cu putinţă.

Şi n'a fost, căci „Hristos a înviat din morţi, cu moartea pre moarte călcând şi celor din mormânturi viaţă dăruindu-le“.

Ce val de bucurie a străbătut, iubiţi creştini, în sufletele îndurerate ale ucenicilor, aflând de învierea lui Hristos! Se'mplinise doar profeţia: iadul se înghiţise în biruinţă. Se'mplinise cuvântul profetului Isaia, rostit pentru toate veacurile: „Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime, că mărirea Domnului peste tine-a strălucit!“

Strădalnicii Apostoli au dus vestea cea bună a Invierii până la marginile pământului; iar urmaşii lor au purtat-o dealungul veacurilor, până la noi, pentruca şi noi să ne bucurăm de ea.

Şi ne bucurăm. Căci în învierea lui Hristos — după jertfa lui preacurată — noi suntem împăcaţi cu Tatăl nostru cel din ceruri; dragostea lui părintească ne învălue din nou. Binecuvântarea lui se coboară asupra holdelor noastre, asupra muncii noastre, pacea lui îşi face lăcaş în sufletele noastre înviforate de ispită.

„Pentru aceea — vă zic vouă cu Sf. Ioan Gură de aur — intraţi toţi întru bucuria Domnului nostru... Ceice V'aţi înfrânat şi cei leneşi, cinstiţi ziua; ceice aţi postit şi ceice n'aţi postit veseliţi-vă astăzi... Toţi vă îndulciţi, din ospăţul credinţei, toţi luaţi bogăţia bunătăţii. Nimenea să nu plângă pentru sărăcie, că s'a arătat împărăţia cea pentru toţi. Nimenea să nu se tânguiască de păcate, că iertare din mormânt a răsărit. Nimenea să nu se teamă de moarte, că ne-a slobozit pe noi moartea Mântuitorului...“.

Bucuria Voastră să n'o tulbure nimic în ziua luminată a Sfintelor Paşti. Nici ocara fratelui, nici vrăşmăşia vecinului, nici trufia bogatului, nici pisma săracului,

nici împărecherile de partide, nici legiurile rele şi nedreptăţile ce vin asupra noastră.

Bucuria Voastră să n'o tulbure astăzi nici legea Cultelor, care s'a votat de curând în Sfatul Ţării, împotriva îndreptăţitelor noastre nădejdi.

Gândiţi-vă, iubiţii mei, că uneori, din pricina norilor ce se învolburează sub cer, oamenii nu pot vedea lumina strălucitoare a soarelui. Dupăce norii se împrăştie însă, soarele s'arată din nou; şi nime nu mai poate zice, nici măcar închizând ochii, că el nu luminează. Domnul şi Mântuitorul nostru Isus Hristos încă a fost îngropat. Deasupra mormântului său Peatra a fost pecetluită de Jidovi. Cu toate acestea, El a înviat a treia zi! Şi Invierea lui este nădejdea noastră. Dreptatea Sfintei noastre Biserici încă va învia, triumfătoare — împotriva oricăror vrăşmăşii omeneşti!

De aceea, iubiţii mei, fiţi tari în credinţă şi puneţi-vă nădejdea în Hristos şi în Biserica lui Sfântă, pe care nici porţile iadului nu o vor biruì. Pe cei fără de lege îi va înghiţi pământul, iar ea va rămânea în veci — pavăza neamului pe care ea l-a dus la biruinţă naţională. Şi tot ea va aduna sub aripile ei ocrotitoare şì pe ceice s'au abătut din drumul drept al strămoşilor noştri.

Oştiţi-vă împotriva celor răi, cu arma dragostei neînfrânte, cu duhul jertfirii de sine. Ea a dus pe Mântuitorul nostru la izbânda învierii: ea ne va duce şì pe noi.

Cu acestea, iubiţii mei fii sufleteşti, dorind ca Sărbătorile Sfintelor Paşti să le petreceţi cu toţii în pace, bucurie şi deplină îndestulare duhovnicească, Vă împărtăşesc arhiereştile mele binecuvântări şi Vă zic din toată părinteasca mea inimă

Hristos a înviat!

Dat în reşedinţa noastră arhiepiscopească din Sibiu, la Sărbătoarea Sfintei Invieri a Domnului, din anul 1928.

Al Vostru al tuturor de tot binele voitor

Nicolae.
arhiepiscop şi mitropolit.

La numărul de faţă al ziarului nostru dăm ca supliment, sub titlul BISERICA NEAMULUI ŞI DREPTURILE EI, memorabilul discurs rostit de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru NICOLAE la discuţia generală asupra proectului de lege a cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a Senatului român.

Oratorul ortodoxiei

Acesta este titlul primarticolului, semnat de publicistul *Nichifor Crainic* în ziarul Curentul dela 1 April 1928.

Redăm, partea dela început a articolului, în următoarele:

Când, îndată după unirea tuturor românilor, tânărul profesor de teologie din Sibiu, Nicolae Bălan, ales în unanimitate mitropolit al Ardealului, lepăda haina civilă pentru a se înveşmânta dintr'odată în odăjdiile arhiereşti ale uriaşului Şaguna, nimeni, mi se pare, n'a scris vorbe mai entuziaste ca noi pentru preţioasa achiziţie pe care o făcea biserica ortodoxă în persoana noului consacrat. Dacă din când în când ne-am înşelat în aprecierea oamenilor (cine e scutit de greşală?) cu Nicolae Bălan preferinţele noastre le ştiam dela început garantate. Pe treapta cea mai înaltă a ierarhiei se consacră o inteligenţă, o cultură şi un talent îndelung probate anterior ca să se mai poată desminţi în urmă. Discursul ţinut Marţi la senat de mitropolitul Ardealului, în afară de valoarea lui intrinsecă, e pentru noi un triumf. Nu cred să se poate numi egoistă bucuria ce te străbate când convingeri, sentimente şi aprecieri ale tale le vezi pecetluite de o inteligenţă care nu e a ta, de o cultură care nu e a ta, de un talent care nu e al tău. E sentimentul larg în care ne scaldă epocalul discurs al I. P. S.mitropolit Nicolae.

O satisfacţie în plus, adăugată de un motiv superior şi oratorului şi nouă tuturor, intensifică acest sentiment de bucurie: e incontestabil că prin rostul mitropolitului Nicolae s'a exprimat la senat cuvântul ortodoxiei. Faţă de multele băigueli şi nătângii ce s'au spus la maturul corp ca din partea sau împotriva ei, biserica noastră avea nevoie de o revanşă covârşitoare. I s'a dat. Contrariate, jignite, ruşinate, până ieri, sentimentele noastre legitime tresaltă, splendid justificate şi din plin răsplătite.

Doctrinar şi polemist, mitropolitul Nicolae a expus cu mari resurse, sub acest îndoit aspect, punctul de vedere ortodox.

Oricine a ascultat discursurile la legea cultelor va recunoaşte dela început că nici un orator nu s'a ridicat, în ordinea consideraţiilor generale, la un punct de vedere aşa de înalt. In această parte a discursului său, mitropolitul Nicolae a dat rost impresionant speranţelor ultime ale creştinismului integral. Era cum nu se poate mai creştin şi mai la locul său atunci când se discutau bunele raporturi dintre culte. Ce bază mai solidă se putea da acestei reciproce îngăduiri a diferitelor biserici decât speranţa apocaliptică în contopirea lor ultimă ca o singură turmă sub un singur păstor? Fiecare din cei de faţă ştia că aceasta e linia logică a credinţei creştine şi, în răpirea acestei viziuni, va fi uitat pentru moment diferenţele ce ne despart, momentan înfrânte de elementul profetic ce ne uneşte. Mitropolitul Nicolae a concretizat această viziune în imaginea covârşitoare, ce nu se va putea uita, a muntelui, pe care îl suim, pornind dela poale, din diferite direcţii, fără să ne vedem unii pe alţii în timpul urcuşului, dar cu siguranţa că ne vom vedea cu toţii îmbrăţişaţi sus, pe vârful lui, în aureola unui cerc unic...

Dar această bază a îngăduinţii dedusă din domeniul speranţei comune a creştinăţii, oratorul a identificat-o ingenios cu acel simţ de armonie ce caracterizează rasa noastră, demonstrată în manifeatările artistice şi practice ale acestui popor, în raporturile lui cu vecinii de altă rasă şi pusă la raportul permanent dintre biserica şi statul nostru. Pasagiul acesta de o remarcabilă ţinută literară, poate rămânea model în ori ce antologie şi, poate, frumuseţea lui a determinat cererea ca discursul să fie afişat...

Inchinare

Protopopiatul ortodox român din Braşov trimite Inalt Prea Sfinţiei Sale Mitropolitului nostru *Nicolae* următoarea adresă:

Preoţii tractului Braşovului, întruniţi în conferenţa de primăvară, drept prima preocupaţie a lor aici, hotăresc a se îndrepta, cu tot sufletul lor înviorat, către Inalt Preasfinţia Voastră, privindu-Vă ca alevea în faţă, ca pe neîntrecutul măreţ apărător al intereselor bisericii ortodoxe române în senatul ţării.

Ni-au rămas în inimă ca o puternică resonanţă întăritoare de credinţă şi de nădeide strălucitul şi documentatul discurs, ce aţi rostit, energica şi luminoasa declaraţie ce aţi dat, ca şi eroica şi apostolica ţinută, ce aţi avut, care toate vor ridica pentru totdeauna valoarea morală a Scaunului Arhidiecezei şi Mitropoliei noastre la înălţimea şi tăria ce i se cuvine şi de care are trebuinţă întru îndeplinirea misiunii sale.

Noi, iubitorii tăi sufleteşti ai Inalt Preasfinţiei Voastre, sântem mândri de momentele istorice ce aţi creiat în jurul discuţiei legii cultelor şi împreună cu Inalt Preasfinţia Voastră «sântem şi noi liniştiţi în suflet şi avem şi noi conştiinţa unei mari biruinţe morale», dobândite de Duhul înălţat şi puternic al iubitului şi veneratului reprezentant al Arhidiecezei noastre.

Vă aducem toată închinarea sufletului nostru şi Vă dorim sănătate, spre binele bisericii noastre ortodoxe române.

Braşov, în 3 April 1928.

In numele preoţimii tractului Braşov
Protopop: Dr. I. BLAGA.

Evoluţia dlui ministru Al. Lăpădatu

Se ştie că proiectul de lege pentru regimul cultelor, trecut de curând prin corpurile legiuitoare ale ţării, a fost alcătuit de dl ministru Al. Lăpădatu, încă de acum cinci ani. In 1926 dsa l-a şi depus pe biroul senatului. N'a putut fi însă discutat atunci, fiindcă guvernul a căzut.

Atunci, dl ministru reprezenta în punctele esenţiale ale legii, teza ortodoxă, care era şi a ţării. Rând pe rând s'a lăpădat însă de această teză, până când, în ultimul moment, (1928) s'a identificat complect cu teza minoritară.

Fără să-şi dea seama (ori dacă şi-a dat — şi mai rău!) s'a pomenit dela Bucureşti la Roma sau la Viena (că-i aproape tot una!). Fiindcă, să ni se ierte vorba, Concordatul (Art...din lege) însemnează drum la Roma, iar suprimarea articolului 45 (devenit 47) însemnează drum la Viena (cea veche, nu cea de astăzi). Suprimarea acestui articol şi legiferarea altora însemnează că noi, ăştia din Ardeal, — vorba lui Eminescu — «Cum am fost (cu legile Habsburgilor) aşa rămânem».

Dupăcum vedem, dl Lăpădatu a parcurs un drum destul de lung. A evoluat temerar.

Şi totuşi, când prin declaraţia citită în senat, în numele episcopatului ortodox, i s'a spus acest lucru, dl ministru s'a supărat. S'a supărat foc şi a răspuns aproape indignat: «Nimic mai fals decât că eu mi-aş fi schimbat atitudinea. Ieri am arătat cum a evoluat această lege (A, legea, nu dl Lăpădatu!) şi cum abia în urma discuţiilor avute ne-am convins că acest articol (45) nu poate fi legiferat. *Redactarea din 1923 diferă enorm de cea din legea prezentă*». (Ziarul «Dimineaţa» Nr. 489 din 2 April 1928).

Deci, să se ştie, numai legea a evoluat «*enorm*»; autorul ei, dl ministru Al. Lăpădatu, a rămas egal cu sine însuşi. Ca eroul lui Caragiale, care cerea să nu se revizuiască constituţia, «dar să se schimbe pe ici pe colo, şi anume... în punctele esenţiale...»

Sărbătoarea Floriilor în Sibiu

Serviciu divin. Ziua Aviaţiei. Depunerea jurământului recruţilor.

Sărbătoarea Floriilor instituită de biserică în amintirea întrării triumfale a Mântuitorului în Ierusalim, — s'a celebrat şi în anul acesta în centrul Mitropoliei noastre cu deosebită solemnitate.

In catedrală s'a oficiat sfânta liturgie din partea I P. C. Sale arhimandritul Vasile, vicarul mitropoliei, cu mare asistenţă.

La finea liturgiei a oficiat parastas pentru odihna sufletelor vitejilor aviatori răposaţi.

La finea slujbei, dnul profesor al Academiei noastre teologice Nicolae Colan a rostit o înălţătoare predică despre însemnătatea praznicului Floriilor, precum şi despre însemnătatea aviaţiei în genere, scoţând în relief vitejia aviatorilor români.

La acest pios act au luat parte, pe lângă mulţime mare de credincioşi, toţi ofiţerii aflători în garnizoană în frunte dl general C. Găvănescu, Comandantul corpului VII armată, precum şi autorităţile civile cu dl prefect N. Regman.

Mai amintim la acest loc, că ziua aviaţiei în oraşul nostru, atât din punct de vedere moral, cât şi material, a avut un frumos succes.

Din biserică întreaga asistenţă s'a îndreptat spre piaţa Regelui Ferdinand, unde erau postate trupele din garnizoană spre a se lua jurământul recruţilor.

In mijlocul pieţii erau ridicate 3 tribune, împodobite cu ghirlande de brad şi drapele naţionale. In cea din mijloc a luat loc clerul, ofiţerii superiori şi autorităţile, iar în celelalte două d-nii şi doamnele sibiene.

Şi acest act s'a început cu slujba dumnezeească oficiată de I. P. C. Sa Vicarul Vasile, asistat de mai mulţi preoţi.

Protoiereul I. Dăncilă, în o cuvântare avântată cu puternica i voce explică apoi recruţilor însemnătatea jurământului.

Urmează depunerea jurământului după forma obişnuită.

După jurământ dl general Găvănescu Comandantul corpului VII de armată, în cuvinte înălţătoare, ridică sufletele noilor juraţi în sferele celui mai curat patriotism, aclamând pe *Maiestatea Sa Regele Mihai I*, aclamând ţara, pentru apărarea cărora au depus jurământul.

Solemnitatea s'a încheiat cu defilarea trupei, defilare care autentifică disciplina şi hărnicia comandanţilor armatei noastre.

Supliment la „Telegraful Român“ Nr. 31—32.

Biserica neamului şi drepturile ei

Discurs rostit de I. P. S. S. Dr. Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului la discuţia generală asupra proiectului de lege a cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a Senatului român.

I. Problema religioasă în lumina actualităţii.

1. In ritmul vremii.

Domnule Preşedinte,
Domnilor Senatori,

In marea operă de consolidare a statului nostru românesc, începută îndată după încheierea păcii şi pe care D-Voastră sunteţi hotărâţi să o desăvârşiţi, legea cultelor, prezentată pe biroul Senatului de către dl Alexandru Lapedatu, ministrul cultelor, însemnează, pe lângă un pas făcut înainte pe acest teren, totodată şi punerea în discuţiune a unei probleme din cele mai complexe şi mai vitale pentru România.

Este problema religioasă.

In mijlocul unui popor, ale cărui convingeri adânc creştineşti fac parte chiar de la origina lui din însaş fiinţa sufletului său şi alcătuesc cea mai solidă temelie a vieţii sale întregi, este firesc ca, pe lângă chestiunile de ordin naţional, problema religioasă să constitue obiectul celui mai viu interes şi al celor mai înalte preocupaţiuni ale noastre.

Cu aceste preocupaţiuni, dlor senatori, noi nu ne găsim în urma, ci ne găsim la înălţimea zilelor noastre şi a nevoilor lor.

Inainte de aceasta cu abia câteva luni, Parlamentul unei mari naţiuni, pasionată de o veche şi puternică tradiţiune creştinească, a avut prilejul să se ocupe de problema religioasă a ţării pe care o reprezintă. După închiderea discuţiunilor am avut plăcerea să citesc un articol al fostului premier Lloyd George, care, tălmăcindu-şi impresiunile, spunea, că nici când după războiu Parlamentul englezesc nu şi-a spus cuvântul său cu atâta seriozitate şi cu atâta demnitate ca în chestiunea religioasă.

Nu pot să ştiu, dlor miniştri, dacă veţi găsi temeiuri suficiente, pentruca şi Domniile Voastre, să aveţi tot o asemenea satisfacţiune, pe urma discuţiunilor urmate în Senatul ţării noastre, cu privire la proectul de lege a cultelor.

Eu ţin totuş să vă mulţumesc, şi să mulţumesc în deosebit dlui ministru al Cultelor, pentrucă ne-a prezentat acest proect de lege, nu fiindcă aş fi mulţumit întru toate cu cuprinsul lui, căci are părţi care trebuesc întregite sau îmbunătăţite; dar îi mulţumesc pentrucă proiectul D-sale a avut darul să trezească faţă de problema religioasă şi faţă de problema cultelor din ţara noastră, un interes pe care mulţi, copleşiţi de impresiunile zilei, altfel poate nu l-ar fi manifestat.

2. Cultele în slujba ţării.

Şi dacă în decursul discuţiunilor aţi putut constata, nu odată, divergenţe de păreri între reprezentanţii cultelor, vă rog să credeţi — şi sper să am consimţământul reprezentanţilor tuturor cultelor când vă fac rugămintea de a crede, — că aceste divergenţe dintre noi în definitiv nu sunt decât diferite puncte de vedere interpretative ale aceluiaşi profund simţământ al datoriei şi răspunderii morale, ce-l simţim în conştiinţele noastre, de a contribui fiecare cu ce avem mai bun şi mai sfânt în aşezămintele noastre eclesiastice, la progresul iubitei noastre patrii comune şi la binele sufletesc al credincioşilor ei cetăţeni [Aplauze prelungite].

Factorul religios, domnilor senatori, plantat şi cultivat în pământul şi în sufletul acestei ţări, deopotrivă de binecuvântate de Dumnezeu, constitue elementul comun care, pe lângă toate deosebirile, face totuşi legătura între activitatea diferitelor culte. Desvoltarea minunatelor puteri ale religiunii, în sufletele şi în viaţa oamenilor, o consider eu mai necesară astăzi decât oricând altă dată.

3. Trăim într'un timp profetic.

Eu nu mă plâng, în rând cu atâţia alţii, că timpul nostru ar fi neprielnic şi ingrat faţă de propaganda religioasă. Nu, timpul nostru cu toate problemele şi întrebările lui, cu toate adâncile lui frământări, poartă în sine germenii unei noi vieţi. Noi trăim într'un timp profetic, cu indicaţiuni către viitor, şi eu mulţumesc lui Dumnezeu că m'a învrednicit să trăiesc într'un timp atât de mare şi atât de interesant şi sub raport religios, ca cel de astăzi [Aplauze prelungite].

Totuşi, nu vreau să trec cu ochii închişi pe lângă relele de care este bântuită epoca noastră. Pe lângă relele care dăinuiau încă înainte de războiu, rezultând dintr'o cultură şi civilizaţiune unilaterală, din concepţiuni de viaţă cu totul materialiste, din motive care avizau pe om exclusiv la cadrele traiului pământesc, nesocotind drepturile imprescriptibile ale sufletului şi închizând isvoarele de inspiraţie ale lui, pe lângă aceste rele, — zic, — s'au adăugat ravagiile ce le-a produs în suflete crâncenul războiu prin care am trecut, cu tot convoiul lui de mizerii şi suferinţe fizice şi morale.

Unde este doftorul care ar putea să aducă vindecare?

Celce este băgător de seamă la sbuciumul de astăzi al oamenilor, al popoarelor şi statelor, celce observă neputinţa morală în care se zbat pentru a găsi un echilibru vieţii acesteia în care clocotesc atâtea patimi, acela simte profund cât de necesar, cât de indispensabil — fiindcă nu poate să fie înlocuit prin nimic — este ajutorul pe care îl poate da acestei omeniri, singur Domnul şi Mântuitorul Isus Hristos şi Sfânta Lui evanghelie [Aplauze prelungite]. De câteori mandatarii guvernelor şi naţiunilor se despart cu frunţile încreţite şi cu griji apăsătoare în inimi de a nu fi găsit soluţii şi ieşiri din grele şi ameninţătoare situaţiuni, de atâteaori par'că văd pe Mântuitorul apărând în haina albă din dimineaţa Invierii, în aeropagul neamurilor, şi repetând apăsat cuvântul: «*Fără de mine nu puteţi face nimic!*»

4. Râvna slujitorilor lui Hristos.

Şi atunci, dlor senatori, concluziunea care se desprinde din acest cuvânt, pentru noi slujitorii altarului trebue să se preschimbe în acea râvnă sfântă care să dea glas amvoanelor, să desmorţească conştiinţele adormite, să le lumineze cu adevărul mântuirii, să le sfinţească cu darul lui Dumnezeu, făcând să amuţească patimile şi să se sălăşluiască în locul lor pacea, dreptatea şi iubirea.

O spun pentru toate cultele, că nici când n'a fost via Domnului, mai largă, hotarele ei mai cuprinzătoare şi ogorul ei mai setos după cuvântul şi darul Domnului, ca astăzi.

Dar noi, cum ne zbatem ca să ieşim la liman — şi câte greutăţi întâmpinăm! Cine ar îndrăzni să ne arunce ofensa, că în ţara noastră nu s'ar pune destule silinţe pentru îndreptarea lucrurilor? Nu asistăm noi la reforme puse la cale în toate domeniile şi pe toate tărâmurile vieţii publice? Reforme agrare, reforme judiciare, reforme administrative, reforme financiare, refacerea căilor ferate etc. etc. Toate acestea sunt necesare.

5. Reforma morală.

Dar mai presus de toate acestea cea mai necesară mi se pare *reforma morală,* refacerea sufletelor, întărirea caracterelor [aplauze]. Pentrucă fără de acestea, toate celelalte reforme, ori cât de necesare ar fi, sunt lipsite de chezăşia succesului şi a durabilităţii; legile nu pătrund, organizaţiunile stau locului, proiectele se dărâmă şi toate bunurile culturii şi ale civilizaţiunii, fără de forţa morală a sufletelor, atârnă în vânt.

N'am intenţiunea să fac o cuvântare de amvon; totuşi nu pot întrelăsa a spune dela această tribună a neamului, că prea sfidătoare s'au arătat simptomele, răsleţe ce e drept, ale decadenţei şi la noi; prea s'au sporit abaterile grave dela datoria în serviciul ţării şi în chivernisirea bunurilor ei; exhibiţiuni de o brutalitate dureroasă, dar străine de elementul permanent al sufletului românesc, şi-au făcut urâta lor apariţie şi la noi. Ce să mai zicem de luptele şi împărecherile între cei ce ar trebui să se iubească ca fraţii şi înfrăţindu-şi puterile să lucreze la consolidarea ţării şi la combaterea tendinţelor destructive, a elementelor disolvante şi a vrăşmaşilor dinlăuntrul şi din afară de hotarăle ei?!

Dlor senatori, noi nu suntem un popor sărac în idei, dar mi se pare că astăzi suntem prea săraci în ideale, şi mai ales în *oameni de ideal.* Şi tocmai de aceştia avem cea mai mare şi cea mai urgentă nevoie. Oameni întregi, caractere morale neînfrânte, suflete renăscute, conştiinţe purificate, cari să ştie interpreta scopurile vieţii şi să aibă tăria morală de a le traduce în fapte!

Dar prin ce să-i creăm?

Pe achiziţiile tehnice şi pe bunurile culturii externe numai, nu poţi clădi o viaţă nouă, cu oameni sufleteşte renăscuţi. Pentru aceasta îţi trebuesc puteri morale. «*Inimă curată*» zidită în pieptul fiecăruia, *duh drept* înnoind înlăuntrul tuturora, puterea de prefacere a credinţii, contactul cu Dumnezeu, devotamentul neţărmurit faţă de voia lui cea sfântă, graţie şi putere de sus — iată ce ne trebueşte pentru reforma sufletelor [aplauze prelungite].

6. Prin misionarismul militant.

Şi atunci, îngăduiţi-mi vă rog, ca să fac de la acest loc, un cald apel către preoţimea întreagă a ţării noastre rugându-o cu cuvintele apostolului Pavel ca să trezească darul care este în sufletul ei, să se pătrundă de acel sfânt apostolat care singur este în stare să topească ghiaţa negaţiunii şi a scepticismului din suflete, de acel misionarism militant, care el are putinţa să coboare idealităţile credinţei în realitatea vieţii de la noi. Prin dragostea, prin devotamentul şi entuziasmul credinţei noastre, trebue să smulgem sufletele din lumea aceasta relativă, provizorie şi imperfectă, din lumea urei care învrăjbeşte, a forţei care distruge şi a interesului care scoboară, şi să le înălţăm în lumea cealaltă, a spiritului care luminează, a perfecţiunii care înalţă şi a jertfei care îndumnezeieşte.

Pentru a fi purtătorii acestui entuziasm al credinţei, ne trebue mai întâiu de toate o condiţie esenţială, aceea de a ne identifica noi înşine cu idealul Evangheliei, pe care avem să-l propoveduim. A fost necesar să se întrupeze Fiul lui Dumnezeu ca să descopere oamenilor adevărul mântuirei; întocmai aşa trebue ca acest adevăr să se întrupeze şi să ia fiinţă văzută în aceia cari şi-au luat însărcinarea să-l binevestească altora. Astăzi nu este destul să spui că a vorbit cândva Dumnezeu prin proroci şi prin apostoli, ci trebue să faci pe oameni să simtă că şi prin tine le vorbeşte astăzi Dumnezeu lor.

7. Ne trebue o preoţime cultă.

A doua condiţiune, domnilor senatori, necesară pentru un apostolat la înălţimea vremurilor noastre, este ca preotul să-şi agonisească o cât mai largă şi mai temeinică *cultură.* Ştiu bine că Apostolii n'au umblat la şcoală nici în Atena, nici în Alexandria, nici în Tiatira, nici în alte părţi, ci darul lui Dumnezeu lucra printr'înşii, căci cele slabe ale lumii le-a ales Dumnezeu ca să biruiască pe cele tari. Nici nu sunt aderent al fetişismului culturii, ca să cred că cultura singură ar putea mântui pe om. Totuşi, îmi dau bine seama că un ideal, care ne cheamă spre culmi atât de înalte ale cugetării şi vieţii, cum este idealul Evangheliei, nu poate să fie reprezentat în mijlocul lumii şi vieţii complexe de astăzi, decât dacă preotul va fi un om bine şi sub raportul culturii, dacă el însuşi va fi un om cult, chiar foarte cult.

In legătură cu aceasta, daţi-mi voie domnilor miniştrii, să Vă solicit bunăvoinţa D-Voastră, pe care de altfel nu ni-aţi detras-o nici până acum, pentru a ne acorda un concurs material şi moral larg din partea statului, pentru ca să putem organiza cât mai bine şi mai corespunzător cerinţelor vremii de astăzi, institutele de pregătire a clerului nostru, şi să putem scăpa de sub grijile traiului zilnic pe apostolii neamului, griji cari adeseori prea de timpuriu le taie aripile însufleţirii şi ale apostolatului pe care ar trebui să-l desfăşoare [Aplauze prelungite].

Toate acestea nu le solicit dintr'un interes egoist al Bisericii sau al clerului, ci în folosul real şi bine priceput al neamului şi al ţării. Este limpede că cultura superioară îl va ajuta pe preot să se ştie orienta mai precis şi mai sigur în referinţele vieţii; îl va face să înţeleagă mai bine mentalitatea oamenilor de astăzi şi-i va da putinţa să găsească calea cea mai bună pentru a apropia de ea adevărul evangheliei. Cultura mai superioară le va sta la îndemâna preoţilor, pentruca să cunoască mai temeinic lipsurile şi nevoile societăţii şi să găsească mijloacele cele mai potrivite pentru alinarea lor, perfecţionându-şi treptat metodele de păstorire şi încălzindu-şi mereu idealismul apostolatului lor.

Noi, domnilor senatori, vrem să trăim în veacul nostru şi nu ne simţim străini de nici una din achiziţiile culturei şi civilizaţiei epocei noastre. In acelaş timp, însă, vrem să fim legaţi indisolubil cu sufletele noastre de Mântuitorul căruia îi slujim şi de Evanghelia Lui.

8. Tendinţa spre armonie este o notă esenţială a sufletului românesc.

Intr'adevăr, ce progres vom fi atins şi ce fericire se va revărsa asupra poporului nostru, când fiecare preot al său va fi *o sinteză personificată a credinţei şi a culturei deopotrivă.*

Pe acest preot-sinteză, din amintitele mari puteri ale vieţii şi progresului, îl văd eu reprezentant tipic al celei mai luminoase, mai strălucite şi mai adevărate tradiţii culturale, tradiţii de viaţă, trăită profund, chiar dacă formele ei de înfăţişare au fost mai simple, mai modeste, — a neamului nostru, în sufletului căruia s'a închegat din adânci experienţe seculare, care aduc pe un popor în contact cu însaşi temeliile vieţii, şi din aspiraţiile către lumină, proprii minţii clare şi simţirii vii cu care a înzestrat Dumnezeu pe român, din aceste elemente — zic — s'a închiegat organic în noi acea superioară şi imperturbabilă armonie între credinţă şi cultură, care şi-a pus pecetea ei dealungul veacurilor pe sufletul neamului nostru şi căreia noi ardelenii îi dăm expresiune în frumoasa vorbă: «*Lege românească!*» [Aplause].

Tendinţa spre armonie, care este o esenţială trăsătură a caracterului nostră de rasă şi care se evidenţiază în toate ramurile de activitate şi de gândire ale ţăranului nostru — în ţesăturile lui, în crestături e de pe lemn, în poesia lui populară, în felul cum îşi întocmeşte gospodăria, în felul cum îşi potriveşte gândurile despre raporturile sale cu lumea şi cu semenii săi, — această tendinţă spre armonie s'a obiectivat şi în *Legea românească* şi ca o

binecuvântare a păcei s'a întrupat în acea minunată sinteză, care a exclus orice conflict între credința și cultura noastră națională.

9. Datoria intelectualilor noștri.

Această admirabilă tradițiune culturală obligă pe intelectualii noștri, să fie interpreții luminați ai ei înaintea tineretului, ca profesori la catedră, ca oameni de carte și literați, și înaintea poporului care e fericit când se poate edifica prin exemplul celor aleși ai săi.

Nu este om de carte între noi acela care pângărind o sfântă moștenire sufletească a neamului, seamănă în mod criminal otrava îndoielei, care descurajează, negațiunea și ateismul, care ucid sufletele [Aplause]. Ci, adevărat om de carte este numai acela, care, păstrând legătura cu tradițiile mari de cultură ale neamului său, prin studiu temeinic și printr'o muncă asiduă deslușind tainele naturii, învățemintele istoriei și adevărurile filozofiei, ajunge să profeseze o astfel de concepție despre lume și viață, care, ca steaua magilor, să îndrepteze mințile către cele ideale, către o viață cu un cuprins sufletesc smuls din veșnicie.

Eu, de câteori citesc ori aud vre-un cuvânt nepotrivit cu credința ca și cu cultura noastră, mă întreb: Oare ce amestec de sânge străin îl tulbură pe domnul?

Această psiho-sintetică notă a caracterului nostru de rasă și a culturei noastre naționale, ne-a dat acel *minunat echilibru sufletesc* al neamului, care ne-a păstrat identici cu noi înșine în vâltoarea celor mai mari primejdii; care ne-a dat răbdarea biruitoare în mijlocul celor mai apăsătoare suferințe, și ne-a întărit bunul simț și înțeleapta și sigura orientare către misiunea noastră, atunci când de jur-împrejurul nostru o lume se cufunda în haosul bolșevismului.

Eu am încredere în viitorul acestui popor, pentrucă am încredere în sufletul lui ancorat în vecinicie, de unde vine imperativul categoric al vieții celei interpretate în raza de lumină a Providinței divine [Aplauze].

10. Toleranța românească.

Acest echilibru sufletesc, în raport cu cei de alte credințe și de altă limbă, s'a tradus într'o *largă toleranță*, care nu s'a desmințit nici o singură dată. Mai mult decât articolele înscrise în legile țării, această toleranță, izvorând din firea blândă și bună și echilibrată a poporului românesc, este garanția cea mai sigură pentru o pacinică împreună viețuire a noastră cu celelalte culte și neamuri din țară. Exemplul ședinței de ieri, cu cei doi oratori, a fost clasic în această privință: Un reprezentant al internaționalei catolice și un reprezentant al internaționalei israelite au venit să facă apologii ditirambice, fiecare în sensul său, și acest Senat, reprezentând toleranța îngăduitoare a poporului românesc, i-a ascultat cu răbdare până la sfârșit pe amândoi.

Tinzând toate cultele noastre către scopurile ce le au, se vor bucura de respectul nostru față de munca ce o desfășură pentru credincioșii lor și pentru întărirea patriei tuturora.

Mai ales noi, cultele creștine, să nu uităm baza comună, pe care, pe lângă toate deosebirile ivite în cursul istoriei, totuși n'am perdut-o nici astăzi.

11. Ca toți să fie una...

Cu cât meditez mai mult, domnilor senatori, asupra deosebirilor dintre confesiunile creștine, cu atât mai mult mă conving, că cu toții suntem *mai buni și mai tari în ceeace ne unește*, și în zarea unui viitor, mai apropiat sau mai îndepărtat, Dumnezeu știe, întrezăresc perspectiva luminoasă și îmbucurătoare a unirii tuturor cultelor în biserica cea sfântă a Mântuitorului [Aplauze], în trupul cel mistic al Păstorului care viața și-a dat pentru răscumpărarea și isbăvirea tuturora. Sufletul meu refuză gândul sceptic, că promisiunea Mântuitorului, concretizată într'o rugăcinne către Părintele ceresc: «*Ca toți să fie una, precum tu Părinte întru mine și eu întru tine, ca și aceștia întru noi una să fie*» [Ioan 17, 21] — că această promisiune ar putea să rămână pentru totdeauna o iluzie deșartă și o chimeră înșelătoare.

Printr'un continuu progres, în credința și viața creștinească, pe temeliile evangheliei, văd apropiindu-se diferitele confesiuni din ce în ce mai mult într'olaltă.

Gândiți-vă la niște oameni care, vrând să urce un munte înalt, pornesc din diferite părți dela poalele acelui munte. Pânăce se găsesc încă jos, ei stau departe unii de alții și privirile li sunt oprite, de nu se văd. Cu cât înaintează mai mult pe munte, cu cât se apropie mai mult de culme, cu atât se apropie mai mult și într'olaltă. Iar, când au ajuns pe culmea care îi ademenea, atunci stau unii lângă alții își întind mâna și se îmbrățișează frățește. [Aplauze prelungite].

Așa îmi închipuesc eu că, printr'un continuu progres, printr'o pătrundere tot mai mult a cultelor de duhul lui Hristos, de idealul neistovit al evangheliei, se vor apropia din ce în ce mai mult într'olaltă pentru întronarea împărăției lui Dumnezeu între oameni.

Cât de puternic s'ar înfățișa atunci conștiința creștină în lume și cu câți sorți de izbândă ar putea să reacționeze ea împotriva curentelor vrășmașe credinții!

Dar, fără îndoială, această unire nu poate să se realizeze decât pe temelia convingerilor legate de adevărul religios, integral și nefalșificat. Nu va putea să se înfăptuiască nici decum prin supunere oarbă sub o autoritate de jurisdicție și de pretinsă infalibilitate, și nici prin recunoașterea unui subiectivism care fărâmă în bucăți adevărul obiectiv al credinții, ci se va realiza prin recunoașterea și primirea *adevărului*, reușind să se închege pe temelia lui diferitele comunități creștine în adevărata biserică a lui Hristos [aplauze].

12. Spre solidaritatea creștină.

Eu văd cu multă bucurie trezindu-se un viu simțemânt de solidaritate între cultele creștine, acum după războiu, un simțământ care și-a găsit expresiunea în dorința de a se întâlni reprezentanții acestor culte și de-așî cunoaște părerile cu privire la problemele creștinătății. Astfel am putut asista la mărețele congrese ale cultelor de la Stockholm și Lausanne. Eu mă simt fericit că am putut primi din partea Sfântului Sinod al Bisericii noastre încredințarea onorifică de a o reprezenta la congresul înălțător ținut la Stockholm. A fost într'adevăr îmbucurător să vezi reprezentanți a zeci de confesiuni din zeci de țări, care până acum nu numai că nu au luat contact, dar când l-au luat, au luat un contact dușmănos, întâlnindu-se ca să discute marile probleme ale vieții religioase și metodele ca să poată revărsa cât mai mult din Duhul lui Hristos în preocupările culturii și civilizațiunii de astăzi.

Nu au fost aceste întâlniri — cum greșit au fost interpretate — un târg de conștiințe, nici compromisuri pe chestiuni dogmatice, știut fiind că numai cei ce n'au credință fac chestiunile de credință obiect de compromis; ci în acele mărețe întruniri creștinești s'au manifestat curate și serioase silințe pentru a ajunge la adevăr.

Iar dacă tu crezi că ești depozitarul acestui adevăr, — cum credem noi și eu zic că noi credem cu dreptate și cu convingere acest lucru despre biserica ortodoxă, — atunci fără îndoială tu ai obligația de a nu ascunde adevărul sub obroc, ci de a-l arăta tuturora și de a sta în ajutor fraților tăi ca să ajungă și ei la cunoașterea acelui adevăr [Aplauze].

Eu cred că dacă sfântul apostol Pavel ar fi trăit astăzi, nu ar fi lipsit de la o ocaziune atât de strălucită pentru a mărturisi pe Hristos și adevărul Lui, cum i-ar fi oferit-o congresele de la Stockholm și Lausanne.

Acestea le-am amintit în treacăt pentru a-mi clarifica o atitudine pe care am avut-o, nu la întâmplare, ci rezultând din anume principii cu cari eu mă identific.

II. Analiza proiectului de lege a Cultelor.

1. Libertatea conştiinţei şi egala protecţiune a cultelor.

Domnule Preşedinte,
Domnilor Senatori,

După aceste consideraţiuni de ordin general, pe care am ţinut potrivit să le fac în legătură cu discuţia asupra proectului de lege pentru regimul cultelor din ţara noastră, voi supune unei analize însuşi cuprinsul acestui proect. Din capul locului ţin să declar că sunt aderentul fără de rezerve al principiului libertăţii de conştiinţă şi al principiului egalei îndreptăţiri şi egalei protecţiuni a tuturor cultelor [Aplauze prelungite].

Pentru acest motiv, am întâmpinat cu simpatie deplină intenţiunea dlui ministru al cultelor de a reglementa în spirit perfect tolerant, raportul dintre culte şi stat, printr'o lege având la bazele ei respectul convingerilor religioase şi promisiunea solemnă de a apăra şi ajuta, cu toate mijloacele de care dispune statul, realizarea idealurilor cu caracter religios şi moral ale diferitelor culte din România.

Fără îndoială, este şi în interesul cultelor ca să-şi vadă asigurată existenţa, drepturile şi activitatea lor printr'o lege a cărei menire este să înlăture orice posibilităţi de conflicte între stat şi culte, să creieze o bază largă şi un câmp deschis activităţii lor, între marginele intereselor superioare ale statului, care nu pot fi jignite şi împedecate; să pună în armonie interesele cultelor între olaltă şi să statornicească acea linişte, bună înţelegere şi frăţietate, atât de necesară în primul rând marii opere de punere în practică şi de adâncire a idealului Evangheliei mântuitoare.

De aceea, noi primim bucuros, domnule ministru al cultelor, din cuprinsul acestui proiect de lege tot ceeace stă în conformitate cu principiul libertăţii de conştiinţă, cu principiul egalei îndreptăţiri şi egalei protecţiuni a tuturor cultelor, dar refuzăm să primim, ori stăruim pentru îndreptarea acelor părţi ale lui, cari nu întrunesc acest superior şi just criteriu.

2. „Ceice flămânzesc şi însetoşează de dreptate..."

Noi suntem aceea despre care Evanghelia zice: «*Fericiţi sunt ceice flămânzesc şi însetoşează de dreptate*», şi nu dorim nici un privilegiu pe seama bisericii noastre, ci dorim să se şteargă toate nedreptăţile faţă de ea, cari şi astăzi mai perzistă şi ies la iveală bunăoară în numărul redus al eparhiilor ortodoxe faţă de celelalte culte, în împărţirea disproporţionată cu numărul credincioşilor a ajutoarelor pe care le acordă statul din vistieria sa, şi în alte amănunte ale nedreptăţii mari din trecut.

Noi vrem egală îndreptăţire, şi ne bucurăm auzind că au cerut-o insistent şi reprezentanţii confesiunilor minoritare, de pe buzele cărora o mie şi mai bine de ani nu ne-a fost dat să auzim nici o singură dată cuvintele de *libertate de conştiinţă, egală protecţiune şi egală îndreptăţire!* [Aplauze puternice].

3. „Cele şapte păcate de căpetenie".

In tot decursul acestui lung period de timp în Ardeal, trei naţiuni şi patru confesiuni — cele şapte păcate de căpetenie, cum le numea mitropolitul Andrei Şaguna, — credeau că libertatea este o bunătate pe care milostivul Dumnezeu a lăsat-o numai pe seama lor. Noi, eram cunoscuţi ca existând pe acest pământ numai prin năpăstuirea şi nedreptatea cu care eram trataţi!

Dar, mare eşti Doamne, şi minunată este dreptatea pe care o cobori Tu... [Vii aplauze, îndelung repetate] cu milostivire asupra celor nedreptăţiţi! Am avut, domnilor senatori, în zilele acestea de discuţiune asupra proiectului de lege a cultelor, marea satisfacţie ca să văd pe cele trei naţiuni şi patru confesiuni — cele şapte . . . . . cum le numia mitropolitul Şaguna — defilând pocăite la tribuna acestui Senat al ţării noastre... [Aplauze prelungite], şi perorând cu emfază cuvinte entuziaste despre principiul libertăţei de conştiinţă, despre egala indreptăţire şi protecţiune a tuturora. Slavă Ţie Românie Mare, Tu frumoasă arătare a visurilor noastre, care ai avut darul să converteşti la sentimente mai creştineşti pe toţi aceia care nu cunoşteau drepturi decât pe seama lor [Aplauze prelungite], iar pe seama noastră numai nedreptăţi şi asuprire!

4. Toate le iertăm, pentru Inviere.

Omeneşte vorbind, am avea dreptul la oarecari resentimente; dar noi suntem gata în clipa aceasta să uităm. Ba nu; să nu uităm! Nu ar fi bine să uităm suferinţele trecutului, pentru că în ele se cuprind fibre din inima noastră, fibre din viaţa strămoşilor noştri; dar suntem gata în clipa aceasta să iertăm... [aplauze entuziaste] pe cum cântăm în cântarea bisericească să iertăm toate pentru Invierea Neamului nostru... [aplauze, ovaţiuni].

5. Biserica dominantă şi principiul egalei îndreptăţiri.

Dar din această senină contemplaţie a felului cum lucrează dreptatea lui Dumnezeu în istorie, mă trezeşte dl senator Gyárfás cu obiecţiunea, că situaţiunea acordată prin constituţiune bisericii noastre, ca biserică dominantă, nu s'ar împăca cu principiul egalei îndreptăţiri a cultelor.

Dl senator Gyárfás a vorbit ca reprezentant al catolicilor şi al dorinţelor lor în acest Senat. Să-mi daţi voe să-i spun, că însăşi biserica catolică, nu numai că nu este împotrivă, dar susţine teza bisericii dominante şi reclamă pentru sine situaţiunea de drept, ce rezultă din acea teză.

In anul 1864 Papa Pius al IX-lea a publicat în ziua de 8 Decemvrie enciclica „Quanta cura", la care a alăturat acel celebru „Syllabus" [complectens praecipuos nostrae aetatis errores] cuprinzând o listă de 80 de teze condamnate şi pe cari, prin urmare, nici un fiu credincios al bisericei papiste nu are voie să le mărturisească, fără să cadă, sub anatemă şi fără să-şi pună în primejdie mântuirea sufletului. A 77-a teză, formulată şi ea antitetic, ca toate celelalte, are următorul cuprins în latineşte: „Aetate hac nostra non amplius expedit religionem catholicam haberi tanquam unicam status religionem, ceteris quibuscumque cultibus exclusis".

Pe româneşte: „In epoca noastră nu mai este de folos a socoti religia catolică — ca unica religiune de stat, cu excluderea tuturor celoralalte culte".

Teza aceasta a fost osândită, deci ea trebue refuzată şi primit contrarul de la ea — după doctrina papei. Ori, formulând în mod pozitiv această doctrină rezultă, că biserica catolică reclamă pentru sine dreptul de a fi considerată ca unica biserică de stat cu excluderea tuturor celorlalte culte.

Dle senator Gyárfás, D-Voastră v'aţi declarat adept al egalei îndreptăţiri. Vă rog deci ca ceeace sunteţi obligat să pretindeţi, conform bulei papale, pe seama bisericii catolice bine înţeles, în state catolice, în condiţiuni similare şi aplicând consecvent principiul egalei îndreptăţiri, să nu refuzaţi nici pe seama bisericii ortodoxe... [aplauze furtunoase]. La dincontră, combătând situaţia de biserică dominantă înscrisă în Constituţiune, D-Voastră vă găsiţi împotriva unei teze doctrinare a bisericii papale şi în consecinţă cădeţi sub prevederile de care este însoţită amintita bulă a Papei Pius al IX-lea [Vii aplauze, ilaritate].

Dl Elemer Gyárfás: Voi primi absoluţiune.

I. P. S. Sa Mitropolitul Ardealului N. Bălan: Eu nu cred că papa îşi va renega doctrina şi prin urmare D-Voastră Vă găsiţi într'o situaţiune foarte jenantă. Pentru a scăpa din ea, eu Vă rog foarte mult să nu mai combateţi Constituţia ţării noastre şi să vă revocaţi punctul de vedere opozant faţă de biserica noastră dominantă.

6. Dominanţa bisericii în apus şi la noi.

Dar dl Gyárfás — eu i-am înţeles motivul obiecţiunei — a fost sedus de interpretarea care s'a dat în Apus noţiunei de „biserică dominantă". Acolo a fi

biserică dominantă înseamnă că numai tu ai dreptul să respiri pe lumea aceasta, iar toate celelalte culte să nu aibă drept nici parte la bunătăţile şi favorurile pe care poate să le acorde statul.

Dar la noi noţiunea bisericii dominante are cu totul alt cuprins şi alt înţeles, smuls din firea blândă şi tolerantă a poporului românesc. Această teză la noi nu însemnează nici de cum favoruri şi privilegii, cu neîndreptăţirea celorlalte culte, şi nu însemnează nici că statul nostru ar avea un caracter clerical, cum se înţelegea în Apus [Aplauze puternice].

Domnule Ministru al Instrucţiunii, am avut mare mulţumire cetind în motivarea cu care aţi însoţit proiectul de reformă a învăţământului secundar, pe care l-aţi trecut atât de frumos şi — sunt convins — în folosul culturii noastre româneşti nu de mult prin Camera noastră, am avut, zic, mare mulţumire cetind acolo cuvintele: „România nu este un stat clerical, dar tot aşa de adevărat este, că România nu este şi nu trebue să devină un stat laic [pag. 94] [Aplauze puternice].

7. Clericalismul e o specialitate catolică.

Noi, domnilor senatori, nu suntem un stat clerical şi nici noi, slujitorii altarului românesc, nu suntem clericali în înţelesul politic al cuvântului. Spun răspicat, eu, Mitropolitul Ardealului, că clericalismul este tot ce poate fi mai străin de sufletul şi intenţiunile noastre. Clericalismul este o noţiune importată din Apus şi care nu se potriveşte de loc cu referinţele dela noi. In evul mediu în Apus, precum ştiţi, existau două clase privilegiate: aristocraţia şi clerul sau preoţimea. Când statul modern s'a trezit la conştiinţa drepturilor sale, privilegiile medievale ale aristocraţiei şi ale preoţimei au fost din ce în ce reduse. şi atunci preoţimea de acolo s'a constituit în castă, în tagmă cu interese egoiste, pe care avea să le apere prin organizaţii şi mijloace politice în stat. Dar la noi privilegii?! Indeosebi în Ardeal?! Dar n'am stat noi preoţimea alături de ţăranul iobag? Şi dacă avem vre-un privilegiu, este tocmai acest privilegiu moral de a fi suferit în rând cu poporul pe care l-am păstorit [Aplauze prelungite, îndelung repetate].

Şi atunci de ce să fiu clerical? Să apăr latifundiile, pe care nici odată nu le-am avut? [Aplauze prelungite]. Să apăr drepturile şi privilegiile, care nici odată nu ni s'au acordat?

8. Clerul nostru şi democraţia.

Domnilor, noi nu suntem împotriva reformelor cu adevărat democratice şi îndrăsnesc să afirm, că nu cred să puteţi merge D-Voastră cu reformele democratice aşa de departe, ca să nu le poată aproba simţul democratic al preoţimii noastre [Aplauze puternice].

Vă rog, prin urmare să nu ni se aplice nouă, o noţiune importată din alte părţi şi care la referinţele noastre nu se potriveşte. La noi n'au existat antecedenţe istorice cari să dea naştere clericalismului.

9. Ortodoxia şi neamul românesc.

Dar în acelaş timp credinţa şi biserica noastră ortodoxă sunt atât de strâns împletite cu viaţa neamului românesc, încât ori unde acest neam şi-a putut alcătui o organizaţie politică, aceasta a purtat în sine pecetea şi sufletul credinţelor noastre ortodoxe. Aşa a fost în vechile principate şi aşa este şi astăzi.

Iată motivele de ordin moral şi naţional, pentru care am militat cu ocazia discuţiunii asupra proiectului de Constituţiune, să se primească formula de biserică dominantă.

Noi, care am trăit îndeosebi în Ardeal prin Biserica noastră ortodoxă mai mult decât prin orice altceva; noi care ne-am legat cu toată văpaia sufletului de sfintele aşezăminte ale părinţilor noştri, noi am vrut să transmitem din această văpaie a credinţei căldura unei iubiri quasi-religioasă şi asupra statului nostru şi prin această strânsă legătură între biserică şi stat, am voit noi ca să facem poporul nostru să îmbrăţişeze ideia de stat românesc, cu profunditatea, pe care i-o dădea credinţa lui religioasă [Aplauze furtunoase, prelungite].

Prin urmare o concepţie cu caracter etic despre stat ne-a servit nouă ca motiv să recomandăm formula bisericii dominante.

Nu se trata de favoruri, nici de dominaţiuni politice şi de privilegii, cu excluderea celorlalte culte, ci era vorba de o concepţie etică despre stat. Bărbaţii de stat nu pot să nesocotească factorul etic-politic, care rezidă în strânsa legătură dintre stat şi biserica noastră naţională. Fără îndoială, când cetăţenii văd că statul se identifică cu credinţa lor şi o protejează, atunci şi ei vor avea cu un puternic motiv mai mult să se ataşeze la statul lor naţional. Iată pentruce statul nostru nu poate să fie stat laic.

10. Statul laic.

Am auzit, domnule Prim ministru, că aţi folosit odată formula aceasta.

Dl Vintilă Brătianu, preşedintele consiliului de miniştri: O să explic aceasta, Inalt Prea Sfinţite, fiindcă sunt de acord şi cu ideea de stat laic şi cu colegul dela instrucţiune şi sunt de acord şi cu convingerile Prea Sfinţiei Voastre.

I. P. S. S. Nicolae Bălan, Mitrolitul Ardealului: Sunt convins că nu sunteţi în disonanţă de păreri cu colegul care stă cu atâta demnitate alături de D-Voastră; sunt convins că nu aţi luat noţiunea de stat laic, în înţelesul în care este luată în Apus, pentrucă în Apus se aplică la un regim de separaţiune între biserică şi stat. Când am auzit pronunţându-se acele cuvinte, mi-am dat seama că D-Voastră nu vă gândiţi la un regim de separaţiune, D-Voastră care sunteţi identificat cu credinţa strămoşilor noştrii [Aplauze], D-Voastră care ne-aţi dat în atâtea rânduri ajutor, pentruca să aşezăm biserica ortodoxă în situaţiune de a-şi îndeplini marea ei misiune în mijlocul poporului românesc.

Când aţi întrebuinţat cuvântul stat laic, v'aţi gândit că statul acesta are un caracter larg creştinesc, care nu vrea să facă nedreptăţi nici unui cult din cuprinsul lui.

Dl Vintilă I. C. Brătianu, preşedintele consiliului de miniştri şi ministru de finanţe: Regret Inalt Prea Sfinţite, că n'am aci notele pe care le făcusem pentru cuvântarea mea de mâine şi unde înţelegeam să dau tălmăcire acestui cuvânt de laic, în sensul în care îl spuneţi D-Voastră astăzi.

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului: Eu sunt foarte fericit, domnule prim-ministru, pentru această interpretare şi vă rog să credeţi că şi fără de ea, eu nu eram o singură clipă în îndoială asupra ideilor pe care le aveţi, pentrucă este atât de concrescută credinţa ortodoxă cu statul şi cu neamul nostru, încât chiar dacă s'ar găsi cineva să ia în serios teza statului laic, statul nostru ar rămânea totuşi învăluit în credinţa ortodoxă, ar purta totuşi pecetea inspiraţiunii cu care sufletul românesc se înalţă în sferele veşnice ale părintelui milosteniei şi al îndurărilor [Aplauze prelungite]. Dar dl Gyárfás, cum putea dsa, să înţeleagă tainele acestei fine şi gingaşe legături statornicite într'un trecut de veacuri, între credinţa noastră ortodoxă şi între statul nostru românesc.

De aceea îl scuz şi pe Domnia Sa cu toată draga inimă, pentru obiecţiunile care le-a făcut.

Dl. G. Bogdan Duică: Imi daţi voie, o întrerupere. In Ungaria, la religiunea ortodoxă se poate trece numai de la 1846, numai de 80 ani încoace suntem şi noi în Ungaria cam egali îndreptăţiţi cu ceilalţi.

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului: Dle Duică, noi ştim ce a însemnat în Ungaria, chiar din acei 80 de ani, egala îndreptăţire. [Aplauze prelungite]. Noi am simţit prea mult roadele acestui principiu înscris într'o lege ungurească.

11. Atitudinea Fraţilor din cealaltă strană.

Dar dacă îl scuz pe dl Gyárfás, nu pot înţelege pe fraţii mei, pe fraţii mei din cealaltă strană [Ilaritate], când

s'au ridicat şi ei în contra situaţiunii de biserică dominantă, a bisericii ortodoxe.

Oare lor nu le vorbesc nimic documentele trecutului nostru? Mi se pare că în punctul acesta, ei se găsesc într'o situaţiune niţel mai jenantă decât Dl Gyárfás, şi le-aşi pune cu toată sinceritatea întrebarea: Doresc fraţii mei într'adevăr ca statul nostru să aibă un caracter inter-confesional ori a-confesional? Dela un ateu, dela un liber cugetător, aşi înţelege să aibă această atitudine; dela erarhi însă, şi încă dela erarhi ai unei biserici româneşti, nu pot înţelege ca să prefere să trăiască într'un stat confesional, decât într'un stat care să poarte pecetea credinţei, aşa cum o poartă statul nostru [Aplauze prelungite].

P. S. S. Episcopul greco-catolic al Gherlei, Iuliu Hossu: Este o mare deosebire între un stat confesional şi între un stat care este însufleţit de principii, care spre cinstea acestei ţări, au fost aşezate în Constituţie, principii de deplină libertate de conştiinţă şi de deopotrivă protecţiune pentru toate cultele din stat. Vedeţi, acestea sunt principii cari cinstesc un neam, principii cari înalţă o ţară şi este o mare deosebire între aceste principii cari însufleţesc Constituţia ţării noastre şi sufletul poporului nostru şi între un stat care ar fi confesional. Este o distanţă mare.

Şi doar ce să răspundem la aceasta? Nu putem să răspundem nimic, pentrucă chestiunile nu se pot pune alături. Noi suntem pentru deplina libertate, egala protecţiune pentru toate cultele din stat, şi prin aceasta nu atingem întru nimic sufletul neamului şi vrednicia acelui principiu aşezat în Constituţiune. Noi suntem pentru acest principiu din Constituţiune, şi noi ştim că el a fost aşezat acolo ca o temelie de progres pentru viitorul ţării, şi este un principiu de care noi trebuie să ne ţinem cu toată sfinţenia.

I. P. S. S. Mitropolitul Transilvaniei, Banatului şi al ţinuturilor ungurene locuite de Români, Nicolae Bălan: Cred că am fost îngăduitor pe deplin, când te-am lăsat să-ţi spui ceeace aveai în sufletul Prea Sfinţiei Tale.

Să-mi daţi voie însă să răspund. In Constituţiunea noastră s'a aşezat principiul libertăţii de conştiinţă şi al egalei îndreptăţiri, şi aţi zis că singur acesta vă trebuie, iar noi am dat binecuvântarea, ca toate cultele să fie egal îndreptăţite.

Ajunşi odată la această situaţiune de a fi fost satisfăcuţi prin recunoaşterea principiului egalei îndreptăţiri, de ce mai combateţi ideea de biserică dominantă, când nu vă strică prin nimic; de ce să nu lăsaţi să se exprime prin această t e z ă îndelungată tradiţiune, legătura strânsă între poporul românesc, între statul românesc şi între Biserica ortodoxă a neamului?

P. S. S. Episcopul greco-catolic al Gherlei, Iuliu Hossu: Mă simt dator să răspund la această ultimă întrebare!

I. P. S. S. Mitropolitul Transilvaniei, Bănatului şi al ţinuturilor ungurene locuite de Români, Nicolae Bălan: Pentru a preciza chestiunea, vă rog un lucru: am observat că şi în faţa comisiunii şi în discursul — frumos de altfel — pe care l-aţi rostit de aci, v'aţi ridicat în contra ideei de biserică dominantă şi aţi regretat mai ales în discuţiunile din comisiune că ne-aţi dat consimţemântul pentru a fi acceptată această teză.

P. S. S. Episcopul greco-catolic, Iuliu Hossu: Nu ne-am putut ridica în contra caracterului de religiune dominantă a bisericii ortodoxe, fiindcă aceasta s'a legiferat de noi împreună aci în 1923, când s'a adus Constituţiunea. Insă şi în comisiune şi aci am spus ceeace noi am prevăzut şi verificat în cursul celor cinci ani, că afară s'au răstălmăcit aceste cuvinte, în afară în viaţa practică, în sensul că biserica ortodoxă este îndreptăţită să domine asupra celorlalte religiuni şi asupra celorlalte confesiuni. De aceea, s'a enunţat şi din partea raportorului Constituţiunii şi din partea reprezintantului guvernului, a ministrului de culte, înţelesul care trebue dat cuvântului de dominant. Dar acest cuvânt s'a răstălmăcit şi am spus că au isvorât multe dureri şi frământări între fraţi în acei 5 ani din urmă. Afară de aceea, s'a spus că este dominantă în stat de care expresiune ne-am legat la legiferarea în Constituţiune, şi nu este dominantă a statului român. Am făcut deosebire între aceste două concepţiuni.

I. P. S. S. Mitropolitul N. Bălan: Să ne înţelegem puţin: din faptul că există păcate în lume, nu trebue să ţii la virtute? Din faptul că s'a interpretat uneori greşit prin funcţionari mai mici...

I. P. S. S. Mitropolitul Vasile Suciu: Mai mici şi mai mari.

I. P. S. S. Mitropolitul N. Bălan: ... mai mici şi mai mari, cuvintele de biserică dominantă, poate într'un sens nu prea plăcut pentru Domniile Voastre, vă îndreptăţeşte aceasta să vă ridicaţi împotriva situaţiunei unei biserici întregi în raporturile ei cu statul, care este biserica fraţilor voştrii, care îmbrăţişează majoritatea credincioşilor populaţiei noastre româneşti, împotriva bisericii care până la 1700 v'a crescut şi pe voi şi v'a dat acelaşi suflet? [Aplauze prelungite strigăte de bravo!] De aceea am zis că situaţia frăţiei Tale în punctul acesta este niţel mai jenantă decât a d-lui Gyárfás.

P. S. S. Episcopul Iuliu Hossu: Eu mă ridic numai împotriva răstălmăcirei.

12. Concordatul.

I. P. S. S. Mitropolitul N. Bălan: Noi suntem pentru principiul egalei îndreptăţiri. E x a m i n â n d u - l în lumina aceasta, altceva găsim noi în proiectul de lege al DV., domnule ministru al Cultelor, ce se împotriveşte cu principiul egalei îndreptăţiri şi protecţiuni. Este art. 5 devenit art. 7, cu alineatul care admite posibilitatea încheierei unui concordat cu un cult minoritar, cu cultul catolic. De ce este în contrazicere acest alineat cu principiul egalei îndreptăţiri? Pentru că prin încheierea concordatului, statul ar scoate pe unul dintre culte, în cazul acesta un cult minoritar, dintre celelalte culte, şi ar trata acel cult izolat de celelalte, într'un mod privilegiat, încheind cu el un acord special de la egal la egal pe când pe toate celelalte culte le-ar trata printr'o lege votată unilateral în baza suveranităţii naţionale.

Problema s'a pus în Bavaria. Acolo în anii trecuţi s'au început tratative din partea guvernului cu Scaunul Papal, în vederea încheierei unui concordat. In decursul acelor tratative şi-au ridicat glasul creştinii luterani din Bavaria, făcând următoarea obiecţiune: „Cum se poate ca tu, guvern, şi tu, stat bavarez, să tratezi în două chipuri cultele, să aplici două măsuri, când e vorba de credinţa cetăţenilor tăi? Cum se poate ca cu unul dintre culte, cel catolic, să închei un acord special, dela egal la egal, iar pe mine biserică luterană să mă reglementezi printr'o lege a d-tale de stat?“

Atunci guvernul bavarez a răspuns: „Da; este drept ceeace spui. Voiu încheia concordatul, dar voiu încheia şi cu tine, biserică luterană, care şi tu trăieşti pe pământul ţării mele, un acord, ca să nu mi se poată spune că aplic două măsuri şi pe tine te neîndreptăţesc“.

Eu d-lor, am cetit acest acord — Vertrag — iscălit de acelaş ministru al cultelor, ca reprezentant al guvernului bavarez, care a iscălit şi concordatul.

In Bavaria luteranii sunt o minoritate în raport cu catolicii. Dar noi, o majoritate covârşitoare faţă de catolici, credeţi d-lor miniştri, că vom putea tolera ca biserica ortodoxă a poporului românesc să fie pusă în situaţiunea aceasta de inferioritate, în această scădere de prestigiu, ca cu un cult minoritar să se încheie un acord special dela egal la egal, iar biserica ortodoxă a ţării să fie reglementată printr'o lege?! [aplauze prelungite]. Dar admiteţi DV. acest tratament de inegalitate faţă de biserica naţională a ţării noastre?

13. Concordatul este anticonstituţional.

Eu găsesc că acel alineat al art. 7 al proiectului de lege este în contrazicere evidentă şi cu textul clar al Constituţiei. Art. 22 din Constituţia ţării noastre spune următoarele: «*Raporturile dintre diferitele culte şi stat se vor stabili* **prin lege**». Să-l interpretăm. Care a fost intenţiunea legiuitorului? Intenţiunea lui a fost ca raporturile dintre

stat şi toate cultele dintr'ânsul să fie reglementate prin lege adusă în virtutea suveranităţii de legiferare naţională. Acest articol, prin urmare, exclude posibilitatea de a reglementa raporturile unuia din culte cu statul românesc în alt chip decât prin lege. Aşa fiind, concordatul nu are bază legală în prevederile constituţiei. Se caută să i se dea acum, prin acest proiect de lege al cultelor un temeiu de drept. Dar cu totul şubred. Pentrucă ceeace exclude Constituţia, nu poate fi admis prin această lege. Şi chiar dacă s'ar vota acest proiect de lege cu art. 7 astfel formulat, aliniatul II nu va înceta nici când de a fi în contrazicere cu principiile constituţionale. Eu merg mai departe şi afirm, că chiar dacă s'ar încheia, prin imposibilitate, concordatul, acel concordat nu va înceta să fie în contrazicere cu cuvântul limpede al Constituţiei, al pactului fundamental al ţării noastre.

S'a făcut rău că a fost iscălit concordatul, şi încă înainte de a se fi adus această lege a cultelor. Am avut ocaziunea să arăt, că prin semnarea concordatului în frumoasa zi de 10 Mai, care trebuia *altfel* prăznuită, s'a prejudecat, cum nu trebuia, în defavoarea legii care ne preocupă pe noi astăzi. Noi legiferăm sub regimul concordatului.

14. Concordatul nu este primejdios pentru biserică, ci pentru ţară.

Eu refuz concordatul şi pentru cuprinsul lui, cuprins pe care îl cunosc din publicaţiunea autentică a textului, pe care a făcut-o însuşi cel care l-a iscălit. Nu este acum însă timpul, ca să fac o critică mai amănunţită asupra cuprinsului concordatului. Sper, d-le ministru al cultelor şi onorat guvern, că nici nu îmi va fi dată ocaziunea aceasta, ca să fiu silit să aduc toate argumentele [aplauze] care vorbesc împotriva încheerei unui concordat între statul nostru şi curia papală.

Eu cunosc papismul, cunosc trecutul lui, doctrina şi tendinţele lui. Nu vreau să fiu nedrept faţă de el. Ştiu însă, că *atunci când ai lăsat papismul să-şi puie piciorul în ţara ta, mai ales printr'un Concordat, îţi ţine ţara într'o continuă agitaţie şi frământare, încât nu se poate dedica problemelor sale naţionale.* Eu mă simt dator să atrag atenţiunea guvernului şi a statului român, asupra primejdiei pe care o deschide. Nu a primejdiei care ar ameninţa biserica ortodoxă, căci nu mă tem de nici o primejdie din partea aceasta. «*Alios vidi ventos*». Biserica mea a trecut prin alte împrejurări şi n'a sucombat, pentrucă în ea se cuprinde voinţa lui Dumnezeu. Cum s'ar putea ca astăzi în lumina libertăţii naţionale şi în statul nostru românesc să am o asemenea temere?

15. „Vizita" nunţiului papal.

Dar cât de îndreptăţit este semnalul meu, se poate vedea şi din faptul că reprezentantul diplomatic al scaunului papal şi-a permis „să facă o vizită" la Consiliul suprem legislativ, tocmai în zilele când se ocupa cu fixarea textului acestui proiect de lege al cultelor; vă puteţi închipui, ce se va întâmpla, când va avea Concordatul!

Voiţi să spuneţi ceva, domnule ministru?

Dl. Al. Lapedatu, Ministrul cultelor şi artelor: Aşi dori să vă spun, ceeace am afirmat şi deunăzi: că vizita ce s'a făcut, a fost o vizită particulară, făcută unui membru al Consiliului.

I.P.S.S. Mitropolitul Nicolae Bălan: Domnule ministru, noi cunoaştem această diplomaţie, poate mai bine decât D-Voastră [Ilaritate, aplauze].

Am avut de a face cu ea într'un lung trecut şi prin urmare ne daţi voie să cunoaştem şi semnificaţia acestor vizite făcute în birourile Consiliului suprem legislativ. M'aţi întrerupt, dar prin aceasta mi-aţi dat voie să vă întreb: Aţi apărat D-Voastră acele birouri şi mai ales libertatea membrilor Consiliului legislativ, faţă de vizitele inocente ale reprezentantului diplomatic al scaunului papal pe lângă guvernul ţării noastre?

Dl. Al. Lapedatu, ministrul cultelor şi artelor: N'am avut ce apăra.

I. P.S.S. Mitropolitul Nicolae Bălan: In altă parte, nu în mijlocul unui popor tolerant cum suntem noi, acel Numţiu Papal ar fi trebuit să-şi piardă încrederea şi să găsească repede unul dintre multele drumuri despre care se spune că duc la Roma [Aplause].

16. Bisericile patronate.

Trec, domnilor senatori, la art. 39 al proiectului de lege, în care este vorba de *bisericile patronate.* Să-mi daţi voie să vă arăt foarte pe scurt, ce au fost aceste biserici patronate în Ungaria şi îndeosebi în Ardeal, şi cu ce scop au fost ele înfiinţate. Numai cultul romano-catolic şi cel greco-catolic au avut şi mai au încă biserici patronate. Aceste biserici au fost înfiinţate atunci, când statul maghiar de mai înainte întemeia o colonie, ori în legătură cu vre-un serviciu al statului. Dacă acea colonie ori acel serviciu al statului, la care erau angajaţi funcţionari, nu putea să-şi zidească biserică, nu putea să-şi întreţină preot şi să-i facă casă parohială, atunci intervenia statul cu visteria lui şi le făcea şi biserică şi casă parohială şi dădea şi mijloace de subsistenţă pe seama preotului. Aceste biserici patronate erau în legătură, prin urmare, cu infiltraţiile alcătuite şi protejate de statul unguresc, mai ales în mijlocul celorlalte naţionalităţi şi, aşa, şi în mijlocul poporului românesc, îndeosebi în mijlocul creştinilor noştri ortodocşi.

Un caz concret vă va clarifica mai bine ce erau aceste biserici patronate. In pasul Bran era un oficiu de vamă, şi fiindcă era oficiu de vamă în spre ţara românească, statul unguresc n'a avut încredere ca să-i dea funcţionari români de neam, ci a adus funcţionari unguri. Ungurii aduşi la acel punct de vamă s'a întâmplat să fie catolici. Atunci, această mână de funcţionari neavând din ce să-şi zidească biserică, a intervenit statul unguresc prin ministerul de finanţe şi prin cel de domenii şi le-a clădit biserică şi casă parohială şi le-a dat şi subvenţii pentru preot. Biserica şi casa parohială, ca în toate cazurile când statul le-a zidit, au rămas proprietate incontestabilă a statului. Astfel, s'a ajuns ca în centrul Branului, într'o regiune curat românească, să se aşeze această infiltraţie cu tendinţe de maghiarizare şi de catolicizare. Dar din mila marelui Dumnezeu şi a dorobanţului român, s'a întâmplat că s'au şters graniţele dela Bran, iar funcţionarii oficiului de vamă s'au împrăştiat care încotro, rămânând biserica şi casa parohială în mijlocul României aproape fără credincioşi.

Ştiţi acum ce vrea să facă statul românesc prin acest proiect de lege în cazul când el ar fi primit nemodificat în punctul acesta? Vrea să cedeze în folosinţa perpetuă a confesiunilor bunurile patronale cari sunt proprietatea statului. Valoarea acestor bunuri se ridică la o sumă foarte considerabilă, de milioane.

17. Infiltraţii de maghiarizare şi catolicizare.

D-Voastră ştiţi bine câte sate ortodoxe de-ale noastre n'au biserici corespunzătoare şi sunt cu totul lipsite de case parohiale. Statul nostru ar avea unde să-şi plaseze, pe sfântă dreptate, solicitudinea sa. Dar noi cu toate acestea nu suntem nemulţumiţi întru atâta pentru această munificentă danie materială pe care o face statul românesc, cum nu o făcuse cel maghiar, bisericilor patronate; dar suntem nemulţumiţi pentru cuvântul că, cedând statul românesc aceste bunuri ale bisericilor patronate confesiunilor care le-au avut în folosinţă până acum, înseamnă că susţine şi sprijină mai departe totodată şi scopurile cu care a făcut statul unguresc aceste infiltraţiuni de maghiarizare şi catolicizare în mijlocul poporului nostru [Aplauze prelungite]. Aceasta ne mâhneşte.

Domnule Gyárfás, vă rog să-mi răspundeţi cu tot simţul D-Voastră de obiectivitate: Este în spiritul principiului egalei îndreptăţiri, ca statul nostru românesc să cedeze astăzi acele proprietăţi pe seama acelor infiltraţii cu scopuri de maghiarizare şi catolicizare?

18. Ardealul — o infiltraţiune de trei naţiuni?

Dl Elemér Gyárfás: Daţi-mi voe, I. Prea Sfinţia Voastră să Vă spun, că D-Voastră aţi luat acea biserică din Bran înainte de a se pronunţa statul în chestia aceasta. Iar, în ceeace priveşte infiltraţiunile acestea, întreg Ardealul nu este altceva decât o infiltraţie de trei naţiuni [Protestări].

I. P. S. S. Mitropolitul Transilvaniei, Banatului şi al ţinuturilor ungurene locuite de români, Nicolae Bălan: Domnilor senatori, ţin să rectific că noi n'am luat biserica din Bran înainte de a se fi pronunţat statul românesc, ci am luat-o atunci când ea aproape nu mai avea credincioşi, şi am luat-o nu peste voia statului, ci printr'un jurnal al Consiliului de Miniştri. Insă, aş fi foarte îndurerat dacă prin acest proiect de lege, situaţia dreaptă care s'a creat prin jurnalul consiliului de miniştri, ar fi desfiinţată.

Dl Al. Lapedatu, ministrul cultelor şi artelor: Dar, când dispar credincioşii, atunci statul dispune liber.

I. P. S. S. Mitropolitul Transilvaniei, Banatului şi al ţinuturilor ungurene locuite de Români, Nicolae Bălan: Domnule ministru, D-Voastră ştiţi bine că se îngrijesc confesiunile ca să nu dispară cu totul credincioşii dintr'o parohie...

Dl Al. Lapedatu, ministrul cultelor şi artelor: Constatarea o vom face împreună.

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului: Se îngrijesc să aibă măcar unul-doi credincioşi, cum are la Bran un meseriaş pripăşit prin acele părţi în mijlocul massei româneşti, [Aplauze] ca să găsească pretext de a reclama biserica şi bunurile patronate.

In asemenea condiţiuni mie mi se pare că este nemotivată cedarea fără rezerve a acelor bunuri, cari sunt proprietatea statului, în folosinţa perpetuă a confesiunilor. Atât interesele statului nostru, cât şi principiul egalei îndreptăţiri cer ca statul, asigurându-şi proprietatea asupra acelor averi, să-şi rezerve totodată şi dreptul ce i se cuvine de a examina din caz în caz, dacă este potrivit a lăsa şi pe mai departe acele bunuri ale bisericilor patronate în folosinţa confesiunilor cari au beneficiat de ele până acum. E posibil să se ivească cazuri, ca bunurile patronate să nu mai corespundă destinaţiunii lor, ori ca destinaţiunea lor să nu se poată împăca cu interesele superioare ale statului, şi atunci nu e bine ca prin această lege să cedezi, fără rezerva formulată de către mine, bisericile patronate confesiunilor.

19. Ardealul e pământ românesc!

In ceeace priveşte obiecţiunea dlui Gyárfás, că Ardealul nostru ar fi o infiltraţiune de trei naţiuni — Vă rog, dle Gyárfás, să luaţi la cunoştinţă, că din cele mai îndepărtate vremuri noi Românii am trăit cu conştiinţa întreagă că noi suntem elementul băştinaş în Ardeal, [Aplauze prelungite şi îndelung repetate] că acest pământ al Ardealului udat cu sudori de sânge de întreaga serie de generaţii care ne-a precedat, este un pământ românesc, făcând parte din moştenirea integrală a neamului nostru [Aplauze prelungite]. Dvoastră puteţi să vă consideraţi ca infiltraţiune..... [Aplauze repetate] vă rog însă să nu extindeţi cuvântul şi asupra poporului nostru din Ardeal [Aplauze, strigăte de „bravo"].

Dl Elemér Gyárfás: Când am vorbit despre infiltraţiuni, eu n'am vorbit în sens vertical, ci în sens orizontal. N'am vrut să fac un proces istoric şi nici să caracterizez modul cum s'au aşezat aceste popoare. Am vrut să spun, că pentru moment, în starea de astăzi, în sens orizontal, aceste popoare sunt aşa aşezate unele lângă celelalte, că un popor trăeşte lângă celalalt şi aceasta trebue să fie dorinţa noastră a tuturora, ca aceste popoare să trăiască în cea mai deplină pace.

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului: Explicaţiunea dlui Gyárfás, în înţelesul că d-lor au dorinţa să trăiască în cea mai deplină armonie cu noi, o primesc cu satisfacţie.

Dl Xenofon Eraclide: Musafiri bine crescuţi [Ilaritate].

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului: Insă n'am dori să vedem de partea d-lor gândul de a face din Ardeal o împestriţare haotică de neamuri, n'am dori să creadă că Ardealul nostru nu are un caracter naţional distinct, acela pe care i-l imprimă prezenţa noastră de veacuri pe pământul lui [Aplauze].

20. Averile patronale ale bisericii catolice.

Păr. senator Dr. Gh. Ciuhandu a tratat pe larg şi cu multă competinţă chestiunea marilor averi cedate de către statul maghiar în folosinţa cultului catolic. Totuşi nu vreau să las, domnilor senatori, neatinsă nici eu chestiunea acestor bunuri, fiindcă o socotesc având o deosebită importanţă şi prin urmare trebue să-i acordăm toată atenţiunea. Eu cred că nu există pe lume o altă biserică care să fi fost înzestrată cu atâta munificienţă din partea statului, ca biserica catolică din Ungaria de ieri. Aceasta s'a întâmplat pentru legătura strânsă care a existat între biserica catolică şi statul unguresc, chiar dela întemeierea acestuia.

Se ştie doar, că acest stat n'a fost în primul rând o creaţiune a geniului politic al poporului unguresc, ci a fost o alcătuire a Scaunului papal, iar drept recunoştinţă statul unguresc, pentru această geneză a sa, a înzestrat biserica catolică şi instituţiile ei cu imense averi. In schimb biserica catolică luase asupra ei obligaţiunea de a sta în ajutor statului până şi cu armate întregi la apărarea graniţelor şi la purtarea războaielor! Aceste imense bunuri patronale au fost considerate întotdeauna, şi de către stat şi din partea bisericii, ca proprietate indiscutabilă a statului maghiar.

21. Statul îşi expropiază bunurile şi le şi plăteşte — uzufructuarului.

Ce se întâmplă acum, în România, cu aceste bunuri cari, prin succesiune, au ajuns proprietate a statului nostru românesc? Spre mirarea D-Voastră veţi găsi, d-lor senatori, că s'a făcut *o enormă greşală* în privinţa acestor colosale averi, provenită din lipsa de studiu temeinic a unei chestiuni atât de importante. Prin reforma agrară au fost expropriate şi aceste bunuri, deşi ele erau proprietatea statului; dar statul plăteşte confesiunii preţ de expropriere ca oricărui alt proprietar. Prin urmare, statul şi-a expropriat bunul său, care îi aparţinea cu drept de proprietate, şi pe lângă aceasta mai plăteşte preţ de expropriere pentru pământul său, confesiunei care a fost numai uzufructuara acelor pământuri. Din această rentă de expropriere se intenţionează, prin concordat, să se alcătuiască acel patrimoniu sacru, care va fi pus la dispoziţia cultului catolic.

Dl Al. Lapedatu, ministrul cultelor şi artelor: Cine a fost autorul legii agrare?

I. P. S. Sa Mitropolitul Bălan: Mi-aţi comunicat că legea agrară a făcut-o iniţial marele Sfat Naţional dela Sibiu. Va să zică cel dintâi care a greşit, fiindcă nu a studiat chestiunea, a fost Marele Sfat dela Sibiu.

Dacă s'a făcut această greşală, dle ministru, iniţial din partea Marelui Sfat, nu însemnează că cei cari au aprobat reforma agrară pe urmă ar putea să-şi spele mâinile ca Pilat pentru greşala săvârşită. Trebuia să se facă o revizuire a situaţiunii întregi şi să se legifereze pe baza unui studiu mai temeinic şi în conformitate cu orientările precise şi clare pe care le-ar fi dat un asemenea studiu.

Dl Al. Lapedatu, ministrul Cultelor şi Artelor: A cerut-o cineva?

I. P. S. Sa Mitropolitul N. Bălan: Iar dacă nu s'a făcut atunci şi dacă n'a cerut-o nimeni, iată sunt eu cel dintâi care o cer şi nu este târziu să se facă şi de aci înainte o corectură radicală în felul cum au fost tratate acele bunuri... [aplauze puternice], pentrucă este o chestiune de dreptate şi de egală îndreptăţire.

In cazul nostru statul românesc este dăruitor cu mână largă, cum nu a fost statul unguresc, faţă de biserica catolică, fiindcă statul unguresc n'a recu-

noscut acesteia drept de proprietate; dar Vă întreb: care este mâna ce se întinde celorlalte confesiuni, şi îndeosebi bisericii noastre ortodoxe?! Când statul românesc cedează averi de miliarde cultului catolic, acum când vorbim de egala protecţiune a confesiunilor, îmi veţi da voie să am dreptul a întreba: Ce se dă bisericii dominante, bisericii majorităţii populaţiunii din ţară, bisericii neamului? Şi nu voi putea primi răspuns, rezultând din principiul egalei protecţiuni, la această întrebare. Iată pentruce cerem o revizuire a felului cum au fost tratate bunurile patronale, fără a insista mai amănunţit asupra acestei mari şi importante chestiuni. La timpul său voi veni cu o propunere concretă la discuţiunea pe articole, pentru a se reglementa şi această chestiune.

22. Trecerile dela un cult la altul.

Trec la art. 45 al legii, unde este vorba de treceri dela un cult la altul.

Se regulamentează trecerile individuale, şi prin măsuri destul de satisfăcătoare este apărată libertatea conştiinţei în caz de asemenea treceri. Dar, d-lor senatori, mişcările religioase nu sunt numai mişcări individuale, ci sunt mişcări de masse, mişcări colective. Dacă este cu dreptate ca statul să apere libertatea conştiinţii individuale, eu cred că statul trebue să se simtă obligat să apere libertatea conştiinţei şi în cazul când ea se manifestă în mod colectiv. Iată pentruce, când vom ajunge la discuţiunea pe articole, la art. 45 îmi voi lua voia să prezint o propunere concretă pentru trecerile colective dela un cult la altul.

Mă grăbesc să ajung mai repede la art. 47 al proiectului de lege, în care este vorba de averile bisericeşti şi de soarta lor în caz de trecere a credincioşilor dela un cult la altul.

Chestiunea aceasta a fost obiectul celei mai mari deosebiri de păreri, care a eşit la iveală în decursul discuţiunilor, de până acum, urmate în comisiune, în secţiumile senatului ca şi în discuţiunea generală ce s'a făcut la acest proiect. Imi voi motiva în cele următoare şi eu punctul meu de vedere în această privinţă.

Noi ne-am declarat cu toţii aderenţi înflăcăraţi ai principiului libertăţii de conştiinţă. Consimţim cu toţii ca statul să iee asupra sa obligamentul de a apăra libertatea de conştiinţă a cetăţenilor săi şi atunci când aceştia se hotărăsc să facă trecere dela un cult la altul.

23. Averile bisericeşti stau în slujba conştiinţei religioase.

Vă întreb acum în ce raport, în ce legătură stau averile bisericeşti cu conştiinţa religioasă a creştinilor? Fără îndoială acele averi *sunt instrumente în serviciul conştiinţii religioase.* Aceasta este destinaţia lor, prin care sunt legate indisolubil de conştiinţa religioasă. Edificiul bisericii serveşte ca locaş de întrunire a credincioşilor înaintea aceluiaş altar pe care se săvârşeşte jertfa cea fără de sânge; ei îşi pleacă acolo sufletele înaintea lui Dumnezeu şi se ridică pe aripile rugăciunii în sferele credinţii. Casa parohială are destinaţia de a adăposti pe păstorul sufletesc al credincioşilor dintr'o comunitate religioasă; tot asemenea şi alte averi imobile, pe care le-ar mai avea comunitatea, sunt puse şi ele tot în serviciul conştiinţei religioase.

Proiectul de lege al D-Voastre, domnule ministru, protejază libertatea de conştiinţă când ea se manifestă în dorinţa de a trece dela un cult la altul. Ce face însă cu averile? Ce trebue să se întâmple cu averile, dacă ele nu sunt altceva decât un instrument al conştiinţei religioase?

Nu încape îndoială că şi averile cari sunt în funcţiune de conştiinţa religioasă, trebue să treacă deodată cu acea conştiinţă religioasă, de care se ţin şi pe care au să o servească conform destinaţiunii ce li s'a dat.

Eu pun teza aceasta aşa, domnule ministru, nu ca o favoare pentru biserica mea, ci ca o teză generală şi de dreptate deopotrivă pentru toate cultele. Eu pun teza aceasta pentru toate confesiunile, pentrucă ea rezultă cu necesitate din concepţiunea creştină, proprie tuturor confesiunilor, despre raportul dintre bunurile materiale şi dintre bunurile morale ale vieţii. Conform acestei concepţiuni morale pe care o adoptă toate confesiunile, fiindcă ea izvoreşte din principiile de bază ale doctrinei creştine, bunurile materiale nu-şi au scopul în sine, ci ele sunt a se considera numai ca mijloace, ca instrumente pentru realizarea scopurilor celor morale, pentru îmbogăţirea bunurilor celor sufleteşti.

Tot ce este pe lumea aceasta, domnilor senatori, trebue să stea în slujba perfecţionării sufletului omenesc, şi noi ar trebui să ne schimbăm radical părerile despre bunurile acestei vieţi, dacă ele nu ar avea destinaţiunea de a servi tendinţa de perfecţionare a acestui suflet omenesc.

24. Consecinţa logică...

Şi atunci, dacă aceasta este concepţiunea creştină despre raporturile dintre bunurile acestei vieţi, dacă cele materiale trebue să stea în serviciul celor sufleteşti, în serviciul idealului, atunci socot că este o cerere a dreptăţii, a moralei şi a logicei sănătoase, ca în caz de trecere a credincioşilor dela un cult la altul, şi biserica şi casa parohială şi averile să se acomodeze conştiinţei religioase pe care au s'o slujească. [Aplauze prelungite].

Eu nu pot despărţi averile de destinaţiunea lor de a servi conştiinţa religioasă.

Să punem cazul că din cinci mii de credincioşi ai unei comunităţi au trecut dela un cult la altul, indiferent dela care la care, 4900. Este cu dreptate oare, să rămână biserica la acei 100 cari n'au trecut? Toată viaţa sufletească a credincioşilor e legată de acea biserică în care au fost botezaţi, în care au fost cununaţi, în care şi-au înălţat rugăciunile către cer ei şi poate generaţii întregi de înaintaşi ai lor. Nu ar fi oare o mare nedreptate ca biserica să nu treacă cu ei?

P. S. S. Episcopul greco-catolic Iuliu Hossu: Şi poate pe care au părăsit-o şi au necinstit-o răsvrătindu-se în contra ei.

25. Statul şi adâncurile sufleteşti ale cetăţenilor săi.

I. P. S. S. Mitropolitul Transilvaniei, Banatului şi al ţinuturilor ungurene locuite de Români, Nicolae Bălan: Iubite frate, eu vreau să-mi păstrez toată seninătatea în această discuţiune, pe care o purtăm, şi de aceea cu această seninătate îţi voiu răspunde şi la întreruperea pe care mi-ai făcut-o.

Chiar punând cazul că s'au răsvrătit, dacă vrei să interpretezi trecerea dela un cult la altul în acest sens, dacă vrei adecă să atribui sufletelor acest motiv inferior de a se juca cu soartea lor, zic, chiar în cazul acesta când s'au răsvrătit, ce obligament are statul?

Evident, să protejeze libertatea! Atât; statul nu poate intra în adâncul conştiinţei celor ce au trecut dela un cult la altul ca să examineze ce motive i-au îndemnat să facă acest pas. Domnule ministru, vă puteţi D-Voastră îngădui să intraţi în conştiinţa celorce au trecut dela un cult la altul? Nu vă cer un răspuns, ci adresez fratelui meu întrebarea: Admite ca statul să intre pe acest teren al intimităţilor sufleteşti a credincioşilor Frăţiei Sale? Eu nu cred că va recunoaşte statului rolul de arbitru în asemenea chestiuni. Prin urmare statul, în caz de treceri dela un cult la altul, nu are alt rol decât acela de a proteja libertatea clar manifestată a cetăţenilor, cărui cult anume vor să aparţină. Dar statul nu este în drept să examineze de ce cetăţenii săi au abandonat un cult şi au preferit pe altul.

P. S. S. Episcopul greco-catolic al Gherlei, Iuliu Hossu: Eu sunt pentru absoluta libertate de conştiinţă. Statul are datoria ca să apere această libertate de conştiinţă şi acesta este un principiu fundamental aşezat în Constituţia ţării.

Insă Inalt Prea Sfinţite, dacă statul trebuie să apere libertatea de conştiinţă a individului, el are datoria, în interesul său superior, ca să apere libertatea şi să protejeze însuşi cultul. Cetăţeanul încă

este liber, dar statul încurajază această libertate până la libertinaj, statul încurajază în cetăţenii lui spiritul de insubordonare şi răsvrătire?

I. P. S. S. Mitropolitul Transilvaniei, Banatului şi a ţinuturilor ungurene locuite de români, Nicolae Bălan: Dar când aţi trecut voi toţi, v'aţi răsvrătit? [Aplauze prelungite].

P. S. S. Episcopul greco-catolic al Gherlei, Iuliu Hossu: Iar reveniţi la 1700?

26. Un straniu „intermezzo"...

P. S. S. Episcopul Valeriu Frenţiu: S'a întemeiat atunci prima biserică românească creştinească. Până la 1700 n'a existat nici o biserică românească creştinească.

I.P.S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan: Auziţi, domnilor senatori, ce a spus episcopul greco-catolic de la Orade, că prima biserică creştinească românească dumnealor au întemeiat-o şi că până la 1700 n'a existat biserică creştinească românească!

P. S. S. Episcopul Iuliu Hossu: Primează libertatea colectivă, libertăţii individuale, aceasta şi în organizaţiunile de stat.

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan: Domnilor senatori, ideia prin care a ţinut să-mi răspundă fratele meu din cealaltă strană, este aceasta că statul să-şi ia angajamentul de a face ca cultul să strivească pe aceia, care ar vrea să se desfacă de el.

P. S. S. Episcopul Iuliu Hossu: Nu.

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan: Ai zis că statul trebue să protejeze mai mult cultul, colectivitatea, în cazul când cetăţenii îşi manifestă dorinţa de a trece la alt cult.

P. S. S. Episcopul Iuliu Hossu: Evident.

27. O punere la punct.

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan: Aceasta înseamnă ca să nu laşi libertăţii individuale terenul de a se manifesta, să încătuşezi acest drept imprescriptibil pentru care, nu la noi, căci noi totdeauna l-am recunoscut, dar la aceia cu care v'aţi aliat, s'au purtat atâtea lupte şi au curs şiroaie de sânge, până ce au putut să-l dobândească. [Aplauze prelungite].

Aceste jertfe ar trebui să te oblige să respectezi mai mult rezultatele dobândite ale libertăţii de a se manifesta această conştiinţă, aşa cum Dumnezeu i-a dat dreptul şi putinţa să o facă, când vrea să i se închine Lui.

Te rog însă să regreţi un cuvânt, pe care l-ai spus adineaori, că şi-au necinstit biserica, cuvântul acesta să-l regreţi.

I. P. S. S. Mitropolitul greco-catolic Vasile Suciu: Intr'adevăr a fost nepotrivit.

P. S. S. Episcopul Iuliu Hossu: Dacă au făcut-o din convingere, au cinstit-o; dacă n'au făcut-o din convingere ci din alte motive, au necinstit-o, acesta este înţelesul, pe care l-am dat eu.

I.P.S.S. Mitropolitul Nicolae Bălan: Să nu iei cuvântul meu ca având ascuţiş personal, dar fiindcă Vă lăudaţi cu cultura apuseană, pe care vreţi să o reprezentaţi în mijlocul nostru, a balcanicilor, eu credeam că veţi avea şi fineţele culturii occidentale, şi Frăţia Ta în primul rând vei regreta cuvântul de necinstire, pe care l-ai rostit.

P. S. S. Episcopul Iuliu Hossu: Eu l-am explicat cum l-am înţeles.

P. S. S. Episcopul Roman Ciorogariu: Dar cum stăm acum cu chestiunea, de când există biserica românească?

P. S. S. Episcopul Valeriu Frenţiu: Imi dai voie?

I.P.S.S. Mitropolitul Nicolae Bălan: Iţi dau voie dar cu o condiţie: Să nu mai susţii că cea dintâi biserică românească s'a întemeiat la 1701! [Ilaritate].

28. O întrebare şi un răspuns.

P. S. S. Episcopul Valeriu Frenţiu: Ai zis că trec dintr'o comunitate ortodoxă, să zicem, de cinci mii de inşi, patru mii nouă sute la uniţi şi atunci este cu dreptate să treacă şi biserică şi tot; dar dacă trec la patru confesiuni, atunci se împarte biserica în patru?

O voce: Ia statul.

I.P.S.S. Mitropolitul Nicolae Bălan: Domnilor senatori, întreruperea P. S. S. Episcopul greco-catolic dela Orade Frenţiu îmi aduce aminte de o întâmplare de pe vremea când trăia Domnul Hristos pe pământ. Atunci s'a apropiat cineva de Domnul şi ispitindu-l l-a întrebat: Dacă o femee a avut de bărbaţi şapte fraţi, căci murind cele dintâi şi lăsându-i fără urmaşi a luat-o al doilea, dar murind şi al doilea a luat-o al treilea şi aşa pe rând toţi şapte, atunci a cui va fi muierea în Impărăţia Cerurilor? [Mare ilaritate. Aplauze prelungite].

Cam aşa este şi întrebarea, pe care mi-aţi pus-o: Vreţi să împărţiţi pe creştini în patru ca să-mi puneţi mie întrebarea de perplexitate, a cui va fi biserica! [Ilaritate].

O voce: Nu în lumea aceasta, în lumea lui Dumnezeu.

I.P.S.S. Mitropolitul Nicolae Bălan: Iubite frate, eu cred că noi luptăm pentru Impărăţia lui Dumnezeu şi în lumea aceasta şi am nădejdea că această Impărăţie a lui Dumnezeu şi aici ne va îmbrăţişa frăţeşte pe toţi deopotrivă! [Aplauze prelungite]. Deci grijiţi să nu rătăciţi neştiind Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu.

29. Teza catolică e fără temeiu canonic.

Dar mi se răspunde din partea reprezentanţilor cultului catolic şi greco-catolic: Nu se poate să treacă averea în caz de trecere a credincioşilor, fiindcă ar fi existând o teză de drept canonic a bisericei papiste, privitoare la subiectul dreptului de proprietate a averilor bisericeşti, teză care — aşa se zice — făcând parte din principiile de organizaţie a bisericei papiste, exclude trecerea averilor deodată cu trecerea credincioşilor, deci nu poţi să admiţi trecerea fără să te atingi de aceste principii de organizaţie.

Domnilor senatori, când s'a ridicat această obiecţiune eu am luat-o foarte serios şi am făcut studii temeinice ca să mă orientez asupra ei şi să-mi clarific conştiinţa mea, voiam să mă conving dacă într'adevăr organizaţia bisericii catolice cuprinde o astfel de teză despre subiectul dreptului de proprietate, care să nu permită trecerea averilor. Nu voiam să mă găsesc împotriva unor principii pe care zice că-şi clădeşte toată fiinţa sa unul din culte. In decursul studiilor mele am putut constata, că biserica catolică, în privinţa averilor bisericeşti, *nu are o doctrină fixată* aşa cum pretind reprezentanţii ei din Senat. Ca să dovedesc această afirmaţie, să-mi daţi voe să citez părerea unor canonişti de seamă ai bisericii catolice.

Invăţatul canonist Dr. Iohannes Baptist Sägmüller, profesor de teologie la universitatea din Tübingen, într'o carte de drept canonic purtând titlul: «*Lehrbuch des katholischen Kirchenrechts*», publicată în anul 1914 vol. II, cu acel *Imprimatur*, care este obligator pentru ca să vadă lumina zilei cărţile de teologie în biserica catolică şi care este dat de către Arhiepiscopul Thomas din Freiburg în Breisgau, ne dă la pagina 449 următoarea precizare pe care am tradus-o româneşte: «*Fiindcă în dreptul canonic nicăiri nu se precizează, cine este proprietarul averilor bisericeşti, de aceea asupra acestei chestiuni există diferite concepţiuni*».[1]

Iată deci un reprezentant autorizat — şi nu este singurul — al ştiinţei de drept canonic apusean, care ne declară categoric că în biserica papistă nu există o teză de drept canonic precizată, cu privire la subiectul dreptului de proprietate al averilor bisericeşti, ci există, în această privinţă, numai diferite opiniuni. Autorul citat analizează nu mai puţin decât 7 asemenea opiniuni. Astfel stând chestiunea, e limpede că nici o opiniune de acest fel nu poate face pretenţia de a fi identificată cu însaşi organizaţia bisericii papiste.

Dintre opiniunile de acest fel mă mărginesc să amintesc la acest loc, îndeosebi pe aceea care a fost debitată

[1] In original: „Da im Kanonischen Recht nirgends direkt erklärt, wer der Eigentümer des Kirchenvermögens sei, so bestehen hierüber verschiedene Anschauungen".

ori a fost implicată în punctele de vedere pe care le-au susținut aici reprezentanții cultului catolic.

30. Este biserica, în întregimea ei, subiectul dreptului de proprietate al averilor bisericești?

In decursul discuțiunilor asupra acestui proiect de lege pe care-l analizăm, s'a spus că biserica catolică în întregimea ei ar fi subiectul dreptului de proprietate al averilor bisericești. Părerea aceasta a avut pe vremuri, ce este drept, mulți aderenți între canoniștii bisericii catolice și mai are și astăzi. Ei pretind că biserica catolică în întregime fiind personalitate juridică și Scaunul Papal, în special, fiind personalitate juridică din dreptul divin, ar fi și purtătoarea dreptului de proprietate al averilor bisericești. Aderenții acestei opiniuni derivă din calitatea de persoană juridică a întregei biserici, și personalitatea juridică a părților constitutive ale ei.

Vom căuta să cităm părerea canonistului Sägmüller, ca să vedem cum apreciază el această opiniune de drept canonic apusean. El zice: „O altă concepție este aceea că biserica catolică ca atare ar fi proprietarul de drept și legal al averii bisericești în întregul și în părțile ei. Insă nici această opiniune nu poate fi susținută, nici cu dovezi istorice și nici cu dovezi juridice. Din punct de vedere istoric, originea averii bisericești trebue căutată în mod cu totul deosebit în danii. Dar aceste danii nici când nu sunt făcute pe seama bisericii întregi, ci sunt făcute unei anumite biserici ori unei anumite instituțiuni bisericești. Apoi, nici dreptul roman și nici dreptul canonic nu consideră biserica întreagă ca persoană juridică". — Vă rog să Vă notați aceasta, domnule ministru al cultelor. — „Astfel încă împăratul Iustinian, pentru cazul când cineva ar lăsa prin testament vre-o avere lui Hristos, n'a declarat ca moștenitor biserica întreagă și n'a poruncit ca moștenirea să fie predată vre-unui episcop, ci a hotărât ca acea moștenire să treacă în proprietatea bisericii din localitatea în care a murit testatorul. Apoi dreptul canonic nu cunoaște un *dominium reciprocum* în averea bisericească. Fără permisiune papală, nici o avere nu poate trece dela o biserică mai bogată la alta mai săracă, cu atât mai puțin dela o eparhie la alta. Afară de aceasta, singuraticele biserici, mănăstiri etc. pot încheia transacțiuni de drept într'olaltă, pot să cumpere una dela alta proprietăți. Dacă biserica în întregimea ei ar fi proprietara averilor bisericești, atunci toate acestea nu ar fi necesare și nici posibile, *(Op. cit.* pag. 450].

P. S. S. Episcopul greco-catolic al Gherlei, Iuliu Hossu: Teza noastră.

I. P. S. S. Mitropolitul N. Bălan: Vom vedea îndată. Prin urmare, nu există între principiile de organizațiune ale bisericii catolice, teza, că biserica în întregimea ei ar fi subiectul dreptului de proprietate a averilor bisericești.

31. O teză „sui generis": a P. S. S. Iuliu Hossu.

Prea Sfințitul dela Gherla în cuvântarea ce a ținut-o aci a spus că nu biserica în întregimea ei, ci cultul este subiectul dreptului de proprietate al averilor bisericești, iar prin cult a înțeles biserica organizată între granițele țării.

P. S. S. Episcopul Iuliu Hossu: Da, așa am înțeles.

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae: Așa dar, aprobă P. S. Sa că aceasta este interpretarea justă a punctului de vedere pe care l-a reprezentat aici.

Vedeți, Prea Sfinția Sa a avut rezervă față de teza pe care am combătut-o cu argumente luate dela un autor catolic, și din cauza aceasta nu a luat biserica întreagă ca subiect al dreptului de proprietate, ci a luat numai biserica organizată între granițele țării noastre, pentru ca Dvs. să nu aveți temerea că averile aparținătoare cultului organizat din țara noastră ar putea să fie reclamate cu drept de proprietate de autorități ecleziastice din afară de hotarele țării noastre. Această formulare a adoptat-o P. S. Sa numai pentru ca să-și facă simpatic punctul de vedere înaintea Domniilor Voastre. Dar noi știm că biserica romano-catolică din țara aceasta ca și din alte țări, face parte întregitoare din biserica universală a catolicismului și, prin urmare, în virtutea organizației ierarhice centraliste culminând în papa, ceeace face proprietatea unei părți, este totodată și proprietatea întregului. Deci teza P. S. Sale de la Gherla duce în ultima analiză tot la biserica catolică întreagă ca subiect al proprietății.

P. S. S. Episcopul greco-catolic al Gherlei Iuliu Hossu: Ați văzut Inalt Prea Sfințite ce scria autorul pe care l-ați citat?

I. P. S. S. Mitropolitul Ardealului N. Bălan: Dar fratele meu dela Gherla, s'a oprit la jumătatea tezei, neavând curajul să-și desvolte punctul de vedere în întregime, pentru că i s'a părut că nu ar întruni simpatiile Domniilor Voastre. In definitiv însă teza pe care a susținut-o este numai un fragment din teza integrală că biserica catolică în întregimea ei ar fi subiectul dreptului de proprietate.

P. S. S. Episcopul greco-catolic al Gherlei, Iuliu Hossu: Inalt Prea Sfințite, singur ați adus canonistul și ați spus că nu se mai apără astăzi părerea, că biserica universală ar fi subiectul de drept al proprietății bisericești; cum ne atribuiți nouă mai mult decât spune Sägmüller pe care l-ați citat. Nu știu ce să mai zic!

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului: Este adevărat că canonistul Sägmüller combate opiniunea că biserica catolică universală ar fi subiectul dreptului de proprietate a averilor bisericești, dar nu e mai puțin adevărat că există și astăzi canoniști și teologi apuseni cari susțin că biserica universală ar fi subiectul dreptului de proprietate. Unii canoniști combat teza aceasta, dar alții o susțin, iar părerea pe care a susținut-o Prea Sfințitul dela Gherla este numai o parte diminuată din acea teză, întru cât Prea Sfinția Sa consideră cultul ca subiect al dreptului de proprietate, însă n'a avut curajul să treacă noțiunea cultului dincolo de hotarăle țării.

32. O altă teză: a P. S. Episcop dela Lugoj.

Prea Sfințitul episcop greco-catolic dela Lugoj a susținut altă teză, spunând că nu cultul organizat între hotarele unei țări, ci instituțiunile bisericești sunt subiectul dreptului de proprietate. Este adevărat că ați susținut așa, Prea Sfințite? Ați zis: Biserica prin instituțiunile sale; nu instituțiunile înșile, ci *Biserica* prin instituțiunile sale. Accentuez aceasta, Prea Sfinția Voastră implicați deci în teoria instituțiunilor însași biserica catolică, dar nu știu luați biserica în sensul universalist al bisericii catolice, ori în sensul mai regionalist dintre granițele țării, cum a înțeles-o P. Sf. dela Gherla.

P. S. Sa Episcopul Al. Niculescu: In sensul acesta. Aceste instituțiuni nu se nasc spontan, dela sine, ci cu aprobarea episcopului.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae Bălan: Există în dreptul canonic teoria instituțiunilor ca subiect al dreptului de proprietate și această teorie spune limpede: „Nici Biserica în întregime, nici cultul dintr'o țară, ci numai instituțiunile bisericești sunt subiectele dreptului de proprietate". Dar Prea Sfințitul dela Lugoj această opiniune nu o susține în formularea ei clară, ci implică iarăși biserica cu instituțiunile și astfel îmi face impresia că și Prea Sfinția Sa în definitiv tot la opiniunea că biserica este subiectul dreptului de proprietate vrea să ajungă.

33. Și o a treia teză: a I. P. S. Arhiepiscop Cizar.

Iar Inalt Prea Sfințitul Arhiepiscop Cizar este de altă părere. I. P. S. Sa spune într'un memoriu datat din 3 Aprilie 1925, că „proprietatea bisericilor [caselor de rugăciuni] și a averilor bisericești.... aparține *comunităților*». [Cf. *Dr. I. Mateiu:* Dreptul bisericesc de stat în România întregită, București 1926, pag. 69].

34. Trei episcopi catolici reprezentând patru teze...

Vedeţi, prin urmare, domnilor senatori, că chiar între reprezentanţii cultului catolic opiniunile sunt împărţite, considerând ei când biserica catolică în totalitatea ei, când cultul catolic organizat între graniţele ţării, când instituţiunile, ba chiar şi comunităţile, ca subiect al dreptului de proprietate a averilor bisericeşti. Când aceasta este situaţiunea, pot pretinde Dumnealor că există în dreptul canonic apusean o teză quasi-dogmatică, imutabilă, cu privire la subiectul dreptului de proprietate, teză care n'ar permite trecerea averilor bisericeşti?

Dl Elemér Gyárfás: Inalt Prea Sfinte, aici sunt lucruri deosebite: dreptul de proprietate, subiectul dreptului de proprietate şi dreptul de a dispune.

I. P. S. S, Mitropolitul N. Bălan: Eu încă fac deosebiri, pe cum veţi vedea îndată.

Prea Sfinţitul dela Lugoj a citat eri o serie de canoane, după Pidalionul tradus de Veniamin Costache şi publicat la Sfânta Mănăstire a Neamţului. Dar acele canoane se refereau toate exclusiv la dreptul şi la modalităţile *de administrare* a averilor bisericeşti; nici unul însă n'a precizat chestiunea de care ne ocupăm: care este subiectul dreptului de proprietate al averilor bisericeşti? Aşa este Prea Sfinţite!

P. S. S. Episcopul greco-catolic al Lugojului Al. Niculescu: Imi daţi voie Inalt Prea Sfinte?

I. P. S. S. Mitropolitul Ardealului, Banatului şi ţinuturilor ungurene locuite de Români N. Bălan: Pe cum spunea adineaori şi dl senator Gyárfás, acestea sunt două chestiuni diferite: dreptul de proprietate şi dreptul de administrare. Prin urmare, nici un canon din cele pe care le-aţi citat nu legitima punctul de vedere pe care l-aţi reprezentat. Eu pot trece deci uşor peste acele canoane, fără să le analisez încă odată.

35. Laicii şi administrarea averilor bisericeşti.

P. S. S. Episcopul greco-catolic al Lugojului Al. Niculescu: Imi daţi voie Inalt Prea Sfinte să Vă întrerup? Vă întreb dacă poporul, colectivitatea, este subiectul de drept al acelor averi.

I. P. S. S. Mitropolitul Ardealului, Banatului şi ţinuturilor ungurene locuite de români N. Bălan: Nu discut aceasta încă. N'am ajuns aci.

P. S. S. Episcopul greco-catolic al Lugojului Al. Niculescu: ...cum se face atunci că aceste canoane şi peste tot practica bisericii până în veacul XIII şi dela al XIV-lea încoace nici n'a admis pe laici la administrarea averilor. Cum se poate ca proprietarul adevărat al acelor averi să fie exclus dela administrarea lor?

I. P. S. S. Mitropolitul Ardealului, Banatului şi al ţinuturilor ungurene locuite de Români N. Bălan: Pentruca să răspund la această chestiune ar trebui să fac o expunere amănunţită asupra participării laicilor în timpurile primare ale creştinismului la hotărârea chestiunilor bisericeşti. Aduc atunci aminte Prea Sfinţitului dela Lugoj că Sf. Ciprian spune undeva, că nimic nu face fără să consulte poporul, evident, că în primul rând în chestiunile materiale trebue să ia acest consult poporului, iar nu în chestiunile sacramentale, rezervate exclusiv ierarhilor.

P. S. S. Episcopul greco-catolic român al Lugojului Al. Niculescu: Nu este urmă despre această afirmare.

I. P. S. S, Mitropolitul Transilvaniei, Banatului şi ţinuturilor ungurene locuite de Români, N. Bălan: Ar trebui să cercetăm mai amănunţit urmele istoriei bisericeşti. Se va vedea atunci de sigur în multe cazuri o participare a poporului, chiar şi la alegerile episcopilor, şi în alte chestiuni, nu numai la administrarea bunurilor.[1]

P. S. S. Episcopul greco-catolic român al Lugojului, Al. Niculescu: Cu vot consultativ.

I. P. S. S. Mitropolitul Transilvaniei, Banatului şi ţinuturilor ungurene locuite de Români N. Bălan: Numai biserica catolică, care s'a clauzulat în mod cu totul unilateral, în principiul clerical interpretat în sens esclusivist, a exclus, şi nici ea pretutindeni, participarea mirenilor la orânduirea chestiunilor bisericeşti.

36. Ce zice canonistul Dr. Nicodim Milaş.

Dar Prea Sfinţitul dela Lugoj s'a provocat şi la autori de drept canonic ortodox, a citat pe fostul Episcop de Zara Dr. Nicodim Milaş. De data aceasta P. S. S. a controlat mai bine textul traducerii româneşti, decât atunci când vorbind în comisiune a adus textul românesc tradus în mod greşit. Greşala este a traducătorului, nu a Prea Sfinţiei Sale. Sunt silit să-i fac Prea Sfinţiei Sale obiecţiunea, că a rupt un text din capitolul lui Milaş şi l-a interpretat unilateral, fără să ţină seamă de întreaga opiniune a autorului în această chestiune. P. S. Sa a dat această importanţă precumpănitoare următorului text din Milaş: „după dreptul canonic al bisericii orientale comunitatea bisericească nu poate fi subiectul proprietăţii bisericeşti, fiindcă atunci i s'ar contesta bisericii personalitatea juridică şi afară de aceasta n'ar fi nici un motiv justificat de a considera comunitatea politică drept proprietară a acestei averi" [Dr. Nicodim Milaş: *Dreptul bisericesc oriental.* Traducerea rom. Bucureşti 1915 pag. 425].

[1] Chiar Status-ul catolic din Ardeal are participarea mirenilor în organizaţia sa.

Canonistul Milaş contestă comunităţii bisericeşti dreptul de a fi subiectul proprietăţii, pentruca să suprime argumentele celor ce consideră comunitatea politică subiect al averilor bisericeşti. Aceasta e intenţia lui Milaş care-i serveşte ca motiv al afirmaţiei sale. Insă părerea lui în chestiune o vom cunoaşte dacă vom cita, în traducere emendată şi următorul text: „Dreptul bisericesc oriental stă pe acelaş punct de vedere cu izvoarele de drept bisericesc din timpul când biserica nu era separată. Aceste izvoare desemnează pe fiecare biserică locală pentru sine luată ca subiect al proprietăţii asupra acelor părţi ale averii generale a bisericii, care se obţin prin donaţie, moştenire, testament sau într'alt asemenea chip. Fiecare biserică locală pentru sine are toate drepturile unui proprietar de drept şi reprezintă pentru sine singură şi faţă de un al treilea, o persoană juridică. Acest principiu canonic al bisericii despre proprietatea de sine stătătoare a fiecărei biserici locale în parte asupra averii ei, s'a încetăţenit astfel în practica bisericească, că era aspru interzis episcopilor să întrebuinţeze averea unei biserici pentru scopurile alteia, fie că chiar amândouă bisericile erau supuse unuia şi aceluiaş episcop şi deci erau părţi constitutive ale aceleiaşi eparhii" [op. cit. pag. 427].

Prin urmare este limpede, că conform textului citat, biserica ca instituţie locală este subiectul dreptului de proprietate; însă când Prea Sfinţitul greco-catolic de la Lugoj a susţinut teza aceasta, s'a gândit totdeauna la biserică — ca la un *vacuum*, la instituţie chiar fără de credincioşi.

37. Ce zice Sf. Apostol Pavel.

Ca să-i rectific această noţiune mă voi referi la autoritatea Apostolului Pavel, care scrie către comunitatea creştinilor din Corint: *„Voi sunteţi biserica Dumnezeului celui viu"* [II Cor. 6, 16].

Eu cred că este o greşeală de a considera instituţia deşartă de credincioşi. Prea Sfinţia Sa a spus că dacă s'ar pierde toţi credincioşii ar mai rămâne instituţia 100 de ani!

Care este scopul bisericii? Este mântuirea credincioşilor. Cu această misiune merg şi organizaţiile parohiale în mijlocul poporului. Prin urmare organizaţiunea aceasta nu-şi are scopul în sine, ci este numai un istrument pentru scopurile spirituale pe care le urmărim prin religiune, prin credinţă [Aplauze]. Şi dacă scopul instituţiei parohiale este de a servi ca organ al credinţei, pentru mântuirea sufletelor, atunci când nu este nici un suflet, în instituţia parohiei, pe care să-l mântuieşti, cine să cânte în biserică, Prea Sfinţite? — Cucuvaia?

P. S. S. Episcopul Al. Niculescu al Lugojului: Imi daţi voie, acea instituţie

nu sufere, pentrucă i se pot reface cadrele.

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan: Posibilităţile nu contează în cazul acesta, ci contează realităţile. Şi dacă realitatea s'ar prezenta în toată duritatea ei astfel, că într'o localitate n'ar exista nici un credincios, atunci cum vei putea considera ca existentă instituţia în acea localitate?

38. Ce zice marele mitropolit Andreiu Şaguna.

Dar Prea Sfinţitul s'a provocat şi la nemuritorul şi marele nostru mitropolit Andreiu Şaguna, pe care nu l-au înţeles fraţii mei din cealaltă strană, până ce a fost în viaţă, şi-l răstălmăcesc acum după moarte. S'a spus că Şaguna încă ar fi reprezentând, în cartea sa *Compendiu de drept canonic* pag. 193, lucrată cu multă trudă în mijlocul atâtor lupte şi osteneli, opinia Prea Sfinţiţilor Episcopi greco-catolici, că averea ar fi a bisericii. Prea Sfinţitul a rupt şi în cazul acesta un cuvânt din cartea lui Şaguna, fără însă să-i vadă înţelesul în lumina întregei concepţiuni ce o are mitropolitul Şaguna în chestiunea aceasta. Cine este subiectul dreptului de proprietate a averilor bisericeşti după părerea Mitropolitului Şaguna? Iată ce spune...

P. S. S. Episcopul Al. Niculescu al Lugojului: Nu comunitatea...

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan: Iată ce ne spune: Luându-se aceste averi, precum şi trebue să se ia, în înţelesul învăţăturei evanghelice a lui Hristos, urmează că proprietarul lor este „*Domnul*" va să zică: „Domnul Isus Hristos", dela carele toţi aceia cari au contribuit la înfiinţarea acelor averi bisericeşti spre scopuri religioase şi filantropice, aşteaptă răsplătire după cele ce au însemnat evanghelistul Matei, când a zis: „Veniţi binecuvântaţii Părintelui meu" etc.

Aceasta este concepţinuea lui Şaguna. E una din multele concepţiuni cari au existat în privinţa aceasta. Şi având Şaguna concepţia că Domnul este proprietarul averilor bisericeşti, una atunci evident, pentru Şaguna nu se mai trata decât de cine are dreptul de a administra aceste averi, şi răspunde că comunele bisericeşti parohiale au acel drept. Dar în cazul acesta nimeni nu are dreptul să scoată din textul cărţii lui Şaguna, în mod unilateral, că nu Domnul, ci altcineva este subiectul dreptului de proprietate...

P. S. Sa Episcopul Al. Niculescu al Lugojului: Prin faptul că poporul participă la administrare, nu urmează că este şi proprietarul averei. Prin urmare, îl exclude...

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae Bălan: Vă rog să înţelegeţi Prea Sfinţite, că Şaguna ca să se apere teza că Domnul este proprietarul averilor bisericeşti, exclude orice alt proprietar. Dacă cineva astăzi ar avea concepţia lui Şaguna, că „Domnul este proprietarul" averilor bisericeşti, atunci în mod consecvent şi logic va trebui să excludă şi comunitatea şi biserica locală şi biserica universală şi pe oricine altul dela dreptul de proprietar. Lucrul e clar. Dar atunci nimeni nu se poate provoca la Şaguna în sensul în care te-ai provocat Prea Sfinţia Ta.

[Fiind ora şase, se consultă Senatul asupra prelungirei şedinţei şi se admite].

I. P. S. S. Mitropolitul Ardealului, Banatului şi ţinuturilor ungurene locuite de Români Nicolae Bălan Domnule preşedinte, sunt foarte mulţumitor domnilor senatori pentru atenţiunea care mi-au acordat-o şi-i rog să mă onoreze şi mai departe cu ea [aplauze].

Mă voi strădui să concentrez cât mai mult cele ce am spus dela acest loc.

39. Sinodul provincial al Mitropoliei Blajului admite teza ortodoxă.

Să-mi daţi voie, fraţii mei, să mă provoc şi eu pentru a elucida această chestiune cât mai bine şi mai complect la izvoarele de drept canonic ale Frăţiilor Lor, şi anume la o hotărâre a conciliului al treilea provincial al mitropoliei greco-catolice a Blajului. Acest conciliu ţinut la 1900, dăduse următoarea hotărâre: «*Comuna bisericească* care ar avea voe să ridice biserică nouă, va fi datoare a aşterne ordinariatului plan şi preliminar, arătând că dispune de mijloacele materiale pentru edificare, că dispune de loc *propriu* pentru edificare, **întabulat pe comuna bisericească"** [cf. Dr. I. Matei, Op, cit. pag. 65].

Prin urmare Sinodul al III-lea provincial obligă comuna bisericească, ca atunci când vrea să-şi zidească biserică, să aibă locul întabulat asupra sa cu drept de proprietate în cartea funduară.

[I. P. S. S. Mitropolitul Vasile Suciu, întrerupe].

Să vă răspund I. P. Sfinţite dela Blaj că în Ardeal aproape toate bisericile, casele parohiale şi averile sunt întabulate pe numele comunităţilor sau parohiilor bisericeşti.

Voci: Nu este aşa.

Dl Elemér Gyárfás: N'au dreptul să le vândă.

I. P. S. S. Mitropolitul Ardealului, Banatului şi ţinuturilor ungurene locuite de Români, Nicolae Bălan: Domnilor, aceasta este o altă chestiune. Vă rog să nu confundaţi mereu lucrurile. Este altceva dreptul de proprietate şi altceva dreptul de administrare. A avut sinodul provincial din Blaj dreptul de a hotărî ca aceste averi să fie întabulate pe numele comunităţilor bisericeşti, dar nu s'a atins de drepturile de proprietate ale comunelor bisericeşti, ci a făcut uz de dreptul de administrare.

I. P. S. S. Mitropolitul Vasile Suciu: Inalt Prea Sfinţite, acesta este capitolul 2. Să-mi spui ce tratează capitolele 1, 2 şi 3 din Sinod. In capitolul 1 este vorba de liturgii, cum se fac liturgiile; în capitolul 2 este vorba despre locurile unde se fac liturgiile, adică despre biserici, iar în cap. 3 se vorbeşte despre cimitere etc.

In cap. 2 se spune: „Omule, când vreai să faci biserică, mai întâi să ai planul bisericii, fondul pentru zidirea bisericii şi apoi locul pe care zideşti. Bagă de seamă ca să fie pe numele comunităţii, nu pe nume străin. Dacă te-ai apuca să cumperi loc dela cineva, trebue ca acel loc să-l treci pe numele comunităţii şi numai aşa să zideşti biserică. Aşa că conciliul te face atent ca locul să fie pe numele bisericii. El nu tratează „ex professo" această chestiune.

I. P. S. S. Mitropolitul Transilvaniei, Banatului şi ţinuturilor ungurene locuite de români N. Bălan: Domnilor senatori, Inalt Prea Sfinţia Sa prin interpelarea făcută mi-a dat dreptate mie, pentrucă indiferent dacă conciliul provincial din Blaj a tratat chestiunea „ex professo" ori n'a tratat-o „ex professo", rămâne faptul că acel conciliu a obligat comunele bisericeşti să se îngrijească de teren propriu, întabulat pe ele cu drept de proprietate, dacă vreau să clădească biserici nouă.

Prin urmare sinodul provincial al III-lea a recunoscut, că dreptul de proprietate asupra terenului pe care e să se clădească o biserică nouă este al comunei bisericeşti. Acest punct de vedere a fost confirmat în Statutul Organic şagunian, pentru biserica ortodoxă. Biserica unită a confirmat acelaş punct de vedere prin hotărârea adusă şi prin cărţile funduare.

40. O acomodare prezumptivă cu urmări sigure.

Dar, Prea Sfinţitul Hossu mi-a spus că vor desface acest lucru din cărţile funduare şi vor trece averile comunelor bisericeşti pe eparhii.

P. S. S. Episcopul Iuliu Hossu: Aceasta nu am spus. Am spus că dacă ne siliţi prin lege, da, ne vom acomoda nouei situaţii de drept.

I. P. S. S. Mitropolitul Ardealului Nicolae Bălan: A spus deci nu categoric, ci hipotetic, că s'ar putea întâmpla. Mie mi-ar plăcea să ia măsura aceasta, ca în adevăr să dispară dreptul de proprietate de pe comuna bisericească şi să-l întabuleze pe episcopii, ca să vedem ce va zice poporul, ce vor zice enoriaşii D-Voastră. Eu mă tem că într'un caz ca acesta „s'ar răzvrăti"!

P. S. S. Episcopul greco-catolic al Gherlei Iuliu Hossu: Nu vom ajunge acolo.

I. P. S. S. Mitropolitul Ardealului Nicolae Bălan: Cred şi eu.

41. Concluzia.

Domnilor senatori, cred că în cele precedente, discutând chestiunea trecerii averilor bisericești în caz de trecere a credincioşilor dela un cult la altul, am dovedit în mod suficient, că biserica papistă nu are o teză precisă şi făcând parte din principiile de organizare ale ei, cu privire la subiectul dreptului de proprietate a averilor bisericești, ci în privința aceasta au fost susținute diferite opiniuni de canoniștii acelei biserici.

Aceasta fiind situaţiunea, Vă întreb eu, domnilor senatori: poate oare statul nostru românesc ca printr'o lege a cultelor să codifice una din aceste multe opiniuni cu privire la subiectul dreptului de proprietate, şi anume tocmai aceea care le convine momentan mai mult fraţilor mei uniţi, pentru ca, după cum zic ei, să-şi apere biserica de zguduiri şi neliniște? Se poate statul nostru identifica cu una din aceste multe opiniuni de drept canonic ale bisericii apusene? Evident, nu. Pe drumul acesta statul nostru nu poate merge în opera sa de legiferare.

Ceeace Vă cerem noi în chestiunea aceasta, domnule ministru al cultelor şi onorat guvern, este să priviți realitatea în faţă cum se prezintă. Statul nu poate să considere ca proprietar al averilor bisericești decât pe acela, pe care sunt înscrise în cărţile funduare aceste averi. Dacă ele sunt întabulate pe comunitatea creştinilor dintr'o loçalitate şi dacă creştinii, în virtutea libertăţii de conştiinţă pe care statul s'a angajat să o protejeze, au luat hotărîrea să treacă la altă confesiune, atunci eu cred că pentru oricine e limpede că statul nu poate să tragă altă concluziune, decât că averile bisericeşti [edificiul bisericei, casa parohială etc.], cari sunt în funcţiune de conştiinţa religioasă, au să urmeze şi ele această conştiinţă religioasă. pe care au să o servească. Ceeace Vă rugăm noi, domnule ministru al cultelor, este să binevoiți a preciza lucrul acesta cu destulă claritate în legea aceasta pe care o discutăm. Aşa cum este formulat articolul 47 va da naştere la certe şi neînţelegeri, întru cât el lasă nelămurită întrebarea, cui are să aparţină, în caz de trecere dela un cult la altul, biserica, casa parohială etc. ca şi când partea care va fi mai tare ori mai isteaţă ar avea dreptul să le stăpânească. Trebue deci spus limpede în lege, că deodată cu majoritatea credincioşilor dintr'o parohie, averea se va împărţi conform principiului proporţiei numerice. E un principiu echitabil. Când eu mă despart de fratele meu, e cu dreptate ca să împărţim frăţeşte şi averea noastră pe care am folosit-o în comun până atunci.

III. Procesul cel mare.

1. Principiile fraţilor, la 1700 şi astăzi.

Domnule Preşedinte,
Domnilor Senatori,

Astăzi fraţii noştri vreau să fie tari în principii, însă la 1700, ei cum au trecut? Nu au trecut cu toate bisericuţele şi averile cari aparţineau pe atunci asupritei şi neîndreptăţitei biserici ortodoxe?!

2. Ne-au luat biserica lui Brâncoveanu.

Ocrotiţi de stăpânirea politică de atunci, ne-au luat cu puterea chiar şi biserica lui Brâncoveanu din Făgăraş, pe care marele Voevod al Ţării Româneşti şi ocrotitor al ortodoxiei o zidise pe seama Românilor ortodocşi cu câţiva ani înainte de a se fi produs ruperea unei părţi a Românilor din Ardeal dela biserica lor strămoşească.

Mitropolitul Atanasie dela Alba-Iulia venise să ia darul arhieriei dela Bucureşti şi darul i l-a dat Mitropolitul de pe vremea aceea Theodosie Veştemeanu, iar marele Voevod Brâncoveanu i-a dăruit moşia dela Merişani din judeţul Argeş, ca cu atât mai uşor să-şi poată îndeplini misiunea pentru care a primit darul pentru Ardeal. Pe frontispiciul bisericii zidită de Constantin Brâncoveanu în Făgăraş se găseşte până astăzi inscripţiunea care spune că biserica a fost zidită *pentru Românii de legea pravoslavnică!* De câteori intraţi astăzi în acea biserică şi cetiţi inscripţiunea care arată voinţa Marelui Voevod nu aveţi mustrare de cuget că nu mai sunteţi ortodocşi, ori cel puţin că posedaţi pe nedreptul biserica care a fost zidită pentru ortodocşi, iar nu pentru voi?

P. S. S. Valeriu Frenţiu: Şi noi suntem ortodocşi!

Dl Al. Lapedatu, ministrul cultelor şi artelor: Prea Sfinţitul Episcop al Oradiei-Mari a zis că şi D-lor sunt ortodocşi.

P. S. S. Valeriu Frenţiu: Suntem ortodocşi uniţi cu Roma.

Dl Al. Lapedatu, ministrul cultelor şi artelor: Aceasta este formula exactă: ortodocşi uniţi cu biserica din Roma.

3. ...Şi mănăstirea Prislopului.

I. P. S. S. Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului: Ne-au mai luat încă şi mănăstirea Prislopului zidită de călugărul Nicodim, acelaş care întemeiase pe timpul lui Mircea cel Bătrân şi mănăstirile Vodiţa şi Tismana, care trecând Carpaţii pe pământul Ardealului a înfiinţat lângă Haţeg mănăstirea Prislop pe seama ortodocşilor.

4. ...Şi biserica zidită de Mihai Viteazul şi alte multe, multe...

Intre alte posesiuni frauduloase fraţii noştri mai au şi biserica zidită de marele Voevod Mihai Viteazul în Ocna-Sibiului şi care a trebuit să sufere situaţiunea de a fi protejată de statul unguresc. Era între bisericile patronate.

Evident, că nici călugărul Nicodim pe timpul lui Mircea, nici Mihai Viteazul şi nici Constantin Brâncoveanul n'au zidit bisericile lor pe seama voastră, pentru simplul motiv că pe atunci uniţi nici nu existau între Români.

Domnilor senatori, s'au ridicat glasuri din sânul bisericii ortodoxe, care pe dreptul au reclamat aceste biserici, care sub nici un titlu nu ar putea aparţine bisericii unite. Eu însă, iubite frate, şi în privinţa aceasta sunt mai îngăduitor şi nu mă supăr prea mult fiindcă le deţineţi frăţiile voastre, pentruca să mai aveţi câte un monument din vremurile de veche unitate bisericească... [aplauze îndelung repetate] câte un monument care să vă aducă aminte de tradiţiile de glorie din trecutul nostru şi bisericesc şi naţional, să vă aducă aminte de Brâncoveanu şi de Mihai Viteazul şi de părintele Nicodim, şi de ceialalţi mari ctitori ai neamului şi ai legii noastre strămoşeşti [aplauze puternice].

5. Ceeace nu se poate îngădui.

Insă ceeace nu se poate îngădui este ca statul nostru să spună astăzi ceeace cereţi Frăţiile Voastre, să spună că nu e permisă trecerea averilor bisericeşti, lucru care în Ardeal s'ar putea interpreta că nu e permisă trecerea credincioşilor. Aş vrea să obţineţi, fie şi indirect şi cât mai pe departe, măcar aparenţa unei indicaţiuni de acest fel: Vedeţi voi, creştini şi Români din Ardeal: nu se poate face trecerea precum voi în sufletul vostru aţi voi-o; statul vă opreşte; România-mare vă opreşte; trebue deci să rămâneţi greco-catolici, aşa cum v'au făcut habsburgii, pentru totdeauna.

I. P. S. S. Mitropolitul Suciu: Aşa s'au născut.

P. S. S. Episcopul Valeriu Frenţiu: I. P. Sfinte, eşti de părere că dacă o comună ortodoxă din episcopia I. Prea Sfinţiei Tale trece la baptişti, biserica să se dea la baptişti?

I. P. S. Mitropolitul Vasile Suciu: N'au dreptul baptiştii.

P. S. S. Episcopul Iuliu Hossu: Au dreptul la biserică şi la casa parohială.

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan: Eu nu mă tem, că vre-o comunitate din biserica mea ar trece la baptişti; te rog, ai aceiaşi siguranţă şi Frăţia Ta, că nu vor trece la noi din biserica Frăţiei Tale? [Aplauze].

Intâi baptiştii n'au drept...

P. S. S. Episcopul Iuliu Hossu: Trebue să aibă.

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan: Biserică da.

Dar ca să răspund la întreruperea ce mi-ai făcut, eu iubite frate, dispoziţia aceasta ca biserica să urmeze conştiinţei religioase, indiferent dela care cult, la care cult se face, o consider ca o dispoziţie principială şi de-o valoare deopotrivă pentru toate confesiunile. De aceia nu aveţi motiv să vă plângeţi că voim să vă facem nedreptate.

6. Noi nu cerem privilegii, ci afirmarea unui principiu de dreptate.

Domnule ministru, Vă rugăm să fim bine înţeleşi, că noi nu vă cerem să faceţi o nedreptate celorlalte culte şi o favoare bisericii ortodoxe, luând în lege o astfel de dispoziţie ca dela oricare alt cult să se poată face trecerea credincioşilor şi a averilor la biserica ortodoxă, iar invers, dela biserica ortodoxă la alte culte să nu se poată face această trecere. Atunci, când am cere aceasta, aţi putea spune că veţi fi nedreptăţiţi. Dar noi nu cerem favoruri, ci cerem afirmarea unui principiu în conformitate cu teza, pe care am susţinut-o. In sfârşit, de ce n'aş spune-o şi pe aceasta una? Vreau ca dacă o fi cu voia lui Dumnezeu să se întoarcă iarăşi fraţii noştri la biserica strămoşească, să se întoarcă aşa cum s'au dus, cu averi cu tot! [Ilaritate].

7. Este posibilă reintegrarea noastră bisericească?

P. S. S. Hossu dela Gherla mi-a pus în zilele trecute prieteneşte întrebarea, să-i răspund cu toată sinceritatea: Cred eu, că în adevăr vom ajunge iarăş să fim una, vom ajunge să avem unitatea noastră bisericească? Nu vezi, mi-a zis fratele meu, alte popoare mai culte decât noi, bunăoară Germanii, cum sunt despărţiţi în confesiuni, şi pe lângă toate silinţele ce şi-au dat, totuşi n'au ajuns la unitate bisericească! S'a mai provocat şi la unguri, cari deasemenea sunt divizaţi pe terenul bisericesc, dar nici ei n'au putut să-şi creeze o unitate. Crezi într'adevăr Frăţia Ta, că noi vom ajunge la unitatea bisericească?

P. S. S. Episcopul Valeriu Frenţiu: Dacă avem dragoste în suflet, da!

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan: Să-mi daţi voie, domnilor senatori, să vă comunic ce i-am răspuns. L-am rugat pe fratele meu, să nu pună poporul românesc alături de poporul german şi nici chiar de cel unguresc în ce priveşte diviziunea confesională. Cazurile nu se prezintă la fel, ci au înfăţişări cu totul deosebită. La noi n'a existat *o reformă bisericească* pe urma căreia să se fi săpat o adâncă diviziune între confesiuni. La noi n'a existat un Luther, care să fi adus interpretări nouă de principii religioase şi bisericeşti, cum au adus corifeii marei reformaţiuni: Mântuirea numai prin credinţă, Biblia ca singura normă şi ca unicul izvor al credinţei etc. Eu nu discut exactitatea dogmatică a acestor principii, ci constat numai, că la bazele mişcării de acolo a existat o reformă reală, bazată pe interpretări nouă de principii, pentru care s'au dat lupte şi s'au vărsat şiroaie de sânge, s'au purtat războaie de şapte şi de treizeci ani.

Dar la voi... interpretări de principii religioase?! Halal de capul lor! In 1700 la bietul mitropolit Atanasie, interpretări n o u ă, necunoscute până atunci, care să stea la baza unei mişcări iniţiate şi purtată cu convingere şi cu însufleţire, până la jertfe de sânge?! Ar trebui să-ţi baţi crud joc de el, ca să-i atribui aşa ceva.

8. Cum s'a făcut unirea.

Pentruca să vă arăt eu ce au iscălit cu mână tremurătoare ceice s'au învoit, îndoindu-se în inimile lor, să primească la 1700 unirea cu Roma, voiu cita cuvintele lor: «*Şi aşa ne unim aceşti ce scrim mai sus, cum toată legea noastră, slujba bisericii, liturghia şi posturile să stea pe loc, iară să n'ar sta pe loc acelea, nici aceste peceţi să n'aibă nici o tărie asupra noastră şi vlădica nostru Athanasie să fie în cap şi nime să nu-l hărbătăluească*».[1]

Şi fiindcă Prea Sfinţitul Episcop greco-catolic dela Lugoj a citat din dl N. Iorga, să-mi dee voe să citez şi eu comentarul pe care-l face învăţatul nostru istoric la actul unirii din 1700: „Nu se poate din partea unor clerici o mai vădită urmărire a interesului material, o mai mare neîncredere faţă de aceia cărora le întind mâna spre unire şi o mai mare iubire pentru rosturile îndătinate de care în ruptul capului nu se pot despărţi, ale vechii biserici în care trăiesc neam de neamul lor luptându-se cu puterea sau cu vicleşugul pentru păstrarea lor, ca cea mai sigură scară spre Dumnezeu şi „spăsenie a sufletelor" [N. Iorga: *Istoria Bisericii rom.* Vol. II. Vălenii de Munte, 1909, pag. 17].

In astfel de condiţiuni se poate vorbi de interpretări religioase nouă, în tot cazul altele decât ale bisericii din care au făcut parte până atunci?! De enunţări de principii reformatorice?! De o mişcare purceasă din vre-un îndemn sincer al conştiinţii?! Dar a fost nemulţumit poporul, ori chiar cineva din cei cari au făcut primul pas către unirea cu Roma, cu vechea biserică ortodoxă a neamului? Nimic din toate acestea! Noi ştim că numai cu lacrimi în ochi, sub presiuni externe şi slăbiciuni dinlăuntrul lor, s'au despărţit de formă numai de dânsa, fără să o fi abandonat cu sufletul lor [Aplauze].

[1] Vezi Dr. George Popovici: Uniunea Românilor din Transilvania. Lugoj 1901, pag. 84—89.

9. Cine a făcut unirea?

Atunci se iveşte de sine întrebarea: *Cine a făcut unirea?*

Prea Sfinţitul Episcop unit al Gherlei ne-a răspuns că unirea au făcut-o Habsburgii, — şi drept a spus. Au făcut-o Habsburgii catolici, cum spunea dl senator Gyárfás, pentruca să aibă un sprijin mai mult în lupta ce o purtau în Ardeal în contra Ungurilor calvini. Aşa a fost, — şi atunci Prea Sfinţitul Episcop dela Gherla pe un ton inocent îmi răspundea în discursul său că Habsburgii sunt de vină pentru unirea iniţiată la 1700, iar biserica unită cu totul nevinovată, uşă de biserică, care numai s'a lăsat folosită pentru scopurile Habsburgilor. Dar nu vezi Prea Sfinţite, în ce situaţie înjositoare îţi pui biserica Prea Sfinţiei Tale, când o arăţi ca pe un instrument inconştient în mâna Habsburgilor în contra Ungurilor [Aplauze]?!

Dar eu ştiu că Habsburgii au mai avut un scop şi cred că acela a fost scopul principal al lor. Acest scop legat de actul dela 1700, nu voesc să-l precizez eu, ci las să-l interpretaţi D-Voastră din jurământul solemn pus în gura mitropolitului Atanasie şi pe care acesta — îmi închipui, între lacrimi şi cu jale — l-a rostit înaintea împăratului perfidei Austrii, la Viena. Jura Athanasie că „se lepădă de toată corespundenţia şi datătura în ştiinţă prin scrisoare şi preteşugul şişmaticilor, a ereticilor şi a Craiului sau Vodii Ţării Munteneşti" — nu: Româneşti —; „nici o carte de acum înainte cu aceia răspuns nu voi avea şi nici pe Bucureştean mai mult al mieu arhiepiscop şi mitropolit a fi, nu-l voiu cunoaşte... Dară, unde va fi lipsă lui Vodă al Ţării Munteneşti sau altuia cumva din şişmatici a scrie carte, mai nainte cartea oiu arăta-o teologuşului şi sfetnicului".

In legătură cu aceste dureroase cuvinte voi cita comentarul d-lui N. Iorga, care zice: „Putem spune că nici odată un episcop român din Ardeal nu iscălise o aşa de adâncă înjosire a Bisericii sale pentru a-şi păstra, în forme oarecum onorabile pentru persoana sa scaunul de care de altfel se dovedea nevrednic, pentrucă acesta î n f ă ţ i ş a *înainte de toate* un popor, cu toate suferinţele, drepturile şi aspiraţiile lui". [N. Iorga: *Istoria Românilor din Ardeal şi Ungaria*. Bucureşti 1915. Vol. I pag. 338].

10. „Divide et impera".

Crud e destinul istoriei pentru rolul ce-l împarte câte unui om. Acest mitropolit Atanasie primise, ca şi înaintaşii săi hirotonirea la Bucureşti, unde jurase că va rămânea credincios în pravoslavnica credinţă şi — adaugă dl N. Iorga —: „Impreună cu hirotonirea venise [din Ţara Românească] cultura, o oarecare mândrie şi conştiinţă românească — şi vorbele de batjocură

pentru „Vodă“, pentru Ţara „Muntenească“, pentru „Bucureştean“ erau puse anume pentru a însemna crud această rupere definitivă“ [N. Iorga, op. cit. pag. 338].

Această rupere a fost scopul imoral şi viclean pe care l-au urmărit Habsburgii prin actul politicei lor dela 1700. Ei au voit să despartă pe Românii ardeleni de fraţii de peste Carpaţi, şi cuvintele acestei despărţiri le-au pus în gura lui Atanasie când făcea jurământ de credinţă către Viena. S'a petrecut atunci grozava tragedie, ca mitropolitul Ardealului să-şi tradeze nu numai credinţa strămoşească, ci şi toate legăturile sufleteşti cu fraţii săi de sânge de peste munţi [Aplauze prelungite şi îndelung repetate, ovaţiuni].

P. S. S. Episcopul greco-catolic al Gherlei, Iuliu Hossu: Atunci nu aveau libertatea de conştiinţă.

I. P. S. S. Mitropolitul Ardealului N. Bălan: Nu; drept ai spus.

P. S. S. Episcopul greco-catolic al Gherlei, Iuliu Hossu: Şi credincioşii din Ardeal, azi au libertatea de conştiinţă.

I. P. S. S. Mitropolitul Ardealului N. Bălan: In condiţiunile acestea mai puteţi să spuneţi în faţa conştiinţei României Mari că a fost un act făcut din libertate şi din convingere actul dela 1700? [Aplauze prelungite].

A fost făcut pentru ca pe lângă graniţele din vârful Carpaţilor să pună graniţe şi în suflete, care să ne despartă de fraţii noştri şi să rupă unitatea noastră şi de credinţă şi de cultură ţesută între grele împrejurări, în lungul veacurilor, dela unii la alţii, atunci când bieţii, smeriţii călugări treceau în desagi, prin ascunzătorile dosite ale munţilor, cartea românească pe care ca o sfântă cuminecătură o împărţeau de dincoace, dincolo de Carpaţi, la fii aceluiaşi neam [Aplauze prelungite şi îndelung repetate].

P. S. S. Episcopul greco-catolic al Oradiei Tr. Valeriu Frenţiu: Dela 1600 a fost opriţi.

11. „Bucureşteni“ şi „regăţeni“.

I. P. S. S. Mitropolitul Ardealului N. Bălan: Au vrut să-i despartă de Bucureşteni, aşa le spunea pe atunci, astăzi vă zic regăţeni [Aplauze]. S'a vărsat sângele a 800.000 de fraţi nu pentru a vorbi de regăţeni, ci pentru a face pe baza unităţii sufleteşti închegată în suferinţe din partea bisericii ortodoxe, unitatea indisolubilă, politică naţională a neamului [Aplauze prelungite şi îndelung repetate].

12. Biserica unită — o creaţie artificială.

Tot dl N. Iorga spune răspicat, din ce izvoare tulburi a răsărit biserica unită: „Biserica unită era o creaţie artificială, nu pornise dintr'o convingere“ [op. cit. pag. 347]. Şi acum din această lipsă de convingere şi din această creaţie artificială vreţi să faceţi o piedică dogmatică pentru a ţine în separaţiune pe fiii aceleiaşi ţări! [Aplauze prelungite şi îndelung repetate].

I. P. S. S. Mitropolitul greco-catolic al Blajului, Vasilie Suciu: Pe cine acuzi, pe cei morţi, sau pe noi?

I. P. S. S. Mitropolitul Ardealului N. Bălan: Că nu a fost din convingere o spune clar istoria.

I. P. S. S. Mitropolitul greco-catolic al Blajului Vasile Suciu: Scoate-i din mormânt şi spunele-o.

I. P. S. S. Mitropolitul Ardealului N. Bălan: ... o arată toate mărturiile trecutului, între cari amintesc pe episcopul Inocenţiu Klein, la care a făcut provocare eri Prea Sfinţitul dela Lugoj. In răspunsul pe care l-a dat contelui Toroczkay, preşedintele comisiei dietale [anul 1737], la întrebarea acestuia dacă unirea s'a făcut numai pentru foloase, episcopul Klein a răspuns răspicat: „Eu şi clerul meu m'am unit sub condiţia de a obţine acele beneficii şi foloase, de cari se bucură romano-catolicii, altminteri, dacă nu ni se dau, ne-am face chiar şi Turci!“ Colecţia de documente Rosenfeld şi Petru Bod, după Dr. S. Dragomir: *Istoria desrobirei religioase a Românilor din Ardeal în secolul XVIII.* Vol. I Sibiu 1920 pag. 134.

I. P. S. S. Mitropolitul greco-catolic al Blajului, Vasile Suciu: Inalt Prea Sfinţite, ne vorbeşti nouă sau la cei de atunci?

Dl Xenofon Eraclide: La amândoi.

I. P. S. S. Mitropolitul greco-catolic al Blajului, V. Suciu: Noi ne-am născut dragii mei.

I. P. S. S. Mitropolitul Ardealului, N. Bălan: Îţi dau voie să mă înţelegi cum vei vrea, fie că vorbesc acelora, fie că vorbesc şi Prea Sfinţiilor Voastre, pentru a nu avea motiv de a vă supăra prea mult.

13. Actul unirii a fost primit cu repulsiune.

O serie nesfârşită de dovezi ne arată cu câtă repulsiune a primit poporul actul unirei dela 1700.

La instalarea lui Atanasie, delegaţii braşovenilor la uşa bisericii mitropolitane din Alba-Iulia, declară că „nu pot suferi instalarea unui episcop unit cu catolici, în biserica zidită de Voevozii din Ţara Românească“ [Dragomir, op. cit. pag. 36].

14. Mărturisiri de credinţă, ca în epoca primară a creştinismului.

La Braşov de câte ori se făcea vre-o instalare de preoţi, întotdeauna era însoţită de o mărturisire de credinţă nedeslipită către biserica ortodoxă; cu o astfel de ocaziune au eşit din conştiinţa Braşovenilor cuvintele că sunt fii adevăraţi ai sfintei, sobornicestii şi apostoleştii biserici a Răsăritului „de care sfântă credinţă nici sabia, nici focul, nici închisoarea, nici sărăcia, nici nevoia, nici foamea, nici goana, nici moartea să nu ne poată despărţi“ [Istoria bes. Scheilor de St. Stinghe p. 56, după Dragomir, op. cit. pag. 114].

Numai în timpul clasic al creştinismului mai întâlnim asemenea mărturisiri de credinţă şi de alipire către biserică!

In faţa persecuţiilor catolice, poporul, lăsat fără de păstori, avea atitudini eroice cari înalţă şi astăzi. Putem lua pe rând satele cari au fost trecute cu sila dela ortodoxie la unire împreună cu bisericile şi cu toate averile, multe sau puţine, pe cari le aveau ca să vedem mărturisirile lor. Aşa la *Sâmbăta de jos*, judele declară: „In privinţa religiunii nu ne porunceşte nimeni, nici crăiasa, şi nici altcineva“ [Dragomir, pag. 158].

In *Bucium* s'au rostit cuvintele: „Noi suntem gata să lăsăm biserica la porunca Măriilor Voastre preotului unit, dar mai bine ne pustiim şi pribegim, decât să ne ţinem preot unit“ [Dragomir, p. 158].

Credincioşii din comuna *Copăcel*, locul de naştere al Inalt Preasfinţitului dela Blaj, glăsuesc astfel: „La porunca guvernului crăiesc cedăm preoţilor uniţi biserica, dar noi cu ei nu vom umbla la biserică, ci să păzească ei pereţii de piatră“ [Dragomir, pag. 159].

I. P. S. S. Mitropolitul unit, Vasile Suciu: Acuma sunt atât de mulţi încât trebuie să-şi facă o biserică nouă, căci nu mai încap în cea veche.

15. Jalbele năpăstuiţilor.

I. P. S. S. Mitropolitul N. Bălan: Să vedem şi alte cazuri. Măcelarul din Făgăraş, Ion Oancea, împreună cu pr. Bucur şi alţii, într'o jalbă adresată mitropolitului din Karlowitz, Pavel Nenadovici, povestind cum s'a propagat unirea, arată nedreptăţile ce le-au suferit pentru credinţa lor: „Şi ne-au pus sub birşag şi ne-au prins pe noi, mai mult decât trei sute de oameni, tot fruntea şi noi am feleluit, că nu ne vom uni, suntem gata să ne aduceţi muierilea şi copii, să le tăieţi capetelea, apoi nouă, că ştiţi Măria Voastră bine, că omul nu-i slobod cu trupul, dar este cu sufletul“. In aceiaşi jalbă se spune că pe Ion Oancea „l'au bătut în hiară şi l-au băgat în temniţa cea de pierzare şi au oprit nime la dânsul să nu meargă, nice bucate nime să nu-i dea, numai timnicerii câte puţintea pâne şi apă“.

Intr'o altă jalbă prezentată tot lui Pavel Nenadovici, Făgărăşenii declară că „pentru credinţa strămoşilor noştri

suntem gata a suferi şi mucenicie sau izgonire din această împărăţie, iar legea nu o vom lăpăda" [Dragomir, op. cit. pag. 210—211].

Românii din *Dobra*, în frunte cu „viţe-otnojul oraşului" Iosif Crainic declară trimisului vlădicăi Nenadovici, că nici de cum nu primesc unaţia — „până la moarte". Apoi chemând satele dimprejur, de pe ambii ţărmuri ai Mureşului redactară o petiţie în care spun: „că ni s'a urât de atâta vreme, că trăim ca vitele, făr' de drept şi făr' de biserică şi făr' de leage şi mor oamenii necuminecaţi şi nespoveditţi şi se îngroapă făr' de popi şi pruncii nebotezaţi rămân, ca păgânii. Numai fericiţi sunt oamenii cari n'au ajuns aciastă vreme, care am ajuns-o noi acum, că morţii cari avem şi aceia rămân nepomeniţi.... Că de ne-ar lăsa domnii să ieşim de aicia, am ieşi toţi şi am merge încătrău ne-ar îndirepta Dumnezeu. Numai nu ne sloboade, ci ne ţine năcăjiţi... că noi ce vreame am ajuns pohtim toţi moarte să murim decât să trăim cu atâta amar şi jale după leagea noastră" [Dragomir, pag. 211—212].

P. S. Sa Episcopul Valeriu Frenţiu: E o mândrie că am avut aşa ţărani inteligenţi.

16. Dreptul canonic al fraţilor uniţi.

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan: Preoţii Ioan din Hălmăgel şi Lazăr din Aciuva se plâng episcopului din Arad, că oamenii cari n'au vrut să se dea cu uniţii au fost bătuţi crunt, până le-a curs sângele prin haine şi dupăce au fost chinuiţi astfel, au fost sloboziţi cu cuvintele: „Mergeţi la Sârbi să vă ajute". Tot în acea jalbă se spune că: „Popei Ialoş din Dumbrava i-au prădat şi luat toată averea care a avut-o, iar fişpanul Hollaki a împrăştiat prin sate porunca aspră, că tot creştinul care va îndrăsni să primească pe un preot neunit va avea să plătească *o pedeapsă de 80 de florini şi să sufere 40 de bețe*» [Dragomir, pag. 242—243].

Acesta este dreptul canonic şi baza morală de existenţă a bisericii noastre! [Aplauze, strigăte de bravo!]

I. P. S. S. Mitropolitul greco-catolic al Albei-Iuliei şi Făgăraşului Vasile Suciu: Ce vreme a fost atunci? A mai fost anul 48 şi războiul mondial de atunci.

I. P. S. S. Mitropolitul Transilvaniei, Bănatului şi ţinuturilor ungurene locuite de Români, N. Bălan: Să vede că nici în anul 48 şi nici în timpul războiului mondial nu s'au petrecut asemenea fapte de siluire a conştiinţii, ca acelea cărora se datoreşte fiinţa bisericii unite.

17. Unaţia în lumina corifeilor săi.

Vreau să citez şi părerile unora dintre corifeii unirii, despre efectele ce le-a produs ea în poporul românesc. Iată ce zice de pildă *A. Tr. Laurian*: „Cei mai mulţi români cari se înălţară cu încetul din întâmplare — încă după dreptele pretensiuni, care le avea ca Români uniţi — la deregătorii mai înalte între ungurii catolici, trecură dela legea de rit oriental la cea de ritul occidental sub pretextul că acestea sunt acum tot una, şi cu modul acesta se lepădară şi de naţiunea lor şi se unguriră" [Magazinul istoric Tom. II, pag. 328—29 citat la Dr. G. Popovici: Uniunea, pag. 194].

G. Şincai, la care deasemenea aţi făcut provocare, spune:

„Noi Românii, de vom lua afară clerul unit, care încă numai atâta se socoteşte cât a cincia roată la car, ce folos am avut sau avem din toate acestea?" [Popovici, op. cit. p. 191]. „Atât de mari erau relele cari le suferea naţiunea română în urma unirii, încât încă pe la anul 1735, aşadară numai peste 35 de ani după făcuta uniune se plânge amar protopopul unit *Nicoară Beianul* către episcopul Inocenţiu cu aceste cuvinte: „Tare mă tem că nu vom avea alt folos din uniunea aceasta care o am făcut, *ci vom rămâne numai cu ura între fraţi şi cu mustrarea cugetului*» [Popovici, op. cit. pag. 182].

Nu voi cita ce zice *Maior*, în aceaşi chestiune, mă mărginesc să citez cuvintele lui: „Papei nu-i trebuia români, i-au trebuit numai catolici, ca să-i supună şieşi şi oricui" [Popovici, op. cit. pag. 192].

Voi încheia seria acestor plângeri despre efectele rele predate de unire, cu părerea lui *Papiu Ilarian*, care zice: „Şincai, ca şi Clain episcopul, Clain Călugărul, Petru Maior şi toţi Blăjenii luminaţi din secolul XVIII. cunoşteau tot răul fatal produs prin unire... Voi iezuiţi români dela Oradea-mare, dela Gherla... şi de aiurea, voi cari în aceste zile ale luminei şi ale libertăţii cutezaţi a îndemna pe români să meargă la sinodul catolicilor din Pesta; voi cari mergeţi cu cutezanţa până a da Românilor uniţi numele străin şi urât de catolici... Voi cari prin aceasta şi alte asemeni criminale apucături, cercaţi a rumpe de tot o parte însemnată a Românilor din corpul cel mare al naţiei, auziţi pe profetul Şincai şi până e timp convertiţi-vă". [Citat după Gh. Popovici: Uniunea etc. pag. 197].

Nu privim lucrurile cu patimă şi prin urmare nu contestăm foloasele pe cari le-a adus unirea. Dar când ea s'a produs între împrejurările pe cari le-am arătat şi când a avut efectele rele de cari se plâng aciea cu cari vă lăudaţi ca corifeii ei, mai aveţi curajul să ne aruncaţi nouă aci acuza că învrăjbim poporul românesc?

18. Ce caută Patriarhul Romei în Ardeal?

Inalt Prea Sfinţitul arhiepiscop Cisar din Bucureşti s'a întrebat cu mâhnire, cum de s'au întrebuinţat cuvinte aspre despre Inalt Prea Sfinţitul Patriarh al Romei dela această tribună. Eu desaprob orice cuvânt aspru care s'ar folosi la adresa unui alt ierarh al altui cult; dar îmi daţi voie să întreb şi eu, 228 de ani patriarhul Romei ce caută în turma mea din Ardeal? [aplauze prelungite şi îndelung repetate].

I. P. S. S. Episcopul greco-catolic român al Gherlei, Iuliu Hossu: Ceeace el caută în întreaga lume.

I. P. S. S. Mitropolitul Transilvaniei, Banatului şi ţinuturilor ungurene locuite de Români N. Bălan: Noi nu am fost o colonie de păgâni din Africa! Am fost un popor creştinesc dela originea noastră şi ne-am avut legea noastră [aplauze prelungite] şi episcopul Romei, numai profitând de împrejurările de strâmtoare în care se găsea poporul nostru, a putut să facă în mijlocul lui această desbinare [aplauze prelungite].

Intreb, dacă este creştinească fapta aceasta pe care a făcut-o? [aplauze]. Dar mai întreb: astăzi — să nu mai facem procesul istoriei — astăzi, după 228 ani, nu este tot această unire o statornică pricină de desbinare, de ceartă şi nelinişte în mijlocul poporului românesc? Şi încă mai îndrăsniţi să ne acuzaţi că noi introducem ceartă şi nelinişte! Voi sunteţi statornica pricină de ceartă!

I. P. S. S. Mitropolitul greco-catolic român de Alba-Iulia şi Făgăraş Vasile Suciu: Doamne fereşte!

I. P. S. S. Mitropolitul Transilvaniei, Banatului şi ţinuturilor ungurene locuite de Români N. Bălan: Vă rog deci să conteniţi cu aceste acuze pe care mi le faceţi! Să nu pervertiţi înţelesul cuvintelor şi cuprinsul noţiunilor. Noi în Ardeal de 228 de ani suntem într'o continuă apărare a credinţii şi a sufletului nostru faţă de Habsburgi, faţă de Papa şi faţă de toţi aceia care au ţinut să ne asuprească şi cari au vrut să ne răpească întreaga noastră credinţă şi sufletul nostru [aplauze prelungite şi îndelung repetate].

19. Curentul de reintegrare bisericească există.

Astăzi, ce este drept, d-lor senatori, — de ce n'am spune? Astăzi în Ardeal este o mişcare de trecere dela biserica unită la biserica ortodoxă, [aplauze prelungite aprobări]. Eu nu vreau să contest acest lucru. Aşa e în realitate. Cine a produs această mişcare? Trebue să-mi recunosc o mare greşală: N'am avut timpul şi putinţa ca să produc eu această mişcare. Am fost atât de ocupaţi, eu şi ceilalţi erarhi din Ardeal, cu problemele de organizare a bisericii de pe întreg cuprinsul ţării şi cu alte multe şi mari probleme bisericeşti şi naţionale, încât n'am putut să ne ocupăm şi de chestiunea aceasta, deşi nu am avea nici un motiv de a ne scuza dacă am fi lucrat altfel.

S'au angajat însă împrejurările, ca ele să pornească acea mişcare de întoarcere dela biserica unită la noi; s'a angajat România Mare să facă acest lucru. Astăzi, Românii din Ardeal, şi cei uniţi şi cei ortodocşi, cercetează aceiaşi şcoală, care e una pe întreg cuprinsul ţării; flăcăii fac parte din aceeaş oaste; ei vin aci, în capitala ţării noastre, şi în călătoriile lor pe pământul scump al patriei dela o graniţă până la cealaltă, ei văd că fraţii lor din Ardeal, în majoritate sunt ortodocşi, văd pe fraţii lor de peste Carpaţi, cei din Basarabia şi cei din Bucovina — sunt cu toţii ortodocşi, şi atunci, credeţi că este atât de puţin inteligent ţăranul din Ardeal să nu tragă conclusiunile care se impun din această situaţiune?

20. Marele „vinovat": România Mare.

România mare a creiat această mişcare de revenire la ortodoxie, şi dacă vreţi să căutaţi un vinovat, puneţi vina pe ea şi pe dorobanţ şi pe bunul Dumnezeu, care ne-a dat-o! [Aplauze furtunoase şi îndelung repetate].

21. Cum se'ntorc rătăciţii...

Şi cum se întorc fii rătăciţi la vechiul altar al neamului? Spuneaţi că din interes...

I. P. S. S. Mitropolitul greco-catolic român al Alba-Iuliei şi Făgăraşului, Vasile Suciu: Cunoaştem şi noi realitatea.

I. P. S. S. Mitropolitul Transilvaniei, Banatului şi al ţinuturilor ungurene locuite de Români, N. Bălan: Spuneaţi că se întorc, răsvrătindu-se împotriva bisericii unite. Vă rog, să nu turburaţi sentimentul moral al poporului nostru, atribuindu-i note nesimpatice pe cari nu le are.

I. P. S. S. Mitropolitul greco-catolic Român al Alba-Iuliei şi Făgăraşului Vasile Suciu: Nu, nu!

I. P. S. S. Mitropolitul Transilvaniei, Banatului şi al ţinuturilor ungurene locuite de Români, N. Bălan: Aşi vrea să vă citez câteva cazuri pentru a vă arăta cu câtă însufleţire se face această întoarcere la alvia veche a neamului românesc. Intre multe altele mă voi opri la cazul petrecut în comuna Drăguş de pe ţara Oltului, unde a trecut la noi poporul unit în frunte cu preotul lui.

I. P. S. S. Mitropolitul greco-catolic Român al Alba-Iuliei şi Făgăraşului Vasile Suciu: Să-mi daţi voie să spun şi eu cum s'a făcut această trecere.

I. P. S. S. Mitropolitul Transilvaniei, Banatului şi al ţinuturilor ungurene locuite de români Nicolae Bălan: Şi cum s'a făcut această trecere? S'a fixat o zi de Duminecă a înfrăţirii în acea paşnică comună de sub poalele Surului şi ale Negoiului. „In dimineaţa acelei Dumineci s'a pornit sfânta slujbă în amândouă bisericile, dar s'a sfârşit în cea ortodoxă. Sfinţia Sa protopopul Ioan Cândea, încunjurat de preoţimea din jur a început slujba în biserica ortodoxă, iar preotul fost unit în biserica graco-catolică. Şi când s'a început cântarea doxologiei: «*Mărire Ţie, Celuice ne-ai arătat nouă lumină*».... s'a închinat lui Dumnezeu preotul *Gheorghe Jurcovan* [fost unit] şi-a luat în mânile sale sfântul Potir, iar cantorul sfânta Evanghelie, crâsnicul cădelniţa, iar poporenii, unii cu praporii, alţii cu sfintele icoane, cu cărţile sfinte şi cu obiectele sfinte şi au ieşit din biserica unită, în sunetul clopotelor şi al cântărilor din Doxologie şi s'au îndreptat în convoiu impozant către biserica ortodoxă. La intrarea în această biserică i-au întâmpinat preoţii ortodocşi, cu întreg poporul. Şi în tăcerea profundă a acestui moment istoric, a rostit preotul Jurcovan aceste cuvinte:

22. Cu gândul luminat şi cu inima înălţată.

Prea Cucernice părinte protopop, Cucernici fraţi în Hristos şi iubiţi creştini! — Drumul pe care-l facem noi acum e drumul frăţiei. Paşii noştri se îndreaptă către dragostea frăţească, către adevărul cel mântuitor şi către biserica strămoşească a neamului nostru.

Oarecândva înaintaşii noştri, ademeniţi de intriga vrăjmaşilor şi apăsaţi de vitregia vremurilor, s'au despărţit de biserica dreptmăritoare care a fost în lungul veacurilor adăpostul întregului nostru popor românesc.

Astăzi, noi, urmaşii lor, înţelegând semnele vremii şi porunca cea mare a strângerii rândurilor între toţi fiii neamului nostru, cu gândul luminat şi cu inima înălţată de o sfântă bucurie ne întoarcem iarăşi la sânul mamei noastre celei vechi şi bune, la sânul bisericii ortodoxe a neamului nostru; noi ne simţim datori să rupem peceţile cu care străinii au vrut să ne strivească credinţa strămoşească şi sufletele noastre româneşti. Şi avem nădejde în Dumnezeu, că ceeace facem noi astăzi, vor face toţi fraţii noştri cari zic că sunt uniţi cu papa, adecă se vor întoarce şi ei până la unul la biserica ortodoxă română....

Cu această hotărâre în sufletele noastre venim la voi, iubiţii noştri fraţi, ca de aici înainte **una să fim,** *precum dintr'un potir ne vom cumineca cu toţii cu trupul şi sângele Domnului Hristos. Vă rugăm să ne primiţi cu dragostea voastră de frate care să domnească în veci între poporul nostru. Domnul să-şi trimită binecuvântarea de sus asupra frăţiei şi a unităţii bisericeşti pe care facem în clipa aceasta* [Aplauze].

Şi întreaga asistenţă a răspuns: *Amin!* Şi s'a îmbrăţişat preotul care a rostit aceste cuvinte cu fraţii lui preoţi ortodocşi şi întreg poporul însoţea în lacrimi de emoţie şi de bucurie această înfrăţire românească care s'a făcut în comuna Drăguş [Aplauze prelungite].

23. Oamenii ştiu drumul cel bun.

I. P. S. S. Mitropolitul Vasilie Suciu: Imi dai voie să complectez.

I. P. S. S. Mitropolitul N. Bălan: Da! Da!

I. P. S. S. Mitropolitul V. Suciu: Aceasta s'a întâmplat în anul 1925, Sâmbătă, o săptămână înainte de Rusalii. Se prezintă la mine preotul Jurcovan...

I. P. S. S. Mitropolitul N. Bălan: Spune pe scurt că tot nu-i mai poţi întoarce [Aplauze, Ilaritate].

I. P. S. S. Mitropolitul V. Suciu: Ortodocşii cari aveau biserică nouă, nu aveau preot. Noi, uniţii cari suntem în minoritate, — ortodocşi erau vre-o 1400 şi noi vre-o 300 numai, — avem o biserică amărâtă. Sâmbătă cu o săptămână înainte de Rusalii se prezintă acest preot la mine şi zice: „Inalt Prea Sfinţite, ortodocşii vreau să vină la noi, căci n'au preot. Se poate să vină cu biserică cu tot?" — Ii răspund; „Cine vrea să vină la noi, să vină individual. In ceeace priveşte biserica, este altă chestiune.

Zice: „Voi veni peste o săptămână". Şi s'a dus şi nu a mai venit.

I. P. S. S. Mitropolitul N. Bălan: Au ştiut ei drumul cel bun [Aplauze, Ilaritate].

I. P. S. S. Mitropolitul V. Suciu: Apoi mi s'a adus la cunoştinţă că acesta a trecut cu popor cu tot la ortodocşi. Am băgat de seamă că s'a întâmplat ceva, fac cercetări şi trimit acolo pe un preot din Blaj, mai întâi la prefect, să-i spună prefectului că merge la comuna Drăguş. Prefectul i-a dat permisiune şi ajungând în comună, jandarmii îl prind pe acest preot şi îl bagă în pivniţa casei comunale, unde era o grămadă de cartofi. Atunci vine vice-notarul şi-i zice: „Faceţi prostii, daţi-le drumul". Apoi îi scot din pivniţă pe aceşti doi preoţi, căci doi erau, şi îi duce pe stradă cu baioneta şi pentrucă la capătul comunei era un cârciumar, care nu trecuse la ortodocşi, îl cheamă pe acesta notarul, dar jandarmii nu îi îngăduie să vină.

Scriu la minister şi arăt ce ni s'a întâmplat şi că ni s'a luat biserica, deşi au mai rămas credincioşi. Mi se răspunde: „Ce vrei, ca oamenii să stea fără biserică, căci ortodocşii n'au biserică şi biserica unită să stea goală? Am răspuns, că ortodocşii au catedrală, iar noi avem o biserică slabă. Zice: „Nu-i adevărat".

Dl Al. Lapedatu, ministrul Cultelor şi Artelor: Eu nu-mi aduc aminte să fi iscălit o astfel de adresă. Cunosc cazul, dar nu am iscălit nimic.

I. P. S. S. Mitropolitul V. Suciu: Se poate nega că ni s'a luat biserica?

24. „Şi noi sântem de legea românească!.."

I. P. S. S. Mitropolitul N. Bălan: La răspunsul ce mi l-a dat I. P. S. Sa Mitropolitul Suciu, ţin să adaog că situaţiunea în Drăguş este definitivă fiindcă e clădită pe convingere, pe iubire şi frăţie românească, şi eu aş putea să citez multe cazuri de acest fel. Să vă spun ce mi s'a întâmplat într'o vizită canonică făcută într'o regiune de munte. Mersesem să vizitez câteva parohii într'un restimp de vre-o 3—4 săptămâni. Vre-o zece zile din acest restimp am umblat cu carul cu boii, pentrucă acolo nu sunt căi de comunicaţie. Era un timp ploios, dar mulţumesc lui Dumnezeu că mi-a ajutat să fac acea vizitaţiune canonică. Veniau ţăranii cu câte 5—6 care cu boi, împodobite cu covoare şi cu flori, şi făceam uneori patru-cinci, ba chiar câte 8 ciasuri cu carul într'o zi, şi în timpul drumului stăteam de vorbă cu oamenii cari îşi dădeau rând împrejurul cărului, încât cred că din anumite sate nu a fost om şi copil cu care să nu fi schimbat vre-o vorbă.

S'a întâmplat în timpul acestui drum să întâlnesc în cale un cătun aparţinător bisericii unite. Ţăranii mi-au ieşit la marginea drumului întru întâmpinare.

I. P. S. S. Mitropolitul Vasile Suciu: Aşa sunt instrucţiunile pe care le-am dat.

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului: . . . şi le-am ţinut câteva cuvinte părinteşti şi lor. Dar oamenii au rămas nemulţumiţi că n'am intrat şi în biserica lor ca în cea ortodoxă. Eu le-am spus că nu pot intra, fiindcă ei nu sunt ortodocşi. Dar mi-au răspuns: „cum se poate, doar şi noi suntem români". — „Da, dar sunteţi uniţi, şi s'ar supăra pe mine Inalt Prea Sfinţitul Vostru dacă aş intra în biserica Voastră". Ei mi-au spus: „Nu, doar şi noi suntem de legea românească, numai popa nost — D-zeu să-l ierte, că a murit, — era unit, dar noi suntem de legea românească!" [Vii aplauze îndelung prelungite].

Şi am trecut în satul vecin, fără să fi intrat în biserică. Dar a doua zi au venit credincioşii uniţi la mine cu toţii, făcându-mi cerere în scris, ca să-i primesc în sânul bisericii ortodoxe, căci şi ei sunt de lege românească! De atunci sunt trecuţi la biserica noastră, cu toate protestările episcopului greco-catolic, care-i avea sub jurisdicţia sa, şi la toate ocaziunile au răspuns, că nimic nu-i mai poate despărţi de biserica ortodoxă şi de mitropolia din Sibiu [aplauze].

25. „Biserica este a noastră".

Când se făceau încercări desperate de a-i abate iar la biserica unită, se dăduse un ordin în numele Consiliului de miniştri, ca să fie predată cheia bisericii, pe care o păstrau ţăranii trecuţi la ortodoxie reprezentantului confesiunei unite. Se înţelege, cheia nu s'a putut lua dela credincioşi. Dar, un fruntaş din acea comună, care primise înştiinţare că se dăduse acest ordin, mi-a scris: „Biserica este a noastră. Tatăl meu a dat locul pe care s'a făcut această biserică, iar eu am cărat var şi nisip; a fost făcută prin munca noastră; este a noastră". Cu privire la ordinul dat de Consiliul de Miniştri, spunea: Cum se poate că d-l Brătianu, care a vrut să fim toţi Românii una într'o ţară, să nu vrea să fim cu toţii una şi într'o biserică!" Acea scrisoare am arătat-o primului ministru Brătianu, fiind în viaţă şi a rămas adânc emoţionat cetindu-o [aplauze prelungite].

Iată, domnilor senatori, motivele pentru cari se face întoarcerea la biserica ortodoxă a neamului. Sunt motive stoarse din idealul naţional, din dorinţa de a vedea una biserica pe care Domnul Hristos n'a întemeiat-o ca să despartă fiii aceluiaşi popor, ci pentru ca să poarte grijă de sufletele lor [Aplauze].

26. Filioque, purgatoriul, ostia şi papa nu au intrat în conştiinţa religioasă a fraţilor noştri uniţi.

De altfel poporul nici nu ştie despre deosebiri; el nu a primit nici o deosebire în credinţă atunci când a fost trecut la unire, aşa după cum v'am arătat. Nici Prea Sfinţiile Lor nu fac deosebiri. «*Filioque*» nu se citeşte în simbolul credinţii nici chiar în biserica catedrală din Blaj.

I. P. S. S. Mitropolitul V. Suciu: Nu.

I. P. S. S. Mitropolitul N. Bălan: Sfânta cuminecătură o face şi I. P. S. S. mitropolitul Blajului întocmai cum o fac şi eu la Sibiu. Dar poporul nici n'ar primi sfânta cuminecătură cum o fac catolicii puri. S'a întâmplat în timpul războiului, ca soldaţi din armata austro-ungară, aparţinători cultului unit, zăcând bolnavi în spitale, să aibă nevoe de preot şi să-i ceară sfânta împărtăşanie. Neaflându-se preot unit în apropriere, ofiţerii au chemat la patul bolnavului pe preotul cultului care se credea cel mai apropiat de cultul unit, adecă pe preotul catolic. Când preotul catolic voia să împărtăşească pe Români cu oştia, flăcăii spuneau: Dă-mi mie sfânta cuminecătură cea românească!

De purgatoriu nu ştiu. Şi atunci ce le-a mai rămas din credinţa catolică? A mai rămas papa. Dar papa e departe şi legătura cu el nu intră de loc în sfera preocupărilor religioase ale poporului aparţinător bisericii unite. Iată deci, că nimic nu desparte acest popor de biserica strămoşească a neamului. Poporul aparţinător bisericii unite trăieşte şi astăzi în aceleaşi tradiţii de viaţă religioasă şi bisericească în care a fost crescut până la 1700 şi în care trăieşte majoritatea fraţilor săi, rămaşi credincioşi bisericii ortodoxe.

I. P. S. S. Mitropolitul Vasile Suciu: Vechea credinţă românească.

I. P. S. S. Mitropolitul Transilvaniei, Bănatului şi ţinuturilor ungurene locuite de Români, Nicolae Bălan: Şi pun întrebarea mitropolitului dela Blaj, să pună mâna pe inimă şi să-mi răspundă drept: După 228 de ani de propagandă, se găseşte astăzi catolicismul, aşa cum îl cunoaştem noi, în sufletul poporului românesc aparţinător bisericii unite?

I. P. S. S. Mitropolitul Vasile Suciu: Iată, răspund: Intreaga biserică ortodoxă este catolică întrucât până în veacul al 9-lea a fost una şi tot ce s'a făcut până atunci este comun şi la latini şi la noi.

Eu toată învăţătura bisericii mele greco-catolice o scot din cărţile noastre bisericeşti care s'au scris în veacul al IV-lea, al V-lea, al VII-lea şi al VIII-lea. Prin urmare cum se poate ca noi să fim diferenţiaţi în învăţătură, dupăce una am fost. Că dela Foţiu încoace începe diferenţa, este altceva. Aceasta este situaţiunea.

27. Uniţi cu numele, ortodocşi în credinţă.

I. P. S. S. Mitropolitul Transilvaniei, Banatului şi al ţinuturilor ungurene locuite de Români, Nicolae Bălan: Situaţiunea s'o spun eu care este. Toată biserica apuseană era ortodoxă până în veacul al XI-lea [Ilaritate]. Atunci creştinătatea apuseană s'a rupt de biserica ortodoxă şi a introdus tot felul de inovaţiuni pe cari le au şi astăzi. Dar voi nu aţi venit din vremea aceea, ci după biserica catolică introdusese deosebirile. Deci ar urma să aveţi acele deosebiri cari dau nota specifică catolicismului. Dar nu le aveţi, ceeace dovedeşte că poporul a refuzat catolicismul.

Nici în cei 228 de ani, cu toate mijloacele de propagandă ale iezuiţilor şi ale ungurilor, poporul român nu a fost capabil să se abată o iotă dela credinţa strămoşilor săi, ci a păstrat unitatea de credinţă cu fraţii săi ortodocşi [Aplauze îndelung prelungite].

Şi atunci, iubite frate dela Gherla, vrei să pui poporul acesta în conflict de conştiinţă dacă s'ar întoarce la noi? Dar poporul nu simte nici o mustrare de cuget când se întoarce dela voi la vechia lui credinţă, căci se întoarce acasă, şi orice întoarcere acasă se face cu bucurie şi cu entuziasm. [Aplauze prelungite, îndelung repetate].

Ne întreba P. S. Sa dela Gherla: Dar în Maramureş de ce vă amestecaţi şi stricaţi liniştea iubitului nostru popor de acolo?

28. Ah, Maramureşul!..

Domnilor senatori, Maramureşul este ultimul petec de ev mediu întârziat în

Europa. Sub unguri acolo dominau cele două clase privilegiate ale evului mediu, aristocraţia şi clerul, cu deosebirea că aristocraţia ungurească scăpătată intrase în funcţiuni de stat şi din situaţiunile de prefecţi şi subprefeţi, de solgăbirău şi de vicesolgăbirău ca nişte adevăraţi paşi dominau poporul din Maramureş, care şi altfel era destul de năpăstuit de sărăcie, de alcoolism, de analfabetism şi de o altă molimă strecurată prin trecătorile munţilor. Şi atunci pe acest popor, care se prezintă în condiţii atât de dureroase, pretindeţi să-l întăriţi prin greco-catolicismul vostru şi vreţi să faceţi dintr'ânsul un val, un dig de apărare la graniţa aceea a ţării?! Dar faţă de cine să-l apăraţi cu greco-catolicismul vostru? Faţă de rutenii, tot greco-catolici şi ei, dincolo de frontiera ţării?! Dacă aţi înţelege condiţiile de existenţă ale poporului şi ale ţării noastre, ar trebui să fiţi voi cei dintâi cari să ne spuneţi şi să ne chemaţi aşa: Fraţii noştri ortodocşi, veniţi în Maramureş şi faceţi să circule sufletul şi simţământul românesc al întregului popor cu putere până la aceea graniţă a ţării, căci numai aşa vom putea să întărim elementul preţios din care au coborât odinioară descălicătorii din Maramureşul nostru! [Aplauze prelungite].

Nu există altă salvare din izolarea culturală şi economică în care se găsesc Românii maramureşeni astăzi, din dureroasa lor izolare sufletească, decât făcând să pulseze viaţa românească a întregului nostru popor până acolo la dânşii. Ducându-i în curentul acestei largi pulsaţiuni de viaţă românească, din care face parte legea românească ortodoxă, aşa vom întări noi Maramureşul! Şi atunci ne mai faci învinuirea că învrăjbim poporul din Maramureş?

P. S. S. Episcopul Iuliu Hossu: Aşa cum am spus, cu apostoli aduşi de peste graniţă, între care unul era căpitan de cazaci.

29. Rothermere, pănura naţională şi împrumutul forţat...

I. P. S. Sa Mitropolitul N. Bălan: Dragul meu, cu astfel de păreri şi atitudini ca ale Voastre, nu vom apăra graniţele ţării de uneltirile Lordului Rothermere, precum pretindea Frăţia Ta! Dar ai spus cu acea ocaziune cuvântul: „Acest neam n'a trăit din împrumuturi" şi consolai pe domnul ministru de finanţe că şi dacă n'ar reuşi să facă împrumutul, ne vom întoarce la haina de pănură pentru ca să putem suporta greaua situaţiune financiară!

Dar, Iubite Frate, sunt împrumuturi şi împrumuturi; împrumuturi materiale şi împrumuturi sufleteşti şi eu îţi spun pentru amândouă, că poporul român n'a trăit nici când din împrumuturi! N'a trăit din împrumuturi materiale, cu atât mai puţin din împrumuturi sufleteşti.

P. S. S. Episcopul Iuliu Hossu: Noi am adus sufletul latinităţii şi suntem mândri de aceasta.

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan: Ceeace aţi adus voi a fost un împrumut forţat, făcut sub Habsburgi, precum ai recunoscut chiar Frăţia Ta, care astăzi te areţi atât de entuziast de faptele făcute.

De aceea, domnule ministru de finanţe, v'aşi ruga să nu-i prea credeţi în chestia aceasta a împrumutului, că vor purta haine de pănură... [Ilaritate].

Noi ştim cât să dăm pe asemenea asigurări!

30. Se vor dărâma şi graniţele sufleteşti.

Dar cu toate acestea, domnilor senatori, noi îi privim cu toată dragostea pe Fraţii noştri, şi vă rog să credeţi şi rog şi pe Fraţii mei să creadă, că tot ceeace am spus aci, n'am spus din ură, ci am spus ca să ne înţeleagă adevăratele noastre motive, pe cari le purtăm în suflet de a-i vedea totdeauna lângă noi. Noi vrem să-i vedem cât mai apropiaţi de noi, întru nimic înstrăinaţi, ci când va fi cu voia lui Dumnezeu reîntegrând vechea noastră unitate bisericească [Aplauze prelungite], precum ne poruncesc nevoile vremii de astăzi...

Eu am dela bunul Dumnezeu această mare nădejde, care se va izbândi! Şi mă rog Lui pentru izbândirea ei.

Vorbeam în decursul cuvântării mele despre tendinţa spre armonie proprie sufletului românesc. Am încrederea că acest suflet nu va tolera ca fiii neamului nostru să fie despărţiţi tocmai pe terenul credinţei şi al bisericii sale. Am nădejdea dela Dumnezeu, că dacă am putut sfărâma graniţele înfipte de puternice împărăţii în mijlocul trupului nostru naţional, vom putea să sfărâmăm şi aceste graniţe artificiale, pe care duşmanii au vrut să le tragă în sufletele noastre, dar pe cari poporul, în conştiinţa unităţii sale, nu le-a răbdat nici o singură dată [Aplauze prelungite].

31. Unaţia este un incident în istoria neamului românesc.

Un popor, domnilor senatori, are o viaţă lungă; numai viaţa omului singuratic este scurtă; de aceea noi suntem cuprinşi uneori de nerăbdare. Un popor însă este răbdător în conştiinţa viitorului său, şi această răbdare se tălmăceşte în acel conservatism prin care poporul îşi rămâne totdeauna credincios sieşi, sufletului şi idealului său. Eu am nădejde dela Dumnezeu, că ceeace s'a făcut la 1700, în condiţiunile, pe care le-aţi auzit, nu a fost decât un incident. Voi, dragilor mei fraţi, cu biserica Voastră unită, nu sunteţi decât un incident trecător în lunga istorie a poporului românesc [Aplauze puternice şi îndelung repetate].

Dumnezeu ne va ajuta să închidem şi acest incident.

I. P. S. S. Mitropolitul greco-catolic Vasile Suciu: O turmă şi un păstor!

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan: Aşa, Iubiţi Fraţi, atunci noi vom fi aceia, cari vom tăia viţelul cel gras, când se va întoarce la vechea casă părintească, fratele care a gustat roşcovele străinului.

I. P. S. S. Mitropolitul greco-catolic Vasilie Suciu: Amin!

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan: Aceasta ne-o dictează marile interese de existenţă pe acest pământ al neamului nostru!

32. Presa.

Nu pot trece fără să amintesc că am luat cu regret în zilele trecute, cunoştinţă de atitudinea unei părţi a presei noastre care nu înţelegea aceste mari interese naţionale, nu înţelegea această fundamentală condiţiune de prosperitate a neamului nostru. Eu însă nu mă opresc la asemenea piedici; eu am în privinţa aceasta o conştiinţă care este ruptă din conştiinţa de sine şi de misiunea sa, a bisericii ortodoxe a neamului românesc din Ardeal.

33. Care-i Biserica strămoşească.

I. P. S. S. Mitropolitul greco-catolic Vasile Suciu: Inalt Prea Sfinţite, ne invitaţi la biserica strămoşească. Ne puteţi spune, care este aceea?

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan: Dragul meu, ţi-o spune poporul Frăţiei Tale, nu mai trebue să o spun eu [Aplauze entuziaste].

Ascultă de glasul poporului, pe care zici că-l păstoreşti, pentrucă mai ales în această privinţă, glasul poporului, glasul lui Dumnezeu este. Şi cum s'ar veseli sufletele noastre dacă s'ar realiza această dorită unitate bisericească, cum ar tresări în mormintele lor strămoşii, cum am lucra contra sectelor, a căror primejdie a arătat-o atât de elocvent P. S. S. Episcopul Aradului în cuvântarea sa cu care eu mă identific! Cât de întăriţi şi de curagioşi am păşi cu toţii la rezolvarea problemelor noastre de viaţă pastorală! Cum am putea să dăm soluţiuni bune problemelor mari de viaţă culturală! Cum ne-am înfăţişa de bine în unitatea noastră înaintea celor de altă credinţă şi cum ar prinde puteri proaspete năzuinţele noastre de a ne face stăpâni prin credinţă şi cultură pe pământul nostru strămoşesc din Ardeal!

Am nădejde dela Dumnezeu că se va realiza şi acest frumos vis al neamului nostru.

I. P. S. S. Mitropolitul greco-catolic Vasilie Suciu: Al tuturor Românilor.

I. P. S. S. Mitropolitul Transilvaniei, Banatului şi al ţinuturilor ungurene locuite de Români, Nicolae Bălan: Şi când mi-am legat sufletul meu de acest ideal,

Vă rog să-mi credeţi, că tot ce am spus în legătură cu el şi cu realizarea lui, am spus din motivul iubirei de frate, al iubirei de neam şi de sfânta noastră lege şi Vouă prea v'au încreţit frunţile şcolile catolice şi când vă gândiţi la noi, ne consideraţi ca o piedecă în propaganda pe care aţi face-o. Noi însă privim cu toată seninătatea, cu toată iubirea noastră frăţească, şi vă rog ca în acest înţeles să-mi luaţi cuvintele pe cari le-am rostit aci [Aplauze prelungite].

34. „Să iubim unii pe alţii, ca 'ntr'un gând să mărturisim".

Domnilor senatori, istoria ne spune că în Roma veche, pe urma unui crâncen cutremur de pământ se deschisese o adâncă prăpastie, care amenința să înghită cetatea eternă. Locuitorii Romei s'au silit în fel şi chip să astupe prăpastia, dar n'au reuşit. In durerea lor s'au îndreptat către oracol, rugându-l să le spună ce să facă pentru ca să-i scape de primejdie. Oracolul le-a răspuns, că numai atunci se va închide prăpastia dacă îi vor jertfi comoara cea mai scumpă a lor. Se ştie ce a urmat: Curtius, cel mai nobil, mai curat şi mai virtuos fiu al Romei, s'a aruncat în prăpastie, care l-a înghiţit şi apoi îndată s'a închis deasupra lui.

Ce să facem ca să închidem şi noi prăpastia pe care duşmanul a săpat-o în mijlocul nostru? Oracolul nostru de mult ne-a spus: „Poruncă nouă vă dau vouă, să vă iubiţi unul pe altul, cum v'am iubit eu pe voi, şi voi să vă iubiţi unul pe altul. Intru aceasta vor cunoaşte toţi, că sunteţi ai mei învăţăcei, de veţi avea dragoste între Voi". Să jertfim prin urmare şi noi în prăpastia de la noi, pentruca să o închidem, cea mai scumpă comoară a noastră, să aducem cea mai mare şi cea mai curată jertfă a sufletelor noastre: toată dragostea noastră!

Domnilor senatori, cu simţământul de a fi săvârşit la altarul neamului, o sfântă liturghie a înfrăţirei, îmi încheiu cuvântarea mea prin cuvintele: «*Să iubim unii pe alţii, ca într'un gând să mărturisim!* [Aplauze, strigăte de bravo!]

Voci: Cerem afişarea discursului!

Dl Tony Iliescu, vice-preşedinte: Domnilor senatori, în privinţa afişerii vă fac cunoscut că regulamentul nostru nu admite asemenea modalitate.

Milionul al patrulea pentru Sf. Mănăstire Brâncoveanu

— Ofranda dela Ministerul cultelor şi artelor. — Din eparhia Aradului. — De peste munţi. — Dela oficiile parohiale din Arhidieceză şi din alte parohii. —

Primul milion de lei, adunat în scopul refacerii sfintei mănăstiri Brâncoveanu dela Sâmbăta de sus, l-am vestit cititorilor acestui ziar în 4 Martie 1927; *al doilea* milion l-am anunţat la ziua Pogorârii Duhului Sfânt, din acelaş an; ear *al treilea* milion l-am înregistrat astă earnă, în ziua marelui praznic al Naşterii Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Astăzi, la sfânta şi luminata zi a Invierii Fiului Dumnezeesc, avem earăş bucuria să vestim iubiţilor şi cinstiţilor cititori ai noştri, cler şi popor, că darurile preacucernice ale bunilor creştini din toată ţara pentru sfânta mănăstire brâncovenească au atins cifra unui nou milion, *al patrulea*, în timp de mai puţin de un an şi patru luni.

Apelurile harnicei noastre preoţimi au aflat astfel un viu răsunet în rândurile credincioşilor şi instituţiilor, care poartă dragoste şi respect pentru lege şi ţară.

Luăm, cu mulţumire, act despre noualе ofrande, între care scoatem la iveală suma oferită de înaltul Minester al cultelor şi artelor.

Mai trebue să pomenim cu satisfacţie de râvna desfăşurată în eparhiile surori, dincoace şi dincolo de munţi, ale căror oficii parohiale, — făcând colecte însemnate şi plasând cărămizi pentru istorica ctitorie din Ardeal, chemată a respândi pace, lumină şi mângăere, — au arătat o înaltă înţelegere pentru tot ce este folositor sufletului nostru de români ortodocşi.

Avem credinţă tare, că iniţiativa măreaţă a restaurării începute în ţara Făgăraşului, va fi sprijinită şi mai departe de către credincioşi şi instituţii, până ce opera va fi adusă la bunul sfârşit ce i-l dorim.

Eată ofrandele:

Ministerul Cultelor şi Artelor 500,000

Rezultatul colectei din *eparhia Aradului* . . . 28,397

Oficiul parohial *Crizbav*, protopresbiteratul Braşov, a colectat din Crizbav Lei 840, Satu nou Lei 176 şi a plasat cărămizi în valoare de Lei 2000, în total 3016

Protoieria II a judeţului Prahova în *Breaza*, a plasat cărămizi în valoare de Lei 2000, şi a colectat Lei 670, în total 2670

Oficiul parohial din *Jebel*, protopopiatul Buziaş, eparhia Caransebeş, a plasat cărămizi în valoare de . 1000

Oficiul parohial din *Armeniş*, protopopiatul Caransebeş, eparhia Caransebeş, a plasat cărămizi în valoare de 1000

Oficiul parohial din *Târnova*, protopopiatul Bocşa montană, eparhia Caransebeş, a plasat cărămizi în valoare de 780

Of. parohial din *Geomal*, protopopiatul Aiud, eparhia Clujului, a plasat cărămizi în valoare de . . 500

Of. parohial din *Făget*, protopopiatul Făget, ep. Caransebeşului, a plasat cărămizi în valoare de . 300

Oficiul parohialdin *Brusturi*, protopopiatul Hălmajului, ep. Arad, aplasat cărămizi în valoare de . 200

Oficiul parohial din *Tăşad*, protopopiatul Ceica, eparhia Oradea, a plasat cărămizi în valoare de . 90

Total Lei 537,953

Rectificare: Se scade suma din colecta dlui Dr. Teodor Burdan, fiind din greşală publicată de două ori (Nr. 23 şi 25), în valoare de . 1800

Total Lei 536,153

Suma de mai 'nainte 3.503,190

Total general Lei 4.039,343

La legea cultelor

In legătură cu publicarea declaraţiei dela Senat a reprezentanţilor episcopatului bisericii ortodoxe române, revista dela Oradea, *Legea Românească*, spune următoarele:

Dela 1923 încoace s'a început procesul de a regula raporturile confesiunilor între sine şi între stat. Acest proces de legiferare s'a izbit de teocraţia papală, care îşi pretindea un regim privilegiat în ţară, mai privilegiat chiar de cum era în ţările catolice ale Habsburgilor.

Fraţii noştri uniţi au fost recunoscuţi prin constituţie de biserică naţională şi li s'a oferit prilejul să şi facă un statut propriu al bisericii unite române, întocmai cum şi-a făcut biserica ortodoxă Legea şi Statutul ei. Dânşii însă *au refuzat* acest favor şi au preferit să facă mai bine cauză comună cu minorităţile, ca sub protecţia lor să-şi elupte (dobândească) privilegiile sfidătoare pentru biserica ortodoxă dominantă a ţării. De aici provin frământările noui dela 1923 până în ziua de astăzi...

Catolicii cer recunoaşterea lui «Corpus juris canonici», alcătuit de curia papală la 1918, anume pentru a îngenunchia toate popoarele scaunului papal, prin exteriorialitatea bisericii catolice în stat. Aşa, de pildă, dreptul ilimitat al papei ar fi să numească episcopi, şi biserica papistaşă să fie recunoscută ca personalitate juridică în ţară, ceeace înseamnă că averile parohiilor nu sânt ale lor, ci ale ierarhului şi, în caz de trecere la o altă biserică, creştinii nu pot trece cu averea lor, ci aceasta rămâne ierarhului.

Ierarhii bisericii ortodoxe au susţinut o strălucită luptă parlamentară în Senat, contra tendinţelor de a asigura aceste privilegii bisericii catolice prin concordat. In decursul discuţiei s'a relevat întreaga tragedie a Ardealului împărţit în două biserici româneşti. Aceste discuţii au pus în uimire lumea din vechiul regat, care nu cunoştea fazele acelei tragedii. Discursul memorabil, al I. P. S. Mitropolit Nicolae, va rămânea o pagină strălucită în analele Senatului român. Şi dacă el a avut darul *de a convinge toată lumea despre dreptatea tezei ortodoxe*, izbânda definitivă s'a izbit de zidul *politic*, care n'a îngăduit să se rezolve definitiv chestiunea cultelor în spiritul tradiţiilor ţării. Acest fapt a determinat episcopatul ortodox să facă o declaraţie-protest în faţa ţării şi să părăsească Senatul, în nădejdea că mai în urmă totuşi va fi ascultat glasul celor 12 milioane de ortodocşi, cari vor să menţină caracterul ortodox al ţării româneşti.

Este un act istoric această declaraţie, care face cinste înaltului cler al bisericii ortodoxe. Noi nu vrem războiu religios, ci din contră ne-am ridicat glasul contra războiului religios chemând pe fraţii noştri uniţi la restabilirea unităţii între noi, iar guvernul la respectarea tradiţiilor ţării de a se învăli în haina sfântă a bisericii ortodoxe în decursul veacurilor. Nu ne îndoim că acest glas va afla răsunet pretutindeni, şi ceeace nu s'a putut înfăptui în haosul politic de astăzi, se va înfăptui mâne, şi iar vom fi «o turmă şi un păstor».

*

Spre ştirea şi orientarea credincioşilor din eparhia Vadului, Feleacului, Geoagiului şi Clujului, s'a dat următorul comunicat oficial:

Legea Cultelor, mutilată prin acceptarea amendamentelor minoritarilor, s'a votat în şedinţa Senatului dela 31 Martie — cu respingerea tuturor amendamentelor prezentate de Arhiereii bisericii noastre. Dupăce contra tuturor usanţelor parlamentare, Gu. Guvern a abandonat cel mai însemnat articol din proiectul propriu, şi prin aceasta biserica noastră a fost jignită în demnitatea ei, — Arhiereii, ca reprezentanţii ei, nu mai puteau asista la votarea legii şi cu durerea şi amărăciunea în suflet au părăsit incinta Senatului, premergând cetirea unei declaraţii a Mitropolitului nostru, iscălită de toţi Arhiereii prezenţi, care credem, rămâne un act istoric. Vom vedea cum vom precisa atitudinea viitoare şi, spre acest scop, vom consulta Adunările eparhiale. — Aşteptăm altcum şi atitudinea ce va lua celalalt factor constituţional: INALTA REGENŢĂ

Guvernul şi-a perdut simţul de orientare politică

Surprinzătoarea atitudine pe care a adoptat-o, în ultimul moment, guvernul ţării faţă de proectul de lege al cultelor, a avut darul (vorba vine) să provoace o profundă nemulţumire în sufletul credincioşilor ortodocşi din întreaga ţară. Iar după votarea legii, această nemulţumire s'a preschimbat, în special în Ardeal, într'un sentiment de justificată indignare faţă de ceice şi-au întors cojocul — peste noapte...

Situaţia guvernului liberal era destul de delicată şi fără această formidabilă gafă. Dacă ea a fost făcută totuşi, prin nemulţumirea Ardealului tocmai pe o chestiune care atinge în cea mai mare măsură sensibilitatea lui, (chestiunea bisericească) — însemnează că guvernul şi-a pierdut cu desăvârşire — între altele — simţul de orientare politică.

Insemnează, în ultima analiză, ceeace ştie toată lumea, că Ionel I. C. Brătianu a murit...

Faptul nu va rămânea fără consecinţe. Şi ele nu vor întârzia prea mult.

Legea cultelor la Cameră

Proectul de lege pentru regimul cultelor, votat de Senat, a trecut în desbaterea adunării deputaţilor; în şedinţa dela 4 April, raportorul, dl *Dr. I. Matei*, dă citire legii şi raportului ce o însoţeşte.

Se începe discuţia generală a proectului.

Dl *N. Iorga* crede că spiritul legii cultelor este greşit şi legea nu se va putea aplică.

Oratorul, ocupându-se de învăţământul confesional, spune:

Aş dorì foarte mult ca în răspunsul ce mi-l va da dl ministru sau dl raportor, să se fixeze odată o chestie, care ne preocupă de foarte multă vreme: chestia învăţământului confesional, a acelui învăţământ confesional, pe care de o bucată de vreme statul îl prigoneşte cu o statornicie de plâns şi care are un avantaj faţă de învăţământul de stat, acela că strânge materiile aşezate de programele statului în scheme matamatice, le strânge în jurul unei idei conducătoare, — această idee conducătoare, fiind o idee religioasă, este în acelaş timp şi o idee înaltă morală.

In ce priveşte procesul dintre uniţi şi ortodocşi, dsa spune că într'un anume moment o parte din neamul românesc s'a despărţit în două prin fatalitatea vremurilor. Naţiunea noastră avea nevoie de dreptate, de egalizare cu naţiunile celelalte; naţiunea aceasta nu putea să spereze că va căpăta anumite drepturi, decât intrând printr'o parte a ei într'una din religiunile primite.

Vechea religiune a ortodoxismului nu era una din «religiunile primite» şi atunci s'a luat legea *împăratului*, nu s'a luat legea catolică în ea însăşi.

Noi am ajuns a fi legaţi de Constantinopol. N'am căutat-o. Am fost ierarhizaţi bizantin într'un anume moment, pentrucă trebuia să avem o stare civilă, în ceeace priveşte viaţa bisericească a lumii. Dar noi nici odată nu ne-am legat de Bizanţ, supunându ne Bizanţului — şi aceasta o spun pentru fraţii uniţi — nici odată nu ne-am închinat Romei, pentru a rămâne vasali Romei! *Şi de aceea, atunci când clerul unit n'a asistat — şi oricine n'a asistat, rău a făcut — n'a asistat la ziua aceea de triumf, când Coroana s'a pus pe fruntea neuitatului nostru Rege.* (Aplauze prelungite, unanime strigăte de bravo).

Aceia cari n'au voit să asiste în biserică la încoronarea regelui Ferdinand, aceia m'au întâlnit ca duşman hotărât în faţa lor (Aplauze). N'am fost robii Bizanţului. Nu înţelegem a fi, printr'o parte a poporului nostru, robii unei Rome, care stă pe locul strămoşilor noştri, *dar nu reprezintă întreaga tradiţiune a acestor strămoşi.* (Aplauze).

Religia noastră este o religie de preoţi simpli, este o religie de săteni, formată în împrejurările acelea *smerite*, ale trecutului nostru, s'a născut ca şi civilizaţia noastră, ca şi forma politică, s'a născut din această viaţă adâncă a bietelor mulţimi româneşti.

Am fost legaţi de Bizanţ, pentrucă era îndeplinirea unei forme. O parte dintre noi au fost legaţi pe urmă de Roma, fiindcă şi legătura de Roma era, într'o anumiiă contingenţă de împrejurări, îndeplinirea unei forme. Dar când ziceau ţăranii noştri: *legea românească*, ei înţelegeau un mare adevăr. Da, exista o lege românească. O lege românească împărţită în două, în ceeace priveşte pe episcopi; o lege românească, una singură, în adâncul conştiinţei ţăranilor noştri. (Aplauze prelungite). De aceea aceleaşi icoane, de aceea aceeaş slujbă, aceeaş limbă.

Biserica unită este îndatorată a rămânea în mijlocul poporului românesc... —

*

După vorbirile deputaţilor minoritari, dnii Bethlen, Kreuther şi Arpád Paal, a luat cuvântul, în şedinţa de noapte, dl *Tiberiu Moşoiu*, care face o temeinică expunere despre tendinţele imperialiste ale catolicismului. Vorbitorul se declară împotriva recunoaşterii baptismului între cultele ţării. Despre ortodoxism afirmă, că trebue pus în condiţii de-a putea fi o forţă generatoare de energii morale.

Dl *Konerth* (sas) cere ca, la determinarea religiei copiilor ai căror părinţi sânt de confesiuni diferite, să se ţie seamă şi de voinţa mamei.

Dl *Gavril Tripon*, spune că neamul românesc, din tot cuprinsul lumii şi mai ales din fostele ţinuturi, şi-a apărat existenţa etnică şi naţională prin credinţa strămoşească, cu atât mai mare cu cât asuprirea era mai mare.

Oratorul face apoi un istoric asupra unirii dela 1700, susţinând că unirea s'a făcut nu din convingere, ci mai mult din nevoia de-a procura mijloace pentru susţinerea şi apărarea intereselor neamului românesc. Primejdia cea mare azi sânt sectele şi apostolii acestora, cari rătăcesc minţile credincioşilor, şi împotriva lor lupte aprige se cer din partea preoţilor şi vlădicilor creştini.

In şedinţa dela 5 April se continuă discuţia generală asupra proectului de lege a cultelor.

Iau cuvântul dnii deputaţi: Ştefan Bogdan, I. Borcia, Straucher, apoi:

Popescu-Dolj, pune în opoziţie toleranţa poporului nostru, care n'a cunoscut lupte şi turburări religioase, cu intoleranţa şi militantismul altor culte, printre care: catolicismul, care, în repetate rânduri, a încercat asupra noastră acţiuni ofensive de proselitism. Oratorul aminteşte încercările catolicismului de a se amesteca în treburile noastre interne, arătând lupta pe care a trebuit s'o angajeze Spiru Haret cu şcolile catolice din ţara noastră. Trece în revistă împrejurările, în care, sub uneltirile Budapestei şi Vienei catolice, s'a operat separaţia culturală în sânul bisericii din Ardeal. Odată cu cei uniţi la Roma, au trecut şi averile bisericeşti, cum şi aproape toate mănăstirile din Ardeal. Noi n'am ştiut ce-i ura. Ura religioasă ni-a venit din Ardeal. Dsa atacă exclusivismul, de care dau dovadă azi uniţii, cari au împins lupta contra bisericii dominante până la tulburări de stradă. Acţiunea aceasta este dusă de catolicism, care îşi îndeplineşte misiunea politică la noi prin nunţiul papal. Acesta, la rându i, lucrează prin asociaţia catolicilor, prin statutus-ul catolic şi prin partidul naţional ardelenesc, care are ca preşedinte pe dl Maniu, vice-preşedinte pe dl Vaida, secretar pe dl Sever Dan, toţi uniţi. Acum se înţelege abţinerea uniţilor de la serbările încoronării. Sub directa lor sugestie partidul naţional-ţărănesc s'a declarat contra acestui proect de lege. Comunicatul lansat poartă pecetea catolicismului, iar fruntaşii cari l-au redactat au ascultat de enciclica dela 1890 a Papei Leon al XIII-lea, prin care se ordonă ca obligament de conştiinţă pentru cetăţenii catolici de a asculta de autoritatea acestei biserici în chestiuni politice. In lumina acestor directive papale se explică de ce la Alba Iulia a lipsit dela încoronare partidul naţional, împreună cu episcopii catolici, de ce mitropolitul Suciu a fost înălţat la această treaptă de consiliul dirigent, cu ocolirea multă vreme a autorităţii statului nostru ortodox şi învestirea regelui, care nu era apostolic. Concluzia acestor gesturi este că oamenii politici uniţi gravitează în politica lor peste graniţe. Consiliul dirigent a deposedat statul şi a socotit proprietară biserica unită — în loc de uzufructuară — pe imensele domenii ardelene.

Ear clerul unit de acolo, având la spate acţiunea unui partid politic, ne aruncă, prin manifeste, insulta că sântem greci zişi ortodocşi. E vechea politică a reverendisimului Grama, care, pe vremuri, a atacat pe Eminescu, marele nostru poet de geniu, este politica de atacuri, condusă de dl Maniu, pentru distrugerea prestigiului şi autorităţii noastre naţionale.

Oratorul face o justă observaţie că ardelenii ortodocşi au păstrat totdeauna intactă limba numai prin religie; pe când pătura cultă a uniţilor, sub influenţa catolicismului ungar, au ceva străin, dialectal, cu accente de fişpan. In încheere, oratorul evocă gestul de simbolică frumuseţe al lui Ion Brătianu, care a adus înainte de războiu la Florica bisericuţa umilă a lui Horia, ca o mărturie a generaţiilor ce vin, că la biserica ortodoxă şi-au găsit tăria şi mângăerea martirii Ardealului, eroii şi marii luptători din vechea noastră ţărişoară de dincoace, care a desrobit totuşi românimea. (Vii aplauze pe toate băncile).

Dl Kautsch (şvab) consideră proectul ca bun regulator al intereselor cultelor.

Păr. *Nicolaescu* arată cât de puternice sânt rădăcinile ortodoxismului în sufletul poporului român şi că separaţia dela 1700 nu s'a făcut din convingerea credincioşilor ardeleni, ci din interese politice şi materiale. In trecut însă unirea cu biserica dela Roma n'a influenţat întru nimic unitatea luptei noastre naţionale. De aceea apare stranie şi regretabilă atitudinea uniţilor faţă de încoronare. — Dacă se consideră drept bună toleranţa acordată baptiştilor, cerem în schimb mijloace de sprijin pentru biserica dominantă de a ţinea piept propagandei diferitelor secte.

In şedinţa de noapte:

Dl *N. Ionescu* ocupându se de art. 47, combate atitudinea acelor cari au trecut chestiunile materiale înaintea problemelor spirituale. Prin evoluţie biserica unită va dispărea cu timpul, contopindu-se în biserica ortodoxă. Incheie cu un apel la linişte şi solidaritate între biserici.

Mai vorbesc: dl ministru Al. Lapedatu şi raportorul Dr. I. Matei, după care proectul e luat în considerare şi se votează pe articole, ear în şedinţa din ziua următoare, Vineri, se votează în total cu bile.

Sâmbătă, în 7 April, se închide sesiunea parlamentului.

(51) 1—3

Concurs de licitaţie

Consiliul parohial ort. român din **Şelimber** dă pe cale de licitaţie, cu oferte închise, zidirea unei biserici noi.

Planul, condiţiile de licitaţie stau spre vedere la oficiul parohial ort. din Şelimber.

Ofertele se vor înainta până în 25 Aprilie 1928.

Şelimber, la 2 Aprilie 1928.

Irimie Milea epitrop. — **Nicolae Vlad** paroh ort. rom.

INFORMAŢIUNI

Hristos a 'nviat! Urăm cititorilor şi colaboratorilor noştri să petreacă în bine şi pace marele praznic al Sfintei Invieri!

Avionul unui ziar. Pentru apărarea naţională, ziarul *Universul* oferă un avion. Cu ajutorul lui Dumnezeu şi cu contribuţia colaboratorilor şi a întregului său personal, ziarul *Universul* — scrie conducătorul său, dl Stelian Popescu, — va oferì, în cursul acestui an, aeroplanul menit să apere din văzduh, împreună cu altele, pământul de neatins al patriei române, întregite şi indivizibile.

† **Elena Iancu** născ. **Dracinschi**, soţie de consiller agricol, în Sibiu, şi-a dat sufletul în mânile Creatorului Duminecă, în 8 April a. c. ora 7 dimineaţa după un scurt morb, în al 20-lea an al unei fericite căsătorii. Rămăşiţele pământeşti ale adormitei întru Domnul s'au ridicat din capela mortuară a cimitirului orăşenesc, unde s'a oficiat srviciul funebru, Marţi în 10 April, ora 3 p. m., şi s'au depus spre veşnică odihnă în cimitirul nou Sibiu. Odihnească în pace!

Absolvenţii Seminarului Andreian din Sibiu, anii 1917 (Teodor Paşca) şi 1918 (Ioachim Crăciun), vor avea revederea de zece ani în zilele de Duminecă 5 şi Luni 6 August (Schimbarea la faţă) 1928 la Sibiu. In program s'a prevăzut o excursiune la Răşinari, la mormântul lui Şaguna, patronul Seminarului, şi eventual la Vălenii de Munte. Adeziunile se vor trimite, după o înţelegere prealabilă între diferiţii absolvenţi ai celor doi ani, dlui locot. *Berghia Ioan*, la regimentul 90 inf. Sibiu.

Se poate şi cu apă! Regele din Afganistan, Aman Ulah, călătoreşte de prezent în ţările Europei. Pretutindeni, unde s'a oprit până acum, în Franţa, Italia, Anglia şi Germania, a fost primit cu onoruri regale. In cinstea emirului Aman Ulah s'au dat mese strălucite, la care dnii miniştri şi alte distinse persoane ridicau păharul de vin sau de şampanie, pentru a-l bea în sănătatea oaspelui din Azia. Oaspele din Azia ridica şi el păharul, dar nu cu vin, ci — cum porunceşte legea lui — cu *apă* curată, pe care o bea în sănătatea primitorilor europeni...

ŞTIRI LOCALE

Act de mulţumită. Comitetul «Reuniunii culturale naţionale a meseriaşilor români din Sibiu» exprimă şi pe această cale mulţumita sa institutului de credit şi economii «Albina» din Sibiu, pentru suma de lei 5000 votată Reuniunii noastre din cvota pentru scopuri culturale şi de binefacere. Sibiu, 29 Martie 1928. Prof. *Nicolae Colan* prezident, *Ştefan Duca* secretar.

Teatru. Compania lirică română, cu puteri artistice de seamă, în frunte cu tenorul *Leonard*, va da, în teatrul Sibiului, o reprezentaţie de operetă nouă, Luni, în 16 April, ora 9 seara. Bilete se găsesc la Librăria Foaia Poporului.

Concert. Mult apreţiata noastră virtuoasă la pian şi profesoară la Conservatorul de muzică din Cluj, dşoara *Ana Voileanu*, va da Miercuri în 18 Aprii 1928, ora 9 seara, în sala dela *Unicum*, un mare concert. Programul conţine bucăţi celebre, din Bach, Schubert şi Brahms. Bilete: la Librăria Foaia Poporului.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Nrul de faţă are, cu suplimentul, 24 pagini. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 19 April 1928 Nr. 33—34

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. **Ziarul apare Marţia şi Vinerea**

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză **Articole nepublicate nu se înapoiază**

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

...entele şi inserţiunile să se adreseze **Administraţiei** ziarului **Telegraful Român,** Sibiu, str. Mitropoliei 45

Onor. «Asociaţiunea» (Of.)

Sibiu

Nr. 4482/1928 Pres.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia şi Sibiu şi mitropolit al românilor ort. din Ardeal, Bănat, Crişana şi Maramureş.

Iubitului cler şi popor: Har şi milă dela Dumnezeu Tatăl şi dela Domnul nostru Isus Hristos.

Pe temeiul articolilor 132 şi 134 din Statutul pentru organizarea Bisericei ortodoxe române, convocăm şi prin aceasta declarăm convocată **Adunarea eparhială** (sinodul) a Arhiepiscopiei noastre în sesiune ordinară pe ziua de **Dumineca Samarinencii, 13 Maiu a. c.** la ora 9 dimineaţa în biserica catedrală din Sibiu, când se va oficia cuvenita slujbă religioasă, apoi va avea loc deschiderea adunării în localul designat spre acest scop.

Dat în Sibiu, la 17 Aprilie 1928.

(ss) **Nicolae,**
arhiepiscop şi mitropolit.

Ad. Nr. 847/928.

Circulară

către membrii ordinari şi extraordinari ai adunării protopresbiterale din tractul ILIEI

Prin ordinul Preaven. consiliu al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu din 2 April a. c. Nr. 847, fiind numit comisar pentru alegerea de protopresbiter în tractul Iliei, în conformitate cu Regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter, §§ 14, 15 şi 16, prin aceasta convoc pe ziua de **Vineri, 4 Mai a. c., la ora 8 a. m, consiliul protopresbiteral,** la şedinţă, în locul central Ilia, cancelaria oficiului protopopesc, spre a constata calificaţiunea ...ndidaţilor şi a compune lista de can...are, ear pe aceeaş zi convoc *adu... protopresbiterală electorală* la ...central în Ilia, anume în biserică. ...liturgie împreunată cu chema... ...uhului sfânt se va începe ...la ora 9, iar după termina... ...reeştilor slujbe la ora 11 ...eschide şedinţa adunării

... 1928.

...ORGE PROCA
...lisar cons.

S'a promulgat...

Legea cultelor şi concordatul, de-o potrivă dăunătoare statului şi bisericii ortodoxe, se prezintă ca două făptuiri în afară de linia de conduită politică de până acum a partidului liberal.

Ci că statul român a «*evoluat*», în stat «*laic*», zic stăpânitorii naţionali liberali. Statul acesta, nou, va fi silit de împrejurări ca, în laicitatea sa, să slăbească tot mai din adins legăturile sale cu biserica ortodoxă şi cu celelalte biserici, fără considerare că tocmai *biserica ortodoxă* a rămas credincioasă tuturor aşezămintelor naţionale româneşti, luând parte activă şi adese hotărâtoare la fapte de înalt patriotism, — ear guvernul, în schimb, îi jertfeşte astăzi interesele şi ar vrea să o reducă la starea umilitoare din care credeam că s'a eliberat.

Legea cultelor, de însemnătate covârşitoare pentru unificarea sufletească a ţării întregite, — în felul cum s'a deslegat, cu ieşirea din şedinţa senatului a ierarhilor bisericii ortodoxe, — nu poate decât să dea naştere celei mai adânci nemulţumiri şi îndreptăţite indignări în tot cuprinsul Ardealului şi Bănatului; ear pacea, prea dorită, nu se va înscaună de grabă în sufletele credincioşilor români.

Din capitală se anunţă că legea pomenită a fost promulgată. Zvonuri de gazetă vesteau că promulgarea nici nu se va înfăptui. Ba, unul dintre confraţi, stând aproape de nunţiul «apostolic» dela Bucureşti, bănuia la mijloc o «*cenzură ortodoxă*», care s'a ridicat d'asupra acţiunii de legiferare a parlamentului român. Nu ştim, va fi existând sau nu asemenea cenzură; ştim însă că avem, din mila altora, altă cenzură, neortodoxă, o «*cenzură de peste graniţe,* care se ridică d'asupra stăpânirii şi a parlamentului român. *Această* «cenzură», externă, a înrâurit ca «nenorocite» articole să fie întrupate în concordat şi apoi în legea cultelor.

Ierarhii bisericii ortodoxe române şi-au împlinit datoria, de creştini şi români, şi, în cuvinte de neresturnat, rostite în parlament, au descris primejdia pentru neam, cuprinsă în legiuirile cele nouă.

Aceste cuvinte, şi în special discursul rostit de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae,* — discurs publicat în întregime şi apărut acum sub titlul de *Biserica neamului şi drepturile ei,* — au produs ecouri înălţătoare şi puternice la credincioşi, cler şi popor, din toate eparhiile mitropoliei. Primim, la redacţie, zilnic scrisori dela preoţime, care îşi manifestă sentimentele izvorâte pe urma acelor cuvinte.

Astfel, dintr'un protopopiat al diecezei Aradului, ni se scrie:

«Primind subsemnatul cu multă satisfacţie şi bucurie Nr. 31—32 ai «Tel. Rom.», daţi-mi voie a Vă ruga să mi mai trimiteţi, pe spesele mele 10—20 exemplare, ear dacă ar fi epuisate, propun a le tipări din nou, şi a le trimite, în mai multe exemplare, la toate comunele bisericeşti ortodoxe române din Ardeal, Bănat, Maramureş, Crişana şi Bucovina, şi chiar în Regat şi Basarabia, — pentru ca această cuvântare să fie respândită şi cetită de cât mai mare parte de ortodocşi şi uniţi, — clasica, neîntrecuta şi de bogat spirit vorbire a I. P. S. nostru Părinte Mitropolit Nicolae, apărând înţelepţeşte şi eroiceşte sfânta noastră ortodoxie română»...

*

Promulgarea legii s'a săvârşit. Biserica noastră, nedreptăţită, nu poate decât să meargă înainte, cu încredere şi nădejde că biruinţa finală totuşi va fi a ei.

Mitropolit al Basarabiei. Joi, în 26 April 1928, la ora 12, se va face în palatul regal din Bucureşti, învestirea I. P. Sale arhiepiscopului *Gurie* ca mitropolit al Basarabiei.

Prietenie? Parlamentari italieni (aşa, mai de-a doua mână, cum spune un ziar berlinez), au făcut, săptămâna trecută, o vizită de «prietenie» la Budapesta. La recepţia ce li s'a făcut în camera ungurească, reprezentanţii Italiei au fost *huiduiţi* de opoziţia democrată, care a declarat că n'are încredere în «amiciţia» italo-maghiară.

Serviciile divine în catedrala noastră

Săptămâna patimilor

Încă din Dumineca Floriilor în biserica noastră catedrală s'au oficiat după rânduiala bisericii, deniile la cari au luat parte numeroşi credincioşi

In această săptămână s'au spovedit şi cuminecat mulţime de credincioşi din oraşul nostru. Elevii dela diferite institute de învăţământ, precum şi soldaţii din garnizoană au fost împărtăşiţi în săptămânile anterioare.

Incepând de Joi seara, toate serviciile divine au fost oficiate de însuşi I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* înconjurat de preoţii din gremiul consistorului şi de cei dela catedrală.

Vineri la 4 d. s'a oficiat vecernia cu luarea Mântuitorului de pe cruce. La intonarea cântării «Pe Tine, celace te îmbraci cu lumina ca cu un vestmânt» preoţii au ridicat de pe sfântul prestol epitaful, şi împreună cu sfânta evangelie şi cruce le-au dus pe masa din mijlocul bisericii, care închipueşte mormântul Domnului, în sunetul jalnicei cântări «Iosif cel cu bun chip». A urmat apoi sărutarea epitafului împreună cu metaniile obişnuite din partea preoţimei şi a credincioşilor.

Vineri seara la ora 6½, s'a celebrat utrenia şi prohodul. Credincioşii din biserica arhiplină, ascultau cuprinşi de duioşie frumoasele tropare, ale celor trei stări, dela mormântul Domnului: «Viaţă în mormânt», «Cade-se să te mărim pe Tine» şi «Neamurile toate». A urmat apoi ridicarea sfântului aer şi înconjurarea bisericii, mergând înainte cântăreţii, preoţimea cu aerul, I. P. S. Sa, apoi mulţimea de credincioşi; toţi ofiţeri din garnizoană în frunte cu dl general C. Găvănescu, Comandantul Corpului VII de armată şi reprezentanţii autorităţilor civile.

In faţa catedralei era postată o companie de soldaţi din reg. 90, împreună cu muzica.

In tot timpul ocolirii bisericii, cântăreţii au intonat «Sfinte Dumnezeule», s'au tras clopotele catedralei şi trupa a dat onorurile.

Slujba Invierii Domnului

Praznicul Invierii Domnului s'a serbat şi în anul acesta cu o deosebită solemnitate.

Atât la Inviere, la ora 4 dimineaţa, cât şi la liturgie a pontificat I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* înconjurat din preoţimea din centru.

La Inviere o companie din reg. 90, în frunte cu drapelul şi muzica, a fost postată înaintea catedralei, dând onorurile militare.

Eşind I. P. S. Sa din altar rosti în mod solemn cuvintele: «*Veniţi de luaţi lumină*», şi dela lumina I. P. S.

Sale şi-au aprins toţi credincioşii luminile. S'a început apoi serviciul divin cu înconjurarea catedralei; după acestea în faţa întrării principale I. P. S. Sa a citit sfânta evangelie şi apoi a cântat «Hristos a înviat». În momentul când I. P. S. Sa a început să cânte Hristos a înviat, 21 tunuri au vestit întregului oraş momentul înălţător al Învierii. După I. P. S. Sa, a cântat Hristos a înviat corul catedralei, apoi muzica militară.

I. P. S. Sa urcă treptele catedralei urmat de cler şi credincioşi şi ajunşi la uşa bisericii cu voce înaltă roşteşte cuvintele: «Ridicaţi boieri porţile voastre şi vă ridicaţi porţile cele veşnice, că va întra Împăratul măririi». Acestei alocaţiuni au urmat întrebările din biserică: «Cine este acesta Împăratul măririi»? I. P. S. Sa.: «Domnul cel tare şi puternic, Domnul cel tare în războaie, Domnul puterilor, acesta e Împăratul măririi». După ce întrebările şi răspunsurile s'au repetat de trei ori, s'a deschis uşile şi convoiul a întrat în biserică.

S'a celebrat apoi frumoasa slujbă a Învierii, la finea căreia I. P. S. Sa în cuvinte sărbătoreşti a făcut apoteoza Învierii Domnului. «A înviat Domnul» exclamă I. P. S. Sa pentru noi, deschizându-ne calea spre mântuire şi fericire. Învierea Domnului este baza credinţii că Dumnezeu ne poate învia spre o viaţă nouă, şi este totodată întărirea nădejdii noastre, pentru ca să nădăjduim în Dumnezeu, care doreşte să înviem spre această nouă viaţă. «Iar de vreme ce Isus Hristos se propovăduieşte că s'a sculat din morţi, cum zic unii dintre voi că învierea morţilor nu este? Şi de nu este învierea morţilor, nici Hristos dar n'a înviat. Iar dacă n'a înviat Hristos, zadarnică este propoveduirea noastră, zadarnică dar este şi credinţa voastră». (I Cor. 15).

Serviciul de dimineaţa s'a terminat la ora 6½. La acest sfânt act a participat, pe lângă mulţime mare de credincioşi, dnii ofiţeri aflători în garnizoană în frunte cu dl general C. Găvănescu, Comandantul Corpului VII de armată.

La ora 9¼ I. P. S. Sa Mitropolitul a fost condus din partea preoţimii în catedrală cu pompa obişnuită.

I. P. S. Sa a celebrat cu mare asistenţă sfânta liturgie. Răspunsurile le-a dat corul mixt al catedralei, condus de dl profesor T. Popoviici.

La finea sfintei liturgii a rostit un pătrunzător cuvânt despre însemnătatea cea mare a Învierii Domnului, cuvânt adresat cu deosebire numărului mare de credincioşi intelectuali.

Atât cuvântul arhieresc dela serviciul divin de dimineaţă, cât şi cel dela sfânta liturgie, au fost ascultate cu deosebită atenţiune din partea numeroşilor credincioşi, asupra cărora a făcut adâncă impresiune.

Se apropia ora 12, când I. P. S. Sa a fost condus la reşedinţa Sa cu aceiaş ceremonie cu care a fost adus.

In a doua zi a praznicului Învierii la finea sfintei liturgii, protoiereul catedralei, E. Cioran, a citit instructiva pastorală a I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae, trimisă tuturor parohiilor din arhidieceză. Şi acest cuvânt arhieresc a fost ascultat de mulţimea de credincioşi cu deosebită luare aminte.

Cuvinte arhiereşti

— La sărbătoarea Învierii Domnului —

I

Din pastorala P. S. Sale episcopului *Iosif* al Caransebeşului:

Viaţa omenească, iubiţii mei, e o călătorie, care se sfârşeşte cu poarta prin care intrăm în viaţa veşnică; această cale este când plăcută, când plină de greutăţi şi necazuri omeneşti, după cum sânt însişi oamenii şi împrejurările, între care se desfăşoară această călătorie. Şi precum drumeţul, care a pornit în călătorie mai lungă, are lipsă de a se odihni la anumite staţiuni, pentru a-şi întări puterile trupeşti, tot aşa şi omului în viaţa sa, în călătoria sa spre veşnicie, îi stau în cale anumite staţiuni, mai mari sau mai mici, de odihnă, de întărire sufletească, şi aceste staţiuni sânt sfintele sărbători aşezate de sfânta biserică.

O astfel de staţiune este, în prima linie, luminata sărbătoare a Învierii Domnului, pe care ne-a învrednicit bunul Dumnezeu să o serbăm acuma.

Veniţi deci, toţi bunilor credincioşi răscumpăraţi cu scumpul şi sfântul Sânge al Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos, vărsat pe sfânta Cruce, veniţi să ne odihnim, să ne răcorim sufletul nostru la isvorul limpede, curat şi răcoritor al învăţăturilor Domnului Isus; să ne împrospătăm şi întărim puterile noastre sufleteşti, pentru a putea cu vrednicie să umblăm mai departe pe calea vieţii noastre pământeşti, după ce odihnindu-ne am preamărit Învierea lui Hristos, care cu strălucirea sa a luminat cerul şi pământul şi cele de desubt, care a sfărâmat porţile iadului şi ni-a deschis porţile fericirii cereşti.

Sânt, iubiţii mei, mulţi, foarte mulţi oameni, care ţin, că scopul vieţii e asigurarea unui trai în belşug, în avuţie, zicând, că raiul e aici pe pământ, şi acest rai constă în avuţie, şi în urma acesteia, în putinţa de a duce o viaţă îmbinată cu plăceri şi desfătări lumeşti, o viaţă molatecă şi luxurioasă. Aceasta formează pentru ei raiul, fericirea. Şi, pentru ca să poată duce o astfel de viaţă, se silesc, să ajungă pe orce cale la avere, chiar şi cu asuprirea deaproapelui, pentru că acest soi de oameni sânt reci faţă de aproapele; ei se iubesc numai pe sine înşişi; înaintea lor nu e nimica mai nobil, mai preţios, mai sfânt decât numai propria lor persoană; ei se idolatrizează pe sine, devin idolii lor proprii. Aceştia se aseamănă omului bogat din parabola Mântuitorului, care se îngrijeşte numai de desfătarea sa, făcând planuri pentru mărirea jitniţelor sale, necugetându-se la sfârşitul său aproape.

Sânt, iubiţii mei, earăşi mulţi, foarte mulţi oameni, cari sânt lipsiţi de bunuri pământeşi, ei muncesc şi se trudesc zi de zi, ca să-şi uşureze traiul vieţii, râvnind la cei avuţi, la viaţă împreunată cu plăceri şi bucurii lumeşti. Şi neisbutind să-şi ajungă această dorinţă sânt nemulţumiţi, se răsvrătesc în sufletul lor, ba învinovăţesc dreptatea şi bunătatea lui Dumnezeu, se simţesc nefericiţi.

Vorbesc, iubiţii mei, numai despre aceste două soiuri de oameni, cari deopotrivă caută fericirea în avuţie, în scopul unui trai cu plăceri şi desmierdări, cu trufie şi îngâmfare şi ca urmare, cu despreţuirea celorlalţi mai puţin înzestraţi cu bunuri pământeşti. Nu vorbesc despre cei avuţi, cari îşi folosesc avutul cu cumpăt şi în folosul tuturora, şi de cei lipsiţi de avuţii, cari sânt îndestulaţi cu soartea lor, şi sânt mulţumiţi, că pot câştiga cele de lipsă pentru traiul zilnic. Vorbesc despre cele două soiuri de oameni spre a arăta, că nici fericirea nu stă în viaţa plină de bucurii, plăceri, desmerdări lumeşti, în îngâmfare, trufie, şi nici nefericirea nu o formează neputinţa ajungerii la avere pentru un trai cu plăceri şi desmerdări.

Fericirea nu o formează averea, şi nici nu se bazează pe avere, ci ea constă în conştiinţa liniştită în seninătatea sufletului, care e produsul vieţii conforme cu învăţăturile Mântuitorului Isus, păstrate în biserica noastră strămoşească, produsul vieţii cu şi în Dumnezeu, — ceeace e şi chizăşia fericirii veşnice.

II

Din pastorala P. S. Sale episcopului *Roman* al Orăzii:

După cum odinioară păgânii s'au rupt din maslinul nădejdii mesianice şi au trăit departe de Dumnezeu, tot aşa s'au rupt iudeii din maslinul omului nou sădit de Hristos şi udat cu sângele Său, ridicând tot mai sus părete despărţitor: legea lor. Ei trăiesc şi azi în umbra legii şi nu vreau să ştie, c'a venit harul adevărat mântuitor. Nu-i pace, nu i împăcare între iudei şi creştini. Dar nu-i pace nici între creştini. Nu se zăreşte nicăiri pe globul pământesc poporul nou zidit în Isus Hristos, împărăţia mare a fraţilor: ce trăesc în pace unii cu alţii, deosebiţi încă prin limbă, dar uniţi şi împăcaţi prin sângele crucii, prin credinţa şi iubirea lui Hristos. Nu este pace pe pământ, popoarele se războiesc între ele, pentrucă se îndepărtează tot mai mult de Hristos. Sufletele sânt stăpânite nu de pace, ci de război, nu de iubire, ci de ură. Nu-i pace între neamuri, dar nu-i pace nici între fraţii de acelaş neam şi sânge, căci iată Dumnezeu a doborât păretele despărţitor dintre Ardeal şi cei lalţi fraţi ai noştri, făcându-ne pe toţi una în ţară frumoasă ca grădina raiului, şi acum duhul cel rău al vrajbei a ridicat între noi alt părete despărţitor; partidele ce ne sfâşie sufletul şi trupul. Pe lângă acest părete nou mai rămase un părete despărţitor, pe care împăraţii Austriei înfrăţiţi cu ungurii şi cu papa dela Roma l-au ridicat în sufletul creştinesc al poporului român, desbinându-l în două biserici. Rupt-au din maslinul veşnic verde al bisericii strămoşeşti o ramură şi au altoit o în pom străin. Împărţit-au sufletul nostru în două. Noi, vlădicii voştri, întins-am mână prietenească fraţilor smulşi dela sânul bisericii noastre şi i-am rugat ca împreună să doborâm păretele despărţitor al papismului. Dar ne-am izbit de neînţelegerea glasului vremii, care strigă tuturor fiilor acestui neam să fie una: un neam, o credinţă, o biserică. Noi nu vom înceta a lucra cu stăruinţă pentru înfrăţirea tuturor românilor în credinţa strămoşească a poporului român şi vom izbi atâta vreme în păretele despărţitor, până-l vom doborâ. In sufletul nostru e vie şi tare nădejdea, că iubirea de neam va birui, dacă nu azi, atunci mâne şi iar se va sălăşlui pacea în sânul poporului român. Pentru aceasta ne rugăm, pentru aceasta muncim fără osteneală.

Dar nu e pace nici înlăuntrul omului.

...Ochiul, pe care Domnul ni l-a dat să privim mereu spre înălţime, se uită la deşertăciunile lumeşti; mâna, pe care ni-a dat o să facem cele plăcute Lui, lucrează cele rele; picioarele, în loc să umble în căile Domnului, umblă în calea pierzării; urechile, în loc să asculte cuvintele adevărului, se apleacă cu plăcere la şoaptele ademenitoare ale ispitei şi minciunii. Una gândesc, una voiesc, dar alta fac; pentrucă nu legea duhovniciască a lui Hristos, ci legea firii e stăpână peste mine. Trupul cu pornirile lui pătimaşe şi păcătoase stăpâneşte sufletul doritor de bine. Eu sânt omul vechi vândut rob păcatului. «Ticălos om sânt eu! Cum să fac, ca să devin omul nou al lui Hristos, ca gândul bun al minţii mele să înfrâneze pornirea pătimaşă a cărnii, ca nu numai gândul, ci şi fapta mea să fie bună? Cum să împac în mine pe omul duhovnicesc cu omul trupesc, pentru ca din această împăcare să se nască omul nou al lui Hristos? «Mulţămesc lui Dumnezeu prin Isus Hristos Domnul nostru». Eu sânt un biet rob neputincios, ce port jugul apăsător al firii stricate prin păcat. Eu sânt robul patimilor ce mă copleşesc şi n'am putere să le înfrânez. Dar eată ajutorul meu dela Domnul, care prin patima Sa biruind moartea mi-a dat şi mie putinţa, să scutur jugul păcatului şi să pot înfăptui gândul meu cel bun. El mi-a dat în sfintele Sale taine mijloacele de înnoire, de înduhovnicire prin care mintea poate birui pornirile cărnii, care stau ca un părete despărţitor între Dumnezeu şi mine, atârnând ca o povară grea de aripile sufletului doritor de a se înălţa în albăstrimea cerului. El ni-a arătat tuturor calea ce duce la înnoire: lupta necurmată împotriva boldurilor trupeşti, omorârea în noi a poftelor rele şi stăruinţa nesovăitoare în o viaţă bună şi curată. In acest scop ne-a dat Domnul: Rugăciunea, postul şi puterea harului sfintelor Sale taine. Rugăciunea ridică sufletul spre cele înalte, amuţeşte şoaptele ispitelor, arde rădăcinile păcatului şi căleste sufletul după cum focul căleste ferul. El ni-a dat postul, pentru slăbirea trupului şi întărirea sufletului. El ni-a dat sfânta taină a spovedaniei, în care bietul suflet îşi destăinuie sbuciumul său şi-şi plânge înfrângerile suferite în lupta cu carnea. In sfânta taină a cuminecăturii Domnul ni se dă întreg sălăşluindu se cu întreaga Lui fiinţă în fiinţa noastră. Primiţi harul ce vi se îmbie ca ajutor în lupta voastră pentru desăvârşire, căci el dă puteri noui sufletului în trudnicia lui de a birui trupul. Harul Domnului, ca focul, curăţă trupul de tina patimilor. Cu ajutorul lui vă veţi înoi în toată fiinţa voastră zidindu-vă oameni noi în Isus Hristos. «Nu vă asemănaţi chipului veacului acestuia, ci vă schimbaţi la faţă întru înoirea minţii voastre, ca să cunoaşteţi voi care este voia lui Dumnezeu cea bună şi plăcută şi deplin». (Rom. 12, 2).

Cel ce ai înviat din morţi, Hristoase Dumnezeul nostru, ridică păretele despărţitor dintre fiii neamului nostru, precum ai ridicat păretele despărţitor dintre iudei şi păgâni, stinge văpaia vrajbei din sufletele noastre şi ne zideşte pe toţi om nou în Tine, ca Învierea Ta să fie şi învierea noastră şi să Te preamărim în biserica cea zidită de Tine din neam în neam.

III

Din pastorala P. S. Sale episcopului *Nicolae* al Clujului:

Marea sărbătoare a Învierii o prăznuim în anul acesta în împrejurări mai îngrijorătoare, decât cum eram obişnuiţi în anii trecuţi. Eram deprinşi ca, în preajma Învierii Domnului, să se arate şi semnele primenirii, semnele învierii întregii firi, iar cu acestea şi semnele înviorării, primenirii noastre sufleteşti. Iată însă că o earnă grea, cum de mult nu s'a văzut, a făcut să întârzie mult lucrul câmpului. Va fi nevoie de multă încordare şi muncă stăruitoare, ca de obicei, pentru ca să vă puteţi ajunge cele rămase în urmă. De aceea, nu Vă perdeţi vremea atât de scumpă, ci siliţi-vă din răsputeri să Vă îndepliniţi frumos şi îndestulat îndatoririle faţă de casă, gospodărie, soţie şi copii. Se găsesc mulţi, cari vă îndeamnă la gânduri şi fapte neprecugetate. Vin pe la casele voastre şi vă făgăduesc câte verzi şi uscate, numai să-i ascultaţi şi să alergaţi după ei, pe la cele întruniri şi adunări fără de rost.

Treburile statului şi ale ţării, dragilor mei, au cine le purta, şi de regulă le poartă oameni cu răspundere — iar când cad în greşeli, are cine să-i schimbe. Precum nu se amestecă domnii în lucrul plugarului, la aratul şi sămănatul câmpului, tot aşa nu e bine, nu e de folos, când se amestecă plugarul, sau muncitorul în treburile domnilor. Fiecare să rămâie la talantul său, darul cu care l-a înzestrat Dumnezeu. Trăim într'o ţară mândră şi destul de încăpătoare pentru toţi, de ce atunci să ne cârtim şi să ne duşmănim unii pe alţii? Ori lucru cunoscut este, că în zilele noastre, vrajba şi ura cea mai mare, pe urma întrunirilor fără de rost vine! Din toate părţile ne înconjoară duşmani, cari abia aşteaptă slăbirea şi turbura rea noastră.

Mă îndrept, iubiţilor şi către credincioşii noştri cari trăesc răspândiţi prin oraşele eparhiei noastre.

Lumea dela oraşe, dovedeşte întrucâtva prin purtarea şi năzuinţele ei multă uşurătate, uneori îţi vine să crezi că aceşti oameni numai de învăţăturile binefăcătoare ale bisericii, ai cărei fii se cheamă că sânt, n'au auzit nimic vreodată.

In loc să meargă cu pildă bună înaintea poporului dela ţară, care în urma spoelii de cultură, greşit înţeleasă şi rău introdusă, începe să şi uite acum şi el frumoasele obiceiuri tradiţionale şi urma lipsei de evlavie pe căile păcatului şi ale desfrâului aducător de peire; ei strecoară singuri, de câte ori vin în atingere cu aceste, sămânţa răului şi a desmăţului în sufletele lesne încrezătoare ale poporenilor.

Astfel nu i mirare dacă patimile, ispitele, luxul şi desfrâul au început să lase urme nespus de dureroase şi păgubitoare în rândurile fiilor neamului nostru. Nu-i mirare dacă spitalele şi temniţele sânt pline de cei alunecaţi pe povârnişul păcatului işi al rătăcirii.

De aceea gândul meu în această zi mare, aducătoare de bucurie şi fericire pentru toţi, se îndreaptă poate mai mult ca oricând către credincioşii noştri de prin oraşe şi le doreşte, ca pacea morală, care a adus-o Mântuitorul în lume, când aceasta se găsia zbuciumată de tot felul de rele, să se pogoare şi în inimile cetăţenilor noştri.

Lumina adusă de Domnul, când lumea zăcea în cel mai negru întuneric, să pătrundă şi acum în tot sufletul însetat de lumină, pentru a-l cunoaşte pe Cel înviat din morţi şi a-i urma voia Lui cea sfântă.

IV

Din pastorala P. S. Sale episcopului *Grigorie* al Aradului:

Sfânta Inviere mai pe sus de toate ne învaţă despre dragostea nemărginită a lui Dumnezeu pentru noi. Mântuitorul s'a născut în Vifleem, a învăţat, a vindecat, a binecuvântat, a fost fără păcat, a făcut tot binele, dar oamenii îl răstignesc! El moare şi este îngropat. Oh, omule, oh, creştine, dar nu este vorba numai de acest adevăr, ci de unul şi mai minunat: este vorba de Invierea Domnului. Dacă într'o bună zi soarele ar apune şi n'ar mai răsări, ce ar face bietul om? Ar sta înaintea casei sale în întuneric, ar aştepta multă vreme şi ar intra în casă aşteptând şi aşteptând zadarnic... Toate i-s'ar isprăvi şi la urmă nu i ar mai rămânea decât să moară fără nădejde! Dar precum soarele n'a apus, aşa n'a apus nici lumina vieţii, Mântuitorul, care ne a scos din moarte la viaţă. Eată iubirea nemărginită a lui Dumnezeu! Strămoşii noştri, Romanii, aveau şi ei o palidă idee de ceeace este dumnezeirea. Intr'o şedinţă a senatului roman unii ziceau că Divinitatea e bogăţie, dar atunci vai de cei săraci, ziceau alţii. Unii ziceau că Divinitatea e puterea, dar atunci vai de cei slabi — ziceau alţii. Când un senator mai înţelept zise: Divinitatea este *iubirea*, toţi căzură de acord. Dacă deci şi păgânii simţeau că Dumnezeu e dragostea, simţim mai ales noi creştinii că Dumnezeu e dragostea. Căci s'a jertfit pentru noi, şi oamenii nu puturá să întunece lumina, care a venit să lumineze pe tot omul din lume. Această lumină este — Adevărul lui Hristos. Toţi cei cu inimă curată ascultă de acest adevăr. Toţi cei buni şi curaţi la inimă merg încet, dar cu paşi siguri spre Adevăr, fiind siguri că răstignindu-şi patimile se vor bucura pururea de Invierea lui Hristos. Cu aceasta să strigăm cu toţii în această mărită zi: Hristos a înviat!

Conferenţe preoţeşti

— Protop. Oituz —

De când s'a despărţit fostul protopopiat al Treiscaunelor în 2 protopopiate: al Oituzului şi al Sf. Gheorghe, şi în deosebi de când în fruntea lor au ajuns şefi conştii de înalta lor chemare, aici în Săcuime parohiile noastre au intrat într'o nouă fază de progres pe toate terenele vieţii, în special pe cel cultural şi religios.

Progres îmbucurător s'a putut vedea şi la conferenţa de primăvară, a preoţimii din protopopiatul Oituz, ţinută în 27 şi 28 Martie c. în Zagon şi la adunarea protopopească din Boroşneul-mare. Atât conferenţa, cât şi adunarea, ne-a înviorat sufleteşte pentru a putea continua cu succes munca pastorală.

In adunarea din Boroşneul-mare, şeful tractual, părintele prot. I. Rafiroiu, după ce prin o vorbire avântată a deschis şedinţa, a cetit raportul general despre starea fiecărei parohii în parte, arătând trecutul şi fazele prin care au trecut dela înfiinţarea lor până azi, din punct de vedere naţional, moral, cultural şi material al fiecăreia.

După terminarea agendelor, am plecat spre Zagon, unde avea să se ţină conferenţa preoţească. Ajunşi aici, s'a oficiat «Pavecerniţa», urmată de mărturisirea preoţilor prin venerabilul paroh octogenar din Zagon, Alexe Neagovici. Sfaturile cucernicului duhovnic ne-au străbătut toată fiinţa.

A urmat şedinţa ultimă cu:

1. Raportul preşedintelui despărţământului Oituz, Ioan Rafiroiu, despre activitatea pastorală a preoţimii în 1927: se constată progres îmbucurător;

2. Raportul casierului, Er. Ticuşan, cu propunerea de a se prevedea în bugetele parohiilor din protopopiat sume între 250—500 lei pentru augmentarea fondului despărţământului, spre a servi scopurilor de propagandă religioasă;

3. Păr. N. Dima citeşte lucrarea sa temeinică: Adevărurile dogmatice ale bisericii noastre ortodoxe.

Ziua II-a: S'a săvârşit sfânta Liturgie înainte sfinţită, prin 7 preoţi, în frunte cu şefui tractual. In decursul sfintei Liturgii, preoţimea s'a împărtăşit, apoi a urmat predica părintelui prot. Rafiroiu. In partea primă a predicei, prin cuvinte pătrunzătoare, alese din sfânta Scriptură şi prin exemple luate din viaţă, ne-a transpus în faţa tribunalului dumnezeesc şi al dreptăţii veşnice. De sentinţa înfricoşată a acestei judecăţi nimic nu ne va putea scăpa mai uşor ca examinându-ne sufletul şi mărturisindu-ne păcatele. In partea a doua arată că scopul venirii preoţimii în această parohie e şi acela să sărbătorească pe venerabilul paroh, Al. Neagovici, cu prilejul împlinirii vârstei de 80 de ani şi 57 ani de activitate pe teren bisericesc şi şcolar. Apreţiază munca sa şi îndeamnă preoţimea a urma pilda acestui păstor, tipul preoţilor cucernici ai tractului; ear pe credincioşii numeroşi din biserică îi sfătueşte să alimenteze în inimile lor semânţa aruncată de acest harnic păstor timp de peste o jumătate de veac dela altarul bisericii şi al neamului.

Emoţionat adânc răspunde părintele sărbătorit, apoi părintele capelan, I. Ciora, mulţămeşte preoţilor pentrucă, prin prezenţa lor, au făcut zagonenilor clipe atât de înălţătoare. Preoţimea şi a continuat şedinţa în frumoasa şcoală de stat, zidită în anul trecut. Aici părintele, I. Aldeş, îşi citeşte lucrarea bine întocmită: «Atitudinea preotului ortodox român faţă cu actualele împrejurări»; ca încheere păr. protopop ne comunică diferite ordine oficiale, dând îndrumările necesare.

Pr. *Er. Ticuşan.*

Dela Soc. „Cultul Eroilor"

Sâmbătă s'a ţinut la Bucureşti, în palatul Patriarhiei, adunarea generală a societăţii «Cultul Eroilor» sub prezidenţia I. P. S. Sale patriarhului si regent Dr. *Miron Cristea*, care în cuvântarea sa de deschidere arată că societatea, în timpul de şapte ani de când fiinţează, a făcut vădite progrese.

Dl general *Ion Manolescu*, directorul societăţii, face darea de seamă anuală despre activitatea societăţii în cursul anului 1927: S'au centralizat mormintele a peste 11 mii de eroi în cimitire de onoare la: Constanţa, Târgovişte, Valea Uzului din jud. Ciuc, Orăştie, Râmnic-Vâlcea, Cernăuţi. S'au construit, cu ajutorul comitetelor judeţene şi al garnizoanelor respective, mausolee şi cripte pentru oseminte de eroi în mai multe locuri.

S'au făcut repatrieri de oseminte de eroi din Bulgaria şi Franţa.

S'au aşezat, în diferite puncte ale ţării, 62 troiţe, din peatră şi stejar, pentru comemorarea faptelor de arme.

S'au mai acordat ajutoare, pentru monumente de eroi, pe tot cuprinsul ţării.

Societatea a scos şi o revistă, intitulată *România Eroică*, publicând apreţiate bucăţi literare.

Dl general Ion Manolescu aminteşte apoi preţiosul sprijin dat societăţii din partea comitetelor regionale din: Craiova, Covurlui, Iaşi, *Sibiu*, Cernăuţi, Chişinău şi Cluj, şi mulţumeşte tuturor acelora, cari au contribuit cu sprijinul lor, moral sau cu mijloace materiale, la bunul mers al revistei şi al societăţii.

S'a aprobat bilanţul pe anul trecut, şi bugetul care se ridică la peste 14 milioane de lei pe anul viitor.

Preşedintele arată, că e datoria patriotică a ori cărui bun cetăţean al patriei să sprijinească activitatea plină de râvnă a societăţii Cultul Eroilor.

Propaganda antiromânească află primire binevoitoare în coloanele confratelui sibian *Tageblatt*, care în numărul său dela 21 Aprii a. c., într'un editorial cu titlul românesc «*Limba română obligatoare*», se răsboeşte cu «şovinismul» organelor de administraţie ale statului. In localul oficiului poştal din Sibiu, şi în alte locuri, — scrie la Tageblatt — s'au afişat de câtva timp tăbliţe cu inscripţia: «*Limba română obligatoare*». Dupace organul săsesc protestează, cu multă cheltueală de vorbă, împotriva tăbliţelor, găseşte că e potrivit să pună întrebarea: «*Şi ce zice biserica ortodoxă*» la acest «abuz»? când «ungurimea şi fostul stat ungar se înfăţişau neasămănat mai puţin şovinistic».

Confratele sas ştie că statul român nu este stat *poliglot*, cum era statul ungar, alcătuit din minoritate maghiară şi din *majoritate* nemaghiară. Trăim astăzi în stat *naţional*, nu poliglot: — de aceea cerinţa, Limba română obligatoare, de care s'a împedecat patriotul sas, *este logică şi firească*, — de sine înţeles, pentru toţi *cei ce ştiu românește* în ţara aceasta. Căci lucrul se prezintă aşa: atât la poşta sibiană, cât şi în alte oficii, şi în alte oraşe, se găsesc persoane care, deşi cunosc limba română, totuşi întrebuinţează cu predilecţie, uneori *demonstrativ*, limbi străine în serviciul public. Domnii saşi dela Tageblatt binevoească a da voie statului român să şi reglementeze puţin cetăţenii, dacă vreau să fie consideraţi de buni patrioţi...

Fraude şi — rugăciuni

In America, în lumea nouă a oamenilor practici, s'a inaugurat acum sistemul — rugăciunilor împotriva mulţimii de fraude comise în timpul din urmă.

Eată ce scrie ziarul *America:* O mare parte a locuitorilor din Chicago s'au rugat ieri lui Dumnezeu ca să le ajute a scăpa de corupţia politică. Preoţii protestanţi şi-au deschis bisericile, ear societăţile religioase şi-au deschis sălile lor de întruniri. In cele mai multe locuri audienţa a fost mare, participând la aceste rugăciuni peste 100.000 de persoane. Deciziunea pentru fixarea unei zile de rugăciuni, în care să se invoce ajutorul dumnezeesc spre a pune capăt corupţiei politice în Chicago, au luat-o preoţii din organizaţia protestantă Union Minister's Conference la congresul anual ţinut în acest oraş. In propunere se arăta că «crima, fraudele şi corupţia întinează mereu numele oraşului Chicago» şi că «există evidenţă despre tovărăşia dintre criminali şi unii funcţionari». Rugăciunile s'au făcut în special pentru alegerile primariale din 10 April. Eată unele dintre rugăciunile făcute:

Din partea preotului Iohn Thompson, păstor la First Methodist Episcopal Church:

«O Tu cel care ai îngrijit de Nineveh şi l-ai apărat, şi tu care ai plâns Ierusalimul, rugămu-ne ţie să domneşti peste Chicago, acest oraş tânăr şi tare, bun şi rău, şi din ceeace are omul mai rău fă ce poate fi mai bun, ear ceeace are omul mai întunecat, schimbă-l în lumina Ta cea mare».

Preotul Ralph W. Owen de la Presbyterian Broadway Christian Education deasemenea a rostit următoarea rugă:

«O, Doamne, pune în inima autorităţilor dorinţa de a curăţi oraşul nostru de toate crimele şi de toată corupţia. Dă, Doamne, ca noi alegătorii să ne facem datoria cum se cade în alegerile viitoare»....

Dela Alba-Iulia

— Corespondenţă —

Secţia Alba-Iulia, a Asociaţiunii noastre culturale, a organizat anul acesta o serie de conferenţe religioase în oraşul încoronării.

Aceste conferenţe au stârnit viu interes, ceeace arată preocuparea publicului românesc pentru problemele de ordin religios. Duminecă, în 6 April, a vorbit în faţa unui public numeros dl Dr. Gr. Cristescu, profesor la Academia Teologică din Sibiu, tratând cu rară competenţă despre *Misionarismul cultural.*

A venit primăvara cu svâcniri noi de viaţă, natura întreagă se desmorţeşte sub mângăierea razelor de soare. Totul reînvie, — numai sufletul doarme. Când va veni primăvara morală în ţara noastră? Cu această imagine plină de înţeles conferenţiarul captivează dela început atenţia publicului, pe care-o ţine încordată până la sfârşit. Viaţa reînvie în mijlocul naturii şi valuri de patimi rostogolesc în abizuri atâtea suflete. Idealul tinerimii de azi e «omul de viaţă». Tinerii aleargă după situaţii înalte, fără muncă şi fără jertfă. Sub masca culturii se ascunde un suflet barbar. Este o criză a culturii în ţara noastră. Conferenţiarul analizează apoi tipul omului incult, devenit aşa de general în vremile de prefaceri. Armele incultului sânt teribile: calomnia şi conspiraţia tăcerii. Incultul se întâlneşte în toate straturile societăţii, dela treapta cea mai de jos, până la cea mai înaltă. Incultul aristocratic nu discută, ci da sentinţe, pe care le-a cules din cărţi şi auzite, fără să le înţeleagă rostul şi să le asimileze semnificaţia. La sfârşit defineşte noţiunea culturii, pe care o pune în funcţiune de idealul perfecţiunii. Omul cult e moral în sensul cel mai înalt al cuvântului. Adevărata cultură e în slujba religiei, căci cultura nu este decât expresia suveranităţii spiritului în fiinţa omenească, ea tinde să reintegreze umanitatea în divinitate. Chipul Mântuitorului ar trebui să domineze pretutindeni, unde ajunge munca omenească, în uzine şi laboratoare, şcoale şi birouri, ateliere şi tribunale.

Varietatea şi bogăţia cunoştinţelor, talentul cu care zugrăveşte cele mai fine nuanţe, vădeşte conferenţiarul subtil şi apreţiat. Intelectualii din Alba-Iulia au avut o seară de adevărată înălţare sufletească.

Activitatea
soc. „Principele Mircea“

Societatea «Principele Mircea» — întemeiată în 1919 de M. Sa Regina, cu scopul de a combate mortalitatea infantilă, atât de îngrijitoare, pentru viitorul neamului nostru, — a organizat, timp de 8 ani de când fiinţează, 84 dispensare în oraşe şi sate din cuprinsul ţării, unde s'au dat în cursul anului 1927, 139.291 consultaţii, la copii sugari, şi s'au făcut 162.240 vizite la domiciliu, copiilor înscrişi la dispensare, reducând mortalitatea la 4.3 la sută, la copiii îngrijiţi.

A organizat: o şcoală de infirmiere vizitatoare, cu 50 eleve, cu internat de 3 ani, o şcoală de moaşe rurale, cu 70 eleve, cu internat de 2 ani, 3 maternităţi, în care s'au dat 3427 consultaţii, şi au fost 1150 naşteri, cu consultaţii pentru femei înainte de naştere şi asistenţă la domiciliu la naştere; 1 cămin pentru femei în covalescenţă după naştere, 2 cantine pentru mamele sărace, 5 cantine pentru copii ce urmează la cele 5 atenee, 2 leagăne permanente de copii găsiţi, 3 leagăne de zi, 1 preventoriu de copii la munte, un atelier de lucru, plasare de femei cu copii.

In afară de aceasta, în primăvara anului 1927, a început construirea aşezămintelor spitaliceşti «Regina Maria».

Aceste aşezăminte vor cuprinde: pavilioane spitaliceşti, şcoale de îngrijitoare, leagăne, cantine, atenee şi grădini de copii, băi, bibliotecă, parc sportiv etc... servind populaţiei sărmane, şi vor costa peste 200 milioane.

Toate acestea, s'au putut înfiinţa prin bunăvoinţa publicului generos şi prin munca membrilor.

Pentru locurile sfinte

Ştiri dureroase ne vin din Palestina: Locurile sfinte trăesc într'o grozavă şi necontenită surescitare provocată de cutremure de pământ, ce umplu de adâncă îngrijorare sufletele celor ce se îngrijesc de soarta lor.

Vechea şi istorica biserică a Sf. Învieri, care se află deasupra Sf. Mormânt, clădită la anul 320 după Hristos, de Sf. Elena, mama împăratului Constantin cel Mare, s'a dărâmat; tot astfel frumoasa mănăstire a Sf. Ioan Botezătorul din pustiile Iordanului, în apropiere de locul unde Domnul a primit Botezul, a fost distrusă, ca şi multe alte lăcaşuri de vrednică închinare ortodoxă au căzut prada ruinei puternicelor sguduituri ale cutremurelor de pământ.

Astăzi, când Patriarhia din Ierusalim însărcinată cu cea mai înaltă delegaţie din partea ortodoxiei, trece printr'o criză financiară, când privirile ei sânt aţintite spre vitalitatea ortodoxismului Ţării româneşti, o puternică mişcare de ajutorare se impune.

E pioasă datorie de creştini, ca aceste monumente, mărturii ale sufletului unor epoce de nădej de şi cucernică cugetare, să fie readuse la starea lor de măreţie din trecut.

Grija, ca locurile sfinte să fie materialiceşte bine îndestulate, a stăpânit în mare măsură duhul societăţii româneşti din veacurile trecute, când voevozii şi boerii drept credincioşi din iniţiativa particulară se ilustrau prin bogatele lor danii şi înzestrări de biserici şi mănăstiri, aceste admirabile flori de credinţă şi artă, cu odoare de preţ, şi multe altele.

Sânt datorii pe care trebue să le împlinim spre cinstea bisericii noastre şi spre întărirea ortodoxiei, pentru a scăpa locurile sfinte de ruina falimentului.

Patriarhia din Ierusalim merită recunoştinţa creştinătăţii întregi pentru faptul cum a ştiut să câştige şi să păstreze locurile sfinte dreptmăritoarei noastre ortodoxii, din moment ce Ierusalimul şi Palestina e ţara de religiune şi de spiritualitate prin excelenţă: aici se încrucişează interesele tuturor cultelor, tuturor religiunilor. Aşa încât o datorie morală obligă toate bisericile ortodoxe să-şi îndrepte atenţia spre aceste laturi, spunea S. S. Patriarhul Miron în referatul către Sf. Sinod asupra călătoriei făcute anul trecut.

Este de datoria noastră să arătăm prin fapte concrete, că ştim să dăm locurilor sfinte o nouă viaţă.

Ierusalimul, locul de frumuseţe morală pentru creştinătate, îşi trăeşte amurgul unei splendori de mult apuse în tristeţe şi sărăcie profundă.

Leagănul creştinismului, unde a a trăit Mântuitorul în propovăduirea Evangheliei sublime, de unde lumina lui Hristos s'a răspândit pentru toate popoarele lumii, se apropie cu încetul de mormânt, ducând cu el doar gloria trecutului şi resemnarea martirului.

Să salvăm locurile sfinte, care trăesc momentele cele mai critice ale istoriei lor. *V. Constantinescu.*

Scene din Senat

Ne aflăm încă sub impresiunea netrecătoare a marelui eveniment istoric şedinţa Senatului dela 27 Martie a. c. când I. P. S. S. Mitropolitul nostru *Nicolae* şi-a spus cuvântul la discuţiunea generală asupra proiectului de lege al Cultelor.

Prin cuvântul spus cu deplină competenţă şi cu un vast aparat ştienţific, s'a făcut lumină în multe puncte întunecoase ale trecutului nostru de tristă aducere aminte, şi s'a distrus multe legende... Ochii multora au primit lumină.

Rând pe rând vom reveni asupra chestiunilor sulevate de I P. Sfinţitul nostru Părinte.

Crestăm pentru astăzi întreruperea făcută de P. S. Episcopul gr.-cat. Nicolescu în decursul vorbirei I. P. S. Sale.

*

Vorbind I. P. S. Mitropolitul nostru despre laici şi administrarea averilor bisericeşti, P. S. Sa Episcopul dela Lugoj l-a întrebat, dacă poporul, colectivitatea este subiectul de drept al acestor averi.

I. P. S. S Mitropolitul Nostru: Pentruca să răspund la această chestiune ar trebui să fac o expunere amănunţită asupra participării laicilor în timpurile primare ale creştinismului la hotărârea chestiunilor bisericeşti. Aduc atunci aminte Prea Sfinţitului dela Lugoj că Sf. Ciprian spune undeva, că nimic nu face fără să consulte poporul, evident, că în primul rând în chestiunile materiale trebuie să ia acest consult poporului, iar nu în chestiunile sacramentale, rezervate exclusiv ierarhilor.

P. S S. Episcopul greco-catolic român al Lugojului Al. Niculescu: *Nu este urmă despre această afirmare.*

S'a grăbit P. S. Ep. Nicolescu când a zis, că nu este urmă despre această afirmare, pentrucă şi în primele secole ale creştinismului a participat poporul la exercitarea puterii bisericeşti. Şi şi-a adus foarte bine aminte I. P. Sfinţitul nostru, că Sf. Ciprian aminteşte despre participarea poporului la exercitarea puterii bisericeşti

Iată ce scrie sfântul Părinte:

Sf. Ciprian ep. V. ad. clerum Carttagia

Epistola V. — **„Ad presbyteros et diaconos“**

«Ad id vero quod scripserunt mihi compresbyteri nostri Donatus el Fortunatus, Novatus et Gordus, solus rescribere nihil potui, quando a primordio episcopatus mei statuerim nihi sine consilio vestro et sine consensu plebis mea privatim sententia gerere. Sed, cum ad vos per Dei gratiam venero, tune de iis quae vel gesba sunt vel gerenda, sicut honor mutuus poscit, in commune tractabimus. Opto vos, fratres charissimi ac desiderantissimi, semper bene valere et mei meminisse.

(«La aceia însă ce mi-au scris conpresbiterii noştri Donatus şi Furtunatus, Novatus şi Gordus, singur n'am putut răspunde nimic, când dela începutul episcopatului meu am hotărât să nu fac nimic fără de sfatul vostru, şi fără consensul poporului, după părerea mea privată. Dar, când voiu veni la voi cu ajutorul lui Dumnezeu, atunci despre cele întâmplate lucrari cât şi despre cele ce au să se întâmple, după cum cere cinstea reciprocă, vom trata împreună (în comun). Doresc, ca voi, prea iubiţi, şi prea doriţi fraţi, să tiţi totdeauna sănătoşi, şi să vă aduceţi aminte de mine».

Epistola XI **Ad plebem**

«Audiant, quaeso, patienter consilium nostrum; expectent regressionem nostram, ut, cum ad vos per Dei misericordiam venerimus, convocati coepiscopi plures, secundum Domini disciplinam et confessorum praesentiam *et vestram quaque sententiam*, beatorum martirum litteras et desideria examinare possimus. De hoc et ad clerum et ad martyrea et confessores litteras feci, quas utrasque legi vobis mandavi. Opto vos, fratres charissimi ac desiderantissimi, in Domino semper bene valere et nostri meminisse. Valete».

«Să auză, mă rog cu răbdare sfatul nostru; să aştepte întoarcerea noastră, ca după-ce din îndurarea lui Dumnezeu voiu fi venit la voi, fiind convocaţi mai mulţi episcopi după disciplina Domnului şi presenţa mărturisitorilor şi *după chiar părerea voastră* să putem examina scrisorile fericiţilor martiri şi dorinţele lor. Despre aceasta am făcut scrisori către cler şi către martiri şi mărturisitori, cari am poruncit să vi se citească. Doresc, fraţi prea iubiţi şi prea doriţi, să fiţi totdeauna sănătoşi întru Domnul şi să vă aduceţi aminte de mine. Fiţi sănătoşi».

Clarissime et doctissime dle Nicolescu, declararea P. S. Tale rostită în Senat, că nu există urmă în istorie despre cele afirmate de Mitropolitul nostru, este o nouă dovadă de superficialitatea care Vă caracterisează şi o nouă dovadă a şcoalei iezuitice, care Vă inspiră.

Adunare generală

Duminecă, la 1 April, s'a ţinut în sala festivă a «Reuniunii culturale naţionale a meseriaşilor români din Sibiu», anuala adunare generală pe 1927, în prezenţa a foarte numeroşilor ei membri activi.

Adunarea a fost onorată cu prezenţa dlor consilieri de trib. I. Iliescu, prof. Tim. Popovici, membru onorar, Teodor Moldovan şi a altor membri ai reuniunii.

Vrednicul prezident, dl profesor Nicolae Colan, prin o vorbire avântată deschide adunarea aducându-şi cu drag aminte de spiritul solidar şi hărnicie a vrednicilor membri ai reuniunii, când prin munca lor cinstită închinată spre binele de obşte se prezentau în afară ca un singur om, ear între ei stăpânea o armonie frăţească.

Face apel către membri, ca animaţi de aducerea aminte a vrednicilor înaintaşi membri şi prezidenţi ai reuniunii, ca: Nicolae Cristea, Victor Tordăşianu şi George Poponea, eliminând dintre ei ori şi ce disonanţă, muncind neîntrerupt, să facă zid prin care nici odată să nu pătrundă în sinul reuniunii săgeţile invidioase ale altora.

Raportul general, — cetit de neobositul secretar al reuniunii dl Stefan Duca, despre rodnica activitate culturală naţională ilustrată şi prin conferenţele cu sete gustate de marele public ale distinşilor conferenţiari, ca dnii: Dr. Gh. Preda, S. Ţăposu, Horea P. Petrescu, din partea «Astrei», dl Gr. Cristescu, dl I. Maior dir. şi dl prez. Nicolae Colan, profesor la academia teologică Andreiană, — se ia cu mare plăcere la cunoştinţă şi se exprimă mulţumită atât conferenţiarilor, cât şi comitetului şi în special iscusitului vice-prez. dl I. Stanciu conducătorul corului, care de 30 de ani îl dirigează făcând multă onoare reuniunii.

Socotelile financiare fiind în ordine, dl prez. roagă încă odată membrii, ca zala întreruptă prin războiul mondial şi golul astfel produs în sinul reuniunii să-l suplinim prin dragostea noastră profundă către meseriile ce le profesăm şi împodobindu-ne sufletul cu virtuţile naţionale ale glorioşilor înaintaşi, să trăim o viaţă adevărat românească, ca prin aceasta să înălţăm prestigiul reuniunii la nivelul din trecut. După aceasta închee adunarea.

Adunarea generală a proclamat ca membri de onoare pe domnii: Ioan Rebega, şef-contabil la «Albina», Petru Bota, măestru croitor, şi Emil Petruţiu, industriaş, pentru meritele câştigate faţă de reuniune.

Dela plug.

Crestături

Dragoste prea mare

In comuna Sadu de lângă Sibiu sunt şi câte-va familii unite. Preotul lor avea ca sesiune parohială 14 jugăre de pământ. Casa centrală de împroprietărire i-a iubit atât de mult, încât le-a întregit sesiunea parohială, cu încă 5 jugăre pământ. Noi n'am avea nimic de spus la aceasta. Insă ştiţi unde le a dat întregirea de pământ? Tocmai la al patrulea sat, la Poplaca, unde nu se află nici un suflet de unit şi unde cele două parohii ortodoxe nici n'au avut sesiune parohială şi nici n'au primit din reforma agrară.

Domnul Ministru al agriculturii oare n'are nimic de spus la asemenea împărţire de dreptate?

Cum fac uniţii propagandă religioasă?

Nu de mult, marea majoritate a uniţilor din Daia, judeţul Sibiu, au revenit la ortodoxie.

Emisarii Blajului, de teamă, ca nu cumva să urmeze pilda acestora şi uniţii din Roşia, s'au hotărât să facă propagandă religioasă în această comună. Zis şi făcut. Intr'una din zilele lunei Aprilie s'au dus la Roşia. Conduşi de principiul iezuitic «scopul scuză mijloacele», pentru a-i putea convinge, că ei sunt mai vechi decât ortodocşii, le-au adus ca argument faptul, că şi împăratul Traian a fost «unit», care după ce a învins pe Decebal cel «ortodox», a silit pe toţi Dacii să se facă uniţi...

Intrebăm Blajul istoric (!), n'are nimic de zis pentru emisarii săi, cari residează în Sibiu şi folosesc asemenea «argumente»?

INFORMAŢIUNI

Hirotonii. In decursul sfintelor liturgii oficiate de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, în capela rezidenţei arhiepiscopeşti, din săptămână luminată, a hirotonit întru presbiteri pe următorii candidaţi: Emil Timişan, pentru parohia Sâncrai, (prot. Hunedoara); Remus Gheaja, pentru parohia Ţopa, (prot. Sighişoara) şi Severian Teodor, pentru parohia Sâmbăta de sus, apuseană, (prot. Făgăraş); iar pe clericul Aurel Cheţan, întru diacon.

Răscumpărare. Părintele asesor cons. *Dr. George Proca* şi-a rescumpărat felicitările de ziua onomastică contribuind la fondul orfelinatului arhidiecezan cu suma de 300 lei. — I-se exprimă mulţumită. *Oficiul de cassă consistorial.*

Nou arhivar consistorial. In postul de arhivar al Consistorului de Alba-Iulia şi Sibiu, a fost numit diaconul *Aurel Todoruţ*, fost până acum protocolist al Consistorului din Cluj.

Cutremur de pământ. In ultimele zile s'au produs repetate cutremuri de pământ, care în Bulgaria au luat proporţii catastrofale. Sate întregi au fost înghiţite de pământ, râuri şi au schimbat cursul, sau au dispărut cu totul. Pagube incalculabile. Numărul victimelor este foarte mare. Cutremurul s'a simţit şi în câteva localităţi din ţara noastră, fără a pricinui pagube. Dela Mănăstirea de maice Paserea, judeţul Ilfov, se comunică următoarele: In Sâmbăta mare, preotul citea la liturgie Evangelia de la Matei. Maicele ascultau slujba cu smerenie. Când slujitorul ajunse la partea: «Şi eată, cutremur mare s'a făcut, că îngerul Domnului coborându-se din cer şi venind au prăvălit piatra de pe uşă»... candelele şi icoanele începură să se clatine, şi cutremurul se întâmplă într'adevăr, aşa cum spune în cartea sfântă. Maicele, impresionate adânc, au căzut în genunchi închinându se.

In memoria lui Eftimie Murgu. La Bozovici, în valea Almăşului, se va desveli, în vara anului acestuia, bustul ridicat în cinstea lui *Eftimie Murgu*, din Bănat, fost profesor de filosofie în Iaşi (1834) şi Bucureşti (1836—1839), şi energic luptător pentru liberarea bisericii noastre de sub ierarhia sârbească. Născut în Caransebeş şi răposat în Buda (1870), fusese, în timpul petrecut peste munţi, profesorul lui Nicolae Bălcescu şi C. A. Rosetti, bucurându-se, până către sfârşitul vieţii sale, de înaltă stimă între români.

Cursuri de vară la Văleni. Universitatea populară «N. Iorga» dela Văleni de Munte îşi începe activitatea anul acesta la 1 Iulie şi va funcţiona până la 1 August. Ţinând seamă de faptul că în vara acestui an se împlinesc 20 ani de la organizarea primelor cursuri de vară la Văleni, conducerea Universităţii populare, ca un omagiu pentru conducătorul ei, dl profesor N. Iorga, pregăteşte un program excepţional de cursuri, cuprinzând pe cei mai de seamă învăţaţi ai neamului. Cu această ocazie se va tipări şi o broşură comemorativă redactată de dl profesor Ion Sân-Giorgiu. Inscrierile pentru participarea la cursuri se fac de pe acum la dl Ilie Ardeleanu, secretarul cursurilor, la sediul Ligii culturale, Bd. Schitu Măgureanu 1, Bucureşti.

Invitare. «Corul bărbătesc bisericesc» din Turnişor invită cu toată onoarea la concertul împreunat cu teatru şi joc, ce se va aranja cu prilejul inaugurării şi sfinţirii «Casei naţionale-culturale» din loc, Duminecă în 22 April 1928. Dirigent: preot N. Topolog, profesor. Inceputul la 8 ore seara. Preţul de întrare: Loc I 50 lei, loc II 35 lei, loc de stat 25 lei. Venitul curat este destinat pentru fondul «Casei naţionale-culturale».

Păcătos pocăit. Zilele trecute un hoţ se duse la un preot şi se spovedi. Omul furase un inel, de valoare însemnată, şi credea că va scăpa de remuşcări, mărturisindu-şi fapta, pentru ca apoi să poată profita de prada sa. Dar preotul îi spuse: «Nu-ţi voi da iertarea, decât dacă-mi aduci lucrul furat». Cuvântul preotului fu atât de convingător, încât hoţul pocăit plecă şi se întoarse aducând inelul. Preotul se prezintă imediat la comisarul respectiv şi, povestind cele întâmplate, puse pe masa comisarului valorosul obiect şi se retrase discret şi cu sufletul împăcat de a fi săvârşit o îndoită faptă bună.

Concurs. In vederea serbării ce se va da, cu prilejul punerii pietrii fundamentale a mânăstirii «Intregirii neamului» în Bucium, sub munţii ai Făgăraşului, — comitetul central, de sub Inalta preşedinţie de onoare a M. S. Regina Maria, cheamă la un concurs de poezie, toţi scriitorii cari simt în sufletul lor vibrând coarda aleasă a dragostei de ţară şi biserică. Comitetul a instituit cinci premii: unul de 5000 lei, altul de 2000 lei, şi trei de câte 1000 lei. Toate bucăţile premiate vor fi publicate prin ziare şi reviste. Poezia ce obţine premiul întâi va fi dată unui compozitor spre a fi pusă în muzică şi executată de cor şi orchestră. Concurenţii îşi vor trimite lucrările, până la 15 Mai a. c., pe adresa comitetului central pentru ridicarea mânăstirii «Intregirea neamului», strada Ignaţiu Nr. 3, Bucureşti. Lucrările vor fi semnate cu un motto ce se va scrie deosebit şi pe un plic închis, în care se va afla numele concurentului.

Mai bine despărţenie... Intr'o călătorie prin Africa, un om bogat din Franţa a cumpărat, între altele, şi câteva ouă de crocodil şi le-a adus acasă. Din ouăle puse la căldură au ieşit puişorii de crocodil, pe care omul îi îngrijea cu multă plăcere. Nevastă-sa însă nu putea suferi lighioanele urâte şi porni proces de divorţ împotriva bărbatului care se încăpăţina în îngrijirea şopârlelor africane. Judecătorii au dat dreptate femeii şi au învitat bărbatul să se desfacă de crocodili, — sau să se despartă de nevastă. Bărbatul s'a declarat — pentru despărţenie de nevastă, spre marea ilaritate a auditorului.

ŞTIRI LOCALE

Sfeterisire. La cinematograful sibian *Urania*, care e proprietatea oraşului, s'au descoperit mari iregularităţi în mânuirea banilor incasaţi. Ca implicaţi în afacere, sânt deţinuţi, în arest preventiv, cassierul Erich Teutsch, funcţionarul dela direcţia financiară Barna, şi arendăşiţa cinematografului Minka Radimetzky. Bănuit e şi fratele celei din urmă, Rudolf Schultheiss.

Răscumpărarea zilei onomastice. Dl George Trifan, culegător-tipograf, îşi rescumpără felicitările de ziua onomastică cu 100 lei, dăruiţi Fondului expoziţiei jubilare al «Reuniunii cult. nat. a meseriaşilor rom. din Sibiu». — Pentru prinos mulţumeşte: *Comitetul.*

Producţie şcolară. Corpul didactic dela şcoala primară urbană de stat Nr. 1 din Sibiu, organisează Duminecă în 29 April a. c., ora 3 d. a., în teatrul oraşului, o producţie şcolară cu recitări, cântece, dansuri, exerciţii gimnastice şi teatru. Venitul producţiei e menit pentru Casa învăţătorilor ce se va clădi în Sibiu. Bilete: la Librăria Săteanului.

In oraşul municipiului Sibiu, târgul de primăvară se ţine în modul următor: târg de oi 26 şi 27 April, târg de vite 29 şi 30 April, târg de cai 2 şi 3 Mai, târg de marfă 3 Mai 1928.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

FOIŞOARA

Sate şi oraşe creştine

(Urmare din Nr. 23).

Astfel de oameni cunoaştem, din nenorocire. Inchipuiţi-vă acum, că toată lumea ar fi ca aceşti oameni; necredinţa lor s'ar întinde ca o pecingine în oraşul întreg. Care ar fi consecinţele acestei molimi? Mai întâi de toate s'ar introna perversitatea omenească. Ar mai putea da înainte o astfel de comunitate? Urmarea dezastruoasă ar fi dispariţia încrederii publice şi paralizarea orcărei intreprinderi. Ar înceta orce acţiune nobilă. Conducerea publică n'ar mai avea nici un credit, orce iniţiativă nobilă s'ar poticni pentrucă la temelia vieţii edevărate este încrederea dintre om şi semenul său, iar aceasta este sentimentul creştin. Viaţa publică s'ar destrăma, onestitatea ar pieri şi orce sentiment de răspundere s'ar stinge. Dar să zugrăvim şi chipul Cetăţii credincioase. Adevărurile creştine se sălăşluesc aici şi, deşi credinţa nu este desăvârşită, totuşi ea e o stavilă puternică în contra valurilor necredinţii. Plaga necredinţii deopotrivă face ravagii în pătura intelectuală ca şi în massele needucate. Cu toate acestea Cetatea se numără în laturea credincioşilor. Credinţa se menţine sfielnică în cercurile celor oneşti şi respectuoşi şi modeşti. Cetatea se găseşte în pragul renaşterii spirituale. Există o mulţime de semne şi dovezi că în taina sufletului se petrec lucruri mari, cari într'o bună zi vor eşi la iveală. O întâmplare norocoasă ar putea face ca focul interior să isbucnească cu vehemenţă. Şi atunci cete imense vor alerga să asculte un predicator inspirat. Cetatea se va cutremura de cântări religioase, unii de alerg aă-şi măr-vor n sumeoa turisească păcatele şi vor îngenunchia înaintea sfintelor altare la rugăciune.

Astfel de isbucniri sânt capabile să alunge scepticismul bolnăvicios, să înalţe sufletul la Dumnezeu, dând sufletelor elan nebiruit. Astfel de explozii de sănătate însoţesc orice renaştere spirituală. Ele nu sunt scutite, ce e drept, de unele extravaganţe, dar a le critica e tot atât de iraţional ca şi când te-ai mânia pe furtuna care a curăţit oraşul de coleră în vreme ce a isbit uşile, caselor şi a rupt crengile arborilor din preajma casei tale. Este cu putinţă să aibă cetatea o credinţă creştină? Metodele, prin care credinţa poate fi perpetuată, păstrată neprihănită şi în continuă desvotare, au dat prilej unor discuţii interminabile. Fără îndoeală cetatea a cărei credinţă creştină e mai activă, e ameninţată de lupte confesionale deoparte şi de dispute dogmatice de altă parte. Insă cetatea creştină este un apel statornic către geueraţiile tinere, cari se desvoltă sub crugul idealelor nobile. Nu cercetaţi adevărul numai pentru binele sufletului vostru ci de dragul cetăţii care dă ocrotire Adevărului! Nu căutaţi Adevărul numai pentru voi înşiră ci şi de dragul locuitorilor cetăţii!

Ne aducem aminte de parabola veche din Cartea Eclesiastului: «Era odată o cetate mică, în care trăiau puţini locuitori. Şi s'a întâmplat că un rege puternic a atacat cetatea impresurând-o ca să o ia. Şi se găsia în cetate un bătrân înţelept, care era foarte sărac. Şi el prin înţelepciunea sa a mântuit cetatea. Deci iată cum înţelepciunea e mai bună decât puterea». Inţelepciunea în vechiul Testament corespunde Credinţii în cel Nou.

Adânc mişcaţi de dovezile de mângâere, mulţumesc călduros tuturor, cari au luat parte prin prezenţa lor, prin depunerea de cununi şi flori, şi prin condolenţe în scris, la marea durere încercată prin cruda pierdere prea timpurie a scumpei şi neuitatei noastre soţii şi mame, a dnei *Elena Iancu*.

Sibiu, la 18 April 1928.

Neconsolaţii: **Nicolae Iancu,**
consilier agricol
şi copii.

Nr. 371/928. (52) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a **Barcan**, protopopiatul Oituz, jud. Braşov, se publică concurs nou cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Dotaţia dela stat conform coalei B.
2. Una ferdelă (25 l.) porumb strujit, sau răscumpărarea în bani după preţul zilei, dela circa 400 familii.
3. Stola stabilită în şedinţa consiliului parohial din 27 Ianuar 1927, după exigenţele de trai de azi.
4. Folosinţa sesiunii parohiale, 5 jugăre fânaţ, primit prin reforma agrară, şi eventuală întregire ce s'ar mai primì.
5. Locuinţă parohială în natură cu atenansele cerute.
6. Întrucât nu vor concura candidaţi calificaţi pentru parohìi de clasa I-a, se admit la concurs şi concurenţi pentru parohiile de clasa II a, conform ord. P. V. Cons. Nr. 2264/928.

Cererile de concurs se vor înainta of. prot. Cele întrate după expirarea terminului nu se iau în considerare. Concurenţii, cu învoirea protopopului, se vor prezentà în parohie pentru a face cunoştinţă poporului.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial din Barcan, ţinut la 19 Martie a. c.

Poiana-Sărată (Oituz), la 2 April 1928.

Ion Rafiroiu
protopop.

Nr. 213/1928 (49) 1—3

Concurs repeţit

In conformitate cu ordinul consistorial Nr. 3421/1928, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de cl. I **Zărneşti**, protopopiatul Branului.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post sânt poftiţi a-şi înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral, şi cu prealabila încunoştiinţare a acestuia să se prezinte în terminul indicat în vre-o Duminecă sau sărbătoare spre a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Zărneşti, la 26 Martie 1928.

Oficiul protopresb. al tractului Bran în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Hamsea
protopop.

Nr. 202/1928. (50) 1—3

Concurs

Se publică prin aceasta concurs pentru întregirea parohiei de clasa a doua, din **Stupini**, protopresbiteratul Braşovului, cu termin de 30 de zile dela reproducerea acestui concurs în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Leafa dela stat, 2. Venitele stolare, 3. Casă parohială, 4. Sesiune parohială 16 jugăre dintre care 15 arătură şi 1 jugăr fânaţ.

Candidaţii se vor prezenta în timpul până la alegere în vreo Duminecă sau sărbătoare în biserică, spre a fi cunoscuţi de popor, făcând slujbă şi predicând.

Cererile însoţite de toate documentele necesare se vor trimite, în terminul fixat, Oficiului protopopesc ort. român din Braşov.

Braşov, la 29 Martie 1928.

Oficiul protopopesc Braşov în baza hotărârii Consiliului parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

(51) 2—3

Concurs de licitaţie

Consiliul parohial ort. român din **Şelimbăr** dă pe cale de licitaţie, cu oferte închise, zidirea unei biserici noi.

Planul, condiţiile de licitaţie stau spre vedere la oficiul parohial ort. din Şelimber.

Ofertele se vor înainta până în 25 Aprilie 1928.

Şelimber, la 2 Aprilie 1928.

Irimie Milea
epitrop.

Nicolae Vlad
paroh ort. rom.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!" ...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

„Prima Fabrică Română de Pile", societate anonimă, Sibiu

Convocare

Conform art. 4 şi 7 din statute, dnii acţionari ai primei fabrici române de pile, societate anonimă în Sibiu, sunt convocaţi la

a VI-a adunare generală ordinară,

în ziua de **7 Maiu 1928 ora 17,** în birourile fabricei noastre din Sibiu, pentru a delibera asupra următoarei:

Ordine de zi:

1. Rapoartele consiliului de administraţie şi al comitetului de cenzori, şi aprobarea bilanţului şi contului de profit şi pierdere, încheiate la 31 Decemvrie 1927.
2. Descărcarea consiliului de administraţie şi a comitetului de cenzori de gestiunea lor.
3. Hotărâri asupra rezultatului gestiunii 1927.
4. Alegerea comitetului de cenzori.

Domnii acţionari cari doresc a lua parte la această adunare, sunt rugaţi a depune acţiunile lor şi procurile la Cassa Fabricelor de Maşini And. Rieger S. A. Sibiu, Piaţa Cetăţii l. până la **5 Maiu 1928,** unde li se vor elibera certificatele pentru adunare.

Sibiu, la 15 Aprilie 1928. (53) 1—1

Consiliul de administraţie.

Activa — **Bilanţ încheiat la 31 Decemvrie 1927.** — **Pasiva**

Imobile	2.421,037·—	Capital	2.200,000·—
Maşini şi Instalaţiuni	2.049,833·42	reducerea capitalului	1.650,000·— 550,000·—
Mobilier	48,910·06	Creditori	8.457,600·—
Cassa	6,815·06	Fond de rezervă	92.098·—
Mărfuri gata, — materii prime şi diferite materiale	2.507,559·—		
Debitori	2.007,596·16		
Pierderi	97,948·31		
	9.139,699·01		9.139,699·01
Conturi de ordine:		**Conturi de ordine:**	
Diverse	3.755,000·—	Diverse	3.755,000·—

Preşedinte **R. Rieger** s. s. — Pentru contabilitate **W. Freyler.**

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:

H. Bergleiter s. s. — **Fritz Connert** s. s. — **V. Ferentzi** s. s.
N. M. Ghiţescu s. s. — **R. Rieger** s. s. — **G. Schiel** s. s.

Am verificat prezentul Bilanţ şi l-am găsit în concordanţă cu registrele.

COMITETUL DE CENZORI:

Hans O. Roth s. s. — **H. Schuller** s. s. — Contabil autorizat **H. Müller** s. s.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 27 April 1928 Nr. 35

Telegraful Român

Organ naţional-bis

Onor. «Asociaţiunea» (Of.)

Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. **Ziarul apare Marţia şi Vinerea**

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză **Articole nepublicate nu se înapoiază**

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze **Administraţiei** ziarului **Telegraful Român,** Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nr. 4716/1928.

Circulară

către toate Oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Sfatul Ţării din Chişinău, în 9 Aprilie 1918, a declarat cu un entuziasm ce nu poate fi descris: «In numele poporului Basarabiei, republica democratică moldovenească (Basarabia) în hotarele ei dintre Prut, Nistru, Dunăre, Marea Neagră şi vechile graniţe cu Austria, ruptă de Rusia acum o sută şi mai bine de ani din trupul vechei Moldove, în puterea dreptului istoric şi dreptului de neam, pe baza principiului că noroadele singure să-şi hotărască soarta lor, *de azi înainte şi pentru totdeauna se uneşte cu mama sa România*».

Providenţa dumnezeiască, care a purtat de grijă neamului nostru în viforul lungilor veacuri de urgie, în planurile sale nepătrunse de mintea omenească a vrut, ca ziua dreptăţii noastre să răsară cu întoarcerea pământului moldovenesc, robit fără speranţă, la sânul ţării mame, făcând începeput înfăptuirii României-Mari.

Sunt zece ani împliniţi, de când s'a petrecut acest eveniment naţional, care ne covârşeşte şi astăzi fiinţa, prin neaşteptata, minunata sa desfăşurare.

Spre a sărbători cu pietate şi pompa cuvenită aniversarea de 10 ani, a acestui eveniment, *Unirea Basarabiei*, dispunem ca Duminecă, în 29 Aprilie crt. la 11 ore, să se ţină în toate bisericile din Arhiepiscopia noastră *serviciu divin festiv de mulţumită*, cu predică ocazională comemorativă.

In această zi sfântă a neamului românesc, toţi să ne plecăm cu smerenie gândul şi genunchii Domnului şi Dumnezeului nostru, rugându-L să ne curăţească simţirile, să îmblânzească patima şi îndulcească amărăciunea zilelor de astăzi, coborând în suflete entuziasmul şi încrederea de acum zece ani.

Sibiu, 25 Aprilie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Cărţi de propagandă religioasă

Intr'un număr mai nou, al unei reviste bisericeşti din capitală, citim următoarele:

«Prin unele sate — din România veche — numărul lor — al adventiştilor — e covârşitor. La Şuta, în Dâmboviţa, spre ruşinea tuturora, adventiştii au ajuns un număr destul de însemnat, care sfidează pe puţinii creştini, ce au mai rămas, şi biserucuţa lor de lemn». Articolul revistei spune, că până ce adventiştii lucrează prin diferite mijloace şi fac propagandă întinsă înşelând pe blânzii creştini, noi ne mărginim, de obicei, la vorbărie multă şi ispravă puţină.

Statul ar putea afla neapărat mijloace pentru a întinde mână de ajutor bisericii în lupta contra sectelor; — dar, fără privire la ajutorul celor puşi să privegheze asupra intereselor mari ale statului, *noi*, preoţii, trebue să căutăm mijloacele pentru a înfrâna mişcarea sectantă şi a-i pune capăt.

Nu ajunge să ne plângem în dreapta şi în stânga, că ne cutropesc sectele şi că nu primim ajutoarele statului, — în vreme ce adventiştii pornesc cu pachetele de cărţi pentru propagandă şi le împart gratuit pe sate şi oraşe.

Citim mai departe: «Dar tu, biet preot, cu ce să te opui lor? Cu puţinele cărţi, ce ţi-au mai rămas din Seminar? Să cumperi azi cărţi?... Te sfidează adventiştii şi în îmbrăcăminte».

Ştiu, că mare parte din preoţime duce greul vieţii cu multă lipsuri; dar earăş, a rămânea numai cu cărţile din Seminar, însemnează totală nepăsare, însemnează lipsă de ambiţie, şi ignorare a chemării preoţeşti. Eu, preotul dela sat, — ţin să fiu considerat primul om cu carte în comună, şi-mi las cunoştinţele câştigate cu trudă să părăginească? — pe când credincioşi de ai mei poartă ziare şi cărţi şi îşi înmulţesc şi întăresc cunoştinţele. S'ar putea ca unii credincioşi, trecuţi la sectanţi să cerce să combată învăţăturile mele de credinţă, pe baza cărţilor de propagandă primite, — ear eu nu le pot răspunde, fiindcă n'am sfătuitor, n'am *carte*. Un biet meseriaş, cât de sărac, îşi procură instrumentele de lucru necesare ca să poată lucra. Cu atât mai vârtos, cel pus în fruntea

FOIŞOARA

Sate şi oraşe creştine

(Urmare)

Iar al doilea aspect, prin care se manifestă creştinismul, este Dreptatea. Creştinul se conduce de anume adevăruri cari împreguează vieţii sale un caracter moral deosebit. In ce constă dreptatea? Aparţine ea individului sau colectivităţii şi în cazul acesta poate aparţine şi unei cetăţi creştine? Răspunsul nu e greu. De sigur oricare Cetate posedă un carater deosebit de caracterul individual al locuitorului. Acest caracter se poate vedea în două chipuri. Intâiu în actele oficiale, în actele de justiţie ori de injustiţie, de auestitate sau neonestitate. Insă caracterul moral al oraşului se exprime în capacitatea de influinţă în atmosfera morală şi în prestigiul ce-l are în ochii tuturor locuitorilor. Inchipuiţi-vă că un fiu al vostru se stabileşte într'o localitate păgână, stăpânită de viciu şi de fărăde-lege.

De ce se va molipsi fiul vostru? In tot cazul nu se molipseşte de exemplul cutărui om ci caracterul general al localităţii păgâne îl molipseşte. Căci pretutindenea întâlneşte brutalitate; în legi, în obiceiuri, în norme de vieaţă şi în tradiţii. Sau trimiteţi pe fiul vostru să trăească în Pompeiul de altă dată cu destrăbălările şi corupţie neuitată şi această atmosferă îi va înăbuşi. Ticăloşia cetăţii e contagioasă iar aceasta nu derivă dela cutare exemplar notorie, ci fiind că întreagă cetatea e întemeeată pe perversitate, sensualitate şi necredinţă. Apoi strămutaţi pe acest fiu într'un oraş creştin. Bunătatea se resimte pretutindenea: pe stradă, în seninătatea păcii familiilor, în devotamentul prietenilor şi al vecinilor, în libertatea universală, în onestitate, în curăţenie şi decenţă, în legile solemne şi în ceremoniile pline de demnitate. Pretutindenea se afirmă Dreptatea, care sălăşlueşte în cetate. Care este diferenţa între o astfel de localitate şi între cele înainte numite? Desigur nu e altceva decât faptul, că Hristos trăeşte în acest oraş. Şi când ne cugetăm cât de imperfectă este totuşi atitudinea locuitorilor faţă de Hristos şi deşi Mântuitorul nu stăpâneşte întreagă fiinţa locuitorilor, totuşi locuitorii au înaintea lor o viziune glorioasă despre ce poate să devie cetatea, când ar fi stăpânită numai de Impăratul Măririi. Se vorbeşte la tot pasul de desfrâul vieţii orăşeneşti. Nu se poate tăgădui că astfel de pete are vieaţa orăşenească de azi. Insă nelegiuirile nu vor înceta decât de odată cu regenerarea locuitorilor. Cetatea creştină nu este din domeniul iluziilor. Ori şi care cetate se poate emancipa de păcatele păgânităţii. Concepţia veche ebraică despre cetatea sfântă nu e din domeniul fantaziei. Fiecare locuitor poate lua decizia de a fi apostol al Virtuţii şi al Adevărului nu numai de dragul celor ce trăesc în aceeaşi familie ci de dragul oraşului, în care trăesc. — Bărbaţii şi femeile deopotrivă sânt chemaţi să apare prestigiul moral al oraşului lor. Pentruca locuitorii oraşului pot devenii cetăţeni integri, serioşi, nobili şi inteligenţi. Tineretul e chemat să apere bunul renume al oraşului lor şi prestigiul lui moral pe care i-lau câştigat părinţii lor.

III. Al treilea aspect al creştinismului este Iubirea. Când cineva devine creştin crede în Adevăr şi trăeşte corect. Această este calea străbătută de cei mai demni oameni în decursul vremii. Caracterul creştinesc al iubirii poate fi răstălmăcit în multe chipuri. Când un creştin ajută pe prietenul său nevoiaş se poate spune că a lucrat sub inspiraţia instinctului iubirii. Iar când o cetate creştină susţine

satului e dator să jertfească, în fiecare an, o sumă oare care pentru procurare de cărţi trebuincioase.

Biblioteca parohială are să sporească an de an. Căci deşi avem parohii ale căror bugete abia sânt de câteva sute de lei, -- dar un disc sau două pe an se pot menî pentru cumpărarea de broşuri ieftine.

In numărul 17 al *Telegratului Român* din a. c., «Un creştin» îşi exprimă surprinderea, că intrând în Librăria arhidiecezană a văzut un preot dela sate cumpărând cărţi în valoare de câteva mii de Lei. Surprindere puţin măgulitoare pentru noi preoţii, — dar nu deplin motivată, fiindcă avem din norocire un număr nu prea mic de preoţi, cari se îndeletnicesc în chip folositor cu lectura din biblioteci înzestrate cu sute de volume.

In scop de propagandă, aflăm destule mijloace de-a aduna fonduri, din care să procurăm broşuri, pentru a lumina pe enoriaşi asupra învăţăturilor greşite. Prin contribuiri binevoitoare, prin colecte, discuri, mulţi dintre credincioşi s'ar îndemna a contribuî bucuros, văzând mai ales rezultatul bun al darniciei lor.

Se pot înfiinţa magazii de cereale în comunele agricole — care sânt cele mai multe — când toamna, după ce ne-a milostivit Dumnezeu cu recoltă bună, aproape fiecare enoriaş ar da câteva kgr. de grâu şi porumb, — din vânzarea cărora s'ar putea procura o bună bibliotecă. In parohiile mai depărtate de oraşe s'ar putea face magazii de scânduri. Enoriaşii ar da ceva câştig, la diferite ocazii, când au nevoie de scânduri în cantitate mai mică, decât să alerge după ele departe la oraş. Venitul anual s'ar putea întrebuinţa în acel scop, fără ai face nici o specula. Mai e şi venitul obţinut la diferite reprezentaţii teatrale şi corale, ori la alte ocazii, după împrejurări.

Literatura religioasă nu mai e săracă, avem broşuri şi volume aproape pentru toate chestiile, care privesc viaţa bisericească. Putem să ne procurăm cărţi bune cu parale puţine, din Biblioteca bunului păstor, (dela Sibiu), din Biblioteca creştinului ortodox (dela Arad), apoi dela Episcopia Buzăului, Mitropolia din Iaşi, ş. a. asemenea.

Răsboiul a produs o cutremurare sufletească în poporul nostru, dornic a cunoaşte calea spre mântuirea sufletului. După ce li s'a făcut cunoscută calea aceasta — în mod greşit şi cu tendinţe subversive din partea sectanţilor, — enoriaşii slabi de înger şi uşor credulî au apucat drumul greşit: să le arătăm drumul drept, — ceeace o putem face cu bun resultat prin tălmăcirea şi răspândirea de cărţi, de care ni se ofer multe, bune şi ieftine.

Biserica prin preoţii săi, să fie şi în viitor ceea ce a fost în trecut: călăuză luminătoare a poporului nostru pe toate terenele.

Pr. *Emilian Şinca.*

Biserica Ortodoxă Română, revista Sfântului Sinod, în Nr. 3 din 1928, publică articole, cronici, şi informaţiuni, de V. N. Popescu, Ec. D. Furtună, Pr. Dr. V. Pocitan, Ec. Gh. V. Butnariu, Arhim. Scriban ş. a.

Mitropolia Moldovei, foaie bisericească lunară, Nr. 4 din 1928, cuprinde: Cuvântarea I. P. S. Mitropolit Pimen în senat despre alcoolism, Propaganda sectelor, Satul Voiintireştii, Soc. clerului «Ocrotirea», ş. a.

Tomis, revistă pentru popor, redactată de Seminarul teologic din Constanţa, sub patronajul P. S. Sale episcopului Gherontie. — A apărut Nrul 9 din 1928 cu următorul cuprins: Să postim şi să ne rugăm, Mucenicia Sftului Policarp, Păcătosul care se pocăeşte, Primeşte pe Domnul Isus în inima ta ş. a. — Costul anual 30 lei. Se trimite la: Administraţia Sf. Episcopii, Constanţa.

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Dela oficii parohiale şi alte autorităţi. — Dela particulari. —

Urmăm cu înregistrarea contribuirilor prin colecte şi plasări de cărămizi. Şi anume:

Dl *Iuliu Iosan*, prof. de religie în Deva, a plasat cărămizi în valoare de . 10,000

Dl *V. Popaiov*, dirigintele oficiului telegrefo-postal din Sibiu, a colectat dela dl Nicolae Beu 1500 lei, dela alţi credincioşi 500 lei, şi a plasat cărămizi în valoare de 4120 lei, în total 6120

Prefectura judeţului *Sibiu* a plasat cărămizi în valoare de. 4920

Oficiul par. din *Radna*, protop. Radna, ep. Aradului, a plasat cărămizi în valoare de. 1000

Of. parohial din *Ghilad*, protop. Ciacovei, eparhia Caransebeş, a plasat cărămizi în valoare de . . . 700

Of. parohial din *Şiclău*, protop. Chişineului, eparhia Arad, a plasat cărămizi în valoare de 500

Of. parohial din *Beznea*, protop. Peşteş, eparhia Oradea, a plasat cărămizi în valoare de 470

Cassa arhidiecezană din Sibiu, a plasat cărămizi în valoare de. 400

Of. parohial din *Ţichindeal*, protop. Agnita, a colectat 40 lei, a plasat cărămizi în valoare de 300 lei, în totaî 340

Oficiul parohial din *Ponorel*, protop. Câmpeni, eparhia Cluj, a plasat cărămizi în valoare de . . 340

Oficiul parohial din *Dalboşeţ*, protop. Mehadia, ep. Caransebeş, a plasat cărămizi în valoare de . . . 180

Oficiul parohial din *Vălişoara*, protop. şi eparhia Caransebeş, a plasat cărămizi în valoare de . . . 170

Dl inspector şcolar *Ioan Bratu*, din Sibiu, a plasat cărămizi în valoare de . 140

Oficiul parohial din *Mănăstur*, protop. Vinga, ep. Arad, a plasat cărămizi în valoare de. 130

Pr. *George Turicu*, paroh în Grăniceri, protop. Chişineului, eparhia Arad, a contribuit cu 100

Oficiul par. din *Cârpa*, protop. şi eparhia Caransebeş a contribuit cu . . 100

Of. parohial din *Trâmpoele*, protop. Abrudului, eparhia Cluj, a plasat cărămizi în valoare de . . 40

Total Lei 25,650

Suma de mai 'nainte 4.039,343

Total general Lei 4.064,993

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

---

aşezăminte de caritate pentru bolnavii şi nevoiaşii săi, ar putea fi considerată că le face acestea dintr'un simţ de economie. Insă iubirea este care determină pe om să sară în ajutorul celui nevoiaş şi lipsit. In istoria unei groasnice epidemii din veacul trecut, s'a constatat că s'a iscat de la o familie săracă. Mama copiilor bolnavi alerga pe la vecini după ajutoare. «Sunt bolnavii voştri, — ajutaţi-mă!». Şi nimenea n'a luat o în seamă. Şi pe urmă s'au prăpădit aproape toţi locuitorii din acel orăşel.

Ridicarea şi întreţinerea sfintelelor dovedesc că oraşele au consideraţie faţă de valoarea vieţii omeneşti. La păgâni şi la sălbatici nu există spitale. Valoarea omului, şi a fiecărui om, a descoperit-o religia creştină. O biată fiinţă fără căpătâiu se prăvăleşte la pământ într'o stradă principală. Trăsurile care circulă l'ar putea sdrobi.

Dar iată, că oraşul şi nu cutare om milos ci cetatea milostivă apare lângă cel nenorocit, îl strânge din drum cu grijă şi cu milă şi-l plasează în spital. Patul, în care este aşezat e curat şi moale. La căpătâiul lui veghează o nobilă infirmieră şi cel mai iscusit chirurg îl pansează cari nimic nu cruţă spre a-l însănătoşa. Au nu trăeşte Hristos în această cetate? Au nu întâlnim dragostea lui Hristos în forma caritătii creştine din acest oraş. Iubirea şi solicitudinea pentru bietul nenorocit e dovada că Hristos nu este străin nici necunoscut în oraş. «A fost odinioară o cetate care s'a resvrătit în contra lui şi l'a târât înaintea judecătorilor strigând: «restigneşte-l, restigneşte-l» şi nu s'a liniştit până ce nu l au pironit pe cruce şi l-au văzut murind într'o agonie îngrozitoare. Dar în oraşul cu spitale, dacă ar veni Hristos în persoană ar fi aclamat ca un stăpân şi lumea l-ar sluji cu devotament.

In Ierusalimul vechiu nu esistau spitale şi bolnavii săracilor pieriau cu zile, copiii lor se veştejau, leproşii erau isgoniţi din cetate. In spitalele de azi cei săraci sânt îngrijiţi ca şi cei bogaţi, şi solicitudinea pentru cei amărâţi este o confirmare o cuvintelor rostite de Mântuitorul: «Intru cât ai făcut unuia dintre aceşti mici fraţi ai mei — mie mi-ai făcut».

Urmează).

Predică

—Ţinută în sf. biserica din Zagon, prot. Oituz, la conferenţa preoţească de primăvară din 1928 —

Prea cucernici părinţi şi iubiţi fraţi creştini, — Am venit în comuna Zagon, una din cele mai vechi parohii ortodoxe române şi una din cele mai populate, căci acum 170 ani, adecă între anii 1760—1762, în hrisoavele vechi Zagonul îl găsim cu 105 familii ortodoxe, cu biserică, cu casă parohială, dar fără preot românesc, tari însă în credinţă, căci nici unul nu şi-a părăsit legea în timpul unaţiei, pe când peste deal, la 2½ km. depărtare Păpăuţenii, de frica boerilor unguri, pe moşia căruia lucrau şi-au lăsat legea strămoşească ca să se facă uniţi, căci îi găsim tot atunci 33 de familii unite, nici un ortodox, cu preot unit, cu biserică unită. Păcatul însă se răzbună căci mai târziu auzind ei, că vecinii lor: Zagonenii, Zăbălenii, Covăsnenii, nu şi-au părăsit legea pentru un blid de linte, s'au întors ear la credinţa ortodoxă, dar au pierdut mult, căci din parohie au ajuns filie.

Venim în Zagon, cel atât de tare în credinţă odinioară, pentru două lucruri:

1. Să ne întărim pe noi preoţii în credinţă şi apoi pe voi căci, azi — 10 ani dela răsboi, — a mai slăbit credinţa şi la poporul nostru;

2. Am venit să aducem pios de închinare unuia dintre cei mai bătrâni slujitori al altarului românesc şi al doilea în protopopiatul Oituz după

Credința din strămoși

«Românul a fost, este și va fi ortodox», este titlul unui remarcabil și inimos articol apărut în numărul mai nou al ziarului *Viitorul Silistrei*.

Autorul articolului, ocupându-se de actul săvârșit la 1700 și de preoții cari au devenit «uniți», spune următoarele drepte cuvinte:

«Dacă acei venerabili preoți, cu sufletele lor mari de buni români, ar fi trăit să vadă clipa înfăptuirii idealului lor național, în aceeași clipă ar fi devenit ortodocși, socotind trecutul ca un vis urât; iar dacă s'ar deștepta astăzi, sigur că ar regreta fapta, văzând cum urmașii lor nu-și înțeleg rolul ce-l au în România-mare și liberă.

Trebue să se mai știe că la 1700 prin acel memorabil act a trecut la catolicism numai o parte din clerul ortodox, dar fără asentimentul credincioșilor, cari nici n'au fost întrebați și nici nu li s'a spus, — astfel că poporul n'a știut de loc că devenise unit.

Dacă cei dela 1700, constrânși de asupritori, au făcut gestul de renegarea religiei strămoșești, au făcut-o cu conștiința împăcată că-și servesc neamul și urmașii.

Astăzi, când acele cauze au încetat, când idealul național pentru care ei au făcut acele sacrificii s'a înfăptuit, ne întrebăm, de ce nu se mai văd aceleași manifestări și sacrificii demne de strămoșii lor, la cei care sânt reprezentanții bisericii unite?

Nimic n'ar fi mai patriotic, mai just și mai firesc decât ca reprezentanții clerului unit să revină la credința strămoșească.

Să fie siguri, că dacă actul dela 1700 a fost o durere pentru neamul românesc, revenirea la ortodoxie va fi cel mai mare act al istoriei bisericii noastre și mândria neamului întreg.

Tomis, revista eparhială de Constanța, Nr. 4 din 1928, conține: Epistola past. a P. S. Sale Ep. Gherontie; Paștile; Nu este aici, a înviat; Crucii Tale ș. a.

INFORMAȚIUNI

Serbarea unirii Basarabiei. La Chișinău se fac, cu mare zor, pregătirile pentru Duminecă, 29 April, în vederea festivităților jubilare. Se prevede o mare afluență de intelectuali și popor din toate părțile țării.

Cutremurile de pământ, în peninsula balcanică n'au încetat. In cursul zilelor din urmă cutremurile au continuat, mai slabe în Bulgaria. In Grecia însă, la Corint, s'a produs, Duminecă seara, un violent cutremur care a distrus mii de case. Locuitorii, scăpați de a fi striviți sub dărâmături, trăesc sub cerul liber. Guvernul și poporul Greciei vine în ajutorul sinistraților.

Biserică ortodoxă română la Aiud. Ziarul *Viitorul Albei*, în nrul său din 12 l. c. scrie: In județul nostru, al Albei, unde ortodocșii sânt în covârșitoare majoritate, dintre orașe numai *Aiudul* stă încă fără biserică. Aiudul trebue să-și aibe cât mai curând biserica și pentru ortodocși, autorități, școale și armată, dar și pentru prestigiul național care, în Aiud, din acest punct de vedere sufere. Greutățile nu vor fi atât de mari, încât să nu poată fi învinse acolo, unde este dragoste pentru lege și neam.

Mulțămire. Oficiul par. ort. rom. din Uroiu jud. Hunedoara, aduce cele mai călduroase mulțămiri institului de credit și economii «Corvineana», sucursala Simeria, pentru suma de 5000 lei, donată spre augmentarea fondului de edificare a sfintei biserici din loc.

Pr. *Inocențiu Truța.*

Mulțămită. Dl Emanuil Băncilă, măestru croitor, și soția Victoria, dăruesc Lei 100 — «Fondului ucenicilor» al Reuniunii cult. naț. a meseriașilor români din Sibiu» în loc de cunună pieritoare pe cosciugul răposatului lor bunic George Gașpor din Mărgineni. — Pentru prinos mulțumește:

Comitetul.

Paza închisorilor. Primăria municipiului Sibiu ne comunică: se aduce la cunoștință că cererile celor ce ar dori a face parte din corpul de gardieni pentru paza închisorilor, se pot adresa fie direct Direcțiunei Generale a Inchisorilor de pe lângă Ministerul Justiției, fie la Direcțiunea cea mai apropiată.

ȘTIRI LOCALE

Concertul amânat al distinsei artiste și virtuoase la pian, Ana Voileanu, se ține Sâmbătă, în 28 April, ora 9 seara, la Unicum. Bilete se găsesc la Librăria Foaia Poporului.

Teatru. Vineri, în 27 April, ora 9 seara, se reprezintă, în teatrul orașului, piesa în 4 acte: *Soțul ideal*, de Oscar Wilde. Rolurile principale sânt ținute de artiștii noștri din capitală, dnii Tony Bulandra și Ion Manolescu. Bilete: La Librăria Foaia Poporului.

Vaccinare. Părinții copiilor născuți până la 1 Martie a. c., și nevaccinați, sânt invitați a se prezenta cu copiii lor în timpul dela 2—9 Mai a. c. (cu excepția zilei de Duminecă) la ora 3 p. m. în sala mare a Primăriei (Str. Mitropoliei Nr. 2), unde se face vaccinarea copiilor. Contravenienții vor fi amendați.

Publicațiune. Comitetul de acțiune pentru loturi de casă în Sibiu, invită pe toți cetățenii acestui oraș, *proprietari de loturi pentru casă primite prin reforma agrară* la o consfătuire, ce se va ține în ziua de 29 April a. c., ora 11, în sala de ședințe din casa orașului, pentru a decide asupra măsurilor ce urmează a se lua în chestiuni de construcții pe loturile primite prin reforma agrară, în legătură cu hotărârea delegațiunei permanente a municipiului Sibiu Nr. 3408 din 22 Martie a. c. Fiind vorba de o chestiune foarte importantă, se așteaptă ca toți cei interesați să participe la această întrunire. Sibiu, la 24 Aprilie 1928. In numele comitetului de acțiune: Dr. *Nic. Comșa.*

CARȚI ȘI REVISTE

Revista Teologică, organ pentru știința și viața bisericească sub patronagiul I. P. S. Sale Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae. Cuprinsul Nr. 2—3 din 1928 este: Redacția: Elocvența unui buget, sau «deopotriva protecțiune a cultelor». Prof. Dr. Gr. Cristescu: «Smochini sterpi, smochini lângă cale». I. Beleuță: Amintirile unui preot romano-catolic devenit preot ortodox. S. Bulgakoff-O. Dragoș: Cerul pe pământ. Prot. Ioan Rafiroiu: Din trecutul Bisericii ortodoxe din Săcuime. Prof. M. Bulacu: Din filosofia creștină a școalei catehetice patristice. Pr. D. D. Achimescu: Ce gândesc eu despre Hristos? Pr. Gh. Maior: Imperativul categoric al zilelor noastre. Pr. Dr. Gr. Cristescu: «Neamurile toate, laudă ingropării aduc, Hristoase al meu!»... Prof. N. Colan și Dr. N. Terchilă: Mișcarea literară: Das Ortodoxe Christentum des Ostens. «Religiöse Besinnung» revistă trimestrială. «Treisutecincizeci de Pilde». Pr. M. Bulacu, Neculce. Dr. I. F. și Pr. Gh. Maior: Cronică: Tragicul sfârșit al tratativelor dintre biserica Romei și biserica anglicană. Legea cultelor a fost votată. Cuvântul ortodoxiei. Dispoziții nouă de salarizare. — Abonamentul 200 lei pe un an. Redacția și Administrația: Sibiu, Str. Mitropoliei Nr. 32.

Stemele patriarhiei, mitropoliilor și episcopatelor

O comisiune de specialiști în ramura heraldicei lucrează, de câțiva ani, consultând un imens material, pentru a stabili stemele județelor din toată țara, stemele orașelor municipii, stemele patriarhiei, mitropoliilor și episcopatelor.

Stema patriarhiei, a celui mai înalt for al bisericii naționale, are la mijloc o cruce — Crucea patriarhală — ale cărei brațe reprezintă pe cei 12 apostoli. Crucea e susținută de doi îngeri reprezentând darul arhieresc. Deasupra crucii, un porumbel cu o ramură în cioc, simbolizând sfântul Duh. Sus, se află mitra patriarhală românească, iar pe ambele laturi stema e susținută de doi îngeri.

Mitropoliile și episcopatele vor avea steme aparte, reprezentând Sfinți, Patroni ai eparhiei sau catedralei respective. S'a ținut seama peste tot de tradiție, întrucât în trecut toate mitropoliile și eparhiile au avut steme proprii.

Stemele Patriarhiei, mitropoliilor și episcopatelor vor trece întâi prin forurile bisericești; intrate în vigoare, noile steme devin obligatorii pentru autoritățile subordonate.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de *E. HODOȘ.* Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

---

păr. Ioan Dima din Sita Buzău, păr. *Alexe Neagovici*, părintelui cel bătrân, cum îi ziceți voi, credincioșii, căci păr. Alexe a împlinit anul acesta 80 ani de viață și 57 de dăscălie și preoție în acest sat, cu cinste și dragoste de voi și biserică, al cărei devotat slujitor a fost și este.

Venim să ne întărim pe noi preoții în credință, și cu noi, și pe voi. Prin ce am putea noi întări credința noastră? Răspund: prin fapte bune, prin pocăință, prin milostenie față de aproapele și apoi prin cugetul curat ce trebue să-l avem îndreptat către Acela, după al cărui chip și asămănare sântem făcuți. Iată rostul nostru aici, pe pământ. Cu mintea și cu mânile să ne câștigăm pânea de toate zilele, necesară trupului, iar cu sufletul nostru să alergăm după hrana cerească care ne este de lipsă după moarte, când ne vom înfățișa în fața Tatălui ceresc. Ca să ne putem însă înfățișa înaintea tribunalului celui veșnic, în fața Tatălui ceresc, trebuie să începem împărăția lui Dumnezeu încă de aici, de pe pământ. Vedeți, de pildă: dacă cineva se prezintă în fața unui judecător pe pământ, pus să împartă dreptatea, el nu va zice la cea dintâiu pâra a noastră, c'avem dreptate și nici va osândi pe cel care l-am pârât, ci va zice: Bine, dragul meu! Am înțeles plângerea ta, dar eu nu pot judeca *drept* până nu ascult și pe pârât, de aceea chemați-l voi și pe el, căci: «In gura a două mărturii stă adevărul». Și dacă nici atunci nu poate rosti sentința, ne cere s'aducem probe, mărturii cu graiul și în scris și ni se va face dreptate. *Dreptatea cea mare* însă și liniștitoare de suflet ni-o facem numai noi înșine, pentrucă în fața judecății unul va pierde și acela va fi nemulțumit, dacă însă ascultăm pe Mântuitorul, amândoi vom câștiga, și pârâșul, și pârâtul. Uite ce zice El: «Impacă-te cu pârâșul tău degrab până ești încă pe cale cu dânsul, ca nu cumva pârâșul să te dea judecătorului, și judecătorul te va da slujii și în temniță vei fi aruncat. Acum zic ție: Nu vei ieși de acolo până nu vei da codrantul (banul) cel mai de pe urmă», (Matei 5, 25—26).

Eată deci, că de aici de pe pământ se începe împărăția lui Dumnezeu! Cum? Cu omorârea imboldului rău din noi, care e *trufia*, pe care dacă-l știm omorâ de la început și în locul lui voi pune pacea pe care ni-a dat'o Dumnezeu, e ușor să ne iubim unii pe alții, să ne împăcăm între noi și să începem viață plăcută lui Dumnezeu, începând de aici de pe pământ. «Căci n'a trimis Dumnezeu pe Fiul ca să judece lumea, ci ca să se mântuiască lumea prin El. Cel ce crede întru El, nu se judecă», (Ioan 3, 17—18). «Slavă dela oameni nu iau», (Ioan 5, 41). Numai nouă oamenilor ne place să luăm slavă, laudă, unul dela altul, și slava cea adevărată, cea dela singur Dumnezeu, nu o căutăm! (Ioan 5, 44). Nu auziți cum oamenii își laudă cele ale lumii acesteia? holdele, boii, caii, automobilul său, femeia, podoabele ce are.... dar nu-și laudă podoabele sufletului care sânt: evlavia, smerenia, iubirea deaproapelui, frica de Dumnezeu.... căci am uitat ce zice Mântuitorul în privința lumii acesteia trecătoare: «Lumea trece și frumusețile ei se duc cu ea», (Ioan 2, 17). Ear Solomon zice în pilde: «In ziua mâniei (la judecata cea din urmă, când vor plânge toate seminții), bogățiile nu vor ajuta la nimic, ear faptele sfinte vor scoate dela moarte», (11, 4).

Oare nu sântem noi niște drumeți ai lumii acesteia? Oare n'ar fi bine să ne împăcăm cu pârâșii noștri pâna sântem pe cale cu dânșii, până nu ajungem în temnița păcatului de veci în ziua mâniei, și când trufia, bogățiile și frumusețile lumii acesteia de care ne prindem cu atâta tărie, nu ne vor ajuta la nimic, căci numai faptele sfinte ne vor scoate dela moarte?

(Sfârșitul urmează).

Nr. 371/928. (52) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a **Barcan**, protopopiatul Oituz, jud. Braşov, se publică concurs nou cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Dotaţia dela stat conform coalei B.

2. Una ferdelă (25 l.) porumb strujit, sau răscumpărarea în bani după preţul zilei, dela circa 400 familii.

3. Stola stabilită în şedinţa consiliului parohial din 27 Ianuar 1927, după exigenţele de trai de azi.

4. Folosinţa sesiunii parohiale, 5 jugăre fânaţ, primit prin reforma agrară, şi eventuală întregire ce s'ar mai primì.

5. Locuinţă parohială în natură cu atenansele cerute.

6. Întrucât nu vor concura candidaţi calificaţi pentru parohìi de clasa I-a, se admit la concurs şi concurenţi pentru parohiile de clasa II-a, conform ord. P. V. Cons. Nr. 2264/928.

Cererile de concurs se vor înainta of. prot. Cele întrate după expirarea terminului nu se iau în considerare. Concurenţii, cu învoirea protopopului, se vor prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă poporului.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial din Barcan, ţinut la 19 Martie a. c.

Poiana-Sărată (Oituz), la 2 April 1928.

Ion Rafiroiu
protopop.

Nr. 213/1928 (49) 2—3

Concurs repetit

In conformitate cu ordinul consistorial Nr. 3421/1928, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de cl. I **Zărneşti**, protopopiatul Branului.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post sânt poftiţi a-şi înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral, şi cu prealabila încunoştiinţare a acestuia să se prezinte în terminul indicat în vre-o Duminecă sau sărbătoare spre a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Zărneşti, la 26 Martie 1928.

Oficiul protopresb. al tractului Bran în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Hamsea
protopop.

---

(51) 3—3

Concurs de licitaţie

Consiliul parohial ort. român din **Şelimber** dă pe cale de licitaţie, cu oferte închise, zidirea unei biserici noi.

Planul, condiţiile de licitaţie stau spre vedere la oficiul parohial ort. din Şelimber.

Ofertele se vor înainta până în 25 Aprilie 1928.

Şelimber, la 2 Aprilie 1928.

Irimie Milea
epitrop.

Nicolae Vlad
paroh ort. rom.

Reclama este sufletul comerţului

Nr. 202/1928. (50) 2—3

Concurs

Se publică prin aceasta concurs pentru întregirea parohiei de clasa a doua, din **Stupini**, protopresbiteratul Braşovului, cu termin de 30 de zile dela reproducerea acestui concurs în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Leafa dela stat, 2. Venitele stolare, 3. Casă parohială, 4. Sesiune parohială 16 jugăre dintre care 15 arătură şi 1 jugăr fânaţ.

Candidaţii se vor prezenta în timpul până la alegere în vreo Duminecă sau sărbătoare în biserică, spre a fi cunoscuţi de popor, făcând slujbă şi predicând.

Cererile însoţite de toate documentele necesare se vor trimite, în terminul fixat, Oficiului protopopesc ort. român din Braşov.

Braşov, la 29 Martie 1928.

Oficiul protopopesc Braşov în baza hotărârii Consiliului parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Croitoria de domni

DUMITRU DUŞLEAG

Sibiu Str. Rannicher 6a Sibiu

execută tot felul de **Costume bărbăteşti** solide cât şi după ultima modă

Praxă îndelungată în confecţionarea de

Reverenzi

:: cari se execută după sistemul cel mai nou ::

Serviciu prompt! Preţuri moderate!

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT

„Mie a vietui este Hristos!" ...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu**, profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu**, profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericeşti

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note şi aranjate de

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 100, plus spesele poştate Lei 15.

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	**Copie**	**Căldăruşe cu mătăuz**
Disc	**Linguriţe**	**Clopoţele pt. altar**
Steluţe	**Cruci**	**Cănuţe pt. Sf. mir**
Cădelniţe	**Cruciuliţe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Candele	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericeşti sunt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri favorabile.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 5 Mai 1928 Nr. 36—37

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele
să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor:
un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile
să se adreseze **Administraţiei** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Onor. Red. «Transilvania»
(Str. Şaguna 8)
Schimb
Sibiu

Laudă şi mărire Domnului!

Poporul român, dintre hotarele ţării întregite, a slăvit, cu solemnitate cucernică, actul săvârşit înainte cu zece ani, despre care gloriosul şi în veci neuitatul nostru Rege, Ferdinand I, a grăit următoarele însufleţite şi înţelepte cuvinte:

Să mulţumim însă cerului că, tocmai în acele ceasuri grele — din Martie 1918 — *simţul superior al neamului ţăcù ca frumosul pământ moldovean, rupt din ogorul strămoşesc, să se rentoarcă în ţara mamă, şi ca poporul basarabean să se arunce în braţele ei,* **pentru a-i sporì puterea de muncă şi încrederea în viitor.**

Slujbe dumnezeeşti festive de mulţămire şi cuvântări comemorative s'au ţinut, în sfintele locaşuri, în ziua sfântă de Duminecă, 29 April 1928, pentru aniversarea întâiului deceniu decând fraţii noştri iubiţi basarabeni au izbutit să treacă la «pământul făgăduintei».

După ani de urgie cumplită, după furtune care au cutremurat cer şi pământ, şi au cufundat în jale, în întunerec şi mult amar pe urmaşii vitejilor arcaşi ai Marelui Ştefan Vodă, Duhul Atotputernicului a făcut minunea, a risipit întunerecul greu şi ni-a dat să vedem fălfăind falnic pe plaiuri basarabene simbolul de biruinţă, de credinţă şi vitejie, drapelul ţării româneşti...

Bisericile, şcoalele şi celelalte aşezăminte ale mănoasei ţărişoare, încetează de-a mai înăbuşi glasul şi sufletul unui neam martir.

Organizarea bisericească îşi reia tradiţia păstrată din cucernicii Voevozi ai Moldovei. Se înfiinţează *facultatea teologică* dela Chişinău, inaugurată în ziua de Sf. Arhangheli Mihail şi Gavril în anul 1926 şi chemată să pregătească păstori de suflete luminaţi şi destoinici întru desăvârşita împlinire a misiunii preoţeşti în această binecuvântată parte a ţării moldoveneşti. Ear, în preajma serbării aniversare de acum, biserica Basarabiei este ridicată la rangul de *mitropolie*, recunoscându-se în acest chip însemnătatea covârşitoare a bisericii în organizarea şi consolidarea vieţii morale şi naţionale basarabene.

Românii Basarabiei, răzeşi împământeniţi de voivozii moldoveni, cu toate prigonirile şi asupririle trecutului vitreg, au păstrat neatins sentimentul alipirii către fraţii lor de peste graniţe. Şi, astfel «Sfatul Ţării» din Chişinău, în cel mai nobil avânt, grăeà din inima tuturor basarabenilor noştri, la ziua măreaţă dela 27 Martie (9 April) 1918, proclamând, cu puterea dreptului istoric şi a dreptului de neam, desfacerea de Rusia şi revenirea, pentru vecie, la patria tuturor românilor.

Capetele s'au plecat în faţa altarelor şi în faţa monumentului istoric al marelui voevod, care poartă într'o mână crucea, în ceealaltă spada; genunchii s'au închinat şi glasurile de preoţi şi de popor au rostit mărire şi laudă Domnului şi Dumnezeului nostru, şi recunoştinţă patrioţilor înfăptuitori dela 1918, cu nădejdea nestrămutată că atât Basarabia, cât şi celelalte provincii desrobite se vor împărtăşi, fără stirbire, de toate darurile şi binefacerile înfrăţirii şi ale libertăţii din noua Românie, mărită şi întărită, sporindu-i-se *«puterea de muncă şi încrederea în viitor»*.

Investirea I. P. S. mitropolit Gurie al Basarabiei

Cu solemnitate rară s'a făcut Joi investirea înaltului prelat din Basarabia.

La ora 11 şi jum. a plecat spre palatul regal cortegiul dela patriarhie. Trăsura de gală ducea pe II. PP. SS. LL. mitropolitul *Pimen* al Moldovei şi arhiepiscopul *Gurie;* în alte două trăsuri veneau II. PP. SS. LL. mitropoliţii *Nicolae* al Ardealului şi *Nectarie* al Bucovinei, PP. SS. LL. episcopii *Lucian* al Romanului, *Gherontie* al Constanţei, *Visarion Puiu* al Hotinului şi *Ghenadie* al Buzăului.

La ora 12, dl Stârcea, mare maistru de ceremonii, a anunţat sosirea noului mitropolit, care a intrat în sală îmbrăcat în odăjdii, înconjurat de înalţii prelaţi.

Dl ministru Al. Lapedatu a citit decretul de numire, după care I. P. S. Sa mitropolitul Pimen a predat A. S. R. Principelui Regent Nicolae cârja, ear A. S. Regală a încredinţat-o noului mitropolit cu cuvintele: *Te investesc mitropolit al Basarabiei.*

Mitropolitul Gurie, a rostit următoarele:

Inaltă Regenţă,

Basarabia, prin ridicarea chiriarhului ca mitropolit, se încununează, se înfrumseţează cu o podoabă bine meritată. Cu această podoabă se împodobeşte sufletul moldovenesc al provinciei care în vreme de asuprire rusească se manifesta numai prin biserică, fiind susţinut nu s'a stins, ci a mocnit ca un cărbune aprins sub cenuşă.

Acest cărbune, când a bătut vântul libertăţii, s'a prefăcut în flacără, care a luminat şi a condus la unirea Basarabiei cu Ţara Mamă şi cu întreg neamul. Prin Mitropolitul Basarabiei se cinsteşte, se înalţă, se măreşte unirea. Nu fără înţeles este coincidenţa minunată că se ridică arhiepiscopul azi, când se sărbătoresc zece ani dela unirea Basarabiei. Lăsăm necredincioşilor să vadă în viaţa oamenilor jocul întâmplării, — noi cari credem în pronia dumnezeiască, vedem în toate lucrarea degetului lui Dumnezeu, şi coincidenţele minunate nu le socotim a fi întâmplătoare, ci anume aranjate de cel Atot puternic, ca să înţelegem rostul evenimentelor, legate între ele cu firul, pe care-l ţese Providenţa Dumnezeiască în lumea oamenilor şi care, în caz de faţă, este unirea românească.

Prin unirea românească am ajuns să fiu arhipăstorul moldovenilor din Basarabia chemat la aceasta înaltă misiune de marele şi gloriosul Rege Ferdinand, primul rege al tuturor românilor, pentru care rog neîncetat pe Dumnezeu să-i odihnească în corturile slăviţilor eroi şi voevozi ai neamului Mihai Viteazu, Ştefan cel Mare, şi ceilalţi. In legătură cu sărbătorirea unirii, ridicarea mea la rangul de Mitropolit face să înţelegem că astfel se încununează tocmai iubirea de neam, care a adus la unire, şi pentru întărirea şi desăvârşirea ei trebuie să lucrăm şi pe viitor.

Prin înfiinţarea Mitropoliei Basarabiei şi încununarea cu Mitropolitul ei titular, multe suflete moldovene vor fi împăcate în cugetele lor şi vor fi mai apropiate cu încredere către conducătorii destinelor ţării, consolidându-se astfel şi mai strâns cu neamul întreg.

Şi cu mai mult entuziasm vom cânta Domnului acea cântare nouă, ce ne-a îndemnat s'o cântăm după unire marele şi neuitatul dispărut «Regele Ferdinand». Acea nouă cântare am înţeles o a fi de mulţumire lui Dumnezeu pentru libertatea naţională a poporului nostru dintre Prut şi Nistru, pentru unirea pe veci a Basarabiei cu Ţara Mumă într'un corp de stat, indisolubil şi unitar.

Mulţumeşte apoi pentru încredere ce i se arată şi termină salutând cu creştinescul: *Hristos a înviat!*

A. S. R. Principele Regent Nicolae a răspuns:

Inalt Prea Sfinţite Părinte,

Am luat act cu deosebită plăcere de sentimentele de credinţă şi iubire ce ni le-aţi adus atât personal, cât şi în numele clerului şi bisericii din Basarabia, faţă de M. Sa Regele Mihai I, care este nădejdea noastră şi a întregii ţări. Şi nu ne îndoim, că munca pe care ai desfăşurat o cu atâta râvnă în vremea de vitregă stăpânire străină, vei urma-o cu şi mai multă dragoste împreună cu tot clerul şi în fruntea facultăţii teologice de curând înfiinţate în Chişinău — acuma când toate piedecile apăsării străine au încetat. Sântem apoi bine încredinţaţi, că în noua demnitate de mitropolit al Basarabiei vei stărui cu întregul cler şi toate aşezămintele şi organele bicericeşti, pe lângă îndeplinirea misiunii lor principale de a adânci

în sufletele turmei credincioşilor învăţăturile evangelice, ca ele să devie călăuză sigură în toată viaţa lor familiară şi obştească — să aibă pururi înainte grija ca biserica şi slujitorii ei să fie, potrivit vechilor tradiţii, propovăduitorii luminii şi ai culturii naţionale, astfel ca această mântuitoare instituţie socială, mai mult ca orce alta, să contribue la alipirea poporului de patria sa română şi la contopirea conştientă a sufletului basarabean în sufletul unitar al întregului neam românesc.

Mulţumindu-vă în numele M. S. Regelui, al Familiei Regale şi al Inaltei Regenţe, pentru sentimentele de dragoste şi devotament către ţară şi tron, vă urăm din tot sufletul o arhipăstorie cât mai rodnică şi mai îndelungată.

Şase adunări. Pentru ziua de Duminecă, 6 Mai 1928, este anunţată o mare manifestaţie politică a partidului naţional-ţărănesc, care face pregătiri întinse spre a ţinea congres general la *Alba-Iulia* şi întruniri publice în aceeaş zi la *Bucureşti, Iaşi, Craiova, Cernăuţi* şi *Brăila.* Organele partidului evaluează anticipat la o cifră de peste două sute de mii de oameni, cari au să fie prezenţi la aceste şase adunări. Aceleaşi organe declară că ţinta mişcărilor de până acum este «schimbarea de guvern şi de regim».

Guvernul actual se crede destul de «tare», pentru a nu oprì adunările convocate în cele şase centre ale ţării.

După informaţiunile ce le avem, adunarea din Alba-Iulia pare că va întruni mare mulţime de lume.

Vizita unui filoroman. Un bun prieten al României, preşedintele societăţii ceho-române, abatele Metodiu Zavoral, a sosit Joia trecută la Bucureşti, în scop de-a întreprinde un turneu de trei săptămâni în ţară. Intâmpinat cu multă căldură şi salutat de reprezentanţi şi delegaţi ai autorităţilor şi societăţilor culturale, distinsul oaspe stă o săptămână în capitală. Va vizita apoi diferite localităţi şi regiuni din ţară, între care e şi Sibiul şi Răşinarii.

O nouă „vizită" a nunţiului? In vederea aplicării legii cultelor, dl ministru Al. Lăpedatu a dispus întocmirea unei comisiuni compuse din directorii ministerului, sub preşedinţia dlui — *Zenovie Pâclişanu*, omul cunoscut al Blajului. O alegere atât de «nimerită» cum este a dlui Zenovie Pâclişanu, se datoreşte, după toată probabilitatea, intervenirii pe lângă minister a reprezentantului diplomatic al scaunului papal, care şi va fi permis o nouă «vizită», cam tot aşa de «diplomatică» şi «inocentă», pe cât fusese mai de unăzi vizita făcută Consiliului suprem legislativ în chestiunea legii cultelor. Dl ministru Lăpedatu a tolerat o «vizită» a reprezentantului diplomatic al scaunului papal pe lângă guvernul ţării noastre; — de ce oare n'ar mai tolera şì pe celelalte «vizite» de acelaş fel?!

Zece ani dela unirea Basarabiei

— Festivităţi la Chişinău. —

Instalarea I. P. S. Sale mitropolitului *Gurie* al Basarabiei s'a făcut Sâmbătă, în 28 April, când înaltul prelat a sosit din capitală cu tren special la Chişinău, însoţit de I. P. S. Sa mitropolitul Nectarie al Bucovinei şi de alţi ierarhi.

In catedrală s'a săvârşit serviciul divin, după care I. P. S. Sa, mitropolitul Nectarie a dat citire gramatei Sf. Sinod, ear dl ministru al cultelor Al. Lăpedatu a citit decretul de numire a mitropolitului Basarabiei.

Au luat apoi cuvântul atât înaltul prelat, ca delegat al Sf. Sinod, cât şi dl ministru în numele guvernului, precum şi alţi distinşi oratori.

Adânc emoţionat li-a răspuns noul mitropolit, I. P. S. Sa Gurie, făcând o largă expunere asupra rolului bisericii în deşteptarea sentimentului naţional la românii Basarabiei.

In 29 April, Duminecă, ziua festivităţilor aniversare, Chişinăul prezenta aspectul unei măreţe sărbători. Mulţime enormă de invitaţi şi de localnici umpleau localurile publice şi magazinele.

Trenurile de dimineaţă aduc întâi pe domnii deputaţi şi senatori, urmează apoi domnii miniştri, şi în sfârşit la ora 8½ trenul regal.

Inalta Regenţă şi ceilalţi distinşi oaspeţi, sosiţi în catedrală, sânt întâmpinaţi din altar cu «Hristos a înviat». După serviciul divin, săvârşit de I. P. S. Sa mitropolitul Gurie, cu mare asistenţă, chiriarhul Basarabiei rosteşte următoarele:

Ne bucurăm mult şi adânc, că aţi venit în numele Majestăţii Sale Regelui Mihai I, să presidaţi sărbătorirea de 10 ani dela unirea Basarabiei cu ţara-mamă România.

Această aniversare este amintirea celui mai însemnat moment din istoria neamului românes cdintre Prut şi Nistru.

Aci sufletul românesc s'a păstrat de însuşi acest popor, sprijinit fiind de biserica şi clerul naţional, de preoţii satelor.

Prin urmare s'au pus în valoare puterile moldoveneşti, care au luat în mânile lor ocârmuirea tuturor ramurilor vieţii obşteşti, a bisericii, a şcoalei, a justiţiei, a armatei şi a vieţii economice.

Au contribuit la ridicarea respectului, la preţuirea vieţii libere naţionale, şi astăzi la sărbătorirea unirii se bucură ca la ziua învierii tot românul, cel bogat şi cel sărac, cel ce s'a ostenit şi cel ce s'a abţinut, căci toţi deopotrivă se împărtăşesc din ospăţul unirii, din masa întinsă dela Nistru până la Tisa, din Carpaţi şi până la Mare, pregătită prin vitejia şi jertfa ostaşului român, prin înţelepciunea conducătorilor săi şi cumînţenia poporului.

Amin!

*

In cuvântarea sa, I. P. S. Patriarh şi Inalt Regent Miron a zis: Incepând serbarea de azi cu slujba din această frumoasă catedrală, cuvine-se să mulţumim lui Dumnezeu, cerându-i, precum ne-a ajutat să rotunjim pământul părintesc, aşa să fie cu noi şì pe viitor.

De altă parte o sfântă îndatorire ne cere, ca dela locul acesta să aducem în numele ţării prinos de închinare tuturor Moldovenilor Basarabeni, cari în cursul vremurilor trecute au contribuit la menţinerea duhului românesc pe aceste meleaguri.

In munca de refacere am avut şi avem încă greutăţi. Dar să mulţumim lui Dumnezeu, că jertfele ce le facem, le aducem pentru ţara noastră, care este şi va fi mândria noastră şi a fiilor noştri. Iar cetăţenii României de altă limbă asemenea trebue să aducă cu drag toate jertfele pentru patria comună, care a fost şi este cea mai ospitalieră şi tolerantă în ciuda tuturor ponegririlor, ce se fac în străinătate contra ei. Dacă n'ar fi aşa, cum s'ar putea justifica şi explica roiul de străini, cari aleargă ca dintr'o atmosferă rece spre pământul nostru, ca spre o rază de soare şi căldură pe care, încălzindu-se, nu mai vor să plece?

In faţa greutăţilor, mai ales materiale şi îndeosebi în faţa trecutului de 100 ani fără duh românesc, străin: noi trebue să fim mulţumiţi cu ce s'a putut înfăptui în Basarabia în cei 10 ani din urmă.

Ce enorm câştig este să vezi azi trei eparhii române cu puternice centre de viaţă bisericească şi culturală, şi să auzi azi răsunând dela peste 1100 de altare graiul străbun şi dulce? Să vezi în locul întunericului de mai înainte mii de şcoli unde zeci şi sute de mii de elevi se luminează în limba lor...

Să nu uităm cele 1.698 045 Ha. pământ, întrat în proprietatea a 357.000 locuitori din 1793 sate.

Conducătorii ţării se năzuesc, să găsească şi pue la îndemâna tuturor cetăţenilor şi mijloace băneşti mai din belşug şi mai eftine pentru a porni în viaţa poporului o activitate mai vie şi mai rodnică.

Intru a porni pe acest drum de propăşire cu paşi repezi, ne mai lipseşte un lucru: Mai multă frăţietate, mai multă bunăvoinţă şi dragoste, întru judecarea faptelor ale aproapelui, şi mai puţine interese personale şi lăturalnice în treburile obşteşti, şi mai multă solidaritate şi muncă pentru propăşirea obştească.

*

La ora 10 marii dregători ai ţării s'au întrunit la «Sfatul Ţării», în sala unde acum zece ani s'a proclamat unirea. Aici s'a ţinut şedinţa solemnă în faţa foştilor deputaţi.

După cuvântul dlui ministru I. Inculeţ, **A. S. R. Principele Nicolae** a zis următoarele:

Domnilor, — Cu nespusă bucurie, am venit în mijlocul populaţiei acestei scumpe provincii, ca, împreună legaţi în dragostea de neam şi de ţară, să sărbătorim împlinirea a zece ani dela ziua cea mare a neamului, când poporul Basarabiei, liberate de jug străin, a proclamat reîntoarcerea la sânul patriei române.

Domnilor, — Infăptuirea marelui act naţional, al realipirii voluntare a Basarabiei la România, este o urmare şi aplicaţiune firească şi logică a principiului naţionalităţilor şi a dreptului recunoscut popoarelor de a decide singure de soarta lor. Insuşi actualul regim politic rus, — instituit prin revoluţie, a recunoscut acest principiu.

In concordanţă deci cu desfăşurarea acestor evenimente, Basarabia a proclamat unirea cu patria România. Legitimitatea deplină a acestei uniri a fost recunoscută formal de marii noştri Aliaţi, pe consideraţiuni etnice, istorice şi geografice, constatate la faţa locului, şi avem toată speranţa că şi Rusia, de care ne apropie o credinţă creştină comună şi cu care am dorì să păstrăm cele mai bune raporturi de vecinătate, necontrazise de nici un interes, va sfârşi prin a recunoaşte drepturile noastre indiscutabile asupra acestei părţi din vechea Moldovă, cu un caracter şi o populaţie curat moldovenească (română), lucru ce se confirmă, dacă mai este trebuinţă, şi prin faptul că chiar dincolo de Nistru, în imediata vecinătate cu Basarabia, s'a întemeiat, sub egida cârmuirii ruse, o republică moldovenească, alcătuită din elemente moldovene care în cursul vremii au pătruns dincolo de Nistru pe teritoriul Rusiei, ceeace implică în mod necesar densitatea populaţiei moldoveneşti în ţinutul dintre Prut şi Nistru. Acest ţinut al nostru, dealtmintrelea, nici nu mai poate înfăţişa pentru Rusia de astăzi interesul care altă dată a putut explica, fără a justifica însă subjugarea nedreaptă; deoarece tendinţele vechi ale Rusiei ţariste de expansiune în Balcani, prin România, având ca obiectiv principal Constantinopolul, nu se pot menţinea mai departe în situaţiunea de azi. Ear, în ceeace priveşte voinţa populaţiei băştinaşe a acestei provincii, de a rămânea pe vecie unită cu patria sa de veacuri şi care, în definitiv, nici nu poate interesa ţările străine, ci numai cele două părţi din aceeaş ţară; nu există şi nu ar putea exista vreo îndoeală asupra voinţii şi sentimnntelor ei de unire şi înfrăţire.

Pentru a grăbì acum progresul acestui ţinut, întârziat în desvoltarea lui normală prin starea în care intenţionat a fost ţinut sub cârmuirea străină, este imperios necesar să se desfăşoare în toate ramurile de activitate o muncă stăruitoare într'o completă solidaritate naţională şi adese ori cu o uitare detăvârşită de sine în interesul patriei.

Poporul român, astăzi reîntregit, conştient de menirea sa în lume şi de trăinicia care a rezistat la toate vicisitudinile secolilor, îşi va urma în linişte şi doritor de pace opera de organizare internă, cu simţeminte de justiţie şi înfrăţire faţă de toţi conlocuitorii patriei comune şi cu voinţa neînfrântă de menţinerea unităţii naţionale azi definitiv consolidată şi a realizării unei depline propăşiri a României întregite.

Cu aceste simţeminte, să zicem cu toţii: Trăiască România reîntregită! Trăiască M. S. Regele Mihai I!

Mai rostesc cuvântări dnii: Primministrul Vintilă Brătianu, preşedintele senatului C. Nicolaescu, N. Săveanu, generalul Averescu, primarul oraşului Cluj Teodor Mihali (salutând unirea Basarabiei ca fost vicepreşedinte al partidului naţional român) în numele Ardealului, şi Iancu Nistor în al Bucovinei.

*

Pe bulevardul Alexandru cel bun se face:

Desvelirea statuei lui Ştefan cel Mare.

Un sobor de preoţi, în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Gurie, celebrează o scurtă slujbă religioasă.

Garda statuei o fac un mănunchi de suflaşi, îmbrăcaţi în zale de fier, ca pe vremea Voevodului Ştefan, cel turnat acum în aramă.

Impresionantă rugăciune rosteşte mitropolitul Gurie, după care Alteţa Sa Principele Nicolae, trăgând de o sfoară, cade pânza care învăluia statuia, şi în faţa mulţimii apare voevodul cu mâna dreaptă pe spadă, în stânga — el, oşteanul creştinătăţii, — ţinând Crucea.

Dl general Scărişoreanu, preşedintele comitetului de înălţare al statuei, adresează mulţumiri celor ce s'au străduit să adune fondurile, mărturisind că oştenii de azi, vor sta ca şi pe vremea lui Ştefan, strajă vitează la Nistru.

Inaltul Regent, G. Buzdugan, a cuvântat astfel:

Domnilor, — Monumentul ridicat aici pentru a glorifica şi eterniza în bronz chipul măreţ al celui mai mare şi glorios domn al Moldovei, este expresiunea simţământului de adâncă recunoştinţă ce poporul român reîntregit păstrează amintirii lui slăvite, şi tot odată constitue cea mai scumpă podoabă cu care în această zi de serbare naţională se înzestrează şi se cinsteşte capitala acestui bogat ţinut, — jumătatea vechei Moldove, — ale cărui graniţe marele domnitor le-a întărit cu cetăţi, susţinând glorios cele mai grele războaie pentru păstrarea lor neştirbită în patrimoniul ţării.

Apoi arată cum Ştefan cel Mare a fost aprig apărător al credinţei strămoşeşti, cum prin altarele ridicate de el, neamul în robie, şi a păstrat pe pământ basarabean, limba şi religia. Adresându-se mulţimii, înaltul regent spune:

Să o păstraţi ca o icoană sfântă menită să îmbărbăteze, să păstreze vie conştiinţa naţională şi să îndemne la unire pentru fapte mari şi la orce jertfe cerute de scumpa noastră ţară.

*

Dl Gherman Pântea, primarul Chişinăului, ia în primire monumentul.

*

Defilarea şcoalelor din Chişinău — curs secundar şi societăţi sportive — înseamnă punctul culminant, pentru marea mulţime care n'a avut parte să asculte cuvântările.

Toată lauda se cuvine corpului didactic din Chişinău.

Ni s'a turnat în suflet siguranţa că vom birui acolo prin sufletul şi cultura românească.

A defilat apoi armata.

In timpul defilării avioane au sburat deasupra oraşului.

*

In sala de recepţie a primăriei s'a dat banchet, de peste 400 tacâmuri.

La ora 4, după amiază, banchetul se termină, ear Inalta Regenţă pleacă la gară.

La ora 4·45, primul tren regal pleacă, succedat la intervale de celelalte, ministerial şi parlamentar.

La ora 6 seara, dl profesor *N. Iorga* a ţinut la teatrul Naţional o conferenţă în legătură cu serbările.

Oraşul a fost luminat feeric, — pe străzile principale — lume imensă. Frumoasele festivităţi s'au sfârşit cu retragere cu torţe, şi reprezentaţie de teatru în aer liber, la statuia lui Ştefan cel Mare: actul doi şi trei din «Apus de Soare».

*

La a zecea aniversare a alipirii Basarabiei la patria mamă s'a asociat şi oraşul nostru, *Sibiul*, cu solemnitatea cuvenită.

Pe edificiile publice şi particulare erau arborate drapele naţionale.

In catedrală, sfânta Liturgie a fost săvârştă de I. P. C. Sa arhimandritul *Vasile*, asistat de preoţimea catedralei, la care au luat parte I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, consilierii arhiepiscopali, profesorii dela diferitele şcoale, elevii cu drapele şi un mare număr de credincioşi.

La finea sfintei Liturgii, I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* cu mare asistenţă, a oficiat un Te-Deum, la care au participat toate oficialităţile militare şi civile, în frunte cu dl general Mihailescu şi prefectul judeţan N. Regman.

După terminarea serviciului divin, părintele protoiereu *E. Cioran* a rostit o cuvântare despre importanţa unirii cu patria mamă.

Inaintea catedralei era postată o companie de onoare din regimentul 90 infanterie, cu muzica, un escadron al regimentului 12 roşiori şi un escadron de artilerie.

După trecerea în revistă a trupelor, dl colonel Cristea Vasilescu, comandantul regimentului 90 infanterie, a adresat soldaţilor un călduros cuvânt despre importanţa zilei, scoţând în relief faptul, că tăria unei ţări stă în armata ei.

A urmat apoi defilarea trupelor.

Cum se priveşte „retragerea“...

Confratele bucureştean *Curentul*, şi pe urmele lui *Unirea* blăjană, ne descopere, într'un număr din zilele acestea, că are fericitul prilej să ofere publicului cititor părerile I. P. S. Sale mitropolitului Vasile Suciu din Blaj, care a binevoit să acorde un interview redactorului din Cluj al ziarului dela Bucureşti.

Intrebat despre ieşirea din senat a chiriarhilor ortodocşi, când cu votarea asupra legii cultelor: «Crede I. P. S. Sa că gestul prelaţilor ortodocşi, retragerea din senat, va avea consecinţe?» — mitropolitul a răspuns următoarele cuvinte, (tipărite cu caractere grase):

„Nu. Acest gest n'are nici o importanţă. El a fost un simplu act de necaz, care nu poate avea alte urmări“...

Dacă aşa va fi grăit I. P. Sfinţitul dela Blaj, şeful bisericii unite nu s'a dovedit nici de astă dată personalitatea sus pusă, în măsură de a se rosti lămuritor asupra unui fapt, nu de toate zilele, al colegilor şi fraţilor săi ortodocşi, cum a fost retragerea lor din senat.

Incercarea de a micşora această retragere la «un simplu act de necaz» şi, ca adaos profetic, a-i atribui totala lipsă de consecinţe, vădeşte cel mult o dorinţă a I. Prea Sfinţiei Sale, — în vreme ce publicul cititor, în loc de aceasta, aşteptă poate mai bucuros judecata cumpănită, care şade bine ori cărei înalte feţe bisericeşti, şi din care te poţi alege — în loc de banalităţi — cu oarecare câştig spiritual.

Să luăm aminte!

Publicăm următoarele:

Prietenia italo-ungurească, manifestată recent la Budapesta, înseamnă că aliatul nostru, «Maica Roma», calcă strâmb şi urmăreşte scopuri, care atacă făţiş existenţa tratatelor de pace şi cu acestea deodată integritatea statelor întregite pe urmele marelui războiu.

Guvernul dlui Mussolini uită o gingaşă chestiune, uită anume că este în joc şi graniţa «dela Brennero», Tirolul de sud, cu cei aproape 200,000 de germani.

Altă ştire afirmă, că Cehoslovacia ar fi dispusă a face oarecare cedare de teritor Ungariei, — cu modificarea frontierelor actuale.

Acţiunea lordului semit Rothermere, în Europa şi America, este primejdie de care trebue ţinut seamă, — cu toate că această acţiune este considerată, în multe părţi, ridicolă şi de operetă.

In Japonia s'a descoperit un vast complot comunist, alimentat şi dirijat dela Moscova...

E clar deci că după războiul cel mare, deşi terminat, pacea se prezintă ca o stare de amorţeală, pe care încearcă mulţi s'o conturbe prin diferite combinaţiuni politice, în spatele cărora se ascund planuri de răsturnarea aşezămintelor actuale de stat, extensiuni şi dominaţiuni teritoriale.

FOIŞOARA

Predică

—Ţinută în sf. biserică din Zagon, prot. Oituz, la conferenţa preoţească de primăvară din 1928 —

(Sfârşit)

Eată ce ne-a adus pe noi aici, a voi, acum în postul mare, în zilele pocăinţii, în zilele smereniei: Am venit nu să vă dăm o bucată de pâne, cu care să vă astâmpăraţi *foamea trupului*, ci am venit să vă dăm *hrana cu care să vă săturăm pe toţi*, după porunca Păstorului celui mare, Isus, care ne spune: «Lucraţi nu pentru mâncare peritoare, ci pentru mâncarea aceea care rămâne spre viaţa veşnică, care Fiul Omului va da vouă»..... (Ioan 6, 27).

Toţi trebuie să ne pocăim, să ne smerim, să ne curăţim sufletul prin fapte bune şi milostenie. Toţi trebuie să ne îndreptăm cugetul curat către Dumnezeu, să ne împodobim cămara sufletului nostru şi s'o pregătim pentru primirea jertfei celei mari, pe care Mântuitorul ni-a dat-o nouă prin pilda Sa. Toţi trebuie să ne mărturisim păcatele şi să ne rugăm unul pentru altul.

Pravila cea mare din Târgovişte, din 1652, spune la cap. 321: Şi tuturor ne trebuie să ne pocăim: Arhierei, episcopi, popi, călugări, călugăriţe, bărbaţii, muierile, şi nici unul să nu se despartă sau să fugă de pocăianie şi dela ispovedanie, pentru că toţi greşim, ori cu cuvântul, ori cu lucrul, ori cu vederea, ori cu gândurile, ci trebuie să ne pocăim. Deci grăiesc eu tare şi strig tuturor cu mine pentru darul Mântuitorului nostru să ne pocăim ca să ne ispăşim, căci şi sfinţilor şi mirenilor de treabă le este ispovedania şi pocăiania, şi mărturisească de această apostolul: «ispovediţi-vă unul altuia greşalele şi vă rugaţi unul pentru altul ca să vă tămăduiţi».

Al doilea, am zis c'am venit la voi să sărbătorim pe «părintele vostru cel bătrân», pe bunul şi înţeleptul vostru păstor Alexe Neagovici, care 47 de ani v'a binecuvântat pe voi din uşile altarului cu mânile lui tremurânde şi cu gândul la Dumnezeu, căruia atât de vrednic slujitor l-a fost şi pentru aceea Dumnezeu l-a răsplătit chiar aici ca şi pe bunul Simeon din Biblie, să-şi vadă rodul ostenelelor până la adânci bătrâneţe, ear 10 ani pe când trăia încă tatăl său, v'a învăţat carte pe cei dintâi bătrâni ai satului cari şi ei azi sânt aproape de bătrâneţe. «Eată un sat, eată un preot». Prin îngemânarea satului cu preotul său s'a ajuns la această zi de sărbătoare, când nu putem spune de un sat şi de un preot de cât binele ce-a rămas curat ca aurul la capătul unei vieţi trăite în cinste şi muncă.

Părintele Alexe s'a născut la 2 Februar 1848, anul de vifor şi de război, dar şi de mântuire de iobăgie. La 1879 în Ianuar s'a căsătorit cu soţia sa Eufrosina Peteu, care l-a ajutat cu suflet curat în munca grea şi care azi se bucură cu Sfţia Sa de rodul ostenelilor din trecut. La 1881 a fost hirotonit de preot după ce făcuse teologia şi stase 10 ani învăţător. In calitate de capelan a ajutat pe bunul său tată 18 ani, după moartea căruia a ajuns singur paroh, şi azi împlineşte 47 ani de preoţie, 10 ani de dăscălie şi 80 ani de viaţă. Cele trei fice le-a căsătorit după trei preoţi gineri, dintre cari păr. Ioan Ciora dela 1910 şi până azi munceşte cu vrednicie alăturea de bătrânul paroh pentru mântuirea sufletelor şi binele obştei din acest sat.

Părintele Neagovici a fost, şi în

Noi, românii, stăm oarecum nepăsători în mijlocul acestor frământări periculoase?

Se impune, în ultima oră, o revizuire a conştiinţei naţionale, o strângere a rândurilor între toţi bunii români, cărora le zace adânc în inimă existenţa neamului şi integritatea ţării.

Se cere muncă încordată şi multă lăpădare de sine, pentru a acoperi definitiv diferitele nuanţe de deosebiri regionale şi politice, — se cere dela toţi pregătirea morală şi materială pentru apărarea existenţei noastre naţionale.

Toţi românii cuminte trebue să recunoască primejdia acum dela început, şi toţi trebue să fie convinşi, că numai strângându-ne în jurul ideii de stat vom putea trăi întregiţi în cadrul graniţelor actuale.

Să ne reculegem, până nu va fi prea târziu!

Dacă în frământarea şi vălmăşagul european, România stă singură, izolată, şi dacă prietenii — ne sânt «prea departe», cu încredere în cel Atotputernic să ne întărim neamânat, în *propriile noastre puteri*, pentru a ne apăra şi a ne croi soartea asigurându-ne calea propăşirii paşnice.

Să luăm bine aminte! *Iber.*

•

Nota redacţiei. Informaţiile, apărute în ziare despre intenţia guvernului *cehoslovac* de a face propuneri concrete guvernului unguresc în privinţa unei rectificări a frontierei ungaro-cehoslovace, sânt desminţite de legaţiunea cehoslovacă din Bucureşti, care în comunicatul său din săptămâna aceasta arată că guvernul cehoslovac susţine categoric, ca şi România şi Jugoslavia, ca statu-quo creiat prin tratatele de pace să rămână *cu totul* neatins.

Privitor la «Maica Roma», pe lângă manifestările budapestane recente, se adaogă declaraţia unui alt deputat italian, care în ziarul oficios al dlui Mussolini, *Popolo d'Italia*, susţine revizuirea tratatului dela Trianon, pentru a repara «o nedreptate».

Alt ziar italian, *Giornale d'Italia*, spune dimpotrivă, că raporturile politice dintre România şi Italia sânt amicale, şi că mările interese italiene nu pot fi încredinţate unor anumite partide sau indivizi, şi nici nu se pot pierde în intrigi viclene...

Vom vedea.

---

tinereţe, ca şi acum, un suflet curat, blând, modest, şi muncitor. Aprig apărător al şcoalei confesionale, a şi susţinut o până la 1913, când s'a închis cu forţa de organele maghiare. In aceasta muncă grea a fost sprijinit de vrednicul învăţător şi dascăl de strană, Gheorghe Popovici, care timp de 32 ani i-a fost mână dreaptă. Numitul este şi azi învăţător la mândra şcoală de stat zidită anul trecut, un splendid edificiu, patru săli de clasă şi locuinţă pentru diriginte. Lângă această şcoală frumoasă, îşi cere zidirea ei, pe terenul primit prin expropriere, vechea biserică cu turnul de peatră şi naosul din lemn, zidită la 1814, pentru ca bucuria Zagonenilor să fie deplină. O şi merită românii din Zagon ca o răsplată a trecutului. Vrednicului capelan I. Ciora îi revine această sarcină. Dumnezeu să-i ajute! Prot. *Ion Rafiroiu.*

Din greşelile concordatului

— Unele observări —

Dl V. Goldiş, secretarul nostru consistorial şi fost ministru al cultelor, a dat publicităţii, cum se ştie, într'o broşură, textul oficial al concordatului cu Vaticanul.

Atât înainte de apariţia broşurii dlui V. Goldiş, cât şi după aceea, concordatul a fost atacat şi criticat, pe dreptate, din partea clerului şi laicilor ortodocşi.

Nimerite observări se aduc împotriva acestui act şi în publicaţia *Noua Revistă Bisericească* (Nr. 3 din 1928), unde citim următoarele:

«Din memoriul care însoţeşte concordatul şi din însuşi textul concordatului remarcăm unii termeni, care plac foarte mult catolicilor şi catolicizaţilor. Intâlnim de multe ori cuvintele — *Sfântul Părinte.* — Pentru romano-catolici şi pentru uniţi, papa dela Roma poate fi numit «sfânt». Noi, ortodocşii, pentru chiriarhia noastră, şi mai înaltă şi mai de jos, avem noţiunea mai logică, mai reală, mai modestă de «*Sfinţit*». Din titulatura patriarhului nostru s'a înlăturat cuvântul de «Sanctitate» de provenienţă catolică şi s'a menţinut termenul de *Inalt Prea Sfinţitul Patriarh*

In altă parte vedem expresia *Sfântul Scaun.* La noi se zice sfântul Altar, sf. Potir, sf. Masiu, sf. Biserică, sf. Episcopie chiar, dar nu se zice nici odată *Sf. Jeţ!* Numai obiectele şi locurile, numai oficiile unde se practică un cult sau care personifică o taină, au pe drept cuvânt atributul de «sfânt».

Sfântul Scaun apare în concordat ca un for administrativ, concentrarea tuturora ministerelor papale. In concordat *Sfantul Scaun* înlocueşte pe papa, ca administratorul suprem al bisericii catolice. Are înţelesul de guvern romano-catolic, deci noţiunea de sfântul Părinte, atribuită papei, se extinde şi asupra celuilalt personal component al *Sfântului Scaun.* Termenul propriu ar fi fost *Vaticanul.*

Religiune catolică? Aşa începe primul articol din concordat. Socotim acest termen impropriu. Nu există religie *catolică*, ci numai *biserică romano-catolică* sau *confesiune romano-catolică.* Ortodocşii contestă termenul de catolică. Catolic însemnează sobornicesc, universal, general. Atributul acesta se cuvine bisericii ortodoxe, drept credincioase, drept măritoare, con form simbolului credinţei, care zice: Şi într'una *sobornieească* şi apostolească biserică. Ortodocşii consideră această denumire ca uzurpaţiune.

Noi cunoaştem religiunea creştină, cunoaştem biserica şi bisericile creştine, cunoaştem biserica ortodoxă, biserica romano-catolică, biserica ori bisericile protestante. Cunoaştem religia mozaică, mohamedană, budistă,

Să se fi ridicat noţiunea de *catolic* peste noţiunea de *creştin?*».

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Inaugurarea casei naţionale culturale în Turnişor

Duminecă la 22 Aprilie, s'a inaugurat casa culturală în Turnişor, un nou altar, o nouă vatră de lumină pentru poporul din această comună. Edificiul fostei şcoale confesionale, rămas liber prin ridicarea unui nou măreţ edificiu şcolar după necesităţile actuale, — vechei instituţiuni nu i s'a schimbat destinaţiunea, ci s'a prefăcut, adaptat şi renovat într'o nouă şcoală pentru cei mari şi pentru cei mici.

O sală mare cu scenă permanentă care a costat aproape 100.000 Lei, la care au contribuit toate instituţiunile din comună. Astfel a jertfit Reuniunea femeilor 20.000 lei; Corul bis. 13.500 lei; Casa Culturală 12.000 lei; Banca populară 10.500 lei etc. Această jertfă s'a adus la iniţiativa harnicului preot N. Topolog şi la stăruinţa preşedintei Reuniunii femeilor, dna preoteasa Maria Topolog, în armonică conlucrare cu conducătorii parohiei, — căci această casă e a tuturora şi a tuturor instituţiunilor.

In această zi la ora 5 p. m. s'a făcut sfinţirea apei de prot. E. Cioran, parohul local N. Topolog şi prof. I. Popa în faţa poporului din Turnişor. Răspunsurile le-a dat corul bisericii condus de parohul locului. La această festivitate au luat parte delegaţii «Astrei»: S. Ţeposu, Dr. Ionaş, I. Popa, I. Iliescu, Horia-Petrescu, Dr. Stoichiţa, prefectul N. Regman şi Dr. I. Mateiu deputat, d-na Cherchez, din partea Ligii naţionale a femeilor.

Prot. E. Cioran, arată însemnătatea casei culturale, laudă iniţiativa conducătorilor şi armonica conlucrare a tuturor conducătorilor pentru realizarea acestui măreţ plan. Preşedintele despărţământului «Astrei», d-nul S. Ţeposu într'o vorbire plină de cald patriotism aduce omagii celor localnici din partea Asociaţiunii. Preotul local face o scurtă dare de seamă despre jertfa şi contribuirile cu care s'a putut realiza iniţiativa luată de dânsul.

La această inaugurare, seara s'a dat din partea corului bisericesc de bărbaţi un foarte reuşit concert cu cântări religioase şi naţionale. E o mare fericire pentru un sat, dacă are un preot sau învăţător cunoscător de muzică. E de altfel fapt recunoscut că în comuna Turnişor avem cel mai bine organizat cor bisericesc bărbătesc şi mixt sub conducerea păr. N. Topolog. După concert s'a jucat piesa «Pribegii» comedie din viaţa meseriaşilor jucată cu multă pricepere sub conducerea înv. P. Vulcu. — Sala arhiplină.

Dorim ca această casă culturală inaugurată să fie un puternic factor de înaintare, care se completeze misiunea bisericii şi a şcoalei, ca generaţiunea de mâne să fie la nivelul cerut de necesităţile vremii în care trăeşte neamul românesc. Iar pentru alte sate pilda şi jertfa românilor din Turnişor, un îndemn de a i urma de aşa, ca preste vreme să nu fie sat, care să nu aibă o casă culturală cel puţin atât de frumoasă ca cea inaugurată în această localitate.

Participant.

INFORMAŢIUNI

Duioasă solemnitatea s'a petrecut Joi după amează, pe o vreme de ploaie, în parcul palatului regal la Şosea în Bucureşti. M. Sa Regele Mihai, în haină de grădinar şi ajutat de grădinarul curţii, a sădit un stejar în amintirea primului an de domnie. Micul Suveran a promis că va îngriji stejarul, până va creşte mare.

Institut de propagandă. La Ierusalim s'a deschis de curând un institut de propagandă pentru răspândirea bibliei, înfiinţat de societatea biblică britanică. Secretarul acestei societăţi spune, că biblia a fost până acum tradusă în 605 limbi.

«Dar de Paşti». Dela un credincios din Cluj primim următoarele: Un dar frumos de Paşti a fost, pentru toţi credincioşii sfintei noastre biserici ortodoxe, epocalul discurs al I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae*, la senat, cu ocazia discuţiei generale a proectului legii cultelor. Venind acest discurs, cu Nr. 31—32 al Telegrafului Român, la preotul din comuna mea, l-am citit cu deosebită plăcere. Am văzut că punctul de vedere al bisericii ortodoxe este îndreptăţit deplin; iar dacă dl ministru al cultelor, după câte ani de a rândul a nutrit aceeaş idee, pentru ca la urmă să şi schimbe atitudinea, îşi va da seamă înaintea Creatorului pentru faptul prin care a provocat adânci nemulţumiri în sufletele credincioşilor. Recunoştinţă datorăm ierarhilor ortodocşi, cari şi au îndeplinit, cu atâta râvnă şi pricepere, datoria de creştini şi români. Vă rog să-mi trimiteţi 10 bucăţi din Nr. 31—32 al Rel. Rom., împreună cu suplimentul; costul lor îl trimit la primire»...

Act de mulţămire. Marinimoasa dnă din Bucureşti, *Ana Turcu*, a binevoit a dărui sfintei biserici ortodoxe române din Boz, (tr. Mercurea) un policandru frumos pentru 6 lumini. In numele bisericii noastre îi aduc, pe calea aceasta, adâncă mulţămire.

Pr. *Ioan Stângu.*

Pedeapsa lui Dumnezeu. Poporul bulgar îşi explică marea nenorocire, ce l a lovit prin cutremurul de pământ, aşa: Se cuvenea această pedeapsă dumnezeească, căci tineretul şi-a pierdut credinţa cea adevărată, gânduri păgâne îl stăpânesc, ereziile l-au cucerit, şi Dumnezeu vrea să-l trezească prin pedeapsă.

Insemnate ajutoare se trimit din toate ţările nenorociţilor din Bulgaria şi Grecia, unde tot se mai simt cutremurile de pământ. Lumea se pare că totuşi n'ar fi atât de «rece» şi de «egoistă», pe cât i a ieşit vestea. Dar, ca să se încălzească şi să-şi manifeste iubirea d'aproapelui, trebue să intervină câte un dezastru, cum este cel de acum al zguduirilor globului pământesc.

Bisericile n'au suferit stricăciuni. Din Bulgaria se vesteşte, că deşi, în urma îngrozitorului cutremur de pământ, s'au dărâmat mii de case, palate, hoteluri, restauraute şi altele, totuşi nici o biserică nu s'a clătit din

loc şi n'a suferit stricăciuni. S'au surpat însă câteva sinagoge şi case de rugăciuni baptiste şi pocăite. Poporul vede în aceasta un semn ceresc, care cheamă pe rătăciţi să se întoarcă spre biserică.

A plouat cu cenuşă în părţile Basarabiei şi Bucovinei. Fenomenul, de natură vulcanică, s'a observat, în diferite timpuri, în alte ţări, dar cel de acum, din provinciile noastre, nu este încă explicat, decât prin felurite presupuneri puţin probabile.

Numărul jidovilor este, după ultimele date statistice, de 73,257 în Iugoslavia, şi de 19,330 în Bulgaria.

ŞTIRI LOCALE

Teatru. Pentru comemorarea a 100 de ani dela naşterea dramaturgului norvegian Ibsen, se va reprezenta în teatrul oraşului, Miercuri, în 9 Mai, ora 9 seara, piesa *Strigoii*. Vor juca, în roluri principale, dna *Agata Bârsescu* şi artişti dela teatrul naţional din Bucureşti. Bilete la Librăria Foaia Poporului.

Operă română. Ansamblul operei române din capitală va da, în teatrul Sibiului, un ciclu de trei reprezentaţii, şi adecă: Luni, în 7 Mai, se va juca opera *Dna Butterfly*, Marţi în 8 Mai *Lakme*. Vor cânta: celebra cântăreaţă japoneză Iovita Fuentes, dnii Costescu Duca, Al. Gualtiery, C. Dămian, dnele Zăvoianu, Iamandy, Zitti ş. a. In 10 Mai, Joi, se va reprezenta opera Dna Butterfly. Corul şi orchestra se compun din 60 persoane. Inceputul la ora 9 seara. Bilete la Librăria Foaia Poporului.

Teatru şcolar. Societatea de lectură a liceului «Gheorghe Lazar» va reprezenta în seara de Sâmbătă, 5 Mai 1928, ora 8½, în teatrul sibian, piesa în 5 acte, *Revizorul*, de Gogol. Bilete se vând la Librăria Săteanului şi seara la cassă.

Serbare şcolară deplin reuşită a dat Duminecă d. a., în 29 April, cu prilejul aniversării unirii Basarabiei, [p]rimară urbană Nr. 1 din Sibiu, [t]eatrului. După cuvântul di[r]ui şcolar, al dlui N. Iordan, [c]ută cu însufleţire aniversarea [i]storic, au urmat cântece fru[m]oase bisericeşti şi naţionale, dirijate [c]ă iscusinţa de dl înv. Tănase [e]xecutate fără greşeli şi cu mult [z]el de micii şcolari, băeţi şi fetiţe. [R]ecitările potrivite, dansuri, exerciţii [g]imnastice şi o feerie pentru tinerimea şcolară, au produs de asemenea [m]ulte efecte asupra părinţilor şi a celorlalţi asistenţi la serbarea şcolară, întocmită de harnicii membri ai corpului didactic dela şcoala aceasta primară.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică, organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească sub patronagiul I. P. S. Sale Arhiepiscop şi Mitropolit Nicolae. Cuprinsul Nr. 2—3 din 1928 este: Redacţia: Elocvenţa unui buget, sau «deopotriva protecţiune a cultelor». Prof. Dr. Gr. Cristescu: «Smochini sterpi, smochini lângă cale». I. Beleuţă: Amintirile unui preot romano-catolic devenit preot ortodox. S. Bulgakoff-O. Dragoş: Cerul pe pământ. Prot. Ioan Rafiroiu: Din trecutul Bisericii ortodoxe din Săcuime. Prof. M. Bulacu: Din filosofia creştină a şcoalei catehetice patristice. Pr. D. D. Achimescu: Ce gândesc eu despre Hristos? Pr. Gh. Maior: Imperativul categoric al zilelor noastre. Pr. Dr. Gr. Cristescu: «Neamurile toate, laudă îngropării aduc, Hristoase al meu!»... Prof. N. Colan şi Dr. N. Terchilă: Mişcarea literară: Das Ortodoxe Christentum des Ostens. «Religiöse Besinnung» revistă trimestrială. «Treisutecincizeci de Pilde». Pr. M. Bulacu, Neculce, Dr. I. F. şi Pr. Gh. Maior: Cronică: Tragicul sfârşit al tratativelor dintre biserica Romei şi biserica anglicană. Legea cultelor a fost votată. Cuvântul ortodoxiei. Dispoziţii nouă de salarizare — Abonamentul 200 lei pe un an. Redacţia şi Administraţia: Sibiu, Str. Mitropoliei Nr. 32.

Proiect

pentru modificarea statutului provizor al fondului de penziuni al preoţilor şi funcţionarilor din Arhiepiscopia ort. română de Alba-Iulia şi Sibiu.

§ 1.

a) In rândul 3 şi 4 se substitue: «seminariali, dela seminarul «Andreian» cu «dela şcoala de cântăreţi, seminarul teologic şi Academia teologică «Andreiană» precum»...;

b) în rândul 5 se substitue: «consistoriali» cu «ai consiliului arhiepiscopesc».

§ 3.

Se adaogă ca alin. treilea (nou) «Ca membri la fondul de penziuni pot fi admişi preoţii şi funcţionarii angajaţi în serviciul Consiliului mitropolitan din Sibiu în baza unei cereri, asupra căreia se va decide în şedinţa plenară a Consiliului arhiepiscopesc.

Membrii primiţi vor avea toate îndatoririle şi toate avantajele cuprinse în prezentul statut».

§ 4.

In rândul al doilea se substitue «au» cu «are».

§ 5.

a) în rândul al treilea se adaogă după cuvântul «sau» — cuvântul «în»;

b) Se adaogă ca alin. 4 (nou) «Anii de serviciu bisericesc împliniţi în altă eparhie se socotesc ca utili la penzie numai în cazul, când funcţionarul plăteşte taxele prescrise în §§-ii 18, 19 şi 20 cu interese de 5% pe tot timpul petrecut în serviciu bisericesc din altă eparhie.

Cererea pentru acordarea acestui favor, precum şi plata taxelor se face în decurs de un an dela întrarea în serviciul Arhidiecezei noastre».

§ 8.

Se substitue în rândul al 2-lea cuvântul «consistoriali» cu «şi oamenii de serviciu ai Consiliului arhiepiscopesc», şi în rândul al treilea cuvintele «dela seminarul «Andreian» cu «dela şcoala de cântăreţi, seminarul teologic şi dela Academia teologică «Andreiană».

§ 9.

Alin. al 2-lea se modifică după cum urmează:

«Dela 10 ani în sus se mai adaogă pentru fiecare an de serviciu la

a) diaconi, parohi şi protopresbiteri 2%;

b) funcţionarii şi oamenii de serviciu ai Consiliului arhiepiscopesc, 2⁴/₁₀%;

c) profesorii dela şcoala de cântăreţi, seminarul teologic şi dela Academia teologică «Andreiană» 3% după suma care serveşte ca bază la stabilirea penziei».

§ 10.

Va suna astfel:

«Limita de vârstă se statoreşte pentru:

a) preoţi şi protopresbiteri cu 65 ani;

b) funcţionarii şi oamenii de serviciu ai Consiliului arhiepiscopesc cu 60 ani;

c) profesorii dela şcoala de cântăreţi, seminarul teologic şi dela Academia teologică «Andreiană» cu 55 ani».

§ 11.

a) In rândul al 6-lea de sus se va substitui cuvântul «consistoriali» cu «Consiliului arhiepiscopesc»;

b) în rândul al 4-lea de jos se va substitui cuvântul «serviciul» cu cuvântul «exerciţiul».

§ 12.

In rândul prim al alin. al 2-lea se va substitui cuvântul «Consistorul» cu «Consiliul arhiepiscopeac».

§ 15.

Se va substitui cu următorul text:

«Dacă un penzionar al fondului de penziuni reintră în serviciu, penziunea se pierde de drept.

Anii serviţi în urmă se vor adăuga la cei dinainte pentru a obţinea o nouă penziune.

Orice reţineri din retribuţiunea funcţionarului pentru penziune devin proprietatea fondului de penziuni arhidiecezan şi funcţionarul nu are nici un drept să ceară restituirea, are dreptul numai la penziune, dacă îndeplineşte condiţiunile statutului.

O restituire de taxe se face numai în cazul menţionat în § 14, şi dacă un funcţionar — cu învoirea autorităţii bisericeşti — trece în serviciul bisericesc a altor eparhii, se vor vărsa Cassei de penziuni, la care va aparţinea, toate reţinerile făcute pentru penziune — însă fără interese».

§ 26.

a) Alineatul prim al acestui § va suna astfel:

«Penzionarea se decide prin Consiliul arhiepiscopesc în şedinţă plenară la propunerea secţiilor respective»;

b) In rândul prim al alin. al 2-lea din pct. 4 se va substitui cuvântul «Consistorul» cu «Consiliul arhiepiscopesc», şi în rândul al 4-lea al acestui alin. se va substitui cuvântul «Consistor» cu «Consiliul arhiepiscopesc»;

c) In rândul prim al alin. al 3-lea se va substitui cuvântul «Consistor» cu «Consiliul arhiepiscopesc» şi în rândul al 3 lea al acestui alin. se va substitui cuvântul «Consistor» cu «numitul Consiliu».

§ 27.

a) In rândul al 2 lea se va substitui cuvântul «Consistorului» cu «Consiliul arhiepiscopesc»;

b) In rândul al 2-lea din alin. al treilea din punctul 7 se va suprima «a patra».

§ 28.

In rândul prim se va substitui cuvintele «Consistorul arhidiecezan» cu «Consiliul arhiepiscopesc».

§ 34.

a) In rândul al treilea şi al patrulea se vor substitui cuvintele «Sinodului arhidiecezan» cu «Adunarea eparhială»;

b) In rândul al treilea şi 4-lea din alin. al 6-lea se vor substitui cuvintele «Consistorului până la 31 Decemvrie 1924» cu «Consiliului arhiepiscopesc până la 31 Decemvrie 1928».

§ 37.

a) In rândul al 2 lea se va substitui cuvântul «Consistorul» cu «Consiliul arhiepiscopesc»;

b) In rândul al 2-lea şi al 3-lea din alin. al 2-lea se vor substitui cuvintele «Sinodul arhidiecezan» cu «Adunarea eparhială»;

c) In rândul al 6-lea din alin. al 2-lea se va substitui «Consistorul arhidiecezan» cu «Consiliul arhiepiscopesc»;

d) In rândul al 9-lea din alin. al 2-lea se va substitui «Sinodului» cu «Adunării eparhiale»;

e) In rândul al 10 lea din alin. al 2-lea se va substitui «Sinod» cu «Adunarea eparhială»;

f) In rândul al 11-lea din alin. al 2-lea se va substitui cuvântul «sinodali» cu «eparhiali».

§ 38.

In rândul al 6-lea şi 7-lea se va substitui «sinodul arhidiecezan» cu «Adunarea eparhială».

§ 39.

In rândul al 2 lea se va substitui «Consistorul arhidiecezan» cu «Consiliul arhiepiscopesc», şi în rândul al 5 lea se va substitui «sinodali» cu «Adunării eparhiale».

Nr. 4975/1928. (56) 1—2

Concurs

Pentru întregirea postului de expeditor la Consiliul arhiepiscopesc ort. român din Sibiu, retribuit cu salar de bază de lei 600, care împreună cu accesoriile se urcă la lei 4320 lunar — se publică concurs. —

Reflectanţii vor înainta cererile lor Consiliului arhiepiscopesc ort. român în Sibiu până la 31 Maiu a. c. — însoţite de act de botez, certificate şcolare şi eventuale certificate de serviciu.

Consiliul arhiepiscopesc.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

Ad. Nr. 476/1928. (54) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Toderița**, protopopiatul Oltul, județul Făgăraș, publicăm nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Retribuțiunile sânt cele fasionate în coala B.

Reflectanții, îndreptățiți la acest post, sânt poftiți să și trimită cererile, provăzute cu documentele necesare, în termen, oficiului protopopesc Oltul; să se prezinte și în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispozițiilor reglementare, pentru a cânta — eventual a celebra — și a face cunoștință cu poporul dreptcredincios.

Oficiul prot. ort. rom. Oltul:

Vasile Stoicanea
protopop.

Ad. Nr. 480 (55) 1—3

Concurs

In înțelegere cu consiliul și adunarea pacohiei de cl. III. **Hălmeag**, protopopiatul Oltul, județul Făgăraș, publicăm concurs, pentru întregirea acestei parohii, cu termin de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

a) Salar dela stat, conform cu pregătirea și anii de serviciu ai candidatului.

b) 7½ jugăre sesie parohială, — arabil și fânaț, clasa I.

c) 28 ferdele de cucuruz sfărimat.

d) 18 zile de lucru.

e) Locuință sau bani pentru închirierea unei locuințe corăspunzătoare.

Reflectanții, îndreptățiți la acest post, sânt poftiți să-și trimită cererile, provăzute cu documentele necesare, în termen, oficiului protopopesc Oltul; să se prezinte și în parohie în vreo Duminecă și sărbătoare, cu observarea dispozițiilor reglementare, pentru a cânta, eventual a celebra, și a face cunoștință cu poporul dreptcredincios.

Șercaia, 20 April 1928.

Vasile Stoicanea
protopop.

Nr. 202/1928. (50) 3—3

Concurs

Se publică prin aceasta concurs pentru întregirea parohiei de clasa a doua, din **Stupini**, protopresbiteratul Brașovului, cu termin de 30 de zile dela reproducerea acestui concurs în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Leafa dela stat, 2. Venitele stolare, 3. Casă parohială, 4. Sesiune parohială 16 jugăre dintre care 15 arătură și 1 jugăr fânaț.

Candidații se vor prezenta în timpul până la alegere în vreo Duminecă sau sărbătoare în biserică, spre a fi cunoscuți de popor, făcând slujbă și predicând.

Cererile însoțite de toate documentele necesare se vor trimite, în terminul fixat, Oficiului protopopesc ort. român din Brașov.

Brașov, la 29 Martie 1928.

Oficiul protopopesc Brașov în baza hotărârii Consiliului parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

Reclama este sufletul comerțului

Nr. 371/928. (52) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a **Barcan**, protopopiatul Oituz, jud. Brașov, se publică concurs nou cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Dotația dela stat conform coalei B.

2. Una ferdelă (25 l.) porumb strujit, sau răscumpărarea în bani după prețul zilei, dela circa 400 familii.

3. Stola stabilită în ședința consiliului parohial din 27 Ianuar 1927, după exigențele de trai de azi.

4. Folosința sesiunii parohiale, 5 jugăre fânaț, primit prin reforma agrară, și eventuală întregire ce s'ar mai primi.

5. Locuință parohială în natură cu atenansele cerute.

6. Intrucât nu vor concura candidați calificați pentru parohii de clasa I-a, se admit la concurs și concurenți pentru parohiile de clasa II a, conform ord. P. V. Cons. Nr. 2264/928.

Cererile de concurs se vor înainta of. prot. Cele întrate după expirarea terminului nu se iau în considerare. Concurenții, cu învoirea protopopului, se vor prezenta în parohie pentru a face cunoștință poporului.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial din Barcan, ținut la 19 Martie a. c.

Poiana-Sărată (Oituz), la 2 April 1928.

Ion Rafiroiu
protopop.

Nr. 213/1928 (49) 3—3

Concurs repetit

In conformitate cu ordinul consistorial Nr. 3421/1928, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de cl. I **Zărnești**, protopopiatul Branului.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post sânt poftiți a-și înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral, și cu prealabila încunoștiințare a acestuia să se prezinte în terminul indicat în vre-o Duminecă sau sărbătoare spre a cânta și predica și a face cunoștință cu poporul.

Zărnești, la 26 Martie 1928.

Oficiul protopresb. al tractului Bran în înțelegere cu consiliul parohial.

Ioan Hamsea
protopop.

A apărut

în a doua ediție revăzut și complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuințele preoților, studenților în teologie și ale elevilor școalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna"

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese poștale Lei 15.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!"...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu**, profesor. Prețul Lei 40, plus spese de poștă 10 lei

Teologie și Sacerdoțiu

tipul clasic al păstorului ortodox și idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu**, profesor. Prețul Lei 30·—, plus spese de poștă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericești

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note și aranjate de

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 100, plus spesele poștate Lei 15.

Cântări funebrale

pentru cor de bărbați, de:

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Croitoria de domni

DUMITRU DUȘLEAG

Sibiu Str. Rannicher 6ª Sibiu

execută tot felul de **Costume bărbătești** solide cât și după ultima modă

Praxă îndelungată în confecționarea de

Reverenzi

:: cari se execută după sistemul cel mai nou ::

Serviciu prompt! Prețuri moderate!

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluș, cu copcii și aurit. Prețul de Lei 40

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, : la administrația ziarului :

Telegraful Rom

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericești:**

Potire	**Copie**	**Căldărușe cu mătăuz**
Disc și Steluță	**Linguriță**	**Clopoțele pt. altar**
Cădelnițe	**Cruci**	**Cănuțe pt. Sf. mir**
Candele	**Cruciulițe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Chivot	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericești sunt din **Alpaca** (Argint de China) aurite și foarte frumos executate, cu prețuri favorabile.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 9 Mai 1928 Nr. 38

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Schimb
Onor. Red. «Transilvania» Sibiu
(Str. Şaguna 8)

In vizitaţie canonică

Ori cât de mare e importanţa oraşelor în frământarea ideilor de progres şi în răspândirea lor, totuşi e o desfătare sufletească în mijlocul ţăranilor de la sate, cu vorba lor cumpănită. cu tăcerea lor plină de elocvenţă şi cu sinceritatea lor totdeauna admirabilă.

Odinioară, odinioară când se plămădia graiul românesc, la ţară împărăţia păgânătatea întunecată. Azi păgânătate înfiorătoare se sălăşlueşte la oraşe, unde trăesc cei bogaţi, cei învăţaţi, cei luminaţi şi ceice au frânele vieţii obşteşti. Un proverb oriental spune, că la picioarele farului celui mai luminos e întunericul cel mai adânc.

De aceea ori câte avantage are oraşul cu teatrul, cu radio şi cu spectacolele de tot felul, la sate este o lume deosebită şi în multe privinţe superioară. Poate şi fiindcă e lumea patriarhală, rustică dar în nici uu caz vulgară.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a fost Duminecă, în 6 Mai la biserica din Mohu, a slujit sf. Liturgie, a săvârşit hirotonii şi a predicat. Implinindu-se cinci ani dela moartea fostului preot, Ioan Slăvescu, care ajunsese vârta de 84 ani, I. P. S. Sa a slujit un parastas pentru vrednicul preot.

Cu această ocazie I. P. S. Sa a rostit una din cele mai pătrunzătoare predici, care deşteaptă în ascultători senzul mistic al prezenţei divine. Vieaţa lipsită de spiritualitate e ca un câmp posomorît, într'o toamnă cu urgie. Pe când vieaţa întru Hristos e ca o grădină înflorită într'o zi de Mai.

Această fericită stare sufletească este în bună parte urmarea voinţei noastre şi a libertăţii, cu care ne-a înzestrat bunul Dumnezeu. Şi ascultătorii au învăţat în ce chip se dobândeşte această stare sufletească, cu pilduiri şi aplicări la vieaţa zilnică.

După terminarea serviciului divin şi slobozirea poporului, I. P. S. Sa a examinat cu deamănuntul pictura bisericească veche de 140 ani şi curăţită anul trecut. Femeile din parohie au ţesut perdele de toată frumuseţea, aşezate la uşile altarului şi la icoane. Peste tot curăţenie şi îngrijire exemplară. La oficiul parohial I. P. S. Sa a constatat că nu există în parohie copii nelegitimi, nici concubinaje iar în păresimi toţi credincioşii s'au mărturisit şi cuminecat. De asemenea s'a constatat că purtarea Protocolului *bunei învoiri* are avantajul de a preveni multe neînţelegeri din vieaţa familiară, care se sfârşesc cu divorţul şi cu alte nenorociri.

Parohul V. Slăvescu a raportat I. P. S. Sale despre organizaţia tineretului din soc. Sf. Gheorghe, despre conferenţele şi şezătorile, aranjate până la Paşti precum şi despre programul activităţii în decursul verii. Interesându-se de relaţiile cu şcoala şi cu comuna politică, parohul a scos la iveală buna înţelegere, ce există între factorii cu răspundere şi greutăţile, ce apasă asupra locuitorilor.

Cu această ocazie I. P. S. Sa a împărţit o sută de cărticele de rugăciune şi a făcut un dar de cărţi bibliotecii parohiale.

I. P. S. Sa are de gând să cerceteze şi alţi fii de la sate în Duminecile şi serbătorile din vara aceasta. Scopul acestor vizitaţii canonice nu e întru atâta a crea o vieaţă nouă ci vieaţa tradiţională a o muta în alvii proaspete.

T. S.

Adunarea dela Alba-Iulia

Congresul general al partidului naţional-ţărănesc, convocat de comitetul de direcţie la Alba-Iulia pentru ziua de Duminecă, 6 Mai 1928, s'a deschis la ora 10 dim. în sala teatrului comunal, ear întrunirile de popor s'au desfăşurat în cele două pieţe centrale ale oraşului.

Intreaga adunare, cercetată de o massă enormă de popor, a decurs în ordine, fără incidente neplăcute sau chiar «*revoluţionare*», cum anunţau anticipat câteva organe din străinătate.

Astfel, manifestaţiile dela Alba-Iulia se prezintă şi de astă dată reuşite; ele dovedesc în acelaş timp că partidul care le-a aranjat se bucură în Ardeal de o popularite incontestabilă.

*

După serviciile divine, ţinute în bisericile locale, la care au asistat toţi fruntaşii partidului, cei 677 de delegaţi judeţeni reprezentând organizaţiile din 71 de judeţe s'au adunat în sala festivă a teatrului «Caragiale», unde dl Stefan Ciceo Pop a deschis congresul.

Au luat cuvântul dnii: Ciceo Pop, Iuliu Maniu, Ion Mihalache, Isopescu-

FOIŞOARA

Călăuzire...

— Tipuri de ierarhi —

Fericit este copilul care creşte sub privegherea neadormită a unor părinţi cuminţi. Fericit oşteanul care pleacă în războiu sub steagul unei căpetenii înţelepte. Fericit e şi marinarul care porneşte în largul mării, să lupte cu valurile năvalnice, sub cârma voinică a unui căpitan iscusit.

Dar, mai fericit este *preotul* care, în gingaşa operă a renaşterii şi a desăvârşii sufleteşti, este călăuzit de un *ierark model.*

Dacă preotul e mag, superiorul e steaua cerească ce-i luminează calea mântuirii. Dacă-i Saul, conducătorul înţelept e puterea tainică ce-l preface în Pavel. Dacă-i Levi, e căldura divină ce-l transformă în Matei. Şi sub sublimul înrâuririi lui miraculoase, porneşte şi păstorul sufletesc, preotul, entuziastă şi devotată muncă pastorală, care schimbă, ca prin farmec, pe farisei în vameşi, pe vameşi în apostoli, pe demoni în îngeri, pe Magdalence în Mironosiţe.

Trei tipuri de ierarhi, de-ai zilelor noastre, mi se înfăţişează mai des în conştiinţa mea.

Unul este: episcopul lui *Petrov.*

Om bun, inimos, fără îngâmfare. Familiar cu supuşii săi. Spune adesea că nu-i «satrap persan», nici «general bisericesc», ci «fratele mai mare al preoţilor». El ajută pe cei lipsiţi, şi-i milostiv cu orfanii. Dar nu dă nici o atenţie activităţii pastorale:

— «N'am vreme. Afacerile îmi trec peste cap. Hârtiile astea nu le mai isprăveşti. Numai rezoluţii să pui şi te istoveşti: pun peste zece mii de rezoluţii peste an».

Influenţat de sfetnici bogaţi în duhul rău al lumii, dar săraci în cel al Domnului, — propoveduea că toată treaba preotului este slujba la biserică şi în popor. Incolo, toate sânt de prisos, născociri, ba chiar un fel de anarhism. De nenumărate ori mustră pe părintele Ion Pustnicu, pentru «născocirile» sale din domeniul vieţii pastorale. La început mai blând:

— «Am auzit, frate, de tine, am auzit. Ba am şi cetit. Un vraf întreg de jalbe. Tu eşti neastâmpărat, faci adunări prin sat, tulburi lumea, cu predicile stârneşti oamenii, te rogi pentru hoţi, citeşti cărţi. Fel de fel de lucruri mi se scriu despre tine, se tânguesc împotriva ta... Trebue să te stăpâneşti, să fii cu băgare de seamă... Şezi liniştit! Nici să te auzi, nici să te simţi... Cercul vostru, cel preoţesc, şi altele sânt fleacuri. Du-te acasă şi stai liniştit!»...

Tipul birocratului arhaic.

Al doilea e: arhiereul lui *Potapenko.*

Om bun. Dar voieşte totdeauna să se arate sever şi să ţină eparhia în mână de fier. Toţi spun că-i sever şi rău, şi totuşi, în toată eparhia n'ai putea strânge zece pedepse date de el. Mai strigă, mai ameninţă, dar trimite aproape pe toţi inculpaţii — fără nici o pedeapsă.

El observă c'au pătruns «obiceiuri negustoreşti» în tagma slujbaşilor Domnului, că mulţi «îşi schimbă misiunea în meserie», că ţinta vieţii pentru atâţia dintre păstorii sufleteşti e: traiul mulţumit şi asigurarea bătrâneţelor. Dar n'are tăria sufletească să îndrepte răul. Se bucură însă nespus de mult când are vre-un preot ales, cum e «prim-magistrul» Chiril Obnowlenski, cel devotat cu totul idealului «de-a servi pe altul şi de-a te jertfi pentru altul».

— Am să te dau ca pildă tuturor! îi spune la trimiterea în parohie şi-i sărută cu dragoste fruntea senină.

Se interesează de-aproape despre el: Ştiriceşte de la toţi noutăţi din munca şi din isprava lui. Părintelui Rodion Manuscriptov, cel cu o casă frumoasă şi cu gospodărie aleasă în Lugovoe, venit cu jalbă împotriva lui Chiril, pentru că nu-l mai lasă să mercantilizeze în mod trafical tainele, îi vorbeşte:

— «Pe tine te înţeleg, părinte

Grecu a adus salutul Bucovinei, Pan Halipa salutul Basarabiei, Sever Bocu salutul Banatului.

La sfârşit s'a votat moţiunea:

1. Congresul din Alba-Iulia afirmă neclintită unirea, aşa cum a fost ea făcută prin hotărârile din Chişinău, Cernăuţi şi Alba-Iulia şi prin jertfa celor 800,000 de morţi;

Poporul românesc se declară hotărât să apere până la ultima picătură de sânge unirea care este veşnică.

2. Punctul al doilea enunţă că partidul naţional ţărănesc luptă împotriva duşmanilor neamului, şi împotriva actualilor guvernanţi pentru nerespectarea principiilor din actele unirii.

3. Urmează salutul adresat străinătăţii şi Ligei Naţiunilor, care sânt avertizate de-a nu identifica naţiunea cu actualul guvern.

4. Guvernul este declarat duşman al patriei, iar naţiunea, în legitimă apărare, îndreptăţită la folosirea oricăror mijloace pentru înlăturarea guvernului.

5. Se tăgăduieşte guvernului dreptul de a face orice în numele ţării, şi în special de-a pune sarcini nouă şi de-a contracta împrumuturi în străinătate în condiţii oneroase.

6. Se cere înlăturarea guvernului.

Punctul 6 şi 7 conţin dispoziţiuni formale în ce priveşte aprobarea activităţii partidului şi aducerea moţiunei la cunoştinţa Regenţei. —

Congresul s'a terminat la ora 12. In urmă fruntaşii au venit în piaţă împărţindu-se la cele cinci tribune.

La sfârşit a fost votată următoarea moţiune:

«Marile masse venite la congresul partidului naţional-ţărănesc din toate unghiurile, ascultând glasul fruntaşilor dela cinci tribune, decid:

1. In semn de respect pentru demnitatea poporului adunat aci într'un număr nemai văzut la vreo adunare românească, congresul ia numirea de adunare naţională a poporului românesc.

2. Adunarea naţională din Alba-Iulia îşi însuşeşte toate hotărârile congresului partidului naţional-ţărănesc; exprimă mulţumita sa deplină deputaţilor şi senatorilor pentru lupta bărbătească ce au dus-o în parlamente.

3. Adunarea naţională decide să presteze următorul jurământ:

Jurăm pe bunul Dumnezeu să nu încetăm lupta pentru răsturnarea actualului guvern; jurăm că vom duce lupta în toate oraşele şi satele noastre fără odihnă şi cu orice jertfă; jurăm că vom deschide bisericile noastre şi ne vom ruga lui Dumnezeu în slujbe ca să ne dea putere să luptăm împotriva guvernului nelegiuit; jurăm să creăm o Românie nouă, liberă, mamă ocrotitoare pentru toţi fiii ţării.—

După terminarea congresului şi a adunării, mulţimea, strânsă în piaţa oraşului, s'a împrăştiat în ordine.

Stema Patriarhiei. S'a promulgat prin *Monitorul Oficial* legea pentru fixarea stemei Patriarhiei bisericii ortodoxe române, în următoarea cuprindere:

Art. unic. — Stema Sf. Patriarhii a Bisericii ortodoxe române se fixează în următorul mod:

Pe scut albastru, nu scut mic roşu, încărcat cu crucea patriarhală de aur şi susţinut de doi vulturi de aur ce stau pe cinci coline de argint. De sus se coboară în sbor un porumbel de argint ţinând în cioc o ramură verde de măslin.

Scutul cel mare este timbrat de mitra patriarhală de aur, însoţită la dreapta de o cruce de aur, ear la stânga de o cârjă de aur, amândouă încrucişându se sub scut. De ele atârnă, pe laturile scutului, un şir de mătănii negre ce se termină jos printr'un ciucure negru.

Doi îngeri de argint, cu nimburi de aur şi omofoare de aur presărate cu cruciuliţe negre, susţin de o parte şi de cealaltă scutul cel mare, ear dedesubt, pe o eşarfă roşie, este scris cu litere de aur: «Paşte oile mele», (Ioan 21, 4).

Unii, şi alţii...

— Două documente —

In legătură tot cu legea cultelor, un confrate dela Cluj, înregistrează două grăitoare documente: unul despre *intelectualii* români papistaşiţi, şi altul despre *ţăranii* români zişi «uniţi». Eată documentele:

1. La cea mai recentă depunere de jurământ a medicilor, chemaţi să-şi facă stagiul în Bucureşti, comandantul regimentului a invitat pentru medicii români un preot român ortodox, pentru unguri unul romano-catolic, pentru evrei un evreu. Medicii greco-catolici printr'un delegat s'au prezentat comandantului şi au cerut un preot unit.

— Ce-i aceea unit? — întreabă comandantul.

— E confesiunea greco-catolică.

— Cum, nu sânteţi români?

— Sântem români.

— Nu aveţi biserici ca ale noastre?

— Ba da.

— Nu vă este ritul la fel şi nu vă rugaţi româneşte?

— Da.

— Ei atunci?... Este un preot român şi la acela veţi depune jurământul.

— Să trăiţi, domnule colonel, noi totuşi dorim să depunem jurământul la un preot greco-catolic.

— Am zis...

Când s'a ajuns la jurământ, toţi medicii uniţi au depus jurământul în faţa preotului *romano-catolic*, alături de unguri...

2. Al doilea caz s'a întâmplat, în timpul războiului, în Praga. Câteva companii se pregăteau să meargă pe câmpul de luptă. Erau vre o 500 uniţi, ear 300 ortodocşi. Fiecare confesiune îşi avea preotul său. Preotul ortodox făcea liturghie într'o capelă improvizată, într'o baracă. Cel greco catolic într'o pompoasă biserică romano-catolică. Ca buni creştini, toţi soldaţii s'au mărturisit şi a doua zi s'a dus fiecare în biserica lui să se împărtăşească. Preotul unit, în loc să-şi împărtăşească credincioşii cu sfânta cuminecătură pregătită cu prescură de pâne dospită şi vin, a luat dela catolici oştii globurele şi cu acestea i a cuminecat. Soldaţii nedumeriţi s'au prezentat o bună parte din ei. Când să se întoarcă la casarmă, aproape toţi într'un glas au cerut ofiţerului care-i comanda, să-i ducă şi la biserica cea românească, din «baracă». Ofiţerul i-a dus. Preotul când a ieşit să-şi cuminece soldaţii, a constatat cu mirare că în loc de 300 câţi mărturisise, erau încă odată atâţia şi arătându-şi surprinderea a rugat să se împărtăşească numai cei cari s'au spovedit, fiind altfel păcat. Şi atunci şi-a ridicat glasul unul din cei ce veniseră de curând şi a zis:

— Să ne ierţi părinte, că noi sântem uniţi, am fost toţi la biserica cea catolică şi acolo părintele nostru ni-a dat nişte cuminecătură ca mărgelile şi acrişoare, se vede că papistaşă, că nu era de loc cea românească, pâne cu vin, cum o cunoaştem de acasă. Ca mâne pornim pe câmpul de luptă, ştie bunul Dumnezeu, avea-om parte să ne mai vedem copiii şi soţiile, vrem să mergem împăcaţi cu Cel de sus, fă bine şi ne cuminecă cu cuminecătură românească...

...Se poate o mai bună lecţie zeloşilor noştri uniţi-catolici?

Ordin. Ministerul finanţelor, cu Nr. 98621 din 6 April 1928, dă următorul ordin Administraţiei financiare Sibiu: Unele Administraţii financiare trimit cereri de reduceri din impozitele pe spectacole, fără a se anexa actele din care să rezulte recunoaşterea legală după speţă, sau trimit cereri pentru spectacole ce au avut loc. Vă facem cunoscut că, în baza art. 41 şi 42 din regulamentul legii pentru aşezarea şi administrarea impozitelor asupra spectacolelor publice, aceste cereri trebue să le respingeţi şi deci pe viitor vă învităm să nu le mai înaintaţi ministerului. Totodată veţi pune în vedere şi celor interesaţi că cererile directe de acest fel, ce s'ar înainta ministerului, vor avea acelaş rezultat.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Manuscriptov, te înţeleg, pentrucă eu singur sânt un păcătos. Dar trebue să-l înţelegem şi pe el. Ne-am îndepărtat noi, eu şi cu tine, dela viaţa apostolică, pe când el, păstorul acesta tinăr, voeşte să se apropie de ea. Dar judecă numai, din punct de vedere bisericesc, face el vre-un rău? Nu, nici un rău, numai bine».

«Setea de muncă, setea de-a fi în contact cu oamenii l-a dus la ţară... Ce pot eu face?... Să-i spun: lasă calea, apucată şi apucă-te de rele?... Căci e păcat, că feţele bisericeşti târguesc cu cele sfinte!».

«Să-l mut în altă parohie? Asta n'aş putea-o face. Ar însemna că-l pedepsesc. Şi de ce l-aş pedepsi? N'am pentruce!».

Ear triumviratului pârâş, compus din însuş rectorul academiei, din părintele Gavril Fortificantov, socrul părintelui Chiril, nemulţumit pentrucă ginerele «tignit» iubeşte prea mult «ţăranii proşti şi murdari şi bădărani» şi din părintele Macarie, succesorul părintelui Rodion din Lugovoe, — îi zice:

— «Să-ţi fie ruşine, tovarăşe, să-ţi fie ruşine! Trebue să te bucuri că faci parte din acelaş apostolat ca şi tinărul acela preot! Ear vouă să vă fie ruşine că veniţi cu jalbă, cu reclamaţii împotriva lui!»

«Bunurile orăşăneşti le-a respins şi s'a hotărât să se ducă la ţară, să servească aproapelui său mai mic şi mai nenorocit! Ei, şi ce-i în asta rău şi păcătos? Aide, spune tu, rectore, că eşti tare în dogmatică, spune ce rău este în faptul, pe care-l face preotul acela?!»...

Triumviratul pârâş pleacă ruşinat.

E tipul ierarhului de ieri. —

Al treilea e: ierarhul lui *Scheldon*.

Om erudit. Doctor în teologie. El vede mai limpede adâncimile sufletului omenesc, decât psihologul de chemare, înţelege şi aprofundează mai iscusit împletitura organismului social, cu lumina şi umbra lui, decât sociologul de specialitate. Pătrunde mai ager rostul vieţii omeneşti, decât filosoful cel mai ales. Credinţa lui e mesianică. Înţelepciunea profetică. Bărbăţia apostolică. Infrânarea ascetică. E un erou al duhului.

Arde de dorul de a se apropia de mizeria omenească şi de-a salva sărmanele suflete răpite de vârtejurile multe ale ispitelor. Ii mărturiseşte preotului său Dr. Bruce:

— «Mizeria şi păcatul şi egoismul ce stăpâneşte aici acum, îmi îngheaţă inima. E un neopăgânism. Văd în societate o lăcomie nerusinată. Văd că bogaţii vânători de plăceri nu poartă grijă de mulţimea lipsiţilor şi neputincioşilor. Văd că butoaiele crişmelor şi mesele tripourilor cangrenează tot mai mult viaţa trupească şi sufletească. Văd cum creşte zi de zi şi lipsa şi amarul celor fără de lucru. Văd cum se măreşte oastea potrivnică a lui Hristos şi învăţăturilor creştine, care în biserici vede casarme înălţate din stoarcerea mulţimii şi în preoţi o castă netrebnică de leneşi!... Văd uriaşa primejdie, şi eu nu sânt de loc mulţumit cu slujba mea de până acum!»... Vreau să rabd, să pot sătura pe cei flămânzi şi să pot adăpa pe cei însetaţi. Am haine noi şi elegante. Vreau să fiu simplu, ca unul dintre cei unsprezece apostoli, ca să pot îmbrăca pe cei golaşi. Am bani. Vreau să scap din robia lor, ca să zvânt cu ei genele înlăcrimate. Am călătorit în mai multe rânduri prin străinătate. Acum vreau să călătoresc prin împărăţia păcatului, să ridic stâlp de lumină în mijlocul întunerecului. Am gustat ani de-a rândul creaţiile artelor şi ale ştiinţelor! Acum consider de cea mai înaltă creaţie artistică şi de cel mai profund elaborat ştiinţific, pe care-l savurez cu toată simţirea sufletului: suferinţa pentru îndreptarea de-aproapelui căzut!... Păşirea pe urmele lui Hristos!»...

E tipul arhiereului model. Ierarhul de azi. Preotul Dr. Bruce e introdus în toate tainele operei sale prodigioase. Şi toţi entuziaştii pentru idealul misionar sânt primiţi cu căldură. Dacă ar fi sub arhipăstorirea lui părintele Ion Pustnicu, n'ar fi osândit, ci înălţat. Dacă ar stărui sub părinteasca-i îngrijire părintele Chiril, n'ar fi apărat, ci: decorat. Dar şi unul, şi altul nu s'ar bucura de înălţare şi de decorare, fie ea chiar arhipăstorească, ci pentrucă: slujba lor şi-o pot face deplin...

Bucuraţi-vă şi vă veseliţi, fraţii mei de păstorire, cărora vi s'a dat partea bună a lui Bruce şi pe care au visat-o, dar n'au dobândit-o nici Chiril şi nici Pustnicu. Adecă: ierarh model.

Pr. *A. Nanu*.

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Dela episcopia Huşilor. — Oficiile parohiale. — Alte contribuiri. —

Dăruiri mai însemnate au intrat dela Sf. Episcopie a Huşilor, dela oficiile noastre parohiale din Vălcele şi Viştea de jos precum şi dela dl Ignatie Mircea din Bucureşti, şi păr. consilier eparhial Dr. G. Ciuhandu din Arad.

Contribue:

Episcopia *Huşilor*, prin colectă şi plusare de cărămizi 10,476

Dl *Ignatie Mircea*, advocat în Bucureşti, bulevardul Academiei 6, a colectat dela: Ignatie Mircea cu soţia lei 5000, Maria şi Petru Marinescu, insp. şcolar, Bucureşti, lei 1000, şi a plasat cărămizi în valoare de lei 4000, în total 10,000

Oficiul par. din *Vălcele*, protop. Sfântul Gheorghe, a colectat dela Ioan Cucu şi soţia Elena lei 1000, George N. Casaş lei 500, dela alţi credincioşi lei 900, şi a plasat cărămizi în val. de lei 1000, în total . . 3400

Of. parohial din *Viştea de jos*, protop. Avrig a colectat dela Paraschiva N. Bişţea lei 1000, Maria Moise Lupşor şi Nicodim Sitea câte lei 500, dela alţi credincioşi lei 20, şi a plasat cărămizi în valoare de lei 1000, în total . . 3020

Părintele *Dr. Gheorghe Ciuhandu*, consilier referent eparhial în Arad . . 2000

Dl *Aron Demian*, directorul liceului Aurel Vlaicu din Orăştie, a colectat prin societatea *Sf. Gheorghe* Lei 1000, dela alţi credincioşi Lei 900, în total . . . 1900

Prin plasări de cărămizi au contribuit:

Of. protop. al *Lugojului*, eparhia Caransebeş . . 1050

Dl *Vasile Necşa*, prof. în Orăştie 900

Pr. *Aurel Monda*, Bistriţa Bârgâului, protop. Bistriţa, eparhia Cluj . . 400

Pr. *Andrei Horvat*, prot. în Oradea 220

Protosinghelul *Eugeniu Brânzescu*, din Inuri, prot. Alba-Iulia, ep. Cluj . . 150

Dl Dr. *Atanasie Moga*, medic în Sebeş, Alba . 100

Oficiile parohiale din:

Nimăeşti, protop. Beiuş, ep. Oradea 500

Hodac, prot. Reghin, ep. Cluj 500

Cojocna, prot. şi ep. Cluj 500

Răcăşdia, prot. Biserica albă, ep. Caransebeş . 500

Glimboca, prot. şi eparhia Caransebeş 500

Gârbovăţ, prot. Mehadia, ep. Caransebeş . . . 480

Abrudsat, protop. Abrud, ep. Cluj 410

Petroman, prot. Ciacovei, ep. Caransebeş . . . 400

Bălceşti, prot. Huedinului, ep. Cluj 360

Secusigiu, protop. Banat-Comloş, ep. Arad . . 280

Girişul de Criş, prot. şi ep. Oradea 250

Şoşdea, prot. Buziaş, ep. Caransebeş 250

Rogoz, protop. Lăpuş, ep. Cluj 200

Ibăneşti Pădure, protop. Reghin, ep. Cluj . . . 170

Bănia, protop. Mehadia, ep. Caransebeş . . . 150

Prigor, protop. Mehadia, ep. Caransebeş . . . 120

Gârda de jos, prot. Câmpeni, ep. Cluj 100

Denta, prot. Ciacovei, ep. Caransebeş 90

Acmariu, prot. Alba-Iulia, ep. Cluj 50

Ţela, prot. Lipova, Arad 40

Total Lei 39,466

Suma de mai 'nainte 4.064,993

Total general Lei 4.104,459

Biserica ort. română din Mediaş, veche şi cu zidurile crepate, se află într'o situaţie de plâns. De aceea românii medieşeni, al căror număr întrece pe al saşilor, au hotărât de mai mult timp să-şi clădească o nouă biserică, şi anume în *centrul* oraşului, unde se găseşte un teren destul de larg şi potrivit. Saşii localnici, — după pilda celor dela Sibiu, — încearcă în fel şi chip să împedece pătrunderea românilor spre centrele orăşeneşti. Au şi izbătit să inducă în eroare persoane de seamă dela Bucureşti, prezentându-le chestiunea în chip cu desăvârşire fals. Mediaşul românesc însă îşi va avea biserica dorită, cu sau fără voia celor ce susţin orbiş politica de izolare.

INFORMAŢIUNI

† Avram Berlogia, fost judecător la înalta curte de casaţie (curie) pe timpul stăpânirii ungare, şi membru în reprezentanţa Fundaţiunii Gojdu, ear înainte cu zece ani retras ca pensionar la Caransebeş, a răposat în acest oraş în 1 Mai a. c. în vârstă de 84 de ani, şi a fost înmormântat cu pompă cuvenită, în 3 Mai, în cavoul familiar din Slatina Timişului. Prohodul a fost săvârşit, în biserica Sfântului Ioan Botezătorul din Caransebeş, de P. S. Sa episcopul Iosif, asistat de preoţimea locală. Răposatul, caracter integru şi cu bune sentimente româneşti, şi-a câştigat nume de cinste în largi cercuri de prieteni şi cunoscuţi. Odihnească în pace!

Alegere de protopresbiter. În 4 Mai a. c. s'a întrunit în Ilia adunarea protopopească pentru alegerea de protopresbiter al tractului Ilia, sub prezidiul comisarului consistorial Dr. George Proca. Au fost prezenţi 45 membri. Preotul Iuliu Josan, profesor de religiune la şcoalele secundare din Deva, a întrunit 20 voturi; preotul George Perian din Şugag (prot. Sebeş) 13 voturi; preotul Viorel Mihuţ din Calacea (prot. Vinga) 5 voturi; alţi 2 candidaţi câte 3 voturi, iar o bilă a fost albă. Alegerea a decurs în cea mai bună ordine.

Serbarea naţională de 10 Mai. Comitetul Asociaţiunii, pentru literatură şi cultură, a lansat apel către preşedinţii de despărţământ, îndemnându-i a sărbători ziua de 10 Mai: în cadrele unei serbări, cu concursul preoţimii şi al învăţătorimii, cu ajutorul şcoalelor, al societăţilor culturale, al armatei. Prin coruri, declamaţii, tablouri vivante, piese teatrale etc., să ridicăm sufletele ascultătorilor, să aibă merinde sufletească, în oraşe, în oraşele şi la sate. Punctul culminant din prilejul serbării să fie, în anul acesta, preamărirea printr'o conferenţă a memoriei fostului nostru rege Ferdinand, acela care a dus mai departe ideea unirii contemplate de gloriosul său înaintaş, regele Carol.

Risipă. Ministerul cultelor, — care este şi al artelor, — dărueşte din bugetul său respectabila sumă de *şapte milioane* lei, subvenţie artistei societare a unui teatru din Paris, în scop de a face teatru şi la Bucureşti. Ori şi cât de mare ar fi talentul artistei noastre expatriate, care vine abea pentru câteva săptămâni în ţară, recompensa este cel puţin exagerată. Cu milioanele, date cu atâta generositate, s'ar putea sprijini instituţii de care capitala, şi întreaga ţară, simte mai mare nevoie.

Caz de moarte. În 29 Aprilie a. c. trecut la cele eterne un vrednic lucrător în via Domnului, părintele Ioan Bursu sen, din Ucea de sus. Răposatul în Domnul a fost preot după legea vechea, care ţinea mult la tradiţia bisericească, la datinele religioase şi naţionale. De aceea după-ce bunul Dumnezeu ne-a scăpat de urgia trecutului şi ne-a lipit la patria mamă, răposatul a fost cel dintâi, dintre preoţii gr. cat. care dimpreună cu întreg poporul gr.-cat. din Ucea de sus s'a întors la alvia veche a neamului românesc. A fost înmormântat în mod cuvenit, jelit de toţi fiii săi sufleteşti, şi de membrii familiei. Actul înmormântării a fost oficiat de părintele protopop tractual Ioan Cândea asistat de 10 preoţi din tractul Avrigului. La finea serviciului, părintele protopop, într'o remarcabilă cuvântare, a scos în relief frumoasele lui calităţi pastorale, precum şi pasul lui hotărât şi bărbătesc de a rupe peceţile şi a se întoarce în sinul bisericii mame cu toţi fiii săi sufleteşti. În fine dă expresiunea pierderii celei mari, pe care o îndură biserica şi cu deosebire credincioşii noştri din Ucea, prin trecerea la cele veşnice a neuitatului defunct. Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii!

Moartea unui scriitor. În Bucureşti a încetat din viaţă, în 2 l. c., cunoscutul scriitor şi ziarist *Gheorghe Ranetti*. Cu moartea sa dispare un talentat şi conştiencios muncitor al condeiului. A colaborat la numeroase ziare şi reviste, în stihuri şi proză. Lucrările sale, articole epigrame, parodii ş. a. au apărut şi în volume şi broşuri, pline de spirit şi umor.

Liceul dela Beius îşi serbează, la sfârşitul lunii curente, aniversarea centenară a înfiinţării sale. Deschis cu 4 clase în 1828, la anul 1851 are opt clase. În cursul unui veac de existenţă, liceul a avut 22,723 elevi, între cari 2368 bacalaureaţi.

Abatele Zavoral în Ardeal şi Banat. Marele şi iubitul prieten al românilor, Abatele Zavoral dela mănăstirea Strahov din Praga, unde au zăcut mulţi români în decursul războiului, în «lazaret», se apropie de ţinuturile noastre şi de aceea aflăm de bine să însemnăm aici, pentru unul sau altul din foştii pacienţi, care ar vrea să-i sărute mâna, sau pentru intelectualul care ar vrea să-l vadă, următoarele veşti primite dela ministerul afacerilor străine. În *Braşov* va sosi cu automobilul, dela Sinaia, în 12 Mai, Sâmbătă, seara la 8½. *Duminecă* vizitează Braşovul, Branul, apoi pe la Câmpulung, Piteşti, înnoptează la S. S. Episcopul Argeşului, la *Curtea de Argeş*. *Luni*, 14 Mai, cu automobilul peste Râmnicul Vâlcea, prin Valea Oltului, la *Sibiu*. Sosirea la 6 seara. *Marţi*, 15 Mai, vizitarea Sibiului, mauzoleul Şaguna, la *Răşinari*, *Sălişţea*, seara Sibiu, la »Astra»; *Miercuri* plecarea, dimineaţa, la *Blaj*; *Joi* sosirea la *Cluj*, cu acc. 8·36 seara; *Vineri* primirea la Universitate — Cluj, vizitarea oraşului. *Sâmbătă* (19 Mai) pe drum. *Duminecă* (20 Mai) sos. *Turnu-Severin* 9·05 dim. Serbătorirea la Palatul cultural, cu reprezentanţii din Bănat. *Luni* cu vaporul pe Dunăre, ora 2—4 la Orşova. Plecarea din ţară Marţi (22 Mai).

Dr. Aurel Opriş şi-a deschiş biroul advocaţial în Sibiu, strada Honterus Nr. 6.

Extremiştii înfrânţi. La alegerile legislative franceze de acum, partidul comunist, pe lângă toate mijloacele primite dela Moscova, a suferit o mare înfrângere: a pierdut jumătate din mandatele avute în camerile trecute. Zadarnic au solicitat extremiştii revoluţionari sprijinul celorlalte partide, au fost refuzaţi cu hotărâre chiar şi de socialişti.

ŞTIRI LOCALE

Opera română din Bucureşti a reprezentat aseară, pe scena teatrului sibian, mult apreţiata operă a lui Puccini, cu subiect japonez, *Doamna Butterfly*. Reprezentaţia s'a dat în condiţii neobişnuite la noi: în rolul titular a cântat celebra cântăreaţa *Iovita Fuentes*, malaeză, pe cât de mititică la stat, pe atât de măiastră la cântec, mimică şi gesturi. Voce sonoră, de o claritate şi tărie egală în toate registrele, joc de scenă dintre cele mai expresive, o gingăşie nesfârşită în interpretarea sentimentelor nefericitei fetiţe din ţara crizantemelor, sânt calităţile rare ce se întrunesc în exotica artistă Iovita Fuentes, numită «privighetoarea filipină». Ansamblul a fost la înălţime, susţinut de basul impunător al dlui A. Costescu-Duca, şi de dnii A. Gualtieri, C. Dămian ş. a.

Consiliul comunal al municipiului Sibiu, este convocat pe Luni 14 Mai 1928 d. m. 4 (16) ora în sala de şedinţă a primăriei. Şedinţa este publică.

Nr. 4975/1928. (56) 2—2

Concurs

Pentru întregirea postului de expeditor la Consiliul arhiepiscopesc ort. român din Sibiu, retribuit cu salar de bază de lei 600, care împreună cu accesoriile se urcă la lei 4320 lunar — se publică concurs. —

Reflectanții vor înainta cererile lor Consiliului arhiepiscopesc ort. român în Sibiu până la 31 Maiu a. c. — însoțite de act de botez, certificate școlare și eventuale certificate de serviciu.

Consiliul arhiepiscopesc.

Ad. Nr. 476/1928. (54) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Toderița**, protopopiatul Oltul, județul Făgăraș, publicăm nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Retribuțiunile sânt cele fasionate în coala B.

Reflectanții, îndreptățiți la acest post, sânt poftiți să și trimită cererile, provăzute cu documentele necesare, în termen, oficiului protopopesc Oltul; să se prezinte și în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispozițiilor reglementare, pentru a cânta — eventual a celebra — și a face cunoștință cu poporul dreptcredincios.

Oficiul prot. ort. rom. Oltul:

Vasile Stoicanea
protopop.

Ad. Nr. 480 (55) 2—3

Concurs

In înțelegere cu consiliul și adunarea pacohiei de cl. III. **Hălmeag**, protopopiatul Oltul, județul Făgăraș, publicăm concurs, pentru întregirea acestei parohii, cu termin de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

a) Salar dela stat, conform cu pregătirea și anii de serviciu ai candidatului.

b) 7½ jugăre sesie parohială, — arabil și fânaț, clasa I.

c) 28 ferdele de cucuruz sfărimat.

d) 18 zile de lucru.

e) Locuință sau bani pentru închirierea unei locuințe corăspunzătoare.

Reflectanții, îndreptățiți la acest post, **sânt poftiți să-și trimită cererile**, provăzute cu documentele necesare, în termen, oficiului protopopesc Oltul; să se prezinte și în parohie în vreo Duminecă și sărbătoare, cu observarea dispozițiilor reglementare, pentru a cânta, eventual a celebra, și a face cunoștință cu poporul dreptcredincios.

Șercaia, 20 April 1928.

Vasile Stoicanea
protopop.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat postal.

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului

Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de *E. HODOȘ*. Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găsește de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOȘ. *Partea I completă*, cu multe rețete de bucate obișnuite mai ales în Ardeal și Bănat. Conține:

In partea I A.: Supe, asiete, pești, rasoluri și sosuri. Prețul 20 Lei;

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghețate, dulcețuri, compoturi, numeroase menu-uri ș. a. Prețul: 20 Lei.

Trimisă prin poștă 5 Lei mai mult.

A apărut

în a doua ediție revăzut și complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuințele preoților, studenților în teologie și ale elevilor școalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna"

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese poștale Lei 15.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!" ...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Prețul Lei 40, plus spese de poștă 10 lei

Teologie și Sacerdoțiu

tipul clasic al păstorului ortodox și idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Prețul Lei 30·—, plus spese de poștă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericești

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note și aranjate de

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 100, plus spesele poștate Lei 15.

Cântări funebrale

pentru cor de bărbați, de:

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Croitoria de domni

DUMITRU DUȘLEAG

Sibiu Str. Rannicher 6ª Sibiu

execută tot felul de **Costume bărbătești** solide cât și după ultima modă

Praxă îndelungată în confecționarea de

Reverenzi

:: cari se execută după sistemul cel mai nou ::

Serviciu prompt! Prețuri moderate!

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluș, cu copcii și aurit. Prețul de Lei 400·—

Din «Biblioteca Bunului Pastor» se găsesc la Administrația Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericești:**

Potire	**Copie**	**Căldăruțe cu mătăuz**
Disc și Steluță	**Linguriță**	**Clopoțele pt. altar**
Cădelnițe	**Cruci**	**Cănuțe pt. Sf. mir**
Candele	**Cruciulițe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Chivot	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericești sunt din **Alpaca** (Argint de China) aurite și foarte frumos executate, cu prețuri favorabile.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 19 Mai 1928 Nr. 39—40

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

(Of.)

Onor. «Asociațiunea»

Sibiu

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele
să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze **Administrației** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Adunarea eparhială

Adunarea eparhială a reprezentanților clerului și poporului din Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu s'a deschis Dumineca trecută prin I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru *Nicolae*, în biserica catedrală, cu solemnitatea obișnuită.

Serviciul divin

La ora 9½ I. P. S. Sa a fost condus de preoțimea celebrantă, precedată de corul studenților Academiei noastre teologice, dela reședința Sa în catedrală, unde I. P. S. Sa a oficiat sfânta Liturgie.

In decursul sfintei Liturgii a hirotonit întru diacon pe clericul V. Indrei, întru presbiter pe diaconul V. Nastea, iar pe titularul protopresbiteratului Târnava, Gheorghe Oprean, l-a hirotesit întru protoereu.

La priceasnă a rostit o înălțătoare predică profesorul Academiei noastre teologice, N. Colan, schițând în cuvinte plastice, convorbirea Mântuitorului cu femeia Samarineancă dela fântâna lui Iacob, comentând cuvintele «Duh este Dumnezeu și cine se închină Lui se cade să se închine cu Duhul și cu adevărul».

Răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt al catedralei sub conducerea dlui Timotei Popovici.

După terminarea sfintei Liturgii I. P. S. Sa a oficiat slujba invocării Duhului Sfânt. A împărtășit apoi credincioșilor și dlor deputați ai adunării eparhiale anafora.

După aceea I. P. S. Sa a fost condus la reședința Sa cu aceeaș ceremonie cu care a fost adus.

Ședința de deschidere

Ședința de deschidere a adunării eparhiale s'a ținut în biserica catedrală la 11¾ după terminarea serviciului divin, unde I. P. S. Sa a fost învitat de o deputațiune constătătoare din dnii deputați Dr. N. Comșa, E. Goga, Dr. Cușuta, Dr. Ionaș, Dr. D. Borcia, I. Duma și E. Stoica.

Urmând învitării I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul Nicolae vine în Catedrală și ocupând locul prezidial la masa postată în fața sfântului altar, prin o frumoasă cuvântare în care a amintit mai întâi, că dela ultima sesiune a adunării noastre eparhiale, poporul și țara au avut durerea, de-a pierde pe marele și gloriosul rege Ferdinand I. L-am prețuit cu toții pentru însușirile alese, — blândețea, bunătatea, cari dădeau nota specifică caracterului său. Figura lui strălucește și dincolo de mormânt.

Intr'adevăr va rămâne pentru totdeauna un personagiu eroic, pentru simțământul datoriei și pentru împlinirea misiunii ce i-a fost încredințată.

Numele regelui Ferdinand I va rămâne scris pe cea mai glorioasă pagină a istoriei. Noi ca biserică vom păstra amintirea glorioasei lui domnii, sub care — pe baza organizației legislative a lui Șaguna — s'a înfăptuit unitatea întregei noastre biserici, asigurându-i-se condiții favorabile pentru progresul și desvoltarea ei.

Pentru aceasta noi îi datorăm cea mai vie recunoștință. Pomenindu-l și dela acest loc, să zicem «veșnică să-i fie amintirea».

La câteva luni după trecerea la cele veșnice a mult regretatului Rege, l-a urmat sfetnicul cel mai de aproape al lui, Ion I. C. Brătianu.

Viața oamenilor, cari stau în vâltoarea evenimentelor poate fi apreciată după ce trece un oarecare timp. Totuș în ce privește viața marelui bărbat, putem să spunem că ea s'a încărcat cu recunoștință din partea poporului nostru, pentru răspunderea ce-a luat-o în clipele cele mai grele, căutând toate căile, ca idealul de veacuri al neamului nostru să fie dus la îndeplinire.

Recunoscători pentru toate jertfele ce le-a adus, să zicem și noi creștinescul «Dumnezeu să-l odihnească».

In vara anului trecut biserica noastră a însoțit, cu rugăciunile ei, la locul de odihnă pe un vrednic și devotat fiu al ei, de pe pământul Ardealului desrobit, pe în veci neuitatul Dr. Ioan Mihu. Ridicat din pătura țărănimii noastre, acest bărbat și-a jertfit toate avuțiile sufletești și materiale, stând în ajutorul tuturor, în clipe grele, prin sfaturile lui binecumpănite.

Iubirea sa mare față de popor a arărat-o, adormitul în Domnul, prin testamentul în care și-a fixat voința sa spunând:

«Născut din o familie fruntașe de țărani și trăind viața mea între țăranii noștri, am avut o deosebită iubire pentru ei, ceeace mi-au răsplătit-o cu cinste și iubire generală, drept aceea am închinat și eu averea mea spre binele poporului meu».

In aceste cuvinte simple se arată un mare și cald simțământ al răposatului în Domnul, se arată însușirile de care a fost călăuzit în viață, acelea de a-se face cât mai folositor poporului și bisericii a cărei fiu era.

Testamentul fie iertatului Dr. Ioan Mihu va fi un izvor de binefacere pentru așezămintele noastre culturale, pentru cultivarea cunoștințelor teologice, pentru cercetarea trecutului bisericii noastre etc.

Mă simt dator ca în auzul întregei biserici să mulțumesc acestui bun și devotat fiu al ei, lăsând cu încredere administrarea averii lui, în seama bisericii. Pilda lui este vrednică de urmat din partea tuturor celor ce voiesc să-și deschidă mâna de-a ajuta poporul și biserica.

In partea a doua a vorbirii a amintit despre înființarea Seminarului teologic și Școala de cântăreți. Seminarul teologic prin absolvenții lui vor umplea rândurile atât de rărite a preoțimei, apoi vor da Academiei noastre teologice un număr tot mai mare de elemente pregătite din fragedă copilărie pentru preoție. Absolvenții școalei de cântăreți vor avea să ducă cât mai multe armonii la stranele bisericii noastre.

Astfel aceste două așezăminte intră în rândul așezămintelor bisericești, menite să ridice poporul către Dumnezeu.

In fine nu a lăsat nepomenită nici votarea legii pentru Regimul general al Cultelor din partea forurilor legislative. A fost necesară această lege. Necesitatea unei legi e satisfăcută prin calitatea ei. Prin această lege nouă ce prespective ni s'au deschis?

O lege îți dă cadre. O lege bună poate să promoveze progresul bisericei. Dar când cadrele unei legi nu sunt bune, să-se oprească progresul bisericii și resolvarea problemelor ei? Experiența de două ori milenară ne spune că de câteori bisericii i-s'a pus o piedecă, ea a sfărâmat-o. Cu această încredere am privit și privesc legile cari se dau pe seama bisericii. Biserica se găsește pe drumul unui progres sigur.

Cu această încredere, implorând darul de sus sesiunea adunării eparhiale din anul 1928 o declar deschisă. —

Vorbirea I. P. S. Sale a fost ascultată cu mare atenție de deputații sinodali, ear la fine acoperită cu aclamări de «Să trăiască».

I. P. S. Sa numește apoi notari interimari pe următorii deputați din cler: Dr. George Proca și Virgil Nistor; mireni: Nicolae Colan, Dr. Ioan Garoiu, Valeriu Langa și Dr. Liviu Ionaș.

Se cetește apelul nominal și se constată că sunt prezenți 40 de deputați.

In conformitate cu acest rezultat I. P. S. Sa declară Adunarea capabilă de a aduce concluse valide.

Punându-se la ordinea zilei alegerea biroului și a comisiunilor, la propunerea dep. I. Duma se declară cu vot unanim aleși:

1. Biroul: a) din cler: Dr. G. Proca și Virgil Nistor; *b)* mireni: Nicolae Colan, Dr. Ioan Garoiu, Valer Langa și Dr. Liviu Ionaș.

2. Comisiunea verificatoare: a) din cler: Valer Goron, Ioan Hamsea și Iosif Morariu; *b)* mireni: Dr. Armand Teodosie, Dr. Romul Curta, Dr. Ioan Cușută, Dr. Nicolae Schiau, V. Stanciu, I. Ionică.

3. Comisiunea organizatoare: a) din cler: Arhim. Dr. Vasile Stan, Sergiu Medean şi Dr. Iosif Blaga; *b)* mireni: Dr. Lucian Borcia, Dr. Nicolae Comşa, Dr. Gheorghe Dubleş, Dr. Petru Groza, Alexandru Lapedatu, Ioan de Preda şi Dr. Aurel Vlad.

4. Comisiunea bisericească: a) din cler: Dr. Aurel Crăciunescu, Ioan Duma şi Trandafir Scorobeţ; *b)* mireni: Dr. Gheorghe Dănilă, Eugen Goga, Dr. Cornel Glava, Dr. Ioan Jantea, Iosif Marcu şi Alex. Tatulescu.

5. Comisiunea şcolară: a) din cler: Dr. Grigorie Cristescu, Dr. Andrei Gâlea şi Avram Păcurariu; *b)* mireni: Dr. Ioan Bunea, Aron Demian, D. Roman, Ioan Moşoiu, G. Popa-Liseanu şi Aurel Popa.

6. Comisiunea financiară: a) din cler: Nicolae Borzea, Ioan Cândea şi Emilian Stoica; *b)* mireni: Dr. Simion Câmpeanu, Dimitrie Coltofean, Dumitru Comşa, Dr. Ilarie Holom, Ioan Ghişe, Dr. Valeriu Candrea şi D. Sulică.

7. Comisiunea petiţionară: a) din cler: Dr. Dumitru Borcia, Vasile Domşa şi Dr. Vasile Oana; *b)* mireni: Cornel Muntean şi Ioan Vulcuţ.

S'au prezentat rapoartele înaintate de Consiliul arhiepiscopesc, cari s'au împărţit diferitelor comisiuni spre studiare şi referare în proximele şedinţe.

I. P. S. Sa declară apoi şedinţa de deschidere a Adunării eparhiale închisă, la ora 12¾, anunţând proxima şedinţă pe Luni în 14 Maiu la ora 10 a. m. în sala Prefecturii judeţene.

*

După şedinţă, dnii deputaţi ai adunării s'au prezentat în corpore la I. P. S. Sa mitropolitul pentru a-şi arăta iubirea fiiasca şi veneraţiunea, faţă de Inaltul Prelat.

Oratorul festiv de astădată a fost seniorul deputaţilor Adunării, dl Dumitru Comşa, profesor seminarial în retragere. Dsa printr'o caldă alocuţiune în numele membrilor Adunării, mulţumeşte I. P. S. Sale pentru felul şi modul cum conduce naia bisericii noastre.

Exprimă în deosebi sentimentele de admiraţie ale membrilor Adunării pentru clasica şi temeinica vorbire rostită în Senat, vorbire, care este un preţios document despre suferinţele noastre din trecut şi un sigur îndreptar pentru viitor.

Îi doreşte viaţă îndelungată, spre a putea realiza, barem în parte, planurile atât de măreţe pe cari şi le-a croit în scopul prosperării bisericei şi patriei noastre mult iubite.

Entusiaste urări de «să trăiască» I. P. S. Sa.

I. P. S. Sa, vădit mişcat, mulţumeşte pentru cuvintele ce i-s'au adresat şi accentuează, că de câte ori vede în jurul său reprezentanţii cleriului şi poporului, pe care-l păstoreşte, îi creşte încrederea în energia, progresul şi viitorul neamului nostru, destinat de Providenţă de a îndeplini o misiune sfântă.

Văd crescând această misiune, deci şi îndatoririle noastre trebue să crească paralel cu aceasta. Cu cât ne va succede să ne organizăm mai bine în toate domeniile, cu atât mai ales trebue să nu uităm că un popor trăeşte mai întâi de toate prin sufletul său şi prin grija de biserică. Iar biserica nu poate fi înlocuită cu nici o altă instituţiune din lume.

Rugând pe dnii deputaţi a-i da tot concursul, le mulţumeşte şi i asigură de caldele sentimente ce li-le păstrează.

*

Dela I. P. S. Sa, domnii deputaţi s'au dus la I. P. C. Sa Arhimandritul Vasile, vicarul arhiepiscopiei noastre.

Prin rostul deputatului Vasile Domşa, membrii adunării eparhiale exprimă părintelui arhimandrit felicitări din prilejul ocupării însemnatului post de vicar arhiepiscopesc, dorindu-i să fie un vrednic urmaş al înaintaşilor săi, fericiţii Nicolae Popea şi Dr. Ilarion Puşcariu. Îi doreşte mulţi ani de rodnică activitate.

I. P. C. Sa părintele vicar mulţumeşte domnilor deputaţi pentru această suprisă neaşteptată, îi asigură că precum în activitatea sa de până acum, de peste ¼ de veac, a muncit în linişte şi fără sgomot, aşa va continua şi de astă dată, căutând ca prin puterile cu care l-a înzestrat Dumnezeu, să contribue la înaintarea bisericii şi a tuturor instituţiunilor ei culturale.

*

Şedinţa a II. la 14 Maiu la ora 10 a. m.

In această şedinţă adunarea sa ocupat mai întâi cu raportul plenar şi raportul bisericesc al Consiliului Arhiepiscopesc.

Din raportul plenar adunarea eparhială a luat cu plăcere la cunoştinţă numirea părintelui Arhim. Dr. Vasile Stan vicar Arhiepiscopesc.

Noul vicar a ţinut să facă următoarea declaraţiune:

Inalt Preasfinţite,

Venerabilă Adunare Eparhială,

Vă mulţumesc sincer de frumoasele sentimente, cu cari însoţiţi numirea mea în postul de vicar al arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu. Imi dau bine seamă, că această funcţiune bisericească a fost ocupată de înaintaşi foarte vrednici, cum au fost fericiţii în Domnul episcopul Nicolae Popea şi arhiereul Dr. Ilarion Puşcariu. Mă voiu nizui, ca să mă apropiu cât mai mult de vrednicia lor.

Aduc cu mine în această slujbă, de care m'a aflat vrednic I. P. S. Sa arhiepiscopul şi mitropolitul nostru Nicolae, dragostea şi râvna şi devotamentul ce m'au călăuzit într'un pătrar de veac închelat în servicul în stituţiilor culturale ale arhidiecezei. iar în faptele mele mă vor călăuzi poruncile Domnului şi Mântuitorului nostru aşa cum sunt cuprinse în sfânta sa evangelie şi desvoltate în doctrina bisericii noastre ortodoxe, având în acest cadru, sublim dumnezeiesc şi în acelaş timp profund omenesc, de îndreptar sigur pe I. P. S. Sa arhiepiscopul şi mitropolitul meu, al cărui vicar sunt.

Mai aduc şi o dorinţă vie, fierbinte: să întrupez în actele mele cât mai multă stiinţenie, ca şi prin modesta mea colaborare să se trezească în sufletele dreptmăritorilor creştini credinţa şi dorul de viaţă creştinească, inspirată de dragostea evanghelică.

La realizarea acestei dorinţe, încrederea şi simpatia ce-mi arătaţi îmi va fi un îndemn puternic în misiunea ce mi s'a încredinţat, şi mă va însufleţi la munca pentru Hristos şi evanghelia sa sfântă, în toate zilele, întărinda-mă.

Vă rog pentru această delicată atenţiune să primiţi sincera mea recunoştinţă.

Inalt P. S. Sa a accentuat: sânt convins, că în persoana I. P. C. Sale Părintelui vicar Dr. Vasile Stan am un colaborator vrednic şi rog Adunarea eparhială, să-l privească cu aceeaşi încredere, cu care mă priveşte pe mine.

*

Adunarea a luat act de celelalte chestiuni sulevate în raport referitoare la instituirea Consistorului Spiritual al Judecătoriei protopopeşti, şi punctul despre întregirea protopopiatelor vacante.

Cu privire la organizarea Judecătoriilor protopopeşti şi Consistorului spiritual I. P. S. Sa a amintit că prin noua lege şi statutul pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române s'a separat forul judecătoresc de forul administrativ, de aceea am organizat conform legii judecătoriile protopopeşti şi Consistorul spiritual. Să sperăm că această diferenţiare s'a făcut în interesul dreptei judecăţi. Aceste foruri vor trebui să lucreze la strângerea disciplinei, exprimându-ne speranţa că afară de partea pozitivă să nu mai aibă nimica de lucru.

A urmat apoi la ordinea de zi partea cea mai însemnată din actuala sesiune a adunării eparhiale, raportul senatului bisericesc.

Raportorul Ioan Duma îl citeşte în întregime, iar membrii adunării îl ascultă cu deosebit interes.

Părţile mai importante ale lui pentru valoarea lor intrisecă le reproducem în următoarele:

1. Viaţa religioasă din Arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu dela ultima sesiune sinodală până azi

Viaţa religioasă are diverse aspecte. Când e privită de la periferie, apare ca o succesiune de fenomene răsleţe, determinând ritmul vieţii. Dar există şi o intuiţie interioară, din însuşi centrul vieţii religioase, cu un aspect măreţ.

Viaţa religioasă ca realitatea centrală a întregei existenţe, reprezintă o unitate indestructibilă, printr'o nesfârşită varietate a formelor de manifestare. Ea se aseamănă razei de soare, care se descompune în minunatul spectru solar.

Viaţa religioasă slujeşte de contact între om şi Ziditorul său, care — după expresia Sf. A. Pavel — «este în toate, prin toate şi peste toate».

Noi căutăm pe Dumnezeu, pentrucă L-am găsit şi scopul nostru e să ne unim cu El cât mai desăvârşit.

Multă lume pune îngrădiri religiei şi fărămiţează viaţa într'o mulţime de părticele şi resorturi artificiale.

Dar nu există departamente de viaţă în afară de imperiul sacru al religiei, care străbate întreaga viaţă.

De câţiva ani încoace am arătat, că biserica împărtăşeşte această concepţie şi se consideră instrumentul divin în slujba mântuirii sufletului individual şi al civilizaţiei de azi.

Prin reorganizarea centrului episcopesc, prin rostul catedralei, prin misiunea internă şi aplicarea metodelor moderne de păstorire, precum şi prin captarea noului suflu divin în aşezămintele sociale religioase, sfânta noastră biserică se adaptează necontenit marei misiuni a renaşterii religioase.

Noi ni-am pus întrebarea: este biserica în stare să îndeplinească o misiune atât de însemnată?

Şi sântem convinşi, că ea are de îndeplinit o operă misionară, anume rezervată epocei noastre. Misionarismul sfintei biserici ortodoxe naţionale va fi îndeplinit în calitatea întreită ca:

1. Biserică propovăduitoare,
2. „ închinătoare,
3. „ sfinţitoare.

Ad. 1. Supremele bunuri spirituale ale neamului le păstrează sfânta Biserică ortodoxă naţională. Ea împărtăşeşte aceste comori tuturor fiilor săi. In munţii noştri sânt lacuri admirate de excursionişti şi isvoare cu apă cristalină. Prin conducte apa dela munte e accesibilă tuturor locuitorilor dela oraş. Asemenea e cu bunurile spirituale ale bisericii, care prin propoveduire le trimite la toate familiile creştine.

Ad. 2. Religia multora e paralizată, pentrucă lumea nu se mai ştie ruga lui Dumnezeu. Rugăciunea nu este numai o datorie cucernică, ci un privilegiu al celor credincioşi de a lua contact cu Tatăl ceresc. Se susţine, că o viaţă corectă şi faptă bună sânt de ajuns creştinului de azi. Dar şi în vechea lozincă: roagă-te şi fă, (ora et labora) se dă rugăciunii întâietatea. Biserica viitorului e a rugăciunii făcătoare de minuni.

Ad. 3. Nici cunoasterea adevărului, nici focul sacru al rugăciunii nu pot preface pe omul natural într'o zidire nouă fără altoirea în credincios a harului sfinţitor al Duhului sfânt împărtăşit prin sf. taine ale sf. biserici.

Din aceste convingeri au mânecat şi în anul acesta îndemnurile şi actele sfintei biserici în Arhiepiscopia noastră.

2. Vizitaţii arhiereşti

Vizitaţiile canonice se făceau în trecut pentru a erua relele lăuntrice şi neajunsurile din parohii, spre a le înlătura. Azi rostul vizitaţiilor canonice e de a cunoaşte cât bine se sălăşluesţe în viaţa creştinilor şi a-l spori. Necesitatea şi importanţa vizitaţiilor canonice sunt mari pentru ierarhul itinerant, ca şi pentru fiii şi subalternii săi. Celce munceşte în tranşeea vieţii pastorale, adeseori nu vede decât ceeace e nemijlocit la dreapta şi la stânga sa şi nu e sigur când se găseşte pe front de învingător, ori de învins. Supraveghetorul întregului front e ierarhul, cu suprafaţă largă de observaţie şi cu putinţă de îndrumare, spre a introduce unitate în viaţa sufletească a eparhiei şi a ţinea fiecare parohie în legătură cu centrul episcopesc.

Anul trecut, într'o misiune de o săptămână, I. P. S. Sa a vizitat Şoimuşul şi părţile Geoagiului. Vizitaţii canonice de câte-o zi a întreprins la Vinerea, cu locul de odihnă a mecenatului Dr. I. Mihu, la Mediaş în chestia zidirii bisericii, apoi la Ohaba, Şugag şi Viştea de jos pentru sfinţirea noilor biserici zidite dela războiu încoace. Astfel de vizitaţii au darul de a mobiliza regiuni întregi de credincioşi. Slujbele religioase cu astfel de prilejuri stârnesc viziuni ce nu se şterg şi fac ca religia, floarea divină a vieţii şi a nădejdii, să creieze acea atmosferă sacră, prielnică seninătăţii gândului, simţirii şi faptei bune. Vizitaţii canonice nu se pot săvârşi prin delegaţii ierarhului. Ele sânt manifestări ale înaltei demnităţi ierarhice. In afară de vizitaţiile canonice arhiereşti, trebue să menţionăm sutele de audienţe la reşedinţă. Nimenea nu pleacă fără cuvânt de îndrumare şi de încurajare. Audienţele arhiereşti sunt adevărate lecţii de conştiinţă şi de spiritualitate. Azi oamenii sunt exteriorişti, iar nu interiorişti, ca altă dată. Azi ne preocupă lumea externă, atât de complexă, încât individul nu mai are puterea de concentrare în sine.

Intrevederile cu Arhipăstorul au darul de a întoarce privirile spre cele interioare, spirituale şi eterne.

Acestea trebue să le sugereze prezenţa ori-cărui slujitor al lui Hristos în societate.

3. Conferenţa protopopească

Sfânta Biserică e o formidabilă putere de conservare. Cu toate acestea ea încă s'a resimţit pe urma prefacerilor dela războiu încoace şi e ne-

voită să se adapteze noilor împrejurări de viaţă.

Iniţiativa adaptărilor s'a stârnit dela centru către periferie.

Noi orientări s'au dat clerului pastoral, spre a ridica nivelul Bisericii. Acesta nu poate fi superior nivelului slujitorilor Bisericii. Pentru P. C. protopopi s'a aranjat îndată după adunarea eparhială trecută a doua conferenţă, condusă de I. P. S. Sa.

Acolo s'au tratat principiile apostolatului modern în raport cu nevoile vieţii. Un succint rezumat asupra celor desbătute în conferenţă a publicat P. C. Ioan Duma, protopopul Jiului.

Sf. biserică naţională are un trecut luminos. Ea a susţinut viaţa unui neam împilat. Genuitatea şi frumuseţa ritului ortodox au apelat la temperamentul mistic al poporului nostru. Dar e adevărat, că în comoara bisericii sânt mai ales lucruri vechi şi puţine nouă. De aceea pătura intelectuală înclină spre ireligiositate. Biserica în astfel de împrejurări simte nevoia unei sinteze între cugetare şi pietate. De aici rostul propoveduirii luminate.

S'a mai stabilit cu acea ocazie, că scopul sublim, pentru care Hristos s'a jertfit, trebue remarcat şi esplicat, iar Biserica să arate toată ardoarea în opera de mântuire a sufletelor.

Problema sectară, a trecerilor religioase, a misiunii interne, a educaţiei etc. au fost tratate în toată complexitatea lor.

Pe urma acestei întruniri s'au îndrumat conferenţele de toamnă ale Asociaţiei Clerului, să pregătească programa de activitate pe timpul de iarnă.

Şi astfel se înfiripează pe rând munca nouă, sistematică a Clerului pastoral, trezit la înţelegerea unui apostolat modern.

4. Biserica dela sate

La zece ani dela războiul întregirii neamului, cu noianul de prefaceri în toate domeniile vieţii, e consult să ne punem întrebarea:

Ce s'a ales de biserica dela sate şi care sânt perspectivele ei în viitor?

Această întrebare din două motive:

1. Prin modesta biserică dela ţară înţelegem tradiţia sacră a rasei cu toate biruinţele şi încercările istorice şi

2. Pentru-că fără de o întărire a temeliei, care sânt bisericile dela ţară, construcţia superioară a Bisericii devine şubredă.

Creştinismul nostru istoric nu înseamnă o anume specie de eleganţă literară, nici un fel de cod al manierelor respectabile moştenite dela păturile suprapuse. Ci e idealismul popular, isvorît din cultul lui Isus Hristos şi misticismul, creiat de ritul ortodox şi de contactul cu forţele naturii. De aici se esplică şi conservatismul nostru religios. Dar ar fi fatal să considerăm conservatismul unica lege a vieţii, câtă vreme trăim într'o lume dinamică, iar nu statică.

Centrul de gravitaţie al creştinismului nostru e în pătura ţărănească şi nu sânt perspective de a trece nici la burghezie, nici la pătura de sus, având să purtăm deosebită grijă şi de educaţia religioasă a acestora.

Dar această pătură cultă ar putea contribui ca să închegăm biserica noastră naţională astfel, ca marile principii etice şi spirituale ale doctrinei ortodoxe să fie temelia vieţii individuale şi obşteşti.

Până atunci să păstrăm, ce am moştenit: ***biserica dela ţară.***

Lăcaşurile de închinare continuă în vechea înfăţişare de smerenie şi într'o lipsă de frumseţe deprimătoare.

Anul trecut am dat îndemn să se repare radical şi să se premenească aranjamentul interior, potrivit cerinţelor pietăţii şi ale esteticii.

Pentru zidirea de biserici nouă şi de pictarea lor, ne-am îngrijit să avem experţi.

Tot asemenea am luat dispoziţii pentru îngrijirea cimiterelor şi pentru ridicarea de troiţe pe seama eroilor de războiu.

Opera culturală a Bisericii se desfăşoară prin bibliotecile şi casele culturale, simpatice credincioşilor.

Iar Societatea Sf. Gheorghe a tinerimii adulte promite a deveni un aşezământ important.

Opera filantropică mai ales prin Dumineca bolnavilor e apreciabilă.

Alipirea de Sf. Biserică şi credinţă în Hristos au să înalţe valoarea spirituală din această epocă istorică.

Dar nici splendoarea Cultului, nici ascultarea slujbelor nu înalţă Biserica pe culmea misiunii sale, ci sf. Impărtăşanie, administrată des. In lupta contra păcatului numai sf. Impărtăşanie întăreşte.

Pentru aceasta e necesar să pregătim misiuni în parohii şi slujbe zilnice la sfintele altare, drept mărturii continue ale realităţilor invizibile şi eterne.

Sânt însă cumplite neajunsuri de învins. Amintim unele:

Criza de preoţi şi de recruţi pentru slujba sacră. Ce e drept, preferim calitatea înaintea cantităţii.

Dar când a patra parte din sf. altare sânt pustii, primejdia sufletelor e ameninţătoare.

Ca o pricină a crizei de preoţi socotim ***dotaţia lamentabilă*** a clerului. Ea e inferioară dotaţiei institutorilor şi a unui simplu muncitor de fabrică. Această mizerie apasă greu asupra familiei preoţeşti cu copii de crescut cu ajutor familiar derizoriu. Pentru aceasta fiii de preoţi ocolesc cariera părintelui lor.

Lipsa de venituri la parohii prin abandonarea contribuţiilor.

E necesară şi imperativă creşterea credincioşilor în spiritul de jertfă.

Când biserica va deveni un factor personal în viaţa fiilor săi, mijloacele de existenţă vor fi asigurate prin forţele proprii.

Lozinca noastră să fie:

Păstrarea gloriei bisericii dela ţară.

5. Relaţiile dintre Biserică şi Stat

Sântem datori să încrestăm la acest loc o stranie apariţie în relaţiile dintre Biserică şi Stat.

Cu ocazia legiferării regimului cultelor, Corpurile legiuitoare de azi şi-au însuşit un punct de vedere în directă opoziţie cu concepţia Sf. Biserici naţionale, expusă în chip magistral de Arhipăstorul nostru în Senat. De aici o controversă inevitabilă şi cu atât mai dureroasă, cu cât P. P. S. S. Ierarhi ort. au demonstrat că li-e rezervat privilegiul rar de a da fără şovăire un sprijin puternic Statului în opera sa de consolidare internă.

Dar o controversă e o necesitate şi se impune ori de câte ori este ameninţată închegarea unităţii sufleteşti a neamului, suveranitatea statului, demnitatea sf. Biserici naţionale şi principiul libertăţii conştiinţii cu toate consecinţele lui. Vorbirea clasică a I. P. S. Sale este apologia neîntrecută a acestora şi fixarea lor definitivă în conştiinţa guvernanţilor şi a Bisericii din această epocă.

Dacă într'o epocă de credinţă presentul se lămureşte şi se explică prin cugetarea trecutului, în schimb în epoca scepticismului şi a babiloniei de azi, multe apariţii stranii ale presentului vreau să fie suportate pentru închipuirile unui viitor fantastic. Multă lume de azi nu-şi mai dă seama în mod corect de rostul aducerilor aminte şi priveşte cu nepăsare invazia consideraţiilor profane în chestii spirituale, cari nu permit compromisuri. Cel-ce vrea să privească în viitor cu oarecare încredere reală, e dator să ţie seamă de lecţiile trecutului. Iar acesta spune, că Biserica şi Statul după tradiţia noastră sânt concrescute, alcătuind urzeala şi bătaia din ţăsătura vieţii neamului. Şi nu se pot despărţi unul de altul, precum soarele nu se poate separa de atmosfera sa. In concepţia tradiţiei noastre, românul trăieşte sub două autorităţi, ambele divine: Statul şi Biserica. Fiecare cu sfera sa deosebită. Ambele sânt avizate la sprijin reciproc. Unirea dintre Stat şi Biserică aduce cu sine o îngrădire a libertăţii amândurora, ca la toate unirile dintre fiinţele omeneşti. Bărbatul şi femeea prin căsătorie nu mai au aceeaş libertate ca înainte. Divorţul dintre Stat şi Biserică e împreunat cu dificultăţi nebănuite şi mai mari decât îngrădirile de libertate ale unirii.

Nici stat laic, nici neutru, socotind Biserica şi Cultele mecanisme rigide.

Dar Biserica nu se poate împăca nici cu legiuiri, care consideră caracterul ei de dominantă o ficţiune juridică. Ea se simte chemată de Providenţă să sfinţească întreagă viaţa neamului şi să pecetluească încheieturile Statului român spre a fi fortăreaţa inespugnabilă a libertăţii şi a progresului. Dreptul de întâia naştere îl acordă opera creştină săvârşită pe pământul strămoşesc şi conştiinţa răspunderii în faţa viitorului. La misiunea această Biserica va ţinea strâns după porunca Sf. Pavel. Moştenirea Sf. Biserici nu e un lucru comod şi plăpând, ci plin de violenţă şi de sbucium. E capabilă să înfrunte ori-ce adversităţi apărându-şi misiunea prin sudoarea feţii sale, prin muncă asiduă şi onestă, intelectuală şi spirituală.

O criză trecătoare? Dar aceasta ar fi în cazul când toţi fiii săi ar înceta să cugete. Când însă Arhipăstorul nostru mobilizează întreagă suflarea cu exemplul şi cu principiile sale, dreptatea ei nu poate fi înăbuşită.

6. Relaţiile externe

Idealul unirii bisericilor nu mai aparţine utopiilor de când cu puternicile curente mondiale de înfrăţire creştină. Aceste curente au creat opere de erudiţie şi grandioase congrese. Intr'o atmosferă de caritate creştină se studiază punctele comune şi cele diferenţietoare. Deosebirile sânt reale. Unii creştini sânt dela fire conservativi, alţii liberali, unii abstracţi, alţii concreţi; unii cu predilecţii spre intelectualism, alţii spre emoţionalism etc.

Dar cu toate aceste şi alte deosebiri, cu toţii convergează spre acelaş centru comun: spre Isus Hristos, mântuitorul neamului omenesc.

Căci lumea s'a înstrăinat de El şi acum îl caută. Şi şi-a alcătuit un nou Hristos, care nu e cel din Evangelie şi nu înţelege jertfa Lui de pe Golgota. Părerile individualiste sânt buletinele periodice de temperatură spirituală. De aceea promotorii curentelor de unire se bucură de participarea Bisericii ortodoxe, care le arată pe Mântuitorul Hristos cel adevărat, cunoscut de Apostoli şi sălăşluit în Biserica sa. Hristos şi azi poate fi recunoscut în această Biserică din ranele cuelor şi din sângele, care ţâşneşte din coasta Sa.

Viaţa din plin a lui Hristos nu se trăieşte în izolare, ci în asociare.

Contactul cu Bisericile şi confesiunile creştine e profitabil din multe puncte de vedere.

Construcţia sistemului dogmatic a Bisericii creştine s'a îndeplinit de către ortodocşi într'o epocă de sbucium, când o civilizaţie apunea şi cea nouă nu se născuse.

In direcţie practică şi socială vom profita din contactul cu alte culte.

Un prim început de relaţii externe a iniţiat I. P. S. Sa. Vara trecută neputând participa în persoană la congresul ***Faith and Order*** din Lausanne, a trimis acolo pe profesorii dela Academia teologică, Dr. Grigorie Cristescu şi Nicolae Colan, dimpreună cu asesorul Trandafir Scorobeţ, să meargă, să vadă şi să raporteze. Darea de seamă despre această grandioasă Conferenţă s'a publicat în Telegraful Român şi în Revista Teologică.

Vara aceasta comitetele de continuare ale organizaţiei: Life and Work şi Faith and Order, se întrunesc la Praga.

I. P. S. Sa Mitropolitul nostru e membru activ în comitetele ambelor organizaţii mondiale şi astfel dela noi la ei şi dela ei la noi va fi un contact reciproc binefăcător.

Din cele arătate rezultă, că Biserica naţională nu e conclavă de cucernici retraşi de pe arena vieţii, nici o ambulanţă înapoia frontului, ca să ridice pe naufragiaţi, şi nici o asociaţie religioasă promiţând oamenilor că-i face mai buni, ci e societatea divină, cu misiunea şi privilegiul de a mântui viaţa neamului pe căi şi cu metode proprii.

Ea posede o autoritate divină şi verificată. Această autoritate nu apasă ca un jug în grumazul fiilor săi.

Influinţa ei e irezistibilă, asemenea razei soarelui asupra mugurului, făcându-l să înflorească.

Ea este mama noastră pe care avem să o iubim, bine ştiind că ea mai întâiu ne-a iubit şi ne iubeşte cu o ardoare divină.

*

La discuţia generală asupra raportului bisericesc, a luat cuvântul asesorul censistorial Tr. Scorobeţ, care a spus, în rezumat următoarele:

Două năzuinţe caracterizează conducerea sfintei noastre Biserici de azi: ca viaţa religioasă din Arhiepiscopie să fie călăuzită de ***principii sănătoase*** şi ***activitatea*** ce se desvoltă să fie ***cu sistem.*** Iar viaţă cu principii şi muncă cu sistem înseamnă ***viaţă creatoare.*** Astfel trebue privit raportul bisericesc, care nu e o copie a celor anterioare. In anii trecuţi s'a arătat ***sistemul de muncă*** în diferite direcţii. Rapoartele acelea sânt premise, iar acesta e concluzia acelor premise.

In anii trecuţi am îndreptat atenţia asupra ***problemei tinerimii***, care îşi păstrează o actualitate statornică, fiindcă tinerimea e viitorul. Dar am analizat şi alte probleme: ***misiunea internă*** şi ***externă***, ***propaganda culturală***, ***fenomenul bisericilor goale***, ***metodele moderne de păstorire*** şi ***apostolatul laic.*** Aceste probleme nu sânt iscodite de noi, ci create de viaţa modernă. Nici nu sânt numai la noi, ci în lumea întreagă. Pretutindenea se încearcă lumea să de soluţii. Unii sânt la începutul soluţiilor, iar alţii au acumulat experienţă de mare valoare. Dar e bine să ne preocupăm

şi noi de soluţiile acestor probleme. Inainte vreme nu existau în Biserică decât *chestii*: bisericeşti, şcolare şi fundaţionale. Drumul de la chestie la problemă şi la principiu e lung. Epoca Şaguniană a avut o misiune şi s'a achitat de ea: câştigarea neatârnării şi autonomia administrativă. Altă epocă trebue să ne dea *autonomia spirituală*. Şi această epocă a sosit. Epoca noastră trăeşte sub crugul unei *idei forţe*, din categoria acelora cari schimbă structura vieţii şi faţa lumii. E *Biserica misionară*. O idee forţă a creat Renaşterea. Altă idee forţă a produs Reformaţia, şi iarăşi altă: revoluţia franceză. Renaşterea spirituală a lumii va fi produsă prin *Biserica misionară*, căci numai o biserică misionară va putea genera acea influinţă morală, capabilă să ducă pe om la Hristos şi să-l determine a rămâne la El.

Spiritul misionar se trezeşte şi în Biserica noastră. Il simţim şi aici în centrul Arhiepiscopiei şi de aici va radia mai departe. Laboratorul acestui spirit nu va fi sala de şedinţe ci la sfântul altar al catedralei, la amvon, scaunul de mărturisire, în conferinţe religioase şi în scrieri de trezire.

Acest spirit misionar are să ajungă şi la sate, la bisericile fortăreţe ale conservatismului. Conservatismul e legea trecutului, misionarismul legea viitorului. Noi sântem generaţia acestei mari transformări spirituale în viaţa neamului nostru. Să ne înţelegem rostul şi să lucrăm cu zel la această misiune istorică. Raportul bisericesc e în nota acestei misiuni, de aceea propune Adunării să-l ia la cunoştinţă.

După aceste deslusiri, Adunarea ia raportul la cunoştinţă şi-i primeşte ca bază la discuţia specială.

La diferite puncte din raport au avut loc mai multe discuţiuni la cari au luat parte mai mulţi deputaţi, dând I. P. S. Sa la toate chestiunile interesante şi temeinice deslusiri.

La propunerea comisiunii s'au aprobat apoi: Noul Regulament al Academiei teologice, Regulamentul seminarial şi Normativul de organizare a şcoalei de cântăreţi.

Şedinţa a III-a s'a ţinut la 14 Mai ora 4 p. m.

In această şedinţă s'au tratat chestiunile financiare. Din rapoartele prezentate de Consiliul arhiepiscopesc şi din propunerile comisiunii financiare, adunarea eparhială s'a convins despre gospodăria exactă a averii bisericeşti.

S'au aprobat socotelile fondurilor şi fundaţiunilor arhidiecezane, ale Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane. S'a dat Consiliului absolutor pentru anul de gestiune trecut şi s'a aprobat bugetul pe anul viitor.

Şedinţa a IV a s'a ţinut în 15 Mai a. c. la ora 9 a. m.

Această şedinţă a fost ocupată în întregime cu chestiunile şcolare. S'a cetit mai întâi minuţiosul raport al senatului şcolar referitor la învăţământul primar şi secundar la edificiile şcolare şi la catehizaţie luându se la toate chestiunile soluţiunile cele mai potrivite cu actuala situaţie.

Şi fiindcă tocmai zilele acestea se va întruni la Ministerul instrucţiunii o comisiune pentru compunerea programei analitice a şcoalelor secundare, dl Ministru al instrucţiunii a fost rugat telegrafic să ia în programa ce se pregăteşte cel puţin 2 ore de învăţământ religios în fie care clasă.

In fine din motive superioare al creşterii religioase morale a tinerimii, Adunarea eparhială a decis ca directorul liceului nostru «Andrei Şaguna» din Braşov să aibă şi pregătire teologică.

Şedinţa a V-a s'a ţinut la 15 Maiu ora 4 p. m. In această şedinţă adunarea eparhială s'a ocupat întâi cu chestiunea fondului de pensiune.

La propunerea comisiunii organizătoare, adunarea constatând necesitatea de a se veni imediat în ajutorul pensionarilor Arhiepiscopiei, creindu-se pe seama lor pensiuni cari le asigură existenţa. Şi până când se va putea ajunge la această stare mulţumitoare, a acordat pe seama actualilor pensionari majorarea pensiunii lor cu 100%

La ordinea zilei alegerile şi anume: alegerea unui consilier onor. în senatul bisericesc, alegerea unui membru ord în Consistorul spiritual şi alor 2 membrii suplenţi în acelaşi Consistoriu.

In senatul bisericesc a fost ales profesorul Academiei teologice Ilie Beleuţă. Membru ordinar în consistorul spiritual preotul Ioan Ludu din Preşmer, iar suplenţi preoţii Ioan Hanzu din Cacova şi Parteniu Colhon din Laz.

In conformitate cu punctul p. şi r. din articolul 31 al Statutului bisericii, I. P. S. Sa a aprobat aceste alegeri.

*

Terminate fiind agendele adunării eparhiale, avizate în sesiunea aceasta în competenţa sa, I. P. S. Arhiepiscop şi Mitropolit Nicolae s'a adresat deputaţilor cu următoarele:

On. adunare,

Am ajuns la sfârşitul lucrărilor noastre în vreme mai scurtă ca altădată. Făcând o privire asupra celor discutate remarc: votarea noului Regulament al Academiei teologice, Regulamentul Seminarului şi al Şcoalei de cantori, cari vor contribui la desvoltarea acestor instituţiuni culturale.

Din rapoartele ce le-am prezentat aţi putut vedea că consiliul meu depune toate sforţările de-a promova instituţiunile noastre; vă rog să credeţi că şi de acum înainte îşi va da silinţa, continuând drumul cunoscut.

Vă mulţumesc tuturor pentru interesul arătat la pertractarea tuturor chestiunilor puse la ordinea zilei.

Mergând în mijlocul clerului şi poporului vă rog să duceţi îndemnul pentru o viaţă religioasă mai intensivă.

Vă mulţumesc pentru preţiosul Dvoastră sprijin ce ni l-aţi dat la soluţionarea lor. Vă rog a ni-l da şi pe viitor.

Implorând binecuvântarea lui Dumnezeu asupra lucrărilor şi asupra Dvoastră, declar şedinţa adunării eparhiale din 1928 de închisă.

La cuvintele I. P. S. Sale Părintelui Arhiepiscop şi Mitropolit, în numele deputaţilor adunării eparhiale a răspuns dl deputat Eugen Goga următoarele:

Inalt Prea Sfinţite,

Permiteţi-mi a Vă adresa câteva cuvinte în numele adunării eparhiale.

Biserica noastră ortodoxă a fost sortită să primească o serie întreagă de lovituri la care a reacţionat în decursul timpului, dându-i un caracter specific ce se poate numi Biserică luptătoare

Biserica noastră a fost cumplit atacată, dar totdeauna a eşit cu profit din lupte; în urma reformaţiunii am introdus limba maternă în biserică; în urma loviturii catolicilor am strâns legăturile cu biserica mamă din Vechiul regat.

In zilele noastre am urmărit cu multă încordare desbaterile privitoare la Legea cultelor şi acum încă odată am avut prilejul a constata caracterul de biserică luptătoare.

I. P. S. Voastră aţi fost cu acest prilej în spiritul tradiţiei istorice a bisericii noastre.

Legea cultelor aşa cum s'a votat a fost o decepţie pentru noi.

Cred că biserica noastră după cum în trecut, aşa şi astăzi are de luptat.

I. P. S. Voastră sunteţi înzestraţi dela bunul Dumnezeu cu calităţile necesare spre a duce această luptă. Aveţi temperamentul şi darul de a lupta; deaceea noi avem toată încrederea în înţelepciunea I. P. S. Voastre şi Vă rugăm să o duceţi mai departe.

Sunt în asentimentul întregii adunări, când Vă urez mulţi fericiţi ani!

Să trăiţi!

*

Nu putem încheia acest scurt raport al nostru despre decursul şedinţelor adunării eparhiale, fără a sublinia nivelul înalt, atmosfera sărbătorească, armonia şi buna înţelegere care a domnit în tot decursul şedinţelor.

Interesantele discuţiuni, frumoasele vorbiri, rostite de mai mulţi deputaţi la diferitele chestiuni, interesul viu cu care s'a urmărit mersul discuţiunilor, şi cu deosebire interesantele şi luminoesele deslusiri şi directive date de I. P. S. Sa, vor contribui de sigur la progresul şi înaintarea bisericii noastre; pentrucă viitorul ei atârnă de modul cum vom şti pune în aplicare vecinicile principii ale Evangeliei Domnului şi de modul în care vom şti face întrebuinţare de libertatea cu care ne-a înzestrat Dumnezeu.

Oaspe distins. Sibienii au avut bucuria de a avea de oaspe al nostru în zilele din 14—16 Mai pe Abatele Zavoral, marele nostru prieten din Cehoslovacia.

Din lipsă de spaţiu, raport amănunţit despre această vizită vom publica în numărul proxim al ziarului nostru.

Optzeci de ani...

(=) In ziua de 15 Mai 1928 se împlinesc optzeci de ani, de când poporul de iobagi români ai Ardealului, în zile de foc şi sânge, a luat vitejeasca hotărâre de a-şi croi „altă soarte".

In Câmpia libertăţii, pe maluri târnăvene, s'au adunat miile de ţărani şi, sub conducerea celor doi Vlădici şi în fiinţa de faţă a unor fraţi luptători idealişti din principate, şi-au afirmat cu tărie voinţa de a-şi scutura, cu orce jertfe, jugul tiraniei şi a pune în locu-i libertatea naţională, al cărei steag se desfăşurase cu îndârjire şi avânt în ţările din apusul european.

Intreg poporul din văile şi munţii ardeleni s'a grăbit să vie în jurul căpitanilor săi; din uneltele de muncă si-a creiat arme, pe care le-a sporit cu cele luate dela duşman: şi, având în frunte „preoţi cu crucea" şi cu spada, miile de viteji au sângerat în lupte numeroase şi crâncene pentru dreptatea cauzei neamului asuprit.

In locul libertăţii însă, la care aspirau după ani lungi de suferinţe, au trebuit să urmeze, în alţi şaptezeci de ani, prigoniri nouă, — sfârşite abea după vremea războiului mare, în anul mântuirii dela 1918.

Eroii anilor 1848/49 s'au sacrificat încrezători în puterile de viaţă ale neamului, ear duhul lor a plutit asupra noastră, a urmaşilor, şi ni-a dat mereu vigoarea de-a rezista împotriva năpăstuirilor unor duşmani lacomi, trufaşi, vicleni şi trăiţi în răsfăţul boieriei, pe care nu-l pot da curând uitării.

Amintirea acelor eroi ai noştri, cei mulţi fără nume, cei puţini cu nume smulse din uitare, să o slăvim, după optzeci de ani, cu strălucirea de care s'au făcut vrednici!

Congresul Societăţii ortodoxe a femeilor române

In zilele de 5 şi 6 Mai 1928 s'a ţinut, în capitală, al 17. congres al *Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române*, de sub conducerea, înţeleaptă şi plină de creştinească râvnă, a dnei Alexandrina Gr. Cantacuzino.

Această societate, prin activitatea sa, culturală, naţională şi religioasă, este aliat preţios al bisericii ortodoxe în adâncirea creştinismului ortodox în conştiinţa publică şi merită să fie îmbrăţişată de cler şi sprijinită ca atare în toate manifestaţiile sale.

Lucrările congresului s'au început cu serviciu divin celebrat la Sf. Mitropolie, în prezenţa comitetului central, a comitetelor filiale şi a unui mare număr de preoţi, profesori şi alţi sprijinitori ai societăţii.

Duminecă d. a., la ora 3, s'a deschis congresul, în amfiteatrul Fundaţiei universitare Carol, sub preşedinţia P. S. Sale Tit Simedrea.

Când apare în sală M. S. Regele *Mihai*, cu A. S. R. Principesa mamă *Elena*, întreaga sală se ridică şi în aplauze frenetice le face o călduroasă manifestaţie de omagială dragoste.

Preşedintele accentuează faptul că primul rege ortodox este de faţă la deschiderea acestui congres, ceeace constitue o dovadă nouă de legăturile tari dintre poporul român creştin şi Dinastia noastră. In numele societăţii, preşedintele congresului ofere M. S. Regelui crucea dinstinctivă a «Societăţii ortodoxe». Continuând preşedintele congresului a subliniat munca rodnică depusă de această valoroasă instituţie şi i-a urat desăvârşit succes, pentru binele poporului român.

Dna Alexandrina Cantacuzino a arătat că, pe zi ce trece, societatea ortodoxă se afirmă ca organism tot mai important pentru viaţa noastră naţională. Ridicarea poporului român nu se poate face decât pe *baza păstrării credinţii strămoşeşti*, şi «Societatea ortodoxă» a făcut din acest principiu peatra sa de temelie. Pornind dela acest adevăr societatea şi-a făcut sfântă datorie din a îndruma pe mamele române şi a forma sufletele viitoarelor mame. Societatea ortodoxă naţională a femeilor române afirmă încă odată deviza sa, care este aceea a unei convieţuiri în bună înţelegere cu toţi cetăţenii, de orce religie, dar cu condiţia ca în această ţară, română şi creştină, cuvântul hotărâtor să-l spună cei cari au dreptul, adică românii creştini ortodocşi.

Societatea are onoarea de a fi pusă sub protecţiunea celei dintâi dintre mamele române şi a unei distinse creştine, care este A. S. R. Principesa *Elena* (asistenţa în picioare, face o călduroasă manifestaţie A. S. Regale).

A. S. R. Principesa Elena, — continuă dna Cantacuzino — îşi face onoare de a creşte, în cel mai desăvârsit spirit naţional şi creştin, pe M. S. Regele Mihai (aplauze).

De asemenea s'a remarcat cum dna prezidentă Cantacuzino, în discursul de deschidere, a avut calde şi elogioase cuvinte pentru I. P. S. Sa arhiepiscopul şi mitropolitul nostru *Nicolae* şi pentru vrednicia cu care a apărat, în cuvântarea sa la senat, dreptul bisericii ortodoxe. Tot aşa a vestejit atitudinea fraţilor minori — nu minoritari — greco-catolici, cari au adus prin presă şi manifestele lor, cu ocazia desbaterii legii cultelor, insulte bisericii ortodoxe. Ambele pasagii, ale cuvântării, publicul le-a subliniat cu lungi aplauze.

Dna Alexandrina Cantacuzino, expune bogata activitate a societăţii în răstimpul ultimilor trei ani: a întemeiat şcoli de ţesătorie, cămine, şcoli diverse, grădini de copii şi case parohiale în cuprinsul capitalei şi în restul ţării. Vorbitoarea a adus elogii doamnelor care au sprijinit opera societăţii, şi le-a citat pe fiecare în parte, cu activitatea lor.

Dl Popescu Al. Tudor, advocat şi profesor, a citit raportul financiar privitor la activitatea din cursul ultimei epoce, raport cuprinzând bugetul secţiei centrale şi al filialelor, şi raportul censorilor, după care, aprobându-se bilanţul, s'a descărcat comitetul de gestiunea sa şi s'au reales actualii trei censori.

In numele comitetului central, ca omagiu, s'a oferit apoi dnei Alexandrina Cantacuzino o reuşită machetă, reprezentând bustul dsale, machetă executată de sculptorul Măţăoanu.

Foarte mişcată, sărbătorita a mulţumit printr'o frumoasă cuvântare, în care a exprimat toată mândria pe care o simte prezidând societatea ortodoxă a femeilor române.

La felicitările călduroase exprimate de pretutindeni, se asociază delegatul Mitropoliei Ardealului, I. P. C. Sa păr. arhimandrit V. Stan, vicar arhiepiscopesc, care arată cât datoreşte biserica creştină ortodoxă dnei Cantacuzino. (Cuvântarea o publicăm în foişoara de astăzi. *Red).*

Părintele Gulie transmite societăţii ortodoxe omagiile clerului basarabean.

Delegatul episcopiei Râmnicului Noului Severin aduce prinos de recunoştinţă pentru munca desfăşurată de societate, urând preşedintei şi membrelor sănătate şi spor la muncă.

Mai vorbesc delegaţi din: Huşi, Caransebeş, Argeş, Craiova, Cluj şi Chişinău.

Dna Cantacuzino mulţumeşte tuturor delegaţilor îndemnându-i la muncă, de oarece numai prin muncă curată ne putem înălţa la desăvârşirea divină şi la unitatea sufletească.

La ora 7 seara, congresul s'a închis în aplauzele frenetice ale asistenţei.

Sărbarea zilei de 10 Mai în Sibiu

Ziua de 10 Mai s'a sărbat în oraşul nostru cu rară solemnitate.

Toate oficiile şi prăvăliile au fost închise, edificiile publice şi particulare provăzute cu drapele naţionale.

In dimineaţa zilei, în fiecare cazarmă s'au ţinut din partea preoţilor militari servicii divine, ear din partea ofiţerilor vorbiri despre însemnătatea zilei. Tot asemenea şi în şcoale. Prin vorbiri ocazionale s'a arătat elevilor însemnătatea acestei memorabile zile.

Serviciul divin în catedrala noastră s'a săvârşit la ora 10 şi jumătate din partea I. P. C. Sale arhimandritului Vasile, asistat de preoţii catedralei.

La serviciul divin a luat parte I. P. S. Sa mitropolitul nostru *Nicolae*, consilierii mitropolitani şi arhiepiscopeşti, profesorii si elevii tuturor şcoalelor din Sibiu.

Au participat reprezentanţii forurilor civile, în frunte cu dl prefect N. Regman, şi toţi ofiţerii din garnizoană în frunte cu dl general C. Găvănescu, comandantul corpului VII armată.

Predica ocazională a fost rostită de protoereul militar Ioan Dăncilă.

In faţa catredalei erau postaţi: o companie de onoare şi escadronul de escortă, cu drapelul şi muzica militară.

După terminarea serviciului divin, când dl general comandant a ieşit din catedrală şi a trecut trupa în revistă, regimentul 35 artilerie a tras 101 lovituri de tun.

A urmat apoi defilarea trupelor în Piaţa Regele Ferdinand.

Recepţiunile s'au făcut în sala cea mare a prefecturii.

S'a prezentat întâi Biserica ortodoxă condusă de I. P. C. Sa arhimandritul Vasile.

I. P. C. Sa a accentuat că biserica ortodoxă, care a crescut neamul românesc în virtuţile Domnului, care i-a însoţit toţi paşii în cursul veacurilor, din leagănul copilăriei până la vremile fericite de astăzi, binecuvântându-i succesele şi mângâindu-l în restrişte, care când nevoia a cerut-o s'a scoborât din sferele spiritualităţii chiar în arena luptelor, combatând într'o mână cu crucea, în cealaltă cu spada, această biserică genuin românească participă şi astăzi cu întreagă fiinţa sa la cea mai mare sărbătoare naţională a neamului, care sintetizează înfăptuirea idealului nostru politic, şi urează:

Trăiască M. Sa Regele Mihai I, întruchiparea nădejdilor noastre viitoare!

Trăiască România, veşnic una şi nedespărţită! —

Au urmat reprezentanţii celorlalte confesiuni din localitate, armata, şi reprezentanţii autorităţilor civile.

Tuturor reprezentanţilor li-a mulţumit prin cuvinte alese şi calde, atât dl general comandant, cât şi dl prefect scoţând în relief momentele culminante ale zilei.

Seara s'a făcut retragere cu torţe.

P. S. Sa Episcopul Iosif al Caransebeşului a împlinit, în ziua de 15 Mai 1928, vârsta de 70 ani. Eparhia Caransebeşului, — la a cărei propăşire intelectuală, morală şi materială, neobositul Arhiereu depune o muncă stăruitoare şi nentreruptă, ajutat, între alţii, de P. S. Sa venerabilul Părinte Arhiereu şi Vicar episcopesc Filaret Musta, — prăznuieşte cu rară însufleţire pe cel ce a stat peste patru decenii în serviciul ei. La urările de bine ale credincioşilor eparhiei, ne alăturăm şi noi, dorind cucernicului Arhipăstor ca Atotputernicul să-l înzilească încă mulţi ani, în pace şi sănătos, spre binele neamului şi al sfintei sale biserici.

FOIŞOARA

Cuvânt de salutare

rostit la Congresul al 17-lea al Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române, ţinut în Bucureşti (Fundaţiunea Carol I) la 6 Mai 1928, de arhim. Dr. VASILE STAN, vicarul Mitropoliei Ardealului, în prezenţa Principesei-mame Elena.

Alteţă Regală, Preasfinţite, Doamnă Prezidentă,

Vă aduc la acest congres, şi în special Dvoastră, doamnă prezidentă, salutul şi binecuvântările I. P. S. Sale Mitropolitului Ardealului, *Nicolae.*

Activitatea ce o săvârşiţi Dvoastră cu Societatea ortodoxă a femeilor române nu se poate să nu impresioneze puternic pe oricare român iubitor de neam şi de legea lui. Pentrucă această activitate izbucneşte din realităţile adânci, mistice, ale sufletului românesc; se întemeiază solid pe necesităţile zilnic actuale ale acestui suflet şi se exteriorizează în manifestaţiuni ce înalţă în sferele mai senine ale idealităţii creştine.

Neamul nostru, şi mai ales Biserica sa ortodoxă, se mândreşte cu societatea ce conduceţi cu atâta sublim devotament, cu atâta neobosită râvnă; se mândreşte cu activitatea acestei societăţi, atât de necesară în vremurile de astăzi, mai ales pentru *educaţia creştinească* a caracterului românesc.

Dar alături de mândria ce o trezeşte în noi contemplaţia activităţii respectabile, ce o îndeplineşte de 17 ani pentru creştinismul ortodox, falanga mamelor şi surorilor noastre, sub înţeleapta Dvoastră supraveghere şi îndrumare, în aceste clipe de sărbătorire cu adevărat sinceră, învie în pervazul copilăriei noastre, cu frânturi de cântece de leagăn, icoana sfântă a mamelor şi bunicelor noastre, cari când ne împreunau mânuţele spre rugăciune, când ne istorisiau despre puterea lui Dumnezeu şi despre minunile lui şi ne conduceau paşii plăpânzi spre biserica lui, făceau în particular tot aceea ce se lucrează în această societate sistematic şi cu puteri organizate.

Această viziune ne umple inima de duioşie şi o face, cred, în acelaş timp mai bună, mai primitoare de îndemnuri nobile.

Astăzi, când firea oamenilor este atrasă cu atâta patimă spre pământ, spre bogăţiile, bucuriile, plăcerile, chiar spre noroiul acestuia; când rezistenţa caracterelor faţă de această atracţie este aşa de şubredă; când chiar platoşa instinctului matern nu mai dă destulă siguranţă ocrotitoare pentru mugurul delicat al sufletului copilăresc din care are să răsară şi floarea caracterului: astăzi este o înviorare, o speranţă mângâitoare să ştim, că o societate ortodoxă de femei, revărsată prin organizaţiile sale peste tot întinsul ţării, trezeşte şi îndreaptă simţirea creştinească spre nesecatul, spre tainicul izvor de întinerire al idealismului curat, al energiilor nesfârşite din sufletul românesc, care a preserat încântătoarele văi ale ţării cu lăcaşuri de închinare, cu focare de cultură, transformând pe mulţi din înaintaşii noştri, fără deosebire de sex, în eroi slăviţi de balade şi de legende, chiar în mucenici ai neamului şi ai legii sale creştineşti.

Societatea femeilor ortodoxe, inspirată de o superioara înţelegere a subconştientului fiinţei noastre etnice în care dorm anestiate, aşteptând clipa trezirii, ori se agită oprimate căutând eşire la luminiş, atâtea virtuţi străbune, atâtea speranţe abea îmugurite, atâtea energii acumulate *specific româneşti*, suflă la o parte cu răbdare şi perse-

Chemarea

Uniunii femeilor române şi secţia femenină a Astrei

Să serbăm Ziua mamelor!

Societatea doamnelor române din Bucovina a luat, conform hotărârilor din congresul Uniunii femeilor române, frumoasa iniţiativă a întruchipa veneraţia ce o datorim mamelor, serbând *o zi a mamelor.*

Dorind ca toate societăţile de femei să urmeze acest exemplu în folosul tinerimii, care trebue să păstreze concepţia sfinţeniei familiare ce se concentrează în sufletul mamei, propunem ca:

Ziua mamelor să se serbeze în Duminecа din 27 Mai 1928 în toate oraşele şi satele, cu gândul ca în această zi toate mamele să fie slăvite de copiii lor cu un sentiment de recunoştinţă, ce trebue s'o păstreze faţă de fiinţa care reprezintă iubirea şi devotamentul cel mai desinteresat.

Familia va serba în casa sa această intimă adorare a mamei, când copiii chiar şi cei depărtaţi îi vor dovedì prin grai, în scris sau prin cel mai mic semn şi atenţiune, veneraţia ce i-o păstrează.

In acest scop copiii şi tinerimea vor trebuì să fie preparaţi în toate şcoalele pentru serbare.

Din acest punct de vedere al educaţiei pedagogice a poporului, se va face în aceeaş zi şi serbare publică, participând înainte de toate la serviciul divin, când preotul va vorbì despre însemnătatea acestei zile.

Ear toţi ceice nu mai au pe această păzitoare scumpă a familiei, să găsească în aceeaş zi o oră, când vor putea face pelerinajul la mormântul mamei lor decedate.

De asemenea se vor aranja şezători poporale, unde se vor slăvì mamele prin conferenţe, coruri, recitări, unde vor cinstì pe acele mame ale căror fii au murit pe câmpul de luptă, rostind numele lor; vom cinstì şi vom aduce omagii pentru cea mai devotată mamă a ţării, M. S. Regina ***Maria***, întărind iubirea pentru mama tuturor cetăţenilor români, pentru scumpa noastră Patrie-Mamă.

Prezidentă:
Maria B. Baiulescu.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Viaţa culturală-socială în Orăştie

— Serbări naţionale, producţiunile liceului „A. Vlaicu". — Activitatea şcolară şi extraşcolară a corpului didactic şi societatea „Astra". — I. P. S. Sa Mitropolitul Ardealului în judeţ. — Băile Geoagiu. —

Am avut măreţe serbări, organizate de garnizoana militară, primăria oraşului şi şcoalele din loc, în ziua de 10 Mai, când corpul didactic a aranjat sub conducerea zelosului profesor de muzică, N. Praţia, un reuşit festival, în programul căruia a figurat şi frumoasa conferenţă a profesorului dela «Universitatea Liberă» din Bucureşti, Petre Panaitescu, vorbind despre Regele Ferdinand, cum şi patriotica vorbire a colonelului N. Macici, comandantul reg. 92 infanterie, în piaţa Regina Maria, când a primit defilarea ireproşabilă a soldaţilor, foarte bine echipaţi şi prezentabili, în adevărată ţinută ostăşească, cât şi a elevilor de şcoală, unii în hainele naţionale; — profesorul Dr. Petre P. Ionescu, un harnic îndrumător cultural al tinerimei, a jucat în 12 Mai cu elevii liceului şi studentele Titi Vlad, Blaga şi Jurca, bine instruaţi, în favorul societăţii de lectură, vestita piesa «Avarul» în rolul principal cu profesorul Ionescu.

Profesorii liceului «A. Vlaicu», profesoarele gimnazului de fete, «Despina Doamna», institutorii şcoalelor de «Arte şi meserii», ucenicii, învăţătorii şi învăţătoarele şcoalei primare de băeţi, fete, şi grădină de copii, dovedesc la toate ocaziunile o înţelegere şi îndeplinire a rolului lor de luminători ai viitorilor cetăţeni.

Mulţi dintre ei aleargă la sate, unde ţin conferenţe poporale, cum au făcut în Duminecile trecute dnii: Dr. Solomon, Necşa, Creţu, şi alţii, instalând «biblioteci poporale». Ce bună ar fi la astfel de ocaziuni rularea unui film instructiv, cu un «Cinema popular».

Ceva s'ar mai putea dorì dela domnii profesori, mai ales preoţi sau teologi, ca, din când în când, să predice numerosului public credincios, al bisericii ortodoxe române, continuând începutul, făcut acum Duminecă, de părintele Moţa. —

I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, va face Duminecă 20 Mai sfinţirea frumoasei biserici zidite de credincioşii comunei Sinindrei, din apropierea Devei, asistat de mulţi preoţi şi corul academiei teologice din Sibiu, iar la Constantin şi Elena va slujì sfânta liturgie în Deva. Inaltul prelat este aşteptat cu dor, de populaţia ortodoxă din judeţul Hunedoarei. —

Cele mai renumite băi calmante de pe vremea Romanilor, la Geoagiu, din apropiere, cu apă radioactivă, conţinut de acid carbonic, sulfur, iod, apă potabilă, cu litium, cu o floră subalpină, plină de ozon şi liberă de praf, se deschid la 15 Mai. Se pot închiria camere la hotel şi la locuitorii din sat, care sânt foarte igienice şi curate. *Dr. Eug. Munteanu.*

Demonstraţie politică în biserică. Duminecă seara, în 13 Mai 1928, — scrie *Tageblatt* din Sibiu în Nr. dela 15 Mai a. c.), că în biserica lohanniskirche (a saşilor din Sibiu), cu prilejul comemorării lui Stefan Ludwig Roth, s'a cântat, în faţa unei asistenţe extraordinar de numeroase, cunoscutul cântec: «*Zu Klausenburg in Ungarland*».

— Cu o săptămână înainte, *ungurii* dela adunarea din 6 Mai, la Alba-Iulia, intonau cântări entusiaste sub steagurile *româneşti*; ear «prudenţii şi circumspecţii» dela Sibiu le trimit vorbă că oraşul Cluj, probabil şi Alba-Iulia, nu-s de loc în România, ci, cum spune cântecul, «*in Ungarland*». Atitudinea nepatriotică şi provocătoare săsească dela Sibiu este învederată; ea cere, prin urmare, sancţiuni.

„Minimul de nedreptate"

De Horia Petra-Petrescu

In Sâmbăta Patimilor, în clipa, în care preşedintele republicei cehoslovace Masaryk, a depus o cunună pe statuia «soldatului erou, necunoscut» din Praga, s'au oprit *toţi* cetăţenii patriei, ori unde s'au aflat ei, pe stradă, acasă, în fabrici, în tren, pretutindeni şi — descoperindu-şi sau plecându-şi capul două minute — s'au gândit la cei morţi pe câmpul de luptă în decursul războiului mondial. Ideia aceasta, adoptată de «Crucea roşie cehoslovacă» dela englezi, a prins bine cetăţenilor Cehoslvoaciei, o adeveresc ziarele, fiindcă cu toţii au recapitulat în clipele acelea durerile trecutului, dureri învinse, fiindcă au pus umărul şi şi-au pus întrebarea: Ce ne uneşte?!

Toţi sântem fiii patriei acesteia, şi-au spus cehoslovacii, toţi trebuie să *colaborăm*, toţi trebuie să ne dăm truda ca să preîntâmpinăm nouă vărsări de sânge — cum? — lucrând frăţeşte împreună, pentru binele *comun!* Hristos a murit pentru toţi! Să fim şi noi toţi una, în zilele de înălţare sufletească, pentru ca să avem un viitor pe lume.

Clipite de acestea de *reculegere sufletească* să fie necunoscute la noi? Cei ce perorează în faţa mormântului «Eroului necunoscut» rostesc numai fraze bombastice, învrăjbind, după un sfert de oră, opinia publică cu micile şi marile lor cancanuri politice?

N'ar trebui ca şi noi să ne avem cele două minute de tăcere, când ne vorbesc respicat morţii, mizeriile îndurate, calvarul de-abea trecut? N'ar fi cu cale ca astfel de clipe de reculegere să ne dicteze mai apoi categoricul imperativ al faptelor ce le vom suvârşi?

Sociologii ne spun că, durere, massele poporului nu ţin minte aproape deloc, că singuraticul mai mult ţine minte decât massele.

Frumoasă vorbă: Ţine minte! — e vorba însă ce ţii minte! Dacă e vorba să ţii minte toate matrapaslâcurile, toate greşurile oamenilor, toate crimele istoriei şi să dai uitării faptele nobile, înălţătoare de suflet, să nu relevi zilele de glorie, Duminicile sufletului — atunci mai bine n'ai ţinea minte, mai bine să te fi dăruit Dumnezeu cu uitucia cea mai desăvârşită!

Ce *ar trebui* să ţinem minte şi astăzi, după calvarul sufletesc ce l-am urcat cu toţii? Ce *ar trebui* să recapitulăm, după atâtea hecatombe de morţi, victime nevinovate, târâte în val-vârtejul războiului? Ar trebui ca conştiinţei noastre să ne vorbească mult mai tare şi mai respicat *cauzele*, care au determinat cataclismul.

Dacă un negustor falimentează iai a mână catastifele negoţului lui şi cauţi să-ţi faci o icoană fidelă a falimentului, să ştii cât şi cui datoreşte, de ce n'a plătit şi pe cine a tras în prăpastie. După războiul mondial e vorba de falimentul, nu a unui negustor, ci de falimentul unor state, cu pierderi de milioane de vieţi omeneşti! Să nu fie cu cale ca conştiinţa omenească să se întrebe: *pentru ce* a urmat falimentul acesta monstruos? Rădem, jucăm, chiotim, fără de pic sdroabă sufletească, dansăm «jazz»-ul la modă, ca să se rupă, iarăş, zăgazurile iazurilor minţii sănătoase omeneşti şi să ne blăstemăm, iarăş, soarta de «oameni»?

Mult, mult mai mult ar trebui să vorbească conştiinţelor oamenilor cauzele cataclismului. Ar trebui să ne avem mai mulţi bărbaţi de seamă, cu o autoritate necontestată, cari să rostească respicat verdictul asupra trecutului apropiat, hotărându-ne ca noi, la răscruce, să rostim: până aici şi mai departe nu!

In loc de criminale întremâncări între fraţi, în loc de interminabilele, homericele polemici de gazete pe teme, vai, atât de neesenţiale, de partid, ar fi foarte cu cale ca până în cele mai umile colibe ale satelor noastre să străbată o argumentaţie *motivată* a cauzelor căderii monarhiei putrede şi o hotărâre resolută, virilă: ca să ajungem la creangă verde, trebuie cu toţii să *sacrificăm* ceva, ca să ne meargă mai bine, dacă nu nouă, copiilor noştri!

Astfel de gânduri să germineze mai apoi în opinia noastră publică, şi nu spiritul de «dăi la mir!» de prin caverne, nu intransigenţa de catâr năbădăios, nu sufiul de buldog, care sfâşie tot ce-i vine în cale!

(Scriu rândurile de faţă sub impresia a două studii, apărute în marea revistă franceză «*Revue des deux mondes*» din Paris).

Am aflat până acum, din dosarele secrete, descoperite după război, că chiar conducătorii monarhiei austro-ungare decapitate, chiar conducătorul armatelor, mareşalul *Fr. Conrad de Hötzendorf*, era pătruns de nedreptatea ce ni se face (nouă, românilor) în Austro-Ungaria. («Cu metoda şicanărilor, mică de suflet, faţă de vecini şi cu punerea scăluşului în gura naţionalităţilor nemaghiare, în Ungaria, trebuie să se gate odată...» scria în 7 Iunie 1915 aghiotantului lui Francisc Iosif, lui Bolfras). Ştiam că contele *Czernin*, în memoriile sale, a scris că românii merită partea lor adăogată României, deoarece prea au fost disprefuiţi în Ungaria din partea clasei dominante (că după apariţia memoriilor a scris împotriva noastră, e irelevant). Ştiam că *Wilhelm* a dat sfatul confidenţial trimisului său la curtea din Viena, lui Tschirsky, ca de câteori se întâlneşte cu Tisza să-i amintească: «Herr, gedenke der Rumänen!» (Adu ţi aminte de români!), adecă îmbunătăţeşte-le soarta, că altfel e rău.

Incă zeci şi zeci de fasiuni de acestea aş putea înşira: mărturisirile a oameni, cari au ţinut destinul popoarelor în mână. (Asquith, bărbatul de stat englez, mort de curând, a subliniat din greu dictonul latin: «Quid quid delirant reges, plectuntur achivi!»)

Acum vine o declaraţie, care te lasă să citeşti până şi în sufletul închis al lui Francisc Iosif. Ambasadorul Franţei la Petersburg în decursul

---

veranţă crusta mohorâtă, ce ploaia de cenuşă vulcanică a materialismului veacului nostru o aşterne peste lumina conştiinţelor.

Sugestionată prin devotamentul Dvoastră sincer pentru Hristos, dnă prezidentă, încurajează trezirea în sufletul celor mari şi încolţirea în sufletele celor mici a *specificului românesc şi creştinesc*, în manifestaţiunile variate ale vieţii noastre de toate zilele, sub semnul biruitor al *crucii ortodoxe, pe care Maiestatea Sa regele Mihai I şi-a prins o astăzi pe piept, deasupra inimii, ca cea dintâi decoraţie ce i-o dă neamul nostru*.

Intr'această laudabilă nizuinţă, de un farmec irezistibil, de o putere de penetraţie magică, de o însemnătate covârşitoare pentru viaţa societăţii şi a familiei române, pentru renaşterea şi consolidarea acesteia, admirăm noi activitatea Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române.

Pentru această divină operă de *reîntinerire* prin credinţă, Doamnă prezidentă, Mitropolia ortodoxă a Ardealului, deodată cu admiraţia şi aderenţa sa, Vă prezintă prin mine omagiale felicitări, iar societăţii ce conduceţi urări de bună sporire şi înflorire.

Dumnezeu să binecuvinteze nobilele străduinţe ale Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române!

In falimentul dela Cluj, al «Băncilor unite, ţăranii români sânt păgubiţi cu o sumă însemnată: banca lasă un pasiv de 150 milioane, din care *40 milioane* le-au pierdut sătenii. Păcătoşenia băncii este şi mai mare: din registrele sale se constată, că a subvenţionat cu peste un milion de lei propaganda antiromână a unor gazete minoritare din Ardeal. Parchetul a luat măsuri contra băncii şi ziarelor subvenţionate.

războiului, ***Mauriciu Paléologue***, își publică memoriile referitoare la Impărăteasa Eugenia, fosta nevastă a lui Napoleon al treilea, în marea revistă franceză «Revue des deux mondes» și — în 16 Iulie 1906 — aude din gura Eugeniei despre starea sufletească a lui Fr. Iosif următoarele: «N'ai să repeți ceeace am să-ți spun. ***Fr. Iosif este convins că monarhia sa n'are să-l supraveţuiască.*** Anul trecut (1905) a fost foarte impresionat de ușurința uimitoare cu care Norvegia s'a despărțit de Suedia și a văzut în aceasta ca o prevestire de ceeace se va petrece privitor la Ungaria, îndată ce va fi închis ochii. Odată dat signalul din partea Budapestei, se va vedea, succesiv, cum rup legăturile ultime, cari îi mai unesc de germanism, cehii din Boemia, Slavii de sud, polonii din Galiția, românii din Transilvania, astfel încât întreg domeniul imperial și regal al Habsburgilor va fi îmbucătățit». — «Vi s'a părut descurajat?» întreabă Paléologue pe fosta Impărăteasă. — «Nu, descurajat, nu; dar *trist* și *resignat*». (Rev. cit. 1 April, 1928. pag. 540—41). Va să zică: Și Francisc Iosif prevestea desmembrarea! A mărturisit-o fostei Impărătese, Eugenia, la Ischl.

Și cum analizează fostul ambasador al Franței în Berlin la izbucnirea războiului, bărbatul de stat ***Jules Cambon***, academicianul reputat, secretarul general al ministerului afacerilor străine franceze, în 1915, fosta monarhie și starea de acum? (în aceeaș revistă, 1 Dec. 1927). Scria despre «România și chestiunea agrară în Transilvania». După o analiză a fostei monarhii, scrie despre Ungaria: «***Ungaria*** era, înainte de războiul (mondial), tocmai tipul acestor state, care formau dubla monarhie austro-ungară, a cărei populație era amestecată ciudat. Era ***un adevărat mozaic de popoare.*** Găseai aici, lângă maghiari, români, germani, slovaci, sârbi, evrei, ruteni, croați, al căror întreg forma, la o populației totală de aproape 21 mil. de locuitori, o massă de 12 milioane, față 'n față cu numai, aproximativ, 9 milioane de maghiari. Pacea dela Trianon a redus teritorul Ungariei: populația ei totală nu mai e decât de 8 mil. de locuitori, de astădată, 96%, de fapt, maghiari».

Reforma agrară din România, după I. Cambon, este o problemă vitală nu numai pentru țara românească. «In profitul unui mic număr de magnați nu se va putea reveni la latifundiile de odinioară. România e la porțile Europei. Ea a salvat cultura europeană de bolșevism, când Soc. Nat. era încă în fașă și puterile mari încă nu puteau să pareze lovitura bolșevicilor.

Sânt unele ținuturi în Europa (și Cambon se gândește la Prusia Orientală și la Transilvania mai întâi), în care e foarte greu să împarți teritoriile întru toate după norma etnografică, deoarece popoarele prea sânt amestecate. «Nu cunosc exemplu mai bun», scrie ambasadorul francez, «decât acesta (Prusia Orientală) cât este de chimeric să dorești, în astfel de probleme, să resolvi toate conform justiției: e mult dacă le regulezi cu ***minimul de nedreptate***».

Acest «minim de nedreptate» îl cere și în Transilvania noastră!

Mintea sănătoasă se întreabă: cum? iarăș Hungaria rediviva? Cu o mână de latifundiari maghiari cocoțați în fruntea statului? Și iarăș chinurile de mai înainte?

....In cele două minute de reculegere n'ar trebui să ne gândim la argumentațiile de mai sus și plecând capul n'ar fi cu cale să ne hotărâm să ***punem umărul cu toții***, ca să nu mai suim un calvar monstruos?

Simple întrebări, prea îndreptățite....

INFORMAȚIUNI

Știre personală. Inalt Prea Sfinția Sa metropolitul nostru NICOLAE în 19 l. c. pleacă în misiune în protopopiatul Devei.

Duminecă în 20 l. c. va târnosi noua biserică din Sântandreș: în 21 ziua Sfinților Constantin și Elena va celebra Sf. liturgie în Hondol, iar în 22 va vizita diferite instituțiuni de învățământ din Deva.

Avansare. Alteța Sa Regală, Principele Nicolae Regent al României, maior, se înalță la gradul de locotenent-colonel, pe ziua de 10 Mai 1928, în regimentul 2 artilerie grea.

Pentru Coșbuc. Memoria marelui poet al românilor, George Coșpuc, s'a sărbătorit cu multă însuflețire în ziua de 9 Mai 1928 de societățile noastre culturale.

Ion Dragoslav, talentat scriitor, s'a stâns din viață zilele acestea la Fălticeni. Originar din Bucovina, a publicat volume, în care se oglindesc momente din viață țărănimii bucovinene și frumuseți din priveliștile țării fagilor. Moartea ruditului scriitor desteaptă vii regrete în inimile cititorilor săi.

*INVITARE. **Direcțiunea liceului din Beiuș, neavând putința de a cunoaște adresa tuturor foștilor elevi ai acestui liceu, îi avizează și îi invită, pe calea aceasta, să participe la festivitățile centenare, ce se țin în Beiuș în 30 31 Mai și 1 Iunie 1928. Anunțările doritorilor de a lua parte, se fac către Direcția liceului, până în 25 Mai a. c.***

† **Aurel baron Popp**, a încetat subit din viață, în noaptea de 9 Mai a. c., la Arad. Decedatul — fiu al lui Basiliu Ladislau baron Popp, fost în anii 1867 președinte al senatului transilvan la curia din Pesta, și tot pe atunci președinte al «Asociațiunii» transilvane, — lasă unanime regrete printre cunoscuți. Odihnească în pace!

Mai tare credința creștină. Strașnică luptă au purtat anul acesta sovietele împotriva serbării Paștilor în Rusia. Dar, toată campania bolșevică a rămas zadarnică: muncitorii n'au renunțat să înceteze lucrul în zilele serbătoarei și nici un ziar n'a putut s'apară.

Pentru pompieri. Comitetul central, al reununiĭ pompierilor din jud. Sibiu, aranjază și în anul acesta, un curs de specializare pentru pompieri în zilele de 7—10 Iunie a. c., în comuna Rășinari. Cursul începe la ora 8 dimineața. Prelegerile teoretice și practice durează până a 3-a zi seara: în ultima zi se face examinarea participanților, în fața autorităților. La acest curs pot participa pompieri și din alte județe.

Prevestire. Când cu sguduirile de pământ, întâmplate în Bulgaria, țăranii de acolo au băgat de seamă, că vitele presimțesc cu ceasuri înainte cutremurul de pământ. Se amintește de un sat, unde într'una din seri vitele arătau mare neliniște și câniĭ urlau. Bătrânii satului au zis: Nu i semn bun, e semn de cutremur: să durmim la noapte afară din casă. Și oamenii s' au culcat afară, ear noaptea a venit prăpădul: casele s'au dărâmat toate, dar sătenii au scăpat cu viața.

ȘTIRI LOCALE

Parastas. Consilierul agricol Nicolae Iancu și copiii aduc la cunoștința tuturor cunoscuților că Luni în 21 Mai, ziua de sf. Constantin și Elena după terminarea sfintei liturgii se va celebra în catedrala ortodoxă română din Sibiu parastasul după 6 săptămâni dela moartea neuitatei lor soții și mame, a ***Doamnei Elena Iancu.***

Concurs general de oină. La 20 și 21 Mai 1928, în Sibiu se va ținea pe terenul O. N. E. F. concursul general de oină pentru disputarea «***Cupei României***». Sâmbătă, 19 Mai, la ora 14·20, concurenții din întreaga țară, însoțiți de profesorii respectivi și de funcționarii superiori din ministerul instrucțiunii, vor sosi în Sibiu. La gară vor fi primiți de autoritățile civile și militare. Onoratul public este rugat a lua parte la primirea concurenților în număr cât mai mare. Duminecă, la ora 8 a. m., vor începe concursurile de oină se și vor continua Luni toată ziua. Bilete la cassa terenului.

Turneul doamnei Agata Bârsescu. Artista mult sărbătorită, — în străinătate poate mai mult decât în patrie, — domna Agata Bârsescu după o strălucită carieră dramatică, este astăzi profesoară la conservatorul de muzică și arată dramatică din Iași. In turneul actual, întreprins cu prilejul aniversării de o sută de ani dela nașterea lui Ibsen, marea noastră Agata a pregătit reprezentarea piesei ***Strigoii***, interpretând, la Sibiu, Miercuri în 9 l. c., rolul mamei nefericitului fiu, în care amarnic se răsbună păcatul părinților. Partnerii săi au fost, de astă dată, puteri tinere, în desvoltare încă: au izbutit totuși să producă momente de mare efect: școala Agatei Bârsescu îi va desprinde să-și adâncească tot mai temeinic rolurile din piesele clasice. Dar, doamna Agata Bârsescu este nu numai geniala artistă și profesoară, ci mai este și o cucernică credincioasă. Eată o mărturisire a doamnei A. Bârsescu spusă zilele acestea: «Nu vă miraţil Nici odată nu mi am pierdut credința în Dumnezeu... Nici odată! Credința s'a născut în mine cu viața odată... și amândouă vor pieri împreună».

— După piesa cu gânduri de jale a urmat, în săptămâua aceasta, o piesă înveselitoare. Compania dramatică dela «Teatrul Nostru» din capitală, sub conducerea dlui C. Toneanu și a altor artiști, a dat Joi seara, în 17 Mai, reprezentația distractivă Moritz II, cu încurcături glumețe, iscusit combinate și discret tălmăcite.

Invitare. «Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu» aranjează Maialul în 20 Mai a. c. în Dumbrava orașului (în caz de timp nefavorabil în 27 Maiu c.) Plecarea la ora 8 dim. dela localul Reuniunii, str. Brukental 17. Onor. membri sunt rugați a lua parte.

Comitetul.

Membri noui la «Reuniunea cult. națională a meseriașilor români din Sibiu» s'au înscris: *a*) fondatori: Ioan Boborodea, m. pantofar, Ioan Mănițiu, m. măsar, Daniil N. Guță, sub-chirurg Serv. med., Ioan Hurdubeiea, m. franzelar și Dumitru Lebu, comerciant, cu taxa de câte 200 Lei; *b*) pe viață: Teodosie Limpede, m. pantofar în Arpașul de jos, Ioan Bacilă, m. măcelar, Gheorghe Pascu, dir. de tribunal, Dna Maria D. Guță, soră de ocrotire Serv. med., Dna Maria Ana Rebega n. Burdan și Virgil Iancu Rebega, student cu taxa de câte 100 Lei. *Comitetul.*

Nr. 4383 Bis.

Notificare oficială

In editura «Cartea Românească», București a eșit de sub presă lucrarea profesorului dela liceul «Laurian» din Botoșani Mihail Gr. Poslușnicu: ***Iatoria Muzicei la Români***, cu ilustrațiuni, octav mare, 632 pagini. Prețul 500 lei. Proprietatea autorului.

Cartea se poate procura prin mijlocirea Librăriei noastre arhidiecezane.

Sibiu din ședința sen. bis. la 24 April 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Ad. Nr. 550/1928. (59) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Ludișor**, protopopiatul Făgăraș, în baza hotărârei consiliului parohial dela 11 Aprilie 1928 se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post, sânt cele arătate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concurenții să-și înainteze cererile de concurs subsemnatului oficiu protopopesc ortodox român din Făgăraș cu documentele necesare și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Făgăraș, la 14 April 1928.

Oficiul protopopopesc ortodox român al Făgărașului, în înțelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

Nr. 252/928. (61) 1—1

Concurs

Pentru pictarea bisericii ortodoxe române din **Sebeș**, județul Alba, curățirea iconostasului și văpsirea mobiliarului, se publică concurs.

Pictorii concurenți să prezinte devizuri specificate și schițe despre lucrările de executat, precum și câte o icoană de probă, subsemnatului oficiu protopopesc până la 1 Iunie a. c.

Se cere executare artistică.

Consiliul parohial va alege și va încheia contract cu care va voi dintre concurenți. Spese ori despăgubiri pentru prezentarea la fața locului și luarea de informațiuni pentru devize și schițe — nu se plătesc.

Informațiuni detaliate se pot lua la oficiul protopopesc. Aici se pot vedea și condițiunile sub care se încredințează lucrarea.

Sebeș, la 10 Mai 1928.

In înțelegere cu Consiliul parohial:

Oficiul prot. ort. rom.:
Sergiu Medean
protopop.

Spitalul de Boli Mintale, Sibiu

Nr. 1065/1928. (63) 1—1

Publicare de concurs

Spitalul de Boli Mintale, Sibiu, publică concurs pentru ocuparea unui post de măestru (manipulantă de magazie de alimente).

Concurenții își vor înainta actele doveditoare de pregătirea școlară la administrația spitalului în orele oficiale până la 31 Mai a. c. unde se pot interesa și de retribuția împreunată cu acest post.

Postul urmează să fie ocupat la 1 Iunie a. c.

Sibiu, la 17 Mai 1928.

Subdirector:
Dr. Ionașiu m. p.

(62) 1—3

Publicaţiune

Se dă în licitaţiune publică edificarea bisericii din Mândra (jud. Sibiu)

Licitaţiunea se va ţinea în 4 Iunie 1928/2 ore p. m. Oferte se vor primî numai închise.

Planul şi condiţiile de licitare se pot vedea la oficiul parohial ort. român din Loamneş.

Pr. **Nicolae Dorca.**

Ad. Nr. 476/1928. (54) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Toderiţa**, protopopiatul Oltul, judeţul **Făgăraş**, publicăm nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile sânt cele fasionate în coala B.

Reflectanţii, îndreptăţiţi la acest post, sânt poftiţi să-şi trimită cererile, provăzute cu documentele necesare, în termen, oficiului protopopesc Oltul; să se prezinte şi în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, pentru a cânta — eventual a celebra — şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Oficiul prot. ort. rom. Oltul:

Vasile Stoicanea
protopop.

Ad. Nr. 480 (55) 3—3

Concurs

In înţelegere cu consiliul şi adunarea pacohiei de cl. III. **Hălmeag**, protopopiatul Oltul, judeţul Făgăraş, publicăm concurs, pentru întregirea acestei parohii, cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

a) Salar dela stat, conform cu pregătirea şi anii de serviciu ai candidatului.

b) 7½ jugăre sesie parohială, — arabil şi fânaţ, clasa I.

c) 28 ferdele de cucuruz sfărimat.

d) 18 zile de lucru.

e) Locuinţă sau bani pentru închirierea unei locuinţe corăspunzătoare.

Reflectanţii, îndreptăţiţi la acest post, **sânt poftiţi** să-şi trimită cererile, provăzute cu documentele necesare, în termen, oficiului protopopesc Oltul; să se prezinte şi în parohie în vreo Duminecă şi sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, pentru a cânta, eventual a celebra, şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Şercaia, 20 April 1928.

Vasile Stoicanea
protopop.

Reclama este sufletul comerţului

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Nr. 4242/928. A/Sp. (60) 1—1

Publicaţiune de licitaţie

La Prefectura judeţului Sibiu camera Nr 2. în ziua de 1 Iunie 1928. la ora 11 a. m. va avea loc pe lângă observarea dispoziţiunilor cuprinse în art. 72—85 al legii contabilităţii licitaţia publică pentru furnizarea materialelor necesare instalaţiunilor şi conducţilor telefonice la comunele cari încă nu sânt racordate la reţeaua telefonică judeţeană.

Depunerea garanţiei de 4% a sumei oferite se va adeveri prin recipisa anexată ofertei.

Costul materialului va fi aproximativ de Lei 600,000. Prefectura îşi rezervă dreptul de a spori furnitura la aprobare până la 40/%.

Elaboratul tehnic, devizul, condiţiunile generale şi speciale se pot vedea zilnic la serviciul podurilor şi şoselelor între orele 8—1 a. m.

Ofertanţii sânt invitaţi a prezenta probele materialelor ofertate.

Sibiu, la 12 Mai 1928.

Dr. N. Regman m. p. prefect. — **Schöpp** m. p. şeful serv.

Nr. 32/928 (57) 1—1

Publicaţie de licitaţie

Eitropia par. ort. rom. filie Cărpiniş, exarendează prin licitaţie publică cariera de piatră (piatră de marmură) situată în hotarul comunei. Carierea e situată la 5 Km. de gara de încărcare Simeria şi la 2 Km de şoseaua judeţeană Soimuş — Geoagiu — Simeria. Terminul de licitaţie se fixează pe ziua de 5 Iunie a. c. ora 2 p. m. la faţa locului.

Informaţii mai detailate se pot cere la Oficiul par. ort. rom. Uroiu-Cărpiniş p. Simerea jud. Hunedoara.

Uroiu în şed. extraord. a cons. par. ţinută la 1 Martie 1928.

Pr. **Inocetiu Tiruţa** preşed. cons. par. — **Petru Piscoi** epitrop.

Nicolae Popa
epitrop.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintete cărţi ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI**

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă*, cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul **20 Lei;**

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulceţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: **20 Lei.**

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!"...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericeşti

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note şi aranjate de

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 100, plus spesele poştate Lei 15.

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	**Copie**	**Căldăruşe cu mătăuz**
Disc şi Steluţă	**Linguriţe**	**Clopoţele pt. altar**
Cădelniţe	**Cruci**	**Cănuţe pt. Sf. mir**
Candele	**Cruciuliţe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Chivot	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 26 Mai 1928 Nr. 41—42

Telegraful Român

Organ naţionai-bise

(Of.)
Onor. «Asociaţiunea» Sibiu

Abonamentul: n an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei ni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze **Administraţiei** ziarului **Telegraful Român,** Sibiu, str. Mitropoliei 45

I. P. S. Sa Mitropolitul nostru NICOLAE în misiune

Vizitaţiile canonice fac parte din programul păstoririi I. P. S. Sale.

Misiunea arhierească în zilele noastre nu s'ar putea concepe fără de a muta altarul în mijlocul vieţii, spre a o îndruma spre înălţimile eterne ale idealului evangelic.

Mântuitorul Hristos a cutreerat Ţara sfântă învăţând şi săvârşind minuni.

Şi pe Apostoli i-a îndrumat *să meargă* şi să propovăduească. Călătoriile misionare sunt instrumentul evangelic al convertirii lumii la Hristos. I. P. S. Sa cunoaşte revelaţiile sacre ale călătoriilor misionare.

Ele devin proprietatea spirituală ale celor vizitaţi de I P. S. Sa ca şi a celor ce citesc impresiile de la vizitaţiile canonice.

In anul acesta I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, după închiderea sesiunii Adunării eparhiale, luat-a de nou toiagul apostoliei, şi Sâmbătă în 19 Mai însoţit de consilierii Dr. V. Bologa, Dr. G. Proca şi de diaconul catedralei Ioan Dinu, a plecat cu trenul de amiazi în protopopiatul Devei spre a târnosi noul lăcaş dumnezeesc din St. Andrei, a vizita mai multe parohii şi a inspecţiona mersul învăţământului religios la multele institute de învăţământ din Deva. Şi deşi ştirea despre plecarea I. P. S. Sale spre Deva s'a aflat numai în momentul ultim, totuşi credincioşii în mod spontan în mai multe localităţi l au eşit spre întimpinare.

*

La graniţa judeţului Hunedoara I. P. S. Sa a fost primit de prefectul Dumitru Sfetescu, însoţit de primpreşedintele tribunalului Deva Dr. Virgil Olariu şi de deputatul Mircea Oprea; în gara Romos a fost salutat de protopopul tractului Orăştiei, V. Domşa.

In gara Orăştie

In gara Orăştie, pavoazată cu drapele naţionale, au eşit întru întâmpinare mulţi intelectuali şi popor.

Corul bisericii ortodoxe române a cântat, sub conducerea profesorului Praţia, duios, sonor şi sărbătoreşte în liniştea serii, la întrarea trenului în gară: «Pe stăpânul» şi apoi «Intru mulţi ani».

In numele oraşului a vorbit primarul Teodor Vulpe, care a salutat pe I. P. S. Sa în cuvinte calde şi serbătoreşte, asemănându-L cu «păstorul cel bun». Dl primar a rugat pe I. P. S. Sa să cerceteze când îi permite timpul şi oraşul Orăştia. In numele consiliului bisericesc a fost bineventat în cuvinte alese de directorul de liceu Aron Demian, care arată în persoana I. P. S. Sale pe aprigul luptător şi apărătorul bisericii şi neamului nostru. Vorbirile au fost urmate de vii urale: «Trăiască».

I. P. S. Sa a mulţumit tuturora împărtăşidu-le arhiereasca Sa binecuvântare şi promiţând a cerceta Orăştia îndată ce-i vor permite împrejurările.

In gara Simeria

Gara Simeria cu o puternică colonie de ceferişti într'o regiune curat românească, înainte de războiu era o adevărată pepinieră de maghiarizare.

Astăzi lucrurile s'au schimbat. Credincioşii noştri s'au apucat să-şi ridice un pompos Sion. Peatra fundamentală a sfinţit-o I. P. S. Sa în toamna anului 1926. Falnicul edificiu zidit în stil românesc, cu cupola majestoasă şi falnice turnuri, ridicat pe un teren liber, dincolo de gară, lângă şoseaua naţională, a răsărit ca din pământ.

Trenul soseşte la gara Simeria la ora 6 d. a.

Imposanta gară, frumos decorată.

Intru întimpinare se află pe peron autorităţile locale, elevii şcoalelor, mulţi credincioşii în frunte cu preotul Adam Lula.

Fanfara elevilor dela C. F. R. intonează un imn.

Preotul Adam Lula prin cuvinte alese binevenţează I. P. S. Sa, îi aduce la cunoştinţă: cu ajutorul bunului Dumnezeu nu peste mult noul locaş dumnezeesc va fi terminat şi îl roagă că la timpul său să-l târnosească.

I. P. S. Sa mulţumeşte pentru întimpinare. Işi exprimă bucuria văzând că mica noastră parohie din Simeria creşte şi să măreşte. Le doreşte ca cât mai îngrabă să-şi vază îndeplinită vechea dorinţă: terminarea sfântului locaş, pe care nu va pregeta a-l preda Insuşi înaltei sale destinaţiuni şi împărtăşeşte tuturora binecuvântarea arhierească.

In gara Deva

Trenul soseşte în Deva aproape de ora 7 seara. Edificiul gării frumos împodobit cu verdeaţă şi cu drapele naţionale.

In faţa gării erau postate în exemplară ordine mulţimea de elevi dela diferite instituţiuni cu profesori şi directorii lor; Societatea ortodoxă a femeilor. Comitetul societăţii I. O. V., Societatea «Sft. Gheorghe», Reprezentanţii armatei în frunte cu dl general Dimitriu, Consiliul parohial, Reprezentanţii tribunalului cu primpreşedintele Dr. Virgil Olariu, autorităţile administrative, cu Dr. Valeriu Candrea, elevii şcoalei de arte şi meserii cu Directorul Răşcan etc.

La oprirea trenului, urale nesfârşite la adresa I. P. S. Sale. Fanfara Şcoalei Normale intonează un imn de binevenire.

Parohul Devei Nicolae Duma, în cuvinte alese în numele clerului şi poporului bineventează pe cel ce vine în numele Domnului, cerând arhiereasca binecuvântare. In numele oraşului Deva este întâmpinat de primarul Petru Perian, iar în numele armatei de dl general Dimitriu.

I. P. S. Sa mulţumeşte tuturora pentru buna primire şi rând pe rând schimbă câteva cuvinte cu reprezentanţii delegaţiunilor.

Intrarea în oraş

Din prilejul sosirii I. P. S. Sale în Deva întreg oraşul a îmbrăcat haină de sărbătoare; atât la intrarea în oraş cât şi la întrarea în piaţă erau ridicate câte o poartă triumfală cu inscripţia «Intru mulţi ani Stăpâne».

I. P. S. Sa a fost condus la locuinţa ce i-se destinase în casele Dlui Ministru Dr. P. Groza, unde a fost găzduit în tot decursul timpului petrecut în Deva.

Spre St. Andreiu

Duminecă în 20 Maiu la ora 7½ I. P. S. Sa însoţit de dl prefect Sfetescu de dl ministru Groza, Dr. V. Candrea, Dr. V. Olariu, deputatul Oprea etc. a plecat spre Sânt Andreiu.

In prima comună prin care a trecut, Sântohalm a fost întâmpinat de întreg poporul credincios ale cărui sentimente de dragoste şi veneraţiune au fost tălmăcite de profesorul Petru Fan, fiu al acestei comune.

I. P. S. Sa le împărtăşeşte binecuvântarea arhierească.

La întrarea în hotarul Sânt Andreiu, este întâmpinat şi condus de un banderiu de călăreţi.

In Sânt Andreiu la casa parohială I. P. S. Sa era aşteptat de preotime îmbrăcată în ornate şi anume: Protoereii: Dr. V. Bologa, Dr. G. Proca, Iosif Morariu, Valeriu Goron, I. Duma, Dr. V. Oana, D. Săcărea, şi de 30 preoţi din protopopiatele Deva, Băiţa, Orăştie, Ilia şi Hunedoara.

I. P. S. Sa sărută crucea şi Evanghelia iar preotul local G. Popovici prin cuvinte alese salută pe I. P. S. Sa mulţumindu i, că a dat ascultare dorinţei credincioşilor de a le târnosi biserica.

Sfinţirea bisericii

După răspunsul arhieresc, I. P. S. Sa îmbrăcat în mantie este condus în procesiune de corul Academiei teologice din Sibiu şi de preoţimea celebrantă la biserică. Eşind din biserică cu vasele şi obiectele sfinte se începe actul sfinţirii casei Domnului prin încunjurare. Pornind dela uşa principală ne oprim în partea de miază-zi. I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae citeşte evanghelia: Mărturisirea învăţăceilor; «*Tu eşti Hristos fiul lui Dumnezeu celui viu*», care face adâncă impresie, căci dreapta mărturisire a credinţei în divinitatea Mântuitorului e piatra cea din capul unghiului pe care Hristos a întemeiat biserica sa.

Cântăreţii întonează «Mărire Ţie Doamne Mărire Ţie». I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae face cruce pe zid cu sfântul mir rostind cuvintele «*Innoieşte-te Innoieşte-te noule Ierusalime*». Convoiul se porneşte. Corul cântă.

Ne-am oprit apoi în dreptul Altarului; I. P. S. Sa a cetit a doua evanghelie, a făcut crucea pe zid cu sfântul Mir rostind cuvintele «*Innoieşte-te*» etc.

Ajunşi în partea de miazănoapte a bisericei I. P. S. Sa citeşte a treia evanghelie; face pe zid cruce cu sfântul Mir rostind: «*Innoieşte-te*» etc. Cântăreţii cântă şi cortejul porneşte în armoniosul sunet al clopotelor bisericei.

Ajunşi din nou în faţa uşei, I. P. S. Sa face cruce pe cei doi păreţi dela intrare. Clopotele încetează. I. P. S. Sa se postează la intrare, unde după cunoscutele alocaţiuni: «*Deschideţi boieri porţile... că va intra Impăratul măririi*». Cu puterea crucii pe care o ţinea în mâna dreaptă despică porţile şi intră între su-

netele armonioase ale cântării *Casei Tale...*

Soarele luceşte intensiv prin ferești. Aspectul sărbătoresc se măreşte.

I. P. S. Sa împreună cu preoţimea slujitoare intră apoi în altar. Aici a culminat sfinţirea în pregătirea sf. Prestol, în mijlocul căruia s'au aşezat sfintele moaşte.

După terminarea acestui act sfânt I. P. S. Sa unge cu sfântul Mir interiorul bisericei şi-l stropeşte cu apă sfinţită.

A urmat celebrarea sfintei liturgii cu aceeaş solemnitate, în prezenţa mulţimei de credincioşi din Sânt Andreiu şi satele învecinate, pe cari spaţioasa biserică nu-i mai încăpea. Răspunsurile liturgice le-a dat corul Academiei teologice condus de profesorul C. Popa.

In decursul sf. liturgii I. P. S. Sa a hirotonit întru presbiter pe diaconul Victor Indrei pentru parohia Balomir.

La finea sfintei liturgii, I. P. S. Sa a rostit cu cunoscuta-i elocvenţă o instructivă cuvântare ascultată cu multă atenţiune. Timp de o oră împărtăşi fiilor săi sufleteşti o comoară întreagă de sfaturi şi învăţături, sorbite cu mult nesaţ din partea celor ce-l ascultau.

Ceasul arăta 1 când I. P. S. Sa a fost condus cu aceeaş ceremonie cu care a fost adus la casa parohială.

Recepţiunile

După terminarea slujbei la ora 1 s'au prezentat înaintea I. P. S. Sale toţi preoţii.

Părintele protopop Iosif Morariu, în cuvinte bine simţite asigură pe I. P. S. Sa despre devotamentul şi veneraţiunea pe care o nutreşte întreaga preoţime faţă de înalta persoană a I. P. S. Sale; accentuiază, că preoţimea în urma sfaturilor şi îndrumărilor arhiereşti să nizueşte tot mai mult de a satisface tuturor îndatoririlor ce să aşteaptă dela dânsa.

I. P. S. Sa vădit satisfăcut de această declaraţiune, într'o vorbire mai lungă atrage atenţiunea preoţimii, că după războiu păstorirea de suflete este mai grea; de aceea să aşteaptă dela ea înteţirea puterilor de muncă, ear aceasta se poate face numai prin un studiu continuu, ca preotul să poată domina ori ce situaţiune în care ar ajunge.

S'au prezentat apoi consiliul parohial precum şi notarii şi primarii din plasă conduşi de primpretorul I. Popovici.

Tuturora le-a răspuns I. P. S. Sa dându-le diferite sfaturi şi îndemnuri la o conlucrare armonică.

Masa comună

Lângă şcoală s'a servit la ora 2 o masă comună, la care a luat parte aproape 100 persoane, în decursul mesei a cântat fanfara ceferiştilor din Simeria.

In decursul mesei I. P. S. Sa subliniând faptul, că poporul român este strâns legat de Dinastie, a ridicat păharul în sănătatea tinărului nostru rege Mihai I, dorindu-i să întreacă în glorie pe Mihai Viteazul şi pe nemuritorul său Predecesor (cuvintele I. P. S. Sale au fost ascultate de conmeseni stând în picioare, iar muzica a intonat Imnul Regal).

Prefectul judeţului dl Sfetescu a ridicat păharul în sănătatea I. P. S. Sale.

Dl Bologa pentru reprezentanţii administraţiei şi justiţiei, dl prefect şi subprefect, preş. tribunalului Dr. Olariu şi procurorul Ghiţeanu; dl Proca pentru ministrul Groza; dl Groza pentru I. P. S. Sa şi consilierii săi; dl Oprea pentru preoţime; dl procuror pentru I. P. S. Sa; dl Josan pentru pictorul Simonescu etc.

Şirul toastelor l-a încheiat I. P. S. Sa. Constatând mănoasa activitate pastorală desvoltată de părintele local G. Popovici sub a căruia păstorire în timpuri grele s'a ridicat frumoasa şcoală, iar acuma pompoasa biserică, îl distinge cu dreptul de a purta brâu roşu, accentuând, că această distincţiune are să se resfrângă asupra întregii preoţimi tractuale şi să fie şi un stimulent pentru ceilalţi preoţi.

Meritata distincţiune a fost primită cu ovaţiuni din partea tuturora. Părintele Popovici mulţumeşte emoţionat.

*

Nu putem încheia acest scurt raport despre sfinţirea bisericii din Sântandreiu fără a aminti câteva cuvinte despre ordinea, curăţenia şi bunăstarea aflată aici. Este o comună curat românească ortodoxă cu aproape 800 locuitori. Ne-a impus portul frumos, casele curate şi din acest prilej fără excepţiune împodobite cu covoară şi alte ţesături frumoase ieşite din mâna femeilor de acolo.

Inainte cu 15 ani şi-au ridicat şcoală iar acuma este prima comună din protopopiatul Devei care din mijloacele proprii, fără ajutor străin a ridicat biserica clădită în stil bizantin din trainica piatră de Deva.

Lucrările le-a condus arhitectul Wagner. In interior întreaga biserică este măestrit pictată în stil birantin de cunoscutul pictor bănăţean Virgil Simonescu. Opera de artă a dlui Simonescu a făcut o bună şi adâncă impresie asupra tuturora.

*

La ora 5 d. a. I. P. S. Sa între urale de «Să trăiască» ale mulţimei de popor, împreună cu întreaga suită s'a întors la Deva.

*

Recepţiunile

La ora 6 d. a. au avut loc în sala cea mare a prefecturii judeţene din Deva recepţiunile.

S'au prezentat mai întâi Societatea ortodoxă română a femeilor. Prezidenta societăţii dna Florica Sfetescu a adresat I. P. S. Sale următoarele cuvinte:

Inalt Prea Sfinţite! Cu adâncă smerenie am cinstea să prezint I. P. S. Voastre, doamnele membre ale societăţei ortodoxe române din Deva.

Deşi societatea nu a luat fiinţă decât de scurt timp, totuşi numără ca membre cele mai numeroase şi inimoase femei române din acest centru. Fiecare din membre aci prezente, lucrează cu multă râvnă, cu mult suflet pentru realizarea scopurilor societăţei printre care cele mai de seamă, în momentul de faţă este ajutarea, reclădirei sfintei noastre Biserici locale. Sosirea I. P. Sf. Voastre în mijlocul populaţiei Hunedorene, este asemenea unei raze de lumină, mult aşteptată a cărei binefacere se va revărsa desigur şi asupra societăţei ortodoxe.

Pentru ca munca noastră să fie cu spor şi rodnică, pentruca a tot puternicul să ne ajute pentru isbânda deplină rugăm pe I. P. Sa să ne dea arhiereasca Sa binecuvântare.

Dna Ani Dr. Groza a condus înaintea I. P. S. Sale comitetul orfelinatului societăţii I. O. V. Au urmat reprezentanţii confesiunilor, ai armatei, condusă de dl General Dumitriu, profesorii dela diferitele instituţiuni de învăţământ conduşi de directorul Boteanu, Tribunalul condus de prezidentul Dr. Olariu, autorităţile administrative coduse de prefectul Sfetescu. Consiliul parohial din Deva şi Societatea Sf. Gheorghe condusă de părintele N. Duma.

Tuturor delegaţiunilor I. P. S. Sa le-a răspuns rând pe rând.

*

Duminecă seara I. P. S. Sa împreună cu anturajul său a luat masa la dna şi dl D. Sfetescu.

*

Spre Hondol.

Luni în 21 Maiu în sărbătoarea sf. Constantin şi Elena la ora 7 a. m. I. P. S. Sa însoţit de dl prefect judeţean şi de mai mulţi intelectuali din Deva a plecat spre Hondol trecând prin comunele Şoimuş, Balata, Bârsău şi Certej. Toate aceste comune îmbrăcase haină de sărbătoare şi mulţime de credincioşi i au ieşit spre întimpinare.

In apropierea Hondolului I. P. S. Sa a fost întimpinat şi condus de un banderiu de călăreţi în frunte cu primarul I. Bucureştean.

In Hondol.

Ajuns în Hondol I. P. S. Sa a descins la casa parohială unde era aşteptat de preoţime îmbrăcată în ornate, şi o mulţime mare de credincioşi din toate comunele învecinate. După sărutarea crucii şi evangheliei, tânărul paroh Guga mulţumeşte în numele credincioşilor că n'a pregetat a veni în mijlocul lor, amintind ca coincidenţă fericită faptul, că această comună tocmai în ziua sfinţilor Constantin şi Elena a fost cercetată în anul 1851 de fericitul adormit în Domnul Andreiu, pe atunci numai Episcop al Ardealului. I. P. S. Sa mulţumind accentuiază, că a ţinut să cerceteze această parohie păstorită în timpuri grele de parohul şi mai târziu protopopul Hondolului I. Popoviciu, carele pe timpul sedisvacanţei scaunului episcopesc al Ardealului în două rânduri a condus în calitate de Vicar episcopia şi anume între anii 1780—1784 până la ocuparea scaunului episcopesc de Arhiereul Ghedeon Nichitici şi în al doilea rând după moartea episcopului Gherasim Adamovici dela anul 1796—1805.

Dela casa parohială I. P. S. Sa îmbrăcat în mantie este condus de corul Academiei teologice şi de preoţimea celebrantă la biserica aşezată într'un loc romantic pe o frumoasă colină între două văi.

Serviciul divin

După întrarea în biserică I. P. S. Sa asistat de consilierii săi, de preotul local şi mai mulţi preoţi din împrejurime, celebrează sfânta Liturgie. Răspunsurile liturgice le-a dat şi aicea corul Academiei noastre teologice.

La finea sfintei Liturgii I. P. S. Sa a ţinut mulţimei de credincioşi cari nu mai încăpeau în biserică una din cele mai frumoase predici pe care le-a rostit vreodată.

După împărţirea anaforei I. P. S. Sa este condus cu procesiune la casa parohială.

Recepţiunile

Şi aicea s'a prezentat înaintea I. P. S. Sale un număr destul de frumos de preoţi din comunele din jur conduşi de seniorul lor preotul Alim Oprea din Săcărâmb; consiliul pa hial şi corpul didactic din localita notarii şi primarii din plasă cond de primpretorul Petru Popa, min din Săcărâmb şi preotesele.

Tuturor delegaţiunilor le-a spuns I. P. S. Sa cu cunoscuta-i a bilitate.

*

A urmat masa comună la ca parohului.

După masă a cercetat arhiv parohihal, afându-l în deplină ordi

In Şoim

La întoarcere spre Deva I. S. Sa s'a oprit în Şoimuş, întâm nat fiind de o mulţime de credi cioşi. A intrat în sfânta biserică un s'a oficiat un serviciu divin, la fin căruia le-a ţinut o frumoasă predic şi observând I. P. S. Sa că deşi bis rica se află în stare relativ bună mai corespunde trebuinţelor zilelor astăzi, îi sfătueşte şi îi îndeamnă ia exemplu dela credincioşi din Sân andreiu şi să-şi ridice un nou lăc dumnezeesc

Spre a-i îndemna şi împinter la această faptă măreaţă le-a dăru suma de 2000 Lei predând-o epitr pului cu observarea, că I. P. S. are să ajute toate bisericile de su păstorirea Sa, pe când ei au să co tribue numai la a lor biserică şi de să caute ca fiecare din ei să-i întreac cu daniile. De aicea I. P. S. Sa s' reîntors la Deva.

*

Luni seara I. P. S. Sa a lua masa împreună cu anturajul său mai mulţi onoraţiori în casa părintelu protopop Dr. I. Dobre.

Concertu

La ora 9 seara societatea ortodoxă a femeilor cu concursul corului Academiei noastre teologice sub conducerea profesorului N. Oancea aranjat în sala teatrului orăşenesc un succes concert executând cântări religioase, clasice şi naţionale.

Concertul a fost onorat cu presenţa de I. P. S. Sa, dl ministru Groza, dl prefect Sfetescu, dl general Dimitriu şi întreagă intelectualitate din Deva şi jur.

A plăcut mult, pentru cei ce nu avuseseră prilej să audă acest cor; a fost o adevărată recreare sufletească.

Mai tare a impresionat executarea cântării «*Tatăl nostru*» compoziţia cea mai de seamă a regretatului Ciprian Porumbescu.

Vizitarea şcoalelor

Ziua de Marţi, 22 Mai, a fost consacrată institutelor de învăţământ.

La liceul Decebal

La ora 8 a. m. I. P. S. Sa a vizitat liceul «Decebal». A fost întâmpinat de directorul Boteanu.

I. P. S. Sa a fost condus în sala de gimnastică unde se aflau adunaţi elevii în frunte cu corpul profesoral.

La intrarea în sală I. P. S. Sa a fost întâmpinat cu urale de: «să trăiască».

In cuvinte alese a fost salutat înaltul prelat în numele elevilor şi a corpului profesoral, de dl Director.

I. P. S. Sa s'a adresat apoi elevilor prin o cuvântare mai lungă, plină de adevărate sfaturi părinteşti; i-a îndemnat la sârguinţă, diligenţă şi purtare bună,

a ascultarea de profesori căci ei sunt părinţii lor spirituali, la cercetarea bisericii şi la rugăciune, arătându-le foloasele cele mari pe cari şi-le pot câştiga prin împlinirea tuturor celor amintite. Le pune la inimă a-şi împodobi sufletul cu două însuşiri neapărat de lipsă pentru oricare tinăr: *minte limpede şi inimă curată.*

Le spune că ei sânt cea mai fericită generaţie a neamului nostru, care se cultivă nestânjenită în dulcea noastră limbă, de aceea se şi aşteaptă dela ea a-şi îmbogăţi sufletul cu cunoştinţe limpezi şi virtuţi alese, ca la timpul său să poată lua răspunderea pentru moştenirea ce li se lasă... In fine le împărtăşeşte binecuvântarea Sa arhierească.

După aceea I. P. S. Sa s'a interesat de mersul învăţământului, punând elevilor diferite întrebări.

Directorul Boteanu mulţumeşte I. P. S. Sale pentru bunăvoinţa arătată şi onoarea ce li s'a făcut, asigurându-l că cuvintele părinteşti vor servi la toţi de un puternic îndemn şi un nou stimul pentru îndeplinirea datorinţelor lor (puternice «să trăiască la adresa I. P. S. Rale).

Dela liceu I. P. S. Sa a trecut

La şcoala medie de fete

Aici a fost întimpinat de directoara şcoalei şi de profesorul de religie Iuliu Josan.

Elevele au fost toate concentrate într'o sală.

Profesorul Josan binevenţează pe Inaltul Prelat, citând cuvintele: «Lăsaţi pruncii să vină la mine». Feţele celor două sute fetiţe radiau de bucurie la sosirea Inaltului oaspe, bucuria lor le-a fost justificată. I. P. S. Sa într'o alocuţiune plină de gingăşie şi căldură le a vorbit despre chemarea lor în familie şi în societate.

La crucea Mântuitorului femeile au rămas cele din urmă, iar Mântuitorul după înviere, fetelor s'a arătat mai întâi. Le a îndemnat să primească pe Mântuitorul Isus Hristos în sufletele lor plăpânde şi să nu se despartă de El nici pe o clipă. Le-a împărtăşit binecuvântarea arhierească. O elevă din clasa a III-a medie cu voce limpede şi sonoră a cântat o frumoasă priceasnă.

Dela şcoala de fete I. P. S. Sa a mers

La Şcoala normală de băieţi

La intrarea în spaţioasa curte a şcoalei I. P. S. Sa a fost întimpinat cu un imn cântat de fanfara şcoalei.

Elevii şi profesorii erau adunaţi în sala de gimnastică frumos decorată cu verdeaţă şi flori.

La întrare elevii au cântat pe Stăpânul.

Harnicul director al şcoalei Sporea, într'o alocuţiune bine simţită accentuiază, că din prilejul vizitei I. P. S. Sale şcoala a îmbrăcat haine de sărbătoare. Fiind menirea specială a şcoalei de a creşte suflete, ea are lipsă de sprijinul şi colaborarea bisericii.

Şi aici I. P. S. Sa a adresat viitorilor luminători ai poporului nostru o vorbire mai lungă plină de sfaturi şi învăţături.

Aminteşte că nu putea fi în oraşul Deva fără a lua contact cu Şcoala Normală.

Indeamnă pe elevi să fie sârguincioşi, ascultători de părinţii lor sufleteşti, de profesori. Să fie cu alipire către biserica noastră, pentrucă biserica ca o mamă bună a făcut educaţia poporului. Ii îndeamnă să cerceteze regulat biserica, făcându-şi rugăciunile în fiecare zi.

In altă ordine de idei le demonstrează, că credinţa este în desăvârşită armonie cu cultura şi ştiinţa. Ii îndeamnă să-şi împodobească sufletul cu credinţă şi ştiinţă, căci atunci când ştiinţa şi credinţa sunt în armonie, pot să conducă poporul la prosperare şi înaintare.

Elevii au cântat apoi «Pe Tine Te lăudăum» iar I. P. S. Sa apus elevilor mai multe întrebări.

Directorul Sporea în numele elevilor şi corpului profesoral mulţumeşte I. P. S. Sale pentru sfaturile şi îndemnurile date asigurând că sămânţa aruncată a căzut pe pământ roditor.

Dela Şcoala Normală I. P. S. Sa a trecut

La Şcoala de arte şi meserii

Această şcoală a fost înfiinţată în toamna anului 1923 şi sfinţită de însuşi I. P. S Sa la 7 Noemvrie al aceluiaş an. I P. S. Sa a fost plăcut impresionat de destoinicia şi dexteritatea cu care elevii executau lucrări grele de mecanică, tâmplărie etc. Această şcoală face un vădit progres sub abilul ei director.

I. P. S. Sa a adresat elevilor cuvinte de îmbărbătare şi le-a distribuit cărţi de rugăciuni.

La Orfelinat

De aici a trecut la Orfelinatul I. O. V. în care este plasată şcoala normală de conducătoare a grădinilor de copii.

A fost primit de directoara şcoalei şi corpul profesoral. Şi aici I. P. S. Sa a aflat cuvinte de mângăiere pe care le-a adresat orfanelor, încurajându-le. Le-a spus că lumea este bună; să-şi pună toată nădejdea în Mântuitorul Hristos, să se roage pentru părinţii lor cari au fost oameni vrednici jertfindu-şi viaţa pentru neam şi lege. Prin rugăciune vor primi putere, vor învinge toate greutăţile vieţii şi vor aduce multă mângăere şi fericire în mijlocul desnădăjduiţilor de azi. Le-a împărtăşit binecuvântarea arhierească şi le-a distribuit cărţi de rugăciuni. Elevele au cântat Tatăl nostru.

*

Terminând acest scurt raport despre vizitaţiunea canonică a I. P. S. Sale, nu putem să nu scoatem la iveală o notă caracteristică că ori unde descinde I. P. S. Sa în mijlocul turmei Sale, trezeşte în suflete conştiinţa înălţată, până la viziunea supremă a menirii noastre de creştini ortodocşi şi fii ai acestui pământ strămoşesc; iar ţinuta poporului adunat în număr mare în toate localităţile cercetate exprima în colori vii bucurie creştinească şi însufleţire pentru o viaţă în Hristos.

*

Poporul nostru din părţile Devei este un popor plin de viaţă, un popor de viţă veche, care are în frunte o preoţime conştie de misiunea sa.

*

Dee Dumnezeu ca sfintele rugăciuni ridicate de I. P. S. Sa în decursul acestei vizitaţiuni canonice, să afle răsunet la tronul ceresc, pentru înaintarea sfintei noastre biserici, a poporului credincios, a patriei noastre mult iubite.

Mausoleul lui Alecsandri. Academia Română, în semn de pietate, a ridicat, cu ajutorul guvernului, un frumos mausoleu la Mircești, pentru a se aşeza acolo osemintele lui Vasile Alecsandri şi ale familiei lui. Solemnitatea strămutării osemintelor, din cavoul de scânduri, s'a făcut Duminecă, în 20 Mai, când P. S. Sa episcopul Lucian al Romanului, asistat de patru preoţi, a celebrat parastasul în fiinţa de faţă a membrilor familiei, a reprenzentanţilor autorităţilor, a şcoalelor din localitate şi a altui public. Inaugurarea mausoleului dela Mircești se face la 3 Iunie. Se va organiza pelerinaj la mormântul poetului.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

FOIŞOARA

Predică la Ziua Eroilor

Ţinută în prot. Oituz, la Covasna

Fericit, măreţ acela,
care sub un falnic soare
Pentru patria sa moare,
nemurirea moştenind.

Iubiţilor fraţi şi fii sufleteşti; — După frământările de veacuri ale mult încercatului popor românesc, în sufletul căruia nici pentru un moment nu s'a stâns făclia idealului hărăzit din străbuni, Atotputernicul Dumnezeu a voit ca acest măreţ ideal să se înfăptuească în zilele noastre.

Astăzi:

«Pe pământul strămoşesc,
liberi îşi dau mâna fraţii,
De-astăzi nu-i mai despărţesc,
Molna, Prutul, nici Carpaţii»,

Căci:

«La un loc tot neamu-i strâns,
într'o mare Românie,
Veacuri lungi de jale-am plâns,
plângem azi de bucurie».

Noi ştim, că nu-i câştig trainic fără de plată, nu-i glorie fără de jertfă. Dupăcum creştinismul n'a ajuns glorios decât cu preţul sângelui Mântuitorului şi al miilor de eroi ai creştinătăţii, tot astfel nici neamul nostru românesc nu a putut ajunge la măreţia zilei de desrobire, fără a-şi da din belşug tributul său de jertfe mari pe diferitele fronturi de luptă.

Patria recunoscătoare, mărită cu preţul sângelui lor, a aşezat ziua de azi întru amintirea tuturor eroilor morţi pentru neam şi lege.

Recunoştinţa, candelă veşnic arzătoare în sufletele noastre şi ale urmaş de urmaşilor noştri, ne-a îndemnat să adunăm la un loc osemintele eroilor, cari cu sângele lor au stropit şi pământul scump al hotarului comunei noastre şi al comunelor din jur, pentru a le aşeza spre veşnică odihnă lângă monumentul ce-l vom ridica în această comună în cinstea lor şi a tuturor eroilor, fii ai comunei noastre cari, pentru împlinirea visului de veacuri, şi-au lăsat ce au avut mai scump sub soare, cercul familiar, şi au plecat la datorie, — şi nu s'au mai întors.

Aici, în lungul lanţ al Carpaţilor, s'au dat cumplite lupte, pentru apărarea gliei străbune, pe urma cărora au rămas mormane de morţi, români şi străini, căzuţi ca duşmani, şi trecuţi ca fraţi la veşnicie.

Aici în faţa ochilor noştri avem două sicrie, cu osemintele a 5 eroi români, cari 11 ani s'au odihnit în munţii din jurul coloniei Comandău. In acest sicriu sânt trei camarazi de arme, un sergent şi doi soldaţi, din reg. 24 Tecuci, cari în avântul lor românesc au plecat în patrula de recunoaştere în ziua de 16 August 1916, — precum istoriseşte săteanul nostru. Ion Săndulea, înrolat de bună voie, dela stână, în acelaş regiment; un glonte duşman a răpus pe vrednicul sergent care, găsit mort de camarazii săi, a fost înmormântat în muntele «Halom». Ceilalţi doi rămaşi în patrolă au fost luaţi probabil prisonieri, dar furia ungurească a unor civili, deslănţuită asupra lor, i-a omorât sfărâmându-le capetele într'o casă dela fabrica de cherestea din Cermandău. Craniile lor sdrobite sânt şi azi mărturia acestei barbarii.

Găsiţi, au fost înmormântaţi de soţii lor de arme.

Aceştia sânt cea dintâi jertfă a Regim. 24 Tecuci pe altarul patriei; au urmat apoi în curând toţi camarazii lor din aceeaşi companie, cari îşi dorm azi somnul lor veşnic sub umbra frumoaselor monumente din

Capele şcolare

Adunarea eparhială a trecut. Dar problemele cu care s.au ocupat reprezentanţii Clerului şi ai milenilor — rămân. Printre acestea este una de o importanţă covârşitoare: Educaţia religioasă în şcoală. Din şedinţa adunării eparhiale s'a trimis o telegramă dlui ministru Anghelescu să dea religiei importanţa ce se cuvine la alcătuirea programei analitice.

Momentul erà oportun căci peste 250 de profesori, universitari şi secundari veniţi din toate universirăţile ţării, se întruneau la Bucureşti să compună programa de studii în şcoala secundară.

Această şcoală primeşte lamura elevilor din şcoala primară. Timpul de şapte ani cât ţine liceul e una cu vârsta în care apar viziunile cele mai sacre ale sufletului omenesc şi visurile.

De la această vârstă atârna croirea vieţii întregi. Carlyle spune: acesta e crugul divin al vieţii, sameni în suflet sămânţă bună, ai din ce să trăieşti; sameni pleavă, rămâi un parasit al societăţii.

Dar, vai, ceice s'au întrunit la Bucureşti pentru compunerea programei şi cari au menirea să zidească sufletul tinerimii, n'au înţeles rostul religiei şi au primit cu murmurare anunţarea delegaţilor bisericii sa să se rezerve câte două oare de clasă pentru studiul religiei.

Domnul Nichifor Crainic scrie despre această întrunire aşa: «Profesori universitari şi secundari reprezintând în marele sfat Ştiinţa (cu Ş mare) au ţinut ca un punct de onoare personală să ceară excluderea religiei din şcoală şi a lui Dumnezeu din suflete. Imi pare rău că n'am fost de faţă să petrec un ceas vesel privind pe marii noştri savanţi Ghiţă, Neacşu, Popescu şi Ionescu în lupta de exterminare cu micul Dumnezeu, care e autorul universului, şi prin bunătatea nemărginită, autorul imprudent şi al acestor domni importanţi». Şi încheie:

«Răsboiţi-vă că e vesel! Dumneavoastră, care sunteţi atei, n'aveţi idee ce îngăduitor şi vesel e Dumnezeu. El care râde în fiecare dimineaţă cu hohot de lumină răsunând în universul întreg, va îngăduie şi pe dumneavoastră — pentru veselia noastră a tuturor». (Curentul: Duminecă, 20 Mai 1928).

Deocamdată a intervenit bunul simţ al domnului ministru, oprind discuţia deviată spre absurd.

Dar e vremea să se ştie că nu mai merge cu profanarea simţemintelor celor mai sacre ale fiinţei omeneşti. Educaţia religioasă a ajuns la margine de prăbuşire. Un singur catehet a fost la Bucureşti: Protoiereul Simeon Popescu.

Abia sunt câteva manuale de religie vrednice de acest nume.

Greşala întregului sistem vechiu a fost că a considerat esenţa religiei: adevărurile cuprinse în simbolul credinţei.

Dar esenţa religiei e legătura personală cu Dumnezeirea.

Spre a avea această legătură e necesar să apară înainte-mergători, care să conducă pe elevi la Hristos şi o capelă la fiecare şcoală pentru rugăciune şi meditaţie.

La căpătâiul bolnavului greu să nu se cheme babă descântătoare, ci medicul specialist cel mai veritabil. *T. S.*

După o sută de ani. S'au comemorat la Iaşi, zilele acestea, 100 de ani dela înfiinţarea primei şcoale de stat în Moldova, şcoală cu 2 clase, deschisă în 28 Ianuar 1828 la vestita mănăstire Trei Ierarhi, unde se mai găsea pe vremea aceea o şcoală grecească. Astăzi, după o sută de ani, avem în ţară 30 mii de şcoale, cu 40 mii de învăţători şi două milioane de copii în şcoalele primare...

Religia în programa analitică a învăţământului secundar

Membrii comisiunilor pentru redactarea programei analitice a învăţământului secundar s'au întrunit săptămâna trecută, la Bucureşti, în mai multe şedinţe plenare, sub preşedinţia dlui ministru al instrucţiunii, prof. Dr. C. Angelescu.

Raportorii pentru diferitele obiecte de învăţământ au citit rapoartele comisiunilor, ear şedinţa plenară le-a luat în desbatere.

Raportor pentru religia a fost prof. Pr. Popescu-Mălăeşti. Comisia de religia cere *două* ore pe săptămână în cursul superior, şi anume orele acestea să se ia dela limba latină. Comisia mai cere: o adunare de bucăţi din sfânta Scriptură, care să completeze studiul religiei şi care să fie tipărită de minister. Totodată, comisia a distribuit în felul următor predarea religiei:

Clasa I-a: Istoria biblică a vechiului testament, cu privire specială asupra vestirii venirii Domnului nostru Isus Hristos;

Cl. II: Viaţa Mântuitorului, învăţătura lui, parabolele, minunile Domnului;

Cl. III-a: Elemente de istoria bisericii universale şi învăţătura bisericii, la care, ca parte practică, se vor da noţiuni de liturgică;

Cl. IV-a: Istoria bisericii române;

Cl. V a: Dogmatica cu noţiuni mai desvoltate de liturgică;

Cl. VI-a: Morala creştină;

Cl. VII-a: Elemente de filozofie religioasă creştină. —

Dl Tafrali crede că se dă importanţă prea mare liturgicei şi dogmaticei, şi s'a neglijat cu totul istoria artei creştine, care trebue neapărat să între în programa liceului.

Dl I. Botez zice că e suficient câte o oră pe săptămână la cursul superior.

Dl Rigu voind să dovedească, că testamentul vechiu este absurd, se perde în expresiuni necuviincioase şi jignitoare pentru religia creştină, ceeace atrage o energică ripostă din partea dlui V. G. Ispir.

Dl Ionescu Bujor s'a declarat şi pentru vechiul testament, însă a cerut să nu se încarce studiul religiei cu date făcându-se apel numai la memoria copilului.

Dsa a cerut ca învăţăturile Mântuitorului să nu se facă după manual, ci direct din noul testament. Este pentru dogmatică. A mai cerut ca religia să figureze, în toate clasele, şi cu oră pe săptămână la cursul superio

P. S. Tit Simedrea arată, că ser timentul, celorce reprezintă în com siune 14 milioane de credincioşi, fost profund jignit de cele spuse d dnii profesori. Biserica n'a fost obli gată să vină în această consfătuire dar a concedat din interes superio Înţelege dl ministru să se solidarizez cu ceice ne au insultat?

Dl Dr. Angelescu, crede, că d Rigu n'a avut intenţiunea să jignească sentimentul profund al credinţei.

Pr. Breasta a propus să rămân vechiul testament redus, în părţil alese, împreună cu noul testament Apoi, întroducerea bibliei, în manua lele elevilor, este de mare importanţă pentru educaţia şi cultura lor.

După ce a mai vorbit Pr. Vasil Radu, ia cuvântul vicarul Mitropolie Ardealului, arhim. Dr. V. Stan, şi-ş exprimă bucuria, că în cuvintele dlu ministru al instrucţiunii despre rolu religiunii în educaţia morală şi ca barieră în contra curentelor sociale nenorocite, a descoperit un suflet profund creştinesc. Regretă, că nu a găsit acelaş suflet şi la toţi profesorii antevorbitori. Biserica a crescut neamul românesc, sufletul acestuia este creştin şi acest sad creştin nu este iertat să fie desconsiderat la confecţionarea programelor de învăţământ. Cere pentru religiune o mai mare atenţiune decât i se poate da într'o oră la săptămână, susţinând tradiţia din Ardeal, cu două ore la săptămână de fiecare clasă, cerută cu unanimitate şi de adunarea eparhială din acest an. Declară, că 2 ore de instrucţiune la săptămână este un minim ce l cere Mitropolia Ardealului pentru religiune, şi dacă nu i se va da în orar, nu se va linişti până ce nu-l va dobândi, întrebuinţând toate mijloacele legale. In criticele aduse felului cum s'au făcut orele de religiune, vede mai mult durerea celor ce nu s'au putut împărtăşi de binefacerile şi bogăţiile spirituale ale culturii creştine şi aceasta duce la alte conclusiuni decât reducerea orelor de instrucţiune. De altfel programul la această materie, conform art. 32 din lege îl statoreşte Ministerul instrucţiunii în bunăînţelegere cu autoritatea bisericească, de aceea nu insistă asupra criticelor. Ceice nu cred să ne lase pe noi ceice credem, să lucrăm cum ne îndeamnă credinţa noastră.

Dl prof. Dr. C. Angelescu, ministrul instrucţiunii, a spus că religia trebue să fie fundamentul învăţământului. Ea formează caracterele. De aceea, să întărim credinţa religioasă. Şcoala la noi a fost în strânsă legă-

---

marginea Braşovului.

11 ani au fost despărţite osemintele voastre, bravilor eroi, dar de acum înainte veţi odihni în acelaş sicriu ca adevăraţi fraţi de arme.

In curând va umbri şi mormântul vostru monumentul ce-l vom ridica, la care contribuiţi şi voi cu valoarea celor 7 franci şi 50 bani de argint găsiţi la voi. Dacă până acum aţi fost neliniştiţi în sânul mormântului, de aici înainte fiţi fericiţi, căci a trecut peste osemintele voastre mireasma fumului de tămâie şi sf. slujbă a prohodului. Vom căuta să aflăm numele voastre, pentru a Vă putea încunoştinţa rudeniile, cari cel puţin atâta mângâere să aibă, ştiindu-vă locul unde odihniţi pe veci.

In celalalt sicriu sânt alţi 2 eroi români. Unul, precum am putut afla, caporal semnalizator din Regim. 73 Infanterie, ear al doilea cu totul necunoscut. Aceştia doi se crede că au căzut la retragerea armatei române.

Noi, recunoscători pentru jertfa vieţii voastre, V'am exhumat osemintele, nu ca să Vă tulburăm somnul, ci ca să ne plecăm genunchii în faţa lor şi să ne întoarcem inimile noastre spre Domnul Dumnezeul puterilor, cerându-Vă odihnă lină sub glia desrobită prin contribuţia Voastră. Vă acoperim sicriele modeste cu flori, al căror parfum să se înalţe deodată cu mireasma fumului de tămâie şi cu rugăciunile noastre către Părintele luminilor.

Aceşti eroi, 8 la număr, cari zac în pământul comunei noastre, fac parte din marea jertfă de 800.000 de ostaşi, morţi în marele răsboi de desrobire şi întregire a neamului. Mormântul lor nu va fi pentru noi un mormânt obişnuit ca alte mormânturi, ci să ne fie un simbol al iubirii, credinţii şi jertfirii de sine a soldatului român pentru tron şi ţară. Să fie un isvor de îndemnuri spre a ne face toţi datorinţa la locul unde sântem, pentru prosperarea ţării şi a neamului.

Astăzi ţara întreagă cu adâncă recunoştinţă îşi aminteşte de toţi eroii, cari au preţuit idealul hărăzit de străbuni mai presus de viaţă.

Dar, numai cu parastas şi predici nu ne vom face pe deplin datorinţa, dacă focul aprins în suflete cu astfel de ocaziuni se stinge uşor sub spuza preocupaţiunilor noastre zilnice.

Eroii noştri numai atuncia vor fi liniştiţi în sânul mormântului, când din slava senină a cerului unde sânt, vor vedea. după unirea teritorială făcută cu preţul sângelui lor, şi unirea sufletească, muncind toţi muncă comună pentru clădirea României de mâne pe temelia dreptăţii şi a ordinei emanate din respectul legilor.

Acum mă întorc earăşi spre voi, viteji ai neamului, ale căror suflete planează asupra patriei române. Voi, cu sângele vostru, aţi scris în istoria lumii vitejia soldatului român, ear în istoria patriei întregitatea neamului românesc pe moşia strabună. Dormiţi liniştiţi sub glia pământului desrobit. Deşi — aţi plecat, veţi fi pururea între noi şi între urmaşi de urmaşii noştri, — căci «eroii nu mor».

Tu Doamne, ocrotitorul de veacuri al neamului românesc, primeşte jertfa eroilor neamului pe altarul patriei. Dă viaţă tainică şi fericită patriei şi neamului, ear sufletelor tuturor martirilor noştri morţi pentru ţară dă-le Doamne odihnă fericită în locaşul măririi Tale celei veşnice. Amin.

Pr. Er. Ticuşanu.

Se aduce la cunoştinţă generală, că în anul acesta nu se vor mai elibera bilete de băi; în consecinţă toate staţiunile se vor aproviziona cu bilete de carton, cu taxele întregi pentru staţiunile balneare şi climaterice pentru care au cereri.

tură cu biserica. Şi în Ardeal, şi în vechiul regat, şcoala românească s'a desvoltat alături de biserică.

Dl ministru al instrucţiunii, după ce a mulţumit membrilor din comisiuni pentru opiniunile exprimate, a anunţat că o comisiune va lua avizul Sf. Sinod în vederea predării religiei în şcoală, aşa cum se prevede de altfel şi în noua lege a reformei învăţământului secundar.

Ziua Eroilor în Sibiu

Ziua cinstirei memoriei Eroilor morţi pentru patrie s'a sărbătorit la *Înălţarea Domnului* atât în Sibiu cât şi în celelalte sate şi oraşe ale noastre cu deosebită solemnitate.

După terminarea sfintei liturgii în catedrală atât preoţimea celebrantă cât şi elevii tuturor instituţiunilor de învăţământ dimpreună cu profesorii şi numeros public şi armată s'a dus la cimiterul eroilor din Dumbravă. Unul dintre cele mai bine îngrijite cimiterii.

La solemnitatea dela cimitir a luat parte şi I. P. S. S. Mitropolitul nostru Nicolae, Dl General Găvănescu Comandantul Corpului VII de Armată, Dl Prefect Regman mulţi ofiţeri şi autorităţile civile.

I. P. C. Sa vicarul Vasile cu mare asistenţă a celebrat parastasul pentru odihna sufletelor şi a vitejilor căzuţi în marele războiu de întregire a neamului şi de apărare a patriei.

S'au rostit apoi cuvântările comemorative.

Din partea bisericei noastre a vorbit părintele protoiereu I. Dăncilă, din partea bisericei evangelice preotul I. Wagner; iar din partea armatei dl general Orescovici, iar în numele corpului didactic profesorul Ioan Popa.

Mormintele au fost acoperite cu flori mai ales din partea tinerimei.

Cetăţenii sibieni au răspuns cu prisosinţă la chemarea Societăţii «Mormintele Eroilor» purtând cu mândrie frumoasele plachete, distribuite întru comemorarea vitejiei ostaşilor noştri.

In după ameaza zilei, mai multe muzici militare au cântat în centrele oraşului.

Dela adunările eparhiale

In adunarea eparhială din acest an, ţinută la Arad, deputatul Dr. Pavel Obădean, alesul românilor din Iugoslavia, a făcut următoarea propunere, admisă de adunare:

In fiecare an episcopul sârbesc, cu reşedinţa în Cetatea Albă, din Iugoslavia face vizită canonică la credincioşii din Banatul românesc locuit de sârbi, şi predică cu multă evlavie credinţa lor, fără să fie stingherit în activitatea sa păstorească de autorităţile româneşti. Se cuvine aşa dar, ca şi Prea Sfinţia Sa episcopul nostru dela Arad să treacă graniţa la românii din Banatul robit, predicând şi acolo credinţa noastră strămoşească.

P. S. Sa Episcopul Grigore al Aradului arată că, datorită intervenţiunilor făcute de către autoritatea românească, guvernul sârbesc a încuviinţat ca şi înalţii prelaţi să se ducă în vizite canonice, la românii din Banatul rămas sub stăpânirea statului vecin. Inaltul prelat chiar din primăvara acestui an se va duce la fraţii noştri întru ortodoxism.

Vizitele canonice, încuviinţate şi de guvernul jugoslav, vor fi tot atâtea raze de lumină pentru isbăvirea credinţei şi idealului românesc.

Expoziţia judeţană de lucru manual, a elevilor dela şcoalele supraprimare din judeţul Sibiului, stă deschisă Duminecă şi Luni, în 27 şi 28 Mai, în Sibiu strada Avram Iancu 13. Intrarea gratuită.

„Ştii nemţeşte?“

Muncitorii români, cari caută lucru la diferitele stabilimente industriale şi comerciale săseşti din oraşul Sibiu — pare-ni-se şi după manualele de geografie săseşti aşezat în *România*, — în loc să fie cercetaţi asupra aptitudinilor şi destoiniciilor de muncitori, sânt întâmpinaţi cu vorbele: «*ştii nemţeşte?* Dacă nu ştii, nu te putem primi»!

Hotărât lucru, compatrioţii noştri saşi şi-au perdut busola tradiţionalei lor circumspecţii. Dacă la această obrăznicie publicul românesc consumător — care este în majoritate, — ar răspunde cu boicotul fabricanţilor şi comercianţilor saşi, — şovinismul acestora ar lichida repede înflorirea economică ce li-o asigură ceice nu ştiu nemţeşte.

La această chestie credem, că ar avea de spus un cuvânt şi camera industrială şi comercială din loc, precum şi organele de control ale ministerului industriei şi comerţului.

INFORMAŢIUNI

Mănăstirea din Bucium-Făgăraş. Vineri, la ameazi, M. S. Regina Maria a primit în audienţă o delegaţie de membri ai comitetului de construcţie a mănăstirii din Bucium, «Intregirea Neamului». Delegaţii au înaintat Suveranei schiţele lucrătorilor dela mănăstire. Maiestatea Sa a rămas mult impresionată de opera săvârşită, promiţând tot sprijinul pentru a o duce la sfârşitul dorit.

Episcop al bisericii unitare maghiare din ţara noastră a fost ales Luni, la Turda, dl Gheorghe *Boross*, cu aproape totalitate de voturi, peste 200. După întărirea alegerii, noul episcop va depune jurământ de credinţă M. Sale Regelui şi va fi instalat.

Anunţ. Preotul Alexandru Popa ţine la stupina sa din Lisa, judeţul Făgăraş, două cursuri de apicultură, şi anume: dela 2—7 şi 9—14 Iulie 1928. Ceice doresc să audieze aceste cursuri, să se anunţe la păr. Al. Popa. Pe durata cursurilor se va primi o subvenţie de Lei 30 la zi.

Dare de seamă şi mulţămire. Pentru biserica ortodoxă din *Viştea de sus*, prot. Avrig. au colectat în America: Avisalon Harabală, Vlasie Şerban şi Vasile C. Raţă dela mai mulţi parohieni şi alţi binevoitori suma de 180 dolari 75 cenţi. Atât stimaţilor colectanţi cât şi generoşilor contribuitori li se aduce pentru prinos şi pe această cale cea mai călduroasă mulţămire. Pr. *Ioan Banciu.*

Solemnităţi în Trunu-Severin. Societatea culturală «Teatrul» şi Biblioteca I. G. Bibicescu va ţinea în ziua de 3 Iunie a. c., adunare generală festivă, cu prilejul împlinirii unui deceniu dela unirea provinciilor cu patria mamă. Adunarea generală va fi patronată de A. S. Regală Principesa Mamă *Elena*, însoţită de M. S. Regle *Mihai I.* După festivităţile din 3 Iunie, în ziua următoare se va face excursiune cu vaporul pe Dunăre până la Cazane, cu oprire la insula Ada-Kaleh şi Orşova. Doritorii de a paricipa la adunare şi la excursiune sânt rugaţi să se anunţe neîntârziat, adresându-se la: *Palatul Cultural*, Turnu-Severin.

Act de mulţămire. Subsemnatul, în numele consiliului parohial ortodox român din *Mediaş*, exprim cele mai călduroase mulţămiri valorosului şi cucernicului nostru parohian, dlui *Dr. Dionisie Roman*, advocat şi deputat, pentru frumoasa sumă de 10,000 lei, donată în scopul măreţ al edificării bisericii noastre, acum a doua oară pe lângă suma de 10,000 lei, donată tot spre acest în anul 1923. Deci până, în prezent a donat, spre acest scop nobil, frumoasa sumă de 20,000 lei. Servească drept îndemn şi pildă şi altor credincioşi ai sfintei noastre biserici ortodoxe. Tot la propunerea şi insistenţele dlui Dr. Dionisie Roman, sprijinit de dl senator Atanasiu Boiu a binevoit On. direcţiune a primei «Fabrici de sticlă cu gaz metan», din Mediaş, a ne vota spre scopul zidirii bisericii noastre, pe lângă însemnata sumă de 100,000 lei (Unasutămii lei) din 1925, şi în anul acesta altă sumă, de 50,000 (Cincizecimii) lei. Exprim Onoratei direcţii a primei Fabrici de sticlă cu gaz metan din Mediaş adânc simţite mulţămiri. Prot. *Romul Mircea.*

«Tatăl nostru» oprit. Ziare dela Budapesta, redactate de condee jidoveşti, sânt încântate de cuvântarea unui deputat, Vérteş, care a cerut prim-ministrului Bethlen să intervie la Horthy, în scop să dea un decret prin care se interzice în întreaga Ungarie rostirea rugăciunii «Tatăl nostru» şi în locul ei se introduce o nouă rugăciune: «*Crezul ungaresc*» cu textul următor: Cred într'un Dumnezeu, cred într'o patrie, cred în dreptatea veşnică, cred în învierea (la Sfântu Aşteaptă) a Ungariei». Progresul, în mersul religios al ungurilor din Peşta, este evident: dela «Látjátok feleim mik vogymuk» până la eliminarea «Miatyánk»-ului din toată Ungaria «ciuntită» pasul este, cum s'ar zice, foarte respectabil.

Mulţămiri. Cercul cultural «Octavian Goga» din comuna Părău, jud. Făgăraş, aduce călduroase mulţumiri tuturor donatorilor cari au contribuit cu obolul lor la clădirea unei case culturale pentru ridicarea nivelului cultural la sate, cu ocazia listei de subscripţie lansată printre fraţii români aflători în America.

Mulţămiri. Oficiul parohial ort. român din Uroiu, prot. Geoagiu, aduce cele mai călduroase mulţămiri păr. protopop Valeriu Goron din Geoagiu pentru donaţia de 1000 lei făcută bisericii din loc spre augmentarea fondului clopotelor. Pr. *Inocenţiu Tiruţa.*

Lupta contra lăcustelor în Palestina. S'a abătut în ultimul timp un roi de lăcuste prin părţile din aproprierea graniţelor palestinene. Spre a combate răspândirea acestor insecte, guvernul palestinean a mobilizat populaţia din partea locului şi a luat măsurile necesare, pentru ca roiurile să nu pătrundă în interiorul ţării.

Construirea muzeului Rockefeller în Ierusalim. Departamentul lucrărilor publice al guvernului palestinean a schiţat planul pentru clădirea muzeului Rockefeller, pentru care cunoscutul milionar american a donat suma de 400.000 lire sterline. Construcţia va costa aproximativ 240.000 lire sterline, restul sumei va fi întrebuinţat pentru întreţinerea muzeului.

Nemulţumiri. Cu ocazia călătoriei prinţului, moştenitor Umberto al Italiei în Palestina, presa italiană a dat diferite comunicate relative la politica externă şi în special pentru a preciza atitudinea Italiei faţă de chestiunea Orientului şi a sferei de influenţă a Italiei în Palestina. Ziare ce stau aproape de Vatican accentuiază, că prinţul moştenitor Umberto a reprezentat catolicismul la Ierusalim. *Coriere d'Italia*, accentuiază «datoria» Italiei să apere prestigiul bisericii romano-catolice în ţara sfântă. Pentru Marea Britanie ar fi o imposibilitate de a representa creştinismul în Palestina. — Acest atac al ziarelor, contra mandatului Angliei asupra Palestinei, a provocat nemulţumiri în cercurile guvernamentale engleze din Ierusalim.

Curs de apicultură, se ţine la şcoala de agr. din Turda, gara Turda, Judeţul Turda-Arieş, de către dl Vasile Corodan şeful Reg. II apicole din Cluj. Data: Dela 8—15 Iulie inclusiv. Subiectele se vor trata teoretic şi practic din întreg domeniul apiculturei în 10 lecţiuni. Auditori: se primesc 50—60 persoane: învăţători, preoţi, brigadieri silvici, agricultori şi personalul Ministerului de agr. *Auditorii primesc locuinţă şi masă în localul şcoalei.* Inscrierile: la Direc. şcoalei de agr. din Turda, şi la Direc. Generală a Indrumărilor agricole din Ministerul Agriculturei cu 15 zile înainte de începerea cursurilor.

ŞTIRI LOCALE

Concertul Ana Voileanu. In preseara Inălţării Domnului (Miercuri 23 Mai a. c.) Sibiul cultural şi artistic a avut prilejul de a gusta câteva clipe de adevărată înălţare sufletească. Tânăra virtuoasă a claviaturei şi-a îndreptat încă odată privirea către locul său natal, împărtăşindu-i şi de data aceasta, cu o nobilă generozitate, comorile ascunse ale geniului său. O tehnică de admirat, şi mai pe sus de toate o genială interpretare cu care este înzestrată, a dat concertului său dela «Unicum», farmec ideal. Pianul este prin felul său un instrument care foarte greu se lasă însufleţit (aşa se şi explică de ce multă lume rămâne rece la vestea unui concert de pian); sub mâna vrăjită a tinerei virtuoase însă, pianul devenise un prieten confident ce nu-şi mai ascundea nici o taină. Intâi Bach, apoi Schubert şi Brahms au vorbit inimilor noastre prin sufletul de înger al minunatei interprete. Fie-i deapururi încununată calea cu flori. *N. Vintilă.*

Expoziţie de pictură. In pavilionul terenului de patinaj dela Urania, s'a deschis expoziţia talentatei mânuitoare a penelului, care e dna Maria Cabadaief. Artista redă cu fidelitate frumuseţile naturei, manifestând o puternică individualitate. In portretele expuse ne înfăţişează admirabilă limpezime şi cele mai subtile atitudini sufleteşti. In pastel excelează, cu deosebire. Florile sânt redate cu o simplă şi sigură trăsătură de pensulă, şi îţi lasă impresia suavă a parfumului. Dorim ca d sa să ne dea ocazie în fiecare an să admirăm ceva din munca sa prodigioasă. *Flo.*

CARŢI ŞI REVISTE

In Biblioteca poporală a Asociaţiunii au apărut: Nr. 153 Răsboiul pentru întregirea neamului românesc (1916 — 1919), povestit de Victor Lazăr. Preţul 6 lei. — Nr. 154 Cultivaţi legumi în grădinile voastrel Sfaturi de date de Victor Lazăr. Preţul 2 lei. — Nr. 155 Poezii bănăţeneşti, de Victor Vlad Delamarina. Preţul 3 lei. — Nr. 156 I. Răsboiul româno-ruso-turc din 1877—1878. — II. Andrei Florea Curcanul sau cum e Românul la răsboi. Povestire din 1877 — 1878, de Nicolae Gane. — III. Câteva poezii despre răsboiul din 1877 — 1878. Preţul 4 lei. — Nr. 157 Ingrijirea copilului mic până după înţărcare. Sfaturi pentru mame. Preţul 3 lei. — Nr. 158 Cârlanii sau doi ţărani şi cinci cârlani. Piesă într'un act de Constat. Negruzzi. Cu lămuriri asupra felului cum trebue să se joace, date de dl Nicolae Băilă, directorul artistic al «Astrei». Preţul 3 lei. — Nr. 159 Copii cu renume. Biografii povestite tinerimii noastre de Victor Lazăr. Preţul 4 lei. — Nr. 160 Biografia părintelui Vasile Lucaciu, povestită pentru popor de Alexandru Ciura. (Manuscris trimis de secţiile «Astrei» din Cluj.) Preţul 5 lei. — Nr. 161 Bucătăria gospodinei dela sate. Sfaturi şi reţete de mâncări dtae de Ana Victor Lazăr. Preţul 4 lei. — De vânzare la Libr. Arhidecezană în Sibiu.

(65) 1—3

Publicaţiune

Etoria Fundaţiunii Culturale «Dr. Ioan Mihu» — dă în întreprindere lucrările de reparare şi transformare a edificiilor sale aflătoare în Vinerea (p. u. Cugir) la conacul dela Băcăinţi (p. u. Şibot) şi la Sărăcsău (p. u. Şibot) toate în judeţul Hunedoara.

Devizul cantitativ precum şi condiţiunile se pot vedea la Consilierul arhiepiscopesc V. Nistor din Sibiu (str. Mitropolii Nr. 32) sau la advocatul Dr. Enea Papiu din Orăştie.

Ofertele se vor înainta până la 15 Iunie a. c. Consiliului arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu.

Sibiu, la 17 Mai 1928.

Consiliul arhiepiscopesc

Ad. Nr. 550/1928. (59) 2—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Ludişor**, protopopiatul Făgăraş, în baza hotărârei consiliului parohial dela 11 Aprilie 1928 se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post, sânt cele arătate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

Concurenţii să-şi înainteze cererile de concurs subsemnatului oficiu protopopesc ortodox român din Făgăraş cu documentele necesare şi să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a face cunoştinţă cu poporul.

Făgăraş, la 14 April 1928.

Oficiul protopopopesc ortodox român al Făgăraşului, în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

Reclama este sufletul comerţului

---

(62) 2—3

Publicaţiune

Se dă în licitaţiune publică edificarea bisericii din Mândra (jud. Sibiu)

Licitaţiunea se va ţinea în 4 Iunie 1928/2 ore p. m. Oferte se vor primì numai închise.

Planul şi condiţiile de licitare se pot vedea la oficiul parohial ort. român din Loamneş.

Pr. **Nicolae Dorca.**

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. lit. Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 40·0—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuintele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale
de
AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!"...

— Scrisori pastorale —

De Icon. Dr **Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericeşti

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note şi aranjate de

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 100, plus spesele poştate Lei 15.

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană
de
Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Din «Biblioteca Bunului Pastor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă,* cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea 1 A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul **20 Lei;**

In partea 1 B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulcețuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: **20 Lei.**

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

„PLUGARIUL" cassa de economii societate pe acţii în Săcădate

Convocare

Domnii acţionari ai cassei de economii *Plugariul* societate pe acţii să învită la

Adunarea generală ordinară

care se va ţinea la **10 Iunie 1928 la 2 ore** în localul băncii.

Obiectele:

1. Raportul anual al direcţiunei şi comitetului de supraveghiere.
2. Aprobarea bilanţului şi darea absolutoriului.
3. Decidere asupra profitului realisat.
4. Eventual alte propuneri anunţate înainte direcţiunei.

In cazul când nu s'ar întruni numărul legal de acţionari, adunarea va avea loc fără altă convocare cu acelaşi program conform statutelor.

Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1927.

Activa		Pasiva	
Cassa în numărar	9,774·—	Capital social	25,000·—
Cambii escomptate	325,872·—	„ „ emis. noue	22,158·— 47,158·—
Obligaţiuni	3,500·—	Fond de reservă	25,000·—
Efecte	2,500·—	„ de binefaceri	800·—
Mobiliar	100·—	Depuneri spre fructificare	258,336·—
Interese transitorii restante	5,600·—	Dividende neridicate	2,704·—
		Interese anticipate	3,950·—
		Profit transpus din 1926 265·—	
		„ pe anul 1927 9,133·—	9,398·—
	347,346·—		347,346·—

Contul Profit şi Perdere la 31 Decembre 1927.

Debit		Credit	
Interese la depuneri	21,511·—	Interese şi proviziuni dela	46,068·—
Salare	7,000·—	Cambii şi obligaţiuni	—·—
Spese: (chirie, luminat, încălzit şi tipărituri)	4,165·	Profit transpus din 1926	265·—
Impozite	4,259·—		
Profit transpus din 1926 265·—			
„ „ „ 1927 9,133·—	9,398·—		
	46,333·—		46,333·—

Săcădate, la 31 Decemvrie 1927.

DIRECŢIUNEA:

Ioachim Moisin m. p., prezident — **Toma Măhăra** m. p. — **Ioan Petca** m. p. — **Ioan Stanciu** m. p. — **Ioan Iordachie** m. p. — Pentru contabilitate: **Nicolae Cismaş** m. p.

Revăzut şi aflat în consonanţă cu registrele.

Săcădate, la 16 Aprilie 1928.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Ioan Petrişor m. p. — **Ioan Roman** m. p. — **Constantin Stefan** m. p. — **Ioan Berghia** m. p.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 30 Mai 1928 Nr. 43

Telegraful Român

Onor. «Asociaţiunea» (Of.)

Sibiu

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Societăţi ce ne trebue

S'au împlinit de curând patru ani, de când Sinodul arhidiecezan, astăzi Adunare eparhială, a votat în şedinţa sa dela 26 April 1924, Statutele cercului tinerimii adulte Sfântul-Gheorghe.

Noua societate, era pusă, conform statutelor sale, în legătură cu tinerul aşezământ care se cheamă *Casă culturală*, şi anume aşa că membrii tinerimii adulte când ajung vârsta de 24 ani, sau când se căsătoresc, sânt îndatoraţi să intre ca membri ai Casei culturale, sau ai Reuniunii femeilor ortodoxe, sprijinind firește şi de aici încolo societatea din care făcuseră parte.

Scopul şi mijloacele acestei societăţi răspund unor cerinţe arzătoare şi actuale.

Intre mijloacele fixate pentru ajungerea scopului, — desvoltarea vieţii religioase-culturale, — este de ajuns să amintim următoarele: Dela membrii cercului tinerimii adulte Sf. Gheorghe se cere: cercetarea regulată a sfintei biserici, cu mărturisire şi cuminecare cel puţin odată pe an, citirea sfintei scripturi şi a altor cărţi religioase, cultivarea vechilor şi bunelor datini, şi combaterea luxului, alcoolismului şi a relelor obiceiuri, dedarea la anumite lucruri de mână ş. a. Astfel, iniţiativa şi conducerea preoţimii noastre găseşte larg câmp de lucrare pastorală în societatea religioasă Sf. Gheorghe, care este astăzi organizată în cel puţin 80% din parohiile cu preoţi în arhiepiscopia ardeleană.

Dacă această bună şi folositoare societate are legătură *în sus* cu Casa culturală, în schimb, *în jos* era lipsită de-o legătură analogă, de legătura *cu şcoala primară*.

Eată că acum ni s'a dat să vedem ivirea unei frumoase şi nobile iniţiative în Bihor, unde s'au aflat persoane care să se gândească la asemenea lipsă şi să ia măsuri spre suplinirea golului.

La Oradea, pentru a veni în ajutorul învăţătorimii, s'au pus, în anul acesta, temeiurile unei societăţi cu numele *Liga Bunătăţii*, din iniţiativa unei institutoare, a dnei Ecaterina Dan. Preşedinte de onoare şi membru fondator al societăţii este P. S. Sa episcopul Roman al Orăzii. Terenul de activitate al ligii se întinde asupra oraşului Oradea şi împrejurimi. Aceasta însă nu împedecă şcoalele din celelalte părţi ale ţării se înfiinţeze şi ele societăţi la fel pentru cursurile primare. Indrumări necesare se dau la conducerea Ligii, în *Oradea* (Şcoala primară Nr. 4).

Scopul Ligii Bunătăţii este a desvolta în copil sentimentul moral, întărindu-i conştiinţa şi judecata, mărindu-i dragostea faţă de oameni, deprinderea de-a cruţa animalele, şi luptând împotriva egoismului înjositor. Membrii ligii se îndatorează a fi sfătuitori buni ori cărui copil întâlnit pe stradă, în câmp, acasă, la cinematograf etc. Va sfătui cu răbdare şi stăruinţă pe părinţii cari nu-şi împlinesc datoria faţă de copii şi-i duc pe la cârciume, baluri, teatru nepotrivit etc. Liga înfiinţează: bibliotecă, muzeu, cinematograf. Membrii sânt: fondatori, de onoare, şi activi; copiii se constitue în reuniuni mai mici, având în comitetul lor de îndrumare pe institutorii şi învăţătorii şcoalei.

Calea, indicată dela Oradea, este cea bună şi folositoare.

Indemnăm dar pe ceice poartă dragoste pentru tinerimea şcolară şi veghează la educaţia ei naţională şi creştină în duhul ortodoxiei, să organizeze, la şcoalele primare din parohii, câte-o ligă a bunătăţii, desfăşurând în sufletul copiilor sentimente morale şi întărindu-le iubirea pentru tot ce este bun, adevărat şi frumos.

Aniversarea procesului Memorandului. A 34 a aniversare a procesului Memorandului s'a comemorat, într'o înălţătoare atmosferă sărbătorească, la Cluj, în 25 Mai 1928. După celebrarea parastasului întru pomenirea răposaţilor memorandişti, publicul, foarte numeros, s'a întrunit în istorica sala dela «Redută», unde se desbătuse, înainte cu 34 de ani, memorabilul proces. Erau de faţă, la solemnitatea de acum, şi dnii Dr. T. Mihali şi Dimitrie Comşa, singurii memorandişti încă în viaţă, precum şi apărătorii în proces, dnii Dr. A. Frâncu şi Dr. A. Isacu, împreună cu delegatul de atunci al Ligii, dl Ionaş Grădişteanu. După discursurile rostite, avântate şi cuprinzătoare, a urmat desvelirea *plăcei* comemorative, aşezate în sala «Redutei». Textul plăcei este următorul:

In sala aceasta au fost judecaţi, şi în 25 Mai 1894 osândiţi, pentru iubire de neam, dreptate şi adevăr: Dr. Ioan Raţiu, Gh. Pop de Băseşti, Dr. V. Lucaciu, Dumitru Comşa, Dr. D. P. Barcianu, Nicolae Cristea, Iuliu Coroian, Patriciu Barbu, Dr. Teodor Mihali, Aurel Suciu, Mihai Veliciu, Rubin Patiţa, Gherasim Domide şi Dionisie Roman; apăraţi fiind de Dr. Amos Frâncu, Dr. Aurel Isac, Dr. Miloş Ştefanovici, Dr. Aurel Mureşan, Matei Dula,

---

FOIŞOARA

„Pământ eşti şi'n pământ te vei întoarce"

— Schiţă pastorală —

Intr'o dimineaţă rece şi senină Părintele Iacob se grăbea să-şi cerceteze un credincios neputincios, pe Lică Strâmbu, un scăpat din războiu şi invalid fără de-o mână şi fără de-un picior: le pierduse undeva pe la Tisa. Purta, în schimb, «Virtutea militară» pe piept, şi mai avea o biată pensioară.

Răsărea, când şi când, ca o stafie în pragul casei parohiale, grăind din ochii trişti şi din capul tremurând. Părintele îi deschidea cu milă celui ce întrând şoptea mereu aceleaşi vorbe:

— De când o chem şi nu mai vine, moartea! să-mi fie tată, şi mamă şi soră.

— Fii pe pace, Lică, pentrucă «vine sfârşitul», (Ezech. 7, 6). Dar «în ceasul în care nu gândeşti», (Luca 12, 40), îi răspundea părintele. Apoi îl ospăta cu bunătate.

De patru zile Lică nu se mai ivì.

Cum îşi iuţea părintele paşii, ajutat da cârja-i trainică şi adâncit în gânduri, se trezì de-odată faţă 'n faţă cu clopotarul, un băeţandru roşcovan, care-i zise:

— Veste rea, părinte!

— Ce fel, Niculiţă?

— Un mort.

— Cine?

— Lică Strâmbu.

— Doar nu! strigă înfiorat părintele.

— L-au găsit vecinii ţeapăn.

— Când?

— Uite-acum.

— Unde?

— In coliba lui. Spun că-i îngheţat.

Săracul, săracul om, grăì cu privirea înmuetă părintele. Şi-un picur îi tremura pe-un colţ de geană, ca un bob de rouă pe firişor de earbă. Apoi pornì. Şi din mers zise clopotarului:

— Trage clopotele, Niculiţă... Trage lung...

Părintele se oprì la primărie, unde întâlnì pe doctorul Mândreanu şi pe notarul Burduf. Intristat le vestì întâmplarea. Şi-i rugă să-l însoţească pân' la coliba nenorocitului. Plecară.

— Ne bagă 'n cheltueală Lică, începu notarul.

— Ar fi bun de-un crematór, îi răspunse doctorul.

— Păcat strigător la cer şi nerecunoştinţă către binefăcător! replică părintele Iacob.

Doctorul privì lung şi completă:

— Ei, părinte, crematorul e o inovaţie raţională! O cerinţă igienică. Cimitirele inficiază aerul. Vântul poartă miasmele prin sate, prin oraşe, printre copiii şcoalelor, printre ostaşii cazarmelor, printre bătrânii bisericilor, şi de aici epidemiile bântuitoare!... Cimitirele pot fi plagă pentru sănătatea omenirii, crematorul nu.

Părintele Iacob liniştit îi răspunse:

— Eşti prea unilateral, doctore. In largul cimitirelor îşi primenesc plumânile funingenite bieţii muncitori din fabricile fumegânde ale oraşelor. In umbra arborilor şi'n mirosul florilor de acolo se recrează învăţătorii acriţi de aerul şcoalelor, funcţionarii cancelariilor şi în de obşte populaţia dela oraşe... Nu cimitirele sânt plaga omenirii, doctore, ci murdăriile şi mortăciunile neîngropate, şanţurile şi canalurile părăsite, fântânile şi apaductele negrijite, subteranele mucezite, alimentele falşificate, alcoolicele nelimitate, stupefiantele, şi altele ca acestea.

Dr. Iosif Crişan, Dr. Augustin Bunea, Dr. Emil Gavrilă, Petru Truţa, Ioan M. Roşiu, Dr. Stefan Fanior, Dr. Al. Hossu-Longin, Coriolan Brediceanu, Dr. Şt. C. Pop, Dr. Val. Branisce, Dr. G. Ilea, Fr. Hossu-Longin, Dr. Şt. Petrovici şi Dr. S. Moldovanu.

Existenţa unui popor nu se discută, — se afirmă.

Parastas pentru arhiepiscopul şi mitropolitul Ioan Meţianu

In ziua SS. Împăraţi Constantin şi Elena s'a săvârşit, în biserica cea mare din Zărneşti, parastas solemn pentru fericitul arhiepiscop şi mitropolit Ioan Meţianu, dela a cărui naştere s'au împlinit în aceeaş zi 100 de ani.

Astfel de acte pioase constitue bun prilej de a evoca în memorie cu deosebire spiritele acelor iluştri dispăruţi, cari prin personalitatea lor, prin activitatea, destoinicia şi energia lor, au conlucrat la prosperarea neamului nostru românesc şi la prestigiul bisericii noastre dreptmăritoare.

Pioasa solemnitate, de care ne ocupăm, a fost iniţiată de fiul ilustrului dispărut, advocatul şi decanul baroului de Braşov, dl Dr. Eugen Meţianu şi organizată de dsa cu adâncă înţelegere a rânduelilor noastre bisericeşti, spre satisfacţiunea şi mulţumirea publicului asistent.

Serviciul divin a fost săvârşit de Prea Cucernicia Sa Păr. Ioan Hamsea, protopopul Branului, asistat de trei preoţi.

Păr. protopop rosteşte la timpul potrivit un emoţionant panegiric în în care arată calităţile sufleteşti ale defunctului, activitatea sa ca protopop al Branului, ca episcop al Aradului şi ca arhiepiscop şi mitropolit.

Crescut şi trăit în şcoala lui Şaguna, privirea vulturească a acestui arhiereu a descoperit o nouă forţă în tinărul protopop al Branului, l-a învrednicit de iubirea şi încrederea Sa, ear acesta şi-a luat de model pe mentorul şi protectorul său.

Şaguna a pus bază fondului pentru zidirea catedralei, ear Meţianu completând fondul prin subscripţiuni benevole, a îndeplinit gândul antecesorului său, dând arhidiecezei o splendidă catedrală.

Mitropolitul Meţianu a fost prieten şi bunvoitor preoţimii şi o iubea cu dragoste de părinte. Pe cei buni şi conştienţioşi îi laudă, îndemnă, încurajă şi adeseori îi remunerà; pe cei ce se făceau vinovaţi de greşeli mai mici, îi chema la reşedinţă, îi dojenea părinteşte, îi îndemna la muncă şi ordine şi le da preţioase sfaturi, care prindeau şi îndreptau; celor nesupuşi le aplica sancţiuni severe, astfel că în acelaş timp se făcea şi temut, şi iubit.

Preoţimea apela la sfaturile şi îndrumările arhiereului său, nu numai în afaceri bisericeşti, ci şi în chestiuni de ordin social ori material, şi bunul părinte îşi făcea totdeauna timp liber ca să primească şi să stea de vorbă cu preotul solicitant, dându-i poveţe şi îndemnuri şi aflând soluţii potrivite pentru toate nevoile ce întunecau trudnica viaţă a preotului dela sat.

Istoria nepărtinitoare va rezerva de sigur o pagină luminoasă, în cadrele sale, mitropolitului Meţianu.

Noi, cei ce l-am cunoscut, l-am stimat, iubit şi venerat, datori sântem să-i păstrăm o pioasă aducere aminte; să vărsăm o lacrimă de recunoştinţă pe mormântul lui, să ne plecăm genunchii cu evlavie, şi ale noastre inimi spre Domnul puterilor să le ridicăm şi să-L rugăm fierbinte, ca: precum aici pe pământ între oameni l-a înviednicit cu putere arhierească, să-l înviednicească de aceeaş cinste şi mărire şi în locaşurile sale veşnice.

Pr. *George Babeş.*

Cruce comemorativă la Călugăreni

Societatea din capitală «Tinerimea Română» şi-a serbat, în luna aceasta, jubileul de 50 ani dela înfiinţare. După serbările din Bucureşti, elevi şi eleve, însoţiţi de un numeros corp profesoral, au fost transportaţi din Bucureşti, cu tren special, spre Călugăreni. Mii de şcolari, în costume naţionale, au coborât în câmpia Neajlovului; alte mii, de ţărani şi ţărance li s'au alăturat, şi s'au îndreptat cu toţii spre locul, unde s'a aşezat crucea comemorativă, oferită de societatea «Mormintele eroilor».

Crucea se înalţă pe câmpul unde s'a dat lupta crâncenă între Mihai Viteazul şi Sinan Paşa.

Preotul satului a săvârşit o emoţionantă slujbă divină, ascultată de tinerime în profundă linişte; după aceasta, rând pe rând, şcolarii au pus cu grijă la temelia crucii, albe ca zăpada, pământ din locurile lor de naştere. Defilarea lor a durat două ore.

In faţa marei noastre Suverane, a M. Sale Reginei Maria şi a A. Sale Regale Principesei Ileana, şi a celorlalte distinse persoane, au trecut miile de şcolari veniţi din toate unghiurile patriei, începând dela Oradea şi Abrud până la Chişinău.

M. S. Regina şi întreaga asistenţă a vizitat apoi vechea cruce dela glorioşii Călugăreni, ridicată de Şerban Cantacuzino, sub o cupolă de granit.

Crucea, care s'a înălţat acum pe câmpul de luptă al lui Mihai Viteazul, poartă inscripţia următoare:

Ridicatu-s'a această movilă pe câmpul istoric al Călugărenilor din pământul adus de tineretul şcolar românesc, din toate ţinuturile ţării, cu prilejul jubileului de 50 de ani al soc. «Tinerimea Română»,

Astăzi, 29 Mai 1928, sub domnia M. S. Regelui Mihai I, în prezenţa M. S. Reginei Maria a României, ca mărturie a neperitoarei recunoştinţi ce poartă marelui Voevod, lui Mihai Viteazul, — premergătorului unirii tuturor românilor, — neamul întreg sub glorioasa domnie a Regelui Ferdinand I.

Metodiu Zavoral în Sibiu

Raport întârziat din cauza lipsei de spaţiu

Preşedintele «Institutului cehoslovac-român» din Praga, Abatele *Metodiu Zavoral*, a vizitat, invitat din partea guvernului român, şi Ardealul şi Banatul nostru.

In oraşul Sibiu a sosit în seara zilei de 14 Mai, venind dela Braşov cu automobilul, după ce înoptase la Pr. Sf. Sa Episcopul din Curtea de Argeş.

Prefectul jud. Sibiu, dl Dr. N. Regman, l-a întâmpinat la Şelimbăr şi l-a adus în oraş, pe la Cisnădie iş Cisnădioară, deoarece altfel sosirea ar fi fost prea timpurie. La ora 6 şi un sfert, când au sosit automobilele în piaţa Regele Ferdinand, ploua din greu, încât publicul foarte numeros (doamnele şi dşoarele în costume naţionale, cercetaşii, şcolile, reuniunile, cu steaguri) n'a avut bucuria să-l sărbătorească cum ar fi dorit. Cu atât mai imposantă şi satisfăcătoare a fost sărbătorirea din a doua zi.

La sosire au vorbit: dl prefect Regman, dorind oaspetului bun sosit, apoi I. Pr. Cuv. Sa Vicarul Dr. V. Stan, în numele I. Pr. Sf. Sale Mitropolitului Nicolae, şi un reprezentant al bisericii catolice, în limba slovacă.

Seara, fiind obosit de drum — se afla într'a treia săptămână de călătorie — şi-a exprimat Abatele dorinţa să petreacă în cerc intim.

A doua zi în 15 Mai, după slujba bisericească, a plecat, întovărăşit de păr. protopop Cioran şi de alţii, la Răşinari, să se roage la mormântul marelui arhiereu Şaguna. Deşi era zi de târg la Sibiu, totuş, l-a aşteptat multă lume la mausoleu, în frunte cu autorităţile, cu preoţii şi cu învăţătorii localnici, cu şcolile şi cercetaşii răşinăreni. Abatele s'a întreţinut cu toţi, a vizitat mausoleul, apoi biserica de lângă mausoleu şi atelierul de ţesătorie al păr. prot. Cioran.

La ora 11 a făcut o vizită I. Pr. Sf. Mitropolit Nicolae, în Sibiu. Cunoştinţa între I. Pr. Sf. Mitropolit şi Monseniorul Zavoral datează de mai înainte, de când Mitropolitul nostru a vizitat Strahovul, trecând la Karlsbad. In onoarea Monseniorului a dat un concert bisericesc foarte reuşit, în catedrala noastră, corul Mitropoliei şi al şcoalei normale «Andrei Şaguna» sub conducerea dlui prof. Tim. Popovici. I. P. Sf. Sa a salutat pe marele prietin al poporului românesc, în faţa altarului, în termini cordiali, mulţumindu-i pentru grija ce a purtat soldaţilor români în decursul războiului. De faţă a fost şi Episcopul Dr. Mayláth din Alba-Iulia.

La ora 1 a fost Monseniorul Zavoral oaspele I. P. Sf. Sale Mitropolitului Nicolae, la masă. Fiind adunare eparhială, au fost mulţi invitaţi, între cari şi 3 reprezentanţi ai statului Jugoslav, trimişi pentru lămurirea fundaţiunii Gozsdu.

La ora 3 a plecat oaspele iubit să viziteze Săliştea, Săliştenii s'au achitat şi de astădată cât se poate de bine. In sala festivă a şcolii au dat un concert, în curtea şcolii au executat dansuri naţionale frumoase, iar şcoala de menaj şi de ţesătorie a dat o mică gustare şi şi-a arătat destoinicia. Păr. protopop Dr. Borcia şi ceilalţi conducători au tot dreptul să fie satisfăcuţi de laudele ce li s'a adus. Singura durere a fost că Săliştea a fost pusă în program cu 2 ore, încât la 6 şi ceva trebuia să se dea «recepţia» din muzeul «Astrei» sibiene.

«Recepţia» a reuşit aşa cum şi-au închipuit-o aranjatorii. In sala festivă n'a mai fost locşor. Corul reuniunii «Gh. Dima», condus de dl N. Oancea, a fermecat pe sărbătorit şi pe ceilalţi ascultători, cu cântecele executate.

Dl Dr. Oct. Russu, ca vicepreşedinte, a salutat pe membrul de onoare al «Astrei», urându-i bun sosit în mijlocul nostru şi predându i, în ovaţiile tuturora, publicaţiile «Astrei» urându-i bun sosit în mijlocul nostru şi predându-i, în ovaţiile tuturor, publicaţiile «Astrei» în legătură de lux, precum şi cele 2 albume ale dnei Cosma. In numele femeilor române, a tuturor societăţilor femeieşti din Sibiu, a rostit o pătrunzătoare vorbire dna prof. E. Tordăşianu, predând un splendid covor românesc. O cuvântare mai lungă a ţinut secretarul «Astrei», dl Dr. Horia Petra-Petrescu, care a fost multă vreme în nemijlocita apropiere a Monseniorului, la Praga.

Intr'o frumoasă limbă românească, în cuvinte neaoşe şi-a ţinut apoi Monseniorul Zavoral, discursul, amintind legăturile vechi şi trainice, cari îl leagă de societatea «Astra». A adus prinos de laudă şi recunoştinţă fostului, preşedinte Andrei Bârseanu, care i a procurat cărţi româneşti dela «Astra» şi dela «Academie» şi a amintit şi de actualul secretar al «Astrei», Horia Petra-Petrescu. A apelat la publicul românesc să-şi păstreze portul şi obiceiurile frumoase şi valoroase şi a mulţumit tuturora pentru primirea cea frăţească.

S'a vizitat apoi Muzeul «Astrei».

La hotelul Bulevard, a urmat, la 8½ seara, un banchet din cele mai reuşite, dat în Sibiu. Oratori au fost: prefect Dr. Regman, pentru M. Sa Regele Mihai şi preşedintele Masaryk; I. P. Cuv. Sa Arhimandritul Dr. Stan pentru Abatele; dir., consilierul mitr. Dr. V. Bologa, în numele «Astrei»; dl general Orescovici, în numele armatei; dl prof. Popa, în numele profesorimei; dl primar Dr. Goritz în numele cetăţenilor oraşului Sibiu; dl fabricant Valenta, în numele coloniei cehoslovace din Sibiu, în limba cehă. Tuturora le-a răspuns Monseniorul Zavoral, într'un ton plin de căldură, de bunătate, promiţând că nu-şi va uita de buna primire şi că până la sfârşitul vieţii sale va lucra pentru o colaborare cinstită, frăţească între amândouă statele. Muzica militară a cântat arii din compozitorii cehi de seamă şi imnurile ţărilor aliate.

Dimineaţa a urmat plecarea, cu trenul de 9 şi 10, în vagon special. La gară a fost petrecut de autorităţi între cari şi de I. P. Cuv. Sa Vicarul Dr. Stan şi secr. Nistor, cari au dorit călătorie bună în numele I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae.

Doctorul întoarse vorba:

— Părinte, nu te'nfioară gândul că doi ochi albaştri ca opalul, admiraţi de-o lume, se vor preface în sălaşuri pentru viermi; nu te revolţi la închipuirea că un creer plăsmuitor de măreţe gândiri, şi o inimă curată, în care arde focul sentimentelor sacre, — au să devină cuibare de putrezire? Nu-i mai bine să cerem incinerarea într'un pumn de cenuşă, păstrat în urnă?

Părintele Iacob privi cu oarecare milă pe apologetul cremaţiei, şi-i replică:

— Actul cenuşăriei, doctore, rămâne totuş barbar...

— In urmă, reluă doctorul, — e şi chestiune de utilitate şi economie: din incinerare rezultă vrafuri de cenuşă, se măreşte bioxidul de carbon şi azotul atmosferic, care fertilizează stratul gliei şi potenţează producţia agrară...

Părintele observă:

— Eu socotesc totuş că mai bună-i înţeleapta datină strămoşească: îngroparea. Căci scris este: «Pământ eşti şi'n pământ te vei întoarce». (Fac. 3, 19).

Ajunseră la coliba mortului. Cât o stână de mare. Nevăruită, cu două mici ferestrue şi o uşă cât un oblon de la grajd.

Intrară. In un unghier un ciubăr cu varză. In altul o măsură de cartofi. Pe vatră un pumn de cenuşă. Ear în păcel sta ţeapăn Lică Strâmbu. In loc de luminări, vegheau tăcute, la biet căpătâiul lui, tovarăşele credincioase ale vieţii trudite: două cârje...

Un fior pătrunse pe cei trei fruntaşi ai satului. Părintele se descoperi. Cei doi îl urmară. Precum porneşte cutremurul din adâncimile pământului, tot astfel porni şi din profunzimea sufletului bun al părintelui Iacob curentul unei rugăciuni cucernice, care suna ca o melodie veche prin coliba pustie. Cei doi împleteau în taină sfânta cruce, murmurând cu evlavie:

Sfinte, Dumnezeule...

Pr. *A. Nanu.*

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Intre ctitori. — Alte contribuiri. — Dela oficii parohiale. —

Se înscrie între ctitorii sfintei Mănăstiri venerabila doamnă, văduva *Cornelia Cristea* născută *Tătar*, din Daneș. Inregistrăm, cu vii mulțumiri, fapta frumos grăitoare a binecredincioasei noastre care, cu darul său izvorât din credință și creștinească iubire, slujește Casa Domnului.

Sume de remarcat mai trimit, prin plasări de cărămizi: I. P. C. Sa arhimandritul *Policarp*, oficiile parohiale din: Teregova, Satumare, Toplița, Timișoara, Sohodol, Cluj, Tulca, Broșteni, și binecredincioșii «Ioan, Maria și Nicolae».

Contribue:

Văd. *Cornelia Cristea* născută *Tătar* din Daneș jud. Târnava-mare . . . 10000

Prin plasare de cărămizi au contribuit:

I. P. C. Sa *Policarp*, egumenul Mănăstirei H.-Bodrog 2000

Credincioșii *Ioan, Maria* și *Nicolae*, carnetul Nr. 46 1000

Of. protopresb. *Bocșa Montană*, ep. Caransebeș 630

Școala medie de băieți Sibiu 200

Dr. *Mihail Gropșan*, advocat, Timișoara . . . 500

Ioan Goanță preot și *Maxim Conrad* notar, Șopotul vechi, jud. Caraș 40

Oficiile parohiale din:

Teregova, ep. Caransebeș	1356
Satumare	1200
Toplița protop. Reghin ep. Cluj	1080
Timișoara — Pr. Mihai .	1010
Sohodol prot. Câmpeni ep. Cluj	1000
Cluj	1000
Tulca prot. Salonta, ep. Oradea	1000
Broșteni prot. Oravița, ep. Caransebeș	1000
Cornea prot. Mehadia, ep. Caransebeș	700
Bozovici prot. Mehadia ep. Caransebeș	600
Tobolin eparhia Oradea .	600
Ungureni prot. Lăpuș, ep. Cluj	570
Bonțida prot. și eparhia Cluj	440
Muntele rece prot. și ep. Cluj	420
Talpoș prot. Jenopolei ep. Arad	400
Pâclișa prot. Alba-Iulia ep. Cluj	350
Berini prot. Buziaș, ep. Caransebeș	340
Șipot prot. Buziaș, eparhia Caransebeș	310
Pătaș prot. Mehadia ep. Caransebeș	300
Ramna prot. Bocșa-montană ep. Caransebeș . .	290
Calațele prot. Huedin ep. Cluj	260
Topleț prot. Mehadia ep. Caransebeș	260
Prilipăț prot. Mehadia ep. Caransebeș	240
Sârbi prot. Lunca, eparhia Oradea	210
Racovița prot. Buziaș ep. Caransebeș	200
Vurpăr prot. Alba-Iulia eparhia Cluj	200
Ghersig eparhia Oradea .	200
Văleni prot. Lăpuș ep. Cluj	200
Sasca română prot. Biserica albă ep. Caransebeș	190
Utvin prot. Timișoara ep. Arad	150
Temerești prot. Făget ep. Caransebeș	150
Rudăria prot. Mehadia ep. Caransebeș	140
Borlovenii vechi prot. Mehadia ep. Caransebeș .	130
Ghiciu nou județul Bălți carnetul Nr. 924 . . .	120
Mărișel prot. și ep. Cluj	100
Bogăltin prot. Mehadia ep. Caransebeș	80
Valeaboului prot. și ep. Caransebeș	60
Șopot vechi prot. Mehadia ep. Caransebeș	60
Topolovățul mare protop. Belințului ep. Arad . .	40
Moroda prot. Jenopolei ep. Arad	40
Neagra de jos protopresb. Câmpeni ep. Cluj. . .	30
Chișlaca prot. Beliu ep. Oradea	20
Ceica prot. Ceica, eparhia Oradea	20
Total Lei	**31,436**
Suma de mai 'nainte	**4.104,459**
Total general Lei	**4.135,895**

Din Palestina. In sezonul trecut 1927-1928, au fost îmbarcate 1.600.000 lăzi cu portocale din Palestina cu destinația pentru Anglia. Inflorirea portocalilor se desvoltă în anul acesta favorabil, așa că va fi o recoltă satisfăcătoare.

Sfințirea „Cimitirului Eroilor" din Orăștie

La ziua înălțării Domnului s'a făcut sfințirea frumosului cimitir, în care își dorm somnul de veci peste 300 soldați, fără deosebire de naționalitate și confesiune. In timpul războiului au fost îngropați în Orăștie și jur, iar acum, după exhumarea osemintelor, înmormântați în noul cimitir, îngrijit și îngrădit.

La căpătâiul fiecăruia s'a pus semn din peatră, ear pământul sub care zac este acoperit cu flori proaspăt sădite.

La ora 10 din zi s'a slujit de preoțimea ortodoxă română Te-Deum în Piața Regina Maria, unde au fost întrunite — după planul stabilit de «Societatea Mormintele Eroilor», filiala Orăștie, — autoritățile militare, civile, reuniunile, societățile, toate școalele și reg. 92 inf. Te-Deum-ului i-a urmat câte o rugăciune, spusă de preoții diferitelor confesiuni.

După terminarea ceromoniei religioase întreaga asistență s'a îndreptat, având muzica militară în frunte, spre cimitir, unde și-au ocupat toate școalele, organizațiile, reuniunile, armeta și numerosul public, locurile statorite, ear preoții au cetit rugăciunea pentru sufletele morților. Preoțimea ortodoxă, compusă din protopopul Domșa, preoții Moța și prof. Stanciu, postați pe movila din mijlocul cimitirului, în fața «troiței» de peatră, a sfințit locul cu aghiasmă, în cântările duioase ale corului mixt ort. rom. și ale elevilor liceului «A. Vlaicu», conduse de profesorul N. Pratia.

Serbarea s'a continuat seara în hotelul Central, la ora 9½, unde s'a deschis festivalul «Eroului Necunoscut», cu «Imnul regal», cântat de corul școalelor de stat. Corul societăților corale (cu minoritarii) și orchestra reg. 92 inf. de sub conducerea măestrului zelos locotenent S. Horceag, a cântat corect «Aleluia» de Händl. Genica Geț, eleva cl. III primară, a recitat o frumoasă poezie în în memoria eroilor, ear un un soldat a spus pe înțeles «Povestea Românului».

Dl A. Demian, directorul liceului și preș. despărț. «Astra», a glorificat în cuvântul său jertfa eroilor neamului, ear dl maior A. Madgearu, secretarul societății Cultul Eroilor, care a depus mare trudă pentru înfăptuirea și înfrumsețarea cimitirului, a vorbit despre datoria românească și creștinească a tuturora față de morții neamului. Apreciata solistă, dna căpitan Linerth, a cântat frumoasa arie «Ave Maria» de Gounod.

După pausă s'au reprezentat două tablouri din piesa istorică «Peste Carpați», de soldații reg. 92 inf. bine instruați.

Piesa este compusă de dl maior Madgearu.

Laudă se cuvine celorce au contribuit la reușita acestei serbări patriotice și creștinești.

Dr. Eugeniu Munteanu.

INFORMAȚIUNI

Ministerul Instrucțiunii aduce la cunoștința elevilor respinși la examenele de bacalaureat din anii trecuți, că înscrierile lor, la examenul de bacalaureat din sesiunea Iunie a. c., se fac la inspectoratele regionale până în ziua de 5 Iunie.

Conferința sioniștilor din Transilvania. In zilele de 3—5 Iunie 1928 se ține la Timișoara a 8-a conferență a sioniștilor din Transilvania. La această conferență va lua parte și prezidiul Consiliului Superior al Organizațiilor sioniste din România.

Se «democratisează» tot mai mult. Regele Afganistanului vizitând, zilele acestea, capitalele europene, s'a oprit și la Moscova, unde șefii comuniștii au întronat domnia proletariatului cu drepturi egale pentru toți cetățenii; în practică însă, e altă căciulă. In mijlocul unei mizerii morale și materiale, de care sufer milioane de nenorociți ruși, capitala sovietică, Moscova, organizează în fața unui *monarh* cele mai luxoase banchete, în care sânt servite sute de persoane, cu șase mii ruble aur un tacâm. Serbările au costat sume uriașe, risipite în băutură, mâncare și daruri făcute de bolșevici — regelui și reginei din Afganistan.

Comunistul rus, tinărul Zaharov, din Molvino, sat în gubernia Moscova, pornise agitație prin presă împotriva construirii unei biserici în sat. Infuriați, sătenii l-au împușcat. Reprezentanții parchetului caută pe vinovați — în sat; de ce nu-i caută și pe la Moscova?

Din ciudățeniile bogaților. Un multimilionar, Payne, din Australia, dupăce a lăsat prin testament, în diferite scopuri, o jumătate de milion lire sterline, a dispus ca palatul său, cu adevărat princiar, să fie ars până la pământ imediat după înmormântare. Omul a murit, ear autoritățile își bat capul cum să execute dispoziția testamentului.

CARȚI ȘI REVISTE

In Biblioteca poporală a Asociațiunii au apărut: Nr. 153 Răsboiul pentru întregirea neamului românesc (1916 — 1919), povestit de Victor Lazăr. Prețul 6 lei. — Nr. 154 Cultivați legumi în grădinile voastre! Sfaturi date de Victor Lazăr. Prețul 2 lei. — Nr. 155 Poezii bănățenești, de Victor Vlad Delamarina. Prețul 3 lei. — Nr. 156 I. Răsboiul româno-ruso-turc din 1877—1878. — II. Andrei Florea Curcanul sau cum e Românul la răsboi. Povestire din 1877 — 1878, de Nicolae Gane. — III. Câteva poezii despre răsboiul din 1877 — 1878. Prețul 4 lei. — Nr. 157 Ingrijirea copilului mic până după înțărcare. Sfaturi pentru mame. Prețul 3 lei. — Nr. 158 Cârlanii sau doi țărani și cinci cârlani. Piesă într'un act de Constat. Negruzzi. Cu lămuriri asupra felului cum trebue să se joace, date de dl Nicolae Băilă, directorul artistic al «Astrei». Prețul 3 lei. — Nr. 159 Copii cu renume. Biografii povestite tinerimii noastre de Victor Lazăr. Prețul 4 lei. — Nr. 160 Biografia părintelui Vasile Lucaciu, povestită pentru popor de Alexandru Ciura. (Manuscris trimis de secțiile «Astrei» din Cluj.) Prețul 5 lei. — Nr. 161 Bucătăria gospodinei dela sate. Sfaturi și rețete de mâncări date de Ana Victor Lazăr. Prețul 4 lei. — De vânzare la Libr. Arhidecezană în Sibiu.

(65) 2—3

Publicațiune

Eforia Fundațiunii Culturale «Dr. Ioan Mihu» — dă în intreprindere lucrările de reparare și transformare a edificiilor sale aflătoare în Vinerea (p. u. Cugir) la conacul dela Băcăinți (p. u. Șibot) și la Sărăcsău (p. u. Șibot) toate în județul Hunedoara.

Devizul cantitativ precum și condițiunile se pot vedea la Consilierul arhiepiscopesc V. Nistor din Sibiu (str. Mitropolii Nr. 32) sau la advocatul Dr. Enea Papiu din Orăștie.

Ofertele se vor înainta până la 15 Iunie a. c. Consiliului arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu.

Sibiu, la 17 Mai 1928.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 751/1927. (66) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I **Vlădeni,** protopresbiteratul Branului, se publică concurs cu termen de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venite împreunate cu acest post sunt:

1. Întregirea dela stat conf. coalei B.
2. Sesiune parohială 20 jug.
3. Trei stânjini lemne de foc.
4. Stola uz.tată în tractul Bran.

Concurenţii să-şi înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral, şi, cu prealabila încuviinţare a acestuia, să se prezinte în termenul indicat în vre-o Duminecă sau sărbătoare spre a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Zârneşti, la 30 Aprilie 1928.

Oficiul protopresbiteral al tractului Bran în înţelegere cu com. parohial.

Ioan Hamsea
protopop.

Ad. Nr. 550/1928. (59) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Ludişor,** protopopiatul Făgăraş, în baza hotărârei consiliului parohial dela 11 Aprilie 1928 se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post, sânt cele arătate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

Concurenţii să-şi înainteze cererile de concurs subsemnatului oficiu protopopesc ortodox român din Făgăraş cu documentele necesare şi să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a face cunoştinţă cu poporul.

Făgăraş, la 14 April 1928.

Oficiul protopopopesc ortodox român al Făgăraşului, în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

---

(62) 3—3

Publicaţiune

Se dă în licitaţiune publică edificarea bisericii din Mândra (jud. Sibiu)

Licitaţiunea se va ţinea în 4 Iunie 1928/2 ore p. m. Oferte se vor primi numai închise.

Planul şi condiţiile de licitare se pot vedea la oficiul parohial ort. român din Loamneş.

Pr. **Nicolae Dorca.**

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. lit. Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 40·0—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!"...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

---

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericeşti

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note şi aranjate de

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 100, plus spesele poştate Lei 15.

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Croitoria de domni

DUMITRU DUŞLEAG

Sibiu Str. Rannicher 6a Sibiu

execută tot felul de **Costume bărbăteşti** solide cât şi după ultima modă

Praxă îndelungată în confecţionarea de

Reverenzi

:: cari se execută după sistemul cel mai nou ::

Serviciu prompt! Preţuri moderate!

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă,* cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul **20 Lei;**

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghеţate, dulcеţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: **20 Lei.**

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

Reclama este sufletul comerţului

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	Copie	Căldăruşe cu mătăuz
Disc şi Steluţă	Linguriţe	Clopoţele pt. altar
Cădelniţe	Cruci	Cănuţe pt. Sf. mir
Candele	Cruciuliţe	Garnitură pt. bolnavi
Chivot	Cununi	Prapori

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 3 Iunie 1928 Nr. 44

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

(Of.)

Onor. «Asociațiunea»

Sibiu

Misiunea Bisericii noastre în lumina minunii penticostale

Toate le dă Duhul Sfânt: Isvorește Prorocii, săvârșește Preoți, pre cei necărturari înțelepciune i-a învățat, pre Pescari grăitori de Dumnezeu i-a arătat; toată rânduiala Bisericii alcătuește. Cela ce ești de-o Ființă și de un scaun cu Tatăl și cu Fiul, Mângâietorule, slavă Ție»... (*Stih. III dela Vecernia cea Mare*)

Zidită și împodobită din puterea deapururi neistovită a Harului, Biserica noastră binecinstitoare, ctitorie slăvită a Sfintei Treimi, este chemată să sfințească statornic viața lumii, cu lumina care curățește, înțelepțește și mângâe, coborâtă în ziua Rusaliilor, din cer pe pământ.

Din prisoselnicele și vecinicile vistierii de bunătate și adevăr ale Sfântului Duh, se hrănește de 2000 de ani avântul neînfricat al mărturisitorilor, jertfelnicia mereu împrospătată a propoveduitorilor și sfințenia neîmputinată a tuturor sfințitorilor, care se roagă cu râvnă în fața slăvitelor altare, pentruca Duhul să nu se «stingă» și să nu se «întristeze» în ființa omenirii, ademenite de atâtea ori la desnădejde și necucernicie.

La focul mistuitor de patimi și vrăjmășii al Sf. Duh, se curăță de întinări și se 'ncălzește de iubire inima creștină, se luminează osârduitor și se învață negreșelnic întru Dumnezeire mintea apostolilor, dascălilor și păstorilor.

Intoarcerea dela zădărniciile trufașe ale veacului la liniștea adăposturilor neînviforate ale închinării smerite, e rodul poveților și puterilor Sf. Duh.

Lepădarea de sine și compătimirea pentru cei nevoiași și suferinzi, din care izvorăsc îmbelșugat darurile milei și jertfele iubirii, din sporul mângâierilor și binecuvântărilor Sf. Duh se revarsă îmbunătățind viața.

El este «viață» și de viață făcător, lumină și de lumină dătător!»...

*

In lumina minunii din ziua luminată a Rusaliilor, chemarea Bisericii noastre și a slujitorilor ei, ni se lămurește în chip cu adevărat uimitor:

Sfințiți prin Sfântul Duh, noi trebue să sfințim prin Biserica Lui lumea!

Sfântul Duh este Duh de înțelepciune, de bunătate, de dreptate, de curățire, de adevăr!

Prin el și noi «ne vom încununá împreună cu Prorocii, cu dumnezeieștii Apostoli și cu Mucenicii!»

«*Toată rânduiala Bisericii, El o alcătuește*».

Să nu ne închidem, dar, inimile la ploaia de daruri pe care Sfântul Duh o revarsă azi prin Biserică în lume.

Prin taina sf. Hirotonii, noi ne-am făcut asemeni ucenicilor, «vistiernici ai cereștilor taine», pentruca prin noi să se lumineze și să se sfințiască și cei ce cred și cei ce nu cred!

Iată câteva gânduri cu care se cade a ne înălța azi firea, peste «răutatea zilei» și peste «sbuciumul ostenelilor deșarte».

Impărate Ceresc, Mângâietorule, vino și te sălășlueste *în* noi și *între* noi! Amin!

Dl N. Iorga premiat. Comisia pentru decernarea premiului național s'a întrunit Luni la ministerul cultelor și artelor. Au luat parte la ședință: dl ministru Al. Lapedatu, premiații anilor trecuți, dnii: Mihai Sadoveanu, Ion Gorun, Brătescu-Voinești, M. Codreanu și G. Topârceanu, din partea Academiei Române dl Șt. Ciobanu, ear dela Societatea scriitorilor români dl L. Rebreanu. Premiul, pentru proză, a fost acordat dlui N. Iorga.

Sf. Sinod

Luni s'a deschis sesiunea ordinară anuală a Sf. Sinod. După serviciul divin dela patriarhie, membrii Sf. Sinod s'au adunat în palatul sinodal din strada Antim, sub președinția I. P. S. S. mitropolitului Pimen.

Dl Al. Lapedatu, ministrul cultelor, a citit mesajul regal de deschidere a sesiunii.

I. P. S. S. mitropolitul Pimen a evidențiat evenimentele de seamă petrecute dela sesiunea trecută până azi. Țara și biserica au avut nespusa durere de a perde pe gloriosul rege Ferdinand I, întemeetorul României întregite și ocrotitorul bisericii strămoșești. Tot în acest răstimp, țara a încercat pierderea lui Ion I. C. Brătianu, sfetnicul distins al regelui Ferdinand și membru în congresul național bisericesc.

Sf. Sinod a pierdut și pe unul dintre membrii săi, pe arhiereul Valerian, frate al fericitului întru pomenire Melchisedec fost episcop al Romanului. —

S'au ales apoi comisiunile pentru cercetarea lucrărilor și întocmirea rapoartelor asupra chestiunilor din această sesiune.

In ședința de Marți, Sf. Sinod ia în discuție chestiunea înființării unui episcopat ortodox pentru românii din America. S'a decis să se trimită acolo o misiune specială care să cerceteze situația la fața locului. Dacă va fi necesar, se va trimite un episcop sau un vicar pentru trebuințele religioase ale românilor de acolo.

Dl ministru Al. Lapedatu anunță că va alcătui proectele de legi pentru

---

FOIȘOARA

„Impărate ceresc, vino și te sălășlueste întru noi"!

«Impărate Ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, Carele pretutindenea ești și toate le plinești, Vistieriul bunătăților și Dătătorule de viață, vino și te sălășlueste întru noi, și ne curățește de toată spurcăciunea și mântuește, Bunule, sufletele noastre!»...

Cu suflete stăpânite de spaimă și zăvorâte de prudență, așteaptă azi crainicii Evangheliei, minunea Rusaliilor, pentru trezirea eroismului lor misionar.

Credințele lor sfinte și idealurile lor sublime au fost prea amarnic lovite, desmințite și boicotate de o generație fără credință și ideal, ca să nu se refugieze sfielnice în taina unor conștiințe, surprinse și intimidate de experiența atâtor decepții neașteptate.

Mântuitorul cunoștea firea omenească, chiar când ei i s'a împărtășit o chemare superioară ca acea a apostolatului sfințeniei în această lume.

De aceia El poruncise apostolilor «să nu se despartă de Ierusalim», «să rămână în cetatea Ierusalimului», fără să le fi spus, însă, să închidă ușile, și nici să-și lase sufletul pradă fricii și descurajerii.

Solidaritatea lor, însă, este admirabilă — ei sunt toți «la un loc», în ziua minunii penticostale.

Ce i-ar fi putut oare despărți? Petru fusese reabilitat de Mântuitorul Insuși, Iuda trecuse de mult hotarul acestei vieți al cărei ideal nu-l înțelesese, Toma abdicase dela scepticism, Matia intrase în colegiul apostolic în locul trădătorului care nesocotise jetul de cinste al judecății supreme. Pe toți îi înfrăția acum o mare speranță și râvna unei rugăciuni statornice și unanime.

In ceasul acesta, ei adânciau, desigur, taina «făgăduinței Tatălui» și încercau negrăita bucurie a «venirii Mângâietorului care avea să-i învețe toate și să le aducă aminte de tot ceiace le spusese Domnul».

Ei aveau limpede și nestrămutată conștiința că sunt «marturii lui Isus Hristos» și așteptau nerăbdători mărturia Duhului adevărului, care dela Tatăl purcede și pe care L-a dat Dumnezeu tuturor celor ce-L ascultă pe El».

Dar ei simțiau profund nevoia «*puterii de sus*» care avea să-i mângâie de aparenta neisbândă a visurilor lor sfinte, și să le aprindă sufletul pentru râvna propoveduirii și muceniciei.

Așteptările lor nu sunt înșelate. Foișorul tainelor celor mai presus de fire, vuiește de viforul cel fără de veste al focului dumnezeesc, al focului curățitor de întinări, al focului lămuritor de suflet, al focului descoperitor de adevăr, al focului care pe toate le plinește și le înfrumsețează.

Ei știu acum mai mult decât știau și pot mai mult decât puteau până în acest ceas. Știu cum să propoveduiască și ce să propoveduiască, și mai ales pot să se jertfească pentru că știu pentru cine și pentru ce să se jerfească.

Au primit botezul cel nou «cu Duh Sfânt și cu foc» (Mat. III, 11) și s'au încredințat de «mărturia Duhului». Lupta începe. Ea nu mai este defensivă. Incepe printr'o formidabilă ofensivă spirituală:

«Bărbați frați, cade-se a grăi cu îndrăznire către voi»!...

Biruința n'a întârziat pentrucă cei ce ascultau «*s'au umilit cu inima*» și au zis către Petru și Pavel ceilalți apostoli: «*ce vom face?*»

salarizarea clerului ortodox şi pentru organizarea învăţământului teologic. Cere sinodului să numească câte trei delegaţi în fiecare comisie de redactare a celor două proiecte.

In prima comisie au fost delegaţi I. P. S. mitropolit Nectarie al Bucovinei, P. S. episcop Lucian al Romanului şi P. S. vicar Andrei Crişanul; în a doua comisie: P. S. episcopi Ghenadie al Buzăului, Nicolae al Clujului, şi Lucian al Romanului.

In şedinţa a treia, Miercuri, luându-se în discuţie chestiunea programei analitice a învăţământului religios în şcoalele secundare, s'a decis să se înainteze un memoriu ministerului instrucţiei, şi să se evidenţieze necesitatea de a se fixa *două ore* pe săptămână pentru învăţământul religios, în fiecare clasă. In acelaş timp s'a numit o comisie, compusă din episcopul Lucian al Romanului şi arhiereii Andrei Crişanul şi Tit Simedrea, să alcătuească un proect de programă analitică a învăţământului religios.

Aceşti reprezentanţi ai Sf. Sinod vor participa şi la lucrările comisiei restrânse ce se va întruni la ministerul instrucţiunii pentru redactarea definitivă a programei analitice.

In legătură cu chestiunea colportajului cărţilor sectanţilor, s'a decis să se intervie la ministerul cultelor pentru regulamentarea acestui colportaj.

Conferinţa anuală a corpului didactic din judeţul Sibiu

La 26 şi 27 Mai, corpul didactic din judeţul Sibiu, în temeiul legii şi a noului regulament şcolar, şi-a ţinut în Sibiu cea dintâi conferenţă anuală. Un prilej mai mult de solidaritate profesională, un prilej mai mult de împrumut reciproc în greaua misiune de educatori ai generaţiunii de mâine.

Programa stabilită pe 2 zile, cu lecţii practice, cu o expoziţie de lucru manual dela fiecare şcoală, apoi un concert dat de corul corpului didactic şi diferite chestiuni pedagogice — tot atâtea puncte care constituesc temelia unei desvoltări normale pentru învăţământul primar, conform cerinţelor vremii.

Cea dintâi conferinţă anuală cu caracter pedagogic la care au luat parte peste 300 învăţătorii din judeţ, reînviind vechea tradiţie creştinească şi românească din trecutul şcoalei confesionale, — s'a deschis în mod solemn cu un serviciu oficiat în catedrala mitropolitană, ca un semn de cucernicie, de mulţumită şi o dovadă mai mult că cele două instituţiuni care stau la temelia neamului nostru, biserica şi şcoala, şi astăzi au aceeaş misiune din trecut: luminarea, fericirea şi mântuirea sufletească a omului.

La ora 8½ s'a oficiat sf. slujbă de I. P. C. Sa arhimandritul V. Stan, împreună cu preoţii catedralei, de faţă fiind I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae şi sfetnicii Săi.

După terminarea serviciului, protoiereul catedralei E. Cioran ţine o scurtă predică în legătură cu cuvintele ap. Pavel «Nici cel ce sădeşte este ceva, nici cel ce udă, — ci Dumnezeu cel ce dă creştere», arătând că cel mai mare pedagog în lume a fost Hristos.

Conferinţa o deschide în catedrală revizorul I. Dragomir, arătând rostul conferinţelor anuale judeţene, inzistând în mod special asupra rolului şi chemării de educatori, cari nu pot clădi fără să ţină seamă de credinţa propoveduită de biserică.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae îşi exprimă bucuria de a vedea pe factorii de lumină întruniţi în sfânta biserică, ca un act de recunoştinţă pentru tot aceea ce a făcut în trecut biserica ortodoxă întru susţinerea şcoalei, jertfind totul, ceea ce nu se poate dovedi la nici o altă biserică în trecut. Nu există chemare mai sfântă ca cea de luminător, de a da altora învăţătură şi nu există un ideal mai sfânt ca cel stabilit de Hristos. Impărtăşeşte binecuvântarea Sa arhierească.

Inspectorul general Petrescu mulţumeşte ca reprezentant al Ministerului instrucţiunii I. P. S. Sale pentru cinstea deosebită de a lua parte la deschiderea conferenţei anuale a corpului didactic, făcând promisiunea solemnă că şi în viitor şcoala nu se va depărta de biserică, că învăţătorimea va ţinea totdeauna la idealul creştin în activitatea sa.

După acest act solemn din catedrală, membrii conferenţei au trecut la şcoala primară de stat Nr. 1, unde au fost expuse, în deferite sale de învăţământ, lucrurile de mână ale elevilor din clasele supra-primare ale tuturor şcoalelor din comunele judeţului Sibiu. Puţine comune, din care să nu fi fost obiecte expuse.

Valoarea şi importanţa acestor lucruri, e mai presus de ori-ce îndoială. Munca şi silinţele tinerimii noastre şcolare, în toţi ramii industriei de casă, a gospodăriei practice pentru nevoile de toate zilele, nu se pot îndeajuns apreciă. Multe obiecte confecţionate de şcolari, peste aşteptare, îndeosebi împletituri şi cusături de mână la obiecte din portul nostru ţărănesc.

Conferenţa şi a continuat activitatea la ora 3 d. a. împărţită în 3 secţii ca să poată asistă învăţătorii la *prelegerile practice*, ce s'au ţinut din diferite obiecte de învăţământ, între care şi din limba română. După prelegerile practice au urmat discuţii foarte instructive.

A doua zi, Duminecă, s'au continuat lucrările conferenţei la 10 ore a. m. în sala mare a prefecturii din Sibiu, cu o chestiune de mare interes: *Muzica vocală* în şcoala poporală.

Dl Timotei Popovici, profesorul de muzica vocală şi intrumentală dela Şcoala Normală «Andrei Şaguna» din Sibiu, a susţinut teza. Dsa a avut fericita idee, să ilustreze întâi cu graiul, în colori vii, cum se face muzică în şcoala poporală. A înşirat părţile bune şi scăderile tratării acestui obiect de învăţământ în sinul poporului nostru, înzestrat dela natură cu simţ muzical.

Dl Tim. Popovici a ţinut nu numai să orienteze, dar şi să îmbărbăteze pe cei întâi chemaţi a cultiva muzica în sânul poporului, pe iubiţii noştri învăţători din şcoalele primare. Anume, a adus cu sine în plenul conferenţei un grup de circa 20—25 eleve şi elevi ai Şcoalei Normale «Andrei Şaguna» din Sibiu, şi a demonstrat, cu 12—15 cântece în 1, 2, 3 şi 4 voci, menite pentru şcoala poporală, cum se poate realiza succes frumos, în şcoala primară, începând din cea dintâi până la cea din urmă clasă a ei, cu învăţământul supra-primar.

Munca dlui Tim. Popovici a fost încoronată de succes deosebit.

Dl Dr. V. Bologa, fost învăţător şi profesor timp îndelungat, ca oaspe al conferenţei, a ţinut să aprecieze cu recunoştiinţă munca dlui Popovici şi a elevilor săi, ca bun augur pentru şcoala noastră poporală în viitor.

In aceeaşi şedinţă s'a citit conferenţa dlui Ogreanu, înv. dir. în Racoviţa, cu privire la diferitele necesităţi imperioase pentru progresul şcoalei noastre poporale.

Conferenţa dlui Ogreanu a ilustrat multe adevăruri din viaţa şcolară, în temeiate pe veritabile principii pedagogice.

Am fi ascultat bucuros un referat special asupra acestei conferenţe, pentruca, prin cernere şi schimb de idei, să se ridice şi să se imprime punctele marcante, de orientare şi de interes general.

Şedinţele conferenţei s'au încheiat în aceeaş zi, seara, după discuţii, ce au mai urmat, de ordin administrativ ş. a. *Duo.*

Jubileul de 50 ani

— Al Reuniunii române sibiene de muzică —

Reuniunea română de muzică, din Sibiu, purtând astăzi numele primului său dirigent, Gheorghe Dima, s'a înfiinţat la anul 1878. Existenţa ei de o jumătate de veac se comemorează în zilele de 2, 3 şi 4 Iunie 1928 în Sibiu.

Serbarea semicentenară se ţine sub patronajul I. P. S. Sale mitropolitului nostru Nicolae.

Din programul ei comunicăm următoarele:

Sâmbătă, în 2 Iunie, se face primirea delegaţilor şi oaspeţilor. La ora 20 şi jum. seara, întrunire la restaurantul Bulevard.

Duminecă, în 3 Iunie, ora 9 dimineaţa, liturghie şi parastas în catedrală; ora 11½ şedinţă festivă, în sala Urania, cu dare de seamă despre activitatea societăţii, coruri mixte şi salutul societăţilor participante. La ora 13 banchet la Bulevard; seara ora 20 şi jum., concert clasic, la Urania, cu soli de foşti şi actuali membri ai reuniunii, cu orchestră şi corari.

Luni, în 4 Iunie, ora 9, liturghie, vizitarea muzeelor, eventuale excursii. Ora 13 banchet la Bulevard; după amiazi, ora 16½, concert poporal, la Urania, cu soli şi coruri mixte.

*

Reuniunea care în decursul primelor cinci decenii şi-a împlinit nentrerupt datoria, cultivând cu neobosită râvnă muzica noastră poporală şi bisericească, precum şi muzica marilor compozitori clasici, s'a dovedit ca element de reală valoare în propăşirea artistică a neamului, a cărui recunoştinţă se va manifesta, credem, cât mai strălucit, cu ocazia festivităţii jubilare din acest an.

Congresul internaţional al profesorilor secundari se ţine la Bucureşti, în 19 Iulie 1928. Problema pusă în primul plan al ordinei de zi este: Cum trebue împăcate, în învăţământul secundar, necesităţile culturale generale? — Intre alte probleme ce se vor desbate, este şi introducerea obligatorie în şcoală a cinematografului cu caracter instructiv şi educativ.

Câţi din noi, propoveduesc azi cu puterea apostolilor şi pe câţi dintre noi ne întreabă credincioşii noştri: «ce să facem»?

Câţi «se pocăiesc» şi câţi primesc «darul Sfântului Duh»?

Azi apostolii sunt răzleţi, graiul lor e neînţeles. Puterea Sf. Duh nu este prea lucrătoare în lume, pentrucă Apostolii, lucrează cu puterea minţii lor slabe şi pentru foloasele lor vremelnice.

De aceia «feciorii şi fetele noastre nu proorocesc, tinerii noştri nu mai au viziunea desăvârşirii lui Hristos, şi bătrânii noştri nu mai visează de Impărăţia lui Dumnezeu».

«Cum să ne mântuim dacă noi nu mai chemăm numele Domnului»?

Cum să mai coboare asupra noastră «limbile de foc», dacă noi nu mai rămânem în Ierusalim, dacă noi ne depărtăm de Biserică, în care, zilnic, putem deslusi «suflarea de vifor» a Sfântului Duh şi putem simţi cum ne «îmbrăcăm cu puterea Lui»?

Cum ne vom putea face noi înţeleşi de lume, când graiul nostru nu mai este «graiul Sf. Duh»? ci graiul confuziunii şi trufiei, în sunetul cărula se năruia năpraznic oarecând turnul lui Babel?

Apostolii au cucerit 3000 de suflete pentru Dumnezeu. Ai cucerit tu, frate de apostolat, măcar *unul singur?* Te-ai lăsat tu însuţi cucerit? Dacă tu ai fi al lui Dumnezeu, ai fi câtigat şi pe alţii pentru Impărăţia Lui.

Tu, pare, a fi uitat de mult cele ce te-a învăţat Mântuitorul şi când Sf. Duh ţi-a «adus aminte», tu nu mai credeai în «făgăduinţa Tatălui» pentrucă tu nu o mai «aşteptai» — plecasei din Ierusalim înainte de a veni Mângăietorul!... Ţi-era dor de alte cetăţi, te chinuia nostalgia păcatului, şi n'ai vrut să ţi-o înfrânezi şi să-i pui hotar de virtute.

Ai iubit să rămâi în «neamul cel îndărătnic» şi să urmezi pilda îndărătniciei lui.

Ai râvnit după «puterea de jos» şi te-ai lipsit de «puterea de sus».

Mântuitorul s'a înălţat la cer ca să-ţi trimită pe Mângăietorul, iar tu ai crezut că Domnul s'a dus pentru totdeauna şi că Duhul cel Sfânt nu va veni niciodată.

De aceia, «mărturisirea» ta este fără putere şi fără avânt. Mergerea la cer a Domnului pentru tine a fost «fără folos». Trimiterea Sf. Duh pentru tine a fost «fără folos». Mărturia Lui pentru Domnul, pentru tine a fost «fără folos», — de aceia şi mărturia ta pentru Evanghelia Lui, este «fără folos».

Că Dumnezeu nu dă pe Sfântul Duh decât celor «ce-L ascultă pre El».

Şi tu nu L-ai ascultat!...

Tu pare-mi-se, întrebi din Duh de necucernică iscodire pe Mântuitorul: *«Doamne, au întru acest an, vrei să aşezi Impărăţia lui Israel»?*

Mai amână, Doamne! Eu nu mă îndur deocamdată de plăcerile şi interesele mele, ca să-ţi fiu mărturie, nici în Ierusalim, nici în Samaria şi nici în altă parte a pământului.

Tu du-te la cer! Eu rămân pe pământ, fără să te gândeşti că «acest Isus care s'a înălţat la cer în nor luminos, va coborâ într'o zi în norul de pulbere al zădărniciilor vieţii tale şi-ţi va cere socoteală de zăbăvnicia inimii tale şi de «plata nedreptăţii» de care ţi s'au aprins atât de nepotolit dorinţele tale.

«Impărate ceresc, Mângăietorule, Duhul adevărului, Carele pretutindenea eşti şi toate le plineşti, vistieriul bunătăţilor şi dătătorule de vieaţă, vino şi te sălăşlueşte întru noi şi ne curăţeşte de toată spurcăciunea şi mântueşte, Bunule, sufletele noastre»!...

*

Reun. rom. de muzică „Gh. Dima", Sibiu

Programul

serbărilor semicentenare din 2, 3 şi 4 Iunie 1928

Ziua I, Duminecă 3 Iunie:

Ora 9 dim.: Liturghie şi parastas în Catedrală.

Ora 11½: Şedinţă festivă, în sala «Urania», cu următorul Program: Imn Regal, cor mixt. Deschiderea şedinţei festive şi darea de seamă despre activitatea societăţii. Hampel, Rugăciunea Românului, cor mixt (prima cântare din primul program, executat de reuniune la înfiinţare). Gh. Dima, Fântână cu trei izvoare, cor mixt, (cântare executată la jubileul de 25 ani, — compoziţie a patronului reuniunii). Salutul societăţilor corale participante. N. Oancea, Imn ocazional, cor mixt, text de I. U. Soricu. La ora 13 banchet la Bulevard.

Concert clasic, în sala Urania, la ora 20 şi jum., cu următorul program: Gh. Dima: «Salvun fac regem» soli, executate de foşti solişti ai reuniunii. N. W. Gade: «Crăiasa Ielelor», baladă svedică, cu soli, cor şi orchestră. Soli, executate de foşti solişti ai reuniunei. Gh. Enescu: «Poemă Română», orchestră. Gh. Dima: «Hora», piesă de concert, pentru cor mixt şi orchestră.

Ziua II, Luni 4 Iunie: Ora 9 dim.: Liturghie, vizitarea muzeelor din localitate şi eventuale excursii în împrejurimi. Ora 13, Banchet, în sala restaurantului Bulevard.

Concert poporal în sala Urania, la ora 16 şi jum., cu următorul program: Partea I. Gh. Dima, Irmosul intrării în biserică. A. Bena, a) Foale verde tămâiţă. b) Pentru mândra... T. Brediceanu, Şezătoare, cu cor mixt. Fr. Hubic, Cântece poporale din Bihor a) Trimis-a 'mpăratul carte b) Dusu-s'a bădiţa dus. G. Muzicescu, Zis-a badea. T. Popoviciu, Doină. cu solo de bas. Iacob Mureşanu, a) Dorul meu b) Neicâ Neiculiţă. N. Oancea, Cătălina, cu solo de sopran.—

Partea II. Soli, executate de foşti solişti ai reuniunii.

Partea III. I. Velceana, Pupi de flori. I. Baciu, a) Auleo, frate Peline, b) Bat-o crucea pe Ioana. D. Gh. Kiriak. Plugar şi ostaş. S. Drăgoiu, Dela Nistru pân' la Tisa. I. Vidu, Peste Deal. M. Bârcă, Bate vântul (melodie din Basarabia). Gh. Dima, Fântână cu trei izvoare, C. Porumbescu, Pe al nostru steag.

Nr. 5058 din 1928.

Notificare oficială

Se aduce la cunoştiinţă On. Preoţimi, că pentru plătirea în viitor a retribuţiunilor preoţeşti am dispus următoarele:

1. Retribuţiunile se vor plăti trei lunar la mână, prin poştă, sau prin vre-o bancă din centrul protopopiatului la care aparţine preotul. Spre acest scop fiecare preot va comunica oficiului de cassă arhidiecezan adresa exactă (comuna, poşta ultimă, judeţul), în caz că doreşte să i se trimită banii prin poştă, sau să ne comunice numele băncii, în caz că doreşte să i se asemneze banii prin vre-o bancă.

2. Ridicarea retribuţiunilor cu plenipotenţă (procură) se va putea face numai în caz de extremă necesitate şi dacă plenipotenţa (procura) este făcută în faţa notarului public sau în faţa judecătoriei.

3. Fiecare preot va justifica achitarea impozitelor către stat, judeţ şi comună pe trimestrul pentru care îşi reclamă retribuţiunile. Justificarea achitării impozitelor să se facă de către organele în drept (Administraţii financiare, circumscripţii de percepere, oficii notariale), fie deadreptul pe chitanţele de retribuţiuni, fie pe altă dovadă, însă totdeauna să fie provăzută cu sigilul oficiului de stat respectiv.

Sibiu, din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc ca senat bisericesc, ţinută la 8 Mai 1928.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Fă-ne cetăţeni ai Împărăţiei cerurilor, mângâie-ne cu bucuriile harului Tău cât ostenim şi suspinăm în această lume, luminează-ne cu adevărul Tău cel vecinic, fii totdeauna şi pretutindeni cu noi, desăvârşeşte-ne întreaga noastră fiinţă umplându-o cu sfinţenia ta, împrumută-ne din vistieria virtuţilor tale, dărueşte-ne din prisosurile vieţii tale celei vecinice, sălăşlueşte-te în inima noastră, în mintea noastră, în voinţa noastră, în cugetul nostru, în trupul nostru, în faptele noastre, curăţindu-le de orice întinare şi făcându-le destoinice de a se feri de orice prihană, şi grăbeşte-ne Duhule Sfinte, mântuirea noastră cu prisoselnica ta bunătate de oameni!

Tu eşti puterea Bisericii şi apostolatului nostru! Prin Tine se sfinţeşte lumea! Prin Tine trebuie să trăiască omenirea în veci.

Isvorâtorule de minuni, inspirându-ne rugăciunile noastre şi sfinţindu-ne sufletul şi trupul nostru cu tainele pe care Tu le sfinţeşti deapururi, Tu ne faci şi pe noi săvârşitori de minuni în această lume!

Că tu dăruieşti, unuia «cuvântul înţelepciunii», altuia «credinţa», altuia «cuvântul cunoştiinţei», altuia «darurile tămăduirilor», altuia «lucrarea puterilor», altuia «proorocie», altuia «alegerea duhurilor», altuia «feluri de limbi» şi altuia «tâlmăcirea limbilor».

«Toate acestea, Tu le lucrezi»!

Iar noi te «întristăm» şi te «alungăm» din vieaţa noastră «ca să facem loc păcatului» care se lucrează prin diavolul!

«Împărate Ceresc, sălăşlueşte-te întru noi!» ca toţi «să ne amplem» de puterea şi sfinţenia Ta şi să nu ne mai lăsăm momiţi de înşelătoarele miracule cu care Satan rătăceşte lumea.

INFORMAŢIUNI

Ziua Mamei. Pentru întâia oară la noi, s'a făcut Duminecă, în 27 Maiu 1928, procesiunea şi sărbătorirea anuală cu «zilei mamei», la iniţiativi luată de societăţile femeilor române. In *capitală*, serbarea a organizat-o Societatea ortodoxă naţională a femeilor, dimineaţa cu serviciu divin la biserica «Curţita de Argint» şi cu mare procesiune la cimitirul Belu, ear după amiazi cu lămuritoare conferenţe, la «Ateneul Român», despre rolul mamei în educaţie, în literatură etc. S'au executat apoi diferite bucăţi muzicale. — In acelaş fel s'a manifestat la *Braşov*, unde ziua mamelor s'a sărbătorit din iniţiativa Uniunii femeilor şi a secţiei femenine a «Asociaţiunii», şi în deosebi a dnei preşedinte Maria Baiulescu.

Casă naţională în Budila, închinată promovării culturii naţionale religioase în mijlocul poporului nostru din săcuime, s'a inaugurat Duminecă, în 20 Mai a. c. Sfeştania s'a celebrat de preotul Aurel Nistor şi preoţii Ion Curcubătă din loc şi Bogdan din Zizin, în faţa unei mari asistenţe de ţărani şi intelectuali, veniţi din Sfântul Gheorghe, Braşov, şi împrejurime. Producţiuni şcolare şi un festival, cu teatru şi coruri, au întregit programul serbării. Clădirea casei naţionale a cerut muncă îndelungată, împreunată şi cu unele piedeci, care însă au fost înlăturate prin râvna şi jertfa fruntaşilor şi a poporului din Budila. Tuturor acestora li-a mulţumit, după terminarea serviciului divin, păr. Ion Curcubătă, preşedintele comitetului de construcţie, într'o cuvântare mai lungă unde arată menirea frumoasă a noului local, înşirând numele vrednicilor binefăcători şi cerând binecuvântarea lui Dumnezeu asupra căminului înfiinţat.

In zilele de sfintele sărbători ale Rusaliilor se face apel la marele public, în folosul suferinzilor de boala care, an după an, cere tot mai multe jertfe de vieţi omeneşti. Daţi, cu toţii, mult puţin, după puteri, pentru combaterea primejdiei de tuberculoză.

Două fundaţiuni pioase. Cu prilejul aducerii osemintelor dnei *Reveica Zernoveanu*, decedată în timpul pribegiei la Huşi şi azi aşezate cu sfinţenie în cavoul familiar din cimitirul bisericii Sf. Treime Braşov-Tocile, evlavioşii săi fii Dr. Dumitru Zernoveanu, lt.-colonel în retragere Vasile Zernoveanu, şi maior în retragere Nae Zernovanu, au binevoit a face la biserica noastră a Sfintei Treimi o fundaţie în amintirea iubiţilor lor părinţi Teodor şi Reveica Zernoveanu, în suma de 200,000 lei, în hârtie de valoare dela Cassa de depuneri şi consemnaţiuni Bucureşti. — Tot asemenea a făcut o fundaţie în sumă de 140,000 lei în amintirea iubitei sale soţii Maria n. Zernoveanu dl Radu Giuvelca inginer silvic, tot în hârtii de valoare dela Cassa mai sus amintită. — Fundaţiile, în sumă de 340,000 lei, conform actelor fundaţionale vor servi pentru înfrumseţarea bisericii, ajutorarea copiilor săraci, parastas în amintirea răposaţilor ş. a.

Dorind pioşilor donatori viaţă lungă spre a pomeni pe iubiţii lor răposaţi, ne luăm voie a le aduce şi pe această cale cele mai sincere mulţumiri. Consiliul parohial, preşedinte: *Farnică.*

Cazuri de moarte. Unul din puţinii preoţi cari mai sunt în viaţă, şi cari au primit darul hirotoniei prin punerea mânilor din partea fericitului adormit în Domnul marele Arhiereu Andrei, octogenarul părinte Cristofor Mărgineanu din Feredeu a adormit în Domnul.

Serviciul funebral a fost oficiat de părintele protopop tractual Valeriu Goron, asistat de un număr mare de preoţi din jur.

— In 12 Mai în urma unui nefericit accident de automobil şi-a aflat moartea năpraznică preotul Emanuil Simce din Zam în floarea etăţii.

— In 15 Mai a răposat în Domnul preotul Octavian Piso din Almaşul de sus şi tot în aceeaş zi preotul Nicolae Vlad Stejar din Poiana-Sibiului.

Odihnească în pace!

Congresul esperantiştilor români. Societatea esperantistă română de sub preşedinţia de onoare a domnului *General C. Găvănescul* şi a domnului Gr. L. Trancu-Iaşi, fost ministru, organizează între 30 Iunie şi 2 Iulie a. c. al 8-lea Congres naţional al esperantiştilor din România, în oraşul Sibiu. Congresul va fi prezidat de către domnul General Const. Găvănescul, comandantul corpului VII de armată, şi se bucură de patronajul domnilor miniştri Dr. C. Anghelescu şi Al. Lapedatu. In vederea acestui congres, Societatea Esperantistă română va începe în primele zile ale lunii Iunie un curs public de limba Esperanto în Sibiu. Data începerii şi locul ţinerii cursului va fi încunoştiinţat la vreme. Cursul complet se va termina până la data congresului, astfel ca participanţii la curs să aibe posibilitatea să vorbească în limba Esperanto cu esperantiştii ce vor veni din toate colţurile ţării, precum şi cu cei câţi-va oaspeţi cari vor veni din străinătate. Persoanele care se interesează de această chestiune, sânt rugate să-şi comunice adresa printr'o cartă poştală trimisă la sediul Societăţii esperantiste române, Strada 11 Iunie Nr. 80, Bucureşti.

CARŢI ŞI REVISTE

Anuar. A apărut acum: Anuarul VIII al Liceului de stat «Gh. Lazăr» din Sibiu, 1926—1927, publicat de Dr. Ioan Bunea, director. Cuprinde discursuri şi studii, de directorul şi profesorii liceului, care excelează prin un număr împunător de profesori, — nu mai puţin de 36 persoane. Dacă toţi aceşti profesori, plasaţi în statele personale ale liceului «Gheorghe Lazăr», ar fi la catedră, instrucţia s'ar putea face — spune Anuarul — în cele mai fericite condiţii şi s'ar putea obţinea rezultate cu adevărat frumoase. Durere însă, că un mare număr de profesori sânt «detaşaţi, concediaţi, angajaţi în administraţe, sau înglobaţi în viaţa politică», — ear înlocuirea lor se face cu mari greutăţi. Anuarul speră că va sosì epoca în care profssorul va fi legat numai de catedra sa. — Din celelalte date şcolare, mai relevăm chestia internatului liceului. Clădirea sa se află sub acoperiş şi aşteaptă să fie terminată şi dată destinaţiei. Apelurile liceului, pentru strângerea de fonduri nouă, necesare continuării lucrărilor, n'au dat însă doritul rezultat. De aceea direcţiunea spune: «Deşi ştiu că anuarele se scriu ca să nu fie citite, totuş mai fac o încercare şi în anuarul prezent, apelând la nobleţa de inimă a foştilor beneficiari ai Mesei studenţilor şi rugându-i să rupă mult-puţin din agoniseala ce şi-au adunat şi să sprijinească terminarea internatului». Comitetul şcolar doreşte, ca nou înfiinţatul internat al liceului «Gheorghe Lazăr» să-şi deschidă porţile chiar în toamna acestui an, 1928. Să fie în ceas bun.

(65) 3—3

Publicaţiune

Eforia Fundaţiunii Culturale «Dr. Ioan Mihu» — dă în întreprindere lucrările de reparare şi transformare a edificiilor sale aflătoare în Vinerea (p. u. Cugir) la conacul dela Băcăinţi (p. u. Şibot) şi la Sărăcsău (p. u. Şibot) toate în judeţul Hunedoara.

Devizul cantitativ precum şi condiţiunile se pot vedea la Consilierul arhiepiscopesc V. Nistor din Sibiu (str. Mitropolii Nr. 32) sau la advocatul Dr. Enea Papiu din Orăştie.

Ofertele se vor înainta până la 15 Iunie a. c. Consiliului arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu.

Sibiu, la 17 Mai 1928.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 161/928 (68) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III **Costeşti**, protopopiatul Orăştiei, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat cu folosirea eclegiei după reforma agrară de 1 jug. 1084□ fânaţ şi 12 jug. pădure. Dela 150 familii câte una ferdelă de cucuruz zmicurat după uzul vechi şi câte una zi de lucru şi stolele vechi în valuta de azi, cum s'a uzitat.

Casă parohială nu este.

Depărtarea comunei dela Orăştie 16 km. pe drum regulat. Parohie de munte.

Cei ce doresc a ocupa acest post au să-şi înainteze cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesbiteral, şi cu prealabilă încuviinţare a acestuia să se prezinte în termenul indicat în vre o Duminecă sau sărbătoare spre a cânta, predica şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Orăştie, 8 Mai 1928.

Oficiul protopopesc al tractului Orăştie în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Domşa
protopop

Nr. 751/1927. (66) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I **Vlădeni**, protopresbiteratul Branului, se publică concurs cu termen de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venite împreunate cu acest post sunt:

1. Intregirea dela stat conf. coalei B.
2. Sesiune parohială 20 jug.
3. Trei stânjini lemne de foc.
4. Stola uzitată în tractul Bran.

Concurenţii să-şi înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral, şi, cu prealabila încuviinţare a acestuia, să se prezinte în termenul indicat în vre-o Duminecă sau sărbătoare spre a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Zârneşti, la 30 Aprilie 1928.

Oficiul protopresbiteral al tractului Bran în înţelegere cu com. parohial.

Ioan Hamsea
protopop.

Nr. 215/928 (67) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Broşteni**, protopopiatul Mercurea se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Dotaţia dela stat,
2. Venitele stolare din trecut fasionate în coala B, şi anume: una ferdelă de cucuruz şi una zi de lucru, sau contravaloarea lor, dela fiecare familie,
3. Folosinţa sesiunei parohiale vechi şi a celei primite prin reforma agrară.
4. Casa parohială în stare slabă, şi curtea şi grădina parohială.

Reflectanţii îşi vor trimite documentele oficiului protopopesc din Mercurea în termenul prescris şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Miercurea, la 22 Mai 1928.

Of. prot. al Mercurii în înţelegere cu consiliul parohial ort.

Avr. S. Pecurar
protopresbiter

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Mersul trenurilor

Cu începere dela 15 Mai 1928

Plecarea din Sibiu

AGNITA—SIGHIŞOARA

Pleacă din Sibiu	5·45,		17·30
Sosește în Agnita	9·52,		21·17
„ „ Sighişoara	18·45,		8·10

FĂGĂRAŞ—BRAŞOV

Pleacă din Sibiu	6·50,	11·00,	17·05
Sosește în Făgăraş	10·44,	15·21,	21·30
„ „ Braşov	13·55,	18·45	6·55

CISNĂDIE

Pleacă din Sibiu	6·00,	13·15,	17·50
Sosește în Cisnădie	6·33,	13·48,	18·23

VINŢ—ALBA-IULIA

Pleacă din Sibiu	0·45,	12·00,	20·17
Sosește în Vinţ	4·31,	16·14,	0·22
„ „ Alba-Iulia	5·43,	00·00,	1·02

PIATRA-OLT-BUCUREŞTI

Pleacă din Sibiu	3·50,	14·25,	19·55 (Acc.)
Sos. în Tr.-Roşu	4·59,	15·35,	20·48 „
„ „ Bucureşti	17·05,	00·00,	6·40 „

COPŞA-MICĂ

Pleacă din Sibiu

2·35, 4·55, 9·10, 11·12, 15·00, 19·50, 21·15

Sosește în Copşa-mică

4·00, 6·23, 10·33, 13·40, 16·22, 21·15, 22·41

Pl. d. Copşa-mică la: SIGHIŞOARA—BRAŞOV—BUCUREŞTI 7·32 (E), 8·24 (P), 13·06 (Ac. Ex.), 14·22 (A.), 17·50 (P.), 23·15 (E·), 0·19 (A.), 1·07 (P).

Pleacă din Copşa-mică la: TEIUŞ—CLUJ—ARAD 4·38 (P.), 6·56 (A.), 8·09 (E.), 11·08 (P.), 16.30 (A.), 17·48 (Or. Ex), 21·41 (P.), 23·24 (Ex).

Sosirea în Sibiu

SIGHIŞOARA—AGNITA

Pleacă din Sighişoara	4·50,		15·45
Sosește în Agnita	9·11,		19·39
„ „ Sibiu	16·20,		6·48

BRAŞOV—FĂGĂRAŞ

Pleacă din Braşor	7·40,	12·30,	19·16
Sosește în Făgăraş	10·31,	15·34,	22·23
„ „ Sibiu	14·45,	20·13,	8·20

CISNĂDIE

Pleacă din Cisnădie	7·12,	14·42,	18·55
Sosește în Sibiu	7·44,	15·15,	19·28

ALBA-IULIA—VINŢ

Pleacă din Alba-Iulia	4·55,	11·30,	00·00
Sosește în Vinţ	5·08,	11·43,	00·00
„ „ Sibiu	10·10,	16·17,	22·15

BUCUREŞTI—PIATRA-OLT

Pleacă din Buc.	23·35 (Acc).	00·00,	10·55
Sos. în Tr.-Roşu	9·53 „	13·16,	23·25
„ „ Sibiu	10·43, „	14·20,	0·30

COPŞA-MICĂ—SIBIU

Pleacă din Copşa-mică

0·20, 4·50, 8·30, 11·30, 14·23, 18·05, 22·05

Sosește în Sibiu

1·47, 6·18, 9·55, 12·59, 15·45, 19·33, 23·34

Trenul pentru băi la OCNA-SIBIULUI

Pleacă din Sibiu:
6·20, 10·52, 13·35, 17·25, 20·50.
Sosește din Ocna:
6·50, 11·22, 14·05, 17·55, 21·20.
Pleacă din Ocna:
6·58, 11·17, 14·10, 18·05, 21·28.
Sosește în Sibiu:
7·30, 11·59, 14·42, 18·37, 22·00.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă*, cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul **20 Lei;**

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulceţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: **20 Lei.**

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. lit. Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 40·0—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	Copie	Căldăruşe cu mătăuz
Disc şi Steluţă	Linguriţe	Clopoţele pt. altar
Cădelniţe	Cruci	Cănuţe pt. Sf. mir
Candele	Cruciuliţe	Garnitură pt. bolnavi
Chivot	Cununi	Prapori

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 9 Iunie 1928 Nr. 45

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Onor. «Asociațiunea» (Of.)

Sibiu

La jubileul de 50 ani al Reuniunii române de muzică din Sibiu

(=) Serbările comemorative de Duminecă și Luni, în prima și a doua zi de Rusalii, organizate în orașul Sibiului și patronate de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, au adus prinos de recunoștință memoriei întemeetorilor și conducătorilor de pe vremuri ai Reuniunii române de muzică din Sibiu, ai cărui intelectuali dela anul 1878, în frunte cu *Dr. Aurel Brote*, omul chibzuit al cifrelor, dar preocupat și de frumusețea artei muzicale, au dat viață noului așezământ cultural. Un îndemn pentru înființarea lui a fost de sigur și existența unui cor de intelectuali, care pe atunci cânta la sf. liturghie din bisericile din suburbii și din cetatea Sibiului.

Din cuvintele calde și alese, ale președintelui Reuniunii, Păr. prof. *Dr. Aurel Crăciunescu*, rostite în ședință festivă, se desprinde lămuritor activitatea societății, în existența ei de 50 de ani, care s'a bucurat să aibă ca directori de muzică distinși artiști, între dânșii pe neuitatul maestru Gheorghe Dima, ca soliști și soliste, puteri recunoscute, ca: Maria Crișan, Ana Moga, Elena br. Popp, Agneș Brote, Min. Brote, L. Cosma, Maria Dima, Leontina Dr. Proca, Anicuța Voilean, Isaia Popa, Ion Damian Ionel Crișan ș.a., ear între coriști multe generații de teologi cântăreți dela cursurile seminarului teologic și pedagogic Andreian — Toți aceștia au purtat vestea bună a Reuniunii departe peste frontierele ardelene ale țării și au obținut, în concerte religioase și lumești, triumfuri artistice înregistrate de cronicarii critici de pretutindeni.

Reuniunea, cu un cor mixt, bine disciplinat și bine instruit, biruind toate greutățile, a luat și ia parte la manifestările de cultură națională și bisericească ale orașului, alături de reuniuni muzicale de seamă străine și de valoare probată.

Sprijinită, în munca sa de o jumătate de veac, din partea unui public înțelegător, Reuniunea de muzică «Gh. Dima», fără subvenție, fără ajutorul oficialității, n'a căutat efectele muzicale de clipă trecătoare, b. o. ale operetelor, ci a năzuit totdeauna să desăvârșească gustul publicului prin tălmăcirea superioară a compozițiilor măestre de muzică națională și religioasă, clasică și modernă.

Ni se arată, că Reuniunea română de muzică din Sibiu în cursul seu de 50 de ani s'a bucurat de deosebita bunăvoință a bisericii noastre. Deja cu ocaziunea înființărei sale reuniunea s'a bucurat de scutul bisericei, făcându-se constituirea în seminarul nostru arhidiecezan sub conducerea protopopului-asesor Zaharie Boiu. Biserica a pus la dispoziția Reuniunii pe profesorii sei și o sumă din elevii seminariști, dela începutul Reuniunii și până în zilele noastre. In anii primi ai existenței sale Reuniunea și-a ținut probele în seminar. Consistorul a dat tot sprijinul material și moral Reuniunei pentru scopurile ei culturale.

Dar, ca Reuniunea să poată munci cu resultat bun în aceeaș direcție nu numai într'un singur centru orășenesc, ci într'o sferă de activitate mai largă, ar fi de datoria oficialității din țara liberată și mărită să-i acorde, după cuvintele pline de elogii dela serbarea semicentenară, (despre care vorbim la alt loc al ziarului nostru) și sprijinul *real* în mersul ei spre culmi de ideal, unde țintește.

Acest sprijin, care nu mai poate lipsi, va arăta gradul de apreciere al cercurilor oficiale față de misiunea și arta Reuniunii române de cântări, cu viață de o jumătate de veac și cu prestații așa de bine rodtoare.

Rosaliile în Sibiu

Slujba din Catedrală

Praznicului Pogorârii Duhului Sfânt i s'a dat ca de obiceiu și în anul acesta o deosebită strălucire. Catedrala a fost împodobită încă din ajun cu frunză verde, iar pe jos s'a așternut iarbă proaspătă.

Parfumul de verdeață se ridica din belșug împreunându se cu tainicul miros de tămâie. O atmosferă plină de seninătate și cucernicie se sălășluise în mărețul și sfântul lăcaș de închinare. Natura se 'nfrățise cu cerul într'o dumnezeească armonie.

Serviciul divin a fost oficiat de I. P. S. Mitropolitul nostru *Nicolae*, înconjurat de clerul din localitate. Răspunsurile liturgice le-a dat cu o deosebită îngrijire corul Academiei teologice sub conducerea profesorului Candid Popa.

In decursul Sfintei Liturgii I. P. S. Sa a hirotesit întru protoierei pe profesorii Academiei noastre teologice Ilie Beleuță și Dr. Grigorie Cristescu.

La serviciul divin au luat parte pe lângă mulțimea obișnuită de credincioși și membrii Reuniunii de muzică din Sibiu, Gheorghe Dima, precum și reprezentanții Reuniunilor de cântări din diferite părți ale țării, pentrucă în această zi s'au început festivitățile aranjate în orașul nostru din prilejul jubileului de 50 de ani dela înființarea valoroasei noastre Reuniuni de muzică din localitate.

La finea sfintei Liturgii I. P. S. Sa a rostit o remarcabilă predică despre însemnătatea cea mare a praznicului Pogorârii Duhului sfânt peste Apostolii Domnului, și învestirea lor cu «putere de sus» în urma căreia au

---

FOIȘOARA

Desvelirile unui prelat romano-catolic

Fostul arhiepiscop romano catolic în București, *Netzhammer*, care astăzi trăește viață retrasă în Elveția, a publicat de curând, într'o revistă vieneză, un articol despre experiențele sale, dobândite în vremea, destul de lungă, cât a petrecut în capitala țării noastre.

Câteva părți, unele de interes și pentru noi, din acel articol, sânt comunicate unui ziar din Cluj, lui *Ellenzék* (Nr. din 2 Iunie 1928), din partea corespondentului său dela Viena. Le publicăm în următoarele:

Toată interesarea manifestată de bărbații de stat ai Romăniei fața de Vatican, — scrie fostul arhiepiscop de București, — n'a fost niciodată alt ceva, decât simplă *tactică*, în scop ca țara să și păstreze bunele raporturi cu scaunul papal. Se simțeà mare trebuință de aceste bune raporturi în deosebi pe timpul când catolicul Ferdinand își creșteà copiii în credința ortodoxă, ear Roma trebuea convinsă neapărat să considere faptul drept necesitate politică de neînlăturat și să-l toloreze cel puțin tăcând.

Bătrânul *Sturdza*, ministrul președinte, umblase pe la papa de două ori; totuși, când fu vorba să se ridice, în București, biserică greco-catolică, ministrul declară amenințător: *Nu cumva să îndrazniți a ridica astfel de biserică!* Trecerile ce se iveau în marele familii boerești, ministrul le atribuià exlusiv creșterii câștigate în școale călugărești franceze, — creștere care nu are, mai departe, nici o importanță sau înrâurire. Când, sub Brătianu, venise earăș vorba despre afacerea bisericii greco catolice în București, prim-ministrul român s'a opus cu aceeaș tărie ca și înaintașul său.

Dupăce, prin pacea dela Trianon, Ardealul s'a anexat României, au sporit în mare măsură și speranțele celorce își făceau idei de uniune religionară. Locul prim îl aveau, în această privință, prelații greco-catolici, cari au băgat în cap și Romei aceeaș idee. Declarație, din cele mai caracteristice, face episcopul Orăzii, Radu, către Netzhammer, zicându i: «Avem urgentă trebuință, în București, de cel puțin patru biserici greco catolice, și dacă va trebui, *ni le vom rechiziționa, prin guvern, dela ortodocși*»...

«Chiar dacă nu vom ajunge să vedem unirea poporului nostru sub domnia Romei papale — vesteau pe atunci prelații și preoții greco-catolici, — dar o vom pregăti, pentrucă puterea noastră sănătoasă, adusă de peste Carpați, își va exercita înrâurirea și asupra vieții bisericești»

Ear rezultatul? Rezultatul frumoaselor nădejdi, — după Netzhammer, — nu este altul decât: în locul desfășurării unei mișcări promițătoare, *o completă neizbândă*. Nu numai că lipsește totai necesitatea de biserici nouă greco catolice în capitală, ci dimpotrivă, reuniunile care aveau chemarea să fie în București, au dispărut, aproape fără excepție, în sinul bisericii ortodoxe.

Fostul arhiepiscop în București, Netzhammer, amintește apoi și de concordat zicând:

Greco catolicii au deșteptat la Roma speranțele de apropiată «unire» a românilor. Textul întâiului concordat, între scaunul papal și România Mare, s'a așternut pe hârtie în prima buimăceală a victoriei. Ascuțișul său era îndreptat în contra locuitorilor catolici maghiari ajunși sub stăpânirea României. Erau priviți cu ochi răi toți aceia, cari n'aveau dispoziția să împărtășească speranțele de uniune cu biserica Romei. Dar, celce cunoaște raporturile românești, înțelege lămurit, că niciodată n'am fost — noi catolicii apuseni — *mai îndepărtați de uniune în România, decât sântem tocmai acum.* Ortodoxia s'a vădit, în țara aceasta, totdeauna ca mijloc puternic al politicei naționale. Principiul *«prin noi înșine»*, al partidului liberal, se raportă și la biserica ortodoxă română. Din acelaș motiv s'a adus la îndeplinire, prin înființarea patriarhatului

vestit cuvântul lui Dumnezeu în limba popoarelor, scoţând la iveală darurile cele mari şi nepreţuite ale revărsării Duhului sfânt asupra sufletului omenesc, accentuând îndeosebi că împărăţia lui Dumnezeu nu vine din afară ci din lăuntrul sufletului nostru, îndemnând pe cei prezenţi să-şi deschidă sufletele ca să se pogoare în ele Duhul sfânt şi să le înoiască cu darurile sale cele bogate.

In partea a doua I. P. S. Sa a scos în relief rodnica activitate a Reuniunei noastre de muzică care în timpuri grele a cultivat cântările religioase şi naţionale lăsând mângâiere în suflete, întărindu-ne nădejdiile într'un viitor mai bun de care Dumnezeu ne-a şi făcut parte.

Predica I. P. S. Sale a fost ascultată cu o profundă evlavie de marea obşte, care de astădată trebue să fi ieşit din biserică mai îndreptată şi mai bună.

Conform tipicului bisericii noastre, I. P. S. Sa a oficiat vecernia, iar după vecernie parastas pentru odihna sufletelor membrilor răposaţi ai Reuniunii române de muzică din Sibiu. A împărţit apoi anaforă, iar după aceea a fost condus la reşedinţa sa de preoţime cu procesiune, precum fusese şi adus.

Semicentenarul Reuniunii române de muzică „Gh. Dima", Sibiu

După terminarea sfintei liturgii şi impresionantului act de pietate adecă a parastasului, ne am îndreptat cu toţii paşii spre sala frumos decorată dela Urania, unde avea să se înceapă adevăratul act festiv al serbării iubilare pusă sub patronajul I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae.

După sosirea I. P. S. Sale, a I. P. C. Sa vicarul Vasile, a consilierilor arhiepiscopiei, a parlamentarilor, a autorităţilor şi a mulţi intelectuali s'a executat programul:

1. Trăiască Regele,

2. Cuvânt de deschidere:

Domnul prezident Dr. A. Crăciunescu, profesor la Academia teologică, în cuvinte frumoase arată scopul şi idealul urmărit de Reuniunea înfiinţată la anul 1878, având ca primul ei prezident pe Dr. A. Brote. Aminteşte despre regretatul director de muzică Gh. Dima, care a condus ca dirigent 18 ani reuniunea.

Aduce elogii directorului de muzică, talentatului şi harnicului profesor N. Oancea. Mulţumeşte soliştilor şi membrilor reuniunii.

3. Rugăciunea Românului (primul cor cântat acum 50 ani)...

4. Salutul delegaţilor societăţilor: Dl Gh. Breazu, spune între altele: Sânt purtătorul de cuvânt al dlui ministru Alex. Lapedatu, spre a aduce omagiile Minist. cultelor şi artelor pentru activitatea rodnică, desfăşurată timp de o jumătate de veac de către vrednica Reuniune de muzică «Gh. Dima». Ardealul îşi află în reuniunea sibiană exponentul râvnei sale artistice.

In Ardeal muzica dobândise o semnificaţie mai adâncă şi căpătase un adevărat caracter simbolic de trezire şi susţinere a aspiraţiunilor neamului. Fiţi mândri de patronul Gh. Dima, autorul, întemeietorul stilului muzical românesc. Incheie cu cuvintele: Vivat, crescat, floreat. —

«Astra» aduce elogii surorei sale prin vicepreş. dl Dr. O. Russu.

Din partea societăţii corale «Carmen» Bucureşti, dl Gh. Popescu spune între altele:

Reuniunea de muzică Gh. Dima a făcut să răsune cântecul străbun în toate colţurile Ardealului mişcând sufletul duios al românului, îndemnându-l la marea luptă în împlinirea idealului naţional.

Cu toţii ştim că religia şi limba sânt pietre preţioase, păstrătoare de neam; reuniunea a folosit şi a treia, cântecul. Din partea societăţii «Carmen» aduce o cupă ca un simbol al paharului amărăciunii şi suferinţelor trecutului.

Din partea Reuniunii de muzică «Gh. Dima» Braşov aduce elogii surorei sale dl Dr. I. Hozan, din partea societăţii «Cântarea României» Bucureşti aduce salutul dl M. Botez.

Dl Dr. Schuller salută din partea societăţilor muzicale săseşti. Din partea Aradului aduce salutul dela «Armonia» din Arad dl Ţabic.

Din partea foştilor membri ai reuniunii vorbeşte dna L. Cosma, propunând între altele pe dna Minerva Brote — care era de faţă — ca prezidentă de onoare a Reuniunii.

Dl Dr. A. Crăciunescu preşedintele Reuniunii mulţumeşte I. P. S. Sale mitropolitului Nicolae care a patronat şi a dat larg concurs serbării, mulţumeşte oaspeţilor, membrilor şi în special dnei Minerva Brote, P. Drăgici etc. membri dela înfiinţarea Reuniunii.

Toţi membri şi delegaţii sosiţi au fost oaspeţii Reuniunii, luând masa prezidată de I. P. S. Sa în restaurantul Bulevard. —

La ora 20·30 sub conducerea neobositului profesor N. Oancea se dă *concertul clasic* în faţa I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae şi a unui numeros public conform programei publicată în nrul nostru ultim.

Corul compus din 120 persoane a fermecat.

Soliştii s'au achitat pe deplin de rolurile care le-au avut. Din partea selectului public au fost răsplătiţi cu furtunoase aplauze şi cu nenumărate buchete de flori.

Măestrul dirijor, profesorul N. Oancea, e ovaţionat de public în picioare. I se dăruieşte o frumoasă cunună de argint.

O bucurie şcolărească juca în ochii publicului care a petrecut într'adevăr câteva clipe de înălţare în sfera armoniei, pe înălţimile curate ale plăcerii estetice.

*

Luni, 4 Iunie, ora 16 30, al II-lea concert cu admirabile cântări şi compoziţii poporale.

Cântarea de încheiere, «Dela Nistru pân' la Tisa», a rămas în suflete.

Reuniunea poate fi mândră de prestaţiile ce le-a făcut.

Dorim şi noi acestei Reuniuni mulţi ani plini de prosperare şi izbânzi!

Sf. Sinod şi jurământul dela Alba-Iulia. In şedinţa de Vineri, 1 Iunie, membrii Sfântului Sinod, — ocupându-se şi de jurământul luat de unii preoţi, la adunarea din 6 Mai 1928, la Alba-Iulia, — au luat hotărârea prin care: Sf. Sinod *desaprobă* faptul că mai mulţi preoţi *au provocat* şi au luat participanţilor un jurământ care poartă pecetea unui îndemn la *răsvrătire.*

Nu ştim, dacă lucrul cu «provocarea» şi luarea jurământului s'a petrecut sau nu în felul arătat; dar, întru cât priveşte preoţii de sub jurisdicţiunea canonică a Arhiepiscopiei noastre, ştim că nu s'a făcut, până acum, *cercetare* în scop de a constata faptul agitaţiunii de-a provoca şi de a lua jurământul pomenit; ear eventuala *desaprobare* se poate face, credem, abia *după* terminarea cercetării.

Comemorarea Regelui Ferdinand. Academia română a ţinut Joi şedinţă solemnă în amintirea, cu adâncă pietate, a gloriosului Suveran Ferdinand I. Au participat la şedinţă: M. S. Regina Maria, M. S. Regina Elisabeta a Greciei, AA. LL. RR. Principesele Elena şi Ileana, Principele Nicolae, Regenţii Miron şi Buzdugan, membrii guvernului, II. PP. SS. LL. Mitropoliţii Pimen al Moldovei şi Nicolae al Ardealului, toţi membrii Academiei şi numeros public. Familia regală şi Inalţii regenţi au fost salutaţi de dl preşedinte al Academiei, prof. Emil Racoviţa. A răspuns A. S. R. Principele Nicolae. Membrii Academiei, dnii Mehedinţi şi Bianu, arată în cuvântările ţinute, opera realizată de marele defunct şi înaltul protector, al cărui suflet s'a identificat cu idealul naţional al patriei şi cu idealurile ei culturale.

Intâia pâne şi sare Regelui Mihai I. Cetăţenii oraşului Turnu-Severin, cunoscuţi ca buni patrioţi în toate împrejurările, au făcut în Dumineca Rusaliilor o strălucită primire M. Sale Regelui Mihai, A. Sale Regale Principesei mame Elena, sfetnicilor Tronului şi celorlalţi înalţi oaspeţi, cu prilejul adunărilor generale ale societăţilor de cultură «Teatrul» şi Biblioteca «I. G. Bibicescu». Adunările s'au transformat, sub patronajul A. Sale Regale Principesei Elena, în serbări culturale şi naţionale, pline de splendoare, închinate unirii naţionale, dela a cărei înfăptuire se împlinesc acum zece ani. In catedrală a celebrat serviciul divin P. S. Sa Episcopul Vartolomeu al Râmnicului, care întâmpină pe micul Rege, după-ce primarul oraşului prezintase la primire tava cu tradiţionala pâne şi sare Domnitorului. Delegaţiuni din: Bănat, Basarabia, Ardeal, Dobrogea, Macedonia, dela românii de peste Nistru şi din Bănatul iugoslav au adus închinare şi respectuoasă dragoste Regelui, augustei Sale Mame şi întregii Familii Regale. Serbarea dela Turnu Severin a fost o splendidă manifestaţie de devotament pentru Dinastie.

Implinirea centenarului, de viaţă şi muncă, al liceului din Beiuş s'a prăznuit cu însufleţire caldă şi înălţătoare. Oaspeţi şi foşti elevi s'au reîntâlnit, tineri şi bătrâni, sosiţi unii din mari depărtări, între ei şi mulţi ortodocşi. Oraşul, în sărbătoare, li-a făcut o măreaţă primire. Au luat parte la serbare: P. S. Sa episcopul *Roman* al Orăzii, ministrul instrucţiunii *Angelescu*, generalul prieten al neamului românesc *Berthelot*, însoţit de contele *de Laigue*, consul francez la Cluj, generalul Moşoiu, foştii elevi Păr. Dr. G. Ciuhandu din Arad, protopopul Traian Oprea din Vârşeţ şi Pr. Pinter din Toracul mic (Iugoslavia), ş. a. Cu prilejul serbării centenare s'a inaugurat monumentul ridicat de primărie pe mormintele luptătorilor martiri, Ion Ciordaş şi Nicolae Bolcaş, omorâţi, în mod barbar, de bande bolşevice ungureşti, în 4 April 1919, la satul Lunca...

Sf. Sinod

După comunicate din ziare bucureştene, dăm următoarele:

In ziua a patra, Joi, înainte de deschiderea şedinţei, membrii Sinodului au primit vizita misionarului Douglas, reprezentant al episcopului anglican de Canterbury. Misionarul a invitat biserica ortodoxă să trimită un delegat la sinodul bisericii anglicane, ce se ţine în 1930 în Anglia.

Şi a manifestat dorinţa ca, pe baza canonicităţii celor şapte sinoade ecumenice din primele veacuri ale creştinismului şi pe baza scrierilor sfinţilor părinţi, să se discute posibilitatea unirii bisericii anglicane cu biserica ortodoxă de răsărit. A arătat simpatia ce o are faţă de biserica ortodoxă.

I. P. S. Patriarh Miron i-a dăruit o icoană de nepreţuită valoare, pentru capela ortodoxă din biserica anglicană în care oficiază trimisul episcopului de Canterbury.

Trecându se la ordinea de zi s'a luat în discuţie chestiunea fixării datei Paştilor.

Sinodul a numit o comisiune, compusă din I. P. S. Sa Mitropolitul Gurie al Basarabiei, P. S. Sa Episcopul Visarion al Hotinului, P. S. Sa Arhiereul Tit Târgovişteanul, şi d-nii dr. Chiricescu, Traian Lalescu şi prof. Gheogrhiu (Iaşi), care să studieze chestiunea şi să-şi dea avizul în ziua de 12 Iunie a. c.

P. S. Arhiereu Leu Botoşăneanul a făcut diferite comunicări cu privire la propaganda sectanţilor şi a evidenţiat bunele rezultate date de «Săptămânile de reculegere spirituală», organizate de arhiepiscopia Bucureştilor.

Sf. Sinod a admis să se ţină în anul acesta, în eparhia Aradului, un congres al misionarilor ortodocşi, spre a discuta măsurile de combatere a sectelor. Pe viitor, fiecare eparhie va convoca pe misionari.

Sf. Sinod, în şedinţa de Vineri, a luat vacanţă până la 12 Iunie c.

---

său, şi separarea, după formă, a bisericii de patriarhatul dela Constantinopol, — biserica devine astfel cu totul autocefală. In faţa grăitoarelor fapte, cum îşi închipueşte aceeaş politică să vadă pe şeful bisericii ortodoxe române ajuns earăş în afară de hotarele ţării — la Roma?

In România — sfârşeşte articolul — sântem încă departe chiar şi de primul început al unei mişcări unioniste de întindere mai mare.

*

Adăugăm, la cele scrise de fostul arhiepiscop dela Bucureşti:

Sântem de convingere tare şi sigură, că asemenea mişcare — în condiţiile de uniune ale Vaticanului de astăzi — nu se poate produce nici când, într'o ţară care este şi vrea să fie în veci mare şi românească.

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Contribuiri dela parohii. — Ofrandele cucernicilor credincioşi. —

Intre parohiile noastre, care se disting prin contribuiri însemnate, mai înregistrăm următoarele: Parohiile *Sibiu* suburbiul inferior şi sub. iosefin cetate, Ocna Sibiului (ambele parohii), *Braşov-Tocile, Purcăreni, Cohalm, Ilia, Deva, Târnava mare, Dobra.*

Au contribuit:

Oficiul parohial *Braşov Tocile* pe 1927 3500

Of. din *Purcăreni* prot. Braşov, a colectat dela Opria Trandaburu Lei 1000 şi dela alţi credincioşi Lei 1565 în total. 2565

Dl Eugen Beleş, notar public, Arad 2000

Dna văduva *Theodora, Literat*, Braşov 2000

Dl Dr. Lucian Borcea, advocat, Sibiu, contribuire nouă 2000

Contribuirile *parohiilor* pe anul 1928 din prot. *Sibiu*, în care se remarcă: Sibiu sub. inferior cu Lei 4000, Ocna Sibiului parohia de sus cu Lei 3200, Sibiu sub. Josefin cu Lei 3000, Ocna Sibiului parohia de jos cu Lei 2680, Sibiu Cetate cu Lei 2240, Poplaca cu Lei 1500. Cornăţel, Roşia, Slimnic şi Tălmăcel, cu câte Lei 1000 în total 26580

Cohalm, se remarcă: Archita, Crihalma, Mercheaşa, şi Cohalm, cu câte Lei 1000, în total . . . 11800

Ilia, remarcăm: Ilia, cu Lei 1000, în total . . . 6560

Deva, se remarcă: Hărău cu Lei 1000, în total . . 6350

Târnava-mare. . . . 5975

Dobra, se remarcă: Dobra, Lăpuşnic, fundaţiunea Dr. A. Vlad, cu câte Lei 1000, în total. 5620

Prin plasări de cărămizi, *oficiile parohiale* din:

Petroşniţa, prot. şi ep. Caransebeş 1000

Greoni, prot. Oraviţa, ep. Caransebeş 1000

Zorlenţul-mare, prot. Lugoj, ep. Caransebeş. . 500

Cacova, prot. Oraviţa, ep. Caransebeş 204

Gârbova de sus, prot. Aiud, ep. Cluj 400

Tg.-Mureş, ep. Cluj. . 340

Total Lei 78,610

Suma de mai 'nainte 4.135,895

Total general Lei 4.214,505

Dela conferenţele preoţeşti

— Conferenţa despărţământului „Târnava" al Asociaţiei clerului —

Conferenţa de primăvară a acestui despărţământ şa ţinut în 5 şi 6 Mai a. c. în Diciosânmărtin.

Lucrările conferenţei s'au început în preseara zilei de 5 Mai cu vecernia săvârşită de clerul despărţământului în capela noastră din edificiul liceului de stat. Cu acest prilej s'au mărturisit toţi cei 13 preoţi prezenţi, prin duhovnicul tractului, parohul din Bobohalma, Augustin Cheţan.

Şedinţa intimă s'a ţinut după vecernie în cancelaria corpului profesoral al liceului. A deschis-o părintele protopop, Gh. Opreanu, prin o vorbire stăruind pentru desăvârşirea multiplelor probleme ce preocupă «Asociaţia» clerului nostru în munca de propagandă religioasă.

Cetindu-se raportul cumulativ prin secretarul despărţământului, pr. Iuliu Moldovan, s'a constatat vie mişcare de propagandă religioasă aproape în toate comunele din tract.

Partea cea mai însemnată a activităţii cercurilor s'a întins asupra chestiunilor de ordin religios-moral, prin mărturisiri şi servicii liturgice în sobor cu predici potrivite. Nu au lipsit, în unele comune, în Coroiusânmărtin, Laslău, Boian, Suplac şi Şoimus, conferenţe mixte de preoţi şi învăţători, cari au lucrat mână în mână, după program stabilit în comun acord.

In cadrul activităţii religioase, clerul despărţământului s'a ocupat stăruitor şi cu propaganda contra sectanţilor, cari s'au încuibat în câteva comune din tract, în timpul din urmă şi în oraşul Diciosânmărtin prin cumpărarea intravilanului cu casa din grădina «Rákoczi».

Nu pot trece cu vederea fără, de-a aminti pagubele de ordin religios şi naţional ce le fac între românii de pe Târnave propagandiştii acestui cuib de sectanţi, în care îşi are adăpost şi un român cu numele Iliescu, fost «preot» în vechiul-regat, cum afirmă el, — acum profesor la şcoala acestor sectanţi. Acesta cutrieră satele româneşti, pe văile Târnavelor, făcând propagandă adventistă sub scutul cultului baptist...

S'au desvăluit lucruri compromiţătoare, în urma propagandei desfăşurate între intelectuali din Diciosânmărtin prin 4 broşuri împărţite gratuit, în care pentru a câştiga încrederea păturei culte a populaţiei, anumite texte biblice erau puse în legătură cu descoperirile mai nouă ale ştiinţei. Şi farsa a reuşit în parte, căci unii intelectuali, cu funcţie de stat în centrul judeţului, au aprobat clişeul desfăşurat de noua artă propagandistă. In ziarele «Telegraful Român» şi «Târnava» s'au făcut rapoarte speciale despre felul cum s'a încuibat această şcoală sectantă aici în inima judeţului prin intervenţia dlui Dr. Romul Boilă, care — neavând unchiul său Dr. Szabó Mihály, fostul inspector de şcoale, cumpărător pentru intravilanul său, — i a adus cumpărători, cu bani gata, pe reprezentanţii din Cluj ai acestei secte, ei i-au plătit casa cu 1.600,000 Lei. Ancheta ministerială întreprinsă de o comisiune compusă din dnii: Alexandru Maior, Dumitru Barbu şi Mihail Lucian, ca inspector al poliţiei, a rămas fără rezultat. Şcoala dela grădina «Rákoczi» a rămas deschisă, funcţionând până azi nestânjenită din nici o parte.

Astfel a prins rădăcini în coasta oraşului Diciosânmărtin instituţia de propagandă sectantă, — floare de colorit creştin, dar cu miros de mirează internaţională evreo-maghiară.

In ziua următoare, Duminecă, în 6 Mai, s'a săvârşit în capelă serviciul liturgic în sobor, pontificând protopopul tractului păr. Gh. Oprean.

La liturgie a luat parte corpul profesoral în frunte cu directorul, dl Ion Vulcuţ, elevi de liceu şi alţi intelectuali şi credincioşi din Diciosânmărtin. Se remarcă prezenţa membrilor mireni ai adunării protopopeşti, sosiţi cu trenul de dimineaţă. Răspunsurile liturgice le-a dat corul preoţilor mai tineri.

Predica din pericopa zilei a ţinut-o păr. Petru Medeşan, desvoltând înţelesul evangeliei slăbănogului dela lacul Vitezda. Predica bine predată — combătând credinţa celor prea învăţaţi, care neagă puterea lucrătoare a divinităţii asupra bolnavilor dela acel lac, — a fost ascultată cu interes viu de publicul participant.

După cuminecarea preoţilor prin duhovnicul Augustin Cheţan şi terminarea serviciului divin, a urmat şedinţa adunării protopopeşti în sala festivă a liceului, ear la ora 2 d. a. preoţimea întrunită din nou în conferenţă şi-a continuat şedinţa intimă, cu citirea temei: «Ţinuta preotului ortodox şi datoriile lui faţă de D-zeu şi biserică, faţă de colegi şi superiori, faţa de alţi intelectuali şi faţă de credincioşii săi şi ai altor confesiuni», de păr. Asachie Marcovici.

Forma poetică, stilul clar şi fluent, intreţesut de texte biblice, în care păr. Marcovici îşi desvoltă tema, stârneşte complăcerea intregei conferenţe, la care au luat parte directorul liceului de stat şi deputatul adunării noastre eparhiale, dl Ion Vulcuţ. Conferenţa exprimă mulţumiri părintelui Marcovici pentru străduinţa ce a depus-o la lucrarea temei, cât şi directorului liceului şi deputatului Ion Vulcuţ, pentru interesul ce împreună cu corpul profesoral l-a arătat faţă de problemele religioase şi culturale ale preoţimii din despărţ. nostru preoţesc.

Relev acest fapt, fiindcă în Diciosânmărtin, acest oraş provincial trecut prin amalgama tuturor influinţelor cosmopolite, biserica ortodoxă trebue să lupte din greu pentru a-şi putea ocupa locul ce i se cuvine în rândul celorlalte confesiuni. Simţim mare mulţumire sufletească, dacă vedem în jurul nostru un mănunchi de intelectuali cari se interesează şi participă împreună cu noi la rezolvirea problemelor de cultură religioasă ale bisericii.

Acum se zideşte biserica ortodoxă în piaţa din centrul oraşului, şi ca să putem termina zidirea, avem trebuinţă de spiritul de jertfă al tuturor credincioşilor ortodocşi din Diciosânmărtin.

Credem, că corpul profesoral în frunte cu directorul şi reuniunea femeilor, ca buni credincioşi ai bisericii noastre, ne vor da şi în viitor tot concursul, pentru ca zidirea bisericii cu menirea de a ridica valoarea ortodoxismului nostru în centrul judeţului, să se poată termina cât mai curând spre satisfacţia tuturor, cler şi popor.

Exhauriat programul conferenţei, am adus mulţumiri frăţeşti profesorului Nicolae Ilie, fiu al bisericii noastre, care cu multă prevenire ne-a găzduit în apartamentele internatului de băeţi de sub comducerea sa, depărtându-ne cu dorinţa de a ne întruni de nou la conferenţa de toamnă în comuna Suplac, situată la marginea din sus a protopopiatului. *I. m.*

INFORMAŢIUNI

Sfinţire de biserică. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* va târnosi Duminecă în 10 Iunie a. c. noul lăcaş d-zeesc ridicat de credincioşii noştri din Ucea de jos, protopopiatul Avrigului.

Preoţi distinşi. Din prilejul praznicului Pogorârei Duhului Sf. din anul acesta, I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a binevoit a distinge cu dreptul de a purta brâu roşu pe următorii preoţi de pe teritorul Arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu: Dr. Nicolae Stinghe şi Vasile Mereţ din Braşov; Alimpiu Oprea din Săcărâmb (protopopiatul Devei); Isaia Popa din Ocna (protopopiatul Sibiului); Ioan Hanzu din Cacova (protopopiatul Sălişte); Vasile Paşcău din Rapoltel (protopiatul Geoagiului); şi Iuliu Moldovan din Laslăul-mare (protopopiatul Târnavei). Felicitând pe vrednicii lucrători în via Domnului dorim ca această distincţie să fie un indemn spre o şi mai zeloasă şi rodnică activitate pastorală în viitor şi spre a servi de pildă vrednică de imitat şi celorlalţi fraţi slujitori la altarul Domnului.

Membru al Academiei Române în secţiunea istorică, a fost ales, în şedinţa plenară dela 25 Mai a. c., dl *Silviu Dragomir*, fost profesor la seminarul Andreian din Sibiu, ear acum profesor la universitatea din Cluj, întrunind 17 voturi din 23. Noul membru activ ocupă locul devenit vacant prin moartea timpurie a regretatului membru Vasile Pârvan.

Dl general Berthelot a vizitat comunele noastre din Munţii apuseni. Dela Turda a venit la Sălciua, Lupşa, Câmpeni, Abrud, Brad, făcându-i-se în tot locul cea mai bună primire. Dela Haţeg s'a îndreptat apoi spre moşia sa.

Liga Culturală şi preşedintele ei, dl prof. N. Iorga, au fost viu ovaţionaţi de miile de oameni întruniţi în congresul dela Târgovişte. Viitorul congres al Ligii se ţine la Cluj.

Publicaţiune. Se aduce la cunoştinţă generală, că având în vedere intensificarea lucrărilor de câmp, şi pentruca agricultorii să-şi poată vedea de lucrul câmpului şi să nu fie veşnic pe drumuri în căutarea rezolvării afacerilor lor prin intervenţii personale la noi şi la serviciile prefecturii, se stabilesc începând cu ziua de 1 Iunie a. c. şi până la alte dispoziţii, ca zile de primire a partidelor, *Marţia* şi *Vinerea*, ora 10—13. In alte zile nu va fi primit nimenea afară de funcţionari. Prefect: *Dr. N. Regman.*

ŞTIRI LOCALE

Teatru. Trupa teatrului naţional din Basarabia va reprezenta în sala teatrului sibian, Sâmbătă, în 9 Iunie, ora 9 seara, piesa *Stăpânul*, în 3 acte, de Giordano. Bilete se vând la Librăria Foaia Poporului.

Circulaţia vehiculelor pe Strada Şaguna, între Strada Dealului şi Strada Mitropoliei prelungite, este oprită în cursul lucrărilor de pavare pe această stradă.

Poşta redacţiei

Preotului *M.* Concluzul adunării eparhiale referitoare la majorarea pensiunilor cu 100 % e o măsură provizorie. Consilul arhiep. este însărcinat cu studierea acestei arzente chestiuni şi e nădejde că până la cea mai de aproape adunare eparhială se va găsi o soluţiune, care va satisface aşteptările preoţimii.

Pr. *I. G.* în *B.* N'a reuşit d'ajuns. Mai încercaţi.

Nr. 142/928 (69) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Băreşti** cu filia Sf. Mărie-Orlea din protopopiatul Haţegului se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumenteie împreunate cu acest post sânt:

Cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiune parohială în materă 11 jug., iar în filie 5 jug., fânaţ şi arător, casă parohială şi stola obişnuită.

Concurenţii să-şi înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în terminul indicat, având a se prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Haţeg, la 19 Mai 1928.

Oficiul protopopesc ortodox-român al Haţegului în înţelegere cu consiliul par.

Dr. C. Popescu
protopop.

Nr. 161/928 (68) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III **Costeşti**, protopopiatul Orăştiei, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat cu folosirea eclegiei după reforma agrară de 1 jug. 1084□ fânaţ şi 12 jug. pădure. Dela 150 familii câte una ferdelă de cucuruz zmicurat după uzul vechi şi câte una zi de lucru şi stolele vechi în valuta de azi, cum s'a uzitat.

Casă parohială nu este.

Depărtarea comunei dela Orăştie 16 km. pe drum regulat. Parohie de munte.

Cei ce doresc a ocupa acest post au să-şi înainteze cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesbiteral, şi cu prealabilă încuviinţare a acestuia să se prezinte în termenul indicat în vre o Duminecă sau sărbătoare spre a cânta, predica şi a face cunoştintă cu credincioşii.

Orăştie, 8 Mai 1928.

Oficiul protopopesc al tractului Orăştie în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Domşa
protopop

Nr. 751/1927. (66) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I **Vlădeni**, protopresbiteratul Branului, se publică concurs cu termen de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venite împreunate cu acest post sunt:

1. Intregirea dela stat conf. coalei B.
2. Sesiune parohială 20 jug.
3. Trei stânjeni lemne de foc.
4. Stola uzitată în tractul Bran.

Concurenţii să-şi înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral, şi, cu prealabila încuviinţare a acestuia, să se prezinte în termenul indicat în vre-o Duminecă sau sărbătoare spre a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Zârneşti, la 30 Aprilie 1928.

Oficiul protopresbiteral al tractului Bran în înţelegere cu com. parohial.

Ioan Hamsea
protopop.

Casa de sănătate

„Sanatorul Dr. Jttu"

s'a deschis în cea mai frumoasă regiune a oraşului **Sibiu.** Se primesc bolnavi pentru tratament şi reconvalescenţă în condiţiunile cele mai favorabile — posibile. Biroul de primire: **Sibiu, str. Regina Maria 36**
Telefon 280 (72) 1—10

Nr. 215/928 (67) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Broşteni**, protopopiatul Mercurea se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Dotaţia dela stat,
2. Venitele stolare din trecut fasionate în coala B, şi anume: una ferdelă de cucuruz şi una zi de lucru, sau contravaloarea lor, dela fiecare familie,
3. Folosinţa sesiunei parohiale vechi şi a celei primite prin reforma agrară,
4. Casa parohială în stare slabă, şi curtea şi grădina parohială.

Reflectanţii îşi vor trimite documentele oficiului protopopesc din Mercurea în termenul prescris şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Miercurea, la 22 Mai 1928.

Of. prot. al Mercurii în înţelegere cu consiliul parohial ort.

Avr. S. Pecurar
protopresbiter

Publicare

Consiliul parohial ort.-rom. din com. Vlădeni dă în întreprindere spoirea biserici, în interior şi extern, precum şi acoperirea unui turn lateral.

Doritorii de a executa aceste lucrări îşi pot lua informaţii dela Of. parohial.

Terminul pentru oferte expisă la 17 Iunie, în care şi consiliul parohial va decide cui se vor da lucrările apoi se va face contract, care se va invita spre aprobare, după care se vor începe lucrările.

Vlădeni la 3 Iunie 1928.

Consiliul parohial

Licitaţiune

Biserica ortodoxă română din Guşteriţă publică licitaţiune publică, care se va ţinea în **24 Iunie 1928**, 135 □ lemne de foc, esenţă stejar şi carpen, şi 140 grămezi vârfuri.

Condiţiunile se pot vedea la Oficiul parohial sau la Epitropia parohială, ori în ce timp.

Guşteriţă, la 5 Iunie 1928.

1—2 (70) **Ilie Peria**, epitrop.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. lit. Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 40·0—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Mersul trenurilor

Cu începere dela 15 Mai 1928

Plecarea din Sibiu

AGNITA—SIGHIŞOARA

Pleacă din Sibiu	5·45,	17·30	
Sosește în Agnita	9·52,	21·17	
„ „ Sighişoara	18·45,	8·10	

FĂGĂRAŞ—BRAŞOV

Pleacă din Sibiu	6·50,	11·00,	17·05
Sosește în Făgăraş	10·44,	15·21,	21·30
„ „ Braşov	13·55,	18·45	6·55

CISNĂDIE

Pleacă din Sibiu	6·00,	13·15,	17·50
Sosește în Cisnădie	6·33,	13·48,	18·23

VINŢ—ALBA-IULIA

Pleacă din Sibiu	0·45,	12·00,	20·17
Sosește în Vinţ	4·31,	16·14,	0·22
„ „ Alba-Iulia	5·43,	00·00,	1·02

PIATRA-OLT-BUCUREŞTI

Pleacă din Sibiu	3·50,	14·25,	19·55 (Acc.)
Sos. în Tr.-Roşu	4·59,	15·35,	20·48 „
„ „ Bucureşti	17·05,	00·00,	6·40 „

COPŞA-MICĂ

Pleacă din Sibiu

2·35, 4·55, 9·10, 11·12, 15·00, 19·50, 21·15

Soseşte în Copşa-mică

4·00, 6·23, 10·33, 13·40, 16·22, 21·15, 22·41

Pl. d Copşa-mică la: SIGHIŞOARA—BRAŞOV—BUCUREŞTI 7·32 (E), 8·24 (P), 13·06 (Ac. Ex.), 14·22 (A.), 17·50 (P.), 23·15 (E·), 0·19 (A.), 1·07 (P).

Pleacă din Copşa-mică la: TEIUŞ—CLUJ—ARAD 4·38 (P.), 6·56 (A.), 8·09 (E.), 11·08 (P.), 16.30 (A.), 17·48 (Or. Ex), 21·41 (P.), 23·24 (Ex).

Sosirea în Sibiu

SIGHIŞOARA—AGNITA

Pleacă din Sighişoara	4·50,	15·45	
Sosește în Agnita	9·11,	19·59	
„ „ Sibiu	16·20,	6·48	

BRAŞOV—FĂGĂRAŞ

Pleacă din Braşor	7·40,	12·30,	19·16
Sosește în Făgăraş	10·31,	15·34,	22·23
„ „ Sibiu	14·45,	20·13,	8·20

CISNĂDIE

Pleacă din Cisnădie	7·12,	14·42,	18·55
Sosește în Sibiu	7·44,	15·15,	19·28

AIBA-IULIA—VINŢ

Pleacă din Alba-Iulia	4·55,	11·30,	00·00
Sosește în Vinţ	5·08,	11·43,	00·00
„ „ Sibiu	10·10,	16·17,	22·15

BUCUREŞTI—PIATRA-OLT

Pleacă din Buc.	23·35 (Acc).	00·00,	10·55
Sos. în Tr.-Roşu	9·53 „	13·16,	23·25
„ „ Sibiu	10·43, „	14·20,	0·30

COPŞA-MICĂ—SIBIU

Pleacă din Copşa-mică

0·20, 4·50, 8·30, 11·30, 14·23, 18·05, 22·05

Soseşte în Sibiu

1·47, 6·18, 9·55, 12·59, 15·45, 19·33, 23·34

Trenul pentru băi la OCNA-SIBIULUI

Pleacă din Sibiu:
6·20, 10·52, 13·35, 17·25, 20·50.
Soseşte din Ocna:
6·50, 11·22, 14·05, 17·55, 21·20.
Pleacă din Ocna:
6·58, 11·17, 14·10, 18·05, 21·28.
Soseşte în Sibiu:
7·30, 11·59, 14·42, 18·37, 22·00.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	**Copie**	**Căldăruşe cu mătăuz**
Disc şi Steluţă	**Linguriţe**	**Clopoţele pt. altar**
Cădelniţe	**Cruci**	**Cănuţe pt. Sf. mir**
Candele	**Cruciuliţe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Chivot	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 13 Iunie 1928 Nr. 46

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Onor.

Religia şi şcoala

(=) Programa analitică a învăţământului religios în şcoalele secundare din ţara noastră s'a luat în discuţie atât în şedinţele plenare, dela mijlocul lui Mai, ale comisiunilor însărcinate cu redactarea ei, cât şi în şedinţa dela 30 Mai a Sfântului Sinod întrunit în sesiune ordinară.

Reprezentanţii sinodului, având să alcătuiască un proect de programa analitică a religiei în învăţământul secundar, participă şi la lucrările *comisiunii restrânse*, care se întruneşte la ministerul instrucţiunii în scop de-a da redactare definitivă programei analitice.

In şedinţa plenară a comisiunilor, în faţa părerilor care cereau ca religia să figureze cu o oră sau două pe săptamână în cursul inferior şi cu o singură oră în cel superior, delegatul mitropoliei ardelene declară, că *două* ore de instrucţiune la săptămână, de fiecare clasă, este minimul necesar, — cerut, în unanimitate, şi de adunarea noastră eparhială din acest an.

Ministerul instrucţiunii, dl prof. Dr. C. Angelescu, recunoaşte, în aceeaş şedinţă, că religia, formând caracterele tari, trebue să fie temelia învăţământului, şi că atât în Ardeal, cât şi în vechiul regat şcoala românească s'a desvoltat alături de biserică...

Această biserică susţine şi mai departe, că liceul, în *toate* clasele sale, are trebuinţă neapărată de cel puţin două ore săptămânale pentru religie: acordarea unei singure ore pe săptămână n'ar însemnà altceva, decât că ceice redactează programa analitică definitivă — contrar părerii exprimate de dl ministru al instrucţiunii — nu atribue importanţa cuvenită religiei în desvoltarea facultăţilor sufleteşti ale tinerimii...

Minimul de două ore se va găsì uşor, dacă ne gândim că şcoala urmăreşte desăvârşirea individului prin cultură *generală*, şi dacă, prin urmare, nici una din materiile de învăţământ, în noua legiuire şcolară, nu va mai pătimì de boala exageratei *specializări*, care a încărcat programa veche cu un număr de ore, ca povară de prisos sau dăunătoare.

Statorind rolul religiei ca fundament al învăţământului, materia ei nu se mai poate pune *îndărătul* altor materii, va să zică nu trebue să se osândească religia la o scurtă oră, — tocmai d'ajuns pentru a şterge toate învăţăturile sale din amintirea şcolarului, depărtându-l cât mai mult de Hristos.

Sânt astăzi poate clipele cele mai nimerite, ca să ne aducem aminte cu toţii, clerici şi laici, de cuvintele despre întâietatea pruncilor, adresate ucenicilor Săi de către Mântuitorul nostru Isus Hristos, când li-a zis:

«Ear cine va smintì pe unul dintre acesti mai mici, *cari cred întru Mine*, mai de folos i-ar fi lui ca să-şi atârne o peatră de moară la grumazul lui şi să se înece în adâncul mării»...

Şedinţă plenară. Consiliul arhiepiscopiei noastre de Alba-Iulia şi Sibiu a ţinut în 11 Iunie a. c. prima şedinţă plenară, după încheerea sesiunii adunării eparhiale din anul acesta, sub prezidiul I. P. S. Sale Arhiepiscopului şi Mitropolitului nostru *Nicolae*.

S'au luat dispoziţiunile de lipsă pentru executarea concluzelor aduse în sesiunea ultimă a adunării eparhiale, iar părintele protoiereu Ilie Beleuţă ales consilier on. în senatul bisericesc a depus jurământul.

Dintre obiectele tratate mai amintim, că protopresbiter al tractului Iliei a fost numit părintele Iuliu Josan, profesor de religiune le şcoalele medii din Deva.

Chiagul moral

Nu se poate afirmà că ţara noastră mărită între hotarele sale actuale ar fi prea săracă în societăţi culturale româneşti.

Alături de unele mai vechi, ca Asociaţiunea ardeleană şi Societatea pentru fond de teatru (cea din urmă în stare de pirotealâ), *avem:* Liga culturală, Casele naţionale, Tinerimea Română, asociaţii de-ale clerului în toate ţinuturile patriei, ş. a.

Ceeace *n'avem* încă este: colaborarea culturală mai vie şi mai folositoare între toate aceste societăţi, sau cel puţin între cele mai muncitoare. In scopul colaborării acesteia, ar trebuì ca în comitetele centrale să fie reprezentate, prin câte un membru, toate acele societăţi care lucrează în adevăr.

Liga culturală a făcut un început în această direcţie, intrând în legătură mai strânsă cu societăţile Casele naţionale şi Tinerimea română, ai căror preşedinţi fac astăzi parte din comitetul central al Ligii. —

Societăţile noastre culturale au să îndeplinească o mare şi grea operă, pe care statul singur n'o poate săvârşì.

Opera de îndeplinit o lămureşte dl prof. N. Iorga, în cuvântarea sa, atât de luminoasă, ţinută la congresul dela Târgovişta din 3 şi 4 l. c., când ne spune următoarele:

Un trist şi ameninţător adevăr al zilei de astăzi e acela că Statul românesc unit nu se sprijină pe baza tare a unei culturi naţionale pentru cei mai mulţi şi cei mai interesaţi dintre membrii lui la menţinerea stărilor de astăzi.

FOIŞOARA

Preotul şi agricultura

— Schiţă pastorală —

Odată cu sosirea primăverii se deschide campania agricolă, isvorul cel mai mare de bogăţie a ţării noastre româneşti, poporul român fiind un popor de agricultori. Păstorii sufleteşti dela ţară, preoţii, din adâncă vechime, au fost tovarăşii cei mai de aproape ai ţăranului român în cultivarea pământului. Ei deavalma au lucrat cu ţăranii pământul, fiind în mijlocul lor pildă vie de iubire a gliei strămoşeşti.

Preoţii noştri de la ţară au fost deapururea, şi sânt şi azi, agricultori.

Duminicile şi sărbătorile îmbrăcaţi în vestminte frumoase sacerdotale, făceau slujbă la biserică şi prin casele poporenilor, şi creştinii, fiii lor duhovniceşti, se prosternau cu smerenie şi evlavie înaintea lor, ear peste săptămână, alături cu ei pe ogoare munceau pământul pentru a şi scoate pânea de toate zilele.

Faptul acesta a făcut ca preoţii noştri să fie foarte iubiţi de poporeni, şi cu drept cuvânt; că omul, oricare ar fi el, iubeşte pe acei ce se îndeletnicesc cu meseria lui, fiind o apropiere sufletească între cei cu aceleaşi ocupaţiuni.

Şi azi preoţii de la sate se îndeletnicesc cu agricultura şi pentru aceasta li s'au menţinut şi pământul bisericesc, ca să fie model de cultivare sistematică şi ştiinţifică în mijlocul poporului.

Azi însă nu mai poate preotul singur cu familia lui să lucreze pământul, şi nici noi nu sântem de părerea aceasta. Azi preotul se cuvine să aibă pământ şi să se îngrijească de cultivarea lui raţională, ear el să se ocupe cu cartea sfântă. Să explice poporenilor Duminicile şi sărbătorile sf. evanghelie etc. Să arate prin aceasta poporenilor, că misiunea sa e mai presus de orce ocupaţiune pământească, şi după cum au nevoe oamenii de pânea de toate zilele pentru existenţă, tot aşa de mare nevoe are şi sufletul de hrană duhovnicească, — şi preotul de aceea este aşezat în biserică, să dea hrană sufletească creştinilor.

Vremea schimbă lucrurile, faptele, gândurile; vremea schimbă totul, aceea ce odinioară se întrebuinţa ca parte esenţială a ocupaţiunilor, azi nu-şi mai are raţiunea. Tot aşa şi cu ocupaţiunile preotului sătesc: se cuvine ca el să fie agricultor, n'avem nimic de zis, pentrucă trăeşte în mijlocul agricultorilor, — dar rolul preotului azi în agricultură este şi trebue să fie mai mult de pilduitor şi învăţător.

Preotul azi se poate ocupa cu aceste îndeletniciri în grădina lui, la casa lui, ear în ţarină şi deavalma cu ţăranii nu mai sântem de părere.

Preotul trebue să arate, că ocupaţiunile sale sânt mai presus de orce ocupaţiuni pământeşti.

Dar scopul nostru, prin aceste rânduri, este să arătăm, că rolul preotului sătesc în timpul campaniei agricole la care şi el ia parte, trebue să fie mult mai mare, chiar mai mare decât să facă agricultură: să fie exemplu viu de muncă raţională şi sistematică în mijlocul poporului; rolul său este acela de îndrumător către împărăţia cerească, de mijlocitor şi binefăcător al sufletelor: rolul său este acum şi deapururea de a aduce împărăţia cerească pe pământ.

Şi acum, ca totdeauna, el trebue să se străduiască pentru restabilirea dragostei şi a frăţiei între poporenii săi prin ajutorul reciproc dintre ei, ca toţi să-şi poată cultiva pământul,

Forme constituţionale, aparat administrativ, un învăţământ de examine şi certificate şi o inextricabilă învălmăşire de interese personale, de ordine materială, iată ce avem în schimb. Dacă este încă un interes, un mare şi lăudabil interes pentru cuvântul vorbit, literatura află din ce în ce mai puţini cetitori adevăraţi, curiozitatea publică, din nenorocire mai ales a tineretului, îndreptându-se mai mult către publicaţii scabroase, care ar trebui oprite pe cale poliţienească, rostindu-se şi sancţiunile necesare. Iar literatură însăşi este prea adese ori nevrednică de a fi cetită prin caracterul neînţeles sau pervers al producţiilor ei, făcute mai mult pentru gustarea în cluburi şi cafenele.

Aşa fiind, lipseşte chiagul moral prin care să se lege deosebitele ţinuturi ale pământului românesc, deosebitele clase ale naţiunii.

In ce priveşte pe cele d'intâi câţi din vechiul Regat cunosc tradiţi şi amintiri din părţile alipite care dacă ar fi aduse la cunoştinţa tuturora, atâtea greşeli ar putea fi evitate? Câţi, pe de altă parte, din Ardeal şi Banat, din Bucovina şi Basarabia au o ideie măcar depărtată de ce a fost, de ce a făcut şi a dat, de ce este în straturile sale adânci, muncitoare şi oneste, acest Vechi Regat asupra căruia cu atâta inconştienţă se aruncă tot felul de calomnii fără a se ţinea samă de cât rău se face astfel intereselor uniare ale poporului românesc?

Se face multă politică de clasă, de multe ori, o recunosc, cu cele mai bune intenţii, dar cu ce deplorabile urmări! După ce, până ieri — şi poate şi azi în cercurile ce mai rămân din vechea societate dominantă — cei de sus priveau pe ceilalţi ca pe un fel de robi fără nevoi sufleteşti şi fără valoare morală, nevorbind măcar aceeaşi limbă cu dânşii, acum se impune bunului nostru sătean să considere pe oricine nu poartă haina lui şi nu îndeplineşte o muncă asemenea cu a lui ca pe un «ciocoi» ce se hrăneşte şi petrece din munca altora şi pe care a-l suprima ar fi un fel de datorie democratică. Neîncrederea firească a ţăranului e astfel sprijinită şi crescută prin teorii nefaste care pot ajuta unele cariere individuale, dar lovesc în chipul cel mai greu în interesul comun. Se întâmplă astfel că acea civilizaţie românească pe care am reuşit s'o întemeem se găseşte între indiferenţa despreţuitoare a celor de de-asupra şi între vrăşmăşia din principiu a celor de dedesupt.

ca toţi să-şi poată munci bucăţile ce au.

Este timpul potrivit, este şi rânduirea serviciilor bisericeşti aşa fel, ca preotul să-şi poată îndeplini înalta misiune de învăţător şi conducător.

Mai toate Duminicile din acest timp al anului bisericesc se citesc pericope din evanghelie, cu învăţături şi pilde luate de Mântuitorul, din viaţa câmpenească, din viaţa agricolă.

Comparaţiuni şi asemănări cu ţarine, cu lucrul viei, cu lucrul câmpului, cu crinii ţarinii, cu pasările cerului, cu turma de oi, cu oaia perdută etc, sânt atâtea chestiuni de unde preotul îşi poate lua subiectele de predicat în acest timp al muncii agricole, pentru zidirea şi înălţarea sufletească a poporului său.

Eată rolul preotului în acest timp atât de preţios pentru fiii săi sufleteşti şi din punct de vedere material, şi din punct de vedere sufletesc. *N. R.*

Nu mai sântem noi, românii, singuri în patria noastră. O soartă pe care trebuie s'o primim şi s'o înţelegem cu plăcere şi omenie, ni dă vecini, conlocuitori, tovarăşi de cetăţenie cari vorbesc alte limbi şi se ţin de altă cultură. Nu-i cunoaştem, şi de aceea adese ori din ignoranţă îi nesocotim, îi jignim, îi facem chiar rău. Nu ne cunosc, şi de aceia la mulţi se mai păstrează legenda «Valahului» inferior, adăugindu-se pe lângă aceasta şi amintirea zilnicelor conflicte cu o administraţie care nu o totdeauna la înălţimea misiunii ei.

Fără a mai vorbi de vecinătatea noastră, ca stat, cu toate neamurile de care, cu cât sântem mai aproape cu trupul, cu atâta sufleteşte sântem mai departe.

Este astfel o imensă operă de îndeplinit...

Sfântul Sinod şi jurământul dela Alba-Iulia

In numărul ultim al ziarului nostru, luând notă de hotărârea sf. Sinod, cu privire la preoţii, cari afirmative, au luat jurământul participanţilor la adunarea dela 6 Maiu a. c. din Alba-Iulia, am arătat, că încât priveşte preoţii de sub jurisdicţiunea canonică a Arhiepiscopiei noastre, nu s'a făcut nici o cercetare cu scop, de a se constata faptul agitaţiunei, iar eventuala desaprobare, s'ar fi putut face abia după terminarea cercetării.

Evenimentele succedate ne-au dat deplină dreptate.

Intre preoţii desaprobaţi din partea Sf. Sinod, doi aparţin jurisdicţiunii Arhiepiscopiei noastre ş. a. părintele protopop Dr. Iosif Blaga din Braşov şi părintele Ioan Ludu din Preşmer.

După cum se va vedea din actele ce le publicăm mai jos, reiese, că părintele protopop Blaga a fost la Alba-Iulia, dar *nu a luat nici un fel de jurământ.*

Părintele Ioan Ludu *nici nu a fost în 6 Mai, la adunarea dela Alba-Iulia.*

Păr. Blaga a adresat Preşedintelui Sf. Sinod următorul act:

Inalt Prea Sfinţite,

In ziarul «Curentul» Nr. 140 din 5 Iunie a. c., în articolul informativ cu titlul: «In jurul hotărârilor Sfântului Sinod» se arată, că între măsurile luate de Sf. Sinod împotriva preoţilor ortodocşi, cu privire la jurământul depus în adunarea dela Alba-Iulia, prima ar fi: «Desaprobarea celor trei clerici ortodocşi: protopopii Iosif Blaga, Alexandru Baba şi parohul Ioan Ludu, cari au luat jurământul adunării» etc

Dacă într'adevăr s'a luat această hotărâre, încât mă priveşte pe mine, ea se întemeiază pe informaţii false date de cine-va cu voită rea credinţă şi nu pe adevăr, E lucru foarte dureros, dacă, acentuiez, s'a luat acea hotărâre, că chiar Sfântului Sinod i se prezintă arătări nebazate inducându-l în eroare la luarea hotărârilor lui. Această faptă constitue «cel mai mare şi neiertat păcat, fiind împotriva Duhului Sfânt». (Ev. Ioan).

Declar, că n'am luat nimăruia jurământul la Alba-Iulia, nici n'am fost de faţă la îndeplinirea lui.

Da, am văzut îndeplinirea jurământului, la o tribună, din restaurantul-cafenea Dacia, unde luam masa.

Acesta este adevăratul adevăr!

Inalt Prea Sfinţite! Indemnat de sentimentul adevărului mi-am ţinut de datorie să Vă adresez această întâmpinare, în calitate de Preşedinte al Sfântului Sinod, şi să Vă rog respectuos să binevoiţi a găsi modul pentru rehabilitarea adevărului, a celei mai sublime puteri propoveduite de Biserica lui Isus Hristos.

Prot. *Dr. Ios. Blaga.*

*

Părintele Dr. Petru Debu din Braşovul-Vechi a adresat d-lui protopop Dr. I. Blaga următoarea scrisoare:

Prea onorate D le Protopop,

La cererea P. On. Dvoastră am onoarea a Vă declara următoarele:

Unele ziare publicând eronat felul, în care a fost luat jurământul la Adunarea Naţională din Alba-Iulia la 6 Mai a. c., ţin să stabilesc adevărul:

1. Intre preoţii, cari au luat acel jurământ, am fost şi subsemnatul şi adecă la tribuna II., unde eram designat ca orator.

2. După vorbire am cetit şi jurământul cunoscut, în deplină convingere că fac acest lucru în interesul superior al Patriei, Neamului şi Sfintei mele Biserici. Nu e adevărat, că eu sau altul dintre preoţi aş fi fost îmbrăcat în odăjdii sfinte, nici epitrafir, sau că aş fi împărţit anaforă participanţilor.

3. Am participat activ la Adunarea Naţională din Alba-Iulia ca cetăţean liber, să-mi iubesc Patria şi să conlucru după modestele mele puteri la binele şi fericirea ei. Am conştiinţa împăcată, că numeroasa turmă credincioasă, care manifesta în modul cel mai ideal pentru Patrie şi Neam, avea mulţumirea sufletească, că un mare număr de preoţi — păstori sufleteşti, — între cari şi eu am fost alături de poporul credincios în fruntea lui, în covingerea că sântem în slujba sfintei noastre chemări.

Primiţi vă rog D le Protopop asigurarea deosebitului meu respect şi devotament.

Braşov, în 8 Iunie 1928

Pr. *Dr. Petru Debu.*

Chestiunea optanţilor... Liga Naţiunilor şi-a spus ultimul cuvânt în această chestiune: a invitat ambele părţi să se înţeleagă direct.

Reprezentantul României a primit soluţia şi a produs o procedură, după care tratativele se vor face sub privegherea unui membru al consiliului Ligii care va fixa despăgubirea ce, la rândul ei, va fi scăzută din suma datorită de Ungaria României pentru reparaţiuni. Reprezentantul Ungariei a declarat că guvernul său se va pronunţa. — La Budapesta e mare consternare.

In legătură cu această afacere, s'a făcut o conscriere a moşiilor stăpânite de baronii şi grofii unguri, şi s'a aflat că grofii aveau în fosta Ungarie 2.314,200 hectare de pământ. Cea mai mare parte a pământului era în mânile lor. In Ardeal aveau:

N. Eszterházy	jud.	Alba	41,900 hect.
S. Iosika	„	Someş	28,500 „
K. Kemény	„	Mureş	26,100 „
I. Andrássy	„	Turda	35,400 „
I. Károlyi	„	Alba	11,900 „
C. Zichy	„	„	8,800 „
A. Ciráky	„	„	9,600 „
T. Nádossy	„	„	11,300 „
A. Banffy	„	Cluj	15.900 „
L. Bathyanyi	„	Alba	5,200 „
I. Haynau	„	Sătmar	3,900 „
B. Blssingen	„	Banat	3,100 „
C. Hunyady	„	Arad	2,800 „

şi alţii cu sute de hectare.

Moşiile acestea uriaşe le lucrau ţăranii români, ear rodul îl culegeau grofii şi baronii ca să-şi petreacă.

Pământul este azi al plugarului, şi dela acesta nu-l mai poate lua nimenea.

Paza lăcaşurilor sfinte din Palestina. Colonelul Wedwood a pus în Camera comunelor întrebarea dacă este adevărat că guvernul englez ar fi promis guvernului italian de a-i preda paza lăcaşurilor sfinte din Palestina. Ministrul de externe Chamberlain a declarat, că aceste svonuri sânt lipsite de orce temei. Conform paragrafului 13 al convenţiunii mandatare, încheiate între Liga Naţiunilor şi Anglia ca putere mandatară asupra Palestinei, întreaga răspundere pentru lăcaşurile sfinte, pentru asigurarea liberului acces în ele, precum şi pentru executarea serviciilor religioase, se transmite guvernului englez, Anglia rămânând răspunzătoare faţă de Liga Naţiunilor pentru toate aceste chestiuni. Conform paragrafului 14 al convenţiei mandatare însă, Anglia preia obligaţiunea de a înfiinţa o comisiune specială, al cărei preşedinte să fie ales de Liga Naţiunilor şi care are de regulat chestiunile privitoare la diversele comunităţi religioase din Palestina. Această comisiune are şi misiunea să încredinţeze anumite lăcaşuri sfinte, care se bucură de veneraţie deosebită din partea adepţilor unor anumite religiuni, pazei continue a corporaţiilor competente, care reprezenta religiunea corespunzătoare. Această transmitere a administraţiei anumitor lăcaşuri sfinte corporaţiilor religioase special necesită şi confirmarea Ligei Naţiunilor.

Monument pentru preoţii căzuţi în războiu

Dl Tudor Popescu, advocat în Bucureşti, a făcut începutul pentru ridicarea în Bucureşti a unui monument, dedicat eroilor preoţi căzuţi pe câmpul de luptă pentru România întregită.

Preoţii au fost pe toate câmpurile de luptă; ei au binecuvântat armele războinicilor înaintea bătăliei; ei au închis ochii celor căzuţi pentru moşie, ei au îmbărbătat pe cei rămaşi să continue viaţa aci, pe pământul acesta; ei i-au dat speranţa fericită a României mari în care trăim astăzi.

Poetul a zis:

«Preoţi cu crucea 'n frunte,
căci oastea e creştină»,
şi în adevăr, la 15 August 1916 oastea noastră zbura peste Carpaţi cu preoţii ei cu crucea 'n frunte.

Au fost mobilizaţi 253 de preoţi ortodocşi. Dintre aceştia au pornit cu oastea, au făcut războiul şi au strălucit 168 de preoţi. Au murit pe câmpul de luptă 6. Au fost răniţi 16. Decoraţi cu «Mihai Viteazul» 2.

Monumentul va fi o dovadă a datoriei împlinite, şi a recunoştinţei noastre româneşti.

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Dela oficii parohiale. — Dela alți cucernici credincioși.

Ofrande mai nouă, pentru sfântul locaș, avem dela:

Dl *Dr. Vasile Loichița*, decanul facultățiii, de teologie din Cernăuți contribue Lei 500, a plasat cărămizi în valoare de Lei 12000 în total 12500

Ministerul *Sănătății și ocrotirilor sociale*, București. a plasat cărămizi în valoare de 10000

Of. parohial *Tărlungeni*, protop. Brașov, a plasat cărămizi în valoare de Lei 1000 și a colectat dela mai mulți credincioși Lei 2601, în total. 3601

Dl *Dr. Ioan Cușuta*, advocat Sebeș-Alba, donează diurnele de membru al adunării eparhiale . . 2240

Of. parohial din *Pecica*, prot. și ep. Arad, donează Lei 1000, a plasat cărămizi în valoare de Lei 1000, în total. 2000

Dl *Ioan Enciu*, și familia, Nocrich, protop. Agnita 500

Pr. *Iosif Magda*, Feneș, protop. Abrud ep. Cluj . 100

Dna *Maria Toderaș*, Crisciori protop. Zarand. 80

Prin plasări de cărămizi a contribuit:

Dl *Dr. Nicolae Zigre*, advocat, Oradea . . . 2000

Albina, institut de credit și econ. filiala Brașov 300

Oficiul parohial din:

Timișoara-Fabric. . . 2060

Păuliș, protop. Radna ep. Arad 1000

Mădăraș, protop. Salonta, ep. Oradea . . . 1000

Jablanița, protop. Mehadia, ep. Caransebeș . . 1000

Piclău, prot. Lunca, ep. Oradea 1000

Pesac, prot. Bănat-Comloș ep. Arad 608

Mănăstireni, prot. Huedin ep. Cluj 500

Sacul, prot. Lugoj, ep. Caransebeș 420

Someșeni, prot. și ep. Cluj 420

Budureasa, prot. Beiuș, ep. Oradea 210

Tărian, prot. și ep. Oradea 200

Chintelnic, prot. Bistrița ep. Cluj 200

Alioș, prot. Vinga, ep. Arad 160

Pârvova, prot. Mehadia ep. Caransebeș 100

Beregsău, prot. Timișoara, ep. Arad 100

Lăzești, prot. Câmpeni, ep. Cluj 80

Total Lei 42,379

Suma de mai 'nainte 4.214,505

Total general Lei 4.256,884

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I P. S. Sa mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat în sara zilei de 11 l. c. la București spre a lua parte la ședințele Sfântului Sinod.

A. S. R. Principesa Mamă Elena a României, cu aprobarea Inaltei Regențe, a întrodus înaintea Curții de apel din București, conform statutului membrilor Familiei Domnitoare, cerere pentru desfacerea căsătoriei Sale cu fostul Principe Moștenitor.

Rugăciune. In ziua de 4 Iunie 1928 s'au pus în aplicare și în Basarabia legiuirile patriei-mame. Cu ocazia aceea, I. P. S. Sa Mitropolitul Gurie al Basarabiei a rostit, în palatul justiției din Chișinău, o pătrunzătoare rugăciune, zicând: Ne rugăm Ție, A-tot-îndurate Doamne, să dărușești dregătorilor poporului, — pușl ca să împartă dreptate, — inima cea bună și neșovăelnică, potrivită împărțitorilor dreptății. Ne rugăm Ție, Judecătorului judecătorilor, să trimiți peste noi priceperea cea dreaptă și dreapta chivernisire despre care vorbește cartea Ta cea sfântă, zicând: «Să așezi judecători și dregători în toate cetățile, pe care Domnul Dumnezeul tău ți le-a dat, după seminții tale; și ei să judece poporul cu dreptate, să nu știrbești dreptul nimănui, să nu cauți la obrazul nimănui, să nu primești nici un dar dela nimeni, căci darurile orbesc ochii celor înțelepți și strică cuvintele dreptății. Să te ții întocmai de ce este drept, ca să ai viață și ca să stăpânești pământul pe care Domnul Dumnezeul tău ți l-a dat ție». Așa să fie!

Preoții bucovineni au luat hotărârea să contribue fiecare cu câte o mie de lei, în scop ca banii aceștia să fie dați pentru cumpărarea unui aeroplan.

Credințele deșarte se ivesc, mai ales pe la sate, atât la noi, cât și în străinătate, în legătură cu ultimele cutremure de pământ. Cei ușori crezători, speriați de glumeți sau de ignoranți cari vesteau în tot locul sfârșitul lumii, s'au dedat la acte neobișnuite. In satele, din apropierea capitalei portugheze, lumea îngrozită a ieșit la stradă, în ziua și ora fixată pentru «sfârșitul» pământului, ear când oamenii au văzut că vremea se întunecă și nori negri se întind d'asupra lor, au început să plângă și să se îmbrățișeze, luându-și veșnicul adio și așteptând «sfârșitul lumii». Spaima a durat câteva ceasuri, după care poporul alarmat a început a se liniști, — până la alt prilej.

După 25 de ani. Primim: Absolvenții anului 1903, dela liceul de stat din Sibiu, sânt rugați cu insistență a lua parte la întâlnirea de 25 ani, Duminecă în 17 *Iunie* 1928, ora 12, în restaurantul Hotelului Bulevard din Sibiu.

Concurs. Casa școalelor din București a publicat concurs pentru alcătuirea unui manual pe seama școalelor de adulți. Manuscrisele se vor preda la casa școalelor până la 15 Decemvrie a. c. Cercetarea și aprobarea manuscriselor se va face de consiliul permanent al ministerului instrucțiunii. S'au instituit 3 premii, și anume: premiul I 60,000 lei, premiul II 40,000 lei, premiul III 20,000 lei. Informații se pot lua dela casa școalelor.

Conferențe. Doamna Alexandrina Gr. Cantacuzino, prezidenta «Uniunii femeilor române», a sosit în Anglia pentru a ține o serie de conferențe, fiind învitată de marchiza de Aberdeen, prezidenta «Consiliului internațional al femeilor». Dna Cantacuzino a vorbit în diferite centre din Scoția despre progresele realizate de România în ultimii zece ani. La Londra a ținut în 5 Iunie conferență despre reformele înfăptuite în ultimul timp în România și despre rolul femeilor în această operă. Marchiza de Aberdeen, care prezida conferența, a adus elogii dnei Cantacuzino, și a vorbit cu multă simpatie despre poporul român, îndemnând la cunoașterea și vizitarea României.

S'a tăiat prea adânc? Un vechi și distins publicist al capitalei, dl C. Bacalbașa, scrie despre ducele Italiei: Când dl Mussolini, în senatul Romei, a trimis Ungariei salutul său de compătimire declarând că tratatele au tăiat prea adânc în carnea acestei țări, a uitat să observe cu ochii săi de vultur harta Ungariei mutilate: în adevăr adânc s'a tăiat în carnea fostului stat maghiar, dar nu s'a tăiat decât în carne croată, slovenă și română. Carnea ungurească e intactă.

«Superioritate» în cultură. Un ziar unguresc arată pedepsele aspre, la care sânt supuși, în caz de nesupunere, tinerii minori din Ungaria și părinții lor. Tinerii aceștia sânt obligați a se prezenta în lagările de exerciții militare în vederea războiului de revanșă la care se pregătesc cu zor vitejii nostri vecini, încă tot răsfățați și neastâmpărați. Un cetățean ungur, Turó Ferencz, — pedepsit cu amendă pentrucă fiul său a lipsit dela exercițiile organizației-militare «Levente» (a levinților = cavaleri aventurieri medievali), — s'a prezentat la percepția orașului său, spunând că n'are cu ce să plătească amenda; funcționarii percepției dispun îndată sechestrarea mobilelor din casa lui Turó. A doua zi, când mobilele fură scoase la licitație, Turó se împotrivi: imediat nenorocitul fu pus *în lanțuri și plimbat în tot orașul...*

Alurări. Comisarul poporului pentru instrucția publică a Rusiei, Lunacearsky, declară — spune o revistă franceză — următoarele despre creștinism: «Noi, bolșevicii, urâm creștinismul și pe creștini. Chiar și pe cei mai buni trebue să-i considerăm drept cei mai răi dușmani. Ei predică iubirea deaproapelui și mila, care e potrivnică principiilor noastre. Iubirea creștină este pedecă pentru desfășurarea revoluției. Jos cu iubirea deaproapelui! Nouă ne trebue ură! Trebue să știm urâ, căci numai cu acest preț vom putea cuceri lumea. Am sfârșit cu împărații pământești, să cucerim acum și pe împăratul ceresc»...

Ploaie cu noroi. In urma uraganului îngrozitor, care a bântuit în unele regiuni din Ucraina, s'a observat o serie de fenomene naturale neobișnuite. In județul Melitopol s'a făcut în timpul zilei întunerec complet. Populația speriată a mers în biserici spre a se ruga pentru înlăturarea unei catastrofe. Au răsunat clopotele în numeroase biserici. După câteva ore norii groși și negri s'au împrăștiat, iar cerul s'a înseninat. Ploaia cu noroi a durat 10—15 minute. Era d'ajuns ca cineva să stea câteva secunde afară, pentru a fi cu totul înegrit de ploaia norcioasă.

ȘTIRI LOCALE

Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu învită la *Maialul* (serbarea câmpenească) ce se va aranja Duminecă în 17 Iunie a. c. în Dumbrava orașului. (La caz de timp nefavorabil Maialul se ține în 24 Iunie a. c.) Participanții sânt rugați a se întruni la localul «Reuniunii», strada Brukenthal Nr. 17, la ora 7½ dim., de unde cu drapelul și cu muzica în frunte la ora 8 va fi plecarea spre Dumbravă. Inainte de ameazi diferite jocuri distractive. La ora 2 d. a. începe dansul.

Autorizare. Dela primăria municipală: Dl Dr. Gheorghe Bărbat, secretarul general al municipiului Sibiu, este autorizat a semna pentru primar: *clauzele* de pe chitanțe, ordine de plată și alte documente și acte, prin care se certifică *«ființa în viață»*, calitatea de văduvă, minor, *identitatea* semnăturii și a *persoanei* ș. a. — și anume atunci, când primarul sau înlocuitorul său *nu e prezent în biroul său.* Biroul secretarului general se află în camera Nr. 2 dela primărie.

Reducere. Dir. gen. C. F. R. a aprobat 50% reducere pentru călătoria dela Sibiu la Ocna-Băi, adică cu biletul întreg, luat la ducere, călătorul poate să se înapoeze în aceeaș zi. La înapoiere biletul va fi vizat la cassa de bilete. Nu beneficiază de această reducere ceice au dreptul la reducere, cum sunt funcționari, militari, copii (adecă ½ bilet nu este valabil pentru dus și întors).

CARȚI ȘI REVISTE

Tomis, revista eparhială de Constanța. Sumarul Nrului 5 din 1928: Cuvântarea P. S. Episcop Gherontie rostită în ziua de 10 Mai 1928. — Religiunea este necesară. — Să ne ardem? — O măsură bine venită. — Pe alăturea cu drumul. — Două instalări de protopopi. — Convocarea adunării eparhiale. — Veniți către Dumnezeu. — Inștiințări oficiale etc.

Luminătorul, revista bisericii din Basarabia. Cuprinsul Nrului 11 din 1928: Cuvinte de începere la învățarea predicării, Arhim I. Scriban. Care trebue să fie legătura între școală și biserică pentru ridicarea culturală și morală a poporului. Isus Hristos Nazarineanul (poezie). Starea religioasă în Rusia sovietică. Despre educația creștinească a copiilor. Mai multă credință, mai multă lumină, mai multă dreptate. Din cabinetul sătanei. Știri.

Arhiva pentru știința și reforma socială, organul institutului social român, director prof. D. Gusti. A apărut: Nr. 3—4 cu următorul cuprins: In memoriam V. Pârvan: articole de D. Gusti, S. Lambrino, Tudor Vianu, Costin St. Stoicescu, H. Metaxa. — Studii, de G. L. Duprat, N. Iorga, C. Kiriței scu, Mircea Djuvara. — Observațiuni privitoare la încheerea unui concordat cu Sf. Scaun, de E. A. Poulopol ș. a. 338 pagini. Lei 250. De vânzare la toate librăriile.

Transilvania, organul societății culturale «Astra», cuprinde în Nr. 5 a. c. proză și versuri de: I. Lupaș, Șt. Bezdechi, Al. Ciura, I. Colan, A. P. Bănuț ș. a. Prețul 20 Lei.

Nr. 444/926 (71) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Proştea**, tractul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt: pe lângă cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, între care porţiunea canonică 12 jug, 8 stânjini lemne de foc, şi locuinţă.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare oficiului protopopesc în Agnita în terminul legal; şi se vor prezenta în parohie în vre-o Duminecă sau sărbătoare pentru a cânta, servi şi cuvânta.

Proştea la 8 Iunie 1928.

Oficiul protopopesc al tractului în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Alexandru
adm. prot.

Nr. 142/928 (69) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Băreşti** cu filia Sf. Mărie-Orlea din protopopiatul Haţegului se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumenteie împreunate cu acest post sânt:

Cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiune parohială în materă 11 jug., iar în filie 5 jug., fânaţ şi arător, casă parohială şi stola obişnuită.

Concurenţii să-şi înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în terminul indicat, având a se prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Haţeg, la 19 Mai 1928.

Oficiul protopopesc ortodox-român al Haţegului în înţelegere cu consiliul par.

Dr. C. Popescu
protopop.

Nr. 161/928 (68) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III **Costeşti**, protopopiatul Orăştiei, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat cu folosirea eclegiei după reforma agrară de 1 jug. 1084□ fânaţ şi 12 jug. pădure. Dela 150 familii câte una ferdelă de cucuruz zmicurat după uzul vechi şi câte una zi de lucru şi stolele vechi în valuta de azi, cum s'a uzitat.

Casă parohială nu este.

Depărtarea comunei dela Orăştie 16 km. pe drum regulat. Parohie de munte.

Cei ce doresc a ocupa acest post au să-şi înainteze cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesbiterai, şi, cu prealabilă încuviinţare a acestuia să se prezinte în termenul indicat în vre-o Duminecă sau sărbătoare spre a cânta, predica şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Orăştie, 8 Mai 1928.

Oficiul protopopesc al tractului Orăştie în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Domşa
protopop

Casa de sănătate

„Sanatorul Dr. Ittu"

s'a deschis în cea mai frumoasă regiune a oraşului **Sibiu.** Se primesc bolnavi pentru tratament şi reconvalescenţă în condiţiunile cele mai favorabile — posibile. Biroul de primire:

Sibiu, str. Regina Maria 36
Telefon 280 (72) 2—10

Nr. 215/928 (67) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Broşteni**, protopopiatul Mercurea se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Dotaţia dela stat,
2. Venitele stolare din trecut fasionate în coala B, şi anume: una ferdelă de cucuruz şi una zi de lucru, sau contravaloarea lor, dela fiecare familie,
3. Folosinţa sesiunei parohiale vechi şi a celei primite prin reforma agrară,
4. Casa parohială în stare slabă, şi curtea şi grădina parohială.

Reflectanţii îşi vor trimite documentele oficiului protopopesc din Mercurea în termenul prescris şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Miercurea, la 22 Mai 1928.

Of. prot. al Mercurii în înţelegere cu consiliul parohial ort.

Avr. S. Pecurar
protopresbiter

Publicare

Consiliul parohial ort.-rom. din com. Vlădeni dă în întreprindere spoirea biserici, în interior şi extern, precum şi acoperirea unui turn lateral.

Doritorii de a executa aceste lucrări îşi pot lua informaţii dela Of. parohial.

Terminul pentru oferte expisă la 17 Iunie, în care şi consiliul parohial va decide cui se vor da lucrările apoi se va face contract, care se va invita spre aprobare, după care se vor începe lucrările.

Vlădeni la 3 Iunie 1928.

Consiliul parohial

Licitaţiune

Biserica ortodoxă română din Guşteriţă publică licitaţiune publică, care se va ţinea în **24 Iunie 1928** 135 □ lemne de foc, esenţă steiar şi carpen, şi 140 grămezi vârfuri.

Condiţiunile se pot vedea la Oficiul parohial sau la Epitropia parohială, ori în ce timp.

Guşteriţă, la 5 Iunie 1928.

2—2 (70) **Ilie Peria**, epitrop.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. lit. Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 40·0—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Mersul trenurilor

Cu începere dela 15 Mai 1928

Plecarea din Sibiu

AGNITA—SIGHIŞOARA

Pleacă din Sibiu	5·45,	17·30
Sosește în Agnita	9·52,	21·17
„ „ Sighişoara	18·45,	8·10

FĂGĂRAŞ—BRAŞOV

Pleacă din Sibiu	6·50,	11·00,	17·05
Sosește în Făgăraş	10·44,	15·21,	21·30
„ „ Braşov	13·55,	18·45‘	6·55

CISNĂDIE

Pleacă din Sibiu	6·00,	13·15,	17·50
Sosește în Cisnădie	6·33,	13·48,	18·23

VINŢ—ALBA-IULIA

Pleacă din Sibiu	0·45,	12·00,	20·17
Sosește în Vinţ	4·31,	16·14,	0·22
„ „ Alba-Iulia	5·43,	00·00,	1·02

PIATRA-OLT-BUCUREŞTI

Pleacă din Sibiu	3·50,	14·25,	19·55 (Acc.)
Sos. în Tr.-Roşu	4·59,	15·35,	20·48 „
„ „ Bucureşti	17·05,	00 00,	6·40 „

COPŞA-MICĂ

Pleacă din Sibiu

2·35, 4·55, 9·10, 11·12, 15·00, 19·50, 21·15

Sosește în Copşa-mică

4·00, 6·23, 10 33, 13·40, 16·22, 21·15, 22·41

Pl. d Copşa-mică la: SIGHIŞOARA—BRAŞOV—BUCUREŞTI 7·32 (E), 8·24 (P), 13·06 (Ac. Ex.), 14·22 (A.), 17·50 (P.), 23·15 (E·), 0·19 (A.), 1·07 (P).

Pleacă d n Copşa-mică la: TEIUŞ—CLUJ—ARAD 4·38 (P.), 6·56 (A.), 8·09 (E.), 11·08 (P.), 16.30 (A.), 17·48 (Or. Ex), 21·41 (P.), 23·24 (Ex).

Sosirea în Sibiu

SIGHIŞOARA—AGNITA

Pleacă din Sighişoara	4·50,	15·45
Sosește în Agnita	9·11,	19·59
„ „ Sibiu	16·20,	6·48

BRAŞOV—FĂGĂRAŞ

Pleacă din Braşor	7·40,	12·30,	19·16
Sosește în Făgăraş	10·31,	15·34,	22·23
„ „ Sibiu	14·45,	20·13,	8·20

CISNĂDIE

Pleacă din Cisnădie	7·12,	14·42,	18·55
Sosește în Sibiu	7·44,	15·15,	19·28

AIBA-IULIA—VINŢ

Pleacă din Alba-Iulia	4·55,	11·30,	00·00
Sosește în Vinţ	5·08,	11·43,	00·00
„ „ Sibiu	10·10,	16·17,	22·15

BUCUREŞTI—PIATRA-OLT

Pleacă din Buc.	23·35 (Acc).	00·00,	10·55
Sos. în Tr.-Roşu	9·53 „	13·16,	23·25
„ „ Sibiu	10·43, „	14·20,	0·30

COPŞA-MICĂ—SIBIU

Pleacă din Copşa-mică

0·20, 4 50, 8 30, 11·30, 14·23, 18·05, 22·05

Sosește în Sibiu

1·47, 6·18, 9 55, 12·59, 15·45, 19·33, 23·34

Trenul pentru băi la OCNA-SIBIULUI

Pleacă din Sibiu:
6·20, 10·52, 13·35, 17·25, 20·50.
Sosește din Ocna:
6·50, 11·22, 14·05, 17 55, 21·20.
Pleacă din Ocna:
6·58, 11·17, 14·10, 18·05, 21·28.
Sosește în Sibiu:
7·30, 11·59, 14·42, 18·37, 22·00

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	**Copie**	**Căldăruşe cu mătăuz**
Disc şi Steluţă	**Linguriţe**	**Clopoţele pt. altar**
Cădelniţe	**Cruci**	**Cănuţe pt. Sf. mir**
Candele	**Cruciuliţe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Chivot	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI | Sibiu, 16 Iunie 1928 | Nr. 47

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. **Ziarul apare Marția și Vinerea**

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. **Articole nepublicate nu se înapoiază**

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

On. Asociațiunea Sibiu

Sfințirea bisericii din Ucea de jos

Visul harnicilor noștri credincioși din Ucea de jos, s'a realizat. Dorința lor fierbinte ca în locul bisericei de lemn de până acuma, în care s'au închinat Domnului, peste 200 de ani să-și zidească o biserică măreață, amăsurat scopului sfânt în al cărui serviciu stă, s'a împlinit.

Indoită a fost bucuria lor în 10 Iunie, pentru-că prin ridicarea bisericei lor și-au văzut realizată o dorință ferbinte, iar prin sfințirea ei prin însuși Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul *Nicolae*, li s'a oferit fericita ocaziune de a vedea pe iubitul Arhiereu în mijlocul lor, de a asculta cuvântul lui și de a se împărtăși de binecuvântarea lui arhierească.

Pentru îndeplinirea acestui sfânt act, I. P. Sf. Sa, însoțit de I. P. C. Sa vicarul Vasile și de mai mulți consilieri, au plecat Dumineca trecută desdedimineață străbătând în goana automobilelor satele până la Ucea, deschizându-se în fața lor, grandioasa panoramă a Carpaților, acoperiți încă cu zăpadă proaspătă.

In marginea hotarului fu întâmpinat de un banderiu de călăreți din Ucea, iar la intrarea în sat, la poarta triumfală aștepta satul întreg în frunte cu pretorul plasei.

I. P. S. Sa a descins la casa parohială, unde era așteptat de părintele protopop tractual Ioan Cândea și un număr însemnat de preoți din jur, îmbrăcați în ornate.

De aici înaltul Prelat a fost condus în procesiune la noul locaș dumnezeesc. Inainte mergeau elevii școalei, urma corul Academiei teologice, preoțimea celebrantă apoi I. P. S. Sa — după care urma poporul din Ucea și o mulțime de credincioși din satele vecine. Ajunși la biserică s'a început actul impresionant al sfințirii.

Un act religios cum este sfințirea unei biserici, are o puternică rezonanță în sufletul credincioșilor noștri.

Slujba sfințirii începe înaintea bisericii celei nouă. Corul studenților academiei noastre teologice Andreiane complectează solemnitatea rugăciunilor. Când se înconjoară biserica și I. P. S. Sa pune sigilul sfintei Cruci pe pereții bisericii, rostind versetul din Isaia proorocul: «Luminează-te, luminează-te noule Ierusalime», un fior sfânt străbate toată mulțimea, pironită de gândul că prin acest semn și în tăria Domnului nostru Isus Hristos luăm în stăpânire o sfântă moștenire pentru răscumpărarea păcatelor și spre viața de veci.

După deschiderea ușilor și potrivirea sfintelor moaște pe prestol, I. P. S. Sa a rostit în genunchi, din mijlocul bisericii, rugăciunea: «Să fie ochii tăi îndreptați spre dânsa, ziua și noaptea și urechile tale luând aminte spre rugăciunea celor ce cu frică și cu bună cucernicie vor intra într'ânsa și vor chema întru tot cinstitul și prea mărit numele tău. Ori câte vor cere dela tine, tu să-i auzi în cer, să faci milă și să fi milostiv lor».

Sfârșindu-se slujba sfințirii, a început prima liturgie, oficiată cu toată solemnitatea la finea căreia a urmat predica. I. P. S. Sa, timp de o oră, în mod clasic, a tâlcuit cele 7 cereri ale rugăciunii Domnești, a împărtășit mulțimei învățăturile mântuitoare de suflet și multe povețe pentru viața de toate zilele.

Abia către amiazi s'a terminat cu serviciul divin, predica arhierească și cu binecuvântarea mulțimii.

A urmat masa comună pe seama oaspeților, la care I. P. S. Sa a toastat pentru Regele Mihai; alte toaste pentru Căpetenia bisericească, pentru conducătorii vieții publice, pentru hărnicia poporului din Ucea și pentru vrednicul paroh Ilie Mânecuță, pe care I. P. S. Sa ca semn al zelului și devotamentului pentru biserică și credincioși l-a distins cu dreptul de a purta brâu roșu.

Adânc emoționat a mulțumit părintele Mânecuță I. P. S. Sale pentru că n'a cruțat nici timp nici oboseală ca să satisfacă dorința poporului din Ucea.

La reîntoarcere I. P. S. Sa a vizitat parohia Arpașul de jos, văduvită de preot.

După un scurt Te-Deum în biserică, împărtășește și credincioșilor din Arpașul de jos din învățăturile Mântuitorului, îi povățuește să fie cu îngăduire, până când își vor putea afla un preot vrednic și-i îmbărbătează să urmeze și ei pilda celor din Vistea și Ucea de jos, edificând biserică nouă.

Din Arpaș I. P. S. Sa și-a continuat drumul spre casă.

*

Să dea Dumnezeu, ca sfintele rugăciuni ridicate de I. P. S. Sa și cu această ocaziune, să afle răsunet la tronul cel ceresc, pentru înaintarea sfintei noastre biserici, a patriei noastre mult iubite și a poporului nostru credincios.

FOIȘOARA

În căutarea unei parohii

— Din viața preoțească —

Ieromonahul *Damian Stănoiu* este astăzi unul dintre cei mai apreciați purtători de condei ai scrisului românesc.

Volumul său, *Călugări și ispite*, apărut de curând (editura Cartea Românească, prețul 75 Lei exemplarul), zugrăvește unele tipuri din cler, cu o adâncă pătrundere a sufletului tuturor figurilor sale, scoase din întunerecul mănăstirilor sau din viața săracă a parohiilor.

Părintele Dămian Stănoiu se dovedește, în toate paginile lucrării sale, pe cât de smerit ieromonah în clerul nostru ortodox, pe atât de mare talent literar în povestirile neîntrecute despre poporul dela sate și despre credința lui creștinească.

Cartea sa, bogată în idei, fără tendință învederată, învesmântată într'o frumuseță de limbă firească, ferită de neologisme și de arhaisme, se citește cu plăcere și înduioșare pentru cei nevinovați, și mâhnire pentru cei păcătoși. Cititorii noștri se vor convinge despre aceasta din rândurile ce urmează mai jos ale povestirii: *In căutarea unei parohii.*

Cu nădejdea la Dumnezeu și cu ordinul Mitropoliei în buzunar, porni ieromonahul Artemie în căutarea unei parohii prin județul Vlașca.

Luă trenul de Giurgiu, dela Giurgiu luă p'ăl de Videle și se coborâ la ultima stație. De acî pornea un drum spre trei parohii vacante, nu prea departe una d'alta.

O luă apostolește și după vr'un ceas de drum se opri în Vălcele — prima din cele trei, și fiind și cam obosit și cam flămând trase la cea dintâi casă din capul satului.

In curtea casei o bătrână întindea la soare sămânță de dovleac.

— Bună ziua, lele.

— Bună ziua...

— Ce faci, lele?

— Ce să fac, de, ca p'acasă, uite mai întinz sămânța asta de dovleac, că am isprăvit porumbul de culeș, și gineri-meu s'a dus cu fata să semene un pogon de grâu.

— La satu ăsta îi zice Vălcele, lele?

— La ăsta, păi la care dar!

— Frumos sat și parc'ar fi și mărișor.

— Este, părințele, da'ce folos dă mărimea lui și dă frumusețea lui, dacă n'avem și noi popă. Eacă, sânt șase ani de când a murit popa Nae și d'atunci stăm de râsul lumii.

— E rău fără preot, lele.

— Rău, părințele, mai rău decât așa cum să mai fie, că dacă nu e popă'n sat nu e nici un rost. Că nu e slujbuită la sfânta biserică, și când ai vre-o nevoie, Doamne ferește, n'ai de unde să l iai. Că avem pă popa Ghiță dela Petriș, da'ce să facă el săracu la atâtea sate! Că are p'ale lui patru, dă biserica noastră să țin două, și mai ține locul și popii Ion dela Stejar, și sânt ș'acolo trei dacă nu patru. Că auz'că popa Ion e dipotat d'ăia și că trebuie să stea la București să facă legi. Parcă fără popa Ion nu să fac legile! Da fac pentru ei părințele ce fac; pentru noi? Tot pentru ei fac. Că facem și noi de, cum am pomenit dela părinți, și nu facem Sâmbăta când e-al morților, facem Marțea ca nelumea, că Joia se duce la Stejar și Sâmbăta face la el...

— Dacă are sate multe!

— Păi multe are, da'dă ce să aibă așa multe, ce, adică nu se mai găsesc popi? Că erau numai la biserica noastră trei, de... când eram eu fată...

— Erau alte vremuri lele, acuma e cam lipsă de preoți.

— De părințele, sărut mâna, or fi fost... da'uite că nu te întrebai: ce vânt te-aduce p'aici, nu care cumva...

— Ai ghicit lele. Eu am ordin dela părintele Director care e la Mitropolie, să mi aleg un sat care oi vrea eu. Și fiindcă aici aveți așa lipsă de preot, am să rămâi la Vălcele.

La Mărăşti...

— Sfinţirea bisericii. — Punerea pietrei fundamentale a mausoleului —

Noul sat, Mărăşti, loc de jale şi de glorie în războiul de întregire a neamului, se înalţă din ruinele, unde 35 mii de viteji, înainte cu un deceniu, şi-au jertfit viaţa întru mărirea patriei şi liberarea pământului strămoşesc.

In prezenţa M. Sale Reginei Maria, a Principelui Regent Nicolae, a reprezentanţilor guvernului şi ai bisericii, s'a făcut Duminecă sfinţirea sf. biserici, o podoabă de stil şi artă, precum şi punerea pietrei fundamentale a mausoleului ce se va ridica în satul reconstruit, pe care obuzele războiului îl făcuseră una cu pământul.

In temeliile clădirii s'a îngropat, semnat de cei prezenţi, următorul:

Act comemorativ

In anul întâi al Domniei Maiestăţii Sale Regelui Mihai I al României, azi 10 Iunie 1928, aşezatu-s'au peatra de temelie a criptelor clădite de către Societatea Mărăşti, pe chiar câmpul de bătae şi pe locul unde în zilele de 22—27 Iulie 1917 s'au dat sub conducerea Generalului Alexandru Averescu, Comandantul armatei II, crâncenele, glorioasele şi victorioasele lupte împotriva armatelor germane şi s'a străpuns frontul duşman de către trupele Diviziei 3-a comandată de generalul Alexandru Mărgineanu, spre odihnă veşnică a rămăşiţelor sfinte neamului românesc, a treizeci şi cinci de mii de viteji, căzuţi pentru ţară în bătălia dela Mărăşti şi împrejurimi şi pentru ca să fie pururea vie în sufletele urmaşilor amintirea măreţei jertfe aduse fericirii, măririi şi reintregirii patriei de către premergătorii lor şi să le păstreze în ele pildele eterne de vitejie, de dragoste de ţară şi de neam, care au făcut întotdeauna tăria poporului românesc şi l-au ţinut neînfricat în faţa nevoilor şi primejdiilor şi stană de peatră împotriva duşmanilor moştei strămoşeşti.

Şi au fost faţă la aşezarea acestei pietre

. . . . . .

şi s'au scris şi s'au iscălit de toţi cei dă faţă acest pergament spre veşnică pomenire.

Planurile acestor cripte s'au întocmit de arhitectul Pandele Şerbănescu, ear lucrările au fost executate în antrepriza lui Gavril Petrescu.

Cuvinte frumoase au rostit, la Mărăşti, dnii: Gen. Averescu, gen. Anghelescu, Mărgineanu şi Schina, I. P. S. Sa mitropolitul Pimen al Moldovei, Ep. Lucian al Romanului, deputatul Tătărăscu ş. a.

A. S. R. Principele regent *Nicolae* a spus următoarele:

Sânt prea măgulit că am fost rugat să viu aci unde s'au dat atâtea lupte crâncene şi unde s'a pus prima piatră a temeliei ţării noastre întregite.

Vă mulţumesc în numele regenţei şi în numele Regelui. Vă mulţumesc şi în numele Reginei.

Vă mulţumesc, pentrucă ceea ce aţi făcut aici, e o dovadă că sânteţi buni români.

Dacă noi trăim în linişte, e datorită acelora cari s'au sacrificat pentru noi.

Nu putem aduce decât laude acelora cari au depus atâta muncă pentru a reface un loc istoric ca acesta.

Nu putem dori decât ca toţi, din toată ţara, să depue tot atâta muncă să refacă întreaga ţară.

Satul acesta a fost refăcut cu muncă.

Munca nu e decât o bună înţelegere între cei ce pun cărămida.

Sântem datori să punem mână de mână ca să facem o tortăreaţă pe care nici un rău să n'o poată dărâma.

Statuea lui Hristos

Un călător prin America scrie că trecând prin munţii Cordelieri din America de Sud, a văzut aci o uriaşă statuie a lui Hristos, care domineză toate ţinuturile de jurîmprejur.

Statuea aceasta se găseşte pe graniţa care desparte statele Chile şi Argentina, fiind ridicată în 1904, în semn de făgăduială a celor două popoare, că nu se vor mai războî nici odată unul cu altul.

Pe o placă de bronz, scrie următoarele cuvinte:

«Mai curând se vor preface munţii aceştia în praf, decât poporul Argentiniei şi cel al statului Chile să rupă legătura de pace făcută la picioarele Mântuitorului».

Hristos e înfăţişat în statuea aceasta cu cruce într'o mână, iar cealaltă o are ridicată spre binecuvântare.

Cele două popoare se luptau de multă vreme pentru o fâşie de pământ. In cele din urmă s'au împăcat, prin mijlocirea a doi episcopi

După aceea cele două state au ridicat pe hotar monumentul de care e vorba, ca simbol al păcii.

Sute de mii de oameni din amân două ţările, în frunte cu conducătorii lor, au urcat într'o zi la munţi şi au depus jurământul la picioarele lui Hristos, că nici odată nu vor lăsa ca între Argentina şi Chile să mai aibă loc un alt războî.

De atunci prietenia între cele două popoare e cum nu se poate mai mare.

Sf. Sinod

Şedinţele Sf. Sinod s'au redeschis în 12 l. c. sub preşedinţia I. P. S. mitropolit Pimen al Moldovei.

P. S. episcop Grigorie al Aradului a prezentat raportul asupra gestiunii institutului biblic şi proiectul de buget pe anul în curs, care au fost aprobate. Sf. Sinod a hotărât să se desfiinţeze dispoziţia luată în 1923, ca preoţii să doneze salarul pe o zi pentru institutnl biblic.

In măsura posibilităţilor, institutul va tipării şi împărţi broşuri de propagandă, cu caracter religios. Comisiunile însărcinate cu cercetarea broşurilor au primit autorizaţia să fixeze remuneraţia cuvenită autorilor.

Sf. Sinod a însărcinat o comisiune aleăsă dintre membrii săi pentru verificarea gestiunii şi întocmirea unui regulament de funcţionare a institutului biblic. A delegat pe P. S. arhiereu Tit. Simedrea să conducă mai departe institutul ca reprezentant al Sf. Sinod.

La ora 5 d. a., s'a întrunit comisia sinodală, discutând asupra stabilirii datei Paştilor.

In ziua următoare, Mercuri, luându-se în discuţie chestiunea *fixării datei Paştilor*, s'a hotărât ca Paştile să se prăznuiască în *31 Martie*.

Privitor la învinovăţirea preoţilor, de a fi luat jurământul mulţimii cu prilejul adunării din 6 Mai a. c. la Alba-Iulia, vorbeşte I. P. S. Sa Mitropolitul Ardealului *Nicolae*, care nu participase la şedinţa Sfântului Sinod, în 9 l. c. când s'a decis anularea jurământului şi pedepsirea mai multor preoţi de-ai bisericii noastre.

Inaltul prelat ridică protest principial şi hotărât împotriva decisiunii Sfântului Sinod, acuzându-l de-a fi hotărât fără să facă cercetare.

Asupra acestui protest vom reveni.

Ca dovadă, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, arată că preotul învinovăţit, Ioan Ludu, nici *n'a fost* la adunarea din Alba-Iulia, ear protopopul Braşovului Dr. Ios. Blaga, deşi a fost la Alba-Iulia, *n'a luat parte* la jurământ.

— Să te audă Dumnezeu, măiculiţă, să te-audă Sfântuleţu, că la noi e tare bine... că numai Sâmbăta ce-o să vie la biserică, şi toamna sânt pomeni multe şi deslegări dă sărindare, şi la Paşti să dă cocoşi albi şi vara să dă bucate... Că nici morţii, maică, nici morţii nu-i ducem la biserică după legea care-am apucat-o. Că la unii vine bietu părintele, da'la alţii nu vine că e chemat în toate părţile. Şi îngroapă bieţii creştini morţii fără popă, şi când vine popa Ghiţă la cimitir face slujba la mai mulţi; că de, e singur şi ce să facă numai unu?

— Asta e rău de tot, lele... dar uite ce e: mie mi-i cam foame, nu cumva ai ceva d'ale mâncării?

— De, să-ţi fac un puişor de mămăligă şi să-ţi fierb v'o două ouşoare, că altceva n'am... că, nu prea ouă nici găinile bată-le focu... şi mi-a luat uliu din pui... şi mor de speriat... Că zice că dacă dai popii din pui nu-ţi mai mor găinile... iaca eu îi dau în toţi anii şi tot îmi mor. Dar n'ai fi mai bine părinţele, că uite că azi e Marţi şi sânt pomeni în sat, să te duci să te întâlneşti cu popa Ghiţă şi să stai la pomană undeva ca să mănânci mai bine... Tiii, când te-o vedea popa Ghiţă, o să te ia în braţe de părătură de bine, că nu mai poate săracu d'atâta alergătură... Că le zice întotdeauna oamenilor: mă, găsiţi-vă popă mă, că eu nu mai pot p'atâtea sate, că sânt şi eu de carne, nu sânt de fier...

Bătrâna conduse pe Artemie până la poartă şi-i arată o căruţă tocmai spre mijlocul satului:

— Uite, aia trebuie să fie căruţa cu oalele popii. Vezi că p'acolea trebuie să fie şi el.

Când ajunse Artemie la căruţă se crucî de ce văzu! Căruţa, un fel de haraba moldovenească, era despărţită la mijloc printr'un şuşleţ (şireglă) de scânduri. In partea din urmă o sumedenie de colaci, după socoteala lui, până la 200 kilograme; ear în partea dinainte erau aşezate: o tărnă (coş) aproape plină de colivă amestecată cu lumânări şi cu hartane (bucăţi mari de carne), un butoiaş, o damigeană şi două pârnăi (oale cu 2 toarte) de oale ca de trei decalitri fiecare.

Curios ca oricare, Artemie întrebă şi află dela omul cu căruţa că dela fiecare pomană popa ia cel puţin o jumătate de sac de colaci, şi cum nu poate să mănânce la toate pomenile «că sânt prea multe toamna», îşi ia «dreptul» său din tot ce e pe masă şi pe vatră: ciorbă, mâncare, friptură, ţuică, vin etc. şi pune în vasele din căruţă.

— Păi bine, tăiculiţă, da'ce face părintele cu atâta pâine şi cu atâta mâncare?

— Are liotă multă în casă, taică părinte, şi mai dă şi pela ţigani că nu scapă de ei. Uite că vine şi popa.

Artemie văzu un cârd de oameni ieşind dintr'o curte din apropierea căruţei. Inainte mergea popa Ghiţă, om trecut de 55 de ani, cu barba mai mult albă, cu cisme în picioare, cu pieptar de oae, fără anteriu şi cu culion în cap. După el venea primaru, şi cei doi epitropi, având în mână câte o strachină cu pilaf de prune şi cu colăcel deasupra, apoi un dascăl c'o sticlă cu vin şi cu una cu ţuică, altul cu sacu cu colaci şi pe urmă de tot venea moşu care aprinde candelile cu patru hartane înfăşurate pe jumătate în hârtie de jurnal. Până să iasă «ceata popii» pe poartă, apăru din casă o femee cu două străchini: într'una era iahnie (fiertură de zarzavat şi carne) de cartofi, şi în cealaltă tocană de gâscă. Ajungând la căruţă, toţi îşi descărcară poverile pentru a porni la altă pomană.

Artemie, crezând, după spusa babei, că preotului o să-i pară grozav de bine că-l scapă de povara a două sate, s'apropie vesel şi întinse mâna lui popa Ghiţă:

— Blagosloveşte, cinstite părinte! Mă recomand Artemie Ieromonahul — Păcătosul, şi am venit că am ordin dela părintele Director al Mitropoliei să-mi aleg o parohie unde mi-o plăcea, şi...

— Şi nu cumva ţi-ai ales Vălcelele? — întreabă popa Ghiţă cam înciudat.

— Chiar aşa, cinstite, că am auzit că aveţi nouă sate, şi că vă e cam greu.

Dela fraţii din America. In Canton, Ohio, s'a pus baza unei noui organizaţii româneşti, care ia fiinţă în urma aderărilor aproape unanime venite dela membrii societăţilor din Ligă şi Uniune.

Acest măreţ vis urmărit cu ardoare, vreme îndelungată, de toţi cei ce îşi dau seamă ce înseamnă unitate de limbă şi lege, s'a înfăptuit ca o recompensă pentru munca şi sacrificiile depuse pe altarul consolidării instituţiilor naţionale. A venit timpul ca luptele dintre fraţi să înceteze şi în locul lor să se întroneze o atmosferă de pace şi linişte. Pe ruinele desbinărilor din trecut se va înălţa triumfătoare dragostea frăţească.

Visul întregirii naţionale, care a frământat sufletele atâtor generaţii de strămoşi, era imposibil să nu se manifesteze şi la fraţii noştri peste ocean.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* s'a înapoiat din capitală, cu trenul din 14 l c., la reşedinţa Sa.

Valoroşi ziarişti polonezi, veniţi la conferenţa de presă polonă-română în Bucureşti, vizitează câteva din centrele ţării. Pe ziua de azi, Vineri, sânt aşteptaţi la Sibiu. Delegaţia polonă cuprinde pe dnii: Libicki, directorul presei din ministerul de externe polon, Voitkolsky din direcţia presei, Polac, Grzegorczyk, Evert, ziarişti. Sâmbătă seara, conferaţii noştri polonezi părăsesc România.

Universitatea Populară «N. Iorga» de la Vălenii de Munte îşi începe activitatea anul acesta la 1 Iulie şi va funcţiona până la 1 August. Ţinând seamă de faptul că în vara acestui an se împlinesc 20 ani de la organizarea primelor cursuri de vară la Văleni, conducerea universităţii populare, ca omagiu pentru conducătorul ei, dl profesor N. Iorga, pregăteşte un program excepţional de cursuri, cuprinzând pe cei mai de seamă învăţaţi ai neamului. Cu această ocazie se va tipări şi o broşură comemorativă redactată de dl prof. Ion Sân-Giorgiu. Inscrierile pentru participarea la cursuri se fac de pe acum la dl Ilie Ardeleanu, secretarul cursurilor, la sediul Ligii Culturale, Bd. Schitu Măgureanu 1, Bucureşti.

Monument în Sibiu. Un comitet, în frunte cu dl general C. Găvănescul, a luat iniţiativa ridicării în Sibiu a unui monument regelui Ferdinand, pentru a simboliza unirea tuturor românilor. Data concursului, între sculptorii români, este 1 Noemvrie 1928. Se acordă, pentru cele mai bune lucrări, trei premii de: 75,000, 50,000 şi 25,000 lei. Lămuriri se pot cere la corpul 7 armată din Sibiu.

Alegere nimerită. In locul regretatului V. Pârvan, Academia română a ales de membru ordinar al său, pe Dl Dr. Silviu *Dragomir*, profesor de Universitate în Cluj.

Dl Dragomir este bine cunoscut preoţimei şi intelectualilor noştri cu deosebire în Ardeal prin valoroasele sale scrieri istorice şi în special prin temeinica lucrare Istoria desrobirii religioase a Românilor din Ardeal, în secolul XVIII.

Il felicităm, şi fiind abia în floarea vieţii, aşteptăm dela dsa încă multe lucrări de valoare.

Mulţumită publică. Subsemnatul, în numele Consiliului parohial al parohiei ortod. rom. din Covasna, exprim cele mai vii şi călduroase mulţămiri Consiliului comunal al comunei Covasna, în frunte cu dl primar *N. Braşoveanu*, care — la intervenţia noastră — a prevăzut în bugetut comunei frumoasa sumă de 250.000 lei, din excedentele anilor trecuţi, pentru fondul zidirii nouei biserici ort. Aduc apoi mulţămiri dlui prefect al judeţului Gh. Cernat şi tuturor organelor administrative, care au sprijinit şi aprobat ridicarea acestei sume.

Fapta aceasta frumoasă va fi un puternic impuls de jertfă pentru credincioşii nostri, cari vor dovedi că vor fi urmaşi vrednici ai înaintaşilor, din a căror vrednicie ne-am hrănit sufletele până azi. Covasna, 7 Iunie 1928. Pr. *Er. Ticaşan* preş. cons. par.

Introducere în parohie. Duminecă, în 10 Iunie a. c. s'a făcut introducerea în parohia Balomirul de câmp, prot. Orăştiei, a tinărului preot Petru Indrei, nou hirotonit cu ocaziunea sfinţirii bisericii din Sf. Andrei, săptămâna trecută. Solemnitatea introducerii s'a făcut de Păr. protopop V. Domşa prin predarea cheilor bisericii a sf. evanghelii şi a sf. cruci în mâ nile noului preot, cu citirea singheliei arhiereşti a I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae, şi o cuvântare bazată pe cuvintele Mântuitorului: «Eu sânt uşa» (Ioan 1, 10—11). In faţa sf. altar părintele P. Indrei spune programul activităţii sale de păstor, mulţumind tuturor celor ce au contribuit la alegerea şi introducerea sa în parohie. In aceeaş zi s'au luat hotărâri cu privire la edificarea caselor parohiale. După masă, Păr. protopop a vizitat comuna Şibot din apropiere, unde a aflat bună ordine. *Un participant.*

Francmasoni? Aflăm din «Facla Românească», revistă ce apare în Bucureşti, (Nr. 12—13), că în organizaţia francmazonică din România, numită «Marele Orient» cu sediul în Bucureşti, str. Ştirbei Vodă 23, sânt membri ca «fruntaşi» domnii Dr. Alexandru Vaida-Voievod, fost primministru, Romulus Voinescu, şeful Siguranţei generale etc., ear logea «Steaua României» ca «demnitari» are — ceeace e greu de crezut — pe *preotul* Mihalcescu, prof. la Facultatea de teologie, Gh. Lungulescu, conferenţiar la Casa Şcoalelor, redactorul revistei «Credinţa», alături de alţii, mai ales jidovi. Autorităţile chemate, nu cred oare că trebue luate măsuri contra preotului numit?

Profesor de apicultură. Camera de agricultură a jud. Hunedoara a numit profesor de apicultură şi pomărie pe preotul Ioanichie Oprean din Târnaviţa; — în această calitate va aranja mai multe cursuri de vară în Deva, Ilia şi jur.

Mulţumită. Consiliul parohial din Filia Târnăviţa — aduce cele mai călduroase mulţumiri preot. resig. Iosif Oprean din Târnăviţa, care la împlinirea etăţii sale de 90 ani — în semn de recunoştinţă a dăruit pentru zidirea bis. 40.000 Lei — 30.000 cărămidă şi 200 m³ peatră. A înfiinţat totodată un fond cultural de 50.000 Lei al cărui libel şi litere fundaţionale vor fi depuse în curând Cons. Arh.

Bisericii din Booz (matera) a depus deasemenea un libel cu 5000 Lei — pentru a se întrebuinţa tot la zidirea lui respective unde a servit timp de 68 ani ca preot. Târnăviţa, la 8 Iunie 1928. Pentru ambelele consilii par. Pr. Joanichie Oprean.

Preţul unui tablou. Un milionar englez a cumpărat zilele aceste unul din tablourile lui Rafael, reprezentând icoana Maicii Preacurate cu Isus în braţe, şi a plătit pentru acest tablou 175 mii lire sterline, sau aproape 140 milioane de lei.

Orar de vară. Cu începere dela 18 Iunie şi până la 31 August a. c. Banca «Albina» din Sibiu a introdus obişnuitul orar de vară. Cassieria e deschisă, în zilele de lucru, între ora 7—12½. In zilele de Luni şi Vineri cassieria e deschisă între ora 7—13, şi 16—17.

Pierderile în marele războiu. Războiul din 1914—1918 a costat pe toată lumea suma de 1814 miliarde franci (francezi) aur. — In cursul anului 1927 ţările europene au cheltuit pentru apărarea lor suma de 18½ miliarde franci (francezi) aur, adică cam a suta parte din cheltuelile marelui războiu. — Liga Naţiunilor a costat în 1927 cam 15 milioane 333.000 franci (francezi) aur, adică de 7200 de ori mai puţin decât a costat războiul. — In marele războiu au murit 10 milioane 135.000 vieţi omeneşti. In acelaş timp s'au născut mai puţin 20 milioane 850.000 oameni decât în timpurile normale. — In general războiul s'a isprăvit cu o pagubă de 37 milioane vieţi omeneşti pentru întreaga omenire.

ŞTIRI LOCALE

Festival. Societatatea de lectură a elevilor şcoalei normale «Andrei Şaguna» din Sibiu, va da Duminecă 17 Iunie, ora 11 a. m. în sala mare a prefecturii judeţului, un festival în memoria poetului George Coşbuc, (10 ani dela moartea lui). Programul conţine: coruri, o lucrare despre Coşbuc şi recitări. Intrarea este liberă. Dăruiri în bani în scopul sporirii bibliotecii se primesc cu mulţumire.

Expoziţie. Cititorilor sibieni li se atrage binevoitoarea atenţie asupra expoziţiei, care se deschide în 17 Iunie în Sibiu. «Casele Naţionale», conduse de dl general I. Manolescu, s'au hotărât să desfacă şi la noi ţesături şi cusături româneşti, produse ale Şcoalei de industrie casnică dela Breaza. Delegata acestei şcoale, dna Economu, soseşte la Sibiu, pentru aranjarea expoziţiei. Afişe vor indica locul unde se vor arăta şi vinde produsele acestea, vrednice de răspândit în cercuri cât mai largi.

— Ce nouă, părinte! Nouăsprezece să am şi tot le biruesc! Ia să faci bine s'o ştergi imdeiat, că am ordin dela protopop, când oi prinde călugări vagabondând prin parohiile mele, să i trimet la urmă.

— Stai, cinstite părinte, n'o lua aşa, că eu am venit cu socoteală, poftim ordinul părintelui Director.

După ce ceti ordinul mitropoliei, popa Ghiţă mai înmue vorba şi sfătui pe Artemie să caute în altă parte unde se simte şi mai mare lipsă de preot.

Ieromonahul se învoi bucuros.

— Iartă-mă, cinstite părinte, zise el, că dacă ştiam una ca asta nici nu călcam p'aici ca să aduc supărare la oameni. Lasă să fii sănătos să slujeşti la 19 sate, cum ziseşi... da de, nu prea-mi vine să cred...

*

— Ce om! — gândi — Artemie pe când se depărta de popa Ghiţă. Nici măcar la o pomană nu mă pofti şi pre mine.

Noroc că luase o prescure din căruţa popii şi când ieşi din Vălcele, se aşeză pe marginea şoselii şi îşi potoli foamea, gândind la pacea şi la borşu din mânăstire.

Aproape de ceasurile 5, Artemie fu în Necşeşti de unde îi mai rămânea încă 4 km., până la parohia vacantă Cercei. Fiind obosit şi nemai având nici vreme până 'n seară, se hotărâ să rămâie peste noapte aici şi se duse să ceară găzduire preotului.

Acesta îl primi bucuros şi aflând scopul pentru care venise prin acele locuri, nu prea-i veni la socoteală..

— Cuvioase părinte, se adresă el ieremonahului, dacă zici că ai libertate dela sf. Mitropolie să-ţi alegi o parohie, eu te-aşi sfătui, ba te rog chiar, să ţi cauţi în altă parte. Este drept că Cerceii e parohie bună. O cunosc bine, căci o suplinesc de aproape un an de zile — de când s'a mutat preotul Gheorghe Vasilescu, şi cred că ai putea face treabă bună acolo. Gândeşte-te însă că sânt om cu 11 copii, dintre care 6 îi am la şcoli în oraşe, şi îi ţin cu mari cheltueli. Vre-o moştenire n'am avut norocul să am, iar veniturile din parohia mea nu-mi sânt de ajuns. Având însă şi Cerceiii, pot face faţă nevoilor.

— Sărac de mine! — se tângui Artemie, foarte înduioşat de rugăciunea preotului, să mă ierţi cinstite părinte, că dacă ştiam de una ca asta nici nu mai călcam pe-aici. Lasă, să-ţi dea Dumnezeu putere să faci slujbă şi la Cercei, şi sa-ţi trăiască copilaşii şi sf-ta, şi cocoana preoteasa, ca să-i învăţaţi carte şi să-i faceţi oameni.

— Eu mă gândesc, zise preotul, după ce-i mulţumi că renunţă la Cercei, la parohia Negoeşti, care nu e departe de aici.

— Păi o ştiu, că e trecută pe tablou şi d'aicea chiar într'acolo o să mă duc.

— Să ştii dela mine că n'are să-ţi fie rău. E sat bunicel, biserica e cam ruinată, dar cu stăruinţă se poate drege. Să ştii însă că acolo se cam face politică şi cuvioşia ta nu trebue şi nici nu se cade să te amesteci.

— Da nu-mi trebue, cinstite părinte.

— Ai să găseşti acolo, continuă preotul, un proprietar care se interesează de biserică. Ba chiar umblă să găsească un preot, cu toate că locuitorii nu prea îi mai poartă respectul. Când te-o vedea o să se bucure şi poate chiar să te ajute.

Artemie se hotărâ să plece de îndată la Negoeşti, ear preotul îi puse poştalionul la dispoziţie. (Urmează).

Ingropat de viu. Fachirul Eitamur, din Benares, India, a făcut o încercare în faţa mai multor învăţaţi: a înghiţit un soi de materie care l a făcut să cadă într'un leşin ciudat, cei din jurul lui îl iau drept mort. In această stare indianul fu înmormântat în groapă de doi metri şi jumătate de adâncă, deasupra s'a aşezat ţărână, cum se face de obicei. Mormântul a stat neatins trei zile, vegheat zi şi noapte necontenit. In a patra zi dându-se ţărâna la o parte, indianul a ieşit afară sănătos şi nevătămat.

Nr. 120/1928 (73) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a **Mălâncrav**, protopresbiteratul Târnava-mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat conform coalei B.

2. Sesiunea parohială 13 jugăre pământ arător şi fânaţ.

3. 5 (cinci) stânjini lemne de foc, sau preţul lor după referinţele locale.

4. Una (1) zi de lucru (clacă) din partea tineriimi.

5. Casă şi curte parohială cu supraedificate economice.

Dela fiecare familie 1 (una) ferdă porumb, văduvii şi văduvele $^1/_2$ (jumătate) ferdelă.

Concurenţii se invită a şi înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc, şi cu prealabila încuviinţare a acestuia să se prezinte în terminul indicat în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Biertan, la 14 Mai 1928.

Oficiul protopopesc ort.-rom. Târnava mare în înţelegere cu comitetul par.

Nicolae Gheaja
adm. protopopesc.

Casa de sănătate

„Sanatorul Dr. Ittu“

s'a deschis în cea mai frumoasă regiune a oraşului **Sibiu**. Se primesc bolnavi pentru tratament şi reconvalescenţă în condiţiunile cele mai favorabile — posibile. Broul de primire:
Sibiu, str. Regina Maria 36
Telefon 280 (72) 3—10

Nr. 531/1928 (74) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a doua din **Arpaşul de jos**, protopopiatul ortodox român al Avrigului, în basa ordinului Preav. Cons. Arhiep. din 29 Maiu 1928 Nr. 5722/1928 se publică de nou concurs cu terminul de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

2. Folosirea locului destinat pentru casa parohială.

3. Folosirea teritorului de 5 jugăre 1200 Stângini pătraţi.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să şi substearnă cererile concursuali instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc în Avrig (poşta, Avrig, judeţul Sibiiu) până la terminul susindicat, având a se prezentă în vre-o Duminecă sau Sărbătoare la biserică spre a cânta, eventual celebra şi face cunnştiinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, 13 Iunie, 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului în înţelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Cândea
protopop.

Nr. 444/926 (71) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Proştea**, tractul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt: pe lângă cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, între care porţiunea canonică 12 jug, 8 stânjini lemne de foc, şi locuinţă.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare oficiului protopopesc în Agnita în terminul legal; şi se vor prezenta în parohie în vre o Duminecă sau sărbătoare pentru a cânta, servi şi cuvânta.

Proştea la 8 Iunie 1928.

Oficiul protopopesc al tractului în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Alexandru
adm. prot.

Nr. 142/928 (69) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Bărești** cu filia Sf. Marie-Orlea din protopopiatul Haţegului se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

Cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiune parohială în materă 11 jug., iar în filie 5 jug., fânaţ şi arător, casă parohială şi stola obişnuită.

Concurenţii să-şi înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în terminul indicat, având a se prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Haţeg, la 19 Mai 1928.

Oficiul protopopesc ortodox-român al Haţegului în înţelegere cu consiliul par.

Dr. C. Popescu
protopop.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

S'a redeschis marele

„GRAND HOTEL“

Bucureşti, Calea Victoriei Nr. 11

vis-à-vis de Palatul Poştelor

Complet renovat, aranjat şi mobilat de nou. 250 camere, apă caldă şi rece, calorifer. Telefon în camere, holl şi ascensor. Maşini de scris, Bar, Restaurant, Friseur — Safe.

Mersul trenurilor

Cu începere dela 15 Mai 1928

Plecarea din Sibiu

AGNITA—SIGHIŞOARA

Pleacă din Sibiu	5·45,	17·30
Sosește în Agnita	9·52,	21·17
„ „ Sighişoara	18·45,	8·10

FĂGĂRAŞ—BRAŞOV

Pleacă din Sibiu	6·50,	11·00,	17·05
Sosește în Făgăraş	10·44,	15·21,	21·30
„ „ Braşov	13·55,	18·45	6·55

CISNĂDIE

Pleacă din Sibiu	6·00,	13·15,	17·50
Sosește în Cisnădie	6·33,	13·48,	18·23

VINŢ—ALBA-IULIA

Pleacă din Sibiu	0·45,	12·00,	20·17
Sosește în Vinţ	4·31,	16·14,	0·22
„ „ Alba-Iulia	5·43,	00·00,	1·02

PIATRA-OLT-BUCUREŞTI

Pleacă din Sibiu	3·50,	14·25,	19·55 (Acc.)
Sos. în Tr.-Roşu	4·59,	15·35,	20·48 „
„ „ Bucureşti	17·05,	00 00,	6·40 „

COPŞA-MICĂ

Pleacă din Sibiu

2·35, 4·55, 9·10, 11·12, 15·00, 19·50, 21·15

Sosește în Copşa-mică

4·00, 6·23, 10 33, 13·40, 16·22, 21·15, 22·41

Pl. d. Copşa-mică la: SIGHIŞOARA—BRAŞOV—BUCUREŞTI 7·32 (E), 8·24 (P), 13·06 (Ac. Ex.), 14·22 (A.), 17·50 (P.), 23·15 (E·), 0·19 (A.), 1·07 (P).

Pleacă din Copşa-mică la: TEIUŞ—CLUJ—ARAD 4·38 (P.), 6·56 (A.), 8·09 (E.), 11·08 (P.), 16.30 (A.), 17·48 (Or. Ex), 21·41 (P.), 23·24 (Ex).

Sosirea în Sibiu

SIGHIŞOARA—AGNITA

Pleacă din Sighişoara	4·50,	15·45
Sosește în Agnita	9·11,	19·59
„ „ Sibiu	16·20,	6·48

BRAŞOV—FĂGĂRAŞ

Pleacă din Braşor	7·40,	12·30,	19·16
Sosește în Făgăraş	10·31,	15·34,	22·23
„ „ Sibiu	14·45,	20·13,	8·20

CISNĂDIE

Pleacă din Cisnădie	7·12,	14·42,	18·55
Sosește în Sibiu	7·44,	15·15,	19·28

AIBA-IULIA—VINŢ

Pleacă din Alba-Iulia	4·55,	11·30,	00·00
Sosește în Vinţ	5·08,	11·43,	00·00
„ „ Sibiu	10·10,	16·17,	22·15

BUCUREŞTI—PIATRA-OLT

Pleacă din Buc.	23·35	(Acc). 00·00,	10·55
Sos. în Tr.-Roşu	9·53	„ 13·16,	23·25
„ „ Sibiu	10·43,	„ 14·20,	0·30

COPŞA-MICĂ—SIBIU

Pleacă din Copşa-mică

0·20, 4 50, 8 30, 11·30, 14·23, 18·05, 22·05

Sosește în Sibiu

1·47, 6·18, 9 55, 12·59, 15·45, 19·33, 23·34

Trenul pentru băi la OCNA-SIBIULUI

Pleacă din Sibiu:
6·20, 10·52, 13·35, 17·25, 20·50.
Sosește din Ocna:
6·50, 11·22, 14·05, 17 55, 21·20.
Pleacă din Ocna:
6·58, 11·17, 14·10, 18·05, 21·28.
Sosește în Sibiu:
7·30, 11·59, 14·42, 18·37, 22·00

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

legate şi broşate

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	**Copie**	**Căldăruşe cu mătăuz**
Disc şi Steluţă	**Linguriţe**	**Clopoţele pt. altar**
Cădelniţe	**Cruci**	**Cănuţe pt. Sf. mir**
Candele	**Cruciuliţe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Chivot	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 20 Iunie 1928 Nr. 48

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

SIBIU 11 IUN 28

Onor. «Asociațiunea» (Of.)

Sibiu

Guvernul și Sf. Sinod

Hotărârea Sfântului Sinod d'a desaprobà un act politic al preoților și de-a anulà un jurământ, tot politic, al mulțimii întrunite în 6 Mai la Alba-Iulia, a provocat nemulțumiri adânci între ortodocșii participanți la adunare și nu puțină mâhnire între credincioșii noștri, cari stând departe de politica de partid, au lipsit dela manifestările acelei zile.

Măsurile de reprobare, votate de Sf. Sinod, au luat ființă pe urma unei adrese a ministerului cultelor, care după ce a suspendat plata salarului preoților «vinovați», mai cereà și reprobarea lor din partea Sf. Sinod.

Eată cum ministerul cultelor intervine la forul acesta în chestiunea disciplinării preoțimii din eparhii ortodoxe cu *organizația legiuită*, care ar trebui mai mult respectată tocmai de sus, și în deosebi din partea acelora cari pretind că au contribuit, în mare grad, la înfăptuirea ei actuală.

A fost surprinzătoare pripirea cu care membrii Sf. Sinod au admis amestecul ministerial de-a aplica represiuni aspre întemeiate pe motive politice; pe când, dacă se dispuneà anchetă prealabilă, s'ar fi constatat, că cei doi preoți, protopopul Dr. Ios. Blaga și Ioan Ludu, desaprobați pentru provocare și luare de jurământ răsvrătitor, nu sânt vinovați: unul a stat departe de primirea jurământului, al doilea a stat și mai departe, căci n'a fost, în ziua aceea, la Alba Iulia, — într'un cuvânt, preoții noștri menționați *n'au comis* faptele ce li se impută.

Această afacere s'a expus lămurit, în ședința din 13 l c. a Sf. Sinod, din partea I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae* al Ardealului, amintind înaltei corporații bisericești că actualul ministru al cultelor, dl Al. Lapedatu, nutrește sentimente destul de neînțelese față de biserica ortodoxă, — ear aceasta ar putea constitui motiv de specială atențiune pentru Sf. Sinod. Declarațiile elogioase rostite de dl ministru, reprezentantul guvernului, când cu serbările dela Blaj și Beiuș, și adresate bisericii greco-catolice, — prezintă semne suficient de grăitoare alături de felul cum e tratată biserica ortodoxă din Ardeal și preoții ei.

Spre lămurirea opiniei publice asupra chestiunii, comentate de întreaga presă, dl ministru Al. Lapedatu se simte îndemnat a da anumite «explicațiuni și precizări», prin mijlocirea ziarului *Universul* din 16 Iunie a. c. și a altor ziare.

Fără a intra în discuții lungi polemice în jurul declarațiilor dlui ministru al cultelor, ne oprim la *cea dintâi* dintre explicațiile și precizările sale, în care afirmă următoarele:

«Suspendarea, până la noi dispoziții, a plății salariului preoților vinovați de a fi luat jurământul dela Alba-Iulia, s'a făcut de către ministerul cultelor *pe baza articolului 31 alin. ultim din noua lege a cultelor*, înainte de a fi sezisat sf. Sinod asupra acestei chestiuni».

Să vedem ce spune articolul 31, despre ajutoarele pe care statul le acordă diferitelor culte. Alineatul ultim zice așa:

«Ele — ajutoarele — vor putea fi retrase sau suspendate de ministerul cultelor celor vinovați pentru agitațiuni *împotriva ordinei și siguranței statului* și pentru violarea dispozițiunilor acestei legi».

Dl ministru al cultelor, oprind plata salariului *fără anchetă prealabilă și fără sentință judecătorească*, comite greșala în care a căzut și Sf. Sinod, și săvârșește o mare nedreptate și un atac la cinstea preoților, pe cari îi prezintă ca agitatori «împotriva ordinei și siguranței statului».

Explicarea și precizarea, aduse de dl Al. Lapedatu, nu contribuesc decât la întărirea dureroasei observații spuse mai nainte, în ședința Sfântului Sinod, din partea șefului bisericii noastre ardelene: «Niciodată — a zis I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae — fostul guvern străin n'ar fi îndrăznit să aplice pedeapsa reținerii de salar unor preoți români, ori cât de justificată li-ar fi fost pornirea și ura. Trebuea să fie cineva *condamnat definitiv*, pentru tradare de patrie, ca să se ia împotriva lui asemenea măsură. E dureros și e neîngăduit ca vremelnica dușmănie politică dintre români să conchidă la asemenea măsuri».

Deocamdată, dl ministru al cultelor nu pare a înțelege avertismentul și — stăruește în greșală, grăind:

«Eu îmi văd de treburile mele».

Dl A. Lapedatu, în «precizările» date presei, mai afirmă că: «Nu este adevărat că această hotărâre a fost adusă în lipsa Mitropolitului Bălan. I. P. S. Sa a fost în ziua aceia la Sf. Sinod, a luat cunoștință de raportul comisiuni însărcinate cu examinarea chestiunii, a discutat chiar cu membrii comisiunei, dar nu a luat parte la desbateri în plen»...

Interesându-ne la locul competent, suntem în măsură să spunem că afirmațiunile Ministrului Lapedatu și de data aceasta sânt greșite, ceea ce se explică prin faptul că n'a fost prezent la ședințele Sf. Sinod când s'au petrecut lucrurile de cari vorbește.

I. P. Sf. nostru mitropolit Nicolae a luat parte la ședințele Sf. Sinod ținute *în cele două zile precedente* zilei în care s'a luat fatala hotărâre, așteptând ca chestiunea să fie pusă la ordinea zilei, precum anunțase I. P. S. Sa mitropolitul Pimen. Totuși chestiunea a fost amânată pentru *a treia zi*, când *I. P. S. Sa era absent*, căci își ceruse concediu și trebuia să plece la Sibiu pentru a lua parte la festivitățile aniversare ale Reuniunii de muzică, pe cari le-a patronat. Deci hotărârea s'a adus în lipsa I. P. S. Sale, care n'avea cunoștință de raportul comisiunei însărcinate cu examinarea chestiunii, nici n'a discutat chestiunea cu membrii acelei comisiuni.

Dl A. Lapedatu a mai riscat și următoarea afirmațiune: «Nu este adevărat că Ministerul a suspendat plata lefii părintelui Dr. I. Blaga, ca preot al bisericii Sf. Nicolae din Brașov. Ministrul i-a suspendat numai plata diurnei de protopop, pe care o primea dela Stat. Cei ce au afirmat contrarul au datoria să publice adresa Ministerului de culte trimisă Mitropoliei din Sibiu cu privire la această afacere».

Adresa e următoarea:

ROMÂNIA

MINISTERUL CULTELOR ȘI ARTELOR

Direcțiunea Contabilității, Bunurilor, Inventarierii, Tehnicului și Contenciosului

Nr. 22,577, 26 Mai 1928.

P. C. MATEI VOILEANU,
delegat ordonanțator secundar la sf. Mitropolie din Sibiu

Avem onoare a Vă ruga să binevoiți a lua măsuri să nu mai ordonanțați până la noi dispoziții salarul *de preot* și diurna de protoiereu, preotului Iosif Blaga din Brașov.

Atragem atențiunea că, despre această suspendare de salar și diurnă s'a încunoștiințat și Administrația financiară a județului Sibiu, care va refuza achitarea ordinelor de plată în care se vor cuprinde retribuțiunea numitului preot.

p. MINISTRU,
ST. POPESCU.

p. DIRECTOR GENERAL,
C. Negoescu.

Din parte-ne deocamdată nu mai avem de adăogat nimic la aceste «explicațiuni și precizări».

Camera Comunelor și noua carte de rugăciuni. La Londra s'a depus în 14 l. c. în Camera Comunelor o rezoluție prin care se cere să se voteze introducerea unei noui cărți de rugăciuni în biserica anglicană. O propunere, în acelaș sens, a fost respinsă de Camera Comunelor acum câteva luni și, în consecință, proectul cărții de rugăciuni prezentată atunci a fost revizuit. Guvernul n'a luat atitudine nici pentru, nici împotriva acestei propuneri, lăsând pe fiecare să voteze cum îi dictează conștiința.

— După știri mai nouă, revizuirea cărții de rugăciuni a bisericii anglicane preocupă în cel mai mare grad opinia publică engleză. Propunerea de revizuire, admisă de Camera lorzilor, fusese respinsă în Decemvrie 1927 de Cameră comunelor. Proectul de revizuire a cărții de rugăciuni a fost din nou respins, în 15 l. c., de Camera comunelor. De astădată au votat pentru revizuire 220 deputați, ear contra 266 (cu 13 mai mulți decât în Dec. 1927).

Din Londra se mai comunică următoarele ştiri:

Indată după anunţarea rezultatului scrutinului, arhiepiscopii de Canterbury şi de York au făcut apel pentru «liniştea, răbdarea şi abţinerea dela orce cuvânt necugetat» la adresa celor cari, sub imboldul amărăciunii sau supărării, ar fi fost împinşi să pledeze pentru o acţiune pripită sau neregulată. Răspunderea care incumbă episcopilor, declară apelul, este din cele mai grave. Episcopii îşi dau prea bine seama de datoria lor şi în cel mai scurt timp posibil vor da sfaturile şi îndrumările necesare.

Marele interes al publicului pentru această chestiune s'a manifestat prin mulţimea numeroasă care se adunase pe piaţa în faţa parlamentului. In timpul desbaterilor din Camera comunelor, numeroşi credinciosi se rugau în genunchi, în tăcere, la Westminster Abbey, pentru ca Dumnezeu să lumineze cugetul membrilor parlamentului. In acest scop biserica a fost ţinută deschisă, în mod excepţional, toată noaptea.

Chestiunea revizuirii cărţii de rugăciuni preocupă opinia engleză de 22 de ani

Desbaterile relative la cartea de rugăciuni au ridicat o serie de chestiuni grave în Camera comunelor; s'a vorbit astfel despre raporturile dintre biserica anglicană şi catolicism, despre relaţiile clerului cu statul. Oratorii guvernului şi ai principalelor partide au fost nevoiţi să adopte atitudine hotărâtă pentru rezolvarea problemei supuse parlamentului.

La sfârşit de an şcolar atragem atenţia tinerilor absolvenţi de licee, cu bună purtare, că deşi numărul celor primiţi în Academia teologică Andreiană şi în Seminarul teologic creşte mereu, totuşi biserica noastră simte trebuinţa mare de preoţi. Lipsa aceasta se va putea umplea, dacă se vor înscrie, la timpul său, în institutele noastre amintite, care ofer favoruri însemnate, cât mai mulţi absolvenţi.

Urmările...

(=) Relele ce resultă pe urma aşa ziselor «organizaţii» de partid politic, până şi în comune de-a treia şi a patra mână din blagoslovita noastră ţară, pot să devie cu mult mai grave, decât ne închipuim la întâia privire.

De aceea este cât se poate de chibzuit ca preoţimea noastră să stea departe d'asemenea «organizaţii» ferindu-se d'a face politică militantă.

Dintre numeroasele cazuri, ce se petrec aproape zilnic, alegem, spre lămurire, unul mai nou.

In cutare comună minieră sânt aplicaţi doi funcţionari tehnici, — numele lor să admitem că este irelevant, — oameni din partea locului, şi cu bună reputaţie, din orce punct de vedere ar fi judecaţi.

Funcţionarii aceştia, pricepători şi cu multă tragere de inimă faţă de interesele superioare ale neamului, şi prin urmare ale statului, sânt fala, sprijinul şi nădejdea tuturor muncitorilor, astăzi vre-o trei sute, din localitate.

O supraveghere dreaptă şi părintească, în mersul lucrărilor de exploatare a minelor cu sute de drumuri şi galerii subpământene, în întindere de mai mulţi km., a făcut ca funcţionarii aceia specialişti să se bucure, în cursul multor ani, de neştirbită trecere în mijlocul trudiţilor locuitori ai comunei odinioară în floare, astăzi destul de oropsite.

Când deodată, *fără cercetare prealabilă*, — lucrul pare a devenì stereotip la noi, — harnicii funcţionari se trezesc că, prin ordin ministerial, sânt transferaţi, departe, în altă localitate, fără a li se arăta măcar motivul transferării.

Oamenii se simt adânc jigniţi: nu se aşteptau ca ştiinţa, munca cinstită şi energia lor să fie rebonificate — prin ordin ministerial de bruscă mutare.

Direcţia minelor îngrijată intervine, raportează, poate şi protestează, e — obiceiul pământului; dnii deputaţi ai judeţului trec pe la minister, să-i deschidă ochii, să-i explice felul cum se lucrează acolo, şi cum se pun la cale intrigile care vor stânjeni exploatările din pur interese particulare.

Vreme de aproape o jumătate de an întreaga intervenire, în favoarea nedreptăţiţilor, a rămas fără nici un efect... Şi aşa e şi azi.

Ancheta cerută nu se face.

Se aşteaptă, pe semne, ca funcţionarii, hărţuiţi şi plictisiţi, vor plecà în sfârşit, de silă bucuroşi, *făcând loc celorce, sub ocrotirea organizaţiei politice locale*, se bucură de adevărată favoare la stăpânire. Căci, dacă sânt «de-ai noştri», trebue neapărat menajaţi şi procopsiţi... — ăilalţi pot s'aştepte.

Invăţământul religiei în licee

In sesiunea de acum a Sfântului Sinod s'a prezentat referatul asupra programei învăţământuiui religios în licee. Referatul prevede:

In cl. I. se va preda istoria Vechiului Testament; părţile ce privesc mesianismul;

In cl. II-a, Parabolele şi minunile Mântuitorului;

Cl. III-a, Elemente din istoria bisericească universală, cu noţiuni de catehism şi liturgică;

Cl. IV. istoria bisericii române; din toate provinciile;

Cl. V. dogmele;

Cl. VI. morala;

Cl. VII. elemente din filozofia religiei creştine, cu aplicaţii apologetice.

Referatul va fi trimis ministerului instrucţiei, cerându-se totodată două ore de religie, săptămânal, pentru fiecare clasă.

Nici un manual de religie nu va fi utilizat în şcoale fără prealabila aprobare a Sf. Sinod. Se va întocmi un regulament pentru instrucţia, recrutarea şi numirea profesorilor de religie.

Incheierea anului şcolar la Academia teol. Andreiană

Incheierea festivă a anului şcolar la Academia noastră teologică s'a făcut în 15 Iunie a. c. cu deosebită solemnitate.

La ora 10½ I. P. C. Sa rectorul Academiei Dr. Eusebiu Roşca a oficiat serviciul divin împreună cu slujba de mulţumită în biserica catedrală, la la care a asistat I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae împreună cu consilierii săi, profesorii şi studenţii Academiei.

La ora 11 întruniţi fiind studenţii Academiei şi corpul profesoral în sala Academiei a sosit în mijlocul lor I. P. S. Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul nostru Nicolae împreună cu consilierei săi şi mai mulţi oaspeţi. Corul Academiei a cântat frumoasa melodie «Irmosul Invierii».

Apoi profesorul Dr. Nicolae Terchilă a rostit următorul discurs:

I. P. S. Părinte, I. P. Cuvioase dle Rector, stimaţi domni şi colegi, iubit tineret, — Trăim o epocă de fermentaţie în toate domeniile de activitate ale spiritului omenesc. Principii noui străbat, ca nişte luceferi, atmosfera cugetării umane. Lumina lor se resfrânge şi asupra domeniului de muncă a celor cari părăsiţi azi Academia Teologică. Fiindcă aveţi să continuaţi opera celui mai mare învăţător din lume, a Mântuitorului nostru Isus Hristos, care şi a trimis ucenicii Săi cu cuvintele: «Mergând *învăţaţi* toate neamurile», doresc să vă spun, că îndrumările cele mai desăvârşite, — de care are nevoie un «bun învăţător al celor sfinte», ca să fie corespunzător cerinţelor veacului său, — se află în sf. Scriptură, căci dumnezeescul Invăţător nu a zis învăţăceilor săi numai să *înveţe*, ci le-a spus şi *cum* să înveţe, lucrând totdeauna după cele mai bune principii.

De aceea, ca merinde sufletească pentru drumul pe care plecaţi azi, voiesc să vă tălmăcesc unul din multele citate biblice, care conţin valoroase norme pentru activitatea ce vă aşteaptă. Acesta se află în epistola sfântului ap. Iacob (1, 22—25): «Şi fiţi *făcătorii* cuvântului, iar nu numai ascultători, amăgindu-vă înşivă pe voi. Pentrucă de este cineva ascultător cuvântului, ci nu făcător, unul ca acesta asemenea este cu omul, care îşi caută faţa sa trupească în oglindă.

FOIŞOARA

In căutarea unei parohii

— Din viaţa preoţească —

(Urmare)

Comuna Negoeşti, compusă din satul cu acelaş nume şi din încă două cătune, este aproape de limita de Apus a judeţului Vlaşca. Are 360 familii români get-beget.

Locuitorii se ocupă cu agricultura, şi cu... politica. Inainte de răsboi erau oamenii cei mai paşnici din lume, şi ascultători la cuvântul proprietarului, preotului şi învăţătorului — câteşitrei sinceri — doritori de o ridicare a poporului de jos.

Răsboiul însă, care a întors atâtea lucruri pe dos, a stricat şi buna înţelegere din Negoeşti. Cei întorşi de pe front îşi cerură cu mare tărăboi drepturi la care cu doi ani mai înainte nici nu s'ar fi gândit. Invăţătorul, demobilizat şi el, fusese câştigat pentru mişcarea pornită de o mână de oameni întru sprijinirea revindecărilor clasei ţărăneşti. Proprietarul, şi el întors din răsboi, deşi în sufletul lui convins de necesitatea îmbunătăţirii soartei ţărănimei, bănuind la învăţător idei extremiste, începu să-l ocolească, ear acesta văzând în răceala proprietarului ura bogatului despuiat, îi declară duşmănie pe faţă. Preotul, în loc de a încerca să restabilească vechea pretenie dintre aceşti doi fruntaşi, cuprins de curentul la modă, intră şi el într'o altă tabără politică formată în jurul unui general viteaz; şi astfel cei trei prieteni dealtădată deveniră duşmani înverşunaţi, ear pe sătenii desorientaţi îi împărţiră în trei tabere — nu de idei, ci de ură.

Amărât, proprietarul sta mai mult în oraş, lăsând în seama administratorului restul de moşie. Preotul părăsì biserica, învăţătorul îşi neglijă şcoala. Copiii nu mai învăţau carte, ear sfântul locaş se ruina zi cu zi, până ce una, din cele două turle, s'a rezemat de un salcâm mare crescut lângă biserică, ear cealaltă, pe jumătate desvelită şi fără cruce, aştepta mila Negoeştenilor. In câteva rânduri a încercat proprietarul să repare biserica. Se opunea însă învăţătorul: zicea el că ţăranii nu vor să mai ştie de foştii lor proprietari şi că sânt ei în stare să-şi întreţie o biserică. Faţă de opunerea învăţătorului şi a partizanilor lui, proprietarul, deşi ctitor principal al bisericii, le trimetea vorbă că dacă ei nu-l mai vor, le dă toată libertatea să şi repare ei biserica. De astă dată însă interveneau partizanii preotului, numai ca să nu fie de părerea învăţătorului, zicând că ei nu vor da niciun ban, că biserica e a boerului şi că el e dator să şi-o repare.

Intr'un moment de reculegere, preotul Gheorghe Vasilescu, dându-şi seamă de starea lucrurilor şi negăsind totuşi putere să se reîntoarcă la adevărata lui datorie, îşi ceru transferarea.

După plecarea din Negoeşti a preotului, partizanii săi trecură care în partidul proprietarului, care în al învăţătorului, politica deveni şi mai învrăjbită, ear casa Domnului mai rămăsese cu câteva table pe acoperiş.

Astfel stau lucrurile în Negoeşti, la sosirea ieromonahului Artemie.

Auzind dela preotul din Necşeşti că proprietarul din Cercei e în căutarea unui preot, şi fără să-şi dea lămurit seama de ce va să zică potitica, sau măcar să ştie ceva de duşmănia dintre proprietar şi învăţător, Artemie trase la curtea boerească. In lipsa proprietarului, care era dus la Bucureşti, administratorul îl primì politicos.

După masă, gazda — crezând că-şi poate servì stăpânul — întrebuinţă multă şiretenie ca, doar, doar, să afle în ce apă politică se scaldă Artemie. In acest scop, aducea vorba când de liberali, când de ţărănişti, aducându-le pe rând, când laude exagerate, când critice răutăcioase.

Artemie, însă, care habar n'avea de politica partidelor ţării în care trăia, auzind pentru prima dată vorbindu-se de *liberali* şi de *ţărănişti*, crezu că e vorba de nescai secte religioase şi făcea sforţări de memorie să găsească texte scripturistice pentru combaterea lor.

Pela miezul nopţii, administratorul se retrase convins că are de-afacę

Pentrucă s'a căutat pe sine şi s'a dus şi îndată a uitat în ce chip era. Iar celce *priveşte* în legea cea sfântă a slobozeniei şi rămâne într'însa, acesta nu ascultător cu uitare făcându se, ci *făcător* lucrului, acesta fericit va fi întru fapta sa».

La începutul drumului nou vă sfătueşte sf. apostol Iacob, să «fiţi făcătorii cuvântului». Involuntar mă gândesc la munca aceea, care vă aşteaptă plecând dela noi. Cât de zadarnică ni s'ar părea osteneala, dacă în urma ei v'aţi alege numai cu o asimilare intelectuală de cunoştinţe, pe care în curând le veţi uita.

Primirea învăţăturilor sfinte este deplină numai atunci, când acelea devin în noi un adevărat proces de viaţă; când sub ascultarea cuvântului dumnezeesc ne aflăm pe noi înşine.

Cuvântul dumnezeesc se deosebeşte de cel omenesc; prin aceea că în el noi nu vedem numai în *treacăt* forma sufletului nostru, ci, pătrunzând înapoia faptelor externe, recunoaştem viaţa sufletului ca viaţa noastră adevărată.

La acestea adauge sf. Apostol, că prin cuvântul lui Dumnezeu ajungem la «legea cea sfântă a slobozeniei». In conformitate cu legea libertăţii depline lucrează omul atunci, când *din îndemn propriu* face voia lui Dumnezeu.

Aceasta «lege adevărată a slobozeniei» o aflăm însă numai în Mântuitorul. La el nu există discordie între voia proprie, şi aceea a lui Dumnezeu. Pentru aceasta El este dumnezeescul nostru Învăţător şi conducător către împărăţia ceriurilor, scopul activităţii noastre pământeşti. El ne ofere cea mai clara impresie despre viaţa noastră şi ne arată prăpastia, care s'a deschis d n îndepărtarea noastră dela Dumnezeu.

Această impresie a simţit o şi ap. Petru, când, după pescuirea minunată, izbucneşte în cuvintele: «Doamne, ieşi dela mine, căci sânt om păcătos». Şi azi exercitează Isus aceeaş impresie asupra sufletului omenesc, şi ea ne sileşte să îngenunchiem în faţa Lui, să cunoaştem în El pe dumnezeescul Învăţător, căruia îi datorăm necondionată ascultare.

Dacă se întâmplă aceasta, cuvântul nu va rămânea nici când fără de fapte. Căci numai dacă *vedem* în Isus «legea cea adevărată a slobozeniei», ne supunem noi înşine acestei legi, precum z'ce sf. apostol: «Iar celce priveşte în legea cea sf. a slobozeniei şi *rămâne* într'însa, — prin urmare, celce *întueşte* legea libertăţii creştine, acela trăieşte în ea.

Importanţa intuiţiei, îndeosebi pentru religia şi morala creştină, nu se poate accentua destul. Credinţa creştină trăeşte din intuirea lui Isus, a măririi lui spirituale, a tabloului intern al fiinţei Lui. Credinţa însaş este o intuiţie spirituală.

Aşa dar, pentru munca ce vă aşteaptă, din cuvintele sfântului apostol se cristalisează următoarea îndrumare: Fiind făcătorii cuvântului, să serviţi ca tablouri vii, pe care să le intuiască credincioşii, şi astfel se va întipări întru inimile lor chipul măririi lui Isus, isvorul nesecat al faptelor bune.

In firma convingere, că în aceşti patru ani de muncă împreună s'a format întru inimile voastre tabloul de săvârşit al Mântuitorului nostru Isus Hristos, şi aţi cunoscut, că viaţa Lui este cea adevărată, vă zic şi eu cu apostolul:

Fiţi făcătorii cuvântului, viaţa Mântuitorului să fie viaţa voastră, şi duceţi ori unde veţi merge «pe pământ pace şi între oameni bunăînvoire»...

*

După terminarea discursului I. P. C. Sa Dr. E. R. Roşca a comunicat resultatul examenelor, constatând progres îmbucurător.

Luând. I P. S. Sa cuvântul, a adresat tinerilor studenţi o vorbire mai lungă, exprimându-şi în prima linie bucuria ce o simte aflând rezultatul mulţumitor obţinut în anul ce se încheie.

Dă apoi sfaturi şi poveţe părinteşti studenţilor, îndemnându-i să se devoteze cu râvna curată a sufletului lor bisericii noastre strămoşeşti, iar mergând acasă să se facă pilde de viaţă religioasă morală, după cum a amintit şi dl profesor Dr. Terchilă în discursul ţinut. Pe cei cari au terminat Academia i-a îndemnat să devină cât mai în grabă misionari şi mergând acasă să împărtăşească poporului nostru ce au cules în cei patru ani dela profesorii lor şi să se prezinte cât mai în grabă la hirotonire.

In fine mulţumeşte profesorilor pentru zelul şi pentru tot efortul depus în tot decursul anului. —

Cuvântul arhieresc a făcut o profundă impresie asupra tuturor celor prezenţi.

Frumoasa festivitate s'a încheiat apoi cu înălţătoarea cântare religioasă «Ceriurile spun».

INFORMAŢIUNI

Cărţile didactice. Ministerul instrucţiunii a dat următorul ordin circular: Pentru anul şcolar viitor 1928—1929, se vor utiliza în şcoalele secundare cărţile didactice prevăzute în tabloul oficial al Ministerului Instrucţiunii, publicat în «Monitorul Oficial» Nr. 174 din 6 August 1926, şi suplimentul de tablou ce se va publica în anul acesta. Domnii profesori vor recomanda manualele care au cea mai mare apropiere cu programele noui sau de tranziţie ale clasei respective. Manuscrisele trimise spre cercetare anul acesta, pentru şcoalele secundare, nu vor putea fi aprobate decât pentru durata anului şcolar 1928—1929.

La 1 Iulie încep la Vălenii de Munte, ca şi în anii trecuţi, cursurile de vară de sub conducerea dlui profesor N. Iorga. Anul acesta se împlinesc 20 de ani dela întemeierea cursurilor. Cu această ocazie cei mai distinşi academicieni, profesori şi intelectuali vor ţinea cursuri, tratând probleme culturale şi economice. Duminecile şi sărbătorile se vor ţinea şezători cu caracter cultural şi artistic; se vor organiza excursiuni în regiunea petroliferă, în cea muntoasă, precum şi la minele de sare dela Slănic. — In ceea ce priveşte condiţiile de trai, s'au luat măsuri în înţelegere cu autorităţile din Vălenii de Munte, ca să fie cât mai avantajoase, odăi cu chirie cât mai ieftine şi restaurante cu preţuri modeste. Studenţii, învăţătorii şi elevii vor avea căminuri. Pentru persoanele lipsite de mijloace, organizatorii cursurilor au înfiinţat cu concursul «Comitetului de doamne al Asociaţiei cursiştilor dela Vălenii de Munte» o cantină, unde se poate lua masa cu Lei 1500 pe toată durata cursurilor.

Despre dirijabilul «Italia» au circulat în timpul din urmă veşti rele. Ştirile radio-telegrafice dela generalul Nobile spun, că situaţia echipajului, aflător în ţinutul ghetos al polului, nu este desperată. Raportul generalului declară că accidentul «Italiei» s'a produs în 25 Mai, ora 10 şi jumătate, când dirijabilul s'a izbit de un munte de gheaţă, sterizând forţat. Membrii expediţiei, 16 la număr, între ei trei răniţi, au scăpat cu viaţă şi mai dispun de alimente pentru trei luni. Acţiunea de salvare întâmpină, din cauza frigului, multe şi mari greutăţi.

Bolşevicii şi bacşişul. O bună «afacere» înregistrează gazetele dela Moscova: Sovietul din Kazan, în schimbul unui gras bacşiş, a restituit moşierilor deposedaţi mari întinderi de pământ. Ţăranii ruşi sânt tot mai «încântaţi» de binefacerile roşilor.

Câte cărţi sânt pe lume. Un învăţat din America de sud a căutat să afle numărul cărţilor din întreaga lume. După muncă de 4 ani a găsit că sânt în toată lumea 1028 biblioteci, cu 181 milioane de cărţi. — In Europa se se găsesc 669 biblioteci, în care sânt 119 milioane cărţi. In America de sud: 32 biblioteci, cu 2 milioane 300 mii cărţi; în Asia 23 biblioteci, cu 4 milioane cărţi. In Australia 4 mari depozite de cărţi, având 1 milion şi 100 mii cărţi. In Africa sânt 3 biblioteci cu 200 mii cărţi. — Despre Rusia sovietică nu sânt date exacte. Cele mai multe cărţi se găsesc în Germania, apoi în Franţa şi Anglia. Cele mai puţine biblioteci sânt în Spania. In această numărătoare nu-s cuprinse cărţile şcolare.

ŞTIRI LOCALE

Se aduce la cunoştinţă că scara teatrului, între teatru şi grădina «Kenzel», este închisă pentru circulaţie din cauza lucrărilor de adaptare.

La fondul Victor şi Eugenia Tordăşianu, pentru înzestrarea fetelor sărace, au mai colectat vornicul ospeţelor Ioan Imbăruş dela ospăţul tinerilor Nicolae Sitov cu Paraschiva Vintilă Lei 140·—, naşi fiind dl Petru Droc cu dna. Pentru prinos mulţămeşte: *Comitetul.*

CARŢI ŞI REVISTE

Anuar. A apărut: Anuarul Academiei teologice «Andreiane» ortodoxe române, în Sibiu, pe anul şcolar 1927/1928, publicat de Dr. Eusebiu R. Roşca, rector. — Anuarul cuprinde, — în afară de obişnuitele date şcolare şi din cronica institutului, — un studiu bine gândit şi temeinic expus al profesorului Dr. N. Terchilă, sub titlul de: Incercări de pedagogie religioasă, tratând despre: Criza religioasă-morală a tinerimii noastre şcolare; Cum să cucerim sufletul tinerimii noastre adulte pentru Sf. evanghelie? şi Viaţa nouă în învăţământul religios. — De citit şi meditat pentru părinţi şi învăţători.

---

cu un mare şarlatan politic. Ear Artemie rămase cu impresia că o să aibă mult de furcă cu combaterea acelor secte de care nu mai auzise, ear despre administrator gândea că trebue să fie şi el adeptul vreuneia şi că încearcă să-l ispitească.

In fond, Artemie, nu se înşela.

A doua zi, fiind sărbătoarea Sf. Arhangheli, Artemie crezu că poate oficia sf. Liturghie. Când intră însă în casa Domnului, o jale negrăită îl cuprinse. Ploaia pătrunse în biserică făcând numai dâre pe pereţii zugrăviţi, ear parte de tavan era căzută în mijlocul bisericii. Pe jos numai grămezi de moluz, ear pe sus cuiburi de rândunele. In Sf. Altar mai murdar ca într'o şatră ţigănească.

Odăjdii rupte sau putrede stau aruncate în neorânduială, sf. vase vinete de cocleală, iar păenjenii îşi ţesuseră pânzele în cea mai deplină libertate.

Dacă ceru socoteală cântăreţilor, aceştia îi răspunseră că dacă preotul nu s'a interesat de biserică, «s'au cam lăsat şi ei».

Privind la starea în care găsi această biserică şi comparându-o cu extraordinara curăţenie şi regulă din biserica dela mânăstire, pe Artemie îl podidiră lacrimile şi, făcându-şi cruce, făgăduì în gând lui Dumnezeu că nu va avea odihnă până ce-i va repara lăcaşul.

Sosind şi administratorul moşiei, ieromonahul îşi arată indignare de halul în care se găseşte biserica. Acesta, deşì avea drepte motive să acuze pe toată lumea şi să laude pe proprietar, găsì că e mai prudent să lase aceasta mai târziu, şi bombănì câteva scuze invocând războiul.

Dela biserică, unde nu putuse oficia Artemie, şi cu administratorul, cu cântăreţii şi cu cei 4—5 săteni cari văzându-l veniseră de curiozitate, se îndreptară spre primărie. Primarul, şi el liberal, văzându-l întovărăşit de cerberul proprietarului, îl primì cu multă satisfacţie.

După ce Artemie se recomandă şi spuse în ce scop venise — lucrul de prisos, căci primarul deja aflase, — capul autorităţii comunale puse îndată să se sune goarna ca să se adune locuitorii la primărie.

Vestea că a venit un preot, începuse să se răspândească de seara, ear a doua zi abia răsărise soarele şi tot satul aflase. Oamenii se adunau pâlcuri, pâlcuri comunicându-şi şi discutând noutatea. După unii, preotul era cu barbă mare, albă, alţii susţineau că e tânăr, abia ieşit din seminar. Toţi însă erau de părere, că odată ce a tras la boer, e lucru sigur că popa e liberal. Pentru acest motiv, cei din partidul proprietarului îşi arătau cu mare gălăgie bucuria că a venit un popă de-ai lor, ear ţărăniştii îi sfătuiau să nu se grăbească, căci nu se ştie. Invăţătorul, pus în curent de oamenii săi, bănuì numai credinţa politică a preotului şi lăsă ca mai târziu să afle adevărul.

După ce se adunară sătenii la primărie, Artemie ieşì în tindă încunjurat de administrator şi de slujbaşii comunali, şi vorbì oamenilor.

Oameni buni, zise el, având poruncă dela Sf. Mitropolie să-mi aleg o parohie unde oi vrea eu, am venit aici la dvoastră, că am auzit că e locul vacant. Imi place satul, dar să vă spun drept că nu-mi place cum ţineţi sfânta biserică. Trag nădejde însă că o să punem cu toţii umărul şi s'o dregem, că şade rău, tăiculiţă, şade destul de rău să nu fie în stare aşa sat să-şi îngrijească biserica. Că am auzit că aveţi boer om al lui Dumnezeu şi o să-l rugăm să ajute şi dumnealui.

Uite aşa să facem, şi vă zic: bine v'am găsit!

«Bine ai venit»! — răspunseră o parte din oameni, pe când cealaltă începuse să murmure.

Invăţătorul, în tot cazul, cel mai indicat să răspundă preotului, i se adresă astfel:

«In calitatea mea de diriginte al şcoalei locale, vă zic în numele satului: bine aţi venit, cucernice părinte! (Urmează)

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. «*La cine ne vom duce?*» de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. «*La luptă dreaptă!*» de Nicolae Colan, profesor.

Nr 279/1928 (75) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante mai jos înșirate, toate de cl. III a, din tractul Geoagiu, jud. Hunedoara, publicăm concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Tel. Rom.:

1. **Almașul mare Bradet**,
2. **Almașul mare-Suseni**,
3. **Bulbuc** cu filia Curpeni,
4. **Ceru-Băcăinți**,
5. **Cibu**,
6. **Cheile Cibului**,
7. **Feredeu**,
8. **Homorod-Joseni**,
9. **Homorod-Suseni**,
10. **Mada**,
11. **Nădăștie**,
12. **Stăuini**,
13. **Valea-Iepii**.

Retribuțiunile sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs sânt a se înainta oficiului protopopesc Geoagiu în termenul deschis.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înțelegere cu Consiliile parohiale.

Geoagiu, la 26 Mai 1928.

V. Goron
protopop.

Nr. 531/1928 (74) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a doua din **Arpașul de jos**, protopopiatul ortodox român al Avrigului, în basa ordinului Preav. Cons. Arhiep. din 29 Maiu 1928 Nr. 5722/1928 se publică de nou concurs cu terminul de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

2. Folosirea locului destinat pentru casa parohială.

3. Folosirea teritorului de 5 jugăre 1200 Stângini pătrați.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să și substearnă cererile concursuali instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc în Avrig (poșta, Avrig, județul Sibiiu) până la terminul susindicat, având a se prezentă în vre-o Duminecă sau Sărbătoare la biserică spre a cânta, eventual celebra și face cunnștiință cu poporul și poziția locului.

Avrig, 13 Iunie, 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului în înțelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Câudea
protopop.

A apărut

în a doua ediție revăzut și complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuințele preoților, studenților în teologie și ale elevilor școalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna"

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese poștale Lei 15.

Casa de sănătate

„Sanatorul Dr. Ittu"

s'a deschis în cea mai frumoasă regiune a orașului **Sibiu**. Se primesc bolnavi pentru tratament și reconvalescență în condițiunile cele mai favorabile — posibile. Biroul de primire:

Sibiu, str. Regina Maria 36

Telefon 280 (72) 4—10

Nr. 444/926 (71) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Proștea**, tractul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt: pe lângă cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat, între care porțiunea canonică 12 jug, 8 stânjini lemne de foc, și locuință.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare oficiului protopopesc în Agnita în terminul legal; și se vor prezenta în parohie în vre o Duminecă sau sărbătoare pentru a cânta, servi și cuvânta.

Proștea la 8 Iunie 1928.

Oficiul protopopesc al tractului în înțelegere cu consiliul parohial.

Ioan Alexandru
adm. prot.

Nr. 120/1928 (73) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a **Mălâncrav**, protopresbiteratul Târnava-mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dela stat conform coalei B.

2. Sesiunea parohială 13 jugăre pământ arător și fânaț.

3. 5 (cinci) stânjini lemne de foc, sau prețul lor după referințele locale.

4. Una (1) zi de lucru (clacă) din partea tineriimi.

5. Casă și curte parohială cu supraedificate economice.

Dela fiecare familie 1 (una) ferdălă porumb, văduvii și văduvele $^1/_2$ (jumătate) ferdelă.

Concurenții se învită a și înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc, și cu prealabila încuviințare a acestuia să se prezinte în terminul îndicat în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta și predica și a face cunoștință cu credincioș'i.

Biertan, la 14 Mai 1928.

Oficiul protopopesc ort.-rom. Târnava mare în înțelegere cu comitetul par.

Nicolae Gheaja
adm. protopopesc.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat postal.

S'a redeschis marele

„GRAND HOTEL"

București, Calea Victoriei Nr. 11

vis-à-vis de Palatul Poștelor

Complet renovat, aranjat și mobilat de nou. 250 camere, apă caldă și rece, calorifer. Telefon în camere, holl și ascensor. Mașini de scris, Bar, Restaurant, Friseur — Safe.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!"...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu**, profesor. Prețul Lei 40, plus spese de poștă 10 lei

Teologie și Sacerdoțiu

tipul clasic al păstorului ortodox și idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu**, profesor. Prețul Lei 30·—, plus spese de poștă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. scrierea

„La picioarele Mântuitorului

Scurte medidații pentru preoți, p lucrate după **A. Huonder**, din lim germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Anc Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia ar diecezană. Pagini 205. Prețul Lei:

In zilele acestea s'a trimis acea scriere, deosebit de frumoasă și p ționasă, tuturor preoților din arhiep copia de Alba-Iulia și Sibiu. Dar ar trebui să fie preot în biserica r mânească, care să nu fi cetit aceas carte. Ea este de recomandat și o cărui suflet iubitor de cele sfinte

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, : la administrația ziarului :

Telegraful Român

Mersul trenurilor

Cu începere dela 15 Mai 1928

Plecarea din Sibiu

AGNITA—SIGHIȘOARA

Pleacă din Sibiu	5·45,	17·30
Sosește în Agnita	9·52,	21·17
„ „ Sighișoara	18·45,	8·10

FĂGĂRAȘ—BRAȘOV

Pleacă din Sibiu	6·50,	11·00,	17·05
Sosește în Făgăraș	10·44,	15·21,	21·30
„ „ Brașov	13·55,	18·45	6·55

CISNĂDIE

Pleacă din Sibiu	6·00,	13·15,	17·50
Sosește în Cisnădie	6·33,	13·48,	18·23

VINȚ—ALBA-IULIA

Pleacă din Sibiu	0·45,	12·00,	20·17
Sosește în Vinț	4·31,	16·14,	0·22
„ „ Alba-Iulia	5·43,	00·00,	1·02

PIATRA-OLT-BUCUREȘTI

Pleacă din Sibiu	3·50,	14·25,	19·55 (Acc.)
Sos. în Tr.-Roșu	4·59,	15·35,	20·48 „
„ „ București	17·05,	00 00,	6·40 „

COPȘA-MICĂ

Pleacă din Sibiu

2·35, 4·55, 9·10, 11·12, 15·00, 19 50, 21·15

Sosește în Copșa-mică

4·00, 6·23, 10 33, 13·40, 16·22, 21·15, 22·41

Pl. d. Copșa-mică la: SIGHIȘOARA—BRAȘOV—BUCUREȘTI 7·32 (E), 8·24 (P), 13 06 (Ac. Ex.), 14·22 (A.), 17·50 (P.), 23·15 (E·), 0·19 (A.), 1·07 (P).

Pleacă d'n Copșa-mică la: TEIUȘ—CLUJ—ARAD 4·38 (P.), 6·56 (A.), 8·09 (E.), 11·08 (P.), 16.30 (A.), 17·48 (Or. Ex), 21·41 (P.), 23·24 (Ex).

Sosirea în Sibiu

SIGHIȘOARA—AGNITA

Pleacă din Sighișoara	4·50,	15·
Sosește în Agnita	9·11,	19·
„ „ Sibiu	16·20,	6·

BRAȘOV—FĂGĂRAȘ

Pleacă din Brașor	7·40,	12·30,	19·1
Sosește în Făgăraș	10·31,	15·34,	22·2
„ „ Sibiu	14·45,	20·13,	8·2

CISNĂDIE

Pleacă din Cisnădie	7·12,	14·42,	18·5
Sosește în Sibiu	7·44,	15·15,	19·2

AIBA-IULIA—VINȚ

Pleacă din Alba-Iulia	4·55,	11·30,	00·0
Sosește în Vinț	5·08,	11·43,	00·0
„ „ Sibiu	10·10,	16·17,	22·1

BUCUREȘTI—PIATRA-OLT

Pleacă din Buc.	23·35 (Acc).	00·00,	10·5
Sos. în Tr.-Roșu	9·53 „	13·16,	23·2
„ „ Sibiu	10·43,	„ 14·20,	0 3

COPȘA-MICĂ—SIBIU

Pleacă din Copșa-mică

0·20, 4 50, 8 30, 11·30, 14·23, 18·05, 22·05

Sosește în Sibiu

1·47, 6·18, 9 55, 12·59, 15·45, 19·33, 23·34

Trenul pentru băi la OCNA-SIBIULUI

Pleacă din Sibiu:
6·20, 10·52, 13·35, 17·25, 20·50.

Sosește în Ocna:
6·50, 11·22, 14·05, 17 55, 21·20.

Pleacă din Ocna:
6·58, 11·17, 14·10, 18·05, 21·28.

Sosește în Sibiu:
7·30, 11·59, 14·42, 18·37, 22·00

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 23 Iunie 1928 Nr. 49

Telegraful Român

Onor. «Asociaţiunea»
Sibiu

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Anuar general al bisericii noastre

Preaveneratul Consiliu Central bisericesc proectează alcătuirea unui *anuar general* al bisericii ortodoxe române din toată ţara.

Cu cât chestionarul, întocmit pentru alcătuirea anuarului, va fi mai complet, cu atât va fi mai temeinică şi mai amănunţită şi cunoaşterea aşezămintelor noastre bisericeşti şi monahale.

Avem, cum se ştie, biserici şi mănăstiri, îndeosebi în Basarabia, Moldova şi Muntenia, care adăpostesc vechi documente istorice, privitoare la viaţa religioasă şi naţională a vremurilor bătrâne

Avem, în Ardeal, multe bisericuţe pe vârf de dealuri şi în tăinuitele văi ale munţilor, care ar avea grai preţios, dacă ar fi cine să le cerceteze, să le asculte şi priceapă.

Din farmecul acelor taine şi din izvorul de viaţă morală a bisericilor mai nouă, neamul nostru ar culege nectar înviorător de energie şi putere.

In acest scop ar fi cât se poate de îmbucurător pentru noi preoţii, să vedem adunate, într'un mănunchi, datele istorice ale tuturor aşezămintelor noastre sfinte, ca să cunoaştem împrejurările întemeerii lor, preoţii distinşi prin bărbăţia şi cucernicia lor, institutele susţinute de biserici, cum sânt în vechiul regat mănăstirile, cu tipografiile lor ş. a. m. d.

La începutul anului 1921, dl Octavian Goga, ministrul cultelor prin circulara (nr. 47,167) adresată preoţimii, proectase adunarea astor fel de date.

Cu ce rezultat, nu ştim. Erà însă un chestionar mai bogat, deşì nu desăvârşit.

Răspunsul temeinic la chestionar reclamă timp. Preotul va trebui, mai pretutindeni, să cerceteze poduri de biserici, lăzile bătrânilor cu cărţi şi însemnări vechi, inscripţii uitate, poate şi monete, arme şi vestminte vechi, va trebui să asculte apoi, «vorba din bătrânii satului», despre cutare şi cutare lucru cu raport la biserică. Adunând materialul cât mai bogat, şi trecând la aşezarea lui, în istoricul parohiei vom arăta: anul înfiinţării parohiei, anul zidirii bisericilor, cea dintâi biserică, din ce a fost construită, de cine, sub ce mitropolit, ce preoţi sau protopopi au fost? Lista preoţilor dela început şi până astăzi, de când şi până când au funcţionat? Ce activitate au desfăşurat în direcţie bisericească? Ce s'a făcut în timpul păstorirei sale şi cu ce rezultat? Ce danii s'au adus? Cari sânt ctitorii? Rolul lor în biserică. Se vor remarca cele mai vechi odoare, ornate, clopote, cruci, şi alte rechizite bisericeşti.

Ce biserici au mai fost în comună?

Ce aşezăminte are biserica: şcoale, case parohiale? Istoricul lor. Averea bisericii, cum a ajuns la biserică, decând, prin cine? Care e situaţia azi? Averile bisericilor de alte confesiuni, şi amănunte despre acele averi.

Preţioase vor fi, de sine înţeles, fotografiile de sfinte locaşuri, vechi şi nouă, instituţii, picturi de biserici, cruci, policandre, ruine de biserici, fotografii de a preoţilor, scene din viaţa lor ş. a.

Cine n'ar dorì să vadă bună oară fotografia pedestalului dela pristolul sf. biserici din Almaşul de mijloc, protop. Geoagiu, cu o inscripţie dacică, — pedestalul care a servit, înaintea creştinismului, ca altar de jertfă când dacii se închinau lui Zamolxis...

Va trebuì eventual să consacrăm în sfârşit o pagină altor lucruri, din care, ţinându-se bună socoteală, vor rezulta netăgăduite foloase pentru istoria morală, bisericească şi naţională.

Pr. *Vasile Păşcău*

† Prot. Dr. Ioan Dobre

Anunţăm cu durere că un vrednic lucrător în via Domnului, părintele protopop Dr. Ioan *Dobre*, în vrâsta bărbăţiei, în ziua de 19 Iunie a. c., a răposat în Domnul lăsând în profund doliu pe neconsolabila sa soţie, pe fiu şi fică, şi biserica căreia i-a servit cu zel şi credinţă timp de peste 20 de ani.

Deşi se ştia că este suferind, trecerea lui din această viaţă a făcut o adâncă impresie asupra tuturora cari l-au cunoscut, în deosebi asupra credincioşilor noştri din Deva şi asupra credincioşilor şi preoţimii tractuale.

Studiile gimnaziale, răposatul părinte protopop şi le-a făcut la gimnaziul nostru din Braşov, iar după absolvarea seminarului nostru Andreian şi-a continuat studiile la Facultatea teologică din Cernăuţi, fiind promovat în anul 1904 la gradul de doctor în sf. teologie.

Din anul 1904 până în 1909 a funcţionat ca profesor de religie la gimnaziul de stat din Sibiu, iar din 1909 a ocupat însemnatul post de protopresbiter al tractului Devei, distingându-se prin o neobosită activitate şi zel pastoral.

FOIŞOARA

Trăiască Regele Mihai!

Din culmi în culmi, din zare 'n zare,
Pe şes, pe vale şi pe plai
Răsbate svon de sărbătoare:
Trăiască Regele Mihai!

Un brad voinic, cu ramuri pline,
Proptit pe-un pisc, porneşte grai:
Să crească'nalt şi drept ca mine!...
Trăiască Regele Mihai!

Iar un stejar cu vorba adâncă
Urează mândru ca un crai:
Vârtos ca trunchiul meu de stâncă!
Trăiască Regele Mihai!

Un izvoraş cu apă lină
Stăvindu-şi veselul său trai:
Să-i fie inima senină!...
Trăiască Regele Mihai!

Răspunde-un crin cu foi virgine
Şi cu miresme dulci de Mai:
Iar sufletul lui alb ca mine!...
Trăiască Regele Mihai!

Orfanii 'n sat, cu geana 'n rouă,
Făr' de cămin şi de mălai:
Părinte să ne fie nouă!...
Trăiască Regele Mihai!

O copiliţă cu cosiţă,
Subţire ca un fir de pai:
Să-mi poarte bine pe bădiţă!...
Trăiască Regele Mihai!

Uu ciobănaş doineşte 'n stână
Din frunza tânără de Mai:
Să-mi puie puşcă bună 'n mână!...
Ttrăiască Regele Mihai!

Plugarii blânzi, cari scurmă glia,
Pornesc în svonuri de alai:
Să ne păzească brav moşia!...
Trăiască Regele Mihai!

De-ar vrea vre-o liftă rea, păgână
Să prade ţara, colţ de rai:
S'apuce sabia în mână!...
Trăiască Regele Mihai!

Şi ca un fulger dârz să sară
Arhanghelul cu chip bălai:
Să zvârle hoardele afară!...
Trăiască Regele Mihai!

Pr. A. NANU

In căutarea unei parohii

— Din viaţa preoţească —

(Sfârşit)

Personal, mă bucură acest fericit eveniment de a dobândì un tovarăş de muncă, şi cu mine se bucură întreaga comună că i-a venit un nou păstor sufletesc. Zic nou, şi accentuez asupra acestui cuvânt, căci, contrar celor spuse în Eclesiast, mai sânt şi noutăţi sub soare. Adică vreau să spun că acei ce au rolul de îndrumători pe acest pământ, trebuie să-şi acomodeze concepţiile şi metodele după barometrul progresului.

Desigur că portul arhaic pe care încă nu l-aţi acomodat timpului, ar face să se bănuiască la cucernicia voastră idei învechite, ieşite din uz odată cu Mărăştii şi Mărăşeştii, dar tinereţea coaptă ce vă trădează faţa, interesul pentru cei mulţi şi umiliţi ce se vede în blândeţea ochilor, înlătură această bănuială.

Cucernice părinte, în credinţa că veţi fi un adevărat păstor sufletesc, şi că voi avea deosebita plăcere să văd idealurile noastre îmbrăcate în aceleaşi concepţii şi activitatea noastră de luminători ai poporului îmbrăţişând acelaş teren social, vă zic încă odată: să fiţi bine venit!» —

Artemie, care habar n'avea de certurile politice din localitate, şi cu atât mai puţin de sensul cuvântării învăţătorului, cu cea mai nevinovată

Deşi în ultimii ani era legat de odaie, totuşi se interesa de toate chestiunile aparţinătoare sferei sale de activitate.

In numele I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae şi a Consiliului Arhiepiscopesc al cărui membru onorar a fost, a participat la înmormântarea din 21 l. c. părintele protopop şi consilier arhiepiscopesc Iosif Morariu din Dobra.

Serviciul dumnezeesc funebru s'a săvârşit de părintele Morariu, asistat de întreaga preoţime tractuală în prezenţa membrilor familiei, a tuturor corporaţiunilor din Deva şi a unei mari mulţimi de credincioşi din Deva şi comunele învecinate.

La finea serviciului divin părintele Morariu rosti o cuvântare funebrală despre viaţa şi activitatea defunctului, accentuând pierderea cea mare pe care o sufere biserica, şi în numele bisericii adresă cuvinte de mângâiere creştinească familiei rămase în doliu.

Depunând o lacrimă de durere pe mormântul decedatului, rugăm pe Dumnezeu ca sufletul lui să-l aşeze în locaşurile drepţilor.

In veci amintirea lui!

Impotriva alcoolismului

In fericita noastră patrie cheltuim anual 16 miliarde lei pe băuturi alcoolice. Fabricăm spirt, în fiecare an, cam din 110 mii de vagoane bucate şi fructe (porumb, prune şi altele); ear satele şi oraşele noastre sânt împodobite cu 53 mii de cârciume...

In faţa acestei situaţii, nimic mai îndreptăţit de cât lupta stăruitoare împotriva alcoolismului.

Biserica noastră, prin graiul I. P. S. Sale mitropolitului Pimen al Moldovei, a spus în şedinţa dela 14 Iunie 1928 a Sf. Sinod următoarele:

Alcoolismul sau patima beţiei a ajuns o mare şi groaznică primejdie pentru populaţia ţărănească, ca şi pentru lucrătorii din fabrici şi uzini şi pentru muncitorii din oraşe şi târguri.

Din pricina acestei afurisite patimi, s'au înmulţit cele mai oribile crime, aşa că cârciuma, a ajuns a fi isvorul tuturor nenorocirilor de care sufere populaţiunea ţării noastre, ca: omoruri, junghieri, bătăi sălbatice, furturi, divorţuri, copii născuţi morţi sau schilozi, care mai târziu devin idioţi, criminali, etc. Multe case devin pustii, iar casele de nebuni sânt pline ca şi puşcăriile. Toate aceste nenorociri de care sufere mai ales generaţia noastră de azi, sânt urmările beţiei, şi dacă s'ar întârzia a se lua cuvenitele măsuri, va urma degenerarea rasei şi a neamului nostru.

Tot din această patimă, atât de răspândită la noi, s'au întins, în populaţiunea noastră de la ţară şi lucrătorii din oraşe, tuberculoza şi alte boale omorâtoare, care seceră viaţa multor fii ai neamului, ca sifilisul.

In faţa acestor grozave primejdii, biserica noastră, nu poate şi nu trebue să rămână indiferentă; căci e vorba de viaţa, moralitatea şi trăinicia poporului nostru românesc.

Se cuvine deci, ca Sf. Sinod, fără întârziere, să ia cuvenitele măsuri pentru ca prin preoţime să facă o cât mai mare propagandă contra acestor flagele, atât de primejdioase, care ameninţă vaţa poporului.

Şi până acum biserica n'a rămas nepăsătoare faţă de această primejdie care ameninţă pe credincioşii ei, luând măsuri pentru stârpirea patimei beţiei. Dar, pentrucă acum această patimă se ridică cu mai multă furie, din pricina înmulţirii cârciumelor şi a fabricilor de spirt, se cuvine ca biserica să intervie cât mai curând pentru salvarea sănătăţii şi a vieţii poporului, căci e o datorie a noastră a tuturor pentru a ne îngriji nu numai de mântuirea sufletului, dar şi de sănătatea şi de buna stare a poporului nostru românesc.

Sânt de părere ca Sf. Sinod, sesizat de această nenorocire, care ameninţă poporul românesc şi care preocupă pe toţi oamenii de bine, care-şi dau seama de urmările acestor patimi, ca şi pe guvernul ţării, să ia cât mai neîntârziat măsuri să-şi facă datoria; altfel, tăria şi moralitatea poporului nostru românesc vor scădea şi noi vom fi răspunzători.

Să muncim dar fără preget ca biserica, prin preoţimea ei, să-şi facă datoria; altfel, rămânem vinovaţi înaintea lui Dumnezeu şi a poporului pe care îl păstorim.

La lucru dar, căci datoria ne cheamă!

Zile de pelerinaj la sf. Mănăstire Bodrog

Pelerinagele şi misiunile religioase, împreunate cu acelea, se orânduesc după cum urmează:

La: 1. Sânziene — Naşterea sf. Ioan Botezătorul, *24 Iunie:* Protopopiatul dela Banat-Comloş, împreună cu cei din teritorul până la linia ferată Timişoara—Vinga—Arad;

2. Sân-Petru — sfinţii Ap. Petru şi Pavel, *29 Iunie:* Ţinutul Hălmagiului—Buteni—Ineu şi în parte Şiria pe unde trec;

3. Sânt-Ilie — sfântul Proroc Ilie, *20 Iulie:* Valea Mureşului, Lipova—Radna;

4. Probrejania — Schimbarea la faţă, *6 August:* Cei din Timişoara cu tot ţinutul până la linia trenului Timişoara—Lipova;

5. Sântămăria-mică — Naşterea Născătoarei de Dumnezeu, *8 Septemvrie:* Ţinutul Belinţ şi Recaş până la Valea Murăşului;

6. Tăierea Capului sf. Ioan, *29 August:* Ţinutul Ineului (Câmpia) Chişineul şi Sântana;

7. Ziua Crucii — înălţarea sfintei Cruci *14 Septemvrie:* Curtici—Arad—Pecica.

Comune singuratice şi răsleţe, se vor ataşa ţinutului, care li este mai la îndemână.

Asemenea se vor potrivi închinătorii din alte eparhii, alăturându-se, dupăcum le vine mai bine, la pelerinii ţinutului mai apropiat.

Misiunile religioase la aceste prilejuri de pelerinaj, vor ţinea seamă de cerinţele şi necesităţile sufleteşti ale închinătorilor din respectivele ţinuturi. De aceea ori cine se simte îndemnat dintre fraţii preoţi, va semnala conducerii sf. Mănăstiri problemele de ordin moral şi social, care trebue avute în vedere şi prinse în programul acestor misiuni.

Ele încep în preziua praznicului. De dimineaţă vor fi aşteptate şi întâmpinate grupurile de pelerini, până la ora 8, când începe utrenia cu ceasul I. şi cuvântare de introducere şi pregătire sufletească.

Din biserică se va face *procesiune* pe «Drumul Crucii» cu oprire în faţa troiţelor, urmărindu-se trezirea conştiinţii şi a părerii de rău pentru păcate, prin scurte meditaţii, în legătură cu momentele înfăţişate de icoanele celor 14 popasuri.

Intorşi în biserică, se va face molitva şi alocuţia de pregătire a pelerinilor prin *mărturisire.*

După amiazi ora 2: slujba *sf. Maslu* pentru bolnavi şi rugăciuni particulare, pentru felurite trebuinţe sufleteşti şi necazurile vieţii. Iar în biserică şi la paraclis urmează mărturisirea pelerinilor, până la Vecernie şi după aceasta.

Seara va fi *Priveghere* (*Utrenie*) cu procesiune din biserică la paraclis şi cuvântare asupra praznicului şi învăţămintelor lui pentru viaţa creştină.

Dimineaţa, în ziua praznicului, *Cinstitul Paraclis al Maicii Domnului* cu pomeniri, şi cu alocuţie despre cinstirea Maicii Preacurate; apoi rugăciunile de pregătire pentru sf. cuminecare. Iară în biserică urmează *sf. Liturghie,* cu pomenirea viilor şi a morţilor, cuvântare de pregătire şi cuminecarea pelerinilor.

La amiazi o scurtă rugăciune de mulţumire, la *paraclisul* din curte, şi dimiterea pelerinilor pentru a se întoarce la cămin. —

Acest program se va ţinea la fiecare praznic, pentru fiecare rând de pelerini.

Sântămaria mare — Adormirea Născătoarei de Dumnezeu, *15 August,* rămâne şi pe mai departe prilej pe pelerinaj *general.* Nu se vor mai organiza însă, ca în trecut, misiuni religioase de mai multe zile. Ci va fi un fel de praznic de veselie duhovnicească.

In *preziuă,* dela amiazi, va începe primirea grupurilor de pelerini. La ora 3 va fi Vecernie cu litie şi cuvântare. După vecernie şi până la Priveghere se va vrganiza concurs de coruri religioase ţărăneşti. Sânt poftite să ia parte corurile bisericeşti de oriunde. Seara va fi Priveghere, (*Utrenia*), cu procesiune în paraclis, unde se ţine cuvântarea.

In *ziua praznicului* de dimineaţă, meditaţii şi distracţii religioase, menite a înălţa sufletele şi a sporii bucuria duhovnicească a închinătorilor, apoi Liturghie solemnă. Nu vor fi însă slujbe şi nici rugăciuni particulare şi nici sf. Maslu.

Marea afluenţă de popor ce obişnuia să vină de Sântămărie, *odată pe an,* făcea cu neputinţă concentrarea religioasă. Atmosfera de meditaţie pioasă şi de liniştită petrecere împreună cu Hristos, nu era dată în mijlocul zgomotului şi al îmbulzelii. Cei aduşi de dorul să-şi potolească setea lor religioasă, să şi aline durerile sufleteşti şi trupeşti în rugăciuni cucernice, erau zătigniţi. Cei ce veneau pentru mărturisire şi sf. împărtăşanie, nu aveau liniştea trebuitoare, cum nici bolnavii dela sftele Masle nu puteau asista în tihnă.

---

sinceritate se apropie de învăţător şi-i întinse amândouă mâinile.

— Ai vorbit dela inimă, domnule învăţător. Iţi mulţumesc şi să ştii dela mine, eacă îţi făgăduesc în faţa întregului sobor, că vom fi prieteni amândoi şi că n'am să fac nimic fără dumneata. Imi pare bine de cunoştinţă...

— Să trăiască părintele şi cu dl învăţător! — strigă o parte din oameni.

— Nu ne trebue popă ţărănist! — se auzi alt strigăt.

Artemie, care nu înţelegea nimic din toate celece se petreceau, văzu cu mirare pe oameni certându-se şi pe slujbaşii primăriei întorcându i spatele. Pe când învăţătorul îi făcea mereu complimente, arătându-i admiraţia sa pentru felul popular cum ştie să cuvânteze, administratorul îl luă brusc de mână.

— Să mergem părinte, i se adresă el, că ne-aşteaptă cu masa.

Pe drum, spre curtea boerească, Artemie nu mai tăcea vorbind de dragostea cu care îl primise învăţătorul, de ce îşi plănuia el să facă pentru biserică cu sprijinul acestuia în timp ce administratorul clocotea de mânie.

Ajungând la curte, slujbaşul boieresc d'abia stăpânit îi vorbi deschis.

— Părinte, i se adresă el, să nu fie cu supărare, dar îţi vorbesc aşa cum sânt sigur că ţi-ar vorbi şi boerul dacă ar fi aici, şi anume, că ai face mai bine dacă ai renunţa să mai vii în Negoeşti.

— Da de ce, domnule administrator?! — întreabă călugărul înspăimântat.

— Pentru motivul că sf-ta eşti ţărănist, şi dumnealui ar face tot posibilul ca să nu stai aici.

— Doamne fereşte-mă! — se închină bietul Artemie. Nu sânt d'aia, tăiculiţă, eu sânt călugăr, domnule administrator, sânt călugăr.

— Ba, eşti ţărănist toată ziua, ce crezi că n'am băgat eu de seamă?

— Ba să mă ferească Maica Domnului de — aşa rătăcire! Să ştii, domnule, că te înşeli.

— De ce nu vreai să te dai cu liberalii, părinte?

— Nu-mi trebue, taică, eu sânt călugăr, domnule administrator, şi nu mă lapăd de legea mea.

— Dacă ai trece la liberali, stărui administratorul, crezând mereu că preotul se preface, — ai duce o foarte bine cu boerul.

— Lasă-mă, domnule, în pace, că nu-mi trebue, măcar de mi-ai da toate bunătăţile din lume. Păcatele mele m'au adus p'aici, Doamne, Dumnezeule, fereşte-mă de ispită!

Şi amărât, bietul ieromonah refuză să mai stea la masă şi, luându-şi traista, porni pe jos la gară, hotărât să se reîntoarcă în liniştea dela mănăstire.

*

Artemie se înapoe la metoc (sucursală de mănăstire), rupt de obosit, dar cu ochii strălucind de bucurie.

— Am o mare mulţumire sufletească, părinte Averchie.

— Nici vorbă, c'ai găsit vreo parohie bună.

— Asta nu, şi nici nu-mi mai trebue; dar, am biruit uneltirile vicleanului vrăjmaş.

Şi rând pe rând spuse Artemie prietenului său toate prin câte trecuse.

— Ai făcut bine că nu te-ai dus peste preotul acela, lacomul, că n'ai fi putut să trăeşti cu el. Iţi băgă beţe în roate şi or că te făcea să pleci singur, or că te gonea.

Ierom. *Damian Stănoiu.*

De aceea s'au rânduit ***mai multe zile*** de pelerinaj în decursul unui an, rămânând deocamdată Sântămăria un fel de serbare religioasă, cu slujbe sfinte, cuvântări şi coruri religioase pentru toţi pelerinii în comun.

Cei ce doresc să-şi facă rugăciuni şi slujbe; să se mărturisească şi cuminece; să se împărtăşească de Taina sf. Maslu şi să-şi trezească părere de rău pentră păcat, însoţind pe Mântuitorul pe drumul Crucii, — aceia toţi să vină aici, la sf. Mănăstire, de ziua praznicului statorit pe seama pelerinilor din respectivul ţinut.

Modificarea aceasta va sucede numai cu concursul binevoitor şi cu stăruinţa P. C. Părinţi-preoţi ai satelor. Şi, prin aceasta, sânt rugaţi stăruitor să binevoiască a orienta din vreme pe credincioşii lor, îndemnându-i să se conformeze noii orânduieli; să se organizeze aşa fel ca fiecare ţinut să vie cu ***un cor bisericesc***, care să cânte la sfânta liturghie.

Când în fiecare ţinut se va afla un însufleţit frate preot, care, în împreună înţelegere cu colegii din partea locului, să-şi ia de bunăvoie sarcina de a organiza venirea credincioşilor în pelerinaj, atunci gândul care ne călăuzeşte, de a slujli cât mai mult înălţarea sufletelor şi opera de înviorare religioasă, se va realiza tot mai deplin şi mai frumos, spre mărirea lui Hristos şi spre mântuirea oamenilor.

Arhim. *Policarp*
stareţ

La naşterea Sfântului Ioan

— Predică —

«Oare ce va fi copilul acesta?!» *(Luca 1, 66).*

Iubiţi fii sufleteşti, — Aceste cuvinte, din sfânta evanghelie, au fost rostite întâi de graiul celor ce se interesau mai deaproape de pruncia sf. Ioan Botezătorul, a cărui naştere o sărbătorim astăzi.

Oare ce va fi copilul acesta!? îşi ziceau părinţii, rudeniile şi vecinii pruncului Ioan, mirându-se de isteţimea lui în vârsta copilăriei fragede.

De acest prunc se interesa multă lume din partea locului şi pentru motivul naşterii sale din părinţi trecuţi în zile, cari nu mai nădăjduiau să aibă urmaşi.

Părinţii sfântului Ioan, preotul Zaharia şi soţia sa Elisabeta, ca oameni iubitori de Dumnezeu, n'au încetat viaţa întreagă a înălţa rugăciuni fierbinţi către Dumnezeu să le dăruiască şi lor copii.

Pe vremea acea, între israilteni, soţii cari nu aveau copii, erau socotiţi ca nişte lepădaţi şi uitaţi de Dumnezeu, ca nişte nevrednici de a avea moştenitori, pentru anumite păcate.

În cazul preotului Zaharia şi Elisabeta judecata lumii era nedreaptă. Lipsa de copii la ei nu era din vina lor. Ei n'au fost vinovaţi ca alţii de nici un păcat direct sau moştenit, ci din contră, cauza a fost singură voinţa lui Dumnezeu, care pentru mare vrednicie i-a dăruit la bătrâneţele lor cu un singur prunc, ca prin aceasta să fie distinsă cinstea părinţilor nu numai înaintea lui Dumnezeu, ci şi înaintea oamenilor, ear pruncul lor Ioan să se deosebească între alţi copii, chiar dela început, prin naşterea sa miraculoasă.

Pruncul preotului Zaharia şi Elisabeta, Înainte Mergătorul lui Isus, s'a născut cu $^1/_2$ de an înainte de Isus şi a avut aceeaş soarte ca Isus, de a scăpă de sub sabia ucigătorului Irod: cu Ioan fugind mamă-sa în pustie, ear cu Isus Maica sfântă şi Iosif în Eghipet.

Ioan a rămas, cum ştim, în pustie orfan de amândoi părinţii, până la 30 de ani, pregătindu-se duhovniceşte în tot timpul pentru ziua mare a propoveduirii şi botezării lui Isus la Iordan. Deci, nu numai naşterea, ci şi creşterea Sf. Ioan a fost deosebită de-a oamenilor de rând.

Când a fost să se împlinească prorocia, naşterea lui Ioan a fost vestită de Dumnezeu prin îngerul Gavriil lui Zaharia în momente de rugăciune, în templu. Cu această ocaziune i s'a poruncit lui Zaharia chiar şi numele pruncului. Va să zică, pe sf. Ioan l-a botezat însuşi Dumnezeu prin trimisul Său, îngerul Gavriil. Eată cum sf. Ioan nu s'a făcut, ci s'a născut sfânt.

Aducându-ne aminte de sfânta lui chemare, aflăm că nici că se putea să fie altfel, decât aşa cum a fost: Asupra creştetului Mântuitorului n'a putut să se ridice, ca să-l boteze, decât o mână care nici când n'a fost întinsă spre păcate omeneşti. Eată pentru ce el poartă numele de: Sfântul Ioan Prorocul, Înainte Mergătorul şi Botezătorul Domnului nostru Isus Hristos.

Ne mai spune sfânta Scriptură, că sfântul Ioan a întors pe mulţi fii ai lui Israil către Dumnezeu, precum şi inimile părinţilor spre fii, şi ale fiilor spre părinţi. De aceea Isus a zis: «Mai mare proroc între cei născuţi din femee, decât Ioan Botezătorul, nimeni nu este». —

Cunoaştem, din viaţa de toate zilele, că omul lezne alunecă, mai ales în tinereţe, spre cele rele. Lăsat copilul nesupraveghiat, în rare cazuri se întâmplă să învingă ispitele câte i se ivesc în cale.

Mama îşi ţine copilaşul înfăşat, pentruca din primele luni trupşorul lui să se întărească şi să se dezvoalte frumos.

Aşa trebue să facă părinţii de timpuriu şi cu îndreptarea sufletului copilului. Sufletul îşi are faşa aşa: faşa ce se ţese din urzeala ***iubirii adevărate, împreunate cu acea a fricei de Dumnezeu***, apoi din bătaia în acea urzeală a îndeletnicirilor bune sufleteşti.

Cu durere mărturisim, că uneori părinţii nu-şi dau silinţa să înţeleagă, cum trebue să fie iubirea adevărată faţă de copiii lor, ear frica lui Dumnezeu o au în măsură şi mai mică. Urmarea este că deşteptăciunea, ce o au dela Dumnezeu o mare parte din copii, se dezvoaltă în direcţie stricăcioasă.

Vreau să amintesc, pe scurt, unele din greşelile ce se fac la creşterea copiilor: Unii părinţi îşi deprind copiii cu băutură, care le tâmpeşte priceperea şi le lâncezeşte trupul. Alţii îi lasă să hoinărească, umblând la petreceri necontrolate sau la însoţirile celor cu rele moravuri. Mulţi nu se feresc, înaintea copiilor, de a folosi cuvinte necuviincioase, ocărându-i cu vorbe de blăstem şi cu înjurături; alţii vorbesc de rău şi cârtesc asupra tuturora, ş. a. multe greşeli, care vin mai ales din cauza iubirii nesocotite a părinţilor faţă de copii.

Ce e drept, necazurile şi datorinţele crescătorilor sânt numeroase. Însă, cea mai mare datorinţă de care părinţii nu se pot lipsi fără a fi vinovaţi, este a feri copiii de năravuri rele şi a i deprinde în cele bune.

N'avem, ca să ajungem ţinta aceasta, decât să ne îndreptăm privirile spre învăţăturile şi rânduelile sfintei noastre biserici. Ea ne îndrumează, cum să ne creştem odraslele familiilor.

Vă zic, iubiţilor credincioşi:

Nu huliţi, înaintea copiilor, pe nimeni, nici chiar pe duşmanii voştri. Cruţaţi casele voastre, de gânduri rele şi necurate, de vorbe necuviincioase, de fapte urâte şi de lucruri neiertate, ca astfel Mântuitorul să poată fi mereu în mijlocul vostru.

Făcând aşa, binecuvântarea lui Dzeu, şi mai pe urmă şi a copiilor vostri, vă va însoţi. Greutăţile zilei le veţi duce mai cu plăcere şi uşurinţă. Vrăjbile se vor ridica. Pacea şi fericirea se va coborâ, şi bine vă va fi! Amin.

Pr. *P. Pintea*

INFORMAŢIUNI

Delegaţie. Ministerul instrucţiunii a delegat pe Păr. *A. Nanu* să inspecteze toate examenele de fine de an dela liceul maghiar romano-cat. din Odorhei, să prezideze comisia examenului de admitere în clasa V-a dela acel liceu şi în comisia de examinare a elevelor dela şcoala medie de fete călugăriţelor de acolo. Această delegaţie înalţă prestigiul bisericii noastre în secuime.

Sanator. Sfânta arhiepiscopie a Bucureştilor aduce la cunoştinţa preoţilor, că a deschis Sanatorul de la Techirghiol şi continuă a primi înscrierile acelor preoţi cari au nevoe de mijloacele tămăduitoare ce le oferă Techirghiolul. Cererile de înscriere se fac la Cancelaria Sf. Arhiepiscopii, unde se şi achită suma anticipat pe tot timpul cerut. Preţul unei camere mobilate şi cu 2 sau 3 paturi este de 120 Lei pe zi.

Nou director. Delegaţiile şcolare ale liceului A. Şaguna din Braşov, în şedinţa dela 14 Iunie a. c., au ales cu majoritate de voturi de director al liceului pe dl Dr. Ioan Baciu, profesor şi fost inspector regional şcolar. Dorim noului director, felicitându-l, să continue opera de educaţie naţională şi creştină a distinşilor săi înaintaşi.

Distincţie. Dl *Nicolae Iancu*, consilier agricol al judeţului Sibiu, a fost decorat din partea M. Sale Regelui Mihai I, cu Coroana României în gradul de Ofiţer.

România de astăzi are 8833 sate, şi 144 oraşe, cu $14^1/_2$ milioane de săteni, şi 3 milioane de orăşeni.

Publicaţiune. Dela primăria municipiului Sibiu: Se aduce la cunoştinţă, că prin legea Nr. 1521 din 4 April a. c., publicată în Mon. Of. Nr. 119 din 2 l. c., art. 67 ai legii privitor la dobândirea şi pierderea ***naţionalităţii române***, s'a modificat în sensul că locuitorii, cari având dobândită de drept naţionalitatea română conform art. 56, au rămas neînscrişi în listele şi registrele de naţionalitate din cauza absenţei dela domiciliu (comuna de apartenenţă), vor putea cere cel mai târziu până la 31 Dec. 1928 primarului comunei respective înscrierea în registrul de naţionalitate. Primarul va hotărâ asupra cererii numai pe baza avizului conform al Ministerului de justiţie, căruia îi va înainta cererea şi actele ce o însoţesc. Deciziunea primarului se dă cu drept de apel la tribunal şi recurs la casaţie în termenele prevăzute la art. 64 şi 65. Indeplinirea lucrărilor de constatarea naţionalităţii române este pusă sub supravegherea şi autoritatea ministerului de justiţie.

Ştire ziaristică. Din Petroşani primim foaia *Avântul*, organ independent, — ce frumos răsună: *independent*, — de cultură şi informaţiuni; apare săptămânal, având ca director-proprietar pe dl V. B. Taloescu. Noul confrate are curajul să pornească la muncă naţională de cultură într'o vreme destul de vitregă pentru cititul românesc: gazetele ardeleneşti apar şi dispar după o prea scurtă durată; ear cele care nu dispar, întâmpină mari greutăţi, din lipsă de sprijin, — dar şi din alte motive. Dorim confratelui din ţara cărbunelui mai mult noroc şi spor la lucru.

Un concert. Sâmbătă seara, în 17 Iunie, dl C. Rupen, artist armean, a dat, în localul băilor din Ocna-Sibiului, un concert de ***kemancia***. Deosebit de interesant, la concert, nu a fost atât instrumentul kemancia, cât accentele de duioşie şi jale multă, pe care dl C. Rupen a ştiut să i le smulgă. Între cântecele de veselie, şi mai ales de jale, ale poporului armean, şi între cântecele poporului românesc este vădită afinitate, — explicabilă în urma învecinării noastre cu poporul armean şi a împrejurărilor grele prin care au trecut cele două popoare. Ca să cunoască cineva firea unui popor, e deajuns să asculte cum îi vibrează coardele inimii prin mijlocirea cântului. Poporul armean e încă tot sub apăsare străină. Aceasta ni-o spune însăşi doina lui, — care asămănată cu a noastră, pare a exprimă şi mai profundă durere, dela început şi până la sfârşit. Farmecul deplin al acestor cântări, care sânt apanajul sufletului popoarelor orientale, nu poţi să-l guşti decât atunci când ai prilej să asculţi pe un artist ca Rupen, care să posedă bogăţia de simţire a poporului său şi tehnica unui virtuos muzicant.

O. Şogard.

Şedinţa plenară, a secţiunilor ştiinţifice literare ale «Astrei», se convoacă pentru ziua de 29 Iunie (ss. Petru şi Pavel), ora 10 a. m. în Cluj, în localul Secţiunilor, str. Memorandului 22 («Ardealul», etaj).

Reorganizarea învăţământului continuă. Marţi seara s'a întrunit, la ministrul instrucţiunii, comisia de profesori, care a început discuţia relativ la noua organizare a universităţilor noastre. Comisia va redacta un anteproect de lege, ce va fi spus discuţiei unei comisiuni mai mari.

ŞTIRI LOCALE

Dela primărie. Se aduce la cunoştinţă că legea privitoare la constatarea morţii prezumate a celor dispăruţi în timpul războiului, precum şi la regularea situaţiei juridice a patrimoniilor şi a urmaşilor, îşi va pierde efectul la 12 Decemvrie 1928. In consecinţă se invită văduvele, ale căror bărbaţi au dispărut în timpul războiului, să-şi procure necondiţionat până la acest termen actele cerute de menţionata lege şi să se adreseze judecătoriei respective pentru aranjarea stării civile. Informaţiunile necesare se pot primi la oficiul I. O. V., lângă primăria municipiului Sibiu, Str. Mitropoliei 2, uşa 17 (notar Dr. E. Jekelius).

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică, organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, sub patronagiul I. P. S. Sale arhiepiscop şi mitropolit Nicolae. A apărut Nr 4—5 din 1928. Cuprinsul: Prof. Dr. Gr. Cristescu: Un mare catehet: Sântul Ciril Arhiepiscopul Ierusalimului. I. Beleuţă: Amintirile unui preot romano-catolic devenit preot ortodox. S. Bulgakoff-O. Dragoş: Cerul pe pământ. Pr. Dr. Gr. Cristescu: «A înviat! Mergeţi de spuneţi ucenicilor Lui!» Prof. M. Bulacu: Din filosofia creştină a şcoalei catehetice patristice. Prof. N. Colan: Mişcarea literară: Introducere în sfintele cărţi ale Testamentului vechi, Fraţii Domnului Isus Hristos. Epocele principale în Istoria românilor. Anuarul Liceului «Principele Nicolae» din Sighişoara. Gh. Maior: Cronică: Conferinţa Societăţii Imka. Adunarea eparhiala a Arhiepiscopiei de Alba Iulia şi Sibiu, Congresul Societăţii ortodoxe a femeilor române. Neculce: Note şi informaţii. Bibliografie. — Redacţia şi Administraţia: Sibiu. Str. Mitropoliei Nr. 32.

Nr. 247/1928 (78) 1—3

Concurs

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Rom. pentru întregirea parohiei de cl II. Zam din protopopiatut Dobra.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat conform coalei B.

2. Sesie parohială de 21 jug. cad. (arător-fânaţ-pomet 15 jug., ear 6 jug. pădure).

3. Stola uzitată în toate parohiile tr.-Dobra.

4. Casă parohială corespunzătoare.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc al tr.-Dobra în termenul indicat, şi concurenţii se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare după prealabila încunoştiinţare a protopopului. Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 7 Iunie 1928.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 430/1928 (79) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei cl. III-a **Noul săsesc** cu filia Roandola, protopopresbiteratul Târnava, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea dela stat; sesia parohială, 12 jugăre arător şi fânaţ, se va întregi la 32 jugăre; 3½ stânjini lemne de foc aduse în curte, 1 (una) ferdelă veche porumb de fiecare familie, văduvii şi văduvele ½ ferdelă porumb.

In filie 6 jugăre fânaţ de prima calitate.

Casă parohială foarte bună, cu toate supraedificatele economice.

Doritorii de a ocupa acest post sânt invitaţi a-şi înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului Oficiu protopopesc şi cu prealabilă încuviinţare a acestuia să se prezinte în terminul indicat în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Biertan, la 10 Iunie 1928.

Oficiul protopopesc ort. rom. Târnava-mare în înţelegere cu consiliul par.

Nicolae Gheaja
adm. prot.

Curse cu

Autobusul

pentru

persoane şi bagaje

Sibiu-Făgăraş-Braşov

Circulaţie zilnică!

întocmire confortabilă!

Pleacă din Sibiu din Piaţa Reg. Ferd. ora 5½ dim.
Soseşte la Făgăraş . . . . ora 8 a. m.
Pleacă din Făgăraş Piaţa Unirii „ 8½ a. m.
Soseşte la Braşov . . . . . „ 11 a. m.
Pleacă din Braşov dela Poştă „ 2½ d. m.
Soseşte la Făgăraş . . . . . „ 4½ d. m.
Pleacă din Făgăraş Piaţa Unirii „ 5 d. m.
Soseşte la Sibiu . . . . . „ 7½ seara

Legătură din Sibiu seara cu trenul spre Ocna-Sibiului, Copşa-mică, Cluj, Alba-Iulia şi Arad şi din Braşov spre Bucureşti şi în alte direcţii. (76) 1—1

Nr 279/1928 (75) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante mai jos înşirate, toate de cl. III-a, din tractul Geoagiu, jud. Hunedoara, publicăm concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Rom.:

1. **Almaşul mare Bradet,**
2. **Almaşul mare-Suseni,**
3. **Bulbuc** cu filia Curpeni,
4. **Ceru-Băcăinţi,**
5. **Cibu,**
6. **Cheile Cibului,**
7. **Feredeu,**
8. **Homorod-Joseni,**
9. **Homorod-Suseni,**
10. **Mada,**
11. **Nădăştie,**
12. **Stăuini,**
13. **Valea Iepii.**

Retribuţiunile sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs sânt a se înainta oficiului protopopesc Geoagiu în termenul deschis.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înţelegere cu Consiliile parohiale.

Geoagiu, la 26 Mai 1928.

V. Goron
protopop.

Nr. 531/1928 (74) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a doua din **Arpaşul de jos,** protopopiatul ortodox român al Avrigului, în basa ordinului Preav. Cons. Arhiep. din 29 Maiu 1928 Nr. 5722/1928 se publică de nou concurs cu terminul de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

2. Folosirea locului destinat pentru casa parohială.

3. Folosirea teritorului de 5 jugăre 1200 Stângini pătraţi.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să şi substearnă cererile concursuali instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc în Avrig (poşta, Avrig, judeţul Sibiiu) până la terminul susindicat, având a se prezentă în vre-o Duminecă sau Sărbătoare la biserică spre a cânta, eventual celebra şi face cunnştiinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, 13 Iunie, 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului în înţelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Cândea
protopop.

Prefectura judeţului Sibiu.

Nr 4999/1928 A. Sp.— (80) 1—1

Publicaţiune de licitaţie

La Prefectura judeţului Sibiu camera Nr. 2 în ziua de 10 Iulie 1928 la ora 11 a. m. va avea loc pe lângă observarea dispoziţiunilor cuprinse în art. 72—85 al legii contabilităţii o licitaţiune publică pentru furnizare de 560—1000 bucăţi stâlpi de telefon cu lungimea de 8 metri din stejari sau de brad împregnat sau neimpregnat.

Locul de predare va fi gara Cunţa, eventual şi o altă gară pe teritoriul judeţului Sibiu.

Depunerea garanţiei de 4% a sumei oferite se va adeveri prin recepisa anexată ofertei.

Sibiu, la 16 Iunie 1928.

Dr. Regman m. p. prefect — **Schöpp** şeful serv.

Nr. 120/1928 (73) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a **Mălâncrav,** protopresbiteratul Târnava-mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat conform coalei B.

2. Sesiunea parohială 13 jugăre pământ arător şi fânaţ.

3. 5 (cinci) stânjini lemne de foc, sau preţul lor după referinţele locale.

4. Una (1) zi de lucru (clacă) din partea tineriimi.

5. Casă şi curte parohială cu supraedificate economice.

Dela fiecare familie 1 (una) ferdălă porumb, văduvii şi văduvele ½ (jumătate) ferdelă.

Concurenţii se învită a-şi înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc, şi cu prealabila încuviinţare a acestuia să se prezinte în terminul indicat în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Biertan, la 14 Mai 1928.

Oficiul protopopesc ort.-rom. Târnava mare în înţelegere cu comitetul par.

Nicolae Gheaja
adm. protopopesc.

Casa de sănătate

„Sanatorul Dr. Ittu“

s'a deschis în cea mai frumoasă regiune a oraşului **Sibiu.** Se primesc bolnavi pentru tratament şi reconvalescenţă în condiţiunile cele mai favorabile — posibile. Biroul de primire: **Sibiu, str. Regina Maria 36**
Telefon 280 (72) 5—10

Orfană de 13 ani cu 5 clase primare din familie bună caută serviciu sau meserie în schimbul întreţinerii totale la o familie de bune condiţiuni în Sibiu sau jur. Adresa fetiţei se găseşte la acest ziar. (77) 1—1

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

S'a redeschis marele

„GRAND HOTEL“

Bucureşti, Calea Victoriei Nr. 11

vis-à-vis de Palatul Poştelor

Complet renovat, aranjat şi mobilat de nou. 250 camere, apă caldă şi rece, calorifer. Telefon în camere, holl şi ascensor. Maşini de scris, Bar, Restaurant, Friseur — Safe.

Mersul trenurilor

Cu începere dela 15 Mai 1928

Plecarea din Sibiu

AGNITA—SIGHIŞOARA

Pleacă din Sibiu	5·45,	17·30	
Soseşte în Agnita	9·52,	21·17	
„ „ Sighişoara	18·45,	8·10	

FĂGĂRAŞ—BRAŞOV

Pleacă din Sibiu	6·50,	11·00,	17·05
Soseşte în Făgăraş	10·44,	15·21,	21·30
„ „ Braşov	13·55,	18·45	6·55

CISNĂDIE

Pleacă din Sibiu	6·00,	13·15,	17·50
Soseşte în Cisnădie	6·33,	13·48,	18·23

VINŢ—ALBA-IULIA

Pleacă din Sibiu	0·45,	12·00,	20·17
Soseşte în Vinţ	4·31,	16·14,	0·22
„ „ Alba-Iulia	5·43,	00·00,	1·02

PIATRA-OLT-BUCUREŞTI

Pleacă din Sibiu	3·50,	14·25,	19·55	(Acc.)
Sos. în Tr.-Roşu	4·59,	15·35,	20·48	„
„ „ Bucureşti	17·05,	00 00,	6·40	„

COPŞA-MICĂ

Pleacă din Sibiu

2·35, 4·55, 9·10, 11·12, 15·00, 19·50, 21·15

Soseşte în Copşa-mică

4·00, 6·23, 10 33, 13·40, 16·22, 21·15, 22·41

Pl. d. Copşa-mică la: SIGHIŞOARA—BRAŞOV—BUCUREŞTI 7·32 (E), 8·24 (P), 13·06 (Ac. Ex.), 14·22 (A.), 17·50 (P.), 23·15 (E·), 0·19 (A.), 1·07 (P).

Pleacă din Copşa-mică la: TEIUŞ—CLUJ—ARAD 4·38 (P.), 6·56 (A.), 8·09 (E.), 11·08 (P.), 16.30 (A.), 17·48 (Or. Ex), 21·41 (P.), 23·24 (Ex).

Sosirea în Sibiu

SIGHIŞOARA—AGNITA

Pleacă din Sighişoara	4·50,	15·45	
Soseşte în Agnita	9·11,	19·59	
„ „ Sibiu	16·20,	6·48	

BRAŞOV—FĂGĂRAŞ

Pleacă din Braşor	7·40,	12·30,	19·16
Soseşte în Făgăraş	10·31,	15·34,	22·23
„ „ Sibiu	14·45,	20·13,	8·20

CISNĂDIE

Pleacă din Cisnădie	7·12,	14·42,	18·55
Soseşte în Sibiu	7·44,	15·15,	19·28

ALBA-IULIA—VINŢ

Pleacă din Alba-Iulia	4·55,	11·30,	00·00
Soseşte în Vinţ	5·08,	11·43,	00·00
„ „ Sibiu	10·10,	16·17,	22·15

BUCUREŞTI—PIATRA-OLT

Pleacă din Buc.	23·35 (Acc).	00·00,	10·55
Sos. în Tr.-Roşu	9·53	„	13·16, 23·25
„ „ Sibiu	10·43,	„	14·20, 0·30

COPŞA-MICĂ—SIBIU

Pleacă din Copşa-mică

0·20, 4 50, 8·30, 11·30, 14·23, 18·05, 22·05

Soseşte în Sibiu

1·47, 6·18, 9·55, 12·59, 15·45, 19·33, 23·34

Trenul pentru băi la OCNA-SIBIULUI

Pleacă din Sibiu:
6·20, 10·52, 13·35, 17·25, 20·50.
Soseşte în Ocna:
6·50, 11·22, 14·05, 17·55, 21·20.
Pleacă din Ocna:
6·58, 11·17, 14·10, 18·05, 21·28.
Soseşte în Sibiu:
7·30, 11·59, 14·42, 18·37, 22·00

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 27 Iunie 1928 Nr. 50

Telegraful Român

Onor. «Asociaţiunea» (Of.)
Sibiu

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze **Administraţiei** ziarului **Telegraful Român,** Sibiu, str. Mitropoliei 45

M. S. Regele în Ardeal

In dimineaţa zilei de 26 Iunie 1928 M. Sa Regele MIHAI I şi A. Sa Regală principesa Mamă ELENA ne fac marea cinste şi marea bucurie de-a veni întâia oară pe pământul nostru ardelenesc, spre a asista la serbările Şcoalei speciale de cavalerie din garnizoana Sibiului.

In persoana M. Sale Regelui Mihai biserica noastră şi poporul ei credincios salută cu dragoste şi însufleţire pe Regele ortodox, urmaşul marilor săi înaintaşi, cari s'au jertfit pentru mărirea şi neatârnarea patriei şi întregirea neamului între hotarele sale firesti.

Regele Mihai, purtătorul numelui care ne aduce aminte de figura întâiului Domn al tuturor românilor, este astăzi simbolul unirii sfinte a neamului românesc.

Regele Mihai este copilul bun şi cuminte, chemat să desăvârşească opera consolidării naţionale a glorioşilor săi înaintaşi, cari ne-au scos din ghiarele asupritorilor de veacuri.

Ardealul îmbracă astăzi haină de sărbătoare, când urmaşul descălicătorilor de ţară vine să-şi vadă poporul desrobit, şi să ne înalţe sufletele ca să înţelegem cu toţii mărimea jertfelor săvârşite în scopul unităţii naţionale şi a asigurării viitoralui acestei ţări.

Ardealul salută cu devotament omagial în mijlocul său pe Rege şi pe A. S. R. Principesa Mamă Elena.

Iubirea nefăţărită a clerului şi poporului pentru micul Suveran se ridică astăzi dela sfintele noastre altare cu rugăciuni cucernice, ca Domnul să-L păzească şi să-L înzestreze cu înţelepciunea şi cu vitejia şi cu toate marile calităţi ale celor doi mari Regi ai ţării, unul al neatârnării ei, al doilea al întregirii de neam.

Trăiască Regele!

*

In zilele de 25—27 Iunie a. c. în oraşul nostru s'au ţinut din partea glorioasei noastre armate concursuri hipice cari au fost onorate cu prezenţa M. Sale Regelui Mihai I însoţit de A. Sa Regală Principesa mamă Elena.

Din acest prilej oraşul nostru a îmbrăcat haină de sărbătoare.

Toate edificiile publice şi casele particulare erau împodobite cu drapele naţionale, cu covoare, flori şi cu verdeaţă.

Trenul Regal a sosit în gara Sibiu la ora 10·30. La sosirea trenului în gară muzica militară a intonat «Trăiască Regele». M. Sa Regele şi Augusta Sa mamă au fost întâmpinaţi de toate autorităţile militare, bisericeşti şi civile şi o mare mulţime de doamne şi domni.

La răspântie

(=) Sfârşit de an şcolar!

Prilej de multă bucurie, şi prilej de nu puţină îngrijorare în faţa viitorului ce se deschide, fără a se destăinui, miilor de tineri şi tinere, pentru care părinţii aduc an de an muncă şi jertfă adese peste puterile lor.

Tineretul, — cel muncitor şi silitor, ca şi cel ce a desfăşurat o lucrare nu prea serioasă, sau chiar uşoratică şi de lenevie, — îşi culege roadele de care s'a învrednicit.

Privirea părinţilor se îndreaptă spre alegerea drumului, ce au să-l bătătorească mai departe odraslele lor, care au terminat după 4 ani şcoala primară, şi după alţi 8 şcoala secundară.

Un bun şi înţelept cap de familie caută să cunoască de timpuriu pornirile şi destoiniciile copiilor săi, în scop de a găsi şcoala către care să-i îndrepteze.

Viaţa studenţească la facultăţile universitare, potrivite pentru cei în deosebi talentaţi şi — în lipsă de stipendiu — binişor situaţi d'acasă, a fost şi este una dintre cele mai costisitoare. Totuş, îmbulzeala universitară sporeşte neînfrânată în fiecare an, ca să urzească în curând, şi pare că intenţionat, — proletariatul intelectual român.

Părinţii fără multă dare de mână, cari continuă a-şi trimite fiii la universităţi, în nădejdea că deşi puţin înzestraţi dela fire, vor nimeri o carieră bănoasă şi o viaţă de huzur, se aleg de obicei cu prea amare şi scump plătite experienţe, care vin pentru copiii lor, durere, prea târziu.

Tinerilor porniţi la studii mai înalte, — dacă nu sânt încă ademeniţi de ideea fixă d'a face bani şi a trăi în boerie pe urma viitoarei diplome, — li se deschid larg, şi în anul acesta, porţile *Academiilor noastre teologice.*

Tagma preoţească are trebuinţă de talente, înstrunite spre apostolie, cu menirea măreaţă de-a răspândi dragostea de oameni şi de muncă, de-a preînoi energiile sufleteşti amorţite, ca izvoare de fericire şi mulţumire între oamenii ridicaţi la înălţimea învăţăturilor mântuitoare ale Domnului.

Numărul preoţilor bisericii noastre dreptmăritoare este, în anii din urmă, în neîntreruptă creştere. Dar, lăcaşurile ei sfinte sânt numeroase, ear slujitorii ei încă tot prea puţini.

Ceice pricep rostul şi chemarea legii strămoşeşti pentru

FOIŞOARA

Din viaţa pastorală

Cuvânt la botez

— De Dr. A. R. —

... Şi tot căruia s'a dat mult, mult se va cere dela el; şi căruia i s'a încredinţat mult, mai mult vor cere dela el. Luc. 12, 48.

In ceata frumoasă a odraslelor voastre, iubiţilor părinţi, Dumnezeu vă mai trimite o fetiţă. Partea de grijă, pusă pe umerii voştri, sporeşte astfel din nou; dar, în aceeaş vreme, fericirea coboară cevaş mai adânc în inimile voastre.

Partea de grijă sporeşte, căci Dumnezeu dă părinţilor, cu fiecare copilaş, o mare însărcinare. Părinţii sânt cei dintâi, prin care Ziditorul lumii îşi arată dragostea către cei mici, de aceea, datoria voastră este să îngrijiţi nu numai de bună starea trupească a copiilor voştri, ci şi de înzestrarea duhului lor cu tot ce se cere dela fiinţele, care se numesc fii ai lui Dumnezeu.

Este, cu adevărat, grea chemare. Indoit de grea va fi pentru oamenii săraci, cari din zorii zilei până 'n amurg de seară se trudesc, din toate puterile, să facă faţă nevoilor zilnice, pentru întreţinerea corpului şi întărirea sufletului lor.

Dar şi ce minunată chemare! N'a crescut numai grija, ci şi fericirea voastră cea mai lăuntrică. Căci, ce poate să fie mai minunat, decât ca, tu grădinar al lui Dumnezeu, să lucrezi într'o mare grădină a Ziditorului lumii. Ce poate să fie mai minunat, decât să priveşti asupra şirului de copii, când ei vor fi mari, ear tu bătrân, care în faţa lor vei putea mărturisi zicându-ţi: Doamne, am făcut totul ca să-i pun în picioare, şi eată i am ridicat la un căpătâi mai înalt, decât la care mi a fost dat să ajung eu, părintele lor!

Vedeţi, iubiţilor, Dumnezeu vă poartă dragoste. Căci dragoste dumnezească se dă omului încredinţat cu belşug de lucru, — ear viaţa este preţioasă numai prin truda şi munca noastră.

Dumnezeu v'a dăruit mult. Impliniţi, cu îngrijire, poruncile Sale, căci Domnul mult va cere dela voi. Copilul acesta să nu vă fie peatră, ci faceţi-l părtaş de căutare şi iubire, la fel cum aţi făcut cu toţi ceilalţi!

Vă cunosc gândirile voastre Voiţi să-mi spuneţi: «N'ar fi, de bună seamă, nici o sarcină, nici o grijă pentru noi, dacă am avea mijloace d'ajuns, ca să ne împlinim datoriile toate». Vă veţi mai întreba poate: «Ce vor moşteni dela noi copiii noştri, când partea fiecăruia devine din ce în ce mai mică?»

Dragii mei, aduceţi-vă aminte totdeauna, că nu bani şi moşii alcătuesc comorile cele mai preţioase care au să le moştenească dela părinţi copiii lor. Oare nu înseamnă moştenirea cea mai frumoasă, când voi aţi izbutit să sădiţi în sufletul copiilor voştri frica adevărată de Dumnezeu şi iubirea de oameni? Ce bunuri mai mari li aţi putea da, decât să-i faceţi s'ajungă cândva puteri hărnice, sârguitoare şi vrednice de bunătatea lui Dumnezeu şi a oamenilor, şi de pacea binefăcătoare, din lăuntrul nostru, spre care cu toţii năzuim!

Vă ştiu pe amândoi, că sânteţi oameni foarte de treabă, strădalnici, cinstiţi, aşezaţi, care vă împliniţi datoria şi nu vă mândriţi. Copiii voştri să nu fie mai pe jos de părinţii lor. Eată, fiica voastră cea mai mare v'a făcut nu puţine bucurii, muncind modestă şi cu vrednicie acolo unde e chemată. Nu este oare aceasta o *moştenire,* care *vouă* are să vi-o mulţămească? Sau, v'a pricinuit mâhnire

neam şi ţară, ceice cunosc binefacerile aduse credincioşilor de mintea unui cler pe vremuri cu prea modeste cunoştinţe, dar cu atât mai mare la suflet, nu vor uită nici de astădată să îndemne tinerii noştri de seamă să se înroleze în oastea Mântuitorului, atât de iubită odinioară de poporul nostru blând, nestricat şi cucernic.

Vor fi însă familii, mai ales de săteni, cu o spuză de copii şi cu puţine averi necesare unei întreţineri şcolare mai îndelungate. Aceste familii, doritoare să desăvârşească învăţătura fiilor lor, au astăzi la îndemână şcoale bune româneşti de *agricultură* sau de *meserii*, — aşezăminte care ar trebui mai înadins luate în seamă, în deosebi de fiii plugarilor şi ai meseriaşilor. Cheltuelile sânt mici, în schimb foloasele lor sânt neasemănat de mari pentru cei ce le termină şi pentru societatea întreagă din care fac parte.

Munca plugarului şi munca meseriaşului «cinsteşte pe om»; ea îi înlezneşte traiul şi-l face neatârnător de poruncile adese cu toane ale altora... Îndrăzniţi dar, şi încercaţi!

Eată *cuvinte* frumoase, care se scriu şi se spun mereu la sfârşit şi la început de an şcolar. Rămâne, pentru toţi cei înţelegători, să fie urmate de *înfăptuirea* trebuitoare.

Sporim cu un sfert de milion anual. Direcţiunea generală a statisticei a încheiat lucrările cu privire la mişcarea populaţiei în cursul anului 1926. Rezultă din acestea *un spor anual de 234,916*, ce ne clasează printre ţările cele mai spornice. Transilvania a avut 158,878 de noui născuţi (140,945 la sate şi 17,933 la oraşe). Numărul morţilor a fost de 118,865, (101,648 la sate şi 17,217 la oraşe). A rezultat un spor de naşteri de 50,013 (39,297 la sate şi 20,716 la oraşe). În ţara întreagă au fost: 607,864 de noui născuţi, dintre cari 531,033 la sate şi 76,831 la oraşe. Numărul morţilor 372,948, dintre care 310,618 la sate şi 62,330 la oraşe.

---

careva dintre copiii voştri? Ce fel de fericire mai doriţi, ce fel de fericire mai puteţi să dăruiţi! Mult vi s'a dat!

Şi de aceea Domnul cere mult dela voi! Să creşteţi şi pe acest copil în frica şi dragostea Lui.

Şi care e răsplătirea? Orce lucrare cinstită cuprinde în sine răsplată; prin urmare, este răsplătită şi datoria părinţilor când e bine împlinită. Dragostea nu întreabă de răsplată. Ea iubeşte, fiindcă trebue să iubească. Domnul, în marea mila Sa, va săvârşi poate şi mai mult: Cine ştie, oare nu tocmai copilul acesta are să fie odată bucuria voastră cea mai mare, în care veţi găsi sprijinul cel mai tare, şi care va răsplăti cu prisos toate grijile şi ostenelile şi jertfele voastre de buni părinţi?!

Dar, înainte de toate, daţi-i mult, precum vouă mult vi s'a dat, pentruca ceasul acesta să rămâie luminat, în mintea voastră, de sfântă bucurie! Amin.

(Din K. Bl., Nr. 22 din 1928).

Vechiul Testament şi şcoalele noastre

La întrunirea profesorilor din luna lui Mai a. c., în scopul întocmirii programei analitice pentru şcoalele secundare, au luat cuvântul în discuţia asupra studiului religiunii nu numai profesorii acestui obiect de învăţământ, ci mulţi alţii, între ei chiar şi un profesor de limba — engleză.

S'au rostit, la acea întrunire, păreri împotriva Vechiului Testament, sub cuvânt că ar cuprinde părţi «imorale», pe lângă alte scăderi. Oratorii, — cari nu erau profesori de religie, — au trecut cu vederea faptul, că Vechiul Testament este — cum li-o spune documentat profesorul universitar, păr. Arhimandrit *Scriban*, (într'o revistă din capitală), — «*un însemnat monument de cultură al omenirii*, care trăeşte în parte în rândueala lumii de azi (*săptămâna* o avem din Vechiul Testament), şi că un creştin adevărat nu se poate desface de Vechiul Testament cu nici un preţ».

Păr. Arhimandrit, după ce face amintire de scrierea germană «Die bleibende Bedeutung des Alten Testaments» — Însemnătatea statornică a Vechiului Testament, — urmează astfel:

«Şi care este acea însemnătate? Este filantropia acestui cod moral al evreilor, grija de cel sărac şi nevoiaş. Pe când, în alte legi vechi şi în alcătuirea societăţii din vremurile de atunci, cel sărac era cu totul nebăgat în seamă şi călcat în picioare, îţi sună atât de mângâietor în urechi glasul Psalmistului care strigă: Pe săracul şi pe văduva va primi şi calea păcătoşilor o va pierde (Psalmul 145,9).

Psaltirea este o carte aşa de mângâietoare pentru omul în suferinţă, o aşa întărire pentru omul care biruie durerea prin nădejdea în Dumnezeu, aşa îi este aceluia Dumnezeu o pârghie cu care saltă peste tulburările vieţii, încât ar fi o mare lipsă pentru omenire să nu aibă la îndemână o asemenea carte.

Cu drept cuvânt spune dl N. Iorga, în Istoria literaturii religioase româneşti, că Psaltirea este o aşa carte, încât tot cel ce o citeşte i se pare că găseşte într'însa grăite tocmai pentru nevoia sa.

Dar Psaltirea este o carte a Vechiului Testament.

Tot ca în Psaltire, mângâietoare şi pline de înaltă învăţătură morală, sânt scrierile lui Solomon. Oare nu este însemnat cuvântul din Pildele lui: Dreptatea înalţă neamul, ear păcatele împuţinează semenţiile (14,35), sau: Poftele omoară pe cel leneş, că nu voiesc mânile lui să facă ceva (21,25). Şi câte de acestea:

Tot aşa sânt profeţii. Aici găseşti protestul împotriva nedreptăţilor, luarea în apărare a celui slab şi neputincios. Aşa este chipul lui Ilie, care vine şi strigă, până înaintea regelui, nedreptatea făcută asupra unuia căruia îi răpise vatra părintească.

Pentru aceasta cu drept cuvânt şi Renan, în Viaţa lui Isus, ne spune că noi, oamenii de azi, croiţi după calapoade de civilizaţie şi care ne mişcăm ca păpuşile, fără zvâcnirea irezistibilă a sufletului, nici nu ne putem închipui ce era înălţimea morală a unui Ilie Tesviteanul.

Şi când ai dumneata astfel de chipuri, admirate de oameni arhicunoscători în lucrurile Vechiului Testament, să vii să spui că aici sânt imoralităţi! Dar tocmai aici trăieşte vie personalitatea, care grăieşte fără temere, în puterea celei mai curate convingeri proptite pe credinţa în Dumnezeu şi stârnit de această credinţă.

Dacă este de făcut vre-o plângere cu privire la V. Test., este că acest material nu este scos din destul la iveală, că noi predăm numai partea istorică a Vechiului Test., şi nu şi partea lui morală.

Asta o spunem noi şi alţii, care umblăm cu V. Test. în mână şi-l ştim ce cuprinde şi ne desfătăm de frumuseţile religioase şi morale ale lui.

Atunci pe ce se întemeiază aşa zisele imoralităţi ale Vechiului Test.?

Pe slăbiciunea judecăţii şi puterii noastre de apreciare... Că în V. Test., după morala de azi, în care ne-a crescut creştinismul, sânt lucruri pe care le numim imoralităţi?

Da, sânt. Dar trebuie să judec după creştinism? Trebuie să judec după legile altor popoare, care erau atunci. Relativ, V. Test. era la o mare înălţime, pe care în multe o are şi azi. Dacă erau unele părţi faţă de care azi sântem mai sus, de ce nu se pomenesc şi acelea în care el străluceşte şi azi?»

La sfârşit de an şcolar atragem atenţia tinerilor absolvenţi de licee, cu bună purtare, că deşi numărul celor primiţi în Academia teologică Andreiană şi în Seminarul teologic creşte mereu, totuşi biserica noastră simte trebuinţa mare de preoţi. Lipsa aceasta se va putea umplea, dacă se vor înscrie, la timpul său, în institutele noastre amintite, care ofer favoruri însemnate, cât mai mulţi absolvenţi.

De-ale sectelor

Sectele, care au luat fiinţă în ţara noastră, duc întinsă propagandă.

In afară de casele lor de adunare, se răspândesc învăţături rătăcite prin colportori şi predicatori ambulanţi cari cutreeră oraşe şi sate.

Alimentaţi cu bani de peste hotare, unii din sectanţi tipăresc broşuri şi reviste pe hârtie bună, ornate cu ilustraţii atrăgătoare. Aşa, adventiştii au revista «Semnele Timpului», Evangheliştii din Iaşi tipăresc «Buna-Vestire», mileniştii tipăresc la Cluj revistele: «Realitatea» şi «Epoca de Aur».

Prin stăruinţa ce o depun colportorii şi prin ieftinătatea foilor ce vând, izbutesc uneori să amăgească pe creştinii noştri.

Propagandiştii mişună prin trenuri, prin gări, prin bâlciuri şi la ori ce fel de adunări. Se furişează prin sate scăpând mai totdeauna autorităţilor.

Deaceea bine este ca preoţii să aibă în mare grije chestiunea propagandei sectelor, veghind asupra păstoriţilor şi sfătuindu-i să nu cumpere orce carte şi dela orcine.

Autorităţile administrative sau poliţieneşti, de câte ori li descoper, iau măsuri în contra lor.

Sfătuim pe credincioşii noştri ca la prima ocazie, când vor fi întâmpinaţi de un colportor sau predicator rătăcit, să-l ducă la preot sau să vestească autorităţile. Aşa s'ar putea stavili propaganda sectelor, ear prin luminarea conştiinţelor creştinilor asupra temeiniciei credinţei noastre şi a rătăcirilor sectare, s'ar putea ajunge la completa stângere a rătăcirilor.

Pr. *V. Ch.*

Nr. 5919/1928.

Comunicat

Până la promulgarea Regulamentului de aplicare a Legii pentru regimul general al cultelor, normele de funcţionare a asociaţiunilor religioase: baptişti şi adventişti de ziua a şaptea, au fost stabilite prin deciziunea Min. cultelor Nr. 24,536—1928, pe care o publicăm în întregime, spre orientare.

DECIZIUNE

Noi, ministru secretar de stat la Departamentul cultelor şi artelor, având în vedere dispoziţiunile art. 24 al Legii pentru regimul general al cultelor, promulgată cu Înaltul decret regal Nr. 1093 din 12 April a. c. şi publicată în Monitorul Oficial Nr. 89 din 22 April a. c., până la promulgarea Repulamentului de aplicare a acestei legi.

Decidem

următoarele cu privire la Asociaţiile religioase:

Art. 1. Este interzisă cu desăvârşire orce activitate a următoarelor Asociaţiuni religioase (secte): 1. Nazareni, 2. Asociaţia internaţională a Studenţilor în Biblie (Mileniştii), 3. Adventişti reformaţi, 4. Secerătorii, 5. Penticostaliştii, 6. Inochentiştii; întrucât doctrinele lor sânt de natură de a aduce atingere legilor şi instituţiunilor statului şi prin practicele lor contravin ordinei publice.

Art. 2. Asociaţiunile adventiste de ziua a şaptea şi asociaţiunile baptiste se vor bucura de toate drepturile şi libertăţile pe care constituţia le acorda asociaţiunilor în genere. In interesul ordinei publice asociaţiunile amintite vor putea funcţiona numai în condiţiunile următoare:

a) Predicatorii, al căror nume va fi adus la cunoştinţa Ministerului Cultelor, iar de acesta, prin prefecturile respective, la cunoştinţa autorităţilor administrative locale, să fie cetăţeni români, cari să se bucure de plenitudinea drepturile civile şi politice şi nu au fost condamnaţi prin sentinţe definitive pentru vre'o crimă ori delict.

b) Adunările religioase se vor ţinea numai în casele de rugăciuni destinate acestui scop şi anunţate organelor administrative locale. Închiderea caselor de rugăciuni din partea autorităţilor administrative şi poliţieneşti se va putea face numai în urma ordinului direct al Ministerului de interne, după avizul Ministerului cultelor.

c) Slujbele religioase, care după natura lor trebue săvârşite în afară de casele de rugăciuni, se vor face cu observarea strictă a dispoziţiunilor legilor şi regulamentelor pentru ordinea publică, evitându-se orce acte, care ar putea aduce vre o jignire cultelor recunoscute sau ar constitui demonstraţiuni împotriva lor.

d) Asociaţiile religioase amintite, sânt datoare a aduce la cunoştinţa Ministerului cultelor orce ajutoare materiale primite, direct sau indirect, din străinătate (Art. 9 al Legii pentru regimul general al cultelor).

e) Este strict interzis asociaţiunilor religioase a primi sau înscrie, printre membrii lor, persoanele care au părăsit un cult recunoscut fără îndeplinirea formalităţilor prevăzute în Art. 45 al Legii pentru regimul general al cultelor.

f) Congresul asociaţiunilor amintite se va putea ţinea numai cu aprobarea Ministerului de Interne, dată cu avizul prealabil al Ministerului Cultelor.

g) Asociaţiunile baptiste din Transilvania şi judeţele vecine vor

funcţiona conform dispoziţiunilor Art. 51 din Legea pentru regimul general al Cultelor, în cadrele Statutului aprobat cu decizia Nr. 1803 dela 12 Ianuare 1928, dată pe baza jurnalului Consiliului de miniştri Nr. 2680 din 21 Noemvrie 1927 şi publicată în Monitorul Oficial Nr. 14 din 19 Ianuar 1928.

Art. 3. Toate dispoziţiunile anterioare contrarea acestei deciziuni sânt şi rămân abrogate.

Art. 4. Domnul director general al cultelor minoritare este însărcinat cu executarea prezentei deciziuni.

Dată astăzi, 29 Mai 1928. Ministru (ss.) Al. Lapedatu.

Consiliul arhiepiscopesc.

Se întoarce în sinul bisericii

In timpul din urmă a început o vie mişcare religioasă în republica roşie; ear presa moscovită, alarmată de respândirea acestei mişcări, cere ca autorităţile să-şi dea seamă de pagubele pricinuite în Rusia sovietică de propaganda religiei creştine...

N'a folosit nimic prigoana sistematică dusă de guvernul roşu împotriva bisericii; zadarnic s'a încercat să desfiinţeze religia: sentimentul religios înrădăcinat la popor începe să aibe izbucniri, care dau de gândit dictatorilor sovietici.

Din nou se dovedeşte, că puternica credinţă în Dumnezeu şi învăţăturile morale creştineşti alcătuesc mijlocul, prin care se poate rezista împotriva tuturor asupririlor şi încercărilor de nimicire.

Cu cât mişcarea religioasă pornită va fi mai prigonită, cu atât sufletul creştin va găsi mai multă putere morală de a rezista şi a birui. Sfintele locaşuri vor sluji nu numai de locuri de rugăciune, ci şi de adunare a celor nemulţumiţi.

Se teme, negreşit, guvernul sovietic de mişcarea religioasă a poporului; — dar, de ce se teme, nici nu va scăpa: tirănia bolşevică, după ce a dus ţara la starea de jale şi sărăcie, se prăbuşeşte în propriile ei păcate.

INFORMAŢIUNI

Divorţul A. S. R. Principesei Elena. Curtea de apel din capitală a judecat în 21 l. c. acţiunea de divorţ intentată de A. S. Regală Principesa Elena a României contra fostului principe Carol. Curtea a admis acţiunea şi a pronunţat desfacerea căsătoriei.

Moartea unui vrednic preot. Ni se vesteşte moartea veteranului nostru preot *Gheorghe Popovici*, din Nădăştia-superioară, prot. Hunedoara, la 3 Iunie 1928. Bătrânul preot, care a trecut din viaţă în al 52-lea an de preoţie, la vârstă de 78 ani, a testat sfintei biserici din Nădăştia-superioară Lei 10,000. Dumnezeu să-l odihnească cu drepţii.

Bisericile din Bucovina. In timpul războiului pentru întregirea neamului multe biserici au fost dărâmate de duşmani, altele ruinate. Ce au putut face bieţii gospodari, a căror gospodărie era distrusă şi ea? Intorşi dela război săraciţi, au înjghebat în pripă ce au putut, aşteptând dela cei în drept să ajute această operă creştinească şi românească de reclădire a bisericilor. In Bucovina biserica română dispune de multe mijloace şi fonduri, lăsate prin testament de boerii şi voevozii moldoveni pentru şcoale şi biserici. Totuşi în aceste părţi multe biserici sânt în ruină. Minoritarii au locaşuri demne şi bine întreţinute, cu toate că ei nu dispun de atâtea fonduri. S'au găsit acum oameni demni, cu suflet creştinesc şi românesc, cari au înaintat o rugăminte la Consiliul eparhial din Cernăuţi, în scop de a lua măsurile cuvenite de îndreptare.

Numire. Dl Pavel Roşca, directorul şcoalei normale din Cluj, este numit pe ziua de 1 Septemvrie 1928 profesor agregat la catedra de pedagogie şi filozofie dela Academia comercială din acel oraş.

Recunoştinţă. Cehoslovacia îşi manifestă recunoştinţa ei preşedintelui Wilson, autorul principiilor autodeterminării popoarelor şi colaboratorul la independenţă cehoslovacă, prin ridicarea unui monument pe unul din locurile cele mai de frunte din Praga. Monumentul, ce va fi desvelit în ziua independenţei Statelor Unite, 4 Iulie 1928, va fi simbolul mulţumitor către Statele Unite. In anul acesta se va ridica deasemenea un monument şi primului preşedinte al republicei cehoslovace, Dr. Tomas Masarik, eliberatorul cehoslovacilor. Al treilea monument, desvelit cu prilejul sărbătoririi statului cehoslovac, va fi monumentul unirii, care va simboliza unirea cehilor şi a slovacilor.

Candidarea de director la liceul ort. «A. Şaguna» din Braşov. In ultimul număr al ziarului nostru s'a strecurat o eroare, anunţând, că forurile şcolare din Braşov a ales director la liceul nostru «Andrei Şaguna» de acolo. După normele noastre — astăzi în vigoare — forurile şcolare ale numitului liceu *nu mai au căderea* de a alege pe director, ci numai de a recomanda. Astfel Eforia şcolară, în şedinţa din 14 Iunie a. c., a recomandat pe profesorul Ioan Moşoiu, ear delegaţiile şcolare pe profesorii Ioan Moşoiu şi Dr. Ioan Baciu. Cuvântul ultim în ce priveşte numirea noului director îl are consiliul arhiepiscopesc de comun acord cu ministerul instrucţiunii. Totodată reamintim hotărârea Nr. 77 a adunării eparhiale de Alba-Iulia şi Sibiu din 24 Mai 1927, confirmată şi în sesiunea din 1928, că directorii liceelor confesionale, trebue să aibă şi pregătire teologică.

Preotul Ion Panţiru este trimis de mitropolia Moldovei ca misionar în Canada, oraşul Woot Montains, unde trăesc trei sute de familii româneşti.

Călătoria studenţilor şi elevilor. Direcţiunea generală a căilor ferate face cunoscut că studenţii şi elevii tuturor şcoalelor de stat sau etatizate, cari au luat vacanţă înainte de 15 Iunie a. c., se bucură de o reducere de 50 la sută din taxele de transport pe C. F. R. până la 1 Octomvrie. De această reducere beneficiază numai pentru o singură călătorie ducere şi întoarcere, în acest interval.

Preoţimea din protopopiatul Braşov. Preoţimea ortodoxă română din protopopiatul Braşovului, întrunită în conferenţă în 22 l. c. în localul consiliului parohial al bisericii Sf. Nicolae din Schei, s'au declarat împotriva sentinţei luate de Sf. Sinod, — fără anchete şi judecată, în contra preoţilor cari au luat jurământul, în adunarea din Mai la Alba Iulia, — solidarizându-se întru toate cu atitudinea I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae din şedinţa din 13 l. c. a Sf. Sinod.

Aviz. Se aduce la cunoştinţă celor interesaţi, că la şcoala medie (civilă) de băeţi din Sibiu se organizează un curs pregătitor din studiile prescrise de înaltul minister pentru elevii cari au trecut sau sânt corigenţi în cl. III şi pentru cei declaraţi repetenţi în clasa IV şi cari doresc, ca în anul şcolar viitor să continue studiile la şcoala de comerţ sau la şcoala normală. Fără examenul cerut din acestea studii nu vor putea continua la şcolile indicate. Cursul la care vor putea lua parte elevii de la şcoala civilă, de la liceul «Gh. Lazăr» precum şi de la alte şcoli, se va începe în 10 Iulie c. şi va dura 2 luni. Informaţii în cancelaria direcţiunii şcoalei civile de băeţi din Sibiu, strada Zidul nou 4—6. *Direcţiunea.*

Generalul Nobile, a cărui operă de salvare se continuă, a cerut acumulatoare nouă pentru serviciul de telegrafie fără fir. Mai cere ca avionul, care ar încerca să ateriseze pe gheţarul unde se află cu tovarăşii săi, să fie provăzut cu patine de ski. Nobile a şi fost salvat pe un avion suedez.

Atentat politic s'a săvârşit în parlamentul dela Belgradul sârbesc: gloanţe de revolver au rănit şi ucis deputaţi «într'o ţară care trebue să se închine lui Dumnezeu în fiecare dimineaţa pentru minunea unităţii naţionale îndeplinite», — i-o spune, în N. R., dl N. Iorga.

Cifrele dau de gândit şi bolşevicilor din Rusia. Ziare dela Moscova scriu, că alcoolismul în Rusia a luat uriaşe proporţii. In primele trei luni, din anul acesta 1928, numai la Moscova s'au băut peste 8 milioane litri rachiu. După câte-o sărbătoare, muncitorii lipsesc cu miile dela lucru.

Invităm pe toţi iubitori de bine, dornici de înaintarea noastră culturală-economică, la adunarea generală a despărţământului judeţean Sibiu al «Astrei», în comuna *Miercurea*, jud. Sibiu, în ziua de Duminecă 1 Iulie a. c. Programul: Serviciul bisericesc, vizitarea expoziţiei de copii şi a expoziţiei etnografice; la ora 11·30 şedinţă festivă, la ora 14 masă comună, la ora 15·30 exerciţii de gimnastică, la ora 16·30 jocuri naţionale, concurs, apoi concert dat de «Reuniunea de cântări» din Sălişte, cu conferenţă a a dlui prof. la Acad. teol. din Sibiu, Dr. Gr. Cristescu: «Cultură şi entuziasm». Veniţi cu toţii, să sprijinim mişcarea culturală, singură mântuitoare. *Comitetul desp. jud. Sibiu al «Astrei».*

Condiţiunile de admitere, la concursul de intrare în şcoala militară pregătitoare de ofiţeri activi de Aeronautică, sânt expuse spre vedere generală la secţia militară a primăriei municipiului Sibiu, str. Mitropoliei Nr. 2, uşa 17 (notar orăşenesc Dr. E. Jekelius) unde se dau lămuriri detaliate.

D'ale vecinilor noştri „cavaleri". Ungurii din «ciuntita» ţară, zăpăciţi cu totul de nereuşită în afacerea optanţilor, vestesc zilnic pe toţi călătorii în trecere spre România, că la noi e... *revoluţie*, nu alta. Funcţionari unguri, în trenuri, la vamă, la poliţie, răspândesc minciuna fără nici o ruşine. Acelaş lucru l-au comis mai de curând cu dşoara *Dorange*, care face drumul, călare, dela Paris la Bucureşti, — i s'a atras adecă atenţia, la trecerea sa prin Ungaria, să renunţe a veni la Bucureşti, căci acolo e «revoluţie», ear în România «barbară» are să i se fure chiar «şaua»... Călăreaţa franceză n'a dat crezământ «cavalerilor» de pe pustă şi la sosirea sa în Sibiu, în 21 Iunie, a povestit cu haz cum voiau ungurii să o sperie. De sine înţeles dşoarei Dorange i s'a făcut pretutindeni, la noi, frumoasă primire. La podul Ţibinului, lângă şcoala normală «Andrei Şaguna» din Sibiu, a fost salutată de autorităţile oraşului şi de un public imens.

Aviz. Dela dir. C. F. R.: Se aduce la cunoştinţă publicului călător că dela 1 Iulie 1928 legitimaţiile de călătorie de orce fel se vor ridica numai la ieşirea din staţiuni; excepţie fac: permisele temporale şi permanente, precum şi abonamentele şi biletele de dus şi întors, care numai se vor prezenta la ieşire. Acei cari nu vor putea prezenta ligitimaţiile (biletele) de călătorie la ieşire, se consideră contravenienţi şi vor fi puşi la plata amenzilor tarifare considerându-se ca frauduloşi. Pe peronul gării nimeni nu poate intra fără bilete de peron sau bilete de călătorie. Nu se admite ieşirea pe peronul de plecare sau sosire a unui călător, decât dacă posedă ori ligitimaţie de călătorie, ori bilet de peron, şi acesta numai cu 15 minute înainte de plecarea sau sosirea trenului. Călătorii găsiţi la ieşire fără legitimaţii, vor fi obligaţi să plătească taxele de călătorie şi amenzile tarifare. In caz că nu se poate stabili că de unde vine călătorul, se vor socoti taxele de cl. I. (cu ce drept clasa întâi?) dela staţia de pornire a trenului.

Bătaia în şcoală. Zilele trecute învăţătorul Marian Jablonski a fost judecat la tribunalul din Bydgosc, în Polonia, pentrucă a pedepsit pe un elev cu bătaie. A fost condamnat la amendă de 100 zloţi. Sentinţa a fost anulată de curtea de apel. A doua instanţă s'a referit la faptul că în aceea regiune este încă în vigoare legea germană, care permite bătaia în şcoală, stabilind pedeapsă pentru învăţător numai atunci când bătaia întrece marginile. Ministerul instrucţiunii publice polonez a interzis bătaia în şcoalele poloneze, — dar prin aceasta nu s'a desfiinţat legea germană existentă.

La biserică, sau la cârciumă? — Măi Petre, hai şi noi azi la sfânta biserică, doar e praznic împărătesc!

— Da' unde-i chip, măi Ioane, de mers? Nu vezi tu ce-i p'afară? Te înplânţi în nămol, până în genunchi...

— Ce-i de făcut? Să stai tot acasă, ţi se ureşte... Dar, dacă am apuca-o spre cârciumă?!

— Ştiu şi eu? Păi cum?

— Aşa, încet, pe lângă gard, ne strecorăm cu socoteală...

Şi cei doi setoşi se treziră la cârciuma lui Iţig.

ŞTIRI LOCALE

Pentru fixarea graniţei între două judeţe. Consiliul judeţean a discutat, în şedinţa sa din 16 l. c., chestia fixării graniţei între judeţele Sibiu şi Vâlcea, — delimitarea prezintă interes mai ales pentru comunele ce se ocupă cu oieritul. S'a hotărât ca o delegaţie să intervină la ministerul de interne în interesul acelor comune.

Târg de vite de export în Sibiu. Dela 3 Iulie 1928 se va ţinea, în oraşul Sibiu, în prima Marţi din fiecare lună, târg de vite pentru export. Târgul se ţine în zilele: 3 Iulie, 7 August, 4 Septemvrie, 2 Octomvrie, 6 Noemvrie şi 4 Decemvrie a. c.

(68) 1—3

„Sanatorul Wachsmann“
SIBIU

Situat în regiune ideală, clădire modernă, camere spaţioase pline cu soare şi lumină. Parc bine îngrijit. Bucătărie excelentă. Tratamentul se face de către cei mai distinşi medici specialişti după dorinţă bolnavilor. Se primesc bolnavi interni şi reconvalescenţi

Adresa: Sibiu, strada Friedenfels 16

Nr. 247/1928 (78) 2—3

Concurs

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Rom. pentru întregirea parohiei de cl II. Zam din protopopiatut Dobra.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat conform coalei B.
2. Sesie parohială de 21 jug. cad. (arător-fânaţ-pomet 15 jug., ear 6 jug. pădure).
3. Stola uzitată în toate parohiile tr.-Dobra.
4. Casă parohială corespunzătoare.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc al tr.-Dobra în termenul indicat, şi concurenţii se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare după prealabila încunoştiinţare a protopopului. Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 7 Iunie 1928.

Iosif Morariu
protopop.

Medic primar

Dr. ILIE IANCU
mamos

Consultaţiuni pentru boale interne şi de femei ½12—1; ½6—7.

Sibiu, strada Regina Maria 49
(fosta strada Cisnădiei)

(81) 1—3

Nr. 430/1928 (79) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei cl. III-a **Noul săsesc** cu filia Roandola, protopopresbiteratul Târnava, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea dela stat; sesia parohială, 12 jugăre arător şi fânaţ, se va întregi la 32 jugăre; 3½ stânjini lemne de foc aduse în curte, 1 (una) ferdelă veche porumb de fiecare familie, văduvii şi văduvele ½ ferdelă porumb.

In filie 6 jugăre fânaţ de prima calitate.

Casă parohială foarte bună, cu toate supraedificatele economice.

Doritorii de a ocupa acest post sânt invitaţi a-şi înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului Oficiu protopopesc şi cu prealabilă încuviinţare a acestuia să se prezinte în terminul indicat în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Biertan, la 10 Iunie 1928.

Oficiul protopopesc ort.-rom. Târnavamare în înţelegere cu consiliul par.

Nicolae Gheaja
adm. prot.

Nr 279/1928 (75) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante mai jos înşirate, toate de cl. III a, din tractul Geoagiu, jud. Hunedoara, publicăm concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Rom.:

1. **Almaşul mare Bradet,**
2. **Almaşul mare-Suseni,**
3. **Bulbuc** cu filia Curpeni,
4. **Ceru-Băcăinţi,**
5. **Cibu,**
6. **Cheile Cibului,**
7. **Feredeu,**
8. **Homorod-Joseni,**
9. **Homorod-Suseni,**
10. **Mada,**
11. **Nădăştie,**
12. **Stăuini,**
13. **Valea Iepii.**

Retribuţiunile sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs sânt a se înainta oficiului protopopesc Geoagiu în termenul deschis.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înţelegere cu Consiliile parohiale.

Geoagiu, la 26 Mai 1928.

V. Goron
protopop.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!“...
— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor.
Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna“

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului“

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

Casa de sănătate

„Sanatorul Dr. Ittu“

s'a deschis în cea mai frumoasă regiune a oraşului **Sibiu.** Se primesc bolnavi pentru tratament şi reconvalescenţă în condiţiunile cele mai favorabile — posibile. Broul de primire:

Sibiu, str. Regina Maria 36
Telefon 280 (72) 6—10

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericeşti

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note şi aranjate de

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 100, plus spesele poştate Lei 15.

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

S'a redeschis marele

„GRAND HOTEL“

Bucureşti, Calea Victoriei Nr. 11

vis-à-vis de Palatul Poştelor

Complet renovat, aranjat şi mobilat de nou. 250 camere, apă caldă şi rece, calorifer. Telefon în camere, holl şi ascensor. Maşini de scris, Bar, Restaurant, Friseur — Safe.

Mersul trenurilor

Cu începere dela 15 Mai 1928

Plecarea din Sibiu

AGNITA—SIGHIŞOARA

Pleacă din Sibiu	5·45,	17·30
Sosește în Agnita	9·52,	21·17
„ „ Sighişoara	18·45,	8·10

FĂGĂRAŞ—BRAŞOV

Pleacă din Sibiu	6·50,	11·00,	17·05
Sosește în Făgăraş	10·44,	15·21,	21·30
„ „ Braşov	13·55,	18·45	6·55

CISNĂDIE

Pleacă din Sibiu	6·00,	13·15,	17·50
Sosește în Cisnădie	6·33,	13·48,	18·23

VINŢ—ALBA-IULIA

Pleacă din Sibiu	0·45,	12·00,	20·17
Sosește în Vinţ	4·31,	16·14,	0·22
„ „ Alba-Iulia	5·43,	00·00,	1·02

PIATRA-OLT-BUCUREŞTI

Pleacă din Sibiu	3·50,	14·25,	19·55 (Acc.)
Sos. în Tr.-Roşu	4·59,	15·35,	20·48 „
„ „ Bucureşti	17·05,	00 00,	6·40 „

COPŞA-MICĂ

Pleacă din Sibiu

2·35, 4·55, 9·10, 11·12, 15·00, 19·50, 21·15

Sosește în Copşa-mică

4·00, 6·23, 10 33, 13·40, 16·22, 21·15, 22·41

Pl. d Copşa-mică la: SIGHIŞOARA—BRAŞOV—BUCUREŞTI 7·32 (E), 8 24 (P), 13·06 (Ac. Ex.), 14·22 (A.), 17·50 (P.), 23·15 (E·), 0·19 (A.), 1·07 (P).

Pleacă din Copşa-mică la: TEIUŞ—CLUJ—ARAD 4·38 (P.), 6·56 (A.), 8·09 (E.), 11·08 (P.), 16.30 (A.), 17·48 (Or. Ex), 21·41 (P.), 23·24 (Ex).

Sosirea în Sibiu

SIGHIŞOARA—AGNITA

Pleacă din Sighişoara	4·50,	15·45
Sosește în Agnita	9·11,	19·59
„ „ Sibiu	16·20,	6·48

BRAŞOV—FĂGĂRAŞ

Pleacă din Braşor	7·40,	12·30,	19·16
Sosește în Făgăraş	10·31,	15·34,	22·23
„ „ Sibiu	14·45,	20·13,	8·20

CISNĂDIE

Pleacă din Cisnădie	7·12,	14·42,	18·55
Sosește în Sibiu	7·44,	15·15,	19·28

AIBA-IULIA—VINŢ

Pleacă din Alba-Iulia	4·55,	11·30,	00·00
Sosește în Vinţ	5 08,	11·43,	00·00
„ „ Sibiu	10·10,	16·17,	22·15

BUCUREŞTI—PIATRA-OLT

Pleacă din Buc.	23·35	(Acc). 00·00,	10·55
Sos. în Tr.-Roşu	9·53	„ 13·16,	23·25
„ „ Sibiu	10·43,	„ 14·20,	0·30

COPŞA-MICĂ—SIBIU

Pleacă din Copşa-mică

0·20, 4 50, 8·30, 11·30, 14·23, 18·05, 22·05

Sosește în Sibiu

1·47, 6·18, 9·55, 12·59, 15·45, 19·33, 23·34

Trenul pentru băi la OCNA-SIBIULUI

Pleacă din Sibiu:
6·20, 10·52, 13·35, 17·25, 20·50.

Sosește în Ocna:
6·50, 11·22, 14·05, 17·55, 21·20.

Pleacă din Ocna:
6·58, 11·17, 14·10, 18·05, 21·28.

Sosește în Sibiu:
7·30, 11·59, 14·42, 18·37, 22·00

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 4 Iulie 1928 Nr. 51

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Onor. Red. «Transilvania»
(Str. Șaguna 8)
Schimb
Sibiu

Criza bisericească din Anglia

De T. SCOROBEȚ, asesor consistorial

I

In 13 și 14 Iunie a. c. parlamentul englez s'a transformat într'o memorabilă întrunire religioasă. Pe băncile ministeriale se găsiau opt miniștri. Nu erau aceștia niște simpli privitori.

Ministrul de interne, Sir William Joynson-Hicks a deschis ofensiva contra proiectului de lege al noii Cărți liturgice, prin următoarele cuvinte: «Sper că voiu spune ultima mea vorbire în această controversă. Imi dau seama că se tratează de o problemă extrem de grea. Nici unul din venerabilii mei amici nu va presupune că scopul meu e să scormonesc urgia desbinărilor. Tot ceeace sper și pentruce mă rog lui Dumnezeu e ca rostului meu să i dea putere Tatăl ceresc, singurul Stăpân al Catolicilor ca și al Protestanților, al Preoților ca și al neconformiștilor, ca — după cuvântul rugăciunii pentru parlamentul nostru: «să îndrepteze sfătuirile noastre în căile păcii și fericirii, ale adevărului și dreptății, ale religiei și pietății și și acestea să se sălășluească cât mai desăvârșit între noi, din neam în neam».

Oratorul a demonstrat, că Biserica anglicană canadiană și-a revizuit Cartea de liturgie înainte cu câțiva ani. De asemenea și Anglicanii din Irlanda. Dar revizuirea n'a reîntrodus elemente arhaice, eliminate în epoca reformațiunii. Inovațiile strecurate în noua liturgie fac parte din doctrina medievală a catolicismului, contra cărora a luptat cu înverșunare întreagă creștinătatea evangelică. Ministrul de interne s'a făcut apologetul dreptului mirenilor în biserică, zicând: «Preasfinților episcopi nu sunt biserica, nici nu alcătuesc dimpreună cu clerul: «spiritualitatea» bisericii, nici nu posed autoritatea «inerentă» de a defini și a proclama doctrinele bisericii. Ci mirenii, nu mai puțin decât clerul sunt: «persoane spirituale», pentrucă: «de nu va avea cineva Duhul lui Hristos, nu este dintre ai Săi». Și nu mi se pare că e rău lucru, ci un lucru bun, ca parlamentul să discute chestii spirituale și religioase».

Parlamentul englez reprezintă neamul englezesc într'un ipostas asemuitor Congresului bisericesc și Sinoadelor eparhiale. Parlamentul n'are pretenția să reprezinte statul în opoziție cu biserica ci să reprezinte imensa masă a mirenilor englezi, cari n'au străbătut în corporațiile constituționale bisericești sau nu-și pot validita convingerile lor în acele corporațiuni, cari dețin cârma bisericii.

Printre apărătorii Reformei cultului s'a distins Lordul Hugh Cecil, vorbind despre cele mai sacre lucruri cu o simplicitate admirabilă și cu o sinceritate desăvârșită. Membrii parlamentului erau în număr complect. A înfățișat problema reformei cultului ca pe o problemă națională de supremă sfințenie. A pledat pentru iubire și cooperare. Centrul vorbirei sale e următorul pasagiu:

«In sfintele Evangelii se amintesc două minuni ale Mântuitorului nostru Isus Hristos. Intr'una e căpitanul nevrednic să primească pe Mântuitorul în casa sa ci-l roagă să rostească un cuvânt de vindecare pentru soldatul său bolnav. Iar în altă minune, o biată femee bolnavă credea, că se va vindeca și numai atingându-se de haina Mântuitorului. Raționaliștii ar putea reflecta: Cum e cu putință să treacă puterea vindecătoare a lui Hristos prin poala hainei lui? Și totuș credința amândurora a fost binecuvântată. «Credința ta te-a mântuit»! — spune Hristos. Să urmăm exemplul persoanelor din aceste două istorii evangelice, preoți din ramura extremă a anglo-catolicilor, cari susțin că lucrul principal e sfânta liturgie și cultul euharistic, ca și evangelicii conservatori, cari susțin că prin jertfa de pe Cruce suntem răscumpărați și fără de excepție să ne simțim uniți în suprema credință și închinare a Stăpânului, ca și aceia — deosebiți în cele neesențiale și uniți întru Isus Hristos».

Presa întreagă raportând despre discursul Lordului Cecil a recunoscut că pe întreg rotogolul pământului, unde se găsește un englez, se va simți mândru de atâta înălțare a conștiinții religioase într'o desbatere parlamentară.

Aprigul antagonism dintre creștinismul static și creștinismul dinamic, dintre catolicism și protestantism, privit față în față, s'a măsurat în parlamentul englez.

La desbateri participa ca privitor bătrânul arhiepiscop: Randall Davidson, care spera că a găsit sinteza fericită dintre două concepții divergente ale Adevărului divin.

FOIȘOARA

Dela conferențele preoțești

Sfânta liturgie alui Ioan Hrisostom din punct de vedere istoric și dogmatic*)

Indată ce omul a fost creat de Făcătorul lumii, el cunoscu atotputernicia dumnezeiască și nimicnicia omenească.

De aceea Cain și Avel fiii protopărintelui omenesc aduc lui Dumnezeu sacrificii din roadele ostenelelor lor, pe care le considerau ca daruri obligatorii față de Creatorul lor, iar odată cu venirea în lume a lui Enos nepotul lui Adam se începu a se invoca și numele lui Iehova (Gen. 4, 26).

Inmulțindu-se oamenii ei se abătură dela ideia adevărată a dumnezeirei începând a se închina obiectelor de mâni omenești, ori găsite aiurea, idolilor.

In acest timp Iehova chemă pe Avram în pământul Hanaan unde se susținu și pe mai departe monoteismul.

Cultul în acest timp îl forma ridicarea de altare, stâlpi, sacrificii, rugăciuni, promisiuni, tăerea împrejur precum și învocarea numelui lui Iehova.

Ajungând urmașii lui Iacob în Egipt — mediu de cultură mai vastă — credința cea simplă și patriarhală nu mai mulțumi sufletul iudeilor și de aceea prin Moisi alesul Domnului această credință dobândi o extindere mai vastă.

In acest scop principiile dogmatice se desfășoară în înțelesul că Iehova este: unul (Exod 20, 4) este veșnic, el este cel ce este (Exod 3, 14) e preasfânt (Levitic 19, 2) Dumnezeul dumnezeilor, tare și înfricoșat (Deut. 10, 17).

Iar principiile morale decurgând din cele dogmatice sunt: iubirea lui Dumnezeu, (Deut. 6, 5), iubirea aproapelui (Lev. 19, 18) a nu păcătui etc.

Toate aceste principii de viață slugiră de călăuză evreilor în toate timpurile, de și ei se abătură dela ele.

Pentru păstrarea cultului V. T. Moisi întocmi cortul sfânt cu împărțirile lui adaptate formelor de cult ale timpului. In epoca de înflorire a imperiului iudaic, împăratul Solomon zidi mărețul templu unic în istorie în ce privește splendoarea și măreția lui arhitectonică. In anul 588 a. H. acest templu fu dărâmat de regele Nabuhudonosor și prefăcut în ruină pentru ca mai târziu pe aceleași ruine Zerubabel să ridice un templu, însă mai umil, ca loc pentru săvârșirea cultului liturgic iudaic. Acest templu la anul 63 a. H. fu devastat de Irod Idumeul zis și cel mare, pentru ca el să zidească un altul în formă de terasă.

In aceste temple din Ierusalim și în sinagogele din provincii se menținu cultul liturgic iudaic, care consta și în acest timp din rugăciuni de mulțumire către Iehova, cereri, promisiuni, aduceri de sacrificii precum și citirea legii și a prorocilor Testamentului Vechiu. Cultul ebraic aduce aminte Israelteanului că omul nici odată să nu înceteze de a se ridica cu gândul la Iehova și a-i aduce prinos de recunoștință și adorațiune.

Acest cult cu sacrificiile lui fiind întemeiate numai pe promisiunea răscumpărării nu pe însaș răscumpărare, n'a putut avea prea mare însemnătate. Ele închipuiau numai răscumpărarea ce avea să îndeplinească Isus Hristos prin biserica Sa.

Această răscumpărare s'a făcut prin acea că El Fiul lui Dumnezeu s'a umilit pe sine chip de rob luând întru asemănarea oamenilor făcându-se.

*) Temă citită la conferența desp. Geoagiu al Asoc. clerului A. Șaguna.

Legea cultelor şi biserica reformată din Ardeal

Foaia ungurească *Reformátusok Lapja*, organul oficial din Oradea, al districtului bisericii reformate ardelene, se ocupă, într'un prim-articol al său din 23 lunie 1928, de îndrumările necesare acestei biserici în vederea executării legii cultelor.

Organul reformaţilor noştri scrie:

Noua lege de culte, intrată în vigoare, provocă modificări considerabile în viaţa noastră bisericească, în activitatea păstorilor sufleteşti şi în diferitele raporturi de viaţă ale credincioşilor.

Proectul original de lege s'a mai subţiat, cu toate acestea situaţia noastră în faţa legii a devenit mai grea. Probleme nouă ni se deschid, îndatoriri nouă aşteaptă să fie împlinite şi în ramuri nouă de muncă va trebui să ne deprindem puterile.

Vor apărea în curând îndrumările necesare în vederea executării legii; totuş, în multe privinţe, vom rămânea şi după aceea desorientaţi.

Indrumările adecă vor reglementa mai mult numai raporturile noastre cu statul, şi nu vor putea nici decum să aibă în vedere situaţia specială a fiecăruia şi împrejurările în care avem să ne apărăm interesele bisericeşti în urma schimbărilor pricinuite de lege.

Schimbările cele mai bătătoare la ochi sânt produse în raportul nostru cu *statul* şi cu celelalte *confesiuni*.

In raportul cu statul vor purta grijă mai multă ceice stau în fruntea bisericii; ear schimbările în raportul cu celelalte confesiuni, şi cu manifestările vieţii zilnice, vor pune în faţa problemelor nouă pe fiecare păstor sufletesc şi presbiter.

In această parte a legii, cele mai importante două lucruri sânt: *trecerile* şi chestiunea *religiei copiilor născuţi din căsătorie mixtă*.

Legea înlesneşte trecerea, în asămănare cu dispoziţiile de mai nainte, — dar ne îngreunează, de altă parte, apărarea împotriva ei. Duhovnicul nu mai este primul, ci ultimul, care află intenţiunea celui ce vrea să treacă dela o biserică la alta. Trecerea nu se mai anunţă la preot, ci *o singură dată* la ofiţerul stării civile.

Ce urmează de aici?

Urmează, că noi, duhovnici, învăţători, presbiteri trebue să veghiăm mai treji, şi dacă oaia rătăcită din turmă nu vine la noi, să ne ducem noi ca buni păstori la dânsa. Ear, mai pe sus de toate, să îngrijim de turmă cu mai multă luare aminte, nu numai în general, ci după putinţă asupra fiecărui membru, ca să n'ajungă pe drumul pierzării...

A doua înoire, mai complicată şi potrivită să dea naştere adese la nepăceri şi nenţelegeri, este statorirea religiei copiilor născuţi din căsătorie mixtă.

Conform art. 47, tatăl are dreptul să hotărască religia copilului. Nu mai e senz să întrebăm acum că, dacă s'a sistat vechiul sistem de «reversal», pentru ce n'a fost înzestrată, cu acelaş drept, mama copilului? Dar trebue să ne gândim la deosebitele imprejurări ce se pot ivi pe urma legii, ca să nu ne găsească nepregătiţi.

Soţii nu sânt îndatoraţi, după legea nouă, să se înţeleagă înainte de cununie asupra religiei copiilor lor; prin urmare preotul a pierdut din mână un mijloc disciplinar împotriva celor deveniţi necredincioşi bisericii sale. Aşa, se poate întâmpla de multeori, să-şi dea binecuvântarea şi acelora, cari mai târziu nu-şi vor creşte copiii în religia lui. Ne putem închipui cât este de umilitor asemenea serviciu pentru păstorul de suflete şi ce ruşine îl cuprinde, când află că familia asupra căreia a chemat binecuvântare, nu-şi mai botează copilul prin mijlocirea lui...

Situaţii curioase se pot naşte şi în sinul familiilor, b. o. când, într'una şi aceeaş familie, copii de acelaş sex vor fi de religie diferită. Să presupunem că bărbatul care hotăreşte totdeauna religia copiilor, se învoeşte, la începutul căsniciei, ca întâiul băiat să fie, după voia mamei, de religia ei; dar, la naşterea celui de al doilea băiat, bărbatul nu mai face pe placul mamei, ci, se foloseşte de dreptul ce i-l dă legea şi îşi creşte băiatul în religia tatălui.

A împedeca şi a preveni astfel de cazuri, este datoria bisericii. Fostul «reversal» să se înlocuească, în spiritul legii noui, prin o declaraţie a bărbatului făcută înainte de căsătorie, cu privire la religia în care îşi va creşte toţi copiii. In felul acesta şi puterea disciplinară va rămânea în mânile bisericii, preîntâmpinând multe neplăceri de mai târziu.

Acesta ar fi un singur exemplu, din multele cazuri, de unde se poate vedea lămurit trebuinţa, ca însăşi biserica să publice îndrumări, care să orienteze amănunţit pe fiecine asupra îndatoririlor impuse de noua lege.

Părăstas. Joi, în 28 a l. c., fiind aniversarea zilei repaosărei fericitului în Domnul, a marelui şi în veci neuitatului arhiepiscop şi mitropolit *Andrei* baron de *Şaguna*, I. P. C. Sa arhimandritul Dr. E. Roşca, rectorul academiei teologice «Andreiane», asistat de profesorul-protoiereu I. Beleuţă şi protoiereul E. Cioran, şi de diaconul I. Dinu, a servit părăstas în biserica catedrală, iar un grup de studenţi ai academiei, esmişi ai societăţii de lectură «Andrei Şaguna», ca în tot anul, au depus pe mormânt o cunună frumoasă.

Conferenţă catehetică. Joi, în 5 Iulie, se întrunesc la Consiliul arhiepiscopesc profesorii de religie şi catheţii din Sibiu, spre a discuta o seamă de chestiuni relative la problema educaţiei religioase sub regimul noii legi a învăţământului secundar. In programa conferenţei s'au luat următoarele obiecte: 1. Manualele din religie, raportor M. Jantea; 2. Sfânta Scriptură în şcoală: Mih. Neagu; 3. Meditaţiile religioase pentru elevi: Dr. I. Stanciu; 4. Misiunea internă în şcoală: Gh. Maior; 5. Controlul învăţământului religios: Emilian Cioran; 6. Viaţa externă şcolară a elevilor: Ion Dinu.

Un document de actualitate

Fostul arhiepiscop şi mitropolit al Blajului, Alexandru Şterca Şuluţiu, a fost la începutul carierii sale preoţeşti protopop la Bistra Câmpenilor, de unde a trecut ca vicar la Şimleu şi pe urmă a ajuns capul bisericii unite din Ardeal.

Până la aşezarea sa în munţii apuseni, era linişte şi pace în sânul acestui popor. Şuluţiu a fost însă un fervent propagandist al unirii şi a isbutit să facă tulburări mari în satele din jurul Câmpenilor. Propaganda, acestui protopop a făcut mult sânge rău în satele Sohodol, Peleş, Poiana, Certege, Ponor, Vidrele şi altele. Bătăi, sudalme, batjocuri, plângeri, anchete peste anchete au fost urmarea hiperzelului de catolicizare. Documentele desgropate acum în urmă din arhivele acestor sate dau o icoană tristă a frământărilor din anii 1820—1835. Cu trecerea lui Şuluţiu la Şimleu patimile s'au potolit şi toate defecţiunile forţate au revenit la biserica ortodoxă.

Intre acestea s'a întâmplat că şi preotul Vasile Sicoe din Peleş cu mai mulţi credincioşi au trecut în 1826 la uniţi. Ortodocşii nu i-au mai tolerat în biserica lor, nu li-au permis să-şi îngroape morţii în cimiter şi nu li-au dat voie să tragă clopotele pentru morţii uniţi. Exact cum se întâmplă astăzi în satele unde uniţii revin la ortodoxie.

Şuluţiu indignat de acest procedeu scrie protopopului Iosif Ighian dela Ofenbaia, la care aparţinea Sohodolul, scrisoarea ce urmează:

Prea C. I. Hs. Frate Domnule Protopop, — Aceea îţi este cunoscut precum Vasilie Sicoe, parohul dela Peleş cu mai mulţi poporeni ai săi au trecut la sf. Unire, — fără îndoială dar este precum acei poporeni întorşi au şi dreaptă parte şi cădinţă la acea biserică de care s'au ţinut, — totuşi, cu grea ocară a neamului românesc, poporenii cei neuniţi pe cei uniţi îi scot din biserică, nu lasă să tragă clopotele la morţi nici pe piată, şi altele ca aceste bajocuri fac împotriva prea înaltelor rânduieli. Deci dara, ţiindcă întorşii către noi prin aceea că au venit la sf. Unire nici decât nu şi-au putut pierde ţusul, cădinţă şi partea sa, şi aşadar ţusul lor la acele biserici, de care s'au ţinut, nu incetează până când, sau după legile Aprobat. Const. Partea I Tit 1. Artic. 7, le va face altă biserică, sau altmintrelea îl va escontentălui. Pentru aceea dară exoţto şi preteneşte am de de a te cerca pre Domnia ta, ca întru înţelesul legii şi a prea înaltelor rânduieli să binevoieşti acele rânduieli, precum la Sohodol aşa şi la Cărpiniş a face, ca până când uniţii s'ar plăti afară din acele biserici, partea neunită să nu-i bajocorească, ci să îngădue ca la morţi să tragă clopotele şi să-i îngroape în locul cel de obşte a îngropăciunii, — cu care aşteptând valosul Domniei tale sânt — Al Domniei tale plecat şerb şi în Hristos frate,

Bistra, la 27 Noemvrie 1826.

Alex. Şterca Şuluţiu
protopop

Cuprinsul acestei scrisori arată clar punctul de vedere al mitropolitului de mai târziu. Este într'u toate identic cu punctul de vedere al bisericii noastre, concretizat în lupta dată de arhiereii noştri în jurul legii cultelor. Iar dacă un arhiereu, mare în analele bisericii unite, a fixat acest punct de vedere în conformitate cu

---

Fiul lui Dumnezeu s'a umilit pe sine «ascultător făcându-se până la moarte, iar moartea pe cruce» (Filip. 27, 9).

Prin aceasta El cel curat şi nevinovat a satisfăcut pentru noi nu prin sângele ţapilor şi a viţeilor ci prin însuşi sângele Său, (Luc. 22, 19) astfel că Isus Hristos în nesfârşita Sa ascultare faţă de părintele Său cel Ceresc şi din dragostea ce poartă neamului omenesc s'a dat pe sine morţii pe cruce.

Iar pentru ca noi oamenii până la sfârşitul veacurilor să ne facem părtaşi de această jertfă, a trebuit ca ea să se aducă necontenit şi să se urmeze fără sfârşit.

Această jertfă curată este însaşi sf. liturgie aşezată de însuşi Mântuitorul la cina cea de taină când luând pânea în mână binecuvântându-o şi frângând a dat-o învăţăceilor săi zicând «luaţi mâncaţi, acesta este trupul meu» şi luând păharul după cină şi mulţumind l-a dat lor zicând «beţi dintru acesta toţi, acesta este sângele meu al legii celei nouă care pentru voi şi pentru mulţi se varsă spre iertarea păcatelor» (Luca 22, 19—20) (Marcu 14, 22—23). Apoi poruncindu-le le-a zis «aceasta să faceţi întru pomenirea mea» (Luca 22, 19).

Această poruncă au îndeplinit-o atât apostolii Săi cât şi urmaşii acestora până în zilele noastre.

Implinirea acestei porunci a Mântuitorului nostru Isus Hristos constitue sf. liturghie ce se săvârşeşte azi în sfânta biserică ortodoxă. Ea este deci jertfa necurmată, jertfa continuă, a T. N. în care Isus Hristos sub forma pânei şi a vinului în chip fără sânge, prin mânile preotului se jertfeşte Părintelui celui ceresc astfel precum El s'a jertfit cândva pe cruce. Sfânta liturghie deci după fiinţă e aceeaşi jertfă pe care Hristos a adus-o pe cruce pentrucă în aceasta el se jertfeşte Părintelui Său spre ertarea păcatelor lumii. Numai modul jertfei e deosebit. Pe cruce se jertfeşte prin patimi şi sânge, iar la sf. liturghie jertfa se face fără sânge.

Acolo s'a jertfit Hristos numai odată şi într'un loc, aici în mai multe locuri se jertfeşte şi de mai multe ori.

Acest sacrificiu numit liturghie a fost întotdeauna acelaşi dela aşezarea lui de către Mântuitorul şi până azi, atât dupa cuprinsul său cât şi după forma sa.

Sf. liturghie dela instituirea tainei ce o formează până azi s'a oficiat după o rânduială *determinată*, căci slăvitul ap. Pavel zice că toate să se facă după cu viinţă şi rânduială» (I. Corint 14, 10).

Conştii de necesitatea unui formular de administrare a Sf. taine a Euharistiei — deja sf. apostoli întocmesc anumite norme liturgice, din cari norme multe formule ne-au rămas până în ziua de azi, aşa b. o. «Darul Domnului nostru Isus Hristos etc». — apoi — «Pace vouă» ş. a.

Apoi sfântul Iacob apostol şi frate al Domnului întocmeşte tot o astfel de rânduială liturgică — care în codicii liturgici poartă numele de «Liturgia sf. ap. Iacob fratele Domnului»[1]).

Sfântul ev. Marcu ucenicul sf. ap. Petru încă întocmeşte un formular liturgic, ce în aceiaşi codici poartă titlul «Dumnezeiasca liturgie a sf. apostol şi evanghelist Marcu discipolul lui Petru»[2]).

Această sf. liturghie e în deplin uz, la creştinii din Egipt până în veacul al V, anul 449. când izbucneşte erezia monofizită sub şireata conducere a patriarhului Dioscur urmaşul lui Ciril al Alexandriei. (Urmează).

---

[1]) Dr. Badea Cireşeanu, «Tezaurul liturgic» Tom. I, pag. 30.

[2]) Op. cit. pag. 38.

«înaltele rânduieli», e necuviincios ca urmaşii lui de astăzi să-l desavueze.

Recomandăm înalţilor prelaţi uniţi să cetească acest document de actualitate, şi recomandăm şi corpurilor legiuitoare, ca la legiferarea promisă a problemei din art. 45 resp. 47. să ţină seamă de principiul concretizat clar de mitropolitul Alex. Şterca Şulutiu. *S. Stanca.*

Din Zarand *)

La 21 Mai a. c. liceul «Avram Iancu» din Brad a sărbătorit cu mare solemnitate pe veteranul dascăl, Ştefan Albu, care tocmai împlinea 50 ani de apostolat pe altarul culturii naţionale.

S'a accentuat în deosebi frumoasa activitate a veteranului profesor, care a crescut trei generaţii de elevi, — dintre ei am avut fericirea să fac şi eu parte.

Cât de înălţătoare e privelişte să vezi pe falnicul bătrân trecut de 70 ani, purtând pe umeri povara vârstei cu ardoare tinerească.

Ce fericit e sămănătorul care vede cu ochii cum sămânţa de el aruncată, n'a căzut pe ogor sterp.

Par'că mă văd aevea elev pe băncile şcoalei, ascultând cu înfrigurare poveţele şi învăţăturile iubitului dascăl Albu.

Ştefan Albu e urmaş al unei vechi familii de luptători în arena naţionalismului.

Ca profesor, şi multă vreme ca director al liceului, a slujit pe vremuri de urgie, când a propovăduì românismul era lucru extrem de primejdios; i-a trebuit multă dibăcie să nu deştepte bănuelile duşmanilor şcoalei.

Şi acum, din mila Atotstăpânitorului, i-a tost dat să vază visul cu ochii.

Ştefan Albu, făcându-şi bilanţul vieţii, poate fi mulţumit, căci Dumnezeu împlinit-a ruga-i ferbinte: «Nu mă arunca la vreme de bătrâneţe, când mi se istoveşte puterea, nu mă părăsì».

I. P. S. Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul Nicolae, cum şi P. V. consiliu arhiepiscopesc, apreciind la justa-i valoare munca profesorului Albu, serviciile sale de o jumătate de veac, aduse liceului confesional «Avram Iancu» din Brad, i-a exprimat recunoştinţă şi mulţumită.

Intreagă viaţa veteranului profesor Albu e un lanţ de fapte vrednice puse în slujba neamului românesc; el poate privì cu mândrie spre trecut şi cu încredere în viitor.

Pr. *Iosif Comşa.*

*) Corespondenţă întârziată din lipsă de spaţiu. *Red.*

INFORMAŢIUNI

Regele Mihai şi A. S. R. Principesa-mamă Elena, plecând cu tren regal dela Sibiu, s'au oprit la gara Jiblea şi au vizitat, Joi, în 28 Iunie, sfintele mănăstiri Arnota, Bistriţa şi Horezu.

Impotriva băuturilor. Băuturile spirtoase aduc pagube mari, ruinează sănătate, nimicesc gospodării. Sânt isvor de nenorociri, fărădelegi, omoruri şi a tot ce este rău şi otrăvitor. Oamenii de bine luptă din răsputeri împotriva răspândirii lui. P.-S. Sa episcopul din Constanţa a luat măsuri ca preoţii să facă cetiri pentru popor, lămurindu-l despre răul ce aduce băutura. Se va pune temelia unor despărţăminte ale societăţii «Temperanţa» din Bucureşti, care luptă împotriva alcoolismului.

Jubileul unui protopop. In Bistriţa a fost sărbătorit, în 21 Iunie a. c., păr. protopop *Grigoriu Pletosu*, care a împlinit vârsta de 80 ani şi 50 ani de activitate pe tărâm bisericesc şi cultural. După serviciul religios, numeroşi intelectuali, între cari şi foşti elevi ai sărbătoritului, i-au prezentat felicitările. Preotul Spânu, vorbind din partea preoţimii, i-a oferit un tablou cu fotografiile preoţilor din tract. Telegrame de felicitare au trimis şi II. PP. SS. LL. patriarhul Miron şi mitropolitul nostru Nicolae, foşti elevi ai profesorului Gr. Pletosu la liceul din Năsăud, unde a muncit 31 de ani. Cu prilejul jubileului său, sărbătoritul protopop a fost distins cu ordinul «Coroana României» în gradul de comandor.

Ziua cărţii. La sărbătoarea sfinţilor Petru şi Pavel capitala a fost surprinsă de o privelişte neobişnuită: Sute de copii, doi câte doi, cu braţele pline de cărţi româneşti, ofereau trecătorilor să vadă şi să cumpere carte românească, jertfind câţiva lei pentru hrana sufletului. Publicul a răspuns învitării copiilor cu o dărnicie peste aşteptare... Astfel, «ziua cărţii» s'a inaugurat într'un ceas bun. Să nu fie de deochi!

Promovat. Preotul nostru *Ioan Voişian* capelan în Călnic a fost promovat în ziua de 30 Iunie a. c. la gradul de doctor în ştiinţele juridice la universitatea din Cluj.

Licenţa la facultatea de litere din Cluj, şi-a luat o dşoara Virginia Popovici, fiica preotului nostru Zenovie Popovici din Satulung, protopopiatul Braşovului.

Donaţiuni pentru biserici. Simţul de datorie şi de jertfă al credincioşilor bisericii strămoşeşti, pentru aşezămintele ei, creşte an după an. Astfel, în eparhia Clujului, donaţiunile făcute bisericilor parohiale, în cursul anului precedent, se cifrează cu suma de peste cinci milioane lei.

Un preot ungur, dând alarmă asupra «primejdiei» că ungurii din Bucureşti se pot «romaniza», a luat iniţiativa infiinţării a trei şcoale maghiare şi a unei societăţi pentru ocrotirea culturii maghiare. (A şti vorbì româneşte însă nu însemnează romanizare).

Numele Suveranului nu trebue schimbat, cum face acum organul săsesc sibian Tageblatt, pentru care nu există Mihai I, ci *Michael I.* Regele Carol erà numit şi de germanii ardeleni cu acelaş nume de *Carol*, şi nu Karl. Regretăm, că numitul ziar urmează a brusca opinia publică românească, schimbând numele de localităţi cu numiri nemţeşti (dar necunoscute de poporul săsesc) ca Strassburg, Neumarkt, pentru Aiud, Tg. Mureş ş. a., ear pe de-asupra nerespectând nici chiar numele Suveranului român, — care, slavă Domnului, nu-i Michel, ci e Mihai.

Palestina a fost vizitată, în cursul lunii Martie a. c. de peste zece mii de turişti.

Nenorocirea dela polul nordic. Generalul Nobile, grav rănit, dus de un aviator suedez pe vaporul Citta di Milano, spune că în momentul când dirijabilul Italia s'a ciocnit cu colosul de ghiaţă, mecanicul a fost aruncat din locul său, şi rupându-şi spinarea a murit. In căutarea lui Nobile plecase şi vestitul explorator Amundsen, care de atunci, împreună cu însoţitorul său, Guilbaud, s'au rătăcit în pustiul gheţurilor polare.

Un fost general — spărgător. Nu demult a fost arestat la New-York un om, prins în clipa când, spărgând geamul unei prăvălii, încerca să fure două cămeşi de bărbat. Poliţia l-a arestat şi a fost dat în judecată. Când a venit înaintea judecătorilor, s'a aflat că e un fost general rus din armata ţaristă, şi că în vremea războiului comandase o divizie. Acum a ajuns aşa de rău, că n'avea nici cămaşă pe el, ci numai nişte zdrenţe pe trupul gol. Cămeşile voia să le fure, una pentru el şi una pentru nevasta lui bolnavă. Judecătorii, auzind trista poveste a fostului general, s'au cutremurat; totuşi au fost siliţi să-l condamne la 2 zile închisoare pentru spargere. In schimb au făcut o colectă în sală, strângând o frumoasă sumă de bani ce au înmânat-o fostului general. Intâmplarea a stârnit milă şi înduioşare cu cei prigoniţi de stăpânirea bolşevică.

Apărarea păsărilor călătoare. Învăţaţi, întruniţi în palatul S. N. din Geneva, s'au sfătuit asupra măsurilor de luat, ca să se apere păsările călătoare de setea de omor a omului. Aşa, s'a dat ca pildă faptul că rândunelele, care toamna pleacă în ţările calde şi trec pe deasupra Mării Mediterane, sânt aşteptate de corăbii care au deasupra lor sârme electrice. Rândunelele obosite de drum, se lasă în stoluri de mii şi mii pe sârmele corăbiilor să se odihnească. Atunci oamenii, lipsiţi de inimă, dau drumul electricităţii în sârmele lor şi bietele rândunele cad trăznile pe podelele corăbiilor. Păsărelele sânt apoi jumulite şi vândute, căci prin acelea părţi carnea lor se mănâncă. La fel se petrec lucrurile cu alte păsări călătoare, din care pricină numărul lor a început să scadă, fără îndoială în paguba noastră. S'a hotărât ca toate ţările să se înţeleagă între ele, să pedepsească cu asprime, pe cei prinşi că ucid păsările folositoare.

80 Stupi de albine, plini cu miere, sistem unguresc, se află de vânzare la Stefan Király, Sibiu, Str. Brukenthal Nr. 36.

Cursuri de pregătire pentru bacalaureat. La 10 Iulie 1928, se deschid cursurile de pregătire pentru «examen de bacalaureat» sub direcţiunea d-lui Dr. Ioan Bunea, directorul liceului «Gheorghe Lazăr» Sibiu, şi cu aprobarea Ministerului de Instrucţie. Cursurile ţin două luni şi pot fi cercetate şi de absolvenţii clasei a 7-a. Absolvenţii de liceu din afară vor găsi întreţinerea în condiţiuni avantagioase.

Poşta redacţiei

Pr. *N. C. M.* în *Sl. M.* Am dispus conform dorinţei.

Dr. *I. Al. Br. L.* în *Br.* Aşteptăm cele promise. Foaia merge.

Nr. 7134 Şcol. (85) 1—3

Concurs

pentru primirea elevilor în Internatul arhidiecezan din Sibiu

Pentru primirea elevilor în internatul arhidiecezan pe anul şcolar 1928—1929 se publică concurs.

In internat vor fi primiţi în prima linie în mod *gratuit* orfanii săraci ai preoţilor şi funcţionarilor bisericeşti din arhiepiscopia ortodoxă de Alba-Iulia şi Sibiu, cari cercetează vreuna din şcoalele medii, civile, comerciale sau şcoala normală din Sibiu, iar ca *solvenţi* vor fi primiţi cu preferinţă copiii preoţilor văduvi, apoi ai celorlalţi preoţi şi funcţionari bisericeşti activi, precum şi orfanii şi copiii altor părinţi mireni din arhiepiscopie.

Ceice doresc să fie primiţi de nou în acest internat, vor avea să-şi înainteze cererile lor *Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu* până cel mult în *1 August* a. c., însoţite de următoarele anexe:

1. Atestat de botez provăzut cu clauzula oficiului parohial concernent, că petentul şi de prezent este credincios al bisericii ortodoxe.

2. Orfanii de preoţi vor anexa şi un extract familiar extradat de oficiul parohial cu indicarea numelui şi etăţii tuturor membrilor familiei, a comunei bisericeşti unde tatăl a servit ca preot, data morţii tatălui, precum şi date precise şi amănunţite cu *privire la averea mobilă şi imobilă ce posed.*

3. Atestat şcolar în cópie legalizată de oficiul parohial despre ultimul an de şcoală.

Fiecare petent va avea să arate în petiţie la care şcoală voieşte să se înscrie şi în ce clasă.

Elevii cari au beneficiat de internat în anul şcolar 1927/28 atât orfanii de preoţi, cât şi ceilalţi cari au dovedit purtare bună şi spor îndestulitor la studiu, întru cât vor ca şi în anul şcolar 1928/29 să li se rezerve locurile, au până la acelaş dat să arate în scris dorinţa lor Consiliului, anexând la cerere anexele de sub 1, 2 şi 3, căci altcum locurile lor se vor ocupa prin alţi reflectanţi.

Taxa internatului pentru solvenţi va fi: pentru fii de preoţi Lei 10,000 pentru copiii mirenilor Lei 12,000 pentru anul şcolar întreg, care se va plăti în 4 rate egale şi anume: la înscriere, la 15 Noemvrie, la 1 Februar şi la 15 April.

Intru cât în decursul anului şcolar peste prevederi s'ar dovedi, că această taxă nu este suficientă pentru acoperirea speselor de întreţinere, ea se va majora după împrejurări, fiind cei primiţi obligaţi a plăti diferenţa la terminul ce se va statori de către Consiliul arhiepiscopesc.

Elevii primiţi în internat vor fi obligaţi să aducă cu sine la înscriere următoarele lucruri: 4 cămăşi de zi, 4 ismene, 3 cămăşi de noapte, 4 perechi de ciorapi, 6 perechi obiele, 6 batiste, haine de pat: saltea sau străjac, ţol ori plapomă, perină, 2 cearceafuri, 2 feţe de perină şi 2 cuverture de pat, 3 ştergare, 2 servete, 1 săculeţ pentru rufele de spălat 40/50 cm., păhar, cuţit, furculiţă, lingură pentru supă şi pentru cafea, 1 ceaşcă pentru lapte, 3 farfurii, peptene, săpun, perie de dinţi, perie de haine şi ghete, ace, aţă, briceag — şi hainele şi încălţămintea necesară. Rufăria va trebui să fie însemnată cu numele întreg al elevului.

Toţi elevii, primiţi în internat, vor depune la început la administraţia internatului, câte 1000 Lei adecă: Lei 300 în contul stricăciunilor, Lei 200 pentru baie, Lei 100 pentru medic şi medicamente, Lei 300 în contul spălatului rufelor şi Lei 100 pentru bibliotecă.

Cei primiţi în internat vor avea să trimită până la 20 August a. c. în contul taxei suma de Lei 2000, — altcum se vor considera de renunţaţi şi vor fi înlocuiţi cu alţii. Această sumă — în caz de neprezentare nu se va restitui în nici un caz.

Internatul se va deschide cu începerea anului şcolar, când toţi cei primiţi vor fi supuşi unei vizite medicale.

Fetiţe nu se primesc în internat, ci numai băeţi.

Precucernicii preoţi vor pune în vedere atât orfanilor de preoţi, cât şi altor elevi cari voesc să fie primiţi în internat să-şi înainteze cererile la timp şi însoţite de toate actele cerute în concurs, căci altcum cererile nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din şedinţa consiliului arhiepiscopesc dela 30 Iunie 1928.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Nr. 5967. (84) 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de cateheţi şi a catedrelor de religie din învăţământul secundar şi din şcoalele normale din localităţile mai jos înşirate, se publică concurs cu termin de 30 zile şi se invită candidaţii a şi înainta cererile de concurs, însoţite de documentele despre cualificaţia reglementară de profesori şi despre pregătirea teologică, ce o posed.

a) Posturi vacante de cateheţi:

1. **Brad**, Şcoala medie de fete
2. **Bran**, Gimnaziu de băeţi
3. **Cohalm**, Gimnaziu de băeţi
4. **Deva**, Şcoala medie de băeţi
5. **Deva**, „ „ „ fete
6. **Hunedoara**, „ „ „ fete
7. **Lupeni**, „ „ „ fete
8. **Lupeni**, „ „ „ băeţi
9. **Orăştie**, „ „ „ fete
10. **Petroşani**, „ „ „ fete
11. **Sânmărtin**, „ „ „ fete
12. **Sânmărtin**, „ „ „ băeţi
13. **Satulung**, „ „ „ băeţi fete

b) Catedre vacante de religie:

1. **Blaj**. Liceul confesional
2. **Braşov**, Liceul conf. A. Şaguna.
3. **Cristurul-săc.**, Şcoala norm. de stat
4. **Deva**, Liceul de băeţi
5. **Petroşani**, Liceul de băeţi
6. **Sălişte**, Şcoala com., medie: băeţi fete
7. **Sebeş**, Şcoala medie băeţi—fete
8. **Sibiu**, Liceul Domniţa Ileana
9. **Sibiu**, Liceul Gheorghe Lazăr
10. **Sibiu**, Şcoala normală A. Şaguna
11. **Sighişoara**, Liceul de fete
12. **Sf. Gheorghe**, Şcoala norm. şi liceu.

Sibiu, din şedinţa şcolară a Consiliului arhidiecezan, ţinută la 19 Iunie 1928.

Consiliul eparhial al Arhidiecezei ortodoxe rom. de Alba-Iulia şi Sibiu

Medic primar

Dr. ILIE IANCU

mamos

Consultaţiuni pentru boale interne şi de femei ½12—1; ½6—7.

Sibiu, strada Regina Maria 49
(fosta strada Cisnădiei)

(81) 2—3

Publicatiune.

Consiliul arhiepiscop are nevoie pentru Seminarul Teologic de:

65 bucăţi paturi de fier cu somiere.

32 bucăţi dulapuri a două despărţăminte.

32 bucăţi bănci a două persoane.

32 bucăţi mese cu pupitru a două persoane.

(86) 1—3

70 bucăţi scaune.

20 bucăţi cuiere a 10 cuie pe doi metri lungime.

1 dulap pentru bibliotecă după model.

1 dulap pentru infirmeria Seminarului.

1 catedră cu scaun pentru profesor.

Modelele pentru aceste mobile se pot vedea la economatul Academiei Teologice str. Mitropoliei.

Ofertele se vor înainta Consiliului arhiepiscopesc până la 12 Iulie 1928.

Sibiu, din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc ca senat epitropesc, ţinută la 30 Iunie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Casa de sănătate

„Sanatorul Dr. Ittu“

s'a deschis în cea mai frumoasă regiune a oraşului **Sibiu.** Se primesc bolnavi pentru tratament şi reconvalescenţă în condiţiunile cele mai favorabile — posibile. Biroul de primire:

Sibiu, str. Regina Maria 36
Telefon 280 (72) 7—10

(83) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de preot şi paroh în parohia de clasa a III a **Selistat,** protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

Sesiune parohială 3 jug. avute mai înainte de R. A. şi 12 jug. primite prin R. agrară.

Dela fiecare familie o ferdelă de cucuruz, stola obişnuită în parohie şi dela comuna politică 4 stângini lemne de foc.

Doritorii de a ocupa acest post sânt invitaţi a şi înainta cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare oficiului protopresbiteral al tractului Agnita, şi a să prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta, celebra şi cuvânta şi a face cunoştinţă cu poporul.

Agnita, la 21 Iunie 1928.

Oficiul protopopesc al Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Alexandru
adm. prot.

Nr. 247/1928 (78) 3—3

Concurs

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Rom. pentru întregirea parohiei de cl II. Zam din protopopiatut Dobra.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dela stat conform coalei B.
2. Sesie parohială de 21 jug. cad. (arător-fânaţ-pomet 15 jug., ear 6 jug. pădure).
3. Stola uzitată în toate parohiile tr.-Dobra.
4. Casă parohială corespunzătoare.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc al tr.-Dobra în termenul indicat, şi concurenţii se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare după prealabila încunoştiinţare a protopopului.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 7 Iunie 1928.

Iosif Morariu
protopop.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Nr. 430/1928 (79) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei cl. III-a **Noul săsesc** cu filia Roandola, protopopresbiteratul Târnava, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea dela stat; sesia parohială, 12 jugăre arător şi fânaţ, se va întregi la 32 jugăre; 3½ stânjini lemne de foc aduse în curte, 1 (una) ferdelă veche porumb de fiecare familie, văduvii şi văduvele ½ ferdelă porumb.

In filie 6 jugăre fânaţ de prima calitate.

Casă parohială foarte bună, cu toate supraedificatele economice.

Doritorii de a ocupa acest post sânt învitaţi a-şi înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului Oficiu protopopesc şi cu prealabilă încuviinţare a acestuia să se prezinte în terminul indicat în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Biertan, la 10 Iunie 1928.

Oficiul protopopesc ort.-rom. Târnavamare în înţelegere cu consiliul par.

Nicolae Gheaja
adm. prot.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

(82) 2—3

„Sanatorul Wachsmann“

SIBIU

Situat în regiune ideală, clădire modernă, camere spaţioase pline cu soare şi lumină. Parc bine îngrijit. Bucătărie excelentă. Tratamentul se face de către cei mai distinşi medici specialişti după dorinţă bolnavilor. Se primesc bolnavi interni şi reconvalescenţi

Adresa: Sibiu, strada Friedenfels 16

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului“

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ legate şi broşate ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

Mersul trenurilor

Cu începere dela 15 Mai 1928

Plecarea din Sibiu

AGNITA—SIGHIŞOARA

Pleacă din Sibiu	5·45,	17·30	
Sosește în Agnita	9·52,	21·17	
„ „ Sighişoara	18·45,	8·10	

FĂGĂRAŞ—BRAŞOV

Pleacă din Sibiu	6·50,	11·00,	17·05
Sosește în Făgăraş	10·44,	15·21,	21·30
„ „ Braşov	13·55,	18·45'	6·55

CISNĂDIE

Pleacă din Sibiu	6·00,	13·15,	17·50
Sosește în Cisnădie	6·33,	13·48,	18·23

VINŢ—ALBA-IULIA

Pleacă din Sibiu	0·45,	12·00,	20·17
Sosește în Vinţ	4·31,	16·14,	0·22
„ „ Alba-Iulia	5·43,	00·00,	1·02

PIATRA-OLT-BUCUREŞTI

Pleacă din Sibiu	3·50,	14·25,	19·55 (Acc.)
Sos. în Tr.-Roşu	4·59,	15·35,	20·48 „
„ „ Bucureşti	17·05,	00·00,	6·40 „

COPŞA-MICĂ

Pleacă din Sibiu

2·35, 4·55, 9·10, 11·12, 15·00, 19·50, 21·15

Sosește în Copşa-mică

4·00, 6·23, 10·33, 13·40, 16·22, 21·15, 22·41

Pl. d. Copşa-mică la: SIGHIŞOARA—BRAŞOV—BUCUREŞTI 7·32 (E), 8·24 (P), 13·06 (Ac. Ex.), 14·22 (A.), 17·50 (P.), 23·15 (E·), 0·19 (A.), 1·07 (P).

Pleacă din Copşa-mică la: TEIUŞ—CLUJ—ARAD 4·38 (P.), 6·56 (A.), 8·09 (E.), 11·08 (P.), 16.30 (A.), 17·48 (Or. Ex), 21·41 (P.), 23·24 (Ex).

Sosirea în Sibiu

SIGHIŞOARA—AGNITA

Pleacă din Sighişoara	4·50,	15·45	
Sosește în Agnita	9·11,	19·59	
„ „ Sibiu	16·20,	6·48	

BRAŞOV—FĂGĂRAŞ

Pleacă din Braşor	7·40,	12·30,	19·16
Sosește în Făgăraş	10·31,	15·34,	22·23
„ „ Sibiu	14·45,	20·13,	8·20

CISNĂDIE

Pleacă din Cisnădie	7·12,	14·42,	18·55
Sosește în Sibiu	7·44,	15·15,	19·28

AIBA-IULIA—VINŢ

Pleacă din Alba-Iulia	4·55,	11·30,	00·00
Sosește în Vinţ	5·08,	11·43,	00·00
„ „ Sibiu	10·10,	16·17,	22·15

BUCUREŞTI—PIATRA-OLT

Pleacă din Buc.	23·35 (Acc).	00·00,	10·55
Sos. în Tr.-Roşu	9·53	„	13·16, 23·25
„ „ Sibiu	10·43,	„	14·20, 0·30

COPŞA-MICĂ—SIBIU

Pleacă din Copşa-mică

0·20, 4·50, 8·30, 11·30, 14·23, 18·05, 22·05

Sosește în Sibiu

1·47, 6·18, 9·55, 12·59, 15·45, 19·33, 23·34

Trenul pentru băi la OCNA-SIBIULUI

Pleacă din Sibiu:
6·20, 10·52, 13·35, 17·25, 20·50.

Sosește în Ocna:
6·50, 11·22, 14·05, 17·55, 21·20

Pleacă din Ocna:
6·58, 11·17, 14·10, 18·05, 21·28.

Sosește în Sibiu:
7·30, 11·59, 14·42, 18·37, 22·00.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 11 Iulie 1928 Nr. 52

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

(Of.)
Onor. «Asociaţiunea»
Sibiu

Criza bisericească din Anglia

De T. SCOROBEŢ, asesor consistorial

II

Reforma liturgică din Biserica anglicană e opera cea mai de seamă a păstoririi actualului arhiepiscop de Canterbury: Randall Davidson D. D.

O pleiadă întreagă de teologi, istorici şi liturgişti au colaborat de 22 de ani, la alcătuirea Cărţii alternative, care a stârnit imense discuţii între specialişti, credincioşi şi necredincioşi. Antecesorul actualului arhiepiscop, Dr. Fried. Temple a publicat un studiu: *Educaţia lumii*, care a provocat o furtună cumplită în lumea religioasă.

Conservatori până în măduva oaselor, englezii n'au oroare de ideile liberale. Mai ales în domeniul religios. Sunt caracteristice în această privinţă mai ales două axiome: una de *Erasmus:* Celce identifică ştiinţa nouă cu eresia, riscă să considere ortodoxia sinonimă cu ignoranţa, iar *Edmund Burke* spune: O instituţie fără putinţa transformărilor nu se poate conserva.

Fostul arhiepiscop, Dr. Temple era într'o situaţie mai prielnică decât actualul şef al bisericii anglicane. Acela s'a adresat specialiştilor şi teologilor de profesiune, pe când Reforma liturgică, intreprinsă de actualul arhiepiscop priveşte întreaga naţiune engleză.

Inainte de prezentarea în parlament a noii Cărţi de rugăciuni, arhiepiscopul Randall a publicat o broşură: *Qur Hope and Meaning* = Rostul nădejdii noastre şi e destinată membrilor parlamentului. Broşura e numai de 44 pag. şi autorul o numeşte *scrisoare*. Aminteşte întreagă literatura produsă de reformă. Despre Epiclesă a scris canonicul Lasey un studiu de 400 pagini. Chestii dogmatice, istorice, liturgice, canonice. Laturea politică în legătură cu biserica de stat e studiată de juristi şi teologi. In întreagă broşură nu e un cuvânt legănat, lipsit de respect faţă de antagoniştii reformei. Scopul broşurii nu e apologia reformei ci explicarea ei. Nu ia rolul de judecător. O apără, ca unul care-şi dă seamă de fiecare cuvânt din întreagă Carte. Argumentele de susţinere sunt ale bunului simţ, accesibile fiecărui englez. O broşură, care are la bază simţul de răspundere pentru propăşirea bisericii şi pentru îndrumarea generală a vieţii religioase.

Descoperirea dumnezeească n'a cunoscut ultimul cuvânt în veacul al XVI-lea, ci opera creatoare a lui Dumnezeu dăinueşte câtă vreme credinciosul e dispus să înveţe şi să-şi perfecţioneze vieaţa, desbrăcându-se de prejudiţii şi străduindu-se după adevăr. «Dumnezeu singur e neschimbat, iar convingerile şi aspiraţiile noastre sunt în continuă transformare; de aceea şi rugăciunile noastre trebue să se îmbogăţească în consecinţă».

Apoi expune principiile revizuirii cultului.

S'a procedat în mod constituţional, dându-şi contribuţia pe lângă specialişti, corporaţiile bisericeşti competente.

«Mărturisesc — spune arhiepiscopul, că în faţa enormelor discuţiuni, aş fi preferit să urmez exemplul arhiepiscopilor de demult: Cranmer, Coverdale, sau Parker ori Cosin. Aceia ar fi întrunit o seamă de specialişti şi în câteva luni ar fi alcătuit operatul dorit. Noi însă 43 episcopi din Sinodul episcopesc ne-am întrunit la reşedinţa din Lambeth şi de săptămâni şi luni întregi cercetăm lucrările celor 320 membri mireni ai congresului bisericesc şi ale celor 350 membri ai Sinodului clerului de mir.

Broşura Arhiepiscopului este expresia cea mai înaltă a păstorului, care de pe culmea celor optzeci de ani se coboară la fiii săi duhovniceşti, să-i convingă despre necesitatea abandonării oricăror prejudiţii contra Catolicismului, Protestantismului şi a Liberalismului, spre a accepta o reformă liturgică, corăspunzătoare tradiţiilor genuine ale Anglicanismului.

Pentru cetitorul expert broşura arhiepiscopului e apologia libertăţii faţă în faţă cu autoritatea rigidă. Este în acelaş timp un afront contra acelor deghizate campanii, cari acuză Episcopatul anglican de teutinţe absolutistice în biserică.

Broşura încheie: «Iluziile nu se potrivesc unui moşneag ca mine, dar nădejdile, hrănite de-alungul unei vieţi credincioase de muncă sunt chezăşie că biserica a avut o strajă credincioasă.

Broşura s'a răspândit în toată ţara şi a fost citită cu pietate şi cu interes şi a creat o atmosferă de seriozitate şi de sfinţenie în toate straturile poporului englez.

Intrebat de către sfetnicii săi de crede că mai este vreo piedecă de înlăturat înainte de începerea desbaterilor parlamentare,

FOIŞOARA

Dela conferenţele preoţesti

Sfânta liturgie alui Ioan Hrisostom din punct de vedere istoric şi dogmatic*)

(Urmare)

Această erezie se lăţi între creştinii din Egipt cu sila, şi atunci se iscă dezbinarea dintre ortodocşi şi eretici. Ortodocşii atunci fură numiţi «Melhiţi» adecă urmaşi ai regelui, iar ereticii «Copţi» sau monofiziţi. Această liturghie era în uz la toţi creştinii din Egipt, dar cu desbinarea aceasta ea rămase numai în uzul Melhiţilor până în sec. XII, când fu înlocuită cu liturghiile constantinopolitane.

Mai târziu, în veac. al IV, când creştinismul îşi trăeşte epoca de aur, şi cultul ia desvoltare mai mare. Astfel ierarhii bisericii se îngrijesc ca *sacrificiul* să fie sărbătorit întotdeauna ori de câte ori se săvârşeşte cu o împletitură de cântări şi rugăciuni frumoase şi înalţătoare de suflet. In felul acesta şi credincioşii iau parte activă la prăznuirea sacrificiului dumnezeesc. In desvoltarea lor sfintele liturghii au luat o înfăţişare deosebită, după popoare şi timpuri, şi primiră atât în răsărit cât şi în apus forme măreţe. Cele răsăritene se deosebesc de cele apusene prin frumseţea şi conţinutul lor clasic, precum şi prin stabilitatea lor din veacul apostolic până în veacul al IV-lea şi de atunci până azi în aceeaş stare originală.

Desvoltarea ce au luat-o sfintele liturgii în decursul vremii, se datoreşte cerinţelor firii şi apoi temeiului tradiţional apostolic.

După cum am amintit, sf. apostol Iacob fratele Domnului şi primul episcop al Ierusalimului a întocmit el însuşi o sfântă liturgie, liturgie ce-i poartă numele până azi.

Această liturgie a fost mai târziu aşternută şi în scris şi împodobită cu o sumedenie de rugăciuni frumoase.

Dar sf. Vasile cel mare prescurtă această liturgie, cu gândul ca ea să poată fi ascultată de toată lumea până la sfârşitul ei (e vorba de catehumenii cei chemaţi) şi astfel întocmi sfânta liturgie ce azi se numeşte «Dumnezeeasca liturgie a sf. Vasile cel Mare» şi care azi se celebrează de 10 ori pe an. Aceasta ni-o mărturiseşte Proclu patriarhul Constantinopolului († 447) în cartea sa (*Περί παραδοσεος ῆης Θείας λειτοργιος*). «Marele Vasile văzând — zice el — moliciunea şi inclinarea oamenilor spre desfătări, în urma cărora se săturau de lungimea liturgiei (sf. Iacob) a scurtat o nu pentrucă a crezut-o prea mare ori prea lungă, ci spre a înlătura lenevirea împreună rugătorilor şi ascultătorilor, din cauza timpului îndelungat». Despre această prescurtare mai vorbeşte în acelaş timp şi Amfilohie episcopul Iconiei, în biografia sf. Vasile (Dr. B. Cireşanu. Tez. lit. Tom. III, pg. 86).

Pentru acea liturghia sf. apostol Iacob începu a-şi perde din valoarea uzuală începând cu sec. VI. or VII-lea încoace şi astăzi nu se mai oficiază decât o singură dată pe an în Ierusalim la 23 Oct., ziua sf. ap. Iacob fratele Domnului.

Alt formular de liturghie avem în biserica noastră pe cel întocmit de sf. Ioan Hrisostom, arhiep. Constantinopolului († 407). Afară de cele zece anuale ale liturgiei sf. Vasilie cel Mare şi afară de zilele hotărâte pentru liturghia celor mai înainte sfinţite (al treilea formular liturgic întocmit de sf. Grigorie Dialogul ep. Romei) liturgia sf. Ioan Hrisostom se săvârşeşte peste tot anul, aproape cu aceeaşi rânduială tipică ca şi acea a Marelui Vasile, deosebindu-se de

Arhiepiscopul a dispus să stea în permanenţă deschise toate bisericile anglicane din Londra, iar credincioşii să se roage lui Dumnezeu pentru ocrotirea sfintei sale biserici din Anglia.

Ceice se pregătiau să ia cuvântul în Parlament pentru susţinerea proiectului de reformă liturgică, au găsit în broşură un razim ce nu se clatină, iar opoziţia un obstacol greu de ocolit. Ofensiva însă a utilizat mijloace la care apărarea nu contase.

S'a 'mplinit un an

Duminecă, în 1 Iulie 1928, s'a serbat părăstasul de un an în memoria neuitatului mecenate al poporului român şi al bisericii sale strămoşeşti: ***Dr. Ioan Mihu***, odinioară advocat şi mare proprietar în Orăştie. Părăstasul s'a oficiat în Vinerea, locul său natal şi de vecinică odihnă, prin delegatul Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu: păr. asesor al Consistorului mitropolitan ***Dr. Vasile Bologa***, însoţit de parohul locului păr. *N. Cerbiceanu*.

La actul solemn al părăstasului au luat parte membrii Eforiei fundaţiunii fericitului, dnii ***Dr. Virgil Olariu***, prim-preşedintele tribunalului din Deva, şi ***Dr. Enea Papiu***, advocatul institutului de credit şi de economii «Ardeleana» din Orăştie, şi număros popor din loc. In legătură cu serviciul divin, delegatul Consiliului arhiepiscopesc a rostit următoarele cuvinte ocazionale:

Astăzi se împlineşte un an, de când a închis ochii fericitul în Domnul ***Dr. Ioan Mihu***, marele binefăcător al neamului, odrăslit în această comună de Dumnezeu binecuvântată.

Din acest prilej am venit aici, în numele ***Inalt Preasfinţitului Arhipăstor*** al bisericii noastre, să înălţăm împreună rugăciuni părintelui ceresc pentru odihna sufletului său, ca un cucernic prinos al recunoştinţei şi neuitatei noastre aduceri aminte.

A trecut un an de-atunci, cum trece o clipă în noianul veciniciei, şi mulţi vor trece încă, dar, n'a trecut fapta lui cea bună, sufletul lui cel bun, care vor străluci întotdeauna, ca o stea luminoasă, asupra orizontului vieţii noastre, oblicind pururea cărările noastre. Adecă, rămâne binefacerea lui neîntrecută, ca un vecinic îndemn pentru noi, să păzim povăţuirea lui şi să împlinim sfatul lui, isvorît din cea mai probată înţelepciune a vieţii omeneşti.

Iar povaţa şi sfatul lui, îl găsim în litera Testamentului său, în terminii cei mai aleşi. Şi suntem datori, de-acî încolo, să spicuim neîntrerupt în cuprinsul acelui Testament, ca să l înţelegem de-aproape şi să-l împlinim pe toată linia. Iată între altele, ce ne spune în Testamentul său:

1. Se vor înfiinţa pe moşiile mele şcoale economice, cu limbă de propunere românească şi caracter confesional ortodox român.

2. Se vor întocmi cursuri speciale pentru preoţimea şi învăţătorimea noastră.

3. Se va sprijini cultivarea literaturii economice în limba românească.

4. Se vor da stipendii (burse) pentru şcoale economice mai înalte din patrie şi străinătate.

Mai departe spune şi mai lămurit:

Dorinţa mea este, ca, cel mult la 5 ani după moartea mea, să se înfiinţeze şi susţină din venitele fundaţiunii mele:

a) O şcoală pentru pomărit şi legumărit în comuna mea natală Vinerea, din grădina şi luncile mele dela Firez, iar pentru şcoală şi locuinţa elevilor casele mele părinteşti din Vinerea, urmând a se mai zidi din nou pelângă ele, încăperile ce se vor afla de lipsă.

b) O şcoală pentru vierit, pentru cultura viţei de vie, la viile mele din Băcăinţi, unde de asemenea vor trebui construite zidirile de lipsă.

c) Mai târziu, să se purceadă la complectarea şcoalei din Vinerea într'o şcoală agronomică complectă, anume pentru trebuinţele fiilor de ţărani de ai noştri, dintre care o parte să primească instrucţiune şi întreţinere gratuită, iar o parte să plătească o taxă mai mică.

In sfârşit, ca o coroană pentru Testamentul său, grăieşte astfel:

«Născut din o familie fruntaşe de ţărani şi trăind viata mea între ţăranii noştri, am avut o deosebită iubire pentru ei, ceeace mi-au răsplătit-o cu cinste şi iubire generală, dreptaceea am închinat şi eu averea mea spre binele poporului meu».

Sunt acestea, adevărate cuvinte de aur, din glasul celui mai mare patriot român al timpului, care a dovedit prin fapta sa măreaţă, ce rar se iveşte în viaţa popoarelor, că în adevăr ne a iubit pe noi. Dar a tăinuit în sufletul său acest sentiment, până la cea din urmă dispoziţie a sa, pentru care în discretă tăcere ia măsuri încă din 1905. Mândru şi maiestos în sufietul său dispune şi hotăreşte atunci, cele mai sus arătate «spre binele poporului meu».

Câtă bunătate, câtă iubire!...

Şi iubirea e lucru mare, e puterea dumnezeiască pe acest pământ, ce leagă şi uneşte inimile, ce nu se poate siluî, nu se poate porunci, deştepta numai dacă se poate, din scânteia însă de aceeaş obârşie, din care a răsărit şi credinţa strămoşilor noştri, că numai ce purcede dela inimă, străbate iarăş la inimă.

Da, el ne-a iubit pe noi şi ce a avut mai scump pe acest pământ, bogăţiile sale întinse, ca'n poveşti după împrejurările noastre, le-a lăsat toate poporului român, «liber şi neînfluinţat de nimenea», după cum de repetite-ori o spune. Şi nu le-a lăsat unuia sau altuia dintre noi, ci poporului român, aşezămintelor lui de binefacere, de creştere şi învăţătură, pentru luminarea căilor sale în viitor, pentru întărirea şi bunăstarea lui.

Aceasta a fost ţânta lui salutară, şi noi acesteia avem să slujim acum. Să fim un gând şi o simţire cu el. Să-l iubim şi stimăm, cum el ne-a iubit, ne-a stimat şi ne a considerat, şi să urmăm cu credinţă faptei sale creştineşti şi povăţuirilor sale înţelepte, preamărind astfel pe Tatăl nostru cel din ceruri.

Dacă a urmărit cineva cu luare aminte cuvintele sale, a putut să vadă şi să distingă, că toate gândurile şi toate preocupaţiunile sale culminează în una şi aceeaş idee: ***pregătirea şi asigurarea unei stări economice a poporului român***, în toţi ramii de viaţă, începând dela pomărit, legumărit, plugărit, vierit ş. a., care toate sunt chemate a ridica bunăstarea poporului, bunăstarea mulţimii. Cu alte cuvinte, toate năzuinţele sale tind a creia, întâi de toate, ***puteri de muncă productivă***, singurii factori, care sporesc producţia unui popor, ca cea dintâi condiţie pentru bunăstarea şi progresul său. O prevedere şi logică sănătoasă, fără îndoială, care l a caracterizat în toată viaţa.

La poporul israilitean în vechime, era un proverb, că: Omul bogat e om înţelept!... Noi ştim, că această credinţă, aceasta concepţie, cum îi mai zicem astăzi, e în vigoare şi'n zilele noastre. Mai pe faţă, mai în taină, dar toţi o mărturisim şi înclinăm a recunoaşte, că de fapt omul bogat e om înţelept, pentrucă omul înţelept agoniseşte şi chiverniseşte cu rânduială şi numai nebunul risipeşte şi nimiceşte.

Marele nostru ctitor şi binefăcător, ***Dr. Ioan Mihu***, acest gând îl urmăreşte prin dispoziţiile sale testamentare, cum se vede la tot pasul. Bogat, luminat, şi înţelept vrea el să ştie pe poporul său, cum însuşi a fost în viaţă, şi în vederea acesteia îi pune cu drag la dispoziţie averea sa considerabilă.

Dar cine a lucrat astfel nu poate fi om de rând. Nu!... Acela e alesul lui Dumnezeu, care covârşeşte în sufletul său, din însaş fiinţă a dumnezeirii, o putere cu mult mai mare decât semenii săi, şi care dispune liber asupra voinţei sale în plină putere de sine.

Astfel a fost: ***Dr. Ioan Mihu***.

A zidit pe temelia Mântuitorului Isus Christos, când a dat agonisinţei şi chivernisirii sale o menire atât de sfântă, evangelică, asigurându-i prin aceasta o vecinică înflorire şi propăşire. Pentrucă a clădî pe temelia lui Isus Christos, însemnează a continua opera sa dumnezeiască pe acest pământ, care niciodată nu va avea sfârşit.

Să urmăm dar, concepţiilor sale luminate. Să întemeem şi noi gândurile noastre pe aceeaş temelie curată, din care a răsărit fapta sa binecuvântată. Atunci harul celui de sus va încununa rodul ostenelilor noastre, iar memoriei marelui binefăcător al nea-

---

aceasta prin unele rugăciuni mai scurte şi prin unele cântări.

Proclu patriarhul Ierusalimului în cartea lui mai sus amintiţă zice despre această liturghie că puţin după acea (după întocmirea lit. lui sf. Vasile cel Mare) părintele nostru Ioan Gură de Aur îngrijit de mântuirea oilor cum se cuvine unui păstor, văzând uşurinţa firei omeneşti, s'a hotărât a scoate din rădăcini toată meşteşugirea satanică.

Pentru acea a şi tăiat multe şi a rânduit a se face sfântul serviciu mai scurt, ca nu cumva oamenii, cari ubesc mai pe sus de toate oare care neînfrânare şi moliciune, înşelându-se prin temeiuri amăgitoare ale vrăşmaşului, să se depărteze peste puţin de la această apostolică şi dumnezeiască întocmire, cum au făcut o mulţi de multe ori şi în mai multe locuri, şi o fac până în ziua de astăzi». Reese din acest text că sf. Ioan Hrisostom a prescurtat liturghia sf. Vasile cel Mare din aceleaşi motive ca şi sf. Vasile pe a sf. ap. Iacob fratele Domnului, a cărui liturghie e izvorul comun a celor 3 formulare de liturghii ale bisericii noastre. Cu aceste prescurtări făcute de cei doi ierarhi şi pe urmă şi de sf. Grigorie Dialogul, liturgia sf. ap. Iacob n'a fost înlăturată ci numai adaptată cerinţelor timpului. Cu toate acestea, şi aceste liturgii fiice bune ale liturgiei sfântului apostol Iacob, îşi au părţile lor originale.

Pre cum liturgiile vechi mai sus amintite, tot aşa şi liturgia ce formează obiectul acestei teme — a sf. Ioan Gură de Aur — are aceleaşi împărţiri urmând fiecare un scop. Astfel dumnezeeasca liturgie a sf. Ioan Gură de Aur constă şi ea din: 1. Proscomidie, sau producerea şi pregătirea darurilor; 2. Liturgia chemaţilor şi 3. Liturgia credincioşilor.

In partea I-a a sfintei liturgii, sau la proscomidie darurile aduse la altar pentru sacrificiu se pregătesc pentru sf. Euharistie. Această pregătire se face conform normelor liturgice bine determinate în liturgierele noastre înainte de liturgia chemaţilor sau propriu zisă. Până în sec. VI-lea proscomidia se făcea numai după liturgia celor chemaţi, aceasta pentrucă clasele catehumenilor erau bine rânduite si deci acestea să nu poată asista nici la pregătirea darurilor pentru sfânta taină a Euharistiei. Dar acum ca şi dela sec. al VI-lea încoace proscomidia se face înaintea sfintei liturgii.

Proscomidia celor trei liturgii Constantinopolitane e identică întru toate.

Principiul dogmatic ce întruchipează producerea darurilor este că: Isus Hristos Fiul lui Dumnezeu cel ce s'a născut din Fecioara Maria, Mielul lui Dumnezeu, se jertfeşte şi acum ca şi atunci pentru noi în chip real, însă sub forma pânii şi a vinului. Se exprimă apoi unele însuşiri ale persoanei Mântuitorului, însuşiri prezise cu 730 ani înainte de venirea Mântuitorului de către Isaia prorocul (în capitolul 53, v. 7 şi 8) ca: blândeţea (v. 7) îndelungă răbdarea şi patimile pentru neamul omenesc (v. 7 şi 8) iar prin citatul dela Isaia acelaş cap. v. 8 «iar neamul lui cine-l va spune» se exprimă taina naşterii lui Isus Hristos din Fecioara Maria şi coborârea lui din Tatăl.

Tot în această parte a sfintei liturgii se face pomenirea Prea Sfintei Fecioare Maria care ca şi pe pământ, şi în cer stă dea dreapta Fiului Său. Deci se exprimă şi dogma «preasfinţirii» Fecioarei Maria. (Urmează).

Casă de vânzare
★ Sibiu, Strada Z. Boiu Nr. 22 ★

mului: *Dr. Ioan Mihu*, îi vom ridica cel mai frumos monument, în veci neperitor. Amin!...

*

După săvârşirea serviciului divin, s'au împărţit ajutoare din fundaţiunea sa, oamenilor mai săraci şi neajutoraţi din comună, de câte 100, 200 şi 300 Lei, în total 35 asemenea ajutoare. Cu lacrămi în ochi se depărtau creştinii dela casa fericitului lor binefăcător şi rostiau cu evlavie duioasele cuvinte: Dumnezeu să-l odihnească!...

Serbare culturală la Vălenii

Deschiderea cursurilor de vară ale universităţii populare «N. Iorga» dela Vălenii de Munte s'a făcut Duminecă, în cadrul unei măreţe manifestaţii culturale, sărbătorindu-se 20 de ani dela înfiinţarea acestui aşezământ, unic în istoria culturii româneşt.

Inaugurarea cursurilor din anul acesta s'a bucurat şi de prezenţa A. Sale Regale Principesei-Mame *Elena*, însoţită de principesele surori ale A. Sale. Mulţimea imensă le face o entuziastă primire.

Înalţii oaspeţii şi publicul se adună în faţa Şcoalei de misionare, unde primesc defilarea carelor alegorice ale comunelor de pe Valea Teleajenului. Carele, călduros aprobate, redau viaţa câmpenească, industria şi comerţul satelor: ţesături, albinărit, fierărit, dogărit ş. a. ş. a.

După masă, la ora 2, s'a făcut deschiderea cursurilor în faţa A. S. Principesei Elena şi a dlui ministru al instrucţiunii publice.

La cuvântul dl N. Iorga şi ţine să sublinieze că tot ceeace s'a făcut la Vălenі, se datoreză faptului că s'au îndeplininit cereri morale venite din adâncul poporului şi din nevoile adevărate ale ţării noastre.

Urmează, după aceasta, reprezentarea tablourilor din «Povestea vremurilor», înfăţişate de elevele şcoalei misionare.

Dl ministru Dr. Angelescu spune apoi următoarele:

Cu adâncă mulţumire sufletească iau parte la înălţătoarea sărbătoare de azi a acestei instituţii, pe care dl profesor Iorga o conduce de douăzeci de ani. Instituţia a luat fiinţă şi a durat datorită spiritului larg, care a născut-o şi a crescut-o. Dela început rostul şi conducerea ei s'au îmbinat fericit. A răsărit din necesitatea unităţii noastre naţionale; sufletul iniţiatorului a încălzit atâtea suflete înainte de războiu îndreptându-le acţiunea către realizarea idealului nostru politic; acelaş mare suflet după războiu continuă cu aceeaş căldură acţiunea de unificare sufletească în graniţele unităţii politice. Necesitatea universităţii din Vălenі este tot atât de mare astăzi ca şi înainte de războiu. Marele luminător pune şi acum tot atâta suflet pentru luminarea poporului. De altfel numele dlui prof. Iosga este legat de toate actele mari ale trecutului nostru de 30—40 de ani încoace.

Exprim dlui Iorga adânca noastră recunoştinţă şi îi dorim să trăiască mulţi ani pentru a continua uriaşa dsale operă (aplauze furtunoase).

Mulţumită publică. Deputaţii sinodali, cari au participat la adunarea eparhială, ţinută în 13 Mai a. c. în Sibiu, la îndemnul binevoitor al Dlui deputat sinodal, Dr. Gh. Proca reprezentant al cercului nostru au contribuit pentru terminarea «Bisericii Neamului» din Poiana Sărată (Oituz), zidită pe ruinele celei distruse de «războiul pentru întregire» cu suma de 6400 Lei. In numele credincioşilor mei, aduc domnilor deputaţi cele mai simţite mulţumiri, rugând pe bunul D-zeu să le scrie numele lor în Cartea Vieţii Sale. Poiana-sărată (Oituz) la 5 Iulie 1928. Prot. şi paroh *I. Rafiroiu.*

INFORMAŢIUNI

Parastas la Curtea de Argeş. In 21 Iulie, împlinindu-se un an dela moartea gloriosului Rege Ferdinand I al tuturor românilor, se va ţinea la Curtea de Argeş parastas, la care vor lua parte: Familia Regală, membrii guvernului şi reprezentanţii autorităţilor.

Arhimandrit nou. Academia teologică şi Consiliul eparhial din Arad a avut în 23 Iunie a. c. zi de sărbătoare. P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului a hirotesit, în ziua aceasta, pe protosincelul *Dr. Iustin I. Suciu* întru arhimandrit. Este o răsplătire a unui lung serviciu, de 30 de ani, în folosul bisericii şi al culturii noastre la frontiera ţării. Dorim noului Arhimandrit viaţă lungă şi paşnică şi rodnică, spre propăşirea neamului românesc şi a bisericii sale ortodoxe.

La Fântânele, — unde lăncerii şi vânătorii noştri dela 1848/49, conduşi de tribunii Corcheş, Olteanu şi de Palaghia Roşu, au înfrânt trupele lui Vasvári, — se face, de preoţimea locală, an de an, comemorarea luptei glorioase. In 24 Iunie a. c. s'a săvârşit de asemenea o sf. liturghie, parastas pentru eroii morţi, sfinţirea apei şi maslu.

Act de mulţumire. Societatea femeilor ortodoxe române «Altarul» din Deva, aduce şi pe această cale cele mai profunde mulţumiri pentru însemnatele dăruiri primite dela: Soc. minieră «Petroşani» din Petroşani Lei 50,000 (cincizeci mii), Societatea minieră «Mica» din Brad Lei 20,000 (douăzeci mii). Sumele acestea se vor întrebuinţa la ornamentarea internă a bisericii noastre, ce să află în renovare. — Pentru marinimoasele dăruiri rugăm pe bunul Dumnezeu, să le răsplătească din bogatele Sale daruri. Deva, la 28 Iunie 1928. *Florica D. Sfetescu*, preşedinta societăţii, Pr. *Nicolae Duma*, secretarul societăţii.

† **Avram Acilinescu**, veteranul notar al comunei Galeş, jud. Sibiului, a răposat în 29 Iunie, în vârstă de 87 ani şi a fost înmormântat regretat de toţi ceice l-au cunoscut. Preşedintele Reuniunii notarilor, dl Ion Decei, a rostit cu prilejul înmormântării regretatului dispărut, o adânc simţită cuvântare, spunând şi următoarele: O mângăiere şi satisfacţie avea adormitul în Domnul în timpul din urmă, că l-a învrednicit Dumnezeu cu viaţă, ca dintre colegii lui contimporani, cum au fost tata Ivan, căpitanul Henţiu şi alţii, să fie singurul să-şi vadă visul cu ochii: întregirea neamului şi înfăptuirea României de astăzi. A ocupat funcţiunea de notar comunal timp de 34 ani, în această comună, cu demnitate, a fost model pentru colegii lui, a lucrat pentru buna înţelegere, închegare şi prosperitatea corpului notărăsesc, dându şi seamă, că acolo unde este bună înţelegere, încredere, se formează caractere cinstite, care numai spre binele comun pot servi. Decedatul a conlucrat la înfiinţarea Reuniunii noastre a notarilor, care şi astăzi mulţumită îndrumărilor lui şi al contimporanilor există şi astăzi, realizând frumos progres. Avram Acilinescu n'a muncit numai în ogorul administraţiei oficiale, ci şi-a folosit puterile şi cunoştinţele cu care l-a înzestrat Dumnezeu şi pentru promovarea şi spijinirea intereselor bisericeşti economice, industriale şi comerciale, servindu-le atât prin fapte, cât şi prin sfaturi nimerite. Cu astfel de calităţi, — trecut de multeori şi prin încercări şi sbuciumări grele ale vieţii — se desparte de noi muritorul neobosit şi desinteresat. In numele corpului notarilor din judeţul nostru, îţi exprim, venerabile coleg Avram Acilinescu, recunoştinţa şi mulţumirile pentru sprijinul şi îndrumările înţelepte de care ne-ai împărtăşit în viaţa ta întreagă. Se fii încredinţat că îţi vom păstra cu drag şi stimă amintirea, rugând pe Tatăl ceresc să-ţi aşeze sufletul tău în cerescul locaş şi să te odihnească în pace cu drepţii Săi. Veşnică să-ţi fie amintirea.

Promovare. Preotul nostru Aurel Baciu, din Orăştioara de jos, protop. Orăştie, a fost promovat în 30 Iunie 1928 doctor în ştiinţele juridice la facultatea de drept din Cluj.

Candidaţii reuşiţi la examenul de capacitate la Şcoala normală «Andrei Şaguna» din Sibiu îşi pot ridica diplomele la direcţiunea şcoalei.

Catedre vacante. La Academia de teologie ortodoxă română din Oradea pe ziua de 1 Septemvrie 1928 se publică concurs pentru catedrele: Teologia morală şi dreptul bisericesc, şi Teologia practică. Reflectanţii la aceste două posturi vor înainta cerere de concurs Consiliului eparhial ortodox român din Oradea până la 15 August 1928.

Act de mulţămire. Oficiul parohial ortodox român din Băţanii-mari, protop. Sf. Gheorghe, aduce călduroase mulţumiri dlor Gheorghe Savu şi Ilie Savu comercianţi «Fraţii Eremias» Braşov, pentru frumoasa sumă de una mie lei, dăruită bisericii ort. Băţanii-mari. Pr. *Garcea.*

Rezultatele examenului de bacalaureat, ţinut în Iulie, sânt dintre cele slabe. Poate va mai scădea şi năvala tinerimii spre universitate.

ŞTIRI LOCALE

Către publicul sibian. Intre 19—23 Iulie a. c., se ţine la Bucureşti al X-lea Congres internaţional. Vor lua parte delegaţii «Asociaţiunilor naţionale» ale şcoalei secundare şi ai guvernelor mai tuturor statelor din Europa, ai Statelor-Unite, Japoniei etc. După congres, delegaţii fac excursie prin întreaga ţară. In 26 l. c. vor ajunge la Sibiu şi 25 ore sânt oaspeţii oraşului nostru. Publicul sibian, fără deosebire de naţionalitate, e călduros rugat din partea Asociaţiei profesorilor secundari, secţia Sibiu, şi a delegaţilor germani, să binevoiască a primi câte un oaspe doi, pentru o singură noapte, ca astfel, fiind bine primiţi, să ducă cele mai bune impresii despre ospitalitatea sibiană. Repetând stăruitor apelul nostru, rugăm pe On. public primitor, a înştiinţa la biroul Asociaţiunii profesorilor, liceul «Gh. Lazăr», între ora 9—12 a. m. *Ioan Popa* preşedinte, *Valeriu Sardu* secr.

Poşta redacţiei

Păr. Prot. *I. D.* în *P.* Lista e prea lungă ca să o putem publica.

Cursurile dela mănăstirea Neamţului

Duminică, la ora 10 dim, s'au început la mănăstirea Neamţului cursurile «Universităţii populare", fondată de cercul de studii social-creştin «Solidaritatea»

Problema care va forma obiectul prelegerilor din acest an va fi: *Contribuţia creştinismului la cultura umană.* Cursurile sânt:

8 Iulie, dl prof. Dr. Ştefan Bogdan, preşedintele «Solidarităţii»: despre opera culturală a bisericii ort.

9 Iulie, dl prof. S. Ionescu: despre valorile cultural-sociale ale creştinismului.

10 Iulie preot Dr. C. Dron: Evanghelie şi Societate.

12 Iulie dl prof. St. Meteş: Biserica ort. din Ardeal focar de cultură.

14 Iulie, dl Gh. Lungulescu: creştinismul şi muncitorimea română.

15 Iulie, dl prof. Tiberiu Crudu: cultura naţională şi biserica ortodoxă.

16 Iulie dl prof. Teodor Popescu: despre creştinism şi cultură.

18 Iulie, arh. prof. Scriban: Creştinismul şi disciplina socială.

20 Iulie, dl Gh. Bogdan-Duică: Rolul cultural al celor două biserici naţionale.

21 Iulie, prof. Vintilescu: Creştinism şi misionarism.

22 Iulie, dl prof. N. Cartojan: ortodoxism şi influenţe populare mistice.

23 Iulie, dl prof. St. Berechet: Influenţe ortodoxe în concepţiile de drept.

25 Iulie, pr. T. Chiricuţă: valorile ideale în creştinism.

27 Iulie dl prof. I. Savin: Creştinismul faţă de cultură şi civilizaţie.

29 Iulie dl prof. D. Boroianu: dreptul creştin şi dreptul civil,

30 Iulie P. S. Lucian Triteanu episcopul Romanului: Subiect rezervat.

1 August, dl N. Russu Ardeleanu: Regimul Cultelor din România.

3 August, dl prof. Bulacu: Creştinismul şi pedagogia.

4 August dl prof. Popescu-Prahova: Influenţele creştinismului asupra dreptului.

5 August, arh. Grigore Leu: ortodoxia şi sectele.

6 August, dl prof. dr. St. Bogdan: Rostul învăţământului nostru superior teologic, şi închiderea cursurilor.

Nr. 5967. (84) 2—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de cateheţi şi a catedrelor de religie din învăţământul secundar şi din şcoalele normale din localităţile mai jos înşirate, se publică concurs cu termin de 30 zile şi se invită candidaţii a-şi înainta cererile de concurs, însoţite de documentele despre calificaţia regulamentară de profesori şi despre pregătirea teologică, ce o posed.

a) Posturi vacante de cateheţi:

1. **Brad**, Şcoala medie de fete
2. **Bran** Gimnaziu de băeţi
3. **Cohalm**, Gimnaziu de băeţi
4. **Deva**, Şcoala medie de băeţi
5. **Deva**, „ „ „ fete
6. **Hunedoara**, „ „ „ fete
7. **Lupeni**, „ „ „ fete
8. **Lupeni**, „ „ „ băeţi
9. **Orăştie**, „ „ „ fete
10. **Petroşani**, „ „ „ fete
11. **Sânmărtin**, „ „ „ fete
12. **Sânmărtin**, „ „ „ băeţi
13. **Satulung**, „ „ „ băeţi fete

b) Catedre vacante de religie:

1. **Blaj**, Liceul confesional
2. **Braşov**, Liceul conf. A. Şaguna.
3. **Cristurul-săc.**, Şcoala norm. de stat
4. **Deva**, Liceul de băeţi
5. **Petroşani**, Liceul de băeţi
6. **Sălişte**, Şcoala com., medie: băeţi fete
7. **Sebeş**, Şcoala medie băeţi—fete
8. **Sibiu**, Liceul Domniţa Ileana
9. **Sibiu**, Liceul Gheorghe Lazăr
10. **Sibiu**, Şcoala normală A. Şaguna
11. **Sighişoara**, Liceul de fete
12. **Sf. Gheorghe**, Şcoala norm. şi liceu.

Sibiu, din şedinţa şcolară a Consiliului arhidiecezan, ţinută la 19 Iunie 1928.

Consiliul eparhial al Arhidiecezei ortodoxe rom. de Alba-Iulia şi Sibiu

Nr. 212/1928 prot. (97) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I, **Răşinari**, protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta nou concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B pentru întregirea dela stat.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să şi trimită petiţiile, provăzute cu documentele necesare, în termin subsemnatului şi să se prezinte şi în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sibiu, la 15 Iunie 1928.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu comitetul parohial din Răşinari.

Emilian Cioran,
protopop

Nr. 213/1928 prot. (96) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a **Cornăţel**, protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta nou concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B pentru întregirea dela stat.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială 13 jugăre şi folosirea cimitirului.
4. De fiecare familie una mierţă (10 litri) cucuruz sfărimat.
5. Una zi de clacă de fiecare familie.
6. Stola obişnuită în parohie.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare în termin subsemnatului şi să se prezinte şi în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sibiu, la 15 Iunie 1928.

Emilian Cioran
protopop.

Nr. 157/1928. (87) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a (treia) **Şaeş**, protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 de zile dela cea dintâi apariţie în ziarul «Telegraful Român», potrivit ordinului consistorial Nr. 5378/928.

Pe lângă întregirea dela stat, parohia asigură următoarele venite:

1. Locuinţă în natură cu edificiile economice necesare.
2. Grădină şi o vie neplantată de 150 stângini patr.,
3. Sesiune parohială 15 jugăre 1305 stângini patr.,
4. Dela fiecare cap de familie 1 ferdelă (20 litri) cucuruz sfârmit; văduvii şi văduvele plătesc ½ ferdelă (10 litri).
5. 8 stângini lemne de foc dela comuna politică.
6. Stolele uzitate.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu în termin şi după prealabila aprobare a subsemnatului să se prezinte în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a cânta şi cuvânta, eventual a celebra la sfânta liturgie şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc al Sighişorii în înţelegere cu consiliul par. din Şaeş.

Sighişoara, la 27 Iunie 1928.

Emilian Stoica,
protopop.

Nr. 408/928. (95) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-ă, **Râşnov**, protopresbiteratul Branului, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea dela stat.

Sesia parohială 12 jugăre arător.

Doritorii de a ocupa acest post să-şi înainteze cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în terminul indicat şi cu prealabila încunoştinţare a acestuia să se prezinte în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta şi predica, şi a face cunoştinţă cu poporul.

Zârneşti, în 28 Iunie 1928.

Oficiul protopresbiteral al tractului Bran, în înţelegere cu cons. parohial.

Ioan Hamsea
protopop.

Nr. 166/928. (92) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de clasa a III-a, **Silvaşul de sus**, cu filia **Lingina**, din protopopiatul Haţeg, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor dela stat; sesiune parohială în materă 8¼ jugăre arător şi 16 jugăre pădure, în filie 3 jugăre fânaţ; adău (bir) din materă 16 măsuri porumb (à 30 litri) sfărimat, din filie câte 5 lei dela 78 familii; câte 1 zi de lucru dela 39 familii din filie; casă parohială în stare slabă, şi stola uzitată.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Haţeg, la 30 Iunie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Haţeg în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. C. Popescu
protopop.

---

(90) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a, **Baciu**, din protopopiatul ortodox român al Braşovului, se publică nou concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în ziarul Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Leafa dela stat.
2. Venitele stolare.
3. Sesiune parohială, 4 jugăre fânaţ şi un adaus de 4 jugăre loc arător dat din pământul bisericii, dacă candidatul este absolvent de liceu şi Seminar tdologic.
4. Casă bună parohială.

Candidaţii se vor prezenta în una din Duminecile sau sărbătorile răstimpului de concurs, în biserica parohiei Baciu, spre a fi cunoscuţi de popor, având să slujească şi să predice cu acea ocazie.

Cererile însoţite de toate documentele necesare se vor trimite în terminul fixat oficiului protopopesc ortodox român din Braşov.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Braşov, în 28 Iunie 1928.

Dr. I. Blaga
protopop.

Medic primar

Dr. ILIE IANCU

mamos

Consultaţiuni pentru boale interne şi de femei ½12—1; ½6—7.

Sibiu, strada Regina Maria 49
(fosta strada Cisnădiei)

3—3 (18)

Ad. Nr. 670 (91)1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa III-a **Hurez**, protopresbiteratul Făgăraş, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt, pe lângă cele fasionate în coala B pentru întregirea dala stat, şi porţia canonică de 6½ jugăre primite prin reforma agrară.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare în terminul indicat, subsemnatului oficiu protopresbiteral, şi înainte de alegere să se prezinte poporului în biserică spre a fi cunoscut alegătorilor.

Făgăraş, la 29 Iunie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

Nr. 279/928. (94) 1—3

Concurs

1. Pentru întregirea parohiei de clasa I. din **Jina**, protopopiatul Mercurea, se pubică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

a) cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat;

b) Venitele stolare uzitate până în prezent.

2. Parohia **Lupu**, concurs repetit, cu venitele arătate în coala B, stola uzitată, şi 22 jugăre puse în plan în urma reformei agrare.

Reflectanţii îşi vor înainta documentele oficiului protopopesc din Mercurea în terminul deschis şi se vor prezenta în parohii şi spre a se orienta despre venite şi a face cunoştinţă cu poporul.

In înţelegere cu consiliile parohiale.

Mercurea, la 3 Iulie 1928.

Avr. S. Pecurar
protopresbiter

Casa de sănătate

„Sanatorul Dr. Ittu"

s'a deschis în cea mai frumoasă regiune a oraşului **Sibiu.** Se primesc bolnavi pentru tratament şi reconvalescenţă în condiţiunile cele mai favorabile — posibile. Biroul de primire:

Sibiu, str. Regina Maria 36
Telefon 280 (72) 8—10

„Albina" inst. de credit şi de econ., Sibiu

O lămurire necesară

De un timp încoace au început se opereze în mai multe oraşe din Ardeal, unde institutul nostru are Sucursale, reprezentanţe ale unei bănci de asigurare, fondare de dată recentă, din *Brăila* numită *«Albina»* sau şi *Asigurarea «Albina»*.

Ţinem să lămurim On. public, că această societate *nu este o fondare a institutului nostru, şi nu are nici un fel de legătură cu banca noastră.*

Ne simţim obligaţi să dăm această lămurire pentru a preveni eventuale abuzuri, ce s'ar putea face cu numele de «Albina».

Rugăm totodată On. public să ne aducă la cunoştinţă toate cazurile, în care ştie, că organele «Asigurării Albina», pentru ca să îndemne publicul să contracteze asigurări prin mijlocirea lor, s'au dat drept reprezentanţi ai băncii noastre.

Aceasta pentru a putea lua imediat măsurile ce se impun.

(93) 1—3 **Direcţiunea inst. de credit şi de econ. «Albina», Sibiu.**

---

(89) 1—1

Publicaţiune

Se dă în licitaţie publică edificarea caselor parohiale ortodoxe române din Şeica-mare (judeţul Târnava-mare).

Licitaţia se va ţinea în 20 Iulie (sfântul Ilie) 1928, ora 4. p. m., în cancelaria oficiului parohial ort. rom.

Planul şi condiţiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial ort. român Şeica-mare.

Chirion Marcu paroh. **Dumitru Bucur** banu epitrop.

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoştinţă, că în bună înţelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eşit din firma **Schieb & Kauntz.** Numitul domn a preluat singur această întreprindere şi o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onoare la cunoştinţă, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eşit din firma **Schieb & Kauntz**, turnătorie de clopote şi că de-acum voi conduce această întreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

(88) 1—

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 18 Iulie 1928 Nr. 53

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea» (Of.)
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. **Ziarul apare Marția și Vinerea**

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză **Articole nepublicate nu se înapoiază**

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Circulară

către toate Oficiile protopresbiterale și parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu

Implinindu-se un an dela moartea marelui și gloriosului nostru *Rege Ferdinand I*, invităm pe preacucernicii protopresbiteri și parohi ca în ziua de Vineri, 20 Iulie a. c., proroc sf. Ilie, să se facă parastas împreunat cu o cuvântare ocazională pentru odihna sufletului marelui defunct, la care se vor învita toate autoritățile civile, militare și școlare din localitate.

Sibiu, la 15 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 7461. (102) 1—3

Notificare oficială

despre primirea în Academia teologică „Andreiană“

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu, conform noului Regulament, vor fi primiți absolvenții liceelor, având bacalaureatul și absolvenții de seminare. Absolvenții celorlalte școale secundare (școli normale etc.) vor fi primiți ca ascultători extraordinari.

Cererile de primire pentru anul academic 1928/29 sânt a se adresa Consiliului arhiepiscopesc până la 15 August a. c. însoțite de următoarele documente:

1. Certificat de naștere dela ofițerul stării civile.
2. Extras din protocolul botezaților.
3. Testimoniu din școala secundară.
4. Atestat dela medic despre starea sănătății.
5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Studenții sânt obligați a locui în internatul Academiei, unde vor avea toată întreținerea, contribuind cu suma modestă de 6000 Lei anual.

Inmatricularea în Academie se va face în zilele dela 1—15 Septemvrie a. c., având fiecare student a se prezenta la timp și a se provedea cu haine de pat și cu rufele necesare.

La inmatriculare va prezenta și o declarațiune subscrisă de dânsul și părinți eventual tutori, prin care se deobligă, ca în decurs de 1 an după absolvare va întra în serviciul arhiepiscopiei, — iar în caz contrar va restitui bisericei suma integrală de întreținere în decursul celor 4 ani de studiu.

Părinții protopopi, preoții și profesorii de religiune sânt invitați a sfătui pe tinerii buni, ieșiți din școalele secundare, ca să îmbrățișeze în număr cât mai mare chemarea preoțească.

Preoția a fost slujba cea mai de cinste și mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este și astăzi chemarea care dă cele mai superioare rosturi pentru viața unui om, punându-l în serviciul celui mai înalt ideal și al fericirii poporului.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc, ținută la 10 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu

---

Nr. 7462 (103) 1—3

Notificare oficială

privitoare la primirea în Seminarul teologic din Sibiu

Elevii cari doresc să fie primiți în cursul I al Seminarului teologic din Sibiu, în conformitate cu Regulamentul seminarial aprobat de adunarea eparhială din anul acesta, trebue să întrunească următoarele condițiuni:

Se fie născuți pe teritoriul Mitropoliei ortodoxe române ardelene, de confesiunea ortodoxă și să nu fie sub vârsta de 15 ani împliniți și nici trecuți de 18 ani.

Tinerii cari doresc a intra în această școală să-și înainteze cererile până la 15 August a. c., Ven. Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu, având a alătura următoarele documente:

1. Certificatul de naștere dela ofițerul stării civiile;
2. Extras din protocolul botezaților;
3. Testimoniu școlar din care să se constate, că a absolvat cu succes 4 clase liceeale sau gimnaziale;
4. Atestat medical despre starea sănătății;
5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Elevii Seminarului vor fi interni, având toată întreținerea în internat, pentru care vor avea să solvească o taxă de 10,000 Lei anual.

Inmatricularea se face din 10—14 Septemvrie. Elevii vor aduce cu sine hainele de pat și rufele necesare.

Onorata preoțime e poftită a aduce această notificare la cunoștința credincioșilor în sfânta biserică la finea liturghiei în 2 Dumineci consecutive și vor îndemna pe părinții tinerilor buni, să petiționeze de a fi primiți în Seminar.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc, ținută la 10 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia și Sibiu

---

Nr. 7269 (104) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de **preot misionar** al arhiepiscopiei de Alba-Iulia și Sibiu se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela viitorul preot misionar se cere a fi la dispoziținea I. P. S. S. arhiepiscop și mitropolit, respective a consiliului arhiepiscopesc, spre a fi trimis acolo unde se ivește necesitatea să slujească, să predice, să conducă procesiuni religioase și să fie în mijocul credincioșillor din o anumită localitate atâta timp, cât va cere trebuința. Va avea apoi să ia parte activă la conferențele preoțești.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt: salar de bază 1600 lei lunar plus toate sporurile cuvenite.

Cererile de concurs să se trimită Consiliului arhiepiscopesc în termenul deschis, dimpreună documentele necesare și anume:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu din școalele medii.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de cualificațiune preoțească.
5. Atestat de serviciu.
6. Alte eventuale documente recomandatoare.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc, ținută la 10 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia și Sibiu

Pomenirea marelui Rege Ferdinand I

— La 20 Iulie 1928 —

Când, în ziua aceasta, se împlinește anul dela moartea înțeleptului și gloriosului Suveran, cu nesfârșită dragoste de țară FERDINAND I, care n'a perdut nici pe un moment credința și încrederea în viitorul ei, clerul și poporul mitropoliei noastre ardelene participă cucernic și recunoscător la serbarea de pomenire pentru odihna răposatului în Domnul, a întâiului Rege Ferdinand al românilor strânși între granițele țării întregite.

Sufletul neuitatului Suveran, din lumea celor aleși și drepți, al omului care și-a împlinit datoria de Domn și de român, să vegheze în vecie asupra destinelor patriei mărite sub ocârmuirea Lui dreaptă și binecuvântată.

Celce a înfăptuit aspirațiile unui neam întreg, care vrea să trăească „netrunchiat și de sine stătător“, fie slăvit din generație în generație pe pământul străbun și sfânt al României mari și libere!

Nr. 7417/1928 (104) 1—3

CONCURS

La Școala normală ortodoxă «Andrei Șaguna» din Sibiu, cu începerea anului școlar 1928/29, sânt libere următoarele catedre:

1. *Religiunea*, 2. *L. Română*, 3. *L. Franceză*, 4. *Istoria*, 5. *Educația fizica*, 6. *Științele agricole cu postul de agronom.*

Salarul și accesoriile sânt ca la școalele normale de stat. Dela concurenți se cere pregătire pentru școalele normale și să fie români ortodocși. Vor fi preferiți candidații cari au pregătire preoțească. Cererile se vor adresa Consiliului arhiepiscopesc Sibiu, în termin de 30 zile dela publicarea acestui concurs.

Sibiu, din ședința Consiliului arhiepiscopesc ca senat bisericesc, ținută la 10 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc

Criza bisericească din Anglia

De T. SCOROBEŢ, asesor consistorial

III

Seara târziu, la 14 Iunie, desbaterile parlamentare în chestia reformei liturgice s'au încheeat. Ultimul orator a fost primministrul Baldwin, care şi-a exprimat părerea în chestia liberalismului bisericii anglicane. Această biserică după concepţia oratorului respectă tradiţia, dar nu e roaba tradiţiei. Face o analiză a noţiunei «tradiţie». Căci există o tradiţie protestantă, care se întinde până în veacul al XVI-lea şi e încorporată în Cartea liturgică din 1662. In sinodul tridentin îşi are rădăcinile tradiţia catolică. In epoca sinoadelor ecumenice e o tradiţie ortodoxă şi mai veche, iar, în sfârşit, în epoca apostolică e tradiţia creştină, fără de alt atribut. Insă lumea de azi se nizueşte să privească realităţile religioase prin ochii proprii.

Eclesiasticismul şi cultul se consideră esenţa sufletului colectiv în vreme ce religia şi slujba pentru deaproapele alcătuesc adevăratele realităţi spirituale. Dela consideraţiile acestea generale, premierul a trecut la o sinceră apologie pentru reformă. Oricât de sinceră a fost însă apologia sa, parlamentul era nedumerit de atitudinea guvernului, care număra printre membri săi antagonişti declaraţi ai reformei, în frunte cu ministrul de interne. Cerându-se votarea, s'au dat pentru proiect 220 voturi iar contra 268. Ce e drept voturile din Anglia au fost 208 pro şi contra 197. Deputaţii din Scoţia, Irlanda şi Wales au determinat înfrângerea.

S'a constatat, că opoziţia şi de astădată a venit bine pregătită şi cu oratori de forţă. Sprijinitorii reformei apelau la raţiune pe când opoziţia a scormonit şi a utilizat toate prejudiţiile englezeşti.

Ei au prezentat reforma liturgică drept punte spre catolicism. Şi decât stat catolic — mai bine ateu — a răspuns unul din majoritate.

Aversiunea contra catolicismului a întrat în sângele naţiei engleze. E caracteristică legea despre statutul bisericii catolice dela sfârşitul anului 1926. Guvernul prezintase un proiect de lege pentru abrogarea vechilor dispoziţii contra catolicilor, cari dispoziţii de mult erau literă moartă. Cu toate acestea parlamentul, abrogând o mulţime de legi asupritoare, au luat următoarele cautele în legea cea nouă:

1. Regele Angliei nu poate fi credincios al bisericii latine.

2. Primministrul în Anglia nu poate ajunge un catolic.

3. Catolicii englezi nu pot pretinde privilegii egale cu credincioşii bisericii anglicane.

4. Procesiunile catolice se pot face numai cu încuviinţarea specială a forurilor administrative.

In reforma liturgică se găsesc o seamă de inovaţii, de origine catolică şi altele ortodoxe. Printre cele catolice e a se considera mai ales *rezervarea sfintei cuminecături*, în senzul lui *Corpus Domini*. Printe inovaţiile de origine ortodoxă se numără introducerea rugăciunilor pentru *prefacere*, rugăciunile pentru morţi, cultul sfinţilor şi obligativitatea ajunării înainte de cuminecare.

In cursul desbaterilor a produs sensaţie declaraţia unui orator, că s'a cerut arhiepiscopului să elimeneze rubrica despre rezervarea sfintei cuminecături şi s'au dat asigurări că nicio opoziţie nu se va produce contra proiectului. Arhiepiscopul s'a arătat intrasigent. Opoziţia prin urmare s'a crezut în drept să apere tradiţia protestantă a bisericii anglicane. Are şi un senz politic votul parlamentului: desfacerea bisericii de stat, căci liberalii ca şi laburiştii tind să egalizeze confesiunile şi să desfiinţeze privilegiile anglicanismului, care nu este singura credinţă a poporului englez nici în Anglia şi cu atât mai puţin în vastul imperiu britanic.

Dintre partidele politice din Anglia, conservatorii apără vechea legătură dintre stat şi biserică. Camera lorzilor reprezintă tradiţia şi nizuinţa cimentării raporturilor de simpatie cu biserica.

Noua constituţie bisericească acordată în anul 1922, înfiinţează cele trei organe diriguitoare în biserică: Sinodul episcopesc, Sinodul clerului şi Sinodul mirean, având îndreptăţirea de a formula doctrina bisericii şi ritul administrării sfintelor taine precum şi a reglementa toate chestiile religioase şi de interes obştesc ale bisericii anglicane.

Pentru conservatori această lege a fost considerată peatra fundamentală a autonomiei bisericeşti. Liberalii interpretează dreptul de control prin a încuviinţa sau a respinge tot ce emanează dela autoritatea bisericească.

Legea n'a determinat nici sfera nici criteriile controlului în chestii bisericeşti.

Iar liberalii au explotat această lacună a legii despre autonomia bisericească.

In numărul proxim se vor arăta părerile arhiepiscopului octogenar în chestia gravă a crizei bisericeşti din Anglia.

Şedinţă plenară. Consiliul arhiepiscopiei noastre de Alba Iulia şi Sibiu a ţinut în 16 Iulie a. c. şedinţă plenară, sub prezidiul I. P. S. Sale Arhiepiscopului şi Mitropolitului nostru *Nicolae*, rezolvindu-se mai multe cestiuni curente, — dintre care amintim, că în postul de protopresbiter al tractului Cohalm a fost numit dnul *Alexandru Brolea* directorul gimnaziului din Baraolt, iar ca director al liceului ortodox român «A. Şaguna» din Braşov a fost instituit profesorul *Ioan Moşoiu*.

Jurământul dela Alba-Iulia

şi „lămuririle" dlui ministru Lăpedatu

Măsura pripită pe care a luat-o dl ministru Lapedatu faţă de câţiva preoţi, prezumptivi participanţi la jurământul dela Alba-Iulia, l-a adus, pe dsa, într'o lamentabilă încurcătură. De aici interminabilele «lămuriri», «precizări», — «răspunsuri», «replici» etc. prin care dl ministru se trudeşte să se spele — măcar în ochii naivilor.

Cele mai recente «lămuriri» ale dsale au apărut în *Universul* din 30 Iunie a. c.

Ele încep cu formula, atât de populară în lumea copiilor,... «Ba, tu...» Intr'adevăr la documentatele observaţii pe care le-a făcut «Telegraful Român» din 20 Iunie a. c. dl Lapedatu răspunde cu o delicateţe neobicinuită la un ministru al cultelor şi artelor: «Nu eu sânt mincinos»... «ci cei dela Sibiu sânt *necinstiţi*». Ipsissima verba.

Cu alte cuvinte noi, ăştia dela Sibiu, sântem necinstiţi, fiindcă am publicat documente cu număr şi iscălitură, pentru a-i rememora dlui ministru măsurile ce le-a luat în chestia jurământului dela Alba-Iulia şi a-i arăta că pentru aceste măsuri nime nu-i va ridica statuie.

Bravo, dle ministru!

Cât despre sfârşitul «lămuririlor» dlui ministru: «Va veni ziua când voi putea vorbi liber. Voi arăta atunci adevăratele mobile ale campaniei»... Aacest sfârşit se traduce, tot în lumea hârţuelilor puerile, prin cunoscuta ameninţare: «Las'că treci tu pe la poarta noastră»!...

Nu mai da lămuriri, dle ministru, că te'ncurci tot mai rău!

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

FOIŞOARA

Dela conferenţele preoţeşti

Sfânta liturgie alui Ioan Hrisostom din punct de vedere istoric şi dogmatic

(Urmare)

Prin pomenirea sfinţilor, întru amintirea celor nouă cete cereşti, se invoacă şi ajutorul lor întru mântuirea noastră. Făcându-se pomenirea reprezentantului lui Isus pe pământ, â ierarhului, precum şi reprezentantul puterii lumeşti, se fac pomenirile celor vii cerându-se ajutorul lui Dumnezeu şi al sfinţilor pentru sănătatea şi mântuirea sufletului lor. Aşişderea se face şi pentru cei morţi.

Odată pregătite darurile tămâindu-se ca şi odinioară în cultul T. V. se acoper cu acoperemintele, simbolizând atotputernicia Dumnezeirei lui Isus Hristos care s'a născut în peşteră şi a cărui naştere a fost vestită lumii prin ivirea pe bolta cerească a stelei minunate. După ce au premers toate acestea jertfitorul, preotul, invocă puterea dumnezeiască la primirea şi prefacerea darurilor întru cinstit trupul şi sângele Domnului nostru Isus Hristos.

Cu privire la darurile ce se folosesc la pregătirea sf. Euharistii biserica noastră adoptă pânea dospită şi vin curat. Forma pânii e adoptată încă din vechime e prosfara, sau prescura.

Numărul prescurelor e cinci întru amintirea celor cinci pâni cu care Mântuitorul a săturat 5000 de oameni. (Luca 9, 13). Nicefor Mărturisitorul, patriarhul din Constantinopol prin canonul său al 11-lea permite săvârşirea euharistiei şi dintr'o singură pâne, prosfara. T. Lit. Tom. III s. 171.

Proscomidia se sfârşeşte prin optustul obişnuit.

Partea II-a a sfintei liturgii alui Ioan Hrisostom e liturgia celor chemaţi. In această liturghie se pregătesc — precum la proscomidie darurile — credincioşii pentru sfânta Euharistie. Această parte ca şi prima — proscomidia — este identică cu cea alui Vasile cel mare. Ea se începe cu binecuvântarea sfintei Treimi şi se termină cu ectenia «câţi sunteţi chemaţi eşiţi». Se numeşte a catehimenilor sau a celor chemaţi, pentrucă în secolele prime ale creştinismului la sărbătorirea sacrificiului puteau lua parte şi păgânii precum şi ereticii (nu însă şi la actul prefacerii şi împărtăşaniei). Biserica, ca o maică duioasă, a purtat grije nu numai de mântuirea fiilor ei ci şi de a celor ce au dorit să între în apa botezului.

Grijea bisericii faţă de acestea a fost aşa de mare, încât li-a îngăduit a asista la o foarte însemnată parte a sf. liturgii, numită până azi după numele ce-l purtau ei, a catehumenilor sau a celor chemaţi către botez.

Conţinutul ei este mai mult didactic, instructiv, pentrucă prin imnele, antifoanele şi predica rostită în această parte a liturgiei, cei ce voiau să vie către botez se pregăteau prin acestea precum şi prin rugăciunile rostite în formă ectenică se rugau pentru mântuirea sufletelor, înflorirea bisericii, pentru episcopii eparhioţi, pentru domnitori.

Se fac rugăciuni pentru vremuri bune, pentru îmbelşugarea roadelor pământului, pentru cei ce umblă pe ape (iar acum pentru cei ce zboară prin văzduhuri) şi alte ectenii prin care se cerea ajutor dela Dumnezeu Tatăl. (Aceste ectenii fac parte însemnată şi în liturgiile vechi). Toate aceste rugăciuni la care poporul răspunde cu «Doamne miluieşte-ne» se închee cu ecfonisul ecteniei cei mari.

Dela sate

— O răsplată cuvenită —

Preoţimea «Cercului cultural Bobâlna», din despărţământul Geoagiu al «Asociaţiei clerului Andrei Şaguna» şi câţiva fraţi din jur, în dimineaţa primei zile a lunii Iulie îşi îndrepta grabnic pasul spre parohia Răpoltel, unde în cerc frăţesc avea să prăznuiască răsplătirea muncii din via Domnului a unui frate, a Părintelui Vasile Păşcău.

Douăzeci de ani de apostolat rodnic, şapte în parohia de pe valea Geoagiului, Brădet, şi treisprezece în Răpoltel, azi se răsplătesc de către I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae, prin şeful tractului, Păr. protopop Valeriu Goron, cu dreptul d'a purta brâu roşu, simbol al recunoştinţei mai marelui bisericii noastre.

Ajunşi în frumoasa parohie Răpoltel, situată la poalele munţilor metalici, cu un popor curat şi bun la suflet, preoţimea intrând în sf. biserică oficiază sf. liturgie în sobor, celebrată de păr. prot. Valeriu Goron.

La preceasnă subsemnatul ţine disertaţia: «Sf. Scriptură şi viaţa omenească», iar după săvârşirea parastasului pentru preoţii decedaţi, foşti slujitori la acest sfânt altar, păr. prot. Valeriu Goron prin cuvinte bine simţite, rostite la adresa preoţimei, poporului şi părintelui local, îi face distingerea prin predarea brâului roşu, acordat de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae.

Viu emoţionat păr. Vasile Păşcău primeşte darul, mulţumind lui Dumnezeu că l-a învrednicit de a putea lucra cu spor în ogorul lui Hristos, ear I. P. S. Sale Părintelui Mitropolit Nicolae pentru cinstea ce-i face prin această distingere al cărei merit se resfiră şi asupra credincioşilor săi.

Promite că va lucra şi de aici înainte cu acelaş zel pentru mântuirea sufletelor lui încredinţate spre grijire, precum şi pentru apărarea credinţei strămoşeşti, toate acestea spre prosperarea bisericii, neamului şi ţării noastre.

La conferenţa cercului cultural preoţesc Bobâlna şi la sărbătorirea muncii de 20 ani a unui păstor de suflete, a luat parte şi reprezentantul administraţiei prin dl primpretor al plasei Simeria, Iosif Popovici, care totdeauna ştie să dea importanţa cuvenită evenimentelor ce se petrec în sinul poporului de sub jurisdicţiunea sa.

A urmat partea doua a conferenţei, conferenţa intimă, sub prezidiul păr. protopop, care se interesează de aproape prin preoţii prezenţi de starea actuală a parohiilor, dând directive de păstorire rodnică în mijlocul poporului dela sate. Arhivul parohial al părintelui Vasile Păşcău din Răpoltel, cu condica pastorală şi cronica parohiei, încă sânt vrednice de admirat.

La masa oferită de păr. Păşcău fraţii preoţi şi alţi intelectuale din jur au petrecut câteva clipe înălţătoare, pentruca atunci când căldura zilei s'a mai domolit să şi ia fiecare calea spre grijile de acasă. Pr. *Inocenţiu Tiruţa.*

Din Zarand

In ziua Sf. ap. Petru şi Pavel, cu ocaziunea sărbătorii de încheere de an la liceul «Avram Iancu» din Brad, s'a sărbătorit şi ieşirea la pensiune a profesorului Pr. Dr. Pavel Oprişa, după o activitate şcolară de 35 ani.

Şi de astă dată Zarandul a ştiut să-şi arate recunoştinţa faţă de vrednicul profesor, venind în număr mare foştii lui elevi, cum şi prietenii şi cunoscuţii lui, pentru ca, în cadrele şedinţei festive organizate de corul elevilor dela liceul nostru sub conducerea prof. Gh. Pârvu, să-l sărbătorească după cuviinţă.

Directorul liceului, dl Dr. Ioan Radu, în cuvinte mişcătoare, arată activitatea jubilantului. Urmează apoi discursul dlui Sporea, directorul şcoalei normale din Deva, ca delegat al ministrului instrucţiunii şi insp. şcolar, care, pe temeiul meritelor sărbătoritului, îi predă decoraţia acordată de ministerul instrucţiunii publice, Răsplata Muncii cl. I.

Pr. Dr. P. Oprişa primise dela I. P. S. Sa arhiepiscopul şi mitropolitul nostru Nicolae, cu ocaziunea ţinerii reprezentanţei liceului, în 21 Mai a. c., pe lângă binecuvântarea arhierească, dreptul d'a purta brâul roşu, pentru activitatea rodnică desvoltată pe teren bisericesc şi şcolar. După terminarea şedinţei festive a urmat masa dată în onoarea Păr. Dr. Oprişa, luând parte tot ce Zarandul are mai distins, peste o sută de persoane, doamne şi domni, în frunte cu dl prefect al judeţului Hunedoara, Sfetescu. S'au rostit însufleţite şi instructive cuvinte.

Aşa s'a răsplătit râvna celuice 35 ani a muncit neîntrerupt ca bun sfetnic şi povăţuitor desinteresat al şcoalei şi bisericii noastre din vechiul Zarand.

Ii dorim încă mulţi ani de activitate mănoasă. Pr. *Alex. Fugătă.*

INFORMAŢIUNI

«Casa Patriei». Cotidianul clujan, ziarul *Patria*, după zece ani de existenţă, împreunată cu mari jertfe, dorind să aibă casă şi tipografie proprie, lansează călduros apel tuturor voitorilor de bine şi prietenilor, în scop de a-şi da obolul pentru înălţarea *Casei Patriei*, ca întâia instituţie de presă română în Ardealul desrobit. S'au emis bonuri de câte 5000 lei pentru *Casei Patriei.* Bonuri se găsesc de vânzare la băncile româneşti ardelene. Ceice nu au mijloace materiale suficiente pentru a cumpărâ un bon întreg, se pot asocia mai mulţi în acest scop. — Fiind în fruntea acţiunii pornite fruntaşi cu dare de mână, înălţarea noului aşezământ se va putea înfăptuî cât mai de grabă.

Absolvenţii «Seminarului Andreian» din Sibiu anii 1917 (Teodor Paşca) şi 1918 (Ioachim Crăciun) vor avea revederea de 10 ani la Sibiu în zilele de 5 şi 6 August 1928. Întâlnirea va fi în ziua de 5 August ora 9 dimineaţa în faţa Mitropoliei, pentru a asista la parastasul făcut în memoria celor căzuţi în războiu. Orce alte relaţiuni se vor primî dela dl locot. Berghia Ioan, reg. 90 inf. Sibiu.

Cercul studenţilor sibieni înscrişi la universitatea şi şcolile speciale superioare din Bucureşti, rămânând credincioşi scopului, ce şi-au ales spre îndeplinire, vor cerceta în timpul acestei vacanţe următoarele comune: Nocrich în ziua de 29 Iulie, Apoldul mic şi Miercurea în ziua de 5 August şi Poiana la 6 August. Pretutindeni pe unde vor trece, studenţii vor spune cuvântul iubirii de neam, rege şi credinţă. Programul cultural şi artistic, pe care-l vor desfăşura, va fi încheiat prin dăruirea unei biblioteci populare comunei respective. In activitatea, pe care au început o, studenţii îndrăsnesc să considere ca tovarăşi aprobarea şi ajutorul publicului. — Programele în amănunt ale fiecărei şezători se vor anunţa la timp.

Moartea unui episcop romano-catolic. La Sătmar a încetat din viaţă episcopul Tiburţiu Boromissza, în vârstă de 88 de ani. Şi-a lăsat averea aproape întreagă în scopuri bisericeşti.

Din Palestina. Printr'o ordonanţă a guvernului, publicată de curând, toate instituţiile religioase, toate şcolile şi toate instituţiile de binefacere din Palestina sânt scutite de orce fel de impozite şi taxe vamale.

— Bugetul de cheltueli al guvernului palestinean pe anul 1928 este de cca 2 şi jumătate milioane lire engleze.

— Oraşul Ierusalim a avut de de înregistrat în ultimul timp, atât în centru cât şi în cartierele mărginaşe, o mare mişcare în domeniul construcţiilor. Comunicaţia între cartierele mărginaşe noui şi centru se face cu ajutorul autobuzelor; taxa de călătorie este de un piastru (8 lei).

— La sfârşitul anului 1927 s'a constatat în Palestina un număr de 29 cooperative de credit, cu 17.000 de membri în total.

Cea dintâi biblie în limba bulgară nouă, a văzut lumina zilei în Bucureşti în anul 1828, traducere făcută de doi preoţi bulgari. Sinodul bisericii bulgare a hotărât să sărbătorească cu solemnitate acest centenar. Serbările vor fi mai mari în eparhiile Târnava şi Stara Zagora, locul de obârşie al preoţilor traducători.

Introducerea alfabetului latin în Turcia se apropie de realizare, consiliul de miniştri turc a numit o comisiune specială, care se va ocupa cu planul introducerii acestui alfabet. Comisiunea şi-a început activitatea, din ea fac parte şi filologi străini. Se crede că alfabetul latin va fi introdus la începutul noului an şcolar.

Pedeapsă. In New Jersey, din Statele Unite, un individ, care a îndrăznit să rupă şi să calce în picioare drapelul american, a fost pedepsit să salute drapelul şi să-l sărute în faţa tribunalului, — şi să plătească o amendă de 20 dolari.

ŞTIRI LOCALE

La Fondul Victor şi Eugenia Tordăşianu pentru ajutorarea fetelor sărace, dar cu aplicare către Reuniune, a colectat vornicul ospeţelor Ioan Imbăruş Lei 122 dela nuntaşii tinerilor Ioan şi Paraschiva Moldovan, naşi fiind Ioan şi Aurelia Ştefan. — Pentru prinos mulţumeşte: *Comitetul.*

CARŢI ŞI REVISTE

Martirii. A apărut, în a treia ediţie, romanul: *Martirii*, de *Constanţa Hodoş*, cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Din trecutul Beiuşului, pagini de glorie şi jertfe, de *Petru E. Papp*, «Doina», tip. şi libr., în Beiuş, 1928. — Un vol. de 274 pagini, care înfăţişează, din trecutul nostru apropiat, luptele celor ce s'au sacrificat pentru împlinirea idealului naţional. Se vinde în scop d'a înălţa monument martirilor Dr. I. Ciordaş şi Dr. N. Bolcaş. Preţul 100 lei.

Piesă teatrală. A apărut *O viţişoară*, piesă poporală în 3 acte, ediţia II, de Octavian Prie. De aproape 20 ani face ocolul ţării Ardealului şi nu prea este sat în care să nu se fi predat la petreceri populare. In carte sânt şi patru monologe purtând titlul: «Omul sărac», «Niculae despre votul universal», «Când omul se însoară» şi «Femeile şi războiul». De vânzare la «Ardealul» Cluj, strada Memorandului, şi la alte librării din ţară. — Costă 25 Lei.

(101) 1—1

Concurs

Pentru zidirea unei case protopopeşti cu şase încăperi şi dependenţele, în Târgul-săcuesc, se publică concurs.

Reflectanţii vor înainta ofertele lor închise şi însoţite de cauţiunea de 5% Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu până la 30 Iulie a. c.

Planurile, devizurile şi condiţiunile speciale se pot vedea în fiecare zi la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45, precum şi la oficiul parohial ortodox român în Târgul-săcuesc, de unde se pot lua şi eventuale informaţiuni.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 7134 Şcol. (85) 2—3

Concurs

pentru primirea elevilor în Internatul arhidiecezan din Sibiu

Pentru primirea elevilor în internatul arhidiecezan pe anul şcolar 1928—1929 se publică concurs.

In internat vor fi primiţi în prima linie în mod *gratuit* orfanii săraci ai preoţilor şi funcţionarilor bisericeşti din arhiepiscopia ortodoxă de Alba-Iulia şi Sibiu, cari cercetează vreuna din şcoalele medii, civile, comerciale sau şcoala normală din Sibiu, iar ca *solvenţi* vor fi primiţi cu preferinţă copiii preoţilor văduvi, apoi ai celorlalţi preoţi şi funcţionari bisericeşti activi, precum şi orfanii şi copiii altor părinţi mireni din arhiepiscopie.

Ceice doresc să fie primiţi de nou în acest internat, vor avea să-şi înainteze cererile lor *Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu* până cel mult în *1 August* a. c., însoţite de următoarele anexe:

1. Atestat de botez provăzut cu clauzula oficiului parohial concernent, că petentul şi de prezent este credincios al bisericii ortodoxe.

2. Orfanii de preoţi vor anexa şi un extract familiar extradat de oficiul parohial cu indicarea numelui şi etăţii tuturor membrilor familiei, a comunei bisericeşti unde tatăl a servit ca preot, data morţii tatălui, precum şi date precise şi amănunţite cu *privire la averea mobilă şi imobilă ce posed.*

3. Atestat şcolar în cópie legalizată de oficiul parohial despre ultimul an de şcoală.

Fiecare petent va avea să arate în petiţie la care şcoală voieşte să se înscrie şi în ce clasă.

Elevii cari au beneficiat de internat în anul şcolar 1927/28 atât orfanii de preoţi, cât şi ceilalţi cari au dovedit purtare bună şi spor îndestulitor la studiu, întru cât vor ca şi în anul şcolar 1928/29 să li se rezerve lo-

---

După acestea urmează psalmii tipici, trei la număr din care prin al II-lea «Unule născut» se mărturiseşte naşterea din Fecioara Maria a Fiului lui Dumnezeu. Acest psalm e compus de împăratul Iustinian, ziditorul sfintei Sofii care voind a combate pe Nestorie a compus acest imn de laudă a Celui ce s'a născut din Fecioară. După cele trei ectenii şi psalmi tipici biserica invită pe credincioşi a întra întru împărăţia cerurilor, arătându-le prin fericiri condiţiunile mântuirii sau cele nouă virtuţi evanghelice, prin care pot câştiga această împărăţie. Iată deci că prin aceste ectenii, rugăciuni, cântări şi citiri biblice poporul se pregăteşte pentru liturgia proprie zisă, oficiul de administrare al sfintei Euharistii. (Urmează).

Casă de vânzare
★ Sibiu, Strada Z. Boiu Nr. 22 ★

curile, au până la acelaş dat să arate în scris dorinţa lor Consiliului, anexând la cerere anexele de sub 1, 2 şi 3, căci altcum locurile lor se vor ocupa prin alţi reflectanţi.

Taxa internatului pentru solvenţi va fi: pentru fii de preoţi Lei 10,000 pentru copiii mirenilor Lei 12,000 pentru anul şcolar întreg, care se va plăti în 4 rate egale şi anume: la înscriere, la 15 Noemvrie, la 1 Februar şi la 15 April.

Intru cât în decursul anului şcolar peste prevederi s'ar dovedi, că această taxă nu este suficientă pentru acoperirea speselor de întreţinere, ea se va majora după împrejurări, fiind cei primiţi obligaţi a plăti diferenţa la terminul ce se va statori de către Consiliul arhiepiscopesc.

Elevii primiţi în internat vor fi obligaţi să aducă cu sine la înscriere următoarele lucruri: 4 cămăşi de zi, 4 ismene, 3 cămăşi de noapte, 4 perechi de ciorapi, 6 perechi obiele, 6 batiste, haine de pat: saltea sau străjac, ţol ori plapomă, perină, 2 cearceafuri, 2 feţe de perină şi 2 cuverture de pat, 3 ştergare, 2 servete, 1 săculeţ pentru rufele de spălat 40/50 cm., păhar, cuţit, furculiţă, lingură pentru supă şi pentru cafea, 1 ceaşcă pentru lapte, 3 farfurii, peptene, săpun, perie de dinţi, perie de haine şi ghete, ace, aţă, briceag — şi hainele şi încălţămintea necesară. Rufăria va trebui să fie însemnată cu numele întreg al elevului.

Toţi elevii, primiţi în internat, vor depune la început la administraţia internatului, câte 1000 Lei adecă: Lei 300 în contul stricăciunilor, Lei 200 pentru baie, Lei 100 pentru medic şi medicamente, Lei 300 în contul spălatului rufelor şi Lei 100 pentru bibliotecă.

Cei primiţi în internat vor avea să trimită până la 20 August a. c. în contul taxei suma de Lei 2000, — altcum se vor considera de renunţaţi şi vor fi înlocuiţi cu alţii. Această sumă — în caz de neprezentare nu se va restitui în nici un caz.

Internatul se va deschide cu începerea anului şcolar, când toţi cei primiţi vor fi supuşi unei vizite medicale.

Fetiţe nu se primesc în internat, ci numai băeţi.

Precucernicii preoţi vor pune în vedere atât orfanilor de preoţi, cât şi altor elevi cari voesc să fie primiţi în internat să-şi înainteze cererile la timp şi însoţite de toate actele cerute în concurs, căci altcum cererile nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din şedinţa consiliului arhiepiscopesc dela 30 Iunie 1928.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Nr. 350/1928. (106) 1—1

Concurs

Pentru anul şcolar 1928/29 sânt a se conferi:

1. Din fondul protopopesc două burse de câte 2500 lei pentru studenţi dela şcoale secundare, camerciale, normale şi Academia teologică.

2. Din fondul «Ioan şi Florica Oncescu» două burse câte de 2000 lei pentru studenţi de liceu.

Bursele se dau numai studenţilor de pe teritorul protopopiatului Sebeş, şi la cele de sub 2 auîntâietate cei din parohia Răhău.

Cei în drept să-şi înainteze cererile, provăzute cu carte de botez, certificat şcolar şi certificat despre starea materială a părinţilor. la acest oficiu protopopesc până la 20 Aug. a. c.

Oficiile parohiale sânt rugate a atrage atenţiunea tinerilor asupra acestui concurs.

Sebeş, la 11 Iulie 1928.

Oficiul protopopesc:

Sergiu Medean
protopop.

Casa de sănătate

„Sanatorul Dr. Ittu“

s'a deschis în cea mai frumoasă regiune a oraşului **Sibiu.** Se primesc bolnavi pentru tratament şi reconvalescenţă în condiţiunile cele mai favorabile — posibile. Biroul de primire:

Sibiu, str. Regina Maria 36
Telefon 280 (72) 9—10

Nr. 345/1928 (98) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a **Moeciul de sus**, protopopiatul Branului, se publică de nou concurs cu termin de 20 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea dela stat şi 2 jugăre fânaţe, ca sesiune parohială.

Concurenţii să-şi înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral. Cu prealabila încuviinţare a protopresbiterului se poate prezenta în biserică spre a cânta, oficia şi cuvânta.

Zârneşti, în 15 Iunie 1928.

Oficiul protopresbiteral al tractului Bran în înţelegere cu comitetul par.

Ioan Hamsea
protopop.

Nr. 346/1928 (99) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a II-a **Holbav**, protopopiatul Branului, se publică de nou concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post sânt poftiţi a-şi înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral, şi cu prealabila încuviinţare a acestuia să se prezinte în terminul indicat în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Zârneşti, 15 Iunie 1918.

Oficiul protopresbiteral al tractului Bran în înţelegere cu comitetul par.

Ioan Hamsea
protopop.

Nr. 347/1928 (100) 103

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a **Peştera**, protopopiatul Branului, se publică de nou concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post sânt poftiţi a-şi înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiteral, şi cu prealabila încuviinţare a acestora să se prezinte în terminul indicat în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Zârneşti, la 15 Iunie 1928.

Of. protopresbiteral al tractului Bran.

Ioan Hamsea
protopop.

---

(83) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de preot şi paroh în parohia de clasa a III a **Selistat**, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

Sesiune parohială 3 jug. avute mai înainte de R. A. şi 12 jug. primite prin R. agrară.

Dela fiecare familie o ferdelă de cucuruz, stola obişnuită în parohie şi dela comuna politică 4 stângini lemne de foc.

Doritorii de a ocupa acest post sânt invitaţi a şi înainta cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare oficiului protopresbiteral al tractului Agnita, şi a să prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta, celebra şi cuvânta şi a face cunoştinţă cu poporul.

Agnita, la 21 Iunie 1928.

Oficiul protopopesc al Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Alexandru
adm. prot.

„Albina“ inst. de credit şi de econ., Sibiu

O lămurire necesară

De un timp încoace au început se opereze în mai multe oraşe din Ardeal, unde institutul nostru are Sucursale, reprezentanţe ale unei bănci de asigurare, fondare de dată recentă, din *Brăila* numită *«Albina»* sau şi *Asigurarea «Albina»*.

Ţinem să lămurim On. public, că această societate ***nu este o fondare a institutului nostru, şi nu are nici un fel de legătură cu banca noastră.***

Ne simţim obligaţi să dăm această lămurire pentru a preveni eventuale abuzuri, ce s'ar putea face cu numele de «Albina».

Rugăm totodată On. public să ne aducă la cunoştinţă toate cazurile, în care ştie, că organele «Asigurării Albina», pentru ca să îndemne publicul să contracteze asigurări prin mijlocirea lor, s'au dat drept reprezentanţi ai băncii noastre.

Aceasta pentru a putea lua imediat măsurile ce se impun.

(93) 2—3 **Direcţiunea inst. de credit şi de econ. «Albina», Sibiu.**

---

(82) 3—3

„Sanatorul Wachsmann“
SIBIU

Situat în regiune ideală, clădire modernă, camere spaţioase pline cu soare şi lumină. Parc bine îngrijit. Bucătărie excelentă. Tratamentul se face de către cei mai distinşi medici specialişti după dorinţă bolnavilor. Se primesc bolnavi interni şi reconvalescenţi

Adresa: Sibiu, strada Friedenfels 16

Nr. 212/1928 prot. (97) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I, **Răşinari,** protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta nou concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B pentru întregirea dela stat.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să şi trimită petiţiile, provăzute cu documentele necesare, în termin subsemnatului şi să se prezinte şi în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sibiu, la 15 Iunie 1928.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu comitetul parohial din Răşinari.

Emilian Cioran,
protopop

Nr. 213/1928 prot. (96) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a **Cornăţel**, protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta nou concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B pentru întregirea dela stat.

2. Casă parohială.

3. Sesiune parohială 13 jugăre şi folosirea cimitirului.

4. De fiecare familie una mierţă (10 litri) cucuruz sfărimat.

5. Una zi de clacă de fiecare familie.

6. Stola obişnuită în parohie.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare în termin subsemnatului şi să se prezinte şi în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sibiu, la 15 Iunie 1928.

Emilian Cioran
protopop.

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoştinţă, că în bună înţelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz am eşit din firma **Schieb & Kauntz.** Numitul domn a preluat singur această întreprindere şi o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onoare la cunoştinţă, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eşit din firma **Schieb & Kauntz**, turnătorie de clopote şi că de-acum voi conduce această întreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

(88) 2—

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 25 Iulie 1928 Nr. 54—55

Telegraful Român

Onor. «Asociaţiunea» Sibiu

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. **Ziarul apare Marţia şi Vinerea**

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză **Articole nepublicate nu se înapoiază**

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze **Administraţiei** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Criza bisericească din Anglia

De T. SCOROBEŢ, asesor consistorial

IV

La 2 Iulie a. c. s'a întrunit Congresul naţional-bisericesc al Bisericii anglicane în sesiune reglementară. La ordinea zilei erau chestii administrative curente: Pensionarea clerului, Statutul de organizare a clerului catedralelor, Raportul comisiei financiare.

Episcopul de Canterbury a tratat în vorbirea de deschidere despre atitudinea faţă de votul parlamentului în chestia reformei liturgice. Spicuim din vorbirea presidenţială următoarele:

«Votul parlamentului pronunţat înainte cu 2 septămâni poate avea un ecou profund în istoria viitoare a bisericii anglicane. Evenimentul e prea aproape de noi pentru a-l putea judeca în justa lui valoare. Unii consideră acest vot drept o calamitate.

Personal eu ca şi întregul congres trebue să-l judecăm cu calmitate şi în proporţia adevărată. După părerea mea, semnificaţia acestui vot lesne poate fi exagerată. Intenţiile votului pot fi răstălmăcite şi consecinţele votului exagerate. Se spune, că parlamentul a lucrat în cea mai deplină libertate, dar şi-a arogat supremaţia dreptului de control în chestiile de credinţă şi de cult ale bisericii anglicane. Eu nu accept acest mod de vedere. Votul parlamentului — deplorabil după a mea părere — a depăşit sfera de competinţă a raporturilor legale dintre stat şi biserică. Cei ce au respins reforma au avut conştiinţa că reprezintă adevărata dorinţă a majorităţii poporului anglican. Părerea mea personală, şi On. congres are chemarea să mă rectifice, în caz de lipsă, este că votul dat nu întruneşte atribuţiile constituţionale. Glasul bisericii în ce priveşte reforma s'a pronunţat prin organele constituţionale: Episcopi, Preoţi şi mireni. Insă parlamentul a stat sub sugestia grupărilor extremiste din clerul bisericii. Votul ori cât de sincer în intenţie şi sentiment are implicaţiuni şi unele consecinţe serioase.

Principiul fundamental pe care stăm e ca biserica prin colectivitatea Episcopilor, a Preoţilor şi a mirenilor are dreptul inalienabil ca în loialitate către Domnul şi Mântuitorul nostru Isus Hristos să formuleze învăţăturile de credinţă şi să aranjeze expresia sfintei credinţe în formele cultului.

Acest principiu stă mai presus de legile şi dispoziţiile statului, iar statul nostru fiind creştin, astfel de drepturi sunt indisputabile, ori câte vicisitudini s'ar ivi în viaţa parlamentară.

Speranţa mea e că dupăce o seamă de inovaţiuni s'au strecurat în cult, ele nu vor fi eliminate fără sdruncinări. Aceste inovaţii vor fi examinate şi întru cât ar fi în cadrele Cărţii alternative, vor fi reglementate în virtutea economiei episcopale. Clerul şi mirenii vor fi consultaţi. Inovaţiile adause în reforma liturgică vor fi limita îngăduinţelor.

Preşedintele îşi exprimă nădejdea că se vor găsi oameni înţelegători atât în biserică cât şi în rândurile bărbaţilor de stat, care vor examina cu deamănuntul dispoziţiile legilor în vigoare în scop de-a le revizui şi aduce în armonie cu principiile libertăţii religioase.

Arhiepiscopul a scos în relief faptul semnificativ că opinia publică de doi ani de zile a fost frământată şi stăpânită de problema religioasă domestică. Presa întreagă e o mărturie că chestiile spirituale trăesc în conştiinţa neamului şi e de datoria clerului şi a experţilor teologi să îndrumeze în alvia adevărului interesul religios al publicului englezesc.

Unii dintre ceice au ascultat părerile venerabilului Ierarh relativ la criză, au găsit că soluţiile sunt vagi şi inoperante. Extremiştii ar fi dorit să se decreteze introducerea reformii. Provocarea conflictului cu statul şi separarea bisericii de stat au adus guvernul în perplexitate. Aceasta nu s'ar putea realiza fără consultarea naţiunei şi nici un partid nu devine popular înscriind în programul de guvernare: separarea bisericii de stat.

Respingerea reformei liturgice a influinţat nefavorabil curentul pentru unirea bisericilor creştine, în fruntea căruia erau anglicanii şi mai ales şeful lor: Arhiepiscopul Randall, un apostol, care nici la vârsta de 80 de ani n'a încetat a crede în realizarea celor ce lumii se par cu neputinţă.

FOIŞOARA

Dela conferenţele preoţeşti

Sfânta liturgie alui Ioan Hrisostom din punct de vedere istoric şi dogmatic

(Sfârşit)

Ajungem la ectenia prin care cei chemaţi se provoca a părăsi sf. biserică, căci se începe însăşi oficierea sf. Euharistii, care formează taina cea mare a cultului liturgic ortodox. Această taină se oficiază conform poruncii Mântuitorului, aşa că după ce preotul se roagă pentru sfintele daruri, pentru biserică şi credincioşi, cere iertare pentru păcatele poporului şi provoacă la sărutare frăţească pe creştini, el sărută plin de evlavie sfintele în semn de iubire către Dumnezeu Fiul, Tatăl şi Duhul sfânt, rostind formula «Iubite-voi Doamne, virtutea mea»... etc. Făcându-se apoi mărturisirea credinţii se provoacă poporul să fie cu luare aminte, căci sf. jertfă se preface. Prin aceasta preotul ne dispune oarecum inimile credincioşilor pentru lucrarea sfintelor Taine. Făcând, aceasta preotul începe însăşi lauda sau Euharistia sau Cumineca-tura aşezată de Isus Hristos rostind: «Să mulţumim Domnului». Este aceasta ceea ce a făcut Mântuitorul la instituirea acestei sfinte Taine, mai întâi a mulţumit lui Dumnezeu şi Tatălui Său. Aşa şi preotul, urmând lui Isus Hristos înainte de sfinţirea darurilor, în rugăciunea citită în taină preamăreşte pe Dumnezeu în Treime şi-i mulţumeşte că ne-a adus dintru nefiinţă întru fiinţă şi căzând noi iarăşi ne a ridicat şi astfel toate ne-a făcut, până s'a suit la cer şi ni-a dăruit împărăţia Sa cea ce va să fie, amintind aici preotul toate binefacerile dumnezeeşti mulţumeşte în special pentru serviciul încredinţat lui.

Dar ca şi cum preamărirea lui Dumnezeu — cea omenească — n'ar fi de ajuns, aminteşte el şi de cetele îngereşti care împreună cu credincioşii cântă «Sfânt, sfânt, sfânt e Domnul Savaot, plin e cerul şi pământul de mărirea lui». In timpul cântării imnului triumfal preotul citeşte rugăciunea «Cu aceste fericite puteri... etc.» în care preamărind pe Dumnezeu laudă purtarea Sa de grija faţă de lume, pentrucă a trimis pe însuşi Fiul Său să o mântuească.

Aici se exprimă apoi dogma satisfacerii pentru abaterea omului la calea cea dreaptă a dumnezeirei. După acestea preotul rosteşte cuvintele de instituire a sfintei taine a Euharistiei «Luaţi mâncaţi, acesta este trupul meu carele se frânge pentru voi spre ertarea păcatelor», apoi «Beţi dintru acesta toti, acesta este sângele meu al legii celei nouă carele pentru voi şi pentru mulţi se varsă spre ertarea păcatelor». Rostindu-se şi acestea, se face aluzie la porunca Mântuitorului, (dela Luca 22, 19): «Aceasta să o faceţi întru pomenirea mea».

Iată deci şi dogma instituirii sf. Taine a Euharistiei cuprinsă în liturgia sf. Ioan Gură de Aur, precum şi în alui sf. Vasile cel Mare.

Sfintele evangelii ne spun că Mântuitorul, la instituirea acestei sfinte Taine, s'a rugat întâi şi apoi a frânt şi dat apostolilor; tot aşa şi aici, preotul se roagă pentruca Duhul sfânt să se pogoare asupra acestor daruri — ca şi la pogorârea Duhului sfânt peste ap. la ziua cincizecimii — şi să prefacă pânea şi cea ce este în sf. potir pentru ca ele să fie în chip real trupul şi sângele Mântuitorului nostru Isus Hristos. Acest moment e centrul sfintei liturgii.

După terminarea acestei rugăciuni rostite de trei ori «cu duhul şi cu adevărul» cuvenit, preotul cere prefacerea pânii întru cinstit sângele lui Hristos, iar ce este în potir întru cinstit sângele lui Hristos, ca ele să

Parastasul pentru Regele Ferdinand

Implinindu-se anul dela moartea marelui Suveran Ferdinand I, s'a oficiat Sâmbătă, în 21 Iulie, la *Curtea de Argeş*, parastas pentru pomenirea sufletului celui dispărut.

La această pioasă ceremonie au participat M. Sa Regina Maria, A. S. R. Principesa Elena-Mamă, membrii Familiei Regale, A. S. R. Principele Nicolae, I. P. S. S. Patriarhul Miron şi dl Gr. Buzdugan, membri ai Inaltei Regenţe, toţi membrii guvernului, şi reprezentanţii autorităţilor civile şi militare.

Serviciul divin a fost săvârşit de către mitropoliţii: Il. PP. SS. LL. Pimen al Moldovei; Nicolae al Ardealului; Gurie al Basarabiei; asistaţi de episcopii: Vartolomeu al Râmnicului; Ghenadie al Buzăului; Cosma al Dunării de jos; Iacob al Huşilor; Gheronte al Constanţei; Platon Ciosu vicarul patriarhiei şi arhimandriţii Nicodim şi Teofil.

In timpul citirii molitfei pentru defunctul rege, au înghenunchiat: regina Maria, principesa-mamă Elena, principesa Ileana şi principele regent Nicolae.

Cripta unde se află în mormânt regele Ferdinand I, a fost acoperită cu splendide jerbe de flori, depuse de regina Maria, de Principesa-mamă Elena, de ex-regina Elisabeta a Greciei, de familia regală Jugoslavă, de principesa Ileana, de principele regent Nicolae, de principele Wilhelm de Hohenzolern şi de Carol. Au mai depus flori: membrii regenţei, guvernul, cavalerii Ordinului Mihai Viteazul ş. a.

La ora 11 ceremonia a luat sfârşit.

Membrii familiei regale şi guvernului s'au înapoiat la Bucureşti cu trenurile speciale.

*

In aceeaş zi s'au celebrat parastase în toate bisericile ţării întregite.

In biserica noastră catedrală din *Sibiu*, parastasul solemn pentru odihna sufletului neuitatului nostru Rege Ferdinand s'a oficiat din partea I. P. C Sale arhimandritului Vasile, vicar arhiepiscopesc, cu mare asistenţă.

La piosul act au luat parte toate autorităţile militare şi civile din localitate. La sfârşitul parastasului, părintele protopresbiter militar, Iosif Serafim, a rostit un impresionant panegiric scoţând în relief distinsele virtuţi ale marelui defunct.

Inaintea catedralei a fost postată o companie a Regimentului 90 Infanterie cu muzica militară.

Nr. 7461. (102) 2—3

Notificare oficială

despre primirea în Academia teologică „Andreiană"

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu, conform noului Regulament, vor fi primiţi absolvenţii liceelor, având bacalaureatul şi absolvenţii de seminare. Absolvenţii celorlalte şcoale secundare (şcoli normale etc.) vor fi primiţi ca ascultători extraordinari.

Cererile de primire pentru anul academic 1928/29 sânt a se adresa Consiliului arhiepiscopesc până la 15 August a. c. însoţite de următoarele documente:

1. Certificat de naştere dela ofiţerul stării civile.

2. Extras din protocolul botezaţilor.

3. Testimoniu din şcoala secundară.

4. Atestat dela medic despre starea sănătăţii.

5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Studenţii sânt obligaţi a locui în internatul Academiei, unde vor avea toată întreţinerea, contribuind cu suma modestă de 6000 Lei anual.

Inmatricularea în Academie se va face în zilele dela 1—15 Septemvrie a. c., având fiecare student a se prezenta la timp şi a se provedea cu haine de pat şi cu rufele necesare.

La inmatriculare va prezenta şi o declaraţiune subscrisă de dânsul şi părinţi eventual tutori, prin care se deobligă, ca în decurs de 1 an după absolvare va întra în serviciul arhiepiscopiei, — iar în caz contrar va restitui bisericei suma integrală de întreţinere în decursul celor 4 ani de studiu.

Părinţii protopopi, preoţii şi profesorii de religiune sânt invitaţi a sfătui pe tinerii buni, ieşiţi din şcoalele secundare, ca să îmbrăţişeze în număr cât mai mare chemarea preoţească.

Preoţia a fost slujba cea mai de cinste şi mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este şi astăzi chemarea care dă cele mai superioare rosturi pentru viaţa unui om, punându-l în serviciul celui mai înalt ideal şi al fericirii poporului.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 10 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu

Turneul cultural

al Studenţilor dela Academia teologică „Andreiană" din Sibiu

Călăuziţi de frumosul ideal evangelic, care pretinde ca lumina să nu rămână sub obroc, ci să lumineze tuturor, studenţii academiei teologice au intreprins o frumoasă escursie sub conducerea profesorilor N. Colan şi Dr. N. Terchilă, cu scopul de propagandă religioasă culturală cu următorul itinerar: Sibiu, Orăştie, Caransebeş, Orşova, Turnu Severin, Petroşani, Haţeg, Sibiu. Pentru răspândirea luminei evangelice au servit frumoasele cuvântări atât de bogate în învăţături ale dlui profesor N. Colan, iar pentru înălţarea inimilor a stat la dispoziţia escursioniştilor un cor format dintre ei şi perfect instruat de talentatul profesor de muzică şi compozitor N. Oancea. Repertoriul corului a fost compus din cântări foarte bine alese, cu subiect religios, eroic şi erotic.

Rar se ofere omului din ziua de azi ocazia aşa de fericită de a vedea atâta însufleţire, pentru un ideal, cum s'a putut constata în toate centrele de oprire ale escursioniştilor. Primul popas l-au făcut în Orăştie, unde micul grup de tineri sămănători ai armoniei sufleteşti prin armonia muzicei, a fost primit cu un entuziasm foarte sincer. Multă şi adevărată înţelegere faţă de scopul escursioniştilor a dovedit publicul din Orăştie care a asistat în număr foarte mare atât la concertul de Sâmbătă seara, cât şi Duminecă la stânta biserică, unde la cererea credincioşilor corul teologilor a cântat cântările sfintei liturgii. S'a observat că publicul a fost pregătit sufleteşte pentru această frumoasă sărbătoare prin munca asiduă şi însufleţită de ideal a preotului locului şi a corpului didactic dela liceul A. Vlaicu din Orăştie.

După primul şi frumosul popas în mijlocul unor oameni atât de primitori încurajaţi în intenţiile lor, tinerii au continuat drumul prin regiunile pitoreşti ale ţării lui Decebal. Razele soarelui părea că se coboară mai sărbătoreşte pe frumoasele văi şi munţi, parecă luminau cu mai multă intenzitate piscurile cărunte ale Detunatei şi Retezatului voind să arate în toată splendoarea lor frumuseţile ţării noastre.

Duminecă la ora 19 au sosit la Caransebeş, unde au fost primiţi călduros. Seara au concertat, iar Luni şi-au îndreptat drumul spre marginea Dunării. Pe malul Dunării a fost luată în program o singură oprire, la Turnu-Severin. Dorul însă de a cunoaşte sufletul ardelenilor, setea după cântările religioase şi populare care s'a arătat atât de intens la românii de pe Dunăre a silit pe studenţi să dea două concerte: unul în Turnu-Severin şi altul la Orşova. Meritul reuşitei atât de strălucite a acestor sărbători înălţătoare de suflet se datoreşte în rândul prim părintelui Buracu, directorul Casei Naţionale din Turnu-Severin care, cu multă pricepere a ştiut să strângă la un loc sufletele înţelegătoare ale acestor meleaguri hărăzite de Dumnezeu cu atâta belşug şi frumuseţe naturale.

In ziua dintre cele două concerte studenţii au vizitat în Turnu-Severin Casa Naţională, dovada cea mai puternică a unui spirit de jertfă pentru cultură a românilor din aceste ţinuturi. Vizitatorii au putut vedea o clădire, care din punct de vedere arhitectonic poate forma o adevărată podoabă nu numai pentru oraşul Turnu Severin, dar chiar şi pentru ţară. Prin bibioteca-i constătătoare din 40,000 de volume, cărţi de mare valoare, prin muzeul său istoric, menit să adăpostească monumentele atât de numeroase ale culturii romane din aceste ţinuturi, această «casă naţională» este un puternic focar de cultură, care prin chivernisirea iscusită a directorului său radiază din belşug razele de lumină binefăcătoare neamului.

După aceasta studenţii au făcut o frumoasă escursie în strâmtorile Dunării numite Cazane, la privirea cărora orce om, care are cât de puţin simţ pentru podoabele măreţe ale naturii, involuntar trebue să esclame: «Mari şi minunate sânt lucrurile Tale Doamne, toate întru înţelepciune le ai făcut». Dunărea, care până în nemijlocita apropiere a Cazanelor are o lărgime de 7—800 metri e strâmtorată deodată la o îngustime de 50 metri de două ziduri uriaşe, cari se înalţă ameninţătoare deasupra valurilor liniştite ale fluviului majestos. Intrând în Cazane pe malul stâng al Dunării pe şoseaua Szecheny săpată în stâncă, pe malul drept se văd urmele încă bine păstrate ale şoselei lui Traian cu memorabila «Tabula Traiană». Frumuseţa sublimă a naturii impune drumeţilor atât de vioi până atunci o tăcere, ca să poată contempla mai intenz măreţia operei lui Dumnezeu. Lângă drum este gura peşterei istorice «Veterani». După o întrare îngustă, deodată se înalţă în faţa spectatorului interiorul unei «catedrale» cu o cupolă impozantă, săpată pe veci în stâncă de mâna arhitectului neîntrecut, a cărui operă netrecătoare stoarce admiraţia muritorilor. Acustica minunată de sub măreaţa cupola, face să izbucnească spontan din gurile celor 40 de vizitatori cântecul înălţător: «Bine eşti cuvântat Hristoase Dumnezeul nostru». In tăcerea urmată după cântare, părintele Buracu schiţează istoricul acestei peşteri, care a fost scena celor mai crâncene lupte date între turci şi creştini pentru stăpânirea Cazanelor. Peştera are o ieşire de vreo câţiva km. spre comuna Bozovici, de unde erau alimentaţi apărătorii citadelei, care numai prin trădare a căzut în mâna păgânilor.

Cu concertul de seara, care a fost ascultat cu un entuziasm surprinzător, s'a încheiat programul de pe marginea Dunării.

---

fie prefăcute. Şi numai acum sfintele daruri s'au prefăcut în sf. Euharistie s. Cuminecătură.

Pomenind acum pe Fecioara Preacurată, cetele sfinţilor, apoi pe cei morţi şi pe cei vii, îndeplineşte prin aceasta scopul măreţ a sfintei Euharistii care e săvârşită pentru toată lumea.

Actul mai important după acest moment e pregătirea credincioşilor pentru sfânta împărtăşanie. Pentruca şi ei cu sufletul curăţit să poată primi pe Hristos în inimile lor.

Această pregătire a credincioşilor se încheie cu rugăciunea Domnească — Tatăl nostru, — după care însuşi preotul pregăteşte sfintele pentru sfânta împărtăşanie atât pentru sine, cât şi credincioşi.

Apoi, prin mărturisirea credinţei în prezenţa reală a lui Hristos în această sfântă Taină, se împărtăşeşte conform formelor liturgice, atât pe sine cât şi pe credincioşi.

Intreaga sfântă liturgie a sf. Ioan Hrisostom e un ţesut de simboluri, cântări şi dogme.

Interesându-ne de această sfântă liturgie din punctul de vedere dogmatic, vom vedea că dogma soteriologică e reprezentată în chip real, prin însaşi realitatea lui Isus Hristos în sf. pâne şi vin. De aceea am afirmat la începutul acestei lucrări, că sf. liturgie este sacrificiul necurmat a N. T. în care Isus Hristos sub chipul pânii şi al vinului în mod fără de sânge se sacrifică prin mânile preotului liturgisitor Părintelui său ceresc, astfel precum odinioară s'a sacrificat pe cruce în mod sângeros. Restul sfintei liturgii este o încheere naturală, prin care se binecuvântă poporul şi numele Domnului, ca astfel să aibă sfârşit binedeterminat precum e şi scopul. _____ Pr. *I. Tiruţă*

Nr. 7134 Şcol. (85) 3—3

Concurs

pentru primirea elevilor în Internatul arhidiecezan din Sibiu

Pentru primirea elevilor în internatul arhidiecezan pe anul şcolar 1928—1929 se publică concurs.

In internat vor fi primiţi în prima linie în mod *gratuit* orfanii săraci ai preoţilor şi funcţionarilor bisericeşti din arhiepiscopia ortodoxă de Alba-Iulia şi Sibiu, cari cercetează vreuna din şcoalele medii, civile, comerciale sau şcoala normală din Sibiu, iar ca *solvenţi* vor fi primiţi cu preferinţă copiii preoţilor văduvi, apoi ai celorlalţi preoţi şi funcţionari bisericeşti activi, precum şi orfanii şi copiii altor părinţi mireni din arhiepiscopie.

Ceice doresc să fie primiţi de nou în acest internat, vor avea să-şi înainteze cererile lor *Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu* până cel mult în *1 August* a. c., însoţite de următoarele anexe:

1. Atestat de botez provăzut cu clauzula oficiului parohial concernent, că petentul şi de prezent este credincios al bisericii ortodoxe.

2. Orfanii de preoţi vor anexa şi un extract familiar extradat de oficiul parohial cu indicarea numelui şi etăţii tuturor membrilor familiei, a comunei bisericeşti unde tatăl a servit ca preot, data morţii tatălui, precum şi date precise şi amănunţite cu *privire la averea mobilă şi imobilă ce posed.*

3. Atestat şcolar în cópie legalizată de oficiul parohial despre ultimul an de şcoală.

Fiecare petent va avea să arate în petiţie la care şcoală voieşte să se înscrie şi în ce clasă.

Elevii cari au beneficiat de internat în anul şcolar 1927/28 atât orfanii de preoţi, cât şi ceilalţi cari au dovedit purtare bună şi spor îndestulitor la studiu, întru cât vor ca şi în anul şcolar 1928/29 să li se rezerve locurile, au până la acelaş dat să arate în scris dorinţa lor Consiliului, anexând la cerere anexele de sub 1, 2 şi 3, căci altcum locurile lor se vor ocupa prin alţi reflectanţi.

Taxa internatului pentru solvenţi va fi: pentru fii de preoţi Lei 10,000 pentru copiii mirenilor Lei 12,000 pentru anul şcolar întreg, care se va plăti în 4 rate egale şi anume: la înscriere, la 15 Noemvrie, la 1 Februar şi la 15 April.

Intru cât în decursul anului şcolar peste prevederi s'ar dovedi, că această taxă nu este suficientă pentru acoperirea speselor de întreţinere, ea se va majora după împrejurări, fiind cei primiţi obligaţi a plăti diferenţa la terminul ce se va statori de către Consiliul arhiepiscopesc.

Elevii primiţi în internat vor fi obligaţi să aducă cu sine la înscriere următoarele lucruri: 4 cămăşi de zi, 4 ismene, 3 cămăşi de noapte, 4 perechi de ciorapi, 6 perechi obiele, 6 batiste, haine de pat: saltea sau străjac, ţol ori plapomă, perină, 2 cearceafuri, 2 feţe de perină şi 2 cuverture de pat, 3 ştergare, 2 servete, 1 săculeţ pentru rufele de spălat 40/50 cm., păhar, cuţit, furculiţă, lingură pentru supă şi pentru cafea, 1 cească pentru lapte, 3 farfurii, peptene, săpun, perie de dinţi, perie de haine şi ghete, ace, aţă, briceag — şi hainele şi încălţămintea necesară. Rufăria va trebui să fie însemnată cu numele întreg al elevului.

Toţi elevii, primiţi în internat, vor depune la început la administraţia internatului, câte 1000 Lei adecă: Lei 300 în contul stricăciunilor, Lei 200 pentru baie, Lei 100 pentru medic şi medicamente, Lei 300 în contul spălatului rufelor şi Lei 100 pentru bibliotecă.

Cei primiţi în internat vor avea să trimită până la 20 August a. c. în contul taxei suma de Lei 2000, — altcum se vor considera de renunţaţi şi vor fi înlocuiţi cu alţii. Această sumă — în caz de neprezentare nu se va restitui în nici un caz.

Internatul se va deschide cu începerea anului şcolar, când toţi cei primiţi vor fi supuşi unei vizite medicale.

Fetiţe nu se primesc în internat, ci numai băeţi.

Precucernicii preoţi vor pune în vedere atât orfanilor de preoţi, cât şi altor elevi cari voesc să fie primiţi în internat să-şi înainteze cererile la timp şi însoţite de toate actele cerute în concurs, căci altcum cererile nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din şedinţa consiliului arhiepiscopesc dela 30 Iunie 1928.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Nr. 7269 (108) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de **preot misionar** al arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela viitorul preot misionar se cere a fi la dispoziţiunea I. P. S. S. arhiepiscop şi mitropolit, respective a consiliului arhiepiscopesc, spre a fi trimis acolo unde se iveşte necesitatea să slujească, să predice, să conducă procesiuni religioase şi să fie în mijocul credincioşilor din o anumită localitate atâta timp, cât va cere trebuinţa. Va avea apoi să ia parte activă la conferenţele preoţeşti.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt: salar de bază 1600 lei lunar plus toate sporurile cuvenite.

Cererile de concurs să se trimită Consiliului arhiepiscopesc în termenul deschis, dimpreună documentele necesare şi anume:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu din şcoalele medii.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de cualificaţiune preoţească.
5. Atestat de serviciu.
6. Alte eventuale documente recomandatoare.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 10 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu

---

(86) 3—3

Publicatiune.

Consiliul arhiepiscop are nevoie pentru Seminarul Teologic de:

65 bucăţi paturi de fier cu somiere.

32 bucăţi dulapuri a două des părţăminte.

32 bucăţi bănci a două persoane.

32 bucăţi mese cu pupitru a două persoane.

70 bucăţi scaune.

20 bucăţi cuiere a 10 cuie pe doi metri lungime.

1 dulap pentru bibliotecă după model.

1 dulap pentru infirmeria Seminarului.

1 catedră cu scaun pentru profesor.

Modelele pentru aceste mobile se pot vedea la economatul Academiei Teologice str. Mitropoliei.

Ofertele se vor înainta Consiliului arhiepiscopesc până la 12 Iulie 1928.

Sibiu, din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc ca senat epitropesc, ţinută la 30 Iunie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 279/928. (94) 2—3

Concurs

1. Pentru întregirea parohiei de clasa I. din **Jina**, protopopiatul Mercurea, se pubică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

a) cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat;

b) Venitele stolare uzitate până în prezent.

2. Parohia **Lupu**, concurs repetit, cu venitele arătate în coala B, stola uzitată, şi 22 jugăre puse în plan în urma reformei agrare.

Reflectanţii îşi vor înainta documentele oficiului protopopesc din Mercurea în terminul deschis şi se vor prezenta în parohii şi spre a se orienta despre venite şi a face cunoştinţă cu poporul.

In înţelegere cu consiliile parohiale.

Mercurea, la 3 Iulie 1928.

Avr. S. Pecurar
protopresbiter

Nr. 408/928. (95) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-ă, **Râşnov**, protopresbiteratul Branului, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea dela stat.

Sesia parohială 12 jugăre arător.

Doritorii de a ocupa acest post să-şi înainteze cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în terminul indicat şi cu prealabila încunoştinţare a acestuia să se prezinte în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta şi predica, şi a face cunoştinţă cu poporul.

Zârneşti, în 28 Iunie 1928.

Oficiul protopresbiteral al tractului Bran, în înţelegere cu cons. parohial.

Ioan Hamsea
protopop.

---

(90) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II a, **Baciu,** din protopopiatul ortodox român al Braşovului, se publică nou concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în ziarul Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Leafa dela stat.
2. Venitele stolare.
3. Sesiune parohială, 4 jugăre fânaţ şi un adaus de 4 jugăre loc arător dat din pământul bisericii, dacă candidatul este absolvent de liceu şi Seminar tdologic.
4. Casă bună parohială.

Candidaţii se vor prezenta în una din Duminecile sau sărbătorile răstimpului de concurs, în biserica parohiei Baciu, spre a fi cunoscuţi de popor, având să slujească şi să predice cu acea ocazie.

Cererile însoţite de toate documentele necesare se vor trimite în terminul fixat oficiului protopopesc ortodox român din Braşov.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Braşov, în 28 Iunie 1928.

Dr. I. Blaga
protopop.

Casa de sănătate

„Sanatorul Dr. Ittu“

s'a deschis în cea mai frumoasă regiune a oraşului **Sibiu.** Se primesc bolnavi pentru tratament şi reconvalescenţă în condiţiunile cele mai favorabile — posibile. Biroul de primire:

Sibiu, str. Regina Maria 36
Telefon 280 (72) 10—10

Nr. 345/1928 (98) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III a **Moeciul de sus**, protopopiatul Branului, se publică de nou concurs cu termin de 20 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea dela stat şi 2 jugăre fânaţe, ca sesiune parohială.

Concurenţii să-şi înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral. Cu prealabila încuviinţare a protopresbiterului se poate prezenta în biserică spre a cânta, oficia şi cuvânta.

Zârneşti, în 15 Iunie 1928.

Oficiul protopresbiteral al tractului Bran în înţelegere cu comitetul par.

Ioan Hamsea
protopop.

Nr. 346/1928 (99) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a II a **Holbav**, protopopiatul Branului, se publică de nou concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post sânt poftiţi a-şi înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oticiu protopresbiteral, şi cu prealabila încuviinţare a acestuia să se prezinte în terminul indicat în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Zârneşti, 15 Iunie 1918.

Oficiul protopresbiteral al tractului Bran în înţelegere cu comitetul par.

Ioan Hamsea
protopop.

Nr. 347/1928 (100) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a **Peştera**, protopopiatul Branului, se publică de nou concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post sânt poftiţi a-şi înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiteral, şi cu prealabila încuviinţare a acestora să se prezinte în terminul indicat în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Zârneşti, la 15 Iunie 1928.

Of. protopresbiteral al tractului Bran.

Ioan Hamsea
protopop.

Nr. 7646 (109) 1—3

Concurs

Pentru întregirea unei catedre de **Teologia practică la Academia teologică ortodoxă «Andreiană» din Sibiu**, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Dela concurenţi se cere să fie absolvenţi ai unei faculităţi teologice ortodoxe şi licenţiaţi ori doctori în teologie.

Beneficiul împreunat cu acest post este: salar de bază 2200 Lei lunar plus accesoriile cuvenite, astfel că cel angajat dacă va ocupa postul ca profesor suplent va beneficia de un salar lunar de Lei 12.542, iar dacă va fi angajat ca profesor titular provizor va primi Lei 15,030, plus eventualele gradaţii, la care cel ales va avea drept conform anilor de serviciu.

Cererile de concurs sunt a se înainta Consiliului Arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia şi Sibiu, însoţite de următoarele documente:

1. Act de botez. 2. Atestat că este licenţiat ori doctor în teologie. 3. Certificat despre serviciile anterioare dela terminarea studiilor universitare până azi. 4. Autobiografia pe scurt.

Sibiu, din Şedinţa senatului bisericesc ţinută la 17 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia şi Sibiu

Nr. 7647 (108) 1—3

Concurs

La Academia Teologică ortodoxă «Andreiană» din Sibiu, sânt vacante două posturi de **spirituali**, pentru ocuparea cărora se publică concurs, cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Dela concurenţi se cere:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu şcolar.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificaţiune preoţească.
5. Adeverinţă despre serviciul de până acum.
6. Alte eventuale documente.

Preferiţi vor fi preoţi necăsătoriţi ori văduvi.

Spiritualii vor avea locuinţa şi întreţinerea în institut, precum şi un salar lunar de Lei 6550, plus eventuale gradaţii, la care cel ales va avea drept conform anilor de servicii.

Cererile sunt a se adresa Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 17 Iulie 1928.

Consiliul Arhiepiscopiei ort.-rom. de Alba Iulia şi Sibiu.

Nr. 212/1928 prot. (97) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I, **Răşinari**, protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta nou concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B pentru întregirea dela stat.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să şi trimită petiţiile, provăzute cu documentele necesare, în termin subsemnatului şi să se prezinte şi în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sibiu, la 15 Iunie 1928.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu comitetul parohial din Răşinari.

Emilian Cioran,
protopop

Nr. 7758 (111) 1—3

Concurs

Pentru întregirea catedrei a doua a materii religioase şi a catedrei de limbi clasice (Latina şi Greaca) la Seminarul Teologic ortodox-român din Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Dela concurenţi să cere să fie români de naştere şi ortodocşi şi să corespundă condiţiilor de angajare ale ministrului pentru membri corpului didactic secundar, iară până se va complecta numărul de ore regulamentare din specialitatea la care competează, va lua ore din alte materii până la complectarea numărului de 15 respective 18 ore săptămânal, câte constituesc o catedră.

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sunt cele fixate de Ministerul Instrucţiunii în «Instrucţiunile pentru salarizarea corpului didactic secundar din 1928».

Cererile de concurs se vor înainta Consiliului Arhiepiscopesc de Alba-Iulia şi Sibiu, însoţite de următoarele documente:

1. Act de naştere.
2. Act de botez.
3. Certificat că este licenţiat în specialităţile respective.
4. Certificat despre serviciile anterioare.
5. Autobiografia pe scurt.

Sibiu, din şedinţa Consiliului Arhiepiscopesc ca senat bisericesc ţinută la 17 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu

---

6943/1928. (105) 1—3

Concurs

Consiliul arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu, publică concurs pentru aprovizionarea internatelor instituţiunilor sale culturale, pe anul şcolar 1928/29, circa 700 (şaptesute) persoane — cu pâine, făină de fert şi făină de copt, apoi cu carne de vită, de viţel, de porc şi de oaie, cu unsoare de porc, slănină şi cărnăţării — toate de calitatea întâi.

Odată cu aceasta se publică concurs şi pentru furnizarea a 12 şi jumătate vagoane grâu de calitatea întâi predat loco gara Sibiu.

Reflectanţii vor înainta ofertele lor închise Consiliului arhiepiscopesc ort.-rom. în Sibiu, până la 15 August a. c. cunoscând, că, Consiliul arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul de a alege dintre reflectanţi.

Sibiu din sedinţa Consiliului arhiepiscopesc ca senat epitropesc, ţinută la 14 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

---

(107) 1—3

Publicaţiune

Biserica ortodoxă română din Cincul, judeţul Făgăraş, pune în vânzare prin licitaţiune cu oferte închise pe ziua de 12 August 1928 o cantitate de 690 stânjini lemne de fag pentru foc şi 500 grămezi, vârfuri şi resturi rămase sub 15 cm. grosime dela aceştia — material aflător pe teritorul comunei Cincul, în pădurea numită «Valea-Ovesii».

Doritorii, până la ziua numită să-şi înainteze ofertele cu 10% vadiul dela suma de Lei 400,000 preţul strigării.

Statorirea ratelor de plată şi alte condiţiuni ştipulate de Consiliul parohiei se pot vedea la subsemnatul oficiu.

Cincul, la 15 Iulie 1928.

Oficiul parohiei ort.-române:

Gheorghe Conta
paroh

Nr. 5967. (84) 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de cateheţi şi a catedrelor de religie din învăţământul secundar şi din şcoalele normale din localităţile mai jos înşirate, se publică concurs cu termin de 30 zile şi se invită candidaţii a şi înainta cererile de concurs, însoţite de documentele despre calificaţia reglementară de profesori şi despre pregătirea teologică, ce o posed.

a) Posturi vacante de cateheţi:

1. **Brad**, Şcoala medie de fete
2. **Bran** Gimnaziu de băeţi
3. **Cohalm**, Gimnaziu de băeţi
4. **Deva**, Şcoala medie de băeţi
5. **Deva**, „ „ „ fete
6. **Hunedoara**, „ „ „ fete
7. **Lupeni**, „ „ „ fete
8. **Lupeni**, „ „ „ băeţi
9. **Orăştie**, „ „ „ fete
10. **Petroşani**, „ „ „ fete
11. **Sânmărtin**, „ „ „ fete
12. **Sânmărtin**, „ „ „ băeţi
13. **Satulung**, „ „ „ băeţi fete

b) Catedre vacante de religie:

1. **Blaj**, Liceul confesional
2. **Braşov**, Liceul conf. A. Şaguna.
3. **Cristurul săc.**, Şcoala norm. de stat
4. **Deva**, Liceul de băeţi
5. **Petroşani**, Liceul de băeţi
6. **Sălişte**, Şcoala com., medie: băeţi fete
7. **Sebeş**, Şcoala medie băeţi—fete
8. **Sibiu**, Liceul Domniţa Ileana
9. **Sibiu**, Liceul Gheorghe Lazăr
10. **Sibiu**, Şcoala normală A. Şaguna
11. **Sighişoara**, Liceul de fete
12. **Sf. Gheorghe**, Şcoala norm. şi liceu.

Sibiu, din şedinţa şcolară a Consiliului arhidiecezan, ţinută la 19 Iunie 1928.

Consiliul eparhial al Arhidiecezei ortodoxe rom. de Alba-Iulia şi Sibiu

---

Nr. 157/1928. (87) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a (trei) **Şaeş**, protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 de zile dela cea dintâi apariţie în ziarul «Telegraful Român», potrivit ordinului consistorial Nr. 5378/928.

Pe lângă întregirea dela stat, parohia asigură următoarele venite:

1. Locuinţă în natură cu edificiile economice necesare.
2. Grădină şi o vie neplantată de 150 stângini patr.,
3. Sesiune parohială 15 jugăre 1305 stângini patr.,
4. Dela fiecare cap de familie 1 ferdelă (20 litri) cucuruz sfârmit; văduvii şi văduvele plătesc $^1/_2$ ferdelă (10 litri).
5. 8 stângini lemne de foc dela comuna politică.
6. Stolele uzitate.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu în termin şi după prealabila aprobare a subsemnatului să se prezinte în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a cânta şi cuvânta, eventual a celebra la sfânta liturgie şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc al Sighişorii în înţelegere cu consiliul par. din Şaeş.

Sighişoara, la 27 Iunie 1928.

Emilian Stoica,
protopop.

Nr. 7301 Bis. (110) 1—3

Concurs

Pentru primirea la şcoala de cântăreţi susţinută de arhidieceza ortodoxă română de Alba Iulia şi Sibiu se publică concurs cu termin până la 15 August 1928.

La cererea de concurs se vor anexa următoarele documente.

1. Carte de botez din oficiul parohiei.
2. Act de naştere dela forul civil.
3. Certificat şcolar despre absolvirea cu succes de 4 clase primare împreună cu cuăsul superior, eventual 6 clase primare cu examen de absolvire, sau 4 clase primare cu clasele secundare corespunzătoare cursului superior.
4. Certificat de moralitate şi de recomandare dela oficiul parohial.
5. Certificat medical, dovedind că nu sufere de nici o boală contagioasă şi că nu are defecte corporale.

Taxa de întreţinere în internatul şcoalei este anual de 10,000 Lei.

Cererile sunt a se înainta la Consilul arhiepiscopesc până la 15 August a. c. pe calea oficiilor protopopeşti.

Sibiu, din şedinţa consiliului bis. ţinută la 10 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 166/928. (92) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de clasa a III-a, **Silvaşul de sus**, cu filia **Lingina**, din protopopiatul Haţeg, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor dela stat; sesiune parohială în materă 8¼ jugăre arător şi 16 jugăre pădure, în filie 3 jugăre fânaţ; adău (bir) din materă 16 măsuri porumb (à 30 litri) sfărimat, din filie câte 5 lei dela 78 familii; câte 1 zi de lucru dela 39 familii din filie; casă parohială în stare slabă, şi stola uzitată.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Haţeg, la 30 Iunie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Haţeg în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. C. Popescu
protopop.

Ad. Nr. 670 (91) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa III-a **Hurez**, protopresbiteratul Făgăraş, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt, pe lângă cele fasionate în coala B pentru întregirea dala stat, şi porţia canonică de 6½ jugăre primite prin reforma agrară.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare în terminul indicat, subsemnatului oficiu protopresbiteral, şi înainte de alegere să se prezinte poporului în biserică spre a fi cunoscut alegătorilor.

Făgăraş, la 29 Iunie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

In ziua următoare au avut un drum foarte greu, însă pe cât de greu, pe atât de frumos; dela Turnu Severin via Târgu-Jiu şi defileul Surduc la Petroşani. Călătorii acum străbat printre lanuri de grâu, printre câmpuri de mălai întinse şi împestriţate cu locuitorii harnici ai acestor regiuni, cari în portul lor frumos şi foarte curat cu sudoare amară îşi agonisesc hrana de toate zilele. — Dela Târgu-Jiu până la Petroşani a fost drumul cel mai frumos din întreaga excursie. Frumseţele defileului pitoresc nu poate condeiul să le scrie şi nici limba să le povestească. Şoseaua îngustă şerpueşte pe lângă râul, al cărui murmur dulce pare a şopti neîncetat farmecul drumului său romantic. Lângă şosea se înalţă crucea generalului Dragalina, sângele căruia s'a vărsat aici ca să steargă graniţele artificiale.

In Petroşani studenţii au concentrat în faţa unui public atât de numeros, ca nici într'un loc în întreaga excursie. La îndemnul zelosului părinte protopop Duma şi a harnicei preoţimi din Valea Jiului, toată lumea a alergat să asculte cu drag pe aceia cari au venit să însenineze, să mângâe sufletele îndurerate şi să cunoască pe aceia, cari doreau să-i cunoască pe ei. A fost o seară de adevărată armonie sufletească în care a stăpânit Duhul lui Hristos.

In drumul spre casă escursionişti s'au mai oprit la Haţeg, un orăşel pe cât de mic, pe atât de simpatic. Aici a fost ultimul concert dat într'un mediu foarte înţelegător. Cu acest popas s'a încheiat seria frumoasă şi neuitată a sărbătorilor înălţătoare de suflet atât pentru cei vizitaţi cât şi pentru vizitatori. De aici, după un drum greu de o săptămână obosiţi trupeşte dar cu atât mai mult edificaţi sufleteşte, studenţii s'au reîntors la Sibiu. — Drumul lor a fost un drum luminat de luceafărul idealului creştin şi naţional. A cunoaşte pentru ca să-l ştim aprecia pământul patriei noastre binecuvântate, a cunoaşte neamul care stăpâneşte plaiurile udate cu sângele înaintaşilor noştri şi a sădi Duhul iubirei creştineşti în inimile fiilor acestui neam, acesta a fost scopul escursiei şi convingerea că acest scop a fost numai atins, face pe fiecare să exclame: Porniţi la drum cu toţii să vedeţi şi să cunoaşteţi cu ce ţară frumoasă ne-a binecuvântat Cel de sus.

Sibiu, la 14 Iulie 1928.

Congres internaţional în Bucureşti

In vara aceasta s'a întrunit în capitala României congresul internaţional al profesorilor secundari.

Congresul acesta este al X-lea organizat de «Uniunea internaţională a federaţiilor corpului didactic secundar», al cărui birou central e la Paris. Biroul internaţional are câte 2 delegaţi din fiecare ţară.

Scopul Uniunii este să organizeze congresele anuale, în care să se trateze chestiuni de interes profesional şi chestiuni pedagogice generale.

Congresele anterioare s'au ţinut la: Paris, Bruxelles, Luxemburg, Praga, Varşovia, Belgrad, Geneva.

Congresul acesta nu este oficial al statului nostru, ci al cercurilor de profesori secundari.

Guvernul român a înlesnit, asociaţiilor de profesori, tot concursul autorităţilor publice, şi o subvenţie pentru acoperirea cheltuielilor.

Comitetul de organizare a crezut, că trebuie să folosească prezenţa în ţară a unui număr impozant de personalităţi culturale şi şcolare, ca să le pună în situaţie de a cunoaşte ţara şi oamenii dela noi şi a sporî curentul de simpatie pentru ţara noastră în străinătate.

In vederea congresului, comitetul român de organizare a tipărit 6 cărţi, spre a fi distribuite membrilor congresului, şi un ghid: pentru călătoria la Bucureşti, pentru excursie, pentru circularea în Bucureşti, şi un vocabular uzual român francez.

Afară de aceasta, s'au distribuit congresiştilor câte un exemplar din însemnatele lucrări ale dlui prof. N. Iorga, şi diferite publicaţiuni referitoare la mersul învăţământului din România.

Joi dimineaţa, în 19 Iulie, ora 11 la Ateneul român, în prezenţa Înaltei Regente, dl ministru al instrucţiunii a deschis congresul. Au luat cuvântul câte un delegat al fiecărei naţiuni, reprezentate în congres.

Şedinţele de lucru au fost: Vineri dimineaţa, Vineri d. a., Sâmbătă d. a. şi Duminecă dimineaţa (20, 21 şi 22 Iulie), în amfiteatrul fundaţiei universitare «Carol».

Ordinea de zi a desbaterilor cuprindea următoarele cinci chestiuni:

1. Cum se pot împăca în programele şcolare necesitatea culturii generale, cu lărgirea progresivă a cunoştinţelor omeneşti.
2. Şcoala unică.
3. Cinematograful în şcoală.
4. «Crucea roşie a tinerimii».
5. «Societ. Naţiunilor» şi şcoala.

Discuţiunea acestor chestiuni a fost pregătită din vreme. Comitetul de organizare din Bucureşti a preparat chestionarele pentru fiecare din aceste probleme, precum şi memorii înfăţişând punctele sale de vedere. Ele au fost publicate în «Buletinul oficial» al biroului internaţional şi au servit ca baze pentru discuţiuni.

Sâmbătă dimineaţa, congresiştii asistă în corpore la parastasul oficiat la Mitropolie, pentru odihna sufletului marelui rege Ferdinand I.

Luni dimineaţa, în 23 Iulie, au plecat în excursie ce va ţinea 7 zile. Vor fi vizitate următoarele localităţi: Slănicul din Prahova şi Vălenii de Munte, unde dl prof. N. Iorga va ţinea la Universitatea populară o conferinţă; va urma: Câmpina, Breaza, o mare serbare etnografică, organizată de «Casele Naţionale», Sinaia, vila «Zemora», Braşov, Sibiu (aici vor ajunge *Joi*, în 26 Iulie), Sălişte, Cozia, Călimăneşti, R.-Vâlcea, Curtea de Argeş.

In 29 Iulie vor pleca din Constanţa spre Constantinopol.

Nr. 7462 (103) 2—3

Notificare oficială

privitoare la primirea în Seminarul teologic din Sibiu

Elevii cari doresc să fie primiţi în cursul I al Seminarului teologic din Sibiu, în conformitate cu Regulamentul seminarial aprobat de adunarea eparhială din anul acesta, trebue să întrunească următoarele condiţiuni:

Se fie născuţi pe teritoriul Mitropoliei ortodoxe române ardelene, de confesiunea ortodoxă şi să nu fie sub vârsta de 15 ani împliniţi şi nici trecuţi de 18 ani.

Tinerii cari doresc a intra în această şcoală să-şi înainteze cererile până la 15 August a. c., Ven. Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu, având a alătura următoarele documente:

1. Certificatul de naştere dela ofiţerul stării civile;
2. Extras din protocolul botezaţilor;
3. Testimoniu şcolar din care să se constate, că a absolvat cu succes 4 clase liceeale sau gimnaziale;
4. Atestat medical despre starea sănătăţii;
5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Elevii Seminarului vor fi interni, având toată întreţinerea în internat, pentru care vor avea să solvească o taxă de 10,000 Lei anual.

Inmatricularea se face din 10—14 Septemvrie. Elevii vor aduce cu sine hainele de pat şi rufele necesare.

Onorata preoţime e poftită a aduce această notificare la cunoştinţa credincioşilor în sfânta biserică la finea liturghiei în 2 Dumineci consecutive şi vor îndemna pe părinţii tinerilor buni, să petiţioneze de a fi primiţi în Seminar.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 10 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iula şi Sibiu

INFORMAŢIUNI

Înştiinţare. Se aduce la cunoştinţa on. preoţimi şi publicului român, că la *1 August* a. c. se va deschide vila dela *Schitul Păltiniş* (deasupra Răşinarilor). Pentru rezervarea camerelor pe lunile August şi Septemvrie a. c. se vor adresa *Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu*. Pe lângă cameră se va primi toată întreţinerea pe lângă un preţ convenabil. Vor fi primiţi şi membrii familiei. Vor avea preferinţă preoţii şi familiile lor, şi în rândul al doilea alţi intelectuali români. *Sfinţirea* se va face la 6 August a. c., Schimbarea la faţă, la care se invită a lua parte cât mai multă lume.

Dl ministru al justiţiei, Stelian Popescu, a inspectat, Lunia trecută, la Sibiu: judecătoria de ocol, tribunalul, parchetul, închisorile şi baroul advocaţilor. La ora 11 a vizitat pe I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae. De aici a plecat la Păltiniş, ear la înapoere s'a oprit în Răşinari, unde i s'a făcut o entuziastă primire. Seara, la ora 11, dl ministru s'a întors spre Bucureşti.

Salvat de un preot. Ziarul clujan *Ujkelet* înregistrează fapta eroică şi umanitară a preotului Teodor Herman, din Macicaşul de câmpie, jud. Someş. Cârciumarul izraelit, Goldstein, intrase cu căruţa sa în valea Lăpuşului, ca să treacă pe alt mal. In mijlocul văii, caii şi căruţa încep să se cufunde pe neaşteptate, ear la strigătele desperate ale omului, preotul se aruncă repede în apă, împreună cu primarul satului, şi scapă pe celce era să se înece. In Dumineca următoare preotul a deschis o colectă de ofrande pentru cel nenorocit, care îşi pierduse caii şi trăsura în valurile Lăpuşului. — Drept mulţămire celor doi salvatori ai săi, Goldstein ar putea să se lase de meşteşugul otrăvitor al cârciumăritului şi să apuce altă ocupaţie.

Moartea lui Giolitti. Fostul preşedinte de consiliu italian, Giolitti, a răposat în 17 Iulie în vârstă de 86 ani. Retras din viaţa politică în vremea din urmă, jucase rol conducător, peste 40 de ani, în politica Italiei.

Agitaţiile păcătoase ale ziarului *Brassói Lapok* se continuă netulburate, spre dauna ţării. Astfel, din Bătanii mari, în ţinut locuit şi de săcui, ni se comunică: Foaia Brassói Lapok, dela 14 Iulie 1928, aduce nouă jignire şi batjocură neamului românesc; efectul acestor injurii, ale jidanului Szele Béla, este că ungurii de pe aici râd şi se bucură de înjosirile ce se aduc ţării, cu atât mai ales că autorităţile manifestează o neexplicabilă indiferenţă. Nu cred oare autorităţile noastre civile că ar fi vremea să iasă din nepăsare şi să nu mai tolereze în tăcere agitaţiile zilnice jidano-maghiare dela Braşov? Cerem stăruitor să se ia măsurile necesare.

O aniversare. Primim: In ziua de 15 Iulie c. s'a sărbătorit în comuna Buneşti (Bundorf), jud. Târnava-mare, aniversarea a cincizeci de ani de preoţie şi de căsătorie (nunta de aur) a venerabilului preot ortodox român *Ioan Curta* şi soţia sa *Elisabeta Pulca*. Intreaga comună, a luat parte la această frumoasă sărbătoare alăturea de familia sa numeroasă. Toţi cei 7 fii ai sărbătoritului, împreună cu soţii, soţiile şi copiii lor, au ţinut să alerge, unii din mari depărtări, spre a fi de faţă la această sărbătoare, şi a aduce omagiul lor de fii, unui vrednic slujitor al altarului, şi unui părinte devotat, care n'a cunoscut piedeci în drumul său, pentru promovarea aşezămintelor bisericii noastre ortodoxe române, în timp de 50 de ani de păstorire, şi a adus cele mai înalte pilde de jertfă pentru educaţiunea şi creşterea celor 7 copii ai săi, cari ocupă înalte şi frumoase funcţiuni în viaţa publică. Această sărbătoare, n'a fost altceva decât o dreaptă răsplată, binemeritată, unui om de omenie, care şi ca preot, şi ca părinte şi-a înţeles cu prisosinţă rolul şi datoria în această viaţă, strălucind prin virtuţi vrednice de a fi înfăţişate ca pildă pentru toţi. Membrii familiei, i au prezentat cu acest prilej, o frumoasă coroană de lauri, drept omagiu pentru activitatea sa plină de roade timp de 50 ani, atât pentru binele obştesc cât şi pentru jertfele mari, aduse în viaţă pentru creşterea familiei. Venerabilul preot a primit acest omagiu cu lacrimi de bucurie şi adânc emoţionat.

Şezătoare şi serată studenţească. Cercul studenţilor sibieni din Bucureşti, împreună cu societatea studenţească «Tinerimea Hârtibaciului», organizează Duminecă, 29 l. c. o serbare culturală în comuna Nocrichiu. După masă la ora 3 va fi o şezătoare pentru popor cu un program, conţinând pe lângă o conferinţă şi un bogat program artistic. La sfârşit studenţii din Bucureşti vor preda ţăranilor o bibliotecă populară. Seara la ora 9 va începe o serată dansantă, care va lua sfârşit în zori. Acest anunţ are şi calitatea de invitare. Membrii sunt anunţaţi că un autobus pleacă în ziua serbării la ora 12·30 din piaţa Sibiului spre Nocrichiu.

La Şcoala de arte şi meserii din Sibiu (strada Spinarea Cânelui Nr 3) cu patru secţiuni de: pantofărie, croitorie, curelărie şi tapiţerie, sânt vacante 40 locuri de elevi în anul I. Condiţiile de admitere: să aibă terminat cursul primar şi etatea de 12—15 ani. Durata cursurilor este de 5 ani. Elevii sânt externi şi interni, bursieri şi solvenţi. Amănunte la direcţiunea şcoalei.

Nr. 7417/1928 (104) 2—3

CONCURS

La Şcoala normală ortodoxă «Andrei Şaguna» din Sibiu, cu începerea anului şcolar 1928/29, sânt libere următoarele catedre:

1. *Religiunea,* 2. *L. Română,* 3. *L. Franceză,* 4. *Istoria,* 5. *Educaţia fizica,* 6. *Ştiinţele agricole cu postul de agronom.*

Salarul şi accesoriile sânt ca la şcoalele normale de stat. Dela concurenţi se cere pregătire pentru şcoalele normale şi să fie români ortodocşi. Vor fi preferiţi candidaţii cari au pregătire preoţească. Cererile se vor adresa Consiliului arhiepiscopesc Sibiu, în termin de 30 zile dela publicarea acestui concurs.

Sibiu, din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc ca senat bisericesc, ţinută la 10 Iulie 1928

Consiliul arhiepiscopesc

---

(83) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de preot şi paroh în parohia de clasa a III a **Selistat,** protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

Sesiune parohială 3 jug. avute mai înainte de R. A. şi 12 jug. primite prin R. agrară.

Dela fiecare familie o ferdelă de cucuruz, stola obişnuită în parohie şi dela comuna politică 4 stângini lemne de foc.

Doritorii de a ocupa acest post sânt invitaţi a şi înainta cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare oficiului protopresbiteral al tractului Agnita, şi a să prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta, celebra şi cuvânta şi a face cunoştinţă cu poporul.

Agnita, la 21 Iunie 1928.

Oficiul protopopesc al Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Alexandru
adm. prot.

Nr. 213/1928 prot. (96) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a **Cornăţel,** protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta nou concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B pentru întregirea dela stat.

2. Casă parohială.

3. Sesiune parohială 13 jugăre şi folosirea cimitirului.

4. De fiecare familie una mierţă (10 litri) cucuruz sfărimat.

5. Una zi de clacă de fiecare familie.

6. Stola obişnuită în parohie.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare în termin subsemnatului şi să se prezinte şi în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sibiu, la 15 Iunie 1928.

Emilian Cioran
protopop.

„Albina" inst. de credit şi de econ., Sibiu

O lămurire necesară

De un timp încoace au început se opereze în mai multe oraşe din Ardeal, unde institutul nostru are Sucursale, reprezentanţe ale unei bănci de asigurare, fondare de dată recentă, din *Brăila* numită *«Albina»* sau şi *Asigurarea «Albina».*

Ţinem să lămurim On. public, că această societate *nu este o fondare a institutului nostru, şi nu are nici un fel de legătură cu banca noastră.*

Ne simţim obligaţi să dăm această lămurire pentru a preveni eventuale abuzuri, ce s'ar putea face cu numele de «Albina».

Rugăm totodată On. public să ne aducă la cunoştinţă toate cazurile, în care ştie, că organele «Asigurării Albina», pentru ca să îndemne publicul să contracteze asigurări prin mijlocirea lor, s'au dat drept reprezentanţi ai băncii noastre.

Aceasta pentru a putea lua imediat măsurile ce se impun.

(93) 3—3 **Direcţiunea inst. de credit şi de econ. «Albina», Sibiu.**

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut:

Povăţuitorul Creştinului ort.

de Pr. **Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut:

Biserica Neamului şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Casă de vânzare

* Sibiu, Strada Z. Boiu Nr. 22 *

Mersul trenurilor

Cu începere dela 15 Mai 1928

Plecarea din Sibiu

AGNITA—SIGHIŞOARA

Pleacă din Sibiu	5·45,	17·30	
Sosește în Agnita	9·52,	21·17	
„ „ Sighişoara	18·45,	8·10	

FĂGĂRAŞ—BRAŞOV

Pleacă din Sibiu	6·50,	11·00,	17·05
Sosește în Făgăraş	10·44,	15·21,	21·30
„ „ Braşov	13·55,	18·45'	6·55

CISNĂDIE

Pleacă din Sibiu	6·00,	13·15,	17·50
Sosește în Cisnădie	6·33,	13·48,	18·23

VINŢ—ALBA-IULIA

Pleacă din Sibiu	0·45,	12·00,	20·17
Sosește în Vinţ	4·31,	16·14,	0·22
„ „ Alba-Iulia	5·43,	00·00,	1·02

PIATRA-OLT-BUCUREŞTI

Pleacă din Sibiu	3·50,	14·25,	19·55 (Acc.)
Sos. în Tr.-Roşu	4·59,	15·35,	20·48 „
„ „ Bucureşti	17·05,	00 00,	6·40 „

COPŞA-MICĂ

Pleacă din Sibiu

2·35, 4·55, 9·10, 11·12, 15·00, 19·50, 21·15

Sosește în Copşa-mică

4·00, 6·23, 10 33, 13·40, 16·22, 21·15, 22·41

Pl. d. Copşa-mică la: SIGHIŞOARA—BRAŞOV—BUCUREŞTI 7·32 (E), 8·24 (P), 13·06 (Ac. Ex.), 14·22 (A.), 17·50 (P.), 23·15 (E·), 0·19 (A.), 1·07 (P).

Pleacă din Copşa-mică la: TEIUŞ—CLUJ—ARAD 4·38 (P.), 6·56 (A.), 8·09 (E.), 11·08 (P.), 16.30 (A.), 17·48 (Or. Ex), 21·41 (P.), 23·24 (Ex).

Sosirea în Sibiu

SIGHIŞOARA—AGNITA

Pleacă din Sighişoara	4·50,	15·45	
Sosește în Agnita	9·11,	19·59	
„ „ Sibiu	16·20,	6·48	

BRAŞOV—FĂGĂRAŞ

Pleacă din Braşor	7·40,	12·30,	19·16
Sosește în Făgăraş	10·31,	15·34,	22·23
„ „ Sibiu	14·45,	20·13,	8·20

CISNĂDIE

Pleacă din Cisnădie	7·12,	14·42,	18·55
Sosește în Sibiu	7·44,	15·15,	19·28

AIBA-IULIA—VINŢ

Pleacă din Alba-Iulia	4·55,	11·30,	00·00
Sosește în Vinţ	5·08,	11·43,	00·00
„ „ Sibiu	10·10,	16·17,	22·15

BUCUREŞTI—PIATRA-OLT

Pleacă din Buc.	23·35 (Acc).	00·00,	10·55
Sos. în Tr.-Roşu	9·53 „	13·16,	23·25
„ „ Sibiu	10·43, „	14·20,	0·30

COPŞA-MICĂ—SIBIU

Pleacă din Copşa-mică

0·20, 4 50, 8·30, 11·30, 14·23, 18·05, 22·05

Sosește în Sibiu

1·47, 6·18, 9·55, 12·59, 15·45, 19·33, 23·34

Trenul pentru băi la OCNA-SIBIULUI

Pleacă din Sibiu:
6·20, 10·52, 13·35, 17·25, 20·50.
Sosește în Ocna:
6·50, 11·22, 14·05, 17 55, 21·20
Pleacă din Ocna:
6·58, 11·27, 14·10, 18·05, 21·28.
Sosește în Sibiu:
7·30, 11·59, 14·42, 18·37, 22·00.

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoştinţă, că în bună înţelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eşit din firma **Schieb & Kauntz.** Numitul domn a preluat singur această intreprindere şi o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onoare la cunoştinţă, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eşit din firma **Schieb & Kauntz,** turnătorie de clopote şi că de-acum voi conduce această intreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

(88) 2—

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 1 August 1928 Nr. 56—57

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze **Administraţiei** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Onor. «Asociaţiunea» (Of.) Sibiu

Biserica luptătoare

Biserica noastră este biserică luptătoare, nu numai după învăţătura dogmaticei sale, ci şi după calea istorică pe care a parcurs-o.

Cuvintele Mântuitorului nostru: «De voieşte cineva să vie după mine, să se lăpede de sine şi să-şi ia crucea sa şi să-mi urmeze mie», au fost întocmai urmate, în toate vremurile, de biserica noastră, — care se poate lăudà cu bogat tezaur de suferinţe; — ceea ce este şi ceva firesc, fiindcă nu poţi ţinea în mâni făclia luminătoare fără să nu suferi arsuri.

Biserica noastră prin atâtea veacuri a fost locul de închinare al unui popor despoiat de drepturi, prigonit şi disprețuit.

Soartea poporului nostru însă era şi soartea bisericii.

Dar cu cât au fost vremurile şi împrejurările mai grele, cu atât şi-a îndeplinit mai mult rolul de mamă mângăitoare această biserică.

Cu cât slăbeau mai tare în sufletele turmei nădejdile unor zile mai bune, cu atât mai puternic lumină credinţa în biruinţă pe altarele româneşti.

Lumea de azi e prea dedată să vadă numai frumosul dela suprafaţă, frumosul care este prea bătător la ochi, şi uită frumosul, care zace mai adânc şi se ghiceşte mai greu.

La suprafaţă, istoria bisericii noastre este ceva înfiorător. Veşnic lupte, veşnic chinuri, suferinţe, eată ce se vede deasupra!

Dar ce frumoase au trebuit să fie sufletele acelor strămoşi ai nostri, vlădici, preoţi, şi ţărani cari nu au cedat nimic din comoara bisericii şi a credinţei. Au suferit tot ce poate suferì o fiinţă omenească, dar nu şi-au spus duşmanului taina lor.

Sânt oameni, cari nu pot gusta decât frumseţile senine: o floare, un răsărit, un apus de soare. Şi când natura începe să-şi arate puterea prin vifor şi trăznete, ei se ascund...

Nu dintre cei din urmă erau strămoşii noştri. Ei au făcut frumoasă istoria noastră nu în zile de sărbători, ci în zile grele, când roata afurisită îţi rupea oasele.

Dar ne-au lăsat ceva frumos ca moştenire: Bărbăţia care ştie să se împotrivească răului în orce împrejurări.

Bărbăţia era odinioară un lucru atât de frumos, încât era căutată şi mărită de toate buzele.

Generaţia noastră e ceva mai slabă de nervi, şi poate nu-i înţelege aşa de bine farmecul, dar vor trebui se vină earăşi vremuri, care se caute bărbăţia, fiindcă ea singură făureşte istoria.

Gândurile mari, sentimentale frumoase, bărbăţia le duce în viaţă.

Bărbăţia ştie să sufere batjocuri, defăimări şi moarte fără să se clătine dela datorie.

Contactul cu lumea mare a neamului nostru devine din zi în zi tot mai întens, şi aşa pe mii şi mii de căi se strecoară încet, dar cu siguranţă, miere şi otravă în sufletele liniştite şi armonioase dealtădată.

Au venit şi vor venì zile foarte grele pentru biserica noastră.

Preotul va predicà Duminecа, deci o zi pe săptămână credinţa, — şi duşmanii sf. biserici vor predicà cu ură necredinţa toată săptămâna.

Până acum mai avem lume care se scandalizează când aude că biserica şi preoţii ei sânt huliţi, — dar vor venì vremuri, când această lume cu dragoste faţă de biserică se va împuţina, şi duşmanii bisericii vor putea vorbì liber şi fără frică.

Acum ne trebue şi ne vor trebuì şi mai mulţi oameni, cari să aibă armura care se cheamă bărbăţia de a înfruntà odiul şi batjocura lumii pentru Hristos.

Situaţia în care a fost Hristos mai aproape de sufletele noastre şi ni s'a întipărit mai adânc în inimă, a fost aceea când fu îmbrăcat cu hlamida roşie şi când i s'a pus pe cap cununa de spini.

Duşmanii credeau că au făcut de batjocura lumii pe Hristos, şi acest Hristos era, din contră, în zorile învingerii.

Cununa de flori o poate purta orşicine, — cununa de spini nu-s harnici şi nu sânt vrednici să o poarte, decât bărbaţii întregi.

Şi ce fericiţi sânt oamenii pe cari i-a învrednicit Hristos de această, cea mai înaltă, distincţie pământească, să poarte pe capul lor cel puţin o parte din cununa Sa de spini pentru adevăr şi dreptate.

Biserica noastră a fost biserică săracă, biserică cu mii de rane, dar a rămas până în pragul timpurilor moderne biserică luptătoare.

Lupta şi suferinţa s'au prefăcut în a doua natură a bisericii noastre. Şi până când această biserică îşi va păstra acest caracter de a nu ceda nimic din demnitatea ei împreunată cu mu-

FOIŞOARA

Curcubeul

(Gen. IX, 13—17).

I

După noţiunea pe care ni o dă ştiinţa popularizată, curcubeul este un meteor în formă de arc, reprezentând cele 7 culori primitive şi rezultând din refracţiunea şi reflexiunea razelor solare în nouri. Fenomenul curcubeului se observă mai ales când stăm cu faţa opusă soarelui şi privim la un nour ce se topeşte în ploaie. De cele mai multeori se văd două arcuri luminoase, concentrice, unde culorile sunt aranjate în aceeaş serie ca în spectrul solar. Noi vedem prin urmare că în curcubeu cele 7 culori ale spectrului sunt aranjate în ordinea următoare, procedând dinlăuntru în afară: violet, indigo, albastru, verde, galben, portocaliu şi roşu.

Câteodată curcubeul pare palid, culorile se deosebesc cu mare greutate. Aceasta de regulă când nourii sunt prea apropiaţi de privitor, ori când fenomenul se produce pe-o brumă aproape de sol. Curcubeul să poate imita, prin fântâni săritoare etc. Se observă câteodată curcubeu la lună; cel mai frumos curcubeu se vede însă în plină mare.

Episcopul Antonio de Dominis a demonstrat întâiul adevărata natură a curcubeului, însă teoria exactă a acestui fenomem se atribue lui Descartes şi Newton.

Sub numele de: «curcubeu», se cunosc o sumedenie de tablouri artistice. Dintre cele mai cunoscute amintim, cele 3 peisagii frumoase ale lui Rubens, dintre care unul e în Paris, altul în Londra şi al treilea probabil se mai află în Petersburg.

In poezie numele «curcubeu», e înlocuit câteodată cu cel de «Iris» sau prin o perifrază: arcul ceresc, arcul celor 7 culori, trimisul zeilor, sol al lunonei etc.

Cunoaşterea curcubeului din punct de vedere simbolic, este de mare însemnătate pentru a pătrunde în studiul ocultismului popoarelor antice. El joacă un rol principal în simbolică. Se întâlneşte în credinţa tuturor popoarelor.

Sensul religios al curcubeului e a se căuta în cuvântul «Keşet»=arc de puşcat, deoarece aceasta e expresia prin care e desemnat curcubeul în textul original al Bibliei. Astfel de arcuri mai are Iahve, Plâng. II, 4; III, 12. Inrudite sunt locurile Ps. VII, 13; Hab. III 9—11, după care trăsnetele sunt săgeţi de ale lui Iahve. Asemenea la Indieni, unde arcul lui Indra e arc de răsboi pe care Dumnezeu îl pune la o parte dupăce a luptat cu demonii. Şi Arabii au arcul lui Kuzah, care asemenea se atârnă în nouri în urma folosirii lui. Pentru Greci Iris e personificarea curcubeului, în Iliadă e sol al zeilor. La poeţi antici, Iris e zeiţă fecioară; Iliada o numeşte: Iris pe aripi de aur, trimisa, inaripata lui Zeus, Iris cea sprintenă ca vântul. Ea acompaniază adesea pe Hera.

In special e a se lua în privire, materialul babilonic cu privire la acest gen, întrucât poporul ce prezintă aceste tradiţii e unul dintre cele mai vechi popoare orientale.

Din materialul babilonic citâm următoarele raporturi:

In raportul babilonian despre potop, Iştar ridică pietri scumpe, pe care Anu le-a făcut la dorinţa Iştarei, şi jurue că ea îşi va aminti de aceste zile până în viitorul cel mai îndepărtat.

Dupa învăţătura babilonică despre cosmos, An. Ter. An. Na. (curcubeul), ajunge dela «işid-şame» (orizont), până la «elat-şame» (zenit). Raman ori Adad, reprezintă revelaţia dumnezeiască. Ca Dumnezeu al tempestăţii, el uriă în interiorul cerului

cenicie, va rezista tuturor nenorocirilor din această lume.

Cei ce cred şi cei ce luptă nu pot perì niciodată.

Peirea e rezervată celor ce cedează şi se împacă cu duhul schimbăcios al acestei lumi.

Prot. *Dr. Ştefan Ciorolanu.*

Sesiunea — scurtă — extraordinară parlamentară, deschisă Joi, în 26 Iulie şi închisă Sâmbătă, în 28 Iulie, s'a ocupat de votarea legilor în legătură cu stabilizarea monetei şi împrumutul extern.

Fie ca legiuirile nouă să contribue la bunăstarea economică şi morală a ţării!

Conferenţă catehetică

Conform hotărârii Consiliului arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu, s'au întrunit — cum am anunţat — profesorii de religie şi catecheţii din Sibiu, la o conferenţă, ţinută în acest oraş, la 5 l. c. în sala de şedinţe a consiliului mitropolitan, spre a discuta chestiuni privitoare la educaţia religioasă sub regimul noii legi a învăţământului secundar.

Conferenţa a avut două şedinţe conduse, ca preşedinte, de I. P. C. S. păr. arhimandrit vicar arhiepiscopesc Dr. Vasile Stan.

Raportorul despre *manualele din religie*, păr. M. Jantea, profesor la liceul Gh. Lazăr, arată manualele care le consideră mai nimerite pentru a fi întrebuinţate la toamnă, până se vor alcătui cărţi după noua programă. Păr. Gh. Maior, director al seminarului teologic, discută problema pedagogică a manualelor de religie.

Despre *Sf. Scriptură în şcoală*, raportează păr. Mihai Neagu, profesor de religie la şcoala normală «A. Şaguna», şi se declară: pentru menţinerea T. V. în şcoală, pentru întrebuinţarea cât mai deasă a bibliei şi pentru o biblie şcolară.

Meditaţiile religioase pentru elevi (exortaţiile), alt obiect din programa conferenţei catehetice, au fost date spre studiere profesorului de religie, părintelui Dr. I. Stanciu. Raportorul, constatând greutăţile ce întâmpină la ţinerea meditaţiilor în mai multe şcoale sibiene, cere exortaţii pe clase şi sprijinul celorlalţi profesori în conducerea tinerimii şcolare la biserică şi menţinerea ordinei. Luând cuvântul, între alţii, păr. Gh. Maior îşi desvoltă părerea despre felul cum ar trebui ţinute aceste meditaţii, odată cu elevii cursului inferior, apoi cu cei din cursul superior, alternativ, subiectele să fie alese din viaţa şcolară de peste săptămână; scoaterea la iveală mai ales a *binelui* şi a virtuţii, nu a răului; să nu dureze peste 25—35 minute, mai potrivite ar fi meditaţiile de zece minute, ş. a.)

* *Societatea Sf. Gheorghe în şcoală* este subiectul tratat în raportul citit de păr. Gh. Maior, arătând că această societate are să traducă în practică în lumea elevilor cerinţele evangheltei şi să facă legătură între viaţa şcolară şi cea din afară. Raportorul cere intervenire pentru încuviinţare ministerială, ca soc. amintită să poată fi admisă şi în şcoale; mai cere înfiinţarea unui fond central şi a unei publicaţii periodice pe seama societăţii Sf. Gheorghe. Păr. consilier arhiepiscopesc, Tr. Scorobeţ, spune ce fac asemenea societăţi tinereşti în străinătate şi propune un «examen de pietate» în faţa episcopului când se termină şcoala.

O problemă de importanţă a fost şi *Controlul învăţământului religios*, temă expusă de păr. protopop Emilian Cioran, catehet la liceul de fete Domniţa Ileana. Păr. catehet cere două inspecţii pe an la fiecare profesor de religie: una la propunere în clasă, alta la examinare Controlul să se facă şi mai departe prin consilieri eparhiali şi profesori ai Academiei teologice. Iau cuvântul, la obiect, păr. arhimandrit vicar Vasile şi păr. director Gh. Maior, care e de părere că fiecare eparhie ar trebui să aibe câte un inspector al învăţământului de religie, ear acest inspector să cutreere, 10—15 zile pe lună, şcoalele secundare şi primare de pe teritorul eparhial; inspectorii s'ar întruni apoi, an de an, în conferenţe.

Viaţa externă şcolară a elevilor a fost ultimul punct al programei. Păr. diacon Ioan Dinu, ca raportor, stăruieşte cu deosebire asupra gazdei elevilor, şi cere: o comisiune care să cerceteze locuinţele pentru tinerime, o listă la direcţia şcolară despre locuinţele aflate potrivite, şi în sfârşit controlul pe acasă făcut de profesori.

Preşedintele conferenţei a reasumat, la fiecare punct, ideile conducătoare, mulţumind la sfârşit raportorilor şi celorlalţi participanţi la discuţii.

Invitare

In ziua de 6 August a. c. (Schimbarea la faţă) se va face sfinţirea bisericii dela Schitul Păltiniş. Invităm onor. public sibian şi pe cel din comunele învecinate a participa la acest act religios.

Invitări speciale nu se fac.

Consiliul arhiepiscopesc.

Mitropolitul Şaguna şi Blajul

Când ne aducem aminte de ceeace a însemnat Blajul pentru Ardeal — în vremile grele ale robiei maghiare — ne plecăm genunchii cu adâncă recunoştinţă. Astăzi, însă, dacă Bărnuţiu, Cipariu, Mureşanu etc., s'ar scula din morminte, şi-ar auzì ce se învaţă la Blaj despre marele apostol al românilor, despre mitropolitul Şaguna, s'ar înmormânta a doua oară, de groază. Nu ne vine să credem şi totuş, cei ce poartă în vinele lor sânge de român, ceice odată au ţinut de dreapta lege strămoşească, profanează bunul nume al ortodoxiei din Ardeal.

Mă doare inima şi mi se zguduie trupul, când mi se spune de către uniţii cari au învăţat la Blaj, că ortodocşii n'au avut nici un erou naţional, că biserica ortodoxă nu se poate mândrì cu vitejia ierarhilor ei, în Ardeal. Şi când le spui că mitropolitul A. Şaguna a fost cel mai mare român al Ardealului sub stăpânirea maghiară, ţi se răspunde: «Şaguna a fost trădător al neamului; el a trădat cauza lui Avram Iancu»...

Aşa mi-a spus un inginer şi un advocat cari au învăţat la Blaj despre mitropolitul Şaguna.

Doamne! Cum cade tunetul învinuirilor şi al impietăţii peste vrednicia capului lui Şaguna, căruia Bărnuţiu şi Cipariu îi scriau în răvaşul din 26 Februar 1849: «*Naţiunea-ţi va rămânea datoare mult, va recunoaşte cu plăcere marile servicii, ce-ai adus pentru ridicarea ei la rangul ce ise cuvine, şi numele Prea Sfinţiei Tale îl vor spune părinţii copiilor lor, ca să se binecuvinte din generaţiune în generaţiune*». Eată, cum vorbesc contimporanii despre Şaguna!...

Şi-a suferit, Şaguna, până în adâncul sufletului, şi-a plâns, şi-a luptat pentru fericirea românilor din Ardeal, pentruca, azi, unii români să-l numească trădător? A fost Şaguna trădător? Să mărturisească, pe faţă, cărturarii de azi ai Blajului. De dragul privilegiilor unor străini, să se nesocotească strălucita personalitate a lui Şaguna? *De ce atâta înstrăinare faţă de legea strămoşească, faţă de adevărata istorie şi biserică românească?* Dacă despre Şaguna se învaţă astfel în şcoalele Blajului, ce s'o mai fi învăţând despre ceilalţi români ortodocşi? De naţionalismul curat şi eroic al lui Şaguna s'a temut Kossuth la 1849, când a mărturisit lui Avram Iancu şi poporului român, că eartă pe toţi de orce fel de răscoală sau vină, dar nu-l va ierta pe Şaguna, fiindcă: «*el — Şaguna — nu are parte de iertare pe acest pământ*». (Dr. I. Lupaş, în «Viaţa şi faptele lui Andrei Şaguna»).

Intrebăm pe românii dela Blaj: *dacă Şaguna n'a meritat iertare din partea maghiarilor, asta din pricină că Şaguna a fost trădătorul lui Avram Iancu, sau din pricină că a fost un adevărat luptător naţional?* Nu l-au cunoscut îndeajuns Bărnuţiu şi Cipariu cari şi-au pus mari nădejdi în personalitatea lui Şaguna?

Eată, tinerii români dela Blaj ce învaţă despre strămoşii lor! Eată, cum se falsifică istoria românilor ardeleni în Blajul cultural de altă dată! Dacă vor dorì blăjenii să cunoască pe domnii cari au învăţat şi trimbitează astfel despre Şaguna, o vom face cu plăcere, dându le numele. Un inginer şi un viitor advocat, crescuţi în şcoalele Blajului, numesc pe Şaguna trădătorul neamului.

Aşa trimbiţează — despre noi — cineva, când se găseşte pe drumul înstrăinării şi-al străinătăţii.

N. C. Munteanu-Muntmarg

Scrisoare din judeţul Hunedoara

— Propaganda culturală şi lipsa de preoţi la sate. — Şcoala de agricultură, sanatorul de tuberculoşi şi băile termale (radioactive) dela Geoagiu. — Biserica ortodoxă română. —

In acest judeţ, cel mai estins şi mai românesc şi mai istoric în Ardeal, nu se poate vorbì în prezent de vre-o mişcare culturală mai însemnată la sate, şi nici la oraşe. Totul pare a se mişca mehanic, fără interes şi fără energie naţională. Şi aceasta în detrimentul populaţiei româneşti, lăsată, în unele părţi, pradă boalelor; medici sânt puţini pe aici, prelegeri

---

aşa de tare, încât Şupuk-şame se cutremură, aruncă trăznete, aduce ploaie şi cauzează apariţii metereologice, ca fulgere şi curcubeu.

In eposul babilonian despre creare, arcul lui Marduk pe care acesta l-a purtat în luptă contra lui Tiamat, se stabileşte ca arc ceresc în urma învingerii lui Tiamat.

Reproducem după Ieremias, (Das Alte Test. im Lichte des Alt. Orients p. 143), următorul fragment din eposul babilonian despre creare:

«Cursa pe care a întins-o, au văzut-o Zeii. Ei au văzut arcul că era artistic (pregătit), şi opera pe care au săvârşit-o, o lăudau... El a ridicat pe Anu în cercul zeilor,... Arcul l a sărutat,... Şi a dat arcului astfel de numiri: «işuarik» este una (o numire), cealaltă... iar a treia numire e: «Kak-kaab-Kaştu ina şame» (arc stelar pe cer). — Ieremias zică că, după acest text arcul n'ar avea nimic de a face cu curcubeul. Keşet e o armă, şi arc de apărare care la un capăt e îngust, nu corespunde deci curcubeului. Kaştu e lună nouă, Kaştu il sin=arcul zeului lunei, lună nouă. La Isaia XXI, conf. şi Apoc. XIV 4, e «keşet», secerea în mâna lui Iahve, chiar simbol al lunei noi. Dar afirmarea că «Keşet a lui Iahve» ar fi luna, *e combătută*, de ex. l. 28; Is. f. l. Sir. XXXXIII 11; 7. Mai bine se poate susţinea tradiţia care interpretează arcul ca curcubeu.

Şi interpretarea iudaică vede în curcubeu (Keşet) pe mângăitorul dumnezeesc.

In Biblie se vorbeşte, pentru întâia dată de curcubeu, în Gen. cap. IX 13—17.

Textul sună: «Arcul meu îl pun în nouri şi va fi semn al legământului între mine şi pământ,... şi nu va fi mult potop care să nimicească toată carnea, căci va apărea arcul în nouri şi-mi voi aduce aminte de legământul... etc». In original cuvântul «semn» e exprimat prin «Ot». «Ot»=*amintire* de ceva Ex. XIII, 16; Deut VI, 8; *monument*, Is. LV, 13; *semn de admoniere*, Num. XVII, 25; *semn al legământului* iX, 19; *a tăerii* împrejur, Gen. XVII, 11; *al sabatului* Exod. XXXI, 13.

Aici e un semn prin care se ţine în memorie sau prin care se recunoaşte vrednicia de crezământ a unui lucru. Astfel de semne de recunoaştere, de reamintire, jucau rol mare în lumea antică, care voia să aibă totul senzibil-vizibil. Intr'un timp când nu se puteau aşterne pe hârtie contractele, era obicei la legământuri solemne a stabili un semn care să reamintească celor interesaţi de legământul încheiat, eventual să i ferească de călcarea lui. Aici semn al legământului e curcubeul. Se vorbeşte într'un mod antropomorfic, el serveşte chiar lui Iahve, pentru a şi aminti de legământul încheiat.

Nu se poate conchide din aceste versete, că curcubeul nu exista înainte de diluviu. Textul spune numai, că prin instituire dumnezeiască acest fenomen trebue să devină de acum, *semn de alianţă între Dumnezeu şi creaturile sale.* Curcubeul e un efect natural, care putea să se producă oridecâteori razele solare cădeau asupra norilor ce se topiau în picurii de ploaie; sau mai bine zis, se poate repeta oridecâteori se află reunite circumstanţele necesare la producerea acestui fenomen. Cu toatecă nici un fenomen nu e nou, el poate primì o destinaţie nouă, precum o poartă deja existentă poate să devină marca unei limite ori a unei frontiere între două posesiuni. P. Granelli zice, (la Vigouroux, Kom. A. T. v. I.), Noe a văzut curcubeul, însă când l-a văzut, potopul nu inundase încă pământul; în decursul potopului n'a apărut acest fenomen. Era deci un semn foarte bine ales, care prin experienţa trecutului putea să reamintească teama cataclismului.

Nr. 7301 Bis. (110) 2—3

Concurs

Pentru primirea la şcoala de cântăreţi susţinută de arhidieceza ortodoxă română de Alba Iulia şi Sibiu se publică concurs cu termin până la 15 August 1928.

La cererea de concurs se vor anexa următoarele documente.

1. Carte de botez din oficiul parohiei.

2. Act de naştere dela forul civil.

3. Certificat şcolar despre absolvirea cu succes de 4 clase primare împreună cu cuăsul superior, eventual 6 clase primare cu examen de absolvire, sau 4 clase primare cu clasele secundare corespunzătoare cursului superior.

4. Certificat de moralitate şi de recomandare dela oficiul parohial.

5. Certificat medical, dovedind că nu sufere de nici o boală contagioasă şi că nu are defecte corporale.

Taxa de întreţinere în internatul şcoalei este anual de 10,000 Lei.

Cererile sunt a se înainta la Consilul arhiepiscopesc până la 15 August a. c. pe calea oficiilor protopopeşti.

Sibiu, din şedinţa consiliului bis. ţinută la 10 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 166/928. (92) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de clasa a III-a, **Silvaşul de sus**, cu filia **Lingina**, din protopopiatul Haţeg, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor dela stat; sesiune parohială în materă 8¼ jugăre arător şi 16 jugăre pădure, în filie 3 jugăre fânaţ; adău (bir) din materă 16 măsuri porumb (à 30 litri) sfărimat, din filie câte 5 lei dela 78 familii; câte 1 zi de lucru dela 39 familii din filie; casă parohială în stare slabă, şi stolă uzitată.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Haţeg, la 30 Iunie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Haţeg în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. C. Popescu
protopop.

Ad. Nr. 670 (91) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa III-a **Hurez**, protopresbiteratul Făgăraş, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt, pe lângă cele fasionate în coala B pentru întregirea dala stat, şi porţia canonică de 6½ jugăre primite prin reforma agrară.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare în terminul indicat, subsemnatului oficiu protopresbiteral, şi înainte de alegere să se prezinte poporului în biserică spre a fi cunoscut alegătorilor.

Făgăraş, la 29 Iunie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

Nr. 7758 (111) 2—3

Concurs

Pentru întregirea catedrei a doua a materii religioase şi a catedrei de limbi clasice (Latina şi Greaca) la Seminarul Teologic ortodox-român din Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Dela concurenţi să cere să fie români de naştere şi ortodocşi şi să corespundă condiţiilor de angajare ale ministrului pentru membri corpului didactic secundar, iară până se va complecta numărul de ore regulamentare din specialitatea la care competează, va lua ore din alte materii până la complectarea numărului de 15 respective 18 ore săptămânal, câte constituesc o catedră.

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sunt cele fixate de Ministerul Instrucţiunii în «Instrucţiunile pentru salarizarea corpului didactic secundar din 1928».

Cererile de concurs se vor înainta Consiliului Arhiepiscopesc de Alba-Iulia şi Sibiu, însoţite de următoarele documente:

1. Act de naştere.
2. Act de botez.
3. Certificat că este licenţiat în specialităţile respective.
4. Certificat despre serviciile anterioare.
5. Autobiografia pe scurt.

Sibiu, din şedinţa Consiliului Arhiepiscopesc ca senat bisericesc ţinută la 17 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu

---

6943/1928. (105) 2—3

Concurs

Consiliul arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu, publică concurs pentru aprovizionarea internatelor instituţiunilor sale culturale, pe anul şcolar 1928/29, circa 700 (şaptesute) persoane — cu pâine, făină de fert şi făină de copt, apoi cu carne de vită, de viţel, de porc şi de oaie, cu unsoare de porc, slănină şi cărnăţării — toate de calitatea întâi.

Odată cu aceasta se publică concurs şi pentru furnizarea a 12 şi jumătate vagoane grâu de calitatea întâi predat loco gara Sibiu.

Reflectanţii vor înainta ofertele lor închise Consiliului arhiepiscopesc ort.-rom. în Sibiu, până la 15 August a. c. cunoscând, că, Consiliul arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul de a alege dintre reflectanţi.

Sibiu din sedinţa Consiliului arhiepiscopesc ca senat epitropesc, ţinută la 14 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

---

(107) 2—3

Publicaţiune

Biserica ortodoxă română din Cincul, judeţul Făgăraş, pune în vânzare prin licitaţiune cu oferte închise pe ziua de 12 August 1928 o cantitate de 690 stânjini lemne de fag pentru foc şi 500 grămezi, vârfuri şi resturi rămase sub 15 cm. grosime dela aceştia — material aflător pe teritorul comunei Cincul, în pădurea numită «Valea-Ovesii».

Doritorii, până la ziua numită să-şi înainteze ofertele cu 10% vadiul dela suma de Lei 400,000 preţul strigării.

Statorirea ratelor de plată şi alte condiţiuni ştipulate de Consiliul parohiei se pot vedea la subsemnatul oficiu.

Cincul, la 15 Iulie 1928.

Oficiul parohiei ort.-române:

Gheorghe Conta
paroh

Nr. 7646 (109) 2—3

Concurs

Pentru întregirea unei catedre de **Teologia practică** la **Academia teologică ortodoxă «Andreiană» din Sibiu**, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Dela concurenţi se cere să fie absolvenţi ai unei facultăţi teologice ortodoxe şi licenţiaţi ori doctori în teologie.

Beneficiul împreunat cu acest post este: salar de bază 2200 Lei lunar plus accesoriile cuvenite, astfel că cel angajat dacă va ocupa postul ca profesor suplent va beneficia de un salar lunar de Lei 12,542, iar dacă va fi angajat ca profesor titular provizor va primi Lei 15,030, plus eventualele gradaţii, la care cel ales va avea drept conform anilor de serviciu.

Cererile de concurs sunt a se înainta Consiliului Arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia şi Sibiu, însoţite de următoarele documente:

1. Act de botez. 2. Atestat că este licenţiat ori doctor în teologie. 3. Certificat despre serviciile anterioare dela terminarea studiilor universitare până azi. 4. Autobiografia pe scurt.

Sibiu, din Şedinţa senatului bisericesc ţinută la 17 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia şi Sibiu

Nr. 345/1928 (98) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a **Moeciul de sus**, protopopiatul Branului, se publică de nou concurs cu termin de 20 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea dela stat şi 2 jugăre fânaţe, ca sesiune parohială.

Concurenţii să-şi înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare în terminul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral. Cu prealabila încuviinţare a protopresbiterului se poate prezenta în biserică spre a cânta, oficia şi cuvânta.

Zârneşti, în 15 Iunie 1928.

Oficiul protopresbiteral al tractului Bran în înţelegere cu comitetul par.

Ioan Hamsea
protopop.

Nr. 346/1928 (99) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a II a **Holbav**, protopopiatul Branului, se publică de nou concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post sânt poftiţi a şi înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral, şi cu prealabila încuviinţare a acestuia să se prezinte în terminul indicat în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Zârneşti, 15 Iunie 1918.

Oficiul protopresbiteral al tractului Bran în înţelegere cu comitetul par.

Ioan Hamsea
protopop.

Nr. 279/928. (94) 3—3

Concurs

1. Pentru întregirea parohiei de clasa I din **Jina**, protopopiatul Mercurea, se pubică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

a) cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat;

b) Venitele stolare uzitate până în prezent.

2. Parohia **Lupu**, concurs repetit, cu venitele arătate în coala B, stola uzitată, şi 22 jugăre puse în plan în urma reformei agrare.

Reflectanţii îşi vor înainta documentele oficiului protopopesc din Mercurea în terminul deschis şi se vor prezenta în parohii şi spre a se orienta despre venite şi a face cunoştinţă cu poporul.

În înţelegere cu consiliile parohiale.

Mercurea, la 3 Iulie 1928.

Avr. S. Pecurar
protopresbiter

Nr. 408/928. (95) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-ă, **Râşnov**, protopresbiteratul Branului, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea dela stat.

Sesia parohială 12 jugăre arător.

Doritorii de a ocupa acest post să-şi înainteze cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în terminul indicat şi cu prealabila încunoştinţare a acestuia să se prezinte în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta şi predica, şi a face cunoştinţă cu poporul.

Zârneşti, în 28 Iunie 1928.

Oficiul protopresbiteral al tractului Bran, în înţelegere cu cons. parohial.

Ioan Hamsea
protopop.

---

(90) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a, **Baciu**, din protopopiatul ortodox român al Braşovului, se publică nou concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în ziarul Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Leafa dela stat.
2. Venitele stolare.
3. Sesiune parohială, 4 jugăre fânaţ şi un adaus de 4 jugăre loc arător dat din pământul bisericii, dacă candidatul este absolvent de liceu şi Seminar tdologic.
4. Casă bună parohială.

Candidaţii se vor prezenta în una din Duminecile sau sărbătorile răstimpului de concurs, în biserica parohiei Baciu, spre a fi cunoscuţi de popor, având să slujească şi să predice cu acea ocazie.

Cererile însoţite de toate documentele necesare se vor trimite în terminul fixat oficiului protopopesc ortodox român din Braşov.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Braşov, în 28 Iunie 1928.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 7461. (102) 3—3

Notificare oficială

despre primirea în Academia teologică „Andreiană"

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu, conform noului Regulament, vor fi primiţi absolvenţii liceelor, având bacalaureatul şi absolvenţii de seminare. Absolvenţii celorlalte şcoale secundare (şcoli normale etc.) vor fi primiţi ca ascultători extraordinari.

Cererile de primire pentru anul academic 1928/29 sânt a se adresa Consiliului arhiepiscopesc până la 15 August a. c. însoţite de următoarele documente:

1. Certificat de naştere dela ofiţerul stării civile.

2. Extras din protocolul botezaţilor.

3. Testimoniu din şcoala secundară.

4. Atestat dela medic despre starea sănătăţii.

5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Studenţii sânt obligaţi a locui în internatul Academiei, unde vor avea toată întreţinerea, contribuind cu suma modestă de 6000 Lei anual.

Inmatricularea în Academie se va face în zilele dela 1—15 Septemvrie a. c., având fiecare student a se prezenta la timp şi a se provedea cu haine de pat şi cu rufele necesare.

La inmatriculare va prezenta şi o declaraţiune subscrisă de dânsul şi părinţi eventual tutori, prin care se deobligă, ca în decurs de 1 an după absolvare va întra în serviciul arhiepiscopiei, — iar în caz contrar va restituì bisericei suma integrală de întreţinere în decursul celor 4 ani de studiu.

Părinţii protopopi, preoţii şi profesorii de religiune sânt invitaţi a sfătuì pe tinerii buni, ieşiţi din şcoalele secundare, ca să îmbrăţişeze în număr cât mai mare chemarea preoţească.

Preoţia a fost slujba cea mai de cinste şi mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este şì astăzi chemarea care dă cele mai superioare rosturi pentru viaţa unui om, punându-l în serviciul celui mai înalt ideal şi al fericirii poporului.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 10 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu

---

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Nr. 7462 (103) 3—3

Notificare oficială

privitoare la primirea în Seminarul teologic din Sibiu

Elevii cari doresc să fie primiţi în cursul I al Seminarului teologic din Sibiu, în conformitate cu Regulamentul seminarial aprobat de adunarea eparhială din anul acesta, trebue să întrunească următoarele condiţiuni:

Se fie născuţi pe teritoriul Mitropoliei ortodoxe române ardelene, de confesiunea ortodoxă şi să nu fie sub vârsta de 15 ani împliniţi şi nici trecuţi de 18 ani.

Tinerii cari doresc a intra în această şcoală să-şi înainteze cererile până la 15 August a. c., Ven. Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu, având a alătura următoarele documente:

1. Certificatul de naştere dela ofiţerul stării civiile;

2. Extras din protocolul botezaţilor;

3. Testimoniu şcolar din care să se constate, că a absolvat cu succes 4 clase liceeale sau gimnaziale;

4. Atestat medical despre starea sănătăţii;

5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Elevii Seminarului vor fi interni, având toată întreţinerea în internat, pentru care vor avea să solvească o taxă de 10,000 Lei anual.

Inmatricularea se face din 10—14 Septemvrie. Elevii vor aduce cu sine hainele de pat şi rufele necesare.

Onorata preoţime e poftită a aduce această notificare la cunoştinţa credincioşilor în sfânta biserică la finea liturghiei în 2 Dumineci consecutive şi vor îndemna pe părinţii tinerilor buni, să petiţioneze de a fi primiţi în Seminar.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 10 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu

---

Nr. 347/1928 (100) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a **Peştera**, protopopiatul Branului, se publică de nou concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post sânt poftiţi a-şi înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiteral, şi cu prealabila încuviinţare a acestora să se prezinte în terminul indicat în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Zârneşti, la 15 Iunie 1928.

Of. protopresbiteral al tractului Bran.

Ioan Hamsea
protopop.

Nr. 7417/1928 (104) 3—3

CONCURS

La Şcoala normală ortodoxă «Andrei Şaguna» din Sibiu, cu începerea anului şcolar 1928/29, sânt libere următoarele catedre:

1. *Religiunea*, 2. *L. Română*, 3. *L. Franceză*, 4. *Istoria*, 5. *Educaţia fizica*, 6. *Ştiinţele agricole cu postul de agronom.*

Salarul şi accesoriile sânt ca la şcoalele normale de stat. Dela concurenţi se cere pregătire pentru şcoalele normale şi să fie români ortodocşi. Vor fi preferiţi candidaţii cari au pregătire preoţească. Cererile se vor adresa Consiliului arhiepiscopesc Sibiu, în termin de 30 zile dela publicarea acestui concurs.

Sibiu, din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc ca senat bisericesc, ţinută la 10 Iulie 1928

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 157/1928. (87) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a (treia) **Şaeş**, protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 de zile dela cea dintâi apariţie în ziarul «Telegraful Român», potrivit ordinului consistorial Nr. 5378/928.

Pe lângă întregirea dela stat, parohia asigură următoarele venite:

1. Locuinţă în natură cu edificiile economice necesare.

2. Grădină şi o vie neplantată de 150 stângini patr.,

3. Sesiune parohială 15 jugăre 1305 stângini patr.,

4. Dela fiecare cap de familie 1 ferdelă (20 litri) cucuruz sfârmit; văduvii şi văduvele plătesc ½ ferdelă (10 litri).

5. 8 stângini lemne de foc dela comuna politică.

6. Stolele uzitate.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu în termin şi după prealabila aprobare a subsemnatului să se prezinte în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a cânta şi cuvânta, eventual a celebra la sfânta liturgie şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc al Sighişorii în înţelegere cu consiliul par. din Şaeş.

Sighişoara, la 27 Iunie 1928.

Emilian Stoica
protopop.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Prefectura judeţului Sibiu

Nr. 6505/928 A. Sp. (113) 1—1

Publicaţiune de licitaţie

La Prefectura judeţului Sibiu camera Nr. 2 în ziua de 7 August 1928, la ora 11 a. m., va avea loc pe lângă observarea dispoziţiunilor cuprinse în art. 72—85 al legii contabilităţii o licitaţiune publică pentru furnizarea de 560—1000 bucăţi stâlpi de telefon cu lungimea de 8 metri de stejar sau de brad impregnat sau neimpregnat.

Locul de predare va fi gara Cunţa eventual şi o altă gară pe teritorul judeţului Sibiu.

Depunerea garanţiei de 4% a sumei oferite se va adeveri prin recipisa anexată ofertei.

Sibiu, la 21 Iulie 1928.

N. Regman prefect. **Goos** şeful serv.

Nr. 7269 (112) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de **preot misionar** al arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela viitorul preot misionar se cere a fi la dispoziţiunea I. P. S. S. arhiepiscop şi mitropolit, respective a consiliului arhiepiscopesc, spre a fi trimis acolo unde se iveşte necesitatea să slujească, să predice, să conducă procesiuni religioase şi să fie în mijocul credincioşilor din o anumită localitate atâta timp, cât va cere trebuinţa. Va avea apoi să ia parte activă la conferenţele preoţeşti.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt: salar de bază 1600 lei lunar plus toate sporurile cuvenite.

Cererile de concurs să se trimită Consiliului arhiepiscopesc în termenul deschis, dimpreună documentele necesare şi anume:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu din şcoalele medii.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de cualificaţiune preoţească.
5. Atestat de serviciu.
6. Alte eventuale documente recomandatoare.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 10 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu

---

Nr. 7647 (108) 2—3

Concurs

La Academia Teologică ortodoxă «Andreiană» din Sibiu, sânt vacante două posturi de **spirituali**, pentru ocuparea cărora se publică concurs, cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Dela concurenţi se cere:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu şcolar.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificaţiune preoţească.
5. Adeverinţă despre serviciul de până acum.
6. Alte eventuale documente.

Preferiţi vor fi preoţi necăsătoriţi ori văduvi.

Spiritualii vor avea locuinţa şi întreţinerea în institut, precum şi un salar lunar de Lei 6550, plus eventuale gradaţii, la care cel ales va avea drept conform anilor de servicii.

Cererile sunt a se adresa Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 17 Iulie 1928.

Consiliul Arhiepiscopiei ort.-rom. de Alba Iulia şi Sibiu.

poporale se ţin în puţine locuri şi în mod sporadic, bisericile în lipsa de preoţi nu mai sânt populate ca mai înainte. Peste Mureş, în protopopiatul Geoagiului, de ex. sânt vacante 15 parohii, pentru întregirea cărora se străduieşte păr. protoiereu V. Goron.

Deşi ocupaţia aproape întreagă a populaţiei judeţului este agricultura şi creşterea vitelor, avem o singură şcoală agronomică, în Geoagiu. Edificiile economice ale şcoalei sânt însă dărăpănate, şi azi mâne se vor nărui. Se cere mai mare grijă de această şcoală, de care avem prea puţine în Ardeal.

In apropierea comunei, sus la marginea unei frumoase păduri, pe coastă de deal, ce priveşte spre valea Murăşului, se ridică edificiile «Sanatorului de tuberculoşi», fondat la anul 1908. Este poate unicul institut de acest fel, în întreagă România. Cuprinde 100 bolnavi, dar sanatorul este suprapopulat. Se proiectează ridicarea unui etaj peste frumosul şi solidul edificiu, cu instalaţii moderne. Sanatorul condus cu multă pricepere şi tragere de inimă de dl medic primar şi director Rusu, este institut renumit şi dacă el s'ar lărgi şi subvenţiona mai intensiv din partea statului, ar aduce mai mult folos nu numai ţinutului, ci ţării întregi. An de an, sute de bolnavi, îşi ameliorează sănătatea, — între aceştia cei mai mulţi între anii 15—30.

In ţinutul Geoagiului, — unde sânt atâtea urme de erupţiuni vulcanice, unde cândva romanii îşi aveau un castru, iar pe vremea feudalismului principii Ardealului şi nobilimea îşi alesese loc de întâlnire şi de recreaţie, — sânt renumitele «băi termale», — încă de pe vremea romanilor, cu conţinut de litiu, radio-active, — unice în ţară, cu o climă şi floră subalpină, la înălţime de 400 m.

Băile, cu întins parc natural, proprietatea băncii «Ardeleana» din Orăştie, sânt cercetate şi de străini, mai ales din Ungaria, cari îi cunosc apa tămăduitoare şi clima calmantă. Oaspeţii, cei mai mulţi, îi formează însă populaţia din oraşele din jur şi dela sate. Azi mâine, micile case ale locuitorilor cătunului Geoagiu-Băi, vor fi învecinate cu vilele pe care le vor edifica intelectualii nostri, mai ales cei din Orăştie. Fostul prefect Dubleş a edificat aci o frumoasă vilă. Intre mulţii oaspeţi amintesc pe: preot I. Moţa, fostul ministru Dr. Vlad, fostul prefect, Dr. Dubleş, notarii publicii, Dr. Bŏca şi Dr. Orbonaş, Dr. Dobo, medic, dna Aurelia Pop, I. Mihai, familiile Dr. Aurel Muntean şi Dr. Eugeniu Muntean, din Orăştie.

De ar deveni acest «rai pământesc», pe lângă loc de tămăduire, şi loc de bunăînţelegere, al intelectualilor chemaţi a conduce spre fericire, destinele ţării!

Cătunul Geoagiu Băi este locuit de 160 suflete ort.-româneşti. Parohia este vacantă, cu o bisericuţă de lemn, veche de peste 400 ani. Păr. protopop, V. Goron, adună materialul necesar, pentru ridicarea unui nou sfânt lăcaş de închinare.

Românii de bine sânt rugaţi de a ajuta, cu darurile lor, această biserică.

Păr. protopop, îmi amintea şi de proectul zidirii unei «case de cură», pe seama preoţimii noastre, pentru care s'ar oferi loc potrivit.

Dr. Eugeniu Munteanu.

INFORMAŢIUNI

Parastas la Mărăşeşti. Societatea ortodoxă naţională a femeilor române, făuritoarea criptelor bisericii neamului dela Mărăşeşti, în care odihnesc de veci osemintele eroilor căzuţi în marele războiu din ţinutul Mărăşeştilor, în ziua de 6 August, ora 10 dimineaţa, face un parastas cu pomană la marele mormânt dela Mărăşeşti.

Pentru a cunoaşte ţara. Profesorii secundari, membri ai congresului internaţional, ţinut la Bucureşti, în excursiunea lor prin diferitele regiuni ale ţării, au vizitat Braşovul, Făgăraşul, Sibiul, Sălişteа. Pretutindeni au fost primiţi cu toată dragostea, de numerosul public şi de autorităţi. Oaspeţii şi-au exprimat mulţumirea pentru căldurosa primire ce li s'a făcut.

Congres la Praga. In 24 August se ţine la Praga congresul mondial pentru colaborarea amicală între biserici şi pacificarea omenirii. La acest congres vor participa 500 delegaţi. Obiectul principal al discuţiilor va fi problema dezarmării.

Congresul învăţătorilor ardeleni la Turda. Comitetul central al Asociaţiei învăţătorilor din Ardeal, Crişana şi Maramureş, şi Comitetul fundaţiunii Gheorghe Lazăr, convoacă a X-a adunare generală a Asociaţiei, şi a VIII-a adunare generală ordinară a fundaţiunii Gheorghe Lazăr, pe zilele de 26 şi 27 August 1928 în oraşul Turda, sala prefecturii judeţene.

Căsătorie. Talentata artistă a pianului, dşoara Anicuţa Voileanu, profesoară la conservator, s'a căsătorit cu dl Vladimir Nicoară, publicist în Cluj.

Concediile, detaşările şi suplinirile profesorilor secundari. Ministerul instrucţiunii face cunoscut că toate concediile şi detaşările membrilor corpului didactic, acordate în trecut, sânt considerate ca expirate pe data de 1 Septemvrie a. c., oricare ar fi durata lor. Pentru concediile şi detaşările ce vor fi solicitate în viitor, interesaţii trebuie să adreseze cererile lor ministerului instrucţiunii până cel mai târziu la 15 August a. c., arătând motivul şi indicând persoane şi titlurile suplinitorului. Pentru şcoalele secundare, de ori ce categorie, detaşările se vor acorda numai în conformitate cu art. 83 din noua lege a învăţământului secundar. Cererile vor fi adresate direcţiunii de învăţământ de care depinde şcoala unde se cere detaşarea. In ce priveşte suplinirile, cererile se vor adresa inspectoratelor şcolare regionale, până la data de 25 August a. c.

Serbările dela Mărăşeşti. Direcţiuneă generală c. f. r. acordă reducerea de 50 la sută din taxele normale în orce clasă şi orce tren de călători, inclusiv Orient Expres, dela orce staţiune din ţară, participanţilor la serbările date de Societatea Mărăşeşti, cu ocazia aniversării bătăliei dela 6 August. Se vor vinde bilete în zilele de 4, 5 şi 6 August, cu care călătorii se vor înapoia pe baza vizei soc. Mărăşeşti, ear la plecarea din staţia Mărăşeşti la cassa de bilete pentru compostare cel mai târziu până în ziua de 7 August.

Pentru ţară. Lordul şi lady Incheape dăruesc statului englez, pentru scăderea datoriei publice, suma de 500 milioane lire sterline, partea de moştenire ce se cuvenea fiicei lor Elsa Mackay, stânsă din viaţă în încercarea d'a trece Atlanticul în sbor. Iubirea de ţară, a nemângăiaţilor părinţi, se manifestează în această strălucită danie, încurajând şi pe alţii.

An «sfânt» pentru Ungaria. Primatele Serédi al Ungariei a decretat anul 1930 ca an sfânt pentru ţara ungurească. Atunci adecă se împlinesc nouăsute de ani dela moartea sfântului Imre, fiul sfântului Ştefan, unul din numeroşii «sfinţi» daţi calendarului romano-catolic de familia Arpazilor.

Intru completarea educaţiei religioase a cititorilor săi, mai ales agricultori, o gazetă săptămânală americană a publicat, într'o serie de foiletoane, întreaga biblie. Mulţi cititori şi-au dat seamă acum întâiaoară de ceea ce cuprinde în realitate biblia. Publicarea ei a durat aproape 23 de ani.

Din Palestina. Dintr'un comunicat oficial al guvernului, reese că astăzi se găsesc în Palestina 209 avocaţi, din cari 106 sânt arabi, 93 evrei.

— Din raportul supus comisiunii mandatelor de către guvernul englez, poliţia polestineană se compune în modul următor: Ofiţeri: creştini 72, musulmani 42, evrei 18; trupă: creştini 502, musulmani 1213, evrei 326. In acest număr se include atât poliţia urbană, cât şi rurală.

— După raportul departamentului educaţiei, al guvernului palestinean, situaţia totală a şcoalelor în Palestina în anul şcolar trecut a fost următoarea: *a)* Şcoalele sioniste: 222 şcoale, 727 profesori şi 18,600 elevi; *b)* Invăţământul guvernamental: 315 şcoale şi 20,000 elevi.

Fără nicotină. După modelul cehoslovac, monopolul tutunului din Polonia a început să fabrice ţigări fără nicotină. La fabrica de tutun din Varşovia se lucrează în prezent la instalarea maşinelor necesare în acest scop. In primul rând vor fi puse în vânzare ţigări de soi desnicotinizate, apoi tutun lipsit de nicotină, care nu va mai fi dăunătoare sănătăţii.

Reorganizare. In 27 Iulie s'a ţinut, în sala «Unicum» din Sibiu, adunarea partidului poporului din judeţ. La adunarea, deschisă de fostul senator, dl Dr. Ilie Beu, au participat intelectuali din localitate şi împrejurime, precum şi mai mulţi meseriaşi şi ţărani. A luat cuvântul dl Dr. I. Lupaş, arătând cum s'a revizuit şi completat programul partidului şi adresând celor de faţă rugămintea de a-l tălmăci şi respândi la sate şi oraşe. Mai vorbesc d-nii Dr. N. Comşa şi N. Colan. Preşedinte al organizaţiei judeţene este ales dl Dr. I. Lupaş. Membri de drept sânt foştii parlamentari şi foştii prefecţi. Membri noi se aleg: vicepreşedinţi d-nii: N. Colan şi Guşu, fost prefect, notar I. Popa-Romanescu, cassier I. Negru, controlor N. Petruţiu.

Lucruri triste s'au spus la congresul podgorenilor, întruniţi în număr de câteva mii, din întreaga ţară, la Odobeşti. Avem, între alte «bunătăţi» în ţară, 239 de fabrici de spirit; — nu-i mirare dar de pustietăţile ce le face alcoolismul la sate şi oraşe. Altă primejdie, constatată din nou în congres, este falsificarea pe-o scară foarte întinsă a vinului, spre paguba sănătăţii consumatorilor şi nedreptăţirea viticultorilor. Se cer măsuri energice şi grabnice pentru combaterea alcoolismului şi fraudelor în vinicultură.

Intre mohamedanii din Bosnia şi Herţegovina există două tabere, una în frunte cu Djemaludin efendi Ceauşevici, cel mai înalt demnitar religios mohamedan, care a făcut călătorii în Turcia la Kemal pentru a studia nouile reforme, — şi a doua care este conservativă şi cuprinde clerul care ţine la vechile tradiţii. In ultimul timp tabăra progresistă a înregistrat un însemnat succes. Cea mai înaltă instanţă a islamului din Iugoslavia, curia hogilor din Saraievo, a publicat un «tacrir» prin care se permite tuturor femeilor mohamedane din Iugoslavia a se consacra diferitelor profesiuni şi studii, să poarte rochii cu mâneci scurte şi să înlăture voalul.

Congresul Uniunii femeilor române din România Mare, Federaţia reuniunilor şi societăţilor de femei din toată ţara, se va ţinea anul acesta la Cernăuţi, în Bucovina, unde această federaţie a fost invitată de Societatea doamnelor române din Bucovina. Congresul va fi în zilele de 8, 9 şi 10 Septemvrie. Uniunea femeilor române stă sub înaltul patronaj al Majestăţii Sale Regina Maria.

Pentru agricultori. «Cioclovina», societate în comandită, Pui, aduce la cunoştinţă agricultorilor, că s'a început exploatarea şi vânzarea renumitului gunoi de provenienţă naturală din peştera «Cioclovina» numit «Guano-Fosfat-Transylvania». Folosirea lui înseamnă rod îndoit de mult şi de bun al pământului. Cu informaţiuni serveşte: «Cioclovina», societate în comandită, pentru exploatarea de îngrăşăminte agricole, în Pui, judeţul Hunedoara.

CARŢI ŞI REVISTE

Suveranitatea şi solidaritatea naţională, discurs ţinut în şedinţele dela dela 20 Martie 1928 în senat, cu prilejul discuţiilor asupra proectului de legea cultelor, de *Dr. Gheorghe Cluhandu*, consilier referent eparhial şi senator de Arad. Bucureşti, imprimeria statului. Preţul?

Desbinarea religioasă a românilor ardeleni. Lucrare temeinică, scrisă de Păr. *Dr. Gheorghe Cluhandu*, consilier referent eparhial în Arad, şi menită pentru informarea şi lămurirea celor ce nu cunosc de ajuns chestiunea. Preţul 15 lei. Tip. diecezană în Arad. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

După potop Dumnezeu atribue curcubeului însemnătatea pe care n'o avea înainte. Ploaia aminteşte omului ideia de potop; ori, nimic nu era mai propriu a şterge teama de-o asemenea inundaţie, decât a face ca un fenomen care acompaniază ploaia să fie pentru oameni o asigurare, că nu vor fi mai mult expuşi a peri prin ape. Curcubeul aici e semn că Dumnezeu îşi aminteşte de acest legământ, şi nu mai lasă ca ploaia să crească în potop. E întâiul legământ între Dumnezeu şi om în Biblie; al doilea îl formează circumciziunea lui Avram, al treilea sabatul lui Moisi.

Răspunsul la întrebarea: cum a putut cunoaşte redactorul cărţii acest adevăr, e diferit.

1. Prin împrumut dela Babilonieni zic unii (Budde, Gunkel). Adecă miturile babilonice cunoscute în Palestina de familia lui Avram au lăsat urme şi în Geneză. Teză inacceptibilă din cauza profundolor divergente care le separă de textul biblic. Identificarea lui Noe cu eroul din poemul despre potop este foarte îndoelnică.

2. Prin revelaţie directă făcută lui Moisi. Dumnezeu ar fi lăsat să treacă, pe dinaintea ochilor lui, succesiv toate tablourile din Geneză între care şi acest adevăr. (Hummelauer, Hoberg, Dillmann).

3. Prin simplă inspiraţie cum se exprimă mulţi exigeţi.

4. Prin tradiţie. Adevărul a trecut dela Noe în tradiţia tuturor popoarelor. Alterat la popoarele păgâne, acest adevăr s'a păstrat curat în sinul semiţilor, iar sub influinţa inspiraţiei a fost fixat de Moisi. *N. Neaga.*

Urcarea taxelor de călătorie. Direcţiunea generală c. f. r. a dispus urcarea taxelor de călătorie cu 20 la sută. Această măsură intră în vigoare cu începere dela 15 August 1928.

Nr. 115—1928 (118) 1—1

Publicaţiune.

Şcoala de ucenici a statului din Sibiu, curs inferior, are lipsă de 25 stângini lemne de foc (fag uscat de prima calitate).

Doritorii de a lifera, să-şi înainteze ofertele închise Direcţiunii acestei şcoli din str. Avram Iancu Nr. 15 până în 10 August a. c.

Sibiu, la 25 Iulie 1928.

Direcţiunea şcolară.

(115) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învăţător sau învăţătoare la secţia română a şcolii societăţii «Petroşani» în Aninoasa, poşta Petroşeni.

Salarul ca la stat, plus locuinţă, iluminat, încălzit gratuit şi o indemnizaţie de alimente dela 800 lei.

Cererile de angajare se vor înainta Direcţiunei minelor, Petroşani, judeţul Hunedoara.

(114) 1—3

Concurs

La liceul ortodox «Avram Iancu» din Brad sânt vacante 8 burse à 4000 lei. Examenele de burse vor fi între 5—10 Septemvrie a. c. Elevii cu media sub 6·50 (calculată fără dexteritâţi) au perdut bursa.

Direcţiunea liceului.

Nr. 640/928. (116) 1—3

Concurs

Pentru întregirea nou înfiinţatei parohii de clasa a III-a **Lupşa**, judeţul Târnava-mare, publicăm concurs, cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiile sânt cele fasionate coala B.

Reflectanţii, îndreptăţiţi la acest post, sânt poftiţi să-şi trimită cererile provăzute cu documentele necesare, în termin, oficiului protopopesc Oltul; să se prezinte şi în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, pentru a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Şercaia, 25 Iulie 1928.

Vasile Stoicanea
protopop.

Nr. 593/928. (118) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a treia din **Streza Cârţişoara**, ptotopopiatul ortodox român al Avrigului, se publică concurs cu terminul de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

2. Sesiunea parohială de 5½ jugăre pământ arabil primit prin legea agrară.

3. Stola uzitată în parohie.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-şi subştearnă cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, la oficiul protopopesc în Avrig (posta Avrig, judeţul Sibiu) până la terminul susindicat, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a cânta, eventual celebra şi face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, 21 Iulie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului, în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Cândea
protopop.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericeşti

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note şi aranjate de

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 100, plus spesele poştate Lei 15.

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut:

Povăţuitorul Creştinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Pepescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Casă de vânzare

Sibiu, Strada Z. Boiu Nr. 22

Mersul trenurilor

Cu începere dela 15 Mai 1928

Plecarea din Sibiu

AGNITA—SIGHIŞOARA

Pleacă din Sibiu	5·45,		17·30
Sosește în Agnita	9·52,		21·17
„ „ Sighişoara	18·45,		8·10

FĂGĂRAŞ—BRAŞOV

Pleacă din Sibiu	6·50,	11·00,	17·05
Sosește în Făgăraş	10·44,	15·21,	21·30
„ „ Braşov	13·55,	18·45	6·55

CISNĂDIE

Pleacă din Sibiu	6·00,	13·15,	17·50
Sosește în Cisnădie	6·33,	13·48,	18·23

VINŢ—ALBA-IULIA

Pleacă din Sibiu	0·45,	12·00,	20·17
Sosește în Vinţ	4·31,	16·14,	0·22
„ „ Alba-Iulia	5·43,	00·00,	1·02

PIATRA-OLT-BUCUREŞTI

Pleacă din Sibiu	3·50,	14·25,	19·55 (Acc.)
Sos. în Tr.-Roşu	4·59,	15·35,	20·48 „
„ „ Bucureşti	17·05,	00·00,	6·40 „

COPŞA-MICĂ

Pleacă din Sibiu

2·35, 4·55, 9·10, 11·12, 15·00, 19·50, 21·15

Sosește în Copşa-mică

4·00, 6·23, 10·33, 13·40, 16·22, 21·15, 22·41

Pl. d. Copşa-mică la: SIGHIŞOARA—BRAŞOV—BUCUREŞTI 7·32 (E), 8·24 (P), 13·06 (Ac. Ex.), 14·22 (A.), 17·50 (P.), 23·15 (E.), 0·19 (A.), 1·07 (P).

Pleacă din Copşa-mică la: TEIUŞ—CLUJ—ARAD 4·38 (P.), 6·56 (A.), 8·09 (E.), 11·08 (P.), 16.30 (A.), 17·48 (Or. Ex), 21·41 (P.), 23·24 (Ex).

Sosirea în Sibiu

SIGHIŞOARA—AGNITA

Pleacă din Sighişoara	4·50,		15·45
Sosește în Agnita	9·11,		19·59
„ „ Sibiu	16·20,		6·48

BRAŞOV—FĂGĂRAŞ

Pleacă din Braşor	7·40,	12·30,	19·16
Sosește în Făgăraş	10·31,	15·34,	22·23
„ „ Sibiu	14·45,	20·13,	8·20

CISNĂDIE

Pleacă din Cisnădie	7·12,	14·42,	18·55
Sosește în Sibiu	7·44,	15·15,	19·28

AIBA-IULIA—VINŢ

Pleacă din Alba-Iulia	4·55,	11·30,	00·00
Sosește în Vinţ	5·08,	11·43,	00·00
„ „ Sibiu	10·10,	16·17,	22·15

BUCUREŞTI—PIATRA-OLT

Pleacă din Buc.	23·35 (Acc).	00·00,	10·55
Sos. în Tr.-Roşu	9·53	„ 13·16,	23·25
„ „ Sibiu	10·43,	„ 14·20,	0·30

COPŞA-MICĂ—SIBIU

Pleacă din Copşa-mică

0·20, 4·50, 8·30, 11·30, 14·23, 18·05, 22·05

Sosește în Sibiu

1·47, 6·18, 9·55, 12·59, 15·45, 19·33, 23·34

Trenul pentru băi la OCNA-SIBIULUI

Pleacă din Sibiu:
6·20, 10·52, 13·35, 17·25, 20·50.
Sosește în Ocna:
6·50, 11·22, 14·05, 17·55, 21·20
Pleacă din Ocna:
6·58, 11·27, 14·10, 18·05, 21·28.
Sosește în Sibiu:
7·30, 11·59, 14·42, 18·37, 22·00.

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoştinţă, că în bună înţelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eşit din firma **Schieb & Kauntz.** Numitul domn a preluat singur această întreprindere şi o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onoare la cunoştinţă, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eşit din firma **Schieb & Kauntz,** turnătorie de clopote şi că de-acum voi conduce această întreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

(1982) 2—1

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 8 August 1928 Nr. 58

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

(Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu
ROMANIA

Pentru Locurile Sfinte

Imprejurările neprielnice, prin care trece biserica patriarhiei din Ierusalim după marele războiu, au lăsat-o fără mijloacele necesare desvoltării ei normale spre a putea ținea pas cu activitatea desfășurată de celelalte instituțiuni ale confesiunilor diferitelor culte, — toate ramurile ei de activitate au fost întrerupte și părăsite.

Starea de azi e atât de dureroasă și lucrul, ce trebue pentru readucerea ei la viața trebuitoare, e atât de mare, încât pentru mulți apare desnădăjduitoare.

Țara sfântă e săracă și biserica ortodoxă de acolo trăește foarte greu. Ea n'o poate duce fără sprijinul ortodocșilor de pretutindeni.

Când Patriarhul Ierusalimului, după prăbușirea temporară a puterii rusești, vede *în noi* putința de a lua asupra noastră conducerea întregii ortodoxii, nu este oare biserica românească aceea care trebue să ia asupra sarcina și cinstea de cârmuitoare a bisericii ortodoxe?

Acum e mare nevoe să dovedim solidaritatea noastră, să arătăm ortodoxia în fața lumii ca o unitate puternic afirmată. Sântem datori să împlinim golul lăsat de marea biserică rusă care sângerează de rănile unei prigoniri sălbatice fără seamăn.

In virtutea simțirii capitale a creștinismului care e iubirea aproapelui, trebue să se nască la noi și pentru frații noștri creștini cari se găsesc în stări mai nefericite ca noi, — cum și năzuința de a ajuta bunul mers al bisericii ortodoxe în genere. E creștinesc și nimeni n'are dreptul să-l tăgăduiască oricât ar fi cu duhul neînțelegător și materialist ale vremii.

Pe lângă însemnătatea de azi a bisericii românești, se cuvine să se mai țină seama și de însemnătatea ei din trecut, adică de rolul filantropic și de ocrotitor pe care l-a jucat în susținerea Orientului creștin de sub turci cu mijloacele bănești ale poporului român și cu mângâerile ei, cum și de rolul de apărătoare a credinții ortodoxe în Orient pe care biserica română și l-a împlinit cu demnitate în vremile de grea primejdie.

Biserica ortodoxă n'a avut protectori mai desăvârșiți, mai credincioși, mai cu solicitudine și cu dragoste, cu mijloace mai mari pentru ajutorarea ei, decât pe acei cari erau în fruntea statelor românești.

Din țările noastre plecau în întreg Orientul creștin bani și ajutoare materiale risipite cu dărnicie pentru susținerea scaunelor patriarhale, pentru repararea, întreținerea bisericilor și mănăstirilor, — pe când în țară prin daniile credincioșilor se asigurau întreținerea lor.

Și astăzi, printre altarele de pietate, de tradiție și de glorie din vremurile străbune, sânt multe ce tânjesc întristătoare după pietatea de suflet din timpurile apuse, măsurând deosebirea de vremuri dintre creștinii cei vechi, pioși, cari odinioară au știut să se îmbrace în splendoare, și creștinii de azi cari le acoper cu valul impietății, al uitării.

E momentul să ne trezim din nepăsarea, în care trăim și să dăm semnalul pentru scoaterea Sfintelor Locuri din starea de umilitoare lipsă și servitute în care se găsesc, pentru a le reda atmosfera senină și frumoasă de unde transpiră duhul tradiției ortodoxe.

Este neapărată nevoe ca biserica noastră să se ridice pentru a astâmpăra, a alina jalea ortodoxiei.

Timpul a înăbușit în inimile noastre pornirile generoase de altă dată.

Dar, acei cari cari iubesc cu adevărat o cauză, o ajută totuși, ca să birue chiar cu jertfa egoismului lor. Nici știința, nici credința în creștinism nu valorează nimic, când nu sânt întovărășite de dragostea carității creștine, una din surorile credinții.

Să redeschidem deci drumurile vechi ale milosteniei. Poporul român este bun și milostiv cu cele bisericești. Mulțumită acestei milostiviri, l-a ținut Dumnezeu neatins în focul mistuitor al nenorocirilor.

Să sorbim din atmosfera istorică, biblică, a metropoliei creștinismului, duhul unei noi vieți, ear din jalnicele ruini ce o încununează, să primim îndemnul carității și al muncii de a ajuta la smulgerea slăvitei, vechei și istoricei sfintei Patriarhii din Ierusalim, care în lunga istorie de veacuri a avut multă laudă în viața evanghelică, din promiscuitatea stării degradatoare materiale în care se găsește, și a lucra la învierea, restatornicirea vechii străluciri a Sfintelor Locuri, greu stingherite în mișcarea lor de culmi ale ortodoxiei.

FOIȘOARA

Săpături arheologice în Orient

Săpăturile, făcute în ultimul timp în orient, reconstituesc în mare parte istoria și literatura popoarelor din părțile acelea. Ruinele de pe malul Tigrului, Eufratului și Nilului ne amintesc de marile imperii Asiria, Babilonia și Egipt, imperii care în a treia mie înainte de Hristos erau în floarea vieții lor.

Mi se pare că nici când lumea intelectuală n'a fost mai preocupată de ridicarea vălului ce acopere trecutul îndepărtat, decât în zilele noastre: Agentul consular E. Botta a descoperit nu de mult ruinele Ninivei, locul de activitate al blândului profet Iona. Din aceste ruine scoate englezul Layard restul alor opt palate, asiriene. Fructul acestei săpături este biblioteca lui Asurbanipal, de unde G. Schith exhumează 3000 de inscripții. I. E. Taylor recunoaște în ruinele dela Magayyar (Ur biblic) templul lui Sin (zeul lunei). Expediția intreprinsă acum câțiva zeci de ani de universitatea din Pensilvania, pentru a explora ruinele orașului Nuffar, a fost foarte rodnică. Orașul s'a studiat metodic și până în temelie; s'a descoperit templul lui Bel c'o mulțime de documente. Hilprecht singur a examinat peste 50,000 de tablete aflate. Mai ales trebue amintit celebrul cod a lui Hamurabi [regele babilonic sub care a plecat Avram în Palestina și care e menționat în Gen. XIV. sub numele Amraphel]. Scrisorile descoperite [1887] pe malul Nilului la Tel-El-Amarna, au fost o mare surpriză pentru savanți. Ele (azi parte în Berlin) sânt în număr de 300, table de argilă ce conțin în caractere cuneiforme și în limba asiro-babilonică corespondența regilor egipteni Amenophis III și Amenophis IV cu guvernorii provinciilor. Sânt din timpul năvălirii evreilor în Palestina, de aceea scrisorile acestea, adresate Egiptului, sânt pline de alarmă în contra evreilor. Eată cum se adresează Egiptului, Abdihiba, guvernatorul Ierusalimului (Urusalim): «Habirii (Habiru) jăfuesc toată țara regelui. Dacă vor fi aici trupe anul acesta, pământul va fi al regelui, stăpânul meu; dacă nu vor fi trupe aici, pământul regelui, stăpânul meu va fi perdut». Intr'un post scriptum el se adresează secretarului regal zicând: «Spune clar regelui, stăpânul meu, tot pământul regelui, stăpânul meu, va fi perdut». Acelaș lucru îl fac guvernorii din Gazer, Ascalon și Lachiș, ei scriu: «Habiru se fac stăpâni pe orașele regelui, stăpânul nostru, trebuesc trupe chiar anul acesta» (Ed. Knutzen Nr. 286, l 56—64 și Nr. 288, 289, 290).

Săpăturile făcute de profesorul de Vechiul Testament, Sellin, între anii 1907, 1908, 1909, la Iericho, confirmă întru toate istoria poporului biblic (Sellin: Die Ergebnisse der Ausgrabungen).

Acelaș învățat lucrează azi din puteri în jurul Sichemului. Arheologul din Strasbourg, Monté, a adus mari servicii civilizației prin vechile inscripții proaspăt descoperite. Cât despre desgropările făcute azi în Ur (patria lui Avram) în Chaldeea în țara Babilonului, ele pot fi numite într'adevăr sensaționale. M. G. L. Wooley, eminentul savant englez, șeful expediției la Ur, dă un scurt referat asupra celorce colaboratorii săi scot la lumina zilei. Eată ce spune el, după extrasul reprodus de cotidianul Parisian «La croix» Nr. din 3 Iulie 1928: «In decursul sesiunii din urmă, săpăturile noastre din Ur, în Chaldeea, au fost foarte norocoase. Am descoperit, în cimiterul pe care l-am descotorosit încă în anul trecut, 5 morminte regale datând dintr'o epocă quasi-preistorică. Patru dintre ele sânt fără

Popoarele cu credinţa vie şi dărnicia lucrătoare nu sânt spre pieire oricât de mici ar fi ele, ci spre nemurire şi continuă înălţare. Să salvăm Locurile Sfinte!

V. Constantinescu

***Sfinţirea dela Schitul Păltiniş.** In cadrul unei rare şi înălţătoare serbări, favorizate de-o vreme potrivită, în aerul răcoritor al muntelui şi în fiinţa de faţă a unei numeroase şi strălucite asistenţe de cărturari şi o mulţime de ţărani, în frunte cu A. S. Regale Prinţul-Regent NICOLAE, s'a celebrat ieri, în ziua praznicului Schimbarea la faţă, stinţirea bisericii şi a vilei dela Schitul Păltiniş, situat d'asupra Răşinarilor. Raport despre serbare vom da în numărul apropiat al ziarului nostru*

Idealul în omenire

In sloiurile dela polul nordic s'a desfăşurat, în zilele acestea, un şir de fapte eroice şi sguduitoare, care au dat prilej să se manifeste sentimentele cele mai nobile ale sufletului omenesc.

«Cu jertfa propriei lor fiinţe, — scrie despre această frumoasă acţiune un profesor universitar, dl O. Tafrali, — au pornit unii să mântuiască de pieire pe cei naufragiaţi în sloiurile Spitzbergului, unde fuseseră mânaţi de scopuri dezinteresate ştiinţifice. Fapta şi a unora, şi a altora este o dovadă de vitalitatea idealului în omenire, cu tot triumful sgomotos al materialismului de pretutindeni. Sufletul omenesc are izvoare nesecate de simţiminte distinse, care la ocazie se transformă în acte de eroism, de o abnegaţie sublimă».

Din numeroasele cazuri de asemenea manifestări, cunoscute de istorie, să ne oprim la fapta Mântuitorului nostru Isus Hristos, răstignit din porunca guvernatorului roman Ponţiu Pilat.

«Intrigile şi cruzimea semenilor Săi, — urmează expunerea dlui profesor amintit, — reuşiră să înfrângă rezistenţa lui Ponţiu Pilat şi cel ce venise să lumineze lumea cu o nouă învăţătură, era mânat spre drumul Golgotei.

Spre deriziune era învestmântat cu hlamidă de purpură şi fruntea îi era încinsă de o coroană de spini. Şi deşi picături calde de sânge se coborau pe faţa-i palidă, greaua unealtă a schingiuirii, simbolul triumfului de mai târziu, îi apăsa zdrobitor spinarea încovoiată. Calea era lungă şi povârnişul repede. Puterile omului slăbeau şi mulţimea, aceeaş mulţime care alcătueşte majoritatea în lume, privea nepăsătoare la această scenă tragică. De odată însă, din mijlocul ei, se desprinseră doi inşi şi uşurează pe fiul Mariei. Gest nobil, al lui Nicodim şi Iosif din Arimathia, izvorât din sufletul lor generos, este o dovadă a existenţii imponderabililor morali ai idealismului în mijlocul materialismului hidos de pe acele vremuri.

Şi sus, pe Golgota, răstignit între cei doi tâlhari, fiul Omului se rugă către Dzmnezeu Tatăl:

— Iartă-i, Doamne, căci nu ştiu ce fac!

Cuvinte dumnezeeşti, temelia iertării a doctrinei creştine.

Viaţa contimporană ne dă adesea destule exemple de gesturi generoase. Pasiunile sânt de multe ori învinse şi fac loc unor acte frumoase. Urile şi gelozîile, care asmuţesc pe unii împotriva altora, mai ales în lumea ştiinţelor şi literelor, sunt aspecte inferioare ale sufletelor. *Nu trebue să ne oprim prea mult asupra lor. Să le trecem cu vederea şi să practicăm gesturile generoase, ca cele pe care doctrina lui Isus le-a răspândit în lume».*

Instalarea noului protopop al Târnavei.

Duminecă, în 29 Iulie, a avut loc instalarea protopopului Târnavei, a P. C. Gheorghe Oprean din Diciosânmărtin. A participat, din partea I. P. S. Mitropolit Nicolae, asesorul cons. Tr. Scorobeţ, dimpreună cu asesorul cons. Virgil Nistor. In capela ort. s'a săvârşit sf. liturgie în sobor în faţa clerului din protopopiat, a publicului ort. şi a autorităţilor publice. La sfârşitul liturgiei, comisarul consistorial a cetit Singhelia arhierească şi a adresat noului protopop îndemnuri şi felicitări. A răspuns noul protopop desfăşurând programa sa de activitate. Sf. Biserică în opera sa de regenerare morală se năzueşte să înalţe principiile etice ale mântuitorului şi să le încorporeze în disciplina clerului şi a credincioşilor. — Un front comun în jurul principiilor fundamentale ne va reda solidaritatea morală activă şi viaţa îşi va dobândi un nou ritm. Dar şi iniţiativele locale trebue încopciate în viaţa generală. Promite a fi esemplu vrednic în biserică, pe teren culturai şi social.

Din partea bisericii unite a adus felicitări protopopul gr. cat. Moldovan din localitate. Din prilejul acesta s'a dat un banchet în sala Carpaţi, unde au participat 60 de persoane.

S'au rostit toaste din partea P. C. Scorobeţ pentru Suveranul adorat de toată suflarea. Dr. Zileriu sub prefect pentru I. P. S. Mitropolit, P. C. V. Nistor pentru pacea dintre confesiuni, A. Tatulescu pentru noul protopop, Pr. Medeşan, Marcovici, Moldovan, Prot. gr. cat. Moldovan, revisorul Stoia, pastorul reformat şi rabinul din localitate. Ultimul cuvânt a fost al prot. Oprean, care mulţumeşte celor presenţi, îi asigură că prin înfiinţarea parohiei, prin începerea zidirii bisericii şi prin înălţarea sa la demnitatea de protopop, aduce un element nou de progres în capitala judeţeană şi în aceea regiune, desgropând glorioasele amintiri voevodale din vremea lui Ştefan şi P. Rareş păstrate pe sate ca pe nişte cărbuni sub spuză pe cari i a strămutat în centrul judeţului. O zi de serbătoare, care a trezit fior în suflete şi nădejdi, menite a fi realizate prin stăruinţă şi muncă fără preget. Inimosul protopop a mobilizat la lucru societatea românească în plină afirmare şi rezultatele înveselesc pe orce om de bine.

Corespondent.

Latinitatea poporului român

Conducătorii români din Ardeal ai bisericii unite cu Roma au vestit şi vestesc mereu că prin unire cu biserica papistă s'a deşteptat conştiinţa românilor, făcându-i să-şi cunoască, prin mijlocirea acestei biserici, originea latină.

Este ştiut că primii români cari au învăţat la şcoalele romano catolice din Roma, au venit acasă dornici de a propoveduî originea latinităţii noastre. Românii însă şi-au dat seamă despre originea lor latină cevaş mai nainte de propoveduirea aceasta. Aducem aminte fraţilor noştri uniaţi faptul istoric, pe care se pare că-l trec cu vederea: Cronicarii moldoveni şi munteni au scris, în cărţile lor, despre originea latinităţii noastre, cu mult suflet şi cu multă conştiinţă.

Acum, trei sute de ani, Miron Costin, omorât în piaţa oraşului Roman, scria în «Letopiseţul ţării Moldovei:

«Neamul ţării Moldovii de unde se trăgănează, de 'n ţărele Râmului, tot omul să crează. Traian, întâi, împăratul, suprind pe Dachi, Dragoş, apoi, în moldoveni primind pe Vlahi. Martur este Troianul şanţ în ţara noastră, şi Turnul Severinului, munteni, în ţara voastră».

Tot acum trei sute de ani scria, cu mândrie, vornicul Grigore Ureche în «Letopiseţul ţării Moldovei»:

«Românii, câţi se află lăcuitori, la ţara ungurească şi la Ardeal şi la Maramureş, dela un loc sânt cu moldovenii şi toţi dela Râm (adică Roma) se trag».

In alt loc, în «Cartea pentru descălicatul dintâi al Moldovii» Miron Costin scria lămurit:

«Inceputul ţărilor acestora şi a neamului moldovenesc şi muntenesc, şi în ţările ungureşti cu acest nume, români, până astăzi... că tot un neam sânt şi odată descălecaţi».

Deasemenea, în anii 1710—1711, Domnitorul ţării Moldovei, marele cărturar Dimitrie Cantemir, scria în Hronicul Moldo-Valahilor:

«Dacă aceştia... şi în toată lumea cu nume nemuritor vestiţi romani... sânt moşii, strămoşii noştri a moldovenilor, muntenilor, ardelenilor... precum şi singur numele cel de moşie ne arată (români chemându ne) şi limba cea părintească (care din românească sau lătinească iaste) nebiruit martur ni este... După aceea s'au despărţit Dachia aceasta... Dachia de mijloc, apoi s'a numit Transilvania, adecă cum zicem noi Ardealul. Intre aceasta şi între Dunăre şi-au zis Valahia mică, adecă ţara muntenească. Intre Valahia mică, şi între apa Prutului, aşişderea între Prut şi între Nistru, până la Marea Neagră, s'au chemat Valah'a mare, adecă Moldova... In vremurile mai vechi tot c'un nume, Valahia, se chema. Cu un nume de obşte, valahii, adecă tuturor românilor, li-au zis».

Aşa grăesc cărturarii români ortodocşi în bătrânele cronici despre latinitatea poporului român.

Pr. N. C. Munteanu-Muntmarg.

Educaţia morală

Din desbaterile, privitoare la redactarea programelor analitice pentru învăţământul secundar, mai reţinem discuţia asupra educaţiei morale.

Membrul comisiei, dl Găvănescu, a arătat că educaţia morală este preocuparea de căpetenie, împrejurul căreia trebue să se concentreze toate aspiraţiunile organizaţiei şcoalelor. Instruirea cât de solidă a inteligenţelor, asimilarea cât de serioasă a ştiinţelor stăpânirea cât de îndemânatică a artelor sânt de sigur bunuri culturale remarcabile, dar pot deveni mijloace primejdioase, fără orientare ideală în lume, fără deprinderi morale în viaţă.

Orientarea spiritului asupra idelor morale, prima treaptă de îndrumare în acţiunea morală, nu se va face prin cursuri şi discursuri «ex catedra», ci prin interpretarea unor cazuri reale, ori închipuite din viaţă, interesând şi partea emoţională a sufletului, care dă imbold pentru acţiuni ulterioare similare.

Cărţile de lectură ale clasei, sau bucăţi alese din scriitorii mari, pot oferi bune prilejuri de convorbire şi interpretare morală.

Se va stabili o oră de dirigenţie, pentru exerciţii practice de voinţă.

Educaţia morală se desăvârşeşte prin căpătarea deprinderilor de acţiuni bune. Ocazii de exercitare a simţului dreptăţii şi sincerităţii se dau elevilor

---

îndoială morminte de ale regilor şi reginelor. Al cincilea e probabil al unui prinţ ce nu pare a fi domnit.

De obicei mormântul constă dintr'o cavitate dreptunghiulară, săpată în pământ, în fundul căreia zace cadavrul, când închis într'un cosciug de răchită ori de lemn, când înfăşurat numai întrun înveliş de trestie împletită. Cosciugul nu ocupă întregul spaţiu al cavităţii. De jur împrejurul lui mai e loc deajuns, pentru a plasa daniile celorce jeluesc pe mort, pentru a depozita obiectele personale ale defunctului, pecetea şi armele dacă-i vorba de un bărbat, salba, cerceii şi juvaerele dacă-i vorba de-o femee. Mai întotdeauna mortul ţine în mânile sale, apropiate de gură, o ceaşcă de aramă ori de argilă. Se află de multeori vase conţinând nutremânt, câte odată îngrămădite într'o navă ordinară, făcută din pământ şi bitum, navă peste care se credea că sufletul trece în cealaltă lume.

Mormintele regale descoperite în Ur sânt însă cu totul diferite. In interiorul lor sânt conservate una, două ori trei odăi. Zidurile sânt din blocuri de calcar ordinar, acoperişul de calcar ori cărămidă. Apariţia petrilor în aceste morminte e dovadă de-o mare bogăţie, căci Ur e situat într'o regiune unde abia poţi afla o petricică; cea mai apropiată barieră de piatră se află la o depărtare de cel puţin 150 klm. de Ur.

(Va urma) *N. Neaga.*

Cartea sufletului

Cea mai răspândită şi mai cunoscută carte din lume este Biblia, sau Sfânta Scriptură. S'a tălmăcit (din ebreeşte) până acum în 825 de limbi şi dialecte; şi nu există neam sau seminţie la care să nu fie predicată. Sute de societăţi biblice şi case comerciale tipăresc în fiecare an 60 milioane exemplare din Cartea Sfântă; şi vând, peste 50.000 de exemplare pe zi, în toată lumea.

Şi acum, după aceste câteva statistice, e firească întrebarea: Câte exemplare se tipăresc, se răspândesc şi se citesc în ţara noastră? Ştim cât de jignitor e să i spui unui cărturar român că «n'a citit Biblia» Fiecare e în stare să susţină că «aproape o ştie pe dinafară»; şi în realitate poate nici n'a văzut o. Nu zic fiecare creştin, dar măcar fiecare sat de-ar avea o biblie! Această carte este cartea sufletului, a conştiinţei omeneşti.

Pr. G. D. Cruceanu.

Lăudaţi pe Domnul!

(După Psalmul 116)

Ludaţi pe Domnul,
neamurile toate!
Lăudaţi pe Domnul,
popoare şi gloate!
Căci a Domnului milă
mult s'a întărit,
şi 'n veac credinţa
nu s'a biruit.

Pr. G. D. Cruceanu.

punându-i să judece singuri unele cazuri de greşeli ale colegilor. Tribunalele şcolare, experimentate în diferite şcoale din ţară şi străinătate, alcătuite cu chibzuială, dau rezultate educative apreciabile. Aceasta duce la sistemul de autocârmuire a clasei şi a şcoalei, atât de bogat în mijloace de stimulare şi de exercitare a sentimentului de solidaritate, de răspundere şi de dreptate.

Dl Găvănescu a insistat apoi asupra cunoaşterii individualităţii elevilor, care este o lucrare de cea mai mare importanţă pentru opera de educaţie în genere şi, în special, pentru educaţia morală.

Pentru a coordona acţiunea educativă a tuturor dirigenţilor unei şcoale, se indică întruniri, din când în când, cel puţin odată pe lună, spre a comunica unii altora, măsurile şi rezultatul operei lor, şi a fixa, în comun, mijloacele nouă de întrebuinţat în scopul urmărit.

Directorul şcoalei va căuta să viziteze, ajutat de dirigenţi şi de alte organe administrative, gazdele elevilor, şi să supravegheze influinţa dăunătoare a cinematografului şi a cărţilor cu cuprins imoral, aruncate în calea elevilor de acele edituri care speculează, pentru câştig mercantil, sufletul tinerimii şcolare.

Exerciţiul moral de intensificare a simţului de dreptate, poate fi îndeplinit de orce profesor, punând din când în când pe elevi să se clasifice singuri la obiectul sau la dexteritatea sa, în scopul pur educativ precizat mai sus.

Indeplinirea de către elevi a diferitelor însărcinări publice, care privesc buna regulă a clasei în toate orele programei, nu numai se poate, dar se cere în mod imperios obligator, să fie urmărită şi controlată de toţi profesorii şcoalei, ca o îndatorire de sine înţeleasă a activităţii lor şcolare.

Direcţiunea Şcoalei Normale „Andrei Şaguna", Sibiu.

Nr. 936—1928.

Înştiinţare pentru anul şcolar 1928/9

La Şcoala Normală «Andrei Şaguna» din Sibiu sunt libere 50 locuri în clasa I., 9 locuri în cl. II, 12 locuri în cl. III, şi 18 locuri în cl. IV. In celelalte clase ***nu*** sunt locuri libere.

Primirea se face în baza unui examen de concurs, care începe în ziua de 10 Septemvrie ora 8, cu examinarea medicală şi cercetarea aptitudinilor muzicale. Materiile examenului de concurs sunt: Religiunea, Româna, Istoria, Geografia, Aritmetica şi Geometria. In afară de acestea, pentru cl. II—IV, şi Violina şi Cântarea bisericească.

In limita celor 49 burse vacante, primii reuşiţi la examen vor fi declaraţi bursieri, dacă întrunesc şi celelalte condiţii.

Taxa de internat este de Lei 10,000·— pentru solvenţi, şi de Lei 4500·— pentru bursieri; taxa se plăteşte în 4 rate bilunare, începând dela data înscrierii. La înscriere se mai cer Lei 870·— taxe şcolare (instalare, cauţiune, cotizaţie etc.)

Cererile de înscriere la concurs se înaintează până la 28 August. Cererile vor fi însoţite de următoarele acte: act de naştere şi de botez, certificat şcolar, act de vaccină, act de naţionalitate, certificat dela perceptorul fiscal, prin care să se arate dările ce le plăteşte reprezentantul legal al copilului; certificat dela primărie, în care să se arate numărul copiilor, vârsta lor şi averea părinţilor.

Elevii admişi vor aduce cu sine: saltea, perină, pătură, 4 cearşafuri, 2 feţe de perină, cuvertură de pat; uniformă, palton, chipiu, 4 cămăşi, 4 ismene, 6 batiste, 6 per. ciorapi, 2 per. ghete, 3 ştergare (prosoape), 3 şervete, 1 tacâm (pahar, 2 farfurii, lingură, cuţit, furculiţă), 1 cutie cu perii (de ghete, de haine, de cap, de dinţi), săpun, aţă, ace, briceag, 1 violină. **Direcţiunea.**

Aviz

Autorii de manuale de învăţământ pentru studiul religiunii ortodoxe române în şcoalele noastre primare, secundare şi de specialitate, se învită să-şi înainteze manualele spre cenzurare, în câte două exemplare, la *Secretariatul Consiliului Permanent al Ministerului Instrucţiunii*, în Bucureşti, pentru aprobare oficială.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu

---

Pelerinaj la Ierusalim

Comunicăm următoarele celor interesaţi:

1. Impreună cu prietenii noştri din America, proectaserăm, pentru toamna aceasta, o nouă călătorie în Orient, Sf. Munte Athos, Grecia, Palestina şi Egipt. Dar, în ultimul moment, primim ştiri precise (dela prietenii noştri români-americani) în care ni se arată că vaporul lor «Misiunea», în ultima călătorie în extremul orient a fost avariat şi prădat de piraţii malaezi din Mediterana asiatică. Pelerinajul, proectat de noi, se amână pentru toamna viitoare.

2. Totodată aflând că P. S. Dr. Grigorie Comşa, episcopul Aradului a proectat un asemenea pelerinaj pentru toamna aceasta, — rugăm pe amatorii şi prietenii noştri, cari urmau să plece cu noi la locurile sfinte, să se înscrie cât de urgent posibil la Prea Sf. Dr. Grigorie Comşa, episcopul Aradului, sau la P. Cuv. Arhim. Moruşca, dela sfânta manăstire Bodrog judeţul Timiş.

3. După scrisorile primite de noi din Ierusalim, toţi închinătorii — după dorinţa I. P. S. Sale Patriarhului Damian I, ar trebui să sosească în Ierusalim la *Sărbătoarea Sf. Cruci*, aşa cum a sosit în 1925 I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, cu 200 de închinători.

4. Pe toţi închinătorii cari vor pleca cu P. S. episcop al Aradului, Domnul să-i călăuzească în călătoria lor creştinească!

In numele comitetului: Preothagiu *Grigorie D. Cruceanu*, parohul bisericii Cernica, Ilfov, România.

Cum se respectă legea cultelor. Articolul 47, alineatul 5, al «Legii pentru regimul general al cultelor», spune: «*Orce convenţiuni anterioare căsătoriei prin care s'ar hotărî religiunea copiilor, vor fi nule şi neavenite*».

Deşi legea hotăreşte în acest articol nulitatea convenţiilor sau «reversalelor» totuşi organul oficial al diecezei greco-catolice dela Gherla, *Curierul Creştin* cere (în Nr. 15 dela 1 August 1928) preoţimii sale păstrarea şi pe mai departe a reversalelor.

INFORMAŢIUNI

Invăţământul religios. Consiliul general al instrucţiei, întrunit, săptămâna trecută, sub preşedinţia dlui ministru Dr. Angelescu, a discutat, — la redactarea programei analitice pentru clasele I. şi II, — program învăţământului religios. Se anunţă că, ţinându-se seamă de indicaţiile date din partea Sfântului Sinod, s'a alcătuit o programă potrivită cu vârsta şi mintea tinerimii şcolare.

Aniversarea ocupării Budapestei. Vineri, 3 August, împlinindu-se 9 ani de când trupele române au ocupat Budapesta, federaţia generală a demobilizaţilor, sub preşedinţia dlui general Moşoiu, a comemorat data aceasta prin serviciu divin ţinut la biserica Mihai-Vodă în capitală.

Trecuţi la creştinism. In Duminecа trecută au trecut la creştinism 120 de mohamedani, din 30 de familii, în comuna Singureni, lângă Giurgiu. In prezenţa unui mare număr de credincioşi, s'a celebrat sf. liturgie de P. S. Sa Platon Ciosu, vicarul patriarhiei. Dela biserică a plecat procesiunea la râul Neajlov, unde a urmat botezarea celor 30 familii mohamedane.

Dela Şcoala tehnică de aeronautică din Mediaş. Concursul de admitere, în Şcoala tehnică a aeronauticei dela Mediaş începe în ziua de 5 Septemvrie 1928. Pentru anul şcolar 1928—1929 şcoala are vacante 30 locuri de bursieri în clasa I-ă. Şcoala tehnică are menirea de a da aeronauticei maeştri militari de specialităţile necesare armei. Durata cursurilor, cuprinzând şi practica în ateliere, este de 6 ani. Absolvenţii şcoalei au obligaţiunea de a servi 9 ani ca maeştri militari în aeronautică. — Condiţiile de primire a se cere dela direcţia de studii din Mediaş.

Lege bună electorală se pregăteşte în Grecia. E vorba ca timp de 16 zile, înainte de ziua alegerilor de deputaţi şi senatori, să nu se permită nimănui nici un fel de propagandă electorală. Se speră că astfel alegerile să se facă în linişte şi alegătorul să poată vota nezăpăcit de vorbăria agenţilor.

Cerşitorii voivodatului Vilna sânt îndatoraţi a se înregistra la biroul ocrotirilor sociale şi a-şi scoate legitimaţii cu fotografii. Inregistrarea are de scop acordarea de ajutoare regulate cerşitorilor şi internarea celor bătrâni în aşezămintele de binefacere.

Poligamia desfiinţată. Regele din Afganistan, Ammanulah, a convocat o conferinţă a reprezentanţilor naţiunii şi a funcţionarilor de stat, spre a discuta chestiunea poligamiei. Regele a cerut funcţionarilor să renunţe la acest obicei, arătând că poligamia este principala cauză a corupţiei moravurilor în Afganistan. In viitor orce funcţionar care va lua o a doua soţie va fi îndepărtat din slujbă.

Congresul internaţional de istorie se deschide în 12 August la Oslo, în Norvegia. Din partea României va pleca la congres dl prof. N. Iorga.

ŞTIRI LOCALE

Act de mulţămire. Pentru găzduirea şi ospitalitatea, cu adevărat familiară şi prietenească, mărturisită de toţi congresiştii, profesorii oraşului Sibiu aduc şi pe această cale, familiilor primitoare, cele mai respectuoase mulţămiri. In numele profesorilor: *Ioan Popa*, preşedintele «Asociaţiei profesorilor».

Pânea se poate ieftenì în toate oraşele ţării. Aşa b. o. cu 1 August se vinde la Iaşi kgr. de pâne albă cu 12 lei, ear de pâne neagră cu 9 lei. Tot aşa în alte mari oraşe. Numai la noi, la Sibiu, avem pânea cea mai scumpă. Brava noastră primărie să ne trăească!

Nr. 7646 (109) 3—3

Concurs

Pentru întregirea unei catedre de **Teologia practică** la **Academia teologică ortodoxă «Andreiană» din Sibiu**, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Dela concurenţi se cere să fie absolvenţi ai unei facultăţi teologice ortodoxe şi licenţiaţi ori doctori în teologie.

Beneficiul împreunat cu acest post este: salar de bază 2200 Lei lunar plus accesoriile cuvenite, astfel că cel angajat dacă va ocupa postul ca profesor suplent va beneficia de un salar lunar de Lei 12,542, iar dacă va fi angajat ca profesor titular provizor va primi Lei 15,030, plus eventualele gradaţii, la care cel ales va avea drept conform anilor de serviciu.

Cererile de concurs sunt a se înainta Consiliului Arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia şi Sibiu, însoţite de următoarele documente:

1. Act de botez. 2. Atestat că este licenţiat ori doctor în teologie. 3. Certificat despre serviciile anterioare dela terminarea studiilor universitare până azi. 4. Autobiografia pe scurt.

Sibiu, din Şedinţa senatului bisericesc ţinută la 17 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia şi Sibiu

Nr. 7647 (108) 3—3

Concurs

La Academia Teologică ortodoxă «Andreiană» din Sibiu, sânt vacante două posturi de **spirituali**, pentru ocuparea cărora se publică concurs, cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Dela concurenţi se cere:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu şcolar.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificaţiune preoţească.
5. Adeverinţă despre serviciul de până acum.
6. Alte eventuale documente.

Preferiţi vor fi preoţi necăsătoriţi ori văduvi.

Spiritualii vor avea locuinţa şi întreţinerea în institut, precum şi un salar lunar de Lei 6550, plus eventuale gradaţii, la care cel ales va avea drept conform anilor de servicii.

Cererile sunt a se adresa Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 17 Iulie 1928.

Consiliul Arhiepiscopiei ort.-rom. de Alba Iulia şi Sibiu.

Nr. 7301 Bis. (110) 3—3

Concurs

Pentru primirea la şcoala de cântăreţi susţinută de arhidieceza ortodoxă română de Alba Iulia şi Sibiu se publică concurs cu termin până la 15 August 1928.

La cererea de concurs se vor anexa următoarele documente.

1. Carte de botez din oficiul parohiei.
2. Act de naştere dela forul civil.
3. Certificat şcolar despre absolvirea cu succes de 4 clase primare împreună cu cuăsul superior, eventual 6 clase primare cu examen de absolvire, sau 4 clase primare cu clasele secundare corespunzătoare cursului superior.
4. Certificat de moralitate şi de recomandare dela oficiul parohial.
5. Certificat medical, dovedind că nu sufere de nici o boală contagioasă şi că nu are defecte corporale.

Taxa de întreţinere în internatul şcoalei este anual de 10,000 Lei.

Cererile sunt a se înainta la Consilul arhiepiscopesc până la 15 August a. c. pe calea oficiilor protopopeşti.

Sibiu, din şedinţa consiliului bis. ţinută la 10 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

6943/1928. (105) 3—3

Concurs

Consiliul arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu, publică concurs pentru aprovizionarea internatelor instituţiunilor sale culturale, pe anul şcolar 1928/29, circa 700 (şaptesute) persoane — cu pâine, făină de fert şi făină de copt, apoi cu carne de vită, de viţel, de porc şi de oaie, cu unsoare de porc, slănină şi cărnăţării — toate de calitatea întâi.

Odată cu aceasta se publică concurs şi pentru furnizarea a 12 şi jumătate vagoane grâu de calitatea întâi predat loco gara Sibiu.

Reflectanţii vor înainta ofertele lor închise Consiliului arhiepiscopesc ort.-rom. în Sibiu, până la 15 August a. c. cunoscând, că, Consiliul arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul de a alege dintre reflectanţi.

Sibiu din sedinţa Consiliului arhiepiscopesc ca senat epitropesc, ţinută la 14 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

---

(114) 2—3

Concurs

La liceul ortodox «Avram Iancu» din Brad sânt vacante 8 burse à 4000 lei. Examenele de burse vor fi între 5—10 Septemvrie a. c. Elevii cu media sub 6·50 (calculată fără dexterităţi) au perdut bursa.

Direcţiunea liceului.

Nr. 640/928. (116) 2—3

Concurs

Pentru întregirea nou înfiinţatei parohii de clasa a III-a **Lupşa**, judeţul Târnava-mare, publicăm concurs, cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiile sânt cele fasionate coala B.

Reflectanţii, îndreptăţiţi la acest post, sânt poftiţi să şi trimită cererile provăzute cu documentele necesare, în termin, oficiului protopopesc Oltul; să se prezinte şi în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, pentru a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Şercaia, 25 Iulie 1928.

Vasile Stoicanea
protopop.

Nr. 7758 (111) 3—3

Concurs

Pentru întregirea catedrei a doua a materii religioase şi a catedrei de limbi clasice (Latina şi Greaca) la Seminarul Teologic ortodox-român din Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Dela concurenţi să cere să fie români de naştere şi ortodocşi şi să corespundă condiţiilor de angajare ale ministrului pentru membri corpului didactic secundar, iară până se va complecta numărul de ore regulamentare din specialitatea la care competează, va lua ore din alte materii până la complectarea numărului de 15 respective 18 ore săptămânal, câte constituesc o catedră.

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sunt cele fixate de Ministerul Instrucţiunii în «Instrucţiunile pentru salarizarea corpului didactic secundar din 1928».

Cererile de concurs se vor înainta Consiliului Arhiepiscopesc de Alba-Iulia şi Sibiu, însoţite de următoarele documente:

1. Act de naştere.
2. Act de botez.
3. Certificat că este licenţiat în specialităţile respective.
4. Certificat despre serviciile anterioare.
5. Autobiografia pe scurt.

Sibiu, din şedinţa Consiliului Arhiepiscopesc ca senat bisericesc ţinută la 17 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu

---

(107) 3—3

Publicaţiune

Biserica ortodoxă română din Cincul, judeţul Făgăraş, pune în vânzare prin licitaţiune cu oferte închise pe ziua de 12 August 1928 o cantitate de 690 stânjini lemne de fag pentru foc şi 500 grămezi, vârfuri şi resturi rămase sub 15 cm. grosime dela aceştia — material aflător pe teritorul comunei Cincul, în pădurea numită «Valea Ovesii».

Doritorii, până la ziua numită să-şi înainteze ofertele cu 10% vadiul dela suma de Lei 400,000 preţul strigării.

Statorirea ratelor de plată şi alte condiţiuni ştipulate de Consiliul parohiei se pot vedea la subsemnatul oficiu.

Cincul, la 15 Iulie 1928.

Oficiul parohiei ort.-române:

Gheorghe Conta
paroh

Nr. 504/1928 (120) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei a doua **Gurarâului**, parohie de cl I, prot. Sălişte, se publică din nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

Salar dela stat conform coalei B.

Stola obişnuită în parohie.

Candidaţii îşi vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta în comună spre a fi cunoscuţi de popor.

Sălişte la 10 Iulie 1928.

Oficiul prot. ort. rom. Sălişte în înţelegere cu consiliul parohial din Gurarâului.

Dr. D. Borcia
protopop.

Nr. 12,725/1928 (119) 1—

Convocare

In conformitate cu art. 12 al statului Căminului de ucenici români din Sibiu aprobat de Onor. Minister de Instrucţie cu Nr. 29,066/1928 pentru ziua de 2 Septemvrie 1928, ora 11 a. m. sunt rugaţi să se întrunească în localul liceului «Gheorghe Lazăr» din localitate toţi comercianţii, industriaşii şi patronii meseriaşi din Sibiu, pentru ca în conformitate cu acest statut să procedeze:

1. La alegerea a 4 membri în comitetul de conducere al căminului.
2. La alegerea a 2 cenzori.
3. La alegerea a 2 supleanţi.

Dacă în ziua de Duminecă 2 Septemvrie 1928 ora 11 a. m. nu vor fi prezenţi jumătate plus unul din numărul celor convocaţi, alegerea se va face în Dumineca următoare, ori care ar fi numărul celor prezenţi.

Inspector şef: *I. Bratu.*

Nr. 593/928. (118) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a treia din **Streza Cârţişoara**, ptotopopiatul ortodox român al Avrigului, se publică concurs cu terminul de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.
2. Sesiunea parohială de 5½ jugăre pământ arabil primit prin legea agrară.
3. Stola uzitată în parohie.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-şi subştearnă cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, la oficiul protopopesc în Avrig (posta Avrig, judeţul Sibiu) până la terminul susindicat, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a cânta, eventual celebra şi face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, 21 Iulie 1928

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului, în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Cândea
protopop.

Casă de vânzare
* Sibiu, Strada Z. Boiu Nr. 22 *

---

(115) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învăţător sau învăţătoare la secţia română a şcolii societăţii «Petroşani» în Aninoasa, poşta Petroşeni.

Salarul ca la stat, plus locuinţă, iluminat, încălzit gratuit şi o indemnizaţie de alimente dela 800 lei.

Cererile de angajare se vor înainta Direcţiunei minelor, Petroşani, judeţul Hunedoara.

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoştinţă, că în bună înţelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eşit din firma **Schieb & Kauntz**. Numitul domn a preluat singur această întreprindere şi o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onoare la cunoştinţă, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eşit din firma **Schieb & Kauntz**, turnătorie de clopote şi că de-acum voi conduce această întreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

(88) 3—1

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 15 August 1928 Nr. 59

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

(Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele
să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor
un șir petit 6 Lei pentru odată, ... blică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile
... se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Sfințirea Schitului dela Păltiniș și inaugurarea Sanatorului

In seria de frumoase lucrări, pornite de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* în scop de a ridica din ruine, vechi altare ardelenești și a construì și a le întregì cu altele nouă, în locul celor stricate de vitregia vremurilor și a oamenilor, ni s'a dat acum să vedem înălțarea *Schitului dela Păltiniș* și a unui sanator menit îndeosebi preoțimii noastre ortodoxe române.

Sfântul locaș, construit în culmile dătătoare de liniște și de viață sănătoasă ale munților pe locul dobândit prin reforma agrară și cuprinzând o modestă biserică și un potrivit adăpost pentru preoți și alți credincioși suferinzi, este semnul evlaviei jertfelnice a celor ce l-au înălțat, în scop să răspândească mângăere și regenerare sufletească și corporală.

Ideea construirii noului așezământ a fost pusă în lucrare în urma sprijinului dat de răposatul ministru Constantinescu și de alți d-ni miniștri.

Drum serpentin duce până la Schitul, situat în împărăția brazilor, ear cevaș mai jos se resfață, alintat de razele soarelui, sanatorul, cu o mică fântână săritoare și cu două terase, împrejmuit de brădet, la 2 km. mai jos de vilele Societății carpatine.

Are 21 camere, apaduct, electrică, teracote și întreg comfortul trebuincios. Două căprioare cu un pui de mistreț stau alături, într'un țarc, mintoase și liniștite.

Căminul și Schitul Păltinișului răsar astăzi, pline de farmec și religiositate, ca semne luminoase înfăptuite de cei statornici în credință.

*

In ziua de Luni, 6 August 1928, la sărbătoarea Schimbării la față, s'a făcut sfințirea noului Schit și inaugurarea sanatorului.

Un pelerinaj impunător s'a desfășurat cu această ocazie. Popor din împrejurimi, în frunte cu preoți și prapori, cărturari din depărtate părți ale țării, s'au înfățișat la marele praznic dela Păltiniș.

Actul sfințirii îl săvârșește I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, înconjurat de preoțime.

Cântările cucernice sânt executate cu măestrie de corul mixt al catedralei, condus de păr.-profesor T. Popovici.

Splendoarea serbării se mărește prin înalta asistență a *A. S. Regale Principelui Regent Nicolae*, însoțit de dl ministru Stelian Popescu și întâmpinat la sosirea Sa în gara din Sibiu, în numele I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, de I. P. C. Sa părintele arhimandrit vicar Vasile și directorul E. Todoran al școalei normale «A. Șaguna».

Mai iau parte ca oaspeți d-nii ministrul Instrucțiunii Dr. C. Anghelescu, Ministrul agriculturii C. Argetoianu și Ministrul comunicațiilor C. Dimitriu, fostul primministru general Artur Văitoianu cu d-na, general inspector Cihoski, general Daschievici, dir. general al înv. normal primar Ghițescu, prefectul județului N. Regman, consilierii arhiepiscopiei, preoți, învățători, primari ș. a.

După sfârșirea slujbei religioase, I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* rostește cuvântarea următoare:

Alteță Regală,
Domnilor Miniștri,
Domnilor Generali,
Stimate Doamne,
Stimați Domni,
Iubiții mei fii sufletești,

Cu sfială iau cuvântul aici în mijlocul naturii, de teamă să nu tulbur, prin cuvintele mele, solemna, dar în acelaș timp atât de elocventa ei tăcere.

Ii cer totuși îngăduința pentru ca în ziua solemnității de astăzi să i fac mărturisirea că, pentru iubirea curată față de frumsețile ei, am așezat aici, pe această coastă a munților noștri, instituțiunea asupra căreia am cerut darul și binecuvântarea Ziditorului a toate.

Iubirea de natură — frumos și înălțător simțemânt — pentru mine n'a izvorât dintr'un studiu de specialitate a puterilor și fenomenelor ei, ci e un dar pe care mi l-a coborât în suflet credința religioasă.

Ea, credința, m'a învățat să privesc natura ca pe o făptură a lui Dumnezeu, ca pe o minune a înțelepciunii și atotputinței Creatorului.

In această lumină a credinții privind natura, contactul cu ea, cu minunățiile ei pe cari cu atâta dărnicie le-a risipit Făcătorul pe întinsul scumpei noastre Românii, te răsplătește cu neîntrecute binefaceri pentru sănătatea trupului, pentru veselia și înălțarea sufletului.

In afară de mângăerile credinții, rezultând din contactul cu Divinitatea, cu greu cred să existe simțeminte atât de curate și desinteresate ca acelea pe cari ți-le trezește în suflet contemplația misterelor din marele templu al naturii.

Ea îți cheamă gândurile spre culmi înalte de unde întrezărești Infinitul și Veșnicia; ea îți purifică simțirea, îți însenineză cugetul, te învață să respectezi legile firii, îți umple sufletul de armonie și-ți revarsă în inimă simțeminte de veselie și bucurie cari înviorează și înalță.

Traiul în mijlocul frumseților naturii îi face pe oameni mai buni, îi face să-și deschidă unul altuia inimile, să-și descopere însușirile și să-și înfrățească cugetele.

Și nu-ți poți iubì numai în abstract Țara ta, ci trebue să-i dai acestei iubiri un cuprins concret, rezultând din cunoașterea frumseților ei, a câmpiilor ei dătătoare de hrană și a munților ei salvatori prin adăpostul pe care în vremuri de bejenie l-au dat neamului nostru veacuri dearândul.

Aceste idei și îndemnuri ar trebui propoveduite în școlile de toate categoriile tineretului nostru; prin scrieri și conferințe intelectualilor noștri, apăsați de multele griji ale vieții zbuciumate de astăzi.

Și dacă evadând, măcar din când în când, din cluburile politice, bărbații noștri de stat ar lua contact în mijlocul binecuvântatei armonii a naturii, cred că ne-ar fi dat să vedem sălășluindu-se mai multă armonie și mai românească împrumutată bună voință în raporturile vieții publice.

Aceste gânduri m'au călăuzit când am luat hotărârea să înființez în apropierea centrului mitropoliei noastre ardelene, în munții aceștia deasupra istoricei comune Rășinari, Schitul «Păltiniș» și căminul preotesc în legătură cu el.

Am vrut să dau preoților mei, dar și altor intelectuali putința ca, trecând în pios pelerinaj pe lângă mormântul marelui nostru ierarh Andrei Șaguna, să găsească aici în munte un loc de schimbare la față, la fața sufletului, un cămin de înviorare a puterilor trupești și sufletești, ca cu fața strălucind de lumina Taborului, să se întoarcă înoiți în mijlocul poporului.

In acest scop, deși păstor și eu, peste o turmă cuvântătoare, nu m'am mulțumit să întocmesc numai tradiționalele aranjamente de stână la munte, ci — îndemnat de frumsețile naturii, — m'am străduit să întemeiez o operă de cultură, dând și în acest chip dovada cum biserica noastră înțelege să facă sinteza între acești doi factori: natura și cultura.

Sânt mulțumitor tuturor acelora cari mi-au dat marinimosul lor sprijin, să îndeplinesc această operă.

Cu recunoștință mă gândesc la regretatul bărbat de stat Alexandru Constantinescu, *care a dăruit bisericii acest colț de munte și, din pădurea statului, pe un preț scăzut, lemnele necesare pentru construcție. Danii ne-au făcut: dl* Alexandru Lapedatu *și dl*

Vasile Goldiş *ca miniştri ai cultelor; dl* Ion Lapedatu *ca ministru de finanţe; dl* Dr. C. Anghelescu, *ministru instrucţiunii; dl* Dr. I. Lupaş *ca ministru al ocrotirilor sociale; dl* Octavian Goga *ca ministru de interne;* Banca Naţională *şi* Banca Românească.

Mă simt dator să exprim caldele mele mulţumiri d lui arhitect Fritz Buertmes *care a făcut planul cu rară pricepere, a condus şi supravegheat cu toată inima, până în amănunte, lucrările construcţiunii şi aranjamentului instituţiei noastre.*

Nu pot să-mi suprim admiraţia mea pentru iscusinţa vrednicului ţăran din Răşinari Şerban Cruciat *care, împreună cu tovarăşii săi, a executat, trainic şi artistic, întreg complexul de edificii.*

Sunt recunoscător autorităţilor militare *şi* primăriei oraşului Sibiu, *pentru concursul binevoitor ce mi l'au dat la instalarea conductei electrice şi a conductei de apă.*

Spre deplina noastră mulţumire şi-au îndeplinit angajamentele Uzina electrică *din Sibiu, ca şi măeştri:* Baciu, Bedeleanu, Klein, Stanciu şi Zeidner.

Silinţele noastre ale tuturora au fost răsplătite prin opera bine înfăptuită, dar îndeosebi prin sărbătoarea zilei de astăzi, care ne-a hărăzit fericirea şi înalta cinste de a asista Alteţa Sa Regală Principele-Regent Nicolae la inaugurarea instituţiei noastre. Rog pe Alteţa Voastră Regală să binevoiască a primi, deodată cu mulţumirile noastre, espresiunea iubirei şi a profundului devotament ce-l avem faţă de Alteţa Voastră Regală, precum şi asigurarea că biserica noastră, clerul şi poporul ei, stă cu credinţă neclintită în jurul gloriosului Tron al Ţării noastre şi a scumpului nostru Rege Mihai I.

Din toată inima mulţumesc şi D-lor Miniştri pentru viua bucurie ce ne-au făcut nouă şi poporului adunat în număr atât de frumos de prin satele din vale, participând la această serbare.

Incheindu-mi cuvântul în bucuria acestor stropi de ploaie[1] *pe care să o trimită Domnul cât mai bogată şi mai rodnică pe însetatele noastre câmpii, Lui, Ziditorului şi Bine făcătorului nostru Îi închin acest aşezământ şi-L rog cu smerenie să-l ocrotească de toată reaua întâmplare, binecuvântând intrările şi ieşirile celor ce vor sta într'însul.*

Făcând să răsune frumoşii noştri munţi de tainicul zvon al clopotelor, chemăm ciobanii dela stâni la rugă împreună cu păstorii duhovniceşti ai satelor noastre, şi 'n această zi, a Schimbării la faţă, rugăm pe Tatăl cel ceresc să coboare statornic în acest lăcaş lumina Taborului.

Dl *Stelian Popescu*, ministrul justiţiei, felicită în numele guvernului pe I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, pentru opera înfăptuită, care relevă pe lângă calităţile de păstor şi vindecător de suflete, — altă latură a calităţilor I. P. S. Sale, aceea de sprijinitor al sănătăţii poporului românesc. Toată suflarea românească urmăreşte cu bucurie activitatea I. P. S. Voastre, şi vă socoteşte fruntaş între fruntaşii ortodoxiei, înodând firul strălucit al episcopatului de odinioară al neamului nostru. Crucea înfiptă de I. P. S. Voastră în acest vârf de munte, până acum câţiva ani accesibil numai ciobanilor, de doina fluerului căreia răsunau pădurile şi văile plângând visul românismului, este menită să atragă sub strălucirea ei pe toţi românii înţelegători ai vremurilor în care trăim, să-i contopească sufleteşte; dorinţa I. P. S. Voastre de a-i vedea pe toţi uniţi în gând şi în faptă, să se realiseze. Mari au fost greutăţile cu care a luptat neamul nostru, dar le-am biruit pe toate, căci am avut credinţa în dreptatea cauzei noastre, şi cine crede se mântueşte. Biserica ni-a păstrat neamul şi credinţa. Ea contribue azi la consolidarea statului nostru întemeiat pe adevăr şi dreptate. Vitregiei vremurilor noi opunem credinţa în puterea adevărului, pe care apostolii bisericii, între cari vă număraţi şi I. P. S. Voastră, ni-o învăţaţi zi de zi, şi sântem siguri că vom învinge. Să trăiţi I. P. S. Voastră, ca să înfăptuiţi încă multe opere menite, ca şi aceasta, să fie loc de înălţare sufletească şi sănătate trupească!

[1] *La sfârşitul cuvântării începuse a ploua mărunt.*

*

S'a servit apoi înalţilor oaspeţi o masă de către I. P. S. Sa Mitropolit. La şampanie Mitropolitul urează M. S. Regelui *Mihai I.* viaţă îndelungată şi binecuvântată pentru neam şi ţară, asigurând tronul şi dinastia de omagială supunere, dragoste şi credinţă din partea bisericii. Mulţumeşte pentru înalta cinste ce i-a făcut, A. S. R. Principelui Regent, prin participarea la această serbare, şi imploră binecuvântarea cerului asupra lucrărilor A. S. R. menite să sprijinească binele ţării şi al neamului.

A. S. Regală, răspunde, într'o curată frază românească; apreciind binefacerile ce vor rezulta după această casă de odihnă, arată influenţa sănătoasă a bisericii asupra populaţiei şi doreşte ca prin munca ei să se facă schimbarea la faţă, adică strălucirea minunată a sufletului nostru românesc.

După masă A. Sa Regală a făcut o vizită la Vilele Societăţii Carpatine, unde preşedintele Societăţii Dr. Kepp, a adresat în româneşte A. Sale Regale cuvinte de binevenire şi mulţumire pentru înalta vizită.

La coborâre şi trecerea prin Răşinari, Alteţa Sa Regală se opreşte la mormântul marelui mitropolit Şaguna, pentru a se închina.

Aici se slujeşte de către preoţii comunei parastas în faţa întregului popor, ear I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae apreciază în cuvinte de laudă acest preacucernic gest al Alteţei Sale Regale de a îngenunchia în faţa mormântului marelui arhiereu.

Alteţa Sa Regală a făcut o scurtă vizită colonelului Spiess pentru a vedea micul muzeu al animalelor împuşcate de el, apoi a luat masa de seară în vila I P. S. Sale, invitaţi fiind dl ministru Stelian Popescu, general Daschievici, prefectul N. Regman cu d-na, arhim.-vicar Vasile şi primarul Goritz.

Apoi, A. S. R., condus la gară de autorităţile militare şi civile, a părăsit oraşul la ora 21·15.

Biserica noastră şi cultele minoritare

— Conferenţă ţinută la Universitatea Populară dela Mănăstirea Neamţului —

Cercul de sudii social-creştine «Solidaritatea» îşi continuă cursurile de fiecare vară la Mănastirea Neamţului, unde în 1 August a. c. şi-a desvoltat conferinţa, dl N. Russu Ardeleanu tratând despre: Biserica noastră şi cultele minoritare.

Arătând ce a însemnat în viaţa neamului nostru biserica în cursul întregii sale istorii, conferenţiarul a scos în evidenţă faptul că rezistenţa şi triumful nostru, ca popor aşezat la răscrucea atâtor drumuri primejdioase, se datoresc numai unităţii sufleteşti ce ni-a dat-o credinţa strămoşească şi tăriei izvorâtă din puterea acestei credinţe. In deosebire de alte neamuri, ca ungurii, germanii sau anglo-saxonii cari sânt împărţiţi în mai multe confesiuni, noi românii am format ca naţie o singură biserică şi sentimentul credinţei noastre s'a grefat atât de adânc pe acela al naţionalităţii noastre, încât veacuri dearândul au format un singur şi nebiruit instinct de apărare împotriva tuturor grelelor lovituri la care ne-a supus destinul.

Mica sciziune dela 1700, prin care monarhia habsburgică sperase să smulgă din inimile românilor ardeleni sentimentul lor naţional care-i făcea să privească mereu răsăritul soarelui spre Bucureşti, a rămas doar ca un act izolat de trădare al

FOIŞOARA

Ruga sf. dela Păltiniş

— La târnosirea din ziua Schimbării la faţă 1928 —

«Eu mă rog pentru dânşii... Ca toţi să fie una»...
Ioan 17, 9, 21.

Pe-o geană de suiş
Din piept de munte-ales,
Pe-un ochi de luminiş
Din sân de codru des
Stă schitul: Păltiniş,
Un vis cu farmec rar,
Intruchipat cu drag
De-un mag hrănit cu har
Şi duh din alt meleag,
Altar: mărgăritar.

Ca harfe îngerii
S'aprind în el şi curg
Cucernici melodii
In umedul amurg
Şi 'n zori trandafirii,
Cari ca un cânt de barzi
Cereşti, răzbat, prin ulmi,
Prin lagărul de brazi
Din şalele de culmi,
La stâni, ciobani nomazi.

Şi 'ngână codrul tot,
Poiană, vale, vânt
Talangă, moş, nepot
Tot, tot, tot: Sfânt, sfânt, sfânt
E Domnul Savaot!...
Şi-arhiereu blajin
Cu gândul de făclii,
Cu inimă de crin,
Podoabă printre vii,
Se roagă 'n graiu-i lin:

«Ca negura din munţi
Ce 'noată către cer,
Să urce 'n zboruri iuţi
Cuvântul meu stingher,
Nădejdea celor mulţi,
La Tine, curcubeu
Pururea însetat,
La Tine, Dumnezeu
Pururea închinat
Din tot sufletul meu.

Şi urechea Ta ce 'n veci
N'a fost corlită[1] 'n somn
Osârdnic să Ţi-o pleci
Cu veghea Ta de Domn
Spre schitul cu poteci,
Spre robu-Ţi credincios,
Ce 'nalţă 'n cald avânt
Un picur de prinos
Părintelui său Sfânt
Şi slavei lui Hristos.

Şi-ascultă 'ncet, cu spor
Molitva pentru fii
Ca şoapta de izvor
In nopţile târzii
Cu lună şi cu dor
Şi de va licări
Mărgean de rouă 'n ea
Ori de va tresări
Fior de caznă grea:
Sileşte-a o 'mplini.

Căci strigă ajutor
In toată ziua sa
O ţară şi-un popor
Scăldat în mila Ta
Cu grijă de odor.
Căci, urlă furtunos
Cu zvon de uragan
Ardealul meu frumos,
Ardealul meu sărman,
Ardealul meu duios.

Şi 'n clipa aspră, când
Văzduhu-i crâng de nori,
Şi fulgeră tunând
Şi cască noui vâltori
Potopul fluturând, —
Eu, blândă sluga Ta,
Străjar de mir străbun,
Smerită ruga mea
In dreapta Ta mi-o pun...

[1] Adâncită.

unor conducători nevolnici. Poporul român greco catolic din Ardeal, inferior numericeşte ortodocşilor ardeleni, nici azi nu se simte decât cu numele despărţit de fraţii lui, prin biserici. Totul a rămas neschimbat în viaţa lui sufletească. Lovitura austro-catolică a dat greş. In toate marile ocaziuni românii ardeleni, fără deosebire de confesiune, au fost mână în mână pe întrecute un singur val de cucerire a drepturilor şi libertăţilor revendicate mereu şi în fine definitiv cncerite. Şi dacă la Alba Iulia s'ar fi pus şi chestiunea aceasta, revenirea la turmă a — «oilor rătăcite» — unirea cea mare era desăvârşită şi sub raport confesional.

Ar trebui să nu-i considerăm români adevăraţi, pe fraţii greco-catolici din Ardeal, dacă n'am spera că într'o zi, şi nu târziu, ei vor renunţa la unirea cu Roma pe care le-a impus-o o stăpânire străină şi vitregă la 1700, făcând unirea dorită de cele 12 milioane de români ortodocşi, cu biserica naţională, de care duşmanii i-au rupt, şi schimbând suveranitatea papală internaţională, cu păstorirea naţională a patriarhiei din Bucureşti. Aceasta va însemna în adevăr unificarea sufletească a tuturor românilor şi un pas real de consolidare a ţării româneşti, prin care atâtea grave probleme de viaţă internă s'ar desiega dela sine.

Sectele baptiste şi autonomiste ar dispărea ca prin farmec.

Cultele minoritare, care reprezintă azi aproape un sfert din întreaga populaţie a ţării, n'ar mai cuprinde şi pe foştii greco-catolici în număr de peste un milion, ear cuvântul de înfrăţire al celor doi episcopi uniţi rostit la senat, s'ar împlini cu un ceas mai de vreme: «frate la frate să-şi dea mâna şi într'un sinod comun să purcedem la stabilirea unei singure biserici, temelie a rasei noastre».

Comemorarea unui deceniu. In toamna anului acestuia 1928 sânt zece ani, decând Ardealul şi Bucovina s'au alipit pe vecie la patria mamă. Serbări comemorative se pregătesc, de pe acum, pentru zilele de 1 şi 2 Decemvrie, în cadre mai mari, firește, decât cele obişnuite anuale. Asociaţiunea culturală «Astra», care îşi va ţinea adunarea generală la Alba-Iulia în 1 şi 2 Decemvrie, a cerut, — în vederea serbării de zece ani dela unirea ţărilor, — sprijinul guvernului pentru pregătirea festivităţilor. Guvernul a încredinţat pe dl ministru Al. Lapedatu să ia măsurile necesare aşa, că această comemorare să fie o măreaţă sărbătoare a neamului întreg.

Organele de publicitate ale partidului naţional-ţărănesc iau zilnic poziţie tot mai potrivnică în faţa pregătirilor guvernului şi susţin că festivităţile dela Alba-Iulia au să fie prezidate de *acest* partid şi nu de actualul guvern.

După zece ani

Foştii elevi ai Seminarului Andreian din Sibiu, secţia pedagogică, au avut revederea după 10 ani în ziua de 5 August 1928 la Sibiu.

Aceştia au fost ultimii elevi ai erei ungureşti tiranizaţi de hâdosul Barabas, şi ridicaţi din bănci pentru a fi trimişi pe diferitele fronturi de luptă. Aproape toţi veneau din războiu pentru a da examene şi pentru a se înapoia din nou pe front.

In urma acestor împrejurări o parte din elevi au îmbrăţişat alte cariere; unii sânt ofiţeri în armată, alţii notari, preoţi, unii au urcat chiar treptele universităţilor.

Foştii elevi s'au întâlnit în faţa Seminarului, au mers în corpore la Mitropolie, unde au asistat la un parastas servit în memoria celor morţi în războiu.

Parastasul a fost oficiat de însuşi fostul profesor al foştilor elevi, I. P. C. S. Arhimandritul vicar Dr. Vasile Stan, ajutat de alţi cinci preoţi.

După ameazi foştii elevi s'au fotografiat în grup cu foştii lor profesori, apoi au plecat la Răşinari, unde au depus o coroană pe mormântul Mitropolitului Şaguna.

Seara s'a dat o masă comună la Bulevard. La masă au participat' ca foşti profesori ai celor ce se revedeau: I. P. C. S. Arhimandritul vicar Vasile, direct. Şcoalei Normale Dr. E. Todoran, Dr. N. Regman, Timotei Popovici şi Candid Popa.

Masa colegială a fost onorată şi de dl ministru Anghelescu, care se afla în Sibiu.

Sprânceana Ta de zori
Topeşte nopţi de scrum,
Ear zimbetu-Ţi de flori
Opreşte-orcanu 'n drum
Ca fulgii cei uşori.
Adie dar, azi, iar,
Zefir de mângăieri
Prin ţara mea cu dar,
Prin ţara mea cu vreri,
Dar ţară cu amar...

Cu degetu-Ţi de fier
Resfiri oştiri de nori
Prin largi câmpii de cer
Ca turme de miori
In viscole cu ger.
Răsari şi azi senin
Prin inimi în talaz,
Şi prin Ardealul plin
Cu vifor de necaz
Şi stors şi ros de chin...

Tu Doamne 'n înălţimi
Ţi semeni pe pământ
Comoara de lumini,
Ca earba pe-un mormânt,
Hrănind şi crini şi spini
Şi paserea din rug...
Revarsă Ţi în sporiri
Şi ploaia de belşug
Al gingaşei iubiri...

Ca una să fim toţi,
Precum Tu una eşti.
Cu Fiu-Ţi smuls din morţi
Ca să ne hărăzeşti
Mireazma altei sorţi...
Ca 'n sfânt alai senin
Şi făr' de mări de uri,
Uniţi să preaslăvim
C'un codru des de guri:
Mărirea Ta... Amin»...

Pr. A. Nanu.

Casă de vânzare
* Sibiu, Strada Z. Boiu Nr. 22 *

Consistorul Mitropoliei ort. române din Ardeal, Bănat, Crişana şi Maramureş.

Nr. 245/928 M.

Aviz

Autorii de manuale de învăţământ pentru studiul religiunii ortodoxe române în şcoalele noastre primare, secundare şi de specialitate, se învită să-şi înainteze manualele spre cenzurare, în câte două exemplare, la *Secretariatul Consiliului Permanent al Ministerului Instrucţiunii*, în Bucureşti, pentru aprobare oficială.

Consistorul Mitropoliei Ardealului, etc.

Dela sate

— Corespondenţă —

In Dumineca din 29 Iulie a. c. s'au întrunit preoţii din cercul cultural întâi al tractului Rupeni în parohia Buneşti. Poporul, fiind pregătit, i-a aşteptat cu mult interes.

La ora 7½ se începe serviciul divin. La priceasnă, părintele din Rupeni I. Micea, urcă amvonul şi rosteşte poporului o predică dintre cele mai reuşite. După sfta liturgie, părintele administrator protop. Ieronim Buzea, din uşa altarului, dă credincioşilor bune poveţe şi scoate în relief activitatea preotului local, Ioan Curta, care în 29 Iulie 1878, înainte cu o jumătate de veac, a fost hirotonit întru preot. Sfârşind spune că Inalt Prea Sfinţitul nostru arhiepiscop şi mitropolit Nicolae, apreciind după dreptate şi vrednicie faptele preotului Ioan Curta, l-a distins cu brâu roşu, care i-l şi predă.

Pr. Ioan Curta, profund mişcat, primind darul, mulţămeşte lui Dumnezeu că i-a ajutat de şi-a împlinit datoriţele de păstor sufletesc. Mulţămeşte apoi Inalt Prea Sfinţitului nostru Arhipăstor care i-a acordat distincţiunea d'a purta brâu roşu. După acestea părintele Curta face pe scurt bilanţul activităţii în cei 50 de ani ai păstoririi sale. Arată că atunci când intrase ca paroh în Bundorf, poporul era despărţit în uniţi şi ortodocşi, avuse o bisericuţă de lemn, afară din sat, pe un deluşel, slabă şi proptită de toate părţile cum s'a putut. Parohia era datoare 400 florini, pentru un proces cu biserica saşilor.

Intr'un an şi jumătate preotul a readus pe uniţi la vechea biserică şi cu toţii împreună s'au apucat de pregătiri pentru a clădi o nouă biserică. Au cumpărat curtea, pe care să se înalţe sf. locaş. Se adună materialul în cei 3 ani, 1882—1884. In 1885 se aduce varul dela Cuciulata şi în an. 1886—1888 se clădeşte biserica, ear în 1889, a treia zi de Rusalii, se sfinţeşte. Biserica e mare, frumoasă, lângă drumul ţării, în mijlocul comunei.

In anii următori se face lângă şcoală locuinţă pentru învăţător, şi alte încăperi. Pe seama bisericii se construeşte o ţiglărie, care aduce bun venit şi astăzi, se cumpără moşia dela morarul 6½ jug. clasa I, — moşia este chiar în capul satului, şi o folosesc românii.

Vine comasarea. Părintele cere moşie românilor deosebit de saşi, şi li se dă. După războiul întregirii, părintele face rugare către consiliul comunal să se dea dela comună şi bisericii noastre atâta pădure, câtă are biserica săsească. Rugarea se aprobă. Astăzi biserica ort. română are 248 jug. pădure.

Aşa, prin străduinţele părintelui Curta, parohia Bundorf, din săracă ce era este acum una din cele mai bine situate parohii din tractul Cohalm-Rupeni...

Unul din cei de faţă.

Către toţi scriitorii bisericeşti

— Apel repetit —

După 4 ani de muncă încordată sânt aproape de a-mi termina operele:

1. *Lexicon Biblic, Bisericesc şi Teologic* (cca 15 mii de articoli enciclopedici), în 2 volume,

2. *Galeria scriitorilor bisericeşti* (cca 2000 autori)

Restul materialului de prelucrat, pentru ambele opere ar fi numai *datele biografice* ale unor scriitori bis. şi în special ale celor moderni.

Dacă activitatea literară a acestora o pot găsi prin bibliografii şi prin biblioteci, — nu le pot găsi însă datele biografice, relative la viaţa şi la situaţia lor culturală şi misionară. Acestea *trebue să mi le servească fiecare deosebit.*

Lipsa acestor informaţii, nu numai că îmi îngreuează situaţia, dar mă şi împedecă întru terminarea cu succes şi întru desăvârşirea acestor opere.

De aceea rog — *acum a 3 a oară* — pe toţi m. l. scriitori bisericeşti să binevoiască, îndată ce vor lua ştire de acest apel, a-mi trimete o scurtă *schiţă biografică cu date asupra vieţii lor* (d. p. când? unde s'au născut? Când? unde şi ce au studiat? Calitatea funcţiunii actuale etc.), *precum şi asupra activităţii lor literare, în domeniul teologiei, a pastoraţiei şi a vieţii bisericeşti* (Ce au scris? Când şi unde au publicat? In volum ori prin reviste?)

Insuccesul acestui apel va justifica eventualele lipse şi scăderi ce se vor observa, în acest punct, în operele ce le voi termina în curând.

Pr. D. Voniga,
preot-publicist, *în Ghiroc*
(lângă Timişoara)

INFORMAŢIUNI

Călătoria cu avionul. Incepând cu ziua de 2 August 1928 s'a introdus în România călătoria cu avionul. Deocamdată s'au înfiinţat 3 linii: 1. Bucureşti-Cluj, 2. Bucureşti-Galaţi-Chişinău, şi 3. Bucureşti-Iaşi-Cernăuţi. Avionul pleacă dela Bucureşti spre Cluj la ora 6 dim., soseşte la Cluj la 9 şi 15 minute dim. Sborurile se fac şi pentru persoane, şi pentru pachete. Taxele sânt ceva mai mari decât pe căile ferate.

Patriarhul a împlinit 60 ani. I. P. Sfinţitul Patriarh Miron, membru în Inalta Regenţă, împlinind vârsta de 60 ani, preoţii patriarhiei au făcut o rugăciune în biserica patriarhiei. După rugăciune s'a oficiat parastas pentru odihna sufletului părinţilor I. P. S. Patriarh. Membrii înaltului cler au trecut apoi în palatul patriarhiei, unde au prezentat I. P. S. Sale felicitări.

Cuvântul Scripturii. Un distins militar englez, Newman Craig, fost membru în comisiunea militară interaliată din Austria şi Ungaria, a publicat în ultimul număr al revistei din Londra, National Review, un judicios articol, în care spunând că Ungaria

n'are absolut nici un drept să se plângă de pacea ce i s'a impus, scrie şi următoarele: «*Istoria arată că ungurii au cutropit teritoriile ce le-au stăpânit prin războiu, şi atunci: care este nedreptatea, când prin războiu le-au pierdut din nou? Se împlineşte numai cuvântul Scripturii: Cine ridică sabia, de sabie va mări*». — Vitejii dela Budapesta, cu toate acestea, stăpâniţi de ideile din vremea năvălirii popoarelor, se pregătesc şi în anul acesta să facă de ziua «Sf. Ştefan» în 20 August, o mare demonstraţie iredentistă.

† **Teodor Doboiu,** mare comerciant în Sibiu, a murit în urma unei grele boale în etate de 53 de ani. În răposatul românii sibieni pierd un bărbat de seamă care făcea multă cinste comerţului românesc. A fost înmormântat în 10 August cu deosebită pompă în cimitirul central sibian. Ohihnească în pace!

Inscrierile în şcoalele secundare se fac între 1—3 Septemvrie.

Examenele de admitere în cl. I şi de bursă între 5—10 Sept.

Examenele de corigenţă, integrale la stat şi examenele particulare între 5—15 Sept.

Inscrierile la examenele de bacalaureat a celor vechi până la 5 Sept.

La 16 Sept. conferenţa pentru stabilirea situaţiunii elevilor examinaţi.

La 17 Sept. înscrierile elevilor cari au trecut examene între 5—15 Sept. în clasele respective sau la examenele de admitere în clasa V sau la examenul de tranziţie pentru cl. VIII.

Examenul de tranziţie pentru cl. VIII dela 18—21 Sept.

Examenele de admitere în clasa V. dela 18—21 Sept.

Examenele de bacalaureat între 25 Sept.—10 Octomvrie.

Incepérea cursurilor la 24 Septmmvrie.

«Ziua marinei». «Loja Navală Română», instituţie de curând înfiinţată sub înaltul patronaj al M. S. Regina Maria şi cu concursul AA. LL. RR. Principele Regent Nicolae şi Principesa Ileana, organizează la 15 August (Sf Marie) serbări în toată ţara. Fondurile rezultate dela aceste serbări, vor fi întrebuinţate pentru mărirea flotei noastre.

Societatea Mărăşti va da în Sibiu 2 mari serbări, Sâmbătă şi Duminecă în 18 si 19 August 1928, în parcul oraşului, pentru folosul facerii criptelor dela Mărăşti, unde se vor depune osemintele celor 35.000 de eroi căzuţi pentru cauza neamului românesc. Având în vedere marele scop, rugăm încurajarea serbării din partea publicului.

Condiţiile de admitere în şcoalele militare pregătitoare de ofiţeri activi, pe anul 1928 sânt expuse spre vedere publică la secţia militară lângă primăria municipiului Sibiu, Str. Mitropoliei 2 uşa 17 (notar Dr. E. Jekelius) unde se dau lămuririle detaliate.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică, organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, sub patronagiul I. P. S. Sale, arhiepiscop şi mitropolit Nicolae. A apărut Nr 5—7. Cuprinsul: Preot A. Pârvănescu: Morala sinagogală şi morala lui Isus. Arhim. Scriban: In ogorul omileticii. Prof. Dr. Gr. Cristescu: «De 38 de ani!»... I. Beleuţă: Amintirile unui preot romano-catolic devenit preot ortodox. Gh. Maior: Cronică: Arhiepiscopul Germanos al Tiatirei şi Enciclica Papei, «Mortalium animos». Asociaţia ateiştilor. «Cartea de rugăciuni» a bisericii anglicane. Conferinţa catehetică dela Sibiu. Note şi informaţii. — Redacţia şi administraţia: Sibiu, str. Mitropoliei Nr. 32.

(122) 1—4

Concurs de licitaţie

Consiliul parohial ort. român din Pricaz (jud. Hunedoara) dă pe cale de licitaţie cu oferte închise şi verbale *edificarea unei noui biserici.* Licitaţiunea se va ţinea în 2 Septemvrie 1928 ora 2 p. m. în sala şcoalei primare din loc. Doritorii cari voesc a lua în antrepriză această lucrare, au a se prezenta în decurs de 15 zile dela prima publicare, la oficiul parohial din Pricaz, spre a lua informaţii despre edificarea ce se va efectuì. Planul şi preliminarul precum şi condiţiunile se pot vedea în fiecare zi la oficiul parohial.

Pricaz, la 7 August 1928.

Ioan Ardeu, preş. consil. paroh. **Ioan Voina,** epit. I.

Văzut: **Vasile Domşa** protopop

Nr. (121) 1—2

Publicaţiune

Postul de **Directoare** a Internatului şcoalei Profesionale de fete din Arad se află vacant.

Reflectantele se vor adresa în scris asupra condiţiunilor: Doamnei Eugenia C. Pop, prezidenta societăţii Doamnelor din Arad, la com. Conop (jud. Arad) până la 20 Aug. a. c.

(115) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învăţător sau învăţătoare la secţia română a şcolii societăţii «Petroşani» în Aninoasa, poşta Petroşeni.

Salarul ca la stat, plus locuinţă iluminat, încălzit gratuit şi o indemnizaţie de alimente dela 800 lei.

Cererile de angajare se vor înainta Direcţiunei minelor, Petroşani, judeţul Hunedoara.

(114) 3—3

Concurs

La liceul ortodox «Avram Iancu» din Brad sânt vacante 8 burse à 4000 lei. Examenele de burse vor fi între 5—10 Septemvrie a. c. Elevii cu media sub 6·50 (calculată fără dexterităţi) au perdut bursa.

Direcţiunea liceului.

Nr. 593/928. (118) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a treia din **Streza Cârţişoara**, protopopiatul ortodox român al Avrigului, se publică concurs cu terminul de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emoiumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

2. Sesiunea parohială de 5½ jugăre pământ arabil primit prin legea agrară.

3. Stola uzitată în parohie.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-şi subştearnă cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, la oficiul protopopesc în Avrig (posta Avrig, judeţul Sibiu) până la terminul susindicat, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a cânta, eventual celebra şi face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, 21 Iulie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului, în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Câudea protopop.

Nr. 640/928. (116) 3—3

Concurs

Pentru întregirea nou înfiinţatei parohii de clasa a III-a **Lupşa,** judeţul Târnava mare, publicăm concurs, cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiile sânt cele fasionate coala B.

Reflectanţii, îndreptăţiţi la acest post, sânt poftiţi să şi trimită cererile provăzute cu documentele necesare, în termin, oficiului protopopesc Oltul; să se prezinte şi în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, pentru a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Şercaia, 25 Iulie 1928.

Vasile Stoicanea protopop.

Nr. 504/1928 (120) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei a doua **Gurarâului,** parohie de cl I, prot. Sălişte, se publică din nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

Salar dela stat conform coalei B.

Stola obişnuită în parohie.

Candidaţii îşi vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta în comună spre a fi cunoscuţi de popor.

Sălişte la 10 Iulie 1928.

Oficiul prot. ort. rom. Sălişte în înţelegere cu consiliul parohial din Gurarâului.

Dr. D. Borcia protopop.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Nr. 12,725/1928 (119) 2—

Convocare

In conformitate cu art. 12 al statului Căminului de ucenici români din Sibiu aprobat de Onor. Minister de Instrucţie cu Nr. 29,066/1928 pentru ziua de 2 Septemvrie 1928, ora 11 a. m. sunt rugaţi să se întrunească în localul liceului «Gheorghe Lazăr» din localitate toţi comercianţii, industriaşii şi patronii meseriaşi din Sibiu, pentru ca în conformitate cu acest statut să procedeze:

1. La alegerea a 4 membri în comitetul de conducere al căminului.

2. La alegerea a 2 cenzori.

3. La alegerea a 2 supleanţi.

Dacă în ziua de Duminecă 2 Septemvrie 1928 ora 11 a. m. nu vor fi prezenţi jumătate plus unul din numărul celor convocaţi, alegerea se va face în Dumineca următoare, ori care ar fi numărul celor prezenţi.

Inspector şef: *I. Bratu.*

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!"...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoştinţă, că în bună înţelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eşit din firma **Schieb & Kauntz.** Numitul domn a preluat singur această întreprindere şi o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onoare la cunoştinţă, că la cerere propriie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eşit din firma **Schieb & Kauntz**, turnătorie de clopote şi că de-acum voi conduce această întreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

6—9 (88)

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 22 August 1928 Nr. 60

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Onor. «Asociațiunea» (Of.) Sibiu

La toamnă...

Presa minoritară maghiară păreà, zilele trecute, nu puțin îngrijorată, că Vaticanul, — în urma prelungitei amânări a ratificării concordatului semnat, — e pe punctul de a-l denunță. Svonul se ventilase și în unele cotidiane din capitală. Așa că dl ministru al cultelor și artelor, Alexandru Lapedatu, pus în curent cu pretinsa denunțare de concordat, n'a întârziat să liniștească spiritele agitate și să facă, ziarelor maghiare, declarații ca acestea:

«Fiecare guvern este obligat să se identifice cu cuprinsul concordatului, care a luat ființă în cadrele constituționale și legale (?). Concordatul nu atinge întru nimic demnitatea statului și a parlamentului (?), fiind conceput cu respectarea integrală a intereselor statului (?). Nu cred că s'ar fi găsit un guvern, care ar fi procedat altfel (!).

«Dacă înțelegem să cerem ratificarea concordatului din partea parlamentului, aceasta o cerem nu pentrucă concordatul n'ar putea intra în vigoare fără ratificarea parlamentului (!), ci pentruca parlamentul să discute pe îndelete situația cetățenilor catolici din țară. Sânt convins că și guvernul precedent s'a ferit să creeze abateri între legea cultelor și concordat (?). Ne-am obligat să depunem concordatul spre ratificare parlamentului *la toamnă*, în primele zile ale sesiunii, căci numai în modul acesta se poate valorifica, într'o țară iubitoare de ordine, politica de continuitate»...

In desbaterile parlamentare din primăvară asupra legii cultelor reprezentanții bisericii noastre ortodoxe au dovedit, — în mijlocul prelungitelor aplauze, — că încheerea unui concordat cu un cult minoritar este în flagrantă contrazicere atât cu principiul egalei îndreptățiri, cât și cu textul clar al constituției țării, care, în Art. 22, cere următoarele: «Raporturile dintre diferitele culte și stat se vor stabili **prin lege**“ — va să zică *nu prin învoeală specială*, dela egal la egal, ci prin *lege*, adusă în virtutea suveranității de legiferare națională. Concordatul, în felul cum s'a ticluit, trebue refuzat.

A nu refuză concordatul înseamnă a nu cunoaște papismul.

Inaltul chiriarh, al bisericii noastre din mitropolia ardeleană, spuneà, în ședința dela 27 Martie a senatului, următoarele:

«Eu cunosc papismul, cunosc trecutul lui, doctrina și tendințele lui. Nu vreau să fiu nedrept față de el. Știu însă, că atunci când ai lăsat papismul să-și puie piciorul în țara ta, mai ales printr'un concordat, îți ține țara într'o continuă agitație și frământare, încât nu se poate dedică problemelor sale naționale. Eu mă simt dator să atrag atențiunea guvernului și a statului român asupra primejdiei pe care o deschide. Nu a primejdiei care ar amenința biserica ortodoxă, căci nu mă tem de nici o primejdie din partea aceasta: «*Alios vidi ventos*».

Așa grăit-a preotul ierarh, iubitor de neam și țară, și apărător al prestigiului ei.

La rândul său, dl ministru actual dela culte, îndatoritor Vaticanului, trimite astăzi la Roma asigurări despre apropiata ratificare a concordatului, din partea parlamentului, «*la toamnă*», — dacă va mai exista guvernul până atunci, ba chiar de nu va mai exista, căci, zice dl ministru, «*fiecare* guvern este obligat (?) să se identifice» cu concordatul, — probabil tot în virtutea «politicei de continuitate».

Făuritorul legii cultelor crede a nu greși, când declară că și fără a fi ratificat de puterea legislativă, concordatul ar putea intrà în vigoare.

Constituția însă dispune ca orce convenții încheiate cu străinătatea, pentru ca actele să aibă valoare, trebue supuse întâi puterii legislative și aprobate de ea. Ear legea cultelor, de care pare a se mândrì dl ministru, zice limpede: Relațiunile dintre stat și cultul catolic... vor putea fi stabilite printr'un acord special, *care va fi supus corpurilor legiuitoare pentru aprobare* (art. 7).

Cum rămâne, în fața acestor clare orânduiri, afirmarea că, și fără ratificarea parlamentului, concordatul ar putea intra în vigoare? Contradicție învederată.

De acelaș calibru este și afirmarea că tratatul cu scaunul papal este un act, care «nu atinge întru nimic demnitatea statului și a parlamentului, fiind conceput cu respectarea integrală a intereselor statului».

Cât de strașnic sânt «respectate» aceste interese, se vede și din chestiunea *averilor patronale* ale bisericii catolice. Statul românesc își expropriază bunurile *sale* și cedează averi de miliarde cultului catolic, ca acest cult să-și alcătuească, prin concordat, «patrimoniul sacru»... Statul unguresc dispărut nu fusese atât de risipitor în dărnicia sa, căci înzestrând o biserică cu mari averi, își păstrase dreptul *de proprietate* indiscutabilă a lor, dându-le nu-

FOIȘOARA

Cuvânt panegiric

rostit de *Dr. V. Bologa* la prohodul fericitului în Domnul: TEODOR DOBOIU, comerciant în Sibiu (10 August 1928).

In vârsta bărbăției încă, în stăruințele hărniciei sale celei mai laudabile, s'a stins dintre noi neuitatul soț devotat, frate și prietin al nostru, fericitul în Domnul *Teodor Doboiu*, distins comerciant român și vrednic cetățean român al Sibiului.

Ori cine a avut prilej, să cunoască această figură marcantă a societății noastre, ca rudenie, ca prietin sau frate, ca cetățean sau creștin, nu a putut să tăinuiască un sentiment al simpatiei, pentru calitățile lui alese, pentru inima lui bună, simțitoare, gata întotdeauna a sprijini cu puterile sale morale și materiale binele public și binele deaproapelui, deopotrivă. «Părintele săracilor» îi zicea unul din subalternii săi muncitori, îngenunchiat cu lacrămi în ochi la catafalcul bunului său patron.

Pe acest suflet bun însă, în taină îl păștea o durere. O boală ascunsă rodea de mult la rădăcina arborelui vieții sale. Și el, vreme îndelungată, a menajat cu isteție suferințele-i fizice, care însă, în primăvara actuală s'au agravat, cu deosebire din Maiu încoace. In urma acesteia, durere, înzadar a mai alergat la ajutorul științei medicale, în Clinicile Universității noastre din Cluj. Boala a rămas staționară și, după sfatul luminaților săi medici, împărtășit mai întâi cu sfânta taină a cuminecăturii, a părăsit Clujul și s'a întors la căminul său familiar în Sibiu, cu singura nădejde în puterea și ocrotirea bunului Dumnezeu. In sinul familiei, sub căldurosa îngrijire a celei mai devotate soții, a purtat mai departe crucea suferințelor sale, cu adevărată resemnare creștinească, până în zorile zilei din 8 August c., când a urmat fatala soluție, în fața căreia stăm acum înmărmuriți și obidați.

Cei mai de aproape ai săi, poate, că presimțiau acest sfârșit dureros, ca o lege fatală a firii. Cu toate acestea trecerea sa din viață, a surprins și a sguduit adânc sufletul societății noastre, pentrucă era generală și sinceră stima și iubirea de care s'a bucurat acest bărbat muncitor și onest în mijlocul nostru.

Născut în Hațeg la 1875, a rămas orfan de părinți, din copilărie chiar, și n'a cunoscut în viață decât munca de toate zilele, pentru întemeerea viitorului și a existenței sale. In vârsta de 10 ani a intrat ca ucenic la firma comercială *I. Comșa* din Săliște. Aici a făcut o școală temeinică în cei mai de seamă rami ai vieții comerciale, până la vârsta de 23 de ani, când a încheiat căsătorie cu aleasa inimii sale, dna *Eugenia Doboiu* n. *Muntean* din Hațeg, cu care împreună a împărțit bucuriile vieții, ca și munca ori truda zilnică, fiindu-și împrumutat tovarăși devotați în viața conjugală, până la ultima răsuflare.

După actul căsătoriei începuse activitatea sa, încă din Săliște, ca comerciant de sine stătător, iar în 1913 s'a mutat la Sibiu, ceeace însemna un curaj pe acele vremuri. In Sibiu a cumpărat casele vechei firme comerciale *Gligor Mateiu* din piața mică, de origine macedo-român, și astfel a lărgit și intensificat considerabil acțiunile sale comerciale, ridicând prestigiul comerciului român. Principiul său era, că orice muncă e salutară și orice chemare e frumoasă și binefăcătoare, dacă urmăm cu pași hotărâți cărările ei cinstite.

In războiul mondial a avut parte

mai *în folosinţa* confesiunii catolice.

Patronatul se desfiinţează; dar averile patronale nu revin, după concordat, statului proprietar, ci confesiunii uzufructuare. Mai galantom stat, greu se poate închipuî..

*

In primele zile ale sesiunii parlamentare, din toamnă, ni se pune în vedere depunerea concordatului spre ratificare.

Senatorii şi deputaţii ortodocşi sânt chemaţi, prin datorie sfântă patriotică, *să-l respingă*, în interesul obştesc al ţării.

Nr. 8439 Pres.

Comunicat

Ministerul Cultelor cu actul Său Nr. 34199/928 ne comunică următoarea adresă a Ministerului de răsboi Nr. 2284/928 privitor la comemorarea zilei Marinei la 15 August a. c.:

«Liga navală română înfiinţată sub înaltul patronaj al M. S. Regina Maria şi cu sprijinul A. S. Regale Principele Regent Nicolae şi Alteţii Sale Principesa Ileana, aflându-se în faza de pregătire a spiritului românesc pentru înţelegerea problemelor maritime ce interesează ţara noastră, îşi propune să serbeze anul acesta în mod deosebit la 15 August a. c. ziua Marinei.

Ca o pioasă datorie de recunoştinţă către cei ce s'au jertfit pentru unitatea naţională, Liga navală doreşte să se comemoreze la toate bisericile din ţară numele eroilor marinei pierduţi în răsboiul de întregire a neamului.

In acest scop am onoarea a vă ruga să binevoiţi a ne da sprijinul Domniei Voastre, dispunând ca în ziua de 15 August dimineaţa să se organizeze în toată ţara un serviciu divin pentru pomenirea morţilor marinei.

Inspectoratul general al marinei va trimite tuturor căpeteniilor bisericeşti din ţară liste cu numele ofiţerilor, şi gradelor inferioare ale marinei morţi pe navele de răsboi».

Invităm pe preacucernicii preoţi ca în proxima Duminecă după primirea acestui comunicat să facă la finea sfintei Liturghii un parastas pentru sufletele soldaţilor eroi din marina română morţi în răsboiul pentru întregirea neamului şi apărarea patriei.

Sibiu, la 14 August 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Doisprezce ani s'au împlinit, la sărbătoarea Adormirii Născătoarei de Dumnezeu, de când România veche a intrat în răsboiul cumplit al jertfelor uriaşe, care au adus desrobirea şi unificarea politică a neamului.

Fie binecuvântaţi marii făuritori ai întregirii ţării, vitejii noştri ostaşi, în frunte cu neuitatul Suveran Ferdinand I şi iluştrii săi sfetnici, întru înlăturarea frontierelor nedrepte dela Carpaţi şi Prut.

Ziua istorică de 15 August 1916 să fie totdeauna, şi pentru toţi fiii patriei noastre, zi de îmbărbătare şi de nădejdi de propăşire în drumul spre culmile ideale ale binelui şi adevărului.

Smeriţi ne închinăm Atotputernicului şi-L rugăm să ne ocrotească şi mai departe, ca pe urma sacrificiilor şi suferinţelor fără seamăn să izvorască pentru ţară mărirea şi fericirea de care s'a învrednicit.

Ruptură în biserica reformată. Din Oradea se vesteşte, că un grup de reformaţi unguri s'a desfăcut de vechea lor biserică, alcătuind *«biserica presbiteriană»*, liberă şi neatârnătoare de ceilalţi protestanţi. Presbiterianii dela Oradea, grupaţi în jurul preotului reformat Dr. Ioan Gyenge, nemulţumiţi cu episcopul reformat Sulyok, au hotărât să-şi înscrie copiii, cu începutul anului şcolar ce se apropie, în şcoalele statului.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Sfinţirea clopotelor bisericii din Braşov-Cetate

In timpul răsboiului au fost rechiziţionate şi frumoasele clopote din turla bisericii ortodoxe române din Braşov-Cetate, pentru a li se da menire ucigătoare.

După multe stăruinţe depuse de consiliul parohial şi parohul local V. Mereţ, s'au putut procura 3 noui clopote, şi adecă 2 pentru biserică şi unul pentru capela din Groaveri. Primele 2 s'au procurat din banii bisericii şi câteva donaţiuni între credincioşi, al treilea în valoare de cca 11,000 lei s'a procurat prin dania dlor Paraschiva şi Dumitru Furnică, cari şi până acum au făcut frumoase donaţiuni în odăjdii bisericeşti, bisericilor din Cetate, sfântul Nicolae şi Braşovechi.

Sfinţirea clopotelor s'a făcut cu mare asistenţă Duminecă în 7 August a. c. în curtea bisericii prin preoţii I. Prişcu, V. Mereţ parohul local şi Dr. P. Debu. Părintele Mereţ a ţinut la sfârşitul serviciului divin o frumoasă vorbire aducând mulţumiri donatorilor şi arătând originea şi menirea clopotelor.

Cel mai mare dintre clopote este în greutate de 830 kg., cel mijlociu de 700 kg. şi cel destinat capelei din Groaveri este de 65 kg. După vorbirea părintelui Mereţ, clopotul cel mic a fost transportat la capelă în procesiune cu toţi 3 preoţii, cu donatorii şi alţi asistenţi.

Felicităm conducerea bisericii şi pe donatori şi dorim ca glasul armonios al clopotelor noui să trezească în suflete tot mai multă apropiere de Celce-i izvor al adevăratei fericiri omeneşti. *C.*

Asociaţie de studenţi creştini ortodocşi. Studenţii români creştini dela universitatea franceză din Toulouse au luat iniţiativa de-a înfiinţa în acel oraş *Asociaţia generală a tuturor studenţilor creştini ortodocşi.* Asociaţia va creia şi susţinea la Toulouse o capelă ortodoxă. In comitet s'au ales membri din toate naţionalităţile ortodoxe, — preşedinte este dl Ovidiu Şerbănescu. Un călduros apel cere sprijinul publicului. Sediul societăţii, «Association générale des étudiants ortodoxes chretiens de l'université de Toulouse», este: *Toulouse*, Place du Capitole 15. France.

Direcţiunea liceului „A. Şaguna", Braşov

AVIZ

La liceul «Andrei Şaguna» din Braşov înscrierile şi reînscrierile se fac între 1—3 Septemvrie.

Examenele de admitere în clasa I şi de bursă între 5—10 Septemvrie precum şi examenul de transiţie pentru absolvenţii cl. III.

Examenele de corigenţă, integrale la stat şi examenele particulare între 5—15 Septemvrie.

Inscrierile la examenele de bacalaureat a celor vechi până la 5 Sept.

La 17 Septemvrie înscrierile elevilor cari au trecut examenele între 5—15 Sept. în clasele respective sau la examenele de admitere în clasa V sau la examenul de transiţie pentru clasa VIII.

Examenul de transiţie pentru cl. VIII dela 18—21 Sept.

Examenele de admitere în clasa V dela 18—21 Sept.

Examenele de bacalaureat între 25 Septemvrie—10 Octomvrie.

Inceperea cursurilor la 24 Sept.

Totodată se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că la liceul nostru sânt 10 burse vacante pentru fii de funcţionari şi plugari, cari se iau prin concursul care se va ţinea la terminul fixat mai sus. Cererile, însoţite de certificatul prin care se constată starea materială a părinţilor şi de situaţia clasei absolvite, se vor înainta direcţiunii până în ziua de 4 Sept a. c.

Braşov, în 18 August 1928.

Direcţiunea.

Consistorul Mitropoliei ort. române din Ardeal, Bănat, Crişana şi Maramureş.

Nr. 245/928 M.

Aviz

Autorii de manuale de învăţământ pentru studiul religiunii ortodoxe române în şcoalele noastre primare, secundare şi de specialitate, se învită să-şi înainteze manualele spre cenzurare, în câte două exemplare, la *Secretariatul Consiliului Permanent al Ministerului Instrucţiunii*, în Bucureşti, pentru aprobare oficială.

Consistorul Mitropoliei Ardealului, etc.

---

din supărările neamului, fiind şi internat câtva timp. După răsboiu însă, a continuat cu plină râvnă activitatea sa comercială şi economică-financiară. A luat parte activă la fondarea mai multor bănci: Banca centrală, Banca agricolă, ş. a. A fost exmisul Băncii centrale în străinătate, în special în Italia, de repetite-ori, de unde a realizat diferite transporturi mari de marfă trebuitoare populaţiei noastre, atât de săcătuită în urma frământărilor şi dezastrelor din cursul răsboiului mondial.

A luat parte activă la toate mişcările sociale şi culturale ale vieţii noastre publice. A patronat, cu o rară marinimie creştinească, actul sfânt al cununiei religioase a numeroşilor săi fini în Sălişte, Sibiu şi alte părţi, înseninând sufletele cu orice prilej, prin temperamentul său viu şi vesel, proprie însuşire a caracterului său loial.

A fost membru fundator al «Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român». Membru fondator al Caselor naţionale ale Asociaţiunii în Sibiu şi în Vidra de sus, locul natal al neuitatului nostru erou din 1848: *Avram Iancu.* Membru în consiliul camerei de comerţ din Sibiu. Membru în comitetul de censori al Băncii naţionale din Sibiu, etc...

In toată privinţa un generos binefăcător pentru semenii săi şi pentru instituţiile noastre publice.

Ca epitrop al bisericii catedrale din Sibiu, a dăruit acesteia numeroase odăjdii bisericeşti, rămânând pentru veci între ctitorii ei binefăcători. Episcopiei istorice a Clujului, Vadului şi Feleacului, reînfiinţată în era României întregite prin 1923, i-a dăruit *Cârja arhierească*, simbolul păstoriei sufleteşti, pentru care, în semn de mulţămită şi recunoştinţă, a primit strălucita icoană a Chiriarhului acelei Eparhii de Dumnezeu binecuvântată, întru vecinică aducere aminte.

A fost, cu un cuvânt, o mână darnică şi binefăcătoare în toate direcţiile. Şi ca un suflet senin, nu săvârşia binele pentru vre-o mărire sau răsplată, ci curat numai din dragul inimii sale, bucurându-se doar în sufletul său de binele ce a putut face. Plastica însuşire a creştinului adevărat, pe care numai iubirea curată îl călăuzeşte, ca o flacără dumnezeească, ce încălzeşte si luminează toate în viaţă. Acestui ideal creştinesc, patriotic şi cultural, a slujit adormitul nostru frate, cu dreptate şi cu credinţă, iar «dreptii în veac vor fi vii, şi întru Domnul plata lor», zice Înţeleptul Solomon (4, 6).

După aceasta schiţare a vrednicei sale vieţi, obligat mă simt, să aduc omagiul său loial iubitei sale soţii, cu care împreună a împărţit binele, ca şi greul acestei vieţi, timp de 30 de ani, să primească şi să chiverniseacă cu înţelepciune rodul agonisinţei lor comune, cu o ultimă îmbrăţişare şi recunoştinţă dela acela, care i-a închinat viaţa cu întreg devotamentul sufletului său. Imploară harul şi ajutorul cerului, să-i însoţească paşii în toate grijile vieţii, cu al său dar şi cu a sa milostivire.

Mamei mele iubite, soacră îndurerată cu povara anilor înaintaţi, rudeniilor, prietinilor şi tuturor cunoscuţilor mei, cu care împreună am urmat cărările vieţii pământeşti, slugărindu-i după putinţă în toate năzuinţele lor cele bune şi de folos, adaug un *ultim adio*, din pragul duioasei mele despărţiri.

Către cel Atotputernic, să îndreptăm apoi smeritul nostru glas:

Doamne, Dumnezeul nostru, celace cu înţelepciune ai făcut pe om şi iarăş îl întorci pe dânsul în pământ, pre tine te rugăm, primeşte sufletul robului tău mutat dela noi, şi-l odihneşte pre dânsul în sinurile lui Avraam, dându-i lui cununa dreptăţii tale, întru mărirea aleşilor tăi. Amin!...

INFORMAŢIUNI

Comemorare. Ieri, Duminecă, în 19 August, împlinindu-se o sută de ani dela naşterea neuitatului luptător naţional *Dr. Ioan Raţiu*, s'a celebrat în biserica greco-catolică din Sibiu, str. Podului Nr. 7 parastas, la care, afară de membrii familiei, a asistat public numeros, domni şi doamne, din loc şi împrejurimi, precum şi reprezentanţii autorităţilor civile şi militare. La parastas au slujit: canonicul din Blaj Dr. Macaveiu, protopopul N. Togan şi pr. Isaicu. Partidul naţional-ţărănesc a fost reprezentat de o delegaţie condusă de preş. dl I. Maniu. Organizaţia din Sibiu a partidului, şi alte persoane, au depus flori pe mormântul răposatului.

Serbarea centenarului şi desvelirea statuei, ce se va ridica distinsului luptător, în piaţa oraşului *Turda*, se va face în luna lui Octomvrie a. c.

Pelerinajul tradiţional la mănăstirea Bodrog, din eparhia Aradului, s'a desfăşurat şi în anul acesta, la ziua Adormirii Născătoarei de Dumnezeu, în mijlocul unei frumoase şi cucernice serbări. Au participat, sub conducerea preoţilor lor, credincioşi din 68 de comune din părţile aradane şi bănăţene, în număr de peste 20 mii de pelerini.

Nou protopop în Bănat. In 9 August a. c. a fost ales cu unanimitate de voturi de protopop ortodox român, pentru tractul nou înfiinţat al Balinţului, administratorul protopopesc, părintele Ioan Trifu din comuna Leucuşeşti.

Congres al cântăreţilor bisericeşti. Comitetul central al asociaţiei generale a cântăreţilor bisericeşti din România a statorit data ţinerii congresului pentru zilele de 26 şi 27 Septemvrie 1928 la Bucureşti. Atunci se va sfinţi şi drapelul asociaţiei.

Din Orăştie, într'o corespondenţă, ni se comunică: cumpărarea din partea guvernului, pe seama liceului «A. Vlaicu» de acolo, a edificiului fostului liceu unguresc Kun, pentru suma de 8½ milioane lei. In acelaş oraş s'a făcut exproprierea pădurii comunale în folosul economilor români orăştieni. Corespondentul nostru ne mai arată, că biserica ortodoxă rom. dela *Deva* va fi terminată în curând, în urma râvnei laudabile dovedite de autorităţile locale, care ştiu să se însufleţească pentru lucrurile sfinte.

Spre luare aminte. Prefectura judeţului Sibiu, luând cunoştinţă, că atât în judeţ cât şi în oraşul Sibiu mişună de un timp încoace diferite persoane care se prezintă ca agenţi ai diferitelor societăţi de asigurare şi publicaţii, — şi care, folosindu-se de numele autorităţilor, incasează parale, — a luat toate măsurile necesare legale, ca atunci când se vor prezenta aceşti agenţi să fie cercetaţi de aproape în ceeace priveşte activitatea lor. — Atragem atenţiunea publicului să fie cu cea mai mare băgare de seamă, când vin în atingere cu astfel de persoane.

Rătăciţii baptişti din Bănat nu se mai înţeleg între sine. Desbinarea se produce din motivul că şefii baptismului îşi exploatează credincioşii, supunându-i la taxe, în scopuri egoiste personale. Credincioşii, din mai multe comunităţi bănăţene, se adresează autorităţilor, pentru a putea trece la religiile de care au fost deslipiţi prin ademenire.

Înştiinţare. Parte din comunele jud. Sibiu fiind infectate de epizootia Antrax bacteridien (dalacul, Milzbrand), boală mortală la animale şi transmisibilă la om, cetăţenii sânt sfătuiţi să fiarbă bine laptele şi să nu consume cărnuri de cât cele vizitate de medicii veterinari. Persoanele care au răni pe mâni, sau în orce parte a corpului, să consulte medicii, căci fiind bolnavi de Pustulă malignă (dalacul, Milzbrand), trebue să fie trataţi imediat cu serum anticarbonos; dacă nu se caută la timp, sânt expuşi a muri de această boală. Vitele sănătoase capătă imunitate dacă se vaccinează; ear cele bolnave fiind tratate la timp cu serum se vindecă. — Toţi proprietarii de vite trebue să-şi vaccineze animalele, adresându-se pentru aceasta serviciilor veterinare respective.

Spectacol de jale ofere nenorocita Rusie de astăzi. Sute de mii de copii bat drumurile ţării uriaşe, trăind o viaţă mai rău decât a dobitoacelor şi atăcând pe oameni ca să-şi câştige traiul de hoţi. Chiar organul sovietic Gazeta Roşie (Krasnaia Gazeta) e îngrijorată de soartea candidaţilor de temniţe ai Rusiei şi constată, că sporirea criminalităţii stă în raport direct cu sporirea numărului cârciumelor... Raiul pământesc!

In căminul «Fetelor de Învăţători», Cluj, strada general Grigorescu 2, se primesc pe anul şcolar 1928/29, cu întreaga întreţinere: locuinţă, hrană bună, spălat, luminat, încălzit, bae, medic şi medicamente, un număr de 65 interne (35 care frecventează şcoalele secundare, şi 30 care frecventează şcoalele superioare) cu preferinţă ficele învăţătorilor, înscrişi membri în Asociaţiile ce compun federala. Cererile pentru primire se vor înainta până la 30 August 1928 *Direcţiunii căminului*, — care serveşte cu alte amănunte privitoare la întreţinere.

Aparatul funcţionăresc al Palestinei. Numărul funcţionarilor guvernului palestinean se ridică la 2143, dintre cari 1079 arabi, 538 englezi şi 526 evrei. La căile ferate sânt 141 arabi şi 129 evrei. La poştă, 106 arabi şi 101 evrei. Suma cheltuită pentru salarii pe un an se ridică la 724,640 lire sterline. Salarul comisarului suprem, Sir John Robert Chancellor, se ridică la 5000 lire sterline.

Ştiri despre Palestina. La 30 August, puţin înaintea deschiderii adunării plenare a IX-a a Ligii naţiunilor, începe a 51-a sesiune a Consiliului ligii naţiunilor, care se va ocupa, între altele, şi de raportul comisiunii mandatare permanente asupra mandatului Palestinei.

— Ataşatul comercial polonez pentru Palestina, Dr. Hausner, a sosit de câtva timp la Varşovia, unde, împreună cu ministrul comerţului Kwiatkowsky şi cu vice-ministrul pentru chestiunile externe, dl Wyzeski, tratează asupra întăririi legăturilor economice între Palestina şi Polonia. — (Dece nu se dă şi din partea Romăniei atenţia cuvenită relaţiunilor comerciale cu Palestina?).

Podul construit peste Mureş, în comuna Vinţul de jos, s'a inaugurat în 15 l. c. prin serviciu divin, săvârşit de păr. protopop dela Sebeş, Sergiu Medean, asistat de 7 preoţi. Au participat la inaugurare dnii miniştri I. Nistor, Al. Lapedatu şi fostul ministru dl N. D. Chirculescu, salutaţi de reprezentanţii autorităţilor locale.

«Fondul florilor». In urma propagandei întinse, pornite în Suedia din partea d şoarei Hedin, sora marelui explorator Sven Hedin, în ţara aceasta a prins rădăcini puternice, în toate păturile sociale, obiceiul răscumpărării florilor menite pentru cei morţi. Sumele destinate în acest scop se dau la aşa zisul «Blumster Funder» (Fondul florilor), care a sporit astăzi atât de mult, încât a fost în stare să construiască mai multe modèle de colonii muncitoreşti şi să contribue pentru numeroase alte scopuri umanitare şi sociale.

Examene. Direcţiunea lic. «Gh. Lazăr» din Sibiu anunţă, că în 4 şi 5 Septemvrie a. c. se ţin examene de transiţie cu elevii cl. III şi cu elevii repetenţi ai cl. IV, cari dorecc să treacă la altă şcoală comercială ş. a. sau cari doresc să obţină certificat de absolvirea cursului liceal inferior. *Direcţiunea.*

Circulaţia automobilelor la Păltiniş şi înapoi. La cererea prefecturii judeţului Sibiu, publicăm dispoziţiile următoare: 1. Şoseaua vicinală «Păltiniş» cu ambele ramificaţii înspre Cristian şi Răşinari este liberă pentru circulaţia automobilelor, în zilele de Vineri şi Duminecă a fiecărei săptămâni, astfel că înainte de masă au drept a circula la deal către Păltiniş, ajungând cel mai târziu până la ora 14 la sanator, iar după masă până la ora 19 au drept de a circula dela Păltiniş la vale.

2. In zilele de Vineri şi Dumineca transportul cu povară pe şoseaua «Păltiniş» este oprit cu excepţiunea carelor de bagaj ale sanatorului militar şi ale sanatorului societăţii Carpatine, cu observarea, că şi aceste vehicole au drept a circula numai înainte de masă până la ora 14 la deal şi după masă până la ora 19 la vale.

3. Circulaţia vehiculelor cu tracţiune animală care transportă persoane e admisă şi în zilele de Vineri şi Duminecă, cu observarea, că şi aceste vehicole sânt obligate a circula în aceeaş direcţiune, ca automobilele, adecă înainte de masă până la ora 14 la deal, şi după masă până la ora 19 la vale.

4. Dacă un automobil premerge unui vehicol cu tracţiune animală, automobilul este obligat a folosi partea şoselei în *rambleu*, lăsând vehicolelor cu tracţiune animală partea în debleu.

5. Proprietarii automobilelor sânt îndeosebi făcuţi atenţi, ca să circule în senzul art. 12 punct 2 alin. b) din regulamentul de aplicare al legii privitoare la circulaţia automobilelor cu două sisteme de frânare, independent unul de altul şi destul de eficace.

Frânele automobilelor să se găsească totdeauna în stare neexcepţionabilă, rămânând pentru starea lor răspunzători proprietarii.

ŞTIRI LOCALE

Mulţumită. La fondul expoziţiei jubilare al «Reuniunii culturale naţionale a meseriaşilor români din Sibiu» s'a colectat la botezul tinărului Ovidiu Em. Sădeanu Lei 212, fiindu-i naş dl Emanoil Băncilă cu dna. — Pentru prinos mulţumeşte: *Comitetul.*

Săpături arheologice în Orient

(Urmare din Nr. 58 şi Sfârşit)

Mult mai uimitoare e arhitectura acestor morminte. Două dintre ele au plafonul în formă de boltitură. In celelalte aflăm arcuri boltite, din cărămidă arsă, cele mai vechi ce se cunosc pe pământ. Mormintele semnalează urme de jertfă de om. Această practică a fost până azi necunoscută în Mesopotamia: nici un text sumerian (cea mai veche limbă din părţile acelea) ori babilonian nu face menţiune. Mormintele din Ur ne dovedesc că funerariile acestor regi au trebuit să fie împodobite prin masacrarea alor cel puţin 60 de servitori şi curtezane. Rămăşiţele alor 9 dame dela curte, cu coafurile legate în fir de aur, cu capul încunjurat de o cunună de aur şi încărcat cu preţioase juvaere, zac la poalele mormântului. Pe povârnişul intrării odihnesc soldaţii din gardă cu căştile lor de aramă şi cu lăncile lor. Sânt şi alte cadavre. Chiar şi carele de boi sânt acolo, conducătorii aşezaţi pe capră, cei 6 boi prinşi, ear frânele lor împodobite cu argint etc. Lângă regina Şub Ab la fel, zac damele ei de onoare, în două şiruri, precum şi cântăreaţa ei, ale cărei braţe sânt încrucişate pe harfă, un instrument admirabil, lucrat în aur, cu încrestături, împodobit cu un cap de viţel din aur. Căruţa ei e o construcţie uşoară, cu încrestături şi ca motive având capete de lei, tauri şi leoparzi lucrate în argint şi aur. Căruţa era trasă de asini, aproape de asini se găsesc cadavrele frânarilor.

E curios că în mormintele de rând nu numai că nu se află sacrificii de oameni, dar nici urmă despre această practică. In Sumer să vede că nu era generalizată jertfa de om, ci era apanajul suveranilor numai, pentru a arată că ei diferă de oamenii de rând. Intr'o epocă mai puţin îndepărtată, cam în a treia-a mie înainte de Hristos, regii din Sumer şi Acad erau zeificaţi după moarte, mai târziu chiar în viaţă fiind. Poate că în mormintele din Ur avem o dovadă că monarhii erau zeificaţi şi că trebuiau prin urmare glorificaţi prin sângele oamenilor.

Trei morminte au fost jăfuite. Insă hoţii n'au şterpelit totul, şi noi am aflat încă tezaure. Loja reginei Şub-Ab, în special, a rămas intactă. Regina repauza într'un sicriu. Ea purta o manta acoperită peste tot cu agate, lapis şi aur; capul îi era încărcat cu panglici de aur, cu cununi, flori şi alte ornamente. Aproape de ea era o cunună decorată cu mici figuri din aur, reprezentând animale, fructe şi flori. Lângă ea la fel, se aflau numeroase danii cuprinzând vase de aur, argint şi un cap de vacă lucrat cu multă măestrie. Aceste obiecte, dintre care n'am amintit decât un număr restrâns, formează o colecţie de valoare extremă pentru un muzeu. Insă ele au, afară de aceasta, importanţă considerabilă, nu numai pentru arta unei epoci puţin cunoscute, ci ele modifică ideile noastre asupra desvoltării civilizaţiei. Mormintele din Ur sânt sigur mai vechi decât cel al lui Menes, întâiul rege al Egiptului unificat. Noi ştim că civilizaţia Egiptului începe cu Menes. Dar, în epoca aceasta, civilizaţia în Sumer era veche. Cine a văzut obiectele din Ur, nu le poate considera ca produsul unui început de artă. Trebue conchis, zice Wooley, că valea Eufratului, şi nu a Nilului, a introdus civilizaţia în omenire şi că Egiptul depinde direct ori indirect de Sumer.

N. Neaga.

Nr. 8520/928 Ep. (125) 1—1

Concurs

Pentru coptul pânii necesară la internatele Consiliului arhiepiscopesc ortodox din Sibiu — circa 700 persoane — se publică concurs.

Reflectanţii vor înainta ofertele lor închise Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu până la 1 Septemvrie a. c. cunoscând, că Consiliul arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul de a alege liber dintre ofertanţi.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 504/1928 (120) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei a doua **Gurarâului**, parohie de cl I, prot. Sălişte, se publică din nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

Salar dela stat conform coalei B.

Stola obişnuită în parohie.

Candidaţii îşi vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta în comună spre a fi cunoscuţi de popor.

Sălişte la 10 Iulie 1928.

Oficiul prot. ort. rom. Sălişte în înţelegere cu consiliul parohial din Gurarâului.

Dr. D. Borcia
protopop.

---

(122) 2—4

Concurs de licitaţie

Consiliul parohial ort. român din Pricaz (jud. Hunedoara) dă pe cale de licitaţie cu oferte închise şi verbale ***edificarea unei noui biserici.*** Licitaţiunea se va ţinea în 2 Septemvrie 1928 ora 2 p. m. în sala şcoalei primare din loc. Doritorii cari voesc a lua în antrepriză această lucrare, au a se prezenta în decurs de 15 zile dela prima publicare, la oficiul parohial din Pricaz, spre a lua informaţii despre edificarea ce se va efectuî. Planul şi preliminarul precum şi condiţiunile se pot vedea în fiecare zi la oficiul parohial.

Pricaz, la 7 August 1928.

Ioan Ardeu, preş. consil. paroh. **Ioan Voina,** epit. I.

Văzut: **Vasile Domşa**
protopop

Nr. 12,725/1928 (119) 3—

Convocare

In conformitate cu art. 12 ai statului Căminului de ucenici români din Sibiu aprobat de Onor. Minister de Instrucţie cu Nr. 29,066/1928 pentru ziua de 2 Septemvrie 1928, ora 11 a. m. sunt rugaţi să se întrunească în localul liceului «Gheorghe Lazăr» din localitate toţi comercianţii, industriaşii şi patronii meseriaşi din Sibiu, pentru ca în conformitate cu acest statut să procedeze:

1. La alegerea a 4 membri în comitetul de conducere al căminului.
2. La alegerea a 2 cenzori.
3. La alegerea a 2 supleanţi.

Dacă în ziua de Duminecă 2 Septemvrie 1928 ora 11 a. m. nu vor fi prezenţi jumătate plus unul din numărul celor convocaţi, alegerea se va face în Dumineca următoare, ori care ar fi numărul celor prezenţi.

Inspector şef: *I. Bratu.*

Prefectura judeţului Sibiu.

Nr. 6536/928 A. Sp. (126) 1—1

Publicaţiune de licitaţie

La prefectura judeţului Sibiu camera Nr. 2, în ziua de 4 Septemvrie 1928 la ora 11 a. m. va avea loc pe lângă observarea dispoziţiunilor cuprinse în art. 72—85 al legii contabilităţii a patra licitaţiune publică pentru furnizarea materialelor necesare instalaţiunilor şi conductelor telefonice pentru comunele rurale ale judeţului Sibiu cari încă nu sânt racordate la reţeaua telefonică judeţeană.

Depunerea garanţiei de 4% a sumei oferite se va adeveri prin recepisa anexată ofertei.

Costul materialului va fi aproximativ de Lei 600,000.

Prefectura îşi rezervă dreptul de a spori furnitura la aprobare până la 40%.

Elaboratorul tehnic, devizul condiţiunile generale şi speciale se pot vedea zilnic la serviciul podurilor şi şoselelor între ora 8—1 a. m.

Ofertanţii sânt invitaţi a prezenta probele materialelor ofertate, care trebue să corespundă prescripţiunilor generale şi speciale stabilite de Direcţiunea generală a poştelor telegrafelor şi telefoanelor.

Sibiu, la 14 August 1928.

Prefectura judeţuui Sibiu.

Nr. 7076/928 A. Sp. (124) 1—1

Publicaţiune de licitaţie

La prefectura judeţului Sibiu, camera Nr. 2, în ziua de 4 Septemvrie 1928 la ora 11 amiazi va avea loc, pe lângă observarea dispoziţiunilor cuprinse în art. 75—85 al legii contabilităţii, o licitaţiune publică pentru furnizarea de 500—1000 bucăţi stâlpi de telefon cu lungimea de 8 metri de stejar sau de brad impregnat sau neimpregnat.

Locul de predare va fi la gările Sibiu, Turnişor, Cunţa eventual şi la vreo altă gară pe teritorul judeţului Sibiu.

Depunerea garanţiei de 4% a sumei oferite se va adeveri prin recepisa anexată ofertei.

Sibiu, la 17 August 1928.

---

(121) 2—2

Publicaţiune

Postul de **Directoare** a Internatului şcoalei Profesionale de fete din Arad se află vacant.

Reflectantele se vor adresa în scris asupra condiţiunilor: Doamnei Eugenia C. Pop, prezidenta societăţii Doamnelor din Arad, la com. Conop (jud. Arad) până la 20 Aug. a. c.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!“...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

---

(123) 1—1

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţa publică că în ziua de 3 Septemvrie 1928 se se va ţinea în localul primăriei dela ora 10—12 dimineaţa licitaţie publică cu termen scurt din cauza urgenţei, asupra dării în intreprindere a furniturilor următoare:

1. *a)* Circa 400 m³ pietriş cernut special 5 până la 10 m/m grosime pentru trotoarele macadamizate.

1. *b)* Circa 400 m³ pietriş cernut 2—5 cm grosime pentru şoselele în interiorul zonei vamale.

2. Circa 200 m³ pietriş cernut 2—5 cm grosime pentru şoselele în afară zonei vamale.

3. Circa 1200 m³ pietriş cernut c—5 cm grosime pentru şoselele pe terenul Rosenfeld şi Vidrighin.

4. Circa 400 m³ pietriş cernut 2—5 cm grosime pentru şoselele cartierului Imbăruş.

Licitaţia se va ţinea în conformitate cu legea contabilităţii publice art. 72—83 cu observarea condiţiunilor generale pentru intreprinderile de lucrări publice.

Concurenţii la aceste lucrări vor depune în cursul celor două ore, odată cu oferta lor şi o recipisă doveditoare, că au depus la cassieria oraşului o garanţie de 3% în numerar sau de 6% în efecte garantate de stat din valoarea întreagă a lucrărilor oferite.

Oferta cu recipisa aaupra garanţiei se va înainta fiecare într'un plic separat închis şi sigilat, purtând în afară numele firmei ofertante.

Oferte, fără garanţia cerută, nu se vor lua în considerare şi vor fi respinse dela licitaţie.

Datele lucrării, condiţiunile generale şi caetul de sarcini precum şi orice alte informaţiuni, relative la aceste lucrări, se pot obţinea în biroul serviciului tehnic municipal în zilele de lucru între 10—12 a. m.

Sibiu, la 10 August 1928.

Primăria.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

A apărut:

Biserica Neamului
şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna“

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului“

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte

---

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoştinţă, că în bună înţelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eşit din firma **Schieb & Kauntz.** Numitul domn a preluat singur această intreprindere şi o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onoare la cunoştinţă, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eşit din firma **Schieb & Kauntz,** turnătorie de clopote şi că de-acum voi conduce această intreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

(88) 7—

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane

Anul LXXVI Sibiu, 29 August 1928 Nr. 61

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele
să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

...mentele și inserțiunile
să se adreseze **Administrației** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Onor. «Asociațiunea» (Of.)

Sibiu

„Om de suflet"

In mijlocul manifestațiilor de cultură s'au înălțat înviorătoare, în vara caldă a anului acestuia, cu deosebire desbaterile marelui congres internațional al profesorilor secundari ținut în capitala României întregite.

Imprejurarea că un congres al culturii universale s'a întrunit la București, în număr atât de impozant — erau de față peste 200 profesioniști ai învățământului, între ei profesori unguri și bulgari, — constituià, de-o parte, multă cinste pentru statul român, de altă parte un bun prilej de a netezì drumul, azi plin de obstacole, al operei de apropiere sufletească și de întărire a raporturilor prietenești dintre popoarele civilizate bântuite de nevoi mari și mici.

Probleme foarte interesante, și de netăgăduit folos pentru școală, s'au desbătut în ședințele congresului reprezentanților culturali din atâtea țări. Resultatele folositoare ale discuțiilor și ale deziderateloг, exprimate de congres, nu pot să fie îndoelnice, și, în urma orientărilor noui, școala secundară va lua, credem, avânt în direcția dorită de congres.

Unificarea programelor școlare, suprimarea deosebirilor de sistem, Crucea roșie a tinerimii ș. a., — menite se apropie sufletește tinerele generații din toate țările și să le pună, într'o lume nouă, în serviciul propășirii și al păcii, — se desprind, ca tot atâtea puncte, cu soluții norocoase, în problemele ce agită pe harnicii pioneri muncitori la formarea sufletelor viitorilor cetățeni.

Din toate acele soluții, atinse în congres și votate cu însuflețire, cea mai de seamă ni se pare aceea, care stăruește:

Să creștì din fiecare copil un *om de suflet*, și nu îngrămăditor mecanic de cunoștințe seci.

Va să zică, datoria, de căpetenie, a școalei e, — cum cere congresul — să ne dea, din copiii ce-i primește spre educație, oameni iubitori de fapte bune, de adevăr și de muncă cinstită, oameni cu milă și dragoste pentru toți semenii lor, caractere, care să răspândească «pe pământ pace și 'ntre oameni bunăvoire», înlăturând, sau cel puțin înfrânând, primejdia urei dintre indivizi, familii și popoare.

Dar, acest rol îl îndeplinește, mai mult ca ori care altă materie de învățământ, *religiunea*.

Eată cum, congresul internațional al profesorilor secundari a arătat, vrând nevrând, că obiectului de învățământ al *religiunii* trebue să i se asigure loc precumpănitor în programele analitice ale claselor liceale.

Profesorii de religie, nu știm, au ridicat glasul sau nu, în ședințele plenare sau în ale comisiunilor. Dezideratele congresuale dovedesc însă, în mare parte și mai pe sus de toate, legătura strânsă ce trebue păstrată între școală, viață și religiune cu învățăturile ei evanghelice.

Prin urmare, misionarii distinși ai culturii, adunați în capitala României libere și mari, ne spun, întruniți într'un gând și sprijiniți de experiența lor ca educatori:

Inapoi la Cartea sfântă!

La 27 August a. c. s'au întrunit cincisprezece reprezentanți ai puterilor la Paris ca să subscrie pactul Kellog în contra războiului. Nu se poate exprima prin cuvinte caracterul moral al acestui act unic în istoria omenirii. Mulțimea e insensibilă, dar nu e suflet de om și familie care să nu simțească importanța acestui act. Ințelepciunea politică și idealismul sănătos al ministrului de externe din America se înfrățește cu spiritul profetic al lui Wilson, coborând asupra lumii răspunderea pentru asigurarea păcii și sălășluirea fericirii pe pământ. In mai multe țări s'au luat dispoziții ca în Dumineca de la 26 August să se facă rugăciuni pentru sporirea dragostii dintre fiii lui Dumnezeu pe pământ. Amvoanele au glăsuit în acest scop.

In frunte cu mitropolitul primat și cu nunțiul papal! Săptămâna iredentistă, cu ziua «Sfântului Ștefan», la Budapesta a fost menită și în anul acesta să țină viu dorul răsboinic al ungurilor de pretutindeni, și în deosebi al celor din statele succesoare.

Cine stă, la Budapesta, în fruntea serbărilor pregătitoare de răsboi? Stă *biserica papală*, cu mitropolitul primat al Ungariei și cu Monseniorul de acolo... Unde se găsesc românii cari să închidă ochii în fața acestui fapt?

Secta baptiștilor în țara noastră

Unul dintre confrații dela Oradea, — solicitând o convorbire cu P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului, neobositul luptător împotriva sectelor ce se vâră, în șirurile poporului, cu scop păcătos, — a primit următoarele declarații:

Pentru opinia publică, — a început P. S. Sa, — aș voì să fixez o stare de fapt și anume: că nu eparhia Aradului este cea mai contaminată de sectari. Faptul, că între preocupările noastre de căpetenie ca episcop am pus și problema sectară, se explică prin vechile rădăcini, de 50 ani pe cari baptismul le are în părțile Aradului și ale Bihorului.

Nimeni, până în momentul de față, n'a dat o luptă fățișă și sistematică față de agenții subversivi ai baptismului. Numai așa ne explicăm, că în țara noastră să găsesc părți, unde, în timpul celor 10 ani dela unire, baptismul s'a răspândit cu mult mai mult decât în timpul de 50 de ani în părțile Aradului. Evident că propaganda noastră a făcut pe baptiști să meargă până la culmea îndrăznelii cu atacurile lor. Sub scutul rău înțeles al libertății, acordate de legea cultelor, îndrăzneala baptiștilor a devenit extrem de sfidătoare chiar în fața legilor existente, de care baptiștii își bat joc și totuși ei sânt aceia cari, cu o fățărnicie indescriptibilă, se înfățișează «cinstitori ai legilor». Ceeace ne doare, ca conducători ai bisericii, este faptul că nimeni, dar nimeni în această țară, nu pune la locul lor încălcările baptiștilor. Sânt mii și mii de fapte concrete care ar trebuì colectate și aduse la cunoștința conducătorilor din străinătate ai baptismului spre a se vedea că baptiștii dela noi se găsesc într'o postură cum nu se poate mai fățarnică.

Din seria nenumăratelor acte urâte ale baptiștilor, din timpul de după votarea legii cultelor, este destul să amintim următoarele:

1. Analfabetul Ioan Cucuriță, conducătorul corului baptist din comuna Dumbrăvița de Mureș (Arad), a afișat manifeste cu conținut insultător pe crucea din fața bisericii ortodoxe române;

2. Baptiștii din orașul Arad au îngropat cu forța pe un oarecare Iovanov, de religie creștin ortodox, și

3. Soția predicatorului baptist Oprea, din comuna Pleșcuța (Arad), în ziua de 31 Mai 1928, și-a cerut iertare în fața tribunalului Arad pentru calomniile aduse episcopului de Arad și preoților săi...

Ceace e trist este că conducătorii baptiștilor dela noi se fac a închide ochii înaintea tuturor faptelor prin care este dovedită atitudinea absolut necreștinească a baptiștilor.

Un alt fapt dureros este și că oamenii cari nu pot dovedi nici 4 clase primare, în privința libertății de a predica, sânt puși pe picior de egalitate cu preoții cultelor istorice cari au bacalaureatul și studii academice.

In fața unor asemenea constatări, noi cerem insistent factorilor cu cădere ai statului să nu uite, că au datoria de a nu se știrbì în chipul acesta autoritatea bisericii, care este cea dintâi temelie a autorității statului.

Noi, ca biserică, ne facem datoria; dar așteptăm ca munca noastră să fie sprijinită de stat, pe care biserica îl apără mai bine de cât sute și milioane de baionete.

Noi, ca biserică, nu înțelegem să facem sforțări peste cadrul misiunii noastre, căci unde se calcă legile statului, acesta trebue să intervină.

Baptismul se înfățișează ca o scamatorie. Din zeci de sate, se întrunesc într'un anumit punct o sută, sau două sute inși, sub pretextul săvârșirii unui act religios, ear apoi din acel punct descind cu toții în sunetul trâmbițelor în comune, unde nici nu există picior de baptist, spre a înșela mulțimea că numărul lor este mare. Față cu asemenea stări adevărate dar triste, eu cred că forurile cu cădere ale statului își pot face datoria. In credința aceasta, munca pentru combaterea sectelor în eparhia Aradului continuă cu asiduitate. Noi nu ne lăudăm cu rezultatele muncii noastre, însă totuși putem spune, că decâteori se fac botezuri baptiste, ele se fac numai asupra copiilor din părinți baptiști. Cu alte cuvinte, în eparhia Aradului s'a pus zăgaz lățirii baptismului.

Biserica din Dobrogea

Păr. *N. Popescu* a vorbit, cu prilejul cursurilor de vară, dela Universitatea din Vălenii de Munte, despre biserica Dobrogei.

Dobrogea din punct de vedere mirenesc, spune conferențiarul, a fost cercetată foarte bine, mult mai bine decât toate celelalte provincii. Istoria Dobrogei este cuprinsă minunat în cartea lui V. Pârvan, «Românii la gurile Dunării». Dobrogea a mai avut norocul de a fi cercetată și de un geograf, dl Brătescu, precum și de alții ca dl Vâlsan, care a scris o carte, tot atât de bună ca și dl Brătescu.

Rezultatele cercetărilor bisericești în Dobrogea sânt foarte interesante, căci din punct de vedere bisericesc Dobrogea este bine cunoscută în vechime.

Incă din vremea sf. Apostol Andrei, secolul I, până în secolul VII, viața bisericească în Dobrogea se poate studia punct cu punct, și acea-

sta ne ajută să cunoaştem istoria românilor de acolo.

Goţii au primit creştinismul la gurile Dunării în veacul al IV-lea. Fila, conducătorul lor, a primit şi el creştinismul în Dobrogea, unde a prins limba grecească şi latină care predomina în acest veac. Creştinismul predicat goţilor a fost creştinismul ortodox, iar mai târziu arianismul, un fel de creştinism mai mult filosofic. In urma acestui fapt au început lupte şi persecuţii între goţii ariani şi cei ortodocşi cari prin mijlocirea creştinilor din Sciţia minoră au ajuns în Asia mică.

In secolul XIII se iveşte o episcopie la gurile Dunării, episcopia Vicina, a alanilor. In secolul XIV când românii au înfiinţat mitropolie la Argeş, au chemat pe mitropolitul dela Vicina.

Aceasta însemnează că legăturile între Argeş şi Dobrogea au fost foarte strânse, după cum erau şi între Oltenia şi gurile Dunării.

Prima oară dl profesor Iorga a enunţat că începuturile românilor au fost în jurul Silistrei, întărind părerea bisericească că neamul românesc s'a întins de mult până la gurile Dunării.

După căderea Dobrogei sub turci (secolul XV), se părea că se va pierde şi stăpânirea bisericească, rămânând numai legături de ajutor creştinesc. Dela căderea Silistrei sub turci şi până azi, mitropoliţi de Silistra au fost, însă la Bucureşti. Mitropolia de Silistra (1670) a fost ridicată de Voevodul D. Ghica cu bani româneşti. Astfel se ajutau bisericile din Dobrogea, deci legăturile dintre Dobrogea şi ţara românească au fost neîntrerupte, după cum Ardealul din punct de vedere bisericesc a fost unit totdeauna cu patria mamă, tot astfel a fost cu Dobrogea. Chiar în timpurile cele mai grele, în secolul XV—XVIII, când era un drum de oşti şi un continuu lagăr al stăpânirii turceşti, a fost totuşi unită bisericeşte.

La 1877, când Dobrogea a fost unită cu România, au găsit românii biserici româneşti, în care se slugea românește, deci în felul acesta stăpânirea românească nu a fost grea în Dobrogea. Totuşi statul românesc care a făcut multe lucruri frumoase în Dobrogea, nu a ajutat cum trebue biserica în Dobrogea.

Ca încheere, conferenţiarul deduce că în Dobrogea în intervalul de 50 ani în urmă ţăranii au dat dovadă de mare dragoste şi spirit de jertfă pentru biserică, ear cunoştinţa vechei biserici din Dobrogea în vremea antică ne slujeşte la cunoaşterea istoriei române din Dobrogea.

Direcţiunea liceului „A. Şaguna", Braşov

AVIZ

La liceul «Andrei Şaguna» din Braşov înscrierile şi reînscrierile se fac între 1—3 Septemvrie.

Examenele de admitere în clasa I şi de bursă între 5—10 Septemvrie precum şi examenul de transiţie pentru absolvenţii cl. III.

Examenele de corigenţă, integrale la stat şi examenele particulare între 5—15 Septemvrie.

Inscrierile la examenele de bacalaureat a celor vechi până la 5 Sept.

La 17 Septemvrie inscrierile elevilor cari au trecut examenele între 5—15 Sept. în clasele respective sau la examenele de admitere în clasa V sau la examenul de transiţie pentru clasa VIII.

Examenul de transiţie pentru cl. VIII dela 18—21 Sept.

Examenele de admitere în clasa V dela 18—21 Sept.

Examenele de bacalaureat între 25 Septemvrie—10 Octomvrie.

Inceperea cursurilor la 24 Sept.

Totodată se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că la liceul nostru sânt 10 burse vacante pentru fii de funcţionari şi plugari, cari se iau prin concursul care se va ţinea la terminul fixat mai sus. Cererile, însoţite de certificatul prin care se constată starea materială a părinţilor şi de situaţia clasei absolvite, se vor înainta direcţiunii până în ziua de 4 Sept a. c.

Braşov, în 18 August 1928.

Direcţiunea.

Film Luther au pregătit protestanţii din Germania, după temeinice studii istorice, şi cu grijă d'a nu atinge susceptibilitatea romano-catolicilor.

Cu toate acestea, clerul catolic german a pornit acţiune vehementă împotriva filmului Luther şi a izbutit ca guvernul bavarez să oprească reprezentaţiile filmului protestant în toată Bavaria, — deşi locuitorii ei sânt, în număr de 28·62 la sută, aderenţi ai lui Luther.

Liga evangelică germană ridică energic protest împotriva Romei papale şi spune că în toată Germania, cu un popor în majoritate — două din trei părţi — de confesiune reformată, se pot reprezenta filme de propagandă romano catolică, ear ale protestanţilor se interzic. Nu se mai poate tolera, declară aceşti din urmă, ca «istoria evangelică germană să fie prezentată numai cu aprobare romano-catolică»...

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Dela eparhiile de peste munţi. — Dela oficii parohiale. — Dela alţi credincioşi. —

Contribue pentru refacerea sfântului locaş:

Arhiepiscopia *Chişinăului*, a colectat şi plasat cărămizi în valoare de . . 13,449

Episcopia *Cetăţii Albe-Ismail*, a colectat şi plasat cărămizi în valoare de . 12,828

Dl *Iosif Iancu* inspector general de mine în ministerul de industrie şi comerţ, a colectat Lei 500 şi a plasat cărămizi în valoare de Lei 9600, total 10,100

Episcopia *Constanţa* a plas. cărămizi în valoare de 4460

Episcopia *Huşilor* a colectat şi a plasat cărămizi în valoare de 4050

Pe lista Nr. 483 a contribuit dl *Dr. Victor Mercea*, advocat în Timişoara, Lei 1000, «Timişana» bancă de credit şi economii Lei 1000 şi alţi credincioşi Lei 1600, în total 3600

Of. parohial din *Sibiu-suburbiul Iosefin*, a colectat dela *Anastasiu Boiu* fost prefect şi *Ilie Măcelar* proprietar, câte Lei 1000, şi dela alţi credincioşi Lei 900, în total 2900

Direcţiunea şcoalelor secundare din *Lupeni* a colectat Lei 1125 şi a plasat cărămizi în valoare de Lei 820, în total 1945

Dl *Dr. Ioan Ioanovici*, advocat Sighişoara, a donat Lei 1000 şi a plasat cărămizi în valoare de Lei 60, în total 1060

Dl docent *Dr. Octavian Filipescu*, Sibiu 500

Dl *Petru Fotoc*, inginer, Caransebeş 100

Prin plasări de cărămizi au contribuit oficiile parohiale din:

Turda, prot. Turda, ep. Cluj 2962

Bocşa-română, protopopiatul Bocşa-montană, ep. Caransebeş 1000

Curtici, prot. şi ep. Arad 660

Timişoara-Elisabeta . 530

Cricău, prot. Alba-Iulia, ep. Cluj 500

Igriş, prot. Banat-Comloş, ep. Arad 448

Checia-română, protopopiatul Banat-Comloş, ep. Arad 370

Mehadica, prot. Mehadia, ep. Caransebeş . . 350

Ususău, prot. Belinţului, ep. Arad 240

Şepreuş, prot. Ienepolei, ep. Arad 200

Tolvădia, prot. Ciacova, ep. Caransebeş 200

Ciclova-română, protopopiatul Oraviţa, eparhia Caransebeş 200

Sânmihaiul-român, prot. Timişoara, ep. Arad . . 180

Arieşeni, prot. Câmpeni, ep. Cluj 90

Găvojdia, prot. Lugoj, ep. Caransebeş 70

Rusul-Bârgului, prot. Bistriţa, ep. Cluj . . . 60

Ianoşda, prot. Salonta, ep. Oradea 60

Sânnicolaul-mare, prot. Banat-Comloş. ep. Arad 50

Micălaca, protopopiatul şi ep. Arad 50

Şiria, prot. Şiria, ep. Arad 50

Buteni, prot. Buteni, ep. Arad 20

Total Lei 63,282

Suma de mai 'nainte 4.256,884

Total general Lei 4.320,166

FOIŞOARA

Roma şi Bizanţul

Ce este Roma catolică pentru români, şi ce a fost Bizanţul?

Eată un scurt şi concis răspuns, dat de un scriitor român bisericesc, la această întrebare:

Romano-catolicismul pentru noi românii ortodocşi însemnează turburări viitoare, periclitarea unităţii sufleteşti a neamului, primejduirea siguranţei lui naţionale.

Sânt 228 de ani de când romano-catolicismul a intrat în ţarina ortodoxismului nostru naţional.

Se teme însă azi de o redeşteptare a conştiinţei religioase naţionale; de aceea, pe viaţă şi pe moarte, îşi apără, prin cei cuceriţi cu totul sufleteşte, invaziunea de acum 200 de ani.

Pentru romano-catolicism infiltraţiunea sa în răsăritul Europei, în România şi Polonia, prin ungurii şi polonii catolici, este o dogmă politică de cea mai recentă actualitate.

Ca să dea şi mai mare amploare acestei penetraţiuni, au recurs în ultimul timp chiar la canonizarea unor ostenitori ai prozelitismului pentru unirea cu Roma catolică.

Cine observă cu atenţie un cleric unit, catolizat, constată că are în faţă-i un instrument sugestionat de puterea papală şi stăpânit de un sentiment al datoriei dus până la extrema limită a unei robii spirituale.

Cu Vaticanul noi, ortodocşii naţionali, nu ne putem uni nici odată.

Să vedem acum dacă putem fi cu Bizanţul.

Bizanţul, ne-a îndrumat vremelnic, dar nu ne-a furat sufletul.

Am păstrat împreună comuniunea ritului, a dogmelor şi a canoanelor.

Bizanţul în ceea ce a avut el caracteristic ca artă şi legislaţie — ne-a împărtăşit cu prisosinţă — şi ne-a ajutat să avem şi noi o artă bisericească şi un drept naţionalizat.

Bizanţul a căzut sub turci — şi cu el întreaga creştinătate orientală. Căderea aceasta a făcut posibilă şi desvoltarea mai departe a bisericilor naţionale.

Urmaşul Bizanţului, Fanarul, ne-a copleşit vremelnic, cu invazia lui, dar earăş nu ni-a răpit caracterul naţional al bisericii. Ne va fi luat averi, dar nu ni-a luat sufletul.

Biserica ortodoxă română a rămas întreagă.

Mai primejdioasă decât Bizanţul, (Fanarul) a fost Roma catolică. Ne-a rupt o treime din ortodoxia ardeleană română, ca să ajungem astăzi unde sântem, să ne certăm frate cu frate, spre bucuria ungurului, a bulgarului, a rusului.

Biserica noastră, păstrătoare la olaltă cu orientul creştin a învăţăturii celei adevărate creştine, trăeşte astăzi independentă, ca parte integrantă a marei biserici a lui Hristos, de aceeaş fiinţă, cu aceeaş capacitate de interpretare dogmatică şi conducere practică, identică cu poporul românesc pe care l-a crescut, l-a apărat şi l va ocroti şi sprijini spre împlinirea menirii lui pe pământ şi spre fericirea de veci a fiecărui credincios.

De cât cu Roma-catolică, care ne absoarbe ori desfiinţează ca biserică naţională, mai bine cu amintirea Bizanţului, dar stăpâni la noi în ţară şi în sufletele noastre ortodoxe.

Săptămâna lui Luther. In 22 August, în prezenţa a numeroşi clerici germani şi străini, s'a deschis la Hamburg «Săptămâna lui Luther». Participă reprezentanţii tuturor organizaţiilor luterane.

INFORMAŢIUNI

Biserică la Borsec. S'au luat măsuri pentru ridicarea unei biserici ortodoxe în fruntaşa staţiune climaterică şi balneară Borsec. Dumineca trecută, la sfârşitul serviciului divin, dela izvorul «Miron» din Borsec. P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului a ţinut o predică, făcând apel la contribuiri în vederea zidirii acestui sfânt locaş. S'au adunat, pe urma apelului arhieresc, mai multe mii de lei dela cucernicii noştri ortodocşi.

Căsătorie. Duminecă în 19 l. c., la castelul dela Zamora, s'a săvârşit, în prezenţa M S. Regina Maria, A. S. R. Principesa Ileana, I. P. S. Sa Patriarhul regent Miron a corpului diplomatic şi a numeroşi invitaţi, nunta dlui *Gh Gr. Cantacuzino,* fiul dlui Grigore Cantacuzino şi al dnei Alexandrina Gr. Cantacuzino, cu dra *Zoe Greceanu*, fica răposatului Paul Greceanu şi a dnei Eliza Greceanu, născută Ghica Deleui. Cununia a fost celebrată în sala bizantină a castelului de către I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae al Ardealului, înconjurat de P. C. Sa arhimandritul Scriban, de stareţul mănăstirii Sinaia, de părintele Abramescu şi parohul bisericii din Buşteni.

Omul care îşi face datoria timp de peste 50 ani. Primim: In 1875 a fost preot în Şelimbăr 3 ani de zile sub mitropolitul Miron, unde a lăsat un fond de 200 florini pentru clădirea unei biserici. In 1877 a venit în comuna natală, Săcădate, unde a aflat biserica într'o datorie de 400 florini, a plătit datoria aceasta în scurt timp, pe când biserica reclama o reparaţie radicală de 10,000 coroane, care sumă, datorită hărniciei lui, a încasat-o din diferite părţi. Biserica nu a avut nici un venit, decât ce se aduna din disc. Pe urma activităţii lui, astăzi biserica dispune de 20 jugăre pământ care în fiecare an aduce venit de peste 20 000 lei. Tot datorită lui, în comuna Săcădate sânt 14 fonduri, dintre care două sânt ale lui, în sumă de 60,000 lei pentru ajutorarea săracilor. A procurat trei clopote în sumă de 60,000 lei, adunată dela credincioşi. In vre mea războiului a trecut Carpaţii, unde la Iaşi, ocrotit de I. P. S. Sa mitropolitul Pimen, s'a distins prin predicile sale mult admirate de toţi credincioşii cari au avut ocazie să-l asculte. Acest om al datoriei este: preotul *Constantin Prie.*

Congres preoţesc. Sf. Sinod a acordat binecuvântare Asociaţiei generale a clerului român ortodox, să ţină congresul anual în 23 Octomvrie 1928, în Chişinău, cu ordinea de zi următoare: Aprobarea noului proect de statut, învăţământul religios în şcoală şi în popor, şi salarizarea clerului.

O comisiune, conform hotărârii ministeriale aduse în consiliul din Joia trecută, va cercetà şi hotărâ reparaţiile necesare catedralei de încoronare dela Alba Iulia. Era vremea.

Universitatea populară din Vălenii de Munte, înfiinţată acum 20 de ani, a avut în vara aceasta peste 500 cursişti regulaţi, dintre cari aproape 150 cursişti minoritari. 15 bărbaţi şi 24 femei dintre aceştia au avut întreţinere gratuită. Minoritarii, scrie în Ujkelet un cursist minoritar, s'au bucurat şi de astădată de o deosebită ospitalitate la cursuri şi au realizat mulţumitoare progrese.

Colectele publice oprite. Consiliul de miniştri, întrunit săptămâna precedentă, a discutat chestia colectelor publice. Unii dintre membrii gugernului au arătat abuzurile ce se fac cu colectările de bani de către persoane lipsite de calitatea d'a face asemenea colecte. Consiliul găseşte că cel mai bun mijloc este: interzicerea colectărilor de bani, şi aceasta chiar cu începere dela 1 Septemvrie a. c.

La oraş şi la sat. In faţa invaziei spre oraş, s'a pornit acum tendinţa de întoarcere spre sat. Astfel, se vesteşte dela Oradea, că în cursul săptămânii trecute au părăsit oraşul trei advocaţi şi s'au stabilit în comune rurale din judeţul Bihor.

Superstiţie modernă. Se pot observa la multe automobile, atârnând în interiorul lor, câte o figură sau două de lemn sau de carton, un fel de amulete, care ar fi având puteri de vrajă şi ar scuti automobilul de nenorociri şi defecte. S'au şi ivit negustori, cari fac bune afaceri cu astfel de păpuşi «vrăjitoreşti». Naivii le cumpără; — dar, accidentele sporesc ca ciupercile după ploaie. Aşa amuiete, în adevăr, mai rar!

Nebunie bolşevică. Cei aflaţi că se roagă lui Dumnezeu în Rusia comunistă, sânt deţinuţi, bătuţi şi aruncaţi în închisoare. Prigonirile însă întăresc şi mai mult pe creştini.

Slabi patrioţi. Din Braşov se vesteşte, că în şedinţa de Miercuri seara a consiliului comunal dela Ghimbav, consilierii saşi au combătut propunerea d'a se contribui, împreună cu alte comune, la cumpărarea avionului judeţului braşovean. In fruntea acestor slabi patrioţi stă însuşi *preotul* Andreas Woner din Ghimbav; — acelaş preot consilier îşi repetă atitudinea arătată în chestia bisericii locale ortodoxe, care are trebuinţă de unele reparaturi.

Splendidă biblie, legată în piele şi cuprinzând actul de botez, din 1604, al unui strămoş al preşedintelui Statelor unite Coolidge, a fost dăruită din Cottenham (Anglia) distinsului bărbat american. In 16 Septemvrie, episcopul Elly va celebra, la Cottenham, serviciu divin pentru a 324 aniversare a acelui strămoş, cu numele lohn Coolidge.

Nou leac împotriva ofticei se zice că a fost descoperit în Japonia. Gazetele medicale franceze şi germane scriu despre marele folos ce se aşteaptă dela acest nou leac. E vorba de un vaccin, care face ca omul nu numai să nu se îmbolnăvească. dar dacă e bolnav să-l şi vindece. S'au făcut încercări cu acest leac la 10,000 oameni şi s'ar fi găsit că e bun. Leacul se numeşte: «Vaccinul A. O.», după numele doctorilor ce l-au descoperit: Arima, Oyama, Olhava.

Noul alfabet. La o întrunire publică în Constantinopol Mustafa Kemal a declarat: «E timpul să trecem la reforma alfabetului. Este mare neajuns că aproape 80 la sută din populaţie este analfabetă. Nu trebue să disperăm când lucrăm prin fapte. Pricinile inculturii poporului turc sânt de căutat în trecut. Astăzi trebue să rupem lanţul trecutului. In doi ani fiecare trebue să citească şi să scrie noul alfabet. Prin introducerea noului alfabet turcii vor exprima mai uşor limba lor frumoasă».

Aviz şcolar. Direcţiunea şcoalei primare de stat Nr. 1 din Sibiu, strada Avram Iancu 13, aduce la cunoştinţă publică, că înscrierile la aceasta şcoală se fac zilnic în cancelaria direcţiunii între orele 8—11 a. m. şi 3—5 p. m. în zilele de 1—7 Septemvrie a. c. pentru elevii a căror părinţi sau tutori locuiesc în Sibiu, şi din 8—10 Sept. a. c. pentru toţi ceilalţi. La înscriere fiecare elev va fi însoţit de părintele sau tutorul său, şi va aduce cu sine următoarele documente: Extras de naştere, Act de vaccinare sau revaccinare, şi Certificat sau adeverinţă despre absolvarea clasei anterioare. Invăţământul este obligator şi gratuit, pentru toţi elevii în vârstă de 7—14 resp. 16 ani, care nu cercetează vr'o altă şcoală secundară sau profesională. Prelegerile se încep cu ziua de 15 Septemvrie a. c. ora 8 a. m.

La liceul-internat «T. Cipariu» din Dumbrăveni, judeţul Târnavamică, sânt libere 50 solve şi 16 burse de câte 5000 lei pentru copiii de funcţionari. Concursul de burse pentru elevii din cl. II—VII se ţine în zilele de 5 şi 6, pentru cei din clasa I la 10 Septemvrie. Taxele şcolare Lei 1800, solva Lei 15,500. *Direcţiunea.*

Dela fraţi. Români ardeleni, trecuţi în Statele unite ale Americei de nord, îşi aduc aminte mereu, cu fapta, de vechea lor patrie. Mai mulţi dintre aceşti emigraţi, aflând despre intenţia d'a se înălţà la Buciumul de lângă Făgăraş o nouă mănăstire în locul celei dispărute pe vremuri de urgie, au hotărât să sprijinească opera ortodoxiei ardelene, atât moraliceşte, cât şi materialiceşte. Actul grăieşte dela sine.

Răsplata. Un băiat de serviciu, scriu ziare franceze, avea de incasat o ordonanţă. Casierul, în loc să-i dea hârtii de câte 10 franci, dă băiatului hârtii de câte 100 franci. Băiatul, după ce se depărtă de casierie, observă greşala că i se dase, în plus, câteva miişoare de franci. Repede se înapoiă şi arătă casierului că i-a dat mai mult decât trebuià. Speriat casierul îşi puse mânile în păr, pe urmă liniştindu-se luă banii şi recunoscător cinstì băiatului — un franc, gândind poate că adevărata răsplata, pentru o bună făptuire, omul trebue să şi-o găsească în conştiinţa proprie şi nu în mărimea unei sume de bani.

Numărul evreilor din Rusia. După o statistică de curând publicată, trăesc în ţările sovietice 2.700,000 de evrei.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică, organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, sub patronagiul I. P. S. Sale, arhiepiscop şi mitropolit Nicolae. A apărut Nr 5—7. Cuprinsul: Preot A. Pârvănescu: Morala sinagogală şi morala lui Isus. Arhim. Scriban: In ogorul omileticii. Prof. Dr. Gr. Cristescu: «De 38 de ani!»... I. Beleuţă: Amintirile unui preot romano-catolic devenit preot ortodox. Gh. Maior: Cronică: Arhiepiscopul Germanos al Tiatirei şi Enciclica Papei, «Mortalium animos». Asociaţia ateiştilor. «Cartea de rugăciuni» a bisericii anglicane. Conferinţa catehetică dela Sibiu. Note şi informaţii. — Redacţia şi administraţia: Sibiu, str. Mitropoliei Nr. 32.

Poşta redacţiei

Pr. *I. M.* în *L.* Se va utilizà într'un număr apropiat.

Biblioteci parohiale

Ce este o bibliotecă parohială?

Prin bibliotecă parohială înţelegem un dulap de cărţi legate, rânduite după cuprinsul lor, catalogate, dulap aşezat bine într'o cameră aparte, fie în cancelaria parohială, fie în camera de lucru a preotului.

Biblioteca parohială trebue să cuprindă două rânduri de cărţi: pentru popor şi pentru preot.

Cărţile pentru popor au să fie alese dintre cele religioase, morale, naţionale şi economice, toate scrise pe înţelesul poporului. Cărţile pentru preot vor fi din domeniul ştiinţelor studiate în seminarii şi la facultatea de teologie. Vor fi şi cărţi străine, dacă preotul, deşi în cazuri mai rari, este preocupat de anumite chestiuni teologice, când literatura naţională respectivă nu ar avea toate isvoarele necesare.

Biblioteca parohială trebue nu numai inventariată, nu numai catalogată, dar şi cetită de popor şi de preot.

Aci întâlnim a doua greutate, a doua parte a vieţii active a unei biblioteci parohiale. Să faci pe popor să citească cărţile din biblioteca parohială. Să-l interesezi, să-i deschizi gustul cetitului, să produci emulaţie, să deprinzi pe popor să găsească deslegarea nevoilor lui sufleteşti şi economice ale gospodăriei în cetitul cărţilor din biblioteca parohială.

Aceasta este adevărata cultură care se revarsă cu folos în popor. Dar pentru ca un preot să facă, să conducă şi să dea viaţa unei asemenea biblioteci, se cere ca el să fie pregătit pentru aceasta, să aibă deprinderea de a captiva bunăvoinţa şi interesul poporului pentru cetit.

Preotul se poate pregăti în şcoală cu ajutorul profesorilor lui. Profesorii înşişi să urmărească realizarea practică a obiectului lor de predare în popor, prin preot, prin bibliotecă. In seminarii şi în şcoalele normale, obiectele de studii nu trebue să ţintească numai la cultivarea personală a viitorului preot sau învăţător, ci să urmărească paralel cu aceasta şi răspândirea în popor a cunoştinţelor ştiinţifice prin preot şi biblioteca parohială.

Toţi profesorii au această datorie şi cei de ştiinţele istorico-spirituale şi cei de ştiinţele naturale, ca şi cei de ştiinţele matematice. *N. R. B.*

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Consistorul Mitropoliei ort. române din Ardeal, Bănat, Crişana şi Maramureş.

Nr. 245/928 M.

Aviz

Autorii de manuale de învăţământ pentru studiul religiunii ortodoxe române în şcoalele noastre primare, secundare şi de specialitate, se învită să-şi înainteze manualele spre cenzurare, în câte două exemplare, la *Secretariatul Consiliului Permanent al Ministerului Instrucţiunii*, în Bucureşti, pentru aprobare oficială.

Consistorul Mitropoliei Ardealului, etc.

Nr. 7721 Şcol. (128) 1—3

Concurs

La liceul ortodox-român «Avram Iancu» din Brad sânt vacante următoarele catedre, pentru ocuparea cărora se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Limba română,
2. Limba latină,
3. Limba franceză,
4. Limba germană,
5. Istorie,
6. Geografie,
7. Ştiinţele naturale.

Actele de concurs sânt a se înainta la comitetul liceului ort. român din Brad în terminul legal.

Salariul la aceste posturi se achitează dela stat cu state lunare în regulă.

Sibiu, la 22 August 1928.

Consiliul arhiepiscopesc al arhidiecezei de Alba Iulia şi Sibiu.

Nr. 8799/928. (127) 1—1

Concurs

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, are de vânzare în pădurea sa dela Vurpăr 269 bucăţi arbori de stejar.

Reflectanţii vor înainta ofertele lor până la 10 Septemvrie a. c. Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, unde se pot lua şi eventualele informaţiuni.

Sibiu, la 22 August 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 451/1927. (129) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Cărpenişul-Preşmerului**, protopopiatul Braşovului, se publică din nou concurs, cu termin de 30 de zile, dela prima reproducere în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Dotaţia dela stat, conform coalei B.
2. Sesie parochială 4 jugăre pământ arător primit dela reforma agrară.
3. Venitele stolare uzitate.

Concurenţii îşi vor înainta cererile lor oficiului protopopesc ortodox român din Braşov, însoţite de toate certificatele de calificaţie şi se vor prezenta înainte de expirarea terminului, în o Duminecă sau sărbătoare, în parohie pentru a sluji şi predica.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial din Cărpinişul-Preşmerului.

Braşov, în 21 Iulie 1928.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!" ...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

---

(122) 3—4

Concurs de licitaţie

Consiliul parohial ort. român din Pricaz (jud. Hunedoara) dă pe cale de licitaţie cu oferte închise şi verbale *edificarea unei noui biserici.* Licitaţiunea se va ţinea în 2 Septemvrie 1928 ora 2 p. m. în sala şcoalei primare din loc. Doritorii cari voesc a lua în antrepriză această lucrare, au a se prezenta în decurs de 15 zile dela prima publicare, la oficiul parohial din Pricaz, spre a lua informaţii despre edificarea ce se va efectuî. Planul şi preliminarul precum şi condiţiunile se pot vedea în fie care zi la oficiul parohial.

Pricaz, la 7 August 1928.

Ioan Ardeu, preş. consil. paroh. **Ioan Voina,** epit. I.

Văzut: **Vasile Domşa**
protopop

Nr. 12,725/1928 (119) 4—

Convocare

In conformitate cu art. 12 ai statului Căminului de ucenici români din Sibiu aprobat de Onor. Minister de Instrucţie cu Nr. 29,066/1928 pentru ziua de 2 Septemvrie 1928, ora 11 a. m. sunt rugaţi să se întrunească în localul liceului «Gheorghe Lazăr» din localitate toţi comercianţii, industriaşii şi patronii meseriaşi din Sibiu, pentru ca în conformitate cu acest statut să procedeze:

1. La alegerea a 4 membri în comitetul de conducere al căminului.
2. La alegerea a 2 cenzori.
3. La alegerea a 2 supleanţi.

Dacă în ziua de Duminecă 2 Septemvrie 1928 ora 11 a. m. nu vor fi prezenţi jumătate plus unul din numărul celor convocaţi, alegerea se va face în Dumineca următoare, ori care ar fi numărul celor prezenţi.

Inspector şef: *I. Bratu.*

A apărut:

Povăţuitorul Creştinului ort.

de Pr. **Ioan Stefan Pupescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă,* cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul 20 Lei;

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulceţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: 20 Lei.

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericeşti

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note şi aranjate de

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 100, plus spesele poştate Lei 15.

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A apărut:

Biserica Neamului şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. lit. Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 40·0—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană
de
Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoştinţă, că în bună înţelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eşit din firma **Schieb & Kauntz.** Numitul domn a preluat singur această întreprindere şi o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onoare la cunoştinţă, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eşit din firma **Schieb & Kauntz,** turnătorie de clopote şi că de-acum voi conduce această întreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

—8 (88)

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 5 Septemvrie 1928 Nr. 62—63

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

(Of.)
Onor. «Asociaţiunea»
Sibiu

Sămănătură de Toamnă

Zilele acestea, în cari plugarul adună rodul, cu care firea răsplăteşte munca lui, sămănătorii luminei încep munca lor de însămânţare a pământului bun din sufletul tineretului.

Lucrătorul în ogorul ideilor îşi începe activitatea lui, având viu înaintea ochilor rezultatul sforţărilor din lumea reală. Şi este bine aşa.

Ori cât de simplă ar fi mintea lui, copilul va înţelege că numai cel care s'a trudit, şi-a încordat braţele şi-a asudat, are de unde să adune hrana susţinătoare de viaţă.

Şi pilda aceasta îl va întovărăşi în cursul adolescenţei lui.

Şi se va pătrunde de adevărul că singură munca dă dreptul la viaţă. Că ea învinge. Că ea întăreşte corpul, ca şi sufletul. Ea este izvor de însufleţire şi de mulţumire. Numai prin muncă muritorul se apropie de dumnezeire.

Pentru întărirea acestui principiu trebuesc cheltuite toate sforţările.

Furtuna, care a trecut peste omenire, desrădăcinându-i atâtea puternice proptele sufleteşti, a ridicat pentru moment o samă de leneşi, acăţându-i ca pe tremţele murdare de amvonul sfânt, acolo unde trebuia să troneze vrednicia şi întruparea de fapte.

Dar, odată limpezită atmosfera vieţei, ne-a dat tabloul urât, de multeori provocător de rîs al manifestărilor contemporane:

Guri văpsite cu purpura minciunei văetându-se că n'au ce mânca. Mâni cu unghii lustruite întinzându-se spre a cere milă. Rochii până de sus de genunchi expunând picioare rachitice. Tângueli în ritmul dansurilor lascive. Găgăuţi pretinzând închinarea înaintea inepţiilor.

Sunt gunoaiele, cari purtate de furtună şi-au închipuit că al lor este darul de a sta sus fără de nici o sforţare.

A curăţi definitiv viaţa de această ruşine este menirea şcoalei. A ridica munca la cinstea, pe care o merită este datoria slujitorilor ei. Şi aceasta şi-o va îndeplini, luând în ajutor cuvântul dumnezeesc.

Câţi nu zimbesc ascultând istoria începuturilor «naive» ale vechei noastre şcoale? Dar nu este un singur suflet normal, care să nu se închine în faţa caracterelor, pe care le a dat şcoala, care deprindea scrisul pe nisip şi pornea dela buchile, azi detestate, spre a ajunge la suprema înţelepciune, pe care le-o arăta biblia.

S'o fi învăţat atunci mai puţină ştiinţă de a înlocui veritabilul cu surogate. S'o fi cunoscut mai puţină literatură, în care forfotesc cuceritorii de saloane şi se divinizează vestalele desfrâului. Foarte probabil că din trecut nu se ştia prea mult despre maniacii vărsători de sânge, nici despre aventurierii minciunei.

Dar cei vechi îşi hrăneau mintea cu cuvântul întăritor al psalmilor. Dar ei îşi adunau norme de viaţă din pilduitoarele învăţături ale lui Solomon. Dar ei la orice răspântie a vieţii se mângâiau şi se alinau cu înţelepciunea lui Sirah.

Cu astfel de pavăză sufletească nu este mirare că au biruit. Nu era mai sărac sufletul lor, care vibra în cadenţa gândurilor lui Ioan, decât al modernilor admiratori ai lui Nietzsche sau Feuillet.

Dovadă e că pe atunci erau mai puţini judecători de instrucţie şi mai puţine puşcării.

In schimb tot ce avem astăzi, biserici monumentale, vetre luminoase de şcoli, spitale şi fundaţii, se datoresc bucherilor, cari s'au hrănit cu pânea dătătoare de viaţă a cărţei sfinte.

Nu se poate obţine parfumul faptei, arzând murdăria ticăloşiei.

La munca de înălţare şi refacere a unui neam, brăzdaţi cu plugul credinţei şi coborâţi în inimi sămânţa roditoare a cărţei sfinte.

Vrem oameni întregi, creatori de nouă viaţă. Vrem eroii faptelor şi luptătorii dreptăţei. Ca şi trupul, sufletul, pentru a se întări, îşi cere hrana sa. N'o căutaţi la taraba luminată de artificii.

Spre a da vieţei armonia zdruncinată de falşii profeţi, — Inapoi la Scriptură!...

I. U. Soricu.

FOIŞOARA

PĂLTINIS

Din prilejul festivităţilor desfăşurate la Păltiniş, în ziua Sfintei sărbători Schimbarea la faţă, distinsul profesor universitar şi scriitor, neobosit cercetător al frumuseţilor şi bogăţiilor ţării noastre, ***I. Simionescu***, publică în cotidianul Viitorul următorul impresionant tablou:

Sus pe vârf de munte, în masivul Ţibinului, către nord de Sibiu, la înălţime de 1500 m., în mijlocul pădurii dese de brazi, se află un loc climateric sviţerian. Saşii, oameni practici, intreprinzători dar mai ales îndrăgostiţi de frumuseţile naturii, cu mari sacrificii, au creiat un cuib plăcut de odihnă, clădind vile, oteluri şi un sanatoriu.

Nu le-a fost uşor, dar voinţa înfrânge greutăţile.

Drumul însuşi — vreo 30 de kilometri — până la Păltiniş, la fie care clipă îţi procură atâtea privelişti variate, încât nu ştii cum trecea vremea urcându-l.

Cum ai ieşit din Sibiu, străbaţi imensul parc natural — Pădurea, — cu umbră deasă, care leagă aproape oraşul de Răşinari. Drumul duce printre casele vestiţilor mocani, lipite după moda săsească unele de altele, formând zid de o parte şi de alta a străzii.

Pe urmă începe urcuşul, cu numeroase cotituri strâmte. La dreapta este stânca de rocă eruptivă; la stânga e povârnişul iute ce duce spre fundul tot mai adânc al văii. In pantă repede, te ridici mereu, până ce pârâul apare ca un şerpe cu solzi strălucitori, ce se furişază printre trunchiurile argintii de fag, arătându-şi trupul numai în cotituri.

Ajuns pe coama unei culmi mai joase, deodată orizontul se lărgeşte spre răsărit. E un punct ce te opreşte în loc. Intr'o parte e labirintul împădurit al munţilor, de alta e şesul din spre Orlat şi Cristian; peste el pluteşte pânza uşoară a ceţii, prin care străluceşte mosaicul acoperişurilor de case dese. In fund, către sud, se înalţă zidul crestat al Alpilor Făgăraşului, făpturi mândre, din care nu distingi decât vârfurile înşirate unul după altul.

Pe urmă iar urci dealungul coastelor. Te afli în zona poienelor întinse, cu paişti întrerupte doar ici şi colo de un copac, de căsoaiele ce adăpostesc iarna vitele ori de stogurile adunate în jurul lor. Mirosul de fân, proaspăt cosit, te adoarme. Otava rămasă încă verde, aşternută peste întinderea coastelor, îţi odihneşte privirea. Ai aceeaş impresie ca şi când te-ai afla pe luciul liniştit al unei ape. Natura te captivă; te mângâie unda slabă a vântului, ca mâna de mamă.

Ici un brad, dincolo altul, prind a-şi înălţa silueta piramidei regulate, în izolarea în care cresc. Pe urmă se înteţesc, se îndeasă unii în alţii; ajung ca un nor întunecat, cu marginea zimţuită, vârfurile arborilor proectate pe cerul încă albastru. Mirosului de fân i-a luat locul cel de răşină; liniştei, din dreptul, paiştelor şoapta tainică a cetenelor pletoase.

Am ajuns la Păltiniş, dar nu la cuibul vechi săsesc, ci la o nouă colonie, românească, a cărei sfinţire s'a săvârşit în ziua de Schimbare la faţă, pare-se anume aleasă pentru semnificaţia ei.

De jur împrejur stau brazii ca nişte soldaţi, gata pentru defilare. In mijlocul lor, trepte largi, proaspăt tăiate, duc la o clădire nouă, o cochetă vilă rustică. E sanatorul preoţesc, ridicat din iniţiativa I. P. S. Mitropolit Bălan al Sibiului.

Toată din lemn, ca şi atenansele din jur. Trunchiurile de brad, cioplit cu barda, dau clădirii tonalitate roşcată, vioi contrast cu zidul înegrit din

Pace vouă!

(=) Reprezentanţi din 16 state, între care stau în frunte Franţa, Germania, Anglia, Italia, Statele unite ale Americei de nord şi Iaponia, — toate marile puteri, cu excepţia Rusiei, — au semnat cu rară solemnitate, în sala Orologiului la Paris, la 27 August 1928, **pactul Kellogg** împotriva războiului.

Pătrunse de sentimentul datoriei d'a contribui la binele umanităţii, înaltele părţi contractante au hotărât să încheie acest tratat cu următoarele 3 articole:

Articolul I. — *Înaltele părţi contractante declară solemn, în numele popoarelor lor respective, că condamnă recurgerea la războiu pentru aranjarea controverselor internaţionale şi că renunţă la el socotit ca instrument de politică naţională în relaţiunile lor mutuale.*

Articolul II. — *Înaltele părţi contractante recunosc că regularea sau soluţionarea taturor diferendelor sau conflictelor, de orce natură şi de orce orgine ar fi, care ar putea să se iveaască între ele, nu va trebui căutată niciodată decât prin mijloacele pacifice.*

Articolul III. — *Prezentul tratat va fi ratificat de înaltele părţi contractante conform prevederilor constituţiunilor lor respective, şi el va începe să aibă efect contra lor îndată ce diversele instrumente de ratificare vor fi depuse.*

Astfel, pactul Kellogg, pentru înfăptuirea căruia s'a lucrat de mult timp şi s'au adus sacrificii, statoreşte un principiu *moral-religios*, — prin acest principiu se osândeşte războiul pentru regularea neînţelegerilor internaţionale şi se recomandă resolvirea toturor conflictelor, care ar putea turbura relaţiile între state, *numai prin mijloace pacifice.*

Actul care «începe un nou capitol al istoriei», a fost sărbătorit în întreaga Franţă timp de două zile; ear, Arhiepiscopul de Canterbury a dispus să se facă rugăciuni în toate bisericile Angliei, şi în predici să se arate importanţa pactului în contra războiului între popoare.

Ţările civilizate de pretutindeni manifestează în acord deplin cu Franţa şi Anglia, renunţând la războiu.

Dar acelaş pact, după interpretarea oficioasă a Statelor unite, menţine şi recunoaşte *dreptul de legitimă apărare.* Când o putere ar viola pactul, toate celelalte puteri, în mod automat, vor fi liberate de obligaţiile lor faţă de statul violator.

Pactul lui Frank B. *Kellogg*, al secretarului de stat al Uniunii Statelor unite din America, nu poate să fie, — lucru omenesc fiind, — mijlocul perfect al izgonirii războiului dintre oameni; — atârnă însă numai dela ei, ca să devină, cu vremea, un asemenea instrument folositor.

Însuşi Frank B. Kellogg ne mărturiseşte:

«Nu mă dau speranţei că tratate de arbitraj şi amiciţie, fie chiar acelea care enunţă în mod expres repudierea războiului ca instrument al politicei naţionale, ofer o garanţie *sigură* împotriva acelor conflicte care, dela începutul istoriei universale, revin periodic între naţiuni. Pe lângă aceste tratate trebue şi o conştiinţă mondială, conştiinţa de enorma grozăvie, de imensa oroare, ce este fiecare războiu».

In năzuinţele pentru pace şi bunăvoire între naţiuni, bisericile creştine, după cuvântul Mântuitorului «Pace las vouă, pacea mea dau vouă», stau alături, sprijinind, prin înrâurirea şi lucrarea lor, pacifismul profanilor.

Inceputul unei epoce nouă în străduinţele de mai bine ale omenirii, spre a o feri de grozăviile războiului, se poate face cu nădejde de izbândă, urmând cuvintele Mântuitorului nostru Isus Hristos, când zice apostolilor:

Mergeţi, eată eu vă trimit pe voi ca mieii în mijlocul lupilor... Şi ori în care casă veţi intra, întâi ziceţi: Pace casei acesteia!

Iubire şi recunoştinţă. Celebrarea căsătoriei religioase a dlui G. Gr. Cantacuzino cu dşoara Greceanu, — serviciul divin, cum am anunţat, fusese săvârşit de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, — a îndemnat pe un confrate să scrie şi următoarele bune cuvinte:

A fost o nuntă ca 'n poveşti. A fost mai ales un prilej pentru toată lumea să-şi arate iubirea şi recunoştinţa pentru marea şi nobila femee, care este mama mirelui, dna Alex. Gr. Cantacuzino, a cărei neobosită activitate religioasă şi naţională în ţară, în străinătate şi până în America, i-au creiat merite neperitoare. Pentru Soc. Ortodoxă a fost prilej să arătăm şi dlui Grigore Cantacuzino recunoştinţa noastră, pentru că fără sprijinul său bănesc nemărginit şi atât de secret că numai foarte puţini îl ştim, şcolile noastre nu s'ar fi putut ridica. Mirele şi mireasa sânt membri în Comitetul central al societăţii ortotoxe. Sântem siguri că atunci când Dumnezeu va hotărâ, amândoi vor primi dela mamele lor, căci şi mama tinerei dne Cantacuzino, dna Lizeta Greceanu, este membră în Comitetul central, frumoasa moştenire care este Soc. ortodoxă şi o vor duce mai departe spre binele neamului nostru românesc.

Nesocotirea religiei în învăţământ. Se aprobase, dacă ne aducem bine aminte, ca din toamna aceasta, religia să se predea în *toate* clasele liceului, şi anume în cursul inferior (cl. I—III) câte 2 ore pe săptămână, ear în cel superior (cl. IV—VII) câte 1 oră pe săptămână.

Astăzi însă ni se vesteşte, cum un domn secretar al ministerului a comunicat inspectoratelor şcolare, că religia rămâne *ca în anul trecut*, cu acelaş număr de ore şi aceeaş materie, — va să zică, o singură oră pe săptămână de fiecare clasă, şi numai până în cl. VI...

După cele mărturisite, mai de multe ori, din partea dlui ministru al instrucţiunii, Dr. Angelescu, în chestiunea predării religiei în învăţământul secundar, ne vine greu să credem că ordinul către inspectorate s'a dat cu ştirea şi aprobarea dlui ministru. Lămurirea se impune, ca să ştim în sfârşit cum stăm cu religia în şcoală: Aşa cum a promis dl ministru, sau aşa cum dispune dl secretar din minister?

Congresul pacifist al bisericilor creştine

— Au participat 31 naţiuni —

Sub patronajul preşedintelui republicei cehoslovace, Masaryk, s'a ţinut zilele acestea la Praga congresul pacifist al «Alianţei mondiale pentru cultivarea amiciţiei între naţiuni prin mijlocirea bisericii».

In această alianţă sânt asociate toate bisericile creştine, afară de cea romano-catolică; preşedintele ei este arhiepiscopul din Canterbury, conducătorul bisericii anglicane.

La congres au participat 400 delegaţi din 31 state.

Consfătuiri preliminare au fost în zilele de 25—27 August, ear şedinţele congresului în 27—31 August.

Din partea guvernului cehoslovac, congresul a fost salutat la inaugurare de ministrul instrucţiunii publice Hodza.

In sforţările pentru pace şi înfrăţire toate bisericile creştine se apropie. Bisericile creştine au luat asupra lor misiunea de a sprijini prin munca şi influenţa lor străduinţele pacifiste ale oamenilor de stat. Bisericile prezintă o forţă colosală pentru răspândirea pacifismului printre naţiuni.

O zi a congresului s'a consacrat următoarelor chestiuni: Colaborarea alianţei cu Liga naţiunilor, colaborarea cu organizaţiile pacifice femenine, colaborarea dintre mişcarea religioasă şi cea muncitorească în direcţia păcii.

Incă la congresul din 1925, la Stokholm, bisericile au fost invitate pentru o atitudine împăciuitoare faţă de mişcarea muncitorească. In acel timp bisericile au ieşit din rezerva lor şi se interesează de chestiunile sociale. Aceasta poate duce la rezultate favorabile în rezolvirea chestiunilor sociale şi înfrăţirea omenirii.

Congresul din Praga, al alianţei pentru împrietenirea popoarelor prin biserică, accentuează că e necesar a se pregăti înainte o astfel de atmosferă ca războiul să fie considerat ca o crimă.

---

jur. In bătaia soarelui strălucesc păreţii ca o zale, căci sânt acoperiţi numai cu solzi de şindrilă măestrit îmbinaţi. După planul unui arhitect sas, opera e în întregime a unui cioplitor român, urmaşul celor care au clădit atâtea sate de munte. Clădirea lucrată cu o măestrie neîntrecută poate fi dată ca exemplu de desăvârşită operă în arta construcţiunilor din lemn. Creştinescul gând al înaltului prelat, a luat forma unui monument înălţat însuşirilor alese, ascunse în adâncul etnicităţii noastre.

La câţiva paşi mai sus, după o perdea de brad, acelaş maestru a ridicat un altar sfânt de rugă, tot din trunchiurile de brad încheiate la colţuri. E un mic schit, asemenea numeroaselor biserici de lemn presărate mai ales în ţinutul Someşan şi Maramureşan. Până şi brâele împletite din jurul păreţilor, aiurea cioplite în piatră, aici sânt tăiate în lemn.

Sub îmbrăcămintea arhaică a tradiţionalismului etnic păstrat încă în satul păstorilor de eri, se ascunde tot confortul modern, nebănuit la locul unde stânele mai dăinuesc.

In fiecare chilie luminoasă, e adusă apa răcoroasă de isvor, după cum electricitatea înlocueşte până şi lumânările din micul schit.

E o îmbinare cu multă dibăcie între binefacerile civilizaţiei şi rusticitatea plaiurilor înalte.

Inălţătoare a fost clipa sfinţirii. Sânt scene care reprezintă în adevăr un simbol. După slujba făcută în schit, în odăjdii sclipitoare, înconjurat de câţiva preoţi, din satul unde odihneşte Şaguna, Mitropolitul Bălan scoboară încet pe cărarea dintre brazi, venind către terasa largă a vilei principale.

Decorul era în adevăr măreţ, impunător. Era biserica adevărată, a creştinilor vechi. Cântecele corului se înălţau deadreptul spre bolta cerului, sprijinită de coloanele munţilor. Mulţimea credincioşilor, în hainele albe cu încondeieri negre caracteristice răşinărenilor, umpleau spaţiul liber de armata deasă a brazilor, ca înlemniţi şi ei de sfinţenia clipei. Cuvintele evangheliei răspicat spuse deşteptau fiorii tainei nepătrunse, fără voie dar şi fără silă. Divinitatea, cu problemele ei veşnice ori care ar fi stadiul evolutiv al omenirii, se confundă cu natura în deplina şi măreaţa ei desfăşurare. Privirea alunecată peste crestele de munţi, stârnea vâltoarea gândurilor pe care numai cuvintele evangheliei nu le-ar fi stârnit. Liniştei depline ce se lasă din cer, învăluind la un loc oameni şi plante, măririle oficiale şi popor, dădeau resonanţă gândurilor până într'atâta, încât parcă le auzeai spuse de undeva, din tainicul desiş al pădurii sau din adâncul văzduhului.

Cuvântarea înaltului prelat, înţeleaptă şi plină de înţelegere a realităţii vremurilor dar şi a sfinţeniei locului, spusă cu glas stăpânit şi vibrant a avut darul să deştepte atenţiunea tuturora, chiar a celor cu sufletul închistat de practica vieţii dusă jos departe de curăţenia înălţimilor, asupra nevoei de reculegere din vreme în vreme. A fost apoteosarea divinului în natură, alăturarea măeastră a Creatorului cu sfera sa desăvârşită; erau momente când nu puteai deosebi cine vorbeşte: Inaltul Prelat chemat să îndoaie genunchii norodului şi să-i ridice privirea spre cer, ori cunoscătorul şi îndrăgostitul în frumuseţile naturii, lecuitoarea tuturor rănilor sufleteşti.

Indiferent de mijloace, efectul a fost cel dorit. Nu cred să fi rămas un om din mulţime, care să nu fi simţit o undă răcoroasă purificatoare, pătrunzându-i sufletul.

Congresul bisericilor creştine vrea în primul rând să răscolească conştiinţa omenirii. In apelul său spunea între altele:

Biserica lui Hristos, simţind adânc răspunderea şi datoria ei, apelează la conştiinţa şi judecata oamenilor, vrea să sgudue opinia publică spre a urma hotărât toate obligaţiunile tratatelor în raporturile reciproce ale naţiunilor organizate şi astfel să se împlinească cuvintele profetului, că un popor nu va mai ridica sabia contra altuia şi nu se vor mai face războaie.

In seara de 26 August congresul a ţinut şedinţă publică, discutând problema educaţiei pacifiste. Din partea României a vorbit P. C. Sa Arhimandritul Iuliu Scriban.

Concordat — la infinit

Ziare bucureştene află, că dl ministru al cultelor, Al. Lapedatu, ar dorì oarecare precizări în mult discutatul concordat, — precizări care lipsesc din textul semnat la 10 Mai 1927 de dl V. Goldiş.

In acest scop nunţiul papal din Bucureşti, monseniorul Dolci, petrece acum la Roma, arătând Vaticanului modificările interpretativve, pe care guvernul român ar dorì să le aducă în concordat. (Mai bine i ar arăta, că opinia publică din ţară refuză *întreg* concordatul).

La această nouă modificare a nenorocitului tratat, condee care stau aproape de Vatican, jăluindu-se de greutăţile ce se pun în cale prin «campania pan-ortodoxă», încearcă să ne explice din nou: *ce însemnează concordatul?* Eată una din aceste păreri:

«Departe de a urmărì consolidarea catolicismului în defavorul ortodoxiei (?) — concordatul nu este decât o formulă obişnuită (?) în regularea raporturilor dintre statele politice şi Vatican. Biserica apuseană, având fracţiuni risipite pretutindeni, şi-a menţinut dependenţa strânsă de Vatican, în deosebire de biserica ortodoxă autocefală în fiecare ţară. Este firesc deci, că cine vrea să regulieze raporturile între stat şi catolicism nu poate trece peste oficiul diplomatic al Vaticanului, legiferând prin ignoranţă chestiuni de covârşitoare importanţă eclesiastică şi chiar materială.

«Făcând abstracţie de aceste consideraţiuni, concordatul era necesar pentru România din alte motive foarte importante din punctul nostru de vedere.

«Biserica apuseană din Ardeal, de pildă, necesita un statut nou, determinat de schimbarea frontierelor. Eparhiile ardelene rămâseseră între două hotare, întinzându-se în Ungaria şi în România deopotrivă. Trebuia să se fixeze din nou numărul acestor eparhii şi să se delimiteze graniţele lor, pe firul graniţei politice. De altă parte, trebuia să se precizeze limita de autonomie a acestor eparhii în cadrale statului român, cum şi limita amestecului rezervat guvernelor noastre. Trebuia să se definească, în amănunt, condiţiile de numire ale ierarhilor, cum şi problema importantă a şcoalelor confesionale catolice»... —

*

Toate le am mai auzit şi le înţelegem. Dar, pentru punerea la punct a chestiunilor, ***nu este necesar concordatul:*** regularea raporturilor dintre stat şi o confesiune (şi încă minoritară!) se poate face prin lege. De ce atunci privilegiul concordatului?

Fiindcă astfel de convenţie, cunoscând trecutul romano-catolicismului, ar fi cel mai potrivit mijloc de a stârnì patimi confesionale şi războiri religioase în ţară?

Ce face astăzi clerul romano-catolic din Ardeal în interesul statului de care se ţine? Eată ştirea mai nouă, adusă de un ziar semioficios al actualului guvern român:

«Guvernul din Budapesta, în acord cu toate asociaţiile patriotice din Ungaria şi cu concursul băncilor maghiare şi **al clerului romano-catolic din Ardeal,** a luat măsuri întinse pentru intensificarea campaniei împotriva României»...

Ce va urmà, dacă odată concordatul va fi ratificat?

Serbătorirea unui preot. In 15 August a. c. membrii consiliului parohial cu alţi fruntaşi din comuna Vulcan, judeţul Braşov, au sărbătorit pe păr. I. Dragolea, care a împlinit 10 ani de activitate în serviciul bisericii. La masa comună, aranjată în grădina epitropului Gh. Marcu, au ţinut cuvântări dnii D. Amzulescu fost primar, N. Ţintea maestru miner, Irimie Fulea pădurar, Gh. Pascu, lăudând activitatea ce a depus-o sărbătoritul părinte Dragolea pentru propăşirea românilor pe terenul cultural, economic, social. A înfiinţat grădina de copii, casă culturală, societatea Sf. Gheorghe a tinerimii, a făcut localuri pentru grădina de copii, şcoala primară, susţinând interesele obşteşti. Păr. I. Dragolea a mulţumit pentru manifestările de iubire ce i-a făcut poporul.

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Dela parohii. — Alte dăruiri. —

Contribuirile parohiilor pe anul 1928 din protopopiatele:

Sf. Gheorghe, în care se remarcă Băcel, Hălchiu şi Sf. Gheorghe, cu câte Lei 1000, în total	9100
Mercurea, din care se remarcă Gârbova şi Păuca, cu câte Lei 1000, în total	7500
Sighişoara	7400
Oituz, se remarcă Covasna cu Lei 1000, în total	7300
Geoagiu, se remarcă Geoagiul de jos-Suseni cu Lei 1000, în total . . .	5560
Braşov, se remarcă Braşov-Stupini cu Lei 2000 şi Feldioara cu Lei 1000, în total	4400
Târnava	3450
Bran	600
Jiu	500
Deva	400
Episcopia *Buzăului* a colectat Lei 3751 şi a plasat cărămizi în valoare de Lei 7060, în total . . .	10,811
P. C. S. *Petru E. Papp*, protopresbiter în Beiuş, a colectat Lei 650 şi a plasat cărămizi în valoare de Lei 6000, în total	6650
Prefectura judeţului *Năsăud* a colectat Lei 141 şi a plasat cărămizi în valoare de Lei 1160, în total . .	1301
Au contribuit:	
Dl *Iuliu Igna* din Câmpuri, prot. Ilia . . .	1000
Epitropia parohiei *Chiribiş*, prot. Lunca, eparhia Oradea	500
Oficiul parohial *Banat-Comloş*, prot. Banat-Comloş, ep. Arad	100
Of. parohial *Domaşnia*, prot. Mehadia, eparhia Caransebeş	100
Of. par. *Şumugeu* prot. şi ep. Oradea	100
Prin plasări de cărămizi au contribuit:	
Episcopia din *Orade* .	2200
Protoieria jud. *Prahova*	452
Oficiile parohiale din:	
Nerău, protopopiatul Banat-Comloş, ep. Arad .	1220
Murani, prot. Vinga, ep. Arad	1000
Miniş, prot. şi ep. Arad	1000
Văleni, prot. Cetatea de peatră, ep. Cluj	1000
Câlnic, prot. Bocşa montană, ep. Caransebeş . .	760
Arad	420
Apateu, prot. Ienopolei, ep. Arad	360
Isvoarele, prot. Aiud, ep. Cluj	320
Cutina, prot. Belinţului, eparhia Arad	230
Rusca-montană, prot. şi ep. Caransebeş	200
Cinteiu, prot. Chişineului, ep. Arad	150
Câmpeni, prot. Câmpeni, ep. Cluj	120
Ighiel, prot. Alba-Iulia, eparhia Cluj	100
Fârliug, prot. Bocşa-montană, ep. Caransebeş	100
Nădab, prot. Chişineului, eparhia Arad . . .	50
Total Lei	**76,454**
Suma de mai'nainte	**4.320,166**
Total general Lei	**4.396,620**

Ca şi când ruga a fost ascultată şi de Sus, s'au auzit răspunsurile din cer.

Nori negri se ridicară într'o clipă de după munţi. Fulgere brăsdau bolta întunecată; tunetele se rostogoleau în văi. Era prevenirea, amintirea păcatelor.

Apoi o ploaie măruntă şi deasă se lasă asupra pământului atât de îndelungată vreme ars de dogoreala soarelui. Feţele tuturora se iluminară. Din norod se auzi un murmur de extaz. Pentru toţi fu iertarea şi îndemnul la pocăire.

Nici odată cuvintele: *Pace vouă*, n'au răsunat mai vibrant şi mai pline de înţeles, decât în liniştea supremă a naturii şi în înfăptuirea minunii cu care s'a încheiat sfânta slujbă.

Doamne! Săvârşeşte şi altă minune. Fă ca ele să fie auzite şi urmate, de toţi cei cuprinşi în graniţele ţării, după ruga fierbinte a slujitorului Tău credincios, îndreptată de pe muntele Păltiniş.

Nu vremea, ci amintirea

In partea covârşitoare a ţării noastre poporul a primit în linişte *îndreptarea calendarului.* In puţine locuri, bântuite mai ales de indivizi cu rea credinţă, se încearcă turburări în mijlocul credincioşilor, ear între aceaştia s'au găsit şi de aceia cari au dat ascultare amăgitorilor.

Pe seama celor de bună credinţă dintre oamenii satelor, unde se face propaganda împotriva hotărârilor aduse de mai marii bisericii, eată câteva întrebări şi îndemnuri:

Iubiţi creştini, de ce vă turburaţi în chestia sărbătorilor şi îndreptării calendarului? Dacă într'adevăr aveţi în vedere mântuirea sufletelor, trebue să ştiţi că pentru mântuire este indiferent *când* se serbează unul sau altul din faptele mari ale lui Hristos, ale Maicii Domnului, sau ale sfinţilor Lui. Nu *vremea* când se aminteşte are însemnătate, ci însăş amintirea. Se cere de biserică ca creştinul să-şi amintească faptele măreţe din viaţa Domnului, sau ale Maicii Lui, şi această amintire este mântuitoare.

Dar dacă pentru mântuire nu are însemnătate vremea sărbătorilor, biserica românească şi cea din Constantinopol şi Grecia n'a făcut nici o greşală, atunci când au îndreptat calendarul. Trebue să primiţi învăţătura bisericii şi să faceţi pomenirea marilor fapte din viaţa Mântuitorului atunci când spune biserica.

Biserica este mai mare decât noi: Biserica are viaţă de două mii de ani. Biserica ţine minte că cu o mie şease sute de ani în urmă sărbătorile se serbau cu treisprezece zile înainte, aşa anume după cum le serbăm noi acum după calendarul îndreptat. In anul 325 s'a ţinut sobor la Nicheea din 318 episcopi. La acel sobor a luat parte şi sf. Nicolae dela Mira Lichiei, sf. Spiridon al Trimitundei, sf. Athanasie. Acel sobor a stabilit pravila pentru Pascalie. El a zis că «Paştile să le sărbătorească creştinii în Dumineca întâia după luna plină după echinocţiul de primăvară, şi nu odată cu evreii».

Acest sobor a spus că echinocţiul cade la 22 Martie şi aşa era atunci. Dacă echinocţiul de primăvară cade la 22 Martie, atunci şi celelalte zile ale lunilor cădeau mai înainte cu treisprezece zile... Dacă voim să fim în unire cu hotărârea soborului dela Nicheea, trebue să ţinem echinocţiul la 22 Martie şi să sărbătorim sărbătorile atunci când le serba sf. Nicolae, sf. Spiridon în veacul al patrulea după Hristos.

Deşi pentru mântuire n'are însemnătate când se sărbătoreşte, dar este mai bine să sărbătorim atunci când sărbătoreau sfinţii părinţi şi să ţinem acel calendar, pe care-l ţineau

Caritatea autohtonă

Mai dăunăzi se înfăţişă într'unul din cabinetele medicale ale oraşului nostru o sinistră umbră de om. Nu mai era valid nimic într'însul: o faţă suptă de o nemiloasă boală, ochi înfrigurați de neîncetatele febre, buze cărnoase albe ca de ceară, un biet trup tremurând fără întrerupere ca acela al lui Moş Anghel ros de viermi, plăsmuit de imaginaţia avântată a lui Panait Istrati. Nimic nu era omenesc într'însul, nici vorba, nici privirea, nici mişcările. Te cutremurai, auzind că e tată de familie, şi că a putut zămisli fiinţe mai viguroase decât schiloada sa făptură. Răsuflările i se opreau brusc şi fără noimă, bolnavul părea tuberculos până în rădăcini.

Totuş o minuţioasă examinare, îl dovedi ferit de această meteahnă. In ce-l priveşte, zăcuse şase luni la spitalul Casei cercuale, care se îngrijeşte cu atâta conştinciositate de caritatea sanitară a membrilor săi. Bolnavul era un discontat dela Lupeni, totuş mila marinimoasă a conducătorilor Casei cercuale îl tolerase şase luni la spital. Căci atâta are voe să fie bolnav un muncitor. După şase luni nici cea mai îngăduitoare toleranţă nu se poate îndărătnici în prelungirea tratamentului. De altminteri raţiunea e logică: Casa cercuală are misiunea de a restabili sănătăţi în plină vigoare. Nu parodii de oameni, care după concepţiile adevăratului darvinism social sânt menite să dispară. Un om care nu se poate vindeca în şase luni, este mai bine să moară, decât să deranjeze timp îndelungat bietul aşezământ al ocrotirii sanitare.

Astfel nici muncitorul dela Lupeni nu putea avea parte de privilegii. Şase luni este un termen suficient, pentru a se reface complet. In cazul contrar e firesc să fie izgonit ca un lepros şi nimic nu l poate îndreptăţi să cerşească mila doctorilor îndatoraţi cu vindecarea lui. El e menit să aştepte cu răbdare moartea care să-i pecetluiască firul vieţii nevoiaşe. Cu atât mai mult întrucât este un discontat, un element periculos de a mai trăi în mijlocul ordinei noastre sociale.

Este însă interesant de remarcat cum în cele şase luni cât fusese supus tratamentului medical, nici măcar o singură dată nu-l atinsese mână de doctor. Faptul că suferea de plămâni, dovedea îndeajuns că pacientul este ftizic şi trebue tratat în consecinţă. Se întâmplă însă, că bietul om avea pleurezie şi numai datorită organismului său dealtminteri rezistent reuşi să-şi lungească firul vieţii, fără a răpune. Boala însă îl mistuia; şi azi, când medicul, pe care-l rugă din suflet să-l viziteze, spre îngrozirea lui, constată un strat de apă, neobservat de nici un ochi doctoricesc al Casei cercuale. Şi mai frapantă este împrejurarea că bolnavul este ferit de orce microb al ftiziei.

Ce deşartă orânduire!

Totuş beteagul s'a încumetat să se înapoieze la spitalul de unde fusese evacuat, spre a-i extrage apa în care-i înnotau plămânii.

Credeţi că i se va face această favoare? Nu, hotărât nu! E şi firesc să fie, — nu refuzat, — ci gonit cu vorbe aspru mustrătoare. S'a făcut doar, tot ce (omeneşte în sens autohton) erau îndatoraţi să-i facă. Şase luni a fost tolerat în spital şi nimic nu-i poate justifica veleitatea ca milosul aşezământ al Casei cercuale să procedeze la extragerea apei ce în mod fatal îi va distruge plămânii.

Omul e sortit peirii, să nu se îndărătnicească deci!

Cu un bolnav mai puţin, ce pierde lumea?

Petroşeni.

Victor Iancu.

INFORMAŢIUNI

† Mihail G. Cantacuzino şi-a găsit sfârşitul într'un accident de automobil, plecat dela Călimăneşti, în 29 August. Fost ministru de justiţie şi, odată, cel mai mare proprietar de pământ în România, Mihail G. Cantacuzino, distinsă personalitate, era cunoscut pentru nobleţa caracterului său, pentru talentul şi înalta sa cultură. Justiţia şi magistratura pierd un mare apărător şi creator de reforme aducătoare de bune roade.

Vicar-arhiereu. Prin Inalt decret regal s'a aprobat înfiinţarea unui post de vicar-arhiereu pe lângă P. S. Sa episcopul Iacov al eparhiei Huşilor.

Moartea unui profesor universitar. Dumineca trecută a încetat din viaţă profesorul de slavistică la universitatea din Cluj, *Dr. Iosif Popovici*, fratele regretatului protopop al Lugojului Dr. Gheorghe Popovici. Prin moartea lui Iosif Popovici, dispărut în vârstă de 52 ani, pierdem pe unul dintre cei mai buni muncitori ai şcoalei, ştiinţei şi culturii româneşti.

O lucrare scrisă de M. Sa Regina pentru copiii americani, în scop de a face cunoscută ţara noastră, a fost pusă în scenă de o casă de cinematograf din America. Ştirea, dată de unele ziare, despre apariţia Suveranei în vre-un film, nu este adevărată.

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi, că On. minister, cu ordinul Nr. 101,225/928, *modifică* termenul examenelor pentru clasa III, fixându-l pe zilele de 22—24 Septemvrie. Cererile pentru admitere se înaintează inspectoratului regional.

Deces. In 27 August a încetat din viaţă dna *Tia Iurca* născută *Hodoş*, în etate de 37 ani, şi a fost înmormântată, în cimitirul central din Sibiu, în 29 August, deplânsă de soţul său, Dr. S. Iurca, de părinţii ei, de surori şi de numeroase rudenii. Odihnească în pace!

Dela direcţiunea şcoalei normale „Andrei Şaguna," Sibiu. Examenele de admitere şi de corigenţă, la şcoala normală «Andrei Şaguna» din Sibiu, încep în 10 Septemvrie ora 8 dimineaţa, ear înscrierile în 12 Sept. Lecţiile încep la 15 Septemvrie pentru clasele II—VII, şi la 22 Septemvrie pentru clasa I. La şcoala de aplicaţie, de pe lângă şcoala normală, înscrierile se fac din 1—10 Septemvrie, ear lecţiile încep în 15 Septemvrie.

Congresul Uniunii femeilor române se ţine, în zilele de 8—10 Septemvrie a. c. la Cernăuţi. După serviciul divin, la ora 9 (în 8 Sept.), din capela seminarială, urmează la ora 11½ deschiderea congresului, în sala sinodală a rezidenţei mitropolitane, prin cuvântul dnei prezidente Maria B. Baiulescu, După ameazi se deschide expoziţia de industrie casnică naţională în sala primăriei.

In ziua a doua, 9 Septemvrie, se vor prezenta rapoartele următoarelor probleme: protecţiunea familiei ţărăneşti; lupta contra imoralităţii; lupta şi preservaţiunea contra plăgilor sociale; idealul păcii în legătură cu Societatea naţiunilor, protecţiunea copilului. — Fiecare expunere va dura câte 10 minute, fiecare discuţiune câte 5 minute. După şedinţă: vizitarea rezidenţei, precum şi alte vizite. Urmează: cetirea dărilor de seamă a activităţii comitetului ş. a., apoi serbare populară şi reprezentaţie festivă la Teatrul naţional.

In ziua a treia, (11 Septemvrie): Excursiunea congresistelor la mănăstirea Putna.

Preoţii nu ies la pensie. Curtea de apel din Bucuresti a adus o hotărâre, prin care se decide că preotul nu poate fi scos la pensie pentru limita de vârsta a 60 ani, după cum spune legea funcţionarilor. Poate cere pensie, un preot, numai din cauză de boală, şi alte neajunsuri, care l-ar pune în neputinţă să slujească.

Aviz. Inscrierile pentru anul şcolar 1928/29, la şcoala de ucenici curs inferior, a statului, în Sibiu, se fac în zilele de 1—5 Septemvrie a. c. dela 6—8 ore seara, strada Avram Iancu Nr. 13. Cursurile se vor începe la 6 Septemvrie a. c. Intârziaţii cu înscrierea vor fi pedepsiţi conform decisului comitetului şcolar din anul 1926 şi urmăriţi conform legii. La înscriere se cere contractul încheiat cu patronul, extras de naştere, certificat şcolar şi buletinul de vaccinare şi revaccinare. Taxa de înscriere e 300 lei.

Pentru o biserică. Mitropolia Moldovei şi Sucevei a primit un legat de 1.400,000 lei, dat de defunctul inginer silvic Vasile Molescu în condiţiunea de a construi o biserică în satul Adâncata.

† Maria Avrigeanu n. **Şerban,** a a repausat în Domnul în 24 August a. c. fiind în etate de 68 ani. Inmormântarea a avut loc Duminecă în 26 August în cimiterul orăşenesc din Sibiu. Odihnească în pace!

Serviciul poştal aerian se introduce, cu începere dela 1 Septemvrie, pe liniile interne experimentate: Bucureşti—Cluj, Bucureşti—Galaţi—Chişinău, Bucureşti—Iaşi—Cernăuţi. Pe lângă taxele poştale în vigoare, se plăteşte o suprataxă pentru transportul aerian: 5 lei de scrisoare, 2 lei de cartă postală.

Anunţ. Cu data de 1 Septemvrie 1928 cursul inferior al şcoalelor secundare din toată ţara s'a unificat şi ca atare şcolile medii (civile) s'au transformat în gimnazii (cursul inferior al liceului). Pentru mai buna orientare a părinţilor, aducem la cunoştinţă, că, cu 1 Septemvrie 1928 şi Şcoala medie (civilă) din *Sibiu* va funcţiona în viitor cu titlul de gimnaziu. Dupăce liceul va funcţiona numai cu şapte clase, cursul inferior adecă gimnaziul, va avea trei clase. Gimnaziul nostru va funcţiona deci cu trei clase, în care se vor preda aceleaşi studii şi aceeaş materie ca în cursul inferior al liceului. După terminarea celor trei clase de gimnaziu, elevii se pot înscrie în clasa a IV-a a liceului superior, la şcoala superioară de comerţ, în clasa a IV-a a şcoalelor normale sau pot urma la alte şcoale

---

sfinţii episcopi dela Nicheea, după care echinocţiul cădea la 22 Martie şi nu la 9 Martie.

Sfinţii părinţi când aşezau sărbătorile aveau în vedere şi semnele cerului. Ei au pus de pildă sărbătoarea Naşterii Domnului, a soarelui dreptăţii, aproape de solstiţiul de earnă, când soarele îşi întoarce mersul spre vară, când ziua începe a se mări şi noaptea a se micşora. Acest solstiţiu cădea pe atunci la 25 Decemvrie şi Crăciunul se serba la 25. Altă sărbătoare, a naşterei sf. Ioan Botezătorul, au aşezat-o sfinţii părinţi la 24 Iunie, când soarele se întorce spre earnă, ziua începe a se micşora şi noaptea a se mări.

Această aşezare sfinţii părinţi au făcut-o pentru ca creştinii, fiii împărăţiei lui Dumnezeu, numărând timpul din sărbătoare în sărbătoare, după faptele din împărăţia Duhului Sfânt, să fie şi în unire cu faptele, cu semnele, din împărăţia naturei, ca să poată la vreme ară, sămăna, să-şi poată aranja lucrurile după timpul, care depinde de semnele cereşti, schimbările în situaţia soarelui, a lunei şi a pământului.

Deci, nu vă turburaţi, ci arătaţi ascultarea episcopilor de astăzi cu toată încrederea.

Unii turburându-vă liniştea şi slăbindu-vă încrederea în hotărârile sf. Sinod român, spun că am fi căzut supt vre-o anatemă a vre unui sobor ecumenic sau particular (1582). Nu e adevărat. N'am primit calendar străin, catolic sau protestant, ci ne-am întors la calendarul sfinţilor părinţi dela Nicheea, cari ţineau echinocţiul la 22 Martie, şi nu la 9 Martie. Cei cari ţin echinocţiul la 9 Martie, s'au îndepărtat de calendarul sfinţilor părinţi şi *ei* trebue să şi îndrepte greşala.

Unii vă turbură în privinţa hotărârii sf. Sinod că Paştile să fie sărbătorite în anul 1929 la 31 Martie şi nu la 5 Mai (22 Aprilie st. v,) Hotărârea aceasta este în unire cu pravila dela Nicheea că Paştile creştinii să le ţină în Dumineca *întâia* după lună plină după echinocţiul de primăvară. Echinocţiul de primăvară cade la 22 Martie, luna plină pe primăvară va fi la 25—27, Dumineca întâia va fi la 31 Martie. La 5 Mai va fi a cincea Duminecă, şi după a doua lună plină.

Sfântul Sinod n'a putut lăsa Paştile după vechile calcule de data aceasta, pentru că Paştile trebue să fie sărbătorite între 22 Martie şi 25 April; adecă la 5 Mai, nu se poate pune sărbătoarea Paştilor; dacă am pune Paştile la 5 Mai, Dumineca tuturor sfinţilor, adecă am rămânea fără postul sfinţilor apostoli.

Alţii vă mai smintesc cu aceea că Paştile evreeşti vor fi în 1929 după Paştile noastre. Intr'adevăr aşa va fi. Insă aci sunt de vină evreii, cari după 325 au schimbat ziua Paştilor lor. Iar pe de altă parte, pravila dela Nicheea nici nu ne zice să serbăm după Paştile evreilor, ci zice să serbăm după echinocţiu şi ***nu odată*** cu evreii.

Alţii arată că sărbătorind Paştile la 31 Martie, noi românii părăsim unitatea cu biserica Ierusalimului şi celelalte biserici.

Este regretabil lucru acesta, însă chestiunea îndreptării calendarului s'a pus, lumea ortodoxă a recunoscut că calendarul trebue îndreptat. Şi îndreptarea va merge într'acolo ca să fie îndreptate şi calculele pascale.

Că noi Românii am făcut pasul acesta mai repede, se explică prin aceea că în anul 1929, dacă am rămânea la calculele pascale vechi, s'ar produce o perturbare în aşezările bisericeşti, s'ar desfiinţa un post, s'ar strica rânduiala vieţii religioase, ceeace nu poate admite sf. nostru Sinod. Celelalte biserici au rămas în

profesionale cu caracter secundar. Inscrierile la gimnaziul nostru, fosta şcoală civilă din strada Zidul-nou, se fac în: 1, 2, 3 şi 17 Septemvrie a. c. Se primesc elevii cari au terminat cu succes cele patru clase primare. Taxele de înscriere vor fi mai mici ca la liceul «Gh. Lazăr», ear o treime din totalul elevilor vor fi scutiţi de aceste taxe. 25 elevi dela acest gimnaziu vor fi primiţi la masa studenţilor şi 30 elevi vor putea beneficia de câte o bursă de câte 4000 lei sau 1000 lei. — *Direcţiunea gimnaziului de băeţi din Sibiu.*

«ALBINA», institut de credit şi economii, din Sibiu, reia — cu începere de Luni 3 Septemvrie — obişnuitul orar de earnă. Casieria deschisă, în zilele de lucru, între orele 8—12½, şi 3½—5¼, ear Sâmbăta dela 8—12¼.

Spre a reduce abuzul făcut în administratia publică, — prin folosirea în scopuri personale a vehiculelor autorităţilor, — delegaţia comunală din Constanţa a decis ca toate vehiculele primăriei să aibă inscripţia: *«Primăria municipiului Constanţa»*. Măsură, la fel, ar fi nimerită şi în alte locuri.

La noi şi în Anglia. Luptă de concurenţă se duce în Anglia între campaniile de cale ferată şi cele de transporturi cu automobile. La o reducere de preţuri pe calea ferată, automobilele răspund şi ele cu o nouă reducere, — spre folosul publicului călător. La noi? Cei chemaţi îşi bat prea puţin capul cu folosul publicului.

Omor la o mănăstire. Mai multe ziare au publicat ştirea că la sfânta mănăstire Răciula, în Basarabia, o călugăriţă, ajutată de o prietenă a ei, a omorât pe o altă călugăriţă. Relativ la acest omor erarhul mănăstirilor din Basarabia dă următoarele ştiri adevărate: Atât asasinata cât şi asasina, şi complicea ei nu erau propriu zis călugăriţe, ci numai ascultătoare în mănăstire, primite conform regulelor numai pentru o încercare, spre a se putea vedea ţelul vieţii şi modul de purtare a lor. Tunderea în monahism se face numai după o încercare de zeci de ani şi numai după ce se constată că persoana în cauză merită din punctul de vedere moral şi duhovnicesc de a fi primită definitiv în mănăstire.

«Minister al armatei». Consiliul de miniştri francezi a admis în principiu schimbarea titlului ministerul de răsboi în minister al armatei.

---

urmă nu pentru că sânt contra îndreptării, ci pentru oarecare interese locale ale lor, care le împedecă a urmă după adevăr.

Maica Domnului, căreia noi ne adresăm în toate momentele grele în viaţa noastră, să ne lumineze, să ne întărească, şi să-L roage pe Fiul Său şi Dumnezeul nostru să ne trimită duhul credinţii şi al iubirii, duhul păcii, al smereniei şi al ascultării.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Judecată Un judecător în America a pedepsit pe doi beţivi cu închisoare până în ziua de Paşti, când vor trebui să meargă la biserică şi în faţa altarului să jure că nu vor mai bea. Beţivii au primit pedeapsa.

Instigatori, cuprinşi de duhul anarhiei, cutreeră satele din nordul Moldovei şi îndeamnă sătenii să nu respecte hotărârile bisericii noastre cu privire la calendarul îndreptat. Petiţii. semnate — prin punere de deget! — în care se declară, că sub nici o formă calendarul îndreptat sau «nou» nu poate fi primit de «semnătorii» locuitori în sate din judeţul Fălticeni, s'au înaintat ministerului cultelor. Aceiaşi locuitori, în majoritate analfabeţi, mai cer permisiune să-şi aducă un nou preot, spre a forma un cult separat, «pe stil vechi». Toate petiţiile primite s'au trimis mitropoliei Moldovei pentru cercetare.

Impotriva jocurilor olimpice. Cu ocazia jocurilor olimpice, organizate zilele acestea la Amsterdamul Olandei, preotul Dr. Wisse din Utrecht, profesor de teologie, a rostit o mare vorbire sub titlul *Golgota şi Olimpia.* Oratorul consideră jocurile olimpice ca pe unele care îndepărtează poporul de Golgota şi-l apropie de materialism şi de cultul grec şi roman al corpului; Corintul stă astăzi prăbuşit în ruine, aceasta însemnează că oamenii au pierdut pe Dumnezeu şi dau lupte în stadion pentru a dobândi cununa. Pe temeiul acestui fel de gândire, preotul a invitat pe regina Wilhelmina să nu asiste, nici într'un chip, la jocurile olimpice. (Die Christliche Welt).

„Scutul"... O gazetă, menită spre luminarea ţărănimii, *Unirea Poporului* din Blaj, (Nr. din 2 Septemvrie 1928), află astăzi, în România desrobită, nimerit prilej de a reproduce laude la adresa: **„gloriosei dinastii catolice a Habsburgilor"**, sub **„scutul"** căreia ne-am păstrat (!) limbă, datini şi obiceiuri străbune... Ce a ajuns bietul orăşel de pe malul Târnavelor!

Condiţiile de admitere la universitatea din Ierusalim. Secretarul univefsităţii din Ierusalim a publicat condiţiunile peniru admiterea auditorilor din străinătate. Sânt admişi studenţii indiferent de religie şi naţionalitate, cari au terminat 8 clase gimnaziale şi cari au trecut cu succes bacalaureatul. Se recunosc şi certificatele şcoalelor particulare superioare, dar absolvenţii acestor şcoale trebue să se supue unui examen de diferenţă la universitate. Cursurile încep la 15 Oct.

Vistieria regelui Solomon descoperită? O expediţie de cercetare german şi americană se ocupă momentană cu intinse lucrări de desgropare a ruinelor Mizpah, care se află la cca 10 km. depărtare de Ierusalim. Conducătorii expediţiei de cercetare sânt convinşi, că acolo se află renumita şi istorica vistierie a regelui Solomon. A fost descoperit un zid de o mare întindere, care se crede că ar fi zidul de apărare al vistieriei regale. Lumea ştiinţifică urmăreşte cu mare interes rezultatele lucrărilor de desgropare.

La recensământul populaţiei din Statele unite din America, făcut în anul 1926 de Departamentul de comerţ, s'a stabilit, că în Statele unite ale Americei trăesc peste 4.000,000 de evrei.

Cu Palestina. «Lloyd Triestino» italian introduce, începând dela mijlocul lui Septemvrie, o legătură de navigaţie directă şi regulată între Italia şi Palestina. (Pentru ce a întrerupt «Serviciul maritim român» serviciul său direct cu Palestina?)

ŞTIRI LOCALE

Târg. In oraşul Sibiu, târgul de toamnă se ţine în modul următor: Târg de oi 7—8 şi 9 Septemrie, Târg de vite 10 şi 11 Sept., Târg de cai 12 şi 13 Sept., Târg de marfă 14 Sept.

CARŢI ŞI REVISTE

Cooperaţia de credit şi economie din Ardeal şi Bănat la 31 Decemvrie 1927. Lucrare întocmită de *Gh. Constantinescu,* inspector general în centrala Băncilor populare, şi *I. Modrigan,* directorul Federalei «Zorile», comuna Ludoş, judeţul Turda. — Publicaţia, acum apărută, arată situaţia reală a băncilor populare şi a federalelor din această regiune.

Prin locurile sfinte. S'a pus sub presă, ediţia II-a din lucrarea: Ierusalimul cu împrejurimile sale. Prin locurile sfinte unde s'a născut, a pătimit şi a fost înmormântat Mântuitorul lumii, de preot: Grivas Dem. Cruceanu, doctorand în teologie şi litere. Hagiu. Cuprinzând: Leagănul Creştinătăţii. Drumul ce duce spre Cetatea sfântă. — Biserica sf. Gheorghe din Lidda. — Turnul din Ramle: Moscheea albă. — Turnul celor 40 de mucenici. Prin munţii Iudeii: Grota lui Solomon. — In gara Ierusalim. — Poarta Jaffei şi Turnul lui David. — Capela franciscanilor. — Pe drumul patimilor. — Popasurile Mântuitorului. — Arcade Ecce-Homo. — Casa bogatului nemilostiv şi coliba săracului Lazăr. — Casa sfintei Veronica. — Poarta judecăţii. — Piaţa sfântului Mormânt. — Mănăstirea lui Abraham. — Biserica sfântului Mormânt. — Capela Golgota. — Mormântul Domnului. — Biserica sfânta Ana. — Piscina Betseda. — Poarta Mucenicului Ştefan. — Mormântul Maicei Domnului. — Sub poalele muntelui Maslinilor. — In grădina Getsimani. — Mormântului profetului Zaharia. — Cartierele beduinilor. — Moscheea califului Omar. — Peatra făcătoare de minuni. — Grota cu pietre sfinte. — Gaura prin care a trecut Mohamed. — Despre Bastonul lui Moise şi Tablele legii. — Despre Templul lui Solomon. — Zidul de jale. — Bisericile sfântului Iacob şi Arhanghel. Pe creasta muntelui Sionului. — Mormântul lui David. — Prin valea Cedronului şi a Hinomului. — Spre iesiea Mântuitorului. — Peştera sf. Ilie. — Betleem: casa pâinei. — Mormântul Rachelei: soţia lui Iacob. — Ţara Iudeei. — Biserica Naşterii. — Grota laptelui. — Către zidurile Ierihonului. — Betania: satul lui Lazăr. — Cetatea Ierihonului. — Pe coasta dealului Corantania. — Casa vameşului Zacheu. — Mănăstirea sf. Ioan Botezătorul. — Apa Iordanului. — In faţa Mării Moarte. — Locul Sodomei şi Gomorei.

Inscrierile se fac la preotul Cruceanu, dela biserica Cernica, Ilfov

---

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Notificare oficială

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că la Seminarul Teologic ortodox român din Sibiu examenul medical pentru cei primiţi în cursul I se va ţine în ziua de 28 Septemvrie crt. ora 8 dim., iar inmatriculările pentru toţi elevii seminariali în zilele de 28 şi 29 Septemvrie; lecţiile încep Luni, 1 Octomvrie crt., dimineaţa.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 193/928 (131) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Sălaşul-de sus,** din protopopiatul Haţeg, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat; 12 jug. sesiune parohială (fânaţ); câte 2 măs. porumb nesfârmit (à 30 litre) şi câte ½ zi de lucru dela 140 familii; casă parohială cu supraedificate, în stare foarte bună şi stolele uzitate.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Haţeg, la 4 August 1928.

Oficiul protopopesc ort. rom. al tractului Haţeg în înţelegere cu Consiliul parohial.

Dr. C. Popescu
protopop.

Nr. 200/928 (132) 1—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiilor vacante de cl. III **Băreşti** cu filia Sânta-Mărie-Orlea, şi **Silvaşul-de sus** cu filia Lingina, din protopopiatul Haţeg, se publică concurs repeţit cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

1. **Băreşti** cu filia S.-Mărie-Orlea, cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiune parohială în materă 11 jug., în filie 5 jug. fânaţ şi arător adău (bir) câte 2 măs. porumb (à 30 litri) nesfârmit dela fiecare casă; casă parohială şi stola uzitată.

2. **Silvaşul-de-sus** cu filia Lingina, cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiune parohială în materă 8¼ jug. arător şi 16 jug. pădure, în filie 3 jug. fânaţ; adău (bir) din materă 16 măsuri porumb (à 30 litri) sfărimat, din filie câte 5 lei dela 78 familii; câte 1 zi de lucru dela 39 famili din filie; casă parohială în stare slabă, şi stola uzitată.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale, instruate conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis şi se vor prezenta în parohii spre face cunoştinţă cu poporul.

Haţeg, la 20 August 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Haţeg în înţelegere cu consiliile parohiale.

Dr. C. Popescu
protopop.

Nr. 585/1928 (130) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. **III Ungra** din protop. Rupeni (Cohalm) se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Venitele fasionate în coala B, pământul vechi şi cel nou primit din reforma agrară, total cam 16 jug.
3. Dela fiecare familie de români 1 ferdelă grâu (20 litre), cei săraci vor da 1 ferdelă cucuruz, văduvii şi văduvele vor da ½ ferdelă. Familiile de neorustici vor da câte ½ ferdelă cucuruz, iar văduvii şi văduvele lor pe jumătate adecă ¼ de ferdelă cucuruz.
4. Şase stânjini de lemne pentru foc aduse acasă, eventual contra-valoarea lor în bani din cassa bisericii, la caz că nu s'ar da lemne în natură dela comuna politică.
5. Venitele stolare stabilite aprobate şi uzitate în tractul protopopesc Rupeni.
6. Dreptul de a mâna în păşunea comunală atâtea vite câte mână un proprietar din comună.
7. Locuinţă în casele parohiale deplin corespunzătoare.

Concurenţii să-şi trimită cererile de concurs instruite cu documentele necesare în terminul fixat subscrisului oficiu protopopesc, având a se prezenta cu prealabila încunoştinţare a acestuia în comună, spre a celebra, cuvânta şi cânta la biserică, făcând astfel cunoştinţă şi cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. Rupeni (Cohalm) în înţelegere cu consiliul parohial ortodox din Ungra.

Ştena, în 23 August 1928.

Jeronim Buzea
adm. prot.

Nr. 7721 Şcol. (128) 2—3

Concurs

La liceul ortodox-român «Avram Iancu» din Brad sânt vacante următoarele catedre, pentru ocuparea cărora se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Limba română,
2. Limba latină,
3. Limba franceză,
4. Limba germană,
5. Istorie,
6. Geografie,
7. Ştiinţele naturale.

Actele de concurs sânt a se înainta la comitetul liceului ort. român din Brad în terminul legal.

Salariul la aceste posturi se achitează dela stat cu state lunare în regulă.

Sibiu, la 22 August 1928.

Consiliul arhiepiscopesc al arhidiecezei de Alba Iulia şi Sibiu.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuintele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Nr. 451/1927. (129) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Cărpenişul-Preşmerului,** protopopiatul Braşovului, se publică din nou concurs, cu termin de 30 de zile, dela prima reproducere în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Dotaţia dela stat, conform coalei B.
2. Sesie parohială 4 jugăre pământ arător primit dela reforma agrară.
3. Venitele stolare uzitate.

Concurenţii îşi vor înainta cererile lor oficiului protopopesc ortodox român din Braşov, însoţite de toate certificatele de calificaţie şi se vor prezenta înainte de expirarea terminului, în o Duminecă sau sărbătoare, în parohie pentru a sluji şi predica.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial din Cărpinişul-Preşmerului.

Braşov, în 21 Iulie 1928.

Dr. I. Blaga
protopop.

---

(122) 4—4

Concurs de licitaţie

Consiliul parohial ort. român din Pricaz (jud. Hunedoara) dă pe cale de licitaţie cu oferte închise şi verbale *edificarea unei noui biserici.* Licitaţiunea se va ţinea în 2 Septemvrie 1928 ora 2 p. m. în sala şcoalei primare din loc. Doritorii cari voesc a lua în antrepriză această lucrare, au a se prezenta în decurs de 15 zile dela prima publicare, la oficiul parohial din Pricaz, spre a lua informaţii despre edificarea ce se va efectuî. Planul şi preliminarul precum şi condiţiunile se pot vedea în fie care zi la oficiul parohial.

Pricaz, la 7 August 1928.

Ioan Ardeu, preş. consil. paroh. **Ioan Voina,** epit. I.

Văzut: **Vasile Domşa**
protopop

In editura Sfintei Mănăstiri Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. «*La cine ne vom duce?*» de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. «*La luptă dreaptă!*» de Nicolae Colan, profesor.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

A apărut:

Povăţuitorul Creştinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Pepescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Preţul 60 lei, şi porto.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă,* cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea 1 A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul 20 Lei;

In partea 1 B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulcețuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: 20 Lei.

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!" ...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei.

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10·

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poşta'e.

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoştinţă, că în bună înţelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eşit din firma **Schieb & Kauntz.** Numitul domn a preluat singur această întreprindere şi o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onoare la cunoştinţă, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eşit din firma **Schieb & Kauntz,** turnătorie de clopote şi că de-acum voi conduce această întreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

(88) 9—

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 12 Septemvrie 1928 Nr. 64—65

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Onor. «Asociațiunea» (Of.)
Sibiu

Propaganda episcopului împotriva țării

(=) Ajuns celebru pentru atitudinea sa dușmănoasă, manifestată față de tot ce e românesc și ortodox în țara aceasta, episcopul Gustav Carol Mailath, conducător al bisericii romano-catolice ardelene, revenì după câtva timp la sentimente mai creștinești, — deși guvernul nostru n'a găsit de cuviință să ia măsuri (la care de altfel era deplin îndreptățit) convins fiind, că vinovatul îș va recunoaște poate greșala.

Și, în adevăr, episcopul dela Alba-Iulia, într'o scrisoare adresată ministrului instrucției Dr. C. Angelescu, — conform unui act devenit public, — își exprimă mulțumirile cele mai călduroase în urma faptului creștinesc de a fi fost iertat pentru conduita sa din trecut față de România și conducătorii ei, *(«de lui avoir pardonné en bon chretien»...).*

Revenirea prelatului ardelean însă nu era tocmai sinceră: propaganda sa, împotriva României, își reluă cursul cu obișnuita iezuitică șiretenie.

Episcopul Gustav Carol Mailath a dat — cum desvelește astăzi cazul un confrate din capitală — Ordinul circular, Nr. 103 din 15 Ianuar 1928, prin care se învită întreaga preoțime, aflată sub directa sa autoritate, să renunțe la ajutorul bănesc ce-l primește *dela statul român* și să-l pună, sub formă de colecte, la dispoziția *unor școale și instituții culturale maghiare și la dispoziția studenților originari din Ardeal,* **cari învață la universități din Ungaria...**

Se știe lămurit, că studenții maghiari din Ardeal, aflători la universități din Ungaria, sânt organizați — la poruncă din Budapesta — în *societăți «patriotice» de iredentism și spionaj.*

Aceste societăți, care propagă ură înverșunată împotriva românilor, sânt ajutate, prin mijlocirea episcopului romano-catolic Mailath, **cu banii statului român.**

In urma ordinului circular semnat de episcopul nostru romano-catolic, — raportează acelaș confrate, — s'a colectat în Ardeal și s'a trimis în Ungaria o sumă de **peste patru milioane de lei,** — ear colectele întreprinse în Ardeal se continuă...

Mai știm că în bugetul statului român figurează suma de vreo *50 milioane lei,* salarii și ajutoare, pentru personalul bisericilor romano catolice. Episcopul Mailath mijlocește ca o parte însemnată din cele 50 milioane să treacă în ajutorul *societăților iredentiste ungurești și să întreție propagandă, cu banii noștri, împotriva noastră!*

Pe d'asupra: clerul bisericilor *reformate* nu se lasă cu mult îndărăt, ci urmează pilda bună dată de episcopul Gustav Carol Mailath.

Ce urmează d'aici?

Dacă banii ce-i dă statul acestor biserici, trec în străinătate, e semn foarte invederat că bogatul cler romano-catolic, ca și cel reformat, *nici n'are trebuință neapărată* de ajutoarele bănești ale statului; prin urmare, *sistarea* sau cel puțin *reducerea* lor, se impune dela sine, — fără a mai lua în considerare scopul diabolic urmărit cu atâta stăruință chiar de oameni ai bisericilor, care se zic... creștinești.

Ajutoarele și protecția statului român nu mai pot fi dăruite, cu atâta ușoratică generositate, celorce agită din răsputeri pentru *o nouă robire a Ardealului* și a bisericii noastre mereu nedreptățite.

Instalarea protopresbiterului Iliei

Duminecă în 2 Sept. s'a făcut în Ilia instalarea noului protopresbiter al tractului Iliei, Iuliu Josan, fost până acuma profesor de religie la școalele din Deva, în cadrul unei înălțătoare sărbători bisericești și naționale.

La ora 9½ s'a început sfta liturgie în biserica din parohia centrală Ilia, celebrată din partea părinților Dr. George Proca as. cons., a protopopului Iosif Morariu, a noului protopop Iuliu Josan și a preotului Ioan Olariu din Bacea.

La slujba dumnezeiască a luat parte o mulțime de credincioși din Ilia și jur. Răspunsurile liturgice le-a dat corul bărbătesc din Ilia condus de harnicul învățător Nica Savu.

După terminarea sfintei liturgii comisarul consistorial dl Dr. George Proca prin o vorbire potrivită adresată credincioșilor face introducerea în parohia centrală Ilia și în protopresbiteratul Iliei a noului paroh respective pretopresbiter Iuliu Josan, cetindu-se în firul vorbirei gramata arhierească a I. P. S. S. Arhiepiscop și Mitropolit *Dr. Nicolae Bălan,* ascultată cu mare atențiune din partea mulțimei de credincioși, cari la fine au aclamat pe înaltul nostru Ierarh.

FOIȘOARA

Religia în școalele secundare

In jurul proiectelor de progam de materii

Intâmplarea face să-mi cadă în mână două proiecte de program pentru Religie în școalele secundare. Amândouă socotesc a fi publicate de On. Minister al Instrucțiunii Publice și poate chiar pentru a fi discutate. Unul poartă titlul: *Religia* și în notă subpaginală «Lucrată și propusă de Sf. Sinod», iar celălalt: «*Învățământul religios în școalele secundare*», fără a ne indică autorul, dar care este «Comisiunea profesorilor», (?) cum vedeți o firmă misterioasă, probabil vre-o societate anonimă, fiindcă profesorii de religie din țară nu știu să fi exmis vre-o comisiune cu mandat de a alcătui programe.

Dar pe noi, cari purtăm grija unui cât mai bun Invățământ religios, și cari nu căutăm la fața oamenilor, nu ne interesează autorii, ci lucrarea în sine. Vrem să știm câtă grije pedagogică, cât simț practic, câtă posibilitate de realizare aduc proiectele în sine și să propunem eventuale modificări în favorul învățământului, de care ne ocupăm.

Mai întâi să facem o schițare a a fiecărui proiect.

In ambele următoarea distribuție insuficientă de ore: cl. I—III câte 2 ore la săptămână, iar IV—VII câte 1 oră, și următoarea împărțire a materiei pe clase: în cl. I Testamentul vechiu și nou, în cl. II Testamentul nou, în cl. III și IV Istorie bisericească (universală și națională) în cl. V, Dogmatică, în clasa VI Morală și în cl. VII Filosofie creștină (apologetică), — deci principiul corect *istoric-genetic.* Deosebirea e, că în vremece al «Comisiunii profesorilor» (?) vorbește hotărât de câte 2 și 1 oră de clasă, al Sf. Sinod vorbește la cursul superior și de una și de două ore, dându ne să înțelegem, că lasă «după cum va vrea cel mai mare» peste școale (principiu bisericesc cu înțeles falșificat, și care azi e practicat cu caracter de dogmă).

Sf. Sinod propune în cl. I 11 lecții din V. T. și 34 lecții din N. T. «Comisia»: 20 din V. T. și 25 din N. T. Și unul și altul cere luarea *Predicii de pe munte.* La cl. II Sf. Sinod cere să se ia în 45 lecții parabolele și învățăturile lui Isus, iar «Comisiunea» în 47 de lecții — minunile și parabolele lui Isus. — La cl. III, primul proiect propune 45 de lecții, al doilea 48, ambele amestecând istorie bis. univ. cu dogmatică. — La cl IV, pentru câte 1 oră la săpt., Sf. Sinod propune 42, iar «Comisiunea» 27 lecții. (De aici încolo Sf. Sinod face observarea, că dacă se ia în 2 ore, fiecare lecție se va desface în două) — La cl. V primul proiect propune pentru 1 oră la săpt. 44 lecții de dogmatică și un supliment de liturgică, iar al doilea proiect cere 25 lecții. — La cl. VI se va luà după Sf. Sinod 44 lecții de morală, iar după «Comisiune» 14. — La cl. VII, tot în câte 1 oră, 40 lecții de filosofie creștină după Sf. Sinod și 26 după «Comisiunea profesorilor» (?!)

Și acum, după această paralelă edificatoare, care dovedește ce greu e să alcătuiești programe cu oameni, cari n'au lucrat practic niciodată în învățământ, să examinăm și mai amănunțit programele propuse.

De ce să ia religia în școala secundară? Pentru a înmulți cunoștințele elevilor? Pentru a face istorie? Ori pentru a da prilej profesorului să facă filosofie pentru sine? — Și un proiect și altul prea au pierdut din vedere pe *elev,* sufletul lui la diferitele epoci ale vârstei școlărești. Materia se grupează, nu dupăcum cere sufletul elevului și materia în sine, ci după anumite idei, cari amin-

A urmat vorbirea noului protopresbiter Iuliu Josan, pe care în reazumat o publicăm în următoarele:

«Aşa să ne socotească pe noi oamenii, ca pe nişte slugi ale lui Hristos şi întocmitori ai tainelor lui Dumnezeu». I Cor. 4, 1.

Iubiţi creştini!

In această zi de sărbătoare a bisericii noastre a sufletului nostru de creştini şi a mea ca unul chemat şi învrednicit de Cerescul Părinte de a primi azi misiunea de protopresbiter al tractului Ilia, cu sufletul dornic de o povaţă şi îndrumare potrivită şi folositoare pentru noua mea misiune, către cine şi spre ce m'aş îndrepta cu toată speranţa de reuşită, cine şi ce m'ar putea povăţui şi da deviza pentru viitor — decât El, Mântuitorul Isus, care ne-a grăit nouă prin glasul Său dumnezeesc şi prin glasul sfinţilor Săi Apostoli. Drept aceea isvor nesecat de îndreptare am găsit în cuvintele citate mai sus.

In înţelesul acestora viu eu azi să primesc încredinţarea cea nouă, considerându-mă în întregimea firii mele servitor cu dragoste şi iubire neţărmurită faţă de Acela, din învăţăturile căruia mi-am nutrit sufletul şi inima şi mi-am luminat mintea, învăţături cari şi până azi mi-au fost cel mai scump tezaur şi isvor dătător de putere pentru a muncì acolo unde am fost până azi, şi cari învăţături îmi vor fi şi în viitor scut şi apărare întru nevoi şi necazuri, precum şi unicul arzenal din care îmi voiu putea procura mijloacele trebuincioase pentru noua mea misiune.

Mântuitoruiui Isus vreau să-l servesc şi, pentru răspândirea învăţăturilor Lui fericitoare, îmi voiu angaja toată puterea mea sufletească şi spre servirea Lui vă voi invita totdeauna din acest loc sfânt al lăcaşului dumnezeesc.

Şi tot în înţelesul acestora voesc să fiu săvârşitorul şi întocmitorul sfintelor taine dumnezeşti, taine dumnezeeşti, prin cari se revarsă asupra noastră cel mai înalt har dumnezeesc menit a ne mântui şi a ne ferici vremelnic aci şi pentru totdeauna în lumea de dincolo de mormânt.

Pătruns de aceste sentimente am primit înaltul dar la 16 Iulie din partea Inalt Prea Sfinţiei Sale Arhiepiscop şi Mitropolit *Dr. Nicolae Bălan,* căruia am să-i mulţumesc pentru înţeleapta şi luminata sa îndreptare şi sfătuire pentru întreaga-mi viaţă. El a fost cel mai iscusit grădinar care a pregătit stratul sufletului meu şi a sădit într'însul sămânţa din roadele căreia mă nutresc şi mă îndulcesc şi eu, şi din cari prin glasul meu vă nutriţi sufletele şi Dvoastră. Pentru dânsul în toate zilele vieţii noastre eu protopopul vostru şi voi credincioşii încredinţaţi conducerii mele, vom spori zi de zi sentimentul de iubire fiiască binemeritată de acest înalt Ierarh şi Stăpân al nostru.

Cu aceste sentimente primesc încredinţarea misiunii mele din partea comisarului arhiepiscopesc a P. C. Sale Dr. George Proca şi preiau oficiul din mânile înaintaşului meu administrator protopopesc al acestui tract vacant până azi, din mâna P. C. Sale protopop Iosif Morariu, cari, ambii şi-au câştigat un loc ales în sufletul meu şi pe cari cu toţii îi împărtăşim de recunoştinţa, stima şi dragostea noastră.

Cu aceste sentimente în suflet, — cari sunt isvorul dragostei şi iubirii părintelui faţă de fii săi, — vă primesc sub grija mea duhovnicească pe voi iubiţi credincioşi ai tractului şi parohiei Ilia, şi vă invit cu căldura părintelui care vă iubeşte să vă înşiruiţi în jurul meu şi primind dar luminător din darul primit de mine, dela acela care azi reprezintă cu atâta înţelepciune biserica noastră de din coace de Carpaţi şi vă încredinţezi, că *voesc să fiu tuturor de toate, scutit ae orice consideraţie lumească, în toate cele bine plăcute lui Dumnezeu.*

Şi acum să ne contopim sufletele şi inimile şi cugetele noastre şi cu un glas să ridicăm rugăciunea noastră spre Cerescul Părinte rugând harul şi binecuvântarea Sa peste noi şi peste sfânta noastră biserică, în care vrem să-l aducem jertfa cea fără ge sânge pentru fericirea noastră şi preamărirea Prea Sfânt numelui Său. Amin.

•

Credincioşii au aclamat cu căldură pe noul lor părinte şi păstor sufletesc.

•

A luat apoi cuvântul venerabilul protopresbiter al Dobrei Iosif Morariu fost timp de 2 ani adm. al acestui tract, luându-şi rămas bun dela credincioşii tractului Iliei cari îşi primesc pe noul lor şef tractual.

•

A urmat apoi o masă comună luând parte întreaga inteligenţă din localitate fără deosebire de confesiune şi naţionalitate, o parte însemnată din preoţimea tractuală şi mulţi intelectuali din jurul Iliei.

S'au rostit mai multe toaste: pentru Maiestatea sa Regele Mihai, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, noul protopop etc.

•

Incheiem acest scurt raport cu cuvintele cu care şi-a încheiat dl comisar cons. vorbirea de instalare: «iar sfârşitul poruncii este dragostea din inimă curată şi din ştiinţă bună şi din credinţă nefăţărită» (I Timotei 1, 5).

Dorim noului protopop viaţă îndelungaţă şi plină de mănoasă activitate pastorală.

Nr. 8985/928 Ep.

Circulară

către toate Oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Ministerul cultelor cu adresa Nr. 29924/928 ne trimite adresa Minist. finanţelor Nr. 178520/928 de cuprinsul următor:

«In vederea aranjării şi achitării creanţelor pe cari supuşii români le au faţă de debitorii unguri, care urmează a se face conform conform convenţiunilor financiare ungaro-române publicate în Monitorul oficial Nr. 279 din 19 Decemvrie 1924, avem onoarea a Vă ruga să binevoiţi a dispune să se ia măsurile necesare şi să ni se înainteze cât mai neîntârziat tablouri exacte de creanţele ce organele pendinte ar mai avea şi actualmente faţă de: a) statul ungar, indicând departamentul şi autoritatea în subordine; b) persoane private sau juridice ungare.

Tabloul va cuprinde următoarele date: 1. Numele creditorului, 2. Numele debitorului, 3. Data contractului, 4. Capitalul împrumutat, 5. Felul împrumutului (ipotecar, comunal etc), 6. Moneda în care s'a contractat împrumutul, 7. Timpul de amortizare, 8. Dobânzile, 9. Observări, (aici se va indica situaţia în care se prezintă actualmente bilanţul fiecărei creanţe)».

Indrumăm oficiile protopresbiterale şi parohiale din arhiepiscopia noastră să întocmească tablourile conform indicaţiunilor cuprinse în adresa Ministerului finanţelor mai sus citată, despre creanţele ce eventual au protopresbiteratele sau parohiile noastre faţă de statul ungar sau faţă de persoane private sau juridice ungare, şi să înainteze acele tablouri de urgenţă Ministerului cultelor, de unde se vor transpune Ministerului finanţelor.

Sibiu, 6 Septemvrie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Gloanţe în pivniţă. La parohul romano-catolic din comuna Bisericani, din judeţul Odorhei, s'au găsit, ascunse în pivniţă, câteva mii de gloanţe. Sfinţia sa, parohul, spune că li-a găsit. . într'o fântână (!?). Cercetarea se face.

---

tesc catedra universitară. Religia, dacă vrea să facă educaţie, — ce noţiune grea pentru anumite capete! — trebue să prindă la braţ viaţa, care trece cu sau pe lângă noi!

Dacă avem să facem *istorie,* adecă înşirare cronologică de date şi fapte, atunci aprob, ca în cl. I să se ia T. V. şi T. N., dar dacă vreau să fac religie, — nu pot aprobà. Sufletului elevului îi trebue *viaţă vie,* pe care s'o înţeleagă par'că prin intuiţia lui proprie, nu schelet sec de istorie, îi trebue fapte concrete, fapte, de cari se întâmplă sau se pot întâmplà şi azi, virtuţi şi păcate vii, cari să umble parecă pe picioare. Şi ce simplu, ce minunat i le dă Testamentul vechiu, şi ce minunat şi cât de pedagogic pregăteşte el sufletul pentru înţelegerea T. Nou, cel atât de concis, de abstract, cu toată simplitatea stilului său! Şi ce emoţiuni religioase îţi poate deşteptà! Gândiţi-vă, vă rog, la Saul cel bun, modest, cum devine rău, la David copilandrul urgisit de Saul, cum Dumnezeu ocroteşte pe David cel atâta de superior în lupta lui cu Saul, la David cel smerit şi totuşi atâta de mare, la David şi Ionatan! — O, dar ce să ceri dela oameni, cari în Biblie caută etimologii şi cuvinte pentru o «nouă teorie» isagogică sau istorică, ce le roade credinţa, le distruge simţul de cunoaştere şi asimilare a ceea ce e dulce, fermecător, edificator în Biblie! — Domnilor autori de programe, aţi văzut vre-odată ce aduce lacrimi în ochii copiilor? Ideile abstracte, cele cari fac şi predica de pe amvon stearpă? Şi ştiţi oare dv., că dacă ai putut identificà până la lacrimi pe elev cu eroul biblic ai atins cele mai delicate coarde, cari vor vibrà poate viaţa lui întreagă, ai făcut adevărată educaţie religioasă, lucru, pe care nu-l poate face cu aşa răsunet toată silogistica lumii? Dacă se ştie, de ce se prezintă elevilor schelete drept viaţă? — Lăsaţi pentru cl. I numai T. V., dar un T. V. viu, grăitor!

Dar absenţă de concepţii şi practică pedagogică se vede şi din faptul, că pentru a exemplificà b. o. pe judecătorii biblici propune a se luà *Samson!* Poate onor. autori simpatizează mult cu Dalila şi nu vreau să ne-o spună decât indirect? Şi ce educativă e alegerea de judecător a lui Ghedeon! — Şi de tot nepedagogic este a cere să se ia între primele lecţii de T. N. *Predica de pe munte,* cea atâta de abstractă, cea care rezumă aşa de concis toată evanghelia, cea care trebue să încheie, — aşa îţi spune practica şi sufletul copilului —, lecţiile de T. N.

Când se împarte T. N. şi pe clase şi în lecţii se greşeşte nespus de mult. Să se ia întreg în cl. II. Intâi viaţa şi minunile Domnului, lăsând deoparte pe cele cari se repetă sau au o imprtanţă mai mică, sau ale căror idei fundamentale se întâlnesc prea des, şi apoi să se ia parabolele, — dar nu toate, nu e lipsă de toate, ci să i se mai lase şi bisericii să propoveduiască, ci vre-o 10—12; şi explicarea lor va duce aşa de natural şi de uşor la înţelegerea *Predicii de pe munte.* Aşa se aplică principiul dela aproape la departe, dela concret la abstract.

Nu pot să nu asociez şi programa Şcoalei normale. Acolo avem o mulţumitoare programă la T. V. şi o seacă, nepotrivită programă la T. N. Şi «Comisiunea profesorilor» cearcă să ne vâre în mare parte tocmai ce e rău în programa şcoalei normale. (Aceste două programe nu au cumva acelaş autor? Il rog să nu ţie aşa de mult la «competenţa» dsale, cât la binele şi uşurarea muncii elevilor şi a profesorilor, că e în favorul şcoalei şi al vieţii).

La Istoria bisericii creştine universale se face prea brusc trecerea dela Biblie la Istorie. Trebue să trecem prin Faptele Apostolilor, fiindcă avem de a face cu copii. Şi e greşit să se ia lecţii de dogmatică pură! Dogmele şi cunoştinţele liturgice să fie concluziile firesti ale unor lecţii de istorie, nu dogmatică în istorie. Cel mult, la o repetire, se vor aranjà în sistem. Tainele se vor lua, atât cât trebue, la T. Nou, când se va vorbi de aşezarea tainei sf. Euharistii, iar la Istorie se va dovedi numai, că biserica le-a practicat totdeauna. Şi să nu se ia anapoda (Euharistia şi nunta, — lecţie). Se face o ireparabilă greşală, las, că se cere o imposibilitate, — când se pretinde a se lua într'o lecţie sinoadele III—VII, deşi în aceste capitole de istorie se găsesc atâtea momente edificatoare pentru sufletul în formaţie. Dogmele, expuse, aşa cum se face foarte des la noi, nu lasă urmele, pe cari le lasă dovedirea luptelor, ce s'au dat pentru apărarea lor. Elevul caută acţiune.

La Istoria bisericii româneşti, nu ştiu de ce se stăruie asupra lui Metodiu şi Ciril. Pentru Bulgari? Asta e chestie de metodă, nu de programa de materii. Dece se face lecţie din

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Pe liste de subscripţie —

S'a colectat, cu listele de subscripţie, în parohiile protopopiatelor:

Agnita: Beneşti Lei 50, Chirpăr 645, Coveş 80, Fofeldea 50, Găinari 68, Hundrubech 100, Noistat 100, Iacobeni 600, Ighişul vechi 438, Marpod 110, Merghindeal 419, Proştea 81, Săsăuş 635, Seliştat 476, Şoarş 300, Şomărtin 231, Vărd 9, Vecerd 350 şi Zlagna 720, în total . 5462

Avrig: Glimboaca Lei 1171, Porumbacul de jos 933, Sebeşul de sus 623, Ucea de sus 200, în total 2927

Bran: Codlea 555, Fundata 500, Ghimbav 270, Holbav 379, Măgura 1060, Moeciul de jos 969, Peştera 400, Predeal 380, Şimon biserica veche 700, Şirnea 330, Sohodol biserica veche 250, Vulcan 339, în total 6132

Braşov: Bacifalău 860, Herman 1800, Rodbav 500, în total 3160

Cohalm: Agoştin 900, Archita 567, Beia 360, Buneşti 214, Crihalma 917, Drăuşeni 640, Felmer 322, Jibărt 900, Mateiaş 121, Recaşul de jos 127, Roadeş 146, Văleni 675, în total 5889

Dobra: Almaş-Sălişte cu filia Braşeu 150, Cerbia 200, Fintoag 90, în total 440

Geoagiu: Almajul de mijloc 85, Ardeu 70, Băcăia 271, Boiu 50, Bozeş 1100, Bulbuc 30, Feredeu 205, Folt 578, Geoagiul de jos-Joseni 288, Geoagiul de jos-Suseni 160, Homorod-Joseni 24, Mada 128, Porcurea 48, Rapoltel 305, Valea-mare 54, Voia 180, în total 3576

Haţeg: Măceu 165, Sânpetru 180, în total . . . 345

Ilia: Bacea 55, Băgara 110, Băreşti 80, Boz cu filia Târnaviţa 131, Branişca 160, Câmpuri 250, Certejul de jos 290, Godineşti 50, Gurasada 640, Sârbi 19, Tătăreşti 200, Visca 241, Vorţa cu filia Valea-Lungă 400, în total 2626

Jiu: Federi 25, Livezeni 685, Măleia 167, Petrila-Lunca de sus 700, Petrila-Poeni 250, Vulcan 450, în total 2277

Mediaş: Aţăl 169, Buzd 70, Curciu 850, Dârlos 200, Fráua 128, Haşag 210, Ighişdorful-nou 41, Mediaş 320, Moşna 200, Păucea 79, Richişul 100, Şeicamare 325, Veseud 312, în total 3004

Mercurea: Apoldul de jos 680, Apoldul de sus 107, Armeni 500, Beşinău 50, Blaj 220, Bogatul-român 145, Boz 250, Broşteni 477, Cărpiniş 102, Cunţa 151, Gârbova 430, Gusu 100, Lupu 85, Mercurea 734, Păuca 65, Poiana 400, Reciu 243, Sângătin 855, Spring 350, în total 5944

Oituz: Boroşneul-mic Lei 80, Cernatul de jos 510, Gheorgheni 540, Marcoş 260, Mercurea-Ciuc 480, Poiana-Sărata 3400, Tg.-Săcuilor 1265, Teliu 3300, Vama Buzău 110, Zabala 480, în total 10,425

Orăştie: Beriu Lei 540, Bucium 55, Câstău 1055, Costeşti 90, Cugir 232, Dâncul-mare 77, Dâncul-mic 216, Gelmar 348, Ludeşti 260, Măgura 212, Mărtineşti 415, Orăştie 120, Orăştioara de jos 476, Orăştioara de sus 200, Pişchinţ 26, Pricaz 450, Romos 308, Romoşel 1720, din cari se remarcă Poenariu Moise cu 1000, Sibişelul nou 240, Sibişelul vechi 176, Simeria cu filia Ripaş 717, Toltia-mare 650, Turdaş 1979, în total . . 10,562

Sălişte: Amnaş Lei 310, Cristian 410, Galeş 40, Sibiel 1095, Tilişca 900, Vale 627, în total . . . 3382

Sebeş: Cotiti Lei 50, Cioara 410, în total . . 460

Sf. Gheorghe: Bătaniimari Lei 150, Budila 800, Chichiş 410, Hăghig 393, Mărcuş 134, în total . . 1887

Sibiu: Cisnădie Lei 665, Ocna de sus 200, Ruşi 183, Turnişor 200, în total 1248

Sighişoara: Apold Lei 507, Criţ cu filia Cloaşterf 584, Daia 500, Albeşti 450, Hendorf 344, Retiş 96, Săcel 160, Saschiz 150, Şarpotoc 150, Şoard 100, Sighişoara 787, în total . 3828

Târnava: Abuş Lei 207, Blăjel 240, Bobohalma 476, Boian 110, Căpâlna de sus 510, Chesler 59, Cuştelnic 208, Laslăul-român 411, Lepindea 433, Şoimuşul-român 200, Cornești 473, Subpădure 43, Suplac 10, în total 3380

Târnava-mare: Copşamare Lei 480, Dumbrăveni 330, Felţa 247, Hetur 327, Hundorf 348, Laslea-mare 300, Mălâncrav 197, Nadeşul 140, filia Roandela 322, Seleuşul-mare 221, Şaroşul săsesc 2250, în total 5162

Zarand: Birtin Lei 58, Blăjeni-Criş 59, Blăjeni-Grosuri 25, Blăjeni-Plai 40 Blăjeni-Sat 80, Buceş-Vulcan 500, Bulzeştii de jos 252, Bulzeştii de sus 355, Căraci 100, Cărăstău 75, Dupăpeatră-Sat 43, Dupăpeatră-Valea-Porcurii 50, Grohot 100, Juncul de jos 359, Lunca 208, Luncoiul de jos 328, Luncoiul de sus 258, Potingani 105, Prihodişte 390, Ribicioara de jos 139, Ribicioara de sus 115, Ribiţa 350, Stănija de jos 160, Stănija de sus 350, Tomnatecul de jos 112, Ţărăţel 270, Ţebea, 353, Vaca 705, Valeabrad 30, Zdrapţi 100, în total 6069

Total Lei 88,185

Suma de mai 'nainte 4.396,620

Total general Lei 4.484,805

Teoctist al II-lea şi Nifon? Dece una din întemeierea mănăstirilor? Ce rost are pentru un copil de cl. IV chestiunile: înfiinţarea facultăţilor de teologie şi restaurarea monumentelor istorice, biserica şi Regulamentul organic, şi legea clerului? Şi «Comisiunea» de ce nu simpatizează cu Ilie Ioreste?

La Dogmatică avem o împărţire mai bună. Sf. Sinod încarcă prea multe lecţii pentru o oră şi «Suplimentul de liturgică» se poate trata la Morală (la Decalog şi Poruncile bisericeşti).

La Morală se amestecă chestii de istorie, de dogmatică şi de apologetică, şi se lasă netratate poruncile bisericeşti. Proiectul Sf. Sinod se prezintă mult mai slab decât celălalt, care încă are însemnate scăderi. Morala e bine să aibă o parte introductivă, unde elevul face cunoştinţă cu diferitele sisteme de morală, o parte generală care-i va da noţiunile moralei creştine, şi partea specială unde va veni partea aplicativă şi se vor lua chestiunile grupate în poruncile Decalogului, ale celor 8 porunci, câteva noţiuni de drept canonic şi al ţării (cât priveşte laturea morală), încheind admirabil cu *Fericirile* într'o explicaţie largă, întruchipând icoana unui creştin ortodox fericitor şi fericit. Ordinea aceasta ajută în viaţă şi la cercetarea conştiinţii cu ocazia spovedaniei.

Apologetica, puţin cam încărcată, altcum destul de bine.

Să resumăm: ambele proiecte urmează în înşirarea materialului pentru Religie principiul sănătos şi natural numit istoric-genetic. Dar pentruca Religia să poată face în adevăr educaţie în şcoala secundară, într'o vreme ca a noastră; se rezervă prea puţin timp. In America b. o. în fiecare zi lecţiile încep cu lectură din Biblie, care stă permanent pe catedră, în clasă; tot acolo, biserica are zilnic ½ de oră de catehizare a elevilor în biserică, catehizare împreunată cu rugăciune. Ceva asemănător este şi la Englezi. Prin urmare iată că nu cerem mult, când stăruim pentru 2 ore religie de clasă. — Când se împarte materia pe unele clase, şi aceasta în lecţii, proiectele pierd din vedere elevul ori socotesc, că elevul este pentru profesor, nu acesta pentru elev, iar pe alocurea găsim confusie între chestiunile ce au să se ia la o materie sau la alta.

Dar în afară de aceasta proiectele nu ţin samă de viaţa religioasă specifică, ce se desfăşoară într'o anumită eparhie. Şi dacă Religia din şcoală nu are de scop să ajute viaţa din afară, ce rost mai are să se propună? Ori această cerinţă aduce cu sine două propuneri: 1. programul de materii să nu cuprindă *lecţiuni*, ci *chestiuni*, cari au să se ia, iar gruparea lor în lecţii să se lase deocamdată în grija profesorului, şi 2. în cadrele programului general, eparhiile să aibă dreptul a cere şcoalei să desvolte mai mult acele lecţiuni, pe cari le necesită viaţa religioasă depe teritorul său (altă preocupare religioasă găsim în părţite Ardealului, alta la Sibiu, alta în Moldova şi Basarabia, alta în Muntenia). Rog să nu se înţeleagă deplasat această afirmare a mea, să nu se pună problema «patriotic», ci real, scopul fiind tocmai unificare sufletească, însă nu poruncită, ci *crescută*.

Şi la Religie să se caute a influinţa prin toate lecţiile sufletul întreg, iar materia în mare, la Biblie va grăi inimii, la Istorie voinţii, la Dogmatică, Morală şi Apologetică — intelectului. Şi cunoştinţe, şi convingere, şi educaţie morală şi şi formală! — Şi aceasta e, şi chestie de programă de materii, nu numai de metodă.

Şi încă ceva de natură practică. Dece nu s'a admis program de materii identic cu cel al şcoalei normale (cu excepţie clasei ultime)? Sufletul elevilor acestor şcoale e diferit alcătuit? Unde rămânem cu pretinsa unificare de programe şcolare? — Se face un mare bine, dacă se îndreaptă programa şc. normale la cl. II (unde e seacă, necorăspunzătoare vârstei elevului) şi la cl. VI, şi îndreptată se introduce şi în celelalte şcoli secundare.

Ceeace am spus nu e teorie. E experienţa unuia, care, procedând aşa cum recomandă şi altora, a putut face din urgisitele ore de Religie, ore de înălţare sufletească, ore dorite, aşteptate de elevi.

*

Pentru comparare din partea celor în drept, (şi poate încă la vreme potrivită) las să urmeze programa întocmită de mine şi acceptată de consiliul profesoral al şcoalei normale «Andrei Şaguna», pe baza căreia am lucrat la catedra de religie. In această programă sunt înşirate chestiunile, nu lecţiile, pe cari le-am arajat şi studiat apoi în Planul analitic.

Această programă a ţinut seamă şi de cea întocmită de On. Minister,

Dela sate

— Inaugurarea Casei culturale „Ioan Cav. Puşcariu“ din com. Sohodol-Bran —

In stânga şoselei ce duce dela Braşov la Bran, apropiindu-te de Tohanul nou, ţi se desfăşoară înaintea ochilor panorama pitoreştei comune de munte, Sohodol.

Aşezată la poalele măreţului munte Bucegi, este una din cele mai însemnate comune brănene, atât prin bogăţia pometurilor, cât şi prin faptul, că această comună este obârşia naşterii atâtor bărbaţi de seamă, între cari amintim pe Ioan Cav. Puşcariu, fost septemvir la Casaţia ung.; Dr. Ilarion Puşcariu, fost arhiereu; Dr. Sextil Puşcariu, Dr. Emil Puşcariu, actuali profesori de universitate; inginer Valeriu Puşcariu, fost secretar de stat etc., bărbaţi distinşi prin opera ce au desfăşurat.

Osebit de aceasta, intrând în comună, îţi fac bună impresie aşezările rânduite şi curăţele ale locuitorilor, edificiile bine întreţinute ale celor două biserici şi două şcoale, precum şi hărnicia şi deşteptăciunea locuitorilor ei.

Pe urmele muncii depuse de preoţii şi învăţătorii comunei, viaţa culturală se prezintă în bune condiţii. Sohodolenii iubesc biserica, şcoala, cetitul.

Evenimentul mai nou, cultural, pentru comuna noastră, este sfinţirea şi inaugurarea Casei culturale, dela 26 August, care este aşa zicând, coroana străduinţelor pentru luminarea şi cultura poporului, realizată în special de neobositul preot Victor Puşcariu, secundat de învăţător-director Ioan Puşcariu.

In 1927 se înfiinţează de către conducătorii susamintiţi Cercul cultural al «Astrei» «Ioan Cav. Puşcariu» şi Societatea tinerimii «Sf. Gheorghe»; lipsea însă casa de cetire a Cercului şi a societăţii tinerimii.

Mulţumită bunei chivernisiri a averii bisericeşti, precum şi ajutorului oferit de guvern, în sumă de 40,000 Lei, se realizează şi acest gând.

Cu ajutoarele primite, în vara aceasta se repară cele 3 camere ale casei parohiale, din care o cameră menită pentru atelierul şcolar de tâmplărie, iar două pentru casa culturală.

Anunţat din vreme, actul sfinţirii şi inaugurării, şi favorizat de un timp frumos, mult popor din comună şi oaspeţi din jur s'au grăbit să asiste; între aceştia erau: dl ministru Alex. Lapedatu, dl Victor Mateescu, prefectul judeţului Braşov; dl Dr. Sextil Puşcariu profesor universitar; dl ing. Valeriu Puşcariu ş. a.

Intreg poporul cu oaspeţii au asistat la serviciul divin în biserică şi la actul sfinţirii şi inaugurării Casei culturale, savârşit de preoţii Victor Puşcariu, Valeriu Puşcariu şi Dr. Nic. Stinghe.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul coloniei de vară din Bran, bine condus de dş. Nichita.

In predica dela sfârşitul serviciului divin, în biserică, păr. protopop onorar, Dr. Nic. Stinghe, vorbeşte asistenţei despre biserică, despre credinţa ortodoxă, care a ferit veacuri d'a rândul poporul nostru de ademenirile răuvoitorilor neamului.

După serviciul divin se face sfeştanie pentru sfinţirea Casei culturale, la sfârşitul căreia păr. Victor Puşcariu vorbeşte poporului despre rostul Casei culturale şi al culturii în general. Arată mijloacele prin care se poate câştiga cultura prin gazete şi cărţi bune, pe care le pune la 'ndemână Casa culturală, îndeamnă credincioşii să o cerceteze cât mai des în sărbători şi'n serile de earnă. Termină aducând mulţumiri oaspeţilor, pentru onoarea de a fi participat la această festivitate culturală.

Se vizitează apoi Casa culturală, împodobită cu tablouri istorice, biblioteca, precum şi atelierul cu admirabila expoziţie de obiecte lucrate de elevii claselor supraprimare conduse de învăţătorii Ioan Puşcariu şi Cristina Puşcariu. Vizitatorii sânt plăcut impresionaţi.

La ieşirea dela Casa culturală, dl ministru Al. Lapedatu şi dl prefect al judeţului se întreţin cu sătenii, interesându-se de situaţia şi necazurile lor şi dându-le încurajări şi asigurări de sprijin.

La ora 4 d. a. a urmat hora tinerimii, constituită în «Societatea tinerimii Sf. Gheorghe», sub conducerea preotului Victor Puşcariu şi înv. Ioan Puşcariu, apoi expoziţia de copii mici, organizată la Şcoala primară Nr. 1 din loc, unde juriul în frunte cu dl Dr. A. Stoian, medic în Braşov, decerne premii în sumă de Lei 2000, celor 25 mame care au prezentat copiii cei mai bine desvoltaţi.

O horă mândră închee serbarea culturală. *Coresp.*

O sută de ani s'au împlinit în 4 Septemvrie 1928 dela naşterea fericitului adormit în Domnul, mitropolitul *Miron Romanul.* Biserica noastră a sărbătorit cu pietate data aceasta, pomenind în cucernică închinare pe arhiereul cu spirit luminat, care în grele împrejurări, năpăstuit de stăpâniri duşmănoase, a păstorit biserica ardeleană vreme de un pătrar de veac, până în ziua de 13 Oct. 1898, când a trecut la cele veşnice. O frumoasă biserică, ce a zidit în comuna sa natală din Bihor, îi păstrează cu dragoste amintirea pentru toate timpurile.

Congresul ligii pentru împrietenirea popoarelor prin biserică

A ţinut Duminecă seara, 26 August a. c., prima sa şedinţă populară în sala festivă Smetana din palatul reprezentativ al oraşului Praga. A prezidat însuşi preşedintele ligii, arhiepiscopul *Söderblom* din Upsala, iar la masa prezidială au mai şezut episcopul ortodox Irineu din Novy Sad (Serbia), fostul ministru englez Fischer şi W. Dickinson.

Preşedintele congresului, prof. Zilka (Praga) deschide şedinţa în limbele: cehoslovacă, engleză, germană şi franceză (toate aceste patru limbi au fost folosite de diferiţi vorbitori la toate şedinţele). La ordinea zilei eră tema asupra *educaţiei spre pace* în general şi faţă de tineret în special. Intre oratori au vorbit foarte instructiv şi arhimandritul *Scriban.*

Luni 27 August a. c., la ora 10, s'a deschis în mod oficial în incinta parlamentului cehoslovac congresul al patrulea general al ligii bisericilor. S'a dat citire telegramei din partea preşedintelui Masaryk care se afla pe terenul de manevre. D-sa accentuiază că porunca lui Isus despre iubirea aproapelui nu poate avea alt înţeles decât că opreşte orce forţă şi agresiune contra aproapelui, însă totodată că apărarea este permisă.

Preşedintele Curţii de apel (Berlin) Dr. Walter Simons a vorbit despre «Bazele religios-morale ale păcii mondiale». Intre altele a zis că garanţiile de drept nu pot asigura nici când pacea mondiala, de oarece aceste garanţii nu sânt scutite de zguduirile provocate de pasiunile omeneşti. De aceea este de trebuinţă o bază religios morală care singură este în stare să asigure pacea între popoare. D-sa nu-şi prea face multe speranţe în privinţa pactului Kellogg, deoarece chiar până la semnare acest pact a suferit o mulţime de schimbări. Semnarea s'a făcut cu mare fast, însă dacă semnatarii în conştiinţa lor nu sânt conduşi de gânduri religios-morale despre pace şi iubire reciprocă, acest pact nu va avea îndeajunsă autoritate morală. Simons a mai vorbit mult despre chestia minorităţilor etnice strâns legată de autodeterminarea popoarelor, ceeace însă nu înseamnă deloc că statele sânt obligate a îndeplini *toate* dorinţele minorităţilor etnice. Pe de altă parte minorităţile etnice trebue să respecte limba statului şi să o înveţe. Soluţiunea cea mai bună se va afla nu pe baza de drept, ci pe cea de morală.

Luni, după masă, sub presidiul episcopului Ammundsen, s'a discutat asupra problemei dezarmării; a vorbit excelent preotul Ilie Gounelle, este unul dintre cei mai buni oratori francezi; el a zis că politica internaţională trebue să fie inspirată de morala creştină, că este de trebuinţă o conştiinţă internaţională-morală, care să se resimtă în sufletul popoarelor şi a indivizilor, şi atunci războiul va fi exclus pentru totdeauna. Biserica să lucreze în acest sens prin predică, prin educaţie tineretului. Trebue să formăm o idee nouă despre eroism; să abandonăm eroismul crunt al răs-

---

Clasa I. (2 ore pe săptămână).
Istoria biblică a Vechiului Testament

Crearea lumii văzute, a omului şi a lumii nevăzute. Omul în raiu; păcatul şi pedeapsa (nădejdea mântuirii). Cain şi Avel. Noe şi potopul. Noe şi fiii săi. Turnul Babilonului.

Chamarea lui Avram. Melchisedec. Sodoma şi Gomora. Jertfirea lui Isac. Iacob şi fiii săi. Iosif în Egipet. Familia Iacob în Egipet (profeţia mesianică a lui Iacob).

Iov.

Urmaşii lui Iacob sub scutul providenţei; asuprirea. Chemarea lui Moise. Scoaterea poporului din Egipet (mielul pascal).

Primirea legii; decalogul. Sicriul legii, cortul mărturiei, cult, jertfe, preoţi, sărbători (comparaţie cu cele de azi, — liturgică —). Spre Canaan; rătăcirea prin pustie. Moise proroceşte pe Mesia; moare. Isus Navi şi aşezarea în pământul făgăduinţei.

Judecătorii: Gedeon; Eli şi fiii săi; Samuil şi fiii săi.

Regii: Saul; David; David proroc şi psalmist (se vor ceti psalmii 1, 14, 31, 50). Solomon (Cetire: pilde).

Desbinarea imperiului; prorocii. Ilie. Via lui Nabot. Iona. Isaia, Ieremia, Iezechil, Daniil. Cei trei tineri. (Cetiri: prorociile lor mesianice).

Robia şi întoarcerea din robie. Tovie. Ezdra. Neemia.

Aşteptarea Mesiei de către popoare. Implinirea prorociilor mesianice (a lui Iacob!): se urcă Irod pe tron.

Rugăciunile: Impărate ceresc, Sfinte Dumnezeule, Preasfântă Treime, Tatăl nostru.

Liturgică; biserica şi obiectele mai însemnate.

Clasa II. (2 ore pe săptămână).
Istoria biblică a Noului Testament

a) *Dela Naşterea Domnului la Botez*: Bunavestire. Naşterea lui Isus. Intâmpinarea. Magii. Cruzimea lui Irod; fuga la Egipet (prorocii). Isus la templu. — Ioan Botezătorul. Botezul lui Isus; Isus în pustie.

b) *Anul prim de activitate*: Pescuitul cel minunat; alegerea apostolilor. Nunta din Cana. La templu (întâiele Paşti): Scoaterea negustorilor. Nicodim. Samarineanca. In Capernaum: vindecarea slăbănogului.

c) *Anul al doilea de activitate*: Slăbănogul dela lacul Vitezda. Sluga sutaşului. Tinărul din Nain. Indrăcitul din Gadara. Isus şi marea. Fata lui Iair. Săturarea celor 5000 de oameni. Isus pe valuri.

d) *Anul al treilea de activitate*: Hananianca. Schimbarea la faţă. Orbul din naştere. Leproşii. Zacheu. Isus şi pruncii. Tinărul cel bogat Invierea lui Lazar. Duşmanii lui Isus îi hotărăsc moartea. Maria Magdalena. Intrarea triumfală în Ierusalim.

e) *Săptămâna patimilor*: Vinderea. Joia Patimilor. In grădina Getsimani; risipirea apostolilor. Judecarea lui Isus. Lăpădadarea lui Petru; căinţa lui şi a lui Iuda. Isus înaintea lui Pilat. Spre Golgota şi pe Golgota. Iosif şi Nicodim înmormântează pe Isus. Pecetluirea mormântului.

f) *Invierea*: Se arată lui Luca şi Cleopa. Apostolilor: puterea de a lega şi deslega. Toma. Trimiterea apostolilor la propoveduire şi înălţarea la cer.

g) *Invăţăturile Domnului*: Parabolele: Sămănătorul. Lucrătorii viei. Neghina. Samarineanul milostiv. Cina cea mare. Bogatul îmbuibat şi Lazar cel sărac. Bogatul cel cu roadă multă. Vameşul şi fariseul. Fiul cel pierdut. Talanţii. Sfârşitul lumii. Venirea a doua; cum se va face judecata. Cele zece fecioare. Lucrătorii cei răi. Predica de pe munte.

Rugăciuni: Acum slobozeşte,... rugăciunile mesii. Cred, Doamne, şi mărturisesc.

Liturgică: Locuri de închinare, timpuri şi acte liturgice.

Clasa III. (2 ore la săptămână).
Istoria generală a bisericii creştine

Perioada apostolică (33—320). Invierea lui Hristos temelia propoveduirii şi începutul împărăţiei lui Dumnezeu pe pământ. Făgăduinţa Duhului sfânt; trimiterea la propoveduire. Primul sinod apostolesc: alegerea lui Matia. Pogorîrea Duhului sfânt. *Propoveduirea în Ierusalim*: Vindecarea schiopului; Ioan şi Petru prinşi. Viaţa primilor creştini. Anania şi Safira. Petru prins a doua oară; Gamaliel. Al doilea sinod apostolesc: alegerea diaconilor. Moartea lui Ştefan. *Propoveduirea în Palestina*: Prigonirea creştinilor. Filip în Samaria. Simon Magul. Petru cercetează pe creştini (Lidda, Iope, Cesarea). Pavel. Călătoria I. Al treilea sinod apostolesc: încreştinarea păgânilor. Călătoria II, III, IV, şi V. Soartea apostolilor.

Lăţirea creştinismului în Imperiul roman. Dărâmarea Ierusalimui. Persecuţiile. Apologeţii creştini. Viaţa religios-morală; începuturile monahismului.

Perioada II (Epoca de aur) dela anul 320—800. Constantin cel Mare şi Elena. Creştinismul în Dacia la Romani şi Goţi. Creştinismul în celelalte părţi ale «lumii». Sinodul I şi II ecumenic. Sinodul III şi IV. Eresiile apusene; chestia libertăţii de voinţă. Sinodul V şi VI ecumenic. Sinodul VII ecumenic (lupta pentru icoane). Bisericile, cultul, sărbătorile. Ierarhia. Monahismul. Arta bizantină şi romană; legătura acestor stiluri cu sufletul. Scriitori bisericeşti, sfinţii Părinţi (Vasile cel Mare, Ioan Crisostomul, Grigorie de Nazians, Grigorie de Nisa, Atanasie cel Mare, Ioan Damaschinul).

Perioada III (800—1320). Increştinări în veacul IX, X şi XI. Cauzele desbinării bisericeşti dela 1054. Insaş desbinarea. Cruciatele. Incercări de împăciuire; Sinodul dela Ferara şi Florenţa. Căderea Constantinopolului şi urmările ei. Patriarhatele slave. Biserica apuseană după 1054; monahismul apusean. Arta gotică. Nemulţumiri, începuturi de reformaţiune (Paulicieni, Valdenzi, Albigenzi, Wiclif, Huss).

Perioada IV (1500—1790). Reformaţiunea lui Luther. Zwingli, Calvin, Socin. Anglicanismul. Sectele. Antireformaţiunea; iezuiţii. Ciril Lucaris. Sinodul dela Iaşi (Varlaam şi Petru Movilă).

Perioada V. (1790—1926). Necredinţa sub diferitele ei forme. Starea religioasă de azi.

Rugăciuni: Poruncile bisericeşti şi Simbolul credinţii.

Liturgică: Explicarea pe scurt a sf. liturgii.

Clasa IV. (2 ore pe săptămână).
Istoria Bisericii ortodoxe române

Perioada I. (105—320). Creştinismul în Dacia prin colonişti, veterani, armată, negustori creştini; urme arheologice şi filologice.

Perioada II. (320—800) Nichita Romanul misionar. Starea bisericii pe timpul năvălirilor. Venirea Bulgarilor şi biserica românească.

Perioada III. (800—1500). Venirea Ungurilor şi bis. rom. Urmările desbinării dela 1054. Prigoniri catolice. Anjoueştii şi biserica rom.; Ludovic cel mare şi Sigismund. Intărire pentru Ardeal; întemeierea de biseric

boiului şi să creăm eroismul lin al păcii şi al iubirii.

Prof. Wiliam Hull a vorbit despre rolul bisericii în chestiunea desarmării. El arată câtă cheltuială de energii omeneşti şi de valori materiale s'a făcut în toate războaiele, mai ales în cel mondial; arată câţi bani costă şi astăzi pregătirile militare ce se fac pretutindeni. Congresele culturii în loc să ajute omenimii spre bine, o duc la peire.

Marţi, 28 August a. c., a continuat ziua întreagă cu discuţia asupra dezarmării. Au vorbit W. H Dichinson, d-şoara Eghen; oraţiile lui Albert Thomas, dir. g-ral al oficiului internaţional al lucrătorilor, şi a ministrului grec la Paris, prot. Politis, au fost citate, ultima de către prof. Alivisatos (Atena). Politis zice că înarmările sânt o ispită de a cădea din nou în greşala imperialismului şi a cuceririi; înarmările produc neîncredere şi ură reciprocă, spesele înarmărilor înghit o mare parte a averii naţionale pe socoteala ajutorării şi îngrijirii sociale, şi în genere în detrimentul bunăstării obşteşti şi a progresului cultural. Să ne ţinem de dictonul: «ce ţie nu ţi place, altuia nu face».

Dickinson a vorbit despre colaborarea ligii bisericilor cu liga naţiunilor. La baza vieţii sociale să punem dragostea şi respectul reciproc. Statele mari au semnat pactul Kellogg, prin care renunţă la război. Simpla renunţare la război însă nu ajunge, dacă nu punem în locul războiului alt mijloc pentru înlăturarea diferendelor internaţionale. Chiar dacă am dezarma complet cu toţii, nedreptăţile şi asupririle nu vor înceta, ba din contra majorităţile puternice etnice sau guvernele intolerante vor asupri şi mai greu supuşii mai slabi, ştiind că din afară nu sperie pericolul războiului. Dacă osândim războiul şi dorim să-l înlăturăm, trebue să-l înlocuim cu tribunale internaţionale, care să fie competente de a rezolvi orce litigiu între state şi popore. Biserica este chemată să contribue la dezarmare prin lăţirea acestei idei despre rolul tribunalelor internaţionale.

Miercuri, 19 August, dimineaţa, sub prezidenţia episcopului ortodox Paisie din Sofia, — conferenţele sânt prezidate tot de un alt delegat al bisericilor, — membri ai Ligii, şi încep cu o rugăciune scurtă a respectivului preşedinte) vorbeşte între alţii şi episcopul ortodox Irineu din Novy Sad (Serbia) care arată că prietenia fondată pe religiune înlocueşte siguranţa armelor; el afirmă că religia, care a adus civilizaţie între oameni, poate să producă şi pace între aceştia.

La urma discuţiilor se votează o rezoluţiune, primită cu aplause; ea invită toate bisericile, şi pe cea rom. catolică, la conlucrare pentru propagarea păcii între popoare şi state; ea cere o dezarmare generală, ear banii să se întrebuinţeze pentru scopuri filantropice şi culturale; mai cere instituirea de tribunale internaţionale pentru aplanarea tuturor diferendelor şi certelor între popoare; invită Liga Naţiunilor la conlucrare cu bisericile pentru asigurarea păcii mondiale.

Joi, 30 August, s'au făcut alegerile noului comitet executiv. *V. Ş.*

INFORMAŢIUNI

Predica în catedrală. Este îndeobşte cunoscut, că în catedrala noastră se predică regulat în fiecare Duminecă şi sărbătoare din partea preoţimii noastre din centrul mitropoliei cu excepţiunea praznicilor şi momentelor mai însemnate, când predică I P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae.* Observând I P. S. Sa în Duminecă trecută, mulţimea de credincioşi cari asistau la sfta liturghie, între cari un număr însemnat de oaspeţi din regat, a ţinut însuş să predice înălţând sufletele credincioşilor în sfere ideale, prin explicarea clară şi luminată a cuvintelor din pericopa zilei: *«asemănatu-s'a împărăţia cerului omului împărat, care a făcut nuntă fiului său»*. Cuvântul arhieresc a electrizat credincioşii, ieşind din sftul lolaş cu o bogată şi curată hrană duhovnicească.

Membrii corpului didactic, cari au împlinit vârsta de 65 de ani, sânt învitaţi conform unui nou ordin ministerial, să-şi reguleze drepturile la penzie. Ministerul face cunoscut că, în caz când şi după acest ordin se vor găsi membri ai corpului didactic cari intră în categoria celorce trebue pensionaţi şi totuş funcţionează, nu vor mai fi salarizaţi.

Congres internaţional pentru protecţia operelor literare şi artistice se ţine, la 27 Septemvrie 1928, în Belgrad, sub înaltul patronaj al regelui Alexandru.

Cărţile şcolare. S'a constatat că unele direcţiuni de şcoală recomandă elevilor să cumpere cărţi numai dela anumite librării. Ministerul instrucţiunii face cunoscut, că achiziţionarea cărţilor şi rechizitelor şcolare trebue lăsată cu totul liberă, ear listele de cărţi trebue să fie afişate. Elevii le pot cumpăra de unde voesc. Ministerul instrucţiunii va lua măsuri contra direcţiunilor care se vor abate dela acest ordin.

Congresul foştilor luptători. Congresul anual, al Federaţiei interaliate a foştilor luptători (F. I. D. A C.) din Paris, se ţine la Bucureşti în 15 şi 16 Septemvrie 1928. Federaţia grupează un număr de aproximativ *şase milioane* membri, foşti luptători din războiul cel mare. In 15 Sept. sosesc în capitala ţării noastre 120 delegaţi ai asociaţilor de foşti luptători din Anglia, Franţa, Belgia, Italia, Portugalia, Polonia, Cehoslovacia, Iugoslavia şi Statele unite americane. Scopul federaţiei este a strânge legăturile de camaraderie frăţească între foştii luptători. Federaţia luptă pentru respectarea tratatelor şi menţinerea păcii. Membrii săi sânt deputaţi foşti deputaţi, intelectuali şi alţi reprezentanţi din diferite categorii sociale. Reprezentanţii eroilor celor zece ţări se vor bucura la Bucureşti de primirea ce o merită o aşa de mare şi puternică organizaţie interaliată.

Limba ucraineană se introduce, în urma dispoziţiei luate de mitropolitul Dionizie, în biserica pravoslavă din Polonia şi în şcoalele teologice. In acest chip se sprijinesc năzuinţele de naţională deşteptare a ucrainienilor.

O expoziţie palestineană la Ierusalim. La Ierusalim se va deschide în curând o expoziţie palestineană a presei, care va arăta importanţa desvoltării acestei ramuri de cultură.

ŞTIRI LOCALE

In scopul curăţirei canalurilor orăşeneşti şi reparării tuturor instalaţiunilor hidraulice oprirea apei se face în anulu acesta din *canalul Şevisului* şi din *canalul Ţibinului* la 17 Septemvrie a. c. Aceasta se aduce la cunoştinţa publică cu observarea, ca uzinele respective să facă din vreme pregătirile necesare pentru reparaturile lor.

CARŢI ŞI REVISTE

O nouă bibliotecă religioasă. In Tipografia diecezană din Oradea apare în curând *Biblioteca Bunului Creştin.* In «cuvânt înainte» din prima cărticică a Bibliotecii, P. S. S. episcopul *Roman* al Orăzii arată că în urma propagandi nenorocite de-a înstrăina poporul dela legea strămoşească, s'a dat fiinţă acestei noui biblioteci, cu gând d'a face lumină asupra dreptei credinţe, atacată de duşmanii ei, urmaţi de cei slabi de înger. Din publicaţiile bibliotecii, care cheamă la mântuire, au apărut până acum trei numere şi adecă:

Nr. 1. *Care este botevut cel adevărat?* de Cornel Magieru, preot misionar eparhial, preţul 3 lei;

Nr. 2. *Cinstiţi sfintele icoane şi sf. cruce!* de acelaş preţul 3 lei;

Nr. 3. *«Cine sânt pocăiţii»?* de George Popa, fost predicator pocăit; preţul 3 lei. Broşură interesantă, care desvăleşte însuşiri şi apucături baptiste.

De vânzare la librăria Arhidiecezană, Sibiu.

---

independente în principate; Nifon. Biserica ardeleană era organizată complet.

Perioada IV. (1500—1700). Reformaţiunea lui Luther în Ardeal şi Principate; Catehismul de Sibiu. Mişcarea tipografică dela Braşov: Coresi. Reformaţiunea calvină: cărţile dela Braşov; cei trei superintendenţi; şi Palia. Sprijinul ortodoxiei: principii munteni, cari înfiinţează episcopii la Geoagiu şi Vad. Bathoreştii catolici sprijinesc pe ortodocşi împotriva calvinilor; catehismul catolic. Intrarea lui Mihai V. în A.-Iulia şi biserica rom. Bethlen şi Dacia-mare; Ciril Lucaris şi Dosofteiu. Rákocziestii şi bis. română; catehismul calvinesc. Ghenadie II. Sinodul dela Iaşi 1642; Mărturisirea ortodoxă şi Petru Movilă. Ilie Ioreste. Simion Ştefan şi Testamentul nou de Bălgărad. Şcoala teologică şi normală dela Făgăraş. Sava Brancovici. Varlaam şi Dosofteiu în Moldova. Teofil, Mitrofan şi Teodosie din Muntenia; Biblia de Bucureşti. Limba românească trebue să pătrundă în întreaga biserică.

Perioada IV. (1700—1848). Politica Habsburgilor; iezuiţii şi românii; unirea cu papa a unei părţi dintre Români. Cum se propoveduia unirea. Sprijin împotriva-i din Principate. Apărătorii ortodoxiei în Ardeal: Gavriil Nagyszegi, Eustatievici, Visarion, N. Pop de Balomiri, Oprea Miclăuş, Popa Tunsu, Popa Măcinie, Popa Ion din Aciliu şi Şofronie din Cioara. Biserica ort. română sub Sârbi: administratorii şi episcopii sârbi. Şcoala latinistă şi bis. ortodoxă. Vasile Moga. Starea bisericii din Moldova şi Muntenia dela 1700—1848 (Artim Ivireanu, Filaret al Râmnicului şi Ven. Costachi).

Perioada V. (1848—1925). Liberalismul [illegible] Principate şi în Ungaria; soartea bisericilor. Şaguna. Starea bis. din Bucovina dela [illegible]75 până azi. Biserica din Basarabia dela [illegible]812 până azi. Sectele la români. Starea de [illegible]zi a bisericii române; legea de organizare. [illegible]olul bisericii în desvoltarea neamului, a [illegible]bii şi literaturii româneşti.

Clasa V. (2 ore pe săptămână).

Dogmatica ortodoxă

Ce e religia; ştiinţa şi credinţa; dogma şi dogmatica. Sfânta Scriptură şi sf. Tradiţie.

Art. I al simbolului credinţii: despre Dumnezeu; cunoaşterea pe cale raţională (argumentele raţionale); cunoaşterea din revelaţie. Simbolul niceo-constantinopolitan. Sf. Treime. Despre fiinţa şi feţele dumnezeeşti. Dumnezeu-Tatăl; crearea lumii nevăzute. Crearea lumii văzute; timp şi spaţiu. Crearea omului. Despre suflet şi libertate de voinţă în raport cu voinţa divină. Urmările păcatului strămoşesc. Dogma providenţii.

Art. II. Dumnezeu-Fiul din veci. In ce constă mântuirea şi când începe. Necesitatea istorică a mântuirii (proorociile). Este de o fiinţă cu Tatăl şi cu Fiul şi a luat parte la creaţie.

Art. III. Intruparea Fiului. Ceva despre Uniunea ipostatică. Fecioara Maria, Născătoarea de Dumnezeu.

Art. IV. Modul şi puterea mântuirii. Chemările lui Isus. Despre sf. Cruce.

Art. V. Argumentarea Invierii lui Isus; învierea temelia creştinismului.

Art. VI. Înălţarea la cer a fiinţii omeneşti şi mărirea lui Isus; ne-a lăsat trupul şi pe pământ.

Art. VII. A doua venire, ca judecător; judecata particulară şi generală. Impărăţia lui Dumnezeu cea veşnică (Raiu şi iad).

Art. VIII. Despre Duhul sfânt: purcederea, trimiterea; făcător de viaţă, şi al sf. Scripturi; darurile şi roadele; har, justificaţia şi sanctificaţie.

Art. IX. Despre biserică. Atributele ei, capul şi infabilitatea ei.

Art. X. Despre sfintele Taine; felul lor de a lucra, asupra omului.

Art. XI Despre nemurirea sufletului; moarte şi învierea tuturor. Scopul învierii.

Art. XII. Scopul final al omului; chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, viaţa vecinică. Dogmatica şi liturgia.

Clasa VI. (2 ore pe săptămână).

Morala creştină ortodoxă

Morala generală. Ce e morala; studiul moralei; deosebire între morala creştină şi filosofică (Morala lui Kant). Morală şi dogmatică.

Binele şi răul moral, Legea morală naturală şi supranaturală, voia lui Dumnezeu — legea eternă. Legi omeneşti; obligativitatea lor şi încetarea obligamentului. Felul subiectiv de a împlini legea. Condiţii subiective pentru săvârşirea cu răspundere morală a unei fapte: înţelegerea, conştiinţa şi libertatea de voinţă. Coliziunea datorinţelor şi răspnderea morală.

Despre virtute. Virtuţile teologice. Virtuţile cardinale. Sfaturile evanghelice. Despre merit şi distincţiune. Păcatul şi urmările păcatului. Felurile păcatelor; împotriva Duhului sfânt; Strigătoare la cer; Capitale. Ispita şi ocazia la păcat; părtăşenia la păcate streine.

2. *Morala specială.* Cele două porunci mari ale creştinismului şi decalogul; raportul lor cu legea morală naturală.

«Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău.» Motivele şi manifestarea iubirii.

Por. I dec.: de desvoltă, apără, respectă şi manifestă cele trei virtuţi teologice. Contrastele credinţei şi practicei creştine ortodoxe.

Por. II dec.: datoria de a exterioriză ceeace porunceşte por. I. Despre cult. Religiune. Tatăl nostru. Simboalele. Cultul public (păcate: superstiţie, farmece, spiritism, sacrilegii şi simonie). Cult mijlocit: sfinţii şi fecioara Maria. Icoanele şi moaştdle sfinţilor; locuri de închinare.

Porunca III. dec.: Injurătura, blăstămul, batjocorirea celor sfinte. Jurământul, votul, votul călugăresc.

Por. IV dec.: Sfinţirea Duminecii şi a sărbătorilor.

A doua poruncă a T. N. iubirea de sine şi a deaproapelui. Manifestarea şi întinderea ei; iubirea vrăjmaşilor. Faptele milosteniei sufleteşti şi trupeşti. Despre înmormântare şi ardere.

Por. V. Datorinţele faţă de părinţii trupeşti şi sufleteşti. Datorinţele membrilor familiei între ei. Raportul între membrii familiei şi servitori angajaţi.

Por. VI. Apărarea integrităţii corporale şi morale a deaproapelui. Pilda rea duce la păcat; necuviinţa. Despre prietenie.

Por. VII. Castitate; datoria de a ne perfecţionă Alcoolismul; narcoticele. Sinuciderea.

Por. VIII. Furtul, exerocheriile. Despre restituire.

Por. IX. Minciunea; mărturie mincinoasă: jurământul falş.

Por. X. Poftirea de bunuri streine. Averea în sens creştinesc. Munca după concepţia creştină. Latifundiarismul, liberalismul, anarhismul, socialismul şi comunismul în lumina creştinismului.

Drepturile şi datorinţele creştinului faţă de biserică şi ale acesteia faţă de membrii ei.

Por. I. bis. Mergerea la biserică şi ascultarea sf. slujbe; slujbele mijloc de solidarizare şi de mântuire.

Por. II. bis. Postul, ajunarea; modul şi scopul postirii. Despre hrănire.

Por. III. bis. Respectarea serviciului preoţesc, cinstirea feţelor bisericeşti. Despre salut. Raportul creştinului cu parohul enoriei din care face parte.

Por. IV. Exercitarea sfintei taine şi euhologii.

Por. V. Respect şi rugăciuni pentru cei dela cârma ţării.

Por. VI. Posturile şi rugăciunile de necesitate publică.

Por. VII. Despre lectură şi distracţie.

Por. VIII. Respectul, buna întrebuinţare a averilor bisericii şi a soc. de binefacere.

Por. IX. Nu jigni simţul public nerespectând timpurile de evlavie (prin petreceri, ospeţe, ceaiuri dansante în posturi etc.)

Legea şi statutul de organizare a bis. — pentru a se folosî moral de drepturile ce i le acordă creştinului.

Datorinţa de a sprijini societătile cu caracter moral. Datorinţele patriotice.

Fericirile, ca mici disertaţii în înţelesul lui Petrow, întruchipând subiectul: icoana unui creştin ortodox adevărat.

Preot Gheorghe Maior
director seminarial,
fost catihet de şcoală primară,
fost profesor de religie la Şcoala normală „Andrei Şaguna".

Nr. 318/928 (133) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Boz**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat conform coalei B.
2. Sesie parohială pusă în vedere de consilieratul agricol al judeţului Sibiu.
3. Stola obişnuită în parohie.
4. Ferdelele de cucuruz şi zilele de lucru.

Candidaţii îşi vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta în comună spre a fi cunoscuţi de popor.

Mercurea, 27 August 1928.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial din Boz.

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter

Nr. 345/928 (134) 1—3

Concurs repeţit

Pentru ocuparea parohiei de cl. III a **Batrâna**, din protopopiatul Dobra, se publică concurs repeţit cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat conform coalei B.
2. Sesie parohială de 3½ jug. cad. fânaţ.
3. Stola uzitată în parohiile tr. Dobra.
4. Casă parohială.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc în termenul indicat şi concurenţii se vor prezenta în parohie după încunoştiinţarea protopopului.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 4 Septemvrie 1928.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 193/928 (131) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Sălaşul de sus**, din protopopiatul Haţeg, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat; 12 jug. sesiune parohială (fânaţ); câte 2 măs. porumb nesfârmit (à 30 litre) şi câte ½ zi de lucru dela 140 familii; casă parohială cu supraedificate, în stare foarte bună şi stolele uzitate.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Haţeg, la 4 August 1928.

Oficiul protopopesc ort. rom. al tractului Haţeg în înţelegere cu Consiliul parohial.

Dr. C. Popescu
protopop.

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

Nr. 200/928 (132) 2—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiilor vacante de cl. III **Băreşti** cu filia Sânta-Mărie Orlea, şi **Silvaşul de sus** cu filia Lingina, din protopopiatul Haţeg se publică concurs repeţit cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

1. **Băreşti** cu filia S.-Mărie-Orlea, cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiune parohială în materă 11 jug., în filie 5 jug. fânaţ şi arător adău (bir) câte 2 măs. porumb (à 30 litri) nesfârmit dela fiecare casă; casă parohială şi stola uzitată.

2. **Silvaşul de sus** cu filia Lingina, cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiune parohială în materă 8¼ jug. arător şi 16 jug. pădure, în filie 3 jug. fânaţ; adău (bir) din materă 16 măsuri porumb (à 30 litri) sfârimat, din filie câte 5 lei dela 78 familii; câte 1 zi de lucru dela 39 famili din filie; casă parohială în stare slabă, şi stola uzitată.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale, instruate conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis şi se vor prezenta în parohii spre face cunoştinţă cu poporul.

Haţeg, la 20 August 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractuiui Haţeg în înţelegere cu consiliile parohiale.

Dr. C. Popescu
protopop.

Nr. 585/1928 (130) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Ungra** din protop. Rupeni (Cohalm) se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Venitele fasionate în coala B, pământul vechi şi cel nou primit din reforma agrară, total cam 16 jug.
3. Dela fiecare familie de români 1 ferdelă grâu (20 litre), cei săraci vor da 1 ferdelă cucuruz, văduvii şi văduvele vor da ½ ferdelă. Familiile de neorustici vor da câte ½ ferdelă cucuruz, iar văduvii şi văduvele lor pe jumătate adecă ¼ de ferdelă cucuruz.
4. Şase stânjini de lemne pentru foc aduse acasă, eventual contra-valoarea lor în bani din cassa bisericii, la caz că nu s'ar da lemne în natură dela comuna politică.
5. Venitele stolare stabilite aprobate şi uzitate în tractul protopopesc Rupeni.
6. Dreptul de a mâna în păşunea comunală atâtea vite câte mână un proprietar din comună.
7. Locuinţă în casele parohiale deplin corespunzătoare.

Concurenţii să-şi trimită cererile de concurs instruite cu documentele necesare în terminul fixat subscrisului oficiu protopopesc, având a se prezenta cu prealabila încunoştinţare a acestuia în comună, spre a celebra, cuvânta şi cânta la biserică, făcând astfel cunoştinţă şi cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. Rupeni (Cohalm) în înţelegere cu consiliul parohial ortodox din Ungra.

Ştena, în 23 August 1928.

Jeronim Buzea
adm. prot.

Nr. 7721 Şcol. (128) 3—3

Concurs

La liceul ortodox-român «Avram Iancu» din Brad sânt vacante următoarele catedre, pentru ocuparea cărora se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Limba română,
2. Limba latină,
3. Limba franceză,
4. Limba germană,
5. Istorie,
6. Geografie,
7. Ştiinţele naturale.

Actele de concurs sânt a se înainta la comitetul liceului ort. român din Brad în terminul legal.

Salariul la aceste posturi se achitează dela stat cu state lunare în reguiă.

Sibiu, la 22 August 1928.

Consiliul arhiepiscopesc al arhidiecezei de Alba Iulia şi Sibiu.

Nr. 451/1927. (129) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Cărpenişul-Preşmerului**, protopopiatul Braşovului, se publică din nou concurs, cu termin de 30 de zile, dela prima reproducere în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Dotaţia dela stat, conform coalei B.
2. Sesie parohială 4 jugăre pământ arător primit dela reforma agrară.
3. Venitele stolare uzitate.

Concurenţii îşi vor înainta cererile lor oficiului protopopesc ortodox român din Braşov, însoţite de toate certificatele de calificaţie şi se vor prezenta înainte de expirarea terminului, în o Duminecă sau sărbătoare, în parohie pentru a sluji şi predica.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial din Cărpinişul-Preşmerului.

Braşov, în 21 Iulie 1928.

Dr. I. Blaga
protopop.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte

---

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!"...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10·

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale

---

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoştinţă, că în bună înţelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eşit din firma **Schieb & Kauntz.** Numitul domn a preluat singur această intreprindere şi o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onoare la cunoştinţă, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eşit din firma **Schieb & Kauntz,** turnătorie de clopote şi că de-acum voi conduce această intreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

(88) 10—

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 19 Septemvrie 1928 Nr. 66

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele
să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze **Administrației** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

On'or. «Asociațiunea» (Of.)
Sibiu

Școala și religia

I

Școala actuală trece prin faze esențial deosebite de școala veacului trecut, în care, ca un fir roșu, predomină năzuința pentru desvoltarea sentimentului religios cu spiritul de disciplină evanghelică.

In veacul de acum, pe măsură ce înaintăm în artă și știință, viața lumii trece prin salturi, ce-ți ofer adese realități brutale, care nu corespund strădaniei de *înălțare* a spiritului omenesc pe scara progresului.

Apariții vinovate își fac loc în domeniile vieții publice, ca dovadă că cu cât am înaintat în cultura minții, cu atât am decăzut de pe scara culturii inimii la care ne ridicase școala stăpânită de direcție religioasă.

In consecință, prinde aripi duhul mentalităților sterpe cu răutățile zilei.

De aici frământările gânditorilor desinteresați și purtătorilor de condee, dornici de a asigura condiții, care să normeze direcția sănătoasă în organismul social și de stat.

Biserica, în virtutea plenitudinii puterii sale divine, e cea mai chemată a urmări, punând sub critică obiectivă, fazele prin care trece viața de toate zilele în manifestațiile ei publice și private.

Grija zilei de mâne e mai potențată în rândurile slujbașilor săi, fiind ea interpretara celor mai alese concepții, de origine divină, și depozitara acelor bunuri sufletești, care nu le aflăm în organismul profan.

Durere, sfera de activitate a bisericii rămâne tot mai restrânsă, statul acaparând mai toate mijloacele de valorificare a forțelor în mânile sale, condus de principiul, care ne-ar face să credem, că el, statul, a atins gradul de evoluție, de unde ar putea asigura viitorul neamului și fără concursul bisericii.

Valori, însărcinate cu educația generațiilor tinere, oameni ai științei profane, învrăjbiți cu religia, profesează pe față acest credeu eronat în consecințele lui.

Am văzut la trecutele desbateri din capitala țării a proectului pentru statorirea numărului orelor de religie în școalele secundare, cum unii profesori au stăruit pentru reducerea orelor; alții, mai simpliști, au cerut deadreptul înlăturarea religiei din învățământ...

Acești colportori de utopii, răsărite din școala profană care i-a crescut, cred că statul în actuala sa organizație își poate susține echilibrul și fără spiritul de educație morală care l-a infiltrat biserica în sufletul massei poporului, — a acelei mulțimi, fără de care nu am putea fi popor alcătuitor de stat.

Ce se va întâmpla când această mulțime s'ar abate dintr'odată dela principiile de educație etică ce i le-a altoit biserica? O întreagă armată polițială nu ar putea susține ordinea internă.

Massa compactă a poporului român are concepții sănătoase despre conștiința datoriilor morale de cetățeni ai țării, *numai fiindcă a crescut în mediul educației creștine propagate de biserica lui.*

Ca dovadă servesc și evenimentele anului 1918. Când partea răsăriteană a Europei era copleșită de ideile revoluționare ale bolșevismului sovietic, la noi a fost destulă prezența preotului și a bisericii în mijlocul poporului, și ordinea internă a fost păstrată cu înțelegere creștinească din partea poporului și a soldaților întorși din războiu, — pe când orașele țării, centrele culturale, chemate a resfrânge lumina pilduitoare a înfăptuirilor de seamă, — și acum, în eră de pace, își petrec viața în zbucium de patimi, izbucniri criminale și momente dramatice, care pun în lumină clară efectele dezastruoase ale educației greșite ce se dă în școala lipsită de busola criteriilor morale ale creștinismului.

Cine a crescut pe criminali, pe defraudatorii averilor publice, pe păcătoșii cu cari organele de supraveghere ale statului sânt azi în luptă necurmată?

Biserica noastră, care caută să deștepte simțul de responsabilitate a faptelor, ori școala profană, cu mediul social lipsit de frumusețile concepțiilor de credință religioasă?

Sub a cui influență se înmulțesc propagatorii desfrâului, atentatorii la cinstea familiei și purtătorii condeelor mercenare ai literaturii pornografice, cari fac operă de «educație» în rândurile tinerimii, cu îngăduința neexplicabilă a organelor de control ale statului?

Din școala profană, și mediul social lipsit de duhul creștin, au răsărit în era luminilor și s'au înmulțit pilduitorii faptelor excentrice, năpădind centrele țării, tinzând să molipsească și

FOIȘOARA

Sf. Scriptură în școală

Chestiunea *Sfintei Scripturi în școală* a frământat mult pe teologi și pedagogi. A frământat pentrucă e una din cele mai grele probleme sufletești; cu această chestiune s'au ocupat toate bisericile creștine, fără deosebire. De sine înțeles, chestiunea a luat înfățișare după fiecare biserică, în parte. Și e bine să cunoaștem că pe această temă catolicismul și protestantismul, în ce privește folosința și introducerea Sf. Scripturi în școală, sânt convergente.

Strașnica intoleranță a catolicismului și libertatea excesivă a protestantismului, în ce privește folosința Sf. Scripturi, nu împiedecă aceste două biserici să se oprească la acelaș punct comun: modul de introducere a Sfintei Scripturi în școală.

E foarte natural ca biserica noastră, care a admis în totdeauna cetirea sf. Scripturi, dar a pus dispoziții hotărâte în ce privește libertatea explicării, să fie frământată de aceeaș idee, ca și bisericile amintite.

Creștinismul nostru este creștinism evanghelic. Nu ne putem închipui creștinism adevărat, lipsit de peatra fundamentală: Sf. Scriptură. E lucru cunoscut că cuvântul «Biblia în popor» a adus cu sine frământările «reformațiunii», care au dăinuit secole de-arândul. Aceasta însă n'a fost totul. Azi cu mai multă dreptate putem cere: «Sf. Scriptură în școală».

Când s'a zis «Biblia în popor», s'a procedat antipedagogic, de sus în jos, dovadă rezultatul nu tocmai favorabil din biserica protestantă cu nenumăratele ei secte.

Azi sântem nevoiți a pătrunde chestiunea mai pedagogic, de jos în sus, și înainte de ce am zice «Biblia în popor», să zicem: «Sf. Scriptură în școală».

De multă vreme, și până în ziua de azi, mulți sânt de părerea că sf. Scriptură n'are ce căuta în școală, din simplul motiv că această carte n'a fost scrisă pentru școală, și nici nu e accesibilă minții școlarilor. Să ne întrebăm: pe Homer, Horațiu, Shakespeare, Schiller, Goethe ș. a. îi înțeleg deplin elevii? Nicidecum. Cu toate acestea se învață, pentrucă reprezintă idei mari ale vieții. E constatat, că cele mai bune manuale școlare sânt acelea care se ocupă cu viața, ear cele mai slabe sânt cele anume ticluite după cerințele școlare.

Sf. Scriptură, cartea cărților, care se ocupă mai mult decât oricare alta de viață, nu numai că nu trebue scoasă din școală, ci trebue să ocupe locul de frunte între toate obiectele de studiu.

Care dintre manualele școlare presintă mai multă însemnătate pentru viață decât sf. Scriptură? Toate cărțile ne procură cunoștințe, sf. Scriptură este reservorul vieții. Aceasta se învață a o trăi, nu a se recita. E lipsită de formulele pozitivismului matematic, pentrucă granițele ei sânt nemărginite, și își are originea din descoperirea divină. Își are locul aici, ținta este în afară de această lume. Desleagă problemele vieții, dar este totodată cheea împărăției cerurilor. Care dintre studiile programului școlar în vigoare e în stare să pună stavilă înmulțirii criminalilor? Care dă imbold spre zidirea de adăposturi pentru cei săraci, bolnavi, orfani etc. Numai prin sf. Scriptură pătrundem realitatea vieții pământești și înțelegem viața viitoare. Sf. Scriptură e baza vieții. Ea nu poate fi privită ca manual auxiliar, la studiul religiunii, ci ca o carte a vieții, fundamentul tuturor științelor, de unde să se pornească or ce edificiu al cunoștințelor. Având sfânta Scriptură însemnătatea aceasta absolută, ea trebue să pătrundă în sufletul tinerimii școlare.

poporul, chezăşia desvoltării noastre ca neam.

Păcatul alunecărilor pe panta imoralităţii publice îşi are izvorul în şcoala aceea, ai cărei educatori au dat la o parte, din programul lor de muncă, ideea religioasă ca «piedecă» în calea culturii...

Spre ilustrare, un exemplu, dacă nu tocmai nou, cu atât mai grăitor:

In vreme ce profesorul de religie vorbeşte elevului de crearea universului după un plan supranatural, conceput de duhul lui Dumnezeu, ear despre om, cununa făpturilor, ca zidit în acelaşi chip supranatural din corp şi spirit, — dela ceealaltă catedră profesorul de geologie se sileşte să electriseze sufletul elevului cu dovezi «ştiinţifice» căutând să-i explice că totul e produs din energia şi mişcarea electronilor materiei existente în haos, fără a-i face amintire de spiritul divin, suprauniversal, supravieţuitor şi imaterial, — cauza cauzelor, care a creat materia, energia şi mişcarea. Omul, spune acest «educator», e rezultat al procesului evolutiv de desvoltare a materiei, un strănepot al moimei, apărut în era cvaternară, fiinţă inteligentă, fără suflet... Dacă mai adaogăm învăţământul filozofiei, cu aceleaşi ipoteze naturaliste, eată că spiritul fraged al elevului rămâne confuz şi sceptic, văzând contrastul izbitor între ceeace zice unul şi deszic alţii.

Acest scepticism e moartea sufletului: în loc să-l ridice, îl coboară spre materialismul ateu, depărtându-l dela idealul la care îl înalţă credinţa religioasă. Ca mâne, întors acasă, student universitar, va spune prietenilor din copilărie că acum «nu mai există Dumnezeu», ştiinţa a «dovedit» că «natura» stăpâneşte totul, ipotezele, pro şi contra, devin obiectul discuţiilor publice...

Dar n'am terminat. —

Nr. 8922/928 Ep.

Circulară

către toate Oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Se atrage atenţiunea Onor. oficii protopresbiterale şi parohiale, că Consiliul de miniştri în şedinţa dela 23 August a. c. a hotărât oprirea completă a condicilor pantahuze pentru colecte la zidiri şi reparări de biserici, case parohiale etc. până la noui dispoziţiuni.

In acest scop s'au dat ordine tuturor prefecturilor de a oprì circularea acestor condici.

Sibiu, 1 Septemvrie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Congresul dela Cernăuţi

Uniunea femeilor române din toată ţara, în urma învitării Societăţii doamnelor române dela Cernăuţi, şi-a ţinut cogresul anual în acest oraş al Bucovinei.

In ziua întâi, în 8 Sept., după serviciul divin săvârşit în capela seminarială, publicul venit în mare număr, din toate colţurile ţării, s'a adunat în sala sinodală, unde I. P. S. Sa Mitropolitul Nectarie al Bucovinei deschide congresul, aducând binecuvântarea sa şi implorând cerescul ajutor.

Preşedinta uniunii, dna Maria Baiulescu, aduce salutul A. S. R. Principesei mame Elena, salută apoi pământul Bucovinei în numele congresistelor şi apelează la sprijinul bucovinencelor, zicând:

Noi sântem mamele acestei generaţiuni şi trebue să avem grijă să nu cadă păcatul asupra noastră, să nu ni se atribue nouă răspunderea decadenţei poporului nostru. Noi sântem datoare a creia fiii, a-i creşte, a-i înobilì, apreciând deliciul idealului, pentru că după învăţătura evanghelică: «Largă este calea ce duce la peire şi mulţi sânt cari intră în ea, şi strâmtă este calea ce duce la viaţă, şi puţini sânt ceice o caută».

Inrolate toate, la această frăţie de idei, primul principiu ne va rămânea, a păstra sentimentul religios, marea icoană a iubirii, a milei şi a păcii, care a fost filozofia, poezia şi morala strămoşilor noştri păstrători de neam.

Să nu pregetăm a alimenta flacăra patriotismului în inima tinerimii noastre, pe care o protejăm; să luptăm contra plăgilor sociale şi să ne devotăm asistenţei publice; să stăruim mereu la ridicarea demnităţii femenine, evoluând spre egală îndreptăţire.

La această horă v'aţi încins, dragi surori ale Bucovinei.

Voi care aţi servit neamului de multă vreme, participând alături de soţii şi fraţii voştri, la lupta şi la politica naţională în timpurile vitregii stăpâniri.

Aţi stat alături şi în slujba bisericii, subt al cărei aripi v'aţi ocrotit, pentru a putea organiza şi susţinea munca voastră socială, economică şi culturală.

Aţi servit peste 37 de ani, crescând pe fiicele Bucovinei în crezul naţional, apărându-le de vâltoarea babilonică, ce voia să ne înghită graiul străbunilor latini.

Aţi creat în vremuri grele şcoli şi internate şi, din puterile voastre, răsăreau edificiile măreţe, închinate fiicelor române.

Aţi creat filiale în satele româneşti, prin care aţi asociat ţăranca Bucovinei la munca industriei casnice, răspândind industria naţională departe în ţările occidentului. —

Cuvântarea dlui ministru I. Nistor:

In sala aceasta istorică, nu s'au rostit nici când cuvinte aşa de frumoase ca cele rostite astăzi. S'a desvoltat un program întreg în toate amănuntele lui şi nu cred să fie cineva care să nu iscălească cu amândouă mânile acest program. El este o întreagă evanghelie socială. Femeia, mai străină de lupta zilnică, a păstrat în sufletul ei un colţ din vechiul idealism, care astăzi se revarsă ca un basm asupra noastră. In trecut, în epoca de războaie şi vânătoare, activitatea femeii trebuia să se mărginească la căminul ei, astăzi terenul de activitate e mai larg.

Dl ministru închee, aducând elogii femeii bucovinene, care în totdeauna a ştiut care îi este menirea, şi dela soţie de mare boer până la ţărancă — a căutat să păstreze în sânul familiei, în vremile de vitregie austriacă, conştiinţa naţională. Când la 1875 Austria serba la Cernăuţi 100 de ani de stăpânire asupra Bucovinei şi la Iaşi se făcea ca răspuns un parastas pentru pomenirea lui Grigore Ghica, femeile bucovinene nu s'au sfiit să înfrunte toate restricţiunile impuse de guvernul austriac şi au trimis peste graniţă o coroană de flori. Iar la 1877, când era războiul independenţei, chemarea fraţilor de dincolo a pătruns şi aici, şi femeile române s'au organizat în 2 comitete pentru procurarea de scamă şi pânză soldaţilor români răniţi.

In fine dl ministru aduce salutul guvernului către acest congres şi îi doreşte spor la muncă.

Se mai rostesc şi alte cuvântări, după care au urmat: masa comună, deschiderea expoziţiei de artă bucovineană, covoare ţărăneşti, lucrări în lemn, broderii, tablouri de-ale pictorilor bucovineni; ear seara s'a dat reprezentaţie festivă în teatrul naţional.

Şedinţa a doua a fost ocupată cu citire de rapoarte şi discuţii asupra diferitelor probleme. Cu privire la «protecţiunea familiei ţărăneşti», referentă dna Maria Baiulescu arată, că Uniunea femeilor a pus în practică următoarele principii: 1. A făcut apel către societăţile federate să institue în comunele rurale azile, grădini de copii în lunile de vară când părinţii sânt plecaţi la munca câmpului;. 2. S'a făcut propunerea ca reuniunile femenine să trimită echipe ambulante de absolvente ale şcoalelor profesionale sau de menaj pentru instruirea ţărancei în mod practic la pregătirea bucatelor hrănitoare, cusut, ţesut întreţinerea casei în mod igienic; 3. Constituirea de filiale ale societăţilor femenine din oraş în plasele de judeţ; 4. Reducerea consumului de alcool; 5. Publicaţiunea cât mai largă prin table şi prin afişe răspândite în zeci de mii de exemplare asupra instrucţiunilor elementare de igienă.

In alte rapoarte, congresul se mai ocupă cu: lupta contra imoralităţii, scoţându-se la iveală cauzele imoralităţii şi mijloacele de combatere; idealul păcii în legătură cu societatea naţiunilor, aici se accentuiază rolul femeii în educaţie; protecţia copilului, — se propune o serie de măsuri ce trebue luate.

Congresul primeşte propunerea să se serbeze în toată ţara la 21 Mai «Ziua mamei».

Ziua a treia a fost rezervată excursiei la mănăstirea Putna şi plecării congresistelor.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Noi, cateheţii, ne vom folosì de sf. Scriptură nu numai studiile biblice, ci la toate. Nu-mi pot închipui să se predea «dogmatica» de exemplu, fără ca citatele necesare să nu se scoată din sf. Scriptură, în faţa elevilor, făcându-se prin aceasta, ca şi la studiile matematice, fizice ori chimice, demonstraţia directă. Prin aceasta am câştigat 3 lucruri însemnate: intuiţia proprie, dexteritatea în manuarea sf. Scripturi, şi îndrăgirea acestei cărţi sfinte.

Ora de «morală creştină» nu poate fi nici decum «etică», fie filosofică ori de alt caracter, cu atât mai puţin ocaziune de excursiuni «sociologe» mai mult sau mai puţin reuşite, ci aici trebue să rămânem la creştinismul moralităţii, bazat pe sf. Scriptură, eventual pe scrierile sf. Părinţi, reprezentanţii sf. Tradiţiuni.

Până şi istoria bisericească trebue să fie îmbibată de ideea curată a sf. Scripturi. Să se demonstreze că toate mişcările din istoria bisericii îşi iau originea dela sf. Scriptură.

Sf. Scriptură să fie manualul catehetului, cu care se prezintă înaintea elevului, demonstrând or ce lecţiune în scris, pe tablă, ear citatele şi alte idei fundamentale scoase din sfânta Scriptură.

Când am zis «Sf. Scriptură în şcoală», n'am precizat în ce formă să se prezinte elevilor. In ce priveşte N. T., nu încape discuţie în faţa nici unei biserici. Acesta se poate pune la îndemâna ori cărui, dela cel mai mic până la cel mai mare; V. T. însă mai dă şi azi mult de discutat.

Nu încape îndoială că V. T. îşi are însemnătatea proprie; îşi are însă şi părţile umbroase care pot aduce, în anumite împrejurări, rezultat neaşteptat. In decursul timpului s'au ridicat multe argumente: pentru prezintarea V. T. aşa cum e scris: tot atât de adevărat este că s'au ridicat şi contra argumente.

Mântuitorul nu odată s'a folosit de argumentele V. T., şi îndeosebi de părţile mesianice. Frumuseţa neîntrecută a istorioarelor V. T. ne leagă tot atât de mult, din punct de vedere pedagogic.

Argumentele pentru V. T. ar fi:

1. V. T. a fost «Biblia» Mântuitorului;

2. Pe Mântuitorul îl înţelegem deplin numai prin profeţiile mesianice ale V. T.;

3. Mântuitorul în nenumărate rânduri s'a folosit de V. T.;

4. V. T. profeţeşte venirea Mântuitorului, deci stă în strânsă legătură cu N. T.;

5. Ideea reprezentării Dumnezeului om, prin Isus Hristos, o avem din V. T.;

6. In V. T. aflăm întâi ideea «monoteismului»;

7. V. T. e cartea legii, deci provoacă sentimentul răspunderii pentru păcate;

8. V. T. e direct pregătitor pentru N. T.;

9. Fără V. T. o mare parte a sentimentului şi cugetului religios s'ar fi pierdut;

10. Autoritatea V. T., şi N. T. bazat pe faptele şi viaţa Mântuitorului, plus activitatea sfinţilor apostoli, formează unitate nedespărţită;

11. Profeţiile V. T. sânt pământul hrănitor, din care a crescut N. T., ear «Mântuitorul e sâmburile copt al profeţiilor», a zis Cornill:

12. Prin eliminarea V. T., o parte mare din puterea edificatoare a creştinismului s'ar pierde. Aşa «rugăciunea» ocupă un loc de frunte în V. T. La clasica rugăciune a N. T. s'a ajuns cu ajutorul V. T.;

13. Fără introducerea V. T. în şcoală, rămâne puterea de viaţă făcătoare a divinei revelaţiuni necunoscută şi neînţeleasă;

14. V. T. e adevăratul pregătitor pentru adevărurile mai înalte ale creştinismului. (Urmează).

Din Bucovina. Adunarea eparhială, întrunită în 6 şi 7 Septemvrie 1928 la Cernăuţi, a hotărât ca pădurile fondului bisericesc să nu se mai dea în întreprindere diferitelor firme, în deosebi jidoveşti, ci însuşi fondul bisericesc ortodox român al Bucovinei să înceapă a gospodări el singur în pădurile şi ferestreile sale, lucrând la un loc cu ceice trăesc din muncă cinstită şi cu cooperativele corect conduse. Câştigul, de pe urma acestor averi bisericeşti, să nu mai treacă în buzunarele străine, ci să rămână în mânile adevăratului lor proprietar şi a credincioşilor cari au muncit şi muncesc acolo.

Retipărire. Cartea «Istoria bisericească a românilor», scrisă de dl prof. N. Iorga, va apărea revăzută şi întregită cu toate datele istorice petrecute dela 1908 — când apăruse întâia ediţie — şi până în prezent.

† Vrednicul păstor Romul Pop

In dimineaţa zilei de 6 Septemvrie a. c. ştire de jale se lăţi în liniştita parohie Gârbova, din jud. Sibiu: moartea răpi fără milă din mijlocul familiei pe unul din cei mai neobosiţi slujitori ai Domnului, pe harnicul preot *Romul Pop*.

Vestea trecerii din viaţă înmărmuri şi pe cei mai îndepărtaţi prieteni ai defunctului, căci nimănui nu-i veneà să creadă această părăsire atât de neaşteptată, răposatul fiind de un fizic robust, plin de viaţă şi de o sete de muncă neobişnuită, în ciuda celor 68 de ani ai vieţii sale.

Serviciul înmormântării a fost celebrat de nouă preoţi, din parohiile învecinate, în frunte cu păr. protopop Păcurariu al tractului Miercurea.

In cuvinte adânc simţite, venerabilul părinte cu ochii înecaţi de lacrimi, care adesea îi întrerupeau panegiricul, arată durerea pe care o simte acum familia, rudele, parohienii, şi fraţii lui întru Domnul, cari l-au iubit, şi i-au apreţiat atât de mult bogata-i activitate desfăşurată în parohie c'o voinţă atât de neînduplecată, îndurând uneori decepţii grave în decursul păstoriei sale de 40 ani...

Cimitirul, şcoala cu grădina ei vastă, biserica şi clopotele cari îl deplâng acum cu atâta fior de durere, apoi diferitele fonduri şi ajutoare pentru fiii săliţori ai Gârbovei, — toate acestea sânt opera străduinţelor sale neîntrerupte.

Deşi venit aici acum 38 ani dintr'o regiune mănoasă îndepărtată, din Cristianul Braşovului, unde s'a născut la 1860, totuşi situaţia deplorabilă în care se afla gospodăria materială şi spirituală a parohiei, nu l-a descurajat, ci, din contră, i-a oţelit râvna şi voinţa neînfrântă de muncă cu care venise de acasă, punându-se pe lucru zi şi noapte şi, trecând peste toate piedecile, a răuşit să şi ridice parohia la strălucirea pe care ne o oferă în clipele de faţă lucrurile din jurul scumpului nostru defunct...

In lacrimile unanime şi în suspinele nemângăiatei familii, corpul neînsufleţit al celui care a fost odată neobositul Romul Pop, a fost coborât în mormântul de lângă acea biserică, pe care a urzit-o şi a iubit-o atât de mult...

Cu ochii înroşiţi de lacrimi şi cu inima sfâşiată de durere m'am depărtat de lăcaşul din urmă al răposătului, pe care l-am cunoscut, l-am iubit atât de mult.. Fie-i somnul dulce şi amintirea-i în veci neuitată!

V. Maximilian.

Moartea unei distinse fiice a bisericii

Dorina Dr. Zileriu născ. Teculescu, fiica P. S. Episcop de Ismail, Iustinian, harnica prezidentă a reuniunii femeilor ortodoxe române din Diciosânmărtin, a încetat din viaţă în 10 Sept. 1928, după scurte şi grele suferinţe, împărtăşită cu Sf. Taine.

Cu această fiinţă aleasă dispare din mijlocul nostru o distinsă şi muncitoare figură, la ale cărei stăruinţe fără preget s'a înzestrat cu cele mai multe podoabe sf. biserică ort. rom. din Diciosânmărtin.

Chiar în ultimele sale zile se pregătea să şi transforme o cameră din locuinţă în atelier de ţesătorie a reuniunii, pentru covoarele şi tapetele bisericii celei noi, care se ridică tot mai falnică în piaţa orăşelului. Visul ei era să vadă ridicată biserica noastră acolo, unde toate confesiunile îşi au frumoase biserici.

Prin moartea ei pierdem o mamă ideală şi înţeleaptă, o soţie devotată, o fiică supusă şi o soră gingaşă. A închis ochii înlăcrimaţi strângând în braţe o iconiţă sfântă şi o cărticică de rugăciuni, pe care o avea din copilărie.

Adânc mâhnita ei familie, cunoscând nobilele însuşiri ale decedatei, a înfiinţat un fond de înfrumseţare a bisericii ortodoxe din Diciosânmărtin, fond purtând numele ei. Până acum s'au înscris următoarele sume:

P. Sf. D. Episcop Iustinian Teculescu, tată, 10.000 Lei,

Dr. Ion Zileriu, subprefect, soţ, 4.000 Lei,

Horia Teculescu, director de liceu, 2000 Lei,

Draga Lt. Col. Ionescu, soră, 2000 Lei,

Bujor şi O'ga Teculescu 2000 Lei,

Iosif Comanescu, unchi, 2000 Lei,

Dr. Vasile Hâncu, 2000 Lei.

Această listă se continuă printre prieteni şi cunoscuţi.

In ziua de 12 Sept. a fost înmormântată, slujind 5 preoţi, în frunte cu păr. protopop Gheorghe Oprean care, după familia răposatei, a fost cel mai lovit prin această dureroasă pierdere, căci a pierdut o înţeleaptă şi stăruitoare putere de muncă a bisericii.

Dormi în pace suflet fără prihană!

Un ortodox.

INFORMAŢIUNI

La Constanţa se vor ţinea, cu începere dela 21 Oct. 1928, măreţe serbări, cu ocazia împlinirii unei jumătăţi de veac dela alipirea Dobrogei la România. Se vor scoate în evidenţă realizările făcute, în timp de 50 de ani, din partea stăpânirii româneşti. In programul serbărilor semicentenare, guvernul a luat asupra sa sarcina de a ridica monumentul anexării Dobrogei şi palatul cultural dobrogean.

Congresul anual, convocat de Asociaţia generală a clerului, se va ţinea la Chişinău în 23 şi 24 Octomvrie 1928. La ordinea zilei: 1. Învăţământul religios în şcoalele clericale, laice şi în popor; 2. salarizarea clerului. — Inscrieri se fac la: Bucureşti, Bulevardul Carol 55.

Dela cercurile religioase. «Cercul religios *Budila* şi jur» condus de zelosul preot I. Curcubătă s'a întrunit la Marcoş, în 8 Septemvrie 1928 (Naşterea N. de Dumnezeu). S'a celebrat sfânta liturgie, de toţi preoţii cercului, a predicat păr. Nicolae Frateş. S'a ţinut parastas pentru eroi, urmat de conferenţe: Apostolatul laic al femeii în cadrele reuniunii de femei, de păr. Ioan Curcubătă, şi Aplicarea obligativităţii în şcoala primară şi cooperaţia în şcoală. La sfârşit citiri biblice. Cercul religios sa va mai întruni la: Dobârlău, în 30 Septemvrie; Băcel, în 14 Octomvrie; Teliu, în 26 Octomvrie; şi Budila 4 Noemvrie 1928.

Premiu de 50 mii de lei, a publicat Academia Română, pentru o colecţie de biografii ale celor mai însemnaţi ierarhi ai bisericii noastre din trecut.

Studenţii români din judeţul Sibiu desfăşoară o vie activitate în folosul satelor, ţinând potrivite conferenţe şi înfiinţând biblioteci. In zilele trecute au fost, în acest scop, în comunele fruntaşe ale judeţului, în Apoldul de jos, Poiana şi Miercurea-băi.

Act de mulţumire. Dna Emilia Dr. Raţiu mulţumeşte călduros tuturor celor ce au asistat la parastasul de 100 ani dela naşterea iubitului şi în veci neuitatului ei soţ, Dr. I. Raţiu, şi acelor cari au avut bunăvoinţa de a pune flori pe mormânt, îndeosebi Partidului «Naţional Ţărănesc».

Vechea biserică din parohia Lueriu, eparhia Clujului, a fost declarată, pentru frumuseţa ei arhitectonică, monument istoric. In 6 Sept. a. c., M. S. Regina Maria, însoţită de A. S. R. Principesa mamă Elena, a vizitat bisericuţa aceasta de lemn, clădită în anul 1731. Oferit ca dar M. Sale, vechiul sf. locaş va fi dus în primăvară la Bran şi aşezat acolo lângă castelul regal. Luerenii, oameni cucernici şi muncitori, au astăzi o nouă şi măreaţă biserică, sfinţită în ziua praznicului Naşterii Născătoarei de Dumnezeu.

«Săptămâna mare» a reformaţilor. La iniţiativa episcopului Dr. Alexandru Makkai, s'a introdus în biserica reformată ardeleană rândueala aşa zisei «săptămâni mari», ţinute întâi la St. Gheorghe, apoi la Braşov, ear în anul curent, între zilele 3 şi 9 Septemvrie la Turda. Scopul săptămânii mari este: lucrare mai intensivă în viaţa internă a bisericii, în problemele sale organisatorice şi pastorale, conform situaţiei sale actuale. In primele trei zile ale săptămânii s'au ţinut prelegeri şi discuţii despre chestiunile religioase, sociale şi caritative ale calvinismului transilvan. Sâmbătă s'a întemeiat reuniunea femeilor reformate din toate comunităţile bisericeşti, ear Duminecă s'a încheiat săptămâna cu o predică festivă a episcopului Makkai.

Revizuire. Ministerul Muncii va face, în cursul lunii Octomvrie a. c., revizuirea generală a biletelor de liberă petrecere ale supuşilor străini. In acest scop, toţi supuşii străini aflători în ţară, cari îşi câştigă existenţa în ţară fie ca salariaţi, fie ca patroni sau sub or ce altă formă şi or ce profesiune vor fi având, sau or ce alt motiv de rămânere în ţară ar avea, indiferent de data când le expiră termenul de liberă petrecere, vor depune cereri pentru autorizarea rămânerii în ţară, până la 25 Septemvrie a. c., la serviciile de siguranţă din capitala judeţului, sau la alte oficii, arătate în înştiinţarea ministerului.

Din oraşul Cleveland al Americei de nord, locuit de numeroşi emigranţi români, se vesteşte că aproape seară de seară se ivesc câte 4—5 «oratori» vorbind vehement împotriva religiei creştine, fără ca până acum poliţia să intervie în afacere. Publicul mestecat ascultă, pe aceşti batjocoritori ai celor sfinte, cu sentimente diferite: unii ascultători se revoltă la minciunile auzite, dar alţii aplaudă; se pare că organele de control aşteaptă ca aceste două tabere să se încaere şi domnii «oratori» şi liber-cugetători să fie alungaţi cu pietri. Inrâurire nefastă se va produce în deosebi asupra tinerimii şcolare, fiind ştiut că şcoalele publice americane nu dau atenţiune mare educaţiei morale a tinerimii. Preoţimea noastră din America va face act vrednic de toată lauda şi încurajarea, dacă va continua să ţină prelegeri regulate în şcoalele confesionale de acolo.

Reforme în Turcia. In 1926 s'a înfiinţat la Constantinopol un institut teologic special pentru studierea chestiunii modernizării islamului. Institutul a alcătuit un proect, de reformă, care a fost trimis zilele acestea la Angora spre aprobarea guvernului. Intre altele proectul prevede modernizarea interiorului geamiilor; introducerea unor schimbări, după modelul bisericilor creştine; excluderea obiceiului de a se lăsa ghetele afară înainte de intrarea în geamii. Limba liturghică trebue să devie turcă, în locul celei arabe. Modificarea rugăciunilor şi cântecilor muezinilor şi imamilor. Intrebuinţarea de instrumente muzicale în moschee. Coranul să fie tradus în limba turcească. Reorganizarea învăţământului teologic.

Impotriva banchetelor s'a creiat, la Paris, o societate, ai cărei membri se obligă să nu participe de loc la banchete. Francezi de seamă au ajuns la părerea, că banchetele de după războiu s'au înmulţit neobişnuit spre paguba sănătăţii participanţilor, şi nu mai puţin spre dauna lor materială. — Ce să zicem noi?

Comemorare sovietică... Aniversarea de o sută de ani — în 10 Septemvrie 1928 — dela naşterea cugetătorului din Poiana Luminoasă, Leon Nicolaevici *Tolstoi*, o «sărbătoresc» bolşevicii, ca să-şi facă reclamă cu opera scriitorului, ale cărui idei morale le-au necinstit.

ŞTIRI LOCALE

La **Legatul Dionisie şi Elena Popovici** al fondului pentru căminul bătrânilor săraci neputincioşi al societăţii române de înmormântare din Sibiu, întemeietorul acestui legat, prof. Timotei Popovici a dăruit suma de Lei 500 din prilejul morţii mamei sale Elena, întâmplată la 27 August 1928, ear în amintirea surorii sale Maria decedată la 8 Septemvrie 1928, a dăruit alte 500 lei. Cu această sumă şi cu încă 500 lei dăruiţi de fiul decedatei Valer din Timişoara, s'a întemeiat *Legatul Maria Popovici* a parţinător aceluiaş fond al societăţii. Pentru aceste creştineşti daruri mulţumeşte cu recunoştinţă: *Comitetul societăţii.*

CARŢI ŞI REVISTE

Contribuţiune la istoria bisericească din Ardeal, de *Matei Voileana*, prot., asesor consistorial. Sibiu, 1928, Tip. Arhidiecezană. — Un volum de 184 pagini, în care venerabilul şi neobositul păr. consilier arhiep., Matei Voileanu, în scopul d'a aduna într'un mănunchi toate conscripţiile, după confesiune, ale românilor ardeleni din veacul al 18 şi începutul celui următor, publică de astădată conscripţia bisericii ortodoxe române din Ardeal dela 1805, tipărită mai întâi şi adnotată de Eugen Gagyi (din arhiva vieneză) în revista sibiană, Transilvania, dela 1911 (Nr. I—III). Volumul acum apărut, utilizând şi datele conscripţiilor dela 1733 şi 1750, va uşura munca cercetătorilor cari se ocupă cu istoria bisericii noastre dreptmăritoare.

„Cărţile bunului creştin". A apărut Nr. 6 din biblioteca de popularizare «Cărţile bunului creştin», *Taina spovedaniei*, sau ce trebue să ştie fiecare creştin înainte de a se spovedi, de profesorul Iuliu Maior, din Blaj. Preţul 15 lei. De vânzare la librăriile din ţară.

— Nr. 7 din aceeaş bibliotecă este: *Tâlcuirea Apostolilor* din Duminecile de peste an, partea I, II şi III, de prof. Iuliu Maior. Preţul lor 50 lei.

Tribunalul Braşov Secţia a II-a ca Registru Special al Asoc. de personale juridice.

888 G. 1204—1928.

In numele legii

Tribunalul Braşov Secţia a II-a ca registru special de persoane juridice pentru asociaţiuni, în şedinţa de Cameră de Consiliu, ţinută astăzi, luând în cercetare şi în desbatere cererea de înregistrare a asociaţiei de păşunat Preotul Iordan Curcubătă din comuna Budila, a adus următoarea

Sentinţă.

Admite cererea.

Dispune înregistrarea asociaţiei sub titlul «Asociaţia de păşune» preotul Iordan Curcubătă din comuna Budila, în registrul special de persoane juridice, pentru asociaţiuni.

Sentinţa de faţă se va publica în Monitorul Oficial şi încă 2 ziare designate de societate pe spesele societăţii.

Motive.

Văzând petiţia Asociaţiei de păşunat din comuna Budila reprezentată prin preotul Iordan Curcubătă, prin care cere admiterea înregiatrării sub titlul «Asociaţia de păşune preotul Iordan Curcubătă» din comuna Budila, în registrul special de persoane juridice pentru asociaţiuni.

Văzând, că petiţia este însoţită de:

1. Actul constitutiv în original.
2. Statutele votate şi adoptate în adunarea generală din Dec. 1927.
3. Numirea direcţiunii votată şi adoptată în adunarea generală din 10 Decemvrie anul 1927.
4. Autorizarea Ministerului Agriculturii şi Domeniilor, direcţiunea îzlazurilor Nr. 9083 din 10 Martie 1928, prin care constituirea asociaţiei a fost aprobată de Minister.

Văzând, că membrii organelor ai direcţiunii şi ai administraţiunii sunt în majoritate absolută cetăţeni români.

Văzând, că petiţionara a satisfăcut condiţiunile prev. de art. 85, 86, 27 din legea pentru persoanele juridice,

Văzând concluziunile puse de dl prim-procuror şi de advocatul statului pentru recunoaşterea societăţii de persoană juridică,

Văzând şi desp. art. 3 şi urm. din legea pentru persoane juridice,

Tribunalul

A admis cererea de înregistrare şi recunoscând petiţionara de persoană juridică a dispus înregistrarea ei în registrul special respectiv, cu condiţiunile publicării conform dispoziţiunilor.

Sentinţa este definitivă.

Braşov, 29 Mai 1928

L. S.

ss. **Dr. R. Busser** preşedinte. ss. **Val. Manolilă** judecător.

ss. **Şelariu**, grefier.

Nr. 318/928 (133) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Boz**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat conform coalei B.
2. Sesie parohială pusă în vedere de consilieratul agricol al judeţului Sibiu.
3. Stola obişnuită în parohie.
4. Ferdelele de cucuruz şi zilele de lucru.

Candidaţii îşi vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta în comună spre a fi cunoscuţi de popor.

Mercurea, 27 August 1928.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial din Boz.

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter

Nr. 422/928 (135) 1—2

Publicaţiune

Se aduce la cuoştinţă, că Marţi în 25 Septemvrie 1928, la 10 ore a. m., se va ţinea licitaţie publică verbală în localul şcoalei din Răhău şi cu oferte închise, — fără drept de supraoferte — pentru repararea bisericii (şi turnului) ort. rom. din Răhău şi anume:

1. Reparaturi de zidărie, preliminat Lei 132,977·—.
2. Reparaturi de tâmplărie, preliminat Lei 45,491·—.
3. Reparaturi de tinichigerie, preliminat Lei 7,835·—.
4. Zugrăvitul intern al bisericii, preliminat Lei 29,377. Total Lei 215,680.

Valoarea lucrului de zidărie Lei 82,055·—.

Materialul de zidărie Lei 50,922. Total Lei 122,977, şi alte lucrări conform devizului şi condiţiunilor speciale, ce se pot vedea la epitropie.

Licitanţii vor depune un vadiu de 10%.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a încredinţa lucrările, după a sa prevedere, celor crezuţi mai competenţi.

N. Cărpinişan, preş. **N. Floca**, not.
N. Bola, epitrop.

Văzut: Oficiul protopopesc:
Sergiu Medean
protopop.

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoştinţă, că în bună înţelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eşit din firma **Schieb & Kauntz**. Numitul domn a preluat singur această intreprindere şi o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onoare la cunoştinţă, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eşit din firma **Schieb & Kauntz**, turnătorie de clopote şi că de-acum voi conduce această intreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

(98) 11—

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1929

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

Despre colinde (Naşterea lui Hristos, sărbătoarea copilăriei, reînvierea colindelor, Pomul de crăciun). — *Mănăstiri ortodoxe în Ardeal:* (De-alungul Carpaţilor de sud, curtea dela Viena, distrugerea mănăstirilor ş. a.). — *Ion I. C. Brătianu şi Biserica lui Horia.* — La biserică (versuri). — *Ştiri şi fapte:* (De anul nou, «Hristos şi Natura», Legea cultelor, Actul dela 1700, Societatea ortodoxă a femeilor, Adunarea eparhială, Vizitaţii canonice, Religia şi şcoala, Cruce la Călugăreni, Jubileu de 50 de ani, Monument preoţilor, Cursuri la mănăstirea Neamţului, Schitul dela Păltiniş — cu frumoase ilustraţii, — Pace vouă, Regele Mihai I la şcoală, Mănăstirea Brâncoveanu ş. a.). — *Cântecul mamei, Psalm,* (versuri). — *La Bobotează,* amintiri dela şcoală. — *Respectaţi mamele:* Dumineca lor, zece porunci. — *Cu răbdare şi dragoste.* — Ce dorim satelor. — *In alergare după avere.* — *Hărnicia unei preotese,* întru a da primul ajutor. — *Cununa de spini a Mântuitorului.* — *Sfânt locaş în refacere:* Mănăstirea dela Cioara. — *Presa bisericească.* — *Nevinovaţii.* — *Biblia,* cum se grăeşte despre biblie. — *Cum are să fie părintele protopop.* — *Umblaţi ca fii ai luminii.* — Dacă bei şi eară bei. — Cetatea morţilor. — *Fel de fel:* 1. Ce poate sfânta cruce; 2. Fără podoabe lumeşti; 3. Monument vânzătorului; 4. Biserica şi alcoolismul; 5. Ceice cred în Isus Hristos? 6. Numai o minută. — *Glume,* ş. a.

Chipuri: Regele Mihai I în ziua de 10 Mai. — Schitul dela Păltiniş. — Sanatorul de acolo. — Dela sfinţirea schitului şi inaugurarea sanatorului. —

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite şi mărfuri, ş. a.

Calendarul s'a tipărit cu *Şematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 75 Lei

Plus porto postal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

---

Redactor responsabil: Dr. George Proca. **Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.**

Anul LXXVI Sibiu, 22 Septemvrie 1928 Nr. 67

Telegraful Român

(Of.)

Onor. «Asociaţiunea»

Organ naţional-bisericesc

Sibiu

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele
să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor:
un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonam... ...iunile
să se adreseze ... ...l ziarului Telegraful Român, Sibiu, st... Mitropoliei 45

Şcoala şi religia

II

Fiii neamului nostru, crescuţi în şcoala statului, îşi cer rostul în organismul vieţii publice.

Ce muncă constructivă vor putea presta cei lipsiţi de integritatea caracterului, cei desechilibraţi sufleteşte, fără alt ideal decât satisfacerea intereselor personale?

Vor urma linia de conduită trasă de educaţia primită în şcoală, unde la rezolvirea problemelor de ştiinţă li s'a vorbit de existenţa materiei, fără a fi adusă în legătură cu divinitatea creatoare.

Ca judecători, profesori, gazetari, slujbaşi de stat nu vor găsi greutatea respunderii faptelor şi vor servì mai mult din instinctul conservării proprii, decât în vederea unui principiu al scopului comun ce urmăreşte organizaţia socială în al cărei serviciu au intrat.

Averile publice, puse sub conducerea acestor ideologi ai concepţiilor materialiste, vor fi pururea ameninţate să dispară. Risipiţi prin diferite oficii de stat, formează pleiada parazitarilor, cari cangrenează organismul intern prin frustrarea statului de bunurile sale.

Aceştia sânt duşmani ai neamului, bârfitori ai clerului şi bisericii, şi profitorii situaţiilor în dauna binelui public şi în folosul lor personal.

O seamă din aceste figuri sânt cunoscute publicului românesc, mai ales din actele reformei agrare. Lucrările lor au avut pe multe locuri rezultate funeste pentru ţărănimea îndreptăţită la pământ. Intraţi în consiliile de administraţie ale diferitelor societăţi interesate, sau întovărăşiţi cu speculatorii de situaţii, au avut prilejuri de a se îmbogăţi peste noapte. Interesaţi în cauză, şi mituiţi, aceşti vânători de bunuri materiale, prin afaceri isteţ ticluite, şi-au făcut averi în dauna populaţiei sărace.

Coloanele ziarelor înregistrează adese fraude şi alte păcate săvârşite de ceice n'au alt gând şi scop decât banul, luxul şi desfrâul.

Această aberaţie, gravă în consecinţele ei, trebue urmărită cu seriozitate de iubitorii şcoalei şi educatorii tineretului.

Cu cât se întinde molima curentelor otrăvitoare de suflet, ce dau năvală asupra tinerei generaţii, cu atât mai mult cresc sarcinile bisericii şi durerile ei.

Descoperind ranele, chemăm la opera de refacere pe gânditorii neamului pătrunşi de datoria de a da ţării cultură trainică, aşa cum a conceput o şcoala bisericească în trecutul apropiat. Atunci nu se proclamà democraţia, falsă şi rău înţeleasă, ca principiu doctrinar de progres uman, ci se imprimà în sufletul individului credinţa în Dumnezeu cu responsabilitatea conştiinţei.

Aceste doctrine, izvorâte din principiile etice ale creştinismului, au dat cele mai frumoase figuri care au împodobit paginile de istorie a neamului. Astfel de figuri am dorì să răsară şi din şcoala îngrijită şi susţinută de stat.

Noi nu putem admite ca mediul social românesc să fie atât de scăpătat, încât orce fel de încercare d'a ridicà nivelul comun să se izbească de piedeci imposibil de biruit. Toţi cei buni trebue să aibe încrederea tare, că întronarea legilor moralităţii este cu putinţă în ţara aceasta sbuciumată.

In acest scop la opera de refacere a moralităţii publice prin şcoală, statul, care dispune de şcoală, este chemat să organizeze învăţământul public *pe baza desvoltării caracterului religios-moral.* Bisericii să-i pună la dispoziţie mijloacele întru creiarea unui corp profesoral, pentru predarea în şcoală a religiei, profesori, cari prin cultură teologică, însufleţiţi de rolul ce-l deţin, să contrabalanseze direcţia eronată materialistă.

Mitropoliilor şi episcopiilor să li se dea mijloace materiale suficiente pentru crearea unui corp de misionari, cari să pătrundă în şcoală, în familie şi în toate straturile societăţii. Aceste valori, prin conferenţe publice, prin atingere zilnică cu deosebitele categorii de indivizi, şi prin felul cum ar interpreta principiile divine ale creştinismului, în armonie cu ştiinţa, ar prinde încrederea obştei, pe mulţi i-ar deştepta din nepăsare, şi i-ar îndrepta împintenându-i spre muncă constructivă, purificându-le sufletul de otrava egoismului exagerat.

Pentru dobândirea acestor bunuri sufleteşti statul să mai reducă din cheltuelile mari şi de puţină valoare. Echilibrând capitalul financiar al bugetului de stat prin operaţiuni de cifre, să se echilibreze bugetul capitalului *sufletesc* al păturii intelectuale, — şi statul României va merge spre înflorire.

FOIŞOARA

Sf. Scriptură în şcoală

(Sfârşit).

Toate acestea dovezi nu pot împiedeca faptul ca, de altă parte, să nu se ridice observări în contra introducerii V. T. în şcoală.

Observările ar fi următoarele:

1. Isus Hristos e născut ca om din Iuda, dar credinţa primită dela el e originală, şi n'are nimic comun cu «iudaismul»;

2. Un creştinism născut din V. T. n'ar fi altceva, decât un «iudaism» avansat. Isus Hristos nu e mesia cel aşteptat cu ardoare de iudaism, ci e «Fiul omului», «Mântuitorul» întregii omeniri;

3. Că «iudeii» ar fi «poporul ales» al lui Dumnezeu, e o idee eronată a iudeilor. Mântuitorul Hristos n'a dat privilegii nici unui neam, credinţa lui e universală;

4. Dacă V. T. a fost singurul manual de religie, la începutul creştinismului iudaic, acest loc l-a ocupat N. T. Peste tot, creştinii n'au îndrumări directe dela Mântuitorul de a se folosì de V. T. Şi dacă «legiuitorului» i-a zis: «în lege este scris, cum ceteşti», cu aceasta nu scoate la iveală puterea indispensabilă a V. T., ci ruşinează pe celce ceteşte greşit în cartea legii. El ne dă altă poruncă: «Lege nouă vă dau vouă să vă iubiţi unul pe altul», lege care e în contrazicere cu «talionismul» V. T.;

5. Istoria religiunii mozaice n'a fost singura care a prevestit venirea Mântuitorului. Cultura grecilor şi romanilor a ridicat acestea popoare atât de sus, încât au fost sufleteşte mai aproape de creştinism decât iudeii;

6. Nu numai poporului iudeu s'a descoperit Dumnezeu, ci tuturor popoarelor. Dovadă ne serveşte sf. Ap. Pavel în ep. către Evrei 1, 1—2: «In multe feluri şi în multe chipuri de demult Dumnezeu grăind părinţilor prin proroci, în zilele acestea mai de pe urmă a grăit nouă întru Tine, pe care l-a pus moştenitor tuturor, prin care şi veacurile s'au făcut». Ear la Faptele Apost. 2, 5—11, ni se arată că puterea Duhului sfânt a făcut pe apostoli să vorbească în limbi străine;

7. Monoteismul îl aflăm şi la alte popoare, nu numai la iudei. Aşa, ca fond, îl găsim în credinţa păgână la romani şi greci;

8. Pentru pregătirea împărăţiei divine, — din punct de vedere religios-moral, — n'a lucrat numai iudaismul, ci şi alte popoare păgâne. Cu cât se pătrunde mai mult în sufletul popoarelor păgâne, cu atât mai mult se adevereşte acest lucru;

9. Dacă Isus Hristos a citat din V. T., a făcut acest lucru ca să dea dovadă iudeilor (nu creştinilor) cu care sta de vorbă;

10. Isus Hristos n'a trăit în sufletul V. T., căci n'ar fi putut aduce legea N. T., ci a trăit în Duhul Dumnezeirii sale, din care emanează descoperirea mântuitoare lumii;

11. V. T. e călăuza spre Mântuitorul numai celorce sânt din legea V. T.; pentru «neamuri» e călăuză însăşi fiinţa Mântuitorului;

12 V. T., întrodus în şcoală şi biserică, e curăţit mai întâi de tendinţele particularismului evreu; i-am putea zice că e «încreştinat»;

13. Dacă Isus Hristoa şi creştinismul ar fi înţeles numai cu ajutorul V. T., legea Mântuitorului şi-ar pierde originalitatea. Dovadă ne servesc cuvintele Mântuitorului: «Nu pune vin nou în foi vechi». Aderenţii V. T. sânt aderenţi ai istoricului. Celce ar încerca însă pe cale istorică a dovedi esenţa creştinismului, acela desbracă creştinismul de fiinţa divină, pe care se bazează cu atâta putere. Cuvintele sfintei Scripturi, Mat. 16, 16: «Tu eşti Hristosul Fiul lui Dumnezeu», şi Ioan

Sufletul neamului nostru e ca valul de grâu, pe care încearcă a-l învăluì corpuri străine. Netrecrat la timp, îl năpădeşte neghina. Curăţit cu îngrijire, acest suflet devine cel mai ales în tot răsăritul acestui continent.

Să-l curăţim prin treerul şcoalei evanghelice, ale cărei porţi stau deschise pentru toată suflarea care îşi înţelege rostul pe pământ. Pr. *Iuliu Moldovan.*

Pentru pacea lumii

Preşedintele de onoare al Fidaculuì, dl *Marcel Héraud*, reprezentant al Franţei, deschizând Duminecă la Bucureşti al nouălea congres al «Federaţiei internaţionale a foştilor combatanţi» a zis la sfârşitul cuvântării sale următoarele:

Noi, foştii combatanţi, nu urâm nimic mai mult ca nedreptatea.

In războì, noi cari uram pe cei cari îl deslănţuiseră, respectam totuş pe cei cari se sacrificau pentru un ideal ce nu era al nostru. Ştiam că ei erau uniţi prin suferinţe, prin iubire de patrie şi un ideal.

«*Fidac Pax*» spune emblema noastră, şi noi ne străduim să întărim prietenia care consolidează pacea.

Nu uităm sacrificiile făcute ca patriile noastre să fie mari şi libere şi nu voim ca aceste sacrificii să fie impuse şì copiilor noştri. De aceea sântem hotărâţi să apărăm cu orce preţ ceeace ni-a dat victoria comună.

Tratatele sânt legile popoarelor, ear *iubirea* trebue să fie legea guvernelor. Avem respectarea tratatelor şi nu voim ca dreptul ce ele ni-l conferă, să fie ştirbit.

Acest drept voim să-l afirmăm într'o pace care să nu fie impusă prin forţă, ci prin idealul care ne-a dus la victorie.

Exprim respectul nostru pentru copilul rege care nu a cunoscut războiul, dar este un copil al războiului şi reprezintă idealul de pace pe care copilăria îl poartă în sine.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Plasare de cărămizi —

Contribuiri prin plasare de cărămizi în parohiile din protopopiatele:

Oituz: Sitabuzău Lei 860, Oituz 2000, Teliu 1050, Covasna 3000, Marcoş 1000, Zabala 500, Chezdi-Mărtănuş 60, Cernatul de jos 330, Ghimeş 200, Breţcu 180, şi dela alte parohìi 11,000, în total 20,180

Zarand: Brad Lei 430, Criştior 2450, Baia de Criş 240, Blăjeni-Criş 90, Zdrapţi 50, Blăjeni Grosuri 500, Blăjeni-Sat 100, Blăjeni-Plai 500, Buceş 1000, Bulzeştii de jos 30, Tomnatecul de jos 60, Caraci 730, Cărăstău 250, Birtin 160, Dupăpeatrăsat 1000, Valeaporcurii 210, Ribicioara de sus 40, Bulzeştii de sus 170, Grohot 230, Tomnatecul de sus 20, Junc 400, Potingani 250, Lunca 300, Luncoiul de jos 620, Luncoiul de sus 1000, Mesteacăn 750, Mihăleni 20, Valeabrad 530, Prihodişte 70, Ribicioara de jos 220, Ribiţa 1000, Râşca 140, Ruda 80, Stănija de jos 300, Stănija de sus 1000, Ţărăţel 1000, Ţebea 730, Vaca 1000, în total 17,670

Bran: Moeciul de jos Lei 560, Zârneşti 679, Codlea 1500, Cristian 1947, Şimon bis. veche 1000, Sohodol bis. nouă 1380, Predeal 210, Şirnea 100, Bran-Poarta 1000, Peştera 600, Şimon biserica nouă 1000, Fundata 700, Moeciul de sus 510, Holbav 520, Măgura 1000, Cheia 410, Tohanul nou 977, Vlădeni 700, Vulcan 1000, Poiana Mărului 1000, în total 16,793

Sibiu: Răşinari Lei 3000, Boiţa 3000, Bungard 560, Şura-mare 1000, Nucet 1000, Ocna de jos 320, Sibiu-Cetate 2000, Ruşi 450, Turnişor 480, Poplaca 1500, Sibiu suburbiul inf. 1020, în total 14330

Sălişte: Gurariului Lei 3000, Sălişte 4160, Amnaş 290, Cristian 630, Tilişca 2000, Mag 700, Aciliu 800, Săcel 640, Vale 1000, Cacova 1000, în total . . 14,220

Sighişoara: Boiu 2500, Albeşti 1610, Retişul 390, Săcel 720, Apold 1000, Hendorf 1000, Ţeline 540, Saschiz 120, Criţ 660, Meşindorf 100, Daia 830, Felmer 1000, Sighişoara 970, Şarpotoc 120, Şaes 10, Ţopa 600, Vânători 560, Şoard 610, în total . . 13,340

Târnava-mare: Alma Lei 1110, Ernea 2000, Dumbrăveni 1240, Copşa mare 250, Laslea-mare 820, Hetur 1000, Dupuşul 1000, Felţa 1000, Hundorf 1000, Beşa 400, Biertan 1000, Şmig 90, Şaroşul 200, Seleuşul-mare 1000, Nadeş 1000, Malencrav 60, în total 13,170

Orăştie: Orăştie 210, Măgura cu filia Jeledinţi 1000, Şibot 420, Turdaş 20, Bucium 170, Căstău 1000, Beriu 220, Petreni 720, Cugir 20, Mărtineşti 1000, Romos 1000, Pricaz 640, Dăncul-mare 600, Vaidei 20, Tămăşasa 500, Orăştioara de jos 250, Romoşel 1000, Simeria 240, Ludeşti 650, Pişchinţi 230, Sibişelul vechi 120, Binţinţ 720, în total . . 10,750

Cohalm: Agoştin 600, Archita 270, Ştena cu filia Vişcri 1000, Beia 250, Bogata-Olt 80, Buneşti 200, Mercheaş 1000, Crihalma 350, Drăuşeni 700, Fântâna 40, Felmer 1000, Grânari 150, Jibert 460, Lovnic 420, Mateiaş 1000, Răcaşul de jos 470, Roadeş 100, Cohalm 120, Ticuşul nou 100, Ungra 1000, Văleni 420, Vârghiş 100, în total 9830

Braşov: Braşov-Dârste 2000, Braşovechi 2000, Rotbav 540, Herman 1000, Braşov-Stupini 2000, Purcareni 984, în total . . 8524

Avrig: Sebeşul de sus 2000, Ucea de jos 40, Porumbacul-inferior 1100, Porceşti 3000, în total . 6140

Târnava: Blăjel 1230, Abuş 160, Bernade 30, Bahnea 750, Laslăul-român 260, Bobahalma 400, Căpâlna de sus 240, Chesler 70, Diciosânmărtin 500, Lepindea 280, Şoimuş 120, Adămuş 80, Subpădure 50, Boian 100, Corneşti 100, în total 4370

Ilia: Ilia 100, Boz 80, filia Târnăviţa 60, Branişca 40, Certejul de jos 290, Bacea 100, Vorţa 20, Câmpuri-Surduc 140, Tatăreşti 530, Godineşti 50, Bretea-murăşană 190, Girasada 860, Sârbi 150, Cărmăzineşti 100, Burjuc 200, în total 2920

Sebeş: Sibişani 1000, Şugag 700, Cioara 420, în total 2120

Mercurea: Reciu 1000, Şpring 650, Apoldul de sus 250, în total . . . 1900

Dobra: Cerbia Lei 610, Almaş Săliste 100, în total 710

Haţeg: Măceu . . . 50

Total Lei 157,017

Suma de mai 'nainte 4.484,805

Total general Lei 4.641,822

6, 69: «Noi am crezut şi am cunoscut că Tu eşti Hristos, fiul lui Dumnezeu». sânt pietri fundamentale de origine divină. Sf. Ap. Pavel în epistola către Galateni 2, 20: «Cu Hristos împreună m'am răstignit: ear viez; nu de acum eu, ci viează întru mine Hristos», — ne dovedeşte conlucrarea fiinţei divine întru noi;

14. Creştinismul şi mozaismul e în contrazicere. Iudaismul cere legalitate, creştinismul moralitate; iudaismul rămâne la particularismul naţional, — creştinismul e idee universală. Impreunarea lor e imposibilitate.

Cum vedem, o serie întreagă de dovezi pledează pentru introducerea V. T. în şcoală, dar tot atâtea sânt şi contra lui. Nici una, nici alta din seria dovezilor şi observărilor nu ne pot lega lumina sufletului atât de mult, încât din mijlocul lor să nu putem vedea lumina adevărului.

Sfânta Scriptură trebue să intre în şcoală.

Noul Testament e credinţa originală a puterii divine a Mântuitorului. E descoperire divină, directă; n'are trebuinţă de alt ajutor. V. T. e descoperirea indirectă a lui Dumnezeu, şi îşi are însemnătatea proprie pe care nimic n'o poate înlocuì. Deci, introducerea în şcoală, atât a V. cât şi a N. T., e de absolută necesitate.

Dacă am zis, că sf. Scriptură trebue introdusă în şcoală, prin aceasta n'am precizat încă forma, în care să se prezinte elevilor.

V. T. nu se poate înfăţişa în haina sa originală la toţi elevii. Avem neapărată trebuinţă de o «biblie şcolară», care să prezinte adevărul neschimbat. Să se schimbe haina, dar nu conţinutul. Această biblie şcolară, care nu prezintă «sminteală», să se pună la dispoziţia elevilor din şcoalele secundare inferioare. Celor din clasele superioare fără teamă se poate pune la dispoziţie sf. Scriptură în original, pentru a li se adeverì că şi părţile umbroase ale V. T. nu conţin nimic demoralizator, ci ne prezintă ideile în concepţia timpului când au fost scrise.

Asupra tuturor dificultăţilor de formă, vedem plutind întotdeauna providenţa divină, şi tocmai acest lucru trebue scos în evidenţă în faţa elevilor.

Cunoaşterea concepţiei divine, de pe toate paginile sf. Scripturi, e motivul care trebue să primeze prin catehizaţie. Deci, adevărată catehizaţie, fără sf. Scriptură la îndemâna tuturor elevilor, nu se poate închipuì.

Pr. *M. Neagu.*

Liturghier de Vasile Cîureanu din Basarabia. Stăpânirea rusească asupra Basarabiei a lăsat multe urme, triste şi adânci, şì în sânul bisericii vechi moldoveneşti. Ruşii au căutat să alunge din biserică, nu numai limba strămoşească, ci şi vechea muzică bisericească orientală, care era mai aproape de sufletul moldovenilor, punând în loc muzica corală recitativă rusească, străină ca limbă. Din această pricină adevărata melodie a cântărilor moldoveneşti a perit aproape cu totul.

In vechiul regat, în Ardeal, Bucovina, peste tot, avem astăzi în partea liturgică muzica corală; pentru toate serviciile celelalte ca: vecernie, utrenie, parastas, înmormântare, botez, cununie, mai ales la ţară, unde bisericile au coruri, cântăreţii cântă melodic, afară de Basarabia, unde cântăreţii cântă recitativ — coral. Ardelenii, mai practici, au schimbat numai semnele (notele) muzicale orientale, punând în loc notele muzicale din apus, păstrând însă melodiile orientale.

Stăpânirea şi ceice se îngrijesc de ale bisericii n'au trecut cu vederea această mare lipsă a bisericii basarabene, şi pentru a reînvia vechea muzică orientală moldovenească, au

Nr. 9395

Circulară

în contra scrierilor imorale

La intervenţia forurilor bisericeşti, On. Minister de justiţie şi de Culte, au luat măsuri împotriva scrierilor imorale şi pornografice, care s'au înmulţit considerabil în timpul din urmă. On. oficii protop. şi parohiale se obligă prin aceasta să semnaleze superiorităţii bisericeşti orce fel de scrieri susceptibile de a primi sancţiune penală.

Sibiu din şedinţa Consiliului bisericesc ţinută la 18 Sept. 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Sectele religioase în Bihor. Prefectul judeţului Bihor, dl D. Tempeleanu, cunoscător al problemelor ţinutului său, dă privitor la secte lămuririle următoare:

Pela 1920 s'a manifestat, în câteva centre dela noi, o mişcare a sectelor religioase. In urma constatărilor noastre, am aflat că mişcarea lor este susţinută cu bani din străinătate, cu deosebire din America. Deaceea se explică faptul, că în unele părţi s'au constituit «Case de rugăciuni» pentru ademenirea rătăciţilor. La rândul nostru, prin Episcopia noastră, am luat măsuri pentru combaterea sectelor printr'o contra propagandă. Episcopia a delegat un preot misionar, care în fiecare sărbătoare ţine conferenţe, arătând celor rătăciţi calea cea bună. Prin acest mijloc oamenii înţeleg păcatul ce-l săvârşesc împotriva bisericii şi al ortodoxismului.

Congresul cântăreţilor bisericeşti. In 26 şi 27 Septemvrie a. c. Asociaţia generală a cântăreţilor bisericeşti din România va ţinea congres, cu membrii săi, în Bucureşti.

Miercuri, 26 Sept., ora 8—13: In sfânta Patriarhie: Liturghie, Te-deum, sfinţirea şi ţintuirea drapelului său, cuvântări. In sala căminului: deschiderea congresului, apelul filialelor şi formarea biroului.

Ora 13—19: Darea de seamă a comitetului central, discuţiuni asupra reoganizării şcoalelor de cântăreţi, înfiinţarea academiei de muzică bisericească, conferenţele culturale, propagarea şi unificarea muzicei bisericeşti.

Ora 21—24: Festival muzical la Ateneu, conferenţa dlui profesor I. Popescu-Pasărea, preşedintele Asociaciunii, concurs de coruri şi solişti.

Joi, 27 Septemvrie, ora 8—13: Discuţiuni asupra salarizării cântăreţilor bisericeşti şi asupra noului proect de salarizare a clerului, situaţia cântăreţilor funcţionari, numirile, judecarea abaterilor disciplinare, hirotonirea cântăreţilor bisericeşti, hirotonirea lor în diaconi, precum şi alte chestiuni de ordin moral, cultural şi material, care privesc această clasă;

Alegerea comisiunii, care să prezinte a doua zi Patriarhului regent şi dlor miniştri de culte şi finanţe dezideratele congresului.

INFORMAŢIUNI

Congresul Fidac, adecă al foştilor luptători aliaţi, s'a întrunit acum la Bucureşti. Au venit, pentru o pioasă comemorare, delegaţi din Franţa, Belgia, Anglia, Italia, Polonia, Portugalia, Cehoslovacia, Iugoslavia şi Statele unite ale Americei. Reprezentanţii eroismului şi ai spiritului de jertfă au fost salutaţi frăţeşte de camarazi români şi primiţi cu admirare de întreaga ţară.

La Hunedoara s'a înfiinţat, prin stăruinţa păr. protopop Vasile Oana, cercul tinerimii adulte «Sf. Gheorghe» din acel oraş, contribuind astfel la desvoltarea vieţii culturale şi morale, în duh religios, a tinerimii noastre, precum şi la apropierea sufletească între diferitele clase sociale.

Caz de moarte. Vrednicul lucrător în via Domnului, părintele *Ieronim Uleţiu* din Streiu-Sângeorgiu, în 16 Sept. a. c., a trecut la cele eterne. Odihnească în pace!

Biserica dela Deva. Ni se scrie: Clădirea grandioasă a bisericii ortodoxe e aproape terminată. Construcţia bisericii e din beton armat, la fel coloanele şi stâlpii susţinători ai corului, care au dimensiunile reduse, încât întreaga construcţie a bisericii lasă o impresie plăcută, în contrast cu ceeace simţi în bisericile mici cu stâlpi colosali. Biserica din Deva va fi una din clădirile monumentale din Ardeal.

Recoltă îmbelşugată de prune se anunţă dela Baia de Criş. O singură comună, de pe valea Crişului alb, poate produce în toamna aceasta, mai multe vagoane de *rachiu.* Prunele însă ar putea găsi o mai înţeleaptă întrebuinţare.

Parastasul de 15 ani dela moartea lui Aurel Vlaicu. Duminecă, în 16 Septemvrie s'a oficiat parastas pe locul unde, acum 15 ani, Aurel Vlaicu şi-a găsit moartea, («La Cruce» 3 km. sud. com. Băneşti, pe şoseaua naţională Câmpina Ploeşti). La acest parastas, celebrat din iniţiativa Aeroclubului regal al României, au luat parte mama şi fratele lui Aurel Vlaicu, precum şi prieteni, cunoscuţi şi foşti camarazi sburători ai marelui dispărut.

D'ale sectanţilor. In comuna Bozieş, de lângă Dej, autorităţile au descoperit o societate de milenişti. Predicatorii săi, Emeric Farkas Ioan Farkas şi Roza Gergely, au fost deţinuţi de parchetul dela Dej. După ascultarea lor, procurorul i-a lăsat deocamdată în libertate.

Preot omorât. Din Rusia, stăpânită astăzi de jidovi şi comunişti, sosesc zilnic ştiri despre cumplita prigoană împotriva preoţimii. Gazeta Tribuna românilor transnistrieni, ce apare în Chişinău, află că în comuna Pârâta, reionul Dubăsarii Noi, a fost împuşcat preotul moldovean Teodor Bocanschi, pentru ca sovietele evreoruseşti să bage frică în ţăranii moldoveni, cari nu vreau să dea bolşevicilor bucate.

Reprezentanţii religiilor, 124 de legaţi, s'au întrunit în 18 Sept. a. c., la Geneva, în conferenţă pregătitoare în vederea convocării unui congres universal al «Forţelor religioase pentru pace». Delegaţii iau parte la conferenţă cu titlu individual şi nu reprezintă oficial bisericile. Scopul conferenţei Uniunii bisericilor pentru pace (fondată de Andrew Carnegie) este a concentra asupra problemei păcii atât forţele creştine, cât şi toate forţele religioase ale lumii, pentru ca vocea religiunilor să fie auzită.

Monument contra războiului. S'a constituit la Geneva un comitet pentru ridicarea unui monument internaţional contra războiului. Monumentul va fi ridicat cu obolul adunat din subscrieri.

Alianţa rusească ateistă are 250 mii de membri şi instrueşte anual cam zece mii de propagandişti agitatori; editează trei gazete, cu tiraj de peste 20 milioane exemplare; afară de aceea, răspândeşte 2 milioane de cărţi, broşuri şi foi volante. Guvernul sovietic acordă alianţei sprijin puternic, cu deosebire la praznice. Cu prilejul sărbătorilor Invierii din anul acesta, în toate străzile Moscovei cuvântau oratorii ateişti împotriva Paştilor. Totuşi, cum recunoaşte gazeta «Antireligiosnik», bisericile Moscovei erau tixite la Paşti de mulţimea credincioşilor.

Cele mai multe sărbători le are Mexicul din America, şi anume, cu Duminecile cu tot, 131. Urmează apoi ţara noastră românească, cu 80 de sărbători pe an, (afară de cele băbeşti); vine la rând, după noi, India cu 62; apoi celelalte ţări. Sărbătorile cele mai puţine se ţin în Statele unite ale Americei de nord.

Şi tot mai speră... Vitejii noştri vecini de peste Tisa, ajunşi celebri în toată lumea ca falşificatori de bancnote străine în scopuri «patriotice», trimit acum în România oameni de-ai lor, unguri, plătiţi pentru *a da foc grânelor* de pe câmpurile ţăranilor noştri: focul a şi fost pus în câteva locuri, pricinuind oamenilor necaz şi sărăcie. Şi, cu astfel de «calităţi» ungurimea dela Budapesta tot mai speră să ne fie earăş stăpânitoare...

Războinicii de pe Târnave. Cătrăniţi de adevărurile cuprinse în articolaşul nostru «Roma şi Bizanţul» (din Nr. 61), ocrotitorii blăjeni ai «sfântului scaun» ameninţă în *Unirea* (dela 15 Sept. a. c.), sub prudenta iscălire a unui pseudonim, să ia *«de urechi»* pe autorul anonim al articolaşului turburător de clarisimă şi domestică odihnă. Dacă monseniorilor, mai mari şi mai mărunţi, le arde tocmai «de luat de urechi», Blajul le stă cevaş mai aproape, decât Sibiul, spre desfăşurarea belicoasei acţiuni.

CARŢI ŞI REVISTE

Calendare pe 1929. A apărut, cu ales şi bogat material, cum se poate vedea din anunţul de pe pagina a patra a ziarului nostru, *Calendarul Banului Creştin* (vechiul calendar arhidiecezan). Cartea merită să fie citită şi răspândită, în cercuri largi, atât în oraşe, cât şi în sate, spre binele obştesc. A se cere dela Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

— **Calendarul pentru popor** al Asociaţiunii, întocmit de Victor Lazăr, profesor pensionar, cu deosebită grijă, pe seama satelor. De vânzare la toate librăriile, precum şi la sediul central al «Astrei», Sibiu, strada Şaguna 6.

Poşta redacţiei

L. şi S. H. în *P.* Mulţumiri...

Nr. 7647 (138) 1—3

Concurs

La Academia teologică ortodoxă «Andreiană» din Sibiu, sânt vacante două posturi de **spirituali,** pentru ocuparea cărora se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela concurenţi se cere:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu şcolar.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificaţiune preoţească.
5. Adeverinţă despre serviciul de până acum.
6. Alte eventuale documente.

Preferiţi vor fi preoţii necăsătoriţi ori văduvi.

Spiritualii vor avea locuinţa şi întreţinerea în institut, precum şi un salar lunar de Lei 6550, plus eventuale gradaţii, la care cel ales va avea drept conform anilor de servicii.

Cererile sânt a se adresa Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia şi Sibiu.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 17 Iulie 1928.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu

---

înfiinţat, la şcoalele de cântăreţi din Basarabia, catedre de cântări orientale.

Ceva mai mult, dl *Vasile Ciureanu* Budeşti, protopsalt şi maestru titular de cântări bisericeşti, prin munca ce depune de zece ani, va contribui în o bună măsură la reînvierea vechei muzici bisericeşti basarabene, prin stăruinţa ce a depus de a face următoarele trei lucrări şi anume: Anastasimatarul, Catavasierul şi Cântările sfintei Liturghii.

Bătând pela toate porţile, timp de trei ani de zile, în fine dl Ciureanu a izbutit să asigure tipărirea primei cărţi numite: *«Liturghier»*, care e sub tipar la Tipografia centralei cooperativelor din Chişinău.

Cartea a fost aprobată de Sf. Sinod, care a dat autorului binecuvântarea să o tipărească şi să o introducă atât în seminarii, cât şi în şcoalele de cântăreţi, din întreaga ţară, când şi unde i se va cere. —

In zece ani...

Poliţia secretă rusească, a sărbătorit anul acesta zece ani dela întemeerea ei. Cu acest prilej s'au publicat şi unele statistice ale isprăvilor poliţiei, care numită Ceka, prin cruzimile ei, a dat putinţă conducătorilor bolşevici să se ţie la putere atâţia ani.

Rusia, cu milioanele sale de locuitori, o conduc azi vre-o 300 mii de bolşevici, cari îşi bat joc de ţară.

Acolo nimeni nu cutează să spună altfel decât ceeace poruncesc bolşevicii.

Nici gazete n'au dreptul să iasă, decât dacă-s bolşevice.

Poporul e ţinut în lanţuri grele; nu-l lasă nici să se roage lui Dumnezeu, nici să înveţe, nici să lucreze, de cât aceea ce poruncesc şefii evreocomunişti.

Cruzimile poliţiei secrete (Ceka) în cei dintâi trei ani ai cârmuirii bolşevice (1918—1921): Au fost omorâţi, prin streang, împuşcaţi, li s'au tăiat capul, sau prin foame, aproape două milioane oameni (şi copii, şi femei).

Din aceştia au fost: 3775 învăţători şi profesori, 880 medici, peste 365,000 funcţionari, scriitori şi gazetari, 1243 preoţi, 260,000 de soldaţi şi ofiţeri, 192.000 lucrători şi 815,000 de ţărani.

Dela 1921 încoace au mai omorât 1.500,000, mai toţi ţărani, — cari nu voiau să le vândă bucăţica dela gura lor şi a copiilor.

Acesta-i raiul bolşevic...

Din «Biblioteca Bunului Pastor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

ad Nr. 503/928 (136) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor mai jos notate, aparţinătoare tractului Zarand, se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român:

1. **Blăjeni-Criş**, de cl. III.
2. **Biăjeri Grosuri**, cl. III.
3. **Bulzeştii de sus**, cl. III.
4. **Crişcior**, cl. II, în folosinţa parohului 10 jug. pământ arător şi 3 jug. păşune.
5. **Rebricoara de sus**, cl. III.

Venitele împreunate cu aceste posturi sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea dotaţiunii dela stat.

Reflectanţii îşi vor înainta cererile instruite conform normelor în vigoare oficiului protopopesc al tractului Zarand în Brad, şi după putinţă se vor presenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Brad, la 28 Iulie 1928.

Oficiul protopopesc ort. rom.

Pr. **Alexandru Fugătă**
adm. protop.

Nr. 345/928 (134) 2—3

Concurs repetit

Pentru ocuparea parohiei de cl. III a **Batrâna**, din protopopiatul Dobra, se publică concurs repetit cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat conform coalei B.
2. Sesie parohială de 3½ jug. cad. fânaţ.
3. Stola uzitată în parohiile tr. Dobra.
4. Casă parohială.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc în termenul indicat şi concurenţii se vor prezenta în parohie după încunoştiinţarea protopopului.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 4 Septemvrie 1928.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 200/928 (132) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiilor vacante de cl. III **Băreşti** cu filia Sânta-Mărie-Orlea, şi **Silvaşul-de sus** cu filia Lingina, din protopopiatul Haţeg, se publică concurs repetit cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

1. **Băreşti** cu filia S.-Mărie-Orlea, cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiune parohială în materă 11 jug., în filie 5 jug. fânaţ şi arător adău (bir) câte 2 măs. porumb (à 30 litri) nesfârmit dela fiecare casă; casă parohială şi stola uzitată.

2. **Silvaşul de sus** cu filia Lingina, cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiune parohială în materă 8¼ jug. arător şi 16 jug. pădure, în filie 3 jug. fânaţ; adău (bir) din materă 16 măsuri porumb (à 30 litri) sfărimat, din filie câte 5 lei dela 78 familii; câte 1 zi de lucru dela 39 famili din filie; casă parohială în stare slabă, şi stola uzitată.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale, instruate conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis şi se vor prezenta în parohii spre face cunoştinţă cu poporul.

Haţeg, la 20 August 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Haţeg în înţelegere cu consiliile parohiale.

Dr. C. Popescu
protopop.

Nr. 422/928 (135) 2—2

Publicaţiune

Se aduce la cuoştinţă, că Marţi în 25 Septemvrie 1928, la 10 ore a. m., se va ţinea licitaţie publică verbală în localul şcoalei din Răhău şi cu oferte închise, — fără drept de supraoferte — pentru repararea bisericii (şi turnului) ort. rom. din Răhău şi anume:

1. Reparaturi de zidărie, preliminat Lei 132,977—.
2. Reparaturi de tâmplărie, preliminat Lei 45,491·—.
3. Reparaturi de tinichigerie, preliminat Lei 7,835·—.
4. Zugrăvitul intern al bisericii, preliminat Lei 29,377. Total Lei 215,680.

Valoarea lucrului de zidărie Lei 82,055·—.

Materialul de zidărie Lei 50,922. Total Lei 122,977, şi alte lucrări conform devizului şi condiţiunilor speciale, ce se pot vedea la epitropie.

Licitanţii vor depune un vadiu de 10%.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a încredinţa lucrările, după a sa prevedere, celor crezuţi mai competenţi.

N. Cârpinişan, preş. **N. Floca**, not.
N. Boia, epitrop.

Văzut: Oficiul protopopesc:

Sergiu Medean
protopop.

Nr. 370/928 (137) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Chesler**, din protopopiatul Târnavei, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în ziarul Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B, cu folosirea sesiunii parohiale de 22 jug. arător şi fânaţ, 1 jug. vie, din care sânt plantate 500 viţe, dela 110 case câte 20 litri cucuruz, 10 litri grâu şi 2 litri vin la culesul viilor; 110 zile de lucru anual, 2 sorţi de lemne din pădurea comunală şi stolele obişnuite în parohie.

Ceice doresc a ocupa acest post, să-şi înainteze actele subsemnatului oficiu protopopesc în termen legal şi să se prezinte în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Diciosânmărtin, la 7 Sept. 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei, în înţelegere cu consiliul parohial din Chesler.

Gheorghe Oprean
protopop.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Nr. 193/928 (131) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Sălaşul de sus**, din protopopiatul Haţeg, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat; 12 jug. sesiune parohială (fânaţ); câte 2 măs. porumb nesfârmit (à 30 litre) şi câte ½ zi de lucru dela 140 familii; casă parohială cu supraedificate, în stare foarte bună şi stolele uzitate.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Haţeg, la 4 August 1928.

Oficiul protopopesc ort. rom. al tractului Haţeg în înţelegere cu Consiliul parohial.

Dr. C. Popescu
protopop.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1929

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

Despre colinde (Naşterea lui Hristos, sărbătoarea copilăriei, reînvierea colindelor, Pomul de crăciun). — *Mănăstiri ortodoxe în Ardeal:* (De-alungul Carpaţilor de sud, curtea dela Viena, distrugerea mănăstirilor ş. a.). — *Ion I. C. Brătianu şi Biserica lui Horia.* — La biserică (versuri). — *Ştiri şi fapte:* (De anul nou, «Hristos şi Natura», Legea cultelor, Actul dela 1700, Societatea ortodoxă a femeilor, Adunarea eparhială, Vizitaţii canonice, Religia şi şcoala, Cruce la Călugăreni, Jubileu de 50 de ani, Monument preoţilor, Cursuri la mănăstirea Neamţului, Schitul dela Păltiniş — cu frumoase ilustraţii. — Pace vouă, Regele Mihai I la şcoală, Mănăstirea Brâncoveanu ş. a.). — *Cântecul mamei, Psalm*, (versuri). — *La Bobotează*, amintiri dela şcoală. — *Respectaţi mamele:* Dumineca lor, zece porunci. — *Cu răbdare şi dragoste.* — Ce dorim satelor. — *In alergare după avere.* — *Hărnicia unei preotese*, întru a da primul ajutor. — *Cununa de spini a Mântuitorului.* — *Sfânt locaş în refacere:* Mănăstirea dela Cioara. — *Presa bisericească.* — *Nevinovaţii.* — *Biblia*, cum se grăeşte despre biblie. — *Cum are să fie părintele protopop.* — *Umblaţi ca fii ai luminii.* — Dacă bei şi eară bei. — Cetatea morţilor. — *Fel de fel:* 1. Ce poate sfânta cruce; 2. Fără podoabe lumeşti; 3. Monument vânzătorului; 4. Biserica şi alcoolismul; 5. Ceice cred în Isus Hristos? 6. Numai o minută. — *Glume*, ş. a.

Chipuri: Regele Mihai I în ziua de 10 Mai. — Schitul dela Păltiniş. — Sanatorul de acolo. — Dela sfinţirea schitului şi inaugurarea sanatorului. —

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite şi mărfuri, ş. a.

Calendarul s'a tipărit cu *Şematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 75 Lei

Plus porto postal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 26 Septemvrie 1928 Nr. 68

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

(Of.)

Onor. «Asociațiunea»

Sibiu

Credincioșii români în Iugoslavia

Glasuri de jale și plângere pătrund, cam de multă vreme, dela frații români de sub stăpâniri străine.

Durerea acestor frați asupriți ne scormonește sufletul până'n adâncul răbdării lui.

Putem sta nesimțitori când trup din trupul neamului nostru se găsește în frământări înduioșătoare? Orce s'ar spune, noi nu putem ascunde sentimentele ce ne sgudue de durere.

Am spus-o și o spunem pe față:

să se domolească prigonirile deslănțuite de stăpâniri asupra românilor subjugați!

Sârbii — aliații și prietenii noștri — tot mai năpăstuesc pe frații români din Iugoslavia. Nu ne vine să credem și, totuși, acești aliați asupresc sufletul românilor de sub stăpânirea lor, neținând seamă de datoria omenească, nici de legăturile încheiate cu neamul nostru bun, cuminte și îngăduitor cu toți minoritarii din sânul țării lui.

Înțelegem ca cineva să ia măsurile cuvenite de ordine, când, într'o țară, unii minoritari agită și luptă pentru a produce sgu duiri statului și a-l distruge; — dar, când bieții supuși români, cunoscuți de veacuri ca oameni răbdători, iertători și liniștiți, pentruce să li se amărască zilele traiului pașnic?

Sârbii nu mai știu de durerile, înghițite împreună cu românii, sub coroana ungară? Sârbii au uitat lanțurile robiei? Nu simt și azi urmele lor?

Românii au suferit mult, din pricina bisericii sârbești, chiar sub coroana ungară, și nu putem uita cu ușurință mizeriile făcute de arhieria sârbească unui Paul Iorgovici, sau Dimitrie Țichindeal din Arad, sau Moise Nicoară, martiri cu toții ai cauzei românești. Când marele Șaguna a liberat suflarea ortodoxă română de sub ierarhia sârbească, cucernicii români, sub lanțurile ungurești, au gemut înăbușiți și au uitat atunci durerile pricinuite de sârbi, cari erau și ei sub aceleași stăpâniri vitrege.

Au plâns românii și sârbii de multeori frățește împreună, când temnițele ungurești «adăposteau» pe nevinovații luptători români și sârbi.

Dar, a trecut furtuna, și zorile libertății au răsărit și pentru noi, și pentru sârbi. Și când sârbii nesocotesc pe românii din Banat și din alte meleaguri locuite de români, închizându-le școalele și bisericile, și prigonind preoții și învățătorii lor, ne aducem aminte, cu durere, și ne întrebăm e cu putință oare ca aliații noștri, și azi, tot mai dușmănesc pe nevinovații români?

Stăpânirea sârbească poate nu îndrăsnește să înfrunte curentul pornit împotriva fraților noștri?

Noi însă vom urma cu înșirarea durerilor lor, căci ele sânt durerile întregului neam românesc.

Noi avem, în țara noastră, câteva mii de sârbi, cărora nu le facem nici un neajuns; dimpotrivă, îi iubim cu adevărat, fiind buni cetățeni români. Ei duc pașnică viață în țara tuturor îngăduirilor, țară pe care o dorim tot mai în floare.

Sârbii, cari știu ce-i suferința trecutului, prigonind pe frații noștri români, cad în păcatul ungurilor, cari și astăzi, în veacul libertății și al democrației, au rămas tot cei de ieri.

Când noi vrem liniște, când sufletul nostru dorește înfrățire între fiii acestei țări, când ne dăm avutul pentru a întreține școale și biserici sârbești în țara noastră, sârbii aruncă zăbranicul peste sufletul românesc de sub stăpânirea lor.

«Noi întreținem în Banatul nostru, pentru cei 45,000 de sârbi, școale cu limba de predare sârbă și le plătim personalul bisericesc; ear ei ni-au gonit preoții și ni-au închis școalele. Poate fi vreo asemănare între mentalitatea noastră și a altora?». (P. Gârboviceanu).

Azi, ca pe alte vremuri, românii de sub stăpânirea sârbească și ungurească, țipă de adâncă prigoană. Mai putem răbda aceste nelegiuiri într'o vreme de trâmbițare a civilizației și a păcii?

Se încheie pactul Kellogg, se stă de vorbă la Geneva despre pace și bună înțelegere, — dar unii, cari semnează pacea, asupresc pe supușii lor.

«Idealul național ne-a făcut să uităm toate suferințele noastre ierarhice și să fim uniți în iubire frățească în lupta de desrobire. Dumnezeu a dat biruință cauzei noastre; dar, durere, sârbii au revenit la vechile obiceiuri de intoleranță și au reînviat o lume moartă: desnaționalizarea românilor, ajunși în Iugoslavia, cu forța brutală». (Episcopul R. Ciorogariu).

Mai putem răbda această prigoană și umilință? Nu simțim în noi durerile fraților noștri ne-

FOIȘOARA

Ultimele descoperiri la mormântul lui Tut-Ank-Amon

(După „L'Illustration")

Atâtea descoperiri minunate s'au făcut în gropnița funerară a lui Tut-Ank-Amon, încât se credea că mormântul regelui e inepuizabil. Zăbavnicul lucru cu exhumarea și cu clasarea a fost în sfârșit terminat; însă ultima pradă, pe care o aduc la lumina zilei săpăturile făcute cu atâta răbdare de Howard Carter, e de un interes tot așa da mare ca și obiectele aflate în decursul anilor precedenți.

Ultimele descoperiri s'au făcut în earna trecută, în a patra cameră subterană, pe care arheologii au numit-o anexă. Aci erau îngrămădite într'o disordine cu greu de descâlcit, obiecte foarte variate. E probabil fapta furilor la mijloc, cari au căutat în mormânt numai aurul și petrile prețioase. Ei n'au dispus decât de puțin timp pentru a-și îndeplini afacerea lor clandestină, au lăsat mobilierul în disordine și spintecând cuferile și coșurile de răchită, au vărsat pe pământ conținutul lor.

In mijlocul acestui haos zăcea unul dintre obiectele cele mai prețioase ale artei egiptene de sub Noul-imperiu: un cuferel de lemn îmbrăcat în fildeș, cu un capac și cu un fundament tot așa de fine ca o veche monedă grecească, și împodobite cu cele mai delicate culori. Păcat însă că această capodoperă, ca și restul celorlalte din cameră, a fost cam vătămată. Capacul era aruncat într'un colț, cuferelul într'altul, ear coșurile de răchită erau spintecate. Va fi posibil ca toate acestea să fie reconstituite, însă până acum s'a făcut aceasta abia cu capacul, care e o specialitate căutată a artei din Teba.

Capacul are circa 26 cm. lungime și 20 cm. lărgime. Constă dintr'o tableta de fildeș plasată pe lemn. Pe capac se vede chipul regelui și al reginei sub un polog format din ghirlande, pe care le susține un butuc de viță de vie. Regele răzimat pe bastonul său primește din partea reginei un buchet format din flori de papirus și lotus, flori care sânt simboale ale celor două imperii. Pe două cărtuși deasupra perechii regale se află inscripția: «Falnicul Dumnezeu, stăpân a celor două ținuturi, Tut-Ank Amon... și înalta sa soție regală, stăpână al celor două ținuturi, Ank-es-en-Amon».

Altă nescoperire însemnată o formează patru cosciuguri, în formă de mumii, și vârâte unul într'altul. Cel mai mare dintre ele, al cărui aspect amintește personagii nobile ale acestui period, are circa 80 cm. lungime. El a fost îmbrăcat într'un strat de rășină neagră și încunjurat de fășii. Fășiile sunt aurite și poartă inscripții hieroglife ce reprezintă divinități și genii protectoare. Acest prim cosciug conținea un al doilea, de-o dimensiune inferioară, în interiorul căruia se afla un al treilea de circa 20 cm. mărime numai, și care era înfășurat într'un strat de pânză. S'a desfăcut cel de al treilea coșciug și în interiorul lui s'a aflat, învălită cu aceeaș grije, o statuetă admirabilă de aur, precum și un al patrălea cosciug, de abia 12 cm. lungime. Cosciugul e lucrat din aceeaș materie ca și celelalte, ear pe el se poate ceti în hieroglife numele reginei Tyi. Cosciugul conținea o prețioasă relicvă: o împletitură de păr castaniu, foarte probabil din părul reginei Tyi. Această suverană a fost femeia faraonului Amenofis III. Amenofis III e faraonul ș magnificul moș al lui Tut-Ank-Amon,

vinovaţi cari sângerează pe meleaguri străine?

Legăturile guvernului nostru cu cel sârbesc n'au înrâurit cu nimic asupra pornirilor necreştineşti ale stăpânirii vecine?...

Fraţii noştri trebue ocrotiţi cu frăţietate, mai ales că şi ei se închină cu aceeaş credinţă ca şi poporul sârbesc; şi ei au inimă, care simte şi înţelege...

Să se liniştească sufletele! Duhul dreptăţii şi al iubirii de oameni să adumbrească hotărârile stăpânirii sârbeşti, cu privire la soarta românilor din Iugoslavia.

Biserica ortodoxă sârbească, sora noastră de credinţă, să ia sub aripile ei bunavieţuire a românilor de sub stăpânirea iugoslavă.

Biserica sârbească, rugându-se zilnic «pentru pacea a toată lumea», cu duhul înţelegător şi iubitor al credinţei bisericii ortodoxe să aştearnă pacea şi bunavieţuire în inima fraţilor noştri români.

N. C. Munteanu-Muntmarg.

Sântem în stat creştin sau — jidovesc? Primăria oraşului Sibiu, care se bucură de oarecare celebritate în statorirea preţurilor maximale pentru piaţa acestui oraş, a comis earăş una lată, şi adecă: la intervenirea negustorilor jidovi, a schimbat ziua târgului de ţară ce trebuea să se ţină în 15 Septemvrie: (Anul nou jidovesc), pe ziua de* Vineri 14 Septemvrie, *tocmai* ziua Crucii, *sărbătoare creştină.

In aranjamentul acestei afaceri se spune, că are rol însemnat şi Onorata prefectură a judeţului Sibiu.

Izvorul Izbuc din munţii bihoreni

In scop de-a înzestra sfânta episcopie ortodoxă română din Oradea cu aşezăminte duhovniceşti, prin care să şi poată îndeplini misiunea, P. S. Sa episcopul Roman, în circulara sa cea mai nouă, cere clerului şi poporului său contribuiri binevoitoare pentru înălţarea unui ***loc de închinare*** în eparhia unde, ca şi în alte locuri, sfintele mănăstiri ortodoxe de pe vremuri au fost risipite de asupritorii noştri de odinioară; aşa, eparhia Orăzii a rămas lipsită de asemenea locaşuri, ridicate evlaviei creştineşti.

Gândul Prea Sfinţitului dela Oradea este înfiinţarea unei mănăstiri, în munţii Bihariei, la Izvorul Izbuc, la locul de pelerinaj al poporului de pe Crişuri.

«Ca să putem da adăpost — spune circulara — pelerinilor şi altar pentru sfintele ierurgii, avem trebuinţă de un adăpost încăpător pentru pelerini, cu câteva chiliuţe pentru personalul slujitor şi de o mică biserică de lemn şi până vom ajunge să clădim una mai statornică cu dependenţele ei trainice, adecă să clădim sfânta Mănăstire Izbuc, întemeiată de noi».

Arhiereul apelează la evlavia credincioşilor să contribue la înfăptuirea scopului sfânt; în acelaş timp glasul chemător arhieresc se îndreaptă şi către fraţii din alte eparhii, cari şi-au căutat leac de vindecare sufletească şi trupească la Izvorul din Izbuc, situat la marginea eparhiei. Glasul veneratului prelat dela Oradea nu poate să răsune în pustiu: locaşul de închinare plănuit se va clădi în cel mai apropiat timp.

Minunatul loc de pelerinaj, al poporului bihorean şi al judeţelor mărginaşe, este înfăţişat într'o descriere a dlui S. Mehedinţi, profesor universitar, în modul următor:

«Am fost zilele trecute la marginea de apus a ţării. N'am vreme să înşir toate câte le-am văzut acolo. Dar, una vreau s'o ştie toţi cititorii Duminecii poporului:

Era în ziua de Înălţare. Dela Vaşcău, un târguleţ din valea Crişului negru, am pornit printre nişte dealuri acoperite cu fagi, întâi am plecat cu un tren de acelea, care scot lemne din pădure, apoi am mers pe jos. De jur împrejur potecile erau pline de lume, femei, copii, bătrâni, fete.. şi tot felul de oameni veniţi dela depărtare de poşte.

Şi toţi intrau tot mai adânc în pădure. Ce căutau? Mergeau să vadă minunea dela Izbuc, vestită în tot ţinutul acela şi toate ţinuturile dimprejur.

Eată ce mi-au văzut ochii: După ce am trecut multe dealuri şi multe păduri negre, am ajuns într'o vale pe al cărei fund se întinde o poiană între codri de fagi. Prin mijlocul poienii curge o gârlă care izvoreşte din o stâncă. Dar izvorul e tare minunat: aci apele se umflă şi revarsă din albie, aci seacă şi stau locului. Aştepţi un sfert de ceas sau mai mult, apoi vezi apa Izbucului că saltă în sus, gârla porneşte ca la scocul morii, ear lumea dimprejur se grămădeşte să privească unda apei.

In ziua aceea veniseră bolnavi din toate părţile, cale de 10 poşte. Rânduiala e aşa: când porneşte apa, bolnavul se aşează dedesuptul şuvoiului, ear gârla îl udă, întocmai ca la scocul morii. Cât am stat de faţă, mai mulţi bolnavi au intrat în şuvoiul apei — unul avea o rană la cap nevindecată din timpul rasboiului. — Am văzut şi femei venind cu copii în braţe să-i scalde în izvorul făcător de minuni.

In ziua înălţării 10 preoţi fac slujbă împrejurul Izbucului. Prea Sf. Episcop Roman Ciorogariu a plănuit să zidească aici o biserică. Gândul e nu se poate mai nimerit.

Dacă se va înălţa aici o mănăstire, nu ne îndoim că locul acela va ajunge vestit în tot cuprinsul ţării româneşti.

Nu e în căderea noastră să vorbim mai multe despre acest loc minunat. Ne gândim la un singur lucru: în ziua de sfânta Paraschiva, moldovenii de peste Prut veneau la Iaşi, la mitropolie, pentru acel hram vestit. Era singurul fir care mai lega poporul moldovenesc la un loc. Dacă se va face o biserică la Izbuc, în valea Crişului, se va aduna acolo lumea din toate colţurile pământului românesc, — va fi ca un fel de Ierusalim al românilor.

Cei cari ştiu să privească lucrurile mai adânc să ia seamă ce faptă mare se poate săvârşi aici pentru întregirea sufletească a neamului».

In Iugoslavia. Din Caransebeş se anunţă, că P. S. Sa episcopul *Iosif* a plecat în vizite canonice la comunele noastre aflătoare în Bănatul Iugoslaviei.

Bisericile şi pacea lumii

Profesorul universitar berlinez, Iuliu Richter, delegat la congresul bisericesc universal dela Praga, face despre această întrunire o dare de seamă, din care publicăm, în traducere, următoarele:

Urmărit cu neobişnuită şi profundă luare aminte, din partea obştei, s'a ţinut de curând la Praga congresul ligii universale pentru împrietenirea popoarelor prin biserică.

Din liga aceasta fac parte, cum ştim, cercuri conducătoare din toate bisericile creştine, cu excepţia celei romano-catolice. S'ar părea astfel curios, că societatea şi-a ţinut congresul tocmai într'o ţară catolică în mare majoritate. Chiar dacă am privi numai la Boemia, aflăm că aici trăesc, pe lângă 5¼ milioane romano catolici, numai 250 mii de protestanţi, 437 mii membri ai bisericii cehoslovace desfăcute de Roma, şi 16 mii membri ai bisericii vechi catolice. La congres erau însă reprezentate 40 de ţări, cu 500 delegaţi; ear Praga ne invitase cu atâta dragoste, încât nu puteam refuză participarea.

Cum se întâmplă la asemenea congrese: s'au ţinut multe prelegeri publice, ale celor 500 delegaţi, nenumărate şedinţe, ale comisiunilor mari şi mici, — aşa încât cu greu am fi biruit urmări întreg programul multilateral al adunării.

Liga, întrunindu-se în congres numai odată în trei ani, are de resolvit o lucrare foarte voluminoasă de afaceri curente. Este vorba de-a face apropiere sau chiar împrietenire între diferitele biserici creştine, care au dus până acum o viaţă isolată, — în deosebi bisericile orientale din răsăritul şi sud-răsăritul Europei...

Congresul dela Praga a pus, cu mare seriositate, în centrul desbaterilor sale problema desarmării şi a căutat să studieze temeinic acest complex de chestiuni din puncte de vedere: social, economic, moral şi religios. Un însemnat număr de oratori remarcabili, oameni specialişti, au stat cu luminile şi talentul lor la dispoziţia congresului, între alţii: Dr. Simons preşedinte al curţii de apel, prof. univ. Rade, ministrul de externe Beneş, Sir Dickinson, arhiepiscopul Natan Soederblom din Upsala, Albert Thomas şi mulţi alţii.

S'a stabilit o serie de fapte momentuoase şi, în partea cea mai mare, de necontrazis:

Cele 55 de state ale tratatelor dela Paris din 1919 au luat asupra

---

în timpul căruia imperiul din Teba îşi ajunge culmea desvoltării lui. Statueta de aur, figură a lui Amenofis III, şi legătura de păr dela bunica lui Tut-Ank-Amon, erau suveniri de ale familiei care trebuiau păstrate cu veneraţie şi care au fost îngropate cu el.

In sfârşit o a treia descoperire sânt 16 mici unelte aflate în fundul unui coş. Uneltele sânt din lemn şi metal. Metalul folosit e ferul şi tocmai în aceasta constă valoarea lor, întrucât până la Tut-Ank-Amon nu s'a aflat în mormintele egiptene nici un obiect din fer. De aici se poate conchide că ferul îşi formează apariţia în civilizaţia Egiptului sub domnia lui Tut-Ank-Amon. Cele 16 unelte aveau o însemnare simbolică, ele erau destinate a comemora prima folosire a ferului. Ele nu spun că ferul nu exista şi înainte, ci dovedesc numai că în Egipet începe a se folosi abia cu timpul lui Tut-Ank-Amon (1373—1350 a. Hr.).

N. Neaga.

Biserica

Inspirat de duhul evanghelic şi cu dragoste cucernică pentru sfânta noastră biserică şi misiunea ei, cunoscutul scriitor, Gh. D. Mugur, în notele şi impresiile sale către un preot (în vol. «Florile»), grăeşte astfel despre biserică:

Misiunea bisericii a fost întotdeauna creşterea lumii în spiritul şi frumuseţea lui Isus. Pentru această creştere ea n'a avut altă putere decât zelul şi cuvântul misionar. Cu el a iluminat risipind tristeţea şi îndoiala. Şi acest cuvânt trebue să se audă mereu, pentrucă «credinţa vine numai din cuvânt» şi omenirea, scăpătată în spiritul şi inima ei, are nevoe de Isus.

Azi nu e vorba numai să reduci analfabetismul, ci să desfunzi viaţa, făcând-o roditoare. Poporul nu ştie nimic. El a trăit fără o înţelegere a misiunii. Fericirea lui a fost înrâurită de cal, de pasărea din curte, de bou, de sapă, de vânt, ori de nori. El are visurile şi înţelepciunea lui, credinţa lui rutinară. Nimeni nu l-a crescut. Ba l-am ferit până şi de atingerea cu cartea de nevoe, care acolo, la ţară, e scriere subversivă.

Şi totuşi alcătuirea politică de azi ieşită din spaima şi strigătul vremii, i-a dat sarcini în organismul statului. Ele însă rămân fără de folos, atât cât omul trăeşte în pustietate şi în ceaţa neştiinţei, fără orizont şi fără gând.

Sântem ca o grădină care se părăgineşte. O ţară de drame şi de plăsmuiri. Cuvintele sânt răsturnate de fapte. Balsamo Cagliostro stă trufaş pe toate înălţimile.

Ne desfigurăm. Pierdem limba, pierdem datina şi etnicul. Nu mai sântem noi. Trăim din împrumut şi erezie. Ramurile sufletului stau uscate ca după o desfrunzire în asprimea iernii. «Minţim, spune Unamuno, ori de câte ori vorbim de regenerare, pentru că nimeni nu se gândeşte, într'adevăr, la a se regenera pe sine. Aceasta e o temă care ţâşneşte din cap, nu din inimă. Să ne regenerăm. Da. Dar cum să săvârşim aceasta, când nimeni nu se căeşte de nimic».

Ar fi neînţeles ca în tristeţea celor puţini să nu se găsească şi puterea de răsturnare şi prefacere:

Pentru sfâşierea aparenţelor şi aşezarea vieţii pe realitatea gândurilor lui Isus, noi avem nevoe de sufletul dinamic al bisericii, de doctorii şi misionarii ei.

Asprimea şi durerile ceasului de acum vă cere pe voi, preoţi, cărturari şi conducători de oameni.

Călcaţi acolo unde e păragină şi umbră. Mângâiaţi şi convertiţi. Sfâşiaţi tristeţea. Sfărâmaţi prejudecăţile. Faceţi să dispară tot ce atinge şi primejdueşte spiritul şi tradiţia acestui neam. Umpleţi aerul de credinţă şi răsturnaţi tot ce împiedică mersul oamenilor către inima şi adevărurile lui Isus. Nu agitaţi însă la nici o vrăjmăşie, ci înălţaţi sufletele către o armonie a lumii.

Pentru aceasta, ca în tragedia saxonă, uciderţi-vă odihna.

lor îndatorirea desarmării; — ear desarmarea puterilor centrale, în special a Germaniei, are senz şi se poate susţinea, numai dacă celelalte puteri iau în serios îndatorirea lor de-a desarmà. (Germania însă a urmat pe ascuns a se înarmà. *Red*); — un nou războiu universal ar fi împreunat cu stârpirea de popoare întregi şi cu apunerea culturii europene; — legăturile economice dintre popoare sânt condiţionate de pacea sigură, pentru refacerea economică a Europei; — desarmarea *morală* a popoarelor trebue să premeargă celei militare şi să înainteze paralel; — războiul universal a desmiţit vechea vorbă: *Si vis pacem, para bellum*, şi a înlocuit-o cu vorba: Dacă vrei pace, lucrează pentru pace; — sesiunile diplomatice şi politice nu vor fi în stare să asigure pacea niciodată, dacă popoarele înseşi nu le împrumută putere prin o voinţă vie spre pace; — numai religiunea, în special creştinismul, are izvorul de putere religioasă, e în stare să adâncească în suflete voinţa spre pace şcl. Punctul culminant al congresului este resoluţia votată — după vii desbateri în şedinţele comisiunilor — cu unanimitate. Resoluţia arată următoarele fapte dela care să se pornească:

Primejdia neliniştei şi nesiguranţei creşte la popare în măsura în care statele ocolesc desarmarea. Statele, care formează societatea naţiunilor, s'au obligat să desarmeze; puterile centrale au fost forţate (nu încă cu deplin resultat, *Red.*) să desarmeze, cu asigurarea că şi celelalte popoare vor urmà acelaş drum; chiar şi după desarmarea îndeplinită, va trebui în orce chip asigurată eficacitatea reducerii înarmărilor; această desarmare este premisă neapărată pentru a evità războiul; trebue acceptate metode nouă, paşnice, spre deslegarea neînţelegerilor internaţionale.

In faţa faptelor pomenite, congresul dela Praga cheamă bisericile să-şi îndatoreze membrii a lucrà din răsputeri pentru pace şi a i lămuri spunându-le că toate statele trebue să înfăptuiască desarmarea şi să primească un tribunal de arbitri general, unde toate diferendele internaţionale se vor resolvì nu prin răboi, ci prin mijloace paşnice.

INFORMAŢIUNI

Concursuri pentru premiile Academiei Române. Premiul «Eufimia şi Ioan Andrei profesori», de 4000 lei, se va da în sesiunea generală din 1931, celei mai bune scrieri conţinând *Predici bisericeşti duminecale şi ale sărbătorilor sfinţilor prăsnuiţi de sf. biserică creştină ortodoxă*, printre cele publicate dela 1 Ianuar 1928—31 Decemvrie 1930. Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la 31 Decemvrie 1930.

— Premiul episcopiei Argeşului, de 10 000 lei, se va da în sesiunea generală din 1929, pentru cea mai bună lucrare asupra subiectului: *Monografia mănăstirii şi episcopiei din Curtea de Argeş*. — (Deciz. 6 Iunie 1923). Termenul prezentării manuscriselor la concurs este până la 31 Decemvrie 1928.

Slujba în temple inochentiste. In două comune basarabene din judeţul Orhei, în Tareuca şi Alcedar, s'au făcut zilele acestea descinderi, autorizate de parchet, la două case ţărăneşti: s'au găsit nişte capele bizare, împodobite cu scoarţe, icoane, candele aprinse şi o bibliotecă de cărţi bisericeşti, o cameră dosnică, ce corespunde cu restul clădirii prin o intrare mascată care nu e cunoscută decât de adepţii sectei inochentiste. In templu, ei zic «biserică», slujea preoteasa sectei Natalia Arnăutu, asistată de fraţii Gherasim şi Savin Grosu desbrăcaţi până la brâu, — după ritualul sectei, — precum şi de adeptele Salomeia Grosu şi Nădejdea Sofia. S'a constatat şi de astă dată că şefii sectei înşală bunacredinţă a celor ce se apropie de ei, storcând sume enorme de bani pentru propagandă. Când un agent al siguranţei a atins candelele şi a ridicat icoanele spre a le aduce la tribunalul din Orhei, preoteasa sectei Natalia Arnăutu s'a prefăcut surprinsă de un acces isteric, s'a trântit la pământ, şi a început să înjure pe «turburătorii» acelui «sfânt» locaş. Cercetările urmează.

† **Dr. Vasile Pop de Harşianu**, venerabilul advocat din Sibiu, a încetat din viaţă în al 99-lea an al vieţii, la Reghin, în noaptea de 16/17 Septemvrie 1298. Inmormântarea i s'a făcut în 19 Septemvrie, ora 2 p. m., din capela spitalului din Reghin la Hodac, locul său natal. După o lungă viaţă laborioasă de bun român odihnească în pace!

Lege de revizuirea averilor. La Craiova, cu prilejul congresului advocaţilor, de curând ţinut, luând parte şi dl ministru at justiţiei Stelian Popescu, dsa a declarat că guvernul lucrează la un plan de lege pentru revizuirea averii tuturor funcţionarilor publici din ţară.

Imn religios. La 31 Octomvrie a. c. se întrunesc membrii comisiunii literare pentru judecarea celui mai frumos imn naţional religios ce se va cânta de cor la solemnitatea punerii pietrei fundamentale a mănăstirii «Intregirea neamului» sub pitoreştii munţi ai Făgăraşului: Bucium. Se ştie că pentru acest concurs literar comitetul central, de sub înalta preşedinţie de onoare a M. S. Regina Maria, a instituit premii de 10 mii lei. Manuscrisele se primesc până la 31 Octomvrie pe adresa secretariatului: Bucureşti, calea Rahovei Nr. 13, lângă tribunal.

Greu de crezut. Se respândeşte ştirea, că în Siberia tot s'ar mai găsì peste 13 mii de prisonieri români, pe cari ruşii nu-i lasă să se înapoieze în ţară.

Junimea, societatea academică dela Cernăuţi, îşi serbează, sub patronajul membrilor onorari, jubileul de 50 de ani ai existenţei, în 25—28 Octomvrie 1928.

Cursurile la licee încep în 8 Octomvrie; la gimnazii, şcoale normale şi profesionale în 16 Octomvrie. Amânarea începerii cursurilor se face din cauza exsmenelor de transiţie şi bacalaureat, la care se prezintă un mare număr de elevi.

Duşmănia şi disprețul pentru operele de cultură şi artă se manifestă la regimul sovietelor, în timpul mai nou, prin punerea în vânzare a comorilor din muzeele Moscovei şi Petrogradului. In vreme ce popoarele culte îşi păstrează cu grijă colecţiile bogate de artă şi cultură, bolşevicii le consideră de prisos şi chiar dăunătoare viitorului comunist.

E rândul sinagogelor. Dupăce cârmuirea evreo-sovietică a Rusiei nenorocite a prefăcut multe biserici în săli teatrale, a venit rândul «modernizării» şi sinagogelor, între care vreo zece au devenit cinematografe. Şefii evrei, ca să rămâie cocoţaţi şi prieteni cu tovarăşii «fără Dumnezeu», se lapădă şi de sinagoge.

Numai 5 la sută! Au răcori de jidovime până şi ungurii. De aceea s'a hotărât, la Budapesta, numărul studenţilor cari pot intra la facultăţi: 300 la drept, 210 la litere şi filosofie, 180 la medicină: 5 la sută dintre studenţi pot să fie evrei.

Mare deficit. Serbările «Sfântului Ştefan» al Ungariei, organizate anul acesta cu mult tărăboi ca să atragă atenţia străinătăţii asupra Budapestei, s'au sfârşit cu o completă neizbândă. Se aşteptà să privească marele cortegiu cel puţin o sută de mii de privitori, cumpărând bilete. S'au vândut însă abea zece mii bilete, al căror preţ e departe d'a acoperì cheltuelile.

Işi vizitează mormântul... In Septemvrie 1894, Schley atunci în vârstă de 36 ani, domiciliat la Rohfelden, aproape de Birkenfeld, în (Rehnania), a dispărut în împrejurări misterioase. După câtva timp descoperindu-se un schelet, într'o pădure din apropiere şi identificat ca fiind al lui Schley, i s'au dresat actele de deces. D'atunci familia i a îngrijit mormântul cu pietate. Dar... zilele acestea Schley s'a reîntors la Rohfelden. El declară că vine din America, unde a adunat o avere mare. In compania câtorva camarazi din tinereţe, de şaptezeci de ani ca şi el, reînviatul s'a dus să-şi viziteze mormântul.

Intre Polonia şi Palestina. De curând s'a ţinut la Varşovia o conferenţă, la care a luat parte: Ministrul Bertoni, dela ministerul de externe, consulul general polonez în Ierusalim, Zbyazew ky, consulul polonez la Iaffa, Dr. Hausner, delegaţii ministerului de comerţ şi ai institutului guvernamental de export, precum şi mulţi reprezentanţi din lumea comercială şi industrială. La această conferinţă s'a hotărât a se face totul spre a întări, într'o măsură mare, legăturile comerciale dintre Polonia şi Palestina. (Şi România are interese de a creia în Palestina şi printr'însa în întreg orientul apropiat un debuşeu pentru productele sale. Deaceea ar fi de dorit ca cercurile respective din ţara noastră să se ocupe mai deaproape de înfiinţarea unei camere de comerţ româno-palestinene, cum s'a făcut în Polonia, Germania şi Austria).

ŞTIRI LOCALE

Trenurile pentru Ocna-băi, cu sfârşitul sezonului se sistează. Pe linia Sibiu—Ocna-băi circulează obişnuitele trenuri şcolare. Plecare din Sibiu: la ora 6·20 dimineaţa, şi 1·35 d. a. Inapoere la Sibiu: 7·30 dimineaţa, 2·42 d. m.

CARŢI ŞI REVISTE

Calendar pe 1929. A apărut, cu ales şi bogat material, cum se poate vedea din anunţul de pe pagina a patra a ziarului nostru, *Calendarul Banulat Creştin* (vechiul calendar arhidiecezan). Cartea merită să fie citită şi răspândită, în cercuri largi, atât în oraşe, cât şi în sate, spre binele obştesc. A se cere dela Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Transilvania, organul societăţii culturale «Asociaţiunea», a apărut pentru Septemvrie a. c. cu proză şi versuri de: S. Voicu, Al. Ciura, Al. Negură, A. P. Bănuţ, Gh. Şerban, R. Demetrescu, I. Agârbiceanu, V. Vlaicu şi Horia P.-Petrescu. Preţul 15 lei. Red. şi administraţia: «Asociaţiunea», Sibiu, strada Şaguna 6.

Pe muntele Solaro, din golful de Neapole, nuvele de *Nicu Borgovanu*, tip. Antonescu, Bucureşti, 1928. Un vol. de 134 p. Preţul 100 lei. De vânzare la Librăria arhidiecezană, Sibiu. — Volumul dlui N. Borgovan cuprinde 4 nuvele: prima «Pe muntele Solaro», preumblă pe cititori frumos, în cadenţa de lopeţi, ce poartă suflete îndrăgostite de larg de undoeri de apă, de zări senine albastre, pe întinsul mării tireniane în preajma insulei Capri, pe la Procida şi Ischia; descrieri sobre şi pitoreşti te reţin. O intrigă uşoară şi cu moral desnodământ. Duioşie, căldură şi senin degajează lucrarea aceasta, ce te lasă odihnit când ai terminat-o. Celelalte trei nuvele sânt scrise în acelaş stil curgător, uşor şi captivant. E o carte ce se poate ceti la gura sobei, în nopţile de earnă, după o zi de trudă, ca recreare. Nu-s în ea nici cunoştinţe tehnice, nici pedanterie. Fraze calde, descrieri sugestive din albastrul Italiei şi pe ţărmul mării tireniane, glumă şi ironie nesupărătoare. Dl N. Borgovan are mult talent. *Stan.*

Nr. 7647 (138) 2—3

Concurs

La Academia teologică ortodoxă «Andreiană» din Sibiu, sânt vacante două posturi de **spirituali**, pentru ocuparea cărora se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela concurenţi se cere:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu şcolar.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificaţiune preoţească.
5. Adeverinţă despre serviciul de până acum.
6. Alte eventuale documente.

Preferiţi vor fi preoţii necăsătoriţi ori văduvi.

Spiritualii vor avea locuinţa şi întreţinerea în institut, precum şi un salar lunar de Lei 6550, plus eventuale gradaţii, la care cel ales va avea drept conform anilor de servicii.

Cererile sânt a se adresa Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia şi Sibiu.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 15 Sept. 1928.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu

Nr. 279/1928 (139) 1—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Lelese**, cu filiala Sohodol, din protopopiatul Hunedoara.

Comuna situată la 8 klm. de gară.

Veniturile parohiale:

a) Casă parohială corăspunzătoare;

b) 25 litri grâu şi 25 litri cucuruz dela fiecare fum (circa 160 fumuri);

c) 23 jug. cad. pământ cultivabil;

d) Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 11 Sept. 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană
protopop.

Nr. 9859/928 Ep. (140) 1—1

Lemne de stejar de vânzare

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu are de vânzare în pădurea «Tufari» din Cisnădie 869 bucăţi arbori de stejar, cari sunt a se scoate din pădure cu rădăcini cu tot, reprezentând un volum de 95 m. c. lemn de lucru şi 247 steri lemn de foc.

Reflectanţii îşi vor înainta ofertele până la 10 Octomvrie a. c. Consiliului arhiepiscopesc ort. în Sibiu, unde se pot vedea şi condiţiunile de vânzare.

Consiliul arhiepiscopesc.

ad Nr. 503/928 (136) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor mai jos notate, aparţinătoare tractului Zarand, se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român:

1. **Blăjeni-Criş**, de cl. III.
2. **Blăjeri Grosuri**, cl. III.
3. **Bulzeştii de sus**, cl. III.
4. **Crişcior**, cl. II, în folosinţa parohului 10 jug. pământ arător şi 3 jug. păşune.
5. **Rebricioara de sus**, cl. III.

Venitele împreunate cu aceste posturi sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea dotaţiunii dela stat.

Reflectanţii îşi vor înainta cererile instruite conform normelor în vigoare oficiului protopopesc al tractului Zarand în Brad, şi după putinţă se vor presenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Brad, la 28 Iulie 1928.

Oficiul protopopesc ort. rom.

Pr. **Alexandru Fugăţă**
adm. protop.

Nr. 318/928 (133) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. **III Boz**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat conform coalei B.
2. Sesie parohială pusă în vedere de consilieratul agricol al judeţului Sibiu.
3. Stola obişnuită în parohie.
4. Ferdelele de cucuruz şi zilele de lucru.

Candidaţii îşi vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta în comună spre a fi cunoscuţi de popor.

Mercurea, 27 August 1928.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial din Boz.

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter

Nr. 370/928 (137) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Chesler**, din protopopiatul **Târnavei**, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în ziarul Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B, cu folosirea sesiunii parohiale de 22 jug. arător şi fânaţ, 1 jug. vie, din care sânt plantate 500 viţe, dela 110 case câte 20 litri cucuruz, 10 litri grâu şi 2 litri vin la culesul viilor;

110 zile de lucru anual, 2 sorţi de lemne din pădurea comunală şi stolele obişnuite în parohie.

Ceice doresc a ocupa acest post, să-şi înainteze actele subsemnatului oficiu protopopesc în termen legal şi să se prezinte în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Diciosânmărtin, la 7 Sept. 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei, în înţelegere cu consiliul parohial din Chesler.

Gheorghe Oprean
protopop.

Reclama este sufletul comerţului

Nr. 585/1928 (130) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. **III Ungra** din protop. Rupeni (Cohalm) se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Venitele fasionate în coala B, pământul vechi şi cel nou primit din reforma agrară, total cam 16 jug.
3. Dela fiecare familie de români 1 ferdelă grâu (20 litre), cei săraci vor da 1 ferdelă cucuruz, văduvii şi văduvele vor da 1/2 ferdelă. Familiile de neorustici vor da câte 1/2 ferdelă cucuruz, iar văduvii şi văduvele lor pe jumătate adecă 1/4 de ferdelă cucuruz.
4. Şase stânjini de lemne pentru foc aduse acasă, eventual contra-valoarea lor în bani din cassa bisericii, la caz că nu s'ar da lemne în natură dela comuna politică.
5. Venitele stolare stabilite aprobate şi uzitate în tractul protopopesc Rupeni.
6. Dreptul de a mâna în păşunea comunală atâtea vite câte mână un proprietar din comună.
7. Locuinţă în casele parohiale deplin corespunzătoare.

Concurenţii să-şi trimită cererile de concurs instruite cu documentele necesare în terminul fixat subscrisului oficiu protopopesc, având a se prezenta cu prealabila încunoştinţare a acestuia în comună, spre a celebra, cuvânta şi cânta la biserică, făcând astfel cunoştinţă şi cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. Rupeni (Cohalm) în înţelegere cu consiliul parohial ortodox din Ungra.

Ştena, în 23 August 1928.

Jeronim Buzea
adm. prot.

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Nr. 345/928 (134) 3—3

Concurs repetit

Pentru ocuparea parohiei de cl. III a **Batrâna**, din protopopiatul Dobra, se publică concurs repetit cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dela stat conform coalei B.
2. Sesie parohială de 3 1/2 jug. cad. fânaţ.
3. Stola uzitată în parohiile tr. Dobra.
4. Casă parohială.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc în termenul indicat şi concurenţii se vor prezenta în parohie după încunoştiinţarea protopopului.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 4 Septemvrie 1928.

Iosif Morariu
protopop.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1929

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

Despre colinde (Naşterea lui Hristos, sărbătoarea copilăriei, reînvierea colindelor, Pomul de crăciun). — *Mănăstiri ortodoxe în Ardeal:* (De-alungul Carpaţilor de sud, curtea dela Viena, distrugerea mănăstirilor ş. a.). — *Ion I. C. Brătianu şi Biserica lui Horia.* — La biserică (versuri). — *Ştiri şi fapte:* (De anul nou, «Hristos şi Natura», Legea cultelor, Actul dela 1700, Societatea ortodoxă a femeilor, Adunarea eparhială, Vizitaţii canonice, Religia şi şcoala, Cruce la Călugăreni, Jubileu de 50 de ani, Monument preoţilor, Cursuri la mănăstirea Neamţului, Schitul dela Păltiniş — cu frumoase ilustraţii, — Pace vouă, Regele Mihai I la şcoală, Mănăstirea Brâncoveanu ş. a.). — *Cântecul mamei, Psalm*, (versuri). — *La Bobotează*, amintiri dela şcoală. — *Respectaţi mamele:* Dumineca lor, zece porunci. — *Cu răbdare şi dragoste.* — Ce dorim satelor. — *In alergare după avere.* — *Hărnicia unei preotese*, întru a da primul ajutor. — *Cununa de spini a Mântuitorului.* — *Sfânt locaş în refacere:* Mănăstirea dela Cioara. — *Presa bisericească.* — *Nevinovaţii.* — *Biblia*, cum se grăeşte despre biblie. — *Cum are să fie părintele protopop.* — *Umblaţi ca fii ai luminii.* — Dacă bei şi eară bei. — Cetatea morţilor. — *Fel de fel:* 1. Ce poate sfânta cruce; 2. Fără podoabe lumeşti; 3. Monument vânzătorului; 4. Biserica şi alcoolismul; 5. Ceice cred în Isus Hristos? 6. Numai o minută. — *Glume*, ş. a.

Chipuri: Regele Mihai I în ziua de 10 Mai. — Schitul dela Păltiniş. — Sanatorul de acolo. — Dela sfinţirea schitului şi inaugurarea sanatorului. —

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite şi mărfuri, ş. a.

Calendarul s'a tipărit cu *Şematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 75 Lei

Plus porto postal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 29 Septemvrie 1928 Nr. 69

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Onor. Red. «Transilvania» (Str. Şaguna 8) Schimb Sibiu

Locaşuri de preamărire şi închinare

(=) Cucernica dărnicie, a credincioşilor ortodocşi din Ardealul de pe vremuri, a înălţat sfinte locaşuri de preamărire şi închinare către Atotputernicul Creator, biserici şi mănăstiri, în număr considerabil.

Dar, sfintele noastre mănăstiri, din întreg cuprinsul ardelenesc al ţării, s'au risipit de urgia oamenilor şi a timpurilor: abea unele biserici şi bisericuţe, deşi clădite din lemn, au înfruntat nestatornicia norocului; şi astăzi, după o sută şi mai bine de ani, îşi înfăţişează vechimea într'o mare frumuseţă arhitectonică, pe temeiul căreia sânt declarate, cu drept cuvânt, de monumente istorice.

Spuneam, într'un număr trecut al acestui ziar, cum în ziua de 6 Septemvrie a. c. slăvita noastră Suverană, M. S. Regina Maria, însoţită de A. S. R. Principesa mamă Elena, a vizitat o asemenea bisericuţă, care i s'a oferit ca dar, pentru a fi aşezată lângă castelul regal dela Bran; ear M. S. a primit cu bucurie darul şi a lăsat să se facă în sat parastas şi pomană, întru pomenirea neuitatului Său soţ, a gloriosului Rege Ferdinand I. In acel prea modest şi sfânt locaş, unde aproape două sute de ani au ascultat adânc evlavioşii săteni sfintele liturghii, îşi vor rosti rugăciunile, de aici încolo, membrii familiei domnitoare în timpul când vor sta la castelul regal din Bran. Darul face astfel cinste şi mândrie dăruitorilor, şi podoabă sufletească dăruiţilor.

Evlavia poporului nostru se mai îndreaptă şi către urmele sfintelor mănăstiri, după pildă rămasă din veacuri de restrişte, când prigoniţii şi asupriţii se adunau, spre mângâere şi încurajare, în ascunzişuri de munţi, la rugăciuni întăritoare de corp şi suflet.

Mănăstirile de peatră au fost surpate, şi schiturile de lemn arse, spun cronicele din acele veacuri de jale şi plângere...

Şi eată, astăzi, viaţa acelor preasfinte locaşuri începe să licărească ici colo, pe plaiurile ardelene, şi, cu vremea şi cu ajutorul lui Dumnezeu, să lucească din ce în ce mai viu.

Lângă Vinţ, în judeţul Alba, în apropierea comunei Cioara de jos, unde fusese odată mănăstire, s'a ridicat în timpul mai nou un paraclis şi s'a pornit colectă în scop de-a clădi un schit.

In munţii bihoreni, la izvorul Izbuc, P. S. Sa episcopul Roman dela Oradea, plănueşte un adăpost încăpător pentru pelerini, cu o mică biserică de lemn, până va ajunge să zidească una mai statornică, adecă: Sfânta Mănăstire Izbuc, pe locul minunat, — în care fraţi din întreg întinsul pământului românesc să-şi poată da întâlnire, căutând tămăduire sufletească şi trupească.

La Buciumul Făgăraşului, alt loc în care fiinţase o mănăstire ortodoxă, se va pune în curând peatra fundamentală a mănăstirii celei noi: «Intregirea Neamului».

In Păltiniş, d'asupra bătrânului sat istoric, unde îşi doarme somnul de veci Arhiereul nostru, mare şi înţelept, Andrei, s'a sfinţit vara aceasta schitul, şi s'a inaugurat căminul pentru preoţi şi pentru alţi intelectuali.

Dacă trăim în epoca actuală, caracterizată prin sentiment religios scăzut, prin viaţa orăşenească ştirbită în credinţă, cu profesori şi educatori cari se sbat în scop d'a reduce şi înlătura studiul religiunii din şcoală, — e bine să ne aducem aminte cu atât mai vârtos de vrednicii înaintaşi, voevozi, domniţe, boeri şi plugari, cari în vechime contribuiau la întemeerea sfintelor aşezări, şi promovau fericirea şi propăşirea neamului, slăvind ceea ce aveau mai sfânt pe pământ în toată vremea: *biserica lor!*

Această biserică nu poate răspunde adversarilor săi de tot felul, cu alte arme mai nimerite, decât prin *faptele* ce le săvârşeşte acum, adecă prin păstrarea şi îngrijirea vechilor monumente bisericeşti, şi prin refacerea şi întregirea mănăstirilor dispărute, zicând şovăitorilor şi puţin credincioşilor, dintre cari unii fac parte din organele de conducere a învăţământului:

Reveniţi, oameni buni, la izvorul cel limpede! Căutaţi pe Domnul, şi-l veţi afla! Vă întoarceţi la El, şi vă va miluì!

Din cercurile noastre preoţeşti. Primim următoarele, cu privire la chestiunea salarizării preoţeşti:

«Noi, preoţii sfintei biserici ortodoxe române, având organizaţiile bisericeşti legale, depunem cu reverinţă fiască toate doleanţele noastre în grija pururea trează a cârmacilor acestei biserici, asigurându-i de întreg concursul nostru; căci precum în trecut, aşa şi în prezent, buna priveghere a Arhipăstorilor va îngriji de soarta clerului şi a bisericii.

FOIŞOARA

Lupta pentru sufletul poporului rusesc

de Nicolae Arseniew.

Aceasta e semnificaţia evenimentelor care se desfăşoară în Rusia de azi. Această luptă e mai importantă decât toate evenimentele politice şi sociale. In contra acestui suflet e tot sbuciumul din Rusia de azi. Nicăiri şi niciodată nu s'a dat o luptă mai straşnică pentru o nouă viaţă, din care să fie smulsă din mintea oamenilor ideea de Dumnezeu şi a puterii dumnezeeşti, care ne stăpâneşte. Bolşevismul nu se mărgineşte numai la o ordine politica, ci este răsvrătire în contra lui Dumnezeu şi a religiei în toate aspectele ei. Bolşevicii declară aceasta la orce prilej. Ei nu se sfiesc să declare lupta de exterminare a ideii religioase. Aceasta constitue centrul şi esenţa bolşevismului şi suprema aspiraţie a bolşevismului. Ţinta bolşevismului e negarea religiei şi a puterilor supreme şi sădirea acestei negări în inima poporului. Aceasta caracterizează propaganda antireligioasă din Rusia, fără precedent în istoria universală căci numărul publicaţiilor şi a operelor antireligioase e de unsprezecemii, care în decurs de câţiva ani s'au răspândit în câteva sute de milioane de exemplare.

La această nefastă propagandă sunt a se considerà tablouri, conferenţe publice, procesiuni şi reprezentaţii teatrale pentru batjocorirea religiei, a creştinismului şi a adevărurilor fundamentale de credinţă. In această atmosferă s'au înscenat cele mai oribile prigoniri în contra bisericii ortodoxe, care şi astăzi este o forţă considerabilă în Rusia. Marea majoritate a episcopilor zace şi azi în prinsoare. (In vara trecută se găsiau 150 de episcopi în temniţă). Două scrisori s'au strecurat din Rusia prin Finlanda, în care se zugrăveşte cumplita suferinţă ce o îndură. In una din acestea scrie un bătrân episcop exilat în nordul Rusiei europene, următoarele cuvinte: «Când am ajuns aici, starea vieţii mele era disperată. Noi eram târâţi ceasuri întregi în faţa poporului la comanda unor ofiţeri sălbateci din liga comunistă a tinerimii, numită ruseşte Komsomol. Injurăturile cele mai ordinare ne acoperiau.

Eu am fost internat într'o baracă de-avalma cu o mulţime de temnicieri. In această baracă dorm cot la cot cu oameni goi; unii dintre ei criminali fioroşi; mâncaţi de insecte. Limba omenească n'are cuvinte de a descrie ticăloşia vieţii în care trăim. Apa de beut ni se aduce în ciubere odată pe săptămână. Apă caldă n'am mai avut de săptămâni întregi. Cu un cuvânt temniţa cea mai grozavă este un palat în comparaţie cu bărăcile noastre. De trei ori pe zi curăţim zdrenţele de păduchi. Muşcăturile acestora ne-a umplut trupurile de răni. Ca să ne vindecăm ne-au făcut băi cu apă sărată de mare.

In toată ziua suntem supuşi la munci grele pe care bătrâneţea şi mizeria nu le pot suporta. Spre a ne întări comandantul ne aplică plesne de biciu». Pentru moment execuţiile au încetat, căci 8000 preoţi şi de călugări au fost ucişi în cei cinci ani dintâi ai regimului bolşevic. Persecuţiile şi-au schimbat metodul. Episcopii şi preoţii fură smulşi din mijlocul credincioşilor. Numai anul trecut au fost exilaţi 45 episcopi din Moscova şi 15 din Kiew. Nu e permis să se predea religia tinerilor sub 18 ani. Toate şcoalele religioase sunt închise.

Dar cu cât ateismul şi persecu-

Să fim conştii şi treji, muncind cu abnegaţie şi mai departe, şi răsp'ătirea ne va veni, după cuvântul:

Vrednic este lucrătorul de plata sa!».

Earăş împotriva patriarhatului din Constantinopol. Turcia duce, de multă vreme, aprigă luptă împotriva patriarhatului grecesc din Constantinopol. O nouă campanie a început z'ele acestea în presa turcească atât contra sinodului, cât şi contra grecilor din Constantinopol. Patriarhatul este acuzat că urmăreşte comploturi, şi că şi-a sporit numărul membrilor la 18, în loc de 12, cum avea înainte de războiu. Ziarele turceşti mai spun, că preoţii greci din Turcia n'ar fi cetăţeni turci şi că au depus jurământ regelui elin. Presa grecească scrie, că toate acuzaţiile turceşti nu sânt decât simple clevetiri.

† Pr. Ieronim Uieţ

In 17 Septemvrie c. a încetat din viaţă unul dintre fruntaşii preoţimii din protopopiatul Haţegului: preotul Ieronim Uieţ, din Streisângeorgiu, în etate de 69 ani, şi al 47-lea an al preoţiei sale.

In absenţa şefului tractual al Haţegului, Dr. Cornel Popescu, înmormântarea defunctului s'a celebrat de către preacucernicul protopop din Petroşani, Ioan Duma, asistat de 8 preoţi, la 19 Septemvrie ora 3 p. m.

Public numeros, stătător, — pe lângă poporul din localitate — din o mulţime de asistenţi din toate satele vecine, popor şi intelectuali au alergat la această îngropăciune, spre a-şi arăta sentimentul de stimă şi dragoste, ce-l păstrau faţă de păr. Uieţ, preot popular şi cu adevărat cucernic.

Părintele protopop Duma, prin o pătrunzătpare predică, înfăţişează în chip măiestru chemarea preotului ca alesul lui Dumnezeu şi săvârşitorul sfintelor taine, prin ţesetura deselor citate potrivite din sfânta Scriptură; precum şi rostul preotului român, conducător în mijlocul poporului, pe care-l avea cu deosebire în era apusă maghiară.

Arată cum defunctul a servit de model, conformându-şi viaţa şi activitatea, spre a fi la culmea chemării în toate privinţele. Cu toate că avea în sat şcoală ungurească de stat, cu toate că nespus de greu era a te pune de-a curmezişul şovinismului maghiar, preotul Ieronim Uieţ a izbutit ca în cei 39 ani, cât a păstorit satul sub era maghiară, să aibă neîntrerupt numai dascăli din neamul nostru românesc, pentru ca copiii să fie instruiţi totdeauna şi în limba română, accentuează predicatorul.

Cuvintele înduioşetoare au stors lacrimile durerii din ochii asistenţilor.

La groapă, în numele preoţimii, rosteşte un cuvânt de adio preotul George Rain din Nădăştia de jos, protopopiatul Hunedoarei.

După acestea, între suspinele tuturora, cosciugul cu rămăşiţele pământeşti este aşezat în pământ, conform sentinţei: «Pământ eşti, şi în pământ te vei întoarce».

E vrednic să se ştie: preotul Ieronim Uieţ era, între colegii de pe vremea sa, rar slujitor cu bacalaureat, până în timpurile mai nouă era singurul «maturizant» în întinsul protopopiat al Haţegului. Cu şase clase liceale a intrat în teologia din Sibiu, dar în cursul teologiei s'a pregătit în mod particular şi a făcut examenele pentru clasele 7 şi 8, obţinând atestat de «maturitate».

Regretatul arhiereu Dr. Ilarion Puşcariu, pe atunci profesor la teologie, l-a luat pe lângă dânsul, ca pe unul, care cunoştea perfect limba maghiară, — ca să o înveţe şi dânsul dela acesta. In schimb, l-a ajutat a-şi completa studiile de liceu.

Ca preot a fost adevărat samaritean. Dela nici un om sărac din cele două sate ale lui n'a primit vr'odată un ban, pentru slujbe; ear cei cu stare mai bună, îi plăteau cât vreau...

Având minte luminată şi inimă nobilă, era pentru parohienii săi: notar, advocat, judecător... Invoeli, contracte, testamente etc. le făcea, aproape în toate cazurile, — *fără spese*.. Sub era maghiară, în multe rânduri a funcţionat ca învăţător la şcoala sa de stat, împlinind lipsa învăţătorului. In corporaţiunile noastre bisericeşti, cuvântul lui cumpănit totdeauna era urmat.

In chestiunile politice — rezervat, ear când i se cerea serviciul, — totdeauna era la locul de cinste.

Dumnezeu să-l odihnească cu drepţii!

r.

Dela conferenţele pastorale

Preoţimea cercului a 3 lea Bobâlna, din protopopiatul Geoagiu, s'a întrunit Duminecă în 16 Sept. a. c. în conferenţă pastorală, la biserica din parohia Uroi.

La această conferenţă ni-a făcut surprindere plăcută, Prea C. Păr. protopop V. Goron, al tractului Geoagiu, prin ivirea sa în mijlocul credincioşilor şi preoţilor săi.

Sfta liturghie se celebrează în sobor, de către preoţimea cercului, în frunte cu părintele protopop. La priceasnă părintele Petru Lula, preşedintele cercului, într'o predică avântată, explică mulţimii, care abia încăpea în biserică, rostul cuvintelor: «Celace vrea să vină după mine, să-şi ia crucea sa şi să mi urmeze mie» (Marcu, 3 34—6).

La finea sfintei Liturghii păr. V. Florea, în altă predică, lucrată cu atenţiune şi conştienţiositate, desfăşoară însemnătatea sfintei Taine a cununiei bisericeşti, combătând concubinajul şi avorturile, arătând cu date precise, stagnarea şi regresarea naşterilor din trecutul apropiat, în unele parohii.

Se face apoi slujba parastasului pentru decedatul preot Anton Ungur, fost preot în această parohie şi pentru alţi credincioşi reposaţi în dreaptă credinţă.

Terminată şi aceasta, se săvârşeşte Sftul maslu, pentru bolnavii satului; apoi ca o fericită coincidenţă se face sfântul botez, asupra primului născut, al preotului local Inochentie Tiruţa, unde ca naşă a asistat dna protopopeasă Rozalia Goron.

Deşi timpul erà înaintat, o oră şi jumătate, păr. protop. Goron, ţine foştilor săi parohieni până acum 8 ani, când a părăsit această parohie, mergând ca şef tractual, aici a lăsat un popor tare în credinţă şi iubitor de lege, şi se bucură mult, că această virtute creştinească, nu numai că n'a slăbit, dar s'a dovedit a fi şi mai puternică azi, când sectanţii şi alţi vântură-ţeară, străbat această comună aşezată în răscrucea drumurilor. Timp de aproape o oră vorbeşte, credincioşilor şi celor veniţi din parohiile din jur, despre tainele sf. biserici, credinţă, sectanţi, rostul vieţii, şi altele, atât de înduioşetor uneori, încât cu toată oboseala, de lungul serviciu, poporul a rămas adânc impresionat de cele învăţate în această sfântă zi a Duminecii.

Preoţimea şi rudeniile părintelui local s'au întrunit apoi la ospitaliera masă a doamnei preotese, mama fericită a noului botezat.

După masă preoţimea se retrage spre a-şi desăvârşi programul scripturistic al conferenţei de astăzi; apoi pleacă fiecare la ale sale, mulţumit în suflet că a putut pune pentru ziua de azi încă un grăunte la clădirea sufletească credincioşilor.

Pr. *Vasile Păscău.*

Politica în biserică

Liga romano-catolicilor maghiari ardeleni şi-a ţinut de curând adunarea generală anuală în Carăii-Mari, dela graniţa ţării, în oraşul locuit de mulţi şvabi, în mare parte maghiarizaţi, dar cu un curent germanist susţinut de cercurile săseşti şi de unii şvabi cari nu şi-au renegat neamul de dragul Budapestei.

Adunarea dela Carăii-Mari a Ligii, conduse tot de romano catolicii partidului politic maghiar, voià să fie *protest* împotriva acelui curent de redeşteptare a şvabilor.

Manifestaţia ligiştilor romanocatolici s'a desfăşurat de altfel pe calapod unguresc, cunoscut şi banal: procesiune à la Budapesta, în costume ungureşti, coborâte şi în operetele lor, cu cai purtând în coamă culorile «naţionale», cu ţigănească muzică a tarafelor de lăutari, şi cu cele mai entuziaste aclamaţii la adresa fiilor «naţiunii» morţi şi vii. Şvabii renegaţi ţineau, fireşte, isonul. Ear şvabii, cari se deşteaptă, rămâne să trimită, fraţilor rătăciţi, răspunsul ce vor socoti de cuviinţă.

Din rapoartele prezentate adunării dela Carăi, ştim că Liga romanocatolicilor maghiari ardeleni are 30 de mii de membri şi 165 de sucursale (în anul trecut avea numai 52 sucursale); numărul membrilor, conform hotărârii luate de adunare, va sporì într'un an la 70 de mii — în statul *român*. care «persecută» minorităţile...

Românească «intoleranţă» a fost şi de astă dată exploatată din partea îndrăzneţului episcop dela Alba-Iulia, Majlath, care, între alte enormităţi, a declarat că: dacă statul român ar acorda deplină libertate şcoalelor ungureşti, ele ar rivaliza cu ori care şcoală a statului român... (ear examenele dela şcoalele ungureşti sânt mai pe jos de orce critică).

Adunarea dela Carăi, fiind de natură mai mult politică, decât bisericească, a luat în apărare pe dl Elemér Gyárfás, fruntas al partidului maghiar, apărându-l împotriva ziarului Brassói Lapok, care învinovăţea pe amicul episcopului dela Alba-Iulia, că jăfueşte pe săcui prin băncile partidului politic maghiar.

ţiile sunt mai cumplite, cu atât credinţa este mai puternică şi mai ales învierea lui Hristos este isvorul de inspiraţie şi vraja credinţei Rusiei prigonite. In toate veacurile credinţa în Hristos cel înviat a fost centrul şi fortăreaţă bisericii ortodoxe. Aceasta este temelia şi esenţa propovăduirii apostolilor şi descoperirea vieţii eterne. Dela învierea lui Hristos atârnă soarta creştinismului. «De n'a înviat Hristos deşartă e predania şi credinţa noastră, însă Hristos a înviat din morţi şi este pârga celor adormiţi». Astfel scria Pavel celor din Corint.

Dumnezeu dete nouă viaţă eternă şi această viaţă este în fiul său (1 Ioan 5, 2). Această credinţă constitue centrul de inspiraţie în concepţia bisericii ortodoxe. Aici îşi fixează ea privirile şi căldura şi entusiasmul. Săptămână de săptămână taina crucii este subiectul principal al conteplaţiei, al bucuriei duhovniceşti, al rugăciunei şi mai ales al praznicului sfintelor Paşti. «Cântăm a morţii omorâre, a iadului zdrobire zorile altei vieţi, a vieţii veşnice». «Hristos a înviat din morţi cu moartea pe moarte călcând şi celor din mormânturi viaţă dăruindu-le». «Veniţi să bem beutură nouă nu din peatră seacă ci din mormântul mântuitorului din care a izvorât viaţa veşnică». «Astăzi toată zidirea să se bucure şi să salteze că Hristos a înviat şi iadul s'a jefuit.

E precum vedem, natural că biserica prigonită a Rusiei să-şi găsească razimul suprem în această credinţă şi orce nădejde. Dar ea atârnă de această credinţă moştenită şi din ea se inspiră şi generaţiile viitoare, cărora li se transmite noi experienţe despre Mântuitorul cel înviat. Nu este aceasta un articol nou de credinţă ci un dar reînviat al creştinismului primitiv. Tăria Domnului şi plinătatea harului transfigurează pe cei credincioşi în focul cumplit al suferinţelor. Comoara se păstrează în vase de lut şi prin acestea străluceşte. Creştinii prigoniţi din Rusia înţeleg profunda constatare a apostolului: Noi toată ziua murim dar iată că trăim în durere frânţi, nu încetăm a ne bucura... schinjuiţi dar nu perim, purtăm ranele Domnului în timpul nostru, astfel se arată viaţa lui Isus în trupurile noastre muritoare.

Un suflu din creştinismul vechiu trece prin biserica rusească. Oare nu ne aduc aminte toate acestea de vremile când creştinii vechi aduceau hrană şi haine celor din temniţă? Când şcoliile teologice s'au închis, temniţele s'au prefăcut în instituţii pentru predanie religioasă şi chinurile îndurate acolo au devenit o pregătire pentru slujba bisericii. Preoţii cari se hirotonesc azi, sunt recrutaţi din rândurile adulţilor cu educaţie: doctori, profesori, ingineri şi avocaţi. Celce se hotăreşte a intra în slujba Domnului e gata să înfrunte cele mai cumplite năpăstuiri. Sau, să ascultăm cuvintele unui ierarh exilat în ţinuturile de ghiaţă ale Siberiei, cari sunt un ecou al cuvintelor sf. Pavel către iubiţii săi Filipeni. Deşi smuls din mijlocul turmei sale, el e sufleteşte una cu ei. El scrie: «Când la sf. Euharistie, fac semnul sf. cruci în patru direcţii, în sufletul meu cuprind turma iubiţilor mei şi lumea întreagă».

Este caracteristică următoarea întâmplare din Rusia sovietică, fiind ea o dovadă a bucuriei Mântuitorului înviat. La o întrunire publică din Moscova acum patru ani, Comisarul Educaţiei publice, Lunaciarski, atacă credinţa în Dumnezeu. «Această credinţă învechită e o rămăşiţă din structura capitalistă a societăţii, care societate zace azi prăbuşită, lesne putem dovedì zădărnicia ei». Conferenţiarul era încântat de succesul său şi în această credinţă a îngăduit discuţie liberă, anunţând că fiecare are voe să-şi spună observaţiile sale pe scurt, timp de cinci minute. Şi s'a ridicat un preot tinăr dela

Nr 5232—1928.

Convocare

In temeiul autorizaţiunii ce ni s'a dat din partea Sfântului Sinod prin adresa Nr. 262 din 13 Iunie 1928, prin aceasta convocăm pe PP. CC. Părinţi preoţi misionari eparhiali din întreaga ţară la

Congresul I. misionar

care se va ţinea la *Arad* în zilele de *25—28 Octomvrie 1928* pe lângă programa de mai jos.

Congresul fiind public, vor fi binevăzuţi, oricari participanţi din Cler şi din poporul credincios.

Arad, 18 Septemvrie 1928.

(ss) **Dr. Grigorie Comşa**
Episcopul Aradului, delegat al Sfântului Sinod.

Programa

Congresul Preoţilor misionari ortodocşi din România care se va ţinea la Arad, în 25—28 Oct. 1928.

Partea I: Congresul teoretic.

Joi, 25 Oct: Şedinţa I a Congresului, în sala Academiei teologice.

Ora 10 a. m. «Te-Deum» în Biserica catedrală.

Ora 11 a. m. Deschiderea solemnă, din partea P. S. Sale Episcopului Grigorie, în sala mare a Academiei teologice.

Ora 1. d. m. Masă comună.

Ora 4 d. m. Continuarea şedinţei, cu temele:

a) «Opera misionară unitară a Bisericii ort. române»;

b) «Programa de muncă a misionarului eparhial».

(Cu discuţii după fiecare obiect).

Vineri 26 Oct:

Ora 6.50 a. m. Plecarea la sf. Mănăstire Hodoş-Bodrog.

Ora 7.30 a. m. Paraclisul Maicii Domnului, în biserica Sfintei Mănăstiri.

Ora 9 a. m. Utrenie cu sf. Liturghie: predica arhim. Policarp Moruşca (sau a altuia, care is'ar anunţa).

Ora 1 d. m. Masă comună.

Ora 3. d. m. Vecernia zilei.

Ora 4. d. m. Şedinţa II a Congresului cu tema:

c) «Misionarismul societăţilor religioase pentru tinerime».

(Cu discuţii asupra subiectului)

Ora 6.30 d. m. Întoarcerea cu trenul, la Arad.

Sâmbătă 27 Oct.:

Ora 7 dim. Utrenie, la Catedrală.

Ora 9 dim. Şedinţa a III-a (în sala Academiei teologice), cu tema:

d) «Misionarismul printre sectari» (cu discuţii asupra subiectului).

Partea a II-a: Congresul practic.
(Misiuni religioase).

Sâmbătă, 27 Oct.:

O a 3 d. m. Vecernia cu cuvântarea introductivă a P. C Sale arhim. *Policarp Moruşca.*

Ora 6 d. m. Pavecerniţa cu alocuţia de îndemn la Mărturisire, de P. C. Sa protopop Dr. Ştefan Ciorogianu.

Duminecă 28 Oct.:

Ora 6½ a. m. Utrenia, urmată de primirea pelerinilor.

Ora 9 a. m. Sf. Liturgie, cu Arhiereu, şi predică despre Sf Împărtăşanie, urmând cuminecarea creştinilor.

Ora 1 d. m. Masă comună.

Ora 2 d m Vecernie urmată de:

Ora 4 d. m Concert religios, dat de corul «Armonia» în Biserica catedrală (cu intrare liberă şi gratuită pentru oricine).

Conferenţa «Biserica misionară» (ca un apel către public de a se ataşa la opera misionară a Bisericii).

Ora 8 d m. Reprezentaţia teatrală «Apostolii satelor», la «Casa Naţională», în suburbiul Pârneava.

Toţi acei delegaţi oficiali ai eparhiilor şi doritorii de a lua parte la congres, cari nu s'ar fi anunţat până acum la sf. Episcopie a Aradului, să se anunţe C. Sale Părintelui *Florea Codreanu* (Arad, Piaţa Catedralei), încredinţat cu îngrijirea de adăposturi potrivite. Tot la Cucernicia Sa se vor anunţa şi acei preoţi ai noştri, cari ar veni cu creştini mai dela distanţe, pentru ziua de 27—28 Octomvrie.

INFORMAŢIUNI

Pilda strămoşilor. La înfiinţarea parohiei noastre şi la zidirea bisericii străbunii dlui Moise Găvănescu au cumpărat un clopot, care în decursul războiului a fost rechiziţionat de stăpânii străini. Dl Moise Găvănescu era refugiat în vechiul regat, şi, venind în parohia natală, ni-a dăruit un nou clopot în valoare de 14,000 lei, precum şi suma de 5000 lei numerar, întru pomenirea strămoşilor săi. Fapta nobilă grăeşte dela sine. Bunul Dumnezeu să-i răsplătească.

Oficiul parohial din Fundata.

Înaintare. Păr. protopop militar maior Ilie Hociota, dela corpul V armată Braşov, este înaintat la gradul de locotenent colonel. Şi la mai mare!

Congresul Uniunii foştilor voluntari s'a întrunit la Braşov, Joia trecută, sub preşedinţia dlui Dr. V. Deleu, luând parte la şedinţe cam 100 delegaţi. S'a insistat, în congres, îndeosebi asupra necesităţii d'a continua lucrarea pentru realizarea postulatelor uniunii, care dispune azi de 196 organizaţii judeţene şi comunale, precum şi o puternică regională a Bucovinei.

Comunicat. Ministerul instrucţiunii a comunicat tuturor directorilor şcoalelor că elevi şi elevele sânt liberi să şi procure, din comerţ, cărţile şi rechizitele şcolare, — adică să-şi procure de unde le convine mai bine. Comunicarea aceasta este determinată de faptul, că ministerul a fost informat că unele şcoale obligă pe şcolari să-şi procure cărţile numai din anumite părţi.

Să fie pus la locul lui! Din Mehadia, dela băi, se povesteşte următoarea întâmplare: Bătrânul preot şi senator, Gheorghe Tătucu, şi soţia sa, voiau să intre, într'una din serile trecute, în salonul de cură dela Băile Herculane. Un domn *comisar* însă i a oprit, pentru motivul(!) că preoteasa era îmbrăcată în costum *ţărănesc*, — cum poartă de altfel Suverana ţării... Dacă ştirea dela Mehadia se adevereşte şi dacă nu va fi la mijloc vreo neînţelegere, familiei preoţeşti insultate trebue să i se dea cuvenita satisfacţie fără întârziere; — ear dl comisar poate fi trimis să stea santinelă de veghe cel mult la animale necuvântătoare, nu la oameni.

Constituire. Societatea de lectură «Andrei Şaguna» a studenţilor academiei teologice «Andreiane» ortodoxe române din Sibiu, s'a constituit pe anul societar 1928/29 în şedinţa ţinută la 22 Septemvrie 1928 sub prezidiul I. P. C. Sale arhimandritului Dr. Eusebiu R. Roşca, rectorul institutului, după cum urmează: Preşedinte: Dr. Gr. Cristescu prof.; Vicepreşedinte: Ioan Şoşu, curs IV; Notar I: Terente Radu, curs IV; Notar II: Nicodim Belea, curs II; Cassier: Ilie Ştefănie, curs III; Controlor: Nicolae Popa, curs I; Bibliotecar: Ioan Lascu, curs III; Vice-bibliotecar: Ştefan Corpadia, curs I; Econom: Gheorghe Dreghici, curs II. In comisia literară s'au ales: Teofil Chiffa şi Ioan Muntean, curs IV; Ioan Badiu şi Nicolae Grebenea, curs III; Ioan Beju şi Ilie Geleriu, curs II; Gheorghe Buzea şi Ilie Popa curs I.

Catastrofă îngrozitoare, de aceeaş întindere ca şi la incendiul dela «Ringtheater» din Viena, în 1881, s'a întâmplat acum, în cursul reprezentaţiei, la cel mai mare teatru, «Novedades», din Madrid. Clădirea întreagă distrusă, zeci de morţi scoşi carbonizaţi, sute de persoane îngropate sub dărâmături.

Comerţul în staţiuni. Direcţia generală a căilor ferate a interzis comerţul cu articole alimentare sub cerul liber în reionul staţiunilor c. f. r. din întreaga ţară. Acest ordin nu priveşte vânzarea de fructe şi lăptărie făcută de populaţia satelor, precum şi vânzătorii concesionarilor de restaurante şi bufete c. f. r. care însă vor păzi cu stricteţă toate regulele impuse prin caetul de sarcini şi dispoziţiunile în vigoare.

Poşta redacţiei

Pr. *V. P.* în *R.* Chestiunea se discută la forurile chemate să se pronunţe şi să hotărască. Trimiteţi-ne alte comunicări.

Asociaţia clerului „A. Şaguna" secţia Sibiu

Convocare

Membrii Asociaţiei Clerului «A. Şaguna» secţia Sibiu, prin aceasta sunt convocaţi la

Adunarea generală anuală

a secţiei, în Sălişte, pe ziua de 11 Octomvrie a. c.

PROGRAM:

1. Serviciul divin, cu chemarea duhului sfânt, la orele 8 dimineaţa, şi predica ocazională.
2. Deschiderea adunării.
3. Raportul general despre activitatea secţiei în anul 1927.
4. Tema: Din preocupaţiunile noastre preoţeşti de natură superioară (sfânta Liturghie, Cultul divin).
5. Adevărurile dogmatice ale bisericii noastre în predică.
6. Păstorirea la oraşe.
7. Propuneri şi interpelări.
8. Închiderea adunării.

La această adunare sunt rugaţi a participa toţi membrii Asociaţiei clerului.

Pentru locuinţă, adecă încvartiruire, cei cari vor participa la adunare, sunt rugaţi a se adresa, până la 8 Octomvrie maximum, Prea On. părinte protopop Dr. Dumitru Borcea, Sălişte.

Miercuri în 10 Octomvrie după masă la ora 5 se va ţinea şedinţa Comitetului secţiei, şi consfătuirea prietenească a membrilor prezenţi în Sălişte.

Sibiu, la 27 Septemvrie 1928.

Dr. Aurel Crăciunecu preşedinte. — **Ioan Bânda** secretar.

ţară. Lunacearsky îl privi cu dispreţ «Te fac atent să nu vorbeşti mai mult de cinci minute». «Da de sigur, voiu fi concentrat!» Şi se urcă la tribună şi se adresă publicului: «Fraţilor şi surorilor: Hristos vooskresse» — Hristos a înviat! Un glas din public a răspuns: Adevărat c'a înviat! Mulţimea ca un uragan a repetat cuvintele acestea. «N'am să mai adaug nici un cuvânt!» zise preotul. Adunarea a fost împrăştiată de poliţişti. Conferenţa comisarului a avut efect contrar.

Bucuria Mântuitorului înviat, afirmarea puterii Lui şi a biruinţii asupra morţii e prevestirea unei perioade nouă în isioria creştinismului, care nu poate fi împedecata de corupţia bolşevică. Această perioadă are toate condiţiile marilor triumfuri. Un lucru e sigur, biserica ortodoxă nu poate fi stânjinită. Alungarea păstorilor întăreşte turma în dragostea lor. Rugăciunea ierarhului din regiunea de ghiaţă dogoreşte inimile credincioşilor lui. Dintr'o altă scrisoare, venită din sudul Rusiei rezultă că massa credincioşilor îşi apără credinţa cu isbândă.

Biserica Rusiei ia parte la suferinţele de pe Cruce ale Mântuitorului, şi simte că razele gloriei Lui se pogoară peste ea. Lupta e cu atât mai înteţită cu cât generaţii întregi sunt silite să se lapede de Hristos, şi să treacă de partea ateismului. Această crimă ce se săvârşeşte în contra sufletelor fragede determină pe mic şi mare să lupte pentru grabnica răsturnare a acestor stări. Lupta pentru Dumnezeu şi în contra Lui se dă azi în Rusia.

Dar această luptă nu priveşte numai poporul Rusiei, ci toate neamurile pământului şi întreagă creştinătatea. E lupta în contra ateismului. Biserica Rusiei se luptă pentru apărarea temeliei creştinismului. Credinţa în Dumnezeul cel viu, care este peatra unghiulară a «evangheliei» prin care au biruit sfinţii apostoli. Iată cea mai măreaţă contribuţie a Rusiei prigonite pentru lumea creştină de azi. Dar aceasta nu e o noutate ci e veşnică nouă, prin ceeace lumea se renoeşte. Căci în viaţa de triumf a celui înviat suntem sădiţi. Noi am văzut mărirea Lui, — strigă sf. Apostol — şi aceasta constitue esenţa creştinismului.

Traducere din «World Dominion»
de **Tr. Scorobeţ.**

In lupta pentru pace

— Vorbirea arhiepiscopului din Upsala, Dr. Söderblom, la congresul Alianţei mondiale pentru înfrăţirea popoarelor prin biserică, ţinut în Praga, August, 1928 —

Statele mai mici au puţine de spus pe lume, şi vor avea întotdeauna, ca în războiul ultim, cele mai mari greutăţi, să-şi păstreze neutralitatea, cu supremele sforţări ale puterii lor morale şi materiale. Statistica următoare a unui specialist, a căpitanului Brunskog, va putea îndreptăţi grozava întrebare: Iarăş au să înceapă popoarele nouei şi vechei lumi o măcelărire reciprocă, cu armele şi cu gazurile veninoase? — Nu pot contesta mărturisirea citată de Toma K. Edison, că întreagă populaţia Londrei ar putea fi omorâtă cu gazuri veninoase în 12 ore. Progresul glorios omenesc în domeniul ştiinţei şi al tehnicei aduce, deci, o perspectivă plină de promisiuni, privitoare la masacrarea, pe care popoarele au încercat-o înainte cu câţiva ani fără de resultat complet.

Să spunem: «Fiat justitia, pereat mundus?» Nu, nu putem să ne rugăm rugăciunea Domnului, fără de a dedica fiinţa şi puterea noastră tendinţelor de pace negative: Mântuieşte-ne de cel rău, şi de tendinţa positivă: Fie împărăţia Ta! In poporul acesta eliberat şi într'alte popoare, care se bucură astăzi de libertate, recunoaştem şi preaslăvim cu fraţii noştri oprimaţi în decurs de veacuri — ruinarea nouei ordine. Departe dela noi însă gândul că organizarea actuală a Europei ar fi definitivă chiliastică. Credem însă că problemele internaţionale vor trebui rezolvate fără de război.

(Urmează).

Nr. 279/1928 (139) 2—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Leleşe**, cu filiala Sohodol, din protopopiatul Hunedoara.

Comuna situată la 8 klm. de gară.

Veniturile parohiale:

a) Casă parohială corăspunzătoare;

b) 25 litri grâu şi 25 litri cucuruz dela fiecare fum (circa 160 fumuri);

c) 23 jug. cad. pământ cultivabil;

d) Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 11 Sept. 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană
protopop.

Nr. 7647 (138) 3—3

Concurs

La Academia teologică ortodoxă «Andreiană» din Sibiu, sânt vacante două posturi de **spirituali**, pentru ocuparea cărora se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela concurenţi se cere:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu şcolar.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificaţiune preoţească.
5. Adeverinţă despre serviciul de până acum.
6. Alte eventuale documente.

Preferiţi vor fi preoţii necăsătoriţi ori văduvi.

Spiritualii vor avea locuinţa şi întreţinerea în institut, precum şi-un salar lunar de Lei 6550, plus eventuale gradaţii, la care cel ales va avea drept conform anilor de servicii.

Cererile sânt a se adresa Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia şi Sibiu.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 15 Sept. 1928.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu

---

ad Nr. 503/928 (136) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor mai jos notate, aparţinătoare tractului Zarand, se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român:

1. **Blăjeni-Criş**, de cl. III.
2. **Blăjeri-Grosuri**, cl. III.
3. **Bulzeştii de sus**, cl. III.
4. **Crişcior**, cl. II, în folosinţa parohului 10 jug. pământ arător şi 3 jug. păşune.
5. **Rebricioara de sus**, cl. III.

Venitele împreunate cu aceste posturi sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea dotaţiunii dela stat.

Reflectanţii îşi vor înainta cererile instruite conform normelor în vigoare oficiului protopopesc al tractului Zarand în Brad, şi după putinţă se vor presenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Brad, la 28 Iulie 1928.

Oficiul protopopesc ort. rom.

Pr. **Alexandru Fugătă**
adm. protop.

Nr. 370/928 (137) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III a **Chesler**, din protopopiatul Târnavei, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în ziarul Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B, cu folosirea sesiunii parohiale de 22 jug. arător şi fânaţ, 1 jug. vie, din care sânt plantate 500 viţe, dela 110 case câte 20 litri cucuruz, 10 litri grâu şi 2 litri vin la culesul viilor;

110 zile de lucru anual, 2 sorţi de lemne din pădurea comunală şi stolele obişnuite în parohie.

Ceice doresc a ocupa acest post, să şi înainteze actele subsemnatului oficiu protopopesc în termen legal şi să se prezinte în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Diciosânmărtin, la 7 Sept. 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei, în înţelegere cu consiliul parohial din Chesler.

Gheorghe Oprean
protopop.

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Preţul 60 lei, şi porto.

A apărut:

Povăţuitorul Creştinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoştinţă, că în bună înţelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eşit din firma **Schieb & Kauntz**. Numitul domn a preluat singur această întreprindere şi o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onoare la cunoştinţă, că la cerere proprie fostul meu asociat dl Hans Schieb a eşit din firma **Schieb & Kauntz**, turnătorie de clopote şi că de-acum voi conduce această întreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

(98) 12—

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!" ...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă*, cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea 1 A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul 20 Lei;

In partea 1 B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulceţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: 20 Lei.

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 3 Octomvrie 1928 Nr. 70

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

(Of.)

Onor. «Asociaţiunea»

Sibiu

Vizitaţii canonice

(=) Arhiereii mitropoliei noastre ardelene, conştienţi ai misiunii lor apostolice şi doritori să-şi cunoască mai d'aproape toate parohiile eparhiilor, au făcut şi urmează a face, cu trudă şi osârdie, descinderi, şi în anul acesta, în diferitele localităţi de sub jurisdicţiunea lor.

Satele şi săticelele noastre, se poate afirma fără exagerare, saltă de fiorii bucuriei în dorinţa de-a-şi vedea căpeteniile bisericeşti şi a le auzì învăţăturile evanghelice şi părinteştile îndemnuri ce li se vestesc la aceste sărbătoreşti prilejuri.

Sfintele locaşuri nu încap mulţimea, care vine să asculte cu atâta cucernicie pe urmaşii sfinţilor apostoli, şi să-şi manifeste dragostea creştinească izvorâtă, fără meşteşugul formelor, din sufletele simple şi curate ale celor, în mare parte, foarte săraci în averi materiale, dar cu atât mai bogaţi şi tari în vechea lor credinţă.

Negreşit, sânt şi parohii în regres, unde s'au înrădăcinat, în vremile schimbate de acum, nu puţine păcate: alcoolismul, traiul în afară de căsătorie, indiferentismul pentru biserică ş. a.

In altele, familiile ortodoxe sânt bântuite, sau, aproape sufocate de cei de altă lege, ele şi-au pierdut în mare parte limba, maghiarizându-se, şi abia păstrându-şi, cu mare greutate, vechea «lege», ameninţată şi aceasta, din an în an, mai ales prin înrudiri săvârşite cu cei de neam străin de al nostru.

Dar, şi în aceste comune, în urma activităţii parohului grijitor şi înţelept, situaţia se îndreaptă spre bine aproape pretutindeni.

Aceasta se constată în rapoartele sau dările de seamă ale parohilor, rostite către arhiereu în sfintele locaşuri şi în faţa credincioşilor adunaţi în număr neobişnuit de mare.

Predica arhierească, spusă la vizitaţiile canonice, ţinând seamă de priceperea şi nevoile celor mulţi, aruncă bună sămânţă în sufletele ascultătorilor; rugăciunile părinţilor sufleteşti, pentru sănătatea şi prosperarea locuitorilor, le aduc încurajare şi mângăere, ear cărticelele religioase, distribuite în dar creştinilor, le măresc bucuria cu atât mai vârtos... Câte momente impresionante şi de neuitat atât pentru mulţimea poporului, cât şi pentru ceice s'au coborât în mijlocul lui!

Dacă prea cucernicii protopopi şi cucernicii preoţi, sub aripile ocrotitoare ale chiriarhilor, îşi vor înţelege tot mai bine chemarea lor, ascultând glasul vremii şi respectând conducerea şi ordinele dela centru, lucrarea frumoasă şi grea a renaşterii credincioşilor în duh religios creştinesc, îşi va aduce roadele mântuitoare, cum dovedesc şi pildele vii, observate la cercetarea arhierească din acest an a parohiilor noastre.

Despre francmasonerie s'a ţinut o instructivă conferenţă în 24 Sept. a. c. la Lugoj. A vorbit profesorul universitar din Cluj, dl I. C. Cătuneanu. Publicul a avut bună ocazie de a pătrunde, cel puţin în parte, tainele francmasonilor, sistemul lor de organizare, doctrina şi mijloacele de acţiune ale francmasoneriei, dovedită din partea savanţilor, a oamenilor de stat şi ai bisericii, ca fiind o conspiraţie neîncetată împotriva simţămintelor religioase şi morale, a ideii naţionale de stat. Conducătorii francmasonilor sânt în majoritate jidovi, şi astfel s'au introdus în programul lor de lucrare dogmele talmudului. Conferenţiarul atrage luarea aminte a publicului asupra primejdiei activităţii desfăşurate de lojele francmasoniei, care pricinuesc multe din greutăţile interne şi externe ale ţării noastre. Lojele francmasonilor sânt arma politică mascată a finanţei internaţionale jidoveşti.

Inaugurarea anului şcolar la noul seminar teologic

Duminecă în 30 Septemvrie în cadrele unei înălţătoare serbări şcolare, s'a făcut inaugurarea anului şcolar al *Seminarului* nostru teologic care anul acesta funcţionează cu două cursuri.

Cât de necesară a fost înfiinţarea acestui seminar, o dovedeşte cererile cele multe cari au intrat din întreaga mitropolie a celor ce ar fi dorit să fie primiţi.

Din cei 160 petenţi în cursul l au putut fi primiţi abia 33.

La finea sfintei Liturgii directorul seminarului, părintele G. Maior, a rostit rugăciunea invocării Duhului sfânt.

La inaugurarea anului şcolar a participat I. P. S. Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul nostru *Nicolae*, întemeietorul acestei şcoale, însoţit de I. P. C. Sa Arhimandritul Vasile, de consilierii arhiepiscopeşti şi mai mulţi onoraţiori.

Serbarea s'a început cu sfinţirea apei, oficiată de director după care corul seminarial condus de profesorul N. Topolog, a cântat imnul «Împărate ceresc».

A urmat frumosul discurs al directorului adresat elevilor, plin de sfaturi şi învăţături, îndemnându i a şi încorda toate puterile sufleteşti spre diligenţă şi studiu, nizuind ca cu vreme şi fără vreme să ajungă prin carte la înţelepciune, formându şi totodată un caracter tare, ca astfel pregătiţi, când vor părăsi băncile acestei şcoale înarmaţi deopotrivă cu armele credinţii şi ştiinţei să poată duce lumină în mijlocul poporului.

FOIŞOARA

In lupta pentru pace

(Sfârşit).

In mesagiul Alianţei mondiale pentru înfrăţirea popoarelor prin biserică, dat din Stockholm, se spune: Cerem bisericilor să împărtăşească cu noi împreună convingerea că războiul este o ororare şi cu totul nepotrivit, neducător la scop, ca mijloc de a deslegà greutăţile internaţionale, şi cerem să se roage cu noi şi să lucre pentru ducerea în îndeplinire a făgăduinţii că sub sceptrul Împăratului Păcii locuiesc împreună *compătimirea* şi *adevărul* şi că se vor săruta împrumutat *simţul de dreptate* şi *pacea*. Pe Muntele Măslinilor a chemat conferenţa internaţională de misionari pe toţi, cari lucrează la misiunea mondială creştină, la rugăciuni neîntrerupte şi la o propagandă ca

1. Războiul să fie înlăturat ca instrument al politicei naţionale,

2. Să se aplice metode paşnice la aplanarea diferenţelor internaţionale, şi

3. Să se schimbe acele relaţii şi practice, care sânt rădăcinile războiului.

Ajung astfel la al doilea al meu *Ceterum autem censeo* referitor la pace. Ar trebui să se ţină de instrucţie elementară acasă, în şcoală şi în biserică, că pacea mondială organizată este o parte esenţială a revelaţiei noastre creştine.

1. Ca creştini biblici credem că ordinea legală, organizaţia de stat, puterea legii, organele dreptăţii se ţin de creaţiunea dumnezeiască neîntreruptă şi se află bazate pe voinţa divină. Este deci o consecinţă logică a convingerii noastre creştine să credem într'o ordine dreaptă, care leagă nu numai singuraticele oraşe şi provincii, cari au fost mai 'nainte în războiu într'o unitate mai departe a unui stat suveran, şi această ordine de lege trebuie să meargă până acolo încât să *cuprindă în ea şi relaţiile între state şi popoare*. Această ordine de lege superioară poate să ia forma unor State Unite ale Europei, în care eu, în ceeace priveşte persoana mea, cred, sau o altă formă. La orce caz trebuie să însemne o *autoritate a dreptăţii*, recunoscută şi dusă în îndeplinire în tot mai largi cercuri ale omenirii. Şira spinării, a acestei autorităţi, trebuie să fie o curte judecătorească puternică, supra-naţională.

2. Acum să luăm în vedere greutatea fundamentală, ca să nu ne înşelăm cu vorbe şi cu simţeminte, deoarece încrederea adevărată este o antiteză a uşurinţei. Credinţa adevărată conţine un criteriu scrutător şi nu exclude spiritul critic. Nu e bazat însă pe analiză, ci pe tăria creatoare a lui Dumnezeu. Pacea nu vine dacă oamenii sunt lăsaţi în grija lor. *Pacea nu poate fi câştigată fără de o luptă morală încordată.*

3. Duşmanul păcii şi al concordiei este *eul*, eul individual şi cel colectiv. Eul este necesar. Eul nu e voie să fie nimicit prin tendinţe, bine contemplate, dar lipsite de scop. Există un egoism sănătos, care e necesar, altfel nu-şi poate duce în îndeplinire scopul eul, şi nu poate contribuì la complex. Eul trebuie să se îngrijească însuş de sine. Pentru ca să servească, ca să poată aduce serviciul, trebuie să fie eul *ceva*. Trebuie să aibă ceva, ca să poată servì. Câtă vreme ignorează legea serviciului şi se mulţumeşte cu tine însuş îşi strică eul, atât sieş, cât şi păcii. Trebuie să fie un ceva independent, să-şi fie credincios fiinţei sale adevărate, ca să se poată da pe sine însuş şi să se recâştige pe sine astfel.

Acelaş lucru e valabil şi despre

I. P. S. Sa adresează apoi tinerilor seminariști o cuvântare mai lungă plină de sfaturi și învățături. Îi îndeamnă, că învățăturile împărtășite de director să le infiltreze adânc în suflete și mai ales să le urmeze. Să aibă pururea înaintea ochilor că se pregătește pentru slujba aleasă a preoției a sluji lui Dumnezeu și prin aceasta a duce la mântuire sufletele oamenilor. Nu se poate o chemare, o slujbă mai aleasă; pentru aceea însă reclamă o pregătire temeinică intelectuală, dar mai ales în direcțiunea moral religioasă, întărirea caracterului prin voință. Să nu piardă timpul în nelucrare, pentrucă tinerețea este timpul culegerii, deaceea munciți statornic, căci așa vă veți forma frumusețea voastră sufletească. Pe lângă muncă să fie gândul și la rugăciune, pentrucă rugăciunea sfințește munca.

Cu Hristos și cu gândul la El să vă începeți munca și să încheiați ziua de lucru. In duhul Lui să vi se desfășoare toate gândurile. Rog pe bunul Dumnezeu să vă binecuvinteze dascălii și pe voi.

Cuvântul arhieresc a făcut o adâncă impresie, nu numai asupra elevilor, ci asupra întregului auditor.

Frumoasa festivitate s'a încheiat cu cântarea de Verdi, «Voinici viteji» executată de corul seminarial.

Școale de cântăreți bisericești

— La Sibiu. — La Arad. —

In toamna anului trecut s'a deschis, la Sibiu, școala de cântăreți bisericești. Ear în toamna anului curent se inaugurează la Arad o nouă școală de aceeaș categorie. Cu acest prilej, organul oficial al eparhiei aradane apreciază (în Nrul din 16 Sept. a. c.) aceste făptuiri, spunând, între alte lucruri vrednice de citit, și următoarele:

In Sibiu, la 25 Oct. a. tr., cu ajutorul lui Dumnezeu s'a deschis cursul școalei de cântăreți bisericești, în fruntea căruia a fost pus director vrednicul preot St. Morar. Se vede că I. P. S. Domn Arhiepiscop și Mitropolit a înțeles glasul vremii și rostul acestei școale, care e de cea mai evidentă trebuință și care nu se mai putea amâna, de oarece orice întrelăsare mergea în dauna bisericii, pentrucă cu cântăreții improvizați de până aci nu se mai putea satisface pretenziunilor de până aci ale credincioșilor.

Cu bucurie luăm la cunoștință că și Prea Sfințitul Nostru Dr. Grigorie Gh. Comșa a luat toate demersurile la locul cu cadere, ca în toamna acestui an să se poată deschide școala cantorală în eparhia aradană.

Pentru înființarea unei astfel de școale au să se recruteze elemente corespunzătoare, cu aptitudini muzicale: ca auz, voce, purtare, pregătire etc. Iar cursul să dureze 3, respective 4 ani, ca în acest timp candidații să-și poată însuși sistematic și fundamental cunoștințele muzicale bisericești, să fie în stare să aranjeze coruri bune, să fie stăpân pe cântare și tipic, adecă să fie cantorul o podoabă a bisericii.

Altcum statul s'a îngrijit de retribuirea lor și dacă statul îl retribuiește și salarizează dându-i pământ etc. pentruce nu s'ar putea pretinde dela acel cantor și o școală oarecare? De ce să nu i se pretindă muncă în schimbul retribuțiunii sale? Calificarea lor se poate face pe baza pregătirilor și cunoștințelor lui din materiile predate. Instituirile să se facă prin concurs și alegere având fond de penziune, ca să fie în adevăr asigurați cu familiile lor pe viața întreagă.

In ce privește conducerea acestei școale? Aceasta trebue pusă în cele mai destoinice mâni, fiindcă dela persoana pusă în fruntea aceste școale depinde totul. Persoana aceasta trebue să fie atât din punct de vedere teologic, cât și muzical pedagogic, cu un vechi trecut pe terenul muzical bisericesc, care a dat dovadă o viață întreagă despre capacitatea sa pe acest teren...

Aranjată școala în forma această progresul și rezultatele ar fi din cele mai strălucitoare, iar absolvenții, pregătiți cu merindea trebuincioasă, ar pleca întăriți și vrednici la stranele lor pe care le-ar ști conduce cu vrednicie și demnitate.

Astfel de elemente bine pregătite ar fi în stare să facă față bisericii și să mulțumească pe ori care credincios, ori cât ar fi de pretențios.

Neînțelegeri între romano-catolici. Ziarul arădan, Erdélyi Hirlap, publică un articol prin care atrage atenția că între șvabii și maghiarii romano-catolici dela Timișoara a izbucnit o luptă violentă, pe chestiunea amestecului unguresc în chestiunile naționale ale șvabilor. Lupta e atât de aprigă, după cum anunță ziarul maghiar, în cât amenință să ducă la o separație a celor două grupuri romano-catolice din Banat, șvăbească și maghiară, aflătoare astăzi sub una și aceeași conducere episcopească. — Astfel încercarea Ligii maghiare romano catolice din Ardeal, conduse de episcopul dela Alba Iulia, Majlath, de a păstra pe șvabi în brațele maghiarismului, provoacă o firească reacțiune.

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

Donațiuni. — Colecte. — Plasări de cărămizi

Au contribuit:

a) prin donațiuni:

Simeon Filip paroh în Lugașul de sus, protop. Tileagd, eparhia Orade .	1000
Iacob Steflea paroh în Săliște, județul Sibiu . .	1000
Oficiul parohial Custelnic, prot. Târnava, suma bugetată pe 1928 . . .	200
Ioan Dancu epitrop în Săcel, județul Sibiu . .	100

b) prin colectă:

Oficiul prot. al Siretului și protopopul Ioan Popescul, din eparhia Bucovinei	2707
Oficiul par. Zizin, prot. Brașov	640
Oficiul par. Topârcea, prot. Săliște	62

c) prin plasare de cărămizi:

1. In parohiile din protopopiatele:

Sf. Gheorghe: Aita-mare 1120, Budila 2000, Bacel 1000, Chichiș 500, Ozun 1000, Apața 200, Bicșad 1040, Arini 1000, Hălchiu 1000, Hăghig 1000, Lișneu 1000, Măeruș 500, Bățanii-mari 170, în total	11,530
Avrig: Porumbacul de jos 400, Glămboaca 1000, credinciosul Ioan și familia din Avrig 1000, Arpașul de sus 1140, Șebeșul de jos 1820, Drăguș 1000, Scorei 1000, în total .	7360
Geoagiu: Feredeu 30, Cigmău 727, Poiana 1000, Almașul mare Suseni 1000, Rânghet 1000, Uroi 1000, în total	4757
Săliște: Galeș 160, Topârcea 500, în total . .	660

2. în parohia:

Prundul Bârgăului, prot. Bistrița, ep. Cluj . . .	1000
Roșia, prot. Baiuș, ep. Oradea	740
Banloc, prot. Ciacova, ep. Caransebeș, ...	480
Stremț, prot. Aiud, ep. Cluj	430
Belinț, prot. Belințului, ep. Arad	420
Chesinț, prot. Vinga, ep. Arad	360
Iclandul, prot. Târgu-Mureș, ep. Cluj	320
Mărul, prot. și eparhia Caransebeș	310
Deda, prot. Reghinului, ep. Cluj	80
Bedeci, prot. Huedin, ep. Cluj	50
Sebeș, prot. Buteni, ep. Arad	50

3. Dl Dumitru Mangra, advocat, Oradea-mare 500

Total Lei 34,756
Suma de mai'nainte 4.641,822
Total general Lei 4.676,578

Rectificare: In Nr. 67 al Telegrafului Român, la protopresbiteratul Săliște se rectifică plasarea de cărămizi astfel: Săliște 2160 (nu 4160) și Sibiel 2000 lei.

Abuz de bătrânețe. Se știe, că bătrânul conte, Albert Apponyi, e advocatul optanților și stâlp al romano-catolicismului maghiar. Ziarul parisian, Journal de Debats, comentând desbaterile dela Geneva în chestia desarmării și arbitrajului, observă că reprezentantul Ungariei, contele Apponyi, a abuzat de considerația dată vârstei sale; dar dacă va renoi pretențiile, cum a anunțat, va întâlni într'o zi în fața sa pe cineva care nu-l va mai cruță.

---

eul colectiv, despre partide, biserici creștine, direcții, instituții, societăți de tot felul. Sunt creiate la mijloc spre țeluri mai superioare. Dar uită adeseori că sunt numai mijloc și vreau să fie scop ele de ele și astfel aduc cu ele desbinare, dușmănie și neliniște.

Voința spre unitate este întâia condiție a păcii. Nu unitatea de dragul unității, deoarece adevărul este mai mult decât unitatea. Pacea trebuie să se lupte pentru curățirea ei. Religia înseamnă o antiteză la aceasta, ceeace este contrar scopului suprem al omului. Lupta este o războire între Dumnezeu și diavolul. E mai ademenitor să te lupți pentru închipuiri omenești, preaomenești, împotriva păcatului și răului. Antisemitismul, anticlericalismul, antiprotestantismul și tot soiul de anti — ajung ușor o mască a egoismului. ***De ceeace avem trebuință este ceeace numim noi anti egoism.*** Lupta, veghiarea și rugăciunea n'au fost mobilizate de Mântuitorul nostru împotriva oamenilor, care mânuiește puterea, fără de a face parte din societatea nostră. «Cine nu e împotriva noastră, este cu noi».

Adevărata pace nu o poate restabili nici o socoteală egoistă fie ea oricât de cuminte. De altceva e trebuință, de altceva, de alt soi — totaliter aliter. — Sarea înseamnează autoritatea adevărului și a dreptății. Nu ai trebuință de o deosebită sforțare de energie ca să cășunezi neliniște și desbinare — n'ai decât să ***dai frâu liber egoismului, îndărătniciei și patimilor.***

4. Eul este nesăturat, presupune și la alții nesăturare și este plin de teamă. Epoca de dinainte de războiu, războiul însuș și pacea dovedesc, că nu există sfetnic mai primejdios decât frica. Animalele și oamenii sunt primejdioși și cruzi când sunt înspăimântați. Iar popoarele sunt înspăimântate, se tem unele de altele. Bisericile au presupus reciproc în privința scopurilor lor. Cine e în stare să omoare lăcomia fără de samă și frică? Dumnezeu singur, deoarece el este celce nu se poate sătura: El ne cere întregi, fără rezervă.

5. Pacea lui Dumnezeu nu se poate reflecta printr'o creștinătate divizată. Un cuvânt de încheiere despre tendințele noastre ecumenice, care, toate, au aceleași ținte: Comunitate, unire, pace. Viitorul istoric va spune că nici o perioadă a istoriei bisericii n'a desvoltat atâtea tendințe pentru unitate, pace și cooperare în creștinătate ca perioada noastră. Dar va fi, poate, uluit de multiplicitatea organizațiilor internaționale, mai mult sau mai mult universale, pentru unitate și pace în biserică. Lăsați-mă să amintesc pe cele mai principale: Conciliul misionar internațional, mișcarea pentru credință și constituție, uniunea mondială pentru munca internațională de prietenie a bisericilor, comisia încredințată de a duce mai departe decizurile conferenței pentru creștinism practic și opera de ajutorare interbisericească. Toate cinci au fost trebuincioase și sunt binecuvântate. Există între ele o uniune personală intimă, într'atâta întrucât cei mai mulți din lucrătorii harnici sunt membri a două sau mai multe din aceste organizații pentru colaborare și pace. Dar adeseori nu știe stânga ce face dreapta. E necesară o împărțire și cooperație clară, organizată, ca să se preîntâmpine o ingerință reciprocă (o izidă de puteri). Legătura organică între tendințele paralèle pentru unitate și pace în biserică s'a dovedit de curând cu marea conferență misionară din Ierusalim, care a luat la cunoștință mesagiul conferenței din Lausanne și s'a declarat pentru planul dus în îndeplinire deja al comisiei pentru creștinism

Religia în România

— Un preot anglican despre noi —

In numărul de 31 August al revistei bisericeşti engleze «Church Times», un domn, poate preot, care inscăleşte J. A. D. publică o descriere asupra unei vizite recente ce a făcut în România.

Descrierea este inspirată de mare entuziasm pentru ţară şi pentru biserica ortodoxă română.

Autorul spune că, din momentul ce intri în România îţi dai seama de caracterul latin al poporului. N'a găsit nicăiri nelinişte. Nimeni nu se ocupă de fostul prinţ Carol. Ţăranii români râd când aud de bolşevism.

«Ei ni-au spus că marea lor întrunire dela Alba-Iulia a reprezentat felul lor constituţional de a face politică de partid; a fost o demonstraţie comparabilă cu meetingurile noastre englezeşti de massă din Hyde Park. Sântem prea prosperi pentru a dori o revoluţie, — ni au spus ţăranii. Recolta e bună şi avem pământ».

J. A. D. vorbeşte de expropriere şi explică originea chestiei optanţilor.

Ocupându-se de aspectul Bucureştilor, arată că nu-i plac unele moravuri care amintesc pe ale Parisului. Aceste moravuri i se par că distrug simţemintele religioase.

J. A. D. a fost la Bucureşti în momentul, când marele Sinod era în sesiune. Cu această ocazie a făcut cunoştinţă cu mai mulţi episcopi şi a luat cuvântul, la una din şedinţe, după invitaţia patriarhului Miron.

«Am fost de asemenea primiţi de Regina Maria la palatul Cotroceni. Nu vom uita aşa curând această vizită. Un ţăran român ni a spus că iubeşte pe regina nu numai fiindcă atunci când Wilhem II ocupa o parte a ţării, ea a fost contra capitulării, ci mai ales, fiindcă e plină de farmec».

Prinţesa Ileana a moştenit caracterul plin de idealism şi de forţă de concentrare al mamei ei.

«Românii sânt poate temerari când speră că prinţesa pe care o iubesc şi o idolatrizează — şi care are 19 ani — nu va fi scoasă din mijlocul lor, dar atunci când prinţul norocos va apărea, va putea să trăiască împreună cu ei» (cu românii).

Se descrie chipul cum prinţesa Ileana a câştigat simpatia Patriarhului pentru opera J. W. C. A., a cărei preşedintă este. Prinţesa s'a angajat, ca organizaţia J. W. C. A. să se poarte astfel în cât, să nu mai suscite nemulţumirea clerului român. Organizaţia este acum subordonată autorităţii eclesiastice ortodoxe.

Regina Maria, deşi anglicană, a fost admisă de biserica ortodoxă română la împărtăşanie.

Spre sfârşit dl J. A. D. spune că a fost în multe părţi în România şi că peste tot a constatat mare interes pentru religie. Aserţiunea că religia a murit în România, e falsă.

N'a găsit nicăiri entuziasm mai mare pentru evanghelie şi biserici mai bine frecventate. Intr'un sat de munte a găsit 60 de ţărani la biserică, între cari un băeţel de zece ani care se ruga pentru sora lui bolnavă. La întrebarea dacă vine des la biserică, băeţelul i-a răspuns că vine oridecâte ori poate.

— De ce?

— Fiindcă iubesc pe Domnul nostru Isus Hristos.

«N'a fost niciun fel de cant (de hipocrizie) în acest dialog, încheie dl J. A. D. Religia are nevoie în România de unele reforme; are nevoe să fie întărită; dar puţinele biserici româneşti sânt ceeace trebuie să fie».

Săptămâna de retragere

Vicarul arhiepiscopal din Bucureşti, P. S. Sa Titu Simedrea, a instituit pentru preoţime ***săptămâna de retragere*** la mănăstirea Keia, pentru ca slujitorul altarului să se aprofundeze în sine însuşi prin mijloacele vieţii religioase.

Revista arhiepiscopiei Bucureştilor, ***Apostolul***, explică mai de aproape, ce însemnează noul fapt în viaţa religioasă, când spune:

Săptămâna de retragere însemnează o săptămână de petrecere mai aproape de Domnul. Ear scopul acesta am socotit că-l putem atinge — sau cel puţin întrevedea în toată maiestatea lui sfinţitoare şi pururea strălucitoare, — prin folosirea a trei mijloace:

1. ***Cultul divin***, la care ne-am străduit să participăm mai activ, nu numai formal, ci mai activ;

2. ***Lectura şi tâlcuirea cuvântului lui Damnezeu***, pe care am căutat să le îmbrăţişăm nu cu braţele minţii, ci cu ale inimii, şi

3. ***Cercetarea vieţii religioase personale***, cu care a contribuit fiecare la crearea acelei atmosfere de duhovnicească prietenie şi creştinească frăţietate, în care am dorit să se petreacă această săptămână.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Rugăciunile — ungureşti. Tocmai în zilele congresului romano-catolic dela Carăi, despre care am pomenit în numărul precedent, sosiră la vama dela Valea lui Mihai mai multe lăzi cu «cărţi de rugăciuni» dela Budapesta. Pentru liberarea grabnică a tipăriturilor, pe seama congresiştilor, a intervenit episcopul Majlath, preşedintele congresului. Vama a procedat la obişnuita inspecţie a conţinutului din lăzile sosite din Ungaria şi a constatat că, printre cărţile de rugăciuni, se găsea un număr foarte însemnat din cartea «*A magyar fiuk notás könyve*», (Cartea de cântece a flăcăilor unguri), de cuprins tendenţios la adresa statelor succesoare. Eată cum slujeşte romano catolicismul cauza păcii universale! Ear statul român mai dă ajutoare şi ocrotire bisericii papistaşe...

INFORMAŢIUNI

Improprietărirea în România. Conform datelor publicate de ministerul domeniilor în Transilvania, au fost trecuţi în tablourile celorce au cerut pământ: români 363,664, neromâni 126,864, cu totul 490.528. Au primit, dintre aceştia, pământ până la 1 Septemvrie 1928: români 227,943 unguri 43,727, saşi şi şvabi 24,753, sârbi 4513, ţigani 3939, cehoslovaci 2176, bulgari 984, ruteni 434, jidovi 184, ruşi 83, alte neamuri 1967, cu totul: 310,703.

Monetele româneşti de aur. Banca naţională a luat zilele acestea în primire stocul nouilor monete de aur, bătute la Londra, pentru comemorarea încoronării regretatului rege Ferdinand I şi a reginei Maria. S'au bătut 4 categorii de monete: de 20, 25, 50 şi 100, în valoare totală de 18 milioane lei aur. Monetele nouă nu vor fi puse în circulaţie. Se va da numai un număr restrâns marilor demnitari ai ţării, şi colecţionarilor; schimbul, în aceste cazuri, făcându-se exclusiv pe bază de contra plată tot în aur, adecă plătindu-se în monete aur străine, sau române din seriile vechi.

Catedrala încoronării. Clădirea catedralei dela Alba-Iulia a fost supusă, în 20 Septemvrie a. c., examinării unei comisiuni tehnice, după ce se respândise zvonul că lucrările dela anul 1922 n'ar prezenta destulă siguranţă şi că ar ameninţă cu surparea. In urma cercetării minuţioase, comisia de experţi, autorizată de ministerul cultelor, a constatat că fundaţiile sânt bine făcute, nu e nimic alarmant; deteriorările se atribue cauzei clădirii în timp prea scurt (3 luni), dar, cu puţină bunăvoinţă materială a ministerului, se vor putea înlătura în curând. Comisiunea va face propuneri, în acest înţeles, ministerului, cu privire la reparare.

Capelă. O universitate nu poate fi lipsită de capelă. De aceea, un ziar din capitală are nimerita idee de a cere, pentru noul palat al universităţii din Bucureşti, clădirea unei capele.

Episcopia Hotinului cere, prin circulară, ca preoţii să adune comorile trecutului bisericesc, risipite prin poduri, lăzi, clopotniţe. Lucru necesar ar fi poate şi trimiterea unui priceput agent cultural, care să cutreere sate şi biserici, adunând relicviile istorice pe seama muzeului bisericesc al eparhiei.

Sectele oprite. Conform deciziunii ministeriale (din 29 Mai 1928) se interzice cu desăvârşire orce activitate următoarelor 6 asociaţii religioase (secte): Nazarenii, Asociaţia internaţională a studenţilor în biblie (milenişti), adventiştii reformaţi, secerătorii, penticostaliştii, inochentiştii. Libere sânt, în cadrul legii, asociaţia adventiştilor de ziua a şaptea, şi asociaţia baptistă.

In lupta împotriva analfabetismului. Ca şi în ceilalţi ani, aşa şi acum s'a gândit «Astra» culturală să răsplătească pe aceia, cari contribue la răspândirea luminii pe sate. Au fost premiaţi din partea «Astrei», pentru cursurile reuşite de analfabeţi, 21 învăţători şi învăţătoare din Ardeal, şi 15 din Basarabia.

Căminul studenţilor sibieni din Bucureşti aduce la cunoştinţa studenţilor români şi saşi, născuţi şi domiciliaţi în judeţul Sibiu, cari îşi fac studiile la Bucureşti că admiterea în cămin a studenţilor, pe anul 1928/929, se face în următoarele condiţiuni: 1. Studentul să fie născut şi domiciliat în judeţul Sibiu; 2. Să prezinte dovada din partea facultăţii sau şcoalei superioare la care s'a înscris, ca student ordinar; 3 Studenţii vechi vor prezenta certificatul facultăţii respective în care să se arate situaţia examenelor; 4. Vor face cereri de admitere şi studenţii cari au locuit anul trecut la cămin. — Cererile, însoţite de actele doveditoare cerute mai sus, se vor înainta până la 20 Octomvrie 1928 la sediul: Cercului studenţilor sibieni din Bulevardul Pache 51, Bucureşti 4.

Errata: In Telegraful Român Nr. 69, foişoara: coloana ultimă rândul 3 de sus: ***confirma***, în loc de contesta.

Şcoalele romano catolice ardelene, conform hotărârii consiliului de direcţiune al statusului romano catolic din Ardeal, vor fi susţinute şi în anul acesta şcolar. Cheltuelile de întreţinere sânt 14 milioane lei.

Cea mai mică biblie din lume. La o licitaţie publică ce s'a ţinut nu de mult în America, s'a vândut o biblie care desigur e cea mai mică din lume. E tipărită la Glasgow în Anglia, şi cuprinde 876 pagini. Cartea are lungime de 4 cm., lăţime de 3 cm. şi grosime de 5 milimetri. Biblia aceasta s'a cumpărat cu suma de 4 mii dolari.

CARŢI ŞI REVISTE

Pe muntele Solaro, din golful de Neapole, nuvele de *Nicu Borgovanu*, tip. Antonescu, Bucureşti, 1928. Un vol. de 134 p. Preţul 100 lei. De vânzare la Librăria arhidiecezană, Sibiu.

Contribuţiune la istoria bisericească din Ardeal, de *Matei Voileanu*, prot., asesor consistorial. Sibiu, 1928, Tip. Arhidiecezană. — Un volum de 184 pagini, în care venerabilul şi neobositul păr. consilier arhiep., Matei Voileanu, în scopul d'a aduna într'un mănunchi toate conscripţiile, după confesiune, ale românilor ardeleni din veacul al 18 şi începutul celui următor, publică de astădată conscripţia bisericii ortodoxe române din Ardeal dela 1805, tipărită mai întâi şi adnotată de Eugen Gagyi (din arhiva vieneză) în revista sibiană, Transilvania, dela 1911 (Nr. I—III). Volumul acum apărut, utilizând şi datele conscripţiilor dela 1733 şi 1750, va uşura munca cercetătorilor cari se ocupă cu istoria bisericii noastre dreptmăritoare.

Mitropolia Moldovei, revistă de cultură religioasă. Cuprinsul Nrului 9: O nouă lege de salarizare a preoţimei, de Pr. Valeriu Iordăchescu. Iarăşi calendarul? Pr. N. Hodoroabă. Omul s'a stins, dar fapta bună a rămas, Econ. D. Furtună. Nădejdea Invierii: Psalmul 15, Pr. Grivas D. Cruceanu. Soboarele misionare, Pr. Nec. Negoiţă. Hramul mănăstirei Vorona, P. C. Din trecutul mănăstirei Agafton, Ec. Hrist. Manoilescu. Recenzii: Intregirea României, Sfaturi sfinte, Care este botezul cel adevărat, Tâlcuirea rugăciunii Domneşti, Logos, Pr. N. Hodoroabă. Partea oficială: Adrese, Circulări, Mulţămiri publice ⁂ Condiţii legale pentru trecerea dela un cult la altul ⁂ Diverse: Parohii vacante ⁂

---

practic, adecă pentru Institutul societic. In realitate există o unitate organică. E necesar însă ca aceste tendinţe deosebite să fie ţinute deolaltă, într'o relaţie reciprocă, astfel, ca să se ocolească una şi aceeaş muncă. Adeseori aflăm în istorie că ceva creiat pentru un scop anumit se consideră drept o fiinţă pentru sine, în loc de a se considera drept ceva trecător, ce are să fie legat sau ce are să se contopească cu o organizaţie mai mare şi mai durabilă.

Problema e foarte serioasă. Trebuie să o privim în faţă. Vom sta în curând în faţa unei provocări, ce nu se poate ocoli. Pacea pretinde un organ mai mult sau mai puţin unitar definitiv pentru acţiunea corporativă a bisericii, ceva **pentru ce fraţii noştri ortodocşi au pledat întotdeauna** dela însemnata enciclică din a. 1920 a scaunului ecumenic din Constantinopol: «Koinonia ton ekklesion». Dar şi un astfel de organ, deşi este necesar, trebuie să fie considerat numai ca un pas spre adevărata unitate bisericească.

Biserica, una şi vizibil, va duce în îndeplinire problema, care i-a fost încredinţată de Principele păcii, cu o autoritate absolută, de care până acum nu au auzit, cu autoritatea aceluia, care a dat la o parte păretele despărţitor şi care este pacea noastră.

(După «Prager Presse», 31 Aug. 1928).

Calendar pe 1929. A apărut, cu ales şi bogat material, cum se poate vedea din anunţul de pe pagina a patra a ziarului nostru, ***Calendarul Banului Creştin*** (vechiul calendar arhidiecezan). Cartea merită să fie citită şi răspândită, în cercuri largi, atât în oraşe, cât şi în sate, spre binele obştesc. A se cere dela Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Nr. 279/1928 (139) 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Lelese**, cu filiala Sohodol, din protopopiatul Hunedoara.

Comuna situată la 8 klm. de gară.

Veniturile parohiale:

a) Casă parohială corăspunzătoare;

b) 25 litri grâu şi 25 litri cucuruz dela fiecare fum (circa 160 fumuri);

c) 23 jug. cad. pământ cultivabil;

d) Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 11 Sept. 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană
protopop.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericeşti

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note şi aranjate de

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 100, plus spesele poştate Lei 15.

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoştinţă, că în bună înţelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eşit din firma **Schieb & Kauntz**. Numitul domn a preluat singur această intreprindere şi o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onoare la cunoştinţă, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eşit din firma **Schieb & Kauntz**, turnătorie de clopote şi că de-acum voi conduce această intreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

(98) 13—

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1929

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

Despre colinde (Naşterea lui Hristos, sărbătoarea copilăriei, reînvierea colindelor, Pomul de crăciun). — *Mănăstiri ortodoxe în Ardeal:* (De-alungul Carpaţilor de sud, curtea dela Viena, distrugerea mănăstirilor ş. a.). — *Ion I. C. Brătianu şi Biserica lui Horia.* — La biserică (versuri). — *Ştiri şi fapte:* (De anul nou, «Hristos şi Natura», Legea cultelor, Actul dela 1700, Societatea ortodoxă a femeilor, Adunarea eparhială, Vizitaţii canonice, Religia şi şcoala, Cruce la Călugăreni, Jubileu de 50 de ani, Monument preoţilor, Cursuri la mănăstirea Neamţului, Schitul dela Păltiniş — cu frumoase ilustraţii, — Pace vouă, Regele Mihai I la şcoală, Mănăstirea Brâncoveanu ş. a.). — *Cântecul mamei, Psalm*, (versuri). — *La Bobotează*, amintiri dela şcoală. — *Respectaţi mamele:* Dumineca lor, zece porunci. — *Cu răbdare şi dragoste.* — Ce dorim satelor. — *In alergare după avere.* — *Hărnicia unei preotese*, întru a da primul ajutor. — *Cununa de spini a Mântuitorului.* — *Sfânt locaş în refacere:* Mănăstirea dela Cioara. — *Presa bisericească.* — *Nevinovaţii.* — *Biblia*, cum se grăeşte despre biblie. — *Cum are să fie părintele protopop.* — *Umblaţi ca fii ai luminii.* — Dacă bei şi eară bei. — Cetatea morţilor. — *Fel de fel:* 1. Ce poate sfânta cruce; 2. Fără podoabe lumeşti; 3. Monument vânzătorului; 4. Biserica şi alcoolismul; 5. Ceice cred în Isus Hristos? 6. Numai o minută. — *Glume*, ş. a.

Chipuri: Regele Mihai I în ziua de 10 Mai. — Schitul dela Păltiniş. — Sanatorul de acolo. — Dela sfinţirea schitului şi inaugurarea sanatorului. —

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite şi mărfuri, ş. a.

Calendarul s'a tipărit cu *Şematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 75 Lei

Plus porto postal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 6 Octomvrie 1928 Nr. 71

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

...cele și inserțiunile să se ...dministrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Onor. «Asociațiunea» (Of.)
Sibiu
25 BANI 25 BANI ROMANIA POSTA

Noul Rector al Acad. Teologice

Vechiul nostru Institut seminarial «Andreian» din Sibiu, ridicat înainte cu cinci ani la rangul de *Academie Teologică*, a avut parte precumpănitoare în lucrarea de propășire a bisericii ortodoxe ardelene, pe seama căreia, evoluând d n an în an, a pregătit preoți și învățători, gata de jertfă pentru neam și ortodoxie.

Zilele acestea, părintele Rector, *Dr. Eusebiu R. Roșca*, a fost trecut în b n meritatul stat de pensiune; ear în locul său a fost chemat profesorul dela aceeaș Academie, *Nicolae Colan*, absolvent de teologie, licențiat în litere și filosofie, care și-a completat studiile teolog ce la Berlin.

Păr. Dr. Eusebiu R. Roșca a făcut parte din institut, ca profesor dela 1894, ca director dela 1895, — ear în anii ultimi, și până astăzi, ca Rector.

Om păstrător, exact, a desfășurat activitate neobosită pe terenul administrativ bisericesc.

Factorii chemați bisericești, după retragerea părintelui Dr. Roșca dela conducerea Academiei teologice, și-au îndreptat privirea asupra profesorului *Nicolae Colan*, unul dintre valoroasele elemente tinere mirenești ale bisericii, însărcinându-l cu postul de Rector.

Noul Rector al Academiei Teologice, bărbat în floarea vârstei, are între multe și frumoase însușiri, o vie inteligență; mintea sa, luminată cu temeinice cunoștințe teologice, dreptatea și sinceritatea sa îl vor ajuta să-și slujească biserica și așezămintele ei, cu devotamentul necesar apostolic

Ca redactor al Revistei Teologice și meșter al condeiului, a înzestrat literatura teologică și până acum cu câteva lucrări de seamă.

Biserica și Academia Teologică așteaptă să vadă la lucru pe noul conducător în postul unde este înălțat pentru a munci și a veghia. Așteaptă în deosebi să introducă în activitatea institutului un nou spirit reclamat de împrejurările timpului de astăzi.

Intru mulți ani!

Tradiționalismul și ortodoxia

I

Goana după găsirea unui echilibru spiritual, al gândirii postbelice, este una dintre caracteristicele cele mai de seamă ale generației luptătoare de azi. Vechile formule care și-au pierdut rostul în marile transformări sociale ale veacului nostru, nu mai pot nici într'un caz satisface dorințele arzătoare ale unei ideologii care se plămădește astăzi din greu. Războiul a fost o adevărată lecție filozofică: — a deșteptat o mulțime întreagă din o stare de preocupare pseudo-științifică. A revizuit toate rămășițele idealurilor veacului precedent, între care materialismul ocupa un loc de frunte, astfel că în locul idolilor fără scăpărări cu duh par a păși azi cuprinzătoare concepții de izbăvire spirituală. Sub acest raport, fără îndoială, războiul a fost un eficace foc purificator.

Cugetători de seamă încep să examineze vechile manifestări și să caute largi formule de salvare în orizonturi îndepărtate. Unii ne trimit departe — pe malurile Gangelui, — sau în grădinile Japoniei, așijderea lui Keyserling, care și în țara noastră a încercat să ne convertească la această falșă credință. Pe de altă parte apologul curajos al catolicismului occidental Massis contestă în a sa «*Apărare a Occidentului*» orce valoare a vieții spirituale a Răsăritului. Pentru dânsul există două mari concepții morale: — ordinea și anarhia. Ordinea este înfățișată de felul de viață al popoarelor latine din Apus, iar disordinea, anarhia, spiritul disolvant se manifestă în deosebi la popoarele asiatice. Cum rușii sânt vecinii cei mai apropiați ai țărilor asiatice, este firesc ca dânșii să molipsească Europa de bolșevism. In consecință nimic mai de înțeles, decât condamnarea anarhiei și îmbrățișarea ordinei constructive.

Această carte — despre care nu intenționez să vorbesc decât doar în treacăt, a făcut mare vâlvă în Europa. S'a întâmplat ceeace se întâmplă aproape întotdeauna: concluziile răslețe și fără importanță au fost discutate viu, în dauna ideii de bază. Trecând peste unele greșeli ca bună oară incomprehensiunea cu care a privit cultura Răsăritului, și importanța exagerată pe care o atribue bisericii catolice, greșeli mai mult de metodă decât de fond, lucrarea lui H. Massis e o strălucită sinteză etico-socială a geniului latin. Fără îndoială, acea disciplină lăuntrică manifestată cu spontaneitatea gândului și cu adâncimea simțirii, pe care noi din necesități de vocabular am numi-o ordine integrală, nesiluită și firească, este trăsătura caracteristică a neamurilor neolatine. De aici însă nu urmează nici o exagerare. Pentru a evita generalizările nebazate, trebue să ne ferim de concluzii rapide.

Dar ceeace n'am crezut, totuș s'a întâmplat. Cu iuțeala sensației ce se lansează fără nici o pudoare a bunului simț. Cu rânjetul de dispreț al celui ce ajunge la țintă cu o minută înaintea ta. Și cu aierul fudulului ce ieri a învățat un lucru pe care tu în modestia ta de mult îl știai.

Cartea lui Massis a fost primită de unele cercuri interesate ca o lege cu limite strict determinate a neamurilor neolatine. Catolicismului, considerat de dânsul ca cel mai prielnic factor de creație culturală apuseană, i s'a adăugat aici caracterul de singura posibilitate sufletească. Cum însă ortodoxia la noi e adânc legată de toată viețuirea gliei strămoșești, s'a pus pe tapet și problema tradiționalismului nostru spre a fi detestat sau în cel mai rău caz revizuit.

In trecutul ideologiei noastre, tradiționalismul are rădăcini adânci. Dacă astăzi a luat proporții uimitoare se datorește și împrejurării dela care am pornit în acest articol. Războiul și încercările de transplantare a unor lucruri ce ori cât de prețioase sânt aiurea, totuș nu pot prinde în solul nostru, pentrucă se izbesc de structura spirituală românească, pe de o parte, — pe de altă parte puternicul curent religios și tradiționalist în acelaș timp, ce străbate din răsputeri atmosfera Europei, a determinat o întărire a acestei concepții, ce se manifestă acum de o potrivă în viața socială, religioasă și artistică. La București un grup întreg de scriitori și publiciști tineri se ocupă de această problemă, care în zilele noastre de desechilibru intelectual pare a fi singura posibilitate de propășire individual-sufletească și general-culturală. Și nu numai la noi. Bună oară la spanioli, Unamuno cu multă vervă și cu neistovită patimă agită problema tradiționalismului neamului său. Apoi confesiunile de înrudire cu strălucita cultură ce înflorea odată în Toscana, ale lui Papini, sânt și ele mărturiile aceleiași năzuinți. Iar în Franța o întreagă generație trecută a accentuat acelaș lucru. In mod fatal, pornind dela concepțiile antispiritualiste ale lui Renan, Maurice Barrès a ajuns să descopere mediul tradițional ca singurul capabil de-a dà imbold salturilor eului și muncii constructive a masselor. Astfel se lichidă un aparent conflict între individ și colectivitate. Insuși Massis vine ca o încoronare a acestor strădanii. Bineînțeles această idee nu puteà fi privită de noi, decât cu simpatia determinată de situații similare. Imitația păreà într'o vreme că ne va copleși orce țâșnire de energie. Fără îndoială tradiționalismul nu trebue aplicat în sensul unei perpetue reluări de subiect uzat până la banalitate, ci ca o înțeleaptă utilizare a resurselor spirituale autohtone. Idei ce frământă omenirea toată trebue să se interpreteze, în caz de pretext meditativ, sau să se înaripeze, în caz de motiv estetic în ritual ortodox și mentalitate neaoș românească

Victor Iancu.

Vizită canonică. Dela Caransebeș se comunică:

P. S. Sa Episcopul nostru diecezan va intreprinde Joi în 4 Octomvrie a. c. vizită canonică la credincioșii eparhiei noastre

aflători pe teritoriul regatului S. H. S. — In călătorie P. S. Sa va fi însoţit de P. O. D. Romul G. Ancuşa consilier-referent eparhial, P. O. D. Mihail Costescu protopresbiterul Mehadiei, Dimitrie Sgăvârdea director eparhial, Teodor Roşca diacon episcopesc şi diaconul dela biserica din Lugoj, Petru Laeţiu. De asemenea va însoţi pe P. S. Sa şi medicul Dr. Constantin Popasu.

Ierusalimul. După ştiri mai nouă, se va muta în curând consulatul general american pentru orientul apropiat din Beyrut, la Ierusalim. Această măsură a devenit necesară în urma creşterei însemnătăţii oraşului Ierusalim. Consulatul general din Ierusalim va reprezenta interesele americane în teritoriile Palestinei, Siriei, Libanului şi ale Irakului.

Biserica naţională

In sala prefecturii judejului Cluj, dl Al. Hodoş, publicist, a ţinut Vineri seara, în folosul fondului catedralei din Cluj, o conferenţă despre Biserica naţională.

In rezumat, conferenţiarul a spus următoarele:

In trecutul poporului nostru, biserica a fost o cetăţuie dârză de rezistenţă naţională. Noi am păstrat moştenirea noastră spirituală, nu atât prin fapte politice răsunătoare, cât printr'o admirabilă împotrivire a sufletului faţă de volnicia cutropitorilor. Biserica a ocrotit, din primul ceas al existenţii noastre, comoara milenară a originei noastre milenare. Dovezile despre vechimea creştinismului românesc şi despre minunata lui continuitate s'au păstrat în toate expresiile legale de practica religioase. ***Dumnezeu***, ***crucea***, ***biserica***, ***sărbătoarea***, ***Duminecа***, ***Paştile***, ***Rusaliile***, toate sânt cuvinte latine. Actul de naştere al poporului român a fost redactat în acelaş timp cu actul său de botez. Latinitatea noastră s's conservat la adăpostul bisericii naţionale.

Biserica şi naţiunea au fost un trup şi suflet. Perioadele de ridicare ale vieţii naţionale, până pe la mijlocul veacului XIX lea, coincid la noi cu epocile de înflorire ale sentimentului religios. Noi n'am cunoscut încleştarea aceea pătimaşe dintre papi şi împăraţi, — care a zguduit tot veacul de mijloc cu frământările-i urmate. Românii nu s'au măcelărit între ei fiindcă aparţineau unor confesiuni deosebite. Biserica noastră n'a fost un motiv de discordie, ci singura trăsătură de unire între fraţii de acelaş sânge, despărţiţi de nedrepte hotare.

Multă vreme episcopii din Ardeal au fost sfinţiţi la Bucureşti. Domnii munteni şi moldoveni înzestrau bisericile din Ardeal. Cărţile bisericeşti circulau de o parte şi de alta a Carpaţilor, iar de printre slovele întortochiate şi împodobite cu înfloriturі artistice a răsărit mai întâi ideia unităţii de rasă.

Biserica noastră naţională a fost o biserică luptătoare. Mai ales în Ardeal, unde la organizarea vieţii noastre religioase s'a străduit o minte luminată ca aceea a mitropolitului Andrei Şaguna, conlucrarea permanentă şi conştientă dintre cler şi popor, a fost cimentul unei solidarităţi rodnice, care a determinat întreaga orientare a activităţii publice româneşti din ultimii şaizeci de ani.

Din nefericire, generaţia revoluţionară dela 1848 din Principatele dunărene n'a fost preocupată de problema religioasă. După secularizarea averilor mănăstireşti, măsură bine socotită şi justificată din punct de vedere naţional, biserica începe să tânjească, lipsită de autoritate despuiată, de mijloace materiale şi înfeudată politicei de partid.

Intregirea hotarelor a adus o simţitoare schimbare. Clasa cârmuitoara începe să înţeleagă rolul bisericii naţionale. Biserica naţională rămâne cea mai puternică temelie a unităţii româneşti. Intre naţionalism şi religiozitate, nu numai că nu e nici un antagonism, dar aceste două puternice sentimente nu se pot închipuî decât înfrăţite pe aceeaş tulpină sufletească.

— «Să fim buni creştini şi români de treabă», îşi încheie dl Al. Hodoş interesanta sa expunere.

Etatizare? In 26 şi 27 Sept. s'a ţinut în Bucureşti congresul al zecelea al cântăreţilor bisericeşti. Au participat delegaţi dela 29 filiale şi reprezentanţi din Bucovina şi Basarabia. Congresul, după lungă vorbărie, a cerut — ***etatizarea*** şcoalelor de cântăreţi bisericeşti...

...După discuţii de două zile, resultat mai slab, decât această nenorocită cerere, cu greu se poate închipuî.

Din activitatea misionară a preoţimii

Pentru a cunoaşte mai de aproape efectul lucrării cercurilor preoţeşti în toate eparhiile bisericii noastre, credem nimerit a publica de astă dată informaţiile de mai jos ale unui preot din mitropolia *Moldovei*. Şi anume, păr. Nic. Negoiţă, din Erbiceni-Iaşi, arată în revista bisericească a mitropoliei organizarea cercurilor preoţeşti ale eparhiei, în vederea unei activităţi misionare cât mai reuşite, zicând următoarele:

Printre mijloacele cele mai eficace pentru pregătirea şi întărirea sufletească a credincioşilor sânt şi soboarele zise misionare.

Ivirea sectelor, indiferenţa religioasă şi imoralitatea vremii cere intervenire grabnică a ostenelior preoţeşti... şi o cărăruşă ce duce la izbândă este cărarea cercurilor misionare. Le vedem manifestându-se pe ici pe colo; unele mai interesante, altele mai puţin.

Am luat şi eu parte la ele; dar mărturisesc că roadele acestor cercuri preoţeşti nu prea îşi dau «rodurile lor, la vremea lor».

Frământat mereu de gândul că în ce fel ar trebui ele organizate, am ajuns la nişte hotărâri sau mai bine zis jaloane (indicaţiuni, semne de arătare) pe care le-am prezentat autorităţii în drept spre aprobare...

Mă voi ostenî să le înşir aici, pentru a putea fi comentate de preoţii eparhiei, dându-li se ori vot de «blam«, ori aprobare respectabilă:

1. Serviciul sfintei Liturghii cât se poate de solemn; linişte completă între slujitorii altarului; preoţii toţi pregătiţi trupeşte şi sufleteşte pentru sfânta slujbă;

2. Preotul, rânduit predicator, va prezenta un plan după regulele omiletice care se va păstra la dosarul activităţii cercului;

3. Cazania zilei cetită de un credincios, ales ca citeţ bun de preot paroh, ori în locul cazaniei lectură aleasă;

4. Strana: una din greutăţile acestor soboare este că strana lasă foarte mult de dorit. Câţi cântăreţi, atâtea glasuri; câţi dascăli, atâtea feluri de a sta în strană, de a face «cruce» ori a sta în genunchi...

La prima şedinţă a cercului misionar Erbiceni, ţinut la Focuri-Iaşi, la sfârşitul slujbei am atras atenţia cântăreţilor asupra acestei situaţii, am căpătat din partea lor întrebări cu soluţii pentru ridicarea prestigiului stranei; şi atunci propunându-le înfiinţarea unui cor frumos al cântăreţilor, au primit veseli propunerea şi au hotărât ei modalitatea ca la parohia unde se va ţinea cercul, ei să vie seara în spre ziua cercului, luând parte la vecernie şi apoi rămânând în biserică, sub conducerea ori a unui preot, ori cântăreţ ales, să se aranjeze pe 2—3 voci pentru a da răspunsurile. Cred că se poate, de oarece am văzut multă dragoste între cântăreţi, pentru această idee;

5. Atât predica zilei, cât şi serviciul religios, de va fi cazul, vor fi criticate de preoţi, spre mai bună pregătire şi prezentare în faţa enoriaşilor;

6. Discuţiuni intime în privinţa unei liturgii, aceasta pentru uniformizarea serviciilor religioase; lucru dorit de toţi. La cercul amintit, s'a discutat: când să se sfinţească jertfa; înainte de darea anaforei ori după; şi s'a ajuns la concluziunea că sfinţirea jertfei adusă prinos la biserică, să se facă după darea «anaforei», pentru motivul puternic ca sfânta liturghie se termină cu împărţirea «anaforei»; dar mai ales şi din punct de vedere disciplinar.

Conferenţa după masă:

7. Deschiderea şedintei prin corul cântăreţilor: Impărate ceresc, ori Apărătoare Doamne, şi alte cântări. Aceasta pentru că rostul cântăreţilor după masă este şters. Trebue şî el să fie tovarăşul preotului până la sfârşit;

8. Lecturi biblice sub conducerea unui preot pregătit. La şedinţă, am invitat locuitorii să-şi cumpere sfânta Carte, promiţând mulţi că-şi vor procura-o şi spunându-le că la şedinţa viitoare din anul ce vine, vom deschide cu toţii sfânta Carte, şi vom începe a ne învăţa s'o cetim şi s'o înţelegem.

Bucurie între credincioşi; unii au voit să dea pe loc bani; dar preotul de loc a rămas să se intereseze de această chestiune;

9. Din osteneala preoţilor prezenţi (3) s'a strâns un număr de 30 broşuri, format mic, conţinut moral-religios şi s'a împărţit poporului care ne mulţumea; unul a spus că mare lucru facem, de oarece rătăciţii svârl şi pe drumuri broşuri otrăvite ca să smintească minţile credincioşilor. De notat că şedinţa publică s'a ţinut şi la şcoala satului, iar apoi lumea adunându-se la primărie, ne-a chemat din nou ca să mai stăm de vorbă;

10. Şedinţa de după masă e bine să se împartă în două; 2 ore chiar în biserică unde va fi lectura biblică;

FOIŞOARA

Cea mai veche mănăstire creştină

La distanţă de câteva zile de călătorie de Cairo, în mijlocul pustiei, se află mănăstirea cea mai veche a creştinătăţii, mănăstirea Sftlui Antonie. Cu o caravană de automobile am făcut călătoria, care la început mergea de-a lungul râului Nil, până în adâncul pustiei, o călătorie, în care pe lângă toate mijloacele moderne de comunicaţie, nu s'au putut ocoli cele două calamităţi ale pustietăţii de nisip, aducătoare de spaimă şi groază, şi anume: viscolul nisipos, şi oscilaţiunea temperaturii de 40 grade între ziuă şi noapte.

In schimb, pentru acestea mari inconveniente, eşti bogat răsplătit prin minunatele fenomene naturale ale deşertului: singurătatea lui măreaţă şi maiestoasele sale apuneri de soare, despre care un clasic egiptean cânta poetic, că în acelea splendide apusuri de soare jubilează în totdeauna Domnul orizontului, care seara pleacă spre alte plaiuri pentru a-şi începe dominaţiunea asupra împărăţiei sale ce zace de desubtul său...

Drept stâlpi de drum servesc în pustie câteodată turlele de nisip ridicate de puţinele caravane ca semne de indicaţiune atât pentru sine însele, cât şi pentru celece aveau să le urmeze în călătoria monotonă.

Câte odată se pare că în mijlocul singurătăţii şi al pustietăţii infinite s'ar ivî piramide, dar acelea nu sânt altceva decât simple grămezi de nisip cărora vântul deşertului li-a dat o formă bizară, şi nu e exclus că Faraonii să fi dispus a li se construî monumentele mormintelor lor, care stau de mii de ani, chiar după acele formaţiuni ciudate ale naturii.

In cele din urmă călătorii obosiţi de drumul lung, iată că se văd ajunşi la picioarele zidurilor de treizeci de metri înalte ale mănăstirii, ţânta călătoriei. Zidurile se deschid numai celor aleşi şi la creasta cărora, până de curând, se putea ajunge numai în coşniţe trase cu funii în sus. Toate acestea precum şi turnul puternic din lăuntrul inelului de atunci serveau adeseori de apărare contra năvălirilor tâlhăreşti ale beduinilor sălbatici.

Celor patrusprezece preoţi coptici, subordonaţi unui abate, le stau la dispoziţie trei biserici ale mănăstirii, pentru oficiarea serviciului divin. Una dintre biserici există din secolul al patrulea după Naşterea lui Hristos şi nu e cu mult mai puţin veche nici icoana venerabilă din aceasta biserică, icoana Sfântului Atonie, care a vieţuit aproape de locul mănăstirii timp de patruzeci de ani într'o peşteră de stânci.

Monahii mănăstirii, în singurătatea lor, duc viaţa simplă şi fără pretenţii, deşî sânt proprietari de moşii şi teritorii întinse de pe lângă Nil, care le produc cereale şi vin. Ei postesc 55 de zile înainte de Paşti, după ritul strict al Coptilor. Aceşti bărbaţi evlavioşi îşi petrec zilele vieţii contemplative cu învăţatul şi cu cetitul cărţilor sacre, când nu sânt ocupaţi cu grădinăritul, sau cu lucrări de curăţire.

Printre acestea ziduri vechi, veacuri dearândul n'a răsunat un strigăt de bucurie ori durere; generaţiuni urmează generaţiunilor trimise de episcopul lor cu reşedinţa sa lângă Nil. De acest şef bisericesc atârnă atât mănăstirea aceasta, cât şi cea din vecinătatea a Sf-lui Paul dela Teba, situată mai aproape de Marea roşie.

Fraţii pioşi locuesc în celule, care sânt atât de scunde, în cât nu poţi sta drept în ele; ei îşi iau masa frugală fiecare separat. Când vine

iar 2 ore la şcoală, unde programul sufere o nuanţă profană.

Acestea sânt jaloanele fixate de mine într'un raport şi, la primul cerc ţinut, mi-am întărit convingerea, că peste un an-doi, organizate astfel cercurile soboarelor misionare, vor putea trezi pe creştini la viaţă nouă.

In acest chip cercurile preoţeşti vor deveni în adevăr momente de înălţare sufletească atât pentru preoţi, cât mai ales pentru credincioşi.

Ţinerea cercului preoţesc va fi o adevărată sărbătoare creştinească.

INFORMAŢIUNI

Convocare. I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* a convocat *Consiliul Mitropoliei* noastre pe zilele de 12 Octomvrie a. c. şi următoarele în centrul Mitropoliei. După terminarea şedinţelor plenare vor ţinea şedinţe singuraticele senate.

Învăţământul primar e gratuit. Ministerul instrucţiunii, informat că unele şcoale primare impun părinţilor să plătească taxe şcolare pentru copiii înscrişi, aduce la cunoştinţă că, întrucât învăţământul primar este gratuit şi obligatoriu, e interzis direcţiilor a percepe astfel de taxe sub orce formă ar fi.

Armonizarea salariilor. Nu trece săptămână fără ca unul sau altul dintre ziare să nu se plângă de insuficienţa salariilor. Plângerile sânt şi nu sânt motivate. Anume la funcţionarii mici sânt deplin îndreptăţite. Nu este posibil să poată exista un funcţionar cu 2—4000 Lei. Funcţionarii suprapuşi sânt mult prea bine salariaţi, o parte considerabilă primeşte 1000 Lei şi mai bine, zilnic; acî deci plângerea e deplasată. E absolut nevoie de armonizarea salariilor, mărindu-se la funcţionarii mici şi micşorându-se la cei mari. Să se sisteze droaia de agenţi, cari de fapt încurcă lucrurile şi contribue la stabilizarea sistemului de bacşişuri. Armonizându-se salariile şi reducându-se funcţionarii, s'ar putea reduce şi impozitele. Să ne gândim şi la contribuabili. *Dr. N.*

Vânzarea beuturilor alcoolice. Fabricanţilor de lichior, rom şi coniac, este absolut interzis a pune în vânzare sau a scoate sub orce formă din fabrici, lichioruri, romuri sau coniacuri, — oricare ar fi gradul lor alcoolic, — altfel decât numai în sticle înfundate şi etichetate, conform dispoziţiunilor categorice ale legii. Tuturor fabricanţilor cari vor pune în vânzare asemenea beuturi altfel decât prevede legea şi instrucţiunile de aplicare a legii de represiune a fraudelor în prepararea şi comerţul băuturilor alcoolice, cum şi tuturor comercianţilor cu ridicata sau cu amănuntul la cari se vor constata asemenea beuturi în altfel de vase decât în sticle înfundate, cum ar fi de exemplu lichior, rom sau coniac în butoae sau damigene, li se vor dresa acte de contravenţiune şi vor fi daţi în judecată, pentru a li se aplica penalităţile prevăzute de lege, 25.000—100.000 lei şi confişcarea băuturilor căzute în contravenţiune, iar în caz de recidivă, în afară de amendă, şi închisoare de la 8 zile la 6 luni.

Conform hotărârii aduse în consfătuirea ocazională, ţinută în ziua de 19 August 1928, la Ocna-Sibiului, în vederea marelui congres-general al tuturor reangajaţilor pensionari din România, ce se va ţinea în cursul lunei Noemvrie a. c. la Bucureşti, Reuniunea reangajaţilor din Ardeal şi Banat, convoacă pentru Duminecă în 14 Octomvrie 1928 ora 10 a. m. în Sibiu, sala primăriei, un congres preparativ pe toţi delegaţii din ţară.

Inscrierile la facultatea teologică din Cernăuţi se fac în intervalul dela 1 până la 15 Octomvrie. Actele necesare de înscriere sânt: Diploma de absolvire a seminarului sau diploma de bacalaureat, certificate de naştere, de botez şi de naţionalitate.

S'au supărat preoţii romano-catolicii din Budapesta din motivul că statul maghiar, care avuse până acum pe moneta de hârtie chipul Maicii Domnului şi al primului rege Ştefan, le-a înlocuit cu chipul de eroi naţionali.

Manevrele de gaze în România. Intre 2—17 Octomvrie a. c. se face în regiunea Afumaţi Ştefăneşti prima manevră reală de gaze în ţara noastră. Manevra constă din: emisiuni de valuri (clor, fum alb şi negru), aruncate de bombe toxice din avion, trageri toxice de artilerie, infectarea terenului, funcţionarea serviciului sanitar pentru gazaţi, organizarea protecţiei prin măşti, adăposturi, detectoare şi alarmă, desinfectarea terenului, etc. Atacuri chimice propriu zise se fac dela 5 Octomvrie a. c., când condiţiunile meteorologice vor fi favorabile. Intreaga manevră de gaze va fi cinematografiată, spre a servi apoi în conferinţele de propagandă.

Clopote de porţelan în locul celor de aramă, e vorba să se pună în cât mai multe biserici din Germania. Fiindcă d n porţelan nu se pot face clopote prea mari, care să nu se spargă când vor fi trase, se fac clopote mai mici, şi în locul unui de aramă se pun mai multe de porţelan. Se zice că sânt ieftine şi sună frumos şi plăcut.

Negrii se pot schimba în albi. Un doctor din Filadelfia face bune parale cu această schimbare. Pricina pentru care Negrii din America caută să se facă albi la piele, este că americanii nu pot suferi pe Negrii. Inălbirea pielei se face cu ajutorul razelor Roentgen.

Ce bună treabă s'ar face dacă s'ar găsi o maşinărie, ca să înălbească şi sufletele multor oameni păcătoşi!

Ştiri scurte. Lui Cuza Vodă, Domnul unirii principatelor, se va ridica o statue la Bucureşti.

— In Palestina au intrat 240 jidovi, în luna Mai a. c.; au ieşit, în aceeaş lună din Palestina, 210 jidovi.

— Satele cehoslovace au peste 14 mii biblioteci, cu 5 milioane de cărţi, cercetate de sute de mii de cetitori.

— Se spune că germanii voesc să înlăture scrierea cu litere germane, înlocuindu-le cu cele latine.

ŞTIRI LOCALE

Aviz. Se aduce la cunoştinţa tuturor membrilor «Reuniunii culturale naţionale a meseriaşilor români din Sibiu» că probele de cant se încep Marţi în 9 Oct. a. c. şi se vor continua în fiecare Marţi şi Vineri seara dela ora 7—9 seara. Onor. coriste şi corişti sunt rugaţi a participa.

Comitetul.

CARŢI ŞI REVISTE

Contribuţiune la istoria bisericească din Ardeal, de *Matei Voileanu*, prot., asesor consistorial. Sibiu, 1928, Tip. Arhidiecezană. — Un volum de 184 pagini.

Pe muntele Solaro, din golful de Neapole, nuvele de *Nicu Borgovanu*, tip. Antonescu, Bucureşti, 1928. Un vol. de 134 p. Preţul 100 lei. De vânzare la Librăria arhidiecezană, Sibiu.

Tomis, revistă eparhială de Constanţa. Sumarul Nr. 8—9: 1. Sinuciderile de Ec. I. Grigorescu; 2. Supune-te hotărârii bisericii de Ec. M. Rădulescu; 3. Orientări în Apostolat de Ion Sachelarescu; 4 Diferite cugetări din lume, de Pr. Hagiu Grivas D. Cruceanu; 5. Biserica anglicană se uneşte cu Roma? de Prof. M. Mihăileanu; 6. Moartea, de Gh. P. Colţeanu; 7. Partea oficială. Publicaţiuni etc.

Calendar pe 1929. A apărut, cu ales şi bogat material, cum se poate vedea din anunţul de pe pagina a patra a ziarului nostru, *Calendarul Banatul Creştin* (vechiul calendar arhidiecezan). Cartea merită să fie citită şi răspândită, în cercuri largi, atât în oraşe, cât şi în sate, spre binele obştesc. A se cere dela Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Poşta redacţiei

S. H. în *P.* S'au trimis zece bucăţi cu poşta de ieri. In caz de neprimire, aşteptăm avizul.

Nr. 384/1928 (141) 1—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Nădăştia-superioară** cu filiala Hăşdat din protopopiatul Hunedoara.

Veniturile parohiale:

a) 3 jug. 1316 st. sesiune parohială;

b) 15 litri grâu şi 15 litri porumb dela fiecare fum;

c) Stola obişnuită;

d) Salarul dela stat.

Cererile de consurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 12 Septemvrie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană
protopop.

---

să-i viziteze episcopul, stau cu toţii în jurul mesei de piatră de câtiva metri de lungă, ce poate povesti de vremuri. în care nu se pomenea de Mohamed. Grâul, ce se aduce călugărilor, îl macină ei înşişi cu ajutorul unui cal, iar un asin le serveşte pentru călătoriile la ţarină.

In jurul izvorului, care iese nemijlocit lângă mănăstire, s'a format o dumbravă deasă de palmieri de curmale, ce produc prisos de fructe care de multe ori servesc pentru schimb cu străinii, cari vin din când în când până la zidurile mănăstirii, mai cu seamă pentru ca în schimbul mărfurilor să aibă medicamente. *N. F.*

„Ziua copilului" s'a serbat, la Sofia Bulgariei. Mii de copii, de toate vârstele, au luat voioşi parte la sărbătoare şi au adunat ziua întreagă, călăuziţi de învăţători, daruri în folosul celorce au pătimit pe urmele cutremurelor de pământ.

D'ale sectanţilor. De curând s'a publicat în America un premiu pentru predica care ar putea fi pronunţată *într'un* minut, şi care n'ar trece de 150 de cuvinte. S'au prezentat mii de reprezentanţi a peste 30 de secte. Unul din câştigători, Carolus Webb, a prezentat următoarea predică:

„Fii drept cu Dumnezeu"!

El a continuat să se roage toată noaptea (Luca 6, 12). *După obiceiul său s'a dus în sinagogă în ziua Sabatului.* (Luca 4, 16).

De câteori neglijăm un act important de adorare, pentrucă socotim că n'avem timp. Să ne oprim şi vom descoperi, că partea cerută de Dumnezeu din timpul nostru este foarte mică. In fiecare an sânt 5840 de ceasuri de nedormire. Rugăciunea domnească zisă în fiecare zi face patru ore pe an. 10 versete din biblie, citite în fiecare zi fac nouă ore pe an. Un serviciu de durată mijlocie la biserică pe fiecare săptămână face 52 de ore pe an. Rămân dar pentru noi 5775 de ore. Când eu voi şedea înaintea Tronului în ziua judecăţii, voi fi eu oare capabil de a spune în mod cinstit: «N'am avut timp»?

Salariile clerului din Belgia au fost stabilite de parlament în cifrele următoare: 100.000 franci anual pentru arhiepiscopi, 80.000 pentru episcopi, 300.000 pentru vicari arhiepiscopali, 28 000 vicari episcopali, 18 000 pentru canonici, 15.000 secretarii arhiepiscopali, 14.000 pentru secretarii episcopiei, 12.000 pentru parohi c. I, 11.000 pentru parohi cl. II, 10.000 pentru ajutători, 9 500 pentru capelani.

Intre preot şi general. In cursul unei întruniri publice dela Nordhausen, generalul von Schönaich care a participat la războiu şi îşi afirmă pacifismul, a atacat pe un preot militar care în timpul unei predici către soldaţii Reichswerului, a declarat: «datoria germanilor e să străpungă cu baioneta rinichii francezilor». Generalul von Schönaich a protestat contra acestor cuvinte nelegiuite în gura unui preot. Războinicul preot a început acţiune de urmărire juridică împotriva generalului pacifist. Dar s'a dat a înţelege preotului, că un astfel de proces l-ar pune într'o situaţie penibilă. Generalul a fost avizat, de procurorul Reichului, că preotul şi-a retras plângerea contra lui.

A apărut:

Povăţuitorul Creştinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de *E. HODOȘ.* Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate și broșate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

prețuri moderate

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericești

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note și aranjate de

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 100, plus spesele poștate Lei 15.

Cântări funebrale

pentru cor de bărbați, de:

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoștință, că în bună înțelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eșit din firma **Schieb & Kauntz.** Numitul domn a preluat singur această intreprindere și o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onoare la cunoștință, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eșit din firma **Schieb & Kauntz,** turnătorie de clopote și că de-acum voi conduce această intreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

(88)—14

Din «Biblioteca Bunului Pastor» se găsesc la Administrația Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10 —

A apărut:

Biserica Neamului

și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului

Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1929

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conținutul acestui Calendar este următorul:

Despre colinde (Nașterea lui Hristos, sărbătoarea copilăriei, reînvierea colindelor, Pomul de crăciun). — *Mănăstiri ortodoxe în Ardeal:* (De-alungul Carpaților de sud, curtea dela Viena, distrugerea mănăstirilor ș. a.). — *Ion I. C. Brătianu și Biserica lui Horia.* — La biserică (versuri). — *Știri și fapte:* (De anul nou, «Hristos și Natura», Legea cultelor, Actul dela 1700, Societatea ortodoxă a femeilor, Adunarea eparhială, Vizitații canonice, Religia și școala, Cruce la Călugăreni, Jubileu de 50 de ani, Monument preoților, Cursuri la mănăstirea Neamțului, Schitul dela Pâltiniș — cu frumoase ilustrații. — Pace vouă, Regele Mihai I la școală, Mănăstirea Brâncoveanu ș. a). — *Cântecul mamei, Psalm,* (versuri). — *La Bobotează,* amintiri dela școală. — *Respectați mamele:* Duminecalor, zece porunci. — *Cu răbdare și dragoste.* — Ce dorim satelor. — *In alergare după avere.* — *Hărnicia unei preotese,* întru a da primul ajutor. — *Cununa de spini a Mântuitorului.* — *Sfânt locaș în refacere:* Mănăstirea dela Cioara. — *Presa bisericească.* — *Nevinovații.* — *Biblia,* cum se grăește despre biblie. — *Cum are să fie părintele protopop.* — *Umblați ca fii ai luminii.* — Dacă bei și eară bei. — Cetatea morților. — *Fel de fel:* 1. Ce poate sfânta cruce; 2. Fără podoabe lumești; 3. Monument vânzătorului; 4. Biserica și alcoolismu; 5. Ce-i ce cred în Isus Hristos? 6. Numai o minută. — *Glume* ș. a.

Chipuri: Regele Mihai I în ziua de 10 Mai. — Schitul dela Pâltiniș. — Sanatorul de acolo. — Dela sfințirea schitului și inaugurarea sanatorului. —

In celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite și mărfuri, ș. a.

Calendarul s'a tipărit cu *Șematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheți și învățători.

Prețul: 75 Lei

Plus porto postal Lei 10, și sânt a se trimite înainte prin mandat poștal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane

Anul LXXVI Sibiu, 10 Octomvrie 1928 Nr. 72

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Schimb

Onor. Red. «Transilvania»
(Str. Şaguna 8)

Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Dr. Vasile Stan: Arhiereu

(=) Hirotesit din partea I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae în 1925 întru protosincel, în 1926 întru arhimandrit, — în şedinţa plenară a Consiliului arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu şi în conformitate cu statutul de organizare a bisericii noastre, Păr. Arhimandrit *Dr. Vasile Stan* fu numit vicar arhiepiscopesc.

Atât Consiliul arhiepiscopiei, cât şi Adunarea eparhială din acest an, au luat cu vie plăcere şi satisfacţie la cunoştinţă această nimerită numire; ear noul vicar, al treilea în şirul înaintaşilor săi, a ţinut să spună veneratei Adunări eparhiale următoarele cuvinte de mulţumire şi făgăduinţă:

Vă mulţumesc sincer de frumoasele sentimente, cu care însoţiţi numirea mea în postul de vicar al arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu.

Imi dau bine seamă, că această funcţiune bisericească a fost ocupată de înaintaşi foarte vrednici, cum au fost fericiţii în Domnul episcopul Nicolae Popea şi arhiereul Dr. Ilarion Puşcariu.

Mă voi nizui, ca să mă apropiu cât mai mult de vrednicia lor.

Aduc cu mine în această slujbă, de care m'a aflat vrednic I. P. S. Sa arhiepiscopul şi mitropolitul nostru Nicolae, dragostea şi râvna şi devotamentul ce m'au călăuzit într'un pătrar de veac încheiat în serviciul instituţiilor culturale ale arhidiecezei, ear în faptele mele mă vor călăuzi poruncile Domnului şi Mântuitorului nostru aşa cum sânt cuprinse în sfânta sa evangelie şi desvoltate în doctrina bisericii noastre ortodoxe, având în acest cadru, sublim dumnezeiesc şi în acelaş timp profund omenesc, de îndreptar sigur pe I. P. S. Sa arhiepiscopul şi mitropolitul meu, al cărui vicar sânt.

Mai aduc şi o dorinţă vie, fierbinte: să întrupez în actele mele cât mai multă sfinţenie, ca şi prin modesta mea colaborare să se trezească în sufletele drept-măritorilor creştini credinţa şi dorul de viaţă creştinească, inspirată de dragostea evangelică.

La realizaeea acestei dorinţe, încrederea şi simpatia ce-mi arătaţi, îmi va fi un îndemn puternic în misiunea ce mi s'a încredinţat, şi mă va însufleţi la munca pentru Hristos şi evanghelia sa sfântă, în toate zilele, întărindu-mă.

— Prin hotărârea sa din 13 lunie a. c., Sf. Sinod al bisericii ortodoxe române a decis decernerea gradului de *Arhiereu* arhimandritului vicar Dr. Vasile Stan, ear Sf. Mitropolie a Ardealului l-a numit Arhiereu Vicar al aceleaşi mitropolii.

Prin Inaltul decret regal Nr. 2053/1928, noul Arhiereu vicar se confirmă în acest post.

Sfântul Sinod episcopesc va dispune acum cele cu cale pentru hirotonirea întru Arhiereu a numitului Vicar, căruia i se va da, cu acest prilej, titulatura **„Arhiereu de Răşinari“.**

Din anul în care ţara noastră şi-a dobândit liberarea şi s'a alipit, fără condiţii, la vechea patrie, în Mitropolia noastră ardeleană s'a înscăunat dreapta judecată în apreţierea vredniciei fruntaşilor slujitori ai acestei mitropolii, şi năzuinţele lor îndreptăţite nu mai sânt zădărnicite de vitregia stăpânitorilor străini.

Astfel, în toamna anului 1921 ni s'a dat să vedem — la noi întâia oară — promovarea unui vicar arhiepiscopesc şi a unui vicar episcopesc la rangul de arhierei, — erau vicarii dela Sibiu şi dela Caransebeş, regretatul Dr. Ilarion Puşcariu şi Venerabilul octogenar Filaret Musta.

Acum avem bucuria să vestim, că un nou vicar, din mitropolia noastră, va fi împărtăşit cu darul sfânt al arhieriei.

Părintele Dr. Vasile Stan, celce a fost muncitor devotat şi sârguincios ca profesor, un lung şir de ani, pe urmă ca director, la şcoala normală «Andrei Şaguna» din Sibiu, apoi ca valoros colaborator al I. P. Sfinţitului Domn Arhiepiscop şi Mitropolit, s'a făcut deplin vrednic de treapta arhierească, la care e chemat.

Primit în rândul sfatului arhiereilor, în vigoarea bărbăţiei, dorim ca activitatea P. Sfinţiei Sale să contribue tot mai mult la întărirea şi propăşirea sfintei biserici ortodoxe şi a tuturor aşezămintelor ei, preamărind în toată vremea numele Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Noului Arhiereu, Părintelui *Vasile*, ne închinăm cu toată dragostea şi cu toată cinstea.

FOIŞOARA

Din timpul revoluţiei ruseşti

Atenţiunea întregii omeniri s'a îndreptat earăş, după mai mulţi ani, asupra Iasnaiei Poliana. In străinătate se ştie prea puţin despre destinele, prin care a trecut Iasnaia Poliana, moşia lui Lev Nicolaevici Tolstoi, în timpul revoluţiei, deşi ele sânt extrem de interesante.

Când la începutul lui 1917 a trecut asupra Rusiei, încă în timpul guvernului provizoriu, valul revoluţionar, care a nimicit latifundiile, mujicii din Iasnaia Poliana şi din satele apropiate au vrut să facă cu moşia contelui Lev Nicolaevici Tolstoi la fel cum s'a făcut şi în alte părţi din Rusia. Familia Tolstoi (Sofia Andreevna trăia atunci la Iasnaia Poliana cu câţiva copii) avea să fie alungată, iar pământul şi tot inventarul împărţit. Desconsideraţia mujicilor este o trăsătură desigur caracteristică, căci majoritatea lor a cunoscut pe Tolstoi personal şi l a uitat atât de curând.

Aceasta este şi o dovadă a dispoziţiei ţăranilor ruşi faţă de latifundiari şi aristocraţie. N'a putut ajuta nici memoria marelui gânditor religios şi a marelui prieten al păturii ţărăneşti din Rusia. Graţie unor sforţări supraomeneşti din partea prietenilor şi admiratorilor lui Tolstoi, s'a reuşit a determina pe mujicii ruşi să lase Iasnaia Poliana în starea în care a întreţinut-o familia Tolstoi. Văduva lui Tolstoi, Sofia Andreevna, s'a adresat guvernului Kerenski, să trimită la Iasnaia Potiana soldaţi spre a menţinea ordinea.

Intr'adevăr au fost trimişi la Iasnaia Poliana 100 cazaci, cari au fost încartiruiţi prin bordeele mujicilor. Această măsură n'a adus foloase. Cazacii s'au purtat sălbatic cu ţăranii, sărăcind satul, care fapt n'a făcut decât să aţâţe populaţia locală.

După izbucnirea revoluţiei bolşevice compania de cazaci a părăsit în grabă Iasnaia Poliana. Moşia lui Tolstoi a fost apărată numai din familia, care a fost sprijinită de câţiva prieteni şi admiratori ai lui Lev Nicolaevici. Când s'a creiat la Tula guvernul local sovietic, prietenii familiei Tolstoi şi au depus toată energia lor spre a se căpăta învoirea ca sovietul să cruţe moşia lui Tolstoi, care să fie păstrată ca amintire istorică. Mujicii dela Iasnaia Poliana s'au simţit bine-înţeles dăunaţi. In toate părţile ţăranii şi-au împărţit pământurile şi inventariile latifundiarilor, numai ei n'au putut pune mâna pe nimic.

Cu această chestiune s'a ocupat în curând guvernul sovietic. Prin un decret special, Iasnaia Poliana a fost declarată proprietatea poporului, însă numai ca un întreg indivizibil. Guvernul sovietic a mai dat ordin de a se ridica un steag roşu asupra mormântului lui Tolstoi, semn pe care ţăranii şi l-au explicat ca un avertisment contra atingerii lor de moşia Tolstoi. In casa Tolstoi a trăit mai departe familia sa care în acelaş timp cu mare pietate a apărat amintirile dela marele defunct.

La începutul lui 1918 s'a înfiinţat la Tula o organizaţie culturală sub numirea «Iasnaia Poliana». Această organizaţie şi-a înscris în program păstrarea proprietăţii şi a tuturor amintirilor din viaţa celui de «al treisprezecelea apostol» în completă ordine. In Martie, acelaş an, familia Tolstoi, adecă Sofia Andreevna şi fiica ei Tatiana Lvovna, s'a adresat acestei organizaţii, ca Iasnaia Poliana să fie luată direct sub grija şi apărarea organizaţiei. Sofia şi Tatiana Tolstoi au fost silite la acest pas probabil din motivul, că n'au fost sigure dacă vor reuşi să păstreze moşia neatinsă. Organizaţia «Iasnaia Poliana» s'a declarat de acord, şi a luat imediat moşia sub scutul ei. Organizaţia s'a adresat

Tradiţionalismul şi ortodoxia

II

Dar să revenim la cazul revizuirii celei mai proaspete a acestei doctrine.

Aşà dar în urma răstălmăcirii ideii fundamentale a *«Apărării Occidentului»* a lui Massis, dublată de recentele manifestări de solidaritate latină, s'a suspectat ortodoxia sinceră a neamului nostru ca o formulă rătăcită de slavonism anacronic, uitând că singura posibilitate de creaţie eminamente românească se confundă cu însuşi pulsul vieţii ortodoxe. Structura noastră spirituală e deosebit de complexă. Sântem la răspântia a două drumuri. Cărările Occidentului au adus aici pe strămoşii Romani, spre a se pierde în mediu dacic. S'a produs o fatală diferenţiere între latinitatea antică şi cea medievală. O diferenţiere care însă ea singură a determinat orânduirea popoarelor neolatine. Dacii au fost un popor oriental, şi, ca să fim sinceri, — istoricii noştri nu tăgăduesc că anume, coloniştii aduşi «din toate ungherele imperiului» au fost în marea lor majoritate din Răsărit. Prima necesitate ortodoxă. Am trăit deci, în făgaşul acesta firesc creat. De-alungul veacurilor. A doua necesitate ortodoxă. Şi ne-am creat o cultură începătoare dospită de energice avânturi creştineşti răsăritene. O cultură a cronicarilor cu *nostalgia latinităţii.* A treia necesitate ortodoxă. In Ardeal se produse o sciziune, — fapt istoric, Vlădica ce o săvârşì, pretinse cu întreg soborul său păstrarea ritului atât de scump. Ritul nu erà numai o ieftină dulcegărie, ci o riguroasă practică de necesitate spirituală, cu neputinţă de a fi înlăturată. S'a creat un stat mic, slab, neputincios, care a biruit. Cu ea o cultură. Din ce a fost al neamului, a rămas viu. Din ce nu, — a persistat, dar ca mărturie istorică fără pretenţii de trăire, ca simplă valoare de document, ca o sincopă în armonii. Suprema necesitate ortodoxă.

Desigur în faţa acestor impresii desprinse din posibilităţile noastre creatoare, fără gând de polemică, ci ca o observaţie obiectivă de cercetător desinteresat, rămâne să admitem ortodoxia, ca una dintre necesităţile de neînlăturat ale culturii româneşti. Şi pentru ca toate îndoelile să fie risipite, citez dintr'o scurtă notiţă a dlui Nichifor Crainic, publicată în «*Gândirea*», care reproduce îndemnurile apologului Occidentului, despre care am scris mai sus: «Va trebuì să creaţi un spirit nou în artă, un spirit creştin şi ortodox, dar conformat ritmului latin. Adevăratele legi ale unui stil sânt determinate de legătura dintre spirit şi realitatea lucrurilor. Stilul nu se inventează. El face parte organică din natura lucrului». Cum în acelaş timp, când aceste vorbe au fost rostite, trădând o evidentă adâncime de cugetare — o foaie de incontestabilă bună credinţă, dar de tot atâta nepricepere în ale filozofiei culturii, aproape ne invită să abandonăm ortodoxia dacă dorim să fim cu adevărat latini. Şi aceasta se va mai repetà de nenumărate ori, până ce confuzia nu va fi cu desăvârşire înlăturată.

De aceea credem de necesar să mai revenim. *V. Iancu.*

Intrare sărbătorească şi sfinţire de local. Am anunţat că Statul român a cumpărat casa fostului «Liceu Kun» dela Orăştie, pentru a aşeza acolo Liceul românesc «Aurel Vlaicu». Astăzi Marţi, în 9 Octomvrie, se face în chip sărbătoresc întrarea liceului nostru în noua sa casă. Slujba dumnezeiască de sfinţire a noului local o face însuşi I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae,* în prezenţa dlui ministru al instrucţiunii *Dr. Anghelescu,* şi a reprezentanţilor diferitelor autorităţi. Se desfăşoară un bogat program al acestei serbări de însemnătatea culturală, spre deosebita bucurie a românilor din Orăştie şi împrejurimi, precum şi a tuturor acelora, cari urmăresc cu dragoste munca rodnică a liceului «Aurel Vlaicu».

Hirotonire. Dumineca în 14 Octomvrie a. c. va fi hirotonit în biserica catedrală întru arhiereu vicarul mitropoliei noastre I. P. C. Sa arhimandritul Vasile, din partea I. P. S. Sale Mitropolitului NICOLAE cu împreuna conlucrare a Preasfinţiţilor episcopi şi arhierei sufragani.

Semicentenarul Dobrogei

La Constanţa continuă a se face pregătiri pentru festivităţile dela 28 Octomvrie 1928 în vederea semicentenarului Dobrogei.

Vor lua parte la marile serbări: Familia regală, membrii Inaltei regenţe, miniştrii, arhiereii, parlamentarii şi numeroşi alţi invitaţi.

După serviciul divin dela Episcopie, vor lua cuvântul I. P. S. Sa patriarhul Miron şi P. S. Sa episcopul Gherontie al Tomisului.

La şedinţa festivă, din teatrul cazinoului comunal vor vorbì: preşedintele consiliului de miniştri, dl V. Brătianu, preşedintele comitetului de organizare dl V. Sassu, un Inalt regent şi alţi reprezentanţi ai oficialităţii.

Către ameazi se va deschide expoziţia dobrogeană, şi vor defila cortegiile alegorice şi etnografice.

După ameazi: alergări de cai la hipodromul dela marginea oraşului, jocuri şi luminaţii nautice.

Afară de acestea, în aceeaş zi se va face inaugurarea liceului «Mircea cel Bătrân», şi se va pune peatra fundamentală la palatul cultural şi la monumentul comemorativ al reanexării Dobrogei.

Pentru comemorarea celor 50 de ani de stăpânire românească, se pregăteşte şì baterea unei medalii comemorative, având pe o faţă efigia împăratului Traian şi Mircea cel Bătrân, ear pe revers Regele Carol, Regele Ferdinand şi întrei ei, ca un înger ocrotitor al statului, Regele Mihai I, monumentul dela Adamklisi, podul de peste Dunăre şi farul dela Constanţa. Medalia se va bate în câteva mii de exemplare.

In volume festive, **Dobrogea, *50 ani de stăpânire românească*,** se vor arăta progresele Dobrogei, săvârşite pe toate tărâmurile.

Serbările dela Constanţa, în 28 l. c., n'au caracter provincial, ci sânt ale neamului românesc de pretutindeni.

Expoziţia va avea şì o sală specială a cultelor: o parte de căpetenie pentru cultul ortodox, un altar cu vechi picturi, vestminte, cărţi bisericeşti, cu notiţe din epoca turcească, fotografii cu peste 200 geamìi şi biserici dobrogene. Un colţ e destinat sinagogelor, altul cultului musulman, cultului catolic şi protestant; o hartă a cultelor, alta etnografică arată desvoltarea poporaţiei.

Un muzeu va expune tot ce a produs Dobrogea acum de 50 de ani.

Două volume comemorative vor cuprinde: unul articole de ştiinţă, altul pagini de literatură cu peste 40 de colaboratori, între cari: M. Sa Regina, Nic. Iorga, C. Brătescu, I. Borcea, S. Mehedinţi, N. Bănescu, ş. a.

Se spune, că nici o provincie a ţării nu va avea o descriere aşa de completă ca Dobrogea.

Cum au salutat congresul bisericesc din Praga Masaryk, Politis şi Dickinson

(După «Prager Presse»)

Preşedintele republicii cehoslovace a telegrafiat:

«Mă aflu tocmai, ca comandant suprem al armatei noastre la exerciţiile militare, dar îmi reamintesc pe Ceicichi şi Comenius al nostru, precum şi pe Regele popular George (de Podiebrad) şi sforţările sale pentru pacea lumii. Astfel pricep porunca lui Isus despre iubirea deaproapelui: ca o opreliştе a oricărei folosiri a puterii şi a oricărei agresivităţi, dar tot odată şi ca o permisiune de apărare. In sensul acesta doresc spor lucrărilor congresului dv. Masaryk».

Politis, delegatul Greciei, unul din cei mai mari iurişti ai timpului de faţă, a trimis un mesagiu, din care extragem: «Trebue să apelezi atât la interesul material, cât şi la cel moral:

în această privinţă comisariatului agriculturii. A durat aproape un an până ce oficiul central a luat o hotărâre. Prin decretul din 27 Mai 1919 s'a stabilit că proprietatea din Iasnaia Poliana are o importanţă de stat şi va fi întreţinută din fondul general fonciar. In acelaş timp decretul a stabilit, că întreaga moşie va rămânea sub conducerea societătii «Iasnaia Poliana». Casa şi mormântul lui Tolstoi au trecut sub îngrijirea a însăşi comisariatului instrucţiunii publice.

Prin aceasta însă pericolul n'a fost complet înlăturat. Situaţia cea mai critică, — când întreagă Iasnaia Poliana era să fie nimicită, — a fost în Octomvrie 1919, când s'a apropiat de Tula armata lui Denikin venind din Orel. A ameninţat pericolul că Iasnaia Poliana va deveni teatru de luptă şi că va fi bombardată, deoarece aici s'a aflat un regiment de cavalerie bolşevic.

Societatea «Iasnaia Poliana» a trimis în cea mai mare grabă delegaţi la Consiliul comisarilor din Moscova spre a se intervenì ca regimentul de cavalerie să fie imediat permutat şi ca să se anunţe inimicului, că la Iasnaia Poliana nu se află armată, şi că Iasnaia Poliana nu trebue să fie bombardată.

Imediat ce delegaţia a sosit la Moscova, cererea ei a fost dată spre cercetare Comitetului executiv central panrus. Comitetul a dat următoarea rezoluţie: «Comitetul executiv central, ascultând relatarea organizaţiei culturale «Iasnaia Poliana», care a fost creată în scopul de a păstra pentru viitor amintirile lui L. N. Tolstoi, cererea pentru permutarea regimentului de cavalerie care staţionează la Iasnaia Poliana, precum şi rugămintea de a se face şi alte intervenţii în scop de a se apăra moşia lui L. N. Tolstoi, a hotărât să răspundă pozitiv şi decide: Deoarece e necesar ca societatea să fie satisfăcută, cererea ei va fi imediat trimisă comitetului revoluţionar de răsboi, către tovarăşul Skilanski, ca să ia toate măsurile necesare».

După 24 ore regimentul bolşevic a fost rechemat din Iasnaia Poliana şi trimis în altă parte. Astăzi se consideră aproape ca sigur, că aceasta a avut o importanţă hotărâtoare pentru păstrarea Iasnaiei Poliana. In jurul Iasnaiei Poliana s'au dat mari lupte şi aceasta în imediata apropiere de Iasnaia Poliana.

Mujicii din Iasnaia Poliana au fost mai târziu despăgubiţi din alte moşìi. Li s'a dat o parte şì din moşia dela Iasnaia Poliana, pe cât aceasta n'a dăunat întregului. In sât s'a început o intensă activitate de luminare, s'au făcut şcoale, se clădeşte un spital şi s'a ajutat ţăranilor să-şi facă o cooperativă.

Moşia dela Iasnaia Poliana nu împiedecă azi deloc pe ţărani, şi de aceea colaborează bucuros cu societatea «Iasnaia Poliana», care conduce proprietatea împreună cu cea mai tânără fiică alui Tolstoi, Alexandra Lvovna. Venitul economic al moşiei se întrebuinţează exclusiv pentru menţinerea pioasă a casei lui Tolstoi şi a tuturor locurilor unde a trăit marele gânditor, şi pentru completarea muzeului Tolstoi din Iasnaia Poliana.

Avizul de pe uşa unei biserici din Anglia cuprinde următoarele: «Biserica e deschisă toată ziua. Ii vedem bucuros şi pe tâlhari, însă le atragem atenţiunea ca nici decum să nu-i păsească pragul cu intenţii de a şi exercita meseria, ci să vină să se închine şi să se îndrepte. Dealtfel nici n'au la ce se ostenì pentru furături, căci casetele pentru donaţii în fiecare seară se golesc».

Un câne samarinean. Un medic veterinar din Paris vindecase pe un câne care îşi rupsese piciorul. In semn de mulţumită, cânele venea din când pe la medicul care-l scăpase de nă-

trebue să arăţi că, la urma urmei, războiul este un ghieşeft rău pentru ori cine, atât pentru învingători, cât şi pentru învinşi, atât pentru neutrali, cât şi pentru beligeranţi, că eventualele câştiguri ale puterii sânt iluzorice şi problematice, deoarece puterea evocă putere.

«Trebue să arăţi că abolirea greşelilor şi ale nedreptăţilor se poate ajunge mai uşor şi mai sigur cu mijloace paşnice, numai să ai pacienţă ca să aştepţi şi să iai hotărârea de a primi aplicarea comună; să arăţi că înarmările sânt o încercare de a persevera în vechile obişnuinţe ale apăsării, ale cuceririi, ale imperialismului; că ele menţin neîncrederea şi gelozia şi ura; că cheltuielile uriaşe, care le pricinuiesc, înghit o foarte respectabilă parte a averii poporului, în detrimentul operelor ajutorului social, ale îngrijirii, ale binelui public şi progresului; că succesiva micşorare este cu putinţă pe măsură ce progresează organizaţia internaţională şi pe măsură ce se creiază pentru ea o putere colectivă, care va putea fi în stare, în caz de nevoie, să impună cu puterea respectul în faţa legii comune; că taina fericirii poporului zace în aplicarea poruncii creştine: să nu faci semănului tău aceea ce nu vrei să-ţi facă semănul ţie».

Sir Dickinson, care a fost şi pe la noi, a declarat: «Acesta este răspunsul meu la întrebarea: Cum pot ajuta bisericile desarmării mondiale? — Să declare, că creştinismul pretinde primirea necondiţionată a metoadelor pacifice pentru aplanarea tuturor diferenţelor internaţionale. Declaraţia să fie clară, generală şi fără reservă».

Foamete în Basarabia

In consiliul de miniştri ce s'a ţinut Joi, dl Inculeţ, ministrul sănătăţii, întors de curând din Basarabia, a făcut un tablou al situaţiei din judeţele înfometate: Ismail, Tighina, Cahul şi Cetatea-Albă.

De trei ani în aceste judeţe n'a căzut o picătură de ploaie şi n'a crescut un fir de earbă. Situaţia este disperată. Lumea moare de foame în adevăratul înţeles al cuvântului. Ţăranii spun că i a ajuns o pedeapsă divină şi zac într'o demoralizare îngrijitoare.

Consiliul de miniştri, impresionat de cele auzite, a hotărât să se ia cât mai în grabă măsuri de îndreptare. Dnii Inculeţ, Cipăianu şi Franasovici au fost însărcinaţi să lucreze în permanenţă pentru a găsi măsurile cele mai bune de ajutorare.

Se vor intensifica lucrările la împietruirea şoselelor pentru a se da de lucru sătenilor. Se vor lua seminţe şi porumb dela casa de gaj a Băncii naţionale şi se vor împărţi sătenilor.

Se vor forma şi comitete locale, cari să organizeze colecte publice. Echipe ale «Crucii roşii» vor fi trimise să organizeze asistenţa medicală şi de hrană pentru copii.

INFORMAŢIUNI

Ordin. Se anunţă că ministrul de interne, în înţelegere cu cel dela instrucţiune, a dat prefecturilor de judeţe ordinul următor: Vă rugăm să binevoiţi a lua măsurile cuvenite, ca comitetele şcolare *să achite bisericilor* chiriile restante pentru localurile parohiale ocupate de şcoalele primare statificate.

Spre lămurire. In Braşov, anul acesta a început să apară «Glasul Vremii» (redactor fiind un oarecare: Ion Podea) cu pretenţii de «revistă socială şi economică», — pentru lămurirea (?) poporului român, — care în realitate însă se ocupă cu abaterea lui dela calea cea bună a vieţii religioase. Deaceea să nu fie confundată cu ziarul asociaţiei generale a clerului ort. român din România, care poartă acelaş nume «Glasul Vremii» şi care trebue sprijinit de preoţi.

Sub ecte de conferenţe pastorale. S'au discutat în conferenţele, din toamna aceasta, ale clerului din judeţul Dorohoi, întrunit în 3 Octomvrie, următoarele subiecte: 1. Cum ar putea preotul român să se introducă în mod efectiv în şcoala primară pentru a preda învăţământul religios la copii, ear prin întruniri şi şezători culturale de Dumineci şi sărbători mari să dea o educaţie religioasă-morală cât mai îngrijită poporului din parohia lui, ferindu-l de a cădea probă patimilor şi ereziilor: 2. Prin legea exproprierii pământul s'a dat ţărănimii, fărămiţându se marea proprietate; se cuvine şi e în folosul ţării şi al ţăranului român, ca pământul să fie cât mai bine lucrat, ca să producă rod mult şi de bună calitate; şi cine este chemat să înveţe şi să dea pildă ţăranului ca holdele lui, ca şi grădina cu pomi, să fie lucrate după regulele agricole şi de pomologie? De sigur că preotul.

Profesorii scoşi la pensie vor putea funcţiona încă un an. Ministerul instrucţiei face cunoscut că profesorii, profesoarele, maeştrii şi maestrele care au fost scoase la pensie, vor putea funcţiona încă un an, aceasta numai cu aprobarea ministerului de instrucţie şi a consiliului permanent.

Invăţământul religiei în şcoale secundare. Reducându-se, prin noua lege a învăţământului secundar, numarul claselor la şapte în loc de opt, s'a ivit trebuinţa de o nouă distribuire a materiilor pentru clase şi cu privire la studiul religiunii. In dieceza greco-catolică dela Gherla, şi probabil şi în celelalte dieceze ale mitropoliei Blajului, s'a stabilit ca religiunea să se propună, pentru tinerimea greco-catolică din licee şi şcoale normale, după următorul plan:

Clasa I Mica biblie a V. T.
„ II „ „ „ N. T.
„ III Catehism,
„ IV Istoria bisericească,
„ V Dogmatica creştină,
„ VI Morala creştină,
„ VII Apologetica.

La noi, şi la alţii. Miniştrii Franţei nu primesc dela stat automobile, ci îşi plătesc drumul ca orce muritor de rând. La noi nu există prefect, ba nici slujbaşi mai mărunţi, fără ca statul să nu le pună la dispoziţie câte un automobil.

Zeci de mii. Anglia avea înainte de războiu 55 mii de predicatori ambulanţi. Un predicator englez, Whitefield, a spus 18 mii de predici în 30 de ani. Altul, Wesley, în 50 de ani, a predicat de 40 mii de ori şi a pregătit singur 300 de predicatori.

Cântece «patriotice», ascunse printre cărţile de rugăciuni, s'au trimis dela Budapesta iredentistă cu prilejul congresului uniunii romano-catolice dela Carăi. Unul din versurile «patrioţilor» cari se pregătesc să năvălească spre Ardeal şi alte locuri, spune: «*Majd futni fognak a csehek, oláhok és rácok*» (şi vor fugi — din faţa viteţilor dela Peşta — cehii, valahii şi sârbii)...

Din «raiul» bolşevic se vesteşte earăş rău. Din pricina secetei, locuitorii nu mai găsesc de mâncare. Plata muncitorilor scade zilnic. Cam un milion şi jumătate de lucrători din fabrici nu mai află lucru.

Prea mulţi cu diplome. Numărul persoanelor cu diplome universitare a crescut în Germania, Ungaria şi Austria atât de mult, încât nu mai pot fi aplicaţi în posturile pentru care s'au pregătit şi au cheltuit. In capitala ungurească numeroşi oameni de aceştia au intrat în slujba tramvaielor, sau ca portari la hoteluri.

Ştiri scurte. Liga naţiunilor a făcut socoteală, cam cât cheltuesc ţările, pe an, pentru înarmare, şi a găsit suma, — îngrozitor de respectabilă, — *cinci sute miliarde* de lei! Ear sovietele ruseşti, împreună cu ungurii şi cu alţii, urmează a se înarma..

— Tot mai îndrăzneţ lucrează ziarul iredentist ardelean *Brassói Lapok*, despre care s'a scris că primeşte remuneraţii dela Budapesta. Acum se anunţă, că şi-a înfiinţat în capitala ungurească o redacţie specială, care i va furniza zilnic ştiri horthiste.

— Delegaţia română, compusă din dna Alexandrina Cantacuzino, dnii Beldie, Pilat şi Riegler, a sosit la Praga pentru a participa la congresul «Uniunilor intelectuale». Delegaţia a luat parte la lucrările diferitelor secţiuni. In şedinţa de Joi dna Alexandrina Cantacuzino a luat cuvântul la desbaterea despre «Elementele civilizaţiei moderne». Cuvântarea a făcut o puternică impresie.

Corespondenţa. Dela poştă: In interesul publicului, se aduce la cunoştinţă că: nu se expediază mai departe, toată corespondenţa internă care nu are destinaţia scrisă românește şi nu este francată complet adecă: 2·25 carte poştală simplă, 3·25 ilustrată, 4·— scrisoare loco, 5·25 scrisoare în alte oraşe din România pentru 20 grame, ear pentru cele mai grele câte 2 lei de fiecare 20 grame în plus. — Cărţi de vizită se taxează cu 1 leu şi se admit numai 3 cuvinte sau litere scrise cu mâna, altfel cade în rebut. Nu se expediază asemenea nici corespondenţa externă care nu e complet francată adecă pentru Austria, Ungaria, Cehoslovacia, Polonia, carte poştală: 4·50, scrisoarea 7·50, ear toate celelalte ţări: carta poştală 6 lei şi scrisoarea: 10 lei. Pentru străinătate timbrele de asistenţă nu sânt valabile la francare.

---

caz. Mare fu mirarea medicului, când într'o zi cânele vindecat veni la el cu un alt câne, acesta cu un picior rupt. Medicul-veterinar i-a legat şi acestuia piciorul şi l-a îngrijit. Bătând din coadă, cânele sănătos se uită par'că cu milă la tovarăşul lui bolnav, cum îi spală şi îl leagă medicul-veterinar. Cânele a dovedit o minte aproape ca a unui om.

Expoziţia credinţelor deşarte s'a deschis de curând la Budapesta, în Ungaria. Ca pildă de ce se vede în această expoziţie, arătăm că acolo se arată credinţele poporului cu privire la sare. Aşa crede, în unele părţi, că dacă pui sare în calea copilului, îi pregăteşti calea spre viaţă lungă. Unii cred că epilepsia se vindecă, dacă se pune haina copilului bolnav într'un loc de încrucişare a drumurilor, căci se zice că diavolul vine şi ia haina, şi cu ea duce şi boala copilului. Toate credinţele aceste deşarte sânt arătate în pilde.

Nr. 384/1928 (141) 2—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Nădăştia-superioară** cu filiala Hăşdat din protopopiatul Hunedoara.

Veniturile parohiale:

a) 3 jug. 1316 st. sesiune parohială;

b) 15 litri grâu şi 15 litri porumb dela fiecare fum;

c) Stola obişnuită;

d) Salarul dela stat.

Cererile de consurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 12 Septemvrie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană
protopop.

MINISTERUL JUSTIŢIEI

Comisiunea de naturalizări

Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea şi pierderea naţionalităţii române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre ştiinţa acelora cari ar voi să facă vre o întâmpinare, potrivit dispoziţiunilor art. 23 din zisa lege: Dos. No. 61|1926.

Domnule Ministru,

Subsemnatul Iosif Scherbaum comerciant în Sibiu, de naţionalitate cehoslovac, născut în anul 1869 la 15 Decemvrie de religie romano-catolic, stabilit în România din anul 1890, am onoare a vă ruga să binevoiţi a-mi acorda naturalizarea mea ca cetăţean român.

Pentru susţinerea cererii, vă prezint următoarele documente:

1. Certificat de aparţinere şi de naştere.
2. Certificat de bună purtare al poliţiei.
3. Certificat al parchetului tribunalului Sibiu.
4. Certificat dela judecătoria de ocol Sibiu.
5. Atestat de moralitate.
6. Certificat oficial din partea autorităţii Ind. I. Inst.
7. Extras familiar.
8. Extras din registrul stării civile pentru căsătoriţi.
9. In fine declaraţia de renunţarea mea la orice altă cetăţenie, legalizată din partea notarului public.

Vă rog a mi elibera un certificat despre primirea acestei rugări spre a mă putea legitima înaintea forului competent.

Cu distinsă stimă,

(143) 1—1 **Iosif Scherbaum**
Sibiu, Piaţa Prinţul Carol 23.

A apărut:

Povăţuitorul Creştinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Nr. 3755 port. 1928 (142) 1—1

Publicaţiune de licitaţiune

Subsemnatul portărel pe lângă Tribunalul Sibiu prin aceasta publică, că în baza deciziunii Trib. Sibiu Nr. 6 663/926 şi Nr. G. II. 14927/1928 a judecătorie mixte Sibiu în favorul reclamantului Creditul Funciar reprez. prin advocatul Dr. Gh. Măcelar contra Expl. de păduri Baia mică Bianchi Rona mică Bucureşti, repr. prin adv. Dr. I. Mafteiu Sibiu, pentru încassarea creanţei de 400.000 Lei şi accesorii se fixează termen de licitaţie pe 25 Octomvrie 1928 ora 3 d. m., la faţa locului în Sibiu str. Ţiglarilor Nr. 18, unde se vor vinde prin licitaţiune publică judiciară, 1 montant de şosin, 1 arbore principal, 2 căruţe de trunchiu şi 4 cuşinete în valoare de 4500 Lei. In caz de nevoie şi sub preţul de astimare.

Pretenziunea care e de încassat face 400.000 Lei capital, dobânzile cu 12% socotind din 1 Oct. resp. 1 Dec. 1927, iar spesele până acum staverite de 12.039 Lei 25 bani.

Intrucât mobilele cari ajung la licitaţie ar fi fost execvate şi de alţii şi aceştia şi-ar fi câştigat dreptul de acoperire, licitaţia prezentă este ordonată şi în favorul acestora în sensul art. LX.: 1881. § 120.

Sibiu, la 28 Septemvrie 1928.

Dr. Bacu, portărel.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericeşti

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note şi aranjate de

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 100, plus spesele poştate Lei 15.

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoştinţă, că în bună înţelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eşit din firma **Schieb & Kauntz.** Numitul domn a preluat singur această intreprindere şi o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onosre la cunoştinţă, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eşit din firma **Schieb & Kauntz**, turnătorie de clopote şi că de-acum voi conduce această intreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

(88) 15—

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1929

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

Despre colinde (Naşterea lui Hristos, sărbătoarea copilăriei, reînvierea colindelor, Pomul de crăciun). — *Mănăstiri ortodoxe în Ardeal:* (De-alungul Carpaţilor de sud, curtea dela Viena, distrugerea mănăstirilor ş. a.). — *Ion I. C. Brătianu şi Biserica lui Horia.* — La biserică (versuri). — *Ştiri şi fapte:* (De anul nou, «Hristos şi Natura», Legea cultelor, Actul dela 1700, Societatea ortodoxă a femeilor, Adunarea eparhială, Vizitaţii canonice, Religia şi şcoala, Cruce la Călugăreni, Jubileu de 50 de ani, Monument preoţilor, Cursuri la mănăstirea Neamţului, Schitul dela Păltiniş — cu frumoase ilustraţii, — Pace vouă, Regele Mihai I la şcoală, Mănăstirea Brâncoveanu ş. a.). — *Cântecul mamei, Psalm*, (versuri). — *La Bobotează*, amintiri dela şcoală. — *Respectaţi mamele:* Dumineca lor, zece porunci. — *Cu răbdare şi dragoste.* — Ce dorim satelor. — *In alergare după avere.* — *Hărnicia unei preotese*, întru a da primul ajutor. — *Cununa de spini a Mântuitorului.* — *Sfânt locaş în refacere:* Mănăstirea dela Cioara. — *Presa bisericească.* — *Nevinovaţii.* — *Biblia*, cum se grăeşte despre biblie. — *Cum are să fie părintele protopop.* — *Umblaţi ca fii ai luminii.* — Dacă bei şi eară bei. — Cetatea morţilor. — *Fel de fel:* 1. Ce poate sfânta cruce; 2. Fără podoabe lumeşti; 3. Monument vânzătorului; 4. Biserica şi alcoolismul; 5. Ceice cred în Isus Hristos? 6. Numai o minută. — *Glume*, ş. a.

Chipuri: Regele Mihai I în ziua de 10 Mai. — Schitul dela Păltiniş. — Sanatorul de acolo. — Dela sfinţirea schitului şi inaugurarea sanatorului. —

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite şi mărfuri, ş. a.

Calendarul s'a tipărit cu *Şematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 75 Lei

Plus porto postal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

3 Octomvrie 1928 Nr. 73

...afful R...

Organ național-bisericesc

Corespondențele
...adreseze Redacției Telegraful Român ...ada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-francate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

(Of.)

Onor. «Asociațiunea»

Sibiu

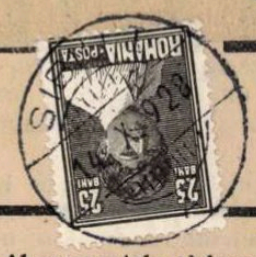

...ismul și ortodoxia

...todoxia ca îndreptar spiritual

...știința uma- ...eîncetat, ome- ...a o grandioasă ...ectivă, înzestrată ...ele specifice ale ...ilității, este așijderea ... uriaș, alcătuit din ...atâtea picături izvorâte ...ritele crepături ale scoar- ...mântului, — ce tinde spre ...ă și are la un loc o anu- ...poziție. Decât există nenu- ...e piedeci care se opun să- ...albiei, insule mari și mici ...trepun tulburătoare, dar cu ... In scurgerea infinită a uni- ...ului, din adâncimi omenești ...bucnesc tot atâtea dificultăți sub aspectul problemelor, care tulbură cursul vieții umane. Ele sânt însă, sub raport științific, tot atât de necesare ca și calmele și viguroasele trăiri, armonice și pe deplin solidare. Există în decursul istoriei epoci organice și epoci critice. Epocile organice cunosc o singură albie — în care se scurg toate valurile vremii lor. Ele sânt unitare, omogene, — în toate manifestările lor.[1] Au deci, un stil specific. Există în schimb altele cu crize din belșug, care toate reprezintă un fel de a gândi și simți, deci, și de a creia și manifesta. Fără îndoială, aceste epoci, numite *critice*, nu vor cunoaște decât doar tendința de a-și lămuri mai bine rostul și de a creia mai apoi stilul unitar care le lipsește.

In articolele mele precedente, pe marginea unei discuții, — am expus o serie de probleme, care decurg din înseși necesitățile spirituale ale vremii noastre. Am schițat caracterul critic al epocii noastre, — căutând un îndreptar, pe care l-am găsit în îmbrățișarea tradiționalismului, asupra căruia urmează să stăruim puțin de data aceasta, căci în articolele precedente am urmărit numai interesul treptat pe care l-a stârnit această atitudine, începând cu apoteoza concepțiilor materialiste ale veacului precedent. Ar fi fără îndoială interesant să se întreprindă odată un istoric al tradiționalismului ca principiu filosofic fățiș profesat și analizat sub acest raport. Căci fără îndoială există o fundamentală deosebire între o simțire netăgăduită a unei vremi, și între aceași simțire deja teoretizată. Ca să rămânem în miezul temei noastre, am avea însuși exemplul tradiției. Ea a existat întotdeauna. Dar n'a fost întotdeauna analizată, despicată filozofic. Filozofia este întocmai așa o expresie a timpului ca și arta și mărturiile sociale. Dar pe câtă vreme arta și viața socială se plămădește adese inconștient și irațional, — filozofia niciodată. Ea este o strajă neadormită a ori cărei epoci. Atunci deci, când revelăm aspectul plin de interes pe care l-ar prezinta o cercetare a genezei *teoriei tradiționalismului*, — ne gândim, evident, la nașterea acestei preocupări intelectuale, și nici decum la străvechea simțire ancestrală care mereu a îndrumat faptele omenirii. Și în treacăt să fie amintit, toată această preocupare este rezultatul istorismului purces din predominarea științelor biologice asupra celorlalte discipline din veacul precedent, — caracter prin excelență materialist. Azi însă, istorismul dimpreună cu spiritul tradiționalist sânt îndeobște în slujba spiritualismului mai adesea teist, deși sânt rezultatul unor stăruințe ateiste. Astfel de cazuri în aparențe ilogice se întâmplă des în istorie, e deajuns să amintim avântul extraordinar pe care l-au luat științele tehnice în Germania eternilor romantici, — și tendința spre clasicism a meridionalilor prin excelență exuberanți și expansivi, — veșnic înflăcărați, — ca să se vază cât de puțin angajează această origine întreg rostul, să zicem metafizic — al tradiționalismului. *V. Ianca.*

[1] Distincția aceasta am asimilat-o din cursul de *Estetică generală* a dlui T. Vianu asupra operei de artă, ținut la Facultatea de Filozofie din București.

Pelerinajiile...

Sântem în miez de toamnă, când harnicii plugari au terminat aproape cu lucrul greu de economia câmpului.

Drept mulțumită bunului Dumnezeu, pentru scopul avut în cele agonisite cu trudă și sudoare, credincioșii sfintei noastre biserici, bărbați, femei și tineret, au plecat, la închinare, în cântări și rugăciuni, spre sfintele mănăstiri. Adevărat că vitregia vremurilor ne-a despoiat de vechile locașe de închinare; — dar nici o putere în lume nu a fost în stare să ne poată lua ceea ce am avut mai scump: credința strămoșească.

Această credință, astăzi ca și'n trecut, strălucește ca aur curat. O dovedesc aceasta chiar și «uniții» noștri, cari deși supuși bisericii apusene, țin cu sfințenie la ritul ortodox. Românii ungurizați, trecuți la biserica reformată, țin în ruptul capului la sărbătorile și datinile noastre ortodoxe; chiar pocăiții, cu toată rigoarea ce o au, nu se pot reținea în adunările lor și afară de adunări, să nu-și facă sfânta cruce și să rostească rugăciuni de ale noastre, în închinările lor; ear poporul, răzimat de toiagul pelerin,

FOIȘOARA

Lacrămi...

De Horia Petra-Petrescu.

Republica cehoslovacă serbează 10 ani de existență în 28 Octomvrie 1928.

Cum să nu ne bucurăm și noi de bucuria cehilor și a slovacilor, câtăvreme în restriște împreună am mâncat pâinea amară a pribegiei și împreună am luptat, ca să sfărâmăm urgisitele lanțuri austro-ungare!

Sibiul, Brașovul, Orăștia și multe alte orășele de ale noastre ar putea povesti, de ar avea grai, despre cehii trimiși la noi, în decursul războiului, iar Praga și Brno despre românii, comandați acolo, ca — vezi Doamne! — în caz de primejdie, să apere Austro-Ungaria! Cum s'a răsbunat miopia conducătorilor austro-ungari, cari credeau că cu puterea pumnului poți să stăvilești pornirea popoarelor înviate spre un naționalism îndreptățit!

Multe și prețioase articole și volume se vor scrie — din prilejul jubileului acestuia. Incă înainte cu câțiva ani au apărat în limba cehă, dar și în traducere engleză, franceză, germană, și până și într'o ediție pentru orbi, memoriile președintelui Masaryk: «*In răsboiul mondial*», o carte, care ar trebui să fie o biblie a bărbaților de stat din toate țările.

Mâna dreaptă a lui Masaryk, dl Ed. Beneș, a tipărit lunile trecute memoriile sale: «*Răscoala națiunilor*». Alt conducător al cehilor, Fr. Soukup, a tipărit săptămânile trecute istoricul luptelor de eliberare.

Toți trei bărbații aceștia de stat scriu cu multă simpatie despre poporul românesc, amintind colaborarea din străinătate (Rusia, America, Franța) și colaborarea în zilele decizive ale revoluției din Praga: 3—18—20 Octomvrie, când și regimentele, în cari erau românii în majoritate, au contribuit ca transiția să meargă atât de neted.

Intre multele articole ce se scriu din prilejul jubileului va fi, de sigur, prețios articolul apărut în marea revistă franceză «*Revue des deux mondes*», una din cele mai de seamă publicații europene, la care colaborează tot ce are Franța mai de seamă. In numărul recent, pe 1 Octomvrie a. c., au apărut amintirile primului reprezentant diplomatic al Franței în Praga, capitala Cehoslovaciei, al dl F. Clément-Simon. E o prețioasă contribuție a ministrului francez, o dare de seamă conștiențioasă, cum a întovărășit pe Masaryk din Paris până la Praga. «*Invierea unui popor*» e intitulat articolul, plin de observații juste și de vioiciune. — Cei ce au luat parte la primirea triumfală a președintelui Masaryk pot să adeverească cumcă cele relatate nu sunt hiperbole, că delirul populației cehe, care se vedea, în sfârșit, eliberată, era de o grandoare epică, vrednică de a fi descrisă de un istoric de talia lui Taine sau Carlyle.

Locul nu-mi permite să adast mai mult asupra scenelor neuitate petrecute în Praga-capitală, nici nu vreau să înșir amănunte semnificative ca acesta: președintele Masaryk, ajuns în gara Wilson și văzând trăsura de gală, a Habsburgilor, cu 4 cai albi înaintași, trăsura, care-l aștepta, a refuzat resolut ideia de a se lăsa sărbătorit cu fastul spaniol și a preferit un automobil mai puțin pompos — ci mă opresc la o scenă, care, chiar așa, descrisă, nu se uită.

Reprezentantului Franței i se oferă dela granița Cehoslovaciei un vagon special, plin de flori și de tricoloruri cehoslovace și franceze — e emoționat până la lacrimi, auzind la

în penitenţa curată, îşi îndreaptă paşii chiar şi către porţile mănăstirilor străine de credinţa lui.

Am aflat spre uimirea mea, şi spre indignarea mea şi a tuturor românilor de bine, cum în pelerinajiile recente preoţi români, greco-catolici, conduceau grupuri de pelerini ortodocşi, la mănăstirile ungureşti papiste.

Am văzut la întrunirile sectanţilor, cu ocazia botezului lor, cum predicatori unguri şi jidovi predică credincioşilor noştri despre mântuirea sufletului...

Dar astfel de anomalii nu se pot tolera. Nu putem suferi, ca români şi străini să ademenească şi azi pe cei naivi. Este păcat strigător la cer, să tolerăm această situaţie nenaturală. Ingăduinţa trebue să aibă oarecare margini.

In schimb, dorim reînfiinţarea vechilor schituri de rugă: la Sibişel, Chei, Peştera şi în alte locuri unde am avut asemenea locuri de închinare.

Poporul român în sufletul său creştin, numai la acest izvor de mângăiere găseşte adevărată alinare. Dacă acest izvor, vrăjmaşii în mod volnic l-au abătut la moara lor, astăzi este timpul să îndreptăm lucrurile, fără întârziere. Pr. *Vasile Păşcău.*

Parastas. *Se împlinesc, în anul acesta, o sută de ani dela naşterea şi 30 de ani dela moartea Arhiepiscopului şi Mitropolitului nostru MIRON ROMANUL. Din acest prilej se va celebra un parastas în catedrala Mitropoliei, în Sibiu, Sâmbătă, în 13 Octomvrie a. c., la ora 11 a. m. Cuvânt ocazional va rosti la acest parastas păr. consilier mitropolitan Dr. Vasile Bologa.*

Hirotonire. In sfânta noastră biserică catedrală va fi hirotonit întru arhiereu vicarul arhiepiscopesc, I P. C. Sa arhimandritul **Vasile,** Duminecă, în 14 Octomvrie 1928 Actul hirotoniri va fi celebrat de I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae,* cu împreuna conlucrare a PP. SS. LL. Episcopul Roman al Orăzii, Grigorie al Aradului şi a Arhiereului Andrei Crişanul.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Inaugurarea liceului „A. V

O caldă şi senină zi de toamnă a favorizat solemnitatea inaugurării liceului «Aurel Vlaicu» dela Orăştie.

In 9 Octomvrie au fost primiţi şi salutaţi în oraş: dl ministru al instrucţiunii Dr. C. Angelescu, dl Gh. Tătărescu subsecretar de stat la interne, mai mulţi domni senatori şi deputaţi, şi alţi intelectuali.

La ora zece şi jumătate a sosit I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, însoţit de secretarul consistorial Nistor şi diaconul Dinu. In întâmpinarea I. P. Sf. au ieşit dnii miniştri veniţi la inaugurare, profesorii, toată preoţimea oraşului şi şcolile.

După ce corul a cântat «Pre stăpânul şi arhiereul nostru Doamne mulţi ani păzeşte», dl Aron Demian, directorul liceului, a ţinut o cuvântare.

Lumea întreagă, — a spus dsa, — caută să-şi reorganizeze şi să-şi echilibreze viaţa spirituală, după ce a dat fiasco cu materialismul. Cultura devine azi misionară, descinde în gloate, pentru a le ridica la idealul de moralitate şi spiritualitate, a lui Isus. Şi în această operă culturală, bisericească va avea şi de acum înainte acelaş rol mare pe care l-a avut în trecut. Cultura neamului nostru a avut un caracter pur religios începând din secolul al XVI-lea. Pe prestigiul ei s'a rezemat poporul, ea i-a dat cartea şi limba românească şi a luminat cărările neamului. Misiunea culturală a bisericii trebue să se afirme iarăş.

I. P. S. Sa Mitropolitul NICOLAE: Vă mulţumesc pentru frumoasele cuvinte prin care aţi arătat rolul bisericii în trecutul neamului. Trecutul e însă o obligaţie şi pentru viitor, fiindcă trebue să-l imităm şi să-l urmăm, deoarece cultura e rodnică numai când are la bază credinţa şi morala. Aceste două elemente trebue să stea la baza instituţiei ce inaugurăm azi.

Biserica participă la toate bucuriile de azi ale neamului cum în trecut s'a asimilat cu suferinţele şi aspiraţiile lui. Implor pe bunul Dumnezeu să binecuvinteze acest lăcaş al culturii.

In sala de festivităţi a liceului a urmat apoi sfinţirea apei. Serviciul divin l-a săvârşit I. P. S. Sa Mitropolitul, asistat de preoţimea locală. A cântat [illegible] fesorul P[illegible]

Luând [illegible] sfârşirea slujbe[illegible] a spus:

Cultura nu s[illegible] Ea trebue să creas[illegible] suflete şi să fie un [illegible] îngrijit cu devotament.

Munca pentru cultur[illegible] regiuni o va face liceul ce [illegible] numele marelui zburător [illegible] Vlaicu, care simbolizează idea[illegible] spre care se înalţă sufletele tuturor românilor.

Şcoala va corespunde misiunei sale, pentru că îşi primeşte casa ei, care nu putea să aibă un rost mai firesc, decât să fie a românilor, majoritate în regiune pur românească.

Mă simt dator să spun tinerimii să-şi îmbogăţească sufletul cu cunoştinţe clare şi folositoare.

Tineri, să nu uitaţi, ce vă spun azi. Eu cred că două sunt podoabele sufletului tineresc: minte limpede şi inimă curată. Şi acestea să vi le păstraţi cultivându-le cu îngrijire, pentrucă vă aşteaptă o mare misiune faţă de sufletul poporului nostru. Veţi lua o moştenire câştigată cu jertfe şi suferinţe şi pentru a cărei păstrare se cere răspunderea generaţiei de azi şi de mâne.

Vom fi liniştiţi în mormintele noastre numai când vom şti că am lăsat în urma noastră o generaţie conştientă de rostul şi menirea ei.

Odată cu ştiinţa să vă întăriţi şi credinţa moştenită, căci numai cine armonizează credinţa cu ştiinţa găseşte pace şi reazim moral. Şi aceasta a fost caracteristica tuturor savanţilor mari ai lumii.

Dle ministru Angelescu, pentru noi, dvs. reprezentaţi năzuinţele unui neam după lumină şi progres. Pe când alţii se gândesc la odihnă şi plăceri, dvs. vă

[illegible] triotis[illegible] dela ce[illegible] acest loc[illegible] călilor şi sa[illegible] numai din tual şi cultur[illegible] credinţă nu e Un neam, care [illegible] istoria, geografia [illegible] dinţă, va fi stăpâ[illegible]

Asistenţa a viz[illegible] mitoarele elevilor, u[illegible] pernă I. P. S. Sa a pus de rugăciuni.

*

In sala restaurantului «[illegible] vania» s'a dat o masă la care p[illegible] oaspeţi au participat toţi pro[illegible] din oraş, şi toţi preoţii.

După ce I. P. S. S. Mitr. Nic[illegible] deschis seria cuvântărilor, închi[illegible] pentru M. S. Regele Mihai, au v[illegible] dnii: Dr. Solomon, prof. Iacob, [illegible] naitescu senator, prof. Romuşan [illegible] Ionescu, prof. Stanciu, Creţu; a[illegible] spuns dl ministru Angelescu, car[illegible] făcut din nou apel la profesori să ducă mai departe lupta în tranşeele culturii.

La urmă, dl ministru Gh. Tătărescu, a evocat zilele de războiu, şi a făcut apologia acelui erou, care a dat numele liceului inaugurat: Aurel Vlaicu.

*

După amează. I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, dnii miniştri Dr. Angelescu şi Gh. Tătărescu, împreună cu parlamentarii judeţului şi şefii autorităţilor au fost în comuna Bonţinţi, unde au vizitat pe mama şi fratele lui Aurel Vlaicu.

Dela Bonţinţi I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, dl ministru Gh. Tătărescu, parlamentarii şi alţi fruntaşi ai

---

fiecare staţie, cântându se «Marseilleza», pe lângă imnurile naţionale ceh[illegible] şi slovace — dar o scenă îl atinge deosebit.

Regele Italiei Victor Emanuel, auzind că viitorul preşedinte al Republicei cehoslovace, va trece prin Italia, cu tren special, l-a invitat la Battaglia, lângă Padova, în cartierul general al armatei italiene, în nordul Italiei, să poposească şi să-şi vadă legionarii cehi, înrolaţi în armata italiană până atunci.

Masaryk a primit cu bucurie ideia aceasta şi — înainte de a călca pe pământul patriei, — se opreşte să-şi vadă legionarii.

Iată cum descrie dl F. Clément-Simon: «Preşedintele (Masaryk) defilează simplu, în faţa trupelor cehe. N'a pronunţat nici un discurs şi nu s'a auzit nici o aclamaţie. Tinerii soldaţi, cu coşul pieptului bombat, cu capul ridicat, steteau nemişcaţi şi muţi, dar pe mai multe din feţele acestea tinere, pârlite de soare, înnegrite de traiul în liber, am văzut curgând în tăcere lacrămi grele — şi aceasta a fost mai emoţionant decât toate vivat urile lumii»...

Lacrămi grele, de bucurie sufletească!

Lacrămi pe feţele bronzate ale luptătorilor călîţi în lupte!

Lacrămi în faţa «Tăticului Masaryk», care cu creierul a muncit, ca să aducă o viaţă mai meritată neamului său!

Lacrămi, de cari n'are să-ţi fie ruşine, soldat ceh, fiindcă şi-au avut obârşia din vistieria sufletului tău curat.

Şi-mi vine în minte Hans Elges, bunul şi cumintele Hans Elges, din Sibiu, cel care umbla cu căruciorul, anii trecuţi, printre noi. Intr'o zi, el, cel căruia îi degeraseră picioarele în Tisa gheţoasă, în luptă cu bolşevicii, ca soldat român şi care fusese şi pe frontul italian, mi-a arătat o serie întreagă de fotografii în odăiţa sa de dela marginea Sibiului. Ce fotografii oribile!

Erau legionari cehi, fraţi de-ai voştri, cehi, cari lăcrămaţi, văzându-vă preşedintele Republicei voastre, erau legionari cehi, plini de vlagă, de tinereţe, spânzuraţi de crângile pomilor cu fructe sudice, de pe ţărmurul, italian acum, spânzuraţi pentrucă n'au vrut să se supună oblăduirii maştere.

Şi ne-am uitat unul la altul, eu, românul şi el, saxonul luminat, care ştia să stimeze năzuinţele spre libertate şi la alte popoare — noi, cari pricepeam sbuciumul sufletesc al tinerilor spânzuraţi pe litoralul italian şi ne-am întrebat: «Se poate un sacrilegiu mai mare? Să vrei să sugrumi dreptul la viaţă al unor patrioţi, cari ţin să trăiască şi ei ca fiii unui neam!»

Şi lămâii din fotografie par'că ne împrumutau câţiva stropi de amărăciune în colţul gurilor noastre... «... am văzut curgând în tăcere lacrămi grele!»

Cum vor fi fremătat de fericire fiii acestei patrii noi! Cum le va fi bătut inima în coşul pieptului! Cum vor fi auzit, oricât timpana urechii le va fi svâcnit, să li se spargă, cum vor fi auzit respicat glasul conştiinţii, care le spunea: de-acum poţi fi fericit — l-ai văzut pe preşedintele statului tău liber!

Lacrămi curate, lacrămi vrednice de a brăzda feţe bătute de furtunile vieţii, lacrămi sfinte...

Şi legionarii aceştia s'au întors acasă, în patria lor şi s'au apucat de lucru. Când li se pune în cale o discuţie chilometrică nefolositoare — ei îşi aduc aminte de lacrămile din Italia şi lucrează. Pe buzele lor maore surâsul de batjocură. Veninul, care ar putea fi împroşcat în seamănul ceh sau slovac, se preface într'o dojană

județului, au fost în comuna Vinerea, unde odihnește marele filantrop român Ion Mihu.

La mormânt, I. P. S. Sa a oficiat slujbă religioasă, la care a fost de față o mare mulțime de țărani.

In câteva alese cuvinte, I. P. S. Sa a evocat figura lui Ion Mihu.

Din Bucovina

— **Jubileul soc. academice „Junimea“** —

La 25 Octomvrie se țin la Cernăuți serbările jubiliare ale soc. acad. «Junimea», care cincizeci de ani a purtat aprinsă facla luminei și a culturii pe pământul bucovinean.

Serbările se țin sub patronajul membrilor onorifici ai societății, I. P. S. Sa Patriarhul Miron, înalt Regent, I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan, Mitropolit al Ardealului, dna Agata Bârsescu, Tudor Tudor, director, I. P. S. Sa Nectarie Cotlarciuc, Mitropolit al Bucovinei, A. C. Cuza, parohul Ambrosie Gribovici, Olga Grigorcea, Al. Hormuzachi, Eudoxie Hormuzachi, N. Iorga, dna Ema Krismanec, Const. Isopescu-Grecu profesor universitar, Eusebie Mandicevscki profesor, P. S. S. Filaret Musta arhiereu vicar al Caransebeșului, I. Nistor ministrul lucrărilor publice, Gr. Pantazi viceconsul, P. C. S. Ortizie Popescu, arhimandrit, P. G. S. Clementie Popescu, arhimandrit, dna Elena Popovici născ. Logothetti, Eusebie Popovici profesor, At. Pridie avocat, M. Sadoveanu, Sextil Pușcariu profesor universitar.

Programul jubileului este următorul: Joi 25 Octomvrie, ora 21, se ține convenirea socială și se primesc noii membri, în sala Casei germane;

Vineri, 26 Octomvrie, ora 10 dimineața: recepția la rectorul universității; ora 11, parastas la catedrală; ora 12 sfințirea căminului «Junimea» strada Mitr. Silvestru 6, și desvelirea bustului lui Dimitrie Onciul, ora 12, banchet; ora 20·30, ședința festivă în sala Teatrului național.

Sâmbătă, 27 Octomvrie, ora 10 jum., pelerinaj la cimitirul Horecea; ora 21 «balul jubilar».

Congresul general al preoților ortodocși din România, interzis la Chișinău, se va ține la București în aceleași zile, *de 23 și 24 Octomvrie, și cu aceeași programă*: învățământul religios în școale și salarizarea clerului. Organizațiile clerului din mitropolia noastră vor căuta să-și trimită delegații cuveniți.

Biserică

în Miercurea Ciucului

Din județul Ciuc primim:

Lucrarea de desbinare și desnaționalizare, întreprinsă de Habsburgi și de unguri, în Ardealul desrobit astăzi, a avut succes în «secuime», cu deosebire în județul Ciuc a cărui izolare geografică și etnică față de massele românești a favorizat mult pe dușmanii noștri. Astfel, în județul acesta, se găsesc sate întregi care și-au pierdut graiul și legea strămoșească. Abea acum, după zece ani, începe sfioasă să se manifeste și să se exprime — în ungurește! — o conștiință națională românească.

— «Și noi sântem români!» îți spun cu înfiorare în glas, dar ungurește, îndurerați că și-au pierdut graiul lor adevărat. «Nu știm românește, adaogă ei, dar copiii noștri învață de acum la școala românească».

De altfel nu numai o bună parte din populația județului Ciuc este românească maghiarizată, ci aproape toate numirile de munți, dealuri și văi; nu mai vorbim de numele de familie ale celor înstrăinați de neamul lor. In privința aceasta ungurii nu au reușit decât să schimonosească toate aceste nume, împrumutându-le, din ortografia și fonetica lor, tot ce-au găsit mai specific maghiar.

Prin politica de exterminare a naționalităților, dar mai ales a românilor ardeleni, ungurii șovini au desăvârșit în «secuime» opera de destrămare a fraților noștri, începută de Habsburgi prin infiltrațiunile romano-catolice, după introducerea unei părți din românii ardeleni în anticamera papei dela Roma. După o agonie care a avut și părțile ei bune, au venit loviturile brutale ale maghiarismului.

De unde în județul Ciuc înainte cu 70—80 de ani se coresponda oficial și în limba română mai ales în chestiunile culturale, după cum se constată din documentele aflate în arhivele autorităților locale, în 1918 n'am mai găsit români în statisticele maghiare de acolo; azi încă nu există o singură biserică românească.

Instrumentul dumnezeesc care a fost și este pentru noi biserica în lupta de apărare și conservare a ființei și dreptului nostru românesc dispărut cel dintâi acolo, se reface abea acum.

Se pare că am uitat rolul covârșitor pe care l-a avut biserica cu deosebire în Ardeal, dacă am putut întârzia atâta vreme reînălțarea sfintei noastre cruci ortodoxe în centrul «secuesc», unde se constată cu uimire trezirea unei populații românești din tr'o letargie seculară.

S'au găsit, din fericire, oameni larg înțelegători și cu inimă generoasă cari au luat nu numai inițiativă demnă de laudă, lăsând altora greul întreprinderii, dar au și realizat mijloacele necesare înălțării primei biserici românești în acel județ, la Miercurea Ciucului.

Dl St. D. Spătaru, a adunat primul fond de 800 mii lei și a asigurat terenul și casa parohială. Dl Alexandru Dumitrescu a sporit acel prim fond cu suma considerabilă de trei milioane lei, ear preotul I. Bărbat, secondat de dnii: I. Cristea, N. Boboc, Manițiu și ceilalți membri ai consiliului parohial, a stimulat toate bunele intențiuni și a administrat cu chibzuială, astfel că biserica se construește.

Această primă biserică românească din Ciuc e închipuită după modelul bisericilor noastre din sec. XVI, modernizat ca expresie și de-o compoziție simplă ca plan, dar în stil mare. Arhitectul și constructorul ei este premiatul I de zilele trecute la concursul palatului cultural al Dobrogei, dl Ion Ant. Popescu, diplomat de guvernul francez. Frumoasele eforturi, pline de succes, au avut în plus norocul să poată duce până la sfârșit o asemenea operă sub cele mai bune auspicii.

Prima biserică românească din Ciuc va fi un mijloc mai mult, prin care o regiune ca aceea să devină ceeace e drept să fie, un punct luminos în opera de consolidare a României întregite.

INFORMAȚIUNI

Congres. Sâmbătă s'a deschis la Oradea al șaselea congres al «Uniunii orașelor din România», congres la care au asistat peste 100 de participanți, delegați ai diferitelor orașe, din toate unghiurile țării. Din partea municipiului Bucureștilor a venit dl Dr. I. Costinescu, primarul capitalei. La ora 10 dimineața participanții la congres s'au adunat la sala de ședințe a primăriei municipiului Oradea. — Dl Costinescu, prezidând congresul, a declarat ședința deschisă, dând cuvântul P. S. S. episcopului Roman Ciorogariu, care a zis: In numele bisericii ortodoxe române vă salut cu învățătura divină de pe vremea când Domnul umbla pe pământ, și vă zic: «Pace vouă»! Căci cine mai vorbește astăzi de război, e om care și-a pierdut simțul omenesc; V'ați adunat la această consfătuire, în scopul de a face ca atât orașele noui cât și cele vechi să reprezinte întregul suflet al țării. Caracterul românesc să fie în orce oraș, un focar de ordine socială, de civilizație și de muncă constructivă. Să mi fie îngăduit, cu acest prilej, să vă cer un loc de frunte pentru biserică și școală, în opera aceasta edilitară a dv. Lăsați loc în sufletul dv. și pentru instituțiile bisericești și culturale care sânt menite a forma sufletele viitoarelor generații. — Președintele, dl Costinescu, răspunde: P. S. S. episcopul Roman Ciorogariu, ne-a rugat să ne ocupăm și de biserică, — putem răspunde că în această direcție ne-am ocupat și ne ocupăm, cum e cazul la București, de exemplu: De unde mai înainte bisericile erau goale, acum sânt populate de credincioși.

Lui Eminescu. Iașul, oraș al minunatelor inspirații ale marelui nostru gânditor și poet, Mihai Eminescu, s'a învrednicit a-l eterniza în bronz, prin inițiativa Ateneului popular Păcurari. In decurs de aproape trei ani, prin diferite serbări și liste de subscripții, s'au adunat circa un milion lei. Statuia e în curs de execuție, având înălțimea de opt metri și jumătate, iar costul întregei lucrări se ridică la un milion jumătate. Comitetul face apel călduros, la toți admiratorii marelui poet, să contribue la desăvârșirea operei începute. Sumele se vor adresa la Ateneul popular Păcurari, Iași, pentru monumentul lui Eminescu.

Din America. Credincioșii din Warren O au ales de preot pe păr. *Ilie Pop* din Cleveland, cu aproape unanimitate de voturi. Păr. Pop e așteptat, în noul post, cu multă dragoste și nădejdi de mai bine. Parohia din Cleveland și a ales de preot pe păr. *Truța* din Gary Ind.

ȘTIRI LOCALE

Convocare. Membrii «Reuniunii culturale naționale a meseriașilor români din Sibiu» sânt rugați a participa la o consfătuire Duminecă în 14 Octomvrie a. c. la ora 4 d. a. în localul Reuniunii. *Comitetul.*

CARȚI ȘI REVISTE

Contribuțiune la istoria bisericească din Ardeal, de *Matei Voileanu*, prot., asesor consistorial. Sibiu, 1928, Tip. Arhidiecezană. — Un volum de 184 pagini.

Pe muntele Solaro, din golful de Neapole, nuvele de *Nica Borgovanu*, tip. Antonescu, București, 1928. Un vol. de 134 p. Prețul 100 lei. De vânzare la Librăria arhidiecezană, Sibiu.

Poșta redacției

Bernadea. Faceți arătare neapărat la Mitropolia din Blaj, și trebue să vi se facă dreptate. Prin publicitate lucrul se înveninează și mai rău.

Nr. 380/928. (145) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante de clasa a III-a **Cherghes** cu filia **Popești**, și **Cârjiți** cu filia **Breteliu** din protopopiatul Deva, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. **Cherghes** cu filia Popești, cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat, sesiune parohială 7 jug. arător, câte o măsură (à 20 litre) grâu dela fiecare familie; casă parohială și stola usitată.

2. **Cârjiți** cu filia Breteliu, cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat sesiune parohială 3 jug. arător, câte o măsură (à 20 litre) cucuruz sfărâmat de fiecare familie și stola usitată.

Concurenții își vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis și se vor prezenta în parohii spre a face cunoștință cu poporul.

Deva, la 8 Octomvrie 1928.

Oficiul protopopesc ort. rom. al tractului Deva, în înțelegere cu consiliile parohiale.

Nicolae Duma
adm. protopopesc.

---

mai domoală, cu timpul într'un apel spre colaborare. Creierul lor n'are timp să născocească sudalmele cele mai proaspăt-puturoase, fiindcă ideia de a *reconstrui* este mai puternică decât ori ce. E vorba să se dureze ceva trainic, ca «Tăticul Masaryk» să surâdă satisfăcut și acum, trecând în revistă generală lucrul capului și mâinilor legionarilor culturali!

Și lacrămile vărsate atunci par'că sunt adunate, ca într'un potir sfânt și par'că strălucesc ca misticul Graal, dându-le tărie să persevereze pe cărarea apucată.

Cu astfel de lacrămi pe obraz, cu astfel de bătăi ale inimii — toate țăriile iadului nu se pot războ, căci lacrămile acestea au tăria-țăriilor.

Ce mici, ce pitici, ce ridicol de mirmidone îți apar luptele după averi, după posturi, după favoruri trecătoare, în fața ideii exprimate de aceste lacrămi!

«... am văzut curgând în tăcere lacrămi grele!...»

Nu vă silește *ceva* să vă ridicați pe coturn și să scandați, într'o cadență solemnă, de par'că ar fi din Homer sau din Virgil:

«Văzut-am cum curgeau la lacrămi grele...»?

Din astfel de lacrămi se *poate* înfiripa ideea nobilă, ideea sfântă a existenții unui stat cu drepturi în concertul european...

Calendar pe 1929. A apărut, cu ales și bogat material, cum se poate vedea din anunțul de pe pagina a patra a ziarului nostru, *Calendarul Banatul Creștin* (vechiul calendar arhidiecezan). Cartea merită să fie citită și răspândită, în cercuri largi, atât în orașe, cât și în sate, spre binele obștesc. A se cere dela Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Nr. 384/1928 (141) 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Nădăştia-superioară** cu filiala Hăşdat din protopopiatul Hunedoara.

Veniturile parohiale:

a) 3 jug. 1316 st. sesiune parohială;

b) 15 litri grâu şi 15 litri porumb dela fiecare fum;

c) Stola obişnuită;

d) Salarul dela stat.

Cererile de consurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 12 Septemvrie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană
protopop.

Se caută pentru toate localităţile **persoane**

ca conducători de filiale. Cunoştinţe speciale, depozit şi capital rulant nu sunt necesare. Venit lunar cca 200 dolari

NOVELTY COMPANY
Valkenburg (Olanda)

(144) 1—3

Nr. 3118 port. 1928. (146) 1—1

Publicaţiune de licitaţiune

Subsemnatul portărel pe lângă Tribunalul Sibiu prin aceasta publică, că în baza deciziunii Nr. 7732/928 şi Nr. G. II. 1576/928 a judecătoriei rurale a Nocrichiului în favorul reclamantului Banca Centrală sucursala Sibiu, reprez. prin advocatul Dr. Gh. Măcelar contra..., pentru încassarea creanţei de 10,000 lei şi accesorii, se fixează termen de licitaţie pe *9 Noemvrie 1928*, la ora 9 a. m., la faţa locului în Ţichindeal sub Nr. 25, 117, 111, unde se vor vinde prin licitaţiune publică judiciară 1 pompă de fântână cu troacă de lemn, 6 grinzi de stejar, 1 stânjin de lemne de stejar, 30 bucăţi lemne de stejar, 1 teleagă, 1 cumpănă de prăvălie, 2 porci, cartofi, 1 stânjin de peatră, mobile şi alte obiecte de casă, 1 masă de lucru, 2 coşare pentru porumb, 1 şopru şi alte obiecte în valoare de 29,900 lei. In caz de nevoie şi sub preţul de estimare.

Pretenziunea care e de incasat face 10,000 lei capital, dobânzile cu 12% socotind din 10 Februarie 1928, iar spesele până acum staverite de 3314 lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitaţie ar fi fost execvate şi de alţii şi aceştia şi-ar fi câştigat dreptul de acoperire, licitaţia prezentă este ordonată şi în favorul acestora în senzul art. LX: 1881, § 120.

Sibiu, la 4 Octomvrie 1928.

Dr. Baku, portărel.

A apărut:

Povăţuitorul Creştinului ort.

de Pr. Ioan Stefan Popescu

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1929

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

Despre colinde (Naşterea lui Hristos, sărbătoarea copilăriei, reînvierea colindelor, Pomul de crăciun). — *Mănăstiri ortodoxe în Ardeal:* (De-alungul Carpaţilor de sud, curtea dela Viena, distrugerea mănăstirilor ş. a.). — *Ion I. C. Brătianu şi Biserica lui Horia.* — La biserică (versuri). — *Ştiri şi fapte:* (De anul nou, «Hristos şi Natura», Legea cultelor, Actul dela 1700, Societatea ortodoxă a femeilor, Adunarea eparhială, Vizitaţii canonice, Religia şi şcoala, Cruce la Călugăreni, Jubileu de 50 de ani, Monument preoţilor, Cursuri la mănăstirea Neamţului, Schitul dela Păltiniş — cu frumoase ilustraţii, — Pace vouă, Regele Mihai I la şcoală, Mănăstirea Brâncoveanu ş. a.). — *Cântecul mamei, Psalm*, (versuri). — *La Bobotează*, amintiri dela şcoală. — *Respectaţi mamele:* Dumineca lor, zece porunci. — *Cu răbdare şi dragoste.* — Ce dorim satelor. — *In alergare după avere.* — *Hărnicia unei preotese*, întru a da primul ajutor. — *Cununa de spini a Mântuitorului.* — *Sfânt locaş în refacere:* Mănăstirea dela Cioara. — *Presa bisericească.* — *Nevinovaţii.* — *Biblia*, cum se grăeşte despre biblie. — *Cum are să fie părintele protopop.* — *Umblaţi ca fii ai luminii.* — Dacă bei şi eară bei. — Cetatea morţilor. — *Fel de fel:* 1. Ce poate sfânta cruce; 2. Fără podoabe lumeşti; 3. Monument vânzătorului; 4. Biserica şi alcoolismul; 5. Ceice cred în Isus Hristos? 6. Numai o minută. — *Glume*, ş. a.

Chipuri: Regele Mihai I în ziua de 10 Mai. — Schitul dela Păltiniş. — Sanatorul de acolo. — Dela sfinţirea schitului şi inaugurarea sanatorului. —

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite şi mărfuri, ş. a.

Calendarul s'a tipărit cu *Şematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 75 Lei

Plus porto postal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoştinţă, că în bună înţelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eşit din firma **Schieb & Kauntz**. Numitul domn a preluat singur această intreprindere şi o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onoare la cunoştinţă, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eşit din firma **Schieb & Kauntz**, turnătorie de clopote şi că de-acum voi conduce această intreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

(88) 15—

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ legate şi broşate ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 17 Octomvrie 1928 Nr. 74

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Onor. «Asociațiunea» (Of.)
Sibiu

HIROTONIREA

întru Arhiereu a Vicarului Dr. VASILE STAN

Cu deosebit fast și deosebită solemnitate s'a îndeplinit Dumineca trecută, în ziua Cuvioasei Paraschiva, hirotonirea întru Arhiereu a Vicarului sfintei noastre mitropolii *Dr. Vasile Stan* prin I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, cu conlucrarea PP. SS. LL. ierarhilor *Roman* al Orăzii mari, *Grigorie* al Aradului și a P. S. Sale Arhiereului *Andrei Crișanul.*

Actul săvârșit este un act sărbătoresc și stăm încă sub impresiunea frumoaselor și covârșitoarelor ceremonii, începciate cu sfințirea noului Arhiereu.

Acest act izvorește din credință, și credința tare și neclintită este peatra cea din capul unghiului, temelia pururea veșnică a sfintei noastre biserici. Nu înțelepciune lumească a condus și conduce destinele ei, ci «Darul cel dumnezeesc, care toate le poate» și care minuni a săvârșit pe pământ în decursul veacurilor.

Darul cel dumnezeesc al Arhieriei îl definește sfântul Ioan Chrisostom în interpretarea epistolei a II-a a sfântului Apostol Pavel către Timotei: «Ca darul puterii, ca darul iubirii și darul stăpânirii de sine».

Ne închinăm înaintea acestui sfânt dar, pentrucă într'ânsul ne punem toată nădejdea vieții și desvoltării ulterioare a sfintei noastre biserici.

Acest dar este puterea de sus, care după făgăduința Domnului, veșnic lucrează prin biserica sa și prin ierarhie la realizarea împărăției lui Dumnezeu pe pământ prin propagarea și activitatea doctrinei evanghelice.

Prin acest dar s'a realizat în biserica noastră progresul care-l vedem azi, și acest dar a fost pârghia conducătoare în toate actele însemnate ale noastre. Și pentru viitor într'ânsul ne punem toată nădejdea vieții și a desvoltării ulterioare a sfintei noastre biserici, — pentru că Domnul Hristos, care a întemeiat biserica sa, acest izvor veșnic de mântuire al neamului omenesc, veșnic petrece și lucrează în sânul bisericii prin Duhul Său cel sfânt, cu care a investit pe apostolii săi și pe urmașii lor legali, pe episcopi.

Toată darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus este.

De aceea felicităm pe noul Arhiereu care Dumineca trecută a primit acest dar sfânt, rugând pe Dumnezeu să-i dăruiască ani mulți fericiți «Drept îndreptând cuvântul adevărului».

In cele următoare dăm loc raportului despre

Actul hirotoniriI

Sâmbătă seara în 13 l. c. la ora 4 s'au început ceremoniile religioase prescrise la hirotonirea de arhiereu, pentru hirotonirea noului arhiereu a I. P. C. Sale arhimandritului *Vasile.*

Serviciul s'a început cu vecernia în biserica catedrală la care a luat parte pe lângă I. P. S Sa Mitropolitul nostru **Nicolae** PP. SS. LL. *Roman*, episcopul Orăzii Mari, *Grigorie* episcopul Aradului și arhiereul *Andrei.*

Au servit preoții: Dr. Vasile Bologa, Trandafir Scorobeț, Dr. Aurel Crăciunescu, Emilian Cioran, Dr. Andrei Gâlea și Dr. Crigorie Cristescu și diaconii Ioan Dinu și Ioan Circov.

După mărirea dela stihoavnă s'a rostit ectenie și pentru noul candidat Vasile.

Diaconul Ioan Dinu s'a prezentat în față candidatului și după ce l a cădit de trei ori, îl conduce înaintea ușilor împărătești și îi comunică:

I. P. Sfințitul și Inalt preavrednicul nostru Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae, numindu-Vă vicar al sfintei Mitropolii a Ardealului, Sfântul Sinod al sfintei noastre biserici autocefale române în ședința sa dela 30 Mai 1928, a aprobat sfințirea întru arhiereu a P. C. Voastre, iar Majestatea Sa binecredinciosul nostru Rege Mihaiu I, prin Inaltul decret N. 2053/1928, a binevoit a Vă confirma arhiereu vicar de mitropolit al sf. Mitropolii a Ardealului, Bănatului, Crișanei și Maramurășului, cu titlu de Rășinari.

Drept care I. P. Sfințitul Mitropolit al Ardealului Dr. Nicolae Bălan cu PP. SS. LL. Roman, Grigorie și Andrei, vestind I. P. C. Tale aceasta, îți face chemarea la înalta treaptă a arhieriei.

I. P. C. Sa arhimandritul Vasile răspunde:

Domnul este tăria mea și ajutorul meu.

Drept aceea mă plec și mă cuceresc înaintea hotărârii I. P. Sfințitului meu stăpân Nicolae și înaintea hotărârii Sf. Sinod al bisericii noastre autocefale române, precum și înaintea decretului Prea Inalt al Majestății Sale binecredinciosului nostru Rege Mihaiu I, prin care m'am învrednicit a fi întărit de arhiereu-vicar al sf. Mitropolii a Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramurășului și așa primesc vestea aceasta și răspund cu multă smerenie și frică de Dumnezeu acestei arhierești și părintești chemări și primesc cu supunere și bucurie sfânta și greaua sarcină a arhieriei, și făgăduesc sărbătorește că voi păzi și învăța cu toată inima și puterea mea cuvântul Domnului și voiu lăuda numele lui că a aceluia este lauda, mărirea și puterea în vecii vecilor, Amin.

După acest răspuns și promisiune, candidatul merge și ocupă locul cu ceilalți arhierei la masa pusă în fața de către miazănoapte a iconostasului, înconjurată de 5 fotolii, și pe cari erau așezate o sticlă cu vin roșu, 5 pahare și prescuri. S'au rostit apoi obișnuitele polichroane pentru Majestatea Sa Regele Mihai I, pentru patriarhie, pentru preasfințitul Sinod al bisericii autocefale române, pentru I. P. S. Sa Mitropolitul **Nicolae,** pentru episcopii *Roman, Grigorie* și arhiereul *Andrei* și pentru candidatul de arhiereu Vasile, pentru tot clerul, pentru dregătoriile militare, civile și pentru popor. Fiecărui polichron cântăreții răspundeau cu «mulți fericiți ani», iar mitropolitul și arhiereii închină în sănătatea celor amintiți în polichron.

După acestea a urmat vecernia mare după tipicul Rusaliilor, împreună cu litia celebrată de P. C. Sa arhimandritul Vasile și privegherea.

Serviciul divin s'a terminat la ora 7 și jumătate seara.

Duminecă în 14 Octomvrie în decursul sfintei liturghii s'a îndeplinit apoi adevăratul act al *hirotonirii candidatului întru arhiereu.*

La ora 9 preoțimea celebrantă îmbrăcată în ornate în frunte cu candidatul Vasile și corul Academiei noastre teologice în sunetul clopotelor, au ieșit în procesiune din catedrală și au mers la reședința mitropolitană spre a conduce ierarhii la biserică.

Arhiereii îmbrăcați în ornate strălucitoare venind în catedrală se postează înaintea altarului, luând loc pe fotelurile din mijlocul bisericii. Pe cel din mijloc I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae, având de-adreapta pe PP. SS. episcopi Roman și Grigorie iar la stânga pe P. S. arhiereu Andrei. Inaintea lor este întins un covor pe care este brodat chipul vulturului.

Din partea protoiereului Dr. Gh Ciuhandu și a diaconului Ioan Dinu este condus candidatul înaintea arhiereilor și după ce diaconul Ioan Dinu zice: «Poruncind poruncește I. P. S. stăpâne!» Protopresbiterul Dr. Gh. Ciuhandu îl prezintă arhiereilor cu cuvintele: «Cu umilință se prezintă I. P. S. Tale spre hirotonire iubitul de Dumnezeu Preacinstitul arhimandrit Vasile, numit și întărit arhiereu al sfintei Mitropolii a Ardealului, și se pune I. P. S. Tale spre grațioasă dispoziție.

Mitropolitul *Nicolae* întreabă:

De ce ai venit și ce ceri?

Candidatul răspunde:

Am venit și cer hirotonia darului celui preasfânt arhieresc, fiind ales pentru aceasta de Sfântul Sinod al sfintei noastre biserici autocefale ortodoxe române, și întărit de prealuminatul și binecredinciosul nostru Domn, Mihai I, regele românilor.

I. P. S. Sa Mitropolitul: Arată-ne nouă cum crezi?

Candidatul rostește simbolul credinții, după care I. P. S. Sa Mitropolitul îl binecuvintează de 3 ori zicând:

«Darul lui Dumnezeu, Tatăl și al Domnului nostru Isus Hristos și al Duhului Sfânt să fie cu tine».

Candidatul e condus până ce ajunge să stea pe mijlocul vulturului și-l prezintă din nou la ceeace P. S. Sa episcopul Roman îl agrăește cu următoarele:

«Arată-ne nouă mai pe larg cum crezi despre întruparea Fiului și cuvântului lui Dumnezeu?»

Candidatul rostește partea referitoare din simbolul credinții, complectală cu esența dogmei despre cele trei ipostasuri ale sfintei Treimi și respingerea eresurilor lui Arie, Macedonie și Nestoriu.

P. S. Sa episcopul Grigorie îl întreabă: Spune-ne încă, cum ții despre canoanele Sf. Apostoli și Sf. Părinți?

Ear candidatul răspunde cu declarația, prin care-și precizează mărturisirea credinții.

P. S. Sa arhiereul Andrei îl întreabă:

Peste acestea ce mai ai a ne mărturisi?

Candidatul răspunde accentuând doctrina bisericii și își precizează misiunea arhierească declarând, că va urma legile și regulamentele Sfântului Sinod al sfintei biserici autocefale ortodoxe române.

După acestea I. P. S. Sa Mitropolitul și ceilalți ierarhi îl binecuvintează, ei se închină de trei ori arhiereilor și le sărută mâna, ear ei îl sărută pe frunte.

Covorul e dus acum înaintea icoanei Mântuitorului, unde candida-

tul stă până la cântarea «Câţi în Hristos» când e condus în altar spre a fi hirotonit.

Candidatul este condus în jurul prestolului de 3 ori de PP. SS. ierarhi Roman şi Grigorie, apoi îngenunchează înaintea prestolului, punându-i toţi arhiereii omofoarele pe cap. I. P. S. Sa Mitropolitul citeşte rugăciunile prescrise pentru hirotonirea arhiereilor şi-l prezintă apoi credincioşilor de trei ori în uşa împărătească cu cuvintele: «Vrednic este!»

Corul intonează: «Vrednic este».

*

Cu aceasta hirotonia a fost terminată, continuându-se liturghia în decursul căreia noul arhiereu *Vasile* a hirotonit întru presbiter pe diaconul Nicolae Bălăban pentru parohia Ighişul nou, iar I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* a hirotonit întru diacon pe absolventul Academiei noastre teologice Aurel Scutea.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt al catedralei condus de dl prof. T. Popovici.

Spaţioasa catedrală era ticsită de un ales şi numeros public.

După priceasnă toţi ierarhii se aşează în cerc înaintea uşilor împărăteşti cu faţa spre credincioşi.

P. S. Sa Episcopul *Roman* al Orăzii-mari suind amvonul dimpreună cu noul arhiereu *Vasile* predă acestuia cârja într'o vorbire mai lungă şi avântată, pe care o redăm într'un scurt rezumat:

Sunt fericit a Vă preda acest simbol tocmai eu, care cu vârsta mea fac legătura cu trecutul, atât de vitreg al bisericii noastre şi o dau S. Tale, care ai fost crescut în cultul tradiţiei ce-a susţinut biserica noastră de aici dela Sibiu, în vremuri furtunoase. Sfinţia Ta aduci în sinul bisericii noastre, în vârstă destul de tinără, experienţă bogată ca îndrumător al tinerimii din care s'au recrutat învăţătorii şcolii confesionale şi o mare parte a clerului de azi.

Azi îţi împărtăşim cu bucurie darul arhieresc, având să vorbeşti de azi înainte, nu numai oamenilor în lumea aceasta, ci să vorbeşti şi să dai seamă de ei şi în lumea viitoare.

Ai fost crescut în vremurile când singur preotul era conducătorul neamului, deci şi răspunzătorul. S. Ta ai fost la înălţimea chemării.

Azi, deşi trăim în ţara lui Ştefan cel Mare, totuşi misiunea preotului, de-a învăţa şi a sluji lui Dumnezeu, nu este înţeleasă şi apreciată de multă lume.

In aceste vremuri, de prefacere, este o mentalitate nouă, servitorii altarului trebue să zicem cu apostolul Pavel: «Huliţi, mângâem; ca nişte gunoi ne au făcut lumii, tuturora lăpădătură până acum».

Azi însetăm după ideal, noi trebue să ridicăm sufletul deasupra acestei lumi şi să l îndreptăm spre împărăţia ceriurilor, căci numai acolo poate el să trăiască şi să înflorească.

Mântuitorul nostru Isus Hristos, care în toate cuvântările Sale e paşnic, a zis: «n'am venit să aduc pace în lume, ci războiu». Războiu pentru înfrângerea acestei lumi de păcate, pentru întronarea idealului lui Hristos.

Pentru Sfinţia Ta există numai Dumnezeu şi preamărirea Lui de către toţi credincioşii sfintei Sale biserici. Primeşte această cârje, acest simbol, care te obligă a renunţa la viaţa lumii şi a urma lui Hristos.

Cuvântul Prea Sfinţitului dela Oradea cu înfăţişarea-i patriarhală, a făcut adâncă impresie asupra mulţimei de credincioşi.

Reprezentantul înaltului guvern dl *Dr. Moise Ienciu*, inspector general în ministerul cultelor a cetit înaltul decret regal, prin care P. S. Sa Dr. Vasile Stan este confirmat în postul de arhiereu vicar al mitropoliei noastre.

A urmat frumoasa şi temeinica cuvântare a noului arhiereu, care o vom publica în întregime în numărul proxim al ziarului nostru.

*

După terminarea vorbirii P. S. Sale, care a impresionat puternic numerosul auditoriu, Inalţii Prelaţi se întorc cu aceeaş procesiune în sunetul clopotelor şi cântărilor corului seminarial în reşedinţa arhiepiscopească. Noul arhiereu a rămas în catedrală spre a împărţi credincioşilor anaforă.

După aceea a fost condus tot cu procesiune noul arhiereu în reşedinţa mitropolitană.

Recepţiunile

Au urmat apoi în salonul cel mare al reşedinţei mitropolitane, recepţiunile.

A adus mai întâi felicitări noului arhiereu, I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* înconjurat de Prea Sfinţiile Lor, în numele Sf. Sinod al bisericii noastre autocefale şi în numele Sf. Sinod din mitropolia noastră, exprimându-şi bucuria, că aceste înalte corporaţiuni prin întrarea P. S. Sale în mijlocul lor vor primi un vrednic colaborator. Îi doreşte mulţi ani de vrednică conlucrare în via Domnului.

Noul arhiereu răspunde:

Cu adânc respect şi veneraţiune mulţumesc I. P. S. Voastre, iubitul meu arhiepiscop şi mitropolit şi Preasfinţiilor Voastre pentru felicitările ce mi aduceţi din prilejul celui mai important eveniment în viaţa mea.

Toate puterile sufleteşti şi trupeşti ce mi le-a dat bunul Dumnezeu, le voi folosî pentru înălţarea şi preamărirea sfintei noastre biserici, căreia i-am închinat astăzi întreagă viaţa. Iubirea şi atenţiunea cu care mă primiţi în Sfântul Sinod al Mitropoliei ardelene îmi va fi îndemn preţios, ca să răspund chemării mele cu tot devotamentul şi-mi va uşura mult, făcându-mi plăcută, împlinirea juruintelor ce am făcut astăzi în faţa sfântului altar. Închid în suflet ca un talisman scump cuvintele calde de felicitare şi dorinţele frăţeşti ce mi exprimaţi şi răspund lor cu gratitudine şi cu urări sincere pentru prosperarea şi înflorirea sf. Mitropolii a Ardealului.

Dl Dr. Moise Ienciu, inspector general în ministerul cultelor, adresează noului arhiereu, următoarele cuvinte:

Prea Sfinţite, — Sânt fericit că pot să Vă prezint în numele dlui ministru Alexandru Lapedatu şi în numele ministerului cultelor felicitările cele mai sincere la serbarea de azi, însoţindu le de dorinţa ca idealismul profesorului şi altruismul până la jertfirea de sine al misionarului să le îmbinaţi într'o armonie cu înţelepciunea vieţii, ca astfel cu toată vrerea şi puterea să puteţi contribui în mod efectiv la realizarea împărăţiei lui Dumnezeu, care după cuvintele Apostolului Pavel din epistola către Corinteni este pace şi dreptate. Pacea sufletului şi pacea lumii.

Fieştecarele dintre noi nu poate realiza în lumea aceasta largă mai mult bine decât bine are în sufletul său. Iar binele izvoreşte din iubire.

Vă doresc ca iubirea să fie izvorul de inspiraţie şi de energie al vieţii P. S. Voastre ca pe iubire şi pe eterna temelie a dreptăţii să se brodeze toate actele vieţii P. S. Voastre ca astfel prin sfinţenia vieţii să puteţi întăriî prestigiul clerului şi al bisericii şi să puteţi contribuî la consolidarea morală a statului.

In această muncă constructivă veţi putea conta totdeauna pe întreg sprijinul şi pe solicitudinea ministerului nostru.

Să trăiţi întru mulţi ani!

Prea Sfinţia Sa răspunde:

Die Inspector general, — Mulţumindu-vă pentru felicitările ce-mi aduceţi, Vă rog să fiţi interpretul simţemintelor mele de înaltă stimă şi devotament către măritul guvern al ţării şi în special către dl ministru al cultelor şi artelor, pentru bunăvoinţa ce mi-au arătat confirmând cu atâta grabă numirea mea de arhiereu vicar şi pentru atenţiunea ce mi dă astăzi, delegându-Vă pe Dvoastră, să-mi prezentaţi felicitări.

In sufletul meu biserica şi neamul sunt contopite într'o sinteză, astfel când mă rog în biserică pentru Majestatea Sa scumpul nostru Rege Mihai I. şi pentru stăpânirea noastră lumească, când propoveduiesc evanghelia Domnului şi mă străduiesc pentru luminarea creştinilor şi întărirea adevăratei morale creştineşti, sunt convins, că-mi servesc în modul cel mai serios ţara şi neamul. Tot aşa împlinirea datoriilor cetăţeneşti mi se pare o slujbă evlavioasă adusă Creatorului, şi o fac cu aceeaşi pietate.

Vă rog să asiguraţi pe dl ministru al cultelor, că în sufletul meu trăiesc vii tradiţiile mari ale bisericii ortodoxe şi ale neamului nostru, şi mi vor fi izvor de inspiraţie şi energie în munca, la care am fost chemat prin numirea şi confirmarea întru arhiereu vicar al sfintei Mitropolii a Ardealului.

S'a prezentat apoi înaintea P. Sf. Sale membrii consiliului mitropolitan şi arhiepiscopesc conduşi de Seniorul consilierilor părintele protoiereu Mateiu Voileanu.

Prea Cucernicia Sa a rostit:

Biserica noastră ortodoxă română din Ardeal serbează azi praznic îndoit: Cuvioasa Maică Paraschiva, şi ridicarea Preasfinţiei Tale la Inalta treaptă a Arhieriei. In numele Consiliului arhidiecezan şi al consiliului mitropolitan vă felicităm la această înaltă distincţie a bisericii şi totodată Vă exprimăm sentimentele noastre de stimă, iubire şi devotament, cerându-vă dela bunul Dumnezeu depline puteri sufleteşti şi trupeşti pentru preamărirea numelui Domnului. — Să trăiţi Preasfinţite!

Prea Sf. Sa răspunde:

Vă mulţumesc călduros pentru sentimentele de stimă, iubire şi devotament, ce-mi arătaţi la această ocaziune. Ştiu să preţuiesc aceste sentimente, şi mi dau seamă cât de mult valorează în purtarea sarcinii grele a administraţiei bisericeşti. De aceea, când vă rog să-mi păstraţi aceste simţăminte alese şi pe viitor, vă asigur că voiu răspunde lor cu încredere şi cu aceeaşi stimă şi iubire şi astfel în deplină armonie ne vom pune la contribuţie puterile sufleteşti spre soluţionarea variatelor probleme, de cari atârnă binele şi propăşirea eparhiei noastre de Dumnezeu binecuvântate.

S'a prezentat apoi înaintea P. S. Sale, corpul profesoral al Academiei noastre teologice Andreiane, condus de rectorul Nicolae Colan, al Seminarului teologic cu directorul Gh. Maior şi al Şcoalei normale «Andrei Şaguna» cu directorul Eug. Todoran.

Profesorilor, din mijlocul cărora numai de timp scurt a ieşit, P. Sfinţitul le-a răspuns cu cuvinte calde, asigurându-i de sprijinul şi conlucrarea Sa şi pe viitor.

S'a prezentat apoi înaintea P. S. Sale Asociaţiunea pentru cultura şi literatura poporului român, reprezentată prin dl Dr. Gh. Preda, vice-preş. şi secretarul Dr. Horia Petra-Petrescu şi Reuniunea meseriaşilor români, conduşi de preşedintele N. Colan.

Cea mai impozantă deputaţiune a fost a credincioşilor din parohia Sibiu-Cetate condusă de dl Dr. Ilie Beu fruntaş al vieţii noastre publice şi membru în consiliul parohial.

Mulţimea de intelectuali din centrul mitropoliei noastre abia a putut încăpea în spaţiosul salon mitropolitan.

Dl Dr. Beu a adresat următoarele cuvinte:

Prea Sfinţia Voastră, — Venim în numele parohiei din Sibiu-Cetate să Vă felicităm şi să dăm expresiunea bucuriei noastre, că o vrednicie reală a găsit deplină apreciare din partea I. P. S. Sale mitropolitului nostru şi a forurilor superioare bisericeşti şi mirene. Cunoaştem activitatea P. S. Voastre ca profesor, ca director şi ca scriitor pedagogic. Această activitate ne este chezăşie, că şi în noua demnitate Veţi satisface toate aşteptările noastre. In numele parohienilor din Sibiu-Cetate Vă zicem: întru mulţi ani, Preasfinţite.

P. S. Arhiereul Vasile mulţumeşte călduros pentru urările ce-i aduce cel mai de frunte Consiliu parohial nu numai pentrucă este în centrul Mitropoliei, ci mai ales pentrucă întruneşte distinşi bărbaţi intelectuali, în situaţii sociale remarcabile, plin de râvnă şi devotament şi pentru lucrul Domnului. Promite că le va fi un colaborator sincer.

*

La ora 1 după ameazi Prea Sfinţitul arhiereu Dr. Vasile Stan a dat o masă festivă la care au luat parte PP. SS. Ierarhi în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, delegatul ministerial, prefectul judeţului, membrii Consiliului mitropolitan şi arh diecezan şi mai mulţi onoraţiori din localitate.

*

Cu trenul de seara PP. SS. LL. episcopii Roman şi Grigorie şi arhiereul Andrei au părăsit oraşul nostru.

Alianţa saşilor. O parte dintre compatrioţii saşi sânt de părere că nu se mai pot lăsà exploataţi de ceice şi au făcut situaţii, tot mai gândind la privilegii şi favoruri Partidul acesta săsesc, foarte nemulţumit cu actualii conducători ai poporului săsesc, s'a întrunit, Duminecă, în al doilea congres anual, la Şeica mare, în număr — cum raportează adversarii săi sibieni — cam de 130 persoane, din 20 de localităţi. Alianţa, care manifestează oarecare simpatie naţional-ţărănistă, va continua lupta începută împotriva centrului dela Sibiu. Un membru din Sfâmnic al alianţei săseşti a spus în congres, — protestând în acelaş timp, — că a fost taxat de *vânzător* al neamului săsesc, din motivul, că şi a dat copiii la şcoala statului... Autorităţile şcolare ar putea să cerceteze, ca să ştim «cum devine cazul». Numele cetăţeanului «trădător» dela Sfâmnic este *Guni*.

Dela liceul „A. Şaguna"

Bunul nume, care a împodobit trecutul liceului «Andrei Şaguna» din Braşov, face şi astăzi cinste acestui liceu. Ca nouă dovadă serveşte faptul că la examenul de *bacalaureat* din zilele trecute, ţinut în faţa comisiei în acest liceu, din 56 reuşiţi la examen 29 sânt absolvenţi ai liceului «Andrei Şaguna».

Sântem mândri de acest rezultat şi felicităm pe cei ce prin munca lor ţin să perpetueze cinstea de care s'a bucurat acest liceu.

Inaugurarea anului şcolar la liceul «Şaguna» s'a făcut Duminecă, conform creştinescului obicei din trecut.

După terminarea serviciului divin la biserica sf. Nicolae, unde au fost prezenţi elevii liceului împreună cu profesorii lor, a urmat o procesiune la liceu. In sala liceului s'a săvârşit sfinţirea apei şi botezarea celor prezenţi.

Cu acest prilej dl director al liceului, Ion Moşoiu, a ţinut un frumos cuvânt de deschidere, arătând profesorilor şi elevilor munca serioasă ce se depune în acest altar de cultură. A făcut apel către părinţii elevilor demonstrând câtă uşurare pentru profesori izvoreşte din buna educaţie şi îngrijire a copiilor în casa părintească.

A adresat apoi cuvinte de mulţumită şi adio părintelui protopop Dr. Iosif Blaga, care în anul acesta îşi termină activitatea de director al acestui liceu.

Răspunzându-i, păr. Blaga îşi exprimă credinţa tare ce o are în calităţile noului director dl Ion Moşoiu, care este o bună garanţă a viitorului acestui liceu.

*

Din viaţa fostului director, Dr. Iosif Blaga, reţinem următoarele date: A fost ales profesor la liceul «Andrei Şaguna» în 1891, muncind alături de neuitaţii profesori V. Oniţiu, Dr. V. Branişte şi Gh. Pop. Sub conducerea acestor profesori s'a început acum 36 ani o nouă eră la liceul din Braşov, ducând faima liceului din Braşov în toate provinciile locuite de români, devenind una din cele mai căutate şcoale secundare româneşti.

După moartea regretatului director V. Oniţiu în 1915, a fost ales director Dr. I. Blaga, post pe care l'a ocupat până în anul şcolar expirat. In toamna anului 1916, I. Blaga cu 10 profesori a urmat armata română în retragere, stabilindu-se în Moldova, ear mai târziu la Paris, de unde s'a reîntors în 1919 la Braşov pentru a-şi reocupa postul de director.

Acum 2 ani a fost ales protopop al Braşovului, putându şi de acum înainte închina toate puterile binelui şi înflorirei bisericii şi îndeosebi a protopopiatului nostru Braşov.

Alcoolismul

Din datele statistice înaintate celui de al 19-lea congres internaţional antialcoolic

In România avem un număr de 423.919 proprietari de vii, cu o suprafaţă de 236.532 ha. de podgorie; 346523 de proprietari de livezi cu pruni pe o întindere cultivată de 234,532 ha. A suprima viile este imposibil. A suprima ţuica (rachiul) este datorie imperioasă.

Avem, din nefericire peste 40 de mii de căldări de rachiu, (alambicuri); fără suprimarea lor, este imposibilă lupta contra alcoolismului.

Urcarea taxei pe litrul de alcool în 1925 dela 22 la 104 lei a avut ca urmare imediată scăderea consumaţiei dela 54 milioane de litri la 40 milioane în 1926 şi 22 milioane în 1927. Acestei scăderi în consumaţia alcoolului îi corespunde o sporire apreciabilă în consumaţia berei: 67 milioane litri în 1925, 87 milioane în 1926, şi 94 milioane în 1927.

Consumaţia băuturilor alcoolice şi valoarea respectivă în 1926 este colosală: 60 milioane litri rachiu au costat pe consumatori aproape 5 miliarde şi jumătate lei; 25 milioane litri de ţuică — două miliarde lei; 86 milioane litri bere — 1.900.000.000 lei; 267 mil. litri vin aproape 7 miliarde lei! Deci poporul român a băut în 1926, *de 15 miliarde lei!* sau 900 lei de cap de locuitor. Ce nu s'ar fi putut face cu această sumă!

Când ne gândim că în 1926 s'au prefăcut 110 mii vagoane de cereale şi fructe (1.100 000 tone de alimente), în valoare de 27 miliarde lei, în alcool, în otravă, atunci putem şi mai bine vedea situaţia pustietoare.

Dacă vom semnalà că avem 33.108 cârciumi la sate şi 17 219 la oraşe — vom dispera la gândul unei lupte eficace! 50 de mii de guri de iad, 50 de mii de locuri de ispitire, de pervertire!

E drept că aceste guri de iad aduc statului 2 miliarde lei pe an venit; dar cine s'a gândit cât îl costă pe stat nebunii din spitale şi puşcăriaşii din închisori — adecă roadele cele mai grozave ale alcoolismului!? Desigur că cifrele ar îngrozi şi pe cel mai econom dintre vistiernicii ţării!

Propaganda antialcoolică are azi la noi în slujba ei: Societăţile «Trezvia», «Bunii templieri», »Temperanţa», «Sănătatea Socială», şi «Oastea Domnului». Are o seamă de buni conferenţiari şi 140 de broşuri de propagandă. Toate acestea însă nu vor face nimic, până ce producţia spirtoaselor nu va face loc: marmeladei, fructelor şi alimentaţiei sănătoase, în loc de rachiu, vin şi bere.

Din activitatea cercurilor religioase

Preoţimea din ţinuturile secuieşti desvoltă muncă tot mai intensivă, atât în sfera ei de activitate din mijlocul turmei pe care o păstoreşte, cât şi cu prilejurile întrunirilor în cercurile religioase.

Apostolatul îndeplinit de preoţimea din această parte a bisericii noastre ortodoxe, e dublu. Şi graţie conştienţiozităţii ei, apostolatul se face cu mult succes.

Fericit prilej am avut, când în Dumineca din 7 Octomvrie a. c. mi-a fost dat să particip la întrunirea «Cercului religios Vâlcele», ţinută în parohia Arini, protopopiatul Sfântul Gheorghe. Tipul ţăranului român, robust, sănătos, în portul original al strămoşilor, alăturea de ţăranca mândră, cu «feţi frumoşii» lor la olaltă: eată turma cuvântătoare a veteranului şi cucernicului părinte Ioan Bucşa, care prin vârsta şi înfăţişarea i de patriarh al vremurilor o păstoreşte cu demnitate «drept îndreptând cuvântul adevărului».

Serviciul divin, săvârşit în sobor, erà impunător. Corul unison, condus de localnicul înv. dir. Bucşa, ne-a mulţumit pe deplin; mai ales că la acesta participă în mod activ întreaga populaţie, fără deosebire de sex şi etate. Predica păr. Cornelie Mandeal din Hăghig, cu textul luat din sf. evanghelie a zilei, ne atrage atenţia prin conţinutul ei de actualitate, şi prin faptul de a combate lucrul de Dumineca şi sărbători. După aceasta poporul, anunţat pentru participare la conferenţa publică de d. a., se retrage spre căminurile sale cu inima bogată de cucernice impresii.

Conferenţa publică de după amiazi ţinută în şcoală cu subiectul «Apostolatul laic al femeii» de către păr. Ilie Păştina din Vâlcele, într'o asistenţă numeroasă, ne-a edificat şi convins asupra rolului nobil şi util al femeilor române în mijlocul familiei, precum şi prin fapte caritative de toate zilele. Terminată conferenţa, la apelul păr. Păştina, femeile răspund prin contribuţii benevole, punând bază — ele cele dintâi — fondului «Reuniunii femeilor române din Arini». Laudă lor!

După ce păr. Bucşa mulţumeşte membrilor cercului religios pentru osteneala dovedită, şi după ce în cerc intim se mai discută în frăţească dragoste chestiuni privitoare la buna şi înţeleapta gospodărie a ţăranului român pentru vremile noui create, ne despărţim cu dorul revederii, simţind adânc în inimile noastre clipele de înălţare, pe care le-am gustat cărturar şi opincar deopotrivă!

La muncă frătească cu toţii şi opera misionarismului preoţimii va fi încoronată de laurii izbânzii.

Dumnezeu să ne ajute! *Rap.*

INFORMAŢIUNI

Parastas. După cum am amintit în numărul trecut al ziarului nostru, împlinindu-se în anul acesta o sută de ani dela naşterea şi 30 de ani dela răposarea fericitului arhiepiscop şi mitropolit Miron Romanul, Sâmbătă, în 13 Octomvrie a. c., la ora 11 a. m., I. P. S. Sa mitropolitul nostru *Nicolae*, asistat de PP. SS. LL. episcopii Roman şi Grigorie, arhiereul Andrei şi preoţimea catedralei, a celebrat parastas pentru odihna sufletului adormitului în Domnul, arhiepiscopul şi mitropolitul Miron.

Au asistat membrii Consiliului mitropolitan şi arhiepiscopesc, profesorii şi elevii Academiei şi Seminarului teologic, nepoata defunctului, doamna Maria Cosma şi membri familiei Cosma.

Cântările au fost executate de corul Academiei teologice, condus de profesorul C. Popa.

La finea serviciului divin părintele consilier mitropolitan Dr. Vasile Bologa a rostit un impresionant panegeric schiţând în liniamente generale activitatea răposatului şi scoţând în relief distinsele lui calităţi.

Dela catedrală Vicarul Dr. Vasile Stan dimpreună cu consilierii arhiepiscopeşti au mers în cimitirul bisericii din suburbiul Iosefin depunând în numele bisericii, o cunună pe mormânt, iar a doua cunună a fost depusă de familia Cosma.

Şi aicea s'a oficiat un serviciu divin pentru odihna sufletului neuitatului ierarh.

Cursuri de igienă şcolară. In vederea pregătirii medicilor şcolari, înfiinţaţi prin legile nouă ale învăţământului, Institutul de igienă şi sănătate publică din Bucureşti va face sub direcţiunea dlui profesor Dr. Mezincescu un ciclu de cursuri de igienă şcolară. Ciclul din anul acesta va dura 2 luni, dela 22 Octomvrie la 22 Decemvrie, şi va cuprinde cursuri teoretice, clinice şi lucrări de laborator precum şi lucrări practice în şcoale. La cursuri sânt admişi numai doctori în medicină.

Stema Judeţului Sibiu. A apărut, în Monitorul Oficial, decretul, prin care se fixează stemele judeţelor din întreagă ţara, astfel cum au fost întocmite de comisiunea consultativă heraldică, în conformitate cu voinţa defunctului Rege Ferdinand I de a se respecta tradiţia. — Stema judeţului *Sibiu* este fixată astfel: Scut albastru cu un turn de cetate, de argint, cu un cat şi cu poartă arcuită şi zăbrelită, catul are două ferestre pătrate, ear d'asupra turnului se înalţă şase spice de grâu de aur.

Monument. Din iniţiativa dlui Dr. Aurel Cosma, fost ministru al lucrărilor publice, se va ridica la Timişoara un mare monument al unirii naţionale. S'au strâns până astăzi, pentru acest monument, peste 20 milioane lei. La concursul organizat s'au prezentat mai mulţi artişti sculptori.

După 10 ani. Acum câteva zile s'a serbat la Belgrad cu mare solemnitate zece ani dela ruperea frontului dela Salonic şi reintrarea armatelor sârbe în patrie. O delegaţie română a luat parte la serbări în frunte cu dl general Presan. Membrii misiunii s'au arătat viu impresionaţi de spectacolul măreţ de unitate naţională văzut cu ocazia solemnităţii şi au fost foarte mişcaţi de primirea ce li s'a făcut pretutindeni.

Banca advocaţilor. Organizaţia advocaţilor din Budapesta vrea să înfiinţeze o bancă proprie, care să acorde credite advocaţilor în cazuri când îşi înfiinţează biroul de advocatură, sau şi în alte cazuri când simt trebuinţa de credit. Cercurile advocaţiale din capitala ungurească salută cu bucurie proectul înfiinţării noului institut bancar.

ŞTIRI LOCALE

Concertele simfonice populare, bine apreciate şi în anul precedent de publicul sibian, au fost reluate săptămâna trecută. Conduse de probatul dirigent, maestrul A. Novak, se bucură din nou de sprijinul călduros al iubitorilor de muzică bună şi aleasă. Concertele se ţin în sala teatrului, Dumineca d. a. la ora 5. Programe cu 10 15, 20 lei se găsesc Sâmbăta la librăria Krafft Drotleff în Piaţa Regele Ferdinand, şi Dumineca dela ora 4—5 la cassa teatrului.

CARŢI ŞI REVISTE

Picolo, povestiri din viaţa copiilor, de *Constanţa Hodoş*, editura autoarei, strada Frumoasa 35, Bucureşti. Preţul 40 lei. — Volumul bine cunoscutei scriitoare conţine 19 bucăţi de povestiri pline de farmec, cu întâmplări din viaţa copiilor de toate vârstele, începând dela cei mici de 3—4 ani până la copiii de 12 ani. Cartea, ilustrată şi scrisă în chip cât se poate de atrăgător, este menită pe seama celor mici, cu scopul d'a le deştepta în deosebi sentimentele de bunătate şi de creştinească dragoste. Copiii vor simţi mare plăcere cetindu-o.

Tehnica oratoriei, cercetări filosofice, de *Victor Iacob*. «Tip. Săteanului», Sibiu. — O broşură de 55 pagini. Preţul? — Autorul voeşte să pună la îndemâna cititorului un mic tratat despre fundamentalele principii ale retoricei. Cartea se găseşte de vânzare la: dl Victor Iacob, profesor la liceul «A. Vlaicu» în Orăştie, judeţul Hunedoara.

Calendar pe 1929. A apărut, cu ales şi bogat material, cum se poate vedea din anunţul de pe pagina a patra a ziarului nostru, *Calendarul Banului Ceştin* (vechiul calendar arhidiecezan). Cartea merită să fie citită şi răspândită, în cercuri largi, atât în oraşe, cât şi în sate, spre binele obştesc. A se cere dela Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Nr. 230/928 (148) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiilor **Băreşti** cu filia S.-Măria Orlea, **Sălaşul de sus** şi **Silvaşul de sus** cu filia Lingina din protopopiatul Haţeg, se publică concurs repetit cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. **Băreşti** cu filia S.-Mărie Orlea, cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiune parohială în materă 11 jug., în filie 5 jug., fânaţ şi arător, adău (bir) câte 2 măs. porumb (à 30 litre) nesfârmit, dela fiecare casă; casă parohială şi stola uzitată.

2. **Sălaşul de sus**, cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, 12 jug. sesiune parohială (fânaţ); câte 2 măs. porumb nesfârmit (à 30 litre) şi câte jumătate zi de lucru dela 140 familii; casă parohială cu supraedificate în stare foarte bună, şi stolele.

3. **Silvaşul de sus** cu filia Lingina, cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat; sesiune parohială în materă 8¼ jug. arător şi 16 jug. pădure, în filie 3 jug. fânaţ; adău (bir) din materă 16 măs. porumb (à 30 litre) sfârmit, din filie câte 5 lei dela 78 familii; câte 1 zi de lucru dela 39 familii din filie; casă parohială în stare slabă, şi stolele uzitate.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis şi se vor prezenta în parohii spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Haţeg, 7 Octomvrie 1928.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Haţegului în înţelegere cu consiliile parohiale.

Dr. C. Popescu
protopop.

Nr. 380/928. (145) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante de clasa a III-a **Cherghеş** cu filia **Popeşti**, şi **Cârjiţi** cu filia **Breteliu** din protopopiatul Deva, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. **Cherghеş** cu filia Popeşti, cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiune parohială 7 jug. arător, câte o măsură (à 20 litre) grâu dela fiecare familie; casă parohială şi stola usitată.

2. **Cârjiţi** cu filia Breteliu, cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiune parohială 3 jug. arător, câte o măsură (à 20 litre) cucuruz sfărâmat de fiecare familie şi stola usitată.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis şi se vor prezenta în parohii spre a face cunoştinţă cu poporul.

Deva, la 8 Octomvrie 1928.

Oficiul protopopesc ort. rom. al tractului Deva, în înţelegere cu consiliile parohiale.

Nicolae Duma
adm. protopopesc.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoştinţă, că în bună înţelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eşit din firma **Schieb & Kauntz**. Numitul domn a preluat singur această întreprindere şi o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onoare la cunoştinţă, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eşit din firma **Schieb & Kauntz**, turnătorie de clopote şi că de-acum voi conduce această întreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

(88) 16—

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu **preţuri moderate**

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1929

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

Despre colinde (Naşterea lui Hristos, sărbătoarea copilăriei, reînvierea colindelor, Pomul de crăciun). — *Mănăstiri ortodoxe în Ardeal:* (De-alungul Carpaţilor de sud, curtea dela Viena, distrugerea mănăstirilor ş. a.). — *Ion I. C. Brătianu şi Biserica lui Horia.* — La biserică (versuri). — *Ştiri şi fapte:* (De anul nou, «Hristos şi Natura», Legea cultelor, Actul dela 1700, Societatea ortodoxă a femeilor, Adunarea eparhială, Vizitaţii canonice, Religia şi şcoala, Cruce la Călugăreni, Jubileu de 50 de ani, Monument preoţilor, Cursuri la mănăstirea Neamţului, Schitul dela Păltiniş — cu frumoase ilustraţii, — Pace vouă, Regele Mihai I la şcoală, Mănăstirea Brâncoveanu ş. a.). — *Cântecul mamei, Psalm*, (versuri). — *La Bobotează*, amintiri dela şcoală. — *Respectaţi mamele:* Dumineca lor, zece porunci. — *Cu răbdare şi dragoste.* — Ce dorim satelor. — *In alergare după avere.* — *Hârnicia unei preotese*, întru a da primul ajutor. — *Cununa de spini a Mântuitorului.* — *Sfânt locaş în refacere:* Mănăstirea dela Cioara. — *Presa bisericească.* — *Nevinovaţii.* — *Biblia*, cum se grăeşte despre biblie. — *Cum are să fie părintele protopop.* — *Umblaţi ca fii ai luminii.* — Dacă bei şi eară bei. — Cetatea morţilor. — *Fel de fel:* 1. Ce poate sfânta cruce; 2. Fără podoabe lumeşti; 3. Monument vânzătorului; 4. Biserica şi alcoolismul; 5. Ceice cred în Isus Hristos? 6. Numai o minută. — *Glume*, ş. a.

Chipuri: Regele Mihai I în ziua de 10 Mai. — Schitul dela Păltiniş. — Sanatorul de acolo. — Dela sfinţirea schitului şi inaugurarea sanatorului. —

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite şi mărfuri, ş. a.

Calendarul s'a tipărit cu *Şematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 75 Lei

Plus porto postal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 20 Octomvrie 1928 Nr. 75

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

(Of.)

Onor. «Asociațiunea»

Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Cuvântarea

arhimandritului Dr. VASILE STAN, la hirotonirea întru arhiereu, Sibiu, 14 Octomvrie, 1928.

In numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh.

Doamne, poruncește-mi să vin la Tine. (Matei, 14, 28.)

Inalt Preasfințite Părinte, Preasfinților Părinți, Iubiți creștini și frați!

In capitolul 14 v. 22—33 a sfintei evanghelii a lui Matei, din care am scos textul citat, este descrisă o scenă, în care tot creștinul trebue să vadă un surprinzător simbol, cum omenirea cuprinsă de «grijile veacului», învăluită de valurile și sbuciumul vieții pământești, dorește să se apropie de dumnezeire.

Isus, — după ce săturase în mod miraculos la cinci mii de bărbați cu cinci pâni și doi pești, — «sili pe ucenici să între în corabie și să treacă, înaintea lui, pe țărmul celalalt, până ce el va da drumul mulțimilor. Iar dând drumul mulțimilor, s'a suit în munte, în singurătate, ca să se roage. Și în faptul serii era acolo singur.

In vremea aceasta, corabia era *în mijlocul mării, muncindu-se de valuri*, căci vântul era împotrivă.

Iar la a patra strajă din noapte, *venì la ei Isus, umblând pe mare.* Văzându-l *umblând pe mare*, ucenicii se spăimântară zicând, că e nălucă, și de frică au strigat. Dar El le-a vorbit îndată, zicându-le: *Îndrăzniți, eu sânt; nu vă temeți.*

Atunci Petru, răspunzând, a zis: Doamne, dacă ești tu, *poruncește să vin la tine, pe apă.* El i-a zis: vino. Iar Petru pogorându-se din corabie, *a mers pe valuri* și a venit către Isus. Dar *când văzu vijelia se temu și începând să se cufunde în mare*, strigă, zicând: *Doamne, scapă-mă!*

Iar Isus *întinzându-i mâna* grabnic, îl apucă și-i zise: *Puțin credinciosule, pentruce te-ai îndoit?*

Și suindu-se ei în corabie, *s'a potolit* furtuna. Iar cei din corabie *l s'au închinat*, zicând: *Cu adevărat Tu ești fiul lui Dumnezeu!*»

Această scenă impresionantă am văzut-o zugrăvită în biserica din comuna mea natală, fără multă pretenție de artă, dar captivant prin sinceritatea expresiunii.

Marea e învolburată. Vifor cumplit. Valuri enorme. Corabia, o biată jucărie în dantul elementelor deslănțuite, abia se mai ține la suprafață. Învățăceii, cu groaza pe față, sunt ocupați, unii la cârmă, alții la lopeți, iar alții la vântrele, făcând sforțări să se salveze. — La o distanță dela corabie un singur punct, unde marea e liniștită. Acolo e *Mântuitorul*, umblă pe deasupra apelor, luminându-le cu o lumină blândă, ce I învălue întreagă ființa divină. Ap. Petru e afară din corabie. Scufundat pe jumătate, întinde desperat mâni rugătoare către Isus: *Doamne scapă-mă!* Pe fața lui Isus, care-i întinde mâna să-l susțină, se vede o blândă mustrare: *Puțin credinciosule, pentruce te-ai îndoit?*

Scena aceasta mi-a legat privirile când eram copil, admirând cu candoarea copilăriei neștiutoare *puterea* Domnului celui ce se purta pe deasupra apelor. M'a ținut în fața ei mai târziu, când, după absențe mai lungi, mă înapoiam dela studii ca tinăr cu multe iluzii, cu pretenții de om cu carte, punându mi-se ca un grav semn de întrebare în fața vieții. M'a aruncat în profunde meditații, privindu-o ca bărbat întrat în vârtejul vieții, când învăluit, legănat, ori muncit de valurile ei, îmi flutura pe dinaintea ochilor sufletului viziunea, că *numai unde este Hristos Mântuitorul, este liniște și siguranță.*

Mie mi se pare, că în evenimentul descris de sf. evanghelist atât de plastic, cu atâta impresionantă spontaneitate, Mântuitorul nostru, în nepătrunsa sa înțelepciune dumnezeiască, anume a voit să ne dea nouă, oamenilor, un exemplu material, cât de fără folos, cât de neputincios este, în contactul cu natura dinafară și cu natura noastră intimă, sbuciumul năzuințelor noastre lumești, când nu sunt spiritualizate de divinitate.

Viața noastră, agitată de instincte inferioare; biciuită de pofte, de patimi și pasiuni; învăluită de îndoeli, de ispite și nevoi, nu este oare o reală mare înfurtunată? In valurile ei neodihnite nu ne simțim oare pe noi, fiecare, inotând desperat, trudindu ne să ne ținem la suprafață, spre a nu fi înghițiți de genune? Nu caută ochiul nostru cu aprinsă dorință limanul, unde sufletul să-și poată odihni o clipă această trudă zilnică?

Și când chipul Fiului omului, curat și luminat de aureola divinității sale ni se arată, călcând sigur și liniștit pe deasupra acestor volburi de nevoi, de ispite și mizerii lumești, peste genunile de patimi omenești streine de ființa sa, către dânsul se îndreaptă rugăciunea sufletului nostru, ca și a lui Petru: Doamne, poruncește-mi să vin la Tine, pentrucă văd, că acolo, unde ești Tu, este liniște și siguranță.

Incolțiți și hărțuiți din toate părțile de miseriile ființei noastre materiale, obosiți de trudă într'o luptă necurmată cu valurile unei lumi, ací seducătoare, ací potrivnică și dușmănoasă, cum ne vom putea ține la suprafață din puterile proprii, dacă El nu ne va sprijini prin harul său, dacă nu-l vom vedea gestul de îmbărbătare, dacă nu-l vom auzi cuvântul de salvare: vino!

Să fim siguri, că Celce a potolit marea înfuriată certând vânturile; Celce a umblat pe ape ca pe uscat; Acela de care ascultă elementele firii și cui i se pleacă toate ca unui stăpân și creator: cu un singur semn poate potoli și marea sufletelor noastre tulburată de viforul ispitelor; cu un singur cuvânt poate liniști frământarea pasiunilor, pentrucă numai noi suntem în vârtejul lor, muncindu-ne de ele, dar El se poartă pe deasupra lor. Cu un gest poate ridica la sine, în pacea și siguranța sa, sufletele naufragiate, pentrucă și sufletele noastre, ca și trupurile, tot El le-a creat, tot El le stăpânește și le înalță. Atingerea Sa curățește, transformează și spiritualizează, cum focul prin topire curățește metalul.

In rugăciunea noastră de toate zilele ar trebui să spunem și aceste: Isuse, Mântuitorule, tinde-ne și nouă, puțin credincioșilor, ca și lui Petru, mâna Ta divină și nu ne lăsa să ne cufundăm în marea înviforată a răutăcirilor și răutăților noastre, căci *fără Tine* — tu ai spus-o, — *nu putem face nimica!* (Ioan 15, 5).

Intr'adevăr, ce a făcut lumea fără Domnul nostru în domeniul moralei unde se manifestează libera sa voință? — A clădit suferință peste suferință, rușine peste rușine, nedreptate peste nedreptate. Și preste tot, cât de puțin bine a putut realiza din puterile proprii!

Intrebați istoria lumii, istoria civilizațiilor apuse și prezente și va răspunde categoric: fără de Dumnezeu nu se poate face nimic.

Impărății mari și puternice, fără de Domnul, s'au prăbușit.

Civilizații înfloritoare, când au uitat pe Domnul, au murit.

Orice organizație omenească, fără de Domnul, degenerează.

Cugetători îndrăzneți au căutat sprijin în puterile lor, crezând, că pot da lumii singuri, prin si-

steme de gândire de o grandioasă arhitectură logică, siguranța ce o dă Domnul. Vanitate omenească! Dacă în măreața clădire a minții n'au lăsat loc și pentru Domnul, clădirea a rămas goală, fără trăinicie, și până la sfârșit înșiși autorii au evadat din ea, ca să vină la siguranța Domnului.

Filozofia materialiștilor și pozitiviștilor se înecă tot mai mult în noroiul pământului, pentrucă îi lipsește spiritualitatea ce o poate da numai Domnul.

Evoluționiștii, urmărind procesul creațiunii în cercetările lor, când se conving, că «în lumea morală evoluția nu creiază nimic, spiritul creiază totul», ajung tot la Domnul, cauza primordială a tuturor văzutelor și nevăzutelor.

Sociologii, urmărind viața în unda mișcărilor sociale, găsesc tot pe Domnul, când enunță ca ultimă concluziune: știința viitorului trebue să-l realizeze și să-l reabiliteze pe Dumnezeu și dogmele.

Fără de Domnul nu putem face nimic. Dar dacă rămânem întru Domnul, și cuvintele Lui rămân întru noi, vom cere orice vom vrea și se va împlini nouă! (Ioan 15, 7).

Inalt Preasfințite,
Preasfinților Părinți,
Iubiților creștini și frați!

In clipe de istovire, când eram mai frământat, mai încovoiat sub loviturile unei sorți ce nu mi-a fost totdeauna prietenoasă, parecă simțeam, cum preste crizele simțirii proprii și preste vuetul lumii dinafară, răzbate, ca mireasma crinilor, cuvântul de chemare al Domnului, răsunând tainic și limpede ca o harfă îngerească: *Veniți la mine toți cei osteniți și împovărați și eu vă voi odihni pe voi!* și: *Luați jugul meu asupra voastră și învățați-vă dela mine, că sânt blând și smerit cu inima, și veți găsi odihnă sufletelor voastre* (Matei 11, 28—29). Și la această tainică chemare, sufletul meu, dorindu-se cât mai aproape de izvorul siguranței și mângâierii, oftă întocmai ca și ap. Petru: Doamne, *poruncește-mi și mie* să vin la Tine!

Domnul m'a auzit. El m'a mântuit și *m'a chemat cu chemare sfântă*, nu după faptele mele, ci după a sa bunăvoință, și după darul ce mi-a fost dat în Hristos Isus mai nainte de începutul veacurilor. (II Tim. 1, 9).

Cu smerenie mulțumesc celui ce m'a întărit, lui Hristos Isus Domnul nostru, *că m'a socotit credincios și m'a pus să-i slujesc!* (I Tim. 1, 12).

In slujba mea de arhiereu îl voiu mărturisi și voiu împlini poruncile Sale, așa cum ne-a învățat, cum ne spun sfânta Sa evanghelie, tradițiunea sfântă, dogmele și canoanele sfintei Sale biserici. *Voiu lupta lupta cea bună, având credință și cuget bun.* (I. Tim. 18—19).

Voiu ruga necontenit pe sf. Duh, dătătorul de viață și curățitorul conștiințelor, care a fost chemat astăzi asupra mea, prin punerea mânilor aleșilor săi, să păstreze în sufletul meu totdeauna vie dorința ce mă stăpânește în aceste momente solemne ale vieții mele, ca în toate cugetele și faptele mele să pot întrupa cât mai multă sfințenie. Il voiu ruga, să mă inspire așa, ca prin modesta mea colaborare să se trezească în sufletele creștinilor credință sinceră și un dor viu de viață creștinească neprihănită.

In acest cadru, atât de sublim dumnezeiesc și în acelaș timp atât de profund omenesc, înțeleg să-mi servesc biserica și neamul și pe Inalt Preasfințitul meu arhiepiscop și mitropolit *Nicolae*, care m'a aflat vrednic a mă numi vicarul său.

Gândul meu se îndreaptă cu mireasma recunoștinței către Sf. Sinod al sfintei Biserici autocefale române, care unanim m'a aflat demn de darul arhieriei; către Inalt Preasfinția Voastră, iubitul meu arhiepiscop și mitropolit și către Preasfințiile Voastre, de Dumnezeu iubiți episcopi și arhiereu, care prin rugăciunile Voastre și prin punerea mânilor mi-ați împărtășit astăzi acest dumnezeiesc dar.

Plin de devotament mulțumesc Majestății Sale Regelui nostru Mihai I, Inaltei Regențe și măritului guvern al țării, cari au confirmat numirea mea în postul de vicar al mitropoliei Ardealului.

Vă mulțumesc cu căldură și Vouă tuturor, cucernicilor creștini și frați, cari sunteți de față, că prin prezența Voastră și prin împreunarea rugăciunilor Voastre cu ale noastre, ați ținut să înălțați solemnitatea hirotonirii smereniei mele întru arhiereu.

Iar Tu Doamne, Dumnezeul și Stăpânul vieții mele, care m'ai chemat să-Ți slujesc ca arhiereu, ajută-mi să țin aprins darul Tău ce este în mine prin punerea mânilor urmașilor apostolilor Tăi. Fă, Doamne, ca prin acest dar să se sfințească și binecuvinteze viața mea și a tuturor acelora, asupra cărora voiu chema binecuvântarea Ta! Amin.

Dela sate

— Din Săcele —

Duminecă, în 7 Octomvrie, s'a desfășurat, în biserica din Satulung, o impresionantă solemnitate.

In cimitirul acestei biserici, într'un loc izolat, au fost împușcați de unguri, în anul 1916, doi soldați români bucovineni din armata austro-ungară: *Dumitru Cătană* și *Zamfir Nicoară*.

Trista poveste, cu sfârșit atât de tragic a acestor martiri ai românismului, este următoarea:

După ce 2 ani de zile au fost purtați pe toate fronturile, siliți să lupte pentru stăpânirea străină, în toamna anului 1916 au fost aduși în Săcele, să lupte și contra românilor. Se vede, că o mare luptă internă s'a dat în sufletele lor și, din acest sbucium sufletesc, glasul sângelui li-a poruncit să nu tragă în frații lor români, și ei urmau să asculte acest glas,. fatalitatea însă i-a pândit, aflându-se intențiile lor, au fost condamnați a-și săpa singuri groapa, și amândoi executați prin împușcare.

Din inițiativa preotului Z Popovici, acești martiri au fost exhumați, și în ziua de 7 Octomvrie a. c. au fost îngropați creștinește cu toate onorurile cuvenite eroilor.

O fericită coincidență a făcut, ca tocmai în aceste zile să fie veniți în manevre în comunele Săcelene «Vânătorii de munte», între cari și 3 batalioane din Bucovina, astfel că la invitarea adresată Comandantului, au fost delegate aceste batalioane, puse sub comanda dlui Colonel Savu, să ia parte la inhumarea celor doi eroi.

In fața mulțimei credincioșilor și a tuturor ofițerilor în frunte cu inimosul Colonel Savu, într'o atmosferă de adâncă evlavie, s'a făcut prohodirea acestor viteji, iar la urmă, preotul Zenovie Popovici a ținut un emoționant panegiric, care a stors lacrimi din ochii celor de față.

In duioasele cântări funebrale, în sunetul clopotelor și al muzicilor militare, sicriul cu osămintele celor doi martiri acoperiți cu flori, a fost ridicat din sfânta biserică de 4 soldați și dus la locul de odihnă și cinste, unde-și mai dorm somnul de veci opt eroi.

FOIȘOARA

Dumnezeu și ...ziariștii

De Horia Petra Petrescu

Se traduc pe capete la noi toate năzbâtiile, cu talent și fără de talent, — se trunchiază romane, dându-se fragmente ca fiind romanele traduse întregi — și, totuș, multe lucrări de valoare nu se traduc, fiindcă... fiindcă editorul nu crede că va face «alișveriș» cu ele.

A, firește, un roman ca acesta de care scriu acum, nu este o desfătare de câteva ore, un roman foileton, pe care, dacă l-ai pus laoparte, nu l mai încrestezi în vistieria sufletului tău, ci îți cere ceva sdroabă sufletească, dar și semințele aruncate în pământul-humă dau altă roadă și pot fi arătate fără de rușine, la lume și țară.

E vorba de un roman «*Sfântul Magloire*», al scriitorului francez *Roland Dorgelès*, unul din talentații scriitori de seamă ai Franței moderne.

Roland Dorgelès n'a scris mult până acum, dar ce a scris e plin de mult bun-simț, e văzut de un ochi dibaci și te îndeamnă să te întrebi: ce aș mai putea ceti de autorul acesta? Cavaler al legiunii de onoare și medaliat cu crucea de răsboi — a făcut și el răsboiul și îl descrie în toată golătatea și gruzimea lui, în cărți, care vor rămânea ca nește rechizitorii ale omenirii sângerânde: «*Deșteptarea morților* (de pe câmpul de luptă)», «*Crucile de lemn*» și «*Sftul Magloire*».

Dorgelès vrea să vorbească conștiinței omului de astăzi, să-l înnobileze și de aceea satira sa nu e corozivă, ca a lui Voltaire, ci simți durerea autorului francez modern, care trece sub jugurile caudine ale fiecărui «om» luminat din zilele noastre.

«Saint Magloire» — «Sfântul Magloire», romanul apărut în 1921, este una din cărțile, pe care ar trebui să o cetească fiecare preot, — cum a cetit de sigur: «In slujbă adevărată» de Potapenko. Pentru ce? Pentru că în paginele acestea se reliefează, de multe ori magistral, tragicul zilelor noastre, lupta între bine și rău, între lumină și întunerec.

«Sfântul Magloire» nu este un «Sfânt», *nu vrea* să fie sfânt, ci e un misionar laic, care se întoarce din Africa, după ce a încreștinat acolo mii și zeci de mii de negri. «Evangelistul negrilor, câși-a știgat aureola unui sfânt, și se întoarce, după terminarea războiului mondial, în Franța, patria sa, având 60 de ani, dar, totuș, plin de vânjoșie încă. Vrea să-și vadă pe ai săi, vrea să lucreze în Europa, vrea să fie și între noi propagatorul preceptelor lui Isus.

Ar duce prea departe să analizăm romanul pe larg în paginele de față, numai o scenă vrea să releve articolul acesta, după ce am constatat că «Sfântul Magloire» înțelege, pas de pas, încet pe'ncetul, că în Europa noastră nu domnește iubirea creștinească, și că n'are ce căuta între nește oameni, cari numai cu numele își zic creștini.

«Sfântul» este modestia și bunătatea personificată. Are ceva din Tolstoi, din Tagore și din sf. Francisc de Assisi. Câtă vreme însă aceștia trei sânt aderenții «non-agresiunii», «Sfântul Magloire» isbucnește de vreo câteva ori cu atâta vehemență și-și spune ce are la inimă, încât cei biciuiți în față se uită, uluiți pentru o clipă, unul la altul și — inconștienți punibili! — își bat joc de dorgatorul îndreptățit al lui Magloire.

Neuitate sunt scenele când «Sfântul» se puse în fruntea săracilor din Paris, lipsiți de locuințe, mâncați de ciumă, și deschide casele bogaților, fugiți pe la coasta de Azur și printr'alte locuri de petrecere. Neuitate scenele cum vrea să trezească în bogătașii fabricanți pe «om»-ul din ei și cum întreabă pe un filfison *bogătaș* ce face curte nepoatei sale: «Dta cu ce te ocupi? Când acesta-i răspunde: joc tennis — «Sfântul» îl mustră: asta-i *toată* munca dtale?

Grandioasă scena când, în timpul ciumei, se arată într'un local de noapte și ține o vorbire celorce, chiar și în mijlocul durerii generale, găsesc poftă de desfrâu. Huiduit, batjocorit, stă drept ca un far în mijlocul murdăriilor și spune adevărurile pe șleau: «Iub ți vă!», iar lumea îl crede maniac, câtă vreme Europa noastră (căci nu e vorba numai de Franța!) sufere de boala cea mai grozavă: lipsa de iubire.

Cras reiese conflictul între reprezentantul iubirii pe pământ, adevărat ucenic al lui Hristos, într'o scenă minunată, dela începutul romanului.

Zarvă mare în portul Marsiliei! A sosit «Sfântul Magloire»! Lumea se îndeasă să-l vadă, se stâlcesc oamenii de atâta aglomerație, aleargă fotografii, aleargă cinematografiștii, sbârnâie telefoanele marilor cotidiane

La groapă, în numele armatei şi în numele bucovinenilor, a vorbit frumos şi pătrunzător dl Colonel Savu, făcând o fericită comparaţie între moartea mucenicilor creştini şi a acestor eroi — şi unii, şi alţii, morţi pentru o *idee*. In cuvinte călduroase a mulţumit părintelui Z. Popovici pentru iniţiativa, şi ducerea la îndeplinire a acestei pioase solemnităţi.

La sfârşit, din partea învăţătorilor, a mai vorbit înv. dir. V. Ivan, după care solemnitatea a luat sfârşit, depărtându-se cu toţii împăcaţi de împlinirea unei datorii creştineşti şi româneşti.

Un soare căldicel de toamnă îşi trimitea ultimele raze asupra acestor martiri, ear pe aripile vântului s'auzea par'că suspinul celor dispăruţi, adresat fraţilor lor din Bucovina:

«Ajunşi acasă 'n Bucovina
Fierbinte vă rugăm pe voi,
Pământul ei, să-l sărutaţi
Şi pentru noi!» *P.*

De regretat. Din Cluj se vesteşte ideea înfiinţării unei societăţi sub numirea de «Asociaţia generală a românilor uniţi», în prescurtare: A. G. R. U., menită să adune într'un mănunchi pe toţi *mirenii* greco-catolici români din ţară. Scopul şi mijloacele de lucrare ale «Agrului», nu prea sântem curioşi să le aflăm. Regretăm însă că, greutăţile care împiedecă unitatea sufletească a neamului, ameninţă să mai sporească, în curând, cu una, şi în loc de apropiere între fraţi, Agru va fi potrivit să provoace frământări cel puţin de prisos.

Ziua de 1 Decemvrie. Se împlinesc în curând zece ani dela memorabila zi când, la Alba-Iulia, s'a proclamat unirea Ardealului, Banatului, Crişanei şi Maramureşului cu Patria-Mamă. O astfel de zi măreaţă trebuie comemorată De aceea societatea culturală «Astra» îşi simte, ca totdeauna, chemarea de a da îndemnuri şi a învita toate despărţămintele sale să intre în legătură cu forurile bisericeşti, şcolare, administrative şi militare, rugându-le să dea tot concursul la buna reuşită a conferenţelor, şezătorilor culturale-literare, a festivalurilor artistice, care vor urma după serviciul divin, atât la centru, cât şi în toate comunele despărţământului dvoastră. Se aduce la cunoştinţă şi permisiunea obţinută dela Ministerul Sănătăţii şi Ocrotirilor Sociale (Nr. 14784 din 28 Martie 1926) de a intreprinde o *cheţă* în ziua de 1 Decemvrie pentru propaganda culturală.

O întrebare

Sântem rugaţi să publicăm următoarele:

Am sprijinit totdeauna cu drag, între marginile modestelor mele puteri, iniţiativele bărbaţilor noştri luminaţi întru promovarea culturei în massele poporului nostru. Astfel am intrat ca membru pe viaţă şi în «Societatea pentru fond de teatru românesc».

Am urmărit cu viu interes fazele prin care a trecut şi progresele ce le-a făcut această Societate dela întemeerea ei până la adunarea jubilară semicentenară a «Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului român», ţinută în Blaj la 28 August şi zilele următoare 1911, ţinându-se tot atunci paralel şi adunarea generală anuală a susnumitei Societăţi.

Din raportul prezidial al regretatului mecenate Dr. I. Mihu s'a văzut, că starea fondului la 30 Iunie 1911 era de 31,417·40 coroane.

Nu ştiu dacă de atunci încoace s'a mai ţinut vreo adunare generală, sau s'a mai publicat vre-o dare de seamă despre starea acestui fond, nici dacă mai există vre-un comitet de administraţie, şi cine sânt membrii aceluia, sau doar însuşi fondul s'a contopit în alt fond, bunăoară al «Astrei?»

Nu am nici un cuget rezervat, care ar putea să jignească sensibilitatea cuiva, ci rog pe ori-cine ar şti răspunde la întrebările de mai sus, să binevoiască a da cuvenitele deslușiri, eventual a indica data şi ziarul în care s'a publicat ultima dare de samă, de care eu nu am cunoştinţă, — în acest caz prezenta interpelare, natural, că nu ar mai avea loc.

Ioachim Manteanu,
protopop în p.

INFORMAŢIUNI

Corpurile legiuitoare s'au deschis cu obişnuitul ceremonial. Mesajul de deschidere aminteşte pe larg mai ales despre chestiuni de politică externă, şi mai puţin de cele interne, — ear problemele bisericeşti le neglijează, de astădată, cu totul.

Promovat. Dl *Liviu Vasu*, fiul preotului ortodox român Gheorghe Vasu din Voila (jud. Făgăraş), în etate de abea 22 ani a fost promovat cu *distincţie*, doctor inginer la politehnica din Dresden, Germania.

La examenul de bacalaureat din sesiunea Septemvrie a. c. s'au prezentat 9933 candidaţi. Admişi la proba scrisă au fost 5686, şi-au luat bacalaureatul 3883...

Serbări. Se împlinesc în 26 Octomvrie a. c. zece ani dela întemeerea statului cehoslovac. Cu acest prilej, dl ministru al instrucţiunii, Dr. Angelescu, a dispus să se facă în toate şcoalele primare şi secundare serbări şi să se ţină conferenţe despre Cehoslovacia şi raporturile de prietenie ce unesc ambele ţări.

Direcţia generală C. F. R. va lua măsuri de înfrânarea speculei şi de păstrarea curăţeniei la restaurantele din gări.

Dirijabilul Zeppelin a traversat Atlanticul şi a fost salutat furtunos d'asupra oraşului New-York de mulţimea imensă de curioşi. — Specialişti în chestiuni de aviaţie spun, că sborul cu Zeppelin n'are importanţă practică comercială, căci costă enorm (aproape jumătate cât costă vaporul cel mai mare transatlantic) şi e vulnerabil în caz de furtună.

In Rusia se bea prea puţin! Aceasta este părerea guvernului sovietic, care a luat acum o serie de măsuri menite să sporească tot mai mult consumaţia de băuturi alcoolice, spre a mări venitele statului. Consumaţia de *vodcă* (rachiu, «apşoara» rusului), s'a ridicat în 1927 la patru litri pe cap de locuitor, ear în 1928 la şase litri de locuitor. O mare distilerie a statului, instalată la Moscova, va distribui în beşug băutura, în schimbul furnizării de cereale. Ce le pasă evreocomunştilor, când se prăpădesc ţăranii creştini prin alcoolism numai bani să iasă!

ŞTIRI LOCALE

Teatru. Vineri, în 19 Octomvrie, ora 9 seara, se va reprezenta în teatrul Sibiului piesa în 3 acte, *Omul care a văzut moartea*, de Victor Eftimiu. Rolurile de căpetenie sânt ţinute de marii artişti din capitală, dnii Toni Bulandra şi V. Maximilian. Bilete la Librăria Foaia Poporului.

Serviciul tehnic al municipiului s'a mutat în Str. Mitropoliei No. 2, I etaj, în localurile biroului de populaţie. Biroul populaţiei s'a mutat în Str. Mitropoliei No. 8 parter, tractul străzii.

CARŢI ŞI REVISTE

Calendar pe 1929. A apărut, cu ales şi bogat material, cum se poate vedea din anunţul de pe pagina a patra a ziarului nostru, *Calendarul Banului Creştin* (vechiul calendar arhidiecezan). Cartea merită să fie citită şi răspândită, în cercuri largi atât în oraşe, cât şi în sate, spre binele obştesc. A se cere dela Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

---

cu tirajul monstru, se îndeasă zecile de riporteri, de toate nuanţele, din toate taberele — şi toţi, toţi vreau să trăiască momentul istoric, când «Sfântul» are să vorbească pentru întâia oară Europei.

Ca la cursele de cai, ca la matchuri! Snobi pretutini, cari vreau să fie de faţă!

Iar «Sfântul Maglorie» este tocmai contrarul dela «omul zilei». Cu «Pace vouă!» îşi închide gura şi nu vrea să mai vorbească. Hainele nu-i sunt tocmai într'o stare ideală.

«Ziariştii» sunt descrişi de Dorgelès minunat. Dela ziaristul-revolver până la ateul blazat, cu monoclu în ochi — toţi vânători după senzaţional.

Dar ziariştii nu se dau bătuţi cu una cu două, oricât ar declara «Sfântul», simplu, ca un patriarh venerabil răspunzând întrebării: «De ce aţi fost numit sfânt?» Pentru ce? Nu ştiu!... N'am dorit un astfel de titlu şi sufer pe urma lui. Nu sânt decâ un om devotat credinţii sale şi nimic mai mult...»

Ziariştilor nu le e de ajuns. Se porneşte atacul concentrat, din toate părţile.

Fiecare ziarist vrea să aibă ceva personal, o notă, un amănunt, dela «Sfântul Magloire».

In sfârşit, prins din toate părţile rugat să le răspundă, pune «Sfântul» o întrebare... la care nici unul din ziarişti nu s'a gândit.

«De ce nu vorbiţi în articolele dvoastră nici odată de Dumnezeu?»

Dorgelès urmează:

«Intrebarea aceasta ridicolă (în ochii lor) i-a uluit pe toţi. Se priveau mereu, zăpăciţi.

— «Ce-a spus? Ce-a spus?» întreba repede Cassini (un jurnalist), care nu-şi credea urechilor sale desurd.

«Bernheim îşi muşca uşor buza subţire.

— «Da», glumea el cu glas încet, «un subiect drăgălaş, mititel, de cronică pentru (ziarul) *Bulevardul*».

După o mică lecţie a «Sfântului», aud riporterii cuvintele: «Am venit să dictez oamenilor legea Domnului. *Societatea aceasta, construită pe egoism şi pe ură, a trăit prea mult.* Domnul vrea să între înapoi în împărăţia Sa. Mi s'a spus să viu să propag *bunătatea* şi am venit».

O bombă, şi n'ar fi pricinuit o senzaţie mai mare! Cum? Să lansezi între ziarişti astfel de întrebări?! Să-i întrebi dacă are Dumnezeu scrisul lor? Să-i tragi de mânecă şi să le pui frumuşel întrebarea: «Bunătatea! De ce nu răspândiţi bunătatea, buna-înţelegere între oameni?!»

Ce îndrăzneţe întrebări! Indrăzneţe, pentrucă, rogu-vă, cu ce s'ar îndeletnici ziariştii cu alt ceva — o, cu foarte, foarte puţine excepţii — decât cu încurcatul iţelor? Partidele trebuie doar să se ciocnească, să şi arunce insulte, reciproc, să se încaiere chiar — şi de aceea sunt purtătorii de peană, ca să înveăjmăşească şi mai mult taberele!

Altfel cum ar sporî şi tirajul ziarelor? Cu vorbe de împăcare? Cu ţipete de alarmă: «lucraţi, spre binele *comun!* Călcaţi-vă pe inimă?» Dar publicul nu cumpără astfel de sfaturi de anahoreţi! Publicul vrea senzaţie! Sen-za ţi-e!

Şi surâd maliţios ziariştii, cari au prins pe «Sfântul» în capcană. Surâd de lecţia dată şi — mai cu seamă — Dumnezeu luat în combinaţie în legătură cu ziaristica, îi face să zimbească cu întreagă gura.

In zadar le arătă Magloire că paginele de ziar aşteaptă îndemnuri de *colaborare*, că a fi ziarist însemnează a fi un *misionar* spre o epocă mai bună a omenirti, că a face gazetărie este un sacerdoţiu! Ziaristica fără de Dumnezeu? Dar nici nu vrea să fie cu Dumnezeu! Ce îşi bat capul... scribii cu o fiinţă mai înaltă, cu un for suprem sufletesc, cu un tribunal al conştiinţii *umane?!* Rotativele aşteaptă să se răspândească veninul în cantităţi uriaşe, *ad majorem gloriam*... cui? (Răspundă cetitorul!)

Incetezi de a ceti — după cum te sileşte de zeci de zeci de ori Dorgelès în decursul romanului — şi stai să-ţi ascunzi faţa de ruşine, de ruşinea că eşti om al zilelor noastre. Simţi toată durerea *omului*, care vrea binele, ca «Sfântul» Magloire, şi se isbeşte de zidul tiranic al potrivnicilor gândurilor bune şi... lăsând cartea din mâni nu te dai bătut, o, nu!, ci, dimpreună, cu Roland Dorgelès, îţi spui şi tu, respicat: aşa nu mai poate dăinui mult! Dacă nu se schimbă radical mentalitatea omenirii, dacă nu se întronează, de nou, un *suflu etic*, cu Dumnezeu, cel detronat din parlamente, din redacţii, din casele samsarilor şi gheşeftarilor, atunci e vai şi amar de noi toţi!...

Strângi mânile pumn şi ridici cartea, ca o carte de mare preţ, şi te hotăreşti să o arăţi şi tu în stânga şi în dreapta, ca să câştigi aderenţi, cetitori, propagandişti.

Se poate o misiune mai frumoasă pentru cartea unui scriitor din zilele noastre?..

Nr. 639/1928 Prot. (147) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Lovnic**, din protopopiatul Rupeni (Cohalm), se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Venitele fasionate în coala B.
3. Venitele stolare: dela cca 50 fumuri (familii) de români câte 1 ferdelă de grâu (20 litri); dela 20 familii neorustici câte una ferdelă de cucuruz.
4. Sesiunea parohială în mărime de 8—9 jugăre pământ arător şi fânaţ.
5. Nouă (9) stânjini de lemne pentru foc dela comuna politică, făcute de parohieni şi aduse la faţa locului.
6. Venitele din parohie stabilite, aprobate şi uzitate în protopopiatul Rupeni (Cohalm).
7. Dreptul de a mâna vite în păşunea comunală ca orce proprietar din loc.
8. Locuinţă în natură (în fosta şcoală confesională) şi întru cât nu i-s'ar putea da în acest an locuinţa în natură, i se va da echivalentul corespunzător pentru chirie în bani.

Concurenţii să-şi trimită cererile de concurs instruite cu documentele necesare în terminul fixat subscrisului oficiu protopopesc, având a se prezenta cu prealabila încunoştiinţare a acestuia în comună, spre a celebra, cuvânta şi a cânta la biserică, făcând astfel cunoştinţă şi cu poporul.

Oficiul protopopes ortodox Rupeni, în înţelegere cu consiliul parohial din Lovnic.

Rupeni, la 1 Octomvrie 1928.

Ieronim Buzea
adm. protopop.

Nr. 138 port. 1928. (149) 1—1

Publicaţiune de licitaţiune

Subsemnatul portărel pe lângă Tribunalul Sibiu prin aceasta publică, că în baza deciziunii Nr. 16267/928 şi Nr. G. II. 1583/928 a judecătoriei mixte Sibiu în favorul reclamantului Banca Centrală reprez. prin advocatul Dr. Gh. Măcelar contra ..., locuitor în Sibiu pentru încassarea creanţei de 455,600 lei şi accesorii, se fixează termen de licitaţie pe *12 Noemvrie 1928*, la ora 15 p. m., la faţa locului în Sibiu, strada Târgul Cailor Nr. 8 unde se vor vinde prin licitaţiune publică judiciară 2 mese de ghăluit, 10 0 buc. spiţe de roate, 6 bucăţi lemne de lucru de mesteacăn şi 1 masă de scris, în valoare de 5700 lei. In caz de nevoie şi sub preţul de estimare.

Pretenziunea care e de incasat face 455,600 lei capital, dobânzile cu 8% socotind din 1 Septemvrie 1927, iar spesele până acum staverite de 28970 lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitaţie ar fi fost execvate şi de alţii şi aceştia şi-ar fi câştigat dreptul de acoperire, licitaţia prezentă este ordonată şi în favorul acestora în senzul art. LX: 1881, § 120.

Sibiu, la 4 Octomvrie 1928.

D. Kálmán, portărel.

Nr. 230/928 (148) 2—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiilor **Băreşti** cu filia S. Măria Orlea, **Sălaşul de sus** şi **Silvaşul de sus** cu filia Lingina din protopopiatul Haţeg, se publică concurs repeţit cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. **Băreşti** cu filia S.-Mărie Orlea, cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiune parohială în materă 11 jug., în filie 5 jug., fânaţ şi arător, adău (bir) câte 2 măs. porumb (à 30 litre) nesfârmit, dela fiecare casă; casă parohială şi stola uzitată.

2. **Sălaşul de sus**, cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, 12 jug. sesiune parohială (fânaţ); câte 2 măs. porumb nesfârmit (à 30 litre) şi câte jumătate zi de lucru dela 140 familii; casă parohială cu supraedificate în stare foarte bună, şi stolele.

3. **Silvaşul de sus** cu filia Lingina, cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat; sesiune parohială în materă 8¼ jug. arător şi 16 jug. pădure, în filie 3 jug. fânaţ; adău (bir) din materă 16 măs. porumb (à 30 litre) sfârmit, din filie câte 5 lei dela 78 familii; câte 1 zi de lucru dela 39 familii din filie; casă parohială în stare slabă, şi stolele uzitate.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis şi se vor prezenta în parohii spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Haţeg, 7 Octomvrie 1928.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Haţegului în înţelegere cu consiliile parohiale.

Dr. C. Popescu
protopop.

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoştinţă, că în bună înţelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eşit din firma **Schieb & Kauntz**. Numitul domn a preluat singur această întreprindere şi o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onoare la cunoştinţă, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eşit din firma **Schieb & Kauntz**, turnătorie de clopote şi că de-acum voi conduce această întreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

(88) 17—

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu **preţuri moderate**

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1929

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

Despre colinde (Naşterea lui Hristos, sărbătoarea copilăriei, reînvierea colindelor, Pomul de crăciun). — *Mănăstiri ortodoxe în Ardeal:* (De-alungul Carpaţilor de sud, curtea dela Viena, distrugerea mănăstirilor ş. a.). — *Ion I. C. Brătianu şi Biserica lui Horia.* — La biserică (versuri). — *Ştiri şi fapte:* (De anul nou, «Hristos şi Natura», Legea cultelor, Actul dela 1700, Societatea ortodoxă a femeilor, Adunarea eparhială, Vizitaţii canonice, Religia şi şcoala, Cruce la Călugăreni, Jubileu de 50 de ani, Monument preoţilor, Cursuri la mănăstirea Neamţului, Schitul dela Păltiniş — cu frumoase ilustraţii, — Pace vouă, Regele Mihai I la şcoală, Mănăstirea Brâncoveanu ş. a.). — *Cântecul mamei, Psalm*, (versuri). — *La Bobotează*, amintiri dela şcoală. — *Respectaţi mamele:* Dumineca lor, zece porunci. — *Cu răbdare şi dragoste.* — Ce dorim satelor. — *In alergare după avere.* — *Hărnicia unei preotese*, întru a da primul ajutor. — *Cununa de spini a Mântuitorului.* — *Sfânt locaş în refacere:* Mănăstirea dela Cioara. — *Presa bisericească.* — *Nevinovaţii.* — *Biblia*, cum se grăeşte despre biblie. — *Cum are să fie părintele protopop.* — *Umblaţi ca fii ai luminii.* — Dacă bei şi eară bei. — Cetatea morţilor. — *Fel de fel:* 1. Ce poate sfânta cruce; 2. Fără podoabe lumeşti; 3. Monument vânzătorului; 4. Biserica şi alcoolismul; 5. Ceice cred în Isus Hristos? 6. Numai o minută. — *Glume*, ş. a.

Chipuri: Regele Mihai I în ziua de 10 Mai. — Schitul dela Păltiniş. — Sanatorul de acolo. — Dela sfinţirea schitului şi inaugurarea sanatorului. —

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite şi mărfuri, ş. a.

Calendarul s'a tipărit cu *Şematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 75 Lei

Plus porto postal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 24 Octomvrie 1928 Nr. 76

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea» (Of.)

Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Tradiționalismul și ortodoxia

(Articol final, v. Nr. 73.)

IV

Dar să trecem la ceeace înțelegem noi prin tradiție. Apologii fercheși ai pseudoineditului cari luptă cu atâta îndârjire împotriva fenomenelor ce lor li se par banale, fără a-și da seamă de banalitatea lor proprie cu adevărat plictisitoare, califică tradiția ca un ce anacronic. Dânșii văd în strădaniile firești ale pulsului tradițional o mască uzată și nesinceră, joc de carnaval inoportun. Erorile purced aici din diletantism, căci rea credință în materia științifică este exclusă. Impotriva acestei falangi dureroase trebue dusă aceeaș luptă care se duce îndeobște împotriva analfabeților de tot soiul.

In afară însă, de acești lamentabili diletanți, mai există o tabără, care profesează păreri ce neapărat trebue distruse, pentru a risipi orce confuzie. E grupul celor lipsiți de talent, cari utilizează formule învechite din pricina lipsei facultății creatoare, compromițând astfel un sentiment generos.

Tradiția în genere nu se opune spiritului innovator, după cum nu se opune nici cuceririlor civilizației.[2] Se opune însă, fără cruțare ori cărui val de cosmopolitism. Tradiția nu se restrânge la splendidul cult al înaintașilor, nici la viețuirea conformată pe dea'ntregul trecutului, ci se ridică la înaltele sfere ale creației veșnic proaspete, dospite de duhul moștenit de-alungul veacurilor din moși strămoși. Experiența de veacuri nu poate fi înlăturată, câtă vreme ea servește de singura posibilitate de conservare națională. Creația este cu neputință fără sinceritate. Sinceritatea presupune ritmul lăuntric al creatorului, care în mod fatal este specificul național al demiurgului. Astfel progresul nu este posibil decât în cadru național. Cosmopolitismul înseamnă deci, o rătăcită credință a unor străduințe luate în deșert, pe câtă vreme tradiționalismul în lumina aceasta ne apare ca singura posibilitate de viețuire sinceră și de creație culturală.

Apropiindu-ne de realitățile poporului românesc, trebue să concedem că îmbrățișarea atitudinii tradiționale, presupune fără rezervă și adâncirea viețuirii în matcă ortodoxă, nu numai subt raport istoric, dar și social. Ortodoxia nu e numai o profesie de credință, dar e și o mentalitate, întocmai ca și catolicismul. Toată făptura etnică a poporului nostru este desvoltată conform caracterelor ortodoxe, ear ortodoxismul se găsește pe dea'ntregul asimilat în simțirea și judecata țăranului român. Pentru dânsul aceasta este singura realitate a lucrurilor; — viețuirea creștinească de mult s'a imprimat în sufletul țăranului nostru. Hristos trăește cu el în vârf de munte, cât și în adâncă vale, în bisericuța-i de lemn, în căsuța-i din margine de munte, toată lauda lui se 'ndreaptă spre Cer și nici măcar în sudalmă (care să mi se ierte, dar în toată trivialitatea ei este așa de naiv sinceră) nu uită de marile sale realități metafizice. Legea sa cu psalmodieri adânc simțite este doar cel mai de seamă far de orientare de al său. Afinitatea mentalității românești cu viața ortodoxiei ia însă proporții și mai mari. Misticismul românesc, fundamental deosebit de cel rusesc, este totuș de esență orientală deci, ortodoxă. Marea speranță pe care o pui în rostirea rugei tale, evocarea unei întregi lumi de poezie și basm realistă și totuș fantastică — și în fine atribuirea ori cărui fapt concret unei semnificații supranaturale, chiar și atunci când nu e vorba de o poveste supertițioasă, constitue expresia unui vădit spirit ortodox. Ear când cultura (cea adevărată) își începe activitatea, se ivesc fatal individualismul și democrația,[3] ce se împacă de minune cu întreaga comoară de mentalitate ortodoxă, isvorâtă din inimi și turnată în ritual de aur. Și dacă la toate astea am adăoga întreg felul nostru de comportare, de judecare și viețuire, și mănunchiul fără de pereche a ceeace a putut poporul nostru să producă în arta sa populară, a cărei proces nu-l putem face din motive spațiale, înțelegem că ortodoxia și tradiția sânt pentru români noțiuni identice, pe care numai spirite ce și-au pierdut contactul cu trăirea milenară a neamului, o pot nega cu îndârjire, dar fără mult înțeles. Căci știut este că nu oamenii făuresc curentele, ci val-vârtejul răpește pe om, sau cum așa de frumos a spus o Miron Costin: ***nu vremile sânt sub cârma omului, ci bietul om sub vremi.***

In fața acestor crâmpee răpite așà de-a valma, recunosc, din lumina și umbra noastră, trebue să ne încredințăm că singurul îndreptar ce ne va călăuzi spre limanul epocii pe care am numit-o organică și care va însemna clipa aceea, când și noi ne vom putea da contribuția noastră la marea operă a umanității, — nu va putea fi decât calea ortodoxiei:

Cred într'unul Dumnezeu, Tatăl Atotțiitorul... *V. Ianca*

[2] Vezi «*A doua neatârnare*», de *Nichifor Crainic*, (Gândirea Nr. 1 din 1926) unde se accentuiază marea deosebire dintre noțiunile «cultură» și «civilizație».

[3]) Aceasta din urmă este contestată de mulți ca, făcând parte din domeniul caracterelor neamului nostru, totuș convingerea noastră este că ne aparține.

Cuvânt

— rostit de Păr. consilier mitropolitan Dr. VASILE BOLOGA, în 13 Octomvrie 1928, la parastasul celebrat în catedrala din Sibiu, pentru odihna sufletului adormitului în Domnul, arhiepiscopul și mitropolitul MIRON. —

Inalt Prea Sfințite Părinte!
Prea Sfințiți Părinți Arhierei!
Iubiților Frați!

Un adevăr psihologic spune că, trecutul unui popor luminează îndeobște cărările viitorului său. Din acest moment psihic se explică, pentru ce atâta râvnă în sufletul popoarelor civilizate, adese ori până la avânt, pentru studiul trecutului lor.

Biserica noastră strămoșească însă pe lângă acest îndemn de ordin științific și practic, pune mai pre sus de toate ***sentimentul pietății***, din care isvorește toată râvna și toată dragostea noastră pentru trecutul strămoșesc, ca familie, ca neam sau ca patrie.

Călăuziți de acest sentiment al pietății, serbăm noi astăzi ***aniversarea centenară*** dela nașterea fericitului arhiepiscop și mitropolit ***Miron Romanul***, neuitatul arhipăstor al bisericii noastre în anii 1874—1898, comemorând totodată și împlinirea anului al 30 lea dela încetarea sa din viață.

Improspătăm deci un trecut istoric, greu și viforos, din care se desprind adevărurile eterne cu învățămintele lor, de care a fost povățuit în acțiunile sale publice, un distins arhipăstor al bisericii noastre.

Ne va surprinde întâi de toate, cum umilul fiu de țăran român dela Mezieș din județul Bihor, născut în 1828, s'a putut ridica la o treaptă atât de înaltă în sinul unui popor, în viața unui stat? Și constatăm cu satisfacție morală, că numai eminentelor sale însușiri personale este a se mulțămi, că s'a putut învrednici de asemenea înaltă distincție.

In tinerețe face studii gimnaziale în Beiuș, totdeauna între cei dintâi elevi, filozofice în Oradea Mare, apoi cursurile teologice în Arad din 1846—1849, unde face și practică în cancelariile consistoriale.

Sub episcopul ***Gherasim Rația***, în 1849, intră în serviciul administrativ al bisericii, ca vice-notar, apoi ca notar consistorial în Arad. In acest serviciu, sub următorul episcop ***Procopiu Ivacicovici***, se face aproape indispensabil pentru conducerea trebilor bisericești în eparhia Aradului, prin abilitate deosebită pentru administrație și organizare.

In 1856 e numit profesor seminarial în Arad, iar în 1857 intră în statul monahal. Ca profesor se distinge prin zelul și cunoștințele sale bogate și trece repede prin treptele ierarhice. In 1857 e diacon, în 1858 protodiacon, în 1862 sincel și în 1864 protosincel.

Prin 1861 încă, se avântase cu însufleție în mișcările naționale, onorat cu încrederea de președinte al partidului român din Arad. Lui este a se mulțămi, că partidul român a luptat atunci solidar pentru alegerile parlamentare cu strălucită isbândă, încât în județul Arad un singur cerc a putut fi cucerit de guvernul maghiar, și acela mai mult din anumite considerații politice, reușind români

în toate celelalte cercuri. Atunci s'a dovedit atât de strălucit, ce poate dobândi poporul român, dacă merge solidar şi nu divizat în partide.

Pela 1868, se desfăşură frământările marelui Arhiereu ***Andrei Baron de Şaguna***, pentru noua organizare sinodală-constituţională a bisericii noastre. ***Miron Romanul*** ia parte la aceste mişcări în Congresul naţional bisericesc din 1868, în care s'a creat Statutul organic al marelui ***Şaguna***, şi contribue însuşi cu sufletul său luminat la votarea celor mai gingaşe chestiuni, atragând atenţia tuturor asupra sa.

De Şaguna a fost mult apreciat acest bărbat. In 1868 i-a încredinţat o misiune grea, să reprezinte interesele bisericii noastre la o anchetă ordonată de guvernul ţării pentru organizarea şcoalelor poporale, de care s'a achitat spre deplina mulţămire a marelui ***Şaguna***.

In era dualismului austro-ungar, în 1869, e ales deputat dietal şi ţine acest mandat, până l a numit guvernul inspector regesc şcolar în judeţul Caraş-Severin. A primit însă, aceste funcţii politice, numai pe lângă consentimentul superiorilor săi bisericeşti. Indeosebi în afaceri şcolare, bisericeşti şi naţionale, nu făcea nici odată vre un pas, fără să consulte mai întâi pe marele său şef, Mitropolitul ***Şaguna***.

In 1870 îl alege sinodul diecezan din Arad, de vicar episcopesc şi preşedinte al Consistorului din Oradea Mare, când a abzis din postul de inspector şcolar regesc. Ca vicar e promovat la demnitatea de arhimandrit, iar după moartea Mitropolitului ***Andrei*** în 1873, episcopul dela Arad ***Procopiu Ivacicovici*** e ales în scaunul de mitropolit şi în locul său a fost ales episcop al Aradului ***Miron Romanul***, introdus în 3 Februarie 1874.

In acelaş an s'a întâmplat (1874), că Mitropolitul ***Ivacicovici*** a hirotonit în Sibiu pe arhimandritul ***Teofil Bendela*** de arhiepiscop şi mitropolit la Cernăuţi, asistat de episcopii săi sufragani, între care şi noul episcop al Aradului ***Miron Romanul***. Cu acel prilej tînărul episcop a impresionat adânc suita mitropolitului dela Cernăuţi, încât nu peste mult Facultatea teologică dela Cernăuţi i-a oferit titlul de ***doctor în teologie***. Aci însă, aş deschide o mică paranteză. Prin anii 1881—1882 ca tînăr practicant în cancelaria consistorială din Sibiu, aveam fericirea să fim poftiţi din când în când la masa ospitală a înaltului prelat. In conversaţia sa părintească dela asemenea ocazii, descoperia ici-colea câte ceva din şoaptele sufletului său. Aşa am aflat, că pentru Universitatea din Cernăuţi, nu avea deosebită afecţiune, pentru că, ne zicea, ea a fost înfiinţată la centenarul răpirii Bucovinei dela sinul ţării mame Moldova. Din acest motiv, în timpul păstoririi sale, nici un tînăr nu s'a trimis din Arhidieceza sa pentru studii la Facultatea teologică din Cernăuţi. Astăzi, mulţămită cerului, referinţele s'au schimbat, revenind Bucovina la sinul ţării mame. Dar când i s'a oferit titlul de ***doctor în teologie***, întâi a consultat pe episcopul său sufragan dela Caransebeş ***Ioan Popazu***, şi numai după recomandarea acestuia s'a hotărât, să primească titlul onorific, de care altcum nici odată nu s'a folosit.

Dar să revenim.

In scaunul episcopesc dela Arad a stat scurtă vreme, abia ¾ de an, pentru că mitropolitul Ivacicovici dela Sibiu a fost ales patriarh al sârbilor la Carloviţ şi în acelaş an a rămas vacant scaunul Mitropoliei din Ardeal, în care Congresul naţional-bisericesc a ales întâi pe episcopul dela Caransebeş ***Ioan Popazu***, a cărui alegere nu a primit sancţiunea Coroanei şi la a doua alegere, în 3 Decemvrie 1874, a fost ales episcopul Aradului ***Miron Romanul*** de arhiepiscop şi mitropolit al românilor ortodocşi din Transilvania şi Ungaria. Alegerea s'a aprobat de Coroană şi a fost introdus în caunul Mitropoliei, încă la finea anului 1874, în floarea bărbăţiei, abia de 46 de ani

Pentru biserica noastră a fost o norocire aceasta alegere, pentru că, proprie zis, cel dintâi urmaş al marelui ***Şaguna*** a fost luminatul arhiereu ***Miron Romanul***, bărbatul cel mult apreciat de Şaguna, care în Congresul din 1868 a contribuit însuşi cu spiritul său pătrunzător la crearea Statutului Şagunian, pentru noua organizare constituţională a bisericii noastre. Ca atare era cel mai chemat pentru a pune în practică concepţiile marelui ***Şaguna*** şi a desăvârşi opera lui măreaţă, glorioasă şi binefăcătoare bisericii şi neamului, cum s'a dovedit atât de convingător până în zilele noastre. Acesta e cel dintâi merit al său, că a înţeles opera lui Şaguna şi a ştiut să o desăvârşească, ca puţini alţii dintre contimporanii săi.

Din activitatea sa de arhipăstor al bisericii noastre, voiu aminti momentele mai însemnate, trecute astăzi în domeniul istoriei. Şi fac aceasta după cuvântul apostolului: nu luându-ne după basme meşteşugite, ci văzând mărirea lui cu ochi noştri. (Petru, II, v. 16).

La cârma bisericii, de câte ori i se cerea, ca un vulture se avânta pentru apărarea intereselor ei. Astfel îl vedem în 1879 în fruntea unei mari deputaţiuni, compusă din arhiereii Mitropoliei şi deputaţii trimişi de sinoadele eparhiale, prezentând la treptele înaltului ***Tron*** al ţării, protestul poporului român contra legii parlamentului ungar pentru introducerea limbii maghiare, ca studiu obligat în învăţământul tuturor şcoalelor poporale pin patrie. Deasemenea luptă cu bărbăţie în 1883, în contra introducerii limbii maghiare în şcoalele secundare. Nu isbuteşte, de sine înţeles, să răstoarne legile regimului şovinist de atunci, dar pentru apărarea intereselor poporului român, şi-a făcut o datorie istorică, pe toată linia.

A fost apoi un alt prilej la expoziţia din 1881, pentru ilustrarea curajului său civic, de mare şi neînduplecat patriot român. Asociaţiunea pentru cultura poporului român hotărâse atunci, să aranjeze în Sibiu o mare expoziţie culturală, de industrie de casă poporală naţională. Guvernul ţării nu a recunoscut Asociaţiunii acest drept şi i a interzis aranjarea expoziţiei. Fruntaşii intelectuali ai poporului român însă, în legitima lor revoltă sufletească, iau angajamentul, să aranjeze expoziţia ca cetăţeni particulari, în tainică înţelegere cu toate sufletele bune ale neamului. Intre aceştia e şi arhipăstorul lor ***Miron Romanul***, care cel dintâi le vine în ajutor cu tot sprijinul său moral şi material. Le pune la dispoziţie grădinile sale arhiepiscopeşti din Sibiu, pentru aranjarea expoziţiei.

Poporul român se mişcă se aigtă după exemplul arhipăstorului său şi trimite potop de obiecte pentru expoziţie, din toţi ramii vieţii sale, din trecut şi din prezent, şi în câteva luni se deschide în Sibiu o expoziţie impunătoare, la care vedem cu plăcere şi concursul fraţilor din vechiul Regat, în frunte cu ***Generalul Davila***, care timp de două săptămâni e oaspele înaltului prelat, — expoziţie de industrie de casă poporală, naţională şi culturală, cum nu s'a mai văzut alta pe meleagurile noastre. Acţia a provocat o neînchipuită reacţie. Pilda cea bună a arhipăstorului a covârşit totul şi scopul s'a realizat cu triumf înviorător pentru interesele culturale ale poporului român.

Astfel se da lupta pe atunci, pentru bunurile sufleteşti ale poporului român, şi'n aceasta luptă arhipăstorul ***Miron Romanul*** era totdeauna în fruntea credincioşilor săi, cu inteligenţă înaltă, cu tact fin şi intenţii curate.

Situaţia arhiereului român însă, era tot mai expusă în acele fatale timpuri politice ale poporului român. Intre foc şi nicovală, între Scylla şi Caribdis ducea drumul arhiereului român, şi om să fi fost acela, care să cârmuiască corabia prin atâtea pericole. In sus viclene uneltiri, în jos ignoranţă ori nepricepere, toate menite numai ca să împedece ori ca să descurajeze pornirile cele bune. Adese ori atunci, pătruns până la lacrimi, striga bunul arhireu, la toate ocaziile solemne, să se unească credincioşii în cugete şi simţiri, ca să poată lucra în bună înţelegere pentru binele neamului.

Consecvent apelului său, păstra întotdeauna o atitudine moderată, căci ţinta lui era să apropie sufletele, în virtutea misiunii sale evanghelice. Nu îngăduia însă nici odată, ca drepturile naţiunii sale să fie încălcate. Lupta cu înţelepciune, fără alaiu şi fără sgomot, şi mulţi dintre contimporanii săi nu înţelegeau, că aceasta e tactica omului superior.

Ispitele timpului se ţineau lanţ, dar n'a cotigit măcar odată din drumul cinstei şi păşia cu înverşunare, când prestigiul neamului o cerea. Avem cazuri classice, ca dovadă. Şi voiu aminti unul:

In 26 August 1889, ***contele Gabriel Bethlen***, comitele suprem al judeţelor Târnava mică şi Târnava-mare şi preşedintele societăţii culturale «***Emke***» din Cluj, îl invită la adunarea generală şi la sfinţirea steagului acelei societăţi, ca arhipăstor al bisericii noastre. Inaltul prelat, bine resgândit şi bine cumpănit, cum avea altcum obiceiul de a şi face toate lucrările, respinge cu demnitate invitarea şi cu motive zdrobitoare pentru ***Kultur Egylet***-ul din Cluj, care nu era condus decât de veleităţile urgisitei maghiarizări din patrie.

In urma acesteia, furia maghiară nu mai cunoaşte margini. Ca un po-

FOIŞOARA

Plan analitic pastoral

pe 12 luni: Septemvrie—31 August

întocmit de Pr. DIONISIE BUCUR şi adoptat de Conferenţa preoţească de la Cohalm

SEPTEMVRIE

In această lună copiii de şcoală, sub conducerea învăţătorilor, vor lua parte la biserică, la serviciile divine.

Dumineca 1. Predică: «Fiţi desăvârşiţi precum şi Tatăl vostru e desăvârşit» Matei 5, 48. Datorinţa de a ne lumina mintea şi nobilita sufletul spre a cunoaşte bine legea noastră atacată de duşmanii creştinismului. Apel la munca pastorală ce începe. După ameazi: Inaugurarea şcolii, cu apel către mame spre a pregăti copiii pentru şcoală.

Naşterea Născătoarei de Dumnezeu. Predică: Vecernia. Ce e vecernia şi ce rost are? După ameazi: Cor cu societatea Sfântul Gheorghe.

Dumineca 2. Predică: Utrenia Rostul şi însemnătatea ei. După ameazi: Cântări cu reuniunea femeilor.

Dumineca 3. Predică: Utrenia. După amiazi: Cântări liturgice cu societatea Sfântul Gheorghe.

Ziua Crucii. Predică: Insemnătatea crucii pentru ortodocşi. «Cuvântul crucii celor înţelepţi nebunie este», Ap. Pavel. Atacurile sectare şi rătăcirile lor. Apologia Crucii. La sfârşitul liturghiei: Rugăciunea peste sămănături, fiind începutul sămănatului. După ameazi: Conferenţă pastorală, Conservarea poamelor şi zarzavaturilor pentru earnă.

Dumineca 4. Predică: Ce e liturghia? Câte liturghii sânt? Decând există liturghiile şi cum s'au desvoltat? După amiazi: Cor cu societatea Sfântul Gheorghe.

OCTOMVRIE

Dumineca 1. Predică: Liturghia catecumenilor. Ecteniile şi însemnătatea lor. După ameazi: Cântări cu societatea Sfântul Gheorghe.

Cavioasa Paraschiva. Predică: Paraschiva ca model de femee creştină. Combaterea luxului în îmbrăcăminte. După ameazi: Cetiri cu societatea Sfântul Gheorghe, din Istoria bisericii, de Ştefan Meteş.

Dumineca 3. Predică: Tatăl nostru carele eşti în cer, sfinţească-se numele Tău. După ameazi: Cetiri cu Reuniunea femeilor din Povestiri morale Cartea robilor, de Ciotori, piesa: Mama.

Dumineca 4. Predică: Vie împărăţia Ta fie voia Ta. După ameazi: Cor cu societatea sft. Gheorge.

Sf. Dumitru. Predică: «Precum în cer, aşa şi pe pământ», — oamenii să se nizuiască a imită caracterele creştine între cari excelează şi sfântul Dumitru pe care l serbăm.

Dumineca 5. Predică: «Pânea noastră cea de toate zilele dă-ni-o nouă astăzi». După ameazi: Conferenţă poporală. Cooperaţia şi foloasele ei pentru români.

NOEMVRIE

Dumineca 1. Predică: «Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri». După ameazi: Cetiri cu Reuniunea femeilor din: Mama lui Şaguna, de Dr. Lupaş.

Mihail şi Gavril. Predică: «Şi nu ne duce pe noi întru ispită, ci ne mântueşte de cel rău». Ingerii, — când s'au creat îngerii răi? Inger apărător lângă fiecare om. Cine sunt Arhanghelii Mihail şi Gavril? După ameazi: Conferenţă cu societatea tinerilor Sfântul Gheorghe. Datorinţele faţă de mort. Purtarea în biserică şi la sfintele servicii, ţinuta cuviincioasă.

Dumineca 2. Predică: Ce e postul şi cum se cade unui creştin să postească. Rugăciune la începutul postului. După ameazi: cetiri cu Reuniunea femeilor din: Mama lui Şaguna, de Dr. Lupaş.

Dumineca 3. Predică: Isus şi-a ales apostoli pentru evanghelizare. Instituirea sfintelor taine. După ameazi: cetiri cu societatea Sfântul Gheorghe din Istoria bisericească a lui Ştefan Meteş.

Intrarea în biserică. Predică: Botezul şi însemnătatea lui. Botezul copiilor. După ameazi: Cor cu Reuniunea femeilor. (Urmează).

top se descarcă asupra lui injuriile şi atacurile ziaristicii maghiare şi ale societăţii «*Emke*» din Cluj. Neclintit însă, ca o stâncă de granit stă bărbatul conştiinţei curate, în mijlocul valurilor furioase. Simţim par'că, cum îşi va fi zis în sufletul său cu străbunul *Horaţiu: Si fractus illabatur orbis, impavidum me ferient ruinae!...* Adversarului îi putem spune acum cuvintele Mântuitorului: «Cine se va înălţa pe sine, se va smeri, şi cine se va smeri pe sine, se va înălţa». (Matei 23, v. 12) Oh, şi dacă aş spune aceasta şi iubitului meu popor, în zilele de astăzi, poate, că n'aş greşi pentru mulţi din sângele meu, care uită ce a fost ieri şi nu fac ce trebue pentru mâne.

Românii atunci, în faţa rezolutei păşiri a Arhiereului lor, s'au ridicat până la unul, cu mare însufleţire, fără deosebirea de confesiune sau convingeri politice, şi i-au prezentat o strălucită adresă de mulţumită şi recunoştinţă pentru bărbătească apărare a prestigiului naţiunii, iar în seara acelei zile un impozant conduct de torţe vestia lumii omagiul şi recunoştinţa poporului român înaltului său prelat.

Cel mai luminat punct însă, din viaţa şi activitatea sa arhipăstorească, a fost, fără îndoială, şi va rămânea pentru totdeauna, memorabila sa *circulară* din 22 Aprile 1896, dată clerului şi poporului său, din prilejul serbărilor *jubileului milenar* al Maghiarilor.

Timpul nu-mi îngădue, să reproduc din cuprinsul acestei pastorale, plină de duh patriotic, etic şi istoric. Constat numai, că geniul poporului român grăieşte prin glasul său în cuprinsul aceleia, ca un proroc din anticitate, fâlfăind mândru în faţa adversarului steagul nostru cel străbun, care şi aştepta numai ceasul pentru cea din urmă biruinţă. Singurul bărbat, care a zugrăvit *realitatea zilei*. Singurul bărbat român, care din poziţia sa înaltă a exprimat în auzul Europei crezul politic-naţional al poporului român: da, avem să fim cetăţeni devotaţi ai patriei noastre, drepţi şi loiali, în duhul părinţilor noştri, după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, iar nu după coiful închipuit al veneticului străin.

Nu se poate spune ce valuri uriaşe a aruncat atunci buciumul glasului său. Ţara întreagă s'a sguduit. Naţionalităţile saltau de bucurie. Oficialitatea însă, buimăcită de şovinismul său, cerea capul arhiereului român. Ministrul instrucţiunii, Wlassics, pentru ce n'am spune-o acum, şi făcuse aceasta propunere la locurile mai înalte. Dar n'au îndrăznit a merge până la faptă. Au rămas datori c'o injurie. Istoria va înregistra însă, pe paginile ei cele mai frumoase, fapta bunului păstor, care sufletul şi-l pune pentru turma sa cuvântătoare. Să ne închinăm memoriei lui, căci cuvântul său bărbătesc de multe-ori a apăsat în cumpăna sorţii poporului român. Nu odată a fost ascultat şi peste hotarele ţării sale. In vechiul Regat d. p. pentru cazul fericitului Mitropolitului-Primat de odinioară: *Ghenadie*, în lumina vederilor sale i-s'a găsit soluţiunea cea mai norocoasă. Era cu neputinţă a-se trece peste concepţiile sale superioare, întemeiate numai pe adevăr, dreptate şi loialitate.

Dar luptele nu conteniau. Şi până la lupta decizivă, care a urmat abia în 1916—1917, s'au dat încă multe lupte parţiale, tot atât de crâncene, cu eroii lor şi cu sacrificiile lor neuitate. Şi înaltului nostru prelat îi era rezervată încă o soluţie grea, până abia cu câteva luni înainte de a închide ochii.

Citadela culturii române din Braşov, marele nostru gimnaziu de acolo, era în pericol. Guvernul maghiar interzise să mai primească ori-ce ajutor din România, unde avusese, cu secoli înainte, donaţiuni şi moşii, după care primia acum o rentă corespunzătoare, adecă primia din când în când echivalentul bunurilor avute în România. Aceasta se considera la Budapesta de act nepatriotic, şi a fost pus liceul în faţa alternativei: ori închiderea şcoalelor, ori cererea ajutorului trebuitor dela guvernul unguresc, ceeace era sinonim cu sufocarea şcoalei, cu ruperea tradiţiei şi a limbii străbune.

Au urmat apoi multe intervenţii diplomatice, între guvernele din Bucureşti şi din Budapesta, multe încordări între fraţi chiar, adese-ori inutile, şi, după infinită corespondenţă oficială şi discuţii ziaristice, în cele din urmă a rămas biruitor punctul de vedere al bisericii noastre, recunoscându-i se dreptul la o rentă corespunzătoare pentru şcolile sale din Braşov, în baza *dreptului privat*. Astfel s'a salvat adăpostul ştiinţei şi culturii române în vechiul nostru Braşov.

Cu acest act s'a încheiat sbuciumul sufletului său, bun şi mare întotdeauna trecând la cele eterne peste câteva luni.

La sfârşitul expunerilor mele despre acest pătrar de secol, greu şi viforos dar falnic şi demn de un capitlu al epopeii noastre naţionale, ţin să închei cu propriile cuvinte ale înaltului prelat dela introducerea sa în scaunul Mitropoliei, atât de caracteristice personalităţii sale, şi anume:

«Dacă prin concursul Măritului Congres şi al celorlalte organe bisericeşti, îmi va succede a realiza cât de cât dorinţele ce le am faţă de aceste sarcini; dacă voi vedea înflorind sfânta noastră biserică; dacă voi experia, că în sinul bisericii noastre naţionale domneşte iubirea creştinească şi frăţietatea; dacă voi simţi, că spiritul cel înalt al fericitului meu antecesor *Andrei Baron de Şaguna* este şi rămâne cu noi; atunci mângâierea mea sufletească va fi deplină; atunci gratitudinea mea pentru onorifica încredere a Măritului Congres, va fi exprimată în fapte; atunci după ostenelile chemării mele, mă voi putea ruga lui Dumnezeu cu cuvintele bătrânului Simeon: Acum slobozeşte pe robul tău Stăpâne în pace, că văzură ochii mei mântuirea ta, ce ai trimis în faţa tuturor popoarelor, spre luminlnarea şi mărirea poporului tău român».

Acesta a fost arhiereul *Miron Romanul*.

Să depunem tributul recunoştinţei noastre. Amin!

Lămuriri

Ni se cere publicarea următoarelor:

In ziarul «Curentul» din Bucureşti un anonim din Braşov a publicat lista unor preoţi, cari prin prefectura judeţului au primit ajutoare dela ministerul cultelor. Din acest prilej anonimul autor se năpusteşte asupra celor ce au primit ajutoare, învinuindu-i că le-au primit ca partizani politici, — şi multe alte de toate.

De dragul adevărului, ţin să dau următoarele lămuriri, cel puţin ce priveşte preoţimea din Săcele:

Adevărat, că mai mulţi preoţi au primit dela ministerul cultelor sume de bani prin prefectura judeţului Braşov, nu însă pentru atitudinea lor politică, ci pentru repararea nedreptăţii făcute nouă de legea agrară. Căci, pe când toate parohiile dela şes au primit sesiuni parohiale de 20—32 jugăre de pământ arător, p'atunci parohiile din comunele muntoase n'au primit de loc, sau foarte puţin, astfel că preoţii din aceste comune, văzându-se nedreptăţiţi, au rugat în repetite rânduri pe dl ministru al cultelor să li se facă dreptate, ori dându-li-se sesiuni parohiale şi lor, ori cuota corespunzătoare în bani. Drept rezultat al acestor cereri, ministerul cultelor a acordat nişte minimale ajutoare preoţilor fără sesiuni parohiale.

Toate acestea, prea bine le ştie corespondentul anonim, care să zice că ar fi chiar un preot(?) — însă dacă n'ar fi mistificat adevărul, cum ar fi putut să-şi terfelească colegii tocmai acum, când s'aşteaptă o vizită înaltă prin aceste comune? Căci nu este o întâmplare, ca un fapt petrecut la lumina zilei în lunie, să l dai publicităţii tocmai în Octomvrie, ci este prea evidentă intenţia de ponegrire la momentul oportun. Dacă anonimul corespondent crede, că ponegrind pe alţii, se poate ridica pe sine, — să-i fie de bine!

Inchei aceste lămuriri zicând: Fereşte-mă Doamne de prieteni, că de duşmani mă feresc eu!

Pr. *Zenovie Popovici.*

După vizita canonică

Ce însemnătate neştirbită are biserica noastră ortodoxă de dincoace de Carpaţi în viaţa poporului, s'a arătat din nou cu ocazia vizitaţiei canonice, făcute zile acestea, în parohiile credincioşilor noştri din Bănatul alipit Sârbiei. Eată ce spune *Nădejdea*, ziarul partidului român din regatul iugoslav:

Vizita P. S. Sale arhiereului nostru Dr. Iosif Tr. Bădescu a fost o cale de triumf şi de glorie, cum de zece ani poporul nostru n'a mai văzut.

Marea de oameni, zecile de coruri şi fanfare, şirul nesfârşit al trăsurilor, banderiile puternice, au fost simbolul acelei sufleteşti fericiri, de care a fost cuprins săracul nostru popor român.

Pretutindeni haine albe ca zăpada, călăreţi cu steaguri tricolore, case împodobite toate în covoare, arcuri triumfale înflorite, căile toate presărate cu verdeaţă, — au fost semnul că acest popor, uitat şi impilat, este o energie care nu poate fi despreţuită până la sfârşit.

INFORMAŢIUNI

Ziua Dobrogei. La aniversarea semicentenarului alipirii Dobrogei, toate şcoalele din ţară vor face serbări comemorative. In 27 Octomvrie se vor citî povestiri dobrogene, pagini din scriitorii dobrogeni ş. a., ear în ziua următoare, tinerimea va asista la servicii divine şi va sădî în curtea bisericii sau şcoalei arbori comemorativi. Ministerul instrucţiunii a tipărit, cu acest prilej, o carte despre Dobrogea, o antologie literară.

La locurile sfinte. Părechea regală belgiană plănueşte o vizită în Palestina. Regele şi regina vor pleca la locurile sfinte în cursul lunei Februarie al anului ce vine.

Din Codlea ni se anunţă, că în 20 Sept a. c., s'a făcut solemnul act al punerii temeliei la monumentala şcoală română, din această fruntaşă comună, în prezenţa autorităţilor comunale şi militare, din loc şi luând parte şi inspectorul şcol. al regiunii Braşov, dl Nic. Orghidan. Din cuvântul festiv rostit din partea preşedintelui comitetului şcolar, păr. Gh. Fl. Preşmereanu s'a desprins bucuria, că au putut românii din Codlea să şi vadă realizată dorinţa, de a-şi adăpostî toată tinerimea şcolară sub acelaşi acoperemânt.

Preotul evanghelic săsesc din Braşov, Dr. Victor Glondys, asistând ca delegat al bisericii evanghelice din România la congresul societăţii «Gustav Adolf» la Freiburg, a expus într'o cuvântare situaţia saşilor din România. Dsa a arătat, între altele, că saşii din Braşov, în număr de 8900 plătesc anual 20 milioane lei impozite pentru scopurile evenghelice şi culturale germnne, pe care comunitatea bisericească trebue să le realizeze. Fiecare sas din Bracov plăteşte deci anual 2220 lei numai pentru acele scopuri. Dr. Glondys a relevat nemulţumirea locuitorilor din Karlsruhe, care a găsit că e lucru monstruos să li se pretindă pentru scopuri bisericeşti 7% asupra impozitului către stat. «Noi a spus Dr. Glondys, nu plătim 7%, ci plătim 280% asupra impozitelor către stat». Aceste precizări arată că actualii conducători ai saşilor le impun acestora sarcini insuportabile, sub pretextul păstrării şi desvoltării culturii germane.

Sfinţirea mănăstirii Sf. Ilie în Topliţa. Duminecă, în 21 Octomvrie, s'a făcut sfinţirea provizorie, — punerea antimisului, — în prezenţa I. P. S. Sale Patriarhuiui-Regent Miron. Sfintirea definitivă va urma în ziua de Sf. Ilie.

Biserică „revizionistă" a tratatelor de pace, se plănueşte a se construî la Budapesta pe piaţa Ferdinand, aproape de gara de Vest. Lordul, de jidovească începătură, Rothermere, dăruieşte, în acel scop, 50 mii de pengő. Drept recunoştinţă, urmaşii arpadini din capitala ungurească vor pune, — cum vestesc ziarele lor, — portretul lordului tocmai lângă altar...

Ştire economică din Palestina. In cursul lunei Iulie 1928, Palestina a importat mărfuri din România în valoare totală de Lst. 24.967 *ocupând locul al 6-lea* în rândul ţărilor dela cari Palestina a cumpărat mărfuri în luna amintită. Mărfurile principale importate de Palestina, au fost: Lemne (de construcţie şi de lădiţe de portocale), petrol, benzină etc., în valoare totală de 18 777 Lst., floarea soarelui (pentru fabricaţia uleiurilor) în valoare de 5.832 Lst., diverse în valoare de 358 Lst.

ŞTIRI LOCALE

Aniversări. Implinindu-se de curând 150 de ani dela clădirea bisericii parohiale greco-catolice din acest oraş, credincioşii ei au sărbătorit aniversarea prin liturgie solemnă, la sfârşitul căreia protopopul N. Togan a făcut istoricul numitei parohii. Tot atunci s'a făcut parastas pentru fostul preşedinte al Asociaţiunii, Iosif Sterca Şuluţiu, dela a cărui naştere s'a împlinit acum o sută de ani.

Piesa mai nouă, *Omul care a văzut moartea*, scrisă de rodnicul scriitor, dl Victor Eftimiu, s'a jucat cu rar succes şi în teatrul sibian. Spre deosebire de aşa zisele piese de teatru «moderne», cu îndrăgostiri mai mult sau mai puţin imorale, lucrarea dlui Eftimiu se deosebeşte prin o acţiune simplă, firească şi sănătoasă, cu scene pline de umor şi duioşie. Omul care a văzut moartea şi a luat, pentru o clipă, atingere cu veşnicia, vine să aducă oamenilor voinţa ce le lipseşte întru împlinirea dorinţelor pentru a fi fericiţi. Rolurile, ţinute de *Tony Bulandra*, *V. Maximilian* ş. a., sânt tălmăcite cu artă superioară şi stârnesc farmec şi plăcere generală în mijlocul publicului ardelean.

— Compania dramatică *Mişu Fotino*, în turneul său de acum, va juca în teatrul Sibiului, Duminecă în 28 Octomvrie, ora 9 seara, comedia în 3 acte, Satirul, jucată de peste o sută de ori la Bucureşti. Bilete la Librăria Foaia Poporului, în strada Mitropoliei.

Nr. 639/1928 Prot. (147) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Lovnic**, din protopopiatul Rupeni (Cohalm), se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Venitele fasionate în coala B.
3. Venitele stolare: dela cca 50 fumuri (familii) de români câte 1 ferdelă de grâu (20 litri); dela 20 familii neorustici câte una ferdelă de cucuruz.
4. Sesiunea parohială în mărime de 8—9 jugăre pământ arător şi fânaţ.
5. Nouă (9) stânjini de lemne pentru foc dela comuna politică, făcute de parohieni şi aduse la faţa locului.
6. Venitele din parohie stabilite, aprobate şi uzitate în protopopiatul Rupeni (Cohalm).
7. Dreptul de a mâna vite în păşunea comunală ca orce proprietar din loc.
8. Locuinţă în natură (în fosta şcoală confesională) şi întru cât nu i-s'ar putea da în acest an locuinţa în natură, i se va da echivalentul corespunzător pentru chirie în bani.

Concurenţii să-şi trimită cererile de concurs instruite cu documentele necesare în terminul fixat subscrisului oficiu protopopesc, având a se prezenta cu prealabila încunoştiinţare a acestuia în comună, spre a celebra, cuvânta şi a cânta la biserică, făcând astfel cunoştinţă şi cu poporul.

Oficiul protopopes ortodox Rupeni, în înţelegere cu consiliul parohial din Lovnic.

Rupeni, la 1 Octomvrie 1928.

Ieronim Buzea
adm. protopop.

Nr. 380/928. (145) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante de clasa a III-a **Cherghes** cu filia **Popeşti**, şi **Cârjiţi** cu filia **Breteliu** din protopopiatul Deva, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. **Cherghes** cu filia Popeşti, cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiune parohială 7 jug. arător, câte o măsură (à 20 litre) grâu dela fiecare familie; casă parohială şi stola usitată.

2. **Cârjiţi** cu filia Breteliu, cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiune parohială 3 jug. arător, câte o măsură (à 20 litre) cucuruz sfărâmat de fiecare familie şi stola usitată.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis şi se vor prezenta în parohii spre a face cunoştinţă cu poporul.

Deva, la 8 Octomvrie 1928.

Oficiul protopopesc ort. rom. al tractului Deva, în înţelegere cu consiliile parohiale.

Nicolae Duma
adm. protopopesc.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Nr. 230/928 (148) 3—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiilor **Băreşti** cu filia S.-Măria Orlea, **Sălaşul de sus** şi **Silvaşul de sus** cu filia Lingina din protopopiatul Haţeg, se publică concurs repeţit cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. **Băreşti** cu filia S.-Mărie Orlea, cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiune parohială în materă 11 jug., în filie 5 jug., fânaţ şi arător, adău (bir) câte 2 măs. porumb (à 30 litre) nesfârmit, dela fiecare casă; casă parohială şi stola uzitată.

2. **Sălaşul de sus**, cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, 12 jug. sesiune parohială (fânaţ); câte 2 măs. porumb nesfârmit (à 30 litre) şi câte jumătate zi de lucru dela 140 familii; casă parohială cu supraedificate în stare foarte bună, şi stolele.

3. **Silvaşul de sus** cu filia Lingina, cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat; sesiune parohială în materă 8¼ jug. arător şi 16 jug. pădure, în filie 3 jug. fânaţ; adău (bir) din materă 16 măs. porumb (à 30 litre) sfârmit, din filie câte 5 lei dela 78 familii; câte 1 zi de lucru dela 39 familii din filie; casă parohială în stare slabă, şi stolele uzitate.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis şi se vor prezenta în parohii spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Haţeg, 7 Octomvrie 1928.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Haţegului în înţelegere cu consiliile parohiale.

Dr. C. Popescu
protopop.

Se caută pentru toate localităţile **persoane**

ca conducători de filiale. Cunoştinţe speciale, depozit şi capital rulant nu sunt necesare. Venit lunar cca 200 dolari

NOVELTY COMPANY
Valkenburg (Olanda)

(144) 2—3

Din «Biblioteca Bunului Pastor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. «*La cine ne vom duce?*» de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. «*La luptă dreaptă!*» de Nicolae Colan, profesor.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Preţul 60 lei, şi porto.

„Frăţia"

institut de credit şi economii, societate anonimă în Sighişoara.

Convocare

Domnii acţionari ai institutului de credit şi economii «FRĂŢIA» se invită la

adunarea generală extraordinară

care se va ţinea **Sâmbătă, în 10 Noemvrie 1928, ora 10 a. m.**, în sala Gewerbeverein din Sighişoara.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării.
2. Alegerea definitivă a unui membru în Consiliul de administraţie.
3. Modificarea Art. 14 şi 24 din statute.
4. Raportul Consiliului de administraţie cu privire la rezultatul emisiunei a VII-a şi modificarea art. 6 din statute.
5. Eventuale propuneri.

Domnii acţionari, cari voesc să participe la adunare în persoană, sau plenipotenţiaţi, sunt rugaţi să-şi depună atiunile la cassa institutului din Sighişoara, sau la cassa Filialei Agnita, eventual şi actele de plenipotenţă cel mult până la 9 Noemvrie 1928 ora 12 din zi. (150) 1—1

Dacă numărul acţionarilor prezenţi, sau al acţiilor prezentate nu va fi deajuns pentru a se putea aduce deciziuni valide, adunarea generală se va ţinea mai târziu cu 1 oră în localul şi cu programul sus indicat

Sighişoara, la 19 Octomvrie 1928.

Consiliul de administraţie.

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoştinţă, că în bună înţelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eşit din firma **Schieb & Kauntz.** Numitul domn a preluat singur această întreprindere şi o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onoare la cunoştinţă, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eşit din firma **Schieb & Kauntz**, turnătorie de clopote şi că de-acum voi conduce această întreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

(88) 18—

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	Copie	Căldăruşe cu mătăuz
Disc şi Steluţă	Linguriţe	Clopoţele pt. altar
Cădelniţe	Cruci	Cănuţe pt. Sf. mir
Candele	Cruciuliţe	Garnitură pt. bolnavi
Chivot	Cununi	Prapori

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 31 Octomvrie 1928 Nr. 77

Telegraful Român

Onor. «Asociaţiunea» (Of.)

Sibiu

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. **Ziarul apare Marţia şi Vinerea**

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză **Articole nepublicate nu se înapoiază**

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze **Administraţiei** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Două congrese preoţeşti

Săptămâna trecută s'au ţinut două Congrese, unul la Bucureşti în chestia educaţiei religioase şi a salarizării preoţimii, iar altul la Arad în chestia operei misionare a Bisericii. Deşi în locuri diferite şi cu programe diferite, ambele congrese preoţeşti au privit câteva aspecte ale Bisericii ca factor de educaţie morală.

Noi trăim într'o epocă de sporire a tesaurului de cunoştinţe. Presa, bibliotecile de popularizare, conferenţele publice împrăştie informaţii din toate domeniile. Dar lumea n'are răgazul şi condiţiile necesare de asimilare. Informaţia este semi-cunoştinţă şi se mărgineşte numai la suprafaţa şi exteriorul lucrurilor. Pe când cunoştinţa străbate adâncul lucrurilor şi esenţa acestora.

Culturalizarea masselor este lozinca vremii de azi. Propaganda culturală făgăduieşte îmbunătăţirea soartei poporului.

Multă lume e de convingerea că fără o largă culturalizare progresul neamului e cu neputinţă. Dar se atribue culturalizării puteri fantastice, când ea e înţeleasă ca o progresivă încercuire a Bisericii şi a rosturilor ei spirituale.

In domeniile religiei noutăţile sunt suspecte şi toate cele adevărate şi sigure sunt vechi şi de mult cunoscute. Probabil că ele să fie acoperite de pulberea uitării şi nesocotite de lumea superficială, doritoare de noutăţi.

Biserica e Ierusalimul ceresc coborât în lume să câştige lumea pentru viaţa eternă.

Eternul se poate întrupa în cele trecătoare şi prin cele trecătoare se sluţeşte celor veşnice — după intuiţia Sfântului apostol Pavel.

In vremuri de prefaceri, Biserica se întoarce la adevărurile fundamentale şi eterne şi pe acestea are să le propoveduească spre a mântui lumea de dezordine morală şi de confuzie intelectuală.

Când au pornit la propoveduire sfinţii Apbstoli, n'au reeditat nici Decalogul nici doctrina lui Hristos, ci au spus lumii că Mântuitorul e viu şi omul renăscut îl simte în inima sa, îl înţelege cu mintea sa şi nu e mai mare fericire decât a-i sluji Lui şi a trăi pentru El şi pentru adevărul ce ni l-a descoperit.

A converti lumea la Hristos e operă misionară şi a duce o vieaţă spirituală e a trăi vieaţă de har.

Preotul are parohia sa cu credincioşi devotaţi, pe care-i păstoreşte şi cu fii indiferenţi pe care trebue să-i convertească la Hristos.

Preotul poate fi ajutat în această a doua misiune de un expert în propoveduire, de aceea misionarismul trebue să fie cu organizaţie supra-parohială.

La congresul din Arad s'a discutat această problemă, care va fi supusă studiului Sfântului Sinod şi realizată sub controlul fiecărui Ierarh în toate eparhiile.

Problema misionară trebue să ne preocupe serios. Noi am pus-o în discuţie şi în adunarea eparhială de o serie de ani încoace.

Dar spre a-i da soluţiile corăspunzătoare şi a o realiza, avem trebuinţa de preoţi iniţiaţi în rosturile misionare.

Exemplul altor biserici e elocvent.

Romanocatolicii au întemeiat orduri monahale de Benedictini şi Dominicani, devotaţi propoveduirii şi instrucţiei religioase.

Renvierea monahismului, a călugărilor cateheţi în şcoale şi a călugărilor propoveduitori în mijlocul societăţii, — iată în ce direcţie trebue să lucreze Biserica.

La Bucureşti s'a discutat dacă e necesar să avem academii teologice ori să le reducem la rangul de seminarii pentru formarea de preoţi de pastoraţie.

Imprejurările, între cari trăim cei din mitropolia ardeleană, pretind să avem preoţi bine pregătiţi spre a ţinea concurenţa cu clerul bisericiilor minoritare.

Dar academiile pot fi desvoltate, cum e cazul şi în alte biserici, pregătind într'un loc pentru studiul biblic, în alt loc pentru opera socială, îngrijirea tineretului, pentru muncitorime etc.

Specializarea este azi atât de imperativă încât neglijarea ei în Biserică, ar însemna să nu ştim în ce epocă trăim.

Medicul universal aparţine altei epoci, iar azi sunt medici specializaţi.

In Biserica noastră nu trebue să trăim numai pentru mândria trecutului ci mai ales pentru nădejdea viitorului.

Nu ne putem mulţumi cu criteriile mediocrităţii ci cu criterii superioare. Aceasta e intuiţia, pe care o simte preoţimea în orice întrunire serioasă şi cu conştiinţa răspunderii pentru binele sfintei Biserici.

La Arad, Prea Sfinţitul episcop Grigorie şi la Bucureşti P. C. Dr. I. Mihăilescu, preşedinţii celor două congrese bisericeşti au avut viziunea acestor deziderate superioare pentru regenerarea spirituală a vieţii noastre religioase şi au făcut şi pe alţii să aibă aceeaşi viziune.

Ir. Scorobeţ.

Aniversarea Naşterii Majestăţii Sale Regelui Mihai I

In 25 Octomvrie a. c. Majestatea Sa regele nostru Mihai I a împlinit etatea de 7 ani.

Cu dragoste şi bucurie s'a prăznuit această aniversare în toată ţara, ridicându-se rugăciuni ferbinţi către Cel Atotputernic pentru îndelunga viaţă a Majestăţii Sale.

Din acest prilej oraşul Sibiu a fost frumos pavozat cu drapele naţionale.

Serviciul divin în biserica catedrală a fost celebrat din partea P. S. Sale arhiereului Vasilie cu număroasa asistenţă, în prezenţa I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae, a ofiţerilor din garnizoană în frunte cu dl general Găvănescul, comandantul corpului 7 de armată.

Ţinându-se în zilele din 23—26 l. c. în oraşul nostru examenul de Generali de Divizie şi Corp de armată a asistat la serviciul divin Comisiunea examinatoare constătătoare din dnii: Inspectori de armată dl General de corp de armată Mărdărescu, dl General de divizie Cihovsky şi dl General de divizie al aeronauticei Rudeanu, precum şi toţi dnii Generali de brigadă în număr de peste 20 cari s'au supus la examen, precum şi membrii Consiliului arhiepiscopesc şi mitropolitan, şi şefii autorităţilor civile.

La finea serviciului divin părintele protoiereu Iosif Serafim a rostit un potrivit cuvânt scoţând în relief însemnătatea zilei.

Inaintea catedralei era postată o companie a regimentului 90 de inf. în frunte muzica militară şi cu drapel, care a dat onorurile militare.

După eşirea din catedrală dl Inspector de armată de corp General Mărdărescu prin o remarcabilă cuvântare adresată soldaţilor a scos în relief legătura dintre dinastie şi poporul român, accentuând că în Majestatea Sa regele Mihai, poporul român şi-a pus toată nădejdea. Ii doreşte viaţă lungă şi rodnică.

A primit apoi defilarea dlor ofiţeri şi a trupei.

*

Aniversarea naşterii Majestăţii Sale Regina Maria

In 29 Octomvrie l. c. fiind aniversarea zilei onomastice a Majestăţii Sale Regina Maria, văduva marelui rege Ferdinand I, oraşul Sibiu a fost frumos pavozat cu drapele naţionale, iar la ora 11 a. m. în catedrală a fost oficiat un serviciu religios pentru îndelungă viaţă şi sănătate a văduvei regine din partea P. S. Sale arhiereului Vasilie, înconjurat de preoţimea catedralei; au asistat membrii consiliului arhiepiscopesc şi mitropolitan, precum şi dnii ofiţeri din garnizoană în frunte cu dl general Găvănescul, comandantul corpului 7 de armată, şi şefii autorităţilor administrative şi civile.

La finea serviciului divin părintele protoereu militar Ioan Dăncilă, într'o vorbire frumoasă a evidenţiat meritele mari ale slăvitei noastre regine văduve.

Inaintea catedralei era postată o companie a regimentului 90 inf., cu drapel şi muzică militară, dând onorurile.

După eşirea din catedrală dl general Găvănescul printr'o însufleţită vorbire a arătat că Majestatea Sa Regina Maria nu este Regină prin faptul încoronării, ci şi prin faptul că în timpurile cele mai grele ale poporului român, s'a identificat întru toate atât cu aspiraţiunile cât şi cu durerile şi suferinţele lui.

In surghinul dela Iaşi numai Ea nu-şi perduse nădejdea câtuşi de puţin în izbânda finală, însufleţind poporul şi întărindu-i moralul, prin cercetările şi mângăerile ei în mijlocul trupelor.

Apoi a urmat defilarea.

Asociaţia preoţilor ortodocşi

Al patrulea congres, al Asociaţiei preoţilor ortodocşi din întreaga ţară, s'a deschis, în 23 l. c., în sala fundaţiei Carol din capitală.

După serviciul divin, săvârşit la biserica Boteanu, preşedintele Asociaţiei, păr. I. Mihălcescu în cuvântul de deschidere, spune:

Preoţimea română din întreaga ţară, adunată astăzi în al patrulea congres, are să discute două probleme importante:

Chestiunea învăţământului religios în şcoale, şi salarizarea clerului.

Oratorul după ce arată rostul preoţilor şi al bisericii în trecutul culturii neamului nostru, subliniază, că retragerea preoţilor din învăţământ se resimte în educaţie. In şcoală se simte lipsa preotului: cere să se introducă învăţământul religios în toate şcoalele.

Ocupându-se de problema salarizării clerului, părintelui Mihălcescu spune, că pentru ca preoţii să-şi poată îndeplini misiunea trebue să fie bine salarizaţi. Au fost vremuri, în trecutul bisericii noastre, când preoţii au trăit din danii. Secularizarea averii bisericeşti a sărăcit biserica. Totuş ea se simte mândră că averile ei au folosit la organizarea statului.

Şi fiindcă astăzi e vorba de întocmirea unei legi de salarizarea clerului, preoţii vor discuta modalităţile acestei salarizări.

In încheere, părintele Mihălcescu mulţumeşte I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei Pimen, locţiitor al I. P. S. S. Patriarh Regent, rugându l să fie acelaş sprijinitor al intereselor preoţeşti, ca şi până acum.

Mulţumeşte dlor miniştri Lapedatu şi Angelescu, P. S. episcopului Vartolomeu, pentru munca ce depun întru propăşirea bisericii.

Exprimă omagii M. S. Regelui Mihai I. —

Mai vorbesc: I. P. S. Sa mitropolitul Moldovei Pimen, dnii miniştri Al. Lapedatu şi Dr. C. Angelescu, P. S. Sa episcopul Vartolomeu şi dna Alexandrina Cantacuzino, preşedinta societăţii femeilor ortodoxe. —

Şedinţa de după amiazi s'a deschis în sala ateneului popular «Dichiu». Se constitue biroul congresului: Preşedinte este ales păr. Mihălcescu, vice preşedinţi: Pr. Dr. G. Ciuhandu (Ardeal), Pr. C. Rusu (Bucovina), Pr. Guciujna (Basarabia).

Trecându-se la ordinea de zi, se citeşte darea de seamă asupra activităţii Asociaţiei în anul 1928.

Congresul aprobă raportul. Se votează apoi statutele nouă. —

Desideratele preoţimii, în chestiunea religiei în şcoalele secundare sânt următoarele:

Libertatea spirituală a învăţământului religios în cadrele principiilor creştine şi controlat de stat; educaţia şcolară să se facă de preoţi în căldură şi intimitate părintească; două ore de religie în toate şcoalele secundare şi în toate clasele; ore speciale şi aplicaţiuni practice de pietate cu elevii; asociaţii de tineri ortodocşi; învăţământul religios să fie predat de către profesorii preoţi de enorie; înfiinţarea inspectoratelor de religie; preoţii învăţători să se bucure pe viitor de jumătate din leafă şi accesorii, la salariul de preot, ca şi preoţii profesori secundari. —

Desideratele în chestiunea învăţământului religios în massele populare urmăresc organizarea, înfiinţarea şi subvenţionarea cercurilor pastorale şi şcoalelor duminecale pentru educaţia morală creştinească a poporului; redeşteptarea şi cultivarea conştientă a ritualismului; ateneele populare să fie puse sub supravegherea preoţilor; conlucrarea preoţilor cu toate iniţiativele spirituale de ridicarea a poporului; activitate preoţească în cazărmi, fabrici, temniţe şi şcoale de ucenici; intensificarea propagandei religioase prin publicaţiuni morale şi prin cinematograf religios; campanie biblică pentru popor, prin tipărirea, răspândirea şi explicarea bibliei în legătură strânsă cu biserica. —

S'au rostit după aceasta păreri, pentru *desfiinţarea* (!) Academiilor teologice (ardelene), care n'ar mai avea (?) rost, — deşi tocmai una din aceste păreri mărturisea, în faţa congresului, zicând: «*Admirăm activitatea de până azi a Academiilor teologice*»...

Ce sânt aceste academii şi ce rol îndeplinesc, au arătat apoi păr. Dr. Gh. Ciuhandu dela Arad, şi N. Colan, rectorul Academiei teologice din Sibiu.

P. S. Sa arhiereul Tit Simedria, ca membru al Sf. Sinod, spune că aceasta autoritate bisericească vrea să aibă cuvânt autorizat în învăţământul religios, care trebue bine controlat.

In a doua zi, când s'a ţinut ultima şedinţă, congresul a votat următoarele desiderate în chestiunea salarizării preoţilor:

1. Preotul şi întregul personal eclesiastic deservind instituţiile bisericeşti şi şcolare şi dela aşezămintele de binefacere, penitenciare, spitale, etc., vor fi plătiţi de stat, bucurându-se de salar fixat prin bugetul anual al statului, în armonizare cu salariile funcţionarilor publici.

2. Salarizarea să fie uniformă pentru toată ţara.

3. Pământurile date în folosinţă personalului bisericesc să se menţină; bisericilor care n'au pământ să li se dea un spor echivalent.

4. Plusurile de pământ ale diferitelor biserici vor fi considerate, conform cu legea, proprietatea bisericii respective şi arendate fără licitaţie, iar veniturile administrate e de organele parohiei.

5. Bugetul, cu salariile dela stat, întocmit conform legii de organizare bisericească şi aprobat de minister, va fi trecut consiliului central şi eforiei pentru execuţie, Eforia obţinând dreptul de ordonatoare principală şi cerând chiriarhului să desemneze ordonatorii secundari la eparhii.

6. Toţi slujitorii bisericeşti din provinciile alipite să se bucure de aceleaşi drepturi la pensie, ca toţi funcţionarii publici.

7. Clericii dela bisericile cu averi, deşi îşi vor primi salariile din aceste averi, vor plăti 10% casei pensiilor şi vor fi socotiţi şi ei funcţionari publici.

8. Ordonanţele de plată se vor încredinţa parohului respectiv şi se vor achita de casieriile sau percepţiile statului.

9. Să se acorde monahilor şi monahiilor, de ministerul cultelor, un onorar de 20 lei pe zi.

10. Suprimarea art. 19 şi 21 din legea de salarizare şi al. 9 art. 46 din statut; rămânând ca salariile preoţilor să se plătească numai de stat.

11. Preoţimea să fie încadrată în legea de salarizare ca şi corpul didactic cu respectarea drepturilor câştigate.

12. Infiinţarea gradaţiei a cincia la cler şi o gradaţie de merit, ca la corpul didactic.

13. Să se prevadă în legea de salarizare principiul înaintării pe loc a preoţilor ce se disting pe teren pastoral sau cultural.

14. Să nu se hirotonisească preoţi ajutători decât în condiţiile art. 29 din statut, iar cei hirotonisiţi deja şi fără salar să fie trecuţi în bugetul statului, după modalităţile legale.

15. Congresul cere ca guvernul să sprijine înfiinţarea şi să ajute clădirea caselor parohiale.

16. Personalul ad-tiv să fie plătit ca şi cel şcolar.

17. O gradaţie de merit obligatorie. —

Acestea sânt principiile, de care congresul doreşte să se ţină seamă la statorirea prin lege a salarizării clerului.

Preoţimea din arhidieceză în congres la Sălişte

Asociaţia «Andrei Şaguna» a clerului din mitropolia noastră dovedeşte din an în an că este o instituţie de mare importanţă pentru apostolatul religios al epocii noastre. Clerul nostru e un factor cu conştiinţă trează a marilor sale răspunderi morale şi naţionale. De zece ani încoace Asociaţia clerului a isbutit să-şi fixeze un program de activitate, potrivit noilor împrejurări de viaţă şi acel program cere la temelie un duh nou în viaţa pastorală, premenirea metodelor de păstorire şi înarmare cu acele cunoştinţe teologice pe care le ridică marile curente religioase din lumea creştină de azi.

Cultura unei biserici nu poate fi mai înaltă decât nivelul intelectual al clerului şi credincioşilor ei.

Anul acesta clerul din arhidieceză s'a întrunit la 11 Oct. c. în Sălişte. Un program bogat s'a alcătuit din partea comitetului secţiei în frunte cu P. C. Dr. A. Crăciunescu, profesorul Academiei andreiane.

Incă din ajun sosiră în Sălişte preoţi cu protopopii lor şi au fost încuartiraţi la familiile fruntaşe din Sălişte.

Serviciile religioase, premergătoare congresului, au atras mulţime de credincioşi, căci în Sălişte se ţine în fiecare zi utrenie şi vecernie şi niciodată bisericile nu sunt lipsite de închinători. De dimineaţă a predicat P. C. Dr. Dtru Borcia, protopopul locului. S'a anunţat pentru vecernie o slujbă cu predică pentru şcolărimea şi publicul săliştean.

Congresul s'a deschis în sala festivă a şcolii primare cu vorbirea preşedintelui şi cu salutul autorităţilor şi a şcoalelor din loc.

Punctul prim din program a fost conferenţa venerabilului protopop Dr. Iosif Blaga: *Din preocupaţiunile noastre preoţeşti cu caracter superior.* Tratând acest subiect cu superioară înţelegere estetică şi cunoştinţe de filosofie crestivă, conferenţiarul a arătat cum cultul bisericii noastre apelează la toate simţurile omeneşti. El are o structură înaltă filosofică şi artistică, caracteristice epocii clasice a ortodoxiei. Prof. Dr. Grig. Cristescu, Nic Colan, rectorul Academiei, şi protopop Dr. Borcea au adăugat comentare de valoare, relativ la subiect şi la conferenţa savantă a protopopului dela Braşov.

A urmat raportul general asupra activităţii cercurilor culturale şi a des-

FOIŞOARA

Plan analitic pastoral

(Urmare)

Dumineca 4. Predică: Mirul. Deosebirea în taina sfântului mir şi între untul de lemn sfinţit. După ameazi: Conferenţă poporală despre: Viaţa lui Andrei Şaguna.

In acest period al toamnei, tot la 2 săptămâni după serviciul divin în Dumineci şi sărbători, se vor împărţi cărţi pentru biblioteca parohială de bibliotecar. La şedinţele cu societatea Sfântul Gheorghe se va discuta ce se ceteşte. Exemple: Selma Lagerlöf, Petrov etc. Şcolarii vor fi catehizaţi prin preot o oră, Sâmbăta după ameazi. La serbarea sfântului Andrei se va face parastas pentru marele mitropolit Andrei Şaguna.

DECEMVRIE

Dumineca 1. Predică: Pocăinţa. Rostul ei. Preotul ca duhovnic. După ameazi: Cor, colinde cu societatea Sfântul Gheorghe.

Sfântul Nicolae. Predică: Cuminecătura, apologia tainei faţă de sectari. După ameazi şedinţă cu reuniunea femeilor îndemnând a se procura cele necesare pentru biserică în vederea apropierii sărbătorilor Naşterii Domnului, aşa: lumini, ornate, icoane, serbarea pomului de Crăciun pentru elevii şcoalei etc.

Dumineca 2. Predică: Taina preoţiei. Necesitatea preoţiei. Dreptul la salar. Rolul preoţimei în trecut, prezent şi mai ales în viitor. Respingerea atacurilor sectare. După ameazi: Colinde cu societatea Sf. Gheorghe. La vecernia de Dumineca precum şi în ora de catehizare se vor învăţa copiii de şcoală rugăciuni, tropare şi condace ce nu s'au învăţat în şcoală.

(Va urma)

Un mare ctitor

In seria de vieţi ilustre, înfăţişate în fruntea gazetei săptămânale *Universul Literar*, aflăm în Nr. 43 (dela 21 Octomvrie 1928) figura lui *Andrei Şaguna*, despre care, pe lângă notele biografice, se ocupă două articole, datorite unui dlui I. Lupaş, altul dlui Const. Pâcle. Cel dintâi, sub titlul *Un mare ctitor*, face următoarea caracterizare despre nemuritorul ierarh:

E neîndoios că trăinicia biruitoare este una din caracteristicele de căpetenie ale tuturor aşezămintelor create de Andrei Şaguna.

Istoria ne înfăţişează atâţia oameni mari în domeniul cugetării, ideologi vrednici de admiraţiunea tuturor veacurilor, lipsiţi însă de facultatea sau de talentul de a se coborâ pe tărâmul realităţii şi de a veşnici, în fapte concrete, rezultatele ideilor propovăduite de dânşii. Andrei Şaguna nu era dintre aceştia.

Adevărat că bogata sa activitate literară didactică, publicistică şi ştiinţifică i-a asigurat un loc de cinste printre marii cugetători ai neamului nostru. Dar personalitatea lui istorică atât de reprezentativă se impune mai mult prin numărul covârşitor al faptelor şi aşezămintelor sale, care au creat poporului nostru noi posibilităţi de desvoltare, decât prin suma ideilor — importante, fără îndoială, şi acestea, — cu care scrierile sale au izbutit să fructifice şi să sporească cugetarea noastră naţională. Deşi era, după expresia biblică, bărbat «puternic în faptă şi cuvânt», în tot cursul binecuvântatei sale activităţi s'a manifestat cu deosebire ca un erou al faptei naţionale. Cuvântul şi ideea înveşmântată într'însul avea, în concepţia lui Şaguna, o valoare însemnată desigur, dar totdeauna în funcţiune de importanţa, frumuseţea şi utilitatea faptei ce putea să răsară din sământa ideii şi din energiile naţionale, pe care propoveduirea ei era chemată a le trezi.

părţământelor Asociaţiei. In lipsa secretarului I. Bânda, raportor a fost preş. Dr. A. Crăciunescu. Se constată zelul preoţilor tineri din arhidieceză şi activitatea manoasă a celor cu experienţă pastorală, atât protopopi cât şi preoţi.

După masă a urmat conferenţa preotului Mih. Neagu, prof. de religie: Despre adevărurile dogmatice în predică. In vremuri de prefacere, biserica are să se concentreze în fortăreaţa adevărurilor fundamentale ale revelaţiunei. Dl prof. Cristescu scoate la iveală importanţa conferinţei păr. Neagu şi fixează valoarea ei.

Despre păstorirea la oraşe a vorbit P. C. Tr. Scorobeţ, consilier arhiepiscopesc. Oraşele noastre sunt ameninţate a deveni centre de păgânism feroce. O nouă strategie misionară se impune de urgenţă, şi indică prin ce căi are să se rezolve problema bisericii la oraşe. Vorbeşte la subiect prof. Dr. Gr. Cristescu şi prot. I. Duma, arătând necesitatea propoveduirii ideaiului religios în mediul primejduit al oraşelor.

Ultima conferenţă: *Păstorirea la sate*, e a protopopului D. Săcărea, în care sintetizează toate ideile, care animează clerul nostru în opera de regenerare a credincioşilor dela sate. Protop. E. Stoica arată schimbările ivite dela războiu încoace în activitatea pastorală a clerului şi operă că aceste schimbări vor realiza însemnate progrese religioase.

In restul şedinţei a doua s'au votat la propunerea P. C. Borzea o moţiune de solidarizare a clerului cu ierarhii săi, altă moţiune la propunerea P. C. I. Duma, în chestia ridicării Academiei andreiane la rang de facultate a Mitropoliei Ardealului, alta propusă de prot, I. Josan în chestia salarizării preoţimii şi a regulării pensiunilor preoţeşti.

Toate moţiunile sunt expresia cumpănirii mature a congresiştilor şi privesc chestii importante, care-şi aşteaptă o vrednică soluţionare din partea factorilor cu răspundere pentru binele bisericii şi al slujbaşilor ei. La sfârşit preşedintele P. C. Dr. A. Crăciunescu rezumă cele discutate şi arată nivelul înalt al desbaterilor acestui congres.

Seara la 6 ore s'a început slujba în biserică, unde se întruniră elevii şi elevele şcoalelor din Sălişte, corpul didactic şi mult public. La strană au cântat cu simţ şi cu ploasă simţire prof. Crisciu şi vestiţii cântăreţi ai Săliştii, fără pereche în arhidieceză. P. C. Dr. Gr. Cristescu a ţinut o cuvântare de înaltă inspiraţie despre tinerii din preajma Mântuitorului. Ascultătorii, printre cari erau toţi preoţii congresişti, au avut prilejul să admire bogăţia de cunoştinţe şi marele talent de predicator, care ilustrează amvonul sfintei catedrale din Sibiu.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* în 26 l. c. a plecat la Constanţa spre a lua parte la semicentenarul realipirii Dobrogei la Patria mamă. I. P. S. Sa s'a întors în 30 l. c. la reşedinţa Sa.

Sfinţire de biserică. Terminate fiind toate lucrările de restaurare, renovare şi pictură a bisericii celei mari din Sebeş (jud. Alba) I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae o va târnosi şi preda sf. sale destinaţiuni Dumineca viitoare la 4 Noemv. a. c.

Publicăm în cele următoare invitarea la sfinţirea bisericii ort. rom. din Sebeş, pictată din nou, care se va face prin I. P. S. arhiepiscopul şi Mitropolitul Nicolae Duminecă la 4 Noemvrie a. c. şi la serbarea centenarului dela zidirea acestei biserici la 1828. Programul serbărilor: 1. Dimineaţa la ora 9 sfinţirea bisericii. 2. La 1 oră banchet în Restaurantul Stolz. 3. La 3½ ore d. a. Conferinţă în biserică, de Dr. Sebastian Stanca, consilier eparhial în Cluj, fost preot în Sebeş, despre împrejurările în cari s'a zidit biserica. 4. Sara la ora 8 Concert în sala «La Leul de aur», ce se va da de către corul intelectualilor şi orhestra amatorilor români în favorul bisericii. La banchet tacâmul costă Lei 150, şi cei cari voesc să participe au să se anunţe, plătind taxa, la preotul Vasile Popa, până Joi în 1 Noemvrie la ora 6 seara. La conferinţă se plăteşte la intrare o taxă benevolă în favorul bisericii. Bilete pentru concert se pot lua în prăvălia dlui Vasile Vulcu şi seara la cassă. Suprasolviri se primesc cu mulţămită.

Parastas. Vineri, în 26 Octomvrie a. c., Ziua sf. marelui martir Dimitrie, s'a oficiat, în biserica patronată din Sibiu, — prin păr. paroh Ioan B. Boiu, parastas întru veşnica odihnă a fericitului fundator D. Andronic; a cântat corul meseriaşilor români, condus de dl I. Stanciu. După parastas, în sunetul clopotelor, s'a făcut procesiune la mormântul marelui defunct. In veci pomenirea lui!

Iubileu. Implinind în toamna aceasta părintele protopop Sergiu Medean 40 de ani de când să află în fruntea protopresbiteratului Sebeş, după cum ni se scrie, preoţimea tractuală se pregăteşte a sărbători această zi însemnată pentru tractul Sebeşului cu ocaziunea târnosirii bisericei la 4 Noemvrie a. c.

Mare nenorocire. In noaptea din 26 Octomvrie a. c. s'a produs în staţia Recea, lângă Slatina, o groaznică nenorocire. Acceleratul pornit din Sibiu s'a ciocnit cu simplonul pornit din Bucureşti. Şi-au pierdut viaţa 34 călători, ear numărul răniţilor se ridică la 50. Cauza dezastrului este lipsa unui control sever din partea personalului rău ales şi slab salarizat.

Demonstraţii mari antisemite se fac la Budapesta, — de protestat însă, nimeni nu protestează împotriva — Ungariei. Dacă însă demonstraţiile s'ar petrece în România, «umanitariştii» Europei şi Americei s'ar năpusti la sigur asupra noastră.

Nuntă fără alcool. Ca rezultat al propagandei desfăşurate de biserica Mirăuţilor Bucovinei, prin inspectorul misionar Tarangul şi preotul Coclici, s'a celebrat o nuntă în comuna sfântul Ilie, unde nu s'a întrebuinţat alcool. Nuntaşii au fost totuş bine dispuşi, au glumit, au cântat frumoase cântece religioase, sfârşindu-se petrecerea într'o însufleţire mare. Dacă acest fel de a petrece şi de a serba nunţile va găsi mulţi imitatori, cârciumile dispar dela sine.

La noi, şi la alţii. In sfântul oraş al Ierusalimului s'au adunat jidovii la sărbătoarea Impăcării din anul acesta, pentru a se ruga la «zidul plângerilor», o rămăşiţă din templul lui Solomon. Aici, jidovii ridicaseră un fel de tribună baracă pentru rugăciunile femeilor. Cadiul arab, în considerare că zidul plângerilor se află în ocolul lor, a cerut înlăturarea baracei jidovilor. Aceştia s'au opus. Arabii cari nu pot suferi jidovimea, s'au adresat atunci la comisarul englez, — Ierusalimul stă, cum se ştie, sub protectoratul Angliei; — ear comisarul a ordonat îndepărtarea baracei. Poliţia engleză a executat ordinul; jidovii fanatici însă continuând rezistenţa, s'a produs o ciocnire între poliţie, arabi şi fiii lui Israil. Rezultatul încăerării a fost: sute de răniţi, câţiva morţi, candele aruncate pe jos, sfintele suluri sfărâmate, haine rituale rupte şcl. Cu toate acestea, jidovimea nu îndrăzneşte să facă tărăboi şi să ceară despăgubiri — *dela Anglia*, cum făcuse nu demult în ţara «barbară» a românilor.

Cartea care se vinde în cel mai mare număr de exemplare, este Biblia. Societatea biblică engleză raportează adecă următoarele: In anul trecut, 1927, s'au desfăşurat 2·2 milioane de biblii, cu jumătate de milion mai mult decât în anul precedent. Cele mai multe biblii s'au cumpărat în Canada şi Australia.

Schimbare în mersul trenurilor. Punându-se în circulaţie, pe distanţa Bucureşti—Oradea, o pereche de trenuri rapide de călători, se schimbă mersul următoarelor trenuri pe linia Sibiu-Copşa mică: Pleacă din Sibiu la ora 12 05, soseşte la Copşa mică la 13 26 (având legătură în Copşa mică cu rapidul spre Oradea). — Pleacă din Sibiu 15·50, soseşte Copşa mică 17·13 (cu legătură în Copşa mică cu rapidul şi cu personalul spre Bucureşti). — Pleacă din Copşa mică 12 05, soseşte Sibiu 13 28. Pleacă din Copşa mică ora 14, soseşte în Sibiu 15·21. Pleacă din Copşa mică 19·05, soseşte în Sibiu 20·49.

Şcoală de menaj în Sălişte. Aducem la cunoştinţa On. public, că şcoala de menaj, înfiinţată în anul trecut şcolar în Sălişte, şi-a început cursurile la 15 Octomvrie a. c. cu 4 clase, precum şi cursul de practică. Elevele, care doresc să se înscrie în clasa I, au să prezinte certificatul de absolvire alor 4 clase primare. In clasa I de menaj se mai primesc eleve, ca bursiere sau semibursiere, până la 8 Noemvrie a. c. Recomandăm părinţilor a da atenţie acestei şcoale practice, care are menirea a da femeii române cunoştinţele accesibile însuşirilor şi îndeletnicirilor viitoarelor soţii şi anume; pot intra însă, după câştigarea diplomei, şi ca ajutoare de măestre, eventual măestre în învăţământul profesional în condiţii avantajoase. Şcoala are internat şi e adăpostită într'un edificiu foarte corespunzător din toate punctele de vedere. Taxa de înscriere şi şcolară e de 500 lei anual de fiecare elevă. Deslușiri mai de aproape dă direcţia şcoalei. *Natalia Popovici*, directoară.

Calendar pe 1929. A apărut, cu ales şi bogat material, cum se poate vedea din anunţul de pe pagina a patra a ziarului nostru, *Calendarul Banatul Creştin* (vechiul calendar arhidiecezan). Cartea merită să fie citită şi răspândită, în cercuri largi atât în oraşe, cât şi în sate, spre binele obştesc. A se cere dela Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

De aceea la Şaguna nu găsim între cuvânt şi faptă aproape nici o distanţă. Chiar când obstacole formidabile se ivesc în calea înfăptuirii gândurilor, cari frământau fără încetare creerul lui genial, nu se înspăimânta, ci lupta cu nepregetată perseveranţă, cu precauţiune şi iscusinţă fără greş, până când izbutea să le smulgă din rădăcini şi, netezându-şi calea spre ţintă, să stâmpere sfânta pasiune creatoare a sufletului său, prin secerişul bogat al realizărilor prudent şi sigur pregătite. El însuş a mărturisit adeseori, că bucuria cea mai mai mare a vieţii sale o căuta în lupta cu cele mai mari greutăţi şi în biruinţa desăvârşită asupra lor. De aceea rareori a întreprins vreun lucru, pe care să nu l fi dus la bun sfârşit, după cum de asemenea rareori a rostit vreun cuvânt, pe care să nu-l fi respectat şi ale cărui îndatoriri să nu le fi împlinit până la cele mai îndepărtate consecinţe.

Această concepţie, pe care o am putea numi pragmatică şi energetică, a făcut din Şaguna un mare educator de nepreţuită valoare morală şi un creator de aşezăminte numeroase, care dupăce au biruit greutăţile începutului, dăinuesc până în zilele noastre şi promit o desvoltare tot mai amplă în viitor.

Dacă pe câmpul Libertăţii, ca preşedinte al adunării naţionale, a pus, împreună cu Simion Bărnuţiu şi cu întreagă ceata entuziaştilor săi tovarăşi de vârstă şi de idealuri, temeiul unui partid politic, acesta există şi va continua să existe, luptând pentru drepturile poporului. Dacă a înfiinţat tipografia din Sibiu şi ziarul «Telegraful Român», — amândouă aceste instrumente de progres cultural îşi vor îndeplini şi în viitor datoria de a răspândi cât mai multă lumină. Dacă a organizat potrivit cu principiile pedagogiei moderne, Seminarul teologic, Şcoala normală şi Liceul care-i poartă numele, precum şi sutele de şcoale poporale, aşezate sub ocrotirea autonomiei noastre bisericeşti, toate aceste aşezăminte şcolare îşi vor continua — sperăm — şi în viitor munca binefăcătoare, ca nişte adevărate podoabe ale învăţământului nostru confesional primar, normal, secundar şi superior. Dacă a înfiinţat, împreună cu vrednicii săi colaboratori Gh. Bariţiu, Timotei Cipariu, Ioan Puşcariu ş. a. «Asociaţiunea transilvană», — şi această organizaţiune culturală promite a continua tradiţia lui de lumină «cu multă prudenţă, cu multă abnegaţiune şi cu mult patriotism concentrat». Dacă a pus bază atâtor fonduri şi fondaţiuni, din venitele lor anuale se vor împărtăşi totdeauna bisericile şi şcoalele noastre sărace, văduvele preotese, orfanii şi neajutoraţii zilelor de acum şi din viitor. Dacă a tipărit Biblia, Mineiele, Kiriakodromionul şi atâtea alte cărţi bisericeşti şi manuale didctice, ele se găsesc şi în timpul de faţă în folosinţa altarelor şi şcoalelor noastre.

Dacă a reuşit să redobândească autonomia şi independenţa naţională a mitropoliei noastre, dându-i prin «Statutul organic» o constituţiune democratică, fără precedent în istoria neamului nostru, binefacerile acestei constituţiuni vor rămânea nepreţuite nu numai pentru ocrotirea dată vieţii sufleteşti a poporului nostru împotriva tuturor atacurilor duşmănnoase, ci şi pentru buna educaţie constituţională, împărtăşită în mod sistematic poporului nostru, în sufletul căruia a trezit o puternică conştiinţă a drepturilor ce trebue să revină fiecăruia dintre membrii unei societăţi organizate raţional.

Citiţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

Adânc întristaţi: Dr. Aurel Vasilie fiu, cu soţia Dr. Nora Lemenyi-Vasilie şi copiii, au marea durere a anunţà încetarea din viaţă a prea iubitei lor mamă şi bunică

Sofia Vasilie n. Dorca

decedată în ziua de 22 Octomvrie 1928.

Inmormântarea a avut loc după ritul ortodox din capela Cimitirului central din Sibiu, în ziua de 24 Octomvrie 1928.

(152) 1—1

Nr. 381/928 (151) 1—3

Concurs

I. Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Gârbova**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împrunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat conform celor fasionate în coala B.
2. 26 jugăre sesiune parohială, arător şi fânaţ.
3. Casă parohială cu supraedificate economice.
4. Stola obişnuită.

II. Pentru întregirea parohiei a II-a de clasa I-ă **Jina**, se escrie nou concurs cu termen de 30 zile.

Venite: întregire dela stat conform coalei B şi stola uzitată.

Pentru cazul, că nu vor reflecta candidaţi cu calificaţie de clasa I-ă, vor fi admişi şi cei cu calificaţie de clasa a II-a.

Concurenţii îşi vor înainta cererile cu documentele cuvenite oficiului protopopesc Mercurea-Sibiu, în termenul prescris şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul, a celebra sfânta liturgie, a predica şi a cânta.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea, în înţelegere cu consiliile parohiale respective.

Mercurea, 20 Octomvrie 1928.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Nr. 639/1928 Prot. (147) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Lovnic**, din protopopiatul Rupeni (Cohalm), se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Venitele fasionate în coala B.
3. Venitele stolare: dela cca 50 fumuri (familii) de români câte 1 ferdelă de grâu (20 litri); dela 20 familii neorustici câte una ferdelă de cucuruz.
4. Sesiunea parohială în mărime de 8—9 jugăre pământ arător şi fânaţ.
5. Nouă (9) stânjini de lemne pentru foc dela comuna politică, făcute de parohieni şi aduse la faţa locului.
6. Venitele din parohie stabilite, aprobate şi uzitate în protopopiatul Rupeni (Cohalm).
7. Dreptul de a mâna vite în păşunea comunală ca orce proprietar din loc.
8. Locuinţă în natură (în fosta şcoală confesională) şi întru cât nu i-s'ar putea da în acest an locuinţa în natură, i se va da echivalentul corespunzător pentru chirie în bani.

Concurenţii să-şi trimită cererile de concurs instruite cu documentele necesare în terminul fixat subscrisului oficiu protopopesc, având a se prezenta cu prealabila încunoştiinţare a acestuia în comună, spre a celebra, cuvânta şi a cânta la biserică, făcând astfel cunoştinţă şi cu poporul.

Oficiul protopopes ortodox Rupeni, în înţelegere cu consiliul parohial din Lovnic.

Rupeni, la 1 Octomvrie 1928.

Ieronim Buzea
adm. protopop.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, la administraţia ziarului:

Telegraful Român

Se caută pentru toate localităţile **persoane**

ca conducători de filiale. Cunoştinţe speciale, depozit şi capital rulant nu sunt necesare. Venit lunar cca 200 dolari

NOVELTY COMPANY
Valkenburg (Olanda)

(144) 3—3

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Din «Biblioteca Bunului Pastor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Dela Librăria Arhidiecezană diu Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1929

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

Despre colinde (Naşterea lui Hristos, sărbătoarea copilăriei, reînvierea colindelor, Ponul de crăciun). — *Mănăstiri ortodoxe în Ardeal:* (De-alungul Carpaţilor de sud, curtea dela Viena, distrugerea mănăstirilor ş. a.). — *Ion I. C. Brătianu şi Biserica lui Horia.* — La biserică (versuri). — *Ştiri şi fapte:* (De anul nou, «Hristos şi Natura», Legea cultelor, Actul dela 1700, Societatea ortodoxă a femeilor, Adunarea eparhială, Vizitaţii canonice, Religia şi şcoala, Cruce la Călugăreni, Jubileu de 50 de ani, Monument preoţilor, Cursuri la mănăstirea Neamţului, Schitul dela Păltiniş — cu frumoase ilustraţii. — Pace vouă, Regele Mihai I la şcoală, Mănăstirea Brâncoveanu ş. a.). — *Cântecul mamei, Psalm*, (versuri). — *La Bobotează*, amintiri dela şcoală. — *Respectaţi mamele:* Dumineca lor, zece porunci. — *Cu răbdare şi dragoste.* — Ce dorim satelor. — *In alergare după avere.* — *Hărnicia unei preotese*, întru a da primul ajutor. — *Cununa de spini a Mântuitorului.* — *Sfânt locaş în refacere:* Mănăstirea dela Cioara. — *Presa bisericească.* — *Nevinovaţii.* — *Biblia*, cum se grăeşte despre biblie. — *Cum are să fie părintele protopop.* — *Umblaţi ca fii ai luminii.* — Dacă bei şi eară bei. — Cetatea morţilor. — *Fel de fel:* 1. Ce poate sfânta cruce; 2. Fără podoabe lumeşti; 3. Monument vânzătorului; 4. Biserica şi alcoolismul; 5. Ceice cred în Isus Hristos? 6. Numai o minută. — *Glume*, ş. a.

Chipuri: Regele Mihai I în ziua de 10 Mai. — Schitul dela Păltiniş. — Sanatorul de acolo. — Dela sfinţirea schitului şi inaugurarea sanatorului. —

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite şi mărfuri, ş. a.

Calendarul s'a tipărit cu *Şematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 75 Lei

Plus porto postal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 3 Noemvrie 1928 Nr. 78

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Onor. «Asociaţiunea» (Of.)
Sibiu

Reorganizarea învăţământului teologic

Foc de baraj

Nu odată s'a subliniat după războiu insuficienţa pregătirii clerului nostru pentru nişte vremuri atât de pretenţioase ca cele de azi. Era firesc deci ca presa să discute problema reorganizării învăţământului teologic. Ea a preocupat de cu vreme şi autoritatea bisericească. Sf. Sinod a însărcinat, încă acum doi ani, o comisie pentru pregătirea unui proiect de lege chemat să reglementeze noua creştere a clerului nostru. Comisia s'a achitat de această însărcinare şi proiectul pregătit a fost primit — cu unele modificări de Sf. Sinod.

In expunerea de motive a acestui proiect de lege se spune între altele:

«1. Cele trei facultăţi de teologie, în organizaţia lor actuală, nu stau în acel raport de canonicitate cu Biserica, care să ne dea convingerea că cultura superioară a clerului se asigură mai bine în facultăţile de teologie. Acestea trăiesc într'un mediu laicizant, în cea mai mare măsură lipsite de elementul educativ, care este apa cea vie în şcolile pentru formarea clerului.

«2. Seminariile teologice cu 8 ani, în organizaţia lor de azi, nu se pot menţine, după însaşi mărturisirea celorce le conduc. Din punct de vedere pedagogic este o imposibilitate de a asimila în curs de 8 ani de învăţământ cunoştinţe laice în măsura liceului şi a se face în acelaş timp şi instrucţia cu educaţia teologică. Dovadă că toţi profesorii de seminarii se plâng de supra încărcarea actualci programe de învăţământ».

Pe temeiul acestei juste constatări, comisia a tras următoarea concluzie:

Academia teologică, cu 4 ani de învăţământ, în care se primesc absolvenţi de liceu sau cei cu cvalificaţie asimilată cu cea de liceu, este tipul cel mai propriu de şcoală teologică.

Iată — după Sf. Sinod — avantagiile acestui tip de şcoală teologică:

«1. In Academiile de teologie... în cei patru ani de învăţământ se pot preda toate ramurile de ştiinţă teologică în extensiune identică cu cea dela facultăţile de teologie, cu deosebirea, că Academiile profesează ştiinţa teologică, ear Facultăţile de teologie o desvoaltă prin cercetări originale.

«2. Studenţii cari intră în Academie din vocaţiune, în timpul celor 4 ani de studiu sunt crescuţi în internat în spirit religios, sub ochii supraveghetori ai chiriarhului şi după trebuinţele eparhiei.

«3. Academiile descentralizează instrucţia şi educaţia, după principiul ca: Educaţia clericului să se facă individual. Ori, facultăţile de teologie, unde sunt aglomeraţi studenţii cu sutele, neglijează tocmai educaţia individuală».

Auzind unele ca acestea, câţiva profesori dela facultatea teologică s'au tulburat foarte. Şi au deschis foc de baraj nu atât împotriva proiectului de lege, cât mai ales împotriva ... Academiilor teologice din Ardeal, împotriva trecutului, prezentului şi viitorului lor...

S'a spus, de-o pildă, că în vechile noastre institute teologice se primeau «elevi cu câteva clase de şcoală normală», că aceste şcoli «nu reprezentau comparativ cu seminariile» de dincolo de Carpaţi «un învăţământ superior, ci inferior», că generalizarea Academiilor teologice «ar scădea nivelul învăţământului religios» (unii domni profesori universitari n'au ajuns încă să facă deosebire între învăţământ religios şi teologic!), că ea ar ştirbi «caracterul unitar al învăţământului superior» (Ah, unificarea cu furca!), că «Academiile teologice nu pot da titlul de licenţiat şi doctor», că de-ar putea — şi academiile de croitorie, cizmărie etc., ar cere acest drept... şi s'ar prăpădi lumea; că întreţinerea lor ar încărca bugetul statului (Decorează-ţi advocatul economiilor bugetare, domnule Vintilă Brătianu!) — dar câte bazaconii nu s'au spus şi scris împotriva acestor academii pe cari acelaş d. profesor universitar şi preot, I. Popescu-Mălăeşti le numeşte «bureţi părăsiţi pe trunchiul învăţământului teologic».

Să fim serioşi şi s'o spunem verde: dl profesor universitar şi preot I. Popescu-Mălăeşti ignorează complect vechile noastre institute teologice, dupăcum habar n'are de felul în care sunt organizate actualele academii teologice din Ardeal. Căci dacă s'ar fi informat în prealabil — ca orice elev când s'apucă să facă o lucrare în scris — n'ar fi riscat afirmaţii ca cele grupate în şapte puncte din pretenţioasa sa broşură (pag. 13—15 şi aiurea).

Şi încă ceva: Cu ce-şi justifică dsa înălţimea astrală dela care vorbeşte despre «Ştiinţa teologică» şi despre proiectul Sf. Sinod? Iarăşi: Să fim serioşi!

Dar atitudinea **părintelu** profesor universitar I. Popescu-Mălăeşti şi a tovarăşilor săi de luptă devine stranie, când *Sf. Sa* se războieşte cu şcoalele *confesionale.*

Pentru sfinţia Sa Biserica devine pur şi simplu cesaro-papistă, atunci când îşi reclamă dreptul de a susţinea şi conduce şcoli. Aici Sf. Sa îşi dă cărţile pe faţă: Nu vrea să între odată cu capul — sub oblăduirea Bisericii. Şi'n această privinţă — durere — mai are tovarăşi. Dar atunci cine promovează laicizarea şi protestantizarea bisericii ortodoxe, *Părinte* Popescu-Mălăeşti, Sibiul, sau Bucureştii?

Dar, a treia oară, să fim serioşi. Reorganizarea învăţământului teologic o va face Sf. Sinod, nu părintele Popescu-Mălăeşti. Şi ea trebue să fie făcută bine.

Semicentenarul Dobrogei

In sfintele locaşuri din mitropolia noastră, ca şi în toate bisericile din ţara întreagă, s'au celebrat slujbe divine în Duminica din 28 Octomvrie 1928.

In sunet de clopote, credincioşii s'au adunat la slujbele solemne, sărbătorind în chip deosebit evenimentul, petrecut înainte cu 50 de ani, al realipirii Dobrogei la patria mamă.

Solemnitatea cea mai măreaţă s'a desfăşurat în metropola Dobrogei, la *Constanţa*, luând aici un caracter adânc cultural şi religios.

In ziua precedentă Duminecii, s'a inaugurat: clădirea unui nou liceu, palatul corporaţiei breslelor şi căminului de ucenici; s'au pus tot atunci temeliile monumentelor comemorative pentru eliberarea şi unirea Dobrogei, precum şi ale palatului cultural ce va cuprinde un muzeu, un teatru şi o bibliotecă, ca dovezi, care au să rămâie despre opera de propăşire tot mai învederată a pământului românesc dintre Dunăre şi mare.

Poporul dobrogean a înţeles rostul aniversării şi a participat cu mare entuziasm la serbările semicentenarului.

Oraşul Constanţa luase haină de podoabă. Pretutindeni flori, coroane, brazi, flamuri. Portul iluminat, ca în poveştile din bătrâni. Pe străzi lume voioasă, sosită din toată ţara.

Urale viforoase întimpină sosirea membrilor Dinastiei noastre iubite. Auguştii oaspeţi şi înalţii demnitari, M. Sa Regina Maria, AA. LL. RR. Principesele Elena şi Ileana, Principele Regent Nicolae, ceilalţi Inalţi Regenţi, I. P. S. Sa Patriarhul Miron şi G. Buzdugan, sânt lung ovaţionaţi în tot parcursul dela gară până la catedrala episcopală.

Inainte d'a întra în sfântul locaş, se primeşte închinarea steagurilor dela 1877, purtate de veterani, cari au luptat în războiul neatârnării.

Urmează slujba sfântă, săvârşită de II. PP. SS. LL. Mitropoliţii *Nicolae* al Ardealului, *Nectarie* al Bucovinei şi *Gurie* al Basarabiei, asistaţi de PP. SS. LL. episcopii Cosma al Dunării de jos şi Gherontie al Constanţei.

Cuvântarea P. S. Sa episcopului *Gherontie* este următoarea:

Serbările pentru proslăvirea marelui act naţional, realipirea scumpei noastre Dobroge la patria mamă, pe cari întreaga noastră provincie strămoşească şi ţara, la săvârşeşte astăzi, ne au adunat, dela Vodă la cel din urmă supus, în faţa sfântului altar, înaintea Impăratului-împăraţilor, pentruca, potrivit obiceiului ce am moştenit din străbuni, să le începem cu: «Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu».

In timpuri de glorie sau de durere, pământul dobrogean a fost nelipsit de mângăierea sufletească a bisericii creştine. Incă dela începutul începuturilor, din vremi apostolice, sămânţa creştinismului aruncată pe pământ mănos a prins rădăcini şi a rodit însutit.

El s'a putut mândri că ierarhii cari au păstorit în părţile Tomisului şi ale Durostorului cu alcătuiri episcopale şi mitropolitane, au luat parte la sinoadele ecumenice. Aceasta era să fie tăria lui sufletească pentru vremuri de glorie şi de înălţare, cari au şi venit.

Tari în credinţă, am avut putinţa să ne afirmăm şi să căpătăm o individualitate proprie, pe harta lumii.

Prima pagină de glorie se înscrie în istoria neamului nostru, după voevodate şi principate, acum 50 de ani. Dorobanţul român, sub comanda căpitanului dela Plevna, Nicopol şi Poradim, Vodă Carol I, călăuzit de degetul lui Dumnezeu, scrie cu slove de aur pe frontispiciul României moderne, odată cu independenţa şi regalitatea, şi realipirea moşiei bătrânului Mircea, la patria mamă.

Cu mâna tare şi cu braţ înalt, Vodă Carol I schimbă faţa şi soarta Dobrogei în aşa chip, în cât iese la iveală caracterul romanic, pe tot întinsul ei. Graiul strămoşesc se aude în cei aproape 50 de ani de domnie a Sa pretutindeni, dela Dunăre până la Mare, obiceiurile româneşti iau locul celor străine şi civilizaţia împinge peste hotare viaţa primitivă a intruşilor vremurilor. Portul Constanţa cu farul său devine cinstea neamului nostru şi podul Regele Carol I dela Cernavoda, admirat de toată lumea, uneşte şi trupeşte pe fraţii de un sânge şi de o lege.

După 40 ani, la 1918, nepotul şi urmaşul marelui Vodă Carol I, gloriosul Ferdinand I, cel tare în credinţă şi cu braţul vânjos, cu viteaza lui oaste, izbândeşte visul, după care au oftat moşii şi părinţii noştri mii de ani şi fixează hotarele etnice ale strămoşilor noştri Daco-Romani de-acum 2000 de ani.

Vigoarea neamului nostru, trăit în frica de Dumnezeu şi în curăţia sufletului se revarsă din belşug în toată vremea, asupra complexului nostru de activitate naţională-religioasă, şi astăzi Slavă ţie Doamne, celui ce ai făcut toate, lumea mare ne cunoaşte şi ne cinsteşte.

Datele comemorative trebue socotite ca o consecinţă a învăţăturii evanghelice, care cere — la anumite epoce — câte un examen de conştiinţă, câte o privire retrospectivă asupra activităţii omului, pe toate tărâmurile.

Aruncându-ne ochii asupra celor ce am făcut în cursul acestor 50 de ani de oblăduire naţională în Dobrogea, în domeniul social, economic şi religios, trebue să recunoaştem că rezultatele — multe puţine — se datoresc, în primul rând, zăcământului sufletesc, pe care l-a posedat românul.

Neperzând din vedere acest lucru, e de datoria noastră, — e de datoria oblăduitorilor politiceşti şi bisericeşti să avem grija şi de-acum înainte, ca românul să-şi păstreze acest scump tezaur sufletesc.

E locul să constatăm că sânt bune semne şi bune nădejdi, că toţi sântem conştienţi, de aceste datorii sfinte.

In ce priveşte biserica dobrogeană, recte constanţeană, ea s'a străduit şi se străduieşte mereu pentru aceasta. Dumnezeu e martor.

O, Doamne, Tu ai hărăzit un simbol, la care ochii noştri privesc deapururi, în care ne-am pus toate nădejdile noastre după Dumnezeu: Este Majestatea Sa regele nostru Mihai I. Prin nevinovăţia sa, El reprezintă curăţenia sufletului nostru românesc, iar prin pruncia sa, stă pe frontispiciul ţării, ca o emblemă că neamul nostru, este abia în primii săi ani, că înainte ne stă viitorul, *vitor de aur*, în care credem, Doamne, aşa cum credem în Tine.

Păzeşte, Atotputernice Doamne, pruncia scumpului nostru rege Mihai I, sporeşte i creşterea, întăreşte-i braţul, şi-l umple de înţelepciune; dă-i Lui paşnică Domnie, ca şi noi, întru liniştea Lui, pace să avem. —

*

I. P. S. Patriarh-Regent *Miron Cristea* spune:

Două elemente de căpetenie stau la temelia existenţii poporului românesc şi a provinciilor, cari alcătuesc ţara sa. Unul este elementul latin şi altul cel creştinesc.

Sub acest raport, Drobogea ocupă locul cel dintâi dintre celelalte provincii româneşti, căci ea înfăţişează în aceste părţi cea mai veche romanizare şi cel mai vechi creştinism.

In adevăr, Dacia lui Traian îşi începe viaţa romană dela anul 107 încoace; pe când Dobrogea devine provincie romană cu 100 ani mai înainte. Ea e luată în stăpânire romană în anul 15 d. Hristos de împăratul Tiberiu; e orînduită la 42 de împăratul Claudiu; este populată cu cetăţeni romani din apus sub împăraţii Flavii dela 70 încoace; iar la 150 — sub împăratul Antoniu cel pios — Dobrogea devenise o ţară adânc romană, bogată şi fericită.

Credinţa creştină de asemenea îşi are în Dobrogea începutul chiar în vremea sf. Apostoli. Apostolul Andrei avu soarta să predice pe ţărmurile Mărilor, în lumea de porturi greceşti; ear Dobrogea avea încă din veacul VI a. Hr. o viaţă grecească. Sunt istorici, cari menţin legenda, că el ar fi predicat şi în aceste părţi.

Oratorul aminteşte starea Dobrogei pe vremea împăraţilor Diocleţian, Constantin cel Mare şi a urmaşilor săi, apoi pe vremea urmată după năvălirea barbarilor. Şi continuă:

Domnia lui Mircea cel bătrân (1306—1410), care stăpâneşte ambele maluri ale Dunării şi ţara lui Dobrotici şi Durostorum (Silistra), reînvie iar viaţa românească latentă atâtea veacuri. El imprima pecetea românismului pe acest pământ românesc, nu numai prin stăpânirea lui lumească, ci şi prin stăpânirea bisericească a mitropolitului Ungro-Vlahiei, care păstorea până la Marea Neagră, căci alt episcop sau mitropolit nu găsim în aceste părţi.

Pe urma cuceririi turceşti statul român pierde Dobrogea; dar nu o pierde biserica românească. Deşi în acest timp nu găsim pentru Dobrogea o directă stăpânire a mitropolitului Ungro-Vlahiei, totuş el are toată vremea stăpânire efectivă, indirectă. Mitropoliţii de origine greci dela Silistra şi Varna, care nominal aveau păstorirea dobrogenilor creştini, erau cu totul atârnaţi de noi. La Bucureşti, erau aleşi şi sfinţiţi; aici trăiau, aici se supuneau poruncilor mitropolitului nostru.

Condica sfântă a mitropoliei mele este plină de numele lor. Mulţi nici nu ştiau unde le este scaunul de păstorire în urma schimbării dese a împrejurărilor.

Satele româneşti se mutau — după împrejurări — când în dreapta, când în stânga Dunării. Preoţii erau sfinţiţi la noi în ţară. Cărţile de slujbă erau tipărite tot la noi. Şi acum se slujeşte în biserica din stânga Dunării cu cărţi tipărite de Matei Basarab şi Constantin Brâncoveanu. Printre cărţile vechi ale bisericii din Ostrovul de lângă Silistra, se păstrează cu evlavie «Apostolul» românesc, tipărit la 1683 în Bucureşti. Mitropolia din Silistra încă din veacul XVII este zidită de domni români şi întreţinută cu averi din ţară. Asemenea bisericile din Cernavoda şi Babadag.

Când, după lunga stăpânire turcească, au întrat armatele române în Dobrogea (14 Noemvrie 1878), ele au găsit acolo o biserică românească, la fel cu cea din satele lor de acasă. Clădiri în stilul celor din ţară, cărţi de slujbă româneşti, preoţi cu înfăţişare şi tipic românesc, puţini chiar cu studii din seminariile noastre. Şi această înfăţişare bisericească românească era veche, ca şi cea din ţara mamă.

România trebue deci în veci să nu uite, cum biserica, pe lângă misiunea sa de mântuire a sufletului credincioşilor săi, a hrănit şi susţinut în zilele grele şi aci, ca în alte părţi, — sufletul neamului, ferindu-l dela peire dimpreună cu vatra şi glia sa, şi l-a salvat până la ceasul răscumpărării definitive.

De aceea mă simt fericit, că în calitate de mitropolit primat al ţării am putut îndemna şi sfătui pe fericitul rege Ferdinand I şi guvernul său, să reînviem vechile episcopii dela Tomi şi Durostorum în fiinţa eparhiei noastre din Constanţa.

La menţinerea românismului în Dobrogea până la 1878, biserica a fost puternic ajutorată şi românismul mult întărit şi lăţit de adânc bisericoşii ciobani români din Ardeal, dintre care un tipic reprezentant a fost şi moş Ioan Herţa dela Sălişte, lângă Sibiu, ciobanul care mi-a fost naşul meu la botez şi acum odihneşte în cimitirul dela Medjidia.

Incheind cer tuturor, ca dela aceste serbări dobrogene să ducă drept învăţătură şi dragostea de cultura latină şi de biserica strămoşească şi hotărârea fermă de-a contribui la întărirea şi înălţarea lor atât aci cât şi pretutindenea pe pământul românesc. Amin! —

După oficierea serviciului divin, M. S. regina Maria AA. LL. Regale, Inalta Regenţă, dnii miniştri, parlamentarii, înalţii demnitari şi publicul au trecut pe jos la Cazinou, unde s'a ţinut şedinţa festivă.

Aici au luat cuvântul, arătând ce s'a înfăptuit în Dobrogea în 50 de ani de ocârmuire românească: Inaltul Regent, dl Gh. Buzdugan, dl primministru V. Brătianu, preşedintele senatului dl C. Nicolaescu, preşedintele camerei N. Săveanu, dl general C. Coandă, şi în urmă dl V. Sasu, preşedintele comitetului de organizare a serbărilor, mulţumind tuturor participanţilor.

Expoziţia Dobrogei, defilarea şi cortegiul alegoric au întregit în chip strălucit programul comemorării atât de reuşite.

Tinerimea română şi ofensiva ortodoxă

Sântem cel mai puternic stat ortodox din lume. După tragica deplasare a destinului rusesc în domnia Antichristului, întrupat în persoana lui Lenin, văzut şi profetizat cu atâta luciditate de apocalipsul sfântului Ioan; după acţiunea atât de diversă şi pulverizatoare a evenimentelor din Balcani, întreagă moştenirea sfântă a ortodoxiei mântuitoare ne-a îmbogăţit patrimoniul românesc, religios şi spiritual.

Aşezaţi la intersecţia lumilor, printr'o aşa de bine chibzuită voinţă a divinităţii, sântem însărcinaţi să ducem, — pe deasupra tuturor sistemelor social politice, — steagul ortodoxiei, menite să regenereze lumea căzută în păcatul unui raţionalism anarhic, intolerant şi ateu. Există în sufletul acestui neam germenii viitorului imperialism religios: stilizator al lăuntrului uman: condiţie esenţială a mântuirii creştine.

Semnatarul acestor rânduri vorbeşte de pe o bine precizată poziţie spirituală: atitudinea religioasă a tinerei generaţii. Toţi cei nefamiliarizaţi cu această mare problemă de viitor creştin şi naţional, — oameni din cealaltă generaţie decât a noastră a celor de 20 ani..., — s'au grăbit să ne califice, să ne eticheteze scurt şi fără putinţă de apelare. Şi ne-au spus, ce? Că toate divagaţiile noastre, ale tinerimii postbelice, toate căutările noastre neastâmpărate după un liman de precizare salvatoare a sufletului nostru, se datoresc unui *superficial* — şi deci trecător — misticism. Şi cu... suficienţa unei anumite concepţii de viaţă, incapabilă de revelaţii ulterioare, concepţie congenital şi organic isvorâtă din materialismul mecanicist al istoriei, s'a trecut mai departe...

Incerc să desprind, din oceanul frământărilor lumii mele, o explicaţie, care nu are altă pretenţie decât aceea, de a clarifică puţin şi în linii prea generale, această problemă, pe care însă nu o poate face decât unul tot din generaţia mea...

Misticism superficial? Da! Aşa reiese din manifestările exterioare ale tinerimii. Asupra acestei realităţii spirituale însă nu se pot pronunţa oameni, cari habar n'au, cari nu pot să simtă nici pe departe, chinuitoarele procese de conştiinţă, isvorâte din complexitatea tot mai accentuată a formelor unei civilizaţii de sângeroasă contradicţie.

Căci generaţia mea e o lume nouă, a cărei situaţie se poate sintetizà astfel: sau este portdrapelul mântuirii creştin ortodoxe, sau se prăbuşeşte în neantul anarhismului raţionalist modern. E generaţia războiului. Constituţia ei psihică e cu totul alta, e fundamental schimbată...

Eroii basmelor unei vârste fragede, s'au refugiat îngroziţe de vuetul gloanţelor: cântec al veacului de apoi, simfonie a iadului, izvorâtă din gura lui Mefistofel, care cere sufletul lui Faust: chirie a îngăduinţei sale. Sângele care a înroşit pământul ne-a vlăguit miezul trăitor al copilăriei. Dramatica zguduire de apocalips a războiului mondial, a fost preţul păcatului raţiunii umane deslănţuite şi detronate, a fost ispăşirea veacurilor de pretenţioasă gândire libertină şi libertară, a fost preţul chiriei tragice a generaţiilor anterioare, care se cerea plătită şi care ţipă prin fiecare gură de tun, amplificând simbolic în ritm de epopee notele începutului simfoniei a V-a Beethoviană:

— Fa, fa, fa, re...
— Fa, fa, fa, re...

Flagelată astfel o întreagă generaţie, lipsită de elementul principal

al unei evoluţii normale, e şi explicabil ca întreaga ei manifestaţie, individuală şi colectivă, să poarte imprimată pecetia unei bolnăvicioase sensibilităţi, a unui misticism insesizabil unei logice tradiţionale şi... perimate a generaţiei de ieri.

Sânt lucruri care nu se pricep decât cu inima...

Evident e prematur a se pronostică realizările concrete a unei astfel de stări sufleteşti, încă necristalizate. Care sânt gestaţiunile ei interioare pe planul social şi spiritual?

In vuetul arivismului şi materialismului contemporan, lumea aceasta nouă se găseşte într'o tragică şi istorică dilemă. Pe deoparte cântecul de sirenă al unui raţionalism francmasonic, criticist şi ateu, de alta biserica, mântuirea creştină. ***Mântuire care nu se poate obţine decât în ortodoxism.*** Ortodoxism care trebue să iasă din imobilitatea sa tradiţională pentru a trece la ofensivă...

Omul modern, prin desechilibrul său psihic, prin scepticismul său negativist, are nevoie de mântuire. In momentul când s'a detronat pe sine însuşi din centrul universului, a început povârnişul. Finalitatea spirituală şi ideologică a acestui povârniş este moartea sufletului. Căci omul n'a mai acceptat armonia ***Ideii de bine*** a lui Platon, a început să introducă peisagiul în manifestările sale de artă, a afirmat că pământul nu e centrul cosmosului, ci un fir de nisip, în nesfârşit... Şi paralel cu gândirea filozofică, — începând cu constructivismul naturalist francmasonic a lui Giordano Bruno, — introducând natura, — deja din sec. al XIV lea în portretistică, desechilibrul moral al omenirii se accentuiază, până când, în a 2 a jumătate veacului trecut, omul dispare complect în natură, ca un punct invizibil. Mijloacele de locomoţiune rapidă modernă, îl asvârle în mijlocul sălbatec şi primar al acestei frumoase naturi...

Catolicismul acceptă peisagiul (vorbesc de artă, fiindcă ea este exprimarea fidelă a legăturii spirituale între om şi Dumnezeu, în toate timpurile), îl acceptă atât în pictură cât şi în sculptura bisericească, senzualizând figurile sfinţilor, spre deosebire de iconografia bisericii ortodoxe care de veacuri a rămas aceeaş. Nu pentru că ar fi fost improprie unei evoluţii, ci pentru a-şi îndeplini, prin voinţa lui Dumnezeu, acţiunea de mai târziu în mântuirea omenirii.

Credinţa şi biserica ortodoxă s'a ţinut întotdeauna deasupra frământărilor lumeşti, catolicismul a intrat însă în arenă, a jucat un rol politic, a asimilat sângele barbarilor, creştinizaţi de ea, i-a supus politiceşte, şi şi-a uzat prestigiul şi autoritatea în angrenajul afacerilor, străine de spiritul etern al bisericii lui Hristos.

Comoara spiritualităţii evanghelice se află intactă în sânul bisericei răsăritene. In haosul actual al unei omeniri sălbătecite, desechilibrate, în pragul întronării antichristului, biserica ortodoxă are imperioasa datorie de a păsi la ofensiva mântuirii creştine.

Tinerimea română este în căutarea unor lozinci revelatoare, care prin duhul lor, să picure pacea evangheliei în suflete. In faţa ultimului asalt raţionalisto-francmasonic, — a cărui finalitate este anarhia, — acţiunea de stilizare lăuntrică a generaţiei mele nu o poate avea decât biserica ortodoxă.

Deţinătoare a unei misiuni divine de viitor, forţele ei ofensive vor trebui să se valideze în încleştarea luptei cu un duşman înfricoşător de perseverent, abil şi curagios...

Iniţiativa acestei acţiuni de captare a sufletului tinerimii româneşti, revine unuia dintre cei mai distinşi teologiani ai bisericii ortodoxe: Inalt Prea Sfinţiei Sale Dr. Nicolae Bălan, arhiepiscop şi mitropolit al Ardealului.

Ca un atom al acestei generaţii tinere din care fac parte, supun respectuos sugestia de mai sus, — în linii prea generale dealtfel, — celor competenţi.

Cadrul strâmt al unui articol de gazetă mă împiedecă să expun cum văd realizarea acestei ofensive, necesară şi mântuitoare. Căci împotriva forţelor întunericului trebue să stea eternă şi biruitoare, prin veacul veacurilor, biserica ortodoxă, mireasă a Domnului nostru Isus Hristos.

Petre Ţinca.

Congresul misionar

In 25—28 Octomvrie 1928 ***preoţii misionari*** din întreaga ţară s'au întrunit în primul congres, ţinut la Arad, ca împreună cu Prea Sfinţiţii arhierei, să chibzuească asupra problemelor îmbrăţişate de sfânta noastră biserică, în conformitate cu cerinţele timpului nou, şi în scop de a întări tot mai mult adevărul credinţei în Dumnezeu, iubirea pentru pământul strămoşesc şi încrederea în viitorul statului român întregit cu atâtea jertfe.

La congresul misionar dela Arad participă: I. P. S. Sa mitropolitul Gurie al Basarabiei, P. S. Sa episcopul Roman al Orăzii, P. S. Sa arhiereul Leo Botoşăneanu, vicar ar mitropoliei Moldovei, I. P. C. Sa arhimandritul Policarp dela mănăstirea H. Bodrog, din Sibiu: părinţii Tr. Scorobeţ, consilier arhiepiscopesc, Dr. A. Crăciunescu şi Dr. Gr. Cristescu, profesori, numeroşi alţi preoţi din toate colţurile ţării.

După săvârşirea serviciului divin în catedrală, la ora 10 (în 25 Oct.), congresiştii s'au adunat în sala prefecturii judeţene, unde P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului, deschide congresul prin o cuvântare, în care se arată punctele principale din problema congresului misionar şi necesitatea misionarismului.

«Credem — zice P. S. Sa, — că dacă în toate parohiile patriarhiei române s'ar înfiinţa:

1. societăţile tinerimii «Sfântul Gheorghe»,
2. comitetele moralizatoare,
3. fondurile săracilor şi
4. un institut de misiuni la Bucureşti, — vom face un progres uriaş. Misionarismul trebue privit serios, când ne gândim şi la preblema sectelor, pentru care sânt două mijloace de combatere: 1. Sistemul păstoririi sufletelor trebue amplificat spre a se simţi fiecare suflet atras în curentul vieţii creştine, şi 2. Adevărurile credinţei să fie cunoscute de massele largi ale poporului.

Cuvintează I. P. S. Sa Gurie al Basarabiei, apoi P. S. Sa. Episcopul Roman, zicând: Eu viu din ţara bisericilor de lemn, cioplit de poporul român în codru, fiindcă a luptat în codru unde avea şi biserică. In acest codru sânt şi potirile de lemn, şi ceva mai scump decât zidurile reci, sânt sufletele acelor ce se cuminicau în potirile de lemn. Acest suflet este mlădiţă din mlădiţa unui neam nobil. Călugării veniţi la noi din principate, sânt cei dintâi misionari. Noi avem un trecut de misionari. Molitvelnicul care a fost hrana sufletească a poporului din care s'a inspirat, s'a încurajat, este cartea care nu o putem despărţi de sf. evanghelie. Am convingerea că această mireasmă o veţi simţi şi o veţi gusta astăzi când vom face litia. Noi nu sântem oastea războinică, armele noastre nu sângerează, noi deschidem porţile pentru aceia care cred în Dumnezeu şi răsplata vieţii viitoare către împărăţia cerului.

Atunci când veneau împotriva noastră cu care, cu căruţe si cu cai, noi nu aveam altă scăpare decât biserica noastră. Noi vrem să convingem toată lumea despre învăţătura Mântuitorului şi cu untuldelemn al mirului să întărim pe credincioşi. Cu toţi împreună trebue să ridicăm contribuind cu munca noastră biserica neamului.

Eu decâte ori zidesc o biserică, pun la temelie o bucată de lemn din bisericile vechi şi spun poporului meu, că aceasta este tovarăşă, este sufletul neamului românesc iobăgit. Acestea sânt moaştele neamului şi ale bisericei româneşti. Este solemn momentul când vedem aici români din Moldova, Basarabia, Ardeal, de pretutindeni, veniţi pentru întâlnirea în slujba Domnului. —

Vorbeşte, în numele I. P. S. Sale mitropolitului Nicolae al Ardealului, păr. *Dr. A. Crăciunescu*, şi salutând congresul doreşte să dea Dumnezeu ca florile ortodoxiei să reînvieze în oraşe şi sate.

Alţi vorbitori aduc salut congresului din partea: ministerului de culte, armatei, primăriei, prefecturii de judeţ, Asociaţiei «Astra», Asociaţiei femeilor române ş. a.

Congresul trimite telegrame omagiale: M. Sale Regelui Mihai I, înaltei Regenţe, I. P. S. Sale Patriarhului Miron, I. P. S. Sale mitropolitului Pimen.

La ora 4 p. m., încep lucrările congresului în sala festivă a Academiei teologice.

Prezidează P. S. Sa ep. Grigorie al Aradului. La desbateri iau parte toţi înalţii ierarhi şi preoţimea misionară.

Prima temă este «Opera misionară unitară a birericii ortodoxe române», — a doua «Programa de muncă a misionarului eparhial».

Iconom I. Dărvărescu, inspectorul misionar al eparhiei Olteniei, vorbeşte despre «Opera misionară unitară a bisericii ortodoxe române», arătând că problema sectelor are două laturi: una politică, nemărturisită, şi alta mistică, mărturisită şi în numele căreia se duce lupta.

Arată cum trebue făcută evanghelizarea credincioşilor şi controlul, pe care trebue să-l exercite preotul asupra conştiinţelor păstoriţior săi.

Vorbeşte despre experienţa făcută în eparhia Râmnicului cu şezători culturale, sfaturi moralizatoare, lecţiuni biblice şi de catehizare, care au dat frumoase rezultate.

Socoteşte ca necesitate urgentă editarea unei «Foi misionare» pentru lămurirea poporului în materie de credinţă.

Deasemenea cere tipărirea unei biblii prescurtate, cu tablouri religioase pentru popor şi pornirea unei intinse acţiuni de contrapropagandă prin broşuri.

Iconom Stavrofor Comanescu, dela eparhia Buzăului, expune cea de a doua teză: «Programa de muncă a misionarului eparhial.»

Stăruieşte asupra îndatoririlor ce decurg din această misiune.

La ora 7 seara se închide prima zi de congres.

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. ***«La cine ne vom duce?»*** de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. ***«La luptă dreaptă!»*** de Nicolae Colan, profesor.

INFORMAŢIUNI

Pentru universitatea populară «Nicolae Iorga» din Vălenii de Munte a devenit imperioasă necesitate să se ridice o nouă clădire, precum şi localuri proprii de cămine. Comitetul Asociaţiei cursiştilor dela Văleni lansează liste de subscripţie pentru strângerea fondurilor şi face apel la toate conştiinţele româneşti să nu precupeţească sprijinul material ce li se cere. Listele de subscripţie şi ori ce informaţii privitoare la strângerea fondurilor se pot cere dela dl Ilie Al. Ardeleanu, casierul central al societăţii, Palatul Ligii culturale, Bulevardul Schitu Măgureanu Nr. 1. Bucureşti I.

Prigoniţi de profesorii bulgari, mai mulţi elevi români din părţile Vidinului au trecut într'o barcă Dunărea şi s'au refugiat pe pământ românesc.

ŞTIRI LOCALE

Teatru. Duminecă, în 4 Noemvrie, se va reprezenta în teatrul sibian piesa în 3 acte: ***Omul de zăpadă***, de A. de Herz. Piesa, în care rolurile principale vor fi ţinute de dnii: maestrul N. Soreanu, Fintesteanu şi autorul A. de Herz, a obţinut mare succes în cursul stagiunii trecute la teatrul naţional din capitală. Bilete: la Librăria Foaia Poporului. Inceputul reprezentaţiei la ora 9 seara.

CARŢI ŞI REVISTE

Biserica noastră şi Cultele minoritare, marea discuţie parlamentară în jurul legii cultelor, cu o introducere de *N. Rassu Ardeleanu*, Bucureşti, 1928. Imprimeria ziarului *Universul*. Volumul, de 439 pagini, conţine în extenso discursurile rostite în parlament la cea dinţâi lege a bisericilor minoritare din România. Preţul 200 lei.

Calendar pe 1929. A apărut, cu ales şi bogat material, cum se poate vedea din anunţul de pe pagina a patra a ziarului nostru, ***Calendarul Banului Creştin*** (vechiul calendar arhidiecezan). Cartea merită să fie citită şi răspândită, în cercuri largi, atât în oraşe, cât şi în sate, spre binele obştesc. A se cere dela Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Nr. 381/928 (151) 2—3

Concurs

I. Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Gârbova**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împrunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat conform celor fasionate în coala B.

2 26 jugăre sesiune parohială, arător și fânaț.

3. Casă parohială cu supraedificate economice.

4. Stola obișnuită.

II. Pentru întregirea parohiei a II-a de clasa I-ă **Jina**, se escrie nou concurs cu termen de 30 zile.

Venite: întregire dela stat conform coalei B și stola uzitată.

Pentru cazul, că nu vor reflecta candidați cu calificație de clasa I-ă, vor fi admiși și cei cu calificație de clasa a II a.

Concurenții își vor înainta cererile cu documentele cuvenite oficiului protopopesc Mercurea-Sibiu, în termenul prescris și se vor prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul, a celebra sfânta liturgie, a predica și a cânta.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea, în înțelegere cu consiliile parohiale respective.

Mercurea, 20 Octomvrie 1928.

Avr. S Pecurariu
protopop.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanța Hodoș.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Prețul 40 lei, și porto 12 lei trimis recomandat.

Dela Librăria Arhidiecezană diu Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

și

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuți

Curs oral în limba germană, ținut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut și mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREȚUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat postal.

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoștință, că în bună înțelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eșit din firma **Schieb & Kauntz.** Numitul domn a preluat singur această întreprindere și o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onoare la cunoștință, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eșit din firma **Schieb & Kauntz**, turnătorie de clopote și că de-acum voi conduce această întreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

61 (88)

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate și broșate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

prețuri moderate

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!"...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Prețul Lei 40, plus spese de poștă 10 le

Teologie și Sacerdoțiu

tipul clasic al păstorului ortodox și idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Prețul Lei 30·—, plus spese de poștă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluș, cu copcii și aurit. Prețul de Lei 400·—

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1929

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conținutul acestui Calendar este următorul:

Despre colinde (Nașterea lui Hristos, sărbătoarea copilăriei, reînvierea colindelor, Pomul de crăciun). — *Mânăstiri ortodoxe în Ardeal:* (De-alungul Carpaților de sud, curtea dela Viena, distrugerea mănăstirilor ș. a.). — *Ion I. C. Brătianu și Biserica lui Horia.* — La biserică (versuri). — *Știri și fapte:* (De anul nou, «Hristos și Natura», Legea cultelor, Actul dela 1700, Societatea ortodoxă a femeilor, Adunarea eparhială, Vizitații canonice, Religia și școala, Cruce la Călugăreni, Jubileu de 50 de ani, Monument preoților, Cursuri la mănăstirea Neamțului, Schitul dela Pâltiniș — cu frumoase ilustrații, — Pace vouă, Regele Mihai I la școală, Mănăstirea Brâncoveanu ș. a.). — *Cântecul mamei, Psalm*, (versuri). — *La Bobotează*, amintiri dela școală. — *Respectați mamele:* Dumineca lor, zece porunci. — *Cu răbdare și dragoste.* — Ce dorim satelor. — *In alergare după avere.* — *Hărnicia unei preotese*, întru a da primul ajutor. — *Cununa de spini a Mântuitorului.* — *Sfânt locaș în refacere:* Mănăstirea dela Cioara. — *Presa bisericească.* — *Nevinovații.* — *Biblia*, cum se grăește despre biblie. — *Cum are să fie părintele protopop.* — *Umblați ca fii ai luminii.* — Dacă bei și eară bei. — Cetatea morților. — *Fel de fel:* 1. Ce poate sfânta cruce; 2. Fără podoabe lumești; 3. Monument vânzătorului; 4. Biserica și alcoolismul; 5. Ceice cred în Isus Hristos? 6. Numai o minută. — *Glume*, ș. a.

Chipuri: Regele Mihai I în ziua de 10 Mai. — Schitul dela Pâltiniș. — Sanatorul de acolo. — Dela sfințirea schitului și inaugurarea sanatorului. —

In celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite și mărfuri, ș. a.

Calendarul s'a tipărit cu *Șematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheți și învățători.

Prețul: 75 Lei

Plus porto postal Lei 10, și sânt a se trimite înainte prin mandat poștal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 7 Noemvrie 1928 Nr. 79

Telegraful Român

Schimb

Onor. Red. «Transilvania»
(Str. Şaguna 8) Sibiu

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Sfinţirea bisericii din Sebeş

Suntem obişnuiţi să auzim pronunţându-se cuvinte aspre la adresa societăţii de azi, acuzată de materialism şi lipsă de idealism. In epoci postbelice moravurile sunt coborâte şi escepţiile sunt rari. Dar există şi porniri generoase şi un suflu de idealism, care răzbate biruitor. Bucuria noastră e cu atât mai mare, cu cât vedem acest duh mântuitor, stărnit din sfânta Biserică şi din dragostea credincioşilor pentru dumnezeeasca instituţie. Poporul nostru este convins, că maica biserică l-a ocrotit în vremuri grele şi fără de ea nu poate beneficia de darurile libertăţii, de care ne-am învrednicit. O dovadă grăitoare de alipire către sf. Biserică e jertfa pentru zidirea lăcaşurilor de închinare şi înoirea celor vechi.

Căci poporul vrea să se simtă bine la rugăciune şi lăcaşurile dumnezeeşti să fie impodobite şi prin decorul picturii şi al obiectelor sacre să aibă conştiinţa cât de mult preţueşte podoabele sufletului şi bunurile spirituale.

Credincioşii se străduesc să jertfească pentru casa Domnului şi din motivul că jertfa lor e un îndemn nobil pentru urmaşi ca să le urmeze exemplul lor.

Dar ceeace îi îndeamnă la jertfă e şi bucuria de a vedea în mijlocul lor pe Arhipăstorul lor, care la sfinţiri de biserici şi la înoirile vechilor lăcaşuri, vine să se roage împreună cu ei şi să le propovedueasca Cuvântul lui Dumnezeu.

In marea familie creştinească, ierarhul este părintele sufletesc şi intrevederile dintre părinte şi fii, sunt ocazii de bucurii duhovniceşti, de care se resimte viaţa tuturora.

Acestor motive le ascriem faptul, că în ultimii ani s'au ridicat pe teritorul arhiepiscopiei noastre un număr însemnat de biserici, iar altele au fost refăcute şi renovate.

S'a distins în privinţa aceasta protopopiatul Sebeşului.

In toamna anului trecut I. P. S. Sa a târnosit şi predat destinaţiunii lor frumoasele edificii bisericeşti din Ohaba şi Şugag, iar în 4 Noemvrie a târnosit cu deosebită solemnitate pompoasa biserică din Sebeş; clădită de fericiţii noştri înaintaşi înainte cu o sută de ani, pe vremea fericitului episcop *Moga*, născut aici, renovată şi pictată de nou în anul acesta.

In dimineaţa acestei zilei I. P. S. Sa a plecat cu automobilul însoţit de consilierii: Dr. Vasile Bologa şi Dr. George Proca spre fruntaşa parohie din oraşul Sebeş.

La marginea tractului Sebeş a fost întâmpinat de o delegaţiune a consiliului parohial, în frunte cu preotul Titu Morar cu trei automobile.

Din prilejul sosirii I. P. S. Sale în Sebeş oraşul îmbrăcase haine de sărbătoare. Toate casele erau pavoazate cu stindarde şi împodobite cu frumoase covoare româneşti.

Inaintea primăriei era ridicată o impozantă poartă triumfală cu inscripţiunea: Bine aţi venit!

In sunetul armonios al clopotelor, I. P. S. Sa era aşteptat înaintea porţii de antistia orăşenească şi o mulţime de credincioşi, în frunte cu dnul primar Ilie Stricatul.

In cuvinte alese dl primar mulţumeşte I. P. S. Sale pentru bunăvoinţa avută de a se deplasa la Sebeş, iar dna Roşu i-a oferit un splendid buchet de flori.

I. P. S. Sa le răspunde şi le împărtăşeşte binecuvântarea arhierească.

Dela primărie până la biserică era postată pe străzi tinerimea şcolară cu profesorii şi învăţătorii ei.

Inaintea casei protopopeşti era ridicată a doua poartă triumfală cu inscripţiunea: Intru mulţi ani Stăpâne!

Aici a fost întâmpinat I. P. S. Sa de părintele protopop tractual Sergiu Medean şi preoţimea tractuală îmbrăcată în ornate. Părintele protopop mulţumeşte I. P. S. Sale că a binevoit a da ascultare dorinţei credincioşilor de a le târnosi biserica, cere implorarea binecuvântării arhiereşti.

I. P. S. Sa răspunde că a urmat cu plăcere invitărei făcute, sărută crucea şi Evanghelia.

Dela casa protopopească I. P. S. Sa a fost condus în procesiune de părinţii protoierei: Sergiu Medean, Dr. Vasile Bologa, Avram Păcurar, Dr. G. Proca, Dr. Sebastian Stanca, Dr. Aurel Crăciunescu, Dr. Vasile Oană şi de preoţimea tractuală la biserică, mergând înainte corul mixt al societăţii: Sf. Gheorghe din Sebeş, condus de harnicul dirigent profesorul Lupu.

Ajunşi la biserică, I. P. S. Sa îndeplineşte actul târnosirii prin înconjurare.

Pe un timp admirabil de toamnă, pornind dela uşa principală ne oprim în partea de miazăzi. I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae citeşte evanghelia mărturisirea învăţăceilor: *Tu eşti Hristos Fiul lui Dumnezeu celui viu»*, care face adâncă impresie, căci dreapta mărturisire a credinţei în divinitatea Mântuitorului e piatra cea din capul unghiului pe care Hristos a întemeiat Biserica Sa.

Cântăreţii intonează «Mărire Ţie Doamne, Mărire Ţie». I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae face cruce pe zid cu sfântul mir rostind cuvintele «*Inoieşte-te, înoieşte-te noule Ierusalime*». Convoiul porneşte, Corul cântă. In dosul altarului I. P. S. Sa a cetit a doua Evanghelie, a făcut cruce pe zid cu sfântul Mir rostind cuvintele: «*Inoieşte-te etc.*». Ajunşi în partea de miază-noapte a bisericii I. P. S. Sa citeşte a treia Evanghelie, face pe zid cruce cu sfântul Mir rostind: «*Inoieşte-te* etc. Cântăreţii cântă şi cortegiul porneşte în armoniosul sunet al clopotelor bisericii.

Ajunşi din nou în faţa uşii principale, clopotele încetează, I. P. S. Sa se postează la intrare, unde după cunoscutele alocaţiuni: «*Deschideţi boleri porţile... că va întra Impăratul măririi*». Cu puterea crucii pe care o ţine în mâna dreaptă, despică porţile şi intră între sunetele armonioase ale cântării: *Casei Tale.*

Soarele străluceşte intensiv prin ferestri. Aspectul sărbătoresc se măreşte.

Ajunşi în biserică, înaintea altarului I. P. S. Sa oficiază slujba sfinţirii apei, apoi unge cu sfântul Mir interiorul bisericii şi-l stropeşte cu apă sfinţită.

A urmat celebrarea sfintei liturgii cu aceeaşi solemnitate, în prezenţa mulţimei de credincioşi din Sebeş şi satele învecinate, pe cari spaţioasa biserică abia îi încăpea. In decursul sfintei liturgii I. P. S. Sa a hirotonit întru presbiter pe diaconul Nicolae Mihai pentru parohia Meşindorf. Răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt bine instruat al societăţii Sfântul Gheorge, condus de profesorul Lupu.

Cu deosebire a fost admirată frumoasa priceasnă.

La finea sf. Liturgii I. P. S. Sa timp de aproape o oră a împărtăşit fiilor săi sufleteşti o comoară întreagă de sfaturi şi învăţături, sorbite din partea celor ce-l ascultau cu nesaţ; cu deosebire impresionantă a fost partea de vorbire referitoare la suflet, pe care în decursul timpurilor de urgie nu ni l-a putut răpi nimenea. I. P. S. Sa vorbea dela suflet la suflet.

La finea instructivei vorbiri I. P. S. Sa, amintind împrejurarea că părintele Medeanu păstoreşte de 40 de ani această parohie şi acest tract, îi îndeamnă ca şi de aci înainte să asculte de sfaturile şi poveţele dânsului.

Mulţumeşte părintelui protopop Medeanu pentru bunele servicii aduse bisericii şi poporului nostru; îl asigură de bunăvoinţa şi încrederea sa şi îi împărtăşeşte binecuvântarea arhierească.

Părintele protopop adânc emoţionat mulţumeşte I. P. S. Sale pentru măgulitoarele cuvinte.

După aceea I. P. S. Sa a împărţit anaforă, şi a stropit pe credincioşi cu apă sfinţită.

A fost condus apoi I. P. S. Sa în procesiune la casa protopopească.

*

Lucrările de pictură ale sfântului lăcaş au fost executate în mod artistic de cunoscutul pictor bănăţean Virgil Simonescu.

In naia bisericii, în prima boltitură spre iconostas la stânga e pictat evanghelistul Ioan, la mijloc sfânta Fecioară Maria, la dreapta evanghe-

listul Matei; în a doua boltitură: la stânga Răstignirea, la mijloc Pantocratorul, la dreapta Isus în Getsemani. In a treia boltitură: la stânga Isus înaintea lui Pilat, la mijloc Savaoth, la dreapta Sărutarea lui Iuda. In a patra boltitură: la stânga evangelistul Marcu, la mijloc Ioan Botezătorul, la dreapta evangelistul Luca.

Toate tablourile sunt pictate în culori fine de ulei, iar aureolele figurilor executate în aur veritabil.

La executarea lucrărilor maestrul a ţinut seama de pictura iconostasului, o frumoasă pictură bisericească, pe care tot dânsul a spălat-o şi a curăţit-o, aducând în consonanţă pictura iconostasului cu pictura din naia bisericii.

Pictura bisericii este deplin reuşită, ceea ce nu a întrelăsat a accentua însuşi I. P. S. Sa.

*

La casa protopopească au urmat apoi *recepţiunile.* S'a prezentat înaintea I. P. S. Sale armata, organele administrative şi justiţiare, preoţimea tractuală, delegaţiunea bisericii gr. cat., a bisericei evanghelice, corpul didactic, Societatea femeilor ortodoxe predând I. P. S. Sale un splendid buchet de crizanteme şi un covor ţesut în motive româneşti lucrat în propriul atelier, Societatea Sf. Gheorghe, Societatea meseriaşilor români şi în fine Consiliul nostru parohial.

Tuturor delegaţiunilor a răspuns I. P. S. Sa rând pe rând cu cunoscuta-i afabilitate, întreţinându-se cu membrii fiecărei delegaţiuni şi împărtăşindu-le în fine binecuvântarea arhierească.

*

La ora 2 după amiazi s'a servit masa comună în restaurantul Stolz la care au luat parte aproape 200 de persoane. In decursul mesii I. P. S. Sa subliniind faptul, că poporul român este strâns legat de dinastie, a ridicat paharul în sănătatea tânărului nostru Rege Mihai I dorindu-i să devină la timpul său vrednic urmaş al marilor săi înaintaşi.

S'au ridicat apoi toaste pentru I. P. S. Sa, pentru armată, administraţie, justiţie, şeful tractual, confesiunile prezente şi Consiliul parohial.

De încheere părintele protopop Medeau a mulţumit mai întâiu I. P. S. Sale pentru marea bucurie nu numai a credincioşilor din Sebeş, ci a întreg tractului, târnosind însuşi sfântul locaş al neamului nostru îmbrăcat în haină nouă. A mulţumit primăriei pentru sprijinul dat la renovarea bisericii precum şi profesorului Simonescu pentru pictura artistic executată.

*

In seara zilei de Duminecă, I. P. P. Sa s'a întors la reşedinţa Sa.

*

Terminând acest scurt raport despre sfinţirea bisericii din Sebeş, nu putem să nu scoatem la iveală o notă caracteristică, că ori unde descinde I. P. S. Sa în mijlocul turmei Sale, trezeşte în suflete conştiinţa înălţată, până la viziunea supremă a menirii noastre de creştini ortodocşi şi fii ai acestui pământ strămoşesc; iar ţinuta poporului adunat în număr mare exprima în culori vii bucurie creştinească şi însufleţire pentru o viaţă în Hristos.

*

Poporul nostru din Sebeş-Alba este un popor plin de viaţă, un popor harnic, care deşi locueşte în oraş şi-a păstrat în curăţenia şi originalitatea sa portul românesc şi frumoasele datini moştenite din bătrâni.

Acest popor a avut norocul de a avea în fruntea sa o preoţime conştientă de greaua ei misiune.

*

Deie Dumnezeu ca sfintele rugăciuni ridicate de I. P. S. Sa şi cu această ocaziune să afle răsunet la tronul ceresc pentru înaintarea sfintei noastre biserici, a poporului credincios şi a patriei noastre mult iubite.

Guvernul a demisionat

Sâmbătă, în 3 Noemvrie 1928, dl Vintilă Brătianu, a remis în mânile Inaltei Regenţe demisia întregului cabinet. Demisia a fost primită. Inalta Regenţă a început, în aceeaş zi, consultările în vederea rezolvirii crizei de guvern şi a primit în audienţă pe dl C. Nicolaescu, preşedintele senatului, care a recomandat constituirea unui guvern naţional. Aceeaş recomandaţie a făcut apoi şi preşedintele camerei deputaţilor, dl N. N. Săveanu. Duminecă au fost primiţi în audienţă: întâi dl general Averescu, şeful partidului poporului, după aceea dl I. Maniu, şeful partidului naţional ţărănesc, dl N. Iorga, şeful partidului naţional, dl Dr. N. Lupu, şef al partidului ţărănesc.

De asemenea a fost invitat, prin radio, dl N. Titulescu, ministrul României la Londra, să se înapoieze în ţară.

Dl N. Titulescu, spre a răspunde invitaţiei primite dela consiliul de regenţă, a plecat în 5 l. c. dela Londra.

Criza de guvern se aşteaptă să fie rezolvită abea după sosirea în ţară a dlui N. Titulescu.

Notificare oficială

Preacucernica preoţime din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu se îndatorează, ca în ziua sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavril (8 Noemvrie a. c.), ziua numelui Maiestăţii Sale Regelui *Mihai I*, să celebreze în toate bisericile din Arhiepiscopie îndată după sfânta Liturghie un serviciu divin (Te-Deum), pentru sănătatea şi îndelunga domnie a tinărului şi binecredinciosului nostru Rege.

Consiliul arhiepiscopesc.

Vizitaţie canonică

Sfinţirea Capelei din Spitalul militar Sibiu

P. S. Sa Părintele Episcop al Armatei *Dr. Ioan Stroia* a sosit la Sibiu Joi, 1 Nov. a. c. pentru a face vizitaţiunea canonică trupelor din garnizoană. Vineri şi Sâmbătă (2 şi 3 Nov.) P. S. Sa a vizitat pe rând următoarele unităţi: toate trupele din garnizoană adunate în curtea cazărmii Reg. 90 Inf., apoi Şcoala Mil. de Infanterie, Şcoala Spec. a Cavaleriei, Spitalul şi Inchisoarea Militară. In tot locul P. S. Sa a ţinut cuvântări însufleţite, îndemnând pe ostaşi, respectivi pe elevi la împlinirea datoriei. Duminecă, 4 Nov. ora 9 30 P. S. Sa asistat de protopopii militari Pr. Col. Serafin şi Pr. maior Dăncilă şi diaconul N. Neagoş a săvârşit înălţătoarele funcţiuni ale sfinţirei capelei din Spifalul Militar, după care a urmat sf. Liturghie. Răspunsurile le-a dat cu toată frumseţa corul Academiei teologice, condus de dl prof. Oancea. Erau prezenţi în capelă: dl gen. Găvănescul, Comandantul C. 7 Arm., dnii gen. Teodorescu, Dr. Moga, Dr. Mihăilescu, Col. Dr. Preda şi o mulţime de dame şi ofiţeri de toate gradele.

La finea Liturghiei, Păr. Episcop a rostit o înălţătoare predică în care a mulţumit tuturor cari au intervenit pentru transformarea Capelei. In prima linie dlui general Găvănescul şi dlui Medic Col. Dr. Veisa, şeful spitalului.

Inapoi, la cele zece porunci!

— Hristos şi problemele sociale —

Isus Hristos nu a adus nici o normă şi nici un «program» la deslegarea problemelor sociale, căci fiecare timp îşi are doar problemele sale; problemele sociale ale antichităţii păgâne diferă de cele ale evului mediu, care se ocupă mai mult de păstura ţărănimii, pe când cele ale timpului modern, sânt probleme ce privesc viaţa socială a muncitorimii, cu «consum», «produse» şi «împărţirea bunurilor». Hristos, care este o personalitate istorică şi nici de cum un mit, şi faţă de care trebuie să avem şi azi aceeaşi afinitate sufletească ca acum 1900 ani, — este şi azi încă tot atât de profund, încât orce problemă socială nu poate fi deslegată decât cu El sau paralel cu El. Cine crede, că va găsi un program social pregătit, acela se înşală, — datoria bisericei este de a afişa numai adevăratele percepte morale, care trebue să fie baza convieţuirii şi a vieţii armonioase şi paşnice.

Desigur Hristos s'a apropiat mai întâi de cei săraci. Asta însă nu înseamnă că El ar fi «proletar». Nu! Hristos n'a fost nici socialist, nici comunist, cu atât mai puţin anarhist, dar n'a fost nici naţionalist, fiindcă El, mai pesus de or ce naţionalism, a propovăduit *Iubirea.* «Iubire şi dreptate», sânt cele două puncte principale ale învăţăturilor lui Hristos, şi porunca: «Iubeşte pe deaproapele tău ca pe tine însuţi» este şi azi suficientă pentru deslegarea tuturor problemelor sociale, — dacă, vezi bine, am respecta o.

Important, pentru problemele sociale, este concepţia lui Hristos la căsătorie şi familie: Aici sânt cele două principii de bază în care Isus vede stâlpii de susţinere ai societăţii.

Durere, societatea care s'a numit şi se numeşte creştină, de atâtea ori nu şi-a făcut datoria. Dacă societatea de azi ar fi creştină şi ar trăi după învăţăturile lui Crist, nu ar mai exista probleme sociale, căci cele zece porunci care le avem sânt de ajuns pentru a face faţă tuturor cerinţelor de ordin social, după care omul să-şi găsească fericirea şi îndestulirea.

FOIŞOARA

Plan analitic pastoral

(Urmare din Nr. 77.)

Dumineca a 3. Predică: Nunta. Concubinaje. Superioritatea morală a căsătoriei legitime. După ameazi: Societatea tinerimei, dispoziţii pentru colindat, ordinea colindatului.

Naşterea Domnului: Predică despre însemnătatea naşterii Mântuitorului. După ameazi: Colinde cu copiii de şcoală.

A 2 zi de Crăciun. Predică: Maslul.

A 3 zi de Crăciun. Predică: Inceputul apostolatului. Petru şi Pavel ca cei mai mari lăţitori ai cuvântului lui Hristos. Faptele lor sânt descrise în Faptele apostolilor de Luca.

IANUAR

Anul nou. Predică: Anul trecut cu bilanţul activităţii. Indrumări pentru anul nou. Proecte.

Dumineca 1. Predică exegetică. Faptele apostolilor, Cap I. Isus se arată apostolilor după învierea Sa; le-a dat învăţături despre felul cum au să se poarte până la venirea sfântului Duh peste ei, care le va arăta ce au de făcut. Inălţarea lui Isus la cer. Vorbirea lui Petru în Ierusalim. Alegerea apostolului Matia în locul vânzătorului Iuda Iscarioteanul. După ameazi: revizuirea purtării tinerilor la colindat.

Botezul Domnului (6 Ianuar). Predică: Sfânta Treime şi prezenţa ei la Botezul Domnului. Inceperea activităţii publice a Mântuitorului Isus Hristos după botezul său. Prin post şi rugăciune se întăreşte pentru marea operă, mântuirea omului, ce voieşte să o săvârşească în lume.

Sfântul Ioan. Cap 2 din Faptele apostolilor, exegeză. Pogorârea sfântului Duh peste apostoli. Intărirea curajului creştinesc în apostoli. Predica înflăcărată a apostolului Petru despre Hristos. Botezarea celor 3000 de suflete în urma vorbirii convingătoare a apostolului Petru; viaţa lor şi-o petreceau împreună în biserică rugându-se şi mărind pe Mântuitorul Hristos în toată vremea. Seara: cetiri din Ist. bis., de Meteş, cu societatea Sfântul Gheorghe.

Dumineca 2. Capitolul 3 din Faptele apostolilor, exegeză: Vindecarea ologului din naştere la uşa «Frumoasa» dela templul din Ierusalim. Petru apostolul agrăieşte pe olog să caute la el, vrând să-i trezească conştiinţa religioasă. Vindecarea ologului îndeamnă pe mulţi a se boteza în legea lui Isus Hristos. Apostolul Petru prin vorbiri însufleţite arată că cel prorocit de prorocii Isaia, Daniil şi alţii, este Mântuitorul Hristos, care deşi a fost răstignit şi îngropat, a înviat, la ce sânt martori ei apostolii, cari cu ochii lor au văzut pe Isus Hristos mort şi apoi înviat. Domnul Isus Hristos cu inima lui bună şi dumnezeiască a iertat pe prigonitori şi arătând adevărată căinţă îi primeşte prin botez în legea lui sfântă. Seara: cetiri despre Mama lui Şaguna, de Dr. Lupaş, cu societatea Reuniunea femeilor.

Dumineca 3. Capitolul 4 din Faptele apostolilor, exegeză: După ce Petru şi Ioan au vindecat pe olog, mulţime mare de oameni, ca la 3000, s'au încreştinat. Arhiereii Ana, Caiafa, Ioan şi Alexandru precum şi secta saducheilor — cari învăţau că nu este posibilă învierea morţilor — au deţinut pe apostolii Petru şi Ioan întrebându-i cu ce putere fac ei minuni ca vindecarea ologului? Apostolul Petru din nou ţine o vorbire înflăcărată despre Mântuitorul Isus Hristos spunând că acela este Dumnezeu adevărat, în numele căruia ei apostolii au vindecat pe olog. Arhiereii văzând

Nici Societatea Naţiunilor nu va fi nici odată în stare să deslege măcar una din problemele ce şi le-a impus, până când Hristos nu va fi prezent la masa de desbateri şi până când spiritul lui Hristos nu se va coborâ în sufletul membrilor acestei societăţi.

Isus Hristos nu cunoaşte morală dublă, pentru bărbat şi femee, pentru politician şi alegător. El şi-a edificat programul pe baza trainică a celor zece paragrafe.

Şi până când în viaţa noastră privată sau publică nu vom avea tot deauna înaintea noastră, şi nu vom grava adânc în sufletul nostru, aceste zece porunci, nu vom putea soluţiona definitiv nici o problemă socială, — ori cum ar fi ea.

Coriolan Bărbat.

Pe cale dreaptă, nu lăturalnică

Dl Popescu Tudor, advocat şi director al *Naţiunii Dominante*, afirmă, în Nr. 30 (dela 14 Octomvrie a. c.) al ziarului său, că articolul publicat în *Telegraful Român* Nr. 69 (din 29 Sept. a. c.) cu privire la problema salarizării clerului ortodox, ar fi o «publicaţie mincinoasă», ca nevenită «din cercurile noastre preoţeşti», o simplă născocire fantastică a redacţiei,*) cu scop de a înstrăina preoţimea dela întrunirea la care dsa chemase preoţimea la Bucureşti.

In faţa acestor afirmări, îmi permit următoarele observări:

Inainte vreme «salarizarea» preoţimii se făceà, cum ştim, în mod foarte patriarhal: cu ferdele de cereale, fuior, traistă cu vase, zile de clacă, şi alte prestaţii, în schimbul diferitelor servicii religioase. Dar şi atunci toate aceste venite erau aprobate de mai marii bisericii, de arhierei. Şi orce schimbare se făcea, nimic nu se întâmplà *fără cunoştinţa şi aprobarea arhierească.*

Dorim astăzi o salarizare corespunzătoare timpului şi împrejurărilor şi stăruim s'o obţinem pentru toată preoţimea.

Va fi având stăruinţă binevoitoare şi dl advocat dela Bucureşti, Popescu Tudor, în chestia salarizării corespunzătoare a preoţimii; — nu ne putem învoì însă cu *modul*, cum procede dsa.

Noi, preoţii, avem organizaţiile noastre preoţeşti începând dela ofiţiul parohial până la Sfântul Sinod, şi avem organizaţiile mixte, preoţeşti-mireneşti, începând dela consiliul parohial până la congresul naţional-bisericesc. Orce doleanţe bisericeşti au să freacă prin desbaterile acestor organizaţii, — şi orce problemă la ordinea zilei, în afară de cadrele organizaţiilor noastre existente, nu poate avea rezultat favorabil, din motivul, că nu procede pe drumul stabilit de legiuirile bisericeşti.

Convocările dlui Popescu Tudor, sânt convocări particulare, odată la Lugoj, altădată la Sibiu, pe urmă la Bucureşti. Toate aceste întruniri s'au ţinut în *afară* de cadrele legislaţiilor bisericeşti.

Pornirile de bine pentru biserică şi preoţime, se pot duce la îndeplinire numai în armonie şi cu binecuvântările arhiereşti, — nici de cum *fără* arhierei, sau chiar contra lor. E firesc dar ca întrunirile ca cele convocate de dl Popescu Tudor, ca abateri dela normele în vigoare, să nu producă rodul aşteptat.

Preoţimea ştie acest lucru, îşi cunoaşte Păstorii şi are desăvârşită încredere într'înşii.

Articolul amintit, apărut în Tel. Rom., eu l-am scris, în urma convenirilor cu mulţi fraţi preoţi din diferite protopopiate, ear «Asociaţia clerului Andrei Şaguna», în şedinţa dela Sălişte, s'a pronunţat, cu privire la afacerea salarizării, în acelaş fel.

Pr. *Vasile Păşcău.*

*) Nu intră în moravurile presei noastre bisericeşti asemenea făptuiri. *Red.*

INFORMAŢIUNI

Sfinţiri de biserici. In 8 Noemvrie a. c. sărbătoarea arh. Mihail şi Gavril, I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, va târnosi noul lăcaş dumnezeesc din Şercaia (protopopiatul Olt) iar în Dumineca din 11 Noemvrie a. c. P. S. Sa arhiereul *Vasile* pe cel din Bogatul-român (protopopiatul Mercurii).

Despre serbările împreunate cu actul sfinţirii bisericii din Sebeş: Jubileul părintelui protopresbiter Sergiu Medeanu, conferenţa părintelui consilier Dr. Sebastian Stanca şi concertul dat de corul şi orhestra românilor din Sebeş, vom publica raport în proximul număr.

In catedrala încoronării Alba Iulia, în ziua de 8 Noemvrie 1928 «SS. Arhangheli Mihail şi Gavril, urmând a se sărbători hramul acestei biserici, se va face la ora 5 seara: priveghere; în ziua hramului, la ora 9 dimineaţa, sf. liturgie; ear la ora 11·30 serviciu pentru sănătatea M. S. regelui **Mihai I**, ca semn de adâncă dragoste şi devotament către dinastie. Serviciul divin se va săvârşì de P. S. Sa episcopul Ioan al armatei, asistat de clerul miliar local şi al catedralei. Vor lua parte la serbare reprezentanţii armatei, ai autorităţilor civile, instuţiilor culturale etc.

Aniversarea a zecea, a zilei de 1 Decemvrie 1918, se va comemora, din partea Asociaţiunii culturale «Astra», la *Sibiu*, Sâmbătă 1 Decemvrie 1928. Programa festivităţii se va comunica la timpul său.

Monument eroilor Horia, Cloşca şi Crişan. Comitetul Asociaţiunii culturale «Astra» deschide concurs, cu premii de 50,000—200 000 lei, pentru alegerea unui proect şi a unei machete în vederea execuţiunii unui monument comemorativ eroilor naţionali Horea, Cloşca şi Crişan. Monumentul se va înălţa în faţa catedralei încoronării la Alba Iulia.

Episcopie nouă ar fi să se înfiinţeze în Maramureş, în locul vechei episcopii a Perilor. Căpeteniile «uniate» o reclamă fireste pe seama Romei papale. Şi n'au dreptate. Dacă episcopia dela Peri, din veacul al 14 lea, a fost episcopie ortodoxă română, buna dreptate cere ca vechea vlădicire să fie înfiinţată tot ca ortodoxă.

Moralizarea deţinuţilor din penitenciare. In cursul acestui an s'au ţinut peste 60 de predici şi conferenţe religioase la penetenciarele ţării noastre. S'au găsit persoane, preoţi şi mireni, cari au dat larg concurs acestei opere de moralizare a deţinuţilor din închisori. Şezătorile, însoţite de coruri religioase şi de piese teatrale jucate de înşişi deţinuţii, au avut mare înrâurire binefăcătoare asupra tuturor deţinuţilor. Pentru a face şi mai efectivă această educaţie direcţiunea generală a închisorilor a tipărit o bibliotecă de moralizare a deţinuţilor. Au apărut, până acum, patru numere: Nr. 1. cuprinde conferenţa dlui Dr. Ioan Giurgiu, advocat în Cluj: Contribuţiunea creştinismului întru propăşirea omenirii; Nr. 2. Răbdare şi nădejde, conferenţa P. C. S. preotului Grigore Pişculescu (Gala Galaction); Nr 3—4. Nădăjduiţi întru Domnul, de P. C. preot Elefterie Marinescu, confesorul închisorii Craiova.

Nou muzeu. Asociaţiunea culturală «Astra» a hotărât ca, întru pomenirea de veci a zilei de 1 Decemvrie 1918, să ia asupra sa sarcina de a întocmi *Muzeul Unirii*, a cărui clădire şi sprijinul material la aranjare s'a pus la dispoziţie din partea Onor. minister al cultelor şi artelor. Acest muzeu va cuprinde: Obiectele şi documentele istorice în legătură cu afirmarea romanităţii părţilor ardelene, a pregătirii şi înfăptuirii unirii, şi anume: Obiecte şi documente de provenienţă romană; Obiecte şi documente în legătură cu voivodatele româneşti din aceste părţi; obiecte şi documente referitoare la mişcările din revoluţia anilor 1437 şi 1514; din epoca lui Mihai Viteazul, din revoluţia lui Horia, Cloşca şi Crişan, din revoluţia anilor 1848—1849; obiecte, documente şi tablouri din anul 1918, ş. a. Asociaţiunea face apel călduros la toţi aceia cari au avut rol în pregătirea şi desfăşurarea evenimentelor privitoare la unirea naţională, să vină într'ajutor, fiecare cu ce poate, din obiectele indicate, pentru înzestrarea cât mai mulţumitoare a acestui muzeu. Obiectele colectate şi dăruite se vor trimite la adresa: Asociaţiunii culturale «Astra», Sibiu, strada Saguna Nr. 6.

La Geneva! O faţă bisericească, prelatul papal Francisc Blaskovics, conducător maghiarizat al şvabilor din Bănat, a început opera de propagandă în scop de a determina minoritatea şvăbească să se întrunească în congres, care să ameninţe statul român cu «masa verde a Ligii Naţiunilor». Să poftească.

Zidul plângerilor din Ierusalim. Executiva mondială sionistă a remis secretarului general al Ligii Naţiunilor o petiţie care a fost discutată de Comisiunea mandatară permanentă în şedinţa sa din 31 Octomvrie. In această petiţie executiva sionistă protestează contra incidentelor de la zidul plângerilor şi declara, că evreimea nu s'a gândit a atinge invulnerabilitatea locului sfânt, care cuprinde Moscheea Aksa şi Omar, dar că executiva pretinde dreptul evreilor de a *intra neîmpedecaţi la Zidul Plângerilor, precum şi libertatea absolută în exercitarea rugăciunilor.*

Din «paradis». Evreo-comuniştii au izbutit să aducă atâta «fericire» asupra Rusiei, încât astăzi s'au introdus cartelele de pâne. «Paradis», nu glumă.

ŞTIRI LOCALE

Conferenţă. Despărţământul Sibiu al Asociaţiunii culturale «Astra», şi secţia Sibiu a Asoc. generale a profesorilor secundari români, învită publicul sibian la conferenţa ce se ţine în sala prefecturii judeţene, Duminecă în 11 Noemvrie, ora 6 seara. Va vorbì dl Dr. Gh. Preda, vicepreşedintele Asociaţiunii. Subiectul conferenţei este: Din vâltoarea vieţii. Preţurile de intrare sânt cele obişnuite.

Teatru. *Omul de zăpadă*, lucrarea nouă dramatică a dlui A. de Herz, ingenios ticluită, are darul să atragă multă lume la teatru. Piesa, jucată Duminecă în teatrul Sibiului, a mulţumit deplin numerosul public asistent, care a aplaudat călduros, atât pe autor, un viguros talent, cât şi pe maestrul N. Soreanu şi ceilalţi artişti şi artiste dela teatrele din capitală. Dorim să-i vedem mai adeseori.

Invitare. «Reuniunea culturală-naţională a meseriaşilor români din Sibiu» învită la: Convenirea socială care se ţine Duminecă, în 11 Noemvrie 1928, în sala mare dela «Unicum». Program: coruri, recitări şi soluri. Inceputul la ora 8 seara. Intrarea benevolă. Venitul curat este destinat pentru fondul darurilor de Crăciun. Dans. *Comitetul.*

CARŢI ŞI REVISTE

Ardealul în Basarabia, de *Onisifor Ghibu*, prof. universitar, Cluj, Institutul de arte grafice «Ardealul», 1928. Un vol. de 260 pagini. Preţul 100 Lei. — Autorul înfăţişează legăturile mai noi ale Ardealului cu Basarabia, — dar în acelaş timp desvăleşte lucruri care aruncă o prea jalnică umbră asupra preşedinţiei actuale dela Asociaţiunea culturală «Astra».

---

cutezanţa apostolilor îi eliberează, iar apostolii se duc la casa de rugăciune, unde spun celorlalţi apostoli şi creştini ce au păţit. Apostolii cu creştinii înalţă rugăciuni de mulţămire lui Dumnezeu că i-a scăpat de închisoare, şi Dumnezeu a clătit locul unde erau adunaţi ca semn că s'a auzit rugăciunea lor. Acest semn a atras la legea lui Hristos şi pe alţi credincioşi şi a întărit în credinţă pe toţi, aşa că îşi vindeau averile şi preţul lor îl depuneau în mânile apostolilor spre a putea dà milostenii celor lipsiţi, cum ace d. ex. îndată Varnava, care îşi vinde, ţarina şi preţul ei îl dă apostolilor.

Seara: cetiri din Istoria bisericii de Meteş, cu societatea sfântul Gheorghe; liturghia sfântului Vasile şi a lui Grigorie se vor învăţa cu societatea sft. Gheorghe.

Trei Arhierei. Capitolul 5 din Faptele apostolilor. Exegeză: Anania şi Safira fac milostenie mincinoasă ascunzând din preţul ţarinei pe care o promisese bisericii. Apostolul Petru mustră pe Anania şi Safira, cari ca pedeapsă mor înaintea adunării. Arhiereii şi Saducheii prind din nou pe apostoli şi îi întemniţează, de unde D-zeu îi scoate prin minune. Petru dus înaintea arhiereilor mărturiseşte cu curaj că ei apostolii învaţă în numele Dumnezeului Isus Hristos.

Arhiereii înfricaţi de cele ce vedeau — la sfatul învăţatului Gamaliil — eliberează pe apostoli cari lăţesc şi mai departe învăţătura lui Isus dovedind că «trebue să asculte pe Dumnezeu mai mult decât pe oameni», vers 29.

După amiazi conferenţă poporală: Inceputul neamului românesc.

(Va urma)

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 831/928 (151) 3—3

Concurs

I. Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Gârbova**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împrunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat conform celor fasionate în coala B.
2. 26 jugăre sesiune parohială, arător şi fânaţ.
3. Casă parohială cu supraedificate economice.
4. Stola obişnuită.

II. Pentru întregirea parohiei a II-a de clasa I-ă **Jina**, se escrie nou concurs cu termen de 30 zile.

Venite: întregire dela stat conform coalei B şi stola uzitată.

Pentru cazul, că nu vor reflecta candidaţi cu calificaţie de clasa I-ă, vor fi admişi şi cei cu calificaţie de clasa a II-a.

Concurenţii îşi vor înainta cererile cu documentele cuvenite oficiului protopopesc Mercurea-Sibiu, în termenul prescris şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul, a celebra sfânta liturgie, a predica şi a cânta.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea, în înţelegere cu consiliile parohiale respective.

Mercurea, 20 Octomvrie 1928.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

A apărut:

Biserica Neamului
şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut
în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale
de
AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!"...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Misionarism cultural

de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul 45 lei, plus spese de poştă 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postaleLei 10·—

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă*, cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul **20 Lei;**

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulceturi, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: **20 Lei.**

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Dela Librăria Arhidiecezană diu Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de
Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoştinţă, că în bună înţelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eşit din firma **Schieb & Kauntz.** Numitul domn a preluat singur această întreprindere şi o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onoare la cunoştinţă, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eşit din firma **Schieb & Kauntz**, turnătorie de clopote şi că de-acum voi conduce această întreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

(89) 20—

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	Copie	Căldăruşe cu mătăuz
Disc şi Steluţă	Linguriţe	Clopoţele pt. altar
Cădelniţe	Cruci	Cănuţe pt. Sf. mir
Candele	Cruciuliţe	Garnitură pt. bolnavi
Chivot	Cununi	Prapori

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 14 Noemvrie 1928 Nr. 80

Telegraful Român

Onor. «Asociaţiunea» (Of.)

Sibiu

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. **Ziarul apare Marţia şi Vinerea**

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză **Articole nepublicate nu se înapoiază**

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze **Administraţiei** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nou guvern român

(=) După retragerea cabinetului Brătianu, la cârma statului nostru se instalează, cu ziua de 10 Noemvrie 1928, un nou guvern, alcătuit de astă dată din reprezentanţii partidului naţional-ţărănesc şi primit, atât în capitală, cât şi în restul ţării, cu mari ovaţiuni.

Ţara aşteaptă şi doreşte un regim capabil să resolve probleme mari şi grele, pe toate tărâmurile vieţii publice, întărind temeliile tinărului stat, asigurându-i creditul în lăuntru şi în afară, ridicându-i finanţele, comerţul, industria şi agricultura, prin valorizarea bogăţiilor, cu care bunul Dumnezeu a înzestrat pământul minunatei noastre patrii, ajunse, după cumplite veacuri, la unitate politică.

Patriotismul Inaltei Regenţe a hotărât ca, primind demisia guvernului naţional-liberal, să încredinţeze formarea noului guvern partidului naţional-ţărănesc, după ce înjghebarea unui cabinet zis de concentrare sau coaliţie n'a izbutit.

Insărcinat cu formarea guvernului, dl *Iuliu Maniu* a prezentat următoarea listă:

Preşedinţia consiliului şi ministru fără portofoliu: *I. Maniu.*

Interne: *Al. Vaida-Voevod.*

Externe: *G. G. Mironescu.*

Finanţe: *M. Popovici.*

Justiţie: *Gr. Iunian.*

Agricultură şi domenii: *Ion Mihalache.*

Industrie şi comerţ: *Virgil Madgearu.*

Instrucţia publică: *N. Costăchescu.*

Culte şi arte: *Dr. A. Vlad.*

Comunicaţii: *general Alevra.*

Lucrări publice: Interimar: *Pan Halippa*, ministru de stat fără portofoliu pentru Basarabia.

Sănătatea publică: *S. Dan.*

Muncă: *Ion Răducanu.*

Răsboi: general *H. Cihoschi.*

Ministri de stat fără portofolii: *Voicu Niţescu*, pentru Ardeal; *Sever Bocu*, pentru Banat; *Sauciuc Săveanu*, pentru Bucovina.

Subsecretari de stat: *D. R. Ioaniţescu* şi *Ed. Mirto*, la interne.

I. Lugoşanu, la prezidenţia consiliului;

Dr. Aurel Dobrescu,

Virgil Potârcă.

O parte însemnată a membrilor noului guvern o fac astfel fraţii noştri din vechiul regat, bărbaţi politici cu experienţă, sprijiniţi astăzi de oameni cari, în sbuciumările Ardealului înainte de răsboi şi în cursul răsboiului, au adus intereselor naţionale servicii însemnate, ce nu le pot tăgădui, pe dreptate, nici adversarii lor neîmpăcaţi.

Dl *Maniu* nu a luat asupra sa nici un portofoliu, rezervându-şi numai prezidenţia, ca aşa cu atât mai uşor să ţină în mânile sale firele conducerii unitare a statului.

Cel mai însemnat ministeriu, cel de interne, s'a încredinţat dlui *Vaida*, care a dat atâtea dovezi de curaj şi bărbăţie în dieta maghiară întru apărarea drepturilor poporului nostru.

In fruntea ministerului de răsboi e dl general *Cihoschi.* Adevărat soldat din creştet până în tălpi. In timpul de 7 ani (1920—1927) cât a fost comandantul corpului VII de armată, Sibiu, a câştigat nu numai stima şi simpatia noastră, ci şi încrederea şi admiraţiunea.

Departamentul cultelor s'a încredinţat unuia dintre bărbaţii marcanţi ai bisericii noastre, dlui *Dr. Aurel Vlad.* Distincţia este bine meritată de vechiul membru al corporaţiilor bisericeşti ortodoxe ardelene, o personalitate care a adus şi până acum servicii mari şi preţioase aşezămintelor culturale, economice, filantropice şi religioase din Ardeal. Dl Dr. A. Vlad, ca ministru, va rămânea, după convingerea noastră, credincios trecutului său de cinste, muncă şi dărnicie.

Un document de *«rău patriot»*, în înţelesul cuvântului de pe vremea stăpânirilor maghiare, prezentase dlor Maniu, Vaida şi soţilor de luptă, însuş contele Ştefan Tisza, care în timpul marelui răsboi întreţinea corespondenţă şi cu episcopul greco-catolic din Ardeal, Vasile Hossu, şi într'o scrisoare, din 12 Iunie 1915, declară prelatului român, cu privire la atitudinea politică a membrilor comitetului naţional, următoarele:

«Pe toţi acei români cari vreau să înrâurească asupra guvernului ungar sau asupra ministerului de externe prin învoeli cu factori străini, (să se noteze că sub «factori străini» este vorba numai de Viena şi Berlin), *îi consider de răi patrioţi»*. Ministrul Tisza sfârşeşte această declaraţie cu ameninţarea la adresa celor din comitet: *eu îi voi face să şi simtă urmările acestei atitudini.*)*

Contele Ştefan Tisza nu şi-a uitat ameninţarea: Dl I. Maniu, «răul patriot», a fost mobilizat de autorităţile cătăneşti maghiare şi trimis apoi pe front... Socoteala din urmă a ieşit însă alt fel, decât o plănuise şiretlicul diplomaţiei dela Budapesta.

*

Prin noul guvern, Ardealul este chemat să-şi aducă partea de contribuţie ce i se cuvine la îndrumarea vieţii de stat. După făptuirile, mai mult negative, desfăşurate într'o lungă luptă de opoziţie, partidul naţional ardelenesc, devenit naţional-ţărănesc, primeşte sarcina unei munci pozitive şi producătoare în toate ramurile activităţii publice.

Principiile conducătoare, în drumul ce ni se deschide, vor fi aceleaşi, care le-am indicat şi la altă ocazie. Adecă: în locul prim trebue să susţinem şi mai departe principiul *unificării* vieţii de stat şi a instituţiilor ce sprijinesc această viaţă.

Din conştiinţa unităţii de neam a ieşit biruitoare fiinţa statului naţional; prin urmare, ori care bărbat de stat, cetăţean al României Mari, va avea înaintea ochilor nevoia imperativă d'a aşeza viaţa statului pe temelia unei organizaţii tari, unde să-şi găsească locul şi rostul, în armonie organică cu viaţa întregului, toate părţile din care s'a alcătuit. Regionalismul este admis numai în senzul lui bun şi acceptabil, potrivit intereselor patriei comune, binelui întregului neam. Nu sântem prieteni ai devizei «Ardealul al ardelenilor»; sântem sincer însufleţiţi ai imperativului dictat de conştiinţa românească: *Ardealul al românilor!*

La îndeplinirea operei naţionale, să facem politică de înfrăţire la muncă de construire, cu toate forţele mobilizate, pentru a duce steagul la deplină izbândă.

*) Gróf Tisza István, Összes munkái, Budapest, 1923—1927, Franklin-társulat, vol. III, pagina 367.

Sfinţirea bisericii din Şercaia

Abia sosit la reşedinţa sa Inaltul nostru *Arhipăstor*, din regiunea Murăşului, dela sfinţirea bisericii din Sebeş-Alba, şi a treia zi, în 7 Noemvrie a. c., a plecat cu grăbire spre regiunea Oltului pentru sfinţirea bisericii celei noui din Şercaia, însoţit de consilierii *Dr. V. Bologa* şi *Dr. A. Crăciunescu.* O zi frumoasă de toamnă, cu razele aurii ale soarelui, înfrumseţa şi favoriza ostenelile înaltului prelat.

In dimineaţa zilei Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavril a descins în Gara Şercaia. Aici a fost primit de dl prefect al judeţului Făgăraş: *Alexandrescu*, însoţit de dnii *Dr. Bolfa* medicul circumscripţiei, *Tănăsescu*, magistrat, şi *Dr. Socaciu*, advocat.

Câţiva paşi dela gară, în drumul principal spre oraş, aştepta mulţimea poporului nostru în frunte cu prim-pretorul plăşii *dl Langa*, la o frumoasă poartă de bineventare. In cuvinte însufleţite a întâmpinat dl prim-pretor sosirea Inalt Prea Sfinţiei Sale, cărora a răspuns cu părintească mulţămire, împărtăşind arhiereasca sa binecuvântare.

A pornit apoi convoiul spre oraş, în frunte cu un banderiu de mândri românaşi călăreţi de munte, în costumul lor pitoresc poporal cu frumoase steaguri tradiţionale, la reşedinţa protopopească din Şercaia. Aici a fost întâmpinat, între uralele credincioşilor, de părintele protopop al locului *P. C. Vasile Stoicanea*, asistat de corul preoţilor în ornate bisericeşti cu cruce şi sf. Evanghelie.

Dela reşedinţa protopopească a plecat convoiul în frunte cu înaltul Arhipăstor la biserica cea nouă, zidită ca o podoabă aleasă în centrul orăşelului, pentru a cărei sfinţire imediat s'a început serviciul divin, după prescrisele tipicului bisericii noastre de răsărit, cu pompă şi fast impunător. După sfinţirea bisericii, s'a oficiat sfta liturghie. Răspunsurile au fost date de corul tinerilor studenţi ai Academiei teologice din Sibiu, cu neîntrecută nuanţare artistică a frumoaselor noastre cântări religioase bisericeşti sub conducerea dlui *Candid Popa*.

Oficiul divin, desfăşurat cu înaltă demnitate, l-a încheiat I. P. S. Sa cu un luminat cuvânt ocazional, pătruns de duhul înţelepciunii evanghelice, de învăţăturile trebuitoare vieţii noastre de toate zilele, pentru asigurarea binelui comun, al propăşirii neamului, bisericii şi patriei noastre străbune. Vădit impresionant şi cu urme adânci în sufletul mulţimii asistente.

La reşedinţa protopopească s'au ţinut *recepţiunile*. Au fost primiţi reprezentanţii administraţiei, în frunte cu dl prefect *Alexandrescu*, justiţiei, bisericii noastre şi ai poporului din mai multe comune. I. P. S. Sa a dat şi la acest prilej multe orientări părinteşti, pe lângă arhiereasca sa binecuvântare.

După câteva vizite ale Inaltului Arhipăstor pela fruntaşii comunei, a urmat o masă comună în restaurantul din loc cu frumoasă sală încăpătoare, aranjată cu peste 200 tacâmuri. I. P. S. Sa a închinat întâiul pahar în sănătatea Maiestăţii Sale Regelui nostru *Mihai I*, iubitul nostru Suveran, implorându-i ocrotirea Cerului pentru gloria Coroanei Române şi nădejdile neamului în viitor... Uralele nu mai încetau.

Toastele s'au continuat. Dl prefect *Alexandrescu*, a închinat în sănătatea I. P. S. Sale, animând sufletele cu o puternică elocvenţă. I-a răspuns însufleţit păr. consilier *Dr. A. Crăciunescu*, etc. Am avut plăcerea să ascultăm şi două voci de fruntaşi din popor, exprimându-şi simţămintele lor, ca reprezentanţi ai societăţilor «Sfântul Gheorghe» şi «Caselor naţionale» din acel ţinut, în cuvinte bine alese, fluente şi adânc simţite.

De încheere părintele protopop *Stoicanea* a mulţămit I. P. S. Sale pentru osebita bucurie ce a făcut credincioşilor săi devotaţi din acest ţinut, cercetându-i în pământul lor strămoşesc şi împărtăşindu-i de arhiereasca sa binecuvântare. Mulţămeşte dlui prefect *Alexandrescu*, primăriei comunale şi tuturor binefăcătorilor ctitori, care i-au dat sprijinul lor creştinesc pentru ridicarea acestui nou Sion al credinţei noastre strămoşeşti în sinul bravului nostru popor din această frumoasă regiune a ţării noastre.

Cu trenul dela 3 ore d. m. I. P. S. Sa a plecat la Sibiu, mulţămit, că i-a fost hărăzit dela bunul Dumnezeu, să poată închina sfintei sale misiuni un nou altar în sinul poporului român.

Cum trebue privite raporturile dintre preot si medic

Dintre toate profesiunile libere, acele ce exercită o influenţă morală deosebită asupra individului şi societăţei, sânt fără îndoeală: profesiunea sacerdotală a preoţilor şi cea medicală a medicilor.

Preotul, prin misiunea sa, dirijă creştineşte individul şi susţinându-l moraliceşte, contribue la buna ordine şi armonie familiară şi socială; medicul ca păzitor al higienei fizice şi morale, ca prevenitor şi vindecător al boalelor şi viciurilor, contribue de asemenea nu numai la menţinerea sănătăţei individului, dar şi la aceea a familiei şi societăţei.

De altfel această activitate comună s'a afirmat totdeauna în limbaj, de oarece medicina primitivă a avut caracter sacerdotal.

Dacă astăzi medicul trece întrucâtva, din domeniul credinţei religioase, în acel al credinţei ştiinţifice, aceasta o face prin necesitatea naturală de a lega actele sale particulare la principii generale, lărgindu-le, astfel, cadrul şi valoarea.

Dar trebue să recunoaştem că, în serviciul ştiinţei, medicul serveşte religia: bunătăţii, milei, compătimirei etc. ca şi preotul. Uşurând suferinţele legate de viaţă, ambii profesionişti exercită deci, funcţiunile unui aceluiaş minister social, a cărui inspiraţie şi creaţie nu pot fi decât principiile religiei creştine.

De altfel conflictul între ştiinţă şi credinţă este ilogic şi de ordin mai mult pasional de cât raţional. In adevăr blocul de cunoştiinţe ştiinţifice pozitive, experimentale sau demonstrabile, aparţine unei categorii (ştiinţa), suma ideilor generale filozofice şi religioase care sunt de domeniul credinţei, aparţine celeilalte categorii. Nu înţeleg de ce aceste două categorii ar fi exclusive una faţă de cealaltă! Dacă sunt unii materialişti cari se mulţumesc numai cu cunoştinţele exprimentale, de ce să privim ostil spiritualiştii, cari acceptând integral ştiinţa pozitivă demonstrată, pretind să îmbrăţişeze aceste cunoştinţe ştiinţifice, în un ansamblu de idei generale ale credinţei religioase.

Că ei adaogă un supliment de informaţiuni pentru a fonda o morală, este foarte natural şi cu atât mai acceptabil, cu cât aceste morale nu obligă, nu jenează pe nimeni, din contră pot folosi tuturor.

A înţelege bine şi a asimila cât mai multe cunoştinţe este satisfacţia instinctului de perfectibilitate, — care caracteriză specia omenească. Spiritualiştii deci nu numai că nu constitue o clasă inferioară de oameni dar din contră îi putem considera ca un grup superior şi de o importanţă cu atât mai netăgăduită, cu cât credinţa religioasă este aceea care a dat morală societăţei noastre timp de 20 secole.

Importanţa practică a serviciilor ce le aduce medicul şi preotul, reese şi din solidaritatea intimă a celor două părţi constituante ale fiinţei omeneşti: Corpul şi sufletul.

Această solidaritate impune, ca tratamentul unei părţi să fie concomitent cu al celeilalte. Influenţa psihică nu se poate exercita însă atât în tulburările fizice, cât mai ales în cele psihice, fără cunoştiinţe biologice şi psihologice necesare. Urmează deci că atât preotul cât şi medicul, în exercitarea operei de direcţie mintală sau morală, să posedă implicit aceste cunoştinţe.

Am vorbit de tulburări şi boale, căci se ştie că pe terenul boalei se ia cel mai apropiat contact între medic şi preot. Pe acest teren cu limite nesigure sau contestate, în acest domeniu puţin explorat sau rău explorat, urmează ca aceşti doi călători, exploratori, să înainteze. Este natural deci ca ei să nu plece izolaţi, ci să înainteze împreună, solidari şi destul de bine echipaţi, pentru a aduce cât mai multă lumină binefăcătoare nu numai religiei şi medicinei, dar şi individului, familiei şi societăţii.

Evidenţierea necesităţei unei bune înţelegeri şi colaborări dintre medic şi preot, reiesă deci, din întreaga lor acţiune socială.

Cum în vindecarea relelor umane, preotul şi medicul nu pot avea decât aceiaşi clienţi, cum ei nu pot îngriji de cât aceiaşi indivizi sau bolnavi (psihici), pentru a se pune de acord, este nevoe ca ei să urmeze aceleaşi mijloace.

Negreşit că acei ce sunt cu totul streini de medicină, vor găsi că nu există o analogie între bolnavul care se adresează medicului şi culpabilul care se adresează preotului, că cel dintâi este atins de o tulburare organică, iar cel de al doilea un om care păcătueşte.

Experienţa medicală a arătat medicului, precum cea sacerdotală a confirmat preotului, că foarte multe cazuri ţineau de ambele caractere şi că deci mulţi, cu tulburări psihice, şi în special morale, aveau nevoe pe lângă medic şi de preot.

Dacă însă am merge mai departe, să vedem, care este criteriul sau caracterul esenţial, care deosebeşte pe clientul sacerdotal, de cel medical, am vedea că nu este de cât responzabilitatea.

Cunoaştem cât de mari sunt variaţiunile responzabilităţei şi ale liberului arbitru la indivizi cu stări normale.

Ne putem uşor închipui, cum aceste variaţiuni există tot aşa de mari şi la indivizi bolnavi, şi deci, că o apreciere justă a responzabilităţei rămâne o operă foarte delicată.

Este ştiut apoi faptul, că între clientul culpabil, care pare că se bucură de o sănătate fizică şi psihică bună, care poartă o responzabilitate a greşelilor sale, care ar putea fi considerat ca un penitent ce ţine exclusiv de preot şi între clientul psihopat, cu leziuni nervoase şi mintale, care este jucăria pasivă a influenţelor exterioare, sau a delirului lor intern, care are nevoe exclusiv de medic, există o clasă mare de intermediari cu libertăţi mai restrânse, cu responzabilităţi mai micşorate. La aceşti indivizi boala şi culpabilitatea se combină, formând un tot, foarte greu de analizat şi de disecat pentru a se vedea care este partea ce revine unuia din aceşti 2 profesionişti.

Dacă preotul şi medicul sunt incomplect pregătiţi în practica profesiunei lor şi dacă unul oarecare nu are cunoştinţe de practica celuilalt, pot considera clientul, care se prezintă, ca aparţinând numai resortului lor şi-l vor trata în consecinţă. Se poate întâmpla şi se întâmplă chiar, că unul şi acelaş client să consulte şi să primească dela ambii profesionişti, prescripţiuni diferite, care negreşit nu pot fi spre binele său.

Nu numai atât, dar în numeroase cazuri, preotul lipsit de cunoştiinţe psihopatologice, nu va putea respunde întrebărei ce-şi pune conştiinţei sale, dacă penitentul ce-l are în faţă este un bolnav sau un culpabil? Foarte mulţi din acei cu tulburări ce poartă stampila responzabilităţei atenuate, ca şi mulţi cu abulii (lipsă de voinţă) patologice etc. vor scăpa influenţei şi observaţiunei sale.

Şi nu trebue să uităm că există o similitudine între cazurile de conştiinţă ce se pun atât preotului cât şi medicului. Pentru a cântări bine în această conştiinţă, trebue să cunoaştem materia de cântări, deci cazul din litigiu, precum şi balanţa cu care cântărim, deci jurisprudenţa medico-sacerdotală.

In soluţionarea cazurilor de conştiinţă medico-sacerdotală, părţile consultate trebue să facă apel deci atât la datele practicei medicale, cât şi ale disciplinei eclesiastice. Luminile care ar veni dela ambele (religie şi ştiinţă) pot

intensifica mai mult, lumina ce ne-ar da-o numai una din ele.

In familie apoi, ambii directori morali (preotul şi medicul) exercită de asemenea aceeaşi influenţă conservatoare. Indreptând pericolele materiale şi morale care ameninţă familia, ei pot ajuta atât părinţii cât şi copiii să treacă peste greutăţile comune. Ambii caută deci să menţină — în o activitate normală, — această celulă elementară socială.

Iar prin dubla acţiune individuală şi familiară, medicul şi preotul impun colectivităţei organizate, o morală socială, un altruism caritabil, un sacrificiu mutual care este condiţia conştiinţei şi trăiniciei tuturor societăţilor organizate. —

Imi rezerv dreptul ca în alte articole să insist asupra cunoştiinţelor şi metodelor necesare şi comune (ambilor terapeutişti) pentru tratarea suferinzilor sau indivizilor, ce ţin de domeniul ministerului medico-sacerdotal.

Pot spune însă că la mijloacele omeneşti de care dispune medicul (mijloace de profilaxii şi higienă fizică şi psihică), preotul mai adaogă un mijloc superior, divin, influenţa iertărei, influenţă care pleacă din dispenzarul penitenţei, de care dispune numai el.

Chiar în partea de influenţă psihică, în aceea a persuasiei sau sugestiei, preotul încă are un avantaj faţă de medic, acesta din urmă lucrează numai prin autoritatea persoanei sale, pe când cel dintâi adaogă şi o parte sacramentală.

Partea sacramentală fiind astăzi neglijată de o parte din public, care se arată lipsit de încrederea necesară, urmează ca preotul să caute a-şi întări autoritatea sa personală înarmându-se pe lângă cunoştinţe teologice şi de cele biologice sau psihologice, cu care să poată exercita mai complect profesiunea sa.

Iată destule argumente care pledează pentru faptul arătat mai sus ca preotul să cunoască mijloacele raţionale de influenţă şi direcţie morală, precum şi pe cele elementare de investigaţie psihologică şi psihiatrică, care stau la baza psihoterapiei.

Noţiunile elementare de Psihiatrie şi Psihioterapie nu trebue să lipsească din cursurile şi conferenţele predate în seminarii şi academii teologice. Prin ele s'ar putea ajunge la o colaborare mai uşoară şi mai intensă între preoţi şi medici.

Expunând în acest articol anumite fapte am făcut şi oarecare propuneri.

Cei indiferenţi mă vor crede un iluzionist, alţii vor crede în o tentativă laudabilă, dar fără rezultat practic, alţii mă vor socoti poate chiar de rea credinţă.

La toţi le-aş răspunde că sforţarea este loială şi ca orice încercare sinceră, nu poate rămânea cu totul sterilă.

Dacă majoritatea medicilor se vor arăta poate sceptici, cred că printre preoţi vor exista mai mulţi optimişti.

Nu trebue să se uite faptul, că noi oamenii sosim târziu, în o lume creată foarte de mult şi că în această lume păstrăm totdeauna o credinţă în profesiunea noastră şi o speranţă în viitorul nostru.

Ei bine, tocmai această credinţă şi speranţă justifică cele ce am scris şi voi mai scrie. Ele îmi vor constitui de altfel recompensa şi mulţumirea sufletească că mi-am făcut datoria.

Dr. Gh. Preda,
vicepreş. al «Astrei».

Ziua Onomastică a M. S. Regelui Mihai I.

Cu tranditionala însufleţire românească a fost sărbătorită în Sibiu la ziua Sf. Arhangheli onomastica Majestăţii Sale Regelui *Mihai* I. In zorii zilei pe toate edificiile publice şi casele particulare au fost arborate drapelele naţionale.

In catredală, după terminarea Sf. Liturgii, la ora 11 s'a slujit Te Deum de P. S Sa arhiereul *Vasile* cu asistenţa preoţimei locale iar cuvântarea ocazională a fost rostită de părintele protopop militar Dăncilă.

La acest act solemn au luat parte dnii ofiţeri superiori din garnizoană în frunte cu dl general C. Găvănescu, comandantul coroului VII armată, şi şefii autorităţilor civile, profesori şi elevi dela institutele de învăţământ.

In faţa catredalei era postată o companie de onoare a regimentului 90 Infanterie, cu drapelul şi muzica militară.

In toate bisericile arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu în ziua Sf.-lor Arhangeli s'au rostit rugăciuni ferbinţi pentru îndelunga viaţă şi sănătate a Majestăţii Sale.

Faptul că Majestatea Sa Regele poartă numele celui dintâi înfăptuitor al unităţii naţionale e un semn al vremilor viitoare. Lui îi va revenì datoria să ducă la consolidare desăvârşită ceeace s'a creiat prin voinţa naţională şi vitejia soldatului român.

Anunţ

Se aduce la cunoştinţă publică, că Ven. Consistor al Mitropoliei noastre, în şedinţa plenară din 12 Octomvrie 1928, a decis urcarea taxei dela 100 la 500 lei după fiecare apel întrat la Consistorul mitropolitan.

Sibiu, 6 Noemvrie 1928.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

INFORMAŢIUNI

In şcoală. Ministrul Casei regale comunică: M. S. Regele împlinind vârsta de 7 ani, a început şcoala, având ca profesori pe dnii: Inspector general şcolar, Nicolae Sasu, pentru cunoştinţele cursului primar, şi Maior Emil Pălângeanu pentru educaţia fizică. Educaţia morală şi religioasă este condusă de însăşi A. S. R. Principesa-Mamă.

Vizitaţie canonică a făcut P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului, în zilele de 2—5 Noemvrie a. c., în parohiile sale de sub stăpânirea aliaţilor noştri iugoslavi. In suita P. S. Sale se găseau: I. P. C. Sa arhimandritul Policarp, consilierul episcopesc Mihai Păcăţanu, protop. Dr. Ştefan Cioroianu ş. a. Credincioşii, din toate comunele vizitate, au rămas profund mişcaţi şi mângâiaţi de cuvintele părinteşti ale arhiereului lor.

† Dr. Emil Puşcariu, cunoscutul bacteriolog, profesor universitar şi director al institutului antirabic din Iaşi, a decedat în 3 Noemvrie a. c. Corpul regretatului profesor a fost transportat dela Iaşi la Bran, unde i s'a făcut înmormântarea în 8 Noemvrie 1928. Odihnească în pace!

Nou preşedinte al Statelor unite nord-americane a fost ales, în 6 Noemvrie a. c., cu mare majoritate de voturi, protestantul *Hoover*, candidatul partidului republican, împotriva catolicului Smith, candidat al partidului democrat.

Regionalismul «Unirii» dela Blaj. Abea de câteva ceasuri ajunge la cârma statului guvernul prezidat de dl I. Maniu, monitorul de pe Târnave, *Unirea*, foaia mitropoliei Blajului, proroceşte despre «Cei câţiva ortodocşi regăţeni pripăşiţi (!) de curând prin părţile acele» (din Maramureş), că — «s'ar putea întâmpla acum foarte uşor (cu venirea dlui Maniu la putere) să fie siliţi a-şi cam lua catrafusele» ... Monitorul blăjan continuă să-şi facă de râs mitropolia.

FOIŞOARA

Imitaţi-i!

Cum lucrează cehii pentru o colaborare durabilă

Din prilejul jubileului de 10 ani de existenţă s'au întrunit în Praga vre-o câteva personalităţi marcante, din toate partidele politice şi clasele sociale şi au înaintat Preşedintelui Republicii Cehoslovace următorul manifest:

Dle Preşedinte!

Primiţi salutul cetăţenilor, căci, pe lângă toată deosebirea de păreri, de interese şi de probleme, ce există între ei, — simţesc trebuinţa de a se întruni, în presara aniversării a 10 ani de existenţă a Republ. Cehoslovace şi a-şi da mânile, pentruca să renoiască amintirea zilei binecuvântate. Ne aducem aminte cum a luat fiinţă statul nostru dintr'un spirit general de colaborare şi solidaritate şi cum singură tendinţa sănătoasă a naţiunii a unit atunci pe persoanele singuratice, partidele, clasele sociale, şi pe cetăţenii de orce rang. Dacă statele se susţin din aceea din ce s'au zămislit, atunci trebuie ca spiritul colaborării să se menţină în mijlocul nostru.

Ne-am adunat, ca să ne spunem, că are fiecare să se îngrijească, acolo, unde poate, ca spiritul acesta să nu dispară. Sunt unele lucruri, cari ne despart, promitem însă că — cu toate acestea — nu vom uita *ceeace ne uneşte.*

Dle Preşedinte! Faptul că staţi dvoastră în fruntea Republicii Cehoslovace, un etician şi un filozof al umanităţii, ne-a creiat în lume un credit deosebit moral, într'o vreme când am avut trebuinţă de el, ca stat nou. D-voastră vă compete mulţumita noastră. Simţim însă tot odată îndatorirea de a duce în îndeplinire, ceeace numele dv. a promis: Statul nostru trebuie să fie un stat al dreptăţii naţionale şi sociale, politica noastră externă o politică consecuentă de pace. S'a aşteptat dela noi ca să fim un element constructiv în noua Europă. Politica noastră internă şi externă a făcut tot ceeace i-a stat în putere, ca să nu înşelăm pe nimeni în aşteptările acestea şi să nu întărim niciodată confuzia şi nesiguranţa. Este partea noastră onorifică, cu care am putut contribui noi la garanţiile păcii mondiale. Privim spre Geneva, ca spre locul unde se lucrează serios şi conştienţios pentru viitor.

Avem în internul graniţelor noastre proprii o parte din problema naţională a lumii: credem că va fi rezolvată astfel, ca naţiunile statului acestuia să poată trăi împreună, în pace, stimându se reciproc şi lucrând împreună.

Nu putem exista pe lume altfel decât ca naţiune democratică. Numai printr'un regim democratic pot fi promovate toate puterile creiatoare naţionale. Au fost la noi două mişcări împotriva democraţiei, una dela stânga, a doua dela dreapta (e vorba de mişcarea dictatorială şi de cea comunistă — Trad.). In ziua aniversării a zece ani de existenţă a Republicii vedem cum una e nimicită, cealaltă în ruine. Ele ne învaţă că bazele cele mai sigure ale democraţiei — şi nu există altă cărare pentru noi — este mulţumirea poporului. Nu uităm că majoritatea absolută a naţiunii este o *naţiune muncitoare*, zace deci în interesul nostru, ca munca omenească să se îndeplinească în condiţii, care să nu-i răpească *bucuria.* Retribuţia muncii omeneşti trebuie să fie într'o relaţie justă faţă de modalităţile date ale producţiei şi ale unui standard de viaţă, cinstit.

Inainte cu zece ani ne-am adus cu toţii, cu toată evidenţa, înaintea ochilor convingerea că o naţiune, compusă ca a noastră, poate să ducă numai o politică social-progresistă. Dovezi vii ale acestei convingeri generale sânt unele din cele dintâi legi ale Republicii. N'avem să uităm aşa ceva nici după zece ani, nici după mai mulţi ani.

Faptul că poporul nostru este muncitor şi cruţător, că principiile politicii noastre financiare au fost fericite, ne-a făcut independenţi de credite externe şi a cimentat printr'asta şi independenţa noastră politică. Ar fi prematur însă să vorbim despre o maturitate naţională completă şi despre o construire desăvârşită a statului. Al doilea deceniu preia munca până aci necompletată. Pentru această muncă ne anunţăm cu toţii *solidari:* solidaritatea n'are însă să fie panţera, care ar încătuşa şi strâmtora puteri tinere şi nouă, cari vin cu probleme nouă, cari — fatal — vor fi altele într'al doilea deceniu, ca în cel dintâi.

Relaţia autorităţilor faţă de cetăţeni şi a cetăţenilor faţă de autorităţi încă nu este contribuţia cea mai bună la apreciarea măsurii libertăţii noastre, tot asemenea şi relaţiile centralismului faţă de administrarea auto-

Misionari budişti sosesc în Europa, veniţi din orientul păgân. O astfel de societate budistă misionară s'a stabilit în Berlin şi în Londra; aici îşi clădesc acum şi o mănăstire.

Plan de reformă şcolară. Autorităţile instrucţiunii publice engleze voesc să înlăture din şcoalele primare tăbliţele de peatră şi, în locul lor, să introducă scrisul — la maşină. Copiii englezi vor avea să înveţe întâi să scrie cu maşina, şi numai după aceasta vor învăţa scrisul cu mâna.

Dare — pe icoanele sfinte! Pentru a pune piedeci cât mai dese creştinilor, guvernul sovietic introduce acum impozitul pe toate icoanele purtate la procesiuni religioase... In localitatea Melekes, sovietul local a impus icoana Maicii Domnului la taxa de şase mii ruble aur (cam 1/2 milion de lei), — plătită imediat de credincioşii cari se aflau în procesiune.

Tot din Rusia. Unul dintre comisarii poporului a ţinut de curând o prelegere la Petrograd şi a constatat, că «duşmanul» (biserica!) earăş îşi ridică glasul şi se întăreşte, organizându-şi reuniuni de tinerime, de femei, de coruri bisericeşti ş. a. Lucru în deosebi supărător pentru «tovarăşul» comisar este împrejurarea, că în toate acele reuniuni nu există fiinţe desordonate sau chiar vagabonzi, ci cu toţii duc trai neexcepţionabil. Supărarea tovarăşului leninist ajunge însă culmea, când trebue să recunoască şi aceea, că mulţi comunişti părăsesc societăţile lor şi intră în reuniunile creştineşti.

---

nomă şi faţă de puterile şi elementele autonome, în general. Dacă e vorba ca generaţia viitoare să preia statul într'o constituţie mai bună, decât a fost până acum, va trebui înainte de toate să se îndeplinească o politică corectă de investiţie, care va fi problema principală a anilor viitori şi testamentul nostru pentru urmaşii noştri (desăvârşirea problemelor şcolare, delăturarea greutăţilor de transport şi de locuinţe, meliorăţiuni, electrificare, etc.)

Ramul slovac al naţiunii, concrescut strâns şi tare în trunchiul naţional, are trebuinţă de un deosebit interes. plin de atenţiune şi de frăţietate. In Slovacia sânt puteri proaspete, cari se vor dezvolta de aici înainte, spre binele întregii Republici.

Dle Preşedinte! Cu toţii ne vom îngriji ca politica să nu ajungă în mâinile noastre numai o luptă brutală după o participare la putere şi ca să nu întărească tăria oarbă a unora faţă de ceilalţi. Nu putem fi mulţumiţi cu nivelul vieţii politice de până acum: vom tinde spre mai multă muncă pozitivă. Programele noastre se deosibesc şi se vor deosebi — vom tinde ca să ne întâlnim cel puţin la nivelul discuţiei. Avem conducători, cari au înţeles să pună, deasupra intereselor lor proprii şi a intereselor partidului lor şi ale clasei lor sociale, interesele statului. Ne aducem cu recunoştinţă aminte de toţi aceia, cari — ori în care loc ar fi fost ei — au adus servicii în spiritul acesta Republicii noastre. Exemplul or vrem să-l imităm şi nici un alt exemplu. Sântem cuprinşi de recunoştinţă pentru faptul că ne-a fost dat să facem parte din generaţia, care a trăit renaşterea Statului nostru. N'ar fi fost aceasta cu putinţă fără de munca generaţiilor de mai 'nainte. Fie ca şi noi să trăim în amintirea viitorului ca o generaţie, a cărei contribuţie a fost pozitivă». —

Intre subscriitori se află şi Abatele *Dr. Zavoral,* pe lângă Capek, min. Engliş, Tomaşek şi alţii.

---

(156) 1—1

Prăvălie de închiriat

Marele local de prăvălie din Sibiu, Strada Regina Maria Nr. 7 situat la dreapta întrării în această casă, este de închiriat pe termin de cinci ani începând din 1 Ianuarie 1929.

Reflectanţii vor înainta ofertele lor până la 5 Decemvrie a. c. Consiliului arhiepiscopesc ort. rom. în Sibiu, unde se pot vedea condiţiunile de închiriere.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 632/1929 prot. (155) 1—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 de zile dela data primei lui apariţii în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa a III-a vacante **Ruşor** din protopopiatul Jiu.

Venitele parohiale sânt, în concordanţă cu fasiunea din coala B, următoarele:

1. Sesiunea parohială, având: a) 2 jug. 1097 st. p. arător, b) 107 st. p. grădină, c) 114 st. p. livadă, d) 12 jug. păşune, e) 1 jug. 846 st. p. cimitir;

2. 2 mierţe (60 litri) porumb nesfârmit de fiecare cas (77 fumuri);

3. 77 zile de lucru;

4. Stola obişnuită; şi

5. Salarul dela stat.

Este şi casă parohială.

Cererile de concurs se vor înainta Oficiului protopopesc ortodox român Jiu, sediul Petroşani, în termenul prevăzut. Candidaţii se vor prezinta în vr'o Duminecă sau sărbătoare, la sfânta biserică, spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Petroşani, la 6 Noemvrie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român Jiu în înţelegere cu consiliul parohial.

Ion Duma
protopop.

Nr. 628/1928. (153) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a II-a din **Topârcea**, protopopiatul Sălişte, să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat cu adausele conform pregătirii şi anilor de serviciu, cele fasionate în coala B.

2. Stola obişnuită în parohie şi aprobată de forurile în cădere.

3. Jumătate din sesiunea parohială de 18 jugăre pământ arabil şi livezi destinată parohilor.

Candidaţii îşi vor înainta cererile în termin legal subsemnatului oficiu protopopesc, având a se prezenta în parohie spre a fi cunoscuţi de popor.

Sălişte, la 1 Noemvrie 1928.

Oficiul protopopesc al Săliştei în înţelegere cu comitetul parohial din Topârcea.

Dr. D. Borcia
protopop.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană
de
Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de
Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!" ...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Misionarism cultural

de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul 45 lei, plus spese de poştă 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoştinţă, că în bună înţelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eşit din firma **Schieb & Kauntz.** Numitul domn a preluat singur această întreprindere şi o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onoare la cunoştinţă, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eşit din firma **Schieb & Kauntz,** turnătorie de clopote şi că de-acum voi conduce această intreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

(88) 21—

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 17 Noemvrie 1928 Nr. 81

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. **Ziarul apare Marţia şi Vinerea**

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză **Articole nepublicate nu se înapoiază**

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze **Administraţiei** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Cum trebue privite raporturile dintre preot si medic

II

Preotul şi medicul, precum am spus în articolul precedent, având aproape aceiaşi clienţi cu suferinţe sufleteşti, urmează ca, pentru vindecarea sau ameliorarea lor, să dispună sau să întrebuinţeze aceleaşi mijloace terapeutice psihice.

Aceste mijloace fac de altfel parte din arsenalul cunoscut al Psihoterapiei.

Ştim că psihoterapia este ştiinţa care utilizează mijloacele psihice şi uneori chiar fizice (ca accesorii), în scop de a lucra, direct sau indirect, asupra psihismului unui individ sau a mai multor indivizi slăbiţi sau bolnavi.

Ajutând la reconstituirea capitalului nervos în deviaţiunile sau desechilibrele mintale (sau chiar în tulburările fizice, în care imaginaţia adaogă ceva psihic), psihoterapia constitue agentul cel mai preţios pentru îndreptarea individului şi implicit pentru buna stare a familiei şi societăţei.

Am putea spune că influenţa psihoterapeutică este influenţa persuasivă sau sugestivă, pe care o exercită un psihism normal (al directorului sufletesc) asupra mentalităţei sau stării sufleteşti anormale sau slăbite.

Este judecata, sentimentul şi voinţa sănătoasă şi fermă, care lucrează asupra judecăţei, sentimentului sau voinţei slăbite sau bolnave.

Mai întâi religioasă, apoi filozofică, psihoterapia îşi face intrarea în medicină prin domeniul miracolului. Astăzi încă, există unii, care păstrând ideile din trecut asupra psihoterapiei, conservă încrederea în talismane, baghete, exvotos etc. ca şi în diferitele practice băbeşti superstiţioase, ce erau întrebuinţate odinioară în un mod cu totul curent.

Psihoterapia începe dela primul contact al medicului cu clientul său.

Pentru a vedea şi mai bine analogia dintre ambele profesiuni (medicale şi preoţeşti), voiu descrie felul cum medicul psihoterapeutist, se conformează faţă de un suferind, ce vine să-l cerceteze cerându-i sfatul medical.

Dela început, trebue să mărturisim, că nu toţi suferinzii sufleteşti, fac parte din clasa psihopaţilor, adecă a acelor bolnavi mintali, care necesită să fie izolaţi şi îngrijiţi în spitale. Cei mai mulţi din aceşti suferinzi, (liberi de altfel în societate) prezintă o susceptibilitate organică deosebită, arătând numai oarecare defecte sau slăbiciuni din punct de vedere nervos sau psihic. Şi aceste defecte sau slăbiciuni pot avea drept cauze ocazionale fie emoţiunile, comoţiunile şi surmenajul; fie febra de idei şi plăceri, vârtejul de interese şi patimi, de parveniri şi sentimente bolnave etc. cu care se înlănţue viaţa noastră şi cu care se duce lupta grea pentru trai.

Pentru ori care suferind, medicul este un confesor şi ca să poată lucra bine, trebue să-l cunoască, să-l câştige şi să-l domine.

Conversaţia amicală ce se stabileşte între ei, nu exprimă de cât o intreţinere terapeutică, care pentru a avea efect, trebue să fie bazată pe simpatie şi încredere reciprocă. Prin întrebări discrete, măsurate, metodice, medicul poate face ca suferindul să-şi golească sacul suferinţei sale, urmărindu-l în acelaş timp, în particularităţile caracterului şi în nuanţele emotivităţei sale. Măsurând facultăţile intelectuale şi în special evaluând întinderea voinţei sale, tarifând gradul liberului arbitru sau a automatismului său, medicul, va şti ce fel de tratament este mai propice pentru a-l debarasa de slăbiciunea sau defectul său.

In unele împrejurări, clientul expunând efectele, ascunde prin disimulare sau ignoranţă (deci cu sau fără intenţie) cauzele lor.

Alţii, indivizi timizi, scrupuloşi, reticenţi, fac cu greu vre-o mărturisire a cauzei, mai ales dacă nu l-ai câştigat sufleteşte. Şi a-l câştiga sufleteşte este primul şi cel mai important element psihoterapeutic.

Sânt apoi unii indivizi slăbiţi sufleteşte, (cu starea pe care noi o denumim psihastenie) care fac confesiuni abunde şi prolixe. Ei descriu suferinţele şi necazurile cu oare care exagerare, brodând anumite fapte concrete, cu multe lucruri imaginative. Suferinţele şi necazurile lor, le pun pe socoteala acelor din jur (acuzând): membrii de familie, prieteni, şefi de serviciu etc. Pozează mereu în victimă şi nici odată în culpabil.

Pentru aflarea cauzei adevărate a suferinţei lor, medicul trebue să le capete încrederea deplină şi în acelaş timp să-i ajute la canalizarea cauzelor imaginative. In acest scop medicul ascultă cu atenţie binevoitoare toate spusele lor şi le clasează, le categoriseşte, le gradează, punându-le în justa lor valoare.

Acest procedeu trebue aplicat chiar cu riscul unei nemâlţumiri a clientului, care vede că nu se ţine seamă şi nu i-se aprobă ca puncte esenţiale, sau cauze principale, tocmai acele pe care el le bănueşte.

Ori de câte ori individul suferind se arată de bună credinţă în expunerea sa, medicul nu se va grăbi să-i smulgă date şi fapte, care nu ar corespunde cauzei adevărate.

Când avem în faţa noastră un deprimat, un individ cu personalitetea slăbită, un om rănit în vanitatea sa, un umilit etc. trebue să avem multă răbdare, prudenţă şi perspicacitate pentru a-l îndrepta pe calea adevărată a cauzei, care trebue să ni-o mărturisească.

Câte odată avem indivizi rebeli, refractari, greu de pătruns care la intrebările noastre răspund mereu cu «*nu*».

Şi aicî încă cu multă răbdare trebue să pândim ocazia când se contrazice şi odată prins în flagrant delict, reuşim să-l cucerim.

Negreşit cauzele patogene ale defectelor şi slăbiciunilor psihice, sânt diverse şi numeroase. Unele residă în individ (ereditate, boală etc.) Aceste cauze predominante se mai numesc şi intrinseci. Altele îşi au sediul precum am spus mai sus în afară de persoana lui (în familie, mediu, profesiune etc.)

Acestea ar fi cauze extrinseci şi sânt considerate ca accesorii.

Odată aflată cauza, urmează să indicăm tratamentul căci «Sublata causa tollitur effectus». Dar atât cauzele intrinseci cât şi cele extrinseci, nu se pot înlătura aşa uşor.

Diferite defecte, viciuri, rele obiceiuri etc. se pot atinge şi modifica totuşi prin tratament fizic şi psihic, când bolnavul este confient şi supus.

Pentru cauzele extrinseci, pentru înlăturarea cauzelor vătămătoare din mediul ambiant, cum ar fi de ex. cele provenite din familie sau din lupta pentru trai, psihoterapia încă poate acţiona, îndepărtându-le în parte sau susţinând individul cu convingerea că în chestiuni umane, nici o cauză nu este cu totul deasupra acţiunei omului.

In general influenţa psihică poate aduce efecte bune prin două mijloace principale: persuasiunea venită prin raţionament şi sugestia venită pe calea inconştientului.

Amândouă sunt utile. Prioritatea raţionamentului însă a creiat, pentru unii moralişti, aşa zisă morală raţionalistă.

Aceste mijloace au rezultate în toate defectele, slăbiciunile sau deraerile din domeniul afectiv, sentimental, moral, ca şi din cel intelectual, atunci când ele nu au primit caracterul unei morbidităţi complecte.

In special tulburările afective incipiente se înlătură uşor, păşind prin persuasie în terenul sensibilităţei individului, făcând fără rezerve apel la sentimentele sale, la mijloacele prin care binele se distinge de rău, la procedeele prin care se pot desvolta diferitele simţăminte sau senzaţiuni, ce intră în compoziţia conştiinţei noastre morale: Simţământul obiectiv sau subiectiv, acel general şi acel cenestezic[1].

Cum a fi logic în spirit şi moral în conduită se confundă cu ceea ce numim noi înţelepciune, urmează negreşit că pen-

[1] A se citi pentru detalii articolele: Simţul moral cu componentele sale: binele şi răul (Revista Transilvaniei 1928) precum şi «Criza morală de astăzi şi felul cum trebue privită consciinţa morală». «Evoluţia morală şi principiile ştinţifice indispenzabile învăţământului». Buletinul Eugenic şi Biopolitic, Cluj, 1928.

tru înlăturarea sau deturnarea sentimentelor rele, să apelăm la intregul sistem al raţiunei.

Defectele sau erorile intelectuale pot fi de asemenea îndepărtate pe această cale, mai ales când se surprinde şi se convinge suferindul de eroarea sa. In acest scop se lasă clientul să vorbească şi noi îl urmărim căutând a prinde momentul când se găseşte în greşală. Imediat ce enunţă: o părere îndoelnică, o judecată falsă, un epitet sau calificativ excesiv, se întrerupe cu replica: «de unde sunteţi siguri? sau cum puteţi dovedi această afirmaţie»? şi dacă individul este de bună credinţă, recunoaşte că «poate a greşit», atunci i se atrage atenţia că: nu vede tocmai just, din cauza sensibilităţei sale exagerate, că simte lucrurile prea mult, etc. şi aceasta ideie băgată ca un cui în capul suferindului, aduce după sine posesiunea sufletească a acestui individ. (Va urma).

Dr. Gh. Preda,
vicepreş. al «Astrei».

Sfinţirea bisericii din comuna Bogatul-Român

Bogatul-român se află situat în judeţul Sibiului, în regiunea care mai înainte de arondarea judeţelor aparţinea la Alba de jos.

Locuitorii, exclusiv români, în majoritate covârşitoare ortodocşi, au ridicat numai din puterile lor proprii locaş nou de închinăciune, care să servească drept mărturie a timpurilor istorice de astăzi.

Acest locaş măreţ, în ziua de 11 Noemvrie 1928, a fost târnosit de către Prea Sfinţia Sa arhiereul *Vasile,* vicarul Mitropoliei Ardealului, însoţit de numeroşi preoţi dela centru şi din comunele învecinate cu Bogatul-român.

Dela marginea hotarului comunei P. S. Sa a fost însoţit de un banderiu de călăreţi în port naţional, ear la intrarea în comună este salutat de către autorităţile comunale şi şcolare cu tradiţionala pâne şi sare.

La cuvintele calde de salutare ale învăţătorului local, D. Răulea, Prea Sfinţitul arhiereu răspunde cu mulţumire părintească şi împărtăşeşte binecuvântarea arhierească asupra credincioşilor, familiilor şi ogoarelor lor.

In faţa casei parohiale este întâmpinat de preoţii parohiilor învecinate, în frunte cu preotul local, Moise Popovici, cu crucea şi sfânta Evanghelie.

De aici convoiul se îndreaptă spre biserica cea nouă, frumos împodobită şi aşezată în mijlocul satului.

Se începe sfinţirea bisericii, după care se oficiază sf. liturghie.

Răspunsurile liturgice au fost date de corul mixt al şcoalei normale ortodoxe române «Andrei Şaguna» din Sibiu.

La sfârşitul liturghiei P. S. Sa, în cadrul unei luminoase cuvântări, a împărtăşit credincioşilor frumoase şi temeinice învăţături din izvorul nesăcat al evangheliei Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Preotul local mulţumeşte Inaltului prelat şi asistenţei Sale, pentru osteneala ce şi-au dat, de a face biserica locaş sfinţit pentru rugăciunile dreptcredincioşilor.

Corul şcoalei normale mai delectează pe cei de faţă cu câteva cântări religioase şi patriotice şi cu recitări, ear la ora 3·40 P. S. Sa pleacă spre Sibiu, mulţumit în suflet, că Dumnezeu l-a ajutat să poată face ca arhiereu cea dintâi sfinţire de biserică.

Un jubileu

Implinind părintele protopop *Sergiu Medeanu* 40 de ani de păstorire în fruntea protopopiatului de Sebeş, preoţimea tractuală a ţinut să nu treacă neobservat acest evcniment şi de aceea în 4 Noemvrie a. c. cu ocaziunea târnosirii bisericii din Sebeş din partea I. P. S. Sale Părintelui Arhiepiscop şi Mitropolit *Nicolae,* în prezenţa I. P. S. Sale s'a prezentat înaintea părintelui protopop Medeanu toţi preoţii din tract. In numele preoţimii părintele Nicolae Cărpinişan, din Răhău, a rostit următoarea cuvântare:

Inalt Prea Sfinţia Voastră!

La actul secular al sfinţirei bisericei centrale din Sebeş, — preoţimea tractuală ar fi dorit se incadreze şi din partea sa un al doilea eveniment tot de caracter bisericesc, deşi nu aşa de importanţă mare seculară, — dar pentru noi preoţimea tractuală de o egală însemnătate. Este jubileul de 40 ani de viaţă pastorală a merituosului nostru şef tractual: preaonoratul părinte protopop *Sergiu Medean.*

Spre acest scop îndrăznim a Vă ruga, ca să Vă îduraţi prea graţios, şi credem, că ne permiteţi, ca în cadre şi mai modeste să ne putem exprima sentimentele noastre de stimă profundă şi iubire neţărmurită faţă de veteranul nostru şef tractual.

Şi acum ne întoarcem, către D Voastră, Preaonorate dle protopop:

Deceniile anilor de mari prefaceri politice şi de stat din anii 1880—1900, începutul activităţii Dvoastră le-aţi înfruntat cu tot ascuţişul lor alături de pioşii arhierei de pie memorie Miron şi Ioan, cu eroismul zugrăvit atât de plastic de bardul naţional, poetul Andrei Mureşan: ca un adevărat preot cu crucea 'n frunte. Ear întru consolidarea bisericei interne n'ai cruţat ostenele supranaturale, jertfindu-ţi energiile pentru bisericile şi şcolile din tract: aceste cetăţi inexpugnabile ale neamului nostru.

Cele 9 biserici nouă cu cele 26 vechi şi renovate, precum şi cele 18 palate nouă şcolare şi 16 renovate sub grija părintească a Preaon. dtale, vor vorbi veşnic generaţiilor viitoare despre stăruinţa de fier şi neadormită a şefului tractual.

Pentru consolidarea economică a cercului înfiinţat ai şi crescut-ai cu gelozie un înfloritor institut de credit «Agricola», care şi azi asociat cu al 2 lea institut rom. Sebeşana serveşte scopurile materiale ale economului român bun şi harnic.

Pentru cultura acestui blăjin popor pe lângă biserică şi şcoală ai ridicat cu rară abnegaţiune steagul şi farul de lumină al Astrei în toate comunele tractuale, ear aici acasă la Reuniunea de meseriaşi ai aprins făclia înţelepciunei în pătura de mijloc a neamului nostru

Nu Ţi a scăpat din vedere nici cultura femeii române ca mamă de familie, pe care ai învăţat o în «Reuniune» cultură socială, economică, casnică şi industrială de ţesătorie.

Ce voi zice de reuniunea de agricultură, de cea de înmormântare, de expoziţiile agricole şi de alte multe instituţii, care toate ţi-au reclamat necontenit şi fără zăbavă interesul şi ajutorul.

Punctuos şi expeditiv în oficiu, cu vastă şi reală cunoştinţă a vieţii noastre constituţionale bisericeşti, ai reprezentat cu demnitate nu numai interesele particulare, ci şi cele generale bisericeşti ca reprezentant în sinoadele eparhiale şi congresele naţionale-bisericeşti şi în diferite secţii consistoriale dela centru.

Timpul prea scurt nu ne permite azi şi tocmai acum a le desfăşura toate în adevărata lor lumină, dar ne vom rezerva dreptul, ca la altă ocaziune şi în cadre adevărate şi cuvenite să le ilustrăm după merit şi importanţa lor.

Acum mulţumindu Vă pentru binevoitoarea atenţiune, Vă rugăm să binevoiţi a primi din partea preoţimei tractuale acest mic şi neinsemnat

FOIŞOARA

Plan analitic pastoral

(Urmare din Nr. 79.)

FEBRUAR

Dumineca 1. Capitolul 6 din Faptele apostolilor. Exegeză: Iscându-se neînţelegeri între creştini pentru împărţirea bucatelor la mesele comune (agape), apostolii au convocat adunarea creştinilor spre a lua măsuri de împăcare. Aici se va vorbi despre instituirea de apostoli a adunărilor parohiale, eparhiale etc. cari îşi au deci aşezarea lor de la apostoli. Se va arăta netemeinicia sectarilor cari nu recunosc dreptul preoţilor da a convocà şi presidà adunările parohiale etc., acuze ce n'au bază în sfânta Scriptură. Se aleg şi sfinţesc de apostoli cei 7 diaconi, dintre cari Ştefan escelează în predicare legii lui Hristos. Seara: cetiri din Selma Lagerlöf, cu reuniunea femeilor.

Intâmpinarea Domnului. Capitolul 7 din Faptele apostolilor. Exegeză: Arhidiaconul Stefan, deţinut de arhiereii iudei, ţine în faţa lor o cuvântare înflăcărată arătând tuturora că evreii, deşi popor ales, au omorât pe toţi prorocii ce le spuneau cuvintele lui Dumnezeu, omorând în urmă pe însuş fiul lui Dumnezeu, pe Isus Hristos. Această cuvântare ce arată răutatea inimii poporului evreu, a întărâtat în aşa fel pe arhiereii şi poporul adunat încât în un gând au alergat asupra lui Ştefan omorându-l cu pietri, iar Ştefan muria vesel că şi poate jertfi viaţa sa pentru Isus, ridicându-se astfel în şirul martirilor celor mai stimaţi şi iubiţi de toţi creştinii. Seara: cetiri din Istoria bis. de Meteş, cu societate sfântul Gheorghe.

Dumineca 2. Capitolul 8 din Faptele apostolilor. Exegeză: După omorârea lui Ştefan s'a pornit în Ierusalim măcel contra creştinilor, cari de teamă au părăsit Ierusalimul, afară de apostoli, cari rămân ascunşi în Ierusalim. Filip ajuns în Samaria, lăţeşte legea lui Hristos şi încreştinează pe mulţi, între cari şi un vrăjitor Simon, pe cari îi botează în numele lui Isus Hristos. Apostolii auzind de faptele lui Filip trimit pe Petru şi Ioan în Samaria să întărească în credinţă pe noii creştini şi punându-şi mâinile peste ei le dărueşte puterea Duhului sfânt. Apostolii mustră pe Simon, care voia prin bani să câştige puterea Duhului sfânt. Filip încreştinează şi botează pe împărăteasa Arabilor, după care faptă se face nevăzut de împărătească, ce întăreşte şi mai mult credinţa ei în Hristos Domnul. Seara: cetiri din Selma Lagerlöf cu reuniunea femeilor.

Dumineca 3. Capitolul 9 din Faptele apostolilor. Exegeză: Minunata schimbare a lui Saul din mare duşman al creştinilor devine — prin arătarea Domnului 8ristos în drum spre Demasc — apostol al lui Hristos, sub numele de Pavel. Iudeii văzând schimbarea lui voiau să-l omoare în Damasc, dar e scăpat de creştini şi adus în Ierusalim, unde de asemenea şi-a atras ura iudeilor, şi astfel a fost silit să meargă şi din Ierusalim în Tars. Petru pleacă în călătoria de propoveduire a lui Hristos. Vindecă în Lida pe un slăbănog, Enea, ce zăcea bolnav de 8 ani. Invie în Jopi pe Tavita atrăgând la legea creştină pe mulţi credincioşi. — Seara: Cetiri din Istoria bis., de Meteş Ştefan, cu societatea sfântul Gheorghe.

Dumineca 4. Capitolul 10 din Faptele apostolilor. Exegeză: Sutaşul Cornelie din Cesarea, prin vise îndemnat a chema pe apostolul Petru din Jopi spre a-i învăţa ce să facă. Petru prin vedenie a îndemnat a încreştina prin botez şi darul sfântului Duh pe Cornelie cu toţi ai lui, deşi ei erau păgâni şi nu iudei. Petru pleacă cu suita lui Cornelie la Cesarea, unde îi aşteptau pe Petru ca pe un mare şi ales oaspe. Petru propoveduieşte pe Isus Hristos, pe care apostolii l-au văzut mort şi cu care ei au mâncat după ce a înviat El din morţi. Vorbirea apostolului Petru frapează pe ascultători, cari se botează întru numele lui Isus Hristos. Increştinarea şi pogorârea sfântului Duh şi peste păgâni produce murmure de nemulţumire în sinul creştinilor din Iudeea. După ameazi: Conferinţă poporală despre: Unirea unor români cu Roma. Nenorocirile ei. (Va urma)

Citiţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

simbol al respectului nețărmurit al ei,[1] — al dragostei nefățărite și al omagiului sincer... dimpreună cu dorința fierbinte ca bunul Dumnezeu să Vă deie anii antecesorului Dvoastră de pie memorie (Ioan Tipeiu) — tăria lui Samson și înțelepciunea lui Solomon. Să trăiți la mulți ani!

La aceste cuvinte părintele protopop adânc emoționat a mulțumit mai întâi I. P. S. Sale pentru măgulitoarele cuvinte de felicitare, pe care le-a adresat în sfânta biserică, apoi a mulțumit preoțimei pentru dragostea și stima ce o arată spunând că în decursul activității sale a căutat în toate chestiunile să-și facă datorința după cea mai bună știință și conștiință.

Talentul cu care l-a înzestrat Domnul l-a folosit și se bucură c'a adus roade. Îi îndeamnă ca și de aci înainte în bună armonie și înțelegere să caute să conlucre la opera cea mare a conservării bisericii lui Hristos.

*

Pe lângă momentele sulevate de părintele Cărpinișanu în vorbirea sa, mai amintim, că părintele Medeanu a fost și este unul din cei mai apreciați protopresbiteri nu numai din arhiepiscopia noastră, ci din întreaga Mitropolie.

Bărbat integru, cu vederi largi, cu tact și cu pricepere, model de preot, a desvoltat pe toate terenele vieții noastre bisericești, școlare, culturale și naționale, o activitate din cele mai laudabile. In prima linie s'a îngrijit să aibă nu numai o pleiadă de preoți harnici, ci și un corp didactic disciplinat, conștiu de menirea sa. Numărul posturilor de învățători în tractul Sebeșului l-a duplificat și în acest tract avem cei mai puțini analfabeți.

Părintele Medeanu a înțeles pe deplin importanța decisivă a puterii materiale în lupta pentru susținerea bisericei naționale și a școalei confesionale, și de aceea în fiecare parohie a înființat fonduri parohiale, astfel că averea în bani a bisericilor din protopopiat trece astăzi de suma de 3 milioane lei. Tot dânsul a înființat fondul protopopiatului pentru ajutorarea studenților din care astăzi se dau burse anuale de peste 10,000 lei.

In toate parohiile a înființat reuniuni de femei pentru înzestrarea bisericei și societatea «Sf. Gheorghe».

In Sebeș a înființat banca «Agricola» care unindu-se cu «Sebeșana» e azi cea mai bună și mai solidă bancă în județul Alba.

In privința culturală a condus ca președinte despărțământul «Astrei» 20 de ani., fiind acest despărțământ dintre cele mai active, prin organizarea de conferențe și biblioteci poporale.

In politică a fost președintele comitetului local al partidului național 24 ani, și a desvoltat astfel de activitate, că la alegerile dietale din anii 1905 și 1906 în cercul Sebeșului nici un vot românesc nu s'a dat candidatului guvernamental, ci toate voturile s'au dat pentru candidatul partidului național. Din cauza aceasta, prin guvernul unguresc, protopopului S. Medean i s'a detras congrua, ear în războiul pentru întregirea neamului l-a internat la Sopron. A luptat totdeauna în consiliul comunal și a apărat drepturile românilor și a bisericii pentru care a exoperat ajutoare dela oraș și pe timpul erei maghiare, ear dela înfăptuirea României mari, acest ajutor la insistența dânsului a fost urcat la 20.000 lei anual; ear dela 1926 la 100,000 lei anual.

Pe lângă zidirea de biserici și școale, amintite de părintele Cărpinișan, tocmai la inițiativa dânsului s'au zidit mai multe case parohiale, iar în piața Sebeșului o frumoasă casă protopopească cu un etaj, în parter 2 localuri de prăvălii, cari aduc frumoase venite, iar locuința din etaj este destinată ca locuință protopopească, dar contragându se pentru ridicarea acestor case un împrumut mai mare, părintele protopop nu a ocupat locuința protopopească, ci a închiriat-o, ca astfel protopopiatul să scape cât mai în grabă de datoria contrasă. —

Asociindu-ne și noi la urările de bine aduse venerabilului protopop Medeanu, îi dorim dela Dumnezeu viață lungă cu sănătate și energie întru continuarea rodnicei sale activități.

[1] I-au predat un frumos potir de argint aurit cu următoarea dedicație: «Iubitului Prot. S. Medean, la iubileul de 40 ani», precum și un ceasornic de masă încadrat în peatră de marmoră.

INFORMAȚIUNI

Alegeri nouă pentru parlament se fac: în 12 Decemvrie ale *deputaților;* ear ale *senatorilor:* 15 Dec. pe circumscripții electorale, în 17 Dec. în consiliile comunale, în 19 la camerele de comerț. Noul parlament se întrunește în 22 Decemvrie 1928.

Nouii prefecți cari au depus jurământul: Alexandru Bojinca, la jud. Caraș; Ștefan Rozvan, la jud. Hunedoara; Ioan Mocioni, la jud. Severin; Liviu Cigăreanu, la jud. Timiș-Torontal; Gavril Juga, la jud. Maramureș; Dr. Justin Marșieu, la jud. Arad; Dr. Aron Suciu, la jud. Brașov; Victor Munteanu, la jud. Someș; Iosif Maiorescu, la jud. Bihor; Nicolae Vlaicu, la jud. Făgăraș; Ion Vescan, la jud. Mureș; Dr. Mihai Coteanu, la jud. Orhei; Aurel Paul Bănuț, la jud. Târnava Mare; Zaharia Boilă, la jud. Târnava-Mică; Ion Miclea, la jud. Turda; Dr. Coriolan Ștefan, la jud. Sibiu.

Numărul jidovilor. Ziarul *America* scrie că din totalitatea populației de 17 milioane a României de astăzi 900.000 sânt jidovi (5%). In fața acestei afirmații, gazeta *Infrățirea Românească* spune că *America* se înșală, căci «de fapt în România Mare trăesc aproape *patru milioane* de jidani». O numărătoare exactă e absolut necesară.

Procesiuni religioase s'au pornit în toată Italia în urma gravei situații produse de intensificarea activității vulcanului Etna, ale cărui torent de lavă are până acum lățimea de un chilometru și jumătate și a distrus complet mai multe localități. Mari pagube, și mare jale.

Studenții jidovi, dela școala veterinară din Budapesta, au fost bătuți cu bastoane de colegii lor maghiari și alungați în stradă. Cursurile s'au suspendat.

CARȚI ȘI REVISTE

Revista Teologică, organ pentru știința și viața bisericească, sub patronajul I. P. S. Sale Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae. Cuprinsul Nr. 8—9: Prof. Dr. Gr. Cristescu: Suflete fără grație... I. Beleuță: Amintirile unui preot romano-catolic devenit preot ortodox. Econ. A. C. Cosma: Moartea din punct de vedere creștin. Prof. I. Lupaș: O scrisoare a mitropolitului Petru Movilă din Kiew către patriarhul Constantinopolului Chiril Veria. André Bouvier: Congresul dela Praga. Arhim. Scriban: O podoabă omiletică stinsă. Prof. Dr. Gr. Cristescu, Pr. Gh. M. și Pr. Ier. Felea: Mișcarea literară: Cuvântări și predici. Patronajul eclesiastic ungar în raport cu drepturile statului român. Valoarea actuală a canoanelor. Idealul creștin și slujitorii lui. Mai lângă Domnul meu, mai lângă El. Corabia lui Noe. Tâlcuirea rugăciunii domnești. Contribuțiuni la istoria bisericească din Ardeal. Voila vos bergers... Jesus devant la Socience. Gh. Maior și Dr. N. T.: Cronică: Sfințirea Schitului și inaugurarea sanatorului preoțesc dela Păitiniș. Învățământul religios în școalele secundare. Se zărește pacea perpetuă? Tot cei vechi! «Cavalerii păcii». *** Note și informații. Apel repetit. — Redacția și administrația: Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 32.

Calendar pe 1929. A apărut, cu ales și bogat material, cum se poate vedea din anunțul de pe pagina a patra a ziarului nostru, *Calendarul Banatul Creștin* (vechiul calendar arhidiecezan). Cartea merită să fie citită și răspândită, în cercuri largi, atât în orașe, cât și în sate, spre binele obștesc. A se cere dela Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Introducere în catehetica ortodoxă

de Preotul Dr. Mihail Bulacu, profesor la Academia teologică din Oradea, 1928

(Vol. de 194 pagini. Prețul 120 lei, la librării, — 95 lei prin comandă la autor, plus spesele de poștă).

Această lucrare tratează importanta temă «Școala catehetihă patristică, ca bază de orientare pentru actuala școală catehetică». Cu alte cuvinte, autorul are de obiect: a orienta actuala catehizare, atât a tinerimii școlare, cât și a catehizării membrilor adulți, potrivit principiilor fundamentale ale catehizării părinților și învățătorilor noștri bisericești din primele veacuri creștine.

Pentru privirea mai larg a problemei catehetice, autorul își divide studiul în șase capitole de seamă:

I. Prima parte (pag. 9—61) se ocupă cu privirea desvoltării istorice a școalei catehetice. Școala cea nouă alui Isus Hristos, tălmăcind dela început noțiunea catehezei creștine, se continuă cu desvoltarea catehumenatului în veacul apostolic, pentru a merge către plină desvoltare în școalele catehetice din Alexandria, Cezareia Palestinei, Antiohia, Ierusalim, Capadochia, Edesa, Cartagina și Roma, și mai apoi pentru a se generaliza în școalele mănăstirești și școalele parohiale. Literatura catehetică patristică a marilor cateheți, părinți și învățători ai bisericii, din această perioadă istorică, este adăugită la acest capitol ca un corolar necesar elementului istoric și în acelaș limp ca izvor edificator pentru restul studiului.

II. Partea doua (p. 62—87) se ocupă cu idealul filozofic creștin al școalei catehetice. Caracterele creștine, cunoașterea religioasă cu arătarea procesului de colaborare a credinței cu rațiunea, încreștinarea inimii și voinței complectată cu ajutorul grației divine, — formează cuprinsul acestei părți.

III. Partea a treia (p. 88—107) a studiului își coboară privirile la realitatea sufletului omenesc, urmărind cu citări de cazuri, posibilitățile de a realiza idealul propus, dându-ne astfel capitolul de psihologie religioasă a școalei catehetice. Psihologia religioasă patristică cu evidențierea evoluției psiho-fizice în cadrul psihologiei religioase în vederea fenomenului psihologic religios al conversiunei creștine, este obiectivul urmărit de autor în acest capitol.

IV. Partea a patra (p. 108—126) scoate în evidență adevărul canonic al bisericii creștine ca mijlocitoare a școalei catehetice. Catehetul, catehemenul și cateheza creștină în sânul bisericii creștine, dela Isus Hristos până astăzi, adeveresc tema enunțată. Documentarea istorică canonică a catehetului și catehumenilor, cu treptele lor cunoscute în primele veacuri creștine, este pusă în legătură cu ritualul tradițional al actualului catehumenat. Catehumenii copii și catehumenii adulți intră deopotrivă în grija bisericii, cu deosebirea că cei dintâi au botezul de mici, iar cei din urmă la terminarea pregătirii lor. Catehizarea, administrată în totdeauna de biserică, este supusă în studiu aparte în cele 2 capitole următoare.

V. Partea a cincea (p. 127—151). Didactica școalei catehetice se ocupă cu religia ca obiect de învățământ, desvoltându-și principiile, metoda și forma învățământului religios.

VI. Partea a șasea. Pedagogia creștină a școalei catehetice (p. 152—172) stăruește asupra educației religioase a tinerilor botezați și a catehumenilor adulți. Rugăciunea, cântarea religioasă, cultul divin, taina mărturisirii, acțiunea creștină sânt mijloace alese pentru educarea catehumenilor, după cum ne amintește chiar liturgia catehumenilor, rămasă până în zilele noastre.

Ca încheere autorul stăruiește asupra catehetului, care trebue să fie o adevărată personalitate creștină (p. 172—179), — având nu numai pregătire teologică și filozofică religioasă, dar deplină credință și ascendență morală, plus un ales tact pedagogic creștin.

Luminarea principiilor actualei catehizări, prin cunoașterea principiilor fundamentale experimentate cu mult succes de școală catehetică patristică, este firească concluzie la care ne duce autorul prin studiul desfășurat în cuprinsul acestei lucrări. —

Această valoroasă carte se poate procura dela Librăria arhidiecezană Sibiu.

Nr. 425/928 (157) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante de clasa a III-a **Boholt** şi **Almaşul mic** cu filia **Archia**, din protopopiatul Deva, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu aceste porturi sânt:

1. **Boholt,** cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiune parohială 5 jug. arător, câte o măsură (à 30 litri) cucuruz sfărâmat de fiecare familie şi stola uzitată.

2. **Almaşul mic** cu filia **Archia**, cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiunea parohială în materă 2 jug. 1142 □, iar în filie 4 jugăre teren de cultură, câte o măsură (à 20 litre) cucuruz sfărâmat de fiecare familie, şi stola uzitată.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis şi se vor prezenta în parohii spre a face cunoştinţă cu poporul.

Deva, la 8 Noemvrie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Deva, în înţelegere cu consiliile parohiale.

Nicolae Duma
adm. protopopesc.

Nr. 619/928 (158) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Dupuşul**, din protopopiatul ort. rom. Târnava-mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post de paroh sânt:

1. Intregirea dela stat conform coala B.
2. Sesiunea parohială, 6 jugăre vechi, 14 jug. din reforma agrară, total 20 jug. pământ arător şi fânaţ.
3. Lemnele necesare pentru foc.
4. Una (1) zi de lucru (clacă) din partea tinerimei.

Concurenţii se învită a-şi înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc, şi cu prealabila încuviinţare a acestuia să se prezinte în terminul indicat în vreo Dumineca sau sărbătoare spre a cânta sau predica şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Biertan, la 27 Oct. 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român Târnava-mare în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Gheaja
adm. ppesc.

Nr. 611/928 (159) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de sucesiune pe lângă neputinciosul paroh Ioan Radu din parohia de clasa II a **Alma,** protopresbiteratul Târnava-mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intreaga sesiune parohială constătătoare din 22 jugăre pământ arător şi fânaţ de prima calitate;
2. Stola uzitată în parohie;
3. Casa parohială corespunzătoare cu grădină;
4. Lemnele necesare pentru foc;
5. Echivalentul salarului de capelan se va întregî dela stat.

Concurenţii îndreptăţiţi la acest post să-şi înainteze cererile, provăzute cu documentele prescrise, oficiului protopopesc ort. rom. Târnava-mare în Biertan, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Biertan, la 23 Oct. 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român Târnava-mare în înţelegere cu consiliul parohial din Alma

Nicolae Gheaja
adm. prot.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături româneşti 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Nr. 632/1929 prot. (155) 2—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 de zile dela data primei lui apariţii în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa a III-a vacante **Ruşor** din protopopiatul Jiu.

Venitele parohiale sânt, în concordanţă cu fasiunea din coala B, următoarele:

1. Sesiunea parohială, având: a) 2 jug. 1097 st. p. arător, b) 107 st. p. grădină, c) 114 st. p. livadă, d) 12 jug. păşune, e) 1 jug. 846 st. p. cimitir;
2. 2 mierţe (60 litri) porumb nesfârmit de fiecare cas (77 fumuri);
3. 77 zile de lucru;
4. Stola obişnuită; şi
5. Salarul dela stat.

Este şi casă parohială.

Cererile de concurs se vor înainta Oficiului protopopesc ortodox român Jiu, sediul Petroşani, în termenul prevăzut. Candidaţii se vor prezinta în vr'o Duminecă sau sărbătoare, la sfânta biserică, spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Petroşani, la 6 Noemvrie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român Jiu în înţelegere cu consiliul parohial.

Ion Duma
protopop.

Nr. 587/928. (160) 1—3

Concurs repeţit

In conformitate cu ordinul consistorial Nr. 11,024/928, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român, pentru înregirea parohiei **Şirnea**, protopopiatul Branului.

Emolumentnle împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post sânt poftiţi a-şi înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral, şi cu prealabila încunoştinţare a acestuia, să se prezinte în terminul indicat în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Zârneşti, la 5 Noemvrie 1928.

Ioan Hamsea
protopop.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1929

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

Despre colinde (Naşterea lui Hristos, sărbătoarea copilăriei, reînvierea colindelor, Pomul de crăciun). — *Mănăstiri ortodoxe în Ardeal:* (De-alungul Carpaţilor de sud, curtea dela Viena, distrugerea mănăstirilor ş. a.). — *Ion I. C. Brătianu şi Biserica lui Horia.* — La biserică (versuri). — *Ştiri şi fapte:* (De anul nou, «Hristos şi Natura», Legea cultelor, Actul dela 1700, Societatea ortodoxă a femeilor, Adunarea eparhială, Vizitaţii canonice, Religia şi şcoala, Cruce la Călugăreni, Jubileu de 50 de ani, Monument preoţilor, Cursuri la mănăstirea Neamţului, Schitul dela Păltiniş — cu frumoase ilustraţii, — Pace vouă, Regele Mihai I la şcoală, Mănăstirea Brâncoveanu ş. a.). — *Cântecul mamei, Psalm,* (versuri). — *La Bobotează,* amintiri dela şcoală. — *Respectaţi mamele:* Dumineca lor, zece porunci. — *Cu răbdare şi dragoste.* — Ce dorim satelor. — *In alergare după avere.* — *Hârnicia unei preotese,* întru a da primul ajutor. — *Cununa de spini a Mântuitorului.* — *Sfânt locaş în refacere:* Mănăstirea dela Cioara. — *Presa bisericească.* — *Nevinovaţii.* — *Biblia,* cum se grăeşte despre biblie. — *Cum are să fie părintele protopop.* — *Umblaţi ca fii ai luminii.* — Dacă bei şi eară bei. — Cetatea morţilor. — *Fel de fel:* 1. Ce poate sfânta cruce; 2. Fără podoabe lumeşti; 3. Monument vânzătorului; 4. Biserica şi alcoolismul; 5. Ceice cred în Isus Hristos? 6. Numai o minută. — *Glume,* ş. a.

Chipuri: Regele Mihai I în ziua de 10 Mai. — Schitul dela Păltiniş. — Sanatorul de acolo. — Dela sfinţirea schitului şi inaugurarea sanatorului. —

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite şi mărfuri, ş. a.

Calendarul s'a tipărit cu *Şematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 75 Lei

Plus porto postal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 20 Noemvrie 1928 Nr. 82

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele
să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Cum trebue privite raporturile dintre preot si medic

III

Dar dacă nu se reușește uneori prin presuasiune să vindecăm radical un rău psihic, cel puțin se reușește să atenuăm și să limităm anumite efecte rele, susținând suferindul în condițiuni viabile și obișnuindu-l cu greutățile, pe care le crede peste forțele sale.

«Abstine et sustine» ziceau stoicienii vremei. Abținere și suport, poate fi și loznica psihoterapeutistului de astăzi. Foarte adesea, în adevăr, suferinta hipersteziculuí din viață, suferință, pe care el o declară intolerabilă, este aceea comună a vieței noastre și pe care un om chiar fără a fi un filozof, o acceptă. Trebue puse lucrurile în planul și valoarea lor, persuadând bolnavul, că el poate tolera fără a pierde rațiunea, aceea ce și alții au suportat sau suportă, fără a fi căzuți în boală.

La toți bolnavii deci, (nu numai la acei atinși sufletește), medicul ar fi dator să intervină cu persuasiunea, că nu există o viață cum trebue, fără o bază morală serioasă, fără un reazăm solid și că fiecare om este ținut a oferì constant facultăților sale superioare un ideal, care să-i permită, a găsì în el însuși, susținerea de care are trebuință, pentru încercările din fiecare zi. El trebue să amintească bolnavului, satisfacția internă ce o aduce: binele, frumosul, adevărul, dreptatea etc. ca și aceea a îndeplinirei datoriei.

Mai mult încă, medicul ar trebui să desvolte noțiunile de: solidaritate, bunătate, milă, etc. arătând că în chestiuni sociale, creerul trebue să se lase de multe ori condus de inimă.

Dacă individul înțelege suferința sa și este apt să înfrâne reacțiunile excesive, nu rămâne de cât să-i sugerăm metodic, că vindecarea stă în mâinile sale și că agentul principal de terapie este el însuși.

Când însă persuasiunea nu reușește, când timpul ne lipsește pentru aceasta, atunci putem face uz de sugestiune (auto sau etero).

De altfel diferența între sugestiune și persuasiune, residă numai, în facultatea de control psihic. Sugestia este actul, prin care o idee bună sau rea este introdusă în crerul unui individ, fără controlul său; pe când persuasiunea, este operațiune în care creerul acceptă o idee prin control.

Există însă între individul care acceptă ideia fără nici o rezistență și acel refractar, o întreagă gamă de intermediari. — Fiecare bolnav reprezintă deci, un teren special și sugestibilitatea variază dela unul la altul.

Simpla expunere a unei idei, este suficient, pentru un individ cu controlul slab, să o adopte. Altul va rezista mai mult și va trebui să fim cu el mai afirmativ; un al treilea va avea nevoe de un ton de comandament sau de alte accesorii fizice (electricitate, magnet etc.) și a. m. d.

De aceste mijloace psihoterapeutice se apropie foarte mult hipnoza și sugestia hipnotică precum și psihoanaliza lui Freud. Cadrul articolului nu-mi permite a insista asupra lor. Totuși cum această din urmă metodă, a făcut ecou în întreaga noastră viață socială, voiu spune câteva cuvinte, pentru acei ce nu o cunosc.

Freud și școala lui, au stabilit faptul, că cea mai mare parte din psihonevroze, plângeri, fobii, obsesiuni și alte tulburări psihice, ce par cu totul absurde, au o bază sau un motiv serios în subconștientul nostru, și dacă medicul reușește metodic, să cunoască starea sufletească a bolnavului, se găsească în trecutul lui adevărata cauză psihiologică, ce a putut determina manifestațiunea aceasta variată, el poate vindeca suferindul.

Tulburarea psihică după Freud, nu este deci, de cât imaginea simbolică a unei nemulțumiri sau afecțiuni, trecute în inconscientul bolnavului și descoperind cauza, numind lucrurile pe adevăratul lor nume și înțeles, bolnavul nu va mai căuta să încerce a manifesta simbolic nemulțumirea sa, iar tulburarea dispare. Faptul s'ar petrece identic, cu acela al unui individ, care vorbește rău o limbă streină, dar care încetează de a o mai întrebuința, atunci când întâlnește un compatriot.

Negreșit, că psihoanaliza nu este o metodă așa de ușoară, de oarece medicul caută să elucideze prin chestiuni precise și directe, ceeace vorbele bolnavului conțin vag și confus. Analiza visurilor, instinctelor, în special cel sexual, etc. comportă studii întinse, care pot conduce chestiunea pe mai multe drumuri și căutând să mergem pe ele, te poți rătăci și dela calea principală, așa precum s'a întâmplat cu mulți psihoanaliști.

FOIȘOARA

Plan analitic pastoral

(Urmare)

MARTIE

Dumineca 1. Capitolul 11 Faptele apostolilor, exegeză: Petru dă seamă iudeo-creștinilor cum a fost luminat el de Dumnezeu ca să boteze și pe păgâni. La auzul celor spuse de apostolul Petru creștinii din Ierusalim măresc pe Dumnezeu pentru că a ajutat și pe păgâni a se mântuì în legea lui Hristos. Creștinismul se lățește repede. Varnava aduce pe apostolul Pavel în Antiohia, unde amândoi propoveduesc pe Hristos un an de zile.

Seara: cetiri din Ist. bis., de Meteș, cu Societatea Sf. Gheorghe.

Dumineca 2. Capitolul 12 din Faptele apostolilor, exegeză:

Irod prinde pe Iacob și pe Petru și îi întemnițează. Petru e scăpat de îngerul lui Dumnezeu prin o minune. Toți creștinii din Ierusalim se rugau lui Dumnezeu pentru eliberarea lui. Pe vremea apostolilor deci se admitea rugăciunea pentru deaproapele. Combaterea sectarilor în această rătăcire. Irod caută în Ierusalim pe apostolul Petru, dar nu-l află.

După amiazi ora 4: cetire cu Reuniunea femeilor, din Selma Lagerlöf.

Sfinții 40 de mucenici. Faptele apostolilor, Capitolul 13, exegeză: Varnava și Pavel sunt trimiși la propoveduirea legii lui Hristos în Seleuchia, Cipru și Paf. Pavel orbește prin ajutorul lui Dumnezeu pe Elima vrăjitorul, minune ce îi mărește prestigiul de apostol. Vorbește Pavel mulțimei în biserica din Antiohia Pisidiei, arătând că «legea prin Moisi a fost dată, dară darul și adevărul prin Isus Hristos s'a făcut». In legea lui Hristos toți cei dornici de mântuire se pot mântuì. Iudeii arătându-se reci la cele spuse de Pavel, acesta cu Varnava declară că vor încercà propoveduirea legii lui Hristos între păgâni, cari dovedesc mai multă iubire de Hristos decât iudeii, atrăgându-și astfel dujmănia Iudeilor asupra lor.

După amiazi ora 4: Cetiri cu Societatea Sfântul Gheorghe din Ist. bis. de Meteș.

Dumineca 3. Faptele apostolilor, Capitolul 14, exegeză: Călătoria lui Pavel în Iconia și Licaonia și Listra vestind pe Isus cel răstignit. Peste tot poporul se împarte în tabere unii cerând supunerea la legea lui Moisì spre a puteà devenì creștini, alții — păgânii și apostolii — nu cereau jugul legii lui Moisì. Pavel vindecă pe un șchiop pentru ce sânt zeificați de popor, apoi Pavel e bătut în Antiohia de iudei. Hirotonește preoți pe la biserici. Preoția e așezată ca taină de M-torul Hristos și continuată de apostoli. Respingerea atacurilor pocăite privitor la preoție. După amiazi: Cetiri din Selma Lagerlöf, cu reuniunea femeilor.

Bunavestire. Faptele apostolilor, Capitolul 15, exegeză: Se face ceartă între creștini pe tema: oare este obligatoare pentru creștini tăierea împrejur a legii lui Moisi? Cearta e în toiul ei în Antiohia și jur. Se ține — spre a hotărâ asupra acestei certe — primul sinod apostolesc în Ierusalim, unde hotărăsc că nu e de lipsă pentru creștin a se tăià împrejur. Decizia o scriu, și prin Pavel Varnava și Iuda o trimit în Antiohia, prin ce se face pace între creștini. Pavel și Varnava nu mai călătoresc împreună, ci se despart. Varnava merge cu Marcu, iar Pavel cu Sila.

După amiazi: Cetiri cu societatea Sfântul Gheorghe din Ist. bis. de Meteș Ștefan.

Dumineca 4. Faptele ap., capitolul 16. Exegeză: Pavel în Macedonia lățește legea lui Hristos. Pavel botează pe Lidia cu toată casa ei, deci și pe

Defectele, deviaţiunile sau suferinţele psihice, sunt rare ori unice ca manifestaţie şi deci noi, putem întâlni, alături de factorul psihic, şi un altul organic. Vindecând pe acesta din urmă, tulburarea psihică poate dispărea de la sine. In toate cazurile de infecţie, intoxicaţie, tulburări de: circulaţiune, respiraţiune, sexuale, digestiune etc. care ar putea aduce şi o nelinişte sau suferinţă psihică, sunt justiciabile, pe lângă alţi agenţi fizici sau psihici, şi de tratamentele ce intră în medicina generală.

Dar chiar, când nu găsim cauze de natura organică, şi încă agenţii fizici ca: aer, apă, căldură, electricitate, magneţi, mecanoterapie, educaţie fizică etc. sunt nişte adjuvanţi puternici ai metodelor psihice. Ei sunt acei ce prepară terenul, dispunând pe individ, să accepte sugestiunea noastră. Ei sunt acei ce pregătesc starea aşa numită de hipotaxie, premergătoare ideoplastiei, care incoronează opera psihoterapeutică.

Oprindu-mă aici pentru un moment, cu rezumarea câtorva consideraţiuni de psihoterapie, putem vedea din cele expuse, că ceea ce face psihiatrul pentru vindecarea unui suferind, face şi preotul pentru îndreptarea unui penitent.

Ca şi psihoterapeutistul, dar cu mai multă autoritate, preotul: confesează, interoagă, raţionează, sugerează, etc. în virtutea unei puteri superioare.

Cu sau fără ştiinţă, preotul prin mijloace omeneşti, pe care le întrebuinţează ca auxiliere mijlocului său divin, dirijează sufleteşte clientul, face deci operă terapeutică.

Ori această forţă terapeutică capitală, nu se poate desvolta de cât prin studiu şi practică.

Condiţia primă care ar putea garanta preotului şi medicului, aptitudini speciale necesare rolului lor de director sufletesc, etc. este o educaţie profesională specializată, în care ar intra şi psihologia normală, experimentală, patologică, precum şi psihoterapia.

A doua condiţie ar fi, poate, un cod de aplicare practică a preceptelor teoretice admise pentru soluţionarea cazurilor de conştiinţă particulară, conrespunzător celor 2 competinţe: sacerdotală şi medicală, cod care ar putea prescrie, totul pentru binele individual şi social.

A treia condiţie ar fi, garanţia celor 2 de mai sus, prin instituirea unui tribunal mixt, care poate reuni: preotul, medicul şi legistul.

Aceste condiţiuni par'că se impun prin: logică şi interesul general.

Orice începuturi, făcute în această direcţiune, merită a fi încurajate, căci colaborarea dintre medic şi preot, nu poate fi considerată de cât ca cel mai puternic mijloc în serviciul moralei individuale familiare şi sociale.

Aceste morale, fondate pe credinţa creştină, trebue se fie menţinute şi ajutate astăzi prin lumina ştiinţei medicale.

Nu cred că pot termina mai bine acest articol, de cât cu cuvintele Drului N. Hallè din studiul filosofiei sale medicale.

«Generaţiile ce vin, generaţii care împing spre mormânt generaţia noastră şi din mijlocul cărora lipsesc fiii morţii pentru patrie, vor trasa prin meritele morţilor şi sforţările celor vii, linia ascendentă ce va atinge platourile înalte ale psihismului, ale spiritului, unde trebue să se menţină cât mai mult timp. Acei care trăesc din suveniruri, credinţă, speranţă şi caritate, acei ce constituesc adevărata elită socială, trebuesc să contribue cu munca lor, la această mişcare de ascensiune colectivă, pentru bine, frumos şi adevăr, pentru această mişcare de progres moral».

Prin aceasta, ei vor face nu numai operă restauratoare morală şi socială, dar vor obţine odată mai mult binecuvântarea divină, pentru cucerirea succesivă a spiritului, prin susţinerea unui progres spiritual indefinit şi prin lupta ce trebue dusă contra decăderilor, la care sântem expuşi prin partea animalică din dubla noastră viaţă.

Dr. Gh. Preda,
vicepreş. al «Astrei».

Circulară

tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopia ortodoxă română de Alba Iulia şi Sibiu

La 1 Decemvrie c., se împlinesc 10 ani dela marele act istoric, săvârşit în cetatea lui Mihai la Alba-Iulia: unirea Ardealului cu România.

Evenimentul acesta, în vieaţa neamului românesc din Ardeal, însemnează realizarea aspiraţiunilor noastre seculare, ca popor, şi îngroparea pe vecie a unui trecut de umiliri şi suferinţe, pregătit nouă cu măiestrie şi vicleşug de duşmani.

In amintirea acestei zile memorabile, Biserica noastră ortodoxă, care a împărtăşit în trecut aceeaşi soartă vitregă cu moşii şi strămoşii noştri, iar astăzi se desfăteză cu întreg neamul românesc în lumina şi bucuriile libertăţii naţionale, se cade să îmbrace la 1 Decemvrie haină de sărbătoare şi să prăznuiască după cuviinţă, înălţând imnuri de slavă Marelui nostru Dumnezeu, care ocrotindu-ne în sâla

---

copii. Respinge atacurile pocăiţilor că botezul e pentru oamenii mari. Pavel cu puterea Domnului Hristos scoate duhul pitonicesc, vrăjitoria, din o servitoare din Filip, din care cauză cetatea se răscoală contra lui Pavel şi îl închid, de unde Dumnezeu îl scoate rupând încuietorile temniţei. Pavel botează pe Temnicer cu casa şi copiii lui. Se va combate rătăcirea pocăiţilor, cari neagă botezul copiilor.

După amiazi: Conferenţa poporală: Biserica ort. ca păstrătoare a sufletului românesc.

APRIL

Dumineca 1. Faptele apostolilor, capitol 17—18. Exegeză: Pavel călătoreşte în Tesalonic unde în sinagoga iudeilor dovedea că Isus e Hristos, fiul lui Dumnezeu. Mulţi au crezut în Hristos, dar cei necredincioşi aţâţă poporele contra lui Pavel. Pavel trece în Atena unde în areopag în faţa epicurienilor şi a stoicilor vorbeşte despre Hristos. Ce sânt epicurienii şi stoicii se va explică în cadrul vorbirei. In urma vorbirei lui Pavel despre Dumnezeu Isus Hristos cred în Hristos Dionisie Areopagitul şi o femeie Damaris şi alţi câţiva. Din Atena Pavel trece în Corint unde un an şi jumătate propovedueşte pe Hristos Domnul. Botează pe Crisp cu toată casa lui. E dus Pavel în faţa dregătorului Galion pentru învăţătura în Hristos, dar e eliberat; de aci Pavel prin Efes şi Antiohia vrea să vie în Ierusalim poposind mai mult în Efes, unde găseşte pe Apolos ce propoveduia cu multă râvnă pe Hristos.

După amiazi: Pregătiri cu Reuniunea femeilor în vederea spălării bisericii şi a pânzăturilor din biserică pentru sărbătoarea Invierii ce se apropie. Fixarea persoanelor ce vor lua parte la curăţirea bisericii şi aranjarea lor, care ce să aducă pentru, ca lucrarea să meargă bine şi repede.

Dumineca Floriilor 2. Taina sfintei cuminecături. Foloasele ce isvorăsc pentru creştini din mărturisire. Puterea de rezistenţă în contra păcatelor ce o dă sfântul trup şi sângele M-torului Hristos prin taina sfintei cuminecături.

Meditaţie religioasă. Azi se cuminecă cei mai mulţi credincioşi.

După amiazi ora 4: Şedinţă cu societatea Sfântul Gheorghe. Pregătiri pentru spălarea bisericii şi curăţirea ei, în vederea marei sărbători a Invierii Domnului.

Joia mare, la liturghie. Faptele apostolilor, cap. 19. Exegeză: Pavel propovedueşte în Efes şi atrage pe mulţi la legea lui Hristos. Argintarul Dimitrie face răscoală contra lui Pavel, dar răscoala, fiind pusă la cale pentru interese particulare, se potoleşte, Cuminecarea credincioşilor.

Joi seara la denie. Predică despre prinderea Mântuitorului Isus Hristos în grădina Getsimani. Judecarea lui. Lăpădarea lui Petru de Hristos şi căinţa lui. Suferinţele Mântuitorului pentru mântuirea neamului omenesc.

Vineri ziua la ceasuri. Predică cu meditaţie religioasă despre patimile şi răstignirea Domnului Isus Hristos. Puterea răbdării şi culmea iertării. Isus eartă pe toţi pe crucea durerilor între cei 2 tâlhari. In cele mai multe locuri Vineri de zi — nefiind liturghie — se face maslu comunal. Unde este obiceiul, să se menţină; la maslu se va predică de asemenea despre patimile Mântuitorului Hristos sau despre evlavia mironosiţelor.

Vineri seara la serviciul înmormântării: Predică despre împlinirea proorociilor Mântuitorului Hristos că el va fi omorât de iudei, dar va învia. Curajul apostolilor scade la vedere lui Isus Hristos, nădejdea lor, răstignit pe cruce şi îngropat. Groaza şi desnădejdea lor în acea Sâmbătă de pomenire.

Sâmbătă dimineaţa: Liturghie şi cuminecarea credincioşilor.

Ziua Invierii. Predică despre Inviere, Isus face cea mai mare minune învie din morţi şi se arată în trup apostolilor. «Dacă n'a înviat Hristos, zadarnică este propoveduirea noastră şi zadarnică e şi credinţa noastră». Curajul apostolilor creşte. Vestesc învierea preste tot şi tuturora. La ce gândiri trebue să îndemne Invierea pe creştin şi la ce viaţă.

Acest period de timp e cel mai potrivit pentru evanghelizare. In timpul când e joc la tinerime, el va fi oprit prin ordin dela administraţie înainte de ora 1 p. m. Şedinţele cu diferitele societăţi în acest period de timp sânt mai potrivite în iarnă seară, deoarece ziua e scurtă, iar locuitorii după amiazi sânt ocupaţi cu hrănirea şi îngrijirea vitelor. In acest period cade şi postul sfintelor Paşti, când se fac spovedaniile, deniile şi în care timp credincioşii pot fi ţinuţi mereu în gândiri religioase. Se va ţinea şi liturghia înainte sfinţită, care e o frumoasă variaţie şi plăcută, pentru întărirea simţului religios. Tot la 2 săptămâni se vor dă cărţi din bibliotecă. Cu şcolarii se va ţinea Sâmbăta după amiazi catehizaţie instruindu se cei mai destoinici a rosti «Tatăl nostru» în biserică eventual, cei cu voce bună a l cântă în duet ori cor în biserică.

veacurilor de urgie, ne-a condus la Canaanul dorirelor noastre.

Dispunem deci, să se țină la 1 Decemvrie crt., în toate bisericile din arhiepiscopia noastră, servicii divine de mulțumită solemne împreunate cu predică comemorativă despre însemnătatea zilei. La aceste servicii divine să fie invitate autoritățile militare și civile, școalele și toți dreptmăritorii creștini din localitate.

Sibiu, 19 Nov. 1928.

Consiliul arhiep. ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu.

INFORMAȚIUNI

In audiență. In 12 l. c. I. P. S. Sa Patriarhul-regent, înconjurat de înaltul cler, a primit în audiență oficială la patriarhie pe P. S. Sa episcopul Hicks al Gibraltarului, care i-a înmânat o scrisoare din partea arhiepiscopului de Canterbury.

Inaugurare. Cu solemnitatea cuvenită, în fața unei distinse asistențe, s'a inaugurat Duminecă în 18 l. c. la Focșani monumentul ridicat întru amintirea marelui patriot român *Nicolae Filipescu.*

Sfințire. Duminecă, în 11 l. c., s'a făcut sfințirea monumentului eroilor, ridicat în fața bisericii, în comuna Gurarâului. Au slujit, la actul sfințirii P. S. Sa episcopul militar Dr. Ioan Stroia, asistat de prot. Sibiului Emilian Cioran, prot. militar Ion Dăncilă, prof. Dr. Gr. Cristescu și preoțimea din jur.

O rugăciune. Citim în Foaia Diecezană: Prea Sfinția Sa Domnul arhiereu și vicar episcopesc *Filaret Musta*, ne pune la îndemână rugăciunea de mai jos, făcută de episcopul Caransebeșului — de pie memorie — *Ioan Popasu*, care a rostit o cu ocaziunea sfințirii sfintei cruci, ce s'a ridicat pe turnul bisericii catedrale din Caransebeș, la 8 Septemvrie 1875:

Doamne Dumnezeul nostru, ca rele ai voit pentru mântuirea neamului omenesc a Te răstigni pe cruce pe care noi o punem în înălțimea sfintei Tale biserici, ca pe un semn plin de binecuvântare, aducător de viață, dătător de pace și învingere, însuți caută spre ceeace îți aduc Ție ale Tale dintru ale Tale, și resplătește cu mulțimea bunătăților Tale celor cerești și pământești tuturor cari au mijlocit îndreptarea și întrumsețarea acestei sfinte cruci, ear pe cei ce lucrează la reașezarea ei, îi întărește și-i ferește de toată primejdia, ca și prin aceasta înfrumsețare a casei Tale să Te lăudăm și să Te prea mărim pe Tine.

Că Ție se cade toată mărirea, cinstea și închinăciunea a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh. Amin.

In urma schimbării guvernului, s'au produs, cum ni se anunță din partea locului, unele agitații regretabile în comuna Vințul de jos. Câteva locuințe din această localitate au fost bătute, cu pietri, din partea manifestanților, și tot cu pietri au fost lovite unele persoane de acolo. Cazul trebue cercetat și făptuitorii pedepsiți.

Realizare de economii. Consiliul de miniștri, ținut Marți, a luat în discuție și chestiunea automobilelor din serviciul diferitelor ministere. Departamentele ministeriale vor înainta tabloul tuturor automobilelor ce posedă, urmând să se ia măsuri pentru suprimarea mașinelor de prisos.

Constituire. Academia ortodoxă, societatea academică a teologilor români în Cernăuți, s'a constituit pentru noul an școlar în modul următor: Președinte al comitetului Volosciuc Dimtrie, vice-președinte: Brăteanu Andrei, secretar I: Subcinschi Dragoș, secretar II: Ienache Oliviu, cassier: Marescu Dimitrie, bibliotecar: Gheorghian Octavian, controlor: Imbrescu Ilie, econom: Popovici Dimitrie, membru: Ilică Nicolae, președintele com. rev.: Gherasimescu Toma, preș. sec. lit.: Costachie Ioan, preș. sec. muz.: Craia Ioan.

Caz de moarte. Din fruntașa parohie Râșnov județul Brașov ne vine trista știre, că în 16 Noemvrie a. c. parohul *Ioan Nan*, după o păstorire de 20 ani, abia în al 46 an al etății a răposat în Domnul, lăsând în profund doliu soția și trei copii, precum și întreaga comunitate bisericească. La înmormântarea din 18 Noemvrie a luat parte aproape întreaga preoțime din tractul Branului, toți credincioșii din comună și un număr însemnat de onoratiori din comunele învecinate. Odihnească în pace.

Cât se cheltuește pentru biserici în Statele unite ale Americei. Anul trecut America de nord a cheltuit pentru biserici 156 miliarde 800 milioane lei. Toți acești bani au fost dați de bună voie de credincioși pentru îngrijirea bisericilor și a instituțiunilor legate de biserică. — Pentru sinagogile jidovilor s'au adunat 3 miliarde lei, afară de marile daruri adunate special pentru Palestina.

Chestiunea Zidului Plângerilor. După comunicarea lui «Jurnal de Geneve» regularea acestei chestiuni a fost predată Angliei, deoarece reprezentatul acesteia a declarat la ședință că puterea mandatară va rezolvi incidentul de la Zidul Plângerilor în mod favorabil atât pentru evrei, cât și pentru mohamedani.

Săpăturile arheologice din Palestina. Conform ordonanței guvernului, se vor acorda, pe viitor, permisiuni pentru săpături arheologice numai cu condiția ca o jumătate din obiectele găsite să fie acordate guvernului palestinean.

ȘTIRI LOCALE

Teatru. Actori de seamă ai teatrului național din capitală, 35 persoane, în frunte cu celebra artistă *Maria Filotti*, societară de onoare a teatrului și profesoară la conservator, vor reprezenta în teatrul sibian Duminecă, în 25 Noemvrie, ora 9 seara, piesa în 5 acte *Zaza*. In roluri principale vor apărea actorii: Bălțățeanu, Dutulescu, Săvulescu ș. a. Bilete: la Librăria Foaia Poporului.

CARȚI ȘI REVISTE

Florile dalbe. Sub acest titlu prof. *T. Popovici*, dir. corul mitropoliei din Sibiu, a publicat o broșură de 32 pagini octav mare, ce cuprinde un număr de 20 colinde și cântece de stea populare românești lucrate *pentru cor mixt* și *de bărbați*, «pentru reînvierea și cinstirea vechilor și frumoaselor noastre cântece de Crăciun și pentru înviorarea sufletului nostru creștin românesc». Armonizarea și conducerea melodică a vocilor însoțitoare s'a făcut în formă simplă și ușoară, evitând înadins ori ce artificii nepotrivite firii cântecului popular, cum și pentru ca toate aceste cântece să poată fi învățate iute și cântate bine de către toată lumea: coruri școlărești, țărănești, și dela orașe: Lucrarea este închinată «obștei românești cu credință dreaptă în Domnul nostru Isus Hristos, a cărui venire pe pământ pentru a noastră mântuire este cântată și preamărită în aceste frumoase cântece».

Se poate comanda de la autor în **Sibiu** *str. Regina Maria 7*, **trimițând banii înainte.** Prețul unui exemplar legat este de 40 lei. Plus 15 lei pentru transport, sau dacă se trimite cu ramburs 20 lei, la olaltă 55 sau 60 lei. La comanda de cel puțin 10 ex., dacă prețul se trimite înainte, transportul este gratuit.

A apărut:

Povățuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni și povețe despre cum trebue să se poarte creștinul adevărat în biserică. Prețul leg. 40 Lei. Broș. 20 plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Tinerimea va fi însuflețită și tot așa reuniunea femeilor a curăți, spăla și înfrumseța biserica pentru marea sărbătoare a învierii. Cel mai potrivit timp e Lunia sau Marția din săptămâna pătimilor, când tinerii și femeile vor curăți biserica, datorință ce se va preface în o plăcere deosebită pentru tineret și o emulație în cele bune.

Se va atrage atenția reuniunii femeilor pentru provederea bisericii cu cele necesare serviciului divin, așa: lumini, ornate, cruci etc.

Lunia Paștilor. Faptele apostolilor, Capitolul 20, exegeză: Călătoria lui Pavel prin Macedonia. In Troada, Pavel învie pe tinărul Eutih. Pavel se grăbește spre Ierusalim. Pavel vorbește în Milet foarte jalnic la o conferință a tuturor presbiterilor din jur, dându-le sfaturi cum trebue să conducă pe credincioși la mântuire în legea lui Hristos. In plânset îl însoțesc pe Pavel la mare.

După ameazi: Cetiri cu societatea Sfântul Gheorghe din Ist. bis. de Meteș. Fiind obiceiuri cu joc, și plugarul azi va fi liber.

Marția Paștilor. Faptele apostolilor, capitolul 21, exegeză: Pavel se imbarcă pentru Ierusalim. Prorocul Agav îi prorocește, că îl vor aresta în Ierusalim. Nimic nu poate opri pe Pavel din drumul său spre Ierusalim. In Ierusalim raportează episcopilor și apostolilor succesele sale în Grecia și Azia; toți laudă pe Dumnezeu pentru succesele frumoase săvârșite de Pavel. Pavel e prins de iudei, acuzat fiind, că a spurcat legea evreiască, introducând păgâni în templu. E bătut și apoi scăpat de armată, e dus la tabără unde cere voie să vorbească poporului, ce i se și dă. După ameazi: Cetiri din Selma Lagerlöf, cu reuniunea femeilor.

Duminecа Tomii. Faptele apostolilor, capitolul 22, exegeză: Apostolul Pavel vorbește mulțimei, arătând felul cum Isus i s-a arătat în drumul spre Damasc și l-a atras spre legea lui Hristos, arată cum a venit în Ierusalim, de unde Domnul Hristos l-a trimis să propovedueasсă păgânilor. Iudeii la auzul acestor vorbe să revoltă și strigă să fie omorât Pavel. Căpitanul leagă pe Pavel spre a stoarce mărturisiri, dar la auzul că e roman îl desleagă și îi dă voie a vorbi arhiereilor și iudeilor. După ameazi: Cetiri din Istoria bis., de Meteș, cu societatea Sfântul Gheorghe.

Sfântul Gheorghe. Faptele apostolilor, capitolul 23, exegeză: Apostolul Pavel vorbește mulțimei declarând, că e fariseu și fecior de fariseu, declarație ce produce ceartă între farisei și saduchei. Căpitanul, în cearta ce s'a iscat, duce pe Pavel iarăș în tabără. Patruzeci de iudei fanatici s'au jurat să omoare pe Pavel și spun planul lor arhiereilor, ca aceștia să ceară pe Pavel spre a discuta cu el, iar ei îl vor omorâ. Planul diabolic e desvelit căpitanului de un nepot al lui Pavel. Căpitanul auzind planul iudeilor, trimite încă în cursul nopții pe Pavel la Felix, în Cesareea. După ameazi: Cetiri din Selma Lagerlöf, cu reuniunea femeilor.

Duminecа 3. Mironosițele. Faptele apostolilor, capitolul 24—25, exegeză: Pavel se desvinovățește de acuze înaintea lui Felix declarând, că e nevinovat și iudeii îl prigonesc pentru că învață și crede în învierea morților. Intre timp Felix e înlocuit cu Fist. Iudeii se silesc și cu Fist să scoată pe Pavel ca să-l omoare, dar Pavel apelează la cezarul. Intre timp vine împăratul Agripa cu soția sa și cercetează pe Pavel spre a afla vina lui. După ameazi: Conferență poporală. Favorul sămănăturilor cu mașina în rânduri.

MAI

Duminecа 1. Faptele apostolilor Capitol 26: Apostolul Pavel se bucură că poate vor fi înaintea împăratului Agripa, judeu, ce poate judeca mai bine acuzele ridicate cu reavoință contra lui Pavel de iudei. Arată biografia vieții sale Pavel și cum l-a chemat Hristos la sine. După amiazi: Cetiri din Ist. bis., Meteș, cu societatea sft. Gheorghe.

Mai 10. Te deum. Insemnătatea zilei de 10 Mai. Războiul neamului și unirea românilor în România mare. După amiazi: Conferință poporală: Personalitățile de seamă ce au pregătit sufletul poporului pentru marea zi a unirii politice a românilor și apoi defilare.

Duminecа 2 a, faptele apostolilor, capitol 27—28: Pavel e înbarcat pentru Roma. Peripețiile călătoriei pe marea adriatică. Scapă din naufragiu toți. Pavel vindecă pe tatăl lui Poplie în ostrovul unde scăpase; ajunși la Roma Pavel e internat în o casă unde primește pe iudei și îi învață legea lui Hristos. Pavel stă în Roma învățând cu multă râvnă pe toți ceice veneau la e; legea lui Hristos. După amiazi: Cetiri din Selma Lagerlöf, cu reuniunea femeilor.

Duminecа 3-a, faptele apostolilor recapitulare pe scurt a celor explicate. După amiazi: Cetiri, povestiri din Creangă cu Societatea Sf. Gheorghe». _____ (Va urma)

Nr. 425/928 (157) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante de clasa a III-a **Boholt** şi **Almaşul mic** cu filia **Archia**, din protopopiatul Deva, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu aceste porturi sânt:

1. **Boholt,** cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiune parohială 5 jug. arător, câte o măsură (à 30 litri) cucuruz sfărâmat de fiecare familie şi stola uzitată.

2. **Almaşul mic** cu filia **Archia,** cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiunea parohială în materă 2 jug. 1142 □, iar în filie 4 jugăre teren de cultură, câte o măsură (à 20 litre) cucuruz sfărâmat de fiecare familie, şi stola uzitată.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis şi se vor prezenta în parohii spre a face cunoştinţă cu poporul.

Deva, la 8 Noemvrie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Deva, în înţelegere cu consiliile parohiale.

Nicolae Duma
adm. protopopesc.

Nr. 619/928 (158) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Dupuşul**, din protopopiatul ort. rom. Târnava-mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post de paroh sânt:

1. Intregirea dela stat conform coala B.

2. Sesiunea parohială, 6 jugăre vechi, 14 jug. din reforma agrară, total 20 jug. pământ arător şi fânaţ.

3. Lemnele necesare pentru foc.

4. Una (1) zi de lucru (clacă) din partea tinerimei.

Concurenţii se învită a-şi înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc, şi cu prealabila încuviinţare a acestuia să se prezinte în terminul indicat în vreo Dumineca sau sărbătoare spre a cânta sau predica şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Biertan, la 27 Oct. 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român Târnava-mare în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Gheaja
adm. ppesc.

Nr. 2740 port. 1928. (161) 1—1

Publicaţiune de licitatiune

Subsemnatul portărel pe lângă Tribunalul Sibiu prin aceasta publică, că în baza deciziunii Nr. 15,254 şi Nr. G. II. 10,349/928 a judecătoriei mixte-rurale Sibiu în favorul reclamantului Ana Moţan, dom. în Sibiu, reprez. prin advocatul Dr. Gheorghe Măcelar contra..., locuitor în Turnişor, pentru încassarea creanţei de 18,000 lei şi accesorii, se fixează termen de licitaţie pe *28 Noemvrie 1928*, la ora 15 p. m., la faţa locului în comuna Turnişor, Nr... unde se vor vinde prin licitaţiune publică judiciară diferite mobile de casă, în valoare de 7300 lei. In caz de nevoie şi sub preţul de estimare.

Pretenziunea care e de incasat face 18,000 lei capital, dobânzile cu 10% socotind din 19 Noemvrie 1926, iar spesele până acum staverite de 2434 lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitaţie ar fi fost execvate şi de alţii şi aceştia şi-ar fi câştigat dreptul de acoperire, licitaţia prezentă este ordonată şi în favorul acestora în senzul art. LX: 1881, § 120.

Sibiu, la 25 Octomvrie 1928.

D. Kálmán, portărel.

Nr. 628/1928. (153) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a II-a din **Topârcea**, protopopiatul Sălişte, să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat cu adausele conform pregătirii şi anilor de servi ciu, cele fasionate în coala B.

2. Stola obişnuită în parohie şi aprobată de forurile în cădere.

3. Jumătate din sesiunea parohială de 18 jugăre pământ arabil şi livezi destinată parohilor.

Candidaţii îşi vor înainta cererile în termin legal subsemnatului oficiu protopopesc, având a se prezenta în parohie spre a fi cunoscuţi de popor.

Sălişte, la 1 Noemvrie 1928.

Oficiul protopopesc al Săliştei în înţelegere cu comitetul parohial din Topârcea.

Dr. D. Borcia
protopop.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, la administraţia ziarului:

Telegraful Român

Nr. 587/928. (160) 2—3

Concurs repetit

In conformitate cu ordinul consistorial Nr. 11,024/928, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegra ful Român, pentru întregirea parohiei **Şirnea**, protopopiatul Branului.

Emolumentnle împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post sânt poftiţi a-şi înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral, şi cu prealabila încunoştiinţare a acestuia, să se prezinte în terminul indicat în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta şi predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Zârneşti, la 5 Noemvrie 1928.

Ioan Hamsea
protopop.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

TURNATORIA DE CLOPOTE

SCHIEB & KAUNTZ

proprietar F. KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoştinţă, că în bună înţelegere cu asociatul meu, dl Fritz Kauntz, am eşit din firma **Schieb & Kauntz.** Numitul domn a preluat singur această intreprindere şi o va conduce mai departe.

Cu deosebită stimă **Hans Schieb**

Aduc cu onoare la cunoştinţă, că la cerere proprie fostul meu asociat, dl Hans Schieb a eşit din firma **Schieb & Kauntz,** turnătorie de clopote şi că de-acum voi conduce această intreprindere ca unic proprietar.

Cu deosebită stimă **Fritz Kauntz**

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă.

(88) 22—

Nr. 138 port. 1928. (162) 1—1

Publicaţiune de licitaţie

Subsemnatul portărel pe lângă Tribunalul Sibiu prin aceasta publică, că în baza deciziunii Nr. 16267 şi Nr. G. II. 1583 1928 a judecătoriei mixte Sibiu în favorul reclamantului Banca Centrală reprez. prin advocatul Dr. Gh. Măcelar contra.. loc. în S biu pentru încassarea creanţei de 455.600 Lei, se fixează termen de licitaţie pe 8 Decemvrie 1928 la ora 8 a. m. la faţa locului în Sibiu, Str. Târgul-Cailor Nr. 8, unde se vor vinde prin licitaţiune publică judiciară 2 mese de jăluit, 1000 buc. spiţe de roate, 6 buc. lemne de lucru de mesteacăn şi masă de scris în valoare de 5700 Lei. In caz de nevoie şi sub preţul de estimare.

Pretenziunea care e de incassat face 455.600 Lei capital, dobânzile cu 8%, socotind din 1 Septemvrie 1927 iar spesele până acum staverite de 28.979 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitaţie ar fi fost execvate şi de alţii şi aceştia şi-ar fi câştigat dreptul de acoperire, licitaţia prezentă este ordonată şi în favorul acestora în senzul art. LX.: 1881, § 120.

Sibiu, la 14 Noemvrie 1928.

D. Kálmán portărel.

Nr. 632/1929 prot. (155) 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 de zile dela data primei lui apariţii în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa a III-a vacante **Ruşor** din protopopiatul Jiu.

Venitele parohiale sânt, în concordanţă cu fasiunea din coala B, următoarele:

1. Sesiunea parohială, având: a) 2 jug. 1097 st. p. arător, b) 107 st. p. grădină, c) 114 st. p. livadă, d) 12 jug. păşune, e) 1 jug. 846 st. p. cimitir;

2. 2 mierţe (60 litri) porumb nesfârmit de fiecare cas (77 fumuri);

3. 77 zile de lucru;

4. Stola obişnuită; şi

5. Salarul dela stat.

Este şi casă parohială.

Cererile de concurs se vor înainta Oficiului protopopesc ortodox român Jiu, sediul Petroşani, în termenul prevăzut. Candidaţii se vor prezinta în vr'o Duminecă sau sărbătoare, la sfânta biserică, spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Petroşani, la 6 Noemvrie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român Jiu în înţelegere cu consiliul parohial.

Ion Duma
protopop.

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. «*La cine ne vom duce?*» de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. «*La luptă dreaptă!*» de Nicolae Colan, profesor.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	Copie	Căldăruşe cu mătăuz
Disc şi Steluţă	Linguriţe	Clopoţele pt. altar
Cădelniţe	Cruci	Cănuţe pt. Sf. mir
Candele	Cruciuliţe	Garnitură pt. bolnavi
Chivot	Cununi	Prapori

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 1 Decemvrie 1928 Nr. 83—84

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea» (Of.)
Sibiu

In drumul spre 1 Decemvrie 1918

Ziua de 1 Decemvrie 1918 este, fără îndoială, cea mai mare zi din viața multimilenară a Ardealului. Ea a venit, ca și ziua de 9 April și cea de 28 Noemvrie, acelaș an, ca un semn de grație a lui Dumnezeu pentru populația autonomă și majoritară a acestuia, dar ea a fost în acelaș timp și un rezultat al sforțărilor și luptelor îndelungate pentru libertate ale însișî fiilor lui.

In adevăr, unirea Ardealului se prezintă în condiții cu totul deosebite de unirea Bucovinei sau a Basarabiei și chiar și de unirea vechilor Principate românești. Câtă vreme actul dela Chișinău și cel dela Cernăuți au venit ca niște necesități istorice provocate mai mult de Revoluția rusească, respectiv de sfârșitul războiului mondial, decât de luptele conștiente ale românismului din cele două părți ale vechei Moldove, unirea Ardealului, deși ajutată și ea de evenimentele mondiale, a venit ca o încoronare firească a străduințelor de veacuri ale populației române ardelene. Tot asemenea, Unirea Principatelor a fost mai mult opera câtorva patrioți luminați, ajutată de diplomația europeană, decât răsplata silințelor îndelungate ale însăși nației luptătoare pentru un asemenea scop înalt.

*

Incepând cu Revoluția lui Horia, care cu tot caracterul ei social, a produs o puternică sguduire a sufletului național al masselor ardelene, trecând la revoluția dela 1848 cu un caracter general național, și terminând cu mișcarea în legătură cu Procesul memorandului, care echivalează cu o adevărată revoluție modernă, — poporul român din Transilvania a trăit într'o permanentă stare sufletească revoluționară. Solidar, dela vlădică pân' la opincă, răzimându-se mai mult pe conștiința dreptății cauzei lui și pe fiii răsăriți din massele populare, decât pe mila celor de sus, acest popor a fost într'un neîntrerupt război pentru afirmarea sa pe temeiul libertății naționale și într'o permanentă protestare împotriva nedreptății la care istoria l-a condamnat temporal. Dela G. Lazăr, D. Bojânca, S. Bărnuțiu, Fl. Aron, Tr. Laurian, Al. Papiu Ilarian, până la G. Coșbuc, St.

M. S. Regele Ferdinand I

O. Iosif și Aurel Vlaicu, cari au părăsit Ardealul spre a lupta în condiții mai priincioase pentru izbăvirea lui, și până la mărețele Adunări naționale ale Partidului național român cari țineau într'o măreață și neclintită dârzenie mândria și conștiința noastră națională, Ardealul oferă un exemplu de conștiință și stăruință, care cu greu și-ar găsi exemplu în istoria altor țări.

O comparație cu oricare din popoarele vecine ne va dovedi temeinicia acestei afirmații. Polonii, sfâșiați de diplomația europeană în trei părți, n'au fost capabili, dealungul celui aproape un veac și jumătate de robie, de lupte naționale solidare. Reînvierea Poloniei, la 1918, n'a fost în prima linie un produs al luptelor poporului însuș, ci mai mult un rezultat al dreptății cauzei lui, recunoscută de Puterile ieșite biruitoare din război. — Unirea Slovaciei cu Boemia n'a venit nici ea la capătul unor lungi lupte de emancipare a Slovacilor, ci mai mult ca o consecință a procesului de disolvare a Austro-Ungariei. Tot astfel, unirea Serbo-Croaților cu Iugoslavia.

*

Frumusețea neîntrecută a luptelor Ardelenilor pentru desrobirea lor națională și pentru unirea lor cu trupul națiunii s'a evidențiat, mai presus de orce închipuire, și în timpul Marelui răsboi. Când a izbucnit, la 1914, războiul european, Puterile centrale scoseseră înainte sperietoarea colosului rusesc, în speranța că prin aceasta vor strânge într'un mănunchi puternic pe toți fiii Impărăției chesaro-crăești.

Dar, la românii ardeleni nu exista o teamă de Rusia. Amintirile dela 1848, cu intrarea acestora în Transilvania, nu erau de natură de a trezì mari resentimente în sufletele lor.

Dimpotrivă; ne-aducem foarte bine aminte cum lumea românească din Ardeal își zicea: «acum, ori ne unim cu România, ori, decât să rămânem mai departe sub unguri, mai bine să cădem în brațele «sfintei Rusìi». Sutele de mii de prisonieri ardeleni, ajunși în Rusia, în timpul războiului, mărturiseau acelaș crez, căruia i-au și dat expresiune în anumite momente hotărâtoare.

Poporul rămas acasă, cu toate stăruințele politicianilor unguri, n'a putut fi mișcat din credința lui cristalizată de atâta timp. In vreme ce Sașii, Șvabii, Croații și Sârbii din vechea Ungarie se întreceau, cu fiecare ocazie, în declarații oficiale de loialitate față de Ungaria, Românii au refuzat consecvent să spuie altceva, decât ce spuseră decenii dearândul în fața lumii și în fața sufletului lor.

Este vrednică de remarcat împrejurarea că în tot decursul celor 4½ ani de răsboi n'a existat în întreg Ardealul nici un singur român care să fi avut curajul să declare că românii ardeleni vor să rămâie mai departe sub unguri,[1]) deși toată lumea își dădea seamă ce enormă și grea problemă este aceea a emancipării naționale de sub apăsarea unei monarhii atât de puternice.

[1]) Cazul lui V. Mangra nu poate fi pus în categoria acestora. Mangra fusese condamnat încă înainte de răsboi ca un renegat, pe care poporul român l-a și expulsat definitiv din sufletul său.

Semnificativă este lupta dusă pentru unire de Ardelenii trecuţi în Regat. Numărul lor a fost de câteva zeci de mii.

O comparaţie a acestora cu refugiaţii bucovineni sau basarabeni este nespus de interesantă.

Mai întâi, din Bucovina au trecut în România relativ puţini intelectuali. Cu infime excepţii, între care trebue să amintim pe regretatul Dr. Emil Slușanschi — aceşti intelectuali au stat într'o rezervă aproape permanentă faţă de cauza naţională, mulţumindu-se să-şi găsească câte un post care să le asigure existenţa temporală în România neutrală. Ei îşi primeau chiar leafa lor de slujbaşi austriaci.

Din Basarabia, în cursul primilor doi ani de războiu, n'a trecut în România nici un singur «Moldovean», fie intelectual, fie ţăran. Dacă cei 3—4 Bucovineni, grupaţi în jurul revistei «Bucovina» din Bucureşti militau pentru unirea ţărişoarei lor cu România, — pentru Basarabia nici un fiu al ei nu venise la Bucureşti sau la Iaşi să militeze, nici într'un fel. Ideea unirei nu exista în sufletele conducătorilor basarabeni. Cei 2—3 vechi refugiaţi basarabeni aflători în România militau pentru intrarea acesteia în războiu alături de Puterile centrale, nu atât din motive de ordin naţional, cât mai mult din ură faţă de absolutismul ţarist din Rusia.

Dar glasul lor nu avu nici un ecou în ţara lor de origine.

*

Ce făceau în acest timp Ardelenii refugiaţi în «Ţară»? — Din primele săptămâni ale izbucnirii războiului, ei au iniţiat un curent puternic în opinia publică pentru cucerirea Ardealului. Presa din capitală era plină de articolele lor, cari erau citite cu înfrigurare de întreaga ţară. Ei dau la o parte din fruntea «Ligei culturale» pe conducătorii dovediţi a fi neînţelegători ai idealului naţional, şi-i înlocuesc cu cele mai reprezentative personalităţi ale vieţii româneşti, sub conducerea ardeleanului Dr. Vasile Lucaci (în comitetul Ligei erau şi trei ardeleni, dar nici un basarabean sau bucovinean), iniţiând o splendidă campanie de propagandă dealungul şi de-a latul ţării, pentru desrobirea Ardealului. Ei scot, la Bucureşti şi la Iaşi, trei reviste săptămânale de politică naţională: «*România Mare*», «*Revista neamului*» şi «*Tribuna*» (ca continuare a celei dela Sibiu şi dela Arad). Ei publică broşuri şi cărţi de informaţie şi de propagandă, — ei ţin conferinţe şi congrese, — ei dau manifeste către ţară şi către lumea întreagă, declarând că războiul european nu se poate sfârşi fără izbăvirea Ardealului şi că România nu poate rămânea neutrală, nici nu poate merge în altă direcţie, decât în contra Puterilor centrale. Şi drept încoronare, ei cer şi obţin să fie primiţi ca voluntari în armata română, spre a putea pecetlui şi cu sângele lor, idealul pentru care militează. Acelaş lucru îl cer, încă în 1915 şi 1916, prizonierii ardeleni ajunşi în Siberia; ei stăruesc prin scrisori de o emoţionantă simplitate şi sinceritate, să i se dea dreptul şi putinţa de a lupta sau de a muri, supt steagul regelui Ferdinand, în drumul spre Ardeal.

Atât de mult apăsase în cumpăna istoriei acţiunea politică a Ardelenilor în cei doi ani de neutralitate, încât, în iarna anului 1916, după înfrângerea temporală a armatelor române, şi după retragerea în Moldova a conducătorilor României, lumea necăjită de greutăţile vieţii învinuia în cuvinte grele pe conducătorii ardeleni pentrucă «au băgat ţara în războiu».[1]) Mi aduc aminte că, în primele săptămâni după căderea Bucureştilor, aflându-mă la Chişinău, dl P. Halippa, actualul ministru al Basarabiei, dela primele cuvinte pe cari mi le-a adresat, mi-a declarat şi dsa, cuvânt de cuvânt, că «refugiaţii ardeleni trebue să se simtă foarte vinovaţi pentru propaganda lor, prin care au împins ţara în războiu».

Intransigenţa Ardelenilor n'a fost înfrântă de dezastrul din faza întâia a războiului României — ne mai putând lupta în cadrul hotarelor României oficiale, ei au trecut graniţele ţării şi, în mijlocul unor greutăţi vrednice de o epopee, au continuat lupta pentru Ardeal în Rusia revoluţionară. Refugiaţii se întâlnesc la Chiev cu prizonierii, devenit voluntari români; ei scot acolo admirabilul ziar «*România Mare*»; în acelaş timp ei iniţiază o mişcare generală românească la Chişinău, în jurul gazetei «*Ardealul*», prefăcut mai târziu în «*România Nouă*»; constitue, la Odesa, *Comitetul naţional al românilor refugiaţi din Austro Ungaria*, prin care intră în legătură cu reprezentanţii naţionalităţilor din vechiul imperiu habsburgic, şi, ceea ce constitue primul act de o valoare politică internaţională, dau *manifestul* zecilor de mii de voluntari români *dela Darniţa* (Chiev), din Aprilie 1917, declarând în faţa Aliaţilor dreptul Ardealului de a-şi hotărâ singuri soarta, în sensul unirei lui cu România. Curând după aceasta, mândrele batalioane de voluntari ardeleni, îşi fac intrarea triumfală în capitala României înfrânte temporal, aducând sufletului naţional cea dintâi întărire pe urma dezastrelor îndurate de luni de zile. Dacă este adevărat că ajutorul militar, politic şi diplomatic dat de francezi, italieni, englezi şi americani, a fost de o mare însemnătate pentru refacerea României în primăvara anului 1917 care a pregătit victoria dela Mărăşeşti, nu se poate nega, că aportul adus de Feţi frumoşi ai Ardealului şi-a avut însemnătatea sa cel puţin egală cu a factorilor amintiţi.

[1]) Era o vreme când regretatul Dr. V. Lucaci, şi alţi tovarăşi de luptă de ai lui, nu mai cutezau să iasă din casă, la Iaşi de teama să nu fie insultaţi pentru marea lor «vină». Această stare sufletească a determinat Guvernul român să caute o modalitate de a scuti pe venerabilul patriot de eventuale neplăceri, trimiţându-l într'o misiune în Statele Unite ale Americei de nord.

*

Ardelenii nu au putut fi opriţi în luptele lor pline de elan nici de nebunia bolşevică din Rusia, nici de îngenunchierea României prin «Pacea dela Bucureşti» şi prin guvernul Marghiloman. In ziua Intrării în biserică a anului 1917, când la Chişinău, se deschidea solemn şi oficial, într'o atmosferă de zăpăceală revoluţionară, «Sfatul Ţării» Basarabiei reînviate, în şedinţa de deschidere, printre cuvântările revoluţionare a răsunat şi cuvântul Ardealului, care a amintit de ziua ce va să vină, când la Alba-Iulia se va încorona Regele tuturor Românilor. Aceste vorbe au electrizat auditorul, care pentru întâia oară a fost străbătut de fiorul conştiinţei naţionale integrale.

In curând regimentele ardelene vin dela Chiev la Chişinău, spre a ocupa Basarabia. Apare apoi sub conducerea Ardelenilor, primul ziar cotidian «pentru unirea politică a tuturor Românilor», care duce o luptă neînfrântă de nici o greutate, în direcţia programului anunţat, până la deplina lui realizare.

Pe timpul guvernării lui Marghiloman, când în Moldova cenzura împiedeca orce manifestaţie generală românească şi când Ardelenii erau ameninţaţi să fie extradaţi Austro-Ungariei, profitând de un regim de censură mai suportabil, ei continuă în Basarabia, fără frică, lupta începută. In toamna anului 1918, când la Iaşi era imposibilă orce mişcare naţională, Comitetul naţional al Românilor refugiaţi din Austro-Ungaria convoacă la Chişinău o mare adunare şi, în ziua de 21 Octomvrie proclamă, în faţa lumei întregi şi în prezenţa ministrului Americei şi a reprezentantului Franţei, desfacerea definitivă a Ardealului şi Bucovinei din angrenajul monarhiei, şi unirea lor veşnică cu România.

Ziua de 21 Octomvrie 1918 este, în felul ei, o zi de o importanţă istorică mai mare chiar decât ziua de 1 Decemvrie. Scriind despre ea ziarul «România nouă» din Chişinău zicea, la 22 Octomvrie:

«*Niciodată, în trecutul lui de aproape două mii de ani, neamul nostru n'a avut o zi măreaţă ca ziua de ieri. Sfăşiat în mai multe bucăţi, cari veacuri dearândul au gemut sub apăsarea străină, neamul nostru, luat ca întreg, nici n'a avut până astăzi o zi de sărbătoare, o zi de bucurie pentru toţi fiii lui deopotrivă. Singuratiile provincii s'au bucurat, ce e drept, din când în când, de câte o clipă de reculegere, de fericire, dar momente mari cari să atingă deopotrivă în mod intensiv viaţa întregului neam, n'am avut niciodată în trecutul nostru. In sfârşit, ieri, s'a milostivit Dumnezeu de noi şi ni-a hărăzit o clipă mare la Chişinău, cu prilejul aniversării proclamării autonomiei Basarabiei.* Românii din toate părţile, *în frunte cu înalţii reprezentanţi ai clerului, ai armatei, ai autorităţilor civile şi cu reprezentanţii celor mai mari puteri din lume, America şi Franţa*, au proclamat Unirea întregului neam românesc dela Nistru până la Tisa, într'un singur stat naţional independent.

«Monarhia austro ungară nu mai este»! —

Ceeace dă adevărata însemnătate zilei de 21 Octomvrie este, pe lângă declaraţia oficială a organului care reprezinta oficial în faţa aliaţilor, pe Românii din fosta Austro-Ungarie, declaraţia publică făcută de ministrul Americii şi de reprezentantul Franţei, că ţările lor, de cari «Pacea dela Bucureşti» ne desfăcuse temporal, se socotesc încă angajate faţă de noi şi că ele ne dau tot ajutorul pentru realizarea visului nostru de veacuri. Niciodată, dela instalarea guvernului Marghiloman, reprezentanţii Puterilor aliate nu mai făcuseră declaraţii politice. Acum, la Chişinău, deşi Marghiloman era încă prim ministru, în faţa declaraţiei comitetului ardelenilor, dl *Wopicka*, ministrul Statelor unite, s'a simţit dator să spună: *Deşi România a fost scoasă din luptă înainte de vreme, totuş noi o socotim în rândurile Aliaţilor, fiindcă a jertfit şi a suferit ca şi noi. Aduc siguranţa Statelor unite că, în curând vom sărbători ziua României unite».* Iar dl *R. Sarret*, împuternicitul Franţei, a adaogat: «*Sărbătoarea de astăzi adună pe toţi amicii României. Ea reaminteşte primul pas spre unire în momentele tulburi, când a fost un merit să lucrezi şi când oarecari îndoieli, în realizarea visului frumos, s'au transformat în realitatea de azi: «România dela Nistru până la Tisa».*

La trei zile după această manifestaţie guvernul Marghiloman a fos demis, şi viaţa naţională şi-a reluat cursul său natural, cu sprijinul Aliaţilor cari ni-au venit şi milităreşte în ajutor, de pe frontul dela Salonic.

Când, în primele zile ale lui Noemvrie, din încredinţarea Consiliului naţional al Ardealului a venit la Iaşi profesorul *Dr. N. Bălan*, mitropolitul de astăzi, el a găsit în vechea capitală a Moldovei sufletul românesc întreg şi sănătos, pregătit să ia noua şi definitiva ofensivă pentru împlinirea integrală a visului său. In Ardeal Românismul îşi luase, ce

e drept, la acea dată, veşnicul «rămas bun» dela Austro-Ungaria, dar el nu ştia încă sigur dacă România va fi în stare să-i dea vre-un ajutor pentru incadrarea lui în acele rosturi pe care de veacuri le doria. Activitatea neîntreruptă depusă de ardeleni, cu sfidarea guvernului filogerman, a făcut cu putinţă ca, în clipa supremă, lucrurile să fie deplin pregătite, încât ceasul istoric să nu mai trebuiască amânat câtuş de puţin. In câteva zile regimentele de voluntari ardeleni: «*Alba-Iulia*», «*Avram Iancu*» şi «*Horia, Cloşca* şi *Crişan*», desfiinţate de Marghiloman, au fost din nou în picioare, luându-şi sborul spre Carpaţi, alături de glorioasele regimente ale Vechiului regat.

Astfel ziua de 1 Decemvrie, dăruită neamului românesc de nemăsurata graţie divină, a fost răscumpărată deopotrivă şi de silinţele conducătorilor românismului, dar şi de luptele şi suferinţele eroice ale întregului Ardeal, care astfel, *a meritat pe deplin fericirea la care a ajuns.*

Onisifor Ghibu
profesor la Universitatea din Cluj.

Zece ani dela ziua desrobirii

O decadă, cea dintâi, s'a scurs, de când la 1 Decemvrie 1918, în ziua învierii obştei româneşti, s'a proclamat unitatea naţională politică a României întregite, unitate sfântă, pecetluită cu sânge de viteji şi martiri, şi învârtoşată în flacăra suferinţelor şi a creştinească răbdări ce ni-o porunceşte Mântuitorul lumii, Domnul nostru Isus Hristos, — care eată a trimis mântuire poporului Său.

Era în ziua Sf. arhangheli Mihail şi Gavriil în 1918, când PP. SS. LL., prelaţii români ardeleni şi bănăţeni: *Ioan I. Papp* al Aradului, *Dr. E. Miron Cristea* al Caransebeşului, *Dr. Demetriu Radu* dela Oradea, *Dr. Valeriu Frenţiu* dela Lugoj şi *Dr. Iuliu Hossu* dela Gherla, au semnat împreună adresa trimisă la Arad către: *Marele sfat al Naţiunii Române din Ungaria şi Transilvania*, declarând următoarele:

Răsboiul mondial a scos la iveală principiul atât de creştinesc, că fiecare popor are pe viitor dreptul de a dispune liber asupra sorţii sale. Noi, subsemnaţii episcopi ai bisericii ortodoxe române şi gr. cat. române avem firma convingere că interesele de viaţă ale neamului românesc, ai cărui păstori sufleteşti sântem, pretind, ca un categoric imperativ, înfăptuirea acestui drept de liberă dispunere şi faţă de neamul nostru.

Dreptul acesta se va putea realiza numai dacă naţiunea română va fi guvernată de fiii ei.

Drept aceea declarăm, că recunoaştem marele consiliu naţional român de reprezentantul şi conducătorul politic al naţiunii române din Ungaria şi Transilvania, simţindu-ne îndreptăţiţi şi îndatoraţi, ca fii credincioşi ai naţiunii noastre, a conlucrà din toate puterile la întruparea aspiraţiilor noastre naţionale.

•

Cu două zile mai târziu, în 10 Noemvrie 1918, Preasfinţitul Sinod episcopesc al mitropoliei ortodoxe române din Ungaria şi Transilvania, a dat, din şedinţa sa ţinută la Arad, o circulară către clerul mitropoliei, dându-i instrucţiunile necesare în faţa situaţiei vremurilor schimbate.

Circulara Sinodului episcopesc arată că marea adunare naţională, convocată pe 1 Decemvrie, dela care are să emaneze puterea şi dreptul înaltei noastre stăpâniri naţionale, este chemată să fie cea mai înaltă autoritate naţională a poporului român: acest mare sfat, fiind compus din Preasfinţiţii Episcopi, din dignitarii bisericilor româneşti, din membrii tuturor instituţiilor noastre, din membrele Asociaţiilor noastre de femei, din intelectuali, din meseriaşi şi muncitorii industriali şi comerciali, din ţăranii noştri şi tinerii de bună speranţă, cu un cuvânt din toate păturile sociale ale poporului, — este însaşi naţiunea întreagă, este reprezentantul ei cel mai genuin.

In 7/20 Noemvrie 1918 Marele sfat al naţiunii face să apară din Arad CONVOCAREA, semnată de preşedintele Dr. Şt. C. Pop, şi secretarul Dr. Gh. Crişan. Convocarea glăsueşte, ca să audă toţi românii, astfel:

Convocare

Istoria ne cheamă la fapte. Mersul irezistibil al civilizaţiunii omeneşti a scos şi neamul nostru românesc din întunericul robiei la lumina cunoştinţei de sine. Ne am trezit din somnul de moarte şi vrem să trăim alături de celelalte naţiuni ale lumii, liberi şi independenţi. In numele dreptăţii eterne şi a principiului liberei dispoziţiuni a naţiunilor, principiu consacrat acum prin evoluţiunea istoriei, naţiunea română din Ungaria şi Transilvania vrea să-şi hotărăscă însaşi soarta sa de acum înainte. Toate neamurile din preajma noastră şi-au determinat viitorul prin rezoluţiuni în conformitate cu sufletul lor naţional. E rândul nostru acum. Naţiunea română din Ungaria şi Transilvania are să şi spună cuvântul său hotărâtor asupra sorţii sale şi acest cuvânt va fi respectat de lumea întreagă, el este chiar aşteptat, pentruca la gurile Dunării şi pe drumul larg, unde comunică pulsul vieţii economice între Apus şi Răsărit, să se poată înfăptuì ordinea, şi neamurilor prejmuitoare să li se procure tigna trebuitoare la munca binecuvântată spre desăvârşirea umană.

In scopul acesta convocăm *Adunarea Naţională* a naţiunii române din Ungaria şi Transilvania la Alba-Iulia, cetatea istorică a neamului nostru, pe ziua de Duminecă în 18 Noemvrie v. (1 Decemvrie st. n.) a. c. la ora 10 a. m.

La adunare vor luà parte:

1. Episcopii români din Ungaria şi Transilvania,

2. toţi protopopii în funcţiune ai celor două confesiuni româneşti,

3. câte un exmis al fiecărui Consistor şi Capitlu,

4. câte 2 exmişi ai societăţilor culturale (Asociaţiune, Fondul de teatru, Asociaţiunea Arădană, etc.),

5. câte 2 exmişi din partea fiecărei reuniuni femeeşti,

6. dela fiecare şcoală medie (gimnaziu, şcoală reală), apoi dela fiecare institut teologic, pedagogic şi şcoală civilă câte 1 reprezentant al colegiului profesoral,

7. câte 2 delegaţi dela fiecare reuniune învăţătorească,

8 garda naţională va fi reprezentată prin câte 1 ofiţer şi 1 soldat din fiecare secţiune comitatensă,

9. câte 2 delegaţi dela fiecare reuniune de meseriaşi,

10. delegaţii partidului social-democrat român, ca reprezentanţi ai muncitorimii organizate,

11. Tinerimea universitară prin câte 2 exmişi ai săi, şi în fine,

12. fiecare cerc electoral, în care locuiesc români, va trimite câte 5 reprezentanţi (delegaţi).

Sântem convinşi, că afară de cei cari vor reprezentà în chipul arătat mai sus toate păturile sociale ale naţiunii noastre la această istorică adunare, unde se va hotărâ soartea neamului nostru poate pentru vecie, se va prezentà însuşi poporul românesc în număr vrednic de cauza mare şi sfântă. Se vor luà îngrijiri, ca toţi cei veniţi să fie adăpostiţi şi să fie părtaşi la consacrarea celor ce se vor hotărâ.

Biroul Consiliului Naţional a făcut toate pregătirile de lipsă pentru reuşita adunării, ear fraţii români de pretutindeni sânt rugaţi să dea şi ei tot ajutorul.

Inainte de începerea adunării se vor face rugăciuni în cele două biserici din Alba-Iulia, cea ortodoxă răsăriteană şi cea greco-catolică.

Toate informaţiunile mai departe se dau din partea biroului Consiliului Central Naţional Român din Arad.

Fii tare, neam românesc, în credinţa ta, căci eată se apropie ceasul mântuirii tale!

Amin şi Doamne ajută!

•

La 1 Decemvrie o sută de mii de români, dela vlădică până la opincă, stau faţă în cetatea Bălgradului, pe locul vechei noastre mitropolii, şi înălţând inimile către Domnul cerului şi al pământului izbucnesc în imnuri de slavă, ca mărturisiri adevărate rostite de fiinţe libere şi stăpâne pe sine înseşi.

•

Mult s'a înfăptuit în timpul primei decade, dar şi mai mult rămâne de înfăptuit, numeroase probleme de resolvat, pentru ca ţara întreagă să se înalţe la gradul de bunăstare şi întărire spre care năzueşte.

In toate ramurile de activitate naţională s'au obţinut îmbunătăţiri netăgăduite; dar, pentru a propăşì nentrerupt, sântem datori a desfăşura mereu muncă încordată, spre a ieşì definitiv biruitori din greutăţile pricinuite de lungul răsboi sângeros, care ni-a lăsat moştenire atâtea pierderi morale şi materiale.

Intru ridicarea bisericii noastre dreptmăritoare la importanţa ce i se cuvine în misiunea sa, trebue să fie ferită de orce politicianism, să fie condusă de luminaţi păstori sufleteşti şi entuziaşti muncitori în via Domnului, şi atunci progresul aşteptat nu va lipsì.

Dumnezeul mare şi puternic să ne învrednicească de ajutorul Său. Cătră El ne îndreptăm şi de astădată cu rugăciunea fierbinte a Prea Sfinţitului Sinod episcopesc din Noemvrie, anul mântuirii 1918, zicând:

Doamne, Tu stăpâneşti peste viaţă şi moarte, şi pogori la porţile iadului şi earăş ridici. Inaintea Ta aducem rugăciunile noastre, nu pentru dreptăţile noastre, ci pentru multele Tale îndurări. Scoală-Te întru ajutorul nostru şi mântueşte-ne pentru mila Ta. Dumnezeule, Mântuitorul nostru, ajută-ne nouă pentru mântuirea numelui Tău, ca să se sălăşlu-ească mărire în pământul nostru, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu

Nr. 11.500/1928.

Notificare oficială

Toţi profesorii de religie şi catiheţii din învăţământul secundar, cari nu posed examenul de calificaţiune prevăzut în lege, se înştiinţează, că anul viitor se va ţine sesiune pentru depunerea examenului de calificaţie.

Cei ce vreau să se prezinte la acel examen să se înştiinţeze aici până la 15 Decemvrie arătând ce pregătiri posed şi de când sânt în învăţământ.

Sibiu, din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc ca senat bisericesc, ţinută la 20 Nov. 1928.

Vasile
vicar arhiepiscopesc.

V. Nistor
secretar.

Adunarea dela Alba-Iulia

— Amintiri —

Nu puteam să-mi închipui nici când, cum e, când e revoluție.

Judecând după cărți, sau după povestirile bătrânilor, în vremuri de răzmeriță toate se răstoarnă cu susu în jos, nimeni nu mai ascultă de nimenea, om pe om se omoară și se jefuește. Și nu e așa. Se vede, că lumea e făcută, ca până și dezordinea să fiinteze după anumite legi de ordine...

Numai așa se explică ciudățenia, că la adunarea de la 1 Decemvrie, am mers — în plină revoluție — câteva mii de oameni din toate colțurile Transilvaniei, cu, — să nu vă mirați, — cu trenuri speciale.

Adevărat, că am luat toate măsurile de prevedere, și cuminte a fost că le-am luat.

Trenul nostru, din Cluj, plecase în spre seară, la ora 4. Era întesat de delegați din județele învecinate și din nordul Transilvaniei. Sgribuream de frig. Începuse de câteva zile să ningă. Stam îmbulziți pe coridoare și pe acoperișe. Dar nimenea nu se văita. Țărani și domni, cucoane din societatea aleasă, și muncitori dela orașe, se îngrămădeau, care unde găsea loc. Toată lumea era cu voe bună.

Ce mai forfoteală în gară, la plecare!

Zvonuri peste zvonuri treceau din gură în gură. Ba că tunelul dela Cojogna este barat, ba că podul de colo e aruncat în aer, ba că locomotiva noastră se va defecta în mijlocul câmpului, ba că Alba-Iulia este ocupată de regimente săcuești, ba că adunarea va fi risipită de armatele germane, care se retrăgeau disciplinate.

Și totuși n'a fost între noi unul singur care să se întoarcă acasă.

Inspre ora 7, sosim la Cucerdea — Răsboienii de azi — unde aveam să ne intâlnim cu cei ce veneau din alte părți.

Lumea aleargă la ferești, unii se dau jos în graba mare, s'aud țipete, șuerături, voci de comandă — parcă aud și acum pe Emil Isac: «nu trageți! nu trageți!» — Cu toate acestea compania de gardă națională, ce venise cu noi dela Cluj, se înșirue repede de-alungul trenului, puștile țăcănesc, mitralierele noastre sânt montate în câteva minute, fiorii luptei se cetesc pe fața fiecăruia, îndeosebi a celor ce nu au fost niciodată pe câmpul de luptă... O clipă de emoție interesantă. «Am dezarmat pe săcui!» spune apoi un om, și vorba se dă cu bucurie mai departe.

Se întâmplase anume, că în gară era gardă maghiară, și un ofițer din gardă dăduse ordin să se răpească steagul tricolor unei delegații românești, ce sosise dinspre Târgul-Mureșului. Fapta cerea răsbunare.

Maiorul Cotuț, comandantul companiei ce ne însoțea, a «luat măsuri îndată ce i s'a raportat cazul», cum s'ar zice, și steagul tricolor a fost eliberat, ear garda maghiară dezarmată. «Barbaria românească» s'a oprit aci.

După o oră, am sosit la Teiuș, Liniște perfectă.

Când să plecăm, abia se pusese trenul în mișcare, șuerături neobișnuite spintecă întunericul nopții, și din când în când câte-o izbitură puternică în pereții vagoanelor ne aduce din nou aminte, că sântem încă tot pe pământ dușman.

«Cavalerismul maghiar» ne trimitea răspuns, din bezna nopții, asupra unui tren în mișcare, pentru dezarmarea fățișă, piept la piept, din gara Cucerdea.

Ce admirabilă atitudine a avut româna ardeleană, în acele momente de primejdie! Nu «i-a venit rău», nici uneia, din doamnele noastre. Nu a strigat după ojet nici una, când, timp de un sfert de oră, gloanțele loveau din ce în ce mai aspru, făcând să amorțească sângele în vinele atâtor bărbați. Veselia tăcu doar o clipă:

«A murit stegarul! Glontele i-a trecut drept prin inimă!».

Era țăranul Ion Arion, din Agriș, care purta steagul județului Cojogna. Când vâjâiau mai îndesat gloanțele, el stătea în picioare și făcea să fâlfâie steagul cu aprindere, «să-l vadă ungurii și în întunerec...»

Era miezul nopții, când am sosit la Alba-Iulia. Fanfare, coruri, îmbrățișări, sute de steaguri, noroi până'n glezne. Ce ne păsa de toate neajunsurile!

Am dormit în noaptea aceea pe dușumeaua unei școale, învelit într'un cojoc, în mijlocul țăranilor din părțile mele. Atâția alții «s'au odihnit» la fel. Nu cred să fi închis vre un ochi cineva în acea noapte.

Pe Arion l-au așezat de asemenea undeva pe jos, și a treia zi, în toiul fericirii, înmormântam cu alai pe eroul cunoscut al unirii...

S. Dan.

*

— Alte amintiri —

Sâmbătă, în 30 Noemvrie 1918, trenul special aștepta des de dimineață *sibienii*, pentru a-i duce la praznicul mult așteptat al învierii naționale. Pe la ora 8 gara-i plină. Au venit delegații satelor din vatra Oltului, de pe valea Hârtibaciului, delegații județului Sibiu, reprezentanții reuniunilor și institutelor culturale și nenumerați oaspeți dornici de a fi de față la marea sărbătoare.

Trenul pleacă sub conducerea maiorului Aurel Păcală și Nicolae Regman, încredințați de consiliul național. La Cristian și Orlat primim oaspeți noi. Gările și podurile, păzite de legionari români, ne asigură drumul fără incidente.

M. S. Regina Maria

Dela Apoldul mic în jos, drumul țării e învrăstat de falnicul tricolor: sânt delegați și oaspeți cari fac drumul cu trăsura spre Bălgrad, și aproape asupra fiecărei trăsuri fâlfâie culorile naționale. La ora 3 d. a. sântem în gara Alba-Iuliei, unde ne primește compania legionarilor români din Sibiu, venită cu o zi înainte sub conducerea bravului căpitan Barbu. Corul seminarului sibian intonează «Deșteaptă-te române» și «Pe-al nostru steag e scris unire». Străbatem, în tactul cântecelor, străzile spre inima orașului, împodobit cu drapele românești.

Pretutindeni valuri de români, sosiți din toate colțurile românismului. Și trenurile varsă într'una alți și alți noi veniți. Imprejurimea Bălgradului are să sosească abea Duminecă dimineața: așa-i porunca mai marilor noștri, ca să nu fie aglomerație prea mare peste noapte.

Organizare și ordine exemplară. Meritul este al consiliului național și al legiunii române, comandate de căpitanul Medrea.

In fața hotelului «*Ungaria*» (numele în curând i s'a stâns!) stă marea de oameni. In cafenea și restaurant nu se mai poate pătrunde.

Intreaga mulțime cântă: «Deșteaptă-te române» și apoi aclamă în glas de tunet: «*Trăiască România Mare!*»

Când lumea însuflețită manifestează în stradă, sus în camerele din etaj fruntașii neamului se frământă să toarne în formă demnă proectul de rezoluție ce se va aduce mâne în ceasul de împlinire a vremii.

In altă parte, eată un grup de călători cari desvălesc, cu îndreptățită revoltă, apucăturile urâte și desperate ale guvernului nou unguresc, numit «guvernul republican» dela Pești. Agenții acestei «republici» aveau să provoace răsvrătiri între țăranii români și să-i rupă de conducătorii lor firești. Țăranii li-au dat să înțeleagă nenorociților trimiși din Pești, să-și ia în grabă tălpășița, căci dacă nu,... Foile volante, care aveau să fie distribuite românilor, prin mijlocirea unor străini păcătoși, purtau pe hârtie *roșie* următoarea poruncă, tipărită în limbă românească pocită de vreun neștiutor ungur:

«Fraților români! Răsboiul sa gatat împreuna cu robie! Revoluție a gonit regele, care na voit să faca pacea. Acum nu e regat, ci republica, unde toate vor fi așa cum dorim noi.

Numai să ne băgăm de seama! Să nu lasam să ne înșele cineva! Unii voesc să ne alaturăm la Romania, unde deocamdată rege și boieri bogați poruncesc. Pentru aceia ne-am slobozit în țara Ungurească să mergem la România în slujbă (poate: robie!) nouă? Așa de nebuni nu vom fi.

Guvernul nou republican va da pământ la toți pământeni. Guvernul dela Romania nu dă nimica.

De-oarece nu am pierdut mintea să mergem pe acolo. Noi români din Ardeal și Banat ne vom alcătui țara separată, unde noi vom fi domnii. Pe noi nu ne atacă nime, nici noi nu voim să facem reu la nime. Să băgăm de seamă, să fie rânduială și liniște în satele noastre.

Noi pretindem dela guvernul țara acela, care cuvine oare-și căruia, dar nu sântem hoți, ci români beți (bieți?), harnici și cinstiți, cari voesc să lucră în pacea bună și conțelegere.

Lumea, care a citit această «proclamație», a râs și a trecut mai departe.

Duminecă, în ziua mare, sfintele noastre biserici au prăznuit în chip măreț momentul epocal din istoria neamului românesc.

In biserica ort. rom. a slujit vlădica dela Arad, Ioan I. Papp, cu asistență mare de protopopi și alți preoți.

In cursul slujbei s'a pomenit stăpânirea românească și Sfatul național și s'a înălțat rugăciune de luminarea minții și curățirea sufletului, ca lipsiți de orice prihană să ne împărtășim de marele praznic care ni-a gătit nouă Domnul. Rugăciunea o citise episcopul de atunci, Miron Cristea, I. P. S. Sa Patriarhul-Regent de astăzi... Ochii credincioșilor luceau în lacrimile bucuriei...

Duminecă, des de dimineață, vin cete-cete de românași în haină de

sărbătoare şi cu tricolor în fruntea cetelor. Erau satele împrejurimii care îş trimitea, sub flamura naţională, reprezentanţii. Şi vin în ordine de legionari, în şiruri de câte patru, şi urcă spre cetate...

De laturile drumului sânt posturi de legionari, îmbrăcaţi în sumane de pănură albă şi cu căciule ca a lui Mihai Viteazul. Cetatea e străjuită tot de legionari. Porţile cetăţii sânt văduvite de pajurile împărăteşti: treicolor român fâlfâie în mândrie în bătaia vântului.

Massa de popor trece pe sub poarta lui Mihai Viteazul, spre câmpul lui Horia, unde sânt ridicate tribunele pentru propovăduirea evangheliei de astăzi.

Şi curge lumea românească râu spre câmpia largă...

Sala de şedinţă e gătită cu ramuri de brad şi steagurile puterilor din Marea Înţelegere, care a stăruit în măsură hotărâtoare la eliberarea noastră.

In fruntea salei e podiul, cu mesele verzi, pentru conducătorii politici şi bisericeşti ai neamului.

Apariţia fruntaşilor e întâmpinată cu vifor de ovaţiuni.

Mare însufleţire stârneşte şi sosirea trimişilor României vechi: generalul Leonte, colonel Băncilă, foştii deputaţi Păucescu, Ioanid ş. a., precum şi a basarabenilor Halipa şi Cazacliu, şi a bucovineanului Alecu Procopovici.

Locul de preşedinte îl ocupă venerabilul Gheorghe Pop de Băseşti.

In clipa când preşedintele marelui sfat naţional se ridică, lumea izbucneşte în strigăte cutremurătoare:

Trăiască Regele Ferdinand!

Galeria, unde era mulţimea femeilor, răsună de cuvintele:

Trăiască Regina Maria!

Incepe apoi şedinţa istorică a adunării, cu discursul dlui Dr. Şt. C. Pop, preşedintele marelui sfat naţional român... discurs întrerupt de furtunoase aclamaţii la adresa luptătorilor naţionali, precum şi a lui Wilson ş. a.

Adunarea alege, prin aclamaţii entuziaste, de preşedinţi pe: Gheorghe Pop de Băseşti (Strigăte repetite: Trăiască Badea Gheorghe!), episcopul Ioan I. Pop al Aradului şi Dr. Demetriu Radu dela Oradea; de vicepreşedinţi pe: Dr. T. Mihali, Dr. Şt. C. Pop şi I. Flueraş; notari (8) pe: Dr. Al. Fodor, Dr. S. Miclea, Dr. C. Brediceanu, Dr. S. Dragomir, Dr. I. Deleu, Dr. I. Ciser, Dr. Ionel Pop şi Dr. G. Crişan.

Preşedintele Gh. Pop de Băseşti rosteşte calde, bătrâneşti şi înţelepte cuvinte şi declară deschisă adunarea naţională.

Când dl V. Goldiş citeşte întâiul punct al proectului de resoluţiune, care decretează unirea cu România a tuturor românilor din Transilvania, Bănat şi Ţara ungurească, sala erupe din nou într'un uragan de aplauze şi strigăte: Trăiască România Mare! Lumea se ridică, aclamările nu mai contenesc, plâns cu hohote, aplauze, damele flutură batiste îşi şterg lacrimile, ...scenele de însufleţire nu se pot descrie.

Urmează ceilalţi oratori, — ear şedinţa se închee cu vorbele episcopului dela Arad, Ioan I. Papp, zicând: Poporul românesc, astăzi şi în trecut, totdeauna îş începe lucrările sale cu rugăciune şi tot cu rugăciune le sfârşeşte. Să zicem dar şi noi: Inalţă-Te peste ceruri, Doamne, Dumnezeul părinţilor noştri şi binecuvântat să fie numele Tău în veci, că ne-ai învrednicit s'ajungem această mare sărbătoare!

*

In faţa tribunelor, pe câmpul lui Horia, fruntaşi ai naţiei tălmăcesc mulţimii hotărârile aduse, poporul îi aclamă şi făcându-şi cruce mulţămeşte lui Dumnezeu pentru răsăritul măreţ al soarelui libertăţii naţionale.

*

Telegrama omagială, trimisă către Maiestatea Sa Regele Ferdinand I grăeà astfel:

Adunarea Naţională a românilor din Ardeal, Banat şi Ţara ungurească, ţinută la Alba-Iulia, glorioasa cetate a lui Mihai Viteazul, a decretat într'un elan de entusiasm fără margini, cu unanimitate, unirea teritoriilor sale cu regatul Românieî. Vestindu-Vă hotărârea aceasta, care încoroneazâ aspiraţiile de veacuri ale neamului românesc, rugăm pe Maiestatea Voastră, primiţi omagiile ce venim a Vi le exprima cu profundă supunere.

Trăiască M. S. Ferdinand, Regele Românieî!

Trăiască M. S. Regina Maria!

Trăiască augusta lor Familie!

Trăiască România Mare!

Maiestăţile lor, Regele Ferdinand şi Regina Maria, au răspuns cu bucurie şi vie emoţiune.

Mulţumesc Atotputernicului — sfârşeà răspunsul telegramei regale, — *că mi-a îngăduit ca, prin vitejia ostaşilor mei, să pot contribui la această măreaţă faptă şi că împreună cu poporul meu iubit să pot trăi aceste clipe înălţătoare. Cum am fost părtaşul suferinţelor şi durerilor voastre, aşa iau din adâncul inimii parte la bucuria voastră, care este aceea a tuturor românilor, şi unind glasul meu cu glasul vostru, zic plin de nădejde într'un viitor frumos: Trăiască România Mare, una şi nedespărţită!*

Regina ne spunea: *Ziua măreaţă a împlinirii visului vostru a sosit, şi este o zi de biruinţă, ziua când îmi împreun mâinile şi aduc mulţumirile mele Domnului. Binecuvântat fie ceasul în care trimit această vestire Ardealului. Aştept ziua mare, când voi veni la Voi, să văd falnicii voştri munţi, izvoarele, câmpiile şi căminurile voastre. Acuma atâţia sânt copiii mei, că mi-i inima plină de nerăbdare, să mi-i strâng la piept. Domnule preşedinte, Strălucitoare este ziua zilelor, când după atâta suferinţă şi aşa de multe jertfe, sântem pentru totdeauna cu toţii la olaltă, înfăptuind astfel visul de veacuri, visul de aur al românilor.* —

După câteva zile a plecat dela Sibiu la Bucureşti deputaţiunea alcătuită din episcopii Miron şi Iuliu Hossu, precum şi din dnii: Vaida Goldiş, C. Brediceanu şi Mihai Popovici, pentru a prezenta M. Sale Regelui Ferdinand I hotărârile adunării naţionale dela Alba-Iulia şi a-L ruga să primească stăpânirea asupra românilor din Ardeal, Banat şi Ţara ungurească...

Ingerul a strigat...

Aşa voeşte Domnul cu ceice l-au iubit:
Să le 'nvestmânte 'n flacări măreţul Răsărit,
Mângâetor şi dulce din slavă, noul soare
In ochii trişti şi'n piepturi lumină să coboare
Şi lanţurile grele cu zornet lung să cadă,
Din ele libertatea să-şi făurească spadă,
Ce, fulgerând pământul de-alungul şi de-a latul,
Să curme pe vecie ruşinea şi păcatul,
Văzduhu'n care pasări de pradă lung ţâpară,
De suflul vieţei noua acuma să tresară,
Să 'nalţe pân' la ceruri cântări de biruinţă...
Aşa voeşte Domnul cu cei tari în credinţă!

Aşa voeşte Domnul cu ceice-au pătimit
Şi visul şi-l văzură pe cruce răstignit:
Fâşia 'nsângerată, ce leagă rana lor
In slavă să se'nalţe cu steag biruitor
Şi plânsul să'ntrupeze în largurile zării
In zvon primăvăratec chemarea răzbunării;
Iar idolii robiei din capiştea barbară
Sfărmaţi să-i sufle vântul în noaptea din afară,
Şi unde zece veacuri a stat altarul lor
Adâncă tragă brazda creştinul muncitor
Şi doina să-i îngâne ai ciocârliei pui,
Aşa voeşte Domnul cu cei aleşi ai lui.

Aşa voeşte Domnul cu cei cari pe Calvar
Sorbiră 'ntreagă cupa veninului amar:
Din umbră să se 'nalţe puternici şi semeţi
In chip cu tinereţea seninei dimineţi,
Cu laur verde tâmpla şi fruntea să-şi încingă
Ca uraganu'n luptă pe-ai nopţei soli să 'nvingă,
Să'nalţe pe ţărâna duioaselor morminte
Biserica măreaţă a libertăţei sfinte,
In care prigoniţii pribegi din lumi streine
Setoşi după dreptate să vie să se'nchine,
Vieţii-adevărate urzindu-i început.
Aşa voeşte Domnul cu cei cari îl au scut!

Aşa voeşte Domnul cu cei cari au luptat
Şi cari zăgazul morţei prin moarte l-au sfărmat.
Cântaţi a Lui mărire în cântec de timpane,
El, trăsnetul ce cade pe limbile duşmane,
El care schimbă plânsul în sunet de fanfară
Şi din poporul jertfei făcu un neam, şi-o ţară.
El a trimes, curate ale 'nvierei zori,
Cărarea voastră nouă o 'mpodobì cu flori,
El visului dă aripi şi dorului fiinţă
Şi încunună jertfa adusă cu credinţă,
Inşiră milioane subt steagul propăşirii...
Aşa voeşte Domnul cu drepţii, cu martirii!

Aşa voeşte Domnul în dreapta-i îndurare:
Dintr'un noian de chinuri El face sărbătoare,
Şi munţii ce se'nalţă cu frunţile la cer,
Ca să despartă fraţii, certaţi de Dânsul, pier.
Şi valurilor calde de lacrimi de surori
Dă versul sfânt al celor dintâi privighetori,
Şi cei cari se'ndoiră subt robota păgână,
Spărgând cătuşa urei, îşi tind frăţească mână.
Cu suflete de Cesari, cu ochi de Prometei,
A lor e munca sfântă şi darurile ei...
Copii ai României subt scutul Lui uniţi,
In coruri triumfale pe Domnul prea-măriţi!...

I. U. SORICU.

In faţa tronului

— Omagiul celor patru milioane de români. —

Trimişii Ardealului şi ai părţilor mărginaşe bănăţene şi ungurene sosesc într'o zi de Vineri, la ora 5 d. a., în metropola românismului.

Li se face împărătească primire. Sânt întâmpinaţi de preşedintele consiliului de miniştri, Ionel I. C. Brătianu, cu întregul său cabinet, de generalii Prezan şi Ştefănescu, o seamă de foşti miniştri, membrii Academiei române, fruntaşii Ligii şi multe alte distinse persoane.

La cuvântul de bineventare al primarului Bucureştilor, răspunde episcopul *Miron* şi spune: Am venit să predăm Transilvania, Bănatul şi teritoriile româneşti din Ungaria, — să le predăm Regelui tuturor românilor şi să ne închinăm tronului şi stăpânirii româneşti.

Prim-ministrul *Ionel I. C. Brătianu*, răspunzând vlădicului, zice: In numele tuturor cari au suferit în războiu, în numele celor cari au luptat cu cuvântul şi cu fapta pentru mărirea şi veşnicia neamului, în numele tuturor cari se bucură din adâncul inimii şi se vor bucura veacuri de-a rândul de izbăvitorul act al unirii tuturor românilor, vă zic bine aţi venit!

In ziua următoare s'a celebrat, la mitropolie, serviciu divin în faţa Suveranului, a miniştrilor şi a întregului corp diplomatic.

La ora 12 trimişii Ardealului sânt conduşi în sala festivă a tronului. Dl V. Goldiş citeşte actul, prin care: românii din Transilvania Bănat şi Ţara ungurească, strânşi în număr ne mai pomenit de mare la Alba-Iulia, au hotărât cu însufleţire sfântă unirea lor, şi a teritoriilor româneşti subjugate, cu regatul român. Prin unirea aceasta, prin unirea Basarabiei şi a Bucovinei s'a împlinit visul de o mie de ani al neamului românesc: unirea într'un singur stat a tuturor românilor. Fericiţi sântem noi, românii de azi, ca prin noi săvârşeşte istoria actul măreţ al unirii românilor într'un singur stat român, — fericiţi că avem un Rege mare care a înţeles chemarea sfânta a istoriei. Ai fost luceafărul conducător al sufletului românesc. Pentru aceea, Sire, noi îţi aducem pământul strămoşilor noştri, şi tot atunci noi îţi aducem şi sufletul tuturor românilor de azi, cari locuesc în Transilvania, Banat şi Ţara ungurească. Primeşte cu dragostea cu care ţi-o aducem hotărârea de unire a acelor ţări. Primeşte jurământul de fidelitate şi omagiul celor patru milioane de români, locuitori pe acel pământ, şi întinde asupra lor scutul puternic al Maiestăţii Tale. Patru milioane de români, oţeliţi prin suferinţe şi tari în credinţă ca stânca din munţii frumosului Ardeal strigă azi în extaz de fericire: Trăiască M. S. Regele Ferdinand, trăiască M. S. Regina Maria, trăiască scumpele odrasle ale dinastiei româneşti, trăiască în veci România Mare! —

Citirea adresei omagiale stârneşte, în fiinţa celor de faţă, valuri de emoţiune, şi coboară în ochii Suveranului undele fericirii cereşti Dl Vaida predă Regelui pergamentul unirii, ear M S. grăeşte:

In numele românilor din vechiul regat, al românilor din Basarabia şi Bucovina, astăzi pe veci uniţi, cu profundă recunoştinţă primesc hotărârea fraţilor de peste Carpaţi, de a săvârşi unitatea naţională a tuturor românilor şi declar pe veci unite în regatul român toate teritoriile locuite de români dela Tisa pân' la Nistru. Cu dragoste nemărginită mi-am închinat viaţa scumpului meu popor, plin de credinţă în menirea lui istorică. Prin lupte şi prin jertfe Dumnezeu ni a ajutat să înfăptuim azi aspiraţiile noastre cele mai sfinte. Mulţumindu-i în adâncul sufletului, ne îndreptăm gândurile către aceia, cari cu sângele au clădit noul temei al desvoltării noastre naţionale. Prin devotament neclintit pentru opera lor, vom arăta recunoştinţa noastră şi vom asigura roadele binefăcătoare ale crudelor încercări. Pe acest temei al unei puternice democraţii a vieţii frăţeşti între popoare, vom răspunde tot odată simţămintelor aliaţilor noştri, alături de cari am luptat pentru marea cauză a libertăţii şi dreptăţii în lume. Să trăiască România în veci unită!

Hotărârile adunării naţionale din 1918

Reprezentanţii poporului, adunaţi în 1 Decemvrie 1918 la Alba-Iulia, au votat în unanimitate următoarele hotărâri:

I. Adunarea naţională a tuturor românilor din Transilvania, Banat şi Ţara ungurească, adunaţi prin reprezentanţii lor îndreptăţiţi la Alba-Iulia în ziua de 18 Noemvrie (1 Decemvrie) 1918 decretează unirea acelor români şi a tuturor teritoriilor locuite de dânşii cu România. Adunarea naţională proclamă îndeosebi dreptul inalienabil al naţiunii române la întreg Banatul cuprins între râurile Mureş, Tisa şi Dunăre.

II Adunarea naţională rezervă teritoriilor susindicate autonomie provizorie până la întrunirea constituantei alească pe baza votului universal.

III. In legătură cu aceasta ca principii fundamentale la alcătuirea noului stat român Adunarea naţională proclamă următoarele:

1. Deplină libertate naţională pentru toate popoarele conlocuitoare.

2. Egală îndreptăţire şi deplină libertate autonomă confesională pentru toate confesiunile din stat.

3. Înfăptuirea desăvârşită a unui regim curat democratic pe toate terenele vieţii publice.

4. Desăvârşită libertate de presă, asociare şi întrunire.

5. Reformă agrară radicală.

6. Muncitorimei industriale i se asigură aceleaşi drepturi şi avantagii, care sânt legiferate în cele mai avansate state industriale din apus.

IV. Adunarea naţională dă expresiune dorinţei sale ca congresul de pace să înfăptuească comuniunea naţiunilor libere în aşa chip, ca dreptatea şi libertatea să fie asigurate pentru toate naţiunile mari şi mici deopotrivă.

V. Adunarea salută pe fraţii lor din Bucovina, scăpaţi din jugul monarhiei austro-ungare şi uniţi cu ţara mamă România.

VI. Adunarea salută cu iubire şi entuziasm liberarea tuturor naţiunilor subjugate până aici în monarhia austro ungară.

VII. Adunarea naţională se închină cu smerenie înaintea memoriei acelor bravi români, cari în acest războiu şi au vărsat sângele pentru înfăptuirea ideiului nostru naţional.

VIII. Adunarea naţională dă expresiune mulţumirei şi admiraţiunii sale tuturor Puterilor aliate, care prin strălucitele lupte, purtate cu cerbicie împotriva unui duşman pregătit de multe decenii pentru războiu au scăpat civilizaţiunea din ghiarele barbariei.

IX. Pentru conducerea mai departe a afacerilor naţiunii române din Transilvania, Banat şi Ţara ungurească Adunarea naţională hotăreşte instituirea unui *Mare sfat naţional român*... (compus din 130 membri, din toate cele 26 comitate încorporate României, din 20 reprezentanţi ai socialiştilor români, din arhierei, prepoziţii capitulari, vicarii, arhimandriţii şi protosincelii noştri).

Preotul jertfit

(=) In vreme ce Ardealul românesc făcea pregătiri pentru adunarea naţională dela Alba-Iulia, — unde avea să se decreteze unirea teritoriilor Transilvania, Bănat şi Ţara ungurească, locuite de români, cu România, — ultimii jandarmi ai Ungariei muribunde ţineau morţiş să nu dispară fără a-şi nemuri încă odată numele de sălbatici păzitori ai «ordinei» publice în Ardeal. Intre jertfele lor erà şi bietul preot *Ioan Opriş*, din părţile Turdei, împuşcat numai din «vina» că era român.

Protopopul nostru din acel oraş, păr. Jovian Murăşanu, a dat atunci presei următorul apel:

Cu adâncă durere anunţ că Ioan Opriş, *fostul paroh al Cristişului, din protopresbiteratul Turda, în floarea vieţii, de 40 ani, la 8 Noemvrie a. c. a căzut victimă unui glonţ ucigaş de jandarm fără suflet, tocmai în momentul, când înfăptuia ordinele delegaţilor Sfatului naţional, înaintea bisericii, îndemnându-şi poporul la linişte şi bună rânduială.*

Sfatul naţional român din Turda, al cărui membru a fost reposatul, a cerut anchetarea cazului, şi l-a declarat de «mortul naţiunii».

Totodată a decis, să se deschidă o colectă naţională în toate ziarele române din patrie, spre a se creia un fond, pentru susţinerea văduvei *şi a celor* şapte orfani nevrâstnici, *rămaşi în voia sorţii, fără casă, fără masă, în absolută sărăcie: copiii nimănui...*

Ei vor fi copiii naţiunii.

Vă rugăm binevoiţi a deschide colectă, a aduna ofrandele şi a le publica în ordine cronologică şi la timpul său a le transpune subsemnatului încredinţat al sfatului naţional român din Turda şi ca protopopului tractual spre administrare, ca fond naţional...

*

Stăpânirile ungureşti împănaseră ani de-a rândul, în deosebi satele noastre ardelene, bănăţene şi ungurene, cu voinici jandarmi, recrutaţi din foşti soldaţi săcui şi maghiari, ajunşi în scurtă vreme o adevărată specialitate a Ungariei.

Purtând arma la umăr şi penele de cocoş la cap, treaba lor era, sub titlul că păzesc liniştea în lăuntrul satelor, să răspândească şi să întărească «ideea» de stat maghiar naţional între nemaghiarii prea numeroşi şi de obicei «răi» patrioţi. Păzitorii liniştei, au săvârşit, în urmărirea ţintei «patriotice», atâtea prostii şi fărădelegi — probă erà şi omorârea preotului Opriş, — încât au însuflat în toată ţara, chiar şi la maghiari, multă aversiune pentru jandarmi şi pentru trimiţătorii lor.

Cei cu pene de cocoş au fost, în cele din urmă, revocaţi din satele noastre, — mai aleş că şi *dorobanţii* erau în marş spre Ardeal.

Adunare generală. Membrii «Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român» se convoacă la Adunarea generală, ce se va ţinea în Sibiu (Sala Prefecturii), în ziua de Sâmbătă, 8 Decemvrie 1928. Prima şedinţă, de deschidere, la ora 10 a. m., ear a doua şedinţă la ora 3 d a.

De 1 Decemvrie 1918

Horia Petra Petrescu

Dacă falimentează un individ sau o societate, te faci stăpân pe cărţile în cari sunt notate socotelile. Deschizi la «dare» şi «avere» şi încerci să-ţi dai seama: de ce a falimentat? deoarece logica îţi dictează să lămureşti pricina căderii financiare.

Astfel afli izvorul relelor. Rubricile cărţilor, (dacă există cărţi!) îţi spun respicat: a fost individul prea luxos, a cheltuit prea mulţi bani pe chefuri, i-au plăcut excursiile de plăcere sau s'a aventurat în jocuri de bursă, a riscat la întreprinderi nelucrative, etc.

Dacă la falimentul unui singuratic sau al unei societăţi pe acţii se întâmplă aşa, să nu ai *dreptul* să te întrebi când falimentează un stat: *de ce* a falimentat? Mai cu seamă când la pierderi stă în cartea vremii, ca minus, o sumă de *milioane* de vieţi omeneşti?!

Trăieşti şi pe mai departe, aşa, dela mână pân' la gură, fără ca să-ţi baţi capul cu această întrebare a întrebărilor: *de ce* am pătimit atâta, cu toţii?

N'ar fi logic, nici omeneşte, nici creştineşte. Au fost doară vieţile a *milioane* de oameni în joc! S'au pustiit mii şi mii de sate şi oraşe înfloritoare! Furia războiului celui mai crâncen născocit de creier omenesc şi-a jucat mendrele ca nici când altădată!

Şi falimentul acesta grozav al unui stat să nu ne poruncească să luăm a mână cărţile de... istorie şi să recapitulăm, ca să vedem de ce se prăbuşeşte un stat? Să fie floare la ureche rechizitorul ce ni-l ţine conştiinţa liniştită de oameni, împotriva nedreptăţii?

«Ţine minte» spune românul. Prea bine: de ce nu ţii minte ceeace este *vrednic* de ţinut minte, române, şi de ce nu-ţi spui respicat: în ceasuri grele mă voi gândi la prăbuşirea grozavă a Austro-Ungariei?

Istoricii, cari ar *trebui* să fie neşte megafoane ale conştiinţei omeneşti în zilele noastre, megafoane, cari împărtăşesc mulţimii învăţămintele trecutului şi dau sfaturi pentru viitor, istoricii pun degetul pe rană şi arată: «aici zace buba!», după cum ai arăta în catastifele contabilităţii rubrica pricinuitoare de faliment. Se zice doară: «*Historia est magistra vitae*»!

Profesorul de istorie dela universitatea din Manchester, din Anglia, dl *Ramsay Muir*, în cartea sa «Naţionalism şi internaţionalism», o declară respicat: «*Naţionalismul* în forma sa cea mai *rea* şi cea mai *intolerantă* (va să-zică: şovinismul. Trad.) şi *militarismul*, *gol* de tot şi *fără* de nici o *pudoare*, au fost factorii dominanţi în politica austriacă». (1918, la Payot, Paris, pg. 270.) (Şi maghiară — adăogăm noi.)

După un englez să citâm pe un francez: pe dl *Henry* (Enric) *de Jouvenel* reprezentant al Franţei la Soc. Naţ «Cine vrea să măsoare tot ceeace îndemânarea şi stângăcia politică pot aduce, ca consecinţe, trebuie să se gândească întotdeauna la două *exem-*

ple, pe cari, spre edificarea noastră, a tuturora, ni le-a adus Cehoslovacia, renăscută din cenuşa ei şi Austro-Ungaria, prăbuşită sub *imperialismul* ei». («Les Annales», 15 X 928).

Şi încă unul, acesta istoric austriac, *Dr. Richard de Kralik*, care a scris o «Istorie a Austriei», oarecândva: «Războiul mondial şi sfârşitul său, sdrobirea Austriei, retragerea poporului german la jumătate influenţa primordială politică şi culturală, *ar trebui să arate unde duce*, la urmaurmelor, o *politică machiavelică*». (rev. «Schönere Zukunft» — viitor mai bun, 29 VIII 928)

Va-să zică: şovinism, militarism, imperialism, politică machiavelică (cu doi bani în trei pungi)! Fiindcă au cârmuit conducătorii Austro-Ungariei fără de pudoare, fiindcă au fost şovinişti, *orbiţi de patimi*, fiindcă în politica lor n'au fost lozincile sănătoase de *colaborare cinstită* între neamuri, de aceea au muşcat atâtea milioane de cetăţeni în ţărână, de aceea au fost hecatombele de trupuri omeneşti.

A fost putred statul, Austro-Ungaria şi s'a prăbuşit! S'a încrezut în puterea pumnului şi a patului de puşcă şi ne-a trimis în Boemia, pe noi, şi în Transilvania, pe cehi — ca să nu ne răsculăm, dar spiritul vremii cerea respicat *altă* atmosferă şi această atmosferă nu ne-o putea da o mână de oameni de nobili austriacigermani şi de conţi şi baroni maghiari, cari identificau interesele pungii lor cu interesele neamului lor. De aceea a urmat... falimentul statului putred, care nu mai avea raţiunea de a fi în constelaţia europeană...

Şi Masaryk răspunde la recriminările maghiare (Hungaria rediviva!) cu argumente cât se poate de logice şi vrednice de luat în seamă. Preşedintele republicii cehoslovace scrie, în «Sunday Times» (interview din Noemvrie 1928): «Pricep din punct de vedere omenesc, că maghiarii jelesc pe urma timpurilor trecute şi că sunt nervoşi — aceasta este expresia naturală caracterului omenesc, că doresc să aibă toate ca mai 'nainte. Uită însă maghiarii, că teritoriile pierdute au fost locuite mai cu seamă de o populaţie nemaghiară, la care a fost pus în aplicare principiul autodeterminării, *după ce a suferit lungă vreme sub o domnie rea*».

Atunci? ţi se naşte pe buze întrabarea prea îndreptăţită: atunci? larăş *da capo?* larăş împilarea din trecut? larăş o minoritate etnică să subjuge milioane de cetăţeni de alt neam, fiindcă lozinca falsă: «Hungaria rediviva!» vrea să prindă, iarăş, teren?! Ar fi nebunia nebuniilor!

Ca să nu vie — va trebui să răsfoim mai des catastifele statului falimentat şi să ne întrebăm conştiinţa: ce-i de făcut, ca să nu ajungem în corn de capră?!

Chiagul unui stat numai *iubirea* între cetăţeni poate fi. Lozinca cea adevărată numai aceasta trebue să fie: *Tot ce ne uneşte*, spre binele comun! O «horă a unirii» fără de unire ar fi non-sens!

*

Acum zece ani!

Ministerul de răsboi din Viena în debandadă! «Tata Radetzky», de pe monumentul său — chiar — neliniştit.

Toate popoarele nedreptăţite ale fostei Austro-Ungarii şi-au împărţit saloanele şi odăile ministerului de răsboi, din cari au purces de atâtea ori ucazurile pricinuitoare de jale şi oftat, în atâtea case!

Nu mai era Viena cea veselă de mai 'nainte! Îşi primea *răsplata* pentru falimentul fraudulos.

Cel ce astăzi se află ca ministru preşedinte în Bucureşti conducea afacerile legionarilor români din ministerul de răsboi, fost «K. u. k.», iar cel ce astăzi candidează la postul unui senator român, atunci, întors de pe câmpul de luptă, era în fruntea legionarilor români din Vindobona.

Falimentul *trebuia* să ajungă la *lichidare.*

Un legionar român, care alergase din Praga să ia legătură cu legionari români din Viena, da la tipar, într'o foiţă minusculă românească din Viena, tipărită cu litere dela tipografia «K. u. k.», un «Imn».

Ascultaţi-l, cetiţi-l! Reflectă şi astăzi sentimente, *cari ar trebui să fie luate în seamă* cu scumpătate. Aşa să sărbătorim 1 Decemvrie.

Imnul dreptăţii

Ridică steagul mândru, al Dreptăţii,
Să fâlfâie cum n'a mai fâlfâit!
Sub cerul primenit — al Libertăţii,
In ziua de isbândă — a răsplăţii,
In sufletu ne tânăr — primenit...

Ascunde faţa ta plin de ruşine
Semănător de pizmă şi minciuni,
Căci ochii ţi văd pe'ntinsuri valuri [line —
Sunt holdele ce-au dat un rod de bine —
Spurcate iezme nu mai poţi s'aduni!

Dispreţ pe capul tău de ai vrea min [ciuna!
Pe tron ridică sfântul Adevăr!
S'a risipit din sufletе furtuna,
Vom fi cu trup cu suflet veşnic UNA,
Pe veci pierit-a al discordiei măr!...

Intinde mâna 'ncoaci bucovinene
Şi tu, din Maramureş, din Bihor,
Voi, din Regat, cu tine, ardelene
(Toţi Feţi Frumoşi şi dalbe Cosinzene!)
Basarabean! — suntem doar' un popor!

Dreptatea-o vrem, de mil deori [Dreptate,
Căci pentru ea cu toţii — am sângerat
Şi am lâncezit în temniţe spurcate!
Azi mâna 'ntindem, frate către frate,
Ne 'mbrăţişăm cu sufletul curat!

Să nu mai fie jug şi nice fiară!
Să nu subjugi, să nu fii subjugat!
In lung şi 'n lat a Libertăţii ţară,
Iubirea 'n ea, cea fără de hotară,
Dela colibă până la palat!....

(Scris în Praga, XI, 918)

Sărbătorirea unirii Ardealului şi Banatului

Programul serbărilor, stabilit de guvern, în capitală şi ţară este următorul:

Din cauza lipsei de timp şi a desfăşurării alegerilor, serbările jubilare ale unirii Ardealului şi Banatului se vor fixa pentru o dată ulterioară (10 sau 3/16 Mai 1929).

*

Data de *1 Decemvrie*, care este adânc fixată în conştiinţa naţională, va fi sărbătorită totuşi în anul acesta, în modul următor:

In Capitală: Te-Deum la Patriarhie în prezenţa membrilor Familiei Regale, a Inaltei Regenţe, a guvernului şi a Inalţilor demnitari. După prânz, serbare la Ateneu cu concursul societăţilor culturale din Bucureşti, sau o reprezentaţie populară la Teatrul Naţional.

La Alba-Iulia, Curtea de Argeş şi la Mărăşeşti, se vor oficia servicii divine în prezenţa unui delegat al guvernului şi a autorităţilor civile şi militare.

In toate *Capitalele de judeţ*, servicii divine în prezenţa autorităţilor civile şi militare. Defilare în faţa autorităţilor. Programul acestor serbări va fi completat cu concursul instituţiilor şi societăţilor culturale din localitate.

In toate *şcoalele* de orce grad, serbări şcolare cu cuvântări rostite de membrii corpului didactic.

In toate *bisericile*, afară de pomenirile obişnuite, se vor pomeni şi defunctul *Rege Ferdinand I*, martirii din provinciile desrobite şi eroii morţi în răsboiul de întregire.

In Bucovina, serbările mai sus menţionate se vor face în ziua de 28 Noemvrie a. c.

*

Pentru serbările jubiliare principale se proectează:

1. O mare lucrare istorică cuprinzând cinci capitole:

a. Străduinţele politice din trecut ale Ardealului, Banatului şi Bucovinei;

b. Străduinţele sociale şi culturale din trecut ale Ardealului, Banatului şi Bucovinei;

c. Legăturile din trecut ale acestor provincii cu Ţara Mamă;

d. Evenimentele din anii 1916-1919;

e. Viaţa românească de stat în provinciile unite în ultimii zece ani.

2. Intemeerea unui ordin «Ferdinand I», pentru luptătorii şi colaboratorii civili şi militari, cari au contribuit la înfăptuirea marii opere a unităţii naţionale;

3. Punerea pietrei fundamentale a unei *catedrale comemorative ortodoxe* a Patriarhiei în Bucureşti;

4. Iniţiarea prin subscripţii publice şi contribuţia statului a statuilor domnitorilor: Ion Alexandru Cuza, Regele Carol I, şi Ferdinand I;

5. Acordarea amnistiei în cadrele care se vor stabili prin lege.

INFORMAŢIUNI

In misiune. Prea Cucernicia Sa, părintele consilier arhiepiscopesc *Trandafir Scorobeţ*, în calitate de trimis al Inalt Prea Sfinţiei Sale Mitropolitului *Nicolae*, a plecat pe timp de câteva luni în America spre a cerceta credincioşii şi parohiile noastre de acolo, a-i organiza şi a-i întări în credinţa strămoşească. In această grea, dar frumoasă misiune, îi dorim succes. Bunul Dumnezeu să-i ajute şi să se întoarcă cu pace în mijlocul nostru!

Sfinţire de biserică. Duminecă în 25 Noemvrie a. c. a fost târnosită, din partea Prea Sf. Sale arhiereului *Vasile*, biserica radical renovată din Bobâlna (protopopiatul Geoagiu). Din lipsă de spaţiu, raportul primit despre acest act îl vom publica în numărul viitor.

Nu s'a prezentat. La recepţia ţinută în Diciosânmărtin, cu ocazia instalării noului prefect al judeţului Târnava mică, preoţimea noastră ortodoxă, fiind chemată să se prezinte abea *după* clerul catolic, a părăsit imediat prefectura.

Aşa să fie! Cu schimbările de guverne, eră obiceiul să se schimbe şi un prea mare număr de slujbaşi, strămutaţi care în cotro sau — puşi în disponibilitate. Acum se anunţă, că noua stăpânire se abate dela acest obicei destul de rău, şi că schimbări se vor face numai pe temeiul de cercetare disciplinară. Astfel, funcţionarii nevinovaţi rămân la locurile lor.

ŞTIRI LOCALE

Şedinţă festivă. Societatea de lectură «Andrei Şaguna» a studenţilor Academiei Andreiane din Sibiu ţine, ca în fiecare an, în 29 Noemvrie, Joi, (preseara de Sf. Andrei), în memoria patronului său, şedinţă festivă. Programul cuprinde: coruri, disertaţie ocazională şi recitări. Şedinţa începe la ora 5½ seara, în sala Urania. Intrarea liberă. Dăruiri în bani, pentru biblioteca societăţii, se primesc cu mulţumiri.

Conferenţe. Despărţământul Sibiu al Asociaţiunii culturale şi Secţia Sibiu a Asociaţiei generale a profesorilor secundari români au reluat, pe seama publicului acestui oraş, seria de conferenţe şi festivaluri. In primele trei Dumineci, au vorbit, în sala prefecturii judeţene, dnii: Dr. Gh. Preda, directorul ospiciului de boale nervoase, Dr. Ios. Stoichiţa şi păr. profesor Dr. Gr. Cristescu. Toţi conferenţiarii au tratat instructive probleme de actualitate, din specialitatea proprie, ascultate şi apreţiate cu deosebit interes de numerosul auditor. Pentru ziua de 1 Decemvrie, la serbarea de zece ani dela unire, se anunţă un festival cu ales şi bogat program.

Cărţile de alegători. Primăria Municipiului Sibiu aduce la cunoştinţă: Cărţile de alegători pentru alegerile de cameră şi senat se eliberează, la judecătoria de ocol, strada Carmen Sylva Nr. 7, camera Nr. 14, după numele de familie al alegătorului, zilnic până în 9 Decemvrie. Cartea de alegător se eliberează personal alegătorului, care o semnează, după-ce îşi dovedeşte identitatea conform legii cu martori sau acte. Cei cari nu-şi vor ridica cărţile, nu vor putea vota şi vor fi astfel pedepsiţi cu 500 Lei amendă.

Adunarea generală a Reuniunii femeilor române din Sibiu se ţine Duminecă, în 2 Decemvrie 1928, ora 11 a. m., în sala profesorală a liceului Gh. Lazăr. Dacă adunarea nu întruneşte majoritatea statutară a membrilor, se va ţinea la 16 Dec. a. c., în acelaş loc şi aceeaş oră, cu orce număr de membri prezenţi.

Şedinţă literară se ţine la «Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu» Joi, în 29 Noemvrie a. c. la ora 8 seara. Conferenţiar: dl Dr. I. Lupaş, prof. univ. (Subiect istoric).

Consiliul comunal al municipiului Sibiu este convocat pe Vineri 30 Noemvrie 1928 d. m. ora 4 (16) în sala de şedinţe a primăriei. Şedinţa e publică.

La aniversarea de 70 ani. Primim: Dl Moise Oprişiu, proprietar în Sibiu, Strada Tribunei Nr. 11, îşi serbează în 5 Decemvrie 1928 aniversarea de 70 ani ai etăţii. In semn de mulţumită lui Dumnezeu că a ajuns această etate, împreună cu soţia sa, în stare deplin mulţumitoare, în loc de alte serbări obişnuite la astfel de prilej, — află mai corespunzător a da expresiune mulţumitei sale învitând prin aceasta pe toţi adevărat săraci, suferinzi şi neputincioşi, fără deosebire de naţionalitate şi confesiune, ca Miercuri în 5 Dec. a. c., între ora 9 şi 11 a. m., să se pezinte în curtea casei amintite, pentru a li se împărţi câte o bucată de pâne şi câte un mic ajutor în bani.

Nr. 69/1928. (163) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de **cântăreț** la biserica română-ortodoxă din **Dobolii de jos**, poșta Ilieni, jud. Treiscaune, să publică concurs.

Venitele sânt:

1. Cvartir în natură cu supraedificate economice, în stare bună.
2. 5 jugăre sesiune cantorală.
3. Venite cantorale, după stola locală.

Concurenții se vor prezenta în parohie, spre a face cunoștință cu poporul și împrejurările locale.

Dobolii de jos, în 18 Nov. 1928.

Oficiul parohial.

Ilarie Plotogea
paroh.

Nr. 1044/1928. (164) 1—3

Concurs repețit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Vecerd**, protopopiatul Agnită, se publică concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregire dela stat conform coalei B.
2. Sesiunea parohială în mărime de 13 jug. parte arător și parte fânaț necomasat.
3. Dela cca 95—100 familii anual una ferdelă grâu (20 litri).
4. Stola după tariful stabilit de adunarea protopopească pentru toate parohiile din tract.
5. In lipsa de casă parohială pentru locuință se va închiria o casă potrivită.
6. Preotul are drept a scoate la pășune atâtea vite și porci, câte are.

Gara, de parohie se află la depărtare numai de 2 km.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în terminul legal, iar concurenții se vor prezenta în vr'o Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Agnita, la 14 Noemvrie 1928.

Oficiul protop. al tractului Agnitei în înțelegere cu consiliul parohial ort. rom. din Vecerd.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 425/928 (157) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante de clasa a III-a **Boholt** și **Almașul mic** cu filia **Archia** din protopopiatul Deva, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu aceste porturi sânt:

1. **Boholt**, cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat, sesiune parohială 5 jug. arător, câte o măsură (à 30 litri) cucuruz sfărâmat de fiecare familie și stola uzitată.
2. **Almașul mic** cu filia **Archia**, cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoțești dela stat, sesiunea parohială în materă 2 jug. 1142 □, iar în filie 4 jugăre teren de cultură, câte o măsură (à 20 litre) cucuruz sfărâmat de fiecare familie, și stola uzitată.

Concurenții își vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis și se vor prezenta în parohii spre a face cunoștință cu poporul.

Deva, la 8 Noemvrie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Deva, în înțelegere cu consiliile parohiale.

Nicolae Duma
adm. protopopesc.

Nr. 619/928 (158) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Dupușul**, din protopopiatul ort. rom. Târnava-mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post de paroh sânt:

1. Intregirea dela stat conform coala B.
2. Sesiunea parohială, 6 jugăre vechi, 14 jug. din reforma agrară, total 20 jug. pământ arător și fânaț.
3. Lemnele necesare pentru foc.
4. Una (1) zi de lucru (clacă) din partea tinerimei.

Concurenții se invită a-și înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc, și cu prealabila încuviințare a acestuia să se prezinte în terminul indicat în vreo Dumineca sau sărbătoare spre a cânta sau predica și a face cunoștință cu credincioșii.

Biertan, la 27 Oct. 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român Târnava-mare în înțelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Gheaja
adm. ppesc.

Nr. 628/1928. (153) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a II-a din **Topârcea**, protopopiatul Sălișteș, să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat cu adausele conform pregătirii și anilor de serviciu, cele fasionate în coala B.
2. Stola obișnuită în parohie și aprobată de forurile în cădere.
3. Jumătate din sesiunea parohială de 18 jugăre pământ arabil și livezi destinată parohilor.

Candidații își vor înainta cererile în termin legal subsemnatului oficiu protopopesc, având a se prezenta în parohie spre a fi cunoscuți de popor.

Sălișteș, la 1 Noemvrie 1928.

Oficiul protopopesc al Sălișteș în înțelegere cu comitetul parohial din Topârcea.

Dr. D. Borcia
protopop.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ legate și broșate ✦

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

prețuri moderate

Nr. 587/928. (160) 3—3

Concurs repețit

In conformitate cu ordinul consistorial Nr. 11,024/928, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român, pentru înzestrarea parohiei **Șirnea**, protopopiatul Branului.

Emolumentnle împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post sânt poftiți a-și înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral, și cu prealabila încunoștiințare a acestuia, să se prezinte în terminul indicat în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta și predica și a face cunoștință cu poporul.

Zârnești, la 5 Noemvrie 1928.

Ioan Hamsea
protopop.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanța Hodoș.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Prețul 40 lei, și porto 12 lei trimis recomandat.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii și țesături românești,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii și țesături rom. vol. II		600
Caietul I	Modele de cusături românești	25
„ II	„ „ „ „	40
„ III	„ „ „ „ (8 foi)	80

Se pot trimite și prin poștă alăturând 10 lei spese de poștă.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană de

Ioan Moșoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluș, cu copci și aurit. Prețul de Lei 400·—

A apărut:

Povățuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni și povețe despre cum trebue să se poarte creștinul adevărat în biserică. Prețul leg. 40 Lei. Broș. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut, în a treia ediție, romanul:

MARTIRII,

de **Constanța Hodoș,** cu o prefață de Ion Gorun. București, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Prețul 60 lei, și porto.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericești:**

Potire	Copie	Căldărușe cu mătăuz
Disc și Steluță	Linguriță	Clopoțele pt. altar
Cădelnițe	Cruci	Cănuțe pt. Sf. mir
Candele	Cruciulițe	Garnitură pt. bolnavi
Chivot	Cununi	Prapori

Toate aceste odoare bisericești sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite și foarte frumos executate, cu prețuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI | Sibiu, 5 Decemvrie 1928 | Nr. 85—86

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Sărbătoarea neamului

A zecea aniversare a zilei de 1 Decemvrie 1918 s'a comemorat în întreaga țară, dar cu deosebire în partea de dincoace de Carpați, cu deosebit fast și deosebită solemnitate și bucurie. In toate bisericile s'au ridicat fierbinți rugăciuni de mulțumită către Celatotputernic pentru nemărginita Sa îndurare față de neamul nostru și s'au rostit predici ocazionale despre însemnătatea marelui eveniment.

In toate institutele de învățământ s'au organizat sărbători școlare. Profesorii au vorbit elevilor despre importanța zilei; elevii au cântat și declamat.

Orașul nostru încă a îmbrăcat haină de sărbătoare. La toate instituțiile, localuri publice și multe edificii particulare au fost arborate steaguri naționale.

Serviciul divin

La ora 11 a. m. în catedrala noastră I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, încunjurat de clerul catedralei, a oficiat un Te-Deum, fiind de față toți dnii ofițeri din garnizoană în frunte cu dl General Constantin Găvănescu, Comandantul corpului VII de armată, autoritățile administrative conduse de prefectul județului Dr. C. Ștefan, elevii și profesorii tuturor școalelor cu dl inspector I. Bratu și mulți credincioși — încât spațioasa catedrală era arhiplină.

In fața catedralei era postată o companie de onoare a Reg. 90 infanterie împreună cu drapelul și muzica militară.

In momentul când I. P. S. Sa a cetit rugăciunea de mulțumită, muzica militară a intonat cântarea: la rugăciune.

La finea serviciului divin păr. protopop militar, Ioan Dăncilă, într'o avântată cuvântare a apoteozat însemnătatea zilei, iar corul mixt al școalei normale «A. Șaguna», condus de prof. T. Popovici, a cântat imnul «Trăiască Regele».

După ieșirea din catedrală, dl general *Găvănescu*, cu voce puternică a adresat trupei următorul cuvânt:

Ostași, — Ziua de 1 Decemvrie este cea mai mare zi a neamului nostru, fiindcă ea este ziua de amintire a Unirii celei mari, când românii s'au strâns cu toții la olaltă.

Ziua de 1 Decemvrie, prăznuită azi, este ziua când s'au rupt lanțurile sclăviei și când întreg poporul român unit, a respirat liber, în țară liberă.

Aceasta este cea mai mare zi a neamului nostru fiindcă numai unirea face puterea, iar cine are puterea are și viața.

Slavă și închinăciune facem tuturor înaintașilor noștri cari, în decursul secolelor trecute, și-au dat viața pentru preamărirea vieței țării lor scumpe și neamului lor drag, și pentrucă ne-au arătat, prin faptele lor mărețe țără seamăn, calea ce trebue să urmăm și noi;

Slavă și închinăciune facem sutelor de mii de ostași români, cari și-au dat viața lor cinstită și sfântă pentru a scăpa de robie pe frații lor, cari de mai bine de o mie de ani sufereau acest jug. Acești eroi neîntrecuți ai neamului nostru, împânzesc azi, cu crucile lor albe, întreaga țară dela Nistru până la Tisa, arătând astfel tuturora vitejia lor neasemănată și pecetluind prin viața lor drepturile ce le avem la Unirea cea mare;

Slavă și închinăciune facem memoriei viteazului, bunului și marelui Rege Ferdinand întâiul, care ursit a fost de Domnul să înfăptuiască el, cu vitejii lui soldați, visul strămoșesc;

Slavă și închinare facem tuturor marilor bărbați ai neamului nostru, cari prin faptele lor mari și cuvântul lor cald, au grăbit, în zilele noastre, cu un minut mai curând înfăptuirea idealului nostru strămoșesc.

Armata credincioasă neamului, tronului și țării, ca o dovadă a admirațiunii ce o poartă tuturora cari s'au jertfit pentru ideea cea mare, face un jurământ sfânt, înaintea Regelui, țării și neamului, că vom apăra, în contra oricărui vrăjmaș, cu viața noastră întreagă, moștenirea sfântă ce am primit-o dela ei și că vom păstră, mări și întări țara noastră scumpă.

Țara noastră așa mărită, are un Rege, care o stăpânește și care o conduce. In această zi mare gândul nostru, cel dintâi, trebue să se îndrepte către El, și să-i strigăm din toată inima: Să trăiască M. S. Regele Mihai întâiul, Regele tuturor românilor, Să trăiască România mare, una singură și intangibilă.

A urmat apoi defilarea.

•

Ziua de unire națională s'a sărbătorit și prin reușitul *«festival artistic»*, ținut d. a. la ora 5, în sala Urania, în ființa de față a unei lumi enorme de ascultători din toate clasele societății. A asistat I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, împreună cu alte distinse persoane militare, civile și bisericești.

Festivalul a fost organizat din partea despărțământului Sibiu al Asociațiunii și a secției locale a Asociației profesorilor secundari români, în legătură cu primăria orașului. Și au

FOIȘOARA

1 Decemvrie 1928 în Sibiu

— Dela festival —

Frumos, înălțător, a serbătorit românimea din Sibiu ziua de 1 Decemvrie, când s'au împlinit 10 ani dela Unirea, proclamată la Alba-Iulia.

In sala cea mare dela «Urania», cu podiul împodobit cu verdeață, într'o atmosferă serbătorească, s'a început *«festivalul artistic»*, la ora 5.

«Festivalul artistic» a fost aranjat de desp. Sibiu al «Astrei» (președ. dl insp. sc. Silviu Țeposu), de secția Sibiu a «Asoc. prof. sec. români» (președ. dl Popa) — în legătură cu prefectura jud. Sibiu, care a căpătat o telegramă circulară dela ministerul de interne să intre în legătură cu «Astra» la aranjarea festivalului, și cu primăria orașului Sibiu.

Rar s'a văzut atâta lume în spațioasa sală. «Imnul regal», ascultat în picioare, a fost esecutat de orchestra liceului «Gh. Lazar» și a școalei superioare de comerț, sub conducerea dibace, ca în totdeauna, a dlui dirigent, prof. Nic. Oancea.

La corurile mixte au fost recrutați elevii școalei normale și elevele aceleiaș școli apoi elevii liceului «Gh. Lazar» și ai școalei comerciale.

Ca punct culminant al «festivalului» am avut o conferență. Conferențiarul festiv, delegat al «Extensiunii Universitare» și membru în comitetul central al «Astrei», a fost dl profesor universitar Dr. Ioan Lupaș.

Timp de o oră și jumătate a depănat oratorul istoria poporului românesc pe dinaintea ochilor noștri sufletești și a știut să ne ridice, să privim problemele dintr'un punct de vedere superior, academic, atât de ademenitor, încât pe mulți i a durut de sigur, când, după frumoasa vorbire festivă care ridica în slavă unirea, au avut prilejul să ia ziarele noastre în mână, ajungându-le, din nou, la cunoștință luptele între frații aceleiaș patrii.

In sala cea mare dela «Urania», sală istorică pentru poporul românesc, se potriveau recapitulările acestea istorice, deoarece aici s'au ținut doară atâtea congrese naționale și adunări de ale comitetului național! Putreda monarhie austro-ungară a auzit în sala aceasta multe acuze, dar conducătorii miopi și surzi n'au vrut să ia la cunoștință acele avertismente, prea îndreptățite.

Istoricul român a purces dela teza francezului Gustave Le Bon, sociologul reputat, că a scrie istoria contemporană este aproape un lucru imposibil, fiindcă lipsește distanța de timp și că, pe lângă factorii personali, există și factorii impersonali, mulțimile, cari determină faptele în zilele noastre.

Cu toate acestea a încercat oratorul să scoată la iveală ce i s'a părut remarcabil din evoluția monarhiei habsburgice din decursul vremii, dela primul împărat și rege hasburg până la Carol al IV-lea. Pe baza studiilor speciale, proprii, lungi și sistematice — chiar în zilele trecute s'a întors din Viena, unde a studiat, în arhivele secrete ale fostului imperiu, timp de 3 săptămâni — ne-a arătat dl Lupaș firul roșu al monarhiei: spiritul de samsar pe spinarea popoarelor negermane și nemaghiare.

Conducătorii destinelor monarhiei n'au priceput atmosfera vremii celei nouă, ci voiau cu sistemul învechit de opresiune să-și perpetueze domnia nedeamnă.

Ce sistem de spionaj ingenios au avut austriacii — a constatat oratorul. In arhivele secrete ale siguran

dat concursul binevoitor şi liceul «Gh. Lazăr» şi şcoala superioară de comerţ din localitate.

Imnul regal, executat de cor mixt şi orchestră, deschide serbătoarea.

Discursul festiv este rostit de dl prof. universitar din Cluj, *I. Lupaş*, delegatul extensiunii universitare. Cu obiectivitatea istoricului iscusit, fără a stărui asupra numelui marcantelor personalităţi ale adunării dela Alba-Iulia, comemorează epocala ziuă în istoria neamului românesc. Caracterizează, scurt şi lămurit, trecutul şi structura fostei monarhii habsburgice, — cu figurile împăraţilor săi din urmă şi a federalistului arhiduce asasinat la Seraievo, — până la prăbuşirea ei în 1918. Aminteşte: curentul românesc pornit la Peşta prin ziarul «Federaţiunea» lui Al. Roman; pătrunderea adâncă, în conştiinţa poporului, a ideii de unitate naţională; factorii cari au contribuit la această pregătire a masseloi, cu vorba şi fapta; arată apoi primele rezultate ale războiului: întemeerea de republice, reînvierea Poloniei, şi mişcarea — cu oarecare întârziere — a Ardealului. Terminând, aduce închinăciune glorioasei armate române, eroilor săi dispăruţi, şi îndeosebi Căpitanului ei *Ferdinand I*, adevăratul părinte al României noastre întregite, al ţării pentru care începe, cu ziua aceasta, epoca nouă, a independenţei şi libertăţii naţionale.

Insufleţite ovaţiuni acoper cuvintele oratorului şi reputatului istoric ardelean.

Au urmat, după aceasta coruri, — de fete şi mixte, — şi orchestră, că măestrie şi râvnă instruate şi conduse de dl N. Oancea, şi două recitări de versuri patriotice şi religioase, spuse frumos de eleva şcoalei normale, Elena Feier, şi absolventul acestei şcoale, Dumitru Eremie.

Festivalul s'a sfârşit, la ora 7, într'o atmosferă de sufletească mulţumire şi bună speranţă pentru viitor.

•

Aniversarea istoricei zile s'a sărbătorit, cu rară solemnitate, în toată ţara.

In *capitală*, la patriarhie, s'a celebrat serviciu divin în prezenţa M. Sale Reginei *Maria*, a AA. LL. RR. Principesa Elena şi Principele Nicolae, a membrilor înaltei Regenţe şi a membrilor guvernului. A slujit I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen al Moldovei, cu mare asistenţă. Corul a cântat imnurile executate la solemnitatea încoronării dela Alba Iulia.

Studenţimea, în corpore, a depus o coroană de flori la statuia lui Mihai Viteazul. Universitatea din capitală a prăznuit, în sala senatului, măreţia zilei.

La *Alba Iulia* sute de şcolari, însoţiţi de profesori, şi alţi intelectuali şi popor pornesc spre cetate la catedrală, unde serviciul divin e săvârşit de P. S. Sa episcopul militar Ioan, care ţine la sfârşit o elocventă cuvântare.

La *Mărăşeşti*, P. C. Sa arhimandritul Ilarion al Romanului celebrează slujba religioasă, înconjurat de numeros cler. Dl general Cihoski, ministru de război, arată ce reprezintă învingerile dela Mărăşti şi Mărăşeşti în istoria neamului.

Conferenţe şi festivaluri întregesc pretutindeni programul solemnităţilor.

In *străinătate*, la Paris, Viena şi alte locuri, unde avem biserici sau capele, s'au celebrat, la 1 Decemvrie, slujbe dumnezeeşti, în prezenţa personalului dela legaţiile române, a membrilor coloniei române şi a altor numeroase personalităţi.

Sfinţire de biserică

Duminecă în 25 Nov. a. c. s'a sfinţit de către P. S. Arhiereu *Vasile*, cu obişnuita solemnitate, biserica ort. rom., radical renovată din *Bobâlna*, protopopiatul Geoagiului.

In Bobâlna se află domeniul model al dlui ministru al cultelor Dr. Aurel Vlad.

In judeţul Hunedoara, ca în tot Ardealul de altfel, erau «moşii domneşti», toate în mână străină cu excepţia moşiei răposatului mecenate Dr. Ion Mihu dela Vinerea, moşie donată bisericii noastre pentru scopuri creştineşti şi naţionale, şi moşia dlui Dr. Vlad dela Bobâlna.

Biserica din Bobâlna, timp îndelungat a fost înzestrată şi împodobită cu diferite recvizite şi obiecte preţioase de către familia dlui Vlad. Soţia, mama şi sora dlui Vlad se întreceau în împodobirea sfântului locaş ca adevărat cucernice credincioase ale bisericii strămoşeşti.

In timpul din urmă biserica trebuia refăcută şi mărită, înlocuind părţile din lemn, cu material solid. Renovaţia s'a făcut în vară, sub conducerea şi supravegherea părintelui local Petru Lula.

Actul sfinţirii, l-a săvârşit P. Sfinţitul Arhiereu *Vasile*, însoţit de Prea Cucernicii Dr. George Proca, Virgil Nistor, consilieri arhiepiscopeşti, Oliver Goron protopopul Geoagiului, doisprezece preoţi din jur, şi 2 diaconi.

La importanta serbare, a luat parte imens public, intelectuali şi popor, din loc, din Orăştie şi din comunele vecine.

Dintre intelectuali remarc prezenţa dlui prim-pretor al Geoagiului Dr. Ioan Jantea, care nu cruţă oboseală, când este vorba de interesele neamului şi ale bisericii, manifestându-şi la toate ocaziile şi concursul său; dl Demian Aron, directorul Liceului «Aurel Vlaicu» din Orăştie, însoţit de un grup de profesori, dna directoară a şcoalei casnice din Folt, advocaţi, învăţători şi alţi intelectuali. In faţa sfântului altar, toate sufletele s'au simţit una, ridicându-se deasupra tuturor mărunţişurilor şi controverselor ce pot să despartă pe credincioşi.

Răspunsurile liturghice le-a dat escelentul cor mixt din Orăştie, compus din intelectuali ai Orăştiei, sub conducerea măeastră a dlui profesor I. Praţia.

Deodată cu sfinţirea sfântului prestol Prea Sfinţitul Arhiereu a sfinţit şi mai multe antimise, pentru slujirea sfintei jertfe la alte biserici.

In cursul Sfintei Liturghii P. S. Sa a hirotonit întru preot pe diaconul Vasile Glodeanu — ales preot în parohia Mada, din protopopiatul Geoagiu; ear pe abs. teol. G. Enescu diacon.

Terminată sfânta slujbă, P. S. arhiereu Vasile rosteşte o impresionată cuvântare, scoţând în relief importanţa dreptei noastre credinţe strămoşeşti moştenite din neam în neam, şi binefacerile ei asupra vieţii românilor.

Inaltul Ierarh stropeşte apoi cu apă sfinţită pe credincioşi; ear părintele consilier Nistor împărtăşeşte cu sfânta ungere pe credincioşii numeroşi, împărţindu-li-se şi sfânta naforă de către preoţi. P. S. Sa împarte cărţi de rugăciuni.

In decursul sfintei slujbe o ploaie binefăcătoare se resfaţă lin peste ogoarele însămânţate, ale bunilor creştini, ca o nouă binecuvântare a cerului, din darurile sale nemăsurate.

După acestea poporul a dăruit credincioşilor «pomană», — colac şi un păhar de vin, — iar intelectualii în frunte cu P. S. Sa s'au întrunit la masă comună.

Părintele local Petru Lula, mulţumeşte P. S. Sale pentru oboseala luată de P. S. Sa de a veni în mijlocul lor pentru a sfinţi locaşul de rugăciune şi promite, că precum în trecutul său de 29 ani de păstorire sufletească, aşa se va năzui şi pe viitor a sta în slujba sfântă ce i s'a încredinţat.

In spre seară lumea s'a resfirat, fiecare la ale sale, cu impresia evlavioasă a darurilor dătoare spre viaţă fericită veşnică.

Pr. *Vasile Păşcău.*

Biserica şi noul guvern. In manifestul program al guvernului către ţară, se spun următoarele despre biserică:

Guvernul consideră ca una din îndatoririle lui de căpetenie ridicarea fizică, morală şi intelectuală a naţiunii şi punerea în valoare a tuturor forţelor ei creatoare. Ministerele respective vor conlucra în mod armonios şi activ, la această operă de regenerare morală şi culturală a societăţii.

Pentru realizarea acestei înalte ţinte, guvernul va chema biserica, în conformitate cu marea ei tradiţie, la o strânsă colaborare.

Rămâne să vedem, *cum* înţelege noul guvern, al partidului naţional-ţărănesc, strânsa colaborare între biserică şi guvern, pentru «ridicarea fizică, morală şi intelectuală a naţiunii».

---

vieneze, acum deschise, a dat dl Lupaş peste sute şi sute de telegrame cifrate-descifrate, cari raportau conştienţios despre fiecare pas de al cutărui şi cutărui şef naţional român, chiar şi din Vechiul regat, despre convenirile lor în streinătate, despre corespondenţa purtată. Instinctiv prevedea stăpânirea austriacă-germană din Viena şi cea maghiară din Budapesta, că le sânt numărate zilele, dar, totuş, purtau politica de struţ, crezând că cu dualizmul se va putea salva ceva.

Poate că Francisc Ferdinand ar fi putut salva prestigiul coroanei, dacă ar fi ajuns pe tron, — documentele publicate până acum ne adeveresc că vedea bine situaţia precară şi că-şi da osteneala să prefacă monarhia într'un stat federal, cu popoare, cari să se fi bucurat de o autonomie. — Francisc Iosif a trăit însă prea mult şi glontele dela Saraievo a răpit brusc pe eventualul salvator al monarhiei.

(Profesorul Al. Roman, scoţând «Federaţiunea» la Budapesta, în a. 1868—1876, simţia şi el, instinctiv, că statul nu va fi viabil în atmosfera vremii, decât numai pe baza unei federalizări.)

Ceeace trebuia să vină a venit, oricât de mare resistenţă au opus cercurile diriguitoare austriace şi maghiare. Ce au mai putut ajuta, în ceasul al 12-lea, guvernele Hussarek sau Lammasch, cari căutau să salveze Austria, dând drepturi autonome cehilor, câtă vreme cehii declarau dârz, prin Staniek, că sânt sătui de domnia habsburgă şi-şi luau revanşe pentru înfrângerea dela Muntele Alb (1620)?! Chiar şi în clipele acelea de supremă înfrigurare conducătorii maghiari n'au priceput chemarea vremii, fiindcă, prin Weckerle, au declarat că se desfac de Austria, dar nu acceptă odată cu capul o federalizare a ţării lor. Tratativele cu László Oscar şi Károlyi, tărăgănate, n'au putut salva Ungaria, care a încăput pe mânile bolşevicilor lui Béla Kun — pentru ca să răsară mai apoi şi pentru români soarele desrobirii.

Aşa a fost atmosfera europeană: popoarele ce au trăit războiul mondial nu mai voiau sclăvia!

Cehoslovacii şi-au proclamat republica, sprijiniţi şi de regimente românești ardelene, polonii şi au văzut visul cu ochii, după lungi şi grele suferinţe, tot asemenea sârbii, croaţii şi slovenii, formând noul stat jugoslav.

Dacă românii ne-am proclamat unirea, relativ, ceva mai târziu, este a se atribui şi faptului că trupele lui Mackensen se aflau încă în România şi Ardeal. Dar în 1 Dec. 1918, pe lângă toate trupele lui Mackensen, cari treceau pe teritor românesc, cu primejdia vieţii, au alergat românii din întreg Ardealul, Banatul, la Alba-Iulia, ca să adeverească şi ei lumii, că vreau să fie un singur neam şi că vreau să formeze o singură ţară cu fraţii lor din Regat, din Basarabia, din Bucovina.

Elocuente au fost şi exemplele alese pentru dovedirea tezei: ideia de unitate a fost trează în conştiinţa românilor de multă vreme. Un Ştefan cel Mare, un Mihai (stăpân peste Ardeal 1½ an) şi atâţi alţi domnitori munteni şi moldoveni, împreună cu cronicarii lor, întrezăreau, ca într'o străfulgerare, sosirea vremii de astăzi. Ciobanii români treceau Carpaţii cu oile lor şi trăiau prin Dobrogea şi prin Basarabia ca în patria lor, ducând dragostea faţă de ce este românesc. Şi ţăranii români plugari au format chiagul conştiinţei naţionale. Răsculaţii moţi, trimişi pe vremea lui Horea, Cloşca, Crişan, pe la vetrele lor, declarau că mai bucuros trec în ţara românească, decât să fie impilaţi, iarăş, ca iobagi ai boierilor maghiari

CAMPANIA ELECTORALĂ. Ziua alegerilor pentru Parlament se apropie. Partidele politice şi-au mobilizat toate forţele menite să le asigure izbânda. Campania electorală şi-a înteţit ritmul şi cetăţeanul e adus din nou în situaţia de a asculta discursuri şi de a suporta insistenţe.

Suntem convinşi că credincioşii şi'ndeosebi preoţii noştri vor avea înţelepciunea de a alege nu atât între partide, cât între oameni, şi vor trimite în sfatul Ţării pe acei bărbaţi distinşi, cari au fost în trecut mucenici ai credinţii şi sprijinitori ai Bisericii noastre şi cari şi-au cheltuit prisosul sufletului lor pentru luminarea şi povăţuirea neamului. Ei singuri ne pot asigura un viitor mai bun.

Alegerile sunt libere. Iar în cabina de vot nu pătrunde decât ochiul lui Dumnezeu.

Intru amintirea Mitropolitului Andrei

Societatea de lectură «Andrei Şaguna» a studenţilor Academiei noastre teologice a ţinut în 29 Noemvrie 1928 în sala cea mare Urania o reuşită şedinţă festivă, la care a asistat un public ales şi numeros în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*.

Şedinţa a fost deschisă din partea preşedintelui societăţii, prof. Dr. Gr. Cristescu prin următorul cuvânt:

Inalt Prea Sfinţite Părinte, Onorat auditoriu!

Societatea de lectură a studenţilor Academiei noastre Teologice comemorează şi în acest an pe marele şi neuitatul ei patron şi inspirator.

Comemoraţiile de acest fel aduc un întreit folos:

Mai întâi, prin ele, se dă expresiune în chip mai plastic unui legitim sentiment de gratitudine.

In al doilea rând, ele sunt un admirabil mijloc de educaţie pentru înşişi acei ce le săvârşesc.

Şi în al treilea rând, ele sunt un prilej de solidaritate spirituală obştească a unei societăţi cu marii ei revelatori şi îndrumători.

Dar comemoraţia din acest an are o semnificaţie: ea cade în preajma zilei de 1 Decemvrie care, anul acesta, încheie prima decadă a unităţii naţionale, decada împlinirii visului care i-a înseninat statornic sufletul marelui arhiereu.

Cine mai mult decât el a dorit ziua înfrăţirii naţionale, ziua biruinţii unei mucenicii milenare? Cine s'a osârduit mai mult decât el, pentru a păstra vie în inimi nădejdea minunii celei mari? Cine a suferit mai mult decât el întru aşteptarea ceasului sfintei întrupări a idealului nostru?

Intemeietor de aşezăminte care dăinuesc până azi slujind statornic culturii naţionale, şi orânduitor prin legiuiri neclătite al dârzelor resistenţe spirituale ale neamului, el este mare nu numai prin gând şi voinţă, ci şi prin entusiasm şi jertfelnicie...

El pildueşte, prin viaţa sa, generaţiei de astăzi, că o operă de reală construcţie spirituală, nu este servită decât în chip iluzoriu, când ea este afişată în formulele răsunătoare şi sterpe ale reclamei, ci că ea este servită în chip pozitiv numai atunci când întrupezi în ea organic o mare pasiune şi o vibrantă conştiinţă de ideal. Profet şi apostol, ctitor de cultură şi însufleţitor de idealuri, el a biruit şi ieri şi azi.

Opera lui este un comentar experimental al profundului adevăr că deapururi *sufletul iubirii este iubirea de suflet.*

De aceea ne închinăm şi noi, azi *recunoscători*, înaintea **faptei** lui.

*

S'au executat apoi toate punctele programului.

Stud. c. IV I. Şoşu a cetit lucrarea sa despre: Andrei Apostolul, Andrei Criteanu şi Andrei Şaguna.

Intr'o limbă frumoasă, autorul zugrăveşte cele trei mari personalităţi şi lumini ale creştinismului.

Arată, bazat pe tradiţie, că apostolul Andrei a propovăduit în Dobrogea, prin urmare el a fost apostolul neamului românesc.

Descrie activitatea şi zelul apostolului Andrei, care în faţa crucii când la răstignit a spus: «Te salut cruce preţioasă, care ai fost sfinţită prin corpul Dumnezeului meu şi împodobită cu braţele sale ca şi cu nişte pietri scumpe. Mă apropriu de tine plin de bucurie, primeşte-mă în braţele tale. O, cruce mântuitoare, care ai fost înfrumseţată prin trupul Domnului! Cu foc te-am iubit; de mult te doresc şi caut. Dorinţa mi s'a împlinit, primeşte-mă în braţele tale şi scoţându-mă din mijlocul oamenilor, mă du la stăpânul meu. Acel ce s'a servit de tine spre a mă răscumpăra, să mă primească tot prin tine».

Expune frumos personalitatea sf. Andrei Criteanul scriitorul şi imnologul Bisericii, despre care spune cântarea bisericească: «Indreptând viaţa oamenilor prin bunătate şi unindu-te cu Dumnezeu prin dragoste te-ai făcut organ dumnezeiesc al Duhului şi prin dulcele-ţi cântări te-ai arătat luminător lumii prea luminate».

Trece la marele mitropolit Andrei Şaguna, arătând că ideea de creştinătate şi naţionalitate i-a fost principiu fundamental şi călăuzitor în toate faptele sale.

Arată, că aceşti trei făceau din toate funcţiunile vieţii lor svâcniri de frumseţi creatoare şi izvor nesecat de vrednicii sociale. Inarmaţi în spiritul Evangheliei Mântuitorului şi al bisericii Lui, ei luptau pentru răspândirea luminii sufleteşti dându-şi seama de darul ce-l au. —

Atât cântările puternicului cor al societăţii dirigiat de prof. Oancea, cât şi declamaţiunile studenţilor N. Belea şi P. Gherman au fost aplaudate.

Şedinţa s'a terminat prin cuvintele I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae*, ascultate de asistenţă în picioare.

I. P. S. Sa mulţumeşte studenţilor pentru frumoasele prestaţiuni, arată că prin acestea iau asupra lor un obligament de a se inspira tot mai mult de faptele măreţe ale celor trei Anderi; îi sfătueşte să urmeze pe marii apostoli, Andrei primul chemat la apostolie, Andrei, imnologul şi pe Andrei Şaguna, cari s'au distins prin identificarea cu misiunea încredinţată lor. Mitropolitul Andrei Şaguna s'a identificat cu idealul evangheliei Mântuitorului, cu suferinţele şi cu aspiraţiile poporului ce l-a păstorit. Din această identificare a rezultat opera lui. Cu ocazia acestei festivităţi nu pot decât să vă îndemn a urma pilda acestor trei apostoli. Şi mă îndrept în special spre ceice ca mâine sânteţi chemaţi să conduceţi poporul şi l veţi conduce la isbândă dacă vă veţi identifica cu el, cu aspiraţiile lui, cu suferinţele lui şi cu idealul evangheliei lui Hristos. —

Atmosfera şi nivelul superior al desfăşurării programului este o dovadă de nivelul cultural la care s'a ridicat academia teologică. Intreaga asistenţă s'a depărtat dela această şedinţă cu cele mai bune impresii.

Instalarea noului protopop al tractului Agnita

Joi, în 8 Noemvrie 1928, s'a sărbătorit instalarea de protopop a P. O. D. Emil Păcală. La ora 8 a. m. un banderiu de 50 călăreţi, în costume româneşti, cu steaguri naţionale, în frunte cu o delegaţie, a plecat în comuna Dealul Frumos.

Dl avocat, Dr. Romul Curta, deputat în adunarea eparhială, în numele protopopiatului şi al parohiei ortodoxe Agnita, învită noul ales să-şi ia postul în primire.

Părintele Savu, din Veseud, îş ia rămas bun în numele credincioşilor. Părintele protopop emoţionat le răspunde. La ora 9 a ajuns întreg cortegiul în capul comunei Agnita, unde la poarta de triumf, frumos împodobită, îl aşteptau autorităţile în frunte cu primarul comunal, dl Fernengel, care îl bineventează, dorind ca noul protopop să se simtă bine în comuna noastră. La începutul cartierului românesc se ridică o altă frumoasă poartă, unde pretorul plasei, dl Bărgău, în numele plasei îi doreşte bun sosit. Părintele protopop le răspunde. Întâmpinat, aproape de biserică din partea societăţii femeilor ortodoxe, dna preşedinta Varga, într'o vorbire bine simţită, îl bineventează în numele societăţii.

Părintele protopop promite părintească îngrijire şi pentru acest aşezământ naţional religios.

Asistenţa intră în sf. biserică, unde păr. consilier arhiepiscopesc Virgil Nistor, asistat cu patru preoţi, celebrează Sf. Liturghie. După aceasta păr. consilier, ceteşte gramata arhierească prin care se introduce în post protopopul E. Păcală, apoi într'o vorbire aleasă arată misiunea şi răspunderea ce cade asupra unui protopop, faţă de preoţi şi credincioşi.

Părintele protopop, într'o vorbire mai lungă, arată programul său de muncă, asigurând pe păr. delegat arhiepiscopesc, că îşi va da toată silinţa, să corespundă misiunii primite.

La ora 1 d. m. s'au ţinut recepţiunile în sala preturii. Au venit aici reprezentanţii bisericii ortodoxe, reprezentanţii sinodului protopopesc ai bisericilor ev. luterană, romano-catolică, greco-catolică, şi toate autorităţile.

La ora 2, în sala hotelului Agnita, a urmat masa, la care au luat parte 150 persoane.

S'au rostit şi aici cuvinte frumoase şi înţelepte din partea numeroşilor oaspeţi. Le răspunde păr. protopop tuturora, asigurându-i de

---

în ceeace priveşte intelectualii — la ei era trează conştiinţa naţională, unitară, dovadă minunată şi acea ameninţare rostită de martirul Inocenţiu Micu Clain, în faţa protopopilor săi, înainte de a pleca, iarăş, ad audiendum verbum la Viena, la Maria Terezia: dacă nu i se va face dreptate, e gata să treacă peste Carpaţi, la fraţii din Principate.

Dar chiar şi maghiarii şi saşii prevesteau această schimbare, încă de multă vreme. Principi ai Ardealului, ca Bethlen, cochetau cu ideia de a li se da românilor o latitudine mai mare de manifestare naţională, iar la saşi un prof. Andreas Wellmann, o revistă ca «Deutsches Intelligenzblatt», un om superior ca martirul sas, împuşcat de maghiari în 1849, Ştefan Ludovic Roth, mărturisiau pe faţă că Ardealul, ori vrea cineva, ori ba, este românesc şi că oligarhia maghiară trebuie să se dea împăcată cu ideia aceasta.

şi să preîntimpine răul ce ar putea veni pentru germani şi maghiari printr'o colaborare cuminte. Glasul lor n'a fost ascultat.

După ce a adus încă alte zeci şi zeci de exemple, cu citate — pentru cari ne lipseşte spaţiul — descriindu-ne importanţa unirii, a ajuns oratorul festiv la Alba Iulia 1918. In cuvinte avântate a arătat marea importanţă a momentului acestuia. A adus prinos de laudă marelui comandant Regelui Ferdinand (asistenţa a ascultat în picioare cuvintele acestea avântate, precum şi apoteozarea soldatului român, mort pe câmpurile de luptă).

Cu apoteozarea zilei unirii tuturor românilor şi-a încheiat dl Lupaş conferenţa, în mijlocul aplauzelor generale.

Conferenţa aceasta ar trebui aşternută pe hârtie, publicată în zeci de mii de exemplare, cetită şi comentată, pentruca, luând astfel de puncte de vedere, să dispară din mijlocul nostru zavistia, să privim problemele dintr'un punct de vedere mai superior şi să lucrăm amăsurat acestor imperative categorice ale vremii.

Corespondent.

La sărbătoarea Marelui Ierarh Nicolae

«Indreptător credinţei şi chip blândeţelor, apărător înfrânării te-ai arătat turmei tale»...

Praznicul înălţător al zilei de astăzi ne cheamă să ne îndreptăm paşii spre sfintele locaşuri, ca în linişte sufletească să contemplăm viaţa unuia dintre cei mai mari Sfinţi Părinţi care, cu lumina sufletului său bogat în însuşiri alese, străluceşte şi va străluci ca astru luminos în cărarea mântuirii neamului omenesc. El îşi trimite şi astăzi razele dătătoare de viaţă asupra celor ce cu frica lui Dumnezeu, cu credinţă şi cu dragoste se apropie de sfântul locaş al păcii, să guste «pânea vieţii», luând merinde sufleteasc potolitoare de foame şi de sete după adevăr.

Ca isvorul de munte, cu apă limpede care adapă văile spre roduri binecuvântate, tot astfel sărbătoarea de acum trimite, din belşugul ei, hrană mântuitoare inimilor dornice de roade îmbelşugate sufleteşti.

«Podoaba Arhiereilor, mărirea Părinţilor», isvorul minunilor să ne facă părtaş de miresmele tainicului şi nesecatului isvor de bunătăţi cereşti, trăgând brazdă adâncă în sufletele frământate de prea marea grijă lumească.

Invăţăturile culese din Cuvântul dumnezeescului Mântuitor despre samarineanul milostiv, despre bogatul căruia foarte îi rodise ţarina, îşi ajung adeverirea în acela, care şi-a pus sufletul pentru poporul său, în Sfântul

dragoste frățească, de muncă desinteresată pe teren bisericesc, spre fericirea neamului și a bisericii.

Fie bine venit, în mijlocul nostru, părintele protopop Emil Păcală!

Un asistent.

„Să eliminăm politica"... „Să nu facem birocratism"...

— Din cuvântul unui nou prefect —

La preluarea postului de prefect în județul Sibiu, cu prilejul recepției corpului funcționăresc, dl *Dr. Ștefan Coriolan*, salutând slujbașii județului, a rostit și următoarele cuvinte, vrednice de reținut:

«In administrația județului să eliminăm cu desăvârșire politica. Eu și Dvoastre sântem servitorii statului și deviza noastră să fie muncă asiduă și neîntreruptă întru propășirea acestui județ.

Este pentru mine o deosebită onoare că am fost pus în fruntea acestui județ, care este cunoscut ca primul județ în ceace privește buna administrație, ordinea etc.

Știu, că acest județ este condus și administrat de un corp de funcționari de elită, despre cari sânt convins, că din propria lor inițiativă vor ști să-și facă datoria și cred că în această privință nici nu este nevoe de un imbold din partea mea.

Vreau însă să Vă rog de următoarele lucruri:

Funcționarul *să nu facă politică militantă*, cu atât mai puțin poate să fie agent electoral.

Este sub demnitatea unui funcționar, că el să se preteze la astfel de lucruri, și dacă face astfel de lucruri el nu mai este funcționar. Este de altă parte și sub demnitatea mea de a pretinde dela un funcționar astfel de lucruri. Știu, că în trecut, din partea antecesorilor mei cari n'au fost juriști, s'a făcut abuz, și notari, ba și alți funcționari mai mari, au fost forțați să facă politică militantă și propagandă pentru un partid și dânșii forțați au trebuit să o facă. Eu Vă pretind, chiar în interesul prestigiului Dvoastre, să Vă abțineți de astfel de lucruri, să respingeți astfel de tentative și să fiți numai funcționari.

Rog pe dnii pretori îndeosebi, să comunice aceasta dlor notari cu aceea, că eu nu sufăr nici un fel de propagandă din partea lor, pentru vreun partid, fie acela chiar și partidul care este la putere, și cer dela ei *numai administrație cinstită*».

Terminând, noul prefect zice:

Mai departe Vă rog un lucru, să nu facem birocratism în administrație. Dacă se spune, că nu poporul este pentru noi, ci noi pentru popor, atunci să se mai spună că nu lucrăm pentru a face acte și a umplea arhivele, ci lucrăm pentru menajarea nevoilor reale ale populației. Orce cerere a unui cetățean să o rezolvim imediat, fără întârziere, cu cea mai mare bunăvoință și echitate, după principiul latin: bis dat qui cito dat.

Eu Vă declar, că Vă aduc o inimă deschisă și am cea mai mare bunăvoință pentru Dvoastră și sper că și Dvoastră să veniți cu aceleași sentimente; dar declar totodată, că pe de altă parte, conform cu principiile noastre, voi suprima fără nici o considerare orce abuz și ilegalitate.

Sperând deci că vom fi toți împreună buni tovarăși de muncă cred, că vom putea face un lucru bun și frumos în acest județ ai căror fii sântem cu toții.

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Prin colecte și plasări de cărămizi —

Banca «*Ardeleana*», din Orăștie, a plasat cărămizi în valoare de 10,000

In protop. *Dobra* s'au plasat cărămizi în parohia: Brâznic 610, Dobra 1000, Fintoag 50, Lăpușul superior 120, Lăpușnic 500, Micănești 400, Mihăești, 50, Muncelul-mare 100, Panc 10, Rădulești 20, Roșcani 140, Săcămaș 520, Tei 120, Zam 730, în suma de lei 4370, și s'a colectat în parohia: Baștea 140, Brâznic 200, Dobra 1400, Lăpugiul inferior 100, Lăpugiul superior 120, Lăpușnic 200, Rădulești 25, Roșcani 675, Săcămaș 65, Tei 100, Tisa 100, în suma de lei 3125, în total 7495

Of. parohial *Bod*, prot. Brașov, a colectat 165 lei și a plasat cărămizi în valoare de 2000 lei, în total 2165

Dl *Dr. Ioan Jantea*, pretor în Geoagiu, a colectat 260 lei și a plasat cărămizi în valoare de 1840 lei, în total 2100

Dl *Dr. George Popovici*, profesor, Arad, a plasat cărămizi în valoare de . 2000

Dl *Dr. Aurel Cioban*, advocat în Lipova, a plasat cărămizi în valoare de 2000

Contribuiri prin plasare de cărămizi în parohia:

Mehadia, prot. Mehadia, ep. Caransebeș 645

Gârda de sus, protop. Câmpeni, ep. Cluj . . . 310

Chiuești, protopopiatul Dej, ep. Cluj 200

Ineu, prot. Ienopolei, ep. Arad 180

Hălmeag, prot. Olt . . 180

Cebza, prot. Ciacova, ep. Caransebeș 100

Varșand, prot. Chișineu, ep. Arad 100

Blandiana, prot. Alba-Iulia, ep. Cluj 20

Total Lei 27,515

Suma de mai 'nainte 4.676,578

Total general Lei 4.704,093

Versuri religioase. A apărut, tipărit în tipografia «Minerva» dela Odorhei, un volumaș de versuri religioase, sub titul *Cruci de țintirim*, poemele martirilor din 1918—1919, scrise de colaboratorul ziarului nostru, harnicul preot *A. Nanu*. Cartea conține, pe 62 pagini, 38 poezii, unele ca prinos adus preoților morți în crâncenul război, altele întru pomenirea celor robiți, torturați și uciși în diferite părți ale țării. Recomandăm spre cetire volumașul, tipărit cu îngrijire, al părintelui A. Nanu. (Prețul nu e indicat)

Tribuna liberă

Este regretabil, că un candidat de pe lista guvernamentală a putut să umple satele județului Sibiu cu cele mai josnice calomnii împotriva dlor **Octavian Goga și Dr Ioan Lupaș.**

Dl Lupaș a înaintat parchetului Sibiu următoarea cerere:

(S'a înregistrat la numărul Parchetului Sibiu 7070 Pr. 4 Decemvrie 1928).

Domnule Primprocuror!

Impotriva individului Dr Pompiliu Simonetti, advocat în Sibiu, mă văd silit a face următoarea reclamațiune:

In mai multe sate din județul Sibiu acest individ proferă cele mai murdare calomnii împotriva subsemnatului, după cum am aflat din împărtășirile unor intelectuali și țărani vrednici de crezământ.

Alaltăeri, Duminecă în 2 Decemvrie c., a convocat poporul din Apoldul de jos în curtea primăriei și cu tendința vădită, de a-mi micșora buna reputație, de care m'am bucurat totdeauna la sătenii de acolo, a făcut următoarea afirmațiune adânc vătămătoare pentru subsemnatul: «partidul liberal și averescan au stors țara de toată vlaga, **furând cu milioanele din vistieria țării așa, cum a făcut Lupaș,** *care ... prin comanda lui de siringi și de foarfeci* **a păgubit țara cu milioane de Lei,** *iar în noaptea fatală, în care au fost alungați dela cârma țării* **a furat împreună cu tovarășii săi treisprezece milioane de lei».**

Vă rog, Domnule Primprocuror, să binevoiți a proceda de urgență împotriva sus numitului calomniator conform dispozițiilor din Legea Apărării Onoarei.

mare Ierarh *Nicolae*, încununat cu aureola credinței, luminat cu chipul blândeților și al înfrânării.

Sfântul, care a trăit în veacul al treilea d. Hr., pe timpul celor mai crâncene prigoniri împotriva creștinilor, de mic copil arată dragoste nețărmurită pentru lucrurile sfinte. Indemnat de flacăra Harului dumnezeesc, se făcu preot. In această mare misiune își desfășura toată căldura sufletului întru lățirea mântuitoarelor învățături. Ajunge în curând arhiepiscop și mitropolit în Mira Lichiei.

Blând cu toți oamenii, înfrânat dela toate plăcerile lumești, luptător neînfricat și propovăduitor aprig al învățăturilor Mântuitorului, cu drept cuvânt era considerat ca podoabă, ca «vas ales» al creștinătății.

Mulți păgâni, fermecați de adevărul cuvintelor lui, aruncau haina neînsuflețită ce acoperea sufletul lor și cu multă căldura îmbrăcau haina mântuitoare a creștinătății.

Ca trimis al lui Dumnezeu «sfeșnic cu totul luminat, care cu minunile luminează marginile pământului», îmbărbăta, mângâia, ajuta... Din prisosul inimii sale, cu care era dăruit de bunul Dumnezeu, împărtășea pe cei lipsiți și necăjiți; căci «cei din boale laudă pe tămăduitorul, cei din primejdii pe izbăvitorul, păcătoșii pe izbăvitorul, săracii pe îmbogățitorul, cei din necazuri pe mângâitorul, călătorii pe povățuitorul, cei din mare pe ocârmuitorul»...

Acolo unde bietul muritor ajungea în strâmtorare, acolo se deschidea mâna și inima Sfântului.

Cunoaștem întâmplarea, când scoate din mare mizerie pe sărmanul văduv și fiicele sale; când scapă dela moarte pe nevinovații creștini, și când la Sinodul ecumenic dela Niceea, alăturea de alți Sfinți Părinți, combate eresul lui Arie cu strălucita putere de convingere.

Pentru dragostea arătată față de învățăturile bunului Mântuitor și pentru credința lui curată, Sfântul Nicolae suferi chinuri aruncat de împărați păgâni în temniță, unde stă, împreună cu alți creștini, până la ivirea zorilor creștinătății sub împăratul Constantin cel Mare...

Să ne învrednicim și noi de sfințenia faptelor acestui Sfânt Părinte, care cu «smerenia a câștigat cele înalte, și cu sărăcia cele bogate», să strălucească și în inima noastră raza dragostei, ce a luminat pe acest mare «al doilea înainte mergător» și «stâlp nemișcat», «sfeșnic cu totul luminat», — ca astfel cu gândul curat, și cu toată căldura sufletului să putem cânta cu sfta noastră biserică:

Bucură-te, părintele săracilor, bucură-te mângâerea celor ce plâng, bucură-te cercetătorul celor necăjiți, bucură-te toiagul bătrâneților, bucură te limanul cel lin al celor înviforați, îndreptător al credinții și chipul blândeților, Mare Ierarhe Nicolae!...

Pr. *Nicolae Chicombanu.*

Plan analitic pastoral

(Urmare din Nr. 82.)

Constantin și *Elena*. Noul testament. Cine a scris evangheliile cu ce scop? Biografia evangheliștilor: Matei, Marcu, Luca și Ioan. In detail, viața lui Matei. După amiazi: Cetiri din G. Coșbuc, cu Societatea Reuniunea femeilor.

Inălțarea Dlui, ziua eroilor, predică exegetică, Matei capitol I. Neamurile din care se derivă Isus Hristos dovedind că e fiul lui Avram și David, cum a fost nașterea dumnezeiască a lui Isus din Sfânta Fecioară. Logodna la evrei, parastas pentru eroi. Vor-

Primiți, Domnule Primprocuror, expresiunea distinsei mele stime.

Sibiu, 4 Decemvrie 1928.

Dr. Ioan Lupaș
fost ministru.

INFORMAȚIUNI

A. S. Regală Principesa Ileana a României s'a înapoiat în țară dela vizita făcută în Suedia, unde la asociația tinerelor fete a rostit o conferență despre istoria patriei sale și desvoltarea ei. Domnița, vorbind publicului englezește, a zis: «Mult, mult îmi iubesc țara, încât nu știu cum să încep, și cum să sfârșesc spre a vă convinge». Publicul a rămas adânc mișcat de cuvintele simple și calde ale principesei române, ear președintele clubului din Stockholm, Dr. Brilioth, mulțumind Alteței Sale Regale pentru conferență, a zis: «Dacă fiecare țară ar avea un sol de pace ca acela, pe care România îl are în persoana Principesei Ileana, războaiele ar deveni în curând cu neputință». Domnița noastră, după exemplul marilor săi părinți, face țării și neamului românesc adevărată cinste.

In ajutorul Basarabiei. I. P. S. S. Mitropolitul Nectarie al Bucovinei, împreună cu consiliul eparhial au hotărât să vie în ajutorul basarabenilor cari sufăr din cauza secetei, dându-le un ajutor din fondul bisericesc al Bucovinei, în sumă de 50.000 lei. Această sumă a fost trimisă P. S. S. Episcopului din Ismail pentru distribuire. Totodată se vor pune la dispoziția basarabenilor 50 până la 80 de vagoane de lemn, cu preț minimal, din pădurile fondului bisericesc al Bucovinei.

Comemorare. In urma cordialelor manifestari de amiciție, prin care România a serbat a zecea aniversare a independenții cehoslovace, ministerul instrucției publice recomandă tuturor autorităților și instituțiilor școlare din Cehoslovacia să comemoreze prin conferențe aniversarea din 24 Ianuar și 1 Decemvrie.

Demonstrații. Din comuna Lancrăm (lângă Sebeș, j. Alba) scrie «Libertatea»: Duminecă în 11 Nov. după ieșirea dela biserică, poporul a fost adunat prin batere de dobă (darabană) la primărie, unde li s'a spus că scopul adunării e: «să îngroape Guvernul Liberal». Acest guvern era închipuit pintr'un om de paie, care nu mai are nici o putere. L-au luat în frunte și l-au purtat sute de oameni și femei și copii, pe uliți prin sat, iar în dreptul unui fripturist l-au făcut să și iee rămas bun dela acesta, apoi l-au dus la iazul morii unde un «popă» (un țăran șugubeț), i-a cetit «prohodul» și apoi l-a aruncat în apă, zvârlindu-l cu petri.

— Ceea ce s'a petrecut atât în satul numit, — cum spune foaia dela Orăștie, — cât și în alte sate, nu poate să încânte pe nici un român serios. Tocmai dela sate și dela plugărimea noastră chibzuită se așteaptă să-și păstreze *cumpătul* și *liniștea*, care i-au fost totdeauna podoaba sufletească în raporturile dintre frați și frați... S'o mai slăbim cu «politica», ce învenincază viața curată a sătenilor noștri cinstiți și muncitori!

Gazeta Transilvaniei împlinește, în 1928, 90 ani de existență. Evenimentul a fost sărbătorit, la Brașov, în cadrele aniversării de zece ani a unirii Ardealului cu vechiul regat. Urăm spor și viață lungă, în serviciul țării întregite, celui mai vechi organ de publicitate românesc.

O inimă îndurată, vrea să facă un bine cu un copil. Dl Petru Velcu din Petrilova, poșta Ciuchici, județ Caraș, — ar lua să crească un copil de vârsta asta, pentru a fi crescut bine, — să-i scrie, să-i ceară știri mai de aproape, că ce vrea să-l facă din copil, pentru ce vrea să-l pregătească?, și să vadă de s'or înțelege. (*Lib.*)

De imitat. Un post de radiofonie s'a înființat la Bratislava, în Cehoslovacia, pentru a răspunde și minciunilor răspândite de radiofonia din capitala Ungariei, care continuă propaganda împotriva celor scăpați de tirănia stăpânirilor de odinioară. Astfel de post de radiofonie ar trebui făcut și la noi.

Propagandă! O fabrică de bere dela Budapesta își exportează marfa și la jidovimea din Palestina. Pe sticlele de bere exportate figurează, într'o vignetă, chipul regelui ungur Ștefan I, socotit sfânt la romano-catolici. Direcția fabricei primește acum dela lafa un aviz al negustorului, care scrie că: «de bună e bună berea; dar publicul, dela o vreme, nu mai vrea s'o primească, din pricina «sfântului» — foarte onorabil de alt fel — de pe vignetele sticlelor». Și așa propaganda, sub patronatul de sfinți ungurești, a dat greș, în Palestina.

Earăș cer revizuirea. La Budapesta, în orașele din provincie și în satele vecinilor noștri neastâmpărați, provocatori și insolenți dela vest, se țin întruniri, în care guvernul maghiar este învitat să facă demersuri pe lângă Liga națiunilor în favoarea revizuirii «pacifice» a tratatului dela Trianon. Liga va fi având și lucruri mai cuminte de isprăvit, decât să se ocupe cu romanticismul oligarhic dela Peșta.

ȘTIRI LOCALE

Festival religios. Societatea ortodoxă a femeilor române, secția Sibiu, organizează, în sala prefecturii județului, un festival religios, Miercuri, 5 Decemvrie 1928, la ora 6 seara, cu concursul corului mixt al școalei normale «Andrei Șaguna» sub conducerea prof. T. Popovici, program ales. Intrarea este gratuită. Dăruiri creștinești pentru ajutorarea săracilor și bolnavilor de sf. sărbători ale Naște. Domnului se primesc cu mulțumire.

Concert. Reuniunea română de muzică «Gh. Dima» va da un concert Vineri seara, în 7 Decemvrie a. c. în sala Urania. Inceputul la ora 8 preciz. Amănunte în afișe.

Rescumpărarea zilei onomastice. Dl Dr. Nicolae Schiau, advocat, își rescumpără ziua onomastică cu Lei 500, dăruiți Fondului Nicolae Cristea pentru ridicarea de monumente bărbaților binemeritați pentru cauza meseriașilor români. — Pentru prinos mulțumește: *Comitetul.*

CARȚI ȘI REVISTE

Calendare. Au apărut și se află de vânzare la librăriile cele mai de seamă din România: Calendarul *Amicul Poporului* pe anul comun 1929. Este redactat de cunoscutul scriitor român *Horia Petra Petrescu*, și conține materialul literar muzical, economie, pe lângă calendarul cu târgurile (după alfabet și luni), cu tarifele poștale etc. Editura Krafft și Drotleff s. a. Sibiu. Prețul broș. Lei 25.

Calendarul Săteanului, pe anul comun 1929. Intocmit de acelaș. Partea literară, pentru învățătură și petrecere, cuprinde poezii, povești, povestiri, sfaturi, ilustrații etc. Editura Krafft și Drotleff s. a. Sibiu. Prețul Lei 15.

Poșta redacției

Pr. *V. P.* în *R.* Aveți dreptate: continuarea discuției a devenit nerodnică de vreun bine obștesc, prin urmare e de prisos. Afară d'aceasta, în anume cazuri, nerăspunsul este răspunsul cel mai meritat.

Modèle de cusături românești

— Al treilea caiet (8 foi) al doamnei Minerva Schaffer n. Cosma —

Lucrul ieșit din mânile harnicelor noastre sătence este din nou, după merit, aprețiat în noul caiet al modelelor de cusături românești, îngrijit publicat de dna *Minerva Schaffer n. Cosma*, ear excelenta execuție tehnică a caietului, în litografia Krafft și Drotleff din Sibiu, nu lasă nimic de dorit.

Un «cuvânt înainte», pus în fruntea acestor modèle și scris de dl Horia Petra-Petrescu, constată următoarele:

Dacă țesăturile și broderiile românești sânt cunoscute și aprețiate, și la noi și în străinătate, după merit, este a se atribui în mare parte muncii de albină a d-nei Minerva Schaffer n. Cosma, care n'a cruțat nici timp, nici osteneală să le lanseze precum merită.

De aceea e vrednică d-sa de laude neprecupețite.

Și acest caiet conține cópii după modele originale, strălucite, în colorile originale ale mostrelor. Modelele se pot copià ușor, și mai contribue și prețul mic (de 80 Lei exemplarul) ca — de fapt — să fie acest album la îndemâna tuturora.

Ca să nu ne pierdem ce e bun, specific al nostru, cu ceeace ne putem arătà fără de sfială în concertul european, contribuie și seria de albume a d-nei Minerva Schaffer n. Cosma, de aceea întreprinderea trebuie sprijinită, lăudată, propaganda lățită în cercuri cât mai largi.

Fie ca și acest, al 3-lea caiet, să se bucure de aceeaș primire binemeritată, și fie ca bunul simț, din țesăturile și broderiile noastre, să se răspândească în toate domeniile vieții.

(Pentru comande a se adresa: Dnei Minerva Schaffer, Sibiu, str. Carmen Sylva 19).

Reclama este sufletul comerțului

bire ocazională spre a lăți cultul eroilor.

Duminecа 4-a, Matei, capitol 2, exegeză: Maghii din răsărit vin să se închine lui Isus. Fuga lui Iosif și Maria în Eghipet și întoarcerea lor în Nazaret, după ce trece pericolul. După amiazi: Conferința poporală. Rolul societăților de asigurare și a produselor, și vieții. Insemnătatea lor pentru siguranța omului și întărirea noastră ca popor.

IUNIE

Prima zi de Rusalii, predică. Insemnătatea pogorârii Duhului sfânt peste apostoli. După amiazi: Rugăciuni pentru morți, cu parastas în cimitir.

A doua zi de Rusalii, predică exegetică, Matei cap. 3. Ioan Botezătorul în pustie predică mulțimei ce-l ascultă, că să se căiască de păcate pentru că s'a apropiat împărăția cerurilor. Botezul lui Isus Hristos și arătarea sfintei Treimi la botez. După ameazi: cetiri cu societatea Sfântul Gheorghe, din povestirile lui Creangă.

A treia zi de Rusalii. Predică, Matei 4. Postul lui Isus înainte de a-și începe activitatea. Ispitirea lui Isus de diavolul și învierea lui Isus. Inceperea activității ca predicator în popor. Alegerea apostolilor. După ameazi: cetiri cu reuniunea femeilor, din Gh. Coșbuc.

Duminecа 1. Predică exegetică: Matei 5, 1—19. Predica de pe munte. Fericirile. Noile învățături adevărate ce le propagă Isus învățăceilor săi spre a-i lumină și însufleți. După ameazi: cetiri cu societatea Sfântul Gheorghe, din Creangă.

Duminecа 2. Predică exegetică: Matei 5, 19, 6. Isus dă explicație pe larg despre felul cum învățăceii trebue să împlinească noua lege, luând ca punct de plecare cele 10 porunci. Astfel le arată datorințele lor ca creștini asupra poruncilor: să nu ucizi; să nu curvești; să nu pofțești nimic ce e al deaproapelui, culminând în iubirea ce trebue să o aibă creștinul pentru deaproapele său. După ameazi: cetiri cu reuniunea femeilor, din Gh. Coșbuc.

Duminecа 3. Predică exegetică: Matei 6, 1—22. Isus explică învățăceilor felul cum să facă creștinul milostenia și postul. Ii învață cum trebue să se roage cu folos pentru suflet. Rugăciunea domnească. Isus înfierează materialismul sec și neproductiv. După ameazi: cetiri cu societatea Sfântul Gheorghe, din scrierile lui Ion Creangă.

Nașterea sfântului Ioan Botezătorul. Predică exegetică: Matei, cap. 6, 22, 7. Isus îndreaptă privirea apostolilor spre o viață sufletească spirituală arătând superioritatea ei față cu lumea materialistă. După ameazi: cetiri cu reuniunea femeilor, din Gh. Coșbuc.

Petru și Pavel. Predică exegetică: Matei 7. Isus atrage atențiunea apostolilor spre a cunoaște fiecare pe sine și a se îndrepta pe sine nejudecând pe nimenea. Le atrage atenția să cinstească cele sfinte și să stăruiască în rugăciuni, urmând calea mântuirii pe care li-o arată cu multe exemple. Ii sfătuește să se apere de prorocii mincinoși și răi, cari vor căuta să-i abată de la calea mântuirii. După ameazi: conferență poporală despre personalitățile ce au pregătit sufletește poporul român pentru marea zi a unirii politice a Românilor. (Va urma)

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Nr. 69/1928. (163) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreț la biserica română-ortodoxă din **Dobolii de jos**, poșta Ilieni, jud. Treiscaune, să publică concurs.

Venitele sânt:

1. Cvartir în natură cu supra-edificate economice, în stare bună.
2. 5 jugăre sesiune cantorală.
3. Venite cantorale, după stola locală.

Concurenții se vor prezenta în parohie, spre a face cunoștință cu poporul și împrejurările locale.

Dobolii de jos, în 18 Nov. 1928.

Oficiul parohial.

Ilarie Plotogea
paroh.

Nr. 1044/1928. (164) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Vecerd**, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregire dela stat conform coalei B.
2. Sesiunea parohială în mărime de 13 jug. parte arător și parte fânaț necomasat.
3. Dela cca 95—100 familii anual una ferdelă grâu (20 litri).
4. Stola după tariful stabilit de adunarea protopopească pentru toate parohiile din tract.
5. In lipsa de casă parohială pentru locuință se va închiria o casă potrivită.
6. Preotul are drept a scoate la păsune atâtea vite și porci, câte are.

Gara, de parohie se află la depărtare numai de 2 km.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în terminul legal, iar concurenții se vor prezenta în vr'o Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Agnita, la 14 Noemvrie 1928.

Oficiul protop. al tractului Agnitei în înțelegere cu consiliul parohial ort. rom. din Vecerd.

Emil Păcală
protopop.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanța Hodoș.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Prețul 40 lei, și porto 12 lei trimis recomandat.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii și țesături românești,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii și țesături rom. vol. II	600
Caietul I Modele de cusături românești	25
„ II „ „ „ „	40
„ III „ „ „ „ (8 foi)	80

Se pot trimite și prin poștă alăturând 10 lei spese de poștă.

S'a deschis! S'a deschis!

Cassa de amanet

„DOROTHEUM"

Sibiu, strada Avram Iancu Nr. 6

Incuviințează împrumuturi pe lângă gaj (zăloage) de: aurării, argintării, pietrii scumpe, obiecte casnice și alte obiecte de valoare.

CASSA DE AMANET
„Dorotheum"

„AVRIGEANA"

Cassă de Economii s. a.

SUCURSALA SIBIU

strada Avram Iancu Nr. 6

Și-a început activitatea și încuviințează: Imprumuturi țărănești pe polițe și pe hipotecă (întabulare).

Primește **Depuneri spre fructificare** pe lângă cele mai favorabile dobânzi.

Face tot felul de operațiuni de bancă. Mijlocește tot soiul de cumpărări și vânzări de case și alte imobile, precum și efecte de valoare.

SECȚIE SPECIALĂ PENTRU AMERICA

„Avrigeana"
CASSĂ DE ECONOMII S A.
Sucursala Sibiu.

(165) 1—1

Din «Biblioteca Bunului Pastor» se găsesc la Administrația Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ legate și broșate ✦

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

prețuri moderate

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de *E. HODOȘ.* Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

A apărut:

Biserica Neamului

și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1929

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conținutul acestui Calendar este următorul:

Despre colinde (Nașterea lui Hristos, sărbătoarea copilăriei, reînvierea colindelor, Pomul de crăciun). — *Mănăstiri ortodoxe în Ardeal:* (De-alungul Carpaților de sud, curtea dela Viena, distrugerea mănăstirilor ș. a.). — *Ion I. C. Brătianu și Biserica lui Horia.* — La biserică (versuri). — *Știri și fapte:* (De anul nou, «Hristos și Natura», Legea cultelor, Actul dela 1700, Societatea ortodoxă a femeilor, Adunarea eparhială, Vizitații canonice, Religia și școala, Cruce la Călugăreni, Jubileu de 50 de ani, Monument preoților, Cursuri la mănăstirea Neamțului, Schitul dela Păltiniș — cu frumoase ilustrații, — Pace vouă, Regele Mihai I la școală, Mănăstirea Brâncoveanu ș. a.). — *Cântecul mamei, Psalm,* (versuri). — *La Bobotează,* amintiri dela școală. — *Respectați mamele:* Dumineca lor, zece porunci. — *Cu răbdare și dragoste.* — Ce dorim satelor. — *In alergare după avere.* — *Hărnicia unei preotese,* întru a da primul ajutor. — *Cununa de spini a Mântuitorului.* — *Sfânt locaș în refacere:* Mănăstirea dela Cioara. — *Presa bisericească.* — *Nevinovații.* — *Biblia,* cum se grăește despre biblie. — *Cum are să fie părintele protopop.* — *Umblați ca fii ai luminii.* — Dacă bei și eară bei. — Cetatea morților. — *Fel de fel:* 1. Ce poate sfânta cruce; 2. Fără podoabe lumești; 3. Monument vânzătorului; 4. Biserica și alcoolismul; 5. Ceice cred în Isus Hristos? 6. Numai o minută. — *Glume,* ș. a.

Chipuri: Regele Mihai I în ziua de 10 Mai. — Schitul dela Păltiniș. — Sanatorul de acolo. — Dela sfințirea schitului și inaugurarea sanatorului. —

In celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite și mărfuri, ș. a.

Calendarul s'a tipărit cu *Șematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheți și învățători.

Prețul: 75 Lei

Plus porto postal Lei 10, și sânt a se trimite înainte prin mandat poștal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 12 Decemvrie 1928 Nr. 87

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

(Of.)

Onor. «Asociațiunea»

Sibiu

Religia, biserica si marxismul

Lupta contra așezămintelor vechi este purtată, în deosebi, de către cei cari se simțesc ținuți înapoi și nemulțumiți. E cert că asprimea neîndurătoare cu care lovește critica marxistă în tot ceeace într'un stat și într'o societate constitue autoritate și așezământ legal, — îi recrutează mereu noui masse dornice de novațiuni. Dar e tot așa de cert, că există și masse conservative, care, printr'o metodă de atacare, sunt lovite de acești «novatori», fără frică și fără cruțare. De aceea marxismul dibuește mereu între reținerea principială și «lovirea» tactică. Cel puțin acolo, unde trebue să lupte, încă, cu «mijloace democratice» și unde cucerirea puterii de stat e încă departe de a putea fi realizată. Unde el deține, însă, puterea și poate să dicteze, cum e în Rusia, acolo aruncă la o parte toate piedecile și se demască a fi un pizmuitor crunt și un distrugător nemilos a tot ce este tradiție. In deosebi este caracteristică atitudinea marxismului față de problemele religioase. Carol Marx scria: «Religia este opiul poporului». Lenin trecu cu un pas mai departe și văzu în religie «cea mai mizerabilă» născocire a spiritului reacționar, ce trebue distrusă! Românomarxismul incipient, care, față de tradiționalismul țăranului român, nu-și poate îngădui o astfel de sinceritate a doctrinei marxiste, se retrage într'o neutralitate prevăzătoare și declară religia de «un lucru privat». Și astfel, din punct de vedere al politicei de partid, problema se prezintă bine «deghizată». Dar, fiindcă, religia în concepția doctrinei marxiste este numai o «învăluitură ideologică», adecă un simplu mijloc spiritual, de care se servește burghezimea pentru a-și întări «dominațiunea sa de clasă», și, de oarece, atunci nu se poate perzista în stânga fără a nu încerca să i se opună partido-politicește, de aceea a luat naștere diferențierea între principiu și tactică. Principial religia este recunoscută ca un ce privat și este lăsată neatinsă; tactic, însă, marxiștii se aruncă cu toată furia asupra «societăților religioase și bisericești», fiindcă acestea «se folosesc de puterea lor asupra credincioșilor și se opun luptei de eliberare a clasei muncitorești, pentru a apăra burghezia».

Așa stă în programul de partid. Că «dominațiunea de clasă» a burgheziei este o frază deșartă demagogică, am mai demonstrat-o și altă dată. Burghezie și proletariat sunt simple concepții și însemnări de diferențiere emanate din sfera vitală a lui Carol Marx, cari în condițiile sociale și politice, complet schimbate ale timpului nostru, au pierdut cu totul noțiunea lor de existență. Pentru a menține vechea teorie a luptei de clasă, trebue să folosim atunci și vechea terminologie, și există mereu un public, care, pentru astfel de cuvinte sunătoare social-științifice, e susceptibil. De oarece obișnuința, de a te îndestulì numai cu vorbele sunătoare, este mult mai lățită decât tendința de adâncire în a descoperì înțelesul cuvintelor, tot astfel și diferențierea marxistă găsește între religie (care este considerată un lucru privat și inofensiv) și biserică (care trebue zdrobită ca fiind o putere dușmană poporului) aprobarea capetelor desechilibrate într'o confuză dogmă de partid. Ca și când ar fi existat vr'odată în lumea aceasta o religie fără biserică! Simple speculațiuni filozofice despre ființele singuratice supranaturale și actuale pot fi «chestiuni private»; singura religie pozitivă, însă, care unește cea mai mare mulțime a omenirii într'o credință și într'un rit, este un ce comun cu biserica. A ataca biserica, fără ca religiei să i se atingă un fir de păr, este o născocire șireată a politicei marxiste, cu care poate impune credincioșilor de partid, însă nu va ajunge niciodată la scopul urmărit cu credincioșii bisericii. Chiar și acele elemente tinere ale spiritualității evanghelice, catolice și ortodoxe, cari sunt aderenți ai socialismului, au tras o linie vizibilă de diferențiere între socialismul creștin și socialismul ateu. Ei presimțesc cu tot dreptul, că neutralitatea marxismului față de religie (ca așa zisă «chestiune privată») este numai o mascare și că de fapt marxismul este lipsit de credință până la absurd. Și nici nu sunt absente, din partid, vocile, care, în acest punct, dau dreptate lui Lenin. Diferența între acești partizani zgomotoși, este doar aceea, că unii zic: învățați massele să cugete ateistic, pentru a fi câștigate apoi marxismului, — pe când ceilalți zic: noi trebue numai să-i organizăm după metoda marxistă și ateismul vine dela sine. Diferența e fără importanță.

Principalul rămâne: lupta de nimicire a tot ce este tradiție și autoritate.

Noi oameni inteligenți burghezi, cari nu considerăm la nici un caz tot ce ni se dă la mână de sfânt și tot ce duce spre putere, de necontrolabil, vedem social-democrația stagnând într'o

FOIȘOARA

Plan analitic pastoral

(Sfârșit)

IULIE

Dumineca 1. Predică exegetică: Matei 8. Diferite minuni săvârșește Isus vindecând diferite boale pe baza credinței bolnavului sau a altui prieten ori familiar. Isus domolește marea înviforată arătându-și din nou puterea Sa dumnezeiască, vindecă apoi pe îndrăciții din hotarul Gherghes. După ameazi: cetiri cu societatea Sfântul Gheorghe, din povestiri, de I. Creangă.

Dumineca 2. Predică exegetică: Matei 9. Isus săvârșește multe minuni spre a arăta că El e Fiul lui Dumnezeu, așa vindecă pe slăbănogul din Nazaret, pe femeia cu boala scurgerii de sânge, vindecarea orbilor. Alege Isus pe Matei vameșul ca apostol. După ameazi: cetiri cu reuniunea femeilor, din scrierile lui Tolstoi.

Dumineca 3. Predică exegetică: Matei 10. Isus își alege apostolii pentru propoveduirea învățăturii sale, dându-le porunci despre felul cum au să se poarte în lume. După ameazi: cetiri cu societatea Sfântul Gheorghe, din biblioteca: «la și citește», piesă. Liturghia.

Dumineca 4. Predică exegetică: Matei 11. Trimișii lui Ioan Botezătorul la Isus. Isus arată poporului că El este plinirea proorociilor. Aseamănă poporul cu copii, face prorocii despre viitorul unor orașe și cheamă lumea la noua Lui lege mântuitoare. După ameazi: cetiri cu reuniunea femeilor, din Tolstoi.

Prorocul Ilie. Predică exegetică: din Matei 12. Isus apără fapta ucenicilor ce au rupt spice Sâmbăta spre a se hrăni, arătând fariseilor că Isus e Domnul și Stăpânul Sâmbetei. Isus vindecă pe bolnavul cu mâna uscată și mustră pe fariseî pentru îndărătnicia lor. Arată apoi Isus care sânt păcatele contra Duhului sfânt. Isus dovedește, la vederea mamei sale, că ori cine va face voia sa, e primit ca frate, soră și mamă în legea sa. După ameazi: Conferență poporală despre: poetul Gheorghe Coșbuc și activitatea sa.

AUGUST

Dumineca 1. Predică exegetică: Matei 13. Isus lângă mare dă explicații poporului despre împărăția cerului, asemănându-o cu sămănătorul ce samănă, cu aluatul ce dospește făina toată, cu comoara ascunsă în pământ, cu mărgăritarul de mult preț, cu năvodul ce prinde peștii mării etc. După ameazi: cetiri cu societatea Sfântul Gheorghe, din biblioteca: «la și citește». Piesa: Adventiștii.

Dumineca 2. Predică exegetică: Matei 14. Tăierea capului sfântului Ioan Botezătorul de Irod. Isus face minunea săturând, cu 5 pâni și 2 pești, peste 5000 de oameni. Isus umblă pe mare întărind credința ucenicilor săi în puterea sa dumnezeiască. După ameazi: cetiri cu reuniunea femeilor, din biblioteca: «la și citește, partea: Liturghia.

Dumineca 3. Predică exegetică: Matei 15. Obiceiurile omenești împotriva poruncilor lui Dumnezeu sânt atacate de Isus. Isus vindecă pe fica femeii Cananience pentru credința mamei. Isus face alte minuni, săturând cu 7 pâni 4000 de bărbați. După amiazi: cetiri cu societatea Sfântul Gheorghe, din biblioteca: «la și citește».

Schimbarea la față. Predică exegetică: Matei 16. Isus mustră pe evrei că cer dela el minuni, atrage atenția ucenicilor să se ferească de învățăturile fariseilor și saducheilor. Petru mărturisește solemn pe Hristos. Isus

situaţie deficilă. Noi la nici un caz nu suntem conservativi — în înţelesul de partid al cuvântului — ci simplu: noi nu voim să ne pierdem terenul de sub picioare! In Anglia unde poţi fi socialist fără ca să fi înhămat în dogma luptei de clasă, unde, de exemplu, e lucru de toate zilele, deschiderea unei şedinţe socialiste cu o rugăciune, este pentru intelectuali cu mult mai uşor a găsi modalitatea unei apropieri comode faţă de partidele muncitoreşti. La noi e cu totul altcum. Şi totuş, fiindcă este altcum, de aceea e aşa de greu a crede, că intelectualii burghezi, cari la noi luptă sub flamura românomarxismului şi-au putut abandona aşa de uşor trecutul lor social şi spiritual, — cum o afişează cu atâta fanfaronadă la răspântiile socialiste. Eu nu voesc să calomniez pe nimeni, însă dela aceşti oameni aud totdeauna strecurându-se câte un ton fals. Ei sunt aceia, cari declară războiu vechilor aşezăminte sociale. Ei sunt ultrarepublicanii: Jos cu tot ce aparţine istoriei! Ei sunt predicatorii unei noui dreptăţi, a unei noui morale şi a unei estetici noui şi strălucitoare (?). Ei se năpustesc asupra sufletului lipsit de apărare al poporului, cu o clarificare, ce nu mai vrea să suporte întunerecul legendelor, nici crepusculul romantismului, nici nebulositatea basmului, — o clarificare, ce luminează însă, în toate adâncimile ca lumina revelatoare a unui materialism rece, ce îţi ia ochii şi îţi îngheaţă inima, a cărei intensitate te îngrozeşte şi te învaţă să înţelegi amărăciunea cuvântului «cunoaştere». Ei formulează programul partidului în care se evidenţiază lupta de clasă.

Eu nu năzuiesc spre atingerea nici unui onor politic, şi dacă ar fi să năzuesc vr'odată, n'aş vrea, la nici un caz, să fiu în pielea ori cărui conducător al proletariatului.

Nu pricep aceşti domni, că fără fundamentul vechei ordine, nu poate avea bază trainică o nouă ordine şi că fără tradiţie şi fără autoritate nu poate fi menţinută ordinea nici măcar într'un partid aşa zis proletarist? Cum pot ei crede, că ar fi în stare să-şi domineze, măcar opt zile numai, propriul lor partid, fără cultivarea tradiţiei şi fără respectarea autorităţii? Şi nu înţeleg aceşti fanatici, că armele cu care azi distrug întăriturile ordinei morale şi sociale, ca mâne aceleaşi arme se vor întoarce, cu aceeaşi logică, chiar contra lor? Nu poate distruge nimeni, fără pedeapsă, toate stavilele şi zăgazurile. Cei ce o cutează, se vor îneca în valurile ce vor erumpe cu furie. Şi după ce catastrofa va fi trecut, se vor fixa zăgazuri şi stavile mai întărite ca cele anterioare!

Distrugătorii ordinei sânt totdeauna şi distrugătorii libertăţii.

Coriolan Bărbat.

Ziua sf. Nicolae în Sibiu

Joi, în 6 Decemvrie, a. c., fiind sărbătoarea sf. Nicolae, — onomastica I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae, ca în fiecare an, aşa şi în anul acesta, s'a prăsnuit în centrul Mitropoliei noastre cu solemnitatea cuvenită.

In preseara zilei, studenţii Academiei noastre teologice l au felicitat pe I. P. Sfinţitul nostru Mitropolit cu cântări religioase, iar studentul Petru Gherman prin cuvinte bine simţite a prezentat I. P. S. Sale felicitările viitorilor lucrători în via Domnului.

Acestei manifestări a tinerimei, a răspuns I. P S. Sa prin părinteşti cuvinte, îndemnându l la studiu, diligenţă şi purtare exemplară.

In ziua sărbătoarei de 6 Decemvrie, sfânta Liturgie în biserica catedrală a fost oficiată de părintele consilier arhiepiscopesc Mateiu Voi leanu, cu mare asistenţă, iar predica ocazională a rostit o părintele pro fesor Dr. Grigorie Cristescu.

După sfânta Liturgie s'au prezentat în salonul cel mare al reşe dinţei arhiepiscopeşti, asesorii consistoriali, profesorii institutelor de învăţământ şi intelectualii mireni.

In numele celor prezenţi a vorbit părintele consilier arhiepiscopesc Mateiu Voileanu, asigurând pe I. P. S. Sa de stima, devotamentul şi dragostea credincioşilor săi, dorindu l dela bunul Dumnezeu depline puteri sufleteşti şi trupeşti, pentru îndeplinirea înaltei misiuni arhiereşti.

I. P. S. Sa mulţumeşte pentru felicitările aduse, asigurând pe cei prezenţi de sincera şi neinteresata iubire ce o nutreşte faţă de biserică şi instituţiile el, îndemnându-i pe toţi la o frăţească conlucrare pentru înaintarea tuturor instituţiilor noastre bisericeşti şi culturale.

Cu această ocaziune I. P. S. Sa a primit un mare număr de felicitări din toate părţile patriei.

Rugăciune

La sărbătoarea dela Oradea, a zilei de 1 Decemvrie, P. S. Sa Episcopul *Roman* a rostit în catedrală următoarea rugăciune:

Doamne, Cela ce ai risipit întunerecul nopţii şi norii grei, ce se lăsau asupra capetelor părinţilor noştri, i-ai împrăştiat şi ai făcut să se sălăşluiască lumina dreptăţii asupra fiilor; Cela ce ai făcut să cadă lanţurile grele ale robiei, în această zi de sărbătoare Ţie se cuvine toată lauda şi mulţumita.

Tu ai condus, Doamne, pe poporul românesc, prin aleşii săi, în toate veacurile şi l-ai scos din primejdiile morţii, ca pe Lazăr din groapă la viaţă. Prin duhul cel dumnezeesc s'au inspirat poeţii, ca prin glasul lor profetic să grăiască mulţimii cuvinte de deşteptare şi de nădejde în viitor. Toate profeţiile lor le-ai împlinit!

Cu sângele martirilor, frânţi în roată, ai stropit întreg pământul românesc şi ai făcut să răsară din el sute şi mii de apostoli ai ideii pentru care ei au murit.

Robi eram în pământul strămoşesc, dar ne-ai scos pe noi din casa robiei, cu mână tare şi cu braţ înalt. Semne şi minuni ai făcut, când ne-ai pus pe noi în pământul făgăduinţii, care a fost «jurat» părinţilor noştri că l vei da. (A doua lege 6, 2—23).

Tu ne ai scos, Doamne, din văpaia războiului şi prin jertfa sângelui eroilor noştri, ne-ai înstăpânit în pământul acesta bun şi mult, unde sânt râuri de apă şi izvoare adânci, care ies prin câmpuri şi munţi.

Pământ roditor de grâu, de orz, de vii şi de toate bunătăţile pământeşti. Pământ ale căruia şi pietrile din munţi cu fier, argint şi aur sunt pline. (Idem 8, 7—8). Tu ai trimis turme în curtea săracilor şi ai dat lapte şi miere în gura copiilor.

Pentru toate acestea pe Tine Te lăudăm, pe Tine bine Te cuvântăm. Ţie îţi mulţumim şi iarăş ne rugăm: binecuvintează, Doamne, memoria Regelui Ferdinand I, simbolul întrupării tuturor eroilor viteji, cari s'au jertfit pentru toate bunătăţile ce le avem azi. Binecuvântă, Doamne, pe Regele nostru Mihai I, binecredinciosul şi purtătorul Tău de chip îngeresc pe pământ, dă i lui zile îndelungate, spor în vârstă şi înţelepciune, care să acopere toate rănile trecutului, să fie bucuria ţării şi a întregii case domnitoare, ca toţi împreună să ne simţim fericiţi sub îngereasca lui domnie.

Binecuvântă, Doamne, şi pe aceia, cari, în zilele de încercare, cu feţele aprinse şi inimile înflăcărate, au fost purtătorii de cuvânt şi de luptă pentru libertatea zilelor de azi.

Binecuvântă-ne, Doamne, pe noi pe toţi cei ce trăim în această scumpă ţară întregită. Păzeşte, Doamne, moştenirea ce ne ai dat-o, ca prin chivernisire înţeleaptă să ne facem vrednici de memoria celor ce ne-au câştigat o. Binecuvintează pe toţi cei ce lucrează spre cinstea şi lauda ţării noastre; întoarce de la calea rătăcirii pe cei ce, cu voie sau fără voie, cu ştiinţă sau fără de ştiinţa, sânt porniţi spre fapte ce ar aduce hulă asupra ţării noastre. Intoarce-i pe ei Doamne! Ascultă, Doamne, rugăciunea mea şi ne păzeşte pe noi. Amin

„Casa Femeii"

— Instituţie pentru binele obştesc —

Operă de mare valoare morală a luat acum fiinţă în centrul capitalei române, unde s'a inaugurat în fiinţa de faţă a M. S. Reginei *Maria* şi a A. S. R. Principesei *Elena*, «Casa Femeii», un măreţ palat, ridicat de cele 32 societăţi şi instituţii federalizate în «Consiliul naţional al femeilor române». Animatoarea acestei opere sociale este dna Alexandrina Cantacuzino. «Casa Femeii» este aşa organizată, ca să poată oferi dela masa cea mai modestă ca preţ dar de bună calitate, până la birourile de asistenţă intelectuală, medicală, juridică şi morală.

După încheerea cuvântărilor rostite de: reprezentantul guvernului, delegatele străine şi minoritare din ţară, şi de dnele Calipso Botez şi Alexandrina Cantacuzino, M. S. Regina *Maria*, adresându-se dnei Cantacuzino, îi remite decoraţia «Răsplata muncii» cl. I., spunându-i:

In numele Regenţei, dar cu gândul la Acela care nu mai este prezent între noi, şi cu gândul la acel Rege mic, care va fi odată mare şi ne va putea ajuta pe noi, va fi de ajutor acelora care vor veni după noi, alături de tovarăşa mea cea mai dragă, — (şi Maiestatea Sa Regina ia de mână pe A. Sa Regală Principesa Elena), — *care va fi cu voi totdeauna de acum înainte, cu cele mai tinere dintre voi, aşa cum şi noi eram odată tinere împreună, venim cu toată afecţiunea pentru a vă remite mica recompensă «Răsplata Muncii» pentru frumoasa voastră operă, în aşteptarea vremii când se va putea da femeilor aceleaşi decoraţii ca şi bărbaţilor.*

---

face apel la toţi cei ce vreau să se mântuiască, să vie în legea Lui. După ameazi: cetiri cu reuniunea femeilor, din biblioteca: «la şi citeşte».

Adormirea Născătoarei de Dumnezeu. Predică exegetică: Matei 17. Isus se schimbă la faţă înaintea ucenicilor săi, vindecă pe lunatic şi dă o straşnică lecţie apostolilor şi fariseilor, care sânt datorinţele creştinilor faţă de împăraţii şi diregătoriile din lume? După ameazi: cetiri cu societatea Sfântul Gheorghe, din cartea: Romănia pitorească, de Al. Vlahuţă.

Dumineca 4. Predică exegetică: Matei 18. Isus lămureşte apostolilor întrebarea, că cine va fi întâi în împărăţia Sa? Isus arată cum trebue să se disciplineze un rătăcit în împărăţia harului. Aseamănă împărăţia Sa cu omul împăcat ce a iertat, rugat fiind, datoria slugei sale. După ameazi: cetiri cu reuniunea femeilor, din biblioteca: «la şi citeşte».

Tăierea capului sfântului Ioan Botezătorul. Predică exegetică: Matei 19. Isus dă sfaturi cum trebue să fie căsătoria şi când se poate desface. Binecuvântă pruncii şi prin discuţia cu tinărul bogat arată ce mari piedeci pune bogăţia operei mântuirii. Arată apoi Isus ce răsplătire vor primi creştinii în împărăţia cerului? După ameazi: conferinţă poporală despre pregătirea seminţelor pentru sămănat, sulfatarea lor.

In acest period al verii munca fiind în toiul ei s'ar crede că nu sânt potrivite conferenţele poporale şi şedinţele societăţilor. Acest timp însă e cel mai potrivit pentru evanghelizare, deoarece ţărănimea e toata ziua e liberă, vitele fiind în păşune. Cârciumele fiind închise, dar închise şi prin dos, va fi public din belşug fiind adunarea mai uşoară, ne trebuind foc şi luminat ca iarna, conferenţele putându-se ţinea sub cerul liber chiar.

Tinerimea va fi obligată a lua parte la serviciul divin şi la conferenţele publice, unde după ce se va înfiinţa un cor vor cânta diferite cântece spre recreaţie. Tinerimea şi şcoala în acest period vor lua parte la vecernie, după care se vor ţinea cu ei exortaţii despre: Istoria bisericească şi cântările liturghiei. In postul sfintei Maria şi sft. apostoli, preotul va cerceta pe bolnavi şi îi va spovedi şi împărtăşi cu sfintele Taine, spre a dovedi că biserica noastră nu vrea să rămâe numai biserică rugătoare, ci doreşte a fi şi biserică ajutătoare cu fapta.

Preot *Dionisie Bucur.*

Caractere latine. Incepând cu ziua de 1 Decemvrie 1928 toate ziarele turceşti apar întregi în caractere latine, conform legii, după ce de câteva săptămâni încoace tipăreau mai multe coloane ale ziarelor cu noua scriere.

Adunarea generală a „Astrei"

Adunarea generală a vechei noastre Asociaţiuni pentru literatura şi cultura poporului român s'a ţinut în anul acesta în oraşul nostru în cadre înguste în ziua de 8 Decemvrie a. c. în sala prefecturii.

Afară de membrii din Sibiu, din alte părţi au participat foarte puţini.

Cele două şedinţe în absenţa preşedintelui au fost prezidate de vicepreşedintele Dr. O. Russu.

D-Sa după o scurtă cuvântare salută pe I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* şi pe dl general C. Găvănescu Comandantul Corpului VII armată.

S'au ales comisiunile pentru cenzurarea activităţii comitetului şi examinarea raţiocinului.

In şedinţa a II-a ţinută în aceeaş zi după amiazi dl profesor Dr. Gr. Cristescu în calitate de raportor citeşte raportul comisiunii pentru examinarea şi verificarea activităţii comitetului pe anul 1928.

După o scurtă introducere cu caracter general la propunerea raportorului:

1. Se ia act cu aprobare de cuprinsul raportului.

2. Se dă expresiune durerii sale pentru pierderea membrilor şi binefăcătorilor decedaţi ai Asociaţiei.

3. Se aprobă darea de seamă a comitetului central şi-l descarcă de această gestiune.

4. Se aprobă proiectul de buget pe anul 1929.

5. Se aduc mulţumiri tuturor ce au stat în ajutor Asociaţiei cu mijloace morale sau financiare.

Anză la discuţiune mai îndelungată a dat punctul referitor la concesiunea de cinematograf şi înfiinţarea Astrei cinematografice.

După aprobarea raţiocinului Asociaţiei lucrările adunării generale au fost declarate de terminate la ora 7 p. m.

Domnul Soricu arată că concesiunile cinematografice ale «Astrei» au ajuns în mâni streine şi accentuiază că alături de instituţia culturală s'a înfiinţat societate particulară, care exploatează drepturile celei dintâi, fiind în felul acesta păgubite cele mai esenţiale interese ale «Astrei».

La acuzele ridicate de Dl Soricu răspund domnii Dr. Preda, vicepreşedintele «Astrei» şi Dl Dr. Beu, membri în consiliul de controlul central.

Dl Ghibu se ocupă de extensiunea «Astrei» şi cere complectarea şi publicarea enciclopediei romăneşti.

Dl Comanici se ocupă cu propaganda culturală în Secuime.

Dl Bogdan Duică spune că trebue să ne măsurăm puterile şi numai după aceia să ne angajem în îmbrăţişarea unor probleme aşa de mari.

Dl V. Lazăr propune pe lângă biblioteca centrală, înfiinţarea unei biblioteci pentru popor şi reorganizarea revistei «Transilvania».

Sărbătoarea zilei de 1 Decemvrie

la Internatul Teologic din Bucureşti

Intr'un cadru deosebit de solemn s'a oficiat o slujbă religioasă în capela internatului de către păr. spiritual Dr. I. Felea, în prezenţa conducătorilor instituţiei şi a studenţilor bursieri.

I s'a dat acest caracter, pentruca viitorii slujitori ai bisericii să-şi adâncească cunoştinţele în strălucitul cult al eroilor şi din această adâncire să-şi împrumute idealismul veacurilor apuse.

După terminarea serviciului religios, dl director, Dr. I. Mateiu, într'o scurtă şi însufleţită cuvântare a evidenţiat importanţa actului dela Alba-Iulia, Chişinău şi Cernăuţi, stăruind asupra comemorării unirii Ardealului la Patria mamă, suferinţele trecute ale provinciilor subjugate, scoţând în relief conştiinţa naţională pe care preotul şi dascălul ardelean a trezit-o clipă de clipă în sufletul atâtor generaţii şi cu o resemnare uneori mucenicească. Toate drumurile biruinţelor neamului au fost o minune dumnezeească, căci idealul ortodoxiei neamului nostru nici odată nu a venit în conflict cu idealurile noastre naţionale. Biserica a fost aceea care a contribuit la solidaritea şi la unirea frăţească a provinciilor eliberate.

Inchee cuvântarea apelând la ceice sânt puşi în slujba lui Hristos, arătând că preotul român are o esenţială funcţiune în statul românesc, că şi în viitor numai Isus Hristos poate fi Mântuitorul neamului românesc.

La sfârşit, păr. spiritual rosteşte ectenii pentru ceice au dispărut în nădejdea unirii tuturor românilor.

Ioan Brânzea.

Mulţumită publică

La şedinţa publică a societăţii de lectură «Andrei Şaguna» a studenţilor academiei teologice «Andreiane», ortodoxe române, ţinută la 29 Noemvrie 1928, în memoria marelui arhiereu Andrei, au binevoit a contribui la augmentarea bibliotecii societăţii:

I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan, arhiepiscop şi mitropolit 1000 Lei. Câte 200 Lei: Alexandru Bolotow fost guvernator în Rusia, Dr. Ioan Lupaş profesor universitar, Nicolae Colan rector la academia teologică «Andreiană» Sibiu, Dr. Nicolae Cristea notar public şi Mihail Stoia. Câte 100 Lei: Dr. Aurel Crăciunescu, Ilie Beleuţă, Dr. Iosif Hradil, profesori la acad. teol. Sibiu, Vasile Lăzărescu prof. acad. teol. Oradea, Matei Voileanu, Dr. Andrei Gâlea, Virgil Nistor, Ieronim Grovu şi Traian Petrişor, consilieri arhiepiscopeşti, Ioan Dăncilă protoiereu militar, colonel Radu, Gh. Maior director la seminarul teologic, Eugen Todoran director la şcoala normală «A. Şaguna» Sibiu, Aurel Popoviciu, Timotei Popoviciu şi Valer Olariu, profesori la Şcoala normală, I. Isac, Lazăr Victor şi Marcu Jantea, profesori, Ioan Vătăşan director la banca «Albina», Adrian Cristea director la Banca centrală, Dr. N. Schiau, Dr. Nicolae Comşa medic I. Rebega şef contabil la banca «Albina», Dr. Ilie Beu medic, Dr. Lucian Borcia advocat, Romul Perian şef contabil, Nicolae Mărculescu director la Banca naţională, Ioan Preda advocat, David Mohan proprietar, I. Dragomir şi Constantin Baicu, revizori şcolari, Iosif Trifa redactorul «Lumina Satelor», Ioan Boiu, Iosif Morariu, preoţi, Spiridon Cândea econom la academia teologică, Petri Ioan, Gh. Enescu diacon, Ioan Ştirbeţ preot în Brateiu, Ioan Drăgan notar în Romos, Dumitru Sârbu comerciant şi dna Ştefănescu Maria. Dşoara Anicuţa Martin 80 lei. Câte 60 Lei: Dumitru Comşa profesor pensionat, Dr. Vasile Bologa consilier arhiepiscopesc, dna Cosma, Dr. Ioan Bunea director la liceul «Gh. Lazăr», Candid Popa profesor la academia teologică, dna Eugenia Tordăşianu Dr. Mihail Sturza medic, Em. Cioran protoiereu, Gh. Poponea conducătorul tipografiei Arhidiecezane, Victor Maier, Samuil Banciu învaţător Goţia, dşoara Şuteu şi N. N. Dşoara Mina Florescu 55 lei. Câte 50 Lei: Nicolae Topolog preot şi Sabin Safta înv. Câte 40 Lei: Dr. Mafteiu advocat, Dr. Gheorghe Preda directorul ospiciului de alienaţi, Dr. Liviu Ionaş medic, Dr. Horia P. Petrescu secret. lit. al Asociaţiunii «Astra», Dr. Gheorghe Proca consilier arhiepiscopesc, medic-colonel Vessa, I. Pampu catihet, Macedon Corfariu adm. la spital, Ion Dinu diacon, dna Petruţiu, dna Anghel, Gh. Nedoviceanu, Mărginean, Francu. dşoara Taţiana Circov, dra Vetuca Lupea, D. Maria Solomon, dra Virginia Şelcăianu şi N. N. (4). Câte 20 Lei: dnele Suma, Dreghiciu, Elena Nistor, Şerban, Ioan Cărpinişan profesor, locot. Grecea, locot. Simionescu, Liviu Floca pedagog la şcoala normală, Patriciu Marcu preot, Ioan Marcu, dşoarele Mărioara Oltean, Stoicescu, Bulea, Anuţa Roşca, Valteşiu, Vladoviciu, P. Damian, C. Feldiorean, Constantin şi Băncilu, D. Eli, I. Suma, I. Bota şi Maniţiu, funcţionari, N. Martin, Chira, Trifa, M. Bibu, Stanciu şi N. N. (8). Dna Stoia 12 lei. Câte 10 Lei: I. Crivăţ profesor, dna Frăţilă, dşoara Valerica Rafiroiu elevă de liceu, dra Radu, dra A. Işan şi I. Roman absolvent de teologie, Dşoara Stancu 8 lei. N. N. 6 lei. Câte 5 Lei: dşoarele Drăgan şi Popa eleve şi N. N., N. N. 4 lei. N. N. 2 lei. Dr. Sebastian Suma 1 leu. Suma totală de 9033 Lei.

Sibiu, 29 Noemvrie 1928.

Terente Radu notar. *Ilie Ştefănie* cassar.

INFORMAŢIUNI

Preseara sf. Nicolae la Sibiu. Societatea femeilor ortodoxe a avut fericita inspiraţie de a comemora sf. Nicolae printr'un festival religios ţinut la ora 6 în sala mare a prefecturii judeţului Sibiu. Festivalul a avut un strălucit succes. A vorbit despre: Viaţa Sf. Nicolae, profesorul dela Academia noastră, Dr. Gr. Cristescu, care arată că viaţa unui sfânt este viaţa unui om care a purtat în sufletul lui pe Dumnezeu şi care prin pilda vieţii lui face şi pe alţii să-l poarte. Scoate în relief câteva momente şi pilde din viaţa marelui dascăl, sfânt, taumaturg Nicolae. Corul mixt al şcoalei normale sub conducerea prof. T. Popovici, execută frumos câteva bucăţi muzicale religioase. Elevele H. Băilă şi M Paşca recitează câte-o poezie. La festival au luat parte I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, consilierii consistoriali, dl general Găvănescu şi alţi ofiţeri superiori precum şi numeros public. Publicul a fost pe deplin mulţumit de reuşita festivalului şi din parte-ne spunem numai atât, că am dorî ca şi la anul să prăznuim pe Sf. Nicolae, patronul marinarilor, patronul milei şi al copiilor, devenit al lor prin dărnicia lui, cu un festival la fel formând o tradiţie, care să se repete an de an.

Alegerile pentru corpurile legiuitoare urmează în ordinea următoare: Miercuri, în 12 Decemvrie se fac alegerile pentru camera deputaţilor, la care toţi cetăţenii români majori, cari au primit carnetul de alegător, au dreptul să voteze. Sâmbătă, în 15 Decemvrie, se fac alegerile pentru senat, la care pot vota toţi cetăţenii români trecuţi de 40 ani şi înscrişi pe lista alegătorilor din anul 1928.

Profeţire. Un cotidian din capitală profeţeşte următoarele cu privire la alegerile actuale parlamentare: vor vota aproape 3 milioane de alegători. Dintre voturile lor vor primî:

naţional-ţărăniştii . . .	75	la sută
liberalii	3·7	„ „
partidele Averescu Iorga .	4·1	„ „
cuziştii	3	„ „
ungurii	8·5	„ „

Astfel, ar avea:

naţional ţărăniştii . . .	343	deputaţi
minoritarii	22	„
Averescu Iorga . . .	8	„
liberalii	7	„
cuziştii	7	„

Se va vedea în curând, întru cât se împlineşte prorocia aceasta a confratelui bucureştean.

„Se cuvine să recâştige". La salutul adus zilele acestea, de P. S. Sa episcopul Nicolae al Clujului, cu prilejul primirii în acest oraş a dlui primministru Iuliu Maniu, şeful cabinetului, mulţumind P. S. Sale, îl asigură de solicitudinea guvernului faţă de necesităţile bisericii ortodoxe române, spunând — cum raportează organul oficios *Dreptatea* — că *«ceeace această biserică a trebuit să sufere de-a lungul veacurilor şi ceea ce a trebuit să peardă, se cuvine să recâştige în noile vremuri de stăpânire românească».*

Ziarele cehoslovace au consacrat articole speciale, cu prilejul comemorării zilei de 1 Decemvrie în România, relevând însemnătatea actului de dreptate al liberării naţiunilor oprimate şi accentuând că România întregită este factor de pace în Europa.

ŞTIRI LOCALE

Conferenţă. In seria conferenţelor de earnă, din sala prefecturii judeţene, a vorbit Duminecă seara, în 9 l. c., dl Marinescu din capitală, despre cel mai mare dramaturg al secolului trecut, Enric Ibsen. Conferenţiarul arată întâi părerile criticilor, mai mult sau mai puţin preocupaţi, împotriva dramelor scriitorului norvegian apărute în diferite epoce; se ocupă apoi de cea mai reuşită lucrare a marelui psiholog, de piesa Rosmersholm, analizând cu de a măruntul caracterele eroilor săi. N'a lipsit nimic acestei luminoase expuneri, decât însaşi *reprezentarea* dramei celebre, jucate la Naţionalul din Bucureşti; poate ni se va da şî nouă, sibienilor, s'o admirăm, în teatrul local, care tânjeşte de dorul reprezentaţiilor bune româneşti.

Proces de presă amânat. Ziarul săsesc sibian, *S. D. Tageblatt*, poartă, cam de mult timp, campanie violentă împotriva manifestaţiilor naţionale româneşti şi a diferitelor autorităţi publice. Astfel, într'un articol din 11 April 1928 despre jurământul recruţilor, numitul ziar scrie că s'a comis *abuz* prin faptul că parada militară ar fi oprit circulaţia în centrul cel mai cercetat al oraşului. Autorităţile militare din Sibiu au pornit proces de presă, pentru calomnie, împotriva directorului Hermann Plattner dela numitul ziar. Tribunalul din Sibiu, ocupându-se în 5 l. c. de chestiunea aceasta, a pus nou termin de judecată, pentru ziua de 28 Ianuar 1929, când vor fi ascultaţi martorii propuşi de apărare şi de acuză.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică, organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească sub patronagiul I. P. S. Sale Arhiep. şi Mitropolit Nicolae. Au apărut Nr. 10—11 din 1928. Cuprinsul: Prof. Nicolae Colan: Părintele I. Popescu-Mălăeşti şi «bureţii» învăţământului teologic. Prof. Dr. Gr. Cristescu: Misionarismul Societăţilor religioase pentru tineret. Prot. Dr. I. Blaga: Din preocupaţiile noastre preoţeşti. I. Beleuţă: Amintirile unui preot romano-catolic devenit preot ortodox. Pr. G. Maior: Manualele de religie. Econ. A. C. Cosma: Moartea din punct de vedere creştin. Pr. Vasile Paşcău şi Pr. Gh. Maior: Mişcarea literară: Almanahul Preoţilor. Sibiul ca centru al vieţii româneşti din Ardeal. Suveranitatea şi solidaritatea naţională. Căsătoriile mixte. Pr. Gh. Maior: Cronică: Congresul preoţilor misionari din România. Arhiereul Dr. Vasile Stan. Părintele Ioan Moţa, reales în Orăştie. Religia în Şcoala secundară. *** Note şi informaţii. — Redacţia şi Administraţia: Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 32.

Nr. 431/928. (166) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Cinade**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.

2. Sesiune parohială 32 jugăre, din cari 3½ jugăre luncă.

3. Casă parohială deplin corespunzătoare şi grajd.

4. Lemne de foc din pădurea bisericii.

5. Stola uzitată.

Concurenţii îşi vor înainta cererile instruate în ordine oficiului protopopesc Mercurea şi se vor prezenta în comună spre a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 1 Decemvrie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Nr. 2740 port. 1928. (167) 1—1

Publicaţiune de licitaţiune

Subsemnatul portărel pe lângă Tribunalul Sibiu prin aceasta publică, că în baza deciziunii Nr. 15,254 şi Nr. G. II. 10,349/928 a judecătoriei mixte-rurale Sibiu în favorul reclamantului Ana Moţan, dom. în Sibiu, reprez. prin advocatul Dr. Gheorghe Măcelar contra..., locuitor în Turnişor, pentru încassarea creanţei de 18,000 lei şi accesorii, se fixează termen de licitaţie pe *11 Ianuarie 1929*, la ora 14 p. m., la faţa locului în comuna Turnişor, Nr... unde se vor vinde prin licitaţiune publică judiciară diferite mobile de casă, în valoare de 7300 lei. In caz de nevoie şi sub preţul de estimare.

Pretenziunea care e de incasat face 18,000 lei capital, dobânzile cu 10% socotind din 19 Noemvrie 1926, iar spesele până acum staverite de 2434 lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitaţie ar fi fost execvate şi de alţii şi aceştia şi-ar fi câştigat dreptul de acoperire, licitaţia prezentă este ordonată şi în favorul acestora în senzul art. LX: 1881, § 120.

Sibiu, la 29 Noemvrie 1928.

D. Kálmán, portărel.

Nr. 69/1928. (163) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ la biserica română ortodoxă din **Dobolii de jos**, poşta Ilieni, jud. Treiscaune, să publică concurs.

Venitele sânt:

1. Cvartir în natură cu supraedificate economice, în stare bună.

2. 5 jugăre sesiune cantorală.

3. Venite cantorale, după stola locală.

Concurenţii se vor prezenta în parohie, spre a face cunoştinţă cu poporul şi împrejurările locale.

Dobolii de jos, în 18 Nov. 1928.

Oficiul parohial.

Ilarie Plotogea
paroh.

Nr. 1044/1928. (164) 3—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Vecerd**, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregire dela stat conform coalei B.

2. Sesiunea parohială în mărime de 13 jug. parte arător şi parte fânaţ necomasat.

3. Dela cca 95—100 familii anual una ferdelă grâu (20 litri).

4. Stola după tariful stabilit de adunarea protopopească pentru toate parohiile din tract.

5. In lipsa de casă parohială pentru locuinţă se va închiria o casă potrivită.

6. Preotul are drept a scoate la păşune atâtea vite şi porci, câte are.

Gara, de parohie se află la depărtare numai de 2 km.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în terminul legal, iar concurenţii se vor prezenta în vr'o Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Agnita, la 14 Noemvrie 1928.

Oficiul protop. al tractului Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial ort. rom. din Vecerd.

Emil Păcală
protopop.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notiţe despre întâmplarile contimporane

de **Ioan cav. de Puşcariu.** Preţul Lei 100, plus spese de poştă Lei 15

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă*, cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul **20 Lei;**

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulceturi, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: **20 Lei.**

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Dela Librăria Arhidiecezana din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături româneşti 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi ale Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu cercii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!"...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Misionarism cultural

de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul 45 lei, plus spese de poştă 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Redactor responsabil: Dr. Georga Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVI Sibiu, 15 Decemvrie 1928 Nr. 88

Telegraful Român

(Of.)

Onor. «Asociaţiunea»

Sibiu

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Preoţimea în viaţa politică

In timpul din urmă s'a pornit, prin organele de publicitate, o discuţie amplă şi destul de pasionată asupra chestiunei, dacă e bine sau nu, ca preoţimea noastră să participe efectiv la viaţa politică a statului. Unii dintre îndrumătorii plăpândei noastre opinii publice au abordat chestiunea alcătuirii unui partid clerical, care să se arunce în balanţa cântarului politic cu toată greutatea oficială şi numerică; ear alţii de sigur, sub impresia unor aspecte repulsive ale practicei politice din prezent, au ajuns la concluzia, că preoţimea, în interesul ei, ar fi bine să se întoarcă îndărăt la coarnele plugului profesional, adecă la foile îngălbenite ale molitvelnicului. Sau mai pe românește: Preoţimea să-şi caute de treabă şi să nu se amestece în ciorba politică.

Nu putem admite nici una din aceste concluzii. In regatul României cu patrusprezece milioane — din 18 — cetăţeni ortodocşi, în care biserica ortodoxă este prin constituţie recunoscută, ca *dominantă;* în care istoria bisericească este într'o strânsă legătură congenitală cu istoria culturală şi politică a ţării; în România formarea unui partid politic clerical ortodox, este o curată aberaţie. Ar însemna să ne eliminăm noi înşine din cadrele vieţii de stat şi în mod conştient să pregătim înşine separarea bisericii de stat, pe care nici unul n'o dorim.

Dacă tendinţa unora de a înregimenta preoţimea ortodoxă într'un partid politic cu caracter clerical constitue în sine o aberaţie, apoi părerea acelora cari sfătuesc preoţimea a-şi căuta de molitvelnic şi în consecinţă a renunţa la exercitarea drepturilor sale cetăţeneşti, dacă n'ar fi naivă, ar fi deadreptul jignitoare. Preoţii sânt în primul loc cetăţeni, şi constituţia garantează tuturor cetăţenilor libertatea de conştiinţă şi liberul exerciţiu al drepturilor cetăţeneşti. In regatul României cu peste 80% locuitori ţărani agricultori, preoţimea constitue garda luminată, pătura cultă. Preotul este conducătorul firesc şi imediat al poporului încredinţat păstoriei sale şi el este dator să privegheze ziua şi noaptea asupra destinelor şi să îndrumeze acţiunea enoriaşilor săi în toate direcţiile şi prin toate peripeţiile vieţii. Păstorul cel bun îşi pune sufletul pentru mântuirea turmei sale şi oile ascultă glasul păstorului şi merg după dânsul. De aceea poporul agrăeşte pe preot cu frumosul şi sugestivul nume de «Părinte», ear părintele, care este bun şi drept, trebue să fie alăturea de fiii săi, cu sfatul şi cu pilda, între toate împrejurările vieţii. In întunerecul satelor noastre preotul duce prin sufletul său, lumina Evangheliei. Lumina aprinsă nu se pune sub obroc, ci se aşează în sfeşnic, ca să lumineze tuturor. Faptele preotului sânt arătări luminoase pentru îndrumerea credincioşilor pe cărările drepte, cinstite şi mântuitoare. Preotul stă în slujba lui Hristos, care a propoveduit iubirea, pacea şi bunaînţelegere între oameni. Preotul prin chemarea lui este un simbol al dragostei între fraţi. Preotul nu se poate împărţi; *preotul nu poate fi al unui partid, fiindcă el este al tuturora. Preotul nu poate fi omul de încredere al unui singur partid, fiindcă el trebue să întrunească încrederea tuturora.* Preotul deci nu se poate coborâ în vâltoarea luptelor politice de partid, adeseori foarte pătimaşe şi murdare, fără a nu aduce o ştirbire autorităţii sale şi o diminuare a prestigiului bisericii.

«De altă parte ţin să accentuez, că n'aş dorî să văd pe slujitorii altarelor noastre coborâţi în vâltoarea pătimaşelor lupte ale politicianismului vânător după interese şi ucigător de caractere. Am vrea să-i vedem producând dovada caracterelor sigure de sine, cari pot face politică păstrându-şi întreg devotamentul faţă de idealele morale, cărora se închină. Am vrea să-i vedem în sfatul ţării şi în mijlocul poporului, păşind ca oameni impartiali şi ridicaţi peste luptele de clase şi partide, ca prin acţiunea lor împăciuitoare, biserica să câştige prestigiul unei împărăţii a armoniei între interesele, care se încrucişează în societatea politică. Ca să poată sta pe acest piedestal moral, preotul, ca îndrumător al poporului în viaţa politică, trebue să-şi păstreze libertatea şi independenţa».)*

Poetul francez *A. de Lamartine* zice: «In fiecare parohie este un om, care este al tuturora, pentrucă este părintele sufletesc al tuturora care este chemat ca martor, ca sfătuitor, ori ca reprezentant la toate actele cele mai solemne ale vieţii; care ia pe om dela sânul mamei sale şi nu l părăseşte decât la mormânt, care binecuvintează ori sfinţeşte leagănul, nunta, patul morţii şi sicriul; un om pe care copilaşii se obişnuesc a-l iubi şi a-l venera, la picioarele căruia creştinii merg să depună mărturiile lor cele mai intime; un om, care prin starea sa este mângâetorul tuturor nenorocirilor sufletului şi ale trupului, care nefiind de nici o treaptă socială, aparţine deopotrivă tuturor claselor: claselor de jos prin viaţa sa săracă şi

*) Dr. Nicolae Bălan, fost profesor de teologie, — azi mitropolitul Ardealului, — în primul congres al preoţimii ortodoxe, ţinut în Martie 1919.

FOIŞOARA

Impotriva propagandei sectante în comunele rurale

— Conferenţă religioasă —

Spre a preîntimpina propaganda sectantă şi bolşevică, — în fond aceeaş, — trebue să cunoaştem ideile după care se conduc aceste aberaţii ale dreptei judecăţi.

Bolşevismul e numire nouă, creată de marele războiu, şi îşi are originea în Rusia. Acest curent, pe care bolşevicii îl numesc socialism «desvoltat», are drept scop înlăturarea ordinei sociale, nimicirea capitalismului, exproprierea proprietăţilor şi acumularea lor în mâinile statului comunist; cetăţenii nu vor fi decât maşinele «marelui şi fericitului stat», visat de aceşti evreo-comunişti.

Această ideologie care se cam modifică an de an prin votul internaţionalelor 1, 2, 3, a pornit în adevăr de la «Uniunea mondială a evreilor» care îşi avea sediul, până la războiu, în Lemberg. Ţinta ei este revoluţionarea lumii pe or ce cale şi cu or ce mijloace, — când apoi apa va fi destul de tulbure, are să se înfiinţeze, pe mormanul ruinelor, noua stare de lucruri.

Atacul s'a dat pe cale *socială,* şi pe cale *religioasă.*

Pentru a pregăti lumea spre a adera la noua doctrină, trebue organizată presa în toată lumea.

Sume enorme de bani se varsă în acest scop. In congresele anuale la Lemberg şi în alte oraşe din lume, în şedinţe secrete, se arată rezultatele marei opere şi se dau căi de urmat pe viitor. Războiul i-a apropiat biruinţa. Colosul rusesc se prăbuşeşte, şi pe ruinele lui se năpustesc «roşii» spre a face practica sistemului comunist şi întronarea noului Jerusalim. Rezultatul? Se vede: Statul rus ruinat poporul sărăcit, biserica încătuşată, spectacole demoralizătoare la ordinea zilei. S'a năruit viaţa casnică, industria şi comerţul sânt nimicite, agricultura pe pat de moarte...

Setea de răzbunare nu s'a oprit aci. Prin propagandă plătită au încercat să incendieze: Franţa, Anglia, Italia, Bulgaria, Grecia, şi în toate ţările să-şi formeze nuclee aprovizionate cu scrieri comuniste.

Propaganda subversivă se face şi pe cale religioasă: S'a văzut încă înainte de războiu, prin 1865—70, că spre a putea revoluţiona lumea, nu e destul să lucrezi pe cale politică socială, ci ar fi bine dacă s'ar procedă între «plebe» pe cale religioasă, pregătind sufletele pentru «marea» zi. Astfel s'au luat în plan, pentru grosul plebei-inculte, *sectele* religioase: baptiştii, menoniţii, anabaptiştii şi pocăiţii noştri.

Pocăiţii apar pe la 1865 în Banat, credinţa lor, cu privire la trinitate, e ca a noastră. Nu recunosc însă tradiţia bisericească, ci numai sfânta scriptură; taine admit 4: botezul, cuminecătura, pocăinţa, căsătoria, dar şi privitor la acestea sânt abateri şi deosebiri între ei, după loc şi scop. Nu recunosc păcatul strămoşesc. Botezul copiilor nu-l practică. Fiecare pocăit poate administra tainele şi predică. Recunosc iadul şi raiul. Ca principii morale admit: cele zece porunci. Nu admit îngeri, Sfta Fecioară, crucea, icoane, moaşte, biserică. Zi de sărbătoare e Sâmbăta, unii ţin Dumineca. Sânt păcate şi greşeli în concepţia lor. Nu admit armata. E firesc că unii fricoşi de armată, sau cu idei comuniste preconcepute, oameni păcătoşi, ca să scape de îndatoriri, au trecut la noua lege.

adeseori prin umilința nașterii; claselor înalte prin educație, știință și înălțimea sentimentelor, ce inspiră și recomandă o religie filantropică; un om în sfârșit, care știe toate, care are dreptul de a spune toate, și al cărui cuvânt cade de sus asupra inteligențelor și asupra inimilor, cu autoritatea unei misiuni dumnezeești. Acest om e preotul!».

Un preot, care s'ar coborî de pe acest înalt piedestal și s'ar amesteca în vălmășala luptelor politice de partid, găsindu-se într'un moment față în față cu proprii săi fii sufletești, un astfel de preot ar face bine să plece din mijlocul enoriașilor, pe cari, din ziua aceea, nu i mai poate păstori cu autoritatea necesară. Din cele premerse rezultă, că preoțimea noastră are nu numai dreptul, dar și datorința sfântă, ca să participe la viața politică a statului, *păstrându-și libertatea și independența;* ear în acțiunile sale politice să se afirme, ca factor de armonizare și înfrățire a spiritelor, pentru propășirea țării și înălțarea bisericii. *Ventomin.*

Conferență preoțească

— Despărțământul „Târnava" al „Asociației clerului" —

Conștie de datorințele sale pastorale, preoțimea tractului Târnava, conform hotărârii din conferența de primăvară ținută în Diciosânmărtin, s'a întrunit de nou, în conferență de de toamnă, în comuna Suplac, situată la marginea din sus a tractului, aproape de săcuime.

Cinstitori ai preoților și iubitori de biserică, suplăcenii sânt tipurile patriarhale ale românilor credincioși vechilor tradiții religioase și păstrători ai obiceiurilor rămase din bătrâni.

De aceea orce întrunire de intelectuali, având caracter de conferențe culturale, sociale, numai atunci are cuvântul hotărâtor înaintea suplăceanului, când în fruntea acelor conferențiari se află și preoți de ai bisericii lui.

Pornind din aceste constatări, ziua de 18 Noemvrie a. c. a fost pentru suplăceni zi de rară serbătoare religioasă culturală, de care nu s'au bucurat decât înainte de aceasta cu 17 ani, când veteranul și aproape octogenarul fiu al Șoimușului din valea Târnavei mici, Prea cuviosia Sa Părintele asesor consistorial Matei Voileanu, înconjurat de cler număros li a sfințit biserica de azi, ridicată în acel timp de criza financiară cu multe greutăți de acest popor credincios și iubitor de biserică.

Dornici de a asculta slujba religioasă, săvârșită de un sobor preoțesc, suplăcenii în frunte cu parohul lor fratele Traian Popa au făcut pregătiri cu zor pentru întimpinarea cu cinste cuvenită a clerului.

Intrând în comună, apoi în biserică, se începe «Utrenia», ear la ora 9½ liturgia. Se observă mare aglomerație de popor și intelectuali din comună și împrejurimi; slujește Păr. Gheorghe Oprean, protopopul tractului.

Răspunsurile liturgice le dă din altar corul improvizat în 3 voci de cei 13 preoți liturgisitori.

Solemnitatea crește cu cât intrăm mai adânc în fondul serviciului liturgic.

La «Pe tine te lăudăm», pianissimul corului din altar umple biserica de o atmosferă mistică. Intreg serviciul liturgic decurge solemn.

Corul din altar e condus de fostul paroh din Blăjel Ioan Demian, prezent la conferența noastră preoțească.

Insărcinat de conferența trecută, la sfârșitul liturgiei a predicat preotul Vasile Țetcu din Cetatea de baltă, după «pericopa zilei», scoțând la iveală datorințele fiilor față de părinți, datorințe ce rezultă din iubirea și jertfa părinților pentru copii.

Predica a fost ascultată cu interes viu de poporul și intelectualii întruniți în biserică.

După săvârșirea slujbei parastaselor pentru morți, invitându se poporul la mărturisirile ce vor urma după slujba «vecerniei», corpul preoțesc se întrunește în casa parohială, largă, modernă, ridicată acum 3 ani din jertfa și cu spese de 260 000 lei ale credinciosului fiu al acestei comune, negustorul Vandor din București, în amintirea tatălui său, fost preot în Suplac.

Aici Părintele Gh Oprean, protopopul tractului, președintele conferenței, prin o vorbire instructivă, ținută în mod colegial cu sfătuiri și îndemnuri, la ora 11½ deschide ședința.

Toate chestiunile, dela ordinea zilei, s'au tratat într'o frățească înțelegere a rostului ce-l au conferențele preoțești.

La ora 3 p. m. s'a săvârșit slujba vecerniei în asistența numeroasă a credincioșilor din Suplac.

Răspunsurile la ectenii le dă corul preoțimii.

La sfârșitul vecerniei conferențiază poporului preotul din Bahnea, Ion Oprea, vorbind despre alcoolism. Aduce dovezi, cu exemple din viața familiară, despre nenorocirile ce le face alcoolul, plagă socială ce distruge familie și societate.

Atenția, cu care a fost ascultat conferențiarul, e prinosul de mulțumiri ce i le-au adus poporul și clerul, adunat în biserică.

După mărturisirile credincioșilor, ne-am adunat de nou la casa parohială, unde s'a continuat ședința în timă, și s'a desbătut întreg programul conferenței de toamnă a despărțământului.

Terminând lucrările, ni se servește cina în casa parohială.

In urmă, apropiindu se timpul de plecare spre casă, protopopul tractului, Părintele Oprean, mulțumește în numele clerului Părintelui Traian Popa și soției sale pentru prevenirea și buna găzduire de care am fost împărtășiți, ear la ora 6 seara plecăm spre gara comunei Laslăul mare, cu dorința vie de a ne întruni la viitoarea conferență de primăvară în fruntașa comună Blăjel, de lângă Mediaș. Pr. *Iuliu Moldovan.*

Cum se vorbește alegătorilor...

(=) Taxele exagerate impuse în anii din armă, — în sarcina credincioștilor în deobște bine situați, — din partea bisericii laterane ardelene, a provocat în rândurile poporului săsesc vii nemulțamiri, care ar putea da naștere chiar la scisiune, *păgubitoare negreșit solidarității tradiționale a micului popor din Ardeal.*

Un mijloc d'a abate gândurile lui negre dela jertfele bănești ce i se cer, este și campania furtunoasă ce o poartă fruntașii săsi împotriva autorităților statului unde trăesc.

Eată, între plidele zilnice, una mai recentă:

In ziua de 8 Decemvrie 1928, în adunarea ținută la Urania din Sibiu, candidatul pentru un mandat în parlamentul român, dl Rudolf Brandsch, spune alegătorilor săși prezenți, între multe altele, că ei, săsii, trăesc astăzi „într'o țară unde se găsesc, în posturi însemnate, mii (!) de oameni, cari, după o lungă tradiție, nu consideră înșelătoria și furtul bunului public drept crimă, și introduc mentalitatea aceasta, s'ar putea zice conform unui plan, în cele mai largi cercuri ale poporațiunii, spre a o corumpe".

Stricăciunea, de care vorbește oratorul săsesc, a pătruns în societatea de azi atât de profund, încât — continuă dl Rudolf Brandsch — „și noi *— sașii —* ne-am molipsit de mocirla conruperii", (*S D. Tageblatt, dela 11 Decemvrie 1928*).

Cine vor fi acei sași «molipsiți», de mocirla conruperii, o va ști mai bine vorbitorul, împreună cu prietenii săi; pe noi cari stăm departe de neînțelegerile «familiare» săsești, «molipsirea» lor ne importă prea puțin.

Ne importă însă exagerările *comise de dl candidat, care prezintă în public funcționarii statului român, în aproape totalitatea lor, ca «înșelători și hoți» în toate timpurile, — «o lungă tradiție» stă îndărătul lor...*

Elementele destoinice și cinstite, — fără de care țara de peste Carpați, atât de hulită astăzi, n'ar fi existat un singur moment de-alungul veacurilor, — sânt pur și simplu «desființate» în discursul.. unui candidat minoritar către alegătorii săi.

Licența politică merge, cum vedem, în pași gigantici.

Rezultatul alegerilor în județul Sibiu

La secția de votare	averesc.-iorghistă	național-țărănistă	liberală	maghiară	blocul muncit.	lupiști	anulate
	Au primit voturi lista						
Sibiu I	46	1075	37	108	21	11	10
„ II	48	1192	46	60	32	8	13
„ III	21	1130	22	110	58	8	6
„ IV	12	1204	18	87	66	22	22
„ V	15	1792	21	216	156	37	48
Apoldul j.	108	1795	41	10	—	17	59
Avrig	19	1925	231	7	3	44	23
Cornățel	150	1673	91	47	1	30	39
Mercurea	38	2091	33	20	10	39	39
Nocrich	35	2080	87	21	4	31	10
Ocna-Sib.	67	1778	85	211	2	43	26
Orlat	83	1469	64	6	2	50	12
Poiana	16	1443	145	2	2	25	25
Rășinari	61	2021	39	24	5	96	54
Saliște	293	1160	78	20	3	16	17
Spring	10	1661	28	5	1	25	15
Șuramare	54	1766	146	5	5	43	31
Tălmaci	18	1884	97	38	4	47	22
Turnișor	26	2112	98	9	5	24	21
	1120	31251	1402	1036	380	616	498

Cunoscând planurile bolșevismului și ale sectanților, voi indică, în cele ce urmează, mijloacele prin care preotul ar putea preîntâmpina propaganda în sate:

1. Prin *predici.* Preotul are puterea în cuvânt, în predică; cu ajutorul predicei preotul e dator să lămurească pe credincioși asupra dogmelor, tainelor, serviciul liturghic, sfinți, icoane; scurt, să le lămurească credința bisericii noastre. E dureros să vezi și să auzi cum sectanții atacă biserica și așezămintele ei, fără ca bietul țăran să poată răspunde pocăitului care i stă în față cu biblia la brâu, din cauză că țăranii nu cunosc de ajuns «legea» lor.

Incepem lucrarea cu predici, conferențe religioase, (subscrisul le încerc cu bun succes) care să se țină după amiaza în biserică sau școală. E cu folos ca unele dintre conferențe să le țină învățătorii, medicii și alți intelectuali din loc sau împrejurime. La acele conferințe să se execute și cântări corale religioase, cântate de societatea sfântul Gheorghe, sau orchestră.

Conferențe se vor ține și în cadrul reuniunii femeilor, lămurindu-le asupra datorințelor de creștine.

Se va introduce cântarea universală în biserică. Prin cântările cu text și melodii atrăgătoare se va contrabalansa atacul sectant și se va predispune sufletul spre meditație religioasă. Ce superioară e muzica noastră bisericească, față cu melodiile străine ale sectelor!

In cadrul societății sfântului Gheorghe se va explică tinerilor pericolul bolșevic pentru țară.

Consiliul și comitetul parohial va fi însuflețit, prin vorbiri în ședințe dese, spre a dovedi în faptă că sânt apărătorii parohiei, fiind la timp și loc potrivit apostolii mireni ai bisericii și ai instituțiilor ei.

Se vor organiza, cu parohienii, procesiuni solemne la holde, la cruci, cu predică în câmp sub cerul liber, spre a impune prin ordine, număr, și astfel a face pe ori care enoriaș a se simți mândru de legea lui.

Se introduc măsuri pentru a înceta cu beutura de la pomeni și privegherea din presara îmormântării (sărăcustă), și a schimbă privegherile în momente de consolare pentru cei ce au pierdut pe cei dragi ai lor. Din practica mea personală amintesc, că la noi s'a încercat cu bun succes ștergerea pomenilor, fără ca să protesteze massa poporului împotriva sistării.

Se vor lua măsuri și împotriva concubinajului; se va face pretutindeni cercetarea bolnavilor, la patul lor de durere, și se vor rosti pentru bolnavi rugăciuni comune în biserică, rugăciuni cu îngenunchierea tuturor credincioșilor pentru ușurarea boalei fratelui lor, fapt ce leagă sufletește pe creștini între olaltă...

In lupta aceasta contra pornirilor rele, munca preotului va izbuti, dacă va fi sprijinită întâi de parohieni apoi și de autorități.

Pr. *Dionisie Bucur.*

Evenimentele dela Zidul plângerilor. Guvernul englez a depus în camera comunelor o carte albă, în care se ocupă de cunoscutele evenimente dela Zidul plângerilor din Ierusalim. In această carte guvernul declară, că va lua toate măsurile să ajungă la o înțelegere deplină între mohamedani și evrei cu privire la chestiunea Zidului plângerilor. Atitudinea guvernului n'a satisfăcut opinia publică evreească.

Din Odorhei

— Corespondenţă —

In 26 Noemvrie 1928 cu prilejul vizitaţiunii canonice a Sf. Sale păr. protopop E. Stoia, elevii dela liceul «St. O. Iosif» din Odorhei, membri ai societăţii «Sf Gheorghe, au aranjat o şezătoare religioasă festivă, cu următorul program: Cuvânt de deschidere, rostit de elevul C Roiu, din cl. VII; Faptele omeneşti şi răsplata lor, disertaţie de studentul I. Tadeu, pedagog al internatului; Rostul religiunii în viaţa omenească, disertaţia elevului Călăraşu Vasile cl. VII. Apoi 4 elevi din clasele inferioare au declamat 4 poezii religioase, ear elevul Nicolescu, din cl. VII a cântat la vioară câteva imnuri clasice.

In 6 Decemvrie 1928 societatea ortodoxă a femeilor române din Odorhei a reprezentat, în folosul copiilor săraci, piesa: «Sora Beatrice», miracol în 3 acte de M. Maeterlinck, tradus de I. Minulescu. Cuprinsul: Sora Beatrice este o călugăriţă care, ispitită de frumuseţea şi făgăduelile prinţului Bellidor, părăseşte, după mult sbucium sufletesc, mănăstirea, pentru a gusta din fericirea lumii. După plecarea ei, chipul sfintei Fecioare, în faţa căreia ea se rugase, prinde viaţă, ia chipul sorei Beatrice, se îmbracă în hainele ei pentru a-i ţinea locul în timpul lipsei, aşa încât surorile ei să nu observe nimic. Din chiar clipa plecării sale, sora Beatrice e iertată pentru rătăcirea sa, căci ea îşi va duce calvarul în această lume. Când surorile observă lipsa Sfintei Maria, întreabă şi acuză pe sfânta Fecioară pe care o iau drept Beatrice, de dispariţie. Deoarece ea tace, preotul o condamnă să fie bătută cu vergi şi toate călugăriţele, afară de sora Eglantine, o insultă şi o târăsc în paraclis spre a o pedepsi. Aici însă o mare minune se întâmplă: vergele se transformă în flori de crin, legăturile în ghirlande de trandafiri şi întreg altarul se înclină în faţa sorei Beatrice. Călugăriţele înspăimântate recunosc în sora Beatrice o sfântă. In ultimul act, după 25 de ani, Beatrice se reîntoarce, îmbătrânită şi istovită de dureri, în mănăstire. Sfânta Fecioară şi-a reluat locul avut şi a depus hainele sorei Beatrice lângă ea. Aceasta, zdrenţuită, le îmbracă de frig şi când surorile trec la rugăciune, o găsesc leşinată lângă sfânta Maria. Sora Beatrice îşi cere zadarnic iertare dela ele şi le povesteşte zadarnic toată viaţa ei de păcate. Surorile ştiu că nu a părăsit mănăstirea, surorile o numesc «sfânta care le-a adus înapoi imaginea Maicei Domnului». Ele cred că ea aiurează, şi Beatrice moare iertată de toţi pentru multele dureri ce a suferit în lume. —

Rolurile principale le-au ţinut dna Bârbat şi advocatul Constantinescu. Interpretarea admirabilă. Venit peste 10 mii lei. Se vor ajutora copiii săraci, cu prilejul Naşterii Domnului, prin prezidenta M. Brezoeanu.

Cor.

Dela sate

— Din Vâlcele —

Eră în ziua sfântului marelui ierarh Nicolae când, cu evlavia creştinului la astfel de serbători, mă îndrept spre lăcaşul sfânt al Domnului din comuna Vâlcele. Intru şi, după ce-mi fac obişnuita închinăciune, mă alătur lângă o strană. Lume multă, ca la zi de praznic. Parastase, colivă, în cinstea celorce nu mai sânt, după tipic orânduite.

Slujbă înălţătoare, care a culminat în predica frumoasă, cu tâlc rostită, a părintelui din localitate. Mişcător era mai ales momentul, când slujitorul sf. altar, potrivit acestei zile, a adus urările sale de bine Inaltului nostru Arhiereu *Nicolae*, dela Sibiu, cârmaci demn al naii bisericii ortodoxe, rugând pe Tatăl ceresc a-l ţinea mulţi fericiţi ani «drept îndreptând cuvântul adevărului», la care poporul a răspuns în urale însufleţite de «să trăiască!».

Ca urmare a predicei mişcătoare, n'au lipsit nici faptele milei creştineşti, care au împodobit în deosebi viaţa ierarhului Nicolae.

Dl Radu Creangă, primarul comunei Prejmer, precum şi dl advocat Dr. C. Moga din Braşov, fiul comunei noastre, inspiraţi de viaţa marelui ierarh «care a câştigat cu smerenia cele înalte, cu sărăcia cele bogate», prin Reuniunea femeilor au dăruit cel dintâi 3 metri stofă de lână, al doilea suma de Lei 500, pentru a fi imediat distribuită între sătenii cei mai năpăstuiţi de soarte.

Moment duios s'a produs prin rândurile credincioşilor, când 4 orfani de ambii părinţi au fost împărtăşiţi de creştineasca danie.

In aceste momente de reculegere sufletească îmi ziceam: Eată mijlocul sigur de îmblânzire a moravurilor zdruncinate, eată rolul tradiţional al preoţimii noastre, eată doftoria care ne trebue astăzi mai ales, când ura, duşmănia, vanitatea îşi brăzdează adânc urmele între fii acelniaş neam, când dihonia politicei destramă par'că şi ultimul dram de înfrăţire şi dragoste.

In această deslănţuire de egoism brutal «veniţi cei osteniţi», veniţi, apropiaţivă-vă de izvorul nesecat al Cuvântului propoveduit în lumina evangheliei lui Hristos şi vă primeniţi haina sufletului vostru, faceţi-vă gata pentru întronarea binelui, dreptăţii şi a cinstei, «căci vremile grele sânt».

Liu.

Preoţimea şi alegerile

Intr'o declaraţie, semnată de preoţi români din judeţul Târnava Mare, în frunte cu mai mulţi protopopi din partea locului, se protestează împotriva candidării la actualele alegeri pentru senat, în acel judeţ, a directorului de bancă Richard Schöpkéz din Bucureşti.

Declaraţia spune:

«Noi nu am reprezentat nici când şi nu reprezentăm nici astăzi un sentiment de intoleranţă religioasă. Socotim însă, că este o profundă greşeală, ca dl Schöpkéz să se prezinte în faţa credincioşilor noştri pentru a le cere încrederea.

Judeţul Târnava-Mare este judeţ cu desăvârşire creştin şi, nici o legătură nu poate avea cu un evreu.

Exprimarea protestării noastre este pe deplin justificată. Noi nu putem lăsa să treacă peste capul nostru această jignire nemeritată, oricât de mult am ţinea să nu facem acte politice în cadrul misiunii noastre evanghelice.

De altfel ţinem să afirmăm, că această declaraţie a noastră nu se îndreaptă împotriva unuia sau altuia din partidele politice şi noi nu înţelegem să ne angajeze politiceşte sub nici un raport protestarea noastră creştinească».

INFORMAŢIUNI

Se apropie sărbătorile Crăciunului. Lumea cu dare de mână îşi împodobeşte casele cu multe şi frumoase bunătăţi, pe seama copilaşilor norocoşi, cari nu ştiu încă ce este sărăcia şi lipsa, şi aşteaptă an de an — nu în zădar — dărnicia bunului Moş Crăciun.

In mijlocul veseliei, voi părinţi şi copii, trăiţi în bogăţie şi îmbuibare, nu uitaţi cu desăvârşire, că undeva, nu prea departe de casa voastră caldă şi luminoasă, se sbuciumă suflete amărâte de copii nefericiţi, unii flămânzi, alţii sdrenţoşi, tremurând de frig în pustiul odăiţelor lipsite de soare şi de aer... Indreptaţi-vă gândul şi fapta acolo, spre cei buni şi sărmani, pentru ca bucuria voastră, prin bucuria lor, să fie deplină.

Exemplu dat de un bun creştin. Toate ziarele din capitală aduc meritată laudă omului de inimă, dlui *Ion Stănescu*, care a făcut o măreaţă donaţiune studenţimii române, înscriindu-se astfel între bărbaţii cei mai de seamă ai timpului de astăzi şi de mâne. Sărac la începutul carierii sale de mic negustor, Ion Stănescu s'a ridicat prin muncă aspră şi cinstită, şi cu neclintită credinţă în ajutorul Celui Atotputernic. Un număr însemnat de studenţi săraci se adăpostesc acum în aşezământul umanitar, pentru care Ion Stănescu a jertfit aproape o sută de milioane de lei.

Banane. Departamentul agricol al guvernului palestinean a reluat, pentru a doua oară, încercarea de a exporta banane palestinene în România.

ŞTIRI LOCALE

Jurământ. In cadrul unei solemnităţi înălţătoare s'a făcut în 6 l. c., pe platoul din faţa şcoalei militare de Infanterie Nr. 2 Sibiu, depunerea jurământului de credinţă a elevilor din anul întâi, promoţia «Alba-Iulia». Asistă reprezentanţii autorităţilor civile şi militare. După trecerea în revistă a trupei de elevi militari, protoereul I. Dăncilă celebrează serviciu divin, apoi rosteşte elevilor un bine simţit discurs tălmăcindu-le ce însemnează jurământul care au să-l depună. Au mai vorbit: comandantul şcoalei, dl col. Teodorescu, şi inspectorul învăţământului în armată, dl general Gorschi. Producţii corale, muzicale şi literare au încheiat solemnitatea.

Concertul Reuniunii noastre de muzică, ai cărei membri sânt în parte şi studenţi în teologie dela Academia Andreiană, s'a dat în seara de 7 l. c., în sala Urania, şi a obţinut, ca de obicei, resultat îmbucurător din toate punctele de vedere. Auditorul a avut ocazie nouă să verifice valoarea netăgăduită a elementelor din corul mixt al reuniunii, precum şi munca neobositului ei dirigent, dl Nicolae Oancea. Alăturea compoziţiilor de Mendelsohn şi de Massenet, remarcăm o nesfârşită frumuseţă în *Doina* celui mai nou compozitor român, dl *Sabin Drăgoi*, autorul operei «Năpasta», izbutind să împletească, în Doina sa, mult admiratele melodii ale poporului nostru şi să le toarne în forme neperitoare. Sala a rămas fermecată de felul cum s'a executat minunata Doină.

La succesul concertului au colaborat: dna *Mioara Dr. Vilt*, soprană bine apreţiată, cântând din Loreley de Mendelsohn, dl *I. Ellad*, recunoscut virtuos, cu solo de vioară şi acompaniament de orchestră, ear *capela* oraşului Sibiu executând, în mod îngrijit, Rapsodia Română Nr. 1 de Gh. Enescu. Hora de Gh. Dima, cântată de cor şi orchestră, încheie reuşitul concert.

Convocare. Deschizându-se cu ziua de 1 Ianuarie 1929 o nouă şcoală de copii mici a statului în Cartierul Guşteriţei (Strada Lupului Nr. 36) pentru bunul mers al învăţământului în noua instituţie de creştere şi învăţătură, va lua fiinţă un comitet şcolar pe lângă menţionata şcoală, care se va îngriji de buna administrare a acesteia. Incredinţat fiind din partea dlui primar al oraşului municipal Sibiu cu alegerea noului comitet şcolar conform art. 100 § 9. din regulamentul pentru aplicarea decretului lege privitor la organizarea comitetelor şcolare de pe lângă şcoalele primare şi normale, convoc prin aceasta pe toţi p. t. părinţi, tutori şi sprijinitori a şcoalei la adunarea generală, care se va ţinea Duminecă 30 Decemvrie a. c. ora 11 a. m. în localul şcoalei de copii mici a statului din loc, Str. Lupului 36. Dacă la aceasta adunare nu se vor întruni 1/3 din numărul total al alegătorilor, adunarea se va amâna pe Dumineca viitoare, când se va ţinea cu orce număr de alegători. Ordinea de zi: Alegerea a 4 membri în primul comitet şcolar de pe lângă această şcoală. *Nicolae Iordan*, del. al prim.

Nr. 296/928. (168) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Scroafa**, protopopiatul Băiţa, se publică concurs, cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreună cu acest post sânt:

1. Intregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Câte una ferdelă cucuruz sfărmat dela circa 50—55 familii. Restul compete cantorului şi crâsnicului.

3. Stola obişnuită în parohie.

4. Dreptul de mâna vite în păşunea comunală, ca orce alt proprietar din loc.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, cu documentele cuvenite, oficiului protopopesc Băiţa, în terminul prescris, şi cu prealabila încunoştinţare a acestuia se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial din Scroafa.

Băiţa, la 2 Noemvrie 1928

Damitru Secărea
protopop.

Nr. 431/928. (166) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II a **Cirade**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sân :

1. Salarul dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială 32 jugăre, din cari 3½ jugăre luncă.
3. Casă parohială deplin corespunzătoare şi grajd.
4. Lemne de foc din pădurea bisericii.
5. Stola uzitată.

Concurenţii îşi vor înainta cererile instruate în ordine oficiului protopopesc Mercurea şi se vor prezenta în comună spre a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 1 Decemvrie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II		600
Caietul I Modele de cusături româneşti		25
„ II „ „ „ „		40
„ III „ „ „ „	„ (8 foi)	80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi ale Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese poştale Lei 30·—.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de Pr. **Ioan Stefan Pescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20 plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!" ...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

---

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Misionarism cultural

de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul 45 lei, plus spese de poştă 10 lei

---

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notiţe despre întâmplările contimporane

de Ioan cav. de Puşcariu. Preţul Lei 100, plus spese de poştă Lei 15

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

La **Librăria Arhidiecezană,** Sibiu, se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă,* cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea 1 A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul 20 Lei;

In partea 1 B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulceţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: 20 Lei.

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. «*La cine ne vom duce?*» de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. «*La luptă dreaptă!*» de Nicolae Colan, profesor.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

Reclama este sufletul comerţului

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. **Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.**

Anul LXXVI Sibiu, 25 Decemvrie 1928 Nr. 89—90

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Onor. «Asociațiunea» (Of.)
Sibiu

Nr. 12,213/1928.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia și Sibiu și mitropolit al românilor ort. din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramureș.

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos.

«Pacea lui Dumnezeu, care covârșește toată mintea, va păzi inimile voastre și cugetele voastre în Hristos Isus». [Filipeni 4, 7].

Mulțumim lui Dumnezeu, iubiții mei fii sufletești, că ne-a învrednicit să ajungem și'n anul acesta sărbătoarea Nașterii celei după trup a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Ea a sosit plină de bucurii pentru toți aceia cari s'au pregătit să o primească cu vrednicie.

Gândurile bunilor creștini în ziua de astăzi se îndreaptă cu evlavie către peștera din Vifleemul Iudeei, unde în noaptea cea sfântă „s'a născut Cel făr' de 'nceput, cum au spus prorocii".

O minune, neînțeleasă de mintea omenească, s'a întâmplat atunci acolo. Atâta însă totuș înțelegem și noi, că prin Pruncul născut în ieslea din Vifleem, atotmilostivul Dumnezeu și-a trimis pe pământ iubirea sa cea izbăvitoare. Să o primim în sufletele noastre și din cântarea îngerească, care vestea minunea, să deslușim voința cea sfântă pe care ni-a trimis-o nouă Cerul: *„Pe pământ pace, între oameni bunăvoire"*.

Sunt aproape două mii de ani de când a răsunat pe pământ această dumnezeiască solie a păcii — dar cum au ascultat de ea oamenii? Să răspundă istoria care vorbește de războaie nesfârșite pe paginile ei. Cei mai mulți dintre noi am fost înșine martori ai crâncenului război pe care l-au purtat între ele tocmai popoarele cari se închină Domnului Hristos. Dar astăzi, după ce războiul cu armele a încetat și s'a încheiat pacea, este într'adevăr pace pe pământ și bunăvoire între oameni? Cine-ar putea răspunde, că așa este?

Ce e drept, nici când nu s'a vorbit atâta despre pace ca în zilele noastre. An de an și chiar de mai multe ori într'un an se întâlnesc trimișii guvernelor și ai statelor la sfaturi de pace. Dar și despre boală se vorbește mai ales atunci când lipsește sănătatea. Cam așa se pare că stăm și cu pacea. N'au încetat încă dușmăniile dintre state și popoare, și nu s'a stins ura și pisma și învrăjbirile dintre oameni. E plin pământul de zgomotul lor și astăzi.

Oare pentru ce se întâmplă toate acestea?

Pentrucă nu-i destul să iscălești pacea pe hârtie și să o așezi în tratate, ci pacea trebue sălășluită în sufletul popoarelor, în sufletele oamenilor. Acolo trebue pregătit lăcașul ei. Căci numai pacea sufletelor poate chezășui pacea în lume și bunavoire între oameni. Iar pacea sufletului vine din împăcarea omului cu Dumnezeu, prin căință și îndreptare, prin supunere nesovăitoare sub voia Lui cea sfântă și prin iertare.

Această pace a venit să ni-o aducă în lume Hristos Domnul. La nașterea Lui a vestit-o corul îngeresc: *Pe pământ pace.* La înviere a împărțit-o ca binecuvântare: *Pace vouă! Impărăția lui Dumnezeu... e pace,* zice sf. apostol Pavel. *Hristos e pacea noastră,* mărturisea într'un glas mica biserică a celor dintâi creștini. Nimeni altul și nimic pe lume nu poate să-i dea sufletului omenesc adevărata pace după care se dorește, decât Acela care a fost trimis de Tatăl să vestească împărăția păcii, Unul născut Fiul Său, care a luat trup omenesc, a pătimit și și-a vărsat sângele pe cruce ca să răscumpere pe oameni din păcate și să-i împace cu Ziditorul lor. El ni-a descoperit iubirea iertătoare a Părintelui ceresc, ni-a arătat drumul către pace și ne-a dat chezășia că putem ajunge la ea.

O de-ar înțelege conducătorii statelor și ai popoarelor, că toate străduințele lor către pace, fără de Hristos rămân neputincioase! O de-ar înțelege oamenii de astăzi că numai primind pe Hristos în inimile lor, se găsesc pe drumul cel adevărat al păcii! O de-ar înțelege toată lumea, că numai suflete împăcate, prin legătura cu cel ce este Impăratul păcii, pot introduce pace în viața aceasta atât de învrăjbită!

Dar să nu creadă cineva, că pacea sufletului, pacea lui Hristos e tot una cu moleșeala și cu nelucrarea. Nu. Insuși Mântuitorul ne păzește de a cădea într'o asemenea greșeală zicând: *„Să nu vă pară că am venit să aduc pace pe pământ; n'am venit să aduc pace, ci sabie"* (Mat. 10, 34) Firește, Domnul nu se cugetă la sabie ori la alte arme ucigătoare, ca acelea cu cari se poartă războaiele, ci se gândește la arme ale sufletului. Căci și pacea lui Hristos poate fi câștigată tot numai prin luptă. Prin luptă vitejească împotriva răului și a păcatului.

Această luptă trebue să o poarte toți ceice stau sub ascultarea Mântuitorului, înainte de toate împotriva firii omenești celei slăbite de păcat, împotriva poftelor și a patimilor ce se ridică dinlăuntrul omului, împotriva deprinderilor celor rele cari îl țin legat în lanțuri ca pe un rob. E o luptă de eliberare, și ca să o duci la izbândă îți trebuește curaj, răbdare, înfrânare, rugăciune și întărire cu darul cel dumnezeesc. Zi de zi lucrând cu aceste mijloace vei zidi casa sufletului tău, într'o casă a păcii, într'un lăcaș bineplăcut lui Dumnezeu.

Ceice se închină lui Hristos și păzesc poruncile Lui, adeseori se găsesc în luptă și cu lumea aceasta, cu patimile, cu amăgirile, cu ispitele și cu interesele ei, cari se împotrivesc sfintei evanghelii. La această luptă s'a gândit Mântuitorul când a rostit cuvântul: *„Foc am venit să aduc pe pământ, și ce voesc dacă s'a aprins"* (Luca 12, 49). Nu odată ostașii Lui vor primi lovituri grele și răni, vor îndura suferințe și oboseli și înfrângeri. Dar ei nu trebue să descurajeze, ci să dea înainte. Sfârșitul luptei, atunci când se va încheia istoria pe pământ, va aduce biruința definitivă a împărăției lui Dumnezeu, a împărăției păcii celei veșnice. Fericit cel ce va fi sprijinit această biruință.

E sărbătoarea Nașterii Domnului. Lăsând la o parte toată grija cea lumească, deschideți-Vă larg porțile sufle-

telor Voastre, iubiţii mei fii sufleteşti, ca să primiţi pe Mântuitorul, împreună cu darul şi cu adevărul cel sfânt al Lui. Pacea lui Dumnezeu să păzească inimile Voastre şi cugetele Voastre în Hristos Isus. Incunjurând răul şi păcatul, fiţi iertători şi cu răbdare unul către altul. Curmaţi pricinele de învrăjbire dintre Voi şi Vă iubiţi şi ajutaţi unii pe alţii ca fraţii cei buni. Aduceţi-Vă aminte mai ales acum de sfintele sărbători, de toţi cei nevoiaşi şi lipsiţi, de văduve şi orfani, şi le întindeţi mână de ajutor. Să se vadă din vorba Voastră, din faptele Voastre şi din toată purtarea Voastră, că credinţa şi iubirea, milostivirea şi pacea lui Hristos trăesc în inimile Voastre, în casele şi familiile Voastre.

Iar eu păstorul şi părintele Vostru sufletesc, rog pe Mântuitorul celce s'a născut în peştera din Vifleem, să-şi trimită binecuvântările sale peste Voi, ca să prăznuiţi aceste sfinte sărbători ale Naşterii Sale, precum şi cele următoare, ale Anului Nou şi ale Bobotezei, cu bucurie, cu dragoste şi cu pace, învrednicindu-Vă să le ajungeţi încă întru mulţi ani.

Cu această urare, împărtăşindu-Vă arhiereasca Noastră binecuvântare, am rămas

Sibiu, la sărbătorile Naşterii Domnului din anul 1928

al Vostru al tuturor de tot binele voitor

(ss) **Nicolae**
arhiepiscop şi mitropolit.

De Naşterea Domnului

Reculegeri sufleteşti

Biserica noastră creştină ortodoxă la 25 Decemvrie serbează 1928 de ani dela Naşterea Domnului. Sfântul Evanghelist Luca, în evanghelia sa ne spune, că la naşterea Domnului un înger a vestit păstorilor: «bucurie mare, care va fi pentru tot poporul» şi că deodată cu îngerul toată oastea cerească lăudând pe Dumnezeu cântau zicând: «Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bună învoire».

In această istorisire şi mai ales în cuvintele îngerului este o adâncă cerinţă a vremurilor de atunci şi o mare învăţătură, care se potriveşte de minune mai ales pentru vremurile de azi.

Când s'a născut Mântuitorul, strămoşii noştri, romanii, cuceriseră toată lumea, înfăptuind astfel cea mai mare împărăţie, care cuprindea în hotarele ei toate naţiunile, toate limbile şi toate religiunile. Impăratul Octavian August a potolit toate pasiunile, ambiţiile şi urile partidelor în luptele dinăuntru. Mâna Providenţei lucrase la această înfăptuire pregătind: «Căile Fiului omului».

Naţiunile însă nu înţeleg semnele vremii, îşi sleise puterile în frământări lăuntrice, în neînţelegeri şi răscoale, ca să înlăture stăpânirea romană. Imperiul însuşi hărţuit din toate părţile se cutremură din temelii.

Atunci se fac legi, care înalţă pe împărat dându-i puteri dumnezeeşti.

Ştiu toţi de frica lui şi lui se închin. Mulţi tăgăduesc existenţa lui Dumnezeu. Poporul lipsit de îndrumări sufleteşti îşi pierde credinţa, devine superstiţios, nepăsător şi predispus la desfătările vieţii, care destramă şi distrug poporul.

Evreii, poporul ales de atunci, nu scapă de această boală a veacului. Incă de pe vremea Macabeilor până la Irod cel Mare, aproape 200 ani. Palestina a fost mereu frământată de războaie şi răscoale vrând să scuture jugul sirienilor.

Fariseii şi Saducheii se certau între ei, nu atât pentru credinţă, cât pentru formalismul dogmatic. Mai târziu îşi pierd vremea uneltind împotriva statului roman, provoacă răscoale şi în aceste lupte îşi sleesc puterea de rezistentă faţă de duşmanii din afară. Providenţa însă lucra la opera sa. Un Mesia era de aşteptat, şi în acest timp de frământări, de lupte şi nelegiuiri, se naşte Isus Hristos, ca să mântuească omenirea, s'o înveţe calea adevărului şi s'o îndemne la pace.

O zi nouă se ridică asupra omenirii: Creştinismul.

El dă cea dintâi lovitură puternică vechei idei de stat.

Recunoaşte autoritatea Cesarului, proclamă însă supremaţia lui Dumnezeu. «Daţi Cesarului, ce este a lui Cesar, şi lui Dumnezeu ce este a lui Dumnezeu», răpeşte aşadar Cesarului jumătate din puterea sa: credinţa, sufletul şi conştiinţa, care rămân ale lui Dumnezeu.

Această icoană a vremurilor apuse să ne fie pildă de înţelegere a vremurilor de azi.

Unde este pacea şi buna învoire între oameni?

Ca şi atunci, azi oamenii se închină Dumnezeului de jos, — interesului. — Răutatea fariseică stăpâneşte lumea. Intriga, ura, invidia şi clevetirea sânt armele de desbinare ale unora, interesul, parvenirea şi lăcomia banului sânt armele altora, şi cu toţii se miră, că în ţară treburile merg rău, — dar viaţa plină de păcate nimeni nu şi-o schimbă.

Pretutindeni neînţelegeri şi frământări, pofte nesăţioase şi ambiţii deşarte. Munca, cinstea şi virtutea înlăturate, ear fărădelegile sânt în locul de onoare.

Faţă de acestea tot creştinul, care îşi iubeşte ţara şi neamul său, trebue să cugete adânc şi în frica lui Dumnezeu la tâlcul vremii de azi.

Sărbătorile Naşterii Domnului sânt cel mai bun prilej de reculegere sufletească pentru toată lumea. Această îndreptare a răului în bine însă nu se cultivă mai rodnic decât în Casa Domnului, în biserica creştină, unde ceice o frecventează învaţă credinţa în Dumnezeu, rezultată din practicarea faptelor bune, ca urmare a dragostei de aproapele ori care ar fi el: —

«Iubeşte pe aproapele tău» este temelia învăţăturii creştine, izvorâtă din ceeace cântau îngerii la Naşterea Domnului: «Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, şi pe pământ pace, între oameni bună învoire», cântare care să ne fie călăuza vieţii. Amin.

Il. I. Illescu
jude-consilier, Trib. Sibiu.

Dela Comitetul Astrei. Primim: Ştim că e aproape primejdios să recomanzi în zilele noastre cărţi «idealiste». Cu toate acestea venim iarăş să spunem publicului românesc: ***alegeţi nutremânt sufletesc sănătos***! Daţi cinstea cuvenită autorilor noştri! Crăciunul e în prag. O să aducă multe bunătăţi în traista i largă şi în desagii i plini. Publicul românesc, care ţine la cinstea sa, publicul care vrea înaintarea seamănului, — va descoperi în desagii lui Moş Crăciun, pentru mic şi mare, şi ***cărţi, vrednice de a fi cetite.*** Este datoria fiecărui român să contribuie ca scriitorilor noştri să le meargă bine, cumpărând cărţi de ale lor, spre binele propăşirii tuturora! Aşa vom serbători Crăciunul într'adevăratul înţeles al cuvântului.

FOIŞOARA

Dintr'un carnet

De **Horia Petra-Petrescu.**

Public notele ce urmează, acum, la 10 ani de când a încetat războiul. Mulţi fii se vor fi sbuciumat şi ei, ca mine, în decursul războiului. O recapitulare ca aceasta — nu strică. De ar putea vorbi paginile acestea multora din noi!... Au fost scrise în Praga 1916.

Mi-ai apărut în vis, azi-noapte, tată! Am stat împreună multă-multă vreme şi eram atât de fericit că te am în preajma mea!

Nu ştiu de tine nimic, tată, de două luni de zile şi poate vor mai trece încă multe luni până când voi şti ceva hotărît. Eşti încă în viaţă? Eşti într'o baracă de internaţi, de unde n'ai voie să mi scrii. cu alte zeci, sute şi mii de tovarăşi de suferinţă? Se apropie iarna — e frig — vei sgriburi în baraca de lemn, într'un aşternut împrumutat, tu, om bătrân de 68 de ani, moşneag cu barba albă? Va fi trebuit să părăseşti toate câte sunt ale noastre, cu mama împreună, să plecaţi în ruptul capului, la poruncă preaînaltă, ca să vă pierdeţi în necunoscutul atât, vai, atât de problematic!

Veţi fi luat toiagul pribegiei în mână, voi, scumpi părinţi ai mei — şi eu, eu nu mă pot urni din loc, eu nu vă pot sări într'ajutor, fiindcă nu-mi este iertat. Stau şi mă sbucium şi mă revolt în adâncul sufletului meu şi trebue să fac faţă veselă şi să discut şi să arăt că sunt «bărbat». O, da, bărbăţia în ziua de astăzi constă într'aceea să nici nu clipeşti din ochi când auzi că zeci, sute de mii de «duşmani» şi «compatrioţi» au murit moarte grozavă pe câmpul de luptă, în mijlocul unui iad pământean; bărbăţia constă în aplaudarea unor lozinci, false de cele mai multe ori; bărbăţia constă în reducerea la tăcere a raţiunii sănătoase, în sugrumarea resonamentelor logice, în aşteptarea unor vremuri, când, iarăş, se va lămuri orizontul pestilenţiat de miasmele şi norii vanităţii, ai urei de rasă, ai cruzimii bestiale.

In vremurile acestea caut, caut, caut într'una, să mi analizez sufletul şi să mă întreb: au nu e slăbiciune de partea *mea*, dacă mă doare inima? Se lovesc în sufletul meu curente potrivnice şi fiecare caută să iasă învingător, sfâşiindu-mi sufletul. Râd, îmi bat joc de mine, mă numesc singur un Don Quichote, care se războieşti cu opinia publică atotstăpânitoare — apoi mă mângâi, sunt o soră de caritate, care şi leagă rănile sufleteşti, care veghiază lângă ele, ca să pledeze cu elocinţă pentru simţirile călcate în picioare atât de brutal de mine însumi şi de semenii mei. Caut argumente şi contra-argumente, vreau să fiu drept, drept, cu preţul vieţii mele, mă transpun în felul de cugetare al contrarului meu — îi trec în revistă toate argumentele, pe cari le-ar putea aduce împotriva mea şi a neamului meu şi rezultatul acestor scrutări a mele este, vai, atât de dureros: ceeace pentru mine e sfânt, e drept, e bun — pentru altul, de alt neam, e odios, e vrednic de urmărit, e vrednic de călcat în picioare — de ce? — fiindcă purcede dela mine, care sunt de *alt* neam decât dânsul. In cazul cel mai favorabil trece pe lângă mine celalalt, cel de alt neam, mă laudă în treacăt, dar oameni, cari să te sprijinească din convingere pentru lupta ta cinstită, sunt puţini — îi poţi număra pe degete.

In ceasurile mele de desnădejde îmi apari tu înainte, tată, şi mă mângâi. Tu, cel născut în anul de răsmiriţă 48, tu ai îndurat multe şi — tot n'ai plecat capul. Mă gândesc la părul tău alb, la privirea ochilor tăi cinstiţi, la viaţa ta întreagă, petrecută în muncă neîncetată, în dragoste pentru adevăr şi dreptate şi — dacă şi îmi vine să disperez câteodată, — gândul la tine, tată, mă ridică şi-mi dă puteri să persevez.

Imi aduc aminte de o zi neuitată — de o clipă, care e ţintuită cu ţinte de aur în memoria mea, de clipa când mi-ai privit în ochi şi mi-ai spus, simplu şi pătrunzător: ***«ce e bun să lauzi, ce e bun să scoţi la iveală, ce e rău să dai laoparte — va cădea dela sine»***.

Circulare

Nr. 12,090/1928 Epitr.

Discul dela Naşterea Domnului pentru Internatul arhidiecezan

In baza concluzului Ven. Sinod arhidiecezan Nr. 34/922 referitor la înfiinţarea Internatului arhidiecezan, pentru orfanii de preoţi, prin aceasta dispunem, ca la sărbătoarea Naşterii Domnului din acest an, să se poarte în toate bisericile din arhiepiscopia noastră un disc în favoarea acestui internat.

Sumele incassate în singurele parohii se vor administra oficiilor protopresbiterale, de unde se vor trimite apoi până la 1 Februar 1929, Consiliului arhiepiscopesc, pe lângă raport însoţit de o consemnare întocmită după comunele bisericeşti.

Sibiu, din şedinţa senatului epitropesc, ţinută la 1 Decemvrie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 12,091/1928 Epitr.

Discul dela Botezul Domnului pt. fondul mitropolitan

Atragem atenţiunea oficiilor protopresbiterale şi parohiale asupra dispoziţiilor concluzului congresual Nr. 236 din anul 1878, pentru înfiinţarea unui fond mitropolitan, conform căruia în tot anul la sărbătoarea, Arătarea Domnului, trebue să se poarte un disc separat în toate bisericile din mitropolia noastră în folosul numitului fond.

Prin urmare oficiile parohiale să dispună purtarea acestui disc, iar sumele ce se vor aduna, să se trimită oficiilor protopopeşti până la 15 Februar 1929, de unde se vor trimite însoţite de o consemnare oficiului nostru de cassă.

Sibiu, din şedinţa senatului epitropesc, ţinută la 1 Decemvrie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Steaua lui Hristos

Priviţi-o sus, pe cer, mai luminoasă decât celelalte stele. Tremură în înălţimele albastre. Este steaua care vesteşte Naşterea lui Hristos. Razele ei coboară în sufletele tuturor, aprinde scânteia dumnezeească şi ne apropie unii de alţii. O zi ne simţim mai buni, mai împăcaţi cu noi înşine, cu vecinul nostru. O zi lăsăm grijile cele fără de număr, mărunte, atâtătoare de pofte, ne ridicăm mai sus de lumea în care ne am deprins să trăim. Ochii noştri sânt mai prietenoşi, limba noastră rosteşte cuvinte împăciuitoare.

Asa să fim numai o singură zi pe an? Sau două, sau trei? După cum omul poate simţi locul, tot aşa poate simţi şi timpul, măsurat în epoci, în secole, în ani, în luni şi în zile. Nu ziua pe care o prăznuim ne face mai buni, ci noi devenim mai buni pe motivul că aşa vrem.

Şi am putea să vrem totdeauna.

Bisericile sânt cu uşile deschise; oameni sărmani sânt în orce clipă de ajutat: o faptă bună, cât de neînsemnată, o putem face pretutindeni; şi zi şi noapte. Patria are nevoe de sprijinul nostru prielnic.

Să nu aşteptam să vină Crăciunul ca să păşim odată în an pragul sfintei biserici. Astăzi, mai mult ca totdeauna, avem trebuinţă de reculegere. Unde o putem găsi? In faţa altarului dumnezeesc, acolo găsim linistea căutată. Din razele candelelor aprinse picură lumina nădejdii în noaptea gândurilor multe. Biserica este casa tuturor. Intr'însa cel părăsit şi sirgur pe pământ îşi află tovarăş: pe Mantuitorul Hristos.

Să nu aşteptăm să vină Crăciunul ca să miluim pe săraci. Dar nici mila nu stă în întinderea mânii, numai ca să lăsăm un ban aruncat în fundul căciulii. Mila, bogata milă, atunci va fi cu adevărat preţuită, când noi vom face pe cei lipsiţi să şi câştige singuri pânea de toate zilele.

Să nu aşteptăm să vină Crăciunul, ca să ne arătăm că sântem buni români, numai prin respectarea obiceiurilor româneşti, podoabele acestui mare praznic. Munca noastră, ceas cu ceas, zi de zi, să fie îndreptată pe făgaşul intereselor naţionale, ale tuturor românilor.

Priviţi-o sus, pe cer, mai luminoasă decât celelalte stele. Să fim buni, drepţi, cu surâsul pe buze, în toată clipa, — cum sântem în ziua de Crăciun.

Aşa fiind, steaua lui Hristos niciodată nu va apune în sufletele noastre, ci îi vom purta argintul strălucitor până dincolo de mormânt.

V. Poland.

Cinstirea datinelor de Crăciun

Intre corporaţiile, care poartă deosebită îngrijire de păstrarea şi respândirea frumoaselor datine româneşti dela Crăciun, se distinge şi în anul acesta Ateneul poporal «Tătăraşi» din Iaşi, bine apreţiat şi în părţile ardeleneşti ale ţării.

Acest aşezământ, mereu activ, organisează *două* manifestaţii creştineşti, vrednice de luat în seamă. Şi adecă:

I. Serbarea premierii datinelor de Crăciun, va fi Duminică 23 Decemvrie, dimineaţa ora 9—12, şi după amiază ora 3—6, în sala ateneului.

Cu acest prilej se vor premia echipele de copii şi tineri, cari vor înfăţişa cât mai corect şi original datine obişnuite la Crăciun: Colinda, Steaua, Piuguşorul, Irozii, Capra, Nunta Ţărănească, Păpuşile, Vasilca ş. a.

Pentru realizarea acestui scop s'a trimis direcţiunilor şcoalelor din oraş şi judeţ o călduroasă chemare, însoţită de broşura «Datini străbune la Crăciun şi anul nou», orânduite de d-nii C. N. Ifrim şi Gh. Chiriţescu institutor, cu cântecele cele mai obişnuite de colindă şi stea, cu rugămintea stăruitoare de a pregăti, fiecare şcoală, o echipă de 3—6 copii, care să se prezinte la acest concurs.

Juriul apreţiator are în vedere, în deosebi, melodiile şi versurile vechi şi originale, ateneul propunându-şi a colecţiona şi a da la iveală pe cele mai frumoase.

Premiile constau din diplome, medalii şi bani.

Orcine subscrie sau colectează o sumă de cel puţin 100 lei, premiul va purta numele său, al instituţiei sau societăţii, care a subscris sau colectat suma, iar cu ea se va premia datina ce se va indica de subscriitor sau colector.

In anul trecut, fondul premiilor, prin bună voinţa şi înţelegerea oamenilor de inimă a atins suma de 50.000 lei, iar numărul premiilor împărţite numeroaselor echipe concurente a fost de peste 100.

II. Serbarea datinelor de Crăciun va fi Vineri, 28 Decemvrie, ora 9 seara, în sala teatrului naţional.

Se vor înfăţişa, de către echipele ateneului, datinele religioase (Moş Ajunul, Colinda, Steaua Irozii), precum şi cele vesele (Păpuşile, Capra, Vasilca, Piuguşorul, Sămănatul).

Cele mai mari lucruri pe pământ

Veacul «tehnic» în care trăim a adus cu sine, ca să se întrebuinţeze aproape prea des cuvintele: «cel mai mare», «cel mai înalt», «cel mai adânc» etc., până ce numai foarte puţini au idee clară despre mărimea reală a acelor lucruri. Precum ştim America se poate mândri că posede toate realităţile superlative, prezentând cele mai multe recorduri până acum. De mai mulţi ani se luptă oraşul Newyork cu Chicago pentru cununa de lauri în domeniul arhitecturii.

Newyork are pe cel mai mare «zgârie nori» cu o înălţime de 284 m. ale cărui fundamente intră în pământ 40 m. Insă conţinutul său spaţial de 13.200,000 p.³ l a întrecut «Furniture Mart» cu 25.370,000 p.³ şi astfel pe acest teren Chicago poartă recordul. Cea mai înaltă construcţie arhitectonică este turnul Eiffel din Paris, cu o înălţime de 300 m. Ca cel mai mare monument al lumii putea fi considerată până acum «Statuia Păcii» la intrarea în portul Newyork. Aceasta are o înălţime de 47 m. In capul «Zeiţei Libertăţii» pot ocupa loc 40 de oameni, iar în făclia ei, prin care trece o scară spirală, încap 17. Incepând cu lucrările de renovaţie a monumentelor în Egipet, a ajuns la locul prim Sfinxul din Gizeh, acesta are o faţă de 5 m. lăţime şi 59 m. lungime iar înălţimea lui nu va fi mai mică Această biruinţă a egiptenilor vechi nu a dat pace americanilor. In statu Georgia se lucrează la un monumen în memoria generalului Robert Lee

---

Eram copil încă când m'ai învăţat preceptul acesta, când mi ai luat bărbia între degetele tale şi mi-ai spus cuvintele de mai sus, dar mi le-ai spus cu atâta putere de convingere, mi le-ai întărit cu atâtea *fapte* din viaţa ta — încât mi-au rămas cuvintele acestea ca un far în viaţa mea, un far, de care mi-ar fi ruşine să mă despart vreodată.

Te văd, tată, cum mă chemi, Dumineca după prânz, să-ţi dau mână de ajutor la munca în serviciul meseriaşilor români din Braşov, biete fiinţe fără de busolă, copii de ţărani români, veniţi să înveţe meseria în oraşul, strein lor. O, cu câtă dragoste mă făceai atent în faţa copiilor ăstora îmbrăcaţi sărac, bătuţi, de cele mai multe ori, de stăpânii lor, lihniţi de foame: la seama! din aceşti copii va trebui să se nască breasla meseriaşilor neamului nostru! Şi mă plimbai dela atelier la atelier, să-mi arăţi mizeria meseriaşilor români, să mă faci să simţesc cu fiinţele astea oropsite, să-mi desvolţi *simţul social*, simţul dragostei faţă de cei obidiţi. (Erai preşedintele societăţii meseriaşilor)

Te văd, tată, ducându-mă în satul tău, despre care citesc că a fost teatrul luptelor grozave, zilele trecute, în satul unde te-ai născut,*) unde ai copilărit, de unde ţi-a dus tata-moşul, în desagă, merinde în fiecare săptămână, la şcoală; te văd cum mă arăţi tuturor rudeniilor mele, ţărani şi ţărance dela sate, oameni cinstiţi, inimi blânde, dornice de lumină, de înaintare şi îndemnul, pe care mi-l dai este acesta: oamenii noştri sunt *vrednici* să-i ridici pe o treaptă culturală mai înaltă!

Te-am înţeles! Sămânţa aruncată n'ai aruncat-o în sec — mi-am dat silinţa, cu mult puţinul meu, să fiu vrednic de acest neam de oameni omenoşi, cumpătaţi, dornici de lumină.

Te văd, tată, cum supraveghezi viaţa mea sufletească. Cum te bucuri, când — sosind acasă, la 7, dela «casină» cu un covrig în buzunar, după care — eu, copil, — repezeam mâna de departe — găseşti cărţile cu poveşti, cărţile cu învăţătură pe masa mea, cum îmi urmăreşti primele încercări şi le dai perietura dorită de tine. Par'că văd şi acum seara, când ai venit dela «Gazeta Transilvaniei» cu primul articol publicat de mine, fără de ştirea mea, în foişoara «Gazetei». Eram de zece ani şi-mi cădea atât de bine atunci să ştiu că a văzut lumina zilei o lucrare de a mea, fie ea ori cât de mică, ori cât de neînsemnată!

Şi sările din copilărie, petrecute cu tine şi cu mama! O, nu cred să fi fost mulţi copii mai fericiţi decât mine! Cum mi-ai ales tot ce a fost mai bun din literatura română şi din literaturile străine, cum mi-ai cetit cărţile cu o străduinţă de fier, cu o pedagogie minunată, de nenumărate ori — ca să mi desvolţi dragostea de carte! Şi adormeam mai apoi lângă tine, în pat, cu braţele încolăcite pe după gâtul tău şi în vis simţeam că ai încetat de a mai ceti şi deschideam ochii şi te întrebam, pe pragul somnului: «...Şi, tată dragă, şi?», iar tu surâdeai blând şi mai spuneai încă câteva cuvinte, ca să mă iai mai apoi, uşurel, şi să mă duci în pătuleţul meu.

Am ajuns mai mărişor. O, cu câtă grije, cu câtă cunoştinţă de cauză m'ai introdus în viaţa noastră culturală. Cum m'ai făcut să simţesc pulsaţiunea vieţii noastre. Par'că mă văd şi acum pe promenăzile Braşovului, plimbându-mă cu prietenii tăi vechi, bătrâni, auzind discuţiile lor, plângând împreună cu ei soarta neamului.

Impreună cercetam pe întemniţaţii politici, împreună cercetam pe prietenii, cari aveau biblioteci, în cari să mă «pierd» era idealul meu, cu tine am cutrierat oraşele Ardealului nostru, pe la adunările societăţii de teatru.

Tu m'ai înţeles. Tu mi-ai deşteptat viaţa mea intelectuală, tu mi ai dat putinţa să mă desvolt. Am avut o dorinţă, pe care să nu mi-o fi împlinit? Am vrut să văd Germania. Am văzut-o. Am vrut să văd Italia. Am plecat să o văd. N'a fost dorinţă, pe care să mi-o fi respins.

Veşnic mi-ai fost înainte, tată, în decursul studiilor mele universi-

*) Ibăneşti l. Reghin.

luptătorul pentru libertate. Acest monument va fi cel mai gigantic din toată lumea. Numai baza va fi 280 m. înaltă. Toate celelalte măsuri vor corăspunde acesteia.

Cel mai mare pod este Podul Brock'yn în Newyork cu o lungime de 1800 m. şi lăţimea de 300 m., greutatea 130,000 măji. A costat 15 milioane dolari. Este şi podul cel mai umblat din lume. Însă cel mai mare pod suspendat este podul peste Hudson, care va fi legat cu Newjersey. Acesta are o lungime de 1460 m. în construcţie de fie şi atârnă liber într'o lungime pe 1068 m., posede 2 etage, dintre care, cel de sus poartă 6 linii de tramvae, cel de jos serveşte pentru căile ferate. — Canalul imperial în China este cel mai lung din lume, are o lungime 1854 km.

Oraşul cu suprafaţa cea mai mare în lume este Berlin. El are o întindere de 87 800 hectare cu 4.200,000 locuitori. Cea mai mare biserică din lume este biserica Sf. Petru din Roma, la care s'a lucrat 430 ani, sub domnia alor 50 papi. Cea mai mare orgă o posede oraşul episcopesc Passau, în Austria. Aceasta capod'operă posede 16 000 de fluere, dintre cari 191 voci sunt montate în orga internă, iar 17 în orga fixată pe bolta bisericii. — Cel mai mare clopot se află în Iaponia, în ţinutul Osaca. Acest clopot a fost turnat nu de mult în memoria reformatorului Şotocu, care a trăit înainte cu 1300 ani şi şi-a câştigat merite în răspândirea budhismului în Iaponia. Înălţimea acestui clopot este de 8 m., circomferinţa 17 m. şi greutatea 140 000 kg.

Cea mai mare bibliotecă din lume se află în Paris. Biblioteca naţională posede 4 milioane cărţi, ½ milion hărţi şi mai multe sute de mii manuscrise şi note etc. Cea mai mare carte de istorie este «The war of rebellion» şi constă din 120 volume, volumul 1000 pagini şi cântăreşte 5 măji. Ea are o lăţime de 10 m. şi conţine o hartă uriaşă de 30 părţi. Cel mai mare tablou este «Paradisul» de Tintoretto şi se află în palatul dogilor din Veneţia. Are o lăţime de 26 m. şi înălţime de 11 m. Observatorul din California posede cel mai mare telescop, a cărui lentilă are diametru de 100 policari. Aparatul cântăreşte 1000 tone.

Dar nici natura nu rămâne înapoi cu curiozităţile în mărime. Cel mai mare insect este Erebus Strix în America centrală. Lungimea lui este 45—50 cm. In Sumatra creşte cea mai mare floare din lume, care are un diametru de 1 m. Ea este de coloarea viorelelor şi are nişte muguri în mărimea bostanilor. Greutatea ei este 8 kg. şi supoartă 7 l. apă. Pe lângă Africa de Sud şi America de Nord, Australia este primul continent al aurului. Aici se află cele mai mari bucăţi de aur sau «Nugget»-uri. Cea mai mare bucată numită «Străin binevenit» a cântărit 95 kg. cu o valoare de 85,000 dolari, o avere frumoasă şi totuş numai o parte mică din averea celui mai bogat om din lume, Ford, care a întrecut cu câteva milioane şi pe Rockefeller.

Rezultatul alegerilor pentru Cameră. «Monitorul Oficial» publică procesul-verbal al comisiunii centrale electorale, privitor la centralizarea şi totalizarea rezultatelor alegerilor pentru Camera deputaţilor:

Totalul alegătorilor înscrişi pe întreaga ţară a fost de 3.671.352.

Totalul voturilor exprimate, 2.840 680.

Aceste voturi se repartizează astfel:

Naţional-ţărănişti 2.208.922, sau 77.76 la sută;

Liberalii 185 939, sau 6 55 la sută;

Maghiarii 172 699, sau 6.08 la sută;

Dr. N. Lupu 70.506, şi Averescu-Iorga 70 409, sau 2.48 la sută;

Blocul muncitoresc 38 351, sau 1.35 la sută;

Liga A. N. C. 32.273, sau 1.14 la sută.

Restul voturilor se împarte la diferite alte grupări şi dizidenţe, în cifre neînsemnate.

Mandatele obţinute se repartizează: naţional-ţărănişti 384, liberalii 13, Averescu-Iorga 5, ţărănişti 5, maghiarii 16.

S'a admis propunerea ca deputaţii camerei să nu mai poată funcţiona ca directori, membri în consilii de administraţie sau censori ai ori căror întreprinderi bancare, comerciale şi industriale, — în Franţa. Pe când, la noi, în România nouă?

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Contribuiri nouă —

Oficiul protopresbiteral *Şiria*, ep. Arad, a plasat cărămizi în valoare de Lei 4000, şi a colectat Lei 2450, în total	6450
Episcopia *Argeşului* a colectat Lei 32 şi a plasat cărămizi în valoare de Lei 5440, în total	5472
Tiberiu Moga, profesor de religie, în Sebeş, jud. Alba, a colectat Lei 580 şi a plasat cărămizi în valoare de Lei 3300, în total	3880
Protoieria de *Ilfov* din Budeşti a colectat Lei 100 şi a plasat cărămizi în valoare de Lei 2000, în total	2100
Nicolae Ardelean şi *Marta Brăncău* n. Ungureanu, din Miniş, judeţul Arad, a donat câte Lei 1000, în total	2000
A. Maier din Mihai Viteazul, protopresbiteratul Sighişoara, donează . .	1000
Dr. Petru Barbu, din Caransebeş, a colectat .	400
Contribuiri prin plasări de cărămizi dela:	
Dr. Onisifor Ghibu, profesor universitar în Cluj.	2280
Oficiul parohial din *Bod* protopresb. Braşov . .	2000
Episcopia *Dunării* de jos	1970
Direcţiunea *liceului «A. Şaguna»* din Braşov . .	780
Oficiul parohial din *Tălmăcel*, protop. Sibiu . .	500
Oficiul parohial din *Rasciori*, protop. Sibiu. . .	370
Of. parohial din *Vidacutul* protop. Sighişoara .	110
Of. parohial din *Chisindia*, protopopiatul Buteni, eparhia Arad.	100
Total Lei	**29,412**
Suma de mai 'nainte	**4.704,093**
Total general Lei	**4.733,505**

MAGII

DE G. PAPINI

Câteva zile după naşterea lui Isus, trei Magi veniră din Chaldeea şi se prosternară înaintea Lui.

Pe spatele cămilelor, cu sacii mari atârnaţi de şele, trecuseră prin vadul Tigrului şi al Eufratului, străbătuseră deşertul nomazilor, merseră dealungul Mării moarte. O stea nouă — asemenea cometei care anunţă uneori naşterea unui profet, sau moartea unui Caesar — îi călăuzise până în ţara evreească. Ei veniră ca să adoare un rege, şi aflară un copil de ţâţă într'un staul.

Aproape cu o mie de ani înaintea lor venise, din Orient în Iudeea, o regină care deasemenea îşi aducea cu sine darurile: aur, miresme, pietre scumpe. Dar ea găsise în tron pe cel mai mare rege care a domnit vr'odată peste Israil şi învăţase dela el ceea ce nimeni nu o mai învăţase până atunci. Şi Magii, pe cari lumea îi ţinea mai învăţaţi ca pe regi, nu văzură decât un copil de câteva zile, dela care nu puteau primi nici întrebări, nici răspunsuri, un copil care, după-ce va fi ajuns la vârsta maturităţii, nu avea să se ocupe de comorile materiale şi de ştiinţa materiei.

In Persia şi în Media magii erau dascălii regilor: erau cei mai buni sfetnici ai acelora cari conduceau

---

tare, în anii activităţii mele dela începutul vieţii publice, veşnic înaintea ochilor mei sufleteşti şi sfatul: să lauzi ce este bun! ţi l-am urmat cu scumpătate.

*

Par'că mă plimb şi acum cu tine, tată, acasă, pe câmp, la începutul războiului acestuia. O după-prânză minunată. Munţii Făgăraşului se văd lămurit în fund de tot, cu crestele lor în cuşme de nori — munţii, cari sânt părtaşi acum la luptele crâncene. Ţăranii lucrează pământul — vedem cămăşile ţărăneşti în toate părţile, unde ne întoarcem. Poftim: bun lucru! şi mergem mai departe. Pe câmpul întins, pe unde acum vor zăcea stârvuri de cai şi trupuri de soldaţi şi tunuri şi haine şi căruţe şi muniţii, pe câmpul acesta ne plimbam noi, căci domnea încă pacea pe acolo şi tu, ca un prietin mai bătrân, povesteai cu mine.

Când m'am oprit în loc, când te-am întrebat pentru a nu ştiu câta oară: «Tată, pentru ce sânt oamenii aşa de răi, aşa de ticăloşi, aşa de nedrepţi? De ce să nimicesc ţări şi neamuri?», ai surâs, tu, cel care ai pătimit şi ai simţit atâtea în viaţa ta şi surâsul tău de tată iubitor mi-a spus: «Hei, fiul meu! Aşa e lumea! Trebue să te împaci cu soartea. N'ai să scoţi lumea din temelii! *Lucră şi te roagă! Ora et labora! Asta e singura mângâiere!*».

Erai satisfăcut că auzi strigătul acesta de revoltă al sufletului meu — nu se putea altfel, la vârsta şi temperamentul meu — dar totodată căutai să potoleşti râvna mea cu sfatul înţelept al omului păţit, al omului, care a dat cu capul de pragul de sus.

Numai sufletul tău va fi ştiut ce a suferit când mi-a mărturisit: aşa e pe lume! Nedreptatea învinge de multe ori. Câte ideale n'ai înmormântat şi tu, tată — şi a trebuit să nutreşti altele, ca să le îngropi şi pe acelea. Acesta este tragicul vieţii omeneşti!

Dar *un* ideal n'ai înmormântat până acum. E acesta: *ce e bun promovează! Ce e rău va cădea dela sine!*

Şi te văd, bătrânul meu tată, luându-ţi rămas bun dela mine, când am plecat mai pe urmă din braţele tale. Te văd cum te iupţi cu tine, să nu te arăţi slab, cum îţi duci mâna la cap, la părul alb de pe la tâmple, cum înghiţi nodul amar al despărţirii, cum îţi joacă în ochi întrebarea dureroasă: «Oare ne vom mai vedea noi vreodată în viaţă? Asta să fie *ultima* clipă, când te mai strâng la piept, fiul meu?». Şi mi se umezesc ochii de lacrămi scriind acestea — şi nu mi-e ruşine de lacrimile acestea, fiindcă mi-ar fi ruşine de nu le-aş avea!

Altfel mi am închipuit eu toamna vieţii tale, altfel răsplata, pe care ţi-o voiu da pentru dragostea ta fără de margini faţă de mine! Nu capul tău plecat pe un căpătâi ca vai de el, într'o baracă de internaţi, pe care nu o meriţi, nu nopţile de nesomn, de nelinişte, nu suspinele şi pedepsele pentru fapte, pe cari nu le-ai îndeplinit, scumpul şi nenorocitul meu tată!

...Dar de acolo, unde eşti, par'că te aud că-mi dai sfatul: fii cuminte, fiul meu. Perseverează! *Ce-i bun laudă! Răul va cădea dela sine!*

Va cădea zici? Să cred? Tată! Nu ţi-am călcat nici odată cuvântul până acum! O, astăzi e greu să ţi-l ţin — dar, totuş — mi-l spui tu. — Nu pot altfel.

... Mi-ai apărut în somn. Ori unde ai fi: fii binecuvântat! Dacă e o dreptate pe lumea asta — tu trebue să fii răsplătit! *)

Praga, 23 Oct. n. 1916.

*) Tata a pribegit prin Rusia, cu mama, doi ani. In 1918 s'au întors în Ardealul eliberat.

Scurte consideraţiuni cu privire la conversiunea lui Francisc de Assise

Omul nu poate să aibă liniştea sufletului său, atâta timp cât este tiranizat de păcat. El tinde necontenit să se smulgă de sub stăpânirea instinctelor şi să-şi canalizeze toate pornirile periferice către ceeace Foerster a numit *«voinţa centrală»*, înţelegând putinţa de a acţiona, în toate împrejurările vieţii, numai după porunca

poporul. Sacrificatori, tălmăcitori de visuri, proroci, mari preoți, numai ei puteau comunica cu Ahura, Mazda, dumnezeul cel bun, numai ei cunoșteau viitorul, numai ei puteau omorâ cu propriile lor mâni animalele dușmane omului: șerpi, insecte vătămătoare, pasările răpitoare. Ei purificau sufletele și câmpurile. Dumnezeu nu primea decât sacrificiile lor, nici un rege nu s'ar fi decis la războiu fără să ceară sfatul lor. Fiind stăpâni pe secretele pământului și ale cerului ei domneau asupra neamului lor în numele religiei și al științii. In mijlocul unui popor, care trăia pentru materie, ei reprezentau partea spiritului.

Era deci drept ca ei să vină să adoare pe Iisus. După animale reprezentând Natura, după păstori, cari reprezentau Poporul, venea această putere: Știința, să se închine și ea înaintea ieslei din Vitfleem.

Vechea castă preoțească din orient face act de supunere noului Stăpân despre care i se va vesti și occidentului: preoții ei se închină în fața Aceluia care va supune știința cuvintelor unei iubiri nouă: a iubirii.

Venirea Magilor la Vifleem a însemnat că teologii vechi au recunoscut revelația integrală, a însemnat că știința s'a închinat nevinovăției, și că bogăția a căzut la picioarele sărăciei.

Ei prezentară lui Iisus aur, pe care El îl va disprețui: nu pentru a veni în ajutorul lipsei călătorilor, ci pentru a asculta, înainte de timp, de sfatul Evangheliei: vindeți averile voastre și le împărțiți săracilor. Ei nu aduseră tămâia pentru ca ea să învingă mirosul staulului, ci pentrucă de aici înainte riturile lor vor fi moarte și pentrucă fumul și parfumul vor fi inutile la altarele lor. Ei aduseră smirnă, care se întrebuințează la îmbalsamarea morților, pentrucă știau că Fiul va muri, ear Mama, care azi surâde, îi va îmbalsama cadavrul.

Ingenunchiați pe paie, în mantalele lor somptuoase, se prezentară înșiși, puternicii, învățații, prorocii, ca un gaj al ascultării lumii.

De aici înainte Iisus este părtaș la toate investiturile la care are drept. Abea dispărură Magii, și eată începe persecuția celor ce îl urăsc și îl vor urâ până la moarte.

Trad. de **O. Dragoș**
st. teolog.

Nou abonament
la Telegraful Român

Cu ziua de 1 Ianuar 1929 deschidem nou abonament la ziarul *Telegraful Român.*

Intrând, cu ajutorul lui Dumnezeu, în anul al 77-lea de apariție, vom continua, cu râvnă și după cea mai bună a noastră pricepere, munca de promovare a intereselor mari ale sfintei biserici ortodoxe române.

Rugăm pe bunii cetitori să ne rămână și mai departe credincioși și să-și înoească din vreme abonamentul prin mandat poștal, să respândească acest organ de publicitate în cercurile cunoștințelor lor, și să-i câștige cât mai mulți noi abonați.

Numele abonatului și domiciliul, (ev. poșta ultimă), să se scrie legibil la adresa:

Administrația **„Telegraful Român“**, *Sibiu.*

Redacția și Administrația.

INFORMAȚIUNI

Urări de Sfintele sărbători *Dorim tuturor iubiților noștri cititori și sprijinitori ai acestui ziar să petreacă sfintele sărbători ale Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos în deplină sănătate și bucurie, învrednicindu-se să le ajungă încă mulți fericiți ani!*

Dela «Asociația dnelor preotese» o delegație formată din d-ne preotese s'a prezentat zilele acestea la I. P. S. S. Patriarh. Delegația însoțită de Părintele Manea a cerut I. P. S. Patriarh binecuvântare. I. P. S. binevoit a îndruma și povățui asupra căror lucruri să se insiste mai mult. A arătat, că una din lucrurile mai de seamă ar fi ca preoteasa să ajute pe soțul preot la împodobirea și aranjarea Sf. Locaș. Ca încurajare I. P. S. se înscrie printre membrii asociației donând suma de lei 10.000.

Caz de moarte. S'a mutat la cele veșnice preotul *Dumitru Mandeal*, vrednicul paroh din Porumbacul de jos. Un morb adus cu sine din zilele amare ale «internării» maghiare i-a curmat zilele în sanatorul din Sibiu, în 15 l. c., lăsând prea de vreme văduvită familia și parohia: moare în etate de 62 ani. Inmormântarea s'a făcut în 17 a l. c. în cripta familiară din cimiterul bisericii noastre din Porumbacul de jos. Slujba înmormântării începută la casa răposatului și continuată în sf biserică a fost săvârșită de protoiereul Virgil Nistor consilier arhiepiscopesc, cu mai mulți preoți din parohiile vecine și diaconul I. Dinu dela sf. mitropolie, iar răsunsurile le-a dat un grup de studenți dela academia noastră teologică din Sibiu sub conducerea dlui prof. C. Popa.

Mulțime de cunoscuți și popor mult din comunele vecine au venit să însoțească până la locul de odihnă pe păstorul care 36 de ani a împărtășit păstoriților săi «Darul Domnului nostru Isus Hristos...» și sufletul său blând și împăciuitor.

In panegiricul, rostit în sf. biserică de către păr. protoiereu V. Nistor și în cuvântul de adio rostit în fața groapii de către dl Marinescu notar în retragere, s'a exprimat adânca durere pentru pierderea bunului păstor sufletesc. Dumnezeu să-l odihnească!

Dela prefectul județului Sibiu. Ministerul de interne a ridicat toate dispozițiunile privitoare la taxele pentru dans; prin urmare în viitor se pot aranja în sălile publice baluri, serate, festivaluri, serbări, școale de dans etc. fără solvirea acestor taxe.

Carte neagră. In câteva orașe ardelene, croitorii de haine bărbătești și femeești s'au simțit îndemnați să introducă, la o carte neagră, pe toți cei rău plătitori, cari sânt aduși la cunoștința celorlalți croitori, spre a se feri de pagube.

Omorâți de rachiu, mestecat cu spirt din lemne (metil), s'au dovedit în mai multe localități din țară. Cât timp pedepsele, dictate vinovaților cârciumari, sânt neînsemnate, «afacerile» cu asemenea vânzări vor înflori spre nenorocirea multor case.

Analfabeți mulți avem și noi în mijlocul poporului. Cei din vechea Sârbie însă ne întrec binișor. Acolo din o sută de bărbați știu să citească abea 28, ear dintre o sută de femei numai șapte.

Săptămâna politeței s'a organizat luna trecută, în Iaponia. Timp de 7 zile adecă toți funcționarii căilor ferate japoneze au fost obligați să se poarte amabil față de călători; tot asemenea, aceștia au fost rugați să se poarte la fel cu ceferiștii. Resultatul a fost că întreaga țara s'a arătat cât se poate de mulțumită. Pentru întărirea bunelor și frumoaselor moravuri, săptămâna, sau măcar ziua, politeței, s'ar putea încerca și în alte locuri.

La noi și la alții. Un slujbaș din țara noastră, cu salar lunar de 5000 lei, plătește dare anuală de peste *două mii* de lei. Un slujbaș din Austria sau din Franța, având acelaș salar, plătește dare numai de 600 lei pe an. Cum «devine» cauza?

Tot mai nebunește. Autoritățile evreo-sovietice dela Moscova au interzis negustorilor să expună în galantare jucării de Crăciun; pentrucă, prin aceasta expunere, se face propagandă religioasă împotriva ideilor comuniste...

Din Palestina. Noul comisar suprem britanic al Palestinei, Sir Iohn Chancellor, a sosit în Palestina. Răspunzând salutărilor, a desvoltat programul său de activitate, declarând că va conduce administrația Palestinei conform hotărârilor mandatelor cu participarea diferitelor straturi ale populației. E convins că Palestina are un viitor prin de speranțe.

De imitat. Primăria orașului italian Sienne dăruește câte o biblie fiecărei tinere părechi cu ocazia serbării căsătoriei civile.

O curățire scumpă. Baia cea mai scumpă care există în lume, o primește tot la 30 de ani statuia lui Benur Gunuata (India). Nu de mult a

---

conștiinții și niciodată după sugestii din afară.

E continua străduință de evadare a divinului înlănțuit, e avântul spiritului spre zări de veșnicie, e dorul inimii de nemărginire, concretizat sublim de Fericitul Augustin, când și-a tălmăcit în slove setea arzătoare de absolut: «*Fecisti nos ad Te, Domine, et inquietum est cor nostrum, donec requiescat in Te*». (Aug. Confessiones I). —

Numai când omul ajunge să-și disciplineze toate facultățile sufletești și să-și purifice adâncul subconștientului, ridicând, prin aceasta, la înălțimi de curățenie viața lui fizică, nu mai atunci sufletul lui găsește astâmpăr și odihnă.

Acest lucru, însă, nu se poate realiza decât numai în mântuirea creștină. In afară de ea, nu e cu putință echilibrarea, armonizarea și spiritualizarea ființei noastre psiho-fizice, fără de care nu putem avea pacea inimii. Fericit este omul, care, dupăce rătăcește ani mulți și grei prin pustiul păcatelor, dupăce le învinge cu durere multă și cu lacrimi fără de număr, ajunge, însfârșit, în «pământul făgăduinții», în mântuirea adusă în lume de Fiul lui Dumnezeu! Aci, poate el să se smulgă de jos, poate să privească sus, în înălțimi nebănuite și să soarbă de acolo, puteri spirituale, prin care să se transforme și să se facă «om nou», în sensul pe care îl desprindem din convorbirea Mântuitorului cu Nicodim.

Procesul acesta sufletesc, prin care omul se mută din starea de natură în starea de mântuire, este ceeace numim conversiune. Cei ce se convertesc pornesc din adâncurile, în care păcatul seamănă desechilibru și suferințe și urcă, cu Mântuitorul, pe muntele transfigurării, ca odinioară Petru, Ioan și Iacob. Ei au bucuria, ce nu se poate cuprinde în vorbe, pe care au avut-o cei trei ucenici, pe muntele Taborului și, ca și aceștia, vor să rămână, pe vecie, în beatitudinea, pe care li-o dă contactul cu lumea invizibilă: «*Idvățătorule, bine este ca noi să fim aici. Să facem trei colibe, una ție și una lui Moise și una lui Ilie*», (Luca 9, 33).

Este un drum pe care l a străbătut și Francisc de Assise. Lămurirea conversiunii acestui sf. al bisericii papiste este condiționată, desigur, de studiul împrejurărilor, care au exercitat vre-o influență asupra sa. Patru sânt factorii mai de seamă, a căror cunoaștere este indispensabilă, în această privință:

1. *Constituția psiho fiziologică a lui Assise.* Prin aceasta înțelegem felul său de a fi, ca suflet, ca temperament și ca orientare, în lumea înconjurătoare. Ca aproape toți oamenii dela sud, Francisc era o fire veselă, expansivă, neastâmpărată și aventuroasă. Ceeace îl caracterizează, însă, mai adânc, e sinceritatea și iubirea. Tot timpul, dinainte de convertire, a trăit și a cântat dragostea, petrecerile și desfrâul, ca un trubadur. Atunci când se găsea în cele mai josnice situații, ca și când se ridica cu imaginația pe culmi, simțind bucuria vieții adevărate, el trăia momentele cu toată puterea lui sufletească și trupească, voia să soarbă până la fund paharul plăcerii sau al durerii, chiar dacă ar fi făcut-o cu sacrificiul unor bucăți rupte din sufletul său.

Aceste trăsături, din psihologia lui Francisc, ne lămuresc două lucruri din conversiunea sa. In primul rând, ne arată că acest om neastâmpărat, care se cobora uneori atât de jos, dar care, la răstimpuri, era torturat de dorul sfânt al renașterii, trebuia să-și găsească, cândva, liniștea în mântuirea creștină. In al doilea rând, ne explică identificarea mistică alui cu toată natura înconjurătoare și iubirea lui nețărmurită, pentru toate ființele și lucrurile din lume, privindu-le ca simboale, prin care vorbește Dumnezeu. Pentru el, viața, moartea, bucuria, întristarea sânt note din marea simfonie a naturii, care laudă, împreună cu el, pe Domnul, ca și murmurul izvoarelor, cântecul păsărilor, înmugurirea pomilor și căderea frunzelor. Focul, apa, soarele, aerul sânt, pentru el, tot atâția frați și surori. Dragostea lui mare, care altădată se îndrepta către lucruri pieritoare, a fost virtutea, care l-a smuls din închisoarea individualității și l-a introdus în curentul vieții universale.

primit baia sa scumpă statuia numită. Preoţii bramini au făcut în acest scop un scump amestec constătător din 50 kg. massă de lemn sondal, contităţi considerabile de esenţă de trandafir, 15 kg. şofran, 75 kg. pudră parfumată, 120 l. uleu binemirositor. Cu această mixtură a fost scăldată statuia înaltă de 2 m. Mirosul acestui amestec e atât de puternic încât se poate simţi la mai mulţi km. îndepărtare. Mii de pelerini au asistat la această bae, să se întărească din parfumul zeului.

Oprit! In armata chineză s'a oprit fumatul atât soldaţilor, cât şi ofiţerilor. Ca să poţi fuma, ca membru al oştirii chineze şti, trebue să fii cel puţin — general de d vizie.

Un turn de biserică din aluminiu. Experienţele excelente pe care le-au făcut americanii cu tinichea, funii etc. de aluminium, le-a dat motiv să construească din aluminiu turnul bisericii protestante din P ttsburg. Asupra acestei clădiri o revistă scrie următoarele: Vârful turnului de aluminiu are înălţime de 27 m. şi este aşezat pe bază de beton înaltă 60 m. Greutatea turnului este 3300 kg. Cu privire la forma arhitectonică a acestui turn, încape discuţie. Partea estetică este coloarea argintie a metalului. Efectul unic al turnului iasă la iveală şi noaptea prin o radiare neîncetată.

Invenţie. In sala de maşini a unui ziar din New York a fost prezentată, săptămâna trecută, o maşină teletip, care e pusă în lucrare prin telegrafia. Ca şi la maşina teletip, s'a introdus în maşină o fâşie punctată, care a pus în mişcare literele fără aj torul mânii omeneşti. Se speră că în curând se va putea tipări dela o centrală din New York, în acelaş timp, 500 sau mai multe ziare, din întreaga ţară, fără ajutor de zetar.

D'ale pustnicilor indieni. Un f.k r va da, zilele acestea, într'o sală pariziană, o reprezentaţie în folosul operelor de binefacere ale capitalei franceze. Fakirul a primit să fie controlat de un adversar, care consideră drept şarlatanie producţiile pustnicului cerşetor din India. Marea reclamă face însă ca publicul, curios de spectacole, să se îmbulzească la cumpărarea biletelor reprezentaţiei fakiriste.

La Şcoala Normală «Andrei Şaguna» din Sibiu este vacant postul de SECRETAR pe ziua de 1 Ianuar 1929.

ŞTIRI LOCALE

Marele maestru G. Enescu a dat în Sibiu, Marţi şi Miercuri, săptămâna aceasta, două strălucite concerte de vioară, acompaniat la pian fără note de dl Caravia, şi executând cele mai alese compoziţii din operele celebrităţilor lumii muz cale. Sala mare dela Urania, cercetată de public numeros şi iubitor de muzică, a răsunat cu acest prilej de ovaţiile şi aplauzele furtunoase ale auditorului fermecat de splendida manifestare a genialului nostru maestru, apreţiat astăzi în concertele tuturor oraşelor mari europene şi americane. O splendidă coroană de lauri în argint, cu tricolor, a fost oferită artistului, în seara primă de concert, din partea corpului ofiţeresc din localitate, pe lângă o călduroasă felicitare rostită de domnul general Orescovici. Maestrul a răspuns adânc mişcat în mijlocul ovaţiilor repetate.

Conferenţă interesantă s'a ţinut Duminecă seara în sala prefecturii judeţene. A conferenţiat dl Dr. Em. Veisa, medic şef al spitalului militar din Sibiu, vorbind ca medic cu bun nume despre: «Influenţa maladiilor acute şi cronice asupra formării şi fixării caracterului». Dl doctor Veisa arată, cu potrivite pilde, alese din istorie şi din viaţa actuală a societăţii, schimbarea şi alterarea firei sufleteşti sau a caracterului, în urma diferitelor boale ce bântue omenirea, ca b. o. tuberculoz», cancerul ş. a. Astfel de prelegeri, mai ales însoţite şi cu unele îndrumări profilactice sau chiar remedii — dacă boala e cu leac, — nu pot decât să fie bine primite de auditor fără deosebire de sex şi vârstă.

Şedinţă festivă pentru comemorarea poetului M. Eminescu şi a compozitorului G. Musicescu, a ţinut în sala prefecturii, societatea de lectură a elevilor şcoalei normale »Andrei Şaguna» din Sibiu, în seara de 20 Decemvrie 1928, cu program alcătuit din frumoase coruri, conduse de prof. T. Popovici, recitări făcute de elevi şi eleve, şi o lucrare despre Eminescu. Şedinţa a fost bine ven tă şi bine primită. Dăruirile publicului, făcute cu această ocazie, se întrebuinţează pentru cumpărarea de îmbrăcăminte la serbătorile Naşterii Domnului pe seama elevilor săraci ai şcoalei de aplicaţie de pe lângă şcoala normală.

Darurile de Crăciun la «Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu» pe seama ucenicilor săraci dela meserii va avea loc Duminecă în 23 Decemvrie c. la ora 3 d. a. în localul Reuniunii. *Comitetul.*

Publicaţiune. Cum încă mulţi împroprietăriţi cu loturi de case în grupele I, II, III, IV şi IX nu au achitat preţul lotului, cei în restanţă sânt rugaţi a-l achita în cel mult 15 zile, în caz contrar vor suporta consecinţele legii. Plata se face la Percepţia circ. I urbană, Sibiu

Anunţ. Se aduce la cunoştinţă dlor măestri patroni, că înscrierile pentru anul şcolar 1928/29 la şcoala inferioară de ucenici a statului din Sibiu se închee la 31 Decemvrie 1928. Toţi dnii măestri patroni, cari au ucenici cu contract, sânt deci invitaţi ca până la aceea dată să şi înscrie la şcoală ucenicii, contrar vor fi aspru pedepsiţi. Ceice închee contract după 1 Ianuar 1929 si până la sfârşitul anului şcolar 1928/29 se vor anunţa la Direcţiunea şcoalei pentru a fi ţinuţi în evidenţă pentru anul şcolar 1929/30. Inscrieri se fac în timpul vacanţei Crăciunului, în zilele de 28, 29 şi 31 Decemvrie 1928 ora 6—8 seara, strada Avram Iancu Nr. 13. *Direcţiunea.*

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. «*La cine ne vom duce?*» de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. «*La luptă dreaptă!*» de Nicolae Colan, profesor.

---

2. ***Mediul natural sau fizic, în care a trăit el.*** Prin mediu natural înţelegem situaţia pe glob a unui ţinut, configuraţia solu ui, împreună cu fauna şi flora lui. Este lucru stabilit, că tot acest complex de forţe, care constitue ceeace numim mediu natural, are înrâurire covârşitoare asupra felului de a fi al cuiva. Din acest punct de vedere, situaţia lui Assise a fost din cele mai fericite. S'a născut şi a crescut în localitatea Assise, din frumoasa provincie Umbria din Italia. Acolo, e patria pomilor, fluturilor, priveghetorilor, pe care le-a cântat Francisc în imnele sale. Acolo se pot simţi mai bine binefacerile «fratelui nostru, soarele» şi se poate vedea mai uşor rodnicia «mamei noastre, pământul». Dacă Francisc ar fi vieţuit într'un mediu mai posomorât, ar fi avut, desigur, mai puţină poezie în sfinţenia sa.

3. ***Mediul social şi religios, în care s'a desfăşurat viaţa sfantului.*** Acesta îşi are earăş importanţa sa, pentru înţelegerea conversiunii Francisc. El trăieşte între anii 1182—1226 E tocmai timpul, când o cumplită decadenţă caracterizează viaţa social-religioasă.

Cronicele contemporane o descriu în culorile cele mai negre. De relevat, totuş, două împrejurări, care au partea lor de influenţă, în conversiunea, de care ne ocupăm. Mă gândesc, mai întâi, la mama lui Francisc — Pica, care ca odinioară Monica a ştiut să strecoare în sufletul fiului său înfiorarea sfântă a credinţii. Imi vine în minte, mai apoi, ocupaţia de negustor a tatălui său, care îl obliga să călătorească mult şi să devină, fără ştirea lui, colportorul ideilor religioase, care erau, atunci, la suprafaţa vieţii intelectuale. Casa, în în care a trăit Francisc, era loc de întâlnire a negustorilor din toate părţile lumii, cari aveau afaceri cu tatăl său şi, prin aceasta, ea a fost o adevărată academie, în care s'au desbătut idei şi s'au povestit întâmplări, tot atâtea seminţe, care la timpul oportun şi au dat rodul însutit.

4. ***Intervenţia divină.*** Pe nesimţite, lui Francisc devenea, tot mai mult, alt om. In curând a simţit nevoia unui trai creştin, în accepţiunea adevărată şi integrală a cuvântului. Dar diferenţa dintre ceeace trebuia să fie şi ceeace era, o găsea prea mare, desacordul dintre ideal şi realitate prea izbitor. Această tristă stare de lucruri va fi dat mult de gândit lui Francisc. In momentele sale de reculegere, se va fi gândit că altfel trebue să fie viaţa religioasă; în rugăciunile lui către Domnul, va fi amintit şi de decadenţa bisericii şi va fi dorit, cu foc, renaşterea ei. Şi Dumnezeu l-a ales tocmai pe el, ca să dea un suflu nou de viaţă vieţii creştine. «Mergi, Francisc, repară casa mea, care cade toată în ruine», (P Sabatier, Vie de S. François d'Assise, pag. 32). E al patrulea şi cel mai important factor, care a influenţat pe Francisc: ***Intervenţia divină.***

Aceasta este o bară de foc, care împarte viaţa lui Francisc, ca şi a tuturor marilor figuri ale creştinismului, în două părţi, cu totul diferite. Intre ceeace a fost cineva înainte de conversiune şi ceeace este după ea, există o prăpastie. Sf. Pavel, dumnezeescul apostol al neamurilor, persecuta pe creştini cu fanatism. Insuşi a fost complice la lovirea cu pietre a Sf. Ştefan, propoveduitorul neînfricat al Mântuitorului. După minunea din drumul Damascului, însă, el se identifică întru totul cu idealurile creştine. Nu mai trăeşte pentru sine, ci pentru Hristos şi Evanghelie. «Nu eu trăesc, ci Hristos în mine», spune el. «Cine mă va despărţi pe mine de dragostea lui Hristos»? Nimeni şi nimic nu l ar fi putut întoarce din «lupta cea bună», pentru realizarea împărăţiei lui Dumnezeu pe pământ. Exemplele se pot înmulţi, cu fiecare sfânt, cu fiecare creştin, care se hotăreşte să părăsească o viaţă fără sens şi să înceapă să întrupeze, în atitudini şi în fapte, preceptele Evangheliei sfinte.

Tot astfel s'a întâmplat cu Francisc. Era unul din cei mai desechilibraţi tineri din Assise: era capul tuturor răutăţilor şi orgiilor. Cu drept cuvânt, cheflii îl numeau şeful lor. După conversiune, însă, s'a născut în el acel om lăuntric, care a supus toate pornirile inferioare, care a topit toate patimile. S'a ataşat cu o putere nebănuită de Hristos şi de idealul creştin. Nu avea alt scop, decât să imite cât mai mult, cu viaţa sa, viaţa lui Hristos. «A iubi până a te identifica cu obiectul iubit, a uita pasiunile, până a le nimici în tine», i-a fost lozinca. Câteodată, cuprins de remuşcări cumplite, pentru desordinile tinereţii sale, îşi vărsa în gemete, preaplinul inimii, implorând mila cerului. Dar aceste momente de tristeţe erau repede alungate de o bucurie cerească care-i inunda sufletul, bucuria adevărului, pe care-l găsise şi-l realiza, atât de bine, în viaţă. «Iubeşte, de acum, ceeace ai detestat, dar iubeşte până la identificare, şi urăşte ceeace ai adorat, dar urăşte-l până la distrugere. Din prăpastia pierzării, care a fost viaţa ta, îndepărtează te şi priveşte de acum numai adâncul caritătii, care e creiatorul tău». (G. K Chesterton, S. François d'Assise, traduit de l'anglais par Isab. Rivière, pag. 114).

A estea erau cuvintele, pe care şi le adresa Francisc lui însuşi, puţin t mp după conversiune. Şi de atunci, strădania lui, de zi şi de noapte, s'a îndreptat numai în direcţia imitaţiunii lui Hristos şi predicării evangheliei. Duh nou de viaţă se născu în întreaga biserică. Sufletul puternic al lui Francisc, aprins de lumina evangheliei şi pătruns de iubirea creştină, a luminat o întreagă epocă. Ordinul, înfiinţat de el, lucrează şi astăzi pentru creştinătate. Atât de mult s'a identificat el cu viaţa lui Hristos şi cu atâta pasiune a trăit el fiecare moment din ea, încât au apărut pe corpul lui semnele cuelor, care au străpuns pe Mântuitorul. De aceea, cât va fi creştinătatea, Assise nu va înceta să rămână un al doilea Betleem, către care se vor îndrepta suflete multe, dornice de spiritualitate, de iubire, de credinţă...

Nicolae N. Oşoşa
student în teologie.

Telegraful Român în 1928

CUPRINSUL

(Cifrele arată numărul ziarului)

1. Articole

Ale cui sânt averile bis. — 24
An (la început de) — 1
An nou — 1
Anuar gen. al bis. — 49
Anul nou în Sibiu — 3
Arhiereu: Dr. V. Stan — 72, 74, 75
Baptismul recunoscut? — 14
Bis. anglicană — 5—9
Biserica papistă — 1
„ pap. şi maghiarizarea — 17
Bis. luptătoare — 56
Capele şcolare — 42
Cărţi de prop. rel. — 35
Confesionalism — 17
Credinc. din Iugoslavia — 68
Criza bis. din Anglia — 51—54
Decemvrie (întâi) — 83—87
Declar. Episcopatului nostru — 30
Dreptate cerem — 26
Două congr. preoţeşti — 77
Evoluţia (Al. Lăpedatu) — 32
Excesele şi studenţimea — 2
Fixarea datei Paştilor — 18, 19
Foc de baraj — 78
Guvernul şi Sf. Sinod — 48
Guvern (nou) — 80
Haidudorog — 24
Înapoi la cele zece porunci — 79
În discuţia parl. — 20
Întrunirea românilor ort. — 21
Jubileul Reuniunii de muzică (Sibiu) — 45
Judecata timpului — 4
La răspântie — 50
La toamnă — 60
Laudă şi mărire Domnului — 36
La ziua aviaţiei — 30
Locaşuri de închinare — 69
«Lupii ortodoxiei» — 11
Luptă pentru dreptate — 25
«Minimul de nedreptate» — 40
Mirajul Blajului — 20
Misiunea bisericii — 44
Misterul lui Iuda — 30
Mitropolitul Nicolae în misiune — 41
Mitropolitul Şaguna şi Blajul — 57
M. Sa Regele în Ardeal — 50
Nae locutus — 29
Nou rector — 71
Oameni aleşi — 12
O mare anomalie — 19
Om de suflet — 61
Operă naţională greşită — 13
Optzeci de ani — 39
Oratorul ortodoxiei — 31
Pace vouă — 63
Pelerinajiile — 73
Pentru Locurile Sfinte — 58
Preoţimea în politică — 88
Propag. ep. (Mailath) — 64
Raporturile între preot şi medic — 80—82
Reculegeri sufleteşti — 89
Regimul cultelor — 10—34
Religia, bis. şi marxismul — 87
Religia şi şcoala — 46
(«Să fim una») — 23
Să luăm aminte — 37
Sămănătura de toamnă — 62
S'a promulgat — 33
Săvârşitu-s'a! (Goldiş) — 12
Semicentenarul Dobrogei — 78
Sfinţ. bis. Sebeş — 79
„ „ Ucea — 47
„ dela Păltiniş — 59
Societăţi ce ne trebue — 43
Steaua lui Hristos — 90
Studiile clasice — 2
Şcoala şi religia — 66, 67
Tradiţionalismul şi ortodoxia — 71—73, 76
Tinerimea şi ofensiva ort. — 78
Unirea Basarabiei — 35
Unul după altul — 24
Urmările — 48
Vizit. canonice — 38, 70

2. Pastorale, predici, cuvântări, conferenţe, meditaţii, memorii

Biserica naţională — 71
Bis. şi cultele minoritare — 59
Chemare (aviaţie) — 30
„ a uniunii femeilor — 40
Chiagul moral — 46
Comunicare de I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae în senat — 22
Cuvântul arhim. Vasile (arhiereu) — 75
Cuvânt la congr. fem. (Dr. V. Stan) — 39
Cuv. la botez — 50
„ „ parastas (Miron) — 76
„ panegiric (Doboi) — 60
Declaraţia Episcopatului ort. — 28
Discursul I. P. S. Mitropolit Nicolae la senat — 27, 31—32
Discurs (Braniste) — 4
Fiul cel risipitor — 8, 9, 11, 12
Hristos şi Natura — 6
Memoriul Asociaţiei clerului — 19
Pastorală (de Paşti) — 31
Past. (Caransebeş) — 2
Past. arhiereşti — 33
Predici 35, 36, 41, 49 (vezi şi Foişoare)

3. Antrefileuri

Abuz de bătrâneţe — 70
Alianţa saşilor — 74
Aniversare (Basarabia) — 5
„ (procesul Memorandului) — 43
Apelul dela Gherla — 19
Apropiere între ort. şi anglicani — 4
Asociaţie ort. la Toulouse — 60
Bis. şi noul guvern — 85
„ ort. în Mediaş — 38
„ presbiteriană — 60
Campania electorală — 85
Camera comunelor — 48
Caz revoltător — 9
Centen. Beiuş — 45
Chestia averilor bis. — 16
„ optanţilor — 46
Comemorare (1 Dec.) — 59
„ Regelui Ferdinand — 45
„ (Take Ionescu) — 20
Concordat — 8
Confer. catehetică — 51
Congr. cânt. bis. — 67
„ prof. — 44
„ (N. Iorga) — 14
Cum se respectă legea cultelor — 58
De anul nou (Amer ca) — 4
«Degradare» (Unirea) — 6
De la fraţii din America... — 47
Demonstraţie polit. în bis. — 40
De regretat — 75
Din Bucovina — 66
Din jurisprudenţa Blajului — 23
Doisprezece ani (15 Aug.) — 60
După o sută de ani — 42
Episc. Iosif (de 70 ani) — 40
Film Luther — 61
Francmasonerie — 70
Grija p. morm. eroilor — 26
Hirotonire — 72, 73
Împotriva patriarh. Constantinop. — 69
În frunte cu Mitr. primat — 61
În Jugoslavia — 68
Întâia pâne şi sare — 45
Învăţ. secundar — 3
Iubire şi recunoştinţă — 62
La 27 August — 61
Legea cultelor — 16, 21
Liceul «Kun» — 72
Mausoleul Alecsandri — 41
Milenişti — 15
Mitropolit al Basarabiei — 33
Nenţelegeri între rom.-catolici — 70
N. Iorga premiat — 44
Nu concordat — 3
O nouă «vizită» a nunţiului? — 36
O sută de ani (Miron Rom.) — 65
«Otpustul» — 3
Parastas (Reg. Ferdinand) — 10
„ (Şaguna) — 51
Parastas — 73 (74)
Parlamentul — 10
Pavilionul bis. — 21
Paza locaş sf. — 46
Pentru văduve şi orfani (Oradea) — 2
Pentru cine lucrează (Serédi) — 10
Presiuni (legea cultelor) — 21
Prietenie italo-maghiară — 33
Profesorii de rel. — 24
Propaganda săsească) — 34
Regimul cultelor — 8, 13
Religia în învătământ — 22, 62
Rezult. aleg. pentru cameră — 90
Sărb. preot. (Drăgolea) — 63
Secte în Bihor — 67
Se lapădă (saşii) — 9
Sesiunea parlam. — 56
Sf. Sinod şi jurământul — 45
Sporim 1/4 milion — 50
Şase adunări — 36
Şedinţă plenară — 46, 53
Universitatea Cuza — 18
Vizită canonică — 71
Vizita (lui Zavoral) — 36
Zina aviaţiei — 23
(„ crucii în Sibiu) — 68
Ziua de 1 Dec. — 75, 83, 84

4. Corespondenţe, rapoarte, notiţe

Academie de muz. bis. — 15
Activitate misionară (în Moldova) — 71
Activitatea cercurilor relig. — 74
Adun. dela Alba-Iulia — 38
Adun. eparhiale — 39, 42
Adun. generală — 84
Adunarea gen. a Asoc. tr. — 87
Adun. poporale (legea cult.) — 18
Alcoolism împotriva — 74, 49
Amintiri dela Alba-Iulia din 1918 — 23
Amintirea Mitrop. Andrei (în) — 86
Aniversarea Regelui Mihai — 77
Anul şcolar (Acad. teol.) — 48
„ „ (Seminar) — 70
«Articolul XLI» — 10
Asociaţia preoţilor ort. — 77
Averile biser. (legea cultelor) — 20
Basarabia (10 ani dela alip.) — 7, 35, 36
Băuturile spirtuoase — 29
Biserica din Dobrogea — 61
„ din Mierc. Ciuc — 73
„ naţională — 71
„ ort. şi conştiinţa naţională — 21
Botezul Domnului în Sibiu — 4
Bucovina (din, Junimea) — 73
Caritate autohtonă — 63
Carte bună — 18
«Casa Femeii» — 87
Cele mai mari lucruri pe pământ — 90
Cimitir de onoare, Orăştie — 15
Cimitirul eroilor din Orăştie — 43
Cinstirea datinelor de Crăciun — 90
Concordat — 37, 63
Confer. în Sibiu — 5
„ dela Malines — 7
„ festival, Sibiu — 8, 11
„ catehetică — 56
„ preoţeşti — 34, 45, 69, 88
„ învăţ. (Sibiu) — 44
„ Soc. ort. a femeilor — 39
„ internaţional — 55
„ ligii pentru împrietenire prin biserică — 62, 65, 72
„ dela Cernăuţi — 66
„ la Sălişte — 77
„ misionar — 78
Crăciun în Ţara Sfântă — 5
Crestături — 21—23, 25, 34
Cruce la Călugăreni — 43
Cult ort. în biserica luterană — 18
Cultul competenţei — 15
Cum se priveşte «retragerea» — 87
Cum se vorbeşte alegât. — 88
Cursurile la mân. Neamţu — 52
Daruri pentru biserica din Odorhei — 2
De ale sectelor — 50
Dela Alba-Iulia — 34
„ fraţii din America — 7
„ liceul Şaguna — 74
„ sate — 22, 36, 53, 59, 64, 75, 88
Deşteptarea minorităţilor (Erdély) — 11
Din lumea creştină — 5
Din Odorhei — 88
„ viaţa pastorală — 5
Document de actualitate — 51
Dumineca bolnavilor — 20
După zece ani — 59
„ vizita canonică — 76
Educaţia morală — 58
Festival (4. III) — 18
Foamete în Basarabia — 72
Fraude şi rugăciuni — 84
Gurie (investire) — 36
Guvernul şi orientarea politică — 32
Guvernul a demisionat — 79
Hunedoara (Din jud.) — 56
Idealul în omenire — 58
În ajutorul celor lipsiţi (Crăciun) — 2
Închinare (Braşov) — 31
În memoriam (Schullerus) — 13
Înmorm. unui preot — 13
Instalarea prot. în Agnita — 86
„ prot. în Ilia — 64
„ prot. în S. Mărtin — 58
Izvorul Izbuc — 68
Jubileul (Medeanu) — 81
„ Reun. muz. (Sibiu) — 44, 45
Jurământul dela Alba Iulia — 53
La Mărăşti — 47
Lămuriri (T. Popovici) — 76
Latinitatea poporului român — 58
Legea cultelor — 11, 17, 24, 29, 31, 32, 33
Legea cult. şi reformaţii — 51
Liceul Vlaicu (inaugurare) — 73
Mănăst. Brâncoveanu (contribuiri pentru) 6, 8, 11, 14, 17, 19, 23, 25, 26, 31, 35, 38, 43, 45, 46, 61, 62—65, 67, 70, 85, 90
Mănăst. Brâncoveanu (C. Petrescu) — 23
Mamele şi zece porunci — 29
Milionul al patrulea — 32
Modele de cusături — 86
Monument al Unirii (Sibiu) — 16
„ pentru preoţi — 46
Nouă legaţie română — 17
Noul primate în Ung. — 9
O întrebare (Munteanu) — 75
Orăştie (viaţa cult.) — 40
Pacea lumii — 67, 68
Parastas pentru Regele Ferdinand — 54
„ „ Meţianu — 43
Pe cale dreaptă (Nr. 2) — 79
Pelerinaj la Ierusalim — 58
Pelerinaj la mân. Bodrog — 49
Preoţimea şi alegerile — 88
Poftim, dle profesor — 18
Politica în biserică — 69
Pomenirea Reg. Ferdinand — 53
Preotul jertfit (Opriş) — 84
«Pre Stăpânul şi Arhiereul» — 29
Religia în programa analitică — 41, 48
„ în România — 70
Religie şi ştiinţă — 14
Result. aleg. în j. Sibiu — 88
Revenire la bis. — 12
Rolul patriarhiei noastre — 10
Rugăciune (1 Dec.) — 87
Rusalii în Sibiu — 45
«Să eliminăm politica» — 86
S'a împlinit un an (Mihu) — 52
Săptămâna de retragere — 70
Sărbătoarea Floriilor (Sibiu) — 31
Secta baptiştilor — 61
„ milenistă — 17
Se întoarce la bis. — 50
Semicenten. Dobrogei — 72
Serbare la Văleni — 52
Servicii div. în catedrală — 83
Sfinţirea bis. din Bobâlna — 85
Sfinţirea bis. din Bogatul Român — 81
Sfinţirea bis. din Şercaia — 80
Sfinţirea clopotelor (Braşov) — 60
Sf. Sinod — 44—47
Soc. «Cultul eroilor» — 34
„ «Princip. Mircea» — 34
„ ort. a fem. (sărb. pe Mitrop. Nicolae) 29
Statistică — 7
Statuea lui Hristos — 47
Stemele patriarhiei — 35
Şcoale de cântăreţi bis. — 70
Şed. soc. de lectură «Andrei Şaguna» (contribuiri) — 87
«Ştii nemţeşte» — 72
Trei premii (Soc. ort. fem.) — 18
Tribuna liberă (Lupaş) — 86
Turneu cultural (Acad. And.) — 54
Turnişor (casă cult.) — 37
Unii şi alţii — 38
Unirea principatelor — 13, 14
Viaţa cult. în Hunedoara — 16, 54
Vizită canonică — 79
Voci de presă (despre discursul Mitr. Nicolae la senat), — 27, 30, 31
V. T. şi şcoalele — 50
Zarand (Din) — 51, 53
Zavoral — 38, 40, 43
Zece Mai (Sibiu) — 40
Ziua de 1 Dec. (Buc.) — 87
„ „ Sf. Nicolae, Sibiu — 87
Ziua Eroilor (Sibiu) — 42
Ziua onomastică a Regelui — 80

5. Foişoare

Bibliotecı parohiale — 61
Biserica — 68
Botezătorul — 6
Călăuzire — 38
Cea mai veche mănăstire — 71
Convorsiunea lui Fr. de Assise — 90
Curcubeul — 56
Cuvânt (Dr. V. Stan) — 40
„ la botez — 50
„ panegiric (Bologa) — 60
Decemvrie 1 în Sibiu — 85
Descoperiri la Tutankamon — 68
Desveliri (Netzhammer) — 45
Din timpul revol. ruseşti — 72
Dintr'un carnet — 89
Dzeu şi ...ziariştii — 75
Educaţie şi apostolat ort. — 21—23
Golgota — 30
Imitaţi-i! (Praga) — 80
«Împărate ceresc» — 44
Împotriva sectanţilor — 88
În căutarea unei parohii — 47—49
În clipele din urmă ale anului — 1
Îngerul a strigat (versuri) — 83
Introducere în catehetică — 81
În zece ani — 67
Lacrămi — 73
La sărb. Sf. Nicolae — 86
La tomneala slugii — 8
Liturghier — 67
Lupta pentru pace — 69, 70
„ „ sufletul pop. rusesc — 69
Nu vremea, ci amintirea — 63
Păltiniş — 62
«Pământ eşti...» — 43
Plan analitic pastoral 75—77, 79, 81, 82, 85, 86, 87
Pleacă recruţii — 19, 20
Predică (Zagon) — 35, 36
Preotul şi agricultura — 46
Regulament (al instanţelor disciplinare) 4—19
Religia în şc. secundare — 64
România şi statistica — 2 (7)
Roma şi Bizanţul — 61
Rugăciune (despre) — 1
Ruga dela Păltiniş (versuri) — 59
Săpături arh. în Orient — 58, 60
Sate şi oraşe creştine 20, 22, 23, 33, 34, 35
Sfta liturghie a lui Ioan Hrisostom 51—54
Sfta Scriptură în şcoală — 66, 67
Trăească Regele Mihai! (versuri) — 49
Trei pocăiţi — 19
Un mare ctitor (Şaguna) — 77
Ziua eroilor (pred.) — 41

6. Circulare, comunicate, notificări, convocări, apeluri ş. a.

Apel demagogic — 18
„ (Vonigă) — 59
Avizuri — 58, 59, 60
Circulare 1, 2, 7—9, 11, 28, 30, 33, 35, 64, 66, 67, 82, 89, 90
Comunicate — 25, 50, 60, 80
Concursuri — 18, 51, 52—55, 58
Convocări — 17, 21—23, 33, 69

Dumineca aviaţiei — — — — — — — — 28
Invitare (Sfinţire la Păltiniş) — — — 56
Notificări — — — 3, 40, 44, 53, 54, 79, 83
Proect de modificarea statutului de penziuni — — — — — — — — 37
Progr. serviciului divin în săpt. mare (la catedrala Sibiu) — — — — — 29
Publicaţiune — — — — — — — — 43

7. † Necrologuri

Acilinescu A. — — — — — — — — 52
Asquith lord — — — — — — — — 16
Avrigeanu Maria — — — — — — — 63
Berlogia Avram — — — — — — — 38
Blănariu Ştefania — — — — — — — 4
Boromissza ep. — — — — — — — 53
Branişte Val. Dr. — — — — — — 3, 4
Bursu Ion sen. pr. — — — — — — 88
Cantacuzino Mihai — — — — — — 62
Chiriac D. Gh. — — — — — — — 5
Cristea Ieronim — — — — — — — 26
Davidescu C. Sevastia — — — — — 30
David Tim. capelan — — — — — — 10
Debu P. C. pr. — — — — — — — 4
Deseanu P. A. prot. — — — — — — 14
Doboiu Teodor — — — — — — 59, 60
Dobre Ion Dr. prot. — — — — — — 50
Dragoslav Ion — — — — — — — — 39
Ferencz Iosef ep. — — — — — — — 17
Gârbacea Ion — — — — — — — — 26
Giolitti — — — — — — — — — 55
Harşian Dr. Pop — — — — — — — 68
Iurca Tia Hodoş — — — — — — — 62
Lupşa G. pr. — — — — — — — — 3
Mandeal Dumitru pr. — — — — — — 90
Mărgineanu Cr. pr. — — — — — — 44
Maximilian I. pr. — — — — — — 4, 5
Moldovan Al. Dr. — — — — — — — 2
Nan Ion pr. — — — — — — — — 82
Piso Oct. pr. — — — — — — — — 44
Popoviciu Gh. Dr. prot. — — — — 1, 3
„ „ pr. — — — — — — — 50
„ Iosif Dr. — — — — — — — 62
Popp Aurel baron — — — — — — — 40
Pop Petru pr. — — — — — — — — 13
Pop Romul pr. — — — — — — — — 66
Puşcariu Emil Dr. — — — — — — — 80
Ranetti Gh. — — — — — — — — 38
Schullerus, vicar — — — — — — 10, 13
Simce Emanuil pr. — — — — — — 44
Uieţ Ieronim pr. — — — — — — 67, 69
Vasilie Sofia Dorca — — — — — — 77
Vlad Stejar Nic. pr. — — — — — — 44
Zileriu Dorina Teculescu — — — — 66

Afară de acest material, în fiecare Nr.: Informaţii, ştiri locale, cărţi şi reviste, concurse, inserţiuni.

Nr. 378/1928. (170) 1—3

Concurs

In baza legilor în vigoare şi în legătură cu ordinul Consiliului arhiepiscopesc din 18 Septemvrie 1928 Nr. 8449 se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului **Deva.**

Viitorul protopop va ocupa şi postul de paroh în parohia primă din oraşul Deva.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Venitele parohiei; a) întregire dela stat; b) Venitele stolare uzitate în tract.

2. Retribuţiile de protopop.

Concurenţii au să documenteze calificaţiunea prescrisă prin conclusul Nr. 111 al Congresului naţional bisericesc din anul 1888.

Cererile de concurs, cu documentele necesare se vor înainta Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc în termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român», având a alătura şi o tabelă de calificaţie în înţelesul § lui 12 din Regulament.

Concursele întrate după expirarea terminului nu se vor considera.

Deva, din şedinţa consiliului protopopesc, ţinută la 6 Oct. 1928.

Nicolae Duma preşedinte. **Ioan Popovici** notar.

Nr. 10387/1928.

Aprobat:

Sibiu, din şedinţa plenară ţinută la 10 Decemvrie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 12004/1928. (169) 1—1

Prăvălii de închiriat

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, are de închiriat pe termin de câte trei ani următoarele localuri de prăvălii şi anume:

a) Pe ziua de 1 Febr. 1929: Un local de prăvălie în casa din Piaţa Unirii Nr. 10, ocupat astăzi de o frizerie.

b) Pe ziua de 1 Martie 1929: Un local de prăvălie în casa din Str. Regina Maria Nr. 30.

c) Pe ziua de 1 Mai 1929:

1. Un local de prăvălie în casa din Piaţa Unirii Nr. 10, ocupat astăzi de o legătorie de cărţi.

2. Un local de prăvălie în casa din Str. Avram Iancu Nr. 5, ocupat astăzi de o pielărie.

3. Un local de prăvălie din Str. Avram Iancu Nr. 5, situat la dreapta dela întrarea în curte.

Cei ce doresc să închirieze din aceste localuri de prăvălie, să-şi înainteze ofertele până la 15 Ianuarie 1929, Consiliului arhiepiscopesc ort. român în Sibiu, unde se pot vedea zilnic condiţiunile de închiriere.

Sibiu, la 14 Dec. 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 296/928. (168) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Scroafa**, protopopiatul Băiţa, se publică concurs, cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreună cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Câte una ferdelă cucuruz sfărmat dela circa 50—55 familii. Restul compete cantorului şi crâsnicului.

3. Stola obişnuită în parohie.

4. Dreptul de mâna vite în păşunea comunală, ca orce alt proprietar din loc.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, cu documentele cuvenite, oficiului protopopesc Băiţa, în terminul prescris, şi cu prealabila încunoştinţare a acestuia se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial din Scroafa.

Băiţa, la 2 Noemvrie 1928.

Dumitru Secărea protopop.

Nr. 431/928. (166) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Cinade**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sân :

1. Salarul dela stat conform coalei B.

2. Sesiune parohială 32 jugăre, din cari 3½ jugăre luncă.

3. Casă parohială deplin corespunzătoare şi grajd.

4. Lemne de foc din pădurea bisericii.

5. Stola uzitată.

Concurenţii îşi vor înainta cererile instruate în ordine oficiului protopopesc Mercurea şi se vor prezenta în comună spre a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 1 Decemvrie 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Avr. S Pecurariu protopop.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1929

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

Despre colinde (Naşterea lui Hristos, sărbătoarea copilăriei, reînvierea colindelor, Pomul de crăciun). — *Mănăstiri ortodoxe în Ardeal:* (De-alungul Carpaţilor de sud, curtea dela Viena, distrugerea mănăstirilor ş. a.). — *Ion I. C. Brătianu şi Biserica lui Horia.* — La biserică (versuri). — *Ştiri şi fapte:* (De anul nou, «Hristos şi Natura», Legea cultelor, Actul dela 1700, Societatea ortodoxă a femeilor, Adunarea eparhială, Vizitaţii canonice, Religia şi şcoala, Cruce la Călugăreni, Jubileu de 50 de ani, Monument preoţilor, Cursuri la mănăstirea Neamţului, Schitul dela Păltiniş — cu frumoase ilustraţii, — Pace voună, Regele Mihai I la şcoală, Mănăstirea Brâncoveanu ş. a.). — *Cântecul mamei, Psalm*, (versuri). — *La Bobotează*, amintiri dela şcoală. — *Respectaţi mamele:* Dumineca lor, zece porunci. — *Cu răbdare şi dragoste.* — Ce dorim satelor. — *In alergare după avere.* — *Hărnicia unei preotese*, întru a da primul ajutor. — *Cununa de spini a Mântuitorului.* — *Sfânt locaş în refacere:* Mănăstirea dela Cioara. — *Presa bisericească.* — *Nevinovaţii.* — *Biblia*, cum se grăeşte despre biblie. — *Cum are să fie părintele protopop.* — *Umblaţi ca fii ai luminii.* — Dacă bei şi eară bei. — Cetatea morţilor. — *Fel de fel:* 1. Ce poate sfânta cruce; 2. Fără podoabe lumeşti; 3. Monument vânzătorului; 4. Biserica şi alcoolismul; 5. Ceice cred în Isus Hristos? 6. Numai o minută. — *Glume*, ş. a.

Chipuri: Regele Mihai I în ziua de 10 Mai. — Schitul dela Păltiniş. — Sanatorul de acolo. — Dela sfinţirea schitului şi inaugurarea sanatorului. —

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite şi mărfuri, ş. a.

Calendarul s'a tipărit cu *Şematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 75 Lei

Plus porto postal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU